

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

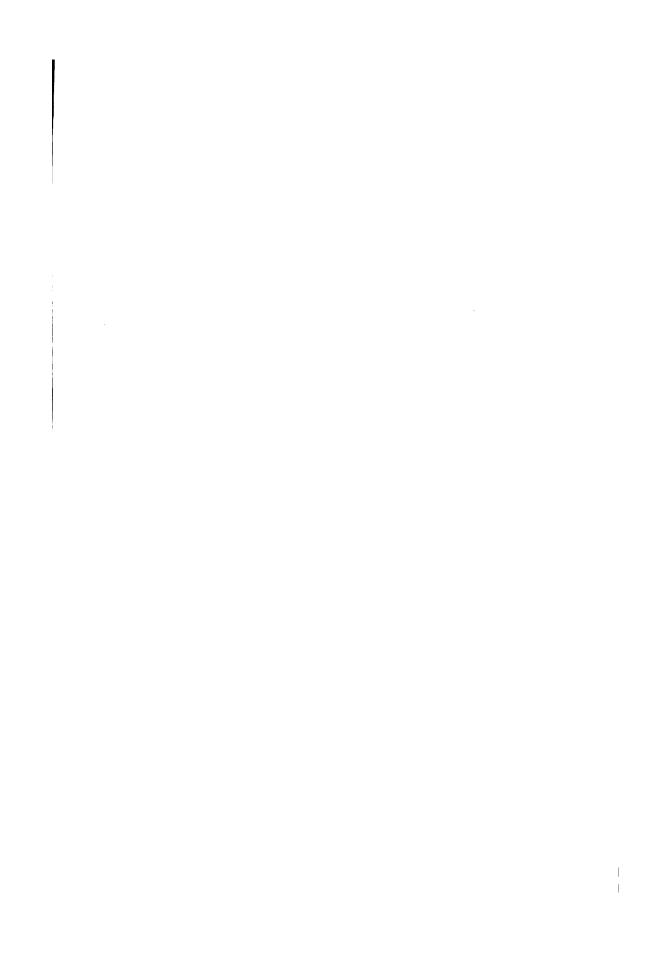

·			
•			

ı

•

Polyglotten-Bibel

zum

praktischen Handgebrauch.

Die Heilige Schrift

Alten und Renen Testameuts

in übersichtlicher Nebeneinanderstellung des Urtextes, der Septuaginta, Bulgata und Luther-Uebersetzung, so wie der wichtigsten Varianten der vornehmsten deutschen Uebersetzungen

bearbeitet von

R. Stier, und R. G. B. Theile, weil. Dr. d. Hrof. der Theologie in Letylig.

3weiten Bandes erfte Abtheilung:

Die historischen Bücher des Alten Testaments.

Dritte verbefferte Auflage.

Bielefeld.

Berlag von Belhagen & Rlafing. 1864.

נכיאים ראשונים

Die historischen Bücher

Des

Alten Testaments.

In übersichtlicher Rebeneinanderstellung des Urtextes, der Septuaginta, Bulgata und Luther=Uebersetzung, so wie der wichtigsten Barianten der vornehmsten deutschen Uebersetzungen

für den praftischen Sandgebrauch

bearbeitet bon

R. Stier, und R. G. B. Theile, weil. Dr. d. Sbeol. u. Superint, in Gisleben. well. Dr. u. Brof. der Theologie in Letvzig.

Dritte verbefferte Auflage.

Bielefeld.

Berlag von Belhagen & Klafing.
1864.

•

•

BS1 1863 V.2:1 MAIN

Dorrede.

Bur Einführung des jest vollendet vorliegenden zweiten Bandes ber "Polyglotten-Bibel zum praktischen Sandgebrauch" haben sich die unterzeichneten Serausgeber einfach auf ihr Vorwort zum ersten, die fünf Bucher Moss umfassenden, Bande des

Alten Teftamente zu beziehen.

Für die dem Unternehmen gestellte Aufgabe, durch übersichtliche Zusammenstellung des Urtextes und alter und neuer Uebersetzungen "der heiligen Schrift in ihrer Unmitstelbarkeit gegenüber den vielsachen und vielgestalteten Bermittelungen in immer größeren Kreisen der Theologen sowohl als der Nichttheologen mehr und mehr Bahn und Raum zu bereiten", hat auch dieser zweite Band des Alten Testaments vermöge seines blos historisch en Inhalts weniger unmittelbare Bedeutung. Allein auch für ihn gilt, daß ja das in den heiligen Schristen niedergelegte Wort der Offenbarung "eine großartige Reihe der verschiedensten aus dem dunkelsten Alterthum bis in die geschichtlichen Jahrhunderte hinüberreichenden Gestaltungen bildet, welche gerade in diesem bistorischen Zusammenhange und Fortschritte ihrer einzelnen Glieder ihre weltgeschichtliche Bedeutung hat", und daß gerade "die aus hebräscher Junge auf uns gebrachten Urkunden eher mehr als die neutestamentlichen einer möglichsten Jurücksührung zu ihrer Un mittelbarkeit und Ursprünglichseit bedürsen", theils weil bei ihnen häussiger eine Berichtigung der lutherischen Uebersetzung nöthig wird, theils weil "dem gesammten hebräschen Gemüths» und Geistesleben und daher der gesammten Dens und Redeweise der alttestamentlichen Schristen eine eigenthümliche Ursprünglichseit beiswohnt, welche in keiner zweiten Zunge vollständig wiedergegeben werden kann."

wohnt, welche in keiner zweiten Junge vollständig wiedergegeben werden kann."—
Was nun das Einzelne anlangt, so hat zunächst die von dem Herrn Geheimen Kirchenrathe, Generalsuperintendent zc. Dr. Bödel in Oldenburg besorzte Bearbeitung der Septuaginta durch die in der Zwischenzeit erschienene neue Ausgabe des Herrn Prosessor und Ritter zc. Dr. Tischendorf 1) keine Abanderung ersahren. Denn abgesehen davon, daß sie erst für den letzten Theil benutzt werden konnte, so geht die Ausgabe derselben nur dahin, den Baticanischen Text correct zu geben und diesem die Barianten des alexandrinischen Codex und der zwei neuern vom Herausgeber veröffents

lichten Urfunden beizufügen.

Für den hebraischen Text ist statt der Sahn'schen Ausgabe der inzwischen erschienene von dem in zweiter Stelle genannten Nitherausgeber besorgte Abdruck' jum Grunde gelegt worden. Da die von Sahn seiner Arbeit gestellte Ausgabe, den Text der van der Sosght'schen Ausgabe möglichst rein wiederzugeben, namentlich durch die Abanderungen der vierten Recognition (vom J. 1839) verlassen worden war, so bedurfte es zahlreicher Abanderungen, über welche das Borwort zu dem genannten Abdruck Rechenschaft giebt. — Die Bulgata ist auch in diesem Bande einsach nach der Editio Clomentina mit den Abweichungen der Editio Sixtina und einigen andern Barianten wiedergegeben worden.

1) HILAAAIA AIAOHKH KATA TOTE EBAOMHKONTA. Vetus Testamentum graece juxta LXX interpretes. Textum Vaticanum emendatius edidit Censtantinus Tischendorf. (Scimia 1850, 2 Sante 8.).

⁽Reipig 1850, 2 Bande 8.).

2) ברה כי אים העורכים Biblia hebraica ad optimas editiones imprimis Everardi van der Hooght accurate recensa et expressa. Curavit Car. Godoft. Guillelmus Theile. Ed. stereotypa (Reipig 1849; auch augleich mit dem neuen Testamente: Testamentum utrumque, novum graece, vetus hebraica. Ediderunt Const. Tischendorf et Guil. Theile).

Auch bei ber von dem zuerst unterzeichneten Mitherausgeber beforgten Bearbeitung des deutschen Textes ift eine Menderung nicht eingetreten. An der Spipe erscheinen auch hier zur nachften Bergleichung, durch fetten Drud ausgezeichnet, Die Aenderun= gen der 3. F. von Meyer'ichen Berichtigung Luthere, auf welche dann die Abweichungen der Ueberfetzungen von be Bette, B. van Gf und Allioli, fowie der Berlen burger Bibel folgen. Ueber die allerdings mehrfach abweichenden Grundfase der Textes-Revision selber, welche neuerlichst von Dr. Wilhelm Sopf in Anwendung gebracht worden sind, soll die nothige Rechenschaft erfolgen, sobald das Alte Testament in der neuen Revision erschienen sein wird. Was der im Jahr 1847 vorangeschickte revidirte Pfalter sehen läßt, will viel zu sehr dem antiquarischen Interesse dienen anstatt dem jegigen Bedurfnig ber Rirche, fo daß fur den Gefichtspunkt unserer Bolvglotten Bibel wenig davon zu brauchen ift.

Schleudig und Leipzig, im Marz 1851.

Dr. R. Stier. Dr. Cheile.

Zu der vorliegenden dritten Auflage ist zu bemerken, daß dieser Theil der Polyglotte in der Septuaginta-Abtheilung vieselbe Beränderung erfahren hat, wie der vorhergehende I. Band. Wir verweisen in dieser Beziehung auf das Borwort zu jenem Bande und haben außerdem nur noch hinzuzufügen, daß auch der vorliegende Theil an der fehr forgfältigen Platten - Revision theilgenommen hat; die über das ganze Werk durch mehrere Jahre hindurch behufs dieser neuen Auflage ergangen ist, und deren Ergebniß uns berechtigt, diese Revisionsarbeit nunmehr als abgeschloffen anzusehen.

Bielefeld, im Juni 1864.

Die Verlagshandlung.

Erklarung der gebrauchten Abbreviaturen und Zeichen.

I. Abbreviaturen.

1. allgemeine.

a. == ante.

Al. al. - Alii, alii ober alibi.

alt. = alterum.

c. = contra. in. == initio.

in f. = in fine.

l. = loco.

p. = post (bei ben bem lat. Terte beigegebenen Citaten p. pp. - bie Barallelftelle, bie Barallelftellen.

pr. = primum.

s. ss. == versus sequens u. sequentes.

ult. = ultimum.

2. jum beutiden Terte. A. = Milioli.

A. A. = anbere Ausgaben (ber

Lutherfiberfetung). B. - Berlenburger Bibel.

vE. - van Eg. U. L. - uripriinglich Luther. dW. - be Bette.

(Die mit fetter Schrift gebruckten Barianten gehören ber von Meper'schen berichtigten Entherbibel an.)

3. jum lateinifden Terte. B. - Tert ber Antwerpner Bolyglotte (Biblia regia.)

8. = Ed. Sixtina (vom 3. 1590.)

4. jum griechifden Tertc.

A. - alexandrinischer Text.

A1. = alexanbrinifder Cober A. = alexandrinifde Ausgabe (Grabe. Breitinger, Rei-(Grabe, Breitinger, neccius).

B. - vaticanifder Tert

B'. = vaticanischer Cober. B'. = römische Ausgabe (1587). E. = Editio Aldina (1518).

F. = Text ber Complutenfur Polpglotte.

X. = andere, ungenannte Banbfdriften.

II. Zeichen.

(im griech. Terte) bezeichnet bie eingeschloffenen Börter als

bem Grunbtert fremben Bufat, verboppelt (") etwas vom Ueberfeter Uebergangenes.

- bezeichnet im beutschen und lat. Terte ben Bersanfang, bei ben Parallelen ein bie betreffenbe Stelle anflihrendes Eitat, im griech. Texte eine unrichtige Uebersetzung, unter bem griech. n. lat. Texte, daß andere Auctoritäten eimas meglaffen.
- bezeichnet, baß anbere Auctoritaten etwas bingufeten.
- bezeichnet bas Rolgenbe als eine abmeichenbe Lesart ober Ueberfetzung.
- und .. bezeichnen bei ben bem lat. Texte beigegebenen (ju ber Beile, bei welcher fie beginnen, geborenben) Barallelen, erfteres, baß eine neue Reihe von Stellen folgt, letteres, baß bie nachweisung aus bem bei ber betreffenben Stelle Angemerften zu erganzen ift.

בכיאים ראשונים PROPHETAE PRIORES.

יהושע Liber Josuae.

ק שופטים "Judicum.

Libri Samuelis.

מלכים "Regum.

ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ.

יחושע

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Μουσῆ δούλου κυρίου, καὶ είπε κύριος τῷ Ἰησοῦ υίῷ Ναυή τῷ λειτουργῷ Μωϋσῆ, λέγων 2 Μωϋσῆς ό θεράπων μου τετελεύτηκε. νῦν οὐν ἀναστὰς διάβηθι τὸν Ἰορδάνην οὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ούτος εἰς τὴν γῆν, ἢν έγω δίδωμι αὐτοῖς. ^{3} Πᾶς ο τόπος, έφ ^{3} ον αν έπιβῆτε τῷ ἴχνει τῶν ποδων ύμων, ύμιν δώσω αύτόν, ον τρόπον είρηκα τῷ Μωϋσῆ. 4 Τὴν ἔρημον καὶ τὸν Αντιλίβανον έως του ποταμού του μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἔως τῆς θαλάσσης τῆς έσχάτης άφ' ήλίου δυσμών έσται τὰ δρια ύμων. 5 Ούκ αντιστήσεται ανθρωπος κατενώπιον ύμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, και ώςπες ημην μετά Μωϋση, ούτως έσομαι καὶ μετά σου, καὶ ουκ έγκαταλείψω σε οὐδὲ ὑπερόψομαί σε. 6 Ισχυε καὶ ἀνδρίζου, συ γαρ αποδιελείς τῷ λαῷ τούτφ τὴν γην, ην ώμοσα τοϊ; πατράση αὐτῶν δοῦναι ⁷ Ισχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου σφόδρα αύτοῖς. φυλάσσεσθαι καὶ ποιείν, καθότι ένετείλατό σοι Μωϋσῆς ὁ παῖς μου, καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς απ' αύτων είς δεξια ούδε είς αριστερά, ίνα συνής εν πάσιν οίς εάν πράσσης. 8 Καὶ οὐκ άποστήσεται ή βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐχ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῷ ήμέρας καὶ νυκτός, ένα συνής ποιείν πάντα τα γεγραμμένα έν αύτῷ. τότε εὐοδώσεις τας

Inser. A: Ἰησῦ νίος N. — 1. Α¹Β* δέλε κυς. († A^2 EFX). B^* (sq.) καὶ († AEFX)... Ἰησοῖ ... ὑπεργῷ (-σῦ ... λειτ. iid.). 3ε. A^2 B² dist.: Μωϋσῆ τὴν ... ἐσχάτης ἀφ'. 4. A^2 FX† (p. Εὐφρ.) πᾶσαν γῆν Εθαίων. 5. B: ἐδ' (ἐδὲ ΑΓΧ). 6. ΑΧ: ἀποδιαστελεῖς. Β: ὑμῶν (αὐτῶν ΑΓΧ). 7. A^1 Β* σφόδρα († A^2 EX). A^2 X† (p. ποιεῖν) κατὰ πάντα τὸν νόμον. AEFX (pro ἐδὲ): $\hat{η}$. 8. B: αὐτῷ ... εἰδῆς (αὐτῷ ... συνῆς ΑΕΓΧ). A^1 Β* ἐν αὐτῷ († A^2 FX). AΒ† (a. ενόδ.) εὐοδωθήση καὶ (* A^2 F).

1. B.dW: Und es geschah nach ... vE: Es gesch. A: Und es begab fich. B.dW: ba fpr. ... und (fagte) fpr. vE: ba rebete ... n. fpr. A: bağ ber S. ... rebete, u. 3u ihm fpr.

2. dW.vE.A: M. m. Ru. dW: tobt. dW.vE: gebe? A: geben werbe?

3. B: Orte. dW.A: jegl. (jeben) Ort. B.dW.vE: Ruffohle. B: tr. wirb. dW: tritt. vE: betritt. A:

יויהי אַחַבִי מִוֹת משָׁה עֶבֶּד יְהוָה. ויאמר יהוה אליהושע בונון משרת 2 משה לאמר: משה עבדי מת ועתה קום עבר את-היירהו הוה אתה וכל-הַעם הַוֹּה אָל־הַאַּרֵץ אָשֵׁר אַנֹכֵי נֹתֵן ישראל: כל־מקום אשר כֵם כִּוֹ אַל־משה: מהַמַּדְבַּר ־פַּרַת כַּל אַרֶץ הַחְתִּים וְעַדּ הגדול מבוא השמש יהוה גבולכם: ה לא־יִתיַבָּב אִישׁ לְפָנֵיך כְּל יִבֵּי חַיֵּיף הייתי עם־משה אַהְיַה עִמְּךְ לא אַרפּה ולא־אַנִזבה: חַזַק וַאָבִיץ אתה תנחיל את־העם הוה את-ינשבעתי לאבתם לתת רל חזק ואַמץ מאד לשמר לעשות ככל-הַתּוֹרָה אֲשֵׁר צִּוְהָ משֶׁה אל-תסור מפנו ימין ושמאול 8 למעו תַּשִּׂפֹּיל בָּלַל אָשַׁר תַּלֹה: לַאֹּ־ ימוש ספר התורה הוה מפיה והגית הכתוב בו

ע. בפתח . י בפתח ע. 6. הפטרת שמחת תורה . v. 6.

werbe ich euch geben?

4. ben gr. Strom, ben Str. Phr. ... das follen. B.A: Fluß. B.dW.A: Untergang ber Sonne. vE: Sonnenuntera.

Sonnenunterg.
5. B: wirb. B.dW.vK: vor bir bestehen (mögen).
B.A: alle Tage beines L. vE: b. ganze Zeit. B: fahs ren laffen ... verlaffen. dW.vK: mich bir n. entzies ben ...

Das Buch Josua.

Rach bem Tobe Mofe, bes Rnechts bes Berrn, fprach ber Berr ju Josua, bem 2 Cobn Run, Dofe Diener: "Dein Rnecht Mofe ift geftorben; fo mache bich nun auf und geuch über biefen Jorban, bu und bieg gange Bolt, in bas Land, bas ich ihnen, 3 ben Rinbern Ifrael, gegeben babe. *Alle Statte, barauf eure Fußsohlen treten werben, habe ich euch gegeben, wie ich Mofe 4 gerebet babe. *Bon ber Bufte an und biefem Libanon bis an bas große Waffer Phrath, bas gange Land ber Bethiter bis an bas große Deer gegen ben Abend, 5 follen eure Grengen fein. * Es foll bir niemand wiberfteben bein Lebenlang. Wie ich mit Mofe gewefen bin, alfo will ich auch mit bir fein. 3ch will bich nicht ber-6 laffen, noch von bir weichen. * Sei getroft und unverzagt, benn bu follft biefem Bolf bas Land austheilen, bas ich ihren Batern gefchworen habe, bag iche ihnen geben 7 wollte. *Sei nur getroft und fehr freudig, bağ bu halteft und thuft allerdinge nach bem Gefet, bas bir Mofe, mein Rnecht, geboten bat. Beiche nicht bavon, weber gur Rechten noch jur Linken, auf bag bu weislich handeln mogeft in allem, bas bu 8 thun fouft. *Und lag bas Buch biefes Gefetes nicht von beinem Munde fommen, fonbern betrachte es Tag und Nacht, auf bag bu halteft und thuft allerbinge nach bem, bas barinnen geschrieben ftebet. Alsbann wird es bir gelingen in allem, bas bu thuft, und wirft weislich hanbeln

4. U.L: Libano ... Grenze.

Et factum est post mortem Moysi I. Dt.34.5. servi Domini, ut loqueretur Dominus Dt. 1,38. and Josue filium Nun, ministrum Moysi,

13,17. et diceret ei: *Moyses servus meus et diceret ei: *Moyses servus meus mortuus est; surge et transi Jordanem istum, tu et omnis populus tecum, in terram quam ego dabo filiis 14,9. Israel. *Omnem locum, quem cal-De.11,24.caverit vestigium pedis vestri, vobis tradam, sicut locutus sum Moysi. Dt.11,24. A deserto et Libano usque ad flu- 4 Gn.15,18 vium magnum Euphraten, omnis terra Hethaeorum usque ad mare magnum contra solis occasum erit terminus 21,44. vester. *Nullus poterit vobis re-De.11,25. sistere cunctis diebus vitae tuae; *Nullus poterit vobis re- 5 3.7: sicut fui cum Moyse, ita ero tecum:

Bib. non dimittam nec derelinquam te.

13.5: **Confortare et esto robustus! tu

117.28: enim sorte divides populo huic terram, pro qua juravi patribus suis, ut traderem eam illis. *Confortare 28,6. igitur et esto robustus valde! ut custodias et facias omnem legem, quam praecepit tibi Moyses servus meus; De.5,32. ne declines ab ea ad dexteram vel ad 18c.2.3 sinistram, ut intelligas cuncta quae Dt. 21.26. agis. *Non recedat volumen legis 8 ^{17,18.} hujus ab ore tuo, sed meditabe**r**is Pa-1,2a- in eo diebus ac noctibus, ut custodias et facias omnia quae scripta sunt al.al. in eo; tunc diriges viam tuam et in-

6. S: tuis.

hingehen wirft. dW: wohin bu zieheft. vE: was bu unternimmft.

8. in beinem Bornehmen. B.A: Es foll, dW: weiche nicht. vE: Rie weiche. A: n. wegtommen. dW.vE: bies Gefebuch. B: barinnen nachfinnen. dW: finne barüber. vE: benfe bar. nach. B: in beisnen Begen. dW.vE: anf beinem B. A: grabe maschen beine B. u. bich barauf verstehen.

^{7. 8.} U.L: allerding. A.A: alle Dinge!

^{6.} B: Starfe bich u. fei tapfer. dW.vE: Sei fest u. ftart. A: muthig u. tapfer. dW.vE.A: wirft. B: erblich austh. A: burche Loos guth. dW: nerth

^{7.} auf allen beinen Schritten. B: bewahreft u. th. dW.vE: barauf achteft (halteft) ju thun. B: nach alle b. G. dW.vE: bem gangen. B: es wohl ausrichten. dW: gludlich feieft? A: weife. B: überall wo bu

όδούς σου, καὶ τότε συνήσεις. ⁹ Ιδού έντεταλμαί σοι· ίσχυε καὶ ἀνδρίζου, μη δειλιάσης μηδε φοβηθης, ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα τόπον οῦ ἐὰν πορεύση.

10 Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσὶ τοῦ λαοῦ, λέγων· 11 Εἰςέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς 'τοῦ λαοῦ' καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ, λέγοντες· Ἑτοιμάζεσθε ἐπισιτισμόν, ὅτι ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, εἰςελθόντες κατασχεῖν τὴν γῆν ἤν κύριος ὁ θεὸς 'τῶν πατέρων' ὑμῶν δίδωσιν ὑμῦν.

12 Καὶ τῷ 'Ρουβήν καὶ τῷ Γὰδ καὶ τῷ ήμίσει φυλής Μανασσή είπεν Ίησους. 13 Μνήσθητε τὸ ὁῆμα 'χυρίου', δ ένετείλατο ύμιν Μωϋσης ὁ παῖς κυρίου, λέγων Κύριος ὁ θεὸς ύμῶν κατέπαυσεν ύμᾶς καὶ ἔδωκεν ύμῖν τὴν γην ταύτην. 14 Αί γυναϊκες ύμων καὶ τὰ παιδία ύμῶν καὶ τὰ κτήνη ύμῶν κατοικείτωσαν έν τη γη ή έδωκεν ύμιν Μωϋσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου ύμεις δε διαβήσεσθε εύζωνοι, πρότεροι των άδελφων ύμων, πας ο ίσχύων, καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς, ¹⁵ ἔως ἂν καταπαύση κύριος 'ό θεὸς ήμῶν' τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ώςπερ και ύμας, και κληρονομήσωσι και ούτοι την γην ην κύριος ο θεός ήμων δίδωσιν αύτοις και άπελεύσεσθε έκαστος είς την κληρονομίαν αὐτοῦ, ην έδωκεν ύμω Μωϋσης εν τῷ περαν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ ἀνατολῶν 16 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ είπαν. Πάντα όσα αν έντείλη ήμιν ποιήσομεν, καὶ εἰς πάντα τόποι, οδ εὰν ἀποστείλης ἡμᾶς, πορευσόμεθα. 17 Κατὰ πάντα δοα ήχούσαμεν Μωϋσή, ακουσόμεθα σου πλην έστω χύριος ὁ θεὸς ήμῶν μετὰ σοῦ, ὅν τρόπον ἦν μετά Μωϋση. 18 O δε ανθρωπος ος αν απειθήση σοι, καὶ όςτις μὴ ἀκούση τῶν ἡημάτων לָכֵם לַרִשָּׁתִה: אָת־הַיַּרָען אָשָׁר יְהוֹה אֶלְהַיכָּם נֹתֵן אָת־הַיָּרָען אַלְהָיהְ בְּלָל אָשָׁר תַּלְה: אָת־הָעָם לַאמִר הָכִינוּ לְכֵּם צִּדְה כִּי אַת־הָעָם לַאמִר הָכִינוּ לְכֵּם צִּדְה כִּי בְּעִוֹד : שְׁלָשָׁת יְמִים אָתִּם לְּבִרִים אָת־הָעָם לַאמִר הָכִינוּ לְכֵם צִּדְה כִּי בְּעִוֹד : שְׁלָשֶׁת יְמִים אָתְּם לְבִיים הָאָרֶץ אָשֶׁר יְהוֹה אֶלְהִיכָּם נֹתֵן הָאָרֶץ אָשֶׁר יְהוֹה אֶלְהִיכָם נֹתֵן

אָת-בַּנִּבָּר אָמָּר צַנֵּט אָעכֹם מִמָּט 13 טַּלָראוּבֹנִי, וֹלַלּנִּיְי וֹלְטַׁצֵּי אָּכֹּט 14 טַּלָראוּבֹנִי, וֹלַלּנִּיְי וֹלְטַׁצֵּי אַבּׁט

פכם וירשו נפידמה את-האָרא אַדּוֹיכָּם כָּלְ נּפּוֹרִי נִינִינוֹ יִשְׁאָרִי לְאֲנוֹיכֶם צִּיּלִינֵוֹ וְאַשָּׁם עַּאַרְיּ וְלַכֶּם מִשָּׁׁם לְּפְׁנִי אַנִּלְּאָרִי נְשִׁיכֵּם מַפּּכֹם וּמִלְנִיכָם תְשָׁׁׁם לְּפְׁנִי אַנְיִלּי יְצִּשִׁיכֶם מַפְּכֹם וּמִלְנִיכָם תְשָׁׁׁם לְפְׁנִי צִּינִי יְצָה וְזִּינִוֹ יְצָה יְזִּינִוֹ יְצָה מִּי

אַגר-שָׁתָנִינִּ אָרְ-מִּשְׁלָנִינִּ אָרְ-פָּלְרִאָּשָׁר נִּשְׁלָטֵנִי יִלְבְּיִּ בְּּלְּלְ יִּנְיְשָׁבַּ לֵאִעָּׁר פָּלְאָשָׁר-צִּוּיִלְנִינְ נַבְּמָּשִׁה יִּנְיְשָׁבַּ לֵאִעָּר פָּלְאָשָׁר-צִּוּיִלְנִי נַבְּמָּשִׁה נְּעַוֹּ לְכָּם מִשָּׁתִּ מְּבָּב יְיִנּוְּעִ בְּּמֹלֵר נְאָרָל יְלָבּשׁתְּכָם נְיִרְשְׁמָּם אוֹּלְיִה אֲׁמָּרי

יהוה אלהיכם נתו להם ושבתם

אַמֶּר־יַמִרָה אָת־פִּיף וְלָא־יִשְׁמֵע אָת־ 18 כְּאֲשֵׁר הָיֶה עִם־משֵׁה: כְּל־אִישׁ 18 מַאֲשֵׁר הָיָה עִם־משָׁה: בְּל־אִישׁ

10. Amtleuten. dW.vE: Borfiebern. A: Fürften. 11. B.dW.vE.A: mitten burd. B.dW.vE: Bes

^{9.} ΑΕΓΧ: ἐντέλλομαί. ΑΒ* τόπον († ΓΧ)... πορεύη (-εύση (ΓΧ). 11. ΑΕΧ: διαβήσεσθε... * (alt.) καί. 13. Β* κυρίε († ΑΕΓΧ). 14. Α¹Β* πέραν τε 'Ιορδ. († Α²ΓΧ). ΑΧ: πρότερον. 15. ΑΕΧ: κίληρονομήσεσι. ΑΓΧ: θ. ὑμῶν δ... κίληρ. ἐαντδ. Β: εἰε τὸ π. (ἐν τῷ π. ΑΧ)... ἐπ' ἀνατ. (ἀπὸ ἀν. Χ; ΑΓΧ: ἀπ' ἀν.). 16. Β: ἐὰν (ἄν ΑΓΧ). 18. ΑΧ: ἐὰν. Α¹Χ: ἀπειθήσει. ΑΕΓΧ: κ. ος ἐὰν (ε. ᾶν) μὴ ἀκ.

^{9.} auf allen beinen Schritten. B.dW.vE: Sabe ich bir (es) nicht geboten? B: Entf. bich n. u. erfchrid n. dW.vE: Erfchr. n. u. bebe (zage) n.

*Siehe, ich habe bir geboten, 9 fonnen. bağ bu getroft und freudig feieft. Lag bir nicht grauen und entfete bich nicht, benn ber herr, bein Gott, ift mit bir in allem, bas bu thun wirft.

Da gebot Jofua ben Sauptleuten bes 11 Bolfe und fprach: * Gebet burch bas Lager und gebietet dem Bolk und sprecht: Schaffet euch Borrath, benn über brei Tage werbet ihr über diesen Jordan gehen, daß ihr hinein fommet und bas Land einnehmet, bas euch ber Berr, euer Bott, geben wird.

12 Und zu ben Rubenitern, Gabitern und bem halben Stamm Manaffe fprach Josua: 13 * Gebenket an bas Wort, bas euch Dofe,

ber Anecht bes Gerrn, sagte und sprach: Der herr, euer Gott, hat euch zur Rube

14 gebracht und bieg Land gegeben. * Eure Beiber und Rinder und Bieh lagt im Lande bleiben, bas euch Mofe gegeben hat, dieffeit bes Jordans; ihr aber follt por euren Brubern bergieben geruftet, mas ftreitbare Manner find, und ihnen helfen,

15 bis bag ber Gerr eure Bruber auch gur Rube bringet, wie euch, bag fie auch einnehmen bas Land, bas ihnen ber Berr, euer Gott, geben wirb. Alebann follt ibr wieber umfehren in euer Land, bas euch Mofe, ber Rnecht bes Gerrn, eingegeben hat zu befigen, bieffeit bes Jorbans, gegen

16 ber Sonne Aufgang. *Und fie antworteten Jofua und fprachen: Alles, mas bu uns geboten haft, bas wollen wir thun, und wo bu une hinfenbest, ba wollen wir

17 bingebn. *Wie wir Mofe gehorfam find gewesen, so wollen wir bir auch gehorfam fein; allein, bag ber Berr, bein Gott, nur

18 mit bir fei, wie er mit Mofe war. *Wer beinem Munde ungehorfam ift und nicht

15. A.A. Sonnen Aufgang.

reitet euch Behrung. A: Speife. B: noch über. dW: in noch 3 T

13. vE: fcafft euch R. u. gibt euch b. 2. A: hat

end R. gegeben. 14. dW.vE: u. eure heerben. dW: mogen bl. VE.A: follen. A: bewaffnet. B: in Beeresorbnung binuberg, alle bie tapfere Belben finb. dW.vE: alle ftreitb. D.

15. in ener eigenthümlich Land, u. es befigen. B: wird gur Rt. gebracht haben. vE: euren Br. Rt.

telliges eam. *Ecce, praecipio tibi, v.6s.8,1. confortare et esto robustus; noli metuere et noli timere, quoniam tecum est Dominus Deus tuus in omnibus, ad quaecunque perrexeris.

> Praecepitque Josue principibus 10 populi, dicens: *Transite per medium 11 castrorum et imperate populo ac dicite: Praeparate vobis cibaria, quoniam post diem tertium transibitis Jordanem et intrabitis ad possidendam terram, quam Dominus Deus vester daturus est vobis.

Rubenitis quoque et Gaditis et 12 dimidiae tribui Manasse ait: *Me-13 mentote sermonis, quem praecepit Nm. 32,20ss. vobis Moyses famulus Domini, di-22,4. cens: Dominus Deus vester dedit vobis requiem et omnem terram. Nm.32,264 Uxores vestrae et filii ac jumenta 14

manebunt in terra, quam tradidit vobis Moyses trans Jordanem; vos 4.13. autem transite armati ante fratres Ez. 13,18. vestros, omnes fortes manu, et pugnate pro eis, *donec det Domi-15 nus requiem fratribus vestris, sicut

et vobis dedit, et possideant ipsi quoque terram, quam Dominus Deus vester daturus est eis; et sic reverte-Dt.3,80 mini in terram possessionis vestrae et habitabitis in ea, quam vobis dedit Moyses famulus Domini trans Jorda-

deruntque ad Josue atque dixerunt: 8x.19,9. Omnia quae praecepisti nobis, faciemus, et quocunque miseris, ibimus.

nem contra solis ortum.

*Respon-16

*Sicut obedivimus in cunctis Moysi, 17 Nm. 27,20 ita obediemus et tibi; tantum sit Do-

minus Deus tuus tecum, sicut fuit cum Moyse. *Qui contradixerit ori 18

15. Al.: revertimini.

fcafft? A: gibt? B: erblich einnehmen. vE: eigenes 2. dW: 2. eures Gigenthums. A: Befiges. B: eurer Erbichaft ..

16. B. überall wo. A: ziehen. 17. dW: Ganz fo. B: Rach Allem. vE: In A. A: Wie wir in A. B.dW: gehorchet (haben). vE: auf

M. hörten. dW.vE: Rur möge ... fein. 18. widerfpenftig. B.dW.vE: Jeber(mann) ber. dW: gegen beinen Dund, vE: Befehl! A: wibers fprict.

II.

σου, καθότι αν έντείλη αὐτῷ, ἀποθανέτω· ἀλλὰ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου.

ΙΙ. Καὶ ἀπέστειλεν Ίησοῦς νίὸς Ναυή ἐκ Σαττίν δύο νεανίσκους κατασκοπεύσαι, λέγων Ανάβητε και ίδετε την γην και την Ίεριχώ. Καὶ πορευθέντες 'οἱ δύο νεανίσκοι' εἰχήλθοσαν 'είς Ίεριγώ· καὶ είςήλθοσαν' είς οίκίαν γυναικὸς πόρτης, ή ὅτομα Ῥαάβ, καὶ κατέλυσαν έκει. 2 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Ἱεριχώ, λέγοντες. Ίδου είςπεπόρευνται ώδε ανδμες των υίων Ίσραηλ κατασκοπεύσαι την γην. 3 Καί απέστειλεν ὁ βασιλεύς Ίεριχω καὶ είπε πρὸς Ραάβ, λέγων 'Εξάγαγε τους ανδρας τους είςπεπορευμένους είς την οίκίαν σου 'την νύκτα'. κατασκοπεύσαι γάο την ηην ήκασι. 4 Καί λαβοῦσα ή γυνή τοὺς δύο ἄνδρας ἔκρυψεν αὐτούς, καὶ είπεν αὐτοῖς, λέγουσα Είζεληλύθασι πρός με οἱ ἄνδρες, δώς δὲ ἡ πύλη έκλείετο έν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες έξῆλθον: ούχ επίσταμαι που πεπόρευνται, χαταδιώξατε οπίσω αὐτῶν, εἰ καταλήψεσθε αὐτούς. 6 Αὐτη δε ανεβίβασεν αύτους έπι το δωμα, και έκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῆ λινοκαλάμη τῆ ἐστοιβασμένη αὐτη ἐπὶ τοῦ δώματος.

⁷ Καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐκὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐκὶ τὰς διαβάσεις, καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη. 'Καὶ ἐγένετο', ὡς ἔξήλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν, εκαὶ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτούς, αὕτη δὲ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς ἐκὶ τὸ δῶμα ⁹ καὶ εἰπε πρὸς αὐτούς 'Επίσταμαι ὅτι παρέδωκεν ὑμῖν κύριος τὴν γῆν, ἐπιπέπτωκε γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφὶ ἡμᾶς. ¹⁰ ᾿Ακηκόαμεν γάρ, ὅτι κατεξήρανε

בֿינֿרע לָלָלְ אַמָּת-שַּׁבַנְּפּנּ יוּמֶע בֿלּ בַּבַנֵּינע לָלָלְ אַמָּת-שַּׁבַנְּפּנּ יוּמֶע בֿל

לְּהִ הַלְּבִי הַשִּׁלְּמִי הִשְּׁלְ הְבְּרָנִת אַדְרִינִם פָּי תַשִּׁילִים: וְבִּיא בְּצֵלְתַם אַדְרִינִם פָּי תַשִּׁילִם: וְבִּיא בְּצֵלְתַם אַדְרִינִם פָּי תַשִּׁילִם: וְבָּא בְּצַלְ הַבְּּאִים בְּאַנְ לָא יִדְּלְּעִי אַלָּנִה בְּלָּכִי הַאָּלָמִים יִבְּאוּ לָצִי וְדִּלְּעִי הַשְּׁבֵּר לִמְלָּר הִצְּיִם וְיִבְּאִי בַּעָּבְּעִים בְּאַר לָמִלָּר הִצְּיִם וְיִנְאָ עָרְ הָבָּאִים וְלָא יִדְּעִּתִּ בְּעִרְ הִצְּיִם וְיִנְאִ עָּרְ וְבִּאָּעָר הִנְּבִּי שְׁמָּה: וַנִּאָמָר לְמָלֶר בְּאָר הִנְּבִי הְשִׁבְּי לְבִיתֵּדְ פִּי לַחְפָּר לָמֵלְר בִּעְּלִיךְ הִנְּצִיאִי הְצְּאָנְתִּים בַּאוּ נְנְּנִי הִּבְּעִים וְלָּא יִדְּעִּתִּר בְּאַנְי וְנִישְׁלָח תָּבְּעִּים וְלָּא יִדְּעִתִּר בְּעָּלֵּר הִבְּצִייִ הְשִׁבְּעוֹ בְּעִבְּעִר לְמָלֶר בְּעָּלֵר הִבְּעִי הְנִיעִּה בְּעִּיְ הַבְּעִּים הַבְּאִים הַבְּאוּ הַלְּבִי הְבָּעִים הַבְּאִים הַבְּאוּ בְּלִים הְנִיעִם הַּעְּבִּי לְבִיתִּדְ בִּי לְבִיתִּדְ בְּעִי בְּעִּתְּר בְּעִּבְּי הִבְּעִים הְנִיעִם הְּעָבִי לְבִיתְּבְּי לְבִיתִּדְ בְּעִּים הְנִישְׁלְּב בִּיִבְּיִי הְשִּׁבְּי לְבִיתְּבְּי לְבִיתְּבְּי לְבִּיתִּי הְנִבְּעִים הַבְּאִיים הַבְּעִּיים בְּעִּבְּיי הְשִּבְּיים בְּעִרְייִרְוּ בִּעְרִייְנִי הְשִּבְּיי בִּבְּעִיים בְּעִרְיִבְּיִם הְנִילִים הְנִילִם הְנִילִים הְנִילִים הְעִּבְייִי הְיִּבְּעִיים בְּעִּבְיי הְשִּבְּיי בְּבְּעִיים בְּעִיבְייִי הְשִּבְּיי בְּעִּבְייִי בְּעִּבְּיי בְּעִּבְּיי בְּבִּייִי הְשִּבְּיי בְּבִּיי בְּעִּייִי בְּעִּייִי בְּייִּישְׁבִּיים בְּעִייִי הְּעָּבְייִי בְּעִייִּייְ בְּעִּייִי בְּעִייִּי בְּעִייְייִי בְּיִיבְּעִיים בְּעִייְי בְּעִייִי בְּעִּייִי בְּעִּייִי בְּעִייִי בְּעִייִּי בְּעִייִי בְּעִייִי הְּעִּיְייִייְיי בְּעִייְי בְּעִייְייִי בְּעִייים בְּיִינְייִי הְיִייְיים בְּעִייְייִי בְּעִייים בְּעִייִי בְּעִייִי בְּעִייְיִי בְּעִיי בְּעִייים בְּעִייִי בְּעִייִי בְּעִייְי בְּעִייים בְּעִייְייִי בְּעִייים בְּיבְּיבְייים בְּעִייְיבְּיי בְּעִייים בְּיִייְישְׁבְייים בְּיבּיי בְּעִיים בְּיבְּיים בְּיִיים בְּיבְּיבְיים בְּיּבְיבְייים בְּיבְייים בְּיבְּיבְייִים בְּיבְּיבְייים בְּיבְיבְיים בְּיבְּייִּים בְּיבְייִים בְּיבְּבְיים בְּיבְּבּיים בְּעִיים בְּבְ

ַ בֹּלִ-לִּשִׁלֵּי שָׁמָלֵּע מִפִּנִיכֵּם: כַּי שִׁמָּגִּני וֹלִּ-לִפְּלֵּט אַֹּתַעְכָּם מִּלֵּיני וֹלֵי נָעָׁ וֹנַגְּשִׁי פֹּרִ-נִעָּל יִשְׁמָּרְ מָלִ-נִיּאָׁנְשִׁים וֹנִיבְּשִׁי פֹּרָם יִשְׁפַּבִּיוּ וֹנִיא מֹלְעָׁה אַבְּיִרְ פִּאָׁשִׁׁר יִבְּאִי יִרְוֹלְפִים אַבְּרִית אַבְּיִרְ פִּאָׁשִׁר יִבְּאִי יִרְוֹלְפִים אַבְּרִית מְלִנְה מִבְּיְרְבִּוֹ מֵּלְ בִּמַּמְבְּרִוֹת וְבִּשְׁתַ בֹּלְרָה וֹנְיְלְבָּיִם בְּלְפִי בִּנְיִים:

ית שלח לך . v. 1. ע"כ . v. 1

^{18.} ihnem geb. B.A: ihm (gebieten wirft). vE: w. bu geb. B.dW.vE: getöbtet werben. (Wie B. 6.)
1. kehreren bafelbft ein. B.A: fanbte ... (aus). vE: schicke. B: 3m. Manner 3u R. A: beschauet. vE: sehet. B: eines Weibes so e. h. war. dW.vE.A: blieben, A: bei ihr.

^{2.} B: gefagt, bağ man fprach. A: gemelbet u. gesfagt. vE: Unb man fagte. dW.A: erfpahen. vE: ausaufp.

^{3.} B: führe.

^{4.} B.dW.vE.A: nahm bie ... (u.) verb. (einen Seben). dW: Ja, cs famen ... bie Mt. vE: Ja, b. Mt. f.

geborchet beinen Worten, in allem, bas bu uns gebieteft, ber foll fterben. Gei nur getroft und unverzagt.

П. Josua aber, ber Sohn Run, hatte zween Rundichafter beimlich ausgefanbt von Sittim, und ihnen gefagt: Bebet bin, befebet bas Land und Bericho. Die gingen bin und tamen in bas Baus einer Bure, bie bieg Rahab, und fehreten zu ihr ein. 2 Da warb bem Konige ju Jericho gefagt: Siehe, es find in biefer Racht Manner berein gefommen von ben Rinbern Ifrael, 3 bas Land ju erfundigen. *Da fanbte ber Ronig zu Jericho zu Rahab und ließ ihr fagen: Gieb bie Danner beraus, die gu bir in bein Baus getommen find, benn fle find gefommen, bas gange Land zu erfun-4 bigen. *Aber bas Weib verbarg bie zween Manner und fprach alfo: Es find ja Manner zu mir berein gefommen, aber ich 5 mußte nicht, von wannen fie waren. * Und ba man die Thore wollte zuschließen, ba es finfter mar, gingen fie binaus, bag ich nicht weiß, wo fie bingegangen find. Jaget ihnen eilend nach, benn ihr werbet fie er-6 greifen. *Sie aber ließ fle auf bas Dach fteigen und verbectte fie unter bie Flachsftengel, bie fie fich auf bem Dache ausgebreitet batte.

Aber bie Manner jagten ihnen nach auf bem Wege jum Jorban bis an bie Furt. Und man schloß bas Thor zu, ba bie binaus waren, bie ihnen nachjagten. 8 * Und ebe benn bie Manner fich fchlafen legten, flieg fie zu ihnen binauf auf bas 9 Dach "und fprach ju ihnen: 3ch weiß, bag ber berr euch bas Land gegeben bat, benn ein Schreden ift über uns gefallen por euch, und alle Ginwohner bes Lanbes find por eurer Butunft feige geworben.

10 *Denn wir haben gehört, wie ber Berr

B: Es ift alfo, es find DR. 5. B.dW.vE.A: bas Thor. A: folog. dW.vE: ges fcl. werben follte. A: f. warb. B: bei b. Finfternig. dW.vE: beim Dunfelwerden. vE: Sest ihnen ... B.dW:

erreichen, vE.A: (benn ihr fonnt f. noch) einholen. 6. unter ber Baumwolle. vE: Baumw.:St. dW: bingelegt. B: v. ihr jurechtgel. maren.

tuo et non obedierit cunctis sermo-Dt. 17, 12. nibus, quos praeceperis ei, moriatur; tu tantum confortare et viriliter age!

Misit igitur Josue filius Nun II. Nm. 25,1. de Setim duos viros exploratores in abscondito, et dixit eis: Ite et considerate terram urbemque Jericho. Oui pergentes ingressi sunt domum 6,28.Ebs. mulieris meretricis, nomine Rahab, 11,31. mulieris meretricis, nomine Rahab, Jao.2,25. et quieverunt apud eam. Nuncia- 2 tumque est regi Jericho et dictum: Ecce, viri ingressi sunt huc per noctem de filiis Israel, ut explorarent terram. *Misitque rex Jericho ad 3 Rahab, dicens: Educ viros, qui venerunt ad te et ingressi sunt domum tuam; exploratores quippe sunt et omnem terram considerare venerunt. 5,17. *Tollensque mulier viros abscondit (28m. et ail: Fateor, venerunt ad me, sed nesciebam unde essent; *cumque porta clauderetur in tenebris, et illi pariter exierunt; nescio quo abierunt; persequimini cito et comprehendetis *Ipsa autem fecit ascendere 6 viros in solarium domus suae, operuitque eos stipula lini, quae ibi erat.

Hi autem, qui missi fuerant, 7 secuti sunt eos per viam, quae Jud. 8, 28. ducit ad vadum Jordanis; illisque egressis statim porta clausa est. *Necdum obdormierant, qui latebant, et ecce, mulier ascendit ad eos et ait: Novi quod Dominus tradi-DL11,88, derit vobis terram; etenim irruit in Ex.23,27. nos terror vester et elanguerunt Bx.15,15. omnes habitatores terrae. *Audivi-10 Br.14.31 mus quod siccaverit Dominus aquas

7. dW.vE: (bis) an bie gurthen. B: ju ben Uebers fahrten ju. A: 2B. ber jur &. bes 3. führt.

ben muthlos.

^{2. 3.} U.L: erfunben. 5. A.A: eilenbe. 6. U.L: die fie ihr.

^{7.} Al.: vada. 9. Al. †istam.

^{8.} fe fic. B.vE: (nieber)legten. dW: Sie aber hatten fich noch n. fcl. gel. 9. dW.A: bie Furcht v. ench (une überfallen). vE.A: benn ... ? B.dW.vE: vor euch (zagen). A: wur-

χύριος 'ό θεὸς' την θάλασσαν την έρυθραν από προςώπου ύμων, ότε έξεπορεύεσθε έξ Αίγύπτου, καὶ όσα ἐποίησε τοῦς δυσὶ βασιλεύσι των Αμοβραίων, οι ήσαν πέραν του Ιορδάνου, τῷ Σηών και τῷ Τρ, οῧς έξωλοθρεύσατε αὐτούς. 11 Καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς έξέστημεν τη καρδία ήμων, και ουκ έστη έτι πνευμα έν ούδενὶ ἀπὸ προςώπου ύμῶν. ὅτι κύριος ο θεός ύμων θεός έν ούρανο άνω καί έπὶ τῆς γῆς κάτω. 12 Καὶ τῦν ομόσατέ μοι χύριον τον θεόν υμών. ότι ποιώ υμίν έλεος, καί ποιήσατε καὶ ύμεῖς έλεος ἐν τῷ οἴκῷ τοῦ πατρός μου, και δώσετε μου σημείον άληθινόν, 13 καὶ ζωγρήσατε τὸν οίκον τοῦ πατρός μου καὶ τὴν μητέρα μου καὶ τοὺς άδελφούς μου καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα τὸν οίκον αύτων και πάντα όσα έστιν αύτοις, καί έξελείσθε τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐκ θανάτου. 14 Καὶ είπαν αύτη οι ανδρες. Ή ψυγή ήμων ανθ' ύμων είς θάνατον. 'Καὶ αὐτὴ είπεν': 'Ως αν παραδφ κύριος ύμω την πόλιν, ποιήσατε είς έμε έλεος και άλήθειαν. 15 Και κατεγάλασεν αύτοὺς διὰ τῆς θυρίδος 16 καὶ είπεν αὐτοῖς. Είς την όρεινην απέλθατε, μη συναντήσωσιν ύμιν οι καταδιώκοντες, και κουβήσεσθε έκει τρείς ήμέρας. έως αν αποστρέψωσιν οί καταδιώχοντες οπίσω ύμων, καὶ μετά ταῦτα ἀπελεύσεσθε είς την όδον ύμων. 17 Καὶ είπαν οι ανδρες πρός αυτήν. Αθωοί έσμεν τω όρκω σου τούτφ. 18 ίδου ήμεζι είςπορευόμεθα είς μέρος της πόλεως, και θήσεις το σημείον, το σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα, δι' ής κατεβίβασας ήμας δι' αὐτῆς, καὶ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τούς άδελφούς σου και πάντα τὸν οίκον τοῦ

את אַשָּׁר־הוֹבִּישׁ יְהוֹה אַת־מֵי יַם־ בצאתכם ממצרים מפניכם ואשר עשיתם לשני מללי האמרי אַשָּׁר בִּעַבֵר הַיַּרְדֵּוֹ לְסִיחָוֹ וּלְעוֹג אֵשֵׁר וכא־קמה עוד יהוה הים בשמים ממעל 12 מְתָּחַת: וְעַתָּּת הִשַּׁבְערֹבַנָא לִי בַּיהוַה עשיתי עמכם חסד ועשיתם גם-אַתֵּם עַם־בַּית אַבִּי תַמֶּד וּנִתַתֵּם כִי 13 אות אמת: והחיתם את־אכי ואת־ אָפָּי וָאָת־אָחֵי וָאָת־אַחוֹותי וָאת כּל־ אַשׁר להם וָהַצַּלְתַּם אַת־נַפְּשׁתִינוּ 14 ממרת: ויאמרו לה האנשים נפשנו תחתיכם למות אם לא תגידו את-דְּבֶרֵנוּ זֶת וְהַיַּת בְּתַת יְהוַה כְּנוּ את־ עמר חמר הַאָרֶץ וְעָשִׂינוּ טו וַתְּוֹרָדֵם בַּחֲבֵל בָּעַד הַחַלְּוֹן כַּי בִיתַה בַּקִיר הַחוֹמָה וְבַחֹמָה הֵיא יוֹשֶׁבֶּת: 16 וַתָּאמֵר לַהָם ההַרה לַכוּ פּוְדִיפְּבָּעוּ בַבֶם הַרְדָפַים וְנַחָבָּתִם שַׁמַּה שָׁלֹשׁת ימים עד שב הרדפים ואחר הלכו 17 לַדַרָפָּכָם: וַיִּאַמָרָרּ אַלֵּ נַקיַם אַנַתָנוּ מִשָּׁבַעַתֵּךְ הַזֵּה אַשׁר 18 הִשָּבֶּעִתַּנוּ: הָנֵה אֲנַחְנוּ בַאֵּים בַּאָרֵץ תקנת חום השני הוה תקשרי אָשׁר הָוֹרַדְהַנוּ בֹוֹ וָאֶת־אַבִּיהְ

יות' בצרי . 18. אחירתי ק' . 18. דת'

^{10.} B: τὴν ἐρ. ઝάλ. (c. AFX) ... ἐκ γῆς Aἰγ. (ἐξ Aἰγ. AΕFX). AB* (alt.) τῷ († ΕΧ). 11. B† (p. ἐδ.) ἡμῶν (* AΕFX). 12. AB* ὑμῶν († FX). A¹B* καὶ δ. - ἀληθ. († A²FX). 13. B* (alt.) καὶ et κ. τὰς ἀδ. με († AΕFX). A¹ΕΧ* κ. π. τ. οἰκ. αὐτ. A²B: οἰκ. με (a. αὐτῶν FX). AB: τὴν ψυχήν με (τὰς ψ. Χ, ἡμῶν FX). Β: ποιήσετε (-ατε ΑΕΧ). ΑΧ: μετ ἐμᾶ 16. B: ἀπέλθετε (-ατε ΑΓΧ). 17. AB: πρ. αὐτὴν οἱ ἄνδρ. (inv. ord. FX). B: τὸν δὲ πατ. (καὶ τ. π. ΑΓΧ).

^{10.} A: bes rothen M. ... bei eurem Gingang in baffelbe. vE: ber gottverfcwornen Bertilgung preisgegeben! A: getobtet?

^{11.} B.dW: ba (als) wir (es hörten). A: weil. dW: ba verzagte u. . vE: zerfloß! B: vor euch gesblieben. dW: nicht mehr bestehet in einem Menschen

Muth v. end. vE: es erhebt fich ber Geift in feinem Manne mehr. dW.A: ift ber Gott. vE: ift G. 12. dW: Liebe geth. B: bie L. bewiefen. vE: B. gesübt. A: zuverläffig 3. B: wahres. dW.vE: 3. ber Trene?

13. dW.vE: am Leben erbalten wollet (werbet).

II.

hat bas Baffer im Schilfmeer ausgetrodnet por euch ber, ba ihr aus Egypten joget, und mas ihr ben zween Ronigen ber Amoriter, Sibon und Da, jenseit bes Jordans gethan habt, wie ihr fie verbannet 11 habt. *Und feit bem wir folches gehöret ha= ben, ift unfer Berg verzagt und ift fein Muth mehr in jemand vor eurer Bufunft, benn ber Berr, euer Bott, ift ein Gott beibes oben im himmel und unten auf Erben. 12 * Co fdworet mir nun bei bem Berrn, bag, weil ich an euch Barmbergigfeit gethan habe, bag ihr auch an meines Baters Saufe Barmbergigfeit thut, und gebt mir 13 ein gewiffes Beichen, *bag ihr leben laffet meinen Bater, meine Mutter, meine Bruber und meine Schweftern, und alles, mas fle haben, und errettet unfere Seelen von 14 bem Tobe. *Die Manner fprachen zu ihr: Thun wir nicht Barmbergigfeit und Treue an bir, wenn uns ber Berr bas Land gibt, fo foll unfere Seele fur euch bes Tobes fein, fo fern bu unfer Befchafte nicht ver-15 rathft. *Da ließ fie biefelben am Seil burche Fenfter hernieber, benn ihr Baus war an ber Stadtmauer und fie wohnete 16 auch auf ber Mauer. * Und fie fprach zu ihnen: Bebet auf bas Bebirge, bag euch nicht begegnen, bie euch nachjagen, und verberget euch bafelbft brei Tage, bis baß bie wiederkommen, die euch nachjagen, bar-17 nach gebet eure Strafe. *Die Manner aber fprachen zu ihr: Wir wollen aber bes Eibes los fein, ben bu von uns genommen 18 haft, *wenn wir fommen ine Land unb bu nicht bieß rothe Seil in bas Fenfter Inupfeft, bamit bu uns hernieber gelaffen haft, und zu bir ine Saus versammleft beinen Bater, beine Mutter, beine Braber

maris rubri ad vestrum introitum. quando egressi estis ex Aegypto; et quae feceritis duobus Amorrhaeorum regibus, qui erant trans Jordanem, Schon et Og. quos interfecistis. *Et 11 haec audientes pertimuimus, et elan-5,1. guit cor nostrum, nec remansit in nobis spiritus ad introitum vestrum: Dominus enim Deus vester ipse est De.4,39. Deus in coelo sursum et in terra 6,82. deorsum. *Nunc ergo jurate mihi 12 per Dominum, ut quomodo ego misericordiam feci vobiscum, ita et vos 6,23.25. faciatis cum domo patris mei; detisque mihi verum signum, *ut salvetis 13 patrem meum et matrem, fratres ac sorores meas, et omnia quae illorum sunt, et eruatis animas nostras a morte. *Qui responderunt ei: Anima 14 nostra sit pro vobis in mortem, si tamen non prodideris nos; cumque tradiderit nobis Dominus terram, faciemus in te misericordiam et veritatem. *Demisit ergo eos per funem 15 19,12. ec. de fenestra; domus enim ejus haere-11,33. bat muro. *Dixitque ad eos: Ad 16 montana conscendite, ne forte occurrant vobis revertentes, ibique latitate tribus diebus, donec redeant, et sic ibitis per viam vestram. *Oui dixe-17 v.20. runt ad eam: Innoxii erimus a jura-(Gn. mento hoc quo adjurasti nos, *si 18 ingredientibus nobis terram signum fuerit funiculus iste coccineus et ligaveris eum in fenestra, per quam demisisti nos, et patrem tuum ac matrem fratresque et omnem cognatio-

folger auf euch ftogen. B: möget ihr ... gehen. B.dW.vE.A: eures Weges.

^{10.} U.L. jenfeit bem Jorban.

^{11.} U.L. fint wir. A.A. feit wir. U.L. beibe. 14. A.A. unfre Gefcafte. U.L. unfer Gefcaft.

A: rettet. dW: Alle welche ihnen angehören. A: un: fer Leben.

^{14.} Unfre &. foll ... fofern ihr biefes ... berrathet. Gibt uns ... fo wollen wir ... thuu. dW.vE: unfre Sache. B: anzeigen werbet. vE: anzgeigt. B.dW: Liebe u. Er.

^{15.} dW.A: an einem G. B.dW.vE: (ftanb) auf b. Stabtm.

^{16.} dW: b. Rachjagenben euch treffen. vE: Ber-

^{13.} Al.: et (pro ut).

^{18.} S†(p. signum) non.

^{17.} dW: Quitt find wir. vE: B. werben frei fein von beinem E. B: wollen unschulbig f. au biefem bein. E. B.dW.vE: ben bu une haft fcworen laffen. A: womit bu une befchworen.

^{18.} Dadurch bu und. B.dW.vE: Siehe (nehms lich), wenn ... fo (follft bu ... anbinden). dW.vE: binde. B: bas S., biefe r. Schnnr. vE: biefes S. mit b. r. Faben. dW: bas S. m. b. Rarmefin-F. woran.

πατρός σου συνάξεις πρός σεαυτήν είς τήν οίκιαν σου, 19 καλ έσται, πας δς αν έξελθη τήν θύραν της οίκιας σου έξω, ένογος έαυτῷ έσται, ήμεῖς δὲ ἀθῶοι 'τῷ ὅρχῷ σου τούτῷ', καὶ ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῷ οἰκία σου, ἡμεῖς ένογοι ἐσόμεθα. 20 Έαν δέ τις 'ἡμᾶς ἀδικήση ἢ καὶ ἀποκαλύψη τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους, ἐσόμεθα ἀθῶοι τῷ ὅρχῷ σου τούτῷ. 21 Καὶ είπεν 'αὐτοῖς'. Κατὰ τὸ ῷῆμα ὑμῶν οὕτῶς ἔστῶ. Καὶ ἔξαπέστειλεν αὐτούς.

22 Καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἤλθοσαν εἰς τὴν ὀρειτήν, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς ὁδούς, καὶ οὐχ εὕροσαν. 23 Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὁρους, καὶ διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἰὸν Ναυή, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. 24 Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν Ὁτι παραδέδωκε κύριος πάσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν, καὶ κατέπτηχε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ ἡμῶν.

ΑΝ. Καὶ Φρθρισεν Ἰησοῦς τὸ πρωὶ καὶ ἀπῆρεν ἐκ Σαττίν, καὶ ἤλθοσαν ἴως τοῦ Ἰορδάνου αὐτὸς καὶ πάντες οἱ υἰοὶ Ἰσραήλ, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι. ² Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας, καὶ διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς ³ καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ, λέγοντες. Όταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν 'καὶ' τοὺς Λευίτας αἴροντας αὐτήν, ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν, καὶ πορεύεσθε ὁπίσω αὐτῆς. ⁴ Λλλὰ μακρὰν ἔστω ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον διςγιλίους πήχεις στήσεσθε: μὴ προςεγγίσητε αὐτῆν ὑκα ἐπίστησθε τὴν ὁδὸν ῆν πορεύεσθε αὐτήν:

בּלְרִיִשָׁבֵי הָאָרֵץ מִפּנֵינוּ: בְּלְרִיִשָׁבֵּי הָאָרֵץ אֶל־יְהוּשָׁבֵּוּ שָׁסִ בְּלְרִיִּהְ וַיִּטְּבִוּ שָׁכֵי הְאָלָשׁים וַיִּיְּהָהוּשֻׁב בּלְרַנִּוּן וַיְּסִפְּרוּ-לוּ אֵת כְּלְ-הַנְּאָר וְיִּלְא בּלְרַנִּוּן וַיְּסִפְּרוּ-לוּ אֵת כְּלִ-הַוּשְׁבֵּ בִּירְרָּוּ בִּלְרַנִּוּן וַיִּשְׁבוּ שָׁכֵי הְאָלָשִׁים וַיִּיְרְדָּוּ בַּלְרַנִּוּן וַיִּשְׁבוּ שָׁכֵי הְאָלָשִׁים וַיִּיְרְדָּוּ בִּלְרַנִּוּן וַיִּשְׁבוּ שָׁכִי הִאָּלָשִׁים וַיִּיְרְדָּוּ בְּלִרִים בְּיִבְנִוּיּ בְּלִרִישְׁבוּ הָאָרֵץ מִפְּנֵינוּ:... בְּלִרִישְׁבוּ הָאָרֵץ מִפְּנֵינוּ:... בְּלְרִישְׁבוּ הָאָרֵץ מִפְּנֵינוּ:...

^{19.} Α'Χ (pro ϑ. τῆς οίκ.) οίκίαν. Α²Χ† (in f.) ἐἀν χεἰο ἄψηται αὐτῷ. 20. ΑΕΓΧ* ἢ. Α²Χ† (in f.) ῷ ἀρμασας ἡμᾶς. 21. Β* ἔτανς († ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐσται. Α²ΕΓΧ† (in f.) καὶ ἐπορεύθησαν. Καὶ ἔδησε τὸ σημεῖον κόκκινον ἐν τῆ θυρίδι. 22. ΑΧ: ἦλθον. Α²ΓΧ† (p. ἡμ.) ἔως ἐπέστρεψαν οἱ διώκοντες. ΑΕΓΧ: εὐρον. 23. Α²ΓΧ† (p. διέβ.) καὶ ἦλθον. 24. ΑΧ: παρέδωπε ... κατέπτηκε. — 1. ΑΧ: ἀπῆρον. ΑΕΓΧ: ηλθον. Α¹Β* αὐτὸς κ.-'Ισρ. († Α²ΕΓΧ). 2. ΑΕΓΧ: ἐγενήθη. Α¹Β* (sq.) καὶ († Α²ΓΧ). 3. ΕΧ (bis): ὑμῶν. Δ²Β (eti. 4): πορεύσεθθε (πορεύεσθε Α¹ΓΧ).

^{19.} mie bir im &. dW: fomme auf f. S. vE: f. über unf. S. dW: wenn S. an ihn g. w. vE: man S. an ihn legt. B: fo eine S. wiber ihn fein wirb.

^{20.} Bie B. 14. 17

יביניו ק' . v. 4. 'ע"כ

^{21.} B.dW: nach euren Borten. vE: Es bleibe bei e. B. dW: fnupfte [nachher] b. farmef. S.

^{22.} Die umgefehret waren. dW.vE.A: Begen. B: auf bem gangen Weg ... nichte gef.

^{23.} fliegen ... w. herab v. G. ... was sie getroffen

Die Rudtebr.

19 und beines Baters ganges Baus. wer zur Thur beines Saufes beraus gebet, beg Blut fei auf feinem Saupt, und wir unschuldig, aber alle, die in beinem Saufe find, fo eine Band an fie gelegt wird, fo 20 foll ihr Blut auf unferm Saupt fein. *Und fo bu etwas von biefem unferm Befchaft wirft nachfagen, fo wollen wir bes Gibes los fein, ben bu von uns genommen haft. 21 * Sie fprach: Es fei, wie ihr fagt, und ließ fle geben. Und fle gingen bin. Und fle fnupfte bas rothe Seil ins Fenfter.

Sie aber gingen bin und famen aufs Bebirge, und blieben brei Tage bafelbft, bis bag bie wieberfamen, bie ihnen nachjagten. Denn fle hatten fle gefucht auf allen Stra-23 fen, und boch nicht gefunden. *Alfo fehreten bie zween Männer wieder, und gingen bom Bebirge und fuhren über, und famen zu Josua, dem Sohn Nun, und erzähleten 24 ihm alles, wie fie es gefunden hatten, "und fpracen zu Jofua: Der Berr hat uns alles Land in unfere Bande gegeben, auch fo find alle Einwohner bes Lanbes feige vor uns.

Und Josua machte fich fruhe auf, und fie zogen aus Sittim und famen an ben Jordan, er und alle Rinder Ifrael, und blieben bafelbft über Racht, ebe fie 2 hinüber zogen. * Rach breien Tagen aber 3 gingen bie Sauptleute burche Lager, *und geboten bem Bolf und fprachen: Wenn ihr feben werbet bie Labe bes Bunbes bes Berrn, eures Gottes, und die Briefter aus ben Leviten fie tragen, fo ziehet aus von 4 eurem Ort und folget ihr nach, "boch bag zwischen euch und ihr Raum fei bei zwei taufend Ellen. Ihr follt nicht zu ihr naben, auf daß ihr wiffet, auf welchem Wege ihr nem tuam congregaveris in domum tuam. *Qui ostium domus tuae egres- 19 sus fuerit, sanguis ipsius erit in caput eius, et nos erimus alieni; cunctorum autem sanguis, qui tecum in domo fuerint, redundabit in caput nostrum, si eos aliquis tetigerit. *Quod si nos prodere volueris et 20 sermonem istum proferre in medium, erimus mundi ab hoc juramento quo adjurasti nos. *Et illa respondit: 21 Sicut locuti estis, ita fiat, dimittensque eos ut pergerent, appendit funiculum coccineum in fenestra.

Illi vero ambulantes pervenerunt 22 ad montana et manserunt ibi tres dies, donec reverterentur qui fuerant persecuti; quaerentes enim omnem viam non repererunt eos. *Quibus urbem ingressis reversi sunt 23 et descenderunt exploratores de monte, et transmisso Jordane venerunt ad Josue filium Nun narraveruntque ei omnia, quae acciderant sibi, *atque dixerunt: Tradidit Dominus 24 omnem terram hanc in manus nostras et timore prostrati sunt cuncti habitatores ejus.

Igitur Josue de nocte consurgens movit castra, egredientesque de 21,1,Nm. Setim venerunt ad Jordanem ipse et
23,1,0 omnes filii Israel, et morati sunt ihi omnes filii Israel, et morati sunt ibi tres dies. *Quibus evolutis trans- 2 ierunt praecones per castrorum medium *et clamare coeperunt: Quando 3 Act. 7,45. videritis arcam foederis Domini Dei vestri et sacerdotes stirpis Leviticae portantes eam, vos quoque consurgite et sequimini praecedentes. *Sitque 4 inter vos et arcam spatium cubitorum duûm millium, ut procul videre Mm.10.33 possitis et nosse, per quam viam ingrediamini, quia prius non ambu-

hatte. dW.vE: festen über. B: ihnen wiberfahren

war. dW.vE.A: begegnet.
24. B: hat gewißlich. B.dW.A: bas (bies) gange 2. B.dW.vE.A: Danb. vE: Babrlich! in u. b.

hat ... B: feige worben. dW.vE: u. (ja) es gagen.
1. B: an einem Morgen fr. auf. dW.vE: bes Mor: gens. A: b. Rachte? dW.vE: übernachteten ... aber: festen.

19. Al.: innoxii. 1. S+(p. ibi) per.

2. Amtleute. dW.vE: Borfteber. A: Berolbe?

B.dW.A: mitten b. b. g. (hin).
3. B.vE: bie Br. bie g. dW: unb. A: vom Stamme Levi. B.dW.vE.A: bie (welche) f. tr. dW.vE: bredet auf v. eurer Statte.

4. ein gemeffener R. dW.vE: eine Entfernung. B.dW: zw. G. (in bem) Maag. dW: Rabert euch ihr n. vE: Raber tretet n. ju ihr ... fennen lernet? οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας. ⁵ Καὶ είπεν Ἰησοῦς τῷ λαῷ . ⁶ Αγνίσασθε 'εἰς τὴν αῦριον', ὅτι αῦριον ποιήσει κύριος ἐν ὑμῶν θαυμάσια. ⁶ Καὶ είπεν Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν ⁷ Αρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης 'κυρίου' καὶ προπορεύεσθε ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἤραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης 'κυρίου' καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ.

7 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἐν τῆ ήμέρα ταύτη άργομαι ύψωσαί σε κατενώπιον πάντων των υίων Ίσραήλ, ένα γνώσεν ότι καθότι ήμην μετά Μωϋσή, ουτως έσομαι καί μετά σου. 8 Καὶ νυν έντειλαι τοι ἱερευσι τοῖς αίρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων ΄Ως ὢν εἰςέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ υδατος τοῦ 'Ιορδάνου, καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνη στήσεσθε. ⁹ Καὶ είπεν Ίησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Προςαγάγετε ώδε και ακούσατε τὸ ρημα κυρίου τοῦ θεοῦ ήμων. 10 Καὶ είπεν Ἰησοῦς. Ἐν τούτω γνώσεσθε, ότι θεός ζών έν ύμιν και όλοθρεύων όλοθρεύσει από προςώπου ήμων τον Χανανοῖον καὶ τὸν Χετταίον καὶ τὸν Εὐαῖον καὶ τον Φερεζαΐον καὶ τον Αμοβραΐον καὶ τον Γεργεσαίον καὶ τὸν Ἰεβουσαίον. 11 ίδοὺ ή κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει έμπροσθεν ύμων τὸν Ἰορδάνην. 12 Καὶ τῦν προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας απο των υίων Ίσραήλ, ένα αφ' έκαστης φυλης. 13 Καὶ ἔσται, ώς αν καταπαύσωσιν οί πόδες τῶν ἰερέων τῶν αἰρόντων τὴν χιβωτὸν 'τῆς διαθήκης' κυρίου πάσης τῆς γῆς ἐν τῷ ι ύδατι τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὖδωρ τοῦ Ἰορδάνου έκλείψει, τὸ δὲ ὖδωρ τὸ καταβαίνον στήσεται.

14 Καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, οἱ δὲ ἰερεῖς ῆροσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης 'κυρίου' πρότεροι τοῦ λαοῦ. 15 Ως δὲ εἰςεπορεύοντο

אַחַל בַּהַלָּה בְּעֵינֵי כַּל פי 8 משה אַהִיה עַמַּה: וָאַתַּה תָּצַנָּה אַת־ הפתנים נשאי אַרוו־הַבּרֵ קצה מי 9 הַעַּמְדוּ: וַיָּאמֶר יְהוֹשֶׁעַ אֶּלְיבָּנֵי יְשְׁרֵאל רמובוער בַּקַרבָּכֵם וְהוֹרֵשׁ אמרי והיבוסי: הנה ארון ץ לבר לפניבם בַּיַרהַן: לכם שני קחר משכטי ישראל איש־אחד איש־אחד כנות ַזְּנָים נְשָׁאֵי אַרוֹן יִהוֹוֶה אַדְוֹן כַּל ץ בָּבֵי הַיַּרְהַן בֵי הַיַּרְהַן יַכַּרְתֹּוּן

יו הַנְיָהִי בּנְּסָׁעַ הָּעֶם מֵאֲהֲלֵיהֵּם לְעַבָּר אָת־הַנַּרְגָּן וְהַּפְּּהָנִים נְשִׁאֵּי הָאָרוֹן יו הַבְּרָית לִפְנֵי הָעֶם: וּכְבוֹא נְשְׁאֵי

לִפְּנֵי הָאֵם: הָאֵנֶּ אָתּ־אָרָוּן הַבְּּרִיתּ וַיֵּלְּכִּוּ יְגַּאָמֶר יְהוּשָׁלֵּ אָלִ-הַפְּהַנִים לֵאִנִּר יִגַּאָמֶר יִהוּשָׁלַ אָלִּיהַפְּהַנִים לֵאִנִּר: יְנַאָּמֶר יִהוּשָׁלַ אָלִיהַפְּהַנִים לֵאִנִּר: יְצַמֶּה יִהוֹיָה בְּּלִרְבְּכֶּם נִפְּלְאִוּת: יְצַמֶּה יִהוֹיָה בְּלִרְבְּכֶם נִפְּלְאִוּת: יְצַמֶּה יִהוֹיָה אָלִיתוּ

^{5.} Β* τὴν († ΑΕΓΧ)... θανμαστα (-άσια iid.).
6. ΑΒ* (pr.) ξμπρ. († FX). 7. Α: ἡμ. αὐτῆ. Β* τῶν († ΑΓΧ). Λ¹Χ* ὅτι. 10. Δ¹Β* Κ. εἰπ. Ί. († Δ²ΓΧ). Α: ὅτι ἐγὰ κύριος ζ. Β: τ. Φερ. κ. τ. Εὐαῖον (contra ΑΓΧ). ΑΕΧ: τ. Γεργ. κ. τ. Μμμ. 11. Β* τῆς († ΑΕΓΧ). Λ¹Β* ξμπρ. ὑμ. († Α²FΧ). 12. Δ¹Β* Καὶ νῦν († Α²FΧ). ΑΧ: ἐφ' ἐκ. 13. Α²Χ† (in f.) σωρὸς εἰς. 14. Λ²ΕΓΧ: Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆρεν. ΑΕΓΧ: ῆραν.

^{4,} B: auf bem B. weber gestern noch ehegestern geg. dW: nicht gezogen seit g. und eheg. vE: nie zuvor feib ihr ...

geben follet, benn ihr feib ben Beg vorbin 5 nicht gegangen. * Und Jofua fprach gum Bolf: Beiliget euch, benn morgen wird ber 6 Berr ein Bunber unter euch thun. *Und ju ben Brieftern fprach er: Tragt bie Labe bes Bunbes und gehet vor bem Bolf ber. Da trugen fie bie Labe bes Bunbes unb gingen bor bem Bolf ber.

Und ber Berr fprach ju Josua: Beute will ich anfangen bich groß zu machen vor bem gangen Ifrael, baß fie wiffen, wie ich mit Dofe gemefen bin, alfo auch mit bir 8 fei. *Und bu gebeut ben Prieftern, bie bie Labe bes Bunbes tragen, und fprich: Wenn ihr fommet vorn ins Baffer bes *Und Josua 9 Jordans, fo ftebet ftille. fprach zu ben Rinbern Ifrael: Gerzu, und boret die Borte des Berrn, eures Gottes! 10 *Und fprach: Dabei follt ihr merten, bag ein lebendiger Bott unter euch ift, und bag er vor euch austreiben wird bie Cananiter, Bethiter, Beviter, Bherefiter, Bergofiter, 11 Amoriter und Jebufiter. *Siebe, Die Labe bes Bunbes, bes Berrichers über alle Welt, wird vor euch hergeben in ben Jordan.

12 *So nehmet nun zwölf Manner aus ben Stammen Ifrael, aus jeglichem Stamm "Wenn bann bie Fußsohlen ber Briefter, Die bes Gerrn Labe, bes Gerr= fchere über alle Welt, tragen, in bes 3orbans Baffer fich laffen, fo wird fic bas Baffer, bas von oben berab fließt im Jorban, abreigen, bag es über Ginem Baufen fteben bleibe.

Da nun bas Bolf auszog aus feinen Butten, bag fie über ben Jordan gingen, und die Briefter die Lade des Bundes vor 15 bem Bolt ber trugen, *und an ben 3or-

lastis per eam, et cavete ne appropinquetis ad arcam. *Dixitque Josue 5 7,13...Br. ad populum: Sanctificamini! cras 19,10.14s enim faciet Dominus inter vos mirabilia. *Et ait ad sacerdotes: Tollite 6 Di. 10,8. arcam foederis et praecedite populum. Qui jussa complentes tulerunt et ambulaverunt ante eos.

Dixitque Dominus ad Josue: Hodie 7 4.14. incipiam exaltare te coram omni Is-1,5.17. rael, ut sciant quod sicut cum Movse fui, ita et tecum sim. *Tu autem 8 praecipe sacerdotibus, qui portant arcam foederis, et dic eis: Cum ingressi fueritis partem aquae Jordanis, state in ea. *Dixitque Josue ad filios 9 Israel: Accedite huc et audite verbum Domini Dei vestri. *Et rursum: In 10 Nm.16,28 hoc, inquit, scietis quod Dominus Bz.17.7. Deus vivens in medio vestri est et Dt.7,1. disperdet in conspectu vestro Chana-Ez.23,23-naeum et Hethaeum, Hevaeum et 15,20s. Pherezaeum, Gergesaeum quoque et Jebusaeum et Amorrhaeum. *Ecce, 11 arca foederis Domini omnis terrae v.6.2. antecedet vos per Jordanem. *Parate 12 duodecim viros de tribubus Israel, singulos per singulas tribus. *Et 13 4.3.10 cum posuerint vestigia pedum suorum sacerdotes, qui portant arcam Domini Dei universae terrae, in aquis Jordanis, aquae quae inferiores sunt, decurrent atque deficient, quae au-

> consistent. Igitur egressus est populus de 14 tabernaculis suis, ut transiret Jordanem, et sacerdotes, qui portabant arcam foederis, pergebant ante eum. *Ingressisque eis Jordanem et pedi- 15

(Bz.15,8.tem desuper veniunt, in una mole

B: mitten u. e. dW.vE: in eurer Ditte.

^{6.} por b. B. binaber.

^{7.} bamit f. w. baf wie ... ich alfo. A: ju erhe: ben! B.dW.vE: por ben Augen. B.vE: fie erfennen. dW: erfahren. vE: mit bir bin. B.dW: fein werbe.

^{8.} B: aus Meugerfte vom B. dW: an ben Anfang bes 2B. vE: Sobald ihr bis ju b. 2B. ... gefommen feib. B: follt ihr in b. 3. ftehen bleiben. dW.vE: blei= bet ft. (vB: am Borban?)

^{9.} B.dW.vE.A: Eretet (hier) hergu.

^{9.}Al.: verba. 12. Al. + duodecim. 13. Al. + foederis.

^{10.} B.dW.vE.A: erfennen.

^{11.} B.dW.vE.A: bes herrn ber gangen Erbe. B: gehet vor ench hinuber. B.vE.A: burch ben 3. (dW: uber?)

^{12.} B.dW.vE: nehmet (3u) ench.
13. in b. 3. 28. ruben. B: fo foll b. 28. bee 3. abgeriffen werben, nehml. bas 2B. bas ... u. es foll auf ... dW: wird ... fich fcheiben, b. 2B. vE: werben fich bie Bemaffer. dW.vE: ftehen als (ft. bleiben wie) ein Damm. A: fich zu einem G. gufammenftellen.

^{14.} dW.vE.(A.): aufbrach aus f. Belten.

'οί ίερεῖς' οἱ αίροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης επί τον Ιορδάνην, και οι πόδες των ιερέων τών αἰρόντων την κιβωτόν της διαθήκης έβάφησαν είς τὸ μέρος τοῦ υδατος 'τοῦ Ἰορδάνου' (ο δε Ίορδάνης επληρούτο καθ' όλην την κρηπίδα αύτοῦ ώςεὶ ἐν ἡμέραις θερισμοῦ 'πυρών'), 16 και έστη τὰ υδατα τὰ καταβαίνοντα άνωθεν, έστη είς πηγμα έν άφεστηκός μακράν σφόδρα σφοδρώς έως μέρους Καριαθιαρείμ. τὸ δὲ καταβαίνον κατέβη είς τὴν θάλασσαν "Αραβα θάλασσαν τῶν άλῶν, ἔως εἰς τέλος έξέλιπε. Καὶ ὁ λαὸς είστηκει άπέναντι Ίεριγώ. 17 Καλ έστησαν οἱ Ιερεῖς οἱ αίροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσφ τοῦ Ἰορδάτου, καὶ πάντες οἱ νίοὶ Ἰσραήλ διέβησαν διά ξηρας, έως συνετέλεσε πας ο λαός διαβαίνων τον Ίορδάνην.

ΙΝ. Καὶ έπεὶ συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ιησούν, λέγων · 2 Παραλαβών δώδεκα ἄνδρας από τοῦ λαοῦ, ενα ἀφ' ἐκάστης φυλής, 3σύνragor auroig leyor. Areleade errevder ex μέσου τοῦ Ἰορδάνου έτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες άμα ύμιν αὐτοίς θέτε αύτους έν τη στρατοπεδεία ύμων, ού έαν παρεμβάλητε έχει την νύχτα. 4 Καὶ άναχαλεσάμενος Ίησους δώδεκα ανδρας των ενδόξων άπὸ τῶν υίῶν Ἰσραήλ, ἔνα ἀφ' ἐκάστης φυλῆς, 5 είπεν αὐτοῖς. Προςαγάγετε 'ἔμπροσθέν μου' πρό προςώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν εἰς μέσον τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἀνελόμενος ἐκεῖθεν έκαστος λίθον άράτω επί τῶν ώμων αὐτοῦ κατά τὸν άριθμὸν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ, 6 ενα υπάργωσιν υμίν ουτοι είς σημείον κείμενοι διαπαντός. ένα όταν έρωτα σε ό υίός σου αύριον λέγων. Τί είσιν οι λίθοι ούτοι ύμιν; 7 καὶ * σὸ δηλώσεις * τῷ υίῷ σου λέγων. Ότι εξέλιπεν ο Ἰορδάνης ποταμός από προςώπου της κιβωτοῦ της διαθήκης κυρίου πάσης της γης', ώς διέβαινεν αὐτόν, καὶ έξελιπε

15. A* (alt.) οί. AFX* (alt.) τῆς διαθ. (B† πυρίκ, * AFX). B* τὸ († AEFX). AB: ημέραι (ἐν ἡμ. FX). AX: ἐπλήρα. 16. A¹FX* (alt.) τὰ. AB* (pr.) εἰς († X). A¹X* σφοδρῶς. A¹* θάλ. Άρ. B: ϑαλ. ἀλὸς (θ. τῶν ἀλ. ΑΕΓΧ). AB: τὸ τέλος (* τὸ ΕΧ). 17. A²FX† (p. Ἰορδ.) ἐτοίμως. AB: διέβαινον (-βησαν FX). — 1. B: τῷ Ἰησοῖ (πρὸς Ἰησῶν ΑΓΧ). 2. B* δαίδ. († AEFX). ΑΧ: ἐφ' ἐκ. 3. B: καὶ ἀνελ. (λέγωνν Μν. ΑΕΓΧ) * ἐντεῦθ. († AFX). ΑΕΧ: θηόσετε. 5. AFX† (p. ἀντοῖς) Ἰησῶς. A¹B* τῦ θ. ὑμῶν († A²FX). AFX† (p. λίθ.) ἔνα. B† (α. φυλ.) ἀνδεκα (* ΑΕΓΧ). ΑΒ: κείμενον ... ἡμῖν (-οι... ὑμ. FX). 7. ΑΒ* (bis) τῆς († FX). A¹B* κ. ἐξάλ. - Ἰορδ. († Α²ΕΓΧ).

וְיָהַיֹּ פַּאֲשֵׁר־תַּמוּ כָל־הַגּוֹי לֵעֲבְוֹר IV. 2 יהושע לאמר: קחו לכם מו-העם שָׁנֵים עָשָׂר אַנָשִׁים אִישׁ־אָחֵד אַישׁ נ אָחֶד מְשַּׁבֶּם: וְצֵוֹּר אוֹתַם כַאמר שַאַר־ לכם לוני מתוך הירגו מפּצב רַגְּכֵי הַכְּהַנִים הָכֵין שָׁתֵּים־צִשִּׂרֵה אֲבַנִּים והעברתם אותם עמכם והנחתם אוֹתַם בַּמָּלוֹן אֲשָׁר־תַּלֵינוּ בִוֹ הַלַּיִלָה: ַ וַיָּקרָא יָהוֹשָׁעַ אָל־שָׁנֵים הַעַשַּׁרֹ אִישׁ אַשַׁר הַכֶּין מִבָּנֵי יִשִּׂרָאֵל אַישׁ־אַחַד כהם אָלְהֵיכֵם אֶלִ־תִּוֹךְ הַיַּרְהֵוֹ וְהָרִימוּ לָכֵם אָישׁ אָבֶן אַחַתֹּ עַל־שָׁכְמוֹ לִמְסְפַּר 6 שָׁבְמֵי בְנֵי־יִשִּׁרָאֵל: לְמַעַן תַּהְיֵה זָאֹת מַחַרֹ לֵאמֹר מֵה הַאַבנִים הָאֵלֶה לְכֵם: אשר כהם הַיַּרְהַן מִפָּנֵי אַרְוֹן בִּרִית־יִחוָּה בִּעָבְרוֹ

מאדם ק' .16. ע פסקא באמצע פסוק .1.

ban kamen, und ihre Füße vorn ins Wasser tunkten (ber Jordan aber war voll an allen seinen Ufern die ganze Zeit der Erndte):
16 ba stand das Wasser, das von oben hernieder kam, aufgerichtet über Einem Haufen, sehr ferne von den Leuten der Stadt, die zur Seite Zarthans liegt; aber das Wasser, das zum Meer hinunter lief, zum Salzmeer, das nahm ab und verstoß. Also ging das Volk hinüber gegen Jericho.
17 Und die Briefter, die die Lade des Bundes des Gerrn trugen, standen also im Trocknen, mitten im Jordan. Und ganz Jirael ging trocken durch, bis das ganze Bolk alles über den Jordan kam.

Und ber herr fprach ju Josua: 2 * Rehmet euch zwölf Manner, aus jeglichem 3 Stamm einen, *und gebietet ihnen und sprecht: Gebet auf aus bem Jorban zwölf Steine von bem Ort, ba bie Fuge ber Briefter alfo fteben, und bringet fie mit euch hinuber, bag ihr fie in ber Berberge laffet, ba ihr biefe Macht berbergen werbet. 4 * Da rief Josua zwölf Manner, bie verordnet maren von ben Rinbern Ifrael, aus 5 jeglichem Stamm einen, *und fprach zu ihnen: Behet hinuber vor bie Labe bes Berrn, eures Gottes, mitten in ben 3orban, und hebe ein jeglicher einen Stein auf feine Achfel, nach ber Bahl ber Stamme 6 ber Rinber Ifrael, *bag fie ein Beichen Wenn eure Rinder herfeien unter euch. nachmals ihre Bater fragen werben und 7 fprechen: Bas thun biefe Steine ba? *bag ihr bann ihnen faget, wie bas Baffer bes Jordans abgeriffen sei vor der Lade bes Bundes bes Gerrn, da fie burch ben Jor-

v.8.18. bus eorum in parte aquae tinctis (Jordanis autem ripas alvei sui tem-4,19.1Ch pore messis impleverat) *steterunt 16 513,13. 1513 2,8.14. rehant procul ab urbe, quae vocatur 1Rg.7,46.Adom, usque ad locum Sarthan; quae autem inferiores erant, in mare solitudinis (quod nunc vocatur mortuum) (Ga.8.3. descenderunt, usquequo omnino deficerent. Populus autem incedebat contra Jericho, *et sacerdotes, qui 17 portabant arcam foederis Domini, stabant super siccam humum in medio Jordanis accincti, omnisque po-(Ex. pulus per arentem alveum transibat. Ouibus transgressis dixit Domi- TV. 3,12. nus ad Josue: *Elige duodecim vi- 2 ros, singulos per singulas tribus, *et praecipe eis, ut tollant de medio 3 2.17. Jordanis alveo, ubi steterunt pedes sacerdotum, duodecim durissimos lapides, quos ponetis in loco castrorum, ubi fixeritis hac nocte tentoria. *Vocavitque Josue duodecim viros, quos elegerat de filiis Israel, singulos de singulis tribubus, *et ait ad 5 eos: Ite ante arcam Domini Dei vestri

rael, *ut sit signum inter vos; et 6
(8z. quando interrogaverint vos filii vestri
13,0.14. cras, dicentes: Quid sibi volunt isti
lapides? *respondebitis eis: Defece3,16.13. runt aquae Jordanis ante arcam foederis Domini, cum transiret eum,

ad Jordanis medium et portate inde singuli singulos lapides in humeris

vestris, juxta numerum filiorum Is-

^{4.} U.L. awolf Mannern.

^{15.} und die Erager ber Labe, die Priefter, au ... B: ins Meußerste bes B. eingetaucht waren. dW: in ben Anfang b. B. tauchten. vE: in bas Borberwaffer. dW: ift voll in ... E. hindurch. vE: füllt nehml. f. aanzes Ufer bie a. E. 3.

ganzes Ufer die g. E.-3.

16. v. ber Et. Abam ... jum Mt. ber Ebene. B. E. da blieb ... fiehen. B.dW.vE: es (u.) richtete fich auf. dW.vE: als ein (zu einem) Damm. dW.vE: in das M. B: des flachen Feldes ... wurde alles abger riffen. vE: verler fich ganz. dW: nahm ab u. vers schwand.

^{17.} ft. im Er. ... feftes Infes. B: blieben auf b. Er. ... gang fteif fieben, dW.vE: ftanben ... ficher.

^{16.} Al.: Edom s. Adam et: latus. 17. S: contra Jordanem.

^{2. 20.} som Bolf. dW.vE: ans b. B.

^{3.} hier mitten aus ... Pr. fteben, zw. St. in Berreitschaft. dW: ficher ftanben? B: u. bereitet zw. St. (A: ber harteften Steinel?) dW.A: leget fie nieber in ... B.dW: Rachtlager. A: am Lagerorte. vE: festet f. an b. Ort, wo ihr b. Racht euch lagert. 4. ben zw. Mannern, b. er verorb. hatte. B.dW: bestellt. vE: bestimmt.

^{6.} foldes ein 3. fei ... heru. fr. vE.A: Dents zeichen. dW: in Intunft. vE: funftig. B.A: mors gen. B: Bogn find euch. dW.vE: was follen euch. A: w. bebeuten.

^{7.} B: ba er über b. 3.

τὸ ύδως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ έσονται 'ύμῖν' οί! λίθοι ούτοι μνημόσυνον τοϊς υίοϊς Ίσραὴλ έως τοῦ αἰώνος. 8 Καὶ ἐποίησαν ούτως οἱ νίοὶ 'Ισραήλ, καθότι ένετείλατο *κύριος τῷ Ἰησοῦ, καὶ λαβόντες δώδεκα λίθους έκ μέσου τοῦ Ίορδάνου, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῦ *έν τῆ συντελεία τῆς διαβάσεως τῶν υίῶν Ισραήλ, καὶ διεκόμισαν αμα έαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολήν και άπέθηκαν αύτους έκει. 9 Έστησε δε Ίησοῦς 'καὶ άλλους' δώδεκα λίθους εν αὐτῷ τῷ Ἰορδάνη, εν τῷ γενομένφ τόπφ ύπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων την κιβωτόν της διαθήκης 'κυρίου', καὶ είσιν έκει έως της σήμερον ήμέρας. 10 Είστήκεισαν δε οι ίερεις οι αίροντες την κιβωτόν της διαθήκης εν τῷ Ἰορδάνη, ἔως οὐ συνετέλεσεν Ίησους πάντα όσα ένετείλατο κύριος αναγγείλαι τῷ λαῷ καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς καὶ διέβησαν. 11 Καὶ εγένετο ως συνετέλεσε πας ο λαός διαβήναι, και διέβη ή κιβωτός 'τῆς διαθήκης' κυρίου, καὶ *οἱ λίθοι ἔμπρο-12 Καλ διέβησαν οι viol σθεν αύτῶν. 'Ρουβήν και οι υίοι Γαδ και οι ήμίσεις φυλης Μανασσή διεσκευασμένοι έμπροσθεν τών υίων Ισραήλ, καθάπερ ένετείλατο αύτοις Μωϋσῆς. 13 Τετρακιςμύριοι εύζωνοι είς μάχην διέβησαν έναντι κυρίου είς πόλεμον πρός την Ίεριχώ πόλιν.

14 Έν έκεινη τῆ ἡμέρα ηύξησε κύριος τὸν Ἰησοῦν ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους Ἰσραήλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἄςπερ Μωϋσῆν, ὅσον χρόνον ἔζη. 15 Καὶ εἰπε κύριος τῷ Ἰησοῦ, λέγων 16 Εντειλαι τοῦς ἰερεῦσι τοῦς αἰρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου ἐκ-βῆναι ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. 17 Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων Εκβητε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. 16 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἰροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας οἱ ἰερεῖς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ ὧρ-

בַּיַרְבַּוֹן נִכְרְתָּוּ מֵי הַיַּרְהָוֹ וְנְהִיוּ הַאֲבָנִים הָאֱכֶּה כְזַכְּרָוֹן 8 עוֹלַם: וַיַּצַמוֹר־כֵן בְּנֵי־ יהושע יָהוָהֹ אֶל־יָהוֹשִׁעַ לְמַסְפּר שׁבִטי בני־ עמם אל־המלון 9 וַיַּנְּתוּם שַׁם: וּשָׁתֵּים עשַׂרה אַבנים בַּתִּוֹדְ תַּיַּנִרְהֵוֹּ יהושע מַצַבֹ רַגָלֵי הַכְּהַנִים נִשְׁאֵי אַרָוֹן הַבְּרֵית קיר שם עד היום הזה: והכהנים למדים בתוך הירדו ראובן ובני־גַד וַחַבִּי שַׁבֵּט הַמְנַשָּׁה 13 דַבַּר אַלֵיהֶם משָׁה: פָאַרבָּעִים אֵלֶף חלוצי הצבא עברו לַפָּלְתָנָה אֱל עַרְבָוֹת יִרִיחְוֹ: בַּיִּוֹם הַהֹּוֹא גָּדֵל יִהוֹה אֵת־יִהוֹשְׁעַ בִּגִינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאָר אֹתוֹ כַּאֲמֵיר טו יַראָר אָת־מֹשֶׁה כַּל־יִמֵי חַנֵּיו: וַיִּאמֶר ייהושע כאמר: ביירבו

^{7.} B: of λ. ἐτοι ὑμ. (c. ΑΕΧ). 8. AB (bis): Ἰησοῖ (-σῦ ΕΓΧ). B: ἀναλαβ. (λαβ. ΑΓΧ). ΑΧ: αὐτοῖς. B* αὐτὸς († ΑΕΓΧ). 9. Α: Ἐστηκεν ... τῷ Ἰορόανῷ. 10. ΑΕΧ* ἔ. Β: ᾶ (ὅσα ΑΕΧ). ΑΕΓΧ† (p. κυρ.) τῷ Ἰησοῖ (s. -σῦ). ΑΕΧ: διέβη. 11. FX (pro λίθοι ἔμπρ.) ἰροεῖς πρότεροι. 13. ΑΒ: ἐναντίον (ἕναντι ΕΓΧ). 14. Β: τὰ παντὸς (π. τᾶ ΑΧ). ΑΕΓΧ† (p. ιόςπερ) ἐφοβῶντο. 15. ΑΒ: Ἰησοῖ (-σῦ ΕΓΧ). 16. ΑΒ† (p. μαρτ.) κυρίε (* ΕΓΧ). 18. Β* μέσε († ΑΕΓΧ). Λ¹Β* οἱ ἰερ. († Α²ΓΧ). Β: γῆς, ιξηρᾶς, καὶ ιξημ. ΑΕΓΧ).

ban ging, bag biefe Steine ben Rinbern 8 Ifrael ein ewiges Gebachtniß feien. *Da thaten bie Rinber Ifrael, wie ihnen Jofua geboten batte, und trugen zwölf Steine mitten aus bem Jordan, wie ber Berr ju Jojua gefagt hatte, nach ber Bahl ber Stamme ber Rinber Ifrael, und brachten fie mit fich binuber in die Berberge, und 9 ließen fie bafelbft. *Und Jofua richtete awolf Steine auf, mitten im Jorban, ba bie Buge ber Briefter geftanben maren, bie bie Labe bes Bunbes trugen, und find 10 noch baselbft bis auf biefen Tag; "benn Die Briefter, Die Die Labe trugen, ftanben mitten im Jorban, bis bag alles ausgerichtet ward, bas ber Berr Jojua geboten hatte bem Bolf zu fagen, wie benn Dofe Jofua geboten hatte. Und bas Bolt eilete und ging 11 hinüber. *Da nun bas Bolf gang binüber gegangen mar, ba ging bie Labe bes Berrn auch hinüber, und bie Priefter vor bem "Und die Rubeniter und 12 Bolf ber. Babiter und ber halbe Stamm Manaffe gingen geruftet vor ben Rinbern Ifrael ber, 13 wie Dofe zu ihnen gerebet hatte: "bei vierzig taufend, geruftet jum Beer, gingen por bem herrn jum Streit auf bas Befilbe Berico.

14 An bem Tage machte ber Herr Josua groß vor bem ganzen Israel, und fürchteten ihn, wie sie Mose fürchteten, sein Leben15 lang. *Und ber Herr sprach zu Josua:
16 *Gebeut ben Brieftern, die die Lade bes Beugnisses tragen, daß sie aus dem Jordan
17 herauf steigen. *Also gebot Josua den Brieftern und sprach: Steiget herauf aus 18 dem Jordan. *Und da die Briefter, die die Lade des Bundes des Herrn trugen, aus dem Jordan herauf stiegen und mit ihren Fußsohlen aus Trockne traten, kam

idcirco positi sunt lapides isti in (8x.24,4.monumentum filiorum Israel usque in aeternum. *Fecerunt ergo filii 8 Israel, sicut praecepit eis Josue, portantes de medio Jordanis alveo duodecim lapides, ut Dominus ei imperarat, juxta numerum filiorum Israel. usque ad locum in quo castrametati sunt, ibique posuerunt eos. *Alios 9 quoque duodecim lapides posuit Josue in medio Jordanis alveo, ubi steterunt sacerdotes, qui portabant arcam foederis; et sunt ibi usque in praesentem diem. *Sacerdotes autem, qui 10 portabant arcam, stabant in Jordanis medio, donec omnia complerentur, quae Josue ut loqueretur ad populum praeceperat Dominus et dixerat Di.31,7. ei Moyses. Festinavitque populus et

transiit; *cumque transissent omnes, 11
transivit et arca Domini sacerdotesque
pergebant ante populum. *Filii 12
quoque Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse armati praecedebant
Nm. filios Israel, sicut eis praeceperat

732,30455. Moyses. Et quadraginta pugnato-13 rum millia per turmas et cuneos incedebant per plana atque campestria urbis Jericho.

3,7. In die illo magnificavit Dominus 14
(25m.7,9 Josue coram omni Israel, ut time1,1,7, Ex.14,51. rent eum sicut timuerant Moysen,
dum adviveret. *Dixitque ad eum: 15
*Praecipe sacerdotibus, qui portant 16
25,16. arcam foederis, ut ascendant de Jor-

dane. *Qui praecepit eis dicens: 17
Ascendite de Jordane. *Cumque 18
ascendissent portantes arcam foederis
Domini et siccam humum calcare

^{7.} dW: jum Geb. ... in Ewigt. B: ju einem Ges bentzeichen. vE: jum ew. Dentmal bienen.

^{8.} Bie B. 3.

^{10.} ansger. war. B: alles Geschäfte. dW: vollsenbet. A: vollzogen. B.dW: zu b. B. zu reben. vE: an bas B. B: nach Allem wie. dW.vE: ganz (fo) wie.

^{12.} B: in Geersorbnung. A: gewaffnet. Bolyglotten Bibel. A. L. 2. Bbs 1. Abth.

^{9.} S†(p. foed.) Domini. 10. Al.: ut dix. 12. S†(p. praeced.) fratres suos.

^{14.} S: adhue viveret.

^{13.} dW.vE: in bie Ebene. B: auf b. flachen Felsbern.

^{14. (}Bgl. Rap. 3,7.) dW: ganges & lang. B: alle Tage f. Lebens. (A: ba er noch lebte?)

^{16.} dW: Gefeges. A: Bunbes? vE: ber Berorbs nungen?

^{18.} B: ba fich ber Br. Fußsohle auf b. Er. abgeriffen hatte. dW: b. Fußsohlen ... herausgehoben waren. vE: ... famen.

עומר בל שנמי אום בתמורל בי עומר אום שומים אום בי שומים בי έπορεύετο, καθά έχθες και τρίτην ήμέραν, δι'

οικο της κουπίδος αὐτοῦ.

19 Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτη του μηνός του πρώτου, και κατεστρατοπέδευσαν 'οἱ νίοὶ Ίσραὴλ' ἐν Γαλγάλοις κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς ήλίου ἀνατολάς ἀπὸ τῆς Ιεριγώ. 20 Καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους. ους έλαβον έχ του Ἰορδάνου, έστησεν Ἰησούς έν Γαλγάλοις, 21 λέγων. Όταν έρωτωσιν ύμᾶς οί υίολ υμών λέγοντες. Τί είσιν οι λίθοι ουτοι; 22 ἀναγγείλατε τοῖς υίοῖς ὑμῶν. "Οτι ἐπὶ! ξηράς διέβη Ίσραηλ τον Ίορδάνην τούτον, 23 αποξηραναντος χυρίου τοῦ θεοῦ ήμῶν τὸ ύδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν *αὐτων, μέχρις οδ διέβησαν, καθάπερ εποίησε χύριος ὁ θεὸς ήμῶν τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν, ην απεξήρανε χύριος ο θεος ήμων έμπροσθεν ήμων, έως παρήλθαμεν 24 οπως γνώσι πάντα τα έθνη της γης, ότι ή δύναμις τοῦ χυρίου ἰσγυρά έστι, καὶ ἴνα ὑμεῖς σέβησθε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ γρόνφ.

Καὶ έγένετο, ώς ηκουσαν οι βασιλείς των Αμορφαίων οι ήσαν πέραν του Ίορδάνου, καί οί βασιλείς της Φοινίκης οι παρά την θάλασσαν, ότι απεξήρανε χύριος 'ό θεός' τὸν 'Ιορδάνην ποταμόν Αχ τοῦ ἔμπροσθεν τῶν υίῶν 'Ισραήλ εν τῷ διαβαίνειν αὐτούς, καὶ κατετάκησαν αύτων αι διάνοιαι, 'καλ κατεπλάγησαν', καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προςώπου των υίων Ίσραήλ.

2 Υπό δε τούτον τον καιρόν είπε κύριος τῷ Ἰησοῦ. Ποίησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας 'έχ πέτρας ἀχροτόμους', χαὶ *χαθίσας περίτεμε τους υίους Ισραήλ έκ δευτέρου. 3 Καί έποίησεν Ίησους μαχαίρας πετρίνας 'άκροτόμους', και περιέτεμε τους υίους Ισραήλ έπι τοῦ καλουμένου τόπου βουνός τῶν ἀκροβυστιών. 4°Ον δε τρόπον περιεκάθαρεν Ίησους

רילכו למקומם שלשום על-כל-גדותיו:

וָהָעָם עָלוּ מִן־הַיַּרְהַוֹ בַּעָשִוֹר לַחְדָשׁ הַרָאשָׁוֹן רַיַּחֲנוּ בַּגָּלְגַּל בִּקְצֵה מִזְרַח חָוֹ: וָאֵתֹ שְׁמֵּים עָשְּׁרֵה הַאֲבָנִים הַאַּבֶּה אַשֵּׁר לַקְחָר מִן־הַיַּרְהַן הַקִּים ריאמר בבלבל: ישראל לאמר אשר ישאלון בניכם מָחָר אָת־אַבוֹתַם לַאמֹר מַה הַאָבַנִים 22 הַאָּלֶה: וְהִוֹדֶעְתֵּם אָת־בְּנֵיכֶם לֵאמִר בּיבַשׁהֹ עַבר יִשִּׁרָאֵל אֵת־הַיַּרְהַן הַזָּה: 23 אַשָּׁר־הוֹבִישׁׁ יִהוָה אֵלְהַיבֶׁם אַת־מֵי הַיַּרְהַן מִפְּנֵיכֵם עַד־עָבְרָכֵם כַּאַמֵּר עַשַּה יָהוָה אֵלְהֵיכֵם לְיַם־סָוּף אֲשֵׁר בּישׁ מִפָּנֵינוּ עַד־עַבְרֵנוּ : לְמַעַן הַּעַת בּיב את־יד חַזָּקָה הַיא לְמַעַן יְרָאתֶם אֶת־יְהוָה אַל הַיכם כַּל־הימים:

וַיָהָי כִשְׁמִע כַּל־מַלְכֵי האַמֹרי אָשׁר Ⅴ. בְּצַבֶּר הַיַּרְהַן יָשָׁה וְכָל־מַלְכֵי הַפָּנַצַנִי אַשֶּׁר עַל־הַיַּם אָת אָשָׁר־הוֹבִישׁ יְהוֹה אָת־מֵי הַיַּרְהֵן מִפּנֵי בְנֵי־יִשִּׂרַאֵל עד־ עָבָרָנוֹ וַיִּמָּס לִבָבָם וַלְאֹדַהַיָּה בֵם עוֹד רות מפני בני־ישראל:

•בַּגַת הַהִּיא אַמַר יְהוָהֹ אל־יַהוֹשׁׁע צַמֵּה לָהָ חַרְבָוֹת צָּרֵים וְשִׁיּב מָל רַיִּמְרַאָל מֹנית: יָהוֹשָׁעַ חַרְבִוֹת צַרֵים וַיַּמַל אַת-בַּנִי אַל־גּבעת ימַל יהוֹשֶׁעַ הַיֹּצֵאֹ מִמְּצְרַיִם הַזְּכַרִים פֿל י אַנְשׁי

> עברם ק' . ז. י ע. 2. חפשרת יום ראשון של פסח

^{18.} Β: χθες (έχθ. ΑΓΧ). Α¹Β* αυτε († Α²ΓΧ). 19. ΑΒ* (pr.) το. 20. Α¹Χ: τέτες. ΑΒ: έλαβεν (-βου Χ). 21. Α²Χ: Καὶ εἰπε πρὸς τὸς υίος Ἰσραήλ, λέγ. 21. Α Σ. Α Α Ε ΕΠΕ προς της υπό Ιοραγκ, κεγ. 22. Α ΕΧ* τῆτον. 23. Β: ἐκ τῶν ε. (contra ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: μέχοις ἔ. ΑΒ: την ἐρ. Ταλ. (τ. Τ. τ. ἐρ. ΓΧ)... παρήλθομεν (-αμεν Χ). 24. Β: ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΧ) ... ἔργω (χρόνω ΑΕΓΧ). — 1. ΑΒ: τῶν ε. (τῦ ἔμπρ. ΓΧ). ΑΕΓΧ: διαβήναι. Β: ἐτάκησαν (κατετ. ΑΓΧ). 2. ΑΒ: Ίησος (-σε ΕΓΧ). ΑΧ* πετρ. ΑΒ: ἀκροτόμε (-ες Χ). 3. ΑΧ+ (p. πετρ.) έαυτῷ. 4. ΑΕΧ: περιεκάθηρεν.

^{18.} dW: an feinen Ort. vE: bie Gemaffer ... ihre Stelle. B.dW: wie geftern u. eheg. 19. B: am Meugerften gegen Anfgang v. 3.

bas Baffer bes Jorbans wieber an feine Stätte, und floß, wie vorhin, an allen feinen Ufern.

19 Es war aber ber zehnte Tag bes ersten Monats, ba bas Bolf aus bem Jordan herauf stieg, und lagerten sich in Gilgal, gegen ben Morgen ber Stadt Jericho.

20 Und die zwölf Steine, die fie aus dem Sorban genommen hatten, richtete Josua

21 auf zu Gilgal, "und fprach zu ben Rinbern Ifrael: Wenn eure Rinber hernachmals ihre Bater fragen werben und fagen:

22 Bas follen biefe Steine? *fo follt ihre ihnen tunb thun und fagen: Ifrael ging

23 troden burch ben Jorban, *ba ber Gert, euer Gott, bas Baffer bes Jorbans vertrodnete vor euch, bis ihr hinuber ginget, gleichwie ber herr, euer Gott, that in bem Schilfmeer, bas er vor uns vertrodnete,

24 bis wir hindurch gingen, *auf daß alle Bolter auf Erben die Sand des Gerrn erkennen, wie machtig fie ift, daß ihr ben Gerrn, euren Gott, fürchtet allezeit.

V. Da nun alle Könige ber Amoriter, bie jenfeit bes Jorbans gegen Abend wohneten, und alle Könige ber Eananiter am Meer horeten, wie ber herr bas Waffer bes Jorbans hatte ausgetrocknet vor ben Kinbern Ifrael, bis baß fie hinüber gingen, verzagte ihr herz, und war kein Muth mehr in ihnen vor ben Kinbern Ifrael.

2 Bu ber Beit sprach ber herr zu Josua: Mache bir fteinerne Meffer und beschneibe wieber bie Kinder Ifrael zum andern Mal.

3 Da machte fich Josua fteinerne Meffer und beschnitt bie Rinber Ifrael auf bem

4 Sugel Araloth. *Und bas ift bie Sache, barum Josua beschnitt alles Bolf, bas aus Egypten gezogen war, Mannsbilber; benn

19. U.L: Monben. A.A: gegen bem Morgen.
3. U.L: Da machte ihm. 4. U.L: Mannebilbe.

dW.vB.A: an (auf) ber oftl. Seite.

coepissent, reversae sunt aquae in a,15. alveum suum et fluebant sicut ante consueverant.

Populus autem ascendit de Jor-19 dane decimo die mensis primi, et s.s. castrametati sunt in Galgalis contra orientalem plagam urbis Jericho.

*Duodecim quoque lapides, quos de 20 Jordanis alveo sumpserant, posuit Josue in Galgalis, *et dixit ad filios 21 v.6. Israel: Quando interrogaverint filii vestri cras patres suos et dixerint eis: Quid sibi volunt lapides isti?

*docebitis eos atque dicetis: Per 22

^{3,17.} arentem alveum transivit Israel Jordanem istum, *siccante Domino Deo 23 vestro aquas ejus in conspectu vestro

Ex.14,21 donec transiretis, sicut fecerat prius in mari rubro, quod siccavit donec transiremus, ut discant omnes ter-24

Ex.14,31. rarum populi fortissimam Domini manum, ut et vos timeatis Dominum Deum vestrum omni tempore.

Postquam ergo audierunt omnes V.
reges Amorrhaeorum, qui habitabant
trans Jordanem ad occidentalem plagam, et cuncti reges Chanaan, qui
propinqua possidebant magni maris
3,16a. loca, quod siccasset Dominus fluenta
Jordanis coram filiis Israel, donec
7.5. transirent: dissolutum est cor eorum,
2,11.24. et non remansit in eis spiritus, ti-

mentium introitum filiorum Israel.

Eo tempore ait Dominus ad Josue: 2

**Esta de la cultros lapideos et circum17,1625. Cide secundo filios Israel.

**Fecit 3

Dt. 10,14. quod jusserat Dominus, et circumcidit filios Israel in colle praeputiorum. **Haec autem causa est secundae circumcisionis: Omnis populus
qui egressus est de Aegypto generis

^{20.} jene jm. Gt. B: biefelben.

^{21.} Bie B. 6.

^{22.} diefen 3. B: auf b. Trodenen. dW: tr. Bosben. vE: im Tr.

^{23.} mit bem &d. vE: mit ... machte. B: an.

^{24.} B.dW.A: B. ber E. B: erf. muffen ... baß f. m. ift. dW.vE: wie ftarf f. fei.

^{23.} S: Deo nostro. Al.: consp. nostro et: transiremus. 3. Al.: Fecitque s. Fecit quoque.

^{1.} dW: geg. Beften. vE.A: zerfloß ihnen b. S. ... (blieb) f. Geift (mehr).

^{2.} vE: D. von Stein. B.dW: fcarfe? dW: von

neuem. vE: fange wieder an ... ju beschneiben.
3. B.A: Süg. der Borhaute. dW. vE: Ar. [ber B.]
4. b. sie 3. beschnitt: alles männl. B. ... war,
alle Rr. dW. vE. A: Ursache. dW. vE: bas ganze B.
... bie Mannlichen.

τούς υίους Ισραήλ, δόσοι ποτέ έγένοντο έν τη όδφ, καὶ όσοι ποτε άπερίτμητοι ήσαν των έξεληλυθότων έξ Αίγύπτου, 'πάντας τούτους περιέτεμεν Ίησους'. 6 Τεσσαράκοντα γάρ 'καὶ δύο έτη ανέστραπται Ισραήλ έν τη έρήμο τη Μαδβαρίτιδι'. *Διὸ ἀπερίτμητοι ήσαν οί πλείστοι αὐτῶν τῶν μαγίμων τῶν έξεληλυθότων έχ γης Αιγύπτου, οι απειθήσαντες των έντολών του θεου, οίς και διώρισε μη ίδειν αύτους την γην, ην ώμοσε χύριος τοις πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς, γῆν ρέουσαν γάλα καὶ μέλι. 7 'Αντὶ δε τούτων άντικατέστησε τούς υίους αὐτῶν, ους Ίησους περιέτεμε, διά τὸ αὐτοὺς γεγεννησθαι κατά τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους. ⁸ Περιτμηθέντες δε 'ήσυχίαν είγον' αύτόθι καθήμενοι έν τη παρεμβολη έως ύγιά-9 Καὶ είπε κύριος τῷ Ἰησοῦ· Ἐν τη σήμερον ήμέρα άφειλον τον όνειδισμον Αίγύπτου άφ' ύμων και εκάλεσε το όνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Γάλγαλα, ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

10 Καὶ παρενέβαλον οι υιοι Ἰσραϊλ ἐν Γαλγάλοις, καὶ ἐποίησαν τὸ πάσχα τῆ τεσσαρες-καιδεκάτη ἡμέρα τοῦ μηνὸς ἀφ ἐσπέρας, ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὰ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίφι. 11 Καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς άζυμα καὶ νέα. Ἐν αὐτῆ τῆ ἡμέρα 12 ἐξέλιπε τὸ μάννα, μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἰοῖς Ἰσραὴλ μάννα, ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνο.

13 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἦν Ἰησοῦς εἰς Ἱεριχώ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἰδεν ἄνθρωπον ἐστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ

הַמְּלַחֲמָה מַתוּ בַמְּדָבּרֹ בַּלָּרָהְ בְּצאתם ימכים היף העם הילדים במדבר בצאתם ממצרים כחמה היצאים ממצרים שמער בסול יהוה אשר נשבע לבלתי הראותם את־ ץ אַשָּׁר נִשָּבַע יִהוַה לאַבוֹתם ארץ זבת חלב וּדְבַשׁ: ז וָאֶת־בָּנֵיהֵם הָקֵים תַּחָמָם אֹתַם מַל יְהוֹשַׁעַ בִּי-עַרֻלִים הַיֹּוּ בַּי לָא־מלוּ 8 אוֹתַם בַּדַּרֶך: וַיִּהֵי בַּאֲשָׁר־תַּפּוּ כַל־ הַנִּוֹי לַהַמִּוֹל וַיַּשָׁבִר תַחְתַּם בּמַחַנָה 9 עד חַיוֹתַם: וַיָּאמֵר יִהוָה אֱל־יִהוֹשׁׁעַ היום גלותי את-חרפת מעליכם ויקרא שם המקום ההוא בּלַבַּל עַר הַיִּוֹם הַזָּה:

מִינִיוּ וַיִּלָּא וְהִפָּטּ־אִישׁ אַמֵּד לְּנִיּנִיּ זִּינִיִּי בְּהְנִוּת יְהִוּשׁעַ בְּיִרִיחוּ וַיִּשְּׁא מִּמְבּרִּאַת אָּרָא פִּנְּמִן בַּשָּׁנֶה הַאָּרָא וְלְאָר מִמְּבִיּת בְּאָבְלָם מִמְבַרִּיר הָאָּרָא וְלְאָר מִמְבִּיר הָאָּכָא מִמְבַרִּיר הָאָּרָא וְלְאָר מִמְבִּיר הָאָּרָא מִמְּחַבִּיר הָאָּרָא וְלְאָר מִמְבִּיר הָאָּרָא מִמְּחַבִּיר הָאָּרָץ וְיִשְׁבָּית מִבְּיר הָאָרָץ מִמְּחַבִּיר הָאָּרָץ וְיִשְׁבָּית מְבְּיר הָאָרָץ מִמְּחַבִּיר הָאָּרָץ וְיִשְׁבָּית מִבְּיר הְצָּבָין מִמְּבַרִּיר הָאָּרָא וּיִם הַיִּים הַיִּים הַיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים הַיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּבִּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִּים בּיִּבְּים בִּיִּבִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבּים בּיִּים בּיִּבּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּבּים בּיִּים בּיִּבּים בּיִּבּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּבִּים בּיִּבּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבּים בּיִּבְּים בּיִּבְים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּבּים בּיִים בּיִבּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיּיִבְּים בּיִּבּים בּיִּיבְּים בּיִּבְּים בּיּיִבְּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִים בּיִּים בּיִים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּבְּיִים בּיִּבְּיִּים בּיִּבְּים בּיִּבְּיִים בּיִּבְּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִיים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִים בּיִּים בּיּיִּים בּיּיִּים בּיּיִּים בּיּיִּים בּיִּים בּיּיבְייִים בּיּיבְיוּי בְּיבְיבּים בּיּיים בּיּיבְייִים בּייִים בּייִיים בּיּיִיים בּיּיבְייים בּיּיבְיּיִים בּייִים בּייִּים בּייִים בּייים בּייִים בּייִים בּיים בּייִים בּייִים בּייִים בּייִים בּיּיִים בּיּיים בּייִים בּיבּייי בִּייִים בּייִים בּייִים בּייִּים בּייִבְּייִים בְּיִּים בְּייִים בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים

v. 5. בנ"א חל' רגושה

^{4.} X† (p. 'Ισο.) πᾶς ὁ λαὸς οῖ ἐξεπορεύοντο ἐξ Αἰγύπτε, τὸ ἀρσενικόν, λαὸς μάχιμος, ἀπέθανον ἐν τῷ ἐρήμφ ἐν τῷ όδῷ (sim. Α²ΕΧ). 5. Χ: Καὶ περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθὰν ἐξ Αἰγύπτε ἀλλὰ πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐγεννήθησαν ἐν τῷ ἐρήμφ ἐν τῷ ὁδῷ, ὅτε ἐξῆλθον ἐξ Αἰγύπτε, ἐ περιτετμημένοι ἦσαν (sim. Α²ΕΧ). 6. ΑΕΚΧ (p. διοίρ.) κύριος αὐτοῖς. Β* αὐτοῖς († Χ; ΑΓΧ: ἡμῖν). 7. Α²ΕΓΧ † (a. διὰ) ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν. ΑΧ: γεγενῆσθαι. 8. Α¹Χ: αὐτοὶ καθ. 9. ΑΒ (saepe): Ἰησοὶ (-σῦ ΕΓΧ; Β† νιῷ Ναυή, * ΑΕΓΧ). Α18* ἔως τ. ἡμ. τ. († Α²ΕΓΧ). 10. Α¹Β* Καὶ - Γαλγ. († Α²ΕΓΧ). ΑΒ† (p. ἐπ.) οἱ νιοὶ Ἰσραὴλ. Α* τῷ. ΑΧ: ἀφ' ἐσπέρε. Β† (in f.) ἐν τῷ πέραν τῦ Ἰορδάνε (* ΑΕΓΧ). 11. ΑΕΓΧ: ἔφαγον. ΑΒ: Ἐν ταὐτῷ (Ἐν αὐτῷ Χ). 13. ΑΒ: ἐν Ἰ. (εἰς Ἰ. Χ). Β* αὐτὸ († ΑΕΓΧ).

^{6.} B: bis daß ein Ende hatte. VE: ausgestorben war, B.dW: bas von M. u. S. fl.

^{7.} die er ... lieft aufkommen. B: erwedet hatte. vE: erwedte. dW: Und ihre Sohne ließ er auff. an ihr. Stelle, diese ... dW.vE: benn man hatte f. n. beschn. B: weil f. bieselbe ... hatten.

alle Rriegeleute waren geftorben in ber Bufte auf bem Bege, ba fie aus Egy-5 pten gogen. *Denn alles Bolt, bas ausjog, mar befchnitten, aber alles Bolf, bas in ber Bufte geboren war auf bem Bege, ba fle aus Egopten jogen, bas war nicht 6 beschnitten. "Denn die Rinder Ifrael manbelten vierzig Jahre in ber Bufte, bis bag bas gange Bolf ber Rriegemanner, bie aus Egypten gezogen waren, umfamen, barum, bag fle ber Stimme bes Berrn nicht geborcht hatten, wie benn ber Berr ihnen gefchworen hatte, bag fle bas Land nicht feben follten, welches ber berr ihren Batern gefchworen batte uns zu geben, ein Land, ba Dilch und Bonig innen fließt. 7 Derfelben Rinber, Die an ihrer Statt waren aufgetommen, beschnitt Josua, benn fle hatten Borhaut und waren auf bem 8 Bege nicht beschnitten. "Und ba bas gange Bolt beschnitten mar, blieben fie an ihrem Ort im Lager, bis fle beil wur-"Und ber Berr fprach ju Josua: Beute habe ich bie Schande Egpptens von euch gewenbet. Und biefelbe Statte warb Bilgal genannt bis auf biefen Tag.

10 Und ale bie Rinber Ifrael alfo in Gilgal bas Lager hatten, hielten fle Baffah, am vierzehnten Tage bes Monats am 11 Abend auf bem Befilbe Bericho, "und agen vom Betreibe bes Lanbes am anbern Tage bes Bassah, nemlich ungesäuertes Brot und Sangen, eben besselben Tages. 12 Und bas Man borete auf bes anbern Tages, ba fie bes Landes Betreibe agen, daß die Rinder Ifrael tein Dan mehr

Lanbe Canaan von bemfelben Jahr. Und es begab fich, ba Josua bei Jericho war, bag er feine Augen aufhob, und ward gewahr, bag ein Dann gegen ihm ftand, und hatte ein bloges Schwert

hatten, fonbern fle agen bes Betreibes vom

6. A.A: barinnen M. u. S. fließt. 7. U.L. ihre Statt. 13. U.L. gegen ihn?

masculini, universi bellatores viri, mortui sunt in deserto per longissimos viae circuitus, *qui omnes cir- 5 cumcisi erant; populus autem, qui natus est in deserto *per quadra- 6 Nm.14,23 ginta annos itineris latissimae solitudinis, incircumcisus fuit, donec consumerentur qui non audierant vocem Nm.14.23 Domini, et quibus ante juraverat, ut Bx.3,8. non ostenderet eis terram lacte et melle manantem. *Horum filii in 7 locum successerunt patrum, et circumcisi sunt a Josue, quia, sicut nati fuerant, in praeputio erant, nec eos in via aliquis circumciderat. *Postquam autem omnes circumcisi 8 sunt, manserunt in eodem castrorum Gn.34,25.loco, donec sanarentur. *Dixit- 9 que Dominus ad Josue: Hodie abstuli opprobrium Aegypti a vobis. tumque est nomen loci illius Galgala usque in praesentem diem.

Manseruntque filii Israel in Galga- 10 lis, et secerunt Phase quartadecima 12,6.48. die mensis ad vesperum in campestribus Jericho, *et comederunt de fru-11 gibus terrae die altero azymos pa-23,6.14. nes et polentam ejusdem anni. *De-12 Ex.16,35. fecitque manna, postquam comederunt de frugibus terrae, nec usi sunt ultra cibo illo filii Israel, sed comederunt de frugibus praesentis anni terrae Chanaan.

> Cum autem esset Josue in agro 13 urbis Jericho, levavit oculos et vidit virum stantem contra se, evagina-

^{8.} dW.vE: geheilt maren.

^{9.} B: Schmach. B.dW.vE: abgewälzet. A: hinsweggenommen. dW.vE: [Abwälzung].
10. B: fich gelagert h. dW.vE: waren gel. A: blies

ben. B.dW.vE: bas B.

^{11.} B: firnen Getr. A: v. b. Fruchten. B.dW.vE: nach bem B. vE: Ungefanertes. dW.vE.A: u. Geroftetes. B: geborrte Frucht.

^{6.} Al.*(alt.) non.

^{12.} in bemfelbigen 3. dW: erhielten f. DR. m. B: haben alfo ... gehabt. vE: es wurde ben ... zu Theil. B: von bem Gintommen. dW: Ergengniffe. vE: ben Erzengniffen.

^{13.} B.dW.vE: u. fabe (gu) (fchauete), u. fiebe, ein Dt. B: mit feinem ausgezogenen Schw. dW: u. fein Som. gegudt. vE.A: hatte (hielt) e. gezogenes

δομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῆ γειρὶ αὐτοῦ. καὶ προςελθών Ἰησοῦς είπεν αὐτῷς Ἡμέτερος el, $\ddot{\eta}$ $\tau \tilde{\omega} v$ $\dot{v} \pi e v \alpha v \tau l \omega v$ $\dot{\eta} \mu \tilde{\omega} v$; 14 O de el $\pi e v$ αὐτος Οτι έγω ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου νυνὶ παραγέγονα. Καὶ Ἰησοῦς Επεσεν έπι προςωπον αύτοῦ έπι την γην, και προςεκύνησε και είπεν αὐτῷ. Δέσποτα, τί προςτάσσεις τῷ σῷ οἰκέτη; 15 Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου προς Ίησοῦν Αῦσαι τὸ ὑπόδημά σου ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόστράτηγος κυρίου πρός Ίησοῦν πος, έφ' ου νυν έστηκας έπ' αυτου, άγιος έστι. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὖτως.

Καί Ίεριχώ συγκεκλεισμένη καί ώχυρωμένη από προςώπου των υίων Ίσραήλ, καλ ού δείς έξεπορεύετο έξ αύτης ούδε είς επορεύετο. 2 Καὶ είπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἰδοὺ παραδίδωμι υποχείριον σοι την Ιεριχώ και τον βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῆ καὶ τοὺς δυνατοὺς έν ίσχύι. 3 Καὶ κυκλώσατε την πόλιν, πάντες ανδρες πολέμου, κύκλω της πόλεως απαξ ούτω ποιήσετε έξ ήμέρας. 4 Καὶ έπτα ίερεῖς λήψονται έπτα κερατίνας τοῦ ἰωβηλ ἐνώπιον τῆς χιβωτοῦ, καὶ τῆ ἡμέρα τῆ έβδόμη κυκλώσατε την πόλιν έπτάκις, και οι ίερεις σαλ-πιούσι ταις κερατίναις. 5 Και έσται, ως αν σαλπίσηται τη σάλπιγγι τοῦ ἰωβήλ, ἐν τῷ άκουσαι ύμᾶς την φωνήν της κερατίνης, άνακραγέτωσαν πᾶς ὁ λαὸς ἄμα, καὶ 'ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τείχη της πόλεως υποκάτω αυτών, και είςελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς 'ὁρμήσας' ἔκαστος κατὰ πρόςωπον είς την πόλιν.

6 Καλ *εἰζηλθεν Ίησοῦς νίὸς Ναυή πρὸς τούς ίερεῖς καὶ είπε πρός αὐτούς. Λάβετε τὴν χιβωτόν τῆς διαθήχης 'χυρίου', καὶ ἐπτὰ ἱερεῖς λήψονται έπτὰ σάλπιγγας τοῦ ἰωβὴλ κατὰ πρόςωπον κιβωτοῦ κυρίου. 7 Καὶ είπεν αὐτοῖς Παραγγείλατε τῷ λαῷ παρελθεῖν καὶ κυκλώσατε την πόλιν, και οι μάγιμοι παραπορευέσθωσαν 'ένωπλισμένοι' έναντι τῆς κιβωτοῦ τοῦ κυρίου.

13. A¹B* (pr.) αὐτῦ et ἡμῶν († A²FX). 14. A¹B* "Ότι et αὐτῦ et κ. προςεκ. († A²FX). 15. AB: ἐφ᾽ ῷ (ἐφ᾽ ὁ ΕΧ). A¹B* Καὶ ἐπ. Ἰησ. ὅτ. († A²FX). ΑΕΓΧ (pro νῦν) σὰ. — 1. A¹B* ἀπὸ - Ἰσρ. († A²EFX). 2. AB† (p. Ἰδ.) ἐγω (* FX)... * κ. τες († Γ). B† (p. δυν.) ὄντας. 3. AB: Σὺ δδ περίστησον αὐτῆ τες απρίστησος αὐτῆ τες (ΑΣ). «Α΄ τες (ΑΣ). «Α΄ τες (ΔΣ). «Α΄ τες (ΔΣ). «ΑΝ τ μαχίμες (ΑΧ: πάντας τ. μαχητάς) κύκλο (Καί κυκλ. κτλ. F, sim. A²X). 4. tot. vs. * AB († A²FX). 5. AB: πτλ. Γ, πιπ. $λ^{-}$ λ). 4. tot. $γ8. γ AB (↑ Λ^{-} ΥΛ). 5. AB : αλπίστε (<math>-ται FX$). $Λ^{1}B^{+}$ τ $\tilde{s}$ iωβ. <math>-κερατ. AB: ανακραγέτω (-έτωσαν ΕΓX). $Λ^{1}B^{+}$ ύποκ. αὐτ. 6.B: ό τ $\tilde{s}$ (νύος ΛΕΓX). $Λ^{1}B$: αὐτοῖς (πρ. αὐτός $Λ^{2}FX$) † λέγων ($^{+}$ iid.)... $^{+}$ Λάβ. - αὐτοῖς ($^{+}$ iid.). 7. ΛB: κυκλώσα (-ατε FX). B: έναντίον. $Λ^{1}B^{+}$ τ. κιβ. τ $\tilde{s}$.

וַחַרְבָּוֹ שָׁלּוּפָה בִּיַדִוֹ תַיָּלֶהְ יְהוּשָׁעַ אַלִיוֹ וַיָּאמֶר לוֹ הַלַנוּ אַמָּה אָם־ 14 לַצֶּרֵינה: רַיָּאמֵר י לֹא פֵּי אָנֵי שַׂר־ צָבָא־יָהוָה עַתָּה בַאתִי וַיָּפֹּל' יָהוֹשׁׁעַ אַל־פַּנֵיו אַּרְצַהֹּ וַיִּשָּׁתַּחוּ וַיִּאִמר כוֹי סו מַה אַדֹנֵי מִדבּר אָל־עַבְדָּוֹ: וַיּאמַרֹ שַּׁר־צָבָא יִהוָּה אֱל־יִהוֹשִׁעַ שָׁל־נַעַלְהָּ מַצַל רַגְלֵה בִּי הַמָּלְוֹם אֲשֵׁר אַתָּה למֵד עַלֵיו לְדֵשׁ הָרא וַיַּעַם יְהוֹשָׁעַ בֵּן: ויִרִיחוֹ סֹגֵרָת וּמִסְגַּׁרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי **עֹב**ָי. יִשִּׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בֵּא: וַיְּאֹמֶר 2 יִשִּׂרָ יָהוָה אֶל־יָהוֹשָּׁעַ רָאֵה נָתַתִּי בְיָדְהְ אַת־יָרִיחָוֹ וְאַת־מַלְפָה גִּבּוֹרֵי הָחֵיִל: 3 וְסַבֹּתֵם אָת־הַעִּיר כַּל אַנְשֵׁי הַמַּלְחַמָּה הַקֵּיף אָתהַעֶיר פַּעָם אָחָת כָּה תַעַשֵּה 4 שַׁשָׁת יַמִים: וְשָׁבְעַה כְהַנַּים יְשָׁאוּ שָׁבְּצָׁה שְׁוֹפְּרָוֹת הַיִּוֹבְלִיםׂ לָפָּנֵי הַאַּרוֹוּ וביום השביעי תסבו את־העיר שבע פּעָמֵים וְהַכְּהַנִים יִתִקעו בַּשִּׁוֹפָרוֹת: ח וָהָיָה בִּמִשָּׁהְ ּבְּקֵרָן הַיּוֹבֵל בְּשָׁמִצֵּכֵם אַת־קוֹל הַשׁוֹפֵּר יַרֵיעוּ כַל־הַעַם תרוצה גדולה ונפלה חומת הציר תַּחָתִּיהָ וְעָלְוּ הָעֵם אֵישׁ נַבְּדְּוֹ:

וַיִּקְרָא יְהוֹשָׁעַ בּוְ־נוּוֹ אֶל־הַכְּהַנִים וַיָּאמֶר אַכֹהֶם שָאָר אַת־אַרוֹן הַבְּרֵית וְשָׁבַעַה כְּהַנִּים יְשָּאוּ שָׁבַעַה שוֹפַרוֹת ז יובלים לפני אַרון יהוָה: וַיּאמַרוּ רסבר

> v. 14. p"סמץ בז v. 5. 'כשמעכם ק יראמר ס' v. 7.

^{13.} dW.vE: ju une. A: Bift bu von une. 14. ber Burft. (vE: ein g. bes herres? dW: ein heer-Dberfter?) vE: bin fo eben gef. dW.A: u, fomme nun. B.dW.vE.A: B. rebet ... ju f. R. 15. B: beinen Schuh ... beinem Fuß.

Der Fürft über bas Deer bes Beren. Jerico.

in feiner hand. Und Josua ging zu ihm und sprach zu ihm: Gehörst du uns an, 14 oder unsern Feinden? *Er sprach: Rein, sondern ich bin ein Fürst über das heer des herrn, und bin itt gekommen. Da siel Josua auf sein Angesicht zur Erde, und betete an und sprach zu ihm: Was 15 saget mein herr seinem Knecht? *Und der Kurst über das heer des herrn sprach zu Josua: Biehe beine Schuse aus von deinen Küßen, denn die Stätte, darauf du steheft, ist heilig. Und Josua that also.

VI. Zerico aber war verschloffen und vermabret vor den Rindern Ifrael, bag nie-2 manb aus- ober einfommen fonnte. *Aber ber Berr fprach zu Josua: Siehe ba, ich habe Jericho fammt ihrem Ronige und 3 Rriegeleuten in beine Band gegeben. *Lag alle Rriegemanner um bie Stabt ber geben 4 einmal, und thue feche Tage alfo. *Am flebenten Tage aber lag bie Briefter fleben Bofaunen bes Salliabre nehmen vor ber. Labe ber, und gebet beffelben flebenten Tages flebenmal um die Stadt, und laß 5 bie Briefter bie Bofaunen blafen. *Und wenn man bes Sallahrs Gorn blafet, und tonet, baf ibr bie Bofaunen boret, fo foll das gange Bolt ein großes Felbgefchrei machen, fo werben ber Stadt Mauern umfallen, und bas Bolt foll hinein fallen, ein jeglicher ftrade vor fic.

6 Da rief Josua, ber Sohn Run, die Priefter und sprach zu ihnen: Traget die Labe
bes Bundes, und fieben Briefter lasset fieben
Halljahrsposaunen tragen vor der Labe des
7 Gerrn. *Jum Bolk aber sprach er: Biehet
bin, und gehet um die Stadt, und wer
gerüftet ift, gehe vor der Labe des Gerrn
ber.

Nm.
22,23.31. tum tenentem gladium, perrexitque ad
eum et ait: Noster es, an adversariorum? *Qui respondit: Nequaquam, 14

Ex.12,41. sed sum princeps exercitus Domini,

7,4? et nunc venio. Cecidit Josue pronus
in terram, et adorans ait: Quid Dominus meus loquitur ad servum suum?

Ex.3,5. *Solve, inquit, calceamentum tuum 15
de pedibus tuis; locus enim, in quo
stas, sanctus est. Fecitque Josue,
ut sibi fuerat imperatum.

Jericho autem clausa erat at- VI.

que munita, timore filiorum Israel, et nullus egredi audebat aut ingredi. 5,147 *Dixitque Dominus ad Josue: Ecce, 2 (8,1. dedi in manu tua Jericho et regem ejus omnesque fortes viros. *Cir- 3 cuite urbem cuncti bellatores semel per diem; sic facietis sex diebus. *Septimo autem die sacerdotes tollant 4 Ap.8,2.6. septem buccinas, quarum usus est in Lv.25,95 iubilaeo. et praecedant arcam foederis, septiesque circuibitis civitatem et Jul. 7, 16; sacerdotes clangent buccinis. * Cumque insonuerit vox tubae longior atque concisior et in auribus vestris increpuerit, conclamabit omnis populus vociferatione maxima, et muri funditus corruent civitatis, ingredienturque singuli per locum, contra quem steterint.

Vocavit ergo Josue filius Nun sacer- 6
3,6. dotes, et dixit ad eos: Tollite arcam
Patio,8. foederis! et septem alii sacerdotes
tollant septem jubilaeorum buccinas
et incedant ante arcam Domini. *Ad 7
populum quoque ait: Ite et circuite
civitatem armati, praecedentes arcam
Domini.

des f. T. gebet fieb. ... in die B. Rogen. dW: Jobels B. vE: 3.: Trompeten. A: Tr. die man am Subelijahre gebraucht. (B: B. von Widberhörneru??)

^{5.} A.A: hineinfallen! 6. U.L: ben Brieftern.

^{1.} B: verfclof fich u. wurde eingefcl. dW: hatte fich gefchl. u. war verfchl. vE: h. zugefchl. u. es war v. B: es war Riem. ber aus- noch b. einging. dW: N. g. aus u. R. g. ein. vE: R. g. heraus ... fam hinein. 2. B: welches tapfere helben find. vE: ble tapf. Ranner. dW: ftreitbaren. (A: n. alle t. M.)

^{3.} B: Und ihr follt ... alles was Rr. find, fo bag ihr die St. umringet zu einemmal. dW: fo umziehet die St., alle Ariegelente. vE: fammtliche Ar. A: alle ihr Arieasm.

^{4.} Und lag fieben Dr. fieb. W. b. D. tragen ... u.

^{2.} S: in manus tuas. 4. S: tollent.

^{5.} ben Lon ber Pofanne ... hinein fteigen. (B: mit bem Wibberhorn langfam tonen?) dW.vE: bas Jobel-Horn ... ein gr. Gefchr. etheben. A: fehr gr. B: so wirb bie Stabtmaner auf ihrer Stelle niederfallen. dW.vE: bie M. ber St. einfürzen (umf), an i. St. ethe dw.vE: hinanffteigen ... A: hineinft. dW:fte erft. dW.vE: vor sich hin. 7. dW: n, bie Gerüfteien sollen, vE: Bewaffneten.

8 Καλ έγένετο, ώς είπεν Ίησούς πρός τόν λαόν, και έπτα ίερεις έγοντες έπτα σάλπιγγας ίερας παρελθέτωσαν 'ώς αύτως' έναντίον τοῦ χυρίου, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως, καὶ ή κιβωτός της διαθήκης κυρίου επακολουθείτω αὐτοῖς, 9 οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν έμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὁπίσω της κιβωτού 'της διαθήκης κυρίου', πορευόμενοι και σαλπίζοντες ταϊς κερατίναις. 10 Τώ δε λαφ ένετείλατο Ίησοῦς, λέγων Μη βοᾶτε μηδε ακουσατω μηδείς την φωνην ύμων, έως αν ήμεραν διαγγείλη αὐτὸς ἀναβοῆσαι, και τότε άναβοήσετε. 11 Καὶ περιελθοῦσα ή χιβωτὸς 'της διαθήκης' του θεού την πόλιν 'εὐθέως' απηλθεν είς την παρεμβολήν, και έκοιμήθη έκει. 12 Καὶ 'τῆ ἡμέρα τῆ δευτέρα' ανέστη 'Ιησούς το πρωί, καὶ ήραν οί ίερεῖς τὴν κιβωτὸν 'τῆς διαθήκης' κυρίου. 13 Καὶ οι ἐπτὰ ίερεῖς οἱ φέροντες τὰς έπτὰ σάλπιγγας προεπορεύοντο έναντι χυρίου, καὶ μετά ταῦτα είςεπορεύοντο οι μάχιμοι, και ο λοιπος σχλος οπισθεν της χιβωτού της διαθήχης χυρίου. Καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, 14 καὶ ό λοιπός όγλος απας περιεχύχλωσε την πόλιν τη ημέρα τη δευτέρα απαξ έγγύθεν, και απηλθον πάλιν είς την παρεμβολήν. Ούτως έποιει έφ' έξ ήμέρας.

15 Καὶ τῷ ἡμέρα τῷ ἐβδόμη ἀνέστησαν ἐν τῷ ἀναβάσει τοῦ ὅρθρου, καὶ περιήλθοσαν τὴν πόλιν ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη ἐπτάκις. 16 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ περιόδφ τῷ ἐβδόμη ἐσάλπισαν οἱ ἰερεῖ; ταῖς σάλπιγξιν, καὶ εἰπεν Ἰησοῦς τοῖς νἱοὶς Ἰσραήλ· Κεκράξατε, παρέδωκε γὰρ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν. 17 Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα, αὐτὴ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῷ, τῷ κυρίφ Σαβαώθ· πλὴν 'Ραὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτήν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν

8. A¹ B* Kal-λαόν et αὐτοῖς († A² FX). 9. A² EFX† (p. iερ.) σαλπίζοντες τοῖς περατίναις καl. Β* ποπευόμ. κ. († ΑΕΓΧ). Α¹ Β* ταῖς κερ. († Α² FX). 10. Α: βοάτω καὶ μὴ ἀκ. μηθεἰς. Α² FX† (p. ὑμῶν) καὶ ἐ διελεύσεται ἐκ τἔ στόματος ὑμῶν λόγος. ΑΕΓΧ: ἀναβοήσατε. 11. Β* τὴν πόλεν († ΑΕΓΧ). 12. ΑΓΧ* τ. διαθ. 13. ΑΧ: ἰερεῖς οἱ ἐπτὰ αῖροντες. Β: τὰς σάλπ. τὰς ἐπτὰ (τὰς ἐ. σ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐναντίον (ἐναντι ΕΓΧ). 14. Β† (p. πόλεν) ἐξάκις (* ΑΓΧ). Α¹ Β* τῆ ἡμ. τῆ δ. ἀπαξ († Α² ΕΓΧ). Β: ἀπῆλθεν (-ον ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐπὶ ἔξ (ἐφ' ἔξ FX). 15. Α¹ Β* ἐν τῆ ἀναβ. τἔ († Α² ΕΓΧ). ΑΧ: περιῆλθον. 16. Α¹ Χ* ἐγένετο. ΑΒ* ἐν († FX). Α¹ Β* ταῖς σάλπ. († Α² ΕΓΧ). ΑΧ: παραδέδωπε. 17. Β* τῷ († ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ (pro Σαβ.) τῶν δυνάμεων.

אל-העם באמר יָהוֹשׁעַ הַכְּהַנִים נשׁאִים שופרות היובלים לפני יהוה עברו וָתַקעוּ בַּשִּׁוֹפַרוֹת וַאָרוֹוֹ בַּרִית יְהוֹה 9 הֹלֵך אַתַרִיהֶם: וְהָחָלִּיץ הֹלֵךְ לִפְּנֵי הַכַּהַנִים מִּקְעֵר הַשִּׁוֹפֶרוֹת וְהַמְאַכּּף הארון הקוד י בַּשִּׁוֹפַרָוֹת: וָאָת־הַעַם צְּוֹה יָהוֹשִׁעַ לאמר לַא תַּרִּיעוּ וְלָאִ־תַשָּׁמֵיעוּ אָת־ קוֹלְכָּם וָלָא־יֵצֵא מִפּיכֵם דָבֵר עַׁד יום אַמָרֵי אַלִיכם הַריעוּ והַרִיעֹתם: ווֹ וַיַּפַּב אָרוֹן־יִהוַֹה אַת־הַעִּיר וּוֹ בַּ פַּעם אָחָת וַיָּבֹאוֹ הַמַּחֲנֶה וַיָּלֵינוּ יהושע لنهوده יָהוָהי הַכָּהַנִים אַת־אַרוון נשאים הַכָּהְנִים הַ אַתַרָי אַרוו יָהנָה הַוֹלָה וְתָקוֹעַ וַנָּסבּוּ אָת־הַעִיר בַּיּוֹם 14 בשופרות: השני פַּעַם אַחַת וַיַּשׁבוּ הַמַּחַנֵה כָּה עשה ששת ימים:

מו ֹנִיתִּי ִ בַּיִּנִם הַשְּׁבִינִּי וַיַּשְׁכָּמוּ בְּמִלְוֹת הַשַּׁחַר וַיִּסְבּוּ אָת־הָעָי בְּמִלְוֹת הַשָּׁבִילִּת מְּקְעָנִי תְּחָיָּה בְּשְׁיִפְּרָוֹת וַיִּאמֶר וְהוֹשֶׁעַ אֶל־הְעָּים הַהְּיִא סְבְּכִּוּ אָת־הְעָיר שְּׁלְעִי הַלְּעִי הַבְּּבְּיִת הַהְיא סְבְּכִוּ אָת־הְעָיר שְׁקְעִים וְכִלּבְאַשֶּׁר יְהוֹשְׁעַ אַל־הְעָם הַהְיִּא מְכְרְוֹת וַיִּאמֶר וְהוֹשְׁעַ אַל־הְעָם; הַהְיִי בַּפְּעַם הַשְּׁבִיעִת מְּקְעָנִים וְכַלּבְאַשֶּׁר הְיִּבְיוֹת בָּיִּבְיִים הַבְּּעְנִים; הַהְיִּא וְכָל־אָשֶׁר וְהִנְּה לָכֶם אָת־הְנְּעִים; הַהְּיִלְה הָעִיר הָיִנִין וְהְנִים הַשְּבִיעִּים הָּבְּיִנִים הַיּיִּבְיִים בְּיִּבְּיִם בְּיִּבְיִם הַיִּבְּיִם בְּיִּבְּיִם הַיִּים בְּיִּבְּיִם הַיִּים בְּיִּבְּיִם הַיִּים בְּיִבְּיִם הַיִּים בְּיִבְּיִם הַיִּבְּיִים הַיִּבְּיִם בְּיִבְּיִם הַיִּבְּיִם הָּיִּבְיִים הַיִּבְּיִם הָיִבְּיִם הָּיִבְּיִם הָּיִּבְּיִם הָּיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הָּבְּבִּים הָּיִבְּיִם הָּיִבְּיִם הַיִּבְּיִבְים הָּבִּים בְּיִבְּיִם הָּבְּיִבְיִים הָּבְּיִבְּים הָּבְּיִבְּים הָּבִּים הָּבְּיבְּיִים; בִּיִּשְׁכִּבְּים הָּבְּיבְיִים הָּבְּיִּבְים הָּבְּיבְּים הָּבְּיִּבְים הָּבְּיבְּיִים בְּיִבְּים הָּבִּים הְּבִּיבְּים הָּבִּים הָּבְּיבְּים הָּבְּבְּיִים בְּיִּבְּיִּבְיִים הָּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּבִּיִּבְיִים בְּיִּבְּיִּבְיִים בְּבִּיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִישְׁבִּים בְּבִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּישְׁבִּיוֹים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּיִים בְּיִים בְּיִּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיוֹם בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּיוֹים בְּיִּיבְייִיבְיי בְּיִים בְּיִים בְּיּבְּיוּבְייִים בְּיִּים בְּיִים בְּיוֹבְּיים בּיּיִים בְּיִּים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִיםּיים בְּיוֹיים בְּיִים בְּיִים בְּיִיםּים בְּיוֹיים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיוֹים בְּיִּבְּיִּבְּיוֹים בְּיִיםּיים בְּיִיםּיים בְּיִּבְּיוֹים בְּיִים בְּיוֹיים בְּיִּים בְּיוֹים בְּיוֹבְּיים בְּיִיםּים בְּיוֹבְיּי

Da Josua folches bem Bolf gefagt batte, trugen bie fieben Briefter fieben Galljahreposaunen vor ber Labe bes Gerrn ber, und gingen und bliefen bie Bofaunen, und bie Labe bes Bunbes bes herrn folgte ihnen 9 nach. *Und wer geruftet war, ging vor ben Prieftern ber, die die Posaunen bliefen, und ber Saufe folgete ber Labe nach 10 und blies Pofaunen. *Jofua aber gebot bem Bolt und fprach: 3hr follt fein Felbgefdrei machen, noch eure Stimme hören laffen, noch ein Wort aus eurem Dunbe geben, bis auf ben Tag, wenn ich ju euch fagen werbe: Dachet ein Felbgefdrei; fo 11 machet bann ein Feldgeschrei. "Alfo ging bie Labe bes herrn rings um bie Stadt einmal, und famen in bas Lager unb 12 blieben barinnen. *Denn Jofua pflegte fic bes Morgens fruhe aufzumachen, und bie Briefter trugen bie Labe bes Berrn. 13 *So trugen bie fleben Briefter bie fleben Salljahrspofaunen vor ber Labe bes Berrn ber, und gingen und bliefen Bofaunen, und wer geruftet war, ging vor ihnen ber, und ber Saufe folgete ber Labe bes Berrn 14 und blies Bofaunen. *Des anbern Tages gingen fie auch einmal um die Stadt, und famen wieber ins Lager. Alfo thaten fie feche Tage. Am flebenten Tage aber, ba bie Morgen= rothe aufging, machten fle fich frube auf und gingen nach berfelben Beife fiebenmal um die Stadt, baß fie beffelben einigen Tages fiebenmal um bie Stabt famen. 16 "Und am flebenten Dal, ba die Priefter bie Bofaunen bliefen, fprach Jofua jum Bolf: Machet ein Felbgeschrei, benn ber 17 herr hat euch bie Stadt gegeben. *Aber biefe Stadt und alles, was barinnen ift, foll bem Berrn verbannet fein; allein bie

Bure Rabab foll leben bleiben, und alle,

Cumque Josue verba finisset, et 8 septem sacerdotes septem buccinis clangerent ante arcam foederis Domini, "omnisque praecederet armatus 9 exercitus: religuum vulgus arcam sequebatur ac buccinis omnia concrepabant. *Praeceperat autem Josue 10 Es.30,159populo, dicens: Non clamabitis, nec audietur vox vestra, neque ullus sermo ex ore vestro egredietur, donec veniat dies in quo dicam vobis: Clamate et vociferamini! *Circuivit ergo 11 arca Domini civitatem semel per diem, et reversa in castra mansit *Igitur Josue de nocte con-12 surgente tulerunt sacerdotes arcam Domini, *et septem ex eis septem 13 buccinas, quarum in jubilaeo usus est, praecedebantque arcam Domini ambulantes atque clangentes, et armatus populus ibat ante eos, vulgus autem reliquum sequebatur arcam et buccinis personabat. *Circuierunt-14 que civitatem secundo die semel, et reversi sunt in castra. Sic fecerunt

Die autem septimo, diluculo con-15 v.12.3,1. surgentes, circuierunt urbem, sicut dispositum erat, septies. *Cumque 16 septimo circuitu clangerent buccinis sacerdotes, dixit Josue ad omnem v.10. Israel: Vociseramini! tradidit enim vobis Dominus civitatem, *sitque ci-17 v.24.21...vitas haec anathema, et omnia, quae in ea sunt, Domino; sola Rahab me-Bbr.11,31 retrix vivat cum universis, qui cum

sex diebus.

^{9.} A.A: blies bie Bofaunen. 10. U.L: fo macht benn.

^{8.} por bem &. her.

^{9.} und gingen alfo, u. bliefen B. B: ber hinterfte 5. ... hinten nach, ba man immerfort mit b. B. bl. dW: u. bie ben Bug Befchließenben jogen binter b. 2. her, indem ... in die B. fließ. vE: ber hintere &. ... währenb ...

^{10.} dW.vE.A: fein Gefchr. erheben.

^{11.} barinnen über Racht.

^{12.} Und 3. machte.

^{13.} gingen immerfort. Bgl. B. 9.

^{14.} Und jogen b. a. Tages auch. 15. nur beff. T. fiebenmal. dW.vE: beim (mit bem) Aufgange ber D. dW: nach biefer B. vE: gang anf diefelbe 20.

^{17.} B: gum Bann werben für ben &. vE: gur gotte verfdwornen Bertilgung. A: fei ein Fluch!

τῷ οίκφ αὐτῆς, ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγελους οὖς άπεστειλάμην. 18 Αλλά ύμεῖς φυλάξασθε ἀπὸ του αναθέματος, μήποτε ενθυμηθέντες ύμεις λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ποιήσητε τὴν παρεμβολήν των υίων Ίσραήλ ανάθεμα, καί 19 Καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ έχτρίψητε ήμᾶς. χουσίον καὶ χαλκὸς καὶ πᾶς σίδηρος ἄγιον έσται τφ χυρίφ, είς θησαυρόν χυρίου είζενεγθήσεται. ²⁰Καὶ έσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν οί ίερεῖς. ΄ Ως δὲ ήχουσεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων, ήλάλαξε πᾶς ὁ λαὸς άλαλαγμφ μεγάλφ 'και ίσχυρφ', και έπεσεν απαν το τείγος κύκλφ, και άνέβη ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν έκαστος έξ έναντίας αύτοῦ, καὶ κατελάβοντο την πόλιν. 21 Καὶ άνεθεμάτισαν αὐτην καὶ οσα ήν εν τῆ πόλει, ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἔως γυναικός, ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἔως πρεσβυτέρου καὶ έως μόσγου καὶ προβάτου καὶ ὑποζυγίου, έν στόματι δομφαίας.

22 Καὶ τοῖς δυσὶ νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασι την γην είπεν Ίησους. Είζελθετε είς τήν οίκίαν τῆς γυναικός καὶ έξαγάγετε αὐτήν έκετθεν, και πάντα όσα έστιν αὐτῆ, καθώς ώμόσατε αυτη. 23 Καὶ είςηλθον οί δύο νεανίσκοι οί κατασκοπεύσαντες 'την πόλιν είς την οίκιαν της γυναικός', καὶ έξηγάγοσαν Ραάβ'την πόρνην' καὶ τον πατέρα αυτής και την μητέρα αυτής καί τους άδελφους αυτής και πάντα όσα ήν αυτή καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς, καὶ κατέστησαν αὐτὴν έξω τῆς παρεμβολῆς Ἰσραήλ. 24 Και ή πόλις ένεπυρίσθη έν πυρί σύν πᾶσι τοῖς έν αὐτῆ, πλην άργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου έδωκαν είς θησαυρόν κυρίου είςενεγθηναι. λο Καὶ Ραὰβ τὴν πόρνην καὶ πάντα τὸν οἰκον τὸν πατρικόν αὐτῆς ἔζώγρησεν Ἰησοῦς καὶ κατφκισεν έν τῷ Ἰσραηλ έως τῆς σήμερον ἡμέρας, ότι έχρυψε τοὺς κατασκοπεύσαντας, οῦς ἀπέστειλεν Ίησους κατασκοπεύσαι την Ίεριχώ.

אַת – הַפַּלאַכים אשר הַתְבָּאַתַה 18 שַׁלַחָנוּ: וָרַק־אָתֵּם שָׁמִרוּ מִוּ־הַחָּרֵם ולפתתם מו-התורם וְשַּׂמְהָּם אֶת־מֵחֲנָה יִשִּׂרָאֵל לְחַׁרִם 19 וַעֲבַרְהָּם אוֹתוֹ: וְכְלֹי בֵּסֶף וְזַהָּב נַהֹשֶׁתֹ וּבַרְזֵל לְדֵשׁ הוּא ליהוֹה וַיַּרַע הַעָּם : יבוא יהוה וַיָּתַקְעַר בַּשָּׁוֹפַרָוֹת ויָהַיֹּ כִשָּׁמֹע העם אַת־קוֹל הַשּׁוֹפָּר וַיַּרֵיעוּ הַעַם תִּרוּעַה גַדוֹלֶה וַתִּפָּל הַחוֹמָה מַחָמִּיה וַלַּצֵל הַעַם הַעַּירָה אַישׁ נַגְּהֹוֹ וְיָלְכָּדְוּ אָת־ 21 הַעִּיר: וַיָּחֲרִימוּ אָת־פַּל־אָשֶׁר בַּעִּיר מאיש ועד אשה מנער ועדוקן וער שור ושה וחמור לפייחרב:

בּמַלְאָלִים אֲאָנָשִׁים הְמְרַנְּלֵים אָת־ הַאָּרֶץ אָמֵר יְהוֹשֶׁעַ כְּאוּ בִּית־הָאשָׁה הַזּוֹנֶה וְהוֹצִּיאוּ מִשְּׁם אָת־הָאשָׁה הַזּוֹנֶה וְהוֹצִּיאוּ מִשְּׁם אָת־הָאשָׁה יְאָת־כְּלִ־אִשְּׁתְרֹלֶה כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְהָּ יִאָּת־כְּלִ־אִשְּׁתְּרֹלֶה כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְהָּ יִאָּת־בְּלִיאִּ אָתִּירְלָה וְאָת־בְּלִים הָתִּבְּּנִים יְאָת־בְּלִיתְשְׁפְּחוֹתֵיהְ וֹאָת־בְּלִים הְעִרּבְּלִים יְאָת־בְּלִיאָ אָתִר־בְּה וְאָת־בְּלִים הְיִבְּיִלִּה וְאָתּרּבְּלִים הְאַתּרּ יְאָת־בְּלִיתְ אָבֶּיה וְאָת־בְּלְרִם הַיְּבָּרְים הְאַרּבְּל יְמִלְאָלִים וְאָת־אַמֶּר בְּה וְאָת־בְּלִים הָאָר בְּיִבְּיתוּ יְאָתַרְלְ לְמִחְנֵה יִשְּׂרְאֵלֵי וְאָת־בְּלִים הָיִּינְ יְאָת־בְּלִים הְאָנִיה וְאָּתִיה וְאָבִיר שֵּׁרְבָּ יְבְאָשׁ וְכְלִיאֲשָׁר־בְּה וְאָתִר בְּלִישְׁרְבְּיִ וְאָת־בְּלִים הָּאָה בִּיּים וְאָשָׁר־בְּה בְּיִבְּים הְאָר בְּיִבְּים הְיִבְּים הְיִּבְּיוֹ יְבְּאָב וְבְלִים הְּאָבְיה וְשִּׁרְשֵׁלֵים הְּעָּרְים אָתִר בְּיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְּתְּבְּיִבְּים הְיבְּיִים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיבִּים הְּבִּים הְיבִּים הְיבִּים הְּבִּים הְיבִּים הְּבִים הְּבִּים הְיבְּיִים הְּבִּים הְיבִּים הְבְּיִים הְבְּיִים הְבְּיִבְים הְבְּבִים הְיבְּים הְבִּים הְבְּבִים הְבִּים הְבְּיִים הְּבִּים הְבְּבִים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְיבִּים הְּבִים הְבִּים הְיבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבִּים הְיבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְבְּבִים הְבִּיִים הְּבִּים הְבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְיוֹבּים הְּבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִים הְּבִּים הְבְּבִּים הְבִּבְּים הְבִּים הְבִּים הְבְּבִים הְבִים הְבְּבִים הְבִּיבְּים הְבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְבִים הְּבִּים הְּבִים הְּבְּבְּים הְּבְּבְּים הְיבִיּבְּבְּים הְיבִּיְים הְּבְּבְּים הְיבְּבְּבְ

19. Und. B.dW.vE: beilig.

^{17.} A¹B* ὅτι - ἀπεστ. († A² EFX). 18. B: φυλάξεσθε (-ασθε FX; A: φυλάξετε) † σφόδρα et (p. ύμεῖς) αὐτοὶ (* ΛΕΓΧ). 19. B (ter) $\hat{\eta}$ (pro καὶ ΛΕΓΧ). .. * πᾶς († iid.). 20. B* τὴν φωνὴν († ΛΕΓΧ). ΑΒ† (a. ἀλαλ.) ἄμα (* Α² ΕΓΧ). ΑΓΧ* ἄπαν. Λ¹Β* ἔκαστ. πόλ. († Α² ΕΓΧ). 21. B: ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν Ἰησες (c. ΑΓΧ). ... πρεσβύτε (-υτέρε ΑΕΓΧ). ... * κ. προβ. († ΓΧ; ΛΕΧ: κ. ἔωε πρ.). 22. Δ¹ Β* τὴν γῆν († ΑΕΓΧ). Α¹Β* καθως ώμ. αὐτῆ († Α² Χ). 23. B: καὶ (* πᾶσαν, † ΑΕΓΧ) τὴν συγγ. αὐτῆς κ. πάντα ὅσα ἢν αὐτῆ (c. ΑΓΧ). 24. B: ἐνεπρήσθη ἐν Αυρισμῷ (c. ΑΓΧ). 25. ΑἰΧ* πάντα. B: αὐτῆς τ. πατρ. (τ. π. αὐτ. ΑΓΧ). ΑΒ: διότι (ὅτι ΓΧ).

^{18.} B: bewahret. vE: Rur hutet ihr felbst. (B: bag ihr nicht etwa, so ihr es verb., u. von dem ... in Bann sett.) dW: verb. werbet ... jum Berb. machet. B: es beunrubiget?

bie mit ihr im Saufe find; benn fie bat bie Boten verborgen, bie wir aussandten. 18 Mulein butet euch bor bem Berbanneten, bag ihr euch nicht verbannet, fo ihr bes Berbanneten etwas nehmet, und machet bas Lager Ifraels verbannet und bringets 19 in Unglud. *Aber alles Gilber und Golb fammt bem ehernen und eifernen Berathe foll bem Beren geheiligt fein, bag es gu 20 bes herrn Schat fomme. *Da machte bas Bolt ein Felbgeschrei und bliefen die Bo-Denn als bas Bolf ben Sall ber Bofaunen borete, machte es ein großes Felbgeschrei. Und bie Mauern fielen um, und bas Bolf erflieg bie Stabt, ein jeglicher ftrade vor fich. Alfo gewannen fie bie 21 Stadt, *und verbanneten alles, mas in ber Stabt mar, mit ber Scharfe bes Schwerts, beibe Dann und Beib, jung und alt, Dobien, Schafe und Giel.

22 Aber Josua sprach zu ben zween Mannern, Die bas Land verfundschaftet hatten: Bebet in bas Saus ber Gure und führet bas Beib von bannen beraus mit allem, 23 bas fie hat, wie ihr geschworen habt. *Da gingen bie Junglinge, bie Runbichafter, binein und führeten Rahab beraus, fammt ibrem Bater und Mutter und Brubern, alles, mas fle hatte, und alle ihr Befchlecht, und ließen fie braugen, außer bem Lager 24 Ifraels. *Aber bie Stadt verbrannten fie mit Feuer, und alles, mas barinnen mar. Allein bas Silber und Bold und eberne und eiferne Berathe thaten fle gum Schat 25 in bas Saus bes herrn. *Rabab aber, bie hure, fammt bem Saufe ibres Baters, und alles, mas fie hatte, ließ Jojua leben. Und fie wohnet in Ifrael bis auf Diefen Tag, barum, baß fie bie Boten verborgen batte, bie Josua zu verfundschaften gefanbt batte gen Berico.

19. U.L: bag ju bem. 22. 25. A.A: erfunbic.

ea in domo sunt; abscondit enim nuncios, quos direximus. *Vos au-18 Dt.13,17. Lv.27,28 tem cavete, ne de his, quae praecepta sunt, quidpiam contingatis, et sitis praevaricationis rei, et omnia castra Israel sub peccato sint atque Na. turbentur. *Quidquid autem auri et 19 31,222.54 argenti fuerit et vasorum aeneorum Bs. 23,18, ac ferri, Domino consecretur, repo-Mich. 4,13 situm in thesauris ejus. *Igitur *Igitur 20 omni populo vociferante et clangentibus tubis, postquam in aures multitudinis vox sonitusque increpuit, 2M. 12,15. muri illico corruerunt, et ascendit Br. 11,30 unusquisque per locum, qui contra 10,4. se erat, ceperuntque civitatem. *Et 21 pt. 17.34 interfecerunt omnia, quae erant in 3,6a. ea, a viro usque ad mulierem, ab 18m.15,3 infante usque ad senem; boves quoque et oves et asinos in ore gladii percusserunt. Duobus autem viris, qui explora-22 2.1. tores missi fuerant, dixit Josue: Ingredimini domum mulieris meretricis

et producite eam et omnia, quae 2,14. illius sunt, sicut illi juramento firmastis. *Ingressique juvenes eduxerunt 23 *.11.8br. Rahab et parentes ejus, fratres quoque et cunctam supellectilem ac co-Nm.31.19gnationem illius, et extra castra Iss.2. rael manere fecerunt. *Urbem au-24 tem et omnia, quae erant in ea, v.19.. succenderunt; absque auro et argento et vasis aeneis ac ferro, quae in Ex. 23, 19. aerarium Domini consecrarunt. *Ra- 25 (Jud.1,25hab vero meretricem et domum patris ejus et omnia, quae habebat,

Buth. fecit Josue vivere, et habitaverunt in 4,21.00ll. medio Israel usque in praesentem diem, eo quod absconderit nuncios, quos miserat ut explorarent Jericho.

20. Und es gefcah, als b. B. ... ba fielen. (Bgl.

^{23.} U.L: liegen fie haußen. 25. U.L: wohnete.

^{18.} Al. + (p. sunt) vobis.

^{19. 8:} aut arg.

^{24.} Al.: fuerunt (S: inventa sunt).

B. 5.) dW.vE.A: n. f. nahmen b. St. ein. 21. B: von ben Mannern bis ju ben. dW: vom Manue au bis zum. vE: Mann u. B., Anabe n.

Greis, Grogvieh u. Rleinv. A: Rind u. Gr.

^{22.} dW: erfundet. vE: ausgefundic.

^{23.} ihre Gefchlechter. dW: ihr ganges Befcil. A: fammt allem Sausrath u. ihrer Familie, u. gaben ihr Aufenthalt.

^{24.} B.dW.vE: legten (gaben) f. in b. Sch. B: im S. dW.vE: bes S.

^{25.} gef. hatte, Jer. ju vert. dW: erspähen.

VI.

Achanis furtum.

26 Καὶ ὧρκισεν Ἰησοῦς ἐν τῷ ἡμέρᾳ ἐκείνη ἐκαντίον κυρίου, λέγων Ἐπικατάρατος ὁ ἄνΘρωπος ὅς ἀναστήσει καὶ οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην. Ἐν τῷ πρωτοτόκφ αὐτοῦ Θεμελιώσει αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῷ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. Καὶ οῦτως ἐποίησεν Ὁζῶν ὁ ἐκ Βαιθήλ ἐν τῷ ᾿Αβιρῶν τῷ πρωτοτόκφ ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστφ διασωθέντι ἐπέστησε τὰς πύλας αὐτῆς. ² Ζ⁷ Καὶ ἢν κύριος μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἢν τὸ ὅνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

VII. Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ νίοὶ Ἰσραἡλ 'πλημμέλειαν μεγάλην, καὶ ἐνοσφίσαντο' ἀπὸ του αναθέματος. Καὶ έλαβεν Αγαρ υίὸς Χαρμὶ νίοῦ Ζαμβρὶ νίοῦ Ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς Ιούδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος. Καὶ έθυμώθη όργη κύριος τοϊς υίοις Ισραήλ. 2 Καὶ ἀπέστειλεν Ίησοῦς ἄνδρας ἀπὸ Ἱεριχώ εἰς Γαί, η έστι κατά Βαιθήλ, λέγων Κατασκέψασθε την γην. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο την Γαί. 3 Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ίησοῦν καὶ είπαν πρὸς αὐτόν. Μὴ ἀναβήτω πας ὁ λαός, άλλ' τος διεχίλιοι η τριεχίλιοι ανδρες αναβήτωσαν και έκπολιορκησάτωσαν την πόλιν. Μη άναγάγης έχει τον λαον απαντα. όλίγοι γάρ είσι. 4 Καὶ ἀνέβησαν έχεῖ ἀπὸ τοῦ λαοῦ ώς τριςχίλιοι ανδρες, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προςώπου ανδρών Γαί. 5 Και απέλτειναν απ' αύτων οι άνδρες Γαι ώς τριάκοντα και έξ άνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης καλ έως συνέτριψαν αύτούς καὶ έπληξαν αύτους έπι του καταφερούς. Και έπτοήθη ή καρδία του λαού, και έγένετο ώςπερ ύδωρ.

6 Καὶ διέψηξεν Ίησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔπεσὲν Ἰησοῦς ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἔναντι κυρίου ἔως ἐσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ, καὶ ἐπεβάλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 7 Καὶ εἰπεν Ἰησοῦς:

יַנְשְׁבֶּע יְהוּשְׁעַ בְּעַת הַהָּיא לֵאמִר הַאָּישׁ לְפָנֵי יְהוּה אֲשָׁר יְקוּםׂ אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי יְהוּה אֲשָׁר יְקוּםׂ וּכְנָה אֶת־הְיִרוּה אָת־הְיִריחוֹי בְּבְירִוּ יִצְיִר הַוּאֹת אֶת־יְרִיחוֹי בְּבִירִוּ יִצְיִר בְּבְּעִירְוּ יִצְיִר בְּבְלְרָה אֶת־יְהוּשָׁעַ בְּכְל־הָאֶרֶץ:
בּיְכְתִיהְ: וַיְהִי יְהוּה אֶת־יִהוּשְׁעַעַ בְּכִל־הָאֶרֶץ:

וַיִּמְעַלִּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֻעַל בַּחֲרֶם VII. וַיִּפַּׂח עָבָן בֶּן־בַּרְמִי בֵן־זַכִּהִי בֵּוּ־ זרח למטת יהודה מו־החרם ויחר 2 אַפ יָהוָה בִּבְנֵי יִשִׂרָאַל: וַיִּשְׁלַחֹ יָהוֹשָׁעַ אֲנָשִׁים מֵירִיחוֹ הַעֹּי אַשׁׁר עם־בֵּית אָנוֹ מִקָּדָם לְבַית־אֵל וַיּאמר אַלֵיהָם לַאמֹר צַלְּוּ וְרַוּּלְוּ אָת־הָאָרֵץ ויעלו האנשים וירבלו את־העיו 3 רישבר אל־יַהוֹשׁע ריּאִמרר אליוֹ אל־ כל-העם כאלפים איש פשלשת אַלְפים איש יעלו אָת־הָצֵי אַל־הִיַגַּע שָּׁמַהֹ אַת־כַּל־ 4 הַלָּם כֵּי מִעָם הַמָּה: וַיַּעַלָּוּ מִן־הַעָם שַׁמָּה בִּשָׁלְשֵׁת אַלְפֵּים אֵישׁ רַיַּלְסוּ ריבר מהם אנטי ח לפני אַנשׁי הַצֵּי: הלי כשלשים וששה איש וירדפום עד-המברים במורד וימס לבב-העם ויהי למים: שמלתיו יהושע על־פּנִיר אַרְצַה לְפָנִי הָעֶרֶב הָוּא וְזָקְנֵי יִשִּׂרָאֵל וַיּעַלוּ

^{26.} AEFX* έναντ. κυς. Β* ἀνοστ. κ. († Α² ΕΧ). —
1. AFX* μεγάλην ... (eti. in seqq.) ΄Αχαν. Β: κύς. ὀργῆ (ð. κυς. AFX). 2. AΒ* ἀπὸ Ἱες. († ΕΓΧ). Β: τὴν ΓαΙ (τ. γῆν ΑΕΓΧ). ΑΕΧ: Βηθαῦν. 3. Β (eti. 4): ωςεὶ (ως ΑΧ). 4. Β* ἐκεῖ ἀπὸ τ. λ. († Λ² ΕΓΧ). 5. ΑΒ* οἱ († ΕΧ). Β: εἰς (ως ΕΓΧ, Α¹ Χ*, Α² Χ: ωςεὶ τριακονταξξ (c. ΑΓΧ)... * ἔως († ΑΕΓΧ). Α¹ Β* κ. ἔπλ. αὐτὸς († ΓΧ). Β: ἀπὸ (ἐπὶ ΑΕΓΧ). 6. ΑΒ: κ. ἔπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρός. * αὐτὸ (c. ΓΧ). Β: ἐναντίον (ἔγαντι ΑΕΓΧ). Α¹ ΕΧ: ἐπέβαλον τον χ. ΑΓΧ: τὴν κεφ.

^{26.} ber ba aufftebt u. b. St. 3. bauet ... fetet, f. i. dW: fich aufmacht. B: aufmachen wirb. dW.vE: Um feinen Erfigebornen. B: Für. (A: Auf?) B: muffe er ihr. G. legen ... einsehen. dW: lege er ... fielle ... auf. vE: mag er fie grunden ... eins. 27. B: f. Berucht erging. dW.vE: f. Ruf war.

26 Bu ber Beit schwur Josua und sprach: Berflucht sei ber Mann vor bem Herrn, ber biese Stadt Jericho aufrichtet und bauet; wenn er ihren Grund legt, das koste ihm seinen ersten Sohn, und wenn er ihre Thore setzt, das koste ihm seinen 27 jüngsten Sohn. *Also war der herr mit Josua, daß man von ihm sagte in allen Landen.

VII. Aber die Kinder Ifrael vergriffen fich an bem Berbanneten, benn Achan, ber Sohn Charmi, bes Sohnes Sabbi, bes Sohnes Serah, vom Stamm Juba, nahm bes Berbanneten etwas. Da ergrimmete ber Born bes herrn über bie Rinber Ifrael. 2 Da nun Jofua Mauner ausfandte von Bericho gen Ai, Die bei Beth Aven liegt, gegen ben Morgen por Beth El, und fprach zu ihnen: Bebet binauf und verfundichaf= tet bas Land; und ba fie hinauf gegangen waren und Mi verfundichaftet hatten: 3 Framen fie wieber zu Jofua und fprachen ju ihm: Lag nicht bas gange Bolf binauf gieben, fonbern bei zwei ober brei taufenb Mann, bag fle binauf ziehen und ichlagen Mi, bag nicht bas gange Bolt fich bafelbft *Also 30= 4 bemube, benn ihrer ift wenig. gen binauf bes Bolts bei brei taufenb Mann, und fie floben vor ben Mannern 5 gu Ai. "Und bie von Ai fchlugen ihrer bei feche und breißig Mann, und jagten fle vor bem Thor bis gen Sabarim, und schlugen fle ben Weg berab. Da warb bem Bolf bas Berg verzagt und ward zu BBaffer.

6 Josua aber zerriß seine Rleiber und fiel auf sein Angesicht zur Erbe vor ber Labe bes herrn, bis auf ben Abend, sammt ben Aelteften Israels, und warfen Staub auf 7 ihre Saupter. *Und Josua sprach: Ach

26. U.L: fofte ihn. 2. A.A: erfunbicaftet. 3. A.A: find wenig. 4. U.L: und die floben.

A: f. Rame ward funb. B.dW.vE.A: im gangen ganbe.

In tempore illo imprecatus est 26
Josue, dicens: Maledictus vir coram Domino, qui suscitaverit et
aedificaverit civitatem Jericho; in pri16,54: mogenito suo fundamenta illius jaciat,
et in novissimo liberorum ponat por1,9. tas ejus. *Fuit ergo Dominus cum 27
(1Ch. Josue, et nomen ejus vulgatum est
14,17- in omni terra.

Filii autem Israel praevari- VIII. cati sunt mandatum et usurpaverunt 22,80. de anathemate. Nam Achan filius 1^{Ch.2,7}. Charmi, filii Zabdi filii Zare de tribu 6,18. Juda, tulit aliquid de anathemate, Lv.27,28-iratusque est Dominus contra filios Israel. *Cumque mitteret Josue de 2 Jericho viros contra Hai, quae est 18,12. juxta Bethaven, ad orientalem plagam (2,1. oppidi Bethel, dixit eis: Ascendite et explorate terram. Qui praecepta complentes exploraverunt Hai, *et re- 3 versi dixerunt ei: Non ascendat omnis populus, sed duo vel tria millia virorum pergant et deleant civitatem; quare omnis populus frustra vexa-8.25. bitur contra hostes paucissimos? *Ascenderunt ergo tria millia pugna- 4 torum. Qui statim terga vertentes *percussi sunt a viris urbis Hai, et 5 corruerunt ex eis triginta sex homines, persecutique sunt eos adversarii de porta usque ad Sabarim, et ceciderunt per prona fugientes. Per-5,1.2,11 timuitque cor populi et instar aquae liquefactum est.

Nm.14,6. Josue vero scidit vestimenta sua 6
20,6.
ac. 20,6.
ac. 20,6.
arca Domini usque ad vesperam, tam
ipse quam omnes senes Israel, miJob.2,12. seruntque pulverem super capita sua;
act dixit Josue: Heu, Domine Deus! 7

5. S: ct sex et: ad instar.

fonnen (mogen) hinaufg. vE: ungefahr ... mogen ausg., bie werben Mi fol., mube ... babin ab.

^{1.} dW.vE: vergingen fic. B: begingen eine Treus loeheit an. (A: übertraten bas Gebot u. vergr. fic.) vE: an b. gottverschworn. Bertifgungssache! A: bem Fluce. B.dW.vE: entbrannte.

^{2.} B.A: (fo) fprach er. dW.vE: Unb 3. fanbte ... n. fpr. vE: funbichaftet ... ans. dW.A: erfunbet.
3. bemühe n. b. g. B. bahin. B.dW: bei gm. ...

^{4.} dW.vE: aber f. ft.
5. B.dW.vE.A: jagten (festen) ihnen nach. B: vor bas Th. A: vom Th. an. B: fcl. f. in bem Hinabsteigen. dW: am Hhohange. vE: auf b. Anhöhe. A: ba fte abwärts flohen. B: zerschmolz. dW.vE. zers floß b. hes B. dW: wie B.
6. dW.vE.A: ftreueten. B: ibr Haubt.

Δέομαι, κύριε, κύριε ' ίνατί διεβίβασεν ' ὁ παζ σου' τὸν λαὸν τοῦτον τὸν Ἰορδάνην, παραδουναι αὐτὸν τῷ Αμορραίφ, ἀπολέσαι ἡμᾶς; Καὶ εί κατεμείναμεν καὶ κατφκίσθημεν παρά τον Ἰορδάνην. 8 Καὶ τι έρω, έπεὶ μετέβαλεν 'Ισραήλ αύγένα άπέναντι τοῦ έγθροῦ αύτοῦ; 9 Καὶ ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οί κατοικούττες την γην περικυκλώσουσιν ήμας καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ τί ποιήσεις τὸ ὅνομά σου τὸ μέγα; 10 Κὰὶ είπε κύριος πρός Ίησοῦν . Ανάστηθι . ίνατί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόςωπόν σου; 11 Ημάρτηκεν ό λαός και παρέβη την διαθήκην μου, ην διεθέμην πρός αὐτούς κλέψαντες ἀπό τοῦ άναθέματος ένέβαλον είς τὰ σκεύη αὐτῶν. 12 Ου μη δύνωνται οι νίοι Ίσραηλ υποστήναι κατά πρόςωπον των έχθρων αὐτών, αὐγένα έπιστράψουσιν ένώπιον κών έχθρών αὐτών, ότι έγενήθησαν άνάθεμα· ού προςθήσω έτι είναι μεθ' υμών, εάν μή εξάρητε το άνάθεμα 13 Αναστάς άγίασον τὸν έξ ύμῶν αὐτῶν. λαόν και είπον άγιασθηναι είς αξοιον. "Οτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ: 'Τὸ' ἀνά-บิยนต์ ธัดรเท สำ ขั้นเรา อย อิษท์ตออบิย ตัวรเอรกุ้าตเ απέναντι των έγθρων ύμων, έως αν έξαρητε τὸ ἀνάθεμα έξ ύμων αὐτων. 14 Καὶ συναγθήσεσθε πάντες τὸ πρωί κατὰ φυλάς ύμῶν, καὶ έσται, ή φυλή ην αν δείξη κύριος, προςάξετε αὐτὴν κατὰ δήμους, καὶ τὸν δῆμον, ὅν ἄν δείξη κύριος, προςάξετε κατ' οίκους, καὶ τὸν οίκον, ὂν ἂν δείξη κύριος, προςάξετε κατ' ανδρα. 15 Καὶ δς αν ένδειχθη έν τῷ αναθέματι, κατακαυθήσεται έν πυρί αὐτὸς καί

העברת למה יהוה אַדֹנֵי ופשב בַּעבר הַיַּרְהַן: עַלִינוּ וָהַכְרֵיתוּ אָת־שָׁמֵנוּ מִן־הַאַרֶץ י ומה־תַּצַשָּׁה לְשִׁמָה הַבָּרוֹל: וַיָּאמֵר וואַתה נפל על־פַּנֵיה: גנבו וגם כחשו וגם שמו בכליתם: רתעם קם וָאַמֵּרָתַּ הָתָקַדִּשִׁוּ לָמַחֶר כַּי כֹה אַמַּר ישראל תַרֶם בַּקּרָבָּה מַקּרַבְּכִם: למלמיכם בַּבָּקֵר 14 ונקרבתם אָמָר־יָלְפָּדֵנוּי למשפחות והמשפחה אשר כבתים הַנָּלֶכֵּר בַּחָרֶם יִשְּׁרֶף בַּאָשׁ אֹתְוֹ וְאָת־

^{7.} B* (alt.) κύριε († ΑΕΓΧ). Α: διατί. 8. Α² ΓΧ† (in.) Ἐν έμοί, κύριε. 11. Β* με († ΑΕΓΧ). ΑΕΧ† (a. κλέψ.) και. 12. Α² Β: Και ἐ (Οὐ Α¹Χ). Β: ὑποστρέψ. (ἐπιστρ. ΑΕΓΧ) ἔναντι (ἐνώπ. ΕΓΧ; Α: κατὰ πρόςωπον). 13. ΑΒ* ὅτι († ΕΓΧ) et αὐτῶν († ΕΧ). 14. ΑΒ* ὑμῶν († ΓΧ) et αὐτῆν († Χ). ΑΕΧ (alt. et tert. l.): ἐνδείξη. Β: κατ' οἰκον (κατ' οἴκες ΑΧ). 15. Α¹ Β* ἐν τῷ ἀναθ. et αὐτὸς († Α² ΓΧ).

יוש' בצרי v. 9. כצ"ל

^{7.} wir uns begnüget hatten u. waren ... gebl. B: allerdings ... geben laffen. dW: herübergießen I. vE: herübergef. B.dW.vE: Sand. vE.A: ju vertilegen. dW: ju Grunde zu richten. B: waren jufrieden gewefen. dW: hatt. w. es uns gefallen laffen. vE: uns boch entschloffen? A: wie wir begonnen.

8. Mch. D. ... nachbem. dW.vE: gefehret (hat).

Berr, Berr, warum haft bu bieg Bolf über ben Jorban geführt, bag bu uns in bie Banbe ber Amoriter gabeft, uns umzubringen? D dag wir waren jenseit bes Jordans geblieben, wie wir angefangen 8 hatten! *Ach, mein Gerr, was foll ich fagen, weil Ifrael feinen Feinben ben 9 Ruden febret? "Wenn bas bie Cananiter und alle Ginwohner bes Lanbes boren, fo werben fie une umgeben und auch unfern Ramen ausrotten von ber Erbe. willft bu benn bei beinem großen Ramen 10 thun? *Da fprach ber Berr ju Josua: Stehe auf! warum liegft bu alfd auf bei-11 nem Angeficht? +3frael bat fich verfun= biget, und haben meinen Bund übergangen, ben ich ihnen geboten habe; bagu haben fle bes Berbanneten genommen und geftohlen und verleugnet und unter ihre Berathe ge-Die Rinber Ifrael mogen nicht fteben por ibren Reinden, fondern muffen ibren Reinden ben Ruden febren, benn fie find im Bann. 3ch werbe hinfort nicht mit euch fein, wo ihr nicht ben Bann aus euch 13 vertilget. * Stebe auf und beilige bas Bolf, und fprich: Beiligt euch auf morgen. Denn alfo fagt ber Berr, ber Bott Ifraels: Es ift ein Bann unter bir, Ifrael, barum fannft bu nicht fleben bor beinen Feinben, bis baf ibr ben Bann von euch thut. 14 "Und follt euch fruh herzu machen, ein Stamm nach bem anbern, und welchen Stamm ber herr treffen wirb, ber foll fich bergu machen; ein Gefdlecht nach bem anbern, und welches Beichlecht ber Berr treffen wirb, bas foll fich herzu machen; ein Saus nach bem anbern, und welches Baus ber Berr treffen wirb, bas foll fich bergu machen; ein Sauswirth nach bem 15 andern. *Und welcher erfunden wird im Bann, ben foll man mit Feuer verbrennen,

12. U.L: werbe fort.

in manus Amorrhaei et perderes? Utinam, ut coepimus, mansissemus trans Jordanem! *Mi Domine Deus! 8 quid dicam, videns Israelem hostibus suis terga vertentem? *Audient Cha- 9 Bz.32,13. Nm.14,13nanaei et omnes habitatores terrae, et pariter conglobati circumdabunt nos atque delebunt nomen nostrum de terra; et quid facies magno nomini tuo? *Dixitque Dominus ad 10 Josue: Surge, cur jaces pronus in terra? *Peccavit Israel et praevari- 11 catus est pactum meum, tuleruntque de anathemate et furati sunt atque mentiti, et absconderunt inter vasa sua. *Nec poterit Israel stare ante 12 hostes suos, eosque fugiet, quia pollutus est anathemate; non ero ultra vobiscum, donec conteratis eum, qui hujus sceleris reus est. *Surge, 13

quid voluisti traducere populum istum

Jordanem fluvium, ut traderes nos

3,5.Nm. sanctifica populum et dic eis: Sancti11,18.
Lv. 20,7. ficamini in crastinum! haec enim di15m. 16,5 cit Dominus Deus Israel: Anathema in medio tui est, Israel; non poteris stare coram hostibus tuis, donec deleatur ex te, qui hoc contaminatus *Accedetisque mane 14 est scelere. singuli per tribus vestras, et quam-18m. cunque tribum sors invenerit, acce-

Pr.16,33. det per cognationes suas, et cognatio per domos, domusque per viros. Dt. 13,17. *Et quicunque ille in hoc facinore 15

,25. fuerit deprehensus, comburetur igni

15. Al.: ille est qui.

^{9.} mmringen n. nuf. R. ... Und w. w. bu beis nem ... ? vE: Und es werben es h. A: fich juf. rotten. dW.vE.A: vertilgen. vE.A: fur beinen gr. R. dW: f. b. R., ben gr. 10. dW: fallft bu a. bein A.

^{11.} u. haben. B.dW.vE.A: h. gefünb. ... (aberstreten). B: es anch gelengn. dW.vE: (es) verheims

^{12.} dW: Und barum fonnen. B: barum werben ...

n. vermogen. vE: Unb ... w. n. im Stanbe fein. B: jum B. worben. dW: verbannet ... bas Berbannte. B: ans enrem Mittel. dW.vE: enrer Mitte (fchaffet).

^{13.} dW: Berbannetes ift in b. Ditte.

^{14.} ein Mann nach b. anb. vE: vortreten. dW: tretet herzu. B.dW.vE: am Morgen, nach eur. Stams men ... nach ben (feinen) Gefchl. zc. A: Familien. dW.vE.A: einzelnen Mannern.

^{15.} dW: beim Berb.

σου' τὸν λαὸν τοῦτον τὸν Ἰορδάνην, παραδουναι αὐτὸν τῷ 'Αμορραίφ, ἀπολέσαι ἡμᾶς; Καὶ εί κατεμείναμεν καὶ κατφκίσθημεν παρά τὸν Ἰορδάνην. 8 Καὶ τί ἐρῶ, ἐπεὶ μετέβαλεν 'Ισραήλ αύγένα άπέναντι τοῦ έγθροῦ αύτοῦ; 9 Καὶ ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οί κατοικούντες την γην περικυκλώσουσιν ήμας καὶ ἐκτριψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ τί ποιήσεις τὸ ὅνομά σου τὸ μέγα; 10 Καὶ είπε κύριος πρός Ίησοῦν . Ανάστηθι ίνατί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόςωπόν σου; 11 Ἡμάρτηκεν ό λαός και παρέβη την διαθήκην μου, ην διεθέμην πρός αὐτούς κλέψαντες ἀπό τοῦ άναθέματος ένέβαλον είς τὰ σκεύη αὐτών. 12 Ού μη δύνωνται οι υίοι Ίσραηλ υποστήναι κατά πρόςωπον των έχθρων αὐτων, αὐχένα έπιστρέψουσιν ένώπιον των έγθρων αὐτων, ότι έγενήθησαν ανάθεμα ού προςθήσω έτι είναι μεθ' ύμορ, εάν μή εξάρητε τὸ ἀνάθεμα εξ ύμων αύτων. 13 Αναστάς άγίασον τὸν λαόν καλ είπον άγιασθήναι είς αύριον. "Ότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ 'Τὸ' ἀνάθεμά έστιν έν ύμιν ου δυνήσεσθε άντιστηναι άπεναντι των εχθρών ύμων, έως αν εξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ύμῶν αὐτῶν. 14 Καὶ συναγθήσεσθε πάντες τὸ πρωί κατὰ φυλάς ύμῶν, καὶ έσται, ή φυλή ην αν δείξη κύριος, προςάξετε αύτην κατά δήμους, καὶ τὸν δημον, δν αν δείξη κύριος, προςάξετε κατ' οίκους, καὶ τὸν οίκον, ον αν δείξη κύριος, προςάξετε κατ' ανόρα. 15 Καὶ ος αν ενδειχθη εν τῷ αναθέματι, κατακαυθήσεται έν πυρί αὐτὸς καί

אַתַה למה יהוה אדני את־העם הזה לתת אתנו ביד האמרי רַנָּשָׁב בְּעֵבֶר 8 בּי אַדְני מַה אַמַר אַחַרֵי כפני איב ימבי עַלֵינוּ וְהַכְרֵיתוּ אָת־שָׁמֵנוּ מַן־הַאָּרֵץ י ומה-תעשה לשמה הבדול: ויאמר 11 אַתה נפל על־פניה: חַטַא יִשֹּׁרָאֹל עברו את־בריתי נָנָבוּ וְגָם כַּחֲשׁוּ וְגַם שַּׂמוּ בַכַלִיהם: יִשַּׁרָאֵל לַקוּם לִפְנֵי לא אוסית קדש קם וָאָמֵרָתַּ הָתִקַדִּשׁוּ לִמַחֵר כַּי כֹה אַמַר יָהוֹה אֵלהֵי יִשֹּׁרָאַל חֵרֶם בְּקַרְבָּהְ יִשַּׂרַאָּל לָא תוּכַל לַקוּם לַפְנֵי אִיְבֵיה החרם לשבטיכם כפדפר MAC למשפחות והמשפחה אשר

^{7.} B* (alt.) κύριε († AEFX). A: διατί. 8. A^2FX † (in.) Έν έμοί, κύριε. 11. B* με († AEFX). AEX† (a. κλέψ.) καὶ. 12. A^2B : Καὶ ἐ (Oਂ A^1X). B: ὑποστρών. (ἐπιστρ. AEFX) ἔναντι (ἐνώπ. EFX; A: κατὰ πρόκωπον). 13. AB* ὅτι († EFX) et αὐτῶν († EX.) 14. AB* ὑμῶν († FX) et αὐτὴν († X). AEX (alt. et tert. l.): ἐνδείξη. B: κατ' οἰκον (κατ' οἴκες ΑΧ). 15. A^1B^* ἐν τῷ ἀναθ. et αὐτὸς († A^2FX).

v. 7. ל"כ v. 9. דעש' בצרי

^{7.} wir und begnüget batten n. maren ... gebt. B: allerbings ... geben laffen. dW: herüberzieben 1. vE: herübergef. B.dW.vE: Sanb. vE.A: zu vertitzgen. dW: zu Grunbe zu richten. B: waren zufrieben gewesen. dW:batt. w.es und gefallen laffen. vE: und boch entichloffen? A: wie wir begonnen.

8. Ach D. ... nachbem. dW.vE: gefehret (hat).

VII.

Gebet und Antwort.

Berr, Berr, warum haft bu bieg Bolf über ben Jorban geführt, bag bu une in bie Sande ber Amoriter gabeft, uns umgubringen? D bag wir maren jenseit bes Jordans geblieben, wie wir angefangen 8 batten! *Ach, mein Berr, was foll ich fagen, weil Ifrael feinen Feinben ben 9 Ruden febret? * Wenn bas bie Cananiter und alle Ginwohner bes Lanbes boren, fo werben fie une umgeben und auch unfern Ramen ausrotten von ber Erbe. willft bu benn bei beinem großen Ramen 10 thun? *Da fprach ber Berr ju Jofua: Stehe auf! warum liegft bu alfd auf bei-11 nem Angeficht? *Sfrael bat fich verfun= biget, und baben meinen Bund übergangen, ben ich ihnen geboten babe; bagu haben fle bes Berbanneten genommen und geftohlen und verleugnet und unter ihre Berathe ge-Die Rinber Ifrael mogen nicht fteben vor ihren Feinben, fonbern muffen ibren Keinden den Ruden febren, benn fie find im Bann. 3ch werbe hinfort nicht mit euch fein, wo ihr nicht ben Bann aus euch 13 vertilaet. *Stebe auf und beilige bas Bolf. und fprich: Beiligt euch auf morgen. Denn alfo fagt ber Berr, ber Bott Ifraele: Es ift ein Bann unter bir, Ifrael, barum fannft bu nicht fteben vor beinen Seinben, bis baf ibr ben Bann von euch thut. 14 "Und follt euch fruh herzu machen, ein Stamm nach bem anbern, und welchen Stamm ber Berr treffen wirb, ber foll fich bergu machen; ein Beichlecht nach bem anbern, und welches Beichlecht ber Berr treffen wirb, bas foll fich herzu machen; ein haus nach bem anbern, und welches Saus ber Berr treffen wirb, bas foll fich bergu machen; ein Sauswirth nach bem 15 andern. *Und welcher erfunden wird im Bann, ben foll man mit Reuer verbrennen,

12. U.L: werbe fort.

quid voluisti traducere populum istum Jordanem fluvium, ut traderes nos in manus Amorrhaei et perderes? Utinam, ut coepimus, mansissemus trans Jordanem! *Mi Domine Deus! 8 quid dicam, videns Israelem hostibus suis terga vertentem? *Audient Cha- 9

Bz.32,12. Nm.14,13nanaei et omnes habitatores terrae, et pariter conglobati circumdabunt nos atque delebunt nomen nostrum de terra; et quid facies magno nomini tuo? *Dixitque Dominus ad 10 Josue: Surge, cur jaces pronus in terra? *Peccavit Israel et praevari-11 catus est pactum meum, tuleruntque de anathemate et furati sunt atque mentiti, et absconderunt inter vasa sua. *Nec poterit Israel stare ante 12 hostes suos, eosque fugiet, quia pollutus est anathemate; non ero ultra vobiscum, donec conteratis eum, qui hujus sceleris reus est. *Surge, 13

3,5.Nm. sanctifica populum et dic eis: Sancti11,18.
Lv. 40,7. ficamini in crastinum! haec enim di18=.16,5 cit Dominus Deus Israel: Anathema in medio tui est, Israel; non poteris stare coram hostibus tuis, donec deleatur ex te, qui hoc contaminatus est scelere. *Accedetisque mane 14 singuli per tribus vestras, et quam-18m. cunque tribum sors invenerit, acce-

Pr.16,33. det per cognationes suas, et cognatio per domos, domusque per viros. DL 13.17. Et quicunque ille in hoc facinore 15

v.25. fuerit deprehensus, comburetur igni

^{9.} umringen n. unf. R. ... Und w. w. bu bei: mem ... ? vB: Und es werben es h. A: fich juf. rotten. dW.vE.A: vertilgen. vE.A: fur beinen gr. R. dW:f. b. R., ben gr. 10. dW: fallft bu a. bein A.

^{11.} n. haben. B.dW.vE.A: h. gefunb. ... (uberstreten). B: es auch gelengn. dW.vE: (es) verheim: liфt.

^{12.} dW: Unb barum fonnen. B: barum werben ...

^{15.} Al.: ille est qui.

n. vermogen. vE: Unb ... w. n. im Stanbe fein. B: gum B. worben. dW: verbannet ... bas Berbannte. B: aus eurem Dittel. dW.vE: eurer Mitte (fchaffet).

^{13.} dW: Berbannetes ift in b. Mitte.

^{14.} ein Mann nach b. anb. vE: portreten. dW: tretet herzu. B.dW.vE: am Morgen, nach eur. Stams men ... nach ben (feinen) Gefchl. ac. A: Familien. dW.vE.A: einzelnen Dannern.

^{15.} dW: beim Berb.

πάντα δοα έστιν αὐτῷ, ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου, καὶ ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραήλ.

16 Καὶ ὅρθρισεν Ἰησοῦς τὸ πρωὶ καὶ προςήγαγε τὸν λαὸν κατὰ φυλὰς αὐτοῦ. Καὶ ἀνεδείχθη ἡ φυλὴ Ἰούδα. ¹⁷ Καὶ προςήχθη κατὰ δήμους Ἰούδα, καὶ ἀνεδείχθη δῆμος ὁ Ζαρά: ¹⁸ καὶ προςήχθη κατ ἄνδρα, καὶ ἀνεδείχθη Ἄχαρ υἰὸς Ζαμβρὶ υἰοῦ Ζαρὰ τῆς φυλῆς Ἰούδα.

19 Καὶ είπεν Ἰησούς τῷ "Αγαρ. Δὸς δόξαν σήμερον τῷ χυρίφ θεῷ Ἰσραήλ, καὶ δὸς αὐτῷ την έξομολόγησιν, καὶ ἀνάγγειλόν μοι τι πεποίηκας, καὶ μὴ κρύψης ἀπ' έμοῦ. 20 Καὶ απεκρίθη "Αγαρ τω Ίησου καὶ είπεν 'Αληθώς έγω ημαρτον έναντίον κυρίου του θεου Ίσραήλ. ούτως καὶ ούτως ἐποίησα. 21 Είδον ἐν τῆ προνομή ψιλήν ποικίλην μίαν καλήν καὶ διαχόσια δίδραγμα άργυρίου καὶ γλώσσαν μίαν γουσήν πεντήκοντα διδράγμων, και ένθυμηθείς αύτων έλαβον και ίδού αύτα κέκρυπται έν τῆ γῆ ἐν τῆ σκηνῆ μου, καὶ τὸ ἀργύριον 'κέκρυπται' ύποκάτω αὐτῶν. ²² Καὶ ἀπέστειλεν 'Ιησούς άγγελους καὶ έδραμον είς την σκηνήν 'είς την παρεμβολήν', καὶ ταῦτα ην κεκρυμμένα είς την σκηνήν αύτοῦ, καὶ τὸ ἀργύριον ύποκάτω αὐτῶν. ²³ Καὶ ἔξήνεγκαν αὐτὰ έκ τῆς σκηνής, καὶ ήνεγκαν αύτὰ πρὸς Ἰησοῦν καὶ τους *πρεσβυτέρους Ισραήλ, και έθηκαν αυτά έναντι κυρίου. 24 Καὶ έλαβεν Ίησους τον Άγαρ υίον Ζαρά και το άργύριον και την στολήν καὶ τὴν γλώσσαν τὴν γρυσῆν, 'καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν είς φάραγγα 'Αχώρ', καὶ τοὺς υίοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, 'καὶ πᾶς

ְּכָל־אֲשֶׁר־לָוֹ פֵּי שָבַרֹ אֶת־בְּרֵית יְהוְה יַבִי־עָשָּׁר־לָוֹ פִּי שָבַרֹ אֶת־בְּרֵית יְהוְה

זרח למפה יהוישה בּבּלֶת בּוּבְּדָּי בּּן זִּבְּדִּי: וַיַּשְׁבַּם יְהוּשֻׁעַ בּבּבֹּעֶר וַיִּקְבֵב אָת־ זִּבְּדִּי: וַיַּשְׁבַּעִר הַזִּרְחִי לַגְּּכְרִים וַיִּלְכֵּד אַת מִשְׁפַּחַת הַזִּרְחִי לַגְּּכְרִים וַיִּלְכֵּד אָת מִשְׁפַּחַת הַזִּרְחִי לַגְּּכְרִים וַיִּלְכֵּד אָת מִשְׁפַּחַת הַזִּרְחִי לַגְּּכְרִים וַיִּלְכֵּד אָת מִשְׁפַּחַת הַזִּרְחִי לַגְּּכְרִים וַיִּלְכֵּד אַר מִשְׁהַ וְיִּלְכֵּד אָרִים הַיִּלְּכֵּד זרח למפה יְהוּיְהוּ:

וַיֹּאמֶר יָהוֹשִׁע אַל־עַכוֹ בִּנוֹ שִׁים־ נַא כַבוֹד לַיהוַה אֵלֹהֵי יִשֹּׁרָאֵל וְתֵּוֹ־ וָהַגַּד־נא ממפי: יָהוֹשָׁעַ וַיּאֹמר אַמְנַה אַנֹכֵי חֲטֵאתִיּ ליהוה אלהי ישראל וכזאת וכזאת 21 עְשִׂיתִי: וָאֵרֶאה בַשִּׁלֶל אַדֵּרֵת שִׁנִעַר אַחַת טוֹבָה וּמַאתֵים שָׁקַלֵים כָּסָף תַמְשֵׁים מְמָנֵים בָּאָרֶץ בִּתוֹדְ הַאַהַלֵי וַהַבַּּמַת וישלח יהושע מלאלים 22 תחתיה: וַיַּרֶצוּ הַאְּהֵלֶה וַהַבַּה טְמוּנַה בַּאַהַלּוּ 23 וַהַבֶּטָף תַּחָתֵּיה: וַיַּפַחוּם מִתּוֹה האהל ויבאום אל־יהושע ואל כּל־ ישראל ויצקם אַריַפָּח יָהוֹשֶׁעַ אֶת־עָכֵן בֶּן־זֶרַח וָאָת־24 הַבֶּכֶף וְאֶת־הָאַדֵּרֶת וְאֶת־לְשׁוֹן הַזָּהָב

^{16.} A^1B^* τὸ πρωὶ et πύτῦ († A^2FX). AB (eti.17): ἐνεδείχθη (ἀνεδ. FX). 17. A^1B^* Ἰέδα († A^2X). B^* ὁ († AEFX). BFX: Zσραῖ (Zσραῖ X; A: Zσρεί). 18. AEFX† (p. προσήχθη) δῆμος ὁ Zσρ. (cf. 17) κατ' ἀνδρας (A^2FX † etiam: καὶ ἀνεδείχθη ὁ Zαρδί. Kαὶ προσήχθη ὁ οἰκος αὐτῦ κατ' ἀνδρα). A^1B^* τῆς φ. Ἰ. († FX). 19. A^1B^* αὐτῷ († A^2FX). AE^* τῦ ε1. A^* ἴδον. A^1B^* μίαν καὶ ἡν († A^2FX). AEX^* τῦ. 21. $A: ^*$ ἴδον. A^1B^* μίαν καὶ ἡν († A^2FX). B: ἐγκέκρυπται (κέκρ. FX; AX: ἐνέκρυπται) * ἐν τῆ γῆ († <math>AEFX). 22. A^1B^* αὐτῦ († A^2Y). 23. A^1B^* (alt.) αὐτὰ († A^2FX). 24. AB^* κ. τὸ ἀργ. – χρυσῆν († X).

v. 21. 'ס ארא

^{15.} B: übergangen. dW.vE.A: übertreten. A: ein Lafter. dW: eine Schandthat genbt.
16. dW: ließ berautreten. vE: portr.

mit allem, bas er hat, barum, baß er ben Bund bes herrn überfahren und eine Thorbeit in Ifrael begangen bat.

Da machte fich Josua bes Morgens frube auf und brachte Ifrael bergu, einen Stamm nach bem anbern, und warb ge-17 troffen ber Stamm Juba. "Und ba er bie Befchlechter in Juba bergu brachte, ward getroffen bas Gefdlecht ber Gerahiter. Und ba er bas Befchlecht ber Gerabiter herzu brachte, einen Sauswirth nach 18 bem anbern, ward Sabbi getroffen. *Unb ba er fein Saus herzu brachte, einen Birth nach bem andern, warb getroffen Uchan, ber Sohn Charmi, bes Sohnes Sabbi, bes Sohnes Serah, aus bem Stamm Juba. Und Josua sprach zu Achan: Mein Sohn, gib bem Berrn, bem Gott Ifraels, die Ehre, und gib ihm bas Lob und fage mir an, was haft bu gethan? und leugne 20 mir nichte. *Da antwortete Achan 30fua und fprach: Wahrlich, ich habe mich verfundiget an bem Berrn, bem Gott Ifraels, alfo und alfo habe ich gethan. 21 *36 fabe unter bem Raub einen foftlichen babylonischen Mantel und zwei hundert Sefel Silber und eine golbene Bunge, funfzig Setel werth am Bewichte, beg geluftete mich, und nahm es. Und fiebe, es ift verscharret in die Erbe in meiner Gutte, 22 und bas Gilber barunter. *Da fanbte Josua Boten hin, die liefen zur Gutte, und fiebe, es war verscharret in feiner Gutte, 23 und bas Gilber barunter. *Und fie nabmens aus ber Gutte und brachtens gu Josua und zu allen Rindern Ifrael, und 24 fcuttetens vor ben Berrn. *Da nahm Josua, und das ganze Ifrael mit ihm, Achan, ben Sohn Serah, fammt bem Silber, Mantel und golbener Bunge, feine Sohne und Tochter, feine Doffen und Gfel und Schafe, feine Gutte und alles, mas er

21. U.L: Silbers ... gulbene ... verfcorren.

20. vE: Ja wirklich ... bies n. bas. Bolyglotten Bibel. A. S. 2. Bbs 1. Abih. cum omni substantia sua, quoniam praevaricatus est pactum Domini et 20,21 fecit nefas in Israel.

Surgens itaque Josue mane appli-16
cuit Israel per tribus suas, et inventa est tribus Juda. *Quae cum 17
juxta familias suas esset oblata, inNm. 26, 50 venta est familia Zare. Illam quoque
1Ch. 2,60.
per domos offerens reperit Zabdi.
*Cujus domum in singulos dividens 18
viros invenit Achan, filium Charmi
filii Zabdi filii Zare de tribu Juda.

Et ait Josue ad Achan: Fili mi, 19

(Jo. 9, 24. da gloriam Domino Deo Israel, et 15m. 15m. confitere atque indica mihi, quid Pr. 39,18. feceris; ne abscondas! *Respondit-20 que Achan Josue et dixit ei: Vere! ego peccavi Domino Deo Israel, et sic et sic feci. *Vidi enim inter spo-21 lia pallium coccineum valde bonum et ducentos siclos argenti regulamque auream quinquaginta siclorum, et concupiscens abstuli et abscondi in terra contra medium tabernaculi mei, argentumque fossa humo operui. *Misit ergo Josue ministros, qui cur- 22 rentes ad tabernaculum illius repererunt cuncta abscondita in eodem loco, et argentum simul. *Auferentesque 23 de tentorio tulerunt ea ad Josue et ad omnes filios Israel, projeceruntque ante Dominum. *Tollens itaque 24 Josue Achan, filium Zare, argentumque et pallium et auream regulam, filios quoque et filias ejus, boves et asinos et oves, ipsumque tabernaculum et cunctam supellectilem, et

21. Get. am G. dW.vE.A: (bei) b. Beute. dW.vE: fconen finearifchen. A: fehr fch. rothen. dW.vE.A: Golbftange. B.vE: fie find. dW: verborgen. vE: verftedt.

23. B: nahmen bie Sachen ... fc. fie aus. dW: legs

ten es nieber. vE: warfen es hin.

24. B.dW: u. (zwar bas ganze) ganz Sfr. mit ihm. vE: [n. g. 3. war bei ihm].

^{17.} bas Gefclecht 3.

^{18.} einen Manu.

^{19.} B.dW: thue ihm Bekenntniß. vE: bas Geskändniß. A: bekenne. B.A: zeige mir (boch) an. dW: berichte mir. B.dW.vE.A: w. bu geth. (haft). B.dW: I. (verhehle) es nicht vor mir. vE: verh. nichts. A: verheimliche.

ό λαὸς Ἰσραήλ μετ' αὐτοῦ'. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς εἰς Εμεκ ᾿Αχώρ. 25 Καὶ εἰπεν Ἰησοῦς Ἰτῷ Ἦχαρ'. Τι ἀλόθρευσας ἡμᾶς; Ἐξολοθεύσαι σε κύριος καθὰ καὶ σήμερον. Καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ λίθοις, 26 καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ Εμεκ ᾿Αχῶρ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

VIII. Καὶ είπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν. Μὴ φοβηθῆς μηθὲ δειλιάσης. Λάβε μετὰ σεαυτοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστὰς καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς Γαί: ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα Γαὶ καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. ² Καὶ ποιήσεις τῆ Γαὶ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὅν τρόπον ἐποίησας τῆ Ἱεριχὰ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, καὶ τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν αὐτῆς προνομεύσεις σεαυτῷ. Κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῆ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῆς.

3 Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστής ώςτε άναβήναι είς Γαί· ἐπέλεξε δὲ Ίησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς έν ίσχύι, και απέστειλεν αύτους νυκτός. 4 Καί ένετείλατο αὐτοίς, λέγων 'Τμείς ένεδρεύετε την πόλιν οπίσω της πόλεως· μη μακράν γίνεσθε σφόδρα της πόλεως, και έσεσθε πάντες έτοιμοι. 5 Καὶ έγω καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ έμου προςάξωμεν πρός την πόλιν και έσται, ώς αν έξέλθωσιν οι κατοικούντες Γαί είς συνάντησα ήμεν καθάπες και πρώην, και φευξώμεθα από προςώπου αὐτών. 6 Kal ώς αν εξέλθωσαν όπισω ήμων, αποσπάσωμεν αὐτους από της πόλεως, και έρουσι. Φεύγουσιν 'ούτοι' ἀπὸ προςώπου ήμῶν, ὃν τρόπον καὶ έμπροσθεν καὶ φευξόμεθα ἀπ' αὐτῶν.

24. B* 'Iσρ. († AEFX, sed * ὁ λαὸς). AX: ἀνήγ. αὐτὸν. 25. AFX* τῷ 'Αχ. B: λίθοις πᾶς 'Iαρ. (π. 'I. λ. FX; A: π. 'I. ἐν λ.). 26. A¹ B* (pr.) ἐως - ταὐτης et αὐτῷ († A² FX). — 1. B: σε (σεαντῷ ΑΕΓΧ). Α¹ Β* π. τὸν - πόλ. αὐτῷ († A² FX). A: Γαῖ (semper). 2. B: τὴν Γ. (τῷ Γ. ΛΕΧ). A¹ Β* π. τῷ βασ. αὐτῷ († A² FX). B: τὴν 'I. π. τὸν βασ. αὐτ. (c. AΕΓΧ). A¹ Β* αὐτῷς († A² FX). B: τὴν 'I. π. τὸν βασ. αὐτ. (c. AΕΓΧ). A¹ Β* αὐτῷς († A² FX). A¹ Β* αὐτῷς († A² FX). Δ' Β* αὐτὸς οτε ὑμεῖς. B: ἐνεδρεύσατε (-εύετε FX; AX: -εύσετε). A¹ Β* τῷν πόλιν et σφόδρα († A² FX). A² Β† (p. σφ.) ἀπὸ (* Δ¹ ΕΧ). 5. B: πάντες οἱ (πᾶς ὁ λ. ὁ ΑΕΧ). AB: προσάξομεν (-ωμεν ΓΧ). AB: φενξόμεθα (-ξώμ. X). 6. B: ἀποσπάσομεν (-ωμεν FX; AX: ἀποστήσομεν). A¹ Β* π. φενξ. ἀπὸ αὐτ. († FX).

ביפּלום ביפּנאָ אַמֹל מֹכוּר מֹד בּינִם יִפּלִּנִם בִּנִּנְל אַד בּינִם בּאָה בֹּינִם אָכוֹנִם בִּנִּנִם בִּנִּנִם בִּינִם בּאָה בּינִם אָכוֹנִם בַּאָבׁנִים: בֹּינִם בּאָה בֹּינִם אָכוֹ בִּינִם בִּאָבׁנִים: בֹינִם בּאָה בֹיּסְלְלִּי בּינִם בַּאָבׁ בִינִּלְים: בִּינִם בּאָה בִיּסְלְלִּי בּינִם בַּאָבׁ בִּינִבְּים: בִּילְּימוּ בְּלְיוּ בִּּלְ-בּינִם בַּאָבׁרְ אִבָּרְ בּינִם בַּאָבָרְ בִּינִבְּים: בַּיִּלְים בּיִּנְם בִּינִם בַּיִּלְיוּ בִּלְ-בּינִם בַּיּנְבַּים בִּעָּבְים בַּעָּבְים בִּינִם בּיִּים בּיִּבְּים: בִיּיִּשְׁרָאֵלִי בח בִּינְבַלִּי אִבָּם בִּנֶבְים בְּנִבְים בְּיבּוֹנִים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים:

רַיָּהוֹשָּׁלָ אל־ VIII. וַיּאמֶר יָהוָה אָל־יִהוֹשָּׁלַ אל־ VIII. תַּירָא וָאַל־תַּחָת קַח עִפָּדְ אָת כַּל־ עם הַמְּלְחָמָה וְקִוּם עֲלֵה הָעֵי רְאֲהוּ נַתַתִּי בִידָה אָת־מַלַהְ הַעַיּ ַ צַפּוֹ וָאֶת־עִירָוֹ וָאֶת־אַרִצְוֹ: 2 לעי ולמלפה פאשר עשית ליריחו ולמלפה בקישללה ובהמחה חבור לַכֵם שִׁים־לָךָ אַרַב לַעֵיר מאחריה: לצלות הצי ויִבחר יהושע שלשים החיכ אים גבורי וַיָצַר אֹתִם לַאמֹר רָאוּ אתֹם ח כַּלְּכֵם נִכֹנִים: וַאֲנִי וְכַל־הַעַם אֲשֵׁר וַיַּצָאָר אַחַרִינוּ עַד הַתִּיַקְנוּ לפניהם: בַראשׁנַה

ענין בז"ק א. ז.

^{25.} Und warfen Steine auf fie. B: Wie haft ... beunruhigt? b. h. wirb ... beunr. dW.vB. ins Unglud gebracht! Ins U. bringe ... w. St. barüber B: bew. fie mit St.

^{26.} und m. über ibm. B:richieten ... auf. dW.vE

hatte, und führeten fie hinauf ins Thal Achor.
25 "Und Josua sprach: Weil du uns betrübt haft, so betrübe bich ber herr an diesem Tage. Und bas ganze Ifrael fteinigten ihn, und verbrannten fie mit Feuer. Und 26 ba fie fie gesteinigt hatten, "machten fie über fie einen großen Steinhausen, ber bleibet bis auf diesen Tag. Also kehrete sich ber herr von bem Grimm selnes Jorns. Daber beißt berselbe Ort bas Thal Achor

bis auf biefen Tag.

VIII. Und ber Herr sprach zu Josua: Fürchte bich nicht und zage nicht. Nimm mit dir alles Kriegsvolk, und mache dich auf und ziehe hinauf gen Ai. Siehe da, ich habe den König Ai sammt seinem Bolk in seiner Stadt und Land in deine Hände 2 gegeben, "und sollst mit Ai und ihrem Könige thun, wie du mit Jericho und ihrem Könige gethan haft, ohne daß ihr ihren Raub und ihr Bieh unter euch theilen sollt. Aber bestelle einen hinterhalt hinter ber Stadt.

S Da machte fich Josua auf und alles Rriegsvolk, hinauf zu ziehen gen Ai. Und Josua erwählte breißig tausend streitbare Männer und sandte fie aus bei der Nacht,

4 und gebot ihnen und fprach: Sehet zu, ihr follt ber hinterhalt fein hinter ber Stabt, machet euch aber nicht allzu ferne von ber Stabt, und feib allesammt bereit.

5 *3ch aber und alles Bolf, bas mit mir ift, wollen uns zu ber Stadt machen. Und wenn fle uns entgegen heraus fahren, wie vorhin, fo wollen wir vor ihnen flieben,

6 bag fie uns nachfolgen heraus, bis bag wir fie heraus von ber Stabt reigen. Denn fie werden gebenten, wir flieben vor ihnen wie vorhin. Und well wir vor ihnen flie-

omnis Israel cum eo duxerunt eos ad vallem Achor. *Ubi dixit Josue: 25
Quia turbasti nos, exturbet te Dominus in die hac. Lapidavitque eum omnis Israel, et cuncta, quae illius erant, igne consumpta sunt. *Con-26
8,29. gregaveruntque super eum acervum que in praesentem diem. Et aversus est furor Domini ab eis, vocatumque

Hos. 2,15. est nomen loci illius Vallis Achor est.

7.6.1.6. Josue: Ne timeas neque formides!
81.20,8. Josue: Ne timeas neque formides!
81.7. tolle tecum omnem multitudinem pugnatorum et consurgens ascende in oppidum Hai. Ecce, tradidi in manu tua regem ejus et populum urbemque et terram. *Faciesque urbi Hai 2

6,21,24. et regi ejus, sicut fecisti Jericho et De.20,16. regi illius; praedam vero et omnia animantia diripietis vobis. Pone inJud.9,25. sidias urbi post eam.

Surrexitque Josue et omnis exercitus bellatorum cum eo, ut ascenderent in Hai, et electa triginta millia virorum fortium misit nocte *praecepitque eis, dicens: Ponite insidias post civitatem, nec longius recedatis, et eritis omnes parati. *Ego autem 5 et reliqua multitudo, quae mecum est, accedemus ex adverso contra urbem, cumque exierint contra nos, 7,41. sicut ante fecimus, sugiemus et terga vertemus, *donec persequentes ab 5 dad.20,322 urbe longius protrahantur; putabunt enim nos sugere, sicut prius. Nobis ergo sugientibus et illis persequenti-

errichteten. A: trugen gufammen. vE: febrte gurad. dW: ließ ab v. b. Gluth. vE: hipe. dW.vE: [bee Ungludes].

1. f. 18., f. Ot. u. feinem E. B: etfcprede n. vE.A: bebe.

2. jedoch ban. dW.vE.A: ihre (bie) Bente ... mösget (burfet) ihr ench plunbern (erbeuten). B: unter ench erb. B: Stelle bir. dW.vE.A: lege. B: gegen bie St. hinter berfelben. dW: h. ihrem Ruden. A: ber St. ha R. vE: hinter ihr.

3. vB: tapfere. A: ber tapfetften. dW: Dann,

ftr. Manner. B: tapf. Gelben.

4. vE: ein &. dW: im. B: bağ ihr ... ber. feib. 5. ber @t. nabern. B: heraustommen. dW: hers

5. der Gt. nabern. B: heraustommen. dW: hers ausziehen. A: ausfallen wider uns. vE: einen Ausfall auf uns machen. dW.vE: wie das erfte Mal.

6. v. d. Et. abreifien. B: hinter und herausgehen. dW: u. f. werben herausg, hint. u. her. vE: bann w. f. und nachfeten. dW: lostrennen. vE: abgesichniten haben. B.dW.vE: f. w. fprechen (fagen): Sie fl. vor und. (B: Denn w. wollen v. ihn. fl. dW: Und w. werben.) vE: indem wir.

^{1. 8:} in manum tuam.

^{5. 8:} ascendemus.

7 Τμεῖς δὲ ἔξαναστήπεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν. ⁸Καὶ ἔσται, ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν πυρί. Κατὰ τὸ ἡῆμα τοῦτο ποιήσατε ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν.

9 Καλ απέστειλεν αύτους Ίησους, και έπορεύθησαν είς την ένεδραν, και ένεκάθισαν άνὰ μέσον Βαιθήλ καὶ άνὰ μέσον Γαί, ἀπὸ θαλάσσης τῆς Γαί, καὶ ηὐλίσθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα εκείνην εν μέσφ τοῦ λαοῦ. 10 Kal όρθρίσας Ίησους τὸ πρωὶ ἐπεσκέψατο τὸν λαόν, και ανέβησαν αύτος και οι πρεσβύτεροι Ισραήλ κατά πρόςωπον του λαού έπι την Γαί. 11 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστής ὁ μετ αύτου ανέβησαν και πορευόμενοι ήλθον έξ έναντίας τῆς πόλεως 'ἀπὸ ἀνατολών, καὶ τὰ ένεδρα της πόλεως από θαλάσσης. Καλ παρενέβαλον από βορρά της Γαί, και ή κοιλάς άνα μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς Γαί. 12 Καὶ έλαβεν ώς πέντε χιλιάδας ἀνδρών καὶ έθετο αὐτοὺς ένεδραν ἀνὰ μέσον τῆς Βαιθήλ καὶ τῆς Γαί, θάλασσαν τῆς Γαί. 13 Καὶ έταξεν * ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολήν, ἢ ἦν από βορρά τη πόλει, και τα έσχατα αὐτοῦ θάλασσαν της πόλεως. Καὶ ἐπορεύθη Ἰησοῦς την νύκτα έκείνην έν μέσφ της κοιλάδος.

14 Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰδεν ὁ βασιλεὺς τῆς ΓαΙ, καὶ ἔσπευσε καὶ ὡρθρισε καὶ ἔξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς 'ἐπ' εὐθείας' εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς οὐκ ἤδει, ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ ἐστὶν ὁπίσω τῆς πόλεως. 15 Καὶ εἰδεν Ἰησοῦς καὶ ἀνεχώρησεν αὐτὸς καὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ ἔφυγεν ὁδὸν τῆς ἐρήμου. 16 Καὶ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς τῆς Γαὶ τοῦ καταδιῶξαι ὁπίσω αὐτῶν, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω *τῶν νιῶν Ἰσραήλ, καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς πόλεως. 17 Καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν τῆ

מהאורב ראַתִּם תַּלְמוּ לפניתם: והורשתם את העיר אַת־הַעִיר בַּאֹשׁ הנציתו פַּדָבר יָהוָה תַעשוּ רָאָוּ צַוִּיתִי אַתַכם: יהושע רַיַּשָׁבֹר בֵּין בַּית־אֵל רּבֵין י הַהָּוּא בָּתִוֹהְ הָעֵם: וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשְׁעַ וַיִּפַלָּד אָת־הַעַם וו רוקני ישראל לפני העם העי: וכל־ הַנָּם הַמָּלְחַמָּה אָמֶשר אִתוֹ עַלוּ וַיִּגְּשׁוּ וַיָּבָאוּ נַגַּד הַעֵּיר וַיַּחַנוּ מִצָּפוּן לְעַי 12 וְהַבֵּי בֵּינֵר וּבֵין הָצֵי: וַיִּפַּׁח בַּחֲמֵשֶׁת אָלַפִּים אַישׁ וַיָּשָׂם אוֹתָם אוֹרֶב בֵּין 13 וַיָּשִׁימוּ הָלָם אָת־כָּל־הַמְּחֲנֶה אֲשֶׁר מַבָּפוֹן כַעִּיר וָאָת־עַקַבְוֹ מִיָם כַעַיר וַיַּכַה יָהוֹשָׁעַ בַּלַיַלָה הַהִּוּא בְּתִוֹהְ

^{7.} A^1B^* Kal δώσει - ὑμῶν († A^2FX). 8. A^1B^* Kal-πυρί († A^2FX). A^2B : ποιήσετε (–ατε A^1FX). 9. A^1B^* καὶ ηὐλίσθη - λαξ († A^2FX). 10. B^* Ίσρ. († AEFX). AB^* τὴν († X). 11. A^1B^* (tert.) $\dot{o}$ († A^2FX). 11-14. A^1B^* Καὶ παρενέβ. - ἐν μέσφ τ. κοιλάδ. († A^2FX). 14. AF: ίδεν. B^* $\dot{o}$ et τῆς († AEFX). AB^* (εq.) καὶ († EFX). A^1B^* κ. ἄρθρωσε († A^2EFX). B^* (p. λαὸς) $\dot{o}$ μετ' (* AEFX). A^2FX^* (p. αὐτξ) εἰς τὸν καιρὸν κατὰ πρόκοπον τῆς λορβά. A: ἀπὸ τῆς πόλ. ἀπίσω. 15. AB: Kαὶ εἰδε (AFX: ίδεν) κ. ἀνεχ. Ἰησές καὶ (τεxtus ex X). AEFX: πᾶς Ἰσρ. A^1B^* καὶ έφ. - ἐρημε († A^2EFX). 16. A^1B^* Καὶ ἐνίσχ. – αὐτῶν († A^2FX).

צטר ק' . 16. לער ק' . 13. צרטרו ק' . 11. י

^{7.} vE: in Befit nehmen. (A: gerftoren!) 8. erobert ... Gebet. dW: angunben. vE: in Brand fleden. dW: gebiete es ench.

fteden. dW: gebiete es euch.
9. dW: gogen in ben S. B: blieben. vE: festen fich. B: ubernachtete in berfelben R. mitten ... dW.A: blieb in felb. (biefe) R. vE: brachte biefe R. m. ... an.

7 ben, "follt ihr euch aufmachen aus bem hinterhalt und bie Stadt einnehmen, benn ber Berr, euer Gott, wird fie in eure Banbe "Wenn ihr aber bie Stabt einge= nommen habt, fo ftedt fle an mit Feuer, und thut nach bem Bort bes Berrn. Siebe,

ich babe es euch geboten.

Alfo fandte fle Josua bin, und fle gingen bin auf ben hinterhalt und hielten gwifcen Beth El und Ai, gegen abendmarte an Ai. Josua aber blieb bie Nacht unter 10 bem Bolf, "und machte fich bes Morgens frube auf und orbnete bas Bolt, und jog binauf mit ben Aelteften Ifraels vor bem 11 Bolt ber gen Mi. *Und alles Rriegevolt, bas bei ihm war, jog hinauf und traten bergu, und famen gegen bie Stabt, und lagerten fich gegen Mitternacht vor Ai,

daß nur ein Thal war zwischen ibm und 12 Mi. * Er hatte aber bei funf taufenb Mann genommen und auf ben Sinterhalt geftellet zwischen Beth El und Ai gegen

13 abenbmarte ber Stabt. *Und fie ftelleten bas Bolt bes gangen Lagers, bas gegen Mitternacht ber Stadt mar, bag fein Lettes reichte gegen ben Abend ber Stadt. Alfo ging Josua bin in berfelbigen Nacht mitten in das Thal.

Als aber ber Ronig ju Ai bas fabe, eileten fie, und machten fich fruhe auf, und bie Manner ber Stabt heraus, Ifrael zu begegnen zum Streit, mit alle seinem Bolf, an einem bestimmten Ort vor bem Befilbe. Denn er wußte nicht, bag ein hinterhalt 15 auf ihn war hinter ber Stadt. *Josua

aber und gang Ifrael ftelleten fich, ale wurden fle gefchlagen vor ihnen, und floben

16 auf bem Wege gur Bufte. *Da fchrie bas gange Bolt in ber Stadt, bag man ihnen follte nachjagen. Und fie jagten auch Josua nach und riffen fich von ber 17 Stabt heraus, *bag nicht ein Dann

10. B.dW.vE.A: mufterte.

11. n. radten an ... bag ein Eh. w. vE: rudte vor. B: naheten hingu. dW: fam ber St. gegenüber. vE: bis vor bie St. B.dW.vE: bas Th.

12. nahm ... fellete fie. B: gum G. dW.vE: legte f. ale (in ben) S.

13. Alfo ft. fle ... daß es ... u. f. E. g. Ab. b. St. B.dW.vE: bas B., bas g. L. B: f. hinterftes. dW: beffen hintertheil. vE: b. hintern Th. beffelben.

bus, *consurgetis de insidiis et vasta- 7 bitis civitatem, tradetque eam Dominus Deus vester in manus vestras. *Cumque ceperitis, succendite eam, 8 et sic omnia facietis ut jussi.

Dimisitque eos, et perrexerunt ad 9 locum insidiarum sederuntque inter Bethel et Hai, ad occidentalem plagam urbis Hai; Josue autem nocte illa in 6,12.al. medio mansit populi. *Surgensque 10 diluculo recensuit socios et ascendit cum Senioribus in fronte exercitus, *vallatus auxilio pugnatorum. Cum-11 que venissent et ascendissent ex adverso civitatis, steterunt ad septentrionalem urbis plagam, inter quam 18m. et eos erat vallis media. * Quinque 12 autem millia viros elegerat et posuerat in insidiis inter Bethel et Hai, ex occidentali parte ejusdem civitatis; *omnis vero reliquus exercitus ad 13 aquilonem aciem dirigebat, ita ut novissimi illius multitudinis occidentalem plagam urbis attingerent. Abiit ergo Josue nocte illa et stetit in vallis

> Quod cum vidisset rex Hai, festi- 14 navit mane et egressus est cum omni exercitu civitatis, direxitque aciem contra desertum, ignorans quod post tergum laterent insidiae. *Josue vero 15 et omnis Israel cesserunt loco, simulantes metum et fugientes per solitudinis viam; *at illi vociferantes 16 pariter et se mutuo cohortantes persecuti sunt eos. Cumque recessissent

Jud. 20,82 a civitate *et ne unus quidem in 17

^{8.} Al. † (p. cep.) urbem.

^{12.} Al.: Bethaven.

^{14.} eil. b. Manner ber Gtabt ... n. 3. berand ... er mit. B.dW.vE: entgegen g. Str. dW.vE: an ben beft. D. vor b. Gbene. B: auf b. beft. Beit? dW.vE: gegen ihn. B: bag er einen f. hatte.

^{15.} liefen fich fchlagen. vE: ft. fich gefchl.

^{16.} fcbr. man ... jufammen, ihnen nachjuf. ... hinweg. B.dW: murbe ... herbei (auf.) gerufen. vE: rief m. guf. ... nachzusepen. B: ab. dW: murben ... losgetrennt. vE: abgeschnitten.

VIII.

Expugnatio Ajac.

Γαί, ος οὐ κατεδίωξεν όπίσω Ίσραήλ. Καλ κατέλιπον την πόλιν ηνεφημένην, και κατεδίωξαν όπίσω Ισραήλ. 18 Καὶ είπε κύριος πρὸς Ίησοῦν. "Εκτεινον την χείρα σου εν τῷ γαισφ τφ έν τη χειρί σου έπι την πόλιν. είς γάρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτήν. 'Καὶ τα ένεδρα έξαναστήσονται έν τάγει έχ τοῦ τόπου αὐτῶν.' Καὶ έξέτεινεν Ίνσοῦς τὴν γείρα αυτού και τον γαισόν έπι την πόλιν. 19 Και τα ένεδρα έξανέστησαν έν τάχει έκ τοῦ τόπου αύτων και έξηλθοσαν, ατε έξετεινε την γείρα, και εψήλθοσαν είς την πάλιν και κατελάβοντο αντήν, και σπεύσαντες ενέπρησαν την πόλιν εν πυρί. 20 Και περιβλέψαντες οί κάτοικοι Γαλ είς τὰ όπίσω αὐτῶν, καὶ δώρων άναβαίνοντα τὸν μαπνὸν τῆς πόλεως εἰς τὸν ορδακοι. και ορκ ετι είλον αοδ Φρλωαικ σρος η ώδε, και ο λαος ο φεύγων είς την έρημον έστράφησαν έπι τους διώκοντας. 21 Kal Inσούς και πας Ισραήλ είδον, ότι έλαβον τά ένεδρα την πόλιν και ότι ανέβη ο καπνός της πόλεως 'είς τον ουρανόν', και μεταβαλλόμενοι επάταξαν τούς ανδρας της Γαί. 22 Καὶ ούτοι έξήλθοσαν έκ της πάλεως είς συνάντησιν αυτών, και εγενήθησαν ανά μέσον της παρεμβολής, ούται έντευθεν και ούτοι έντευθεν, καλ έπαταξαν αύτους έως του μή καταλειφθήναι έξ αὐτῶν σεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα. 24 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ συτέλαβον ζώντα, καὶ προςψημηση αύτὸν πρὸς Ίησοῦν.

24 Και έγένετο, ώς έπαύσαντο οι υίοι Ίσραὴλ άποκτέννοντες πάντας τοὺς ἐν τῷ Γαι, τοὺς ἐν τοῷ πεδίοις καὶ ἐν τῷ ὑρει τῆς καταβάσεως, οῦ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἐπ αὐτῆς εἰς τέλος, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαι, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στύματι ἐριφαίας. 25 Καὶ ἐγενή θησαν πάντες οὶ πεσόντες ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἔως γυναικὸς δώδεκα γιλιάδες, πάντες οἱ κατοικοῦντες Γαι. 26 Καὶ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψε γεῦρα αὐτοῦ, ἢν ἔξ-

17. AB* (pr.) Kal († X). 18. AX: ὅτι εἰς τὴν χεῖρά. B* (ult.) καl († AFX). 19. AFX: εἰςῆλθον. B: ἐπὶ τὴν π. (εἰς τ. π. AΕFX). 20. AΕΧ: οἱ κατοικεντες... * (εq.) καl. B: ἐθεώρεν (ἐκόρ. ΑΕΧ) κάπνον (* τὸν) ἀναβ. (ἀν. τὸν κάπν. ΑΧ) ἐκ (* ἐκ AFX). Δ¹ Β* κ. ὁ λ. - διώκοντας († Α² ΕΓΧ). 22. A¹ Β* αὐτῶν († Λ² ΕΓΧ). AX: τες ἐκ τῆς Γ. (Β† καl, * ΑΧ). Β† (ρ. δρ.) ἐπὶ (* ΑΕΓΧ). Α² ΕΓΧ† (ρ. αὐτὰς) καl ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ὁομφαίας. Β: ἀπ' αὐτῆς (ἐπ' αὐτ Α³ ΕΓΧ). ΑΧ: ἔς εἰς τἐλ. Α (pro 'ἰησ.) αὐτὰς. Αβ* τῆν († Χ). 25. Α¹Β* πάντες († Α² ΕΓΧ). ΑΒ: πάντας τὲς κατικεντες (πάντες οἱ κατ. ΕΧ). 26. Τοτ. νs. * Α¹ Β († Α² ΕΓΧ).

אָישׁ בַּעֵי וּבֵית אֵל אָשָׁר לָא־יַצָאַוּ אחרי רירהפו 18 וַיֹּאמֶר יִהוַּה אֵל־יִהוֹשִׁעַ יְנְטָה בַּבִּידְוֹן יבְּיֵדָה אֶל־תָּעַי פֵּי בִיַדְהָ אֶתְּנֵנָּה. ַרַיַם יִהוֹשָׁעַ בַּכִּידִוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדָוֹ אֶל־ יו הַבִּיר: וָתַאוֹרֶב קַבֹּ בְתַּרָה בְּמִּקוֹמֵוֹ בָּנְמָוֹת יַדוֹ וַיַּבְאוּ הַעֵּיר וַיִּלְכִּדְוּהָ וַיִּמֶהַרוּ וַיַּצֵּיתוּ אָת־הַעיר אנשל הַלַּי אַחַרִיהֵם כ בַּאָשׁ: רַיִּפְנוּ הַשָּׁמַיִּמָה וְלִאֹ־הַיָּה בַהֵם יַדֵיִם לְנִוּס הַנָּה וָהַנָּה וְהַעָם הַנָּם הַמַּדְבַּר נַהָּפּה ויהושע וכל־ישראל 21 אַל־הַרוֹדַף: בּי־לַבֵד הַאֹּרֵבֹ אַת־הָלִיר וְבֵי בשו העיר וַיָּשְׁבוּ וַיַּכָּוּ אָתּ־ 22 אַנְשָׁר הַעֵּי: רָאָמָה נַבָּאָה מְּרַהַעִירֹ 22 לַלָרָאַתָּם וַיַּהִינִי לְיִשִּׂרָאֵל בַּתּוֹרָ אֵלֵח מָיָה וָאֵלָה מָיָה וַיַּכּוּ אוֹמִם עַד־בָּלְתִּי 23 השאיר-להם שריד ופלים: ואת-בַּגַר הַעֵּי הַפְּשׁוּ חָי וַיַּקְרֶבוּ אֹתְוּ אַל־יִהושׁעַ:

לאבי לאָב יָבִּן אָבִּי יָבָן אָבִּי יָבָן אָבִי יָבָן אַבִּי יִבְן אַבִּי יִבְּן אַבִּי יִבְּי יִבְּיִ יִבְּי יִבְּיִם בֹּבְּים בִּבּינִם בִּבּינִם בִּבּינִם בִּבּינִם בִּבּינִם בִּבּינִם בִּבּינִם בִּבּינִם בִּבְּי בִּבְּים לְפִּבּיתְוֹרֶב יִבְּיִבְ יִבְּיִּבְ יִבְּיִבְ יִבְּיבִ יִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיבִּבְים בְּיבִּבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיבִּים בְּיִבְים בְּיבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיבְים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבּיבְּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיִבּים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיִבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיִבּים בְּיִבְיִבּים בְּיִבְים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיִבְּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִּים בְּיִבְּיים בְּיוּבְיים בְּיוּבְיים בְּיוּבְיים בְּיוּבְייִים בְּייִים בְּיים בְּיוּבְיים בְּיוּבְּיים בְּיוּבְיים בְּיוּבְּיים בְּיוּבְיים בְּיוּבְיים בְּיוּבְייִים בְּיוּבְיים בְּיוּבְּיים בְּיוּבְייִים בְּיוּבְּיים בְּיוּבְּיִים בְּיוּבְּיים בְּיוּבְיבְיבְּיים בְּיוּבְּיים בְּיוּבְּיים בְּיוּבְּיים בְּיוּבְיים בְּיוּ

v. 24. סוסם שממא אססם

^{18.} Und 3. rectte. dW: ben Burffpicf. vE: Schwing beinen B. (A: hebe ben Schilb?)
19. fobalb er.

^{20.} Denn bas B. ... gegen bie Berfolgenben.

Eroberung burch ben Sinterhalt.

überblieb in Mi und Beth El, ber nicht ausgezogen mare, Ifrael nachzujagen, und liegen bie Stadt offen fteben, bag fie Ifrael 18 nachjagten. *Da fprach ber Berr gu 30fua: Rede aus bie Lange in beiner Sand gegen Ai, benn ich will fie in beine Banb geben. Und ba Josua bie Lange in feiner 19 hand gegen bie Stabt ausredte, "ba brach ber hinterhalt auf, eilend aus feinem Ort, und liefen, nachdem er feine Sand ausredte, und famen in bie Stabt und ge= wannen fie, und eileten und ftedten fie 20 mit Reuer an. *Und die Manner von Ai wandten fich und faben binter fich, und faben ben Rauch ber Stabt aufgeben gen Simmel, und batten nicht Raum zu flieben, weber bin noch ber. Und bas Bolf, bas gur Bufte flobe, febrete fich um, ihnen 21 nachzujagen. *Denn ba Jofua und bas gange Ifrael fabe, bag ber hinterhalt bie Stadt gewonnen hatte, weil ber Stadt Rauch aufging, fehreten fie wieber um 22 und ichlugen bie Danner von Mi, *unb bie in ber Stadt famen auch heraus ihnen entgegen, bag fie mitten unter Ifrael famen, von borther und von hieber, und folugen fie, bis bag niemand unter ihnen 23 überblieb, noch entrinnen fonnte. *Und griffen ben Ronig ju Ai lebendig, und brachten ihn zu Josua. Und ba Ifrael alle Einwohner zu Ai hatte erwurget auf bem Felbe und in ber Bufte, bie ihnen nachgejagt hatten, und fielen alle burch bie Scharfe bes Schwerts, bis daß fie alle umfamen, ba fehrete fich gang Ifrael zu Mi und ichlugen fie mit 25 ber Scharfe bes Schwerts. *Und alle. bie bes Tages fielen, beibe Manner und

> 17. 22. A.A: fibrig blieb. 25. U.L: Mann und Beiber.

dW.vE: fiebe, ber R. ... flieg (auf) g. G. B: es war fein Fliebens für fie zu beiben Seiten, w. hierwarts n. barw. dW: unter ihnen f. Blat zu fl. babin ober borthin. vE: zu entfl. hin noch her.

Beiber, beren waren zwölf taufend, alles 26 Leute von Ai. *Jofua aber 20g nicht

21. wandten fie um. 22. dW.vE: die Einen von (waren auf) biefer Seite, (und) bie And. von (auf) jener (Seite). dW: von ihnen nicht überbl. ein Entfommener u. Entronnener. vE: ihnen n. Ein Entr. ober Geretteter übr. bl. B: man gar Keinen v. j. übr, gelaffen hatte, urbe Hai et Bethel remansisset, qui non persequeretur Israel (sicut eruperant aperta oppida relinquentes), *dixit Dominus ad Josue: Leva cly-18 peum, qui in manu tua est, contra urbem Hai, quoniam tibi tradam eam. Cumque elevasset clypeum ex adverso civitatis, *insidiae, quae latebant, 19 surrexerunt confestim, et pergentes ad civitatem ceperunt et succenderunt eam. *Viri autem civitatis, qui per-20 sequebantur Josue, respicientes et videntes fumum urbis ad coelum usque conscendere, non potuerunt ultra huc illucque diffugere, praesertim cum hi, qui simulaverant fugam et tendebant ad solitudinem, contra persequentes fortissime restitissent. *Vidensque Josue et omnis Israel, 21 quod capta esset civitas et fumus urbis ascenderet, reversus percussit viros Hai, *siquidem et illi, qui 22 ceperant et succenderant civitatem, egressi ex urbe contra suos, medios hostium ferire coeperunt. Cum ergo ex utraque parte adversarii caederen-

4.21. tur, ita ut nullus de tanta multitu-18m. dine salvaretur, Pregem quoque ur-23 18,0. bis Hai apprehenderunt viventem et obtulerunt Josue.

ber erhalten o. entr. mare.

23. dW.A: fingen. vE: befamen. A: führten ihn vor 3.

24, wo fie ihn, nachg. h. ... fol. f. auch. B: bie bag f. alle waren. dW: bas Burgen aller Bew. ... geendigt. vE: fertig waren mit b. B.

25. aue 2. dW: es waren alle Gefallenen. vE: bie gef. waren. B: v. Mannern u. bis zu B. dW.vE: alle Manner v. Al.

26. A: lieg n. finfen.

έτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἔως ἀνεθεμάτισε σύμπαντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῷ Γαί. 27 Πλὴν τῶν κτήνων καὶ τῶν σκύλων τῶν ἐν τῷ πόλει πάντα ἃ ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖ; οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πρόςταγμα κυρίου, ὂν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῦ. 28 Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν 'ἐν πυρί', καὶ ἔθηκεν αὐτὴν χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα, ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. 29 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου 'διδύμου, καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου' ἔως ἐσπέρας καὶ ἐπιδύνοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν Ἰησοῦς, καὶ καθείλοσαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔψένιαν αὐτὸν εἰς τὸν βόθρον πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν, ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

30 **Τ**ύτε φαοδόμησεν Ίησους θυσιαστήγιον κυρίφ τῷ θεῷ Ἰσραήλ ἐν όρει Γαιβάλ, 31 καθότι ένετείλατο Μωϋσής ὁ θεράπων κυρίου τοις υίοις Ίσραήλ, καθά γέγραπται έν τῷ νόμφ Μωϋσή, θυσιαστήριον λίθων όλοκλήρων, έφ' ους ούκ επεβλήθη έπ' αύτους σίδηρος. καλ ανεβίβασεν έκει όλοκαυτώματα τῷ κυρίφ καὶ θυσίαν σωτηρίου. 32 Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς έπλ των λίθων το δευτερονόμιον, νόμον Μωϋσή 33 Kal ον έγραψεν ενώπιον των υίων Ίσραήλ. πᾶς Ίσραὴλ καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν καὶ οἰ δικασταί καί οί γραμματείς αὐτών παρεπορεύοντο ένθεν καλ ένθεν της κιβωτού απέναντι, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται ήραν την κιβωτόν τῆς διαθήκης κυρίου, και ό προςήλυτος και ό αὐτόχθων, οι ήσαν ημισυ πλησίον όρους Γαριζίν και οι ήσαν ημισυ πλησίον δρους Γαιβάλ, καθότι ένετείλατο Μωϋσης ο θεράπων κυρίου εύλογησαι τον λαόν έν πρώτοις. 34 Καλ μετά ταῦτα ἀνέγνω πάντα τὰ ξήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κατάρας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμφ 'Μωϋσῆ'.

פֿלָראָבֿנֿים פֿנָוּלְ בֿר נֹינִים נֿוּנִי: אָל-פָּנֹעַן הָּהַר נַיְּלָר נִיּלָּים הַּנִּעִּי הַלְּיִא בַּנְּעָ בַּלְרָּיִם נַיּגִּינִי וְאָלֵל הַּבֹּר יְנִינְיּ גּיִּשְׁבֶּלְ בַּלְנִי בַּלְרָּיִם נַיּגִּינִי וְאָשְׁבֵּ וְיִּנְיְּנִי גַּיְשְׁבֵּי הַלְּיִה בַּלְרָּיִם נַיּגִּינִי וְאָשְׁבֵּי וַיִּיְּהְיּ גַּיְשְׁבֵּי הַלָּי בַּלְרָּיִם נַיְּגִּינִי וְאָשְׁבֵּי וַיִּיְּהְרָּ גַּיְּשְׁבֵּי הָבְּיִּי נַיְשִׁיבָּע נַיִּיְנִינִי הָּעָּי גַיְּשְׁבֵּי הָבְּיִי וְיִשְּׁבָּע הַיְּיִנִּי וְיִשְּׁבָּע הַיְּיִנִי אִינְיְ בְּבָּיִדְוֹן צַּר אִּשְׁבֵּי הַנְּיִים אֵת פָּלִי בַּפִּידְוֹן צַר אִּשְׁבֵּי הַנְּיִם הָּנִּים בַּיִּים בְּיִּבְייִ

וְנַשְּׁלְכָּלָתִ בְּכֹּלְ-תַּבִּעִּוּרַ בִּסִפֹּר תַּשִּׁרָנִה אָת בּּלְ-תִּבְּרָי תַּשִּׁרָה בִּסִפּר תַּשִּׁרָה בַּבְּרָכָּת אָת בּּלְ-תִּבְּרִי תַּשְׁרָשׁ בְּלִרְ בְּלִבְרָ אָתְּרִים בְּלְבָרָ אָתְרִים בְּלָבְרָ אָתַרִים בְּלִבְּיִ אָרְיִם בְּלִבְיִם בְּלְבִי בְּלִבְי בְּלִי בְּלְבִי בְּבְּיִ בְּלִי בְּלְבִי בְּלְבִי בְּלִבְי בְּלִי בְּלְבִי בְּבְּיִ בְּבִי בְּלְבִי בְּלְבִי בְּלְבִי בְּבְּיִ בְּבִי בְּלְבִי בְּבְּיִ בְּבִי בְּלִי בְּלְבִי בְּבְּיִ בְּבִי בְּלִי בְּלְבִי בְּבְּיִ בְּבִי בְּלִי בְּלְבִי בְּבְּיִ בְּבִי בְּלִי בְּבְּיִים בְּעִבְּיִ בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבְּיִ בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבְּיִ בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבְּי בְּבְּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבְּי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִיי בְּבִּבְי בִּבְּבְּי בְּבִי בְּבְּבְיי בְּבִּי בְּבִי בְּבְּבְיי בְּבִּי בְיבְּבְיי בְּבִיי בְּבְּבְי בְּבְּבְיי בְּבְּבִיי בְּבְּבְּבְיי בְּבְּבְיי בְּבִיי בְּבְּבְי בְּבְּבְיי בְּבְבִיי בְּבְּבְיי בְּבְּבְיי בְּבְבְיי בְּבְיי בְּבְּבְיי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְּבְיי בְּבְבְיי בְּבְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְּבְבּבְיי בְּבְבּבְיי בְּבְבּבְיי בְּבְבּבּיי בְבְבּבּיי בְבְּבְבּבְיי בְבְּבְבּיי בְבִּבְיי בְּבְבְיבְי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְּבְבְיי בְבְב

^{27.} Β* τῶν κτήνων καὶ († ΑΕΓΧ). Δ²ΕΓΧ† (p. πόλ.) ἐκαίνη. ΑΓΧ* πάντα ἃ. ΑΒ: Ἰησοῖ (-σẽ ΕΓΧ). 28. ΑΒ: χῶμα ἀοίκ. εἰς τ. αἰ. ἔθ. (ἰπν. οτα. ΓΧ). 29. ΑΕΓΧ: καθεῖλον. Α²Β: αὐτὸ (αὐτὸν ΑἰΓΧ). 30-35 Β post 9, 2 habet. 31. ΑἰΒ* ἐπ' αὐτὲς († Α²ΕΓΧ). Β* τῷ († ΑΓΧ). 32. Β* δν ἐγρ. († ΑΕΓΧ). 33. ΑΕΧ† (p. δικ.) αὐτῶν. Β† (α. οί. Λ.) καὶ (* ΑΓΧ). Α (bis) * οῖ. ΑΓΧ (bis): οἱ ἡμίσεις (alt. 1. † αὐτῶν). ΑΕΓΧ: καθὰ ἐνέτ.... τὸν λ. Ἰσραὴλ. 34. Β† (p. ταῦτα) ἔτως et (p. ἀνέγνω) Ἰησῶς (* ΑΧ).

^{26.} verb. waren. B.dW.vE: n. (wieber) gurud. B.dW: bie er mit b. 2. (Burffp.) ausger, hatte. vE: ausgeftr. B.dW: er (man) ... verb. hatte.

^{27.} Rur. dW.vE: bie Bente ... plunberte. B: ers bentete.

^{28.} Schutthaufen. B. dW. vE. A: verbrannte.

wieber ab feine Banb, bamit er bie Lange ausredte, bis bag verbannet murben alle *Ohne bas Bieh und 27 Einwohner Ai. ben Raub ber Stadt theilete Ifrael aus unter fich, nach bem Bort bes Berrn, bas 28 er Josua geboten batte. "Und Josua brannte Ai aus, und machte einen Saufen baraus 29 ewiglich, ber noch heute ba liegt, *unb ließ ben Ronig zu Ai an einen Baum bangen bis an ben Abenb. Da aber bie Sonne war untergegangen, gebot er, baß man feinen Leichnam vom Baum thate, und warfen ibn unter ber Stadt Thor. und machten einen großen Steinhaufen auf ihn, ber bis auf biefen Tag ba ift. Da bauete Josua bem Berrn, bem Gott

Ifraels, einen Altar auf bem Berge Cbal 31 *(wie Mofe, ber Rnecht bes Berrn, ge= boten hatte ben Rinbern Ifrael, als gefdrieben ftebet im Gefesbuch Dofe), einen Altar von gangen Steinen, bie nut feinem Gifen behauen maren, und opferte bem herrn barauf Brandopfer und Dankopfer. 32 Und fchrieb bafelbft auf bie Steine bas andere Gefet, bas Mofe ben Rinbern Ifrael 33 vorgeschrieben batte. *Und bas ganze Ifrael mit feinen Melteften und Amtleuten und Richtern ftanben ju beiben Seiten ber Labe, gegen ben Prieftern aus Levi, bie bie Labe bes Bunbes bes herrn trugen, bie Fremblinge fowohl als bie Einheimi= fchen, eine Galfte neben bem Berge Griffim und bie anbere Galfte neben bem Berge Chal, wie Dofe, ber Rnecht bes herrn, vorhin geboten hatte, zu fegnen bas Bolf 34 Ifrael. *Darnach ließ er ausrufen alle Borte bes Gesetzes vom Segen und Fluch, wie es gefdrieben ftebet im Befegbuch.

33. A.A: Brieftern und Leviten.

sublime porrexerat, tenens clypeum, donec interficerentur omnes habitatores Hai. "Jumenta autem et prae-27 dam civitatis diviserunt sibi filii Israel, sicut praeceperat Dominus Josue. *Oui succendit urbem et fecit eam 28 De.13,16. tumulum sempiternum; *regem quo-29 que ejus suspendit in patibulo usque

10,27. ad vesperam et solis occasum. Prae-De.21,23. cepitque Josue et deposuerunt cadaver ejus de cruce, projeceruntque in ipso introitu civitatis, congesto super eum magno acervo lapidum, qui permanet usque in praesentem diem.

• Tunc aedificavit Josue altare Do-30 mino Deo Israel in monte Hebal, *sicut praeceperat Moyses famulus 31 Dt.27,444 Domini filiis Israel et scriptum est in volumine legis Moysi, altare vero de De. 27,5. lapidibus impolitis, quos ferrum non Ex. 20,25 tetigit, et obtulit super eo holocausta Domino immolavitque pacificas Dt. 27,2s. victimas. *Et scripsit super la- 32 pides Deuteronomium legis Moysi, quod ille digesserat coram filiis Israel. "Omnis autem populus et 33 majores natu ducesque ac judices stabant ex utraque parte arcae in conspectu sacerdotum, qui portabant arcam foederis Domini, ut advena ita et indigena, media pars eorum juxta montem Garizim et media Dt. 27,12. juxta montem Hebal, sicut praecepe11,29. rat Moyses famulus Domini. Et primum quidem benedixit populo Israel.

*Post haec legit omnia verba bene-34 27,15.6. dictionis et maledictionis, et cuncta quae scripta erant in legis volumine.

29. Al. *Josue. 33. S†omnes (a. maj.).

B.dW.vE: m. fie au einem (es gum) ewigen (Schutts) 5. ber Bermuftung bis auf biefen Tag.

D. ver verwunung die auf viejen Lag.

29. dW.ve: hangte er. ve: an einem B. auf.
(A: einem Galgen!) B.dW: b. an bie (zur) Abendzieit. B: herabthate. dW: herabnahm. B: an bie Thur ves Stadtihors? dW.ve.A: (an) vor d. Einzgang. B: richteten ... auf. dW.ve: (man) errichtete.

30. B: Dazumal. dW.ve: Damals. A: Darnach.

31. opferten ... fclachteten D. (G. 2Dof. 20,25.)

32, eine Copen bes Gef. B.dW.vE: (bie) eine er ... (por)?

Abichrift. B.vE: vor ben ... gefchr. dW: vor ben Augen ber.

33. dW.vE.A: Melt. u. bie Borfteber. B: por ben Br., ben Leviten her. dW.vE: ben ... gegenüber? A: im Angefichte ber ... vE: ber Frembling ... dW: wie b. Fr. fo ber Gingeborne. dW: geb., bas ... fegnen, fruberhin? B: fure erfte gu f. vE: um guerft zu f.

34. ben G. u. ben Bl., gang wie. dW.vE.A: las

35 Οὐκ ἦτ ἑῆμα ἀπὸ πάττων ὧτ ἐτετείλατο Μωϋσῆς ἐτῷ Ἰησοῦ, ὁ οὐκ ἀτέγτω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὧτα πάσης τῆς ἐκκλησίας Ἰσραήλ, ἱτοῦς ἀτδράσιἱ καὶ ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς προςπορευομένοις τοῦ Ἰσραήλ.

ΤΧ. 'Ως δὲ ἡκουσαν πάντες οἱ βασιλεῖς 'τῶν 'Αμοξόαἰων' οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ 'Ιορδάνου, οἱ ἐν τῷ σέραν τοῦ 'Ιορδάνου, οἱ ἐν τῷ ὀρεινῆ καὶ οἱ ἐν τῷ πεδινῆ καὶ οἱ ἐν πῶση τῷ παραλία τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης καὶ οἱ πρὸς τῷ 'Αντιλιβάνφ, καὶ οἱ Χετταῖοι καὶ οἱ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι καὶ οἱ Εὐαῖοι 'καὶ οἱ 'Αμοξὸαῖοι καὶ οἱ Γεργεσαῖοι' καὶ οἱ 'Ιεβουσαῖοι, '2 συνήλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι 'Ιησοῦν καὶ 'Ισραὴλ αμα πάντες.

3 Κού οἱ κατοικούντες Γαβαών ήκουσαν 'πάντα' όσα ἐποίησε κύριος τῆ Ίεριχώ καὶ τῆ Γαί. 4 Καὶ ἐποίησαν καίγε αὐτοὶ μετά πανουργίας, καὶ ελθόντες επεσιτίσαντο καὶ ήτομμάσαντο, καὶ λαβόντες σάκκους παλαιούς έπὶ τῶν ὄνων αὐεῶν, καὶ ἀσκοὺς οίνου παλαιούς καὶ κατεφρωγότας ἀποδεδεμένους, 5 'καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν καὶ τὰ σανδάλια 'αὐτῶν' παλαιὰ καὶ καταπεπελματωμένα έν τοῖς ποσίν αὐτῶν, καὶ τὰ ἰμάτια 'αὐ-જાર્જા મસ્ત્રદ્ભારા ભારત કર્યા લાગ્રાહળ, મલો ભારત હૈફ્ટના του έπισιτισμού αντών έγένοντο ξηροί και εύρωτιώντες 'και βεβρωμένοι'. 6 Και ήλθοσαν πρός 'Ιησούν είς την παρεμβολήν 'Ισραήλ' είς Γάλγαλα, καὶ είπαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς πάντα Ισοαήλ· Έκ γης μακρόθεν ηκαμεν, καὶ νῦν διάθεσθε ήμεν διαθήκην. 7 Καλ είπαν οί υίοι Ίσραήλ πρός τον Χοβραίον. "Όρα μή έν ξμοί κατοικείς. και πώς σοι διαθώμαι διαθήμην; 8 Καλ είπαν πρός Ίησοῦν. Οἰκέται σαν άσμέν. Καὶ είπε πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς. Πόθεν έστε καλ πόθεν παραγεγόνατε; 9 Καλ είπαι πρός αὐτόν. Έχ γης μακρόθεν σφόδρα ηχασιν οι παϊδές σου, έν ονόματι χυρίου του θεού σου άκηκόαμεν γάρ το όνομα αὐτού,

בֿלֹרבּם: نَשָּׂרִאָּלָ וְשַּׂנְשֵׁים וְשַּׁשֵּׁׁ וְשַּׁגִּי מִּתְּלֵּׁׁה אָשָּׁר לְאִ-לִרָּא יִהוּשָׁעַ נֵּצִּר פּֿלַלְתַּל קיי לְאִ-דִּינִה דָּבָּר מִפְּל אֲשָׁר־צִּנֵּה מִשֶּׁה

בּיְהֵי כִשִּׁמְעַ כָּל־הַמְּלַלִים אֲשֵׁרֹ ... בָּצָבֶר הַיַּרְהַּן בַּהַר וּבַשִּׁפַלַה וּבַכֹּל חוֹת הַים הַבַּרוֹל אַל־מִיל הַלְּבְנוֹן החַתּיֹ וַהאַמֹרִי הכּנעני הפּרַזִּי החַנֵּי 2 וְהַיִבוּסֵי: וַיִּתְקַבְּצִוּ יַחְדָּוֹ לְהַלָּחֵם עם־יַהושע ועם־ישראל פה אחד: עַשָּה יָהוֹשָׁעַ לַיִּרִיחָוֹ וָלַעֵי: וַיַּצַשַּׁוּ רילכר ריצטירו גם המה בערמה לחמוריתם בלים שקים וָנאַדִּוֹת וַיִּוֹן בַּלָּים וּמְבָפֵּעִים וּמְצְּרָרִים: ת ונעלות בּלות וּמִטְלַאוֹת בִּרָנְיהֵם רשל בות בַּלִוֹת צַלֵיהֵם וְכֹל לֵחֶם 6 בידָם יַבֶּטׁ הַיַה נְקּדִים: וַיַּלְכַּוּ אֵל־ יָהוֹשָׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגּּּלְבָּל אַלֶּיוֹ וָאָלַ־אֵישׁ יִשִּׂרָאָל מֵאֵרֶץ רְחוֹקָהֹ ז בָּאנוּ וְעַתָּה פִּרְתוּ־בֻנוּ בְרֵית: וַיָּאמֶרּוּ בָּ אַישׁ־יָשָּׂראָל אל־החוּי אוּלֵי בַּקרְבּיּ אַתַּה יוֹשֵׂב וָאֵיךְ אֵכְרַותֿ־לָךְּ בִרַית: 8 ויאמרו אַל־יִהוֹשֶׁעַ רַיּאֹמֶר אָבֻיהֶם יְהוֹשָׁעַ מֵי אַתֵּם וּמֵאֵין 9 תַּבָאוּ: וַיּאִמְרוּ אֵלָיו מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מאד באר צבדיה לשם יהוה אלהיה פַר־שַׁמַּענוּ שַׁמִעוֹ וְאֵת כַּל׳

יתרר ו' ibid. ויאמר ס' יתרר ו'

^{35.} AB: 'Ιησοῖ (-σῦ ΕΓΧ). AB* τῆς († ΕΧ). B† (a. 'Ισο) νίῶν (* AΓΧ). — 1. B* πάντες († ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ p. κ. οἱ Μμ. κ. οἱ Γεργ. post Χεττ. 2. ΑΓΧ: συνῆλθον. 3. ΑΓΧ: ἐπ. 'Ιησῶς. Α (semper): Γαῖ. 4. Β: ὅμων (ὅνων ΑΕΧ). 5. Β: ἐπάνω (ἐπ' ΑΓΧ) ... ὁ ἄρτος αὐτῶν τῷ ἐπισ. ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν κ. βε-βρωμένος (οἱ ἄρτοι κτλ. ΑΕΓΧ; * ἐγέν. Α¹Β, † Α²ΓΧ; ΑΓΧ* κ. εὐρ., † ΕΧ). 6. ΑΕΧ: ἦλθον. Α (pro 'Ισρ.) αὐτῶν. Β* πρ. πάντα († ΑΕΓΧ). 7. Α: κατώκες. 9. Β* πρὸς αὐτ. '† ΑΕΓΧ).

^{35. 2. 28.} von Muem. B.dW: Berfammlung.
1. und n. d. 266. B.dW.vE.A: (anf) bieffett. ...
bem Gebirge. A: n. b. platten Lanbe. dW.vE: in b.
Mieberung. B: an ber ganzen Rufte. dW: am g. Geftabe. vE: Ufer. dW.vE: gegen ben L. B: g. bem L.
über.

^{2.} B: mit einanber, ... einmuthigl. ju ftreiten.

35 *Es war fein Wort, bas Dofe geboten hatte, bas Jofua nicht hatte laffen ausrufen por ber gangen Bemeine Ifrael, und por ben Beibern und Rinbern und Fremblingen, die unter ihnen manbelten.

IX. Da nun bas höreten alle Ronige, bie jenfeit bes Jordans maren, auf ben Bebirgen und in ben Grunden und an allen Anfurten bes großen Meers, auch bie neben bem Berge Libanon waren, nemlich bie Bethiter, Amoriter, Cananiter, Bhere-2 fiter, Beviter und Jebufiter, *fammleten fle fich einträchtiglich gubauf, bag fle wiber Jojua und wider Ifrael ftritten.

Aber bie Burger ju Gibeon, ba fie boreten, was Jofua mit Bericho und Mi 4 gethan batte, * erbachten fie eine Lift, gingen bin und ichidten eine Botichaft, und nabmen alte Sade auf ihre Efel, und alte 5 gerriffene geflicte Beinschlauche, *und alte geflicte Schuhe an ihre Fuße, und zogen alte Rleiber an, und alles Brot, bas fie mit fich nahmen, war hart und schimm= 6 licht; "und gingen ju Josua ins Lager gen Bilgal, und fprachen ju ihm und jum gangen Ifrael: Wir tommen aus fernen Lanben, fo macht nun einen Bund mit 7 uns. *Da fprach bas gange Ifrael gu bem Beviter: Bielleicht mochteft bu unter und wohnend werben; wie fonnte ich bann 8 einen Bund mit bir machen? *Gie aber fbrachen zu Jofua: Wir find beine Rnechte. Josua sprach zu ihnen: Wer feib ihr und 9 von mannen fommt ihr? *Gie fprachen: Deine Rnechte find aus fehr fernen Lanben gefommen, um bes Ramens willen bes Berrn, beines Gottes. Denn wir haben fein Gernicht gehöret, und alles, mas er

dW: allzumal ... zu ftr. einmuthig. vE: fammtlich ... einftimmig.

3. B.vE: Ginmohner. dW: Bew.

*Nihil ex his, quae Moyses jusserat, 35 reliquit intactum, sed universa replicavit coram omni multitudine Israel. mulieribus ac parvulis et advenis, qui inter eos morabantur.

Quibus auditis cuncti reges IX. trans Jordanem, qui versabantur in Nm.13,30 montanis et campestribus, in maritimis ac littore magni maris, hi quoque qui habitabant juxta Libanum, 3,10.Dt. Hethaeus et Amorrhaeus, Chananaeus, 3,10.0%: Hethaeus et Amorrhaeus, Chananaeus, 23,1,23.0%: Pherezaeus et Hevaeus et Jebusaeus, 15,201. Ba.B.9s. *congregati sunt pariter, ut pugna- 2 Ps.48,5. rent contra Josue et Israel uno animo

eademque sententia. At hi, qui habitabant in Gabaon, 3 audientes cuncta, quae fecerat Josue 6,20,24 Jericho et Hai, *et callide cogi- 4 (L.16,8. tantes, tulerunt sibi cibaria, saccos veteres asinis imponentes et utres vinario scissos atque consutos, *cal- 5 ceamentaque perantiqua, quae ad indicium vetustatis pittaciis consuta erant, induti veteribus vestimentis; panes quoque, quos portabant ob viaticum, duri erant et in frusta comminuti. *Perrexeruntque ad Josue, 6 qui tunc morabatur in castris Galga-Israeli: De terra longinqua venimus, pacem vobiscum facere cupientes. (11,19. *Responderuntque viri Israel ad eos 7 atque dixerunt: Ne forte in terra, quae nobis sorte debetur, habitetis. Dt.7,2. et non possimus foedus inire vobiscum! *At illi ad Josue: Servi, in- 8 quiunt, tui sumus. Ouibus Josue ait: Quinam estis vos et unde venistis? *Responderunt: De terra longinqua 9 valde venerunt servi tui in nomine (2,50c.. Domini Dei tui. Audivimus enim famam potentiae ejus, cuncta quae fecit

^{2.} A.A: ju Saufen, ju Saufe. U.L: ju Sauf. 5. A.A: ichimmelig.

^{7.} U.L. benn.

⁴ gebranchten f. auch einer 2. ... fc. fic als Bot: fcafter an. dW.vE: ba hanbelten (auch) fie mit &. B: fellten f. an Gefanbte ju fein? vE: machten f. anf b. Beg? dW: perfahen fich mit Behrung. A: nahmen an f. Speiseverrath.

^{4. 8*(}pr.) et. 8. 8: aut unde.

^{5.} jufammengebundene 28 ... Sr. threr Behrung. B: hatten a. Rl. an. vE: waren mit ... angethan. dW: u. a. R. auf ben Leib. vE: ju ihrer Behr. B.dW.vE: troden. vE.A: u. ge(ger)brodeit?

^{6.} B.dW.vE: u. ju b. Mannern 3fr. dW.vE: aus fernem Laube. B: einem fernen. dW.vE: foliefet.

^{7.} B. mohneft du in meiner Mitte.

^{9.} aus f. 2. dW.vE: feinen Ruf.

καὶ πάντα όσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτφ, 10 καὶ όσα εποίησε τοῖς δυσί βασιλεῦσι τῶν 'Αμοόδαίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηών βασιλεί Έσεβων και τῷ "Ωγ βασιλεί τῆς Βασάν, δς κατώκει έν Ασταρώθ 'καὶ έν Έδραϊν'. 11 Καὶ είπαν πρὸς ἡμᾶς οι πρεσβύτεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες. Δάβετε έαυτοῖς ἐπισιτισμον εἰς τὴν όδον και πορεύθητε είς συνάντησιν αὐτών, καὶ έρεῖτε προς αὐτούς. Οἰκέται ὑμῶν ἐσμέν, καὶ νῦν διάθεσθε ήμεν διαθήκην. 12 Ούτοι οί άρτοι ήμων - θερμούς έφωδιάσθημεν αύτους απο οίκων ήμων έν τη ήμερα ή έξήλθομεν παραγενέσθαι πρός ύμας, νύν δε έξηρανθησαν καὶ γεγόνασι βεβρωμένοι, 13 καὶ ούτοι οί ασχοί τοῦ οίνου ους ἐπλήσαμεν καινούς, καὶ ούτοι ἐρρώγασι, καὶ ταῦτα τὰ ἰμάτια ήμων και τὰ ύποδήματα ήμων πεπαλαίωται απὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδοα. 14 Καὶ ελαβον οί "άργοντες τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν, καὶ κύριον ούκ έπηρώτησαν. 15 Καλ έποlησεν Ίησους πρός αύτους είρήνην, και διέθετο πρός αύτους διαθήκην του διασώσαι αύτούς και ώμοσαν αύτοζε οἱ άρχοντες τῆς συναγωγῆς.

16 Καὶ έγένετο μετά τρεῖς ήμέρας μετά τὸ διαθέσθαι πρός αύτους διαθήκην, ήκουσαν ઉંચા દેપુર્પિએક લપેંચ્છેંગ કોર્નો પ્રલો ઉંચા કેંગ લપેંચનોંદ્ર κατοικούσι. 17 Καὶ ἀπῆραν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ και ήλθον είς τας πόλεις αύτων τη ήμέρα τη τρίτη· αί δε πόλεις αὐτῶν Γαβαών καὶ Κεφιρά καὶ Βηρώθ καὶ πόλεις Ίαρείμ. 18 Καὶ οὐκ έπολέμησαν αὐτοῖς οἱ υἰοὶ Ἰσραήλ, ὅτι τομοσαν αύτοις πάντες οι άρχοντες της συναγωγης κύριον τον θεον Ισραήλ και διεγόγγυσαν πασα ή συναγωγή επί τοις άρχουσι. 19 Καί είπαν πάντες οἱ άρχοντες πάση τῆ συναγωγῆ. Ήμεῖς ῶμόσαμεν αὐτοῖς κύριον τὸν θεὸν Ίσραήλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἄψασθαι αὐτῶν. 20 Τοῦτο ποιήσωμεν αὐτοῖς Ζωγρήσωμεν αύτους 'και περιποιησώμεθα' αύτους,

בָּמִצְרֵיִם: וָאֵתוּ כַּל־אַשֵּׁר עַשַּׁה לַשְׁנֵי אשר לאמר קרוו בודכם צידה לדורה ולכו לקראתם ואמרתם אליהם עבדיכם 12 אַלַחָנוּ וְעַתַּה פַּרְתוּ־לְנוּ בַרִית: זָה י לַחְמֵנוּ חַם הַצְּטֵיּדְנוּ אֹתוֹ מבּתֹינוּ לְלֶלֶכֶת אָבִיכֶם וְעַתָּה ביום צאתנו 13 הַבָּה יָבָשׁ וְתָיֵה נִקְּדֵים: וְאַבָּה נאַדְוֹת חדשים אַטַר מַלֵּאנוּ התבקעו ואלה שלמונוינו ונעלינו 14 בַּלֹר מֵרָב הַהַּרֶך מְאָד: וַיִּקְתָר הַאַנְשִׁים なり ידם ואת־פי יהוה יהושל שלום ויכרת טו ריעש להם להם ברית לחיותם וישכעו להם נשיאי העדה:

^{9.} A¹B* πάντα († FX). 10. B* δυσὶ († AEFX)...
βασ. τῶν Ἀμοδραίων (β. Ἐσεβ. iid.). 11. B† (p.
Καὶ) ἀνέσαντες (* AFX)... σε (ὑμῶν iid.)... † (ε.
διαδ.) τῆν (* AFX). 12. A¹B* ἡμῶν et ἀπὸ οἴκ. ἡμ.
(† A²FX). 13. A¹B* ταῦτα († A²EFX). 14. A¹EFX:
τὲς -σμές. 15. Β: διέθεντο (-θετο ΑΕΓΧ). 17. Α¹Β*
τῆ ἡμ. τῆ τρ. († Α²EFX). Β: Βηρώτ (-θ ΑΓΧ). Β:
²ἰαρίν (-ρείμ ΑΕΧ). 18. ΑΒ: ἐμαχέσαντο (ἐπολ. ΕΓΧ).
Β* τῆς συναγ. († ΑΕΓΧ). 19. Β* πάντες († ΑΓΧ).
20. ΑΒ: ποιήσομεν (-ωμεν ΓΧ). Α¹Β* αὐτοῖς († Α³ΕΧ).
ΑΒ: ζωγρῆσαι (c. Χ)... περιποιησόμεθα (c. FX).

^{11.} Lanbes ju uns ... Sehrung. B: in eure Sanb. vE.A: Sanbe. B.dW.vE: auf b. Beg.

^{12.} nahmen w. warm aus u. B. jur Behr. mit ... u. wird fcb. B: war w., womit w. nus z. 3. verfehen haben. dW.vE: heiß nahmen w. es. B.dW.vE: am

10 in Egypten gethan bat, *und alles, mas er ben zween Ronigen ber Amoriter jenfeit bes Jorbans gethan hat, Sibon bem Ronige ju Besbon, und Dg bem Ronige gu Bafan, ber ju Uftharoth mobnete. 11 *Darum fprachen unfere Melteften und alle Einwohner unferes Lanbes: Rebmet Speife mit euch auf bie Reife, und gebet bin ihnen entgegen, und fprecht ju ihnen: Wir find eure Rnechte, fo macht nun 12 einen Bund mit uns. *Dieg unfer Brot, bas wir aus unfern Baufern gu unferer Speife nahmen, war noch frifch, ba wir auszogen zu euch, nun aber, fiebe, ift es 13 hart und ichimmlicht; "und biefe Weinfchlauche fulleten wir neu, und fiehe, fie find gerriffen; und biefe unfere Rleiber und Schuhe find alt geworden über der fehr 14 langen Reife. *Da nahmen die Sauptleute ihre Speise an und fragten ben Mund 15 bes Berrn nicht. "Und Josua machte Frieben mit ihnen, und richtete einen Bund mit ihnen auf, daß fie leben bleiben follten. Und die Oberften der Bemeine fchwuren ibnen. Aber über brei Tage, nachbem fie mit ihnen einen Bund gemacht hatten, tam es por fie, bag jene nabe bei ihnen maren 17 und murben unter ihnen wohnen. *Denn ba die Rinder Ifrael fort zogen, kamen fie bes britten Tags zu ihren Städten, bie hießen Gibeon, Caphira, Beeroth und 18 Ririath Jearim, *und fchlugen fle nicht, barum, daß ihnen die Oberften ber Bemeine geschworen hatten bei bem Berrn, bem Bott Ifraele. Da aber bie gange Be-19 meine wider die Oberften murrete, "fprachen alle Oberften ber gangen Gemeine: Bir haben ihnen gefchworen bei bem Berrn, bem Gott Ifraels, barum fonnen wir fie 20 nicht antaften. *Aber bas wollen wir thun: Lagt fle leben, bag nicht ein Born

Tage ba wir auszogen (ausgingen). B.dW: fc. ge=

an wegen ihr. 3.?) vE: hatten ben Ausspruch ... n.

gefragt.

in Aegypto *et duobus regibus Amor- 10 rhaeorum, qui fuerunt trans Jorda-21,21ss; nem, Sehon regi Hesebon et Og 21,33ss regi Basan, qui erat in Astaroth; *dixeruntque nobis Seniores et omnes 11 habitatores terrae nostrae: Tollite in manibus cibaria ob longissimam viam. et occurrite eis et dicite: Servi vestri sumus, foedus inite nobiscum. *En 12 panes, quando egressi sumus de domibus nostris, ut veniremus ad vos. calidos sumpsimus, nunc sicci facti sunt et vetustate nimia comminuti; *utres vini novos implevimus, nunc 13 rupti sunt et soluti; vestes et calceamenta, quibus induimur et quae habemus in pedibus, ob longitudinem longioris viae trita sunt et pene consumpta. *Susceperunt igitur de ci-14 Nm.27,21 bariis eorum, et os Domini non in-

18m. terrogaverunt. *Fecitque Josue cum 15 ^{30,7s;} eis pacem, et inito foedere pollicitus est, quod non occiderentur; principes quoque multitudinis juraverunt eis.

Post dies autem tres initi foederis 16 audierunt, quod in vicino habitarent et inter eos futuri essent. *Moverunt-17 que castra filii Israel et venerunt in civitates eorum die tertio, quarum haec vocabula sunt: Gabaon et Ca-Bar.2,25. phira et Beroth et Cariathiarim. *Et 18 non percusserunt eos, eo quod jurassent eis principes multitudinis in nomine Domini Dei Israel. Murmuravit itaque omne vulgus contra principes. *Qui responderunt eis: Ju-19 ravimus illis in nomine Domini Dei Israel, et idcirco non possumus eos contingere; *sed hoc faciemus eis: 20 Reserventur quidem, ut vivant, ne

^{10.} U.L. jenfeit bem Jorban. 12. A.A. fcimmelig.

worben. (Bgl. B. 5.) 13. da m. fie f., maren nen. B.dW: bie w. neu f., fiehe die find. vE: bies find die B. bie ... dW: von b. großen Lange b. Beges. vE: v. bem fo gar weiten B. 14. n. b. Manner von ihrer Behrung. (B: n. fie

^{10.} S: erant (pro erat).

^{11.} Al. † (p. manib.) vestris.

^{15.} B: er fie beim Leben erhalten wollte. dW.vE: f. leb. gu laffen. dW.vE.A: gurften.

^{16.} u. mitten n. ihn. wohneten. B.dW.vE.A: bor: ten. dW: ihnen nabe. vE.A: in ihrer (ber) Rabe.

^{17.} dW.vE.A: ... brachen auf u. famen.

^{19,} jn b. g. Gem.

^{20.} ihnen th., baf wir f. l. laffen, n. nicht ... B: großer 3. vB: ber 3.

και ούκ έσται καθ' ήμων όργη δια τον δρκον ον ωμόσαμεν αύτος. 21 Καὶ είπαν αύτος οί άργοντες : Ζήσονται καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ύδροφόροι πάση τη συναγωγή, καθάπερ είπαν αύτοις οι άρχοντες. 22 Και συνεκάλεσεν αύτους Ίησους και είπεν αυτοίς, λέγων Διατί παρελογίσασθέ με λέγοντες. Μακράν έσμεν από σου σφόδρα, ύμεῖς δὲ ἐγγώριοί ἐστε τῶν κατοικούντων εν ήμω; 23 Κει νύν επικατάρατοί έστε ού μη εκλείκη έξ ύμων δούλος ούδε ξυλοκόπος οὐδε ὑδροφόρος, εμοί καὶ τῷ θεῷ μου. 24 Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες: Ότι άγγελία άνηγγέλη ήμεν όσα συνέταξε κύριος ὁ θεός σου Μωϋσή τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δούναι ύμιν πάσαν ταύτην την γην καὶ έξολοθρεύσαι 'ήμας καί' πάντας τούς κατοικούντας επε αύτης από προςώπου ύμων και έφοβήθημεν σφόδρα περί τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προςώπου ύμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τούτο. 25 Καὶ νῦν ἰδού ήμεις ὑπυγείριοι ὑμίν. ώς αρέσκει ύμεν και ώς δοκεί υμεν ποιήσαι ήμεν, ποιήσατε.

26 Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως, καὶ ἔξείλετο αὐτοὺς Ἰησοῦς 'ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη' ἐκ χειρῶν νίῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐτούς. ²⁷ Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάση τῷ συναγωγῆ καὶ τῷ θυσιαστηρίω τοῦ θεοῦ. 'Διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαῶν ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ' ἔως τῆς σήμερον ἡμέρας 'καὶ' εἰς τὸν τόπον οῦ ἐν ἐκλέξηται κύριος.

Χ. Ως δὲ ἤκουσεν ᾿Αδωνισέδεκ βασιλεὺς Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἔλαβεν Ἰησοῦς τὴν Γαλ καλ ἐξωλόθρευσεν αὐτήν, ὅν τρόπον ἐποίησε τὴν Ἱεριχώ καλ τὸν βασιλέα αὐτῆς, υὕτως ἐποίησε καὶ τὴν Γαλ καλ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καλ ὅτι ηὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν Ἰπρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς Ἰτοὺς υἰοὺς Ἰσραὴλ καὶ ἐγένοντο ἐν μέσω αὐτῶν, ² καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὶ αὐτῶν σφόδρα. Ἰἤδεισαν γὰρ ὅτι πόλις

יַהְוָה עַלַּינוּ לָּצָף עַל־הַשָּׁבוּעה אַשׁר־ רַיּאמריּ הַנְּשָׁיאֵים יַחָיוּ וְיַהָיוּ חִשְבֹי עצים ושאַבֵּי־בַּיִם לְכָל־הַעַדָּה בַּאַשֵּר דְבָּרוּ 22 להם הנשיאים: ויקרא להם יהושע אַליהַם לַאמָר לַמָּה רָמִיהָם רחוקים אנחנר מכם 23 בַאָּד וָאָתָם בָּקַרְבֵּנוּ יִשָּׁבִים: וְעַתּה אַרוּרֶים אַתָּם וָלְאֹ־יִכְּרָת מַכָּם עַבַר 24 אַלהַי 1 וַיִּענוּ את־יַהוֹשׁע ויַאמרוּ כּיּ את אשר היה את-משה עבדו לתת "ע מפניכם ונירא מאד הַנֶּה: וְצַתָּה הִנְנִי בִיַדֵּה כַּטוֹב וְבַיָּשָׁר בְּעִינֶיהּ לַעֲשְׂוֹת לֵנוּ עֲשֵׂה: ההוא חשבי לעדה ילמובח אל־הַמַּקוֹם חוורו אשר

זּבוּלָלֵע זִּבְּלִוּ פְּאַחָת אָרֵי הַפּּמִלְלֵע הַשְּׁלִימוּ יִשְׁבֵּי נִיּירָאוּ מְאָד פֵּי מִיר הַשְׁלִימוּ יִשְׁבֵּי נִבְּעוֹן אָת־יִשְׁרָאֵל הַלְמַלְפָּה פֵּוּ־בְּשָׁה לָעֵי וּלְמַלְפָּה וְכִי הַלְמַלְפָּה פֵּוּ־בְּשָׁה לָעֵי וּלְמַלְפָּה וְכִי בְּיַּחָוֹיִיִּמָ פִּיּלְכָּד יְהוּשְׁעַ אָת־יִשְׁרַ בְּיַּחָוֹיִי לִשְׁמַעַ אָּדְנִי־בָּבֶּרְ מֵנֶלְהְ בּיִּהְיִי כִשְׁמַעַ אָדְנִי־בָּבֶּרֶ מֵנֶלְה

^{21.} A^1B^* Kal- (pr.) $\tilde{a}\varrho\chi$. († A^2EFX). 22. A^1B^* léywr († A^3EFX). B: àxò $\sigma\tilde{s}$ ésquer (contra AFX). 23. A^1EX^* (pr.) èdà. 24. AB: ligoo (- $\sigma\tilde{s}$ EFX). A^1B^* Oti dyy. († A^2FX). AX: $dx\eta\gamma\gamma\delta l\eta$ ... * $\tau\tilde{\varphi}$. A^1B rell. * $\pi\tilde{a}\sigma\alpha\nu$ († A^2). AB: $\tau\dot{\gamma}\nu$ $\gamma\dot{\gamma}\nu$ $\tau\dot{\alpha}\dot{\nu}\tau\dot{\gamma}\nu$ ($\tau\dot{\omega}\dot{\nu}\tau$. τ . γ . FX). 25. A^1B^* $\pi o\iota\ddot{\eta}\sigma\alpha\iota$ († A^2FX). AB^* $\dot{\eta}\iota\ddot{\iota}\nu$

^{(†} F). AX (pro ποιήσατε) ποίησαι. AB† (in f.) ήμεν (* FX). 26. AB: ἐξείλατο (-ετο ΕΧ). ΑΕΧ: χειρὸς. 27. Α¹FΚ* Διὰ - Ͽεδ. — 1. Α: Γαῖ (semper). B (bis): ἐποίησαν (-εν ΑΕΓΧ). AB* τὸς νίὸς († Χ). Α¹B* κ. ἐγ. - αὐτῶν († Α²FΧ). 2. Β: ἤδει (ἦδεισαν ΑΕΧ).

über uns tomme, um bes Gibes willen, 21 ben wir ihnen gethan haben. *Und bie Oberften fprachen zu ihnen: Lagt fie leben, bag fle Bolgbauer und Baffertrager feien ber ganzen Gemeine, wie ihnen bie 22 Oberften gefagt haben. *Da rief fie 30= fua, und redete mit ihnen und fprach: Barum habt ihr uns betrogen und ge= fagt, ihr feib fehr ferne von une, fo ihr 23 boch unter uns wohnet? *Darum follt ibr verflucht fein, bag unter euch nicht aufboren Rnechte, bie Bolg hauen und Baffer tragen jum Baufe meines Bottes. 24 * Sie antworteten Josua und fprachen: Es ift beinen Knechten angefagt, bag ber Berr, bein Gott, Dofe, feinem Rnechte, geboten habe, bag er euch bas gange Land geben und bor euch ber alle Ginwohner bes Lanbes vertilgen wolle. Da fürchteten wir unferes Lebens vor euch febr, und 25 haben folches gethan. *Mun aber, fiebe, wir find in beinen Banben; was bich gut und recht buntet, une zu thun, bas thue. Und er that ihnen alfo, und errettete fle von ber Rinder Ifrael Band, daß fle fle 27 nicht erwurgeten. "Alfo machte fie 30= fua beffelben Tage zu Golzhauern und Baffertragern ber Gemeine und gum Altar bes Berrn, bis auf biefen Tag, an bem

X. Da aber Aboni Zebek, ber König zu Jerusalem, hörete, daß Josua Ai gewonnen und sie verbannet hatte, und Ai sammt ihrem Könige gethan hatte, gleichwie er Jericho und ihrem Könige gethan hatte, und baß sie zu Gibeon Frieden mit Israel gemacht hatten und unter sie gekommen was 2 ren: *fürchteten sie sich sehr; benn Gibeon

Ort, ben er ermablen murbe.

22. U.L: rief ihnen.

20. gefchworen haben.

225,14. contra nos ira Domini concitetur, si
pejeraverimus; **sed sic vivant, ut 21
(Dt. in usus universae multitudinis ligna
29,14. cacdant aquasque comportent. Quibus
haec loquentibus **vocavit Gabaoni-22
tas Josue et dixit eis: Cur nos decipere fraude voluistis, ut diceretis:
Procul valde habitamus a vobis, cum
in medio nostri sitis? **Itaque sub 23
Gn.9,25. maledictione eritis et non deficiet de

stirpe vestra ligna caedens aquasque comportans in domum Dei mei. *Qui 24 responderunt: Nunciatum est nobis servis tuis, quod promisisset Dominus Deus tuus Moysi servo suo, ut traderet vobis omnem terram et disperderet cunctos habitatores ejus.

10,2. Timuimus igitur valde et providimus animabus nostris, vestro terrore compulsi, et hoc consilium inivimus.

*Nunc autem in manu tua sumus; 25 quod tibi bonum et rectum videtur, fac nobis.

Fecit ergo Josue, ut dizerat, et 26 liberavit eos de manu filiorum Israel, ut non occiderentur. *Decrevitque 27 in illo die, eos esse in ministerio cuncti populi et altaris Domini, caev.21. dentes ligna et aquas comportantes usque in praesens tempus, in loco quem Dominus elegisset.

Quae cum audisset Adonisedec X.

(Gan. rex Jerusalem, quod scilicet cepisset
14.8. Josue Hai et subvertisset eam (sicut
6,100.24.enim fecerat Jericho et regi ejus,
8,100.280.sic fecit Hai et regi illius), et quod
9,800.15. transfugissent Gabaonitae ad Israel
et essent foederati eorum: *timuit 2
valde. Urbs enim magna erat Gabaon

^{21.} vE: aber fie follen ... fein. dW: ab. f. wurden. B: Bafferfcopfer. dW.vE: fur bie g. G.

^{22.} Bie find f. f. v. euch. vE: getaufcht. dW.vE. Ar febr weit.

^{23.} B: fein Anecht unter ench aufhore, nehml. bie ... fcopfen. dW: u. ihr follt n. aufh. Ru. gu fein, belghauer. vE: nie follt ... Stlaven ... n. h. dW.vE: fur bas h.

^{24.} dW: Berichtet wurde b. Rn. vE: Es w. b. R. wohl befaunt. B: Dieweil ... für gewiß ift angef.

^{20.} Al. † (in f.) eis.

worben. dW.vE: furcht. w. une f. für unfer 2. B: unferer Seele halber.

^{25.} B.dW.vE.A: Ganb. B: wie es g. u. w. es r. ift in beinen Augen. dW: es bir g. u. r. baucht. vE: bu es für g. u. für r. haltft.

^{26.} dW: umbrachten. vE: n. fie erw. f. nicht.

^{27.} für ben M. B: ftellete fie. vE: beftimmte. B. dW.vE: für bie G.

^{1.} dW.vE.A: eingenommen. B.vE: u. mitten unster ihnen waren (waren). dW: in ihrer Mitte.

μεγάλη Γαβαών, ώςεὶ καὶ μία τῶν μητροπόλεων των βασιλέων, ότι αὐτή μεγάλη ὑπὲρ την Γαλ καλ πάντες οι άνδρες αὐτης ἰσγυροί. 3 Και απέστειλεν Αδωνισέδεκ βασιλεύς Ίερουσαλημ πρός Αίλαμ βασιλέα Χεβρών, και πρός Φεράμ βασιλέα Ίεριμούθ, καὶ πρὸς Ίασιε βασιλέα Λαχίς, καὶ πρὸς Δαβὶρ βασιλέα 'Οδολλάμ, λέγων· 4 'Δεύτε' ἀνάβητε πρός με καὶ βοηθήσατέ μοι, καὶ ἐκπολεμήσωμεν τὴν Γαβαών ηὐτομόλησαν γὰρ πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρός τούς υίους Ίσραήλ. 5 Και συνήγθησαν καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν Αμοζόαίων, βασιλεύς Ίερουσαλημ καὶ βασιλεύς Χεβρών καί βασιλεύς Ίεριμούθ καί βασιλεύς Λαγίς καί βασιλεύς 'Οδολλάμ, αύτοι και πας ό λαός αὐτῶν, καὶ περιεκάθισαν την Γαβαών καὶ έξεπολιόρχουν αὐτήν.

6 Καλ απέστειλαν οι κατοικούντες Γαβαών προς Ίησουν είς την παρεμβολήν 'Ίσραηλ' είς Γάλγαλα, λέγοντες Μη έκλύσης τας χειράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου, ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τὸ τάχος καὶ έξελοῦ ήμᾶς καὶ βοήθησον ήμῖν, ότι ἐπισυνηγμένοι εἰσὶν ἐφ' ἡμᾶς πάντες οί βασιλείς των Αμοφραίων οι κατοικούντες την ορεινήν. 7 Καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστής μετ ⁸ Kai शंतर αύτου, πας δυνατός έν ισγύι. κύριος πρός Ίησοῦν Μη φοβηθης αὐτούς, εἰς γάρ τὰς γετράς σου παρέδωκα αὐτούς ούγ ύποστήσεται έξ αὐτῶν οὐδεὶς κατενώπιον ύμων. 9 Καὶ παρεγένετο Ίησοῦς ἐπ' αὐτοὺς άσνω. όλην την νύκτα έπορεύθη έκ Γαλγάλων. 10 Καὶ εξέστησεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προςώπου Ισραήλ, καὶ συνέτριψεν αὐτοὺς 'κύριος' συντρίψει μεγάλη έν Γαβαών, και κατεδίωξαν αυτούς όδον αναβάσεως Βηθωρών, και κατέκοπτον αὐτοὺς ἔως Άζηκὰ καὶ ἔως Μακηδά. 11 Καὶ ἐγένετο έν τῷ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου τῶν νιών Ίσραήλ έπὶ της καταβάσεως Βηθωρών, καὶ κύριος ἐπέρριψεν αὐτοῖς λίθους 'γαλάζης' ἐκ גבעון אל־יהושע רישלחו אנשי המחנה הגלגלה לאמר אַל-תַּרְף והושיעה לנו אַלֵּינוּ כָּל־מַלְכֵי הַאָּמֹרֵי ישבי ההרי יהושל מו-הגלגל הוא וכל-עם גבורי החיל: 8 וַיּאמֶר יִהוָה אֱל־יִהוֹשָׁלַ אַל־תִּירא מהם כי בנדיה נתתים לא־יצמד איש 9 מהם בפניה: וַיַּבָא אַלְיהַם יְהוֹשֶׁעַ פַּתְאָם כַּל־הַלַּיִלָה עַלַה מִוּ־הַגּּלְנַל: מפה-גדולה בגבעון וייר מַצַלַה בֵית-חוֹרֹן וַיַּכֵּם עַד 11 מַקּרָה: וַיְהִי בִּנוּסָם ו מִפְּנֵי יִשְּׂרַאַׁל הַם בְּמוֹרֵד בֵּית-חוֹרוֹ וַיִהוָהׁ הַשְּׁלֵיהְ עַלַיתָּםׂ אַבַנִּים בּּדֹלָות מִן־הַשָּׁמֵיִם עַד

^{2.} B* (pr.) καὶ († ΑΕΓΧ). Α¹ Β* τῶν βασ. - Γαὶ († Α² ΓΧ). 3. Β: Εἰὰμ (Δίλ. ΑΧ) ... Φιδών (Φερὰμ ΓΧ) ... Ἰεφθὰ (Ἰαφιὲ ΑΧ) ... Δαβὶν (-ἰο Χ). 4. Α¹ Β* τὴν († Α² ΕΓΧ). 5. Α¹ Β* συνήχ. καὶ († Α² ΕΓΧ). ΑΒ: τῶν Ἰεβεσαίων (τ. ¼μ. ΓΧ). 6. Β: κ. βοήθ. ἡμ. κ. ἐξ. ἡμ. (c. ΑΓΧ). ΑΒ: συνηγμ. (ἐπισ. Χ). 8. ΑΒ: παραδέδωκα (παρέδ. ΓΧ). Β: ὑπολειφθήσεται (ὑποστ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐνοῶκ. (κατ. Χ). 9. ΑΒ† (p. Κ.) ἐπεὶ (* Χ). Β: εἰεπορ. (ἐπορ. ΑΧ). 10. Β† (α. Ἰσρ.) τῶν νῶν (* ΑΕΓΧ) ... (eti. 11) Ώρωνίν (Β. iid.). 11. Β: Ἐν δὲ τῷ (Κ. ἐγ. ἐν τῷ Χ).

ער אר אין אין אין

^{2.} B: eine von ben fon. Stabten. dW.vE: Ros nigeftabten. dW: Bewohner. vE: Manner waren taufer. B: M. Gelben.

^{3.} Und M. B., ber R. gu Jer., fanbte. dW.vE:A: u. fprach.

^{5.} B.dW.vE.A: (ver)fammelten fich. dW: gogen beran ... u. alle ihre Lager. vE: ihr ganges. A: fie u.

war eine große Stabt, wie eine fonigliche Stadt, und größer benn Ai, und alle ihre 3 Burger ftreitbar. *Und er fanbte gu Soham, bem Ronige ju Bebron, und ju Biream, bem Ronige ju Jarmuth, und ju Saphia, bem Ronige zu Lachis, und zu Debir, bem Ronige ju Eglon, und ließ 4 ihnen fagen: *Rommt berauf ju mir und belft mir, bag wir Gibeon ichlagen, benn fie hat mit Josua und ben Rinbern 5 Ifrael Frieden gemacht. *Da famen gu= hauf und zogen hinauf bie fünf Ronige ber Amoriter, ber Ronig gu Jerufalem, ber Ronig ju Bebron, ber Ronig jur Jarmuth, ber Ronig zu Lachis, ber Ronig gu Eglon, mit alle ihrem Beerlager, und belagerten Gibeon und ftritten wiber fie. Aber bie zu Gibeon fandten zu Jofua ine Lager gen Gilgal, und ließen ihm fagen: Biebe beine Sand nicht ab von beinen Rnechten, fomm gu uns herauf eilend, rette und hilf uns, benn es haben fich wiber uns jufammen gefchlagen alle Ronige ber Amoriter, Die auf bem Gebirge 7 wohnen. "Josua zog binauf von Gilgal, und alles Rriegsvolf mit ihm, und alle 8 ftreitbare Manner. *Und ber Berr fprach gu Jofua: Burchte bich nicht vor ihnen, benn ich habe fie in beine Banbe gegeben, niemand unter ihnen wird vor bir fteben 9 fonnen. "Alfo tam Jofua ploplich über fie, benn bie gange Nacht zog er berauf 10 von Bilgal. *Aber ber Berr ichredte fie vor Mrael, bag fie eine große Schlacht folugen gu Gibeon, und jagten ihnen nach ben Weg hinan zu Beth Goron, und fclu-11 gen fie bis gen Afeka und Makeda. *Und

Ben Bagel vom himmel auf fie fallen, bis 5. A.A: an Baufen, au Baufe. U.L: an Bauf.

ba fie vor Ifrael floben ben Beg berab

gu Beth Boron, ließ ber Berr einen gro-

ihre heere. dW.vE.A: lagerten fich wiber (vor) &. 6. B.dW.vE: b. Manner gu (von) &. dW.vE.A: m. fprachen. B: erlofe uns. A: errette uns u. bring uns bulfe. B.dW.vE.A: fich verfammelt.

7. B: tapfere Belben, vE: t. Streiter. 8. B.dW.vE: Sanb. A: bir widerfteben. vE: Reis mer v. ihn. foll v. b. beft. dW: fein Mann v. i. w. ft. por bir.

9. dW: überfiel f. pl. vE: fiel pl. uber f. ber. Bolvglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

et una civitatum regalium et major oppido Hai, omnesque bellatores ejus fortissimi. *Misit ergo Adonisedec 3 rex Jerusalem ad Oham regem Hebron et ad Pharam regem Jerimoth. ad Japhia quoque regem Lachis et ad Dabir regem Eglon, dicens: "Ad 4 me ascendite et ferte praesidium, ut expugnemus Gabaon, quare transfugerit ad Josue et ad filios Israel. *Congregati igitur ascenderunt quin- 5 (Ga.14,9) que reges Amorrhaeorum, rex Jerusalem, rex Hebron, rex Jerimoth, rex Lachis, rex Eglon, simul cum exercitibus suis, et castrametati sunt circa Gabaon, oppugnantes eam.

Habitatores autem Gabaon urbis 6 obsessae miserunt ad Josue, qui tune morabatur in castris apud Gal-(De. 31, 6. galam, et dixerunt ei: Ne retrahas manus tuas ab auxilio servorum tuorum; ascende cito et libera nos ferque praesidium! convenerunt enim adversum nos omnes reges Amorrhaeorum, qui habitant in montanis. *Ascenditque Josue de Galgalis et 7 omnis exercitus bellatorum cum eo, viri fortissimi. *Dixitque Dominus 8 11,6. ad Josue: Ne timeas eos; in manus es,1-al. enim tuas tradidi illos, nullus ex De.11,25. eis tibi resistere poterit. *Irruit 9 11,7. itaque Josue super eos repente, tota nocte ascendens de Galgalis, *et 10 Bx.23,27 conturbavit eos Dominus a facie Israel, contrivitque plaga magna in Gabaon ac persecutus est eos per viam ascensus Beth-horon, et percussit usque Azera et Maceda. *Cum-11 que fugerent filios Israel et essent in descensu Beth-horon, Dominus misit super eos lapides magnos de

7. Al.: virique.

dW: heran. B.vE: er war b. g. N. (hinburch) v. G.

heraufgezogen (gez. v. . aus). 10. B: crichr. dW.A: verwirrte. vE: brachte f. in Berwirrung. B: er folug f. mit e. gr. Solag. dW: richtete e. gr. Rieberlage unter ihnen an. vE: f. brach: ten ihnen ... bei.

11. ben Abhang. B: ba f. im Gerabsteigen v. B. waren. B.vE: warf. A: fanbte über fie. dW: ließ herabf. B.dW.vE.A: große Steine.

τοῦ οὐρανοῦ ἔως 'Αζηκά, καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης, ἢ οὖς ἀπέκτειναν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρα 'ἐν τῶ πολέμω'.

12 Τότε ελάλησεν Ίησοῦς πρὸς κύριον, ἡ ἡμέρα παρέδωκεν ὁ θεὸς τὸν Αμορραίον ὑπογείριον Ἰσραήλ, 'ἡνίκα συνέτρηψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαών καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ προςωπου νίων Ἰσραήλ', καὶ είπεν Ἰησοῦς. Στήτω ὁ ἡλιος κατὰ Γαβαών, καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών. 13 Καὶ ἔστη ὁ ἡλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, εως ἡμύνατο τὸ εθνος τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς; Καὶ εστη ὁ ἡλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. οὐ προεπορεύετο εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς. 14 Καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ἔσχατον, ῶςτε ἐπακοῦσαι θεὸν 'φωνῆς' ἀνθρώπου, ὅτι κύριος συνεπολέμησε τῷ Ἰσραήλ.

15 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γὰλγαλα. 16 Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὖτοι, καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἐν Μακηδά. 17 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες · Εὖρηνται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίφ τῷ ἐν Μακηδά. 18 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς · Κυλίσατε λίθους μεγάλους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ καταστήσατε ἀνδρας τοῦ φυλάσσειν ἔπ' αὐτούς. 19 'Τμεῖς δὲ μὴ ἐστήκατε καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε αὐτοὺς εἰςελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν παραδέδωκε γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς γεῖρας ἡμῶν.

20 Καὶ εγένετο, ώς κατέπαυσεν Ίησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἔως εἰς τέλος, καὶ οἱ διασωζόμενοι διεσώθησαν ἀπὶ αὐτῶν καὶ εἰςῆλθον εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς, 21 καὶ ἀπεστράφη πᾶς ὁ

פֿטרב: בּבּרָּג מַאֲשָׁר מֵרְגוּ בְּנִי יִשְּׂרָאֵל אַזַּקָה וַיָּאֲשָׁר מְרְגוּ בְּנִי יִשְּׂרָאֵל

אָגִּשׁ פּֿי יִבּוְּנִי יֹלְנֵחֵם לְיִשִּׁנִאֵּלְ: לְפָׁנָּיוּ וְאַׂחַבְּיוּ יִלְנֵחֵם לְיִשִּׁנִאֵּלִ יִּבּיִּנִים בַּינִים דּיִּשְׁמָשָ בַּּחַבֵּי בִּשְּׁמַיִם וֹלְאִ-אָּלְ לְכִּיִא דִּיִּא כֹּעִּבְּי בֹּרִבְּיִלְם נִּיִּי אִּיִּבְיוּ וֹיִנְּים בֹּינִּא וֹיִבְּׁת בֹּבִּי בַּשְּׁמַיִם וֹלְאִ-אָּלְ לְכִּיִא וֹיִבְּׁת בֹּבִּי בַּבְּמֵל אִיּלְוּוּ: וֹיִבְּם בִּשְּׁכְּשִ וֹיִבְּׁת יִלְבֹּרִ יִשְּׁנִאֵלְ יִבְּּלְנוֹן בְּבָּר יִבְּנְּינִי יִשְּׁרָאֵלְ יִבְּּלְנוֹן בְּנִבְּר יִבְּנְּלִוּן בִּבְּר יִשְּׁבְּעִּוּן אֵי

יִהְנָה אֵלְהִיכֵם בָּנִיכֵם: אַל-תִּחְנִּה הָאִלָּהִיכֵם בְּנִיכָם: אַל-תִּחְנִּה הָאִלָּה וְיִבְּילָה בִּמְּלָרָה בְּמְּעָרָה הַמְּלֶכִים הָאִלָּה וַיִּחְבְאִר בִמְּעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה בְּמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה בִּמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה בִּמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה בִּמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה בִמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה בִּמְעָרָה וְאַמֶּט אַל-תִּעְלִים בִּמְעָרָה וְאַמֶּט אַל-תִּעְלִים בִּמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה אַבְּעִים בְּמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה אַבְנִים בְּמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה אַבְּעִים בְּמְעָרָה וְהַפְּלֶיד עְלֵיה אַבְּעִים בְּמִּעְרָה וְהַבְּעָּת מִיּים בִּמְעָרָה וְהַבְּעָּת בִּמְּלָּה וֹיִבְּעָה וְהַבְּעָּת בִּמְּלְרָה וְהַבְּעָּה וְיִבְּבְּעָּה אַלרים בְּעִּרָה וְהַפְּלֶיד עִּעְרָה וְהַבְּעָּת בִּמְּלְרָה וְהַבְּעָה וְהַבְּעָּת בִּמְּלְּה וִיִּים בְּעָבְה וְהַבְּעָּת בִּיִּלְבְים בְּבִּעְרָה וְהַבְּעָּת בִּמְּלְרָה וְבִּיִים בְּאָבְּה וְבִּים בְּאַרָה וְהַבְּעָּת בִּמְּלְרָה בִּיִּים בְּאָבְרה בִּמְּבְּה וְבִּיִם בְּעִבְּה וְהַבְּעָּת בְּבְּיִים בְּאַבְּה וְיִנְּבְּעָם אָּבְיה בְּיִבְּים בְּאָבְרה בִּמְּבְּה וּבְּיִבְּם בְּיִבְּים בְּיִבְּעָר וּבְּיִבְּם אִּיִּבְים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּבְּרָה וְבִּיִים בְּעִיבְּה וְבִייִישְׁבְעִים בְּעָבְרָה וּבְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִישְׁרְב בִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבּים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיּים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיוּבְיּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוּבְּיבּים בְּיִבְּיִים בְּיוּבְיים בְּיוּבְּיִים בְּיִים בְּיוּבְּיבְיבְים

ג אַבֿי בּשִּׁבָּאָר: וֹגָּאָׁבּנְ כֹּלְ-נַצָּׁמָׁם אָלְ-וְנִאָּנִיתִּם אָּלְרַנִּי מִנִּים וֹגָּבִאִּנִּ אָלְ-לְנִיפִּנָם מַצֵּׁנִי לִּנְלְנִיּתֹאִר בֹּבִּינִּמְׁ כ וָגִּינִי, בְּכַנְּנְוּע יִנוּנְאָהַ וּלְדֵּנְי יִמְּנְאֵלְ

פולו קמץ .13.

^{12.} ΛΕΧ: κύριος ο Φ.... * νίῶν. 13. Λ¹Β: ὁ Φεὸς τὸς ἐχθρὸς αὐτῶν (τὸ ἔθνος τ. ἐ. α. Χ) * Οὐχὶ - εὐΦῶς († Λ²ΕΓΧ). 14. Λ¹Β* φωνῆς († Λ²ΕΓΧ). Β: συνεξεπολ. (συνεπολ. ΑΓΧ). 15. Λ¹Β* tot. νε. († Λ²ΕΓΧ). 16. Χ† (p. ἐτοι) τῶν Ἰεβεσαίων. 17. Λ: Ἰτροῦ. 18. Λ¹Β* μεγάλες († Λ²ΕΓΧ). Λ¹Χ: καταστήσετε. ΑΧ† (p. καταστ.) ἐπ' αὐτῶ (ΕΓΧ: ἐπ' αὐτῶς). Λ¹Β* τῶ († Λ²ΕΓΧ). 19. Β* αὐτῶς († ΑΕΓΧ). ΛΒ: παρέδωνε (παραδέδ. Χ). 20. Β† (ε. Ἰαρ.) νίῶς (* ΕΧ; Λ²Κ: οἱ νίοὶ, Λ¹Χ: πάντες οἱ νίοὶ). Λ¹Β* απ' αὐτῶν οἱ καὶ εἰςῆλθ. († Λ²ΕΓΧ). 21. Δ¹: ἐπεστράφη.

^{11.} B.A: v. ben Sagelsteinen. dW.vE: burch bie S.
12. Damais. B: babingab. dW: preis gab. vE: pr. gegeb. hatte. A: überlieferte. B.dW.vE: vor b. Rugen Ifr. dW.vE: S. zu G., ft. stille! (A: bewege bich nicht von ...!)

gen Afeta, baf fie ftarben. Und viel mehr ftarben ihrer von bem Sagel, benn bie Rinber Frael mit bem Schwert erwurgeten.

Da rebete Josua mit bem Berrn bes Tages, ba ber Berr bie Amoriter über= gab vor ben Rinbern Ifrael, und fprach vor gegenwärtigem Ifrael: Sonne, ftebe fille zu Gibeon, und Mond, im Thal 13 Miglon! *Da ftanb bie Sonne und ber Mond ftille, bis daß fich das Bolf an feinen Feinben rachete. Ift bieg nicht ge-

fdrieben im Buch bes Frommen? Alfo ftanb bie Sonne mitten am himmel, unb verzog unterzugeben, beinabe einen gangen 14 Tag; "und war fein Tag biefem gleich,

weber guvor noch barnach, ba ber Berr ber Stimme eines Mannes gehorchte; benn ber Bert ftritt für Ifrael.

Josua aber gog wieber ins Lager gen Gilgal, und bas gange Ifrael mit ihm.

16 -Mber biefe fünf Ronige waren gefloben und hatten fich verftedt in bie Goble gu

17 Mateba. *Da ward Jofua angefagt: Bir baben die funf Ronige gefunden, verborgen

18 in ber Gohle ju Mateba. *Jofua fprach: So malget große Steine vor bas Loch ber Boble, und bestellet Manner bavor, bie

19 ihrer buten. *3br aber ftebet nicht ftille. fonbern jaget euren Feinben nach und folaget ihre Ginterften, und lagt fle nicht in ihre Stabte tommen, benn ber Berr, euer Bott, bat fie in eure Banbe gegeben.

Und da Josua und die Kinder Ifrael vollendet hatten biefe fehr große Schlacht an ihnen, und fie gar geschlagen: mas überblieb von ihnen, bas fam in bie feften 21 Stabte. * Alfo fam alles Bolt wieber ins Sir.44,6. coelo usque ad Azeca, et mortui (32,18. sunt multo plures lapidibus grandinis, quam quos gladio percusserant filii Israel.

Tunc locutus est Josue Domino, 12 in die qua tradidit Amorrhaeum in conspectu filiorum Israel, dixitque coram eis: Sol contra Gabaon ne 21,24. movearis, et luna contra vallem Aja-Sir.46,5. lon! *Steteruntque sol et luna, 13 Hab. 3,11 donec ulcisceretur se gens de inimi-(Sir. 48,46 cia suis Nonne scrintum est hoc in es, vo. cis suis. Nonne scriptum est hoc in 286. Cls sais. Roune scriptum est not in 280.11;8 libro justorum? Stelit itaque sol in (Nm. medio coeli, et non festinavit occumbere spatio unius diei. *Non fuit 14 antea nec postea tam longa dies, Jac. 5, 16. obediente Domino voci hominis et *.42.(Ex.pugnante pro Israel.

Reversusque est Josue cum omni 15 v.7.9,6. Israel in castra Galgalae. *Fugerant 16 (Es.2,10. enim quinque reges et se absconderant in spelunca urbis Maceda. *Nunciatumque est Josue, quod in-17 v.s. venti essent quinque reges latentes in spelunca urbis Maceda. praecepit sociis et ait: Volvite saxa ingentia ad os speluncae, et ponite viros industrios, qui clausos custodiant; "vos autem nolite stare, sed 19 Dt. 25,18. persequimini hostes et extremos quosque fugientium caedite, nec dimittatis eos urbium suarum intrare prae-

> manus vestras. Caesis ergo adversariis plaga magna 20 et usque ad internecionem pene consumptis hi, qui Israel effugere potuerunt, ingressi sunt civitates munitas.

*Reversusque est omnis exercitus ad 21

sidia, quos tradidit Dominus Deus in

17. Al. * urbis.

13. g. gille bie S., u. b. DR. hielt ein. B.dW.vE: blieb fteben. B: bes Rechtschaffenen. dW: ber Reb: lichen. A: Gerechten. B.dW.vE.A: eilete (fich) nicht. dW.vE: vollen T.

14. dW.vE: horte auf bie St. e. Denfchen. A: ber

... Gehör gab. 16. dW.vE: Unb (es) flohen.

17. Die 5 R. find gef. vE: Man hat gef. 18. dW. vE: bie Deffunng. A: ben Gingang. dW.vE: ftellet Ceute ... fie ju bewachen. B: vermahren.

19. Sand. dW.vE: bleibet n. fteben. A: vermeis let n. dW: Rachhut. vE: Rachtrab.

20. B: fie vollends gefchlagen b. mit e. febr gr. Schlag, bis bag f. alle waren. dW: ihre f. gr. Ries berlage geenbigt, bis f. a. umgefommen maren. B: u. bie Uebrigen fo v. ihnen übrig gebl. ... bineingefoms men waren. dW: es entrannen aber Etiliche v. ihnen u. famen. vE: fo bag Ginige ...

21. B: Da fehrte ... wieber um.

X.

λαός είς την παρεμβολήν πρός Ίησουν είς Μακηδά ύγιεις, 'καί' ούκ έγρυξε των υίων Ισραήλ ούδεις τη γλώσση αύτου. 22 Καί είπεν 'Ιησούς 'Ανοίξατε τὸ σπήλαιον καὶ έξαγάγετε πρός με τους πέντε βασιλείς τούτους έχ τοῦ σπηλαίου. 23 Καὶ εξηγάγοσαν τους πέντε βασιλείς έχ του σπηλαίου, τον βασιλέα Ίερουσαλήμ και τον βασιλέα Χεβρών και τον βασιλέα Γεριμούθ και τον βασιλέα Λαγίς και τον βασιλέα 'Οδολλάμ. 21 Καὶ έπεὶ έξήγαγον αὐτοὺς πρός Ίησουν, καὶ συνεκάλεσεν Ίησους πάντα Ισραήλ και είπε πρός τους άρχηγους των ανδρών του πολέμου τους συμπορευομένους αύτῷ, λέγων αὐτοίς. Προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τούς πόδας ύμων έπι τούς τραγήλους αὐτῶν. Καὶ προςελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. 25 Καὶ είπεν Ίησοῦς πρὸς αὐτούς. Μη φοβηθήτε αὐτούς μηδε δειλιάσητε, άνδρίζεσθε καὶ ίσγύετε. ότι ούτω ποιήσει χύριος πάσι τοϊς έχθροϊς ύμωτ, ους ύμεις καταπολεμείτε αὐτούς. 26 Καί άπέκτεινεν αύτους Ίησους και έκρεμασεν αυτούς επί πέντε ξύλων, καὶ ήσαν κρεμάμενοι έπὶ τῶν ξύλων έως ἐσπέρας. 27 Καὶ ἐγενήθη πρὸς ήλίου δυσμάς, καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς καὶ καθείλον αύτους ἀπὸ τῶν ξύλων, καὶ ε̃ρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον, εἰς ο̈ κατεφύγοσαν έχει, και έπεχύλισαν λίθους μεγάλους επί τὸ σπήλαιον εως τῆς σήμερον ήμέρας.

28 Καὶ την Μακηδά ελάβοσαν έν τῆ ημέρα έκείνη, καὶ ἐφόνευσαν αὐτήν ἐν στόματι ξίφους, και εξωλόθρευσαν αύτην και παν έμπνεον δ ην έν αύτη, καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς έν αυτή 'διασεσωσμένος καὶ διαπεφευγώς' καὶ έποίησαν τῷ βασιλεῖ Μαχηδά, ον τρόπον ἐποίη-29 Kai annler σαν τῷ βασιλεῖ Ίεριχώ. 'Ιησούς καὶ πᾶς Ίσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Μακηδά είς Δεβνά, καὶ ἐπολιόρκει Δεβνά. 30 Καὶ παρέδωκεν αὐτην κύριος εν γειρί Ίσραήλ, 'καί

הַמַּחַנֵה אַל־יִהוֹשָׁעַ מַקַּדָה בִּשְׁלוֹם לא־חַלַץ לָבָנֵי יִשֹּׁרָאֵל לָאֵישׁ אֶת־ 22 לְשׁׁלְוֹּ: וַיָּאָמֶר יְהוֹשְׁׁעַ פִּתְחֻוּ אֶת־פֵּי הַמְעַרֶה וְהוֹצֵיאוּ אֵלֵי אַת־חַמְשָׁת 23 הַמְּלֶכֵים הָאֵלֶה מִן־הַמְּעַרֵה: וַיִּצְשׁוּ בָן רַיּוֹצַיאוּ אַלִיוּ אַת־חַמֵשָׁת הַפְּלַכֵים האַלָּה מִרהַמִּעָרָה אַת ימֵלֶךְ יְרְוּשָׁלֵם חברוו את־מַלֶּה אַ אָת־מֶלֶה לָכֶישׁ אָת־מֵלֶה שָּגְלוֹן: וַיִהִי פָהָוֹצִיאָם אָת־הַמָּלֶכִים הָאָלֵה אָל־ יהושע ויקרא יהושע אל־כּל־איש אַל־קַבִּינִי הַמָּלְחָמָה הָהֶלְכְוּא אִמֹּוֹ קִרְבוּ מֻשׁימוּ עַל־צַוּארֵי האַלָּה וַיִּקְרָבֹוּ וַיִּשִּׁימוּ אָת־דַגְּלֵיהֶם פתעל־בַּוְארֵיהֶם: וַיְּאֹמֶר אֲלֵיהֶםׁ יְהוֹשְׁעַ יתַּירָאָר רָאַל־תַּחַתּר חָזָקר רָאַנְצֹר פַּי כָּכָה וַצַשָּׁה יָהוָה לִכָּל־אִיבֵיכָם 26 אַמָּר אָתָם נָלְחָמֵים אוֹתָם: וַיַּבָּם 26 יָהוֹשָׁעַ אָחֲרֵי־כֵּוֹ וַיִּמִיתֵּם וַיִּתְלֵּם עַל חַמְשַׁה עַצֵּים וַיַּהָיִוּ תְּלְוּיִם 27 הַעָּצֵים עַד־הָעַרֶב: וַיִּהִי לְעֵת ּ בִּוֹא הַשַּׁמָשׁ צָּוָה יְהוֹשָׁעַ וַיְּרִידוּם מֵעַל הַנֶצִים הַשָּׁלִיכָם אֵל־הַמִּעָרַה אַשֵּׁר ַנַתְבָּאוּ־שָׁם וַיַּשָּׁמוּ אָבַנֵים וַּדְלוֹת עַל־

פּי הַמְּעַרָה עַד־עַבָּם הַיִּוֹם הַוֵּה: יהושע ביום לַכַּד ווַפַּהַ לִפִּי־חָרֶבַ וָאַת־מַלְפַהּ הַחָרָם אוֹתָם וָאָת־כָּל־הַנַּכָּשׁ אַשֵּׁר־ בַּה לָא הָשָׁאִיר שַׂרֵיד רַיַּעַשׁ לְמֵּלֶךְ יַהוֹשָׁעַ לִבְנַה וַיִּלַחֵם עִם־ ל וַיָּתֵּן יָהוָה בַּם־אוֹתָה בִּיַד יִשִּׂרַאֵּלֹ

^{21.} A B eis τ. παρεμβ. († A EFX). A EX: ύγιὴς. AB: ἐδεὶς τ. νίον Ἰσρ. (inv. ord. FX). 22. A: ἐξενέγκατε. Α¹Β* πρός με († Α²FX). 23. ΑΕΓΧ† (p. βασιλεῖς) τότες. 24. ΑΒ* εἰπε πρὸς († Χ)... ἐναρχομένες (ἀρχ. τ. ἀνδρ. Χ). Α† (p. πολ.) καὶ. ΑΧ: Προςπορ. 25. ΑΓΧ: πρὸς πὐτ. Ἰσρ. 26. Α²ΓΧ† (p. Ἰησ.) μετὰ τἔτο καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸς. 27. Β*(alt.) xai († AEFX). AEX: κατέφυγον. A B* μεγάλες († A EFX). 28. A* FX: Γλαβέν Ιησές... έφονευσεν. B* αὐτήν καί († EX; AFX: αὐτές καί). 30. B: εἰς χειρας (ἐν χειρὶ ΑΕΓΧ).

Die fünf Ronige aus ber Boble.

Lager zu Josua gen Mateba mit Friebe, und burfte niemand vor ben Rindern Ifrael 22 feine Bunge regen. *Jofua aber fprach: Macht auf bas Loch ber Goble, und bringet 23 bervor bie funf Ronige zu mir. *Gie tha= ten alfo, und brachten bie funf Ronige gu ibm aus ber Boble, ben Ronig ju Berufalem, ben Ronig ju Bebron, ben Ronig gu Sarmuth, ben Ronig gu Lachis, ben 24 Ronig zu Eglon. *Da aber die funf Ronige ju ihm berausgebracht maren, rief Josua bem gangen Ifrael und sprach ju ben Oberften bes Rriegsvolfs, Die mit ibm gogen: Rommt bergu und tretet biefen Ronigen mit Fugen auf Die Balfe! Und fie tamen bergu und traten mit Fugen 25 auf ihre Balfe. "Und Jojua iprach ju ihnen: Furchtet euch nicht und erschreckt nicht, feib getroft und unverzagt, benn alfo wird ber Berr allen euren Feinden 26 thun, wiber bie ihr ftreitet. *Und 30= fua folug fie barnach und tobtete fie, und bing fie an funf Baume, und fie bingen an ben Baumen bis gum Abend. 27 *Da aber bie Sonne war untergegangen, gebot er, bag man fle von ben Baumen nahme und murfe fle in die Boble, barin fle fich vertrochen hatten, und legten große Steine vor ber Boble Loch. Die find noch ba auf biefen Tag.

28 Deffelben Tages gewann Josua auch Makeba, und schlug sie mit ber Schärfe bes Schwerts, bazu ihren König, und verbannete sie und alle Seelen, die darinnen waren, und ließ niemand überbleiben, und that dem Könige zu Makeda, wie er dem 29 Könige zu Jericho gethan hatte. *Da zog Josua und bas ganze Ifrael mit ihm von Makeda gen Libna und stritt wider 30 sie. *Und ber Herr gab dieselbige auch

24. A.A: bas gange Ifrael. 26. U.L: auf funf Baume ... bis gu Abenb.

Josue in Maceda, ubi tunc erant castra, sani et integro numero; nullus-(Ex.11.7. que contra filios Israel mutire ausus est. *Praecepitque Josue, dicens: 22 Aperite os speluncae et producite ad me quinque reges, qui in ea latitant. *Feceruntque ministri, ut sibi suerat 23 imperatum, et eduxerunt ad eum quinque reges de spelunca, regem Jerusalem, regem Hebron, regem Jerimoth, regem Lachis, regem Eglon. *Cumque educti essent ad eum, vo- 24 cavit omnes viros Israel et ait ad principes exercitus, qui secum erant: Bar. 4, 25. Ite et ponite pedes super colla regum Pa. 110, 1. istorum! Qui cum perrexissent et subjectorum colla pedibus calcarent, *rursum ait ad eos: Nolite timere 25 nec paveatis, confortamini et estote robusti! sic enim faciet Dominus cunctis hostibus vestris, adversum quos dimicatis. *Percussitque Josue 26 De.7,94. et interfecit eos atque suspendit super quinque stipites, fueruntque suspensi usque ad vesperum. *Cumque oc- 27 B,29. cumberet sol, praecepit sociis, ut deponerent eos de patibulis. Qui depositos projecerunt in speluncam, in qua latuerant, et posuerunt super os ejus saxa ingentia, quae permanent usque in praesens. Eodem quoque die Macedam cepit 28 v. 10.16e. Josue, et percussit eam in ore gladii regemque illius interfecit et omnes

regemque illius interfecit et omnes habitatores ejus; non dimisit in ea saltem parvas reliquias. Pecitque v.1.6,142. regi Maceda, sicut fecerat regi Jericho. Transivit autem cum 29

12,15. omni Israel de Maceda in Lebna et

15,42. 21,13. pugnabat contra eam. Quam tra-30 28,5,32. didit Dominus cum rege suo in ma-

^{21.} dW.vE: gludlich jurud. A: unverfehrt u. volls jablig? dW: es fpiste gegen ... N. f. 3. vE: N. fp. ..., gegen Reinen. A: wagte zu muchfen! (B: hatte f. 3. wiber Jemand von ... gereget?)

^{22.} Diefe 5 R. dW: Thut bie Deffnung ... auf. vE.A: Deffnet b. Gingang.

^{22.} S: adducite.

^{23.} Al.: adduxerunt.

^{24.} S: adducti.

^{24.} diefe R. ... mit ben &. B.dW.vE.A: (ftellet) fest eure &. auf bie &. biefer R.

^{25. (}Die Rap. 1,6.) dW: mit all. e. g. A: an. vE: ftreiten werbet.

^{27.} unterging. B.d W vE: verftedt.

^{28.} dW.vE.A: nahni .. ein. B.dW: verb. feinen (ihren) R., fie n. ale @

ελαβον αὐτὴν' καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν ἐμπνέον ὁ ἦν ἐν αὐτῆ, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῆ οὐ ἀὶ ἐπατερευγώς' καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὅν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὅν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱεριχώ.

3¹ Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἱσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Λεβνὰ εἰς Λαχίς, καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν.

3² Καὶ παρέδωκε κύριος τὴν Λαχὶς εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραήλ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῆ ἡμέρι τῆ δευτέρη, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, 'καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν ὁν τρόπον ἐποίησαν τὴν

Δεβνά.

³³ Τότε ἀνέβη Ώρὰμ βασιλεὺς Γάζερ βοηθήσαι τη Λαγίς καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ιησούς 'έν στόματι ζίφους', αύτον καὶ τον λαόν αύτου, έως του μή καταλειφθήναι αύτων σεσωσμένον 'καλ διαπεφευγότα'. 34 Kal απηλθεν Ίησους και πας Ίσραηλ μετ' αυτου έκ Δαγίς είς 'Οδολλάμ, και περιεκάθισεν αυτην και έξεπολιόρκησεν αυτήν. 35 Και παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ', καὶ έλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἐφόνευσεν αύτην έν στόματι ξίφους, και παν έμπνέον έν αὐτη έν τη ήμέρα έκείνη έφόνευσαν, δν ^{36}K al ἀπῆλθεν τρόπον έποίησαν τῆ Λαχίς. Ίησους και πας Ισραήλ μετ' αύτου είς Χεβρών, καὶ περιεκάθισεν αὐτήν 37 καὶ έλαβεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι Είφους καὶ παν τὸ έμπνέον έν αύτη. Ούχ ήν διασεσωσμένος · ον τρόπον έποίησαν την Οδολλάμ, έξωλό-38 Kαὶ θρευσαν αύτην και όσα ήν έν αυτή. απέστρεψεν Ίησοῦς καὶ πᾶς Ίσραὴλ μετ' αὐτοῦ είς Δαβίο, καὶ περικαθίσαντες αὐτὴν ³⁹ έλαβον αύτην καὶ τὸν βασιλέα αὐτης καὶ πάσας τὰς κώμας αὐτῆς. Καὶ ἐπάταξεν αὐτην εν στόματι ξίφους, και έξωλόθρευσαν αὐτην και παν έμπνέον έν αύτη, και ού κατέλιπον ούδενα διασεσωσμένον. Ον τρόπον εποίησαν τη Χεβρών καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὐτως ἐποίησαν τη Δαβίο καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς.

לקרנה: בּפָּפָּׁשׁ אַּשָּׁר-בִּׁשׁ פָּלָל אַׁשָּׁר-בֹּשָׁה לְּכִישׁ בַּיֹּב לְפִּי-חָרֶב וְאָתּ-בְּּשׁ גַּלְּכִישׁ בַּיֹּב וְשִׁרָאֵל וַיִּלְּכָּרָשׁ בַּיִּוֹם גַּלְּכֵּישׁ בַּיִּב וִשְׁלְּשָׁר בְּשִׁי לְפִּילְפְּׁה בָּעִּר וְיִשְׁלֵּל וְיִנְּהְ עָּבְּיוֹם גַּלְּכֵּישׁ בְּיִב וְיִבְּשָׁר לְפִּי בְּאָשִׁר עְשֵׁה וְיַבְּוֹ שִׁרָּעִד וַיִּבְּשִׁי לְפִּלְּכְּה לְפִיה וְיִבְּשׁׁה וְיַבְּוֹ שְׁרָיד וַיִּבְּשׁׁי לְפִּהְ לְפִּיה וְיִבְּיִם וְשִׁב וְנְבָּלִר בְּשִׁר בְּשִׁה וְיִבְּשׁׁה וְיִבְּשִׁה בְּשִׁה בְּשִׁה וְבִּיּה בְּיִבּים וְּשִׁר בְּשִׁה בְּיִבּים וְּשִׁר בְּשֵּׁה וְבִּבְּים בְּשִׁה וְבִּבְּים וְּשִׁב וְנְבָּלִי וְשָּׁתַבְּלְבָּה וַיִּבְּשׁי וְשִׁבְּים וְבִּבְּים וְבִּיבְּים וְבִּים בְּשִׁה וְבִּים וּבְּים וְיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים וּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּים וּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וּבְּבִּים וְבִּבְּים וּבְּבִּים וְבִּבְּים וּבְּבִּים וְבִּבְּים בְּבִּים וְבִּבְּים וּבְּבִּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וּבְּבִּים בְּבִּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּים וְבִּבְּבִּים וְבִּבְּבִּים וְבִּבְּים בְּבִּבּים וְבִּבְּים וְבִּבְּבִּים וְבִּבְּבִּים וְבִּבְּים בְּבִּבּים וְבִּבְּים וּיִבְּבִּים וּבְּבִּים וְּבִּבְּבִּים וְבִּים וְבִּבְּים וְבִּים וְבִּבְּים וְבִּים וְבִּים וְבִּים וְבִּבּים וְבִּים בְּבִּים וְּבִּים בְּבִּים וְבִּים בְּבִּים וְבִּים בְּבִּים וְבִים וְבִּים בְּבִּים וְבִּים בְּבִּים וְבִּים בְּבִּים וְבִּים וְבִּים וְּבִּים בְּבִּים וְבִּים וְבִּים בְּבְּיִים בְּבָּים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבָּבְּהְיִים וְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּיִּים וְּבְּיִים בְּבְּיִּים בּיִּים בְּבָּיים בְּבָּיוֹים בּיִּים בּיִים בּיִּים בּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בּיִים בּבְּיִים בְּבְּבְּבִּים בְּבְּיִים בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְיהִים בְּבְּבְּבְּיִים בְּבְּבְיהִים בְּבְּבְּיה בּבְּבְיהְים בְּבְּיוֹם בְּבְּבְיה בְּבְּיִים בְּבְּבְּבְּיה בְּבְּיוֹי

לְטַבְּׁרָנִוּ פֿרֹבִּׁשִׁ לְלִבֹּנִׁנִי נִּלְמַלְכָּׁשִּׁ: לְטַבִּרָנִוּ פֿרֹבֹּשִׁׁנִי נִּלְבַּנִּנִי נִּלְמַלְכָּשִּׁי לְטַבִּרָנִוּ פֿרֹבֹּשִׁׁנִי נִּלְבֹּנִי נִּלְּמַלְכָּשִׁ בְּשֵּבְּבִּי נִאָּעִבּּלְבֹּבָּנִי נִּבְּנִי נִּלְּבָּנִי נִּלְּבָּנִי נִּלְמַבְּנִּשְׁ 30 נְּבָּלְנִי נִאָּמִר בֹּשְׁ לְּבִּנִי נִינְּלְנִּי נִינִּלְנִי נִּינִּלְנִי נִינִּלְנִי נִינִּלְנִי נִינִּלְנִי נִּינִי נִינִּלְנִי נִינִּלְנִי נִינִּלְנִי נִינִּלְנִי נִינִּ נְּבְּנִי נִינִּלְנִי נִּיּ נִינִּלְנִי נִּי נִּבְּנִי נִינִּלְנִי נִי נִנְּלְנִי נִי נִנְּלְנִי נִי נִנְּלְנִי נִּי נִנְּעִּי נִנְיוֹ נִינִּלְנִי נִּי נִנְּעִּי נִּינִּלְנִי נִינִּלְנִי נִּינִי נִנִּלְּיִי נִּי נִּעְּנִי נִּינִּ נְּעִּי נִּעְּיִי נִּעְּיִי נִּעְּיי נִינִּלְּיִי נִּי נִנְּעִּיי נִּבְּייִ נִּעִּי נִּעְּיי נִּעְּייִ נִּעְיי נִּעְּיִי נִּעְּיִי נִּעְּיִי נִּעְּיִי נִּעְּיי נִינְּעִיי נִּעְּיִי נִּעְּיִי נִּעְּיִי נִּעְּיִּבְּיי נִינְּעִּיי נִּינְּעִי נִּבְּיִּעִּי נִּיְּעִּיי נִּעְּיִי נִּעְּיי נִּעְּיִי נִּעְּיִי נִּיְּעִיי נִּיְּעִיי נִּעְּיִי נִּעְּיי נִייִּעְיִי נִּעְּיִי נִּעְּיִי נִּיְּבִּי נִּעְּיִי נִּיְּעִּי נִּבְּנִי נִּיְּיִי נִּיְּעִּיְ נִּיְּעִּי נִינְּעִי נִּיְּעִּי נִינִּיְּעִייִּי נִּיְּעִייִּי נִּיְּעִּיְ נִּיְּעִי נִּיְּעִּיִּי נִּיְּעִּייִ נִּיְּעִּייִּי נְיִּעְּיִי נִּיְּעִּייִי נְּעִּייִּעְּיִּי נִּיְּעִּיְּעִּיי נִּיְּעִּייְ נִּעְּעִּיְּעִייִּי נְּייִּעְּיִּי נִּיְּעִּייִּעְּיִּי נִּיְּעִּייִּי נְּעִּיִּייִּעְּייִּיְיִּייִּעְּיִּיְּעִּייִּי נְנִּעְּעִּייִּעְּעִייִּי נְיִּעְיִּעְיִּעְּיִּיְיְיִּעְּיִּיְיִּעְּיִּיְּעִּיְּעִייִּיְיְּעִּייִיְיִּיוּ נִּיְּעְייִייְּייְיְּעִּיְיִּיְּעְּיִייְייִּעְיִּייְיִּייְיִּעְיִּייְייִּייְיְּעִּייְיִּיּייְיְּעִּייִייְיְּעִּיְיִייְּעְיִייְיִּעְּיִייְיְיְיִּייְיִייִּעְיְיִּייִּייְיְּיִייְיִּייְיְּייִייְּעְּיִּייִּייְיְּעִּייִייְּעְּיִייִּעְיְּיִּייִייְּיִּיּייייִּייְּיִּייִייְּייְיְּייִּייְיְּיִייְּייִּיּייְיְיִּיּייְּייִּייְיְּייִּייְּייִּיּיְיִּייְיְּיְיִּייְיְּייִייְיְּייִּייְיִּיְּי

τα τὰ ἐμπνέοντα (AB† ὅσα ἦν, * X). ΑΧ: τῇ τδδ. 38. Α¹Β* μετ' αὐτὲ († Α²ΕΓΧ). ΑΕΧ (eti. 39): Δα-βείρ. 39. Β* πάσας († ΓΧ; ΑΕ: τὰς πάσας κώμ.).

^{30.} AX: δλαβεν. A¹B* δ ην († FX; A²X: δ sine ην). B* ἐδὲ εἰς († AFX). AEFX (bis): ἐποίησεν. 31. Α¹ΕΧ: περιεκάθισαν. 32. ΑΕΓΧ: ἐφόνευσεν... ἐξωλέθρευσεν... ἐποίησεν τῆ Λ. 33. Β: Ἐλὰμ (Ὠρ. ΕΧ; ΑΧ: Λίλαμ). ΑΒ: βοηθήσων (-ῆσαι FX)... * (alt.) αὐτὸν († X). ΑΕΧ (pro αὐτῶν): αὐτῷ. 34. ΑΧ: ἐπολιόρκει. 35. Α¹Β* (alt.) ἐν τῆ ημ. ἐκ. († Α²FX). 36. ΑΕΓΧ: περιεκάθισαν. 37. Α¹Β* ἐλαβεν αὐτην καὶ († X; Α²FX: κατελάβοντο αὐτ.κ.). ΑΕΓΧ: πάν-

X.

in die hand Ifraels, mit ihrem Könige, und er schlug fie mit der Schärfe des Schwerts, und alle Seelen, die darinnen waren, und ließ niemand darinnen überbleiben, und that ihrem Könige, wie er dem 31 Könige zu Jericho gethan hatte. *Darnach zog Josua und das ganze Ifrael mit ihm von Libna gen Lachis, und belegten 32 und bestritten fie. *Und der Herr gab Lachis auch in die Hände Ifraels, daß sie des andern Tages gewannen, und schlugen fie mit der Schärfe des Schwerts, und alle Seelen, die darinnen waren, allerbinge, wie er Libna gethan hatte.

Bu berfelbigen Beit jog horam, ber Ronig gu Gefer, binauf, Lachis gu belfen, aber Jofua folug ibn mit alle feinem Bolt, bis bag niemand barinnen über-34 blieb. "Und Josua zog von Lachis fammt bem gangen Ifrael gen Eglon, unb 35 belegte und beftritt fie, "und gewann fie beffelbigen Tages, und schlug fie mit ber Schärfe bes Schwerts, und verbannete alle Seelen, bie barinnen maren, beffelben Iages, allerbinge, wie er Lachis gethan "Darnach zog Josua hinauf 36 batte. fammt bem gangen Ifrael, von Eglon gen 37 Sebron, und bestritt fle, "und gewann fie, und folug fie mit ber Scharfe bes Schwerts, und ihren Ronig mit allen ihren Stabten, und alle Geelen, die barinnen maren, und ließ niemand überbleiben, allerbinge, wie er Eglon gethan hatte, und verbannete fie und alle Seelen, bie bas *Da fehrete Josua 38 rinnen maren. wieber um fammt bem gangen Ifrael gen 39 Debir, und beftritt fie, "und gewann fie

so Debir, und bestritt fie, *und gewann fie fammt ihrem Könige, und alle ihre Städte, und schützen sie mit der Schärfe des Schwerts, und verbanneten alle Seelen, die darinnen waren, und ließ niemand überbleiben. Wie er hebron gethan hatte, so that er auch Debir und ihrem Könige, und wie er Libna und ihrem Könige gethan hatte.

31. 34. A.A: belagerten ... belagerte.

ΑΡΧ: ἐπάταζαν. ΑΧ: κατίλειπον (Β† αὐτῆ, *ΑΕΓΧ). ΑΡΧ* (pr.) κ. τῷ βαφ. αὐτῆς. ΛΕΓΧ† (in f.) καθάπερ ἐποίησαν τῷ Λεβνῷ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς.

nus Israel, percusseruntque urbem in ore gladii et omnes habitatores ejus; non dimiserunt in ea ullas reliquias, feceruntque regi Lebna, sicut v.28.1. fecerant regi Jericho. De Lebna 31 15.30. transivit in Lachis cum omni Israel, 226. 11.10. et exercitu per gyrum disposito op-18.11.13. pugnabat eam. Tradiditque Domi-32 Jer. 34.7. pugnabat eam. Tradiditque Domi-32 nus Lachis in manus Israel, et cepit eam die altero atque percussit in ore gladii, omnemque animam quae fuerat v.20. in ea, sicut fecerat Lebna.

Eo tempore ascendit Horam rex 83

12,12,
14,3,10. Gazer, ut auxiliaretur Lachis; quem
21,21,
182,9,14. percussit Josue cum omni populo ejus
186.7,45.

usque ad internecionem. *Trans-34

dedit *atque expugnavit eam eadem 35 die, percussitque in ore gladii omnes animas, quae erant in ea, juxta omnia v.22. quae fecerat Lachis. *Ascendit 36

quoque cum omni Israel de Eglon in quoque cum omni Israel de Eglon in 25m.2,1. Hebron et pugnavit contra eam; 115.5,6.5 cepit eam et percussit in ore gladii, 37 regem quoque ejus et omnia oppida regionis illius universasque animas, quae in ea fuerant commoratae; non reliquit in ea ullas reliquias: sicut v.35. fecerat Eglon, sic fecit et Hebron,

mens gladio. *Inde reversus in 38

15,15.45. Dabir *cepit eam atque vastavit; 39

14,1,15. Ca.6,58. regem quoque ejus atque omnia per

circuitum oppida percussit in ore

gladii; non dimisit in ea ullas re-

cuncta, quae in ea reperit, consu-

v.37. liquias: sicut fecerat Hebron et v.30. Lebna et regibus earum, sic fecit Dabir et regi illius.

31. belagerten. dW: lagerte fich wiber fie. vE: vor

32. dW.vE: am zweiten E. B: nach allem wie. dW.vE: gang fo wie.

33, Riem. pon ihm.

40 Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ὀρεινῆς καὶ τὴν Νάγεβ καὶ τὴν πεδινὴν καὶ τὴν Ασηδώθ καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς καὶ οὐ κατέλιπον αὐτῶν διασεσωσμένον, καὶ πᾶν ἔμπνέον ζωῆς ἔξωλόθρευσεν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 41 Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἀπὸ Κάδης Βαρνῆ καὶ ἔως Γάζης, πᾶσαν τὴν γῆν Γοσὸμ ἔως τῆς Γαβαών. 42 Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς τούτους καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς εἰςάπαξ, ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ συνεπολέμει τῷ Ἰσραήλ. 43 Καὶ

άνέστρεψεν Ίησοῦς είς Γάλγαλα. ${}^{m{\iota}} m{\Omega}_{m{\varsigma}}$ δὲ ήχουσεν Ἰαβὶν βασιλεὺς Ἀσώρ, απέστειλε πρός Ιωβάβ βασιλέα Μαδών καὶ πρός βασιλέα Σομερών καὶ πρός βασιλέα Αγασὰφ 2 καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδώνα την μεγάλην, είς την όρεινην και είς την "Αραβα, απέναντι Χενερώθ, καὶ είς τὸ πεδίον καὶ εἰς Ναφεδδώς, 3 καὶ εἰς τοὺς παραλίους Χαναναίους άπο άνατολών, και είς τους παραλίους 'Αμοβοαίους και τους Χετταίους και Φερεζαίους και Ίεβουσαίους τούς έν τῷ όρει καὶ τοὺς Εὐαίους καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν Αερμών είς γην Μασσηφά. 4 Καὶ έξηλθον αὐτοί καὶ οί βασιλείς αὐτῶν μετ' αὐτῶν, ώςπερ ή ἄμμος ή έπι το γείλος της θαλάσσης τῷ πλήθει, καὶ ίπποι καὶ ἄρματα πολλὰ σφόδρα. συνέβαλον πάντες οἱ βασιλείς ούτοι καὶ παρεγένοντο καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐπὶ τοῦ ῦδατος Μερώμ, πολεμῆσαι τὸν Ἰσραήλ. 6Καὶ είπε κύριος πρὸς Ίησοῦν Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, ὅτι αὖριον τὴν ὥραν ταύτην έγω παραδίδωμι τετρωμένους αυτούς έναντίον υίων Ίσραήλ τους ιππους αὐτων νευροκοπήσεις, καὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν κατακαύσεις πυρί.

Τ Καὶ ἡλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦς ἐπὶ τὸ ὕδωρ $\overline{}$ 40. AB* (a. è) καὶ († X). Β: σεσωσμ. (διασεσ. AEX). 41. Β* Καὶ - Ἰησ. († X: AEFX: Κ. ἀπέκτεινεν αὐτὸς Ἰησῶς). AB* (εq.) καὶ († X). Β* γῆν († AEFX). 42. Β: αὐτῶν (τέτες Α²ΕΓΧ). ... ἐπάτεξεν (δλαβεν ΑΕΓΧ). 43. Α¹Β* tot. νε. († Α²ΓΧ). -- 1. Β: Ἰαβὶς (-ἰν ΓΧ; Α: -εἰς) ... Μαρών ... Συμοών (-δῶν ... Σομερῶν ΑΕΧ) ... λζιφ (λχασάφ?). 2. Β* (pr.) τὸς ετ (tert.) τὴν († ΑΓΧ). Β: Κενερῶθ ... Φενναεδδώρ. 3. Β: Μασσύμα (Μασσηφά ΕΓΧ, ΑΧ: -άθ). 4. Β* ἡ ἐπὶ τὸ χ. († ΕΓΧ; ΑΧ: ἡ παρὰ τὸ χ.). 5. ΑΒ: συτῆλθον (συνέβαλον ΓΧ). Β: αὐτοὶ (ἔτοι ΑΕΓΧ) ... ἐπὶ τὸ αὐτό κ. παρενέβ. (inv. ord. iid.) ... Μαρών (Μερώμ ΓΧ). 6. Β: ταὐτ. τ. ἄρ. (τ. ἄρ. τ. ΑΓΧ). Α¹Β: τετροπωμένες (τετρωμ. Α²ΕΓΧ). Β: τὲ Ἰαρ. (νίῶν Ἰ. ΑΓΧ). Α²Β: ἐν πυρί (* ἐν Α¹ΓΧ). Τ. Δ¹Β* μετ' αὐτᾶ.

יוּבּבה יְהוּשָׁבַ אֶת־בְּלּ־הְאָּרֶץ הָהְּרֹּ יְהַבָּבׁב יְהִשְּׁפֵלָה יְהְאֲשׁדֹּוֹת וְאֵתֹ בְּלֹ־ הַבְּשְׁמָהֹ הַחֲלִים כְּאִ הִשְׁאִיר שְׁרִיד יְאָת בְּלֹּ הַבְּשְׁמָהֹ הַחֲלִים כְּאֲשֵׁר צִּיְּה יְהוֹה אַלְהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּבְּם יְהוֹשְׁעַ מִקְּדֵשׁ גּּלְהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּבְּם יְהוֹשְׁעַ מִּקְדֵשׁ בְּרָבַעַ וְעַד־בָּיְהוֹ וְאֵת בְּל־הַמְּלְכִים הָאֵבֶּה נְאָת־אַרְצָּם לְכֵד יְהוֹשְׁעַ פַּעַם אָחֶת בּי יִהוְהֹ אֶלֹתֵי יִשְׂרָאֵל נִלְחֶם בּלִּישְׂרָאֵל: וַיְּשָׁב יְהוֹשְׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל בּמֹּוֹ אַל־הִמּחנה הַבּלֹבּלה:

מִּלִים הַּאֵלֵׁה וְאָת־מַּרְפְּבְׁתֵּיחֶם מִּפְנִיתָּם פָּנִי מְלְיִה לִפְנֵי יִשְּׂרָאֵל מִפְּנִיתָּם פַּי מְלְיִה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל תַּפְנִיתָם פַּי מְלְיִה פְּעַת הַזִּאָת אֵנִּיִּי תַּפְּנִיתָם פַּי מְלְיִה פְּעַת הַזִּאָת אֵנִּיִּי תַּפְּנִים הָאָלֶם לְהַלְּיִם לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל הַפְּלְכִים הָאָלֶה וַיְלָאִי וַיְּהְוֹּיִ

ז וַיִּבְא יְהוּשְׂע וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָׂת עמו עליהם על־מי מרום פּתאם

דר' בקמץ . 4.

^{40.} an ben Abhangen. B: bas gange 2., bas Geb. n. bie Dittagsfeite, u. bie Granbe u. b. Feleflippen. dW: n. bas mittagl. Land u. bie Niederung u. tie

40 Also schlug Josua alles Land auf dem Gebirge und gegen Mittag und in den Gründen und an den Bächen, mit allen ihren Königen, und ließ niemand überbleiben, und verbannete alles, was Odem hatte; wie der Herr, der Gott Israels, gesuchten hatte. Und schlug sie von Kades Barnea an bis gen Gasa, und das ganze Land Gosen bis gen Gibeon; und gewann alle diese Könige mit ihrem Lande auf einmal, denn der Herr, der Gott Israels, Litt für Israel. Und Isosua zog wieder ins Lager gen Gilgal mit dem ganzen Israel.

Da aber Jabin, ber Konig zu Bagor, folches borete, fanbte er gu Jobab, bem Ronige ju Mabon, und jum Ronige ju Simron und jum Ronige ju Achfaph, 2 und zu ben Ronigen, bie gegen Mitternacht auf bem Gebirge und auf bem Befilbe gegen Mittag Cinnereth und in ben Grunden und in Naphoth Dor am Meer 3 wohnten, "bie Cananiter gegen ben Morgen und Abend, bie Amoriter, Bethiter, Bherefiter und Jebufiter auf bem Bebirge, bagu bie Beviter unten am Berge Bermon 4 im ganbe Digpa. "Diefe gogen aus mit alle ihrem Beer, ein großes Bolt, fo viel als bes Sanbes am Meer, und fehr viele 5 Roffe und Bagen. *Alle biefe Ronige versammleten fich und famen und lagerten fich zuhauf an bas Waffer Merom, zu .6 ftreiten mit Ifrael. "Und ber Berr fprach ju Josua: Fürchte bich nicht vor ihnen, benn morgen um diese Beit will ich fle alle erschlagen geben vor den Rinbern Ifrael; ibre Roffe follft bu verlähmen und ihre Wagen mit Feuer verbrennen.

7 Und Josua fam ploglich über fie, und alles Rriegsvolf mit ihm am Baffer De-

Percussit itaque Josue omnem ter-40

(Jer. 23,44. ram montanam et meridianam atque campestrem et Asedoth, cum regibus suis; non dimisit in ea ullas reliquias, sed omne, quod spirare poterat, in
De. terfecit, sicut praeceperat ei Domi20,16.. nus Deus Israel. A Cadesbarne 41

11,14. usque Gazam, omnem terram Gosen
15,51. usque Gabaon, universosque reges 42

et regiones eorum uno impetu cepit

v.14. 23,52. et regiones eorum uno impetu cepit

v.14. 23,52. Israel pugnavit pro eo. Reversus-43

3,22. que est cum omni Israel ad locum

v.15.7. castrorum in Galgala.

Quae cum audisset Jabin rex XI.

Asor, misit ad Jobab regem Madon

et ad regem Semeron atque ad regem Achsaph; *ad reges quoque 2 aquilonis, qui habitabant in montanis et in planitie contra meridiem Cene-Nm³⁴,11. roth, in campestribus quoque et in regionibus Dor juxta mare; *Chananaeum quoque ab oriente et occidente et Amorrhaeum atque Hethaeum ac Pherezaeum et Jebusaeum in montav.19.. nis; Hevaeum quoque qui habitabat ad radices Hermon in terra Maspha. 1Rg.9, 20-4 Egressique sunt omnes cum turmis 4 suis, populus multus nimis, sicut Jud. 7, 12. arena quae est in littore maris, De. 20,1: equi quoque et currus immensae multitudinis. *Conveneruntque omnes 5

ut pugnarent contra Israel. Dixit10,8. que Dominus ad Josue: Ne timeas
eos: cras enim hac eadem hora ego
tradam omnes istos vulnerandos in
25m.8,4.conspectu Israel; equos eorum subp.446,10 nervabis et currus igne combures.

Venitque Josue et omnis exercitus 7 cum eo adversus illos ad aquas Me-

^{3.} U.L: Migbe.

^{5.} U.L. gu Daufe. A.A. gu Baufen.

Abh. vE: Subgegend ... Rieberungen. vE: alles Les benbige. A: was athmen fonnte.

^{42.} A: auf Ginen Ueberfall.

^{2.} B: auf b. flachen Felbe. dW.vE.A: (in) ber Ebene. dW.vE: in ber Rieberung. B: in b. Landsfrichen von Dor gegen Abenb. A: Gegenben v. D. am R. vE: gegen bas D. dW: weftlich.

^{3.} dW.A: Sufe bes D. vE: unter bem D.

^{41.} S: Gessen.

^{2. 8*(}ult.) in.

^{4.} am Meernfer. B.dW: n. alle ihre (heer:) Lager mit ihnen. vE: ihr ganges 2. B.dW: wie ber S. (fo) am Ufer bes M. (ift) in ber Menge (an M.). vE: fo gabireich.

^{5.} B: vereinigten fich. B.dW.vE: lag. f. gufam= men. dW.vE.A: an bem B.

^{6.} vor Ifr. B: bahingeben. dW.vE: gebe ich ... bin. dW.A: lahmen.

Μερώμ εξάπινα, καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς 'ἐν τῷ ὀρεινὴ'. ⁸ Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους τῷ Ἰσραήλ, καὶ κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον αὐτοὺς ἔως Σιδῶνος τῆς μεγάλης καὶ ἔως Μασρεφώθ Μάὶν καὶ ἔως τῶν πεδίων Μασσηφὰ κατ' ἀτατολάς, καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἔως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν διασεσωσμένον. ⁹ Καὶ ἐποίησεν αὐτοῦς Ἰησοῦς, καθότι ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος τοὺς ἔππους αὐτῶν ἐνευροκόπησε καὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν

ενέποησε πυρί.

10 Καὶ άπεστράφη Ίησους έν τῷ καιρῷ έκείνο, και κατελάβετο την Ασώρ και τον βασιλέα αὐτῆς ήν δὲ Ασώρ τὸ πρότερον άρχουσα πασών τών βασιλειών τούτων. 11 Kal απέκτειναν παν έμπνέον έν αὐτῆ έν στόματι ξίφους, καὶ έξωλόθρευσαν πάντας, καὶ οὐ κατελείφθη έν αὐτῆ ἐμπνέον· καὶ τὴν Ασώρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί. 12 Καὶ πάσας τὰς πόλεις τών βασιλειών τούτων και πάντας τους βασιλείς αὐτῶν έλαβεν Ίησοῦς, καὶ ἀνείλεν αὐτοὺς έν στόματι ξίφους, 'καί' έξωλόθρευσεν αὐτούς, ον τρόπον συνέταξε Μωϋσης ο παίς κυρίου. 13'Αλλά πάσας τὰς πόλεις τὰς κεγωματισμένας αύτῶν ούκ ἐνέπρησεν Ἰσραήλ· πλην την ᾿Ασώρ μόνην ἐνέπρησεν Ἰησοῦς. 14 Καὶ πάντα τὰ σχυλα αυτής και τα κτήση επροσόμευσαν έαυτοις οι νίοι Ίσραήλ αύτους δε πάντας έξωλόθρευσαν εν στόματι ξίφους, έως απώλεσεν αύτούς οὐ κατέλιπον έξ αύτων οὐδεν έμπνέον. 15 Όν τρόπον συνέταξε χύριος τῷ Μωϋσῆ τῷ παιδί αὐτοῦ, καὶ Μωϋσῆς ώςαύτως ἐνετείλατο τῷ Ἰησοῦ, καὶ οὖτως ἐποίησεν Ἰησοῦς: ου παρέβη ουδε εν όημα από παντων ών συνέταξεν αὐτῷ Μωϋσῆς.

¹⁶ Καὶ ὅλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν καὶ πᾶσαν τὴν ρῆν Νάγεβ καὶ πᾶσαν τὴν ρῆν Γόσομ καὶ τὴν πεδινὴν καὶ τὴν πρὸς מִרְכִּבָתִיהֵם שָּׁרֵּשׁ בַּאָשׁ: אָמֵר-לְוּ יִהְנָּה אָת-סְוּסֵיהֵם עִּפְּׁר וְאָתר מִזְרָחָה וַיִּבְּם עַד-בִּלְמִי הִשְׁאִיר-לְהֶם מִזְרָחָה וַיִּבְּם עַד-בִּלְמִי הִשְׁאִיר-לְהֶם מִזְרָחָה וַיִּבְּם עַד-בִּלְמִי הִשְׁאִיר-לְהֶם מִמְּרְפִּוּת מֵּיִם וְעַד-בִּיְנוֹן וַבְּבָּה וְעַדּ מִשְּׁרְפִּוּת מֵּיִם וְעַד-בִּינוֹן וַבְּבָּה וְעַבּּ זִיִּפְּנִם וְיִּרְהָפׁוּם עַד-בִּינוֹן וַבְּבָּה וְעַבּ גיִבְּיִשְׁרָאַלֹּ

וַיִּשֶׁב יָהוֹשָׁעַ בַּעת הַהֵּיאֹ וַיְּלְכִּד אָת־חָצוֹר וָאָת־מַלְכֵּה הַכָּה בָחָרֶב פי-חצור לפנים היא ראש כל-ויפו את־פל־ 11 הַמַּמְלַכוֹת הַאֵּלֵה: לא נותר כַּל־נִשַּׁמַה וָאָת־חַצִּוֹר שַּׂרַף 12 בַּאָשׁ: וָאָת־בַּל־עָרֵי הַמְּלַכִים הַאָּלָה וֹאַת־פַּל־מַלְכֵיהַם לָכֵד יְהוֹשְׁעַ וַיַּבֵּם לפייתוב החורים אותם פאשר צוה 13 משה עבד יהוה: רַק כַּל־הַעַרִים הַנְמִדוֹת עַל־תִּלָּם לְאִ־שִּׂרָפֶם יִשְּׂרָאֵל זְוּלַתֵּי אֶת־חָבִּוֹר לְבַדֵּה שָּׁרֵף יִהוֹשֶׁעַ: 14 וֹכֹל שַׁלֵל הַעַרִים הָאֵבֶּה וְהַבְּהָמָה בַּוֹזַר לָהֵם בִּנֵי יִשִּׂרַאֵּל רַק אָת־כַּל־ הַאַלָּם הַכִּּוּ לְפָּי־חַוֹרֵב עַד־הַשְּׁבְּדַם פו אוֹתַּם לָא הִשָּׁאֵירוּ כָּל־וָשָׁמָה: כַּאֲשָׁר צוַה יָהוַה אַת־משָה עַבְרוֹ כֵּן־צְוָה משָה אֶת־יִהוֹשֶׁעַ וְכֵן עָשָׂה יִהוֹשָׁעַ לא-הַסֵיר דָבָר מִכָּל אֲשָׁר־צָּוָה יִהֹוָה אתרמשה:

יַנְּפָּׁתְ נְאָת־כָּעֹל־תָּנֶּגָבׁ נְאָת־בָּעָרְעְ הַוּאַת הָהָר נְאָת־כָּעֹ־הַנָּגָבֹ נְאֵתֹ כָּל־אָרֶץ הַנְּשָׁן וְאָת־הָשְׁפַלֶּה וְאָת־הָּאַרֶץ

^{7.} B: Maqwin (Meqwin F). A^2B : Éphénegan (-en X; A): Énegan). AFX: Én. aŭtoïs. 8. AB^* $\tau \bar{\psi}$ (+ X). B^* (tert.) aŭtès († AEFX) ... Mageown (M. M. FX; sim. AEX) ... Maggown (Maggory ÀEX). 9. B: $\delta \nu$ τρόπον (καβότι AFX). AX: έν πυρί. 10. B: Επεστρ. (άπ. X; AEX: Επέστρεψεν). A^1B^* την († A^2EFX). AX: $\delta \tau$ δτι Ag. γ υ. 11. A^1EFX : ἀπέκτενεν. B: έν ξίφει (έν στ. ξ. AEFX). 12. A^1B^* τέτων et πάντας († A^2FX). B: έξολόθρευσαν (-εν AEFX). 13. A^1B^* αὐτών et την († A^2FX). AEX† (p. μόνην) αὐτήν. B: Ἰσραήλ (Ἰησῶς AEFX). 14. A^1B^* π. τὰ πτήνη († A^2EFX). AX: κατέλειπον. AFX^* έξ. AX: ἐδὲ έν ξίμπν. 15. AB: Ἰγροῖ (-σῦ EFX). B: ἀδὲν (ἐδὲ έν X; AX: ἐθὲν). AB^* ὁῆμα († X). AEX: συνές. κύριος τῷ Μωΰσῷ. 16. AX† (a. N) την. AEX: πεδεινήν.

^{7.} dW.vE: (fie) fielen über fie (her). 8. dW: bis nach 3. ber Sauptstabt, vE: ber S. 3. A.vE: an bas Baff. (ben Gemaffern) Misrephoth, dW: bis M.. Maim. (B: ap bic Sal; Soben?)

- 8 rom, und überstelen sie. "Und ber Gerr gab sie in die Sande Israels, und schlugen sie und jagten sie bis gen großen Zibon und bis an die warmen Wasser, und bis an die Breite zu Mizba gegen den Morgen, und schlugen sie, bis daß niemand unter ihnen überblieb. "Da that ihnen Iosua, wie der Gerr ihm gesagt hatte, und verlähmete ihre Rosse und verbrannte ihre Wagen.
- 10 Und kehrete um zu berfelbigen Beit, und gewann Sazor und schlug ihren König mit bem Schwert (benn Sazor war vorhin bie Sauptstadt aller biefer Königreiche), 11 "und schlugen alle Seelen, die barinnen

waren, mit ber Scharfe bes Schwerts, und verbannten fie, und ließ nichts überbleiben, bas ben Obem hatte, und verbrannte Sa-

12 gor mit Feuer. *Dazu alle Städte biefer Rönige gewann Josua mit ihren Rönigen, und schlug fie mit ber Schärfe bes Schwerts, und verbannete fie, wie Mose, ber Anecht

13 bes herrn, geboten hatte. *Doch verbrannten bie Rinber Ifrael feine Stabte, bie auf hugeln ftanben, fonbern hagor

- 14 allein verbrannte Josua. "Und allen Raub biefer Städte und bas Bieh theileten bie Rinder Ifrael unter sich, aber alle Menschen schlugen sie mit der Schärfe bes Schwerts, bis fie die vertilgeten, und ließen nichts überbleiben, bas ben Odem hatte.
- 15 * Wie ber Gerr Mofe, seinem Knechte, und Mose Josua geboten hatte, so that Josua, baß nichts fehlete an allem, bas ber Gerr Mose geboten hatte.
- 16 Alfo nahm Josua alle bieß Land ein auf bem Gebirge, und alles, was gegen Mittag liegt, und alles Land Gosen, und bie Gründe und Felber, und bas Gebirge

8. A.A: Groß . Bibon. U.L: Migpe.

B.dW.vE: Thal Digpe. A: Chene.

9. B.dW.Ev.A: mit Fener.

10. dW.A: por Beiten. vE.A: bas Baupt.

11. Bie Rap. 10,40.

12. allen ibr. R.

13. verbraunte Ifr. 2. ber St., bie noch auf ihren D. Reben. B: was anlangt alle bie St. bie in ihrem Stand waren ft. geblieben? dW.vE: bie auf ihren D. (ihrem D.) ftanden? A: auf D. n. Anfohen lagen?

*tradidique illos Dominus in manus 8
Israel, qui percusserunt eos et per19,28, 34,1,31, secuti sunt usque ad Sidonem ma20,10,18,6;gnam et aquas Maserephoth cam10,17,17 pumque Masphe, qui est ad orienta11,11,17 pumque Masphe, qui est ad orientalem illius partem. Ita percussit omnes,
ut nullas dimitteret ex eis reliquias,
v.6. *fecitque sicut praeceperat ei Dominus: equos eorum subnervavit cur-

regem ejus percussit gladio; Asor enim antiquitus inter omnia regua haec principatum tenebat. *Percus-11

rusque combussit igni.

sitque omnes animas, quae ibidem
v.12.
10,40.
reliquias, sed usque ad internecionem universa vasta ripsamque urbem peremit incendio. Et omnes 12
per circuitum civitates regesque enrum cepit percussit atque delevit,

De. 20, 14.
7, 1s. Am.
33,51s. Exponent.
34,11ss.
45,11ss.
45,11ss.
45,11ss.
45,11ss.
45,11ss.
46,11ss.
47,11ss.
48,11ss.
48,11ss

minus Moysi servo suo, ita praecepit
(Sap. Moyses Josue, et ille universa com12,127 plevit; non praeteriit de universis
mandatis nec unum quidem verbum,
quod jusserat Dominus Moysi.

Cepit itaque Josue omnem terram 16 montanam et meridianam, terram18,81: que Gosen et planitiem et occidenta18,21, lem plagam, montemque Israel et

8. S: Itaque. 11. Al.: combussit. 12. S: reges quoque. 16. S: Gessen.

14. Bgl. 8,2. u. 10,40.

15. B.dW.A: gebot M. (bem) J. u. also ... vE: so batte ... geboten. B: er that nicht ein Bort baren. dW: ließ nichts fehlen. vE: wich in feinem Dinge ab.

16. 2. ein, bas Seb. vE: bies gange 2. dW: alle bieje ganber. (A: bas g. Gebirgeland?) dW.A. b. (gange) mittagl. 2. vE: Subgegenb. B: Gr. u. b. flache Felb. dW.vE: bie Nieberung u. b. Ebene.

δυσμαῖς καὶ τὸ ὅρος Ἰσραὴλ καὶ τὰ πεδινά, 17 τὰ πρὸς τῷ ὕρει Ἰλὰκ καὶ ὅ προς αναβαίνει εἰς Σηεὶρ καὶ ἔως Βααλγάδ, καὶ τὸ πεδίον τοῦ Διβάνου ὑπὸ τὸ ὅρος τὸ ἸΑερμών καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς. 18 Καὶ ἡμέρας πλείους ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον. 19 Καὶ οὐκ ἢν πόλις, ἢν οὐ παρέδωκε τοῖς νίοῖς Ἰσραήλ πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολέμφ. 20 Ότι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχύσαι αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾶν εἰς πόλεμυν πρὸς Ἰσραήλ, ἴνα ἔξολοθρευθῶσιν, ὅπως μὴ δοθῆ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλὶ ἵνα ἔξολοθρευθῶσιν ὅν τρόπον εἶπε κύριος πρὸς Μωῦσῆν.

21 Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκεἰνῷ καὶ ἔξωλόθρευσε τοὺς Ἐνακὶμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς, ἐκ Χεβρῶν καὶ ἐκ Δαβὶρ καὶ ἔξ Ανῶβ καὶ ἐκ παντὸς ὅρους Ἰσραὴλ καὶ ἐκ παντὸς ὅρους Ἰσραὴλ καὶ ἐκ παντὸς ὅρους Ἰσοῦς, αὐτῶν, καὶ ἔξωλόθρευσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς. 22 Οὐ κατελείφθη τῶν Ἐνακὶμ ἐν γῆ υἰῶν Ἰσραήλ ἀλλὰ πλὴν ἐν Γάζη καὶ ἐν Γὲθ καὶ ἐν Ασεδῶδ κατελείφθη. 23 Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῆ, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς ἐν κληρονομία Ἰσραὴλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. Καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμουμένη.

ΧΙΙ. Καὶ οὐτοι οἱ βασιλεῖς τῆς τῆς τῆς οὐς ἀνεῖλον οἱ νἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀφ ἡλίου ἀνατολῶν, ἀπὸ φάραγγος ᾿Αρνῶν ἔως τοῦ ὄψους ᾿Αερμών, καὶ πᾶσαν τὴν ᾿Αραβα ἀπὰ ἀνατολῶν ᾿ Σηὰν τὸν βασιλέα τῶν ᾿Αμορρὰίων, ὅς κατάκει ἐν Ἐσεβών, κυριεύων ἀπὸ ᾿Αρωήρ, ἡ ἐστιν ἐν τῆ φάραγγι ᾿Αρνῶν, κατὰ 16. Β: ταπεινά (πεδινα ΑΕΧ). 17. Β+ (p. ôρ.) ἀπὸ ὄρες (* ΑΕΧ): Χελχὰ (Αλὰκ iid.) ... Βαλαγάδ (c. Α²ΕΧ). Β: τὰ πεδία ... * (pr.) αὐτὲς (c. ΑΕΓΧ). Α¹Β* (alt.) αὐτὲς († Α²ΕΧ). 19. Β: ἐκ ἔλαβεν (ἐν τῆς (ἀπὸδωκ ΑΕΓΧ) * τοῖς νιοῖς († iid.). ΑΕΓΧ: πάντας ἐλαβεν. 20. Β: Ἀναβώδ ... γένες (Ἀνῶβ ... ὄρες ΑΕΓΧ). 22. Α (bis): καλελείφθησαν. Β: ἀπὸ τῶν (ἐν γῆ Χ; ΑΕΧ: ὑπὸ τῶν) ... Ἰσελδώ (Ἰσεδώδ Χ). 23. Β: αὐτὲς (αὐτὴν Α¹Χ). — 1. ΑΕΧ: ἀνεῖλεν Μοῦτῆς καὶ νίοὶ. Β+ (p. πᾶσ. τ.) γῆν (* ΑΓΧ). 2. Β: Ἰρνῶν (Ἰρεοῖρ ΑΕΓΧ). Α¹Β* Ἰρνῶν († Α¹ΕΓΧ).

זו ואת־הַר יִשֹּׁרָאֵל וּשִׁפַּלְתְהֹּ: מַרְהַהַר החלל העלה שעיר ועד עת הכבנון תחת הר-חרמון ואת יהושע את־כל ה מכחמה: כאיהיתה בַּמַּלְחַמֵּה: המלחמה אתישראל הַוֹּוֹת לַהַם תִּחְנַּה כֵּי לַבַּעַן וַיַבֹא יָהוֹשָׁעַ בַּעֵת הַהִּיא וַיַּכְרֵת אָת־הַצַנָקִים מִן־הַהַר מִן־חֵבִרוֹן מִן עלב ומפל הר יהודה ומפל עם-עריהם בעזה בגת 23 נשארו: ויפח יהושע את־כל־ יהושע לנחלה לישראל פמחללתם ואלהי מלכי אנכי שראַל וַיַּרְשׁוּ אַת־אַרָצָם בְּעֵבֶר הירהו מזרחה השמש מנחל ארנון

ישפלתו כ' . 16. v. 16.

16. dW.vE: u. f. Rieberung(en).
17. kablen Berge an, ber hinaufgehet gen S. dW.vE: kablen Geb. dW: auffteigt. vE: fich bei S. erheht. B.dW.vE.A: Thal bes Lib. unter b. (Ges birge) d. dW.vE: nahm er (gefangen). A: warb mächtig aller ihr. R.

17 Ifrael mit feinen Grunben, *von bem Bebirge an, bas bas Land binauf gen Seir fcheibet, bis gen Baal Bab, in ber Breite bes Berges Libanon, unten am Berge Alle ihre Konige gewann er Bermon. 18 und foling fie und tobtete fie. * Er ftritt aber eine lange Beit mit biefen Ronigen. 19 - Es war aber feine Stabt, bie fich mit Frieden ergab ben Rinbern Ifrael (ausgenommen bie Beviter, bie gu Bibeon mobneten), fonbern fie gewannen fie alle mit "Und bas geschah alfo von bem Beren, bağ ihr Berg verftodt murbe, mit Streit zu begegnen ben Rinbern Ifrael, auf baß fie verbannet wurben, und ihnen feine Onabe wiberführe, fonbern vertilget murben, wie ber Berr Mofe geboten batte. Bu ber Beit tam Jofua und rottete aus bie Enafim von bem Bebirge, von Bebron, von Debir, von Anab, von allem Bebirge Juda und von allem Gebirge Iftael, und 22 verbannete fie mit ihren Stabten. ließ feine Enatim überbleiben im Lande ber Rinder Ifrael, ohne ju Gafa, ju Gath, 23 ju Asbod, ba blieben ihrer übrig. *Alfo nahm Jojua alles Land ein, allerdinge, wie ber herr ju Mofe gerebet hatte, und gab fle Ifrael jum Erbe, einem jeglichen Stamm sein Theil. Und bas Land hörete auf zu friegen.

Dieß find die Könige des Landes, die die Kinder Ifrael schlugen, und nahmen ihr Land ein jenseit des Jordans gegen der Sonne Aufgang, von dem Wasser bei Arnon an bis an den Berg Hermon, und das ganze Gesilde gegen dem Morgen:

2 Sihon, der König der Amoriter, der zu Hesbon wohnete und herrschete von Aroer an, die am Ufer liegt des Wassers bei Ar-

22. U.L: ba blieben ihr über.
1. A.A: Sonnen Aufgang. U.L: ben Morgen.

12,7. campestria ejus, *et partem montis 17
quae ascendit Seir usque Baalgad,
per planitiem Libani subter montem
Hermon; omnes reges eorum cepit,

10,26, 22,8, percussit et occidit. *Multo tempore 18
14,7,10. pugnavit Josue contra reges istos.

10-7,22. *Non fuit civitas, quae se traderet 19
v.s. filiis Israel, praeter Hevaeum, qui
6,7,15, habitabat in Gabaon; omnes enim
bellando cepit. *Domini enim sen-20
pt.2,30. tentia fuerat, ut indurarentur corda
Ex.4,21: eorum, et pugnarent contra Israel
et caderent, et non mererentur ullam
clementiam, ac perirent, sicut praev.12... ceperat Dominus Moysi.

In illo tempore venit Josue et 21

Men.13,28 interfecit Enacim de montanis, He
14,148** bron et Dabir et Anab, et de omni
21,11** genonte Juda et Israel, urbesque eo
25m.2,11** rum delevit. **Non reliquit ullum de 22

5,5.* stirpe Enacim in terra filiorum Israel,

15m.17,4 absque civitatibus Gaza et Geth et

Azoto, in quibus solis relicti sunt.

**Cepit ergo Josue omnem terram, 23

sicut locutus est Dominus ad Moysen,

et tradidit eam in possessionem filiis

12,7. Israel secundum partes et tribus

14.15. suas, quievitque terra a praeliis.

Hi sunt reges, quos percus-XII.

serunt filii Israel, et possederunt
terram eorum trans Jordanem ad

Nom. solis ortum, a torrente Arnon usque
21,18-Jed ad montem Hermon et omnem orientalem plagam, quae respicit solitudiNom. nem: *Sehon rex Amorrhaeorum, 2
21,2122. qui habitavit in Hesebon, dominatus
13,9.14. est ab Aroer, quae sita est super
28m. 84,5.

^{18.} allen biefen. B.dW.vE: führete ... Rrieg mit ...

^{19.} dW.vE: friedlich erg. an bie. A: fich ben ...

übergab. B: Fr. machte mit.

20. Denn. dW.v.E. burch Jehova. B: fie ihr H. berfhodten. dW. jum Str. mit 3. vE: um 3. mit Str. entigegen zu treten. dW.v.E. fein Erbarmen (gegen fie fet). A: feine Gn. verblenten n. zu Grunde gingen. vE: anegerottet w.

^{21.} dW.vE: Gnafiter.

^{19.} S†(p. se) non. 22. S: solum. 2. Al.: habitabat.

^{22.} B.dW.vE: Ge blieb feiner von (blieben feine) ... ubr.

^{23.} gab es. B: nach Allem wie. dW.vE: gang (fo) wie. B: 3. Erbtheil. dW: 3ur Bestung. A: 3. Bessithe. vE: als Eigenthum. B.dW.vE: nach ihren Absthellungen in (nach) ihren Stämmen. A: Einth. u. St. B.dW: besam (hatte) Ruhe vom Krieg. vE.A: ruh. v. Kr. (Strette).

^{1.} Bach arn. B: flache Telb. dW.vE: Gbene.

^{2.} bes 28. M.

XII.

Reges Cananaci devicti.

μέσον της φάραγγος, καὶ τὸ ημισυ της Γαλαὰδ έως του γειμάρφου Ίπβόκ, όρια νίων Αμμών, 3 καὶ "Αραβα έως τῆς θαλάσσης Χενέρεθ κατ' άνατολάς, καὶ ἔως τῆς θαλάσσης Αραβα, θαλάσσης των άλων, από ανατολών, όδον την κατά 'Ασειμώθ, και άπο Θαιμάν την ύπο Ασηδώθ Φασγά. 4 Καὶ δρια "Ωγ βασιλέως Βασάν, δς υπελείφθη εκ των Γιγάντων, ό κατοικών εν 'Ασταρώθ και εν Έδραειν, 5 άρχων από όρους Αερμών και από Σελγά, και πασαν την Βασάν, έως όριων Γεσουρί, και την Μαγαθί και τὸ ημισυ Γαλαάδ, ἔως ὁρίων Σηών βασιλέως Έσεβών. 6 Μωϋσης ὁ παῖς χυρίου και οι υίοι Ισραήλ επάταξαν αὐτούς, και έδωκεν αὐτὴν Μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου ἐν κληρονομία Ρουβήν και Γάδ και τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ.

7 Καὶ οὖτοι οἱ βασιλεῖς 'τῶν 'Αμοδόαἰων', οὖς ἀνεῖλεν 'Ιησοῦς καὶ οἱ νίοὶ 'Ισραὴλ ἐν τῷ πέραν τοῦ 'Ιορδάνου, παρὰ θάλασσαν, Βααλ-γὰδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Λιβάνου καὶ ἔως ὅρους τοῦ 'Αλὰκ ἀναβαινόντων εἰς Σηείρ. Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν 'Ιησοῦς ταῖς φυλαῖ; 'Ισραὴλ κλη-ρονομίαν κατὰ κλῆρον αὐτῶν, 8 ἐν τῷ ὅρει καὶ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἐν 'Αραβα καὶ ἐν 'Ασηδῶθ καὶ ἐν τῷ ἔρήμφ καὶ ἐν 'Αραβα καὶ ἐν 'Ασηδῶθ καὶ ἐν τῷ ἐρήμφ καὶ ἐν Νάγεβ, τὸν Χετταῖον καὶ τὸν 'Αμοδόαῖον καὶ τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον καὶ τὸν Εὐαῖον καὶ τὸν 'Ιεβουσαῖον'.

Τὸν βασιλέα Ἱεριχὰ ἔνα, καὶ τὸν βασιλέα
 τῆς Γαί, ῆ ἐστι πλησίον Βαιθήλ, ἔνα, ¹⁰ βασιλέα Ἱερουσαλημ ἔνα, βασιλέα Χεβρὰν ἔνα, ¹¹ βασιλέα Ἱεριμοὺθ ἔνα, βασιλέα Λαχὶς ἔνα, ¹² βασιλέα Ἐγλὰν ἔνα, βασιλέα Γάζερ ἔνα, ¹³ βασιλέα Δαβὶρ ἔνα, βασιλέα Γάδερ ἔνα, ¹⁴ βασιλέα Ἑρμὰ ἔνα, βασιλέα ᾿Αδερ ἔνα, ¹⁵ βασιλέα Λεβνὰ ἔνα, βασιλέα ᾿Οδολλὰμ ἔνα,

וְנַהַּיֹבִיּסֹה:
וְנַהַּיֹבִיּסֹה:
וֹנִהַּיבִּיסֹה:
וֹנִהְיבִּיסֹה:
וֹנִהְשֹׁהַ לְשִׁבֹּיבֹה הַפְּנִייִּי הַשְׁנִייִּ הַשְּׂנִייִּ הַשְׁנִייִּ הַשְׁבִּייִ הַשְׁנִייִּ הַשְּׂנִייִּ הַשְּׂנִייִּ הַשְּׂנִייִּ הַשְּׁנִייִּ הַשְּׁנִייִּ הַשְּׁנִייִּ הַשְּׁנִייִּ הַשְּׁנִייִּ הַבְּבֹּבִי הַשְּׁנִייִּ הַבְּבֹּבִי הַשְּׁבִּי הַבְּבֹּבִי הַשְּׁבִּי הַבְּבֹּבִי הַשְּׁבִּי הַבְּבִּיְ הַבְּבַּבִּי הַשְּׁבִּי הַבְּבִּיּי הַשְּׁבִּי הַבְּבִּיּי הַשְּׁבִּי הַבְּבִּיּי הַשְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִּיּי הַשְּׁבִּי הַבְּבִּיּי הַשְּׁבִּי הַבְּבִּיּי הַשְּׁבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַשְּׁבִי וֹבְבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִי הַשְּׁבִי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִי הַשְּׁבִי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִי הְבִּבְי הַבְּבִי הְבִּבְּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִי הְשִּבְיה הִּבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַּבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִי הְבִּבְּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִּי הַבְּבִי הַבְּבִּי הְבִּבְּי הְבַּבְיי הַבְּבִי הַבְּבִי הְבִּבְיי הַבְּבִי הְבִּבְי הְבִּבְיי הְבַּבְּי הְבִּבְיי הְבַּבְיי הְבַּבְיי הַבְּבִיי הְבַּבְּיי הְבְּבִּבְיי הְבְּבִיי הְבְּבִיי הְבַּבְיי הְבַּבְּי הְבַּבְיי הְבַבּיי הְבְּבִּיי הְבַּבְּיי הְבַּבְּי הְבּבְיי הְבְּבְּבְּי הְבְּבְּבְיי הְבְּבּבְיי הְבְּבְּבְּי הְבְּבְיי הְבְּבְּבְּבְּי הְבְּבְּבְּי הְבְּבִּיי הְבְּבּבְּי הְבְּבְּבְיי הְבְּבְּבְּבְּבְּבְּי הְבְּבְּבְּבְיי הְבְּבְיּבְיי הְבְּבְּבְיּבְיי הְבְּבְּבְיי הְבְּבְבְּבְיּי הְבְּבְיּבְי הְבְבְּבְיּבְי

סִ מֹלֵלֵׁ בַּבָּרָ אָלִוּג: מַלְּצֵׁ לִּבֹּנִי אָּנִוִּג 11 מֹלָּבֵּ בַּּבָּר אָלוּג: מַלְּצֵׁ טִּרְמִּנִּ אָּנִוִּג 12 אָלִוּג מֹלְנֵּ בַּּנִּר אָלוּג: מֹלָּבְ וֹּבֹרְ אִּנִיְג 13 אָלְוּג מֹלְנֵּ לָכִּיִם אָלוֹג: מֹלְנִּ וֹּבֹּלְנִוֹ 14 אִנְּיִג מֹלְנִּ טִלְּיִוֹן אָלוֹג: מֹלְנִּ וַּבֹּתְנִּעְ 15 מֹלֵּבְ וֹנִילוּן אָלוֹג: מֹלְנִּ וַיְנִּמְּנִנְ

^{2.} A¹B: μέρος (μέσον A²FX)...* τἔχ. († iid.).
8. AB: θάλασσαν τῶν άλ. (c. FX). A¹B* (ult.) καὶ († A²EFX). 4. A¹B* δρια... βασιλεὺς...* δς (c. A²EX). B: 'Εθραῖν (-είν ΑΕΧ). 5εε. Nom. propr. in codd. valde var. 5. B† (ε. Β.) γῆν (* AFX). A¹B* δως († A²EFX). 6. A¹B* ὁ παῖς κυρ. († A²EFX). 7. B* (alt.) οί († ΑΧ)... κληρονομεῖν (-ίαν ΑΕΓΧ). 8. B* (ε. Nαγ.) ἐν († AFX). 9εε. Α¹B* δνα († Α²FX).

^{2.} n. m. im B. ... ben B. Jab. dW.vE: in b. Mitte bes B. A: von b. M. beffelben im Thale?

^{3.} im Mittag unten an ben Abhangen. dW: am Abhange. vE: unten am Fufe. B: unter b. Steinflipspen ... her.

^{4.} B: v. ben ubr. R. war. dW.vE: v. Refte ber R. 5. n. Aber bas halbe G. ba bie Gr. war. dW.vE: bis an bie Gr.

non, und mitten im Waffer, und über bas halbe Gileab bis an bas Baffer Jabot, ber bie Grenze ift ber Rinber Ammon, 3 und über bas Gefilbe bis an bas Deer Cinnereth gegen Morgen, und bis an bas Meer im Gefilbe, nemlich bas Salzmeer gegen Morgen, bes Beges gen Beth Jefimoth, und von Mittag unten an ben Ba-*Dazu bie 4 chen bes Bebirges Bisga. Grenze bes Roniges Da ju Bafan, ber noch von den Riefen übrig mar, und moh-5 nete zu Aftharoth und Ebrei, *und herrichete über ben Berg Bermon, über Salcha und über gang Bafan bis an bie Grenze Beffuri und Maachathi und bes halben Bileabs, welches bie Grenze mar Sihons, *Mose, ber 6 bes Roniges ju Besbon. Rnecht bes Gerrn, und bie Rinber Ifrael schlugen fie. Und Mofe, ber Anecht bes Berrn, gab fie einzunehmen ben Rubeni= tern, Babitern und bem halben Stamm Manaffe.

Manage.

7 Dieß find die Könige des Landes, die Josua schlug und die Kinder Israel, diesseit des Jordans gegen den Abend, von Baal Gad an auf der Breite des Berges Libanon bis an den Berg, der das Land hinauf gen Seir scheibet, und das Josua den Stämmen Israel einzunehmen gab, einem Sjeglichen sein Theil; *was auf den Gebirgen, Gründen, Gefilden, an Bächen, in der Wüste und gegen Mittag war: die Hethiter, Amoriter, Cananiter, Pheresiter, Heviter und Jebustier:

9 Der König zu Jericho, ber König zu Ai, 10 bie zur Seite an Beth El liegt, "ber Rönig zu Jerusalem, ber König zu Hebron, 11 "ber König zu Jarmuth, ber König zu 12 Lachis, "ber König zu Eglon, ber König 13 zu Geser, "ber König zu Debir, ber König 14 zu Geber, "ber König zu Harma, ber Kö-15 nig zu Arab, "ber König zu Libna, ber

6. B: hatten fie geschl. ... hatte es zur Erbschaft gegeben. dW.vE.A: gab es (ihr Lant) z. Besth. 7. Umb died ... in d. Br. des L. (wie Kap. 11,17). B: zur Erbsch. dW.vE.A: z. Besth. B.dW.vE: nach

ibren Abtheilungen.

ripam torrentis Arnon, et mediae partis in valle dimidiaeque Galaad, Mm.21,24 usque ad torrentem Jaboc, qui est terminus filiorum Ammon. *Et a 3 11,2.. solitudine usque ad mare Ceneroth contra orientem, et usque ad mare De. 4,40. deserti, quod est mare salsissimum, ad orientalem plagam, per viam quae Mm. 83,49 ducit Bethsimoth, et ab australi parte, quae subjacet Asedoth Phasga. *Ter-Di.S,11. minus Og regis Basan, de reliquiis 13,12. Raphaim, qui habitavit in Astaroth 15.18,16. Dt.3,10a...et in Edrai, *et dominatus est in 5 25m. monte Hermon, et in Salecha atque 21,16. in universa Basan, usque ad termi-Dt. 8,14. nos Gessuri et Machati et dimidiae partis Galaad, terminos Sehon regis Hesebon. *Movses, famulus 6 Domini, et filii Israel percusserunt eos, tradiditque terram eorum Moy-^{Nm.32}. ses in possessionem Rubenitis et

Gaditis et dimidiae tribui Manasse.

v.84. Hi sunt reges terrae, quos perDt.7,24. cussit Josue et filii Israel, trans Jordanem ad occidentalem plagam, a
Baalgad in campo Libani usque ad

11,17. montem, cujus pars ascendit in Seir;
tradiditque eam Josue in possessio11,23. nem tribubus Israel, singulis partes
suas, tam in montanis quam in planis atque campestribus (in Asedoth
11,3. et in solitudine ac in meridie HeJudt.8,18 thaeus fuit et Amorrhaeus, Chana11,3.19. naeus et Pherezaeus, Hevaeus et Je-

est ex latere Bethel, unus, *rex 10

10,1; Jerusalem unus, rex Hebron unus,
10,3; *rex Jerimoth unus, rex Lachis unus, 11

10,3s; *rex Eglon unus, rex Gazer unus, 12

10,3s, Jud.* rex Dabir unus, rex Gader unus, 12

15,3s; Jud.* rex Herma unus, rex Hered unus, 13

15,3s; Jud.* rex Herma unus, rex Hered unus, 14

15,15; *rex Lebna unus, rex Odullam unus, 15

16,3s; *rex Lebna unus, rex Odullam unus, 15

busaeus):

^{2.} S: Jeboc. 3. Al.: occidentalem.

^{5.} Al.: terminum. 7. Al. † (p. mont.) Libent.

^{8.} S: Aseroth. 15. S: Adullam.

^{8.} in Gr. ... an Abhangen (vgl. B. 3).

^{9.} B: Ein Ronig ac. dW.vE.A: Der R. von 3., einer ac. B.vE.A: gur S. Bethele (von B.). dW: auf b. S.

16 βασιλέα Μακηδὰ ἔνα, βασιλέα Βαιθὴλ ἔνα, 17 βασιλέα Θαπφουὰ ἔνα, βασιλέα Έφερ ἔνα, 18 βασιλέα 'Αφὲκ ἔνα, βασιλέα Αεσαρὰν ἔνα, 19 βασιλέα Μαδὰν ἔνα, βασιλέα 'Ασὰρ ἔνα, 20 βασιλέα 'Αμαρὰν ἔνα, βασιλέα 'Αμασὰν ἔνα, βασιλέα 'Αμασὰν ἔνα, βασιλέα 'Αμασὰν ἔνα, βασιλέα 'Αμασὰν ἔνα, βασιλέα Μαγεδδὰ ἔνα, 22 βασιλέα Κέδες ἔνα, βασιλέα Ιὰνο τοῦ Ναφαθδώρ, ἔνα, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γιλγάλ, ἔνα, 24 βασιλέα Θερσὰ ἔνα·πάντες οῦτοι βασιλεῖς τριάκοντα καὶ εἰς.

ΧΙΙΙ. Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκώς ήμερων, και είπε κύριος πρός Ίησοῦν. Συ γεγήρακας προβεβηκώς ήμερων, και ή γη ύπολέλειπται πολλή είς κληρονομίαν. 2 Καὶ αύτη ή γη ή καταλελειμμένη. δρια Φυλιστιείμ, ό Γεσουρί καὶ ό Χαναναῖος, 3 ἀπὸ * τῆς ἀοικήτου της κατά πρόςωπον Αίγύπτου έως των όριων Άκκαρών έξ εύωνύμων των Χαναναίων προςλογίζεται *ταίς πέντε σατραπείαις τών Φυλιστιείμ, τῷ Γαζαίφ καὶ τῷ ἀζωτίφ καὶ τῷ 'Ασκαλωνίτη καὶ τῷ Γετθαίω καὶ τῷ Ακκαρωνίτη καὶ τῷ Εὐαίω. 4 ἐκ Θαιμὰν 'καί' πάση τη γη Χαναάν άπο Γάζης, καὶ οἱ Σιδώνιοι έως 'Αφέκ έως των όριων των Αμοόφαίων, 5 καὶ 'πᾶσαν' την γην Γαβλὶ 'Φυλιστιείμ', καὶ πάντα τὸν Λίβανον ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου, άπὸ Βααλγάδ ὑπὸ τὸ ὅρος τὸ ᾿Αερμών ἔως της εἰςόδου Ἐμάθ, 6 πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν όρεινην από του Λιβάνου έως της Μασρεφώθ Μαίμ πάντας τούς Σιδωνίους εγώ αὐτούς έξολοθρεύσω ἀπὸ προςώπου Ἰσραήλ, ἀλλὰ διάδος αὐτὴν ἐν κλήρω τῷ Ἰσραήλ, ῧν τρόπον σολ ένετειλάμην. 7 Καλ νῦν διαμέρισον της γην ταύτην έν κληρονομία ταϊς έννέα συλαϊς הַאָּמֹב:
 הַּלְבֹּבׁ בַּלְבֹבַ שִּמֹב פַּלְבַבֹּלְכֹבַם
 בְּיִבְ לְּלַפַּע בַּיִרֹם לְפַבֹּבַ שֵּמֹב פַּלְבַבְּנִים לְיִּלְכַבַּם
 בֵּ אַנְוֹב מַלְצַבְּ תִּלִבֹּ כַּבַּנְמֵל שֵּׁבֵּ: מַלְצַבְ עַּלְבַּיִ מֹלְבַ עַּבְּבַּנְיֹם לְיִּלְכַּבַּ
 בֵּ אַנְוֹב מַלְצַב תִּלְנַבּם לְפַּנְמֹל שֵּׁנֵב: מַלְצַב שַׁלַבְּ עַּבְּבַּנְ מַלְצַב עַבְּעַבְּ שִּׁבְּיִב מַלֵּבְ שִׁבְּבּנְ עַבְּעַבְ עַבְּעַבְּעַ שִּׁבִּינִ שֵּׁלֵב שַׁבַּנְוֹב מַלְצַבְ שַׁבַּעַלְנַ שַׁבַּינִ שֵּׁלְבַ שִּׁבְּנִוֹ מֵּלְצַב שַּׁבַּעַל שִּׁבוּ שִּׁבַבּעַ שִּבְּינִ מַלְצַב שַּׁבְּעַב שַּׁבּעַ שִּׁבַּי שִּבּינִ מֵּלְב שַּׁבּעַ שִּׁבְּעַ שִּבְּעַב שֵּׁבְּעַ שִּׁבְּב בַּעַבְּעַ שִּבְּינִ מַלְבְּעַ שַּׁבּעַב שַּׁבְּעַ שִּׁבְּינִ מִּלְבְּעַ שַּבְּעַבְּעַ שִּבְּעַב שִּבְּעַב שַּבְּעַב שַּבְּעַם שִּׁבוּב: מֵלְבְּעַ שַּבּעַבּעַ שִּבְּעַב שַּבְּעַב שַּבְּעַב שַּבְּעַב שַּבְּעַם שִּבּיב: מֵלְבְּב שַּבּעַבּעַ שִּבְּעַב שִּבְּעַב שַּבְּעַב שַּבְּעַב שַּבְּעַב שַּבְּעַב שַּבְּעַב שִּבְּעַב שִּבְּעַב שִּבְּעַם שִּבּבוּ בּעַבְּעַב שַּבְּבָּע שִׁבּבּעַ שִּבְּבָּע שִּבְּבָּע שִׁבְּבָּב שִּבְּעָב שִּבְּבָּע שִּבְּבּי שִּבְּבּע שִּבְּבּע שִׁבּבּע שִּבְּבָּע שִּבְּבּע שִּבּבּע שִּבְּבָּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שַּבּבּע שַּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּע שִּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שַּבְּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שַּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבְּבּע שִּבּע שִּבּע שִּבּבּע שִּבּע שִּבּבּע שִּבּע שִּבּע שִּבְּבּע שִּבְּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבּבּע שִּבְּע שִּבּע שִּבּע שִּבְּע שִּבּע שִּבּע שִּבְּבּ

^{24.} B: εἰκοσιεννέα (τριακ. κ. els A^2FX). — 1. AB (bis) † (a. ἡμ.) τῶν (* EX). A^1B^* γεγής. († A^2FX). AB: προβέβηκας (-κῶς FX). 2. B* (alt.) ἡ († AFX). B: Γεσιρί (-spì AEFX). 4. B* τῆ († AEFX). AB: ἐναντίον (ἀπῶ FX). 5. Β: Γαλιαθ΄ (Γαβλὶ ΑΧ). A^1B : Γαλγάλ (Βααλγ. A^2X). 6. Β: Μασερὲθ Μευφωνιαμ (c. AEFX). 7. AB: μέρισον (διαμ. X).

ע. 20. 'א סרד א'

^{23.} vE.A: Bölfer. dW: Gojiten.
24. find gufammen. B: Aller Könige find 31.
dW.vE.A: Alle R. (find) (zuf.) 31.
1. febr viel. B: 3. nun wurde alt. dW: 3. aber

16 König zu Abullam, "ber König zu Ma17 feba, ber König zu Beth El, "ber König
18 zu Tapuah, ber König zu Hepher, "ber
König zu Uphek, ber König zu Lafaron,
19 "ber König zu Mabon, ber König zu Ha20 zor, "ber König zu Simron Meron, ber
21 König zu Achfaph, "ber König zu Thae22 nach, ber König zu Megibbo, "ber König
zu Kebes, ber König zu Jakneam am
23 Charmel, "ber König zu Jakneam am
23 Charmel, "ber König zu Gilgal, "ber
König zu Thirza. Das find ein und
breißig Könige.

Da nun Josua alt war und wohl betagt, fprach ber Gerr zu ihm: Du bift alt geworben und wohl betagt, und bes Landes ift noch faft viel übrig einzuneh-2 men: *nemlich bas gange Galilaa ber Phi= 3 lifter und gang Beffuri, * vom Gibor an, ber por Egypten fließt, bis an bie Grenze Etron gegen Mitternacht, bie ben Cananitern zugerechnet wirb, funf Berren ber Bbilifter, nemlich ber Gafiter, ber Asbobiter, ber Astloniter, ber Gethiter, ber Efro-4 niter, und bie Aviter. *Bon Mittag an aber ift bas gange Land ber Cananiter, und Meara ber Bibonier bis gen Aphet, 5 bis an bie Grenze ber Amoriter: * bagu bas Land ber Gibliter, und ber gange Libanon, gegen ber Sonne Aufgang, von Baal Bab an, unter bem Berge Bermon, bis 6 man fommt gen Samath. * Alle, Die auf bem Gebirge wohnen, vom Libanon an bis an die warmen Baffer, und alle Bibonier; ich will fie vertreiben vor ben Rin= bern Ifrael, loofe nur barum, fle auszu= theilen unter Ifrael, wie ich bir geboten 7 habe. * So theile nun bieg Land gum Erbe unter bie neun Stamme und unter

10,28; *rex Maceda unus, rex Bethel unus, 16
11,53; *rex Taphua unus, rex Opher unus, 17
18,64; 10; *rex Taphua unus, rex Saron unus, 18
18,64; 1. *rex Madon unus, rex Asor unus, 19
11,1; 10; *rex Madon unus, rex Asor unus, 19
11,1: *rex Semeron unus, rex Achsaph 20
11,1: *rex Semeron unus, rex Cades unus, 22
128,6,27; Mageddo unus, *rex Cades unus, 22
19,37; 11. rex Jachanan Carmeli unus, *rex 23
11,2: Dor et provinciae Dor unus, rex
5,9.Jud. gentium Galgal unus, *rex Thersa 24
12,3: unus: omnes reges triginta unus.
14,17.

Josue senex provectaeque actatis erat, et dixit Dominus ad eum: 11.18. Senuisti et longaevus es, terraque latissima derelicta est, quae necdum sorte divisa est: *omnis videlicet 2 12.5. Galilaea Philisthiim et universa Ges-21.55. Aegyptum, usque ad terminos Acca-Jor. 2, 18. ron contra aquilonem: terra Chanaan 18m.6,4. quae in quinque regulos Philisthiim Jud.3,8. dividitur, Gazaeos et Azotios, Ascalonitas, Gethaeos et Accaronitas. 11,19.8. Ad meridiem vero sunt Hevaei, 4 omnis terra Chanaan, et Maara Sidoniorum usque Apheca et terminos (Ps.83,8) Amorrhaei * ejusque confinia. Libani quoque regio contra orientem, a Baalgad sub monte Hermon, donec in-Jud. 3,8. grediaris Emath: *omnium qui habitant in monte, a Libano usque ad 11,8. aquas Maserephoth, universique Sidonii. Ego sum qui delebo eos a 1,6.14,2 facie filiorum Israel, veniat ergo in partem haereditatis Israel, sicut praecepi tibi. *Et nunc divide terram 7 in possessionem novem tribubus et

^{1.} A.A: febr viel. A.A: faft noch viel.

^{5.} A.A: Sonnen Aufgang.

^{17.} Al.: Hepher.

^{18.} Al.: Lazaron.

^{20.} Al. † (p. Sem.) Moron.

war. vE: Und 3. war. B: er war zu ben Jahren ges fommen. dW: in bie 3.

^{2.} ape Grangen b. Bb. B: Dies ift b. Lanb, b. übr. geblieben. dW.vE: bas (noch) übrige 2. ... Gesgenben.

^{3.} ift ben Ran. juger. (dW: vom Ril an?) A: v. truben Fluffe, ber Eg. befpulet. B.dW.vE.A: Fursten.

^{4. 3}m D. aber b. gange. dW.vE.A: gegen Gus Bolygiotten Bibel. A. T. 2. Bbe 1. Abb.

ben. B: fo ber 3. ift. dW.vE: bas ben 3. gerftort.
5. dW.vE: am Fuße bes Gebirg, h. dW: bis nach h. hin.

^{6. (}Bgl. Rap. 11,8.) dW.vE: Gebirgsbewohner. A: 3ch bin es, ber f. vertilgen wird. vE: durch die S. 3fr.? B: Laß daffelbe nur ins Loos tommen vor J. gum Grotheil. dW: nur verloofe es J. 3. Befigung. vE: baber verl. es unter J. 3. Erbeigenth.

^{7.} dW.vE: Und nun (ver)theile.

XIII.

Distributio terrae.

καλ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ. 8 Tok pet αὐτῶν, τῶ Ρουβὴν καὶ τῷ Γὰδ ἔδωκε Μωΰσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατ' ἀνατολας ήλίου δέδωκεν αὐτήν Μωϋσής ὁ παῖς κυρίου, 9 ἀπὸ Αροήρ, η έστιν έπὶ τοῦ γείλους γειμάρρου Αρνών, και την πόλιν την έν μέσφ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν τὴν * Μισώρ ἀπὸ Μαιδαβά έως Διβών, 10 και πάσας τας πόλεις Σηών βασιλέως Αμορύμίων, ος έβασίλευσεν έν Έσεβών, έως των όριων υίων Αμμών, 11 καὶ την Γαλααδίτιδα καὶ τὰ όρια Γεσουρί καὶ τούς Μαγαθί, παν όρος 'Αερμών, καὶ πασαν την Βασανίτιν έως Σελχά, 12 πασαν την βασιλείαν 'Ωγ εν τη Βασανίτιδι, ος εβασίλευσεν έν 'Ασταρώθ καὶ έν 'Εδραείν. (Ούτος κατελείωθη από τοῦ λείμματος τῶν Γιγάντων, και επάταξεν αὐτὸν Μωϋσῆς και έξωλόθρευσε· 13 καλ ούκ έξωλόθρευσαν οι υίολ Ίσραήλ τὸν Γεσουρί και τὸν Μαγαθί, και κατώκει βασιλεύς Γεσουρί και ὁ Μαγαθί έν τοῖς νίοῖς Ἰσραήλ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.) 14 Πλήν τη φυλη Λευί ούκ έδόθη κληρονομία. * κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, οὖτος κληρονομία αὐτών, καθά είπεν αὐτοῖς κύριος.

16 Καὶ ἔδωκε Μοϋσῆς τῆ φυλῆ νἰῶν 'Ρουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν. 16 Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ ᾿Αροῆρ, ἢ ἐστι κατὰ πρόςωπον φάραγγος ᾿Αρνῶν, καὶ ἡ πόλις ἡ ἐν τῆ
φάραγγι '᾿Αρνῶν', καὶ πᾶσαν τὴν * Μισῶρ καὶ
Μαιδαβά, 17' ἔως ' Ἐσεβών, καὶ πάσας τὰς
πόλεις τὰς οὕσας ἐν τῆ * Μισώρ, καὶ Διβῶν
καὶ Βαμῶθ Βάαλ καὶ οἵκου; Βεελμῶν 18 καὶ
Ἰασοὰ καὶ Κεδημῶθ καὶ Μηφάαθ 19 καὶ
Ἰασοὰ καὶ Κεδημῶθ καὶ Σὰρθ Σιῶρ ἐν
τῷ ὁρει Αΐμακ 20 καὶ Βηθφογῶρ καὶ ᾿Ασηδῶθ
Φασγὰ καὶ Βηθαισιμῶθ, 21 καὶ πάσας τὰς
πόλεις τοῦ * Μισῶρ, καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν

השבם המנשה: השבטים 8 עַמּוֹ הַרָאוּבֵנִיּ וְהַבּּוֹי לֵקְחָוּ נַחֲלֶתָם אשר נתו לתם משה בַּעַבֵּר הַיַּרְהַוֹּ פאשר נתו להם משה עבד יוער אַשׁר עַל־שִׂפת־נחל נון וַהַלִּיר אֲשֵׁר בְּתוֹהְ־הַנַּחַל וְכַלִּ-ידיבון: וכל ערי האמרי ־בָּבְוּל בָּנֵי עַמְּוֹו: וַהבּלעֹד וּגַבַוּל הַגִּשׁוּרֵי וְהַמַּגַעָכָתי 12 חַרְמֵוֹן וְכַלְ־הַבְּשׁוֹ עַז حدضا מיתר הרפאים ויַכֵּם משה וַיִּרְשָׁם: 13 וַלָא הוֹרִישׁוֹּ בַני ישׂרָאֹל את־ לא ישראל דורא

^{7.} ΑΒΕΧ† (p. Μαν.) ἀπὸ τẽ Ἰορδάνε ἔως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίε δώσεις αὐτήν ἡθάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ (ταῖς ΑΕΧ† δὲ) δυσὶ (ΑΧ: δύο) φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ (* F). 8. Β* Τοῖς μετ' αὐτ. († FX). Β: αὐτῷ (αὐτὴν Α¹Χ). 9. Λ¹Β* ἔως Δ. 10. Λ¹Β* καὶ. 11. Β: ἀχά (Σ. Λ²FX). 12. Λ¹Β* τẽ λείμι. 13. ΑΒ† (p. Μαχ.) καὶ τὸν Χαναναῖον (* FX). Β: σήμερον ἡμ. (ἡμ. ταὐτ. ΑΕΓΧ). 14. Βὶ τῆς φυλῆς (τῆ φ. ΕΓΧ). ΑΒ† (in f.) Καὶ ἐτος ὁ καταμερισμός, ὃν κατεμέρισε Μουσῆς τοῖς τοῖς τοῖς ὑιοῖς Ἰορᾶὴλ ἐν Λραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τῷ Ἰορδάνε κατὰ Ἰεριχώ (* F). 15. Λ¹Β* υἰῶν. 16. Β* κ. Μαιδ. († FX; Α: κατὰ Μ.). 17. Β: οῶσε (-ες ΑΕΓΧ).

^{8.} B.vE: Mit welchem bie R. u. b. G. ihr ... haben (erhielten). dW: Dit ihm haben ... A: Denn mit bielem.

^{9. (}Bie Rap. 12,2.) Sbene Mebba. B.dW.vE: bie gange G. A: alle Gefilbe.

8 ben halben Stamm Manaffe. * Denn bie Rubeniter und Gabiter haben mit bem anbern halben Danaffe ihr Erbtheil empfangen, bas ihnen Dofe gab jenfeit bes 3orbans gegen ben Aufgang, wie ihnen baffelbe Dofe, ber Rnecht bes Gerrn, ge-9 geben hat: * von Arger an, bie am Ufer bes Baffers bei Arnon liegt, und von ber Stadt mitten im Waffer, und alle Begenb 10 Debba, bis gen Dibon, * und alle Stabte Sibons, bes Roniges ber Amoriter, ber ju Besbon faß, bis an bie Grenze ber 11 Rinder Ammon; * bazu Bileab und bie Grenze an Geffuri und Maachathi, und ben gangen Berg Bermon und bas gange 12 Bafan bis gen Galda, * bas gange Reich Dg ju Bafan, ber ju Aftharoth und Ebrei faß, welcher noch ein Uebriger mar von ben Riefen. (Dofe aber fcblug fie unb 13 vertrieb fie.) *Die Rinder Ifrael vertrieben aber bie zu Geffur und zu Maachath nicht, fonbern es wohnet beibe Beffur unb Maachath unter ben Rinbern Ifrael bis * Aber bem Stamm 14 auf biefen Tag. ber Leviten gab er fein Erbtheil, benn bas Opfer bes Berrn, bes Bottes Ifraels, ift ihr Erbtheil, wie er ihnen gerebet hat. Also gab Mose bem Stamm ber Rinber 16 Ruben nach ihren Gefchlechtern, * bag ibre Grengen maren von Aroer, bie am Ufer bes Waffers bei Arnon liegt und bie Stadt mitten im Waffer, mit allem ebenen 17 Felbe bis gen Debba, * Besbon und alle ibre Stabte, bie im ebenen Relbe liegen, Dibon, Bamoth Baal und Beth Baal 18 Meon, * Jahza, Rebemoth, Mephaath, 19 * Ririathaim, Sibma, Bereth Sahar, auf 20 bem Bebirge im Thal, "Beth Beor, Die Bache an Bisga, und Beth Jefimoth, 21 *und alle Stabte auf ber Ebene, und bas

dimidiae tribui Manasse, *cum qua 8 Ruben et Gad possederunt terram, Nm. quam tradidit eis Moyses famulus Domini trans fluenta Jordanis ad 13,2., orientalem plagam; * ab Aroer, quae 9 sita est in ripa torrentis Arnon et in vallis medio, universaque campestria Medaba usque Dibon, *et 10 cunctas civitates Sehon regis Amorrhaei, qui regnavit in Hesebon, usque ad terminos filiorum Ammon, v.2.12,5. et Galaad ac terminum Gessuri et 11 Machati, et omnem montem Hermon, De. 3, 10. et universam Basan usque ad Salecha, omne regnum Og in Basan, qui 12 regnavit in Astaroth et Edrai (ipse nt.3,11. fuit de reliquiis Raphaim, percussit-2,11. que eos Moyses atque delevit). *No-13 lueruntque disperdere filii Israel Gessuri et Machati; et habitaverunt in medio Israel usque in praesentem v.ss. diem. *Tribui autem Levi non 16,50. dedit possessionem, sed sacrificia et 18,1.1.Nm. *Tribui autem Levi non 14 8,1...Nm victimae Domini Dei Israel ipsa est ejus haereditas, sicut locutus est

v.8. Dedit ergo Moyses possessionem 15 tribui filiorum Ruben juxta cognationes suas. Fuitque terminus eorum 16 ab Aroer, quae sita est in ripa torrentis Arnon et in valle ejusdem torrentis media, universam planitiem Nm.21,30 quae ducit Medaba, *et Hesebon 17 cunctosque viculos earum, qui sunt in campestribus; Dibon quoque et ^{Nm.21,19}Bamothbaal, et oppidum Baalmaon *et Jassa et Cedimoth et Mephaath 18 et Cariathaim et Sabama et Sarath-19 asar in monte convallis; *Beth-20 phogor et Asedoth, Phasga et Bethjesimoth *et omnes urbes cam-21 pestres, universaque regna Sehon

^{8.} U.L: jenfeit bem Borban. 13. A.A: es wohnen. U.L: wohnete.

^{10.} B.dW: regierte. vE.A: herrichte.

^{11.} dW: bas Gebiet ber Geffuriter.

^{12. (}Bie Rap. 12,4.) vE: welche D. gefchl. u. vertr. hatte.

^{13.} unter 3fr. B: mitten u. dW.vE: in b. Mitte. 14. Die D. ... And. B.dW.vE: Rur (allein) b. St. Levi. dW.A: Befinung. vE: Erbeigenthum. B: bie Steinflippen.

^{17.} Al. * et et: ejus. 18. Al.: Lassa.

B: bie Feueropfer. B.dW: bas ift ihr(e) ...

^{15.} vE: Und M. hatte ... gegeben. 16. (Bie 12,2.) Felbe bei M. Bgl. B. 9. 17. B.vE: in b. Ebene (finb). dW: auf.

^{19.} B.vE: (einem) Berge bes Th. dW: ThaleB. 20. Abbange bes D. dW: der Abhang. vE: Fuß.

XIII.

Distributio terrae.

τοῦ Σηών βασιλέως τῶν 'Αμορραίων, ος έβασίλευσεν έν Έσεβών, ον έπαταξε Μωϋσης αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους Μαδιάμ, τὸν Εὐὶ και τὸν Ροκόμ και τὸν Σούρ και τὸν Ούρ καὶ τὸν 'Ροβέ, ἄρχοντας παρὰ Σηών, τοὺς κατοικούντας την γην Σηών. 22 Καὶ τὸν Βαλαάμ τον του Βεώς τον μάντιν απέκτειναν έν φομφαία έν τη τροπη. 23 Εγένετο δε τα όρια Ρουβήν ο Ιορδάνης όριον. Αυτη ή κληρονομία υίων Ρουβήν κατά δήμους αὐτων,

αί πόλεις καί αί έπαύλεις αὐτών.

24 Έδωκε δε Μωϋσης τοῖς νίοῖς Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν. 25 Καὶ έγένετο τὰ δρια αὐτῶν Ίαζήρ, πᾶσαι αἱ πόλεις Γαλαὰδ καὶ τὸ ημισυ γης νιών 'Αμμών έως 'Αροήρ, η έστι κατά πρόςωπον 'Ραββά, 26 καὶ ἀπὸ 'Εσεβών έως 'Ράμεθ κατά την Μασσηφά καί Βοτανίμ καί Μαανάϊμ έως των όριων Δεβίο 27 καί "Εννεμεκ Βηθαρά *καὶ Βηθναμρά καὶ Σοκχώθ καὶ Σαφών καὶ την λοιπην βασιλείαν Σηών βασιλέως Έσεβών ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ ἔως μέρους τῆς θαλάσσης Χενέρεθ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπ' άνατολών. 28 Αυτη ή κληρονομία υίων Γάδ κατά δήμους αὐτών, αἱ πόλεις αὐτών καὶ αἰ έπαύλεις αύτῶν.

29 Καὶ έδωκε Μωϋσης τῷ ημίσει φυλης Μανασσή, και έγενήθη τῷ ήμίσει φυλής 'υίῶν' Μανασση κατά δήμους αὐτών. 30 Καὶ ἐγένετο τὰ όρια αὐτῶν ἀπὸ Μαανάϊμ, καὶ πᾶσα βασιλεία Βασάν, καὶ πᾶσα ἡ βασιλεία "Ωγ βασιλέως της Βασάν, καὶ πᾶσαι αι κωμαι Ίατρ, αί είσιν έν τη Βασανίτιδι, έξήκοντα πόλεις, 31 καὶ τὸ ημισυ τῆς Γαλαάδ, καὶ Ασταρώθ καὶ Ἐδραείν πόλεις βασιλείας "Ωγ έν τῷ Βασανίτιδι, τοῦς υίοις Μαγίρ υίου Μανασσή, καὶ τοις ήμίσεσεν νίοις Μαχίο κατά δήμους αὐτων. 32 Ούτοι ους κατεκληρονόμησε Μωυσης έν 'Αραβώθ Μωὰβ έν τω πέραν τοῦ Ἰορδάνου

21ss. Nomina propr. maxime variant. 21. A¹B* δ; έβασ. έν Έσ. († A²FX). AB† (p. Mαδ.) καὶ (* X). B: ἄρχοντα (-ας ΛΕΓΧ). ΛΕΓΧ* παρά († Χ; Β: ἔναρα). Β: καὶ τὸς ... * τ. γῆν (c. ΛΕΓΧ). 22. Δ¹Β* έν δομφ. ΑΒ: ὁοπῆ (τροπῆ ΕΓΧ). 23. Α¹Β* ὁ. Β (p. πόλ.): αὐτῶν. 25. Β* αί. 27. Β (bis) + (p. Έν. et a. ὁ) καί. 28. Β† (p. δήμ. αὐτ.) καὶ κατὰ πόλεις αὐτῶν κατὰ δήμες αὐτῶν αὐχένα έπιστρέψυσεν έναντίον των έχθοων αύτων, ότι έγενη-θη κατὰ δήμυς αύτων (* ΑΕΓΧ). 29. Α' Β* καὶ έγ. -Μαν. († Χ). 30. ΑΧ* (pr.) βασιλ. ΑΒ* ή († Χ). ΑΕΧ* τῆς. ΑΒ: πάσας τὰς κώμας (πᾶσαι αί κ. Χ). 31. ΑΒ+ (a. Αστ. et Εδρ.) ἐν (* Χ). ΑΕΧ+ (p. Βασ.) καὶ ἐδόθησαν. Β: νίοῖς (νέδ ΑΕΓΧ)... + (p. alt. Maχ.) νίοῖς Μανασσῆ (* ΕΧ; ΑΓΧ: νίε Μ). 32. Α² Β+ (p. Μανϋσ.) πέραν τε Ἰορδάνε (* ΓΧ).

אָשָׁר מָלֶהְ האמרי אַשֶׁרֹ הַכַּה משֶׁה אֹתוֹי וָאת־נִשׁיאֵי הקוסם הרגו בני־ישראל בחרב אל־ רידור בברל תַּיַרְהַן וּגָבָוּל זָאֹת נַחֲלֵת בְּנֵי לִמִשָּׁפַּחוֹתַם הַעַרֵים וְחַצְּרֵיהֵן:

וַיִּתַן משָׁה לְמַשֵּה נָד לִבְנֵי כח למשפחותם: יִעזר וכל־עַרֵי הַגּּלִער וַחַבִּי אֱרֶץ עַמִּון עַד־עַרוֹעָר 26 רַבַּה: וּמֵחָשְׁבָּוֹן עַד־רַמַת הַמְּצְפָּה דּנְבַרּל לִדְבַר:• ובטנים וממחנים עד זגובלמק בית הרם ובית נמרה וספות וְבָּפֹוֹן ֻיָּתֶר מַמְלְכֿוּת סִיחוֹן מֻּלֶּךְ חַשָּׁבּוֹן הַיַּרְהַן וּגָבֶל עַד־קַצֵּה יֵם־ הירהן מורחה: לממפעונים يت. נחכת בני

וַיָּתַן משָׁה לַחַצֵּי ממה ויהי גבוכם ממחנים משה בערבות מואב

v. 26. חצר חספר

^{21.} ben Gew. (wie B. 10). dW.vE.A: gurften Sib. 22. von ihnen Gricht. dW: Bahrfager. B.dW: neben (nebft) ihren Erfchl. A: mit b. ubr. G.

ganze Reich Sihons, bes Königs ber Amoriter, ber zu Gesbon saß, ben Mose schlug, sammt ben Fürsten Mibian, Evi, Rekem, Zur, Hur und Reba, die Gewaltigen bes Königes Sihons, die im Lande wohneten.
22 * Dazu Bileam, den Sohn Beors, den Beissager, erwürgeten die Kinder Israel mit dem Schwert, sammt den Erschlagenen.
23 * Und die Grenze der Kinder Ruben war der Jordan. Das ist das Erbtheil der Kinder Ruben unter ihren Geschlechtern, Städten und Dörfern.

Dem Stamm ber Rinber Bab unter 25 ihren Befchlechtern gab Mofe, * bag ihre Brengen waren Jaefer und alle Stabte in Gilead und bas halbe Land ber Rinber Ammon bis gen Aroer, welche liegt vor 26 Rabba, "und von Besbon bis gen Ramath Digpe und Betonim, und von Mahanaim 27 bis an bie Grenze Debir; *im Thal aber Beth haram, Beth Rimra, Suchoth und Baphon, die übrig mar von bem Reich Sibons, bes Roniges zu Besbon, bag ber Jorban bie Grenze war, bis ans Enbe bes Meers Cinnereth, bieffeit bes, Jorbans ge-28 gen bem Aufgang. * Das ift bas Erb= theil bet Rinber Bab in ihren Gefchlech= tern, Stabten und Dorfern.

29 Dem halben Stamm ber Kinder Manaffe nach ihren Geschlechtern gab Mose, 30 baß ihre Grenzen waren von Mahanaim an, bas ganze Basan, bas ganze Reich Og, bes Königes zu Basan, und alle Flecken Jair, bie in Basan liegen, nemlich 31 sechzig Städte. Und bas halbe Gilead, Astharoth, Edrei, die Städte des Königzeichs Og zu Basan, gab er den Kindern Machir, des Sohns Manasse, das ist der Hälfte der Kinder Machir, nach ihren Ges 22 schlechtern. Das ists, das Mose ausgetheilet hat in dem Gestlebe Moab, jenseit

27. A.A: übrig waren. U.L: ben Aufgang.

vE: fammt b. Betobteten.

23. Die Städte n. ihre D. B: bet J. n. b. Gr. davon. dW.vE: welcher b. Gr. ift. B.dW.vE.A: nach ihren G. A. an St. u. Dörfern.

'24. B.dW.vE: bem St. G. ... ben R. (Sohnen) G. nach i. G.

25. dW.vE: bie Balfte bes &.

27. mas fibr. m. ... jenfeit. dW.yB.A: ber (ben) theilte. B: in b. flachen Belbern Dt. dW.vE.A: Cbenen.

regis Amorrhaei, qui regnavit in HeNm.31,8. sebon, quem percussit Moyses cum
principibus Madian: Hevaeum et Recem et Sur et Hur et Rebe, duces
Sehon, habitatores terrae. *Et Ba-22
Nm.32,5. laam filium Beor ariolum occiderunt
filii Israel gladio cum caeteris interNm.34,12 fectis. *Factusque est terminus filio-23
rum Ruben Jordanis fluvius. Haec
est possessio Rubenitarum per cognationes suas urbium et viculorum.

Deditque Moyses tribui Gad et filiis 24

ejus per cognationes suas possessionem, "cujus haec divisio est: Ter-25 minus Jaser et omnes civitates Galaad, et dimidiam partem terrae filio
Juditi, srum Ammon, usque ad Aroer quae

25m-11, est contra Rabba; "et ab Hesebon 26

usque Ramoth, Masphe et Betonim,
et a Manaim usque ad terminos Dabir; "in valle quoque Betharam et 27

Bethnemra et Socoth et Saphon, reliquam partem regni Sehon regis
Hesebon; hujus quoque finis Jordanis est, usque ad extremam partem

12,3,17, maris Cenereth trans Jordanem ad

1Me: orientalem plagam. "Haec est pos 28

12.3. maris Cenereth trans Jordanem ad 11.67. orientalem plagam. *Haec est pos-28 11.67. sessio filiorum Gad per familias suas, civitates et villae earum.

Dedit et dimidiae tribui Manasse 29

filiisque ejus juxta cognationes suas possessionem, *cujus hoc principium 30 est: a Manaim universam Basan et cuncta regna Og regis Basan, omnes
De. 3,14. que vicos Jair, qui sunt in Basan,

1Rg. 4,12 sexaginta oppida, *et dimidiam par-31 tem Galaad, et Astaroth et Edrai

Nm. 26,29 urbes regni Og in Basan; filiis Machir
filii Manasse, dimidiae parti filiorum
Machir, juxta cognationes suas.

*Hanc possessionem divisit Moyses 32
in campestribus Moab trans Jorda-

^{21.} Al.: Reba. 26. Al.: Ramath.

Reft. B: bas Uebrige. B.vE.A: bes R.

^{28.} Die B. 23.

^{30.} dW.A: Dorfer 3. vE: hirtenborfer.

^{31.} foldes gab ... nehmild ber D. B: wurde ben R. M. vE: waren fur. dW.A: [gab er].

^{32.} B: Dies find biejenigen, welchen M. b. Erbe gugeth, bat. dW.vE: Das ... (als Erbeigenth.) verstheilte. B: in b. flachen Relbern M. dW. vE. A. Ghenen.

XIII.

Distributio terrae.

κατὰ 'Ιεριχώ ἀπ' ἀνατολών. 33 Καὶ τῆ φυλῆ Λευὶ οὐκ ἔδωκε Μωϋσῆς κληρονομίαν κύριος ὁ Θεὸς 'Ισραὴλ αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, καθώς ἐλάλησεν αὐτοῦς.

XIV. Καὶ ούτοι *οί κατακληρονομήσαντες των υίων Ισραήλ έν γη Χαναάν, οίς κατεκληρονόμησαν αύτοῖς Ἐλεάζαρ ὁ ίερεὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή καὶ οἱ ἄργοντες πατριών ηυλών τών υίων Ισραήλ. 2 κατά κλήρους εκληρονόμησαν, δν τρόπον ένετείλατο κύριος έν γειρί Μωϋση ταϊς έννέα φυλαίς καί τῷ ἡμίσει φυλῆς. 3 Εδωκε γὰρ Μωϋσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς άπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ τοῖς Λευίταις ούκ έδωκε κλήρον έν αύτοις. 4 Οτι ήσαν οί νίοι Ίωση ο δύο αυλαί, Μανασσή και Έφραζμ και οὐκ έδόθη μερίς έν τη γη τοῖς Λευίταις, άλλ' ἢ πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αύτῶν τοῖς κτήνεσι καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. 5 Ον τρόπον ένετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῆ, ούτως εποίησαν οἱ νἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ εμερίσαντο την γην.

⁶ Καὶ προςήλθοσαν οἱ νίοὶ Ἰονόδα πρὸς Ἰησοῦν ἐν Γαλγάλοις, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφονῆ ὁ Κενεζαῖος. Σὰ ἐπίστη τὸ ὁῆμα ὁ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἀνθρωπον τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ ἐν Κάδης Βαρνῆ. ⁷ Τεσσαράκοντα γὰρ ἐτῶν ἡμην, ὅτε ἀπέστειλέ με Μωϋσῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ Κάδης Βαρνῆ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν, καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν αὐτῶν. ⁸ οἱ ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ μετέστησαν τὴν διάνοιαν τοῦ λαοῦ, ἐγὼ δὲ προςετέθην ἐπακολουθῆσαι κυρίφ τῷ θεῷ μου. ⁹ Καὶ ὅμοσε Μωϋσῆς ἐν ἐκείνη τῆ ἡμέρς, λέγων. Ἡ γῆ, ἐφ' ἢν ἐπέβης, σοὶ

32. B† (a. κατὰ) τῦ (* AFX). 83. A¹ B* tot. vs. († A²FX). — 1. AB* τῶν († X). B† (a. γῆ) τῆ (* AFX). 2. A¹ B: Ἰησῦ (M. A²FX). 3. A¹ B* ἔδ. – φυλῆς († A²FX). 4. B: ἐμέρισαν (-ίσαντο ΑΕΓΧ). 6. B: Γαλγάλ (-λοις ΑΕΓΧ). AB¹ ΕΧ (εἰ. in sqq.): Ἰεφοννῆ (-ονῆ Β²). 7. A²B: ἀπεκρίθην (-ησαν Α¹ΕΓΧ). AB: αὐτῦ (αὐτῶν ΕΧ). 8. ΑΕΧ: συναβάντες. B: καρδίαν (διάνοιαν ΑΕΓΧ). 9. ΑΕΧ: ἐφ' ῆς.

33 לְיַרְתֵּן יְרִיחָוֹ מִזְרֶחָה: וּלְשֵׁבֶטֹ הַלֵּוֹי לְאִ־נְתַן משֶׁה נְחֲלֶה יְהוֹּה אֶלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָּוֹּא נְחֲלֶתֹם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לֹהם:

פּיֹנִם בּינִים לַאמִר אִם-רָאִ בַּאָּרִלְ אַבְרָלִי יִנִּיְנִי אָרְנֵי יִנִּשָּׁבַע מִשָּׁע אַבּילְבָּלִי יִנִּאָמֵר אָלְנִי בִּשְׁבַע מִשָּׁע אַבּילְבָּלִי וְנִּאָמֵר אָלְיוּ בְּלָר בִּנְאַנִים בְּרָנֹעַ לְנַבְּע אַבּילְבָּלִי אַשָּׁר אָלִי בְּלָב בְּלְנַעַ בַּרְנַעַ אַבּילְבָּלִי אַשָּׁר אָלִי מִשְּׁב בּּלְבַעַ בַּרְנַעַ בְּבִּלְבְּלְבְּעִים שָּׁנָה אָלִי בִּעָב בְּלְבַעַ בַּרְנַעַי בְּבִּלְבְּלְבְּעִי שִׁלָּה אָלִי מִשְּׁב בְּלְנַעַ בַּרְנַעַי בְּבִּלְבְּלְבְּעִ וְנִּאָמֵר אֵלְי מִשְּׁב בְּלְבַעַ בַּרְנַעַי בְּבִּלְבְּלְבְּעִ בִּיִּהְלְאָנִי אָּתִּבּנְבְיּ אָשָּׁר בְּבַּיִי יִשְּׂרָבְּעִי בְּנִי יִשְּׂרָאֵל וַיִּחְלְּלֵנְ אָברִי הְּבָּבְר בְּבְּיִבְּיִי בְּבָּיִי בְּבְּרִבְּיִי בְּבָּיִי בְּבְּרִבְּיִי בְּבָּיִי בְּבָּיִי בְּבָּיִי בְּבְּיִבְי בְּבְּעִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים אָּבְיּב בְּבְּיבְּיִי בְּבָּבְיים בְּבִּיבְי אָשָּׁר בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּיבְי בְּבְּבִּים בְּבְּיבְיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבְּבִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבִיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבְּיִבְּיִ אָּבְּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְיבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִיים בְּבִּים בְּבְּבִיים בְּבִּים בְּבִּבְיים בְּבִּים בְּבְּבִיים בְּבִּבְיים בְּבִּים בְּבְּבִיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּבְיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיבְים בְּבְּיבְיִים בְּבְּיבְייִים בְּבְּיבְים בְּבִּים בְּבְּיבְים בְּיִּבְּים בְּבִּים בְּבְּיבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְיבִיי בְּבְּיבְיבִּים בְּבְּיבְים בְּבְּיבְים בְּבְּיבְיבְיבְּיי בְּבְּבְיבְיים בְּבְּיבְיבְיבְּיבְיבְיבְיי בְּבְּבְיבְיים בְּבְּיבְיבְיבְּיבְיים בְּבְּיבְיבְיים בְּבְּבְּיבְיבְיים בְּבְּיבְיבְיבְּיי בְּבְּיים בְּבְּבְיבְיבְיים בְּבְּיבְיבְיים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּיבְּבְיבְיים בְּבְּיבְבְיים בְּבְּיבְיבְיבְיבְיים בְּבְּבְיבְיבְּיבְּבְּיבְּבְיבְ

v. 2. המתח 'ר

^{32.} dW.vE: bei Ber. A: gegenüber.

^{33.} Bgl. B. 14.
1. B: Diefe finde, welche von ben R. J. geerbet h. dW: Das ... 3. Befigung erhielten. vE: 3. Erb= eigenth. erhalten haben. B: Saupter ber B. vE: va-

bes Jorbans vor Jericho gegen bem Auf-33 gang. *Aber bem Stamm Levi gab Mofe tein Erbtheil, benn ber Gerr, ber Gott Ifraels, ift ihr Erbtheil, wie er ihnen gerebet hat.

XIV. Dief ift es aber, bas bie Rinber Ifrael eingenommen baben im Lande Canaan, bas unter fie ausgetheilet haben ber Briefter Eleafar, und Josua, ber Sohn Run, und die oberften Bater unter ben 2 Stämmen ber Rinber Ifrael. * Sie theileten es aber burche Loos unter fie, wie ber Berr burch Dofe geboten batte, ju 3 geben ben gebntehalb Stammen. ben zweien und bem halben Stamm hatte Mofe Erbtheil gegeben jenfeit bes Jordans. Den Leviten aber batte er fein Erbtheil 4 unter ihnen gegeben. Denn ber Rinber Joseph wurden zween Stamme, Danaffe und Ephraim, barum gaben fie ben Leviten fein Theil im Lanbe, sonbern Stabte, barinnen zu wohnen, und Borftabte für 5 ihr Bieb und Babe. *Wie ber Berr Dofe geboten hatte, fo thaten bie Rinber Ifrael und theileten bas Land.

Da traten herzu vie Kinder Juda zu Josua zu Gilgal, und Caleb, der Sohn Jephunne, der Kenister, sprach zu ihm: Du weißest, was der Herr zu Mose, dem Mann Gottes, sagte von meinet- und deinetwegen 7 in Rades Barnea. *Ich war vierzig Jahre alt, da mich Mose, der Knecht des Herrn, aussandte von Kades Barnea, das Land zu verkundschaften, und ich ihm wieder 8 sagte nach meinem Gewissen. *Aber meine Brüder, die mit mir hinauf gegangen waren, machten dem Wolf das Herz verzagt, ich aber folgete dem Herrn, meinem 9 Gott, treulich. *Da schwur Mose desselben Lages und sprach: Das Land, darauf du

32. U.L. den Aufg. 1. U.L. ift aber. 3. U.L. jens feit bem Jordan. 6. U.L. meinens u. beinenwegen. 7. U.L. bag mich Mofe. A.A. erfundschaften.

terl. D. dW: Stammbaupter. A: Fürften ber Be-

nem contra Jericho ad orientalem

v.14. plagam. *Tribui autem Levi non 33

18,70, dedit possessionem, quoniam Domi13,20, nus Deus Israel ipse est possessio

18,1 al. ejus, ut locutus est illi.

Hoc est quod possederunt XIV. filii Israel in terra Chanaan, quam 17,4. dederunt eis Eleazar sacerdos et Jo-Nm. 34,17s. sue filius Nun et principes familiarum Nm.33,54 per tribus Israel, * sorte omnia divi-26,56 dentes, sicut praeceperat Dominus 12.7. in manu Moysi, novem tribubus et dimidiae tribui *(duabus enim tribu- 3 18.8. bus et dimidiae dederat Movses trans 12,33. Jordanem possessionem), absque Levitis, qui nihil terrae acceperunt inter fratres suos, *sed in corum succes- 4 serunt locum filii Joseph in duas divisi tribus, Manasse et Ephraim: nec acceperunt Levitae aliam in terra par-Nm.35,24 tem, nisi urbes ad habitandum et suburbana earum ad alenda jumenta et pecora sua. *Sicut praeceperat 5 34,1344. Dominus Moysi, ita fecerunt filii Israel et diviserunt terram.

Accesserunt itaque filii Juda ad Josue in Galgala, locutusque est ad 32,12; 14,24. Nosti, quid locutus sit Dominus ad 32,12; Moysen hominem Dei de me et te in Cadesbarne. Quadraginta annorum 7 eram, quando misit me Moyses fa13,4.7. mulus Domini de Cadesbarne, ut considerarem terram, nunciavique ei Nm. 12,31 quod mihi verum videbatur. Fratres autem mei, qui ascenderant metal. 14,24. cum, dissolverunt cor populi, et 32,750. nihilominus ego secutus sum Domini mum Deum meum. Juravitque Moy22,1025. ses in die illo, dicens: Terra, quam

2. Al. † (in f.) Manasse.

Beerben.

5. vE: th. ... aus. dW.A: vertheilten.

6. B.dW.vE: bas Wort, bas ... gerebet. A: von

nir u. bir.

8. B: vollig. dW.vE: vollfommen.

^{2.} B: Durchs & ihres Erbth., gleichw. dW: D. E. als ihre Befigung. vE: geschah ihre Erbtheilung. B: burch b. Dienst M. B.dW.vE: (unter) ben 9 St. n. b. halben St.

^{4.} nur Ct. ... berfelbigen Borft. B: waren gw. St. dW.vE: es w. bie ... 2 St. ... Antheil. dW: gum Bohnen, vE: gur Bohnung. dW.vE: Begirte ...

^{7.} dW.A: erfunben. vE: anegufpaben. dW.vE: brachte ihm Rachricht (gurud). B.vE: (gleich)wie es in meinem Bergen war. dW: fo wie es mir ume h. war? (A: zeigte ihm an, was mir wahr ichien.)

XIV.

Distributio terrae.

έσται έν κλήρφ καὶ τοῖς τέκνοις σου είς τὸν αίωτα, ότι προςετέθης έπακολουθήσαι οπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 10 Καὶ τῦν διέθρεψέ με χύριος, όν τρόπον είπε, τοῦτο τεσσαρακοστον και πέμπτον έτος, αφ' οδ ελάλησε κύριος τὸ ἡῆμα τοῦτο πρὸς Μωϋσῆν καὶ έπορεύθη Ίσραὴλ έν τη έρήμφ. Καὶ νῦν ίδοὺ έγω σήμερον ογδοήκοντα και πέντε έτων. 11 έτι είμι σήμερον ισχύων, ώς ει ότε απέστειλέ με Μωϋσης, ώς αύτως ίσχύω νύν έξελθείν καὶ είζελθεῖν είς τὸν πόλεμον. 12 Καὶ νῦν αἰτοῦμαί σε τὸ όρος τούτο, καθὰ είπε κύριος έν τῆ ήμέρα έχείνη. ὅτι σὸ ἀχήχοας 'τὸ ῥῆμα τοῦτο έν τη ήμερα εκείνη. Νύν δε οί Ένακιμ έχει είσι πόλεις όγυραι και μεγάλαι έαν ουν κύριος μετ' έμου ή, έξολοθρεύσω αύτους ον τρόπον είπε 'μοι' χύριος. 13 Και εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς, καὶ ἔδωκε τὴν Χεβρών τῷ Χάλεβ υίφ Ίεφονη 'υίφ Κενέζ' εν κλήρφ. 14 Διὰ τοῦτο έγενήθη ή Χεβρών τῷ Χάλεβ τῷ τοῦ Ἰεφονή τοῦ Κενεζαίου ἐν κλήρφ ἔως της σήμερον ήμερας, διά τὸ αὐτὸν ἐπαχολουθησαι τῷ προςτάγματι κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. 15.Τὸ δὲ ὅνομα τῆς Χεβρών ἦν τὸ πρότερον πόλις 'Αρβόκ. * μητρόπολις των Ένακλμ αυτη. Καὶ ή γη εκόπασε τοῦ πολέμου.

ΧV. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἰῶν Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἰδουμαίας, ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σίν, εως Κάδης πρὸς λίβα. 2 Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς ἔως μέρους τῆς θαλάσσης τῆς άλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα. 3 Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προςαναβάσεως ᾿Ακραβίν, καὶ ἐκπεριπορεύεται Σενά, καὶ

בה כה -עוכם כי מלאת היום בו-חמש ושמונים 11 שנה: עוֹדֹפִי היוֹם הַזֶּק פַאשׁר בַּיוֹם אותי משה ככחי אז וככחי 12 ועמה תנה-כי את-ההר הוה אשר ההוא פי־אתה ביום שמעת ביום ההוא פי-ענקים שם גדלות בצרות אולי אותי והורשתים כאשר דבר יהוה: יהושע -יָפַנֶּת מֹינֹעט-מַבֿרוּוֹ לַכַּצֶב כּּוֹ לְפָנִים קריַת פו וַשָּׁם הַבְּרָוֹן הַאַרֵם הַנָּדֵוֹל בַּעַנַקִים הִוּא וְהַאֵּרֵ שַקטה מִמְּלְחַמָה:

בְּלְבָּים יְעֲבַר בְּּנָה וְעָלֶה מִנְּבָר בְּלָמְשָׁה בְּנֵי יְהוּדֶה לְמִשְׁה מִלְבִּים מִיְבַּר-בָּן לְמִשְׁה בְּנֵי יְהוּדֶה זְּמִשְׁה מִקְבֵּה מִימְן: וַיְהִי לָהֶם בְּבְּיל זְּנְבִּה מִקְבֵּה מִימְן: וַיְהִי לָהֶם בְּבְּיל זְּנְבָּה מִקְבֵּה מִימְן: וַיְהִי לָהֶם בְּבְּיל זְּנְבָּה מִקְבֵּה מִימְן: וַיְיָהִי לָהְבָּלְה מִנְבָּה מִקְבָּה וְיְצְלֶה מִנְבָּה זְיִבְּלָה מִנְבָּה זְיְבֶּלְה מִנְבָּה זְיִבְּלָה מְנְבָּה זְיִבְּיִם יְעֲבַר בִּּבְּה וְעָלֶה מִנְבַּה זְּבְּר בִּבְּיה וְעָלֶה מִנְבַּה זְּבְּר בִּבְּיה וְעָלֶה מִנְבַר בִּבְּיה וְעָלֶה מִנְבָּה זְּבְּר בִּיִּה בְּבִּיה וְעָלֶה מִנְבָּה זְּבְּר בִּבְּיה וְעָלֶה מִנְבְיה בִּבְּיה וְעָלֶה מִיִּבְּר בִּבְּיה מִיְבְבַר בִּבְּיה מִיְבְבִּיה מִיִּבְּב בְּיִבְּיה מִיְבְבַר בִּבְּיה מִיְבְבִּה מִיְבְבִּיה מִיְבְבַר בִּבְּיה מִיְבְבָּה מִיִּבְּה מִיְבְבִּר בִּבְּיה מִיִּבְּב מִיִּבְּב מִיִּבְּב מִיִּבְּה מִיְבְבֵּר בִּבְּיה מִיְבְבּר בִּיִּבְּה מִיְבְבּיה מִיְבְבִּר בְּבִּיה מִיְבְבּיה מִיְבְבִּר בִּבְּיה מִיְבְבִּר בִּבְּיה מִבְּבְּה מִיְבְבָּה מִנְבְּב מִיִּבְבּיה מִיְבְבָּה מִיְבְבִּר בִּבְּיה מִיְבְבָּה מִיבְּבָּה מִיּבְבּיה מִיְבְבּיה מִיבְּבָּה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִבְּבּיה בִּיים בְּבִּבּיה בִּבְּיה מִיּבְבּיה מִינְבָּה מִּיבְּבּיה מִיבְּבּב מִייִים מְּבְבִּיה בְּיִבְּיה מִיּבְּבּיה מִּיבְבּיה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִבְּבּיה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִיבְּבּיה מִבְּבּיה מִּבְּבּיה מִבְּיב מְיִבְּבּיה מִיבְּיבּיה מִיבְּיה מִיבְּיה מִבְּיה מִיבְּיה מִבְּיה מִיבְיה מִיבְיה מִיבְּיה מִיבְּיה מִיבְּיה מִבְּיה מִּבְיה מִבְּיה מִבְּיה מִבְּיה מִיבְיה מִיבְּיה מִיבְיה מִיבְּיה מִבְּיה מִיבְּיה מִבְּיה מִיבְּיה מִיבְּיה מִיבְּיה מִיבְּיה מִיבְּיה מִיים מִיבְייה מִבְּיה מִיבְּיה מִבְּיה מִיבְּיה מִייִיה מִיבְיה מִיבְּיה מְבְּיה מְיבְּיה מְיבְּיה מִיבְיה מִיבְיים מְיבְּיה מְיבְּיה מְבְּיה מְיבְּיה מְיבְיה מִיבְיים מְיבְיבְיה מְיבְּיה מְיבְּיה מִיבְּיה מִיבְּיה מִּיבְיה מִּבְּיה מְיבּיה מִיבְיה מִיבְּיה מִיבְיה מִיבְיבּים מְיבְיבְּיה מִּבְּיה מְיבְּיה מְיבְיה מִּיבְיה מִּיבְיה מִיבְיבְּיה מִיבְיבּים מְּיבְבְים

^{9.} AX: $\pi \rho o \rho s \tau \epsilon \partial \eta \nu$. 12. B* (pr.) $\epsilon \nu$ († AEFX). AX: $\nu v \nu l$. 13. B* $\tau \dot{\eta} \nu$ († AEFX). AX: 'I. $\tau \ddot{\phi}$ Kevetai ϕ . 14. B: $\tau \ddot{\eta} \dot{\epsilon}$ $\dot{\eta} \mu$. $\tau a \dot{\nu} \tau \eta \dot{\epsilon}$ (τ . $\sigma \dot{\eta} \mu$. $\dot{\eta} \mu$. AFX) ... * (ult.) $\tau \ddot{\epsilon}$ († AEFX). 15. AEFX* $\tau \ddot{\eta} \dot{\epsilon}$ et $\dot{\eta} \nu$. B: $\dot{\lambda} \dot{\rho} \dot{\epsilon}$ ($\dot{\lambda} \dot{\rho} \dot{\rho} \dot{\phi} \dot{\kappa}$ FX; AEX: $\dot{\lambda} \dot{\rho} \dot{\rho} \dot{\phi}$). —1. A¹B* $\dot{\nu} \dot{\epsilon} \dot{\omega} \dot{\nu}$ († A²FX). AX: $\tau \dot{\rho} \dot{\nu}$ votov. 2. AX: $\dot{\nu} \dot{\sigma} \dot{\tau} \dot{\sigma}$ ... $\dot{\nu} \dot{\tau} \dot{\tau} \dot{\sigma} \dot{\tau} \dot{\sigma}$ (eti. in seqq.). AB* (pr.) $\tau \ddot{\eta} \dot{\epsilon}$ († X). 3. AEX: $\dot{\lambda} \dot{\kappa} \dot{\rho} \dot{\rho} \dot{\beta} \dot{\epsilon} \dot{\mu}$.

^{9.} dW: bir fein g. Befignng. vE: gehoren ale Erbeigenth.

^{10.} ger. hat, biefe 45 3. feitbem ... wahrend. B: beim Leben erhalten.

^{11.} dW.vE: gum Streite. dW: aus: u. eingugiehen.

vE: jum Aus: u. Eingehen.
12. Denn bn b. geh. ... baf E. br. find, n. gr.
B: Bielleicht wirb ... dW.vE.A: B. ift.

^{13.} dW: Befigung. A: Befige. vE: Erbeigenth. 14. Die B. 8.

mit beinem Buß getreten haft, foll bein und beiner Rinder Erbtheil fein ewiglich, barum, bag bu bem Berrn, meinem Bott, 10 treulich gefolget haft. "Und nun fiebe, ber Berr hat mich leben laffen, wie er gerebet bat. Es find nun funf und vierzig Jahre, bag ber Berr folches ju Dofe fagte, bie Ifrael in ber Bufte gewandelt hat. Und nun flebe, ich bin beute funf 11 und achtzig Jahre alt, *und bin noch heutiges Tages fo ftart, als ich mar bes Tages, ba mich Mofe ausfandte; wie meine Rraft war bagumal, also ift fie auch ist, ju ftreiten und aus- und einzugeben. 12 *So gib mir nun bieg Bebirge, bavon ber Berr gerebet bat an jenem Tage, benn bu haft es gehört an bemfelben Tage. Denn es wohnen bie Enafim broben, und find große und fefte Stabte; ob ber Berr mit mir fein wollte, bag ich fle vertriebe, wie 13 ber Berr gerebet bat. *Da fegnete ibn Jofua, und gab alfo Bebron Caleb, bem 14 Sohn Jephunne, jum Erbtheil. * Daber ward Bebron Calebe, bes Sohnes Je= phunne, bes Renifiters, Erbtheil bis auf biefen Tag, barum, bag er bem Berrn, bem Gott Ifraels, treulich gefolget hatte. 15 * Aber Bebron bieg vorzeiten Ririath Arba, ber ein großer Menich mar unter ben Und bas Land hatte aufgehöret Enafim. mit friegen.

XV. Das Loos bes Stammes ber Rinber Juba unter ihren Gefchlechtern mar bie Grenze Com an ber Bufte Bin, bie gegen Mittag ftößt, an ber Ede ber Mittage= 2 lanber, * baß ihre Mittagegrengen waren von ber Ede an bem Salgmeer, bas ift von ber Bunge, bie gegen mittagmarts 3 gebet, "und fommt binaus von bannen hinauf zu Afrabbim, und gehet burch Bin, und gebet aber binauf von mittagwärts

pt. 11.24. calcavit pes tuus, erit possessio tua et filiorum tuorum in aeternum, quia secutus es Dominum Deum meum. *Concessit ergo Dominus vitam mihi, 10 sicut pollicitus est, usque in praesentem diem. Quadraginta et quinque anni sunt, ex quo locutus est Dominus verbum istud ad Moysen, D4.2,14. quando ambulabat Israel per solitudinem; hodie octoginta quinque annorum sum, "sic valens ut eo valebam 11 tempore, quando ad explorandum missus sum: illius in me temporis Sir. 46, 11. fortitudo usque hodie perseverat, 31,2. Bs. 40,30stam ad bellandum quam ad gradiendum. *Da ergo mihi montem istum, 12 quem pollicitus est Dominus, te quo-Nm. que audiente, in quo Enacim sunt 13,23.34 et urbes magnae atque munitae; si forte sit Dominus mecum et potuero delere eos, sicut promisit mihi. *Be- 13 nedixitque ei Josue et tradidit ei 15,13. Hebron in possessionem. Atque 14 ex eo fuit Hebron Caleb filio Jephone Cenezaeo usque in praesentem diem, quia secutus est Dominum Deum Isga.23,2, rael. *Nomen Hebron ante voca-15 (15,18. batur Cariath Arbe; Adam maximus ibi inter Enacim situs est. Et terra

Igitur sors filiorum Judae per XV. cognationes suas ista fuit: A termino Nm.34,3. Edom desertum Sin, contra meridiem et usque ad extremam partem australis plagae: *initium ejus a sum-18,19. mitate maris salsissimi, et a lingua ejus quae respicit meridiem, *egrediturque contra ascensum scorpionis et pertransit in Sina, ascenditque in

11,23. cessavit a praeliis.

Meugerften ber Mittagefeite her. dW: am auf. Gus ben. vE: Enbe ber Gubgegenb.

^{12.} U.L. am felben Tage.

^{15.} A.A: mit Rriegen.

^{3.} A.A: abermal hinauf.

^{15.} rubete v. Rriegen. B.dW.vE: ber Rame S. war. B: por biefem. vE: porber. dW.vE: Stabt Arba's. dW: ber gr. Mann ... Enafitern. vE: größte Renfc. B.dW: hatte Ruhe vom Rriege. vE.A: ruh. v. (Streit).

^{1.} bei ber Gr. ... 3. g. Mitt., am fübl. Enbe. B.dW.vE: nach ihr. Gefchl. ... bie 28. 3. B: vom

^{9.} Al.: tuum.

^{1.} S + (p. Edom) usque ad.

^{2.} Mittagegrange mar ... bes Galim. B: Meer: bufen, ber nach D. hin fiehet. dW.vE: 3. bie g. D. (Suben) fich wendet.

^{3.} hinans an ber Mittagsfeite ber Bobe Afr. ... weiter binanf. dW: lauft mittagl, vE: fich fubl. forts gieht. dW: Sforpionenhohe.

άναβαίνει ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ Κάδης Βαρνή, καὶ έκπορεύεται Έσρών, καλ προςαναβαίνει είς Αδδαρά, καὶ έκπεριπορεύεται την κατά δυσμάς Κάδης, 4 καὶ πορεύεται έπὶ Ασεμωνά, καὶ διεκβάλλει έως φάραγγος Αίγύπτου, καὶ έσται αὐτου ή διέξοδος των όριων έπι την θάλασσαν. Ταυτά έστιν αὐτῶν ὅρια ἀπὸ λιβός. 5 Καὶ τὰ όρια από ανατολών πάσα ή θάλασσα ή άλυκή έως μέρους τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ τὰ όρια αὐτων έπι βορράν, 'και' από της λοφιάς της θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ἰορδάνου 6 έπιβαίνει τὰ όρια ἐπὶ Βηθαγλά, καὶ παραπορεύεται από βοδόᾶ έπὶ Βηθάραβα, καὶ προςαναβαίνει 'τὰ ὅρια' ἐπὶ λίθον Βαιών νίοῦ 'Ρουβήν. 7 Καλ προςαναβαίνει τὰ όρια ἐπλ *τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος 'Αγώρ, καὶ καταβαίνει έπὶ Γαλγάλων, η έστιν ἀπέναντι τῆς προςβάσεως Αδαμμίν, η έστι κατά λίβα τη φάραγγι, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ τὸ υδωρ τῆς πηγής ήλίου, και έσται αύτου ή διέξοδος πηγή 'Ρωγήλ. 8 Καὶ ἀναβαίνει τὰ όρια εἰς φάραγγα Έννομ επί νώτου τοῦ Ἰεβοῦς ἀπο λιβός (αὐτη έστιν Ίερουσαλήμ), και διεκβάλλει τὰ ὅρια έπὶ κορυφήν όρους, ή έστι κατά πρόςωπον φάραγγος Έννομ προς θαλάσσης, η έστιν έχ μέρους γης Ραφαείν έπι βορόα. 9 Και διεκβάλλει τὸ όριον ἀπὸ κορυφής τοῦ όρους έπὶ πηγήν τοῦ υδατος Ναφθώ, καὶ διεκβάλλει είς τὸ όρος Έφρων, και έξάξει τὸ όριον είς Βααλάθ (αυτη έστι πόλις Ίαρείμ). περιελεύσεται όριον από Βααλάθ έπλ θάλασσαν είς όρος Σηείρ, καὶ παρελεύσεται έπὶ νώτου πόλιν Ἰαρείμ από βορφά (αθτη έστί Χασαλών), καὶ καταβήσεται έπὶ πόλιν ήλίου, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ λίβα. ¹¹ Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον κατὰ νώτου Άκκαρών ἐπὶ βοζόαν, καὶ διεκβαλεί τὰ ὅρια εἰς Σακχαρωνά, καὶ παρελεύσεται όρος γης Βααλάθ, καιδιεκβαλεί έπι Ίαβνήλ, και έσται ή διέξοδος των δρίων

3. Β: Άσωρών (Εσρών Α2 ΕΓΧ) ... Σάραδα (Άδδ. ΑΕΓΧ). Β: ἐκπορεύεται (ἐκπεριπ. ΕΓΧ; ΑΧ: περιποςεύσται). 4. Β: έκποςεύεται (πος. ΑΕΓΧ) ... Σελμανάν (Λα. iid.) ... Τότο (Ταῦτά ... τὰ ὁρ. ΑΕΧ). 5. $\Lambda^1 B^*$ μέρες († $\Lambda^2 FX$). B: ἀπὸ βοφόρ (ἐπὶ β. ΑΕΓΧ). 6ss. Nomina propr. variant. 7. ΛB : Γαλγάλ (-λων Χ). Β+ (a. ήλ.) τε. 8. ΑΧ* τε et ἀπὸ λ. Β. (-λω) Α. (

ועלה תצרון לעבת בּנְנַעַ ה ונסב הפר מצרים הים מק ז בַּהַן בַּן־רָאוּבֵן: מעמס עכור וצפונה פנה אל ועלה הגבול גי מנגב היא הַבַּעַלֶה וִיצָא יַבְנָאֵל וִהִיַּוּ

יודיו ס' . 4.

^{3.} dW.vE: wenbet fich gen (nach) Rarfa. 4. vE: mo bie Gr. ane DR. auelauft. dW.A: n. l. aus an b. D. B: ba follen tie Ausgange ber Gr. nach

gegen Rabes Barnea, und gebet burch Begron, und gebet binauf gen Abar und 4 lentet fich um Rartaa, "und gehet burch Azmon, und fommt binaus an ben Bach Egyptens, bag bas Enbe ber Grenze bas Meer wirb. Das fei eure Grenze gegen *Aber bie Morgengrenze ift 5 Mittaa. von bem Salzmeer an bis an bes Jorbans Enbe. Die Grenze gegen Mitternacht ift von ber Bunge bes Meers, bie am Ort 6 bes Jorbans ift, "und gebet berauf gen Beth Sagla, und giebet fich von mitternachtwärts gen Beth Araba, und fommt berauf jum Stein Boben, bes Sobns 7 Ruben, "und gehet herauf gen Debir vom Thal Achor und von bem Mitternachtsort, ber gegen Gilgal fiebet, welche liegt gegenüber zu Abumim binauf, bie von mittagwarts am Baffer liegt. Darnach gehet fie zu bem Baffer En Semes, und fommt binaus jum Brunnen Rogel. 8 " Darnach gebet fie berauf zum Thal bes Sohnes hinnom an ber Seite ber bes Bebufiters, ber von mittagwärts wohnet, bas ift Jerufalem, und tommt berauf auf bie Spipe bes Berges, ber vor bem Thal Sinnom liegt von abendmarte, welcher ftogt an bie Ede bes Thale Raphaim 9 gegen Mitternacht zu. * Darnach fommt fle von beffelben Berges Spige zu bem Bafferbrunnen Rephthoa, und fommt heraus zu ben Stabten bes Gebirges Ephron, und neiget fich gen Baala, bas 10 ift Ririath Jearim, *und lentet fich herum von Baala gegen Abend zum Bebirge Seir, und gebet an ber Seite ber bes Bebirges Zearim von mitternachtwärts, bas ift Cheffalon, und fommt berab gen Beth 11 Semes, und gehet burch Thimna, "und bricht beraus an ber Seite Efron ber gegen mitternachtwärts, und ziehet fich gen Sichron, und gebet über ben Berg Baala, und tommt beraus gen Jabneel, bag ihr

7. U.L: Brunn. (Cbenfo B. 9.)

6. dW: fteiget.

Cadesbarne et pervenit in Esron, ascendens ad Addar et circuiens Carcaa, *atque inde pertransiens in Ase- 4 18.8. mona et perveniens ad torrentem Aegypti; eruntque termini eius mare magnum. Hic erit finis meridianae plagae. *Ab oriente vero erit initium mare salsissimum, usque ad extrema Jordanis. Et ea quae respiciunt ad aquilonem, a lingua maris usque ad eundem Jordanis fluvium: *ascenditque terminus in Bethhagla 6 et transit ab aquilone in Betharaba, 18,17. ascendens ad lapidem Boen filii Ruben, *et tendens usque ad terminos 7 Debera de valle Achor, contra aquilonem respiciens Galgala, quae est ex adverso ascensionis Adommim, ab australi parte torrentis; transitque aquas, quae vocantur fons solis, et 18,16. erunt exitus ejus ad fontem Rogel; contra Geennom ad occidentem in 18,16. summitate vallis Raphaim contra aqui-5,114,22. lonem; *pertransitque a vertice mon-23,13. lonem; *pertransitque a vertice mon-10. tis usque ad fontem aquae Nephthoa 11,15. is.17,5. et pervenit usque ad vicos montis B. 17,5. et pervent usque in Baala, quae est Cariathiarim, id est urbs silvarum, #et circuit de Baala contra 10 occidentem usque ad montem Seir; transitque juxta latus montis Jarim ad aquilonem in Cheslon, et descendit in Bethsames; transitque in Thamna, *et pervenit contra aqui-11 lonem partis Accaron ex latere inclinaturque Sechrona, et transit montem Baala pervenitque in Jebneel, et 7.47 magni meris contra occidentem fine

^{7.} n. richtet fich mitternachtwärts gegen G. ber Sobe Mb. ... Bach. dW: pom B. B: nach b. B. bin? vE: auf b. Subfeite bes B. B: 2B. bes Sonnen: brunnens. dW: 2B. Sonnenquelle. vE: Onelle Rog. dW: Balfer: Du.

^{3.} Al.: Cariathaa.

^{8.} Al.: vallem.

^{8.} an b. MR. . ber Jeb. dW.vE.A: Gipfel bes B. ... am (außerften) Enbe bes Th. B: Meuß. bes Riefen:Ib.

^{9.} seucht fie. dW.vE: erftredet fich ... Quelle R. 10. dW.vE: wenbet fic.

^{11.} Bie B. 4.

XV.

Distributio terras.

έπὶ θάλασσαν. 12 Καὶ τὰ όρια αὐτῶν άπὸ θαλάσσης ή θάλασσα ή μεγάλη όριεί. Ταῦτα τὰ ὅρια υἰῶν Ἰούδα κύκλφ κατὰ δή-

μους αύτων.

13 Καλ τῷ Χάλεβ υίῷ Ἰεφονῆ έδωκε μερίδα έν μέσφ νίων Ιούδα δια προςτάγματος τοῦ θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς την πόλιν Αρβόκ * μητρόπολιν Ενάκ (αυτη έστι Χεβρών). 14 Και έξωλόθρευσεν έκειθεν Χάλεβ 'υίος 'Ιεφονή' τούς τρείς υίους Ένακ, τον Σεσσί καὶ 'Αχιμάν καὶ Θολαμί, γεννήματα τοῦ 'Ενάκ. 15 Καὶ ἀνέβη έκειθεν 'Χάλεβ' έπὶ τοὺς κατοικούντας Δαβίρ το δε όνομα Δαβίρ το πρότερον πόλις γραμμάτων. 16 Καὶ είπε Χάλεβ. *Ος εαν λάβη την πόλιν των γραμμάτων καί κυριεύση αὐτης, δώσω αὐτῷ τὴν Ασχὰν θυγατέρα μου εἰς γυναϊκα. 17 Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν Γοθονιήλ υίὸς Κενέζ ἀδελφοῦ Χάλεβ, καὶ έδωκεν αύτῷ την Ασχάν θυγατέρα αύτοῦ είς γυναϊκα. 18 Καὶ έγένετο έν τῷ εἰςπορεύεσθαι αύτήν, καὶ συνεβουλεύσατο αὐτῷ, λέγουσα. * Αλτήσομαι τον πατέρα μου άγρόν. Καλ ἐβόησεν ἐκ τοῦ ὅνου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Χάλεβ· Τί 'έστι' σοι; 19 Καὶ είπεν 'αντῷ'. Δός μοι εύλογίαν οτι *είς γην Νάγεβ δέδωκάς με, δός μοι την Γωλαθμάϊμ. Καὶ έδωκεν αυτή την Γωλάθ την ανω καί την Γωλάθ την κάτω.

20 Αυτη η κληρονομία φυλης υίων Ιούδα 2 ατα δήμους αυτών. 21 Εγενήθησαν δε αί πόλεις αὐτῶν πόλεις πρὸς τῆ φυλῆ υἰῶν Ἰούδα έφ ορίων Έδωμ έπι της έρημου. Καβσεηλ και Εδερ καὶ Ἰαγούρ 22 καὶ Κινά καὶ Διμωνά καὶ 'Αδαδά 23 και Κέδες και 'Ασώρ και 'Ιθνάν 24 xal Zlo xal Téleu xal Baalot, 25 xal al κώμαι αὐτών, καὶ αἱ πόλεις Ασερών (αὐτη έστὶ 'Ασώρ) ²⁶ 'καὶ' 'Αμὰμ καὶ Σαμὰ καὶ Μωλαδά ²⁷ καὶ 'Ασεργαδδά καὶ 'Ασεμών καὶ Βηθφέλεθ 28 καὶ Ασαρσουλά καὶ Βηρσαβεὲ καὶ Βιζιωθία, ²⁹Βααλὰθ καὶ Αἰεὶμ καὶ "Ασεμ 30 καὶ Ἐλθωδάδ καὶ Χεσίλ καὶ Ερμά 31 καὶ Σικελέγ και Μεδεμηνά και Σανσαννά 32 και Λαβαώθ καὶ Σελεείμ καὶ "Αϊν καὶ 'Ρεμμών'

13ss. Nomm. propr. valde variant. 14. AB+ (a. A_{χ} .) $\tau \dot{o} \nu$ (AX eti. a. Θ .). A B* yevv. τ . E_{ν} . (+A2FX). 15. B+ (8. το πρ.) $\hat{η}ν$ (* FX; ΑΧ+ p. πρ.). 16. ΑΒ: $\hat{α}ν$ (έαν FX). B+ (p. λάβ.) και έκκόψη (* ΑΕΓΧ). 17. B* είς († ΑΕΧ). 18. Β: έκπορ. (είσπορ. ΑΧ). 19. Β: Βοτθανίς (c. ΑΕΓΧ) ... (bis) Γοναιθλάν (c. ΑΧ et Α²ΕΓΧ). 20. Α¹Β* κατὰ δ. αὐτ. († Α²ΓΧ). 21. Β* ai (+ AEX). 21-44 et 50-62 textus editionis hujus mixtus, inprimis ad F conformatus. 25. A¹ Β* ἐστὶ († A²FX). 28. AB† (in f.) καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν καὶ αί επαύλεις αὐτῶν (* A²FX).

רבברל ימה הַבְּבַרּל יַמָּה: 12 תימה הגדול וגבול זה גבול בני יהודה סביב למשפחתם:

וּלְכַבֶּב בּּוֹ-יִפְבָּה נַתַוּ חַלֶּלְ בִּתִּוּ יָהוּיַבָּה אֶל־פָּי יִהוֹוָה לֵיהוֹשֶׁעַ אֶת־ קרות אַרבַע אָבֵי הַעַנַסְ הֵיא חַבְרוֹן: 14 וַיַּּרָשׁ מִשָּׁם כָּלֵב אַת־שָׁלוֹשָׁה בְּנֵי ואת־אַחימו ואת־ אַת־שָׁשַׁי יִלִידֵי הָעַעַק: וַיַּעַל מִשֹּׁם אל־ יִשָּׁבִי דָבר וְשׁם ויאמר ככב אשרי קרית־ספר ולכדה ונתתי 17 עַבְּסֵה בָתֵּי לִאְשַׁה: וַיִּלְכְּדֵה עַתְנִיאֵל בּוֹ־קָנֵז אֲחֵי כָלֵב וַיִּתֵּוּ 18 בתו לאשה: ויהי בבואה ותסיתהו מאת־אַבֿיה שַׁרָּה וַתְּצְנַח מעל החמור ויאמו אַת בָּלָת עַלְיוֹת וָאֵת בָּלָת תַּחָתִּיוֹת: 21 למשפחתם: יהודה הַיִּתְנֵן: זִיף וָשֵׁכֶם וּבְעָלוֹת: וְחָצְוֹר יּ חַדַתָּה וּקָרִיוֹת חַצְּרִוֹן הֵיא חַצְּוֹר: אמם ושמע ומוכדה: 28 רַחַשִּׁבְרוֹן וּבֵית פַּּכִּט:

12. (Bgl. B. 5.) dW: b. M., bas große. 13. nach bes D. Befehl an 3. B.dW.vE: gab er ein(en) Th. (Anth.). A: feinen Anth. dW.vE: Stabt A. 12 Lettes ift bas Meer. Die Grenze aber gegen Abend ift bas große Meer. Das ift bie Grenze ber Kinber Juba umber in ihren Geschlechtern.

13 Caleb aber, bem Sohn Jephunne, ward fein Theil gegeben unter ben Kindern Juda, nach bem ber Herr Josua befahl, nemlich bie Kiriath Arba, bes Baters Enaks, bas

14 ift Gebron. *Und Caleb vertrieb von bannen bie brei Sohne Enath: Sefai, Uhiman und Thalmai, geboren von Enat,

15 und gog von bannen binauf zu ben Ginwohnern Debire. Debir aber bieg vor-

16 zeiten Kiriath Sepher. * Und Caleb fprach: Wer Kiriath Sepher schlägt und gewinnet, bem will ich meine Tochter Uchsa zum

17 Beibe geben. *Da gewann fie Athniel, ber Sohn Kenas, bes Bruders Calebs, und er gab ihm feine Tochter Achfa zum

18 Weibe. * Und es begab fich, ba fie einzog, ward ihr gerathen, einen Ader zu fordern von ihrem Bater. Und fie fiel vom Efel. Da fprach Caleb zu ihr: Was ift

19 bir? *Sie fprach: Gib mir einen Segen, benn bu haft mir ein Mittageland gegeben, gib mir auch Wafferquellen. Da gab er ihr Quellen oben und unten.

20 Dieß ist bas Erbtheil bes Stammes ber Kinder Juda unter ihren Geschlechtern.
21 *Und die Städte des Stammes der Kinder Juda von einer Ede zu der andern, an der Grenze der Edomiter gegen Mittag,
22 waren diese: Kabzeel, Eder, Jagur, *Kina,
23 Dimona, Ab Ada, *Kebes, Hazor, Ithnan,
24 *Siph, Telem, Bealoth, *Hazor, Hamam,
26 Kirioth, Hezron, das ist Hazor, Amam,
27 Sema, Molada, Hazar Gadda, Hesmon,
28 Beth Balet, *Hazar Sual, Beer Seba,
28 Bissoth Ja, *Baela, Jjim, Azem, *El
31 Tholad, Chefil, Harma, *Jistag, Mad32 manna, San Sanna, *Lebaoth, Silhim,

12. 20. U.L: Gefchlechten.

15. vE: vorher. (A: b. i. Stadt ber Biffenschaften?)
16. dW.vE. A: u. (es) einnimmt. dW: gebe ich.
18. beredete sie ihn ... sie fant. B.dW: reizte (trieb) si. ihn an. B.dW.vE: Feld. B: begehren.
A: verlangen. vE: erbitten. B: sprang herab. dW: flieg. vE: ließ sich herunter.

concluditur. *Hi sunt termini 12 filiorum Juda per circuitum in cognationibus suis.

14,620... Caleb vero filio Jephone dedit 13
21,112. partem in medio filiorum Juda, sicut
praeceperat ei Dominus: Cariath Arbe
patris Enac, ipsa est Hebron. De-14
Nm.13,22levitque ex ea Caleb tres filios Enac,
Jud. Sesai et Ahiman et Tholmai de stirpe
De-1,128. Enac. Atque inde conscendens venit 15
10,38. ad habitatores Dabir, quae prius vocabatur Cariath Sepher, id est civitas
Jud.1,12. litterarum. Dixitque Caleb: Qui 16

(18m. percusserit Cariath Sepher et ceperit eam, dabo ei Axam filiam meam uxo-Jud.1,13. rem. *Cepitque eam Othoniel filius 17

Jud. 1,14. ei Axam filiam suam uxorem. *Quae 18 cum pergerent simul, suasa est a viro suo, ut peteret a patre suo agrum. Suspiravitque, ut sedebat

46. in asino. Cui Caleb: Quid habes?

34,64. inquit. *At illa respondit: Da mihi 19
benedictionem! terram australem et
arentem dedisti mihi, junge et irriguam. Dedit itaque ei Caleb irriguum
superius et inferius.

Haec est possessio tribus filiorum 20 Juda per cognationes suas. *Erant-21 que civitates ab extremis partibus filiorum Juda juxta terminos Edom a meridie: Cabseel et Eder et Jagur *et Cina et Dimona et Adada 22 et Cades et Asor et Jethnam, 23 *Ziph et Telem et Baloth, *Asor 24 nova et Carioth, Hesron (haec est Asor), *Amam, Sama et Molada 26 *et Asergadda et Hassemon et Beth- 27 phelet *et Hasersual et Bersabee et 28 Baziothia *et Baala et lim et Esem 29 et Eltholad et Cesil et Harma 30 ^{18m.27,6} t Siceleg et Medemena et Sensenna, 31 *Lebaoth et Selim et Aen et Remon. 32

29. S: Im.

^{19.} dW: ein Gefchent? A: ein wafferreiches bagu! B: Qu. an hohen u. Qu. an nieb. Dertern.

^{20.} vE: Erbeigenthum. dW.A: Befigung. 21. an bem Enbe bes St. dW: vom. B: v. Aenfersften an. A: bie an b. auf. E. bes Antheiles ... lagen. vE: bie Grangs St. für b. St.

πόλεις είχοσιεννέα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 33'E# τῆ πεδινή 'Ασθαώλ καὶ Σαραά καὶ 'Ασνά 34 καὶ Ζανώ καὶ Ἡνγονείμ, Θαπφουὲ καὶ Ἡνάϊμ, 35 Ίεριμούθ καὶ 'Οδολλάμ 'καὶ' Σωγώ καὶ 'Αζηκὰ 36 καὶ Σααρὶμ καὶ Άδιαθάϊμ καὶ Γάδηρα· πόλεις τέσσαρες καὶ δέκα καὶ αἰ κῶμαι αὐτῶν. 37 Σεννάν καὶ Άδασὰ καὶ Μαγδαλγάδ 38 καὶ Δαλαάν καὶ Μασσηφά καὶ Ίεγθαήλ, 39 Λαγίς καὶ Βασεκάθ καὶ Ἐγλών 40 καὶ Χαββών και Λαμάς και Χαθαλείς 41 καί Γαδηρώθ, Βηθδαγών καὶ Νααμά καὶ Μακηδά· πόλεις έξ καὶ δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτων, 42 Λεβνα καί Αθερ 43 καί Ίεφθα καί Άσνα καὶ Νεσείβ 44 καὶ Κείλα καὶ Αγζείβ καὶ Μαρησά· πόλεις έννέα και αί κωμαι αυτών. 45 Ακκαρών και αι κώμαι αυτής και αι επαύλεις αυτής. 46' Απὸ 'Ακκαρών και είς θάλασσαν πάσαι όσαι είσι πλησίον Ασηδώδ καί αί κῶμαι αὐτῶν. 47 Ασιεδώδ καὶ αί κῶμαι αύτης καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτης, Γάζα καὶ αί χώμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἔως τοῦ γειμάζιου Αίγυπτου και ή θάλασσα ή με-48 Καλ έν τη όρεινη Σαμίρ γάλη διορίζει. καὶ Ἰεθέρ καὶ Σωγώ 49 καὶ Ρεννά καὶ πόλις γραμμάτων (αύτη Δαβίρ) 50 καὶ 'Ανάβ καὶ Εσθεμώ καὶ Αείμ 51 καὶ Γόσομ καὶ Ήλών καὶ Γιλώ. πόλεις ένδεκα καὶ αὶ κῶμαι αὐτων. 52 Έρεβ και Ρουμά και Έσαν 53 και 'Ιανούμ και Βηθθαπφουέ και 'Αφακά 54 και 'Αμματὰ καὶ πόλις Άρβόκ (αΰτη ἐστὶ Χεβρών) καί Σειώρ πόλεις έγγεα καί αι κώμαι αὐτών. 55 Μαών 'καί' Χερμέλ καὶ Ζὶφ καὶ Ίεττὰ 56 καὶ Ἰεζοεηλ καὶ Ἰεκδαάμ καὶ Ζανώ, 57 ᾿Ακείν, Γαβαά και Θαμνά· πόλεις δέκα και αι κωμαι αὐτῶν. 58 Αλούλ, Βηθσούς και Γεδώς 59 καί Μααρώθ καὶ Βηθανώθ καὶ Έλθεκούν πόλεις εξ και αι κωμαι αυτών. 60 Καριαθβάαλ (αύτη ή πόλις Ἰαρείμ) και Ἰαρεββά πόλεις δύο καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 61 Εν τῆ ἐρήμφ Βηθάραβα, Μαδδίν καὶ Σχαχὰ 62 καὶ Νεβσάν και ή πόλις των άλων και Ήνγαδδί πόλεις

36. AB† (p. Γάδ.) καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς (* FX) ... δεκατέσσαρες (τ.κ. δ. FX). 44. Β: δέκα (ἐννέα ΑΕΓΧ). 45. Β: ἐπ. αὐτῶν (ἐπ. αὐτῆς ΑΕΓΧ). 46. AB (pro κ. εἰς δάλ. FX): Γεμνά (ε. Ἰεμναί) καὶ. 47. Β* (ult.) καὶ (ἐκκε Αξ.). 57. Α¹Β: ἐννέα (δέκα Α²ΕΓΧ). 59. ΑΒΕΧ† (in f.) Θεκωὲ καὶ Ἐφραθά (αὕτη ἐστὶ Βηθλεὲμ) καὶ Φαγὸρ καὶ Αἰτὰν καὶ Κελὸν καὶ Τατάμ καὶ Θωβής καὶ Καρὲμ καὶ Γαλὲμ καὶ Θεθήρ καὶ Μανοχώ πόλεις ἐνδεκα καὶ αὶ κομαμ αὐτῶν (* FX). 61. ΑΒ (pro Ἐν τῆ ἐρ. ΕΓΧ): (Καὶ) Βαδδαργεὶς καὶ ... † (p. Βηθ.) καὶ.

וְשִׁלְחֵים וְעַיִן וִרְמִּוֹן כָּל־עָרֵים עֵּמִּבִים 33 וָתַשָּׁע וַחַצָּרֵיהַן: בַּשִּׁפֵלֵה אַשִּׁתַּאוֹל 34 וַצַּרְעֵה וָאֲשְׁנַה: וָזָנוֹתַ וָעֵין בַּנִּים לה הַפִּוּתַ וְהַצֵינָם: יַרְמוּת וַצַרַכֵּם שוֹכֹה 36 וַצַוַקַה: וְשַׁצַרַיִם וַצַּדִיתַים וְהַבְּדֵרָה וּבְרַתַנִים עָרֵים אָרָבַּע־עָשִׁוֹרָה וְחַבְּרֵיהַן וּ 38 בנו וחושה וי קתאל: 39 וַהַמַּצְּפֵּה וֹלַטִמַס וַבָּבְוֹן 41 וּבָרַוֹת בֵּית־דָּבְוֹן וְנַצַבֵּה וּמַקּדָה עָרֵים יאַ וּקַעִילָה וָאַכִזִיב וּמֶרָאשָׁה עָרָים הַּשַּׁע 44 מח וְחַצְרֵיהָן: עֶקְרָוֹן וּבְנֹתֵיהָ וַחֲצִרֶיהָ: 46 מֵעֶקרוו וָיָפָּה פָּל אֲשֶׁר־עַל־יַד אַשְׁדְּוֹד יָםאָרֵיהַן: אַשִּׁדּוֹד בְּנוֹתֵיהָ וַחַאָּרֵיהָ ⁴⁷ שַׁזַּה בָּנוֹתֵיהַ וָחֲבֶּרֵיהָ עַד־נָחַל מִצְּרָיִם 48 וְהַיָּם הַבַּבְּוֹל וּנְבָרַל: וּבָהַר 49 וְיַתָּיר וְשֹׂוֹכְהֹ : וְדַנָּה וְקֹרְיַת-סַנָּה הִיא ייַ דַבָּר: וַעַנֵב וַאֲשִׁתְּּמִה ערים 53 וְחַצְרֵיהֶן: אֲרֶב וְדוּמֶה וְאֶשְׁקֵן: וְיָנִיּם יַּלְרָיֵת הַפָּרָת וַאֲפַקָּת: וְחָמְטָה וְקְרָיֵת אַרבַע הֵיא חַבְרָוֹן וְצִיעָר עָרֵים תַּשְׁע יי וְחַצְרֵיהֵן: בִּעָוֹן י בַּרְמֶל וְזִיף וְיוּשְׁהּ: ַרָּזָרְעָאל וְיָקְדְעָם וְזְנְוֹתַ: הַקַּיון בִּבְעָה 57 58 וְתִּמְנֶת עָרִים עֶשָּׁר וְחַצְרֵיהֵן: חַלְחִוּל 59 בַּית־אָוּר וּגִּדְוֹר: וּמַעֲרֵת וּבִית־אָנַוֹת ס וָאֶלִתְּלוֹ עָרֵים שָׁשׁ וְחַצְרֵיהֵוּ : קּרִיַת־ בַּצַל הָיא קּרְיַת יְשָׁרֶים וְהַרַבָּה עָרִים 61 שְׁמַיִם וְחַצְּרֵיהֶן: בַּמִּדְבֶּר בֵּית הְעַרְבָה 62 מִדֵּין וּסְכָבֶה: וְהַנִּבְשָׁן וְאִיר־הַנָּיֵכַח

יהגדול ק' . 47. ישוכו ק' . 48. ישוכו ק' . 48. יונום ק' . 53.

Ain. Rimon. Das find neun und zwanzig 33 Stabte und ihre Dorfer. Gründen aber mar Eftbaol, Barea, Afna, 34 * Sannoah, En Gannim, Thavuab. 35 Enam, *Jarmuth, Abullam, Socho, Afeta, 36 * Saaraim, Abithaim, Bebera, Bebero-Das find vierzehn Stabte unb 37 ibre Dorfer. Benan, Sabafa, Migbal Bab, "Dilean, Migpe, Jatthiel, "Lachis, 40 Bagefath, Eglon, * Chabon, Lahmam, 41 Cithlis, "Geberoth, Beth Dagon, Raema, Mafeba. Das finb fechzehn Stabte und 42 ibre Dorfer. * Libna, Ether, Afan, # Bephthab, Afna, Regib, * Regila, Achfib, Marefa. Da find neun Städte und ihre 45 Dorfer. *Efron mit ihren Tochtern und 46 Dörfern. * Bon Efron und ans Meer alles, was an Asbod langet, und ihre 47 Dorfer. * Asbob mit ihren Tochtern und Dorfern, Gafa mit ihren Abchtern unb Dorfern bis an bas Waffer Egyptens. Unb 48 bas große Deer ift feine Brenge. bem Bebirge aber war Samir, Jathir, 49 Socho, Danna, Kiriath Sanna, bas ift Debir, *Anab, Efthemo, Anim, *Bofen, Solon, Gilo. Das find eilf Stabte unb Sibre Dorfer. "Arab, Duma, Gfean, "3a-54 num, Beth Thabuah, Apheta, " Sumta, Ririath Arba bas ift Bebron, Bior. Das 55 find neun Stäbte und ihre Dörfer. *Maon, 56 Carmel, Siph, Juta, *Jefreel, Jakbeam, 57 Sanoah, *Rain, Gibea, Thimna. Das 58 find gebn Stäbte und ihre Dorfer. * Gal-59 bul, Bethjur, Gebor, "Magrath, Beth Anoth, Elthefon. Das find feche Stabte 60 und ihre Dorfer. * Ririath Baal, bas ift Ririath Zearim, Barabba, zwo Stabte 61 und ibre Dorfer. *In ber Bufte aber 62 war Beth Araba, Middin, Sechacha, *Nibfan, und bie Salgstabt und Engebbi. Das

Omnes civitates viginti novem, et *In campestribus 33 villae earum. Jud.13,95 vero: Estaol et Sarea et Asena *et 34 Zanoe et Aengannim et Taphua et Enaim *et Jerimoth et Adullam, 35 18m.17,1 Socho et Azeca *et Saraim et Adi-36 thaim et Gedera et Gederothaim: urbes quatuordecim, et villae earum. *Sanan et Hadassa et Magdalgad, 37 *Delean et Masepha et Jecthel, 38 *Lachis et Bascath et Eglon, 39 *Chebbon et Leheman et Cethlis 40 *et Gideroth et Bethdagon et Naama 41 et Maceda; civitates sedecim, et villae earum. *Labana et Ether et Asan, 42 *Jephtha et Esna et Nesib *et Ce- 44 Josto, 45; ila et Achzib et Maresa; civitates 18m.5,10 novem, et villae earum. Accaron 45 (Nm. cum vicis et villulis suis. *Ab Acca-46 ron usque ad mare omnia, quae vergunt ad Azotum, et viculos ejus. *Azotus cum vicis et villulis suis, 47 Jud.16,1. Gaza cum vicis et villulis suis usque v.11. ad torrentem Aegypti, et mare ma-Nm.34,6 gnum terminus ejus. *Et in *Et in 48 monte: Samir et Jether et Socoth et Danna et Cariathsenna (haec est 49 Dabir), Anab et Istemo et Anim, 50 *Gosen et Olon et Gilo; civitates 51 15,12. undecim, et villae earum. *Arab 52 et Ruma et Esaan *et Janum et Beth- 53 18m.4,1-thaphua et Apheca, *Athmatha et 54 14,15. Cariatharbe (haec est Hebron), et Sior; civitates novem, et villae ea-18m.25,2 rum. *Maon et Carmel et Ziph et 55 L.1,397 Jota, *Jezrael et Jucadam et Zanoel, 56 *Accain, Gabaa et Thamna; civitates 57 decem, et villae earum. *Halhul et 58 Bessur et Gedor, Mareth et Beth- 59 anoth et Eltecon; civitates sex, et 18,14. villae earum. *Cariathbaal (haec est 60 Cariathiarim, urbs silvarum) et Arebba; civitates duae, et villae ea-#In deserto Betharaba, 61 Meddin et Sachacha et Nebsan et 62

32. B.dW: alle (aller) St. (finb). vE.A: (alle) aufammen 29. A: Gofe. B: mit ihren D. vE: nebft.

civitas salis et Engaddi; civitates sex,

^{33.} dW.vE: Rieberung. A: auf b. Ebene. 45. vE: Töchterftabten. A: Dorf. n. Fleden.

^{46.} B: an ber Seite v. A. ift. dW.vE: auf ... liegt. [Salg:St.]

A: gegen A. ... 1. 47. bie Gr. B: n. bie Gr. bavon. dW.vE: welches b. Gr. (ift).
62. A: u. Salgft. dW.vE: 3r-hamelach. dW:

Distributio terrae.

έξ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 63 Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος κατφκει ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν οἱ υἰοὶ Ἰούδα ἀπολέσαι αὐτούς καὶ κατφκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

* XVI. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια νίῶν Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὸ ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῶν κατὰ Ἱεριχὸ ἀπὸ ἀνατολῶν τὴν ἔρημον, 'καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ Ἱεριχὸ εἰς τὴν ὁρεινὴν εἰς Βηθήλ, ² καὶ ἔξελεύσεται ἀπὸ Βηθήλ εἰς Λουζά, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ ᾿Αρχιαταρώθ, ³ καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια Ἰεφαλτί, ἔως τῶν ὁρίων Βηθωρὸν τὴν κάτω καὶ ἔως Γάζερ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ⁴ Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ νίοὶ Ἰωσὴφ Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ.

5 Καὶ έγενήθη τὰ όρια υίῶν Ἐφραίμ κατὰ δήμους αὐτῶν καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια της κληρονομίας αὐτῶν ἀπ' ἀνατολῶν 'Αταρωθ Αδάρ έως Βηθωρών την άνω. 6 Καὶ διελεύσεται τὰ όρια έπὶ τὴν θάλασσαν είς Μαγθώθ ἀπὸ βορόᾶ, περιελεύσεται ἐπ' ἀνατολάς είς Θηναθασελώ, και παρελεύσεται άπ' άνατολών είς Ίανωγά, 7 και καταβήσεται άπὸ Ἰανωχὰ εἰς Ἀταρώθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ έλεύσεται έπὶ Ίεριχώ, καὶ διεκβαλεῖ έπὶ τον Ιορδάνην. 8 Καὶ ἀπο Θαπφουέ πορεύσεται τὰ όρια ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ γειμάρδουν Κανά, και έσται ή διέξοδος αυτών έπι θάλασσαν. Αυτη ή κληρονομία φυλης Έφραζη κατά δήμους αὐτῶν. 9 Καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υίοις Εφραίμ άνα μέσον της κληρονομίας υίων Μανασσή, πάσαι αι πόλεις και αι κώμαι αὐτών. 10 Καὶ ούκ ἀπώλεσεν 'Έφραζμ' τὸν Χαναναίον τὸν κατοικούντα ἐν Γάζερ, καὶ κατώκει ὁ Χαναναίος ἐν τῷ Ἐφραίμ ἔως τῆς ήμέρας ταύτης, καὶ ἐγένοντο ὑπόφοροι 'δοῦλοι'.

הַנֵּה: אָת-בְּנַרְ יְהוּדָה בִּירְוּשְׁלֵּם עֵד הַיְּוּם בְּנִי־יְהוּדָה לְהְוּרִישָׁם וַיָּשָׁב הַיְבוּסִי בּיִבוּסִי יִוּשְׁבֵּי יִרְוּשְׁלֵם לְאַ־יֵּנְלְּנּ בּיִבוּסִי יִוּשְׁבַי יִרְוּשְׁלֵם לְאַ־יֵּנְרְכְּלִּנּ בּיִבוּסִי עָשָׁשׁ וְחַצְּבִיהֶן: וְאָתּד

> יתיר ו' .63. יתוצאתיו ק' .8.

ΑΕΓΧ+ (p. φυλ.) υίῶν. 10. Α¹Β* κ. έγ. ὑπόφ. δ. († Α²ΓΧ). ΑΒΕΧ+ (in f.) δως ἀνέβη Φαραω βασιλεύς Λίγύπτε, καὶ έλαβεν αὐτην (ΑΕΧ: την πόλεν) καὶ ἐνέπρησεν αὐτην ἐν πυρί, καὶ τοὺς Χαναναίες καὶ τὸς Φερεζαίες καὶ τὸς κατομέντας ἐν Γάζερ ἐξεκτητησεν (ΑΕΧ: ἐξεκέντησεν), καὶ ἐδωκεν αὐτην Φαραω ἐν φερνή τῆ θυγατρὶ αὐτῦ (* F).

63 find fechs Städte und ihre Börfer. *Die Jebufiter aber wohneten zu Jerufalem, und die Kinder Juda konnten fie nicht vertreiben. Also blieben die Jebufiter mit den Kindern Juda zu Jerusalem bis auf diesen Tag.

XVI. Und das Loos fiel den Kindern

NVI. Und das Loos fiel ben Kindern Joseph vom Jordan gegen Jericho bis zum Baffer bei Jericho von aufgangwärts, und die Büfte, die herauf gehet von Jezicho durch das Gebirge Beth El, "und kommt von Beth El heraus gen Lus, und gehet durch die Grenze Archi Atharoth, "und ziehet fich hernieder gegen abendwärts zu der Grenze Japhleti, dis an die Grenze des niedern Beth Horon und bis gen Saser, und das Ende ist am Meer.

4 Das haben zum Erbtheil genommen die Kinder Josephs, Manasse und Ephraim.

5 Die Grenze der Kinder Ephraim unter

ihren Geschlechtern, ihres Erbtheils von aufgangwärts, war Atharoth Abar bis 6 gen obern Beth Goron; *und gehet aus gegen Abend bei Michmethath, die gegen Mitternacht liegt, daselbst lenkt sie sich herum gegen den Aufgang der Stadt Thaenath Silo, und gehet da durch von aufgangwärts gen Janoha, *und kommt herab von Janoha gen Atharoth und Naaratha,

und ftoget an Jericho, und gehet aus am 8 Jordan. *Bon Thapuah gehet fie gegen abendwärts gen Nahal Rana, und ihr Ende ift am Meer. Das ift das Erbtheil bes Stamms ber Kinder Ephraim unter 9 ihren Geschlechtern. *Und alle Grenzstädte fammt ihren Dörfern ber Kinder Ephraim

waren gemenget unter bem Erbiheil ber 10 Kinber Manaffe. *Und fie vertrieben bie Cananiter nicht, bie zu Gafer wohneten. Also blieben die Cananiter unter Ephraim bis auf diesen Lag, und wurden ginsbar.

5. 8. U.L: Befdlechten.

et villae earum. *Jebusaeum autem 63

18,285; habitatorem Jerusalem non potuerunt

1,8,21 filii Juda delere, habitavitque Jebu25,6665. saeus cum filiis Juda in Jerusalem
usque in praesentem diem.

Cecidit quoque sors filiorum XVI.

Joseph ab Jordane contra Jericho et

285.
2,1852.

aquas ejus ab oriente; solitudo quae
ascendit de Jericho ad montem Bethel.

Et egreditur de Bethel Luza, transitque terminum Archi Ataroth, et 3
descendit ad occidentem juxta termi18,13. num Jephleti usque ad terminos Beth182.9,17. horon inferioris et Gazer, finiuntur-

que regiones ejus mari magno. *Pos- 4 (Gn.48,8-) sederuntque filii Joseph Manasses et Ephraim.

Et factus est terminus filiorum 5
Ephraim per cognationes suas et possessio eorum contra orientem Ataroth Addar usque Bethhoron superiorem. *Egrediunturque confinia 6 in mare; Machmethath vero aquilonem respicit et circuit terminos contra orientem in Thanathselo, et pertransit ab oriente Janoe, *descenditque de Janoe in Ataroth et Naaratha, et pervenit in Jericho, egrediturque ad Jordanem. *De Taphua pertransit 8 contra mare in vallem arundineti.

contra mare in vallem arundineti, suntque egressus ejus in mare salsissimum. Haec est possessio tribus filiorum Ephraim per familias suas.

* Urbesque separatae sunt filis 9

17.9. Ephraim in medio possessionis filio-

rum Manasse, et villae earum. Et 10
non interfecerunt filii Ephraim Chaing.9,14.nanaeum, qui habitabat in Gazer;

17,18. habitavitque Chananaeus in medio
Jud. 1,29. Ephraim usque in diem hanc tributarius.

^{63.} B: Bas ab. die 3. betrifft, bie ..., bie founten. dW.vE: aber ... founten. B: bei b. R.

^{1. 28.} Jer. gegen Aufg., die 28. B: fam b. E. für bie.

^{2.} B.dW: ber Architer gen (nach) A.

^{3.} vE: untern. dW: B. . . b. untern. A: Unters. B. B: ihre Ansgange find am D. dW.vE: lauft aus (bis) an.

^{4.} B: Alfo ... ihr E. befommen. Bgl. Rap. 15,20. Bolyglotten Bibel. A. S. 2. 806 1. Abth.

^{62.} Al. † (in f.) fiunt simul centum quindecim. 2. S: Luzam.

^{5.} in ihr. G.

^{6.} Aufg. gen Th.

^{9.} Dagn alle b. ausgefonberten St. ber R. E., mitten im E. ... fammt ihr. D. B: Und bie St. bie für ... abgef. waren, waren m. unter. vE: abg. wursben ben den ... dW: Es hatten aber ... auch abgef. St. unter b. Befigung.

^{10.} B: zineb. bie ba bienen mußten. dW: frohns

XVII.

Distributio terrae.

ΧΥΙΙ. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς Μανασσή (ότι ούτος ο πρωτότοκος τῷ Ἰωσήφ), τῷ Μαγείρ πρωτοτόκφ Μανασσῆ πατρί Γαλαάδ (άνηρ γάρ πολεμιστής ήν) έν τη Γαλααδίτιδι και έν τῆ Βασανίτιδι. 2 Και έγενήθη τοῦς υίοῦς Μανασσή τοῦς λοιποῖς κατὰ δήμους αύτων, τοῖς υίοῖς Αβιέζερ καὶ τοῖς υίοῖς Χελέκ και τοῦς υίοις Έσριηλ και τοῖς υίοις Συχέμ καί τοις υίοις Συμαρίμ καί τοις υίοις "Οφερ. ούτοι νίοι Μανασση νίου Ἰωσήφ οι άρσενες κατά δήμους αὐτών. ³ Και τῷ Σαλπαὰδ νίῷ Όφες υίου Γαλαάδ υίου Μαχείς υίου Μανασση ούκ ήσαν αὐτῷ υίοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέρες καὶ ταύτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαάδ. Μααλά καὶ Νουά καὶ Έγλα καὶ Μελγά καὶ Θερσά. 4 Καὶ έστησαν εναντίον Έλεάζαρ τοῦ ίερέως και έναντίον Ίησοῦ υίοῦ Ναυή και εναντίου των αρχόντων, λέγουσαι 'Ο θεός ένετείλατο διά γειρός Μωϋσή δούναι ήμην κληρονομίαν έν μέσο των άδελφων ήμων. Καί έδόθη αὐταὶς κληρονομία διὰ προςτάγματος κυρίου έν τοῖς ἀδελφοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 5 Καὶ έπεσεν ὁ σχοινισμὸς Μανασσῆ πεδίον Λαβέκ έκ της γης Γαλαάδ και της Βασάν, η έστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 6 Ότι θυγατέρες υίων Μανασση έκληρονόμησαν κλήρον έν μέσφ των άδελφων αύτων ή δε γη Γαλαάδ έγενήθη τοῖς υίοῖς Μανασσή τοῖς κατα-7 Καὶ έγενήθη τὰ ὅρια λελειμμένοις. Μανασση ἀπὸ ᾿Ασὴρ τῆς Μαχθώθ, η ἐστι κατὰ πρόςωπον Συχέμ, και πορεύεται έπι τὰ όρια *ἐπὶ Ἰαμιν εἰς Ἰασηβ ἐπὶ τὴν πηγὴν Θαπφουέ. δ Τῷ Μανασσή ἔσται ή γῆ Θαπφουέ, και Θαπφουε έπι τών όρων Μανασσή τοῦς υίους Έφραϊμ. 9 Καὶ καταβήσεται τὰ όρια επὶ φάραγγα Κανά, επὶ λίβα κατὰ τὴν φάραγγα *Ίαριήλ, *τερέβινθος τῷ Ἐφραίμ ἀνὰ μέσον των πόλεων Μανασσή καὶ όρια Μανασση έπι τον βοροάν είς τον χειμάρδουν, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος θάλασσα 10 ἀπὸ λιβὸς τῷ Ἐφραὶμ καὶ ἐπὶ βορράν τῷ Μανασσῆ,

1. AB† (p. φυλ.) υίῶν (* FX)... * ὁ († X). B: Μαχλρ (-slρ ΛΕΓΧ). 2ss. Nomm. propr. variant. 2. A¹B* υίοι-οί († A²FX). 3. A¹B* υίοι-Μαν. († A²FX). 4. B* υίο. Ν. († ΛΕΓΧ) et κληρονομία († ΕΓΧ; ΑΧ: κλῆρος)... † (p. κυρίο) κλῆρος (* ΛΕΓΧ). 5. Β: αὐτῶν ἀπὸ Ανασσά καὶ (pro Μανασσή ΛΕΓΧ). ΑΧ* (pr.) τῆς. B* κ. τ. Βασ. († ΛΕΓΧ). 7. ΑΒ* τὰ († X)... † (a. Μαν.) υίῶν (* FX). Β: Δηλανῶθ (ἀπο Δσ. Μαχθ. ΑΕΓΧ; τῆς † ΕΧ)... υίῶν Δνάθ (Συ-χέμ ΛΕΧ)... καὶ εἰς λ. καὶ εἰς). Α²Β* τὴν († ΑΊΧ). 8. Δ¹Β* ἡ γῆ Θ. (†?). 9. Β* τὴν († ΑΧ)... τερέμινθος (τερέβ. ΛΕΓΧ). ΑΒ: πόλεως (τῶν πόλ. Χ). 10. Β* (alt.) τῷ († ΔΕΧ).

ריהי הגורל למשה מנשה פי-הָרָא בָּכָוֹר יוֹפֶת לַמַכִירֹ בַּכֹוֹר מִנָשֵׁה אָבי הַגּּלְעַד כּי הוא היה אים מלחמה ־לָוֹ הַבּּלְעֵר וְהַבָּשׁוֹ: וַיִּהִי לְבְנֵי מָנַשָּׁה הַנּוֹתַרִים לְמִשָּׁפְּחֹתֵם לְבְנֵי -הַוֹלֶק וַלְבְנֵי אַשִּׁריאַל וַלֶב 3 הַזָּכַרֵים לָמִשְׁפָּחֹתֵם: וַלְצְּלַפְּחַדֹּ בֵּן־ לאדהיו לו בנים כי אם־בנות ואבה וָלֹלָה שִׁמִּוֹת בִּנֹתִיו מַחָלֵה וַתּּקּרַבְנָת אַלעַזַר הַפּהו וַלְפָנֵי י יָהוֹשְׁעַ בִּוְ־נֹוּן יהוה צוה ולפני הַנְּשִׁיאִים כַאמר בתת-בנוי אַחֵינוּ וַיָּתֵּן לָהֵם אַל־פַּי יְהוֹה נחלה עשרה 6 וַהַבַּשָׁוֹ אָשָׁר מֵיגֶבֶר לַיַּרְדֵּון: כֵּי בְּנְוֹת מְנַשֶּׁה נַחֲלִרּ נַחֲלֵה בְּתְוֹהְ בָּנֵיוּ וַאֵּרֵץ הַגָּלְעַׁד הַיְתָה לְבְנֵי־ ימנשה הנותרים: גבול-מנשה מאשר המכמתת צַל־פְּנֵי שָׁכֶם וְהָלֵהְ הַבִּבוּלֹ אֵל־ 8 הַּנָּמִין אָל־יִשְׁבֵּי צֵין תַּפּוּח: לִמְנַשֵּׁה הַיָּתָה אֱרֶץ תַּפָּוּחַ וָתַפִּוּחַ אֵל־גִּבִוּל 9 מָנַשָּׁה לָבָנֵי אָפְרֵיִם: קָנָה נֵגְבָּה לַנַּחַל עָרֵים הַאֵּבְּה מַבָּפוֹן לַנַּחֵל וַיָהֵי תִּבָּאֹתֵיו וצפונה

2. fibrigen ... bie manul. R. ... in ihr. G. B: übergebl. vE: bie Gohne ... bie Mannl.

^{1. (}Bie 16,1.) B: ob er icon ... war? B.dW.vE. A: b. Erfigeborne. vE: friegerifcher.

XVII. Und bas Loos fiel bem Stamm Manaffe, benn es ift Josephs erfter Sobn, und fiel auf Dachir, ben erften Sohn Manaffe, ben Bater Gileabs, benn er war ein ftreitbarer Mann, barum ward ibm 2 Bilead und Bafan. * Den anbern Rinbern aber Manaffe unter ihren Gefchlechtern fiel es auch, nemlich ben Rinbern Abiefers, ben Rinbern Belete, ben Rinbern Afriels, ben Rinbern Sechems, ben Rinbern Bephers, und ben Rinbern Semiba. Das find bie Rinber Manaffe, bes Sohns Joseph, Mannsbilder unter ihren 3 Befdlechtern. * Aber Belaphehab, ber Sohn Bephers, bes Cohns Gileabs, bes Sohns Machirs, bes Cohns Manaffe, hatte feine Sohne, sonbern Tochter, und ihre Ramen find biefe: Dabela, 4 Moa, Bagla, Milca, Thirga; "und traten vor ben Briefter Eleafar und vor Jofua, ben Cohn-Run, und vor die Oberften, und fprachen: Der Berr bat Mofe geboten, bag er une foll Erbtheil geben unter unfern Brubern. Und man gab ihnen Erbtheil unter ben Brubern ihres Baters nach bem 5 Befehl bes Berrn. *Es fielen aber auf Manaffe gebn Schnure außer bem Lanbe Gileab und Bafan, bas jenfeit bes 3or-6 bans liegt. "Denn bie Tochter Manaffe nahmen Erbtheil unter feinen Gobnen, und bas Land Gilead ward ben andern "Und bie Grenze 7 Rinbern Manaffe. Manaffe mar von Affer an gen Michmethath, bie vor Sechem liegt, und langet gur Rechten an bie von En Thapuab. 8 Denn bas Land Thapuah ward Manaffe, und ift bie Grenze Manaffe an die Rinber 9 Ephraim. *Darnach fommt fie berab gen Nahal Rana, gegen mittagwärts zu ben Bachftabten, bie Ephraims finb, unter ben Stabten Manaffe, aber von Mitternacht ift bie Grenze Manaffe am Bach, und 10 enbet fich am Deer, *bem Ephraim gegen

2. U.L: Gefchlechten. 5. U.L: jenf. bem Jorban.

Cecidit autem sors tribui XVII. Manasse (ipse enim est primogenitus 13,31. Joseph), Machir primogenito Manasse, Nm26,39;patri Galaad, qui fuit vir pugnator habuitque possessionem Galaad et Basan, *et reliquis filiorum Manasse 2 juxta familias suas, filiis Abiezer et _{Nm.} juxta familias suas, filiis Abiezer et ^{26,3046}, filiis Helec et filiis Esriel et filiis ^{5,2}. Sechem et filiis Hepher et filiis Se-Sechem et filiis Hepher et filiis Semida. Isti sunt filii Manasse, filii Joseph, mares, per cognationes suas. Nm.26,33# Salphaad vero, filio Hepher filii 3 Galaad filii Machir filii Manasse, non erant filii, sed solae filiae, quarum Nm.27,1 ista sunt nomina: Maala et Noa et Hegla et Melcha et Thersa. *Vene- 4 14.1. runtque in conspectu Eleazari sacerdotis et Josue filii Nun et principum, Nm.27,7. dicentes: Dominus praecepit per manum Moysi, ut daretur nobis possessio in medio fratrum nostrorum. Deditque eis juxta imperium Domini possessionem in medio fratrum patris (v.14. earum. *Et ceciderunt funiculi Manasse decem, absque terra Galaad et Basan trans Jordanem. *Filiae 6 enim Manasse possederunt haereditatem in medio filiorum eius. Terra autem Galaad cecidit in sortem filiorum *Fuit- 7 Manasse, qui reliqui erant. que terminus Manasse ab Aser Machmethath, quae respicit Sichem, et egreditur ad dexteram juxta habita-16,8. tores fontis Taphuae. *Etenim in 8 21,12. sorte Manasse ceciderat terra Taphuae. quae est juxta terminos Manasse filiorum Ephraim. *Descenditque termi- 9 16,8. nus vallis arundineti in meridiem torrentis civitatum Ephraim, quae in 16,9. medio sunt urbium Manasse; terminus Manasse ab aquilone torrentis, et exitus ejus pergit ad mare, "ita 10

ut possessio Ephraim sit ab austro

^{3.} B.vE.A: nur Todter.

^{4.} man und foute. d'W.vE.A: Burften. B.dW.vE. A: Unb er gab. vE: Ausfpruche.

^{5.} dW.vE: Theile.

^{6.} B.vE: befamen (ein) bas E. dW.A: erhielten. 7. Die Ginwohner v. G. dW.vE.A: bis ju ben (Bew.).

^{7.} S: Machmathath.

^{8.} aber Th. an der Gr. M. warb ben R. E. 9. an beffen M. Deite; felbige Stabte find G., mitten ... auch läuft b. Gr. M. ju mitternachtwärts bee B. Bach Rana. A: Rohrthal. dW: [Rohr: bach]. B: biefe St. E. waren mitten ... dW: famen an E. vE: gehoren E. ju.

^{10.} Dem G. warbs ...

XVII.

Distributio terrae.

καὶ ἔσται ή θάλασσα όρια αὐτοζς· καὶ ἐπὶ 'Ασήρ συνάψουσιν έπὶ βορράν, καὶ τῷ Ἰσσάγαρ ἀπὸ ἀνατολών. 11 Καὶ έσται Μανασσή ἐν Ἰσσάχαρ καὶ ἐν Ασὴρ Βηθσὰν καὶ αἰ κῶμαι αὐτῶν, καὶ Ἰαβλαὰμ καὶ αί κῶμαι αὐτῆς, καὶ έπὶ τοὺς κατοικοῦντας Δώρ καὶ τὰς κώμας αύτης, καὶ έπὶ τοὺς κατοικούντας Θαανάγ καὶ τας κώμας αὐτης, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ενδώρ και τας κώμας αύτης, και τούς κατοικούντας Μαγεδδώ και τας κώμας αὐτῆς, και τὸ τρίτον τῆς *Νόσεθ και τὰς κώμας 12 Καὶ ούκ ήδυνήθησαν οἱ υίοὶ Μανασσή έξολοθρεύσαι τας πόλεις ταύτας, καὶ ἥρξατο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτη. 13 Και έγενήθη και έπει κατίσχυσαν οί νίοι Ίσραήλ, και έποίησαν τους Χαναναίους ύπηκόους · έξολοθρεύσει δε αύτους ούκ έξωλόθρευσαν.

14 Αντείπαν δε οι νίοι Ἰωσήφ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες. Διατί έκληρονόμησας ήμας κλήρον ένα και σχοίνισμα έν; έγω δε λαός πολύς, και ό θεός εὐλόγησε με. 15 Και είπεν αὐτοϊ; 'Ιησούς. Εί λαὸς πολὸς εἶ σύ, ἀνάβηθι εἰς τον δουμον και έκκάθαρον σεαυτώ έκει έν τη γη του Φερεζαίου και του Ραφαίμ, εί στενογωρεί σε τὸ όρος τὸ Έφραίμ. 16 Καὶ είπαν οι υίοι Ἰωσήφ. Ουκ άρκέσει ήμιν το δρος. *καὶ ιππος ἐπιλεκτος καὶ σίδηρος τῷ Χαναναίφ τῷ κατοικοῦντι ἐν τῆ γῆ Εμεκ, ἐν Bη θ σὰν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς ἐν τῆ κοιλάδι Ἰεζραήλ. 17 Καὶ είπεν Ίησοῦς τοῖς νίοῖς Ίωσὴφ τῷ Ἐφραίμ καὶ τῷ Μανασσῆ. 'Εί' λαὸς πολύς εί καὶ ἰσγύν μεγάλην έγεις, οὐκ έσται σοι κληρος είς. 18'Ο γαρ δρυμός έσται σοι, ότι δρυμός έστι, καὶ έκκαθαριείς αὐτόν καὶ ἔσται σοι ἡ ἔξοδία αὐτοῦ, όταν έξολοθρεύσης τον Χαναναίον, ότι ίππος επίλεκτος αὐτῷ ἐστί: *σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ.

יוסת את־יהושע נַתַּתָּתָה לִּי נַחֲלֶה גּוֹרֶל אַתר וָחֶבֶּל אָתֹד וַאַנִּי עם רַב עד מיאַשר־עַד־כָּה בְּרַכַנִי אַלַהָם יָהוֹשָׁעַ אָם־עַם־רָב אַתַּה עַלָה הַיַּצַרָה וּבַרֵאת לְךֹּ שָׁם בָּאֵרֵץ 16 אָפָרֵיִם: וַיִּאֹמִרוֹ בָּנֵי יוֹמַׁף לְאֹ־יִמֵּצֵא תַּישָׁב בָּאַרֶץ־הָעַמֶּק לֵאַשֶּׁר בִּבֵית־ שָׁאָן וּבְנוֹתֵיהָ וְלֵאֲשֵׁר בְּעֵמֶק יִזְרְעֵאכֹּ 17 וַיָּאמֶר יָהוֹשָׁעַ אֶל־בֵּית יוֹמֶף לְאַפְּרַיָם וַלְמָנשׁה לאמר עַם־רַב אַמַּה וְכַחַ בּרוֹל לָהְ לְאֹ־יְהְיֵה לְהָ בּוֹרֵל אָתֵד: 18 כֵּי הַר יָהָיֶה־לָּהְ כִּי־יַעַר הֹוּא וּבֵרֵאתוֹו וְהָיָה לְהַ מְּצָאֹתֵיו פִּי־תוֹרֵישׁ אַת־ רַכֶב בַּרְזֵל לוֹ כֵּי חָזַק הִוּא:

11. A¹B* καὶ Ἰ. κ. αἱ κ. αὐτῆς et καὶ ἐ. τ. κ. Ἐνδ.

x. τ. κ. αὐτῆς († A^2F). B^* κ. έ. τ. κ. θ . κ. τ. κ. α. († AFX). AB (ter) * έπὶ († F). 12. B: ηδυνάσθησαν

עמין בז"ק . 14.

ή έξ. αὐτε A²EFX) xal. 10. u. ftoften. B.dW.vE: Und an A. ft. (ftießen) fie. 11. Und es empfing ... brei Landftriche, dW: Lands schaften. B: Theile bes Landstriche.

^{12.} dW.vE: erobern. A: zerftoren? B: fie aus ... vertreiben. B.dW.vE: (unterftanben fich) begans nen gn bleiben.

^{13.} vE: fart. dW: ftarter ... frohupflichtig, aber

vertreiben thaten f. fie nicht. B: n. ganzlich. 14. dW. vE: Einen Theil, B: ba ich ... bin. dW. vE: fo (ba) ich boch ein (fo) zablreiches B. bin.

dW.vE: fo (ba) ich boch ein (fo) gablreiches B. bin.
15. Wenn bn ... die um. dW.vE: haue dir (ba)
aus. A: h. dir Raum. B: raume daselbst für bich aus.
dW: u. d. Rephaer. A: Raphaim.

^{16.} und fo find ... bei benen ju B. u. ihren E. n.

Mittag und bem Manaffe gegen Mitternacht, und bas Meer ift feine Grenze, und foll ftogen an Affer von Mitternacht und 11 an Ifaidar von Morgen. *So hatte nun Manaffe unter Ifafchar und Affer Beth Sean und ihre Tochter, Jeblaam und ihre Tochter, und bie ju Dor und ihre Töchter, und bie zu Enbor und ihre Töch= ter, und die zu Thaanach und ihre Tochter, und bie ju Degibbo und ihre Tochter, und 12 bas britte Theil Raphet. "Und bie Rinder Manaffe konnten biefe Städte nicht einnehmen, fonbern bie Cananiter fingen 13 an zu wohnen in bemfelbigen Lande. *Da aber bie Rinber Ifrael machtig wurben, machten fie bie Cananiter ginsbar, und vertrieben fie nicht.

Da rebeten bie Kinder Joseph mit 30fug, und fprachen: Warum baft bu mir nur Ein Loos und Gine Schnur bes Erbtheils gegeben? Und ich bin boch ein großes Bolt, wie mich ber Berr fo gefegnet 15 hat. *Da sprach Josua zu ihnen: Beil bu ein großes Bolf bift, fo gehe binauf in ben Balb, und haue um bafelbft im Lande ber Bherefiter und Riefen, weil bir bas 16 Gebirge Ephraim ju enge ift. *Da fprachen bie Rinber Joseph: Das Bebirge werben wir nicht erlangen, benn es finb eiferne Bagen bei allen Cananitern, Die im Thal des Landes wohnen, bei welchem liegt Beth Sean und ihre Tochter, und 17 Jefreel im Thal. "Jofua fprach zum Baufe Jofeph, ju Ephraim und Danaffe: Du bift ein großes Bolt, und weil bu fo groß bift, mußt bu nicht Gin Loos haben, 18 fonbern bas Bebirge foll bein fein, ba ber Balb ift, ben haue um, so wird er beines Looses Enbe fein, wenn bu bie

Cananiter vertreibft, Die eiferne Bagen baben und mächtig finb. 13. U.L: måchtig worben.

bei benen im Th. 3. B: wird für une n. genug fein? vB: unerreichbar.

17. n. haft grofe Dacht, barum. dW: von gr. D. 18. bağ er bein fei bis an fein G., fo and wirft du bie Ran. vertreiben, obicon fle e. 28. h. u. obich.

et ab aquilone Manasse, et utramque claudat mare, et conjungantur sibi in tribu Aser ab aquilone, et in tribu Issachar ab oriente. *Fuitque haere- 11 ditas Manasse in Issachar et in Aser Jud.1,27. Bethsan et viculi ejus, et Jeblaam cum viculis suis, et habitatores Dor cum oppidis suis, habitatores quoque 15m.28,7 Endor cum viculis suis, similiterque habitatores Thenac cum viculis suis, et habitatores Mageddo cum viculis suis, et tertia pars urbis No-15,63. pheth. *Nec potuerunt filii Ma- 12 nasse has civitates subvertere, sed coepit Chananaeus habitare in terra Jud.1.28, sua. * Postquam autem convaluerunt 13 (Ga. 9. 25. filii Israel, subjecerunt Chananaeos et secerunt sibi tributarios, nec interfecerunt eos.

Locutique sunt filii Joseph ad Josue 14 et dixerunt: Quare dedisti mihi posv.s.. sessionem sortis et funiculi unius, De. 23, 17, cum sim tantae multitudinis et benedixerit mihi Dominus? *Ad quos 15 Josue ait: Si populus multus es, v.18. ascende in silvam et succide tibi spatia in terra Pherezaei et Raphaim, quia angusta est tibi possessio montis Ephraim. *Cui responderunt filii 16 Joseph: Non poterimus ad montana Jad. 1.19. conscendere, cum ferreis curribus utantur Chananaei, qui habitant in terra campestri, in qua sitae sunt Bethsan cum viculis suis et Jesrael mediam possidens vallem. *Dixitque 17 Josue ad domum Joseph, Ephraim et Manasse: Populus multus es et magnae fortitudinis, non habebis sortem unam, *sed transibis ad mon-18 v.15. tem, et succides tibi atque purgabis ad habitandum spatia, et poteris ultra procedere, cum subverteris Cha-

v.16. nanaeum, quem dicis ferreos habere currus et esse fortissimum.

^{12.} S: ipsa (Al.: ista). 14. Al. † terram io. 17. Al. + (p. Jos.) et.

f. m. find. B: bieweil es ein 2B. ift u. bu ihn um: hanen tannft? vE: wenn biefes auch eine Balbung ift, fo h. f. um. dW: es ift B., h. ihn aus. B: er foll bein fein, fo weit er hinanegehet. dW.vE: bir f. f. außerften Enben (Grangen) gehören.

XVIII.

Distributio terrae.

XVIII. Καὶ έξεκκλησιάσθη πάσα ή συναγωγή υίων Ισραήλ είς Σιλώ, και έπηξαν έκει την σκηνήν του μαρτυρίου, και ή γη έκρατήθη υπ' αυτών. 2 Καὶ κατελείφθησαν οί νίοι Ίσραήλ, οι ούκ εκληρονόμησαν, έπτα ουλαί. 3 Καὶ είπεν Ίησοῦς τοῦς νίοῦς Ἰσραήλ. Εως τίνος υμεϊς έκλυθήσεσθε είςελθεϊν κληρονομήσαι την γην, ην έδωκεν ύμιν κύριος ό θεός των πατέρων ήμων; 4 Δότε έξ ύμων τρείς ανδρας έκ φυλης, και αποστελώ αυτούς, και άναστάντες διελθέτωσαν την γην, και διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου, *καθὰ δεήσει διελείν αὐτήν. Καὶ "ήλθον πρὸς αὐτὸν 5 καὶ *διείλεν αὐτοῖς έπτὰ μερίδας. Ἰούδα στήσεται αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ λιβός, καὶ οἱ υίοὶ Ἰωσήφ στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ βοδόᾶ. 6 Τμεῖς δὲ μερίσατε την γην είς έπτα μερίδας και ένέγκατε πρός με ώδε, καὶ έξοίσω ύμῖν κλῆρον ώδε έναντι χυρίου τοῦ θεοῦ ήμῶν. 7 Οὐ γάρ ἐστι μερίς τοῖς υίοῖς Λευί ἐν ὑμῖν ἱερατεία γάρ κυρίου μερίς αὐτῶν. Καὶ Γὰδ καὶ Ρουβήν καὶ τὸ ημισυ φυλης Μανασση ελάβοσαν την κληρονομίαν αυτών πέραν τοῦ Ιορδάνου ἐπ' ανατολής, ην έδωκεν αυτος Μωυσής ο παζ κυρίου. 8 Καὶ αναστάντες οι ανδρες επορεύθησαν. Καὶ ένετείλατο Ίησοῦς 'τοῖς ἀνδράσι' τοίς πορευομένοις χωροβατήσαι την γήν, λέγων Πορεύεσθε καὶ γωροβατήσατε την γην, καὶ παραγενήθητε πρός με, και ώδε έξοισω ύμιν κλήρον έναντι κυρίου έν Σιλώ. έπορεύθησαν 'οί ανδμες και διηλθον την γην', καὶ έγωροβάτησαν την γην καὶ είδοσαν αὐτήν, καὶ έγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις 'αὐτῆς' έπτὰ μερίδας είς βιβλίον, και ήνεγκαν πρός Ίησοῦν. 10 Καὶ έβαλεν αὐτοῖς Ἰησοῦς κλῆρον ἐν Σιλώ έναντι κυρίου.

וַיַּלַּהַלוּ כַּלַ־עַדַת בְּנֵי־יִשִּׁרָאֵל **XVIII.** שׁלָה וַיַשׁבֵּינוּ שׁם אַת־אָהֶל מוֹעד נכבשה לפניהם: ויִיוּתִרוּ יַהוֹשָׁעַ אַל־בָּנֵי יִשְׂרַאַל עַד כבוא נתן כבם יהוה אלהי אבותיכם: שלשה אותה כפי ח אַלֵי: וְהָתְּחַלְּקוּ אֹתָה לְשָׁבְעַה חַלְקִים ינבוכם מַצַּפון: וְאַתֵּם לפני יהוה אלהינו: פִּי אֵין־חַכְק ורָאוּבוּ תם מעבר לירדו 8 יהוַה: וַיַּקַמוּ הַאַנְשׁים וַיַּלֵכוּ וַיִּצוֹ ץ לאמר ככו והתהככו בארץ וָכָתַבָּוּ אוֹתַהֹּ וְשׁוּבוּ אַלֵּי וֹפֹת אַשְׁלִיהְ ישם יהושע אתר נֵי יִשְּׁרָאֵל כְּמַחְלְקֹתֵם:

2. Ifr. übrig ... Erbe.
3. B: nachlässig, baß ihr hinginget. dW.vE: wollt ihr lässig sein hinzugeben.
4. B: Gebet her v. euch. dW: Bestellet euch. vE.A:

^{1.} dW: ftellten b. auf. A: fclugen. B: ber Susfammeninnft. dW.vE: bas Berfammlungszelt. A: 3. bes Zeugniffes. B: nachbem b. L. vor ihnen her untersthan gemacht war.

XVIII. Und es versammlete fich bie gange Gemeine ber Rinber Ifrael gen Gilo, unb richteten bafelbft auf Die Butte bes Stifts, und bas Land war ihnen unterworfen. 2 "Und waren noch fleben Stamme ber Rinber Ifrael, benen fie ihr Erbtheil nicht aus-3 getheilet batten. * Und Jofua fprach gu ben Rinbern Ifrael: Wie lange feib ibr fo laß, baß ibr nicht bingebet, bas Land ein= gunehmen, bas euch ber Gerr, eurer Bater 4 Bott, gegeben bat? *Schafft euch aus jeglichem Stamm brei Manner, bag ich fle fenbe, und fie fich aufmachen und burchs Land geben, und befdreibens nach ihren 5 Erbtheilen, und fommen zu mir. *Theilet bas Land in fieben Theile. Juba foll bleiben auf feiner Grenze von Mittag ber, und bas Saus Joseph foll bleiben auf 6 feiner Grenze von Mitternacht ber. * 3hr aber befdreibt bas Land ber fieben Theile, und bringet fie zu mir hieher, fo will ich euch bas Loos werfen vor bem Gerrn, un-7 ferm Gott. *Denn bie Leviten haben fein Theil unter euch, sondern bas Priefterthum bes herrn ift ihr Erbtheil. Bab aber und Ruben und ber halbe Stamm Manaffe haben ihr Theil genommen jenfeit bes Jordans gegen dem Morgen, bas ihnen Dofe, ber Rnecht bes Berrn, ge-8 geben bat. *Da machten fich bie Manner auf, bag fle bingingen, und Jofua gebot ihnen, ba fie bin wollten geben, bas Land gu befdreiben, und fprach: Bebet bin und burchwandelt bas Land, und befchreibet es, und fommt wieber zu mir, bag ich euch hier bas Loos werfe vor bem Berrn gu 9 Silo. *Also gingen bie Manner bin und burchzogen bas Land, und befchrieben es auf einen Brief nach ben Stabten in fieben Theile, und kamen zu Josua ins 10 Lager gen Silo. *Da warf Josua bas Loos über fie ju Gilo vor bem Berrn, und theilete bafelbft bas Land aus unter die Rinder Ifrael, einem jeglichen fein Theil.

Congregatique sunt omnes 19,51. filii Israel in Silo, ibique fixerunt Jud. 21,19 tabernaculum testimonii, et fuit eis 18m. 1,50 terra subjecta. *Remanserant autem jar. 7,12 terra subjecta. 49,107 filiorum Israel septem tribus, quae necdum acceperant possessiones suas. Jud. 18.9. Ad quos Josue ait: Usquequo marcetis ignavia et non intratis ad possidendam terram, quam Dominus Deus patrum vestrorum dedit vobis? *Eligite de singulis tribubus ternos viros, ut mittam eos, et pergant atque cirv.s. cumeant terram, et describant eam juxta numerum uniuscujusque multitudinis, referantque ad me, quod descripserint. *Dividite vobis terram 5 in septem partes: Judas sit in terminis suis ab australi plaga, et do-17,17. mus Joseph ab aquilone. *Mediam inter hos terram in septem partes describite, et huc venietis ad me, ut coram Domino Deo vestro mittam 14,3. vobis hic sortem; quia non est inter
13,33.14. vos pars Levitarum, sed sacerdotium Nm. Domini est eorum haereditas. Gad autem et Ruben et dimidia tribus Manasse jam acceperant possessiones suas trans Jordanem ad orientalem Nm.3x,33 plagam, quas dedit eis Moyses samulus Domini. *Cumque surrexissent 8 viri, ut pergerent ad describendam terram, praecepit eis Josue, dicens: (2,1. Circuite terram et describite eam, ac revertimini ad me, ut hic coram v.t. Domino in Silo mittam vobis sor-*Itaque perrexerunt, et 9 lustrantes eam in septem partes diviserunt, scribentes in volumine, reversique sunt ad Josue in castra Silo. *Oui misit sortes coram Domino in 10 Silo, divisitque terram filiis Israel in septem partes.

- 7. B: empfangen. dW.vE: erhalten.
- 8. B.dW: geb. benen, bie bing. (vgl. B. 4).
- 9. B.dW.vE.A: in ein Bud.
- 10. ihnen bas 2. B.dW: nach ihren Abtheilungen. vE: ihrer Gintheilung.

^{3.} A.A: fo lagig. 7. U.L: jenf. bem Jorban.

Bablet (euch). dW.vE: bie will ich aussenben, baß (unb) ... B.vE: im &. umbergeben. dW: umb. manbein. A: bas &. umgehen. dW: auffchreiben? vE: auf= nehmen. B.dW.vE: u. bann (follen f.) gu mir f. 5. Und fie follen theilen. dW: bei f. Gr.

^{6.} pier bas 2. B.dW.vE: gu (in) 7 Th.

^{2.} S: Remanserunt.

^{4.} Al.: terminum (pro num.).

XVIII.

Distributio terrae.

11 Καὶ έξηλθεν ὁ κληρος φυλης υίων Βενιαμὶν 'πρῶτος' κατὰ δήμους αὐτῶν, καὶ ἐξῆλθεν ορια του κλήρου αὐτῶν ἀνὰ μέσον υἰῶν Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον υίῶν Ἰοισήφ. 12 Καὶ έγενήθη αὐτῶν τὰ ὄρια ἀπὸ βοβόᾶ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ προςαταβήσεται τὰ ὅρια κατὰ νώτου Ίεριχω έπὶ βοζόᾶν, καὶ ἀναβήσεται έπὶ τὸ ὅρος έπι την θάλασσαν, καὶ έσται αὐτοῦ ή διέξοδος ή Μαβδαρίτις Βηθαύν, 18 καὶ διελεύσεται έκεῖθεν τὰ ὅρια Λουζὰ ἀπὸ λιβός (αὕτη ἐστὶ Βηθήλ), καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἀπὸ Άταρώθ Αδδάρ έπὶ την όρεινην, η έστι πρός λίβα Βηθωρών ή κάτω. 14 Καὶ διελεύσεται τὰ ορια καὶ παρελεύσεται έπὶ τὸ μέρος 'τὸ βλέπον' πρὸς θάλασσαν ἀπὸ λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὅρους έπὶ πρόςωπον Βηθωρών λίβα, καὶ ἔσται αὐτου ή διέξοδος είς Καριαθβάαλ (αυτη έστι Καριαθιαρείμ πόλις υίων Ιούδα). Τοῦτό έστι τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν. 15 Καὶ μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους Καριαθβάαλ, καὶ διελεύσεται όρια είς * Γασίν, και έξελεύσεται έπὶ πηγὴν υδατος Ναφθώ, 16 καὶ καταβήσεται τὰ ορια έπὶ μέρους τοῦ ορους, ο έστι κατὰ πρόςωπον νάπης υίοῦ Έννόμ, ὅ ἐστιν ἐκ μέρους Εμεκ Ραφαείν από βορδά, και καταβήσεται είς Γηεννόμ έπὶ νῶτον Ἰεβουσαὶ ἀπὸ λιβός, καταβήσεται έπὶ πηγήν Ρωγήλ, 17 καὶ διελεύσεται επί βοδόαν, και διελεύσεται επί πηγήν Σάμες, καὶ παρελεύσεται έπὶ Γαλιλώθ, η έστιν απέναντι πρός ανάβασιν Άδαμμίν, καὶ καταβήσεται έπὶ λίθον Βάαν υίοῦ 'Ρουβήν, 18 και διελεύσεται κατά νώτου Βηθάραβα από βοζύα, και καταβήσεται έπι Αραβα, 19 και παρελεύσεται έπὶ τὰ όρια έπὶ νώτου Βηθαγλά από βορρά και έσται ή διέξοδος των ορίων έπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης τῶν άλῶν ἀπὸ βορίοα, είς μέρος του Ιορδάνου από λιβός. Ταῦτα τὰ ὄριά ἐστιν ἀπὸ λιβός. 20 Καὶ ὁ Ίορδάνης όριεῖ αὐτὸ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν αὕτη ή κληρονομία υίων Βενιαμίν, τὰ ὅρια αὐτῆς

בַנֵּי־בִנִימָן בורל ריעל משה 11 למשפחתם ניצא גבול גורלם בני 12 בַּנֵי יִהוּדַה וּבֵין להם הגבול לפאת צפונה מו-הירהו אל-פתח יריחו מצפון 13 מַדְבַּרָה בֵּית אַון: וַעַבר משׁם הנְּבוּל לווה אַל-פַתָּף לוּוַה לַנִבָּה הֵיא בֵּית אל וְיַרֵד הַנָּבוּל עַטְרוֹת אַדֵּר עַל־הַהַּר 14 אשר מנגב לבית-חרון תַּחָתּוֹן: וָתַאַר ונסב לפאתרים נגבה מן ההר אשר על-פני בית-חרוו נגבה ָה תְצָאֹתָיו אֶל־קִרְיֵת־בַּעַל הַיא יים עיר מו פֿאַת-נֶם: וּפָאַת-נֵינָבָה מִקּצֵה קּרִיַת יערים וַיָּבַא הַנָּבוּל וַּמָה וַיַבָּא אֵל־ וְיַרֶד הַגָּבֹוּל אל־ מי נפתוח: קצה הַהָּר אַשׁר עַל־פְּנֵי גִּי בִּוּ־הַנֹּם בַּעַמֵּק רְפַאִים צפונה וירד הנם אַל־כַּתַת הַיִברּסִי י וָתַאַר מְצַּפֿון וְיַצָּאֹ עֵין שָׁמֵשׁ: ויצא אל־גַּלִיכוֹת אַשׁר־נַבַח מִעַבַה פתח מול-הערבה צפונה ד הערבתה: ועבר הגבול אל־בתח בַּית־חַגָּלָהֿ צַפּוֹנַהּ וְהַיַּה וּ הִוֹּצַאִּוֹתֿיו הַגָּבֹרּל אֵל־לִשָּׁוֹן יַם־הַמֵּלַה צַפּוֹנָה כ וְהַיַּרְהֵן יִנְבָּוֹלְ־אֹתִוֹ לְפָאַת־קַדְמַה זֹאת נֹבֿלע בַּנִּי בֹנִימֵו לִיִּבוּלְנֹינִי סַבּיב

> יהיי ק' . 12. 14. 19. אוריי עוצאות ס' . 19. מוצאות

14. an ber Ab.: Ede geg. DR. dW: nach b. Defts

^{11.} A¹B*(pr.) νίων. B†(a. tert. νίων) των. 12. AB* (alt.) καὶ († X). A²B: ἀπὸ βοξ∳α (ἐπὶ βοξ∳αν F). 13. AB† (p. Δεζὰ) ἐπὶ νώτε Δεζὰ. B† (p. λεβός) αὐτῆς. BFX* (alt.) ἀπὸ. B: Μασταρὼβ Όρἐχ (Ϫτ. Ϫδὸ. ΑΧ). 14. B: παρὰ θάλ. (πρὸς θ. X). 15. Α¹Β* κ. ἐξελ. 16. B: τἔτό (pro τἔ ὁρες δ)...* νίξ. 16ss. Nomm. propr. variant. 17. Α¹Β* κ. διελ. ἐπὶ β. B: νίων (-ἔ ΑΧ). 18. Α¹Β* ἐπὶ Ϫρ. († Α²FX). 19. Α¹Β* κ. παρελὶ Β: νῶτον (νώτε ΑΧ) θάλασσαν (Βηθαγλὰ ἘΧ)... ἐπὶ βοξ∮ᾶν (ἀπὸ β. ΑΕΓΧ). 20. Α¹Β* αὐτὸ.

^{11.} Und es tam beraus. B: herauf? A: zuerft?
13. an b. G. Lus. (Bgl. Rap. 16,3.) dW.vE: über ben B.

Und bas Loos bes Stammes ber Rinber 11 Benjamin fiel nach ihren Befchlechtern, und bie Grenze ihres Loofes ging aus zwischen ben Rinbern Juba und ben Rinbern Joseph. 12 "Und ihre Grenze war an ber Ede gegen Mitternacht vom Jordan an, und gebet berauf an ber Seite Jerico von mitternachtwarts, und fommt aufe Bebirge gegen abendwärte, und gehet aus an ber 13 Bufte Beth Aven, *und gehet von bannen gen Lus, an ber Seite ber an Lus gegen mittagmarte, bas ift Beth El, und fommt binab gen Atharoth Abar, an bem Berge, ber vom Mittag liegt an bem niebern Beth 14 Doron. *Darnach neiget fie fich unb lenfet fich um gur Ede bes Abends gegen Mittag von bem Berge, ber vor Beth Boron gegen mittagwarte liegt, und enbet fich an Ririath Baal, bas ift Ririath Bearim, die Stabt ber Kinder Juba, bas 15 ift bie Ede gegen Abend. *Aber bie Ede gegen Mittag ift von Ririath Jearim an, und gebet aus gegen Abend, und fommt binaus zum Bafferbrunnen Rephthoa, 16 " und gehet berab an bes Berges Enbe, ber vor bem Thal bes Sohnes hinnom liegt, welches im Grunde Raphaim gegen Mitternacht liegt, und gehet berab burchs Thal hinnom an ber Seite ber Jebufiter am Mittag, und fommt binab gum Brun-17 nen Rogel, "und ziehet fich von mitternachtwärte, und fommt binaus gen En Semes, und tommt hinaus zu ben Baufen, bie gegen Abumim binauf liegen, und kommt herab zum Stein Bohen, bes Sohnes 18 Ruben, *und gehet gur Seite bin neben bem Befilbe, bas gegen Mitternacht liegt, 19 und fommt binab aufe Gefilbe, *und gebet an ber Seite Beth Bagla, Die gegen Mitternacht liegt, und ift fein Enbe an ber Bunge bes Salzmeers gegen Mitternacht, an bem Ort bes Jorbans gegen Mittag; 20 bas ift bie Mittagsgrenze. "Aber bie Ede gegen Morgen foll ber Jorban enben. Das ift bas Erbtheil ber Rinber Benjamin in ibren Grengen umber, unter ihren Be-

11. U.L: Befdlechten. 16. U.L: Brunn. feite bin, mittagl. v. b. Berge. vE: bis an bie Ede bes Meeres, fubl. v. b. Gebirge. dW.vE: Das ift bie Beftfeite.

Et ascendit sors prima filiorum 11 Benjamin per familias suas, ut possiderent terram inter filios Juda et filios Joseph. *Fuitque terminus eo- 12 rum contra aquilonem a Jordane, pergens juxta latus Jericho septentrionalis plagae, et inde contra occidentem ad montana conscendens, et 7.2. perveniens ad solitudinem Bethaven. Gn. 28.19. * atque pertransiens juxta Luzam ad 13 meridiem (ipsa est Bethel), descenditque in Atarothaddar in montem. qui est ad meridiem Bethhoron in-18g. 9,17-ferioris, *et inclinatur circuiens con- 14 tra mare ad meridiem montis, qui respicit Bethhoron contra Africum. 15.9.60. suntque exitus ejus in Cariathbaal. quae vocatur et Cariathiarim, urbem filiorum Juda. Haec est plaga contra mare ad occidentem. *A meridie 15 autem ex parte Cariathiarim egreditur terminus contra marc, et pervenit 15,9. usque ad fontem aquarum Nephthoa, *descenditque in partem montis, qui 16 15.8.Jer.respicit vallem filiorum Ennom, et 23,100. est contra septentrionalem plagam in 15.8. extrema parte vallis Raphaim. De-28m. 5,18 scenditque in Geennom (id est vallem Ennom) juxta latus Jebusaei ad austrum, et pervenit ad fontem Rogel, 18g.1,9. transiens ad aquilonem et egre- 17 diens ad Ensemes, id est fontem solis, et pertransit usque ad tumulos, qui 15.7, sunt e regione ascensus Adommim, descenditque ad Abemboen, id est 15,6. lapidem Boen, filii Ruben, *et per-18 transit ex latere aquilonis ad campestria, descenditque in planitiem et praetergreditur contra aquilonem 19 Bethhagla, suntque exitus ejus contra linguam maris salsissimi ab aquilone in fine Jordanis ad australem plagam, "qui est terminus illius ab 20

oriente. Haec est possessio filiorum

Benjamin per terminos suos in cir-

^{15.} u. b. Granje gebet aus.

^{14.} Al.: et (pro ult. ad).

^{16.} welcher. B: im Riefengrunbe. (Bgl. 15,7.) 17. gen Geliloth, fo gegenüber ber Dobe Mb. 19. Enbe bes 3. (Bgl. 15,2.)

^{20,} begränget ber 3.

κύκλφ κατὰ δήμους αὐτῶν. 21 Καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἰῶν Βενιαμὶν κατὰ
δήμους αὐτῶν Ἱεριχὼ καὶ Βηθαγλὰ καὶ 'Αμεκκασὶς 22 καὶ Βηθαβαρὰ καὶ Σαμαρὶν καὶ
Βηθηλ 23 καὶ Αὐὶμ καὶ Φαρὰ καὶ 'Αφαρὰ
24 καὶ Καφαραμμονὰ καὶ 'Αφνὶ καὶ Γαβαά·
πόλεις δώδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 25 Γαβαὼν καὶ 'Ραμὰ καὶ Βηρὼθ 26 καὶ Μασσηφὰ
καὶ Κεφιρὰ καὶ Μωσὰ 27 καὶ 'Ρέκεμ καὶ
'Ιερφαὴλ καὶ Θαραλὰ 28 καὶ Σελὰ καὶ 'Ελὰφ
καὶ 'Ιεβοῦς (αὕτη ἐστὶν 'Ιερουσαλήμ) καὶ Γαβαὰθ καὶ πόλις 'Ιαρείμ· πόλεις τέσσαρες δέκα
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Αὕτη ἡ κληρονομία
υίῶν Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν.

ΧΙΧ. Καὶ έξηλθεν ὁ δεύτερος κληρος τῷ Συμεών, τη φυλη υίων Συμεών κατά δήμους αύτων, και έγενήθη ή κληρονομία αύτων άνα μέσον κλήρων υἱων Ἰούδα. 2 Καὶ έγενήθη ὁ κλήρος αὐτῶν Βηρσαβεὲ καὶ Σαβεὲ καὶ Μωλαδὰ ³καὶ 'Ασαρσουλὰ καὶ Βαλὰ καὶ 'Άσεμ 4 καὶ Ἐλθωλὰδ καὶ Βαθούλ καὶ Ἑρμὰ ⁵ καὶ Σικελάγ καί Βηθαμερχαβώθ καί Ασερσουσίμ 6 καὶ Βηθλεβαώθ καὶ *οἱ ἀγροὶ αὐτῶν πόλεις δεκατρείς και αι κώμαι αὐτών. 7 Αίν καὶ 'Ρεμμών καὶ 'Αθες καὶ 'Ασάν' πόλεις τίσσαρες καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, 8 καὶ πᾶσαι αἰ έπαύλεις περικύκλο των πόλεων τούτων έως Βααλάθ πορευομένων Βηδραμώθ κατά Μβα. Αυτη ή κληρονομία φυλής υίων Συμεών κατά δήμους αὐτῶν. 9 Απὸ τοῦ κλήρου τοῦ Ἰούδα ή κληρονομία φυλής υίων Συμεών, ότι έγενήθη ή μερίς υίων Ιούδα μείζων της αὐτών, καί έκληρονόμησαν οι νίοι Συμεών έν μέσφ τοῦ κλήρου αὐτῶν.

10 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν ἔσται τὰ ὅρια
τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἔως Σαρίδ. 11 Καὶ
προςαναβαίνει τὰ ὅρια αὐτῶν εἰς θάλασσαν
καὶ Μαραλά, καὶ συνάψει ἐπὶ Δαβασθέ, καὶ
ἀπαντήσει εἰς τὴν φάραγγα, ἢ ἐστι κατὰ
πρόςωπον Ἰεκονάμ, 12 καὶ ἀναστρέψει ἀπὸ
20. Β* αὐτῶν. 21ss. Nomins prr. variant.
28. ΑΒΕΧ: δεκατρεῖς (τέσσαρες δέκα?). — 1. Β*
τῷ Συμ. τ. φυλῆ († Α²ΕΧ) † τῶν (* iid.). Α¹Β*
κατὰ δ. αὐτ. 8. Α¹Β* καὶ π. αὶ ἐπ. Β: κυκλφ τῶν
π. αὐτῶν (contra ΑΕΕΧ). 10s. Β: Ἐσεδεκγολά ὅρια
αὐτῶν ἡ θάλασσα κτλ. (δως Σ. κτλ. ΑΕΕΧ).
11. Α¹Β* Κ. προςαν. ΑΒ: ἡ θάλασσα (εἰς θ. ΕΧ).
Α¹Β* κ. ἀπαντ. 12. Β: ἀνέστρεψεν (-έψει ΑΕΧ).

לִמִּשִׁפּּׁחָתֵם: נְחַצְּרֵיהָן זָאָת נְחֲלֵת בִּנִי-כִנִּימָן נִּבְּעַת מָּנִים עָּרִים אַּרְבִּע־פָּמִירָ 22 וְצִּמְלֵת הָבִּית־אָל: וְהַמִּצְּמָּה וְהַפִּפִּטִּיךָ 23 וְצְלָע הָאָלָשׁ וְהַיִּבְּיּטִי הָיא יְרִישְׁנֵם 24 וְצְלָע הָאָלָשְ וְהַיִּבְיּטִי הָיא יְרִישְׁנֵם 25 וְצְלָע הָאָלָשְ וְבָּמִּלְ הְבִּיִיהן: יִּבְּעִּוֹן 26 וְצְלָע הָאָלָשְ וְבָּמִּי וְנִיבְּעָּי וְהַבִּּעִּין 27 וְבְּבַע וְצָמָק מְצִּיץ: וְהָיִּה הְנִיקּוּי, וּבִּית הְּצִּרְנֵּה וְבַּפִּפִּיי, וּבְּיִּע 28 וְצְלַע וְצָמֶק מְפָּבִיר, וְהָיִּי הְנִיּעְהָ וְהַבְּּפִּיי, וְנִיבְע 29 וְבְּלַתְ וְצָמֶק מְּפְּחֹנִיהָם וְנְבִּיּמְן 21 בְּנְעָשְׁ בְּחַתְם: וְהָיִי הְעָּיִים אַנְבִּיר וְנָבְיּעְ בּנְיָמָן לְמִשְׁפְּחֹתֵם: וְהָיִי הְעָבִים וְבִּבְּיִים וְנִבְּיִּים וְנִבְּעָּבְיִים וְבַּבְּערִים וְבִּבְּיִים וְנִבְּיִים וְנָבְיִים וְנְבִּיִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְנִבְּיִּבְּיִים וְבִּבְּיִּבְיִים וְבִּבְּיִים וְנִבְּיִּבְּיִּים וְבִּבְּיִבְּיִים וְבִּבְּיִבְּיִּים וְבִּבְּיִּבְיּיִים וְנִבְּיִּבְּיִים וְנִבְּמָּבְּיִים וְנְבִּבְּיִם וְנְבִּבְּיִּבְּיִים וְנִבְּעָּבְייִים וְנִבְּיִּבְּיִּים וְּבְּבִּיִּים וְנִבְּיִּבְּיִים וְּבָּבִּיִּבְיים וְנִבְּבָּיִים וְנִבְּיִּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְנִבְּיִּבְיִים וְנִבְּיִּבְּיִים וְּבִּבְּיִּבְיִים וְנִבְּיִבְּיִים וְנִבְּבָּיִים וְנִבְּבָּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְנִבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְּבִּיִּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְּבִּיִים וְּבִּבְּיִים וְּבִּיִּים וְּבִּיִּבְיִים וְּבִּיִּבְיִים וְּבְּבְּיִבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְּבִּיִּבְּיִים וְּבְּיִבְּיִים וְּבִיּבְּיִבְּיִים וְּנִבְּיִים וְּבִּבְּיִּבְּיִים וְּבְּבְּיִים וְּבְּבְּיִּים וְּבִּיּבְּיִים וְּבִּיבְּיִּבְּיים וְּבְּבִּים וְבְּבִּים וְבִּיּבְּייִים וְּבִּבְּעִּים וְבְּבִּיבְּיִים וְּבְּיִּבְּיִיבְּיִים וְּבְּבְּבִּים וְבְּבִּיבְּיבְּייִים וְּבְּיִיבְּיִים וְבְּבְּבִּים וְבְּבִּיבְּיִים וְּבְּבְּיִּבְּיִים וְּבְּבִּיבְּיִים בְּבְּיִּבְּיִּבְּיוּבְּיִּבְּיוּים וְּבְּיִבְּיוּבְּיִיבְּיוּבְיוּבְּיוּבְּיִיבְּיוּבְּיוּיבְּיוּבְיוּיוּבְּיוּבְּיוּים וְבְּיִּבְּיוּים וְבְּבִּיבְּבְּיוּבְּיוּבְי

בּעִּינִּי נִחַּלְעֵם: הִּינִינִּ נִחַלְעֵם: הִּינִינִּ נַבֹ מִנִּם וֹיִּנְחַלְיִּ בֹנִי-שִׁמִּאַוּ הִּינִינִּ נַב מִנִּם וֹיִּנְחַלְיִּ בֹנִי-שִׁמִּאַוּ הִּמִּע בֹּנִי שִׁמֹּעוּ בֹּרִינִּ בַּנֹי יִבִּינִּי הִּמִּע נִינִּ בְּעִּי נִחַלְּע מַשֵּׁע בִּבְּנֹּלִע בִּאָּע הַבְּעִינִ בְּעִּינִים נִּשְּׁלְּע בֹּבְּנַלְע בַּאָּע הַבְּעִינִ בְּעִּרִים נִישְׁלְּע בֹּבְּנִלְע בַּאָר הַבְּעִינִ בְּעִר וְנִבְּע וְנִבְּע וְנְבָּעׁ וְנִבְּעׁ וְנִבְּעִּי וְבַּעִּי וְבָּעִּי וְנִבְּעוּ הַבְּעִינִ בְּעִר וְנְבָּעׁ וְנְבָּעֵּ וְנְבָּעֵּי וְבַּעִּלְ הַבְּעִינִ וְנִבְּע וְנְבַבְּע וְנִבְּעָר וְנְבָּעָּי וְבָּבְּע וְנִבְּעִּי וְנַבְּעוּ הַבְּעוּנִ וְנִבְּעִּ וְנְבַבְּע וְנְבָּעֵּי וְנְבִּעוּ הַבְּעִוּלְעֵם בּּאִר שִּׁכָּע וְנִבְּעוּ הַבְּעִוּלְעֵם בּּאִר שִּׁכַּע וְנִבְּעוּ הַבְּעִוּלְעֵם בּּאִר שִּׁכַּע וְנָשֵּׁבַּע וְנָשְׁבָּע וְנִבְּעוּ בְּנִחְלְעֵם בּּאִר שְּׁבְּעוֹ וְלְמָשׁבְּע וְנִבְּיע וְבָּבְּעוּ בְּנִחְלְעֵם בּּאִר שִּׁבִּינְ וְשְׁבָּע וְנִבְּיע וְשִׁבְּעוֹ וְלְנִבְּשׁׁ בְּנִחְלְעֵם בְּאִר שִּׁבְּרוֹ וְמִבְּע וְּשִׁבְּע וְנִבְּיוֹ לְשֵׁבְּע וְנְבָּבְּע וְבָּבִּע וְבָּבְּע וְבָּבְּעוּ בְּנִייוֹל לְשִׁבְּע וְנְבִּית וְבָּבְּע וְבִּבְּעוּ בְּנִרשִׁמְשׁוּ וְלְנִים בְּבִּיוּרְ עַבְּעוֹ בְּשִׁבְּע וְשִׁבְּעוֹ בְּיִבְּע וְנְבִּבּע וְבִּבְּעוֹ בְּבִּע וְנִבְּים בְּבִּיבּיוּ בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבִּיוּ בְּנִיים וּבְּבִּע וֹבְּבָּע בְּבִּבּע וְבִּבְּעוּ בְּנִישִׁהְנִין לְנִבְּע בְּבִיייוּ בְּעִים בְּבִּיים וְבִּבְּע בְּבְּבְּעוּ בְּנִיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּבִיים בְּבִּבּע בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּעִים בְּבִּיים בְּבְּעִים בְּבְּייִים בְּבִּיים בְּעִים בְּבִּיים בְּעִיים בְּבִּייִים בְּבְּייִים בְּעִיים בְּבְּייִים בְּעִיים בְּיִייִים בְּבְּייִים בְּבְּייִים בְּעִיים בְּעִיים בְּבִּיים בְּעִים בְּבְּעִים בְּבְּעִים בְּבִּיים בְּבְּייִים בְּעִּבְּיים בְּעִיים בְּבִּייִים בְּבְ

וז מּלְ-פִּלֹּר יִלְּלָבֵׁם: וְמֵּב מִשִּׂיִרִּי בַּלַבְּמִׁ וּפִּלֵּמ בַּבַבְּמָּש וּפִּלֵּמ אַלְ-נַפְּּנִת אַלְ נו שָּׁלִּיב: וְמָלָּנִה יִּבוּלֶּם: לַנְּמָּׁׁׁ וּמִּלְּמֵׁם לְמִשְׁפְּׁחִעֵּם וֹיְבִּי יִּבֹנְלָם: לַנְּמָּׁׁׁ וּמִּלְּעֵם בֹּּבּר בּבּרְלָם יִלְּבִּיּלָם בַּבּרְלִים בַּבּרְ

v. 24. 'p העמונה

Loos der Stamme Simeon und Gebulon.

XVIII.

21 schlechtern. *Die Städte aber bes Stammes ber Kinder Benjamin unter ihren Geschlechtern find diese: Jericho, Beth 22 hagla, Emek Reziz, *Beth Araba, Jema-23 raim, Beth El, *Avim, Hapara, Ophra, 24 *Caphar Amonai, Aphni, Gaba. Das 25 sind zwölf Städte und ihre Dörfer. *Gi-26 beon, Rama, Beeroth, *Mizpe, Caphira, *Moza, *Retem, Jerpeel, Thareala, *Bela, Eleph, und die Jebustier, das ist Jerusalem, Gibeath, Kiriath: vierzehn Städte und ihre Dörfer. Das ist das Erbtheil der Kinder Benjamin in ihren Geschlechtern.

XIX. Darnach fiel bas andere Loos bes Stammes ber Rinber Simeon nach ihren Beichlechtern, und ihr Erbtheil mar unter 2 bem Erbtheil ber Rinber Juda. *Und es marb ihnen zum Erbtheil Beer Seba, Geba, 3 Molada, *Gazar Gual, Bala, Azem, #El Tholab, Bethul, Harma, * Biflag, 6 Beth Marcaboth, Bagar Suffa, * Beth Lebaoth, Saruhen. Das find breizehn 7 Stabte und ihre Dorfer. * Min, Rimon, Ether, Mfan. Das find vier Stabte und 8 ibre Dorfer. * Dazu alle Dorfer, die um biefe Stabte liegen, bis gen Baalath Beet, Ramath gegen Mittag. Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Simeon in 9 ihren Gefchlechtern. * Denn ber Rinber Simeon Erbtbeil ift unter ber Schnur ber Rinber Juba. Weil bas Erbtheil ber Rinber Juda ihnen zu groß war, barum er= beten bie Rinber Simeon unter ihrem

10 Das britte Loos fiel auf bie Kinber Sebulon nach ihren Geschlechtern, und die Grenze ihres Erbitheils war bis gen Sarid, 11 und gehet hinauf zu abendwärts gen Mareala, und ftöget an Dabafeth, und ftöget an ben Bach, ber vor Jakneam fließt, 12 und wendet fich von Sarid gegen ber

cuitu et familias suas. Fuerunt-21
15,6. que civitates ejus Jericho et Bethhagla
et vallis Casis, Betharaba et Sa-22
maraim et Bethel et Avim et Aphara 23
et Ophera, villa Emona et Ophni 24
et Gabee; civitates duodecim, et villae
earum. Gabaon et Rama et Be-25
roth et Mesphe et Caphara et 26
Amosa et Recem, Jarephel et Tha-27
15,9. rela et Sela, Eleph et Jebus, quae 28
Jad.1,21. est Jerusalem, Gabaath et Cariath;
civitates quatuordecim, et villae earum. Haec est possessio filiorum
Benjamin juxta familias suas.

Et egressa est sors secunda XIX. filiorum Simeon per cognationes suas. Gn.49,7 fuitque haereditas eorum in medio 1Ch.4.28 possessionis filiorum Juda: *Bersabce 2 et Sabee et Molada *et Hasersual. 3 Judt. 6,6. Bala et Asem *et Eltholad, Bethul et 4 Harma * et Siceleg et Bethmarchaboth et Hasersusa *et Bethlebaoth et Sa- 6 rohen; civitates tredecim, et villae earum. *Ain et Remmon et Athar et 7 Asan; civitates quatuor, et villae earum. *Omnes viculi per circuitum & urbium istarum usque ad Baalath-Beerramath contra australem plagam. Haec est haereditas filiorum Simeon juxta cognationes suas *in 9 17.14.5, possessione et funiculo filiorum Juda, quia major erat, et idcirco filii Simeon possederunt in medio haereditatis eorum.

Ceciditque sors tertia filiorum Za-10 bulon per cognationes suas, et factus est terminus possessionis eorum usque Sarid. *Ascenditque de mari et 11 Merala, et pervenit in Debbaseth usque ad torrentem, qui est contra Jeconam. *Et revertitur de Sarid 12

^{20. 21. 28. 1. 8. 10.} U.L: Befchlechten.

^{28.} Al. † (p. earum) Fueruntque omnes civitates viginti sex. 8. Al. † (p. plag.) Fueruntque omnes civitates decem et septem. 11. 8: Medalaa.

^{24.} Bie Rap. 15,32.

^{2.} vB: in ihrem E. B: fie hatten in ihr. E. dW: es fam auf fie in ihr. Befigung.

^{8.} vE.A: ringe um. B: um ... umber. dW: im Umfreise biefer St.

^{9.} B: Ane ber Son. dW.vE: von b. (Ane)Theile. A: innerhalb bee Erbth,

XIX.

Distributio terrae.

Σαρίδ έξ έναντίας ἀπὸ ἀνατολών Σάμες ἐπὶ τὰ όρια Χασαλωθθαβώς, καὶ διελεύσεται ἐπὶ Δαβράθ, καὶ προςαναβήσεται ἐπὶ Ἰαφιέ, ¹³ καὶ ἐκείθεν παρελεύσεται ἔξ ἐναντίας ἐπὶ ἀνατολὰς ἐπὶ Γεθαέφες * ἐπὶ πόλιν Κασίμ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ Ἡ Ρεμμών ᾿ Αμαθὰρ ᾿ Ανονά. ¹⁴ Καὶ περιελεύσεται ὅρια ἐπὶ βοὐόᾶν ἐπὶ ᾿ Ανναθών, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαὶ ˇ Ἰεφθαὴλ ¹⁵ καὶ Καττὰθ καὶ Νααλώλ καὶ Σεμρών καὶ Ἰαδηλὰ καὶ Βηθλέεμ πόλεις δώδεκα καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν. ¹ βονομία τῆς φυλῆς υἰῶν Ζαβουλών κατὰ δήμους αὐτῶν, πόλεις καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν.

17 Καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἔξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τέταρτος, τοῖς νίοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν. 18 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Ἰεζρεὴλ καὶ Χασελῶθ καὶ Σουνεὶμ 19 καὶ ᾿Αφεραϊμ καὶ Σιῶν καὶ ᾿Αναγερὲθ 20 καὶ ὙΡαβρῶθ καὶ Ἡνγονεὶμ καὶ Ἡναθδὰ καὶ Βηθφασής. 22 Καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ Θαβῶρ καὶ ἐπὶ Σασιμὰ καὶ Βηθσάμες, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων αὐτῶν ὁ Ἰορδάνης πόλεις ἐκκαίδεκα καὶ αἰ κῶμαι αὐτῶν. 23 Αὐτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἰῶν Ἰσσάχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ αἰ κῶμαι αὐτῶν.

24 Καὶ ἔξηλθεν ὁ κληρος ὁ πέμπτος τῆ συλη υίων Ασήρ, κατά δημους αύτων. ²⁵ Καί έγενήθη τὰ ὄρια αὐτῶν Χελκὰθ καὶ Αλὶ καὶ Βέθεν καὶ Αχασὰφ ²⁶ καὶ Βλμέλες καὶ Αμαάθ και Μισαλά, και συνάψει τῷ Καρμήλφ κατά θάλασσαν καὶ τῷ Σιώρ καὶ Λαβαγάθ. 27 καὶ ἐπιστρέψει ἀπὸ ἀγατολῶν ἡλίου 'καί' Βηθδαγών, καὶ συνάψει τῷ Ζαβουλών καὶ Γαὶ Ἰεφθαηλ κατά βοβόαν, 'καὶ εἰζελεύσεται όρια Βηθαέμεκ και Ναιήλ, και διελεύσεται είς Χαβώλ από αριστερών 28 καὶ Έβρων καί Ροώβ και Άμων και Κανά έως Σιδώνος τῆς μεγάλης, ²⁹ καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς Ραμά και έπι πόλεως όχυρωματος των Τυρίων, και αναστρέψει τα δρια έπι 'Ωσά, και έσται ή διέξοδος αὐτοῦ ή θάλασσα ἀπὸ τοῦ σχοινίσματος Άχζεὶβ 30 καὶ Άμμα καὶ Άφὲκ

יחברים: בּלֵר-זִבּיּלֵל לְמִשְׁפְּחוִעֵּם בֵּגֹרִים הִאֵּפֶׁׁה וְשִׁמִּים-מָשִׁרֵּם וְחַבְּרִים בַּגִּרִם הִאָּלָּת וְשִׁמִּים-מָשְׁרִּם וְחַבְּיִל מִבְּשְׁרוֹ וְנִהְנָּ מּי שְׁבְּשְׁלִיוּ נִּי וִפְּתַּח-אֵל: וְלַשְׁת וְלַנְּטְלְ זִּ וְלָפָב אִתוּ הַנְּבִּיּל מִבְּשׁׁוֹ חַנִּעְאֶׁר הַנִּמְּרֵי אַבְּר לַּנְבְּעִי הַנְּבְיּל מִבְּשׁׁוֹן חַנִּעָּאֶר הַנִּמְּרִי אַבְר לַנְּבְּיל מִבְּעָּוֹן הַפְּּעָנוֹן וְנִינִּ מְצַרוֹן וְיִבָּא אָּלִ-הַנְּבְּרָת וְעְּלֵח יִפְּנִי נִּמְהַי מִזְרָח הַשָּּמָשׁ בַּלְ-יִּנְבִיּלְ כִּסְלָת הָּבֹּרִי מִזְרָח הַשָּׁמָשׁ בַּלְ-יִּנְבִיּלִ

 מִשׁבֶּל אַבֹּזִּבִּנִי: וֹמְשָׁב וֹאֲשֹׁם וּלַעְבּ דַּבְּבוּלְ שִׁבְּ וֹיְבִּיוּ וִצְּאַתֵּיו שַּׁנְשָׁב 20 לְּמָב וֹבְּבוּלוֹ וֹבְּבוּי וְשֵׁב וַבְּבּוּנְלְ 21 לְמָב מִּשְׁמִאְל: וֹמֹבְלוֹ וּלְבַּרִוּ וַשְׁב וֹשְׁבּוּנְלְ 22 לְבֹנִי מִּיִּת וְמֹמֵּל וּנִמִּל וֹבְּבּוּלְ וּבְּנִי וֹבְּנִילְ 23 לְבֹנִי מִּבְּעוֹ וֹמֹבְּלוֹ וֹמֹבְּלוֹ וֹבְּמָּל וֹבְּמָלְ וֹבְּמָלְ וֹבְּמָלְ וֹבְּלֵּלוֹ וֹבְּמָלְ וֹבְּעָּל וֹבְּעָּל וַבְּעָּל וֹבְּמָלְ וֹבְּמָלְ וֹבְּמָלְ וֹבְּמָלְ וֹבְּלֵּל וֹבְּלֵּלוֹ וֹבְּלֵּל וְבִּבְּיִלְ וֹבְּבְּעִל וֹבְּעָּל וְנִצְיִ וְנִשְׁלֵם וְנִצְיִ וְבָּמָּוֹ וְמִבְּלְ וַבְּנִי וְבְּבִּעוֹ וֹבְּבָּעוֹ וַנְשָׁב וִנְיִבְּעִי וְבִּבּנִי וֹבְּבִּעוֹ וַבְּבָּי וִבְּעֵּל וִבְּבִּעוֹ וֹבְּבָּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְנִצְיִ וְבְּבָּעוֹ וְנִצְּלְ וְבְּבִיי וְבְּעָם וְנִבְּיִי וְבְּבָּעוֹ וְבִּבְּעִי וְבִּבְּעוֹ וֹבְּבִּי וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעִי וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעִי וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִבְּעוֹ וְיִבְּעִים וְבִּבְּעוֹ וְבִבְּעוֹ וְבִבְּעוֹ וְבִבְּעִי וְבִבְּעוֹ וְבִבּייִ וְבִּבְּעוֹ וְבִבּיי וְבִבּעוֹ וְבִּבְּעוֹי וְבְבִּייִי וְבִּבְּעוֹ וְבִבְּיִנִים וְנִבְּיִי וְבְבֵּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִבְּעוֹ וְבִבּיי וְבִבּיי וְבִבּעוֹ וְבִּבְיִי וְבְּבָּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּיִי וְבְבֵּיי וְבְּבֵּיוֹ וִבְּבָּי וִבְּבָּעוֹ וְבִיבְּיי וְבְּבָּיי וְבְבֵּיי וְבִּבְּיי וְבְּבִיי וְבְּבְּיִי וִבְּיי וְבִבּייִי וְבִּייִי וְבְּבִיי וִבְּבְּיִים וְּבִּבְּיִי וְבְּבָּי וִיִבְּייִי וְבְּבִיי וִבְּבָּי וִבְּבְּיי וְבְּבְייִי וִבְּבְייִי וְבִּבְּיי וִבְּבְייִי וְבְּבְייִי וְבְּבְיי וְבְבְּיי וִבְּבְייִי וְבְּבְייִי וְבְּבְיי וְבְבְּבְייִי וְבִּבְיי וְבְבְּיי וְבְבְּבְיי וִבְּבְיי וְבְבְּייִיי וְבְּבְיי וִבְבְייִיי וּבְּבְיי וְבְבָּבְיי וְבְבְּייִיי וִבְּבְיי וְבְבְּבִיי וְבְבִּבְיי וּבְבְּבְיי וִבְּבְייִי וּבְּבְיי וִבְּבְייִי וְבְּבְיי וְבְבְּבְיי וּבְבְייִיי וּבְ

v. 22. 'ס ושחצימת ס' v. 29. 'ס ודויו

Cisloth Thabor, und fommt hinaus gen Dabrath, und langet binauf gen Japhia. 13 - Und von bannen gehet fle gegen ben Aufgang burch Bitha Bepher, 3tha, Ragin, und fommt binaus gen Rimon, Mithoar 14 und Dea, * und lentet fich herum von Mitternacht gen Rathon, und enbet fich im 15 Thal Jephthah El, * Ratath, Nahalal, Simron, Jebeala und Bethlehem. Das 16 find zwölf Stabte und ihre Dorfer. *Das ift bas Erbtheil ber Rinber Gebulon in ihren Geschlechtern, bas find ihre Stäbte und Dörfer. Das vierte Loos fiel auf die Rinber Isa-18 fcar nach ihren Gefchlechtern. * Und ihre Grenze war Jefreel, Chefulloth, Sunem, 12 Gapharaim, Sion, Anaharat, "Rabith, 21 Rifeon, Abez, *Remeth, Engannim, En-22 haba, Beth Bageg. - Und ftoget an Thabor, Sahazima, Beth Semes, und ihr Ende ist am Jordan. Sechszehn Städte 23 und ihre Dorfer. * Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Ifafchar in ihren Befchlechtern, Stabten und Dorfern.

Sonnen Aufgang bis an die Grenze

Das funfte Loos fiel auf ben Stamm ber Rinber Affer nach ihren Befchlechtern. 25 * Und ihre Grenze war Gelfath, Bali, Be-26 ten, Achfaph, "Ala Melech, Ameab, Mifeal, und ftoget an ben Carmel am Deer, und 27 an Sibor Libnath, *und wendet fich gegen ber Sonnen Aufgang gen Beth Dagon, und flößet an Sebulon und an bas Thal Bephthah El, an die Mitternacht Beth Emet, Regiel, und fommt hinaus zu Ca-28 bul gur Linten, "Ebron, Rehob, Bamon, 29 Rana, bis an groß Bibon, * und wendet fich gen Rama bis zu ber festen Stabt Bor, und wendet fich gen Soffa, und endet fich am Meer ber Schnur nach gen Achfib, 30 * Uma, Aphet, Rebob. 3wei und zwanzig

16.17.23.24. U.L: Geschlechten. 27. A.A: ges gen Mitternacht an Bethe Emet. 28. A.A: Großs Bibon. 30. U.L: 3wo und zwanzig.

contra orientem in fines Ceseleththabor, et egreditur ad Dabereth,
ascenditque contra Japhie. *Et inde 13
pertransit usque ad orientalem plagam Gethhepher et Thacasin, et egreditur in Remmon, Amthar et Noa.
*Et circuit ad aquilonem Hanathon, 14
suntque egressus ejus vallis Jephtahel
Jud.1,80. *et Catheth et Naalol et Semeron et 15
Jedala et Bethlehem; civitates duodecim, et villae earum. *Haec est 16
haereditas tribus filiorum Zabulon
per cognationes suas, urbes et viculi
earum.

Issachar egressa est sors quarta 17
per cognationes suas, *fuitque ejus 18
185. 185. haereditas Jezrael et Casaloth et
285. 4.5. Sunem *et Hapharaim et Seon et 19
Anaharath *et Rabboth et Cesion, 20
Abes *et Rameth et Engannim et 21
Enhadda et Bethpheses. *Et per 22
venit terminus ejus usque Thabor et
15,10. Sehesima et Bethsames, eruntque
exitus ejus Jordanis; civitates sedecim,
et villae earum. *Haec est possessio 23
filiorum Issachar per cognationes
suas, urbes et viculi earum.

Ceciditque sors quinta tribui filio-24 rum Aser per cognationes suas, fuitque terminus eorum Halcath et 25 Chali et Beten et Axaph fet Elmelech 26 et Amaad et Messal, et pervenit usque ad Carmelum maris et Sihor et Labanath, fac revertitur contra orien-27 tem Bethdagon, et pertransit usque Zabulon et vallem Jephtahel contra aquilonem in Bethemec et Nehiel. Egrediturque ad laevam Cabul fet 28 Abran et Rohob et Hamon et Cana, usque ad Sidonem magnam. fre-29

11,8.6n. usque ad Sidonem magnam. *Re- 29 vertiturque in Horma usque ad civi25m.24,7. tatem munitissimam Tyrum, et usque
Hosa, eruntque exitus ejus in mare
15,44.
1,21. de funiculo Achziba *et Amma et 30

^{13.} gen Githa: D., 3tha: R.

^{14.} Sannathon ... ihr C. ift bas Th.

^{26.} B: an G. gegen Abenb. dW.vE: an ben G. wefl.

^{15.} Al.: Jedaba s. Jerala.

^{19.} Al.: Senon.

^{28.} dW: 3ib, bie Sauptftabt.

^{29.} in ber Gegend gen A. B.dW.vE.A: Tyrus. B: von b. Lanbtheil gen A. bin. dW: ans b. Striche v. A.

καὶ Ῥοώβ. 31 Αυτη ή κληρονομια φυλής υίων ᾿Ασὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν, πόλεις καὶ αἰ κῶμαι αὐτῶν.

32 Καὶ τῷ Νεφθαλεὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ έκτος. 33 Καὶ έγενήθη τὰ όρια αὐτῶν Μεέλεφ καὶ Μαηλών καὶ Σεεννανίμ καὶ 'Αδεμμί καὶ Νάκεβ καὶ Ἰαβνηλ έως Λακούμ, καὶ έγενήθησαν αι διέξοδοι αὐτῶν Ἰορδάνης. 34 Καί έπιστρέψει τὰ όρια ἐπὶ θάλασσαν ἐν Άζνωθθαβώρ, και διελεύσεται έκειθεν είς Ίκώκ, καί συνάψει τῷ Ζαβουλών ἀπὸ νότου, καὶ τῷ 'Ασήρ συνάψει κατά θάλασσαν, καὶ ὁ Ἰορδάνης από ανατολών ήλίου. 35 Καὶ αἱ πόλεις τειχήρεις των Τυρίων, Τύρος καὶ Άμαθ καὶ Γακάθ καὶ Χενέρεθ ³⁶ καὶ Αδαμὶ καὶ 'Ραμα καὶ 'Ασώρ 37 καὶ Κέδες καὶ 'Εδραείν καὶ πηγή 'Ασώρ 38 καὶ 'Ιερών καὶ Μαγδαλιήλ, Ωράμ και Βηθανάθ και Βηθσάμες πόλεις δέκα έννέα και αι έπαύλεις αύτων. 39 Αυτη ή κληρονομία φυλής υίων Νεφθαλεί.

40 Καὶ τῆ φυλη υίῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν έξηλθεν ὁ κλήρος ὁ έβδομος. 41 Καὶ έγενήθη τὰ όρια αὐτῶν Σαραὰ καὶ Ἐσθαῶλ καὶ πόλις Σάμες 42 καὶ Σααλαβίν καὶ Αίλών καὶ 'Ιεθλά ⁴³ καὶ 'Ελών καὶ Θαμνά καὶ 'Ακκαρών 44 καὶ Ἐλθεκώ καὶ Γεβεθών καὶ Βααλάθ 45 καὶ Ἰοὺδ καὶ Βανηβαράκ καὶ Γεθρεμμών, 46 καὶ ἀπὸ θαλάσσης Ίαρακών καὶ Ἡρεκκών, οριον πλησίον Ιόππης. 47 Καὶ εξηλθε τὸ όριον υίων Δαν απ' αυτών. Και έπορεύθησαν οι υίοι Δαν και έπολέμησαν την Λέσεμ, καὶ κατελάβοντο αὐτην καὶ ἐπάταξαν αὐτην έν στόματι μαγαίρας, καὶ κατώκησαν αὐτήν καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὅνομα αὐτῆς Λασενδάν. Καὶ ὁ Αμοβραίος υπέμεινε του κατοικείν έν Έλωμ και έν Σαλαμίν, και έβαρύνθη ή χείρ τοῦ Έφραϊμ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς είς φόρον. 48 Αυτη ή κληρονομία φυλης υίων Δαν κατα δήμους αύτων, αι πόλεις καί αί κῶμαι αὐτῶν. 'Καὶ οὐκ ἐξέθληψαν οί υίοι Δαν τον Αμοβραΐον τον θλίβοντα αὐτούς έν τῷ όρει, καὶ οὐκ είων αὐτοὺς οί Αμορύαιοι καταβήναι είς την κοιλάδα, καὶ έθλημαν απ' αὐτῶν τὸ ὅριον τῆς μερίδος αὐτῶν.

בערות באלה וחארובון: זְאָת נַחֲלַת מַשָּה רְנִי־אָשֶׁר לְמִשְׁפְּחֹתֶם 18 עָרָים עֶשְׂנִים וּשְׁתַּיִם וְחַצְּרֵיהֵן: זְאַת

הַעַרִים הָאֵלָה וְחַצְרֵיהֶן: לַבְנַּרָ נַפִּתָּלָר יָבֵּא הַעּוָרֶל הַשָּׁשָׂר 33 לְבָנֵי נַפִּתָּלֵי לִמִשָׁפִּחֹתֵם: וַיִּהֵי גִבוּלַםׁ מַהַלֶּף מָאַלוו בְּצַעֲנַנִּים וַאַדְמֵי הַנֶּּקָב <u>ורניי</u>ר בד-לפום 34 הַיַּרְהַן: וְשָׁב הַבִּבִרל וְמֵה אַזְנִוּת הַבֹּוּר וַיָּבֶא מִשָּׁם חֻקְּלָת וּמָבַע בּוָבוּלָן מִנַּנֶב וּבִאָשֵׁר פָּגַע בִנָּם וּבֵיהוּדָה הַיַּרְהֵן לת מִזַרַת הַשָּׁמָשׁ: וְעָרֵי מִבְצֵר הַצְּדִּים 36 בַּבר וָחַמָּת רַפַּת וִכְנַרָת: זּרָבֶר וְמָדֶנִי וְמֶדֶנִי וְמֶדֶנִי וְמֵין 37 וְהָרָבֶי וְתֵין 38 תַּצְוֹר : וִיִראוֹן וּמִגְדֵּל־אֵל חֲרֵם וּבֵית־ צַנַת וּבֵית שָׁבֵשׁ עָרֵים תִּשַׁע־עַשְּׁרֵה יים וְתַבְּרֵיהַן: זאת נַחֲלַת מַשֵּה בְנֵי־ נַפִּתַּלֵי לִמְשָׁפָּחֹתֵם הַעַרֵים וְחַצְּרֵיהֵן: לַמַּמֵּה בַנֵּידָן לְמִשְׁפְּחַתָּם יָצֵא 41 הגובל הַשָּׁבִיעֵי: וַיְהֵי גְּבְוּל נַחֲלַתָּם ראשתאוכ שמש: אַנִתְּמַנֵּתָה וַעֵּקְרְוֹן: וָאֶלְתִּקֵּה וִנִּבְּתְוֹן מתובבלנו ויעד ולני-בנל וְבַת-רִמְוֹן: 46 וּבֵי הַיַּרְקוֹן וְהֶרַקוֹן עִם־הַגְּּבְוּל מִוּל יַּיַבַלוּ בַיַּבַא בְּבָוּל בְּנֵי־דֵן מֵהֵם וַיַּצַלוּ 47 וַיִּלֶּחַמֹּוּ עִם־בֵּשִׁם וַיִּלְפִּדְוּ אותה: וַיַּכָּוּ אוֹתַה לְפִי־חַוֹרֵב וַיַּרְשַׁוּ וַיִּקראַר לְלֵשֵׁם 48 דָּן כָּשֵׁם דַּן אֲבִיהַם: זאת־נַחַלַת מַשַּה בו לממפחמם בער יַתַּצְרֵיהַן:

(πόλις AFX). 47 et 48 invertunt A^1B (c. A^2FX). 47. A^1B^* Κ. $\delta \xi$. $- \dot{\alpha} \pi^i$ αὐτ. († A^2FX). B: Angle (Aεσεὶμ AEX). A: μαχαίρης κ. κατεκτάτησαν. 48. B† (p. πόλ.) αὐτῶν (* AEX). AEX: καταβαίνειν ... Εθλιβον.

^{30.} ΛΕΓΧ† (in f.) πόλεις είνοσι δύο. 33ss. Nomm. pr. variant. 33. ΛΕΧ: ἐγένετο. Β: δ. αὐτῦ (δ. αὐτῶν ΛΕΓΧ). 34. Β* εἰς († ΛΕΓΧ)... νώτε (νότε iid.) ... * (sq.) τῷ († ΑΕΧ). 35. ΛΕΧ* αἰ. 38. Β* πόλ.-αὐτῶν († ΑΕΓΧ). 39. Λ²ΓΧ† (in f.) κατὰ συγγένειαν αὐτῶν, καὶ αὶ πόλεις καὶ αὶ ἐπαύλεις αὐτῶν. 40. Λ¹Β: τῷ dὰν (τῇ - αὐτῶν Λ²ΓΧ). 41. Β: πόλεις

31 Stabte und ihre Dorfer. *Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Affer in ibren Gefdlechtern, Stabten unb Dörfern.

Das fechfte Loos fiel auf die Rinber 33 Raphthali in ihren Gefdlechtern. * Und ibre Grengen maren von Belebb. Elon burd Baenannim, Abami Refeb, Jahneel bis gen Lakum, und enbet fich am Jordan, 34 - und wendet fich jum Abend gen Afnoth Thabor, und fommt von bannen binaus gen bufot, und ftoget an Sebulon gegen Mittag, und an Affer gegen Abend, und an Juba am Jordan, gegen ber Sonnen

35 Aufgang, *und bat fefte Städte, Bibim.

36 Ber, Samath, Rafath, Cinnereth, "Abama, 37 Rama, Bagor, *Rebes, Ebrei, Enhagor,

38 * Jereon, Migbal El, Barem, Beth Anath. Beth Sames. Neunzehn Stabte und ihre

39 Dorfer. *Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Raphthali in ihren Befclechtern, Stabten und Dorfern.

Das fiebente Loos fiel auf ben Stamm ber Rinber Dan nach ihren Gefchlechtern.

41 "Und die Grenze ihres Erbtheils maren 42 Barea, Efthaol, Irfames, * Saelabin,

43 Ajalon, Jethla, "Elon, Thimnatha, Efron,

Blthefe, Gibethon, Baalath, * Jehub,

46 Bne Barat, Bab Rimon, * De Jarton, Rafon, mit ben Grengen neben Japho.

47 - Und an benfelben endet fich die Grenze ber Rinder Dan. Und bie Rinder Dan jogen binauf und ftritten wider Lefem. und gewannen und ichlugen fie mit ber Scharfe bes Schwerts, und nahmen fie ein und wohneten barinnen, und nannten

48 fie Dan nach ihres Baters Ramen. *Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Dan in ihren Befchlechtern, Stabten und Dörfern.

31. 32. 39. 40. 48. U.L: Befchlechten.

Aphec et Rohob; civitates viginti duae. et villae earum. * Haec est possessio 31 filiorum Aser per cognationes suas. urbesque et viculi earum.

Filiorum Nephthali sexta sors ce- 32 cidit per familias suas, *et coepit 33 terminus de Heleph et Elon in Saananim et Adami, quae est Neceb, et Jebnael usque Lecum, et egressus eorum usque ad Jordanem, *rever- 34 titurque terminus contra occidentem in Azanoththabor, atque inde egreditur in Hucuca, et pertransit in Zabulon contra meridiem, et in Aser contra occidentem, et in Juda ad Jordanem contra ortum solis: #civitates muni- 35 Nm.13,22 tissimae Assedim, Ser et Emath et Reccath et Cenereth *et Edema et 86 Arama, Asor #et Cedes et Edrai, 37 Enhasor *et Jeron et Magdalel, Ho-38 rem et Bethanath et Bethsames; civitates decem et novem, et villae ea-*Haec est possessio tribus 39 filiorum Nephthali per cognationes suas, urbes et viculi earum.

Tribui filiorum Dan per familias 40 suas egressa est sors septima, *et 41 fuit terminus possessionis ejus Saraa 13,9.25. et Esthaol et Hirsemes, id est civitas solis, *Selebin et Ajalon et Je-42 thela, *Elon et Themna et Acron, 43 *Elthece, Gebbethon et Balaath 44 *et Jud et Bane et Barach et Geth- 45 remmon *et Mejarcon et Arecon, 46 _{2Ch.2,16.}cum termino, qui respicit Joppen J^{on.1,8.} et ipso fine concluditur. Ascende-47 Jud. runtque filii Dan et pugnaverunt contra Lesem, ceperuntque eam et percusserunt eam in ore gladii, et possederunt et habitaverunt in ea, vo-Jud. 18,29 cantes nomen ejus Lesem Dan, ex nomine Dan patris sui. "Haec est 48 possessio tribus filiorum Dan per cognationes suas, urbes et viculi earum.

46. Al.: aquae (Al.: atque) Hiercon.

46. gegen 3. 47. B: bie Gr. b. R.D. war ihnen zu flein heraus: ihnen aus. vE: lief noch barüber hinaus.

XIX.

Distributio terrae.

49 Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἰοὶ Ἰσραὴλ κλῆρον τῷ Ἰησοῦ τῷ υἰῷ Ναυὴ ἐν αὐτοῖς 50 διὰ προςτάγματος κυρίου. 'Καὶ' ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ῆν ἤτήσατο, Θαμνασαράχ, ῆ ἐστιν ἐν τῷ ὅρει Ἐφραίμ, καὶ ἀκοδύμησε τὴν πόλιν καὶ ῷκει ἐν αὐτῆ.

51 Αυται αι διαιρέσεις, ας κατεκληρονόμησαν Έλεαζαρ ὁ ίερεὺς και Ίησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ καὶ οἱ άρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ κλήρους ἐν Σιλώ, ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν.

ΧΧ. Καὶ ελάλησε κύριος τῷ Ἰησοῦ, λέγων 2 Λάλησον τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ, λέγων Δότε ύμιν τὰς πόλεις τῶν συγαδευτηρίων, ας είπα πρός ύμας δια Μουση, 3 φυγαδευτήριον τῷ φονευτῆ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως ανευ προνοίας, και έσονται υμίν 'αι πόλεις' φυγαδευτήριον 'καὶ οὐκ ἀποθανείται ὁ φονευτης από του άγχιστεύοντος το αίμα. 4 Καί φεύξεται είς μίαν των πόλεων τούτων καὶ στήσεται έπὶ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει έν τοῦς ώσι τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως έκείνης τους λόγους αύτου, και έπιστρέψουσιν αύτον ή συναγωγή προς αύτούς, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον καὶ κατοικήσει μες αὐτῶν. 5Καὶ ὅτε διώξει ὁ ἀγγιστεύων τὸ αίμα όπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλείσουσιν τὸν φονεύσαντα έν χειρί αὐτοῦ, ὅτι οὐκ είδως ἐπάταξε τον πλησίον αύτοῦ καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν απ' έχθες και της τρίτης. ⁶ Και κατοικήσει έν τη πόλει έκείνη, έως στη κατά πρός «πον της συναγωγής είς κρίσιν, έως αποθάνη ο κρεύς ο μέγας, δς έσται έν ταῖς ἡμέραις έκείναις τότε έπιστρέψει ὁ φονεύς καὶ έλεύσεται πρὸς την πόλιν αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν οἰκον αὐτοῦ, καὶ πρός την πόλιν όθεν έφυγεν έκειθεν.

יַיְכַלָּוּ לְנְתִּל אֶת־הָאֶרֶץ לִּנְבְּוּלתֵיהָ יַּבְּרְנִּוּן בְּתוֹכֵם: עַל־פִּי יְהוְּה נֵתְנּ לוֹ אֶת־הָעִיר אֲשֵׁר שָׁאָׁל אֶת־הִּעְנַת־ לוֹ אֶת־הָעִיר אֲשֵׁר שָׁאָּל אֶת־הִּעְנַתּ סֵרַח בְּתַּר אָפְּרֵיִם וַיִּבְנֵה אֶת־הָעָיר וַיַּשָׁב בָּה:

מַחַלֵּל אָת-הַאָּרֵץ: לְמַפּוֹת בְּנִי-יִשְׁרָאֵל י בְּגוּרֵל י בְּשָׁלוֹת הַפָּתֵן י וְיהוֹשֶׁעַ בִּן -נִיּן וְרָאשֵׁי הְאָבְוֹת הַפָּתַן י וְיהוֹשֶׁעַ בִּן -נִיּן וְרָאשֵׁי הְאָבְוֹת אָבָל מוֹצֶד וַיְכַלּוֹּת אָשֶׁר-נְחַלִּיּ אֶלְעָזִר

נִידַבֶּר יִהוָֹה אֶל־יִהוֹשֶׁעַ לֵאמִר: 🗴🛣. 2 דַבֵּר אֶל־בָּנֵי יִשִּׂרָאֵל לֵאמִר תִּנָוּ לָכָםׂ אָת־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֵם 3 בַּיַד־משָׁה: לַנִּוּס שָׁמָה רוֹצֵּׁחַ מַכּה־ נַפָּשׁ בִּשִּׁנָנָה בָּבָלִי־דָעַת וְהַיַּוּ לַכֵּםׂ + לְמִקְלֵט מִבּׁאֵל הַדָּם: וְנָס אֵל־אַחַתוּ מהערים האלה ועמד פתח שער הָלִיר וִדְבֵּר בְּאָזָנֵי זְקְנֵי הָעִיר־הַהֵיא אָת־דָבָרָיו וְאָסִפֹּוּ אֹתַוֹ הָלִירַה אַלֵּיהַם ת וְנַתְנוּ־לְוֹ מָקוֹם וְיַשֵׁב עָמֵב: וְלִי יִרְדֹּף בּאֱלְ הַדָּםֹ אֲחֲרָיו וְלְאִ־יַסְבֵּרוּ אֱת־ הַרֹצֵחַ בָּיָדָוֹ כֵּי בִבְלִי־דַּעָתֹ הַכַּה אָת־ רַלָּהוּ וָלָא־שֹׁנֵא הָוּא לִוֹ מִתְּמִוֹל 6 שָׁלְשָׁוֹם: וְיַשָּׁבּי בַּעיר הַהַּיא עַד־עַמְדוֹ לפני העדה למשפט עד מות הכהו הַבַּלוֹל אַשֵּׁר יָהָיֵה בַּיַּמֶים הָהֶם אָזי יַשִּׁרָב הַרוֹצֵיחַ וּבַא אֵל־עִירוֹ וְאֵל־בִּיתֹוֹ אָל־הָעֶיר אַשֶׁר־נֵס מִשַּׁם:

עמץ בז"ק .50.

^{49.} A* (bis) $\tau \tilde{q}$. AB: $\mbox{^{1}} \mbox{^{1}} \mbox{^{2}} \mbox{^{3}} \$

^{49.} nad ihren Gr. B: vollenbet h. b. 2. ausguth. dW: b. Bertheilung bes 2. geenbigt. vE: fertig was ren mit b. Austheilung.
50.B: begehrte. dW.vE.A: verlanget.

Und ba fie bas Land gar ausgetheilet batten mit feinen Grengen, gaben bie Rinber Ifrael Josua, bem Sohne Mun, 50 ein Erbtheil unter ihnen, "und gaben ihm nach bem Befehl bes herrn bie Stadt, bie er forberte, nemlich Thimnath Gerah auf bem Gebirge Ephraim. Da bauete er bie Stadt und wohnete barinnen.

Das find die Erbtbeile, Die Eleafar, ber Briefter, und Jofua, ber Sohn Mun, und bie Dherften ber Bater unter ben Befchlechtern burche Loos ben Rinbern Ifrael austheileten ju Gilo por bem Berrn, vor ber Thur ber Butte bes Stifte, und vollenbeten alfo bas Austheilen bes Lanbes.

XX. Und ber Berr rebete mit Josug und 2 fprach: * Sage ben Rinbern Ifrael: Bebet unter euch Freiftabte, bavon ich burch Dofe 3 euch gefagt habe, "babin flieben moge ein Tobtichlager, ber eine Geele unverfebens und unwiffend ichlägt, baß fie unter euch Afrei feien por bem Blutracher. "Und ber ba fliehet ju ber Stabte einer, foll fteben aufen por ber Stabt Thor, und por ben Aelteften ber Stadt feine Sache anfagen, fo follen fie ihn zu fich in die Stadt nehmen und ihm Raum geben, bag er bei 5 ibnen mobne. Blutracher ihm nachjaget, sollen fie ben Tobtschläger nicht in feine Sande übergeben, weil er unwiffend seinen Nächsten geschlagen hat, und ift ibm guvor nicht feind gemefen. 6 - So foll er in ber Stadt wohnen, bis baß er ftehe vor ber Bemeine vor Bericht, bis bag ber Sobepriefter fterbe, ber gur felben Beit fein wird. Alebann foll ber Tobtschlager wieder tommen in feine Stadt und in fein Gaus, gur Stadt, bavon er gefloben ift.

51. U.L: Befchlechten.

51. ber B. ben Stämmen ber R. 3. b. 2. austh. B: Daupter ber B. vE: vatert. S. dW: Stamm: hanpter. A: Fürften ber Gefchl. (vgl. 18, 1). B: machten ein Ende vom M. dW: Und fo enbigten f. b. Bertheilung. vE: Somit befchloffen f. bas A.

2. B: Gebt her ... bie Fr. dW.vE: Beftimmet end bie Bufinchtft. A: Sondert ab b. St. fur bie Blucht-

3. fie end Freiorte. dW.vE: ber I. B: aus Irr: thum unm. dW.vE: aus Berfeben (u.) ohne Biffen. B.dW.vE: (bei) euch jur Buffucht feien (bienen). 4. fteben vor. dW: Und fl. er. vE: Wenn er nun fl.

Boltyglotten - Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

Cumque complesset sorte dividere 49 terram singulis per tribus suas, dederunt filii Israel possessionem Josue filio Nun in medio sui *juxta prae- 50 ceptum Domini, urbem quam postu-24,30. lavit, Thamnath Saraa in monte Ephraim, et aedificavit civitatem habitavitque in ea.

Hae sunt possessiones, quas sorte 51 17.4: diviserunt Eleazar sacerdos et Josue filius Nun et principes samiliarum ac 18,10.1. tribuum filiorum Israel in Silo coram Domino ad ostium tabernaculi testimonii, partitique sunt terram.

Et locutus est Dominus ad XX. Josue, dicens: *Loquere filiis Israel 2 et dic eis: Separate urbes fugitivorum, de quibus locutus sum ad vos Dt. 19, 240 per manum Moysi, *ut confugiat ad 3 eas, quicunque animam percusserit nescius, et possit evadere iram proximi, qui ultor est sanguinis. *Cum 4 ad unam harum confugerit civitatum, stabit ante portam civitatis et loquetur Senioribus urbis illius ea, quae se comprobent innocentem, sicque suscipient eum et dabunt ei locum ad habitandum. *Cumque ultor san- 5 guinis eum fuerit persecutus, non tradent in manus ejus, quia ignorans percussit proximum ejus nec ante biduum triduumve ejus probatur inimicus. *Et habitabit in civitate illa, Nm.85,12 donec stet ante judicium causam Nm.35,25reddens facti sui et moriatur sacer-9,11.15. dos magnus, qui fuerit in illo tempore; tunc revertetur homicida et ingredietur civitatem et domum suam, de qua fugerat.

A: fich geftüchtet. dW: fo trete er. vE.A: foll er fich ftellen. B: vor b. Thur ber St. Th. dW.vE: vor bie Deffinnng (ben Gingang) bee Stabtth. B.dW.vE: por (ju) b. Ohren ber Melt. B.vE: f. Sachen reben. dW: ergable f. Sache. B: einnehmen. dW.vE: aufn.

... einen Ort (Blat).
5. Sanb. dW: ausliefern. B: von geftern u. vorg. her n. gehaffet hat. dW: feit g. u. eheg. vE: ihn gu= vor n. hafte. (A: es ift n. erwiefen, bag er vor 2 ober 3 Tagen fein Feind mar?)

6. B.dW.vE: geftanben (gum Ger.). A: gur Rebe geft. B.A: geftorben. dW.vE: bis j. Tobe bes.

7 Kal diécteilar the Kédes er th Taliλαία εν το όρει το Νεφθαλεί, και Συγέμ εν τῷ όρει τῷ Εφραίμ, και τὴν πόλιν Αρβὸκ (αυτη έστι Χεβρών) εν τῷ όρει τῷ Ἰούδα. 🕯 Καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ την 'Ιεριγώ από ανατολών έδωκαν Βοσόρ εν τῆ έρημφ εν τῷ πεδίφ τῆς φυλῆς Ρουβήν, καὶ την 'Ραμώθ έν τη Γαλαάδ έκ της φυλής Γάδ, και την Γωλάν έν τη Βασανίτιδι έκ της φυλης Μανασση. 9 Αθται αι πόλεις αι έπικλητοι πάσι τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ καὶ τῷ προςηλύτω τῷ προςκειμένο έν αὐτοῖς, καταφυγεῖν έκεῖ παντί παίοντι ψυχήν άκουσίως, ίνα μή άποθάτη ετ γειρί του άγχιστεύοντος το αίμα, έως αν καταστή έναντι της συναγωγής 'είς nolow'.

ΧΧΙ. Καὶ προςήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν νἱῶν Λενὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυὴ καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν νἱῶν Ἰσραήλ, ² καὶ εἰπον πρὸς αὐτοὺς ἐν Σιλὰ ἐν γῆ Χαναάν, λέγοντες Κύριος ἐνετείλατο ἐν γειρὶ Μωϋσῆ, δοῦναι ἡμῶν πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν. ³ Καὶ ἔδωκαν οἱ νἱοὶ Ἰσραήλ τοῖς Λενίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν αὐτοὺς διὰ προςτάγματος κυρίου τὰς πόλεις ταὐτας καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.

* Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμφ Καάθ, καὶ ἐγένετο τοῖς νίοῖς ᾿Ααρὰν *τοῖς ἰερεῖσι τοῖς Δενίταις ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Συμεὰν καὶ ἀπὸ φυλῆς Βενιαμιν κληρωτὶ πόλεις δέκα τρεῖς. * Καὶ τοῖς νίοῖς Καὰθ τοῖς καταλελειμμένοις ἐκ τῆς συγγενείας φυλῆς Ἐφραίμ καὶ ἐκ φυλῆς Δάν καὶ ἀπὸ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ κληρωνὶ πόλεις δέκα. * Καὶ τοῖς νίοῖς Γηρσών ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλεὶ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῆ Βασὰν πόλεις δέκα τρεῖς. * ΤΚαὶ τοῖς νίοῖς Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ρου-

קּאַׁלְ שַּנָּם מַּדְּבֹּמִׁנִוֹ לִפִּנֵּי נִמֵּנִים. מַפַּעַבּנָפָׁשָׁ בּשִׁנְבָּם לְנִּנִּס שָּׁמָּע בִּזַּרְ נְלַצִּיְ נַצִּּרָ בַּעַּנְבָּם לְנִנִּס שָּׁמָּע בַּלָּר ג וֹאָרַבְּלְנוֹ בַּבָּשָׁוֹ מִמַּמֵּע מַנִּמָּע בַּנִּלְ ג וֹמִלְבּר לְּנִרְנוֹ וֹלִיעוֹ מַנְּבָּר בַּמִּישָׁר מִמַּמֵּע בְּעַ ג וְמִקְבּר לְנִרְנוֹ וֹיִרְטוֹן מִזְּלְטִׁע מַמַּמֵּע בְּעַ ג וְמִקְבּר לְנִרְנוֹ וֹיְרִטוֹן מִזְּלְטִׁע מִמַּמֵּע בְּעַנִּע ג וְמַלֶּבר לְנִרְנוֹ וֹיְרִטוֹן מִזְלְּטִׁע בַּמַּמֵּע ג וְנִלְּנִי וֹאָר-שְׁבֵּע הַיּא שִׁרְבֹנִים בְּנִר וְיִשְּׁנֵּח בְּנִּר וְּשִּׁרִים וֹאָער נפֹּאַנִים בְּנִילִם בְּנִּר וֹיִנְינִים וֹאָרּי

הַאַּלֵּה וָאָת־מִגִּרְשִׁיהַוֹ: מִנְּחָלָתָם אָל־פִּי יְהֹנָה אָת־הַאָּלִים אָל־יִם מַנְּחָלְתָּם אָל־פִּי יְהֹנָה בְּנִי־יִשִּׂרְאֵל לְלְיִים בְּנִשְּׁרְאָלֵי וַיִּדְּבְּרִיּ אָלֵיהָם בְּשִׁלְּה בְּנִי־משָּׁה בְּנַעַן לֵאִלֵּר יִהוֹּה בְּנִיר הַמַּשְׁית לִבְנִי בְּנַתְּלֹי וַיִּדְבְּרִיּ אָלֵיהָם בְּשִׁלְּה בְּנִי־משָּׁה בְּנַעַן לֵאִלֹר יִהוֹּה בְּנִית הַמַּשְׁיֹת לִבְנִי בְּנַעַן לֵאִלֹר יִהוֹּה בְּנִית הַמַּשְׁית לִבְנִי בְּנַתְּלֹי וַיִּדְבְּרִי אָלִיהָם בְּשִׁלְה בְּאָרֶץ בְּנִינִי אָלִייִם אָלִר בְּנִיים אָלַר בְּנִיים אָלַר בְּנִיים אָלַר בְּנִיים אָלַר בְּנִים הַּבְּבְּיוֹ יְהֹנָה בְּנִיים אָלַר בְּנִים אָלַר בְּבִּית הַבְּבְּיוֹ יִהְנָה בְּיִבְּים הַבְּיוֹים אָלַר בְּיִבְים הַבְּבְּיוֹ יְהֹנָה בְּבִּית וְהַבְּיִבְּים בְּאָבְיוֹ בְּבִּים בְּאָבְיוֹ בְּבְּיִבְּים בְּאָבְיוֹ בְּבְּיִבְּים בְּאָבְיוֹ בְּבְּיִבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּאָבְיוֹ בְּבְּיִבְּים בְּבִּים בְּאָבְיוֹ בְּבְּבְּיוֹ יְהִנְּהְיִּבְיּים בְּאָבְיוֹ בְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְיוֹ בְּבְּיִבְּים בְּבְּבְיוֹם בְּאָבְיוֹ בְּבְּבְּיִים בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְיוֹת הַבְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹת בְּבְּיוֹת בְּבְיוֹת בְּבְּיוֹת בְּבִּיוֹת בְּבִייִּים בְּבִּילִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיוֹ בְּבְּבְּיוֹים בְּבִיוֹ בְּבְּבְיוֹ בְּבְּיוֹבְים בְּבִּבְּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְיוֹת בְּבְּבִית וְבְּבְּבְיוֹם בְּבִּיוֹ בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבִיים בְּבִּים בְּבְּיוֹים בְּבְּבְיוֹים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּיִים בְּבְּבִּים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּים בְּבְּבִים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְיוֹבְים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבִּים בְּבְּיבְים בְּבְיבִים בְּבְּבְיבִים בְּבְּבְיבִים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיבִים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיוֹים בְּבְבְיים בְּבְּבְיבְים בְּבְיים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹבְיבְּים בְּבְּבְיוֹבְים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹים בְּבְיוֹים בְּבְּבְבְיוֹים בְּבְּבְיוֹבְים בְּבְּבְיוֹים בְּבְיבְים בְּבְּבְּבְים בְּבְיבְים בּבְּבְים בְּבְּבְיבִים בְּבְּבְים בְּבְיבְים בְּבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְבְּבְים בְ

צולן ס' .8. י

^{7.} A: bestimmten!

^{8.} bei Ber. dW.vB.A: beftimmten.

^{9.} vE: bie Fremben. B.dW: ben Frembling.

Da beiligten fie Rebes in Galilaa auf bem Gebirge Naphthali, und Sechem auf bem Gebirge Ephraim, und Ririath Arba, bas ift Bebron, auf bem Bebirge Juba; 8 "und jenfeit bes Jordans, ba Jericho liegt gegen bem Aufgang, gaben fie Beger in ber Bufte auf ber Ebene aus bem Stamm Ruben, und Ramoth in Bileab aus bem Stamm Gab, und Golan in Bafan aus 9 bem Stamm Manaffe. *Das waren bie Stabte, beftimmt allen Rindern Ifrael und ben Fremblingen, bie unter ihnen wohneten, daß babin fliebe, wer eine Seele unversehens schlägt, bag er nicht fterbe burch ben Blutracher, bis bag er vor ber Gemeine geftanben fei.

unter den Leviten zu dem Priefter Bäter unter den Leviten zu dem Priefter Eleafar und Josua, dem Sohne Nun, und zu den oberften Bätern unter den Stämmen der Kinder Ifrael, "und redeten mit ihnen zu Silo im Lande Canaan, und sprachen: Der herr hat geboten durch Mose, daß man und Städte geben solle zu wohnen, und berselben Borstädte zu unserm Bieh. 3 Da gaben die Kinder Israel den Leviten von ihren Erbtheilen nach dem Besehl des herrn diese Städte und ihre Vorstädte.

Und bas Loos fiel auf bas Beschlecht ber Rabatbiter, und murben ben Rinbern Marons, bes Priefters, aus ben Leviten burchs Loos breigebn Stabte, von bem Stamm Juba, von bem Stamm Simeon und von bem 5 Stamm Benjamin. * Den anbern Rinbern aber Rahath, beffelben Befchlechte, murben burche Loos gebn Stabte, von bem Stamm Ephraim, von bem Stamm Dan und von * Aber 6 bem halben Stamm Manaffe. ben Rinbern Berfon, beffelben Befchlechts, wurden burche Loos breigehn Stabte, von bem Stamm 3fafchar, von bem Stamm Affer und von bem Stamm Naphthali und von bem halben Stamm Danaffe gu *Den Rindern Merari, ihres 7 Bafan. Beichlechts, murben zwölf Stabte, von

Decreveruntque Cedes in Galilaea 7 21,21. montis Nephthali, et Sichem in monte 21,18.11. Ephraim, et Cariatharbe (ipsa est Hebron) in monte Juda. *Et trans Dt. 4,48. Jordanem contra orientalem plagam 21.36. Jericho statuerunt Bosor, quae sita est in campestri solitudine, de tribu 21,28. Ruben, et Ramoth in Galaad de tribu 21,27. Gad, et Gaulon in Basan de tribu Manasse. *Hae civitates constitutae 9 sunt cunctis filiis Israel et advenis, qui habitabant inter eos, ut fugeret ad eas, qui animam nescius percussisset, et non moreretur in manu proximi effusum sanguinem vindicare cupientis, donec staret ante populum expositurus causam suam.

Accesseruntque principes XXI.

17,6. familiarum Levi ad Eleazarum sacerdotem et Josue filium Nun et ad duces cognationum per singulas tribus filiorum Israel, *locutique sunt 2 ad eos in Silo terrae Chanaan atque dixerunt: Dominus praecepit per manum Moysi, ut darentur nobis urbes ad habitandum et suburbana earum ad alenda jumenta. *Dederuntque filii Israel de possessionibus suis juxta ich. imperium Domini civitates et sub-

Egressaque est sors in familiam
Caath filiorum Aaron sacerdotis, de

Caath filiorum Aaron sacerdotis, de

Caath filiorum Aaron sacerdotis, de

Cach.7,66. tribubus Juda et Simeon et Benjamin,
civitates tredecim; *et reliquis filiorum Caath, id est Levitis qui super
Cach.7,66. fuerant, de tribubus Ephraim et Dan
et dimidia tribu Manasse, civitates
decem. *Porro filiis Gerson 6

Cach. *Cach. *Cach.

B.dW.vE: burch b. Banb bee Bl.

^{1.} Bie Rap. 19,51.

^{2.} dW.vE.A: Begirte.

^{3.} B: ihrem G. vE: Erbeigenth. dW: Befigung

^{4.} es tam heraus b. 2. ber Gefchlechter. B.dW. vE: fur bie G.

^{5.} Rah. wurden ... v. ben Gefchl. bes Gt.

^{7.} in ihren Gefchl.

βήν καὶ ἀπὸ φυλής Γὰδ καὶ ἀπὸ φυλής Ζαβουλών 'κληρωτί' πόλεις δώδεκα. ⁸Καὶ ἔδωκαν οἱ υἰοὶ Ἰσραήλ τοὶ; Αευίταις τὰς πόλεις ταύτας καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν, ὂν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωῦσῆ, κληρωτί.

9 Καὶ έδωκεν ή φυλή υίῶν Ἰούδα καὶ ή συλή υίων Συμεών και από της συλης υίων Βενιαμίν' τὰς πόλεις ταύτας. Καὶ ἐπεκλήθησαν εν ονόματι. 10 Καὶ εγένοντο τοις υίοις 'Ααρών ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ Καὰθ τῶν υίῶν Λευί (ότι τούτοις έγενήθη ὁ κλήρος πρώτος), 11 καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Καριαθαρβὸκ *μητρόπολιν των Ένακ αυτη έστι Χεβρών έν τῷ όρει Ἰούδα. *Τὰ δὲ περισπόρια αὐτῆς κύκλω αὐτῆς 12 καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως και τας κώμας αὐτης έδωκεν 'Ιησοῦς' τῷ Χάλεβ υίφ 'Ιεφοννή εν κατασγέσει αὐτοῦ. 13 Καὶ τοῦς νίοις Άαρων τοῦ ἰερέως έδωκε την πόλιν φυγαδευτήριον τω φονεύσαντι την Χεβρών και τὰ ἀφωρισμένα τὰ σύν αὐτῆ, καὶ την Δεβνά και τα άφωρισμένα τα πρός αὐτη, 14 καὶ τὴν Ἰέθερ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ την Έσθεμώ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, 15 και την 'Ηλών και τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, και την Δαβίο και τα άφωρισμένα αύτη, 16 καὶ την "Αίν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτη, καὶ την Ιεττά και τα άφωρισμένα αυτή, και την Βηθσάμες καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ· πόλεις έννέα παρά των δύο φυλών τούτων. 17 Kai παρά της φυλης Βενιαμίν την Γαβαών καί τα αφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Γαβαά καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῆ, 18 καὶ τὴν 'Αναθώθ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Ἐλμών καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῆ· πόλεις τέσσαρες. 19 Πᾶσαι αί πόλεις υίων Ααρών των Ιερέων δέκα τρείς καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.

20 Καὶ τοῖς δήμοις νίῶν Καὰθ τοῖς Λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῶν νίῶν Καάθ, καὶ έγενήθη ἡ πόλις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ἐφραίμ. 21 Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν τοῦ φονεύσαντος, τὴν Συχὲμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα

בֿיִג-משָׁע בּֿיִנְרֵל: וֹאָג-מִלְנְמִיעֵׁן כִּאְשָׁר צִּוֹּט יִהוֹנָּע יִשְׂרָאֵל לְלָנִיִּם אָת-שְׁצְרִים הָאֵּלָּע זְבוּלְוֹאָרִים שְׁמִּים אָשִּׁלֵח: זִיִּשְׁנִּי לִלְיִּ מִמַּמָּת וְאוּכֵּן וּמִמַּמְּת-בָּּרְ וּמִמַּמַּת

וַיִּתְנֹר מִמַּמָתֹ בָּנֵי יִהרּדָּה וּמִמַּמָה בני שׁמִעוֹן אַת הַערים הַאַּלֵה אָשָׁר־ י יִקְרֵא אֶתָהֶן בְּשַׁם: וַיִּהִיֹ לְבְנֵי אָהַרֹו מִמְשָׁפָּחָת הַקּהָתֵי מִבְּנֵי נו היה הגורל ראים נה: את־קרית ארבע ואת-שבה העיר אָת־חֶבְרָוֹן IJΖ, מגרשיה ואת-לבנה ואת-מגרשיה: 14 וָאָת־יַתִּר וָאָת־מִנְרַשֵּׁהַ וָאָת־אָשִׁתְּמִוֹעַ פו וָאַת־מַנַרְשׁהַ: וָאָת־תֹלוֹ וָאָת־מַנַרְשָׁהַ וָאַת־מַנְרַשָּׁהַ וָאָת־יִשָּה וְאָת־מַנְרַשֵּׁהַ שמש ואת־מגר תשע מאת שני -18 מִנְרָשֶׁהָ אָת-נֵּבַע וָאָת-מִנְרָשֵׁהָ: אָת וָאָת־מִנְרַשׁׁהַ 19 וַאָת־מגַרשׁהַ עַרים אַרַבּע:

מִלְלָם הֶּרִצֵּחַ אָתִּישְׁכֵּם וְאָתִּדִּלָּה זְצִ מִפֵּשֵה אָפְּרֵיִם: וַיִּתְּנִי לְהָם אֶתִּדִּלִם הַנְּוֹתְרָים מִבְּנֵי לְהָתֹּ נִיְתִּי עְרֵי גְוֹרְלָם ב וּלְמִשְׁפִּחְוֹת בְּנֵי־לְהָתֹ

^{8.} A^1B^* ταύτος († A^2FX). 9. A^1EX^* ταύτας. A^1B^* δν δνόμ. († A^3FX). 10. A^1B^* Και δγ. et πρώτος († A^2FX). 11. B: έδωπεν (-αν AFX). A^1B^* (pr.) αὐτῆς. 12. B: τοῖς νίοῖς X. νίᾶ (τῷ X. νίῷ AEFX). A^1B^* αὐτᾶ. 13. B^* τᾶ ἰςρ. († AEFX). 16. A^1B^* (ter) τὴν. 17. $ABEFX^*$ (alt.) τὴν († X). 18. B (bis) * την. 19. B^* παὶ-αὐτᾶν († AEFX). 20. B: νίοῖς (-ᾶν AEFX)... ἱερέων (ὁρ. iid.).

v. 10. 'p ראשנה

bem Stamm Ruben, von bem Stamm Gab 8 und von bem Stamm Sebulon. * Alfo gaben die Rinder Ifrael ben Leviten burchs Loos biefe Stäbte und ihre Vorstäbte, wie ber Herr burch Mose geboten hatte.

9 Bon bem Stamm ber Kinber Juba und von bem Stamm ber Kinber Simeon gaben fie biese Städte, die sie mit ihren Namen 10 nannten, * ben Kinbern Aaron, des Geichlechts ber Kabathiter, aus den Kindern

11 Levi; benn bas erfte Loos war ihr. * So gaben fie ihnen nun Kiriath Arba, bie bes Baters Enats war, bas ift Hebron auf bem Gebirge Juba, und ihre Borftabte um

12 fie her. * Aber ben Ader ber Stabt und ihre Dorfer gaben fie Caleb, bem Sohn

13 Jephunne, zu feinem Erbe. * Alfo gaben fie ben Kinbern Aarons, bes Priefters, bie Freiftabt ber Tobtschläger Gebron und ihre Borftabte, Libna und ihre Borftabte,

14 "Jathir und ihre Borftabte, Efthemoah und

15 ihre Borftabte, * Golon und ihre Borftabte,

16 Debir und ihre Borftabte, *Ain und ihre Borftabte, Juta und ihre Borftabte, Beth Semes und ihre Borftabte; neun Stäbte

17 von biefen zween Stammen. *Bon bem Stamm Benjamin aber gaben fie vier Stabte: Gibeon und ihre Borftabte, Geba

18 und ihre Borftabte, * Anathoth und ihre Borftabte; Almon und ihre Borftabte;

19 bag alle Stabte ber Rinber Aarons, bes Briefters, waren breizehn, mit ihren Borftabten.

20 Den Gefchlechtern aber ber anbern Rinber Rahath, ben Leviten, wurben burch ihr Loos vier Stabte von bem Stamm

21 Ephraim, * und gaben ihnen bie Freiftabt ber Tobifchläger Sechem und ihre Bor-

9. mit i. R. genaunt finb. B.dW.vE: man m. R. nannte? A: beren R. folgen.

10. und wurden. A: fiel für fie. dW: für fie war b. erfte g. vE: ihnen gehorte. B: bieweil f. ... bestamen.

tribubus Ruben et Gad et Zabulon, urbes duodecim. *Dederuntque filii 8 Israel Levitis civitates et suburbana earum, sicut praecepit Dominus per manum Moysi, singulis sorte tribuentes.

De tribubus filiorum Juda et Si- 9 meon dedit Josue civitates, quarum ista sunt nomina: *filiis Aaron per 10 familias Caath Levitici generis (prima enim sors illis egressa est) *Cariath-11

bron, in monte Juda, et suburbana

17,8. ejus per circuitum; * agros vero et 12
tch.7,56.
villas ejus dederat Caleb filio Jephone
ad possidendum. * Dedit ergo filiis 13

v.11. Aaron sacerdotis Hebron confugii 20,7. 1Cb., 1,87. civitatem, ac suburbana ejus, et Lob-

nam cum suburbanis suis, *et Jether 14

1Ch.
2.58:59. et Estemo *et Holon et Dabir *et Ain 15
16

15m. et Jeta et Bethsames, cum suburbanis 6,12.15. 28g. 14,11. suis; civitates novem de tribubus, ut

dictum est, duabus. *De tribu 17

1Ch.7,80 autem filiorum Benjamin Gabaon et

18m.11,4 18.4;1ng. Jer.1,1. suburbanis suis; civitates quatuor.

*Omnes simul civitates filiorum Aaron 19 sacerdotis tredecim, cum suburbanis suis.

Caath Levitici generis haec est data
possessio: de tribu Ephraim *urbes 21

10.7.47.confugii Sichem cum suburbanis suis,

^{14.} Al.: Esthemoa. 21. Al.: urbs.

^{11.} Borftabt. dW.A: ihre Bezirfe? vE: mit ihrem B. B.dW.vE.A: ringe um (f. ber).

^{12.} B.dW.vE: bas Felb. A: thre Aeder u. D. 13. Boeftabe. B: eines Tobticht, dW.vE: St. ber Influcht (Juffuchtft.) für T.

αὐτῆ, καὶ τὴν Γάζες καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτη, 22 καὶ την Καβσαζμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῆ, καὶ τὴν Βηθωρών καὶ τὰ 23 Kal άφωρισμένα αὐτῆ πόλεις τέσσαρες. έκ της φυλης Δαν την Έλθεκο και τα άφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Γεβεθών καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, 24 καὶ τὴν Αίλων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Γεθρεμμών καὶ τὰ 25 Kai άφωρισμένα αὐτῷ. πόλεις τέσσαρες. άπὸ τοῦ ἡμίσους φυλής Μανασσή τὴν Θανὰχ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Ἰεβαθὰ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ· πόλεις δύο. ²⁶ Πᾶσαι πόλεις δέχα καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρός αὐταῖς τοῖς δήμοις υἰῶν Καὰθ τοῖς ύπολελειμμένοις.

27 Καὶ τοῖς υίοῖς Γηρσών τοῖς συγγένεσι τοις Λευίταις έκ του ημίσους φυλης Μανασση τας πόλεις τας αφωρισμένας τοῖς φονεύσασι, την Γωλάν εν τη Βασανίτιδι και τὰ ἀφωρισμένα αυτή, και την Βεεσθερά και τα άφω-28 Καὶ ἐκ τῆς ρισμένα αὐτῆ· πόλεις δύο. φυλής Ισσάχαρ την Κεσιών και τα άφωρισμένα αύτῆ, καὶ τὴν Δαβραθά καὶ τὰ ἀφωρισμένα αυτή, 29 και την Ιεριμούθ και τα άφωρισμένα αὐτῆ, καὶ Πηγήν *γραμμάτων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ. πόλεις τέσσα-30 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ασής τὴν Μισαλά καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Αβδών και τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, 31 και την Χελκάθ καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν 'Ροώβ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ· πόλεις τέσσαρες. 32 Καὶ έκ τῆς φυλῆς Neφθαλεί τὴν πόλιν την άφωρισμένην τῷ φονεύσαντι, την Κάδες έν τῆ Γαλιλαία καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν 'Αμαθδώς καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Καρθάν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτη πόλεις τρεῖς. 33 Πάσαι αὶ πόλεις τοῦ Γηρσών κατά δήμους αὐτῶν πόλεις δέκα τρεῖς.

84 Καὶ τῷ δήμφ νἶῶν Μεραρὶ τοῖς Λενίταις τοῖς λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν τὴν Ἰεκτὰμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Καρθὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, 85καὶ τὴν Δεμτὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν 21. Α² FX† (p. pr. αὐτῆ) ἐν τῷ ὅρει Ἐφραῖμ. B† (p. Γ. κ.) τὰ πρὸς αὐτῆ καὶ (* AFX). BFX* (quart.)

21. A²FX⁺ (p. pr. αὐτῆ) ἐν τῷ ὅρει Ἐρραῖμ. B⁺ (p. Γ. κ.) τὰ πρὸς αὐτῆ καὶ (* AFX). BFX* (quart.) τὴν. 22. B* κ. τ. Καβα. - πρ. αὐτῆ († AEFX)... * (alt.) τὴν († AEX). 24. AB* (pr.) τὴν († EFX). 26. B⁺ (p. ἀφ.) αὐτῆ (* AEFX). 27. B (eti. 33): Γεδσῶν (Γηρσῶν ΑΓΧ). A¹ B* τ. συγγ. († A²FX). 31. ABEFX* (pr.) τὴν († X). 35. AB* (pr.) τὴν († EFX). B* κ. τὴν Ν. - αὐτῆς († AEFX).

גרשון ממשפחת הכוים וַלְבָנֵי מַחַבִּי מַשָּה מִנָשָּׁה אָת־עִיר מִקּלֵט הַרֹצֹחַ אָת־גֹּלֶוֹן בַּבַּשׁוֹ וָאָת־מָגַרָשׁׁהַ וְאָת־מָגְרַשָּׁהַ עַרֵים 28 שַתַּיִם: וּמַמַּטֵה יַשַּׁשׁכַר אָת־קשׁיוֹן יאַרימָגרשָה אַתדַבָּרָת וְאָת־מִגרשַהַ: 29 אַת־יַרָמוּתֹ וָאָת־מִגֹּרָשֵׁהָ אַת־בֵין בַּנֵּים ל ואת־מִגְרַשָּׁהַ עָרֵים אַרְבַּע: וּמִמְּשֵּׁה אשר אַת־מִשָּאַל וָאַת־מָגָרָשָׁהָ אַת־ ונעַבִּדְּוֹן וָאֵת־מִגְּרַשֵּׁהַ: אַת־חֵלָקת וָאָת־ מגרשה ואת-רחב ואת-מגרשה ערים 32 אַרָבֶּע: וּמִמַּמֵּה נַפְּתַּלִי אַת־עִירי 32 מִקְלָם הֶרֹצֵיחַ אַת־מַדֵשׁ בַּגַּלֵיל ואַת־ מַגַרַשָּׂהַ וָאָת־חַמִּת דאר וָאָת־מִגְרָשֵׁהַ וָאָת־קַרָתַן וָאָת־מִגְרַשָּׁהָ עַרֵים שַׁלֹשׁ: 33 כַּל־עָרֵי הַבַּרִשָׁבֵּי לְמִשְׁפַּחֹתָם שָׁלְשׁ עשרה עיר ומגרשיהן:

לי אָת־דִּמְנָה וְאָת־מִנְרָשֶׁה אָת־נְהַלֶּל הַנְּיֹתְרִים מֵאֵתֹ מֵשֵּה זְבוּלֵן אָת־יִקְנְעֶם הַנְּיֹתְרִים מֵאֵתֹ מֵשֵּה זְבוּלֵן אָת־יִקְנְעֶם לּה אָת־דִּמְנָה וָאָת־מַרְתָּה וְאָת־יִקְנְעֶם לֹה אָת־דִּמְנָה וְאָת־מִנְרְשָׁה אָת־נַהְלֵּל

צולו ס' . 27.

städte auf dem Gebirge Ephraim, Geser 22 und ihre Borstädte, *Ribzaim und ihre Borstädte, Beth Horon und ihre Borstädte. *Bon dem Stamm Dan vier Städte: Elthefe und ihre Borstädte, Gibs 24 thon und ihre Borstädte, *Ajalon und ihre Borstädte, Gath Rimon und ihre Borstädte. *Bon dem halben Stamm Manasse zwo Städte: Thaenach und ihre Borstädte, Gad Rimon und ihre Borstädte, Gad Rimon und ihre Borstädte, Gad Rimon und ihre Borstädte. *Daß alle Städte der andern Kinder des Geschlechts Lahath waren zehn mit ihren Borstädten.

Den Rinbern aber Berfon aus ben Befolechtern ber Leviten wurden gegeben von bem halben Stamm Manaffe zwo Stabte: bie Freiftabt für bie Tobtschläger Golan in Bafan und ihre Borftabte, Beefthra und ihre 28 Borftabte. "Bon bem Stamm 3fafdar vier Stabte: Ris Jon und ihre Borftabte, 29 Dabrath und ihre Borftabte, * Jarmuth und ihre Borftabte, En Bannim und ihre 30 Borftabte. "Bon bem Stamm Affer vier Stabte: Difeal und ihre Borftabte, 31 Abbon und ihre Borftabte, " Belfath und ibre Borftabte, Rehob und ihre Borftabte. 32 "Bon bem Stamm Raphthali brei Stabte: bie Freiftabt Rebes fur bie Tobtichlager in Galilaa, und ihre Borftabte, Samoth Dor und ihre Borftabte, Rarthan und ihre 33 Borftabte. *Daß alle Stabte bes Beichlechts ber Gersoniter waren breigebn, mit ihren Borftabten.

34 Den Gefchlechtern aber ber Rinber Merari, ben anbern Leviten, wurden gegeben von bem Stamm Sebulon vier Städte: Jakneam und ihre Borftabte, Kartha und 35 ihre Borftabte, Dimna und ihre Borftabte,

27. 34. U.L: Gefchlechten.
34. übeigen Lev. (A: minbern Ranges.)

in monte Ephraim, et Gazer; *et Cib- 22

1Ch.7,48. saim et Bethhoron, cum suburbanis
suis, civitates quatuor. *De tribu 23
quoque Dan Eltheco et Gabathon *et 24

10,12. Ajalon et Gethremmon, cum suburba1Ch.7,48. nis suis, civitates quatuor. *Porro 25
de dimidia tribu Manasse Thanach et
Gethremmon cum suburbanis suis,
civitates duae. *Omnes civitates de- 26
cem, et suburbana earum, datae sunt
filiis Caath inferioris gradus.

1Ch.7,62. Filiis quoque Gerson Levitici ge- 27 neris dedit de dimidia tribu Manasse 20, q. confugii civitates, Gaulon in Basan, 1Ca.7,71. et Bosram, cum suburbanis suis, civi-*Porro de tribu Issa-28 tates duas. 7.72:73. char Cesion et Dabereth *et Jaramoth 29 et Engannim, cum suburbanis suis, *De tribu autem 30 civitates quatuor. 1Ch.7,74. Aser Masal et Abdon et Helcath et 31 1Ch.7,78. Rohob, cum suburbanis suis, civitates quatuor. *De tribu quoque Neph- 32 20,7. thali civitates confugii, Cedes in Ga-1Ch.7,76. lilaea, et Hamoth Dor, et Carthan, cum suburbanis suis, civitates tres. *Omnes urbes familiarum Gerson tre- 33 decim, cum suburbanis suis.

ris gradus per familias suas data est de tribu Zabulon Jecnam et Cartha et Damna et Naalol, civitates quatuor 35

^{27.} Al.: civitatem.

^{30.} Al.: Messal s. Masan.

Νααλώλ και τὰ περισπόρια αὐτῆς πόλεις 36 Καὶ 'πέραν τοῦ 'Ιορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχω' ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν 'τὴν πόλιν τὸ φυγαθευτήριον τοῦ φονεύσαντος' τὴν Βόσορ 'εν τη ερήμω' και τα περισπόρια αὐτης, καὶ τὴν Ἰασσά καὶ τὰ περισπόρια αὐτης, ³⁷ καὶ την Κεδημώθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτης, και την Μηφάαθ και τὰ περισπόρια αὐ-38 Kai ἀπὸ τῆς τῆς πόλεις τέσσαρες. φυλής Γάδ την πόλιν το φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος την Ραμώθ έν τη Γαλαάδ καί τὰ περισπόρια αὐτῆς, τὴν Μαανάϊμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, 39 και τὴν Εσβών και τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς πᾶσαι αἱ πόλεις τέσσαρες. 40 Πασαι πόλεις τοις νίοις Μεραρί κατά δήμους αὐτῶν τῶν καταλελειμμένων ἀπὸ τῆς συλής της Λευί και έγενήθη τα όρια αι πόλεις δώδεκα. 41 Πασαι πόλεις των Λευιτών έν μέσφ κατασχέσεως υίων Ισραήλ τεσσαράκοντα όκτω πόλεις και τα περισπόρια αὐτών κύκλω 'των πόλεων τούτων'. 42 Πόλεις καλ τὰ περισπόρια κύκλφ τῶν πόλεων οὕτω πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. 'Καὶ συνετέλεσεν Ίησους διαμερίσας την γην έν τοις όρίοις αὐτων, και έδωκαν οι υίοι Ισραήλ μερίδα τῷ Ίησοῦ διὰ πρόςταγμα κυρίου· ἔδωκαν αὐτῷ την πόλιν ην ήτησατο, την Θαμνασαράχ έδωκαν αυτῷ ἐν τῷ ὁρει Ἐφραίμ, καὶ ῷκοδόμησεν Ίησους την πόλιν και ωκησεν έν αυτή. Καὶ έλαβεν Ίησους τὰς μαγαίρας τὰς πετρίνας, εν αίς περιέτεμε τους υίους Ισραήλ τους γενομένους εν τη οδφ έν τη ερήμφ, και έθηκεν αυτάς έν Θαμνασαράγ.

43 Καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν
ρῆν ἣν ώμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν καὶ κατφκησαν
ἐν αὐτῆ. 44 Καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κύριος
κυκλόθεν, καθότι ώμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν.
Οὐκ ἀνέστη οὐθεὶς κατενώπιον αὐτῶν
ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πάντας
τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκε κύριος εἰς τὰς
χεῖρας αὐτῶν. 45 Οὐ διέπεσε ἤημα ἀπὸ πάντων τῶν καλῶν ὡν ἐλάλησε
κύριος τοῖς υἰοῖς Ἰσραήλ πάντα παρεγένετο.
ΚΧΗ. Τότε συνεκάλεσεν Ἰησοῦς τοὺς
υίοὺς Ῥουβὴν καὶ τοὺς υἰοὺς Γὰδ καὶ τὸ
ἡμισυ φυλῆς Μανασσῆ, ² καὶ εἶπεν αὐτοῖς·

דֵּמֹלֵים נִאֹפָׁנִי הַמֹּלִים נִאֹפָנִי הַלְּנִים נִאֹפָנִי הַלְּנִים נִאִּלְּמִינִ מִּלְּנִים בַּעַוּרִ אַטְרִם הָשָׁמֵנֵי הַלְּנִים נִיִּים אַרְבּמִים וּשָׁמִנֵּי הַלְּנִים נִיִּים אַרְבּמִים וּשָׁמֵנִי הַלְּנִים נִיִּים אַרְבּמִי מִפְּשׁפּׁטִינִ הַלְּנִים זִיִּים בִּנְּוֹתְלִים מִפְּשׁפּׁטִינִ בְּנִלְמֵּי נִיּעִרִּמִי בְּנִינִים בְּעִוּרִ אַרִּ מִּפְּשׁפּּטִוּנִ הַלְּנִים זִיִּים בִּנְּוֹתְלִים מִפִּשְׁפּּטוּנִ בְּנִּלְמֵּי נִימִּלְמֵׁ בִּנְיִמְיִ מִּבְּנִי מִנְיִם בְּנִינִי מִנְּיִם בְּנִי מִנְיִם בְּנִינִים נִיּמִים וּשְׁמִים בּנִּיְעָים בְּנְיִנִים מִפִּשְׁפּּטוּנִי בְּנִּלְמֵּי וֹנְאַעִּבִּמִּינִ נְאָעִבּמִינִי נִּאָּע-מִינְרָמֵּינִ בְּנִינִי בְּנִּלְמֵּי וֹנְאַע-מִינְרְמָּינִ נִּמְרִי וְּאָבּי וְאָּע-מִינְרְמָּינִ נִּעְרִי בְּנִּלְמֵּי וְנָאִת-מִילְּנְמֵּים בִּנְּיְמִים בְּנִינִים בְּעִּינִים נִימְּבְּעוּ בְּנִּלְמֵּי וְנִאָּת-מִילְּנְמָּים בִּנְּיְבְּעֵּי וְיִּאָּת-מִנְּלְמֵּי וְנִינִּים בְּנִינִים וְּאָר-מְבִּבְּיוֹ וְּאָר-מִבְּבֵּע: וּמִפְּפִּת וְּשָּׁבְּי בְּנִּלְמֵי בְּנְרִשְׁי וְנִישְׁבְּי וְנִינִים בְּעִינִים בְּעִינִים בְּעִנְישִׁהְ וְּעִּים בִּנְנִישְׁהְ וְּעִים בִּנְנִישְׁהְ וְּעִים בִּנְנִים בְּיִבְּים וּנְשְׁבְּיוֹ בְּיִבְּיִים וְנִינְיִּשְׁהָּי וְנִישְׁבִּי וְנִישְׁבִּים וְּעִּיבְּים וְּשָּׁבְּיוֹ בִּינְיִים בְּיִבְּיִּת וְנִישְׁבְּים בְּיִבְּים וּנְשְׁבְּיוֹ בִּיבְּיבְּים וּנְשְּבִּים וּיִּבְּים בְּיִבְּים וּנְיִּבְּים בְּיִּיבְים וּשְׁבִּים בְּיבְּבְּים וְּבְּיבְּים וְּעִּיבְּים וְּעִּבְּים בְּיִבְּים וּנְיִבְּים וְּבְּיִבְּים וְּעִּבְּים בְּיִבְּים וְּעִּבְּים בְּיִבְים וּיִבְּיִבְּים וְּעִּבְּים בְּיִבְּים וּבְּיִבְּים בְּיבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבְּיִים בְּעִּבְּים בְּיבִּים בְּבְּים בְּיִבְים בְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיים בְּבְּיבְים נְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּיִבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּבְים בְּבְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְּבְּבְּבְּי

יִהוָּה אָל-בֹּת יִשְׂרִאֵּל הַפָּׁל בֵּא: הִּלְּר מִפָּּנָ הַנְּבָּר הַשָּׁר בִּיבֵּם: לְאִ-בָּפַּל אִישׁ בּפְּנִיהָם מִפְּל-אִיִבּיהָם אָת פָּלָ-אַישׁ בּפְנִיהָם מִפְּל-אִיִבּיהָם אָת פָּלָ-פָּלָל אָשָׁרוּנְשָׁבַּע לְאַבוּתָם וְלִא-בְּמָד אָשָׁר נִשְׁבָּע לְתַת לְאַבוּתָם וֹלִּא-בְּמָד אָשָׁר נִשְׁבָּע לְתַת לַאְבוּתָם וֹלִּא-בְּעָה אָשָׁר נִשְׁבָּע לְתַת לַאַר בְּאָבוּתָם וֹיִּרְשִׁיּהְ

אַז יִקְרָא יְהוֹשְּׂעַ לְרְאוּבֵנֶי וְלַגְּדֶי XXII. גּ וְלְחָצִי מַמֵּה מְנַשֶּׁה: וַיָּאמָר אֲלֵיהֶם

v. 36. 37. Πλαι στο Εποί και και και και και και και (interpolati ex 1 Ch. 6,63. 64. [7,78.79]).
καὶ (* ΑΕΓΧ). 40. ΑΒ† αἱ (* ΓΧ). Β: δοκαδύο (δούδ. ΑΕΓΧ). 42. ΑΒ: Πόλις ... τῆς πόλεως. Α' Β* ὅτω. ΑΒ: Ἰησοῖ. 44. Β: ἀντέστη. 45. Α¹ Β* ὁῆμα.

^{35.} Β: τρεῖς (τέσσ. ΑΕΓΧ). 36. Β† (p. ἐρήμφ) τὴν Μισω (* Ϝ; ΑΕΧ: τῆ Μισωρ). 38 Β† (a. τ. 'P.)

* Von 36 Nahalal und ihre Borftabte. bem Stamm Ruben vier Stabte: Beger und ihre Borftabte, Jaga und ihre Bor-37 ftabte, * Rebemoth und ibre Borftabte. 38 Mephaat und ibre Borftabte. * Bon bem Stamm Bab vier Stabte : Die Freiftabt fur Die Tobtichlager Rantoth in Gileab, und ihre Borftabte, Mahanaim und ihre 39 Borftabte, "Besbon und ihre Borftabte, 40 Jaefer und ibre Borftabte. *Dag aller Stabte ber Rinber Merari unter ihren Beichlechtern, ber anbern Leviten, nach ibrem 41 Loos maren amolfe. * Aller Stabte ber Leviten unter bem Erbe ber Rinder Ifrael waren acht und vierzig mit ihren Bor-42 ftabten. * Und eine jegliche biefer Stabte hatte ihre Borftabt um fich ber, eine wie bie anbere.

43 Also gab ber herr bem Ifrael alles Land, bas es geschworen hatte ihren Batern zu geben, und fie nahmen es ein und 44 wohneten barinnen. "Und ber herr gab ihnen Ruhe von allen umher, wie er ihren Batern geschworen hatte, und stand ihrer Feinde keiner wider fie, sondern alle ihre Feinde gab er in ihre hande. "Und es fehlte nichts an allem Guten, das ber herr dem hause Ifrael geredet hatte. Es kam alles.

Babiter und ben halben Stamm Manaffe, 2 und fprach ju ihnen: Ihr habt alles ge-

40. U.L: Gefchlechten.
1. U.L: ben Rubenitern u. Babitern u. bem.

cum suburbanis suis. *De tribu Ru-36 De. 4,48. ben ultra Jordanem contra Jericho 20,9, civitates refugii, Bosor in solitu-1Ch.7.79 dine, Misor et Jaser et Jethson *et 37 Mephaath, civitates quatuor cum suburbanis suis. *De tribu Gad civitates 38 1Ch.7.80 confugii, Ramoth in Galaad, et Manaim 1Ch.7,81.# et Hesebon et Jaser, civitates qua-39 tuor cum suburbanis suis. *Omnes 40 urbes filiorum Merari per familias et cognationes suas duodecim. *Itaque 41 Nm.85,7. civitates universae Levitarum in medio possessionis filiorum Israel fuerunt quadraginta octo, cum suburbanis suis, *singulae per familias 42 distributae.

Deditque Dominus Deus Israeli 43
omnem terram, quam traditurum se

12,7.al. patribus eorum juraverat, et possederunt illam atque habitaverunt in ea.

22,1. *Dataque est ab eo pax in omnes 44
123,18. per circuitum nationes, nullusque eis

104.11,25. hostium resistere ausus est, sed cuncti
in eorum ditionem redacti sunt. *Ne 45

22,14. unum quidem verbum, quod illis
praestiturum se esse promiserat, irritum fuit, sed rebus expleta sunt
omnia.

Eodem tempore vocavit Jo-XXII. sue Rubenitas et Gaditas et dimidiam tribum Manasse, *dixitque ad eos: Fe- 2

³⁶s. Al. * (S pon. p. v. 38s.).
38. Al.: civitatem s. civitas.

^{42.} B: Es waren biefe St. eine jebe St. mit ihr. B. rings um biefelbe her. dW: jebe St. u. ihr Bez. vE: Dies find die St., ... hatte ihr. B. r. um fich her. B.dW.vE: Also (so) war es an (bei) allen diesen St. 43. B.dW.vE: d, ganze L. B: erblich ein. dW.vE: in Besis.

^{44.} allen Orten. dW: fchaffte. vE: verich. A: Friesben v. allen Bolfern. B.dW.vE.A: ringeum(her).

B: nach Allem wie. dW.vE: gang (so) wie. B: es bestand von allen i. F. feiner vor ihnen. dW.vE: Reiner (Niemand) best. vor ihnen ... B.dW: Sand.

^{45.} B: Da fiel n. ein Bort bahin. dW: Ce f. fein B. aus. vE: Es f. Richts. B: guten Bort. dW: g. Borten. B: bas A. fam. dW.vE.A: traf ein.

^{1.} B: Dazumal. dW.vE: Damale. A: Bu bers felben Beit.

'Τμες ακηκόατε πάντα όσα έτετείλατο ύμιν Μωϋσης ὁ παίς χυρίου, καὶ ὑπηκούσατε της φωνής μου κατά πάντα όσα ένετειλάμην ύμιν. 3 Ούκ έγκαταλελοίπατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας 'καί' πλείους, ἔως τῆς σήμερον ήμέρας έφυλάξατε την έντολην χυρίου του θεου ύμων. 4 Νυν δε κατέπαυσε κύριος ό θεός ύμων τούς άδελφούς ύμων, ον τρόπον είπεν αύτοις νῦν οὖν ἀποστραφέντες ἀπέλθατε είς τούς οίκους ύμων 'και' είς την γην της κατασγέσεως ύμων, ην έδωκεν ύμιν Μωϋσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 5 Άλλὰ συλάξασθε σφόδρα ποιείν τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον, δη ένετείλατο ύμιν ποιείν Μωϋσης ό παζ κυρίου, άγαπαν κύριον τον θεον ύμων, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς όδοῖς αὐτοῦ, φυλάξασθαι τας έντολας αύτου, και προςκείσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ έξ όλης τῆς διανοίας ύμων και έξ όλης της ψυχης ύμων. 6 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Ίησοῦς καὶ έξαπέστειλεν αύτούς, και έπορεύθησαν είς τούς οίκους αύτῶν. 7 Καὶ τοῖς ἡμίσεσι φυλῆς Μανασση έδωκε Μωϋσης έν τη Βασανίτιδι, καί τοῖς ἡμίσεσι έδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν. Καὶ ήνίκα έξαπέστειλεν αὐτοὺς Ίησούς είς τούς οίκους αὐτών καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, δλέγων 'Εν γρήμασι πολλοίς ἀπέλθατε είς τούς οίκους αύτών και έν κτήνεσι πολλοίς σφόδρα, καλ άργύριον καλ χρυσίον καλ γαλκόν και σίδηρον και ίματισμόν πολύν σφόδρα, και διείλαντο την προνομήν των έγθρων αὐτων μετά των άδελοων αὐτων.

9 Καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ νίοὶ 'Ρουβὴν καὶ οἱ νίοὶ Γὰδ καὶ τὸ ῆμισυ συλῆς Μανασσῆ ἀπὸ τῶν νίῶν Ἰσραὴλ ἐκ Σιλὸ ἐν γῆ Χαναάν, ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ, εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἢν ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προςτάγματος κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋ-

את כל-אשר צוה שמרתם אָתְכָם משָׁה עַבֶּר 3 בסולי לכל אשר-צויתי אתכם: לא-עזבתם את־אחיכם זה ימים עד היום הווה ושערונם את-משמות 4 מצות יהוה אַלהיכם: ועתה הניח יהוה אלהיכם לאחיכם פאשר לַהָם וְעַתַּה פָּנוֹ וּלְכֹוּ לַכֵּם לְאָהַלֵּיכָם ין אַחזּתַכֹם אַשׁרי ח משה עבר יהוה בעבר הירפו: רַקּי שמרו מאד לעשות את-המצוה ואת-כאַהַבה את־ נפשכם: וַיִשַׁלְחֵם וַיַּלְכִוּ אֵלְאַהַלֵיהַם: וַלְחַצִיי 8 יהושעאל־אַהַליהם וַיבַרכַם: וַיּאמֵר אַליהַם לַאמר בּנָכַסִים רַבִּים שַׁוּבוּ -אַהַלִּיכֵם וּבִמְקנָה רַב־מָאֹד בְּכֵּסֵף ובותב ובנחשת ובברול ובשלמות הַרְבֵּה מְאָר חָלְקַוּ שָׁלֵל אִיבִיכֵם עִם־

נֹאָשֵׁזִּיּ-בָּשִּ מֹלִ-פֹּּי יִׁשְנָּשִ פַֹּּדַּבִּמִּשִׁנִּי אָרָא בַּּגַּרִ אָּלִ-אָרֶע אַׁבֹּגִּוֹ לְּלָכָּע אָּלָ-מִשָּׁלָּשִ אַּמָּׁרַבּּאָרֶת פְּנַבּוֹ לְּלָכָּע אָלְ-וֹדַאָּגִיּ שָׁבָּם בִּאַנִּתָּע מֵאָע פַּנִּי יִמְּרָאֵלְ וֹדַאָּבִי שָׁבָם בִּנִּיבּיְתּ פְּנִי-לִּאנִבְּן וּבְּנִי-לְּגַּרְ

v. 7. 'p בעבר

^{2.} B (bis): ἐνετείλατο (-άμην ΑΕΓΧ). 3. B* καὶ († ΑΕΓΧ). 4. B (bis): ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΧ). 5. B: ἡμῖν ... ἡμῶν (ὑμῖν ... ὑμῶν ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ* (alt.) ποιεῖν. ΑΕΧ (pro διαν.) καρδίας. 7. B (bis): τῷ ἡμίσει (τοῖε ἡμ. ΑΕΓΧ). ... αὐτᾶ (-τῶν iid.). 8. B: καὶ (λέγων ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἀπήλθοσαν ... κτήνη πολλά (ἀπέλθατε ... ἐν κτ. π. Χ). Α¹Χ* κ. χαἰκ. Β* σφοδρα et αὐτῶν († ΑΕΓΧ). 9. Α¹Β* ἀπέστρ. κ. ΒΕ: ἐν Σ. (ἐκ Σ. ΑΓΧ). Β* γῆν († ΑΕΓΧ).

^{2.} dW: beobachtet.

^{3.} biefe lange A. B: wahrgenommen ber hut bes Geb. dW.vE: beobachtet, was zu beob. war, bas

balten, mas euch Mofe, ber Rnecht bes Berrn, geboten bat, und geborchet meiner Stimme in allem, bas ich euch geboten babe. 3 * 3br babt eure Bruber nicht verlaffen eine lange Beit ber bis auf biefen Tag, unb habt gehalten an bem Bebot bes Berrn, 4 eures Gottes. * Weil nun ber Berr, euer Bott, bat eure Bruber gur Rube gebracht, wie er ihnen gerebet hat, fo wendet euch nun, und giehet bin in eure Gutten im Lande eures Erbes, bas euch Dofe, ber Rnecht bes Berrn, gegeben hat, jenfeit bes 5 Jorbans. * Saltet aber nur an mit Fleiß, baß ihr thut nach bem Bebot und Befes, bas euch Dofe, ber Rnecht bes Berrn, geboten bat, bag ihr ben Gerrn, euren Bott, liebet, und manbelt auf allen feinen Wegen, und feine Gebote haltet, und ihm anhanget, und ihm bienet von gangem Bergen und 6 von ganger Seele. * Alfo fegnete fle Jofua und ließ fle geben, und fle gingen ju ihren *Dem halben Stamm Da-7 Sütten. naffe hatte Mofe gegeben zu Bafan, ber anbern Balfte gab Jofua unter ihren Brubern bieffeit bes Jorbans gegen Abenb. Und ba er fie ließ geben zu ihren Satten 8 und fie gesegnet hatte, "fprach er zu ihnen: 3hr fommt wieber beim mit großem Gut ju euren Gutten, mit fchr viel Bieb, Gilber, Golb, Erz, Gifen und Rleibern: fo theilet nun ben Raub eurer Feinde aus unter eure Bruber.

9 Alfo kehreten um bie Rubeniter, Gabiter und ber halbe Stamm Manaffe, und gingen von ben Kinbern Ifrael aus Silo, bie im Lanbe Canaan liegt, daß fie ins Land Gilead zogen, zum Lande ihres Erbes, bas fie erbten aus Befehl bes herrn burch

G. (nach bem G.).
4. ind P. B: Run aber, ba, vE: euren B. R. ver:

7. fegnete er fie. dW.vE: auch fie.

D4.3,19. cistis omnia, quae praecepit vobis Nm.22,20 Moyses famulus Domini; mihi quoque in omnibus obedistis, *nec re- 3 11.18. liquistis fratres vestros longo tempore usque in praesentem diem, custodientes imperium Domini Dei vestri. *Quia igitur dedit Dominus Deus 21.44. vester fratribus vestris quietem et Dt.18.9. pacem, sicut pollicitus est: rever-Bhr. timini et ite in tabernacula vestra et 11,90.130.in terram possessionis, quam tradidit 13,8. vobis Moyses famulus Domini trans Nm.3x,33Jordanem; #ita dumtaxat, ut custo-De.R.6. diatis attente et opere compleatis mandatum et legem, quam praecepit vobis Moyses famulus Domini, ut di-Dt. 10,12 ligatis Dominum Deum vestrum, et ambuletis in omnibus viis ejus, et observetis mandata illius, adhaereatis-^{H.6,5.} que ei ac serviatis in omni corde et in omni anima vestra. *Benedixitque eis Josue et dimisit eos. Oui reversi sunt in tabernacula sua. * Dimidiae autem tribui Manasse possessio-Nm.32,83 nem Moyses dederat in Basan; et idcirco mediae, quae superfuit, dedit Josue sortem inter caeteros fratres suos trans Jordanem ad occidentalem plagam. Cumque dimitteret eos in tabernacula sua et benedixisset eis, *dixit ad eos: In multa substantia atque divitiis revertimini ad sedes vestras, cum argento et auro, aere ac Mm.21,27 ferro et veste multiplici; dividite praedam hostium cum fratribus vestris.

> Reversique sunt et abierunt filii 9 Ruben et filii Gad et dimidia tribus Manasse a filiis Israel de Silo, quae sita est in Chanaan, ut intrarent Galaad terram possessionis suae, quam obtinuerant juxta imperium Domini

8. nnb fpr. gu ihnen: Rehret heim ... mit euren Br. B: m. bem gr. Gut. dW.vE: m. gr. (vielen) Reichthumern. B: fehr vielen Rl. A: vielerlei? dW.vE: Rl. in gr. Menge ... bie Beute.

9. ins Land. B: jum E. ihrer Befitung, worin f. Befit empfangen hatten. dW: Gigenthums, bas ihnen ju cigen gegeben worben. vE: Befith., welches f. in Bef. genommen h.

^{4. 7.} U.L. jenfeit, bieffeit bem Jorban.

^{8.} U.L. viel Biebe.

ichafft? dW.vE: zu (nach) euren Zelten.

5. B: nehmete wohl in Acht. dW: achtet w. barauf.
vE: haltet sehr. dW.vE: zu thun bas G. B: einhersgehet. B.dW.A: in all. s. B: mit eurem g. S.
A: aus g. S. — 6. dW.vE.A: entließ.

^{7.} Al. + (p. occid.) ejus.

XXII.

Tribuum trans Jordanem ara

ση. 10 Καὶ ηλθοσαν εἰς Γαληλώθ τοῦ Ἰορδάνου, η ἐστιν ἐν γῆ Χαναάν, καὶ ψκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ημισυ φυλης Μανασσῆ ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου, βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν.

11 Καὶ ήκουσαν οι υίοι Ίσραηλ λεγόντων. Ιδού φκοδομήκασιν οί νίοι Ρουβήν και οι νίοι Γάδ καὶ τὸ ημισυ φυλης Μανασση βωμόν έφ όρίων της Χαναάν έπι του Γαληλώθ του 'Ιορδάνου εν τῷ πέραν υίῶν 'Ισραήλ. 12 Καλ ήκουσαν οι υίοι Ισραήλ και συνηθροίσθησαν πάντες οι νίοι Ισραήλ είς Σιλώ, ώςτε αναβάντες εκπολεμήσαι αυτούς. 13 Και άπεστειλαν οι υίοι Ίσραηλ πρός τους υίους 'Ρουβην καὶ πρὸς τοὺς υίοὺς Γὰδ καὶ πρὸς τὸ ημισυ φυλής Μανασσή είς την γην Γαλαάδ τόν τε Φινεές νίον Έλεάζας νίου Ααρών του ίερέως 14 καὶ δέκα τῶν ἀρχόντων μετ' αὐτοῦ (ἄρχων είς από οίκου πατριάς) από πασών τών φυλών Ίσραήλ (ανδρες αρχοντες οίκων πατριών είσὶ χιλίαρχοι Ίσραήλ).

15 Καλ παρεγένοντο πρός τούς υίους 'Ρουβήν και πρός τους υίους Γάδ και πρός τους ήμίσεις φυλής Μανασσή είς γην Γαλαάδ, καὶ ελάλησαν πρός αὐτοὺς λέγοντες· 16 Τάδε λέγει πάσα ή συναγωγή κυρίου. Τίς ή πλημμέλεια αύτη, ην έπλημμελήσατε έναντι τοῦ θεου Ίσραήλ, αποστραφήναι σήμερον από χυρίου, οἰχοδομήσαντες ὑμῖν ξαυτοῖς βωμόν, άποστάτας γενέσθαι ύμᾶς σήμερον άπὸ τοῦ χυρίου; 17 Μη μιχρον ήμῖν το αμάρτημα Φογώρ, ο τι ούκ έκαθαρίσθημεν απ' αύτου έως της ημέρας ταύτης, και έγενήθη πληγή έν τη συναγωγή κυρίου; 18 Καὶ ύμεζς άπεστράφητε σήμερον από χυρίου, καὶ έσται, εὰν αποστήτε σήμερον από κυρίου καὶ αθριον, ἐπὶ πάντα 'Ισραήλ έσται ή όργή. 19 Καὶ νῦν εἰ μιαρὰ η γη υμών της κατασχέσεως υμών, διάβητε είς την γην της κατασχέσεως κυρίου, ού κατασκηγοί έκει ή σκηγή κυρίου, και κατακληρονομήσατε εν ήμω, καὶ μη άπο κυρίου άποמִזִּבֵח פָּגוּנִץ לִמִּרִאָּה: הַצָּכָט הְמְנַשָּׁה שָׁם מִזְּכָּתַ בַּלְ-הַיַּלְּהַן פָנָצַן וֹּיִּלְנִּי לְנִי-לִּאיּבֵן וּלְנִי-לִּג וַלְחַצִּי י וֹיָּכָאיּ אֶלְ-צְּּלִילָּוִת הַיַּנְרְדֵּן אֲשָׁת בְּאֵּרֶץ

יִמִּלִאֵלֵי רְאָשׁ פֿיע-אַכִּיִעָּם שֵׁפָּׁשׁ לְאַלְפֹּ לְכַיִּת אָב לְכָל מַפִּוּת יִשְּׂרָאֵל וְאָהַ נְשָׁאִים פֹּוּ לְמָלְ מַפִּיּת יִשְׂרָאֵל וְאָרִ הַפְּנִתְּוֹ בְּנִילִוֹת הַפְּנוֹוּ יִנְּהָּאָל וַאָּלִרוּ אַל-פַּלּרוּ בְּנִילִוּת הַפְּנוֹוּ יִבְּלְּצֹּד אָת אַל-פַּלִילִוּת בְּנִילִוּת הַבְּנִילֵּוּ בְּלֵּרִ בָּתְּ בְּכָּנִ בְּלֵילִוּת הַבְּנִילְוּ שָׁלְאַל נַאָּלְרִי בְּנַיִּלְּוֹת בְּכָנִ בְּלֵּבְ אָּנִי וְיִשְּׁלְאֵל פְּנִי יִשְּׁרְאֵל וַ בְּלֵּבְי בְּנִי בְּכָנִי בְּנִי-וְשִּׁלְאֵל בְּנִי בְּנִי בְּעָּרְ בְּנִי בְּנִילִוּת הַנִּנִי אָל בִּלְיִלוּת הַבְּנִי אָל בַּנְילִּת בְּנַי בְּנִי בְּעָּרְ בְּלֵּבְעוֹ אֶל-בְּּלִילְוֹת הַבְּנִי אָל בַּלְּעִר בְּנֵי בְּלֵּי בְּנִילִּית בְּנִי-וְשִּׁלְאֵל בְּעָּל וַ הַּבְּנִי בְּעָּר בְּנֵי בְּלֵי בְּנִי בְּנִי-נְשִּׁלְאֵל בְּעִּלוּ הַבְּנִי בְּעָּר הְּנֵּבְי

10. in bie Gegenden. dW: 3n ben G. bee 3. B: an bie Grangen. B: e. Alt. am 3., e. gr. Alt. bem Ans

^{10.} B: ήλθον (-οσαν ΑΕΓΧ)... (eti. 11) Γαλαὰδ (Γαληλώθ F; ΑΕΧ: Γαλιλώθ). 12. Λ¹Β* Κ. ήκ. οἰ νίοὶ ἴσρ. († Α²ΓΧ). ΑΒ: Σηλώ. 13. Β: τὸε νίες ήμισν (τὸ ήμ. ΑΕΓΧ). ΑΒ* τὴν († ΓΧ)... ἀρχιερέως (ἰερ. ΕΓΧ). 14. Β* (alt.) τῶν († ΑΕΓΧ). Λ¹Β* ἄν-δρες († Α²ΕΓΧ). 16. Β: ἐναντίον (ἔναντι ΑΓΧ). ΑΕΓΧ* ὑμῖν. ΑΒΕΧ: ὑμᾶς γεν. (γεν. ὑμ. ΓΧ). Λ¹Β* σήμ... ΑΕΓΧ* (ult.) τῦ. 17. Β: ὑμῖν (ἡμῖν ΑΧ). 18. ΑΓΧ* ἡ. 19. Α¹Β rell.: μικρὰ (μιαρὰ Α²). Β: κυρ. κατασχ. (κατ. κυρ. ΑΓΧ)... καταπληρονομήσετε (-ατε ΑΕΓΧ)... ἀπὸ θεῦ (ἀπὸ κυρ. ΑΕΓΧ).

10 Mofe. Bund ba fle kamen an die Saufen am Jorban, die im Lande Canaan liegen, baueten diefelben Rubeniter, Gabiter und ber halbe Stamm Manaffe bafelbft am Jordan einen großen schönen Altar.

11 Da aber bie Rinder Ifrael höreten fagen: Siehe, die Rinder Ruben, die Rinder Gad und der halbe Stamm Manaffe haben einen Altar gebauet gegen das Land Canaan an den haufen am Jordan bieffeit der Rin-

12 ber Ifrael: " ba versammleten fie fich mit ber gangen Gemeine qu Gilo, baß fie wiber

13 fie hinauf gogen mit einem Beer, *unb fanbten gu ihnen ins Land Gileab Binehas,

14 ben Sohn Eleafars, bes Briefters, * unb mit ihm zehn oberfte Fürften, unter ben Saufern ihrer Bater, aus jeglichem Stamm Ifraels einen.

15 Und ba fie ju ihnen tamen ins Land Gilead, rebeten fie mit ihnen und fprachen:

16 *So läßt euch sagen bie ganze Gemeine bes Gerrn: Wie versundigt ihr euch also an dem Gott Ifraels, daß ihr euch kehret von dem Herrn, damit, daß ihr euch einen Altar bauet, daß ihr absallet von dem

17 Gerrn? *3fte uns zu wenig an ber Diffethat Beore, von welcher wir noch auf biefen Sag nicht gereiniget find, und fam eine

18 Blage unter bie Gemeine bes herrn? *Unb ihr wenbet euch heute von bem herrn weg, und feib heute abtrunnig geworben von bem herrn, bag er heute ober morgen uber bie gange Gemeine Ifrael ergurne.

19 * Dunfet euch bas Land eures Erbes unrein, fo kommt herüber ins Land, bas ber herr hat, ba bie Wohnung bes herrn fiehet, und erbet unter uns, und werbet 18,17. ad tumulos Jordanis in terram Chanan, aedificaverunt juxta Jordanem
v. 264.20. altare infinitae magnitudinis.

in manu Moysi. *Cumque venissent 10

Quod cum audissent filii Israel et 11 ad eos certi nuncii detulissent, aedificasse filios Ruben et Gad et dimidiae tribus Manasse altare in terra Chanaan super Jordanis tumulos contra filios Israel: *convenerunt omnes 12 in Silo, ut ascenderent et dimicarent contra eos. *Et interim miserunt 13 **Nm.25,7** ad illos in terram Galaad Phinees filium Eleazari sacerdotis **et decem 14 principes cum eo, singulos de singulis tribubus.

Oui venerunt ad filios Ruben et 15 Gad et dimidiae tribus Manasse in terram Galaad, dixeruntque ad eos: *Haec mandat omnis populus Domini: 16 De.12,12, Quae est ista transgressio? Cur reliquistis Dominum Deum Israel, aedificantes altare sacrilegum et a cultu illius recedentes? *An parum vobis 17 Dt. 4.3. est, quod peccastis in Beelphegor et (Ga. 3.7.2 usque in praesentem diem macula hujus sceleris in nobis permanet, multique de populo corruerunt? *Et 18 vos hodie reliquistis Dominum, et cras in universum Israel ira ejus de-*Ouod si putatis immun-19 dam esse terram possessionis vestrae, 18.1. transite ad terram, in qua tabernaculum Domini est, et habitate inter

feben nach. dW.A: groß von A. vE: jum Seben?
11. in den Seg. B.dW.vE: gegenüber bem E. R.
12. B.dW.vE: verfammelte f. die g. Gem. ber ...
dW.vE: um gegen f. ju ziehen. dW: m. bem S.
vE: in ben Krieg.

14. 3. F. nach ben D. ... and ..., beren jeglicher war bas Banpr eines Baterhanfes unter ben Zaufen. ben Bfr. dW: je einen F. vom Stammhaufe. vE: Ginen F. ans jebem Baterh. B.dW.vE: von (nach) allen St. dW: alle waren f. Stammhaupter. dW.vE: unter b. Gefchl. 3fr.

16. hente abf. B.dW.vE: So fpricht. A: entbietet boch (aber, fo) wer ench. B: Bas ift bies für e. Treulosheit, womit ihr ... B: b. h. befiget. treulos gehandelt habt. dW: Bergehen, wodurch ihr vE: 2. bes Befigtt ench vergehet an. vE: Belcher Frevel ift bas, ben ihr niebergelaffen hat.

13. S: sacerdotem.
17. Al.: vobis (bis). S: multi enim de.

begangen. dW: abwenbet. vE: weggefehrt habt. B: hinter b. . abfehret ... euch h. wiber b. . emporet. vE: fo baf ihr b. abtrunnia wurbet.

vE: fo bağ ihr h. abtrunnig wurbet. 17. B: mit b. M. vE: 3ft für uns noch zu flein bie Schulb B. B.dW.vE: uns n. gereiniget (haben). dW: weghalb bie Bl. f. über. vE: R. nicht ...?

18. felb ihr ... fo wird er morg. ... gurnen. (Bgl. B. 16.) B: So wirds geschehen, wenn ihr. dW: u. es geschieht, ihr fallet h. ab ... u. m. wird er. vE: Furmahr, es wird geschehen.

19. b. D. inne hat... aber werbet. B.dW.vE: Beboch (aber, fo) wenn b. Lanb ... unr. ift (fein follte). B. b. D. befiget. dW: Gigenthum-Lanb Jehovas. vE: L. bes Befigth. 3. ... aufgeschlagen ift. B: fich niebergelaffen hat.

XXII.

Tribuum trans Jordanom ara.

στάται γενήθητε, καὶ ἀπὸ ήμῶν μὴ ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου, διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 20 Οὐκ ἰδοὺ ᾿Αχὰν ὁ τοῦ Ζάρα πλημμελεία ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν Ἰσραὴλ ἐγενήθη ὀργή; Καὶ οὖτος είς μόνος ἦν' μὴ οὖτος μόνος ἀπέθανεν ἐν τῆ ἐαυτοῦ ἀμαρτία;

21 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ νίοὶ 'Ρουβὴν καὶ οἰ υίοὶ Γὰδ καὶ τὸ ημισυ φυλης Μανασση, καὶ ελάλησαν τοῦς γιλιάργοις Ἰσραήλ 'λέγοντες': 22'Ο θεός θεός κύριός 'έστι καί' ὁ θεός θεός αὐτὸς οίδε, καὶ Ίσραὴλ αὐτὸς γνώσεται εί έν αποστασία επλημμελήσαμεν έναντι του κυρίου, μη δύσεται ημάς εν τη ημέρα ταύτη. 23 Καὶ εἰ ψχοδομήσαμεν έαυτοῖς βωμόν, ώςτε αποστήναι από κυρίου 'τοῦ θεοῦ ήμῶν', η ώςτε άναβιβάσαι έπ' αὐτὸν θυσίαν όλοκαυτωμάτων, η ώςτε ποιήσαι έπ' αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου, κύριος αὐτὸς ἐκζητήσει. 24 'Αλλ' ένεκεν εύλαβείας φήματος έποιήσαμεν τούτο, λέγοντες. Ίνα μη είπωσιν αύριον τὰ τέκνα ύμων τοις τέκνοις ήμων λέγοντες. Τι ύμιν καὶ κυρίφ τῷ θεῷ Ἰσραήλ; 25 καὶ ὅρια έθηκε κύριος ἀνὰ μέσον ήμῶν καὶ ὑμῶν τὸν 'Ιορδάνην, καὶ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου, καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν οι υίοὶ ὑμῶν τοὺς υίους ήμων, ίνα μη σέβωνται κύριον. 26 Καὶ είπαμεν ποιήσαι ούτω του οἰκοδομήσαι τὸν βωμόν τούτον, ούγ ένεκεν καρπωμάτων ούδε ένεκεν θυσιών, ²⁷άλλ' ένα ή μαρτύριον τουτο ανα μέσον ήμων και ύμων και ανα μέσον τών γενεών ήμών μεθ' ήμας, του λατρεύειν λατρείαν χυρίου έναντίον αὐτοῦ έν τοῖς χαρπώμασιν ήμων καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ήμων καὶ έν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ οὐκ έρουσι τὰ τέχρα ύμῶν τοῖς τέχροις ἡμῶν αΰיִשְּׂרָאֵל הַּיְרֹּנְיּ יִשְּׂרָאֵל הַיִּה לֻבֶּּף וְהוּאֹ אֵישׁ אֶלְׁר פֹמְזְבָּח יְהוְׁה אֶלְהִינוּ: הַלִּוֹא ּ עָכֵּן בֶּךְ כֹמְזְבָּח יְהוְׁה אֶלְהִינוּ: הַלִּוֹא ּ עָכֵן בֶּךְ לָא נָּוַע בַּבְּלִיתְנֹי לָא נָוַע בַּצְּלִינוֹ:

יבּוֹבְּחֵׁינוּ וּבִשְׁלְמֵינוּ וְלָאִ-יִּאִמֹנוּ אָעבּבְּבַת יִבּיְּהָ לְמֵינוּ וְלָאִ-יִּאִמְנוּ זְּבְיִבְּיָה וְלָאִ לְזִבַח: פֹּי מֵּד הִיּּשׁ בִּינוּ זִּלְמוֹלֶם וְלָאִ לְזִבֹח: פֹּי מֵד הִיּשׁ בִּינוּ זִּלְמוֹלֶם וְלָאִ לְזִבֹח: פֹּי מֵד הִיּשׁ בִּינוּ זִּלְמוֹלֶם וְלָאִ לְזִבֹח: פֹּי מֵבְּינוֹ וְשִׁלְּהִי וֹ מִּלְוֹת בְּלָיוֹ מִלְּהַ בְּנִינוּ וְלִצְלְּהִ בְּנִינוּ וְלָאַלְוֹת בְּלָיוֹ מִלְּהַ בְּנִינוּ וְלִאַלְוֹ אֵלִי מִיִּבְּׁשׁי מֵנוּ הַיִּינוּ בְּנִיכָם אָת־בּיּנוֹנוּ לְנִילְּהַ וְיִשְׁיִּבְּתוּ בְּלָיוֹ מִיְּבְּלִּתְ מִיְּבְּלוֹת בְּלָיוֹ מִבְּלֵּת בְּלְנִיתוּ בְּלְנִי מִיּבְּלֵּת בְּלְנִי מִיּבְּיִ וְיִשְׁרָאַלְ בְּעִירִי וְיִשְׁרָבְּלְ בְּעִרְיִי וְיִשְׁרָבְּעְ מִיּיְבְּבְּלוֹת בְּלְנִי מִיִּבְּלוֹ מִבְּלֵלְ בְּעִרְיִבְּעִלְ בְּעִרְיִ בְּעְבְיִוֹ מִבְּעְלִי מִיְיְבְּעִ וְלִאָּלִי אָלִי בְּעִרְי בְּעָבְיוֹ בְּעְלִיתוּ בְּלְנִיתוּ בְּלְנִי וְנִבְּעִי וְלִאְשְׁי בְּעִרְי בְּעָבְיוֹ בְּעְלִי בְּלְבְעִי וְלְּצְשְׁיִתוּ בְּלְנִי וְשִׁרְאָלִי בְּעְלִי בְּעְרִי בְּעְבִיי וְשִׁרְאֵלִי בְּעְרִי בְּעְבְּעִי וְבְּבְּעִי וְלְאִבְּעוֹ בְּעְבְּעִי וְיִבְּעִי וְיִבְּעְבִּי וְשְׁרְבְּעְבְּעִי וְיִבְּעְבְּי וְיִבְּעְבְּי וְיִבְּעְבְּי וְיִבְּעְבִי וְיִבְּעְבְּי וְיִבְּעְבִי וְיִבְּעִי וְיִבְּעִיי וְיִבְּעִיי וְיִבְּעִיי וְיִבְּעִי וְיִבְּעִיי וְיִבְּעִייִי וְּבְּבְּעִייִי וְיִבְּעִי וְיִבְּעִייִי וְבְּבְּבְייִי וְבְּעִייִי וְיִבְּעִי וְיִבְּעִייִי וְיִבְּעְבִּי וְיִבְּבְּיִייִי וְיִבְּעִייִי וְיִבְּעִי וְיִבְּעִייְיִי וְיִבְּבְּי וְבְּבְּיוִבְייִינְ וְּיוֹבְּעִייְיוּ וְיִיוֹבְּי וְיִבְּיִיבְּייִייְינִינְ וְּבִּיִינְ וְּבְּיוֹבְייִים וְיִבְּבְּיוֹבְיי בְּעְבְּיבְייִבְּי וְבִייְבְּבְּעוֹי וְבְּבְּבְיי וְיִבְּבְּי וְיִיבְּיוּ בְּיִינְיִי בְּיִבְּיוּ בְּבְּיִייִי וְיִבְּבְיי וְיִבְּיוּ בְּיִייְיִי בְּיִבְּיוּ בְּיוּבְּבְייִי וְיִבְּיִי וְיִיְבְּיוּ וְיִבְּיי וְיִבְּבְּיי וְיִבְּיִי וְיִבְּיִי וְיִבְּבְייי ו

^{19.} Β: ψμεῖς μηδ' (από ἡμ. μὴ ΑΓΧ). ΑΕΓΧ* ἀπὸ κυρ. 20. Β: Αχαρ (-αν ΑΧ)... * τὴν († ΑΕΓΧ)... αὐτὸς (μόνος -μόνος ΑΕΓΧ). Α¹ Β* έν († Α² ΓΧ). 22. ΑΕΧ: ἀποστάσει. ΑΒ: ψύσαιτο (ψύσεται ΓΧ). 23. ΑΒΕΧ* (pr.) $\hat{η}$ († +FX). B* (alt.) $\hat{η}$ et αὐτὸς († ΑΕΓΧ). 24. Β* λέγοντες († ΑΕΓΧ). 25. Β: νίῶν (νίδς ΑΧ). 27. Β: τέτο μαρτ. (μ. τ. ΑΕΓΧ). Α¹ ΕΧ (pro yεν.) τέκνων.

^{20.} Beging n. ... eine Trenlosheit. dW: Berging fich. vE: hat n. ... einen Frevel begangen. dW: ein 3. B: ber Grimm. vE: ausbrach. B: berfelbe Mann gab n. ben Geift allein auf. dW.vE: er war n. ber einzige (M.), welcher umfam.

^{21.} B.dW.vE: u. rebeten mit (gn). dW.vE: 6. ber Gefdlechter.

^{22.} weift es, fo wiffe es ...: gefchah es aus Abfall ober flebertretung ... B: ber ft. G., G. ber Derr.

Bertheibigung. Der Altar blos jum Beugnif.

XXII.

nicht aberunnig von dem Geren und von uns, daß ihr euch einen Altar bauet außer dem Altar bes Geren, unsers Gottes.

20 Berfündigte fich nicht Achan, ber Sohn Serah, am Berbanneten, und ber Born kam über die ganze Gemeine Ifrael, und er ging nicht allein unter über seiner Miffethat?

21 Da antworteten bie Rinber Ruben und bie Rinber Gab und ber halbe Stamm Manaffe, und fagten zu ben hauptern und

22 Fürsten Ifraels: *Der starte Gott, ber Gerr, ber starte Gott, ber Gerr, weiß, so weiß Ifrael auch; fallen wir ab ober funbigen wiber ben Gerrn, so belfe er uns

23 heute nicht! *Und fo wir barum ben Altar gebauet haben, bag wir uns von bem Gerrn wenden wollten, Branbopfer ober Speisopfer barauf obfern, ober Dantopfer barauf

24 thun bem Geren, fo forbere er es! "Unb fo wirs nicht vielmehr aus Sorge bes Dings gethan haben, und fprachen: Seute ober morgen möchten eure Kinder ju unfern Kindern fagen: Was gehet euch ber

25 herr, ber Gott Ffraels, an? ber herr hat ben Jordan zur Grenze gesetzt zwischen und und euch Kindern Ruben und Gab, ihr habt kein Theil am herrn. Damit wurden eure Kinder unsere Kinder von der

26 Furcht bes herrn weisen. * Darum fprachen wir: Lagt uns einen Altar bauen, nicht jum Opfer noch jum Brandopfer,

27 fonbern bag er ein Zeuge sei zwischen und und euch und unsern Rachkommen, bag wir bem herrn Dienst thun mögen vor ihm mit unsern Brandopfern, Danksopfern und andern Opfern, und eure Rinber heute ober morgen nicht sagen durfen

nos; tantum ut a Domino et a nostro consortio non recedatis, aedificato altari praeter altare Domini Dei nostri. 7,122. *Nonne Achan filius Zare praeteriit 20

mandatum Domini et super omnem

7,5.11s. populum Israel ira ejus incubuit? Et
ille erat unus homo, atque utinam
solus periisset in scelere suo!

Gad et dimidia tribus Manasse prin-

Responderuntque filii Ruben et 21

cipibus legationis Israel: *Fortissi-22

Pa.80,1.
Ba.11,38.
mus Deus Dominus, fortissimus Deus
Ba.10,17.
Dominus ipse novit, et Israel simul
Bx.3,18.
Bx.10,21.
intelliget; si praevaricationis animo
hoc altare construximus, non custodiat nos, sed puniat nos in praesenti!

*et si ea mente fecimus, ut holo-23
causta et sacrificium et pacificas victimas super eo imponeremus, ipse
quaerat et judicet! *et non ea magis 24
cogitatione atque tractatu, ut dicere-

cogitatione atque tractatu, ut diceremus: Cras dicent filii vestri filiis nostris: Quid vobis et Domino Deo Israel? *terminum posuit Dominus 25 inter nos et vos, o filii Ruben et filii Gad, Jordanem fluvium, et idcirco partem non habetis in Domino. Et per hanc occasionem avertent filii vestri filios nostros a timore Domini. Putavimus itaque melius *et diximus: 26

causta neque ad victimas offerendas,
v.34.
* sed in testimonium inter nos et vos 27
et sobolem nostram vestramque progeniem, ut serviamus Domino et juris

nostri sit, offerre et holocausta et victimas et pacificas hostias, et nequaquam dicant cras filii vestri filiis

22. 8 * (alt.) fortiss. D. Dom.

dW: Gott b. S. Jehova. vE: Der G. ber Gotter? B.dW.vE.A: u. Ifr. foll es (and) wiffen. B: wenn es aus Empor. ... Treulosh. gefchiehet. dW: gefchah mit Abf. in. Bergehung. vE: ans Abtrünnigf. ... Frevel. B: so wollest du uns diefen Tag n. erlöfen. vE: folist du u. hente n. helfen. dW: [mögest du u. n. h. an diefem Tage!]

23. wir und einen M. ... thun, so f. es ber D. B: wolle er, b. D., es suchen. dW.vE: moge (mag) Jeh. es ahnben.

24. dW: aus Beforgnis, mit Grund. vE: fürmahr, aus B. wegen d. Sache. vE: Morgen werden ...

dW: In Jufunft. B: B. habt ihr mit ... zu thun? dW: gemein mit. vE: hat ... mit euch zu schaffen.

25. B: So wurden e. R. machen, bag u. R. aufs höreten, daß f. gar nicht b. G. fürchteten. dW.vE: So werben (fonnten) ... abhalten (Jeh. ju f.).

26. bas für uns thun, bag wir e. A. bauen ... Brandopfer ... Schlachtopfer. dW: Bir wollen es th., ben A. zu erb. vE: E. es uns fo machen! w. w. einen ...

27. vor f. Angeficht ... u. Colachtopfern. B.dW: Gefchlechtern nach uns.

XXII.

Tribuum trans Jordanem ara.

23 Kai ριον. Ούκ έστιν ύμιν μερίς κυρίου. είπαμεν 'Εάν γένηταί ποτε καὶ λαλήσωσι πρός ήμας ή ταϊς γενεαϊς ήμων αυριον, καὶ έρουμεν. Ίδετε όμοίωμα του θυσιαστηρίου χυρίου, ο έποίησαν οι πατέρες ήμῶν, οὐχ ένεκεν καρπωμάτων ουδε ένεκεν θυσιών, άλλα μαρτύριον τουτό έστιν ανα μέσον ύμων και ανα μέσον ήμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υίῶν ήμῶν. 29 Μή γένοιτο οὖν ήμᾶς αποστῆναι απὸ κυρίου, ώςτε αποστραφήναι έν τη σήμερον ήμερα άπο χυρίου, ώςτε οίχοδομήσαι 'ήμας' θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασι καὶ ταῖς θυσίαις καὶ τη θυσία του σωτηρίου, πλήν του θυσιαστηρίου του χυρίου του θεού ήμων, ο έστιν έναντίον της σχηνής αὐτοῦ.

30 Καὶ ήχουσε Φινεὲς ὁ ἰερεὺς καὶ 'πάντες' οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωρῆς καὶ οἱ χιλιαρχοι Ἰσραήλ, οἱ ἡσαν μετ' αὐτοῦ, τοὺς λόγους οῦς ἐλάλησαν οἱ νίοὶ 'Ρουβὴν καὶ οἱ νίοὶ Γὰδ καὶ οἱ νἱοὶ Μανασσῆ, καὶ ῆρεσεν αὐτοῖς. 31 Καὶ εἶπε Φινεὲς ὁ ἰερεὺς νίὸς 'Ελεάζαρ τοῖς νίοῖς 'Ρουβὴν καὶ τοῖς νίοῖς Γὰδ καὶ τοῖς νίοῖς Μανασσῆ. Σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου πλημμέλειαν ταύτην, ὅτι ἐὐἀνσασθε τοὺς νίοὺς Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς κυ-

olov.

32 Καὶ ἀπέστρεψε Φινεές νίὸς Ἐλεάζαρ ό ίερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες 'πατριῶν' ἀπό τῶν νίων Pouβην και άπο των υίων Γαδ και άπο τοῦ ἡμίσους φυλής Μανασσή' έκ γής Γαλαάδ είς γην Χαναάν πυὸς τοὺς υίοὺς Ισραήλ, καλ 33 Kai άπεκρίθησαν αύτοῖς τοὺς λόγους. ηρεσεν ο λόγος τοις νίοις Ισραήλ, και 'έλαλησαν πρός τους υίους Ίσραηλ' και ευλόγησαν τον θεον υίων Ισραήλ, και είπαν μηκέτι άναβηναι πρός αύτους είς πόλεμον, έξολοθρεύσαι την γην των υίων Ρουβην και των υίων Γάδ ην κατώκησαν. 34 Καὶ ἐπωνόμασαν τὸν βωμον *του Ρουβήν και του Γάδ και του ήμίσους φυλής Μανασσή καὶ είπαν Οτι μαρτύριόν έστιν άνα μέσον αύτων, δτι χύριος ό θεός 'αὐτῶν' ἐστί.

אָלְבָּׁיִנִּ אָשָׁר לִפָּׁנִי מִשְׁכּנִּנִּ : לְמִּנְחֵׁה וּלְזָבַח מִלְּבָּׁר מִזְּבַּח יְהּנְּה מִאְחַבִּי יִּשְׁהָ לִבְנִוּת מִזְּבַּח יְהּנְּה מִאָּחַבִּי לִמְלִד בִּיהוָה וְלָאִלְיָבׁח כִּיבּר אַבוּתִּינוּ לִאִּ לְמוּלְתִּ וְלָאִלְיֻבֹּח כִּי־בְּעִּ אַבוּתִּינוּ לִאִּ לְמוּלְתִּ וְלָאִלְיֻבַּח בִּישִׁ אַבוּתִּינוּ לִאִּ לְמוֹלָתְ וְלָאִלְיָבַח בִּיבִּר הַבְּנִיתְ מִזְּבַר וְמִיבִּר יְאָנִינוּ אָשִׁר־שְּׁפִּי וְאָלְבְּרְנִינוּ מִזְבַּח יְהּוֹּה אַשְׁרִנּ אָמִר הַבְּנִיכֵם מְחָר לְבְנֵינוּ אַיִּרְלַכֶּם חֵלְכָּ

בני ישראל מיד יהוה: בני ישראל מיד יהוה: בני ישראל בינו לאלבני בינו בפנו אל-בּנִי־רְאוֹנֵן וְאָל־בְּנִי־נְּיִם הַפְּנֵין אָל-בְּנִי־רְאוֹנֵן וְאָל־בְּנִי־נְּיִם הַפְּנֵין אָל-בְּנִי־רָאוֹנֵן וְאָל־בְּנִי־נְּיִם הַפְּנֵין אָל-בְּנִי־תִּד וְּבְנִי מְנַשֶּׁה וַיִּבְּרָוּ בְּנִי־נְיִם אַמּוֹ אָת־הַּנְיִם אָשֶׁר הִּיְנִם בּּרְאַלְּעָזִר בייהור הָבְנִי מְנַשָּׁה בִּיִּים בְּעָבּוֹ וְאָל־בְּנִי־נְּיִם ביישראל מיד יהוה:

בי בְּנִירָרָה בְּנִירִרְהּהַבְּ בִּירִתְּינוּ בִּי הַ בְּנִירְהְּלֶץ אֲשֶׁר בְּנִירִרְאוּבֵן וּבְנִיר אָמְרִיּ לְצְלָית צְלֵים בְּנֵי יִשְׂרָאל וְלָא בְּיִבְיְכָּרְ בְּצִינֵי בְּנִי יִשְׂרָאל וְלָא אָמְרִיּ לְצְלָית צְלֵים בְּנֵי יִשְׂרָאל וְלָא אַמְרִיּ לְצְלָית צְלֵיהם בְּנֵי יִשְׂרָאל וְלָא אַמְרִיּ לְצְלָית צְלֵיהם בְּנֵי יִשְׂרָאל וְלָא אַמְרִיּ לְצְלָית צְלֵיהם בְּנֵי יִשְׂרָאל וְלָא אַמְרִי לְצְלָית צְלֵיהם בְּנֵי יִשְׂרָאל וְלָא אַמְרִי לְצְלָית צְלֵיהם בִּנִי יִשְׂרָאל וְלָא בּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵיר אַמְרִי הַאָּלְחִים:

^{28.} AB: έρδοι (έρδμεν FX) ... * τότο († X). AEX (pro νίῶν) τέκνων. 29. B: ἀποστραφήναι ἀπὸ κυρ. έν τῆ σήμ. ἡμέρα ἀποστῆναι (textus ex A²EFX). AB+ (p. θυσίαιε) Σαλαμὶν (* FX). ΑΕΧ: τῶν σωτηριῶν. ΑΒ* (tort.) τἔ († F). Β* τἔ θ. ἡμῶν († ΑΕΓΧ). 30. B: ἀκόσας (ἤκοσε FX; ΑΕΧ: ἀκόσαντες). Α¹Β* κ. οί χ. († Α²FX). B: καὶ τὸ ἡμιου φυλῆς Μ. (κ. οί νίοὶ Μ. FX; ΑΧ: κ. οί ἡμίσεις φ. Μ.). 31. Α¹Β* νί. Ἐλ et ταύτην († Α²FX). ΑΒ: τῷ ἡμίσει φυλῆς

gu unfern Rinbern: Ihr habt fein Theil 28 an bem Berrn. * Wenn fle aber alfo gu une fagen murben ober ju unfern Rachfommen beute ober morgen, fo fonnten fie fagen: Sebet bas Bleichniß bes Altars bes Berrn, ben unfere Bater gemacht haben, nicht jum Opfer noch jum Branbopfer, fonbern jum Beugen gwifden uns unb 29 euch. *Das fei ferne von une, bag wir abtrunnig werben von bem Berrn, bag wir uns beute wollten von ihm wenden und einen Altar bauen gum Brandopfer und jum Speisopfer und andern Opfern, außer bem Altar bes Berrn, unfere Bottes, ber vor feiner Wohnung ftebet.

Da aber Binebas, ber Briefter, und bie Oberften ber Gemeine, die Fürften Ifraels, bie mit ihm waren, horeten biefe Borte, die die Rinder Ruben, Gab und Manaffe

31 fagten, gefielen fie ihnen wohl. * Und Binehas, ber Sohn Eleafars, bes Prieftere, fprach zu ben Rinbern Ruben, Bab und Manaffe: Beute ertennen wir, bag ber herr unter une ift, dag ihr euch nicht an bem Berrn verfundigt habt in diefer That. Run habt ihr bie Rinber Ifrael errettet aus ber Sand bes Berrn.

Da jog Pinehas, ber Sohn Eleafars, bes Priefters, und bie Oberften aus bem Lande Gileab von ben Rinbern Ruben und Gab wieber ins Land Canagn ju ben Rinbern Ifrael, und fagtens ihnen an.

33 *Das gefiel ben Rinbern Ifrael wohl, und lobten den Gott ber Rinder Ifrael, und fagten nicht mehr, bag fie hinauf wollten gieben mit einem Beer wiber fie, gu verberben bas Land, ba die Rinder Ruben

34 und Bab innen wohneten. "Und bie Rinber Ruben und Gab hießen den Altar: Dag er Beuge fei zwischen uns, und bag ber Berr Gott fei.

> 28. U.L: bie Gleichnif. 33. A.A: barinnen ... wohneten.

nostris: Non est vobis pars in Domino. *Quod si voluerint dicere, re-28 spondebunt eis: Ecce, altare Domini. quod fecerunt patres nostri, non in holocausta neque in sacrificium, sed in testimonium nostrum ac vestrum. (24,16. *Absit a nobis hoc scelus, ut re-29 cedamus a Domino et ejus vestigia relinquamus, exstructo altari ad holocausta et sacrificia et victimas offeren-Dt. 12,54. das, praeter altare Domini Dei nostri,

Lv.17,4s. quod exstructum est ante taberna-20,84. culum ejus.

> Quibus auditis Phinees sacerdos 30 et principes legationis Israel, qui erant cum eo, placati sunt et verba filiorum Ruben et Gad et dimidiae tribus Manasse libentissime susceperunt. *Dixitque Phinees filius Elea-31 zari sacerdos ad eos: Nunc scimus quod nobiscum sit Dominus, quoniam alieni estis a praevaricatione hac, et liberastis filios Israel de manu Domini.

Reversusque est cum principibus 32 a filiis Ruben et Gad de terra Galaad. finium Chanaan, ad filios Israel, et retulit eis. *Placuitque sermo cunctis 33 audientibus. Et laudaverunt Deum filii Israel, et nequaquam ultra dixerunt, ut ascenderent contra eos, atque pugnarent et delerent terram possessionis eorum. "Vocaverunt-34 que filii Ruben et filii Gad altare. v.27. quod exstruxerant, Testimonium nostrum quod Dominus ipse sit Deus.

32. Al.: in terram (pro finium).

^{28.} fo tounten wir ... Brandopfer ... Ochlachtopf. B.dW: Darum (Und fo) fprachen wir. vE: Und wir fpr. B: fo wollten wir fagen. dW: fpr. wir. vE: banu f. wir. B: bas Dufter. vE: Abbild. dW: ben Bau? dW.vE: fonb. (ein) Beuge ift er.

^{29.} n. j. Schlachtopf.

^{30.} Fürften ber G., bie Baupter ber Zaufenbe Ifr. dW.B: gefiel es (mobl). vE: mar es gut. B.vE: in ihren Augen.

Bolyglotten . Bibel. A. T. 2. Bbs 1. 21th.

^{31.} ba ibr. B: biefe Trenloeh, an b. G. n. begangen. dW: euch n. vergangen ... burch e. folches Bergeben vE: Jest wiffen ... biefen Frevel n. begangen.

^{32.} Fürften ... brachten ihnen Antwort. dW: Nacrict.

^{33.} n. bie R. J. lobten G. B: Und bas Bort. dW.vE: bie Sache. A: Rebe. (Bgl. 9.30.) dW: mit bem S. vE: in b. Rrieg. dW.A: vermuften. 34. une, baf. dW: 3. ift er. vE: Er ift 3.

XXIII.

Josuae res ultimae.

ΧΧΙΙΙ. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πλείους μετά τὸ καταπαῦσαι κύριον τὸν Ἰσραήλ ἀπὸ πάντων των έχθοων αυτών κυκλόθεν, και Ίησούς πρεσβύτερος προβεβηκώς ταις ήμέραις. 2 Καὶ συνεκάλεσεν Ίησοῦς πάντας τοὺς υίοὺς Ίσραηλ και την γερουσίαν αύτων και τους άρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ τους γραμματείς αυτών, και είπε πρός αυτούς. Έγω γεγήρακα και προβέβηκα ταϊς ήμεραις βύμεῖς δὲ έωράκατε σύμπαντα όσα έποίησε χύριος ο θεος ύμων πάσι τοις έθνεσι τούτοις από προςώπου ύμῶν, ὅτι χύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν. 4"Ιδετε ὅτι επερριφα ύμιν τα έθνη τα καταλελειμμένα 'ύμιν' ταθτα έν τοις κλήροις είς τας φυλας ύμῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, πάντα τὰ έθνη ἃ έξωλόθρευσα, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης 'ήτις όριεί' επί δυσμάς ήλίου. 5 Κύριος δε ό θεός ήμων αύτὸς εξολοθρεύσει αὐτους από προςώπου ύμων, έως αν απόλωνται, 'καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ᾶγρια, ἔως αν έξολοθρεύση αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προςώπου ὑμῶν, καὶ κατακληρονομήσετε την γην αύτων, καθά έλάλησε κύριος ό θεὸς ὑμῶν ὑμῖν. 6 Κατισγύσατε οὖν σφόδοα συλάσσειν καὶ ποιείν πάντα τὰ γεγραμμένα έν τῷ βιβλίφ τοῦ νόμου Μωϋσῆ, ένα μὴ έκκλίνητε απ' αὐτοῦ είς δεξιά η είς εὐώνυμα, ⁷ οπως μη εἰςέλθητε εἰς τὰ έθνη τὰ καταλελειμμένα ταύτα, καὶ τὰ ὀγόματα τών θεών αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν, καὶ οὐκ όμησθε ούδε μη λατρεύσητε αύτοις ούδε μη προςχυνήσητε αύτοις, 8 άλλα χυρίω τῷ θεῷ ύμῶν προςχολληθήσεσθε, χαθάπερ ἐποιήσατε έως της ημέρας ταύτης. 9 Καὶ έξωλόθρευσε κύριος 'αὐτοὺς' ἀπὸ προςώπου ὑμῶν, ἔθνη μεγάλα και ίσχυρά, και ουδείς άντέστη κατενώπιον υμών έως της ημέρας ταύτης. 10 Ανήρ είς υμών εδίωξε χιλίους. ὅτι κύριος ὁ θεός ήμῶν αὐτὸς έξεπολέμησεν ὑμίν, καθάπερ είπεν υμίν. 11 Καὶ φυλάξασθε σφόδρα ταῖς ψυγαῖς ὑμῶν τοῦ ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν.

ויהי מימים רבים אחרי ЖХІІІ. אַשֶּׁר־הַנִּית יְהוָה לִיִשְׂרָאַל אָיָבֶיהֵם מְסָבֵיב וְיהוֹשָׁעַ 2 בימים: ויקרא יהושל לכל־ישראל לַזָּקַנֵּיוֹ וּלָרָאשׁיו וּלִשׁפִּטִיו וּלָשִׁטְרֵיוּ 3 בַּיַּטִים: וָאַתֵּם רָאִיתָם אֵתֹּ כַּל־אַשֵּׁר פי יהוה אלהיכם האלה מפניכם 4 הָרֹא הַבָּּלְחֵם לַכֵם: רָאוֹּ הַפַּּלְתִּי לָכֵם אַר־הַגּוֹים הַנּשְׁאַרִים הַאַלָּה בְּנחַכָה בו-נינונו והים הגדול הַכְרַתִּי ח הַשָּׁמָשׁ: וַיהוֹה אֵלְהֵיכֵם הַוּא יַהְדָּפֵּם והורים אתם מלפניכם וַירִשְׁתֵּם אָת־אַרְצָּם כַּאָשֵׁר דָבֵּר יְהוָה 6 אַלְהַיבֶם לֶבָם: וַחֲזַקְתַם מָאֹד לְשִׁמְר וַלַצַמוֹות אָת פַּל־הַכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרֶת משה לבלתי סור משפו ישין ושמאול: ז לַבְּלַתִּי־בוֹא בַּגּוֹיָם תַאֵּלֵה תַנָּשְאַרֵים האלה אתכם ובשם אלהיהם לא-תַזַּפַּירוּ וַלָּא תַשָּׁבִּיעוּ וַלָא תַעַבְדוּם 8 וְלָא תְשָׁתַחֲוִוּ לָהַם: כַּי אָם־בֵּיהוֹה אַלְבַיּכֶם תִּדְפָּלוּ כַּאַמֵּר צֹמִינִים בּר 9 הַיָּוֹם הַזָּה: וַיִּוֹרָשׁ יִהוֹהֹ מִפְּנֵיכֵם גונם גַּללים ועצוּמֵים וְאַתֵּם לָא־עַמַד י אָישׁׁ בָּפְנֵיכֵם עֵד הַיִּוֹם הַזֵּה: אִישׁ לבים תם מאד לנקשתיכם :אַהַבָּה אָת־יִהוַה אֶלְהִיכֵּם:

αὐτὸς κύρ, (contra AEX). B: ἡμῶν (ὑμ. AEFX). 10. $Λ^1B^*$ Ανήρ († $Λ^2FX$). AB: ὅτος (αὐτὸς FX): ἐξεπολέμει (-ησεν X). B: εἶπ. ἡμῖν (εἶπ..ὑμῖν AFX). 11. $Λ^1B^*$ τ. ψ. ὑμ.(† $Λ^2FX$). B(in f.): ἡμῶν (ὑμ.ΛEFX).

^{1.} A: μετὰ ήμ. ΑΕΓΧ† (p. τὸν) ϑεὸν. B: αὐτἔ (-ῶν ΑΧ). Α* ταΙε. 2. ΑΕΧ: εἰπεν αὐτοῖε. 3. Β* σύμπ. (†ΕΓΧ; ΑΧ: πάντα) ... (bis) ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΧ) ... ἡμῶν (ὑμ. ΑΧ). ΑΓΧ† (p. tert. ὑμῶν) αὐτὸε. 4. ΕΓΧ* ὰ († ΑΧ; Β: καὶ). ΑΒ αὶ. * ἢτιε († Χ). 5. ΑΕΓΧ: ὑμῶν ὑμῖν ὑμῶν ὑμῖν ΑΕΓΧ)... ἡμῶν ὑμῖν (ὑμῶν ὑμῖν ΑΕΓΧ).. 6. Α¹ Β* ἀπ' αὐτὲ († Α² ΓΧ). Β* (alt.) εἰς. 7. Δ¹ Β* κ. ἐκ ὀμῆσθε (†Α² ΓΧ). Β* (sq.) αὐτοῖε (†ΑΕΧ). ΑΕΧ (bis): ἔτε μὴ. 8. Β: ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΓΧ). 9. Β: ἐξολοθρεύσει

XXIII. Und nach langer Zeit, ba ber Berr hatte Ifrael gur Rube gebracht vor allen ihren Feinben umber, und Josua nun 2 alt und wohl betaget mar, * berief er bas gange Ifrael und ihre Aelteften, Gaupter, Richter und Amtleute, und fprach zu ihnen: 33ch bin alt und wohl betaget, * und ibr habt gefeben alles, mas ber Berr, euer Bott, gethan hat an allen biefen Bolfern bor euch ber, benn ber Berr, euer Bott, 4 hat felber fur euch geftritten. * Sebet, ich habe euch die übrigen Bolfer burche Loos jugetheilet, einem jeglichen Stamm fein Erbtheil, vom Jordan an, und alle Bolfer, bie ich ausgerottet babe, und am großen 5 Meer gegen ber Sonnen Untergang. *Und ber herr, euer Bott, wird fie ausftogen por euch, und von euch vertreiben, bag ibr ibr Land einnehmet, wie euch ber Berr, 6 euer Bott, gerebet bat. "Go feib nun febr getroft, bag ibr baltet und thut alles, mas gefdrieben ftehet im Befegbuch Dofe, bag ihr nicht bavon weichet, weber gur 7 Rechten noch zur Linken, * auf bag ibr nicht unter biese übrigen Bolfer tommt, bie mit euch find, und nicht gebenft noch fcworet bei bem Namen ihrer Götter, noch Sihnen bienet, noch fie anbetet, * fonbern bem Berrn, eurem Bott, anhanget, wie 9 ihr bis auf biefen Tag gethan habt. * Go wird ber Berr vor euch ber vertreiben große und mächtige Bolfer, und niemand bat euch widerstanden bis auf diesen Taa. 10 " Guer Giner wird taufend jagen, benn ber herr, euer Gott, ftreitet fur euch, wie er 11 euch gerebet hat. *Darum fo behutet aufs fleifigfte eure Seelen, baf ibr ben Berrn, euren Bott, lieb habet.

Evoluto autem multo 21.44. tempore, postquam pacem dederat Dominus Israeli, subjectis in gyro nationibus universis, et Josue jam longaevo et persenilis aetatis, *vocavit 2 24.1. Josue omnem Israelem majoresque natu et principes ac duces et magistros, dixitque ad eos: Ego senui et progressioris aetatis sum, "vosque 3 cernitis omnia, quae fecerit Dominus Deus vester cunctis per circuitum 10,24. nationibus, quo modo pro vobis ipse
10,24. pugnaverit. *Et nunc, quia vobis sorte divisit omnem terram, ab orientali parte Jordanis usque ad mare magnum, multaeque adhuc supersunt nationes: *Dominus Deus vester disperdet eas et auferet a facie vestra, 13.6. et possidebitis terram, sicut vobis Dt.7,186 pollicitus est. *Tantum confortamini 6 1,7. et estote solliciti, ut custodiatis cuncta, quae scripta sunt in volumine Dt. 28,14. legis Moysi, et non declinetis ab eis (rBg. neque ad dexteram neque ad sinistram. *Ne postquam intraveritis ad 7 gentes, quae inter vos futurae sunt. Br. 23,13.24. juretis in nomine deorum earum et Zeph.1,8 serviatis eis et adoretis illos, *sed 8 adhaereatis Domino Deo vestro, quod 24,31. fecistis usque in diem hanc. *Et 9 Dt. 28,7. tunc auferet Dominus Deus in conspectu vestro gentes magnas et robustissimas, et nullus vobis resistere D1.32,30. poterit. *Unus e vobis persequetur 10 26,8.36. hostium mille viros, quia Dominus ... Deus vester pro vobis ipse pugnabit, sicut pollicitus est. "Hoc tantum 11 DL4,15. diligentissime praecavete, ut diligatis

Dominum Deum vestrum.

^{1.} U.L. ju Rube.

^{1.} Bgl. Rap. 22,4. 13,1. 2. dW.vE: Borfteher (A: Fürften ... Oberften ... Lehrer?)

^{3.} B.dW: ift es, ber ... geftr. (hat).

^{4.} biefe übr ... jum Erbth. unter eure Stamme ... fammt allen B. ... bis jum gr. DR. dW.vE: jufallen laffen (3. Befigung) für. B: n. zwar alle bie B. vE: nehml. alle B. dW.vE: u. bae gr. M.
6. febr ftart. dW.vE: (fehr) fest. B: ftarfet euch

wohl ... bewahret u. thut. dW: ju beobachten u. gu th.

^{2.} R: judices (pro duces). Al.: magistratus. 4. Al.: divisi.

^{7.} die bei ench abr. finb. B: ubr. geblieben. dW: b. Ramen ... preifet?

^{8.} B.dW: follt ihr anhangen.

^{9.} Darum ber ... pertrieben bat. dW.vE: u. farfe. B.vE: vor euch bestanben. dW: bestanb v. euch.

^{10.} B.dW.vE: Gin (einziger) Mann von ench. vE: verfolgen. dW: jaget.

^{11.} B.dW: bewahret (butet) ench wohl für e. S. vE: But. euch alfo febr.

XXIII.

Josuae res ultimae.

12 Έὰν γὰρ ἀποστραφήτε καὶ προςτεθήτε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι τούτοις μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιγαμίας ποιήσησθε πρὸς αὐτοὺς καὶ συγκαταμιήτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ὑμῖν, 13 γνώσει γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προςθή κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοῦ ἔξολοθρεῦσαι ἔτι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προςώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας καὶ εἰς σκάνδαλα καὶ εἰς ήλους ἐν ταῖς πτέρναις ὑμῶν καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὁ Φτοῖς ὑμῶν, ἔως ἄν ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθής ταύτης ἡς ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

14 Έγω δε αποτρέχω σήμερον την όδόν, καθά καὶ πάντες οί ἐπὶ τῆς γῆς καὶ γνώσεσθε εν όλη τῆ καρδία ύμῶν καὶ εν όλη τῆ ψυγή ύμῶν, διότι οὐ διέπεσε λόγος είς ἀπὸ πάντων τῶν λόγων ὧν εἶπε κύριος 'ὁ θεὸς ήμων πρός ύμας, πάντα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν 15 Kai ου διεφώνησεν έξ αυτών έν ζημα. έσται, ον τρόπον ήχει έφ' ύμᾶς πάντα τὰ ρήματα τὰ καλά, ἃ ελάλησε κύριος ὁ θεὸς ύμων εφ' ύμας, ούτως επάξει χύριος εφ' ύμας πάντα τὰ δήματα τὰ πονηρά, ἔως ἂν έξολοθρεύση ύμας από της γης της αγαθης ταύτης ής έδωκε ύμιν κύριος ὁ θεὸς ύμων 16 ἐν τῷ παραβήναι ὑμᾶς τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεού ύμων, ην ένετείλατο ύμιν, καί πορευθέντες λατρεύσητε θεοίς έτέροις και προςκυγήσητε αὐτοῖς, καὶ ὀργισθήσεται θυμφ κύριος έν ύμῖν, καὶ ἀπολεῖσθε τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς της αγαθης ής έδωκεν ύμιν κύριος.

ΧΧΙΥ. Καὶ συτήγαγεν Ἰησοῦς πάσας τὰς φυλὰς Ἰσραὴλ εἰς Σιλώ, και συτεκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἄρχοττας αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ ἐστησαν ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. ² Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ·Πέραν τοῦ ποταμοῦ κατόκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπ' ἀρχῆς, Θάξὸα ὁ πατήρ Αβραὰμ

אָלְתִּיכֵם: הַשִּוֹכָה הַאָּלְתִיכֵם מִצֵּל הְצָּבְיִים הְאָלְתִיכֵם הַאָּלָה הָפְּשִׁנִיכֵם וְהָצִּנִים הְאָלְמִילָם הְלְשִׁמֵט בְּצִּבִּיכָם וְלִצְּנִנִים הְאָלְתִילָם הְלְשִׁמֵט בְּצִבִּיכָם וְלִצְּנִנִים הְאָלְתִילָם הְלְשִׁמֵט בְּצִבִּיכָם וְלִצְנִנִים הְאַלְּתִילָם תְּלְתִילָם לְהוֹנִישׁ אֶת־הַצּוֹיִם הְאַלְתִילָם וְהִאְתִחַתִּנְתִּם בְּתָּם וְנָאִיוּ לְלָּט וְלְצִּינִים הְאַלְתִילֵם וְהִאְתִחַתִּנְתִּם בְּתָּם וְנִינִישׁ אֶת־הַצּוֹיִם הְאַלְתִילֵם וְהִאְתִחַתִּנְתִּם בְּתָּבוּ הִנְּבְאֹתֵם בְּהָה אִקּבְיִים וְהִאָּרְחַתִּנְתִּם בְּתָּבוּ הְנִבְּלְתָּהֵם בְּהָבוּ הְלְתִיכֶם: הְלְתִיכֶם:

וָהְנֵּה אֲנֹכֵי הוֹלֵה הַיֹּוֹם בְּדֵרֶה כָּל־-הַאָרֵץ וַידַעָּתָּם בְּכָל־לְכַבְכֵם וּבָכָל־ נַפִּשָׁבֵּב בַּי לְאִ־נָפַל זָּבָר אֶּדְוֹד מִבְּּלוּ הדברים הטובים אַשֶּׁר דַּבֵּר יַהֹוָה אַלְהַיכֵם צַלַיבָּם הַפֹּל בַּאוּ לָבָּם לְאֹ־ פו נָפַל מִפֶּנוּ דָבָר אֶחֶד: וְדָּיָה כַּאֲשֶׁר בָּא צֵלִיכֵם כָּל־הַדְּבַר הַשֹּוֹב אַשֵׁר דְבֵּר יָהוָה אֶלְהֵיכֵם אֲלֵיכֵם כֵּן יָבִיא יִהוָה את כל-הדבר הַשָּׁמִידָוֹ אָוֹתְכָּם מֻׁעַל הַאַּדָמֵה הַפּוֹבָה הַוֹּאַת אֲשֶׁרֹ נָתַן לָלֶם יִהוָה אֱלְהֵיכֶם: 16 בעברכם את-ברית יהוה אלהיכם אַשר צוָה אָתְכֶם וָהַלַכְהַתּם וַצַבַּדְתָּם אַלהַים אַחַרִים וְהִשְּׁתַּחַוִיתֵּם לַהַם וְקְרֶה אַתִּיוְהוֹהֹ בָּכֵּם וַאַבַּוֹתֵם מְהֵוֹה בַּעַל הָאָרֵץ הַפּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָכֶב: יהושע ריאסת ישראל שכמה ויקרא לזקני יִשַּׂרַאֵּל וּלָרַאשַּׁיו וּלִשִּׂטוּ וּלְשִׁקּיוּ יכַל־הַעָם כַּה־אַמֵר. אַבוֹתַיכֵם מֵעוֹלָם תַּרַח אֲבֵי אַבְרָהָם

^{12.} Β: προςθήσθε (-τεθήτε $A^2 EFX$). $A^3 B^+$ (p. τέτ.) τοῖε (* $A^1 EX$). AB: ποιήσητε (-ησθε FX). 13. Β* γνωίσει († AEFX). $A^1 B^*$ ό $\mathcal{F}$. νμαῖν († $A^2 EX$). AB^* έτι († X). B: $\hat{η}ν$ ($\hat{η}$ ς AEFX). 14. $A^1 B^*$ σ $\hat{η}ν$, et (bis) έν δλη († $A^2 EFX$). AB: έκ επσσεν (ἐ διέπ. EFX). B: εἰς λόγ. (λ. εἰς AEFX). ... * νμαῖς († AEX). $A^1 B^*$ εν $\hat{ρ}$. († $A^2 FX$). 15. B: $\hat{η}ν$. πρὸς $\hat{η}ν$ $\hat{μ}$ εν $\hat{ρ}$. $\hat{γ}ν$. έφ νν. AEFX). $A^1 B^*$ ό $\mathcal{F}$. νμαῖν († $A^2 FX$). B^+ (ρ. alt. κύρ.) ό $\mathcal{F}$ δεός ...: εδ. κύριος νμᾶν ... * ό $\mathcal{F}$. νμ. (c. AEFX). 16. B: $\hat{η}ν$ $\hat{μ}$ $\hat{γ}$ $\hat$

Ermahnungsrebe jur Treue an Gott.

XXIII.

- Bo ibr euch aber umwendet und biefen übrigen Bolkern anhanget, und euch mit ihnen verheirathet, daß ihr unter fie und 13 fle unter euch tommen: * fo wiffet, bag ber Berr, euer Gott, wird nicht mehr alle biefe
- Bolfer vor euch vertreiben, sondern fie werben euch jum Strid und Res und jur Beifel in euren Seiten werben, und gum Stachel in euren Augen, bis baf er euch umbringe von bem guten Lanbe, bas euch ber berr, euer Gott, gegeben bat.
- Siebe, ich gebe beute babin, wie alle Belt, und ihr follt miffen von gangem Bergen und von ganger Geele, bag nicht Ein Wort gefehlet hat an alle bem Guten, bas ber berr, euer Bott, euch gerebet bat, es ift alles getommen, und feine verblieben.
- 15 * Gleichwie nun alles Gute gefommen ift, bas ber Berr, euer Bott, euch gerebet bat, alfo wird ber Berr auch über euch tommen laffen alles Bofe, bis er euch vertilge von
- biefem guten Lande, bas euch ber Berr, 16 euer Gott, gegeben bat, * wenn ihr ubertretet ben Bund bes Berrn, eures Bottes. ben er euch geboten hat und hingehet und anbern Bottern bienet und fie anbetet, bag ber Born bes herrn über euch ergrimmet und euch balb umbringet von bem auten Lanbe, bas er euch gegeben hat.
- XXIV. Jojua verfammlete alle Stämme Ifraels gen Sichem, und berief bie Aelteften von Ifrael, die Baupter, Richter und Amtleute. Und ba fie vor Gott getreten 2 waren, * fprach er jum gangen Bolf: So fagt ber Berr, ber Bott Ifraele: Gure Bater wohneten vorzeiten jenfeit bes Baffers, Tharah, Abrahams und Nahors Ba-

14. A.A: ausgeblieben. 2. U.L. jeufeit bem Baffer.

Quod si volueritis gentium harum, 12 quae inter vos habitant, erroribus adhaerere, et cum eis miscere connubia atque amicitias copulare: *jam 13 nunc scitote, and Dominus Deus vester non eas deleat ante faciem vestram, sed sint vobis in foveam ac Dt.7,16 laqueum et offendiculum ex latere 33,56. Jud.2,3. vestro, et sudes in oculis vestris, donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima, quam tradidit vobis.

En, ego hodie ingredior viam uni- 14 18g.2,2. En, ego nouto imperato cogno-21.45. scetis, quod de omnibus verbis, quae 18g.8,56 se Dominus praestiturum vobis esse (Mr. pollicitus est, unum non praeterierit *Sicut ergo implevit 15 opere, quod promisit, et prospera cuncta venerunt: sic adducet super Dt. vos, quidquid malorum comminatus 28,18ss...est, donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima, quam tra-26,20. didit vobis; *eo quod praeterieritis 16 pigit vobiscum, et servieritis diis alienis et adoraveritis eos, cito atque Dt. 11,17, velociter consurget in vos furor Domini, et auseremini ab hac terra optima, quam tradidit vobis.

Congregavitque Josue XXIV. omnes tribus Israel in Sichem, et 28,2. vocavit majores natu ac principes et io,17. judices et magistros. Steteruntque in conspectu Domini, *et ad populum sic locutus est: Haec dicit Domi-Judt. 5,544. nus Deus Israel: Trans fluvium habita-Aot.7,444;verunt patres vestri ab initio, Thare 11,26. pater Abraham et Nachor, servierunt-

13. Al.: erunt.

1. Al.: Dei.

12. Die bei ench find. (Bie B. 7.) dW.vE: bem Refte biefer B. B.dW.vE: verfchwagert. B: gu ihnen

13. w. gewiß ... b. baf ihr umtommet. dW.vE: Fallftrid ... Solinge. (A: Grube ... Fallftr. ... Ans foß an enr. Seite?) B.dW.vE: ju Dornen. A: zum Pfahl! vK: vergehet. dW.vE: aus biefem g. &.

14. Aber euch ger. ... ansgeblieben. B: auf bem

B. ber gangen Erbe. dW.vE.A: g. jest (nun) b. 2D. alles Irbifchen. (Bgl. 21,45.)

15. über euch get.

16. ibr balb umtommet. B.dW.vE: so (bann) wird ... entbrennen. dW.vE: schnell (vergeben).
1. (Bgl. Kap. 23,2.) dW: u. sie traten. B.vE: stellten sich. A: ftanben. B: vor bas Angesicht Gottes.

2. jeuf. b. Stroms.

XXIV.

Josuae res ultimae.

καὶ ὁ πατήρ Ναγώρ, καὶ ελάτρευσαν θεοῖς έτεροις. 3 Καὶ έλαβον τον πατέρα ύμων τον Αβραάμ έχ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ώδήγησα αὐτὸν ἐν πάση τῆ γῆ Χαναάν, καὶ έπλήθυνα το σπέρμα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν Ἰσαὰκ 4 καὶ τῷ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ, καὶ ἔδωκα τῷ Ἡσαῦ τὸ ὅρος τὸ Σηείο κληφονομήσαι αὐτῷ, καὶ Ἰακώβ καὶ οί υίοὶ αύτοῦ κατέβησαν είς Αίγυπτον, 'καὶ εγένοντο έκει είς έθνος μέγα και πολύ και κραταιόν, καὶ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι. 5 Καὶ ἐπάταξα τὴν Αίγυπτον ἐν * σημείοις οἰς εποίησα εν αὐτοῖς, καὶ μετά ταῦτα έξήγαγον 6 τους πατέρας υμών έξ Αίγυπτου, και είςήλθετε είς την θάλασσαν την έρυθράν, καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων ύμῶν ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἴπποις εἰς τὴν θάλασσαν την έρυθράν. 7 Καὶ έβοήσαμεν προς κύριον, καὶ έδωκε 'νεφέλην καὶ' γνόφον ἀνὰ μέσον ύμων και άνα μέσον των Αίγυπτίων, και έπήγαγεν έπ' αύτους την θάλασσαν καλ έκάλυψεν αὐτούς, καὶ είδοσαν οἱ όφθαλμοὶ ἡμῶν οσα εποίησε * κύριος εν γη Αιγύπτο, και ήτε έν τη ερήμφ ήμερας πλείους. ⁸ Καὶ ηγαγεν ύμας είς γην Αμορβαίων των κατοικούντων πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ παρετάξαντο ύμῖν, καί παρέδωκεν αύτους κύριος είς τας γείρας ύμῶν, καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, και έξωλοθρεύσατε αύτους από προςώπου ύμων. 9 Καὶ ἀνέστη Βαλάκ ὁ τοῦ Σεπφώρ, βασιλεύς Μωάβ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε τὸν Βαλαὰμ υίὸν Βεώρ ἀρᾶσθαι ύμῖν. 10 Καὶ οὐκ *ήθέλησε χύριος ὁ θεός σου ἀπολέσαι σε, καὶ εύλογίαις εὐλόγησεν ὑμᾶς, καὶ έξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν. 11 Καὶ διέβητε τὸν Ἰορδάνην καὶ παρεγενήθητε είς Ίεριχώ, καὶ έπολέμησαν προς ύμας οι κατοικούντες Ίεριχώ, ο Άμορύαΐος καὶ ὁ Φερεζαῖος καὶ ὁ Χαναναῖος καὶ ὁ Χετταΐος καὶ ὁ Γεργεσαΐος καὶ ὁ Εὐαΐος καὶ ό Ίεβουσαΐος, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς *κύριος είς τὰς χείρας ύμων. 12 Καὶ * έξαπέστειλε

נַאַבִי נָחָוֹר וַיָּעַבִּדְוּ אֱלֹהֵים אַחַרִים: 3 וָאֶפַּח אָת־אָבִיכֵם אָת־אַבָּרָהָם מֵעָבֵר הַנָּהָר נָאוֹלֵךְ אוֹתְוֹ בִּכָל־אֵרֶץ כְּנָעַן נאַרב אַת־זַרְעוֹ נַאָתּוּ־לוֹ אַת־יִצְחַק: לָיִצָּחָק אֶת־יַצַקֹב וְאֶת־צֵּשָׂוּ מעיר כרשת לעשו אתרהר ח וַאַשָּׁלַח אַת־משֶׁה וָאַת־אַהַרן וָאָּנְּף אַת־מִצְרַיִם כַּאַשֵּר 6 ואחר הוצאתי אַתכם: ואוציא את־ אָבָוֹתיכַם ממַצַרים וַתְּבָאוּ 7 ובפרשים יהוה וישם מאפל המצרים ויבא עליו את־הַיָּם וַיְכַפָּהוּ וַתְּרָאֵינָהֹ עֵינַיבָּם אֵת אַשׁׁוּ אתכם אל־אַרִץ היושב בעבר הירדו ויבחמי אתכם ַוֹאָתֵּן אוֹתֵם בְּיָדָכֶם וַתִּירִשָּׁר ואשמידם מפניכם: בַּלַק בַּרְצָּפּוֹר מֵלֶהְ מוֹאָב וַיְּלַחֶם בִּישִׂרָאֵל וַיִּשְׁלֵח וַיִּקְרֵא לְבִלְעֵם בֵּן־ י בַּעוֹר לְקַבֵּל אָתְכֵם: לִאָּמִתְ לִבְּלִצֶם וַיִּבְּרֵהְ בָּרוֹהְ אָתִכָּם 11 וַאַבֶּל אָתָכֵם מִיַּדְוֹ: וַתַּעַבְרָוּ אָת־ ותבאו אכדיריחו 12 וְהַיְבוּסֵי וַאָּתֵּן אוֹתֵם בּוַדְכֵם: וַאָשָׁלֵח

^{3.} Α¹Β* Χαν. († Α²ΕΓΧ). Β: αὐτἔ σπέρμα (τὸ σπ αὐτἔ ΑΕΓΧ). 4. ΑΕΓΧ: κληρονομίαν. 5. ΑΒ: ἐξηγαγεν (-ον ΕΧ). 6. Β (bis): ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: εἰςἡλθατε (-θετε ΕΓΧ). ΑΕΓΧ* τὴν ἑρ. 7. ΑΒ: ἀιεβοήσαμει (ἐβ. ϜΧ) Β: μέσον ἡμῶν (μ. ὑμῶν ΑΓ). 8. Β: ἡν. ἡμᾶς... * κ. παρετ. ὑμῖν ...: χ. ἡμῶν (c. ΑΕΓΧ). 9 Α¹Β* νίον Β. († Α²ΓΧ). ΑΒ: ἀράσσασθαι (ἀρᾶσθαι ΓΧ). Β: ἡμῖν (ὑμ. ΑΕΓΧ). 10. Β: (bis) ἡμᾶς (ὑμ. ΑΕΓΧ). ... † (in f.) καὶ παρέδωκεν αὐτές (* ΑΓΧ). 11. Β: ἡμᾶς... ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΓΧ). Β: Χαν. Φ. Ε. 7. Χεττ. Γ. (c. ΑΕΓΧ).

יארבה ק' . 8. י יאביא ק' . 8.

Neberfictliche Erinnerung an den Bund Gottes mit Ifrael.

XXIV.

* Da 3 ter, und bieneten anbern Gottern. nahm ich euren Bater Abraham ienseit bes Baffere und ließ ibn manbern im gangen gand Cangan, und mehrete ibm 4 feinen Samen und gab ibm Ifaat. *Und Raat gab ich Jatob und Efau, und gab Efau bas Bebirge Seir zu befiten. Jafob aber und feine Rinder zogen binab in *Da fanbte ich Mofen und 5 Eappten. Maron, und plagte Egopten, wie ich unter ibnen getban babe. Darnach führete ich 6 euch Bund eure Bater aus Egypten. Und ba ibr ans Meer tamet, und bie Egypter euren Batern nachjagten mit Bagen unb 7 Reutern ans Schilfmeer, "ba fchrieen fie jum Berrn; ber feste eine Finfterniß gwis fchen euch und ben Egpptern, und führete bas Deer über fie und bededte fie. Und eure Augen haben gesehen, mas ich in Egypten gethan habe. Und ihr habt gewohnet in ber Bufte eine lange Beit. 8 " Und ich habe euch gebracht in bas Land ber Amoriter, die jenfeit bes Jorbans wohneten, und ba fie wider euch ftritten, gab ich fie in eure Banbe, bag ihr ihr Land befaget, und vertilgete fie vor euch 9 ber. *Da machte fich auf Balat, ber Sohn Bipors, ber Moabiter Konig, und ftritt wider Ifrael, und fandte bin und ließ rufen Bileam, ben Gobn Beors, bag 10 er euch verfluchte. "Aber ich wollte ibn nicht boren. Und er fegnete euch, und ich 11 errettete euch aus feinen Ganben. * Unb ba ibr über ben Jorban ginget und gen Bericho tamet, ftritten wiber euch bie Burger von Bericho, bie Amoriter, Bherefiter, Cananiter, Bethiter, Birgefiter, Beviter und Jebufiter, aber ich gab fie in eure 12 banbe. "Und fanbte Borniffen vor euch

8. U.L. jenfeit bem Jorban.

Jult. 5,7. que diis alienis. *Tuli ergo patrem 3 35,2. vestrum Abraham de Mesopotamiae Gn.11,31; finibus et adduxi eum in terram Cha-13,1,15,7 man, Meh.9,7,7 man, multiplicavique semen ejus Beb.1,1,9; naan, multiplicavique semen ejus Beb.1,1,9; et dedi ei Isaac, *illique rursum gal,1ee; et dedi ei Isaac, E quibus Esau Ga.32,2. dedi montem Seir ad possidendum; Ga.46,144 Jacob vero et filii ejus descenderunt Bx.3,10. in Aegyptum. *Misique Moysen et 5 4,14. pa.108,32Aaron et percussi Aegyptum multis Act.7,34; signis atque portentis, eduxique vos *et patres vestros de Aegypto; et 6 12,31ss. venistis ad mare, persecutique sunt Br. Aegyptii patres vestros cum curribus et equitatu usque ad mare rubrum. Ex. *Clamaverunt autem ad Dominum 7 filii Israel; qui posuit tenebras inter 14,20. vos et Aegyptios, et adduxit super 14,28. eos mare et operuit eos. Viderunt oculi vestri cuncta, quae in Aegypto fecerim, et habitastis in solitudine 15,2200 multo tempore, *et introduxi vos Nm. in terram Amorrhaei, qui habitabat Ga.48,82 trans Jordanem. Cumque pugnarent Nm: contra vos, tradidi eos in manus 21, 26.21 vestras, et possedistis terram corum atque interfecistis eos. *Surrexit 9 Nm. autem Balac filius Sephor, rex Moab, et pugnavit contra Israelem, misit-Nm.22,5. que et vocavit Balaam filium Beor, Nm.23,5. ut malediceret vobis; *et ego nolui 10
11.20. audire eum, sed e contrario per illum benedixi vobis, et liberavi vos de 8,14. manu ejus. *Transistisque Jorda-11 nem et venistis ad Jericho, pugna-6,100. veruntque contra vos viri civitatis De.7,1.. eius. Amorrhaeus et Pherezaeus et Chananaeus et Hethaeus et Gergesaeus et Hevaeus et Jebusaeus, et tradidi illos in manus vestras. *Misi- 12

^{2.} A: fremben?

^{3.} son jenf. dW: ziehen burch bas. vE.A: führte ibn in ...?

^{5.} darinnen geth. habe. Darnach führete ich ench aus. vE: in f. Mitte. dW: burch bas was ich that in f. M.

^{6.} und f. eure B. B: Als ich nun ... ba famet ihr. dW.vE.A: n. ihr f.

^{7.} dW.vE: f. Finft. B: eine Duntelheit ... brachte b. M. ... bliebet. vE: weiltet.

^{8.} einnahmet. dW.vE.A: u. ihr nahmet ihr 2. ein (in Befit).

^{9.} Bi euch fluchen follte. A: fluche. vE: jn fluchen. 10. Bileam nicht b. dW.vE: auf B. B.vE: u. (fonbern) er mußte euch (ftets) fegnen.

^{11.} vE: Bewohner. B.dW.vE: Sanb.

^{12.} Bgl. 2 Mof. 23,28.

XXIV.

Josuae res ultimae.

πρότερον ύμων την σφηκιάν, και έξέβαλεν αύτους από προςώπου ύμων, δώδεκα βασιλείς των Αμοβραίων, ούκ έν τη ρομφαία σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξφ σου. 13 Καὶ #έδωκεν ὑμῖν γην, εφ ην ούκ εκοπιάσατε επ αύτήν, καί πόλεις ας οὐκ ψκοδομήσατε, καὶ κατφκίσθητε έν αὐταῖς, 'καὶ' ἀμπελώνας καὶ ἐλαιώνας, οῦς ούχ έφυτεύσατε ύμεζε, έδεσθε. 14 Kal vvv φηβήθητε τὸν κύριον καὶ λατρεύσατε αὐτῷ έν εύθύτητι καὶ έν δικαιοσύνη, καὶ περιέλεσθε τούς θεούς 'τούς άλλοτρίους', οίς έλάτρευσαν οί πατέρες ύμων έν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καλ έν Αίγύπτφ, καλ λατρεύσατε τῷ κυρίφ. 45 Εί δε μη άρεσκει υμίν λατρεύειν κυρίω, έλεσθε ύμιν αύτοις σήμερον, τίνι λατρεύσητε, είτε τοῦς θεοῦς τῶν πατέρων ὑμῶν τοῖς ἐν τῷ πέραν του ποταμού, είτε τοις θεοίς των Αμοβύαίων εν οίς ύμεις κατοικείτε έπι της γης αύτων είγω δε και ο οίκος μου λατρεύσωμεν κυρίω, 'ὅτι ἄγιός ἐστί'.

16 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε· Μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν τὸν κύριον, ὅςτε λατρεύειν θεοῖς ἐτέροις. ¹⁷ Κύριος γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν 'αὐτὸς θεός' ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔξ οἴκου δουλείας, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα, καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν 'πάση' τῆ ὁδῷ ἡ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῆ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὕς παρήλθομεν δι' αὐτῶν. ¹⁸ Καὶ ἔξέβαλε κύριος τὸν 'Αμορραῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προςώπου ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς λατρεύσωμεν κυρίφ, οὖτος γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐστί.

19 Καὶ είπεν Ἰησοῦς προς τον λαόν. Οὐ μὴ δύνησθε λατρεύειν τῷ κυρίω, ὅτι θεὸς ἄγιὸς ἐστι, καὶ ζηλώσας οὐτος οὐκ ἀνήσει τὰ ἀμαρτήματα ὑμῶν καὶ τὰ ἀνομήματα ὑμῶν. 20 Ἡνίκα ἂν ἔγκαταλίπητε τὸν κύριον καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ ἐπελθὸν

לְפְּנֵיכֶם אֶת־יִהּצִּרְלָּה וַהְּצֵּרָשׁ אוֹתְם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הַאֶּמֹרִי לְא מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הֵאֶמֹרִי לְא אֵרָץי אֲשֶׁר לְא־יְנִעְהְ בָּה וְעִרִים אָשֶׁר אַרָץי אֲשֶׁר לְא־יְנִעְהְ בָּה וְעִרִים אָשֶׁר וְזִיתִים אַשֶּׁר לְא־יְנִעְהְ בָּה וְעִרִים אָשֶׁר בּרְמִים וּבְאָבֶרוּ אָת־יִהוֹה וְעִבְדִּוּ אֹתוּ אַשֶּׁר עְבִיוּ אָת־יִהוֹה בְּעָכֵר הַפְּתִים בּרְמִים וּבְאָבֶרוּ אָת־יְהוֹה בְּעַכֵר הַפְּתִּר בְּעָנֵיכָם לְעַבְּד אֶת־יִהוֹה בְּעַכֵר הַפְּתָר בּרְמִים וּבְאָבֶרוּ אֶת־יִהוֹה בְּעַבר הַפְּתָר בּרְמִים וְעַבְּדוּ אֶת־יִהוֹה בְּעָב הַיּנְים בּרְמִים וּבְאָבֶר אָת־יִהוֹה בְּעַבר הַפְּתָר בְּנְמִים וְעַבְּדִּוּ אֶת־יִהוֹה וֹבְיּאַלַ בְּעַבְּר אֶת־בְיוּ אַתִּייִהוֹה וֹבְּאַלַ בְּעָבָר אָת־רָנִי תְּעָבִרוּ וְאָה בַּעְרֵי הַאָּמֶר בְּנָבְר אָת־יִהוֹה וֹבִי בְּעַבְי וּבְיתִר הַאָּבְיים וְעַבְּדִּוּ אַתְרִי הְוֹּה בַּוְרוּ בִּנְיּתְים וְעַבְּדוּ אָת־יִהוֹוּה בְּתְרֵי הַבְּעָר אָרִי בְּנִיכִם לְעַבְּד אָת־יִהוֹיה וְהְעָבְּרוּ אַרְבְּנִי בְּלָב בְּבְּרוֹ אָת־יִהוֹּי וְבְּבְּר הַבְּיִבְיים וְעִבְּיִר אָתִיים וּבְּאָבֶר הָּתְרִי בְּיִבְיים וְעִבְּיִר הָּאָר בְּיִים בְּעַבְר הִי הִיּבְּיִנְיים בְּבְּבְיים וְעִבְּיִר הָּעִרְים בְּבְּבִּינִי בְּבְּר הָּיִּים וְעָבְיִים וְעִבְּיִר הָּיִי בְּעָבְר הִיּרִיים וְעָבְיִר הְיִבְּיִים וְעָבְיוֹר הְיִיה וְהְיִבְּיִים וְנִבְּיִר הָּיִים וְעִבְּיִי בְּבְּיִבְיים בְּבְּבְר הָּבְּיים בְּעָבְרוּ הָּבִיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים וְעִבְּרְיּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבִיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְייִבְּיִים בְּבְּבְיים בְּבְּיים בְּיִבְייִים בְּבְּבְיים בְּבְּבְרוּים בְּבְּייִים בְּבְּיוֹבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבְּיוֹים בְּבְּיים בְּבְּיוֹים בְּבְּבְיים בְבְּבְיוֹים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְיוֹים בְּבְבְּיוֹים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיוֹים בְּבְּיִים בְּיִיים בְּבְּיִבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּיִים בְּבִיים בְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּבְיים בְּבְּיִים בְּבְיים בְיִיבְּיוֹים בְּבְיִים בְּבְיִים בְּבְייִבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְ

יִשְּׁנֵע פּרַשִּׁנִא אָלְנַינוּ: הַאָּבֹּל מִפָּבֹנוּ פַּם-אַכַּלוּנוּ נַמְּבֹנ אָת־ אַת-פָּל שְׁבַּנִינוּ פַּם-אַכַּלוּנוּ נַמְּבַנ אָתּר אַת-פָל שְׁבַּנִינוּ בְּעַרְבֵּם: וַוֹּצָּלָה יוּשָׁר הַאָּבָרְים נַאַשְּׁר בְּשָׁר וְיִּשְׁמְנִינוּ אָתּר הַאָּבְרִים וַאִּשְׁר בְּשָׁר מִצְּבִינוּ אַתּר הַאָּבְרִים וַאֲשָׁר בְּשָׁה לְצִינִינוּ אָתּר הַבְּבַרִים וַאִּשְׁיר בְּשָׁה לְצִינִינוּ אָתר הַבְּבַרִים וַאָּשָׁר בְּשָׁה לְצִינִינוּ אָתר הַבְּבַרִים וַאָּשָׁר בְּשָׁה לְצִינִינוּ אָתר מִבְּבָרִים וַאָּשֶׁר בְּשָׁהְ וֹיִּאָּמָר חָלִילָה אַלָּנוּ מִבְּבָּרִים וְאָבַּיִנוּ הַאָּל וַיִּים בְּבִּים בְּבִּים מִבְּבָּרִים וְאָבָּים וַיִּאָּשֶׁר בְּשָׁה וְיִשְׁמְּבֵּים מִבְּים מִבְּבָּרִים וְאָבָּים וַיִּאַם וְיִשְׁבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּבְּבִּים בְּבִּבְּים בּבּבּים בּיִים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּבִּים בְּבִּבְּבְּבִּים בְּיִּבְּבִים בְּבָּבְיּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּבְים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבִים בְּבִים בְּבְּבָּבְים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּיים בְּבְּבְּבִּים בְּבִּים בּיוּבְּבָּים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּבְים בְּבָּבְּים בְּבִּבְּים בּבּיבּים בְּבִּבְיבְּבִּים בְּבְּבְּבּ

וֹלְבַבַּדְּשָּׁם אֶלְהֵי נַכֵּר וְשָׁב וְהַרַע לְכָםׂ הּוֹא אֵל־קַנִּא הֹנִא לְאִיִּשָּׂא לְפִשְׁעַכֵּם הְּנִּא אֵל־קַנִּנִא הֹנִא לְאִיִשָּׂא לְפִשְׁעַכֵּם בּ וּלְחַשְּׁאוֹתִיכֶם: כֵּי תְעַוְבֹּי אֶת־יְהוֹה בּ וּלְחַשְׁאוֹתִיכֶם: כֵּי תְעַיְוֹבוֹּ אֶת־יְהוֹה בּ וּלְחַשְׁאוֹתִיכֶם: כֵּי תְעַיְבוֹּה בּ וּלְחַשְׁאוֹתִיכֶם: כֵּי תְעַיְבוֹים לְאֹתְּרְּכְלֹּוֹּ

^{12.} AB: προτέραν (πρότερον X). B: έξαπέστειλεν ... ήμῶν (ἐξέβαλεν ... ύμῶν ΑΕΓΧ). ΕΓΧ: δύο. 13. B: ἐπ αὐτῆς (ἐπ' αὐτῆν ΑΕΓΧ) ... φικοδομήκατε (σατε iid.). ΑΕΓΧ: ἐ κατεφιντ. 14. Β* τὸν († ΑΕΧ) ...: ήμῶν (ὑμ. ΑΕΓΧ). Α¹Β* τῷ († Α²ΕΓΧ). 15. B: ἐκλέξασθε (ἔλεθθε ΑΓΧ) ... ἡ οἰκἰε (ὁ οἰκός ΑΕΓΧ). ΑΒ (eti. 18): λατρεύσομεν (σωρεν ΓΧ). 16. ΑΒ* τὸν († ΓΧ). 17. Β* γὰρ († ΑΕΧ) ... ἐξ Αἰγ. (ἐκ γ. Α. ΑΕΓΧ). ΑΓΧ* αὐτος θ. Λ¹Β* ἐξ οίκε σταῦτα († Α²ΓΧ). 18. ΑΕΓΧ+ ὁ (α. θεὸς). 19. Α¹Β* τῷ († Α²ΓΧ). ΑΕΧ+ (p. κυρ.) τῷ θεῷ. Β† (α. θ.) ὁ (* ΑΧ). 20. Β* τὸν († ΑΕΧ) ... ἐτέροις (ἀλλοτρ. ΑΕΓΧ).

v. 15. 'p מעבר

ber, bie trieben fie aus vor euch ber, bie zween Ronige ber Amoriter, nicht burch bein Schwert noch burch beinen Bogen. 13 "Und habe euch ein Land gegeben, baran ihr nicht gearbeitet habt, und Städte, bie ihr nicht gebauet habt, bag ihr barinnen wohnet, und effet von Beinbergen und Delbergen, die ihr nicht gepflanget 14 habt. *So fürchtet nun ben Berrn, und bienet ihm treulich und rechtschaffen, und lagt fahren die Gotter, benen eure Bater gedienet haben jenfeit des Baffers und in Egypten, und bienet bem Berrn. 15 " Gefällt es euch aber nicht, bag ihr bem Berrn bienet, fo ermablet euch beute, meldem ihr bienen wollet: bem Bott, bem eure Bater gebienet haben jenseit bes Baffers, ober ben Gottern ber Amoriter, in welcher Lande ihr wohnet. 3ch aber und mein Saus wollen bem Geren bienen.

Da antwortete bas Bolf und sprach:
Das sei ferne von uns, daß wir ben Herrn verlaffen und andern Göttern dienen!
17 *Denn der Herr, unser Gott, hat uns und unsere Bater aus Egyptenland geführt, aus dem Diensthause, und hat vor unsern Augen solche große Zeichen gethan, und uns behütet auf dem ganzen Wege, den wir gezogen find, und unter allen Vollaten, durch welche wir gegangen sind; *und hat ausgestoßen vor uns her alle Wölfer der Amoriter, die im Lande wohneten. Darum wollen wir auch dem Herrn dienen, denn er ist unser Gott.

19 Josua fprach zum Bolf: Ihr könnt bem Gerrn nicht bienen, benn er ift ein heiliger Gott, ein eifriger Gott, ber eurer Uebertretung und Sunde nicht schonen wirb.
20 Benn ihr aber ben herrn verlaffet und einem fremben Gott bienet, so wird er fich

Dt.7.20. que ante vos crabrones et ejeci eos 12,2ss.; de locis suis, duos reges Amorrhaeo-44,64. rum, non in gladio nec in arcu tuo.

Jude. *Dedique vobis terram, in qua non 13 Gn.48,22; laborastis, et urbes, quas non aedificastis, ut habitaretis in eis, vineas et oliveta, quae non plantastis. Coh.12,18 ergo timete Dominum et servite ei 14,10. 18m.7,3.perfecto corde atque verissimo, et .... auferte deos, quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia et in Es.23,3. Aegypto, ac servite Domino. *Sin 15 Ast. autem malum vobis videtur, ut Do-82.82. mino serviatis, optio vobis datur: Mt. 6,24. eligite hodie quod placet, cui servire 18,21. potissimum debeatis, utrum diis, quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia, an diis Amorrhaeorum, in quorum terra habitatis; ego autem et Ga.18,19. domus mea serviemus Domino.

Responditque populus et ait: Ab-16

(22,29. sit a nobis, ut relinquamus Dominum
et serviamus diis alienis! Dominus 17

Ex. 13,14. Deus noster ipse eduxit nos et patres
ex. 13,14. Deus nostros de terra Aegypti, de domo
v.70. servitutis, fecitque videntibus nobis

Dt. 6,29. signa ingentia, et custodivit nos in
omni via, per quam ambulavimus, et

Dt. 19,16. in cunctis populis, per quos transivimus. Et ejecit universas gen-18

v.8. tes, Amorrhaeum habitatorem terrae,
quam nos intravimus; serviemus igitur Domino, quia ipse est Deus
noster!

Dixitque Josue ad populum: Non 19
Dt.5,29. poteritis servire Domino; Deus enim
Lv.19,2; sanctus et fortis aemulator est, nec
23,21. ignoscet sceleribus vestris atque peccatis. *Si dimiseritis Dominum et 20
23,15a.. servieritis diis alienis, convertet se

^{14. 15.} U.L. jenfeit bem Baffer.

^{13.} dW: welches bu nicht bearb. vE: um bas bu bich n. bemuhet hatteft. dW: Beinberge ... genießet ihr. vE: von B. ... effet ihr.

^{14.} B: in Bollfommenheit u. in Bahrheit. dW: mit Aufrichtigf. u. Treue. vE: vollf. u. treu. B.A: thut (hin)weg. dW.vE: entfernet.

^{15.} wem tor ... ben Sottern, benen. B.vE: 3ft es aber übel (bofe) in euren Augen ... zu bienen. A: Benn es aber euch übel buntet. B: es fei ben G. dW.vE: entweber (bie Götter).

^{16.} B.dW: ju verl. B: bag wir ... b. follten. dW.

vE: (um) gu bienen.

^{17.} B: ber ift es, ber. dW.vE: ift unfer G., er (ifts), ber uns. B.vE: S. (Lanbe) ber Ruechte. dW.A: ber Anechtschaft. B.dW.vE: heraufgef. dW.vE: biefe (jene) gr. 3. vE: bewahret. B.vE: burch beren Mitte. B: hindurchgegangen. vE.A: (ge)gogen.

^{18.} B. u. die Am. ... auch wir. vE.A: vertrieben. dW: vertrieb.

^{19.} eure Ueb. ... vergeben. dW.vE: eifernber. dW: Bergehungen u. Berfunb. vE: bulben eure Uustreue n. e. Sunben. — 20, ihr b. D. ... fr. Gottern.

κακώσει ὑμᾶς καὶ έξαναλώσει ὑμᾶς, ἀνθ' ὧν εὐ ἐποίησεν ὑμῖν. 21 Καὶ είπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν' Οὐχί, ἀλλὰ τῷ κυρίφ λατρεύσωμεν. 22 Καὶ είπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν Μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς έξελέξασθε κυρίφ λατρεύειν αὐτῷ. Καὶ είπαν Μάρτυρες. 23 Καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ. 24 Καὶ είπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν Κυρίφ τῷ θεῷ ἡμῶν λατρεύσωμεν καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσώμεθα.

25 Καὶ διέθετο Ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν Συγὲμ 'ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ'. 28 Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς τὰ ἡήματα ταῦτα εἰς βιβλίον νόμων τοῦ θεοῦ, καὶ ἔλαβε λίθον μέγαν καὶ ἔστησεν αὐτὸν Ἰησοῦς ὑπὸ την τερέβινθον ἀπέναντι κυρίου. 27 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν Ἰδοὺ ὁ λίθος οὐτος ἔσται ὑμῖν εἰς μαρτύριον, ὅτι αὐτὸς ἀκήκοε πάντα τὰ λεγθέντα ὑπὸ κυρίου, ὅσα ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς 'σήμερον', καὶ ἔσται οὖτος ὑμῖν εἰς μαρτύριον 'ἐπ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν', ἡνίκα ᾶν ψεύσησθε κυρίφ τῷ θεῷ ὑμῶν. 28 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαόν, ἔκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

29 Καὶ ἐγένετο μετ ἐκεῖτα, καὶ ἀπέθανεν Ἰησοῦς νίὸς Νανὴ δοῦλος κυρίου, ἐκατὸν δέκα ἐτῶν. ³⁰ Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν Θαμναθσάραχ ἐν τῷ ὅρει τῷ Ἐφραὶμ ἀπὸ βορὸς τοῦ ὅρους τοῦ Γαλαάδ. Ἐκεῖ ἔθηκαν μετ αὐτοῦ εἰς τὸ μτῆμα, εἰς ὁ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ, τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἰς περιέτεμε τοὺς νίοὺς Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, καθὰ συνέταξε κύριος καὶ ἐκεῖ εἰσὶν ἔως τῆς σήμερον ἡμέρας. ³¹ Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραὴλ τῷ κυρίφ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰροῦν, 'ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν γρόνον μετὰ

וְּכְלֵּה אֶתְּכֶּׁם אַתְּדֵּר אֲשָׁר־הַיִּמִיב לְכֵּם:
12 וַיִּאָמֶר חָעֶם אֶל־יִהוֹשֻׁעַ לֹא פִּי אֶתּד
23 יְהוֹה נְעַבְּד: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָּנְּם בְּעִרְם אָתִּיֹ בְּנָבְר אוֹתוֹ וַיִּאמְרִי הַנֵּם לְכֵם אֶל־יְהִנָּם בְּעִרִם אָתִּם בְּעַרְה לְעַבְּד אוֹתוֹ וַיִּאמְרִי הַנֵּם בּנֵע בְּעִרִם: וְעַהְּח הָסִירוּ אֶת־אֶלְה וַיִּאמְרִי הַנֵּבֶר צֹּמְתְי הַנָּבֶר צֹּמְרְי הָעֵם בְּעִרְה הָעָם הְּעָבְר אוֹתְוֹ וַיִּאמְרִי הָנֵם בְּעִבְּר אִנְה אֶלְהִינוּ הָעָם בְּעַבְר אִנְיהוֹ הַעָּב אָל־יִהוֹה אֶלְהִינוּ נְעָבִר הָעֵם אָל־יִהוֹה אֶלְהִינוּ נְעֲבֵר בִּעְבֹּר הִבְּה הַבְּבֹר הִבְּבְר הִבְּבְר הִבְּבר הִבְּבְר הִבְּבר הִבְּבר הִבְּבר הִבְּבר הִיִּבְים אָלִיינוּ נִעְבִּר הְבִּבר הִבְּבר הִיִּיהוֹ שִׁעַ אָּרִינוֹי נִשְּׁבִי הִיִּיהוֹ שִׁעְ אָר הִבְּבר הִבְּבר הִיְּבר הְבִּבר הִיִּבר הְבִּבר הִיבְּבר הִיבר הְבִּבר הִבְּבר הִבְּבר הִיבְּבר הִיבר הְבִּבר הִיבר הְבִּבר הִיבר הְבִּבר הִיבְּבר הִיבְּבר הִיבר הְבִּבר הִיבר הְבִּבר הִּבר הְבִּבר הִיבּר הִיבר הְבִּבר הִבּבר הְבִּבר הִיבר הְיבר הְבִּבר הִיבר הִבְּבר הִיבר הְבִּבר הִיבר הִיבר הְיבר הִיבר הִיבר הִיבר הְיבר הִיבר הִיבּיל הִיבּיר הִיבר הְבִּבר הִיבר הְיבר הִבּיב הְיבּים הִיבּים הִיבּי הִיבּים הְּבִּים הְיבּים הִיבּים הְיִּבְּים הְיבּים הְּיִבְּים הְיִים הְיבּים הְיבּים הְיבּים הְּיבּים הְיבּים הְיבּים הְיבִּים הְיבּים הְיבּים הְיבּים הְיבּים הְיבּים הְיבּים הְּבִּים הְיבּים הְיבִים הְּבְּים הְּבִּים הְּיבְיים הְיבְּים הְּבִּים הְּבִּים הְיבּים הְּבְּיב הְיבְּיב הְיבּים הְיבְיב הְיבְּיב הְיבְּיב הְיבְּיב הְיבְּיב הְיבְּיב הְיבְּים הְּבְּיב הְיבְּיב הְיבְיב הְיבְיב הְיבְּיב הְיבְיבְּיב הְיבּיב הְיבּים הְיבְייב הְיבְּיב הְיבְּיב הְיבְּיב הְיבּיב הְיבְּיב הְיבְיים הְיבּיי הְיבּים הְיבּים הְיבּיי הְיבּים הְיבְיים הְּיבּים הְּיבְיים הְיבְּים הְיבְיים הְיבְיים הְּים הְּיבְים הְיבְּים הְיבְּים הְיבְּים הְּיבְים הְיבְּים הְיבְּים הְיבְּים הְיבְּים הְּ

יהוֹשָׁלֵ אָת־הָעָם אִישׁ לְנָחַלְּתִוֹ פּּינִם בּהָרָה פְּרְּהִלְּחַ שְׁמִלְּה בָּאַרָּה בְּכָם בִּינִם הַאָּלָּה בָּפָם בִּינִם הְּאָלָה בָּאַרִים הְאַלָּה בָּכָם בְּאַמְרַ בְּאַלָּה בְּאָלָה בְּיִלְּה בְּיִבְיִם בְּיִלְּה בְּיִלְּה בְּיִבְיִם בְּיִלְּה בְּיִבְיִם בְּיִלְּה בְּיִבְּים בְּיִלְּה בְּיִבְיִם בְּיִלְּה בְּיִבְיִם בְּיִלְּה בְּיִבְיִם בְּיִבְּים בְּיִלְּה בְּיִבְּים בְּיִלְּה בְּיִבְיִם בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִיים בְּבִים בְּבִים בְּבִּיִים בְּבִים בְּבִייִם בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִּיִם בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִיּים בְּבִּיִם בְּבִּים בְּבִּיִם בְּבִּיִם בְּבִּיוּם בְּבִיוּם בְּבִיּים בְּיִים בְּבִּיִים בְּיִים בְּבִּיוֹם בְּבִּיוֹם בְּיִים בְּיוֹם בְּבִּיוּם בְּבִיוּם בְּבִּיוֹם בְּיוֹם בְּיוֹם בְּבִּיוּם בְּבִים בְּיוֹם בְּבִּיוּם בְּבִים בְּבּיוּם בּיוֹם בְּיוֹם בּיוֹם בְּיוּבְים בּיוּבְים בּיוּבְים בּיוּבְים בּיוּבְים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבְים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בְּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבְים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיבּים בּיוּבּים בּיוּבּים בּיבּים בּיוּב

יִמִים אַחֲרֵי יְהוּשְׁעַ וַאֲשֶׁר וְיְמָה יִמִּלְאֵל אֶת־יִהוּהְ כְּל יְמֵי יְהוּשֻׁעַ יִמְּלְאֵל אֶת־יִהוֹה כְּל יְמֵי יְהוּשֻׁעַ נְחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־סֶרֵח אֲשֶׁר בְּהַר־ לְחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־סֶרֵח אֲשֶׁר בְּהַר־ לְחָשֶׁעַ בִּוֹלְנִוֹ צָבָד יְהוֹתֵא יַנִיּעְבָּרֹּל לְחָשֶׁעַ בִּוֹלְנִוֹ צָבָד יְהוֹתוֹ בּּוְרֵנִיל לְחָשֶׁעַ בִּוֹרְנִי הַוְּלָבִי יְהוֹשֶׁעַ לְחָשֶׁר שְׁנְתִּיְנִת - סֶרֵח אָשֶׁעֵר בְּהַרּי לְחָשֶׁעַ בִּוֹרְנִי הַוְּלָבִים הָאָשֶׁר הָאָנִים הַאָּבְיּים הַאָּבְיּרִים הַאָּבְיּים הַאָּבִיים הַאָּבְיּים הַאָּבְיִים הַיִּבְּיִּם הַיִּבְּיִּם הַיִּבְּיִּם הַיִּבְּיִּם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִּם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּים הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּים הַיִּבְּיִם הַבְּיִבְּים הַּבְּיִבְּים הַיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם הַיִּבְּים הַיִּבְּים הַיִּבְּיִּם הַיִּבְּים הַּבְּיִבְּים הָבִּים הְבָּבְים הַבְּיִבְּים הַבְּיבִּים הָבִּבְּים הַיִּבְּים הַיִּבְּים הַיִּבְּים הַּבְּבִּים הָּבְּיִבְּים הַבְּיִבְּים הַיִּבְּבְּים הַיִּבְּים הַּבְּיבְּים הְבִּבְּיִם הְבִּיבְּים הַּבְּבְּיִים הְבִּבְּים הְבִּבְּיִים הְבִּבְּים הְבִּבְּים הְבִּיבְּים הְבִּיבְּים הְבִּיבְּים הַּבְּבִּים הְבִּים הְבִּיבְּים הְבִּבְּיִים הְבִּבְּיִים הְבִּבְּיִים הְנִבְּיִים הְבִּבְּיִים הְבִּבְּיִים הְבִּיבְּים הְבִּבְּיִים הְבִּבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִּבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּים הְבִּבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּים הְבִּיְים הְבִּיבְּיִים הְבִּיבְּיִים הְיִיבְּיִים הְיִבְּבְּיִים הְבִּיבְּים הְבִּיבְּיים הְבִּיבְיים הְבִּיבְּים הְבִּיבְּיים בְּבְּבְּיבְּים הְבִּיבְים הְבִּבּים הְבִּיבְּים הְבּיבּיים הְבִּבְּבְּים בְּבְּבְּיבִּיים הְבִּבְּים הְבִּבְּים בְּבְּבְּיבְייִים הְבִּיבְּיים הְבִּיבְּיים הְבִּבְּיבְּיים הְבִּבְּבְּיִים בְּבְּבְיבּים הְבִּבְיים הְבִּיבְיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיים הְבִּיבְיים הְבִּבְּיים בְּבְּבְייִבְיים הְבִּיבְיים הְבִּייִבְּים הְבִּבְיים בְּבְיים הְבִּיבְיים הְבִּבְיבְיים הְבִּבְיים בְּבְ

χὲμ ΕΓΧ). 26. $Λ^1$ B^* Τησ. († $Λ^2$ FX). B: τέρμινθον (τερέβινθον ΛΕΓΧ). 27. $Λ^1$ B^* πάντα († $Λ^2$ FX). $Λ^2$ B^* (a. pr. $\dot{v}$ μῖν) ἐν (* $Λ^1$ EFX). ΛΧ: ἐνος ͺἀκήκ. B^* (p. λεχθ.) αὐτῷ (* ΛEFX)... $\ddot{o}$ τ. (ὅσα iid.). ΛB: ἐνος ἐστ. (ὅστ. ἔντ. FX) ἐν (* X). B: με ($\dot{v}$ μῶν ΛFX) 28. B: έπαστος (-ον ΛEFX). [31. 29. 30 $Λ^1$ B; 29. 30. 31 $Λ^2$ FX]. 30. ΛB: τῦ κλήρε (τῆς κλ. FX). ΛΕX: μνημεῖον ἐν ῷ έθ. B^* (p. συνέτ.) αὐτοῖε (* ΛΕX).

^{20.} B (in f.): ὑμᾶς (ὑμῖν ΑΕΓΧ). 21. B* τῷ († ΑΕΓΧ). AB (eti. 24): λατρεύσομεν (-ωμεν ΓΧ). 22. ΑΕΓΧ: ἐξελ. τὸν κύριον. A^1 B* K. εἶπαν Μαρτ. († A^2 FX). 24. A^1 B* τῷ ϑ . ἡμ. († A^2 FX). AB: ἀκεσόμε ϑ α (-ωμε ϑ α FX, cf. 21). 25. AB: Σηλω (Συ-

wenben und euch plagen und euch umbringen, nachbem er euch Butes gethan 21 bat. * Das Bolf aber fprach ju Jofua: Richt alfo, fondern wir wollen bem Gerrn 22 bienen. * Da fprach Josua jum Bolf: 3hr feib Beugen über euch, bag ihr ben Berrn euch ermählet habt, bag ihr ihm bienet. 23 Und fie fprachen: Ja. * Go thut nun von euch die fremden Botter, die unter euch find, und neiget euer Berg zu bem Berrn, bem 24 Bott Ifraels. * Und bas Bolf fprach ju Josua: Wir wollen bem Berrn, unferm Bott, dienen, und feiner Stimme geborchen. Alfo machte Jofua beffelben Tages einen Bund mit bem Bolt, und legte ihnen Be-26 fege und Rechte vor zu Sichem. * Und Jofua fchrieb bieß alles ins Gefetbuch Bottes, und nahm einen großen Stein und richtete ibn auf bafelbft unter einer Ciche, die bei bem Beiligthum bes Berrn 27 war, "und fprach jum gangen Bolt: Giebe, biefer Stein foll Beuge fein zwischen uns, benn er hat gehoret alle Rebe bes Berrn, bie er mit une gerebet hat, und foll ein Beuge über euch fein, daß ihr euren Gott 28 nicht berleugnet. * Alfo ließ Jofua bas

Und es begab fich nach biefen Geschich= ten, baf Jojua, ber Sohn Run, ber Rnecht bes Berrn, ftarb, ba er hunbert und gebn 30 3abre alt mar. "Und man begrub ibn in ber Grenze feines Erbtheile, ju Thimnath Serah, die auf bem Bebirge Ephraim liegt, von mitternachtwärts, am Berge Gaas. 31 * Und Ifrael bienete bem Berrn, fo lange Josua lebte und bie Aelteften, welche lange Beit lebten nach Jofua, Die alle Werfe bes

Bolf, einen jeglichen in fein Erbtheil.

et affliget vos atque subvertet, post-De. 28,63. quam vobis praestiterit bona. *Dixit-21 que populus ad Josue: Nequaquam ita, ut loqueris, erit, sed Domino serviemus. *Et Josue ad populum: 22 Testes, inquit, vos estis, quia ipsi elegeritis vobis Dominum, ut serviatis ei. Responderuntque: Testes! *Nunc 23 Jud. 10,16 ergo, ait, auferte deos alienos de Gn.35,2; medio vestri, et inclinate corda vestra ad Dominum Deum Israel. *Dixitque populus ad Josue: Domino 24 Deo nostro serviemus et obedientes erimus praeceptis eius.

Percussit ergo Josue in die illo 25 (Br. 100dus, os proposalisma *Scripsit 26 quoque omnia verba haec in volu-Ez.24,27. mine legis Domini, et tulit lapidem pergrandem posuitque eum subter Jud. 9,6. quercum, quae erat in Sanctuario 12,6.7. Domini, *et dixit ad omnem popu-27 22,27. lum: En, lapis iste erit vobis in Gn. 31,48. testimonium, quod audierit omnia verba Domini, quae locutus est vobis, ne forte postea negare velitis et Jud. 2,6. mentiri Domino Deo vestro. *Dimisit- 28 21,43. que populum, singulos in possessionem suam.

Et post haec mortuus est Josue 29 22,4.2. filius Nun servus Domini, centum 3,31. 1,7.1.(ce) et decem annorum, *sepelierunt-30 50,28. que eum in finibus possessionis 19,50. suae in Thamnathsare, quae est sita in monte Ephraim, a septentrionali Jud. 2.7. parte montis Gaas. *Servivitque Is- 31 rael Domino cunctis diebus Josue et Seniorum, qui longo vixerunt tempore post Josue, et qui noverunt

20. B: fich umfebren n. ench Uebels thun n. ench vergehren. dW: wenbet er f. v. euch n. thut ... vertile get. vE: wirb ... Bofes ... aufreiben.

21. B: Mit nichten. dW.vE: Rein. 22. ihm ju dienen. dW.vE: 3hr (felbft) ... gegen end (felbft). B.vE: Bir find Bengen. dW.A: Bengen (find wir).

23. unn hinweg. dW.vE: entfernet. dW: in eur. Mitte.

24. dW.vE: auf f. St. hören.

25. dW.vE.A: fchlog ... (ben) B. B: ftellete ihm 31. noch langer. B.vE.A: alle (bic) Tage S bas jur Ginfegung n. Recht. dW.vE: ft. ihm (l. ihm B: die Tage verlangerten! B: Bert. vE: Thaten.

27. S: audieritis.

vor) Befet n. R. 26. B.dW.A: ber G. vE: Terebinthe. dW.vE: (am) \$. ... ftanb. (A: im ...?)

27. aber end. B: unter uns. dW.vE: gegen. B.A. jum Beugniß. B: Reben. dW.vE: Borte. B: bag ihr n. etwa ... möget. A. barnach leugnen wollet? 28. entl. vE: Erbeigenth. dW.A: Befigung. 29. biefer Gefcichte. dW.vE: gefchah n. b. Dins

gen (Borfallen), ba ft.

30. B.dW.vE.A: fie begruben.

31. noch langer. B.vE.A: alle (bic) Tage Jof.

XXIV.

Josuae res ultimae.

'Ιησοῦ και' όσοι είδοσαν πάντα τὰ έργα κυρίου όσα ἐποίησε τῷ 'Ισραήλ.

82 Καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ ἀτήγαγον οἱ νἱοὶ Ἰσραὴλ ἔξ Αἰγύπτου, καὶ κατώρυξαν αὐτὰ ἐν Σικίμοις ἐν τἢ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οῦ ἐκτήσατο Ἰακώβ παρὰ τῶν ᾿Αμορραίων τῶν κατοικούντων ἐν Σικίμοις ἐκατὸν ἀμνάδων, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἰωσὴφ ἐν μερίδι.

33 Καὶ 'ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ 'Ελεάζαρ ὁ νίὸς 'Λαρῶν 'ὁ ἀργιερεὺς' ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν Γαβαὰθ Φενεὲς τοῦ νίοῦ αὐτοῦ, ἢν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὅρει τῷ 'Εφραῖμ. 'Έν ἐκείνη τῷ ἡμέρα λαβόντες οἱ νίοὶ 'Ισραήλ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ περιεφέροσαν ἐν ἑαυτοῦς, καὶ Φενεὲς ἱεράτευσεν ἀντὶ Έλεάζαρ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔως ἀπέθανε, καὶ κατωρύγη ἐν Γαβαὰθ τῷ ἐαυτοῦ. Οἱ δὲ νίοὶ 'Ισραήλ ἀπήλθοσαν ἔκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλεν. Καὶ ἐσέβοντο οἱ νίοὶ '

εἰς τὴν ἐαυτῶν πόλεν. Καὶ ἐσέβοντο οἱ νίοὶ

32.Β* αὐτὰ († ΑΕΧ). ΑΒ: ἀμν. έκατ. (έκατ. ἀμν.
FX) ... * τῷ († FX). 33. Β* (pr.) ὁ († ΑΓΧ). ΔΕΧ: ἰερεὺς. Β: Γαβαὰρ (-ἀθ ΑΕΓΧ). ΑΕΧ: κιβ. τῆς

"θήκης τῷ θεῷ περιέφερον. Α: κατωρύχθη. ΑΧ:

אָת כָּל־מִצַשַּׁה יְהוִיה אֲשָׁר בְּשֶׂה לְיִשִּׂרָאֵל:

ַנִיָּרָנִי לִבְנִי־יִּיִּסֵׁף לְנַחֲלֵה: בְּנִי-חֲמְיֹר אֲבִי-שָׁכֶּם בְּמֵאֵה לְּשִׁימֵה בְּנִי-חֲמְיֹר אֲבִי-שָׁכֶּם בְּמֵאֵה לְשִׁימֵה בְנִי-יִשְּׂרָאֵל י מִמִּצְרִים לְבְרָוּ בִשְׁכֶם בְנִי-יִשְּׂרָאֵל י מִמִּצְרִים לְבְרֵוּ בִשְׁכֶם בְּנִי-יִשְּׂרָאֵל י מִמִּצְרִים לְבָּנִה יְשְׁכֶּם בְּמֵאֵה

אַנוּ בְּגִּבְעַהָּ פְּינְתְּס בְּנוּ אֲשֵׁר נִתּּרְלְּוּ אַנוּ בְּגִּבְעַה פָּוֹ־אְהַרִּוּ מֵּת וַיִּקְבְּרָיּ בּהר אַפרים:

Ίσραὴλ τὴν ᾿Αστάρτην καὶ ᾿Ασταρῶθ καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλφ αὐτῶν. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας Ἐγλῶν βασιλέως Μωαβιτῶν, καὶ κατεκυρίευσεν αὐτῶν ἔτη δέκα ὀκτῶ.'

τόπον έαυτων. ΑΕΧ: κ. τὴν Ἀσταρωθ. ΑΒ: τῷ βασιλεῖ Μωὰβ (βασιλέως Μωαβιτῶν Χ). Β: έκυρ. (κατεκυρ. ΑΕΧ). Subscr. Α: Ἰησες υίὸς Ναυή.

Josephs Gebeine. Eleafars Tob.

XXIV.

herrn wußten, die er an Ifrael gethan hatte.

- Die Gebeine Josephs, welche bie Rinber Ifrael hatten aus Egypten gebracht, begruben sie zu Sichem in bem Stud Felbes, bas Jakob kaufte von ben Kinbern hemors, bes Baters Sichems, um hundert Groschen, und ward der Kinder Joseph Erbtbeil.
- 33 Cleafar, der Sohn Aarons, ftarb auch, und fie begruben ihn zu Gibea feines Sohns Binehas, die ihm gegeben war auf dem Gebirge Ephraim.

omnia opera Domini quae fecerat in Israel.

Ex. 13.19. Ossa quoque Joseph, quae tule- 32
Gn. 30.28. Trant filii Israel de Aegypto, sepelierunt in Sichem in parte agri, quem
Gn. 23,19. emerat Jacob a filiis Hemor patris
Sichem centum novellis ovibus, et
fuit in possessionem filiorum Joseph.

Eleazar quoque filius Aaron mor-33 tuus est, et sepelierunt eum in Gabaath Phinees filii ejus, quae data est ei in monte Ephraim.

31. dW.vE: fannten. B: bas er.
32. Und d. Geb. ... hund. Refita, n. wurden.
vE: Felbftude. B: Stud Gelbes. (A: junge Schafe.)
B: benn fie waren ben ... jum E. worben. vE: n. f.

wurden ... Erbeigenth. dW: bie ... erhielten es g. Besfitung. A: es war eine B. ber ...
33. Und C. ... auf einem Bagel ... ber ... B: bem

&. dW: in G. [ber Stabt].

KPITAI. שופטים

I. Καὶ εγένετο μετά την τελευτήν Ίησοῦ, και έπηρώτων οι υίοι Ίσραήλ έν κυρίφ, λέγοντες. Τίς αναβήσεται ήμιν πρός τον Χαναναΐον αφηγούμενος, του πολεμήσαι έν αὐτῷ; 2 Καὶ είπε κύριος Ἰούδα ἀναβήσεται, ίδου δέδωκα την γην έν τη γειρί αυτού. 3 Καὶ είπεν Ἰούδας πρός Συμεών άδελφόν αὐτοῦ ' Ανάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρο μου, καὶ παραταξώμεθα πρός τὸν Χαναναῖον, καὶ πορεύσομαι κάγὰ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρφ σου. Καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ Συμεών. 4 Καὶ ανέβη Ἰούδα. Καὶ έδωκε κύριος τὸν Χαναναΐον και τὸν Φερεζαῖον ἐν τῆ γειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν Βέζεκ δέκα γιλιάδας άνδοων. 5 Καὶ εύρον τον Αδωνιβέζεκ έν Βέζεκ, καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξαν τον Χαναναΐον καὶ τον Φερεζαΐον. 6 Καὶ έφυγεν 'Αδωνιβέζεκ, και κατεδίωξαν όπίσω αύτοῦ, καὶ ελάβοσαν αὐτόν, καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν γειρῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 7 Καὶ είπεν 'Αδωνιβέζεκ' Έβδομήκοντα βασιλείς τὰ άκρα τῶν γειρῶν αὐτῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου. καθώς οὖν ἐποίησα, οὖτως ἀνταπέδωκέ μοι ὁ θεός. Καὶ ηγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, ત્રવો વેજાઇઈવાશ્વર દેમાં.

8 Καὶ ἐπολέμησαν οἱ νίοὶ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αύτην εν στόματι φομφαίας, και την πόλιν ενεπρησαν εν πυρί. 9 Και μετά ταυτα κατέβησαν οι νίοι Ιούδα πολεμήσαι πρός τον Χαναναίον τον κατοικούντα την ορεινήν καί

יהודה פָדָר אותה וַיַּפּרה כפי יַהוּדָה לָהַלְּחֵם בַּכְּנַצַנֵי יוֹשֶׁב הַהַּר

κατέλαβον (εύρον ΑΕΓΧ). ΑΒ+ (a. B.) τῆ (* FX). Β: παρετάξαντο προς αὐτον (έπολ. έν αὐτῷ ΑΕΓΧ) . ἔκοψαν (ἐπάτ. Α²Χ; Δ¹Χ: -ξεν) ... * (alt.) τον. 6. AB: κατέδραμον (κατεδίωξαν FX). AX: ελαβον. AB (eti. 7) † (a. τ. πόδ.) τὰ ἄκρα (* FX). 7. AB: ἄγεσιν (ηγ. FX). 8. AB: ἐπολέμεν (-ησαν FX). Β* οἰ AFX: ἐπὰταξεν) ... † (a. δέκα) είς (* ΑΕΓΧ). 5 Β: († ΑΓΧ). 'A' Β: τὴν 'Ι. (ἐν 'Ι. Α' ΕΓΧ). 9. ΑΧ: τε πολ.

וְיָהִי אָחֲרֵי מִוֹת יְהוֹשְׁלֵּ וְיִשְׁאֵלוֹי I. בני ישראל ביהוה לאמר מיייעל 2 בְּוֹ: וַיָּאֹמֶר יִהוֹה יָהוּדָה וַצַּלֵה הַבָּה 3 נַתַּתִּי אֶת־הָאֵרֶץ בִּיַדְוֹ גֹוַיְאֹמֵר יִהוּדָה אתו שמעון: ַ וַיַּעַל יִהוּדָה וַיִּתֵּן יִהוַה אָת־הַכְּנַעְנֵי 4 וָהַפּּרָצֵי בִּידָם וַיִּכִּוּם בַּבַּוֹק עַשֵּׂרָת ח אַלַפִּים אַישׁ: ֹוַיִּמְצָאוּ אַת־אָדְנֵי בָזֶק בְּבַוֹק וַיִּלַחֲמָוּ בִּוֹ וַיַּכֹּוּ אָת־הכִּנעֵנִי 6 וַאַת־הַפּּרָזַי: וַיִּנַסׁ אַלְנִי בָּזֶק וַיִּרְדְּפְּוּ אתו ווקצבו את-7 בַּהֹנוֹת יַדֵיו וְרַגְלֵיו: וַיִּאמֵר אֲדְנִי־ בַזֵק שָׁבָעִים: מַלַלִים בַּהֹנוֹתֹ יִדיהֹם תַחַת שָׁלְחָנִי כֵּאֲשֵׁר עָשִׁיתִי כֵּן שָׁלַם־ אַלהַים וַיִּבִיאַהוּ יִרְוּשָׁלֻם וַיָּבָּת

^{1.} B: διὰ τᾶ κυρίε ... τος Χ. (ἐν κυρ. ... τὸν Χ. ΑΕΓΧ) ... πρὸς αὐτὸς (ἐν αὐτῷ ΑΓΧ; ΕΧ: ἐν αὐτοῖς). 2. ΑΒ* τῆ († Χ). 3. Β: τῷ Σ. ἀδελφῷ (ο. ΑΕΓΧ) ... τὸς Χαναναίες (τὸν Χ. Χ; ΑΕΓΧ: ἐν τῷ Χαναναίφ). ΑΕΧ: καίγε εγώ. 4. Β: παρεδωκε ... εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν (c. ΛΕΓΧ)....(eti. 5) Εκοψαν (επάταξαν ΕΧ;

Das Buch der Michter.

L. Rach bem Tobe Josua fragten bie Rinber Mirgel ben Berrn, und fprachen: Wer foll unter uns ben Rrieg führen wiber bie 2 Cananiter? *Der Berr fprach: Juba foll ibn fubren. Siebe, ich habe bas Land in 3 feine Sand gegeben. "Da fprach Juba gu feinem Bruber Simeon: Biebe mit mir binauf in meinem Loos, und lag uns wiber bie Cananiter streiten, fo will ich wieber mit bir gieben in beinem Loos. Alfo 430g Simeon mit ihm. *Da nun Juda hinauf jog, gab ihm ber Gerr bie Cananiter und Pherefiter in ihre Banbe, und ichlugen ju Befet gehn taufend Dann. 5 "Und fanden ben Aboni Befet zu Befet, und ftritten wiber ibn, und ichlugen bie 6 Cananiter und Pherefiter. * Aber Aboni Befet flobe, und fie jagten ihm nach, und ba fie ihn ergriffen, verhieben fie ihm bie Daumen an feinen Ganben und Fugen. 7 *Da fprach Aboni Befet: Siebengig Ronige mit verbauenen Daumen ihrer Ganbe und Fuge lafen auf unter meinem Tifch; wie ich nun gethan habe, fo hat mir Gott wieber vergolten. Und man brachte ibn gen Jerufalem, bafelbft ftarb er.

8 Aber bie Kinder Juda ftritten wider Berusalem, und gewannen fie, und schlugen fie mit der Schärfe bes Schwerts, und Painbeten die Stadt an. Darnach zogen die Kinder Juda herab zu streiten wider die Cananiter, die auf dem Gebirge und gegen Mittag und in den Grunden woh-

Nm.27,21 Post mortem Josue consuluerunt I.
filii Israel Dominum, dicentes: Quis
20,16. ascendet ante nos contra Chananaeum, et erit dux belli? Dixitque 2

Dt.23,7. Dominus: Judas ascendet; ecce, tradidi terram in manus ejus. *Et ait 3

Judas Simeoni fratri suo: Ascende Josi 18, 160 mecum in sortem meam et pugna contra Chananaeum, ut et ego per-Jos. gam tecum in sortem tuam. Et

abiit cum eo Simeon. *Ascenditque 4

Joe. Judas et tradidit Dominus Chana17,186. naeum ac Pherezaeum in manus

cem millia virorum. Inveneruntque 5
Adonibesec in Bezec, et pugnaverunt
contra eum ac percusserunt Chananaeum et Pherezaeum. Fugit autem Adonibesec; quem persecuti
comprehenderunt, caesis summitatibus manuum ejus ac pedum. Dixitque Adonibesec: Septuaginta reges
amputatis manuum ac pedum summitatibus colligebant sub mensa mea

Mt. 15,77p. mitatibus colligebant sub mensa mea 9,56. ciborum reliquias; sicut feci, ita Ex. 21,34. reddidit mihi Deus. Adduxeruntque eum in Jerusalem et ibi mytuus est.

v.21. Oppugnantes ergo filii Juda Jerusalem ceperunt eam, et percusserunt
in ore gladii, tradentes cunctam incendio civitatem. *Et postea dejoe. 9,11. scendentes pugnaverunt contra Cha10,400.
11,810.
nanaeum, qui habitabat in montanis
et ad meridiem et in campestribus.

^{9.8*(}ult.) et.

^{1.} guerft hinaufziehen ben Ar. gu f. B.dW.vE: (Unb) es geichah. dW.vE: 3. ausziehen. B.dW.vE: wiber (gegen) ... fie ju ftreiten.

^{2.} f. binaufs.

^{3.} B.dW.A: in mein &. vE: Grbtheil.

^{4.} gab b. ... fclugen ihrer.

^{5.} B: trafen ... an.

^{6.} B: hinter ihm her. dW.vB.A: n. ergr. ihn. B.dW.vE.A: hieben (ihm) ... ab. A: bie Spigen?
7. vE: fammelten was ... lag. A: lafen ben Abfall ber Spelfen ...!

^{8.} dW.vE: nahmen fie (es) ein. dW.vE.A: fted's ten ... in Branb.

^{9.} dW: ber Nieberung. A: ben Gbenen. vE: bas Geb. u. b. Subgegenb u. b. Nieb. bewohnten.

τὸν νότον καὶ τὴν πεδινήν. 10 Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδα πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Χεβρών, 'καὶ ἐξῆλθε Χεβρών ἐξ ἐναντίας' (τὸ δὲ ὅνομα Χεβρών ἦν ἔμπροσθεν Καριαθαρόκ), καὶ ἐπάταξαν τὸν Σεσσὶ καὶ ᾿Αχιμὰν καὶ Θολμί, 'γεννήματα τοῦ ᾿Ενάκ'. 11 Καὶ ἐπορεύθησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Δαβίρ (τὸ δὲ ὅνομα τῆς Δαβίρ ἦν

έμπροσθεν πόλις γραμμάτων).

12 Καὶ είπε Χάλεβ. Ος αν πατάξη την πόλιν τῶν γραμμάτων καὶ προκαταλάβηται αὐτήν, δώσω αὐτῷ τὴν Αχσὰ θυγατέρα μου είς γυναϊκα. 13 Καὶ προκατελάβετο αὐτήν Γοθονιηλ υίος Κενέζ άδελφος Χάλεβ ο νεώτερος, καὶ έδωκεν αύτῷ Χάλεβ τὴν Άχσὰ θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναϊκα. 14 Καὶ ἐγένετο έν τῆ εἰςόδφ αὐτῆς, καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν Γοθονιήλ τοῦ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀγρόν καὶ ἐγόγγυζεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου καὶ "έκραζεν άπὸ τοῦ ὑποζυγίου. Καὶ είπεν αὐτῆ Χάλεβ. Τί ἔστι σοι; 15 Καὶ είπεν αὐτῷ 'Αχσά'. Δός μοι εὐλογίαν, ὅτι είς γῆν νότου εκδεδοσαί με, καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ύδατος. Καὶ έδωκεν αὐτῆ Χάλεβ 'κατά την καρδίαν αὐτῆς' λύτρωσιν μετεώρων καλ λύτρωσιν ταπεινών.

16 Καὶ οἱ νίοὶ "Ιοθὸρ' τοῦ Κιναίου τοῦ πενθεροῦ Μωϋσῆ ἀνέβησαν ἐκ τῆς πόλεως τῶν φοινίκων μετὰ τῶν νίῶν Ἰούδα εἰς τὴν ἔρημον Ἰούδα τὴν οὐσαν ἐν τῷ νότᾳ, ἐπὶ καταβάσεως ᾿Αράδ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ

κατώκησαν μετά τοῦ λαοῦ.

17 Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδα μετὰ Συμεών τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα Σεφέθ, καὶ ἔξωλόθρευσαν αὐτήν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὅνομα τῆς πόλεως ἔξολόθρευσις. 18 Καὶ *οὐκ ἐκληρονόμησεν Ἰούδα τὴν Γάζαν οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, οὐδὲ τὴν ᾿Ακαρών οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἦκαρών οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς. *καὶ τὴν Ἦκαρον οὐδὲ τὰ περισπόρια αὐτῆς. 19 Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰούδα καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὅρος, ὅτι οὐκ ἡδυνάσθησαν ἔξολοθρεῦσαι τοὺς

לִרִיִּבִּסִפִּר: אָלָ־וִּהְשָׁבֵּי דְּבָּיִר וְשָׁם־דְּבִּיר לְפָּנִים זּוֹ לְאָתִ-אַֹּטִימָּן וֹאָתִ-מַּלְמֵּי: זַיְּלָּבְ מִשְּׁם לְפָּנִים לִרְיַּע אַרְבָּע זַיִּבְּנִי אָת-שִׁשְׁי בּבְּנְצְנִי בִּיִּהְשֵּׁב בְּטִבְרְוּן וְשִׁם-חָבְּרְוּן י וְהַנָּצִיב וְהַשְּׁפֵּלְה: זַיִּלְּבְ יְהוּנְּיִה אָלִר

אָת-הַפֿמ: יִשוּלִה אָשָׁר בְּנָגָב שָׁרֵד וַיִּלֶּלְּ וַיִּיְשָׁר הַתְּּלְרִים אָת-בְּנַּי יְהוּלָּה מִדְבַּר וּבְנַי פֿיני חוֹנֵן משָׁה פְלֵּנּ מִפְּיר

וּיִּרָשׁ אֶת-הָהֶר פִּי לְא לְהוֹרִישׁ אֶת-זְיָרָשׁ אֶת-הָבְּלְּהוּ וְיָתָר יְהַנְּה וְאֶת-בְּבִּוּלְה אוֹתְהּ וַיִּלְרָא אֶת-שֵׁם-הָעִיר חְרְבִּהּ זוֹיִלְפָּׁד יְתוּדְהׁ אֶת-שַׁזְה וְאֶת-בְּבוּלְהּ זוֹיִלְפָּׁד יְתוּדְהׁ אֶת-שַׁזְה וְאֶת-בְּבוּלְהּ זוֹיִלְפָּׁד יְתוּדְהׁ אֶת-שָׁזְה וְאֶת-בְּבוּלְהּ זוֹיִלֶבְי יְתוּדְהׁ אֶת-שָׁזְה וְאָת-בְּבוּלְהּ זוֹיָלֶהְ יְהוּדְהׁ אֶת-שִׁזְלוּוֹ אָחִוֹיוֹ אָתֹרישׁ אֶת-בִּילִה בְּיִלְהוֹיִה אָתּייִם אָתוּייִם אָתוּיים אָתוּיים אָת-בִּילִה וְיִּהְנִיה בִּילְהוֹיִים אָת-בִּילִה וְיִהְיָּה בִּילְהוֹים אָתוּיים אָת-בִּילִה וְיִהוּדְה אָת-בִּילִה וְיִבְּיִה וְיִּהְנִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְּי וִיִּבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִה וְיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּיבְיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיבְּיִים בְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיבְּיבְיבְיבְיים בְּיִיבְיּיִים בְּייִים בְּיִבְּייִים בְּיבְּיבְיבְייִים בְּיבְּיִים בְּיבְיבְיבְייִים בְּיבְּיבְיבְיבְיּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיבְּיבְיבְיבְייִים בְּיבְּבְייִים בְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְייִים בְּיִים בְּיבְּיבְייִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּייִים בְּיִיב

> פתח באחנה 10. יע. עמץ בז"ק v. 15. p

¹⁰ss. Nomm. prr. variant. 10. Α* έν Χεβο.-Χεβο. Β: καὶ τὸ ὅν. ἡν τὸ πρότερον (c. ΛΕΓΧ). 11. Β: ἀνέβησαν (έπορεύθ. ΑΓΧ)... † (p. ἔμπρ.) Καριαθσέφερ (* ΑΕΓΧ). 12. Β (eti. in seqq.): Χοχὰ (ΛΕΧ: Ασχὰν, F: Αχσὰν). 13. Β: ἀδελφᾶ (-ὸς ΑΓ). ΑΓΧ* (alt.) Χάλ. 14. ΑΕΓΧ: ἐν τῷ εἰςπορ. αὐτήν. ΑΓΧ* Γοθον.... † (a. ἀγρ.) τὸν. Β* ἐπ. τἔ ὑποζ. († ΛΕΧ). ΑΒ rell. † (p. alt. ὑποζ.) εἰς γῆν νότε ἐκδέδοσαὶ με (* Γ). 15. Β† (p. Δ.) δὴ (* ΑΧ). 16. ΑΕΓΧ* (alt.) τἔ. Β: ναμβοῦ (πενθ. ΑΕΓΧ)... * τῆς († iid.).

ΑΕΓΧ: πρὸς τὸς νίὸς. Β: ἔρημον τὴν ἔσαν ἔν τῷ νότῷ Ἰ., ἡ ἐστιν ἐπὶ (c. ΑΓΧ) ... * κ. ἐπορ. († ΕΧ; ΑΓΧ: κ. ἐπορενύτη). Α: κατῷκησεν. 17. Β: ἔκουρε (ἐπάταξαν ΑΓΧ). ΑΕΓΧ† (a. ἐξωλ.) ἀναθεμάτισαν αὐτὴν καί. Β: ἐκάλεσε ... ἀνάθεμα ($-σαν ... ἰξολ. ΑΕΓΧ). 18. Α<math>^*$ ΕΓΧ * έκ. ΑΕΧ (sexies): καί (pro ἐδὲ)... (ter) τὸ ὅριον. Β * (ult.) καὶ (+ ΔΕΧ). 19. ΑΓΧ: ἐδὐνατο. ΑΕΓΧ (pro ἐξολ.) κληρονομήσα.

10 neten. *Und Juda jog bin wiber bie Conaniter, die ju Bebron mobneten (Bebron aber hieß vorzeiten Ririath Arba). und ichlugen ben Sefai und Abiman und 11 Thalmai. "Und jog von bannen wiber bie Einwohner ju Debir (Debir aber hieß vorzeiten Ririath Sepher).

Und Caleb fprach: Wer Ririath Sepher fclägt und gewinnet, bem will ich meine 13 Tochter Achia jum Weibe geben. *Da gewann fie Athniel, ber Gobn Renge, bes Calebe jungften Brubere. Und er gab ibm feine Tochter Achfa gum Beibe. 14 "Und es begab fich, ba fie einzog, warb ihr gerathen, daß fle forbern follte einen Ader von ihrem Bater, und fiel vom Gfel. Da fprach Caleb ju ihr: Bas ift bir? 15 - Sie fprach: Bib mir einen Segen, benn bu haft mir ein Mittagsland gegeben, gib mir auch ein mafferiges. Da gab er ihr ein mafferiges oben und unten.

Und die Rinber bes Reniters, Dofe Schwagers, jogen berauf aus ber Balmenftabt mit ben Rinbern Juba in bie Bufte Juda, die ba liegt gegen Mittag ber Stadt Arab, und gingen bin und wohneten unter bem Bolf.

Und Juda zog hin mit seinem Bruber Simeon, und ichlugen bie Cananiter gu Zephath, und verbanneten fie, und nann=

18 ten bie Stabt Barma. *Dagu gewann Juba Baga mit ihrer Bugebor, und Asflon mit ihrer Bugebor, und Efron mit ihrer

19 Jugehör. *Und ber Berr war mit Judg, baß er bas Bebirge einnahm, benn er fonnte die Einwohner im Grunde nicht einnehmen, barum, baß fie eiserne Wagen

*Pergensque Judas contra Chana-10 Jos. 15.18 naeum, qui habitabat in Hebron (cujus nomen fuit antiquitus Cariath-Jos. 15,16 arbe), percussit Sesai et Ahiman et Jos. 13,15 Tholmai, *atque inde profectus abiit 11 ad habitatores Dabir (cujus nomen vetus erat Cariathsepher, id est civitas litterarum). Jos. 15, 16

Dixitque Caleb: Qui percusserit 12 Cariathsepher et vastaverit eam, dabo ei Axam filiam meam uxorem. Jos. 15, 17 * Cumque cepisset eam Othoniel fi- 13 lius Cenez frater Caleb minor, dedit ei Axam filiam suam conjugem.

*Quam pergentem in itinere monuit 14 Joi. 15, 18 vir suus, ut peteret a patre suo agrum. Quae cum suspirasset sedens in asino, dixit ei Caleb: Ouid habes?

Jes, 15, 19 * At illa respondit: Da mihi bene- 15 dictionem: quia terram arentem dedisti mihi, da et irriguam aquis. Dedit ergo ei Caleb irriguum superius et irriguum inferius.

8,11.17. Nm.10,29 Filii autem Cinaei cognati Moysi 24,21; pt.34,3. ascenderunt de civitate palmarum Filii autem Cinaei cognati Moysi 16 cum filiis Juda in desertum sortis Jos. 12.14 ejus, quod est ad meridiem Arad. et habitaverunt cum eo.

Abiit autem Judas cum Simeone 17 fratre suo et percusserunt simul Chananaeum, qui habitabat in Sephaath, et interfecerunt eum. Vo-Jos. 12,14 catumque est nomen urbis Horma, Nm.21,3 id est anathema. *Cepitque Judas 18 Joe. 13,3. Gazam cum finibus suis et Ascalonem atque Accaron cum terminis suis. *Fuitque Dominus cum Juda, 19 Josi 1,21; et montana possedit, nec potuit de-4,3.12. lere habitatores vallis, quia falcatis

18. B: Grange. vE.A: fammt ihrem Gebiete. dW: u. ihr .

19. aber er t. dW.vE.A: in Befig nahm. B: bie auf bem &. vertrieb ... im Thal. dW.A: (Bew.) bes Th. vE: Thalbew. A: Sichelmagen!

^{10.} B: juvor. vE: vorher. dW: Stabt Arba's.

^{11-15.} Bie Jos. 15,15-19. 16. dW: Schwiegervatere? B: Denn er war hins gezogen u. mobnete.

^{17.} vE: gaben fie ber gottverschwornen Bertilgung bin. A: tobteten?

κατοικούντας την κοιλάδα, ότι 'Ρηχάβ διεστείλατο αὐτοῖς. ²⁰ Καὶ έδωκαν τῷ Χάλεβ την Χεβρών, καθὰ ἐλάλησε Μωϋσῆς, καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖ τοὺς τρεῖς υἰοὺς 'Ενάκ. ²¹ Καὶ τὸν 'Ιεβουσαἴον τὸν κατοικοῦντα ἐν 'Ιερουσαλημο τὰκ ἐξῆραν οἱ υἰοὶ Βενιαμίν, καὶ κατφκησεν ὁ 'Ιεβουσαῖος μετὰ τῶν υἰῶν Βενιαμίν ἐν

Ίερουσαλημ έως της ημέρας ταύτης.

22 Καὶ ανέβησαν οἱ υίοὶ Ἰωσηφ καίγε αυτοι είς Βηθήλ, και κύριος ήν μετ' αὐτῶν. 23 Καλ παρενέβαλον και κατεσκέψαντο οίκος * Ισραήλ κατά Βηθήλ (το δε ονομα της πόλεως ην έμπροσθεν Λουζά), 24 καὶ είδον οί φυλάσσοντες καὶ 'ίδοὺ' άνηρ έξεπορεύετο έχ τῆς πόλεως, 'χαὶ δλαβον αὐτὸν' χαὶ εἶπον αὐτῷ. Δείξον ήμω τῆς πόλεως την είςοδον, καὶ ποιήσομεν μετά σοῦ έλεος. 25 Καὶ έδειξεν αύτοις την είζοδον της πόλεως. Καί επάταξαν την πόλιν έν στόματι φομφαίας, τον δε ανδρα και την συγγένειαν αυτού έξαπέστειλαν. 26 Καλ απηλθεν ὁ ανήρ εἰς γην Χεττίν, καὶ φκοδόμησεν έκει πόλιν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτῆς Λουζά. (Τοῦτο ὅνομα αύτης δως της ημέρας ταύτης.)

27 Καὶ ουκ εκληρονόμησε Μανασσή την Βηθσάν, 'η έστι Σκυθών πόλις', οὐδὸ τὰς θυγατέρας αὐτῆς 'οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς', ουδε την Θανάχ ουδε τας θυγατέρας αυτής, ούδε τους κατοικούντας Δώρ ούδε τας θυγατέρας αύτης, οὐδε τον κατοικούντα Ίεβλαάμ 'ουδε τὰ περίοικα αὐτῆς' οὐδε τὰς θυγατέρας αύτης, ούδε τους κατοικούντας Μαγεδώ 'ούδε τα περίοικα αὐτῆς' καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς: καὶ ήρξατο ὁ Χαναναίος κατοικείν ἐν τῆ γῆ ταύτη. 28 Καὶ έγένετο ότε ένίσχυσεν Ίσραήλ, καὶ έθετο τὸν Χαναναίον είς φόρον, καὶ έξαί-²⁹ Kal 'Eqqatu ρων ούκ έξηρεν αύτόν. ούκ έξηρε τον Χαναναΐον τον κατοικούντα έν Γάζερ, και κατφκησεν ο Χαναναίος έν μέσφ αύτοῦ ἐν Γάζες καὶ έγένετο αὐτῷ εἰς φό-30 Και Ζαβουλών ούκ έξηρε τους κατοικούντας Κετρών ούδε τούς κατοικούντας Νααλώλ, καὶ κατφκησεν ὁ Χαναναίος έν μέσφ αύτοῦ καὶ έγένετο αύτῷ εἰς φόρον.

שִּנִי: אָתִּ-בַּלֵּי בֹּוֹיִמִּן בִּירִּיִּשְׁלֵּים מֹד עַיִּיִם לְאַ צִּיִּרִיִּשִּׁ בְּלֵי בֹּוֹיִמֵן וֹיִּמָּׁכ עַּיִּבוּטִי זְּיַשְׁבֵּלֵּל: וְאָתִּ-עַּיִּבוּטִי, יִמָּׁכ יִּוֹרִּיִּשְׁלֵּם מִמָּׁט זְּיִּוֹרָשׁ מִמָּׁם אָתִ-מְּלְמָּׁט בְּּלֵי בּוֹיִשְׁנִּיּ לְכָלֵכָ אֶתּ-חֵבְּיוִוֹ כַּאְׁמָּתׁ נְיִּשְׁבַּי צִּמְלֹל בִּיבֹרְוֹן כַּאְׁמָּתׁר וַבְּּבּר

בניתיאל ביתיוסף בּם־הם בית־אל בית שְּלָה בִית־יוֹסֶף בּּם־הָם בִּית־אַל בִית־יוֹסֵף בַּם־הָם בִּית־אַל בִיתּיוֹסֵף בַּם־הָם בַּית־יוֹסֵף בַּם־הָם בַּית־אַל בְשָׁם־הָעִיר בְּשָּׁנִים לְּהִּז:

בּּבְיתּ־אָל וְשַׁם־הָעִיר בְיַּפְּנִים לְהִּז:
בּיִּתְשׁׁרְּה לִנְ הַרְּאַנוּ נָאַ אֶת־בְּנְוֹא בִּיְלִים אָשׁ וְצֵּא מִן־הָעָיר בִינְּבְּוֹא בְּיִרְיּאַם בְּיִּר בְּיִבְּיִם לְהִּז:
בּיִתְשׁׁרְה נְעָשִׁינוּ עִבְּּוֹך חָשְׁרָ הָאִישׁ וְאָת־בְּנִיאֹ בַּיְרָא מַן־הָעָיר בְּיִבְּיִא מִן־הָעָיר בְּיִבְּיִא מִן־הָעָיר בִינְּבְּיא שְׁמָה לִהִּז בְּיִבְּי שְׁמָה לִהִּז בְּיִבְּי שְׁמָה לִּהִי הַבְּיִר שְׁמָה בִּיבְי שְׁמָה בִּיבְי שְׁמָה לִּהִי בַּיְרָ שִׁיִּים בִּיִּבְי שְׁמָה לִּהִי בִּיבְּי שְׁמָה בִּיבְי שְׁמָה בִּיבְּי שְׁמָה לִּהִי בִּיִּר בְּיִבְּי שְׁמָה לִּהְי בִייִּים בִּיְבִי בְּיִבְּי שְׁמָה בִּיבְי שְׁמָה לִּהְי בִּיִּים בְּיִבְּי שְׁמָה לִּהְי בִּיִּים בְּיִבּים בְּיִבּי בְּיִבְּים בְּיִבְּי בִּיִּר בְּיִבְּים בְּיִבְי בִּיִּר בְּיִבְּים בְּיִבְי בִּיתְרִים בְּיִבְּים בְּיִבְי בִּיתְרִים בְּיִבְי בְּיִבְּים בְּיִבְי בְּיִבְּים בְּיִבְי בְּיִבְּים בְּיִבְי בְּיִבְּים בְּיִבְיים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּבִים בְּיִבְיים בְּיִבְיים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּיִבְיים בְּיִבְיים בְּיִבְים בְּיִּבְיים בְּיִים בְּיִבְיים בְּיִבְיים בְּיִבְיים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִּבְיים בְּיִּבְיים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִים בְּיִבְיים בְּיִים בְּיִּבְיים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיים בְּיִבּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִים בְּבִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּיים בְּיבְי

לֹנְּבִּוּ לָּמֵׁם: יְּנִּשִׁבֹּ לַּנִּבָּׁלְ וַהַּמָּב עִּפִּׁלְּבִּנִּ בַּלֹּבְּבִּּ לְּאִ צִּוֹרִיִּ אָּעִ-יִּוְשָׁבֹּ לַּכֹּלְבִּי לְּאִ צִּוֹרִיִּ אָעִ-עִּיְנִיִּשְׁוּ: וֹאָפֹּנִיִּ כּלְשָׁם נְצִּוֹרִ: זְּמִּבְּ כֹּלְשָׁם נְצִּוֹרִ: זְּמִּבְּ כּלְשָׁם נְצִּוֹרִ: וְאָשׁב בִּנִּנִּי לְּאָ צִּוֹרִיִּ שְׁלְאַבְּוֹנִיִּשְׁוּ: וֹאָפֹּנִי בְּעָבִּינִ לְשָׁבֹּע בַּאָּבֹע בַּנִינִינִי וֹ וֹאָפּּ נְאָעַבּנְנְנִינִ לְשָּׁבִּע נִאָּעַבּנִּנִינִי וֹ וֹאָבּ נְאָעבּנְנְנִינִ לְשָּׁבִּע וֹאָעבּנִּנִינִי וְאָעבּינְנִינִי וֹ וֹאָעַ נְאָעבּנְנְנִינִי נְשָׁבֵּע וֹאָעבּנִינִייִ וְאָּעַרְ נְאָעבּנְנְינִינִי וְשָׁבֵּע וֹאָעבּי וְאָעבּנִינִייִי וְאָבּר נְאָעבּנְינִינִי וְשְׁבֵּבְ וִיְּעִּבְּיִ וְשְׁבֵּנִי וְשְׁבֵּנִי וְאָבִּי נְאָעבּנְינִינִי וְּשְׁבֵּי וְלָּאָבִי וְאָבִּיּיִי וְאָבִּי נְאָעבּנְינִינִי וְּשְׁבֵּי וְבִּעְּבִּי וְיִּבְּיִים וְבִּיִּבְּיִי נְאָּעבּיִנְינִינִי וְּשִׁבֵּי וְבִּישִׁבְּי וֹנִינִייִה וְּשִׁבִּי וְיִבְּיִבְּייִ וְבִּישְׁבִּי וְבִּישְׁבִּי וְבִּישְׁבִּי וְבִּיבִּיי וְשְׁבֵּי וְבִּישְׁבִּי וְאָבִּייִי וְּבְּבְּנִייי וְבִּישְׁבִּי וְבִּישְׁבִּי וְיִבְּישְׁיבִּוֹ נְאָעבּירִישְׁישְׁנִי וְּנִישְׁיבְּי וְּבִּישְׁבִי וְיִישְׁבִּי וְיִבִּייִים וְבִּישְׁבִּי וְיִבְּישְׁבִּי וְנִישְׁיבִּוּ וְבִּישְׁבִּי וְיִבְּיִבְּייִי וְּבִּישְׁבִּיוּ וְבִּישְׁבִּיוּ וְבִּישְׁבִּי וְנִישְׁבִּיוּ וְבִּישְׁבִּי וְבִּישְׁבִּייוּ וְבִּישְׁבִּיתִּייִים וְּבִּישִׁיבִּוּ

^{20.} Δ'X: ἐδωκεν. Β: καθώς (-θὰ ΑΓΧ). ΑΒΕΧ+ (p. M) καὶ ἐκληρονόμησαν ἐκείθεν τὰς τρεῖς πόλεις [Β+τῶν νίῶν Ἐνώκ] (*F). Β* κ. ἐξηρ. -fin. (+ ΑΕΓΧ). 21. Β: ἐκληρονόμησαν (ἐξῆραν ΑΕΓΧ). 23. ΑΕΓΧ* κ. κατεοκ. Β* οἰκ. Ἰσρ. κατά (+ ΑΕΓΧ). 26. Β: ἐπορενύθη (ἀπῆλθεν ΑΕΓΧ). 27. Β: ἐξῆρε (ἐκληρον. ΑΕΓΧ). 28. Β: ἐποίησε (ἐθετο ΑΕΓΧ). 29. ΑΒ* αὐτῷ (†ΓΧ). 30. Β: αὐτῶν (-ĕ ΑΕΓΧ).

ישבי ק' . 27. ער. פרורו בארוכרו .28. ער. פרורו בס"פ .30. ע

20 batten. *Und fie gaben bem Caleb Bebron, wie Mofe gefagt hatte, und er vertrieb 21 baraus bie brei Gobne bes Enaf. *Aber bie Rinder Benjamin vertrieben die Jebufiter nicht, die ju Berufalem wohneten, fondern die Jebufiter mobneten bei ben Rinbern Benjamin zu Jerusalem bis auf biefen Tag.

22 Deffelben aleichen gogen auch bie Rinder Joseph hinauf gen Beth El, und ber Berr 23 war mit ihnen. *Und bas Saus Joseph verkundschaftete Beth El (bie vorbin Lus 24 biefi). "Und die Bachter faben einen Mann aus ber Stadt geben, und sprachen gu ihm: Weife uns, wo wir in bie Stabt tommen, fo wollen wir Barmbergigfeit an 25 bir thun. *Und ba er ibnen zeigte, mo fle in die Stadt tamen, fchlugen fie die Stadt mit ber Scharfe bes Schwerts, aber ben Mann und alle fein Geschlecht ließen 26 fte geben. Da zog berfelbe Mann ins Land ber Bethiter, und bauete eine Stadt und hieß fie Que, bie beißt noch heutiges Tags also.

Und Manaffe vertrieb nicht Beth Sean mit ihren Tochtern, noch Thaenach mit ihren Tochtern, noch bie Ginwohner gu Dor mit ihren Tochtern, noch bie Ginwohner ju Jebleam mit ihren Abchtern, noch bie Einwohner ju Megibbo mit ihren Tochtern, und die Cananiter fingen an gu 28 wohnen in bemfelben ganbe. *Da aber Ifrael machtig warb, machte er bie ginsbar, und vertrieb fie Cananiter 29 nicht. *Desgleichen vertrieb auch Ephraim die Cananiter nicht, die ju Gafer wohneten, fondern bie Cananiter woh-30 neten unter ihnen zu Gafer. * Sebulon vertrieb auch nicht bie Einwohner zu Ritron und Rahalol, sondern die Cananiter wohneten unter ihnen, und waren ginsbar.

Jos. 15, 18 curribus abundabant. *Dederuntque 20 14,13.6; Caleb Hebron, sicut dixerat Movv.10. ses, qui delevit ex ea tres filios Enac. *Jebusaeum autem habi-21 70.0.12. tatorem Jerusalem non deleverunt Joil9, 26, 61:: D..... 2⁹⁸; filii Beniamin, habitavitque Jebusaeus 28m.5,6. cum filiis Benjamin in Jerusalem usque in praesentem diem.

Domus quoque Joseph ascendit 22 in Bethel, fuitque Dominus cum eis. *Nam cum obsiderent urbem, quae 23 Jos. 18, 13 Gaze, 19., prius Luza vocabatur, *viderunt ho- 24 minem egredientem de civitate, dixeruntque ad eum: Ostende nobis introitum civitatis, et faciemus tecum misericordiam. *Qui cum ostendis- 25 set eis, percusserunt urbem in ore (Jos. 6,25 gladii, hominem autem illum et omnem cognationem ejus dimiserunt. *Qui dimissus abiit in terram Het- 26 thim, et aedificavit ibi civitatem vocavitque eam Luzam; quae ita appellatur usque in praesentem diem.

17,11s. san et Thanac cum viculis suis, et habitatores Dor, et Jeblaam et Mageddo cum viculis suis, coepitque Chananaeus habitare cum eis. *Post-28 Jos. 17,18 quam autem confortatus est Israel, fecit eos tributarios et delere no-J00.16,10 luit. *Ephraim etiam non inter-29 fecit Chananaeum, qui habitabat in Gazer, sed habitavit cum eo. bulon non delevit habitatores Cetron Jos. 19,15 et Naalol, sed habitavit Chananaeus in medio ejus factusque est ei tributarius.

Manasses quoque non delevit Beth- 27

26. S: Hethim. 30. Al.: Thetron. S: Naalon.

^{28.} A.A: machte es.

^{20.} A: vertilgte. B.dW: von bannen.

^{21.} mit d. R.

^{23.} dW: erfunbete. vE: Unb als ... erfunbichaftete. 24. dW.A: fam. vE: geben. dW: Beige une ben Eingang ber St. A: einen G. in die St. vE: ben 3us gang ju. dW: Liebe. A: Gnabe ... uben.

^{25.} B.dW.vE.A: f. ganges &. A: entfommen.

dW.vE: frei.

^{26.} B.dW.vE: bas ift ihr Rame bis auf biefen

Tag. 27. vE: Töchterftabten. A: Dorfern. (Bgl. 3of. 17,12.)

^{28.} machte es. Bie 3of. 17,13.

^{29.} dW: in ihrer Mitte.

31 Καὶ Ασήρ οὐκ έξηρε τοὺς κατοικοῦντας Ακχώ καὶ τοὺς κατοικούντας Σιδώνα καὶ 'τους κατοικουντας' Άγλάβ, τὸν Άχζειβ καὶ τὸν Ἐλβὰ καὶ τὸν Αφεκά καὶ τὸν Ροώβ. 32 Καὶ κατώκησεν ὁ Ασήρ ἐν μέσφ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικούντος την γην, ότι οὐκ 33 Καὶ Νεφθαλὶ 🖷 ήδυνήθη έξαραι αὐτόν. ούκ έξηρε τους κατοικούντας Βηθσάμες καί τούς κατοικούντας Βηθανάθ, και κατώκησε 'Νεφθαλί' εν μέσω του Χαναναίου του κατοικούντος την γην οί δε κατοικούντες Βηθσάμες καὶ Βηθανάθ έγένοντο αύτοῖς εἰς φόρον. 34 Καὶ έξέθληψεν ὁ Αμορύαῖος τοὺς νίοὺς

Δαν είς το όρος. ότι ούκ αφήκεν αύτούς καταβήναι είς την κοιλάδα. 35 Καὶ ήρξατο ο Αμορφαίος κατοικείν έν τφ όρει τφ *όστρακώδει εν ώ αι άρκοι και εν ώ αι άλώπεκες, καὶ έβαρύνθη ή γείο οίκου Ιωσήφ έπι τον 'Αμοδόατον', και έγενήθη 'αὐτῷ' εἰς φόρον. 36 Και το οριον του Αμορφαίου από της άναβάσεως * Ακραβίν από της πέτρας καί έπάνω.

ΙΙ. Καὶ ἀνέβη άγγελος πυρίου ἀπὸ Γαλγάλ έπὶ τὸν Kλαυθμῶνα 'καὶ έπὶ Bηθηλ καὶ έπι τὸν οίκον Ἰσραήλ', και είπε 'πρὸς αὐτούς: Τάδε λέγει κύριος': 'Ανεβίβασα ὑμᾶς έξ Αἰγύπτου καὶ εἰςήγαγον ύμᾶς εἰς τὴν γῆν, ῆν ώμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ εἶπα. Οὐ διασκεδάσω την διαθήκην μου μεθ' ύμων είς τον αίωνα, 2 και ύμεις ου διαθήσεσθε διαθήκην τοις έγκαθημένοις έν τῆ γῆ ταύτη, 'ούδε τοῦς θεοῦς αύτῶν προςκυνήσετε, ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε', τὰ θυσιαστήρια αύτων κατασκάψατε. Καὶ οὐκ εἰζηκούσατε της φωνης μου, ότι ταύτα έποιήσατε, δ κάγώ είπον Ου μη έξαρω αυτούς έκ προςώπου ύμων, καὶ Ισονται ύμιν εἰς συνοχάς, καὶ οί θεοί αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδα-♣ Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος χυρίου τοὺς λόγους τούτους πρός πάντας υίους Ισραήλ, και έπηραν ο λαός την φωνήν

31ss. Nomm. prr. variant. 31. AB+ (p. Azzó) καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τὰς κατοικῶντας Αἰος (*F). 33. Β: ἐδὲ τες (κ. τὰς ΑΧ). 34. Β: ἀφῆκαν (-εν ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἀὐτὸν (αὐτὰς ΕΧ). 35. ΑΕΧ (pro τῷ ὀστρ. - ἀλώπ.) τὰ Μυρσινῶνος ὁ αἱ ἄρκοι κ. αἱ ἀλώπ. Β† (p. ἀλώπ.) ἐν τῷ Μυρσινῶνι καὶ ἐν Θαλαβίν (* ΑΕΧ). ΑΕΧ* ἡ. Β: αὐτοῖς (αὐτῷ ΕΧ; ΑΕΧ*). ΑΕΧ: ἐγένετο. 36. ΑΧ† (p. Δμ.) ὁ Ἰδενωῖος ΑΕΧ (κ.) ΑΕΧ (κ.) ἐν τὰς μαβ (ἐντὰς ΔΕΧ).

אַשַּׁר לָא הוֹרָישׁ אָת־יִשָּׁבֵּי עַכּוֹ ואַת־יִוֹשָׁבֵּי בָּידִוֹן וָאָת־אַחָלֶב וָאָת־ אַכְזִיבֹ וְאֶת־חֶלְבָּה וְאֶת־אֲפֵּיק וְאֶת־ 22 רַחָב: וַנַּשֵּׁבֹ הַאֲשֶׁרִי בְּקַרֶב הַכְּנַצְנֵי 33 יִוֹשָׁבֵי הַאָּרֶץ כִּי לָא הָוֹרִישׁוֹ: נַפְּתַּלֹי שַּׁמֶשׁ וּבֵית צָנָת הִיוּ לְהֵם לַמֵּס:

וַיַּלְחַצִּוּ הַאָּמֹרֵי אַת־בָּנֵי לַרֵדֶת לַצַמֵּק: לשבת בהר וּבִשָּׁעַלְבֵים וַתִּכְבֵּד יַד 36 וַיַּהָיַר לַמֹס: רַבַרּל האַמֹרִי מִמּעַלַה עקרבים מהפלע ומעלה:

-בו וַיַעַל מַלְאַה־יִהוֹה מַוּ־הַגַּלְגַּל אָל־ וַיּאמֶר אָעַלֶה אָתְכֶם מִפִּצְרֵים וָאָבִיא אֵתְכֶם אֶל־הַאַּרֵץ אַשָּׁר נִשָּׁבַּעָתִּי לאַבְּתִיבִם וַאַמַּר לָאִ־ בָּרִיתֵי אָתָכֵם לְעוֹלֵם: וָאַתֵּם כארתכרתה תתצון מַזְבָּחִוֹתֵיהֵם שמתתם בקולי מַה־זָאת צַמִּיתַם: 3 וְגַם אֲמַרְתִּי כְאַ־אַגַרֵשׁ אוֹתַם מַפּנֵיכֵם לצהים ואלהיהם יהיה למוקש: ויהי יהוה את-הדברים האלה אל-פל-בְּנֵי יִשְּׂרָאֵל וַיִּשְׂאוֹ הָעַם אַת־קוֹלַם

> v. 33. 35. בל"ם ארת בל"ם י. ו. אספע באמצע מסוק

τε δεναι ύμιν. $AB\dagger$ (a. μεθ') την (* FX). 2. $AB\Xi$ είς την γην ταύτην (έν τῆ γ. τ. X). $AEFX\dagger$ (a. προςκ.) s μη et (p. συντρ.) καλ. Β: καθελεῖτε (κατασκ. Α²ΕΓΧ). ΑΧ: ὅτε. 3. ΑΓΧ: καὶ έγοὶ. ΑΕΓΧ μαΐος. ΑΕΧ (pro ἀπὸ τ. ἀναβ.) ἐπὰνω. — 1. ΑΕΧ: (pro Οὐ μη - ἐκ πρ. ὑμ.): Οὐ προςθήσω τε μετοική-(* Τάδε λέγ.) Κύριος (ΑΧ+ κύριος) ἀνεβίβασεν ... σαι (ΑΧ: μετοικίσαι) τον λαον, δν εἶπα ἐξολεθρεῦ-εἰςήγαγεν ... ἀμοσεν ... εἶπεν. ΑΕΓΧ+ (p. ὑμῶν) σαι αὐτες ἐκ προςκίπε ὑμῶν. Β²: ἐξάρω (-αρῶ Χ).

Affer vertrieb bie Einwohner ju Afo nicht, noch die Einwohner gu Bibon, gu Abelab, ju Achfib, ju Belba, ju Aphif 32 und gu Rebob; *fondern bie Afferiter wohneten unter ben Cananitern, bie im Lande wohneten, benn fle vertrieben fle "Naphthali vertrieb bie Einwohner nicht zu Beth Semes, noch zu Beth Anath, fonbern wohnete unter ben Cananitern, bie im Lanbe wohneten. Aber bie ju Beth Semes und ju Beth Anath wurden ginebar.

Und die Amoriter brangen die Kinder Dan aufs Bebirge, und ließen nicht gu, bag fie berunter in ben Grund famen. 35 "Und bie Amoriter fingen an zu wohnen auf bem Bebirge Beres, ju Ajalon und ju Saalbim. Doch ward ihnen bie Band bes Saufes Jofeph ju ichwer, und murben 36 ginebar. *Und bie Grenze ber Amoriter war, ba man gen Afrabbim hinauf gebet, und von bem Fels und von ber Bobe.

II. Es fam aber ber Engel bes Berrn berauf von Bilgal gen Bochim, und fprach: 36 habe euch aus Egypten berauf geführet und ins Land gebracht, bas ich euren Batern gefchworen habe, und fprach, ich wollte meinen Bund mit euch nicht 2 nachlaffen ewiglich, "bag ihr nicht folltet einen Bund machen mit ben Ginwohnern biefes Lanbes, und ihre Altare gerbrechen. Aber ihr habt meiner Stimme nicht ge= borchet. Warum habt ihr bas gethan? 3*Da fprach ich auch: 3ch will fie nicht vertreiben vor euch, bag fie euch gum Strid werben und ihre Botter gum "Und ba ber Engel bes Berrn folde Worte gerebet hatte zu allen Rinbern Ifrael, bob bas Bolt feine Stimme

Aser quoque non delevit habita-31 Jos. 19,28 tores Accho et Sidonis, Ahalab et 19.29:30. Achazib et Helba et Aphec et Rohob, *habitavitque in medio Chananaei 32 habitatoris illius terrae, nec interfe-*Nephthali quoque non 33 cit eum. Jos. 19,38 delevit habitatores Bethsames et Bethanath, et habitavit inter Chananaeum habitatorem terrae, fueruntque ei Bethsamitae et Bethanitae tributarii.

Arctavitque Amorrhaeus filios Dan 34 v.19. in monte, nec dedit eis locum, ut ad planiora descenderent; *habita-35 vitque in monte Hares (quod inter-Jos. 19,42 pretatur testaceo), in Ajalon et Sale-3,10. bim. Et aggravata est manus domus Joseph, factusque est ei tributarius. *Fuit autem terminus Amorrhaei ab 36 Ascensu scorpionis, petra et superiora loca.

Ascenditque Angelus Domini de III. 10,43. Galgalis ad Locum flentium, et ait: 85.80.2 Eduxi vos de Aegypto et introduxi Jastis in terram, pro qua juravi patribus De.34,4. vestris, et pollicitus sum, ut non Lv.26,9. facerem irritum pactum meum vobiscum in sempiternum, *ita dum- 2 Ex.22.32 taxat, ut non feriretis foedus cum D1.7,5. habitatoribus terrae hujus, sed aras Nm.28,52eorum subverteretis. Et noluistis audire vocem meam; cur hoc fe-Jen.23,13 cistis? *Quam ob rem nolui delere 3 eos a facie vestra, ut habeatis hostes et dii eorum sint vobis in ruinam. *Cumque loqueretur 4 Angelus Domini haec verba ad omnes 21,2. filios Israel, elevaverunt ipsi vocem

33. Al. *quoque. 35. S: testatio.

32. vE: ben Ginwohnern bes &. dW: in ber Mitte ber R., ber Bem.

34. brangeten. B: verftatteten ihnen n. dW.vE: geftatt. ... berabgut. A: liegen ihnen u. Ranm. B.dW.vE: Thal. A: Chene.

35. (Bie B. 27. 28.) dW.vE: murbe (ihnen) fcm. A: war fow. auf ihnen.

36. von d. Sibe M. an, v. d. F. n. aufw. dW: Storpionenhöhe. A: Anh. des St. dW.vE: v. Sela an. A: Betra.

1. brechen. dW.vE: ein Engel? vE.A: jugefchm. B.dW: ich will. vE.A: werbe. A: gu nichte machen.

2. ihr aber folltet feinen ... niederreifen. B.dW. vE: follt. dW: gertrummern. vE: n. gehört auf m. St.

3. B: Go fage ich auch. vE: Darum. dW: D. fpreche ich. B: fonbern f. follen euch zu ber Seiten fein. dW.vE: bag f. euch zu Biberfachern werben. A: fo bag ihr geinbe habet? B: Strid. dW: Fallftr. vE: Schlinge. A: Falle. 4. B.dW.vE: erhob.

Israelis defectio et poena.

αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν. δ Καὶ ἐπωνόμασαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Κλαυθμῶνες. Καὶ ἔθυσαν ἐκεὶ τῷ κυρίω.

6 Καὶ έξαπέστειλεν Ίησούς τον λαόν, καὶ ηλθεν ανήρ είς την κληρονομίαν αύτοῦ κατακληρονομήσαι την γην. ⁷ Και εδούλευσεν ό λαός τῷ κυρίω πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι έμακροημέρευσαν μετά Ίησου, οσοι έγνωσαν παν τὸ έργον χυρίου τὸ μέγα ο ἐποίησε τῷ Ίσραήλ. 8 Καὶ έτελεύτησεν Ίησοῦς υίος Ναυή δούλος κυρίου υίος έκατον δέκα έτων. 9 Καί έθαψαν αὐτὸν ἐν ὁρίφ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν Θαμναθσάραχ, ἐν ὅρει Ἐφρατμ ἀπὸ βορρά του δρους Γάας. 10 Καί πάσα ή γενεά έκείνη προςετέθησαν πρός τους πατέρας αύτῶν, καὶ ἀνέστη γενεὰ έτέρα μετ' αὐτούς, οι ούκ έγνωσαν τὸν κύριον καίγε τὸ έργον, δ έποίησε τῷ Ἰσραήλ.

11 Καὶ ἐποίησαν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλίμ. 12 Καὶ ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν τὸν ἔξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν ὁπίσω θεῶν ἐτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλω αὐτῶν, καὶ προςεκύνησαν αὐτοῖς καὶ παρώργισαν τὸν κύριον. 13 Καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν καὶ ἐλάτρευσαν τῆ Βάαλ καὶ ταῖς ᾿Αστάρταις, 14 καὶ ἀργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ παρέθωκεν αὐτοὺς ἐν γειρὶ προνομευόντων, καὶ κατεπρονόμευσαν αὐτοὺς. Καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν γειρὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν, καὶ οὐκ ἡδυνήθη-

σαν έτι άντιστήναι κατά πρόςωπον τών έγθρων

αύτων 15 έν πασιν οίς έπορεύοντο, και γείρ

κυρίου ην έπ' αὐτοὺς εἰς κακά, καθώς έλάλησε κύριος καὶ καθώς ώμοσε κύριος αὐτοῖς,

5. ΑΕΓΧ: Διὰ τῦτο ἐκλήθη. ΑΓΧ: Κλαυθμών. Β: ἐθυσίασαν (ἔθυσαν ΑΕΓΧ). 6. ΑΕΓΧ: ἀπῆλθον (Λ: -θαν) οἱ νἰοὶ Ἰσραὴλ ἐκαστος εἰς τὸν οἰκον αὐτῦ καὶ εἰς τὴν κληρ. 7. Β: ὅσα (ὅ ΑΕΓΧ)... + (a. τφ) ἐν (*iid.). 10. ΑΧ: ὅσοι ἐκ. ΑΕΓΧ* -γε. Β† (a. τφ) ἐν (* ΑΕΓΧ). Χ† (in f.) καὶ οἱ νἰοὶ Ἰσραὴλ κατφκεν μετὰ τῶν Χαναναίων καὶ τῶν Χετταίνν καὶ τῶν Ευαίων καὶ τῶν Φερεξαίον καὶ τῶν Λμοδράίων καὶ τῶν Ἰεβεσαίων καὶ τῶν Γεργεσαίων, καὶ ἐλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν γυναϊκας καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν γυναϊκας καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐξέδοντο τοῖς νίοῖς αὐτῶν. 11. ΑΓΧ: ἐλάτρενον. 12. ΑΒ† (a. κύρ.) τὸν (* ΕΓΧ). 13. ΑΓΧ: τον κύριον. Β: τῷ Β. (τῷ Β. ΑΕΓΧ). 14. ΑΕΓΧ* (pr.) ἐν. Β: εἰς εἰρας... ἐνχεροὶ (bis ἐν χειρὶ ΑΕΓΧ). 15. Α¹ ΓΧ: ἐπόρνενον.

מַנִיּבְבְּרּוּ: וַיִּקְרְאָרּ שֵׁם־הַבְּּמְקוֹם הַהְרּא מַנִים וַיִּזְבָּחרּשֵׁם לֵיהוֹה:

V. 7. '1 A

^{6.} Und als. dW: Und 3. entließ. vE: Rachbem ... entlaffen. dW: in f. Befigung. vE.A: in Befig gn nehmen. B: erbl. zu befigen.
7. an 3fr. (Wie Jof. 24,31.)

5 auf und weineten, *und hiegen bie Statte Bochim, und opferten bafelbft bem Gerrn.

Denn als Josua bas Bolk von fich gelaffen hatte, und bie Rinber Ifrael bingezogen maren, ein jeglicher in fein Erb-7 theil, bas Land einzunehmen, *bienete bas Bolf bem Berrn, fo lange Josua lebte und bie Melteften, bie lange nach Jofua lebten und alle bie großen Berte bes Berrn gefeben hatten, bie er Ifrael gethan *Da nun Jofua, ber Sohn Run, geftorben war, ber Rnecht bes Berrn, als er hundert und gebn Jahre alt mar, 9 * begruben fie ibn in ben Grengen feines Erbtheils gu Thimnath Beres, auf bem Bebirge Ephraim, von mitternachtwarts 10 am Berge Saas. *Da auch alle, bie gu ber Beit gelebt hatten, ju ihren Batern versammlet worben, tam nach ihnen ein anderes Befchlecht auf, bas ben Berrn nicht fannte, noch bie Werte, bie er an Ifrael gethan batte.

11 Da thaten die Kinder Ifrael übel vor
12 bem Gerrn und dieneten Baalim, *und
verließen den Gerrn, ihrer Bater Gott, der
fie aus Egyptenland geführet hatte, und
folgeten andern Göttern nach, auch den
Göttern der Bölker, die um fie ber wohneten, und beteten fie an, und erzurneten
13 ben Herrn. *Denn fie verließen je und
je den Herrn, und dieneten Baal und
14 Aftharoth. *So ergrimmete dann ber

14 Aftharoth. *So ergrimmete bann ber Born bes Gerrn über Ifrael, und gab fie in bie Sand berer, bie fie raubeten, baf fie fie beraubeten, und verkaufte fie in bie Sanbe ihrer Feinbe umber. Und fie konnten nicht mehr ihren Feinben wiberftehen, 15 *fondern wo fie hinaus wollten, so war

bes herrn band wiber fie zum Unglud, wie benn ber herr ihnen gefagt und gesuam et fleverunt. *Et vocatum est 5 nomen loci illius Locus flentium sive lacrymarum; immolaveruntque ibi hostias Domino.

Jec.24.28 Dimisit ergo Josue populum, et abierunt filii Israel unusquisque in Joe. 21,43 possessionem suam, ut obtinerent Jas. 24.31 eam, *servieruntque Domino cunctis diebus eius et Seniorum, qui longo post eum vixerunt tempore et noverant omnia opera Domini, quae Jos. 24.29 fecerat cum Israel. *Mortuus est 8 autem Josue filius Nun, famulus Domini, centum et decem annorum, Jos. 24,30 # et sepelierunt eum in sinibus pos- 9 Jee. 19.50 sessionis suae in Thamnatsare in monte Ephraim, a septentrionali plaga montis Gaas. *Omnisque illa 10 (Gn. generatio congregata est ad patres at.m. suos, et surrexerunt alii, qui non 3,1. noverant Dominum et opera, quae fecerat cum Israel.

Feceruntque filii Israel malum in 11 v.13.3,7. conspectu Domini et servierunt Baa-8,33. lim. *Ac dimiserunt Dominum Deum 12 .... patrum suorum, qui eduxerat eos de terra Aegypti, et secuti sunt deos alienos deosque populorum, qui habitabant in circuitu eorum, et adora-Dt.6,15, verunt eos, et ad iracundiam con-10,6.13. citaverunt Dominum, *dimittentes 13 v.11.3,7..eum et servientes Baal et Astaroth. 18g. *Iratusque Dominus contra Israel 14 3,8. tradidit eos in manus diripientium, pe.34,30. qui ceperunt eos et vendiderunt hostibus, qui habitabant per gyrum; nec potuerunt resistere adversariis suis, *sed quocunque pergere vo- 15 luissent, manus Domini super eos 14.5.Dt. erat, sicut locutus est et juravit eis, 28,16.25.

10. Al.: noverunt.

10. B: alle baffelbe Gefchlecht. dW: b. gange felsbige. vE.A: jenes gange. dW.vE.A: gefammelt. vE: fanb auf. dW.vE: bie Thaten. B: bas Werf.

11, Den 3. B.A: Bofes, dW.vE: was bofe war. B.dW.vE.A: in (vor) ben Augen.

12. and ben G. dW.vE.A: gingen ... nach. dW vE: won b. G. B.dW.vE.A: reigten (jum Borne).

13. Alfo vert. f. je b. D. (B: Ale f. unn ... verl. batten.)

14. berauben wollten. B.dW.vE: entbrannte. B: ber Ranber. dW.vE: Blunberer, welche fie plunsberten. B.dW.vE: vermochten n. m. vor ... ju (be.) fteben.

15. B.dW.vE: Ueberall wo(hin) f. anszogen. A: mo f. hinwollten. vE: 3. Bofen.

καὶ ἔξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. 16 Καὶ ἥγειρε κύριος κριτάς, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτοὺς. 17 Καίγε τῶν κριτῶν οὐχ ὑπήκουσαν, ὅτι ἔξεπόρνευσαν ὁπίσω θεῶν ἐτέρων, καὶ προςεκύνησαν αὐτοῖς, 'καὶ παρώργισαν τὸν κύριον', καὶ ἔξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ῆς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ εἰςακούειν τῶν λόγων κυρίου' οὐκ ἐποίησαν οὖτως.

18 Καλ ότε ήγειρε κύριος αὐτοῖς κριτάς, καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ καὶ ἔσωσεν αύτους έκ γειρός έχθρων αύτων πάσας τας ήμέρας του κριτού, ότι παρεκλήθη κύριος από τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπό προςώπου τών πολιορχούντων αύτούς χαὶ χαχούντων αὐτούς. 19 Καὶ έγένετο ώς ἀπέθνησκεν ό κριτής, και απέστρεφον και πάλιν διέφθειραν ύπερ τούς πατέρας αὐτών, πορευθήναι όπίσω θεων έτέρων, λατρεύειν αύτοῖς καλ προςκυνείν αύτοις ούκ απέρριψαν τα έπιτηδεύματα αύτῶν καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὰς σκληράς. 20 Καλ ώργίσθη θυμφ κύριος έν τῷ Ἰσραήλ καὶ είπεν 'Ανθ' ών όσα έγκατέλιπον τὸ έθνος τούτο την διαθήκην μου, ην ένετειλάμην τοίς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰςήκουσαν της φωνής μου, 21 και έγω ού προςθήσω τοῦ έξαραι ανδρα έκ προςώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν έθνων ών κατέλιπεν Ίησους. Καὶ *άφηκε ²²τοῦ πειράσαι έν αὐτοῖς τὸν Ἰσραήλ, εί φυλάσσονται αύτοι την όδον κυρίου, πορεύεσθαι έν αὐτῆ, ὂν τρόπον έφύλαξαν οί πατέρες αὐτῶν, ἢ οΰ. 23 Καὶ ἀφῆκε κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα, τοῦ μὴ ἔξᾶραι αὐτὰ τὸ τάγος, καὶ οὐ παρέδωκεν αύτα έν γειρί Ίησοῦ.

ΙΙΙ. Καὶ ταῦτα τὰ έθτη ἃ ἀφῆκε κύριος αὐτά, ὅςτε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραήλ,

לִמּה כֵּוֹ: אָבּרִעָּם כִּרָּה מִצִּיִת-יִּהנָּה כְאִּ לְיָהֶם כֵּרִּה מִהָּר מִוֹּבהּבָּרְך אֲמָּטׁ הְּלְּכִּ בִּי זְּהָּ אֲבִׁרְ מִּלְּהִים אֲבִוֹרִים נִיְּשִׁקּה הְּלְּכִּ 11 שְׁפִיבָּם יְהַנָּה אָל-שִׁפְּמִיהָם לָא שָׁמֵער בּי זְהָּ אֲבִוֹר אֶלְהַיִם אֲבִוֹיִים לָא שָׁמֵער 12 שְׁפִּע יְהֹנָּה עְּשְׁפְמִים וַיִּצֶּר לְהֶּם מְאָד:

הקים יָהוָה לָהֶבֹּ עם-השפט והושיעם ימי המופט כי-יהם פכ יַנְחַם יָהוָה מַנַּאַקַתֹם מַפָּנֵי לַחֲצִיהם במות ושתחות - מִמַּעַלְלֵיהָם וּמִדַּרְכַּם הַקַּשַׁה: וַיַּחַר־ את יהוה בישראל ויאמר יעו אשר הַוֹּה אַת־בַּרִיתִי אַשׁר צַנִּיתִי אָת־אַבוֹתִם וְלָא שַׁמְעִּוּ לְקוֹלֵי: לא אוסיף להוריש איש מפניהם מן-הגונם אשריעזב יהושע 22 וַיַּמַת: לַמען נסות בם את־ישראל השמרים הם את-דרה יהוה לככת 23 וינח יהוה את-הגוים האלה לבלתי הורישם

יְהְלֶּה הַגּּוֹיִם אֲשֶׁר־הִנְּיַח יְהֹוְה לְנַפְּוֹת בֶּם אֶת־יִשְׂרָאֻל אֱת כְּל־אֲשֵׁר לְנַפִּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל אֱת כְּל־אֲשֵׁר

^{16.} AX* (alt.) κύριος. 17. AEX: έπήκεσαν. B^* κ. παρ. τ. κύρ. († AEFX). AEFX (pro τῶν λ): (τὰς) έντολὰς. 18. A^1B : ὅτι (ὅτε A^2FX). B: έκθλιβόντων (κακ. A^2EFX). 19. AB: ἀπέστρεψαν (ἀπέστρεφον EFX). B: πορεύεσθαι (πορευθήναι AEFX). AEFX (pro τὰς ὁδ. κτλ.) ἐκ ὰπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδὲ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς. 20. AEX: ἐχ ὑπήκεσαν. 21. B^* (p. I.) νίὸς Nαυή ἐν τῆ γ ῆ (* AEFX). 22. A^1B^* αὐτοὶ († A^2FX). A: ἐφυλάξαντο οἱ π. 23. B: ἀφήσει (ἀφῆκε AEFX). — 1. AFX (pro κύρ.): Ἰησᾶς.

^{15.} dW.vE: waren fehr bebr. B: es war ihnen f. bange.

^{16.} ihrer R. dW: Da erw. vE: ließ aufflehen. A: erw. bie R. B: fie erlöseten. dW.A: erretteten. vE: bie rett. fie.

^{17.} ihren R. ... barauf ... nicht gleich alfo. vE: gar balb ab. dW: fchuell. B: eilenbe. dW.vE.A: ger

fcworen hatte, und wurben hart gebran-16 get. "Wenn benn ber Berr Richter auferwedte, bie ihnen halfen aus ber Rauber 17 Sand, "fo gehorchten fie ben Richtern auch nicht, fonbern bureten anbern Bottern nach, und beteten fle an, und wichen balb von bem Bege, ba ihre Bater auf gegangen maren, bes herrn Geboten gu geborchen, und thaten nicht wie biefelben. Wenn aber ber Gerr ihnen Richter erwedte, fo war ber Berr mit bem Richter, und half ihnen aus ihrer Feinde Banb, fo lange ber Richter lebte. Denn es jammerte ben Berrn ihr Wehflagen über bie, 19 fo fie zwangen und brangeten. + Wenn aber ber Richter ftarb, fo manbten fie fich und verberbten es mehr benn ihre Bater, baß fie anbern Gottern folgeten, ihnen gu bienen und fie anzubeten; fie fielen nicht von ihrem Bornehmen noch von ihrem 20 halsftarrigen Befen. *Darum ergrim= mete bann bes Berrn Born über Ifrael, baß er fprach: Weil bieg Bolf meinen Bund übergangen bat, ben ich ihren Batern geboten habe, und gehorchen meiner 21 Stimme nicht: "fo will ich auch binfort bie Beiben nicht vertreiben, die Jofua hat 22 gelaffen, ba er ftarb; *bag ich Ifrael an ihnen versuche, ob fle auf bem Bege bes herrn bleiben, daß fie barinnen manbeln, wie ihre Bater geblieben find, ober 23 nicht. *Alfo ließ ber Berr biefe Beiben, daß er fie nicht balb vertrieb, die er nicht hatte in Josua Band übergeben.

Dief find bie Beiben, bie ber Berr ließ bleiben, bag er an ihnen Ifrael ver-

16. A.A: erwecte. 17. A.A: barauf ... gegan= gen. 22. U.L: auf ben Begen.

wandelt (hatten). dW: bie ... gehorchten. (vE: obsicon fie die ... borten, fo handelten ... ? A: wenn f. and horten ... in Allem bas Gegentheil!?)

18. (Bie B. 16.) B: alle bie Tage bee R. vE: bie gange Beit. B: renete b. h. wegen ihres Seufgens. dW: hatte Ditleib mit ihrer Behflage. vE: erbarmte fich ihrer wegen ihrer Behflagen. B: fie brang, u. f. bradten. dW.vE: über ihre Bebruder (Unterbr.) u. ihre Dranger.

19. liegen nicht. vE: hanbelten verberbter. dW: übler. A: thaten noch viel Uebleres. dW.A: l. n. ab. B: nichte hinfallen. B.vE: ihren Berfen. A: Anfchla: gen. dW: ihrem Thun ... hartnad. Banbel. vE: une biegfamen. B.A: harten Bege.

et vehementer afflicti sunt. *Sus- 16 3,9.15. citavitque Dominus judices, qui li-Dt. 17, berarent eos de vastantium manibus;

*sed nec eos audire voluerunt, for- 17 Dt. 31, 16. nicantes cum diis alienis et adoran-Hea.3,1. tes eos. Cito deseruerunt viam, per quam ingressi fuerant patres corum, et audientes mandata Domini, omnia fecere contraria.

Cumque Dominus judices susci-18 10.16. taret, in diebus eorum flectebatur misericordia, et audiebat afflictorum gemitus, et liberabat eos de caede vastantium. *Postquam autem mor-19 tuus esset judex, revertebantur et Ex.32,7.9 multo faciebant pejora, quam fecerant patres eorum, sequentes deos

alienos, servientes eis et adorantes illos. Non dimiserunt adinventiones suas et viam durissimam, per quam ambulare consueverunt. *Iratusque 20 est furor Domini in Israel, et ait: Jos. 23,16 Quia irritum fecit gens ista pactum

meum, quod pepigeram cum patribus eorum, et vocem meam audire contempsit: *et ego non delebo gen-21 tes, quas dimisit Josue et mortuus est; *ut in ipsis experiar Israel, 22

utrum custodiant viam Domini et ambulent in ea, sicut custodierunt

Dt.7,22. patres eorum, an non. *Dimisit 23 ergo Dominus omnes nationes has et cito subvertere noluit, nec tradidit in manus Josue.

Hae sunt gentes, quas Domi-2.22.3. nus dereliquit, ut erudiret in eis

19. Al.: majora.

20. B.dW.vE.A: entbrannte. B.vE: übertreten. dW: übertritt. A: ju nichte macht. vE: n. gehort haben auf m. St.

21. Teine der D. vor ihnen. B: Niemand mehr ... von b. S. dW.vE: feinen Dann ... Bolfern. B: nach: gel. dW.vE.A: übrig gel.

22. B.dW.vE: burch biefelben (fie). A: prufe. dW.vE: ben 28. ... beobachten. A: in Acht haben. B: bemahren wollen ... einhergeben. dW.vE.A: u. barauf m.

23. noch fie hatte in ... dW: I. ... jurud. vE.A: ubrig. B: eilenbe. dW.A: fcnell. vE: u. fo balb ... u. er gab f. n. dW: u. f. n. gab.

πάντας τους μη έγνωχότας πάντας τους πολέμους Χαναάν, 2 πλην διά τὰς γενεάς υίῶν Ίσραήλ, τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον, πλήν οι έμπροσθεν αὐτῶν οὐκ έγνωσαν αὐτά. 3 τὰς πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων καὶ πάντα τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Σιδώνιον καὶ τὸν Εὐαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον άπὸ τοῦ ὅρους τοῦ Αερμών ἔως Λαβωεμάθ. 4 Καὶ έγένετο, ώςτε πειράσαι έν αύτοῖς τὸν 'Ισραήλ, γνώναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς χυρίου, ας ένετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν έν γειοὶ Μωϋσῆ. 5 Kal oi viol Ispand xarφχησαν εν μέσφ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Χετταίου καὶ τοῦ Αμοβόαίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου, 6 καὶ έλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐαυτοῖς είς γυναϊκας, και τας θυγατέρας αύτων έδωκαν τοίς υίοις αὐτών, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοίς αὐτών, 7 Καὶ ἐποίησαν οἱ νίοὶ Ίσραὴλ τὸ πονηρὸν έναντίον χυρίου, και έπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλίμ καὶ τοῖς ἄλσεσι.

8 Καὶ ώργίσθη θυμφ χύριος ἐν 'Ισραήλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν γειρὶ Χουσανρεσαθαίμ βασιλέως Συρίας ποταμών, καὶ έδούλευσαν οί υίοὶ Ίσραὴλ τῷ Χουσανρεσαθαίμ έτη όκτώ. 9 Καὶ έκραξαν οἱ νίοὶ Ίσραήλ πρός κύριον, καὶ ήγειρε κύριος σωτήρα τῷ Ἰσραήλ (καὶ ἔσωσεν αὐτούς), τὸν Γοθονιήλ υίὸν Κενέζ άδελφὸν Χάλεβ τὸν νεώτερον ύπερ αὐτόν. 10 Καὶ εγένετο επ αὐτὸν πνευμα χυρίου, καὶ έχρινε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἔξηλθεν είς πόλεμον, καὶ παρέδωκε κύριος εν γειρί αύτοῦ τὸν Χουσακρεσαθαίμ βασιλέα Συρίας ποταμών, και έκραταιώθη γείρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Χουσανρεσαθαίμ. 11 Καὶ ήσύχασεν ή γῆ τεσσαράκοντα έτη, καὶ ἀπέθανε Γοθονιηλ υίος Κενέζ.

12 Καὶ προςέθεντο οἱ νίοὶ Ἰσραηλ ποιήσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον χυρίου, καὶ ἐνίσχυσε

את פל-מלחמות פנעו: וַדַעַת דּרְוֹת בְּנֵי־יִשְּׁרָאֵׁל עום: חַמֵּשָׁתוּ סַרְנֵי פִּלְשָׁתִּים והצידכי והחףי ישב הַלְּבַנִוֹן מַהַרֹּ בַּעַל חֵרְמֹוּן עַד לָבָוֹא חֲמֵת: וַיָּהָיֹר לְנַפָּוֹת בּם אַת־ לַדַעַת הַיְשָׁמִעוֹ את־מצות אַת־אַבותם ישבוּ והאמרי החמי 6 והחני והיבוסי: ויקחו את־בנותיהם וָאָת־בָּנוֹתיהַם נַתְנוּ אַלְהַיהַם: ז וַיַּעשׁה בְנֵי־יִשֹׁרָאַל את־הרל בעיני יָהוָה וַיִּשִׁכְּחִוּ אָת־יִהוָה אֵלְהִיהַם וַיָּעַבְדָי אָת־הַבְּעַלֵים וַאָת־האָשׁרִוֹת: יאַף יָהוָה בּיִשְרָאֹל וימפּרם נהרים ויעבדו בני־ישראל את־פושו 9 רשעתים שׁמֹנה שַׁנִים: וַיִּזְעַקַּוּ בְנֵי־ יִשִּׁרָאֵל אַל־יִהוֹה וַיַּקֵם יִהוָה מוֹשֵּׁיעַ לבני ישראל ויושיעם את עתניאל בּן־קַנַז אַחֵי כָלֵב הַקַּטְן מִפַּנוּ: וַתְּהִי רְרַתַ־יִהוָה וַיִּשָׁפַשׁ אַת־יִשֹּׁרָאכּ אַת־פּוּשׁו רִשִּׁעַתַיִם מֵלֶה אַרָם וַתְּעָז פּרשׁו רשׁעַתִים: וַתּשׁׁקֹם הָאֶרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֵּמַת עַתְנִיאֵל בּו־קנַז :

יַנְי יְהֹנֶת יְתְהַלְּלְ לְצְשִׂוֹת הָרֶע בְּצִינֵי יְהֹנָה וַיְחַזֵּק יְהֹנָה אָת־שָּגְלוֹן

^{1.} A¹B* (alt.) πάντας († A²EFX). 8. AB: Χεσαρσαθαίμ (c. F). ΑΕΓΧ† (p. Σ.) Μεσοποταμίας. 9. AB: ἐκέκραξαν (έκραξαν FX) ... ἀδελφῦ (-ὸν X). ΑΕΓΧ: γεοίτ. αὐτῶ. 10. ΑΕΓΧ: ἐπὶ τὸν πόλ. Β† (p. πόλ.) πρὸς Χεσαρσαθαίμ (* ΑΓΧ). ΑΕΓΧ* ποταμῶν. 11. Α²B: ἔτη τεσσ. (τ. ἔτη FX).

^{1.} Alle b. n. wußten. (Bie 2,22.) B: um alle b. Rr. dW: nichte erfahren v. allen Rr. vE: bie Rr. R. nicht verstanben?

III.

fucte, die nicht wußten um die Rriege 2 Canaans, *und bag bie Befchlechter ber Rinder Ifrael mußten und lerneten ftreiten, die vorbin nichts barum mußten: 3 nemlich bie funf Furften ber Philifter, und alle Cananiter und Biboniter und Beviter, bie am Berge Libanon wohneten, von bem Berge Baal Bermon an bis 4 man fommt gen Bemath. Diefelben blieben, Ifrael an benfelben zu versuchen, bag es fund murbe, ob fie ben Beboten bes Berrn geborchten, bie er ihren Batern *Da nun 5 geboten hatte burd Dofen. bie Rinder Ifrael alfo wohneten unter ben Cananitern, Bethitern, Amoritern. Bherefitern, Gevitern und Jebufitern, 6 nahmen fle jener Tochter ju Beibern, und gaben ihre Töchter jener Söhnen, und 7 bieneten jener Göttern. "Und thaten übel vor bem herrn und vergagen bes herrn, ihres Gottes, und bieneten Baalim und ben Sainen.

Da ergrimmete ber Born bes herrn über Ifrael, und verkaufte fie unter die Band Cufan Rifathaims, bes Ronigs zu Defopotamia, und bieneten alfo bie Rinber Ifrael bem 9 Cufan Rifathaim acht Jahre. "Da fdrieen bie Rinber Ifrael zu bem Berrn, und ber Berr erwedte ihnen einen Beilanb, ber fie erlofete, Athniel, ben Sohn Renas, Calebs 10 jungften Brubers. *Und ber Beift bes herrn war in ihm, und ward Richter in Ifrael, und jog aus jum Streit. Und ber Berr gab ben Ronig zu Sprien, Cufan Risathaim, in seine Sand, daß seine Sand 11 über ihn zu ftart warb. *Da ward bas Land ftille vierzig Jahre, und Athniel, ber Sohn Renas, starb.

12 Aber bie Rinber Ifrael thaten forber Uebels vor bem herrn. Da ftartte ber

2. U.L: Geschlechte. 8. U.L: bem Ronige. 12. U.L: fürber. A.A: ferner. A.A: úbel.

Israelem et omnes, qui non noverant bella Chananaeorum, *ut postea 2 discerent filii eorum certare cum hostibus et habere consuetudinem 16,5; praeliandi: *quinque satrapas Phi-(1,18, 15,8, listhinorum omnemque Chananaeum et Sidonium atque Hevaeum, qui pt.8.8. habitabat in monte Libano, de monte Nm.18.22 Baal Hermon usque ad introitum Emath. *Dimisitque eos, ut in 2,22.3. ipsis experiretur Israelem, utrum audiret mandata Domini, quae praeceperat patribus eorum per manum Moysi, an non. *Itaque filii 5 1.29. Israel habitaverunt in medio Chananaei et Hethaei et Amorrhaei et Phe-1,21; rezaei et Hevaei et Jebusaei, *et 6 Br.34,16. duxerunt uxores filias eorum ipsique filias suas filiis eorum tradiderunt, et servierunt diis eorum. *Feceruntque malum in conspectu Domini, et De.16,21, obliti sunt Dei sui, servientes Baa-Jud.2,18, lim et Astaroth. 8,33,10,45, lratusque contra Israel Dominus 8 6,39.4.2. tradidit eos in manus Chusan-Rasathaim regis Mesopotamiae, servierunty.15.4,3 que ei octo annis. *Et clamaverunt 9 Re. 19.30. ad Dominum, qui suscitavit eis salva-1.13. torem (et liberavit eos), Othoniel vide-Jos. 15,17 licet filium Cenez fratrem Caleb mino-6.34. rem. *Fuitque in eo Spiritus Domini, 10 18,14. pugnam, et tradidit Dominus in manus ejus Chusan-Rasathaim regem (1,35. Syriae, et oppressit eum. *Quievit-11 v.30.5,31 que terra quadraginta annis, et mor-

4,1,6,1. 10,6,12,1 Addiderunt autem filii Israel facere 12 2,19. malum in conspectu Domini; qui con-

tuus est Othoniel filius Cenez.

^{2.} B: nur bamit. dW: nur auf bag. B: es wiffen mochten, bag er f. ben Streit lehrete, wenigstens ble ... dW: etwas bavon erführen, bag f. b. Rrieg lerneten. vE: nur um ... ju unterrichten u. ... lehren.

^{3.} dW: bie nach &. hin. 4. B.dW: Sie waren (bagu). vE: bienten bagu. dW.vE: um gn erfahren?

^{5.} dW: Es w. aber immitten.

^{7.} ben B. (Bgl. 2,11.) dW: n. b. Aftarten. vE: Aferoth. (A: Aftharoth.)

^{3.} Al.: habitabant.

^{8.} B.vE: in b. 6.

^{9.} jungern. vE: ließ ... aufftehen für. dW.vE.A: Retter. dW: errettete. vE: rett. A: befreite. B: ber jünger als er war.

^{10.} auf ibm. B: fam über ibn. B.dW.vE.A: richs tete Ifr. dW.vE: f. S. war ft. wiber (auf) C. R. A: er warb feiner machtig.

^{11.} dW.vE.A: hatte Rube.

^{12.} ferner. vE.A: wieber? B.dW: fuhren fort ... an th. vE.A: machte ftart.

χύριος τὸν Ἐγλών βασιλέα Μωάβ ἐπὶ τὸν Ίσραήλ, διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ πονηρον έναντι πυρίου. 13 Καὶ συνήγαγε προς έαυτὸν 'πάντας' τοὺς υίοὺς 'Αμμών καὶ 'Αμαλήκ, και επορεύθη και επάταξε τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐκληρονόμησε τὴν πόλιν τῶν φοινίκων. 14 Καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ τῷ Ἐγλών βασιλεί Μωὰβ έτη δέκα όκτω. 15 Καὶ έκραξαν οι υίοι Ισραήλ πρός κύριον, και ήγειρεν αύτοις σωτήρα, τὸν Αωδ νίὸν Γηρά *νίὸν τοῦ Ίεμινί, ανδρα άμφοτεροδέξιον. Καὶ άπέστειλαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ δώρα ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ Ἐγλών βασιλεῖ Μωάβ. 16 Καὶ ἐποίησεν έαυτῷ Αωδ μάχαιραν δίστομον σπιθαμής τὸ μῆχος αὐτῆς, καὶ περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν έπὶ τὸν μηρὸν τὸν δεξιον αὐτοῦ. 17 Καὶ προςήνεγκε τὰ δῶρα τῷ Έγλων βασιλεί Μωάβ· και Έγλων άνηρ άστεῖος σφόδρα. 18 Καὶ έγένετο, ώς συνετέλεσεν 'Αώδ' προςφέρων τὰ δῶρα, καὶ έξαπέστειλε τοὺς φέροντας τὰ δῶρα. 19 Καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τών γλυπτών τών μετά της Γαλγάλ, καί είπεν 'Αώδ' · Λόγος μοι χρύφιος πρός σέ, βασιλεύ. Και είπεν Έγλων πρός αὐτόν Σιώπα. Καὶ εξαπέστειλεν ἀφ' ἐαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶτας ἐπ' αὐτόν. 20 Καὶ Αωδ εἰςῆλθε πρός αὐτόν καὶ αὐτός ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερώῷ τῷ θερινῷ τῷ ἐαυτοῦ μονώτατος. Καὶ είπεν 'Αώδ' Λόγος θεού μοι πρός σέ, βασιλεῦ. Καὶ έξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου 'Εγλών έγγυς αὐτοῦ. 21 Καὶ 'έγένετο ἄμα τῷ ἀναστῆναι αὐτον, καὶ έξέτεινεν Ακόδ τὴν χεῖρα την άριστεράν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε την μάχαιραν έπάνωθεν τοῦ μηροῦ αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ένέπηξεν αύτην έν τη κοιλία αύτοῦ, ^{22} καὶ έπειςήνεγκε καίγε την λαβήν όπίσω τῆς φλογός και απέκλεισε το στέαρ κατά της φλογός, ότι ούκ έξέσπασε την μάχαιραν έκ της κοιλίας αὐτοῦ. 23 Καὶ ἐξηλθεν 'Αωδ την προστάδα, 'καὶ έξηλθε τοὺς διατεταγμένους'

מלוד־מוֹאַב על־יִשֹּׁרָאֵל על בִּי־עִשִּׁוּ 13 אַת־הָרֶע בָּעֵינֵי יִהֹוָה: וַיַּאֵסְף אַלִיו אַת־בָּנֵי־עַפִּוֹן וַעַמָּכֵק וַיַּכֶּדְ וַיַּדְ אָת־ ישראל את־ענלון מ פי מואב שמונה עשרה שנה: וייזעקו להם מושיע אַת־אַהַוּד בַּןי הַיְּבִינִי אִישׁ אִשֵּׁר יַד־יְבִינִוֹ וַיִּשְׁלְחֹוּ 16 מלה מואב: ויעש' לו אתרד וַלַה שָׁנֵי מֻּיִוֹת וּבְּנֵד אָרָכָּה אתה מתחת למליו על יר 17 וַיַּקרֶבֹ אָת־הַפְּנְחַה 18 מוֹאָב וְעֵגִלוֹן אֵישׁ בַּרֵיא מִאָּד: וַיִּהִיׂ כשאי וַיִשַׁלַת אַת־הַלָּם 19 והוא שב מו-הפסילים אשר את-הַלִּמְדֵים עַלֵיו: וָאָהוּדי בַּא אַלַיו והוא ישב בעלית הפקרה אשר-לו כבדו ויאמר אווד דבר וַיַּקָם מֵעֵל הַכָּפָא: וַיִּשְׁלַח שמאלו מעל שַׁלַפְ הַחָרֶב מִבָּטְנוֹ וַיַּצֵא הַפַּרְשִׁדְנָה: 23 וַיָּבֶא אֶהְוּד הַפִּסְדְרְוֹנָה וַיִּסְנֹּר דַּלְתְוֹת

יהם' בצרי .16.

^{12.} ΑΓΧ: έναντι. ΑΒ (eti. infra): Έγλωμ (-ν F).
13. ΑΓΧ: προτήγαγε. ΑΕΧ: αὐτὸν. 15. ΑΒ: ἐκεκραξαν (ἐκραξαν Χ). ΑΓΧ+ κύριος (α. σωτ.) ... Γ.
νιῦ. Β: Γεμενί (-ινί ΓΧ) ... ἐξαπέστ. (ἀπέστ. ΑΓΧ).
16. Α¹ΕΧ* αὐτῆς. Α΄ (p. μανδ.) αὐτῦ. Β: αὐτῦ τ.
δεξ. (τ. δ. αὐτῦ ΑΓΧ). 17. Β† (p. Καὶ) ἐπορεύθη καὶ (* ΑΓΧ). 18. Β: ἡνίκα (ώς ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: αἰροντας. 19. ΑΧ: Κ. Έγλων ἀνέστρεψεν. Α¹ΓΧ*
τῶν. ΑΕΧ: Εγλωμ πᾶσιν ἐκ μέσε καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτῦ πάντες οἱ παραστήκοτες) αὐτῆ. 20. ΑΓΧ: θερ. αὐτῦ μ. 21. ΑΧ: ἄμα τῦ ... *
αὐτον καὶ ... τ. μάς. ἀπὸ τῦ μηρῦ τῦ δεξ. αὐτῦ ... εἰς τὴν κοιλίαν Έγλωμ. 23. ΑΧ* κ. ἐξῆλθε τ. διατ.

^{15.} bed Benjaminiten. (BieB. 9.) B: einen Benj. einen Mann, ber l. w. dW: ber b. rechte Sanb n. brauchen fonnte. vE: an f. r. S. gelähmt war. (A: beibe Sanbe wie b. r. gebrauchte.)

ш

Herr Eglon, den König der Moabiter, wiber Ifrael, barum, baß fie Uebels tha-13 ten bor bem Berrn, "und fammlete gu ibm bie Rinber Ammon und bie Amalefiter, und er gog bin und ichlug Ifrael, 14 und nahm ein bie Balmenftabt. *Unb bie Rinber Ifrael bieneten Eglon, ber 15 Moabiter Ronige, achtzehn Jahre. *Da fcrieen fie zu bem Berrn; und ber Berr erwedte ibnen einen Beiland, Chub, ben Sohn Gera, bes Sohns Jemini, ber war links. Und ba bie Rinber Ifrael burch benfelben Befchent fanbten Eglon, ber 16 Moabiter Ronige, *machte fich Chub ein zweischneibig Schwert eine Elle lang, und gurtete es unter fein Rleib auf feine 17 rechte Gufte, *und brachte bas Beichent bem Eglon, ber Moabiter Ronige. Eglon 18 aber mar ein fehr fetter Mann. *Und ba er bas Befchent hatte überantwortet, ließ er bas Bolt, bie bas Gefchent getragen 19 hatten, *und febrete um von ben Gogen gu Bilgal, und ließ anfagen: 3ch habe, o Ronig, bir mas Beimliches zu fagen. Er aber hieß schweigen, und gingen aus 20 von ihm alle, die um ihn ftanden. *Und Ebub fam zu ibm binein. Er aber faß in ber Sommerlaube, bie für ihn allein war. Und Chub fprach: 3ch habe Gottes Wort an bich. Da ftanb er auf von fei-21 nem Stubl. * Chub aber redte feine linte Band aus, und nahm bas Schwert von feiner rechten Bufte, und fließ es ihm in 22 feinen Bauch, *bag auch bas Beft ber Schneibe nach hinein fuhr und bas Fett bas Beft verfchloß (benn er zog bas Schwert nicht aus feinem Bauch), bag ber 23 Dift von ihm ging. "Aber Chub ging ben Saal hinaus, und that die Thur bin-

fortavit adversum eos Eglon regem Moab, quia fecerunt malum in conspectu ejus. *Et copulavit ei filios 13 Ammon et Amalec, abijtque et per-1,16. cussit Israel atque possedit urbem
Da.34,2. palmarum. *Servieruntque filii Is- 14 rael Egion regi Moab decem et octo v.9.4,8. annis; *et postea clamaverunt ad 15 Dominum, qui suscitavit eis salva-Gn.46,21 torem vocabulo Aod, filium Gera v.21. filii Jemini, qui utraque manu pro 20,16. dextera utebatur. Miseruntque filii 25m.8,2. Israel per illum munera Eglon regi (Ebr.4,12 Moab; "qui fecit sibi gladium an- 16 cipitem, habentem in medio capulum longitudinis palmae manus, et accinctus est eo subter sagum in dextro femore. *Obtulitque munera 17 Eglon regi Moab; erat autem Eglon crassus nimis. *Cumque obtulisset 18 ei munera, prosecutus est socios, qui cum eo venerant; *et reversus 19 Hos. 4, 15. de Galgalis, ubi erant idola, dixit ad regem: Verbum secretum habeo ad te, o Rex! Et ille imperavit silentium, egressisque omnibus, qui circa eum erant, *ingressus est Aod ad eum; 20 sedebat autem in aestivo coenaculo solus. Dixitque: Verbum Dei habeo ad te; qui statim surrexit de throno. *Extenditque Aod sinistram manum 21 v.15.. et tulit sicam de dextro femore suo, infixitque eam in ventre ejus *tam 22 valide, ut capulus sequeretur ferrum in vulnere ac pinguissimo adipe stringeretur, nec eduxit gladium, sed ita, ut percusserat, reliquit in corpore, statimque per secreta naturae alvi stercora proruperunt. *Aod 23

autem clausis diligentissime ostiis

^{15.} U.L: war linf. 16. U.L: einer Ellen.

^{19.} A.A: etwas.

^{16.} feine Rieiber. B: Es hatte f. aber ... machen laffen, bas zwei Schueiben hatte. dW.vE: baran waren zw. Schn.

^{18.} entließ. B: vollends herbeigebracht. vE: hin gebr. dW: bas Darbringen bes G. geenbigt. dW.vE: bie Cente.

^{19.} dW.vE: Gogenbilbern. B: geschnisten B. B.dW.vE.A: ein geheimes (heiml.) Bort an bich. B: Da sprach er: Schweige! dW.vE: Stille! B.dW: bei ibm. vE: vor.

^{20.} bem Commergemach ... vom St. B.dW.yE.A:

^{21.} S: ventrem.

ging. B: einem fühlen Obersaal. vE: bem f. Obers zimmer. dW: Obergemache ber Kühlung. A: Som: merzimmer. dW.vE.A: ein W. Gottes. (A: Throne.)
21. B.vE.A: strectte.

^{22.} Die Schu. verfchl. ... u. fie hinausging nach bem After. B: ber Griff. dW: nach b. Klinge hineinbrang. vE: hinter ... fuhr. B.dW.vE: hinter ber (Kl.) (fich) zuschloß. B: zum hintern aus. dW: es g. b. Koth ab.

^{23.} auf b. Borfaal ... bie Th. bes Gemachs. B: gum Borgemach. vE: aus b. Saale ? dW: ber Saulenhalle?

καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ ὑπερφου κατ αὐτοῦ καὶ ἐσφήνωσε. 24 Καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε, καὶ οί παίδες αὐτοῦ εἰςῆλθον καὶ είδον, καὶ ίδου αι θύραι του υπερώου έσφηνωμέναι. Καὶ είπαν Μήποτε αποκενοί τους πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείφ τῷ θεριτῷ; 25 Καὶ ύπεμειναν έως ήσχύνοντο, καὶ ίδου ούκ ήν ό ανοίγων τας θύρας τοῦ ύπερφου. Καὶ έλαβον την κλείδα και ηνοιζαν, και ίδου ο κύριος αυτών πεπτωχώς έπὶ την γην τεθνη-26 Καὶ 'Ακό διεσώθη, έως έθορυβούντο 'καὶ οὐκ ἦν ὁ προςνοῶν αὐτῷ' καὶ αὐτὸς παρήλθε τὰ γλυπτὰ καὶ διεσώθη εἰς Σειρουθά. 27 Και έγένετο, ήνίκα ηλθεν Αωδ είς γῆν Ἰσραήλ, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνη ἐν όρει Έφραίμ, καὶ κατέβησαν σύν αὐτῷ οἱ νίοὶ Ισραήλ από του δρους, και αυτός έμπροσθεν αύτων. 28 Και είπε πρός αύτούς Κατάβητε όπίσω μου, ότι παρέδωκε κύριος ό θεός τούς έχθρους ήμων την Μωάβ έν γειρί ήμων. Καί κατέβησαν όπίσω αὐτοῦ, καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τῆς Μωὰβ καὶ οὐκ ἀφήκαν ἄνδρα διαβήναι, ²⁹ καὶ έπαταξαν την Μωάβ τῷ καιρῷ ἐκείνφ ώςεὶ δέκα γιλιάδας ἀνδρῶν, πάντας τοὺς μαγητὰς καὶ πάντας ανδρας δυνάμεως, καὶ οὐ διεσώθη άνήο. 30 Και έταπεινώθη Μωάβ έν τῆ ήμέρα έκείνη ύπὸ την χείρα Ίσραήλ, και ήσυχασεν ή γῆ όγδοήκοντα έτη, 'καὶ έκρινεν αὐτοὺς 'Αωσ έως ου απέθανε'.

31 Καὶ μετ' αὐτὸν ἀνέστη Σαμεγὰρ υἰὸς 'Ανὰθ καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἔξακοσίους ἄνθρας ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν, καὶ ἔσωσε καίγε αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

IV. Καὶ προςέθεντο οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· καὶ ᾿Αὼδ ἀπέθανε. ² Καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Ἰαβιν βασιλέως Χαναάν, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ᾿Ασώρ καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισάρα, καὶ αὐτὸς κατώκει ἐν

וָנָעֵל: בעדו ריראה נעלות ויאמרו יבוש וְהַבָּה אֵינַפּר פֹתָק דַּלְתוֹת הַעַלְיָה וַיִּקְחוּ אָת־הַּמַּקּתֹח רַיִּפְתָּחוּ וְהָנֵה אַלְנֵיהֵם נֹפֵל אַרְצַה 26 מַת: וָאָהָוּד נִמְלֵם עַד הָתְמַהְמְהַם את־הפסילים 27 השעירתה: אפרים בני־ישראל מו־החר וְהַוּא לְפָניהָם: 28 וַיָּאמֶר אָלָהָם רְדָפַרּ אַחֲרַי יָהוָה אָת־אִיבֶּיכֵם אָת־מוֹאָב בְּוָדָכֵם וַיֵּרְדָּוּ אָחֲרָיוּ וַיִּלְכְּדֹוּ אָת־מֵּעְבָּרָוֹת הַיַּרָהַן לְמוֹאָב וְלְאֹ־נֶתְנָרּ אֵישׁ לַצְבְּר: 29 וַיַּכּוּ אָת־מוֹאָב בַּעַת הַהִּיא כַּעַשַּׁרֶת אָלַפִּים אִישׁ כַּל־שָׁמֵן וְכַל־אִישׁ חַיָל ל וַלֹא נמָלם אַישׁ: וַתְּכָּנַע מוֹאַבֹ בַּיִּוֹם יִשְרָאָל וַתִּשְׁלִט הַהוּא תַּחַת יַד האַרֶץ שִׁמוֹנֵים שַׁנַה:

בּנוֹבָּוֹר וֹמַּרַבּלֹכִאוֹ סֹיסֹרָא וֹנִינִּא יִרנְיִׁנִי בִּנִּרְ זִבִּׁין מֵלָנְדִּ-פִּׁרַמֹּן אֲמִּר מֹלֵנִ בּבּׁנֹרִ יִּנְיָׁטִּנִּ בִּנֹר יִשִּׁרָאֵלְ לְהַמְּנִּע יִנִּילִם בּבּׁלֵר וֹיִּנְשִׁ בַּפֹר-עִּנִּא אָער-יִשִּׁרָאֵלְ: אָענּפּֿלְשִׁיִּהְ מְּמִבּמֹאִנִּע אִיִּמִ בּּׁמַלְנֻעִּר אָענּפֿלְשִׁיִּהְ מְּמְבּמִלְנִע אִיִּמְ בַּמַלְנֻעוֹ

^{24.} Β: ἐπῆλθον (εἰεῆλθ. ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: ἀποπεκλεισμέναι. ΑΕΓΧ: Μήπ. πρὸς δίφορες κάθηται ἐν τῆ ἀποχωρήσει τὰ κοιτώνος: κ. προεξμειναν αἰσχυνόμενοι. 25. Β: ἔστιν (ἡν ΛΕΓΧ). 27. ΑΓΧ* Α. εἰς γ. Ἰσρ. ΑΒ† (α. ὄρ.) τῷ (* ΓΧ). 28. Α (bis): ὑμῶν. Β: ἀρῆκε (-αν ΑΕΓΧ). 29. Β: τῆ ἡμέρα ἐκείνη (ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνφ ΑΓΧ) ... πὰν λιπαρὸν καὶ πάντα ἀνδρα δυν. (πάντας τ. μαχ. κτλ. Α) ... ὁ ἀνῆς (* ὁ ΑΕΓΧ). 30. ΑΒ: ἐνετράπη (ἐταπ. Χ). Β* την († ΑΕΓΧ). 31. Λ: μετὰ τἔτον ... ἀρ. ἐκτὸς μόσχων βοῶν ... * καίγε. — 2. Β: τὲς νίες Ἰσρ. (αὐτὸς ΑΕΓΧ).

^{23.} B: riegelte gu. dW.vE.A: verrieg. fie.
24. bes Gemache ... bedet viell. f. Fife ... Commergemach. B: fühlen R. dW.vE: R. (Gem.) ber

Rublung.
25. n. Riem. b. Th. bes Gem. anfthat. dW: lange, lange. vR: warteten bis 3. Befchamung. B: benn fiebe, er th. ... n. auf.

^{26.} dW.vE: janberten. A: in b. Befturjung waren. (Bgl. B. 19.)

Chubs Sieg über Mogb. Samgar.

24 ter ihm zu, und verschloß sie. *Da er nun hinaus war, kamen seine Rnechte hinein und sahen, daß die Thur ber Sommerlaube verschlossen war, und sprachen: Er ist vielleicht zu Stuhl gegangen in der 25 Rammer an der Sommerlaube. *Da sie aber so lange harreten, bis sie sich schäme-

aber fo lange harreten, bis fie fich ichameten (benn niemanb that bie Thur ber Laube auf), nahmen fie ben Schluffel unb ichloffen auf; fiebe, ba lag ihr herr auf 26 ber Erbe tobt. Ehub aber war ent-

ronnen, bieweil fie verzogen, und ging vor ben Gogen über und entrann bis gen 27 Seirath. *Und ba er hinein fam, blies

27 Seirath. *Und ba er hinein tam, blies er die Bosaunen auf dem Gebirge Ephraim. Und die Kinder Israel zogen mit ihm vom

28 Gebirge, und er vor ihnen her, *und fprach zu ihnen: Jaget mir nach, benn ber herr hat euch bie Moabiter, eure Feinde, in eure hande gegeben. Und fie jagten ihm nach und gewannen bie Furt am Jorban ein, bie gen Moab gehet, und

29 liegen niemand hinüber geben, *und fclugen bie Moabiter zu ber Beit bei gebn taufend Mann, allzumal bie beften und ftreitbaren Manner, bag nicht einer ent-

30 rann. *Alfo wurben bie Moabiter zu ber Zeit unter bie Hand ber Kinder Ifrael gebämpft. Und bas Land war stille achtzig Jahre.

31 Darnach war Samgar, ber Sohn Anath, ber folug fechs hunbert Philifter mit einem Ochsensteden, und erlösete auch Ifrael.

IV. Uber die Rinder Ifrael thaten förder übel vor dem Gerrn, da Chud gestorben 2 war. Und ber herr vertaufte sie in die hand Jabins, der Cananiter Rönigs, der zu hazor sas, und sein Feldhauptsmann war Siffera, und er wohnete zu

coenaculi et obfirmatis sera per posticum egressus est, *servique 24 regis ingressi viderunt clausas fores coenaculi atque dixerunt: Forsitan 155 purgat alvum in aestivo cubiculo.

Expectantesque diu, donec erube-25
\$\frac{17}{8}\$, it scerent, et videntes quod nullus
aperiret, tulerunt clavem, et aperientes invenerunt dominum suum in
terra jacentem mortuum. *Aod 26
autem, dum illi turbarentur, effugit

*-19. et pertransiit locum idolorum, unde
reversus fuerat. Venitque in Sejrath,

Ephraim, descenderuntque cum eo filii Israel, ipso in fronte gradiente.

Qui dixit ad eos: Sequimini me! 28 tradidit enim Dominus inimicos nostros Moabitas in manus nostras.

Descenderuntque post eum et oc-

7,24. cupaverunt vada Jordanis, quae transmittunt in Moab, et non dimiserunt transire quemquam, *sed percus-29 serunt Moabitas in tempore illo circiter decem millia, omnes robustos 4,16. et fortes viros; nullus eorum eva-

Jos. 8, 22. dere potuit. Humiliatusque est 30

Moab in die illo sub manu Israel;

v.11.5,21 et quievit terra octoginta annis.

post hunc fuit Samgar filius Anath, 31
qui percussit de Philisthiim sexcen(15,15. tos viros vomere; et ipse quoque
15,15.22. defendit Israel.

6,1,10,6. Addideruntque filii Israel fa-IV.
15,1,13,12 cere malum in conspectu Domini
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15

^{29.} A.A: freitbarften.

^{1.} U.L: fürber. A.A: ferner. A.A: Uebele.

^{2.} A.A: bes Cananiter = Ronigs.

^{27.} dW.vE: fließ er in b. B.

^{28.} B: hinter mir her. dW: Gilet m. nach. vE: Folget. A: Biebet. B: Ueberfahrten.

^{29.} B: bie allzumal ftarf n. alle tapf. M. waren. dW: alle ruftigen n. ftr. vE: lauter ftarfe n. l. frafstige. B.dW: nicht ein Mann. vE: fein M.

^{30.} Sand 3fe. B.dW: an bemfelben (felbigem)

^{24. 8:} coenaculo.

^{30.} Al. † (in f.) a praeliis.

Zage. vE: biefem. A: jenem. B.A: gebemuthigt. dW.vE: gebengt. (Bgl. B. 11.)

^{31.} dem O. B. E: Und nach ihm war. dW. vE: fam.

^{1.} ferner. (Bie 2,11.)

^{2.} B.dW.A: regierte. vE: herrichte. B: Geeresfürft. dW: Geer. Dberfter. vE.A: Geerführer.

Αρισώθ των έθνων. 3 Καλ έκραξαν οι νίοι Ίσραὴλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια ἄρματα σιδηρά ήν αύτφ, καὶ αύτὸς έθλιψε τὸν Ισραήλ κατά κράτος είκοσιν έτη.

4 Καλ Δεβόροα γυνή προφήτις γυνή Δαφιδώθ, αυτη έκρινε τὸν Ἰσραήλ ἐν τῷ καιρῷ έκείνο. 5 Καὶ αὐτή ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεβόρδα ανα μέσον της Ραμά και ανα μέσον της Βηθηλ έν τῷ όρει Έφραίμι καὶ ἀνέβαινον πρός αύτην οι υίοι Ίσραηλ είς κρίσιν. 6 Καὶ ἀπέστειλε Δεβόροα καὶ ἐκάλεσε τὸν Βαράκ υίὸν 'Αβινεέμ έκ Κάδης Νεφθαλί, καλ είπε πρός αὐτόν. Ούγλ ένετείλατο κύριος ό θεὸς Ισραήλ σοι Καὶ ἀπελεύση εἰς ὅρος Θαβώρ καὶ λήψη μετά σεπυτοῦ δέκα γιλιάδας ανδρών έκ των υίων Νεφθαλί και έκ τών υίων Ζαβουλών, 7 και επάξω πρός σε είς τὸν γειμάρδουν Κισών ἐπὶ τὸν Σισάρα άργοντα τῆς δυνάμεως Ἰαβίν, καὶ τὰ ἄρματα αὐτοῦ καὶ τὸ πληθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω αὐτὸν εἰς γεῖράς σου; 8 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτην Βαράκ 'Εὰν πορευθης μετ' έμου, πορεύσομαι, καὶ ἐὰν μὴ πορευθῆς, οὐ πορεύσομαι. ότι ούκ οίδα την ημέραν έν ή εὐοδοῖ κύριος τὸν άγγελον μετ' έμοῦ'. 9 Καὶ είπε 'πρὸς αύτὸν Δεβόρὸα. Πορευομένη πορεύσομαι μετά σου πλην 'γίνωσκε' ότι ουκ έσται τὸ προτέρημά σου είς την όδόν, ην σύ πορεύη, ότι εν γειρί γυναικός άποδώσεται κύριος τον Σισάρα. Καλ άνέστη Δεβόρρα καλ έπορεύθη 10 Καὶ ἐβόησε μετά του Βαράκ είς Κέδες. Βαράκ τῷ Ζαβουλών καὶ τῷ Νεφθαλὶ εἰς Κέδες, καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα γιλιάδες ανδρών, και ανέβη Δεβόροα μετ' αὐτοῦ. 11 (Καὶ Χάβερ ὁ Κιναῖος ἐγωρίσθη ἀπὸ Κενᾶ, ἀπὸ κῶν υίῶν 'Οβὰβ γαμβροῦ Μουσή, και έπηξε την σκηνην αυτού έως δουός πλεονεκτούντων, ή έστιν εχόμενα Κέδες.) 12 Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σισάρα, ὅτι ἀνέβη Βαρὰκ

3 יוֹשֵׁב בַּחַרְשָׁת הַגּוֹנָם: וַיִּצְצֵקוּ בְנֵי־ אל־יהוה תשע מאות רַכַב־בַּרְזֵל לוֹ וְהוּא לָחַץ אֶת־בָּנֵי יִשַּׁרַאֵל בִּחַזָּקַה צָשָׁרֵים שָׁנָה:

•וּדְבוֹרָה אָשֶׁה נָבִיאַה אֵשֶׁת לַפּידוֹת היא שפטה את־ישראל בעת ההיא: ח וְהָיא יוֹשָּׁבֶת תַחַת־מִּמֶר דְבוֹרָת בֵּין בְהַר אִפְרֵים וַיַּצַלָּר אֵלֵיהָ בּנֵי יִשֹׁרָאֵל לַמִּשִׁפַּט: 6 וַתִּשְׁכַח וַתְּקרָא לְבַרַק בֵּוּ־אַבִּינֹעַם 6 מַקַּדָשׁ נפַתַּלִי וַתֹּאמֵר אַלֵיו הַלָאִר צַנָהוּ יָהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׁרָאֵל כַּדְּ וּמַשְׁכַהָּ ון: וּמַשַׁכִּתִּי אֵלֵיך אַל־נַחַל קִישׁוֹן אָת־סִיסְרָאֹ שַׂר־צָבָא יַבִּין וְאָת־רַכְבָּוֹ 8 וַאַת־הַמוֹנוֹ וּנִתַתִּיהוּ בְּיָדֶך: וַיְּאֹמֶר הַ בַּרָס אִם־תַּלְכֵי עִפֵּי וְהָלֶכִתִּי 9 ואָם־לָא תַּלְכֵי עָמֵי לָא אֶלֶה: וַתּאֹמֵר ה אַלַה עִפָּה אָפָס פַּי לא תהיה הִפְאַרְהָּדְ עַל־הַנֵּרֶךְ אֲשֶׁר־אַתַּה הוֹלֵהְ בָּי בְּיַד אִשָּׁה יִמְכָּר יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וַתַּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶהְ אִם־בָּרֵק קַדִשָּׁה: י וַיַּזְעַׁק בָּרָק אָת־זִבוּלַן וָאַת־נַפִּתַּלִּי בַּרַנְּלֶיוּ יָרבוֹרָה: דבוֹרָה: נפלב מפון מבני חבר חמו 12 אַשַׁר אָת־קַדָשׁ: וַיַּבּּדוּ לְסִיסְרָא בֵּי

^{3.} AB: ἐκέκραξαν (ἐκραξαν Χ). 4. AB (eti. infra): Δεββώρα (Δεββόρα ΕΧ). 5. AX (bis) * τῆς et τοῦ. ΑΕΓΧ: Ἰσρ. ἐκεῖ τε κρίνεσθαι. 6. ΑΕΓΧ (bis): ἀπὸ (pro ἐκ). 7. Δ: ἀπάξω σε πρὸς τὸν ... ἐν χειρί. 8. Α† (p. μὴ πορ.) μετ' ἐμεῖ. 9. Β* πρὸς αὐτ. Δ. († ΑΕΓΧ) ... ἐπὶ τ. ὁδ. (εἰς τ. ὁδ. ΑΓΧ). ΑΕΧ: ἐκ Κ. 10. ΑΕΓΧ: προικέλει Β. (bis). Δελ. ἐκ. Κ. 10. ΑΕΓΧ: παρήγγειλε. Β: (bis) τον ... έν Κ. (τῷ ... είς Κ. AEFX). 11. AEFX: Καὶ οἱ πλησίον τε Κεναίε έχωρίσθησαν. 12. AFX: ανήγγειλαν. Βο τος († AEFX). B.dW: richtete 3fr.

דופטרת בשלח ויש מתחילין וחשר דבורה . 4. יור' בקמץ . 11. v. 12. 'p בצעננים

^{2.} vE.A: S. ber Bolfer. dW: S. : Gojim. 3. B: unterbrudte. dW: bebr. A: brudte fie hart. vE: hatte ... hart gebr. 4. dW: eine Br. B.vE: ein Beib, (fo) e. Br. (war).

Jabin zu Pazor. Die Richterin Debora und Barat.

3 Garoseth ber Geiben. "Und die Kinder Ifrael schrieen zum Geren, benn er hatte neun hundert eiserne Wagen und zwang die Kinder Ifrael mit Gewalt zwanzig Jahre.

4 Ju berselbigen Zeit war Richterin in Ifrael die Prophetin Debora, ein Cheweib bes Lapidoth. "Und sie wohnete unter der Balme Debora, zwischen Rama und Beth El, auf dem Gebirge Ephraim. Und die Kinder Ifrael kamen zu ihr hinauf vor

6 Gericht. *Dieselbige fandte hin und ließ rufen Barat, ben Sohn Abinoams von Rebes Naphthali, und ließ ihm sagen: hat dir nicht ber herr, ber Gott Ifraels, geboten: Gehe hin und ziehe auf den Berg Thabor, und nimm zehn tausend Mann mit dir von den Kindern Naphthali

7 und Sebulon, *benn ich will Siffera, ben Felbhauptmann Jabins, zu bir ziehen an bas Waffer Rison mit seinen Wagen und mit seiner Menge, und will ihn in

8 beine Sanbe geben? "Barat fprach zu ihr: Wenn bu mit mir ziehft, so will ich ziehen; ziehft bu aber nicht mit mir, so will ich 9 nicht ziehen. "Sie fprach: Ich will mit

bir ziehen, aber ber Preis wird nicht bein sein auf dieser Reise, die du thuft, sondern der Gerr wird Siffera in eines Weibes Hand übergeben. Also machte fich Debora auf und zog mit Barak gen

10 Rebes. *Da rief Barat Sebulon und Raphthali gen Rebes, und zog zu Fuß mit zehntausenb Mann. Debora zog auch

11 mit ihm. "Heber aber, ber Keniter, war von ben Kenitern, von ben Kinbern Hobabs, Mofes Schwagers, gezogen, und hatte seine Hutte aufgeschlagen bei ben

12 Eichen Zaanaim neben Rebes. *Da warb Siffera angesagt, bag Barat, ber Sohn

6. U.L: bem Sohn.

5. (B: fie, bie D. w. u. einem Balmbaum?) dW: unter b. Deb.: Balme, A: faß u. b. B. bie v. ihr b. Ramen hatte. B.dW.vE: gingen ... (jum) Ger.

6. dW.vB.A: rief. dW.A: (Siehe) ... gebietet bir. B: giehe bich ... bin. vE: breite bich aus auf bem B. dW: befete ben B. A: fuhre e. Rriegeher auf.

7. Den Bach R. vE: f. heere. dW: u. feine B. u. feinen haufen.

8. B: werbe ich n. vE.A: giebe ich (and) n. Belogietten Bibel. N. T. 2. 2be 1. Abrb.

6,7.10,10 Haroseth gentium. *Clamaveruntque 3,9,15; filii Israel ad Dominum; nongentos 4,12; filis enim habebat falcatos currus, et per 2Me.13,2 viginti annos vehementer oppresserat eos.

Ex.15,20. Erat autem Debbora prophetis 4

28.46. uxor Lapidoth, quae judicabat populum in illo tempore. *Et sedebat sub palma, quae nomine illius vocabatur, inter Rama et Bethel in (Dt.17,85,monte Ephraim, ascendebantque ad eam filii Israel in omne judicium.

Br.11.23* Quae misit et vocavit Barac filium 6

Jos. 20,7. Abinoem de Cedes Nephthali, dixit19,37. que ad eum: Praecepit tibi Dominus
Deus Israel: Vade et duc exercitum
Pr. N9,18. in montem Thabor, tollesque tecum
decem millia pugnatorum de filiis
Nephthali et de filiis Zabulon, **ego
autem adducam ad te in loco tor-

s, 2:13.2. rentis Cison Sisaram principem exercitus Jabin et currus ejus atque omnem multitudinem, et tradam eos in manu tua. *Dixitque ad eam Barac: Si venis mecum, vadam; si nolueris venire mecum, non pergam. *Quae dixit ad eum: Ibo quidem tecum, sed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu mulieris tradetur Sisara. Surrexit itaque Debbora et perrexit cum Barac

millibus pugnatorum, habens DebboV-17-1,19 ram in comitatu suo. **Haber au-11
24,21. tem Cinaeus recesserat quondam a
caeteris Cinaeis fratribus suis filiis
Hobab, cognati Moysi, et tetenderat
tabernacula usque ad vallem, quae
vocatur Sennim, et erat juxta Cedes.
**Nunciatumque est Sisarae, quod 12

et Nephthali, ascendit cum decem

8. Al. * (alt.) mecum.

in Cedes.

dW: geheft ... gehen ... gehe.

9. dW: wirft feinen Ruhm haben. vE: f. Chre. B.dW.vE: auf bem Weg, ben bu geheft ... verfaufen.

10. B: r. jufammen. dW: berief. B: u. es jogen binauf, bie ihm folgten. dW: z. ihm nach. vE: mit ihm hinauf.

11. hatte fich ... gefondert ... foling f. D. auf bis gur Giche bei 3. B: abgef. dW.vE.A: (einft) getrennt. dW: Schwiegervatere? vE: Terebinthe.

*Qui, accitis Zabulon 10

νίὸς Αβινεέμ είς ὅρος Θαβώρ. 13 Καὶ ἐχάλεσε Σισάρα πάντα τὰ άρματα αὐτοῦ, έννακόσια άρματα σιδηρά, και πάντα τον λαόν τον μετ' αὐτοῦ, ἀπο Αρισώθ των έθνων εἰς 14 Kal श्रीमश् Aeτον γειμάρρουν Κισών. βόρψα πρός Βαράκ 'Ανάστηθι, ότι αύτη ή ήμέρα, έν ή παρέδωκε κύριος τον Σισάρα έν τη γειρί σου. Ούκ ίδου κύριος έλευσεται έμπροσθέν σου; Καὶ κατέβη Βαράκ ἀπὸ τοῦ ουους Θαβώρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν οπίσω αὐτοῦ. 15 Καὶ ἐξέστησε κύριος τὸν Σισάρα καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ καὶ πάσαν την παρεμβολήν αύτου έν στόματι φομφαίας ενώπιον Βαράκ, καὶ κατέβη Σισάρα από του αρματος αύτου και έφυγε τοις ποσίν αὐτοῦ. 16 Καὶ Βαρὰκ διώκων ὀπίσω τῶν άρματων και όπίσω της παρεμβολής έως Αρισώθ των έθνων, καὶ έπεσε πάσα ή παρεμβολή Σισάρα εν στόματι ψομφαίας οὐ κατελείωθη έως ένός. 17 Καὶ Σισάρα ανεγώρησεν τοις ποσίν αύτου είς σκηνήν Ιαήλ γυναικός Χάβερ τοῦ Κιναίου, ὅτι εἰρήνη ἦν άνα μέσον Ίαβιν βασιλέως Ασώο και άνα μέσον τοῦ οίκου Χάβερ τοῦ Κιναίου. 18 Kal έξηλθεν Ίαηλ είς απάντησιν Σισάρα καί εไπεν αυτώ Εκνευσον, κυριέ μου, έκνευσον πρός με, μη φοβού. Και έξένευσε πρός αὐτην είς την σκηνήν, και συνεκάλυψεν αυτόν έν τη δέρφει αὐτης. 19 Καὶ είπε 'Σισάρα' πρός αὐτήν. Πότισόν με δή μικρόν ύδωρ, ότι εδύψησα. Καὶ ήνοιξε την άσκον τοῦ γάλακτος καὶ ἐπότισεν αὐτόν, καὶ συνεκάλυψε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ. 20 Καὶ είπε πρὸς αὐτην 'Σισάρα'. Στηθι δή έπι την θύραν της σκηνής, και έσται, έαν ανήρ έλθη πρός σε καὶ έρωτήση σε και είπη. Ει έστιν ώδε άνής; καλ έρεις. Ούκ έστι. 21 Καλ έλαβεν 'Ιαλλ γυιή Χάβεο τον πάσσαλον της ακηνής, καί έθηκε την σφύραν έν τη χειρί αθτης, καί είςηλθε πρός αψτόν έν κρυφή, και έπηξε τον πάσσαλον έν τῷ κροτάφφ αὐτοῦ, καὶ διήλαעַלַה בָּרֶק בַּן־אֲבִילִעַם הַר־תִּבְוֹר: 13 וַיַּזָעֹק סִיסְרָא אָת־כַּל־רָכְבֹּוֹ תְּשֵׁע מאות בכב בַּרְזֵּל וְאֵת־בַּל־הַעִם אַשׁר אָהָוֹ מֶחֲרָשָׁת הַבּוֹיָם אֶל־נַחַל קִישִׁוֹן: הברה אל 14 ותאמר נתו קיום אַשָּׁר בּיַלָּה הַלָּא יָהוָה יַצַא לְפַנֵיה וַיַּרֶד בַּרַקֹ מֶהֶר תַּבוֹר וַעָשֵׂרָת אַלַפַים אִישׁ פו אחריו: ויהם חרב לפני ברק וגרד סיסרא 16 מעל הַמֵּרְכַּבַה וַיַּנָס בְּרַגְלֵיו: וּבָרַק חרשת הגונם ויפל כל-מחנה חרב לא נשאר עד־אחד: נס בּרגַלַיו אל־אֹחל יַעֹּל در דופיני מַלַהְ־חָצֹוֹר וּבִּין בֵּית חַבֵּר 18 הַפַּינִי: וַתַּצֵא יַעֵל לְקַרָאת סִיסְרָא וַתָּאמֶר אָלֵיו סוּרָה אָדֹנֵי סוּרָה אַלִי 19 וַתְּכַפָּהוּ בַּשְּׁמִיכַה: וַיִּאמֵר מעט-מים וַהַּפְהַּח אַת־נאור הַחַלַב וַהַּשְׁקהוּ כ וַתַּכַפַּהוּ: וַיָּאמֵר אָלֵיהָ צַמְד פַּתַח הַאָּהֶל וָהַיָהֹ אָם־אַישׁ יַבֹא וּשָׁאַלֵה וָאָמֵר הַיַשׁ־פָּה אֵישׁ וָאַמֵרַתּ איו: אשת־חבר את בַּלַאט

ע. 18. מלרע ib. יחדר ו' 'v. 19. א

^{13.} AX† (a. ένν.) ὅτι et (p. σιδ.) ἡν αὐτῷ. 14. B: "Οτι (Οὐκ Α¹ ΓΧ; Α¹ Χ: Οὐχ ἰδε) B: ἐξελ (ἐλ. ΑΓΧ)... κατὰ (ἀπὸ ΑΕΓΧ). 15. B: ἐπάνωθεν (ἀπὸ ΑΓΧ). 16. ΑΕΓΧ (pro Åρ.) δρυμε. Β* ἡ († ΑΕΓΧ). 17. B: ἐρυγεν (ἀνεχ. ΑΕΓΧ)... † (p. Χ.) ἐταἰρε († ΑΕΓΧ). ΑΧ* ἡν et (alt.) τε. 18. B: συναντ. (ἀπάντ. ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: πρὸς αὐτὸν. Β: "Εκκλινον... ἐξέκλινε (Εκν.... ἐξέν. ΑΕΓΧ)... περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ (c. ΑΕΓΧ). 19. B: περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ (c. ΑΕΓΧ). 19. B: περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ (c. ΑΕΓΧ). 20. ΑΓΧ* Σεσ... (* δὴ) ἐν τῷ θύρα... ἐἀν τις ... είπη σοι "Εστιν ἐνταῦθα ἀν. 21. ΑΕΓΧ: ἐν τῷ γνὰθῷ. B: διεξῆλθεν (διήλασεν ΑΕΓΧ).

^{14.} gencht aus v. b. ber. B.vB.A: Mache bich auf! dW.vE: 3. nicht ... ? B: 3ft n. ... vor beinem Angeficht her ausgezogen?

Mbinoams, auf ben Berg Thabor gezogen 13 mare. Bund er rief alle feine Bagen gufammen, neun hundert eiferne Wagen, und alles Bolt, bas mit ibm mar, von Barofeth 14 ber Beiben an bas Baffer Rifon. bora aber fprach ju Barat: Auf, bas ift ber Tag, ba bir ber Berr Siffera bat in beine Band gegeben, benn ber Berr wird vor bir ber ausziehen! Alfo gog Barat von bem Berge Thabor berab, und die gehntaufend Mann ibm nach. 15 Aber ber Berr erichredte ben Giffera, fammt allen feinen Bagen und gangem heer, bor ber Scharfe bes Schwerts Barafe, bag Siffera von feinem Wagen lefprang und flobe ju gug. "Barat aber jagte nach ben Wagen und bem Beer bis gen Barofeth ber Beiben, und alles Beer Siffera fiel vor ber Scharfe bes Schmerts, 17 bağ nicht Einer überblieb. *Siffera aber flobe gu gug in die Butte Jaels, bes Beibes Bebers bes Reniters. Denn ber König Jabin zu Hazor und bas Haus Bebers, bes Reniters, ftanben mit einanber 18 im Arieben. *Sael aber ging heraus, Siffera entgegen, und fprach zu ihm: Beiche, mein herr, weiche zu mir, und fürchte bich nicht. Und er wich zu ihr ein in ihre butte, und fle bedte ihn gu 19 mit einem Mantel. *Er aber fprach gu ihr: Lieber, gib mir ein wenig Baffer gu trinten, benn mich burftet. Da that fie auf einen Milchtopf und gab ihm gu 20 trinfen, und bedte ibn gu. "Und er fbrach ju ihr: Tritt in ber Gutte Thur, und wenn jemanb fommt und fragt, ob jemanb 21 hier fei, fo fprich: Riemand. *Da nahm Jael, bas Weib Bebers, einen Nagel von ber Butte, und einen Sammer in ihre Band, und ging leife zu ibm binein, und folug ihm ben Nagel burch feinen Schlaf,

clavum, percussumque malleo defixit

^{13.} U.L: rief allen feinen ... und allem.

^{15.} A.A: Rufe. U.L: Rufen.

^{19.} A.A: Liebe. U.L: Baffers.

ascendisset Barac filius Abinoem in montem Thabor; *et congregavit 13 nongentos falcatos currus et omnem v.2.. exercitum de Haroseth gentium ad-7.7.5,21. torrentem Cison. *Dixitque Deb- 14 bora ad Barac: Surge! haec est enim dies, in qua tradidit Dominus (Bz.23,22 Sisaram in manus tuas; en, ipse ductor est tuus. Descendit itaque Barac de monte Thabor, et decem 5,4a.20. millia pugnatorum cum eo. *Per-15 Bž. 14,24; terruitque Dominus Sisaram et omnes currus ejus universamque multitudinem in ore gladii ad conspectum Barac, in tantum ut Sisara de curru desiliens pedibus fugeret, *et Barac 16 persequeretur fugientes currus et v.13.2. exercitum usque ad Haroseth gentium, et omnis hostium multi-3,29. tudo usque ad internecionem caderet. *Sisara autem fugiens 17 pervenit ad tentorium Jahel uxoris *.11... Haber Cinaei. Erat enim pax inter Jabin regem Azor et domum Haber Cinaei. * Egressa igitur Jahel in oc- 18 cursum Sisarae dixit ad eum: Intra ad me, domine mi! intra, ne timeas! Oui ingressus tabernaculum ejus et opertus ab ea pallio, "dixit ad eam: 19 Da mihi, obsecro, paululum aquae, 5.25. quia sitio valde. Quae aperuit utrem lactis, et dedit ei bibere, et operuit *Dixitque Sisara ad eam: 20 Sta ante ostium tabernaculi, et cum venerit aliquis interrogans te et dicens: Numquid hic est aliquis? respondebis: Nullus est. *Tulit ita-21 que Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens pariter et malleum, et ingressa abscondite et cum silentio posuit supra tempus capitis ejus

^{17.} S: autem (pro enim).

^{15.} Und. dW: verwirrte, vE: brachte in Bermir: rung. B.dW.vE: burch bie Sch. bee Schw. (von) vor 8. (ber).

^{16.} B.dW.vE: burch bie Co.

^{17.} B.dW.vB.A: es war Fr. amifchen ...

^{18.} Al. * (alt.) intra.

dW.vE: Teppid. B: Dede. 19. Gib mir bod ... Mildfdlaud. dW.vE.A: öffnete f. ben Milchichl.

^{20.} bich fragt. vE: Rein!

^{21.} dW.vE: Beltpflod. B.vE: faßte e. G. dW: that. 18. in Die D. B.dW.vE.A: Rehre ein ... (bei mir). A: ergriff auch. B.dW.vE: feine Schlafe.

σεν έν τῆ ηῆ· καὶ αὐτὸς ἔξεστῶς ἐσκοτώθη καὶ ἀπέθανε. 22 Καὶ ἰδοὺ Βαρὰκ διώκων τὸν Σισάρα, καὶ ἔξῆλθεν Ἰαὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ καὶ εἰπεν αὐτῷ· Δεῦρο καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα, ὅν σὰ ζητεῖς. Καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἰδοὰ Σισάρα πεπτωκώς νεκρός, καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῷ κροτάφφ αὐτοῦ. 23 Καὶ ἐταπείνωσεν ὁ θεὸς τὸν Ἰαβὰν βασιλέα Χαναὰν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη ἐνώπιον νίῶν Ἰσραἡλ. 24 Καὶ ἐπορεύετο χεὶρ τῶν υἰᾶν Ἰσραἡλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ Ἰαβὰν βασιλέα Χαναάν, ἔως οὰ ἔξωλόθρευσαν αὐτὸν.

V. Καὶ ήσε Δεβόζόα καὶ Βαρακ νίὸς Αβινεὲμ ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη καὶ είπεν

2 Εν τφ ἄρξασθαι ἀρχηγούς ἐν Ἰσραήλ ἐν προαιρέσει λαοῦ, εὐλογεῖτε τὸν κύριον.
δ Ακούσατε, βασιλεῖς, καὶ ἐνωτίσασθε, σατράπαι ἐγώ τῷ κυρίω ἄσομαι, καὶ ψαλῶ τῷ κυρίω τῷ θεῷ Ἰσραήλ.

* Κύριε, έν τῷ ἔξόδφ σου ἐχ Σηείρ, ἐν τῷ ἀπαίρειν σε ἔξ ἀγροῦ Ἐδώμ, γῆ ἐσείσθη, καίγε ὁ οὐρανὸς ἔσταξε δρόσους, καὶ αὶ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ. 5"Ορη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προςώπου κυρίου, τοῦτο Σινὰ ἀπὸ προςώπου κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.

6 Εν ημέραις Σαμεγάς νίοῦ Ανάθ, ἐν ημέραις Ἰαλλ ἔξέλιπον ὁδοὺς καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραπούς, ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας. ⁷ Ἐξέλιπον δυνατοὶ ἐν τῷ Ἰσραήλ, ἔξέλιπον ἔως οῦ ἀνέστη μήτης ἐν τῷ Ἰσραήλ. ⁸ Εξελέξαντο θεοὺς καινούς τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀργόντων.

21. Α: κ. αύτὸς ἀπεσκάρισεν ἀνὰ μέσον τῶν γονατων αὐτῆς καὶ ἐξάνυξεν κ. ἀπέθ. (εἰm. ΕΓΧ).
22. Β: συνάντ. (ἀπάντ. αὐτῆ ΑΕΓΧ)... ἐξόμισος (πεπτ. ΑΓΧ). ΛΓΧ: ἐν τῆ γνάθφ. 28. Β: ἐτρόπωσεν... ἐμπροσθεν (ἐταπ. [ΑΓΧ† κύριος]... ἐνῶπ. ΑΕΓΧ). 24. ΑΧ: ἐπορεύθη. Λ† (p. χ.) κυρίε. ΑΓΧ* ἐ. Β: τὸν Ἰαβὶν βασιλάα Χαναάν (αὐτόν ΑΕΓΧ).—
1. Β: ἤσαν... λέγοντες (-εν... κ. εἰπεν ΑΕΓΧ [Α† ἐν τῷ ἀὐτῆ)]. 2. Β: ἐπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα ἐν Ἰσρ. ἐν τῷ ἐκεσιασθῆναι λαόν (c. ΑΕΓΧ)... * τὸν ἰσρ. ἐν τῷ ἐκεσιασθῆναι λαόν (c. ΑΕΓΧ)... * τὸν ἐχος. ἐν τῷ ἐκεσιασθῆναι λαόν (c. ΑΕΓΧ)... * τὸν νατοί. Β: ἄσομαι ἐγώ εἰμι τῷ κυρ., ἐγώ εἰμι (c. ΑΕΓΧ). ΑΒ* (alt.) καὶ († ΕΓΧ). ΑΕΓΧ* (alt.) τῷ κυρ. ἐ. Β: ἐν Σ. (ἐκ Σ. ΑΕΓΧ). ΑΒΡ γε († ΓΧ). Α: ἐξ. ἐκεστάθη. ΑΕΓΧ* δρόσες. δ. Β† (p. pr. κυρ.) τρίβες. 7. Α: Ἐξέλειπεν φράζων ἐν Ἰσρ., ἐξέλειπεν. ΑΒ* (pr.) τῷ († ΓΧ). ΑΧ: ἐξανέστη Δ. ΑΓ (prο δως ε) ὅτι. Β* (alt.) τῷ († ΑΕΓΧ). 8. ΑΕΧ: Ηἰρότισαν ... (pro τότε-ἀρχ.) ως ἄρτον κρίθινον.

וַתְּשֵׁר דְּבוֹלְה וּכְרֶק בֶּן־אֲבִילְעַם עַּ ביוֹם ההוא לאמר:

ג בּקּרָעַ פְּרָעוֹתֹ בְּיִשְּׂרָאֵל בְּיִשְּׂרָאֵל בְּיִשְּׂרָאֵל בְּרִכְּוּ יְהוֵה:

אַזפֿגר לָּיִבוֹיָה אַלְכֵּי יִשְּׂרָאֵל : אָנָכָּי לָיבוֹיָה אָנְכֵּי אָשִּׁירָה אַמְעַנּי מְלָיִהוֹיָה אָנְכִי הְאָשִׁירָה

יָהוָה בְּצֵארְהְ ְמִשֵּׂעִיר אֲרֶץ רָלֶשָׁה גַּם־שָׁמֵיִם נָטֵפּוּ צֵּכֵילָהָה נָטִפּוּ מֵיִם:

י הָרֵים בְּזְלוּ מִפְּנֵי יְהוֹּה אֶלהֵי יִשְּׂרָאֵל: זָה סִינֵי מִפְּנֵי יְהוָֹה אֶלהֵי יִשְּׂרָאֵל:

הַפַלְפַלָּנִת: נְהְלְּכֵּר נְתִּיבִוּת וְלְכֵּר אָרָחוּת פּימִי הָשִׁלְּבִּר בֶּּרְדְּנַלְיּ

הַפֿלִּשׁיִּ אַרְבּיִר בּוּהָיִּת הַפַּלְּשִׁיִּ בִּרָּיָר בַּרְשָׁלְּמִתִּי בְּרַיָּרְה בַרְיָּין בְּלִינִּן בִּיִשְּׂרָאֵל חְדֵלְיּ

יְבְתַרֹ אֱלֹתַים תֲדָשִׁים אָז לָתֲם שִׁעָּרִים

v. 7. השם בשתח

bas er jur Erbe fant. Er aber entichlum-22 merte, warb ohnmächtig und ftarb. *Da aber Barat Giffera nachjagte, ging ibm Jael entgegen beraus, und fprach ju ibm: Bebe ber, ich will bir ben Mann zeigen, ben bu fucheft. Und ba er zu ihr binein tam, lag Siffera tobt, und ber Ragel ftat *Alfo bampfte Gott 23 in seinem Schlaf. ju ber Beit Jabin, ber Cananiter Ronig, Uvor ben Kindern Ifrael. *Und bie Sand ber Rinber Ifrael fuhr fort und ward fart wiber Jabin, ber Cananiter Ronig, bis fle ibn ausrotteten.

V. Da sang Debora und Baraf, ber Sobn Abinoams, zu ber Beit, und fprachen:

2 Lobet ben Berrn, baß Ifrael wieber frei ift geworben, und bas Bolf willig bagu Igewesen ift! "Boret gu, ihr Ronige, und mertet auf, ibr Furften! 3ch will, bem berrn will ich fingen, bem herrn, bem Bott Ifraels, will ich fpielen.

4 herr, ba bu von Seir auszogeft unb einher gingest vom Felbe Ebom, ba ergitterte bie Erbe, ber himmel troff, und bie 5 Bolten troffen mit Waffer. *Die Berge ergoffen fich vor bem herrn, ber Singi bor bem herrn, bem Gott Ifraels.

Bu ben Beiten Samgars, bes Sohns Anathe, zu ben Beiten Jaele, maren vergangen die Wege, und bie ba auf Pfaben geben follten, bie manbelten burch frumme 7 Bege. * Es gebrach, an Bauern gebrachs in Ifrael, bis bag ich Debora auftam, bis ich 8 auftam, eine Mutter in Ifrael. * Ein Neues hat Gott ermählet, er hat die Thore bestritten.

in cerebrum usque ad terram; qui (25m.4,7 soporem morti consocians defecit et mortuus est. *Et ecce, Barac se- 22 quens Sisaram veniebat, egressaque Jahel in occursum ejus dixit ei: Veni, et ostendam tibi virum, quem quaeris. Qui cum intrasset ad eam, vidit Sisaram jacentem mortuum et clavum infixum in tempore 6,38. ejus. *Humiliavit ergo Deus in 23 die illo Jabin regem Chanaan coram filiis Israel; "qui crescebant quotidie 24

et forti manu opprimebant Jabin regem Chanaan, donec delerent eum.

(Jud. 16.1. Cecineruntque Debbora et Barac W. filius Abinoem in illo die, dicentes:

Qui sponte obtulistis de Israel 2 v.9.18. animas vestras ad periculum, benedicite Domino! Audite reges, auri- 3 bus percipite principes: Ego sum,

Ex.15,2, ego sum, quae Domino canam. psallam Domino Deo Israel.

Domine, cum exires de Seir et 4 Dt.33.2. transires per regiones Edom, terra P. 68,9 mota est coelique ac nubes distilla-

Pp. 65,9. verunt aquis. Montes fluxerunt a 5
Ra. 66,1 facie Domini, et Sinai a facie Domini Dei Israel.

In diebus Samgar filii Anath, in 6 4,17. diebus Jahel quieverunt semitae, et qui ingrediebantur per eas, ambulaverunt per calles devios. *Ces- 7 saverunt fortes in Israel et quieverunt, donec surgeret Debbora,

(*2am.). surgeret mater in Israel. Nova bella 8 Jul. 1,10: elegit Dominus, et portas hostium 25,17.

11. in bie C. brang. Er aber war entfchlummert Laibe, u. R. atfo. vE: bis in b. G. B: fubr. B: m. d in einem tiefen Schlaf. dW: lag im t. Schl. u. war ermattet. VE: eben ale er ..

22. febe ba lag. dW.vE.A: Romm. A: zeige bir. 23. Bie Rap. 3,30.

24. B: hart. dW.vE: warb immer ichwerer. vE: Algerottet hatten.

1. vR.A: Und es fangen. B.dW: an bemfelben (felbigem) Tage. vE.A: biefem.

2. Preiheit in 3fr. worben ... fich will. erzeigt hat. W.vE: Daß (bie) Buhrer führten in 3fr., bag m. flegte) ... preifet Jeh. (B: Rachbem man gewaltige Rade ausgeübet hat ... fich b. B. gang w. bargeftellet

3. vR: horchet auf. A: neiget bas Dhr.

21. 8: socians. 22. 8: et dix. 8. R: Deus.

4. da bu einb. B: einher trateft. dW.vE: foritteft. vE: bebte. dW.vE: tr. Baffer.

5. biefer G. B.vE: gerfioffen. dW: erbebten. 6. B.dW.vE.A: 3n ben Tagen. dW: verlaffen b. Straßen. vE: feierten. A: rnhten die B. B: hatten b. B. anfgehört. dW: bie Banberer gebahnter Bege g. frumme Bf. vE: wer auf Strafen manb. follte, g. auf fr. 2B.

7. Führern ... anfftand. dW: fehlten Fürften. vE: Richt gabe Suhr. mehr. (A: hielten inne b. Starfen.) dW: auftrat. vE: mich erhob. B.dW.vE: als (eine) D. dW: für 3. vE: Biraels.

8. Ge ermablete nene Gotter; ba war Rrieg an den Eb. dW: Man hatte ... erwählt. B: Da man ... bazumal bestritt er bie Th. vE: ba war Belagerung ber Th. dW: barum Streit an ...

Θυρεός εὰν ὀφθῆ καὶ λόγχη ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἐν Ἰσραήλ, ⁹ ἡ καρδία μου
ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραήλ· οἱ ἐκουσιαζόμενοι τοῦ λαοῦ, εὐλογεῖτε τὸν κύριον. ¹⁰ Ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὅνους θηλείας
μεσημβρίας, καθήμενοι ἐπὶ κριτηρίου καὶ
πορευόμενοι ἐπὶ ὁδοὺς συνέδρων ἐφὶ ὁδῷ,
διηγεῖσθε ¹¹ φωνὴν ἀνακρουομένων ἀνὰ μέσον
ὑδρευομένων ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνας κυρίφο
δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν Ἰσραήλ· τότε κατέβη εἰς
τὰς πόλεις αὐτοῦ ὁ λαὸς κυρίου.

12 Εξεγείρου, έξεγείρου, Δεβόρρα εξεγείρου, έξεγείρου, λάλησον φόδην άνάστα, Βαράκ, καὶ αιχμαλώτιζε αιχμαλωσίαν σου, υίος 'Αβινεέμ.

18 Τότε έμεγαλύνθη ή ισχύς αὐτοῦ κύριε, ταπείτωσόν μοι τοὺς ισχυροτέρους μου. 14 Εφραίμ εξερρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλήκ, ὁπίσω σου Βενιαμὶν ἐν τοῖς λαοῖς σου, ἐξ ἐμοῦ Μαχεὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες, καὶ ἀπὸ Ζαβουλῶν ἐνισχύοντες ἐν σκήπτρῷ γραμματέως. 15 Καὶ ἀρχηγοὶ ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεβόρρας οῦτως Βαρὰκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ εἰς τὰς μερίδας Ρουβήν, μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας. 16 Εἰς τί ἐκάθισαν ἀνὰ μέσον τῶν μοσφαθαϊμ, τοῦ εἰς ακούειν συριγμοὺς ἔξεγειρόντων τοῦ διελθεῖν

מַבֶּן אִם־יַראָה וַרְמת בַּאַרַבָּעִים אֵלֶת בִּיִשִּׁרָאֵל: פ לָבָּי לְחִוֹקְקֵי יִשִּׁרָאֵל הַמְּתְנַדְּבֶים בָּצָם בֶּרַכִּוּ יְתֹוָהִ: י רכבי אתנות צחרות ישבי על-מדין והלכי על-דרה שיחו: וו מִפְּוֹל מִחֲצִצִּים בֵּין מִשְׁאַבִּים שָׁם יִתַנּרּ צִּדְקוֹת יְהוָה צָדָלָת פַּרְזוֹנִוֹ בִּיְשִׂרָאֵל אַז יַרִדוּ לַשִּׁעָרֵים עַם־יִהוַה: עררי עררי דבורה עורי עורי דַבְּרִי־שׁיר קום בַּרַק וְשָׁבֵה שָׁבִיהָ בּוֹראַבִילִעַם: אָז יְרֵד שָּׂרִיד לְאַדִּירֵים עַם יָהוָדָה יִרַד־לֵי בַּגַּבּוֹרֵים: 14 מַנֵּי אָפִרָיִם שָׁרִשָּׁם בַּעַמְלֵּק אַחַבֵּיה בִנִימֵין בַּצַמָּמֵיה מַנֵּי מַכִּיר יַרִדוּ מִהְקּקִים וּמִּוּבוּלָן מִשָּׁבֵים בִּשָּׁבֵם ספַר: פו ושׁרֵי בִּישִּׁשׁכֵר עם־דְבֹרָה וֹיִשָּׁשַכָּר בֵּן בָּרָק בָּצֵמֶק שָׁלָּח בְּרַנְלֵיוּ בַּפְלֵגִּוֹת רָאוּבֵון בְּדֹלֵים חִקּקֵי־לֵב: 16 לַמָּה יָשַׂבָתּ בֵּין הַמְּשִׁפְּתַּיִם לשמע שרקות עדרים

v. 12. ชาวิช

^{8.} ΑΕΓΧ: Σκέπη νεανίδων σειφομαστών (pro θυφεὸς) εt (pro λόγχη) σειφομάστης. 9. ΑΒ: είς τὰ δ. (έπὶ τὰ δ. ΕΓΧ). ΑΕΓΧ: δυνάσται. Β: ἐν λαῷ (τῦ λ. ΑΕΓΧ). "* τὸν († iid.). 10. Β: ὄνε (ὄνες ΓΧ). Α΄ Επιβεβ. ἐπὶ ὑποζυγίων (Α²† μεσημβρίας), καθημενοι ἐπὶ λαμπηνών (Α²† κ. ποφευόμενοι ἐφ' ὁδῷ), φθέγξασθε. 11. Β: ἀπὸ φωνῆς (φωνὴν ΑΓΧ). ΑΕΓΧ (pro ὑδρ.): εὐφραινομένων. Β: δικαισσύνας. Κύριε, δικαισσύνας αὐξησον (c. ΑΕΓΧ, modo ΑΧ. δικαισσύνας ένίσχ.). ΑΕΓΧ: ἐν τῷ Ίσρ. Β* αὐτῦ ό(† ΑΕΓΧ). 12. ΑΧ† (p. Δεβ.) ἐξεγείρε μυριάδας μετὰ λαῦ. ΑΕΓΧ: λάλει μετ' φόῆς. Β: αἰχμαλωτισον (-ώτιζε ΕΓΧ; Α: -ἀτευσον). 13. Β: κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς λαὸς κυρίε κατέβη αὐτῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμῦ (c. ΑΕΓΧ). 14. ΑΕΓΧ: Λαὸς Ἐφραῖμ ἐτιμωρήσατο αὐτὸς ἐν κοιλάδι, ἀδελφὸς (Α: ἀδελφὸ) σε Βενιαμὶν ἐν λαοῖς σε. Β: ἐν ἐμοὶ (ἐξ ἐμῦ ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: ἐκ Ζ. (ΑΧ† κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν). Β: ἐλκοντες (ἐνισχ. ΕΓΧ) ... ῥάβδφ διηγήσεως (σκήπτρφ ΑΕΓΧ, ΑΕΧ† διηγήσ.). Α* γραμμ. 15. Β† (p. Δ.) καὶ Βαράκ (* ΑΧ)... ἐξικνεμενοι καρδίαν (ἀκρ. καρδίας ΑΓΧ). 16. ΑΕΓΧ: Ινατί μοι κάθται δυρισμὲ (ε. αυρισμες) ἀγγέλων είς διαιρέσεις 'Ρ. (τῶν μοσφ. κτλ. ΑΕΓΧ).

^{8. 280} war Sch. ober Sp. ... ? B: Murbe anch wohl ... gefehen? dW: Mar w. ... zu f. vE: Sah man ...

^{9.} ift mit ben ... ben Freiw. dW: D. G. ben Sebietern. vE: gehort ben Fuhrern. A: liebet bie Furften.

^{10.} fchimmernben ... auf Teppichen f. u. bie ... ftimmet au. B.dW: weißen. A: weißglangenben. vE: fchedigen? dW: auf Deden. A: ftimmet ein. (B: betrachtet es.)

^{11. 280 ...} Coopfrinnen, ba wirb man preifen bie

Es war kein Schilb noch Spieß unter vierzig tausend in Igrael zu sehen.

9 Mein herz ift wohl an den Regenten
Igraels, die freiwillig sind unter dem Bolk.

10 Lobt den herrn, die ihr auf schönen
Eselinnen reitet, die ihr am Gericht sitzt,
und singet, die ihr auf dem Bege gehet!

11 Da die Schützen schrieen zwischen den
Schöpfern, da sage man von der Gerechtigkeit des herrn, von der Gerechtigkeit bes herrn
Bolk herab zu den Thoren.

12 Bohlauf, wohlauf, Debora, wohlauf, wohlauf, und finge ein Lieblein! Mache bich auf, Barat, und fange beine Fanger, bu Sohn Abinoams!

13 Da herrscheten bie Berlaffenen über bie mächtigen Leute, ber herr hat geherrschet 14 burch mich über bie Gewaltigen. *Aus Cphraim war ihre Burzel wiber Amalek, und nach bir, Benjamin, in beinem Bolk. Bon Machir sind Regenten gekommen, und

von Sebulon find Regierer geworben burch 15 die Schreibfeber. Und Fürsten zu Isaschar waren mit Debora. Und Isaschar war wie Barat im Grunde, gefandt mit seinem Fußvolk. Ruben hielt hoch von fich, und

16 fonberte fich von und. *Barum bleibft bu zwifden ben Gurben, zu horen bas Bloten ber Geerbe, und haltft groß von

11. U.L: Schopferinnen (Schopfrinnen?) A.A: fagte man.

6.... Deerführer ... dann fteigt. dW: Db bem Inbel ber Bentetheilenben zw. b. Tranfr. vE: Bei ... berer bie b. B. theilen. (B: Rachbem man wieber horet bie so zw. b. Tranftrögen zählen.) dW: bort preise m. vE: da mögen s. pr. B: so erzählet baselbit. dW: Bohlthaten ... gegen bie Fürfen? vE: Siege? dW:Dann ziehe herab in ... vE: mag herunterfommen. 12. beginne e. Lied ... beinen Jang. dW. vE: Auf!

12. beginne e. Lieb ... beinen Fang. dW.vE: Auf! B: Bache auf! dW: finge. vE: ftimme an. B.dW.A: führe beine Gefangenen (weg). vE: mache bir Gef. 13. lief er herrichen b. Berbliebenen. B: hat er

nterworfen ben, ber übergebl. war, ben herrlichen im Bolt; ... mir unterw. ben fo v. ben helben war. dW: Damals [wrach ich]: Ziehe hinab, Reft ber Rächtigen bes B., Jeh. 3. h. mit d. helben! vE: Dann 3. h. Reft! gegen bes B. Starke ... mit mir ... gegen b. h.

14. D. G. Fihrer b. Feldberruftabs. B: B. G. an. vE: Es gog hinab v. G. beffen B. in A. dW: B. G.

ipse subvertit. Clypeus et hasta si apparuerint in quadraginta millibus Israel, *cor meum diligit principes Isvael; qui propria voluntate obtulistis vos discrimini, benedicite Domino!

10,4. *Qui ascenditis super nitentes asinos, 10

12,14. et sedetis in judicio, et ambulatis in via, loquimini. *Ubi collisi sunt 11

122.2,14. currus et hostium suffocatus est exercitus, ibi narrentur justitiae Domini et clementia in fortes Israel; tunc descendit populus Domini ad v.8. portas et obtinuit principatum.

Surge, surge, Debbora! surge, 12 6,16. surge et loquere canticum! surge, Barac, et apprehende captivos tuos, fili Abinoem!

Salvatae sunt reliquiae populi; 13

4,5. Dominus in fortibus dimicavit. *Ex 14

13,15. Ephraim delevit eos in Amalec, et
a,15. post eum ex Benjamin in populos

Joe. 13,51 tuos, o Amalec! de Machir principes
4,10. descenderunt, et de Zabulon, qui

[[Ch.] exercitum ducerent ad bellandum.
*Duces Issachar fuere cum Debbora, 15
et Barac vestigia sunt secuti, qui
quasi in praeceps ac barathrum se

4,10.14. discrimini dedit; diviso contra se
Ruben magnanimorum reperta est
contentio. *Quare habitas inter duos 16

Ga. 49,14; terminos, ut audias sibilos gregum?
diviso contra se Ruben magnanimo-

[famen], beren Sis unter A. B.vE: hinter bir (her war) B. unter b. Bolfern. dW: nach ihm B. mit f. Bolf. B. find bie Geleggeber herabget. dW: famen h. b. Gebieter. vE: zogen Heeresführer hinab. dW: bie ba führten ben Fürften: St. vE: hielten bee Führerere St. (B: ben Schreibgriffel führen?)

15. wie B.; er eilte ins Thal f. Fiften nach. Un R. Bächen ift großes Bebenken b. Derzens. (B: wurde also w. B. auf f. F. in d. Th. gesandt?) dW: wie 3. so B.; ins Th. breiteten f. fich aus ihm auf d. Kuße. vE: 3. war wo B. ftand, ins Th. ward er ihm nachges. dW: A. R. B. war gr. Beschließung? vE: Gerzensberathung. (B: 3n d. Theilen R. w. d. Einsbildungen d. H. gr.)

16. bas Gefibre b. heerben? An ... Befinnen b. bergens. B: bliebeft bu figen aw. b. Stallungen. dW: fageft bn aw. b. Biehftallen. vE: Ju was ... Tranfrinnen. A: zwo Grangen? vE: gr. Muthesbesfragung.

^{10.} Al.: asinas et: super judicium. 11. Al.*(all.) et et: in portis.

είς τὰ τοῦ 'Ρουβήν; μεγάλοι έξιχνιασμοί καρ-17 Γαλαάδ έν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατεσκήνωσε καὶ Δάν, ίνατί παροικεῖς πλοίοις; 'Ασήρ παρφχησε παρ' αίγιαλόν θαλασσών, και έπι τας διακοπάς αύτου κατεσκήνωσε. 18 Ζαβουλών λαὸς ὀνειδίσας ψυγην αύτοῦ είς θάνατον, και Νεφθαλί έπι ύψη άγρου. 197Ηλθον βασιλείς και παρετάξαντο, τύτε έπολέμησαν βασιλεῖς Χαναὰν έν Θανὰχ έπὶ ὖδατος Μαγεδδώ, πλεονεξίαν ἀργυρίου 20 Εξ ούρανοῦ ἐπολεμήθησαν ούκ έλαβον. οί αστέρες, έκ της τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετά Σισάρα. 21 Χειμάρφους Κισών έξέβαλεν αὐτούς, χειμάρους ἀρχαίων, χειμάρους Κισων καταπατήσει αὐτοὺς ψυχή μου δυνατή. ²²Τότε ένεποδίσθησαν πτέρναι ιππων, σπουδή έσπευσαν ίσγυροὶ αὐτῶν.

28 Καταράσθε Μηρώζ, είπεν ὁ ἄγγελος κυρίου, καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς, ὅτι οὐκ ῆλθυσαν εἰς βοήθειαν κυρίου, εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς.

24 Εὐλογηθείη έχ γυναιχών Ἰαὴλ γυνὴ Χάβερ τοῦ Κιναίου, έχ γυναιχών έν σκηναϊς εὐλογηθείη. 25 Ύδως ἤτησεν αὐτήν, καὶ γάλα ἔδωκεν αὐτῷ· ἐν λεκάνη δυναστών προςήγγισε βούτυρον. 26 Τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἔξέτεινε, καὶ τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κατακρακόντων, καὶ ἀπέτειε

είς ἀποτομάς κατακοπτόντων, καὶ ἀπέτεμε Σισάφα ἀπέτριψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ συνέθλασε καὶ διήλασε τὴν γνάθον αὐτοῦ. לִפְלַבְּוֹת רָאוּבֵון בִּדוֹלֵים חָקְרֵי-לֵב: זוּ בּּלִעָּׁד בְּעֲבֶר הַיַּיִרהֵן שָׁבֵּן רָדָן לֶפָּה יָגִיּר אָנִיִּוֹת אָשֵׁר יַשָׁבֹ לְחוֹתְ יַפְּים ועל־מִפְרַצֵיו יִשְׁכִּוֹן: 18 זָבָלוּן עַם חַרֵף נַפְּשָׁוֹ לָמִוּת וְנַפְתַּלִי על מְרוֹמִי שׁדה: 19 בַאר מִלְכִים נִלְחַמר אָז נִלְחֲמוּ מַלְבֵי כִנַּעַוּ בְּתַעַנָרְ עַל־מֵי מִנְדּוֹ בצע בַּמָת לָא לַקַחר: < מָרשַׁמֵיִם נִלְחָמוּ הפוכבים ממסלותם נלחמה סיסרא: 21 נַחַל קישון בּרָפַם נַחַל קדוּמֵים נַחַל קישִוֹן הַדְרָכֵי נַפְשֵׁי לִז: 22 אַז הַלְמָר עִקּבֵי־סִרּם 22 בַּהַרָוֹת הַהַרוֹת אַבִּירֵיו: אורו מרוז אמר מלאה יהוֹה אָרוּ אָרָוֹר יְשָׁבֶּיהָ בַּי לֹא־בָּאוּ לְעֵזְרֵת יְהוָיה לעזבת יהוה בגבורים: תַבַרַה מְנַשׁים יַלֹּל אַשָּׁת חֲבֶר הַפֵּינֵי מְנָשִׁים בָּאָהֵל תִּבֹרֵה: כח מֵיִם שָׁאֵל חָלֶב נַתְנָה בְּכֵפֶל אַדִּירֵים הַקְרֵיבָה חָמָאַה: 26 נַדָה לַיָּתֵר תִּשְׁלֵּחָנה וְיִמִינָה לְהַלְמֵית צָמֵלֵים וְהֶלְמֶה סִיסִׁרָא מֶחֲקָה ראשׁוֹ וּמֶבְאָה וְחֶלְפֶה רַאָּתְוֹ:

17. wohnt ... weilet ... rubet in f. Buchten. B.vE: blieb (rubig über b. 3.). dW.A: rubete. B: hielt fich auf. B.dW.vE: bei b. Sch. B.vE.A: blieb (figen,

^{16.} Β: ἐξετασμοὶ (ἐξιχν. ΑΕΓΧ). 17. Β: ἔ ἐσχήνωσε ... εἰς τί (κατεσχ. ... ἰνατί ΑΕΓΧ). ΑΒ: παροικεὶ (-εἰς ΕΓΧ). Β: ἐκάθισεν παραλίαν θ. καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτῶ σκηνώσει (c. ΑΕΓΧ). 18ε. Βι ἀνείδισε (όνειδίσας ΑΕΓΧ) ... ἀγοῦ ἢλθον αὐτῶν. Βασ. (c. ΑΕΓΧ). 19. Β* καὶ († ΑΕΓΧ) ... ὑδατι (-ος iid) ... δῶρον (πλ. iid). 20. ΑΓΧ: Ἐκ τῷ ἐρ. Β: παρετάξαντο (ἐπολ. ΑΕΧ). ΑΧ* οἰ. Β: τρίβων ... παρετάξαντο (ἐτρ. τάξεως ... ἐπολ. ΑΕΓΧ). 21. Β: ἐξέσυρεν (ἐξέβαλεν ΑΕΓΧ). ΑΒ: αὐτὸν (-ἐς ΓΧ). 22ε. Β: Ότε (Τοτε ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: ἀπεκόπησαν. ΑΒ: ἱππε (-ων ΕΓΧ). ΑΓΧ (ρτο σπεθή ἔσπ. ἰσχ.): ἀμαδαρωθ δυνατῶν. ΑΒ: αὐτᾶ (-ῶν ΕΧ). Β: αὐτᾶ κατ. (c. ΑΕΓΧ). 23. Β* ὁ et καταράσει ...: καταράσθε ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτήν (c. ΑΓΧ). ΑΕΓΧ: βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατός ε. δυνατοῖς (ρτο εἰς β. ἐν δυν.). 24. Β: ἐν γυναξίν ... ἀπὸ γυν. (ἐκ γ. ... ἐκ γ. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: σκηνή. 25. Β* αὐτὴν κ. et αὐτῷ († ΑΕΓΧ)... ὑπερεχόντων (δυν. ΕΧ; ΑΓΧ: ἰσχυρῶν) προςήνεγκε (προςήγγ. ΑΓΧ). 26. Β* (τει) την ... εἰς σφύραν κοπιώντων (εἰς αποτοιμάς ΑΕΓΧ); κατακιστόντων Γ, Α: κατακοπών) κ. ἐσφυροκόπησεν (ἀπέτεμε ΑΕΓΧ)... διήλωσεν κρότασον αὐτᾶ καὶ ἐπάταξεν, διήλωσεν κρότασον αὐτᾶ καὶ ἐπάταξεν, διήλωσεν κρότασον αὐτᾶ (c. ΑΓΧ).

17 bir, und fonberft bich von und? * Bileab blieb jenseit bes Jorbans. Und warum wohnet Dan unter ben Schiffen? Uffer faß an ber Anfurt bes Meers, und blieb in 18 feinen gerriffenen Fleden. * Sebulone Bolf aber wagte feine Seele in ben Tob, Naph-19 thali auch, in ber Bobe bes Felbes. *Die Ronige famen und ftritten, ba ftritten bie Ronige ber Cananiter zu Thaanach am Baffer Megibbo, aber fie brachten feinen 20 Bewinn bavon. *Bom Simmel warb wiber fle gestritten, Die Sterne in ihren gauften 21 ftritten wiber Siffera. *Der Bach Rifon malgte fie, ber Bach Rebumim, ber Bach Rifon. Tritt, meine Seele, auf bie Star-22 fen. *Da raffelten ber Pferbe guße vor bem Bagen ihrer machtigen Reuter.

- 23 Fluchet ber Stabt Meros, fprach ber Engel bes herrn, fluchet ihren Burgern, bag fle nicht tamen bem herrn zu Gulfe, zu hulfe bem herrn zu ben helben!
- 24 Gesegnet sei unter ben Beibern Jael, bas Beib hebers bes Keniters, gesegnet sei sie in der hutte unter den Beibern!
  25 *Milch gab sie, da er Basser sorberte, und Butter brachte sie dar in einer 26 herrlichen Schale. *Sie griff mit ihrer Hand den Nagel, und mit ihrer Rechten ben Schmiedehammer, und schlug Sissera durch sein haupt, und zerquetschte und durchbohrte seinen Schlaf.

20. A.A: in ihrem Laufe.

ruhig). B: an d. Meerhafen, dW.vE: am Geftabe bes R. A: Ufer. (B: nieberger. Dertern?)

18. B.dW: ift ein B. (gewesen), bas. vE: Doch S., ein B. wie R., warf bin bem E. f. Leben. B: f. Seele verfcmabet hat jum Sterben ju. dW: f. L. verachtet z. E.

19. f. nahmen nicht Gilbers Gew. B: brachten f. Gelb : Gew. bavon. dW.vE: f. (n. ein) Studchen Silb. befamen f.

20. B: ftritte man? dW.vE: ftritten fie ... aus (von) ihren Bahnen.

21. b. uralte B. B.dW.vE: fcmemmte (fpulte) fie (hin)weg. dW: ein B. ber Schlachten ift ...? vE: Tr. auf ... mit Rraft! B: Du baft ... bie Starfe untertresten? dW: trateft ... Starfen?

rum reperta est contentio. *Galaad 17 trans Jordanem quiescebat, et Dan vacabat navibus; Aser habitabat in Jes. vacabat navibus; Aser habitabat in 1944.29. littore maris, et in portubus morabatur. *Zabulon vero et Nephthali 18 obtulerunt animas suas morti in regione Merome. *Venerunt reges 19 et pugnaverunt, pugnaverunt reges Jos. 17,11 Chanaan in Thanach juxta aquas Mageddo, et tamen nihil tulere praedantes. *De coelo dimicatum est 20 (Ex. dantes. *De coelo dimicatum est
14,83;
10,16;
10,16;
11,00;
12,00;
13,00;
14,00;
15,00;
16,00;
16,00;
17,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00;
18,00; dine et cursu suo adversus Sisaram 4,13.7. pugnaverunt. *Torrens Cison traxit 21
Pa.68,10. cadavera eorum, torrens Cadumim, torrens Cison; conculca, anima mea, robustos! *Ungulae equorum ceci-22 derunt, fugientibus impetu et per praeceps ruentibus fortissimis hostium.

**... gelus Domini, maledicite habitatoribus ejus, quia non venerunt ad auxilium Domini, in adjutorium fortissimorum ejus.

(L.1,42. Benedicta inter mulieres Ja-24 4,11-1746 hel, uxor Haber Cinaei, et benedicatur

4,19. in tabernaculo suo. *Aquam petenti 25
lac dedit, et in phiala principum
obtulit butyrum. *Sinistram manum 26

4,21. misit ad clavum, et dexteram ad
fabrorum malleos, percussitque Sisaram, quaerens in capite vulneri
locum, et tempus valide perforans.

19. Al.: Thane. 24. Al. *suo.

22, Sufe ... Sagen, bem Sagen. B: wurben ... gerichlagen v. bem Rennen? dW.vE: Da ftampften ... wegen b. Gilens (vor bem Jagen).

23. unter ben o. dW: Berfl. M. dW.vE: fpricht. vE: Behovahe Bote? B: Ginwohnern. dW.A: Bew. B: 3nr Gulfe bee o. dW: mit ben o. vE: gegen bie ...?

24. unter b. 28. in Butten gefegnet. dW.vE: Bespriefen. dW: vor allen 2B.

25. Rahm ... in herrlicher Gd. B: Er forb. B., ba g. f. dW.vE: B. verlangte (Um B. bat) er, D. g. fie. vE: foftbarfter Sch. A: fürftlicher.

26. fcbl. podenb. B: Es griffen ju, ihre eine S. jum ... dW.vE: Ihre S. ftredte f. aus nach b. Bflod. B: Arbeits . S. dW.vE: fclug S., zerschmetterte f. S., zermalmte (zerfchl.) u. b. f. Schlafe.

27' Ανὰ μέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν, ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς· ἔκαμψεν, ἔπεσεν· ἐν ῷ ἔκαμψεν, ἐκεῖ ἔπεσε ταλαίπωρος.

28 Διὰ τῆς θυρίδος διέχυπτε καὶ κατεμάνθανεν ἡ μήτης Σισάρα διὰ τῆς δικτυωτῆς.
Διατί ἠσχάτισε τὸ ἄρμα αὐτοῦ; διατί ἐχρόνισαν ἵχνη ἀρμάτων αὐτοῦ; ²⁹ Σοφαὶ ἀρχουσῶν
αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς. ⁸⁰ Οὐχὶ εὐρήσουσιν
αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα, φιλιάζοντα φίλοις
αὐτὸν διαμερίκοντα, σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων τῷ τραγήλος αὐτοῦ σκῦλα;

81 Οὖτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, κύριε καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν, καθῶς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστεία αὐτοῦ.

Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα έτη.

VI. Καὶ ἐποίησαν οἱ νἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἔναντι χυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν γειρὶ Μαδιὰμ ἐπτὰ ἔτη. ² Καὶ κατίσχυσε χεὶρ Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ νἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προςώπου
Μαδιὰμ μάνδρας ἐν τοῖς ὅρεσι καὶ τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς ὀχυρώμασι. ³ Καὶ ἐγένετο,
ὅτε ἔσπειρεν ἀνὴρ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβαινε
Μαδιὰμ καὶ ᾿Αμαλὴκ καὶ οἱ νἱοὶ ἀνατολῶν,
καὶ ἀνέβαινον ἐπὶ αὐτὸν ⁴καὶ παρενέβαλον
ἐπὶ ἀντούς, καὶ διέφθειρον τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἔως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Γάζαν, καὶ οὐχ ὑπελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν τῷ γῷ Ἰσραὴλ
καὶ ποιμνίον καὶ μόσχον καὶ ὄνον. ⁵〇τι

27 בין רַגְלֵית פַרֵע נָפֵּל שָׁכָב בֵין רַגְּלֵיהָ כַּרַע נָפָּׁל בַּאַשֵּׁר כַּרַע שַׁם נִפּל שַׁדִּוּד: בַעל הַתַלּון נִשָּקפַה וַתִּיבֵב אָם סִיסְרָא בִּעַד הַאָּשִׁנַב מדוע בשש רכבו לבוא בַּדִּוּעַ אַחָרוּ פַּעַמֵי מַרְכָּבוֹתַיר: 29 תַכְמָוֹת שַׂרוֹתֵיהַ תַּעַנְנָה אתרהיא תשיב אמריה לה: ל הַלֹא יִמְצָאוּ יַחַלְּקוּ שַׁלֵּל רַחַם רַחֲמָתֹּים לְרָאשׁ בַּבֶּר שַׁלֵל צָבַעִים לְסִיסְרָא שׁלֵל צַבַעִים רַקְמֵה צָבַע רָקְמָתָיִם לִצַּוּאבֵי שַׁלֵל: פֿן יָאבְדַרּ כַל־אָוֹיְבֵיהֹ יְהוָה וְאָהַבִּיו בְּצֵאת הַשָּׁמֵשׁ בִּנְבַרְתִּוֹ וַתִּשָׁקִם הַאָּרֶץ אַרְבָּצֵים שַׁנֵה: הָרֵע בְּצִינֵי וַיּצָשׁר בנֵי־יִשְׁרָאֵכ

י וֹמֵּם וֹמִם וֹים וֹמִם וֹים וֹמִם וֹיִם וֹיִם וֹיִם וֹיִם וֹים וֹיִים וֹים וֹיִים וֹים וֹים וֹיִים וֹים וֹיִים וֹים וֹיִים וֹיים וֹיִים וֹיים וֹי

^{27.} Β: ανα μ. τ. π. α. κατεκυλίσθη, βπεσε και έκοιμήθη ανα μ. τ. π. αὐτῆς κατακλιθείς έπεσεν καθως κατεκλίθη έκεῖ έπεσεν έξοδευθείς (c. ΛΕΓΧ, modo ΛΕΧ* έκαμψ. έπεσ.). 28. Β: παρέκυψε (διέκυπτε ΛΕΓΧ)* κ. κατεμ. ή († ΛΕΧ)... έκτος τὰ τοξικῦ (δια τὴς δικτ. ΛΕΓΧ; 'ΑΧ† ἐπιβλέπεσα ἐπὶ τὸς μεταστρέφοντας [ἀπὸ] Σισάρα). Β: Διότι ἠοχύνθη ἄρμα αὐτῦ (c. ΛΕΓΧ, qui † παραγενέσθαι). ΒΕΧ: διότι (διατί ΛΕΧ). Β: πόδες (ίχνη ΛΕΓΧ). 29. Β: Λί σοφαὶ άρχεσαι (c. ΛΕΓΧ). ΑΓΧ: ανταπεκρίναντο. Β: ἀπέστρεψεν λόγες αὐτῆς ἐαυτῆ (c. Λ.) 30. Β: Οὐχ (Οὐχὶ ΛΕΧ)... οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ανδρός (φιλ. κτλ. ΛΕΓΧ, sed ΛΕΧ: φιλιάζων). ΑΒ* βαφῆ († ΕΓ). Β† (p. ποικιλτ.) αὐτὰ (* ΛΕΧ). Λ: περὶ τραχηλον ... σκύλον. 31. Β: ως εξοδος ήλ. (c. ΛΕΓΧ)... δυνάμει (δυναστεία ΕΓΧ; ΑΧ: δυνα-

עמץ בז"ק . v. 27.

στείαις). — 1. Β: ἐνώπιον ... εδωπεν (Εναντι ... παρεδ. ΑΕΓΧ). 2. Β: ἴσχυσε ... τὰς τρυμαλιάς ... τὰ σπήλαια καὶ τα κρεμαστά (κατίσχ. ... μάνδρας ... κτλ. ΑΕΓΧ). 3. Β: ἐὰν (ὅτε ΕΓΧ; ΑΧ: ὅταν) ἐσπειραν οἱ νίοὶ ... ἀνέβαινον ... συνέβαινον αὐτοῖς (c. ΑΕΓΧ). 4. Β: εἰς (ἐπ' ΑΕΓΧ). Β* τῦ ... ἐ κατελείπ. .. ἀδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταῦρον κ. ὄν. (c. ΑΕΓΧ· iid. * τῆ γῆ).

27 *Bu ihren Fugen frummete er fich, fiel nieber und legte fich, er frummete fich und fiel nieber zu ihren Fugen, wie er fich frummete, so lag er verberbet.

28 Die Mutter Siffera fahe zum Fenster aus, und heulete durchs Gitter: Warum verziehet sein Wagen, daß er nicht kommt? Wie bleiben die Raber seiner Wagen so 29 dahinten? *Die weisesten unter seinen Frauen antworteten, da sie ihre Klageworte 30 immer wiederholte: *Sollen sie denn nicht sinden und austheilen den Raub, einem jeglichen Mann eine Metze oder zwo zur Ausbeute, und Siffera bunte gestickte Kleider zur Ausbeute, gestickte bunte Kleider

um ben Hals zur Ausbeute?
31 Also muffen umkommen, Herr, alle beine Feinde! Die ihn aber lieb haben, muffen sein, wie die Sonne aufgehet in ihrer Macht!
Und das Land war stille vierzig Jahre.

VI. Und ba die Kinder Ifrael Uebels thaten vor dem Herrn, gab fie der Herr unter die Hand der Midianiter fieben Jahre.

2 "Und da der Midianiter Hand zu starf ward über Ifrael, machten die Kinder Ifrael für sich Klüfte in den Gebirgen,

3 und Höhlen und Festungen. "Und wenn Ifrael etwas säete, so kamen die Midianiter und Amalekiter und die aus dem 4 Morgenland herauf über sie, "und lagerten sich wider sie, und verderbten das Gewächs auf dem Lande dis hinan gen Gaza, und ließen nichts übriges von Rahrung in Ifrael, weder Schaf noch 5 Ochsen noch Esel. "Denn sie kamen her-

30. A.A: eine Dirne.

27. wo er ... ba tag. B.dW.vE.A: 3mifchen ihr. g. B: fr. ... bahin u. l. ba. vE: flurzte hin, l. ba. dW: fant er, fiel, lag. B: bafelbft fiel er hin, ganz barniebergefchlagen. dW.vE: erwurgt!

28. wehflagere. dW: schauet ... rufet. vE: schaute ... rief laut. dW: gaubert. A: zogert. vE: faumt. A: Streitwagen. dW.A: gurudzuf. dW.vE: zogern. B: bie Spuren. dW: Schritte?

29. ihrer Fr. ... auch fie gab Antwort fich felbft. vE: Beifen. dW: Rlugen. B: Fürftinnen. dW: fie felbft erwiebert fich ihre Rebe. vE: f. wieberholte es felbft.

30. Muffen ... Diene ... jwo; bunte Rleiber gur Bente für G., b. gewirtte Rl. 3. B., b. doppelt gew. um b. Balfe ber B. B: Sollten ... einen R. gefunden u. ausgeth. haben. vE: finden, th. die Bente. dW:

*Inter pedes ejus ruit, desecit et 27 mortuus est; volvebatur ante pedes ejus, et jacebat exanimis et miserabilis.

Ga.26,8. Per fenestram respiciens ululabat 28
mater ejus, et de coenaculo loquebatur: Cur moratur regredi currus
ejus? quare tardaverunt pedes quadrigarum illius? *Una sapientior 29
caeteris uxoribus ejus haec socrui
verba respondit: *Forsitan nunc di-30
vidit spolia, et pulcherrima feminarum eligitur ei; vestes diversorum
colorum Sisarae traduntur in praedam, et supellex varia ad ornanda
colla congeritur.

Sic pereant omnes inimici tui, 31

Pr.4,18, Domine; qui autem diligunt te, sicut

Pr.19,6, sol in ortu suo splendet, ita rutilent.

B,24, Quievitque terra per quadraginta

8,30.11. annos.

10,6.13,1
3,12.4,1.

Fecerunt autem filii Israel madian, 12,4,1.

lum in conspectu Domini, qui tradidit illos in manu Madian septem annis. Et oppressi sunt valde ab 2
15m.13,6 eis, feceruntque sibi antra et speluncas in montibus, et munitissima
Dt.28,33,ad repugnandum loca. Cumque selv. Sci. evisset Israel, ascendebat Madian et
Job.1,3. Amalec caeterique orientalium nationum, et apud eos figentes tentoria, sicut erant in herbis, cuncta vastabant usque ad introitum Gazae,
Rush.1,1 nihilque omnino ad vitam pertinens
Dt.29,31 relinquebant in Israel, non oves, non boves, non asinos. Ipsi enim 5

Berben. (B: ein Beibebild, ja ein paar B. auf eines M. Saupt.) dW: ein, zw. Mabchen auf jeben Kopf. vE: ... für j. helben. dW: B. gefarbter Kl. vE: um ben Sals ber Erbeuteten. (dW: bes Erbeuters?)

31. dW: untergehen. vE: wenn f. aufg. B: ber:

31. dW: untergeben. vE: wenn f. aufg. B: bers vorg. dW: wie Aufgang ber S. dW.vE: Rraft ... hatte Rube. A: rubete.

1. (Bie Rap. 2,11.) B.dW.vE.A: in b. S. Disbians.

2. machten fich ihretwegen. dW.vE: in (auf) ben Bergen. A: in bie B. dW.vE: Bergfeften.

3. B.vE.A: 3fr. gefaet hatte. dW.vE: bie Sohne bes Oftens (Morgenlandes).

4. ilbrig ... noch &ch. vE: verheerten ben Ertrag. B.dW.vE: bes Lanbes. dW.vE.A: Lebensmittel. vE: Rleinvieh ... Großv.

αύτοι και τα κτήνη αύτων ανέβαινον, καί τας σκηνάς αύτων έφερον, και παρεγένοντο καθώς άκρίς είς πλήθος, καί αύτοις καί ταις καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἡν ἀριθμός, καὶ ἡρχοντο είς την γην Ισραήλ του διαφθείραι αυτήν. 6 Καὶ ἐπτώγευσεν Ἰσραήλ σφόδρα ἀπὸ προςώπου Μαδιάμ, καὶ ἐκέκραξαν οἱ υίοὶ Ἰσραηλ πρός κύριον 'άπο προςώπου Μαδιάμ'.

7 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐκέκραξαν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ πρός κύριον περί Μαδιάμ, 8 και έξαπέστειλε χύριος ανδρα προφήτην πρός τους υίους Ισραήλ και είπεν αύτοις. Τάδε λέγει κύριος ό θεός Ισραήλ Έγω είμι ος ανήγαγον υμας έξ Αίγύπτου, και έξήγαγον ύμας έξ οίκου δουλείας, ⁹ και έξειλάμην υμάς έκ γειρός Αίγύπτου καὶ έκ γειρός πάντων τών θλιβόντων ύμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προςώπου ύμων, καὶ έδωκα ύμιν την ηην αύτων 10 καὶ είπα ύμιν Έγω είμι κύριος ό θεός ύμων. ου φοβηθήσεσθε τους θεους του Αμοβραίου, έν οίς ύμεϊς κατοικείτε έν τη γη αύτών, καί ούχ είζηχούσατε της φωνής μου.

11 Καὶ ήλθεν άγγελος κυρίου καὶ ἐκάθισεν ύπο την τερέβινθον την έν Έφρά, έν ημ Ἰωὰς πατρός του Έζρι, και Γεδεών ό υίος αὐτου έράβδιζε σίτον έν ληνφ τοῦ έκφυγεῖν ἀπὸ προςώπου τοῦ Μαδιάμ. 12 Καὶ ὡφθη αὐτφ άγγελος χυρίου καὶ είπε πρός αὐτόν Κύριος μετά σοῦ, δυνατὸς τῆ ἰσγύι. 13 Καὶ είπε πρός αὐτὸν Γεδεών Ἐν έμοί, κύριέ μου καὶ εί έστι κύριος μεθ' ήμων, ίνατί εύρεν ήμας πάντα 'τὰ κακὰ' ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστι πάντα τα θαυμάσια αύτου, όσα διηγήσαντο ήμιν οί πατέρες ήμωτ, λέγοττες· Ούχὶ έξ Αἰγύπτου άνήγαγεν ήμας κύριος; Καὶ τῦν ἀπώσατο ήμας και παρέδωκεν ήμας εν χειρί Μαδιάμ. 14 Καὶ ἐπέβλεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου καλ είπεν αὐτῷ. Πορεύου ἐν τῷ ἰσγύϊ

5. B: ai κτήσεις ... ai σκηναί (c. AEFX) ... * έφερον καὶ († X; AEFX: παρέφερον κ.). BEX: παρέγινοντο (-γέν. FX; ΑΧ: -γείν.). Β: καὶ διέφθειραν (c. ΑΕΓΧ). 6.Β: ἐβόησαν (έκέκρ. ΑΕΓΧ). 7. Β* tot. νε. († ΑΕΓΧ). 8 Β: ἐκ γῆς Αἰγ. (ἐξ Λἰγ. ΑΕΓΧ)...†
(in f.) ὑμῶν (* Α³ΕΓΧ). 9. Β: ἐξόνσάμην (ἐξειλάμην ΓΧ). 10. ΑΒ* εἰμι († ΕΓΧ). Β: καθῆσθε (κατοικ. ΕΓΧ; ΑΧ: ἐνοικ.). 11. Β: τερέμινθον (ΑΕΓΧ: τοικ. ΕΕΧ; ΑΧ: ενοικ.). 11. Β: τεφομονούς πυρώς δρύν). Β: φαπτίζων σίτ.... είς έκφ. (έφάβδιζε πυρώς .... τε έκφ. ΑΕΓΧ). 12. Β+ (a. άγγ.) ό (* ΑΕΓΧ) ... τε έκφ. ΑΕΓΧ). 13. Β: είς τί τι τι έκφ. ΑΕΓΧ). 13. Β: είς τί Μ. Φ΄. (ben δ. gleich) απ το έκφ. ΑΕΓΧ). 13. Β: είς τί Μ. Φ΄. (c. Α¹ΕΓΧ). 13. Β: είς τί Μ. Φ΄. (c. Α□ΕΓΧ). 13. Είς Είς Μ. Φ΄. (c. Α□ΕΓΧ). 13. Β: είς τί Μ. Φ΄. (c. Α□ΕΓΧ). 13. Β: είς τί Μ. Φ΄. (c. Α□ΕΓΧ). 13. Είς Είς Μ. Φ΄. (c. Α□ΕΓΧ). 13. (iνατί ΛΕΓΧ) ... * (pr.) πάντα ... ἃ (δσα iid.) ... Μή εχί (* Μή iid.). Β: εξείδιψεν ... εδωκεν (ἀπώσ. ... παρέδ. ΛΕΓΧ). 14. Β: επέστρεψε ... *αὐτῷ(c. ΛΕΓΧ).

כַדֵי־אַרבּה מבאר ואהליהם ולהם ולגמליהם אין

פּי־זַעַקוּ בְנַי־יִשִּׁרָאֵל אַל־ 8 יהוָה על אֹדִוֹת מִדְיַן: וַיִּשָׁלֵח יהוָה אַישׁ נָביא אַל־בַּני ישׂרָאל רַיּאמר להם פהראמר יהוהי אלהי ישראל 9 ואוציא אַתכם מִבּית עַכִּדִים: וַאַצַּל אַתַכֵם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיֵּד כָּל-לְחַצִּיכֵם ואַגַרַשׁ אוֹתַםֹ מִפּנֵיבֵם וַאָתִנָה לָכֵם י אָת־אַרְצַם: וַאִּמְרַה כְכַם אַנִי יְהוַה תַּירָאוּ 24 הַאַמֹרִי אָשָׁר אָתָּם יִוֹשְׁבֵים בְּאַרְצָם וָלָא שָׁבַעְתַם בַּקוֹלֵי:

וַיָּבֹא מַלְאָך יִהוָיה וַיַּשָׁבֹ תַּחַת בְּעָפָרָה אַשֵּׁר לִיוֹאַשׁ וְגִּדְעוֹן בְּנוֹ חֹבֵם חִמּים 12 בַּצַּת לָהָנֵיס מִפָּנֵי מִדְיַן: וַיֵּרֵא אֵלֵיו יהוה ויאמר הַחַיִל: וַיֹּאמֵר בָּבָור בּדְעוֹן בֵּי אַדֹנִי וְיַשׁ יְהוֹיָהֹ עָפָּנוּ וְלֵפֶה מִצַאַתנוּ כַּל־זָאת וָאַיֵה כָל־נִפְּלְאוֹתִיוּ אַשֶׁרֹ סִפּרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ לֵאמֹר הַלָּא מִמְצַרַיִם הַעֵּלֵנוּ יְהוֹה ועַתַּה נִטְשֵׁנוּ וּיְהֹנֶה וַיִּתְּנֵנוּ בְּכַבְ בִידְיָן: וַיַּפֶּן אֵלְיוֹ יָהוֹה וַיֹּאמֶר כֵהְ בְּכִחֲהַ זָה וְהוֹשְׁעִתְּ

ובאו ק' . ז. ז.

f. 3. dW.vE: (um) es ju verheeren. 6. dW: war f. gefdmacht. vE: ericopft.

auf mit ihrem Bieh und Gutten, wie eine große Menge Seuschreden, bag weber fie noch ihre Kameele zu gahlen maren, und fielen ins Land, baß fie es verberbeten. 6 Miso ward Ifrael fehr geringe vor ben Mibianitern. Da schrieen bie Kinder Ifrael zu bem Gerrn.

7 Als sie aber zu bem herrn schrieen um 8 ber Mibianiter willen, "fandte ber herr einen Propheten zu ihnen, ber sprach zu ihnen: So spricht ber herr, ber Gott Israels: Ich habe euch aus Egypten geführet und aus bem Diensthause gebracht, 9 und habe euch errettet von ber Egypter hand, und von aller hand, die euch brängeten, und habe sie vor euch her ausge-10 stoßen und ihr Land euch gegeben, "und sprach zu euch: Ich bin ber herr, euer Gott, fürchtet nicht ber Amoriter Götter, in welcher Land ihr wohnet. Und ihr habt meiner Stimme nicht gehorchet.

Und ein Engel bes herrn fam und

feste sich unter eine Eiche zu Ophra, die war Joas, des Baters ber Efriter, und sein Sohn Sideon brasch Weigen an der Relter, daß er flohe vor den Midianitern.

12 Da erschien ihm der Engel des herrn und sprach zu ihm: Der herr mit dir, du 13 streitbarer held! Bideon aber sprach zu ihm: Mein herr, ist der herr mit und, warum ist und benn solches alles widersahren? Und wo sind alle seine Wunder, die und unsere Bäter erzähleten und sprachen: Der herr hat und aus Egypten geführt? Run aber hat und der herr verlassen und unter der Midianiter hände 14 gegeben. Der herr aber wandte sich zu

ihm und fbrach: Bebe bin in biefer bei-

ner Rraft, bu follst Ifrael erlosen aus ber

et universi greges eorum veniebant

7,12. cum tabernaculis suis, et instar loEz-10,44. custarum universa complebant, innumera multitudo hominum et camelorum, quidquid tetigerant devastantes. #Humiliatusque est Israel 6
valde in conspectu Madian.

Der Engel an Gibeon.

Et clamavit ad Dominum postu- 7 lans auxilium contra Madianitas. *Qui misit ad eos virum Prophetam, 8 et locutus est: Haec dicit Dominus Deus Israel: Ego vos feci conscendere de Aegypto, et eduxi vos de domo servitutis, *et liberavi de manu Aegyptiorum et omnium inimicorum, qui affligebant vos, ejecique eos ad introitum vestrum et tradidi vobis terram eorum, *et dixi: Ego 10 Jos. 22,7. Dominus Deus vester, ne timeatis 24,1. deos Amorrhaeorum, in quorum 2.2. terra habitatis. Et noluistis audire vocem meam Venit autem Angelus Domini et 11 Br.8,2.. sedit sub quercu, quae erat in Ephra et pertinebat ad Joas patrem familiae Jos. 17,2. Ezri. Cumque Gedeon filius ejus excuteret atque purgaret frumenta in torculari, ut fugeret Madian: *ap-12 paruit ei Angelus Domini et ait: (Ruth.2,4Dominus tecum, virorum fortissime! *Dixitque ei Gedeon: Obsecro, mi 13 Dt. 21, 17, domine! si Dominus nobiscum est, cur apprehenderunt nos haec omnia? ubi sunt mirabilia ejus, quae narraverunt patres nostri atque dixerunt: De Aegypto eduxit nos Dominus? Nunc autem dereliquit nos Dominus et tradidit in manu Madian. *Re-14 spexitque ad eum Dominus et ait: Vade in hac fortitudine tua, et li-

^{13. 8:} in manus.

^{8.} dW.A: Saufe ber Rnechticaft. vE: Rnechte.
9. B: unterbrudten. dW: eurer Bebruder. vE: Dranger. B.dW.vE: vertrieben.

^{10.} vE: gehört auf m. St.

^{11.} ber Engel ... vom Sefchlecht Abiefer ... in b. R. ... es flächtete. B.A: bie Eiche. dW.vE: Teresbinthe. dW.vE: flopfte B. ans. B: bei b. R. dW: in b. Relterinfe. vE: in einer Aufe.

^{12.} B.dW: tapferer. vE.A: ftarfer.

^{13.} B.vE: Ach m. S. dW: Bitte ... A: DR. S., ich bitte. B: hat ... betroffen. dW: getr. vE: trifft. B.dW.vE: Sat (une) nicht ... heraufgeführet? B: fabren laffen.

^{14.} bliete ihn an. vE: bl. aufihn. dW: u. rette. A: bu wirft retten. (vE: in beiner Macht ift es, gu retten ...?)

σου ταύτη, και σώσεις του Ισραήλ έχ γειρός Μαδιάμ ιδου έξαπέστειλά σε. 15 Και είπε πρός αὐτὸν 'Γεδεών'. Έν έμοι, κύριέ μου έν τίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; ίδοὺ ἡ γιλιάς μου ταπεινοτέρα εν Μανασσή, καὶ εγώ είμι μιχρότερος έν τῷ οίκφ τοῦ πατρός μου. 16 Καὶ είπε πρός αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου. Κύριος έσται μετά σου, καὶ πατάξεις την Μαδιάμ ώς εὶ ἄνδρα ένα. 17 Καὶ είπε πρός αὐτὸν 'Γεδεών' Καὶ εί εύρον γάριν εν όφθαλμοίς σου καὶ ποιήσης μοι σήμερον πᾶν ο τι έλάλησας μετ' έμου, 18 μη γωρισθής έντευθεν έως ελθείν με πρός σε, καὶ οίσω την θυσίαν μου καὶ θύσω ἐνώπιον σου. Καὶ είπεν Ἐνώ είμι καθίσομαι έως τοῦ ἐπιστρέψαι σε.

19 Καὶ Γεδεών είςηλθε καὶ ἐποίησεν ἔριφον αίγων και οίφι άλεύρου άζυμα, και τα κρέα έθηκεν έπὶ τὸ κανοῦν καὶ τὸν ζωμὸν έξέγεεν είς γύτραν, καὶ έξήνεγκε πρός αύτὸν ύπὸ τὴν τερέβινθον, καὶ προςεκύνησε. 20 Καὶ είπε πρός αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου. Λάβε τὰ κρέα και τὰ ἄζυμα και θές πρός την πέτραν έκείνην, καὶ τὸν ζωμὸν έκχεε. Καὶ ἐποίησεν ουτως. 21 Καὶ έξέτεινεν ὁ άγγελος πυρίου τὸ ακρον της φάβδου της έν τη χειρί αὐτοῦ, καὶ ήψατο τών κρεών και τών άζύμων, και άνήφθη πυρ έκ της πέτρας, και κατέφαγε τα κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους. Καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου έπορεύθη έξ όφθαλμών αύτοῦ. 22 Καὶ είδε Γεδεών, ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστί. Καὶ είπε Γεδεών 🔏 α κύριέ μου, κύριε, ὅτι ἐπὶ τοῦτο είδον άγγελον χυρίου πρόςωπον πρός πρόςωπον; 23 Καὶ είπεν αὐτῷ κύριος Εἰρήτη σοι, μη φοβού ου μη αποθάνης. 24 Καί φχοδόμησεν έχει Γεδεών θυσιαστήριον τῷ

אָתיִשִּׂרָאֵל מִבַּף מִדְיָן הַלֹא שְׁלַחְתִּיף: טוריאמר אליו בי אַדני במה אושיע אתרישראל הנה אלפי הדל במנשה 17 אַת־מַדִין כָּאִישׁ אָחֵד: וַיִּאמֶר אַלֵיר אם־נא מַצאתִי חַן 18 לי אות שאתה מדבר עפיי אל־נא תַמָשׁ מְזֵה עַד־בֹּאֵי אֵלֵיךּ וְהְוֹצֵאתִי וָהַבָּחָתֵּי לְפַנֵיהְ וַיּאַמַׂר אָת־מַנְחַתֹּי אַלכי אַשֶׁב עַד־שׁוּבַד:

וָבָדְעִוֹן בָּא וַיַּעֲשׁ בִּדִי־עַזִּים וָאֵיפַת־ קמח מצות הבשור שם בפל והמרק שָם בַּפַּרָוּר וִיוֹצֵא אליו אל־תחת ב האלה רַיַּגֹשׁ: רַיּאמֵר אַלִיו מַלְאַהְ הַאֶּלֹהִים לַח אָת־הַבְּשֵׂר וְאָת־הַמּצוֹת והנת אל-הסלע : 73 יהוה את-קצה המשענת אשר בידו בַּבְּשָׁר וּבַמַּצוֹת וַתִּעַל מורהצור ותאכל את-הבשר פַּי־עַל־פַּן רַאִּיתִי מַלְאַדְּ יָהוַה פַּנים 23 אל־פּנים: וַיּאמר יתירא לא תמות: וַיְּבֶּן שָׁם בִּדְעַוֹן מִזְבַּׁחַ לֵּיהוָיֹה וַיִּקְרָא־לְוֹ יִהוָה

v. 17. בקמץ עתח בס"ם . 19.

16. B: Dieweil ich ... will, fo. vE.A: 3ch werbe. dW.vE.A: bu mirft. dW.vE: wie Ginen D.

Β: ησθένησεν (ταπ. ΑΕΓΧ) ... * τῷ († ΑΓΧ). 17. B: Εί δε ... έλεος (Kai εί ... χάριν ΛΕΓΧ). ΑΒ: ποιήσεις (-σης F). ΑΕΧ (pro σ. παν) σημείον. 18. ΔΒ+ (p. έως) τε (* FX). Β: έξοίσω (οίσω ΑΕΓΧ) ... * με (†iid.). ΑΕΧ: 3ήσω. 19. ΑΓΧ: έπέθηκεν. Β: έν τῷ κοφίνω ... έβαλεν έν τῆ χ. ... έξην. αὐτὰ (έπὶ τὸ καν. ... έξες. ε. ένέχ. εἰς χ. ... * αὐτὰ (Επὶ τὸ καν. ... έξες. ε. ένέχ. εἰς χ. ... * αὐτὰ ΑΕΓΧ) ... τε- ρέμινθον (ΑΕΓΧ: δρῦν) ... προσήγγισεν (προσεκ. ΑΕΓΧ). 20. Β: τε θεε (πυρίε ΑΓΧ). Β† (p. ζ.) έχόμενα (* ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: έκχεον. 21. Β: ἀνέβη (ανήφθη ΛΕΓΧ). ΑΕΓΧ: απήλθεν. Β: απ' οφθ. (65 099. AFX). 22. B+ (a. 80Tl) \$10c (* AEFX; iid. * με). AB* έπὶ τετο ... † (a. άγγ.) τον (c. FX).

^{14.} dW: Siehe ich fenbe bich. B.vE: Sabe ich b. nicht gefandt?

^{15.} Ach m. S. (Bie B. 13.) B: mein Taufenb. A: Familie. dW.vE: Gefclecht ... fowachte.

Midianiter Banben. Siebe, ich babe bich 15 gefandt. *Er aber fprach ju ihm: Dein Berr, womit foll ich Ifrael erlofen? Siebe, meine Freundschaft ift bie geringfte in Manaffe, und ich bin ber fleinfte in mei-16 nes Baters Baufe. *Der Berr aber fprach ju ihm: 3ch will mit bir fein, bag bu bie Dibianiter ichlagen follft wie einen ein= 17 gelnen Dann. "Er aber fprach ju ihm: Lieber, babe ich Onabe vor bir gefunden, fo mache mir ein Beichen, bag bu es feieft, 18 ber mit mir rebet. "Beiche nicht, bis ich au bir tomme und bringe mein Speisopfer, bas ich por bir laffe. Er fprach: 36 will bleiben, bis bag bu wiebertommeft. Und Gibeon tam und fchlachtete ein Biegenbodlein, und [nabm] ein Epha ungefauertes Debl, und legte Fleifch in einen Rorb, und that die Brube in einen Topf, und brachte es zu ihm heraus unter bie 20 Giche, und trat bergu. +Aber ber Engel Bottes fprach zu ihm: Rimm bas Fleisch und bas Ungefauerte, und lag es auf bem Fels, ber hier ift, und gieße bie Bruhe "Da redte ber 21 aus. Und er that alfo. Engel bes Geren ben Steden aus, ben er in ber Band hatte, und rubrete mit ber Spite bas Bleifch und bas ungefauerte Mehl an. Und bas Feuer fuhr aus bem Fels, und verzehrete bas Fleisch und bas ungefauerte Debl. Und ber Engel bes 22 Geren verschwand aus feinen Augen. *Da nun Gibeon fahe, bag es ein Engel bes Berrn war, fprach er: D Berr, Berr, habe ich alfo einen Engel bes Berrn von Unge-23 ficht gefeben? * Aber ber Berr fprach gu ihm: Friede fei mit bir! Fürchte bich nicht,

beon bafelbft bem Berrn einen Altar,

24 bu wirft nicht fterben. "Da bauete Gi-

berabis Israel de manu Madian; scito Bbr. 11,32 quod miserim te. *Qui respondens 15 Br.3,11. ait: Obsecro, mi domine! in quo ilagav,14 liberabo Israel? ecce, familia mea 18m.9,21 infima est in Manasse, et ego mini-8,19.9,5. mus in domo patris mei. *Dixitque 16 Br.3.12 ei Dominus: Ego ero tecum, et per-Nm.14,15 cuties Madian quasi unum virum. Ga.18.3. *Et ille: Si inveni, inquit, gratiam 17 Bz. 33,13. coram te, da mihi signum, quod tu sis qui loqueris ad me, *nec re-18 18,15. cedas hinc, donec revertar ad te, portans sacrificium et offerens tibi. Oui respondit: Ego praestolabor adventum tuum.

Ingressus est itaque Gedeon et 19 Gn.18,56-coxit hoedum et de farinae modio azymos panes, carnesque ponens in canistro et jus carnium mittens in ollam, tulit omnia sub quercu et obtulit ei. *Cui dixit Angelus Do-20 mini: Tolle carnes et azymos panes et pone supra petram illam, et jus ing desuper funde. Cumque fecisset ita, *extendit Angelus Domini summita-21 tem virgae, quam tenebat in manu, et tetigit carnes et panes azymos; Lv.9,24. ascenditque ignis de petra et carnes azymosque panes consumpsit, Angelus autem Domini evanuit ex oculis ejus. "Vidensque Gedeon quod esset 22 13,22. Angelus Domini, ait: Heu, mi Do-Ga. i?,30. mine Deus! quia vidi Angelum Domini facie ad faciem. *Dixitque ei 23 Da. 10, 19. Dominus: Pax tecum! ne timeas, 14,27. non morieris. *Aedificavit ergo ibi 24 (Ex17,15 Gedeon altare Domino, vocavitque

20. bie Ruchen u. lege es auf ben &. B.dW.vE.A: biefen &. (hier).

^{19.} U.L: und ein Coha ungefauerten Dehle ... in ein Topfen.

^{17.} ju ihm: Dabe ... D. beinen Angen. B.dW.vE: in b. M. dW.vE.A: gib mir (boch) ... bift.

^{18.} nicht v. hinnen ... u. fepe es bir por. dW.vE. heransbringe.

^{19.} ging u. bereitete ... eines G. Deble ungefanerte Ruchen ... bas gl. ... u. trug es bar. dW.vE: ging hinein. B.vE: machte ... gurecht. A: fochte ... ung. Brote. dW: Ungefauertes. B: ben Korb. vE.A: gof. B: n. feste es bar. dW: reichte. A: brachte es ihm bar. vE: nahete fich ihm?

^{17.} S: loquaris.

^{20.} R: Dei.

^{21.} Gtab ... bie Auchen ... bie ung. R. B.vE.A: firedte. B: bas Meugerfte bes St. dW.vE.A: bie Sp. dW: Da fuhr &. vE: Und es flieg. B: aus b. F. auf. dW.vE: empor. A: hervor.

^{22.} ber C. ... O mebe &. &., benn ich habe ben G. B.dW: Ad. vE.A: Webe (mir). B: Barum h. ich boch mohl ... ? dW: h. ich beghalb ... ? B.dW.vE.A: v. Ang. ju A.
23. dW: Geil bir! vE: follft n.

VI.

κυρίω, και εκάλεσεν αύτο Ειρήνη κυρίου, έως της ήμέρας ταύτης έτι αύτοῦ όντος εν Έφια

πατρός τοῦ Ἐζρί.

25 Kal eyéverő év tỹ vuxtl exelvy, xal elπεν αὐτῷ κύριος. Λάβε τὸν μόσγοκ τὸν σιτευτόν τοῦ πατρός σου, καὶ τὸν μόσχον τὸν δεύτερον τον έπταετή, και καθελείς το θυσιαστήριον του Βάαλ, δ έστι του πατρός σου, καὶ τὸ άλσος τὸ ἐπ' αὐτὸ ἐκκόψεις. 26 Καὶ οίκοδομήσεις θυσιαστήριον χυρίω τῷ θεῷ σου έπὶ κορυφήν Μαώζ τούτου έν τῆ παρατάξει, καὶ λήψη τὸν μόσχον καὶ ἀνοίσεις ὁλοκαύτωμα έν τοῖς ξύλοις τοῦ άλσους οὖ ἐκκόψεις. 27 Καὶ έλαβε Γεδεών δέκα ανδρας ἀπὸ των δούλων αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε καθὰ ἐλάλησε κύριος. Καὶ έγένετο, ώς έφοβήθη τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως, τοῦ ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ ἐποίησε νυκτός. 28 Καὶ ωρθρισαν οἱ ανδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ τὸ πρωί, καὶ ἰδοὺ κατεσκαμμένον τὸ θυσιαστήριον του Βάαλ, και τὸ άλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ έχχεχομμένον, χαὶ ὁ μόσγος ὁ σιτευτὸς ἀνηνηγμένος είς όλοκαύτωμα έπι τὸ θυσιαστήριον το φκοδομημένον. 29 Καὶ είπεν ανήρ πρός τὸν πλησίον αὐτοῦ. Τίς ἐποίησε τὸ πράγμα τούτο; Καὶ ἀνήταζον καὶ έξεζήτουν καὶ είπαν. Γεδεών υίὸς Ιωάς ἐποίησε τὸ πρᾶγμα τούτο. 30 Καὶ είπαν οι άνδρες της πόλεως προς Ίωας Έξαγαγε τον υίον σου, και αποθανέτω, ότι κατέσκαψε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ καὶ ότι έκοψε τὸ άλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ. 31 Καὶ είπεν Ἰωὰς τοῖς ἀνδράσι πᾶσιν, οἱ ἐπανέστησαν αὐτῷ. Μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε περί του Βάαλ; η ύμεις σώζετε αὐτόν; "Ος άντεδίκασεν αὐτόν, θανατωθήτω έως πρωί· εί θεός έστι, δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθείλε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. 32 Καὶ ἐπεκάλεσεν αὐτὸν

שלום עד היום הוה עודנו בעפרת

ויהי פלילה ההוא ויאמר לו -השור אשר לאביה יהוה כה את־פר השני שבע שנים והרסת את-とほぶ עליו תכרת: ובנית זי האשרה אשר תכרת: ויקת בדעון עשרה אנשים מעבליו וייעש כאשר העיר 28 מַצַשָּוֹת יוֹמָם וַיַּצָשׁ לַיִלָה וּ וַיַּשָׁבִּימוּ אנשי הַעִּירֹ בַּבּבקר וְהַנַּה נְתַּץ מִזְבָּח יעָלֵיו פֿרַתַה והאשרה אשר ואת הפר השני הצלה על־המובח ע2 הבנרי: ויָאמרוּ אים אל־רעהוּ מי עשה הַדֶּבֶר הַזָּה וַיִּדְרִשׁוּ וַיִבַקשׁוּ וַיָּאמִרוּ בִּדְעוֹן בֵּן־יוֹאָשׁ עַשֵּׁה הַדָּבֵר ל הזה: וַיֹּאמֶרוּ אַנִשׁי הַעיר אַל־יוֹאשׁ וַנְמַת כֵּי נַתַץ אַתר כַרַת ־עַלַיר: וַיִּאמֵר יוֹאֲשׁ לְכֹל אֲשֵׁר־ עמדה עליו האתם הריבהן אם-אתם תושיעון אתו אשר לו יוּמַת עַד־הַבָּקר אָם־אֵלהֵים הוּא 28 יַרֵב לֹוֹ פֵּי נָתָץ אָת־מִזְבְּחְוֹ: וַיִּקְרָא־

νεγκεν (κατεσκ. ... έκκεκ. ... ὁ μόσχ. κτλ. ΑΕΓΧ). 29. Β: το έημα ... έπεζήτησαν και ήρεύνησαν και έγνωσαν, ότι (τὸ πρ. ... έπεζήτ. κτλ. ΆΕΓΧ). 30. Β: Έξενεγκε ... καθείλε ... ωλόθ ρευσε (Έξαγ. ... κατέσκ. ... Εκοψε ΑΕΓΧ). 31. Β: Γεδεών νίος Ιωάς (c. AEFX). AEFX: προς τὸς ἄνδρας τὸς ἐπανισταμένε: ἐπ' αὐτόν. Β: ὑπὲς τε Β.... σώσετε ... δε ἐαν δικάσηται αὐτῷ (c. ΔΕΓΧ). 32. ΔΒ: ἐκάλ. αὐτὸ (έπεκ. αὐτὸν EFX).

^{24.}B: ἐπεκάλ. αὐτῷ (c. ΛΕΓΧ). 25.B: τὸν μ. τ. ταῦρον, ὅς ἐστιτῷ πατρί... *(ter) τὸν ... τῷ πατρί (τἔ π. AEFX) ... όλοθ ρεύσεις (ἐισιόψεις ΕΓΧ; Α: ἐισιόψατε). 26. B+ (a. πυρ.) τῷ (* AEFX). ΑΕΓΧ: τῷ οφθέντε σοι έπὶ τῆς κορυφῆς τε έρες. ΑΒ† (p. τ. μ.) τον δεύτερον (* ΕΧ). Β: όλοκαντώματα (-καύτωμα οδυτερον (* Ελ). Β: ολοπαντωματια (παυτωμα ΑΓΧ)... εξολοθ ρεύσεις (έπκόψεις ΑΕΓΧ; Α praem. δ). 27. ΑΧ: τριςκαίδεκα. Β: έαυτῦ ... δν τρόπον (αὐτῦ ... καθὰ ΑΕΓΧ). ΑΒ† (p. ελάλ.) πρός αὐτον (* Χ). Β: εγενήθη (έγένετο ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: μὴ ποιῆσαι. 28. ΑΒ* αὐτῦ († Χ). Β: καθήρητο ... αλό-θρευτο ... είδον τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, δν ἀνή-

und hieß ihn: Der Gerr bes Friebens. Der ftehet noch bis auf ben heutigen Tag ju Ophra bes Baters ber Efriter.

25 Und in berfelben Nacht fprach ber Gerr zu ihm: Nimm einen Farren unter ben Ochsen, die beines Baters sind, und einen andern Farren, der flebenjährig ift, und zerbrich den Altar Baals, der beines Baters ift, und haue ab ben hain, der babei

26 ftebet; *und baue bem Gerrn, beinem Gott, oben auf ber Gobe biefes Felfen einen Altar, und rufte ihn zu, und nimm ben anbern Farren und opfere ein Brand-opfer mit bem Golg bes Gains, ben bu

27 abgehauen haft. *Da nahm Gibeon gehn Manner aus feinen Anechten, und that, wie ihm ber herr gefagt hatte. Aber er fürchtete fich folches zu thun bes Tages por feines Baters Saufe und ben Leuten in ber Stadt, und thats bei ber Nacht.

28 Da nun die Leute in ber Stadt bes Morgens fruhe aufftanben, fiehe, ba war ber Altar Baals gerbrochen und ber hain babei abgehauen, und ber anbere Farren ein Brandopfer auf bem Altar, ber gebauet

29 war. *Und einer fprach zu bem anbern: Wer hat bas gethan? Und ba fie suchten und nachfragten, warb gefagt: Gibeon,

30 ber Sohn Joas, hat bas gethan. *Da fprachen bie Leute ber Stadt zu Joas: Gib beinen Sohn heraus, er muß fterben, baß er ben Altar Baals zerbrochen unb

31 ben hain babei abgehauen hat. *Joas aber sprach zu allen, die bei ihm standen: Wollt ihr um Baal hadern? Wollt ihr ihm helfen? Wer um ihn hadert, der soll dieses Morgens sterben; ist er Gott, so rechte er um sich selbst, daß sein Altar zer- 32 brochen ist. *Bon dem Tage an hieß

24. O. der Abiefriter. (B: u. b. herr h. ihn: Kriede?) dW.vE: Jehova Schalom. dW: [Jeh. heil.] vE: [b. i. 3. Friede.] A: der Fr. bes h.

25. dW: ben jungen Stier, ben b. Bater hat, vE: einen ... ber beinem B. gehört. A: einen St. bei: nes B. B: nehmlich ben zweiten? dW.vE: zerftore. B: reiße nieber. dW: bie Aftarte auf bemfelben?

26. dW.A: auf b. Gipfel. vE: b. Spite biefer Befte. B: Beftung, auf einem bequemen Drt? vE: auf ber Opferftatte? dW: mit b. gurechigelegten holge? A: worauf bu ehevor b. Speisopfer gelegt haft.

27. B.vE: Und es geschaft als (weil) er fich ... furcht. ... fo that. dW: Und ba er.

Boltglatten Bibel. A. T. 2. 206 1. Abth.

illud Domini pax usque in praesentem diem.

Cumque adhuc esset in Ephra, quae est familiae Ezri, *nocte illa 25 dixit Dominus ad eum: Tolle taurum patris tui et alterum taurum v.1.8,7. annorum septem, destruesque aram 28.4. Baal, quae est patris tui, et nemus, quod circa aram est, succide; *et aedificabis altare Domino 26 Deo tuo in summitate petrae huius. super quam ante sacrificium posuisti, tollesque taurum secundum et offeres holocaustum super struem lignorum, quae de nemore succideris. *Assumptis ergo Gedeon de-27 cem viris de servis suis fecit, sicut praeceperat ei Dominus. Timens autem domum patris sui et homines illius civitatis, per diem noluit id facere, sed omnia nocte complevit. *Cumque surrexissent viri oppidi 28 ejus mane, viderunt destructam aram Baal lucumque succisum et taurum alterum impositum super altare, quod tunc aedificatum erat. *Dixeruntque 29 ad invicem: Quis hoc fecit? Cumque perquirerent auctorem facti, dictum est: Gedeon filius Joas fecit haec *Et dixerunt ad Joas: Pro-30 due filium tuum hue, ut moristur. quia destruxit aram Baal et succidit nemus. *Quibus ille respondit: Num- 31 quid ultores estis Baal, ut pugnetis pro eo? Qui adversarius est ejus, moriatur, antequam lux crastina veniat; si Deus est, vindicet se de eo, 18,21.27 qui suffodit aram ejus. *Ex illo 32

28. dW: zertrummert. vE: niebergeriffen. dW: lag als Br. auf b. erbaneten A. vE: war als Br. bargebracht ... ber [neu] erb. w. war. B: war geopf. worben.

29. B: bies Ding. dW: Und f. forfchten u. fuchten. vE: f. u. f. dW.vE: u. fprachen. B: ba fagten fie.
30. B.vE.A: Führe ... (hieher). B.dW.vE.A: baß

31. noch b. W. B: neben ihm. B.dW.vE: für B. ftreiten. dW.vE: ihn retten. B.dW.vE: getöbtet werben. B.dW: bis an ben (jum) M. B.dW: baß (weil) man ... hat. (vE: fo mag er mit ihm ftreiten,

32. B.dW.vE: an felbigem (biefem) T.

έν τη ήμερα έκεθη Ίεροβάαλ, λέγων Δικαζεσθω εν αὐτῷ ὁ Βάαλ, ότι κατεσκαψε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.

88 Καὶ πᾶσα Μαδιάμ καὶ Άμαληκ καὶ οἱ νίοὶ άνατολών συνήγθησαν έπὶ τὸ αὐτό, καὶ παρῆλθον καὶ παρενέβαλον έν τῆ κοιλάδι Ἰεζραήλ. 84 Καὶ πνευμα κυρίου ἐνέδυσε τὸν Γεδεών, καὶ έσάλπισεν έν κερατίνη, και έβόησεν Αβιέζερ οπίσω αύτου. 35 Καὶ άγγελους έξαπέστειλεν έν παντί Μανασσή, και έβόησε και αύτος οπίσω αύτου, και έξαπέστειλεν άγγελους έν Ασήρ και έν Ζαβουλών καὶ έν Νεφθαλεί, καὶ ἀνέβησαν εἰς απάστησιν αύτων. 86 Καλ είπε Γεδεών πρός τὸν θεόν Εί σὺ σώζεις έν τῆ γειρί μου τὸν Ισραήλ, ον τρόπον ελάλησας, 37 ίδου εγώ απερείδομαι τὸν πόχον τῶν ἐρίων ἐν τῆ ἄλωνι, καὶ ἐὰν δρόσος γένηται έπὶ τὸν πόχον μόνον, καὶ ἐπὶ πασαν την γην ξηρασία, και γνώσομαι ότι σώσεις έν γειρί μου τον Ισραήλ, ον τρόπον έλάλησας. 38 Καὶ έγένετο ούτως. Καὶ ώρθρισε 'Γεδεών' τῆ ἐπαύριον, καὶ ἀπεπίασε τὸν πόκον, καὶ ἀπεφούη δρόσος έκ τοῦ πόκου πλήρης λεκάνη ύδατος. 39 Καὶ είπε Γεδεών πρός τον θεόν Μή δργισθήτω δ θυμός σου έν εμοί, καὶ λαλήσω έτι απαξ. Πειράσω δή καίγε έτι απαξ έν τῷ πόχφ, καὶ γενέσθω ή ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, έπι δε πάσαν την γην γενηθήτω δρόσος. 40 Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς οὖτως ἐν τῷ συκτί έκείση, καὶ έγέσετο ξηρασία έπὶ τὸν πόκον μόνον, έπι δε πάσαν την γην εγενήθη δρόσος.

VII. Καὶ ἄρθρισεν Ἱεροβάαλ (αὐτός ἐστι Γεδεών) καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ πηγὴν Αράδ καὶ παρεμβολὴ Μαδιὰμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βοξὸᾶ ἀπὸ βοννοῦ τοῦ ᾿Αμορὲ τοῦ ἐν κοιλάδι. ² Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών Πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ὧςτε

לו ביום־הַהָּוּא יִרְבַּעַל לֵאמִר יַרֶב בּוֹ הבַּעַל כֵּי נַתַץ אֵת־מִוְבָּחְוֹי: וָכַל־מַדִין וַצַמַלַק וּבְנֵי־מָדָם נַאָסְפוּ יַזְרַעֵאכּי: רַיָּעַבָּרָר רַיָּחַנָר בַּעַמֵּק יִזְרַעַאכּי 34 ורות יהוה לבשה את־גדעון ויתקע מורמלאכים שלח בכל-מנשה ויזבק בַּם־הָוּא אָחֲרֵיוּ וּמַלְאַכִים שַׁלֹת בַּאַשִׁר וּבְזָבַלוּוֹ וּבְנַפְּתֵּלִי וַיּעַלוּ לקראתם: -36 וַיָּאמֶר בָּדְעָוֹן אֵל־הַאֵּלהִים אם מציג את־נזת הנה אנכי הצמר פגרו אם טל" נהוה על-הגווה יהָאָרֶץ הֹרֶב וְיַדַעָתּי אַת־יִשֹּׁרָאֵל פּאשׁר ־כַּגו וַיִּשָׁכַם מַמַחַרת ויזר אַת־הַגּּהָה וַיָּמֵץ טַל מוַ־הַגּּוּה מַלוֹא ויאמר מים: הים אל־יחר אפה בי ואדברה לא חורב אל-הגזה לבחה ועל-הַארַץ יַהִיה־של: ויּעשׂ אַלהים פַן בַּלַילָה תַּהִּוּא וַיִהִי־תַוֹרֵב אָל־הַגּּיָה

יּלַבָּוֹן רָב הָעָם אֲשָׁר אִפּּר מִפּפּי אָת-זְמַחַנָּה פָּלְמָפְ: וַיִּאִמֶר יְהֹּדְּלוֹ מִבְּבּעַת הַמְחַנָּה מִדְיָן הָיִה-לְּוֹ מִבְּפוֹן מִנִּבְעַת הַמְחַנָּה מִדְיָן הְיָה-לְּוֹ מִבְּפוֹן מִנְּבְעַת הַמְחַנָּה מְעָר בְּלִר הָאֶר הָוֹא בִּיְשׁוֹן וְכְלִ-לְבַּיָּה וְעַל־בְּלִר הָאֶר הָוֹיִה מְלֹי.

v. 36. 37. מיתר בס"ם

^{32.} ΑΕΧ (pro 'Isqoβ.) δικαστήριοι τε Βάαλ. Β: καθηρέθη (κατέσκ. ΑΕΓΧ). 33. ΑΒ* οί († ΑΕΓΧ). Β*κ. παρήλθ. († ΕΧ; ΑΓΧ: κ. διέβησαν). 34. ΑΕΓΧ: θεδ... ἐνεδυνάμωσε. 35. Β: εἰς πάντα (ἐν παντὶ ΑΕΓΧ)... *κ. ἐβ.-κ. ἐξαπ. ἀγγ. († iid.)... ἀνέβη ... συνάντησιν. 36. ΑΕΓΧ σὺ. Β* τῆ ... (eti. 37) καθος (ὸν τρ. ΑΓΧ). 37. Β: τίθημι... τε ἐρἰς (ἀπεφείδ.... τῶν ἐρ. ΑΕΓΧ)... * (pr. et tert.) καὶ († iid.). 38. Β* Γεδ. († ΑΓΧ)... ἐξεπίασε ... ἔσταζε ... ἀπὸ (ἀπεπ... ἀπερέρ... ἐκ ΑΕΧ). 39. Β† (p. Μὴ) δὴ (* ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: καὶ πειράσω ἔτε ... γενηθήτω ξ. Β (eti. 40): καὶ ἐπὶ (ἐπὶ δὲ ΑΕΓΧ). - 1. Β* (alt.) ὁ († ΑΕΓΧ). Β: ἀπὸ Γαβααθαμωραὶ ἐν.

^{32,} indem m. fpr. ... r. mit ibm, bat er ... hat. 33, Und alle ... verf. fic ... u. fequen berüber. (Bgl. B. 3.) B.dW.vE.A: im Thal.

^{34.} Da jog ... nachfolg. dW: erfüllete? vE: ruftete. A: umfleibete! B. ba wurben bie Abiefriter hinter ihm

man ihn Jerub Baal, und fprach: Baal rechte um fich felbft, bag fein Altar gerbrochen ift.

Da nun alle Mibianiter und Amaletiter und die aus bem Morgenlande fich qu= bauf versammlet batten, und gogen berburch

34 und lagerten fich im Grunde Jefreel, "gog ber Beift bes Berrn Bibeon an, und er ließ die Posaunen blasen, und rief Abiefer, bag

35 fie ihm folgeten, *und fanbte Botichaft in gang Manaffe, und rief ihn an, daß fle ibm auch nachfolgeten. Er fanbte auch Botichaft zu Affer und Sebulon und Naphthali, bie famen berauf ibm entgegen.

36 - Und Gibeon fprach zu Gott: Willft bu Ifrael burch meine Band erlofen, wie bu 37 gerebet haft, *fo will ich ein Fell mit ber Wolle auf die Tenne legen. Wird ber

Thau auf bem Bell allein fein, und auf ber gangen Erbe troden, fo will ich merten, daß bu Ifrael erlofen wirft burch meine

38 Sand, wie bu geredet haft. "Und es gefchah alfo. Und ba er bes anbern Morgens früh aufftanb, brudte er ben Thau aus vom Fell, und fullete eine Schaale voll bes

39 Baffere. *Und Gibeon fprach ju Gott: Dein Born ergrimme nicht wiber mich, bag ich noch einmal rebe. Ich wills nur noch einmal versuchen mit bem Fell: Es fei allein

auf bem Bell troden, und Thau auf ber 40 gangen Erbe. "Und Bott that alfo biefelbe Nacht, bag troden war allein auf bem Kell. und Than auf ber gangen Erbe.

VII. Da machte fich Jerub Baal (bas ift Gibeon) fruhe auf, und alles Bolt, bas mit ihm war, und lagerten fich an ben Brunnen Barob, bag er bas Beer ber Di= bianiter hatte gegen Mitternacht, binter ben 2 Sugeln ber Warte im Grunbe. herr aber fprach ju Gibeon: Des Bolfs ift zu viel, bas mit bir ift, bag ich follte

> 33. U.L. gu Baufe. A.A. gu Baufen. 1. U.L: Brunk.

her berufen. vE: n. A. wurde zusammen ger. ihm nach. dW: baf b. M. fich verfammelten ihm u.

35. ihnen entg. B.dW.vE.A. Boten. dW.vE: durch g. DR.

36. dW: erretten. vE.A: retten.

37. A: biefes F. dW.vE: Siehe ich lege abges icorne Bolle, dW.A: auf b. g. Boben (aber) Eros denheit. vE: Erodene. B.A: (baran) erfennen. dW: erfenne ich. vE: weiß.

die vocatus est Gedeon Jerobaal, eo 18m. quod dixisset Joas: Ulciscatur se de eo Baal, qui suffodit aram ejus.

Igitur omnis Madian et Amalec et 33 orientales populi congregati sunt simul, et transeuntes Jordanem castra Hes. 1,5- metati sunt in valle Jezrael. *Spiri- 34 8,10. tus autem Domini induit Gedeon, 13,18. L.24,49; qui clangens buccina convocavit do-Jud.3,27. mum. 10,28. *Misitgue nuncios in universum Manas- 35 sen, qui et ipse secutus est eum, et alios nuncios in Aser et Zabulon et Nephthali, qui occurrerunt ei. Dixit-36 que Gedeon ad Deum: Si salvum facis per manum meam Israel, sicut locutus es, *ponam hoc vellus lanae 37 in area; si ros in solo vellere fuerit, et in omni terra siccitas, sciam quod per manum meam, sicut locutus es, liberabis Israel. *Factumque est ita, 38 et de nocte consurgens expresso vellere concham rore implevit. *Dixit-39 Gen.18,30 que rursus ad Deum: Ne irascatur furor tuus contra me, si adhuc semel tentavero, signum quaerens in vellere; oro ut solum vellus siccum sit, et omnis terra rore madens. *Fe- 40

citque Deus nocte illa, ut postulaverat, et fuit siccitas in solo vellere, et ros in omni terra.

Igitur Jerobaal, qui et Ge- VIII. deon, de nocte consurgens et omnis populus cum eo venit ad fontem, qui vocatur Harad. Erant autem castra Madian in valle ad septentrionalem plagam collis excelsi. *Dixitaue 2 Dominus ad Gedeon: Multus tecum

^{36. 39.} S: Dominum.

^{40.} S: Dominus.

^{38.} B.A: Denn als (ba) er. B: br. er b. Fell aus, n. er rung von b. Th. aus b. F. e. Sch. v. 28. dW.vE: br. er bie Bolle aus (aufammen), n. prefte Th.

^{39.} B.dW.vE: entbrenne. B: nur noch biesmal r.

^{40.} vE: machte es fo. B.dW.vE.A: (unb) es war.

^{1.} bom Sagel More an. dW: Quelle f. (Unb) bas Lager M. mar ihm gegen Morben.

^{2.} vE: zu zahlreich.

μή παραδούναι με τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μήποτε καυχήσηται Ἰσραὴλ ἐπ ἐμέ, λέγων Ἡ χειρ μου ἔσωσέ με. ³ Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν Λάλησον δὴ εἰς τὰ ῶτα τοῦ λαοῦ, λέγων Τις φοβούμενος καὶ δειλός; ὰποστραφήτω καὶ ἐκχωρείτω ἀπὸ ὁρους Γαλαάδ. Καὶ ἀπεστράφησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν. ⁴ Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών ἕτι ὁ λαὸς πολύς κατάγαγε αὐτοὺς εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ δοκιμῶ αὐτούς σοι ἐκεῖ, καὶ ἔσται δν ᾶν εἴπω πρός σε Οῦτος πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς σο πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς σὸ πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς σὸ πορεύσεται μετὰ σοῦ.

5 Καλ κατήγαγε τὸν λαὸν είς τὸ ὕδωρ. Καὶ είπε κύριος πρός Γεδεών. Πᾶς δς αν λάψη τη γλώσση αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὖδατος ὡς ἐὰν λάψη ο κύων, στήσεις αυτον κατά μόνας, και πας ος έαν κάμψη επί τα γόνατα αὐτοῦ πιεῖν, μεταστήσεις αύτον καθ' αύτον. 6 Καὶ έγένετο πας ο αριθμός των λαψάντων έν χειρί αὐτων πρός το στόμα αὐτῶν τριακόσιοι ἄνδρες, καὶ πας ο ἐπίλοιπος τοῦ λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν τοῦ πιεῖν ὕδως. ⁷ Και εἰπε κύριος πρός Γεδεών 'Εν τοῖς τριακοσίοις ανδράσι τοῖς λάψασι σώσω ὑμᾶς, καὶ παραδώσω τὴν Μαδιὰμ έν γειρί σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀποτρεχέτω ἀνήρ είς τον τόπον αὐτοῦ. 8 Καὶ έλαβε τον έπισιτισμόν τοῦ λαοῦ ἐν τῆ χειρὶ αὐτῶν, καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν καὶ πάντα ἄνδρα Ίσραὴλ έξαπέστειλεν ανδρα είς το σχήνωμα αύτου, των δε τριακοσίων ανδρών έκρατησε. Ἡ δὲ παρεμβολή Μαδιάμ ήν αὐτοῦ ὑποκάτω ἐν τῆ κοιλάδι.

9 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῆ νυκτὶ ἐκείνη καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος 'Ανάστα, κατάβηθι εἰς τὴν παρεμβολήν, ὅτι παρέδωκα αὐτὴν ἐν τῆ χειρί σου. 10 Εἰ δὲ φοβῆ σὰ καταβῆναι, κατάβηθι σὰ καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμ-

י וֹאָם־יָנֵא אַפּּע לְנֵיָת נֵד אַפּּע וּפְּנִה יִהוָּה לִּים נֵד בִּמְּחֲנֵה כִּי יְתַפִּיו בִּיִבְּה: יַנְיָהִי בַּפְּיָלָה הַהֹּיּא וַיְּאִמֶּר אֵלִיוֹ

8. Β: νῦν ... ἐν ωσὶ ... ὸ φοβ. ... ἐπιστραφήτω (εἰπε-αὐτόν ... εἰς τὰ ωτα ... * ὁ ... ἀποστο ΑΕΓΧ).

יֵלֵה לִּמְּׁהְ הָּנִּא לָא יֵלֵה: אָמָּר אָלָיף זָה הּנִּשְׁר אַלִיף זָה לָא בִּמְּר יְדָי הּנִשְׁיכִר מִילִיף אָמֶר יְדָי הּנִשְׁיכִר מִינִים אָלָף הַנָּא בְּעָב וְיִבְּשָׁב יְנִיְּה אָמֶר אַלָּיף זָה אָלֶר הַבְּעָל וְהִיָּה אָלֶר הַבְּעָל וְהִיָּה אָלֶר הַבְּעָל וְהִיָּה אָלֶר הַבְּעָל וְהָיָה אָלֶר הַבְּעָל וְהָבְּעָר וְהִּשְׁב מִּךְ הַבְּעַ רְיִבְּעָׁר וְהִיְּה אָלֶר הַבְּעָל וְהָבְּעָר וְהִיְּה אָלֶר הַבְּעָר וְהִיְּה אָלֶר הַבְּעַ הַנְים וְשִׁבְּיִם וְשְׁבִּים וְשָׁבְּים וְשְּבְּים וְשְׁבְּים וְיִשְׁבְּים וְהָיִּה אָלֶר וְהִיְהָה אָלֶר וְהָבְּשִׁר מִיְרְיִבְ אִיְהְם אָלִר הַבְּעָּר וְהִיְּה אָלָיף זָה הָבְּים בּּיִּים וְשִׁבְּים וְיִבְּיִבְ הִיְּים וְהִיּיִם וּשְׁבִים וְיִבְּים בְּיִר וְהִיְיִם וּשְׁבִים וְיִבְּיִם בְּיִר וְהַבְּיִם בְּיִים וּהְיִים וּשְׁבִים וְבִּישְׁב בְּיִים וּשְׁבִים וּשְׁבִים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִים וּהְיִבְּים בְּיִים וּהְיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִים וּהְבִּים וּהְיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִים וּהְיִבְּים בְּיִים וּשְׁבִים בְּיִים וְבִּיִּים וְבִּיִים וְבְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִים וּבְּיִים וְבִּיִּים בְּיִים בְּיִים וּבְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיבְּיים בְּיִים בְּיבְּיבְיים בְּיבְּיב בְּיִים בְּיִי

ΑΕΓΧ: εξώρμησεν ε. -σαν. Β: ἐπέστρεψεν (ἀπεστραφ. ΑΕΓΧ). 4. Β: πολύς έστε ... κατένεγκον ... πρός το ... ἐκκαθαρώ σοι αὐτὸν (* ἐστε ... κατάν. ... εἰς τὸ ... ὁσκιμῶ αὐτές σοι ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐκείθεν. ΑΒ: ἐαν (ἀν ΓΧ). Β (pr. et alt. l.): σὺν σοι (μετὰ σἔ ΑΕΓΧ). 5. Β: κατηνεγκε (κατήγαγε Χ; ΑΕΓΧ: κατεβίβασε) ... πρὸς (εἰς ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: ἐκ τὸ τὸ. Β: κλίνη (κάμψη ΑΕΓΧ; ΑΧ* ἐκι)...* μεταστ. - αὐτόν († ἰὰ) ς Βε σε τι ΑΕΓΥ).

Β: *Αίνη (κάμψη ΛΕΓΧ; ΑΧ* έπί)...* μεταστ.-αὐτόν († iid.). 6. Β* πᾶς († ΛΕΓΧ). ΑΓΧ (pro έν τ. χ.) έν τῆ γλωσση...* πρὸς τὸ στ. αὐτοῦν. Β: πᾶν τὸ ματάλοιπον... Εκλιναν (πᾶς ὁ ἐπίλ.... Εκαμψαν

קמץ בז"ק .v.5.

ΑΕΓΧ) ... * (alt.) τἔ († iid.), 7. Β: δώσω ... πορεύσονται (παραδ. ... ἀποτρ. ΑΕΧ). 8. ΑΒ: ἔλαβον (-εν ΓΧ). Β* τῆ († ΕΓΧ) ... † (\$.. πάντα) τὸν ... εἰς σκηνην ... καὶ τὸς τριακοσίος ἀνδρας κατίσχυσεν ... Καὶ ἡ παρ. ... ἦσαν (c. ΑΕΓΧ). 9. Β: ἐν τῆ παρεμβολῆ (εἰς τ. π. ΑΕΓΧ). 10. Β: Καὶ εἰ (Εἰ δὲ ΑΕΓΧ).

Mibian in ihre Banbe geben; Ifrael möchte fich ruhmen wiber mich, und fagen: Deine 3 Band hat mich erlofet. *So lag nun ausfdreien vor ben Ohren bes Bolfe, unb sagen: Wer blobe und verzagt ift, ber kehre um und bebe balb fich vom Bebirge Bileab! Da fehrete bes Bolfs um zwei und zwanzig taufend, bağ nur zehntaufend über-4 blieben. *Und ber Berr fprach gu Gibeon: Des Bolfs ift noch zu viel. Fuhre fle hinab ans Waffer, bafelbft will ich fle bir prufen, und von welchem ich bir fagen werbe, bag er mit bir giehen foll, ber foll mit bir ziehen; von welchem aber ich fagen werbe, daß er nicht mit bir gieben foll, ber foll nicht zieben. Und er führete bas Bolf binab ans Baffer. Und ber Berr fprach ju Gibeon: Belder mit feiner Bunge bes Baffere ledet, wie ein Sund ledet, ben ftelle befonbers, beffelben gleichen, welcher auf feine 6 Rnie fallt, zu trinten. *Da war bie Bahl berer, die geledt hatten aus ber Sand gum Munbe, breihundert Mann, bas andere 7 Bolf alles batte fnicend getrunfen. *Unb ber herr fprach zu Gibeon: Durch bie dreihundert Mann, die geledt haben, will ich euch erlösen und die Midianiter in deine Banbe geben, aber bas andere Bolf lag 8 alles geben an feinen Ort. "Und fie nahmen Futterung fur bas Bolf mit fich, unb ibre Bosaunen; aber die andern Ifraeliten ließ er alle geben, einen jeglichen in feine Butte, er aber ftartte fich mit breihundert Mann. Und bas heer ber Mibianiter lag brunten vor ihm im Grunde. Und ber Berr fprach in berfelben Racht gu ihm: Stehe auf und gehe hinab gum Lager, benn ich habe es in beine Ganbe 10 gegeben. * Fürchteft bu bich aber binab gu gehen, fo lag beinen Rnaben Bura mit

5. A.A: bas BBaffer.

2. B.dW.vE.A: bamit fich 3. n. rühme.

est populus, nec tradetur Madian in manus ejus, ne glorietur contra pe.8,17. me Israel et dicat: Meis viribus liberatus sum. *Loquere ad populum et cunctis audientibus praedica: Qui pe.20,8. formidolosus et timidus est, revertatur. Recesseruntque de monte Galaad et reversi sunt de populo viginti duo millia virorum, et tantum decem millia remanserunt. *Dixitque Dominus ad Gedeon: Adhuc populus multus est, duc eos ad aquas, et ibi probabo illos; et de quo dixero tibi, ut tecum vadat, ipse pergat, quem ire

Cumque descendisset populus ad aquas, dixit Dominus ad Gedeon:
Qui lingua lambuerint aquas, sicut solent canes lambere, separabis eos seorsum; qui autem curvatis genibus hiberint, in altera parte erunt. *Fuit 6 itaque numerus eorum, qui manu ad

prohibuero, revertatur.

os projiciente lambuerant aquas, trecenti viri; omnis autem reliqua multitudo flexo poplite biberat. Et (18m. ait Dominus ad Gedeon: In trecentis

14.6. viris, qui lambuerunt aquas, libe-14.11. rabo vos et tradam in manu tua Madian; omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum suum. *Sumptis itaque pro numero cibariis et tubis, omnem reliquam multitudinem abire praecepit ad tabernacula sua; et ipse cum trecentis viris se certamini dedit. Castra autem Madian erant sub-

v.1.4,33. ter in valle.

Eadem nocte dixit Dominus ad 9
eum: Surge et descende in castra,
quia tradidi eos in manu tua. *Sin 10
autem solus ire formidas, descendat

^{3.} B.dW.vE: rufe nun aus. B.A: furchtfam u. (jaghaft). dW: u. bange. vE: fich fürchtet u. bebet. dW: wende fich u. f. um nach bem ...? vE: entferne fich vom.

^{4.} vB: will ... lantern? dW: baß ich ... lautere baf.?
5. B: von b. B. dW.vE.A: (bae) B. dW.A: wie bie hunbe (3u) l. (pflegen). vE: fich ... nieberbeugt. dW: nieberlaffen.

^{3.} S: ex pop.

^{4.} Al. † (a. revert.) ipse.

^{5.} Al.: lamberint (sim. vv. 6. 7).

^{7.} alles anb. B. ... Jeglichen an f. Ort. dW.vE.A: (er)retten.

^{8.} unten. B.dW.vE: Zehrung. B.dW: es nahm bas B. B.vE: in ihre hand. A: f. nahmen, so viel ihrer waren, Speise. B.dW: Männer (von) Ifr. B.dW.vE: behielt (bie) 300 M.

^{9.} B.dW.vE.A: Dache bich auf.

^{10.} B.dW.vE: fo gehe (bu) mit .... dW: Rnappen. vE.A: Diener.

VII.

Israelis liberatio a Midianitis.

βολήν. 11 καὶ ἀκούση τί λαλοῦσι, καὶ μετά τουτο ίσχύσουσα αί χείρες σου, και καταβήση είς την παρεμβολήν. Καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ Φαρά τὸ παιδάριον αὐτοῦ εἰς μέρος τῶν πεν-12 Kal Maτήχοντα τών έν τη παρεμβολή. διάμ καὶ Αμαλήκ καὶ πάντες οἱ νίοὶ ἀνατολών παρεμβεβλήκεισαν έν τη κοιλάδι, ώς άκρὶς εἰς πλήθος, καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός, αλλ' ήσαν ώςπερ ή άμμος ή έπὶ τὸ γεῖλος της θαλάσσης είς πληθος. 13 Καὶ είςηλθε Γεδεών, και ίδου άνης έξηγεῖτο τῷ πλησίον αύτοῦ ἐνύπνιον καὶ είπεν Ἰδοὰ τὸ ἐνύπνιον ο ένυπνιασάμην, καὶ ίδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου κυλιομένη εν τη παρεμβολη Μαδιάμ, καὶ ήλθεν έως της σκηνης Μαδιάμ', και επάταξεν αυτήν, καὶ ἔπεσεν, καὶ κατέστρεψεν αὐτήν, καὶ ἔπεσεν ή σκηνή. 14 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ είπεν. Ούκ έστιν αυτη άλλ' ή φομφαία Γεδεών υίου Ἰωας ανδρός Ἰσραήλ. παρέδωκεν ό θεός έν τῆ γειρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιάμ καὶ πᾶσαν τὴν παρ-15 Καὶ έγένετο, ώς ήχουσε Γεδεών εμβολήν. την διήγησιν τοῦ ένυπνίου καὶ την σύγκρισιν αύτου, και προςεκύνησε κυρίφ, και έπέστρεψεν είς την παρεμβολην Ισραήλ και είπεν 'Ανάστητε, ότι παρέδωκε κύριος έν γειρί ήμων την παρεμβολήν Μαδιάμ. 16 Καὶ διείλε τοὺς τριακοσίους ανδρας είς τρεῖς ἀρχάς, καὶ ἔδωκε **περατίνας έν χερσίν αὐτῶν, καὶ ὑδρίας κενὰς** καὶ λαμπάδας ἐν μέσφ τῶν ὑδριῶν, 17 καὶ εἶπε πρός αὐτούς Απ έμοῦ ὄψεσθε, καὶ οὕτω ποιήσετε, και ίδου έγω είςπορεύομαι έν μέσφ της παρεμβολης, καὶ ἔσται καθώς ἂν ποιήσω, ούτω ποιήσετε. 18 Καὶ σαλπίσω εν τῆ κερατίτη έγω και πάντες οι μετ' έμου, σαλπιείτε έν ταις κερατίσαις καὶ ύμεις κύκλφ όλης της παφεμβολής, καὶ έφεῖτε· Τῷ κυρίφ καὶ τῷ Γεδεών.

19 Καὶ εἰςῆλθε Γεδεών καὶ έκατὸν ἄνδρες

אל-המחנה: שַתוּוַלַנָה בַּמַּחֲנֵה רַיַּרָד הוּא וּסְרַה נַצַרוֹ אֵל־ 12 קצה הַחַמִשִׁים אַשֵּׁר בַּמַּחַנַה: וּמִדְיַן וַצַמַלַק וָכַל־בָּנִי-קָדָם נִפָּלִים בַּצַמֵק פַאַרבָּה לָרָב וָלְגִמֵלֵיהֶם אֵין מִסְפָּר 13 פַּחָוֹל שַׁעַל־שִׁפַּת הַיָּם לַרְב: וַיִּבְא בִדְעֹוֹן רָהָנַּה־אִּישׁ מְסַפֵּר לְרֵצֵהוּ חֲלִוֹם ויאמר הבה חלום חלמתי והבה צלול לחם שלרים מתהפה במחנה מדון וַיַבא עד־האהל ויפַהוּ וַיפֹּל וַיהַפְּכהוּ האָהַל: 14 למעלה ונפל וַיֹּאמֶר אֵין זֹאת בָּלְתִּי אָם־חֲרֶב בִּדְעִוֹן בּו־יוֹאַשׁ אִישׁ יִשִּׂרָאֵל נָתַן הְאֶלֹּהִיםׂ בָּיָרוֹ אֶת־מִדְיָן וְאֶת־כָּל־הַפַּּלְהַוֹּמֶתְ שי וַיִהִי כִשָּׁמֹעַ בִּדְעוֹן אָת־מִסְפֵּר הַחֲלִוֹם ואת-שברו וישתחו וישב אל-מחנה ישראל ויאמר קומו פיינתן יהוה 16 בַּנֶדְכֶּם אָת-מַּחֲנֵה מִדְיֵן: וַיַּחַץ אֶת־ שָׁלְשׁר מֵאָוֹת הָאֵישׁ שָׁלְשָׁה רָאשִׁים וַיָּתֵּן שָׁוֹפָרָות בִּיַד־בָּלָם וַכַדִּים רֵילִים 17 וַלַפַּדִים בַּתְוֹהְ הַכַּדִּים: וַיָּאמֵר אַלִיהַם בִּוּפֶוּנִי תִרָאִוּ וְכֵן תַּעֲשִׂוּ וְתַנֵּה אַנֹכֵי בָאׁ 18 כַן תַּצָשׁוּן: וְתַקַעִתִּי ותקעתם בשופרות אשר אתי בַּםאַתֵּם סִבִיבוֹת כִּלֹיהַמַּחֲנֵה וַאֲבֵירְתֵּם

19 רַּיָּבָא גִּדְערון וּמֵאָה־אִּישׁ אֲשֶׁר־אִתּוֹי 19

^{11.} Β: λαλήσεσι (λαλέσι ΔΕΧ). ΑΒ: Φν τῆ παρεμβολῆ (εἰς τ. π. Χ). Β: πρὸς ἀρχὴν ... οἱ ἦσαν (εἰς μ. ... τῶν ΑΕΓΧ). 12. ΑΧ* οἰ. Β: βεβλημένοι ... ωἱς (παρεμβ. ... ωἵκτερ ΑΕΓΧ) ... χειλες (τὸ χεῖλ. ΑΓΧ). 18. Β: ἤλθε ... ἑξηγέμενος (εἰςῆλθεν ... ἑξηνεῖτο ε. -εῖται ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: τὸ ἐνύπν. Β: ἐννπνιασάμην ἐνύπνιον (ο. ΑΓΧ) ... στρεφομένη (κυλ. ΑΕΓΧ)...* (alt.) Μαδ. († iid.) ... ἀνέστρεψεν (κατέστρ. iid.). ΑΒ† (p. αὐτὴν) ἀνω (* ΕΓΧ). 14. Β: εἰ μὴ (ἀλλ' ἢ ΑΕΓΧ). ΑΧ (pro Φ). κύριος. ΑΒ* τῆ († ΕΓΧ). 15. Β: ἐξήγησεν (δεήγ. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: πρ. προφορ. Β: ὑπάστρ. (ἐπάστρ. ΑΓΧ). ΑΕΓΧ: ξρ

v. 13. 'ס

χερσίν. 16. A^{*} είς. AB: χειρὶ πάντων (χερσίν αὐτών). B: ἐν ταῖς ὑδρίαις (ο. AEFX). 17. B: ἐν ἀρχῆ (ἐν μέσφ AEFX). 18. X: Kai ἐαν. AB: σαλπιτώ (σαλπίσω FX). $A^{\dagger}FX^{*}$ (pr.) ἐν (alt. * AEFX). B^{*} οἱ et nai ὑμεῖς († AFX). AEFX† (p. ἐμἔ) καὶ. $A^{\dagger}EX^{*}$ ὅλης. 19. B: οἱ ἐκ. (* οἱ AFX).

Der Traum vom Gerftenbrot und ben Gezelten.

11 bir binab geben jum Lager, "bağ bu boreft, mas fie reben. Darnach follft bu mit ber Dacht binab gieben gum Lager. Da ging Gibeon mit feinem Anaben Bura binab an ben Ort ber Schilbmachter, bie im 12 Lager maren. +Und bie Midianiter und Amalefiter und alle aus bem Morgenlande hatten fich niebergelegt im Grunde, wie eine Menge Beufchreden, und ihre Rameele waren nicht zu gablen vor ber Menge, wie ber Sand am Ufer bes Meers. 13 * Da nun Gibeon fam, fiebe, ba ergablete einer einem anbern einen Traum und fprach: Siebe, mir hat getraumet, mich bauchte, ein geröftet Gerftenbrot malgte fich jum heer ber Mibianiter, und ba es fam an bie Bezelte, fchlug es biefelbigen und warf fie nieber, und tehrete fie um, bas 14 oberfte zu unterft, bag bas Begelt lag. *Da antwortete ber anbere: Das ift nichts anbers benn bas Schwert Gibeons, bes Sohns Joas, bes Ifraeliten. Gott hat bie Mibianiter in feine Banbe gegeben mit bem *Da Gibeon ben borete 15 gangen Beet. folden Traum ergablen, und feine Auslegung, betete er an, und fam wieber ins heer Ifrael und fprach: Dacht euch auf, benn ber herr hat bas heer ber Dibianiter 16 in eure Sanbe gegeben. *Und er theilete bie breibunbert Mann in brei Saufen, und gab einem jeglichen eine Bofaune in feine Band, und lebige Rruge und Fadeln 17 barinnen. *Und fprach zu ihnen: Sebet auf mich und thut auch alfo, und fiebe, wenn ich an ben Ort bes Beers fomme, 18 wie ich thue, fo thut ihr auch. *Benn ich bie Bofaune blafe, und alle, bie mit mir finb, fo follt ihr auch bie Bofaunen blafen ums gange Beer und fprechen: Bier

19 Alfo tam Gibeon und hundert Mann

Berr und Gibeon!

11. dW: ba wirft bn hören. B: laß fich beine Sanbe farfen, bag bu hinabgeheft. vE: werben b. G. fest wers ben n. bn wirk b. dW: wirft bu Muth betommen bag du hinabzieheft. B: an bas Aengerste ber Geers: Ordsnungen. vE.dW: zur ang. Stelle (Enbe) ber Gerüs fteten.

12. (Bgl. Rap. 6, 3.5.) B.dW.vE: lagen im Thale.
13. B.vE: ein Mann. B.dW: bem Anb. B: ich habe einen Traum gehabt. dW: traumte einen Tr. B.dW. vE: und flehe, ein. dW: Gerftenbr.-Ruchen. B.dW. vE. ain Lager. B.dW: fcf. f. (um) baß f. (hin) fies

tecum Phara puer tuus. *Et cum 11 audieris, quid loquantur, tunc confortabuntur manus tuae et securior ad hostium castra descendes. Descendit ergo ipse et Phara puer eius in partem castrorum, ubi erant armatorum vigiliae. *Madian autem et Ama- 12 lec et omnes orientales populi fusi jacebant in valle, ut locustarum mul-6,3. Jacenaut in valie, de accessionemerabi-18m.13.5 les erant, sicut arena quae jacet in littore maris. *Cumque venisset Ge- 13 deon, narrabat aliquis somnium proximo suo, et in hunc modum referebat, quod viderat: Vidi somnium, et videbatur mihi quasi subcinericius panis ex hordeo volvi et in castra Madian descendere, cumque pervenisset w.st. ad tabernacusum, parameter subservit et terrae funditus coaead tabernaculum, percussit illud atquavit. *Respondit is, cui loqueba- 14 tur: Non est hoc aliud nisi gladius Gedeonis filii Joas viri Israelitae; tradidit enim Dominus in manus eius Madian et omnia castra ejus. *Cum- 15 que audisset Gedeon somnium et interpretationem ejus, adoravit; et reversus est ad castra Israel et ait: *Surgite, tradidit enim Dominus in Ps. 83, 10 manus nostras castra Madian. *Divi-16 et dedit tubas in manibus eorum,

9,43. sitque trecentos viros in tres partes,
11,11. et dedit tubas in manibus eorum,
13,00.1,17. lagenasque vacuas ac lampades in
medio lagenarum. *Et dixit ad eos: 17
9,43. Quod me facere videritis, hoc facite;
ingrediar partem castrorum, et quod
fecero, sectamini. *Quando personu-18
erit tuba in manu mea, vos quoque
per castrorum circuitum clangite et
6,4.10. conclamate Domino et Gedeoni.

Ingressusque est Gedeon et tre-19

len. vE: bas Belt ... es umfiel. B.dW: f. f. zu oberft (um). vE: uach oben.

- 14. dW: bee Mannes v. Ifr. (vB: eines ifr. 98.9)
  15. B.dW.vB: bie Erzählung bee Tr. dW: Auflösfung.
- 16. S.inbie Rr. vE. Erommeten. dW.yE.A: leere.
- 17. bes Lagers. B.dW.vE: Bon mir febet es ab. B: bas Aenferfte. vB: auf. Stelle. dW: Enbe.
- 18. Lager. dW.vE: in ... ftofe. B.vE: um ... her (sum). B.dW.vE.A: Far (Sehovah) unb (far) Gib.

μετ' αὐτοῦ ἐν μέρει τῆς παρεμβολῆς, ἀργομένης της φυλακής της μεσούσης. πλην έγέρσει ήγειραν τούς φυλάσσοντας, και έσάλπισαν έν ταϊς κερατίναις, καὶ έξετίναξαν τὰς ὑδρίας τὰς έν ταῖς γερσίν αὐτοῦν. 20 Καὶ ἐσάλπισαν αί τρείς άργαι έν ταίς κερατίναις, και συνέτριψαν τας ύδρίας, και έλάβοντο έν τη γειρί τη άριστερά αὐτών τών λαμπάδων, καὶ ἐν τῆ δεξιά αὐτών αί κερατίναι του σαλπίζειν, και άνέκραξαν 'Ρομφαία τῷ κυρίφ καὶ τῷ Γεδεών. 21 Καὶ έστησαν έκαστος καθ' έαυτὸν κύκλφ τῆς παρεμβολής, καὶ έδραμον πᾶσα ή παρεμβολή καὶ ἐσήμαναν καὶ ἔφυγον. 22 Καὶ ἐσάλπισαν έν ταϊς τριακοσίαις κερατίναις, και έθηκε κύριος την φομφαίαν ανδρός έπι τον πλησίον αύτοῦ ἐν ὅλη τῆ παρεμβολῆ, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολή έως Βηθασεττά, καὶ συνήγαγεν έως γείλους 'Αβελμεουλά καὶ ἐπὶ Ταβάθ. 23 Καὶ έβόησαν άνης Ίσραηλ άπο Νεφθαλεί και άπο 'Ασήρ και από παντός Μανασσή, και κατεδίωξαν όπίσω Μαδιάμ.

24 Καὶ ἀγγέλους έξαπέστειλε Γεδεών ἐν παντὶ ορει Ἐφραίμ, λέγων Κατάβητε είς συνάντησιν Μαδιαμ και καταλάβετε έαυτοῖς το ύδωρ έως Βηθβηρά και τον Ίορδάνην. Και έβόησε πᾶς ανήρ Έφραζη καὶ κατελάβοντο έαυτοῖς τὸ νόωρ ξως Βηθβηρά και τον Ιορδάνην. 25 Και συνέλαβον τοὺς δύο ἄρχοντας Μαδιάμ, τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ, καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ὠρὴβ έν Σούο 'Ωρήβ, και τον Ζήβ απέκτειναν έν Ίακέβ Ζήβ. Καὶ κατεδίωξαν Μαδιάμ, καὶ την κεφαλήν 'Ωρήβ και Ζήβ ήνεγκαν προς Γεδεών VIII. ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. είπαν πρός αὐτὸν ἀνὴρ Ἐφραϊμ. Τί τὸ ἡῆμα τοῦτο, 'δ' ἐποίησας ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς, ότε έξεπορεύου πολεμήσαι έν τη Μαδιάμ. Καί έκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταίως. 2 Καὶ είπε πρὸς

ראש האשמרת בּלַבַה הקימו הקם הַתִּיכוֹנַה אַה הַשָּׁמָרִים וַיַּתְקעוֹ בַשׁוֹפַרוֹת ונפוֹץ - הַבַּדִים אַשֶׁר בַּיַדָם: וַיַּתַקעוּ שָׁלְשֵׁת הראשים בשופרות וישברו הכדים וַיּחַזֵיקוּ בְיַד־שָּׁמֹאוֹכְםׁ בַּכַּפְּדִים וּבִיַּד־ יִמִינָם הַמָּוֹפֶרוֹת 21 חורב ליהוה ולבדעון: ויעמדו איש בַּיַנְיּסר: שָׁלָשׁ־מֵאָוֹת הַשָּׁוֹפַרוֹת וַיַּשָּׁם יְהוֹה אַת־חַרַב אַיש בּרֵצֶתוּ וּבִכָּל־ מחוכה 23 וַיּצַעַק אַישׁיִשֹּׁרָאֵל מַנַּפְתַּלֵי וּמִרְאַשֵּׁר ומו־כַּל־מִנַשָּׁח וַיִּרְדְּפַּוּ אָחֵרֵי מִדְיַן: ומלאבים שלח בּדְעוֹן אָפָרַיִם לאמר רָדוּ לקראת מדיוֹ וַלְכָדוּ כתם את-המים עד בית ברה ואת-הַיַּרָהוֹ וַיּצַעֹק כּל־אִישׁ אַפְּרִים וּיּלְכּדוּ אָת־הַפַּוֹיִם עַד בֵּית בָּרָה וְאָת־הַיַּרְהַן: כחונילפלו שני-שבי מדין את-ערב ואת-וַיַּהַרְגֹּי אַתּ־עוֹרב ואת־זאב הרגו ביקב־זאב אַל־בִּידִיָן וִראַשׁ־עֹרֵב וּזָאֵב הַבִּיאוּ אֵל־ ו בדעון מעבר לייו ר איש אפרים

ירנוסו ק' . 21. יתורו ו' . 20. ירורו ו' . 20. ירורו ו' . 10. ירורו ו' . 10.

^{19.} A³B† (a. μετ') οἰ. Β: ἐν ἀρχῆ ... ἐν ἀρχῆ τῆς φυλ. μέσης καὶ ἐγεἰροντες (ἐν μέρει ... ἀρχ. κτλ. ΑΕΓΧ). 20. Β: ἐνράτησαν ἐν χεροἰν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπάδας, καὶ ἐν χεροὶ δεξιαῖς αὐτῶν τὰς κερατίνας. 21. ΑΒ: ἔστησεν (-σαν ΓΧ). Β: ἀνῆς ἐφ' ἐαντῷ (ἔκ. καθ' ἔ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἔδραμεν. 22. ΑΒ: ἐν τῷ πλ. (ἐπὶ τ. π. Χ). Β: πάση (ὅλη ΑΕΓΧ). Β: Ταγαραγαθὰ (κ. συνήγ. ἔως χ. ΕΧ) ... * (εq.) καὶ. 23. Β: ἐδίωξαν. 24. Β: ἀπέστειλε. ΑΒ: προκατελά-βοντο * ἐαντοῖς. 25. Β: συνελάβοντο ... * δύο ... † (p. pr. Μαδ.) καὶ et (a. alt. Μαδ.) τὴν. — 1. Β: Γεδων (αὐτον ΑΓΧ). ΑΒ* δ. Β: ἐπορεύτης παρατάξασθαι ... * τῇ ... καὶ διελέξαντο κρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς.

^{19.} Lagers, am Anfange ber mittelften Rachts wache, ba man taum b. Bachter gestellt hatte, n. bl. B: ale f. fo eben b. B. allerwegen gest. hatten. dW.

mit ibm an ben Ort bes Beers, an bie erften Bachter, bie ba verorbnet waren, und wedten fie auf und bliefen mit Bofaunen und gerichlugen die Rruge in ihren Ban-20 ben. *Alfo bliefen alle brei Saufen mit Bojaunen, und gerbrachen bie Rruge. Gie bielten aber die Facteln in ihrer linken Sand, und bie Bofaunen in ihrer rechten Sand, daß fie bliefen und riefen: Gier 21 Schwert bes herrn und Gibeon! *Und ein jeglicher ftanb auf feinem Ort um bas Beer ber. Da ward bas gange Beer laufenb, 22 und fchrieen und floben. *Und inbem die breihundert Mann bliefen die Bofaunen, fcaffte ber Berr, bag im gangen Beer eines jeglichen Schwert wiber ben anbern war. Und bas Beer flohe bis gen Beth Sitta Bereratha, bis an bie Grenze ber Breite 23 Mehola, bei Sabath. *Und bie Manner Ifrael von Naphthali, von Affer und vom gangen Manaffe fchrieen und jagten ben

Und Gibeon fanbte Botschaft auf bas gange Bebirge Ephraim, und ließ fagen: Rommt berab, ben Mibianitern entgegen, und verlauft ihnen bas Waffer bis gen Beth Bara und ben Jorban. Da fcbrieen alle, bie von Ephraim waren, und verliefen ihnen bas Baffer bis gen Beth Bara und ben Jordan.

Mibianitern nach.

25 *Und fingen zween Fürften ber Mibianiter, Dreb und Geb, und erwurgeten Dreb auf bem Fels Dreb, und Geb in ber Relter Seb, und jagten bie Mibianiter, und brachten bie Baupter Drebs und Gebs gu

*Unb VIII. Bibeon über ben Jordan. bie Manner von Ephraim fprachen gu ibm: Warum haft bu une bas gethan, bag bu uns nicht riefest, ba bu in Streit zogeft wiber bie Dibianiter? Und 2 gantten fich mit ibm beftiglich. *Er aber fprach zu ihnen: Bas habe ich ist gethan,

centi viri, qui erant cum eo, in par-Br. 14.34 tem castrorum, incipientibus vigiliis noctis mediae, et custodibus suscitatis coeperunt buccinis clangere et complodere inter se lagenas. *Cum-20 que per gyrum castrorum in tribus personarent locis et hydrias confregissent, tenuerunt sinistris manibus lampades et dextris sonantes tubas, clamaveruntque: Gladius Domini et Gedeonis! *stantes singuli in loco 21 suo per circuitum castrorum hostili-Omnia itaque castra turbata sunt, et vociferantes ululantesque fugerunt, *et nihilominus insistebant 22 trecenti viri buccinis personantes. 15m. Immisitque Dominus gladium in omni-Pe. 23,10. bus castris, et mutua se caede trun-

cabant, fugientes usque ad Bethsetta et crepidinem Abelmehula in Teb-* Conclamantes autem viri 23 bath. 6,85. Israel de Nephthali et Aser et omni

Manasse persequebantur Madian.

Misitque Gedeon nuncios in omnem 24 montem Ephraim, dicens: Descendite in occursum Madian et occu-12,5. pate aquas usque Bethbera atque Jordanem. Clamavitque omnis Ephraim et praeoccupavit aquas atque Jordanem usque Bethbera. *Appre-25

Ps.83,12.hensosque duos viros Madian, Oreb E. 10,26. et Zeb, interfecit Oreb in petra Oreb. Zeb vero in torculari Zeb. Et persecuti sunt Madian, capita Oreb et Zeb portantes ad Gedeon trans fluenta *Dixeruntque VIII. Jordanis.

ad eum viri Ephraim: Quid est hoc quod facere voluisti, ut nos non vocares, cum ad pugnam pergeres con-

Re. 11,13. tra Madian? jurgantes fortiter et prope vim inferentes. *Quibus ille 2 respondit: Quid enim tale facere

vB: eben hatten f. b. Bache aufgeft. (A: u. wedten b. 28. auf??)

^{20.} jum Blafen. B.dW.vE.A: (Das) Som. 21. feiner Stelle. B.dW.vE: Da lief ... (bavon). 22. bis B. G. gen Bererath ... bas Ufer. B.dW. vB: (ba) richtete b. S. bes Einen Schw. ... (u. bas)

^{23.} liefen aufammen. dW: verfammelten fich. vE:

^{20.} Al.: sonabant (pro sonantes). 22. Al.: Bethseta (S: Bethseca). S: Tabbath.

wurden guf. gerufen. B: w. ber. (A: erhoben ein Felb: gefdrei?)

^{24.} Da eileten guf. B.dW.vE.A: Boten. B: nehs

met ... ein. dW.vE: meg. A: befest. 25. dW.A: an b. g. B.dW.vE.A: bei b. R. B.vE: bas Baupt.

^{1.} in ben Gtr. ... g. mit ihm b. dW.vE: haberten. B.dW: gewaltig. (A: u. übten faft Gewalt.)

αὐτούς. Τι ἐποίησα νῦν καθῶς ὑμεῖς; Οὐχὶ κρείττων ἐπιφυλλὶς Ἐφραϊμ ἢ τρυγητὸς ᾿Αβιείζες; ³ Ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκε κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιὰμ τὸν ᾿Ωρὴβ καὶ τὸν Ζήβ·
καὶ τὶ ἠδυνήθην ποιῆσαι καθῶς ὑμεῖς; Τότε ἀνῆκε τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπὶ αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον.

4 Καὶ ήλθε Γεδεών έπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ αθτοῦ όλιγοψυγοῦντες καὶ πεινώντες. είπε τοις ανδράσι Σοκγώθ. Δότε δη αρτους είς τροφήν τῷ λαῷ τῷ μετ ἐμοῦ, ὅτι πεινῶσιν. έγω δε διώχω όπίσω του Ζεβεε και Σαλμανά βασιλέων Μαδιάμ. 6 Καὶ είπαν οι άργοντες Σοκχώθ Μή γείο Ζεβεέ και Σαλμανά νῦν έν τη γειρί σου, ότι δώσομεν τη στρατιά σου άρτους; 7 Καὶ είπε Γεδεών. Ούχ ούτως έν το δουναι κύριον τον Ζεβεέ και τον Σαλμανά έν γειρί μου, καὶ καταξανώ τὰς σάρκας ὑμῶν έν ταις ακάνθαις της έρημου και έν ταις βαρκηνίμ. ⁸ Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Φανουήλ, καὶ έλάλησε πρός αὐτούς κατά ταῦτα. Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Φανουήλ, ὅν τρόπον απεκρίθησαν άνδρες Σοκγώθ. 9 Kal είπε τοῖ; ανδράσι Φανουήλ, λέγων Εν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ' είρήτης κατασκάψω τὸν πύργον τοῦτον.

10 Καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ ἐν Καρκάρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡςεὶ δέκα πέντε χιλιάδες, πάντες οἱ καταλειφθέντες ἐν πάση τῷ παρεμβολῷ υἰοὶ ἀνατολῶν καὶ οἱ πεπτωκότες ἦσαν ἐκατὸν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων ψομφαίαν. 11 Καὶ ἀνέβη Γεδεῶν ὁδὸν κατοικούντων ἐν σκηναῖς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Νάβε 'ἔξ ἐναντίας' Ἰεγεβαά, καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολήν, ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα.

עַתֶּה פָּכֶם הַלֹּא טָוֹב עְלְלְוֹת אֶפְּרָיִם אָת־שָׁרֵי מִדְיָן אֶת־עֹרֵב וְאֶת־זְאֵׁב מִבְצִיר אֲבִיעֶזָר: בְּיָדְכָם נָתַּן אֶלהִים וּמַה־יָלְלְתִּי עֲשָׁוֹת כְּכֵם אָז רְפְּתְה רוּחָם מֵעְלֵיו בִּדְבָּרִוֹ הַזְּבֵב הְזִּה:

אָע-טִּמִּׂדַוֹּנְיִּ וִנִּמִּׁנִיָּה נִּיִּיִּה בַּסִּח: בּאָרְלִּים מִמָּנִם לְּנָבַח וְיִּיִּבְּעָה וְיִּיִּבְּעָה בִּיִּהְ וּשְּׁלֵּע חֲרֶב: וַגַּמָּל נִּדְּתָּוֹ זֹינֵנְ בִּשְּׁכוּנִי בּנִּּוּעִיִּים מִפְּל מִחֲנִה בְּנִי־מֵּנָם בּנִּּוּעִיִּים מִפְּל מִחֲנֵה בְּנִי־מֵּנָם בּמָּרְלִּר נִּמְּחְנֵיבָם בּמַּרְלָּר וּמִחְנִיבֶּם

בנ"א ב' דגוש .2. ע. בנ"א ב' דגוש כ' .3. ע. בנ"א כדברו כ' בדברו ק'

^{2.} Β: "Η έχι (Οὐχὶ ΑΕΓΧ). 3. ΑΧ: ἡδυνάσθην. Β: ὡς (καθώς ΑΕΓΧ). ΑΧ+ (p. ὑμ.) καὶ κατέπαυσαν. Β: ἀνέθη (ἀνῆκα ΑΕΓΧ). 4. Β: πεινῶντες καὶ διώκοντες (ὀλ. κ. πειν. ΑΕΓΧ). 5. ΑΧ* εἰς τροφ. Β: τότφ τῷ ἐν ποσίν με, ὅτι ἐκλείπεσιν καὶ ἰδὲ ἐγώ εἰμι διώκων (c. ΑΕΓΧ). 6. Β: εἰπον (-αν ΑΕΧ). "* τῷ († iἰd.)... δυνάμει (στρατιῷ ΕΓΧ; ΑΧ: στρατείμ). 7. Β: Διὰ τῦτο ... ἐγὼ ἀλοήσω (Οὐχ ἔτως ... κατάξανῶ ΑΕΓΧ). 8. Β: ὡς αὐτως (κατὰ ταῦτα ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ† (p. alt. ἀπεκρ.) αὐτῷ οί. 9. Β: εἰπε Γεδεών πρὸς ἄνδρας ... " λέγων) Ἐν ἐπιστροφῷμε (c. ΑΕΓΧ). 10. Β: καταλελειμείνοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς ἀλλοφύλων ... " ἦσαν ... σπωμένων (c. ΕΓΧ, sim. A). 11. Β: σκηνέντων (κατοικ. ΑΕΓΧ). Β: καὶ (ἐξ ἐναντ. Δ) ... καὶ ἡ (ἡ δὲ ΑΕΓΧ).

^{2.} die Rachlefe C. ... bie B. B.dW.vE: geth, wie ihr ... Beinlese.

^{3.} B.vE: Wie hatte (Bas habe) ich vermocht zu th. wie ihr. dW: Mas fonute. B: Jornmuth. vE: lits nach ... über ihn.

^{4.} dW: ermattet vom Nachjagen. vE: f. w. ermus bet, da f. verfolget hatten. 5. Gebet boch. A: ich bitte. B.dW.vE: bas mir

bas eurer That gleich fei? Ift nicht eine Rebe Ephraims beffer, benn die ganze 3 Weinerndte Abi Efers? *Gott hat die Fürsten der Midianiter Oreb und Seb in eure Sande gegeben. Wie hatte ich können das thun, das ihr gethan habt? Da er folches redete, ließ ihr Jorn von ihm ab.

Da nun Gibeon an ben Jorban fam, ging er binuber mit ben brei bunbert Mann, die bei ibm maren, und maren 5 mube und jagten nach. *Und er fprach gu ben Leuten zu Suchoth: Lieber, gebt bem Bolt, bas unter mir ift, etliche Brote, benn fie find mube, bag ich nachjage ben Ronigen ber Mibianiter Gebah und 6 Balmuna. *Aber bie Oberften zu Gudoth fprachen: Sind bie Kaufte Gebab und Balmuna icon in beinen Banben, bağ wir beinem Beer follen Brot geben? 7 * Gibeon fprach: Wohlan, wenn ber Berr Sebab und Balmuna in meine Band gibt, will ich euer Fleisch mit Dornen aus ber 8 Bufte und mit Beden gerbrefchen. *Und er jog von bannen binauf gen Bnuel, und redete auch alfo zu ihnen. Und bie Leute zu Pnuel antworteten ihm, gleichwie bie 9 ju Suchoth. "Und er fprach auch ju ben Leuten zu Bnuel: Romme ich mit Frieben wieber, fo will ich biefen Thurm gerbrechen.

10 Sebah aber und Jalmuna waren zu Karkor, und ihr heer mit ihnen, bei funfgehn taufend, die alle übergeblieben waren vom ganzen heer berer aus Morgenland. Denn hundert und zwanzig taufend waren gefallen, die das Schwert ausziehen konnsten. *Und Gibeon zog hinauf auf der Straße, da man in hutten wohnet, gegen Morgen, gen Robah und Jagbeha, und schlug das heer, benn das herr war sicher.

5. 6. 8. U.L: Sucoth. 5. A.A: Liebe. 9. U.L: Thurn. 10. U.L: beren.

folget. A: mit mir ift. B: einige Laibe Brot. dW: Beb. boch Br. vE: Brottuchen. dW: u. ich jage ... nach. vB: perfolge.

nach. vE: verfolge.
6. B: 3ft b. b. Fauft ... Sanb. vE: bie Sanbess fläche!! dW: Saltft bu ... Sanb?

7. B: Darum, dW: Defhalb. vE: Bahrlich! dW: enren Leib ... D. ber B. B.A: n. (m.) Difteln. dW: Drefchfdlitten. vE: Drefchwagen brefchen.

potui, quale vos fecistis? Nonne melior

7,24, 6
34, 16
est racemus Ephraim vindemiis Abiezer? *In manus vestras Dominus

7,25. tradidit principes Madian Oreb et
Zeb; quid tale facere potui, quale
vos fecistis? Quod cum locutus esset,
requievit spiritus eorum, quo tumebant contra eum.

Cumque venisset Gedeon ad Jor- 4 danem, transivit eum cum trecentis viris, qui secum erant, et prae lassitudine fugientes persequi non pot-Jos. 13, 27 erant. * Dixitque ad viros Soccoth: 5 Gen. 33, 17 Date, obsecro, panes populo, qui mecum est, quia valde desecerunt. Ps. 33, 12. ut possimus persequi Zebee et Salmana reges Madian. *Responderunt 6 principes Soccoth: Forsitan palmae manuum Zebee et Salmana in manu tua sunt, et idcirco postulas, ut de-5.11. mus exercitui tuo panes? *Quibus ille 7 ait: Cum ergo tradiderit Dominus Zebee et Salmana in manus meas. v.16. conteram carnes vestras cum spinis tribulisque deserti. *Et inde conscen- 8 1Bg. 12,25 dens venit in Phanuel, locutusque est ad viros loci illius similia. Cui et illi responderunt, sicut responderant viri Soccoth. *Dixit itaque et 9 eis: Cum reversus fuero victor in v.17. pace, destruam turrim hanc. Zebee autem et Salmana requiesce- 10

bant cum omni exercitu suo. Quindecim enim millia viri remanserant
ex omnibus turmis orientalium populorum, caesis centum viginti millibus
20,2:
28m.24,9 scendensque Gedeon per viam eorum,
qui in tabernaculis morabantur, ad

qui in tabernaculis morabantur, ad

Nm. 32,
42.35.

percussit castra hostium, qui securi
erant et nihil adversi suspicabantur.

3. R: Dous. 7. Al. † (p. meas) et cum reversus fuero victor in pace. 10. Al. † (p. bell.) et.

9. dW.vE: gludlich. B: abbr. vE: nieberreigen. dW: gerftoren.

10. alle Hebergebl. ... gieben. dW: ber Gefall, aber waren. dW: n. bie G. B.dW.A: (au6) gogen. vE: gezogen.

11. Ger. ber Dattenbewohner, g. Mr. von. dW. vE: ben Beg ber Beltbem. B: bes Beges nach benen, bie ....

VIII.

Israelis liberatio a Midianitis.

 ^{12} Καὶ έφυγε Zεβεὸ καὶ Σ αλμανά, καὶ ἐδίω ξ εν όπίσω αὐτῶν, καὶ ἐκράτησε τοὺς δύο βασιλεῖς Μαδιάμ τὸν Ζεβεὶ καὶ τὸν Σαλμανά, καὶ πᾶσαν την παρεμβολην αὐτῶν ἔξέτριψεν. ανέστρεψε Γεδεών νίὸς Ἰωὰς έκ τοῦ πολέμου άπὸ ἀναβάσεως Αρες. 14 Καὶ συνέλαβε παιδάριον έκ των άνδρων Σοκγώθ και έπηρώτησεν αὐτόν καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν τοὺς άρχοντας Σοκχώθ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς έβδομήχοντα έπτὰ ἄνδρας. 15 Καὶ παρεγένετο 'Γεδεών' πρός τους άρχοντας Σοκχώθ καί είπεν αὐτοῖς Ἰδού Ζεβεε καὶ Σαλμανά, δί ους ώνειδίσατέ με, λέγοντες. Μη χείο Ζεβεί καί Σαλμανά νύν έν τη γειρί σου, ότι δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλυομένοις ἄρτους; 16 Καὶ έλαβε 'τοὺς ἄργοντας καὶ' τοὺς πρεσβυτέρους της πόλεως 'και κατέξανεν αὐτοὺς' έν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου και ταῖς βαρκηνίμ, καὶ κατέξανεν έν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας 17 Καὶ τὸν πύργον Φανουήλ κατ-Σοκχώθ. έσκαψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως. 18 Καὶ είπε πρὸς Ζεβεὲ και Σαλμανά Τίνες οἱ ἄνδρες, οῦς ἀπεκτείνατε ἐν Θαβώρ; Καὶ είπαν 'Ως σὸ ῶς αὐτοί, είς ὡς είδος νίων βασιλέων. 19 Και είπε 'Γεδεών'. Αδελφοί μου και νίοι της μητρός μου είσίν. Ζη κύριος, εί έζωογονήσατε αὐτούς, ούκ ἂν ἀπέκτεινα υμάς. 20 Καὶ είπε τῷ Ἰέθερ τῷ πρωτοτόκφ αύτου 'Αναστάς απόκτεινον αύτούς. Καὶ οὐκ ἔσπασε τὸ παιδάριον τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἔτι νεώτερος ήν. 21 Καὶ είπε Ζεβες καὶ Σαλμανά. Ανάστα δη σύ καὶ ἀπάντησον ήμῖν, ὅτι ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτου. Και άνέστη Γεδεών και άνειλε τον Ζεβεέ καὶ τὸν Σαλμανά, καὶ έλαβε τοὺς μηνίσκους τούς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.

12. Β: έφυγον ... * (alt.) αύτῶν (c. AEFX) ... έξεστησε (έξετρ. ΑΧ). 13. Β: έπεστρεψε ... ἀπὸ τῆς

²² Καὶ είπεν άνης Ίσραηλ πρός Γεδεών.

elπον ... + (p. Γ.) Κύριε (c. AEFX).

12 וַיָּנֹסוּ זָבַח וָצַלְמִפָּע וַיִּרְדָּף אַחַרִיהֵם וַיִּלְפֿר אָת־שָׁנֵי וֹמֵלְכֵי מִדְיָּן אֶת־וֶּבַחֹ וָאָת־צַּלִמְנָּע וָכָל־הַמֵּחַנֵה הַחֲרָיד: 13 וַנַשָּׁב בִּדְעוֹן בֵּן־יוֹאֲשׁ מִן־הַפִּלְחָמָה 14 מְלְמַצָלֶה הָחֶרֶס: וַיִּלְפָּד־נַצַר מֵאַנְשֵׁי סָכּוֹת וַיִּשָׁאַלהוּ וַיִּכָּתֹּב אַלֵּיו אַת־ ואת-זַקַנִיהַ סְבוּת פון שָׁבָעָה אַישׁ: וַיַּבאֹ אָל־אַנִשֵׁי סְכּוֹת הַבָּה זָבַח וַצַּלְמְנַּע אַשׁׁרֹ חַרַפְּתֵּם אֹתִי לָאמֹר הַכַף זָבַח וְצַלְמְנַע עַתָּה בִּיָּלָה כֵּי וָתֵּן לַאֲנָשֵׁיה הַיָּעַפִּים 16 לַחֶם: וַיָּקַּתֹ אָת־זָקְנֵי הָלִיה וָאָת־ הַמִּדְבֶּר וְאֶת־הַבַּרְקָנִים וַיּּׁדַע 11 בַּהַם אָת אַנשׁי סִכּוֹת: וָאֶת־מִּגְדֵּל פַנוּאֵל נַתַץ וַיַּהָרָג אָת־אַנְשֵׁי הַעֵיר: 18 וַיֹּאמֵר אֶל־זֶבַחֹ וָאֶל־צֵּלְמְנָּע אֵיפֹה אַשׁר הרגמם רַיּאמרוּ כַּמוֹך כִמוֹהֵם אֶחָד כִּתְאַר עו בָּנֵי הַמֵּלֶךְ: וַיּאֹמֵר אַחֵי בִּנֵי־אָמֵּי הֵם חַי־יִהוָּה לָוּ הַחַיִּתֵם אוֹתָּם לָא הָרֵגִתִּי ב אָתְכֶם: וַיּאֹמֶרֹ לְיֶתֶר בְּכוֹרֹו קוּם הַרָג אותם ולא־שָׁלַף הַנַּעַר חַרְבּוֹ כֵּי יָרֵא 21 פֵּי עוֹדֵנוּ נַעַר: וַיּאֹמֵר זַבַח וְצַלְמִנַּע קַוּם אַתָּה וּפָבַע־בָּנוּ כֵּי כָאֵישׁ נִּבִוּרֻתְוֹ ַוַיַּקָם בָּדְעוֹן וַיָּהֲרֹגֹ אֶת־זֵבַח וָאֵת־ צַלְמִנָּע וַיָּקַחֹ אָת־הַשָּׂהַרֹנִים אַשֵּׁר

22 רַיְּאֹמְרָר אִישׁ־יִשְׂיָרָאֵל אֶל־בִּדְעׂוּן

παρατάξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς πάρατάξεως (c. AEFX). 14. Β: ἀπὸ τῶν ἀ... ἔγραψε ... ὀνόματα τῶν ἀρχόντων ... τῶν πρεσβυτέρων ... αὐτῶν ἐβδ. καὶ (c. AEFX). 15. Β* αὐτοῖς ... ἐν οἰς ἀν... * τῆ (c. AEFX) ... ἐκλεέπεσεν (ἐκλυομένοις ΕϜΧ; ΑΧ: ἐκλεένμένοις). 16. Β* τὲς ἄρχοντας καὶ et κ. κατέξ. αὐτὲς et Σοκχώθ († AEFX) ... ἡλόησεν ἐν (κατέξ. ἐν ἰἰ.). 17. Β: κατέστρεψε (κατέσκ. AEFX). 18. ΑΒ: Ποῦ (Τίνες Χ.). Αὐτὸς [† λ.]. Β: εἰς ὁμοίτως ἐν ἐκλείνας εξοντάς καὶ ἐκλείνας ἐκροίτως ἐκροίτ

ωμα νίε βασιλέως (ώς είδος [Α† μορφή] νίων βασιλέων ΑΕΓΧ). 19. Β: ήσαν ... έζωογονήπειτε (είσιν ... έζωογονήσετε). 20. Β* (pr.) τῷ († ΑΓΧ) ... ἡομφαῖαν (μάχ. ΛΕΓΧ). 21. Β* δὴ ... συνάντησον ... ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμις σε ... ἀπέκτεινε τ. Ζ. 22. Β:

^{12.} B.dW: erfchr. vE: feste in Schreden. A: brachte in Berwirrung.

^{13.} B.dW.A: (noch) vor ber S. Aufgang. vE: von't ber hohe bares.

^{15.} B: berentwegen, vE: wegen welcher. dW: wo= mit? B: hobnetet. A: meiner fpottetet. dW: mich verfp. habt. vE: gefchmaht. (Bgl. B. 6.)

VIII.

12 * Und Sebah und Balmuna floben; aber er jagte ihnen nach, und fing bie zween Ronige ber Mibianiter, Sebah und Balmuna, 13 und gerichredte bas gange Beer. nun Gibeon, ber Cohn Joas, wieberfam vom Streit, ehe bie Sonne heraufge-14 tommen war, *fing er einen Rnaben aus ben Leuten zu Suchoth, und fragte ihn: ber fchrieb ihm auf bie Oberften ju Gudoth und ihre Melteften, fleben und fleben-15 gig Mann. *Und er fam zu ben Leuten zu Suchoth und sprach: Siehe, hier ift Sebah und Balmuna, über welchen ihr mich fpottetet und fprachet: 3ft benn Gebah und Balmuna Fauft icon in beinen Sanben, daß wir beinen Leuten, Die mu-16 be find, Brot geben follen? *Und er nabm bie Melteften ber Stadt und Dornen aus ber Bufte und Beden, und ließ es bie 17 Leute zu Suchoth fühlen. *Und ben Thurm Bnuel gerbrach er, und ermurgete bie Leute "Und er fprach ju Gebah 18 ber Stabt. und Balmuna: Wie waren bie Manner, bie ihr erwürgtet zu Thabor? Sie fpraden: Sie waren wie bu, und ein jeglicher 19 fcon, wie eines Ronige Rinber. *Er aber fprach: Es find meine Bruber, meiner Mutter Sohne, gewesen. So mahr ber Berr lebt, wo ihr fie hattet leben laffen, 20 wollte ich euch nicht erwurgen. *Und fprach gu feinem erftgebornen Gohn Jether: Stebe auf und ermurge fie. Aber ber Rnabe zog fein Schwert nicht aus, benn er fürchtete fich, weil er noch ein Rnabe 21 war. *Sebah aber und Balmuna fprachen: Stehe bu auf und mache bich an uns, benn barnach ber Mann ift, ift auch feine Also fand Gibeon auf und erwurgete Sebah und Balmuna, und nahm bie Spangen, die an ihrer Rameele Balfen

Da ibrachen zu Gibeon etliche in Ifrael:

v.s.. *Fugeruntque Zebee et Salmana, 12 quos persequens Gedeon comprehendit, turbato omni exercitu eo-*Revertensque de bello ante 13 solis ortum *apprehendit puerum de 14 viris Soccoth interrogavitque eum nomina principum et seniorum Soccoth, et descripsit septuaginta septem viros. *Venitque ad Soccoth et dixit eis: 15 En. Zebee et Salmana, super quibus exprobrastis mihi, dicentes: Forsitan manus Zebee et Salmana in manibus tuis sunt et idcirco postulas, ut demus viris, qui lassi sunt et desecerunt, panes? *Tulit ergo seniores 16 civitatis et spinas deserti ac tribulos, et contrivit cum eis atque comminuit viros Soccoth. *Turrim quoque 17 Phanuel subvertit, occisis habitatoribus civitatis. *Dixitque ad Zebee 18 et Salmana: Quales fuerunt viri, quos occidistis in Thabor? Qui responderunt: Similes tui, et unus ex eis quasi filius regis. * Quibus ille 19 respondit: Fratres mei fuerunt, filii matris meae. Vivit Dominus, quia si servassetis eos, non vos occiderem. *Dixitque Jether primogenito 20 suo: Surge et interfice eos! Qui non eduxit gladium; timebat enim, quia adhuc puer erat. *Dixeruntque 21 Zebee et Salmana: Tu surge et irrue in nos, quia juxta aetatem robur est Po.85,12. hominis. Surrexit Gedeon et interfecit Zebee et Salmana, et tulit ornamenta ac bullas, quibus colla regalium camelorum decorari solent.

Dixeruntque omnes viri Israel ad Ge- 22

^{14. 15. 16.} U.L: Sucoth.

^{15.} A.A: über welche.

^{17.} U.L: Thurn. 19. U.L: gemeft.

^{16. (}Bie B. 7.) B: gab es ben Mannern ... bamit ju erfennen. dW.vE: ftrafte bamit. (A: gerbrafch u. jerrieb bamit!)

^{17.} Bie B. 9.

^{18.} dW.vE.A: (n.) einer (v. ihnen)? B: nach ber Geftalt v. R.-Rindern. dW: von d. G. ber R.-Sohne. vR: wie die G. von ....

^{19.} dW: Beim Leben Behovahs! dW.vE.A: murbe.

^{20.} dW.vE: Auf!

^{21.} dW: falle bu über nne ber! vE: n. erfchlage nus. dW: Monbden! vE: fleinen Monbe. 22. Die Leute in 3. B.dW.vE.A: Manner (von)

Ifr.

VIII.

Ephod ex inauribus ejusque idololatria.

Αρχε ήμων και σύ και ό υίος σου και ό υίος τοῦ υίου σου, ότι συ σέσωκας ήμας έκ γειρός Μαδιάμ. 28 Καὶ είπε πρός αύτους Γεδεών Ουκ αρξω εγώ ύμων, καὶ οὐκ αρξει ὁ υίός μου ὑμῶν. αύριος άρξει ύμων. 24 Καὶ είπε προς αυτούς Γεδεών Αιτήσομαι παρ' ύμων αίτησιν, καί δότε μοι άνηρ ένωτιον έκ σκύλων αύτοῦ. "Ότι ενώτια γρυσα ήν αύτοις, ὅτι Ἰσμαηλίται ήσαν. 25 Καὶ είπαν· Διδόντες δώσομεν. Καὶ ἀνέπτυζε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔὐριψεν έκει άνηρ ενώτιον χρυσούν των σκύλων αύτου. 26 Καὶ έγενήθη ὁ σταθμὸς τῶν ένωτίων τῶν γρυσών, ών ήτήσατο, σίκλοι γίλιοι καὶ έπτακόσιοι χρυσού, πλήν των σιρώνων και των δρμίσκου καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν των έπὶ τοις βασιλεύσι Μαδιάμ, καὶ πλην των κλοιών των έν τοῖς τραγήλοις τών καμήλων αύτων. 27 Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεών εἰς έφώδ, και έστησεν αύτο έν τη πόλει αύτοῦ έν Έφρά. Καὶ έξεπόρνευσε πᾶς Ισραήλ οπίσω αὐτοῦ έκει, και έγένετο τῷ Γεδεών και τῷ οίκφ αὐτοῦ εἰς σκάνδαλον. 28 Και ένετράπη Μαδιαμ ένωπιον των υίων Ίσραήλ, και οὐ προςέθεντο άραι κεφαλήν αὐτών. Καὶ ἡσύγασεν ή γη τεσσαράκοντα έτη εν ήμεραις Γεδεών.

29 Καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβάαλ υἰὸς Ἰωὰς και κατφκησεν ἐν τῷ οἴκφ ἀντοῦ. 30 Καὶ τῷ Γεδεῶν ἦσαν υἰοὶ ἑβδομήκοντα ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ. 8¹Καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ ἐν Συχὲμ και ἔτεκεν αὐτῷ καίγε αὐτὴ υἰόν, καὶ ἐπέθηκε τὸ ὅνομα ᾿Αβιμελεχ. 3² Καὶ ἀπέθανε Γεδεῶν υἰὸς Ἰωὰς ἐν πολιῷ ἀγαθῆ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφφ Ἰωὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἐφρὰ ᾿Αβὶ Ἐξρί.

38 Καὶ έγενήθη, ώς ἀπέθανε Γεδεών, καὶ ἀπεστράφησαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ, καὶ έξεπόρνευσαν ὁπίσω τῶν Βααλίμ, καὶ έθεντο ἐαυτοῖς

משל-בַּנוֹ בַּם־אַמַּה בַּם־בִּנְהַ בַּם בֵּוֹ־ 23 בַּנַה בִּי הְוֹשַׁעְתַנוּ מִיֵּד מִדְנַן: וַיַּאֹמֵר אַכְהָם בִּדְעוֹן לא־אַמִשׁל 24 בַּכֶם: וַיֹּאמֶר אַלֶהֶם נְּדְעוֹן אַשְּאַלֵה מכַם שָׁאָלָה וּתְנוּ־לָי אֵישׁ נַזָם שָׁלַלוֹי זהב להם פי ישמעאלים כח הַם: וַיִּאמִרְוּ נַתְוֹן נָתֵוּ וַיִּפְרָשׁוּ אֵת־ השמלה וישליכו שמה איש נום 26 שַׁלַלוֹ: וַיָּהַי מַשָּׁלֵל נָזָמֵי הַזָּהַבֹּ אֲשֶׁר שאל אלת ושבע-מאות זהב לבד מו-הַשָּׂהַרֹנָים וְהַנְּטִיפוֹת וּבִנְדֵי הַאַרְנַּטְוֹ שַׁעַל מַלְכֵי מִדְיַן וּלְבַדׁ מִוּ־הַעַנַלּוֹת 27 אַשָּׁר בָּצַרָּארָי גִמַלֵּיהַם: וַיַּעַשׂ אֹתוֹוֹ בדעון לאפוד וַיַּצֹגאֹתוֹ בִעִירוֹ בַּעַפְרַה ויזנו כל־ישראל אחריו שם ווהי 28 לַבַּדְעוֹן וּלָבֵיתוֹ לְמוֹפַשׁ: וַיִּבָּנַע מִדְיָן לִפְנֵי בִּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא יֵסְפִּוּ לְשֵּׂאת ראַשֵּׁם וַתִּשִׁקִּם הָאָרֶץ אַרְבָּצִים שְׁנָה

יִוּאָשׁ אָּבְּׁיוּ בַּמִּפְּרָה אָבִּי הַמָּאָרִי: בּוֹ-יוּאָשׁ בְּשִּׁיבֵה טוּבֵה וַיִּפְּבִר בְּלֵכָר צֹּ וֹלְּמָדִים בָּשִׁים וְלְּדָה-לָּוֹ נִיבְּשׁיִ אַשָּׁר בּאָבֶם וְלְדָה-לָוֹ נִם-הִיא בֵּוֹ אַשָּׁר בּאָבֶם וְלְדָה-לָוֹ נִם-הִיא בֵּוֹ אַשָּׁר בִּאָבֶם וְלְדָה-לָוֹ נִם-הִיא בֵּוֹ בְּיִבְּלָהְ וְרָבִּעַל הָלְיוּאָשׁ וַיִּשָּׁר בְּבִיתוּוּ:

יִשְׂרָאֵל רַיִּזְנָּרּ אֲחֲרֵי הַבְּעָלֵים רַיִּשְׂימרּ יִשְׂרָאֵל רַיִּזְנָּרּ אֲחֲרֵי הַבְּעָלֵים רַיָּשִׂימרּ

עמץ בז"ק .26.

ring? B: ein Stirnb. v. f. Raub? 25. B: D. wollen es gerne g. vE: Gerne g. w. fie. dW.A: Rantel.

^{22.} Β: Λοξον ... ἔσωσας (c. ΑΕΓΧ). 23. Β* (pr.) ύμων († ΑΕΓΧ)... ἐν ὑμῶν (alt. ὑμῶν ΑΓΧ). 24. Β: αἴτημα....* ἡν ... ἦσαν Ἰσμ. (c. ΑΕΓΧ). 25. Β: ἔβασεν (ἔψ. ΑΕΓΧ). ... * χρ. τῶν († ΑΓΧ). 26. Β: ἐγένετο ... ἢτησε, * σἰκλοι ... χρυσοῖ (-σε ΑΧ), παρὰξ τῶν μηνίσκων καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ τῶν ίματίων καὶ τῶν πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μ., καὶ ἐπιὸν πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μ., καὶ ἐπιὸν τῶν περιθεμάτων, ἃ ἢν (c. ΑΕΓΧ). 27. ΑΒ* τῇ († ΕΓΧ). Β: σκῶλον (σκάνδ. ΑΕΓΧ). 28. Β: συνεστάλη ... * τῶν (λ. ἀπο προκώπε Ἰσε) ... προεδηκαν (c. ΑΕΓΧ). 29. Β: ἐκάθισεν (κατώκ. ΑΕΓΧ). ... * τῷ († iid.). 31. Β* ἡ ... ἢν (pro alt. ἢ) ... ἔθηκε (c. ΑΕΓΧ). 32. Β: πόλει αὐτἔ (πολιὰ ἀγαδῷ ΑΕΓΧ). 33. Β: ἐπίστρεραν ... ἔθηκαν (c. ΑΕΓΧ).

^{22.} B.dW.vE.A: herriche. 24. Ohrringe. B: 3ch will eine Bitte v. ench bes gehren. vE: G.B. w. ich an euch than. dW: thue ich. A: ftelle. vE: Die Ohrr. feiner Beute. dW: Den Ohrs

Die Stirnbander und ber Leibrod. Gibeons Cohne und Tod.

VIII

Sei herr über uns, bu und bein Sohn und beines Sohnes Sohn, weil bu uns von ber Midianiter hand erlöfet haft. 23 "Aber Gideon fprach zu ihnen: Ich will nicht herr sein über euch, und mein Sohn soll auch nicht herr über euch sein, sondern

24 ber herr foll herr über euch fein. Bibeon aber fprach zu ihnen: Eins begehre ich von euch: ein jeglicher gebe mir die Stirn-banber, die er geraubt hat. Denn weil es Ifmgeliter waren, hatten fie golbene Stirn-

25 banber. *Sie sprachen: Die wollen wir geben. Und breiteten ein Kleid aus, und ein jeglicher warf die Stirnbander barauf,

26 bie er geraubt hatte. "Und bie golbenen Stirnbanber, bie er forberte, machten am Gewicht taufend fieben hundert Sefel Gold, ohne die Spangen und Ketten, und scharlakene Kleiber, die der Midianiter Könige tragen, und ohne die Halbander ihrer

27 Rameele. "Und Gibeon machte einen Leibrod baraus, und feste es in feine Stadt zu Ophra. Und gang Ifrael verhurete fich baran bafelbft, und gerieth Gibeon und

28 feinem Saufe zum Aergernis. Also wurden die Midianiter gedemuthiget vor ben Kindern Ifrael, und hoben ihren Kopf nicht mehr empor. Und bas Land war ftille vierzig Jahre, so lange Gibeon lebete.

29 Und Jerub Baal, ber Sohn Joas, ging 30 hin und wohnete in feinem Saufe. # Und Gibeon hatte flebengig Sohne, die aus feiner Sufte gekommen waren, benn er

31 hatte viele Weiber. *Und fein Rebsweib, bas er zu Sichem hatte, gebar ihm auch einen Sohn, ben nannte er Abi Melech.

32 *Und Gibeon, ber Sohn Joas, ftarb in gutem Alter, und warb begraben in feines Baters Joas Grab, zu Ophra bes Baters ber Efriter.

33 Da aber Gibeon gestorben mar, fehreten fich die Rinber Ifrael um und hureten ben Baalim nach, und machten ihnen

24 - 26. U.L.: Stirnbande — Palsbande. 26. U.L.: Sefel Golbs. 27. A.A.: und brachte ihn! 33. A.A.: machten fich.

26. u. Perlen u. purpurnen ... trugen.
27. Abgott ... Fallftrid. dW: überzogenes Bilb.
vK.A: Cphob. dW: brachte. A: that. vK: ftellte es
auf. B.dW.vE: hur.ihm nach. A: bamit. dW.A: es
war. vE: wurde. B: Strick. A: Falle.

28. dW:gebeugt. B.dW.vE: Caupt. (Bgl. 3, 11.)

deon: Dominare nostri, tu et filius tuus et filius filii tui, quia liberasti nos de manu Madian. *Ouibus ille 23 ait: Non dominabor vestri, nec dominabitur in vos filius meus, sed do-18m. minabitur vobis Dominus. *Dixitque 24 ad eos: Unam petitionem postulo a Gon. 33,4. vobis: Date mihi inaures ex praeda vestra! Inaures enim aureas Ismae-*Oui 25 litae habere consueverant. responderunt: Libentissime dabimus. Expandentesque super terram pallium projecerunt in eo inaures de praeda; et fuit pondus postulatarum inauri-26 um mille septingenti auri sicli, absque ornamentis et monilibus et veste purpurea, quibus reges Madian uti soliti erant, et praeter torques aureas camelorum. *Fecitque ex eo Gedeon 27 17,5.3. Ephod et posuit illud in civitate sua Ephra: fornicatusque est omnis Israel in eo, et factum est Gedeoni et omni Ex. 28,83 domui ejus in ruinam. 4,23. liatus est autem Madian coram filiis Pa.83.3. Israel, nec potuerunt ultra cervices 3,11.30, elevare, sed quievit terra per qua-5,31. draginta annos, quibus Gedeon prae-

7,1.6,32. Abiit itaque Jerobaal filius Joas 29

v.22; et habitavit in domo sua, *habuitque 30

(2¹Rg. 10,1</sup> septuaginta filios, qui egressi sunt de
femore ejus, eo quod plures haberet
uxores. *Concubina autem illius, 31
quam habebat in Sichem, genuit ei

*n1se filium nomine Abimelech. *Mortuus-32
que est Gedeon filius Joas in senectute bona, et sepultus est in sepul6,11. chro Joas patris sui in Ephra de familia Ezri.

Postquam autem mortuus est Ge-33 deon, aversi sunt filii Israel et forni-^{2,11}... cati sunt cum Baalim, percusserunt-

B: gu b. Beiten G. dW: gur Beit. vE: in b. Tagen.

30. dW: hervorgegangen aus f. Lenbe. vE: bie ... entfproffen w. A: aus f. Leuben famen.

31. vE: Rebenweib.

32. O. ber Mbiefriter, dW: gludlichen. A: hohen?

Abimelechi flagitia et interilus.

τον Βααλβερίθ είς διαθήκην τοῦ είναι αὐτοῖς αὐτὸν είς θεόν. 84 Και οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ρυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν. 85 Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ἱεροβάαλ ('αὐτός ἐστι Γεδεών') κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθοσύνην ἣν ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ.

ΙΧ. Καὶ ἐπορεύθη 'Αβιμέλες ὁ νίὸς 'Ιεροβάαλ είς Συχέμ πρός τους άδελφους της μητρός αύτοῦ, καὶ ελάλησε πρὸς αύτοὺς καὶ πρὸς πάσαν την συγγένειαν οίκου πατρός της μητρος αυτού, λέγων 2 Λαλήσατε δη έν τοῖς ώσι πάντων των άνδρων Συγέμ. Ποῖον βέλτιον ύμιν, τὸ ἄρχειν ύμων έβδομήκοντα άνδρας πάντας υίους Ίεροβάαλ, η χυριεύειν ύμων ανδρα ένα; Καὶ μνήσθητε, ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰοξ ύμῶν εἰμὶ έγώ. 3 Καὶ ελάλησαν περὶ αύτου οι άδελφοί της μητρός αύτου έν τοις ώσι πάντων των άνδρων Συχέμ πάντας τούς λόγους τούτους. Καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν οπίσω 'Αβιμέλεγ, ὅτι εἶπαν' 'Αδελφὸς ἡμῶν έστί. 4 Καὶ έδωκαν αὐτῷ έβδομήκοντα ἀργυρίου έκ τοῦ οίκου Βααλβερίθ. Καὶ εμισθώσατο έν αὐτοῖς Αβιμέλες ανδρας κενούς καὶ θαμβουμένους, και έπορεύθησαν οπίσω αὐτοῦ. 5 Καὶ εἰςἦλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ είς Εφρά, και απέκτεινε τούς άδελφούς αὐτοῦ, υίους Ιεροβάαλ, έβδομήκοντα ανδρας έπι λίθον ένα. Καὶ ὑπελείφθη Ἰωάθαμ, νίὸς Ἱεροβάαλ ό νεώτερος, ότι εκρύβη.

6 Καὶ συνήχθησαν πάντες οι άνδρες Συχέμ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Μααλώ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐβασιλευσαν τὸν ᾿Αβιμέλες βασιλέα πρὸς τῆ βαλάνφ τῆς στάσεως τῆς ἐν Συχέμ. ⁷ Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐν τῆ κορυφῆ ὄρους Γαριζίν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὰ αὐτοῦς καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν αὐτοῦς ᾿Ακούσατε μου, ἄνδρες Συχέμ, καὶ ἀκούσαι ὑμῶν ὁ θεός.

6 Πορευόμενα ἐπορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ γρῦσαι ἐφ ἐπονεῦλεα, καὶ εἶπον

33. B: τῷ (τὸν ΑΧ) Bάαλ (-λβερίθ FX) * εἰς (†
AFX). 34. B* αὐτῶν († AΕΓΧ). 35. B: πάντα τὰ
ἀγαθὰ ᾶ (ο. ΑΕΓΧ). — 1. AΒ* ὁ (FX). Β* τὸς et
(bis) τῆς et τὴν († ΑΕΓΧ). 2. B: Τ΄ τὸ ἀγαθὸν
ὑῶν, κυριεῦσαι ... ἐγὰ (ο. Α²ΕΓΧ). 4. B: ἐξ οἰκο ...
ἑαντῷ (pro ἐν αὐτ.) ... (pro θαμβ.) δειλὸς (ο. ΑΕΓΧ).
5. κατελεἰφθη (ὑπ. ΕΓΧ). 6. B* οἱ et ὁ et βασιλ. ...
† (p. βαλ.) τῆ εὐρετῆ (c. ΑΓΧ). 7. B: ἀνηγγέλη (c.
ΑΓΧ) ... ἐπὶ κορυφὴν (ἐν τῆ κ. ΕΓΧ). Α¹Β: ἐπλαυσς
ἐκαλεσε Α²ΕΓΧ). Β: ἀκοσεται (ἀκοσαι ΑΓΧ). 8. B:
ἐπορεύθη (-θησαν ΑΕΓΧ) ... ἑαντὰ (-τῶν ΕΧ).

ינְרָבָּעַל בְּרָית לֵאלהִים: וְלָא זִכְרוּ בִּעַל בְּרָית לֵאלהִים: וְלָא זִכְרוּ בִּעַל בְּרָית לֵאלהִים: וְלָא זִכְרוּ בִּעַל בְּרָית לֵאלהִים: וְלָא זִכְרוּ בִּעַבִּיל אוֹתָם מִיַּדְ בְּלְ-אִיְבֵיהֶם בִּיִּל אוֹתָם מִיַּדְ בְּלְ-אִיְבִיהֶם בִּית בִּעִּל בְּרָית לִאַר בְּעָשׁה עָשֶׁר עָשֶּׁה בִּית בִּעַל בִּית בִּעַל בִּית בִּעִים: וְלָא זִכְרוּ בִּעַל בִּית בִּעִּל בִּית בִּעַל בִּית בִּעַיה בִּעַּיה בִּעַל בִּית בִּעַל בִּית בִּעָּיה בִּעַל בִּית בִּעַל בִּית בִּעַל בִּית בִּעַל בִּית בִּעַּיה בִּעַל בִּית בִּעַל בִּית בִּעַל בִּית בִּעִּיה בִּעָּיה בִּעָּיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּעָּיה בִּעָּיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּעָּיה בִּעָּיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּעָּיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּעָּיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּעָּיה בִּעִּיה בִּית בִּעִּיה בִּעָּיה בִּירִיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּיִּיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּעִּיה בִּיִּיה בִּעִּיה בִּיּבְיה בִּית בִּיבּיה בִּייה בִּייה בִּית בִּייה בִּית בִּייה בִּייה בִּייה בִּית בִּייה בִּית בִּייה בִּייה בִּיה בִּייה בּיִּבּייה בִּייה בִּייה בּיִּיה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בּיִיה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בּיִּיה בּיִּיה בִּייה בִּייה בּיִּיה בִּייה בִּייה בּיִּיה בִּייה בִּייה בּיִּיה בּיִיה בְּיִּיה בִּייה בִּייה בּיִּיה בְּיבּיה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בּיִּיה בְּיִּיה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בּיִּיה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בּיּיה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּיבּיל בִּייה בִּיּבּיל בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בִּייה בּייה בּייה בּייה בּייה בּייה בִּייה בּייבּיה בּייה בּייה בּיייה בּייה בּייה בּייה בּייה בּייה בּייה בּיייה בּייה בּייה בּיייה בִּייה בּיייה בּייה בּייבּיה בּיייה בּייה בּייה בּיייה בּיייה בּייה בּיייה בּיייה בּייה בּייה בּיייה בּייה בּייה בּיייה בּיייה בּייה בּיייה בּייה בּיייה בּייה בּייה בּייה בּיייה בּייה בּיייה בּייה

וּוֹלֶהְ אֲבִימֶלֶהְ בֶּּן־יְרְבַּׁעַל שְׁבַּׁמָח בּוֹלָהָ אַבִּימֶלָ בְּיַרָבּיתָל שָּל־אֲחֵי אִפֶּוֹ וַיְדַבַּר אֲלֵיהָם וָאָל־כָּל־ 2 מִשְׁפַּחַת בֵּית־אֲבֵי אָמִוֹ לֵאמָר: דַּבָּרוּ־ כַל־בַּצַלֵי שָׁכֵב מַה־מִוֹב לכם המשל בכם שבעים איש כל יִרְבַּעַל אָם־מִשָּׁל בָּכֶב אֵישׁ אָתָד יעַבָּמְכֵם וּבְשַּׁרְכֵם אַנִי: זורברו אחיראמו 3 בעלי שכם את פליהדברים האלה וַיַּם לַבַּם אָחַרֵי אַבִימֵלֶךְ פֵּי אַמְרִוּ 4 אַחֵינוּ הָוּא: וַיַּתְּנוּ־כוֹ שַׁבְעִים כַּסֵּף אַחַרֵיר: עַפָּרַתָה וַיָּהַרֹג אָת־אָחֵיו בְּנֵי עַל־אָבֶן אָחָת וַיִּנְתַּר שָׁבְעֵים אֵישׁ יוֹתֶם כָּן־יָרָבַּעַל תַקּטָו כִּי נָחָבָּא:

לִמִּשִׁם הֹּלִינִים מֹלָּצׁ וֹיִאִמֹרֵוּ לְזִּיֹת אָלִיכֹּם אָׁלִּינִים: נְּלְּוָצְׁ מִּלְּכִוּ נִיֹּאַכֹּרוּ נִיּאָמֹר בּעבּינִין מִינִּשָּׂא לוּלְוּ וֹיִּלְּנֵא וֹיִּאָמֹר גַיּצִּינוּ לְיִנִּים וֹיִּשָּׂא לוּלְוּ וֹיִּלְנֵא וֹיִּאָמֹר גַיּצִּינוּ הַבִּינִים וֹיִּאָּמִר בִּאָּמֹר לִמֵּלֶנְ הִסִּבּיוּ לְּיִנִים וֹיִּלְנִי וֹיִּבְּתִּע בּּנִאָמַר לְמֵלֶנְ הִסִּבּיוּ לְיִנִים וֹיִּלְנִי וֹיִּבְּתִּע בּהְּמָבּם: מִפְּנִא וֹנִלְכִּי וֹיִּמְלְנִוּ מְצָבְּר אַמָּלְנוּ מְצָבּר הִּאָּמַר בִּהְּמֵּכֵם: מִפְנִא וֹנִלְכִי נַיִּמְלְנוּ מְצָבּר הַיִּבְּמֵלֵי שְׁכִּם וֹלְכַלְ-בּוֹת נְנִילְכִּי בְּּלֵּלְ וַבְּבְּרִים וֹיִשְּׁמִר בְּיִּבְּיִים וּיִּשְׁמַר בִּיִּבְּיִם בּיִּים בּיִּיִּים בּיִיבְּים בּיִּים בּיִּבְּיִבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיבִּים בְּיִבְּים בְּיבְּיִבְּים בְּיבִּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְים בְּיבִּבְּים בְּיבִּים בְּיִבְּיִּבְּים בְּיבְּיִבְּים בְּיבְּבְּים בְּיבְּבְּים בְּיבְּיִים בְּיבִּיבְּים בְּיבְּיִים בְּיבְּבְּבִּים בְּיבְּבְּים בְּיבְּבְּים בְּיבִּיבְּים בְּיבְּבְּים בְּבְּבְּבְיִים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְים בְּיִבְּבְּים בְּיבְּבְּים בְּבְּבְיבִים בְּבְּבְּים בְּבְּבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּבְּיִים בְּיִּבְּבְּיִים בְּיִבְּבְּיִים בְּיִבְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּיִיבְּבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּבְּיִים בְּיִיבְּבְּיִים בְּיבְּיִים בְּבְּיִבְּבְּיבְּרִים בְּיִּים בְּיִים בְּבְּיבְים בְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיִים בְּיִּבְּבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיבְּיִּבְּיבְּים בְּיבְּבְּים בְּיבְּבְּים בְּיבְּיִים בְּיִים בְּיבְּבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּבְיים בְּיבְּיבְּים בְּבְּיבְים בְּבְּיבְים בּיבְּיבִּים בְּיבְּבְּיבְים בְּבּבְיים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיבְיבְיבְים בְּבְּבְּבְיבְיבְיבְּים

1. vE: vaterl. o. f. M. A: ganzen Berwandtichaft b. Baterhaufes:

^{35.} B: bewiefen f. Liebe. dW: thaten. vE: übten f. B. A: übt. n. L. B. vE: nach allem bem G. dW.A: für all bas (alles) G.

34 Baal Berith jum Gott. "Und bie Rinber Ifrael gebachten nicht an ben Berrn, ihren Bott, ber fie erreitet hatte von ber Banb 35 aller ihrer Feinbe umber, *und thaten nicht Barmbergigfeit an bem Saufe Berub

Baal Gibeons, wie er alles Gutes an

Ifrael gethan batte.

Abi Melech aber, ber Sohn Jerub IX. Baals, ging bin gen Sichem zu ben Brubern feiner Mutter, und rebete mit ihnen und mit bem gangen Befdlecht bes Baufes 2 feiner Mutter Baters, und fprach: *Lieber, rebet vor ben Ohren aller Manner gu Sichem: Bas ift euch beffer, bag fiebengig Manner, alle Rinder Jerub Baals, über euch Berren feien, ober bag Gin Mann uber euch Berr fei? Gebentt auch babei, 3 bag ich euer Gebein und Fleisch bin. *Da rebeten bie Bruber feiner Mutter von ibm alle biefe Borte vor ben Ohren aller Manner ju Sichem, und ihr Berg neigete fich Abi Delech nach, benn fie gebachten: 4 Er ift unfer Bruber. "Und gaben ihm fiebengig Gilberlinge aus bem Baufe Baal Beriths. Und Abi Delech beftellete bamit lofe leichtfertige Manner, die ihm nachfol-*Und er fam in feines Baters Baus gen Ophra, und erwurgete feine Bruber, die Rinder Jerub Baals, fiebengig Mann, auf Ginem Stein. Es blieb aber über Jotham, ber jungfte Sobn Jerub Baals, benn er warb verftedt.

Und es versammleten fich alle Manner von Sichem und bas gange Baus Dillo, gingen bin und machten Abi Delech gum Ronige bei ber hoben Giche, bie zu Gichem 7 ftebet. *Da bas angefagt marb bem 30tham, ging er bin und trat auf die Bobe bes Berges Briffm, und hob auf feine Stimme, rief und fprach ju ihnen: Goret mich, ihr Manner zu Sichem, bag euch *Die Baume gingen 8 Gott auch bore! bin, baß fie einen Ronig über fich falbeten,

que cum Baal foedus, ut esset eis in deum. *Nec recordati sunt Domini 34 Dei sui, qui eruit eos de manibus inimicorum suorum omnium per cir-9.5.16.19 cuitum, *nec fecerunt misericordi-35 am cum domo Jerobaal Gedeon jux-

ta omnia bona, quae fecerat Israeli.

Abiit autem Abimelech filius 🛣 . 8,31. Jerobaal in Sichem ad fratres matris suae, et locutus est ad eos et ad omnem cognationem domus patris matris suae, dicens: *Loquimini ad omnes viros Sichem: Quid vobis est 8.224. melius, ut dominentur vestri septuaginta viri omnes filii Jerobaal, an ut dominetur unus vir? Simulgue con-Gen.2,22. siderate, quod os vestrum et caro

29,14. vestra sum. *Locutique sunt fra- 3 ^{Eph.5,80} tres matris ejus de eo ad omnes viros Sichem universos sermones istos. et inclinaverunt cor eorum post Abimelech, dicentes: Frater noster est. *Dederuntque illi septuaginta pondo 4

8,23. argenti de fano Baalberit. Qui conduxit sibi ex eo viros inopes et va-18,7. gos, secutique sunt eum. *Et venit 5 in domum patris sui in Ephra, et ^{2ng.10,7}·occidit fratres suos filios Jerobaal v.18. septuaginta viros super lapidem

unum, remansitque Joatham filius Jerobaal minimus et absconditus Congregati sunt autem omnes viri

Sichem et universae familiae urbis 25m.5.9. Mello, abieruntque et constituerunt Jos. 24,26 regem Abimelech juxta quercum. Gen. 85,4 quae stabat in Sichem. v.s. cum nunciatum esset Joatham, ivit Joe. 8, 33. et stelit in vertice montis Garizim, l¹²:elevataque voce clamavit et dixit: Audite me, viri Sichem, ita audiat vos Deus! *Ierunt ligna, ut unge- 8 rent super se regem, dixeruntque

7: S: ita ut.

5. benn er war. B.dW: hatte fich verft. vE.A: weil er f. v. h.

^{2.} A.A .: Liebe.

^{2.} Rebet boch. vE: in bieD. B.dW: Barger (von) S. vE: Ginwohner. B.dW.vB.A: herrichen. vE: Und bed. bağ ich eures Bebeins ...

^{3.} B.dW.A: benn (inbem) f. fprachen. vE: fagten. 4. bingete. dW.vE.A: 70 Sefel (Bfunb) Silbere aus b. Tempel. vE: faufte bafur. dW: fcblechte, muthwillige Leute. vE: fcl. u. freche. A: arme lofe. Bolnglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. 2btb.

^{6. (}Bie B. 2.) dW: u. alle Bewohner ber Burg. B: Giche bes aufgerichteten Males, bas ju G. ift?

dW: bie bei S. gepfianzt ift?
7. dW.vE.A: ftellte fich auf b. Gipfel (b. Spike). B: Gott anhore. dW: auf euch hore. vE: fo wi

Abimelechi flagitia et interitus.

τον Βααλβερίθ είς διαθήκην τοῦ είναι αὐτοῖς 84 Καί οὐκ ἐμνήσθησαν οἰ αὐτὸν είς θεόν. υίοι Ίσραηλ κυρίου του θεου αυτών του όυσαμένου αὐτοὺς έχ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν. 85 Καὶ οὐκ ἐποίησαν έλεος μετὰ τοῦ οίκου Ίεροβάαλ ('αὐτός ἐστι Γεδεών) κατά πασαν την άγαθοσύνην ην έποίησε μετά Ίσραήλ.

ΙΧ. Καὶ ἐπορεύθη 'Αβιμέλες ὁ νίὸς 'Ιεροβάαλ είς Συγέμ πρός τους άδελφους της μητρός αύτοῦ, καὶ ελάλησε πρός αύτοὺς καὶ πρός πασαν την συγγένειαν οίκου πατρός της μη-τρός αὐτοῦ, λέγων: 2 Λαλήσατε δη έν τοῖς ώσι πάντων των άνδρων Συγέμ. Ποΐον βέλτιον ύμιν, το αρχειν ύμων έβδομήκοντα ανδρας πάντας υίους Ιεροβάαλ, η χυριεύειν ύμων άνδρα ένα; Καὶ μνήσθητε, ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰοξ ύμῶν είμὶ έγώ. 3 Καὶ ελάλησαν περί αύτου οι άδελφοι της μητρός αύτου έν τοις ώσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχὲμ πάντας τοὺς λόγους τούτους. Καὶ έκλινεν ή καρδία αὐτῶν οπίσω Αβιμέλεχ, ότι είπαν Αδελφός ήμων έστι. 4 Καὶ έδωκαν αὐτῷ έβδομήκοντα ἀργυρίου έκ τοῦ οίκου Βααλβερίθ. Καὶ εμισθώσατο εν αυτοίς Αβιμέλες ανδρας κενούς καί θαμβουμένους, και έπορεύθησαν οπίσω αὐτοῦ. 5 Καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ είς Έφρά, και απέκτεινε τους αδελφούς αὐτοῦ, υίους Ιεροβάαλ, έβδομήκοντα άνδρας έπι λίθον ένα. Καὶ ὑπελείφθη Ἰωάθαμ, νίὸς Ἱεροβάαλ ό νεώτερος, ότι έχρύβη.

6 Καὶ συνήχθησαν πάντες οι άνδρες Συγέμ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Μααλώ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ έβασίλευσαν τον Αβιμέλες βασιλέα πρός τη βαλάνφ της στάσεως της έν Συγέμ. 7 Καί ἀνήγγειλαν τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη έν τη κορυφή όρους Γαριζίν, και έπηρε την φωνήν αύτου, καὶ ἐκάλεσε καὶ είπεν αύτοις Ακούσατέ μου, ανδρες Συγέμ, καὶ άκούσαι ύμών ⁸ Πορευόμενα επορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ χρῖσαι ἐφ' ἐαυτῶν βασιλέα, καὶ εἶπον

υμιν, πυρισυσα ... εγω (c. Α-ΕΑ). 4. Β: εξ οικε ... έαντῷ (pro ἐν αὐτ.) ... (pro ϑαμβ.) δειλες (c. ΑΕΕΧ). 5. κατελείφθη (ὑπ. ΕΕΧ). 6. Β* οἰ et ὁ et βασιλ. ... † (p. βαλ.) τῆ εὐφετῆ (c. ΑΕΧ). 7. Β: ἀνηγγέλη (c. ΑΕΧ) ... ἐπὶ κοφυφὴν (ἐν τῆ κ. ΕΕΧ). Α¹Β: ἔκλαυσε ἐκάλεσε Α²ΕΕΧ). Β: ἀκέσεται (ἀκέσαι ΑΕΧ). 8. Β: έπορεύθη (-θησαν ΑΕΓΧ) ... έαυτὰ (-τῶν ΕΧ).

34 להם פעל פַרִית לאלהֵים: וַלֹא זכָרוּ אַת־יָהוֹה ארעשור הוסד עם-בית יָרְבַּעַל גִּדְעָוֹן כָּכָּל־הַטוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה

וַיָּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יִרְבַּעַל שְׁבֶּעָת בּוֹלָדָ בַּאַר. אָל־אֲחֶי אִפֶּוֹ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהָהֹם וְאָל־כָּל־ 2 מִשַּׁפַּחַת בּית־אָבִי אָמַוֹ לַאמָר: דַּבָּרוּ־ בּאַזְנֵי כַל־בַּצַלֵי שָׁכֵבֹ מַה־שִּוֹב לַכֵּם הַמָשׁל בַּבֶּם שָׁבִעִים אִישׁ כַּל בָּנֵי יִרְבַּעַל אָם־מְשׁל בַּכֵב איש אחד וּזְכַרְהֵּם כִּי־עַבָּמִכֵם וּבְשַׂרְכֵם אַנִי: 3 וַיִדַבְּרֹוּ אֲחֵי־אִמֹּוֹ עַלַיוּ בִּאַזְנֵיֹ כַּלֹ־ בעלי שבם את כל-הדברים האלה וַנָּטַ לָבָּם אַחֲרֵי אֲבִימֵלֶךְ כֵּי אֲמְרָוּ 4 אַחִינוּ הָוּא: וַיִּתְּנוּ־לְוֹ שִׁבְעִים בַּסֶׁף עַפְּרַתָה וַיַּהֲהֹג אָת־אָחָיו בְּנֵי שָׁבְעֵים אֵישׁ עַל־אֵבֶן אָהָת וַיִּיּנָתִר יוֹתֶם בֶּן־יִרְבַּצַל הַקּטְן כֵּי נַחִבָּא:

וַיָּאָסְפֹנּר כָּלַ־בַּעָלֵי שָׁכֶם וְכָל־בֵּית מלוא ויללו וימליכו את־אַבִּימֵלֶדְ למלה עם־אלון מצב אשר בשכם: ז וַיַּבָּידה לְיוֹתַם הַר־בָּרְזִים רַיִּשָּׁא קוֹלוֹ וַיִּקרָא וַיִּאֹמֵר

35. B: bewiefen f. Liebe. dW: thaten. var f. B. A: übt. n. g. B.vE: nach allem bem G. für all bas (alles) &

1. vE: vaterl. D. f. DR. A: gangen #

b. Baterhaufes:

34 Baal Berith dum Gott. *Und die Kinder Israel Bebachten nicht an ben herrn, ihren Sott, der sie erreitet hatte von der hand 35 aller ihrer Beinde umber, wund ihren merkerilafeit an dem staten Beffer Einer als flebenzig. nicht Barmheriskeit an dem haufe Jeruh Baal Gibeons, wie et alles Gules an Ifrael gethan hatte.

2061 Melech aber, ber Gobn Jerub Baals, ging hin gen Sichem du ben Brubern seiner Mutter, und rebete mit ihnen und mit dem ganzen Geschlecht des Sauses seiner Mutter Baters, und sprach: Pleber, redet vor den Ohren aller Manner zu Sichem: Bas ift euch besser, daß stebenzig Manner, alle Kinder Setub Baals, über euch Gerren seien, ober bag Ein Mann über euch Gert sei? Gebenft auch babei, daß ich euer Gebein und Fleisch bin. Da rebeten die Brüber seiner Mutter von ihm alle biese Borte por den Ohren aller Alle dieze worte vol ven Apren uner fic Melech nach, denn sie gedachten: fich Abi Welech nach, venn ne gevachten.

4 Er ift unser Bruber. ** Und gaben ihm fles bendig Silberlinge aus bem Saufe Baal lose leichtsertige Manner, die ihm nachsol= Und Abi Melech bestellete damit Saus gen Ophra, und erwurgete seine Und er kam in seines Baters Bruder, die Kinder Jerub Bauls, fieben= Big Mann, auf Ginem Stein, Es blieb aber über Jotham, ber jungste Sohn Zerub Baals, benn er warb verfiedt.

und es persammleten sich alle Männer von Sidem und daß ganze Haus Millo, gingen bin und machten Abi Melech zum Konige bei ber hoben Gide, bie ju Sichem jebet. Da bas angelagt ward dem 30tham, ging er hin und trat auf die Göhe bes Berges Griffm, und bob auf seine Stimme, rief und iprach zu ihnen: hörer Simme, tier und sprach ju chnen; weres mich, ihr Manner du Sichem, baß euch Bott auch höre! Die Baume gingen bin, daß fie einen König über fich falbeten,

Rebet both, vE: in ble D. B.dW: Birger (ven) Tebet boch. Wells reed. B.dW: Burger (vog) has loss to cares (lebeths and feel of the late (lebeths) and the late (lebeths) and the late (lebeths) and late (lebeths) and late (lebeths) and late (lebeths) are late (lebeths) and late (lebeths) and late (lebeths) are late (lebeths) and late (lebeths) and late (lebeths) are late (lebeths) are late (lebeths) and late (lebeths) are late (lebeths)

que cum Baal foedus, ut esset eis in deum. Nec recordati sunt Domini 34 Dei sui, qui eruit eos de manibus inimicorum suorum omnium per cir-9,5.16.19Cuitum, • nec fecerunt misericordi. 35 am cum domo Jerobaal Gedeon jurta omnia bona, quae fecerat Israeli. 8,81.

Abiit autem Abimelech filius IX. Jerobaal in Sichem ad fraires matris suae, et locutus est ad eos et ad omnem cognationem domus patris matris suae, dicens: Loquimini ad 2 omnes viros Sichem: Quid vobis est 5,22s. melius, ut dominentur vestri septuaginta viri omnes filii Jerobaal, an ut

dominetur unus vir? Simulque con-Gen. 2,22,3 siderate, quod os vestrum et caro ros Sichem universos sermones istos, et inclinaverunt cor corum post Abi. melech, dicentes: Frater noster est. *Dederuntque illi septuaginta pondo 4

8,88. argenti de fano Baalberit. Qui con-11.s. duxit sibi ex eo viros inopes et va-18,7. gos, secutique sunt eum. in domum patris sui in Ephra, et 288.10,7, In domum patris sui in opina, ca 288.10,7, Occidit fraires suos filios Jerobaal canaar lanidam r.18, occioni tratres suos nuos Jeropaal 5,30, septuaginta viros super lapidem *Et venit 5 unum, remansilque Joatham filius Jerobaal minimus et absconditus

Congregati sunt autem omnes viri 6 Sichem et universae familiae urbis Sichem et universae familiae urbis

25m.5,9 Mello, abierunique et constitueruni Jon. 24,26 regem Abimelech juxta quercum, r.s. cum nunciatum esset Joatham, ivit Joseph Selection vertice montis Garizin, use. elevataque voce clamavit et dixit: *Quod 7 Audita me, viri Sichem, ita audiat *Ierunt ligna, ut unge- 8 se regem, dixeruntque

B.dW: fatte & stell, VE.A.

dw: n. alle Smitter ber Burg. fgerichtetes gerint ju G. 182 genflanit if theuse the state state (b. Spike). 12 IE To with

τη ελαία. Βασίλευσον εφ' ήμων. 9 Καὶ είπεν αύτοις ή έλαία 'Αφείσα την πιότητά μου, ην έν έμοι εδόξασεν ό θεός και άνθυοποι, πορεύσομαι κινείσθαι έπὶ τῶν ξύλων; 10 Καὶ είπαν τὰ ξύλα τῆ συκῆ. Δεῦρο βασίλευσον ἐψ' ἡμῶν. 11 Καὶ είπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ. 'Αφείσα τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὸ γέννημά μου τὸ ἀγαθὸν πορευθώ άρχειν των ξύλων; 12 Καὶ είπαν τὰ ξύλα τη άμπελφ. Δεύρο βασίλευσον έφ' ήμων. 13 Καὶ είπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος 'Αφεῖσα τὸν ολεόν μου, την εύφροσύνην του θεού καλ τών ανθρώπων, πορεύσομαι άρχειν κών ξύλων; 14 Καὶ είπαν πάντα τὰ ξύλα πρὸς τὴν ὁάμνον Δεύρο σù βασίλευσον έφ' ήμων. 15 Καί είπεν ή βάμνος πρός τὰ ξύλα Εὶ ἐν άληθεία ύμεῖς χρίετε με του βασιλεύειν εφ' υμάς, δευτε πεποίθατε έν τη σκέπη μου και ει μή, έξελθοι πυρ έκ της ράμνου και καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ Διβάνου. 16 Καὶ νῦν εί ἐν ἀληθεία και έν τελειότητι έποιήσατε καὶ έβασιλεύσατε τὸν 'Αβιμέλες, καὶ εἰ καλῶς ἐποιήσατε μετὰ 'Ιεροβάαλ και μετά τοῦ οίκου αύτοῦ, και εί κατά τὸ άνταπόδομα τῆς γειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, 17 ώς επολέμησεν ο πατήρ μου ύπερ ύμων καί έδριψε την ψυχην αύτοῦ ἐξ έναντίας καὶ έξειλατο ύμας έχ χειρός Μαδιάμ, ¹⁸χαὶ ύμεις έπανέστητε έπὶ τὸν οίκον τοῦ πατρός μου σήμερον, καὶ απεκτείρατε τους υίους αυτου έβδομήκοντα ανδρας έπὶ λίθον ένα, καὶ έβασιλεύσατε τὸν Άβιμελεχ υίὸν τῆς παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Συχέμ, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστί. 19 Καὶ εἰ ἐν άληθεία και έν τελειότητι έποιήσατε μετά Ίεροβάαλ καὶ τοῦ οίκου αὐτοῦ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, εὐφρανθείητε έν Αβιμέλες και εύφρανθείη καίγε

עלינו: וַיָּאמר להם הזית אַת־מַתְּקִי 12 העצים: וַיָּאמְרַרְּ העצים לַנְּפַן לכי־ עלינו: הַבַּפון החַלַּלְתוּי אַת-תִירוֹשִׁי המשמח אלהים ואנשים והלכתי לנוע על-רַיָּאמָרָוּ כַלְ־העַצִים סי הַאָּטָד לֶךְ אַתָּה מִלְהְ־עָלֵינוּ: וַיּאֹמֵר האַטר אַל־העבים אַם באַמת אַמַם משחים אתי למלה צליבם באו חסו בָבָּלֵי וָאָם־אַיון תַּבֵא אֵשׁ מִו־הֵאַטַׂד 16 וְתֹאכֵל אָת־אַרְזֵי הַלְּבָנִוֹן: ועתה אָם־בַּאֶמֶת וּבְתַּמִים צַשִּׁיתֵם וַתַּמִלֵיכוּ אַת־אַבִּימֵלֶהְ וָאָם־טוֹבָה צַשִּׂיתָם עִם־ יָרְבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאָם־כִּגְמִוּל יַדֵיוּ 17 עשיתם לו: אַשׁר־נִלְחֵם אָבֶּי עֲלֵיכֶם וַיַּשָׁלַךְ אָת־נַפְשׁוֹ מִנְּנֵד וַיַּצֵּל אָתְכֵם מִדְיַן: וְאַהֵּוֹם קַמְהָּוֹם עַל־בּית אָבִי הַיּוֹם וַתִּהַרְגָוּ אֶת־בְּנֵיו שִׁבְעֵים אַישׁ עַל־אָבֶן אָחָת וַתַּמִלְיכוּ אָת־ אַבִּימַלֶּךְ בָּוֹ־אַמַתוֹּ 19 בי אַקיכם הָרֹא: וְאִם־בַּאָמֵת וּכְתַמֵים צַמָּיתָם עָם־יִרְבַּעַל וָעָם־בֵּיתָוֹ הַיִּוֹם

מלכר ק' . 12. מלכה ק' . 8 . ע

^{9.} B (eti. 11 et 13): Μη ἀπολείψασα (Ἀφεῖσα ΑΕΧ) ... έν η δοξάσεσι τὸν θεὸν ἄνδρες (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: πορευθα άρχειν * ἐπὶ. 10. B: εἰπον (-αν ΑΓΧ). 11. B+ (a. την) ἐγὰ ... τὰ γεννήματά με τα ἀγ. ... πορευθομαι κινεῖσθαι ἐπὶ (c. ΑΕΓΧ). 12. B: πρὸς τὴν ἄμπελον (τῆ ἀμπ. ΑΓΧ). 13. B: τὸν εὐφαίνοντα θεὸν καὶ ἀνθρώπες ... κινεῖσθαι ἐπὶ τ. ξ. ΑΕΓΧ: πορευθῶ. 14. B: τῆ ὁαμνα (πρὸς τὴν ὁ ΑΕΓΧ). 15. B: χρίετε με ὑμ. (c. ΑΓΧ). ΑΧ: εἰς βασιλάα ἐφ' ὑμῶν. B: ὑπόστητε ἐν τῆ σκιὰ με (c. ΑΕΓΧ). ... ἀπ' ἐμε (ἐκ τῆς ὁ. iid.). 16. B* (alt.) ἐν († ΑΕΓΧ) ... ἀγαθωσύνην (καλὸς Α²Γ; Λ¹ΕΧ: καθώς) ... ώς ἀνταπόδοσις χειρὸς (c. ΑΕΓΧ). 17. B: παρετάξατο ... ἐξέψεινε ... ἐξόνσατο (ἐπολ. ... ἔξὸ. ... ἐξέιλατο ΑΓΧ). 18. B* τῆς († ΑΕΓΧ). 19. ΑΒ* (alt.) ἐν († ΕΧ). Β+ (a. τε) μετὰ (* ΑΕΓΧ).

^{8.} B.d W.vE: Sei (bu) R. über uns.
9. B: von m. F. ablassen. dW.vE: abstehen. A: aufgeben. dW: rubmen. (A: ble ben G. dient. B: ba man burch mich beibes Gott n. M. ehret?) A: um besforbert zu werben unter b. Baumen!
11. dW: fost. Fr.

und fprachen jum Delbaum: Gei unfer 9 Ronig. #Aber ber Delbaum antwortete ihnen: Soll ich meine Fettigfeit laffen, Die beibe Botter und Menfchen an mir preifen, und hingehen, bag ich schwebe über ben 10 Baumen? *Da fprachen bie Baume gum Feigenbaum: Romm bu und fei unfer *Aber ber Feigenbaum fprach ju 11 Rönig. ihnen: Soll ich meine Guffigfeit und meine gute Frucht laffen, und hingeben, bag ich 12 über ben Baumen ichwebe? *Da fprachen bie Baume jum Beinftod: Romm bu *Aber ber Wein= 13 und fei unfer Ronig. ftod fprach zu ihnen: Goll ich meinen Doft laffen, ber Götter und Menschen frohlich macht, und hingeben, bag ich über 14 ben Baumen ichwebe? "Da fprachen alle Baume jum Dornbuich: Romm bu und 15 fei unfer Ronig. *Und ber Dornbufc fprach ju ben Baumen: 3fte mabr, bag ihr mich zum RInige falbet über euch, fo fommt und vertrauet euch unter meinen Schatten, wo nicht, fo gehe Feuer aus bem Dornbusch und verzehre bie Cebern 16 Libanons. "Gabt ibr nun recht unb redlich gethan, bag ihr Abi Melech gum Ronige gemacht habt? und habt ihr mohlgethan an Berub Baal und an feinem Saufe, und habt ibm gethan, wie er um 17 euch verbienet bat, "bag mein Bater um enret willen gestritten hat und feine Seele babin geworfen von fich, bag er euch er-18 rettete von ber Mibianiter Sand? *Unb ihr lehnet euch auf heute wiber meines Batete Baus, und erwurget feine Rinber, flebengig Mann auf Ginem Stein, und machet euch einen König, Abi Delech, seiner Magd Sohn, über bie Männer zu 19 Sichem, weil er euer Bruber ift. * Sabt ihr nun recht und reblich gehandelt an Berub Baal und an feinem Saufe an diesem Tage, fo feid frohlich über bem Abi Melech, und er fei frohlich über

17. U.L.: eurer willen.

13. dW.vE.A: erfreuet. B.A: Gott?

15. B: in Bahrheit fo. dW: Bollt ihr in B. mich jalben. A: wahrhaft. vE: Benn ihr ... wollt. dW. vE: meinem Sch. B: nehmet Juflucht gu.

16. wahrhaftig n. r. dW.vE: treu ... (gehanbelt). B: in b. Bahrh. u. in b. Anfrichtigf. geh. dW: gut geth. vE: Gutes. B: G. bewiefen ... nach b. Berbleuft

olivae: Impera nobis! *Quae respon- 9 dit: Numquid possum deserere pinguedinem meam, qua et dii utuntur et homines, et venire, ut inter ligna promovear? *Dixeruntque ligna ad 10 arborem ficum: Veni et super nos regnum accipe! *Quae respondit 11 eis: Numquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suavissimos, et ire, ut inter caetera ligna promovear? *Locutaque sunt ligna 12 ad vitem: Veni et impera nobis! *Ouae respondit eis: Numquid pos-13 Pe. 104, 15 sum deserere vinum meum, quod Coh.10,19 laetificat Deum et homines, et inter 40,20. ligna caetera promoveri? *Dixerunt- 14 que omnia ligna ad rhamnum: Veni et impera super nos! *Quae re-15 spondit eis: Si vere me regem vobis constituitis, venite et sub umbra mea requiescite; si autem non vultis, Zoch: egrediatur ignis de rhamno et devo-En. 19,14. ret cedros Libani. *Nunc igitur, 16 si recte et absque peccato constituistis super vos regem Abimelech, et 8,25. bene egistis cum Jerobaal et cum domo ejus, et reddidistis vicem beneficiis ejus, *qui pugnavit pro vobis 17 (5,18.2. et animam suam dedit periculis, ut erueret vos de manu Madian, *qui 18 nunc surrexistis contra domum pav.5.e, 30. tris mei, et interfecistis filios ejus (2Rg. septuaginta viros super unum lapidem, et constituistis regem Abimelech filium ancillae ejus super habitatores Sichem, eo quod frater vester sit. v.16.8,36, *Si ergo recte et absque vitio egistis 19 cum Jerobaal et domo ejus, hodie lue-

15. Al. * vultis. 19. S: leetemini.

feiner Sanbe. dW: n. ber Bohlthat. vK: ben Bohls thaten.

tamini in Abimelech et ille laetetur in

17. ba ... hinweggew. dW: f. Leben v. fich gew.

vE: preis gegeben.
18. B: feib h. aufgestanden ... u. habt. dW.vE. habt euch (jest) erhoben.

19. dW.vE.A: freuet euch Abimeleche.

αὐτὸς ἐν ὑμῖν. 20 Καὶ εἰ μή, ἔξέλθοι πῦρ ἐξ ᾿Αβιμέλες καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνθρας Συχὲμ καὶ τὸν οἶκον Μααλώ, καὶ ἔξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Συχὲμ καὶ ἐκ τοῦ οἴκον Μααλώ καὶ καταφάγοι τὸν ᾿Αβιμέλες. 21 Καὶ ἀπέδρα Ἰωάθαμ καὶ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη ἔως Βαιὴρα καὶ κατώκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προςώπου Ἦβιμέλες τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22 Καὶ ἦρξεν ᾿Αβιμέλεχ ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη. 23 Καὶ ἰξαπέστειλεν ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰ μέσον ᾿Αβιμέλεχ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀνθρῶν Συχέμ, καὶ ἢθέτησαν οἱ ἀνδρες Συχὲμ ἐν τῷ οἴκῷ ᾿Αβιμέλεχ, 24 τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἐβδομήκοντα νίῶν Ἱεροβάαλ καὶ τὸ αἶμα αὐτῶν, τοῦ ἐπιθεῖναι ἐπὶ ᾿Αβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν τὸν ἀποκτείναντα αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας Συχὲμ τοὺς κατισχύσαντας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ῶστε ἀποκτείναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. 25 Καὶ ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἀνδρες Συχὲμ ἕνεδρα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὸρέων, καὶ ἀνήρπαζον πάντας τοὺς διαπορευομένους ἐπὶ αὐτοὺς ἐν τῷ ὁδῷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ ᾿Αβιμέλεχ.

26 Καὶ ἡλθε Γάαλ νίος Αβὲδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον εἰς Συχέμ. Καὶ ἐπεποιθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Συχέμ, 27 καὶ ἡλθον εἰς ἀγρόν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐπάτουν, καὶ ἐποίησαν γορούς, καὶ εἰςῆλθον εἰς οἰκον θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κατηρῶντο τὸν Αβιμέλεχ. 28 Καὶ εἰπε Γάαλ νίὸς Αβὲδ Τίς ἐστιν Αβιμέλεχ καὶ τίς ἐστιν νίὸς Συχέμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; Οὐχ υίὸς ἱεροβάαλ καὶ Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμῶρ πατρὸς Συχέμ; Καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμες; 29 Καὶ τίς δῷη τὸν λαὸν τοῦτον ἔν τῆ χειρί μου, καὶ μεταστήσω τὸν Αβιμέλεχ, καὶ ἐρῶ πρὸς τὸν Αβιμέλεχ. Πλήθυνον τὴν

B/K ראם־איו RIN בכם: כ הרא וְתֹאכֵל אָת־בַּעַלֵי ותצא אש מבעלי מלוא רינם בארה וַיִּשָׁב שַׁם מִפְּנֵי אֲבִימֵלֶהְ אָחִיוּ: בין אבימלה ובין בעלי שכם וייבגדו שכם באבימלה: אַקיהָם יאחיר: מארבים

^{19.} Β: ἐφ' ὑμῖν (ἐν ὑμ. ΑΧ). 20. Β: Εἰ δὲ οὐ (Καὶ εἰ μὴ ΑΕΧ) ... ἀπὸ Αβ. (c. ΑΕΓΧ). 21. Β: ἔφυγεν Ἰ. κ. ἀπέδρα ... ἀπησεν ... * τἔ (c. ΑΕΓΧ). 28. Β* οἱ († ΑΕΓΧ). 24. Β: τὰ αἰματα ... ℑεῖναι ... δς ἀπέπετενεν ... * (pr.) τἔς ... ὅτι κατίσχυσαν ... * ὅςτε (c. ΑΓΧ). 25. Β: ἔθηκαν ... ἐνεδρεύοντες ... διήρ καζον πάντα δε παρεπορεύετο ... † (p. τῷ) βασιλεῖ (c. ΑΕΓΧ). 26. Β: (eti. infra) Ἰωβήλ ... ἐν Σ. ... ἡλπισαν ἐν αὐτῷ (λβέδ ... εἰς Σ. ... ἐπεπ. αὐτῷ ΑΓΧ). 27. Β: ἐξῆλθον ... ἐπάτησαν ... ἐλλελίμ ... εἰςήνεγκαν ... κατηράσαντο (c. ΑΕΓΧ). 29. ΑΒ* τῷ († ΓΧ). Β: αὐτον (τὸν λβ. Χ; ΑΕΓΧ: [* πρὸς] τῷ λβ.).

^{20.} Bgl. B. 6. 21. dW: entfernt von A. B: von wegen. (A: aus Furcht vor.) vE: blieb bafelbst wegen.

^{22.} dW.vE: Und A. herrichte. A: regierte.
23. daß die ... abfielen von A. B.dW.vE.A: Geift.
B: treulos murben an A. vE: u. ... w. tr. gegen A.
dW: es machten ... eine Meuterei wiber A.

20 euch. * Bo nicht, fo gehe Feuer aus von Abi Melech und vergebre bie Manner gu Sichem und bas Saus Dillo, und gebe auch Feuer aus von ben Mannern zu Sichem und vom Saufe Millo, und verzehre Abi De= 21 led. "Und Jotham flobe und entwich, und ging gen Ber und wohnete bafelbft vor feinem Bruber Abi Delech.

Als nun Abi Melech brei Jahre über 23 Ifrael geberrichet batte, * fanbte Bott einen bofen Willen zwischen Abi Delech und ben Mannern ju Sichem. Denn bie Manner zu Sichem verfprachen Abi Melech

24 "und gogen an ben Frevel, an ben fiebengig Söhnen Jerub Baals begangen, und legten berfelben Blut auf Abi Melech, ihren Bruber, ber fie ermurget hatte, und auf bie Manner zu Sichem, die ihm feine Band bagu geftartet hatten, bag er feine Bruber 25 ermurgete. "Und bie Manner ju Sichem bestelleten einen hinterhalt auf ben Spigen ber Berge, und raubten alle, bie auf ber Strafe zu ihnen wandelten. Und es warb

Abi Delech angefagt.

Es fam aber Gaal, ber Sohn Cbebe, und feine Bruber, und gingen zu Sichem ein. Und bie Manner zu Sichem verließen 27 fich auf ihn *und zogen heraus aufs Belb, und lafen ab ihre Beinberge und felterten, und machten einen Tang, und gingen in ihres Gottes Saus, und agen und tranten, und fluchten bem Abi Delech. 28 * Und Gaal ber Sohn Chebe fprach: Ber ift Abi Melech und was ift Sichem, bağ wir ihm bienen follten? Ift er nicht Jerub Baals Sohn, und hat Sebul, seinen Rnecht, bergefest über Die Leute Bemore, bes Baters Sichems? Barum follten wir 29 ibm bienen? *Wollte Gott, bas Bolf mare unter meiner Sand, bag ich ben Abi Melech vertriebe. Und es warb Abi Delech gefagt: Debre bein Gerr und giebe aus.

29. U.L. geuch.

24. auf bağ ba tame ber gr.... gelegt würbe. dW: bie Gewaltthat. vE: bas ... verübte Unrecht. dW: Bl. fiele. vE: jurudfehrte ?

25. beft. wiber ihn ... beranbten ... bei ihnen vor-6. vE: l. ihm b.

26. Fam auch ... jogen über nach G. dW: jogen ein. (vE: 3. burd G.) dW.vE: (ver)traueten ihm. 27. gingen ... hielten Frendenfeft. B: machten

vobis; *sin autem perverse, egre-20 diatur ignis ex eo, et consumat hav.6; bitatores Sichem et oppidum Mello, cgrediaturque ignis de viris Sichem ct de oppido Mello, et devoret Abi-*Quae cum dixisset, 21 fugit et abiit in Bera, habitavitque ibi ob metum Abimelech fratris sui.

Regnavit itaque Abimelech super 22 Israel tribus annis. *Misitque Domi-23 nus spiritum pessimum inter Abimelech et habitatores Sichem, qui coeperunt eum detestari *et scelus in-24 terfectionis septuaginta filiorum Jero-(Me.23.35baal, et effusionem sanguinis eorum

conferre in Abimelech fratrem suum et in caeteros Sichimorum principes, v.32.45. qui eum adjuverant. *Posueruntque 25
Joe.8,2. insidias adversus eum in summitate montium; et dum illius praestolabantur adventum, exercebant latrocinia, agentes praedas de praetereuntibus, nunciatumque est Abime-

lech.

Venit autem Gaal filius Obed cum 26 fratribus suis et transivit in Sichimam. Ad cujus adventum erecti habitatores Sichem *egressi sunt in 27 (Ea.16.9a agros, vastantes vineas uvasque calcantes, et factis cantantium choris v.4. ingressi sunt fanum Dei sui, et inter epulas et pocula maledicebant Abimelech, *clamante Gaal filio Obed: 28 Quis est Abimelech et quae est Sichem, ut serviamus ei? Numquid non est filius Jerobaal et constituit

principem Zebul servum suum super Gen.34,2.viros Emor patris Sichem? Cur ergo serviemus ei? *Utinam daret aliquis 29 populum istum sub manu mea, ut auferrem de medio Abimelech. Dictumque est Abimelech: Congrega ex-

20. Al. *ex eo. 23. Al.: Deus.

Loblieber? A: hielten Sang u. Tangreigen. vE: vermunichten.

28, n. Gebul fein Boigt? Dienet ben Mannern 4. ... ! B: Befehlehaber. dW: Statthalter.

^{29.} Bunfchte ich boch, bies .... Und fprach ju M. vE: Satte ich boch. dW: D gabe man. A: Gabe boch Bemanb. B.dW.vE: fo wollte (wurbe) ich A. wegfcaffen. A: aus b. Beg fc. B.vE: Bermehre. A: Sammle bir Rriegevolf u. fomm!

δύναμίν σου καὶ έξειθε. 30 Καὶ ήκουσε Ζεβοὺλ ὁ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γάαλ υίοῦ "Αβεδ, καὶ ἐθυμώθη ὀργῷ. 31 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς 'Αβιμέλες μετὰ δώρων, λέγων 'Ιδοὺ Γάαλ υίὸς 'Αβὲδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παραγεγόνασιν εἰς Συχέμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πολιορκοῦσι τὴν πόλιν ἐπὶ σέ. 32 Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτός, σὰ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ. 33 καὶ ἔσται τὸ πρωὶ ἄμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ηλιον, καὶ ὀρθριεῖς καὶ ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ

έκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ίδοὺ αύτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρός σε, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθάπερ ἂν εὖρη ἡ χείρ σου.

34 Καὶ ἀνέστη Αβιμέλες καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αύτοῦ νυκτός, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ Συγὲμ είς τέσσαρας άρχάς. 35 Καὶ έγένετο πρωί, καὶ έξηλθε Γάαλ νίὸς Αβέδ, καὶ έστη πρὸς την θύραν της πύλης της πόλεως. Καὶ ἀνέστη 'Αβιμέλεχ καὶ 'πᾶς' ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ των ενέδρων. 36 Και είδε Γάαλ 'υίος 'Αβεδ' τον λαον και είπε προς Ζεβούλ. Ίδου λαος καταβαίνων από κεφαλών τών όρέων. είπε πρός αὐτὸν Ζεβούλ. Τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων συ όρᾶς ως άνδρας. 37 Καὶ προςέθετο ετι Γάαλ τοῦ λαλησαι, καὶ είπεν 'Ιδού λαὸς καταβαίνων 'κατὰ θάλασσαν' ἀπὸ τοῦ ἐγόμενα τοῦ όμφαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ ἐτέρα ἔρχεται δι όδου δρυός αποβλεπόντων. 38 Καί είπε πρός αὐτὸν Ζεβούλ. Ποῦ ἐστὶ νῦν τὸ στόμα σου το λέγου. Τίς έστιν Αβιμέλεγ, ότι δουλεύσομεν αὐτῷ; Μὴ οὐχὶ οὖτος ἐστιν ὁ λαὸς Εν έξουδένωσας; Έξελθε δή νῦν καὶ πολέμει αὐτῷ. ³⁹ Καὶ ἐξῆλθε Γάαλ ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχέμ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν Αβιμέλεγ. 40 Καὶ κατεδίωξεν αύτον 'Αβιμέλεχ, και έφυγεν από προςώπου αύτου, και έπεσον τραυματίαι πολλοί έως τών θυρών της πύλης. 41 Καλ ἐκάθισεν Αβιμέλες ἐν Αρημά, και έξέβαλε Ζεβούλ τον Γάαλ και τούς αδελφούς αύτου του μή οίκειν έν Συγέμ.

30. AB* ὁ († EFX). B: ἀργίσθη θυμῷ αὐτός (c. AFX). 31. B: ἐν κρυφῷ ... ἔρχονται (μ. δώρ. ... παρ. AEFX) ... περικάθηνται (πολ. iid.). 32. B* σὐ († AFX). 33. B* (alt.) καὶ († AFX) ... ὅσα (καθάπερ ΑΕΓΧ). 34. B* (alt.) ό ... τέτρασιν ἀρχαῖς (c. AΕΧ). 35. B* έγ. πρ. κ. († AFX). AB: τῷ θυρᾳ (τὴν θ. FX). ... * πᾶς († FX). B: τἔ ἐνέδρε (ἐκ τ. ἐν. ΑΕΓΧ). 36. B: καταβαίνει. AB rell. † (a. κεφ.) τῶν (* X). Β: βλέπεις (ὀρ. ΑΕΓΧ). 87. B* (tert.) τἔ († ΑΓΧ) ... Τλανμαωνενίμ (δρ. ἀπ. Α¹ ΕΓΧ). 38. B: Καὶπἔ ἐστὶ τὸ στ. σε ώς ἐλάλησας (Πῦ-λέγον ΑΕΓΧ)... * (alt.) ἐστιν ... παράταξαι (π. πρ. αὐτόν iid.). 39. B: παρετάξατο πρὸς Ἀβ. 40. B: ἐδίωξεν ... τῆς θύρας (c. ΑΕΓΧ). 41. B: εἰςῆλθεν (ἐκ. ΑΕΓΧ) ... * τῷ († ΑΓΧ).

לְּהָצֶם הָּשָּׁר תִּמְצֵא יַדַּה: הַשְּׁפֶּר הִּמְשַׁר אָמִּה וְצְאִים אֵלֶיה וְצָשִּׁיתְ הַשְׁבָּים וּמְשַׁיִם הַּלָּבְר בְּצִּים שְׁלֶיה וְהָפָּה בּבּשְּׁדֵּה: וְהִיְה בַּבָּלֵר פִוֹלְח הַשְּׁכָּה בּבּשְׁדֵה: וְהִיה בַבּּלֵר פִוֹלְח הַפָּהְנָּמְ בּבּבְּיִם אָת-הָעִיר עְלֵיה: וְעַהְּה וְיִבְּנָם בּן-צָבָר וְיָּהְהוֹ בָּצִים שְׁלֵיר הִבּּה נְעַלְּה בּן-צָבָר וַיְּיָחַר אַפְּוֹ: וַיִּשְׁלֵח מַלְּר הִבָּה נְעַלִּה בּוֹישְׁמֵע וְבָל שַׂר הְלִיים אָשֶׁר הָבָּר, בִּעַלִּה וְבִּבְּר בְּעֵלֵים בּיִישְׁמֵע וְבָל שַּׁר הְלִּיר אָתוּדּבְרֵי בַּעַל

וַיָּקָם אַבִּימֵלֶךְ וָכָל־דָּוּצָם אֲשֵׁר עַמָּוֹ כַיָּלָה וַיָּאָרָבִוּ עַל־שָׁכָם אַרְבַּעָה לת ראשים: ויצא בעל פון העיר -36 וָהֶעֶם אֲשֶׁר־אָתִּוֹ מָן־הַמּאָרֵב: וַיַּרָא־ בַּעַל אָת־הַעַם נַיָּאמֶר אַל־זָבָל הַנָּה־ אַלִיוֹ זָבָל אַת־צֵּל הַהַרִים אַתַּה רֹאָה 37 כַּאַנָשִׁים: וַיּכָּף עָוֹד גַּעַכֹּ הַנָּה־עַבֹּ יָרְדִּים מֵעֵם טַבִּוּר הָאֶרֶץ וָראִשׁדאָחַד בָּא מִהֵרֵךְ אֵלְוֹן מִעְוֹנְנִים: 38 וַיֹּאמֶר אֱלֵיו זָבָל אֲיָּה אֵיפִוֹא פִּידְׂ אַשַּׁר תּאבּור מִי אָבִימֶלֶךְ כִּי נַעַּבְדֶנֵּוּ ַהַעָבֹ אֲשֶׁר־מָאָסְתָּה בֿוֹ 39 בארנא עַתַּה וָהָלַחֵם כִּוֹּ וַיַּצֵא גַעַל לפני בַּצַבִּי שָׁבֶם וַיִּצַּהָם בַּאַבִּימֵלֶה: דָּפַתוּ אֲבִיטָּלֶךְ וַיָּנָס מִפָּנֵיו וַיִּפְּלָוּ פתח השער: וישב מַכֶּהְ בַּארוּמָה וַיְגַרָשׁ זָבַל אַת־ ואת-אַחֵיו מִשָּׁבֶת בַּשְׁבֵם:

v. 33. א' בחטק פתח v. 35. אל צל אל

30. Da nun G., d. Befehlshaber b. Ct. B.dW.A: Dberfte. vE: Furft.

^{31.} B.dW.vE.A: Boten. B: mit hinterlift. dW. vE: mit (burch) Lift. B: handeln feindl. mit b. St. wider bich. dW.vE: wiegeln b. St. auf gegen b.

30 Denn Sebul, ber Dberfte in ber Stabt, ba er bie Borte Gaals, bes Sohnes Ebebs, 31 borete, ergrimmete er in feinem Born, "und fandte Botichaft zu Abi Delech beimlich, und ließ ihm fagen: Siehe, Baal, ber Sohn Cbebs, und seine Brüder, find gen Sichem gekommen und machen bir bie 32 Stadt wiberwartig. *So mache bich nun auf bei ber Nacht, bu und bein Bolt, bas bei bir ift, und mache einen hinterhalt auf fie im 33 Felbe. *Und bes Morgens, wenn bie Sonne aufgehet, fo mache bich frube auf und überfalle bie Stadt. Und wo er und bas Bolt, bas bei ihm ift, zu bir hinaus giebt, fo thue mit ibm, wie es beine Sand finbet. Abi Melech ftanb auf bei ber Racht. und alles Bolf, bas bei ibm mar, und hielt 35 auf Sichem mit vier Baufen. * Und Baal, ber Sohn Cbebs, jog heraus und trat por die Thur an ber Stadt Thor. Aber Abi Melech machte fich auf aus bem hinterhalt fammt bem Bolt, bas mit ihm war. 36 "Da nun Gaal bas Bolf fabe, fprach er zu Sebul: Siebe, ba kommt ein Bolt von ber Sobe bes Bebirges bernieber. aber fprach zu ihm: Du flebeft bie Schatten 37 ber Berge für Leute an. *Gaal rebete noch mehr, und fprach: Siebe, ein Bolf fommt bernieber aus bem Mittel bes Lanbes, und ein Saufe fommt auf bem Bege gur 38 Baubereiche. *Da fprach Gebul zu ihm: Bo ift nun bier bein Maul, bas ba fagte: Ber ift Abi Delech, bag wir ihm bienen follten? Ift bas nicht bas Bolf, bas bu verachtet haft? Biebe nun aus und ftreite 39 mit ibm. * Saal gog aus vor ben Mannern zu Sichem ber, und ftritt mit Abi 40 Delech. * Aber Abi Delech jagte ibn, baß er flobe vor ihm, und fielen viele Er-41 fclagene bis an die Thur bes Thors. "Und

41. AA: burften bleiben.

32. bas B. ... lege e. p. im F. B:ftelle. vE:mache.

fle ju Sichem nicht mußten bleiben.

Abi Melech blieb zu Aruma. Sebul aber

verjagte ben Baal und feine Bruber, bag

dW: lege bich in S. A: halte bich verborgen. 33. vE: falle über b. St. her. B: fo magft bu ihm thun. dW: was bir vor bie S. fommt? vE: w. beine

6. vermag. A: was bu fannft. 34. bielton. B.dW.vE: machten einen (legten fich

in) hinterh. gegen S. 36. dW.vE: es fleigt (ba fommt) B. herab v. b.

ercitus multitudinem et veni! *Zebul 30 enim princeps civitatis, auditis sermonibus Gaal filii Obed, iratus est valde et misit clam ad Abimelech nuncios, 31 dicens: Ecce, Gaal filius Obed venit in Sichimam cum fratribus suis et oppugnat adversum te civitatem: *surge itaque nocte cum populo, qui 32 v.25.43, tecum est, et latita in agro, *et primo 33 mane oriente sole irrue super civitatem; illo autem egrediente adversum te cum populo suo, fac ei quod potueris.

Surrexit itaque Abimelech cum 34

omni exercitu suo nocte, et tetendit

insidias juxta Sichimam in quatuor *Egressusque est Gaal filius 35 Obed et stetit in introitu portae civi-Surrexit autem Abimelech et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco, *cumque vidissit populum Gaal, 36 dixit ad Zebul: Ecce, de montibus multitudo descendit. Cui ille respondit: Umbras montium vides quasi capita hominum, et hoc errore deciperis. *Rursumque Gaal ait: Ecce, 37 Es.38.12. populus de umbilico terrae descendit et unus cuneus venit per viam, quae respicit quercum. *Cui dixit Zebul: 38 18m. Ubi est nunc os tuum, quo loquebaris: Quis est Abimelech, ut serviamus ei? Nonne hic populus est quem despiciebas? Egredere et pugna contra *Abiit ergo Gaal, spectante 39 eum! Sichimorum populo, et pugnavit contra Abimelech. *Qui persecutus est 40 eum fugientem et in urbem compulit, cecideruntque ex parte ejus plurimi usque ad portam civitatis. Abimelech sedit in Ruma; Zebul autem Gaal et socios ejus expulit de urbe nec in ea passus est commorari.

^{39.} Al.: expectante.

Spigen ber Berge. B.dW.vE: ben So. vE: für Menfchen. B: wie Manner.

^{37.} noch weiter ... es t. B. B: mitten aus b. 2. dW.vE: v. b. Sohe bes &. vE: Terebinthe ber Saus berer. B: &. ber Tagemabler.

^{38.} dW.A: womit bu fprachft.

^{40.} dW: ben Eingang. 41. n. Founten. B.dW.vE: (wohnen) burften.

Abimelechi flagitia et interitus.

τον Βααλβερίθ είς διαθήκην τοῦ είναι αὐτοῖς αὐτὸν είς θεόν. 84 Και οὐκ έμνήσθησαν οἱ νίοὶ Ίσραὴλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ρυσαμένου αὐτοὺς έκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν. 85 Καὶ οὐκ έποίησαν έλεος μετὰ τοῦ οἵκου Ἱεροβάαλ ('αὐτός ἐστι Γεδεών') κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθοσύνην ῆν ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ.

ΙΧ. Καὶ ἐπορεύθη Αβιμέλες ὁ νίὸς Ἱεροβάαλ είς Συγέμ πρός τους άδελφους της μητρός αύτοῦ, καὶ ελάλησε πρὸς αύτοὺς καὶ πρὸς πάσαν την συγγένειαν οίκου πατρός της μητρός αὐτοῦ, λέγων 2 Λαλήσατε δη έν τοῖς ώσι πάντων των άνδρων Συγέμ. Ποίον βέλτιον ύμιν, τὸ άρχειν ύμων έβδομήχοντα άνδρας πάντας υίους Ιεροβάαλ, η χυριεύειν ύμων άνδρα ένα; Καὶ μνήσθητε, ότι όστοῦν ύμων καὶ σὰοξ ύμον είμὶ έγω. 3 Καὶ ἐλάλησαν περί αύτοῦ οἱ άδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ώσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συγέμ πάντας τοὺς λόγους τούτους. Καὶ έκλιτεν ή καρδία αὐτῶν οπίσω Αβιμέλες, ότι είπαν Αδελφός ήμων έστί. 4 Καὶ έδωκαν αὐτῷ έβδομήκοντα άργυρίου έκ τοῦ οίκου Βααλβερίθ. Καὶ εμισθώσατο έν αύτοις Άβιμέλες ανδρας κενούς και θαμβουμένους, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ. 5 Καὶ εἰςήλθεν εἰς τὸν οίκον τοῦ πατρός αὐτοῦ είς Εφρά, και απέκτεινε τους άδελφους αύτου, υίους Ίεροβάαλ, έβδομήκοντα ανδρας έπι λίθον ένα. Καὶ ὑπελείφθη Ἰωάθαμ, νίὸς Ἱεροβάαλ δ γεώτερος, ότι έχρύβη.

6 Καὶ συνήχθησαν πάντες οι άνδρες Συχέμ καὶ πᾶς ὁ οίκος Μααλώ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐβασιλευσαν τὸν 'Αβιμέλες βασιλέα πρὸς τῆ βαλάνφ τῆς στάσεως τῆς ἐν Συχέμ. ⁷ Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐν τῆ κορυφῆ ὁρους Γαριζίν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνλα αὐτοῦς Ακούσατέ μου, ἄνδρες Συχέμ, καὶ ἀκούσαι ὑμῶν ὁ θεός.

6 Πορευόμενα ἐπορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ γρῦσαι ἐφ ἐκυτῶν βασιλέα, καὶ εἶπον

88. Β: τῷ (τὸν ΑΧ) Βάαλ (-λβερίθ FX) * εἰς (†
ΑΓΧ). 34. Β* αὐτῶν († ΑΕΓΧ). 35. Β: πάντα τὰ
ἀγαθὰ ᾶ (c. ΑΕΓΧ). — 1. ΑΒ* ὁ (ΓΧ). Β* τὸς et
(bis) τῆς et τὴν († ΑΕΓΧ). 2. Β: Τί τὸ ἀγαθὸν
ὑμῖν, κυριεύσαι ... ἐγαὸ (c. Α²ΕΓΧ). 4. Β: ἐξ οῖκε ...
ἐαντῷ (pro ἐν αὐτ.) ... (pro θαμβ.) δειλὸς (c. ΑΕΓΧ).
5. κατελείφθη (ὑπ. ΕΓΧ). 6. Β* οἱ et ὁ et βασιλ. ...
† (p. βαλ.) τῆ εὐρετῆ (c. ΑΓΧ). 7. Β: ἀνηγγέλη (c.
ΑΓΧ) ... ἐπὶ κορυφὴν (ἐν τῆ κ. ΕΓΧ). Λ¹Β: ἔκλαυσε
(ἐκάλεσε Α²ΕΓΧ). Β: ἀκοσται (ἀκοσαι ΑΓΧ). 8. Β:
ἐπορεύθη (-θησαν ΑΕΓΧ) ... ἐαντὰ (-τῶν ΕΧ).

יְרָבָּעַל בִּדְעוֹן כְּלִל־הַטּוֹלָה אֲלְהִים: וְלָאׁ זְּכְרוֹּ הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיִּד בָּל־אִיבֵיהֶם הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיִּד בָּל־אִיבֵיהֶם הֹמַצִּיל אוֹתָם מִיִּד בָּל־אִיבֵיהֶם הַמַּצִּיל אִיתְם מִיִּד בָּל־אִיבֵיהֶם מס-ישׂראל: עם-ישׂראל:

יוִנים פּרִינִבׁבּקׁ נַפּׂטִּן פֹּי נִטִפָּא: הַלְּבֹּהִם אִישׁ הַלִּאַבׁן אָעֹע וַיִּנְּעֵּר הַלְּבָּרִם אִישׁ הַלִּאָבׁן אָעֹע וַיִּנְּעַר הַלְּבָּרִם אַׂהַהִם נֹילִם נִּפְּׂטֵוּ, בּנִי-יִּעְבּבּּׁלִּע הַנִּלְּכָנִ אַׂטְרָּנִי בְּבָּרִע נִיִּשְׁכֵּר בִּעָּרִ הַנִּהְ לְבָּכָּ אַׁנִי בְּבָּע בְּעִית וַיִּשְׁכֵּר בְּעָׁנִי הַנִּהְ לְבָּבָ אַבִּע בְּעִית וַיִּשְׁכֵּר בְּעָרִ הַנְּבָּרִנִ שְׁבְּעֵל בְּעִרִּ הַבְּעָרִ בְּאָזְנִי בְּעָר הַבְּבַלִי שְׁכָּם אַנִי בְּלִבּע בְּעִר בְּאָזְנִי בְּעָר הַנְּבַלְי שְׁכָּם אָנִי בְּלִבּע בְּעִר בְּאָזְנִי בְּעָר הַנְּבְּעְר שִׁבְּעַל אִם-מִשְּׁלְ בָּכֶּם אִנִּי בְּעָר הַנְּבְּלְי שְׁבָּעַל אִם-מִשְּׁלְ בָּכֶּם יִּבְּעָרְ בִּיּאָנִי בְּעָּר הַנְּבְּלִי שְׁבְּעַלְ אִבִּיבְּעְלָּ בְּרִבּבְּעִּלְ שִּׁכְּעִם אִים בְּעָּעָר בְּבְּעַלִי שְׁבָּעַל אִם-מִּשְּׁלְ בְּכָּכֵם יִּבְּעָּלְ בָּיִּלְ אִּיִּים אָּעָר בְּבְּעַלִי בְּעָּלִי שְׁבָּעַל אִם-מִּשְׁלְּבָּע בְּעִים אִישׁ בְּּעַלְ בְּבְּעָלִי בְּעָּבְיל בְּבָּע בְּרִיבְּבְּבְּעִל בְּעִים אִּישׁ בְּעִּלְ בְּנִילְ בְּעָּלִי שְׁבְּעִנִּי בְּלַבְּעַל אִבִּיבְּעְלָּי בְּבְּבְּעִים אִישׁה בְּעָּלְ בְּבְּעָל בְּבִּיל אִבִּיבְּעל בְּבְּבִיל בִּבְיבְּבְּעוֹ בְּבָּבְּרִי בְּבָּבְּעוֹ בְּבִּבְּעוֹ בְּבָּבְּל בִּבְיים בְּבִּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּבְּיל בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּיבְּבְּעוֹ בְּבְּבְּבְיּיִי בְּבְּבְּיבְּיבְּיוֹ בְּבְּבְּעוֹ בְּבְּיבְּים בְּבִּיבְּיבְּים בְּיבִּבְיבְּיבְּיבְּים בְּיבּיבְּיבְיּים בְּיבִּים בְּבִּיבְיבְיים בְּיבְיבּיל בִּיבְיים בְּיבְים בְּיבּים בְּיבִּיל בִּיבְיים בְּבִּיל בְּבְּיבּעל בִּיבְּיבְּבָּיל בְּבָּיבְייוּ בְּבָּיל בִּיבְּיבְיל בִּיבְייוּבּיל בִּיבְייוּ בְּעִיים בּייִים בְּבִּיל בְּעִיים בְּיבּייוֹ בְּבְּיבּעל בִּיל בִּיבְּיבּעל בִּיבּיל בִּיבְייוּ

לִמָּשׁׁ הֹּלִינֵּם מֹלֵנֵׁ וֹיִּאִמֹנִי כְּזִּינִ אַלִּיכֵם אָלִנִּים: בָּלְוֹּ בְּיִּמְנִי בְּנִּצִּים לְנִים שִׁמֹלֵּי אַלִּיִ בַּבֹּלֵּי שָׁכָּם וְיִשְּׁמֹּ בּבּרִּיִּנִם שִׁמֹלֵּי אַלִּי בַּבְּלֵי שָׁכָּם וְיִשְּׁמֹּ גַּבְּנִים שִׁמְלָּי בִּבּיּלֵנִי וֹיִּמְלִיכוּ אָעִּ-אֹבּימֶלְ לִמֶלֶנְ בִּם־אָלִוּ נִיּבְּלִינִי בִּנְּאָשׁ לַמֶלֶנְ בִּבּינִי לְיוֹנִים וַיִּלֶנִי הַבְּבְּבִּינִ מְפְּנִא וַיִּלְּכִי וַיִּמְלִיכוּ אָתּ-אַבּימֶלְ מְפְנִא וַיִּלְכִי וַיִּמְלֵיכוּ שָׁכֵּם יְיִבְּעַבִּיוּ

b. Baterhaufes:

^{35.} B: bewiefen f. Liebe. dW: thaten. vE: ubten f. B. A: ubt. n. L. B.vE: nach allem bem G. dW.A: fur all bas (alles) G.
1. vE: vaterl. o. f. M. A: gangen Berwanbtichaft

34 Baal Berith zum Gott. "Und die Rinder Ifrael gedachten nicht an ben herrn, ihren Gott, ber fie errettet hatte von ber hand 35 aller ihrer Feinde umber, "und thaten nicht Barmberziafeit an bem Saufe Jerub

nicht Barmherzigfeit an dem Saufe Berub Baal Gibeons, wie er alles Gutes an

Birael gethan batte.

Ubi Melech aber, ber Sohn Jerub Baals, ging bin gen Sichem zu ben Brubern feiner Mutter, und rebete mit ihnen und mit bem gangen Befdlecht bes Saufes 2 feiner Mutter Baters, und fprach: "Lieber, rebet vor den Ohren aller Manner gu Sichem: Bas ift euch beffer, bag flebengig Danner, alle Rinder Jerub Baals, über euch herren feien, ober bag Gin Mann über euch Berr fei? Bebenft auch babei, 3 bağ ich euer Gebein und Fleisch bin. *Da rebeten bie Bruber feiner Mutter von ihm alle biefe Worte por ben Obren aller Manner zu Sichem, und ihr Berg neigete fich Abi Delech nach, benn fle gebachten: 4 Er ift unfer Bruber. *Und gaben ihm flebenzig Silberlinge aus bem Sause Bagl Berithe. Und Abi Delech bestellete bamit lofe leichtfertige Manner, die ihm nachfol-5 geten. "Und er fam in feines Baters Baus gen Ophra, und ermurgete feine Bruder, die Rinder Jerub Baale, fiebengig Mann, auf Einem Stein. Es blieb aber über Jotham, ber jungfte Gobn Jerub Baals, benn er warb verftedt.

6 Und es versammleten fich alle Manner von Sichem und bas ganze haus Millo, gingen hin und machten Abi Melech zum Könige bei ber hohen Eiche, die zu Sichem 7 stehet. *Da bas angesagt ward bem 30-tham, ging er hin und trat auf die Höhe bes Berges Griffim, und hob auf seine Stimme, rief und sprach zu ihnen: Hörer mich, ihr Manner zu Sichem, daß euch 8 Gott auch höre! *Die Bäume gingen hin, daß sie einen König über sich salbeten,

2. A.A .: Liebe.

9,4. que cum Baal foedus, ut esset eis in deum. Nec recordati sunt Domini 34 Dei sui, qui eruit eos de manibus inimicorum suorum omnium per cir9,5.16.19 cuitum, nec fecerunt misericordi-35 am cum domo Jerobaal Gedeon juxta omnia bona, quae fecerat Israeli.

Abiit autem Abimelech filius TX. 8,31. Jerobaal in Sichem ad fratres matris suae, et locutus est ad eos et ad omnem cognationem domus patris matris suae, dicens: *Loquimini ad 2 omnes viros Sichem: Quid vobis est 8,22s. melius, ut dominentur vestri septuaginta viri omnes filii Jerobaal, an ut dominetur unus vir? Simulgue con-Gen. 2,23, siderate, quod os vestrum et caro 29,14. 25m. 5,1. vestra sum. *Locutique sunt fra-^{Bph.5,30} tres matris ejus de eo ad omnes viros Sichem universos sermones istos. et inclinaverunt cor eorum post Abimelech, dicentes: Frater noster est. *Dederuntque illi septuaginta pondo 4 8,88. argenti de fano Baalberit. Qui con-11,2. duxit sibi ex eo viros inopes et va-18,7. gos, secutique sunt eum. *Et venit 5 in domum patris sui in Ephra, et ^{2Rg.10,7.}occidit fratres suos filios Jerobaal v.18. septuaginta viros super lapidem unum, remansitque Joatham filius Jerobaal minimus et absconditus est.

Congregati sunt autem omnes viri 6
Sichem et universae familiae urbis
25m.5,9. Mello, abieruntque et constituerunt
Jos.24,36 regem Abimelech juxta quercum,
Gom. 35,4 quae stabat in Sichem. *Quod 7
v.5. cum nunciatum esset Joatham, ivit
Jos.8,38. et stetit in vertice montis Garizim,
Dot.27,112. elevataque voce clamavit et dixit:
Audite me, viri Sichem, ita audiat
vos Deus! *Ierunt ligna, ut ungerent super se regem, dixeruntque

^{2.} Rebet boch. vE: in bie D. B.dW: Burger (von) S. vE: Einwohner. B.dW. vE. A: herrichen. vE: Und beb. baß ich eures Gebeins ....

^{3.} B.dW.A: benn (indem) f. fprachen. vE: fagten. 4. dingete. dW.vE.A: 70 Sefel (Pfund) Silbers aus d. Tempel. vE: faufte bafür. dW: schlechte, muthwillige Leute. vE: fchl. u. freche. A: arme lose. Bologlotten. Bibel. A. L. 2. 208 1. Abth.

^{7;} S: ita ut.

^{5.} denn er war. B.dW: hatte fich verft. vE.A: weil er f. v. h.

^{6. (}Wie 2.) dW: u. alle Bewohner ber Burg. B: Giche bes aufgerichteten Males, bas ju G. ift? dW: bie bei G. gevfiangt ift?

^{7.} dW.vE.A: ftellte fich auf b. Gipfel (b. Spige). B: Gott anhore. dW: auf euch hore. vE: fo wirb ....

τη ελαία. Βασίλευσον εφ' ήμων. 9 Καὶ είπεν αύτοις ή έλαία: Αφείσα την πιότητά μου, ην έν έμοι εδόξασεν ο θεός και ανθυοποι, πορεύσομαι κινείσθαι έπὶ τῶν ξύλων; 10 Καὶ είπαν τὰ ξύλα τῆ συκῆ. Δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. 11 Καὶ είπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ. 'Αφείσα τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὸ γέννημά μου τὸ ἀγαθὸν πορευθώ άργειν των ξύλων; 12 Καὶ είπαν τὰ ξύλα τη αμπέλω. Δεύρο βασίλευσον έω ήμων. 18 Καὶ είπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος 'Αφεῖσα τὸν ολνόν μου, την εύφροσύνην του θεού και των ανθρώπων, πορεύσομαι άρχειν των ξύλων; 14 Καὶ είπαν πάντα τὰ ξύλα πρὸς τὴν ἡάμνον. Δεύρο σὰ βασίλευσον έφ' ἡμῶν. 15 Καὶ είπεν ή ράμνος πρός τὰ ξύλα Εὶ ἐν άληθεία ὑμεῖς γρίετε με του βασιλεύειν εφ ύμας, δευτε πεποίθατε εν τη σκέπη μου καὶ εἰ μή, εξελθοι πυρ έκ της βάμνου καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους 16 Καὶ νῦν εί ἐν ἀληθεία και τοῦ Διβάνου. έν τελειότητι έποιήσατε καὶ έβασιλεύσατε τὸν 'Αβιμέλες, καὶ εἰ καλῶς ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ κατὰ τὸ άνταπόδομα τῆς γειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, 17 ώς επολέμησεν ο πατήρ μου ύπερ ύμων καί έββιψε την ψυχην αὐτοῦ έξ έναντίας καὶ έξειλατο υμάς έκ χειρός Μαδιάμ, 18 και υμεῖς έπανέστητε έπὶ τὸν οίχον τοῦ πατρός μου σήμερον, χαὶ άπεχτείρατε τοὺς υίοὺς αὐτοῦ έβδομήχοντα άνδρας έπι λίθον ένα, και έβασιλεύσατε τον Άβιμελεχ υίὸν τῆς παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Συχέμ, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστί. 19 Καὶ εἰ ἐν άληθεία και έν τελειότητι έποιήσατε μετά Ίεροβάαλ και τοῦ οίκου αὐτοῦ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, εὐφρανθείητε έν Αβιμέλες και εύφρανθείη καίγε

ריאמר עלינו: אַלהַים ואָנִשִּים וְהַלְכְתִּי לֵנִוּעַ עַל־ ויאמרה כל־העצים סי תאַטַד לַךְ אַתַּה מִלְדְ־עַלֵינוּ: וַיִּאֹמֵר העצים אם באמת אתם מִשָּׁתִים אֹתֵי לְמֵלֶךְ צַלֵּיכָם בָּאוּ חַסְוּ בָבָּלֵי וָאָם־אַיון הַבֵּא אֲשׁ מִן־הַאֲטֵׁד 16 וְתֹּאַכֵל אָת־אַרְזֵי הַלְּבָנִוֹן: אָם־בַּאָמֶת וּכְתַמִים צַשִּׁיתֵם וַתַּמְלַיכוּ אַת־אַבִּימֵלֶהְ וָאִם־טוֹבֶה עֲשִׂיתֶם עִם־ יָרְבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאָם־כַּגִמִוּל יַדיו 17 עשיתם לו: אַשׁר־נַלְחֵם אָבֶי עֻלֶיכֶם וַיִּשָׁלֹהְ אַת־נַפְשׁוֹ מִנָּנֵד וַיַּצֵּל אָתְכֵם ואתם קמתם על בדין: הַיּוֹם וַתַּהַרְגִּר אֱת־בָּנֵיו שִׁבְעֵים על־אַבו אַחַת וַהַּמְלִיכוּ אַת־ אמתו 19 כֵּי אַחִיכֵם הָוּא: וָאִם־בַּאָמֵת וּכְתַמֵים

> מלכח ק' .8. י מלכי ס' .12 י

^{9.} B (eti. 11 et 13): Mỹ ἀπολείψασα (Ἀφείσα ΑΕΧ) ... εν ή δοξάσεσι τον Βεὸν ἄνδρες (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: πορευθώ ἄρχειν * ἐπὶ. 10. Β: εἰπον (-αν ΑΓΧ). 11. Β† (ε. την) έγω ... τὰ γεννηματά με τα αν. ... πορεύσομαι κινεῖσθαι έπὶ (c. ΛΕΓΧ). 12. Β: πρός τὴν ἄμπελον (τῆ ἀμπ. ΑΡΧ). 13. Β: τὸν εὐ-φραίνοντα θεὸν καὶ ἀνθρώπες ... κινεῖσθαι ἐπὶ τ. ξ. ΑΕΓΧ: πορευθώ. 14. Β: τῆ ῥάμνο (πρὸς τὴν ῥ ΑΕΓΧ. 15. Β: χρίετε με ύμ. (c. ΑΓΧ). ΑΧ: εἰς βασιλεί εψ΄ ὑμῶν. Β: ὑπόστητε εν τῆ σκιὰ με (c. ΑΕΚΧ). ... ἀπ' ἐμε (ἐπ τῆς ρ. iid.). 16. Β* (alt.) ἐν († ΑΕΓΧ)... ἀγαθωσύνην (καλῶς Α²Ε; Α¹ΕΧ: καθῶς)... ὡς ἀνταπόδοσιε χειρὸς (c. ΑΕΓΧ). 17. Β: καστάστο ... ἐξέλλυνα. ἐξέλλυνα. ἐξέλλυνα. ἐξέλλυνα. παρετάξατο ... έξερριψε ... έρρυσατο (έπολ. ... έρρ. ... έξείλατο ΑΓΧ). 18. Β* της († ΑΕΓΧ). 19. ΑΒ* (alt.) έν († EX). Β† (a. τε) μετά (* AEFX).

^{8.} B.d W.vE: Sei (bu) R. über uns. 9. B: von m. F. ablaffen. dW.vE: abftehen. A: aufgeben. dW: ruhmen. (A: bie ben . bient. B: ba man durch mich beibes Gott u. DR. ehret?) A: um beforbert ju werben unter b. Baumen! 11. dW: foftl. Fr.

und fprachen jum Delbaum: Gei unfer 9 Ronig. "Aber ber Delbaum antwortete ihnen: Soll ich meine Fettigkeit laffen, Die beibe Botter und Menfchen an mir preisen, und hingeben, bag ich fcwebe über ben 10 Baumen? *Da fprachen bie Baume gum Feigenbaum: Romm du und fei unfer 11 Ronig. *Aber ber Feigenbaum fprach gu ihnen: Soll ich meine Sugigteit und meine gute Frucht laffen, und bingeben, bag ich 12 uber ben Baumen ichwebe? *Da fprachen bie Baume gum Weinftodt. Romm bu 13 und fei unfer Ronig. *Aber ber Wein= ftod fprach zu ihnen: Soll ich meinen Doft laffen, ber Götter und Menfchen frohlich macht, und hingehen, bag ich über 14 ben Baumen ichwebe? *Da iprachen alle Baume jum Dornbufch: Romm bu und "Und ber Dornbusch 15 fei unfer Ronig. fprach ju ben Baumen: Ifte mahr, bag ihr mich jum Ronige falbet über euch, fo fommt und vertrauet euch unter meinen Schatten, wo nicht, fo gehe Feuer aus bem Dornbufch und verzehre bie Cebern 16 Libanons. "Gabt ihr nun recht und redlich gethan, bag ihr Abi Melech jum Ronige gemacht habt? und habt ibr moblgethan an Berub Baal und an feinem Baufe, und habt ihm gethan, wie er um 17 euch verbienet hat, *bag mein Bater um euret willen gestritten bat und feine Seele dabin geworfen von fich, bag er euch er-18 rettete von ber Mibianiter Banb? *Unb ihr lehnet euch auf heute wiber meines Batete Baus, und erwurget feine Rinber, flebenzig Mann auf Einem Stein, und machet euch einen Ronig, Abi Delech, feiner Magb Cobn, über die Manner gu 19 Sichem, weil er euer Bruber ift. * Babt ihr nun recht und reblich gehandelt an Berub Baal und an feinem Baufe an biefem Tage, fo feid frohlich über bem Abi Melech, und er fei frohlich über

17. U.L .: eurer willen.

13. dW.vE.A: erfreuet. B.A: Gott?

olivae: Impera nobis! *Ouae respon- 9 dit: Numquid possum deserere pinguedinem meam, qua et dii utuntur et homines, et venire, ut inter ligna promovear? *Dixeruntque ligna ad 10 arborem ficum: Veni et super nos regnum accipe! *Quae respondit 11 eis: Numquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suavissimos, et ire, ut inter caetera ligna promovear? *Locutaque sunt ligna 12 ad vitem: Veni et impera nobis! *Quae respondit eis: Numquid pos-13 Ps. 104, 15 sum deserere vinum meum, quod Cob. 10, 19 lactificat Deum et homines, et inter 40, 30 ligne content ligna caetera promoveri? *Dixerunt-14 que omnia ligna ad rhamnum: Veni et impera super nos! *Quae re-15 spondit eis: Si vere me regem vobis constituitis, venite et sub umbra mea requiescite; si autem non vultis, Zach: egrediatur ignis de rhamno et devo-En.19,14. ret cedros Libani. *Nunc igitur, 16 si recte et absque peccato constituistis super vos regem Abimelech, et 8,85. bene egistis cum Jerobaal et cum domo ejus, et reddidistis vicem beneficiis ejus, *qui pugnavit pro vobis 17 (5,18.2. et animam suam dedit periculis, ut erueret vos de manu Madian, *qui 18 nunc surrexistis contra domum pav.s.s,30. tris mei, et interfecistis filios ejus (2Rg. septuaginta viros super unum lapidem, et constituistis regem Abimelech filium ancillae ejus super habitatores Sichem, eo quod frater vester sit. v.16.8.34. Si ergo recte et absque vitio egistis 19 cum Jerobaal et domo ejus, hodie lue-

tamini in Abimelech et ille laetetur in

^{15.} B: in Bahrheit fo. dW: Bollt ihr in B. mich falben. A: mabrhaft. vB: Benn ihr ... wollt. dW. vB: meinem Sch. B: nehmet Buffucht gu.

^{16.} mabrhaftig m. r. dW.vE: treu ... (gehanbelt). B: in b. Bahrh. u. in b. Aufrichtigf. geh. dW: gut geth. vE: Gutes. B: S. bewiefen ... nach b. Berbienft

^{15.} Al. * valtis. 19. S: laetemini.

feiner Sanbe. dW: n. ber Bohlthat. vK: ben Bohls thaten.

^{17.} da ... hinweggew. dW: f. Leben v. fich gew.

vE: preis gegeben.
18. B: feib h. aufgestanben ... u. habt. dW.vE. habt euch (jest) erhoben. 19. dW.vE.A: freuet euch Abimeleche.

αὐτὸς ἐν ὑμῖν. 20 Καὶ εἰ μή, ἔξελθοι πῦρ εξ ᾿Αβιμέλες καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνδρας Συγὲμ καὶ τὸν οἶκον Μααλώ, καὶ ἔξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Συγὲμ καὶ ἐκ τοῦ οἴκον Μααλώ καὶ καταφάγοι τὸν ᾿Αβιμέλες. 21 Καὶ ἀπέδρα Ἰωάθαμ καὶ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη ἔως Βαιἡρα καὶ κατψκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προςώπου Ἦβιμέλες τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22 Καὶ ἦρξεν ᾿Αβιμελεχ ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη.
23 Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰ μέσον ᾿Αβιμελεχ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀνδρῶν Συχέμ, καὶ ἢθέτησαν οἱ ἄνδρες Συχὲμ ἐν τῷ οἴκῷ ᾿Αβιμέλεχ, 24 τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἐβδομήκοντα υίῶν Ἱεροβάαλ καὶ τὸ αἴμα αὐτῶν, τοῦ ἐπιθεῖναι ἐπὶ ᾿Αβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν τὸν ἀποκτείναντα αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας Συχὲμ τοὺς κατισχύσαντας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὥστε ἀποκτεῖναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.
25 Καὶ ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες Συχὲμ ἕνεδρα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων, καὶ ἀνήρπαζον πάντας τοὺς διαπορευομένους ἐπὶ αὐτοὺς ἐν τῷ ὀδῷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ ᾿Αβιμέλεχ.

26 Καὶ ἦλθε Γάαλ νίὸς ᾿Αβὲθ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον εἰς Συχέμ. Καὶ ἐπεποί-θησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Συχέμ, 27 καὶ ἦλθον εἰς ἀγρόν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐπάτουν, καὶ ἐποίησαν γορούς, καὶ εἰςῆλθον εἰς οἰκον θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κατηρῶντο τὸν ᾿Αβιμέλες. 28 Καὶ εἰπε Γάαλ νίὸς ᾿Αβὲθ Τίς ἐστιν ᾿Αβιμέλες καὶ τἰς ἐστιν νίὸς Συχέμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; Οὐχ νίὸς Ἱεροβάαλ καὶ Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ δοῦλος αὐτοῦ σὰν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμῶρ πατρὸς Συχέμ; Καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεὰς; 29 Καὶ τίς δῷη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν τῆ χειρί μου, καὶ μεταστήσω τὸν ᾿Αβιμέλες, καὶ ἐρῶ πρὸς τὸν ᾿Αβιμέλες. Πλήθυνον τὴν

RIN ראם־אין בַּכֵם: כ הוא ותאכל את־בַּצַלֵי וָאָת־בֵּית מַכּוֹא וְתֹצֵא אַשׁ מַבַּעַכֹּי שָׁכֵם וּמָבֵּית מְלּוֹא וְתֹאכַל 21 אַבִּימֵלֶה: וַיַּנָס יוֹתַם וַיִּבְרֵח וַיֵּלֶהְ בארה וישב שם מפני אבימלה אחיו: וַיַשַּׂר אַבִּימֵלָה עַל־יִשֹּׁרָאל שׁלשׁ 23 שַׁנִים: וַיִּשָׁלַח אֵלהִים רוּחַ בין אַבִימַלֶּהְ וּבֵין בַּצַלֵי שָׁכֵם וַיִּבְגָּדָוּ ־שַׁכֵם בַּאַבִימֵּכֶך: וְדָמָם לַשׁוּם עַל־-מַבְעִים בְּנֵי־יִרְבָּעַל אַבִּימֶלֶךְ אַחִיהָם אַשֶׁר הַרֶג אוֹתִם וִעַל בַּעַלֵּי שָׁבֶּם אֲשֵׁר־תִוּקוּ אָת־יַדֵיוּ כח לַהַרָג אַת־אַחַיר: צל סכם מארבים ַבַּל־אָשָׁר־יַיַעַבָּר

^{19.} Β: ἐφ' ὑμῖν (ἐν ὑμ. ΑΧ). 20. Β: Εἰ δὲ οὐ (Καὶ εἰ μη ΑΕΧ) ... ἀπὸ Αβ. (c. ΑΕΓΧ). 21. Β: ἔφυγεν Ἰ. κ. ἀπέδρα ... φκησεν ... * τἔ (c. ΑΕΓΧ). 23. Β* οἱ († ΑΕΓΧ). 24. Β: τὰ αἵματα ... θεῖναι ... οὲ ἀπέκτεινεν ... * (pr.) τὸς ... ὅτι κατίσχυσαν ... * ἀστε (c. ΑΓΧ). 25. Β: ἔθηκαν ... ἐνεδρεύοντες ... διηφπαζον πάντα δε παραπορεύετο ... † (p. τῷ) βασιλεί (c. ΑΕΓΧ). 26. Β: (eti. infra) Ἰωβηλ ... ἐν Σ. ... ἡλπισαν ἐν αὐτῷ (Αβέδ ... εἰς Σ. ... ἐπεπ. αὐτῷ ΑΓΧ). 27. Β: ἐξῆλθον ... ἐπατησαν ... ἐλλελλμ ... εἰςήνεγκαν ... κατηράσαντο (c. ΑΕΓΧ). 29. ΑΒ* τῷ ᾿Αβ.). Β: αὐτον (τὸν ᾿Αβ. Χ; ΑΕΓΧ: [* πρὸς] τῷ ʹΑβ.).

^{20.} Bgl. B. 6.
21. dW: entfernt von A. B: von wegen. (A: aus Furcht vor.) vE: blieb bafelbft wegen.

^{22.} dW.vE: Und A. herrichte. A: regierte.
23. daß die ... abfielen von A. B.dW.vE.A: Geift.
B: treulos murben an A. vE: u. ... w. tr. gegen A.
dW: es machten ... eine Meuterei wiber A.

20 euch. *Wo nicht, fo gehe Feueraus von Abi Melech und verzehre die Manner zu Sichem und bas haus Millo, und gehe auch Feuer aus von den Mannern zu Sichem und vom hause Millo, und verzehre Abi Mesellech. *Und Jotham flohe und entwich, und ging gen Ber und wohnete daselbst vor seinem Bruder Abi Melech.

22 Als nun Abi Melech brei Jahre über 23 Frael geherrschet hatte, * fanbte Gott einen bofen Willen zwischen Abi Melech und ben Mannern zu Sichem. Denn bie Ranner zu Sichem versprachen Abi Melech

24 *und zogen an ben Frevel, an ben fiebenzig Söhnen Jerub Baals begangen, und legten berfelben Blut auf Abi Melech, ihren Bruber, ber fie erwürget hatte, und auf die Männer zu Sichem, die ihm seine hand bazu gestärket hatten, daß er seine Brüber 25 erwürgete. *Und die Männer zu Sichem

bestelleten einen hinterhalt auf ben Spigen ber Berge, und raubten alle, die auf ber Straße zu ihnen wandelten. Und es ward Abi Melech angefagt.

26 Es fam aber Gaal, ber Sohn Chebe, und seine Brüber, und gingen zu Sichem ein. Und die Männer zu Sichem verließen

27 fich auf ihn *und jogen heraus aufs Belb, und lafen ab ihre Beinberge und telterten, und machten einen Tang, und gingen in ihres Gottes Saus, und agen und tranken, und fluchten bem Abi Melech.

28*Und Gaal ber Sohn Chebs fprach: Wer ift Abi Melech und was ift Sichem, bag wir ihm bienen follten? Ift er nicht Jerub Baals Sohn, und hat Sebul, seinen Knecht, hergesetzt über die Leute Hemors, bes Baters Sichems? Warum sollten wir

29 ihm bienen? *Wollte Gott, bas Bolt ware unter meiner Sand, bag ich ben Abi Delech vertriebe. Und es ward Abi Melech gefagt: Mehre bein Gerr und ziehe aus.

29. U.L. geuch.

24. auf bağ ba tame ber gr.... gelegt wurbe. dW: bie Gewaltthat. vE: bas ... verübte Unrecht. dW: Bl. fiele. vE: gurudtehrte?

25. beft. wiber ihn ... beraubten ... bei ihnen vortber w. B: auf ihn. dW: legten wib. ihn Leute in h. vE: l. ihm h.

26. tam auch ... jogen über nach C. dW: jogen ein. (vE: 3. burch S.) dW.vE: (ver)traueten ihm.
27. gingen ... bielten Freubenfeft. B: machten

vobis; *sin autem perverse, egre-20 diatur ignis ex eo, et consumat havis. cgrediaturque ignis de viris Sichem et de oppido Mello, et devoret Abimelech. *Quae cum dixisset, 21 fugit et abiit in Bera, habitavitque ibi ob metum Abimelech fratris sui.

Regnavit itaque Abimelech super 22
Israel tribus annis. *Misitque Domi-23
nus spiritum pessimum inter Abimelech et habitatores Sichem, qui coeperunt eum detestari *et scelus in-24
tersectionis septuaginta filiorum Jero(M6.23,34baal, et essusionem sanguinis eorum

27,23. conferre in Abimelech fratrem suum et in caeteros Sichimorum principes, v.32.43. qui eum adjuverant. *Posueruntque 25 Jee.8,2. insidias adversus eum in summitate montium; et dum illius praestolabantur adventum, exercebant latrocinia, agentes praedas de praetereuntibus, nunciatumque est Abime-

Venit autem Gaal filius Obed cum 26 fratribus suis et transivit in Sichimam. Ad cujus adventum erecti habitatores Sichem *egressi sunt in 27

(E..16,9,agros, vastantes vineas uvasque calcantes, et factis cantantium choris v.1. ingressi sunt fanum Dei sui, et inter epulas et pocula maledicebant Abimelech, *clamante Gaal filio Obed: 28 Quis est Abimelech et quae est Sichem, ut serviamus ei? Numquid 6,15. non est filius Jerobaal et constituit

principem Zebul servum suum super Gen.34,2 viros Emor patris Sichem? Cur ergo serviemus ei? *Utinam daret aliquis 29 populum istum sub manu mea, ut auferrem de medio Abimelech. Dictumque est Abimelech: Congrega ex-

Loblieber? A: hielten Sang n. Tangreigen. vE: vers wünschten.

^{20.} Al. *ex eo. 23. Al.: Deus.

^{28,} u. Gebul fein Boigt? Dienet ben Mannern D. ...! B: Befehlehaber. dW: Statthalter.

^{29.} Bunfebre ich boch, bies .... Und fprach ju U. vE: Satte ich boch. dW: D gabe man. A: Gabe boch Jemanb. B.dW.vE: so wollte (wurde) ich A. wegeschaffen. A: aus b. Beg fch. B.vE: Bermehre. A: Sammle bir Kriegevolf u. fomm!

δύναμιν σου καὶ ἔξειθε. 30 Καὶ ἥκουσε Ζεβοὺλ ὁ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γάαλ υίοῦ "Αβεδ, καὶ ἐθυμώθη ὀργῷ. 31 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς 'Αβιμέλεγ μετὰ δώρων, λέγων 'Ιδοὺ Γάαλ υίὸς 'Αβεδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παραγεγόνασιν εἰς Συγέμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πολιορκοῦσι τὴν πόλιν ἐπὶ σέ. 32 Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτός, σὰ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ · 33 καὶ ἔσται τὸ πρωὶ ἄμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ ὁρθριεῖς καὶ ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὰ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρός σε, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθάπερ ἄν εὕρη ἡ χείρ σου.

34 Καὶ ἀνέστη 'Αβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αύτοῦ νυκτός, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ Συγὲμ είς τέσσαρας άρχάς. 35 Καὶ έγένετο πρωί, καὶ έξηλθε Γάαλ νίὸς Αβέδ, και έστη πρὸς την θύραν της πύλης της πόλεως. Καὶ ἀνέστη 'Αβιμέλεχ καὶ 'πᾶς' ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ των ενέδρων. 36 Καὶ είδε Γάαλ 'υίος 'Αβεδ' τὸν λαὸν καὶ είπε πρὸς Ζεβούλ. Ίδου λαὸς καταβαίνων από κεφαλών των όρέων. είπε πρός αὐτὸν Ζεβούλ. Την σκιάν τών ὀρέων σὺ ὁρᾶς ὡς ἀνδρας. 37 Καὶ προςέθετο ἔτι Γάαλ τοῦ λαλησαι, και είπεν 'Ιδού λαὸς καταβαίνων 'κατὰ θάλασσαν' ἀπὸ τοῦ ἐγόμενα τοῦ όμφαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ ἐτέρα ἔρχεται δι όδου δρυός αποβλεπόντων. 38 Καί είπε πρός αὐτὸν Ζεβούλ. Ποῦ ἐστὶ νῦν τὸ στόμα σου το λέγον. Τίς έστιν Αβιμέλεχ, ότι δουλεύσομεν αὐτῷ; Μὴ οὐχὶ οὖτός ἐστιν ὁ λαὸς εν έξουδένωσας; "Εξελθε δή νθν και πολέμει αὐτῷ. 39 Καὶ έξηλθε Γάαλ ενώπιον άνδρων Συχέμ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν ᾿Αβιμέλες. 40 Καὶ κατεδίωξεν αύτον 'Αβιμέλεγ, καὶ ἔφυγεν ἀπό προςώπου αύτου, και έπεσον τραυματίαι πολλοί έως τών θυρών της πύλης. 41 Καλ εκάθισεν Αβιμέλεν έν 'Αρημά, καὶ έξέβαλε Ζεβούλ τὸν Γάαλ καὶ τοὺς άδελφούς αύτοῦ τοῦ μή οίκεῖν έν Συχέμ.

30. AB* ό († EFX). Β: ἀργισθη θυμῷ αὐτός (c. AFX). 31. Β: ἐν κρυφῷ ... ἔρχονται (μ. δάφ. ... παρ. ΑΕFX) ... περικάθηνται (πολ. iid.). 32. Β* σὐ († AFX). 33. Β* (alt.) καὶ († AFX) ... ὅσα (καθάπερ ΑΕFX). 34. Β* (alt.) ό ... τέτρασιν ἀρχαῖς (c. AΕΧ). 35. Β* έγ. πρ. κ. († AFX). ΑΒ: τῷ θυρα (τὴν θ. FX). ... * πᾶς († FX). Β: τἔ ἐνέδρε (ἐκ τ. ἐν. ΑΕFX). 36. Β: καταβαίνει. ΑΒ rell. † (a. καφ.) τῶν (* X). Β: βλέπεις (ὀρ. ΑΕΓΧ). 37. Β* (tert.) τῷ († ΑΓΧ) ... Ήλωνμαωνενίμ (ὀρ. ἀπ. Α¹ ΕΓΧ). 38. Β: Καὶ πῷ ἐστὶ τὸ στ. σε ὡς ἐλάλησας (Πῷ - λέγον ΑΕΓΧ)... * (alt.) ἐστιν ... παράταξαι (π. πρ. αὐτόν iid.). 39. Β: παρετάξατο πρὸς Μβ. 40. Β: ἐδίωξεν ... τῆς θύρας (c. ΑΕΓΧ). 41. Β: εἰςῆλθεν (ἐκ. ΑΕΓΧ) ... * τῷ († ΑΓΧ).

וַיֵּקָם אַבִימֵלֶה עִמָּוֹ לֵיָלָה וַיֵּאֶרְבִוּ עַל־שָׁבֶּם אַרְבָּעַה לח ראשים: ויצא בעל בן העיר יב אַשָּׁר־אָתִּוֹ מִן־הַמֵּאָרַב: 36 וַהַעָם אֲשָׁרַב: בַּעַל אַת־הַעַם וַיִּאמר אַלי מראשי אַלַיוֹ זָבָּל אַת־צֵל הַהָּרַים אַתָּה וֹאֶה 37 פּאָנַשִׁים: רַיּּסֶף עוֹד גַּעַלֹ לְדַבֶּר רַיּאֹמֵר הַנַּה־עַם וְרָדִים מֵעֵם שַבִּוּר הָאָרֶץ וַראַש־אַחַד בָּא מִהֵרֵךְ אַלְוֹן מִעְוֹנְנָים: 38 רַיֹּאמֶר אֵלֶיו זְבָל אַיֵּה אֵיפִוֹא פִּיךֹ אַשַּׁעַר תּאַבַּוֹר מִי אָבִימֶלֶךְ פֵּי נַעַּרְדֶנּוּ הַעַם אַשָּר־מַאָסְתָּה בּוֹ 39 צא־נא עתה והלחם בו: ויצא געל לפני בעלי שכם וילחם באבימלה: דָּפָּרוּ אֲבִימֵלֶךְ וַיַּנַס מִפַּנֵיו וַיִּפּּלִוּ לֵים רַבֵּים עַד ימכה בארומה ויגרש זבל

ע. 33. א' בחטק פתח . v. 35. ממר' אל

^{30.} Da nun G., b. Befehlehaber b. Ct. B.dW.A: Dberfte. vE: Furft.

^{31.} B.dW.vE.A: Boten. B: mit hinterlift. dWvE: mit (burch) Lift. B: handeln feindl. mit b. St. wider bich. dW.vE: wiegeln b. St. auf gegen b.

1

30 Denn Sebul, ber Dberfte in ber Stabt, Da er bie Borte Baals, bes Sohnes Cbebs, 31 borete, ergrimmete er in feinem Born, "und fandte Botichaft ju Abi Delech beimlich, und lieg ihm fagen: Siehe, Baal, ber Sohn Cbebs, und feine Bruber, find gen Sichem gefommen und machen bir bie 32 Stabt wiberwärtig. *So mache bich nun auf bei ber Nacht, bu und bein Bolf, bas bei bir ift, und mache einen Sinterbalt auf fie im 33 Felbe. "Und bes Morgens, wenn bie Sonne aufgebet, fo mache bich fruhe auf und überfalle bie Stadt. Und wo er und bas Bolt, bas bei ihm ift, zu bir binaus zieht, fo thue mit ihm, wie es beine Sand finbet. Abi Delech ftanb auf bei ber Racht, und alles Bolf, bas bei ibm mar, und bielt 35 auf Sichem mit vier Saufen. * Und Baal. ber Sohn Cbebs, jog beraus und trat por bie Thur an ber Stadt Thor. Aber Abi Melech machte fich auf aus bem hinterbalt fammt bem Bolt, bas mit ibm war. 36 "Da nun Gaal bas Bolf fabe, fprach er zu Sebul: Siebe, ba fommt ein Bolf von ber Bobe bes Bebirges bernieber. Sebul aber fprach zu ihm: Du fieheft bie Schatten 37 ber Berge fur Leute an. "Baal rebete noch mehr, und fprach: Siebe, ein Bolt fommt bernieber aus bem Mittel bes Lanbes, und ein Saufe tommt auf bem Wege gur 38 Baubereiche. *Da fprach Sebul ju ihm: Bo ift nun bier bein Daul, bas ba fagte: Ber ift Abi Delech, bag wir ihm bienen follten? Ift bas nicht bas Bolf, bas bu verachtet haft? Biebe nun aus und ftreite 39 mit ibm. * Baal jog aus vor ben Mannern ju Sichem ber, und ftritt mit Abi

41. AA: burften bleiben.

40 Delech. * Aber Abi Delech jagte ibn,

41 folggene bis an die Thur bes Thors. "Und

fle ju Sichem nicht mußten bleiben.

baß er flohe vor ihm, und fielen viele Er-

Abi Melech blieb zu Aruma. Sebul aber veriagte ben Gaal und feine Bruber, bag

ercitus multitudinem et veni! *Zebul 30
enim princeps civitatis, auditis sermonibus Gaal filii Obed, iratus est valde
*et misit clam ad Abimelech nuncios, 31
dicens: Ecce, Gaal filius Obed venit
in Sichimam cum fratribus suis et
oppugnat adversum te civitatem;
*surge itaque nocte cum populo, qui 32
*.25.43. tecum est, et latita in agro, *et primo 33
Jos. 8,8. mane oriente sole irrue super civitatem; illo autem egrediente adversum
te cum populo suo, fac ei quod
potueris.

Surrexit itaque Abimelech cum 34

omni exercitu suo nocte, et tetendit

insidias juxta Sichimam in quatuor

*Egressusque est Gaal filius 35 Obed et stetit in introitu portae civitatis. Surrexit autem Abimelech et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco, *cumque vidissit populum Gaal, 36 dixit ad Zebul: Ecce, de montibus multitudo descendit. Cui ille respondit: Umbras montium vides quasi capita hominum, et hoc errore deciperis. *Rursumque Gaal ait: Ecce, 37 Es.38,12 populus de umbilico terrae descendit et unus cuneus venit per viam, quae respicit quercum. *Cui dixit Zebul: 38 18m. Ubi est nunc os tuum, quo loquebaris: Quis est Abimelech, ut serviamus ei? Nonne hic populus est quem despiciebas? Egredere et pugna contra eum! *Abiit ergo Gaal, spectante 39 Sichimorum populo, et pugnavit contra Abimelech. *Oui persecutus est 40 eum fugientem et in urbem compulit, cecideruntque ex parte ejus plurimi usque ad portam civitatis. Abimelech sedit in Ruma; Zebul autem Gaal et socios ejus expulit de urbe nec in ea passus est commorari.

^{32.} bas 3. ... lege e. D. im g. B: ftelle. vE: mache. dW: lege bich in S. A: halte bich verborgen.

^{33.} vE: falle uber b. St. ber. B: fo magft bu ihm thun. dW: was bir vor bie S. fommt? vE: w. beine S. vermag. A: was bu fannft.

^{34.} hielten. B.dW.vE: machten einen (legten fich in) hinterh. gegen S.

^{36.} dW.vE: es fteigt (ba fommt) B. herab v. b.

^{39.} Al.: expectante.

Spigen ber Berge. B.dW.vE: ben So. vE: für Menfchen. B: wie Manner.

^{37.} noch weiter ... es r. B. B: mitten aus b. L. dW.vE: v. b. Sobe bes E. vE: Terebinthe ber Sausberer. B: E. ber Tagemabler.

^{38.} dW.A: womit bu fprachft.

^{40.} dW: ben Gingang.

^{41.} n. tounten. B.dW.vE: (wohnen) burften.

42 Καὶ ἐγενήθη τῷ ἐπαύριον, καὶ ἔξηλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἀβιμέλεν. 43 Καὶ παρέλαβε τὸν λαόν, καὶ διεῖλεν αὐτὸν εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ ἐνήδρενσεν ἐν ἀγρῷ καὶ εἰδε, καὶ ἰδοὺ ὁ λαὸς ἔξηλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐπανέστη ἐπ αὐτούς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. καὶ ἐπανάστος ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἀρχαὶ αὶ μετ αὐτοῦ ἔξετάθησαν καὶ ἔστησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ αὶ δύο ἀρχαὶ ἔξεχύθησαν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἐπάταξαν αὐτούς. 45 Καὶ Ἀβιμέλεγ ἐπολέμει ἐν τῆ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῆ ἀπέκτεινε, καὶ τὴν πόλιν καθείλε καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἄλας.

46 Καὶ ήκουσαν πάντες οι άνδρες πύργου Συγέμ και είς ηλθον είς το ογύρωμα οίκου Βαιθηλβερίθ. 47 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Αβιμέλες, ότι συνήγθησαν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πύργου Συγέμ. 48 Καὶ ἀνέβη Άβιμέλες εἰς ὅρος Σελμών, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. Καὶ έλαβεν 'Αβιμέλες την άζίνην ἐν τῆ γειρί αύτου, καὶ έκοψε φορτίον ξύλου, καὶ έλαβεν αὐτὸ καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τοὺς ώμους αὐτου, καὶ είπε πρός τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ. *Ο είδετέ με ποιούντα, ταγέως ποιήσατε ώς καὶ εγώ. 49 Καὶ έκοψαν καίγε πάντες αὐτοί έκαστος φορτίον, και ήραν, και έπορεύθησαν όπίσω 'Αβιμέλεγ καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὀγύρωμα, καὶ ἐνεπύρισαν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ὀχύρωμα έν πυρί, και απέθανον καίγε πάντες οι άνδρες πύργου Σικίμων ώςει γίλιοι ανδρες καί γυναϊκές.

50 Καὶ ἐπορεύθη ᾿Αβιμελεχ εἰς Θηβής, καὶ περιεκάθισεν ἐπὰ αὐτήν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν. 51 Καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἢν ἐν μέσφ τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἀνδρες καὶ αὶ γυναϊκες καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως, καὶ ἀπέκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ πύργου. 52 Καὶ ἢλθεν

את-הַנְּיר וְיָּזְרָעֵהְ מֵלֵח: אַת-הָנִיר וְיָּזִרְעֵהְ מֵלֵח: אָשָׁר בַּשְּׁדֶה וְיַּבְּים: וְאֲבִימֶלֶהְ וְהָרָאשִׁים וְיַּאֶלֶר בַּשְּׂדֶה אָשָׁר בִּשְּׁדֶה וְיַבְּים: וְאֲבִימֶלֶהְ וְהָרָאשִׁים וְיַּאֶלֶר נִיּקְתְם אָשָׁר בִּשְּׁדֶה וְיַבְּים: וְאֲבִימֶלֶהְ וְהָרָאשִׁים וְיַּאֶלֶר נְהָלֶחְם וְיַבְּילִר נִיְּקָחְם הָּעִּר וְיִּבְּים וְצָא מִּרְ־הָּלְם שַׁלֵּר וְיִּבְּיל הַלִּיר וְשָׁנֵי הָרְאשִׁים פְּשְׁטְר וְיִבְּלָה וְהָרָאשִׁים הַּשְּׁדֶה הַּבְּיל הָיִר וְיִּבְּים הַבְּילִים הַבְּילוּה שָׁנִר וְיִבְּלְּהֹי הָּלְבִי הַנְּילְהַי הַּבְּיל הִיּנְים הַבְּילִים הַבְּילוּה שָּבִר וְיָּבְילְבִיּה בְּבְּיִבְים וְבָּבְּים הַבְּילְהַים בְּילִים הַבְּילִים הַבְּילְים הַבְּילְים הַבְּילִים הַבְּילִם הַבְּילְבִים הַבְּילִים הַבְּילִם הַבְּילִים הַּבְּילִים הַבְּיבְּילִים הַבְּילִים הַבְּילִּים הְיִּבְּילְים הַבְּילִים הַבְּילְים הַבְּילְים הַּבְּילִים הְיבְּיבְיּבְיבְּיבְיּבְייִים הְּיבְּבְיים הְיבְּיבְּיבְיים הְיבְּיבְּיבְיים הְיִּבְּיִים הְיבְּיבְיים הְּבְּיבְּיבְיים הְּבְּיבְּיבְיים הְּבְּיבְּיבְּיִים הְיִּבְּים הְיבְּים הְיבְּיבְּיבְיבְּיבְיים הְבִּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְיִים הַּבְּיִים הְיבְּבְּיִים הְיבְּיבְּיבְיבְיבְּיבְּיבְיבְים הְבְּיבְּיבְּיבְיים הְּבְּיִים הְיבְּיבְיבְּיבְים הְּיבְּיבְיבְּיבְּיבְ

פַאָּלָשׁ אִיִּשׁ וֹאִשָּׁשִׁ: וֹיָּאָׁתוּ פַּם פֹּלְ-אִּנִשֵּׁי מִנְּדֵּלְ-שָׁכֵּם אַטְרֵּי שִׁכִּלְשָׁ וַיִּשְׁמִי מִנְּדֵּלִיתַ בּּאָשׁ אַטְרַי אָבִימָלָשׁ אַנִּשׁי מִנְּדִּלִיתַ בּּאָשׁי וְנִּלְּטִי אַטְרַי אָמָר אָלְ-הָצֶם אַשׁיְכָּע בַּּאָרִי בִּיְכְּרָתוּ זִם-פָּלְ-הָּאָם אִישׁ שוֹכָּע וֹנִּפְּאָ בִּיְכְּרָתוּ זִם-פִּלְ-הָאָם אִישׁ שוֹכָּע בִּיִּלְנִי בַּיְבְּעָנוּן הִיּאַ וְכְלִ-הָּצֶם אַשְׁיָּה נְּמִיּי בַּיְבִּלְמוּן הִיּאַ וְכְלִ-הָּצֶם אַשְּׁשִּׁי בַּיְבִּלְנוּ בִּי הִתְּלִפְּבְּי שְׁבִּימֶלָּה בִּיּהְּ בְּיִבְּיִתְנִי שִּוֹּבִי בִּיִּלְרָ הָּיִּים בִּיִּעָם אַשָּׁיר-אָשִּׁוּ בְּיִבְּיִתְנִי שִּוֹבְית מִבְּיִבְּי אָנִיבְיִי בְּנִילְּיִּ בְּיִבְּיִנוֹ מִוֹנְיִ בְּיִבְּיִּ בְּיִבְּיִ הִּיִּבְּים אַמָּבְים בִּיִּבְּיִי בְּיִבְּיִנוּ בִּיִּבְיִי בְּבָּרִי בִּבְּיִים בִּיִּבְיִי בִּנְּבְּיִים בְּיִּבְיִי בִּיִּבְּיִים בִּיִּים בִּיִּבְּי בִּיִּבְּיִים בִּיִּבְיִים בִּיִּבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִים בִּיִּבְיִים בְּיִבְים בְּבְּבְּבִים בְּיִבְּים בְּבְּבְּיבְים בְּבְּבִּים בְּיִבְּים בְּבְּבְּים בְּיִּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבִים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּיִבְּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּיִבּבִּים בְּיִּבְיִים בְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּיִּבְּים בְּבִּבְּים בְּיִבְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּיִיבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבִּבְּים בְּיִיבְּים בְּבִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּבִּיבְּים בְּיִּבְים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִּבְים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּבְּים בְּיִּים בְּיִים בְּבְּיבְיים בְּיבּים בְּבִּיבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּבְּיבְּיים בּּבְּיים בְּבְּיבְּים בּּבְּיבְּים בְּבְּבְיים בּּבְּיבְּיים בְּבְּיבְּיבְּיוּים בְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּבְיבְּים בְּבּיבְּים בְּיבּבּים בְּבְּיבְּיים בְּבְּבְּיים בְּיבְּיבְּים בְּבְּבְּיבְּיים בְּבְּבְּיבְּיבְּים בְּבּבְּיבְּים בְּבְבְּיבְּיבְּים בְּבְּבְּיבְּיבְּיים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּיוּבְּיוּ

יוֹבּפָּאָים וֹנִאָּלִּנִ בּלְּבֵּלִי הָאָנִה : נִיּכְאּ וְהַפָּּאָים וְכִלְ בַּנְּלֵי הָאָנִה בְּלִרְהְאָנְשִׁים בְּלִּוּלִי הַנִּלְכִּנִּ שָׁמָּה פָּלְרַהְאָנְשִׁים בּלֵּנִהְרָי וְיִּלְפְּדֵה : וּמִלְּבַלְ-עֵּוֹ הַיְּנִה ני נֵינֶלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ אֶלְ-מִבְּץ נִיּחַן

ξύλ. (AFX: ξύλων) ... ἡρεν καὶ ἐθηκεν ἐπὶ ιμων ... τῷ λαῷ τῷ ... * (ult.) καὶ (c. AEFX; AFX* alt. αὐτὸ). 49. Β: καίγε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ καὶ ... (bis) τὴν συνέλευσιν (c. AEFX). 50. Β: ἐκ Βαιθηλβερίθ (pro εἰς Θ.) ... παρενέβαλεν ἐν Θηβής ... κατέλαβεν (c. AEFX). 51. Λ^1 : π. ἡν ὑψηλὸς (Λ^2 FX: ἀχνρος). Π^* κ. π. οἱ ἡγέμ. ... ἔκλεισαν (c. AEFX). 52. FX* Κ. ἡλθεν – πύργε.

^{42.} Β: έγένετο ... τὸν ἀγρόν ... ἀνήγγειλε (έγενήθη ... τὸ πεδ. ... ἀπηγγέλη ΑΕΓΧ). 43. Β: έλαβε (παρέλ. ΑΕΓΧ). Α² Β: αὐτὸς (αὐτὸν Α¹ ΕΓΧ). ΑΒ* ὁ
(† Χ). Β: ἀνέστη (έπαν. ΑΓΧ). 44. Β: οἱ ἀρχηγοὶ οἱ (αἱ ἀρχαὶ αἱ ΑΓΧ) ... (bis) ἐξέτειναν (ἐξετάθ. ... ἐξεχ. ΑΕΓΧ). Α¹ ΕΓΧ: ἐπάταξεν. 45. Β: παρετάσσετο (ἐπολ. ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἀνεῖλε (pro ἀπέκτ.). 46. Β:
ἤλθον εἰς συνέλευσιν (εἰςῆλθ. - οἴκα ΑΕΓΧ). Α: τῦ
βαλλ ὁιαθήκης. 47. Β: ἀνηγγέλη (ἀπ. ΑΕΓΧ) ... *
εῦ († ΑΓΧ). 48. Β* αὐτὸς ... τὰς ἀξίνας ... κλάδον

42 Auf bem Morgen aber ging bas Bolt heraus aufs Felb. Da bas Abi Melech 43 warb angesagt, *nahm er bas Bolt und theilete es in brei haufen, und machte einen hinterhalt auf fie im Felbe. Als er nun fahe, baß bas Bolt aus ber Stadt ging, 44 erhob er fich über fie und schlug fie. *Abi

Melech aber und bie haufen, die bei ihm waren, überfielen fie, und traten an die Thur ber Stadt Ahor, und zween ber Haufen überfielen alle, die auf dem Felde

45 waren, und schlugen fie. *Da ftritt Abi Melech wiber die Stadt benselben ganzen Tag und gewann fie, und erwürgete bas Bolf, bas barinnen war, und zerbrach die Stadt und faete Salz barauf.

46 Da bas höreten alle Manner bes Thurms zu Sichem, gingen fie in bie Festung bes 47 Saufes bes Gottes Berith. *Da bas Abi Welech hörete, bag fich alle Manner bes

Thurms zu Sichem versammlet hatten, 48*ging er auf ben Berg Jalmon mit all seinem Bolk, bas bei ihm war, und nahm eine Axt in seine Hand und hieb einen Ast von Bäumen, und hob ihn auf und legte ihn auf seine Achsel, und sprach zu allem Bolk, bas mit ihm war: Was ihr gesehen habt, bas ich thue, bas thut auch ihr eilend,

49 wie ich. *Da hieb alles Bolt ein jeglicher einen Aft ab, und folgten Abi Melech nach, und legten fle an die Festung und stedten sie mit Feuer an, daß auch alle Manner des Thurms zu Sichem starben, bei tausend, Mann und Weib.

50 Abi Melech aber zog gen Thebez und 51 belegte fie, und gewann fie. *Es war aber ein ftarker Thurm mitten in der Stadt, auf welchen floben alle Manner und Beisber und alle Burger ber Stadt, und schlossen hinter sich zu, und fliegen auf das 52 Dach bes Thurms. *Da kam Abi Melech

42. A.A. Auf ben Morgen. 46. 47. 49. 51. U.L: Thurne-Thurn. 48. A.A. von einem Banm. 49. U.L. ftedtens an mit Feuer. 50. AA: belagerte.

42. dW.vE: am anbern Morgen, A: Tage. B: bee anb. Tages.

44. ber Baufe, ber. B: fielen ein. dW.vE: brachen bervor.

45. gerftorete. B: brach b. St. ab. vE: rig ... nies ber. dW.vE.A: ftreuete. B: befaete fie mit S.

46. B: Burger. dW: Leute. vE: Bewohner. dW:

Sequenti ergo die egressus est 42
populus in campum. Quod cum
nunciatum esset Abimelech, *tulit 43
exercitum suum et divisit in tres
tism. turmas, tendens insidias in agris.

7.16.
13m.
11,117. Vidensque quod egrederetur populus
de civitate, surrexit et irruit in eos
*cum cuneo, oppugnans et obsidens 44
civitatem; duae autem turmae palantes per campum adversarios persequebantur. *Porro Abimelech omni 45
die illo oppugnabat urbem, quam
cepit, interfectis habitatoribus ejus

De. 29,22 ipsaque destructa ita, ut sal in ea
Po. 107,34 dispergeret.

Quod cum audissent, qui habita- 46 bant in turre Sichimorum, ingressi v. 27.4. sunt fanum dei sui Berith, ubi foedus cum eo pepigerant, et ex eo locus nomen acceperat, qui erat munitus valde. *Abimelech quoque, audiens 47 viros turris Sichimorum pariter conglobatos, *ascendit in montem Sel-48 mon cum omni populo suo, et arrepta securi praecidit arboris ramum, impositumque ferens humero dixit ad socios: Quod me videtis facere, cito facite! *Igitur certatim ramos de 49 arboribus praecidentes sequebantur Qui circumdantes praesidium succenderunt; atque ita factum est, ut fumo et igne mille homines necarentur, viri pariter et mulieres habitatorum turris Sichem.

Abimelech autem inde proficiscens 50
11,31.
venit ad oppidum Thebes, quod circumdans obsidebat exercitu. *Erat 51
autem turris excelsa in media civitate, ad quam confugerant simul
viri ac mulieres et omnes principes
civitatis, clausa firmissime janua, et
super turris tectum stantes per propugnacula. *Accedensque Abimelech 52

Befte. vE: auf b. Thurm.

47. erfuhr.

48. dW.vE.A: einen Banmaft ab. B.dW.vE: Schulter.

49. ftedten f. aber ihnen. B.dW.vE: feinen Aft. B. ft. mit bemfelben? vE: um fie herum.

50. B.dW.vE: lagerte fich vor (wiber) Th.

Αβιμέλες εως του πύργου, καὶ έξεπολέμησαν αὐτόν, καὶ ήγγισεν Αβιμέλες έως τῆς θύρας τοῦ πύργου τοῦ ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί. 53 Καὶ ἔφραφε γυνη μία κλάσμα ἐπιμυλίου ἐπὶ τὴν κεφαλήν 'Αβιμέλεγ, καὶ συνέκλασε τὸ κρανίον αὐτοῦ. 54 Καὶ ἐβόησε τὸ τάγος πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αίρον τὰ σχεύη αὐτοῦ, καὶ είπεν αὐτῷ. Σπάσον τὴν ψομφαίαν μου καὶ θανάτωσόν με, μήποτε είπωσι. Γυνή απέκτεινεν αύτόν. Καὶ έξεκέντησεν αύτον το παιδάριον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε. 55 Καὶ είδεν ἀνὴς Ἰσραήλ, ότι απέθανεν Αβιμέλεγ, και απήλθον ανήρ είς τον τόπον αύτου. 56 Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ θεὸς την κακίαν 'Αβιμέλες ην έποίησε τῷ πατρί αύτου, αποκτείναι τους έβδομήκοντα άδελφους αὐτοῦ. 57 Καὶ πᾶσαν την κακίαν ἀνδρῶν Συγέμ έπέστρεψεν ό θεός είς την κεφαλήν αὐτών, και ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατάρα Ἰωάθαμ νίοῦ Ἱεροβάαλ.

Χ. Καὶ ἀνέστη μετὰ Αβιμέλες, τοῦ σῶσαι τὸν Ἰσραήλ, Θωλὰ νίὸς Φονὰ νίὸς πατραδέλφον αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσσάχαρ. Καὶ αὐτὸς κατφκει ἐν Σαμίρ ἐν ὅρει Ἐφραίμ, ² καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ είκοσι τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάςη ἐν Σαμίρ.

3 Και ἀνέστη μετ' αὐτὸν Ἰαὶρ ὁ Γαλααδίτης, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. 4 Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα 'καὶ δύο' νἱοὶ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ τριάκοντα 'καὶ δύο' πώλους, καὶ τριάκοντα 'δύο' πόλεις αὐτοῖς, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς ἐπαύλεις Ἰαὶρ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν γῆ Γαλαάδ. 5 Καὶ ἀπέθανεν Ἰαὶρ καὶ ἐτάση ἐν Καμών.

6 Καὶ προςέθεντο οἱ νίοὶ Ἰσραὶλ ποιῆσαι τὸ ποτηρὸν ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς Βακλὶμ καὶ ταῖς ᾿Ασταρὸθ καὶ τοῖς θεοῖς ᾿Αρὰμ καὶ τοῖς θεοῖς Σιδῶνος καὶ τοῖς θεοῖς Μωὰβ καὶ τοῖς θεοῖς νίῶν ᾿Αμμῶν καὶ τοῖς θεοῖς τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύρον καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῶ. ⁷ Καὶ

אבימלה עד-הפנדל וילחם בו ויגש לשרפו עד-פתח המגדכ 53 וַתְשַׁלֹהָ אשׁה אחת פּלח הכב על־ רָאשׁ אֲבִימֶלֶהְ וַתַּרִץ אָת־בּּלְבַּלְתִּוֹ: 15 בַּיָּקרָא מָהֶרָה אָל־הַנָּעַר י נשא כַלַיוּ וַיָּאמֶר לוֹ שָׁלָת חַרְבַּהֹ וּמִוֹתַתֹני פֵּוְ־ יָאֹמָרוּ כִּי אַשָּׁה הַרֻגַּתָהוּ וַיִּדְקְרֵהוּ מונערו וַיַּמָת: וַיִּרָאַוּ אֵישׁ־יִשִּׂרָאֵל פִּי־ מת אַבִּימֵלֶה וַיַּלְכִּר אֵישׁ לִמְלְמִוֹ: 156 וַיַּשָׁב אַלהִים אַת רַעַת אַבִּימַלֶּךְ אִשֶּׁר עשַה לַאַבֹּיוּ לַהַרָג את-שבעים אַחִיוּ: 57 ואת כל-רעת אנשי שלם השיב אַלהים בּראשם וַתַּבָּא אֲלֵיהָם קּלְלֵת יוֹתָם בֶּרְיְרְבֵּעַל:

יוּפָם אָחַרִיוּ יָאֵיר הַנּּלְעַדִי רַיִּשְׁמֹט אַתַרִיוּ אֲבִיעָׁלְ בְּיִּהְשִׁיעַ

*אִישׁ יִשְּׁשָׁלָּה הָּוּלְּת בַּיְשְּרִים בְּשְׁמִיר בְּהַתְּ

*אִישׁ יִשְּׁשׁלֶר וְהוּא־ישֵׁב בְּשְׁמִיר בְּהַרִּ

*אִישׁ יִשְּׁשׁלֶר וְהוּא־ישֵׁב בְּשְׁמִיר בְּהַרִּ

*אִישׁ יִשְּׁשׁלֶר וְהוּא־ישֵׁב בְּשְׁמִיר בְּהַרִּ

**מִישׁ יִשְּׁשׁלֵר וְהוּאִישִׁב בְּשְׁמִיר בְּהַּיִּעַ מְשְׁרִים בַּיִּעָּב בְּיִשְׁרִים בְּיִּשְׁתִּב בְּשְׁמִיר בְּהַּיִּעַ מִּיִּים בּיִּעָּב בְּיִּשְׁרִים בּיִּבְּיִם בְּיִּשְׁרִים בַּיִּבְּים בְּיִשְׁתִּב בְּשְׁמִיר בְּיִּשְׁתִּב בְּשְׁמִיר בְּיִּשְׁתִּב בְּיִּשְׁרִים בְּיִּשְׁתִּב בְּיִּשְׁתִּב בְּיִשְׁבּים בִּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בּיִּבְּים בְּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בְּיִבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְים בּיִּבְּים בּיִּבְּיִּבְּים בּּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּיִּבְּים בּּיִּבְּים בְּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּים בּיִּבְּיִּם בְּיִּבְּיִים בְּּבִּיִּים בְּבִּיִּיִיבְּים בּּיִּבְּיִים בּיִּיִּבְּים בְּיִּבְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִּבְּים בְּיִבּּיִבְיִּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִּים בְּיִּבְּיִּים בְּיִּבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִּים בְּיִּבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִּבְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִּים בְּיִּיִּבְּיִּים בּיִּבְּיִבּיי בְּיִבְּיִבּים בּיּיבְּיִבְּיִבּים בּיִּבְּיִבּים בּיּבְּיִבְיּים בּיּבּים בּיּבְּיבְּיבּיי בִּיּבְּבְּים בּיּבְּיִבְּים בּיּבְּיבּים בּיּיבְּיבְיבּיי בְּיִבְּיבִּיים בּיִּבְייִבּיים בּיִּבְיבְּיבְיבּיים בְּיִבְּיבְיבְּיִבְייִבְייִבְיבְּיבּי בְּיבְּבְיבִּיבּיים בּיִּבְיבְּיבְיבּיים בּיִּבְיבְּיבְיבְיבּיים בּייבּיבּייבְיבּיים בּיבּבּיים בּיבְּיבְיבְּיבִּיים בּיבְּבְיבִּיבְייבִּיבְיבּייבּייבְיבִּיבְיבּיבּיים בּיבְּבְּיבִּיבְ

מ תַּיִּשְׁרָצֵּׁל עָשְׁרִים וּשְׁלָּעֵר: וַיִּמְת יְאִיר לְיָּיִם יִקְרְאֵּר וִתַּוֹּת יָאִיר עַד תַּיְּוֹם לְיָּיִם יִקְרְאָרּ וּ תַּוֹּת יָאִיר עַד תַּיְּוֹם מַלְשִׁים בְּיִים וּשְׁלַשִּים בְּיִים רְכְבִים עָהֶם תַּיִּים יִקְרְאָרּ וּ תַּוֹּת יָאִיר עַד תַּיְּוֹם מַלְרָאָר וְשָׁלָשֵׁר בְּאָרֶץ תַּבּּלְעֵר: וַיִּמָת יְאִיר

וְיּפְבֶר בְּלְמְוֹן:

זְיִּסְיםּוּ וּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַצְשְּׂוֹת הְרָעֵּל לַצְשְּׂוֹת הְרָעֵּל לַצְשְּׂוֹת הְרָעֵּל לַצְשְּׂוֹת הְרָעַּלְים וְאֶת־אֶלהֵי בְּיִבְיִרְוּ אֶת־אֶלהֵי בְּיִבְיִנְי וְאֶת־אֶלהֵי בְּנִי־עַבְּוֹן וְאֶת אָלהֵי בְנִי־עַבְּוֹן וְאֶת אָלהֵי בְנִי־עַבְּוֹן וְאֶת אָלהֵי בְנִי־עַבְּוֹן וְאֶת אָלהֵי בְנִידִּבְּוֹ אֶת־יְהֹנְה אָלהֵי בְּנִידְרּהוּ : וַיִּתַוֹר אָת יְהֹנְה אָלהֵי בְּלְבִיי בְּנִרְיּהוּ : וַיִּתְּרִב אָת־יְהֹנְה אָלהֵי בְּלְאָת מִי בְּלְבְיִהוּ : בִיּתְוֹל : (Καμών Δ²ΕΓΧ). 6. B: τῦ ποιῆσαι ... ἐνώπιον κυρ. κα ἐδέλευσαν (c. ΛΕΓΧ)... Φυλιστιῆμ (τῶν ἀλλ. iid.).

zum Thurm und ftritt bawiber, und nabete fich zur Thur bes Thurms, bag er ihn mit 53 Feuer verbrennete. # Aber ein Weib marf ein Stud von einem Dublftein Abi Delech auf ben Ropf und gerbrach ihm ben *Da rief Abi Melech eilend bem 54 Schabel. Rnaben, ber feine Baffen trug, und fprach gu ihm: Biebe bein Schwert aus unb tobte mich, bag man nicht von mir fage: Ein Beib hat ihn erwurget. Da burch= 55 ftach ihn fein Rnabe, und er ftarb. *Da aber bie Ifraeliten, bie mit ihm waren, faben, daß Abi Delech todt war, ging ein jeg-56 licher an feinen Ort. "Alfo bezahlete Bott Abi Delech bas Uebel, bas er an feinem Bater gethan hatte, ba er feine flebenzig *Deffelben gleichen 57 Bruber ermurgete. alles Uebel ber Manner Sichems vergalt ihnen Gott auf ihren Ropf, und fam über fle ber Fluch Jothams, bes Sohns Jerub Baals. Nach Abi Melech machte fich auf zu

belfen Ifrael Thola, ein Mann von Isafcar, ein Sohn Bua, bes Sohnes Dobo. Und er wohnete zu Samir auf bem Be-2 birge Ephraim, *und richtete Ifrael brei und zwanzig Jahre, und ftarb und ward begraben ju Samir.

Rach ihm machte fich auf Jair, ein Bileabiter, und richtete Ifrael zwei und zwanzig

4 Jahre, Bund hatte breißig Gohne auf breißig Efelsfüllen reiten, und hatte breißig Städte, bie heißen Dorfer Jairs, bis auf biefen 5 Tag, und liegen in Gileab. "Und Jair

ftarb und ward begraben zu Ramon.

Aber die Rinber Ifrael thaten forber übel vor bem Berrn, und vieneten Baalim und Aftharoth, und ben Gottern zu Sprien, und ben Göttern ju Bibon, und ben Gottern Moabs, und ben Göttern ber Rinder Ammon, und ben Göttern ber Philifter, und verließen ben Berrn und bieneten ibm 7 nicht. *Da ergrimmte ber Born bes Berrn

juxta turrim pugnabat fortiter, et appropinquans ostio ignem supponere nitebatur. *Et ecce, una mulier 53 28m. fragmen molae desuper jaciens illisit capiti Abimelech et confregit cerebrum ejus. *Qui vocavit cito armi-54 gerum suum et ait ad eum: Evagina gladium tuum et percute me, ne forte dicatur, quod a femina interfectus Qui jussa perficiens interfecit eum. *Illoque mortuo omnes, qui 55 cum eo erant de Israel, reversi sunt in sedes suas. *Et reddidit Deus ma- 56 1,7. In sedes suas. De localitation de la localitat patrem suum, interfectis septuaginta fratribus suis. *Sichimitis quoque, 57 quod operati erant, retributum est,

v.20. et venit super eos maledictio Joatham filii Jerobaal.

Post Abimelech surrexit dux in X. (Geo. Israel Thola filius Phua patrui Abi-1Ck.7,1. melech, vir de Issachar, qui habitavit (Jos. in Samir montis Ephraim, *et judi- 2 cavit Israelem viginti et tribus annis. mortuusque est ac sepultus in Samir.

Huic successit Jair Galaadites, qui 3 judicavit Israelem per viginti et duos annos, *habens triginta filios seden- 4 5,10. tes super triginta pullos asinarum et principes triginta civitatum, quae ex Dt. 3,14 nomine ejus sunt appellatae Havoth Num. nomine 3,2.882,411. Jair, id est oppida Jair, usque in praesentem diem in terra Galaad. *Mortuusque est Jair ac sepultus in 5 loco, cui est vocabulum Camon.

Filii autem Israel, peccatis veteri-13,1.2,19 bus jungentes nova, fecerunt malum 6,1. in conspectu Domini, et servierunt 213.1Rg-idolis, Baalim et Astaroth et diis Sy-28g. riae ac Sidonis et Moab et filiorum Ammon et Philisthiim, dimiseruntque Dominum et non coluerunt eum. ^{8,8,2,14}. **Contra quos Dominus iratus tradidit 7

^{52.} U.L: Thurn-Thurns. 54. U.L: zeuch. 6. Bie Rap. 4, 1. U.L. Spria.

^{52.} B: bag er fie. dW.vE: um fie ... ju verbr. 53. einen obern Mibift. dW: zerichlug f. Sch. VE: zerschmetterte. A: f. hirnschale. B: zerquetschte ibm bie S

^{54.} dW: Rnappen. vE: Diener ... getobtet ... burchbohrte.

^{56.} dW: Und fo brachte. vE: Go vergalt. dW. VE.A: bas Bofe.

^{1.} Al.: monte. 4. S: Avoth.

^{57.} dW.vE: brachte G. jurud ... (Saupt). dW: fo traf fie.

^{1.} dW.vE: ftanb auf .... retten ... ber Gohn.

^{3.} dW.vE.A: ber Gil.

^{4.} die hatten 30 St. B.dW.vE.A: bie ... ritten. dW.vE: Gfein. A: Fullen von Gfelinnen. vE: bie Birtenborfer 3. - 6. ferner Mebels. Bgl. 3,12.2,11. 7. B.dW.vE: entbrannte.

έθυμώθη όργη κύριος έν Ίσραήλ, καλ απέδοτο αὐτοὺς ἐν γειρὶ ἀλλοφύλων καὶ ἐν γειρὶ υίῶν Αμμών. 8 Καὶ ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υίους Ισραήλ έν τῷ ένιαυτῷ έκείνφ όκτὸ καὶ δέκα έτη, πάντας τους υίους Ισραήλ τους έν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῆ τοῦ Ἀμοβραίου τοῦ ἐν τῆ Γαλααδίτιδι. 9 Καὶ διέβησαν οί υίοι 'Αμμών τον 'Ιορδάνην, έκπολεμησαι πρός Ιούδαν και Βενιαμίν και πρός Έφραζα, και έθλίβησαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ σφόδρα. 10 Kai έχέχραξαν οἱ νἱοὶ Ἰσραήλ πρὸς κύριον, λέγοντες. Ήμάρτομέν σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν θεὸν ήμων καὶ ελατρεύσαμεν τῷ Βααλίμ. είπε κύριος πρός τους υίους Ίσραήλ. Ούγι οί Αλγύπτιοι καὶ οἱ 'Αμορραῖοι καὶ οἱ υἱοὶ 'Αμμών 'καὶ Μωὰβ' καὶ οἱ ἀλλόφυλοι '12 καὶ Σιδώνιοι καὶ Άμαληκ καὶ Χαναὰν εξέθλιψαν ύμᾶς, καὶ ἐκεκράξατε πρός με, καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ γειρός αὐτῶν; 13 Καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με και έλατρεύσατε θεοῖς έτέροις. διὰ τοῦτο οὐ προςθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς. 14 Βαδίζετε καὶ βοάτε πρός τούς θεούς ούς έξελέξασθε έαυτοις. καλ αυτολ σωσάτωσαν υμάς έν καιρφ θλίψεως 15 Καὶ είπαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ πρὸς κύοιον. Ήμάρτομεν. ποίησον σὸ ἡμῖν κατὰ πάντα όσα αν άρεσκη ενώπιον σου, πλην έξελοῦ ημας εν τη ημέρα ταύτη. 16 Καὶ μετέστησαν τούς θεούς τούς άλλοτρίους έκ μέσου αὐτῶν, καὶ ελάτρευσαν τῷ κυρίφ. Καὶ οὐκ εὐηρέστησε κύρως έν τῷ λαῷ, καὶ ώλιγοψύχησεν έν τῷ κόπφ Ίσραήλ.

17 Καὶ ἀνέβησαν οἱ νίοὶ 'Αμμών καὶ παρενέβαλον ἐν Γαλαάδ, καὶ ἔξῆλθον οἱ νίοὶ Ίσραὴλ
καὶ παρενέβαλον ἐν τῆ Μασσηφά. 18 Καὶ εἶπον
οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Γαλαάδ ἀνὴρ πρὸς τὸν
πλησίον αὐτοῦ. Τίς ὁ ἀνὴρ ὅςτις ἀν ἄρξεται
πολεμῆσαι ἐν τοῦς νίοῦς 'Αμμών; καὶ ἔσται
εἰς κεφαλὴν πᾶσι τοῦς κατοικοῦσι Γαλαάδ.

בַּיִשָּׁרָאֵל וַיָּמַכְּרֵם בַּיַד פָּלָשָׁתִּים וּבְיֵד עַמָּון: וַיִּרְעָצַרּ וַיִּרְצָצרׁ אַת־בַּני ישראל בשנה ההיא שַׁנַה אָת־כַּל־בַּני יִשֹּׁרָאל אַשׁר בַּעבר עמון את־הַיַּרְהֵוּן ישראל מאד: אָת־אַלהינוּ וַנְּצַבְּד אָת־ וַיִּאמר יִהוָה אֵל־בָּנֵי ישראל הלא ממצרים ומן 12 מַן־בָּנֵי עַמִּוֹן וּמָן־פָּלָשׁתַּים: וָצַידוֹנֵים ועמלל ומלון לחצו אתכם ותצעקו 13 אַלֵּי רַאוֹשִׁיעָה אָתְכֶם מִיָּדֶם: עזכתם אותי וַתַּעַבִּדִוּ אֵלְהֵים אָחָרֵים 14 לַכֵּן לָאִ־אוֹסֵית לָהוֹשִׁיעַ אָתַכם: לַכֹּוּ וזעקו אַל־הַאֵלהִים אַשֵּׁר בְּחַרְתָּם בָּם המה יושיעו לכם בּצֵת צֶרַתְכֵם: פו וַיָּאמְרֹרּ בְנֵי־יִשֹׁרָאֵל אֵל־יִהוֹיָהֹ חַטְׂאנרּ בַשַּה־אַתַּה לָנוּ כְּכַל־הַשִּוֹב בְּעֵינֵיהְ 16 אַךְ הַבָּילֵנוּ נָא הַוָּוֹם הַזָּה: וַיַּסִירוּ אַת־אַלֹהַי הַנַּכָר מִקּרָבַּם וַיַּעַבְדִּוּ אָת־ יָהוָה וַהִּקְצֵר נַפִּשׁוֹ בַּצַמַל ישׂרַאל: וַיָּצַעָקוּ בִּנֵי עַפֿון וַיַּחַנִוּ בַּגָּלְעֵד ויאספו בני ישראל 18 רַיָּאמְרֹר הָעָם שָׁרֵי גָלְעָד אַישׁ אָלי רלהו מי האיש אשר יחל להלחם

Α). 13. Β: εδελεύσατε (ελατρ. ΑΓΧ). 14. Β: Πορεύσεσθε κ. βοήσατε (c. ΑΕΓΧ). 15. Β: πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖε (c. ΑΕΓΧ). 16. Β: εξέκλιναν ... εδελευσαν τῷ κυρ. μόνῷ et * Καὶ ἐκ-λαῷ ... ἀλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτῦ (c. ΑΕΓΧ). ΒΕΧ* τῷ († ΑΓΧ). 17. Β: συνήχθησαν ... σκοπιῷ (ἐξῆλθ. ... Μασε. ΑΕΓΧ). 18. Β: ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες (c. ΑΧ). Β: παρατάξασθας πρὸς υἰὸς ... ἄρχοντα (πολ. ἐν τ. νίοῖς ... κεφ. ΑΕΓΧ).

^{7.} Β: ωργίσθη θυμφ... Φυλιστιϊμ (έθ. ό. ... άλλοφ. ΑΕΓΧ). 8. Β: Εθλιψαν ... καιρφ.... τες πάντας νίες ... έν Γαλαάδ (έσάθρ. ... ένιαυτφ... κτλ.. ΑΓΧ). 9. Β: παρατάξασθαι (έκπολ. ΑΕΓΧ). 10. ΑΒ: έβόησαν (έκέκρ. ΕΧ). Β* ήμων ... έδελεύσαμεν (c. ΑΕΓΧ). 11. Β: Μὴ ἐχὶ ἐξ Αἰγύπτε καὶ ἀπὸ τε Άμοβραίου καὶ ἀπὸ σιῶν Άμμων καὶ απὸ Φυλιστιϊμ (c. ΑΕΓΧ). 12. Β: καὶ Σιδωνίων καὶ ἀμαλήκ καὶ Μαδιάμ, οῦ ξθλεφαν ὑμᾶς, καὶ ἐβοήσατε πρός με (c. ΕΓΧ; εἰm.

über Ifrael, und vertaufte fie unter bie Sand ber Bhilifter und ber Rinder Um-*Und fie gertraten und gerichlugen bie Rinder Ifrael von bem Jahr an wohl achtzehn Jahre, nemlich alle Rinber Ifrael jenfeit bes Jorbans, im Lande ber Amori-9 ter, bas in Gileab liegt. *Dagu gogen bie Rinder Ammon über ben Jordan, und ftritten wiber Juba und wiber Benjamin und wiber bas Saus Ephraim, alfo, bag 10 Ifrael febr geangftet marb. "Da fchrieen bie Rinder Ifrael ju bem Berrn, und fpracen: Wir haben an bir gefündiget, benn wir baben unfern Bott verlaffen *Aber ber Berr 11 und Baalim gedienet. iprach zu ben Rinbern Ifrael: Saben euch nicht auch gezwungen die Egypter, die Amoriter, die Rinder Ammon, die Philifter, 12 "bie Bibonier, bie Amalefiter und Maoniter, und ich half euch aus ihren Banben, 13 ba ihr zu mir fchrieet? * Doch habt ihr mich verlaffen und anbern Göttern gebienet, barum will ich euch nicht mehr belfen. 14 Beht bin und ichreiet bie Botter an, Die ihr ermählet habt, laßt euch biefelben helfen 15 gur Beit eurer Trubfal. *Aber bie Rinber Ifrael fprachen ju bem Berrn: Wir haben gefündigt, mache es nur bu mit uns, wie birs gefällt, allein errette uns zu biefer 16 Beit. *Und fle thaten von fich bie fremben Botter, und bieneten bem Berrn. Und es jammerte ihn, baß Ifrael fo geplagt warb. Und bie Rinder Ammon fchrieen und lagerten fich in Gileab; aber bie Rinber Ifrael versammleten fich und lagerten fich 18 ju Migba. *Und bas Bolf ber Oberften ju Gileab fprachen unter einander: Belcher anfängt ju ftreiten wiber bie Rinber Ummon, ber foll bas Saupt fein über alle, bie in Gileab wohnen.

eos in manus Philisthiim et filio-(L.21,24, rum Ammon. *Afflictique sunt et 8 vehementer oppressi per annos decem et octo, omnes qui habitabant trans Jordanem in terra Amorrhaei, qui est in Galaad, *in tantum ut filii Ammon, Jordane transmisso, vastarent Judam et Benjamin et Ephraim; afflictusque est Israel nimis. *Et clamantes ad 10 6,7.4,3. Est island included Peccavimus tibi, quia dereliquimus Dominum Deum nostrum et servivimus Baalim. bus locutus est Dominus: Numquid non Aegyptii et Amorrhaei filiique Ammon et Philisthiim, *Sidonii quo- 12 que et Amalec et Chanaan oppresserunt vos, et clamastis ad me, et erui vos de manu eorum? *Et tamen 13 reliquistis me et coluistis deos alienos; idcirco non addam, ut ultra vos 31,16s. liberem. *Ite et invocate deos, quos 14 Dt. elegistis; ipsi vos liberent in tempore 32,87s. angustiae! *Dixeruntque filii Is- 15 rael ad Dominum: Peccavimus, redde 25m. tu nobis, quidquid tibi placet! tantum nunc libera nos. *Quae dicentes, 16 omnia de finibus suis alienorum de-Gon. orum idola projecerunt et servierunt 2.18. Domino Deo; qui doluit super mise-

Itaque filii Ammon conclamantes in 17
Galaad fixere tentoria; contra quos
congregati filii Israel in Maspha castrametati sunt. *Dixeruntque prin-18
cipes Galaad singuli ad proximos
suos: Qui primus ex nobis contra
11,6.8a. filios Ammon coeperit dimicare, erit
dux populi Galaad.

riis eorum.

^{8.} U.L: jenseit bem Jordan. 14. U.L: eures Erübsals.

^{7.} B.dW.vE: in bie Sanb.

^{8.} B: gerichl. u. untertr. dW: bebrudten u. plagsten. vE: bebrungten u. bebr.

^{9.} dW.vE.A: bebranget. B: angft.

^{11. 12.} euch n. b. Eg. ... gezwungen, u. ich. B.dW: Sabe ich n. von ben ... ? B: bie euch unterbrückten, ba ibr ..., u. bas aus ihrer hand, euch erlofet? dW: u. von ben Phil., u. als bie ... euch bedr. u. ihr ..., euch errettet aus ihr. hand?

^{14.} dW.vE: ju ben . ... fie (biefe) mogen euch

^{8.} S: quae est. 10. Al. *(alt.) Dominum.

⁽er)retten jur (in ber) 3. eurer Bebrangnif. B:

^{15.} dW: anjest. vE: boch heute. A: biesmal.
16. dW.vE: entferneten ... aus ihrer Mitte. dW: Da bulbete feine Seele nicht mehr das Muhfal 3f: raels. vE: wurde ungedulbig über das Ungemach. B: überdrüffig der Rühfeligt.

^{17.} liefen zusammen. (Bgl. 7, 23.)
18. dW:bas B., bie Ob. vE:u.b. Fürsten. B.dWvE: Ber ift b. Mann, ber (anf. will).

ΧΙ. Καὶ Ἰεφθὰ ὁ Γαλααδίτης ἢν δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ, καὶ αὐτὸς υίὸς γυναικὸς πόρνης, ἢ ἔτεκε τῷ Γαλαὰδ τὸν Ἰεφθά. ² Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Γαλαὰδ αὐτῷ υίούς, καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υἰοὶ τῆς γυναικός, καὶ ἔξέβαλον τὸν Ἰεφθὰ καὶ εἶπαν αὐτῷ. Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἵκφ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτι υἰὸς γυναικὸς ἐταίρας σὰ εἰ. ³ Καὶ ἀπέδρα Ἰεφθὰ ἐκ προςώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ κατφκησεν ἐν τῆ Τώβ. Καὶ συνελέγοντο πρὸς Ἰεφθὰ ἄνδρες λιτοί, καὶ συνεξεπορεύοντο μετ΄ αὐτοῦ.

4 Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, καὶ ἐπολέμησαν οί υίοι 'Αμμών μετά Ίσραήλ. 5 Και έγενήθη, ήνίκα έπολέμησαν οί υίοι 'Αμμών μετά Ίσραήλ, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαάδ παφαλαβεῖν τὸν Ἰεφθὰ ἀπὸ τῆς γῆς Τώβ, 6 καὶ είπαν πρός Ίεφθά. Δεύρο και έση ήμιν είς ήγούμενον, και πολεμήσομεν έν τοῖς υίοῖς 'Αμμών. 7 Καὶ είπεν Ίεφθὰ τοῖς πρεσβυτέροις Γαλαάδ Ούγ ύμεζς εμισήσατε με καὶ εξεβάλετέ με έχ τοῦ οίκου τοῦ πατρός μου χαὶ έξαπεστείλατε με ἀφ' ύμων'; Και διατί ήλθατε πρός με νύν, ήνίκα έθλίβητε: 8 Καὶ είπαν οί πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ίεφθά. Οὐν οὕτως. νύν ήλθομεν πρός σε καὶ συμπορεύση ήμίν, καὶ πολεμήσομεν έν τοῖς νίοῖς Άμμών, καὶ ἔση ήμιν είς κεφαλήν πασι τοις κατοικούσι Γαλαάδ. 9 Καὶ είπεν Ἰεφθά πρός τοὺς πρεσβυτέρους Γαλαάδ Εί έπιστρέφετέ με ύμεῖς πολεμήσαι έν τοῖς υίοῖς Άμμων καὶ παραδῷ αὐτοὺς κύριος ένωπιον έμου, έγω έσομαι ύμιν είς κεφαλήν; 10 Καὶ είπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ίεφθά Κύριος έστω ακούων ανα μέσον ήμων, εί μη κατά τὸ ὁημά σου ούτως ποιήσομεν.

11 Καὶ ἐπορεύθη Ἰεφθὰ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Γαλαάδ, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ αὐτῶν εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἡγούμενον. Καὶ ἐλάλησεν Ἰεφθὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ וֹינִלְלְּמְטֵּר אָלְ-יִפְּטָּת אֲנָשָׁים בִילִּים נִילִּים נֵילִים נִילִּים נִילִּים נִילִּים נִילִּים נִילִּים נִיּלְּמָּר בְּאֵרֶץ מְּלָּיִם נִילִּים נִילִּים נִיּלְים נִיּלְים נִיּלְים נִיּלְים נִיּלְים בְּאֵרֶץ מְּלָּים נִיִּלְים נִיּלְים נִיּלְים אָתִריִּם אָתִריִּם אָתִריִּבְּלְים לְּיִבְּתְר אָתִר נִיְּלְּיִר לְיִּ בְּנִים נִיּּלְיְם אָתִריִּפְּמְּח נִיִּלְרְשׁׁי אָתִריִפְּמְּח נִיִּלְיְהְשׁׁי אָתִריִפְּמְח נִיּּלְּעְר לְיִ בְּנִים נִיִּלְיְם לְּיִבְּיְם הַּבְּיִם מְּעִבְּילִים נְיִּלְּיְם לְּיִבְּילִים נְיִּלְּעָר לְּיִבְּיְם מְּעִר לְיִּבְּיְם מְּעֹר לְּיִבְּיְם מְּעִר נְיִּלְּעָּיִם נִיִּלְעָיִי הְיִּהְ בְּּבְּיִם לְּיִבְּיִם בְּעִּבְּילִים נִיְּלְּעָּיִם נִיִּלְּעָּים נִיִּלְעָּים נִיִּלְּעָר בְּנִים בְּעִּלְּעִים נִיִּלְּעָּים נִיִּלְּעָם נִיּיִבְּעְם מִיֹּב בְּעַר לְּיִבְּעָם מְּעִם נִיּבְּלְעִים נִיִּים נְיִילְם מְּעִם נִיִּים נְיִּיְם מְּעִם נִיּיִּלְּעָם נִיְּבְּעְם מְיֹב בְּיִר הְּאָשְׁה זִיְנְבְּעְם נְיִים בְּעִּים נִיִּיְלְּעִים נִיִּים מְּעִם בְּבִּעְּלְיִי הְיִבְּעְם נְּעִים נְּיִבְּעְם נְיִים בְּעִּים נְיִּים מְּעִם בְּבִּיְלְעִיִּי הְיִּבְּעִם בְּיִבְּעִים בְּיִים בְּעִים בְּיִבְּעִם בְּיִבְּים בְּיִבְּעִם בְּיִבְּים בְּעִים בְּבִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּיִבְּים בְּעִים בְּבִּים בְּעִים בְּבִּים בְּעִים בְּיִּבְּים בְּעִים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּיים בְּיבְּים בְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּיבְיים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיִים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּייִים בְּיבְּיבְּיים בְּיבְּיבְייו

פֿן נֹהֹמִּנִי פִּנִנְתִּנִנִּ אִם-לָא כִּנִבְּרָנִ יִּנְּיָנִי שִּׁמָלֵ פֹּנְנְתִנִנִּ אִם-לָא כִּנְבֹרָנִ יְּנְּיָנִי שִׁמָלֵ פֹּנְנְתִנִּ אִם-לָא כִּנְבֹרָנִ לְּפָּנִי אִנְכִּר אַם-תֹּשִׁיכִים אַמֹּם עְּנִי יְּנְּלְּנִתְ עָּבֹרִ אַם-תְּשִׁיכִים אַמֹּם עְּנִי יִּפְּנִי אַלְּנִי יִּלְבָּד יִּנְאָתִר יִפְּעָּח עָכֹּ יִּבְּעָם עַּבְּנִי אַלְּבִּי וֹנִילְּאַ אַמָּם שְּׁנִּאִתְּ יִּבְּעָתִם עָּכִּי עַּבְּנִי עִּבְּיִ שִּׁיִּ עִּ יִּבְּעָּר וְלְבָּי אַבּייִ תַּפִּיוֹ וְנִבְּנִי עַּבְּיוֹ עִבְּיִי עִבְּיִּי עַּבְּיוֹ עִבְּיִּ יִּפְּעָּח עָכִּי עִּבְּיִ עִּבְּיוֹ עִבְּיִ עִּבְּיִ עַּבְּיִּעוֹ עַבְּיִּ יִפְּעָּח עָבִּין וְנִלְּנִי עִּבְּיִ עִּבְּיִ עִּבְּיִ עִּבְּיִּעוֹ עַבְּיִּ יִפְּעָּח עָבְּיִבְּי עִּבְּיִי עִבְּיִּעוֹ עַבְּיִּ יִבְּעָּרוֹ נְנִלְּעַבְּי עִבְּיִי עִבְּיִּעוֹ עַבְּיִּעוֹ עַבְּיִי עַבְּיִי עַבְּיִי עַבְּיִּעוֹ עַבְּיִים עַּבְּיִי עַבְּיִּעוֹ עַבְּיִי עַבְּיִי עַבְּיִי עַבְּיוֹ עַבְּיִּי עַבְּיִי עַבְּיִּעוֹ עַבְּיִי עַבְּיִּיוֹ עִבְּיִי עַבְּיוֹ עַבְּיוֹ עַבְּיִי עִּבְּיוֹ עַבְּיוֹ עִבְּיִי עִבְּיִי עִּבְּיוֹ עַבְּיִי עִּבְּיוֹ עַבְּעִיוֹ עַבְּיִי עַבְּיוֹ עִבְּיוֹ עִּבְּיִי עִּבְּיוֹ עַבְּיוֹ עִבְּיִי עִּבְּיוֹ עַבְּיִין עִּבְּיִי עִּבְּיוֹ עַבְּיוֹ עַבְּיִין עַבְּיִין וְנִבְּעִיוֹ עִבְּיִי עִּבְּיוֹ עַבְּיוֹ עִבְּיִי עִבְּיִי עִבְּיוֹ עַבְּיוֹ עִבְּעִין עִּבְּיִי עִבְּיוֹ עַבְּיִי עִבְּיִי עִּבְּיוֹ עִבְּעִייוֹ בְּבְּיִייִייִם עָּבְּיוֹי בְּבְּיִייִּי עִבְּיוֹי בִּבְּיִי עַבְּיוֹ עַבְּיוֹי בִּייִי עִּבְּיוֹ עַבְּיוֹ בְּבְּייִי עִּבְּיוֹי בִּבְּייִי עִּבְּיוֹ עִּבְּייִי עִּבְּיוֹי בְּבְּייִי בְּבְּייִי עִבְּיי בִּבְּעִייִי בְּיִבְּעִיי בְּבְּעִיי בִּבְיי עִבְּיוֹי בְּבְּי בְּבְּעִייִי בְּבְּעִייִי בְּבְּיי בְּבְּיוֹי בְּבְּעִייי בְּבְּעִייי בְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹ עִבְּעוֹי בִּבְייוּ בְּבְּיוֹי בְּבִּייוֹ עִבְּבִּייוּ בְּבְיוּ בְּבְּיוֹ בְּבְּיוּ בְּבְּיוּי בְּבְּיוּים בְּבְּבִייים בְּבְּיוּבְיוּ בְבְּעִייִיייִים בְּבְיוּבְייוּ בְּבְייוּים בְּבְייִייִייְיִים בְּבְיוֹי בְּבְייִיייִים בְ

תפטרת חסת 20.2 אָת־פָּל־דְּבָרֵיוּ לִפְּנֵי הַיְּבָבֶּר יִפְּתָּח אָת־פָּל־דְּבָרֵיוּ לִפְּנֵי תְּבָבָר יִפְּתָּח אָת־פָּל־דְּבָרֵיוּ לִפְּנֵי עמטרת חסת 2.2 אָת־בָּל־דְיָּמָימוּ עמטרת חסת 2.2 אָת בּלּיִי בִּלְעָּׁד וַיְּמָּימוּ

άρχοντα π. (Οὺχ ὅτως ... κτλ. ΑΕΓΧ). 9. Β: παρατάξασθαι ... * τοῖς ... καὶ έγω ... εἰς ἄρχοντα (πολ. ... κτλ. ΑΕΓΧ). 10. ΑΕΓΧ: ἔσται ὁ ἀκ. 11. Β: ἔθηκαν ... ἐπ' αὐτὸς ... (ρτο ἡγ.) ἀρχηγόν (ο. ΑΕΓΧ).

^{1.} AB rell. (eti. infra): Ἰεφθάε (Ἰεφθά?). Β: ἐπηρμένος δυνάμει (c. AEFX; $\Lambda^1 BX^* ην, + \Lambda^2 EFX)$ ... ἐγέννησε (ἔτεκε AEFX). 2. A + (a. νίες) δύο ... ἐτέρας. B^* σύ (+ AEFX). 3. B: ἔφυγεν ... ἀπό πρ. ... φπησεν ... συνεστράφησαν ... κενοί, κ. ἐξῆλθον (c. AEFX). 4. B^* tot. νε. (+ AEFX). 5. B: ἐγένετο ... παρετάξαντο (pro ἐπολ.) ... λαβεῖν (c. AEFX). ΑΕΓΧ: ἐν γῆ T. 6. B: τοῦ Ἰ. ... εἰς ἀρχηγόν, καὶ παραταξόμεθα πρὸς νίονε A. (c. AEFX). T. B: Οὐχὶ. AEFX: τί ὅτι ῆλθ. AX^* νῦν. B: χρήζετε (ἐθλίβ. AEFX). 8. B: Διὰ τἔτο ... ἐπεστράγραμεν ... πορενόη μεθ ἡμῶν ... παρατάξη πρὸς νίες ... εἰς

Jephthab's Berftofung und Bieber-Holung.

Sephthah, ein Gileabiter, mar ein XI. ftreitbarer Belb, aber ein Burenfind. Bi-2 leab aber batte Jephthah gezeuget. *Da aber bas Beib Gileads ihm Rinder gebar, und beffelben Beibes Rinder groß murben. fliegen fie Sephthab aus und fprachen gu ibm: Du follft nicht erben in unfere Batere Saufe, benn bu bift eines anbern *Da flohe er vor feinen 3 Beibes Sobn. Brübern und wohnete im Lande Tob, und es sammleten fich zu ihm lofe Leute und jogen aus mit ibm. Und über etliche Beit bernach ftritten bie 5 Rinber Ummon mit Ifrael. *Da nun bie Rinber Ammon alfo ftritten mit Ifrael, gingen bie Melteften von Bileab bin, bag fle Jephthab boleten aus bem Lande Tob, 6 und sprachen zu ihm: Romm und fei unfer Bauptmann, bag wir ftreiten wiber 7 die Rinder Ammon. *Aber Jephthah fprach zu ben Melteften von Bileab: Seib ibr es nicht, bie mich haffen und aus meines Baters Saufe geftogen babt? Und nun fommt ihr zu mir, weil ihr in Trub-8 fal feib? "Die Melteften von Gileab fprachen zu Jephthah: Darum fommen wir nun wieber zu bir, bag bu mit uns giebeft, und belfeft une ftreiten wiber die Rinder Ammon, und feieft unfer Saupt 9 uber alle, bie in Gileab mobnen. *3epbthah fprach zu ben Melteften von Gileab: So ihr mich wieder holet zu ftreiten wiber bie Rinder Ammon, und ber Berr fie vor mir geben wird, foll ich bann euer Saupt 10 fein? "Die Melteften von Gilead fprachen gu Jephthah: Der Berr fei Buborer gwischen une, wo wir nicht thun, wie bu gefagt haft. Alfo ging Jephthah mit ben Aelteften von Gileab, und bas Bolf feste ibn gum Saupt und Oberften über fich. Und Jephthab rebete folches alles vor bem Berrn gu

1. U.L: Surfind. 7. U.L: Seib ihr nicht.

Ebr.11,32 Fuit illo tempore Jephte Galaa- XI. dites vir fortissimus atque pugnator. Dt. 23,2. filius mulieris meretricis, qui natus est de Galaad. *Habuit autem Galaad uxorem, de qua suscepit filios: qui postquam creverant, ejecerunt Jephte, dicentes: Haeres in domo pa-(Gen. tris nostri esse non poteris, quia de altera matre natus es. *Ouos ille 3 fugiens atque devitans habitavit in 28m terra Tob, congregatique sunt ad eum 9.4.2Ch. viri inopes et latrocinantes, et quasi 18,7. aprincipem sequebantur. In illis diebus pugnabant filii Ammon contra Israel. *Ouibus acriter 5 instantibus perrexerunt majores natu de Galaad, ut tollerent in auxilium sui Jephte de terra Tob. *Dixerunt-10,18. que ad eum: Veni et esto princeps noster, et pugna contra filios Ammon! *Ouibus ille respondit: Nonne vos estis, qui odistis me et ejecistis de domo patris mei, et nunc venistis ad me necessitate compulsi? *Dixerunt-8 que principes Galaad ad Jephte: Ob hanc igitur causam nunc ad te venimus, ut proficiscaris nobiscum et pu-10,18. gnes contra filios Ammon, sisque dux omnium qui habitant in Galaad. *Jephte quoque dixit eis: Si vere 9 venistis ad me, ut pugnem pro vobis contra filios Ammon, tradideritque eos Dominus in manus meas, ego ero vester princeps? "Qui respon- 10 derunt ei: Dominus, qui haec audit,

stra promissa faciemus.

Abiit itaque Jephte cum principibus 11
Galaad, fecitque eum omnis populus
principem sui. Locutusque est Jephte

20,1. omnes sermones suos coram Domino

ipse mediator ac testis est, quod no-

1. S: Fuit itaque illo in t.

Bebranguiß. vE: ihr bebrangt feib. B: nachbem ench augft ift.

8. u. Areiten. dW.vE: fo giehe benn (gehe alfo) mit une u. ftreite. vE: fei une bas b.

9. B: übergeben. vE: hingibt. dW: Breis gibt. (dW.vE: fo will ... fein.)

10. dW.vE: Behova hore (hort) was zw. une vorgehet (gefchiehet). dW: nach beinem Borte, alfo wols len w. th. vE: wahrlich! wie bu gerebet, fo ....

11. B.dW.vE: alle feine Borte.

^{1.} dW.vE.A: ber Gil. B.dW.vE: tapferer. dW. vE.A: ber Cohn einer Bure.

^{2.} dW.vE: Sohne ... vertrieben. vE.A: faunft nicht Erbe fein.

^{3.} dW.vE: folecte Leute.

^{4.} vE: hatten Rrieg mit 3fr.

^{6.} B: Oberfter. dW.vE: Anführer. A: garft?

^{7.} Barum t. ihr ... ba ... Roth feib? dW: Sabt ihr m. n. gehaßt. vE: n. Saf gegen mich. dW: in

12 Καὶ ἀπενώπιον κυρίου εν Μασσηφά. έστειλεν Ίεφθὰ ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα υίῶν 'Αμμών, λέγων' Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ὅτι ήκεις πρός με σὺ πολεμήσαι με ἐν τῆ γῷ μου; 13 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς τῶν υἰῶν Αμμῶν πρὸς τους άγγελους Ίεφθά. Διότι έλαβεν Ίσραηλ την γην μου έν τη αναβάσει αὐτοῦ έξ Αἰγύπτου, από Αρνών εως Ιαβόκ και εως τοῦ Ιορδάνου. καί νον εκίστρεψον αυτήν μετ είρήνης, 'καί πορεύσομαι. 14 Καὶ προςέθετο έτι Ιεφθά καὶ απέστειλεν αγγέλους πρός τον βασιλέα υίων 'Αμμών, 15 καὶ είπεν αὐτῷ· Τάδε λέγει 'Ιεφθά· Οὐκ ἔλαβεν Ἰσραήλ την γην Μωάβ καὶ την γην υίων Αμμών. 16" Οτι έν τη αναβάσει αὐτων έξ Αλγύπτου επορεύθη Ισραήλ έν τη ερήμο έως θαλάσσης έρυθρας, καὶ ήλθεν έως Κάδης, 17 και έξαπέστειλεν Ίσραηλ άγγελους πρός τον βασιλέα Έδωμ, λέγων Παρελεύσομαι δια της γης σου. Καὶ οὐκ ήκουσε βασιλεὺς Ἐδώμ. Καίγε πρός βασιλέα Μωὰβ ἀπέστειλε, καὶ ούκ ήθέλησε. Καὶ ἐκάθισεν Ίσραὴλ ἐν Κάδης, 18 και διήλθεν δια της έρημου, και εκύκλωσε την γην Έδωμ και την γην Μωάβ, και παρεγένετο κατ' ανατολας ήλίου της γης Μωάβ, καὶ παρενέβαλον έν τῷ πέραν Αρνών, καὶ ούκ είςηλθον εἰς τὸ ὅριον Μωάβ, ὅτι ᾿Αρνῶν ὅριον Μωάβ. 19 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρός Σηών βασιλέα τοῦ Αμορδαίου, βασιλέα Έσεβών, και είπεν αὐτῷ Ίσραήλ. Παρελεύσομαι δια της γης σου έως του τόπου μου. 20 Καὶ οὐκ ήθέλησε Σηών τὸν Ισραήλ διελθείν δια των όριων αύτου, και συνήγαγε Σηών πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλεν εἰς Ἰασσά, καὶ ἐπολέμησε μετὰ Ἰσραήλ. 21 Καὶ παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ τὸν Σηών καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν γειρὶ Ισραήλ, καὶ ἐπάταξεν αύτούς. Καὶ ἐκληρονόμησεν Ἰσραήλ πᾶσαν την γην του Αμορβαίου του κατοικούντος έν τη γη έκείτη, 22 και έκληρονόμησε πων τὸ όριον τοῦ Αμορφαίου ἀπὸ Αρνών καὶ ἔως τοῦ Ἰαβόκ,

 יפתו במצפה: 12 יהות מלַאַלִּים אַל־מֱלֶךְ בְּנֵי כַּר־בַאת אַכֹּי מַלֶּךְ בְּנֵי וַיִּשָׁלֵח מַלְאַלִים אֵל־מֵלֶךְ בְּנֵי עַמְּוֹן: פווַיָּאמֶר כוֹ כָּה אָמֵר יִפְתַח כֹא־כַּקַח ישראל את־ארץ מואב ואת־ארץ בני בצלותם מפיצרים ויילה ישראל מלאכים י וַיִּשׁׁלֵח לאמר אלום צַה וַכָּא שַׁמַע מֵכַר אָדוֹם וַגַּם אַל־מַלָּהָ מוֹאָב שָׁלַח וְלָא אַבַה וַיַּשָּׁב 18 וִשִּׂרָאֵל בָּקַדֵשׁ: וַיֵּלֶהְ בַּמִּדְבָּר וַיְּסְב ץ אַדוֹם וָאָת־אָרֶץ מוֹאָב וַיָּבָא לאָרֶץ מוֹאָב וַיַּחַנִוּן מַמַזְרַת־שַׁמשׁ בְּצֵבֶר אַרְנִוֹן וְלָאֹ־בָּאוּ בִּגְבוּל מוֹאֹב 19 כֵּי אַרְנִוֹן בָּבִוּל מוֹאֵב: וַיִּשְׁלַח יִשְּׂראַל מַלְאַכִּים אָל־סִיחָוֹן מַלֶּהְ־הַאָּמֹרֵי מֵלֶהְ חָשָׁבּוֹן וַיָּאמֶר לוֹ יִשְׁרָאֵל נַעְבַּרַה־נַא וַכָּא־הַאָמִין סַיחַוֹן אַת־יִשֹּׁרָאֵל עֲבָר בִּגְבְלוֹ וַיַּאֵטַׁף בנילחם עם־ישראל: אָת־סִיחִוּן עַפָּוֹ בָּיֶד יִשְּׁרָאֵל וַיַּכָּוּם וַיִּירָשׁ יִשְּׁרָאֵל אַת כָּל־אֶרֶץ הַאָּמֹרִיּ 22 ההיא: ויירשו את כל מַאַרנון ועַד־הַיַּבֹּק וּמִן־הַמִּדְבֶּר וְעַד ηξε ... παρενέβαλον ... παρετάξατο πρὸς Ί. (c. AEFX). 21. Β: έπατ. αὐτόν ... την γην εκείνην (c. AEFX). 22. Β* καὶ - Αμοφό. († AEFX).

12 Migpa. *Da fandte Jephthah Botichaft zum Könige ber Kinder Ammon und ließ ihm sagen: Was hast bu mit mir zu schaffen, bag bu fommft ju mir, wiber mein 13 Land ju ftreiten? *Der Ronig ber Rinder Ammon antwortete ben Boten Jephthab: Darum, bag Ifrael mein gand genommen hat, ba fie aus Egypten zogen, von Arnon an bis an Jabot und bis an ben Jordan, fo gib mire nun wieber mit Frieben. 14 "Jephthah aber fandte noch mehr Boten 15 jum Ronige ber Rinber Ammon, "bie fprachen zu ihm: So fpricht Jephthab: Ifrael bat tein Land genommen, weber ben Mogbitern noch ben Rindern Ammon. 16 "Denn ba fie aus Egypten zogen, manbelte Ifrael burch bie Bufte bis ans Schilfmeer, 17 und tam gen Rabes, "und fanbte Boten jum Ronige ber Ebomiter und fprach: Lag mich burch bein Land gieben. ber Comiter Ronig erhorete fie nicht. Auch fandten fie jum Ronige ber Moabiter; ber wollte auch nicht. Alfo blieb Ifrael 18 in Rabes, *und manbelte in ber Bufte, und umzogen bas Land ber Chomiter und Moabiter, und kamen von der Sonnen Aufgang an ber Moabiter Land, und lagerten fich jenfeit bes Arnon, und tamen nicht in die Grenze ber Moabiter, benn #Unb 19 Arnon ift ber Moabiter Grenge. Ifrael fandte Boten zu Sihon, ber Amoriter Ronige ju Besbon, und ließ ibm fagen: Lag une burch bein Land gieben bis 20 an meinen Ort. *Aber Sibon vertrauete Ifrael nicht burch feine Grenze zu ziehen, fondern versammlete alle fein Bolf, und lagerte fich zu Jahza, und stritt mit Ifrael. 21 *Der Berr aber, ber Gott Ifraels, gab ben Sihon mit all feinem Bolt in bie Banbe Ifraels, baß fie fie fclugen. Alfo nahm Ifrael ein alles Land ber Amoriter, bie in bemfelben Lande wohneten, 22 und nahmen alle Grenze ber Amoriter

in Maspha. *Et misit nuncios ad 12 regem filiorum Ammon, qui ex persona sua dicerent: Quid mihi et tibi (28m. sona sua dicerent: Quid mihi et tibi 16,10: est, quia venisti contra me, ut va-16,22: stares terram meam? *Quibus ille 13 respondit: Quia tulit Israel terram meam, quando ascendit de Aegypto, a finibus Arnon usque Jaboc atque 21,24.13. Jordanem; nunc ergo cum pace redde mihi eam. *Per quos rursum 14 mandavit Jephte et imperavit eis. ut dicerent regi Ammon: "Haec dicit 15 v.21: Jephte: Non tulit Israel terram Moab Dt. 2 Jos. 13,25 nec terram filiorum Ammon, *sed 16 quando de Aegypto conscenderunt, ambulavit per solitudinem usque ad Num. mare rubrum, et venit in Cades, *misitque nuncios ad regem Edom, 17 dicens: Dimitte me, ut transeam per terram tuam. Qui noluit acquiescere precibus ejus. Misit quoque ad regem Moab, qui et ipse transitum praebere contempsit. Mansit itaque in Cades, *et circuivit ex latere ter- 18 20,21. ram Edom et terram Moab, venitque contra orientalem plagam terrae Moab, et castrametatus est trans Arnon. nec voluit intrare terminos Moab; Num. Arnon quippe confinium est terrae Num. Moab. *Misit itaque Israel nuncios 19 21,21ss. ad Sehon regem Amorrhaeorum, qui habitabat in Hesebon, et dixerunt ei: Dimitte, ut transeam per terram tuam usque ad fluvium. Qui et ipse Is- 20 rael verba despiciens, non dimisit eum transire per terminos suos, sed infinita multitudine congregata egressus est contra eum in Jasa et fortiter resistebat. *Tradiditque eum Do-21 minus in manus Israel cum omni exercitu suo, qui percussit eum et possedit omnem terram Amorrhaei. habitatoris regionis illius, *et univer- 22 v.13. sos fines ejus de Arnon usque Jaboc,

ein, von Arnon an bis an Jabok,

^{12.} B.dW.vE.A: Boten. B: habe ich mit bir. dW: haben wir mit einanber.

^{13.} jum Jab. B.dW.vE.A: (im) in Fr.

^{14.} dW: abermale. vE: wieder. B: fuhr ferner fort u. fandte.

^{15.} dW.vE: 3fr. h. nicht (Richt h. 3.) gen. bas &. Bolbalotten Bibel. A. Z. 2. 8bs 1. Abth.

^{13. 22. 8:} Jeboc.

^{16.} dW.A: wanberte.

^{17.} dW: horete nicht. B.vE: gab fein Gehor.

^{18.} dW.vE: umging ... in bas Gebiet Dt.

^{20.} B.dW.vE: trauete. dW.vE: es ... gieben gu laffen.

^{22.} dW.vE: bas gange Bebiet.

Jephiha Israelis ab Ammonitis liberator.

καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἔως τοῦ Ἰορδάνου. 23 Καὶ νῦν κύριος ὁ θεὸς Ἰσραηλ έξηρε τον Αμοβύατον έχ προςώπου λαού αὐτού 'Ισραήλ, καὶ σὺ κληρονομήσεις αὐτὸν ἐπὶ σοί; 24 Ούχι όσα κατεκληρονόμησε σοι Χαμώς ό θεός σου, αυτά κληροσομήσεις; Καλ πάστα όσα κατεκληρονόμησε ύμιν κύριος ὁ θεὸς ήμῶν 'ἀπὸ προςώπου ὑμῶν', αὐτὰ κληρονομήσομεν. 25 Καὶ τῦν μη κρείσσων εί σὰ Βαλάκ τοῦ υίοῦ Σεπφώρ βασιλέως Μωάβ; Μη μάχη έμαγέσατο μετά Ισραήλ ή πολεμών επολέμησεν αὐτόν, 26 έν τῷ οἰκῆσαι τὸν Ἰσραήλ ἐν Ἐσεβών καὶ έν ταϊς θυγατράσιν αὐτης καὶ έν γη Αροήρ καί εν ταϊς θυγατράσιν αύτης καί έν πάσαις ταϊς πόλεσι ταῖς παρὰ τὸν Ἰορδάνην τριακόσια έτη; Τί ότι ουκ ερύυσαντο αυτούς έν τφ καιρῷ ἐκείνω; 27 Κάγω οὐχ ημαρτόν σοι, καὶ où moiric และ สแอบ mornolur, จอบ molsundau έν έμοι. Κρίναι κύριος ὁ κρίνων σήμερον ανα μέσον των νίων Ισραήλ και ανα μέσον των ²⁸ Καὶ οὐκ εἰςήκουσε βαυίῶν Αμμών. σιλεύς υίων 'Αμμών των λόγων Ίεφθα ών απέστειλε πρός αὐτόν.

29 Καὶ ἐγετήθη ἐπὶ Ἰεφθὰ πτεῦμα πυρίου, καὶ διέβη τὴν Γαλαὰδ καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ διέβη τὴν σκοπιὰν Γαλαὰδ καὶ ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς Γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν υίῶν ᾿Αμμών. ⁸⁰ Καὶ ηὕξατο Ἰεφθὰ εὐχὴν τῷ πυρίφ καὶ εἶπεν· Ἐὰν παραδώσει παραδῷς μοι τοὺς υἰοὺς ᾿Αμμών ἐν χειρί μου, ⁸¹ καὶ ὅσται ὁ ἐκπορευόμενος ος ἀν ἔξελθη ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ οίκου μου εἰς ἀπάττησίν μου ἐν τῷ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνη ἀπὸ τῶν υἰῶν ᾿Αμμών, καὶ ἔσται τῷ κυρίω, ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα. ⁸² Καὶ διβη Ἰεφθὰ πρὸς κοὺς υἰοὺς ᾿Αμμὰν τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτούς. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ²⁸ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ᾿Αροὴρ ἔως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Μενίθ,

22. B: τε έρ. (τῆς έρ. καὶ ΑΓΧ). 23. B: ἀπο (ἐκ ΑΕΓΧ) ... * ἐπὶ σοί. 24. B: ἃ ἐὰν κληρονομήσει σε ... τὸς πάντας ὡς ἐξῆρε ὑμ. κύρ. ... αὐτὸς κλ. 25. B: ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὸρ Β. νίὸν Σ. ... μα-χεσομενος ἐμαχ. 26. B* τὸν Ἰσρ. († ΑΕΓΧ; ΑΓΧ* τὸν) ... (bìs) τοῖς ὁρίοις (ταῖς θυγ. ΑΕΓΧ) ... Καὶ διατί (Ἰν ὅτι Α*ΕΓΧ) ... ἐρξύσω (-αντο ΑΕΓΧ). 27. B: Καὶ νῦν ἐγὰ ἐμι ἐχ (c. ΑΕΓΧ) ... παρατάξασθαι (πολεμῆσαι iid.) ... * (bis) τῶν († Α). 28. B: ἤκεσε. 29. B: ἐγένετο ... (bis) παρῆλθε (διέβη ΑΕΓΧ) τὸν Γ. (τὴν [γῆν] Γ. iid.) ... * κ. ἀπὸ τ. σκ. Γ. († iid.). 30. B: διδες διδῷς (c. ΑΣ) ... † (p. ἐν) τῆ (* ΑΓΧ). 31. B: ἀπὸ τῆς θνόρας ... συνάντησιν ... ἐπιστρέφειν ... * τὸν (c. ΑΕΓΧ). 32. B: παρῆλθεν (διέβη ΑΕΓΧ) ... * τὸς et τẽ († iid.): παρατάξασθαι (πολ. iid.). 33. B* τẽ († ΑΕΓΧ) ... ἄχρις Δρνῶν (εἰς * Μενίθ Γ)

23 הַיַּרְדֵּן: וְעַהָּוֹה יָהוָֹה יְ אֱלֹהֵי יִשִּׂרָאֵּל הוֹרִישׁ אֶת־הָאָמֹרִי מִפְּנֵי עַמִּוֹ יִשִּׂרַאֵל יַלְאָתֵּה תַּירָשׁנּוּ: 24 הלא יוֹרַישָׁהָ בְּמִוֹשׁ אֵלֹהֵיךָ אוֹתִוֹ תִירָשׁ ואת כל-אשר הוריש יהוה אלהינו כת מַפַּנִינוּ אוֹתוֹ נירַשׁ: וַעַתַּה הָטוֹב סוב אַתַּה מִבָּלֵק בּוְ־צִפְּוֹר מֵלֶה מואָב הָרָב רָבֹ עִם־יִשְּׁרָאֵל אָם־נָלְחָם 26 וַלְחֵם בַּם: בָּשָׁבָת יִשִּׂרָאֵל בְּחַשְׁבּוֹן וּבַבַנוֹתֵיתַ וּבַעַרְעוֹר וּבַבְנוֹתֵיתָ וּבָכַל־ הַעָרִים אֲשֶׁרֹ עַלִּיִדֵי אַרְנוֹן שָׁלְשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמַדָּוּעַ לָאִ־הָּצַּלָתֵם בַּעַת הַהָּיא: 27 וַאַנֹכִי לָאַ־חֲטֵאתִי לֵדְ וְאַתָּה עשָׁה אַפִּי רַעָה לָהַלָּחָם בּי יִשׁפּׁט יְהֹוָה הַשֹּׁמָם הַיּוֹם בָּין בְּנֵי יִשִּׁרְאֵל וּבֵין ולָא שָׁמַע מֵלָה בָּנֵי עַמְּוֹן 28 בַנֵי עַמְוֹן: אַל־דָּבָרֵי יָפְּתַּח אֲשֵׁר שָׁלֶח אַלֵירוּ וַתְּהֵי עַל־יִפְתָּחֹ רִוּחַ יְהוָה וַיִּעַבְר אַת־הַגָּלעַד וָאָת־מִנַשָּׁהוֹ וַיִּעַבֹר אַת־ מִדְפָּה נָלְעָר וּמִמְּדְפָּה נָלְעָׁר עָבֵר בְּנֵי ל עַמְּוֹן: וַיִּזָּר יִפְתַח נַדֵר כִיהוַה וַיּאֹמֵר אָם־נָתָוֹן תָּתַּן אֵת־בָּנֵי עַמִּוֹן בְּיַדִי: בַיתַיֹּ לַקַרָאתִּי בְּשׁוּבֵי בִשְׁלַוֹם מִבְּנֵי וַיַּעַבָּר יִפְתַּח אָל־בָּנֵי עַפְּוֹן 33 לָהַבֶּלֶחֶם בָּם וַיִּמְנֵם יְהֹוֶה בְּיִדְוֹ: וַיַבֵּם

·23, es einn. vE: vertreiben? dW.A: ihr Lanb.
24. B: Marbeft bu nicht ...? So auch alles ... bafe selbe wollen wir einn. dW: Richt wahr, was ... in Befig gibt, bas nimmft bu ein? Und so, was ... vE: Nimmft bu n. in Besis ...? Also nehmen auch wir.

25. B.dW.vE: (Und nun) bift bu viel (beun) beffer. A: Dber b. bu ctwa. B: eine Streitsache mit Ifr. ges habt o. w. fie gefrieget.

und bon ber Bufte an bis an ben 3or-23 ban. *So hat nun ber Herr, ber Gott Ifraels, die Amoriter vertrieben por feinem Bolf Ifrael, und bu willft fle ein-24 nehmen? *Du follteft bie einnehmen, bie bein Gott Camos vertriebe, und uns laffen einnehmen alle, bie ber Berr, unfer 25 Gott, vor uns vertrieben bat. * Meinft bu, bag bu beffer Recht habeft benn Balat, ber Sobn Bipors, ber Moabiter Ronia? Sat berfelbe auch je gerechtet 26 ober geftritten wiber Ifrael, "ob mohl Ifrael nun brei hunbert Jahre gewohnet hat in Hesbon und ihren Töchtern, in Aroer und ihren Tochtern und allen Stabten, bie am Arnon liegen? Warum 27 errettetet ihre nicht zu berfelben Beit? *3ch habe nichts an bir gefündigt, und bu thuft so übel an mir, daß bu wider mich ftreiteft. Der Berr falle heute ein Urtheil zwischen 28 Ifrael und ben Rinbern Ammon. * Aber ber König ber Kinber Ammon erhörete die Rede Jephthah nicht, die er zu ihm sanbte.

Da fam ber Beift bes Berrn auf Bebb= thah, und jog burch Gileab und Manaffe, und burch Migpa, bas in Gilead liegt, 30 auf bie Rinber Ammon. *Und Jephthab gelobte bem Berrn ein Gelübbe, und fprach: Gibft bu bie Rinber Ammon in meine 31 Band, *was zu meiner Sausthur heraus mir entgegen gehet, wenn ich mit Frieden wieberkomme von ben Rinbern Ammon, bas foll bes herrn fein, und wills gum 32 Brandopfer opfern. *Alfo gog Jephthah auf bie Rinber Ammon, wiber fle ju ftreiten. Und ber herr gab sie in seine Banbe, 33 * und er schlug fie von Aroer an bis man fommt gen Minnith, zwanzig Stabte, und

24. A.A: vertrieb.

26. Diemeil 3fr. ... entriffet ... in berf. 3. B: in: bem ... innerhalb biefer 3. dW.vE: an felb. (jener) 3.
27. Der D., ber Richter, f. B.dW.A: thuft ubel.

vE: hanbelft bofe gegen mich. B.dW.vE.A: richte. 28. B: gab f. Gebor ben Borten. dW.vE: horete nicht auf bie B. A: wollte n. horen. dW: ihm entbot. vE.A: (burch b. Boten) ihm fagen ließ.

29. er jog. vE: über 3.

et de solitudine usque ad Jordanem. *Dominus ergo Deus Israel subvertit 23 Amorrhaeum, pugnante contra illum populo suo Israel, et tu nunc vis possidere terram ejus? *Nonne ea, 24 Nam. 21,29. quae possidet Chamos Deus tuus, tibi 185. jure debentur? Quae autem Dominus 286. 23,13. Deus noster victor obtinuit, in no-Jor. 49,46 stram cedent possessionem! *Nisi 25 Num.22,8 forte melior es Balac filio Sephor rege Moab, aut docere potes, quod jurgatus sit contra Israel et pugnaverit contra eum, # quando habita-26 Num. vit in Hesebon et viculis ejus, et in Aroer et villis illius, vel in cunctis civitatibus juxta Jordanem per trecentos annos? Quare tanto tempore nihil super hac repetitione tentastis? *Igitur non ego pecco in te, sed tu 27 contra me male agis, indicens mihi bella non justa. Judicet Dominus arbiter hujus diei inter Israel et in-24,16. ter filios Ammon. *Noluitque 28 acquiescere rex filiorum Ammon verbis Jephte, quae per nuncios mandaverat.

Factus est ergo super Jephte Spi- 29 14,6. Factus est ergo super Jephte Spi-15,14. 3,10.5,34 ritus Domini, et circuiens Galaad et Manasse, Maspha quoque Galaad, et inde transiens ad filios Ammon, "vo- 30 (Coh. 5,1. tum vovit Domino, dicens: Si tradideris filios Ammon in manus meas. *quicumque primus fuerit egressus 31 de foribus domus meae mihique occurrerit revertenti cum pace a filiis Ammon, eum holocaustum offeram *Transivitque Jephte ad 32 Domino. filios Ammon, ut pugnaret contra eos. Quos tradidit Dominus in manus ejus, *percussitque ab Aroer usque 33 dum venias in Mennith viginti civita-

26. Al.: Arnon (pro Jord.).

30. vE: that.

über.

^{29.} A.A: wiber bie Rinber.

^{32.} A.A: gegen bie R.

^{31.} B: So foll bas herausgehenbe, bas ... gehen wirb ... bem h. fein. dW.vE: glücklich. dW: so soll es Jeh. geweihet sein. vE: So gehore bas, was ... so geh. bas Jeh. ... als Br. (A: so will ich, wer immer guerft ... 3. Br. bem &. opfern.)
32. dW.vE.A: (hinuber) gegen. B: ju ben ... hins

έν ἀριθμῷ εἴκοσι πόλεις, καὶ ἔως Ἀβὲλ ἀμπελώνων πληγήν μεγάλην σφόδρα, καὶ συνεστάλησαν οὶ υίοὶ Ἀμμών ἀπὸ προςώπου τῶν υίῶν Ἰσραήλ.

34 Kai nater leada eis Masonaa eis tor οίκον αύτοῦ, καὶ ίδοὺ ή θυγάτης αὐτοῦ έξεπορεύετο είς απάντησιν αύτοῦ έν τυμπάνοις καὶ γοροῖς καὶ αὖτη μονογενής αὐτῷ, και ούκ έστιν αὐτῷ πλην αὐτῆς υίὸς η θυγάτηρ. 35 Καὶ έγενήθη, ήνίκα είδεν αὐτήν, καὶ διέρφηξε τὰ ἰμάτια αὐτοῦ καὶ είπεν Οίμοι, θύγατές μου, ταραγή ετάραξάς με, καὶ σὸ ης εν τῷ ταράγο μου. Έγο δε ήνοιξα κατά σου το στόμα μου πρός χύριον, καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι. 36 Καὶ είπε πρός αὐτόν. Πάτερ, εί έν έμοὶ ήνοιξας τὸ στόμα σου πρὸς τὸν χύριον, ποίησόν μοι ον τρόπον έξηλθεν έκ του στόματός σου, ανθ' ών εποίησε σοι κύριος εκδικήσεις εκ των εγθρών σου έκ των υίων Αμμών. 37 Καί είπε πρός τον πατέρα αυτής. Και ποίησόν μοι τὸ όπμα τοῦτο. Εασόν με δύο μήνας, καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὅρη καὶ κλαύσομαι έπὶ τὰ παρθένιά μου έγο καὶ αί συνεταιρίδες μου. 38 Καὶ είπεν 'αὐτη'. Πορεύου. καὶ έξαπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας. Καὶ ἐπορεύθη αὐτή καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς καὶ έκλαυσαν έπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὀρέων. 39 Καὶ έγένετο μετά τὸ τέλος δύο μηνών, καὶ άνέκαμψε πρός τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν દેમ લાંપરમેં દાનેમ દાનું મેમ αιτού નુમ માટુદેવτο. και αυτή ούκ έγνω ανδρα. Καὶ έγένετο είς πρόςταγμα έν Ισραήλ. 40 έξ ήμερών είς ήμέρας συνεπορεύοντο αί θυγατέρες Ισραήλ θρηνείν την θυγατέρα Ίεφθα του Γαλααδίτου τέσσαρας ήμέρας έν τῷ ένιαυτῷ.

ΧΙΙ. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἰοὶ Ἐφραίμ καὶ παρῆλθαν εἰς βορβάν, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰεφθά

ועל אַבל פָרַמִּים מַכַּה גָּדוֹלֵה מִאָּד רַיָּבַּנִעוּ בָּנֵי עַמוֹון מִפָּנֵי בְּנֵי יִשִּׂרָאֵל וילא יפתח המצפה אל-ביתו והנה בתו יצאת לקראתו בתפים וּבמָחלות וַרֹּלַ היא יַחידָה אין־לֵוֹ לח ממפר בן או־בת: וַיְהֵי כַרְאוֹתוֹ אוֹתְה ויקרע את־בגליו ויאמר אהה בתי ואנכי פציתי פי אל־יהוה וכא אוכל ותאמר אליו אבי פציתה 38 עַל־בָּתוּכֵּי אַנֹכִי וְרֵעֹיתִי: וַיִּאמֵר כֵּכִי רַיִּשַׁלַח אוֹתָה שָׁנֵי חָדָשֵׁים וַתַּלֶךְ הִיא ים: וַיְהִי מְפֵּץ וּ שִׁנַיִם חָדַשִּׁים יאַבִּיהַ וַיַּעַשׁ לֵה אַת־נִדְרִוֹ וָהִיאֹ לָאַ־יַדְעַה אָׁישׁ וַתִּהִי־ ם חַק בַּיִשַּׁרָאֵל: מַיַּמִים: ימימה תּלכנה

וַיִּצְעֵלִים אָישׁ אֶפְּלַיִם וַיִּצְעָלִר אָישׁ אָפְלַיִם וַיִּצְעַלִר. בְּפִוֹנָה וַיִּאֹמְרֹוּ לְיִפְהָּח מַדִּוּעַ ּעָבַרְהָּוּ,

^{33.} ΑΕΓΧ: ἐν ἀρ. Β: Ἐβὰλ χαρμὶμ (Αβ. ἀμπ. ΑΓΧ). ΑΒ* τοῦν († Χ). 34. Β: υπαντησιν (* αυτε)... αὐτῷ (ΛΕΧ† ἀγαπητη), ἐκ ἡν αὐτῷ ἔτερος υἰος (c. ΑΕΓΧ). 35. Β: ἐγἐνετο ώς εἰδ. αὐτὴν, αὐτὸς διεβό. (c. ΑΕΧ)... Α ἀ (Οῆμοι ΕΓΧ; ΑΧ: Οῆμοι). ΒϜ: θυγάτηρ (θύγατερ ΑΕΧ). Β: καὶ ἐγώ εἰμι ῆν. (Εγώ δὲ ἡν. ΑΕΓΧ). 36. Β: Ἡ δὲ εἶπε (Κ. εἶπε ΑΓΧ)... * εἰ ἐν ἐμοὶ († ΑΕΓΧ). ΑΒ* τὸν εὰ τὲ († ΕΓΧ). Β: ἐν τῷ ποιῆσαί σοι κύριον ἐκδίκησιν τῶν δ. σε ἀπὸ τῶν υ. λ. (contra ΑΕΓΧ). 37. Β† (p. Καὶ) ηδε ...: Ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ με τὸν λό-

ער כאן . 33. ער כאן . 4. 33. ער כאן . 4. 37. (cf. v. 38. Ex. 11, 2).

γον τότον ... † (p. έγω) είμε (c. AEFX). 38. AB* αὐτῆ († X). B: ἀπέστειλεν (έξαπ. AEFX). AB: ἐκλαυσεν (-σαν ΕΧ) ... τὰ ὄρη (τῶν ὀρ. X). 39. B: ἐν τέλει τῶν δ. (μετὰ τὸ τ. δ. EFX; A: μ. τέλ. δ.) ... ἐπέστρεψε (ἀνέκ. AEFX). 40. B: ἀπὸ ημ. ... ἐπορεύοντο * αἰ ... † (a. τέσσ.) ἐπὶ (c. AEFX). — 1. B: Κ. ἐβόησεν ἀνὴρ Ἐφρ. ΑΕΓΧ (pro βοξέ.) Σεφεινά.

bis an ben Blan ber Weinberge, eine febr große Schlacht. Und wurden alfo bie Rinber Ammon gebemuthigt vor ben Rinbern Ifrael.

Da nun Jephthah kam gen Migpa gu seinem Bause, flebe, ba gehet feine Tochter beraus ihm entgegen mit Pauten und Reigen; und fie mar ein einiges Rind, und er hatte fonft teinen Sohn noch Tochter.

35 "Und ba er fle fabe, gerriß er feine Rleiber und fprach: Ach meine Tochter, wie beugeft bu mich und betrübeft mich! benn ich babe meinen Dund aufgethan gegen ben Berrn,

36 und fanns nicht wiberrufen. *Gie aber fprach: Mein Bater, haft bu beinen Munb aufgethan gegen ben Berrn, fo thue mir, wie es aus beinem Munde gegangen ift, nachbem ber Berr bich gerochen hat an beinen Feinben, ben Rinbern Ammon.

37 "Und fie fprach zu ihrem Bater: Du wollteft mir bas thun, bag bu mich laffeft zween Monate, bag ich von hinnen hinab gebe auf bie Berge und meine Jungfrauschaft

38 beweine mit meinen Gefpielen. *Er fprach: Bebe bin! und ließ fie zween Monate geben. Da ging fle bin mit ihren Gefpielen,

und beweinete ibre Jungfrauschaft auf ben 39 Bergen. *Und nach zween Monaten fam fle wieber gu ihrem Bater. Und er that ibr, wie er gelobet hatte, und fie war nie

teines Mannes schulbig geworben. Und 40 warb eine Gewohnheit in Ifrael, *baß bie Tochter Ifraels jährlich hingehen, zu flagen die Tochter Jephthah, bes Gileabiters, bes Jahrs vier Tage.

MIL. Und die von Ephraim ichrieen und gingen gur mitternachtwarts, und fprachen

> 37. 38. 39. U.L: Monben. 1. A.A: gingen mitternachtw.

33. B: Abel an ben 20. A: bas ringenm in 20. liegt. dW.vE: Abel : Reramim. B.dW.vE: in einer

f. gr. Sol. A: mit ... Nieberlage. dW: gebengt. 34. B.dW.vE: ging. vE: Reigentang. dW.vE: unr bie einzige ... außer ihr. (B: hatte von fic)

35. B: bu haft mich fehr geb. n. bn bift unter benen bie m. betr. dW.vE: tief b. bu m. u. (bu) bringeft m. ine Unglad ... jurudnehmen. B: werbe u. fonnen gus

rudgeben. 36. B.dW: bir (vollfommene) Rache verliehen.

vE: ausgeübt.

37. wollet. B: Diefes muffe mir gefchehen; laß ab won mir. dW.vE: Es gefchehe mir nur biefes: 1. (von m.) mich. B: daß ich hingiebe n. auf ben B. auf juf. be(ge)rufen. dW: versammelten fic.

tes, et usque ad Abel, quae est vi-(18m. neis consita, plagă magnă nimis, hu-(8,28. miliatique sunt filii Ammon a filiis

Revertente autem Jephte in Maspha 34 v.11. Acvertento accurrit ei unigenita 15m.18,6 filia sua cum tympanis et choris; non enim habebat alios liberos. *Oua 35 Gon. visa scidit vestimenta sua et ait: Heu me, filia mea! decepisti me et ipsa decepta es; aperui enim os meum ad Dominum, et aliud facere non potero. *Cui illa respondit: Pater mi! si ape- 36 ruisti os tuum ad Dominum, fac mihi quodcumque pollicitus es, concessa tibi ultione atque victoria de hostibus tuis. *Dixitque ad patrem: Hoc so- 37 lum mihi praesta, quod deprecor:

Dimitte me, ut duobus mensibus cir-Dt.21.18.cumeam montes et plangam virginitatem meam cum sodalibus meis. *Cui ille respondit: Vade! Et dimisit 38 eam duobus mensibus. Cumque abiisset cum sociis ac sodalibus suis. flebat virginitatem suam in montibus. *Expletisque duobus mensibus re-39

Ex.88,8. versa est ad patrem suum, et fecit 18m. ei, sicut voverat; quae ignorabat (2,227) ei, sicut voverat; quae ignorabat 26,16. virum. Exinde mos increbruit in L.1,24. Israel et consuetudo servata est, *ut post anni circulum conveniant 40 in unum filiae Israel et plangant filiam Jephte Galaaditae diebus qua-

8,1. Ecce autem in Ephraim orta XIII. est seditio. Nam transeuntes contra

u, ab gehe? A: herumwanble ... dW: weine uber m. 3. A: Gespielinnen. B.dW.vE: ich u. meine Gesp. (Freundinnen).

38. dW.vE.A: entließ f. auf zw. D.

39. u. fle erkannte nie einen MR. B: verrichtete an ihr fein Gelübbe, bas er gel. h. dW: that ... bas G. vE: vollgog ... f. G. dW: Sie aber hatte von f. DR. gewußt? A: [an ihr] bie um f. D. wußte? B: es ift e. Sapung worben. dW: warb gur Sitte. vE: baher entstand die S.

40. ju lobpreifen. dW.vE: preifen. B: fich ju un: terreben mit ...?

1. liefen aufammen, n. g. über m. B.vE: murben

XII.

Jephika Israelis ab Ammoniiis liberaior.

Τί ότι έπορεύθης πολεμείν έν τοῖς υίοῖς Αμμών, και ήμας οὐ κέκληκας πορευθήναι μετά σοῦ; Τὸν οἶκόν σου ἐμπρήσομεν ἐπὶ σὲ ἐν πυρί. 2 Καὶ είπε πρὸς αὐτοὺς Ἰεφθά. ᾿Ανὴρ ἀντιδικών ήμην έγω και ο λαός μου και οι υίοι Αμμών σφόδρα, καὶ ἐβόησα ὑμᾶς, καὶ οὐκ έσωσατέ με έκ γειρός αὐτῶν. 3 Καὶ είδον, ότι ούκ ην ο σώζων, και έθεμην την ψυγήν μου έν τῆ χειρί μου, καὶ διέβην πρὸς τοὺς υίοὺς 'Αμμών, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν γειρί μου. Καὶ είς τί άνέβητε πρός με τῆ ἡμέρα ταύτη πολεμείν έν έμοί; 4 Καὶ συνήθροισεν Ίεφθα πάντας τοὺς ἄνδρας Γαλαάδ, καὶ ἐπολέμει τον Έφραίμ, και επάταξαν ανδρες Γαλαάδ τὸν Έφραίμ, ότι είπαν Οι διασεσωσμένοι τοῦ Ἐφραζη ύμεις Γαλαάδ ἐν μέσω τοῦ 'Εφραὶμ καὶ ἐν μέσφ τοῦ Μανασσῆ. 5 Καὶ προκατελάβετο Γαλαάδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ιορδάνου του Έφραϊμ. Και έγενήθη, ότι είπαν αὐτοῖς οἱ διασεσωσμένοι Ἐφραίμ. Διαβώμεν δή, και είπαν αύτοις οι ανδρες Γαλαάδ Μη ύμεις έχ του Έφραίμ; Και είπαν Ουκ έσμεν. 6 Καὶ είπαν αὐτοῖς. Είπατε δη σύνθημα, καὶ οὐ κατηύθυναν τοῦ λαλησαι οὐτως, καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν, καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς πρός τας διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἔπεσαν έν τῷ καιρῷ ἐκείνφ έξ Ἐφραίμ τεσσαράκοντα καὶ δύο χιλιάδες.

7 Καὶ ἔκρινεν Ἰεφθὰ τὸν Ἰσραήλ εξ ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Ἰεφθὰ ὁ Γαλααδίτης καὶ ἐτάφη ἐν τῆ πόλει αὐτοῦ Γαλαάδ.

8 Καὶ έκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Ἐβεσὰν ἐκ Βηθλεέμ. ⁹ Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα νιοὶ καὶ τριάκοντα θυγατέρες ἔξαπεσταλμέναι ἔξω, καὶ τριάκοντα γυναϊκας εἰζήγαγε τοῖς υἰοῖς αὐτοῦ ἔξωθεν, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσ-

אֹלָם: בֹּבֹת בַּנִיאָ מֹאָפַבַיִם אַרְבּבֹּהם וּשָׁכִים בִּיתׁ בַּנִי מִאָפַבַיִם אַרִבּבַּהם וּשָׁכִים בִּיתִּ בַּנִי בַּבַּר בַּן בִיּאַבוֹ וּשִׁלִּים בְּלֵבָא יִכִּין לְּבַבַּר בַּן בִיּאַבוֹ הַפָּלָע בְּלֵבָא יִכִּין לְּבַבַּר בַּן בִיּאַבוֹ אָנִים בְּלֵבָא יִכִּין לְּבַבַּר בַּן בִיּאַבוֹ לִאָּ בַּיִבּר בְּלִא יִכִּין לְבַבַּר בַּן בִּיּאַבוֹ לְאָבּרִי בְּלִאָר בָּלִבְ אָתַבּלִים בַּלִים אַנִּים בִּילִים אַלִּי בְּלָבֶר אָתַבּלִים בַּלִים בְּלִי וְלָמָׁם אַנִּים אַנְּעָר בַּיִּלְנִם אַלִּי בְּלָבֶר וְבִּבָּר בִּלְּבְּר וֹיִבְּלֵּב אָּתַבּאָפַרִי אַת-בְּלַב אַנִּהְ נִבְּלָּב עִּיִּבְּלִּב אָּתַב אָּפְּרָיִם בְּלְבֵּר אָּמָר יִפִּשִּׁ בְּלִבְּע עִבְּבְּרוֹ בִּיְּלָב אָּתַב בָּלְבִּע בַּלִים בַּיִּי וְלַמָּב בְּלִים אַנְיִם בַּיִּי וְבַּבְּעוֹ בַּבְּלִים בְּלִים בַּיִּי וְלְמָב בְּלִב אָּת בּּלְּבְּר וֹנִבְּעְ אַבְּבְּעוֹ בְּלִבְּע יִבְּעָּבְּרוֹ בִּבְּעִים אָּעִים בִּלְבָּע בְּלִים בַּלִּים בְּלִים בִּיּלִים בְּלִים בִּילִים בְּלִים בִּילִים בְּלִים בְּבִּיוֹ בְּלִּיוֹ בְּלִּבְּע בְּעִּבְּי וְבִּבְּיִ בְּבְּיוֹ בְּבְּעִים בְּלִּי בְּלִים בְּבִּיים בְּבִּיִים בְּלִים בְּבִיים בְּבִּייִם בְּבִּיִים בְּבִּיִבְּיוֹ בְּלִיתְ בְּלִים בְּבִּיים בְּבִּיוֹ בְּבְּבִיי בְּבְּבִּיוֹ בְּבִּייִם בְּבִּיִים בְּבִּילִי אָבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיִים בְּבִּיוֹ בִי בְּעִּיוֹ בְּבִּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּילִים בְּבִייִים בְּבִים בְּבִּיים בְּבִּילִים בְּבִּיוֹ בְּבְּעִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּבּים בְּבִּים בְּיִּבּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּיִבּים בְּבִּים בְּבִּיבְים בְּבִּבּיי בְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיים בְּבִּיבְּים בְּבִּילִים בְּבִּיוֹ בְּבִּיים בְּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִּיי בְּבְּבִּים בְּבִּים בּּבְּיוֹ בְּיבְּיִים בְּבִּים בּיבְּים בְּיבְּים בּיבּים בּיּבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיים בּבּיים בּיבְּים בּבּיים בּיבּיים בּיבּיים בּיבּים בּיבּיי

בֿבּלֵי צִלְבֵּב: מָּלֵים וֹיָּמָת יִפִּׁמָּת בּצִּלְבָּנִי וֹיִּפְּלֵּר וֹיִּמְּפָּם יִפְּנֵּח אָת-יִמְּלְאֵל מָּמֵּ

וַיִּשְׁפְּׂט אַחֲרִיוֹ אֶת־יִשְׂרָאֵל אִבְצָּן
 מְבֵית לֶחֶם: וַיְהִי־לֹוֹ שְׁלשִׁים בְּנִים וּשְׁלשִׁים בְּנִים וּשְׁלשִׁים בְּנִים בְּיִים בְּיבִים בְּיוֹים בְּינִים בְּיוֹים בְּיבְים בְּיוֹים בְּיבְיים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּינִים בְּיבְיים בְּיבְים בְּיבְיים בְּיבְים בְּיוֹים בְּינִים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְּים בְּים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְ

v. 3. 'p ואשימה

3. heute an mir. vE: legte ich m. Leben. dW: feste ich m. L. aufe Spiel. A: wagte. B: biefen Tag. dW: an biefem T.

^{1.} Β: Διατί παρῆλθες παρατάξασθαι έν (c. ΛΕΓΧ).
2. Β: μαχητης (ἀντιδικών ΛΕΓΧ). 3. Β: ἐκ εἰ σωτήρ
... ἔθηκα ... * τῆ ... παρῆλθον ... * τὲς ... ἔδωκεν
... ἐκ ἐμὲ ἐν τῆ ... παρατάξασθαι (c. ΛΕΓΧ). 4. Β:
συνέστρεν» ... παρετάξατο τῷ Ἐ ... διασωζόμενοι
(c. ΛΕΓΧ). 5. Β* ἐγενήθη ὅτι ... διασωζόμενοι ...
* τῦ (c. ΛΕΓΧ). ΛΒ* δή († ΕΓΧ). Β: Μή Ἐρρατίτης εἰ; Καὶ εἰπαν Ού (c. ΛΕΓΧ). 6. Β: αὐτῷ Εἰπὸν δἡ στάχυς. Καὶ ἐ κατεύθυνε ... ἐπ. αὐτᾶ κ.
Εθ. αὐτὸν ... ἀπὸ Ερρ. (c. ΛΕΓΧ, sed iid. σφάζεσιν s. ἔσφαζον pro ἔδυσαν). 7. Β* τῆ († ΛΕΓΧ).
8. Β (eti. 10): Αβαισσὰν (Ἑβεσὰν Ϝ; ΛΓΧ: Ἐσεβῶν)
απὸ (ἐκ ΛΕΓΧ). 9. Β: Κ. ησαν ... ἃς ἐξαπέστειλεν
... θυγατέρας εἰςἡνεγκε (c. ΛΕΓΧ).

^{1.} B: gezogen waren. B.dW.vE: über bir. 2. einen gr. Bane. B: Streitsache. vE: Streit. dW:3m Str. war ich sehr, ich und... unb.... dW.vE: rief. B: ließ euch berufen.

au Bepbthab: Warum bift bu in ben Streit gezogen wiber bie Rinber Ammon, unb haft uns nicht gerufen, bag wir mit bir gogen? Bir wollen bein Saus fammt bir 2 mit Reuer verbrennen. + Repbtbab fprach zu ihnen: 3ch und mein Bolf batten eine große Sache mit ben Rinbern Ammon, und ich fchrie euch an, aber ihr halft mir 3 nicht aus ihren Ganben. *Da ich nun fabe, bag ibr nicht belfen wolltet, ftellete ich meine Seele in meine Sand, und gog bin wiber bie Rinber Ammon, und ber Berr gab fle in meine Banb. Warum fommt ibr nun gu mir berauf, wiber mich gu ftreiten? 4 "Und Repbtbab fammlete alle Danner in Gilegb, und ftritt wider Ephraim. Und bie Manner in Gilead ichlugen Ephraim, barum, daß fle fagten: Seib boch ihr Bileabiter unter Ephraim und Manaffe als bie gluch-5 tigen ju Ephraim. "Und bie Gileabiter nahmen ein die Kurt bes Jordans vor Ephraim. Benn nun fprachen bie flüchtigen Ephraims: Lag mich hinüber geben, fo fprachen bie Danner von Gilead zu ibm: Bift bu ein Ephraiter? Wenn er bann ant-6 wortete: Rein, "fo biegen fie ibn fprechen: Schiboleth, fo wrach er Siboleth, und fonnte es nicht recht reben, fo griffen fle ihn und ichlnaen ibn an ber Furt bes Jordans, bag zu ber Beit von Ephraim fielen zwei und vierzig taufenb.

7 Jephthah aber richtete Ifrael feche Jahre. Und Bephthah, ber Gileabiter, ftarb, und marb begraben in ben Stabten zu Gileab.

8 Rach biesem richtete Ifrael Ebzan von 9 Bethlehem. *Der hatte breißig Söhne, und breißig Töchter sette er aus, und breißig Töchter nahm er von aussen seinen Söhnen, und richtete Ifrael

vadens ad pugnam contra filios Ammon, vocare nos noluisti, ut perge-16,15. remus tecum? Igitur incendemus domum tuam. *Quibus ille respondit: 2 Disceptatio erat mihi et populo meo contra filios Ammon vehemens, vocavique vos, ut praeberetis mihi auxilium, et facere neluistis. *Ouod 3 9,17. cernens posui animam meam in ma-13,16 nibus meis, transivique ad filios Am-19,16 mon, et tradidit eos Dominus in manus meas. Ouid commerui, ut adversum me consurgatis in praelium? "Vocatis itaque ad se cunctis viris 4 Galaad, pugnabat contra Ephraim, percusseruntque viri Galaad Ephraim, quia dixerat: Fugitivus est Galaad de Ephraim et habitat in medio Ephraim et Manasse. *Occupaveruntque Ga- 5 3.22.7.24 laaditae vada Jordanis, per quae Ephraim reversurus erat. Cumque venisset ad ea de Ephraim numero fugiens atque dixisset: Obsecro ut me transire permittatis, dicebant ei Galaaditae: Numquid Ephrathaeus es? Quo dicente: Non sum, *interroga- 6 bant eum: Dic ergo Scibboleth! quod interpretatur spica. Qui respondebat: Sibboleth, eadem litera spicam exprimere non valens. Statimque apprehensum jugulabant in ipso Jordanis transitu. Et ceciderunt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo millia.

aquilonem dixerunt ad Jephte: Quare

Judicavit itaque Jephte Galaadites 7
Israel sex annis, et mortuus est ac
18,14. sepultus in civitate sua Galaad.

Post hunc judicavit Israel Abesan 8
(10,4. de Bethlehem, "qui habuit triginta 9
filios et totidem filias, quas emittens
foras maritis dedit, et ejusdem numeri
filiis suis accepit uxores, introducens
in domum suam. Qui septem annis

^{5.} A.A. Ephraimiter.

^{4.} ale b. Fl. Cobr., zwifchen E. n. zw. M. B.vE: verf. dW.vE: Flüchtlinge (von) E. feib ihr G. unter .... A: G. ift flüchtig geworben v. C. n. wohnet zw. (B. 3hr feib Entronnene v. E., G. aber ift in b. Mitte von ... ?)

^{5.} B: bie Ueberfahrten ... gegen G. dW: nach G. gu. vE: G. nahm G. bie guhrten.

^{6.} erfdingen ibn. B.dW.vE.A: fprachen f. gu ihm: Sprich boch: S. B: u. fo er fpr. dW.A: fpr.

^{1.} Al. † (p. incend.) te et.

er (nun). B: fich n. f. fciden es recht gu r. vE: benn er f. es n. ansfprechen. B.dW.vE: fcilachteten. A: ers morbeten.

^{7.} Gt. G. dW.vE: einer ber Stabte.

^{9.} gaberbinans. B: bieerhinansfenbete, u. brachte v. a. für f. S. ... hinein. dW: entließ er ans b. haufe ... br. er f. f. S. ins h. vE: entl. er hinaus ... feinen S. herein.

ραήλ έπτὰ έτη, 10 καὶ ἀπέθανεν Ἐβεσὰν καὶ ἐτάρη ἐν Βηθλεέμ.

11 Καὶ έκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Αιλών ὁ Ζαβουλωνίτης, καὶ έκρινε τὸν Ἰσραὴλ δέκα έτη. 12 Καὶ ἀπέθανεν Αίλών ὁ Ζαβουλωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν Αίλών ἐν τῷ Ζαβουλών.

13 Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Αβδών νίὸς Ἐλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης. 14 Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τεσσαράκοντα νίοὶ καὶ τριάκοντα νίῶν νίοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ ἐβδομήκοντα πώλους, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ὀκτώ ἔτη. 15 Καὶ ἀπέθανεν ᾿Αβδών νίὸς Ἑλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν Φαραθών ἐν γῆ Ἐφραϊμ ἐν ὅρει τοῦ ᾿Αμαλήκ.

ΧΙΙΙ. Καὶ προςέθεντο οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων τεσσαράκοντα ἔτη.

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ εἶς ἀπὸ Σαραὰ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δάν, καὶ ονομα αὐτῷ Μανωέ, καὶ ἡ γυνή αὐτοῦ στεῖρα, καὶ ούκ έτικτε. 3 Καὶ ώφθη άγγελος χυρίου πρός την γυναϊκα καί είπε πρός αὐτήν 'Ιδού δή συ στείρα καί ού τέτοκας, καὶ ἐν γαστρὶ έξεις καὶ τέξη υίόν. 4 Καὶ νῦν φύλαξαι, καὶ μὴ πίης οίνον καὶ σίχερα, καὶ μὴ φάγης παν ἀκάθαρτον δότι ίδου συ έν γαστρί έξεις και τέξη υίόν, και σίδηρος ούκ αναβήσεται έπλ της κεφαλής αύτου, ότι Ναζιραϊον τῷ θεῷ ἔσται τὸ παιδάριον ἐχ της γαστρός, και αύτος άρξεται σώζειν τον Ισραήλ έκ γειρός άλλοφύλων. 6 Καὶ ήλθεν ή γυνή και είπε τῷ ἀνδρι αὐτῆς, λέγουσα. Ότι ανθρωπος του θεου ήλθε πρός με, και είδος αὐτοῦ ώς είδος άγγελου θεοῦ, φοβερον σφόδρα, καὶ οὐκ ἡρώτων αὐτὸν πόθεν ἐστί, καὶ τὸ ὅνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι. 7 Καὶ εἶπέ μοι· 'Ιδού σύ έν γαστρί έξεις καί τέξη υίόν, καί νύν μὴ πίης οίνον καὶ σίκερα, καὶ μὴ φάγης

ַיּפֶבֵר בָּבֵית לַחֶם: יַּפֶּבֵר בָּבֵית לַחֶם:

יוּ בַּאַרָלוּן בּאַרֵץ זִבּוּלֵן: הַזְּבְּוּלֹנִי וַיִּשְׁפִּׁט אָת־יִשִּׂרָאֵל עֵשֶׁר אַלְנִים: וַיָּיְשָׁפִּׁט אָת־יִשִּׂרָאֵל עֵשֶׁר אָתְרִים: בַּיִּבְּעָת אֵילְוֹן הַזְּבְוּלֹנִי וַיִּקְבֵּר אָתְרִים: אָתְרִילִי אָת־יִשְּׂרָאֵל אֵילְוֹן?

13 בִּלִּים בָּהֵר הִעְּכֵר בְּפִּרְעָתוֹלְ בְּאֶרֶץ שִּׁרְעָתוֹנְי וַיִּעְּכֵר בְּפִּרְעָתוֹלְ בְּאֶרֶץ שִׁרְעֵים שְׁיִים וַיִּשְׁפִּט אֶת־יִשְּׁרָאֵל שִׁרְעִים וְשָׁלְשִׁים בְּנֵי בְנִים וְיִכְּכִים עַלִּר הַפְּרִים וְשָׁלְשִׁים בְּנֵי בְנִים וְיִבְּעִים עַלְרָאֵל הַבְּיִם וְשִׁלְשִׁים בְּהַר בְּפִּרְעָתוֹלְ בְּאֶרֶץ הפרים בּהר העמלקי:

ַנִיּסִׂיפּוּ בְּנֵי יִשְּׁרָאֵל לְעֲשִׂוֹת בְּעִים יְהֹנְת בְּעַשִׁוֹת בְּעִר בְּעִים יְהֹנְת בְּעִים בְּעַבִּ הָרֶע בְּעֵינֵי יְהֹנָה וַיִּיְּתְנֶם יְהֹנְת בְּעִים בְּעַבִּי פָּלָשִׁתִּים אַרָבָּעִים שָׁנֵה:

יַנִיהַיֹּ אַישׁ אָחֶד מִצָּרְעָה מִמְשְׁפַּחַת. הַדָּנֵי וּשָׁמִוֹ מַנִוֹחַ וָאִשְׁתִּוֹ צַקַרָה וָלָא 3 יַלֶּדָה: וַיִּרָא מַלְאַרְ־יִהוֹה אֶל־הַאִּשָּׁה וַיָּאמֶר אָלֵיהָ הָנָּה־נָא אַתִּ־עַקרה וְלָא • וַלַדְתּ וְהָרֵית וְיָלֵדְתִּ בֵּן: וְעַתָּהֹ הִשַּׁמִרִי נָא וָאַל־תִּשְׁתָּי יַיָן וְשֵׁכֶר וְאַל־תְּאֹכְלֻי ח פל־שַמֵא: פִּי הָנָּהְ הָרָה וִילַדְתּ בֵּן וּמוֹרַה לָאַ־יַעַלַה עַל־ראַשוֹּ כִּי־נְזֵיר אַלְהֵים יָהָיֵה הַנַּעַר מִן־הַבַּטֵן וְהֹוּא את ותבא האשה ותאמר 6 פלשתים: לַאִישָׁהֹ לַאמֹר אַישׁ הַאָּלֹהִים בַא אַלַי מַלָאַר הַאַלהֵים ומראָהוּ כַּמַרָאָה נוֹרַא מִאָּד וְלָא שָׁאָלְתִּיהוֹ אֵי־מְזָה הוא ואת שמו לא הביד לי: ויאמר הַבַּה הָרָה וִילַדְהַ בֵּן וְעַהָּה אַל־ ושכר ואל-האכלי פל-

v. 2. אשטרת משא

^{11.} Β* καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσρ. († ΑΓΧ). 14. Β: ἦσαν (ἐγέν. ΑΕΓΧ). — 1. Β: προςἐθηκαν ἔτι ... ἐνώπιον ... Φυλιστιῖμ (c. ΑΕΓΧ). 2. Β: ἀπὸ δήμε συγγενείας τῦ Δανί... * ἡ ... ἔτεκε (c. ΑΕΓΧ). 3. Β* δἡ († ΑΕΓΧ) ... συλλήψη (ἐν γ. - τέξη iid.). 4. Β† (p. φυλ.) δἡ (* ΑΕΓΧ) ... μέθυσμα (σίκ. ΑΕΧ). 5. Β: ἔχεις (ἔξ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: τὴν κεφαλὴν (τῆς κ. ΓΧ). Β: Ναζὶς θεῷ ... ἀπὸ τῆς κοιλίας ... σῶσαι (c. ΑΕΓΧ). 6. Β: εἰςῆλθεν ... * Ότι et τῦ (c. ΑΕΓΧ). Β: ἡρώτηση (ἡρώτων sine ἐκ ΑΕΓΧ). 7. Β: ἔχεις ... μέθυσμα.

10 fieben Jahre, *und ftarb und ward begraben ju Bethlebem.

11 Rach biefem richtete Ifrael Elon, ein Sebuloniter, und richtete Ifrael zehn Jahre, 12 und ftarb und warb begraben zu Ajalon im Lande Sebulon.

13 Nach diesem richtete Ifrael Abbon, ein 14 Sohn hillel, ein Bireathoniter. *Der hatte vierzig Sohne und breißig Neffen, die auf flebenzig Eselsfüllen ritten, und richtete 15 Ifrael acht Jahre, *und ftarb und ward begraben zu Bireathon im Lande Ephraim auf bem Gebirge ber Amalekiter.

XIII. Und die Rinder Ifrael thaten förber übel vor bem Gerrn, und ber Gerr gab fie in bie Sanbe ber Philifter vierzig Jahre.

Es war aber ein Mann ju Barea von einem Gefdlecht ber Daniter, mit Ramen Manogh, und fein Beib mar unfruchtbar 3 und gebar nichts. "Und ber Engel bes Berrn erfchien bem Beibe und fprach gu ibr: Siebe, bu bift unfruchtbar und gebiereft nichts, aber bu wirft fcwanger 4 merben und einen Gobn gebaren. bute bich nun, bag bu nicht Bein noch fart Betrante trinfeft, und nichts Unreines 5 effeft. *Denn bu wirft ichwanger werben und einen Sohn gebaren, bem fein Schermeffer foll aufe Saupt tommen. ber Rnabe wird ein Berlobter Gottes fein pon Mutterleibe, und er wird anfangen Birgel zu erlofen aus ber Philifter Banb. 6 Da fam bas Beib und fagte es ihrem Mann an, und fprach: Es fam ein Mann Bottes zu mir, und feine Geftalt mar anaufeben wie ein Engel Bottes, faft erforedlich, bag ich ihn nicht fragte, woher ober mobin? und er fagte mir nicht, wie er *Er fprach aber zu mir: Siehe, bu wirft schwanger werben und einen Sohn gebaren, fo trinte nun feinen Wein noch ftart Getrante, und if nichts

judicavit Israel, *mortuusque est ac 10 sepultus in Bethlehem.

Cui successit Ahialon Zabulonites, 11 et judicavit Israel decem annis, mor-12 tuusque est ac sepultus in Zabulon.

Post hunc judicavit Israel Abdon, 13
^{(25m.}
filius Illel Pharathonites. *Qui habuit 14
quadraginta filios et triginta ex eis
nepotes, ascendentes super septua
10,4: ginta pullos asinarum et judicavit

10,4. ginta pullos asinarum, et judicavit
Israel octo annis, mortuusque est 15
ac sepultus in Pharathon terrae
Ephraim in monte Amalech.

10,8.4.1.
4,1.3,12.
Rursumque filii Israel fece- XIII.
2,18. runt malum in conspectu Domini;
qui tradidit eos in manus Philisthinorum quadraginta annis.

Erat autem quidam vir de Saraa 2 et de stirpe Dan, nomine Manue, habens uxorem sterilem. Cui ap- 3 v.6.9.13. 6.11.14. paruit Angelus Domini et dixit ad ½2.8x. 3.2.4. eam: Sterilis es et absque liberis, (Gon. 16,11: sed concipies et paries filium; *cave 4 15m. 1,19s.L. ergo, ne bibas vinum ac siceram nec 1,31;rm. 6,3a;Lev.immundum quidquam comedas, • quia 5 Num.6,5. concipies et paries filium, cujus non 18m.1,11 tanget caput novacula: erit enim Na-^{Nm.6,200}zaraeus Dei ab infantia sua et ex L.1,15. matris utero, et ipse incipiet liberare Israel de manu Philisthinorum. *Quae 6 cum venisset ad maritum suum, dixit 18m.2,27ei: Vir Dei venit ad me, habens vul-Act. 10,30 tum angelicum, terribilis nimis; quem L.1,12. cum interrogassem, quis esset et unde venisset et quo nomine vocaretur, noluit mihi dicere, *sed 7 hoc respondit: Ecce, concipies et paries filium; cave, ne vinum bibas nec siceram, et ne aliquo vescaris

ter. vE: Rafiraer. A: Razaraer. dW: erretten. vE: beginnen zu retten.

^{1.} U.L: fürber.

^{4. 7.} A.A: ftarfes Getr.

^{11.} B.dW.vE.A: ber Geb.

^{14.} br. Entel. dW.vE: Gfeln.

^{1.} Bie Rap. 3, 12. 2, 11.

^{2.} som Gefcht. B.vE.A: von 3. dW: aus. dW. vE: geb. nicht. B: baß f. nicht geb.

vE: geb. nicht. B: baß f. nicht geb.
3. dW.vE: ein Engel? vE. follft. A: empfangen.
5. Denn fiebe. B: Abgefonberter. dW: Geweihe-

^{11.} Al.: Elon.

^{13.} S: Elel.

^{5.} S * concipies et.

^{6.} febr erfdr. ... wober er ware. vE: war wie bie Geft. eines G. B.dW: f. Anfehen war wie b. Anfehen. (A: mit bem Angesichte eines G.!) dW.vE.A: furchts bar. B: zeigte mir auch f. Namen n. au. dW: f. R. fagte er m. n. vE: hat er m. n. gefagt.

XIII.

Simson Israelis contra Philisthaces vindex.

πάσαν άκαθαρσίαν, ὅτι Ναζιραῖον θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἔως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ.

8 Καὶ ἐδεήθη Μανωὸ τοῦ κυρίου καὶ εἶπεν· ΄ Ἐν ἐμοί, χύριε, ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὂν ἀπέστειλας, έλθέτω δή έτι πρός ήμας καὶ φωτισάτω ήμᾶς, τι ποιήσωμεν τῷ παιδαρίφ τῷ τικτομένω. 9 Καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωτης Μανωέ, και παρεγένετο ὁ άγγελος τοῦ θεού έτι πρός την γυναϊκα, αύτης καθημένης έν τῷ ἀγρῷ, καὶ Μανως ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἡν μετ' αὐτῆς. 10 Καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνή καὶ έξέδραμε, και απήγγειλε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, και είπε προς αυτόν. Ίδου ώπται μοι ο άνηρ ο έλθων πρός με εν τη ήμερα έκείνη. 11 Καὶ ανέστη Μανωέ και έπορεύθη οπίσω της γυναικός αυτου, και ήλθε πρός τον άνδρα και είπεν αυτώ. Εί σὺ εί ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναϊκα; Kal elner 'o ayyelog'. Eyw. 12 Kal elne Maνωέ Νυν δε ελθόντος του ψήματός σου, τί έσται τὸ χρίμα τοῦ παιδαρίου χαὶ τὰ έργα αὐτοῦ; 13 Καὶ είπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Μανωέ 'Απὸ, πάντων ών είπα πρὸς τὴν γυ-14 and navide of exacναϊκα φυλαξάσθω, ρεύεται έξ άμπελου οὐ φάγεται, καὶ οίνον καὶ σίκερα μη πιέτω, και παν ακάθαρτον μη φαγέτω, πάντα όσα ένετειλάμην αὐτῆ φυλαξάσθω. 15 Καὶ είπε Μανωέ πρός τον άγγελον κυρίου Βιασώμεθα δή σε καὶ ποιήσωμεν ένώπιόν σου έριφον αίγων. 16 Και είπεν ὁ άγγελος πυρίου πρός Μανωέ 'Εὰν βιάση με, οὐ φάγομαι των άρτων σου, καὶ ἐὰν ποιήσης όλοκαύτωμα, τῷ κυρίφ ἀνοίσεις αὐτό. Ότι ούκ έγνω Μανωέ, ότι άγγελος χυρίου ἐστί. 17 Καί είπε Μανωέ πρός τον άγγελον κυρίου· Τί ονομά σοι, ίνα όταν έλθη το όημά σου, καὶ δοξάσωμέν σε; 18 Καὶ είπεν αυτῷ ὁ άγμου; καὶ αὐτό ἐστι θαυμαστόν. 19 Καὶ έλαβε

טְמְאָׁה פְּי־נְזָיר אֶלהִיםֹ יְהְיֶה הַפַּּצֵר מִן-הַבַּמֵן עַד־יִוֹם מוֹתִוֹ:

וַיּעָתַר מנוֹח אל־יַהוֹה וַיּאמר בּי אַדוֹנִי אישׁ הַאָּלְהַים אַשׁר יַבְוֹא־נֵא עוֹדֹ אֵלֵינוּ וְיוֹנֵינוּ מַתּ־נַּנְעֲמֵת לפַער היוּפָּר: וַיִּשִׁמֵע הַאֵּלהִים בּקוֹל מָנְוֹחַ וַיָּבָא מַלְאַהֹּ הַאֵּלֹהִים עוֹד אַל־-האשה והיא יושבת בשוה ימנות אין עמה: ותמהר וַתַּבָּד לַאִישָׁה וַתְּאַמֶר אַלֵּיו הַנָּה נָרָאַה אָלַיֹּ הָאָׁישׁ אַשֶּׁר־בָּא בַיֵּוֹם וו אַלֵי: וַיַּכָם וַיַּלַהְ מַנִוֹת אַחַרֵי אַשׁתּוֹ וַיַּבֹא אַל־הַאִּישׁ וַיִּאמֵר כוֹ הַאַתַּה הַאַישׁ אַשֶּׁר־דָּבַּרָתַ אָל־הַאִּשָׁה וַיִּאֹמֵר 12 אָנִי: וַיָּאמֶר מָנֹוֹחַ עַמָּה יָבְא דְּבְרֵיף 12 מהדיהוה משפט הנער ומעשהו: 13 רַיָּאמֶר מַלָאֶך יִהוָה אֶל־מִנִוֹחַ מִכְּל אל־האשה השמר: אשר־אמרתי רַיַּצָא מַנָּפון הַיַּיון לָא תאַכַל רַיִּין וְשֶׁבֶר אַל־תַּשְׁתִּ וְכַל־טִּמְאַה אַל־ אַשר־צַוּיתֵית פו וַיָּאמֶר מַנוֹת אָל־מַלְאַך יַהוָה נַעִּבְּרָה־ נא אותה ונעמה לפניה בדי עזים: תעשה עלה ליהוה תעלנה פי לאי

^{7.} Β: πῶν ἀκάθαρτον ... ὅτι θεδ ἄγιον ... * τῆς (c. ΑΕΓΧ). 8. Β: προςηύξατο Μ. πρὸς κύριον ... † (p. κύρ.) Αδωναϊέ ... τὸν ἄνθρωπον ... συμβιβασάτω ... παιδίω (c. ΑΕΓΧ). 9. Β: εἰςἡκουσεν ... ἤλθεν ... καὶ αὐτη ἐκάθητο ... * τῷ (c. ΑΕΓΧ). 10. Β: ἔδραμε ... ἀνήγγειλε ... ἀπται πρός με ... ὁς ἦλθεν ... * τῷ et ἐκείνη (c. ΑΕΓΧ, sed ΑΓΧ* ἐν). 11. Β: ἀνέστη κ. ἐπορ. Μαν. (c. ΑΧ). 12. Β: Νῦν ἐλεύσεται ὁ λόγος, τἰς ἑσται κρίσις τἔ παιδίε ... ποσήματα (c. ΑΕΓΧ). 13. Β: εἰσηκα ... φυλάξεται. 14. ΑΒ† (p. ἀμπ.) [τἔ] οῖνε (* ΕΓΧ). Β: (pro σίκ.) μέθυσμα ... φυλάξεται. 15. Β: Κατάσχωμεν ἀδε. 16. Β: κατάσχης (pro βιάση με) ... † (a. τῶν) ἀπὸ ... ἀντός (pro ἐστίν). 17. Β† (a. ὄν.) τὸ ... (* ἔνα) ὅτι ελθοι ... δοξάσομαι. 18. Β: Εῖς τι (pro 'Ινατέ).

יחיר י' למע' רברך .17. חל' ברגש .8. v. 8. יחיר א' .18.

^{7.} bis au. B: ben Tag feines T. dW.vE.A: 3nm T. 8. dW.vE.A: betete M. 3u .... B: nochmals. vE.A: noch einmal. — 9. vE.A: ale (ba) f. ... faß.

Unreines, benn ber Rnabe foll ein Berlobter Gottes fein, von Mutterleibe an bis in feinen Tob.

Da bat Manoab ben Berrn und fprach: Ach Berr, lag ben Mann Gottes wieber ju uns fommen, ben bu gefandt haft, bag er uns lebre, mas wir mit bem Rnaben thun 9 follen, ber geboren foll werben. * Und Gott erborete bie Stimme Manoah, und ber Engel Bottes fam wieber jum Beibe. Gie faß aber auf bem Felbe, und ihr Mann Manoah

10 war nicht bei ibr. *Da lief fie eilend und faate es ibrem Dann an, und fprach ju ibm: Siehe, ber Mann ift mir erschienen, ber heut

11 gu mir fam. * Manoah machte fich auf und ging feinem Beibe nach, und fam ju bem Manne, und fprach zu ibm: Bift bu ber Mann, ber mit bem Beibe gerebet bat? Er

12 fprach: Ja. *Und Manoah fprach: Wenn nun fommen wirb, bas bu gerebet haft, mel= des foll bes Anaben Weise und Werk fein?

13 *Der Engel bes Berrn fprach ju Manoah: Er foll fich huten vor allem, bas ich bem

14 Beibe gefagt habe. *Er foll nicht effen, bas aus bem Weinftod fommt, und foll feinen Bein noch ftart Betrante trinten, und nichts Unreines effen; alles, mas ich

15 ihr geboten habe, foll er halten. *Manoah fprach zum Engel bes Berrn: Lieber, lag bich halten, wir wollen bir ein Biegenbod-

16 lein gurichten. *Aber ber Engel bes herrn antwortete Manoah: Wenn bu gleich mich hier hielteft, fo effe ich boch beiner Speife nicht. Willft bu aber bem Berrn ein Brandopfer thun, fo magft bu es opfern. Denn Manoah mußte nicht, bag es ein

17 Engel bes herrn war. "Und Manoah fprach zum Engel bes Berrn: Bie beigeft bu? bag wir bich preisen, wenn nun fom-

*Aber ber 18 met, was bu gerebet haft. Engel bes herrn fprach zu ihm: Warum fragft bu nach meinem Ramen, ber boch 19 wundersam ift? *Da nahm Manoah ein

14. A.A: ftarfes Getr. 15. U.L: vor (ftatt: bir).

Num. immundo: erit enim puer Nazaraeus
6,245.
1,11 Dei ab infantia sua, ex utero matris
L.1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15.
1,15. suae usque ad diem mortis suae.

Oravit itaque Manue Dominum et 8 ait: Obsecro, Domine! ut vir Dei, quem misisti, veniat iterum et doceat nos, quid debeamus facere de puero, qui nasciturus est. *Exaudivitque 9 Dominus deprecantem Manue, et apparuit rursum Angelus Dei uxori ejus sedenti in agro; Manue autem maritus ejus non erat cum ea. Quae cum vidisset Angelum, "festinavit et 10 cucurrit ad virum suum, nunciavitque ei, dicens: Ecce, apparuit mihi vir, quem ante videram. *Oui surrexit 11 et secutus est uxorem suam, veniensque ad virum dixit ei: Tu es, qui locutus es mulieri? Et ille respondit: Ego sum. *Cui Manue: Quando, 12 inquit, sermo tuus fuerit expletus, quid vis ut faciat puer? aut a quo se observare debebit? *Dixitque Ange- 13 lus Domini ad Manue: Ab omnibus, quae locutus sum uxori tuae, abstineat se, "et quidquid ex vinea 14 nascitur, non comedat; vinum et siceram non bibat, nullo vescatur immundo, et quod ei praecepi, impleat atque custodiat. *Dixitque 15 Manue ad Angelum Domini: Obsecro 6,18. te, ut acquiescas precibus meis et fa-^{Gen.18,5}·ciamus tibi hoedum de capris. *Cui **16** respondit Angelus: Si me cogis, non Tob. comedam panes tuos, si autem vis 6,18, holocaustum facere, offer illud Domino. Et nesciebat Manue, quod Angelus Domini esset. *Dixitque ad 17

Gen.32,29 eum: Quod est tibi nomen, ut, si Tob.5,17e sermo tuus fuerit expletus, honore-

Ba. 9.6. quaeris nomen meum? quod est Pr. 30,4. mirabile. Tulit itaque Manue

mus te? *Cui ille respondit: Cur 18

* Tulit itaque Manue 19

^{10.} ber jenes Tages. vE: neulich. 11. B.dW.vE.A: 3ch bins.

^{12.} dW.vE: bein Bort eintrifft. vE: bie Richt= fonur bes Rn. dW.vE: u. (welches) fein Thun.

^{13.} Bor Allem ... foll fie fich b.

^{14.} Gie f. nichts ... fie halten. dW: beobachten. 15. B: Lag une boch bich aufhalten. dW: E. bich

boch b. bel und. (vE: wir mochten b. gerne gurudh.)

^{7.} S†(a. ex ut.) et. 9. Al.: Deus.

B.dW.vE.A: (au)bereiten.

^{16.} aber ein Br. ... bem &. opf. ... ber @. B.vE: fo werbe ich boch n. effen von b. Sp. dW: warbe. (A: Benn bu m. auch awangeft!) 17. B.dW.vE.A: (Bie) Belches ift bein Rame?

B.A: ehren. vE: ruhmen fonnen. B: bein Bort fommen wirb. dW.vE: eintrifft.

^{18.} B.dW.A: wunderbar, vE: Der ift Bunberbar .

XIII.

Simson Israelis contra Philisthaeos vindex.

Μανωδ τον έριφον των αίγων καλ την θυσίαν, καὶ ανήνεγκεν επί την πέτραν τῷ κυρίφ τῷ θαυμαστά ποιούντι, καὶ Μανωδ καὶ ἡ γυνη αυτού εθεώρουν. 20 Καὶ εγένετο εν τῷ ἀναβηναι την φλόγα ἐπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου είς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου έν τη φλογί του θυσιαστηρίου. Καί Μανωί και ή γυνή αύτοῦ εθεώρουν και έπεσυν έπί πρόςωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν. 21 Καὶ οὐ προςέθηκεν έτι ὁ άγγελος κυρίου ὀφθήναι πρὸς Μανωδ και πρός την γυναϊκα αύτου. Τότε έγνω Μανωέ, ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστί. 22 Καὶ είπε Μανωέ πρός την γυναϊκα αύτοῦ · Θανάτφ αποθανούμεθα, ότι θεον έωρακαμεν. 23 Καί είπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. Εἰ έβούλετο ὁ κύριος θανατώσαι ήμας, ούκ αν έδεξατο έκ της γειρός ήμων όλοκαύτωμα και θυσίαν, καὶ ούκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς πάντα ταῦτα, καὶ καθώς ὁ καιρὸς οὐκ αν άκουστά εποίησεν ήμῶν ταῦτα.

24 Καὶ ἐτεκεν ἡ γυνὴ υίόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Σαμψών. Καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν κύριος. 25 Καὶ ἤρξατο πνεῦμα κυρίου συμπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῷ Δὰν καὶ ἀνὰ μέσον Σαραὰ καὶ ἀνὰ μέσον ᾿Ασθαόλ.

ΧΙ . Καὶ κατέβη Σαμψών είς Θαμναθά, καὶ είδε γυναϊκα έν Θαμναθά έκ τών θυγατέρων των άλλοφύλων, 'καὶ ήρεσεν ένώπιον αὐτοῦ'. 2 Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αύτου και τη μητρί αύτου, και είπε Γυναϊκα έωρακα έν Θαμναθά έκ των θυγατέρων των άλλοφύλων, και νύν λάβετε αὐτήν μοι είς γυναϊκα. 3 Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ή μήτης αὐτοῦ. Μὴ οὖκ ἔστιν ἀπὸ τῶν θυγατέρων των άδελφων σου καί έν παντί τω λαφ μου γυνή, ὅτι σύ πορεύη λαβεῖν γυναῖκα από των αλλοφύλων των απεριτμήτων; Καὶ είπε Σαμψών πρός τον πατέρα αὐτοῦ. Ταύτην λάβε μοι, ότι αυτη ήρεσεν εν όφθαλμοῖς μου. 4 Καὶ ὁ πατής αὐτοῦ καὶ ἡ μήτης αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, ὅτι παρὰ κυρίου ἐστίν, ότι άνταπόδομα αύτὸς έκζητεῖ έκ τών άλλο-

מלוח את-בדי העזים ואת-הפנחה ויעל על-הצור ליהוה ומפלא לעשות בינות ואָשָׁתוֹ ראַים: וַיְהֵי בִעלוֹת הַלַּהָב מַצֵל הַמָּוָבַּהַ הַשְּׁמַיִּמָה וַיַּצֵל אַר־יָהוָה בָּלֶהַב הַמִּוָבֵּחַ וּמָנָוֹחַ רֹאָים וַיָּפָּלָוּ עַל־פְּנֵיהֵם 21 אַרָצָה: וְלָא־יַסַף עוֹד מַלְאַה יְהוַה להראה אל־מנות ואל־אשתו אז יַדַע מַנֹוֹתַ כָּי־מַלְאַךְ יָהוֹהַ הָרּא: 22 וַיָּאמֶר מַנִוֹחָ אֶל־אָשָׁתוֹ מִוֹת נַמָוּת 23 פי אַלהים ראינוּ: ותּאַמר לַוֹ אִשְׁתּוֹ לוֹ חַפֹּץ יָהוָה להַמִיתְנוּ לָא־לַקַח מַיַּדָנוּ עֹלַה וּמָנַחָה וְלָא הַרָאַנוּ אָת־ בַּל־אֵלֶה וְכַלֵּת לָא הִשְׁמִיעֵנוּ בַּוָאת: וַתַּלֶּד הַאִּשָּׁהֹ בֵּן וַתִּקרֵא אֵת־שִׁמִּוֹ שִׁמְשִׁוֹן וַיִּבְּדָל הַנַּער וַיְבֶרְבֶהוּ יְהוָהּ סיומהל רוח יהוח לפעמו במחגה דן בַּין בְּרָצֵה וּבֵין אָשִׁתִּאִל: •

ער כאן . 25. ער

αὐτὸ (ηὐξ. ... αὐτὸν ΑΕΓΧ). 25. Β: συνεκπορ. (συμπορ. ΑΕΓΧ). — 1. Β: ἀπὸ (ἐκ ΑΓΧ)...* κ. ῆρ. ἐνοίπ. αὐτῦ († ΑΕΧ). 2. ΑΒ: ἀπὸ τ. ϑ. (ἐκ τ. ϑ. Χ). Β: Φυλιστιῖμ (τοῦν ἀλλ. ΑΕΓΧ). 3. Β: εἰσὶ θυγατεροιών ἀλλ. ΑΕΓΧ). 4. Β: ἐκδίκησιν ... ζητεῖ (ἀνταπ. ... ἐκζ. ΑΕΓΧ). 4. Β: ἐκδίκησιν ... ζητεῖ (ἀνταπ. ... ἐκζ. ΑΕΓΧ).

^{19.} B: καὶ διεχώρισε ποιῆσαι ... βλέποντες (τῷ ૭. π. ... ἐθ. ΑΕΓΧ). 20. B: ἐπάνω ... ἔως τε ἐρανε ... * τε θναιαστ. (ΑΧ† είς τὸν ἐρανόν) ... βλέποντες (c. ΑΕΓΧ). 21. B: ἐτος (ἐστί ΑΕΓΧ). 22. B: εἴδομεν (ἐφω. ΑΕΓΧ). 23. B: ἡθελεν (ἐβέλ. ΕΓΧ; Α: ἐν βέλεται * ὁ) ... ἔλαβεν (ἐδέξ. ΑΕΓΧ) ... * τῆς († ΕΓΧ; Α: τῶν χειρῶν) ... ἔδειξεν ἡμίν (ἐφῶτ. ἡμᾶς ΛΕΓΧ). ΒΕΧ: ταῦτα πάντα (π. τ. ΑΓΧ). Β* ὁ ... ἡκέτισεν ἡμᾶς (c. ΑΕΓΧ). 24. B: ἡδρύνθη ...

Biegenböcklein und Speisopfer, und opferte es auf einem Fels bem herrn. Und er machte es wunderbarlich. Manoah aber 20 und fein Weib fahen zu. "Und da die Lohe auffuhr vom Altar gen himmel, fuhr ber Engel des herrn in der Lohe des Altars hinauf. Da das Manoah und fein Weib sahen, sielen sie zur Erde auf

21 ihre Angefichter. *Und ber Engel bes Gerrn erfchien nicht mehr Manoah und feinem Beibe. Da erfannte Manoah,

22 bağ es ein Engel bes Gerrn mar, "unb fprach zu feinem Beibe: Bir muffen bes Tobes fterben, bag wir Gott gefeben haben.

23 "Aber fein Weib antwortete ihm: Wenn ber Gerr Luft hatte uns zu tobten, fo hatte er bas Branbopfer und Speisopfer nicht genommen von unfern Sanben, er hatte uns auch nicht foldes alles erzeiget, noch uns foldes horen laffen, wie ist geschehen ift.

24 Und das Weib gebar einen Sohn, und hieß ihn Simson. Und ber Anabe wuchs, 25 und ber Herr segnete ihn. *Und ber Geist

bes herrn fing an ihn zu treiben im Lager Dan gwischen Barea und Efthaol.

XIV. Simfon ging hinab gen Thimnath, und sabe ein Weib zu Thimnath unter ben 2 Tochtern ber Philifter. *Und ba er berauf tam, fagte ere an feinem Bater und feiner Mutter, und fprach: 3ch habe ein Weib geseben zu Thimnath unter ben Tochtern ber Philifter, gebt mir nun biefelbige gum *Sein Bater und feine Mutter 3 Weibe. fprachen zu ibm: 3ft benn nun fein Beib unter ben Tochtern beiner Bruber und in all beinem Bolt, bag bu bingebeft und nimmft ein Belb bei ben Philiftern, bie unbeschnitten find? Simfon fprach ju feinem Bater: Gib mir biefe, benn fie gefällt 4 meinen Augen. *Aber fein Bater und feine Mutter wußten nicht, daß es von bem Berrn

hoedum de capris et libamenta, et posuit super petram, offerens Domino. v.16; qui facit mirabilia; ipse autem et uxor ejus intuebantur. *Cumque ascen-20 Lov. 2.24. deret flamma altaris in coelum, Angelus Domini pariter in flamma ascendit. Quod cum vidissent Manue et uxor ejus, proni ceciderunt in terram, *et ultra eis non apparuit 21 Angelus Domini. Statimque intellexit Manue, Angelum Domini esse. *et 22 6,22. dixit ad uxorem suam: Morte mori-Di.5,24. emur, quia vidimus Deum. *Cui Gas. 22,30 vellet occidere, de manibus nostris holocaustum et libamenta non suscepisset, nec ostendisset nobis haec omnia, neque ea, quae sunt ventura. dixisset.

Peperit itaque filium, et vocavit 24

Ebe. 11,82 nomen ejus Samson. Crevitque puer

(L.1,60 et benedixit ei Dominus. ** Coepitque 25

14,6...
(L.4,1pp. Spiritus Domini esse cum eo in castris
18,12 : 1, Dan inter Saraa et Esthaol.
16,21 : 16,21 :

Descendit ergo Samson in XIV. Jos. 19,48 Thamnatha, vidensque ibi mulierem 38,12. de filiabus Philisthiim, *ascendit et 2 nunciavit patri suo et matri suae, dicens: Vidi mulierem in Thamnatha de filiabus Philisthinorum, quam Gen.34,4. quaeso ut mihi accipiatis uxorem! *Cui dixerunt pater et mater sua: Numquid non est mulier in filiabus fratrum tuorum et in omni populo meo, quia vis accipere uxorem de 15,18. Philisthiim, qui incircumcisi sunt? 18m.81,4 Dixitque Samson ad patrem suum: Hanc mihi accipe, quia placuit oculis meis. *Parentes autem ejus nescie- 4 bant, quod res a Domino fieret, et quaereret occasionem contra Philis-

22. S: Dominum. 3. S: tuo.

ware, benn er suchte Urfach an bie Bbi-

^{1.} B.dW.vE.A: von ben E.

^{2.} B.dW.vE.A: nehmt.

^{3.} unferm B. ... von ben Ph. B.dW.vE.A: in meis nem gangen B. ... ben Unbeschnittenen. B.dW.vE: ein B. zu nehmen. B.vE: ift recht in m. A.

^{4.} dW.vE.A: (eine) Gelegenheit fuchte an ben (ges gen bie) Bh.

^{19.} B: bas 3. u. bas Sp. dW: Er aber that ein Bunber! vE: Und jener th. etwas Bunberbares. (A: bem herrn, welcher wund. Dinge thut.)

^{20.} B.dW.vE.A: Flamme (aufflieg).
23. gezeiget. dW.A: angenommen. dW.vE.A: feben laffen. dW: verfünbigt.

^{24.} vE: wurbe groß.

^{25.} B: je u. je gu tr. A: mit ihm gu fein!

XIV.

Simson Israelis contra Philisthaeos vindex.

φύλων. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνφ οι ἀλλόφυλοι ἐκυρίευον τῶν υίῶν Ἰσραήλ.

5 Καλ κατέβη Σαμψών καλ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ είς Θαμναθά. Καὶ έξέχλινεν είς άμπελώνας Θαμναθά, χαὶ ίδου σχύμνος λέοντος ώρυόμενος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 6 Καὶ κατηύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ διέσπασεν αὐτὸν ώς έριφον 'αἰγῶν', καὶ ούδεν ήν έν τη γειοί αύτου. Καί ούκ απήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ τῆ μητρὶ αὐτοῦ α ἐποίησε. 7 Καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῆ γυναικί, καὶ ήρεσεν ένώπιον Σαμψών. 8 Καὶ έπέστρεψε μεθ' ήμέρας λαβείν αύτην, και έξέκλινεν ίδείν τὸ πτώμα τοῦ λέοντος, καὶ ίδου συστροφή μελισσών έν τῷ στόματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι. 9 Καλ έξείλεν αὐτὸ εἰς χείρας αὐτοῦ, καλ έπορεύθη πορευόμενος καλ έσθων. Καλ επορεύθη πρός τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αύτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον, καὶ οὐκ άπηγγειλεν αὐτοῖς, ὅτι ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ λέοντος έξειλε τὸ μέλι.

10 Καὶ κατέβη ὁ πατήρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναϊκα, και έποίησεν έκει Σαμψών πότον έπτὰ ἡμέρας'. "Οτι ούτως ἐποίουν οί γεανίσκοι. 11 Καὶ έγένετο έν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτόν, προςκατέστησαν αὐτῷ έταίρους τριάκοντα, καὶ ήσαν μετ' αύτου. 12 Καλ είπεν αύτοις Σαμψών Προβαλώ δη υμέν πρόβλημα, και έαν απαγγελλοντες απαγγείλητε μοι αυτό εν ταϊς έπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου καὶ εὖρητε, δώσω ύμῖν τριάχοντα σινδόνας χαὶ τριάχοντα στολάς ίματίων. 13 Καὶ έαν μη δυνηθητε απαγγετλαί μοι, και δώσετε ύμεις έμοι τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολάς ίματίων. Καὶ είπαν αὐτῷ. Προβάλου τὸ πρόβλημά σου καὶ ἀκουσόμεθα αύτου. 14 Και είπεν αύτοις 'Εκ του έσθοντος έξηλθε βρώσις, και έξ ισχυρού έξηλθε γλυκύ. Καὶ οὐκ ήδύναντο ἀπαγγείλαι τὸ πρόβλημα έπὶ τρεῖς ήμέρας.

4. AFX* οί. Β: πυρισύοντες έν Ί. (c. AEFX). 5. Β: ηλθεν εως τε άμπελώνος (ἐξέκλινεν ε. -αν εἰς άμπελώνος (ἐξέκλινεν ε. -αν εἰς άμπελώνα ε. -ας ΑΕΓΧ). ΑΧ: λεόντων. Β: συνάντησιν (c. AEFX). 6. Β: ηλατο ... συνέτριψεν (κατηύθ. ε. -εύθ. ... διέσπ. ΑΕΓΧ). ... ώςεὶ συντρίψει ε΄ρ. (ὡς ε΄ρ. ΕΓΧ; Α: ώςεὶ διασπάσαι) ... ταῖς χερσὶν (τῆ χειρὶ ΑΕΓΧ) ... καὶ (ἐδὲ ΑΕΧ) ... δ (ᾶ ΑΓΧ). 7. Β: ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς (c. ΑΕΓΧ). 8. Β: ὑπέστρεψε ... συναγωγή (c. ΑΕΓΧ). Α²: σώματι. Α† (in f.) ην. 9. ΑΕΓΧ: εἰς το στόμα αὐτῦ. Β: ἐπορεύετο ... ἐσθαν τήγγ. (c. ΑΓΧ) ... * (pr.) τῦ († Χ; ΑΕΓΧ: ἐκ τῆς Εξεως). 10. ΑΒ: ημ. ἐκτα (έ. ημ. ΓΧ). Β: ποιδευν τριάκοντα κλητούς (c. ΑΕΓΧ). 12. Β: Πρόβλημα

הָרא־מְבַקֵּשׁ מִפְּלִשְׁתִּים וּבְצַת הַהִּיא פָלָשָׁתִּים מִשְּלִים בִּיִשָּׁרָאֵל:

וירד אַביהוּ אַל־הַאָשׁהּ וַיִּעשׁ שָׁם שָׁמְשׁוֹן מִשְׁהָּוֹה כֵּי כֵּן יַצְשִׂוּ הַבַּחוּרִים: 11 וַיָּהֵי פָּרָאוֹתֵם אוֹתִוֹ וַיִּקְחוּ שָׁלשֵׁים ויאמר כהם 12 מַרֶעִים רַיָּהִיְרָ אָתְּוֹ: שָׁמִשׁוֹן אָחְוּדָה־נַא לַכֵם חִידֵה אָם־ הגידו אותה לי שבעת לַכָּם ונתתי ומצאתם הַמְשַׁתֵּה רישלישים 13 בַּבַדִים: וָאָם־לָא תַוּכַלוּ לַתַבּיד לֹי שלשים יצא מאַכל ומעז יצא הַחִידָה שַׁלְשָׁת יַמִים:

υμίν προβάλλομαι ... * (sq.) και et μοι (c. AFX).

13. Β: δυνησθε (δυνηθήτε Χ; ΑΧ: δυνάσθητε) ...

* (sq.) και († ΑΕΓΧ) ... δθόνια (σινδ. iid.) ... † (s. στολ.) άλλασομένας (* iid.). Α²Β: αὐτό (αὐτῦ FX; Α¹: σε). 14. Β: Τι βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρωσκοντος και ἀπὸ ἰσχυρῦ γλυκύ (c. ΛΕΓΧ).

lifter. Die Philifter aber herrscheten gu ber Beit über Ifrael.

Alfo ging Simfon binab mit feinem Bater und feiner Mutter gen Thimnath. Und als fle tamen an die Beinberge gu Thimnath, flebe, ba tam ein junger Lowe brullend ibm 6 entgegen. "Und ber Beift bes Berrn gerieth über ibn, und gerriß ibn, wie man ein Bod-Iein gerreißet, und hatte boch gar nichts in feiner Band. Und fagte es nicht an feinem Bater noch feiner Mutter, was er gethan 7 batte. *Da er nun binab fam, rebete er mit bem Beibe, und fie gefiel Simfon in feinen 8 Augen. *Und nach etlichen Tagen fam er wieber, bag er fle nahme, und trat aus bem Wege, bag er bas Aas bes Lowen befahe. Siehe, ba war ein Bienenschwarm 9 in bem Mas bes Lowen, und Bonig. *Und er nahm ihn in feine Sand, und ag bavon unterweges, und ging zu feinem Bater und zu feiner Mutter und gab ihnen, bag fle auch agen. Er fagte ihnen aber nicht an, bag er ben Bonig von bes Lowen Mas genommen hatte.

2018 genoumen gater hinab kam zu bem Weibe, machte Simson baselbst eine Hochzeit,
11 wie die Jünglinge zu thun pstegen. "Und da sie ihn sahen, gaben sie ihm breißig Gesellen zu, die bei ihm sein sollten.
12 "Simson aber sprach zu ihnen: Ich will euch ein Rathsel ausgeben. Wenn ihr mir das errathet und trest diese sieben Tage der Hochzeit, so will ich euch dreißig hemden
13 geben und dreißig Veierkleider. "Könnt ihrs aber nicht errathen, so sollt ihr mir dreißig hemden und dreißig Veierkleider

14 Rathfel auf, laß uns hören. "Er sprach zu ihnen: Speise ging von dem Fresser, und Süßigkeit von dem Starken. Und sie konnten in dreien Tagen das Rathsel nicht exxatben.

geben. Und fie fprachen zu ihm: Bib bein

6. A.A: und er gerrig.

5. dW.vE: brallte ... ihm entg.

thiim; eo enim tempore Philisthiim dominabantur Israeli.

suo et matre in Thamnatha. Cumque

Descendit itaque Samson cum patre 5

venissent ad vineas oppidi, apparuit catulus leonis saevus et rugiens et occurrit ei. *Irruit autem Spiritus v.19. occurrit ei. *Irruit autem Spiritus
18,16. Domini in Samson, et dilaceravit leo4,26. nem, quasi hoedum in frusta discerpens, nihil omnino habens in manu; et hoc patri et matri noluit indicare. *Descenditque et locutus est mulieri, v.1s. quae placuerat oculis ejus. post aliquot dies revertens, ut acciperet eam, declinavit ut videret cadaver leonis, et ecce, examen apum in ore leonis erat ac favus mellis. *Quem cum sumpsisset in manibus. comedebat in via, veniensque ad patrem suum et matrem dedit eis partem, qui et ipsi comederunt; nec

Descendit itaque pater ejus ad mu-10
y-12.18. lierem et fecit filio suo Samson conMt. y-12.18. lierem et fecit filio suo Samson conmonth particular lierem et fecit filio suo Samson lierem et facere
consueverant. Cum ergo cives loci 11
illius vidissent eum, dederunt ei
y-20.
y-20.
month particular lierem et fecit filio suo Samson lierem et facere
consueverant. Cum ergo cives loci 11
illius vidissent eum, dederunt ei
y-20.
month particular lierem et fecit filio suo Samson conmonth particular lierem et fecit filio suo Samson lierem et fecit filio suo Samson conmonth particular lierem et fecit filio suo Samson lierem et fecit filio suo S

tamen eis voluit indicare, quod mel

de corpore leonis assumpserat.

nam vobis problema, quod si solve
11.21. Tab ritis mihi intra septem dies convivii,

11.21. dabo vobis triginta sindones et toti
25.22. dem tunicas; *sin autem non potueri
25.22. tis solvere, vos dabitis mihi triginta

sindones et ejusdem numeri tuni
cas. Qui responderunt ei: Propone

problema, ut audiamus. *Dixitque 14

eis: De comedente exivit cibus et

de forti egressa est dulcedo. Nec

potuerunt per tres dies propositionem

solvere.

^{9.} U.L: Und nahme ... unterwegen ... Sas Sonig.

^{6.} er gerr. vE: tam. dW: nichts war in f. G. 8. etlicher Beit ... in bem Rorper. B: wich abfeit.

vB: ging er bei Seite. dW: bog er ab.

^{9.} aus bes 2. Leib. B: nahm bavon herans. dW: nahm es ans. B.dW: Sanbe. A: auf b. Wege. B: ging immerfort n. ag. dW.vE: ging n. ag im Gehen.

^{9.} Al.: ore leonis.

^{11. 8:} qui essent.

^{10.} B: Mahlgett. dW.vE: (bereitete) ... ein Mahl. B.vE.A: benn alfo (fo) pflegten. dW: alfo thun.

^{11.} B.dW.vE: nahmen. B.vE: baß f. ... (waren). dW: bie waren bei ihm.

^{13.} ihr mire. B.dW.A: fo wollen (bag) wir ee h. 14. vE: Bom Speisenben! dW.vE: fam. B: ans geigen, dW: fagen. vE.A: logen.

XIV.

Simson Israelis contra Philisthaeos vindex.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῆ ἡμέρα τῆ *τετάρτη, καὶ είπαν τη γυναικί Σαμψών Απάτησον δη τον άνδρα σου καλ άπαγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μήποτε έμπυρίσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου: ἢ πτωγεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς; 16 Καί έκλαυσεν ή γυνή Σαμψών πρός αύτον καὶ είπεν Πλην έμισησάς με καὶ οὐκ ήγάπησάς με, ότι τὸ πρόβλημα, ο προεβάλου τοῖς υίοις του λαού μου, ούκ ἀπήγγειλάς μοι αὐτό. Καὶ είπεν αὐτῆ 'Σαμψών'. 'Ιδού τῷ πατρί μου καὶ τῆ μητρί μου οὐκ ἀπήγγειλα, καὶ σοὶ απαγγείλω; 17 Καὶ έκλαυσε πρός αὐτὸν έπὶ τας έπτα ήμέρας, ἐν αἶς ἡν ἐν αὐταῖς ὁ πότος. Καλ εγένετο εν τη ημέρα τη εβδόμη, καλ απήγγειλεν αὐτῆ, ὅτι παρηνόχλησεν αὐτόν, καὶ αύτη απήγγειλε τοῖς υίοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 18 Καὶ είπον αὐτῷ οἱ άνδρες τῆς πόλεως ἐν τῖ ἡμέρα τῆ έβδόμη πρὶν δύναι τὸν ήλιον. Τί γλυκύτερον μέλιτος, καὶ τί ἰσγυρότερον λέοντος; Καὶ είπεν αὐτοῖς 'Σαμψών'. Εί μη κατεδαμάσατέ μου την δάμαλιν, οὐκ ἂν ἔγνωτε τὸ πρόβλημά μου.

19 Και κατεύθυνεν επ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, και κατέβη εἰς Ασκάλωνα, καὶ ἔπαισεν
έκεῖθεν τριάκοντα ἄνδρας, καὶ ἔλαβε τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἔδωκε τοῖς ἀπαγγείλασι τὸ
πρόβλημα. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῆ 'Σαμψών',
καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
20 Καὶ συνώκησεν ἡ γυνὴ 'Σαμψών' τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ος ἡν ἐταῖρος αὐτοῦ.

Χν. Και δρένετο μεθ' ήμερας, εν ήμεραις θερισμού πυρών, και επεσκέψατο Σαμψών την γυναϊκα αὐτοϋ, φέρων εριφον αίγων, και είπεν Είζελεύσομαι πρὸς την γυναϊκά μου εἰς τὸν κοιτώνα. Και οὐκ ἀφηκεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτης εἰςελθεϊν. ²Και είπεν ὁ πατήρ αὐτης, λέγων · Είπας είπα, ὅτι μισών ἐμίσησας αὐτήν, και ἔδωκα αὐτην τῷ συνεταίρω σου. Οὐκ ἰδοὺ ἡ ἀδελωή

וַיָתוּי כַּיִּוֹם הַשְּׁבּוּעׁי ויאמרו לאָשָׁת־שָׁמָשׁוֹן פַּתִּי אָת־אִישַׁךְ וְיַבֵּד לַנוּ אָת־הַתִּידָה פַּן־נִשִּׂרִם אוֹתַךְּ וָאֵת־ בית אַביה בַּאָשׁ הַלְיַרְשֵׁנוּ קַרְאתָם 16 לַנוּ הַלָּא: וַתַּבְהָּ אֵשׁת שִׁמְשׁוֹן עָנֵיוּ וַהֹּאמֵר רַק־שָּׁנָאַתְנוֹ וַלָא אַהַבְּתְּנִי החידה חדתה לבני עמי ולי לא הַבַּרָתָּה וַיִּאמֶר לַה הַבַּה לָאַבֵּי וּלְאַפַּי וָכֶרְ אַנִּידוּ וַתַּבְרָּ עַלַיוֹ לַהָּם אַמַר־הַיָה הַמְשַׁתֵּה וַיָּהָי וּ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּבְּד כה כי הציפתהו ומגד החידה כבני 18 עמה: רַיָּאמֶרוּ לוֹ אנִשׁי הַּעִּיר בַּיָּוֹם השכילי בטרם יבא החרסה מה מַתוֹק בִּדְבַשׁ וּמֵה עֵז מַאַרֵי וַיְּאמֶר חרשתם בעגלתי נִצַאתֵם חַידַתִי :

אַשָּׁר רַעַה לָּוֹ: אַשְׁלְלוֹן רַיַּךְ מִהָּט שִׁמְשִׁוֹן לְמַרֵעֵההּ לְמַנִּידִי הְחִידָה וַיְּחַר אַפּוֹ וַיְּעַל בְּיִת לְמַנִּידִי הְחִידָה וַיְּחַר אַפּוֹ וַיְּעַל בְּית בּ אָבְיהוּ: וַמְּהָר יִּיְם יִשְׁלְשִׁים אִּישׁ בּ אָבְיהוּ: וַמְּהָר יִנְיחַר אַפּוֹ וַיְּעַל בְּית בּ אָבְיהוּ: וַמְּהָר לָנִי:

לְמֵרֵעֶהְ הַלָּאׁ אֲחוֹתָהּ הַקְּטֵּנְה טוֹבָה יִּיְּפְלָּד שִׁמְשִׁוֹן אֶת־אִשְׁתּוֹ בִּנְדִי עִּוֹּים יַּיְּאׁמֶר אָכִיְהָ לְּכִוּא: יַיִּאֹמֶר אָכִיהָ ג וְלָאֹ־נְתָּנְוֹ אָכִיהָ לְבְוֹא: יַיִּאֹמֶר אָכִיהָ אָלָר אָבִיְהָ לְבְוֹא: יַיִּאֹמֶר אָכִיהָ אָלָר אָבִיהְ לְּבְוֹא: יַיִּאֹמֶר אָכִיהְ אָלָר אָבִיהְ הָּוֹלָא אֲחוֹתָהּ הַקְּטֵנְּה טוֹבָה

16. B: neben. dW: an ihm! B.dW: haffeft mich

nur. vE: Gewiß! bu h. m.

^{15.} Β: κατακαύσωμεν (έμπ. ΑΕΓΧ). ΑΒ† (p. σε) έν πυρί (* ΕΧ). Β: ἢ έκβιᾶσαι ἡμᾶς κεκλήκατε; (c. ΑΕΓΧ). 16. ΑΒ: μεμίσηκας (έμισησάς ΕΧ). Β: Εἰ ... ἀπήγγελκα (Ἰδέ ... ἀπήγγελκα ἀὐτό ΛΕΓΧ) * καὶ († iid.). 17. Β: ἄς ἢν αὐτοῖε ... αὐτοῖ (ἐν αἰς ἢν ἐν αὐταῖε ... αὐτον ΑΕΓΧ). 18. ΑΒ: εἰπαν (-ον ΓΧ). Β: πρὸ τἔ ἀνατεῖλαι ... ἡροτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει με (πρὶν [ΕΧ† ἢ] δύναι ... κατεδ. κτλ. ΑΕΓΧ). 19. Β: ἤλατο ... ἐπάταξεν ἐξ αὐταν ... τὰ ἰμάτια ... † (p. ἔδωκε) τὰς στολὰς ... ἀργίσθη θυμφ (κατεύθ. κτλ. ΑΕΓΧ). 20. Β: ἐγένετο ... ἐνὶ τῶν φίλων αὐτᾶ ἀν ἐφιλίασε (συνφίκ. ... τῷ νυμφ. κτλ. ΑΕΓΧ). — 1.Β: ἐν ἐρίφφ (φέρων ἔρ. ΛΕΓΧ). Βὲ† (a. εἰς) καὶ (* ΑΓΧ). Β: ταμεῖον... ἔδωκεν (τὸν κοις ... αῷῆκ.ΑΕΓΧ). 2. Β* Κίπας († ΑΓ) ... ἐνὶ τῶν ἐκὶ τῶν φίλων σε (τῷ σ. σε ΑΓΧ). Μὴ ἐχὶ (Θὐκ [ε. Οὐχ ΑΧ] ἰδὲ ΑΕΓΧ).

^{15.} vE: Berebe. A: Schmeichle beinem M. dWfonst verbr. wir. vE: werben wir ... B: bag wir nicht
vielleicht ... bas Unfrige erblich einzunehmen? vK:
euch unfres Besithums zu bemächtigen? Its nicht
fo? dW: nicht wahr?

Am fiebenten Tage fprachen fie ju Simfone Beibe: Ueberrebe beinen Dann, bag er uns fage bas Rathfel, ober wir werben bich und beines Baters Baus mit Reuer verbrennen. Babt ihr uns bieber gelaben, bag ihr uns arm machet, ober 16 nicht? *Da weinete Simfons Beib vor ibm, und fprach: Du bift mir gram und baft mich nicht lieb. Du baft ben Rinbern meines Bolts ein Rathfel aufgegeben, und haft mirs nicht gefagt. Er aber fprach zu ihr: Siebe, ich habe es meinem Bater und meiner Mutter nicht gefagt, und follte 17 bire fagen? "Und fie weinete bie fleben Tage vor ihm, weil fie Bochzeit hatten, aber am flebenten Tage fagte ere ibr, benn fle trieb ibn ein. Und fle fagte bas 18 Rathfel ihres Bolte Rinbern. *Da fprachen bie Manner ber Stadt zu ihm am flebenten Tage, ebe bie Sonne unterging: Was ift fußer benn Sonig, mas ift ftarter benn ber Lowe? Aber er fprach zu ihnen: Wenn ihr nicht hattet mit meinem Ralbe gepflüget, ihr hattet mein Rathfel nicht getroffen.

Und ber Beift bes Berrn gerieth über ihn, und ging binab gen Asfalon und folug breißig Mann unter ihnen, und nahm ihr Bewand und gab Feierfleiber benen, die bas Rathfel errathen hatten. Und ergrimmete in feinem Born, und ging 20 herauf in feines Baters Baus, * aber

Simfone Beib ward einem feiner Befellen gegeben, ber ibm zugeborte.

XV. Es begab fich aber nach etlichen Sagen, um bie Beigenernbte, baß Simfon fein Beib besuchte mit einem Biegenbodlein. Und als er gebachte, ich will zu meinem Weibe gehen in die Kammer, wollte ihn 2 ihr Bater nicht binein laffen, *und fprach: 3ch meinte, bu mareft ihr gram geworben, und habe fie beinem Freunde gegeben. Sie hat aber eine jungere Schwefter, bie

Cumque adesset dies septimus, 15 16.5. dixerunt ad uxorem Samson: Blandire viro tuo et suade ei, ut indicet tibi, quid significet problema. 12.1. si facere nolueris, incendemus te et domum patris tui; an idcirco vocastis nos ad nuptias, ut spoliaretis? *Quae fundebat apud Samson 16 lacrymas et querebatur, dicens: Odisti me et non diligis, idcirco problema, quod proposuisti filiis populi mei, non vis mihi exponere. At ille respondit: Patri meo et matri nolui dicere, et tibi indicare potero? v.12. Septem igitur diebus convivii flebat 17 ante eum, tandemque die septimo.

cum ei esset molesta, exposuit; quae statim indicavit civibus suis. illi dixerunt ei die septimo ante solis occubitum: Quid dulcius melle

Pr.30,80.et quid fortius leone? Qui ait ad eos: Si non arassetis in vitula mea, non invenissetis propositionem meam.

Irruit itaque in eum Spiritus Domini, 19 descenditque Ascalonem et percussit ibi triginta viros. Quorum ablatas vestes dedit iis, qui problema solverant. Iratusque nimis ascendit in domum patris sui; *uxor autem 20 ejus accepit maritum unum de amicis ejus et pronubis.

Post aliquantulum autem tem-XV. poris, cum dies triticeae messis instarent, venit Samson, invisere volens Gen. 38, 17 uxorem suam, et attulit ei hoedum de capris. Cumque cubiculum eius solito vellet intrare, prohibuit eum pater illius, *dicens: Putavi quod 2 14,20.11, odisses eam, et ideo tradidi illam amico tuo; sed habet sororem, quae

^{19.} A.A: Unb er ergrimmete.

^{17.} brangete ibn. dW: brang in ibn. vE: weil f. fehr in ihn br. B: angftigte ihn?

^{18.} dW: Cente. B.A: ein Come. vE: meiner jun: gen Ruh.

^{19.} B ihre ausgezognen Rleiber, u. g. fie zu F. dW: ihnen ihre Bewanber, n. g. bie F.

^{20.} dW: welche man ihm jugefellt. B: feinem Gef., Bolyglotten - Bibel. 2 E. 2. Bbs 1. Abtb.

gu bem er fich gef. hatte. vE: ben er fich als B. ers mählt hatte.

^{1.} etlicher Beit ... ber Bater. B: jur Beit ber B. dW.vE: in ben Tagen. dW: fuchte ... beim. dW.vE: n. fprac.

^{2.} dW: bachte. B: habe ganglich gebacht. vE: ims mer gefagt. dW.vE: haffeteft fie. B.dW.vE: Gefels len. Ift nicht ihre (Schw., die jungere) ...?

αὐτῆς ή νεωτέρα κρείσσων αὐτῆς; "Εστω δή σοι άντι αὐτῆς. 8 Και είπον αὐτῷ Σαμψών Αθώός είμι τὸ ἄπαξ ἀπὸ τών άλλοφύλων, ότι ποιώ εγώ μετ' αὐτών κακά. 4 Καὶ επορεύθη Σαμψών καλ συνέλαβε τριακοσίας άλώπεκας, καὶ έλαβε λαμπάδας, καὶ συνέδησε κέρκον πρός κέρκον, καὶ έθηκε λαμπάδα μίαν ανα μέσον τών δύο κέρκων. 5 Και έξηψε πύρ εν ταίς λαμπάσι, και έξαπέστειλεν είς τὰ δράγματα τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς στάγυας και τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στυβῆς καὶ ἔως έστωτος καὶ ἔως άμπελώνος καὶ έλαίας. 6 Και είπαν οἱ ἀλλόφυλοι. Τίς ἐποίησε ταῦτα; Καὶ είπαν Σαμψών ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμναθαίου, ότι έλαβε την γυναϊκα αύτοῦ καὶ έδωκεν αυτήν τῷ συνεταίρφ αυτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν οί άλλόφυλοι καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρί. 7 Καὶ είπεν αὐτοῖς Σαμψών Έαν ποιήσητε ούτως, ούκ εύδοκήσω, άλλα την έκδικησιν μου έξ ένος έκαστου ύμων ποιήσομαι, 8 καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην έπὶ μηρον πληγήν μεγάλην. Καὶ κατέβη και εκάθισεν έν τρυμαλιά της πέτρας Ήτάμ.

9 Καὶ ἀνέβησαν οι ἀλλόφνλοι καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ ἔξειβίφησαν ἐν Λεχί. ¹ο Καὶ εἰπαν ἀνὴρ Ἰούδα· 'Ινατι ἀνέβητε ἐφὶ ἡμᾶς; Καὶ εἰπαν 'οι ἀλλόφυλοι'. Δῆσαι τὸν Σαμψών ἀνέβημεν καὶ ποιῆσαι αὐτῷ, ὅν τρόπον ἐποίησεν ἡμῶν. ¹¹ Καὶ κατέβησαν τρις-χίλιοι ἄνδρες ἐξ Ἰούδα ἐπὶ τρυμαλιὰν πέτρας Ἡτὰμ καὶ εἰπαν πρὸς Σαμψών. Οὐκ οἰδας, ὅτι ἄρχουσιν ἡμῶν οι ἀλλόφυλοι; καὶ ἰνατι ταῦτα ἐποίησας ἡμῖν; Καὶ εἰπεν αὐτοῖς 'Σαμψών'. Καθώς ἐποίησάν μοι, οὐτως ἐποίησα αὐτοῖς. ¹² Καὶ εἰπαν αὐτῷ. Δῆσαί σε κατέβημεν καὶ παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας ἀλλοφύ-

נ בַּבַּשָּׁנָה תִּהִי־נֵא לְהָ תַּחְתֵּיהַ: רַיָּאמֵר לַהֶּם שָׁמָשׁוֹן נָקַיתִי הַפֶּעֵם מִפְּלָשְׁתֵּים עשה אני עמם רעה: וַיַּלַה שִׁמְשׁוֹן וילפד שלשרמאות שועלים זַנַב 3K לַפָּיד אָחָד בֵּין־שָׁנֵי הַזִּנָבְוֹת בַּתַּוָדְּ: ח ויבער־אַשׁ בַּלַפִּידִים וַיִשַׁלַח בַּקְמֵוֹת פַּלִשָּׁתִּים וַיַּבְעֵר מְבָּדֵישׁ יפרם זות: ויָאמָרוּ פַּלַשָּׁתִּים מִי זאת ויאמרו שמשון פַּי כַּקַח אֶת־אִשְׁתוֹ וַיִּתְנַה למרעהו ויעלו פלשתים וישרפו 7 אוֹתַה וָאָת־אָבֶיהָ כָּאֲשׁוּ וַיָּאמֵר לָהָם שׁמָשׁוֹן אַם־תַעשוון כּזאַת כּי אם־ 8 נַפַּמְתִּי בָכֵם וְאֲחֵר אֶחְדֵּל וּ וַיַּהְ אוֹתֵם שוֹק עַל־יָרֶךְ מַבָּה גְדוֹלֵה וַיֵּרֶד וַיִּשֶׁב בּסִעיף מַלַע עִישֵם:

יֹרַבְּנִנּ לְעִּשִׁם בִּרַב-פַּלְשִׁעִּים נַגִּאָמֹר נּגֹשִׁיעִי לְעָּם: וַגֹּאִמֹר לְנִ כֵּאָסִׁרְנּ לְנִ לְאָסִׁרָּנּ לְנִּ בְּנִב-פַּלְשִׁעִּים נַעִּבּיִּ לְּמִּנּ לִי כֵּלְ לְנִנּ וַנִּאָמֹר לְנִים כֹּאַמִּין נְעַלְּאָ נְדֵּבְעִּנִּ לְּמִּנִּ לִי נְמְּבְּלָנִּ נְּנִּאָמִר לְנִים נִּמִב-גִּאָע בְּמִּנִּ כִּי נִּיְאָמַרְנִּ לְשִׁמִּוּן נְבְּלִינִּ לְצֹמִּנִוּ נִיְּאָמִרְנִּ לֵאְמַנִּ בִּי אָתָב מְּנִנִּי וַנִּיְּרָנִּ לְצֹמִּנִּוּ נַיְּאָמִרְנִּ לֵאְמַנִּ בִּי אָתבּשִׁנִּ בַּלְנִייִּ לְנִינִּ לְצְמַנִּינִ לְצְמַנִּינִ לְּצִּמָּים לְמֵּנִ נְּלִנִּי בְּלְנִינִּ לְנִמְּנִי נִיּאָמֹרְנִּ לְצְמַנִּים לֵּלְּנִי בְּיִבּעָּם בִּילִּינִ בְּאַמִּיר לְמֵּנִ בְּלִנִּים בְּלָנִייִ לְּנִינִּ לְבְּמַנִּים לֵּילְבִּים בְּיִבְּיִּים בְּלְנִינִּ בְּיִּשִּׁנִּים בְּלְנִינִּים בְּלִּבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּם בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִּם בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִּם בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִּם בְּבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּבִּים בְּיִּבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיבִּים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִּם בְּיִבְּיִּים בְּבִּים בְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבּים בְּיבִּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּמִּים בְּיִבְּיִּבְּים בְּבִּים בְּיִבְּיִּם בְּבִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּבִּעִים בְּיִבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּבְּיִּים בְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִינִינִים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיבְּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּיבְּיבְּיִים בְּיבְּיבְּיבְּיים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְייִייִיים בְּיבְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְּיים בְּיבְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּיבְּיבְּיים בְּיבְּיבְייִים בְּבְּיבְּיבְּיבְּיבְּייִים בּּיבְּיים בְּיבְּיבְּיים בּיִים בְּבְּיבְּיבְּיבְּיבְּייִים בְּיבְּיבְּבְּיבְּים בּיבְּיבְּיבְּיים בּיִּבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּיִיבְּים בְּיבְּבְ

B: übel mit ihnen umgehen werbe.

4. Faceln. vE: Schafale. dW.vE: fehr. Schw. gegen Schw. A: banb ben Schw. bes Einen an b. S. bes Anb. B.dW.vE: in ber (bie) Mitte.

5. bie Factein. vE: entl. fie. dW. l. f. laufen. dW.vE: in bas (ftehenbe) Betraibe. B: unter bie ft.

^{2.} Β: ἀγαθωτέρα ὑπὸρ αὐτήν (κρ. αὐτῆς ἐστίν ΑΕΓΧ). 3. Β: αὐτοῖς... Ἡθώωμαι καὶ ... *τῶν ... πονηρίαν (c. ΛΕΓΧ; iid.: μεθ' ὑμῶν). 4. Β: ἐπέστρεψε (συνέδ. ΛΕΓΧ)... † (in f.) καὶ ἔδησε (ΑΓΧ; ἐν τῷ μέσῳ). 5. Β: ἐξέκαυσε ... ἐν τοῖς στάχυσι ... (pro ἐνεπ. - ἐστ.) ἐκάησαν ἀπὸ ἄλωνος καὶ ἔως σταχύων ὀρθῶν (c. ΛΕΓΧ). 6. Β: νυμφίος τῷ Θαμνί ... τῷ ἐκ τῶν φυλῶν (γ. τῷ Θ. ... τῷ συνεταίρῳ ΛΕΓΧ). ΒΕ: ἐνέπρησαν. Β: τὸν οἰκον τῷ πατρος (τὸν πατέρα ΑΧ). 7. Β: ἔτως ταύτην, ὅτι ἡ μὴν ἐκδικήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσχατον κοπάσω. 9. Β: ἐν Ἰέδᾳ. 10. Β: Εἰς τἰ... εἰπον. 11. Β: τρες, ἀπὸ Ἰ. ἄνδρες (λ: τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐξ Ἰ.) εἰς (ἐπὶ ΑΓΧ; Λ. ἐπὶ τὴν ὁπὴν τῆς π.) ... κυριεύσειν ... τί τἔτο ... Όν τρόπον (c. ΛΕΧ). 12. Β: τῷ δῷναί σε ἐν χειρὶ (c. ΛΕΓΧ).

^{2.} B: an ihrer Statt. dW.vE.A: (an)ft. ihrer.
3. Diesmal bin ich unschnlbig an ben Pb., wenn ich ihnen Sch. thue. vE: verschlbe ich mich nicht. dW.vie: (an) ihnen llebels.
B. übel mit ihnen umgehen werbe.

ift fooner benn fie, die lag bein fein für 3 biefe. *Da sprach Simson zu ihnen: 3ch habe einmal eine rechte Sache wiber bie Philifter, ich will euch Schaben thun. 4 "Und Simfon ging bin und fing breibunbert guchfe, und nahm Branbe, und tehrete je einen Sowang gum anbern, und that einen Brand je zwifden zween Schmange, 5 "und gunbete bie an mit Reuer, und ließ fle unter bas Rorn ber Bbilifter, und gunbete alfo an bie Manbeln fammt bem ftehenden Rorn, und Weinberge und Delbaume. 6 Da fpracen bie Bbilifter: Wer bat bas gethan? Da fagte man: Simfon, ber Eibam bes Thimniters, barum, bag er ibm fein Beib genommen und feinem Freunde gegeben bat. Da zogen bie Philifter binauf und verbrannten fle fammt ihrem Bater 7 mit Feuer. *Simfon aber fprach zu ihnen: Db ihr icon bas gethan habt, boch will ich mich an euch felbst rachen, und bar-8 nach aufhören, *und folug fie hart, bei= bes an Schultern und Lenben, und gog hinab und wohnete in ber Steinfluft gu

Da zogen bie Philifter hinauf und belagerten Juba, und liegen fich nieber ju 10 Lebi. *Aber bie von Juba fprachen: Barum feib ihr wiber uns berauf gezogen? Sie antworteten: Wir find herauf getommen, Simfon zu binben, bag wir ihm 11 thun, wie er uns getban bat. *Da gogen breitausend Mann von Juba binab in bie Steinfluft ju Etham, und fprachen ju Simfon: Weißt bu nicht, bag bie Philifter über uns berrichen? warum baft bu benn bas an une gethan? Er fprach ju ihnen: Bie fie mir gethan haben, fo habe ich *Sie fprachen gu 12 ihnen wieder gethan. ibm: Wir find berab gefommen, bich ju binben und in ber Philifter Ganbe gu geben.

junior et pulchrior illa est, sit tibi pro ea uxor. *Cui Samson respondit: 3 14.4. Ab hac die non erit culpa in me contra Philisthaeos; faciam enim vobis mala. *Perrexitque et cepit trecen- 4 tas vulpes, caudasque earum junxit ad caudas et faces ligavit in medio: * quas igne succendens dimisit, ut huc 5 illucque discurrerent. Quae statim perrexerunt in segetes Philisthinorum, quibus succensis et comportatae iam fruges et adhuc stantes in stipula concrematae sunt, in tantum ut vineas quoque et oliveta flamma consumeret. *Dixeruntque Philisthiim: Ouis fecit 6 hanc rem? Quibus dictumest: Samson 14,1ss. gener Thamnathaei, quia tulit uxorem v.2.14,20 ejus et alteri tradidit, haec operatus est. Ascenderuntque Philisthiim et 14,15. Ges.38,34 combusserunt tam mulierem quam patrem ejus. Licet haec feceritis, tamen adhuc ex

*Quibus ait Samson: 7 vobis expetam ultionem, et tunc quiescam, * percussitque eos ingenti 8 plaga, ita ut stupentes suram femori imponerent. Et descendens habitav.11.12. vit in spelunca petrae Etam. 2Ch.11,6. Joitur ascendentes Philistl

Igitur ascendentes Philisthiim in 9 terram Juda, castrametati sunt in loco, qui postea vocatus est Lechi, id est maxilla, ubi eorum essus est exercitus. *Dixeruntque ad eos de 10 tribu Juda: Cur ascendistis adversum nos? Qui responderunt: Ut ligemus Samson, venimus, et reddamus ei quae in nos operatus est. *Descen- 11 derunt ergo tria millia virorum de

,.5.,12. Juda ad specum silicis Etam, dixeruntque ad Samson: Nescis quod Phi-14,4. listhiim imperent nobis? quare hoc

(Gon. 20,9 facere voluisti? Quibus ille ait: Sicut fecerunt mihi, sic feci eis. *Ligare, in- 12 quiunt, te venimus et tradere in Phi-

^{5.} A.A: gunbete fle an. U.L: bie Manbel. 8. U.L. beibe.

Frucht. A: in bie Saaten. B.vB. bie Garben fowohl als (b. ft. Fr.). dW: Garbenhaufen. 6. vE: Tochtermann.

^{7.} B: bergleichen. vE: Dabt ihr es fo gemacht? Furmahr! ich rache ... ruben. dW: Wenn ihr folches thut ... wo ich mich nicht r. an ench! ... abfteben.

^{9.} S: fasus.

^{11.} Al.: quare ergo.

^{8.} B: an b. Schenfeln nebft b. Buften, mit einer großen Schlacht. dW.vE: an Schenfel n. Lenbe m. gr. Schlägen (gr. Schlage) ... Feleft Eth.

^{9.} lag. fich in 3 ... Lechi. B: wiber 3. B.dW.vE: breiteten fich aus.

^{10.} B.dW.vE.A: Manner v. 3.

Simson Israelis contra Philisthacos vindex.

λων. Καὶ είπεν αὐτοῖς Σαμψών ' 'Ομόσατέ μοι μὴ ἀποκτείναι με ὑμεῖς, 'καὶ παράδοτέ με αὐτοῖς, μήποτε ἀπαντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς'. 13 Καὶ ὅμοσαν αὐτῷ, λέγοντες · Οὐχί, ἀλλὰ δεσμῷ δήσομέν σε καὶ παραδώσωμέν σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, θανάτῳ δὲ οὐ θανατώσωμέν σε. Καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τῆς πέτρας.

14 Καὶ αὐτὸς ήλθεν έως Σιαγόνος, καὶ οί άλλόφυλοι ήλάλαξαν είς άπάντησω αὐτοῦ. Καὶ κατεύθυνεν έπ' αύτον πνεύμα κυρίου, καὶ έγένετο τὰ καλώδια τὰ έν τοῖς βραγίοσιν αύτου ώς εί στυππείον, ήνίκα αν όσφρανθή πυρός, και διελύθησαν οι δεσμοί άπὸ τῶν βραγιόνων αὐτοῦ. 15 Καὶ εύρε σιαγόνα όνου ερριμμένην, και έξετεινε την γείρα αύτοῦ καὶ έλαβεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῆ γιλίους άνδρας. 16 Καὶ είπε Σαμψών 'Εν σιαγόνι όνου έξαλείφων έξήλειψα αὐτούς, ότι έν σιαγόνι τοῦ όνου ἐπάταξα γιλίους άν-17 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσε λαλών, καὶ ἔρφιψε την σιαγόνα ἀπὸ τῆς γειρὸς αὐτου και εκάλεσε τον τόπον έκεινον Αναίρεσις σιαγόνος. 18 Καὶ εδίψησε σφόδρα, καὶ εβόησε πρός κύριον καὶ είπε. Σὰ έδωκας έν τη γειρί τοῦ δούλου σου την σωτηρίαν την μεγάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθανοῦμαι ἐν δίψει καὶ έμπεσούμαι έν χειρί τῶν ἀπεριτμήτων; 19 Καὶ ηνοιξεν ό θεός το τραθμα το έν σιαγόνι, καί έξηλθεν έξ αὐτοῦ υδατα, καὶ έπιε, καὶ έπεστρεψε τὸ πνευμα αύτου καὶ έζησε. Διὰ τούτο έκλήθη τὸ όνομα αὐτῆς Πηγή τοῦ ἐπικαλουμένου, η έστιν έν σιαγόνι, έως της ήμέρας ταύτης. 20 Καὶ έκριτε τὸν Ἰσραὴλ ἐν ήμεραις άλλοφύλων είκοσιν έτη.

XVI. Καὶ ἐπορεύθη Σαμψών εἰς Γάζαν, καὶ εἰδεν ἐκεῖ γυναϊκα πόρνην καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτήν. ² 'Καὶ ἀπηγγέλη' τοῖς Γαζαίοις, λέγοντες: "Ηκει Σαμψών ἐνταῦθα, καὶ ἐκύκλωσαν καὶ ἐν-

12. $B^*\mu\eta$ - αὐτοῖε († AFX, F sine x. π. μ. αὐτ.). BFX: συναντήσητε (ἀπαντ. ΑΕΧ). 13. B: εἰπον ... Οὐχὶ ὅτι ἀλλ' ἢ ... ἐν χειρὶ ... καὶ θανάτο ... ἀνήνεγκαν ... ἀπὸ τ. π. ... † (in f.) ἐκείνης (ἀμοσ. κτλ. ΑΕΓΧ). 14. B: Κ. ἡλθον (c. AΕΓΧ) ... † (p. ἠλαλ) καὶ ἔδραμον (A^+ x. ἔδρ. εἰς συνάντησιν αὐτῦ p. pr. αὐτῦ) ... ἡλατο (κατεύθ. s. κατηύθ. ΑΕΓΧ) ... ἐγενηθη (ἐγένετο ΕΓΧ; ΑΧ: ἐγένοντο) ... ἐπὶ βραχίσοιν (ἐντοῖ: βρ. ΑΕΓΧ) ... στυππίον (στυππεῖον Χ; ΑΧ:

וְדָנִשִּׁים וַיִּמֻלָּיהה מִן-הַפֶּלַע: אָסָר נֵאָסְרְהָּ וּנְתַנִּיה בִּיְשָׁנִים נְהָמֵת אָסָר נֵאָסְרְהָּ וּנְתַנִּיה בִּיְדָם וְהָמֵת לָא נְמִיתֶה וַיִּאָסְרָה לָּוֹ לֵאמִר לָא כְּי־ לָהָם שִׁמְשׁוֹן הִשְּׁכְעוּוֹ לָּוֹ פֶּּן-תִּפְּנְּנוּן

הוא־בא עד־לַחִי וּפַלְשָׁתֵּים הַרֵיעוּ לקראתו ותצלח עליו רוח יהוה וַתַּהַיִּינָה העבֹתים אשר־על־זָרְעוֹתִיוּ בַּפַשָּׁתִּים אָשֵׁר בַּערוּ באַשׁ וַיִּמְסוּ טו אַסוּרֵיו מַעַל יַדֵיו: וַיִּמְצֵא לְחִי־חַמְוֹר מַרַיַּה וַיִּשָׁלַח יָדוֹ וַיִּקּחָה וַיַּדְּ־בָּה שָׁמָשׁוֹן בַּלְחִי 16 אַלַת אַישׁ: וַיִּאַמֵר הַחֲמוֹר חֲמָוֹר חֲמָרַתַּיִם בַּלְחֵי הַחֲמוֹר 17 הכיתי אלת איש: לַדַבַּר וַיַּשָׁלֵהְ הַלְּחֵי מִיִּדְוֹ וַיִּקְרֵא 18 לַמָּקוֹם הַּהָוּא רָמַת לֵחִי: וַיִּצִּמָאֹ מָאֹדׁ וַיִּקרַא אָל־יִהוֹה וַיּאֹמַר אַתַּה נַתַּתְּ אַת־הַתְּשׁוּעַה הגּדֹלה הזאת ועתה אמות בצמא ונפלתי 19 בַּיַד הַערֶלִים: וַיָּבַלֵּע אֵלְהִים אַתר הַמַּבְהֵשׁ אֲשֵׁר־בַּגַּתִי בַּנִים נַיַּשָׁתָּ נַתָּשָׁב רוּחָוֹ נַיֵּחָי עַל־פֵּן י קַרָא שָׁמָה עֵין הַקּוֹרָא אֲשֵׁר בַּכּּחִי עַד כ הַיָּוֹם הַזָּה: וַיִּשִׁפָּם אֵת־יִשִּׁרַאֵל בִּימֵי פַּלְשָׁתֵּים עַשָּׁרֵים שַׁנה:

בּילָרְהִים וְיִּרָאֹ אֵלִיהִּ וְיִּרָאֹ אֵלִיהִּ וְלֵּבְּתִּים וְיִּרָאֹ אֵלִיהִּ וְלֵּבְּתִּים וְיִּבְּאֹ אֵלִיהִּ וְלְצִּרְים וּבִּאֹ אֵלִיהִּ וְלְצִּרְים וּבְּאֹ אֵלִיהִּ וְלְצִּרְים אַ אַלִיהִּ וֹ לְצִּרְים בּיִּבְּאֹ אֵלִיהִּ וְלִיבְּהִים אַ אַלִיהִים וּלְאָלִים וּלִיבְּאֹ אַלִיהִים וְלְאָלִים וּלִיבְּאַ אַלִיהִּ וֹלְיִבְּאָ אַלִיהִּ וּלִיבְּאָ אַלִּיִם וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְיִבְּאָלִים וּלְיִבְּאָלִים וּלְאָלִים וּלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְים וּלְאָלִים וּלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְּבִּים וּלְּבִּים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְאָלִים וּלְּבִּים וּלְים וּלְאָלִים וּלְּבִים וּלְּבִּים וּלְיִים וּלְאָלִים וּלְּבִים וּלְים וּלְּבִים וּלְים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִים וּלְבִּים וּבְּים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבִּים וּלְבִים וּלְבִּים וּלְבּים בּילִים וּלְבּים בּילִים בּילְים בּילְים בּילְים בּילְם בּילְים בּילְים בּילְּים בּילְים בּילְים בּילְים בּילְם בּילְים בּילְם בּילְים בּילְים בּילְּבּים בּילְים בּילְם בּילְים בּילְם בּבּים בּילְם בּיבְּים בּילְם בּיבְּים בּיבְּים בּים בּיבְּים בּ

Simfon fprach ju ihnen: Go fcworet mir, 13 bag ihr mir nicht wehren wollt. *Sie antworteten ihm: Wir wollen bir nicht wehren, fonbern wollen bich nur binben und in ihre Banbe geben, und wollen bich nicht tobten. Und fie banben ibn mit aween neuen Striden und führeten ibn berauf vom Fels.

14 Und da er tam bis gen Lebi, jauchzeten bie Philifter zu ihm gu. Aber ber Geift bes Berrn gerieth über ihn, und bie Stride an feinen Armen wurben wie Faben, bie bas Feuer verfenget hat, bag bie Banbe

15 an feinen Ganben gerschmolzen. *Und er fand einen faulen Gfelstinnbaden, ba redte er feine Band aus und nahm ihn, und

16 folug bamit taufenb Dann. *Und Simfon fprach: Da liegen fie bei Baufen, burch eines Efels Rinnbaden babe ich taufenb

*Und ba er bas 17 Mann gefchlagen. ausgerebet hatte, warf er ben Rinnbaden aus feiner Band, und hieß bie Statte

*Da ibn aber febr 18 Ramath Lebi. burftete, rief er ben herrn an und fprach: Du haft folch großes Beil gegeben burch bie Sand beines Rnechtes, nun aber muß ich Durftes fterben und in ber Unbe-

*Da spaltete 19 fonittenen Banbe fallen. Bott einen Badengahn in bem Rinnbaden, bag Baffer beraus ging. Und als er trant, tam fein Beift wieber und warb erquidet. Darum beißt er noch beutiges Tages bes Unrufers Brunnen, ber im

20 Rinnbaden warb. *Unb er richtete Ifrael gu ber Philifter Beit zwanzig Jahre.

XVI. Simfon ging bin gen Bafa, und fabe bafelbft eine Bure, und lag bei ihr. 2 Da ward ben Gafitern gefagt: Simfon ift berein getommen. Und fle umgaben ibn,

14. A.A: Bhilifter ihm gu. 19. U.L: Brunn.

listhinorum. Quibus Samson: Jurate, ait, et spondete mihi, quod non occidatis me. *Dixerunt: Non te occi- 13 demus, sed vinctum trademus. Ligaveruntque eum duobus novis funibus et tulerunt eum de petra Etam.

Oui cum venisset ad locum Maxillae 14 et Philisthiim vociferantes occurris-14,6.11, sent ei, irruit Spiritus Domini in eum, 3,10; 16,9. et sicut solent ad odorem ignis lina consumi, ita vincula, quibus ligatus erat, dissipata sunt et soluta, *in-15 ventamque maxillam id est mandibulam asini, quae jacebat, arripiens,

interfecit in ea mille viros. *Et ait: 16 asinarum delevi eos et percussi mille *Cumque haec verba ca-17 nens complesset, projecit mandibulam de manu, et vocavit nomen loci illius Ramathlechi, quod interpretatur Ele-* Sitiensque valde 18 vatio maxillae. clamavit ad Dominum et ait: Tu dedisti in manu servi tui salutem hanc maximam atque victoriam; en, siti

14,2, morior incidamque in manus incir-18m.31,4cumcisorum! *Aperuit itaque Domi-19 v.17; nus molarem dentem in maxilla asini, Bx.17,6. et egressae sunt ex eo aquae; qui-18m. bus haustis refocillavit spiritum et vires recepit. Idcirco appellatum est nomen loci illius Fons invocantis de maxilla usque in praesentem diem.

v.11.13,1*Judicavitque Israel in diebus Phi-20 16,31; listhiim viginti annis.

18m.6.17 Abiit quoque in Gazam, et XVI.

Joan 15,47 vidit ibi mulierem meretricem ingres-14,1. susque est ad eam. *Quod cum 2 audissent Philisthiim et percrebruisset apud eos, intrasse urbem Samson,

14. Al.: ardorem. S: ligna. 19. Al.: Deus.

18. dW.vE: biefen gr. Sieg.

20. vE.A: in b. Tagen b. Bb.

^{12.} mich nicht morben. dW: tobten. vE: erfdlas gen. B: auf mich aufallen.

^{13.} Rein, fonbern wir w. ... aber töbt. w. wir

^{14.} ihm entgegen ... Faben Blachs. vE: jubelten. dW.vE: bie am (burch) &. verbrannt find. B: in bem F. brennen? dW: fielen ab. vE.A: lofeten fic.

^{15.} frifden.

^{16.} dW.vE: Dit b. R. eines (bes) E. einen S.,

zween S., mit bem ... fclug ...! 17. dW: [Rinnb.-Dobe.] A: welches man bolmetfcet Aufheben bes R.

^{19.} dW: eine Bahnhohle, welche im R. war. B.vE: ben hohlen Blat, ber (eine Dohlung, bie) in Ledi war. (A: einen Stochahn im R. bes Gfele?) dW: Duclle bes Rufers, welche im R. ift. vE: Enfore [b.i. Du. b. Rufenben]. vE.B: welche(r) gu Lechi ift. A. bes Betenben Du. aus b. R.

^{1.} B.A: ein Betb (io) eine & (war). B.vE: ging ju ihr (ein). dW: wohnete ihr bet. A: fehrte ein bei ihr. 2. B.dW.vE: hieher gef. B: nmgaben ee? dW: gingen umber. vE: ba gingen f. berum.

ήδρευσαν ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα, λέγοντες Εως φωτὸς πρωὶ 'μείνωμεν' καὶ ἀποκτείνωμεν αὐτόν. ³ Καὶ ἐκοιμήθη Σαμψών ἔως τοῦ μεσονυκτίου, καὶ ἀνέστη περὶ τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως καὶ τῶν δύο σταθμῶν, καὶ ἀνεβάστασεν αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῷ ὤμφ αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὅρους ὅ ἐστιν ἐπὶ προςώπου τοῦ Χεβρών, 'καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ'.

4 Καὶ έγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἡγάπησε γυναϊκα έπλ του γειμάρφου Σωρήγ, καλ όνομα αὐτῆ Δαλιλά. 5 Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οί σατράπαι τών άλλοφύλων καὶ είπαν αὐτῆ. 'Απάτησον αὐτὸν καὶ ίδε, ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αύτοῦ έστιν ή μεγάλη, και έν τίνι δυνησόμεθα πρός αύτον και δήσομεν αύτον ώςτε ταπεινώσαι αὐτόν, καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους κιεί έκατον άργυρίου. 6 Καὶ είπε Δαλιλά πρὸς Σαμψών Απάγγειλον δή μοι έν τίνι ή ίσχύς σου ή μεγάλη, καὶ έν τίνι δεθήση τοῦ ταπεινωθήναι σε. 7 Καλ είπε πρός αύτην Σαμψών 'Εὰν δήσωσί με ἐν ἐπτὰ νευραίς ὑγραίς μη διεφθαρμέναις, και άσθενήσω και έσομαι ώς είς των ανθρώπων. 8 Και ανήνεγκαν αυτή οί σατράπαι των άλλοφύλων έπτὰ νευράς ύγρας μη διεφθαρμένας, και έδησεν αύτον έν αύταις . (καὶ τὸ ἔνεδρον αὐτῆ ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείφ), και είπε πρός αύτον 'Αλλόφυλοι επί σέ, Σαμψών. Και διέρδηξεν τας νευράς, δν τρόπον διασπάται κλώσμα στυππίου έν τῷ ὀσφρανθηναι αυτό πυρός, και ούκ έγνώσθη ή ίσχυς 10 Καὶ είπε Δαλιλά πρὸς Σαμψών 'Ιδού παρελογίσω με και ελάλησας πρός με ψευδή· νῦν οὐν ἀνάγγειλον δή μοι, έν τίνι δεθήση. 11 Καὶ είπε πρὸς αὐτήν 'Εὰν δεσμεύοντες δήσωσί με έν καλωδίοις καινοῖς, έν

מַל-פַּנִי חָבְרְוּן: מַל-פָתמָי וַיִּפְּנִי אָל-רָאשׁ הְּהְּר אֲשֵׁר הַפְּאָחׁז בְּדַלְתָּוֹת שִׁעַר-הָנִילִי וּבִשְׁמֵּר הַפְּאָחֹז בְּדַלְתָּוֹת שִׁעַר-הָנִילִי וּבִשְׁמֵּר הַבְּאָר וְהַרַּגְּיָהוּ וּיִילְם וּ בַּחְצֵי הַכִּּיְלָה הַבְּאָר וְהָרַנְיְהָהוּ וַיִּלְם וּ בַּחְצֵי הַכִּילִי הַבְּאָר וֹיִבְּלְנְהוּ בִּילְהוּ שִׁעַר-הָנִילִי הַבְּיִלִי בּיְאָלִר וְהְרַבְּילִוּ הַבְּלְתָּוֹת שִׁעְבּיר הָעִיר הָבְּילִי בַּיְאָרְבוּילִוּ כָּל-הַכַּיִילְיְלָה בְּשִׁעֵר הְּעִיר הִנְיִיר בְּיִּבְיים בִּיּ

וַיִהָיֹ אַחַרֵי־בָּוֹ וַיֵּאָהֵב אָשָׁה בְּנַחַל ח שוֹרֶק וּשָׁמָה דְּלִילָה: וַיִּעַלוּ אַלֵּיהַ סַרְנֵּי פַּלְשָׁתִּים וַיֹּאמָרוּ לָה פַתּי אוֹתוֹי וּרָאָיֹ בַּמָּה פֿחוֹ גדוֹל וּבמה נוכל לוֹ רַאַסַרְנִיּתוּ לַעַפּוֹתוֹ וְאַנַּחָנוּ נּתֹּוְ־לֹהְ • אִֿישׁ אֱלֶּף וּמֵאָה כֶּסֶף: וַתָּאׁמֶר דְּלִיצְהׁ אַל־שָׁמִשׁוֹן הַנִּידָת־נַא לַי בַּמֵּה כַּחָהַ ז בַּדְוֹל וּבַמֵּה תַאָּמֵר לְעַנּוֹתַה: וַיָּאֹמֵר אַלֵיה שִׁמְשׁוֹן אָם־יַאַסְרְנִי בְּשׁבְעַה וַתַרִים לַחֵים אַשֵּׁר לָאַ־חֹרָבוּ וְחַלֵּיתִי האדם: כאחד סַרְנֵי פָּלִשְׁתִּים שָׁבְעֵה יִתְרֵים לַחֵים לא־חרבוּ ותאסרהו 9 וְהָאֹרֶב ישָׁב לָהֹ בַּחָׂדֶר וְהָאמֵר אָלֶיוּ פּלשׁתֵּים עָלֵיך שִׁמִשׁוֹן וַיִנַתֵּל אֵת־ הַיִתַלִים פַאַשֵּׁר יִנָּתַק פְּתִיל־הַנְּעֹרֶת בהריחו אש ולא נודע פחו:

י וַתְּאֹמֶר דְּלִילָהׁ אֶל־שִׁמְשׁוֹן הִנֵּהׁ זוּ הַבְּיִדָה־נָא לִי בַּמֶּה מַאְמֵר: וַיִּאֹמֶר אַלֶּיהָ אִם־אָסָוֹר יְאַסְרוּנִי בַּעֲבֹתִים אַלֶּיהָ אִם־אָסָוֹר יְאַסְרוּנִי בְּעֲבֹתִים

דת' בפתח . 5.

dW.vE: mit bem Riegel. B: nahm f. weg m. b. Schlags

baum. dW.vE.A: Gipfel.

^{2.} B.dW.vE: lauerten auf ihn. B.dW: hielten fich ft. B: Bis an bes Morg. Licht, fo .... dW.vE: B. jum Anbruche bes D., ba ....
3. dW: bie Blugel bes Stabtth. vE: riß f. aus.

und ließen auf ihn lauren die ganze Nacht in der Stadt Thor, und waren die ganze Nacht fille und sprachen: Harre, morgen, wenn es licht wird, wollen wir ihn ers würgen. *Simson aber lag dis Mitternacht. Da ftand er auf zur Mitternacht, und ergriff beide Thüren an der Stadt Thor, sammt den Beigeln, und legte ste auf seine Schultern, und trug sie hinauf auf die Schultern, und trug sie hinauf auf die Köbe des Berges vor Gebron.

Schultern, und trug fie binauf auf bie Bobe bes Berges vor Bebron. Darnach gewann er ein Weib lieb am 5 Bach Soret, Die bieg Delila. *Au ber tamen ber Philifter Furften binauf und fprachen zu ihr: Ueberrebe ihn und befiebe, worinnen er folche große Rraft bat, und womit wir ihn übermogen, bag wir ihn binben und zwingen, fo wollen wir bir geben ein jeglicher taufend und hundert 6 Silberlinge. *Und Delila fprach zu Simfon: Lieber, fage mir, worin beine große Rraft fei, und womit man bich binben 7 moge, bağ man bich zwinge? *Simson fprach zu ihr: Wenn man mich banbe mit fleben Seilen von frifchem Baft, die noch nicht verborret find, fo murbe ich fdmach 8 und mare wie ein anderer Menfch. brachten ber Philifter Fürften zu ihr hinauf fleben Seile von frischem Baft, Die noch nicht verborret waren, und fie band ihn 9 bamit. * (Dan bielt aber auf ibn bei ibr in ber Rammer.) Und fie sprach zu ihm: Die Philifter über bir, Simfon! Er aber gerriß bie Seile, wie eine flachfene Schnur gerreißt, wenn fie ans Feuer riecht, und ward 10 nicht fund, wo feine Rraft mare. fprach Delila ju Simson: Siehe, bu haft mich getäuscht und mir gelogen, nun fo fage mir boch, womit fann man bich bin-11 ben? *Er antwortete ihr: Wenn fie mich banben mit neuen Striden, bamit nie feine circumdederunt eum, positis in porta civitatis custodibus, et ibi tota nocte cum silentio praestolantes, ut facto mane exeuntem occiderent. *Dormivit autem Samson usque ad medium noctis, et inde consurgens apprehendit ambas portae fores cum postibus suis et sera, impositasque humeris suis portavit ad verticem montis, qui respicit Hebron.

Posthaec amavit mulierem, quae habitabat in valle Sorec et vocabatur Dalila. *Veneruntque ad eam principes Philisthinorum atque dixerunt: Decipe eum et disce ab illo, in quo habeat tantam fortitudinem, et quo modo eum superare valeamus et vinctum affligere. Quod si feceris, dabimus tibi singuli mille et centum argenteos. *Locuta est ergo Dalila 6 ad Samson: Dic mihi, obsecro, in quo sit tua maxima fortitudo, et quid sit quo ligatus erumpere nequeas? *Cui respondit Samson: Si septem nerviceis funibus necdum siccis et adhuc humentibus ligatus fuero, infirmus ero ut caeteri homines. *Attuleruntque 8 ad eam satrapae Philisthinorum septem funes, ut dixerat. Quibus vinxit eum, *latentibus apud se insidiis et in cubiculo finem rei expectantibus, clamavitque ad eum: Philisthiim superte, Samson! Qui rupit vincula, quo modo si v.12. rumpat quis filum de stupae tortum 15.14. putamine, cum odoremignis acceperit, et non est cognitum, in quo esset

4. dW.vE: Und es gefcah hernachmals (nach bie: fem), ba liebte ... im Thale S.

Dalila: Ecce, illusisti mihi et falsum locutus es; saltem nunc indica mihi,

quo ligari debeas. *Cui ille respon-11

*Dixitque ad eum 10

10. vE: hintergangen. B.dW.vE: ju mir gugen

gerebet. A: m. &. gefagt.

fortitudo ejus.

^{9.} U.L: reucht und war.

^{5.} dW.vE: Berebe. A: hintergehe. B.dW.vE: u. fiebe. (A: hore v. ihm.) B.dW.vE.A: wor. feine gr. Kr. (Starfe) bestebet (lieget). dW.A: ihn überwalstigen fonnen. vE: seiner machtig werben f. B: ihm überlegen seinmögen. vE: u. bezw. dW: u. banbigen. A: jachtigen? B: ihn zu schwachen. dW.vE: Sefel Silbere.

^{7.} B: frifden G. dW.vE: Sehnen, bie n. ausge-

dit: Si ligatus fuero novis funibus,

9. S: stupa tortum sputamine. Al: ardorem.

trodnet f.

9. Es waren aber Anflanrer. dW: fagen aber Lanrer. A: lagen bei ihr Einige im hinterhalte versborgen. vel: es lauerte Einer, ber ... faß? B: Der hinteth, aber blieb b. ihr in einer R. ... wergene Schn dW. ve: wie man e. Faben v. Merg gerr. B.dW: bas F. r. B: Alfo wurde f. Rr. n. erfannt. dW. ve: Und es w. f. Stärke n. kund (bekannt).

οίς ουκ έγενήθη έν αύτοις έργον, και άσθενήσω καὶ έσομαι ώς είς τῶν ἀνθρώπων. 12 Καὶ έλαβε Δαλιλά καλώδια καινά καὶ έδησεν αὐròr er auroic. 'nai rà éredoa explorer ex rov ταμείου. Καὶ είπε πρὸς αὐτόν Οἱ άλλόφυλοι έπι σέ, Σαμψών (και τὸ ένεδρον έκάθητο εν τῷ ταμείφ), καὶ διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ 13 Kai τῶν βραγιόνων αὐτοῦ ὡς ῥάμμα. είπε Δαλιλά πρός Σαμψών: 'Ιδού έως νύν παρελογίσω με και ελάλησας πρός με ψευδή. απάγγειλον δή μοι, έν τίνι δεθήση. Καὶ είπε πρός αὐτήν 'Εὰν ὑφάνης τὰς ἐπτὰ σειρὰς της κεφαλης μου μετά του διάσματος 'καλ έγκρούσης έν τῷ πασσάλφ είς τὸν τοῖγον, καὶ έσομαι ώς είς των ανθρώπων ασθενής'. 14' Καλ έγένετο έν τῷ κοιμᾶσθαι αὐτόν, καὶ ἔλαβε Δαλιλά τάς έπτά σειράς της κεφαλης αύτου, καί υφανεν έν τῷ διάσματι', καὶ ἔπηξε τῷ πασσάλφ είς τὸν τοῖχον, καὶ είπε πρὸς αὐτόν. 'Αλλόφυλοι έπὶ σέ, Σαμψών. Καὶ έξηγέρθη έκ τοῦ υπνου αὐτοῦ, καὶ ἐξῆρε τοὺς πασσάλους σύν τῷ ὑφάσματι ἐκ τοῦ τοίχου καὶ τὸ 15 Καὶ είπε πρὸς αὐτὸν Δαλιλά· διάσμα. Πῶς ἐρεῖς Ἡγάπηκά σε, καὶ ἡ καρδία σου ούκ έστι μετ' έμου; Τουτο τρίτον παρελογίσω με, και ούκ απήγγειλάς μοι, έν τίνι ή ίσχύς σου ή μεγάλη. 16 Καὶ εγένετο, ότε κατειργάσατο αύτον εν λόγοις αύτης όλην την νύκτα καί παρενώχλησεν αύτόν, και ώλιγοψύγησεν είς θάνατον. 17 Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῆ πάντα τὰ από καρδίας αὐτοῦ, καὶ είπεν αὐτῆ. Ξυρόν ούκ αναβήσεται έπι την κεφαλήν μου, ότι Ναζιραΐος θεοῦ έγω είμι έκ κοιλίας μητρός μου. εαν ούν ζυρήσωμαι, αποστήσεται απ' έμου ή ίσχύς μου, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι κατά 18 Καὶ είδε Δαπάντας τους άνθρώπους. λιλά, δτι ἀπήγγειλεν αὐτῆ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αύτου, και άπεστειλε και έκάλεσε τούς σατράπας των άλλοφύλων, λέγουσα 'Ανάβητε έτι τὸ ἄπαξ, ὅτι ἀπήγγειλέ μοι πᾶσαν τὴν καυδίαν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν πᾶσαι αί σατραπείαι τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἥνεγκαν τὸ ἀρחַדָשִׁים אַשֵּׁר לָאִ־נִעֲשָׁה בַהֵּם מְלָאבָה 12 וַחַלֵּיתִי וָהַיֵיתִי כָּאַחֵד הַאָּדֶם: וַתִּפֶּח עבֹתִים חַדַשִּׁים וַתַּאַסְרֵהוּ בָהָם רַתָּאמֵר אֱלֵיוֹ פַּלִשָּׁתַּים עליה שׁמִשׁוֹן וְהַאֹּרֵב ישֵׁב בַּחָדֵר וַיְנַתְּקֵם ותאמר 13 מעל זרעתיר כתום: דּלילַה אַל-שַׁמְשוֹן עַד־הַנָּה הָתַלְתָּ בִּי וַתִּדַבֵּר אֱלֵי פִזָּבִים הַגִּידָה כִּי בַּמֵּה תַּאָפֶר וַיִּאמֵר אֵלֵיהָ אָם־תַּאַרְגִּי אַת־ שַבַע מַחָלְפוֹת ראשי עם־הַמַּפַבת: 14 וַהָּתָקַעֹ בַּיַּתָּד וַהָּאמֵר אַלֵּיר פָּלְשָׁהֵים עַלֵיה שִׁמִשׁוֹן וַיִּיקִץ מִשְּׁנַתוֹ וַיְּפֵע אָת־הַיִּתָד הַאָּרֶג וָאָת־הַפַּפַּכֵּת: פונתאמר אַליו אָיד תאמר אַהַבְתִּיד וָלבָהָ אֵין אַתִּי זָה שׁלשׁ פַּעַמִים התלַתְּ וַלָּאַ־הַבַּּדָתַּ לִּי בַּמֵּה פְּחַהַ בַּדְוֹל: וַתּקצֵר ותאכצהו 17 למות: וַיַּבָּד־לַה אָת־כָּל־לַבּוֹ וַיָּאמֵר לה מורה לא-עלה על-ראשי פיינזיר אַלהַים אַנִי מַבַּטון אַמֵּי אָם־נַּכַּחְתִּי וסר מפני כחי וחליתי והייתי ככלי

י. 16. אר פר v. 18. לר כן

פַּלְשָׁתֵּים כאמר

σματος (σὺν τοῦ ὑφ. ΑΧ; ΕΓΧ: ἐν τοῦ ὑφ.) ... * κ τὸ δίασμα († ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ+ καὶ ἐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτῦ. 15. Β: πρ. Σαμψῶν Δ. Π. λέγεις ... ἐπλάνησάς με (c. ΑΓΧ). Α: Τ. τὸ τρ. 16. Β: ἐξέθλυψεν ... πάσας τὰς ἡμέρας καὶ ἐστενοχώρησεν ... ἔως τὰ ἀποθανεῖν (c. ΑΕΓΧ; ΑΓΧ non * ἔως). 17. Β: ἀνήγγειλεν ... πάσαν τὴν καρδίαν ... σίδηρος ἐκ ἀνέβη ... ἀγιος θεῦ ... ἀπὸ κ. ... ώς πάντες οἱ ἄνθρωποι (c. ΑΕΓΧ). 18. Αὶ ιδεν ... ἀνήγγ. Β: πάσαν την καρδίαν ... ἄρχοντας ... † (p. ἄπ.) τῦτο ... πρ. αὐτὴν οἱ ἄρχοντες τ. ἀλλ. κ. ἀνήνεγκαν.

^{11.} Β: έγένετο (έγενήθη sine έν αὐτ. ΑΓΧ). 12. Β* πρὸς αὐτόν et Oi et καὶ-ταμείφ et τῶν... ὡςεὶ σπαρτίον (c. ΛΕΓΧ). 13. ΛΕΓΧ* Ἰδὲ. Β* ἔως νῦν († ΑΕΓΧ): ἐπλάνησας (παρελ. iid.). ΑΒ: ἀνάγν. (ἀπάγγ. Χ). Β: σὺν τῷ διασματι... * ἐν (c. ΑΕΓΧ). 14. Λ al.: Καὶ ἐκόμισεν αὐτον Δαλιδὰ καὶ ἐδιασατο τὰς ἐπτὰ βοστρύχες τῆς κεφαλῆς αὐτῦ μετὰ τῆς ἐκστασεως καὶ κατέκρεσεν ἐν τοῖς πασσάλοις είς... Β* πρὸς αὐτὸν († ΛΓΧ). ΑΧ: Οἱ ἀλλοφ. Β: ἐξυπνίσθη ἀπὸ (ἐξην. ΕΓΧ; Λ: ηγέρθη; ἐκ ΑΓΧ). ΑΕΧ: ἐξέσπασε. Β: τον πάσσαλον (τὰς π ΑΕΓΧ) τῦ ὑφά-

Arbeit geschehen ift, so murbe ich fomach 12 und wie ein anderer Menich. *Da nahm Delila neue Stride und band ibn bamit, und fprach: Philifter über bir, Simfon! (man hielt aber auf ihn in ber Rammer), und er gerriß fie von feinen Armen wie 13 einen gaben. *Delila aber fprach ju ibm: Noch haft bu mich getauscht und mir Lieber, fage mir boch, womit gelogen. fann man bich binben? Er antwortete ibr: Wenn bu fieben Loden meines Saupte floch-14 teft mit einem Blechtbanbe, *und hefteteft fle mit einem Ragel ein. Und fle fprach ju ibm: Bhilifter über bir, Simfon! Er aber machte auf von feinem Schlaf, und jog bie geflochtenen Loden mit Ragel unb 15 Mlechtband beraus. *Da fprach fie gu ibm: Wie fannft bu fagen, bu habeft mich lieb, fo bein Berg boch nicht mit mir ift? Dreimal haft bu mich getäuscht, und mir nicht gefagt, worinnen beine große Rraft Da fie ibn aber trieb mit ihren Worten alle Tage und zerplagte ihn, warb 17 feine Seele matt bis an ben Tob, *unb fagte ihr fein ganges Berg, und fprach gu ibr: Es ift nie tein Scheermeffer auf mein Saupt gekommen, benn ich bin ein Berlobter Gottes von Mutterleib an; wenn bu mich beschöreft, so wiche meine Rraft von mir, bag ich schwach murbe und wie * Da nun 18 alle anbere Menfchen. Delila fabe, bag er ihr alle fein Berg geoffenbaret hatte, fandte fie bin und ließ ber Philifter Fürften rufen und fagen: Rommt noch einmal herauf, benn er hat mir alle fein Berg geoffenbaret. Da famen ber Philifter Furften gu ihr berauf, und brachten bas Gelb mit fich in ihrer

18. U.L: offenbaret.

qui numquam fuerunt in opere, infirmus ero et aliorum hominum similis. *Quibus rursum Dalila vin-12 xit eum et clamavit: Philisthiim super te. Samson! in cubiculo insidiis praeparatis. Qui ita rupit vincula, quasi fila telarum. *Dixitque Dalila rur-13 sum ad eum: Usquequo decipis me et falsum loqueris? ostende, quo vinciri debeas. Cui respondit Samson: Si septem crines capitis mei cum licio plexueris et clavum his circumligatum terrae fixeris, infirmus "Quod cum fecisset Dalila, 14 dixit ad eum: Philisthiim super te, Samson! Qui consurgens de somno extraxit clavum cum crinibus et licio. Dixitque ad eum Dalila: 15 Quo modo dicis, quod amas me, cum animus tuus non sit mecum? Per tres vices mentitus es mihi, et noluisti dicere, in quo sit maxima *Cumque molesta 16 14.17. fortitudo tua. esset ei et per multos dies jugiter adhaereret, spatium ad quietem non tribuens, defecit anima eius et ad mortem usque lassata est. * Tunc 17 aperiens veritatem rei, dixit ad eam: 18,5.7. Ferrum numquam ascendit super Nm. 6, 24cc. caput meum, quia Nazaraeus id est L.1,15. consecratus Deo sum de utero matris meae; si rasum fuerit caput meum, recedet a me fortitudo mea, et deficiam eroque sicut caeteri homines. densque illa, quod confessus ei esset omnem animum suum, misit ad principes Philisthinorum ac mandavit: Ascendite adhuc semel, quia nunc mihi aperuit cor suum. Qui ascenderunt, assumpta pecunia, quam pro-

13. Al. *Cui resp. S.

^{13.} die 7 2. B: Bis hieher. dW: Bisher. vE: Bis jest. B: bu. 7 Bopfe m. S. an einen Weberbanm wurs beft flechten? dW: bie ... flochteft mit Garnfaben. vE: bie 7 Saarschleifen.

^{14.} B: Und f. heftete es mit e. Nagel an. dW: fclug fie m. e. N. [an bie Band]. vE: n. m. e. N. anschlügest. B: nahm b. N. mit b. Gestocht. u. sammt b. B. weg. dW: riß b. N. bes Gestechtes u. bie Garnf. los. vE: sammt bem Gest. u. b. Flechtb.

^{15.} dW: Run breim. B: Diefe 3 male. vE: Schon bas brittemal.

^{16. (}Bgl. Rap. 14, 17.) dW.vE: Reben. B: alle bie Tage. dW: plagte. vE:ihmzufeste ... ungebulbig bie zum Sterben. B: verbroffen. dW: u. f. S. ungeb. w. bis auf b. T.

^{17.} dW: entbedte. vE: eröffnete. B: zeigte ... an. (Bie Rap. 13,5.) B: wennich beschoren wurde. dW. vE: gefch.

^{18.} vE: bas Silber.

XVI.

Simson Israelis contra Philisthacos vindex.

γύριον ἐν ταῖς χεροίν αὐτῶν. 19 Καὶ ἐκοίμισε Δαλιλὰ αὐτὸν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς, καὶ ἐκάλεσε τὸν κουρέα, καὶ ἔξύρισε τὰς ἐπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἡρξατο ταπεινοῦσθαι αὐτόν, καὶ ἀπέστη ἡ ἰσχὸς αὐτοῦ ἀπὰ αὐτοῦ. 20 Καὶ εἶπεν 'αὐτῷ' Οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψών. Καὶ ἔξηγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν 'Εξελεύσομαι ὡς ἄπαξ καὶ ἄπαξ καὶ ἐκτιναχθήσομαι, καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω, ὅτι ὁ κύριος ἀπέστη ἀπὰ αὐτὸῦ. 21 Καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἔξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ποτήνεγκαν αὐτὸν εἰς Γάζαν, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκαῖς, καὶ ἦν ἀλήθων ἐν οἴκφ

τοῦ δεσμωτηρίου.

22 Καὶ ήρξατο ή θρίξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ανατέλλειν, ήνίκα έξυρήθη. 23 Καὶ οἱ σατράπαι των άλλοφύλων συνήχθησαν του θυσαι θυσίαν μεγάλην τῷ Δαγών θεῷ αὐτῶν και του ευφρανθήναι, και είπαν Παρέδωκεν ό θεὸς ήμῶν ἐν χειρὶ ήμῶν τὸν Σαμψών τὸν ἐχθρὸν ήμῶν. 24 Καὶ είδεν αὐτὸν ὁ λαὸς καὶ ήνεσαν τούς θεούς αύτων, ότι είπαν Παρέδωκεν ό θεός ήμων έν χειρί ήμων τον έχθρον ήμῶν καὶ τὸν έρημοῦντα τὴν γῆν ήμῶν, ὄςτις έπλήθυνε τους τραυματίας ήμων. 25 Καὶ έγένετο, ότε ήγαθύνθη ή καρδία αύτων, καὶ εἶπαν Καλέσατε τὸν Σαμψών έξ οίκου της φυλακης, καλ παιξάτω ενώπιον ήμῶν. Καὶ εκάλεσαν τον Σαμψών έξ οίκου της φυλακής, καὶ έπαιζεν ενώπιον αὐτῶν, 'καὶ εξδάπιζον αὐτόν', καὶ έστησαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν δύο σεύλων. ²⁶ Καὶ είπε Σαμψών πρός τὸ παιδάριον τὸ γειραγωγούν αὐτόν Επανάπαυσόν με δή καλ ποίησον ψηλαφήσαι με έπὶ τοὺς στύλους, έφ' ών ὁ οίκος ἐστήρικτο ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιστη-ρίσομαι ἐπ' αὐτούς. ²⁷ Ο δὲ οίκος ἢν πλήρης ἀνδρών καὶ γυναικών, καὶ ἐκεὶ πάντες οί σατράπαι τῶν άλλοφύλων, καὶ ἐπὶ τοῦ δώματος ώς εί τριςχίλιοι άνδρες καί γυναϊκες

18. Β* ταῖς († ΑΕΓΧ). 19. Β: τὸν Σαμψὼν (αὐτὸν ΑΕΓΧ; iid. * Δαλ.). Β: ἄνδρα (τὸν κερέα ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐξύρησε (c. FX). Β: ταπεινῶσαι (c. ΑΕΓΧ). 20. Λ¹Β† (p. αὐτῷ) Δαλιδά (* X). Β* αὐτῷ et δί († ΑΧ) ... ἐξυπνίσθη (ἐξην, ΑΕΓΧ). Β: ἀπάνωθεν αὐτῷ (c. ΑΓΧ). 21. Β: ἐξέκοψαν ... ἐπέθησαν ... χαλκείαις (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: τῆς φυλακῆς. 22. Β* ἡ († ΑΕΓΧ)... βλαστάνειν (ἀνατέλλειν FX; ΑΧ: ἀνατείλαι), καθῶς ἐξυρήσατο (c. ΑΕΓΧ). 23. Β: ἄρχοντες ... (* bis τῷ) θυσιώστα θυσίασμα μέγα ... ἔδοκεν ... * ἐδοκ (-εν Λ¹ΓΧ)... ὕμνησαν τὸν θεὸν ... * ἐπαν et (εq.) καὶ ... (pro öςτις) καὶ δς (c. ΑΓΧ). ΑΒ: τὸν ἐχθρ, ἡμῶν ἐν χ. ἡμ. (c. ΕΓΧ). 25. Β* ἐγένετο († ΑΕΓΧ). ΑΒ* τῆς

פּכִּיע בַּאֹסְּיָבִים: וֹלְאַסְׁרָנְּעֵנְ בַּנְּטִׁשְׁעַּיִם וֹיְנִיִּי מוְעֵוֹ אַע - בֹּינֹיִן וֹיְּאָטַׁרְ שָׁנַּאַ פְּלְשִׁעִּים וֹיְנַלְּעוֹ בּ מַשְׁלָּרִו: וֹיּאָמָרְ אָצָּא פָפֿבּם בְּפָּבַּם בּ וְשְּאָמָר פִּלְשִׁעִּים בּלְיִם שָׁבָשׁוּ וֹיִּכָּע בּ וְשְּאָמָר פִּלְשִׁעִּים בּלְיִם שָׁבַשׁוּ וֹיִּכֹּע בּ וְשְּאָמָר פִּלְשִׁעִּים בּלְיִם שָׁבַעּחוּ וֹיִּכֹּע בּ וְשְּאָמָר פִּלְשִׁעִּים בְּלִינִ שָּׁבַּע בּ וְשְּׁאָמָר פִּלְשִׁעִּים בְּלִינוּ שִׁלִּינוּ וֹיִּלֵּע בּ וְשְּׁאָנִר וֹיִּלְּעָּנוּ אָע־שָּׁבַע פַּעוֹ מַעּלְפִיּנוּ נִיּלְבָּיי בּ וְשִׁבְּעָשׁוֹ וַשִּׁלֵּעוֹ אָת-שָּׁבַע פַּעוֹ וַנִּעְּלֵינוּ בּיִּבְּיִם: וַשִּׁיַשְׁבֵּעוֹ בּלִינִי עַּלְ-בִּּנְבִּינִי וַנִּעְּלֵבְייִ

ויחל שער־ראשו לצמח פאשר 23 בַּלַח: וְסַרְנֵי פַּלְשָׁתִּים נַאַסְפוּ לְזָבַּחַ זַבַח־צַּרָוֹל לָדָגוֹן אֱלְהֵיהֵם וּלְשִּׁמְחַה רַיָּאמְרֹרּ נָתַן אֱלֹהַינוּ בִּיָדֵׁנוּ אֵת שִׁמִשׁוֹן 24 אָוֹיָבֶנוּ: וַיִּרָאַוּ אֹתוֹ הַעָּׁם וַיִהַלְלַוּ אַת־אַלְהֵיהֵם כֵּי אַמִרֹוּ נַתַּוֹ אֵלְהַינוּ בְיַלֵנוּ אֶת־אִוֹיבֵנוּ וְאֵתֹ מַחֲרֵיב אַרְצֵּנוּ בתואשר הרבה את־חללינו: וויהי כּייטוֹב לַבָּם וַיִּאמִרוֹי קראוּ לְשִׁמִשׁוֹן וְישַׂחֶק־לֵנוּ וַיִּקרָאוּ לְשִׁמְשׁוֹן מְבֵּית הָאָסיֹרִים וַיִּצַחֵלְ לְפָנֵיהַם וַיִּצַמֵידוּ 26 אוֹתְוֹ בֵּין הַעַמּוּדִים: וַיֹּאֹמר שׁמִשׁוֹוּ אָל־דַּוּפַּׁעֵר הַמֵּיְחַזֵּיק בְּיָדוֹ הַפֵּיחָה אוֹתִיּ רהימשני את-העמדים אשר הבית זי נָכִוֹן צַלֵּיהֶם וְאָשָׁצֵן צַלֵיהֶם: וְהַבַּוֹת האַנְשִׁים וְהַנְשִׁים וְשִׁמַה כִּל פָּלָשָׁתִּים וְעַל־דַּגַּגְּג כִּשָׁלַשָּׁת אַלְפִים אָישׁ וְאָשָּׁה הַרֹאַים בַּשִּׁחוֹכ

> יטב ק'. 21. האסורים ק'. 25. 'p כטב יהמישני ק'. 26. 'p האסורים

(† FX). B: (pro alt. τῆς φ.) δεσμωτηρίε ... (pro τ. δύο στ.) τῶν κιόνων (c. AFX). AFX: ἐνέπαιζον αὐτῷ ... * κ. ἐξξάπ. αὐτόν. 26. B: τὸν νεανίαν τὸν κρατέντα την χεῖρα αὐτἔ ' Αφες με, καὶ ψηλαφήσω τὲς κίονας ... ἐφ' οἰς ὁ οἰκος ἐπ' αὐτές ... ἐπιστηριχ-θήσομαι (c. A al.). AΕΧ† (in f.) ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οῦτως. 27. B: Καὶ ὁ ... * ἦν ... † (bis) τῶν ... ἀρχοντες ... ἐπὶ τὸ δῶμα ωςεὶ (c. AFX).

19 Sand. * Und fie ließ ihn entichlafen auf ihrem Schoof, und rief einem, ber ihm bie fieben Loden feines Baupts abichore. Und fie fing an ihn zu zwingen. Da war feine Rraft

20 von ihm gewichen. * Und fie fprach zu ihm: Bbilifter über bir, Simson! Da er nun von feinem Schlaf ermachte, gebachte er: 3ch will ausgeben, wie ich mehrmal gethan habe, ich will mich ausreißen, und wußte nicht, bag ber herr von ihm gewichen mar.

21 * Aber die Philifter griffen ibn, und fachen ihm die Augen aus, und führeten ihn hinab gen Bafa, und banden ihn mit zwo ebernen Retten, und er mußte mahlen im Gefängniß.

Aber bas Baar feines Baupte fing wieber an zu machfen, mo es beichoren mar.

23 Da aber ber Philifter Furften fich verfammleten, ihrem Dagon ein großes Opfer gu thun und fich zu freuen, fprachen fie: Unfer Bott hat uns unfern Feind Simfon

24 in unfere Banbe gegeben. Deffelben gleichen, als ibn bas Bolf fabe, lobten fie ihren Bott, benn fie fprachen: Unfer Bott hat uns unsern Feind in unsere Banbe gegeben, ber unfer Land verberbete und unfer

25 viele erschlug. *Da nun ihr Berg guter Dinge war, sprachen fie: Lagt Simson holen, bag er vor uns fpiele. Da holeten fie Simfon aus dem Befangnig, und er fpielete por ihnen, und fie ftelleten ibn

*Simfon aber 26 amifchen amo Gaulen. fprach zu bem Anaben, ber ihn bei ber Ganb leitete: Laß mich, daß ich die Säulen tafte, auf welchen bas Saus ftebet, bag ich mich

27 baran lebne. *Das Baus aber war voll Manner und Weiber. Es maren auch ber Philifter Fürften alle ba, und auf bem Dach bei brei taufend, Mann und Beib,

19. B.dW.A: einfchl. vE: fcblaferte ihn ein. B.A: ihren Rnicen. B.dW: rief einem (einen) Dann. vE: bem D. A: einen Scherer. B: ließ ihm ... abich. dW. vB: fcor. B.dW: Bopfe. vE: haarflechten ... bezw. dW: banbigen. B: fcmachen. B.dW: wich.

20. vE: hinausgehen. A: bavontommen. dW: 3ch gehe bavon. B: mich abichutteln. vE: herausich. B:

Da wußte er nicht.

21. B: Gefangen : baus. 22. wie es. dW.vE.B: nachbem es (er). dW: abs gefch. vE: abgefchnitten.

miserant. *At illa dormire eum fecit 19 super genua sua et in sinu suo reclinare caput, vocavitque tonsorem et rasit septem crines ejus, et coepit abigere eum et a se repellere (statim enim ab eo fortitudo discessit), *dixit-20 que: Philisthiim super te, Samson! Qui de somno consurgens dixit in animo suo: Egrediar, sicut ante feci, et me excutiam, nesciens quod recessis-18m. — 16,14. set ab eo Dominus. — Quem — 16,14. pr.5,22. set ab eo Dominus. — Quem — 22,14. prehendissent Philisthiim, statim erueset ab eo Dominus. *Quem cum ap-21 2Rg. 25,7. runt oculos ejus, et duxerunt Gazam

vinctum catenis, et clausum in carcere molere fecerunt.

Jamque capilli ejus renasci coepe- 22 rant, *et principes Philisthinorum 23 convenerunt in unum, ut immolarent hostias magnificas Dagon, deo suo, et epularentur, dicentes: Tradidit Deus noster inimicum nostrum Samson in manus nostras. *Ouod etiam 24 populus videns laudabat deum suum eademque dicebat: Tradidit Deus noster adversarium nostrum in manus nostras, qui delevit terram nostram et occidit plurimos. *Lae-25

tantesque per convivia, sumptis jam epulis, praeceperunt, ut vocaretur Samson et ante eos luderet. Qui adductus de carcere ludebat ante eos, feceruntque eum stare inter duas columnas. *Qui dixit puero regenti 26 gressus suos: Dimitte me, ut tangam columnas, quibus omnis imminet domus, et recliner super eas et paululum requiescam. *Domus autem 27 erat plena virorum ac mulierum, et erant ibi omnes principes Philisthinorum, ac de tecto et solario circiter tria millia utriusque sexus spectantes

23. dW.vE: ju opfern, B.vB: u. jur Freube. dW: au einem Freubenfeft.

24. dW.vE: priefen. B: nehmlich ber. dW.vE: unt (ben) ber. B.dW.vE: vermuftete. B: ber Erschlagenen unter une viel machte.

25. am. bie &. dW.vE: frohlich. B.dW.vE: Rufet S. daß er uns (tanze).

26. dW: Rnappen. B.vE: (an) b. S. hielt. dW: feine S. B: 2. m. geben u. made bag ... betafte. vE: faffe. B: befestiget ift. dW: errichtet. vE.A: rubet.

XVI.

Simson. Michae idelum.

εμβλέποντες εμπαιζόμενον τον Σαμψών. 28 Καὶ έκλαυσε Σαμψών πρός κύριον και είπε. Κύριε, χύριε, μνήσθητι δή μου, καὶ ἐνίσχυσόν με δή πλήν έτι τὸ ἀπαξ τοῦτο, θεέ, καὶ ἀνταποδώσω νωμίων μίαν άντι των δύο όφθαλμων μου τοῖς ἀλλοφύλοις. 29 Καλ περιέλαβε Σαμψών τοὺς δύο κίονας τοῦ οίκου, ἐφ' οῦς ὁ οίκος είστή κει καὶ έπεστηρίγθη ἐπ' αὐτούς, 'καὶ ἐκράτησεν' ένα τη δεξιά αύτου και ένα τη άριστερά αὐτοῦ. 30 Καὶ είπε Σαμψών ᾿Αποθανέτω ή ψυγή μου μετά των άλλοφύλων. Και έκλινεν έν ໄσχύϊ, καὶ έπεσεν ὁ οίκος έπὶ τοὺς σατράπας και έπι πάντα τον λαον τον έν αυτώ, και έγένοντο οι τεθνηκότες, ους έθανάτωσε Σαμψων έν τῷ θανάτφ αὐτοῦ, πλείους ἢ οῦς ἐθαγάτωσεν έν τη ζωή αὐτοῦ. 31 Καὶ κατέβησαν οί άδελφοί αύτοῦ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αύτου και έλαβον αύτον, και άνέβησαν και έθαψαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον Σαραά καὶ ἀνὰ μέσον Ἐσθαώλ ἐν τῷ τάφφ Μανωὲ τοῦ πα-Καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραηλ τρὸς αὐτοῦ. είχοσιν έτη.

XVII. Καὶ έγένετο άνηρ άπὸ δρους 'Εφραϊμ, καὶ ὅνομα αὐτῷ Μιχά. 2 Καὶ εἰπε τη μητρί αὐτοῦ. Χιλίους καὶ έκατὸν άργυρίου τούς ληφθέντας σοι καλ έξωρκισας καλ είπας εν τοῖς ώσι μου, ίδου τὸ άργύριον παρ έμοι, έγω έλαβον αυτό. Καὶ είπεν ή μήτης αὐτοῦ. Εὐλογημένος ὁ υίός μου τῷ κυρίω. 3 Καὶ ἀπέδωκε τοὺς χιλίους καὶ έκατὸν τοῦ άργυρίου τη μητρί αὐτοῦ. Καὶ είπεν ή μήτηρ αύτου Αγιασμφ ήγίασα το άργυριον τφ κυρίφ έχ της γειρός μου τῷ υίῷ μου κατὰ μόνας, τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, καὶ νῦν αποδώσω αὐτό σοι. 4 Καὶ ἀπέδωκε τὸ ἀργύοιον τη μητοί αύτου. Καί έλαβεν ή μήτης αύτοῦ διακοσίους τοῦ άργυρίου, καὶ έδωκεν αὐτὸ τῷ χωνευτη, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ γωνευτόν, καὶ έγένετο ἐν οικφ Μιγά.

27. Β: οἱ θεωρῶντες ἐν παιγνίαις Σ. (c. ΑΕΓΧ). 28. ΑΕΓΧ: ἐβόησε. Β: Αδωναϊὰ κύριε ... * δὴ πλὴν (c. ΑΕΧ). ΑΧ: ὁ θεός. ΑΕΓΧ: ἐκδικήσω ἐκδικησιν. Β: περὶ (ἀντὶ ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: ὀφθ. με ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. 29. ΑΕΓΧ: δύο στύλες τὰς μέσες. ΑΓΧ: ἐφ' ὧν. Α al.: ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν Β. ἐπιστηρίσατο ἐπ' αὐτοῖς ... (bìs) ἐν τῆ. 30. Β* ἡ ... (pro ἐκλ.) ἐβάσταξεν ... ἄρχοντας ... ἦσαν (c. ΑΓΧ). ΑΕΧ: ὑπὲρ οὕς. 31. Β* πᾶς. ΕΧ† (in fìn.) Καὶ ἀνέστη μετὰ τὸν Σαμψων Ἐμεγὰρ ὑἱος Ἐνὰν καὶ ἔκουρεν ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐξακοσίες ἀνδρας ἐκτὸς τῶν κτηνῶν, καὶ ἔσωσε καὶ αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

וַיִּקְרֵא שִׁמִשְׁוֹן אֵל־ : ಸ್ಪಿಪ್ ಬಿಡ್ಡ್ 28 יָהוָה וַיּאמֶר אַלנִי וָהוְּה זַכְרֵנִי נַאֹּ וחולני נא אך הפעם הזה האלהים וְאַנַּקְמָה נַקַם־אַחַת 29 מפַּלְשַׁתֵּים: וַיְּלָפֹּת שׁמְשׁוֹן את־שָׁני וּ עמודי המוה אשר הבית נכון עליהם וַיָּפָּמֵך צַלֵּיהֶם אָחֵד בִּימִינִוֹ וָאֶחֲד ל בשמאלו: וַיָּאמר שׁמְשׁוֹן תַּמֹת נפְשׁי עם־פּלשׁתִים ויִּט בכח ויפּל הבּית הַפָּרָנִים וְעַל־כַּל־הַעַם אִשׁר המית במותו אשר המתים 31 רַבּים מַאִשׁר הַמִית בַּחַיַּיו: וַיַּרְדֹר וָכֶל־בֵּית אַבִיהוֹ וַיְּשָׂאוּ אֹתוֹ וַיעלוּי וַיִּקבּרוּ אוֹתוֹי בֵּין צָרְעָה וּבֵין אַשָּׁתַּאוֹל בָּקַבֶּר מָנְוֹתַ אָבָיו שַׁפַט אַת־יִשַּׁרָאֵל עַשִּׂרִים שַׁנַה:

> דת' רפה .28. קמץ בטרתא .1 . ואת קי.2 'p

1. A: ἐγενήθη. B (etl. in seqq.): Μιχαίας (Μιχά ΑΕΓΧ). 2. Β: Οἱ χίλιοι καὶ ἐκ. εκ ἐλαβες ἀργυρίε σεαυτή, καὶ με ἡράσω καὶ προςεῖπας ... * τοῖς ... Εὐλογητὸς (c. ΑΕΓΧ). 3. Β: Μικάζεσα ... * κατὰ μόνας (c. ΑΕΧ). ΑΕΓΧ* τῷ νίῷ με. ΑΧ† (p. νῦν) επιστρέψω αὐτά σοι καὶ. 4. Β* τἔ ... ἀργυροκόπφ ... ἐγενήθη (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ† (p. ἐν) τῷ.

28 bie zusaben, wie Simson fpielete. fon aber rief ben Berrn an und fprach: Herr, Herr, gebenke mein, und ftarke mich boch, Bott, biegmal, bag ich fur meine beibe Augen mich einft rache an ben Phi-29 liftern. * Und er faffete bie gwo Mittelfaulen, auf welchen bas Baus gefest mar und barauf fich hielt, eine in feine rechte 30 und die andere in feine linte Band, "und fprach: Meine Seele fterbe mit ben Philiftern, und neigte fich fraftiglich. Da fiel bas Baus auf bie Fürften und auf alles Bolt, bas barinnen war, bag ber Tobten mehr waren, bie in feinem Tobe ftarben, 31 benn bie bei feinem Leben ftarben. *Da tamen feine Bruber bernieber, und feines Baters ganges Saus, und hoben ihn auf, und trugen ibn binauf, und begruben ibn in feines Baters Manoah Grab, zwischen Barea und Eftbaol. Er richtete aber Ifrael zwanzig Jahre.

XVII. Es war aber ein Mann auf bem Gebirge Ephraim, mit Namen Dicha 2 Der fprach zu feiner Mutter: Die taufenb und hundert Silberlinge, bie bu ju bir genommen haft, und gefchworen und gefagt vor meinen Ohren, fiehe, baffelbe Belb ift bei mir, ich habe es zu mir genommen. Da fprach feine Mutter: Ge-3 fegnet fei mein Sohn bem Berrn. *21fo aab er feiner Mutter bie taufenb und bunbert Silberlinge wieber. Und feine Mutter fprach: 3ch habe bas Gelb bem Berrn gebeiliget von meiner Band fur meinen Sobn, bag man ein Bilbnig und Abgott machen foll, barum fo gebe iche bir nun *Aber er gab feiner Mutter bas 4 wieder. Belb wieber. Da nahm feine Mutter zwei bundert Silberlinge, und that fie zu bem Goldschmid, ber machte ihr ein Bild und Abgott, bas war barnach im Saufe Dicha.

28. A.A: mich einmal rache. 30. U.L: neigte fie.

ludentem Samson. *At ille in-28 Jadt. vocato Domino ait: Domine Deus! memento mei, et redde mihi nunc fortitudinem pristinam. Deus meus. B.12,19. ut ulciscar me de hostibus meis et pro amissione duorum luminum unam ultionem recipiam. *Et apprehen-29 dens ambas columnas, quibus innitebatur domus, alteramque earum dextera et alteram laeva tenens, ait: 30 Moriatur anima mea cum Philisthiim! Concussisque fortiter columnis cecidit domus super omnes principes et caeteram multitudinem, quae ibi erat, multoque plures interfecit moriens. quam ante vivus occiderat. *Descen- 31 dentes autem fratres ejus et universa cognatio tulerunt corpus ejus et se-18,25. pelierunt inter Saraa et Esthaol in 18,11. sepulchro patris sui Manue. Judi-15,20. cavitque Israel viginti annis.

Fuit eo tempore vir qui-XVII. dam de monte Ephraim, nomine 16.5. Michas, "qui dixit matri suae: Mille 2 et centum argenteos, quos separa-Lov. 5,1. veras tibi et super quibus me audiente juraveras, ecce, ego habeo et apud me sunt. Cui illa respondit: (Ruth. Benedictus filius meus Domino. Red. 3 18m. didit ergo eos matri suae, quae dixerat ei: Consecravi et vovi hoc argentum Domino, ut de manu mea suscipiat filius meus et faciat sculptile atque con-.... nius meus et laciat sculptile atque con-s,2*... \$1,2**... \$1,2**... \$1,2**... \$1,2**... didit igitur eos matri suae, quae tulit ducentos argenteos et dediteos argen-R. 40,19. tario, ut faceret ex eis sculptile atque conflatile, quod fuit in domo Michae.

^{27.} vE: fic an bem Tangen Simfone ergobten.

^{28.} nur biesm. B: nur noch. dW: eine einzige Rache nehme. vE: Gine R. nehmen fann. (B: auf einige Beife?)

^{29.} mit f. rechten ... m. f. linten D. dW: bog? vB: Saulen in b. Mitte. (Bie B. 26.) B.dW:n. mors

auf es fich (fich barauf) ftuste. vE: geftüst war. 30. mehr w. von ibm, Die. dW.vE: bog (fie um)? A: fchuttelte fraftig die Saulen? dW.vE: mit Rraft. B: Dacht, B.dW.vE: bie er bei (in) f. T. tobtete ...

^{1.} S: Fuitque. 2. S: a Dom.

^{3.} S*Redd. - ei. † (p. Consecr.) enim.

bei (in) f. &. getobtet hatte.

^{31.} vE: nahmen ihn ... in bas Grab. B.vE.A: hatte gerichtet. 1. B.dW.A: vom Geb.

^{2.} die bir find genommen worden, darauf bu eis nen Fluch geleget haft, u. auch gef. ... habe es gen. dW.vE: Setel Silbers. dW: moruber bu e. gl. ges than. B: begwegen bu geflucht.

^{3.} ein gefchnistes u. gegoff. Bilbnif m.

^{4.} B.dW.vE.A: gab f. bem .

XVII.

Michae idelum.

5 Καὶ ὁ ἀτηρ Μιχά, αὐτῷ οἰκος θεοῦ, καὶ ἐποίησεν Ἐφωδ καὶ Θεραφίν, καὶ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα ἐνὸς τῶν υἰῶν αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς ἰερέα.

6 Έν ταις ήμεραις εκείναις ούκ ήν βασιλεύς εν Ίσραήλ· άνήρ τὸ εὐθες έν όφθαλμοῖς αὐτοῦ ênolsi. 7 Kal eyerhon veariag ex Bnoleeu 'Ιούδα έκ τῆς συγγενείας Ίούδα, καὶ αὐτὸς Λευίτης, καὶ ούτος παρφκει έκει. 8 Kal έπορεύθη ὁ ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως Ἰούδα Βηθλεὲμ παροικείν εν φ εάν ευρη τόπφ. Καὶ ήλθεν είς όρος Έφραζη έως οίκου Μιγά, του ποιήσαι την όδον αὐτοῦ. 9 Καὶ είπεν αὐτῷ Μιγά. Πόθεν έργη; Καὶ είπε προς αὐτόν. Λευίτης έγω είμι έκ Βηθλεέμ Ιούδα, καὶ έγω πορεύομαι παροικείν έν φ έαν εύρω τόπφ. 10 Καλ είπεν αὐτῷ Μιγά. Κάθου μετ έμοῦ καὶ γίνου μοι είς πατέρα καὶ είς ίερέα, καὶ έγο δώσω σοι δέκα άργυρίου είς ήμέρας, καὶ στολήν ίματίων και τὰ πρὸς ζωήν σου. Και ἐπορεύθη ὁ Λευίτης 11 καὶ ήρξατο παροικείν παρά τῷ ανδρί, και έγενήθη ο νεανίας αὐτῷ ώς είς τῶν 12 Καὶ ἐπλήρωσε Μιχὰ τὴν υίῶν αὐτοῦ. γείρα του Δευίτου, καλ έγένετο αὐτῷ εἰς ίερέα, καὶ ην εν τῷ οἴκφ Μιγά. 13 Καὶ είπε Μιγά· Νύν έγνων ότι ήγαθοποίησέν με κύριος, ότι έγενήθη μοι ὁ Λευίτης εἰς ἱερέα.

XVIII. Έν ταις ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἐν ταις ἡμέραις ἐκείναις ἡ φυλὴ τοῦ Δὰν ἔζήτει ἐαυτῆ κληρονομίαν τοῦ κατοικεῦν, ὅτι οὐκ ἐνέπεσεν αὐτῆ ἔως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν μέσφ φυλῶν Ἰσραὴλ κληρονομία. ² Καὶ ἔξαπέστειλαν οἱ υἰοὶ Δὰν ἐκ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν πέντε ἄνδρας ἀπὸ μέρους αὐτῶν, υἰοὺς δυνάμεως, ἀπὸ Σαραὰ καὶ

מְבָּנִיוּ וַיִהִי־לָּוֹ לָנִתְּנְאָ אָתדיַד אַחַדֹּ אַפּוֹדֹ וּתְרָפִּים וַיְמַנֵּא אָתדיַד אַחַדֹּ מְבָּנִיוּ וַיִּהִי־לָּוֹ לָכֹתֵן:

אֹלִּשָׁים בּלֵּג-טַּיִל מִצִּלְּצֵׁי יּמֹאָשִׁמִּאַל מִּמִּשְׁפַּטִּיִּם בַּלֵּג-טַּיִל מִצִּלְּצִיּ בְּלִבְּי ז ישּׁׁרָאֵל בַּלְטַלְּטִי זִיּשְׁלְטִּי בִּלִּג-צוּ י קָּוְ בַּג-בִּיּיִם בִּינִיּא בַּעוּנ שָׁלִם לָּוְ לַטְּלָּטִ לְשָׁכָּע כִּיְ לְאִ-נְפַלְּטִּ נְבֹיָמִים בְּיִנִים שָׁבָּט בּיִּנִיּ מְבֹלּשׁ יִבֹּיְמִים בְּיִמִּים שָׁנִוּ מֶּלֶנְ בְּיִשְּׁרָאֵל

ους αυτων, νιους δυνάμεως, άπο Σαραά και 5. Β: οἰκος (ἀνήρ ΑΧ). Β: ἀπὸ ἐνὰς ... * τῶν ... ἐγένετο (c. ΑΕΓΧ). 6. Β: Ἐν δὲ (* δὲ ΑΕΓΧ). 7. ΑΒ† (p. Β.) δήμε (* F.Χ). Β* ἐκ τ. σ. Ί. († ΑΕΓΧ). 8. Β: ἀπὸ Β. τ. π. Ἰεδα παροικήσαι ... ἔως δρες ... καὶ ἔως ... * τὴν (c. ΑΓΧ). 9. Β* (pr.) ἐγώ ... παροικήσαι (c. ΑΕΓΧ). Α: ἐκ Β. δήμε Ἰεδα, ἐκ τῆς συγγενείας Ἰεδα. ΑΕΓΧ: ἐ ἐαν εὐρω (* τόπ.). 10. ΑΧ: γένει Β: ἡμέραν (-ας ΑΕΓΧ). 11. ΑΓΧ: αὐτῷ τὸ παιδάριον. Β: ἀπὸ (τῶν ΑΕΓΧ). 12. ΑΕΓΧ: ἐνέπλησε ... ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον. Β: ἐγένετο (τὴν ΑΕΓΧ). 13. Β: ἀγαθυνεῖ μοι ... ἐγένετο (c. ΑΕΓΧ). — 1. Β* (bìs) τῷ ... κατοικήσαι (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: ἔως τῶν ἡμερῶν ἑκείνων. Β+ (p. φ.) νίων (* ΑΓΧ). 2. Β: απέστειλαν ... Δ. ἀπὸ δήμων ... * ἀπὸ μ. αὐτ. (c. ΑΓΧ).

^{5.} ein Bruftleib. vE: machte fich ein Gottesh. B: Leibrod u. Gobenbilber. dW: überzogenes Bilb u. Theraphim. vE.A: Ephod u. Th. dW: weihete einen. 6. B.vE: recht war in f. Angen.

^{7.} B.dW: hielt fich b. ale (ein) Frembling auf. vE.A: wohnte b. (ale Fr.).

^{8.} B: bag er fich aufhielte, mo er es antreffen marbe.

XVII.

*Dixitque 10

5*Und ber Mann Micha hatte also ein Gotteshaus, und machte einen Leibrod und Beiligthum, und fullete feiner Sohne einem bie Sand, daß er fein Briefter warb.

Bu ber Beit war fein Ronig in Ifrael, und ein jeglicher that, was ihm recht 7 bauchte. *Es war aber ein Jungling von Bethlebem Juba, unter bem Befchlecht Juba, und er war ein Levit, und war 8 fremb bafelbft. *Er jog aber aus ber Stadt Bethlehem Juba, zu wandern, wo er bin fonnte. Und ba er aufs Bebirge Ephraim fam jum Baufe Dicha, bag er 9 feinen Weg ginge, *fragte ibn Dicha: Wo fommft bu ber? Er antwortete ibm: 3ch bin ein Levit von Bethlebem Juda, und 10 wandere, wo ich bin fann. "Micha fprach gu ihm: Bleibe bei mir, bu follft mein Bater und mein Priefter fein, ich will bir jahrlich gehn Silberlinge und benannte Rleider und beine Nahrung geben. Und 11 ber Levit ging bin. "Der Levit trat an, gu bleiben bei bem Dann, und er hielt 12 ben Anaben gleichwie einen Gohn. *Und Dicha fullete bem Leviten bie Sanb, bag er fein Priefter warb, und war alfo im 13 Saufe Mica. *Und Micha fprach: Run weiß ich, bag mir ber Gerr wird wohl thun, weil ich einen Leviten gum Briefter habe.

XVIII. Bu ber Beit war kein König in Ifrael, und ber Stamm ber Daniter fuchte ihm ein Erbtheil, ba fie wohnen möchten, benn es war bis auf ben Tag noch kein Erbe für fie gefallen unter ben 2 Stämmen Ifraels. ** Und die Rinder Dan fandten aus ihren Geschlechtern von ihren Enden fünf ftreitbare Manner, von Barea

dW: um fic anfaub, wo er [einen Ort] faube. vE: ale Fr. gu m. wo er e. D. f. wurbe. B: vollbrachte. dW: inbem er f. B. machte. vE: als er f. Reife m.

10. genugfame Rl. B: n. fel mein B, dW.vB.A: mir B. B: die verordneten Rl. dW.vE: (eine) volls ftandige Rleibung. B: Lebensnnterhalt. (vE: Das ging b. L. ein?)

11. ben Ifingling. B.A: willigte ein. dW.vE: Ließ fiche gefallen. B: wie einen v. f. Sohnen. dW.

18,1.19.1 In diebus illis non erat rex in Is21,25. In diebus illis non erat rex in Is21,25. Tael, sed unusquisque, quod sibi rectum videbatur, hoc faciebat. Fuit 7 quoque alter adolescens de Bethlehem
Juda, ex cognatione ejus, eratque ipse
18,3.30. Levites, et habitabat ibi. Egressusque de civitate Bethlehem peregrinari voluit, ubicumque sibi com(28,5.5.1 modum reperisset. Cumque venisset
18,3.30. in montem Ephraim, iter faciens, et declinasset parumper in dov.1 mum Michae: *interrogatus est ab
eo, unde venisset. Qui respondit:
Levita sum de Bethlehem Juda, et
vado, ut habitem, ubi potuero et utile

Michas: Mane apud me et esto mihi

600.63,6.
6.21.
annos singulos decem argenteos ac
6.21.
vestem duplicem et quae ad victum
sunt necessaria. *Acquievit et mansit 11
apud hominem, fuitque illi quasi unus
6.6.
de filiis. *Implevitque Michas manum 12

mihi esse perspexero.

de filiis. *Implevitque Michas manum 12

Lev.21,10 ejus, et habuit puerum sacerdotem
apud se: *Nunc scio, dicens, quod 13

Nun. benefaciet mihi Deus habenti Levitici
1,40 se: generis sacerdotem.

17,4.19.1 In diebus illis non erat XVIII.
1,34. rex in Israel, et tribus Dan quae13,45. rebat possessionem sibi, ut habitaret
19,40.47. in ea; usque ad illum enim diem inter caeteras tribus sortem non acceperat. Miserunt ergo filii Dan stirpis et familiae suae quinque viros
13,48.53 fortissimos de Saraa et Esthaol, ut

vE: ber 3. war (ibm) wie einer feiner S.

12. dW: weihete ben &. ein.

13. vE: Gutes th. dW: ber 2. mein Br. ift.
1. fuchte thm bajumal. dW.vE: eine Befigung jum Bohnen, A: für fich eine B. um barin ju w. B. dW: nichts jum Erbtheil (feine Bef.) jugefallen.

2. ihrem Gefdlechte 5 ftr. ER. and ihnen Allen. dW.vE: v. ihrer (gangen) Angahl. B: v. ihren Bornehmften ? vE: tapfere D. dW: wadere,

^{5.} U.L: Leibrod und bas Beilige. 1. A.A: fuchte fic. 2. U.L: Gefchlechten.

^{13.} Al.: Dominus.

^{1. 8:} necdum erat.

άπὸ Ἐσθαώλ, τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καλ έξιγνιάσαι αὐτήν, καλ ελπαν πρός αὐτούς. Πορεύεσθε καὶ έξιγειάσατε την γην. Καὶ παρεγένοντο είς όρος Έφρατμ έως οίκου Μιχά, καὶ ηὐλίσθησαν αὐτοὶ ἐκεῖ. 3 Αὐτῶν ὅντων παρά τῷ οίκφ Μεγά καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνήν του νεανίσκου του Λευίτου, καὶ εξέκλιναν έκει, καὶ είπαν αὐτῷ Τίς ηνεγκέ σε ώδε; καὶ σὺ τί ποιεῖς ἐν τῷ τόπφ τούτφ, καὶ τί σοι ἐστὶν ώδε; 4 Καὶ είπε πρὸς αὐτούς. Ούτω καλ ούτως ἐποίησέ μοι Μιγά, καὶ έμισθώσατό με, και έγενήθην αὐτῷ εἰς ἱερέα. 5 Καὶ είπαν αὐτῷ. Ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν, έν ή ήμεις πορευόμεθα έν αύτη. 6 Καὶ είπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς. Πορεύεσθε εἰς εἰρήτητ, ἐνώπιον κυρίου ή όδος ύμων, καθ' ην πορεύεσθε έν αὐτῆ.

7 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες, καὶ παρεγένοντο είς Δαισά. Καὶ είδον τὸν λαὸν τον έν μέσφ αὐτῆς καθήμενον έν έλπίδι ώς κρίσις Σιδωνίων ήσυχάζουσα, καὶ οὐκ ἔστι διατρέπων η καταισχύνων λόγον έν τη γη, κληρονόμος έκπιέζων θησαυρούς, καὶ μακράν είσι Σιδωνίων, καὶ λόγον οὐκ ἔγουσι πρὸς ἄνθρωπον. 8 Καὶ ήλθον 'οἱ πέντε ἄνδρες' πρὸς τοὺς ἀδελφούς αύτῶν εἰς Σαραὰ καὶ Ἐσθαώλ, καὶ έλεγον αύτοζε οἱ άδελφοὶ αὐτών. Τί ὑμεῖς κάθησθε; 9 Καὶ είπαν 'Ανάστητε καὶ ἀναβώμεν έπ αὐτούς, ὅτι είδομεν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ άγαθη σφόδρα, και ύμεζι ήσυχάζετε μη όκνήσητε του πορευθήναι και είζελθείν του κατακληρονομήσαι την ηην. 10 Καὶ ήνίκα έὰν έλθητε, ήξετε πρός λαόν ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡ γῆ πλατεῖα (ὅτι παρέδωκεν αὐτὴν ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ύμῶν), τόπος οῦ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος τῶν ἐν τῆ γῆ.

28. ΑΓΧ* ἀπὸ. Α: ἐξεραυνήσατε. Β: ἦλθον δως ὅρες (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: κατέπαυσαν... * αὐτοὶ. Β: ἐκεῖ ἐν οἴκφ (* Αὐτῶν - τῷ Β, † ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: παιδαρίε... ἤγαγέν... ἐνταῦθα (ρτο ἐν τ. τ. τ.). Β* ἐστὶν († ΑΕΓΧ). 4.Β: ἐγενομην (c. ΑΕΓΧ). 5.ΑΓΧ: κατευοδοῖ... ἢν ἢμ. 6. Β: ἐν εἰρήνη... ἐν ἢ. 7. Β: ἦλθον (παρεγ. ΑΕΓΧ). ΑΧ: τ. λ. τὸν κατοικῶντα, καθ ἡμ. Β: ἐπ' ἐλπ. (ἐν ἐ. ΑΓΧ). ΑΓΧ: κατὰ τὴν σύγκοισιν... ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι, καὶ μὴ δυναμένες λαλῆσαι ἡῆμα ἐν τῆ γῆ κληρονόμος θησαυρῖ, ότι... ἀπὸ Σιδῶνος, καὶ λογος ἐκ ἡν αὐτοῖς μετὰ Συρίας (Λ' ΕΧ* κληρ. θησ.). Β. ΑΕΓΧ: παρεγένοντο. Β: εἰπον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν (c. ΑΕΓΧ). 9. Α† (p.

נִכִּמָּם נְאָרָלְ יִנְרָשׁ יִּהְשָׁכֵּע לָבָמִם בְּמִרָּ בַּאָרָלְ יִנְרָשׁ יִּהְשָׁכֵּע לָבָמִם בְּמִשְׁפַּמ בְּיִנִיִם שִּמָּם גַּיִּשְׁׁע לַבְּמִם בְּמִשְׁכֵּע בִּינִיִם שִּמָּם יִּהְשָׁכָע לָבָמִם בְּמִשְׁ שִּׁלְּכִי בַּצְּלִינִי שְׁמַּ זִילְיָם בְּנִבְּע מִיבְּנִי וְנְּאָנִים נְבָּע זִיּאָמֶר לְעָם בַּנִּע מִיבְּע נְיַבְּע נִילְּכִים בְּלָינִי עִּיכִּי זִיּאָמֶר לְעָם בַּנִּע מִיבְּע נְּנְבִּע נְיִּלְּכִים עָלְיִר זִיּאָמֶר לְעָם בַּנִּע מִיבְּע נְנְבְּע בְּעָּרָ נִינִי עִּיכִּ זִיּאָמֶר לְעָם בַּנִּע בְּעָבִי וְנָּלְיִם נְכַּע זִיּאָמֶר לְעָם בְּנָבְי וְנְאָנִי נְנְיִי בְּיִּבְּי וְנִיּאָנִי נְיִּאְנִי בְּיִּבְּי וְנִיּאָב זִיּאָמֶר לְעָם בְּנִבְּי וְנְאָנִי וְנְאָבְי וְנִי וְנִיּאָב וְנִיּעְר בְּנִי בְּעָּבְי וְנִיּאָב וְנִי וְיִּאָבְיר בְּנִי וְנִיּאָב וְנִי וְנִיּעְר בְּנִי וְנִיּעְר בְּנִי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִי בְּיִּבְי וְנִייְי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִּי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּעִב בְּעְלְנִי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִבְּי בְּיִּבְיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִבְּי וְנִייְיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִבְּי וְנִייְי בְּיִי בְּיבִּי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִי בְייִי בְּיִי בְּיִי בְּיבְּי בְּיבְייִי בְּיִים בְּיבְּיוֹי בְּיבְייִי בְּייִים בְּבִּים בְּבְּיוֹם בְּבְּיבְיי בְּיבְּיבְייִי בְּיבְייִים בְּבְּיבְיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיוֹם בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבְייִים בְּבְּיִים בְּיִּבְּיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִּים בְּבְּיבְּים בְ

αναβ.) ἐπ' αὐτήν, ὅτι εἰσήλθαμεν καὶ ἐνεπεριεπατησαμεν ἐν τῆ γῆ ἔως σιγῆσαι, καὶ εἰδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῆ ἐν ἐλπίδι κατὰ σύγκριμα Σιδωνίων καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδῶνος, καὶ λόγος ἐκ ἡν αὐτοῖς μετὰ Συρίας, ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν (sim. X) ... (pro εἰδ.) εὐρήκαμεν ... σιωπατε ... πορ. τε ἐλθεῖν καὶ (* sq. τε). Β: κληρονομῆσαι (c. ĀFX). 10. ĀFX καὶ ... ἀν εἰςεἰθητε. Β: εἰςελεύσεσθε (ῆξ. ĀΕΓΧ). ΑΕΓΧ: λ. πεποιθότα, κ. ἡ γῆ εὐρύχωρος. Β: ἐδωκεν ... ὅπε (c. ĀΕΓΧ; ἑ ΑΧ). ΑΓΧ (pro τῶν): ὅσα.

und Efthaol, bas Land zu erfundigen und ju erforichen, und fprachen ju ihnen: Biebet bin und erforschet bas Land. Und fle tamen auf bas Gebirge Ephraim an bas Baus Micha, und blieben über Nacht 3 bafelbft. *Und weil fie ba bei bem Befinde Dicha waren, tannten fie bie Stimme bes Rnaben, bes Leviten, und fie wichen babin und sprachen ju ihm: Ber bat bich hieher gebracht? was machft bu ba. Aund mas haft bu bier? *Er antwortete ibnen: So und fo bat Micha an mir aethan, und hat mich gebinget, bag ich fein 5 Priefter fet. *Sie fprachen zu ihm: Lieber, frage Bott, bag wir erfahren, ob unfer Weg, ben wir wandeln, auch mobl gerathen 6 merbe? *Der Briefter antwortete ibnen: Biebet bin mit Frieben, euer Weg ift recht por bem Berrn, ben ihr giebet. Da gingen bie funf Manner bin und famen gen Lais, und faben bas Bolt, bas barinnen war, ficher wohnen, auf die Beife, wie bie Bibonier, ftill und ficher, und war niemand, ber ihnen Leib that im Lanbe, ober Berr über fie mare, und waren ferne von ben Biboniern, und hatten nichts 8 mit Leuten ju thun. *Und fie tamen ju ibren Brubern gen Barea und Efthaol, und ihre Bruder fprachen zu ihnen: Bie 9 ftebets mit euch? *Gie fprachen: Auf, lagt uns zu ihnen hinauf ziehen, benn wir haben bas Land befehen, bas ift faft gut. Darum eilet und feib nicht faul zu gieben, bag ibr fommt, bas Land einzunehmen. 10 "Benn ihr fommt, werbet ihr zu einem fichern Bolt tommen, und bas Land ift weit und breit, benn Gott hate in eure Banbe gegeben, einen folden Ort, ba

nichts gebricht, alles, bas auf Erben ift. 2: U.L. au erfunben. 9. A.A: febr aut.

explorarent terram et diligenter inspicerent, dixeruntque eis: Ite et (Jos.7,2. considerate terram! Qui cum pergentes venissent in montem Ephraim et v.13. intrassent domum Michae, requieve-12,6; runt ibi. Et agnoscentes vocem 3
17,11.7. adolescentis Levitae utentesque illius diversorio, dixerunt ad eum: Ouis te huc adduxit? quid hic agis? quam ob causam huc venire voluisti? *Oui 4 respondit eis: Haec et haec praestitit mihi Michas, et me mercede conduxit, ut sim ei sacerdos. *Rogaverunt 5 17,5. autem eum, ut consuleret Dominum, ut scire possent, an prospero itinere pergerent et res haberet effectum. *Qui respondit eis: Ite in pace; Do- 6 (1Rg. "Qui respondit eis: Ite in pace; Do-22,15; minus respicit viam vestram et iter, 16. quo pergitis quo pergitis.

Buntes igitur quinque viri vene- 7 v.29.. runt Lais, videruntque populum ha-19,47. bitantem in ea absque ullo timore, juxta consuetudinem Sidoniorum, securum et quietum, nullo ei penitus resistente, magnarumque opum et v.28. procul a Sidone atque a cunctis hominibus separatum. *Reversique ad

fratres suos in Saraa et Esthaol et quid egissent sciscitantibus * responderunt: Surgite, ascendamus ad eos! vidimus enim terram valde opu-Joe.18,3. lentam et uberem; nolite negligere,

nolite cessare! Eamus et possideamus

eam, nullus erit labor. *Intrabimus 10 ad securos, in regionem latissimam. tradetque nobis Dominus locum, in quo nullius rei est penuria eorum, quae gignuntur in terra.

^{2.} dW: erfpahen. vE: ausgufunbichaften u. ans. auforiden.

^{3.} ertannten ... Jünglings ... traten bin. B.dW: bet b. Saufe? vE: im S .... bes jungen &., u. gingen bafelbft bei Seite. dW: bogen b. ab. vE.A: mas thuft.

^{4.} dW: u. ich warb f. Br. 5. vE: gewahren. B: worauf wir gehen. dW: gieben. B.dW: gelingen. vE: es une gel. w. anf unf. 2B. ben w. gehen.

^{6. 28.,} b. ihr j., ift vor b. D. dW.vE: gefällt? 7. dW.vB: daß ... (in Sicherheit) wohnete. A: furchtios. B.dW.vE.A: nach b. B. ber 3. dW.vE: Bolingletten - Bibel. M. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{5.} Al.: Deum. 8. S: Reversi itaque. 10. Al.: Deus.

ruhig u. f. dW: bag D. [ihnen] etwas ju Leibe th. ... ber Berrichaft befaß. vE: D. ba mar, welcher im & Unbill verübt u. b. D. fich angemaßt hatte. (B: Da befcamte D. einen in einer Sache ... ber eine Bewalt geerbt b.) dW: Menfchen. B.vE: m. feinem Dt. etwas.

^{8.} B.dW.vE: Bas bringt ihr? 9. febr gut. B.dW: 3hr aber fibet fiill! dW: Saumet nicht zu geben, hinzufommen, b. E. cing. vE: Schweiger u. zogert n.

^{10.} einen D. ba n. gebr. an Mdem. B: weit genug? dW.vE: geraumig (auf allen Seiten). B.dW.vE.A: fein Mangel ift (an einigem Ding).

XVIII.

Michae idolum et sacerdos.

11 Καὶ ἀπήραν έκειθεν έκ συγγενείας τοῦ Δαν εκ Σαραά και Έσθαωλ έξακόσιοι ανδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά, 12 καὶ ἀνέβησαν καὶ παρενέβαλον έν Καριαθιαρείμ έν Ιούδα. Διά τοῦτο ἐκλήθη ἐν τῷ τόπφ ἐκείνφ Παρεμβολή Δαν έως τῆς ἡμέρας ταύτης, ίδοὺ κατόπισθεν Καριαθιαρείμ. 13 Καλ παρήλθον έχειθεν έως του όρους Έφραιμ, καὶ ήλθον έως οίκου Μιγά. 14 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε άνδρες οί πορευθέντες κατασκέψασθαι την γην Δαισά, καὶ είπαν πρός τούς άδελφούς αὐτῶν Βί οίδατε ότι έστιν έν τοις οίκοις τούτοις Έσωδ καὶ Θεραφίν και γλυπτόν και χωνευτόν; καλ τύτ γτώτε τί ποιήσετε. 15 Καλ έξέκλιταν έκει και είςηλθον είς τον οίκον του νεανίσκου του Λευίτου, είς τον οίκον Μιγά, και ήρώτησαν αύτον είς είρηνην. 16 Καὶ οἱ έξακόσιοι άνδρες οί περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά αὐτῶν ἐστηλωμένοι παρά την θύραν τοῦ πυλώνος, οἱ ἐκ 17 Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε ᾶντῶν νἰῶν Δάν. δρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν. έπελθύντες έκει έλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ γωνευτόν και το Έφωδ και το Θεραφίν, και ό ίερεὺς έστηλωμένος παρά τη θύρα τοῦ πυλώτος, καὶ οἱ έξακόσιοι ανδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. 18 Καὶ οὖτοι εἰζηλθον έκεῖ είς οίκον Μιγά, καὶ έλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ Εφώδ και το Θεραφίν και το χωνευτόν, και είπε πρός αυτούς ο ίερευς. Τι υμείς ποιείτε; 19 Καὶ είπαν πρός αὐτόν Κώφευσον καὶ ἐπίθες την γειρά σου έπι το στόμα σου, και δευρο μεθ' ήμῶν, καὶ ἔση ήμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ίερέα. Μή βέλτιον είναι σε ιερέα οϊκου άνδρος ένος, η γενέσθαι σε ίερεα φυλής και οίκου 'είς δημον 'Ισραήλ'; 20 Καὶ ήγαθύνθη ή καρδία τοῦ ἰερέως, καὶ έλαβε τὸ Ἐφώδ καὶ τὸ Θεραφίν και το γλυπτον και το χωνευτόν, και είςηλθεν εν μέσφ τοῦ λαοῦ.

රුණුර ממשפחת ריסעה מַצַּרְעַה וּמֵאָשָׁתָּאָל שׁשׁ־מאוֹת אִישׁ 12 חגור כָּלֵי מַלְחָמֵה: וַיַּצֵלֹר וַיִּחְנֵר 2 ית יערים ביהודה על־בו קראו -13 רַיַּעַבְרָוּ מִשַּׁם הַר־אָפְרֵיִם רַיַּבָאוּ עַד־ 14 בַּית מִיכָה: וַיּצִנֹוּ חַמֵשָׁת הַאַנשׁים לְרַגּּכֹ את־הארץ רַיִּאמָרוֹ אֶל־אָחֵיהָם הַיִדַעָהַם בִּי יָשׁ בַּבָּתִּים הָאֵּלֶה אָפִוֹד וּתְרַפִּים וּפֵּסֶל שו ומַפָּבָה וְעַתָּה דְעִוּ מַה־תַּעַמִּוּ: וַיַּסוּרוּ שַׁמַּה וַיַבָאוּ אָל־בּית־הַפּער הלוי בית 16 מִיכֵה וַיִּשָׁאֵלוּ־לְוֹ מַאָּוֹת אָישׁ חֲגוּרִים כְּלֵי נצבים פַתַח הַשַּׁעַר אֲשֵׁר מִבְּנֵי דֵן: האנשים חמשת לָרַבֵּל אָת־הָאָרֶץ בַּאוּ שָׁפָּה לֵקְחוּוּ אַת־ וָאָת־הַאָּפוֹד וָאָת־הַתְּרֶפֵּים והכהו ואת־המסכה הַשַּׁעַר וְשֵׁשׁ־מֵאִוֹת הָאִישׁ הַחַגִּוּר כַּלִי 18 המלחמה: ואלה באו בית מילה ַרַיָּקְחוֹּ אֶת־פֶּסֶל הָאָפוֹד וָאֶת־הַתִּרָפֵים ואת־המסכה ויאמר אליהם הכהו 19 מַה אַתָּם עשִׁים: וַיָּאַמְרוּ לוֹ הַחוֹשׁ סים־יַדָּהָ עַל־פִּיהֹ וְלֵהְ עָפָּׂנהּ וַהִיה־ לַנוּ לָאַב וּלְכֹהֵן הַטְוֹב ו הַיְוֹתְךְּ כֹהַן לבית איש אחד או < לשֵׁבֶם וּלְמִשְׁפָּחָה בִּיִשְׂרָאֵל: וַיִּיטֵבׁ הַבּהוֹ וַיָּפַח אָת־הַאָּפֿוֹד וָאָת־ הַתְּרָפָּים וָאָת־הַפָּּסֶל

έστως (* AFX). 19. B: αὐτῷ (πρὸς αὐτόν ΑΕFX). AB* (pr.) καὶ († X). AEFX (pro δεῦρο) thời. B: γείνε ... ἀγαθὸν (ἐση ... βείλτ. ΑΕFX). ΑΕΓΧ: συλ. καὶ συγγενείας ἐν Τσρ. 20. B: ἡλθεν (εἰσῆλθ. ΑΕΓΧ)

^{11.} Β: ἀπὸ δήμων ... ἀπὸ Σ. (ἐκ συγγ. ... ἐκ Σ. ΑΓΧ) κ. ἀπὸ (* ἀπὸ ΑΧ) ... ἐζωσμένοι σκ. παρατάξεως (c. ΑΓΧ). 12. Β (eti. in sqq.): Καριαθιαρίμ (-είμ ΑΕΧ) ... ἐκ, τῷ τόπῷ ... ὁπίσω (c. ΑΚΓΧ). 18. Α* Καὶ ... † (p. ἐκεῖθ.) καὶ ἢλθαν. Β: ὄρος (ἔως τ.ὄρ. ΑΕΓΧ). 14. ΑΒ: πορενόμενοι (-ενθέντες ΕΓΧ). Β* αντῶν ... Ἐγνωτε ... ἐν τῷ οἰκῷ τότφ ... ὅ τι (c. ΑΕΓΧ). 15. Α al.: εἰςἡλθοσαν ... παιδαρίε ... κ. ἡσπάσαντο. 16. ΑΕΓΧ* (alt.) οἰ. Β: ἀνεζωσμένοι τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν ἐστῶτες παραθυοι τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν ἐστῶτες παραθυόμενοι. Β* ἐπελθόντες - πολεμικά († ΑΓΧ). 18. Β* ἑτοι († ΑΓΧ). ΑΓΧ* ἐκεῖ. Β† (p. Μιχ.) καὶ ὁ ἱερεὺς

Da zogen von bannen aus ben Gefclechtern Dan, von Barea und Efthaol, feche hundert Mann geruftet mit ihren 12 Baffen jum Streit, Bund jogen binauf und lagerten fich zu Ririath Jearim in Daber nannten fie bie Statte Juda. bas Lager Dan bis auf biefen Tag, bas 13 hinter Ririath Jearim ift. "Und von bannen gingen fie auf bas Gebirge Ephraim, und famen gum Saufe Dicha. 14 *Da antworteten bie funf Manner, bie ausgegangen maren, bas Land Lais gu erfundigen, und fprachen zu ihren Brubern: Biffet ihr auch, bag in biefen Baufern ein Leibrod, Beiligthum, Bilonif und Abgott find? Run moget ihr benten, mas euch gu 15 thun ift. *Sie fehreten ba ein, und famen an bas Baus bes Rnaben, bes Leviten, in Mica Saufe, und gruften ibn freundlich. 16 * Aber Die feche hundert Berufteten mit; ihrem Barnifch, bie von ben Rinbern Dan 17 maren, fanben vor bem Thor. Bund bie funf Manner, bie bas Land zu erfundigen ausgezogen maren, gingen binauf und famen babin, und nahmen bas Bild, ben Leibroct, bas Beiligthum und Abgott. Dieweil stand ber Priester vor dem Thor, bei ben feche hunbert Gerufteten mit ihrem 18 Barnifch. *Als nun jene in bas Saus Dicha getommen waren und nahmen bas Bild, ben Leibrod, bas Beiligthum und Abgott, fprach ber Briefter zu ihnen: Was 19 macht ihr? * Sie antworteten ihm: Schweig und balte bas Maul zu, und giebe mit uns, bag bu unfer Bater und Briefter feieft. 3ft birs beffer, bag bu in bes einigen Dannes Saufe Briefter feieft, ober unter einem ganzen Stamm und Gefchlecht in 20 Ifrael? *Das gefiel bem Briefter wohl, und nahm beibes, ben Leibrod, bas Beiligthum und Bild, und fam mit unter bas Boll.

Profecti igitur sunt de cognatione 11 v.8.2. Dan, id est de Saraa et Esthaol. sexcenti viri accincti armis bellicis. *Ascendentesque manserunt in Cari-12 athiarim Judae; qui locus ex eo tempore Castrorum Dan nomen accepit, et est post tergum Cariathiarim. v.2.17,1. * Inde transierunt in montem Ephraim. 13 Cumque venissent ad domum Michae, *dixerunt quinque viri, qui prius 14 missi fuerant ad considerandam terram Lais, caeteris fratribus suis: 19,7; Nostis quod in domibus istis sit Ephod et Theraphim et sculptile atque conflatile? Videte quid vobis placeat. *Et cum paululum declinassent, in-15 gressi sunt domum adolescentis Levitae, qui erat in domo Michae, salutaveruntque eum verbis pacificis; *sexcenti autem viri ita ut erant, 16 armati, stabant ante ostium. *At 17 *.14.2. illi, qui ingressi fuerant domum juvenis, sculptile et Ephod et Theraphim atque conflatile tollere nitebantur, et sacerdos stabat ante ostium, sexcentis viris fortissimis haud procul expectantibus. *Tulerunt igitur, qui in- 18 traverant, sculptile, Ephod et idola atque conflatile. Quibus dixit sacerdos: Quid facitis? *Cui responderunt: 19 Tace et pone digitum super os tuum, venique nobiscum, ut habeamus te patrem ac sacerdotem; quid tibi melius est, ut sis sacerdos in domo upius viri, an in una tribu et familia in Israel? *Quod cum audisset, acquie- 20 vit sermonibus eorum, et tulit Ephod et idola ac sculptile, et profectus est cum eis.

^{11.} U.L: Gefchlechten. 12. U.L: nennen fie.

^{14. 17.} U.L: erfunben.

^{19.} A.A: einzelnen Mannes.

^{11.} B.dW: (umgurtet) ger. mit Rriegewaffen. vE: Rriegegerathen.

^{14.} ein Bruftrod n. D. n. ein gefchn. n. geg. Bild ift (wie Ray. 17, 4. 5). B: Da fingen an. dW.vE: hoben an. B: So erfennet nnn, w. ihrth. wollt. dW: Und nnn fehet w. ihr thuet. vE: Ueberleget daher ... follt.

^{11.} Al.* id est.

^{13:} Al.: Et inde.

^{15.} B: fragten ihn um b. Frieden. dW: nach feinem Boblfein. vE: Boblbefinden.

^{16.} Bie B. 11.

^{19.} B.d W. vE: lege beine Band auf beinen Munb. (A: ben Finger!)

^{20.} B: Da wurbe bes Br. Berg guter Dinge. dW. vE: war ... frob.

XVIII.

Michae idolum et sacerdos.

21 Καλ επέστρεψαν καλ άπηλθον, καλ έθηκαν την πανοικίαν και την κτησιν αύτων την ένδοξον ξμπροσθεν αὐτῶν. 22 Αὐτοὶ ἐμάκρυναν ἀπὸ οίκου Μιγά, και οι ανδρες οι όντες εν ταϊς οίκίαις ταις μετά οίκου Μίγα έκραζον και κατ-έλαβον τοὺς υίοὺς Δάν. 23 Και ἐπέστρεψαν οί νίοι Δάν τα πρόςωπα αύτων, και είπαν πρὸς Μιχά Τί έστι σοι, ότι έκραξας; 24 Καὶ είπε 'Μιγά'. Τους θεούς μου ους ἐποίησα 'έμαυτῷ' ἐλάβετε, καὶ τὸν ἱερέα, καὶ ἀπήλθατε, καὶ τί μοι έτι; Καὶ τί τοῦτο λέγετέ μοι· Τί τοῦτο κράζεις; 25 Καὶ είπαν πρός αὐτόν οι viol Δάν Μη άκουσθήτω ή φωνή σου μεθ' ήμων, μήποτε απαντήσωσιν ύμιν ανδρες πικροί ψυγή, καί προςθήσεις ψυχήν σου καί την ψυχήν τοῦ οίκου σου. 26 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ νίοὶ Δὰν είς την όδον αὐτών, καὶ είδε Μιγά, ὅτι ἰσγυρότεροί είσιν ύπερ αυτόν, και ανέστρεψεν είς τὸν οίκον αὐτοῦ.

27 Καλ αύτολ έλαβον δ έποίησε Μιχά, καὶ τὸν ἰερέα ος ἢν αὐτῷ, καὶ ἢλθον ἔως Δαισά επί λαὸν ήσυγάζοντα καί πεποιθότα, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ἡομφαίας, καὶ την πόλιν ἐνέπρησαν. 28 Καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ρυόμενος, ότι μακράν έστιν άπο Σιδωνίων, καί λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπου, καὶ αὐτή ἐν τῆ κοιλάδι τοῦ οἴκου Ροώβ. Καὶ φχοδόμησαν την πόλιν και κατφκησαν εν αυτή, 29 καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δάν, κατά τὸ ὅνομα Δὰν τοῦ πατρὸς αὐτών, ὅς έτέχθη τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἦτ Λαισὰ ὅτομα τῆ πόλει το πρότερον. 30 Και ανέστησαν έαυτοῖς οί νίοι Δαν τὸ γλυπτόν, και Ἰωνάθαν νίὸς Γηρσών νίου Μανασσή αύτος και οι νιοι αύτου ήσαν ίερεις τη φυλή Δαν έως της ημέρας της μετοικεσίας τῆς γῆς. 31 Καὶ έταξαν έαυτοῖς τὸ

21. Β: τὰ τέννα καὶ τὴν κτ. καὶ τὸ βάρος (c. ΑΕΓΧ). 22. ΑΒ+ (p. pr. M.) καὶ ἰδὰ Μιχαίας (* ΕΧ). Β: εβόησαν (Ειραζον ΛΕΓΧ) ... κατελάβοντο (-ελαβον ΕΓΧ). 23. Β: τὸ πρόςωπον (τὰ πρ. ΕΓΧ) ... το Μιχαία (πρ. Μ. ΛΕΓΧ). ΑΒ: εβόησας (έχρα-ξας ΕΓΧ). 24. ΑΒ: Ότι τὸ γλυπτόν με δ (Τ. Θεός ξας ΕΓΧ). 24. AB: Ut το γλύπτον με ο (1. σες με δς ΕΓΧ). ABΓΧ* έμαυτο († ΕΧ). B: έπορεύ-ητε...λέγ. πρός με (c. ΑΧ)...* (ult.) τότο († ΑΕΓΧ). 25. B: δη (ή ΓΧ; ΑΕΧ: δη ή)... συναντήσωσιν (c. ΑΕΓΧ). Α¹(?)Β: ήμῖν (ὑμῖν Α²). B: προςθήσεσι (σεις ΑΕΓΧ). 26. Β* την ... δυνατώτεροι ... έπόστρεψεν (c. ΑΕΓΧ). 27. B: οἱ υἰοὶ ἀν (αὐτοὶ ΑΕΓΧ). ηΕς ... ηΕς .. στοεψεν (c. ΑΕΓΧ). 21. Β: οἱ νίοι Δαν (αυτοί ΔΕΓΑ).
ΒΕ: ἐπὶ Λ. (ἐωε Λ. ΑΧ). Β† (p. πεπ.) ἐπὶ ἐλπίδι (* ΑΓΧ). Α²Β† (in f.) ἐν πυρί (* Λ¹Χ). 28. Β: ἤν (ἐστιν ΑΕΓΧ) ... 'Ραάβ (Ροωβ Λ²ΕΧ) ... κατεσκή τωσαν (κατών. ΑΕΓΧ). 29. Β: ἐν ὀνόματι ... * τἔς πόλεως (κατὰ τὸ ὀν. κτλ. ΑΓΧ): Οὐλαμαϊς (Λαισὰ Χ). 30. Β: ἔστησαν ... νίὸς Μ. ... * (pr.) τῆς (Λαισὰ Χ). 30. Β: ἔστησαν ... νίὸς Μ. ... * (pr.) τῆς δὶν ἐνει (α ΑΓΧ). 31. Β: ἔθηκαν (ἔτ. ΑΕΓΧ).

וַיִּפָנוּ וַיַּלכוּ וַיַּטִּינוּ אָת־הַשָּׁת וָאַת־הַמַּקנה וָאָת־הַכָּבוּהַה לַכְּנֵיהַם: 22 הַמָּה הָרְחֵיקוּ מְבֵּית מִיכָה וְהַאַנָשִׁים עם-בֵּית מִיכָּה אַשָּׁר בַּבַּתִּים אָשָּׁר 23 נַזָעקֿוּ וַיַּדְבֵּיקוּ אָת־בָּנֵי־ אֶל־בָּנֵי־דָוֹן וַיַּסֵבוּ פניהם ויאמרו 24 לִמִילַה מַה־לָּהָ כֵּי וָזְעֵקת: וַיֹּאמֵר אַת־אַלהַיֹּ אֲשֶׁר־עַשָּׁיתִי לְקַחָתַּם וָאָת־ הפהן ותלכו ומה-פי עוד ומה-זה כּח הָאֹמָרָר אָלֵי מַה־לֵּךְ: וַיָּאֹמָרַר אַלִיוֹ בּנֵי־דָון אַל־תַּשִׁמֵע קוֹלְהַ עַמֵּנוּ פּּוּ־ יפנער בכם אַנִשִׁים מַרֵי נָפָשׁ וְאַסַפְתָּה 26 נַפִּשָׁה וְנַפָּשׁ בֵּיתַה: וַיַּלְכָרּ בְנֵי־דֵן לְדַרְכֵּם וַיַּרָא מִיכָּת כִּי־חַזָּקִים הַבְּּמָהֹ מִמַּפר וַיָּפָן וַיַּשָׁב אָל־בַּיתִוֹ:

וְהַבָּה כֵקחו אֵת אַשֶּׁר־עַשָּׂה מִיכָה רָאַת־הַפֹּהַן אִשָּׁר הַיָה־לוֹ וַיַּבָאוּ עַל־ ליש על-עם שֹקַט ובֹטֵחַ וַיַּכְּוּ אוֹתַם לפייתרב ואתיהעיר שרפו באש: אַנְאֵין מַאָּיל פֵּי רְחְוֹקַה־הֵיא מִאָּידֿון 28 וָדָבֶר אֵין־לָהֶם עִם־אַלָם וְהַיא בַּעֵמֵק אָשֶׁר לְבֵית־רְחָוֹב וַיִּבְנִוּ אֶת־הָצֵיר 29 וַיַּשָׁבוּ בַה: וַיָּקַרָאַוּ שַׁם־הַעִיר הַן בַּשָׁם דָּן אָביהָם אָשׁר יוּכֹּד כִישָּׁרָאַכ שם-העיר כיש בו־גַּרִשׁם בַּוּ וּבָנִיו הָיַוּ לְהַנִים לְשֵׁבֶם הַדָּנִי עַד

> יהר' ברגש . v. 21 דול בדגש .29 צ' מלחדו 30. יע

vE: die Roftbarfeiten. A: Alles von Berth. 22. liefen gufammen. (Bgl. Rap. 12, 1.) B: holten

^{21.} B.dW: ftellten ... (voran). vR.A: ließen vor fich ber geben. B: u. mas fle aufgelaben hatten ? dW.

Oui cum pergerent et ante se ire 21

Und ba fle fich wandten und bingogen, schidten fie bie Rindlein und bas Bieb, und mas fle Roftliches hatten, vor ihnen 22 ber. Da fie nun fern von Dicha's Saus tamen, fchrieen bie Danner, fo in ben Baufern maren bei Micha's Saufe, und 23 folgeten ben Rinbern Dan nach *und riefen ben Rinbern Dan. Sie aber mandten ihr Antlit um und fprachen ju Micha: Was ift bir, bag bu also ein Gefchrei macheft? 24 * Er antwortete: 3br habt meine Gotter genommen, bie ich gemacht hatte, und ben Briefter, und giebet bin, und mas habe ich nun mehr? und ihr fraget noch, was mir 25 fehle? "Aber bie Rinber Dan fprachen ju ihm: Lag beine Stimme nicht boren bei uns, bag nicht auf bich ftogen gornige Leute, und beine Seele und beines Baufes 26 Seele nicht aufgeraumt werbe. gingen bie Rinber Dan ihres Wegs. Und Dicha, ba er fabe, baf fle ihm zu ftart waren, wandte er fich und fam wieber gu feinem Baufe. Sie aber nahmen, bas Dicha gemacht hatte, und ben Briefter, ben er hatte, und tamen an Lais, an ein ftilles ficheres Bolt, und ichlugen fie mit ber Scharfe bes Schwerts, und verbrannten bie Stabt mit 28 Feuer. *Und war niemand, ber fie errettete, benn fie lag ferne von Bibon, unb hatten mit ben Leuten nichts zu ichaffen; und fie lag im Grunde, welcher an Beth Rehob liegt. Da baueten fie die Stabt 29 und wohneten barinnen, "und nannten fle Dan nach bem Namen ihres Baters Dan, ber von Ifrael geboren mar. Und bie 30 Stabt bieg vor Beiten Lais. *Und bie Rinber Dan richteten fur fich auf bas Bilb. Und Jonathan, ber Sohn Gerfons, bes Sohnes Manaffe, und feine Sohne waren Briefter unter bem Stamm ber Daniter, bis an bie Beit, ba fie aus bem 31 Lande gefangen geführet worden.

fecissent parvulos ac jumenta et omne quod erat pretiosum, *et jam a domo 22 Michae essent procul, viri, qui habitabant in aedibus Michae, conclamantes secuti sunt *et post tergum 23 clamare coeperunt. Qui cum respexissent, dixerunt ad Micham: Quid tibi vis? cur clamas? *Oui respondit: 24 v.14. Deos meos, quos mihi feci, tulistis, 6n.31,30.et sacerdotem et omnia quae habeo, et dicitis: Quid tibi est? *Dixeruntque 25 ei filii Dan: Cave ne ultra loquaris ad nos, et veniant ad te viri animo concitati, et ipse cum omni domo tua pereas. *Et sic coepto itinere 26 perrexerunt. Videns autem Michas, quod fortiores se essent, reversus est in domum suam. Sexcenti autem viri tulerunt sacer- 27 dotem et quae supra diximus, veneruntque in Lais ad populum quiescen-

tem atque securum, et percusserunt
eos in ore gladii, urbemque incendio
tradiderunt, *nullo penitus ferente 28
praesidium, eo quod procul habitav.7. rent a Sidone et cum nullo hominum
haberent quidquam societatis ac negotii. Erat autem civitas sita in regione Rohob; quam rursum exstruentes habitaverunt in ea, *vocato 29

Jos. 19,47 nomine civitatis Dan, juxta vocabulum
14,14. patris sui, quem genuerat Israel, quae

Jor. 18,16. prius Lais dicebatur. *Posuerunt-30
12,18. que sibi sculptile et Jonathan, filium

Bx. 2,22. Gersam filii Moysi, ac filios ejus sacerdotes in tribu Dan, usque ad diem
captivitatis suae. *Mansitque apud 31

^{30.} A.A: geführet murben.

^{23.} B: baf bu bich versammelt haft! dW: bich versammelft! vE: mit einem gesammelten haufen fommit.

^{25.} B: auf ench ft. dW.vE: über ench herfallen. B: Ranner von erbittertem Gemathe. vE: bie erb. M. (dW: etliche erbittert?) B: bu bein Leben ... wegnehs men laffeft. dW: verberbeft. vE: vernichteft.

^{30.} Al.: Gersom.

^{31.} S: nec erat.

^{26.} dW.vE.A: ftårfer w. als er.

^{27.} dW: jo überfielen f. 2.

^{28.} mit Lenten. dW: fein Retter. (Bgl. B. 7.) B. dW.vE: im Thale.

^{29.} B.dW: (bem) 3fr. geb. (vE: in 3fr.?)

^{30.} bas Land gef. gef. wurde. dW: weggef. vE: in bie Gefangenich, gef.

XIX.

Flagitium Gibeeniterum.

γλυπτόν, $\ddot{o}$ εποίησε Μιχά, πάσας τὰς ἡμέρας $\ddot{a}$ ς ἡν $\dot{o}$ οἰκος τοῦ θεοῦ ἐν Σ ιλώ.

XIX. Καὶ εγένετο εν ταις ήμεραις εκείναις, καὶ βασιλεύς ούκ ην έν Ίσραήλ. Καὶ έγένετο άνηο Λευίτης παροικών έν μηροίς όρους Έφραίμ, καὶ έλαβεν αὐτῷ γυναϊκα παλλακήν έκ Βηθλελμ Ιούδα. 2 Και επορεύθη απ' αύτοῦ ή παλλακή αυτού, και απήλθεν απ' αυτού είς τον οίκον του πατρός αυτής είς Βηθλεξμ'Ιούδα, καὶ εγένετο εκεί ημέρας μηνών τεσσάρων. 3 Καὶ ανέστη ὁ ανήρ αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς, του επιστρεψαι αυτήν αυτώ· και νεανίας αυτου μετ' αύτου και ζεύγος όνων. 'Η δε είςήνεγκεν αύτὸν είς οίχον πατρός αὐτῆς, καὶ είδεν αὐτὸν ό πατής της νεάνιδος, και ηύφράνθη είς απάντησιν αὐτοῦ. 4 Καὶ κατέσγεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αύτου, ο πατήρ της νεάνιδος, και έκάθισε μετ αύτου τρείς ημέρας, και έφαγον και έπιον καί ηὐλίσθησαν έχει. 5 Καλ έγενήθη τη ήμερα τη τετάρτη, καὶ ουρθρισαν τὸ πρωί, καὶ ἀνέστη του απελθείν, και είπεν ο πατήρ της νεάνιδος πρός τον γαμβρόν αὐτοῦ. Στήρισον την καρδίαν σου κλάσματι άρτου, και μετά τοῦτο πορεύεσθε. 6 Καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον άμφότεροι έπλ το αὐτό, καὶ έπιον. Καλ είπεν ο πατήρ της νεάνιδος πρός τον άνδρα. 'Αρξάμενος δη αυλίσθητι και άγαθυνθητω η καρδία 7 Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνήρ τοῦ πορεύεσθαι, καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισε καὶ ηὐλίσθη έκει. 8 Καὶ ωρθρισε τὸ πρωὶ τῆ ἡμέρα τῆ πέμπτη τοῦ πορευθήναι. Καὶ είπεν ὁ πατηρ της νεάνιδος. Στήρισον δή την καρδίαν σου άρτω, καὶ στρατεύθητι έως κλίνη ή ήμέρα, καὶ έφαγον αμφότεροι. 9 Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνήρ τοῦ πορευθήναι, αὐτὸς καὶ ή παλλακή αὐτοῦ καὶ ὁ γεαγίας αὐτοῦ. Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος 'Ιδού δή, κέκλικεν ή ήμέρα είς έσπέ-

בַּית־הָאֶלהִים בְּשִׁלְה: בַּית־הָאֶלהִים בְּשִׁלָה:

ריקוי בימים. ההם ומלך אין בַּיִשִּׂרַאֵל וַיָּהֵי וּ אֵישׁ לֵוֹי נָּר בְּיַרְכְּתֵי אשה פיכנש הר-אפרים ויפח-לו 2 מַבֵּית לַחָם יְהוּדֵה: פִּילַנִשׁוֹ וַתַּלָּךְ מַאָתוֹ אָל־בֵּית אַבִּיהַ אַל־בַּית לַחֶם יָהוּדָה וַתִּהִי־שַׁם יַמֵים 3 ארבעה חדשים: ויקם אישה ויכה עכ וְנַצַרָוֹ עִמְּוֹ וְצֵבֶמֵד חֲמֹרֵים וַתִּבִיאֵהוּ אביה ויראהו 4 וַיִּשָּׁמַח לָקרָאתוֹ: וַיּחָזַק־בַּוֹ חָתְנוֹ אַבַי הַנַּצַרָה וַיֵּשָׁב אָתִּוֹ שָׁלְשָׁת יַמֵים ח ריאכלו נישתו נילינו שם: ניתו ביום הַרִבִילִי וַיַּשִׁפִּימוּ בַבִּקר וַיַּקם לַלֵּכֵת ויאמר אבי הַפַּעַרָה אַל־חַתְנוֹ סְעַד 6 לַבַּהַ פַּת־לֵחֶם וַאַחֶר תַּלֵכוּ: וַיַּשְׁבוּ וַיָּאַכֶּלָרְ שָׁנִיהם יַחָדוּ וישתוּ ויאמר אָבֵי הַנַּצַרָה אֵל־הָאִישׁ הְוֹאֵל־נֵא וְכֵין ויקם יבו דותנו נייַשׁב נייַלן שַׁם: 8 וישפם בבפר ביום החמישי כככת וַיָּאמֶר י אָבִי הַנַּצַרָה סְעַד־נָא לְבַבְּהָ ינטות היום ויאכקו תתנו ריאמר הנהרנא רפה היום

> להשיבח ק' .3. חצ' בקמץ v. 5.

^{31.} Β: Σηλώμ (Σιλώ X; ΑΧ: Σηλώ). — 1. Β: έκειναις ἐκ ἦν βασ. (c. ΑΓΧ) ... ἀπὸ Β. (ἐκ Β. ΑΕΓΧ). 2. Β: ἀπ. παρ' (ἀπ. ἀπ΄ ΑΓΧ) ... * τὸν et τἔ ... ἤν (c. ΑΕΓΧ). 3. Β: ὀπίσω ... * τὴν (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ (ρτο ἐπιστρ.): διαλλάξαι ... † (ρ. αὐτῷ) καὶ ἀπαγα-γεῖν αὐτὴν πάλιν προς αὐτὸν ... τὸ παιδάριον ... ζ. ὑποζυγίων ... καὶ ἐπορεύθη ἔως οῖκε. Β: συνόντησιν (ἀπ. ΑΕΓΧ). 4. Β † (a. τρεῖς) ἐπὶ (* ΑΕΓΧ). 5. ΑΒ: ἐγένετο (-ἡθη ΓΧ). Β: πορευθῆναι ... νυμφίον ... ψωμῷ (ἀπ. ... γ. ... κλ. ΑΓΧ). Α΄ Β: πορεύσεσθε (-εὐεσθε Α¹ΕΓΧ). 6. Β: οἱ δὐο ... Αγε ... ἀγαθυνθήσεται (ἀμφ. ... Αρξ. κτλ. ΑΕΧ). 7. Β † (ρ. πορ.) αὐτὸς (* ΑΕΓΧ). 8. Β* ἄρτω ... στράτευσον ... κλίναι τὴν ἡμείραν ... οἱ δύο (c. ΑΕΓΧ). 9. Β: ἠαθένησεν ἡμ. εἰς τὴν ἑοπ. (c. ΕΓΧ, εἰm, λ).

^{31.} dW.vE: fielleten fich ... auf. B: Also hatten fie ... unter f. gestellt.

^{1.} Und ed begab fich ju b. 3., ba ... war, bag ... hinren im Geb. ... Rebew. gen. dW: im Innern bes Geb. vE: anden Grangen? B: Seiten? vE: Rebenweib.

3. dW: ihr fr. jugureben. vE: and herz jur. dW. fein Rnappe. vE: Diener. B: freuete er fich, ba er ihm

festen alfo unter fich bas Bilb Dicha, bas er gemacht hatte, fo lange, als bas Saus Gottes war zu Gilo.

XIX. Bu ber Beit mar fein Ronig in 3f-Und ein levitischer Mann war Frembling an ber Seite bes Bebirges Ephraim, und hatte ihm ein Rebsmeib zum Beibe genommen von Bethlehem Juba. 2*Und ba fie hatte neben ihm gehuret, lief fle von ibm gu ihres Baters Baufe gen Bethlebem Juba, und war baselbft vier Monate lang. *Und ihr Mann machte 3 Monate lang. fich auf und jog ihr nach, baß er freundlich mit ihr rebete und fie wieber zu fich holete, und batte einen Anaben und ein Baar Efel mit fich. Und fie führete ibn in ihres Baters Baus. Da ihn aber ber Dirne Bater fahe, warb er froh und empfing "Und fein Schwäher, ber Dirne Bater, hielt ihn, bag er brei Tage bei ihm blieb, affen und tranten, und blieben bes 5 Racts ba. *Des vierten Tages machten fle fic bes Morgens frube auf, und er fand auf und wollte gieben. Da fprach ber Dirne Bater gu feinem Gibam: Labe bein Berg guvor mit einem Biffen Brot, barnach 6 follt ibr gieben. *Und fie festen fich, und agen beibe mit einander und tranten. Da fprach ber Dirne Bater zu bem Mann: Lieber, bleibe über Racht, und lag bein 7 Gerg guter Dinge fein. *Da aber ber Dann aufftand und wollte ziehen, nothigte ibn fein Schwäher, bag er über Racht ba 8 blieb. *Des Morgens am fünften Tage machte er fich fruh auf, und wollte gieben. Da fprach ber Dirne Bater: Lieber, labe bein Berg, und lag uns vergieben, bis fich ber Tag neiget. Und affen alfo bie beiben 9 mit einander. *Und ber Mann machte fich auf und wollte gioben mit feinem Rebeweibe und mit feinem Rnaben. Aber fein Schwäher, ber Dirne Bater, fprach gu ihm: Siehe, ber Tag läßt ab und

eos idolum Michae omni tempore. Jos. 18,1 · quo fuit domus Dei in Silo.
3,31ss.
7,1ss.
7,1ss.
7,1ss.

In diebus illis non erat rex 18,1. in Israel. Fuit quidam vir Levites 21,25; habitans in latere montis Ephraim, (Ruth. qui accepit uxorem de Bethlehem Juda; "quae reliquit eum et reversa 2 est in domum patris sui in Bethlehem, mansitque apud eum quatuor mensibus. *Secutusque est eam vir suus. 3 volens reconciliari ei atque blandiri et secum reducere, habens in comitatu puerum et duos asinos: quae suscepit eum et introduxit in domum patris sui. Ouod cum audisset socer ejus eumque vidisset, occurrit ei laetus est amplexatus est hominem, 'mansitque gener in domo soceri tribus diebus, comedens cum eo et bibens familiariter. *Die autem quarto de nocte consurgens proficisci voluit; quem tenuit socer et ait ad eum: Gen. 18,5. Gusta prius pauxillum panis et conforta stomachum, et sic proficisceris. *Sederuntque simul ac comederunt 6 et biberunt, dixitque pater puellae ad generum suum: Quaeso te, ut v.9.22 hodie hic maneas pariterque laete-(16.25, mur! *At ille consurgens coepit velle 7 25m. proficisci; et nihilominus obnixe eum socer tenuit, at apud se fecit manere. *Mane autem facto parabat Levites iter. Cui socer rursum: Oro te, v.5. inquit, ut paululum cibi capias, et assumptis viribus, donec increscat dies, postea proficiscaris. Comederunt ergo simul, *surrexitque 9 adolescens, ut pergeret cum uxore sua et puero. Cui rursum locutus Jon.6,4. est socer: Considera, quod dies ad L.24,29. occasum declivior sit et propinquat

^{1.} A.A: hatte fic. 2, U.L: Monben.

^{5.} U.L: bein Berg vor ... Brote.

begegnete. dW.vE.A: (fam) ging er ihm frenbig

⁽froblich) entgegen. 4. B.dW.vE: Schwiegervater. B: behielt. vE: bielt ibn auf.

^{6.} B.dW.vE: Lag bire boch gefallen u. bl. dW: froblich fein. vE: frob.

^{5. 8:} pusillum.

^{7.} wiederum über R. vE: brang in ihn, bag er noch einmal bafelbft übernachtete. B: üb. N. bliebe. dW: u. er blieb.

^{8.} u. fle verzogen ... neigete. VE: gogerten.

^{9.} B: b. T. hat abgenommen, baß es w. A. w. vE: finfet, u. es ... dW: fentet fich jum A.

οαν αύλισθητι ώδε καὶ ἀγαθυνθήτω ή καρδία σου, καὶ ὀρθριεῖτε αύριον εἰς τὴν ὁδὸν
ὑμῶν, καὶ ἀπελεύση εἰς τὸ σκήνωμά σου. 10 Καὶ
οὐκ ἡθελησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι, καὶ ἀνέστη
καὶ ἀπῆλθε, καὶ παρεγένετο ἔως κατέναντι
Ἰεβούς (αὐτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ), καὶ μετ'
αὐτοῦ ζεῦγος ὑποζυγίων ἐπισεσαγμένων, καὶ
ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

11 Καὶ ήλθοσαν έως Ἰεβούς, καὶ ἡ ἡμέρα κεκλικυῖα σφόδρα, καὶ είπεν ὁ νεανίας πρὸς τόν κύριον αύτοῦ. Δεῦρο δή καὶ ἐκκλίνωμεν είς την πόλιν τοῦ Ἰεβουσαίου ταύτην, καλ αύλισθώμεν έν αὐτῆ. 12 Καὶ είπε πρὸς αὐτὸν ό κύριος αύτου. Ού μη έκκλινουμεν είς πόλιν άλλοτρίου, έν ή οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υίῶν Ἰσραήλ, καλ παρελευσόμεθα έως Γαβαά. 13 Καὶ είπε τῷ νεανία αὐτοῦ· Δεῦρο καὶ ἐγγίσωμεν ἐνὶ τόπων, καὶ αὐλισθῶμεν ἐν Γαβαἄ ἢ 14 Καὶ παρηλύον καὶ έποėν 'Pαμᾶ. ρεύθησαν, και έδυ αύτοις ὁ ηλιος εγόμενα της Γαβαά, η έστιν έν τῷ Βενιαμίν. 15 Καὶ έξεκλιναν έκει του είζελθειν αύλισθηναι έν Γαβαζ. Καὶ εἰςῆλθον, καὶ ἐκάθισαν ἐν τῆ πλατεία της πόλεως, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνηρ ὁ συνάγων αύτους είς οίκίαν αύλισθηναι. ίδου άνης πρεσβύτης ηρχετο έξ έργων αυτου έξ άγρου έσπέρας, και ο άνηρ ην έξ όρους 'Εφραίμ, καὶ αὐτὸς παρφκει ἐν Γαβαζί, καὶ οι ανδρες τοῦ τόπου νίοι Βενιαμίν. 17 Καὶ ήρε τους όφθαλμους αυτού, και είδε τον όδοιπόψον ανδρα έν τη πλατεία της πόλεως, καί είπεν ὁ ἀνήρ ὁ πρεσβύτης. Ποῦ πορεύη καὶ πόθεν έργη; 18 Καὶ είπε πρός αὐτόν. Διαβαίνομεν ήμεις ἀπὸ Βηθλεέμ Ἰούδα ἔως μηρών όρους του Έφραίμ έκειθεν έγω είμι, καί επορεύθην έως Βηθλεέμ Ιούδα, και είς τον ολκόν *μου έγω άποτρέχω, και ούκ έστιν άνηρ συνάγων με είς οίκίαν. 19 καίγε άγυρα καί χορτάσματα ύπάρχει τοῖς όνοις ήμῶν, καὶ

לַצַרֹּוֹב לַינוּ־נָא הַנָּה חַנָוֹת הַיּוֹם לַין פֹּת וְיִיטֵב לְבַבֹּה וְהַשְּׁכַּמְתֵּם מַחַר י לַדַרְפְּבֶּם וְהַלַּרָתַּ לְאִהָלֵה: וְלְאִ־אָבְה הַאִּישׁ לַלֹּוּן וַיַּקָם וַוֹּלֵהְ וַיַּבאׁ עַד־ נָבַת יָבוּס הַיא יָרָוּשָׁלַם וְעַמּוֹ צַּמֵד חמורים חבושים ופילגשו עמו: הם עם יבוס והיום רד מאד ויאמר הַנַּער אָל־אַדֹנִיו לְכָה־נָא וְנַסְוּרַה אָל־ יהיבוסי הואת ונלין בה: וַיָּאמֶר אַלֵיוֹ אָדֹנִיוּ לָאׁ נַסוּרֹ אָל־עִיר נַכְרִי אשר לא-מבני ישראל הנה ועברנו 13 עַד־גָּבעה: רַיָּאמֶר לְנַעְרוֹ לְתָּ וְנִקְרָבֶה המקמות רכפר ויעברו ויבכו ותבא להם השמש אצל הגבעה אשר לבוימן: פו דַיָּסֶרוּ שָׁם לְבִוֹא לְלְוּן בַּגִּבְעֵה דַיָּבֹא <u>ַרַּיַּשֵּׁבֹ בַּרְחָב הַעַּיר וְאֵין אַישׁ מָאַפַּף־</u> 16 אותם הַבַּיִתה לַלִּוּן: זַקו בַּא מִן־מַצְשָׁהוּ מִן־הַשְּׁדֵה בַּעַרֵב וָהָאִישׁ מָהַר אָפְרַיִם וְהָוּא־גֵר בַּגִּבְעַה 17 ואַנשר המקום בני עיניו וַיַּרָא אָת־הַאָּישׁ הַאֹרֵחַ בַּרְחָוֹב הַעֵּיר וַיֹּאמֶר הַאֵּישׁ הַזָּקוֹ אָנָה תַּכֵּהְ 18 וּמֵאָין תַּבִוֹא: וַיָּאֹמֶר אֱלֵיו לִבָּרִים אַנַחָנוּ מִבַּית־לֵחֶם יְהוּדָה עַד־יַרְפָּתֵי הַר־אָפְרַיָּם מִשַּׁם אָנֹכִי וַאֵּכֶּךְ עַד־ בַּית־כֵחֶם יִהוּדָה וָאֵת־בֵּית יְהוָה אָנֵי הלַך וָאֵין אִישׁ מָאַפַּף אוֹתֵי הַבַּיִתַה: 19 וְנַם־תֵּבֵן נַּם־מָסָפּוֹאׁ יֵשׁ לַחֲמוֹרֵינוּ

^{9.}Β: ἀγαθυνθήσεται ... *τὴν ... πορεύση (c. ΑΕΓΧ).
10.Β: εὐδόκησεν ... ἡλθεν ἔως ἀπέναντι ... ζ. ὅνων (c. ΑΕΓΧ). 11.Β: προβεβήκει ... *τὴν ... Ἰεβεσὶ (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: τὸ παιδάριον. 12.Β: Οὐκ ἐκκλ. ... ἀλλοτρίαν ... ἀπὸ ὑίῶν Ἰ. ὁδε (c. ΑΓΧ). 13. ΑΕΓΧ: παιδαρίω. Β: αὐλισθησόμεθα (c. ΑΕΓΧ). 15. ΑΕΧ (bis): καταλῦσαι. Β: ἐκ ἡν ... *ὸ (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: εἰς τὸν οἰκον (ΑΧ*τῦ). 16. ΑΓΧ: εἰςῆλθεν ἀπὸ τῶν ἔ. α. ἐκ τῦ ἀ. Β: ἐν ἐσπέρα (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ* ἡν. 17. ΑΕΓΧ: ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς ... * (εq.) καὶ ... τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον. 18. Β: Παραπορενόμεθα ... * τῦ ... (pro ἀποτρ.) πορεύομαι (c. ΑΓΧ). ΑΒ† τὴν (* ΕΓΧ). 19. Β: χορτ. ἐστε.

^{9.} Giebe ber Tag gehet nieber, bleibe ... B: legt fich. dW.vE: neigt fich.

^{10.} dW: mit ihm aber war ein Baar gegürteter E. vE: u. bei ... gefatt. E. 11. dW: war ... fehrhinabgesunken. vE: hatte fich

^{12.} fremben. B.dW.vE: in eine frembe (einer fr.) St. dW.vE: worin feine Cobne J. finb. 13, einen ber Derter, dW: une nabern einem,

will Abend werben, bleibe über Racht. Siehe, hier ift Gerberge noch biefen Tag, bleibe hier über Nacht und laß bein Gerz guter Dinge fein; morgen so ftehet ihr früh auf und ziehet eures Weges zu beiner 10 hütte. *Aber ber Mann wollte nicht über Nacht bleiben, sondern machte fich auf und zog hin, und kam bis vor Jebus, das ift Jerusalem, und sein Baar Efel belaben, und sein Kebsweib mit ihm.

Tag fast babin. Und ber Anabe sprach zu seinem herrn: Lieber, ziehe, und laß und in diese Stadt der Jebustier einkehren 12 und über Nacht darinnen bleiben. "Aber sein herr sprach zu ihm: Wir wollen nicht in der Fremden Stadt einkehren, die nicht sind von den Kindern Israel, sondern wollalen hinüber gen Gibea. "Und sprach zu seinem Knaben: Gehe fort, daß wir hinzu kommen an einen Ort, und über Nacht

14 zu Gibea ober zu Rama bleiben. *Und fle zogen fort und wandelten, und die Sonne ging ihnen unter, hart bei Gibea,

15 die da liegt unter Benjamin. "Und fie tehreten baselbst ein, daß fie hinein kamen und über Nacht zu Gibea blieben. Da er aber hinein kam, setzte er fich in der Stadt Gaffe, benn es war niemand, der fie die

16 Nacht im Saufe herbergen wollte. *Und fiehe, ba fam ein alter Mann von feiner Arbeit vom Felbe am Abend, und er war auch vom Gebirge Cphraim und ein Frembling zu Gibea, aber bie Leute bes

17 Orts waren Kinder Jemini. *Und ba er feine Augen aufhob und fabe den Gaft auf ber Gaffe, fprach er zu ihm: Wo willft bu bin, und wo kommft bu ber?

18 *Er aber antwortete ihm: Wir reifen von Bethlehem Juba, bis wir tommen an bie Seite bes Gebirges Ephraim, baber ich bin, und bin gen Bethlehem Juba gezogen, und ziehe ist zum hause bes herrn, und

19 niemand will mich herbergen; "wir haben Stroh und Butter fur unfere Gfel, und

VE: einen jener Orte noch erreichen.

14. B: 3. vorbei. dW.vE.A: vorüber. dW: neben

6. B: bie bem B. zufieht. dW.vE: gehort.
15. daß f. tamen. B.dW.vE: blieb er auf b. (Strage). B: ine h. einnehmen w. zu übernachten. vE: aufnehmen. dW:aufnahm. dW.vE: zum llebern. A: in bie herberge.

ad vesperum; mane apud me etiam hodie, et duc laetum diem, et cras proficisceris, ut vadas in domum tuam. *Noluit gener acquiescere 10 sermonibus ejus, sed statim perrexit Jec. 15,623 et venit contra Jebus, quae altero nomine vocatur Jerusalem, ducens secum duos asinos onustos et concubinam.

Jamque erant juxta Jebus et dies 11 mutabatur in noctem; dixitque puer ad dominum suum: Veni, obsecro, 1,21. declinemus ad urbem Jebusaeorum. et maneamus in ea. *Cui respondit 12 dominus: Non ingrediar oppidum gentis alienae, quae non est de filiis 15m. Israel, sed transibo usque Gabaa, *et 13 10,26. Jealis,28 cum illuc pervenero, manebimus in Ra.10,29.ea aut certe in urbe Rama. *Trans- 14 ierunt ergo Jebus et coeptum carpebant iter, occubuitque eis sol iuxta 18m.13,2 Gabaa, quae est in tribu Benjamin, 28m.21,6** diverteruntque ad eam, ut manerent 15 23,29. libi. Quo cum intrassent, sedebant Gen.19,4in platea civitatis, et nullus eos re-Ebr. 13,8. cipere voluit hospitio. *Et ecce. 16 apparuit homo senex, revertens de agro et de opere suo vesperi, qui et ipse de monte erat Ephraim et peregrinus habitabat in Gabaa; homines autem regionis illius erant filii Jemini. *Elevatisque oculis vidit senex se-17 dentem hominem cum sarcinulis suis in platea civitatis, et dixit ad eum: Gen. 16.8. Unde venis et quo vadis? *Qui re-18 spondit ei: Profecti sumus de Bethlehem Juda et pergimus ad locum nostrum, qui est in latere montis Ephraim, unde ieramus in Bethlehem; et nunc vadimus ad domum Dei, nullusque sub tectum suum nos vult recipere, *habentes paleas et foenum 19 in asinorum pabulum, et panem ac

^{10.} Al: surrexit. 11. S: aderant. 18. Al.: Domini.

^{16.} Benjaminiter. vE: v. f. Geschafte ... wohnte ale Frember. B.dW: hielt fich auf.

^{17.} B: reifenden Mann. vE: Reif. dW: Banbers: mann. B.dW.vE.A: (Strafe) ber Stadt.

^{18.} hinter ius Geb. ... u. gebe jum D. (vgl.B.1.). B: ins Saus einnehmen. dW.vE: Riem. ift, ber mich in fein S. aufnehmen (will).

Flagitium Gibeonitarum.

άρτος και οΙνός έστιν εμοί και τῆ παιδίσκη σου και τῷ νεανίσκο μετὰ τῶν παίδων σου· οὐκ εστιν ὑστερημα παντὸς πράγματος. 20 Καὶ εἰπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης· Βἰρήνη σοι· πλὴν πῶν τὸ ὑστερημά σου ἐπὶ ἐμέ, πλὴν ἐν τῆ πλατεία μὴ καταλύσης. 21 Καὶ εἰςήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλε τοῦς ὑποζυγίοις αὐτοῦ, καὶ ἔνιψαν τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔνιον.

22 Αὐτων δε άγαθυνόντων τη καρδία αὐτων, καλ ίδου οι ανδρες της πόλεως υίολ παρανόμων περιεκύκλωσαν την οίκίαν, καὶ έκρουσαν την θύραν, καὶ είπον πρός τὸν ἄνδρα τὸν κύριον της οίκίας τὸν πρεσβύτην, λέγοντες Έξάγαγε τὸν ἄνδρα τὸν εἰςελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν σου, ίνα γνώμεν αὐτόν. 23 Καὶ έξῆλθε πρὸς αὐτοὺς ό άνης ό κύριος της οικίας και είπε. Μηδαμως, αδελφοί, μη πονηρεύσησθε δη μετά τὸ είςελθεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οίκίαν μου, μη ποιήσητε την άφροσύνην ταύτην. 24 Ιδου ή θυγάτης μου ή παρθέτος και ή παλλακή αὐτοῦ εξάξω δη αὐτάς, και ταπεινώσατε αὐτάς, καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ άγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ τῷ ἀνδοὶ τούτφ μη ποιήσητε τὸ ξημα της άφροσύνης ταύτης. 25 Καὶ οὐκ ἡθέλησαν οἱ ανδρες τοῦ είς ακούσαι αύτου. Και επελάβετο ὁ ἀνήρ τῆς παλλακής αύτου, και έξήγαγεν αύτην πρός αύτους έξω, και έγνωσαν αυτήν, και ένέπαιζον έν αὐτῆ ὅλην τὴν νύκτα ἔως τὸ πρωί, καὶ έξαπέστειλαν αὐτὴν ἄμα τῷ ἀναβαίνειν τον δρθρον. 26 Καὶ ήλθεν ή γυνή το πρωί, καὶ έπεσε παρά την θύραν τοῦ πυλώνος τοῦ οίκου τοῦ ἀρδρός, οδ ήν ο κύριος αθτῆς ἐκεῖ, έως ου διέφαυσεν.

27 Καὶ ἀνέστη ὁ κύριος αὐτῆς τὸ πρωί, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ ἔξῆλθε τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ πεπτωκυῖα παρὰ τὴν θύραν τοῦ οἴκου, καὶ αἱ γεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον. 28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν 'Ανά-

וַיָּרְחַצוּ רַגְּלֵיהָם רַיָּאכִלְוּ רַיִּשְׁתִּוּ: הפה מיטיבים את-לבם והנה אנשי העיר אנשי בני-בליעל נסבו וַיָּאמָרוּ אֵל־הָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת הַזְּקוֹ לַאמֹר הּוֹצַא אָתּדּהָאִישׁ אָשָׁר־בַּא אָל־ תה ונדענו: וַיִּצֹא אַלְיהַם האִישׁ בַּעַל הַבַּיִת וַיָּאמֶר אֲלַהָם אַל־אַחֵי תרעו נא אחרי אטר תזה אל-ביתי אל-תעשר את-הנבלה 24 הַוּאת: הַבָּה בִהִּי הַבְּתוּכַה וּפִילַגְשָׁהוּ אוֹצָיאָה־נָא אוֹתָם וְעַנִּוּ אוֹתָם וַעְטּוּ לַהֵּם הַשִּוֹב בְּעֵינֵיכֵם וַלָאִישׁ הַזָּה כח לא תַעֲשׁוּ דָבָר תַּנָּבָלָה הַזְּאת: וַלְאֹ־ הַאָנִשׁים לִשָּׁמִעַ הַאִּישׁ בַּפִּילַגִשׁוֹ וַיֹּצֵא אַלִיהַם הַחְרּץ וַיּדְעָר אוֹתָה וַיִּתְעַכְּלֹרְ־בָה כּלִיהלֹיַלה עַד־הַבּּקר וַיָשׁלְחַוּהַ בַּעלות השחר: 26 וַתַּבָא הַאָּשָׁה לַפְנִוֹת הַבְּקַר וַתְּפֹּל פַתַת בַּית־הַאַישׁ אֲשֵׁוּ : דַּיּאָוֹר

27 וְיָּלֶם אֲדֹנֶיהָ בַּבּּלֶר וַיִּשְׁתֵּח דַּלְתְּוֹת הַבּּׁיִת וַיִּצֵּא לְלֶכֶת לְדַרְכִּוֹ וְהִבּּיְה הַבָּּיִת וַיִּצֵּא לְלֶכֶת לְדַרְכִּוֹ וְהִבּּיְה הַאִּשֵּׁה מְּילַגְשׁוֹ נֹפֶּלֶתֹ פֶּתַח הַבִּּיִת הַאִּשֵּׁה מִילַגְשׁוֹ נֹפֶּלֶתֹת בָּיִּתְ

> ייבל ק' . 21. 'P כעלות ק' . 25. 'v.

20. B: Lag nur allen beinen Mangel auf mich an-

^{19.} B* (pr.) σε. 20. B* (alt.) ό ... ἐ μὴ αὐλισθήση (c. AFX). 21. B: εἰεήνεγκεν ... τὸν οἰκον ... τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις, καὶ αὐτοὶ ἐνίψαντο (c. AΕΓΧ; A: ἐνιψον). 22. B: Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν αὐτῶν ... * οἱ ... ἐκύκλωσαν ... κρέοντες ἐπὶ ... τε οίκε ... Ἐξενεγκε ... δε εἰεῆλθεν (c. AΕΓΧ; A: ἐλθόντα). 23. B: τε οίκε ... Μή ... κακοποιήσητε (c. AFX). 24. B: Τὸ ε... * δη (c. AΕΓΧ). 25. B: εὐδοκησαν ... ως ἀνέβη τὸ πρωί (c. AΕΓΧ). 26. B: προς τὸν ὅρθρον ... * τε πυλ. ετ τε ἀνδε: ἔ ἦν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ ἀνηρ (c. A al.). 27. B: ἀνηρ (κύρ. ΑΕΓΧ). AB* siε († ΕΓΧ). B: τὰς θύρας (c. AFΧ; iid. * τε οίκε).

^{19.} B.dW: bei beinen Rnechten. B: ba ift fein Mangel an einigem Ding. dW.vE: es ift M. (mansgelt une) an nichts.

Brot und Wein fur mich und beine Magh, und fur ben Anaben, ber mit beinem Anecht 20 ift, bag und nichts gebricht. *Der alte Mann fprach: Friede fei mit bir! Alles, was dir mangelt, findest du bei mir, bleib 21 nur über Nacht nicht auf ber Gasse; *und führete ihn in sein Saus, und gab ben Eseln Butter, und fie wuschen ihre Füße und aben und tranken.

und affen und tranfen. Und ba ihr Berg nun guter Dinge mar, flebe, ba famen bie Leute ber Stabt, bofe Buben, und umgaben bas Baus, und pochten an bie Thur, und fprachen zu bem alten Dann, bem Sauswirth: Bringe ben Mann heraus, ber in bein Saus gekommen 23 ift, bag wir ibn erfennen. "Aber ber Dann, ber Sauswirth, ging zu ihnen heraus, und fprach ju ihnen: Richt, meine Bruber, thut nicht fo übel, nachbem biefer Mann in mein Haus gekommen ift; thut nicht eine solche 24 Thorbeit. * Siebe, ich habe eine Tochter, noch eine Jungfrau, und biefer ein Rebeweib, bie will ich euch herausbringen, die möget ihr gu Schanden machen, und thut mit ihnen, mas euch gefällt, aber an biefem Manne 25 thut nicht eine folche Thorheit. die Leute wollten ihm nicht gehorchen. Da faffete ber Dann fein Rebeweib und brachte fie zu ihnen binaus. Die erfannten fie, und gerarbeiteten fich die gange Nacht bis an ben Morgen, und ba bie Morgenröthe anbrach, ließen fie fie gehen. 26 * Da fam bas Weib hart vor Morgens, und fiel nieber bor ber Thur am Saufe

lag da, bis es licht warb.

27 Da nun ihr herr des Morgens aufftand und die Thur aufthat am Hause, und heraus ging, daß er seines Weges zoge, siehe, da lag sein Rebsweib vor der Thur des Hauses, und ihre Hand auf der Schwelle.

28*Er aber sprach zu ihr: Stehe auf, laß

bes Mannes, ba ihr Berr innen mar, und

tommen. dW: Benigftene Alles ... nehme ich auf mich. vE: überlaffe mir.

22, tamen L. B.vE: (ble) Manner b. St. dW. vE: nichtswürdige B. (Lente). B: M. nehml. so Rinsber Belials waren. vE: umringten. dW: flopfend? B: flopfen fart. vE: fließen. dW.vE.A: bem herrn bes hauses. A: thn migbrauchen!

23. B: Nicht fo. dW.vE.A: Nicht boch. dW: th. boch n. übel. A: biefes Uebel u. vE: bas Bofe. B:

vinum in meos et ancillae tuae usus
et pueri, qui mecum est; nulla re
indigemus nisi hospitio. "Cui re-20
18m.25,6 spondit senex: Pax tecum sit! ego
praebebo omnia, quae necessaria
sunt; tantum, quaeso, ne in platea
81.58,7 maneas. "Introduxitque eum in do-21
63.24. "Built and sum, et pabulum asinis praebuit, ac postquam laverunt pedes
suos, recepit eos in convivium.

Illis epulantibus et post laborem 22 itineris cibo et potu reficientibus corpora, venerunt viri civitatis illius, filii Belial (id est absque jugo), et circumdantes domum senis fores pulsare coeperunt, clamantes ad dominum domus atque dicentes: Educ virum, qui ingressus est domum tuam, ut abutamur eo. *Egressus-23 que est ad eos senex et ait: Nolite, 20,6.Gen.fratres, nolite facere malum hoc, 19,7s. quia ingressus est homo hospitium Gra. 34,7 meum, et cessate ab hac stultitia! Dt. 22,21. * Habeo filiam virginem, et hic homo 24 18,12. Jos. 7,15. habet concubinam: educam eas ad vos, ut humilietis eas et vestram libidinem compleatis; tantum, obsecro. ne scelus hoc contra naturam operemini in virum. *Nolebant acquiescere 25 sermonibus illius. **Quod** cernens homo eduxit ad eos concubinam suam et eis tradidit illudendam; qua cum tota nocte abusi essent, dimiserunt eam mane. *At mulier recedentibus 26 tenebris venit ad ostium domus, ubi manebat dominus suus, et ibi corruit.

Mane facto surrexit homo et ape-27 ruit ostium, ut coeptam expleret viam, et ecce, concubina ejus jacebat ante ostium sparsis in limine manibus.

*Cui ille, putans eam quiescere, lo-28 quebatur: Surge et ambulemus! Qua

nichte Uebles. dW: biefe Schanbthat.

24. B.dW.vE: Siehe, (ba ift) meine T. ... u. sein R. (Nebenw.). vE: T., eine J. dW: bie. B: baß ihr sie schwächet. dW.vE: bie schw.

25. u. mighandeltenfte. B: triebene mit ihr. dW: fühlten ihren Muth anihr. dW.vE: entließen. dW: aufging. vE: aufftieg.

26. B: bet anbrechen M. dW: beim Anbruche bes M. vE: als b. M. anbrach. dW.vE: helle w.

Bellum contra Benjaminitas.

στηθι καὶ ἀπέλθωμεν. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη 'αὐτῷ, ὅτι ἢν νεκρά'. Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον, καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 29 Καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν μάγαιραν, καὶ ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰς ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ. 30 Καὶ ἐγένετο, πᾶς ὁ ὁρῶν ἔλεγεν. Οὕτε ἐγενήθη οῦτε ἀφθη οῦτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υίῶν Ἰσραήλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. Θέσθε δὴ ἑαυτοῖς περὶ αὐτῆς βουλὴν καὶ λαλήσατε.

ΧΧ. Καὶ ἔξῆλθον πάντες οι νίοι Ίσραήλ, καὶ έξεκκλησιάσθη 'πᾶσα' ή συναγωγή ώς άνήρ είς, ἀπὸ Δὰν καὶ ἔως Βηρσαβεὶ καὶ ἡ γῆ Γαλαάδ, πρὸς κύριον εἰς Μασσηφά. 2 Καὶ ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ, πᾶσαι αἱ φυλαὶ 'Ισραήλ, ἐν τῷ ἐκκλησία τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ, τετραχόσιαι γιλιάδες άνδρων πεζών σπωμένων φομφαίαν. 3 Καὶ ηκουσαν οι νίοι Βενιαμίν, ότι ανέβησαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ εἰς Μασσηφά, καὶ είπαν οι υιοὶ Ἰσραήλ. Λαλήσατε, ποῦ ἐγέreτο ή κακία αύτη; 4 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνήρ ό Λευίτης, ό ἀνήρ τῆς γυναικός τῆς πεφονευμένης, καὶ είπεν Είς Γαβαὰ τῆς Βενιαμίν ήλθον έγω καὶ ή παλλακή μου καταλύσαι, ⁵ καλ ανέστησαν έπ' έμε οἱ ανδρες οἱ παρα της Γαβαά, και περιεκύκλωσαν έπ' έμε έπι την οίκιαν νυκτός · και έμε ή θέλησαν άποκτεϊναι, και την παλλακήν μου έταπείνωσαν και απέθανε. 6 Καλ επελαβόμην τῆς παλλακῆς μου, καὶ ἐμέλισα αὐτὴν καὶ έξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίφ κληφονομίας Ισραήλ, ότι ἐποίησαν ζέμμα καὶ απόπτωμα εν Ίσραήλ. 7 Ιδού πάντες ύμεζς οί υίοι Ίσραήλ, δότε έαυτοῖς λόγον και βουλήν

28. Β: -στα ... * αὐτῷ (c. ΛΕΓΧ). ΛΕΓΧ: ἀλλὰ τεθνήκει ... ἀνέλαβεν. Β: τὸν ὅνον ... * ἀνέστηὁ ά. καλ ... ἐπορευθη (c. ΛΕΓΧ). 29. Β* εἰσῆλθ. - αὐτᾶ, καὶ ... ὁρωφαίαν ... ἐκράτησε τὴν παλλακὴν ... * κατὰ τ. ὸ. αὐτῆς ... μέλη ... αὐτα (c. ΛΕΓΧ). Λ κ.!. ἐξαπέστειλεν ... εἰς πάσας τὰς φυλὰς τὰ Ἰσρ. 30. Β: βλέπων ... Οὐκ ἐγένετο καὶ ἐχ ἐωραται ἀπὸ... * ὅτως et (pr.) τῆς ... † (p. ταὐτ.) ως αὐτή (c. ΛΕΓΧ; ΛΕΧ† Καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν, οἰς ἐξαπέστειλεν, λέγων Τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα Ἰσραήλ. Εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ἡῆμα τῶτο ἀπὸ της ημέρας ἀναβασως νίων Ἰσραηλ ἐξ Λίγύπτε δως τῆς ἡμέρας ταύ-

וְדַבּרוּ: הַנִּים הַיָּצִׁה שִׁימוּ-לָכֵם צְּלֵיהָ צְּצִּיּ לִיִּיִם הַיָּצִׁה שִׁימוּ-לָכֵם צְּלֵיהְ כְּצִּיִם לִיִּיִּתְה וְלָאִ-נִרְאֲתָה בְּלֵל מִצְּרֵים צֵּר בְּפִּילִנְשׁי וַיִּבַּתוּה לַבְּיִּה בְּפִּילַנְשׁי וַיִּבַּתוּה לַבְּיִּה בָּפִּילַנְשׁי וַיִּבַּתוּה לְבִּיִם בָּפִּילַנְשׁי וַיִּבַּתוּה לְבִיים בָּפִּילַנְשׁי וַיִּבַּתוּה לְבִיּים בְּפִּילַנְה וְנִצְּים צִּיִם בְּיִבְּיִּ בְּפִיל בְּנִים בְּיָּבִים בִּייִם בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בִּינִים בְּיִבְּים בְּיִבְים בִּינִים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבּים בּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבִּים בּיבִּים בְּיבּים בְּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבִּים בּיבְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בּּיבְיבִיים בְּיבּיים בְּיבּיים בְּיבִּים בְּיבִּיבִים בְּיבִּיבְיים בְּיבִּים בְּיבִּיבְיים בְּיבִיים בְּיבִּים בְּיבּיים בְּיבּים בּּבְיבִים בְּיבִּים בּּבּיים בְּבִּיבִיים בְּיבִּיבְיים בְּיבּים בּּיבִיים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּבִּיבִים בּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבּים בּיבּיים בְּיבּ

לַּכֵּם בַּנֵּר יִשְׂרָאֵׁל יִנְבָּר ְלָכֵם יַּנֵּר יִשְׂרָאֵל יִנְבָּר לְכֵם יַּנֵּר יִשְׂרָאֵל יִנְבָּר לְכֵם יַּנֵר יִשְׂרָאֵל יִנְבְּלְּנִי יִשְׂרָאֵל יִנְּבְּלְנִי יִשְׂרָאֵל יִשְׁרָאֵל יִשְׁרָאֵל יִשְׁרָאֵל יִשְׁרָאֵל יִשְׁרָאֵל יִבְּלְּרִי יִנְּעָּר יְנִיְלְיִשׁ יִבְּּלְיִשְׁ יִנְּעָּלְיִוֹ יִנְּעָּר עְּלְיִנְיִי וְשִׁלְּעִּשׁ יִנְּעָּבְ עְּלֵּר יִבְּלְיִם יִּבְּלְיִשְׁ עִּלְּעִּי בְּנִרְ יִבְּלְיִ יִּשְׁלְעִּע יִּבְּלְיִ עִּלְּעִּ יִבְּלְי שִׁלְעִּע בִּלְיִ בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְּלְי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְיִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְיִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְיִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְיִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בִּנְי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בִּנְיִ בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בִּנְי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בַּנְי בְּנִי יִשְׁרְאֵל בִּנְי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בְּנִי בְּנְיִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בְּנִי בְּנִייִ בְּנִי יִשְׁלְאֵל בְּעְלְיִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בְּעִּלְ בְּעְּלְי בְּנִי יִשְׁרְאֵל בְּעְּלְי בְּנִיי יִשְּׁרְאֵל בְּעִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בְּעִי בְּנִי יִשְׁרְאֵל בְּעִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בְּעִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בְּעִּי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בְּעִּי בְּנִי יִשְּׁרְאֵּל בְּעִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵּל בְּעִּי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בִּיוּ בְּעִי בְּנִי יִשְּׁרְאֵל בִּעִי בְּעִר יִבְּיִי בְּעִי בְּעִיי בְּעִי בְּעִי בְּעִי בְּעִייִי בְּעִים בְּעִבְּעִי בְּעִי בְּעִייִי בְּעִים בְּעִי בְּעִיי בְּעִייִי בְּעִייִי בְּעִי בְּעִיי בְּעִיי בְּעִייִי בְּעִיי בְּעִיי בְּעִייִי בְּבְּעִי בְּבְּיי בְּעִייִי בְּעְבְּי בְּעִייִי בְּבְּיי בְּעִייְיוּ בְּבְייִי בְּבְּעִיי בְּבְּייִי בְּבְּייִי בְּבְּייִי בְּעִייְ בְּבְּיי בְּבְייִי בְּיִי בְּבְּיי בְּבְּיִיי בְּבְּייִי בְּבְּבְּיי בְּבְּייִייִי בְּבְּבְּיי בְּבְּיבְּייִי בְּבְּיבְּיי בְּבְייִייְים בְּבְיבְּיי בְּעִייְם בְּבְּיבְּייִיים בְּבְּיבְּייִיי בְּבְּיבְּבְיי

της) ... * δὴ ... ὑμῖν αὐτοῖς ... βελὴν ἐπὰ αὐτὴν (c. AEFX; περὶ αὐτ. β. EFX; λ: β. π. αὐτῆς). — 1. Β* πᾶα († ΑΕΧ). ΑΒ: μ. γῆ τῦ (* τῦ ΛΕΓΧ) Γ. (ἡ γῆ ΕΧ; Ϝ: γῆς). 2. Β: ἐστάθησαν ματὰ πρόςοπον κυρίε ... τῦ Ἰσρ. ... * τῆ ... ἐλκοντες (c. ΑΕΧ). 8. Β† (a. εἰπ.) ἐλθόντες ... πονηρία (c. ΑΕΓΧ). 4. Β: φονευθείσης ... τῦ αὐλισθῆναι (c. ΑΕΓΧ; ΑΧ: ἡ γυνὴ). 5. Β * οἱ παρὰ ... ἐκιλιωσαν ... * (tert.) καὶ ... φονεῦσαι (c. Α al.). ΑΓΧ* ἐπὶ ... † (p. ἐπαπ.) καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῆ. 6. Β: ἐνράτησα τὴν παλλακήν ... κλ. νίῶν Ἰ. (c. ΛΕΓΧ). 7. Β* οἱ († ΑΕΓΧ).

Aber fie antwortete nicht. uns giebn. Da nahm er fle auf ben Gfel, machte fich 29 auf, und zog an feinen Ort. *Als er nun beim fam, nahm er ein Deffer, und faßte fein Rebeweib, und ftudte fle, mit Bein und mit allem, in zwölf Stude, und 30 fanbte fie in alle Brengen Ifraels. "Ber bas fabe, ber fprach: Solches ift nicht gefchehen noch gefeben, feit ber Beit bie Rinder Ifrael aus Egyptenland gezogen find, bis auf biefen Tag. Run bebentt euch über bem, und gebet Rath und faget an. XX. Da zogen die Kinder Ifrael aus, und versammleten fich zuhauf wie Gin Mann, von Dan bis gen Ber Seba, und vom Lanbe Gileab, ju bem herrn gen 2 Migpa, *und traten zuhauf bie Oberften bes gangen Bolfs aller Stamme Ifraels, in ber Gemeine Gottes, vier hundert taufend Mann zu Fuß, bie bas Schwert aus-3 jogen. "Aber bie Rinber Benjamin boreten, bag bie Rinber Ifrael hinauf gen Migpa gezogen maren. Und die Rinder Ifrael fprachen: Saget, wie ift bas Uebel 4 jugegangen? *Da antwortete ber Levit, bes Beibes Mann, bie erwurget mar, und fprach: 3ch fam gen Gibea in Benjamin mit meinem Rebeweibe, über Nacht ba gu *Da machten fich wiber mich auf die Burger zu Gibea, und umgaben mich im Saufe bes Rachts, und gebachten mich zu erwürgen, und haben mein Rebeweib geschändet, bag fle geftorben ift. 6 Da faffete ich mein Rebsweib und zerftudte fie, und fanbte es in alle Felber bes Erbes Ifraels, benn fie haben einen Duthwillen und Thorheit gethan in Ifrael. 7 Siebe, ba feib ihr Rinber Ifrael alle,

nihil respondente, intelligens quod erat mortua, tulit eam et imposuit asino, reversusque est in domum suam. *Quam cum esset ingressus, 29 arripuit gladium, et cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes (15m. ac frusta concidens, misit in omnes terminos Israel. *Quod cum vidis-30 sent singuli, conclamabant: Num-Hos. 9, 9 quam res talis facta est in Israel ex eo die, quo ascenderunt patres nostri de Aegypto, usque in praesens tempus; ferte sententiam et in commune 18,14. decernite, quid facto opus sit. Egressi itaque sunt omnes filii Israel et pariter congregati quasi ^{18, 28}... vir unus, de Dan usque Bersa-Jos. 15,285 bee et terra Galaad, ad Dominum in 11,11. Maspha. *Omnesque anguli populo- 2 rum et cunctae tribus Israel in ecclesiam populi Dei convenerunt, quadrinv.17.46. genta millia peditum pugnatorum. (Nec latuit filios Benjamin, quod ascendissent filii Israel in Maspha.) Interrogatusque Levita, maritus mulieris interfectae, quomodo tantum scelus 19.14a perpetratum esset, *respondit: Veni in Gabaa Benjamin cum uxore mea, illucque diverti, *et ecce, homines 5 19,22. civitatis illius circumdederunt nocte domum, in qua manebam, volentes 19,45. me occidere, et uxorem meam incredibili furore libidinis vexantes, denique mortua est. "Quam arreptam in 6 19,29s. frusta concidi, misique partes in omnes terminos possessionis vestrae, 19,84.23. quia numquam tantum nefas et tam grande piaculum factum est in Israel'. *Adestis omnes filii Israel, decernite 7

30. U.L. fint ber Beit. AA .: feit b. 3. bag. 1. 2. U.L: ju Bauf. A.A: ju Baufe ob .: ju Baufen.

b. Bornehmften. vE: Anführer. dW: Baupter, A: Fürften. B.dW.vE.A: (gur) Berfammlung bes Bol-

fes G. dW: gogen. vE: gieben fonnten.
3. B: Sagetan. dW: Rebet. B: biefes Uebel. dW: vE: bies Bofe (biefe b. That) gefchehen.

4. dW.vE: bes getobteten B. (vgl. auch Rap.

19,14.).
5. dW: erhoben fich. vE: Ginwohner. B: umg. meinetwegen bas S. dW.vE: (umringten) gegen mich. dW: umgubringen. vE: ju tobten.

6. ein Lafter u. Th. B.vE: eine Schandthat u. (eine) Th. begangen. dW. ein Berbrechen u. eine Sch. geubt.

^{28.} vE: gab feine Antwort. dW: Diemanb ant:

^{29.} B: bas D. A: ein Schwert? B.dW: gerftudte. vE: gerichnitt. B.dW.vE: nach ihren Gebeinen. dW: bas gange Bebiet 3.

^{30.} B.dW: von b. Tage an. vE.A: feit b. T. B: Ueberlegt es nun bei euch. dW: Rehmet es zu her= zen. vE: Merfet barauf! dW.vE: rathet u. fprechet.

^{1.} aue R. 3. B.dW.vE: u. bie Gemeinbeverf, fich. A: n. thaten f. gufammen? B: wie ein einziger Di. A: einzelner!

^{2.} traten bar. B.dW.vE: ftelleten fich (ein). B:

Bellum contra Benjaminitas.

ώδε. ⁸ Καὶ ἀνέστη πῶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἰς, λέγων. Οὐκ εἰςελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐκκλισοῦμεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήν οἰκον αὐτοῦ. ⁹ καὶ νῦν τοῦτο τὸ ἔῆμα ὁ ποιήσομεν τῷ Γαβαῷ. 'Αναβησόμεθα ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρω, ¹⁰ καὶ ληψώμεθα δέκα ἄνδρας τοῦς ἐκατὸν εἰς πάσας φυλὰς Ἰσραήλ, καὶ ἐκατὸν τοῦς ριλίοις, καὶ χιλίους τοῦς μυρίοις, λαβεῖν ἐπισιτισμὸν τῷ λαῷ, ἐπιτελέσαι τοῦς εἰςπορευομένοις τῷ Γαβαῷ τοῦ Βενιαμὶν κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην ῆν ἐποίησων ἐν Ἰσραήλ.

11 Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ ἐἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἰς.

12 Καὶ έξαπέστειλαν αί φυλαὶ Ίσραὴλ ανδρας έν πάση φυλή Βενιαμίν, λέγοντες Τίς ή κακία αυτη ή γενομένη έν υμίν; 13 Καὶ νυν δότε τους ανδρας τους ασεβείς τους έν Γαβαά, καὶ θανατώσομεν αὐτούς, καὶ ἔξαροῦμεν πονηρίων από Ίσραήλ. Καλ ούκ ήθελησαν οί υίοι Βενιαμίν είςακουσαι της φωνής των άδελφῶν αὐτῶν υίῶν Ἰσραήλ. 14 Καὶ συνήγθησαν οι νίοι Βενιαμίν έκ των πόλεων αυτών είς Γαβαά, έξελθεῖν είς παράταξιν πρός υίους Ισραήλ. 15 Καὶ ἐπεσκέπησαν οι viol Βενιαμίν εν τῆ ἡμέρα έκείνη έκ τῶν πόλεων, είκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ανδρών σπωμένων φομφαίαν, γωρίς των κατοικούντων την Γαβαά, οι επεσκέπησαν έπτακόσιοι ανδρες εκλεκτοί 16 έχ παντός του λαού άμφοτεροδέξιοι πάντες ούτοι σφενδονήται, βάλλοντες λίθους πρός την τρίχα και οὐ διαμαρτάνοντες. 17Καὶ 'πᾶς' άνης Ίσραηλ έπεσκέπησαν, χωρίς των υίων Βενιαμίν, τετρακόσιαι γιλιάδες ανδρών σπωμένων φομφαίαν πάντες ούτοι άνδρες πολεμισταί.

18 Και ανέστησαν και ανέβησαν είς Βαιθήλ, και έπηρώτησαν έν τῷ θεῷ, και είπαν οί νίοὶ

וַיִּשָׁלְחֹר שָׁבְשֵר יִשִּׂרָאלֹ אַנְשֹּׁים בָּכָל־שָׁבָםֵי בָנִימֵן לֵאמִר מַה הַרֵּצָה וּ הַזֹּאַת אֲשֵׁר נָהִיתָה בָּכֵם: וְעַתַּה תִּנוּ אָת־הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעֵל אֲשֵׁר בַּגִּבְעַהֹ וּנִמִיתִם וּנָבַעַרָה רַעָה מִיִּשְׂרָאל וָלָא אָבוֹ ... בִנִימָן לִשׁמֹעַ בַּקוֹל אֲחֵיהֵם 14 בַּנֵי־יִשִּׂרָאֵל: וַיֵּאֶסִפָּוּ בְנֵי־בִנְיַמֵּן מִן־ הערים הגבעתה לצאת למלחמה טו עם־בָּנֵי יִשִּׂרָאֵל: וַיִּתְפַּקּדוֹּ בִנֵי בִנִימִוֹ ביום ההוא מהערים עשרים וששה אַלַת אַישׁ שָּׁלָת חָרֶב לְבַד מִיּשָׁבֵי הַגָּבְעַה הָתְפַּקּלוּ שָׁבַע מֵאָוֹת אֵישׁ 16 בַּחַוּר: מַכַּל הַעַם הַזָּה שָׁבַע מַאוֹת אַישׁ בַּדוֹוּר אָשֵּר יַד־יִמִינוֹ כַּל־זָוֹה לֹלֵעַ 17 בַּאַבָן אָל־הַשִּׁצְרָה וְלָא יַחֲמְא: וְאִּישׁ ישראל התפקדו לבד מבנימן אַרבּע מַאָּוֹת אֱלֶף אַישׁ שֹׁלֵף חָרֶב כַּל־זָה

ַנְיָּלְמוּ וַיִּעֲלָוּ בֵית־אֵלֹ וַיִּשְׁאַלָּוּ בַאלִהִיםּ וַיִּאֹמְרוּ בֻּנֵּי יִשְׂרָאֵל מִי

^{7.} Β: ἐνεῖ (τοδε ΑΕΧ). 8. Β: λέγοντες ... ἀπελευσόμεθα ... * τὸ ... ἐπιστρένομεν (c. ΑΕΧ). 9. Β: ποιηθήσεται (c. ΑΕΚΧ). 10. Β: Πλην (καὶ ΑΕΧ). ΑΒ: ληνόμεθα (ληγωμ. ΕΧ). Β: τὲ ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτὲς εἰς Γ. Β. ποιῆσαι αὐτῆ κατὰ πᾶν τὸ ἀπόπτωμα δ (c. ΑΕΕΧ). 12. Β: ἀπέστειλαν ... πονηρία (c. ΑΕΕΧ). 18. Β: νίὲς παρανόμων ... ἐκαθαριᾶμεν (τ. ἀσ. ... ἐξαρ. ΑΕΕΧ; ἰἰα. p. Γαβ. † τὲς νίὲς Βελιάμ [-λ]). Β: εὐδόκησαν (ηθεί. Α²ΕΕΧ; Α¹Χ: ἡκεσαν) ... ἀκᾶσαι (c. ΑΕΧ). 14. Β (eti. 15): ἀπὸ (ἐκ ΑΕΕΧ). 15. Β: εἰκοσι τρεῖς ... ἀνὴρ ἐλκων ... ἐκτὸς τῶν οἰκέντων (c. ΑΕΕΧ). 16. Β* τἔ († Α²ΕΕΧ) ... σφ. ἐν λίθοις πρὸς τρίχα καὶ ἐκ ἐξαμαρτάνοντες (c. ΑΕΕΧ). 17. Β* πᾶς ... ἐκτὸς τῶ Β... ἐλκόντων ... ἄνδη, παρατάξεως (c. ΑΕΕΧ). 18. Β: ἡρώτησαν... ἄνδη, παρατάξεως (c. ΑΕΕΧ). 18. Β: ἡρώτησαν.

צני פרי ולא כתיב .13

^{7.} gebet Rebe n. Rath allhier. B: eure Reinung u. R. vE: euer Wort u. e. R.

^{8.} Rand a. B. auf. dW.vE. A: erhob fich. (Bie B.1.)

*Da 8 fcaffet euch Rath und thut biegu. machte fich alles Bolf auf wie Gin Mann. und fprach: Es foll niemand in feine Butte 9 geben, noch in fein Baus febren, *fonbern bas wollen wir ist thun wider Gibea:

10 Lagt une loofen "und nehmen gebn Mann von hundert, und hundert von taufend, und taufend von zehntaufend, aus allen Stämmen Ifraels, daß fie Speife nehmen für bas Bolt, bag fie fommen und thun mit Gibea Benjamin nach aller ihrer Thor-

11 beit, die fie in Ifrael gethan baben. versammleten fich zu ber Stabt alle Manner Ifrael wie Gin Mann, und verban=

Und bie Stämme Ifraels fanbten Manner zu allen Geschlechtern Benjamine, und liegen ihnen fagen: Bas ift bas fur eine

13 Bosheit, Die bei euch gefcheben ift? * So gebt nun ber bie Manner, die bofen Buben gu Gibea, bag wir fle tobten und bas Uebel aus Ifrael thun. Aber Die Rinder Benjamin wollten nicht gehorchen ber Stimme ihrer Bruber, ber Rinber Ifrael,

14 fonbern fie versammleten fich aus ben Stabten gen Bibea, auszuziehen in ben

15 Streit wiber bie Rinber Ifrael. wurden bes Tages gezählet bie Rinber Benjamin aus ben Stabten feche unb zwanzig taufend Mann, die bas Schwert auszogen, ohne bie Burger zu Gibea, berer wurden fleben bunbert gegablet, aus-

16 erlefene Manner. "Und unter alle biefem Bolt maren fieben hundert Mann auserlesen, die links maren, und konnten mit ber Schleuber ein Baar treffen, bag fie nicht

17 febleten. "Aber berer von Ifrael (ohne bie von Benjamin) wurden gegablet vier hundert taufend Mann, die bas Schwert führeten, und alle ftreitbare Danner.

Die machten fich auf, und zogen binauf jum Baufe Gottes, und fragten Gott,

12. U.L: Gefchlechten. 16. U.L: linf maren.

9. dW: Und nun, bas ift es, was w. th. w. mit .. wir w. über baffelbe bas Loos werfen. vE: Laffet uns über fie loofen. (B: Das ift bann jest b. Sache, was w. an B., burche &. wiber fie, th. wollen.)

10. bağ es tomme u. thue ... geth. bat. B.dW. vR: Behrung. dW.vE.A: holen. B: baß f. thun mogen, wenn f. nach G. fommen. dW: um, wenn f. f., mit G. ju thun. vE: gang nach. dW: gang gemaß.

11. verbunben m. G. DR. dW: bei b. Gt. vE: por.

quid facere debeatis. *Stansque 8 omnis populus quasi unius hominis sermone respondit: Non recedemus in tabernacula nostra nec suam quisquam intrabit domum, *sed hoc 9 contra Gabaa in commune faciamus: *Decem viri eligantur e centum ex 10 omnibus tribubus Israel, et centum de mille, et mille de decem millibus, ut comportent exercitui cibaria et possimus pugnare contra Gabaa Benv.6.. jamin, et reddere ei pro scelere, quod *Convenitque universus 11 meretur.

v.14; Israel ad civitatem quasi homo unus, eadem mente unoque consilio. Et miserunt nuncios ad omnem 12

tribum Benjamin, qui dicerent: Cur tantum nefas in vobis repertum est? *Tradite homines de Gabaa, qui hoc 13 19,22. flagitium perpetrarunt, ut moriantur De. 17,7. et auferatur malum de Israel. Qui noluerunt fratrum suorum filiorum Israel audire mandatum, *sed ex 14 cunctis urbibus, quae sortis suae erant, convenerunt in Gabaa, ut illis ferrent auxilium et contra universum

populum Israel dimicarent. *Inven-15 (L.14,3L tique sunt viginti quinque millia de v.25.35 Benjamin educentium gladium, praeter

habitatores Gabaa, equi septingenti 16 3,15,21. erant viri fortissimi, ita sinistra ut dextra praeliantes, et sic fundis lapides ad certum jacientes, ut capillum quoque possent percutere et nequaquam in alteram partem ictus lapidis deferretur. Virorum quo-17 que Israel, absque filiis Benjamin,

inventa sunt quadringenta millia educentium gladios et paratorum ad pugnam.

v.26.21.2. Qui surgentes venerunt in domum 18 201.1.7 Dei, hoc est in Silo, consulueruntque 18 20.1.1.7 Dei, hoc est in Silo, consulueruntque 18 20.1.1.2

12. dW: bofe That. vE: Bofes. B: unter euch. 13. (Bie Rap. 19,22.) dW. vE: bae Bofe. B: wegsthun. dW.vE: (weg)fchaffen. vE: horen auf bie St. 15. ber R. B. dW: gemuftert. vE: Und bie ... lies

Ben fich muftern.

16. (Bgl. Rap. 3, 15.) B: fclenberten mit einem Stein auf ein b., bağ es nicht fehlete. dW.vE: fcl. Steine (aufe) D. u. fehleten n.

18. dW: gen Bethel? (Bgl. Rap. 1, 1.)

Bellum contra Benjaminitas.

Ισραήλ· Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμήσαι μετά υίων Βενιαμίν; Καλ είπε κύοιος· Ἰούδας άναβήσεται άφηγούμενος. 19 Καὶ ανέστησαν οί νίοι Ίσραήλ το πρωί και παρενέβαλον έπὶ Γαβαά. 20 Καὶ έξηλθε 'πᾶς' ἀνήρ 'Ισραήλ είς πόλεμον μετά Βενιαμίν, καὶ παρετάξατο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ είς πόλεμον προς την Γαβαά. 21 Καλ εξηλθον οι viol Berιαμίν έχ της πόλεως, και διέφθειραν έν Ισραήλ έν τη ήμερα εxείνη δύο καὶ είκοσι χιλιάδας 22 Kal Erloyuger o ανδρών έπι την γην. λαός, άνηρ Ἰσραήλ, καὶ προςέθεντο παρατάξασθαι πόλεμον έν τῷ τόπφ ῷ παρετάξαντο έν τη ήμερα τη πρώτη. 23 Καὶ ἀνέβησαν οι νίοι Ισραήλ, καὶ έκλαυσαν ένώπιον κυρίου έως έσπέρας, καὶ ἐπηρώτησαν ἐν κυρίφ, λέγοντες· Εί προςθώ προςεγγίσαι είς πόλεμον μετά υίων Βενιαμίν του άδελφου μου; Καὶ είπε κύριος. 'Ανάβητε πρός αὐτούς.

24 Καὶ προςήλθοσαν οι νίοι Ίσραηλ πρός νίους Βενιαμίν έν τη ημέρα τη δευτέρα. 25 Καί έξηλθον οι υίοι Βενιαμίν είς απαντησιν αύτοις έκ της Γαβαά εν τη ήμερα τη δευτέρα, και διέφθειραν έτι έκ του λαού οκτώ και δέκα γιλιάδας άνδρών έπι την γην πάντες ούτοι έσπασμένοι ορμφαίαν. 26 Καὶ ανέβησαν πάντες οι νίοι Ίσραήλ και πας ο λαός, και ήλθοσαν είς Βαιθήλ, καὶ έκλαυσαν καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἔναντι κυρίου, καί ενήστευσαν εν τη ήμερα έκείνη έως έσπερας, καὶ ἀτήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ τελείας ένώπιον χυρίου. 27 Καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υίοὶ Ισραήλ έν κυρίφ (ότι έκει κιβωτός διαθήκης 'κυρίου' του θεου έν ταις ημέραις εκείναις, 28 καλ Φινεές υίὸς Έλεάζαρ υίοῦ 'Ααρών παρεστηχώς ενώπιον αὐτῆς εν ταῖς ἡμέραις έχείναις), λέγοντες. Εί προςθήσω έτι έξελθεῖν είς πόλεμον μετα υίων Βενιαμίν του άδελφου

יִנוּנָה שׁלָנּ שׁלֵנִּ שִלְנִי: לַמִּלְטִׁמָּׁ בִּבִּנִּי בֹנִימָּן אָטֵׁי וַנִּאִמָּר וֹמִּלְטִּמָּ בִּבִּנִּי בִנִּימָן אָטֵׁי וַנִּאָמָר יִמִּלְנִי בִּיבִּנִּי לִפְּנִי-יִיטִּי בַּמִּלְנִּ בַּרִּ-יִמִּלְנִי וֹנִיבְּפִּנִּ לִפְּנִי-יִנִי שַּׁלְפִי אַמָּ זְּיִלְמָּעִ לַמְּלָנִי עִּבְּיִם וְמָשְׁנִי בַּמְּלְוּם אַמָּ גַּ מְלְנִימָּ לַזְּלָנִ עִּלְטְׁמָּה בַּמְּלִּים אָלָפּי בַּנִים בִּמְּלִים אָלָפּי בַּנִים וְמָשְׁנִים בְּמָּלִים אַכָּי גַּבְּלְנִים בִּינִיּא שָׁבִּים וְמָשְׁנִים בְּמָּלִים אַכְּיּ בְּיִּנְם בִּינִּמְ עַּלְרָּ מִלְּבְּנִי וְמָּלְיְמָבְי גַּבְּלְנִמֶּן מִּוֹבְּנִבְּנְ וְמִלְבַּנְנִי וְמָּלְנִילְּנִ מְּלְבָּנְי בְּיִּנְם בִּנִּיְמָן מִּוֹבְּנִבְּנְ וְמִּלְבַּנְתְּ מִּלְּבְּנְי בְּנִים בַּנִּיְמָן מִּוֹבְּנִבְּיְ וְמִּלְנִי בִּיִּיְמָּלְ וַבְּנְּבְּיִי בְּנִינְמֵן מִּוֹבְיִּמְלְ וַבְּיִבְּיִי בְּנִינְמֵן בִּיּבְּיִבְּיִ בְּיִבְּיִים וְמָּבְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִּבְּיִ בְּיִבְּיִבְּיִי בְּנִבְּייִ בְּיִבְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִבְּי בִּיבְּיִבְּיִי בְּנִבְּיִי בְּיִבְּיִים וְמָּבְּיבְּיבְיּבְּי בִּיבְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִים וְבִּבְּיִבְּיי בִּיבְּיבְּיִי בִּיבְּיִים וְבְּבָּבְיים וְנִבְּיתְ בִּיבְייִבְּיוּ בִּיּבְּיִבְּיי בִּיבְּיִים בְּבְּיבְּיבְיי בִּבְּיים בְּבְּבְּיבְּיי בְּבְּבְיבִיי בְּבְּבְּיבְּיוּ בְּבִּייִּעְם בִּיִּבְיִּבְּיוּ בְּיִבְּיִבְּיוּ בְּיִבְּיִבְּיוּ בִּיִּיתְּיוֹ בִּיִּבְּיוּ בְּיִבְּיִים בְּבִּיבִּיים בְּבִּיבְּיוּ בְּיִבּייִים בְּבִּיבְּיוּ בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּנִיבְּים בְּנִיבְּים בְּיבִּיבְּיוּ בְּיִּים בְּבִּיבִּים בְּבָּבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּבִּיבִּים בְּיבִּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּבְּבִּיבְּים בְּבְיבִּים בְּבִּיבְּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבְּבִּיבְּים בְּבְּבְּיבְּיבְּים בְּיבְּבְּים בְּבְּבְּיבְּיבְּיבְּיבְּייוּ בְּבִּיבְּי בְּבִּיבְּים בְּבְּבְּיוּבְיי בְּיבְּבְּיבְּיוּ בְּבִּיבְּים בְּבְּבִּיי בְּבְּיבְּיוּ בְּבְּיבְּיוּ בְּבִּיי בְּיִבְּיבְּיוּ בְּיבְּיוּבְּיוּי בְּיבְּבְּיוּבְייוּבְיבְּיוּבְּיבְּיבְּיוּבְּבְיבִיי בְּבְּבְּבְיבְּיוּבְּבְּיוּבְיבְּבְּיוּבְיבְּיוּבְיי בְּיבְ

לִמּלְחָמֵׁשׁ מִם-פְּלֵּי-בֹּנִימֵן אָטִי אִם הָּנִים כָּאמִר בִּיּתִים אָטָר פִּיּתִים הַּנְיִם בַּיּמִים הָפִּנִי יִהְּנָהִי בַּיִּמִים בְּיִבִּים בַּיּמִים הָפֹּנִי יִהְּנָהִי בִּיּמִים בְּלִּינִים בַּיּמִים הָפֹּנִי יְהַנְּהִי וֹיִשְׁלֵּי אַלְ דִּיִּבְפִּי וַהַּשְׁכִי שָׁסְ לִפְּנֵי יְהֹנְי אַלְ וַיִּבְּנִי וַשְּׁלְמִים לִפְּנִי יְהוֹה: וַיִּשְׁלֵּי בְּלִיבִּי יִשְּׁרָאֵל וְכָל-הָּמָם וַיְּבָּיוּ בִּיִּעְר אַלְ וַיִּבְּנִי בִּיְּמִים לִפְּנִי יְהוֹה: וַיִּשְׁצְלִּי בְּלִיבְּנִ יִשְּׁרָאֵל וְכָל-הָעָם וַיְּבָּיוּ בִּיִּעִים בִּיּנִים הַשָּׁנִי וְנִישְׁרָאֵי בִּינִי בְּלִיבְּנִ יִשְּׁלְאֵל וְכָל-הָעָם וַיְּבָּעִר וְיִבְּלִי וְהַנְּעָּ בְּלִיבְּנִ יִשְּׁלְאֵים לִפְּנִי יְהוֹנֶה אָלָם בִּיְנִים הַשָּׁנִי וְיִבְּיִּ בְּלִיבְנִ הַשְּׁלָּאִים לִפְּנִי יְהַנְּעָּ בְּלִיבְנִי וַבְּעָּבְי בִּיְנִישְׁרְאֵלֵם בְּשָּׁיי וְנִישְׁרָאֵל אָלִי בְּנִי בְּנְיִמְן בְּבָּיִי בְּנִימָן בִּיִּבְיים הַשִּׁנִי וַנִּישְׁרְאֵל אֶלְבְּנִי בִּנְיִים הַשְּבִּי בִּנְיִם הַשְּׁנִי וְנִישְׁרְבָּי בְּנִייִם הַשְּׁנִי וְנִישְׁרְאֵל אֶלְיבְּנִי בִּנְיִמְן בּיִבְּיים הַשִּּבִיי בִּנְיִמְן בִּיבְּייִ בְּיִבְּיִ בְּנִיבְּי בְּנִייִם בְּנִיים בְּבִּיי בְּנִייִם בְּבִּייִי בְּנִייִם בְּיִבְּיִי בְּיִבְּי בְּנִיבְיִי בְּנִייִם בְּיִּבְּי בִּנִייִם בְּיִּשְׁרְאֵבֵּי בִּנְיִים בְּיִבְּיִי בְּיִּבְיִי בְּיִבְּעִּי בְּנִייִם בְּיִּבְּיִי בְּנִייִם בְּיִבְּיִי בְּנִייִם בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִים בְּבִּייִם בְּיִים בְּבִּיים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּבִּייִים בְּבִּייִים בְּיִים בְּבִּייִם בְּיִבְּיִים בְּבִּייִים בְּיִים בְּבִּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבִּיים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּבִּיים בְּיִבְּים בְּיִים בְּבִּיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְיים בִּייִים בְּיִים בְּבִיים בְּבְיים בְּבִּיים בְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבְּיִים בְּבְּיים בְּבְּיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּיִבְּבְייִים בְּיִים בְּבְּבְּים בְּבִּיים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבִיים בְּבְּיִים בְּיבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּיִבְּים בְּיבִּבְּים בְּיבְּבְיים בְּיבְבָּיים בְּבְּיִים בְּיבְּבְּים בְּבִּיים בְּבְּיבְּבְייִים בְּיִים בְּ

^{18.} Β: ἐν ἀρχῷ εἰς παράταξιν πρὸς υἰες Β. ... † (p. Ἰέδ.) ἐν ἀρχῷ (c. ΑΕΓΧ). 20. Β: ἐξῆλθον ... εἰς παράταζιν πρὸς Β. π. συνῆψαν αὐτοῖς ἐπὶ Γ. 21. Β: ἀπὸ τῆς Γαβαὰ (c. ΑΕΓΧ). 22. ΒΓ: ἐνἰσχυσαν (-σεν ΑΧ). Α¹ Βὰ ὁ λαὸς († Α² ΓΧ). Β: προςέθηκαν συνάναι παραίταζιν ... ὅπε συνῆψαν. 28. Β: ηρούτησαν ... προςθαμεν ἐγγίσαι εἰς παράταζιν προς υἰες Β. ἀδελφὲς ἡμῶν (c. ΑΕΓΧ). 24. Β: προςῆλθον (-λθοσαν ΑΕΓΧ). 25. Β: συνάντησιν ... ἀπὸ τ. Γ. ... ἀπὸ υἰῶν Ἰσραὴλ ... ἐλκοντες (c. ΑΕΓΧ). 26-28. Β: ἡλθον ... ἐκεῖ ἐνώπιον ... ὁλοιαντώσεις ... κυρίε, ὅτι ἐκεῖ ... καὶ Φ. ... ἐκείναις. Καὶ ἐττηρώτ. ... λέγ. (c. ΑΓΧ). Β: προςθαμεν (-θήσω ΓΧ) ... εἰς παράταξιν πρὸς υἰες Β. ἀδελφὲς ἡμῶν (c. ΑΕΓΧ).

^{19.} B: baß f. G. belagerten. 20. fcb. f. mit ihnen ju ftr. bei G. B.dW.vE: bie

Manner (von) 3fr. zogen aus. 21. tauf. Mann. dW.vE: firedten ... ju B. B: verberbten ... in ben Grund hinein.

^{22.} alles B. v. J. B.dW: bas B., bie Manner (v.) J. vE: Bolf ber Manner J. B: ftartten fich u.

gieben, ben Streit angufangen mit ben Rinbern Benjamin? Der Berr fprach: Juba 19 foll anfangen. *Alfo machten fich bie Rinber Ifrael bes Morgens auf, und la-20 gerten fich vor Gibea. "Und ein jeber Mann von Ifrael ging beraus zu ftreiten mit Benjamin, und ichidten fich zu ftreiten 21 wiber Gibea. *Da fielen bie Rinber Beniamin beraus aus Gibea, und fclugen bes Tages unter Ifrael zwei und zwanzig tau-*Aber das Bolf, ber 22 fend ju Boben. Mann von Ifrael, ermannete fich, und rufteten fich noch weiter zu ftreiten an bemselben Ort, ba fie fich bes vorigen Tages 23 geruftet hatten. "Und bie Rinber Ifrael jogen hinauf und weineten vor bem Berrn bis an ben Abenb, und fragten ben Berrn und fprachen: Sollen wir mehr nahen zu ftreiten mit ben Rinbern Benjamin, unsern Brubern? Der Berr fprach: Biebet binauf gu ihnen. 24 Und ba bie Rinber Ifrael fich machten an bie Rinber Benjamin bes andern Tages, 25 *fielen bie Benjaminiter beraus aus Bibea ihnen entgegen beffelben Tages, und schlugen von ben Rinbern Ifrael noch achtzehn taufenb zu Boben, bie alle bas Schwert 26 führeten. *Da jogen alle Rinder Ifrael hinauf und alles Bolt, und tamen gum Baufe Gottes, und weineten, und blieben bafelbft vor bem Berrn, und fafteten ben Tag bis ju Abend, und opferten Brandobfer und Dantobfer por bem Berrn. 27 "Und bie Rinber Ifrael fragten ben Berrn (es war aber bafelbft bie Labe bes Bundes 28 Gottes zu berfelbigen Beit, *und Binebas, ber Sohn Eleafars, Aarons Sohn, ftanb

und fprachen: Wer foll vor uns binauf

ober foll ich ablaffen ? Der herr fprach:

22. A.A: Bolf ber Manner, U.L: am felben Ort.
26. A.A: bis gum Abend.

bor ihm zu berfelbigen Beit), und fprachen:

Sollen wir mehr ausziehen zu streiten mit

ben Rinbern Benjamin, unfern Brubern,

28. A.A: ober follen wir.

fuhren fort fic g. Streit gn ruften, dW.vE: ftellten

23. B: Soll ich ferner nahen 3. Str. wiber b. R. B. meines Brubers. dW.vE: S. wir wieber anruden (hingiehen).

24. B: fic naheten. dW: Und fo n. f. vB: Darads

ten ... vor.

Polyglotten Bibel, A. S. 2. Bbs 1, Abth.

1.1. Deum atque dixerunt: Quis erit in exercitu nostro princeps certaminis contra filios Benjamin? Ouibus respondit Dominus: Judas sit dux vester. *Statimque filii Israel surgentes mane 19 castrametati sunt juxta Gabaa, *et 20 inde procedentes ad pugnam contra Benjamin, urbem oppugnare coeperunt. *Egressique filii Benjamin de 21 Gabaa occiderunt de filiis Israel die illo viginti duo millia virorum. sum filii Israel, et fortitudine et numero confidentes, in eodem loco, in quo prius certaverant, aciem direxerunt, *ita tamen, ut prius ascende-23 v.18.26. rent et flerent coram Domino usque ad noctem, consulerentque eum et dicerent: Debeo ultra procedere ad dimicandum contra filios Benjamin fratres meos, an non? Quibus ille respondit: Ascendite ad eos et inite certamen. Cumque filii Israel altera die contra 24

filios Benjamin ad praelium processis-Gen. sent, eruperunt filii Benjamin de por- 25 tis Gabaa, et occurrentes eis tanta in illos caede bacchati sunt, ut decem et octo millia virorum educentium *Ouamob- 26 gladium prosternerent. rem omnes filii Israel venerunt in v.18..23. domum Dei, et sedentes flebant coram Domino, jejunaveruntque die illo usque ad vesperam, et obtulerunt Lev.1,3; ei holocausta atque pacificas victimas, *et super statu suo interrogaverunt. 27 Eo tempore ibi erat arca foederis Jac. 22, 13 Dei *et Phinees, filius Eleazari filii 28 25,7.11; Aaron, praepositus domus. Consuluerunt igitur Dominum atque dixerunt: Exire ultra debemus ad pugnam contra filios Benjamin fratres nostros, an quiescere? Quibus ait

^{18.} S: Dominum.

^{27.} S: Domini.

^{25.} auch biefes zweiten T. ... tauf. Manu. (Big B.21.)

^{26.} dW: gen Bethel?

^{27.} benn es w. baf. vE: Bunbesl. G.

^{28.} sber abl. (Bie B. 23.) dW: abfteben. A: auf-

μου; Καὶ είπε κύριος 'Ανάβητε, ότι αύριον παραδώσω αύτον εν χειρί σου.

²⁹ Καὶ έθηκαν οἱ υἰοὶ Ἰσοαὴλ **ἐνε**δοα τῆ Γαβαά κύκλφ, 30 καὶ ἀνέβησαν οι viol 'Ισσαήλ πρός υίους Βενιαμίν έν τη ήμερα τη τρίτη, και παρετάξαντο πρός την Γαβαά, καθώς απαξ και απαξ. 31 Kal εξήλθον οί υίοι Βενιαμίν είς απάντησιν τοῦ λαοῦ, καί έξειλκύσθησαν έκ της πόλεως, και ήρξαντο τύπτειν έχ τοῦ λαοῦ τραυματίας καθώς απαξ καὶ απαξ δε ταις όδοις, η δοτι μία αναβαίνουσα είς Βαιθήλ καὶ μία ἀναβαίνουσα είς Γαβαὰ έν άγρφ, ώς εί τριάκοντα άνδρας έν τφ Ίσραήλ. 32 Καὶ είπαν οι vioi Beriauly. Προςχόπτουσιν ενώπιον ήμων, καθώς εμπροσθεν. Kal oi viol Τοραήλ είπαν Φύγωμεν και έκσπάσωμεν αὐτοὺς έκ τῆς πόλεως εἰς τὰς 83 Καλ πας ανής Ίσραήλ ανέστη όδούς. έκ του τόπου αύτου, και παρετάξαντο έν Βάαλ Θαμάρ, καὶ τὸ ἔνεδρον Ίσραηλ ἐπάλαιεν ἐκ του τόπου αὐτοῦ ἀπὸ Μαρααγαβέ. 34 Καὶ παρεγένοντο έξ έναντίας Γαβαά δέκα γελιάδες άνδρών εκλεκτών έκ παντός Ισραήλ, και ό πόλεμος έβαρύνθη, καὶ αὐτοὶ οὐκ έγνωσαν, ότι άφηπται αὐτῶν ή κακία. 85 Καὶ ἐτρόπωσε κύριος τον Βενιαμίν κατά πρόςωπον υίων Ίσραήλ, καὶ διέφθειραν οι υίοι Ίσραήλ εν τῷ Βενιαμίν εν τῆ ἡμέρα εκείνη είχοσι καὶ πέντε γιλιάδας καὶ έκατὸν ἄνδρας. πάντες οδτοι σπώμενοι ξομφαίαν. 86 Kal είδον οι νίοι Βενιαμίν δει εετρόπωνται, καί έδωκεν ανήρ Ίσραήλ τόπον τῷ Βενιαμίν, ὅτι ηλπισαν έπὶ τὸ ένεδρον δ έταξαν πρὸς την Γαβαά. 37 Καὶ τὸ ένεδρον ωρμησε, καὶ έξεγύθησαν πρός τη Γαβαά, και επορεύετο τό

28. ΑΕΓΧ+ (p. μs) η κοπάσω. Β* ότε ... δώσω αὐτὲς εἰς χεῖρας ὑμῶν (c. Α al.). 30. Β: συνήψαν ... ώς (c. ΑΓΧ). 81. Β: συνάντησιν ... έξεκενώθησαν ... πατάσειν ἀπὸ τ. λ. ... ώς ... * (alt.) ἀναβ. εt τῷ ... ώς τǫ. (c. ΑΕΓΧ). 82. Β: Πίπτεσιν ... ός το πρῶτον ... ἐκεννώσμεν ... ἀπὸ τ. π. ... † (inf.) Καὶ ἐποίησαν οῦτω (c. ΑΕΓΧ). 88. Β* Ἰσραήλ ... αὐτῶν ... συνήψαν ... ἐπήρχετο (c. ΑΕΓΧ). 34. Β: ηλθον ... παραταξις βαρεία ... φθάνει ἐπ' αὐτὲς (c. ΑΕΓΧ). 85. Β: ἐπάταξε ... Β. ἐνῶπιον [ΑΕΓΧ* νίῶν] ... ἐπ τἔ Β. ... είλων (c. ΑΕΓΧ). 86. Β: ἐπλήγησαν (τετρόπωνται ΓΧ). ΑΒ: τῷ Β. τῷπ. (c. ΓΧ). Β: πρὸς τὸ ἔν. ... ἐθημαν ἐπὶ τῆ Γ. (c. ΑΕΓΧ). 37. Β: Καὶἐντῷ αὐτὲς ὑπομωρῆσαι,παὶτὸ ἐνεδρον ἐμινήθη, καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ την Γ., καὶ ἐξεχύθη τὸ (c. ΑΕΓΧ).

אָחְדֶּל רַיִּאֹמֶר יְהוְּהֹ עְּלֹוּ פִּי מְחֶר אַחְדֶּל רַיִּדָה :

ביום תשקישי 31 הנבעה פפעם בפעם: וַיַּצְאַרּ בנימו לקראת הַעַּם הַנָתַּקוּ מִן ויחלו לתכות מהלם חללים כפעםי בפֿעם במסקות אשר אַחַת עֹלָה בֵית־ אֹל וַאַחָת גּבַלַתה בשוה כשלשים 32 אינש בישראל: ויאמרף בני בנימן נגפים הם לפַנֵינוּ כִּבַרָאשׁנֵה וּבְנֵי ישראל אמרף ננוסה ונתפנוהוו מן 33 העיר אל-המספות: ישראל קמו מִמְקוֹמוֹ וַיֵּעַרָכִוּ בַּבַעַי 34 משערה־מבע: ויבאר אַישׁ אכפים רהמלחמה פבנה והם לא רנלת הלושם בינתה: ניונו תַּהֹיא עַשִּׂרִים וַתַּמְשֵׁה אֵלֵת וּמֵאַה נָיָמֶן פַּי נָבָּפוּ וַיּוּתִנוּ אַישׁדִישׁראַל לבנימו כי בטחו אל־הארב 37 אשר שמף על הגבעה: והארב החישו וַיִּפְשְׁטָרּ אֶל־הַנִּבְעֵה וַיִּמְשׁרְּ הַאֹּלֵב

v. 31. דיל דגרשה v. 32. היל דגרשה 29. Und 3. bestellete. B: fiellete. dW.vB.A: legte (hinterhalte).

30. eben wie guvor. B: wie zu bem einen u. anb. mal. dW.vE: (bies Mal) wie b. vorigen Male.

^{31.} eben wie juvor ... auf ben Laubstragen. B: ließen fich abreißen. dW: treunten fich los. vK: wursben abgeichnitten. B: einige Berwundete vom B. zu erschlagen ... gebahnten Straßen ... hinaufgeht ... gen G. auf das Feld. dW: hinaufführet ... burch d. F. vE: führte auf dem F.

Biebet hinauf, morgen will ich fie in eure banbe geben.

Und bie Rinber Ifrael bestelleten einen 30 Sinterhalt auf Gibea umber, "und gogen alfo bie Rinber Ifrael binauf bes britten Tage an bie Rinder Benjamin, und rufteten fich an Gibea, wie guvor zweimal. 31 * Da fuhren bie Rinber Benjamin beraus bem Bolt entgegen, und riffen fich von ber Stabt, und fingen an ju ichlagen und au vermunden bom Bolf, wie gubor zweimal, im Relbe auf zwo Stragen, beren eine gen Beth El, bie anbere gen Gibea 32 gebet, bei breißig Mann in Ifrael. *Da gebachten bie Rinber Benjamin: Gie finb gefchlagen vor une, wie vorhinbie Rinber Ifrael fprachen: Lagt uns flieben, bag wir fie von ber Stabt reißen *Da machten fich auf 33 auf bie Strafe. alle Manner von Ifrael von ihrem Ort, und rufteten fich ju Baal Thamar. Und ber Sinterhalt Ifraels brach hervor an 34 feinem Ort von ber Boble Baba, *unb tamen gegen Bibea gebn taufenb Dann, auserlefen aus bem gangen Ifrael, bag ber Streit bart marb, fle mußten aber nicht, 35 bağ fle bas Unglud treffen wurde. *Alfo folug ber Berr Benjamin por ben Rinbern Ifrael, bag bie Rinber Ifrael auf ben Tag verberbeten funf und zwanzig taufend und hunbert Mann in Benjamin, bie alle bas 36 Schwert führeten. Denn ba bie Rinber Benjamin faben, bag fie gefchlagen waren, gaben ihnen bie Manner Ifrael Raum, benn fie verliegen fich auf ben Sinterhalt, ben fie bei Gibea beftellet hatten. 37 * Und ber Sinterhalt eilete auch und brach

30. 31. U.L: wie vor zweimals.

hervor zu Gibea zu, und gog fich binan,

Ps.60,11. Dominus: Ascendite, cras enim tradam eos in manus vestras.

Posueruntque filii Israel insidias 29 9,25.Jos. 8,2.12. per circuitum urbis Gabaa, "et tertia 30 vice, sicut semel et bis, contra Ben-et filii Benjamin audacter eruperunt de civitate, et fugientes adversarios longius persecuti sunt, ita ut vulnerarent ex eis, sicut primo die et secundo, et caederent per duas semitas vertentes terga, quarum una ferebatur in Bethel et altera in Gabaa, atque prosternerent triginta circiter Jes. 8.5a. viros; "putaverunt enim solito eos 32 more cedere. Qui fugam arte simulantes inierunt consilium, ut abstraherent eos de civitate et quasi fugientes ad supradictas semitas perducerent. Omnes itaque filii 33 Israel surgentes de sedibus suis, tetenderunt aciem in loco, qui vocatur Jas. 8.19. Baalthamar. Insidiae quoque, quae circa urbem erant, paulatim se aperire coeperunt "et ab occidentali ur- 34 bis parte procedere. Sed et alia decem millia virorum de universo Israel habitatores urbis ad certamina provocabant, ingravatumque est bellum contra filios Benjamin, et non intellexerunt, quod ex omni parte v.41. illis instaret interitus. *Percussitque 35 eos Dominus in conspectu filiorum Israel, et interfecerunt ex eis in illo die viginti quinque millia et centum v.25.15, viros, omnes bellatores et educentes *Filii autem Benjamin, 36 gladium. cum se inferiores esse vidissent, coeperunt fugere. Quod cernentes filii Israel dederunt eis ad fugiendum locum, ut ad praeparatas insidias devenirent, quas juxta urbem posuerant. Oui cum repente de latibulis sur-37 rexissent et Benjamin terga caedenti-

^{34.} U.L: aus gangem 3fr. 37. A.A: hervor Gibea gu.

^{32.} Strafen. B.dW.vE: fprachen. B: abreißen auf b. gebahnten Str. dW: loetrennen ... auf b. Laubfir. bin. vB: abichneiben.

^{33.} v. bem Umfreis Gibea. dW: v. ber Plane v. G. B: nachbem G. fich entblogt hatte?

^{34.} Bene mußten vE: Rampf. B.vE: murbe ichwer. B: bas Uebel an f. gelangen w. dW.vE: b. Berberben

^{32.} Al.: caedere.

fle erreichte. — 35. dW.vE: firedten nieber.

36. Denn bie R. B. ... bie Manner Ifrael geschl. wären, weit fle B. R. g. dW: Da saben ... fie geichl. waren, n. daß b. Sobne B. gewichen waren vor B., weil f. f. verl. — 37. ellete, u. fiel zu G. ein, u. 3. hindurch. dW: Die im D. ... brachen hervor gegen G., n. ber S. befette. vE: breitete fich aus.

Bellum contra Benjaminitas.

ενεδοον, καὶ ἐπάταξαν ὅλην τὴν πόλιν ἐν στόματι φομφαίας. 88 Καὶ ή συνταγή ήν ανδρί Ισραήλ πρός το ένεδρον μάγαιρα, του άνενέγκαι αὐτοὺς πυρὸν τοῦ καπνοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως. ³⁹ Καὶ ἀνέστρεψεν ἀνηρ Ἰσραηλ ἐν τῷ πολέμφ, καὶ Βενιαμίν ήρκται τοῦ τύπτειν τραυματίας έν τῷ ἀνδρὶ Ισραήλ ώς εὶ τριάκοντα ἄνδρας, ότι είπαν Πλήν τροπούμενος τροπούται αὐτὸς έναντίον ήμων, καθώς ὁ πόλεμος ὁ έμπροσθεν. 40 Καὶ ὁ πύρσος ήρξατο ἀναβαίνειν ἐκ τῆς πόλεως, στύλος καπνού, και ἐπέβλεψε Βενιαμίν όπίσω αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια της πόλεως είς τὸν οὐρανόν. 41 Καὶ ἀνηρ 'Ισραήλ απέστρεψε, καλ έσπευσεν ανήρ Βενιαμίν, και είδεν ότι ήπται αύτου ή κακία. 42 Καί εκλιναν ενώπιον άνδρὸς Ἰσραήλ είς την όδὸν τῆς έρήμου, 'καὶ έφυγον', καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν αύτόν, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων διέφθειραν αύτὸν ἐν μέσφ αὐτῶν. 43 Καλ κατέχοψαν τον Βενιαμίν, καταπαύσαι αὐτον κατάπαυσιν, καὶ κατεπάτησαν αὐτὸν ἔως ἐξ ἐναντίας Γαβαά απὸ ανατολών ηλίου. 44 Καὶ έπεσαν απὸ Bevιαμίν όπεω και δέκα χιγιάδες ανδρών, οι παντες ούτοι άνδρες δυνατοί.

45 Καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔφημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν Ῥεμμών, καὶ ἐκαλαμήσαντο αὐτὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν, καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ ἔως Γεδαν, καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτοῦ διςχιλίους ἄνδρας. 46 Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες ἐν τῷ Βενιαμὶν εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων φομφαίαν ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη, οἱ πάντες οὐτοι ἄνδρες δυνατοί. 47 Καὶ ἔξέκλιναν

אַת־כַּל־הָּעֵיר לְפִּי־חֲרֶב : וְהַמּוֹעֵיר 38 וַיַּהְ אַת־כַּל־הָּעֵיר לִפִּי־חֲרֶב : וְהַמּוֹעֵיר הַנה לָאֵישׁ יִשְּׂרָאֵל עַם־הַאֹּרַב הַּרֶב להצלותם משאת העשו מו-העיר: איש־יִשֹּרָאֵל וּבְנָיָמַן הַחֵל לְהַפּוֹת חֲלַלִים בָּאִישׁ־ יַשַּׂרַאַל כַּשָׁלשַים אִישׁ כֵּי אַמְרֹוּ אַה' נגות נגם הוא לפנינו בפלחמה וָהַמַּשְּׁאַת הַחֵלָּה לַעַלוֹת למו ניפו בנימו העיר עמוד ו השמימה: ראים וַיָּבַּהֵל אַישׁ בִּנְיָעַן פֵּי רָאָה פְּי־נֵגְעָה רוכבונה הַרֻעָה: ישראל אל־דַרֶּה הַמִּדְבַּר וְהַמִּלְחָמֵה הָדְבָּיקַתְהוּ וַאָּשָׁרֹ מֵהַעַרִים מַשִּׁחִיתים 43 אותו בתוכו: הַרְדִיפָּׂהוּ מִנוּחָה הִדְרִיכֻהוּ עֵּד נְכַח <u> הַּבָּבְעַה מִמְזָרַת־שַּׁמֵשׁ: וַיִּפְּלוּ מַבּּנִימַוֹ 44</u> שָׁמָנָה־עָשֵׂר אֶלֶפ אֵישׁ אָת־כַּל־אֵלֶה

לכל אָלָם אַנְשִׁי - חוֹל: זֹיִפְּנִי זֹיִפְּנִי חַוֹל: אַלֶּם הַעְּנִיּא אָת־בְּלֵּע אָלֶם הַעְּלֵּנִי אַלְפִּיִם הַעְּלֵּנִי אָלְפִּיִם הַעְּלֵּנִי אַלְפִּיִם אִישׁ: זֹיִבְיְּ אַלְפִּים אִישׁ: זֹיִבְיְּ אַלְפִּים אִישׁ: זֹיִבְיְּ אַלְפִּים אִישׁ: זֹיִבְיְּ אַלְפִּים אִישׁ: זַיִּבְיּ אַלְפִּים אִישׁ: זַיִּלְלְׁלְנִינִּ בֹּעְהַנִּי אַלְפִּים אִישׁ: זַיִּלְלְלְנִינִּ בְּנְיִנְּיוֹ בְּעְּיִם זַיִּנְפְּנִים אִישׁ: זַיִּלְלְלְנִינִּ בְּנְיִנְיוֹ עַדִּבְּ בְּעִּיוֹ זְיִלְלְלְלְנִינִּ בְּנְיִנְּיִם וְנִיּבְּנִים הַמִּיְבְּנִינְיוֹ אַלְבַיְעַנִּיּים בּיִּיִּבְּיִּים אַלְּבְּעִים זְיִּיְבְּיִּם הַיִּבְּיִבְּיִם הַיִּמְּלְבִּים אָּישׁ: זַיִּלְלְלְנִיהוֹ בְּנִיבְיּים אַיְשִׁי זַיִּיְלְּלְנְיִים בְּיִבְּיִם הַיִּבְּיִבְּיִם הַיִּבְּיִבְּיִם הַיִּבְּבְּים אָישׁ: זַיִּלְלְלְלְהִיּי בְּמְיִבְּיִם הַיִּבְּיִבְּיִים הְיִּבְּיִבְּים הַיִּבְּבְּים בּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִּבְּים בְּיִבְּיִבְּים הְיִּבְּיִּבְּים הְיִבְּיִבְּים הְיִּבְּיִבְּיִּם הְּיִבְּיִּם הְּיִבְּיִּבְּים הְיִּבְּיִבְּים הְיִּבְּיִּבְּיִם הְּיִבְּיִּבְּיִּם הְּיִבְּבְּיִם הְּיִבְּבְּיִם הְּיִבְּבְּיִבְּיִים הְּבִּיבְּיִבְּיִּים הְיִּבְּבְּיִבְּיִּבְּבְּיִם הְּיִבְּבְּים הְיִבְּבְּיִּבְּיִּים הְּיִבְּבְּיִם הְיִּבְּבְּיִבְּיִים הְּיִבְּיִים הְּבְּבְּיִּם הְּיִּבְּיִבְּיִּבְּיִים הְּיִבְּבְּיִבְם הְּיִּבְּיִבְּיִים הְּבְּיִבְּיִּם הְּבִּיִּבְּיִּים הְיִּבְּיִּים הְּבְּיִבְּיִּים הְיִּבְּיִּבְּיִים הְּיִּבְּיִבְּיִים הְּיִּבְּיִים הְּיִּבְּיִּבְּיִים הְּיִּבְּיִּים הְיִּבְּיִּים הְּבִּים הְּבִּיְבְּיִים הְּיִּבְּבְּיִים הְיִּבְּבְּיִים הְּיִּבְּיִים הְיִיבְּיִבְּיִים הְיִּבְּבְּיִבְּיִים הְיִּבְּיִּבְּיִים הְיִּבְּיִבְּיִים הְיִּבְּבְּיִים הְיִּבְּבְּיִים הְיִיבְּבְּיִים הְּבְּבְּבְּיוֹבְּיים הְּבְּבְּבְּיהְיבְּיבְּיים הְיוּבְּיוּבְּיים הְיבְּבְּבְּיבְּיוּבְּיים בְּיִבְּיִבְּיים בְּיבְּבְּיבְּיבְּיבְּיים בְּיבְּיִבְּיבְּיבְּיים בְּיוּבְּיִבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְיּיבְּיבְּיים בְּיבְּיִים בְּבְּיבְּיִים בְּיוֹבְּיבְּיִים בְּיוּבְּיוּבְּיים בְּבְּיוֹבְּיבְּיבְּיוּבְּיבְבְייבְּיבְבְּיים בְּיבְבְיוֹבְּיים בְּיוּבְבְּיים בְּבְּבְּיבְבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּי

41. m. b. D. B. murben beftitzt. B: erfchrafen.

^{87.} Β* όλην († ΑΕΓΧ). 88. Β: Καὶ σημεῖον ην τοῖς νίοῖς Ἰσραηλ μετὰ τε ἐνέδρε τῆς μάχης ἀνενεγκαι αὐτ. σύσσημον καπν. 39. Β: Καὶ εἰδον οἱ νίοὶ Ἰσραηλ, ὅτι προκατελάβετο τὸ ἐνεδρον τὴν Γαβαά, καὶ ἔστησαν ἐν τῆ παραταξει, κ. Β. ηρξατο πατασσειν ... ἐν ἀνδράσιν ... ἀς ... Πάλιν πτώσει πίπτεσιν ἐνάπιον ἡμῶν ἀς ἡ παράταξις ἡ προίτη. 40. Β: Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλείον ἐπὶ τ. π. ἀς στ. ... ἔως ἐρανε. 41. Β: ἐπέστρεγε ... ἐσπενσαν ἄνδρες ... ὅτι εἰδον ὅτι συνήντησεν ἐπὶ αὐτὸς ἡ πονηρία. 42. Β: ἐπέβλεγαν (ἔκλιναν Α²ΕΧ) ... νίοῦν (ἀνδρ. ΑΕΓΧ) ... ἡ παραταξις ἔρθασεν ἐπὶ αὐτὸς ... ὁιἰσρθειραν αὐτὸς ἀκλιναν Α²ΕΧ) ... νίοῦν (ἀνδρ. ΑΕΓΧ) ... ἡ παραταξις ἔρθασεν ἐπὶ αὐτὸς ... ὁιἰσρθειραν αὐτὸν ἀπὸ Νονὰ κατὰ πόδα αὐτὸ δως ἀπέναντι Γ. πρὸς ἀνατολὰς ἡλίσ. 44. Β: ἔπεσον (c. ΑΓΧ) ... δυνάμεως (c. ΑΕΓΧ). 45. Β: Καὶ ἔπέβλεγαν οἱ λοιποὶ καὶ ἔφενγον ... τὲ Ρ., κ. ἐι ἐντῶν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ ἔως ... ἐξ αὐτῶν (c. ΑΓΧ). 46. Β: ἀπὸ Β ... * (ṣq.) καὶ ... ἐλκόντων ... ἄνδρ. δυνάμεως (c. ΑΓΧ); 47. Β: ἐπέβλεγαν οἱ λοιποὶ (c. ΑΓΧ).

^{38.} der D., daß f. follten einen ftarten A. D. Gt. auffteigen laffen. B:hatten bie Zeit bestimmt mit b. H. G. dW: bas verabredete Zeichen. vE: h. dem h. biefes Z. gegeben. B: eine große Flamme mit A... aufgehen I. dW: "Rache, daß f. eine gr. R.-Bolfe emporft. I. aus d. St." (vE: Laß, wenn man sie hinaufgelodt hat ...?)

^{39.} an fchl. n. verwunden.
40. ju erb, Kracks aufwarts v. b. St. eine Ganle Rauchs. B: bie Flamme f. an aufzuft. ... als eine S. y. R. dW: bie Wolfe ... eine R.: Saule. vB: ber Brand? dW: [in Fener] auf.

und ichlug bie gange Stadt mit ber Scharfe | Joe. 8,19. bus daret, ingressi sunt civitatem et 38 bes Schwerts. *Sie batten aber eine Loofung mit einander, die Manner von Ifrael und ber hinterhalt, mit bem Schwert über fle ju fallen, wenn ber Rauch von ber Stadt 39 fich erbobe. *Da nun bie Manner von Ifrael fic wandten im Streit und Benjamin anfing ju folgen, und vermundeten in Ifrael bei breifig Dann, und gebachten: Sie find por une gefdlagen, wie im vorigen 40 Streit; *ba fing an fich zu erheben von ber Stadt ein Rauch, ftrade über fic. Und Benjamin wandte fich binter fic, und flebe, da ging bie Stadt gang auf gen 41 himmel. *Und bie Danner von Ifrael manbten fich auch um, und erschreckten bie Danner Benjamin, benn fie faben, bag 42 fie bas Unglud treffen wollte, *und wandten fich vor ben Dannern Ifrael auf ben Weg gur Bufte. Aber ber Streit folgte ihnen nach, bagu, bie von ben Stabten binein gefommen waren, bie verberbeten fie barin-"Und fie umringeten Benjamin, und jagten ibm nach bis gen Menuab, und gertraten fie bis vor Bibea, gegen ber 44 Sonnen Aufgang. *Und es fielen von Benjamin achtzebn taufend Mann, bie alle Areitbare Danner maren.

Da wandten fle fich und floben zu ber Bufte an ben Fels Rimmon; aber auf berfelben Strafe ichlugen fte funf taufenb Dann, und folgeten ihnen hinten nach bis gen Gibeom, und ichlugen ihrer zwei 46 taufenb. * Und alfo fielen bes Tages von Benjamin funf und zwanzig taufenb Dann, bie bas Schwert führeten und alle ftreitbare 47 Manner waren. *Rur feche bunbert Dann

percusserunt eam in ore gladii. gnum autem dederant filii Israel his. quos in insidiis collocaverant, ut postquam urbem cepissent, ignem accenderent, ut ascendente in altum fumo captam urbem demonstrarent. *Quod cum cernerent filii Israel in 39 ipso certamine positi (putaverunt enim filii Benjamin eos fugere et instantius persequebantur, caesis de exercitu eorum triginta viris) *et 40 viderent quasi columnam fumi de civitate conscendere; Benjamin quoque aspiciens retro, cum captam cerneret civitatem et flammas in sublime ferri: *qui prius simulaverant fugam, versa 41 facie fortius resistebant. Quod cum vidissent filii Benjamin, in fugam versi sunt *et ad viam deserti ire coepe-42 runt, illuc quoque eos adversariis persequentibus. Sed et hi. qui urbem suc-J. S. S. S. cenderant, occurrerunt eis. *At- 43 que ita factum est, ut ex utraque parte ab hostibus caederentur, nec 'erat ulla requies morientium. Ceciderunt atque prostrati sunt ad orientalem plagam urbis Gabaa. * Fuerunt 44 autem, qui in eodem loco interfecti sunt, decem et octo millia virorum, omnes robustissimi pugnatores.

Quod cum vidissent, qui remanse- 45 rant de Benjamin, fugerunt in solitudinem et pergebant ad petram, cujus vocabulum est Remmon. In illa quoque fuga palantes et in diversa tendentes occiderunt quinque millia virorum; et cum ultra tenderent, persecuti sunt eos et interfecerunt etiam alia duo millia. * Et sic factum est. 46 ut omnes, qui ceciderant de Benjamin in diversis locis, essent viginti quinv.17.2. que millia, pugnatores ad bella promptissimi. * Remanserunt itaque de 47

40. A.A: bie gange Stabt auf.

vE: geriethen in Berwirrung. (Bgl. B. 34.) 42, v. b. St. Tamen, die fielen unter fie u. verb. fie. dW: f. ihnen auf b. Bufe nach. B: holte fie ein. vE: b. Rampf verfolgte fie. dW: [benachbarten] St. machten f. bei fich nieber. vE: in ihrer Mitte. B: verb. f. mitten unter fic.

40. S: viderunt.

^{43.} ihm nach, u. gertr. f. gang gemächlich. dW: in Rube erreichten f. fie. vE: traten ihn nieber ohne Mühe.

^{45.} auf den Strafen ... noch fünft. B.vE: hielten (noch) eine Rachlese v. ihnen ... (v.) 5000 DR. dW: erfchl. v. ihnen jur R.

καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν Ρεμμών έξακόσιοι ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν ἐν τῆ πέτρα Ρεμμών τετράμηνον. 48 Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπέκλεισαν τοὺς υίοὺς Βενιαμίν, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ἐρμφαίας ἀπὸ πόλεως ἐξῆς καὶ ἔως κτήνους καὶ ἔως παντὸς τοῦ εὐρηθέντος εἰς πάσας τὰς πόλεις, καὶ τὰς πόλεις τὰς εὐρεθείσας ἔξαπέστειλαν ἐν πυρί.

XXI. Kai arno Ispanh Quoger er Masσηφά, λέγοντες Ανήρ έξ ήμων ού δώσει την θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Βενιαμίν εἰς γυναϊκα. 2 Καὶ παρεγένετο ὁ λαὸς εἰς Βαιθήλ, καὶ έκάθισαν έκει έως έσπέρας ένώπιον του θεού, καί έπηραν την φωνήν αύτων καί έκλαυσαν κλαυθμόν μέγαν, ⁸ καὶ εἶπαν· Ίνατί, πύριε ό θεός Ισραήλ, έγενήθη αυτη έν τω Ισραήλ. τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον ἐν τῷ Ἰσραήλ φυλήν μίαν; 4 Καὶ εγένετο τῆ ἐπαύριον, καὶ ώρθρισεν ὁ λαός, καὶ ἀκοδόμησαν έκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου. 5 Καὶ είπαν οἱ νὶοὶ Ἰσραήλ' Τίς ὁ μη αναβάς έν τη έκκλησία έκ πασών φυλών 'Ισραήλ πρός κύριον; 'Ότι ὅρκος μέγας ην τφ μη αναβάντι προς κύριον είς Μασσηφά. λέγοντες. Θανάτω αποθανείται. 6 Καὶ παοεκλήθησαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ πρὸς Βενιαμίν άδελφόν αὐτών, καὶ είπαν ᾿Αφήρηται σήμερον φυλή μία έξ Ισραήλ. 7 εί πουήσωμεν τοῖς ύπηλειφθείση είς γυναϊκας; Καὶ ήμεῖς ώμόσαμεν έν κυρίφ, του μή δουναι αύτοις άπο των θυγατέρων ημών είς γυναϊκας. 8 Kal είπαν Τίς μία των φυλών Ίσραήλ, ήτις ούκ ανίβη πρός κύριον είς Μασσηφά; Καὶ ίδοὺ ούχ ηλθεν ανήρ είς την παρεμβολήν από Ιαβείς

הַלְּרֵים הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְּחִי בָאֵש: עַד-בְּהֵלְּחִה כָּד כְּל-הַנִּמְצֵא נַּם כָּל-בְּנִּיְמִן וַיִּכּנִּם לְפִּי-חָרֶב מֵעֵיר מְתֹם אָשׁ וַיִּמְּהם יְשִׁרְאֵל שָׁבוּ אֶּל-בְּנֵי אָשׁ וַיִּמְּשׁבוּ בְּסֵלֵע רְפִּוּן שִׁשׁ מֵאוֹת הַפִּוְלָּהָוֹ אֶל-כַלַע הְרִפּוֹן שִׁשׁ מֵאוֹת

נשבע במצפה נאים ישראל אבד. לאמר איש מפנו לאיתו בתו לבנימן 2 לאשה: ויבא העם בית־אל וישבר הערב לפני האלהים וישאר יהוה אלהי זאת בישראל להפקד היום מישראל 4 שכם אחד: ויהי מפקורת וישכימו הלם ויבנו שם מזבח ויעלו עלות ה פשלמים: ויאמרו בני ישראל מי לאיעלה בפחל מכלישבטי יִשַּׂרָאַל אַלִּיִהוָה כִּיֹ הַשָּׁבוּעָה הַבּּדוֹלָה 6 הַמַּצָּפָה לָאמָר מָוֹת יוּמֵת: וַיִּכּחַמוּ ישראל אל־בנימן אחיו ויּאמַרוּ אחד ז מה-נעשה להם לנותרים לנשים ראנחנו נשבענו ביהוה לבלתי תת-אים אל-הפחנה מיבש

^{47.} B: τε P. ... * τη ... τέσσαρας μήνας (c. ΑΕΓΧ).

48. B: οἱ νἱοὶ Ἰ. ἐπέστρεψαν πρός νἰ. ... (pro ἐξῆς)

Μεθλά ... ενοισκομένε ... ἐνέπρησαν (c. ΑΧ al.).—

1. B: οἱ νἱοὶ Ἰ. ... ἀμοσαν ... (eti. in seqq.) Μασσηφάθ ... * τὴν (c. ΑΓΧ). 2. B: ἤλθεν (παρεγένετο Χ; ΑΕΓΧ: -γάνοντο) ... ἤραν * τὴν (c. ΑΓΧ). 3. B:

Εἰς τί, κύρ. θεὰ Ἰ. ... * (pr.) ἐν τῷ Ἰ. ... σ. ἀπὸ Ἰ. (c. ΑΕΓΧ). 4. B: ὁἰοκαντωσενε καὶ τελείας (c. ΑΕΓΧ).

5. B: Τἰε ἐκ ἀνέβη ... ἀπὸ πασῶν ... ὁ ἔρκ. ... τοῖε ἐκ ἀναβεβηκός ... Θ. θανατωθήσεται (c. ΑΕΓΧ).

6. B: Ἐξεκόπη ... ἀπὸ Ἰσρ. (c. ΑΕΓΧ). 7. B + (p. ποιήσ.) αὐτοῖς τοῖς περισσοῖς (* ΑΕΓΧ). 8. B: Τἰς εἰς ἀπὸ φ Ἰ. δε ἐκ (c. ΑΕΓΧ).

^{47.} dW.vE: bl. auf bem F.
48. Lente in Stabten u. B. B: sowohl bie St. mit ben L. ale auch .... dW: von St. mit Menfchen bis gum B. vE: in ben St., M., B. u. Alles w. lich fanb. dW: vorsanb. B: ja A. w. angetroffen wurbe ... seten f. in Feuer! dW.vE: stedten sie in Branb.

manbten fich und floben gur Bufte, gum Rels Rimmon, und blieben im Fels Rim-48 mon vier Monate. * Und bie Manner Ifrael tamen wieber zu ben Rinbern Benjamin, und fclugen mit ber Scharfe bes Schwerts bie in ber Stadt, beibes Leute und Bieh, und alles was man fand, und alle Stabte, bie man fand, verbrannte man mit Feuer.

XXI: Die Manner aber Ifrael hatten gu Migpa gefdworen und gefagt: Niemand foll feine Tochter ben Benjaminitern gum 2 Beibe geben. *Und bas Bolt fam gu bem Baufe Gottes, und blieb ba bis gu Abend vor Bott, und hoben auf ihre 3 Stimme und weineten fehr, *und fprachen: D herr, Gott von Sfrael, warum ift bas gefchehen in Ifrael, bag beute eines Stammes von Ifrael weniger geworben ift? 4 Des anbern Morgens machte fich bas Wolf fruhe auf und bauete ba einen Altar, und opferten Brandopfer und Danfopfer. 5 * Und bie Rinder Ifrael fprachen: Wer ift irgend von ben Stammen Ifrael, ber nicht mit ber Bemeine ift berauf gefommen gum Berrn? Denn es war ein großer Gib gefcheben, baß, wer nicht binauf fame gum Berrn gen Digpa, ber follte bes Tobes 6 fterben. *Und es reuete bie Rinder Ifrael über Benjamin, ihre Bruber, und fprachen: Beute ift ein Stamm von Ifrael abgebrochen. 7 *Bie wollen wir ihnen thun, daß die Uebrigen Weiber friegen? Denn wir haben gefchworen bei bem Berrn, bag wir ihnen von unfern Tochtern nicht Beiber geben. 8 "Und fprachen: Wer ift irgend von ben Stammen Ifraels, die nicht hinauf getommen find jum Geren gen Migpa? Und flebe, ba war Riemand gewesen im Lager

omni numero Benjamin, qui evadere et fugere in solitudinem potuerunt, 21.13. sexcenti viri, sederuntque in petra Remmon mensibus quatuor. Re- 48 gressi autem filii Israel omnes reliquias civitatis, a viris usque ad ju-Jos.8,24 menta, gladio percusserunt, cunctasque urbes et viculos Benjamin vorax flamma consumpsit.

Juraverunt quoque filii Israel • 5.8.90,1 in Maspha et dixerunt: Nullus nostrum ^{21,7,10} dabit filiis Benjamin de filiabus suis uxorem. *Veneruntque omnes ad 2 Jen 18.1. domum Dei, in Silo, et in conspectu ejus sedentes usque ad vesperam levaverunt vocem et magno ululatu 20,26.22. coeperunt flere, *dicentes: Quare, 3 Domine Deus Israel, factum est hoc malum in populo tuo, ut hodie una tribus auferretur ex nobis? * Altera 4 autem die diluculo consurgentes ex-20,26.. struxerunt altare, obtuleruntque ibi holocausta et pacificas victimas, et 5 dixerunt: Quis non ascendit.in exercitu Domini de universis tribubus Israel? Grandi enim juramento se constrinxerant, cum essent in Maspha, interfici eos qui defuissent. * Ductique 6 poenitentia filii Israel super fratre suo Benjamin coeperunt dicere: Ablata est tribus una de Israel; * unde 7 uxores accipient? omnes enim in commune juravimus, non daturos nos his filias nostras. * Idcirco 8 dixerunt: Quis est de universis tribubus Israel, qui non ascendit ad Dominum in Maspha? Et ecce, inventi 15m. sunt habitatores Jabes Galaad in illo

5. Al.: in exercitum.

^{47.} U.L: Monben. 1. A.A: Die Manner Biraels aber. 2. A.A: jum Abenb.

^{1.} Riem. von und. vE: Rein Mann ... einem Benfaminiter.

^{2.} vE: ging. dW: gen Bethel?
3. B: ein St. aus 3. gemiffet wirb. dW.vE: von 3. vermift w. e. (ganger) St.

^{5.} B: ift es, ber in ber Berfamml. v. allen .... dW.vE: in bieB. vE: Somnr. dW: ber große Som. war gethan. B: aber ben (jenigen) ber nicht. vE: bem, welcher ... war. B: bag fie gesprochen. dW: man fprach. vE: inbem m. gefagt hatte. B.dW.vE: er foll (allerbings) getobtet werben.

^{6.} dW: betrübfen fic. B.dW: ihren Bruber. vE: hatten Reue wegen B. ihres Br. B: abgehauen. dW.vE: ausgerottet (aus) 3. A: hinweggenoms

^{7.} B: Bas werben w. ihnen th., die noch übrig finb, ber 2B. halber? dW: follen w. th. mit ben Uebriggebliebenen megen ...? vE: mit benen machen, b. noch ûbr. finb, rūckfichtl. ...?

^{8.} ber nicht ... ift ... Riem. jum Lager. B.dW: ins Deer (jum Deere) ... vE: jum Lager.

Γαλαάδ είς την έκκλησίαν. ⁹ Καὶ ἐπεσκέπη ό λαός, καὶ ἰδού οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνηρ ἀπὸ τῶν κατοικούντων Ἰαβεῖς Γαλαάδ.

10 Καὶ ἀπέστειλαν έκει ή συναγωγή δώδεκα γιλιάδας άνδρων άπὸ των υίων της δυνάμεως, καὶ ένετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες. Πορεύθητε καὶ πατάξατε 'πάντας' τούς κατοικούντας Ίαβεις Γαλαάδ έν στόματι φομφαίας, και τάς γυναίκας καὶ τὸν λαόν. 11 Καὶ ούτος ὁ λόγος οι ποιήσετε. Παν άρσενικόν και πασαν γυναϊκα γιτώσκουσαν κοίτην άρσενος αναθεματιείτε, 'τας δε παρθένους περιποιήσεσθε. Καλ εποίησαν ούτως, 12 και εύρον άπο των κατοικούντων Ίαβεῖς Γαλαὰδ τετρακοσίας νεάνιδας παρθένους, αι ούκ έγνωσαν άνδρα είς κοίτην αιοσενος, και ήγαγον αὐτὰς εἰς τὴν παρεμβολὴν είς Σιλώ η έστιν έν γη Χαναάν. 18 Καὶ ἀπέστειλε 'πασα' ή συναγωγή και ελάλησεν πρός τους υίους Βενιαμίν τους έν τη πέτρα 'Ρεμμών, καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς είς είρήνην. 14 Καὶ ἀπέστρεψε Βενιαμίν πρός τοὺς υίοὺς Ἰσραήλ ἐν τῷ καιρφ έκείνφ, καὶ έδωκαν αὐτοῖς τὰς γυναῖκας ας έζωοποίησαν από των θυγατέρων Ίαβεις Γαλαάδ, καλ ούκ ήρκέσθησαν αύτοζς. ό λαός παρεκλήθη τῷ Βενιαμίν, ότι ἐποίησε κύριος διακοπήν έν ταῖς Φυλαῖς Ἰσραήλ.

16 Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς:
Τί ποιήσωμεν τοῖς ἐπιλοίποις εἰς γυναϊκας;
δτι ἡφάνισται ἀπὸ Βενιαμὶν γυνή. 17 Καὶ
εἰπαν: Κληρονομία διασεσωσμένη τῶν Βενιαμίν,
καὶ οὐ μὴ ἐξαλειφθήσεται φυλὴ ἐξ Ἰσραήλ,
18 καὶ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς
γυναϊκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν, ὅτι ώμόσαμεν οἱ υἰοὶ Ἰσραήλ, λέγοντες: Ἐπικατάρατος
ὁ διδοὺς γυναϊκα τῷ Βενιαμίν. 19 Καὶ εἶπαν:
Ἰδοὺ ἐορτὴ τῷ κυρίφ ἐν Σιλώ ἀφὶ ἡμερῶν εἰς
ἡμέρας, ἡ ἐστιν ἀπὸ βορὸᾶ τῆς Βαιθήλ, κατ
ἀνατολὰς ἡλίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης
ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς Συχεμ, καὶ ἀπὸ νότου τῆς

איש מִיּוֹשָׁבֵי יַבֵשׁ נְּלַעֵּד: אִישׁ מִיּוֹשָׁבֵי יַבֵשׁ נִּלַעֵד:

רַיִּשָׁלְחוּ־שָׁם הַעַיָּה שָׁנֵים־עַשֵּׂר אלת איש מבני החיל ויצוף אותם לַאמֹר לָכוּ וְהָכִּיתֵׂם אַת־יַוֹשְׁבֵּי יַבֵשׁ 11 גַּלְעַדֹּ לָפִי-חַׂרֶב וְהַנְּשִׁים וְהַשֵּׁפִּ: וְזָה הַדָּבַר אָשָׁר תּעָשִׂוּ כַּלֹ־זָבַר וָכַל־אָשָׁה 12 לדעת מִשְׁבַּב־זָכֵר הַתַּרַימוּ: וַיִּמְצְאוּוֹ מיושבי יבש נַעַרָה בָתוּלָה אַשֵּׁר כְאֹ־יַדְעַה אֵישׁ למשפב זכר ויבאו אותם אל-המחנה 13 שַׁלָה אָשֵׁר בָּאָרֵץ כְּנַעַן: תַבֶּרה וַיִּדְבָּרוֹּ אָל־בְּנֵי אַשַׁר בָּסֵלַע רִמָּוֹן וַיִּקְרָאִוּ לֻתָּם שָׁלְוֹם: 14 ויַשׁב בנימן בעת ההיא ויתנו לַהם הנשים אשר חיו מנשי יכש טו ולא־מצאו להם פו: והעם נחם נִימָן בִּי־עָמֵה יִהֹנָה פֵּרֶץ בִּשִׁבְמֵי

לַמְסִפָּׁה הָעֹכָה מִבֵּית־אֵל שְׁכֵּעָה נְּיִּאִׁמְרוּ זִקְנֵי הִיְּמִים יִנִּיטָה הַפָּּטָה 17 אִשְׁה: וַיִּאִמְרוּ יִּיְכָים נִשִׁים מִבְּנוֹתֵינוּ 18 וְלְאִ־יִּמְּהָ בְּנִי־יִשְׂרָאֵל לֵאִמֹר אָלְוּר 19 וֹלְאִ־יִּמְהָּבְּעוּ בְנִיִּייִשְׁרָאֵל לֵאִמֹר אָלְוּר 19 וֹלְאִ־יִּמְהָּבְּעוּ בְנִיִּייִשְׁרָאֵל לֵאִמֹר אָלְוּר 19 וֹלְאִ־יִּמְהָּבְּעוּ בְנִיִּייִשְׁרָאֵל לֵאִמֹר אָלְוּרּ בְּיִבְּנְתְּוֹ אִשֶּׁה לְבִנְיִבְּווּ: וַיִּאִמְרֹנִּ הַבָּהֹ תַּבְּ יְהִוֹּהְ אִשְׁרֹּ וְלְבָיִתְן: וַיִּאִמְרֹּ הַבָּהֹ תַּבְּ יְהִוֹּהְ אַבְּיִנְ לְבִירִיםְ בְּיִבְּעוּ בִּיִיבְּה הַבָּלִיתְּ בְּיִבְּיִבְּה הָבְּלָּה מִבְּירִים בְּבִּיבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִם מִּבְּיִבְּעוּ הַבָּּה בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבִים בְּבִּיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיבִּבְּים בְּיבִּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּים בְּיִבְּבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּם בְּבִּיבְּבְּם בְּבִּיבְּם בְּיבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּם בְּבִּיבְּם בִּיבְּבִים בְּבִּיבְּם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּם בְּבִּיבְים בְּבִיבְּבִּם בְּבִּיבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּבִּים בְּבִּיבְּבְּבְּים בְּבִיבְּים בְּבִּיבְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּיבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבְּבִים בְּיבִּים בְּיבִּים בּיבְּיבִּים בְּיבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בּּבְּיבְּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּים בְּיבְּיבְּים בְּבִּיבְים בּיבְּיבְים בְּיבְּבִים בְּיבְּבִים בְּיבְּיבְים בְּבְּבִּים בְּיבְּבִים בְּיבְּבִים בְּיבִּים בְּבִּים בְּיבְיבִים בְּבִּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּיבִּים בְּיבְיבִיים בְּיבְּבּים בְּבִּיבְּיבְים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּיבְּבִּים בְּבִי

8. der G. getommen v. 3. B.dW: aus 3. in G. gur Berfammlung. vE: in die B.

9. B: U. d. B. wurde gezählet. dW: gemuftert. vE: man mufterte.

10. B.dW: auch (und) bie Beiber n. (bie) R.
11. dW.vE: alle Mannlichen. vE: u. a. Beiblichen!
B: bie eines Mannes Beischlaf erkannt. dW.vE: mannl. B. erfahren haben. vE: ber gottverschwornen Bertilgung hingeben.

9 ber Gemeine von Jabes in Gileab. *Denn fle gableten bas Bolf, und fiehe, ba war tein Burger ba von Jabes in Gileab.

20 Da fandte die Gemeine zwölf tausend Mann bahin von streitbaren Männern, und geboten ihnen und sprachen: Gehet hin, und schlaget mit der Schärfe des Schwerts die Bürger zu Jabes in Gilead, mit Weib 11 und Kind. *Doch also sollt ihr than:

Alles, was mannlich ift, und alle Weiber, bie beim Manne gelegen find, verbannet.

12 "Und fie fanden bei ben Burgern zu Jabes in Gilead vierhundert Dirnen, die Jungfrauen und bei teinem Manne gelegen waren; die brachten fie ins Lager gen Silo, die da liegt im Lande Canaan.

13 Da fanbte die gange Gemeine bin, und ließ reben mit ben Kinbern Benjamin, die im Fels Rimmon waren, und riefen fie

14 friedlich. *Mfo tamen bie Rinber Benjamin wieber zu berfelbigen Beit, und fie gaben ihnen bie Beiber, die fie hatten erhalten von ben Beibern zu Jabes in Gileab,

15 und fanden teine mehr alfo. *Da reuete es bas Bolt über Benjamin, bag ber Gerr einen Rif gemacht hatte in ben Stammen Ifraels.

16 Und bie Aeltesten ber Gemeine sprachen: Bas wollen wir thun, daß die Uebrigen auch Beiber friegen? benn bie Beiber in

17 Benjamin find vertilget. "Und fprachen: Die Uebrigen von Benjamin muffen ja ihr Erbe behalten, bag nicht ein Stamm aus-

18 getilget werbe von Ifrael. "Und wir tonnen ihnen unfere Tochter nicht zu Weibern geben, benn bie Rinber Ifrael haben geschworen und gefagt: Berflucht fei, ber

19 ben Benjaminitern ein Welb gibt. *Unb fie sprachen: Siehe, es ift ein Jahresfest bes herrn zu Silo, bie zu mitternacht-wärts liegt gegen Beth El, gegen ber Sonnen Aufgang, auf ber Straße, ba man hinauf gehet von Beth El gen Sichem,

13. U.L: riefen ihnen. 14. U.L: von ben Beis bern Jabes. 19. U.L: Jahrfeft.

12. dW.vE.A: 400 3nngfr.

16. (Bgl. B. 7.) B.dW: aus B. vE: von.

exercita non fuisse. * (Eo quoque 9 20,18. tempore, cum essent in Silo, nullus ex eis ibi repertus est.)

Miserunt itaque decem millia, viros 10 robustissimos, et praeceperunt eis: Dt. 13, 15. Ite et percutite habitatores Jabes Galaad in ore gladii, tam uxores quam parvulos eorum. *Et hoc erit 11 quod observare debebitis: Omne ge-Nm. quou observatione et mulieres, quae cognoverunt viros, interficite, virgines autem reservate. *Inventaeque 12 sunt de Jabes Galaad quadringentae virgines, quae nescierunt viri thorum, v.19.. et adduxerunt eas ad castra in Silo in terram Chanaan. * Miseruntque 13 nuncios ad filios Benjamin, qui erant 20,47. in petra Remmon, et praeceperunt eis, ut eos susciperent in pace. *Ve- 14 neruntque filii Benjamin in illo tempore, et datae sunt eis uxores de filiabus Jabes Galaad; alias autem non repererunt, quas simili modo *Universusque Israel 15 traderent.

valde doluit et egit poenitentiam

v.6.3. super interfectione unius tribus ex
Israel.

Dixeruntque majores natu: Quid 16 faciemus reliquis, qui non acceperunt uxores? omnes in Benjamin feminae conciderunt, "et magna nobis cura 17 ingentique studio providendum est, ne una tribus deleatur ex Israel. "Filias enim nostras eis dare non 18 possumus, constricti juramento et maledictione, qua diximus: Maledictus qui dederit de filiabus suis uxorem Benjamin. "Ceperuntque consilium 19 atque dixerunt: Ecce, solemnitas "18.31". Domini est in Silo anniversaria, quae

19,31... Domini est in Sito aninversaria, quae Joseff, i... sita est ad septentrionem urbis Bethel, et ad orientalem plagam viae, quae de Bethel tendit ad Sichimam, et ad

13: S: ut eas.

17. Die Entronuenen. B: Der Entr. Erbicaft gehört bem B. dW: Das Eigenthum ift ber Geretzteten v. B. vE: Das Erbtheil b. Entr. geh. B., u. es barf n. ausget. werben. dW: nicht barf ... erlofchen.

18. B: Und was uns anlangt, wir .... B.dW.vE: feine B. g. von unf. Töchtern. vE: einem Beni.
19. B.dW.vE: Feftbes O. (Jehovas) ... v. Jahr zu J.

^{13.} dW.vR: verfünbigte(n) ihnen Frieben.
14. bei Leben erh.... fanden ihnen t. dW.vR: am L. gelaffen. vE: aber fie f. für fie nicht eben fo viel. dW: reichten für f. n. hin. B: es war ihrer alfo n. ges nug für fie. — 15. Bgl. B. 6.

XXI.

Benjaminitarum roptus virginum.

Δεβωνά. 20 Καὶ ἐνετείλαιτο τοῦς υἰοῖς Βενιαμίν, λέγοντες Πορεύεσθε καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσι, 21 καὶ ὁψεσθε, καὶ ἰδοὺ ὡς ἄν ἔξέλθωσιν αὶ θυγατέρες τῶν κατοικούντων Σιλὼ χορεύουσαι ἐν χοροῖς, καὶ ἔξελεύσεσθε ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἀρπάσατε ὑμῖν ἀνὴρ γυναῖκα ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων Σιλώ, καὶ ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν Βενιαμίν. 22 Καὶ ἔσται, ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐροῦμεν ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμω, ὅτι οὐχ ἐλάβομεν ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦς κατὰ τὸν καιρὸν ὅν ἐπλημμελήσατε.

28 Καὶ ἐποίησαν οὖτως οἱ νίοὶ Βενιαμίν, καὶ ἔλαβον γυναϊκας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορενουσῶν ὧν διήρπασαν, καὶ ἀπῆλθον καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, καὶ ἀκάθισαν ἐν αὐταῖς. 24 Καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ νἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνᾳ ἀνὴρ εἰς τὴν φυλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἔξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

25 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἡν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

20. A: Διελθατε. 21. Β: ἐὰν (ἀς ἄν ΑΕΓΧ) ... οἰκέντων (c. ΑΓΧ). ΑΧ: Δηλὰ ἐν Σηλά. Β: χορεύειν (-ευσσαι ΕΓΧ; Α: χορεύσαι) ἐν τοῖε χ. (ἐν χ. ΑΓΧ). ΑΓΧ: ἀπὸ τ. ἀμπ. ΑΧ: ἀρπάσετε. Β: αὐτοῖε ἀν. (ὑμῖν ἀν. ΓΧ; Α: ἀν. ἑαυτοῖε). ΑΒ rell. * ἐαυτοῖε ἀν. (ὑμῖν ἀν. ΓΧ; Α: ἀν. ἑαντοῖε). ΑΒ rell. * ἐαντοῖε ἀν. (ὑμῖν ἀν. ΓΧ; Α: ἀν. ἑαντοῖε). ΑΒ τὴν († ΓΧ). 22. (Α1?)Χ: πρὸς ὑμᾶς. ΑΕΓΧ: ἐρἔμεν πρὸς αὐτές. Β: Έλεος ποιησατε (Ἐλεήσατε ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ (ρτο ήμ. αὐτάς): αὐτές. Β: ἐν τῆ παραταξει (ἐν τῷ π. ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐ γὰρ ὑμ. ΑΒ: ἐδώπατε (ἐν τῷ π. ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐ γὰρ ὑμ. ΑΒ: ἐδώπατε (ἐν τῷ π. ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐ γὰρ ὑμ. ΑΒ: ἐδώπατε (ἐν τῷ π. ΑΒ: πλημμελήσατε (ἐπλ. ΕΓΧ). 23. Β: εἰς ἀριθμον (ἀπὴλθον Α²ΕΓΧ). ... ἐπορεὐθησαν (ἀπῆλθον Α²ΕΓΧ). ... ὑπέστρεψαν (ἐπέστρ. ΓΧ; ΑΧ: ἀπόστρ.). ΑΕΓΧ: ἐπὶ τὴν κλ. Β: τὰς (ἐαντοῖε ΑΕΓΧ).

יֹבֹּמִּׁנֵי: מֵלֵּבֵׁ בִּימִּׁנִאֵּלְ אָיִם נֹינִּשֵׁׁר בַּמִּנֵי: מֵלֶּבַ בִּימִּנִאֹלְ אָיִם נֹינִּשָׁר בַּמִּנֵיוּ מִאָּם לְנִנֹשְׁלְּעִוּ: פַּנִּמִים טִׁיִּם אֹיִם לְּמִׁלְּבֵּי וֹּלְמִשְׁפַּטְעִּי וֹבֹּאַי נִמָּם מִשָּׁם בְּנִי-יִמּּלִאֵּלְ בַּנִּת נִינִּאָּי נִמָּם גַּמְּרִם נִינְּשָׁבִּי בְּנִּמְּרִם נִינִּשְׁכִּי בַּנִים בְּנִים בְּעָּר בַּנִינִּ אִיִּשׁ גַּמְרָנִי וֹנְשָׁצִּרְנִי אַכְּעָּם בְּנִינִ נִישְׁאָּי נְשִׁי בְּנִילְנִי אַמָּטְ נִישְׁאָּי נְשָׁהִי בִּיּלְנִי אַמָּם בְּנִי בִּנְיִּלְוֹ וַנִּשְּׁעָּר בִּינִי נִיּשְׁעָּי בַּנִי בְּנִילְוּ וַנִּשְּׁלְנִי אַמָּשׁ בְּנִי בְּנִילְּנִ אַשְׁעַרְּי בְּנִילְנִי אַשְׁעַר בְּנִילְנִ וְנִּשְּׁעָּה בְּנִי בְּנִילְנִי אַשְׁעַר בִּנְּנְינִ אָּעְרָבּי בְּנִילְנִי אַמָּשׁׁבְּי בְּנִילְנִי אַשְׁעַּי בִּנְילְנִי לְּשָׁבְּרָ בְּנִילְּנִי וְנִישְׁעָּה בְּנִי בְּנִילְנִי וְנִישְׁעָּעְי בְּנִי בְּנִילְנִי וְנִשְּׁבְּעִי בְּנִי בְּנִילְנִי אִּשְׁעַרְי בְּנִי בְּנִילְנִי וְעָּבְּעִּי בְּנִילְנִי אָּעְּשְׁבְּעִי בְּנְינִי בְּעָּי בְּעִּי בְּנִי בְּנִילְינִי בְּנִייְים בְּנִיעְנִי אָּישְׁעִּ בְּנִינְינִי וְנְעַבְּעִים לְּעָבְי בְּנִילְנִי אְּשְׁבְּיוֹ בִּינִי בְּנִי בְּעִינְים וְנִשְּילְנִית אָּשְׁעִּים בְּנִינְיתְ בְּנִיתְּנִי וְנִישְׁיִבְּעִי בְּינִים בְּעִּעְים אָּבְּיִים בְּנִישְׁילְּיִי בְּעִּיים בְּיִּבְעוֹ בִּינִים בְּעִּישְׁיבְּי בְּנִינִים בְּיִבְּעִי בְּבְּיִייִּבְי בְּנִינִים וְנִשְּׁבְּעִי בְּעִים בְּנִיתְּים בְּנִישְׁיִּבְ בְּיִינִים בְּיִּבְּעִי בְּיִּבְיִים בְּנִייִּים בְּנִיתְּים בְּבְּיִים בְּיִבְּעִים בְּנִייִּבְּי בְּיִינִים בְּיִבְּעִים בְּיבְייִים בְּיִבְּיים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּעִים בְּבְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְּיים בְּיִּבְּיים בְּיִבְּעִים בְּינִייִים בְּישְׁיבְייִים בְּיִישְׁייִים בְּיִייְייִים בְּיִישְׁייִים בְּיִישְׁיִּיי בְּייִים בְּיִבְּעִיים בְּיִּבְּיים בְּיִישְׁיְיִים בְּיִבְּעִייְיים בְּיִבְּעִיים בְּיִישְׁבְּייִייְיים בְּיִישְׁיְיים בְּיִישְׁיים בְּיִישְׁיִים בְּיִישְׁיִים בְּיִייִּים בְּישְׁיים בְּיִיים בְּיִישְׁיים בְּיייים בְּייִיים בְּישְׁיים בְּיִיים בְּיִישְיים בְּיישְׁיים בְּיִיים בְּיִייִים בְּיִּיְייִים בְּיִישְׁיים בְ

> v. 20. 'p ייצוו v. 22. 'p לריב

20. B: lauert auf. A: haltet ench verborgen.

21. n. ranbe. B.dW.vE: n. febet zu (fchanet), n. fiebe, wenn ... B: werben berausgegangen fein zu tangen in ben R. dW.vE: beraus zieben (geben) zum T. in R. B: gebet bervor. dW.vE: fommet. A: bres

ἐκάϑ.) κατφκησαν. 24. Β* (pr. et alt.) τὴν († ΛΕΓΧ). ΑΧ: ἀπῆλθεν. 25. Β† (p. Εν) δὲ (* ΑΕΓΧ). ΑΧ† (p. ἀνὴρ) ἐκαστος. Β: ἐνώπιον (ἐν ὀφϑ. ΛΕΓΧ). Bubsr. Δ: Κρεταί (Β: Τέλος τῶν κρετῶν). und von mittagwärts liegt fie gegen Libona.
20 * Und fie geboten den Kindern Benjamin und sprachen: Gehet hin und sauert in
21 den Weinbergen. * Wenn ihr dann sehet, daß die Töchter Silo heraus mit Reigen zum Tanz gehen, so fahret hervor aus den Weinbergen, und nehme ein Jeglicher ihm ein Weib von den Töchtern Silo, und
22 gehet hin ins Land Benjamin. * Wenn aber ihre Bäter oder Brüder kommen mit uns zu rechten, wollen wir zu ihnen sagen:
Seid ihnen gnädig, denn wir haben sie nicht genommen mit Streit, sondern ihr wollet sie ihnen nicht geben, die Schuld

ist euer.

23 Die Kinder Benjamin thaten also, und nahmen Weiber nach ihrer Bahl, von den Reigen, die sie raubten, und zogen hin und wohneten in ihrem Erbtheil, und baue24 ten Städte und wohnten darinnen. "Auch die Kinder Israel machten sich von dannen zu der Beit, ein Jeglicher zu seinem Stamm und zu seinem Geschlecht, und zogen von dannen aus, ein Jeglicher zu seinem Erdzeheil.

25 theil. Bu der Beit war kein König in Israel, ein Zeglicher that, was ihm recht däuchte.

21. A.A: ein Beglicher fic.

фet fonell. dW.vE.A: ranbet euch. B: erhafchet für euch. B.dW.vE: ein Jegl. (Seber) fein 20.

22. Seib unferthalben ihnen gu .... nicht für jeben Mann f. B. gen. im Rriege; fo habt ihr fle ihnen nicht gegeben, daß ihr nunmehr mufitet Sch. tragen. B: bei uns ju r. vE: vor uns. dW: Schenfet fle uns? vE: habt unfertwegen Erbarmen mit ihnen. dW.vE: benn wir erhielten (befamen) n. für einen Zegl. (dW: nicht ihr habt f. ihnen ju biefer Zeit geg., daß ihr Sch.

meridiem oppidi Lebona. Praece-20
peruntque filiis Benjamin atque dixerunt: Ite et latitate in vineis! Cum-21
9,886. que videritis filias Silo ad ducendos
(11,94. choros ex more procedere, exite repente de vineis, et rapite ex eis singuli uxores singulas, et pergite in
terram Benjamin; Cumque venerint 22
patres camum ac fratres et adversum
vos queri coeperint atque jurgari,
dicemus eis: Miseremini eorum! non
enim rapuerunt eas jure bellantium
atque victorum, sed rogantibus, ut
acciperent, non dedistis, et a vestra
parte peccatum est.

Feceruntque filii Benjamin, ut sibi 23

v.12.

fuerat imperatum, et juxta numerum
suum rapuerunt sibi de his, quae ducebant choros, uxores singulas, abieruntque in possessionem suam, aedificantes urbes et habitantes in eis.

Filii quoque Israel reversi sunt 24
per tribus et familias in tabernacula
per tribus et familias in tabernacula
17,6,18,1.19,1 sua.

Fin diebus illis non erat 25
rex in Israel, sed unusquisque, quod
sibi videbatur, hoc faciebat.

25. S: nec erat.

hattet?) vE: fonft h. ihr ench verschulbet? B: daß ihr, wie es jest flehet, schulbig sein folitet.

23. Tehreten wieber ju ... bie Gt. B: v. benen bie ba tangten. dW.vE: ben Tangerinnen.

24. dW: jogen v. bannen ... gingen v. b. ... in f. Befigung. vE: gingen.

25. B.vE: In benfelben (jeuen) Zagen ... w. recht war in feinen Augen.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α. 😸 🤼 ΝΙΌΨ

Άνθρωπός τις ήν έξ Αρμαθαίμ Σοφίμ, έξ όρους Έφραϊμ, καλ όνομα αύτῷ Έλκανά, υίὸς Ίερεμεήλ νίοῦ Ήλιοὺ νίοῦ Θωὲ ἐν Νασίβ Έσραϊμ. 2 Καὶ τούτφ δύο γυναϊκες· ὅνομα τῆ μιᾳ Αννα, καὶ όνομα τῆ δευτέρα Φεννάνα. Καλ ήν τη Φεννάνα παιδία, και τη Άννα ούκ ην παιδίον. 3 Καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος έχεϊνος έξ ήμερών είς ήμέρας έχ πόλεως αὐτοῦ, 'έξ 'Αρμαθαίμ', προςκυνεῖν καὶ θύειν κυρίφ 'τῷ θεῷ' Σαβαώθ εἰς Σιλώ. ήν έκει Ήλι και οι δύο υίοι αύτοῦ 'Οφνί και Φινεές ίερεῖς τοῦ χυρίου. 4 Καὶ εγένετο ἡμέρα, καὶ έθυσεν Έλκανά, καὶ έδωκε τῆ Φεννάνα γυναικί αύτοῦ καὶ τοῖς υίοῖς καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς μερίδας. 5 Καὶ τῆ Αννα έδωκε μερίδα μίαν, 'ότι οὐκ ήν αὐτῆ παιδίον', πλὴν ὅτι τὴν "Ανναν ηγάπα Ελκανὰ 'ύπερ ταύτην', και κύριος απέκλεισε 'τα περί' την μήτραν αυτής. 6 Καί παρώργιζεν αὐτην ή άντίζηλος αὐτῆς καίγε παροργισμο δια το έξουθενείν αυτήν, ότι συνέκλεισε κύριος 'τὰ περί' την μήτραν αυτής 'τοῦ μη δοῦναι αυτή παιδίον'. ⁷ Οῦτως ἐποίει ένιαυτον κατ' ένιαυτον, έν τῷ ἀναβαίνειν αὐτήν είς οίκον πυρίου και ήθύμει και έπλαιε και ούκ ήσθιε. 8 Καὶ είπεν αὐτῆ Έλκανα ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Αννα. 'Καὶ είπεν αὐτῷ 'Ιδοὺ έγώ, χύριε. Καὶ είπεν αὐτῆ^ι· Τί ἐστί σοι ὅτι κλαίεις; καὶ Ινατί ούκ ἐσθίεις; καὶ Ινατί τύπτει σε ή καρδία σου; Ούκ αγαθός έγω σοι υπέρ δέκα τέχγα;

9 Καὶ ἀνέστη "Αννα, μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν Σιλὸ καὶ μετὰ τὸ πιεῖν, 'καὶ κατέστη

1. B * τις († X; ΑΕΓΧ: Καὶ ἐγένετο ἄνθο. εἰς)...
Σιφα (Σοφίμ F)... Θοπὸ (Θωὸ X). 3. B * ὁνεῖνος (†
ΑΓΧ). ΒΕΧ (eti. in seqq.): Σηλώμ (Σιλώ ? ΑΧ:
Σηλώ). Β * ἦν († ΓΧ). 4. ΑΒ: ἐγενήθη (ἐγένετο
ΓΧ). Β * π. θυγ. († ΑΕΓΧ). 6. ΑΒ: ότι ἐκ ἔδωκεν
αὐτῆ κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς καὶ
κατα τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς. Καὶ ἡθυμει διὰ τἔτο, ὅτι (Καὶ παρώργ. κτλ. ΓΧ). 8. ΑΧ*
αὐτῷ et κύρ. 9. Β * κ. μ. τὸ πιεῖν († ΔΧ).

פּים צוֹפִים אַלִּד מִן־הָרֶמְתַיִם צוֹפִים בּ. מהר אפרים ושמו אלקנה בודירתם בַּן־אֵלִיתַוּא בַּן־תִּחוּ בַן־צִוּק אֶפְרָתִי: 2 ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם השנית פננה ויהי לפננה פּ רְלַחַנָּה אֵין יִלַדִים: וְעַלַהֹ הַאִּישׁ הַהּוּא מימים ימימה ולזבת ליהוה צבאות בשלה ושם עלי חפני ופנחס פהנים יהוָה: וַיִּהֵי הַיֹּוֹם וַיִּזְבָּח אֶלְקָנָה אשתו וּבנוֹתֵיהַ מַנוֹת: וּלְחַנָּה יָתֵן מָנָה אחת אפים כי את־חנה אהב ויהוה הַרְעָמָה כֵּי יַצַמָּה שָׁנָה בִשָּׁנָה ז בַּעַר רַחְמַהּ: וָכֵּן מַדֵּי צַלתָה בָּבֵית יְהֹוָה בֵּן תַּכִּעְמֵנָה 8 וַתִּבְבַּה וְלָא תאַכֵלוּ וַיֹּאמֶר לַה אָלְקנַה אִישַׂה חַנַּה לַמָּה תַבְכַּי וַלַמַה לִא תאכלי ולמה ירע לכבה הלוא אוכי סוב לה מַצַשַּׁרַה בַּנִים:

וַתְּקָם חַבְּה אִחֲרֵי אִכְלָה בְּשָׁלָה עַלֹּה בַּשָּׁלָה וַשָּב עַל־

תפטרת יום ראשון של ראש חשנה .1. ר' רגושה .v. 6. ר' רגושה

^{1.} ein Sphraiter. B.dW: Unb es war. B.dW. vE.A: (nub) fein Rame (mar).

vE.A: (unb) fein Rame (war). 2. B.dW.vE.A: ber Rame ber einen ic.

^{3.} aujähelid. B.dW.vE: von Jahr ju 3. A: ar

Das 1. Buch Samuelis.

L. Es war ein Mann von Ramathaim Bopbim, vom Gebirge Epbraim, ber biefi El Rana, ein Sohn Berohams, bes Gohnes Elihu, bes Sohnes Thohu, bes Sohnes 2 Buph, welcher von Ephrath mar. *Unb er batte zwei Beiber, eine bieg Banna, bie andere Beninna. Beninna aber batte Rinber, und Sanna hatte feine Rinber. 3 "Und berfelbe Mann ging binauf von feiner Stabt gu feiner Beit, bag er anbetete und opferte bem herrn Bebaoth ju Gilo. Dafelbft maren aber Priefter bes Berrn, Sophni und Binehas, bie zween Sohne 4 Eli. *Da es nun eines Tags tam, bag El Rana opferte, gab er feinem Beibe Peninna und allen ihren Gohnen und 5 Tochtern Stude; *aber Banna gab er Ein Stud traurig, benn er hatte Banna lieb, aber ber Berr hatte ihren Leib ver-*Und ihre Bibermartige be-6 foloffen. trubte fie und tropte ihr fehr, bag ber Berr 7 ihren Leib verschloffen hatte. * Alfo gings alle Jahre, wenn fle hinauf zog zu bes Berrn Baufe, und betrubte fich alfo; fo 8 weinete fle bann, und ag nichts. Rana aber, ihr Dann, fprach ju ihr: Sanna, warum weineft bu, und warum iffeft bu nichts? und warum gehabt fich bein Berg fo übel? Bin ich bir nicht beffer benn gebn Gobne?

Da ftand Banna auf, nachbem fie gegeffen hatte zu Silo und getrunken; Eli aber,

6. U.L: tropte fie febr.

ben bestimmten Zagen. B.A: bem Berrn ber Beers fcarrn. vE: Behova, bes Weltalls Gott!
4. B: ber Tag fam. A: Unb es f. b. T. dW: es ges

fcah bes Tages, ba opf.

5. ein awiefach St. B: noch eine fo anfebnlich. dW: für zwei Berfonen. vE: boppelten Theil. dW. vE.A: Mutterleib.

6. mit ftetem Berbruft, um fie ju argern. B: reigte f. auch ftete jum Born, bag fie f. jur Entruftung

Fuit vir unus de Ramathaim-I. •,5. sophim, de monte Ephraim, et nomen 6,12,8ee ejus Elcana, filius Jeroham filii Eliu Jud.12,5. filii Thohu filii Suph, Ephrathaeus. *Et habuit duas uxores, nomen uni 2 (Gen. WEI napuit uudo da..., 23,300 Anna et nomen secundae Phenenna, fueruntque Phenennae filii, Annae autem non erant liberi. *Et ascen- 3 v.sr. debat vir ille de civitate sua statutis Ex.23,17 diebus, ut adoraret et sacrificaret Do-3.v.34. mino exercituum in Silo. Erant au-14.8.Jon. tem ibi duo filii Heli, Ophni et Phi-Jul. 21.10 nees, sacerdotes Domini. *Venit ergo 4 Jer.7,12. dies, et immolavit Elcana deditque Phenennae uxori suae et cunctis filiis Dt. 12,7,12. ejus et filiabus partes; *Annae autem 5 dedit partem unam tristis, quia An-29,30,81. nam diligebat, Dominus autem con-30,18. cluserat vulvam ejus. *Affligebat *Affligebat 6 quoque eam aemula eius et vehementer angebat, in tantum, ut exprobraret, quod Dominus conclusisset vulvam ejus. *Sicque faciebat per singulos 7 annos, cum redeunte tempore ascenderent ad templum Domini, et sic provocabat eam. Porro illa flebat et non capiebat cibum. *Dixit ergo 8 ei Elcana vir suus: Anna, cur sles, et quare non comedis, et quam ob rem affligitur cor tuum? numquid non Roth: ego melior tibi sum quam decem filii? Surrexit autem Anna, postquam 9

bringen mochte. dW.vE: es fraufte f. ihre Rebenbuhs lerin mit frantenben Reben (gar febr), um fie aufaus

comederat et biberat in Silo. Et Heli

bringen (gu reigen). 7. fo oft. B: Unb ale er fo v. J. gu 3. that ... fo ... ? vE.A: fie that fo? dW: alfo gefcab es 3. ans 3. ein. dW.vE: af nicht.

8. dW.A: iftb. D. betrubt. vE: befummert? Bin ... lieber ... ?

9. dW.vE: nach bem Effen ... Trinfen.

έρωπιος χυρίου, και Hil ο ίερευς έπι του δίφρου έπι των φλιών ναού κυρίου. 10 Και αὐτή κατώδυνος ψυχή, καὶ προςηύξατο πρὸς κύριον, καὶ κλαίουσα έκλαυσε 11 καὶ ηθέατο ευχήν 'κυρίφ', λέγουσα 'Αδωναί 'πύριε 'Ελωέ' Σαβαώθ, έαν έπιβλέπων έπιβλέψης έπὶ την ταπείσωσιν της δούλης σου, και μνησθής μου, και μή έπιλάθης της δούλης σου, και δώς τη δούλη σου σπέρμα άνδρός, και δώσω αὐεὸν ἐνώπιόν σου δοτόν έως ημέρας θανάτου αύτοῦ, 'καὶ οίνον και μέθυσμα ου πίεται, και σίδηρος ούκ αναβήσεται επί την κεφαλήν αύτου. 12 Καί έγένετο, ότε ἐπλήθυνε προςευχομένη ἐνώπιον χυρίου, καὶ Ἡλὶ 'ὁ ίερεὺς' ἐφύλαξε τὸ στόμα αὐτῆς. 13 Καὶ αὐτη ἐλάλει ἐν τῆ καρδία αὐτῆς, καί τὰ γείλη αὐτῆς έκινεῖτο, καί φωνή αὐτῆς ούκ ήκούετο. Καὶ έλογίσατο αυτήν Ήλὶ είς μεθύουσαν. 14 Καὶ είπεν αὐτῆ 'τὸ παιδάριον' Ήλί· Εως πότε μεθυσθήση; περιελοῦ τὸν οίνον από σου και πορεύου έχ προςώπου χυglov'. 15 Kal anexolon "Arra xal elner. Ούχί, κύριε γυνή έν σκληρά ήμέρα έγω είμι, καὶ οίνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, καὶ έκχεω την ψυχήν μου ενώπιον κυρίου. 16 Μή δώς την δούλην σου είς θυγατέρα λοιμήν, ὅτι έκ πλήθους άδολεσχίας μου καὶ άθυμίας μου έκτέτηκα έως τύν. 17 Και απεκρίθη 'Ηλί και είπε 'πρός αὐτήν' · Πορεύου εν είρήνη, ὁ θεός Ίσραὴλ δώη σοι καν αίτημά σου δ ήτήσω παρ' αὐτοῦ. 18 Καὶ εἶπεν Αννα Εὐροι ή δούλη σου χάριν εν οφθαλμοίς σου. Καὶ επορεύθη ή γυνή είς την όδον αύτης, 'καί είςηλθεν είς τὸ κατάλυμα αθτής, καὶ έφαγε μετὰ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς καὶ ἔπιε, καὶ τὸ πρόςωπον αὐτῆς ०० वण्डलंदरवर हैरा.

19' Ορθρίσαντες δε το πρωί προςεκύνησαν τῷ κυρίφ, καὶ ἐπορεύθησαν τὴν ὁδὸν αὐτῶν. Καὶ εἰςῆλθεν Έλκανὰ εἰς τὸν οἰκον αὐτοῦ εἰς 'Αρμαθαίμ, καὶ ἔγνω Ελκανὰ τὴν 'Ανναν γυναϊκα αὐτοῦ, καὶ ἐμεήσθη αὐτῆς κύριος. 20 Καὶ ἐγενήθη ἐντῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν, καὶ συνελαβεν

י הפשא על-מזויות היכל יהוה: והיא מַרָת נָפָשׁ וַתְּתְפָּלֵל עַל־יָהֹוָה וּבַכָה 11 תַבְכַּה: וַמְּלֹּר נַּלֶר וַמִּאֹבֵוֹר צַבאות אָס־רַאָה תַרָאֵה יבַּצֵנֵי אַטָּתָה ונתתה לאמתה זרע אנשים ונתתיו כִיהוָה כָּל־יִמֵי חַיִּיוּ וּמוֹרֵה לִאֹ־יַצַלֵה 12 על ראשו: והיה כי הרבתה להתפכל שמר את־פיהו 13 וַחַפַּה הֵיא מְדַבּרֶת עַל־לְבָּה ַ 14 וַיַּחִשָּׁבַהָ עֵלֵי לִשִּׁפֹּרָה: וַיַּאמֶר אֶלֵיהָ עַלִּי עַד־מַתִּי תִּשָּׁתַּכַּרִין הַסֵירִי אָת־ פוניבר פעליה: וַתַּעו חַבָּה וַתּאמֵר כֹא קשת-רות וָשֶׁכֶר לָא שַׁתַּיתִי וַאָּשָׁפּּׂהְ אֵת־נַפְּשֵׁי 16 לפני יהוה: אל-תתו את-אמתה לִפְנֵי בַּתּבָּלִיָצַל בֵּי מֵרָב שִׂיחַי וְכַעְמֵי 17 הַבַּרָתִּי עַד־תַנָּהוּ וַיַּעַן עַלַי וַיִּאמֵר 17 כי לשלום נאלהי ישראל יהו את־ 18 שַׁלָתַרְ אַשֵׁר שָאָלִתְּ מֵעִמְוֹ: וַתּאֹמֵר טַלָּבָא שִׁקְּחָרְךְּ חֵן בְּצִינֵיךְ וַתַּכֹּרְ האַשַּׁה לַדַרְכַּהֹ וַתּאַכַּל וּפָנֵיהָ לְאַ־ הירכה עוד:

י וְיִּיְשׁ פִּיֹמוּ בַבּּפֶּר וַיִּשְׁתְּוֹ וֹיִזְפְּרֶה יְהוָה וַיִּשְׁבּיֹמוּ בִּבָּפֶר וַיִּשְׁתִּׁם הְרָמֵּתְה יְהוָה וַיִּשְׁבּיֹמוּ בִּיּבְאוּ אֶל־בִּיתֶם הְרָמֵתְה יַנְיִשְׁבָּיֹמוּ בַבּּפֶּר וַיִּשְׁתִּּוֹוּוּ לִפְנֵי

^{11.} B* κ. μὴ ἐπ. τ. δ. σε († ΑΓΧ). ΑΒ: ἀνδρῶν (-ός ΕΓΧ). 12. ΑΒ: ἐγενήθη (ἐγένετο ΓΧ). 13. ΑΧ: πλὴν τὰ χ. 14. Β* ἀπὸ († ΑΓΧ). 15. ΑΧ: πύριέ με. ΑΒ: ἡ σκληρὰ ἡμέρα (ἐν σκλ. ἡμ. ΕΓΧ). 16. Β* κ. ἀθ. με († ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐντέτακα (-ηκα ΕΓΧ). 17. ΑΒ: αὐτῆ (πρὸς αὐτ. ΕΓΧ) ... ἐς εἰρήγην (ἐν εἰρ. ΓΧ). 18. ΑΒ* Αννα († ΕΧ). Α¹Β: Ευρεν (-ροι Α³ΓΧ). 19. ΑΒ: Καὶ ὀθθυζεσε ... καὶ προσκυνέσε ... πορεύονται ... * (alt.) εἰρ (θρθρίσαντες δὲ ... προσεκήνησαν κτλ. ΓΧ). Β* (alt.) Εἰκ. († ΑΕΧ). 20. Β† (in.) Καὶ συνέλαβε ... * ἐν εὶ κ. συνέλ. Αννα (c. ΑΓΧ).

^{9.} B.dW.vE.A: bem St. vE: bem Thurpfoften. dW.A: an (vor) ben Pf.

^{10.} wein. febr. A: im S. dW.vE: befümmert (bestrubt) in b. Seele.

^{11.} vE: that ein G. (Bie B. 3.) B: einen mannl. Samen. dW.vB: Manne. S. B.vE.A: alle (bie) Tage feines L. vE.A: über f. H.

^{12.} B: viel. B.vE: gab E. Acht. dW: bevbachtete. 13. vB.A: bewegten. dW.vE.A: (achtete) hielt f. für tr. B: für eine Truntene.

ber Briefter, faß auf einem Stuhl an ber 10 Bfofte bes Tempels bes herrn. *Und fle war von Bergen betrubt, und betete 11 gum Beren und weinete, "und gelobte ein Belübbe und fprach: Berr Bebaoth, wirft bu beiner Magb Elend ansehen, und an mich gebenten, und beiner Dagb nicht vergeffen, und wirft beiner Dagb einen Sohn geben: fo will ich ihn bem herrn geben sein Lebenlang, und foll kein Scheer-12 meffer auf fein Saupt tommen. *Und ba fie lange betete vor bem Berrn, hatte Eli 13 Acht auf ibren Dunb. Denn Sanna rebete in ihrem Bergen, allein ihre Lippen regten fich, und ihre Stimme borete man nicht. Da meinte Eli, fle mare trunten, 14 und fprach ju ihr: Wie lange willft bu trunten fein? Laf ben Wein von bir fom-15 men, ben bu bei bir haft. * Banna aber antwortete und fprach: Rein, mein Berr, ich bin ein betrübtes Beib; Bein und fartes Betrante habe ich nicht getrunten, fonbern babe mein Berg vor bem Berrn 16 ansgefchuttet. *Du wolleft beine Dagb nicht achten wie ein lofes Weib, benn ich habe aus meinem großen Rummer und 17 Traurigfeit gerebet bieber. * Gli antwortete und fprach: Bebe bin mit Frieben, ber Gott Ifraels wird bir geben beine Bitte, 18 bie bu von ihm gebeten baft. *Gie fprach: Lag beine Magb Onabe finben bor beinen Augen. Alfo ging bas Beib bin ihres Begs, und ag, und fabe nicht mehr fo traurig. Und bes Morgens fruhe machten fle fich auf; und ba fie angebetet hatten vor bem Berrn, fehreten fie wieder um, und tamen beim gen Ramath. Und El Rana erfannte fein Weib Banna, und ber Berr gebachte an 20 ffe. *Und ba etliche Tage um waren,

sedente sacerdote super sellam ante postes templi Domini, *cum 10 esset Anna amaro animo, oravit ad Ps. 62,6. Dominum, flens largiter, et votum 11 vovit, dicens: Domine exercituum. L.1,25. si respiciens videris afflictionem famusae tuae, et recordatus mei fueris, nec oblitus ancillae tuae, dederisque servae tuae sexum virilem: dabo eum Jud. 13,5. Domino omnibus diebus vitae ejus, Nem. 6,745. et novacula non ascendet super caput 6,745. ejus. *Factum est autem, cum illa 12 (Nm. epus. *Factum est autem) nultiplicaret preces coram Domino, ut Heli observaret os ejus. *Porro 13 Anna loquebatur in corde suo, tan-14,2... tumque labia illius movebantur, et vox penitus non audiebatur. Aesti-Act.2,13. mavit ergo eam Heli temulentam. *dixitque ei: Usquequo ebria eris? 14

(25,37. digere paulisper vinum quo mades.

*Respondens Anna: Nequaquam, in-15
quit, domine mi! nam mulier infelix
nimis ego sum, vinumque et omne,
quod inebriare potest, non bibi, sed

*Po.62,8. effudi animam meam in conspectu
Domini. *Ne reputes ancillam tuam 16
quasi unam de filiabus Belial, quia
ex multitudine doloris et moeroris
mei locuta sum usque in praesens!

Parallia. Deus Israel det tibi petitionem tuam 1845,182. quam rogasti eum. Et illa dixit: 18 (Ruth. Utinam inveniat ancilla tua gratiam 2,13. dec. in oculis tuis! Et abiit mulier in viam Gas. 16,4 in oculis tuis! Et abiit mulier in viam Qualis. suam, et comedit, vultusque illius non sunt amplius in diversa mutati.

*Tunc Heli ait ei: Vade in pace, et 17

Et surrexerunt mane et adorave-19
runt coram Domino, reversique sunt
et venerunt in domum suam Ramatha.

(Gen-4,1,12; Cognovit autem Elcana Annam uxorem
Ec.1,2; suam, et recordatus est ejus Domi21,11. nus. *Et factum est post circulum 20

^{16.} U.L: wollteft.

^{14.} B: bich tr. erzeigen. B.vE: (thue) beinen B. (wieber v. bir). dW: th. beinen Ransch von bir. (A: verbane ein wenig ben B., bavon bn voll bift!)

^{15.} B.vE: fcwermuthiges. dW: befcwertes berggens. B: meine Geele. vE: ausgegoffen !

^{16.} B: halten für eine Beliald: Locter. A: wie eine v. b. Tochtern B. dW.vE: Salte ... fur e. Richts-wurdige. vE: wegen ber Menge m. R. u. m. Grames. (B: vor Bielheit!)

^{9.} S: domus Domini. 19. S: in Ramatha.

^{17.} B.dW.vE.A: (im) in Fr. dW.vE: gewähren. A: gewähre bir. dW: an ihn gethan. vE.A: um bie ... geb.

^{18.} B: ihr Angeficht f. n. mehr fo ans. dW: hatte n. m. ihr [betrabtes] A. vE: ihr Geficht war n. m. [wie vorhin].

^{20.} B: es gefcah, nachbem bie E. um w. dW.A: nach Umlauf b. Sahres (ber E.). vE: im Laufe

"Αννα, καὶ έτεκεν υίόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Σαμουήλ, 'καὶ εἶπεν'. "Οτι παρὰ κυρίου 'θεοῦ Σαβαὰθ' ἡτησάμην αὐτόν.

21 Καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος Έλκανὰ καὶ πᾶς ό οίχος αύτου, θυσαι 'έν Σιλώ' την θυσίαν των ήμερων και τας εύγας αύτου και πάσας τας δεκάτας της γης αυτού. 22 Και "Αννα ούκ άνεβη μετ' αύτοῦ, ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αύτῆς. 'Οὐχ ἀναβήσομαι' ἔως τοῦ ἀναβήναι τὸ παιδάριον μετ' έμου, έὰν ἀπογαλακτίσω αὐτό, καλ όφθήσεται τῷ προςώπφ κυρίου, καὶ καθήσεται έκει έως αίωνος. 23 Και είπεν αύτη Έλκανα ό άνηρ αὐτῆς. Ποίει τὸ άρεστὸν ἐνώπιον σου, κάθου έως αν άπογαλακτίσης αὐτό πλήν στήσαι χύριος τὸ έξελθὸν ἐχ τοῦ στόματός *σου. Καὶ ἐκάθισεν ἡ γυνή, καὶ ἐθήλαζε τὸν νίὸν αὐτῆς, ἔως αν ἀπογαλακτίση αὐτόν. 24 Καὶ ανέβη μετ' αυτού είς Σιλώ έν μόσχω τριετίζοντι 'καὶ ἄρτοις' καὶ οἰφὶ σεμιδάλεως καὶ νέβελ οίνου, και είς ήλθον είς οίκον κυρίου εν Σιλώ, καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν. 25 Καὶ ἔσφαξαν τον μόσχον, και προςήγαγεν Άννα 'ή μήτης' τὸ παιδάριον πρὸς Ἡλί, 26 καὶ είπεν Ἐν έμοι, κύριε. ζη ή ψυχή σου, έγω ή γυνή ή καταστάσα ένωπιόν σου έν τούτω, προςεύξασθαι πρός κύριον. 27 Τπέρ τοῦ παιδαρίου τούτου προςηυξάμην, καὶ ἔδωκέ μοι κύριος τὸ αίτημά μου ο ήτησάμην παρ' αύτου, 28 καὶ έγω κιγρώ αὐτὸν τῷ κυρίφ πάσας τὰς ἡμέρας ας ζη αὐτός, γρησω τῷ χυρίφ. Καὶ προςεχύνησαν instraction is a series in the series of the

ΕΙ. Καὶ εἰπεν Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίφ, ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου ἐπλατύνθη ἐπ ἐχθρούς μου τὸ στόμα μου, εὐφράνθην ἐν σωτηρία σου. 2 Οτι οὐκ ἔστιν ἄγιος ὡς ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄγιος πλήν σου.

חַנַּה וַתַּלֶּד בַּן וַהִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹי שִׁמוּאֵל כֵּי מֵיָהוָה שָׁאַלְתִּיו: לזבח ליהוה את-זכח הימים ואתי רחפה לא דַּנַער ונראה את־פַּני יָהוֹה וִישׁב שׁם עד־ かっ המוב בעיליה שבי האשה ותינס את-בנה עד-גמלה 24 אתו: ותעלהו עפה כאשר גמלתו וַאָּיפָה אַחַת לַמַחֹ יון וַתְּבאהוּ בִית־יָהוֹת שׁכוֹ בַּי אַלִי חֵי נַפִּשָׁהָ אַלנִי אַנֵי הַאָּשָּׁה הַנּצֶבֶת עִּמְּכָה בָּוָה לִהִּתַפַּלֵל אֵל־ זג יהוָה: אַל־הַנַּעַר הַזָּה הָתְפַּלֵּלְתִּי וַיְּמֵּן יהוה לי את-שאלתי אשר שאלתי 28 מֵעְמָּוֹ: וְגַם אֵנֹכִי הָשָׁאָלְהִּיהוּ לֵיהוֹה היה הוא שאול בל-היַמִים אַמֵּר ליהוָה וַיִּשְׁתַּחוּ שֵׁם לֵיהוָה: ותתפלל חנה ותאמר עלץ.

לַנְוֹשׁ פִּיהֹנָה פִּיהאֵין בּּלְתֵּדְּ וְאֵין צִּוּר בַּיהוָה רָמָה פַּיהאֵין בִּיהוֹדָה בְּיהוֹדָה בְּיהוֹדָה בִּיהוֹדָה בִּיהוֹדָה בִּיהוֹדָה בִּיהוֹדָה בִּיהוֹ וַמְּיִלְּפִּלְ תַּנְּה וַמִּאמֵר בִּיהוֹדָה בְּיִהוֹדָה בִּיהוֹדְה בִּיִּהוֹ

^{22.} AB* Οὐκ ἀναβ. et μετ' έμε († FX). B: δως αἰοῦν. ἐκαῖ (c. AFX). 23. AB: ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ... ἀλλὰ ... ἐθήλασε (ἀρεστὸν ἐνώπ. ... πλην ἐθήλαζεν (FX et EX). 24. AX† (p. pr. Σ.) ἡνίκα ἀκεγαλάκτισεν αὐτόν. AB: εἰςῆλθεν (-ον ΕFX). AB† (in f.) Καὶ προσήγαγον ἐνώπιον κυρίε, καὶ δσφαζεν ὁ πατήρ αὐτὲ την θυσίαν, ῆν ἐποἰει ἐξ ἡμεροῦν εἰς ἡμίρας τῷ κυρίφ, καὶ προσήγαγε (A: -ον) τὸ παιδάριον (* F). 25. AB: ἐσφαζε (-αν FX). B: τἔ παιδαρίε (τὸ π. ΑΧ). 26. ΑΧ† (p. ψ. σε) κύριέ με. B: σε μετὰ σᾶ ἐν τ. ἐν τῷ πρ. (c. AFX). 28. AB: καγώ (κ. ἐγ. FX). A¹B* K.-κ. — 1. ΑΕΓΧ† (in.) Καὶ προσενίζατο Μονα. 2. AB* (pr.) ὁ. Α¹Β* (pr.) καὶ.

^{20. (}B: ba D. war fcm. worben, baß fie ...) B.dW.vE.A: erbeten.

^{21.} bas jahrl. D. (A: fein feierl. D.)

^{22.} dW.vE.A: entw. ift. B: wirb entw. fein. dW. vE: hinbr. A: hinaufführen. dW.vE.A: auf immer.

^{23.} beft. une. dW: was bir gut baucht. A: fceint. B.vE: g. ift in beinen Augen. B.vE.A. entw. haft. B: wolle nur f. Bort bestätigen. vE: aber ... moge .... dW: nur erfulle.

Cammels Geburt unb Darbringung.

warb fie fcwanger, und gebar einen Sohn, und hieß ihn Samuel; benn ich habe ihn von bem Gerrn gebeten.

1 Und ba ber Mann El Kana hinauf zog mit feinem ganzen Saufe, bag er bem

Gerrn opferte bas Opfer gur Beit gewöhn-22 lich, und fein Gelubbe, *30g Sanna nicht mit hinauf, fonbern fprach zu ihrem Mann:

Bis ber Knabe entwöhnet werbe, so will ich ihn bringen, daß er vor bem herrn 23 erscheine und bleibe daselbst ewiglich. *El Rana, ihr Mann, sprach zu ihr: So thue,

wie birs gefällt, bleibe, bis bu ihn entwöhneft, ber herr bestätige aber, was er gerebet hat. Also blieb bas Weib und saugete ihren Sohn, bis bag fie ihn ent-

24 wöhnete, *und brachte ihn mit ihr hinauf, nachbem fie ihn entwöhnet hatte, mit breien Farren, mit einem Chha Mehl und einer Flasche Wein, und brachte ihn in bas Saus bes Gerrn ju Silo. Der Knabe

25 aber war noch jung. *Und fie fclachteten einen Farren, und brachten ben Rnaben

26 zu Eli. "Und fie fprach: Ach, mein Gerr, fo wahr beine Seele lebt, mein Gerr, ich bin bas Weib, bas bier bei bir ftand unb

27 bat ben Gerrn, *ba ich um biefen Anaben bat. Run hat ber herr meine Bitte ge-

28 geben, die ich von ihm bat; Darum gebe ich ihn bem herrn wieder fein Lebenlang, weil er vom herrn erbeten ift. Und fie beteten bafelbft ben herrn an.

H. Und Sanna betete und fprach: Mein Gerz ift fröhlich in bem Gerrn, mein Gorn ift erhöhet in bem Gerrn. Mein Mund hat sich weit aufgethan über meine Feinde, 2 benn ich freue mich beines Seils. * Es ift niemand heilig, wie ber Gerr, außer dir ift teiner, und ift tein Hort, wie unser Gott ift.

21. A.A: gur gewöhnl. Beit, u. feine Gelübbe. 24. A.A: mit fich. U.L: Beine.

25. vE: ben St. dW: bie Stiere?

dierum, concepit Anna et peperit filium, vocavitque nomen ejus Samuel, v.17... eo quod a Domino postulasset eum.

v.3. Ascendit autem vir ejus Elcana et 21
20,6.29. omnis domus ejus, ut immolaret Domino hostiam solemnem et votum
suum. Et Anna non ascendit; dixit 22
enim viro suo: Non vadam, donec

2Mc.7,37 ablactetur infans et ducam eum, ut
v.1.2,37. appareat ante conspectum Domini et
maneat ibi jugiter. *Et ait ei Elcana 23
vir suüs: Fac quod bonum tibi videtur, et mane, donec ablactes eum;
precorque, ut impleat Dominus verbum suum. Mansit ergo mulier et
lactavit filium suum, donec amoveret
eum a lacte. *Et adduxit eum secum, 24
postquam ablactaverat, in vitulis tri-

Nm.15,9*bus et tribus modiis farinae et amphora vini, et adduxit eum ad domum Domini v.s.. in Silo. Puer autem erat adhuc infan-

tulus. *Et immolaverunt vitulum, et 25 obtulerunt puerum Heli. *Et ait Anna: 26

obsecto, mi domine, vivit anima tua, domine! ego sum illa mulier, quae

v.15. *Pro puero isto oravi, et dedit mihi 27
Dominus petitionem meam quam po-

v.11. stulavi eum; * idcirco et ego com-28 modavi eum Domino cunctis diebus, quibus fuerit commodatus Domino. Et adoraverunt ibi Dominum,

Cor meum in Domino, et exaltatum

v.10. est cornu meum in Deo meo; dilatap.75,5s. tum est os meum super inimicos meos,

200.6,11; quia laetata sum in salutari tuo.
600.11; quia laetata sum in salutari tuo.
600.10; 600.10; 600.10; 600.10; 600.10; 200.10; 600.10;

bes h. fein. A: b. er bem h. gewibmet f. w. dW: fo lange als er lebt fei er Gott geliehen! vE: für alle E., ihn, ber v. Jeh. gewähret worden.

1. vE: froh. B.dW.A: frohlodet. dW: über Jes

1. vB: froh. B.dW.A: froblodet. dW: uber Jehova? vE: burch? A: es erhobet fic. dW: hebt fic. vE: hoch ift ... weit ift ... dW.A: es thut f. m. M. auf. dW-gegen m. g. B.A: in beinem O. (dW.vE: beiner Oulfe?)

2. dW: fo herrlich!? B.dW.vE: Fels. A: Die-mand fart.

^{24.} einen Schlauch. dW.vE: Stieren. A: Ralbbern ... Maag. dW.A: Rrug. dW.vE: flein. A: ein Rinblein.

^{26.} dW.A: Bitte (3ch b.), m. Berr? vE.A: fo w. bu lebeft. dW: bei beinem Leben!

^{27.} Um b. An. b. ich. Run h. mir .... (Bie B. 17.)
28. B: habe auch ich ... übergeben. vK: So will ...
gewähren. dW: Auch will ich ihn Jehovah leihen??
B: alle b. Tage b. er fein wirb, foll er ein Ergebener
Bolyglotten. Bibel. A. L. 2. Bbs 1. Abth.

^{24.} Al.: uno modio. 26. Al. * Anna et domine.
1. Al.: Domino (pro Deo meo).

Bamuelis natielias et conscerutio.

3 Μή καντάσθε και μή λαλείτε ύψηλα είς ύπερογήν, માર્સ મને દિલ્લે છે કંપ્લ μεγαλοφόημοσύνη έκ τοῦ στόματος ύμων, ότι θεός γνώσεων κύριος, καὶ θεός έτσιμάζων έπιτηθεύματα αύτών. ξον δυνακών ήσθένησε, και οι άσθενουντες περιεζώσαντο δύναμιν. 5 Πλήρεις άρτων ήλατrwonsar, nal of newwrtee naphace yhr ori στείρα έτεκεν έπτά, και ή πολλή έν τέκνοις 6 Kupiec Daratel und Cooyerei, nαθένησε. κατάγει εἰς ἄδου καὶ ἀνάγει. 7 Κύριος πτωγί-Les nal nhourizes, ransivoi nai avuvoi. 6'Aviστα από γης πένητα, και από κοπρίας εγείρει πτωγόν, του καθίσαι αυτόν μετά δυναστών 'λαοῦ', και θρόνον δόξης κατακληρονομών αὐτοῦς. 9. * διδούς εὐχὴν τῷ εὐχομένφ, καὶ εὐλόγησεν έτη δικαίου, ότι ούκ έν ίσχύι δυνατός ανήρ. 10 Κύριος όσθενή ποιήσοι τον αντίδικον αύτου, κύρνος άγιος. Μή καυχάσθω ο φρόσιμος 🕏 τη φρονήσει αθτού, και μη καυχάσθω ό δυνατός 🕯ν τή δυνάμει αὐτοῦ, καὶ μὴ καυγάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτφ αὐτοῦ· ἀλλ' ή έν τούτφ καθχάσθω ο καυχώμενος, έν τῷ συνιείν και γινώσκειν τον κύριον και ποιείν κοίμα καὶ δικαισσύνην ἐν μέσφ εῆς γῆς. Κύριος ανέβη είς ούρανούς και έβρόντησεν αυτός upirei aupu yāg 'dinaiog wo', nai dwaei iogur τοις βασιλεύσιν ήμών, και ύψώσει κέρας γριστοῦ αὐ**τοῦ**.

11 Kai 'narchiner auror inti transcor xvpiov, nei' anfildor sig Appadelp sig ror οίκον αψτών, και το παιδάριον ήν λειτουργών τῷ χυρίω ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ ἱερέως.

18 Ked of viol Hal 'rou isping' viol lound, ούκ είδότες τὸν κύριον 13 καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἰερέως παρὰ παντός τοῦ λαοῦ τοῦ θύοντος. Καὶ ήργετο τὸ παιδάριος τοῦ ἱερέως, ὡς ᾶν

3. B* siç ώπεροχή», καὶ († AEFX), A²B: αὐτῷ (αὖτῷν A¹X). 4. AB* οἱ († EX). 8. A¹B* τῷ († A²RFX). B* αὐτὸν († AEFX). 10. B* η († AX). AB* ἐν τῷ et δίν. ἀν († EX)... δίδωσιν (δώσει FX). 11. B: ἀπηλ-Đεν (-ον AEFX)...* εἰς τὸν οἰκον αὐτῶν († AFX). ΑΒ: τῷ προςώπω αυρίε (τῷ αυρ. FX). 13. ΑΒ: τἔ λ. παντ. (π. τ. λ. FX).

3. bas Durte ... u. ber bie Thaten wagt. B: Rebet n. fo vieles über b. Daafen Cobes, baf etwas bartes ... hervorfommt. dW: Banfet n. Borte b. Stolzes. vE: Grofprahlet a. in ftol. Uebermath. A: O.n. euch ruhmend hohe Reben. dW.vE: noch gebe Brecheit (Freches) ... B: ber alles weiß. dW.vE.A: ein G. bes Biffens. B.dW.vE: por (von) ihm werben bie Th. gewogen (erm.).

4. dW.vE: Delben. vE: finb gerbr. (B: Das an: langet ... fo find f. erfchroden?) dW.vE: bie Gefalles B: wird w. heraufbringen.

3 פַאלהַינף: אַל־תַּוִיבָּר תִּדְבָּרוֹ בְּבֹהָה נְבֹּהָה יַצָא עָתָק מִפִּיבֵם כֵּי אַל דֵּעוֹת יחוֹה וְלָא נִתְפְנָר בְּלְלְוֹת: בָּבַּרִים תַּתִּים וְנָכִשָּׁלֵים אֲזָרוּ תַיָל: ח שבעים בַּלֵּחָם נִשִּׁבַּרוּ וּרְעַבֵּים חֲדֵלוּ עסרה ולדה שבעה ורבת בנים יהוָת מַמֵית וּמְחַיֵּה ז מוֹרֵיד שָׁאָוֹל וַיַּעַל: יְהוָה מוֹרֵישׁ 8 ומצשיר משפיל את־מרומם: מלים מַאַשָּׁפֹּת יַרַים אָבְיוֹן להושיב עם־נַדִיבִים וְכִּשָּא נַנְתַלֶם בַּי לֵיהֹנָה מְצַקִי אַרֶץ וַיָּשָׁת רַגָּלַי חַסִידָּוֹ יִשִּׁמֹר 9 עליהם תבל: וּרְשָׁעַים בַּחְשָׁה יִהָּמוּ פִּי־לָא בְּכְׁתַ אַישׁ: יָהוָה יָחַתּר מִרִיבֵּוֹ עָכָוֹר יהוה ידין אפסי لأه ץ וימראז למלפו משיתו : •

וַיַלַךְ אֶלְקַנַה הַּרָבֵיתָה עַל־בִּיתִוֹ וַתַּפַּער הַיָּח מִשְׁרֵת אַת־יִהוֹה אַת־ פני עלי הפתוו

וּבְנֵי עֵלָי בְּנֵי בְלִיֻּעַל לָא יְדְעָר אֶתִּ-13 יָהֹוָהוּ יִּמִשְׁפָּט הַכְּהַנִים אֶת־הָצָם כָּל־ אַישׁ זֹבֶח זָבַח וּבָא נַעַר חַפַּהוֹ פָּבַשָּׁל

> ילו ק' v. 3. 'p עסרדיר פ' .9. ע עליו 10. מריביו ס' 10. עליו ib. ער כאן

nen (um)garten fic m. Rraft. B: Strauchelnben.

5. haben fich mint B. verbinget. B: bie bes Br. fatt hatten ... um Bohn ...? dW.vE: Satte (Die S.) verb. f. um Br., n. die hungrigen (fie) felern. dW: Segar b. Unfr. gebiert. vE: D. Rinberlofe, f. g. fiebens mal. B: fraftlos wurde. A: fdwach. vE: welfet bin. dW: bie Rinderreiche tranert.

6. dW.vE.A: u. belebet. dW: in b. Unterwelt hinab. vB: ine Tobtenreich. dW.vB: u. führet berauf.

3 * Lagt euer großes Rubmen und Troben. laßt aus eurem Munde bas Alte, denn der Berr ift ein Gott, ber es merft, und läßt 4 fold Bornehmen nicht gelingen. Bogen ber Starten ift gerbrochen, und bie Comachen find umgurtet mit Starfe. 5 Die ba fatt waren, find ums Brot verfauft worben, und bie Sunger litten, bungert nicht mehr, bis bag bie Unfrucht= bare fieben gebar, und die viele Kinder *Der Berr tobtet unb 6 batte, abnabm. macht lebendig, fuhret in die Bolle und *Der Gerr macht arm, 7 wieber beraus. und machet reich, er erniebriget und er-8 bobet. * Er bebt auf ben Durftigen aus bem Staub, und erhohet ben Armen aus bem Roth, daß er ihn fege unter bie Fürften und ben Stuhl ber Ehren erben laffe. Denn ber Belt Enbe find bes Berrn, und er hat ben Erbboben barauf *Er wird behuten die Buge 9 gefett. feiner Beiligen, aber bie Bottlofen muffen u nichte werben in Finfterniß, benn viel 10 Bermögen hilft boch niemanb. *Die mit bem Berrn babern, muffen gu Grunde geben, über ihnen wird er bonnern im Simmel; ber herr wird richten ber Welt Enbe, und wird Macht geben feinem Ronige, und erboben bas forn feines Befalbten.

11 El Kana aber ging hin gen Ramath in fein Saus, und ber Knabe war bes Herrn Diener vor bem Briefter Eli.

12 Aber die Sohne Eli waren bofe Buben; 13 die fragten nicht nach dem herrn, *noch nach dem Recht der Briefter an das Bolf. Benn jemand etwas opfern wollte, fo kam bes Briefters Knabe, weil das Fleisch kochte,

* Nolite multiplicare loqui sublimia 3 (Jud.15. gloriantes; recedant vetera de ore ve-1,6,19, stro, quia Deus scientiarum Dominus Pr. 14, 20; est et ipsi praeparantur cogitatio-Jer. 49, 35 nes. *Arcus fortium superatus est, 4
13, 10; et infirmi accincti sunt robore. *Re- 5 Pa.34,11. pleti prius, pro panibus se locaverunt, Pa. 113.9, et famelici saturati sunt, donec sterilis peperit plurimos, et quae multos habe-Dt.32,39 bat filios, infirmata est. *Domi- 6 De. 32, 38, Dat intos, infinitude cost.

Job. 5, 18, nus mortificat et vivificat, deducit ad Tob. 18, 2; inferos et reducit. *Dominus pauPp. 30, 4.

Pp. 30, 4.

Pp. 30, 5.

Pp. 10, 5.

Pp. 10, 5.

Pp. 11, 5. *Dominus pau-*Suscitat de pulvere ege- 8 J.b.36,15ut sedeat cum principibus et solium gloriae teneat; Domini enim sunt cardines terrae, et posuit super eos Gen.1,1...jorbem. *Pedes sanctorum suo-Pr. 2,8; Job. 30,26 rum servabit, et impii in tenebris (Pa. conticescent; quia non in fortitudine
46,18. sua roborabitur vir. *Dominum 10 Be.45,9. formidabunt adversarii ejus, et super 7.10. ipsos in coelis tonabit; Dominus ju-Pa.11,6 dicabit fines terrae, et dabit imperiv.1..35. um regi suo, et sublimabit cornu 12,3.5. Ps. 182,17 Christi sui. L.1,69.

t,t. Et abiit Elcana Ramatha in do-11 mum suam; puer autem erat mini1,22.5,t. ster in conspectu Domini ante faciem
Heli sacerdotis.

Porro filii Heli filii Belial, nescien- 12.

Ex. tes Dominum *neque officium sacer- 13

2º, 2r. dotum ad populum, sed quicumque

7,31ss. immolasset victimam, veniebat puer
sacerdotis, dum coquerentur carnes.

^{7.} U.L: niebriget. 8, 10. A.A: Enben.

^{9.} U.L. im Sinfterniß.

^{8.} Denn die Gründe der Erde. B: richtet auf. dW.vE.A: hebt aus d. St. (empor). B.dW: d. Geringen. vE: Schwachen ... Darbenden, B.A: bei den F. dW.vE: neben F. B: Thron d. C. zum Erde gebe. vE: Sig... gibt er erblich ihnen. A: St. der hertlich. BE: Grundvesten, vE.A: Besten. dW: Saulen? dW. vE: (stellie) auf sie d. Welt. A: ben Erdfreis darauf gegründet.

^{9.} B.dW.vE: bewhhret. dW.vE: Schritte f. Frommen (Treuen). B: werben gefcweiget werben. A: verstummen. dW.vE: Frevler fommen um? B: es wird Riemand turch Macht die Dberhand befommen. dW.vE: nicht d. Stärfe fleget d. Densch. A: eigne St. ift fart.

^{5.} Al.: Saturati 9. Al. * sua.

^{11.} S: in Ramatha.

^{10.} gerbrochen werben. B: werten erfa.red n muffen. dW: Biberfacher vergagen. B.d W.A: (Sn: ben ber Erre. vE: Grangen. B.vE. Starfe. A: die herrichaft.

^{11.} B.dW.vE.A: wart.

^{12.} dW.vE: nichtewurdige. B.A: Rinder Beliale. B: erfannten nicht ben o. A: wußten nichte vom o. vE: wollten ... wiffen. dW: fummerten fich nicht

^{13.} ein Schlachtopfer brachte ... wenn man b. Fl. dW.vE: gegen b. B. A: Dienft ... beim B. (B: Ge war aber bie Beife ...?) dW.vE: So oft. dW: Opfer opferte. A: schlachtete. dW: Rnappe!? vE.A: Diener.

ήψήθη τὸ κρέας, καὶ κρεάγρα τριόδους έν τῆ γειρί αὐτοῦ, 14 καὶ καθηκεν 'αὐτὴν' εἰς τὸν λέβητα 'τὸν μέγαν' ἢ εἰς τὴν χύτραν ἢ εἰς τὸ γαλκείον, παν ο αν ανέβη έν τη κρεάγρα, ελάμβανεν έαυτφ ο ίερεύς. Κατα τάδε έποίουν παντί Ίσραήλ τοῖς έρχομένοις 'θῦσαι τῷ κυρίφ' έν Σιλώ. 15 Καλ πρίν θυμιαθήναι τὸ στέαρ 'ένωπιον κυρίου', ηρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ίερέως και έλεγε τῷ ἀνδρί τῷ θύοντι. Δὸς κρέας οπτήσαι τῷ ἱερεῖ, καὶ οὐ μὴ * λάβο παρὰ σοῦ κρέας έφθὸν 'έκ τοῦ λέβητος'. 16 Καὶ έλεγεν ὁ ἀνήρ 'ὁ θύων'. Θυμιαθήτω πρώτον τὸ στέαρ, ώς καθήκει, καὶ τότε λήψη σεαυτώ έκ πάντων ών έπιθυμεί ή ψυχή σου. Καὶ είπεν Ούχί άλλ ή νύν δώσεις, και έαν μή, λήψομαι κραταιώς. 17 Καὶ η ή άμαρτία τῶν παιδαρίων ἐνώπιον κυρίου μεγάλη σφόδρα, ότι ήθέτουν την θυσίαν χυρίου.

18 Καὶ Σαμουήλ ήν λειτουργών ενώπιον κυρίου, παιδάδιον περιεζωσμένον Έφουδ βάδ. 19 Καὶ διπλοίδα μικράν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αύτου, και άνέφερεν αύτο έξ ήμερον είς ήμερας, έν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αύτης θύσαι την θυσίαν τών ήμερών. 20 Καί εύλόγησεν Ήλὶ τὸν Έλκανὰ καὶ τὴν γυναῖκα αύτοῦ, λέγων 'Ανταποδφ σοι κύριος σπέρμα έκ της γυναικός ταύτης, άντι του χρέους ού έχρησας τῷ κυρίφ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος είς του τόπου αυτού, 21 και επεσκέψατο χύριος την "Ανναν, και συνέλαβεν έτι και **έ**τεκε · τρείς υίους και δύο θυγατέρας. Και έμεγαλύνθη το παιδάριον Σαμουήλ ένωπιον κυρίου.

22 Καί Ήλι πρεσβύτης σφόδρα, και ήκουσε σύμπαντα α έποίουν οί υίολ αύτοῦ τοῖς υίοῖς 'Ισραήλ, καλ ότι συνεκοιμώντο 'οί υίοὶ αὐτοῦ' μετά των γυναικών των παρεστηκυιών παρά τας θύρας της σκηνης του μαρτυρίου. 23 Καί είπεν αὐτοῖς. Ίνατί ποιείτε κατά τὰ ἡήματα ταῦτα, α έγω ακούω έκ στόματος παντός τοῦ

15. . mir Fl. dW.A: Auch (noch) ehe. vE: So,

v. 16. לא סביר

gar, dW.vE: jum Br. für b. Br. B: annehmen. 16. B.dW.vE: ber Mann. dW: Sie follen ... eben ang. vE: Man wird fogleich.

תבשר והמולג שלש השנים בידו: 14 וָהָכָּה בַכִּיוֹר אוֹ בַדֹּוּד אוֹ בַקַּלְחַתֹּ או בפרור כל אשריעלה המזלג יקח הַפַּהֵן בִּוֹ כַּכָה יַצְשׁוּ לְכַל־יִשְּׁרַאֵּל פו הַבַּאֵים שַׁם בִּשָׁלָה: גַּם בִּטֵרָם יַקְטִרוּן אָת־הַחַלֶב וּבָא י נַעַר הַפֹּהָו וַאַמר לאיש הזבח תנה בשר לצלות לכהו ולא־יַפַת מַמָּהָ בַּשַּׁר מִבְשָׁל כֵּי אָם־ 16 חי: ויאמר אליו האיש ספר יסטרון פַיּוֹם הַחַלֶב וַלָּח לָךְ כַּאֲשׁר תִּאַנֵה נפשה וַאַמַרי כוֹן בֵּי עַתַה תְתַּן וָאָם־ זו לָא לַקַחָתִּי בְתַּזְקַה: וַתִּהִי חַשָּאת הַנְּעַרֵים נְּדוֹלֵה מָאָד אָת־פָּנֵי יְהוֹה פַּי נָאַצוֹּ הַאַנָּשִׁים אֵת מִנְחֵת יִהֹוָה: ושמואל משהת את-פני 19 לער חבור אָפוֹד בַּד: וּמְעֵיל קּטֹן תעשה-לו אמו והעלתה לו מימים: ימימה בעלותה את־אישה לוַבְּּחַ זכח הימים: וכר נָה וָאָת־אָשָׁתוֹ וְאַמֵּר יַשָּׂם יִהוֹה שַׁלשה-בנים בנות ויבדל הפער שמואל עם־יהוה: וְעַלֵי זָקוּ מָאָד וְשָׁמֵע אָתֹ כַּל־אַשָּׁר יַשְׁכָּבָן אָת־הַנְשִׁים הַצַּבָאוֹת פַּתַח

AB: ἐπάταξεν (καθῆκ. ΕΧ). A † (p. αὐτὴν) είς τον λοτήρα ή. Β: το χαλκ... την χυτο... καλ καν. ΑΒ: έαν... *τῶν. 15. ΑΒ* ἐνώπ. κυο. 16. ΑΒ: ώς καθήκει τὸ στ.... (*τότε) λάβε. Α*Β: ὅτι (ἀλλ' η FX). 17. Β pon. ἐνώπ. κ. p. άμ., Α p. σφ. 20. ΑΒ: Αποτείσαι (Αντ. FX). 21. Β * καὶ σ. ΑΒ: κ. ἔτ. ἔτι. 22. Β * σύμπ. et n. οτι - μαρτ. (†[A]FX). 23. AB: τὸ δ. τέτο δ.

^{13.} B.dW.vE.A: Gabel.

^{14.} Reff. ob. Tieg. dW. vE.A: R. ... Topf ... Bas fen ... Tiegel. vE: heraushob. B.A: ber Br. für ЯФ.

und batte eine Rreuel mit brei Baden in 14 feiner Band, *und ftieß in ben Tiegel ober Reffel ober Pfanne ober Topf, und mas er mit ber Rreuel hervorzog, bas nabm ber Briefter bavon. Alfo thaten fie bem gangen Ifrael, bie bafelbft hinkamen 15 gu Silo. *Deffelben gleichen, ehe benn fle bas Wett angunbeten, fam bes Briefters Rnabe und fprach ju bem, ber bas Opfer brachte: Gib mir bas Fleifch, bem Briefter zu braten, benn er will nicht gefochtes Bleifch von bir nehmen, fonbern robes. 16 "Benn bann jemanb ju ibm fagte: Lag bas Fett anzunden, wie fiche heute gebuhrt, und nimm barnach, was bein Berg begehrt; fo fprach er ju ihm: Du follft mirs ist geben, mo nicht, fo will iche mit 17 Bewalt nehmen. *Darum war die Gunbe ber Rnaben fehr groß bor bem Berrn, benn Die Leute läfterten bas Speisopfer bes Berrn. Samuel aber mar ein Diener vor bem Berrn, und ber Knabe war umgurtet mit *Dazu machte 19 einem leinenen Leibrod. ibm feine Mutter einen fleinen Rod und brachte ibn ibm binauf ju feiner Beit, wenn fie mit ihrem Mann binauf ging gu 20 opfern die Opfer ju feiner Beit. Eli fegnete El Rang und fein Beib, und fprach: Der Berr gebe bir Samen von biefem Beibe um bie Bitte, bie fie vom Berrn gebeten hat. Und fie gingen an 21 ihren Ort. *Und ber Gerr fuchte Banna beim, daß fle ichwanger ward und gebar brei Sohne und zwo Töchter. Aber Samuel, ber Rnabe, nahm zu bei bem Gerrn. Eli aber war febr alt, und erfuhr alles, mas feine Gobne thaten bem gangen Ifrael, und daß fie fchliefen bei ben Beibern, die ba bienten vor ber Thur ber 23 Butte bes Stifts. *Und er fprach zu ihnen: Barum thut ihr folches? benn ich bore euer bofes Wefen von biefem gangen Bolf. Kr. 27.3. et habebat fuscinulam tridentem in manu sua, *et mittebat eam in lebe-14 tem vel in caldariam aut in ollam sive in cacabum, et omne quod levabat fuscinula, tollebat sacerdos sibi. Sic faciebant universo Israeli venien-1,3.. tium in Silo. *Etiam antequam ado- 15 Lev. lerent adipem, veniebat puer sacerdotis et dicebat immolanti: Da mihi carnem, ut coquam sacerdoti; non enim accipiam a te carnem coctam,

sed crudam. * Dicebatque illi immo- 16 lans: Incendatur primum juxta morem hodie adeps, et tolle tibi quantumcumque desiderat anima tua. Oui respondens ajebat ei: Neguaquam! nunc enim dabis, alioquin tollam vi-*Erat ergo peccatum puerorum grande 17 nimis coram Domino, quia detrahebant homines a sacrificio Domini.

Samuel autem ministrabat ante 18 v.11.1.22 v.28. faciem Domini, puer accinctus Ephod 22,18, 21,14, lineo. *Et tunicam parvam faciebat 19

Bx. 28,21 ei mater sua, quam afferebat statutis diebus, ascendens cum viro suo, ut

·1,21. immolaret hostiam solemnem. * Et 20 benedixit Heli Elcanae et uxori eius. dixitque ei: Reddat tibi Dominus semen de muliere hac, pro foenore quod 1,28. commodasti Domino. Et abierunt in

locum suum. * Visitavit ergo Domi-21 nus Annam, et concepit et peperit tres filios et duas filias. Et magnifica-

L.1,80. tus est puer Samuel apud Dominum. Heli autem erat senex valde, et 22

audivit omnia, quae faciebant filii sui universo Israeli, et quomodo dor-Bx.38,8. miebant cum mulieribus, quae obser-Nm.31,40 vabant ad ostium tabernaculi. * Et 23 2.12. dixit eis: Quare facitis res hujuscemodi, quas ego audio res pessimas

^{14.} U.L: Sopfen.

^{17.} marb. dW.vE: Sanglinge. B.dW.vE: Mans

ner. B: verfcmaheten. dW.vE: verachteten. 18. Beuftfleib. B.dW.vE.A: bienete. (dW: ale Rnappe, nmgurtet ...?) vE.A: Ephob. dW: Schulterfl. 19. ein Fl. Oberkleid ... alljährlich ... bas jährl. O. B: Dberrod. vE: Mantel? (Bie Rab. 1, 3, 21.)

^{20.} anftatt bes Gefchentes, bas ihr bem D. ges fcentt babt. vE: für bas . bas f. ... gemahret hat. dW: auftatt beffen, ben ... gelieben. (A: fur b. Bfanb ... rebe. A: folche D., fo uberbofe D., bie ich b.

^{17.} S: retrahebant.

^{19.} Al. †(in f.) et votum suum.

anvertrant baft!)

^{21.} dW: muchs heran. B.vE.A: murbe groß.

^{22.} B.dW.vE.A: borte. dW.vE: jum Dienfte auf. jogen! A: Bache hielten?? B: Gutte ber Bufammenstunft. dW.vE: Berfammlungezeites.

^{23.} B: bergl. Dinge, baß ich biefe eure bofen D. horen muß. dW: nach biefen Reben, benn ich h. biefe b. R. über euch. vE: handelt ihr fo, bag ich ei ib. Bes

λαοῦ 'κυρίου'; 24 Μή, τέκνα, μή, ὅτι οὐκ ἀγαθη ἡ ἀκοὴ ἡν ἐγω ἀκούω, τοῦ μὴ δουλεύειν λαὐν θεῷ. 25 Εὰν άμαρτῶν ἀμάρτη ἀνὴρ εἰς ἄνὰρα, καὶ προςεύξονται περὶ αὐτοῦ πρὸς κύριον ἐὰν δὲ νῷ κυρίω ἀμάρτη, τίς προςεύξεται περὶ αὐτοῦ; Καὶ οὐκ ἡκουον τῆς φωνῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν 'βουλόμενος' γὰρ ἐβούλετο κύριος διαφθεῦραι αὐτούς. 26 Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο, καὶ ἦν ἀγαθὸν μετὰ κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων.

27 Καὶ ήλθεν άνθρωπος θεού πρός Ήλὶ nal elne. Tade léges núglog: Anonaluptels άπεκαλύς θην πρός τὸν οίκον τοῦ πατρός σου, όντων αὐτών έν τη Αίγύπτω 'δούλων' τω οίκω Φαραώ, 28 και έξελεξάμην τον οίκον του πατρός σου έκ πάντων των σκήπτρων Ίσραήλ ερατεύειν έμοι, τοῦ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου καί θυμιαν θυμίαμα καί αξρειν Εφούδ ενώπιον μου, και έδωκα τω οίκω τοῦ πατρός σου πάντα τὰ τοῦ πυρὸς τῶν υίων Ίσραηλ 'είς βρώσιν'. 29 Καλ ίνατι έπεβλέψατε έπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου άναιδει όφθαλμφ; καὶ ἐδόξασας τοὺς υίους σου υπέρ έμε ενευλογετσθαι απαρχήν πάσης θυσίας Ίσραηλ έμπροσθέν μου; 30 Διά τούτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Είπα. 'Ο οίκος σου καὶ ο οίκος τοῦ πατρός σου διελεύσονται ενώπιόν μου έως αίωνος. Καλ νῦν φησι κύριος. Μηδαμώς έμοί, ὅτι άλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω, και οι εξουθενουντές με έξουθενωθήσονται. 31 'Ιδου ημέραι έργονται, καὶ έξολοθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα τοῦ οίκου πατρός σου, καὶ οὐκ έσται σοι πρεσβύτης ἐν τῷ οίκφ τρου 32" πάσας τὰς ἡμέρας. 33 Καὶ ἄνδρα οὐκ έξ-

אַלָּשִּׁים: אַשָּׁר אָלְכִי שׁמֵּעַ מְשִׁבִּיִם תַּם־יְהּוְּהִ אַשֶּׁר אָלְכִי שׁמֵּעַ מְעָבָרִים עַם־יְהּוְּה: לְּוֹ וְלָאׁ יִשְׁמְעוּ לְקוֹל אֲבִיהָם כְּר־חְפֵּץ בּי אָס־יְחָטָא אִישׁ לְאִישׁ הָּי יִתְפַּלֶּלִי לְּוֹ וְלָאׁ יִשְׁמְעוּ לְקוֹל אֲבִיהָם כְּי־חְפֵּץ בּי יְהּוְה לַוְחָמִא אִישׁ לְאִישׁ בִּי יִתְפַּלֶּלִי בְּי יְהַוְּה לַּוְבִיתְם: אָנָשִׁים:

רַיָּבָא אַישׁראַלהַים אַל־עַלִּי רַיָּאמָר אַלִיו פַּה אָמֵר יִהוָה הַנָגַלָה נָגַלֵּיתִי בַּהִיוֹתֵם בַּמַצְרים אביה 28 לבית פרלה: ובחר אתו מכל-שבמי ישראל לי לכהו לעלות על-מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני וַאָּתִּנָהֹ לְבֵית אַבִּיה אָת־כַּל־אּפׁי לַמַה תַבָעַטוּ בַּזָבְחָי וּבַמנַחַתִּי אָשׁר צַוִּיתִי מַעוֹן וַתְּכבּד אַת־בַּנִיהֹ מַמַּנִי לְהַבְרִיאַכָם מַרָאשׁית ל בּל־מָנְחָת יִשֹּׁרָאֵל לְעַמֵּיוּ לְכֵּן נָאָם אמור אמרתי עַד־עוֹלֵם וִעַתָּה נִאָם־יִהוָה חָלֵילָה ־מַכַבָּדִי אַכַבֵּד וּבֹזֵי יַקַפֹּוּ: הנַה יַמים בַּאִים וְגַדַעִתִּי אַת־זְרַעַהָּ 33 כַּלַ־הַיַּמִים: וָאִישׁ לָאִ־אַכְרֵית לָהָ מַעם

24. dW.vE.A: Gerücht. dW: reiget ... gur Ueberstretung. vE: verführet.

25. war Billens. B: w. einen Anbern. vE.A: ein Menfch (gegen) ben Anb. dW: Sunb. M. w. M. dW.vE: fo richtet ihn Gott. B: muffen ihn bie Gotter urtheilen. (A: fann G. ihm verzeihen.) dW: wer mag. B: will. A: foll. dW.vE: hatte Luft?

26. B.dW.vE: warb immer großer. dW: u. aus genehmer. vE: wohlgefällig fowohl vor Gott ac.
27. B.dW.vE: Sabe ich m. nicht ... (flar) geoffenb.?
A: offen fund gethan.

ı

^{23.} AX + (in f.) τότο. 24. AB* μη ... † (p. ακ.) μη ποιείτε δτως, ότι ἐκ άγαθαὶ αἱ ακοαὶ ᾶς ἐγω ἀκόω (c. FX). 25. AB: ἀμαρτάνων (-ρτῶν FX). Β (bis): ὑπὲρ (περὶ pr. l. EFX; alt. l. AEX). AB: καὶ ἐαν... ὁτι βελ. (ἐαν δὲ ... βελ. γὰρ FX). 26. B* π. ἐμεγ. (†FX). 27. AB: ὁ ἄνθρ... * τὸν (c. FX). A: ἐντη Αίγ. 28. B* τὸ et ἐνώπ. με. AB: τὰ πάντα (κ. τὰ FX)... * τῶν († EFX). 29. Β: ἐπέβλεψας (-ατε Α). AB: εἰς την θ. (ἐπὶ τ. θ. FX). Β: ἀπαρχῆς (-ην ΕΓΧ; Α²: ἀπ ἀρχῆς)... τὲ Ἰσρ. († τὲ ΑΓΧ). 30. AB: διελεύσεται (-σονται FX). Β: ὁ ἐξιθενῶν με ἀτιμωθησεται (sim. A: οἱ πτλ. FX). 31. Β: ἔρχ. ημ. ΑΒ* τὲ et τῷ († FX). 32. ΑFX † (p. ἡμ.) Καὶ ἔπιβλέψη πραταίωμά με ἀν ἐν πᾶσιν οἱς ἀγαθύνει τὸν Ἰσραῆλ, παὶ ἐπ ἔσται πρεσβύτης ἐντῷ οἶκῷ σε πάσας τὰς ἡμέρας.

Der Mann Gattes au Eli.

24 Bicht, meine Rinber, bas ift nicht ein autes Befdrei, bas ich bore. Ihr macht bes 25 Berrn Bolt übertreten. "Benn jemanb wiber einen Menfchen funbigt, fo fanns ber Richter folichten; wenn aber jemanb wiber ben herrn funbiget, wer tann für ibn bitten? Aber fie geborchten ibres Baters Stimme nicht, benn ber Berr hatte willens 26 fie zu tobten. *Aber ber Rnabe Samuel ging und nabm ju, und mar angenehm bei bem Berrn und bei ben Menichen. 27 Es fam aber ein Dann Gottes ju Gli, und fprach ju ihm: So fpricht ber Berr: 36 babe mich geoffenbaret beines Baters Saufe, ba fie noch in Cappten maren in 28 Bharao Baufe, "und habe ibn bafelbft mir ermablet vor allen Stammen Ifraels gum Briefterthum, bag er opfern follte auf meinem Altar, und Rauchwerf angunden und ben Leibrod vor mir tragen, und habe beines Baters Baufe gegeben alle Feuer 29 ber Rinber Ifrael. *Warum lodeft bu benn wiber meine Opfer und Speisopfer, bie ich geboten habe in ber Bohnung? Und bu ehreft beine Gobne mehr benn mich, bag ihr euch maftet von bem Beften aller Speisopfer meines Bolfe Ifrael! 30 *Darum fpricht ber Berr, ber Bott Ifraels: 3ch habe gerebet, bein Baus und beines Baters Baus follten wanbeln vor mir ewiglich. Aber nun fpricht ber Berr: Es fei ferne von mir, fonbern wer mich ehret, ben will ich auch ehren, wer aber mich verachtet, ber foll wieber verachtet 31 werben. *Siehe, es wird bie Beit tommen, bag ich will entzwei brechen beinen Arm, und ben Arm beines Baters Baufes, baf 32 fein Alter fei in beinem Baufe, *und wirft feben beinen Bibermartigen in ber Bobnung, in allerlei Gutem, bas Ifrael gefchehen wird, und wird fein Alter fein in 33 beines Baters Baufe emiglich. *Doch will

ab omni populo? * Nolite, filii mei! 24 non enim est bona fama, quam ego audio, ut transgredi faciatis populum Domini. Si peccaverit vir in virum, pla-25 v.22.17. cari ei potest Deus; si autem in Dominum peccaverit vir, quis orabit pre eo? Et non audierunt vocem patris sui; (gs. quia voluit Dominus occidere eos. v.21. *Puer autem Samuel proficiebat atque 26
L.2,82.
L.2,82. quam bominibus.

Venit autem vir Dei ad Heli, et ait 27 ad eum: Haec dicit Dominus: Numquid non aperte revelatus sum domui Br.4,27. patris tui, cum essent in Aegypto in _{Nm.} domo Pharaonis? *Et elegi eum ex 28 17,1ss. omnibus tribubus Israel mihi in sacer-^{29,130} dotem, ut ascenderet ad altare meum, et adoleret mihi incensum, et por-Br. 28,6 taret Ephod coram me, et dedi domui Dt. 18,1. patris tui omnia de sacrificiis filio-10,14. rum Israel. *Quare calce abje-*Ouare calce abje-29 (Jar. 50,11. cistis victimam meam et munera mea, quae praecepi, ut offerrentur in tem-De. 23, e. plo, et magis honorasti filios tuos, Mc. 10,27, quam me, ut comederetis primitias omnis sacrificii Israel populi mei? 186.2,27.#Propterea ait Dominus Deus Israel: 30 Na. 25, 1: Loquens locutus sum, ut domus tua et domus patris tui ministraret in conspectu meo usque in sempiternum. Nunc autem dicit Dominus: Absit hoc a me: Mt. 10,255 sed quicumque glorificaverit me, glo-Pr. 4,65 rificabo eum, qui autem contemnunt 2,9.1,4 me, erunt ignobiles. Ecce, dies 31 92,15m. 1Rg.2,27; veniunt et praecidam brachium tuum Pa. 37,17. et brachium domus patris tui, ut non sit senex in domo tua. Et 32 (1,6. videbis aemulum tuum in templo, in universis prosperis Israel, et non erit

senex in domo tua omnibus diebus. * Verumtamen non auferam penitus 33

^{25.} A.A: Willens, Billen. U.L: batte willen. 27. U.L. offenbaret. 29. U.L: ledeft?

^{32.} U.L. allerlei Gut.

^{28.} das Bruftleib. dW: Schulterfl. vE.A: Ephob. B.vE. (Feuer:)Dpfer. dW: Fenerungen

^{29.} loder ihr. B.vE: fclaget ihr (hinten) aus (nach ...). dW.A: tretet (tratet) ihr mit gußen? vE: für bie B. dW.vE: von b. Erftlingen.

^{30.} B.vE: bie mich ehren ... (nichte geachtet w.) A: verachtlich w. dW.vE: ju Coanben.

^{26.} S: Deo.

^{20.} Al.: abjicitis.

^{30.} S: honorificaverit.

^{31.} B.dW.A: abhane(u). dW: våteri. o. vE: Meltefter? dW: Bejahrter. A: Betagter.

^{32.} B: bie Bebrangnif ber 2B. aufdanen anftatt alles ... dW: ben Feinb feben in b. 2B., bie gange Beit ba S. Gutes thut ... ? vE: einen Bib. ... mabrenb er ... ? A: beinen Rebenbuhler ?

ολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ καταρὰεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ περισσεῦσν τοῦ οἴκου σου πεσεῖται ἐν ὑρμφαία ἀνδρῶν.

¾ Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὁ ἤξει ἐπὶ τοὺς δύο υἰούς σου 'τούτους', 'Οφνὶ καὶ Φινεές' ἡμέρα μιὰ ἀποθανοῦνται ἀμφότεροι.

¾ Καὶ ἀποστήσω ἐμαυτῷ ἰερέα πιστόν, ὅς πάντα τὰ ἐν τῆ καρδία μου καὶ τὰ ἐν τῆ ψυχῆ μου ποιήσει, καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστόν, καὶ διελεύσεται ἐνώπιον χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας.

¾ Καὶ ἔσται, πᾶς ὁ ὑπολελειμμένος ἐν τῷ οἴκφ σου ἤξει προςχυνῆσαι αὐτῷ ὀβολοῦ ἀργυρίου, λέγων Παράρὸιψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἰερατειῶν σου, τοῦ φαγεῖν ἄρτον.

ΙΙΙ. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουηλ ήν λειτουργων τω κυρίω ενώπιον 'Ηλί 'του ίερεως', καί όημα χυρίου ην τίμιον έν ταῖς ήμεραις έχείναις. ούκ ην δρασις διαστέλλουσα. 2 Καὶ έγένετο έν τη ήμέρα έχείνη, καί Ήλὶ έκάθευδεν έν τφ τόπω αὐτοῦ, καὶ οἱ όφθαλμοὶ αὐτοῦ ηρξαντο αμαυρούσθαι, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπει. 3 Καὶ ό λύγνος του θεού πρίν έπισκευασθήναι, καί Σαμουήλ εκάθευδεν εν τῷ ναῷ κυρίου, οῦ ἦν ή κιβωτός του θεου, 4 και εκάλεσε κύριος: Σαμουήλ, 'Σαμουήλ'. Καὶ είπεν 'Ιδού έγώ, 5 καὶ έδραμε πρὸς Ἡλὶ καὶ είπεν Ἰδοὺ έγώ, ότι κέκληκάς με. 'Ο δε είπεν' Ου κέκληκά σε, ανάστρεφε, κάθευδε και ανέστρεψε και έκάθευδε. 6 Καὶ προςέθετο κύριος καὶ ἐκάλεσε: Σαμουήλ, 'Σαμουήλ'. Καὶ ἀνέστη Σαμουήλ και έπορεύθη προς Ήλι 'το δεύτερον', καὶ είπεν 'Ιδού έγω, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ είπεν Ου κέκληκά σε, τέκνον ανάστρεφε, κάθευδε. 7 Καὶ Σαμουήλ πρίν η γνώναι τὸν θεόν και πρίν η άποκαλυφθήναι αύτῷ δήμα ישניים ליביר שמיאל בְשָׁבֵת אָת־יְהוּה לֹקְנֵי צֵלֵי הְּבָר יְהוֹה הְיָה יְקְרֹ בַּיִּבְים לֹקְנֵי צֵלִי הְּבָר יְהוֹה הְיָה יְקְרֹ בַּיִּבְים לִקּינִי צֵלִי הַבָּר יְהוֹה הְיָה יְקִרֹ בַּיִּבִים בּיִּהְה אָיִן הְזְוֹן נִפְּרֵץ: וַיְהִיּ בַּיִּוֹם בּיִהְה אְנִלְי שׁבֵב בִּבְּקוֹמֵוֹ וְצֵינְוֹ הַתְּלֹּה בַּיִּבְים בְּבִּר אָלִהִים: וַיִּקְרֵא עָבְי שׁבֵּב בִּיִּקְרֵא שִׁבְּי שִׁבְּר אָלִהִים: וַיִּקְרֵא עָבְי שִׁבְּר יִבְּיִרְץ שִׁבְּי וְיִּאמֶר הִנְּנִי פִי־קְרֵאתִי שִׁיב שְׁבֵּר וְיִּאמֶר בְּיִבְּי בִּיִּאמֶר הְנִי בְּיִבְּעְ בִּיִּי בְּיִּאמֶר הְנִי בְּיִבְּעְ בִּיִי וְיִּאמֶר הְבָּנִי וְיִּאמֶר הְנִי בְּיִבְּר אָבְי בִּיִּלְתְּא עִר הִנְּיִ בְּי בְּיִבְּעְ בִּי בְּיִבְּעְ בִּיִּ בְּיִּ בְּיִבְי בְּיִבְּעְ בִּיִּי בְּיִּבְי בְּיִבְּעְ בִּיִּ בְּיִבְּעְ בִּיִּי בְּיִבְּעְ בִּיִּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּיִבְּי בְּיבְי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּי בְּבִי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּיִי בְּיִבְי בְּיבְי בְּיבְּי בְּיִבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיִבְי בְּיבְי בְּיִי בְּיִבְי בְּיִבְּי בְּיִים בְּבִיי בְּבְיי בְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּיבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבִיי בְּבְי בְּיבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְיי בְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְי בְּבְיי בְּבְי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְייוּ בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיוֹ בְּיִבְיְי בְּיִיבְי בְּבְייִי בְּבְיי בְּבְייִבְּי בְּיבְייִי בְּבְיי בְּבְייִיבְּיְי בְּבְיי בְּבְייוֹ בְּיבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְייוּ בְּבְיי בְּבְיי בְּבְייוּ בְּבְיי בְּבְייוֹ בְּבְיים בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיים בְּיבְיי בְּבְיי בְבְייוּ בְּבְייבְּיבְיי בְּבְייבְיי בְּבְייבְּבְיי בְבְייבְיבְיים בְּיבְיבְיים בְּבְייבְיבְיים בְּיבְיבְיים בְּבִיים בְּבִיים בְּבְיבְיבְיבְּבְיבְיבְיים בְּבְיבְיבְיבְיבְּבְיים בְּבְיבְיבְיוּבְבְיבְיבְייִיםּבְּיבְיבְיי

36! mach mich jum Gehülfen bei einem ber

פֿערלָטִם: סִפֹּטִנִי נָא אָלרִאַטֹע בַּפְּעִׁפְּנִע לְאִלִּלְ לִאֹלְנִעַע פֿסִׁש וֹכּפַּערלָטׁם וֹאָכִּע בּנּנְעֹע בַּבֹּתִע לְיִשְׁעַע לְיִשְׁעַלִּע לְיִּאָלָע זְּפִּלְתּיִ בִּלִּע לְיִבְּעִי לְיִבְּיִע בְּיִע נִּאֹלָן וְשִׁעְּעַלְ אָל-שָׁנִי בְּלִינִ שְׁנִיבֶם: וֹנְעִיע פְּלָב אָל-שָׁנִי בְּלִישׁ אָל-שַפְּיִּע פִּילִם וְלִּעְעַי לְיִ אָל-שָׁנִי בְּלִישׁ אָל-שְפָּיִּע בִּיִּע בְּעַבְּיִנִי לִי אָל-שָׁנִי בְּלִישׁ אָל-שְפָּיִּע בִּיִלְם וְשִׁלְּעַיִּעִי לְיִ אָל-שָׁנִי בְּלִישׁ אָל-שִׁפְּיִּע בִּיִּע בִּיעַם יִּבְּעָּע אָל-שָׁנָים: וְזָעּיבְלְּבִיע אָּל-שִׁמְּר יִבְאָּ אָל-שָׁנִים: וְזָעִיּעוּ אָלּבִיבְּיע אָלּבְּיִים: לְכַלְּנִע אָּע-בִּינִיף וְלָּאָנִיר מִזְבְּּטִי לְכַלְּיִת אָּת-בִּינֵיף וְלָאָצְיִרב

^{33.} B: $\pi\tilde{\alpha}g$ περισσεύων ($\pi\tilde{\alpha}v$ [τὸ] π. AFX). AB *τδ... πεσδυται (c. FX). 34. B*τότες... ἐν μιᾶ ἡμ. (c. AFX). 36. B * $\pi\tilde{\alpha}g$ († AX). AB: περισσεύων ($v\pi$ ολ. EFX)... *τ $\tilde{\omega}$ († iid.). B: προςμυνεὶν ($-\tilde{\gamma}\sigma$ αι AFX). AFX † (p. $\tilde{\alpha}q$ ν.) ναὶ ἐν $\tilde{\alpha}$ οτω ἑνί. A¹B* τ $\tilde{\nu}$ († A²FX). — 2. AB: βαρύνεσθαι ($\tilde{\alpha}$ μανρ. FX). B: $\tilde{\eta}$ δυναντο ($-\alpha$ το AX). 3. B*πνρίυ († AEFX). AB* $\tilde{\eta}v$ († FX). 5. AB: Καὶ εἶπεν ('O δὲ εἶπ. FX). 6. AX † (p. ἐκάλ.) ἔτι. B* $\tilde{\alpha}$ νέστη Σ. καὶ († AX) et τέκνον († EFX; AX: υἱὲ με). 7. B* $\tilde{\eta}$ et τὸν et πρὶν $\tilde{\eta}$ († AFX, A sine $\tilde{\eta}$).

^{33.} ich bir nicht Jebermann. vE: Zwar... n. Alle. dW: ichs dir an feinem Manne fehlen laffen bei m. A.... fich verzehre. (B: Und fo Jemand ware, den... n. auer. wurde ..., der wird d. A. verzehren u. d. S. verschmachten.) dW.vE: aller (der ganze) Anwachs. A: ein großer Theil? dW: als M. ft. vE: im Mannessalter.

^{34.} B.dW.vE.A: bas 3. 35. B.dW: in m. \$....ift. vE.A: nach... (hanbeln). vE: festes \$. A: treues?

Der treue Priefter. Der Ruf.

ich aus bir niemand von meinem Altar ausrotten, auf bag beine Augen verschmachten und beine Geele fich grame, und alle Menge beines Baufes follen fterben, wenn 34 ffe Manner geworben find. *Und bas foll bir ein Beichen fein, bas über beine zween Sohne, Cophni und Binehas, fommen wird: auf Ginen Tag werben fie beibe 35 fterben. *3ch aber will mir einen treuen Briefter erweden, ber foll thun, wie es meinem Bergen und meiner Seele gefällt, bem will ich ein beständiges Saus bauen, bag er por meinem Gefalbten manble im-36 merbar. *Und wer übrig ift von beinem Baufe, ber wird fommen und vor jenem nieberfallen um einen filbernen Pfennig und Stud Brot, und wird fagen: Lieber, lag mich zu einem Prieftertheil, bag ich einen Biffen Brot effe. III. Und ba Samuel, ber Rnabe, bem herrn bienete unter Eli, mar bes herrn Wort theuer zu berfelben Beit, unb mar 2 wenig Beiffagung. *Und es begab fich, gu berfelben Beit lag Eli an feinem Ort, und feine Augen fingen an bunkel zu mer-3 ben, bag er nicht feben fonnte. Samuel hatte fich geleget im Tempel bes Berrn, ba die Labe Gottes mar, ebe benn

2 wenig Beissaung. *Und es begab sich, zu berselben Zeit lag Eli an seinem Ort, und seine Augen singen an dunkel zu wer3 den, daß er nicht sehen konnte. *Und Samuel hatte sich geleget im Tempel des Herrn, da die Lade Gottes war, ehe denn
4 die Lampe Gottes verlosch. *Und der Herr ries Samuel. Er aber antwortete: Siehe,
5 hier din ich, *und lief zu Eli und sprach:
Siehe, hier din ich, du hast mich gerusen.
Er aber sprach: Ich habe dich nicht gerusen,
gehe wieder hin und lege dich schlasen.
Und er ging hin und legte sich schlasen.
Und er ging hin und legte sich schlasen.
Camuel stand auf, und ging zu Eli und
sprach: Siehe, hier bin ich, du hast mich
gerusen. Er aber sprach: Ich habe dich
nicht gerusen, mein Sohn; gehe wieder
7 hin und lege dich schlasen. *Aber Samuel
fannte den Gerrn noch nicht, und des herrn

 $_{1R_c,2,28}^{v.36}$, virum ex te ab altari meo, sed ut $_{(D\bar{t}.28,38)}^{v.36}$ deficiant oculi tui et tabescat anima 22,18, tua, et pars magna domus tuae morietur, cum ad virilem aetatem venerit. *Hoc autem erit tibi signum, quod 34 venturum est duobus filiis tui Ophni 4,11. et Phinees: In die uno morientur 18g. 2,36. ambo. * Et suscitabo mihi sacerdo-35 30,22. tem fidelem, qui juxta cor meum Ba.44,15. et animam meam faciet, et aedificabo ^{28m.7,16} ei domum fidelem, et ambulabit coram v.10. Christo meo cunctis diebus. *Futu-36 rum est autem, ut, quicumque remanserit in domo tua, veniat, ut oretur pro eo, et offerat nummum argenteum et tortam panis, dicatque: Dimitte me, obsecro, ad unam partem sacerdotalem, ut comedam buccellam panis.

Puer autem Samuel ministrabat 2,11.1,22 Anglis Domino coram Heli, et sermo Domini Pr. 29, 18. erat pretiosus in diebus illis; non erat visio manifesta. *Factum est ergo, 2 in die quadam Heli jacebat in loco 4,15.2,22 suo, et oculi ejus caligaverant, nec Ex. 30,74, poterat videre. *Lucerna Dei ante-27,800. quam extingueretur, Samuel dormie-1,7.9. bat in templo Domini, ubi erat arca Ps.99,5as. Dei. *Et vocavit Dominus Samuel.

Nm.7,89;Qui respondens ait: Ecce ego! *et
Ges.22,1;Qui respondens ait: Ecce ego! vocasti enim me. Oui dixit: Non vocavi, revertere et dormi. Et abiit et dormivit. *Et adjecit Dominus rur- 6 sum vocare Samuelem. Consurgensque Samuel abiit ad Heli et dixit: Ecce ego! quia vocasti me. Qui respondit: Non vocavi te, fili mi, revertere et dormi. * Porro Samuel nec- 7 v.1.81. dum sciebat Dominum, neque reve-

^{36,} U.L: Stud Brote. 2. A.A: berfelbis gen. U.L: gur felben. 3. U.L: verbuntelte. 5.6. U.L: mir gerufen u.f.w.

Priefterämter. vE: fich vor ihm zu beugen. (A: bas mit man für ihn blite.) B: um ein gering Stück Gelbs. vE: ein St. Silber. dW: einen Pf. B. dW: Laib Br. vE: Rundbr. (A: wird e. Silberft. n. einen Brotkuchen opfern.) dW: Sehe m. doch in irg. e. Priefterthum. vE: Rimm ... zu einem ber Priefters geschäfte.

²s. Al.: lectulo. S: videre lucernam. †(p. Sam.) autem.

^{5.} Al. † (p. vocavi) te.

^{1.} B: es brach fein Geficht aus. vE.(A): f. G. wurde geoffenb. dW: Gefichte waren n. haufig?
2. dW.vE: blobe.

^{3.} Und b. 2. G. war noch n. verlofchen, n. Cam. B.dW.vE: lag. A: fclief.

^{5.} habe n. ger. B.vE: lege bich wieber (nieber). dW: gehe ... lege bich. A: n. fclaf!

II.

ολοθρεύσω σοι από τοῦ θυσιαστηρίου μου, έκλείπειν τους όφθαλμους αύτοῦ καὶ καταρρείν την ψυγήν αὐτοῦ, και παν τὸ περισσεῦον τοῦ οίκου σου πεσείται έν ψομφαία ανδρών. 34 Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημείον ο ήξει ἐπὶ τοὺς δύο υίους σου 'τούτους', 'Οφρί και Φινεές. ημέρα μιζ αποθανούνται αμφότεροι. 35 Καλ αναστήσω έμαντῷ ίερέα πιστόν, ος πάντα τὰ έν τη καρδία μου καὶ τὰ ἐν τῆ ψυγῆ μου ποιήσει, και οίκοδομήσω αύτω οίκον πιστόν, και διελεύσεται ένώπιον γριστού μου πάσας τας ημέρας. 36 Καὶ έσται, πας ὁ υπολελειμμένος έν τῷ οἴκφ σου ήξει προςκυνήσαι αὐτῷ όβολοῦ ἀργυρίου, λέγων · Παράρδιψόν με ἐπὶ μίαν των ίερατειών σου, του φαγείν άρτον.

ΙΙΙ. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουηλ ήν λειτουργων τῷ κυρίω ἐνώπιον Ἡλὶ 'τοῦ ἰερέως', καὶ όπμα κυρίου ην τίμιον έν ταῖς ήμέραις έκείναις. ούκ ην δρασις διαστέλλουσα. 2 Καὶ έγένετο έν τη ήμέρα έκείνη, και Ήλι έκάθευδεν έν το τόπω αὐτοῦ, καὶ οἱ όφθαλμοὶ αὐτοῦ ἦρξαντο άμαυροῦσθαι, καὶ οὐκ ἡδύνατο βλέπειν. 8 Καὶ ό λύγνος του θεού πρίν έπισκευασθήναι, καί Σαμουήλ εκάθευδεν εν τῷ ναῷ κυρίου, οῦ ήν ή κιβοστός του θεου, 4 και εκάλεσε κύριος Σαμουήλ, 'Σαμουήλ'. Καὶ είπεν 'Ιδου έγω, 5 και έδραμε πρός Ήλι και είπεν 'Ιδού έγώ, ότι κέκληκάς με. 'Ο δε είπεν' Ου κέκληκά σε, ανάστρεφε, κάθευδε και ανέστρεψε και έκάθευδε. 6 Καὶ προςέθετο κύριος καὶ ἐκάλεσε Σαμονήλ, 'Σαμονήλ'. Καὶ ἀνέστη Σαμουήλ και επορεύθη πρός Ήλι 'τὸ δεύτερον', καὶ είπεν 'Ιδου έγω, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ είπεν Ου κέκληκά σε, τέκνον ανάστρεφε, κάθευδε. 7 Καὶ Σαμουήλ πρίν ή γνώναι τὸν θεόν και πρίν η άποκαλυφθήναι αύτφ όημα

והנער שמואל משרת את־יהוה. לַפָּנֵי עַלַי וּדָבַר יִהוָה הַיָה יַקַר בַּיַּמֵים 2 הָהַם אַין חָזָין נִפְּרֵץ: וַיְהִי בַּיָּוֹם ההוא ועלי שכב במקומו ועינו החלו 3 כהות לא יוכל לראות: וַנֵּר אֱלֹהִים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יָהוָה אֲשֶׁר־שָׁם אַרָוֹן אֶלְהֵים: וַיִּקרֵא ח יהוה אל-שמואל ויאמר הפני: וַיַּרַץ ויאמר הנני פייקראת פי ויאמר לא-קראתי שוב שכב וילה שכב: ושמואל שֵרֶם יָדֶע

מַזְבַּחַי לְכַלּוֹת אַת־עֵינֵיה אתרנפשה וכלי 34 אַנְשָׁים: וְזָה־לָּהָ הַאֹּוֹת אָשָׁר יַבֹאׁ אָל־שָׁנֵי בַנִּיה אָל־חַפְנֵי וּפְינָחָס בִּיוֹם שניהם: פאשר בלבבי יתי לוֹ בַּיִת נַאָמַן וְהָתְהַכֵּךְ להשתחות לו יבוא אַחַת הַכְּהַנְּוֹת לַאֵּכְל פתרכחם:

v. 2. 'ס ועיניו

^{33.} ich bir nicht Jebermann. vE: 3mar ... n. Alle. dW: iche bir an feinem Manne fehlen laffen bei m. A. ... fich verzehre. (B: Und fo Jemand ware, den ... n. auer. murbe ..., ber wird b. A. verzehren u. b. G. versichmachten.) dW.vE: aller (ber gange) Anwachs. A: ein großer Theil? dW: ale D. ft. vE: im Mannes alter. 34. B.dW.vE.A: bas 3.

^{35.} B.dW: in m. Ø. ... ift. vE.A: nach ... (hanbeln). yE: feste D. A: treues?

^{36!} mach mich jum Gebulfen bei einem ber

^{33.} Β: πᾶς περισσεύων (πᾶν [τὸ] π. ΑΓΧ). ΑΒ *τδ... πεσδυται (c. FX). 34. Β * τύτθς ... έν μιζ ήμ. (c. AFX). 36. B * πᾶς († AX). AB: πεοισσεύων (υπολ. EFX)... * τῷ († iid.). Β: προςκυνείν (-ῆσαι AFX), AFX + (p. ἀργ.) καὶ ἐν ἀρτω ἐνί. Α¹Β*τῦ († Α²FX), — 2. ΑΒ: βαρώνεσθαι (ἀμαυρ. FX). Β: ἠδυναντο (-ατο ΑΧ). 3. Β*κυρίυ († ΑΕΓΧ). ΑΒ*ήν († FX). 5. ΑΒ: Καὶ εἰπεν ('Ο δὲ εἰπ. FX). 6. ΑΧ † (p. έκαλ.) έτι. Β* ἀνέστη Σ. και († ΑΧ) et τέκνον († ΕΓΧ; ΑΧ: υξέ με). 7. Β* ή et τον et ποιν ή († AFX, A sine n).

Der treue Briefter. Der Ruf.

ich aus bir niemanb von meinem Altar ausrotten, auf bag beine Augen verschmachten und beine Seele fich grame, und alle Menge beines Saufes follen fterben, wenn 34 fie Danner geworben finb. *Und das foll bir ein Beiden fein, bas uber beine zween Sobne, Sophni und Binebas, fommen wird: auf Ginen Tag werben fie beibe 35 fterben. *3ch aber will mir einen treuen Briefter erweden, ber foll thun, wie es meinem Bergen und meiner Seele gefällt, bem will ich ein beständiges Saus bauen, bag er vor meinem Befalbten manble im-36 merbar. "Und wer übrig ift von beinem Baufe, ber wird tommen und vor jenem nieberfallen um einen filbernen Pfennig und Stud Brot, und wird fagen: Lieber, lag mich zu einem Prieftertheil, bag ich einen Biffen Brot effe. III. Und ba Samuel, ber Anabe, bem Berrn bienete unter Eli, mar bes Berrn Wort theuer ju berfelben Beit, und mar 2 wenig Beiffagung. *Und es begab fich, ju berfelben Beit lag Eli an feinem Drt, und feine Augen fingen an dunkel zu wer-3 ben, bag er nicht feben fonnte. #Und Samuel hatte fich geleget im Tempel bes Berrn, ba bie Labe Bottes mar, ebe benn 4 bie Lampe Gottes verlofch. "Und ber Berr rief Samuel. Er aber antwortete: Siehe, 5 hier bin ich, *und lief ju Gli und fprach: Siehe, hier bin ich, bu haft mich gerufen. Er aber fprach: 3ch habe bich nicht gerufen, gebe wieder bin und lege bich ichlafen. Und er ging bin und legte fich schlafen. 6 Der herr rief abermal: Samuel! Und Samuel stand auf, und ging zu Eli und

36. U.L: Stud Brote. 2. A.A: berfelbis gen. U.L: jur felben. 3. U.L: verbunkelte. 5. 6. U.L: mir gerufen u. f. w.

fprach: Siebe, hier bin ich, bu haft mich

nicht gerufen, mein Sohn; gebe wieber

fannte ben Berrn noch nicht, und bes Berrn

7 hin und lege bich schlafen. *Aber Samuel

Er aber fprach: 3ch habe bich

gerufen.

Pelekerdmter. vE: sich vor ihm zu beugen. (A: das mit man für ihn bitte.) B: um ein gering Stück Gelbs. vE: ein St. Silber. dW: einen Pf. B.dW: Laib Br. vE: Rundbr. (A: wird e. Silberfi. u. einen Brottuchen opfern.) dW: Sehe m. boch in irg. e. Priesterthum. vE: Rimm ... zu einem ber Priesters geschäfte.

 $_{1R_{c},2,3e}^{v,3e}$ virum ex te ab altari meo, sed ut $^{(Dc,2e,3e)}$ deficiant oculi tui et tabescat anima 22,18, tua, et pars magna domus tuae morietur, cum ad virilem aetatem venerit. * Hoc autem erit tibi signum, quod 34 venturum est duobus filiis tui Ophni 4,11. et Phinees: In die uno morientur 18g. 2,25, ambo. *Et suscitabo mihi sacerdo-35 10ch. 6,12. tem fidelem, qui juxta cor meum ^{25m.7,16} ei domum fidelem, et ambulabit coram v.10. Christo meo cunctis diebus. *Futu-36 rum est autem, ut, quicumque remanserit in domo tua, veniat, ut oretur pro eo, et offerat nummum argenteum et tortam panis,' dicatque: Dimitte me, obsecro, ad unam partem sacerdotalem, ut comedam buccellam panis.

Puer autem Samuel ministrabat Am.8,11s Domino coram Heli, et sermo Domini Pr. 39,18. erat pretiosus in diebus illis; non erat visio manifesta. *Factum est ergo, 2 in die quadam Heli jacebat in loco 4,15.2,29 suo, et oculi ejus caligaverant, nec Bx.80,74. poterat videre. *Lucerna Dei ante-27,20s. quam extingueretur, Samuel dormie-1,7.9. bat in templo Domini, ubi erat arca Ps.99,5es. Dei. * Et vocavit Dominus Samuel.

Nm.7,89;Qui respondens ait: Ecce ego! * et

Mt.21,300;cucurrit ad Heli et dixit: Ecce ego! vocasti enim me. Qui dixit: Non vocavi, revertere et dormi. Et abiit et dormivit. *Et adjecit Dominus rur. 6 sum vocare Samuelem. Consurgensque Samuel abiit ad Heli et dixit: Ecce ego! quia vocasti me. Qui respondit: Non vocavi te, fili mi, revertere et dormi. * Porro Samuel necv.1.31. dum sciebat Dominum, neque reve-

²s. Al.: lectulo. S: videre lucernam. †(p. Sam.) autem.

^{5.} Al. † (p. vocavi) te.

^{1.} B: es brach tein Geficht aus. vE.(A): f. G. wurde geoffenb. dW: Gefichte waren n. haufig?
2. dW.vE: blobe.

^{3.} Und b. 2. G. war noch n. verlofchen, u. Cam. B.dW.vE: lag. A: fcblief.

^{5.} habe n. ger. B.vE: lege bich wieber (nieber). dW: gehe ... lege bich. A: u. ichlaf!

κυρίου, ⁸ καὶ προςέθετο κύριος καλέσαι Σαμουήλ ἐν τρίτφ. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλί, καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ ἐσοφίσατο Ἡλί, ὅτι κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον, ⁹ καὶ εἶπεν Ἡλὶ τῷ Σαμουήλ ᾿Ανάστρεφε καὶ κάθευδε, 'τέκνον', καὶ ἔσται ἐὰν καλέση σε, καὶ ἐρεϊς Αάλει, κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουήλ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπφ αὐτοῦ.

10 Καὶ ήλθε χύριος καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αύτον ώς απαξ και απαξ. Σαμουήλ, Σαμουήλ. Και είπε Σαμουήλ Αάλει, ότι ακούει ὁ δοῦλός σου. 11 Καὶ είπε κύριος πρὸς Σαμονήλ. Ίδου έγω ποιώ τὰ δήματα έν Ίσραήλ, ώςτε παντός ακούοντος αυτά ηχήσει αμφότερα τὰ ώτα αὐτοῦ. 12 Εν τῆ ἡμέρα έκείτη ἐπεγερῶ ἐπὶ Ἡλὶ πάττα όσα ἐλάλησα είς τὸν οίχον αὐτοῦ αρξομαι καὶ ἐπιτελέσω. 13 Καὶ ἀνήγγελκα αὐτῷ, ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ ἐπὶ τον οίκον αύτοῦ έως αίωνος εν άδικίαις υίων αύτοῦ αίς έγνω, ότι κακολογούντες θεόν οί υίολ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ένουθέτει αὐτούς. 14 Καὶ οὐγ ούτως ώμοσα τῷ οἶκφ Ἡλί· Εἰ έξιλασθήσεται ή άδικία οίκου Ήλὶ ἐν θυμιάματι καὶ ἐν θυσίαις έως του αίωτος. 15 Καὶ κοιμάται Σαμουήλ έως πρωί, καὶ 'ώρθρισε τὸ πρωὶ καὶ' ήνοιξε τας θύρας τοῦ οίκου κυρίου. Καὶ Σαμουήλ έφοβήθη ἀπαγγείλαι την όρασιν τῷ Ἡλί· 16 καὶ είπεν Ήλὶ πρὸς Σαμουήλ. Σαμουήλ, τέχνον. Καὶ είπεν· Ἰδοὺ έγώ. 17 Καὶ είπε· Τί τὸ όπμα τὸ λαληθέν πρός σε; μὴ δὴ κρύψης απ' έμου. Τάδε ποιήσαι σοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προςθείη, έὰν κρύψης ἀπ' έμοῦ ἔῆμα έκ πάντων των λόγων των λαληθέντων σοι έν τοίς ώσι σου. 18 Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῶ Σαμουήλ πάντας τους λόγους, και ουκ έκρυψεν

ריבא יהוה ויתיצב ויקרא כפעם־ שמואל ו שמואל 11 שמואל הבר כי שמע עבוה: ויאמר יהוה אלישמואל הנה אנכי עשה דבר פכ אשר 12 שַׁתֵּר אַזָנֵיר: בַּיִּוֹם הַהוּא אַקִּים אַל־ 13 הַחַל וְכַלֵּה: וְהַנַּדְתִּי לוֹ כִּי־שׁפֵּט אֲנֵי לים להם בניו ולא כהה בם: שמואל פו עוכם: אשר תכחד ממני וכה יוסיף אם־תכחד ממני אשר-דבר 18 וַיַּבָּד־לָוֹ שָׁמוּאֵל אָת־כַּל־הַדְּבַרִים וַלְא

^{8.} A + (a. Σ .) $\delta\pi$ l. 9. B + H. $\tau\tilde{\omega}$ Σ . (+ AFX). AB + (sq.) $\pi\omega$ l (+ X). B + $\pi\dot{\omega}\varrho\iota\varepsilon$ (+ AEFX). 10. B + $\Sigma\omega\mu$. $\Sigma\omega\mu$. 11. AB + (p. $\delta\dot{\eta}\mu$.) $\mu\vartheta$ (+ F). B + $\tilde{\omega}$ $\varepsilon\tau\varepsilon$ (+ AEFX). 13. AX: $\delta\pi\dot{\delta}\iota\pi\dot{\eta}\sigma\omega$. B + $\delta\pi$ l (+ AEX). 14. AB: $\delta\dot{\delta}$ $\tilde{\varepsilon}\tau\omega$ ε $\tilde{\omega}$ μ . (coutra FX) . . . + $\tilde{\eta}$ et $\tau\tilde{\varepsilon}$ (+ FX). B + $\tau\tilde{\omega}$ (+ AFX). AFX: $\tilde{\omega}$ $\tau\omega\gamma\gamma\varepsilon\tilde{\varepsilon}$ - ω ε . 18. B + $\omega\dot{\sigma}\tau\tilde{\omega}$ (+ AFX).

^{7.} B: hatte fich n. n. an ihn geoff. vE: noch war ihm fein B. ...

^{8.} dW.A: wieber. B: fuhr fort zu rufen. 10. dW.vE: trat (ficlite fich) hin. A: fiand. B: wie zum ersten u. and. Mal. dW.vE: (bies Mal) wie bie vorigen M.

^{11.} dW.vE: etwas. A: ein Bort. B.vE: flingen. 12. Aues was. dW: erfüllen. vE: fommen laffen. dW.vE: von (vom) Anfang bis zu(m) Enbe.

ber Berr rief Samuel aber gum britten Mal. Und er ftand auf, und ging zu Eli und fprach: Siehe, hier bin ich, bu haft mich gerufen. Da merfte Gli, bag ber 9 Berr ben Rnaben rief, *und fprach ju ihm: Bebe wieber bin und lege bich fclafen, und fo bu gerufen wirft, fo fprich: Rebe, Berr, benn bein Rnecht boret. Samuel ging bin und legte fich an feinen Ort. Da fam ber herr und trat babin, und rief wie vormale: Samuel, Samuel! Und Samuel fprach: Rebe, benn bein Rnecht 11 horet. *Und ber Berr fprach ju Samuel: Siehe, ich thue ein Ding in Ifrael, baß mer bas horen wirb, bem werben feine bei-12 ben Ohren gellen. +Un bem Sage will ich erweden über Eli, was ich wiber fein Baus gerebet habe, ich wills anfangen 13 und vollenden. "Denn ich habe es ihm angefagt, bag ich Richter fein will über fein baus ewiglich, um ber Diffethat wil-Ien, bag er mußte, wie feine Rinber fich fcanblich bielten, und batte nicht einmal 14 fauer bagu gefeben. Darum babe ich bem Baufe Gli gefdworen, bag biefe Diffethat bes Saufes Eli foll nicht verföhnet werben, weber mit Opfer, noch mit Speis-15 opfer, ewiglich. *Und Samuel lag bis an ben Morgen, und that die Thur auf am Baufe bes Berrn. Samuel aber fürchtete 16 fich, bas Beficht Gli angufagen. rief ihn Eli und fprach: Samuel, mein Sohn! Er antwortete: Siebe, bier bin ich. 17 *Er fprach: Bas ift bas Bort, bas bir gefagt ift? Berichweige mir nichts; Gott thue bir bieg und bas, wo bu mir etwas 18 verschweigeft, bas bir gefagt ift. fagte es ihm Samuel alles an, und verschwieg ihm nichts. Er aber fprach:

8 Bort war ihm noch nicht geoffenbaret. * Und

latus fuerat ei sermo Domini. Et 8 adjecit Dominus et vocavit adhuc Samuelem tertio. Qui consurgens abiit ad Heli et ait: Ecce ego! quia vocasti me. Intellexit ergo Heli, quia Dominus vocaret puerum, et ait ad 9 Samuelem: Vade et dormi, et si deinceps vocaverit te, dices: Loquere, Domine, quia audit servus tuus. Abiit ergo Samuel et dormivit in loco suo.

(Br.84,5. Et venit Dominus et stetit, et 10 vocavit, sicut vocaverat secundo: Samuel, Samuel! Et ait Samuel: Loquere, Domine, quia audit servus tuus. * Et dixit Dominus ad Samue-11 lem: Ecce, ego facio verbum in Israel,

28c.21,12quod quicumque audierit, tinnient
Jer.19,3 ambae aures ejus. In die illa sus-12
(18c.2,4 citabo adversum Heli omnia, quae lo2,276 cutus sum super domum ejus; incipiam et complebo. Praedixi enim 13
ei, quod judicaturus essem domum
ejus in aeternum propter iniquitatem,

2,22.
De. 17,12. eo quod noverat indigne agere filios
21,18. suos, et non corripuerit eos. * Id-14
(Ex.20,5. circo juravi domui Heli, quod non expietur iniquitas domus ejus victimis
et muneribus usque in aeternum.
*Dormivit autem Samuel usque mane, 15
aperuitque ostia domus Domini. Et
Samuel timebat indicare visionem
Heli. *Vocavit ergo Heli Samuelem, 16
et dixit: Samuel, fili mi! Qui respondens ait: Praesto sum! *Et inter-17
rogavit eum: Quis est sermo, quem
locutus est Dominus ad te? oro te,

14,44. ne celaveris me; haec faciat tibi
18g.2,23. Deus et haec addat, si absconderis
a me sermonem ex omnibus verbis,
quae dicta sunt tibi. *Indicavit ita-18
que ei Samuel universos sermones,
et non abscondit ab eo. Et ille re-

^{8.} A.A: abermal, wieber. U.L: mir gernfen.

^{9.} U.L: bir gerufen wirb.

^{13.} A.A: nnd hatte.

^{14.} U.L: folle. 16. U.L: ihm.

^{13.} richten w. f. Paus... hat n. einmal. B: angegeigt. vE: angefünbigt. dW: verf. A. vorhergefags... r. werbe. dW: ftrafe... Bergehung. B: bie er wufte? vE: wie fcantl. ... aufführten. A: Schänbliches thas ten. B: fich verächtt. gemacht haben. dW: fich ben Fluch zuzogen. B: fie n. f. angefeben. dW.vE: ihnen n. wehrte. A: fie n, ftrafte.

^{10.} Al. * Domine.

^{17.} Al. * Dominus (Al. * quem - Dom.).

^{14.} bie M. ... Schlachtopfer .... vE: fcmore ich. 15. dW.vE.A: Thuren. vE: biefe Erscheinung.

^{17.} dW: Bas ifts. vE: ift bas. B.dW.vE.(A): er zu dir gerebet hat. dW: Berfchw. es n. vor mir. vE: Berhehle es ja .... B: Berh. boch nichts. B.dW: So muffe (foll) b. G. thun n. fo ferner. vE: So thue ... abermal fo.

απ' αὐτοῦ. Καὶ είπεν "Ηλί' Κύριος αὐτός.

τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει.

19 Καὶ έμεγαλύ~~νθη~~ Σαμουήλ, καὶ ήν ὁ κύοιος μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ πάντων τών λόγων αὐτοῦ ἐπὶ την γῆν. 20 Καὶ ἔγνωσαν πας Ισραήλ από Δαν και έως Βηρσαβεί. ότι πιστός Σαμουήλ είς προφήτην τω χυρίω. 21 Καὶ προςέθετο κύριος τοῦ δηλωθήναι έν Σιλώ, ότι ἀπεκαλύφθη κύριος πρὸς Σα-μουήλ κατά ὁῆμα κυρίου. Καὶ ἐπιστεύθη Σαμουήλ προφήτης γενέσθαι τῷ κυρίφ εἰς πάντα Ισραήλ ἀπ' ακρων τῆς γῆς καὶ ἔως ακρων, καί Ήλι πρεσβύτης σφόδρα, και οι υίοι αυτού πορευόμενοι επορεύοντο, καὶ πονηρά ή όδὸς αύτων ενώπιον κυρίου'.

ΙΝ. Και έγένετο ύημα Σαμουήλ πρός πάντα 'Ισραήλ, 'καὶ συναθροίζονται οι άλλοφυλοι έπὶ Ίσραηλ είς πόλεμον', καὶ ἐξηλθεν Ίσραηλ είς απάντησιν αὐτοῖς είς πόλεμον, καὶ παρεμβάλλουσιν έπι 'Αβενέζερ, και οι άλλόφυλοι παρεμβάλλουσιν εν Αφέκ. 2 Καὶ παρατάσσονται οί άλλόφυλοι είς πόλεμον έπὶ Ίσραήλ, καὶ ἔκλινεν ο πόλεμος, και έπεσεν ανής Ίσραήλ ενώπιον των άλλοφύλων έν τῆ παρατάξει έν τῷ πεδίφ, τέσσαρες χιλιάδες ανδρών. 3 Καὶ ήλθεν ό λαὸς είς τὴν παρεμβολήν, καὶ εἶπαν οί πρεσβύτεροι Ίσραήλ. Διατί άρα έθραυσεν ήμας πύριος σήμερον ενώπιον αλλοφύλων; Λάβωμεν την κιβωτόν της διαθήκης κυρίου 'τοῦ θεοῦ' ἡμῶν ἐκ Σιλώ, καὶ ἐξελθέτω ἐν μέσφ ήμων, και σώσει ήμας έκ χειρός των έχθρων ημών. 4 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς Σιλώ, καὶ ηραν έκειθεν την κιβωτόν κυρίου καθημένου Χερουβίμ, καὶ άμφότεροι οι νίοι Ήλι μετά τῆς κιβωτού του θεού, 'Οφνί και Φινεές.

5 Καλ εγένετο, ώς ηλθεν ή κιβωτός διαθήκης κυρίου είς την παρεμβολήν, και ανέκραξε πας Ίσραηλ φωνή μεγάλη, και ήχησεν η γη. 6 Καί ήκουσαν οι αλλόφυλοι την φωνήν της κραυγής, καὶ είπον 'οι άλλόφυλοι'. Τίς ή κραυγή ή μεγάλη αυτη έν τη παρεμβολή των Εβραίων; Καὶ έγνωσαν, ότι ή χιβωτός του χυρίου ήχει είς την

כחד ממנו ויאמר יהוה הוא השוב בעינו יעטה:

ויגדל שמואל ויהוה היה עמו

< וְלָאֵ־הָפֵּיַל מִכֶּל־דָּכָרֵיו אֵרְצָהּ : וַיַּּרַעׁ פַל־יִשְׂרָאֵל מִדּוּ וְעַד־בָּאֵר שָׁבַע כַּי־ וז נַאָמֵן שִׁמוּאֵל לְנָבֵיא לֵיהוָה: וַיִּסֶף יָהוָה לְהַרָאָה בִשָּׁלָה כִּי־נגַלָּה יְהוֹה אַל־שָׁמוּאֵל בָּשָׁלוֹ בִּדְבֵר יִהוָה: ויהי דברישמואל לכלישראל ויצא IV. ישראל' לקראת פּלשׁתּים לַמַּלְחַמַּה ַרַיָּחַנוּ עַל־הָאֱבֵן הָלֵּזֵר וּפִּלְשׁתֵּים חַנִּוּ ויערכו פלשתים לקראת רתמש המלחמה ישראל לפני פלשתים וַיַּכּוּ בַמּערַכַה 3 בַּשָּׁדָה בְּאַרְבַּעַת אֲלָפִים אִישׁ: וַיִּבְא הָנָם אֶל־הַפֶּחֲנָה רַיָּאמִרוּ זְקְנֵי יִשִּׁרָאֵל למה נגפנו יהוה היום לפני פלשתים נַקַחה אַלִינוּ מַשְּׁלָה אַת־אַרוֹן בָּרֵית יָהוָה וָיִבָא בִקּרָבֵּנוּ וְיִשִׁיצֵנוּ מִכֵּף 4 אָיָבֵינוּ: וַיִּשָׁלֵח הַעָּם שׁלָה וַיִּשְּאַוּ מָשָׁם אַת אַרָוֹן בָּרִית־יִהוֹהַ בָּבָאוֹת ישֶׁב הַפָּרָבֵים וִשָּׁם שָׁנֵי בְנֵי־עֶלִּי עִם־ אַרוֹן בַּרֵית הָאֶלְהִים חָפִנֵי וּפִינְחָס: וַיִהַּי כִּבוֹא אַרָוֹן בָּרִית־יִחוָה אֶל־ בל־יִשְּׁרָאָל תִּרוּעָה פָּלָשָׁתִּים אֶת־קוֹל הַתִּרוּעַה וַיִּאֹמִרוּ

לול התרועה הגדולה הואת

בַּמַחַנָה הַעָּבָרֵים וַיַּדְעוֹי כֵּי אַרְוֹן יִהוָה

^{19.} AB * ὁ († FX). 21. AB * τἔ εἰ κατὰ ὁ, κ. († FX). B: τἔ προφ. y. (c. AX). AEX: εἔ κυρίδ...* (sq.) καὶ. 1. AB: ἐγενηθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθρ. (Κ. ἐγέν, κτὶ. F)...* οἱ († FX). 2. B * οἱ († AFX). AB: ἔπταισεν...* τῶν... † (p. ἀλλοφ.) καὶ ἐπλήγησαν... ἐν ἀγρῷ (ἔκεσεν ..... ἐν τῷ π. FX). 3. AB: Κατὰ τί έπταισεν (Διατίαρα έθο. FX). Β* της διαθ. πυρ. († AFX, A sine xvo., FX sine τ . ϑ .) ... $\xi x \mu \xi \sigma \delta (\xi r \mu$. AFX). AB* $\tau \tilde{\omega} \nu (\dagger FX)$. 4. AB: $\alpha \ell \rho \sigma \sigma \nu (\eta \rho \alpha \nu FX)$. B* $\tau \tilde{\omega} \vartheta$. ($\dagger AFX$). 5. AB: $\xi \nu \varepsilon \nu \eta \vartheta \eta$. B* $\delta \iota \alpha \vartheta$. ($\dagger AFX$). 6. B* τ . $\rho \omega \nu \eta \nu$ ($\dagger$ AFX). AB* (tert.) η et $\tau \delta$ ($\dagger$ EFX).

ערנרו ס' 18. יע

^{19.} lief ... fallen. B.vE: murbe groß. vE.A: wuchs (heran).

^{20.} vE.A: wahrhaftiger. B: gu einem Br. bem S. befeftiget. dW: betraut w. ale Br.

^{21.} fürber. vE: noch mehr. B.dW: fubr fort an erich. ... offenbarte fich (an) S. 1. Camuels Bort erging fiber g. 3fr. vE: ges

Sieg ber Bhilifter. Die Bundeslade im Lager.

Es ift ber Berr, er thue, was ihm wohl-

Samuel aber nahm ju, und ber Berr war mit ihm, und fiel feines unter allen 20 feinen Worten auf Die Erbe. *Und gang Ifrael, von Dan an bis gen Berfeba, erfannte, bag Samuel ein treuer Brophet

21 bes Berrn war. *Und ber Berr ericbien binfort zu Silo, benn ber herr mar Samuel geoffenbaret worben ju Gilo, burch bas Wort bes Berrn.

IV. Und Samuel fing an ju predigen bem gangen Ifrael. Ifrael aber jog aus, ben Philiftern entgegen, in ben Streit, und lagerten fich bei Eben-Eger. Die Bhilifter 2 aber batten fich gelagert zu Aphef. *und rufteten fich gegen Ifrael. Und ber Streit theilte fich weit, und Ifrael warb vor ben Philiftern gefdlagen, und ichlugen in ber Ordnung im Felbe bei vier taufend Dann. 3 * Und da bas Bolf ins Lager kam, sprachen bie Aelteften Ifraels: Warum bat uns ber Berr beute ichlagen laffen vor ben Philiftern? Lagt uns ju uns nehmen bie Labe bes Bunbes bes Berrn von Gilo, und laft fie unter uns fommen, bag fie uns belfe von 4 ber Band unferer Feinbe. *Und bas Bolf fandte gen Silo, und ließ von bannen

bolen bie Labe bes Bunbes bes Berrn Bebaoth, ber über ben Cherubim fist. Und waren ba bie zween Sohne Eli mit ber Labe bes Bunbes Gottes, Sophni unb Binebas.

Und ba bie Labe bes Bundes bes Berrn in bas Lager tam, jauchzete bas gange Ifrael mit einem großen Jauchgen, bag bie Erbe 6 ericallete. *Da aber die Bhilifter boreten bas Befdrei foldes Jaudgens, fprachen fle: Bas ift bas Gefchrei folches großen Jauchzens in ber Bebraer Lager? Und ba fie erfuhren, bag bie Labe bes Gerrn ins

spondit: Dominus est: quod bonum est in oculis suis, faciat.

Crevit autem Samuel, et Dominus 19 (1Rg. 8,56erat cum eo, et non cecidit ex omni-2Rg.10,10 bus verbis ejus in terram. * Et co-20 18g.4,25.gnovit universus Israel, a Dan usque Jer. 15.1. Bersabee, quod fidelis Samuel pro-Ps. 99,6 Sir. 40,16 pheta esset Domini. *Et addidit Do-21 Ast. 3,24; Jud. 13,21 minus, ut appareret in Silo, quoniam revelatus fuerat Dominus Samueli in Silo, juxta verbum Domini.

verso Israeli. Et factum est in diebus illis, convenerunt Philisthiim in pugnam, et egressus est Israel obviam Philisthiim in praelium, et 7.12.. castrametatus est juxta Lapidem ad-Porro Philisthiim venerunt jutorii. 29,1.Jos. in Aphec *et instruxerunt aciem con- 2 tra Israel; inito autem certamine terga vertit Israel Philisthaeis, et caesa sunt in illo certamine passim per agros quasi quatuor millia virorum. *Et reversus est populus ad castra, 3 dixeruntque majores natu de Israel: Ouare percussit nos Dominus hodie

Et evenit sermo Samuelis uni-IV.

14,18.. coram Philisthiim? Afferamus ad nos 25m. de Silo arcam foederis Domini, et veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum.

1,8. *Misit ergo populus in Silo, et tu- 4 28m.6,2.lerunt inde arcam foederis Domini Ps.80,2. exercituum sedentis super Cherubim; 25,22... erantque duo filii Heli cum arca foe-2,12ss. deris Dei, Ophni et Phinees.

Cumque venisset arca foederis 5 Domini in castra, vociferatus est omnis Israel clamore grandi, et personuit terra. *Et audierunt Philis- 6 thiim vocem clamoris, dixeruntque: Quaenam est haec vox clamoris magni in castris Hebraeorum? Et cognoverunt, quod arca Domini venisset in

fcah. A: Rebe ging ans. B.dW.vE.A: an (bas

^{2.} B.dW.vE.A: ftellten fich (in Schlachtorbnung). B.vE: breitete fich aus. dW: verbr. fich. B.dW.vE: in b. Schlacht (Drbnung), dW.vE.A: auf b. F. 3. B.dW.vE: heute gefchlagen. A: fclug. dW.

vE.A: une (er)rette. B: erlofe.

^{1.} Al. * Et-pugnam. S: egressus est namque. 4. S. Domini.

^{4.} B.dW.A: f. brachten (nahmen). vE: man holte. (Bgl. Rap. 1, 3.) dW.vE.A: (auf) b. Cher. thronet. B: zwischen b. Ch. mohnet? dW.vE.A: bei ber .... 5. brobnete. dW.vE: erhob ... ein gr. (Freubens)

Gefchrei ... (er)bebte. B: erreget murbe. 6. B: bie Stimme bes 3. dW.A: b. Schall bes (Befchr.). vE: garm b. Frenbengefchr.

παρεμβολή». 7 Καὶ ἐφοβή θησαν οἱ ἀλλόφυλοι ื่อตั้งชื่อผู้, หละ เริงการ "Obroi" อย ซะอะ "สบรลัง" ήκασι πρός αὐτοὺς εἰς τὴν παρεμβολήν. Οὐαὶ ήμιν 'έξελοῦ ήμας, χύριε, σήμερον', ότι οὐ γέγονε τοιαύτη έχθες καὶ τρίτης. 8 Οὐαὶ ἡμῖν τίς έξελείται ήμας έχ γειρός τών θεών των στερεών τούτων; Ούτοι οί θεοί οί πατάξαντες την Αίγυπτον εν πάση πληγή 'καί' εν τη ερήμο. 9 Κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας, ἀλλόφυλοι, ὅπως μη δουλεύσητε τοις Εβραίοις, καθώς εδούλευσαν ήμιν, καὶ έσεσθε είς άνδρας καὶ πολεμήσετε 10 Καὶ επολέμησαν οἱ άλλόφυλοι 'πρός αὐτούς', καὶ πταίει ἀτὴρ 'Ισραὴλ 'ἐτώπιον τών άλλοφύλων, και έφυγεν έκαστος είς σκήνωμα αὐτοῦ καὶ ἐγένετο πληγή μεγάλη σφόδοα, καὶ έπεσαν έξ Ισραήλ τριάκοντα γιλιάδες ταγμάτωτ. 11 Καὶ ή κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη, και αμφότεροι οί νίοι 'Hal 'Oorl και Φινεές απέθανον.

12 Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ Ἰεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως, και ήλθεν είς Σιλώ έν τη ήμερα έκείνη, καλ τα ιμάτια αύτοῦ διερρωγότα, καλ γη έπι της κεφαλής αύτου. . 13 Και ότε ήλθε, καὶ ίδου Ήλι ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου παρά την πύλην, σχοπεύων την όδον, ότι ην ή καρδία αύτου έξεστηχυῖα περί τῆς χιβωτού του θεού και ο άνθρωπος είς ηλθεν είς την πόλιν αναγγείλαι, καὶ ανεβόησεν όλη ή πόλις. 14 Καὶ ηχουσεν Ήλι την φωνήν της βοής και είπε. Τίς ή φωνή της βοής ταύτης; Καὶ ὁ άνθρωπος σπεύσας είςηλθε και απήγγειλε τῷ Ήλί. 15 Καὶ Ἡλὶ νίος ἐνενήκοντα καὶ οκτώ ἐτῶν, και οι οφθαλμοί αύτου έβαρύνθησαν, και ούκ έβλεπε. Καὶ είπεν Ήλὶ τοῦς ανδράσι τοῦς παρεστηκόσιν αὐτῷ. Τίς ή φωιή τοῦ ήχου τούτου; 16 Καὶ ό ἀνὴρ σπεύσας προςῆλθε πρὸς Ήλι και είπον αυτώ. Έγω είμι ο ήκων έκ της παρεμβολής, κάγο πέφευγα έκ τής παρατάξεως σήμερον. Καὶ είπεν Ήλί Τί τὸ γεγονὸς ύημα, τέκνον; 17 Καὶ ἀπεκρίθη το παιδάριον καί είπε. Πέφευγεν άνης Ίσραήλ άπο προςώπου τών άλλοφύλων, και πληγή μεγάλη γέγονεν έν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί σου

ז בא אַל־הַמּחַנה: וַיַּרָאוּ הַפְּלְשָׁתִּים כַּי אַמְרֹוּ בָּא אֱלֹהֵים אֶלֹיהַמֶּחַנֵה וַיִּאֹמְרוּ אוי לנו פי לא היתה פואת אתמול לַנר מי יצילנר מיד 8 שלשם: אוי האדירים האלהים המכים את־מצרים מכה במדבר: התחולו נהיו לַאַנָשִׁים פַּלָשִׁתִּים פָּן תַּעַבִּדְוּ לֵעְבְרִים פאַשר עַבְדָוּ לַכֵּם וָהָיִיתֵם לַאַנָשׁים י ונלחמתם: וילחמו פלשתים ויבוף וַיָּנָסוֹ אֵישׁ לְאָהָלֵיוּ וַתְּהֵי תפכח גדולה מאד ויפל מישראל וו שָׁלשִׁים אֶלֶתְ רַגְלַי: רַאַרָוֹן אָלהַים מתר וּפַרנַחַם:

לבולה בּלֹה לִפֹּה וֹנִם-שָׁהֵּ בֹבָּהׁ נֵם יִשִּׁרָשׁׁלָ לִפֹּהִ פַּלְשִׁשִּׁיִם וֹנִם שַׁנִּלּשׁ 12 בִּיִּרִ בַּבָּר: זַיְּבַּלְ בִּיְשׁׁבִּים וַנִּם שַּׁנִּפָּ 23 בִּיִּרִ בַּבָּר: זַיְּבַּלְ בִּיְּשׁׁבִּים וַיִּאָמֵר בִּיִּאָמָר 24 בִּיִּר: בַּיָּבָּע בַּיִּבָּע בְּיִּבְּע בַּיִּבָּע בְּיִּבָּע בְּיִּרִ בַּבְּע בִּיִּים בִּיִּאָמָר בִּיִּאָמָר בְּיִּאָמִר בְּיִּאָמִר בְּיִּאָמִר בְּיִּאָמִר בְּיִּבְּע בְּבָּר בְּיִבְּע בְּבָּע בְּיִבְּע בְּבָּע בְּיִבְּע בְּבָּע בְּיִבְּע בְּבָּע בְּיִבְּע בְּבָּע בְּיִבְי בְּבָּע בְּיִבְי בְּבָּע בְּיִבְי בְּבָּע בְּיִבְ בְּעְבְּע בְּבָּע בְּיִבְי בְּעָּים וְשִׁמֵּע בֵּלִי צִּער וֹשְׁנְבֵּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבְּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבְּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבִּע בְּבְּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבְּע בְּבָּע בְּבָּע בְּבְּע בְּבְּע בְּבָּע בְּבְּע בְּבִּע בְּבְּע בְּבְּבְּע בְּבְּע בְּבְּבְי בְּבְּע בְּבְּע בְּבְּי בְּבְּע בְּבְּע בְּבִּע בְּבְּע בְּבִי בְּבְּע בְּבְּבְּע בְּבְּבְּע בְּבְּבְּי בְּבְּבְּבְּע בְּבְּבְּי בְּבְּבְּע בְּבִּבְּע בְּבִּי בְּבְּבְּע בְּבִּבְּי בְּבְּבְּע בְּבִיי בְּבִּי בְּבִּבְּיִבְּי בְּבִּי בְּבִּבְּי בְּבִּבְּי בְּבִּיבְּי בְּבִּיבְּי בְּבִּיים בִּבּיבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּיִים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּיבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיבְּים בְּבִּבְּיִים בְּבִיים בְּבִּבְּיִים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּים בְּבִיים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּיבְּים בְּבִּבְּיים בְּבִּבְּיים בְּבִּבְּיים בְּבִּיבְּיים בְּבִּבּיבְּיים בְּבִּבְּיים בְּבִּיבְּיבְּים בְּבִּבְּיים בְּבִּבְּיים בְּבִיבְּיים בְּבִּבּיים בְּבִייִים בְּבִּבְּיים בְּבִּבְּיים בְּבִּבְּיים בְּבִּבְּיים בְּבִייִים בְּבִייִים בְּבִּיים בְּבִייים בְּבִּבְּיים בּבּייים בְּבִייים בּייים בְּבִייים בְב

8. dW.vE.A: wird (fann) uneretten. B: herrlichen G. A: hohen. dW: biefes macht. Gottes?

^{7,} AB* σφόδρα et αὐτῶν († FX). B: τρίτην (¬ης AFX). 9, B: πολεμήσατε (¬σετε AEX), 10, AB* οἱ ἀλλ, πρὸς et ἐνώπ. τ. ἀλλ.... ἔπεσον (c. FX). 11, B * ἡ († ABFX). AB: ἀπέθανον, Ό. π. Φ. ('Ο. π. Φ. ἀπ. FX). 13. AB* ὅτε († FX). B* ἐπάθ. et (pr.) ἡ († AEFX). AB: ἀπαγγεὶλιι (ἀναγγ. FX). A¹B * ὅλη († A²EFX). 15, A: νίὸς ὧν. B* π. όπτω († AEFX). AB: ἐπανέστησαν (ἐβαρ. FX). B: ἐπέβλεπε (ἔβλ. AFX). AB: περιεστηπόσιν (παρ. EFX). 17. AB: ἐπ πρ. * τῶν (c. FX). (A)B: παὶ ἐγένετο πλ. μ. (c. FX).

v. 18. 'p v. 15. 120 N'o
7. B: bergl, ift weber gestern noch ebegest, geschehen.
dW: folches war n. g. n. ebeg. vE: fo w. es vorbin n.

7 Lager getommen mare, *fürchteten fie fich und fprachen: Gott ift ine Lager getommen, und fprachen weiter: Webe uns! benn es ift vorbin nicht alfo geftanden. 8 "Bebe uns! Wer will uns erretten von ber Sanb biefer machtigen Botter? Das find bie Botter, die Egypten ichlugen mit 9 allerlei Blage in ber Bufte. *Go feib nun getroft und Danner, ihr Bhilifter, bag ibr nicht bienen muffet ben Bebraern, wie fie euch gebienet haben. Seib Manner 10 und ftreitet! "Da ftritten bie Bbilifter, und Ifrael warb gefchlagen, und ein jeglicher flobe in feine Gutte, und es mar eine fehr große Schlacht, bag aus Ifrael fielen 11 breißig taufenb Mann Fugvolt. *Und bie Labe Gottes marb genommen, und bie zween Sohne Eli, Sophni und Binehas, ftarben. Da lief einer von Benjamin aus bem Beer, und tam gen Gilo beffelben Tages, und hatte feine Rleiber gerriffen, und hatte 13 Erbe auf fein Baupt geftreuet. *Und flebe, als er binein fam, faß Eli auf bem Stubl, bag er auf ben Weg fabe, benn fein Berg mar jaghaft über ber Labe Bottes. Und ba ber Mann in bie Stabt fam, fagte ers an, und bie gange Stabt ichrie. 14 Und ba Eli bas laute Schreien borete, fragte er: Bas ift bas fur ein lautes Betummel? Da fam ber Mann eilend, und 15 fagte es Eli an. *Eli aber mar acht und neunzig Jahre alt, und feine Augen waren 16 bunfel, bag er nicht feben fonnte. *Der Mann aber fprach ju Gli: 3ch fomme, und bin beute aus bem Beer gefloben. Er

*Timueruntque Philisthiim, 7 dicentes: Venit Deus in castra! Et ingemuerunt, dicentes: Vae nobis! non enim fuit tanta exultatio heri et nudiustertius. * Vae nobis! quis nos 8 salvabit de manu Deorum sublimium istorum? Hi sunt Dii, qui percusse-85.15.14 runt Aegyptum omni plaga in deserto. *Confortamini et estote viri, Philisthiim! ne serviatis Hebraeis, sicut et Jud.13,1-illi servierunt vobis; confortamini et bellate! * Pugnaverunt ergo Philis- 10 thiim, et caesus est Israel, et fugit unusquisque in tabernaculum suum. et facta est plaga magna nimis, et ceciderunt de Israel triginta millia peditum. *Et arca Dei capta est; 11 2,34. duo quoque filii Heli mortui sunt. Ophni et Phinees.

Currens autem vir de Benjamin ex 12

25m.1,2, acie, venit in Silo in die illa, scissa
Joa.7,6. veste et conspersus pulvere caput.
27,29. * Cumque ille venisset, Heli sedebat 13 super sellam contra viam spectans. Erat enim cor ejus pavens pro arca Dei. Vir autem ille, postquam ingressus est, nunciavit urbi; et ululavit omnis civitas. * Et audivit Heli 14 sonitum clamoris, dixitque: Quis est hic sonitus tumultus hujus? At ille festinavit et venit et nunciavit Heli. 3,2.2,22. * Heli autem erat nonaginta et octo 15 Gom. \$7,1: annorum, et oculi ejus caligaverant, et videre non poterat. *Et dixit ad 16 Heli: Ego sum, qui veni de praelio, et ego, qui de acie sugi hodie. Cui ille ait: Quid actum est, fili mi? *Respondens autem ille, qui nunciabat: 17 Fugit, inquit, Israel coram Philisthiim, et ruina magna facta est in populo; insuper et duo filii tui mortui sunt,

9. haltet ench mun tapfer u. feib SR. B: ftårfet end. vB: feib fart. dW: feft.

aber fprach: Bie gebet es zu, mein Gobn? 17 Da antwortete ber Berfundiger und

fprach: Ifrael ift gefloben vor ben Philiftern, und ift eine große Schlacht im Bolf

gefchehen, und beine zween Gohne, Sophni

10. B: bie Sol. w. f. groß. dW.vE: bie Riebers lage. A: eine ... R. 11. dW.vE: famen um.

12. B.dW.vE.A: aus ber Schlacht(Drbnung). B.dW: u. f. Rl. (waren) gerr. n. (er hatte) E. auf feinem f. vE: Stanb mar.

13. founete. B: jur Seite bes 2B. n. fahe fich um. dW: an b. Strafe, anefcauenb. vE: am B., bin8. Al.: servabit. 9. S: nobis. 13. Al.: exspectans.

aussch. A: nach ber Str. binfch. dW: war bange. vE: angfilich. A: bangte. B: gitterte. B.dW.vE: megen. dW.A: wehflagte.

14. B: bie Stimme bes Befchr. vE: ben garm. A:

15. B: erftarret. dW.vE: (fein Auge mar) ftarr. 16. 2. ans b. P., u. b. hente baber geff. (Bal. B. 12.) dW.vE: Bie ftehet es. A: Das hat fich begeben. B: ift gefchehen.

17. dW.vE.A: Bote... (es war) e. gr. Rieberlage.

παρεμβολήν. 7 Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι σφόδρα', και είπον 'Ούτοι' οι θεοι 'αὐτῶν' ηκασι πρός αύτους είς την παρεμβολήν. Ουαί ήμιν 'έξελοῦ ήμας, χύριε, σήμερον', ότι οὐ γέγονε τοιαύτη έγθες καὶ τρίτης. 8 Οὐαὶ ἡμῖν τίς έξελείται ήμας έκ γειρός τών θεών των στερεών τούτων; Ούτοι οί θεοί οί πατάξαντες την Αίγυπτον έν πάση πληγή 'και' έν τη έρήμο. 9 Κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε είς ἄνδρας, άλλόφυλοι, ὅπως μη δουλεύσητε τοις Εβραίοις, καθώς εδούλευσαν ήμιν, και έσεσθε είς άνδρας και πολεμήσετε αύτούς. 10 Και επολέμησαν οι αλλόφυλοι 'πρός αὐτούς', και πταίει άνηρ 'Ισραηλ 'ένώπιον τών άλλοφύλων, καὶ έφυγεν έκαστος εἰς σκήνωμα αύτοῦ καὶ ἐγένετο πληγή μεγάλη σφόδοα, καὶ έπεσαν έξ Ίσραὴλ τριάκοντα γιλιάδες ταγμάτων. 11 Καὶ ή κιβωτός τοῦ θεοῦ ἐλήφθη, καὶ αμφότεροι οἱ νίοὶ Ήλὶ Όφτὶ καὶ Φινεές απέθανον.

12 Καὶ έδραμεν άνηρ 'Ιεμιναίος έκ της παρατάξεως, και ήλθεν είς Σιλώ έν τη ήμέρα έχείνη, καὶ τὰ ίμάτια αὐτοῦ διερρωγότα, καὶ γη έπι της κεφαλης αύτου. . 13 Και ότε ήλθε, καὶ ίδου Ήλι έκαθητο έπι του δίφρου παρά την πύλην, σκοπεύων την όδον, ότι ην ή καρδία αύτου έξεστηχυία περί τῆς χιβωτού του θεού και ο άνθρωπος είςηλθεν είς την πόλιν άναγγείλαι, καὶ άνεβόησεν ολη ή πόλις. 14 Καὶ ηκουσεν Ήλι την φωνήν της βοής και είπε· Τίς ή φωνή της βοής ταύτης; Καὶ ὁ ανθρωπος σπεύσας είςηλθε καὶ απήγγειλε τῷ Ήλί. 15 Καὶ Ἡλὶ υίος ἐνενήκοντα καὶ ὀκτώ ἐτῶν, καὶ οι όφθαλμοὶ αὐτοῦ έβαρύνθησαν, καὶ οὐκ έβλεπε. 'Καὶ είπεν Ηλὶ τοῦς ἀνδράσι τοῦς παρεστηκόσιν αὐτῷ. Τίς ή φωι ή τοῦ ήχου τούτου; 16 Καὶ ό ἀνηρ 'σπεύσας προςηλθε πρός Ηλὶ και' είπεν αὐτῷ Έγω είμι ὁ ήκων έκ τῆς παρεμβολής, κάγο πέφευγα έκ τής παρατάξεως σήμερον. Καὶ είπεν Ήλί Τί τὸ γεγονός ύημα, τέκνον; ¹⁷ Καὶ ἀπεκρίθη το παιδάριον καὶ είπε. Πέφευγεν άνης Ίσραηλ άπο προςώπου των άλλοφύλων, και πληγή μεγάλη γέγονεν έν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἰοί σου

ז בַּא אֶל־הָמֵחֲנַה: וַיַּרָאוֹ הַפְּלַשְׁתִּים כִּי אמרו בא אלתים אל המחנה ויאמרו אווי לנו פי לא היתה פואת אתפול לַנה מי יצילנה מיד 8 שלשם: אוי הַאַדִירֵים הַאֶּלְהִים הַפַּבָּים אָת־מִצְּרֵיִם "מפה בפּדבר: התחולה והיו כַאַנָשִׁים פָּלְשָׁתִּים פָּן תַּעַבִדוּ כַעברִים פַאַשָׁר צַבִּדָוּ לַכֵּם וָהָיִיתֵם לַאַנָשִׁים י ונלחמתם: וילחמו פלשתים ויבות וַיַנָּסוֹ אִישׁ לָאָהַלֵּיו וַתְּהֵי הַמַּבֶּה בִּדוֹלֵה מִאֹד וַיִּפֹל מִיְשֹׁראֹל וו שָׁלֹהָים אֱלֶתְּ רַגְּלָי: וַאֲרָוֹן אֱלֹהַים 11 בְנֵי־צֵלִיּ נַלָקת וּשְׁנֵי

וַנֶּרֶץ אִישׁ־בּנִיָּמִן מֱהַמַּנְעַרָכָה וַיָּבָא שלה ביום ההוא ומדיו 13 רַאַדְמָה עַל־ראשוֹ: וַיַבוֹא וְהַנַּה עُלי ישַׂב עַל־הַפְּפָא יַך זַּרֶדְ מִצַּפָּה בִּי־ הַנָה לַבּוֹ חַלֵּד עַל אַרָוֹן הַאֵּלֹהַים יָהָאִישׁ בָּא לְהַבִּיד בַּעִּיר וַתִּזְעֵק כָּל־ 14 הַעָּיר: וַיִּשְׁמֵע עַלִי אֶת־קוֹל הַבְּעַלָּה וַיֹּאמֶר מָהַ קוֹל הַהָמִוֹן הַזָּה וְהָאִישׁ ַרַיַּבָּא רַיַּבָּר לִעֲלֵי: וְעֵלֵי בָּוֹי תִּשָׁעֵים וּשָׁמוֹנֵה שָׁנֵה וְעֵינֵיו לַמְהֹ 16 וַלָּא יַבָּוֹל לָרָאִוֹת: וַיֹּאַמֵר הַאִּישׁ עַכִּי אַנֹכִי הַבָּא מִן הַמַּעַרָכָה וַאָנִי מָן-הַמָּצַרָכָה נַסִתִּי הַיִּוֹם וַיִּאמֵר מֵה־ זו הַיָה הַדָּבֶר בְּנִי: וַיַּּצֵן הַמְבַשָּׁר וַיּאֹמֵר נַס יִשִּׁרָאֶל לִפְנֵי פִּלְשִׁתִּים וְגֵם מַגַּפַּה גדובה היתה בצם

^{7.} AB* σφόδοα et αὐτῶν († FX). B: τοίτην (¬ης AFX). 9. B: πολεμήσατε (¬σετε AEX). 10. AB* οἱ ἀλλ. πρὸς et ἐνώπ. τ. ἀλλ. ... ἔπεσον (c. FX). 11. B* ἡ († ABFX). AB: ἀπέθανον, 'O. π. Φ. ('O. π. Φ. ἀπ. FX). 13. AB* ὅτε († FX). B* ἐκάθ. et (pr.) ἡ († AEFX). AB: ἀπαγγεὶλαι (ἀναγγ. FX). A¹B * ὅλη († AEFX). 15. A: νἱὸς ἀν. B* π. ὀκτὼ († AEFX). AB: ἐκανέστησαν (ἐβαφ. FX). B: ἐπέβλεπε (ἔβλ. AFX). AB: περιεστηπόσιν (παφ. EFX). 17. ΛΒ: ἐκπρ. * τῶν (c. FX). (A)B: καὶ ἐγένετο πλ. μ. (c. FX).

v. 13. 'p v. 15. 120 N"o
7. B: bergl. ift weber gestern noch ehegest. geschehen.
dW: folches war n. g. n. eheg. vE: so w. es vorhin n.
8. dW.vE.A: wird (fann) uns retten. B: herrlichen

G. A: hoben. dW: biefes macht. Gottes?

7 Lager getommen mare, *fürchteten fie fich und fprachen: Bott ift ins Lager gefommen, und sprachen weiter: Bebe uns! benn es ift vorbin nicht alfo geftanben. 8 * Webe uns! Wer will uns erretten von ber Band biefer machtigen Götter? Das find bie Botter, bie Egypten ichlugen mit 9 allerlei Blage in ber Bufte. *So feib nun getroft und Danner, ihr Philifter, bag ibr nicht bienen muffet ben Bebraern, wie fie euch gedienet haben. Geib Manner 10 und ftreitet! *Da ftritten bie Bhilifter, und Ifrael warb gefchlagen, und ein jeglicher flobe in feine Gutte, und es mar eine febr große Schlacht, bag aus Ifrael fielen 11 breißig taufenb Mann Fugvolt. *Und bie Labe Gottes warb genommen, und bie zween Sohne Eli, Cophni und Binehas, ftarben. Da lief einer von Benjamin aus bem Beer, und tam gen Gilo beffelben Tages, und batte feine Rleiber gerriffen, und hatte 13 Erbe auf fein Saupt gestreuet. *Und fiebe, ale er binein fam, fag Eli auf bem Stuhl, baß er auf ben Beg fabe, benn fein Berg mar gaghaft über der Labe Bottes. Und ba ber Mann in bie Stadt fam, fagte ers an, und bie gange Stadt ichrie. 14 * Und ba Eli bas laute Schreien horete, fragte er: Bas ift bas für ein lautes Betummel? Da fam ber Mann eilenb, und 15 fagte es Eli an. *Eli aber mar acht und neunzig Jahre alt, und feine Augen waren 16 bunfel, bag er nicht feben fonnte. *Der Mann aber sprach zu Eli: 3ch komme, und bin heute aus bem Beer gefloben. Er aber fprach: Bie gebet es ju, mein Gohn? 17 Da antwortete ber Berfunbiger und fprach: Ifrael ift gefloben vor ben Philiftern, und ift eine große Schlacht im Bolf

*Timueruntque Philisthiim, 7 dicentes: Venit Deus in castra! Et ingemuerunt, dicentes: Vae nobis! non enim fuit tanta exultatio heri et nudiustertius. *Vae nobis! quis nos 8 salvabit de manu Deorum sublimium istorum? Hi sunt Dii, qui percusse-6.6. runt Aegyptum omni plaga in deserto. *Confortamini et estote viri, Philisthiim! ne serviatis Hebraeis, sicut et Jud.13,1-illi servierunt vobis; confortamini et bellate! * Pugnaverunt ergo Philis- 10 thiim, et caesus est Israel, et fugit unusquisque in tabernaculum suum. et facta est plaga magna nimis, et ceciderunt de Israel triginta millia peditum. *Et arca Dei capta est; 11 2.34. duo quoque filii Heli mortui sunt, Ophni et Phinees.

Currens autem vir de Benjamin ex 12

25m.1,2, acie, venit in Silo in die illa, scissa

25m.1,2, acie, venit in Silo in die illa, scissa

25m.1,2, acie, venit in Silo in die illa, scissa

27,22, ** Cumque ille venisset, Heli sedebat 13

1,9. super sellam contra viam spectans.

Erat enim cor ejus pavens pro arca

Dei. Vir autem ille, postquam ingressus est, nunciavit urbi; et ululavit omnis civitas. *Et audivit Heli 14

sonitum clamoris, dixitque: Quis est hic sonitus tumultus hujus? At ille festinavit et venit et nunciavit Heli.

3,2,2,2,2. *Heli autem erat nonaginta et octo 15

Gma.27,1. annorum, et oculi ejus caligaverant,

3,2,2,2. *Heli autem erat nonaginta et octo 15
Gom. \$7,1.
annorum, et oculi ejus caligaverant,
et videre non poterat. *Et dixit ad 16
Heli: Ego sum, qui veni de praelio,
et ego, qui de acie fugi hodie. Cui
ille ait: Quid actum est, fili mi?
*Respondens autem ille, qui nunciabat: 17
Fugit, inquit, Israel coram Philisthiim,
et ruina magna facta est in populo;
insuper et duo filii tui mortui sunt,

9. haltet end unn tapfer u. feib M. B: ftårfet end, vE: feib ftarf. dW: feft.

gefcheben, und beine zween Sohne, Bophni

10. B: bie Schl. w. f. groß, dW.vE: bie Riebers lage. A: eine ... R.

11. dW.vE: famen um.

12. B.dW.vE.A: aus der Schlacht(Drbnung). B.dW: u. f. Rl. (waren) zerr. u. (er hatte) E. auf feinem h. vE: Staub war.

13. fchauete. B: jur Seite bes 2B. n. fahe fich um. dW: an b. Strafe, ausichauenb. vE: am B., hins

8. Al.: servabit. 9. S: nobis. 13. Al.: exspectans.

ausich. A: nach ber Str. binfc. dW: war bange. vE: angftlich. A: bangte. B: gitterte. B.dW.vE: wegen. dW.A: wehflagte.

14. B: bie Stimme bes Gefchr. vE: ben garm. A: Scall.

15. B: erstarret. dW.vE: (fein Auge war) ftarr. 16. F. aus b. P., u. b. heute daber geft. (Bgl. B. 12.) dW.vE: Bie stehet es. A: Bas hat sich besgeben. B: ift geschehen.

17. dW.vE.A: Bote ... (es war) e. gr. Rieberlage.

IV.

Arca Dei inter Philisthaces.

Όφεὶ καὶ Φινεὸς τεθνήκασι, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ελήφθη. 18 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔπεσεν ὰπὸ τοῦ δίφρου ὁπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρύς. Καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη.

19 Καὶ ἡ τύμφη αὐτοῦ ἡ γυτὴ Φιτεὲς συνεληφοῦα τοῦ τεκεῖκ, καὶ ἡκουσε τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ὅτι τέθτηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐστένωσε καὶ ἔτεκεν, ὅτι ἐστράφησαν ἐπὰ αὐτὴν αὶ ἀδῦνες αὐτῆς. 20 Καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει, καὶ εἶπον αὐτῆ αὶ γυναῖκες αὶ παρεστηκυῖαι αὐτῆ. Μὴ φοβοῦ, ὅτι νίὸν τέτοκας. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς. 21 Καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον Οὐαιχαβώθ, ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς καὶ ὑπλρ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, 'ὅτι ἀπέθανον'. 22 Καὶ εἰπαν ᾿Απώκισται δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ληφθηναι τὴν κιβωτὸν κυρίου.

Ψ. Καὶ 'οί' άλλόφυλοι έλαβον την κιβωτόν του θεου, και είς ήνεγκαν αυτήν έξ 'Αβενέζερ εἰς Αζωτον. 2 Καὶ ελαβον 'οι άλλόφυλοι τὴν κιβωτόν κυρίου, καὶ εἰςήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον Δαγών, καὶ παρέστησαν αὐτὴν παρά Δαγών. 3 Καὶ ἄρθρισαν οἱ Αζώτιοι τῷ ἐπαύριον τὸ πρωί, 'καὶ εἰςῆλθον εἰς οἶκον Δαγών, καὶ εἶδον', καὶ ίδου Δαγών πεπτωκώς έπι την γην έπι πρόςωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. Καλ ήγειραν τον Δαγών καλ κατέστησαν είς τον τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἐβαρύνθη ἡ γεὶρ κυρίου έπὶ τοὺς Άζωτίους, καὶ έβασάνισεν αὐτούς και επάταξεν αύτούς είς τὰς έδρας αύτών, την Αζωτον και τὰ δρια αὐτης. 4 Καί 'έγένετο, ότε' ώρθρισαν τῆ ἐπαύριον τὸ πρωί, καὶ ίδου Δαγών πεπτωκώς έπι την γην έπι πρόςωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου, και ή κεφαλή Δαγών και άμφότερα τὰ ίχνη τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἀφηρημένα έπὶ τὰ ἐμπρόσθια Αμαφέθ ἔκαστοι, καὶ άμφότεροι οί καρποί των γειρών αύτου πεπτωκότες επί τὸ πρόθυρον πλην η ράχις Δαγών

מַתּרּ חָפְנִיּ וּפִּינְחָס וַנְאַרְוּן הְאָלֹהִים הַאֶּלֹהִים וַיִּפְּל מֵעַל־הַּכָּפֵא אֲחֹרַנִּית בְּעָד י יַד הַשָּׁעַר וַתִּשָּׁבֵר מַפְּרַקְתּוֹ נִיְּלֵת כִּי־זָפָן הָאִישׁ וְכָבֵד וְהָרּא שָׁפְּם הַאָּלֹהִים וַיִּפְּל מֵעַל־הַכָּפֵא אֲחֹרַנִּית וְיָּלֵת כִּי־זָפָן הָאִישׁ וְכָבֵּד וְהָרּא שָׁפְם את־ישׂרָאל אַרְבָּעִים שָׁנַה:

22 וְאִישִׁה: וַהַּאָמִר בְּלָה כְּבִוֹד מִיִּשִּׂרָאֵל אַרְוּן הְאָלִהִים וְמָת בְּבָּיִד מִיִּשִּׂרָאֵל אָל־ בּ וּכְעַת מוּתָה לַבְּה: וַתִּקְרָא לַנַּעֵר אִי אַל־תִּירָאִי פִּיבֵן יְלָדְשְּ וְלָא עְנְתָה בּ וּכְעַת מוּתָה לַבְּה: וַתִּקְרָא לַנַּעֵר אִי אַל־תִּירָאִי פִּיבֵן יְלָדְשְּ וְלָא עְנְתָה בּ וּכְעַת מוּתָה לַבְּה כְבָוֹד מִיִּשְׂרָאֵל אָל־ בּ וּכְעַת מוּתָה לַבְּה כְבָוֹד מִיִּשְׂרָאֵל אָל־ בּ וּכְעַת מוּתְה בְּלָה כְבָוֹד מִיִּשְׂרָאֵל אָל־ בּ וּכְלֵּתוֹ אֲלָהִים וּמֵת חָמֶיה וְאִל אָל־ בְּבֹוֹל מִאְלַהִים וּמֵת חָמֶיה וְאָל הָים: בִּי נָלַקְח אֲרָוֹן הַאָּלְהִים:

יְנָיוּ פְּלְתִּוֹתְ אָלִ־תַּמִּפְּׁמִּוֹ רֵלֹ בְּנִוּ וְיָבְּיוּ פְּלְתוֹתְ אָלִּבַתִּמִּפְּׁמִּוֹ רֵלֹ בְּנִוּ וְיִבְּיִּ בְּבְּוֹוּ וְשִׁמֵּי בַּפּּנִוּת וְיָבְּיִ בְּבְּוֹוּ וְשְׁמֵּי בַּפּּנִוּת וְיִבְּעָּה בְּנִוֹן וְשְׁמֵּי בַּפְּנִי אַלְוֹן וְשִׁמָּי בַּפְּנִי אַלְוֹן וְשָׁמֵּי בַּפְּנִי אַלְוֹן וְשָׁמֵּי בַּבְּעָרְ מִמְּחֵלְתוֹ וְיִבְּעָה כִבְּעָרְ מִמְּחֵלְתוֹ וְיִשְׁבִּי אַלְוֹן הַבְּעָרוֹ וְיִבְּעָה לִפְנִי אַלְוֹן וְיִבְּעָה לִפְנִי אַלְוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן וְיִבְּעָה לִפְנִי אַלְוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָּרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָּלְהוֹים לְפְבִּין אַבְּיוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָּלְהוֹים לְפְבִּין אַבְּיוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָרוֹן הַבְּעָּבְּים לְנְקְּוֹלוֹן הַבְּעָּלְהוֹים לְבְּבְּוֹן הַבְּעָבוֹן הַבְּעָּבְּים לְנְבְּוֹן הִבְּעָבְּים בְּבְּבְוֹן הַבְּעָבוֹן הַבְּעָבוֹן בְּבְּעָבוֹן בְּבְּעָבוֹן בְּבְעָבוֹן בְּבְּבְּוֹן הַבְּעָבוֹן בְּבְּבְּוֹן הִיבְּבְּבְּיוֹם לֵבְּבְּיוֹן בְּבְּבְּוֹן הְבִּבְּבְּיוֹם לֵבְּבְּבוֹן הְבְּבְּבְּוֹם בְּבְּבְּוֹלְיוֹלוֹ הְבְּבְּבְּוֹן הְבּבְּבְּוֹם בְּבְּבְּבוֹן הְבְּבְּבְּבוֹלְם בְּבְּבְּבְּוֹן בְּבְּבְּבְּבוֹלְם בְּבְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּבוֹן בְּבְּבְּבוֹן בְּבְּבְּבוֹים בְּבְּבְּבוֹים בְּבְּבְּבוֹן בְּבְבְּבוֹן בְּבְּבְּבוֹן בְּבְּבְּבוֹים בְּבְבוֹים בְּבְבוֹן בְּבְבְּבוֹן בְּבְבְּבוֹן בְּבּבְיוֹם בְּבּבְיוֹם בְּבוֹבְיוֹם בְּבּבוֹן בְּבְבְּבוֹים בְּבְבְבוֹן בְּבּבוֹן בְּבְבְּבוֹן בְּבּבְּבוֹן בְּבְבְּבוֹן בְּבְבוֹים בְּבוֹבְיוֹם בְּבוֹיוֹם בְּבוֹים בְּבוֹבְיוֹם בְּבוֹבְיוֹם בְּבוֹים בְּבְבְיוֹם בְּבוֹבְיוֹם בְּבוֹבְים בְּבוֹם בְּבְבוֹים בְּבוֹבְיוֹם בְּבְבוֹבְיוֹם בְּבּבוֹים בְּבְיוֹם בְּבְבוֹבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְיוֹבְיוֹם בְּבְבוֹים בְּבְבְיוֹם בְּבְבוֹים בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְּבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְבְבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְי

(c. FX). 21. B: O $\dot{v}$ α $\dot{v}$ α $\dot{v}$ $\dot{v}$

^{17.} B*'O. x.Φ. († AFX). 18. AB: εἴκοσιν (τεσσ. EFX). 19. AB* (bis) ή († FX). A¹B: ἔκλανσε (ἔστένωσε F; A*: ὥκλασε). AB: ἔκεστράφησαν ... * αί

und Binehas, find gestorben, bagu bie Labe 18 Gottes ift genommen. Da er aber ber Labe Gottes gebachte, fiel er gurud vom Stuhl am Thor, und brach feinen Sals entzwei und starb, benn er war alt und ein schwerer Mann. Er richtete aber Ifrael vierzig Jahre.

19 Seine Schnur aber, Binehas Weib, war schwanger, und sollte schier geliegen. Da fie bas Gerücht hörete, bag bie Labe Gottes genommen, und ihr Schwäher und Mann tobt ware, krummete sie sich und gebar, benn es kam fie ihre Behe an.

20 "Und ba fle ist ftarb, fprachen bie Weiber, bie neben ihr ftanben: Fürchte bich nicht, bu haft einen jungen Sohn. Aber fle antwortete nichts, und nahms auch nicht

21 zu Gerzen. *Und fie hieß ben Anaben Scabod, und fprach: Die Gerrlichkeit ift bahin von Ifrael, weil die Labe Gottes genommen war, und ihr Schwäher und

22 fbr Mann. "Und fprach abermal: Die herrlichkeit ift bahin von Ifrael, benn bie Labe Gottes ift genommen.

V. Die Philister aber nahmen die Lade Gottes und brachten sie von Sen Ezer gen 2 Asdod *in das Haus Dagons, und stelsten sie neben Dagon. *Und da die von Asdod des andern Morgens frühe aufstanden, fanden sie Dagon auf seinem Antlitzliegen auf der Erde vor der Lade des Herrn. Aber sie nahmen den Dagon, und sesten 4 ihn wieder an seinen Ort. *Da sie aber des andern Morgens frühe aufstanden, sanden sie Dagon abermal auf seinem Antlitzliegen auf der Erde vor der Lade des herrn, aber sein Haupt und seine beide Hände abgebauen auf der Schwelle, das

19. A.A: fchier gebaren ... ihr Bebe.

17. dW: umgefommen. vE.A: tobt.

Bolyglotten . Bibel. M. S. 2, Bbe 1, Abth.

Ophni et Phinees, et arca Dei capta
est. ** Cumque ille nominasset arcam 18
*.13.1,9. Dei, cecidit de sella retrorsum juxta
ostium, et fractis cervicibus mortuus
*.15.. est. Senex enim erat vir et grandaevus, et ipse judicavit Israel quadraginta annis.

Nurus autem eius, uxor Phinees, 19 praegnans erat vicinaque partui, et audito nuncio, quod capta esset arca Dei et mortuus esset socer suus et vir suus, incurvavit se et peperit; irruerant enim in eam dolores subiti. *In ipso autem momento mortis ejus 20 dixerunt ei, quae stabant circa eam: (Gen. Ne timeas, quia filium peperisti. Quae non respondit eis, neque animadvertit. * Et vocavit puerum Ichabod, 21 Pz.75,606 dicens: Translata est gloria de Israel, quia capta est arca Dei, et pro socero suo et pro viro suo. *Et ait: Trans- 22 lata est gloria ab Israel, eo quod capta esset arca Dei.

Philisthiim autem tulerunt arcam W. 7,12.4,1. Dei et asportaverunt eam a Lapide adjutorii in Azotum. *Tuleruntque 2 16,47. Philisthiim arcam Dei et intulerunt Jad.16,23 eam in templum Dagon, et statuerunt 10,83s. eam juxta Dagon. * Cumque surre- 3 xissent diluculo Azotii altera die, ecce, Dagon jacebat pronus in terra ante arcam Domini; et tulerunt Dagon et restituerunt eum in locum suum. Rursumque mane die altera consurgentes invenerunt Dagon jacentem super faciem suam in terra coram arca Domini, caput autem Dagon et duae palmae manuum ejus abscissae erant super limen. Porro Dagon solus

^{18.} dW.vE: (bie) 2. G. ermante. A: nannte. dW.vE.A: radlings. B.dW: an ber Seite bes Th. vB: an bie S. dW.vE: br. bas (fein) Genid. B: f. G. wurbe gerbr. ... ein a. u. fcwerer M. dW.vE: ber D. w. a. u. fcwerer M. dW.vE: ber D. w. a. u. fcwerer fällia). B.vE.A: batte gerichtet.

M. w. a. u. schwer (sfällig). B. v.E.A. batte gerichtet.
19. v.E. Schwiegertochter. B: baß f. gebaren follte.
v.E. u. wollte g. d.W.: jum Geb. A: u. nahe an ber Geburt. d.W. v.E. A: bie Nachricht. v.E. hatten f. übersfallen. A: überfielen f. plogl.

^{20.} Al.: qui st.

^{21.} Al. † (p. gloria) Domini. 8* quia-Dei et. 22. Al.: Ait.

^{20.} B.vE: fierben wollte. A: im St. war. B.dW. vE.A: einen G. geboren. dW.A: u. gab u. Acht!

^{21.} u. wegen ihres Odw. u. ihres D. B: wegges wanbert. dW.vE.A: Beg (hinw.) ift bie Chre ...!
22. dW: Darum fpr. fie.

^{3.} vE: Asbobiter. B: bes and. Tages. A: am and. T. B.dW.vE: fiehe, ba lag (ber) D. auf f. Angefichte gur G. A: mit f. A. auf. dW.vB.A: ftellten. A. B: flachen G. dW. abgebrochen B: bei b Schwe

^{4.} B: flachen o. dW: abgebrochen. B: bei b. Schw. A: uber.

ύπελείφθη. 5 Διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἐερεξς Δαγών καὶ πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος εἰς οἶκον Δαγών ἐπὶ βαθμόν οῖκου Δαγών ἐν Αζώτφ, ἔως τῆς ἡμέρας ταὐτης, ὑτι ὑπερβαίνοντις ὑπερβαίνουσι. 6 Καὶ ἐβαρύνθη ἡ γεὶρ κυρίου ἐπὶ "Αζωτον, 'καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς καὶ ἔξίζεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς, καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες, καὶ ἐγένετο σύγγυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῆ πόλει.

7 Kal sloor of aroges Acorov, or overes 'γέγονεν αὐτοῖς', καὶ λέγουσιν. "Ότι οὐ καθήσεται χιβωτός του θεου Ίσραήλ μεθ' ήμων, ότι σκληρά ή γείρ αύτοῦ ἐφὶ ήμας καὶ ἐπὶ Δαγών τον θεον ήμων. 8 Καὶ αποστέλλουσι, καὶ συνάγουσι τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς αύτούς, και λέγουσι. Τι ποιήσωμεν τη κιβωτφ τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ; Καὶ λέγουσιν 'οἱ Γετθαῖοί'. Μετελθέτω ή κιβωτός του θεου πρός ήμας. Καὶ μετηλθεν ή κιβωτός του θεού Ίσραήλ 'είς Γέθ'. 9 Καὶ έγενήθη μετά τὸ μετελθεῖν αύτήν, και γίνεται γείρ κυρίου έν τη πόλει, τάραχος μέγας σφόδρα, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἄνδρας της πόλεως από μικρού έως μεγάλου, καί ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς έδρας αὐτῶν. 'Καὶ ἐποίησαν οἱ Γενθαῖοι ἐαυτοῖς ἔδρας', 10 και έξαποστέλλουσι την κιβωτόν τοῦ θεοῦ είς Ασκάλωνα. Και έγενήθη, ώς είςηλθεν ή πιβωτός του θεού είς Ασκάλωνα, καὶ εβόησαν οί Ασκαλωνίται, λέγοντες. Τι απεστρέψατε πρός ήμας την χιβωτόν του θεου Ίσραήλ, θανατώσαι ήμας και τον λαον ήμων; 11 Και αποστέλλουσι, και συνάγουσι πάντας τους σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἶπαν Ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Ἰσραήλ, καὶ καθισάτω είς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ θασατώση ήμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν. έγενήθη σύγχυσις θανάτου έν όλη τη πόλει βαρεία σφόδρα, ώς είςηλθεν χιβωτός του θεου Ισοαήλ έχει. 12 Καὶ οί ζώντες καὶ οὐκ ἀποθαלבוליני: אַשָּׁם בַּגָּפָּנִים אָת-אַשְׁנִּוּד וְאָתִּ יַדִּיִּנִוּ אָלִּבּאָים אָת-אַשְׁנִּוּד וְאָתִּ זִּדִּיוּ וְכָלִ-תַּפָּאִים בַּיִּת-נִּנְוּן מַלִּבּבְּּר זִּגִּוּן וְכָלִ-תַּפָּאִים בִּית-נִּנְוּן מַלִּבּמְּתּוּ זִּנְיִוּ וְכָלִ-תַּפָּאִים בִּית-נְּנְוּן מַלִּבְּמִּתּוּ זוֹ נִשְׁאַר מָלְיוּ: מַלִּבְּנֵּן לְאִּבִּיִּרְכּוּ לְּנְתַּפְּתִּן

רַיִּרָאָוּ אַנְּשֵׁי־אַשְׁדְּוֹד כִּי לארישב אַרון אַלהַי יִשְׂרָאַל עִמְּנוּ עַבַּינוּ וְעַל פַי־קשָׁתַה ידוֹ 8 אלהינו: וישלחו ויאספו את־פל-סרַנֹי פַּלָשָׁתִּים אַלִּיחָם וַיִּאמָרוּ מה־ בּצַשָּׁה לַאַרוֹן אֵלהַי יִשְּׁרָאֵל וַיִּאִמְרֹיּ נַת יָפֹב אַרָון אֵלחֵי יִשִּׂרָאֵל וַיַּפַּבּוּ י אָת־אָרָוֹן אֱלֹהֵי יִשִּׂרָאֵלֹּ: וַיִּהִי אַחַרֵי יּ הַסָּבוּ אֹתוֹ וַתְּהִי יַד־יִהוָה בַּעִירֹ מָהוּמָהֹ בָּדוֹלָה מָאֹד רַיַּדְ אַת־אַנִשֵּׁי הַלִּיר מָפָטְן וְעַד־בַּדִוֹל וַיְשַׂתְרָוּ להם י עפֿלים: וַיָּשׁלָחוּ אַת־אַרוֹן האַלהים עַקרון וַיָּהִי כְּבוֹא אָרַוֹן הַאֵּלְתִים עסרון וַיּזָעַלָּרּ חעַקרנּים לאמר הסבּר אַלֵי אַתאַרוֹן אַלהֵי יִשְׁרָאַל לַהַּמִיתַנִי 11 וַאַת־עַמָּי: וַיִּשְׁלָחֹר וַיַּאַסְפֿר אַת־כּל־ סרַנּי פַלשָׁתִּים וַיִּאמָרוּ שׁלַחוּ את־ אַרון אַלהי ישראַל רַיִשָּׁב לַמְקוֹמוֹ ולא־ימית אתי ואת־עמי פי־היתה מָהוּמֶת-מֶוֶתֹ בָּכָל־הַעָּׁיר בַּבְרֵה מִאָּד

שחרים ס' . 9. ים בשחרים ס' . 9.

6. mit Beigwarzen. dW.vE: lag fow. auf ... n. er vermuftete fie (ihr Lanb). B: machte f. erftannem? dW.vE: mit Beulen.

7. dW.vE.A: (@4) foll nicht ... .

^{6.} AX* ή ... (pro ναῦς) ἔδρας. 7. AB* γέγ. αὐτοῖς et ἡ et τὸν († FX). 8. AX † (p. τὸς) πάντας. A¹B* τῆ († A²B). AB* (pr.) τδ († FX). B (eti, infra): Γεθαῖοι (Γετθ. X; AΕΧ: Γεθθ.). AB* (pr.) ἡ († FX). B * (alt.) ἡ († AΕΓΧ). 9. B* ἐν († AΕΓΧ). ΑΧ: καὶ ἔως. 10. A²B* ἡ et (pr.) τδ († ΕΓΧ) ... τὴν κιβ. τ. θ. Ἰσρ. πρ. ἡμ. (πρ. ἡμ. τὴν κτλ. Χ). 11. B: ἐξαποστ. ... *παυτας... εἶπον... * Φανάτο (c. ΑΕΓΧ). AB* (sq.) τδ († FX). ΑΧ* Ἰσρ.

^{4.} an ihm abrig war. B: nur allein ber Dagon war auf berfelben übr. geblieben. dW.vB: uur b. Bifdrumpf war noch an ihm übr.

^{8.} Laffet bie 2 ... gen G. hinüber fooffen. dW. vE: Gen (Rach) G. bringe man. B: Es foll ... nach G. umbergeben.
9. fcafften ... babin ... hinübergebracht batten.

Die Labe ju Gath und Etron.

5 ber Rumpf allein barauf lag. *Darum treten bie Priefter Dagons und alle, bie in Dagons Saus gehen, nicht auf bie Schwelle Dagons zu Asbob, bis auf biefen Exag. *Aber bie Sand bes herrn warb schwer über bie von Asbob, und verberbete sie, und schlug Asbob und alle ihre Grenzen an heimlichen Orten.

Da aber bie Leute zu Asbob faben, bağ es fo juging, fpracen fie: Lagt bie Labe bes Bottes Ifraels nicht bei uns bleiben, benn feine Band ift gu hart über uns und unfern Gott Dagon. 8 # Und fandten bin und versammleten alle Fürften ber Philifter ju fich, und fprachen: Bas follen wir mit ber Labe bes Gottes Ifraels machen? Da antworteten fie: Lagt bie von Gath bie Labe bes Gottes Ifraels umber tragen. Und fie trugen bie Labe 9 bes Gottes Ifraels umber. *Da fie aber biefelbe umber trugen, warb burch bie Sand bes Berrn in ber Stabt ein febr großer Rumor, und folug die Leute in ber Stabt, beibe flein und groß, und friegten beimliche 10 Blage an heimlichen Orten. *Da fanbten fle bie Labe bes Berrn gen Efron. Da aber bie Labe Gottes gen Efron fam, ichricen bie von Efron: Sie haben bie Labe Gottes umber getragen zu mir, bag fle mich tobte 11 und mein Bolt! *Da fandten fie bin und verfammleten alle Fürften ber Philifter, und fprachen: Sendet bie Labe bes Gottes Afraels wieber an ibren Ort, daß fie mich und mein Bolt nicht tobte. Denn bie Banb Bottes machte einen febr großen Rumor 12 mit Burgen in ber gangen Stadt. * Unb

4. A.A. Stumpf. A.A. Strumpf! 7. U.L. baß fo guging. 9. A.A. großer Schreden ... Plagen. 9. 11. U.L. ein fehr groß Rumor.

2årm... fr. Feigwarzen. B: fam die h... über bie St. mit e. f. gr. Schrecken. dW.vE: (war ... auf ...) f. gr. Befturzung. B.vE: vom Rleinen bie z. Gr. vE: u. ee brachen an ihnen Benlen hervor? dW: baß ... anebr. B: Ee waren aber bie Feigw. bei ihnen im Bers borgenen. — 10. bes G. Ifrael herübergetr.

truncus remanserat in loco suo.

*Propter hanc causam non calcant 5
sacerdotes Dagon et omnes, qui ingrediuntur templum ejus, super limen
Dagon in Azeto usque in hodiernum
(Ex.9,3. diem. *Aggravata est autem manus
Domini super Azotios, et demolitus
v.9.12. est eos, et percussit in secretiori parte
Pp. 78,56. natium Azotum et fines ejus. Et ebullierunt villae et agri in medio regionis
illius, et nati sunt mures, et facta est
confusio mortis magnae in civitate.

Videntes autem viri Azotii hujusce-

modi plagam, dixerunt: Non maneat arca Dei Israel apud nos, quoniam dura est manus ejus super nos et super Da-6,16e. gon deum nostrum. Et mittentes 8 6,2. listhinorum ad se, et dixerunt: Quid faciemus de arca Dei Israel? Responde-1Ch.18,1 runtque Gethaei: Circumducatur arca Déi Israel. Et circumduxerunt arcam Dei Israel. *Illis autem circumducentibus eam, fiebat manus Domini per singulas civitates interfectionis magnae v.e.. nimis, et percutiebat viros uniuscujusque urbis a parvo usque ad maiorem, et computrescebant prominentes extales eorum. Inieruntque Gethaei consilium et fecerunt sibi sedes pelliceas. *Miserunt ergo arcam Dei 10 Jos. 15,45 in Accaron. Cumque venisset arca Dei in Accaron, exclamaverunt Accaronitae, dicentes: Adduxerunt ad

ronitae, dicentes: Adduxerunt ad nos arcam Dei Israel, ut interficiat nos et populum nostrum. *Miserunt 11 itaque et congregaverunt omnes satrapas Philisthinorum, qui dixerunt: Dimittite arcam Dei Israel, et revertatur in locum suum, et non interficiat nos cum populo nostro. Fiebat enim pavor mortis in singulis urbibus et gravissima valde manus Dei. *Viri 12

181

^{6.} Al. *Et eb. - civitate. 9. Al. * Inieruntque Geth. 11. Al.: Dimitte et (bis): ut.

dW: wehflagten. dW.vE.A: gebracht.

11. es war ein Tobeslarm in d. g. St., well d. S. S. gar fcwer bafelbit war. B: weg, baß f. wieder an ihren D. fehre. dW.vE: fort, baß f. gurud f. (fomme). B: ein Schreden bes Tobes. vE.A: war (fam ein) Tobeschyr. dW: tobtl. Bestürzung.

νόντες επλήγησαν εἰς τὰς ἔδρας, καὶ ἀνέβη ἡ κραυγή τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

VI. Καὶ ἦτ ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐν ἀγρῷ των αλλοφύλων έπτα μηνας, και έξέζεσεν ή γη αὐτῶν μύας'. 2 Καὶ καλοῦσιν 'οί' άλλόφυλοι τους ίερεζς και τους μάγτεις και τους έπαοιδους' αύτων, λέγοντες. Τί ποιήσωμεν τη κιβωτώ του κυρίου; Γνωρίσατε ήμιν, έν τίνι άποστελούμεν αὐτήν είς τὸν τόπον αὐτῆς. 3 Καὶ είπαν. Εί έξαποστέλλετε ύμεῖς την κιβωτόν 'διαθήκης κυρίου' του θεού Ίσραήλ, μή δή έξαποστείλητε αὐτήν κενήν, άλλὰ ἀποδιδόντες απόδοτε αύτη της βασάνου, και τότε ίαθήσεσθε, καὶ έξιλασθήσεται ὑμῖν· μὴ οὐκ άποστη ή γείο αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν; ⁴ Καὶ λέγουσι. Τί τὸ τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῆ; Καὶ είπαν Κατα άριθμόν των σατραπειών των άλλοφύλων πέντε έδρας χρυσάς, ότι πταϊσμα εν ύμεν και τοις άρχουσιν ύμων και τῷ λαῷ, 5 καὶ μῦς χρυσοῦς ὁμοίωμα τῷν μυών ύμών τών διαφθειρόντων την ηην, καί δώσετε τῷ κυρίφ δόξαν, ὅπως κουφίση τὴν γείρα αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ύμων καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ύμων. 6 Καὶ ίνατί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐβάρυνεν Αΐγυπτος καὶ Φαραώ την καρδίαν αὐτών; Οὐχὶ ότε ένέπαιξεν αύτοῖς, έξαπέστειλεν αύτοὺς καὶ ἀπηλθον; 7 Καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε μίαν αμαξαν καινήν, και δύο βόας πρωτοτοκούσας εφ' ας ούκ επετέθη ζυγός, 'άνευ των τέχνων, καὶ ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῆ άμάξη, καὶ άπαγάγετε τὰ τέκνα αὐτῶν άπὸ ὅπισθεν αὐτῶν εἰς οἰκον. ⁸ Καὶ λήψευθε την χιβωτόν χυρίου, χαὶ θήσετε αύτησ έπι τησ αμαξασ, και τὰ σκεύη τὰ χουσα αποδώσετε αὐτῆ ὑπὲρ τῆς βασάνου, καί θήσετε εν θέματι εκ μέρους αυτης. Καί

לְאַ־מֵּׁתוּ הָכָּוּ בַּעְפּֿלֶים וַתְּעַל שַׁוְעָתּ הַעִיר הַשָּׁמִים:

אַרוֹן־יִהוֹה בִּשִּׁדֵה פַלשׁתּים חַדְשִׁים: וַיִּקְרָאָרְּ הנים ולקסמים לאמר מה-נַצְשָה לאַרוֹן יָהוָה הודיענוּ בפה נשׁלְחנּוּ ז לַמְקוֹמָוֹ: וַיִּאַמְרוּ אָם־מִשׁׁלְחֹים אָת־ ארון אלהי ישראל אַל־תַּשַׁלְּחַרּ אֹתוֹ ם פי-השב תשיבו לו אשם אַז וְנוֹדַע לַלֵם לַמַּה לָאִרתַסְוּר ידו מכם: ויאמרו מה האשם אשר פָּלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁהֹ עָפֹלֵי זָהָב וַחֲמִשֵׁה -מנפה אחת לכלם יניכם: ועשיתם צלמי עמליכם עַכְבָּרֵיכֵם הַמַּשִׁחִיתם את־ ונתתם לאלהי ישראל פבוד היכם ומעל אַרְצָבֶם: וְלַמָּה תִּכְבִּדוּ לכֿם את ז התעפל בהם וישקחום וילכוי ועתה ה חַדְשַׁהֹ אַחַת וּשִׁתּי סחו ועשו עגל והשיבתם כניהם מַאחַרֵ קַתְתָּם אָת־אָרוו יִהוָה וּנִתַתַּם אֹתוֹ אשם תשימו

^{1.} B^* το θεθ († X; AEX: κυρίδ). 2. AB^* οί († EFX). B^* το († AEFX). 3. AFX: εἶπον. AB^* το († FX; iid. * διαθ. κυρ.). $AX: μη δη ἀποστείλητε...* ή. 4. AB: σατράπων (-πειών EFX). AFX † (p. χρυσ.) καὶ πέντε μύας χρυσός. 5. AEX: ὁμοίωμα τῶν έδρῶν υμῶν καὶ ὁμοίωμα τῶν μνῶν ὑμῶν. 6. <math>A^*$: ἐβαρύνθη (ἐβαρύνεν A^* Breil.). EFX: ἐνέπαιξαν. A^* B: ἐξαπέστειλαν (-leν A^* X). $7. B^*$ μίαν († AEFX). A^* B* ἐφα ας -ξυγός († A^* FX). AB^* (pr.) αὐτῶν († EX). 8. B^* κυρίδ. AB^* ὑπὲρ († FX). B^* (p. δέμ.) Bερσεχθαν (* F; A: Λργός). F† (p. ἐκ) πλαγίων.

ערורכם ק'.12. מחרי ק'.2. במחרים ק'.4.

^{12.} mie Beigwarzen. B: aufflieg. dW.A: flieg ems por. vE: ft. bie jum h.

^{1.} im Felbe. — 2. dW.vE.A: Bahrfager. B.vE: Thut uns zu wiffen, dW: funb.

^{3.} genefen. B. bringet allerbinge fur fle ein Sch. bin. dW: fo burft ihr ... entrichten mußt ihr ihm e. Sch. vE: erflattet ihm. (A: zahlet ihr, was ihr fonts

welche Leute nicht ftarben, die wurden geschlagen an heimlichen Orten, daß bas Geschrei der Stadt auf gen Simmel ging.

VI. Alfo mar bie Labe bes Berrn fleben 2 Monate im Lande ber Bbilifter. + Und bie Mbilifter riefen ihre Briefter und Beisfager, und fprachen: Bas follen wir mit ber Labe bes Berrn machen? Lebret uns, womit follen wir fie an ibren Ort fenben? 3 *Sie fprachen: Bollt ihr bie Labe bes Gottes Ifraels fenben, fo fenbet fie nicht leer, fonbern follt ihr vergelten ein Schulbopfer; fo werbet ihr gefund werben, und wirb euch tund werben, warum feine Sand nicht von 4 euch läßt. * Sie aber fprachen: Belches ift bas Schulbopfer, bas wir ihm geben follen? Gie antworteten: Funf golbene Merfe und funf golbene Daufe, nach ber Babl ber funf Fürften ber Philifter, benn es ift einerlei Plage gewesen über euch 5 alle und über eure gurften. * Go muffet ihr nun machen gleiche Beftalt euren Merfen und euren Maufen, die euer Land verberbet baben, baf ibr bem Bott Ifraels bie Ehre gebt; vielleicht wirb feine Band leichter werben über euch und über euren Bott 6 und über euer Sanb. "Barum verftodt ihr euer Berg, wie bie Egypter und Pharao ihr Berg verftodten? Ifte nicht alfo, ba er fich an ihnen bewies, liegen fie fie fah-7 ren, bag fie hingingen? * So nehmet nun und macht einen neuen Wagen, und zwo junge faugende Rube, auf die nie fein Joch getommen ift, und fpannet fie an ben Bagen, und laffet ibre Ralber binter ihnen 8 babeim bleiben, *und nehmet bie Labe bes Berrn, und leget fie auf ben Bagen, und die goldenen Rleinobe, die ihr ihm jum Schulbopfer gebet, thut in ein Raftlein

Dig feib fur b. Sunbe!) vE: geheilt w. u. erfahren. dW.vE.A: ablagt. B: hat weichen wollen.

quoque, qui mortui non fuerant, percutiebantur in secretiori parte natium; et ascendebat ululatus uniuscujusque civitatis in coelum.

Fuit ergo arca Domini in regione WI. Philisthinorum septem mensibus. *Et 2 vocaverunt Philisthiim sacerdotes et 5.8.11. divinos, dicentes: Quid faciemus de arca Domini? indicate nobis, quomodo remittamus eam in locum suum. *Oui 3 dixerunt: Si remittitis arcam Dei Br. 15, Israel, nolite dimittere eam vacuam, sed quod debetis, reddite ei pro peccato, et tunc curabimini, et scietis, quare non recedat manus eius a vobis. * Qui dixerunt: Quid est quod pro delicto reddere debeamus ei? Responderuntque illi: Juxta numerum y.166. provinciarum Philisthinorum quin-5,6.. que anos aureos facietis et quinque mures aureos, quia plaga una fuit omnibus vobis et satrapis vestris. v.15. *Facietisque similitudines anorum ve- 5 strorum et similitudines murium, qui demoliti sunt terram, et dabitis Deo Israel gloriam; si forte relevet manum suam a vobis et a diis vestris et a terra vestra. * Ouare aggravatis 6 corda vestra, sicut aggravavit Aegy-8.7.13. ptus et Pharao cor suum? nonne post-12,31.6,1. quam percussus est, tunc dimisit eos et abierunt? * Nunc ergo arripite 7 200.6,2. et facite plaustrum novum unum, et duas vaccas foetas, quibus non est impositum jugum, jungite in plaustro, et recludite vitulos earum domi. *Tolletisque arcam Domini et ponetis in plaustro, et vasa aurea, quae exsolvistis ei pro delicto, ponetis in capsel-

wegfomme. dW: ziehet er f. G. ab von .... vE: macht er f. S. leicht auf .... A: viell. bag ... v. euch aufhebet. 6. B: wollt ihr verftoden. dW.vE: verharten. B:

^{1.} U.L: Monden. 2. U.L: riefen ihren n. f. w. 4. A.A: golbene Benlen! U.L: Blage geweft.

^{5.} A.A: eurer Aerfe n. eurer D. A.A: euren Benlen an heimlichen Orten.

^{6.} U.L: beweisete. 8. A.A: Rleinodien.

^{4.} golb. Feigwarzen ... 3. ber F. ... VI. über. A: After. B: für fie hinbringen, dW: ihm entrichten. vE: erftatten. (A: B. follen w. ihr zahlen fur b. S.) dW: über Allen. B: an ihnen A.

^{5.} Gbenbilder enrer Feigm. u. Gb. enrer M., bie bas L. verberben. B.dW: Bilber. vE: Abbilbungen. B: v. baß er f. S. erleichtere, baß f. von ... Göttern ...

^{2.} Al. † (p. Et) post haec.

^{6.} B: wollt ihr verstoden. dW.vE: verharten. B: nachbem er wunderbar mit ihnen umgegangen. vE: als er gegen fie Thaten ausführte. dW: er f. Muth an ihnen gefühlt? A: gefclagen war?

an ihnen gefühlt? A: gefchlagen war? 7. B: bringet ... hinter ihnen weg nach haus dW.vE: führet ... v. ihnen w. (jurud) ....

^{8.} feget fie. B.dW.vE: Berathe. A: Sachen.

έξαποστελείτε αψτήν, και ἀπελάσατε αὐτήν, και ἀπελεύσεται. ⁹ Και ὅψεσθε· εἰ εἰς ὁδὸν ὁρίων αὐτῆς πορεύσεται μετὰ Βαιθσαμύς, αὐτὸς πεποίηκεν ἡμῖν τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην· και ἐὰν μή, και γνωσόμεθα ὅτι οὐχ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἦπται ἡμῶν, ἀλλὰ σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν.

10 Καὶ ἐποίησαν οἱ άλλόφυλοι ούτω, καὶ έλαβον δύο βόας πρωτοτοχούσας, καλ έζευξαν αὐτὰς ἐν τῆ άμάξη, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκώλυσαν είς οίκον. 11 Καὶ έθεντο την κιβωτὸν κυρίου ἐπὶ τὴν ἄμαξαν, καὶ τὸ θέμα καὶ τοὺς μῦς τοὺς χουσοῦς καὶ τὰς εἰκόνας των έδρων αύτων. 12 Καὶ κατεύθυναν αί βόες εν τη όδω είς την όδον Βαιθσαμύς, εν τρίβω ένὶ ἐπορεύοντο, καὶ οὐ μεθίσταντο δεξιά ουδε άριστερά και οι σατράπαι των άλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῆς ἔως ὁρίων Βαιθσαμύς. 14 Καὶ οἱ ἐν Βαιθσαμὺς ἐθέριζον θερισμόν πυρών έν τῆ κοιλάδι, καί ήραν τοὺς όφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ είδον τὴν κιβωτόν κυρίου, καὶ ηὐφράνθησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς. 14 Καὶ ή αμαξα εἰςῆλθεν εἰς άγρον 'Ωσηε του εκ Βαιθσαμύς, και έστη εκεί παρά λίθον μέγαν καὶ έσχισαν τὰ ξύλα τῆς άμάξης, και τὰς βόας ἀνήνεγκαν όλοκαύτωσιν τῷ χυρίφ. 15 Καὶ οἱ Λευίται ἀνήνεγχαν την πιβωτόν τοῦ κυρίου, καὶ τὸ θέμα τὸ μετ' αύτης και τα કેπ' αύτης σκεύη τα γρυσα, και έθεντο έπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου· καὶ οἰ ανδρες Βαιθσαμύς ανήνεγκαν όλοκαυτώσεις καὶ έθυσα~~ν θυσίας τῷ κυρίφ ἐν τῆ ἡμέρ~~ς ėxelvy.

16 Καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐώρων, καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ασκάλωνα ἐν τῷ ἡμέρς ἐκείνη. 17 Καὶ αὐται αἰ ἔδραι αὶ χρυσαὶ ᾶς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι ὑπὲρ τῆς βασάνου τῷ κυρίφ, τῆς Αζώτου μίαν, τῆς Γὶδ Γάζης μίαν, τῆς Ασκάλωνος μίαν, τῆς Γὲδ

י מִצְּהָי וְשָׁלַּחְתֵּם אֹתְוֹ וְהְלֵהְ: וּרְאִיתָם אָם־נָּרֶךְ נְּבוּלָוֹ יְעַלֶּהֹ בֵּית שֶׁׁמָשׁ הַיָּאֹת וְאָם־לֹא וְיָדַעְנוֹ כֵּי לָא יָדֹו הַאָּת וְאָם־לֹא וְיָדַעְנוֹ כֵּי לָא יָדֹו נבעה בני מפרת הוא היה לני:

נַגְעָה בָּנוּ מָקְרֵת חָוּא הַיָּה לַנוּ: וַיִּצְשִׂר הַאַנְשִׁים בָּן וַיָּקחֹר שָׁתֵּי פַרוֹת עַלות וַיאַכּרָוּם בַּעַגַלה וָאָת־ 11 בַּנֵיהֵם כַּלָוּ בַבַּיַת: וַיַּשַׂמוּ אָת־אַרוֹן יָהוָה אֵל־הַעַנַלָה וָאָת הָאַרְנָּז וְאָת צַבְבָּרֵי הַזָּהֹב וָאָת צַלְמֵי מְחַרֵיהִם: 12 וישרנה הפרות בדרה על־דרה בית שָׁמָשׁ בִּמְסִלֵּה אַהַת הֵלְכַּר הָלֹדְ וְגַּעֹׁוּ רשמאול פָּלִשָּׁתִּים הְּלְכֵים אֲחֲרֵיהָם צַר־גִּבְוּל 13 בַּית שַׁמֵשׁ: וּבַית שַׁמֵשׁ לְצָרֵים קצַיר־ חָשֵים בַּצָמֵק וַיִּשֹאָר אָת עֵינִיהָם וַיִּרְאוֹי 14 אַת־הַאַרוֹן וַיִּשִּׂמָחָוּ כַרָאוֹת: וְהַעַבְּכַּה בַּאָה אָל־שָׁוָֹה יָהוֹשָׁעַ בַּית־הַשְּׁמִשׁי וַתַּצַמִּד שָׁם וְשָׁם אֵבֶן בִּדוֹלֶה וַיִבַּקּעוּ העגלה ואת־הפרות העלו סועכה כיהוה: והכוים הורידו יאת-וָאָת־הָאַרְגַּוֹ אֲשִׁר־אָתּוֹ כלי־זהב רַיַּשִּׁמוּ אַל־האבן הַבְּדוֹלֶה וָאַנְשֵׁי בֵיתֹשֵׁמָשׁ הַצֵּלוּ עלות זָבָחַים בַּיִּוֹם הַהָּוּא לֵיהוֹה: ביום ההרא: לאשרוד

^{8.} Β: ἀπελεύσεσθε. 9. Β* είς. ΑΒ: ε΄ χελο (θχ ή χ. ΕΧ). 11. Β+ (p. θ.) Έργαβ (*F; Α: Αργόζ)...* μ. τὰς - αὐτῶν († ΑΕΓΧ). 12. ΑΒ* τὴν († ΓΧ)...+ (p. ἐνὶ ἐπ.) μαὶ ἐκοπίων (*FΧ). 13. ΑΒ* τῷ et τὸς et τὴν († ΕΓΧ). 14. ΑΒ: τὸν ἐκ. κ. ἔστραν ἐκ. παος αὐτῆν (s. αὐτῆ) λ. μ. κ. σχίζεσι (c. ΓΧ). Β+ (a. όλ.) είς (*AΓΧ). 15. (Α)Β (pro alt. τὸ) Έργαβ ... *ἔθυσαν. ΑΒ pon. τῷ κυρ. in f. 16. Α¹Β* ἐν. 17. ΑΒ* ὑπὲρ.

^{8.} dW.vE: treibet (fchidet) ihn fort, baß er gehe?

^{9.} B: Und fo ihr feben werdet, bag .... B.dW.vE: nicht f. S. dW.vE: gefclagen. vE: fond. ein Jufall und begegnet ift. B: es ift baffelbe fo ein 3. bei uns gewesen.

neben ibre Seiten, und fenbet fie bin und 9 lagt fie geben. * Und febet ibr gu. Bebet fie bin auf bem Bege ihrer Grenze gen Beth Semes, fo hat er une alle bas große Uebel gethan. Wo nicht, fo werben wir wiffen, bağ feine Band uns nicht gerührt bat, fonbern es ift une ohngefahr wiberfahren.

Die Leute thaten alfo, und nahmen zwo junge faugende Rube und fpanneten fie an einen Bagen, und behielten ihre Ralber

11 babeim, *und legten bie Labe bes Berrn auf ben Bagen, und bas Raftlein mit ben golbenen Mäufen und mit ben Bilbern ihrer

12 Merfe. * Und bie Rabe gingen ftrade Beges ju Beth Semes ju auf Giner Strafe, und gingen und blofeten, und wichen nicht, weber gur Rechten noch gur Linten, und bie Fürften ber Philifter gingen ihnen nach bis an die Grenze Beth Semes.

13 * Die Beth Semiter aber ichnitten eben in ber Beigenernbte im Grunde, und hoben ibre Mugen auf und faben bie Labe, und

14 freueten fich biefelbe zu feben. *Der Wagen aber fam auf ben Ader Jofua, bes Beth-Semiters, und ftanb bafelbft ftille. Und war ein großer Stein bafelbft. Und fie Spalteten bas Bolg vom Bagen, und opferten bie Rube bem Berrn jum Branbopfer.

15 "Die Leviten aber boben bie Labe bes Berrn berab, und bas Raftlein, bas neben baran mar, barinnen bie golbenen Rleinobe maren, und festen fie auf ben großen Stein. Aber bie Leute ju Beth Semes opferten bem Berrn beffelben Tags Brandopfer und anbere Opfer.

Da aber bie funf Fürften ber Philifter zugefeben hatten, zogen fie wieberum gen 17 Etron beffelben Tags. * Dieg find aber bie golbenen Merfe, bie bie Philifter bem Berrn jum Schulbopfer gaben: Asbob einen, Bafa einen, Astion einen, Bath

De. 21,24-lam ad latus ejus, et dimittite eam ut vadat. * Et aspicietis, et siqui- 9 dem per viam finium suorum ascen-Jos. 21,16 derit contra Bethsames, ipse fecit 14.11. nobis hoc malum grande; sin autem, minime sciemus, quia nequaquam manus eins tetigit nos, sed casu accidit.

Fecerunt ergo illi hoc modo, et 10 tollentes duas vaccas, quae lactabant vitulos, junxerunt ad plaustrum, vitulosque earum concluserunt domi. * Et posuerunt arcam Dei super plau- 11 strum, et capsellam, quae habebat mures aureos et similitudines anorum. *Ibant autem in directum vaccae per 12 viam, quae ducit Bethsames, et itinere uno gradiebantur pergentes et mugientes, et non declinabant neque ad dexteram neque ad sinistram; sed et satrapae Philisthiim sequebantur usque ad terminos Bethsames. *Porro Bethsamitae metebant triti-13 cum in valle; et elevantes oculos suos viderunt arcam, et gavisi sunt, cum vidissent. *Et plaustrum venit in 14 agrum Josue Bethsamitae, et stetit ibi-Erat autem ibi lapis magnus, et conciderunt ligna plaustri, vaccasque imposuerunt super ea holocaustum Domino. *Levitae autem deposuerunt 15 arcam Dei et capsellam, quae erat juxta eam, in qua erant vasa aurea, et posuerunt super lapidem grandem. Viri autem Bethsamitae obtulerunt holocausta et immolaverunt victimas in die illa Domino.

Et quinque satrapae Philisthinorum 16 viderunt, et reversi sunt in Accaron v.11.5. in die illa. *Hi sunt autem ani aurei, 17 5,5.6. quos reddiderunt Philisthiim pro de-Joe 18.4 licto Domino: Azotus unum, Gaza unum, Ascalon unum, Geth unum,

^{8.} A:A: Seite. 9. A.A: von ohngefahr. 11. A.A: ihrer Benlen. 14. A.A: Und es mar. 15. A.A: Kleinobien. 17. A.A: Beulen.

^{10.} B.vB.A: ben 2B. B.A: verfperreten ihre R. gu Baufe.

^{11.} festen ... After. dW. Gefdmulfte.

^{&#}x27; 12. auf B. ju. dW: grabes B. vE: nahmen ben gr. 2B. dW.vB.A: brulleten.

^{13.} dW: ernteten bie BB, vE.A. fon. ben Beigen. B.dW.vE.A: im Thal.

^{9.} S: si. 11. Al.: Domini.

^{14.} dW.vR.A: bas gelb. vR.A: blieb b. fleben. 15. bas babei mar ... u. Golachtopfer. B.dW: u. folachteten Sol. vB.A: opferten.

^{16.} B: Da bas ... faben. dW.A: Und ... faben es.

vR: f. gu. 17. Mfter. B: Sintern. dW: Gefcomifte, vE:

μίαν, της Ακκαρών μίαν 18 καὶ μῦς χρυσοτ κας ἀριθμόν πασῶν τῶν πόλεων τῶν άλλοφύλων τῶν πέντε σατραπειῶν, ἐκ πόλεως ἐστερεωμένης καὶ ἔως κώμης τοῦ Φερεζαίου, καὶ ἔως λίθου τοῦ μεγάλου οῦ ἐπέθηκαν ἐπ΄ αὐτοῦ τὴν κιβωτόν τῆς διαθήκης κυρίου, τοῦ ἐν ἀγρῷ βοηὲ τοῦ Βαιθσαμυσίτου.

19 Καὶ ἐπάταξεν ανδρας Βαιθσαμύς, ότι είδαν την κιβωτόν τοῦ χυρίου, καὶ ἐπάταξεν έν αύτοῖς **έ**βδομήκοντα ἄνδοας καὶ π**εντ**ήκ**οντ**α γιλιάδας άνδρών. Καλ έπένθησεν ο λαός, ότι επάταξε χύριος έν τῷ λαῷ πληγήν μεγάλην σφόδρα. ^{20} Kαὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐχ Bαι ϑ σαμύς Τίς δυνήσεται παραστήναι ενώπιον χυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ άγίου τούτου, καὶ πρὸς τίνα αναβήσεται 'ή κιβωτός τοῦ κυρίου' ἀφ ημών: 21 Καλ άποστέλλουσιν άγγέλους πρός τούς κατοικούντας Καριαθιαρίμ, λέγοντες. 'Απεστρόφασιν άλλόφυλοι την χιβωτόν τοῦ χυρίου, κατάβητε καὶ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς 1 Καὶ έρχονται οἱ ἄνδρες VII. vuãc. Καριαθιαρίμ, καὶ ἀνάγουσι τὴν κιβωτὸν 'τῆς διαθήκης' κυρίου, καὶ εἰςάγουσω αὐτὴν εἰς οίκον Αμιταδάβ τον έν το βουνώ, και τον Έλεάζας τον υίον αύτοῦ ήγίασαν φυλάσσειν την κιβωτόν 'διαθήκης' κυρίου.

² Καὶ ἐγενήθη, ἀφ' ἡς ἡμέρας ἢν ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαθιαρίμ, ἐπληθύνθησαν αὶ ἡμέραι, καὶ ἐγένετο εἴκοσι ἔτη, καὶ ἐπέβλεψε πᾶς ὁ οἰκος Ἰσραὴλ ὁπίσω κυρίου. ³ Καὶ εἰπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα οἰκον Ἰσραήλ, λέγων Εἰ ἐν ὅλη καρδίκ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον, περιέλεσθε θεοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλση, καὶ ἐτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον, καὶ δτοιμάσατε αὐτῷ μόνφ, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ γειρὸς τῶν ἀλλοφύλων. ⁴ Καὶ ἔξῆραν οἱ υἰοὶ Ἰσραὴλ τὰς Βααλὶμ καὶ τὰ ἄλση Ασταρώθ, καὶ ἐδούλευσαν τῷ κυρίφ μόνφ. ⁵ Καὶ εἶπε Σαμουήλ;

18. A*B + (a. χρ.) οἱ (*FX). B*(pr.) τῶν († AEFX).
AB: σατραπῶν (-πειῶν ΕΓΧ)...*τῆς († FX). AEFX
(p. κυρίθ) † (καὶ) ἔως τῆς ἡμέρας ταὐτης. 19. AB:
Καὶ ἐκ ἡσμένισαν (οἱ) νἱοὶ Ἰεχονίβ ἐν τοῖς ἀνδρασι Β. (κ. ἐπατ. κτὶ. F). AB*τὴν et τἔ († FX).
20. AB: διείθεῖν ...* ἡ et τἕ (παραστ. κτὶ. FX).
21. AB: πρὸς ἐαυτὰς (πρ. ὑμ. FX). - 1. AB*τῆς († X).
2. AB: ἐπλήθυναν (ἐπληθύνθ. FX). B*ὁ († AFX).
3. AB: περιέἰετε (-ἐἰεσθε ΕΓΧ). AB*τῶν († FX).
4. AB: περιεῖλο(α)ν (ἐξῆρ. FX). Β*τῷ († AEFX).

יַהוֹשׁע בּית-השׁמשׁי: אָכָל הַבְּּדִוֹלָה אֲשָׁר הִנִּיח הַאָּה בִּשְּׂדָּה מַעַיר מִבְּצָר וְעָד כְּפֶר הַפְּּרְזִי וְעַדי מַעַיר מִבְּצָר וְעָד כְּפֶר הַפְּרְזִי וְעַדי אַכָל הַבְּּדוֹלָה אֲשָׁר הִנִּיחוּ עָלֶיהָ אֲת מַעִיר מִבְּצָר וְעָד כְּפֶּר הַפְּרָזִי וְעַדיּ מַלִירוֹן יְהּוָּה עַד הַנִּים הַשָּׁר הַּנִּים בִּשָּׁה בִּשְּׁר יַהוֹשׁע בּית-השׁמשׁר:

וֹאָת־אָלְמָזֵר בְּנוֹ לִדְּשׁׁי לִשְׁמִר אָתּד וֹאָת־אָלְמָזַר בְּנוֹ לִדְּשׁׁי לִשְׁמִר אָתּד בִּיּבְרוֹן יִהּוֹה בְּעָם שִׁלְינִם בַּנִּלְּתָה בְּיִּבְרוֹן יִהּוֹה בְּעָם שִׁלְינִם בַּנְּלְּה יִהְנָה בְּיִּבְלוֹ יִהְנָה בְּעָם שֵׁלֶּים תֵּבְּר יִדְּיָה רְדִּיּ בְּיִּבְעוֹ לִשְׁלִי יִבְּנָה מֵעְּלֵים תֵּבְּרוֹ יִדּיְּה רְדִּיּ בְּיִבְּעוֹ יִשְּׁלִים מֵעְלֵים מֵעְּלִים בַּנְּאָרִם בִּמְּדִוֹם לֵאמִר בְּיִבְּאִבִים אֶלָּיוֹ בְּיִתְדִשְׁלֵחוֹ יִדּיְּהְה רְדִּיּ בְּיִבְאִרוֹן יִהּוְּה בְּעָם מֵעְּלֵים בִּנְּלְיִם בִּמְּלְחוֹּ בְּיִבְאוֹ אִנְשִׁי בִיתִּדְשָׁי בִּיתִדּשְׁמָשׁ בֵּי רָאוֹּ בְּעָבְאוֹ יִהְנָהְיִ בְּנִים בְּעִבְּים בִּיִּבְים בִּנְּבְּיוֹ הִיּנְה רְּבְּי בְּעָבְאוֹ יִהּנְּה אָלִוֹ אָנִים בִּיתְרִים בִּאְנִים בְּנִּבְּיוֹ בְּיִבְאוֹ יִהּנָה בְּעָבְיוֹ בִּיתִבְּשְׁים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בִּיבְּבְים בִּיבְּרוֹ הִיּנְים בְּעִבְּים בִּיבְּבוּ הִיּלְם בְּיִבְּים בִּיבְּבוּ הִיּבְּים בְּבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּעִר הְּנִים בְּבְּיִבְּים בְּיִבְּים בִּיבְּבְים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּבִים בִּבְּים בִּיבְּבִים בִּיבִים בִּיבְּבִים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בִּיבִּים בִּיבִּים בְּיבִּים בִּיבִּים בְּיבִּים בִּיבִים בְּיבִּים בִּיבִּים בּיִּבְּים בְּיבִּים בִּיבְּים בְּיבִּים בִּיבְּים בְּיבִּים בִּבְּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בִּיבְּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בִּיבְּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּים בְּיבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בִּיבְּבְּים בִּיבְּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּים בּבּיבְּיבְים בְּיבְּבְּיבְּים בְּיבְּבְּבִים בְּבִּיבְּבְּבְים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבְּבְּבְיבִים בְּיבְּבְּבִים בְּיבְּבְּבָּים בְּיבְּבְיבְּים בְּבִּיבְּיבְּיבְּיבְיבְּיבְּיבְּיבּים בְּיבְּבְּבָּים בּבּבּבְּיבְּים בְּבִּיבּים בְּיבִּים בְּיבְּים בְּבְּבִים בּיבִּיבְּיבּים בְּבִּיבְּיבְּבִּים בְּבִיבְּים בְּבִּבְּבְיבָּבְיבְּבְּבְיב

י הַיִּצְבָּה אָת-יָהוֹה לָבִהוֹ: וַיִּאֹמֵר יִשְׂרָאֵל אָת-דַּבְּעָלִים וְאָת-הְבָּשִׁשְׁתִּרִׁם יִשְׂרָאֵל אָת-דַּבְּעָלִים וְאָת-בְּכָבׁם אַתְּם יִשְׂרָאֵל לָאמֹר שְׁמוּאֵל אֶל-בְּלָבַרְּה וְתִּלְבַּיׁה שְׁבָים אָל-יְהוֹה וְהְלִבְּיִה אָל־בְּנָה אָת-אָל אַרַ יִשְׂרָאֵל לַאמֹר שְׁמוּאֵל אֶל-בְּלַבַּם אַתְּם בְּבַּבְרָם אָל־יִהוֹה וְתִּלְבִּיְה אָת-אָלִהְי שְׁבָים אָל־יְהוֹה וְתִּלְבִּיה אָת-אָלִהְי בְּבַּבְרָם אָל־יִהוֹה וְתִּלְבִיה לְבַבּוֹי אָת-אָלְהַיִּה אָלִבְיה בִּיִּלְהִיה בְּיִבְּה וֹיִבְּלִיה בְּיִבְּים וְיִבְיִה עָּמְרִים וַיִּיְהִיּה בְּשִׁרִים וַיִּבְיה בְּבִּים וְיִבְיִה בִּים וְיִבְיִה בְּבִּים וְנִיבְבִּים וְיִבְיִה אַת-אָלִהְיּה בְּבִּים וְנִבְּבְיה בִּבְּים וְיִבְיִה אַת-אָלִהְיִה בְּבִּים וְנִבְּבִּים וְנִבְּבָּים וְיִבְּבִּים בְּיִבְבָּים וְיִבְּיִה בָּבְּבָּים בְּיִבְבִּים וְיִבְיִה בְּבִּים וְיִבְּבִים וְיִבְּיִה בָּבְּים בְּבִּים וְיִבְּבִּים וְיִבְּבִים וְיִבְּבִּים בְּבִּבְּים וְיִבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְים אָלִייְהוֹים וְבִּיְבִים וְיִבְּבִּים וְנִיבְּבִים בְּיִבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְבִּבְּבִים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּבְּבָם אָבְּיוֹבְים בְּיִבְּבִים בְּבִיבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְים בְּבִּבְים בְּבִּבְּבִים וְבָּבְּבִים וְבָּבְיבִּים בְּבִּבְּים בְּבָּבְים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּיִבְּבִּים בְּבִיבְּים בְּבִיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּבְים בְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּים בְּבְּבְּיבְּים בְּבָּבְים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבָּבְיּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבָּבְּים בְּבָּבְּים בְּבָּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבְּבְּיבְּיבְּיבְּי

18. die goldenen Mt. ... von d. feften St. bis auf d. Bauernborfer. dW: zu ben Dorfern bes platten' Landes. vE: zum Dorfe bes flachen L. A: ummanerten St. ... D. die ohne Ranern waren. (dW: Und Zenge ift ber gr. Stein?)

18 einen, und Efron einen; + und golbene Maufe, nach ber Bahl aller Stabte ber Bhilifter unter ben funf Fürften, beibes ber gemauerten Stabte und Dorter, und bis an bas große Abel, barauf fie bie Labe bes herrn liegen bis auf biefen Sag, auf bem Ader Josua bes Beth Semiters.

Und etliche ju Beth Semes wurben gefchlagen, barum, bag fle bie Labe bes Berrn gefeben hatten; und er folug bes Bolfe funfzig taufend und flebengig Dann. Da trug bas Bolf Leib, bag ber Berr fo eine große Schlacht im Bolt gethan hatte. 20 * Und bie Leute ju Beth Semes fprachen: Ber tann fteben vor bem Berrn, folchem beiligen Gott? und zu wem foll er von 21 une gieben? * Und fie fanbten Boten gu ben Burgern Ririath Jearim, und liegen ihnen fagen: Die Philifter haben die Labe

bes Beren wieder gebracht, fommt berab WILL und holet fle ju euch hinauf. "Alfo tamen bie Leute von Ririath Jearim unb holeten bie Labe bes Berrn binauf, unb brachten fle ins Saus Abi Rababs ju Bibea, und feinen Sohn Eleafar heiligten fie, bag er ber Labe bes herrn butete.

Und von bem Tage an, ba die Labe bes Berrn zu Ririath Jearim blieb, verzog sich die Beit fo lange, bis zwanzig Jahre wurden, und bas gange Baus Ifrael mei-3 nete por bem Berrn. * Samuel aber fprach jum gangen Baufe Ifrael: Go ihr euch mit gangem Bergen befehret ju bem Berrn, fo thut von euch bie fremben Götter und Aftharoth, und richtet euer Berg zu bem Berrn und bienet ihm allein, so wird er euch er-4 retten aus ber Philifter Sanb. *Da thaten die Rinder Ifrael von fich Baalim und Aftharoth, und bieneten bem Berrn 5 allein. * Samuel aber fprach: Berfamm-

Accaron unum; * et mures aureos 18 secundum numerum urbium Philisthiim quinque provinciarum, ab De.3,5. urbe murata usque ad villam, quae erat absque muro, et usque ad Abel (6,14. magnum, super quem posuerunt arcam Domini, quale erat usque in illum diem in agro Josue Bethsamitae.

Percussit autem de viris Bethsa-19 Nm.4,20. milis, eo quod vidissent arcam Domini; et percussit de populo septuaginta viros et quinquaginta millia plebis, luxitque populus eo quod Dominus percussisset plebem plaga magna. Ps. 76,8. *Et dixerunt viri Bethsamitae: Quis 20 Nah. 1,6. poterit stare in conspectu Domini Bs. 33,14. Dei sancti hujus, et ad quem ascendet a nobis? *Miseruntque nuncios ad 21 Jud. 18, 12 habitatores Cariathiarim, dicentes:

Reduxerunt Philisthiim arcam Domini. descendite et reducite eam ad vos. *Venerunt ergo viri Cariathiarim VIII. et reduxerunt arcam Domini, et in-28m.6,8. tulerunt eam in domum Abinadab in 13,556. Gabaa; Eleazarum autem filium ejus sanctificaverunt, ut custodiret arcam Domini.

Et factum est, ex qua die mansit 2 arca Domini in Cariathiarim, multiplicati sunt dies (erat quippe jam an-(Jud. nus vigesimus) et requievit omnis domus Israel post Dominum. autem Samuel ad universam domum Israel, dicens: Si in toto corde vestro Gen. 35, 2; revertimini ad Dominum, auferte deos
Jad. 2, 13, alienos de medio vestri, Baalim et
2Ch.
20, 3s; Astaroth, et praeparate corda vestra
Dt. 0, 13s. Domino, et servite ei soli, et eruet
7, 5s. Mt.4,10. vos de manu Philisthiim. *Abstule- 4 runt ergo filii Israel Baalim et Astaroth. et servierunt Domino soli.

^{19.} A.A: eine fo große.

^{19.} befeben. vE: angef. A: gefchaut. dW: ans fchauten. dW.vE.A: trauerte. dW: Mieberlage ans gerichtet. vE: auf bas B. e. fo gr. Schlag gethan. 20. dW: vermag zu. A: wird ft. fonuen. B.vE. f. beftehen. (vE: foll fie ... !?)

^{21.} B.vE.A: Ginmobnern. dW: Bew. 1. vE: auf bem bugel? dW.vE: weiheten. dW. vB.A: (um) bie 2. ju huten. B: bag ... bemahrete.

^{19.} Al. + (p. autem) Dominus. 21. Al.: ducite. 2. Al. * Domini. 1. Al.: Aminadab.

^{3,} Al. * Baalim.

^{2.} w. nach b. d. dW: verging eine I. 3. vE: ver- floffen viele Tage. B: ba ber E. v. wurben, fo baß .... dW.vE: flagte (vor) hinter Sehova. B: fcidte eine Dehflage nach b. G. (A: war in Ruhe, folgenb

^{3.} Die MRh. B: th. aus eurem Mittel weg. dW. vE.A: (entfernet) and e. Mitte. dW: Gotter ber Frembe ... Aftarten. A: bereitet e. D. bem 6.

Israelis pomitentia et victoria.

'Αθροίσατε τον πάντα Ίσραηλ είς Μασσηφά, καὶ προςεύξομαι πρὸς κύριον περὶ ὑμῶν. 6 Καὶ συνήχθησαν είς Μασσηφά, καὶ ύδρεύοντο υδωρ, καὶ ἐξέγεαν ἐνώπιον κυρίου 'ἐπὶ την γῆν', καὶ ἐνήστευσαν έν τη ήμέρα έχείνη, και είπαν Ήμαρτήκαμεν τῷ κυρίο. Καὶ ἐδίκασε Σαμουήλ τούς υίους Ίσραηλ είς Μασσηφά.

⁷ Καὶ ήχουσαν οἱ ἀλλόφυλοι, ὅτι συνήχθησαν 'πάντες' οἱ νἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφά, καὶ ἀνέβησαν οί σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἀκούουσιν οι υίοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐφοβήθησαν άπὸ προςώπου τῶν άλλοφύλων. 8 Καὶ εἰπαν οί νίοι Ίσραήλ πρός Σαμουήλ. Μή παρασιωπήσης ἀφ' ήμων του μη βοαν πρός κύριον τὸν θεόν σου, και σώσει ήμας έκ γειρός άλλοφύ**λων. Θ Καὶ έλαβε Σαμουήλ ἄρνα γαλαθηνόν** ένα, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν όλοκαύτωσιν 'σὺν παντί τῷ λαῷ' τῷ κυρίφ, καὶ ἐβόησε Σαμουήλ πρός κύριον περί Ίσραήλ, καλ ἐπήκουσεν αὐτοῦ ό πύριος. 10 Καὶ ην Σαμουηλ άναφέρων την όλοκαύτωσιν, καὶ άλλόφυλοι προςῆγον είς πόλεμον έπι Ίσραήλ. Και έβρόντησε κύριος έν φωνή μεγάλη έν τη ήμερα εκείνη επί τοὺς άλλοφύλους, και συνεχύθησαν και έπταισαν 11 Καὶ έξηλθον ανδρες ενώπιον Ισραήλ. 'Ισραήλ έκ Μασσηφά, καὶ κατεδίωξαν τοὺς αλλοφύλους, και επάταξαν αύτους έως ύποκάτω του Βαιθγόρ. 12 Καὶ Ελαβε Σαμουήλ λίθον ένα, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀνὰ μέσον Μασσηφα και ανα μέσον της παλαιάς, και έκαλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ ᾿Αβενέζερ ἱλίθος τοῦ βοηθοῦ καὶ εἶπεν "Εως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν κύ-Qιος.

13 Καλ έταπείνωσε χύριος τοὺς άλλοφύλους, καί ου προςέθεντο έτι προςελθείν είς όριον Ισραήλ, καὶ έγενήθη χείρ κυρίου έπὶ τοὺς άλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ Σαμουήλ. 14 Καὶ ἀπεδόθησαν αι πόλεις ᾶς Ελαβον οί άλλόφυλοι παρά των υίων Ισραήλ, και άπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ ᾿Ακκαρών ἔως

שמואל ישראל **"** את קבצו ואתפכל המצפתה ס יַהוַה: וַיִּפַבִּגוּ הַמִּצְפָׁתָה וַיִּשְׁאַבוּ־• רישפכר ו לפגר שם חמאנר ההרא שמואל

פלשתים ישראל המצפתה ויצלו סרני פַלשׁתים: -ישראל אל-שמואל אל-תחרש ממנו מזעק אל שִׁמוּאָל מָלָה חַלֶבֹ אָחַד וַיִּעַלָה עוֹלָה יל ליהוה ויזעק שמואל אל־יהוה י בַּער יִשַּׂרָאֹל וּיִענהוּ יְהוֹה: וְיְהִי מעלה העולה ופלשתים נגשו לפלחמה בּישׂראל וַיַּרעם יהוָהי בֹּקוֹל־בּדוֹל בַּיּוֹם הַהַוֹּא עַל־פָּלְשָׁתִּיםׂ 11 ריהמם ריבנפו לפני ישראל: נידאו יִשְׁרַאָל מִוּ־הַמִּצְפָּה וַיִּרְהִּסְוּ אַת־פָּלִשָּׁתֵּים וַיַּבּוּם עַד־מָתַּחַת לְבֵית רַיַּפָּׁח שִׁמוּאֵל אֲכָן אַחַת וַיְּשָׂם הַמָּצְפָּה וּבֵין הַשָּׁן וַיִּקרֵא אָת־ אָכֶן הַצֵּזֵר צורנו יהוה:

וַיַּבַּנִעוֹ הַפָּלִשָׁתִּים וַלָאריַסָפִוּ עוֹד לָבָוֹא בָּגִבָוּל יִשִּׂרָאֵל וַתְּקֵי יַד־יִהוָה 14 בַּפְּלִשָׁהִּים כִּל יָמֵי שְׁמראֵל: וַהְּשַׁבְנָה הַעַרִים אַשֵּׁר לַקחוּ־פּלָשִׁתִּים מַאֵּת יִשֹּׁרָאַל ּ לִיִשִּׂרָאֵל מֵעֶקְרָוֹן וְעַד־גַּת

μυήλ. Μή μοι γένοιτο αποστήναι από κυρίυ θεδ μυ, τυ μή βοαν περί ύμων προς ευχόμενον. ΑΒ* ὁ († FX). 13. ΑΕΓΧ: ἔτι (τΕ) ἐπείθεῖν. ΑΓΧ: ἐγένετο. ΑΧ*τῦ. 14. Β: ἀσκαίωνος (ἀπκαρών ΑΕΧ).

ייעלחוי כו' .9.

let bas gange Ifrael gen Migpa, baß ich 6 für euch bitte zum Gerrn. * Und fie kamen zusammen gen Migpa, und schöpften Wasser und goffens aus vor bem Gerrn, und fakteten benselben Tag, und sprachen daselbst: Wir haben bem Gerrn gesundigt. Also richtete Samuel die Kinder Ifrael zu Mipa.

7 Da aber die Philifter höreten, daß die Kinber Ifrael zusammen gekommen waren gen Rizpa, zogen die Fürsten der Philister hinauf wider Ifrael. Da das die Kinder Ifrael höreten, fürchteten sie fich vor den Philistern,

8 und fprachen zu Samuel: Lag nicht ab fur une zu fchreien zu bem herrn, unferm Bott, bag er uns belfe aus ber Philifter

9 Sand. *Samuel nahm ein Milchlämmlein, und opferte dem Gerrn ein ganges Brandopfer, und fchrie zum Gerrn für Ifrael,

10 und ber herr erhörete ihn. * Und indem Samuel bas Brandopfer opferte, tamen bie Philifter herzu, zu ftreiten wider Ifrael. Aber ber herr ließ bonnern einen großen Donner über bie Philifter beffelben Tages, und schredte fte, daß fie vor Ifrael geschla-

11 gen wurden. * Da zogen bie Manner 3fraels aus von Mizpa und jagten die Philifter, und schlugen fie bis unter Beth Car.

12 * Da nahm Samuel einen Stein und feste ihn zwischen Mizpa und Sen, und bieß ihn Eben Ezer, und sprach: Bis hieher hat uns ber Berr geholfen.

13 Alfo wurden die Philifter gebampft, und tamen nicht mehr in die Grenze Ifraels, und die Sand des Geren war wiber die

14 Philifter, fo lange Samuel lebte. * Alfo wurden Ifrael bie Statte wieber, bie bie Bhilifter ihnen genommen hatten, von autem Samuel: Congregate universum
Jud.10,17. Israel in Masphath, ut orem pro vobis
11,11. Dominum. Et convenerunt in Mas25m. phath, hauseruntque aquam et effude22,16., runt in conspectu Domini, et jejunaThr.2,19. verunt in die illa, atque dixerunt ibi:
12,10. Peccavimus Domino. Judicavitque

Peccavimus Domino. Judicavitque Samuel filios Israel in Masphath.

Et audierunt Philisthiim, quod congregati essent filii Israel in Masphath,

Jos. 18.3,8. et ascenderunt satrapae Philisthinorum ad Israel. Quod cum audissent
filii Israel, timuerunt a facie Philisthinorum, dixeruntque ad Samue
lem: No cesses pro pohis clamare

12,23. lem: Ne cesses pro nobis clamare
Jec. 15,1: ad Dominum Deum nostrum, ut salvet
nos de manu Philisthinorum. *Tulit
autem Samuel aganta hotestem

Lev. autem Samuel agnum lactentem unum, 22,27. et obtulit illum holocaustum integrum

air.46,19.Domino; et clamavit Samuel ad Do-Pa.99,6. minum pro Israel, et exaudivit eum Dominus. *Factum est autem, cum 10 Samuel offerret holocaustum, Philisthiim iniere praelium contra Israel;

2,10. intonuit autem Dominus fragore
Str. 46,20. magno in die illa super Philisthiim,
Jos. 10,100. et exterruit eos, et caesi sunt a facie
Israel. *Egressique viri Israel de 11

Masphath persecuti sunt Philisthaeos,

sir.44,21. et percusserunt eos usque ad locum
qui erat subter Bethchar. Tulit 12
autem Samuel lapidem unum, et posuit eum inter Masphath et inter

5,1.4,1. Sen, et vocavit nomen loci illius Lapis

adjutorii, dixitque: Hucusque auxiliatus est nobis Dominus.

(Jud.5,38) Et humiliati sunt Philisthiim, nec 13
apposuerunt ultra, ut venirent in
18,6. terminos Israel. Facta est itaque
manus Domini super Philisthaeos
cunctis diebus Samuelis. *Et red-14
ditae sunt urbes, quas tulerant Philisthiim ab Israel, Israeli, ab Accaron

Tage.
14. Auch ..... B.dW.vE: famen ... wieber an Ifc.
A: wurden gurudgegeben. vE: abgenommen.

5. dW.vE: fo (bann) will ... beten.

^{10.} S: a filijs Isr. 11. Al.: filii Isr. 12. Al.: nomen ejus.

f. in Berwirrung.
11. B.dW.A: j. ben Bh. nach. vB: verfolgten.
13. B.vE.A: gebemathigt. dW: gebengt ... Gesbiet. vE: bie ganze Zeit Samuels. B.A: alle (bie)

^{8.} B: Du wolleft n. fchweigen unfertwegen ... ju fchr. (vE: Schweige n. vor ihm u. fchreie?) A: ju rufen.
9. A: fangenbes Lamm. dW.vE: es als ein ganges.
B.A: gang jum Br.

^{10.} B: mit gr. Donnerichlagen. dW: bonnerte mit gr. Schlagen. vE: gr. Rrachen. A: Getofe. vE. brachte

Γέθ, καὶ τὸ ὅριοτ Ἰσραήλ ἀφείλοττο ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἦν εἰρήτη ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραήλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραήλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραήλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 16 Καὶ ἐπορεύετο ἐνιαυτὸν κατ ἐνιαυτὸν καὶ ἐκύκλου Βαιθήλ καὶ τὴν Γάλγαλὰ καὶ τὴν Μασσηφά, καὶ ἐδίκαζε τὸν Ἰσραήλ ἐν πᾶσι τοῦς ἡγιασμένοις τούτοις. 17 Ἡ δὲ ἀποστροφή αὐτοῦ εἰς ᾿Αρμαθαίμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν Ἰσραήλ, καὶ φκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίω.

VIII. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐγήρασε Σαμονήλ, καὶ κατέστησε τοὺς νίοὺς αὐτοῦ δικαστὰς τῷ Ἰσραήλ. ² Καὶ ταῦτα τὰ ὀτόματα τῶν νίῶν αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος Ἰωὴλ καὶ ὅνομα τοῦ δευτέρου ᾿Αβιά, δικασταὶ ἐν Βηρσαβέε. ⁸ Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ νίοὶ αὐτοῦ ἐν τῆ ὁδῷ αὐτοῦ, καὶ ἔξέκλιναν ὁπίσω τῆς συντελείας, καὶ ἐλάμβανον δῶρα, καὶ ἔξέκλινον δικαιώματα.

4 Καὶ συναθροίζονται 'πάντες' * ἄνδρες 'Ισραήλ, και παραγίνονται είς Αρμαθαίμ πρός Σαμουήλ, 5 καὶ είπαν αὐτῷ. Ἰδοὺ σὺ γεγήρακας, καὶ οι υίοι σου οὐ πορεύονται ἐν τῆ όδο σου και νῦν κατάστησον ἐφ' ἡμᾶς βασιλέα, δικάζειν ήμας καθώς και τα λοιπά žθ vn. 6 Καὶ ήν πονηρόν τὸ ὸῆμα εν όφθαλμοῖς Σαμουήλ, ὡς εἶπαν. Δὸς ἡμῖν βασιλέα τοῦ δικάζειν ήμᾶς, καὶ προςηύξατο Σαμουήλ πρός κύριον. 7 Καὶ είπε **κύριος** πρός Σαμουήλ. Ακουε της φωτης του λαού, καθά αν λαλωσί σοι. ότι ού σε έξουθενήκασις, άλλ η έμε έξουθενήκασι του μη βασιλεύειν έπ' αὐτῶν. 8 Κατὰ πάντα τὰ έργα ἃ ἐποίησάν μοι, ἀφ' ής ήμέρας ἀνήγαγον αὐτοὺς έξ Αἰγύπτου καὶ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ έγκατέλιπόν με καὶ ἐδούλευσαν θεοῖς έτέροις, ούτως αύτοι ποιούσι και σοί. 9 Και νύν ακουε εής φωτής αὐτών, αλήν ότι διαμαρτυρόμενος

וֹלֵבּלִדִשָּׁם מֹזִּבּם לֵיִבּנָה: בּי-שָׁם בּיתוּ וְשָׁם שִׁפָּם אָת-יִשִּׁרָעִּי זִי בַּמְּלוּמִית בִּאַכָּנֵה: יּתְשְׁבְעִּי שִׁרְבְּעִי זִי בַּמְלּוּמִי וְשָׁפָּם אָת-יִשְׂרָאַל אַת פּֿלְ-שִׁנְי בְּשָׁלָּשׁ וְשָׁפַּם אָת-יִשְׂרָאַל אַת פָּלְ-סוּ וּבֹין שֵׁאָמִרִי: וֹיִשְׁפָּם שְׁמוּאֵל אָת-סוּ וּבֹין שֵׁאָמִרִי: וַיִּשְׁפִּם שְׁמוּאֵל אָת-בּילִשְׁעִים דַּיִּנִי שְׁבָּיל וְאָת-נְּבוּנְלָן הַצָּיל יִשְׂרָאֵל מִנִּיִּ

וֹלָלֵחוּ שָׁחַד וֹיָּשׁנּ מִשָּׁפֵּמ: בּ אָבּיגׁע שָׁפָׁמִים בּּבֹאֵר שְּׁבַּת: וְלָאִר שָׁם-בּּנִּוּ שִׁבְּכוּרְ יִנְאָל וְשֵׁם מִשְׁנֵחנּ שָׁם-בִּנִּוּ שִׁבְּכוּרְ יִנְאָל וְשֵׁם מִשְׁנֵחנּ הַלְּכִּנִּי שִׁבְּכוּרְ יִנְאָל וְשֵׁם מִשְׁנֵחנּ הַלְּלֵוּ מִּפְׁמָשׁר זְצֵלֵן שְׁמִנּאֵל וַיְּמֶּם

ע. 17. כולו קמץ . 17. v. 3.

14. Und 3fr. batte .... B: auch beren Gr. err. 3. dW.vB: u. (auch) iftr Gebiet rett. (entrig). A: u. er befreite ...? — 15. Wie B, 13.

16. B: jog ane v. 3. ju 3., n. ging umber. vE: g. v.3. ... umb. dW: 3. 3. aue 3. ein umb. B.dW.vE.A:

^{14.} B: 'Λζόβ (Γέθ ΑΕΓΧ). ΑΒ*τῶν († FX) et (pr.) τδ († EX). 16. ΑΒ: κατ ἐνιαντὸν ἐνιαντὸν ἐνιαντὸν ἐν. κατ ἐν. Χ). -2. ΑΒ*ὁ(† FX). ΑΧ+(p. δεντ.) αὐτδ. 3. ΑΒ * τῆ († FX). 4. Β * πάντες († ΑΓΧ). 5. ΑΒ: καθα (-ώς FX). 6. Β* ἡν († ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐνώπιον. ΑΒ*τδ († FX). 7. ΑΓΧ: λαλήσωσι. Β(alt.l.): ἐξυθενώπασι (-ήκασιν Α). 8. Α²Β: ποιήματα (ἔργα FΧ). Β*(pr.) καὶ († ΑΓΧ). ΑΒ: ἐδύλενον (-ενσαν ΕΓΧ).

Efron an bis gen Bath, sammt ihren Grengen: bie errettete Ifrael von ber Banb ber Philifter, benn Ifrael hatte Friebe mit 15 ben Amoritern. * Samuel aber richtete 16 Ifrael fein Leben lang, * und jog jabrlich umber gu Beth El und Gilgal und Digpa. Und wenn er Ifrael an allen diefen Orten 17 gerichtet hatte, * tam er wieber gen Ramath, benn ba war fein Saus, und richtete Ifrael bafelbft, und bauete bem Berrn bafelbft einen Altar.

WIII. Da aber Samuel alt warb, fette er feine Sobne ju Richtern über Ifrael. 2 * Sein erftgeborener Sohn bieg Joel, unb ber andere Abia, und maren Richter zu 3 Berfeba. * Aber feine Sohne manbelten nicht in feinem Wege, fonbern neigeten fich jum Beig und nahmen Beichente, und beugeten bas Recht.

4 Da versammleten fich alle Aelteften in 3frael und tamen gen Ramath zu Samuel, 5 * und fprachen zu ibm: Siehe, bu bift alt geworben, und beine Gobne manbeln nicht in beinen Wegen, fo fete nun einen Ronig uber uns, ber uns richte, wie alle Beiben 6 baben. *Das geftel Samuel übel, bağ fle fagten: Bib und einen Ronig, ber uns richte. Und Samuel betete vor bem Berrn. 7 * Der Gerr fprach aber ju Samuel: Beborche ber Stimme bes Bolfs in allem, bas fie gu bir gefagt haben, benn fie haben nicht bich, fonbern mich verworfen, bag 8 ich nicht foll Ronig über fle fein. * Gie thun bir, wie fie immer gethan haben von bem Tage an, ba ich fie aus Egypten führete, bis auf biefen Tag, und haben mich verlaffen und anbern Göttern gebienet. 9 * So geborche nun ihrer Stimme. Doc

usque Geth et terminos suos; liberavitque Israel de manu Philisthinorum, Jas. 24, 18 eratque pax inter Israel et Amor-12,11,53, rhaeum. *Judicabat quoque Samuel 15 Ad-18,90 Israelem cunctis diebus vitae suae, *et 16 Gm. 25, 2 ibat per singulos annos circuiens Beth-10,8...Joe el et Galgala et Masphath, et ju-*Revertebaturque in Ramatha; ibi 17 18.11. enim erat domus ejus, et ibi judica-(14.25. bat Israelem; aedificavit etiam ibi altare Domino.

Factum est autem, cum VIII. senuisset Samuel, posuit filios suos De. 16,18 judices Israel. *Fuitque nomen filii 2 1Ch.6,18. ejus primogeniti Joel, et nomen secundi Abia, judicum in Bersabee. *Et non ambulaverunt filii illius in 3

Da.16,19. viis ejus, sed declinaverunt post avari-Pr. tiam, acceperuntque munera et perverterunt judicium.

Congregati ergo universi majores natu Israel venerunt ad Samuelem in Ramatha, *dixeruntque ei: Ecce, tu 5 senuisti et filii tui non ambulant in 12,12. viis tuis; constitue nobis regem, ut Dt. judicet nos, sicut et universae habent #10,14m. judicet nos, sicut et universae habent #20,13,10 nationes. *Displicatit somme :-*Displicuit sermo in 6 oculis Samuelis, eo quod dixissent: Da nobis regem, ut judicet nos; et oravit Samuel ad Dominum. *Dixit 7 autem Dominus ad Samuelem: Audi vocem populi in omnibus, quae loquuntur tibi. Non enim te abjece-10,15. runt, sed me, ne regnem super eos, * juxta omnia opera sua, quae fece- 8 runt a die qua eduxi eos de Aegypto usque ad diem hanc; sicut derelique-Bz.32,1. runt me et servierunt diis alienis, sic faciunt etiam tibi. *Nunc ergo vo- 9 v.22. cem eorum audi! verumtamen con-

81,144

15. Al.: Judicavit. 1. Al.: in Isr.

m. richtete .... 17. B: Darnach t. dW.vE.A: Dann (Darauf) febs rete er (jurud).

1. mar. A: geworben? 3. vE.A: auf .... dW: in feinem Bege. vE.dW: neigten (bogen ans) nach (bem) Gewinn? A: wandten fich bem Geize gn ... verfehrten b. R.

5. dW.A: wie (auch) alle Bolfer (haben). VE: es bei a. B. ift.

6. ju b. S. B: U. es gef. b. Bort übel in b. Angen S., als .... dW: miff. b. B. S., wie. vE: biefe Rebe war bofe in b. A. A. D. B. miff. in b. A. S., weil ...

7. dW: ju bir fprechen ... verwerfen. A: auf bag ich n. herrfche.

8, B: Rach allen ben Berten ... alfo th. f. auch an bir. dW: Go wie fie ... auch bir. vE. Gemäß ihren Sandlungen. A: Bie alle ihre B. waren.

VIII.

Postulatio regis.

διαμαρτύρη αὐτοῖς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, ὅς βασιλεύσει ἐπ' αὐτοῖς.

10 Καὶ είπε Σαμουήλ πᾶν τὸ όῆμα τοῦ χυρίου πρός τὸν λαόν, τοὺς αἰτοῦντας παρ αὐτοῦ βασιλέα, 11 καὶ εἶπε. Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, ος βασιλεύσει ἐφὸ ύμας. Τους υίους ύμων λήψεται, και θήσεται αύτοὺς ἐν ἄρμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν ἱππεῦσιν αὐτοῦ. καλ προτρέγοντας των άρμάτων αὐτοῦ, 12 καλ θέσθαι αὐτοὺς ἐαυτῷ ἐκατοντάργους καὶ γιλιάργους, καὶ θερίζειν θερισμόν αὐτοῦ καὶ τρυγάν τρυγητόν αύτοῦ, καὶ ποιείν σκεύη πολεμικά αύτου και σκεύη άρμάτων αύτου. 13 Καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήψεται εἰς μυρεψούς καὶ εἰς μαγειρίσσας καὶ εἰς πεσσούσας. 14 Καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελοῦνας ύμων και τούς ελαιώνας ύμων τούς άγαθούς λήψεται, και δώσει τοζς δούλοις αὐτοῦ. 15 Καί τὰ σπέρματα ύμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν αποδεκατώσει, και δώσει τοῦς εὐνούγοις αὐτοῦ καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ. 16 Καὶ τοὺς δούλους ύμων και τας δούλας ύμων και τα βουκόλια ύμων τὰ ἀγαθὰ καὶ τοὺς ὅνους ὑμων λήψεται καὶ ἀποδεκατώσει είς τὰ ἔργα αὐτοῦ. 17 Καὶ τα ποίμνια ύμων αποδεκατώσει, και ύμεζ έσεσθε αὐτῷ εἰς δούλους. 18 Καὶ βοήσεσθε έν τῆ ἡμέρα έκείνη ἐκ προςώπου τοῦ βασιλέως ύμων οδ έξελεξασθε έαυτοῖς, καὶ οὐκ έπακούσεται χύριος υμών έν ταῖς ημέραις έχείναις, 'ότι ύμεῖς έξελέξασθε έαυτοῖς βασιλέα'.

19 Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ λαὸς ἀκοῦσαι τοῦ Σαμουήλ, καὶ εἶπαν αὐτῷ. Οὐχί, ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς, 20 καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς καθῶς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ δικάσει ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἔξελεύσεται ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν. 21 Καὶ ἤκουσε Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ, καὶ ἔλάλησεν αὐτοὺς εἰς τὰ ὧτα κυρίου.

בָּתֶלה נְתִּבְּרְתֵּ לָנֶהם מִשְׁפֵּט הַפֶּלֶךְ אֲשֵׁר בָתָלה צֵלִיהַם:

ויאמר שמואל את כל-דברי יהוה השאלים מאתר אל־העם וו וַיֹּאמֵר זָה יַהְיֵהֹ מִשְׁפַט הַמַּלֶּהְ אֲשֵׁר יִמְלֹהְ עַלֵּיכֵם אַת־בְּנֵיכֵם יַפְּח וְשֵׂם לוֹ בַּמֵרְכַּבִתּוֹ וּבְפֵּרָשִּׁיוּ וְרָצִוּ לִפְּנֵי 12 מַרַכַּבְתָּוֹ: וַלְשִׁוּם לוֹ שֵׂרֵי אַלְפֵים ושבי המשים ולחרש הרישו ולקצר קצירו ולַצָּשָוֹת כְּלֵי־מִלְחַמִּהוֹ וּכְלֵי 13 רַכִבָּוֹ: וָאָת־בָּנִוֹתֵיכֵם יַפַּח לְרַקּחְוֹת או וּלַשַבְּחוֹת וּלָאֹפִוֹת: וָאַת־שִׁדְוֹתֵיכֵם ואת־כַּרְמִיכַם וְזֵיתִיכִם הַשּוֹבִים יְפַּח לַצַבָּדִיוּ: וְזַרְצִיכֵם וְכַרְמֵיכֵם -16 יַצִּשָר וִנָתַן לְסֵרִיסֵיו וְלַצַבָּדֵיוּ וּ וְאָתּ עַבְדֵיכֵם וָאֵת שֹׁמְבַחוֹתִיכֹם בַּחוּרֵיכֵם הַטּוֹבַים וָאֵת־תַמְוֹרֵיכֵם יַפַּח למלאכתו: 18 ואתם תהיוי-בַּיִּוֹם הַהוֹּא מִלְפָנֵי מַלְפָּכֵם אַמֵּר בַּחַרָתֶּם לָכֶם וְלָאִ־יַצַנָה וְהֹוָה אֶתְכֶם בַּיִּוֹם הַהָּוּא:

יִּבְרֵרִ, יִּבֹלֵם בִּאִּזֹלִי, יִּבִּינִם זּג מִלְשַׁמִּתַנּוּ: וַיִּשְׁמַּת שְׁמִוּאֵל אָת פֹּלְ-מַלְפָּׁתִּ וֹיִּבֵא לְפָּדְּתִנּ וֹנִלְטִם שָּׁער בּ וְיִּגְּיִנוּ דַּם-אַׁנִׁעוֹנּ פְּלְכִרַבּנִּוּיִם וְשִׁפּׁמְנוּ בּ וְיִּגְּיִנוּ דַּם-אַנֹעוֹנוּ פְּלְכִרַבּנּוּיִם וְשִׁפּׁמְנוּ בּ וְיִּגְּיִנוּ בַּם-אֲנִעוֹנוּ פְּלְכִרַבּנּוּיִם וְשִׁפּּמְנוּ בּ וְיִּבְּיִנוּ בַּם-אֲנִיחְנוּ פְּלְכִּלַרַבּנּוּיִם וְשְׁמִּנּּאֵלֵי בּלּנִיל שְׁמוּאֵלִי

^{9.} AB: ἐπ' αὐτές (ἐπ' αὐτοῖς FX). 10. AEFX
*τδ. 12. AFX: χιλιάρχ. κ. ἐκατοντάρχ. (FX + καὶ
ἀροτριᾶν τὴν ἀροτρίασιν αὐτδ). 14. Β: ἐαυτδ
(αὐτδ FX; A²: αὐτδ). 15. AEX: τὸ σπέρμα.
17. AB: δόλοι (εἰς δόλες FX). 18. AB*τδ († FX).
19. AEX † (p. λαὸς) τδ. F: ἀκόειν τὴν φωνὴν τδ
Σ. A: Οὕχ. Β*ὅτι († ΑΕΓΧ). 20. Β: καθὰ (καθὰς
FX; ΑΧ: κατὰ). AB*ὁ († ΕΓΧ).

אל דגושה . v. 19. אק' בקמץ . v. 11. א

^{9.} B: follft bu ihnen allerbings ernftl. beg. u. ihnen angeigen. dW: jeb. verwarne f. ernftl. B.vE: bie Beife? dW.vE: h. foll. B: regieren wirb.

^{10.} vE: verlangte. A: begehrt hatte.
11. und fprach: Des... u. auf. N. u. die .... B: n.
1. für fich bestellen. dW: u. s. thun au. (vE.A: auf. BB. seben u. au s. R. machen?) B.dW: (und) daß.
5. ... her laufen. vE: u. s. werden. A: u. au Läufern.

bezeuge ihnen, und verfundige ihnen bas Recht bes Ronigs, ber über fie berrichen mirb.

10 Und Samuel fagte alle Worte bes Berrn bem Bolf, bas von ibm einen Ronia for-11 berte: * Das wirb bes Ronigs Recht fein, ber über euch herrichen wirb: Gure Sohne wird er nehmen ju feinem Bagen und

Rentern, bie vor feinem Bagen bertraben, 12 "und ju Sauptleuten über taufenb und über funfzig, und ju Aderleuten, bie ibm feinen Ader bauen, unb ju Schnittern in feiner Ernbte, und bag fle feinen Barnifd, und mas zu feinem Wagen gebort, machen.

13 " Gure Tochter aber wirb er nehmen, bag fie Apotheferinnen, Rodinnen und Bade-

14 rinnen feien. * Gure beften Meder unb Beinberge und Delgarten wird er nehmen 15 und feinen Rnechten geben. *Dagu von

eurer Saat und Beinbergen wird er ben Bebnten nehmen unb feinen Rammerern

16 und Rnechten geben. "Und eure Rnechte und Dagbe, und eure feinften Junglinge, und eure Efel wird er nehmen, und feine

17 Beidafte bamit ausrichten. *Bon euren Beerben wirb er ben Behnten nehmen, und

18 ihr muffet feine Rnechte fein. * Wenn ibr -bann ichreien werbet zu ber Beit über euren Ronig, ben ihr euch erwählet habt, fo wird euch ber Berr ju berfelben Beit nicht erhören.

Aber bas Bolt weigerte fich zu geborden ber Stimme Samuels, und fprachen: Mit nichten! fonbern es foll ein Ronig über

20 uns fein, bag wir auch feien wie alle anderen Beiben, bag une unfer Ronig richte und vor une ber ausziehe, wenn

21 wir unfere Kriege führen. *Da gehorchte Samuel alle bem, bas bas Bolt fagte, und fagte es vor ben Ohren bes Beren.

> 11. A.A. gu feinen Bagen. 20. U.L: baf mir fein and.

12. feinen &. B.dW.vE: Oberften. B: n. bag f. f. A. bauen u. f. G. fchueiben, u. b. f. f. Kriegewaffen u. f. Bagenruftung m. dW: A. adern ... G. ernten ... Kriegegerathe ... Bagenger.

13. ju Mp. dW.A: Salbenmifderinnen. vE: Sals beubereiterinnen.

14. B: von euren... bie beften. dW.vB.A: Felber ... (bie b.)

15. dW.vE.A: enre (Gaaten) ... gehenten. vE: Boflingen. A: Berfchnittenen. dW: Damlingen!

pe, testare eos et praedic eis jus regis, 17,14ss. qui regnaturus est super eos.

Dixit itaque Samuel omnia verba 10 Domini ad populum, qui petierat a se regem. *et ait: Hoc erit jus regis, 11 qui imperaturus est vobis: Filios vestros tollet et ponet in curribus suis, facietque sibi equites et praecursores 1 Bg. 14.27a. quadrigarum suarum, *et constituet 12 sibi tribunos et centuriones, et aratores agrorum suorum, et messores segetum, et fabros armorum et curruum suorum. *Filias quoque ve-13 stras faciet sibi unguentarias et focarias et panificas. *Agros quoque 14 las vestros et vineas et oliveta optima 21.15. vestros et vineas et oliveta optima Es.46.18. tollet et dabit servis suis. Sed et 15 segetes vestras et vinearum reditus addecimabit, ut det eunuchis et samulis suis. *Servos etiam vestros 16 et ancillas et juvenes optimos et asinos auferet et ponet in opere suo. * Greges quoque vestros addecimabit, 17 vosque eritis ei servi. *Et clama-18 bitis in die illa a facie regis vestri, quem elegistis vobis; et non exaudiet vos Dominus in die illa, quia petiistis

vobis regem. Noluit autem populus audire vocem 19 Samuelis, sed dixerunt: Neguaquam! 12.12. rex enim erit super nos, et erimus nos 20 Dt. 17, 14. Nm. 23, 9. quoque sicut omnes gentes, et judica-... bit nos rex noster, et egredietur ante nos, et pugnabit bella nostra pro nobis. *Et audivit Samuel omnia verba populi, 21

17. Al. * guoque. 18. Al. * quia - regem.

16. B.A: beften. dW.vE: fconften. B.dW.A. ju

et locutus est ea in auribus Domini.

(feinem) G. (ge) brauchen. vE: verwenben. 17. dW.vE.A: Eure (Schafe) w. er zehenten. Bifr aber ... muffen. dW.vE: u. thr felber. 18. B.vE: Da werbet ihr (bann). dW: Unb ihr

w. A: An bem Tage w. ihr. B: vonwegen enres R. 20, n. unf. Rr. führe. B: alle bie D. dW.vE.A:

alle Bolfer. dW: unf. Streite ftreite.

21. Und da G. alle Borte bes B. gehöret hatte, fagte er. dW: Reben. B.dW.vE: rebete fe.

VIII.

Sauli designatio et unetio.

22 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ. "Ακουσον τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ βασίλευσον αὐτοῖς βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαμουήλ πρὸς ἀνδρας Ἰσραήλ. 'Αποτρέχετε Επαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

ΕΧ. Καὶ ἦν ἀνὴρ εξ νίῶν Βενιαμίν, καὶ ὅνομα αὐτῷ Κείς, νίὸς ᾿Αβιὴλ νίοῦ Σαρὰρ νίοῦ Βεχωρὰθ νίοῦ ᾿Αφὶχ νίοῦ ἀνθρὸς Ἰεμιναίον, ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύι. ² Καὶ τούτῷ νίός, καὶ ὅνομα αὐτῷ Σαούλ, εὐμεγέθης, ἀνὴρ ἀγαθός, καὶ οὐκ ἦν ἐν νίοις Ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν, ὑπὲρ ἀμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πάντα τὸν λαόν.

8 Καὶ ἀπώλοντο αι ὅνοι τοῦ Κεὶς τοῦ πατρός Σαούλ, και είπε Κείς πρός Σαούλ τόν υίον αυτού. Λάβε μετά σεαυτού έν των παιδαρίων, και ανάστητε και πορεύθητε καί ζητήσατε τὰς ὅνους. 4 Καὶ διῆλθον δι΄ ὅρους Έφραίμ, και διήλθον διά της γης Σαλισά, καί ούχ εύρον και διήλθον διά τής γής Σεγαλίμ, και ούκ ήν και διηλθον διά της γης Ίαμίν, καὶ οὐχ εύρον. 5 Αὐτῶν δὲ ελθόντων είς την γην Σίφ, και Σαούλ είπε τῷ παιδαρίφ αύτου το μετ' αύτου. Δεύρο και αναστρέψωμεν, μη άνελς ὁ πατήρ μου τὰς δνους φροντίζη τὰ περί ήμων. 6 Και είπεν αὐτῷ 'τὸ παιδάριον'. Ίδοὺ δὴ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ έν τη πόλει ταύτη, και ό ανθρωπος ένδοξος. παν δ αν λαλήση, παραγενόμενον παρέσται. Kal vor nogewower 'di exect', onwe arayγείλη ήμῶν τὴν όδὸν ήμῶν ἐφ' ἦν πορευθῶμεν έπ αὐτήν. ⁷ Καὶ είπε Σαούλ τῷ παιδαρίω τῷ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ίδοὺ πορευσόμεθα. καὶ τί είςοισομεν τῷ ἀνθρώπφ 'τοῦ θεοῦ'; "Οτι οί άρτοι έκλελοίπασεν έκ των άγγείων ήμων, καὶ πλείον οὐκ ἔστι μεθ' ἡμέον τοῦ εἰςενεγκείν τῷ ἀνθρώπο τοῦ θεοῦ τὸ ὑπάρχον ἡμῖν; 8 Καὶ προςέθετο τὸ παιδάριον αποκριθήναι τῷ Σαούλ, καὶ είπεν Ἰδού εύρηται ἐν τῆ χειρί φου τέταρτον σίκλου άργυρίου, καὶ δώσεις. τῷ

22, AB: Λαυε (Λαυσον ΕΓΧ) ... Αποτρεχέτω (-τρέχετε ΓΧ). — 1. Β* ην († ΑΕΓΧ). Β: Κές (Κείς ΑΕΧ) ... Ιαρὲδ (Σαρὰρ Ϝ; ΑΧ: Λρὲδ) ... Βαχίρ (Βεχωρὰθ ΑΓΧ) ... Αφὲκ (-ιχ Α). Α'Β * ίσχ. († Α*ΓΧ). 2. ΑΒ: ὑπερωμίαν (ὑπὲρ ἀμ. ΕΧ) ... ὑπὲρ πάσαν τὴν γῆν (c. X). 3. ΑΒ* (pr.) τὸ († ΕΧ; alt. * Β, † ΑΕΓΧ). 4. Β: Σελχά (Σαλ. ΑΓΧ). 5. Β* γῆν († ΑΓΧ). ΑΒ: ἀποσος τρέψωμεν (ἀνασ. ΓΧ). 6. ΑΒ: ἐὰν (ἀν ΓΧ) ... * δὴ († ΕΧ). Β* ἐπεὶ. ΑΒ: ἀπαγγείλη ... ἐπορεύθωμεν. 7. ΑΒ: παιδ. αὐτδ. Β: οἰσομεν ... * (alt.) τὸ.

אָל-אַנְאָה יִשְּׁרָאֵל לְכֹּנִ אִּיִשׁ לְּצִּילִּוּ וְנִימְלַכִּנִּיּ לְנָהֵם מֵלֶלֵּד וַנִּאָמֵר שִׁמנּאֵלָ נַנַּנָּאָמֶר יִהוְּנִי אָל-שְׁמנּאֵלָ אֲמַתַּ בְּלּוּלְם

וֹמְגלָה נִּבְשׁ מִפָּל-שַּמֵם: אָישׁ מִבְּלִי יִשְּׂרָאֵל מָוֹב מִמֶּנוּ מִשִּׁלְמֵּוּ גְּיִשׁ מִבְּלִי יִשְּׂרָאֵל מָוֹב מִמֶּנוּ מִשְׁכִּנוּ גַּ אֲשָׁיִם בּּוֹ-אַיִשׁ יְמִינִי צִּבּוִּר חֲוֹלְ: וְלְבִּר בּוֹ-אֲכִיאֵל בּּוֹ-אַרְוֹּר בּּוֹ-בְּכוִרַת בּּוֹר בּוֹ-אַכִיאֵל בּוֹ-אַרְוֹּר בּּוֹר בְּוֹלִיר בּּוֹר בּוֹיְתִי-אַיִּשׁ מִבּּוֹר-יָּמִיוּ וּשְׁמוֹּ לֵּישׁ

וּ אָמָר שִּפָּנִ נִתֹּבֵּא בֹּיֹנִי נֹבֹּה הַמֹּלֵל אַלֵּנִּי נִתְּבָּא בִּינִי נֹבָּא אַנִּי בִּינִּי לְהַנִּי מָשׁרָּי בִּנָּמָר לִמְּכִּי מָשׁרָּי פְּעַבּי לִמְנִי אַרִּישׁאַנִּל אַמְּיִבְ עִמְּבִּי נִמְּבָּ שִּׁרִּ שִּׁרִּ שִּׁרִּ שִּׁרִּ שִּׁרִּ שִּׁרִ בְּעַמִּנִי בְּנִי נִישְׁעִּר לִנְבֹּרִי וְנִיפִּנִי נִלְּבָּי שִׁשְׁרִי בְּעָבִי בְּנִי שִׁבּי בְּעָבִי בְּנִי שִׁבּי בְּעָר בְּאָבִי בְּנִי שִׁבּי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְיי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְיי בְּעִבְיי בְּעִבְּיי בְּעִבְּיי בְּעִבְיי בְּעִבְּיי בְּעִבְּיי בְּעִבְּיי בְּעִבְּיי בְּעִבְיי בְּעִבְּיי בְּעִבְּיי בְּעִבְּיי בְּעִבּי בְּבִּיי בְּעִבְּי בְּבְּבִיי בְּבְּעִיי בְּבִּבְּיי בְּעִבְיי בְּבְּבִּיי בְּבְּבְייִ בְּעִבְּיי בְּבְּבִיי בְּבִּיי בְּבְּבִּיי בְּבְּבִיי בְּבְּיי בְּעִבְּיי בְּבְּבִּיי בְּבְּבִּיי בְּבְּבִיי בְּבְּבְּיי בְּבְּבִיי בְּבְּבְייִבּי בְּעְבִּיי בְּבְּבִיי בְּבְּבִייִי בְּבְּבִּיי בְּבְּיי בְּבְּיי בְּבְיי בְּבְּבִיי בְּבְיי בְּבְּיי בְּבְייִי בְּבְייִבּי בְּבְּבְייִי בְּבְּיבְיי בְּבְּבְייִ בְּבְּבְיי בְּבִּיי בְּבְּבְיי בְּבְּבְיי בְּבְיי בְּבְּבִייי בְּבּייִי בְּבִייי בְּבְּבְייי בְּבְּבְייִי בְּבְייִי בְּבְּיי בְּבְּיי בְּבִייי בְּבְייִי בְּבִייי בְּבְיי בְּבִּיי בְּבְּבִייי בְּבְּיי בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבְייִי בְּבְּיי בְּבְייִי בְּבִּיי בְּבִיי בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבִייִי בְּבְייִבְיי בְּבְּבִייי בְּבִייִי בְּבְייִבּיי בְּבְייי בְּבְּבִייי בְּבְייִבְיי בְּבְּיי

v. 1. 'p מבנימין מ'. 6. צנ"א בוא יבוא

^{22.} B: laß e. R. über f. regieren? dW.vE: gib ihnen.
1. Aphlah, bes Benjaminiters. dW.vE.A: Sohns eines B. vE: fraftiger. A: rufliger. B: tapferer Gelb. dW: ftarf v. Bermögen.

^{2.} B: Jungling ber icon war, dW: iconer 3. vE: jung u. ich. A: auserlefen u. tuchtig? B: v. feiner Schulter an u. bruber war er bober. dW: n. aufwarts h. A: ragte er hinmeg über.

22 * Der herr aber sprach zu Samuel: Behorche ihrer Stimme und mache ihnen einen Rönig. Und Samuel fprach zu ben Mannern Ifrael; Gebet bin ein jeglicher in feine Stabt.

IX. Es war aber ein Mann von Benjamin, mit Namen Ris, ein Sohn Abi Els, bes Sohnes Berors, bes Sohnes Bechoraths, bes Sohnes Apiah, bes Sohnes eines Mannes 2 Jemini, ein weiblicher Mann. * Der hatte einen Sohn mit Ramen Saul, ber mar ein junger feiner Dann, und mar fein feinerer unter ben Rinbern Ifrael, eines

Saupts langer benn alles Bolf.

Es hatte aber Ris, ber Bater Sauls, feine Efelinnen verloren, und er fprach gu feinem Sohn Saul: Nimm ber Angben einen mit bir, mache bich auf, gebe bin 4 und suche bie Efelinnen. * Und er ging burch bas Gebirge Ephraim und burch bas Land Salifa, und fanden fie nicht; fte gingen burchs Land Saalim, und fie waren nicht da; fie gingen burche Land 5 Jemini, und fanden fie nicht. *Da fie aber tamen ins Land Buph, fprach Saul ju bem Rnaben, ber mit ihm mar: Romm, lag uns wieder beim geben, mein Bater möchte von ben Gfelinnen laffen und für 6 uns forgen. * Er aber fprach: Siebe, es ift ein berühmter Mann Gottes in biefer Stabt; alles, mas er fagt, bas gefchieht. Run lag une babin geben, vielleicht fagt 7 er uns unfern Beg, ben wir geben. * Saul aber fprach zu feinem Rnaben: Wenn wir fcon hingehen, mas bringen wir bem Mann? Denn bas Brot ift babin aus unferm Sad, fo haben wir fonft feine Babe, die wir bem Mann Gottes bringen. 8 Bas haben wir? *Der Anabe antwortete Saul wieder, und fprach: Siebe, ich babe ein Biertheil eines filbernen Gefels bei

*Dixit autem Dominus ad Samue-22 lem: Audi vocem eorum et constitue super eos regem. Et ait Samuel ad Bos. 13,11. viros Israel: Vadat unusquisque in civitatem suam.

Et erat vir de Benjamin, no- IX. 1Ch. 20 33. mine Cis, filius Abiel, filii Seror filiu 9,36.35, Bechorath filii Aphia filii viri Jemini, fortis roboré. *Et erat ei filius vocabulo Saul, electus et bonus, et non (25m. erat vir de filiis Israel melior illo: ab 10.23 humero et sursum eminebat super omnem populum.

Perierant autem asinae Cis patris 3 Saul, et dixit Cis ad Saul filium suum: Tolle tecum unum de pueris, et consurgens vade et quaere asinas. *Qui 4 1,1,Jud. cum transissent per montem Ephraim 27,15; 28g.4,42.et per terram Salisa, et non invenissent, transierunt etiam per terram Jo.3,23. Salim, et non erant; sed et per ter-*.16. ram Jemini, et minime repererunt. *Cum autem venissent in terram 5 10,1,1,Suph, dixit Saul ad puerum qui erat cum eo: Veni et revertamur, ne forte 10,2. dimiserit pater meus asinas et sollicitus sit pro nobis! "Qui ait ei: Ecce, 6 (8,27. vir Dei est in civitate hac, vir nobilis; 8,19. omne quod loquitur, sine ambiguitate venit. Nunc ergo eamus illuc, si forte indicet nobis de via nostra. propter quam venimus. *Dixitque 7 Saul ad puerum suum: Ecce, ibimus! 16,20. quid feremus ad virum Dei? panis defecit in sitarciis nostris, et sportulam non habemus, ut demus homini Dei, nec quidquam aliud. *Rursum 8 puer respondit Sauli et ait: Ecce, inventa est in manu mea quarta pars

3. dW: Und es gingen ... C. verl. vE: verirrten fich die E. bes R. dW: Anapven!

4. dW.vE: &. Benjamin.

5. B: vielleicht ... abl. u. um une befummert fein. dW: bag nicht ... abftehe ... fich fummere. vE: bamit ... abl. ... in Sorgen fomme. A: bie &. anfgebe.

6. B.dW.vE: u. b. M. ift geehrt. B: rebet, bas fommt gewig. dW.vE: trifft (ficher) ein. B: wirb ... angeigen. vE: geben muffen. B.dW: auf bem ... follen. Bolyglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

1. S: Seor. Al. + (p. Bech.) filii Sneth. 5. Al. + (p. Suph) et non invenissent et: p. suum. 7. Al. *Dei. S: sitachiis. Al.: cistartiis.

A: weswegen w, gefommen finb? 7. fo ift fonft ... br. mögen. B.dW.vE.A: (Aber) Siehe. B: weun w. hing. dW.A: geben w. h. (vE: wir wollen hing., aber ....) dW.A: ausgegangen. vE: aufgeg. vE.A: (in) u. Reifefaden. B: aus u. Gesfägen. dW: Gerathen. dW.vE.A: Gefchent. dW.vE: hab. w. bei une.

8. B.dW.vE: Da (Es) finbet fich in m. Sanb. dW: vE: ein B. "Sefel Silbers.

19

ανθρώσος τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν οὐον ἡμῶν. Θ (Καὶ ἔμπροσθεν ἐν Ἰσραὴλ τάθε δλεγεν ὅκαστος ἐν τῷ πορευθώμεν πρὸς τὸν βλέποντα. ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς

ἔμπρόσθεν: ὁ βλέπων.)

10 Καὶ είπε Σαούλ πρός τὸ παιδάριον αὐτοῦ. Άγαθὸν τὸ ὑῆμά σου. δεῦρο καὶ πορευθώμεν. Και έπορεύθησαν είς την πόλιν, ού ην έκει ὁ ανθρωπος του θεού. 11 Αὐτών δε άναβαινόντων είς την άνάβασα της πόλεως, καὶ αὐτοὶ εύρισκουσι ποράσια έξεληλυθότα ύδρεύεσθαι ύδωρ, καὶ λέγουσιν αὐταίς· Εί έστιν ένταῦθα ὁ βλέπων; 12 Καί άπεκρίθη αύτοις τὰ κοράσια και λέγουσιν αύτοις. Εστιν. ίδου κατά πρόςωπον ύμων. Ταγύνατε, ότι νύν ήκει είς την πόλιν διά την ήμερας, ότι θυσία σήμερος τῷ λαῷ ἐς Βαμῷ. 13 'Ως αν είςελθητε είς την πόλεν, ούτως εύρήσετε αθτόν εν τη πόλει, πρίν αναβήναι αύτον είς Βακά του φαγείν. ότι ου μή φάγη ό λαός έως τοῦ είςελθεϊν αὐτόν, ότι αὐτός εὐλοyel sy's Ovoias, xal perà cavta ecolovois oi ξένοι. Καὶ νῶν ἀνάβητε, ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εύρήσετε αὐτόν.

14 Καὶ ἀναβαίνουσι εἰς τὴν πόλιν. Αὐτῶν εἰςπορευομένων εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ Σαμουὴλ έξῆλθεν εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν, τοῦ ἀναβῆναι εἰς Βαμᾶ. 15 Καὶ κύριος ἀπεκάλυψε τὸ ἀτίον Σαμουὴλ ἡμέραν μίαν ἔμπροσθεν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Σαούλ, λέγων 16 Ως ὁ καιρὸς οὖτος, αῦριον ἀποστελῶ πρός σε ἄνδρα ἐκ γῆς Βενιαμίν, καὶ γρίσεις αὐτὸν εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ σώσει τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ σώσει τὸν λαόν μου ἐκ γειρὸς τῶν ἀλλοφύλων, ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ μου, ὅτι ἦλθε βοὴ αὐτῶν πρός με. 17 Καὶ Σαμουὴλ είδε τὸν Σαούλ, καὶ κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὅν εἶπά σοι:

ούτος κατάρξει έν τῷ λαῷ μου.

18 Καὶ προςῆλθε Σαοὺλ πρὸς Σαμονηλ

9. ΑΧ: ἐπερατῆσαι θεόν. Β: Δεῦρο (Δεῦτε ΑΓΧ). 10. Α¹Β* αδ († Α²ΓΧ). B† (a. τδ) ὁ (* ΑΒΧ).

11. AB * δὲ et εἰς († ΓΧ) . . . † (a. πορ.) τὰ (* ΓΧ). AEΓΧ: ὁδρούσασθαι. 12. AB: τὰ πορ. αὐτοἰς (αὐτ. τὰ π. ΓΧ). AFΧ * (alt.) αὐτοἰς. B* Tαχ. ὅτι († ΓΧ).

Α: Τάχυνον). AB: διὰ τὴν ἡμ. ῆπ. εἰς τ π. (c. ΓΧ).

13. AE * εἰς. AB: δτος (αὐτὸς ΓΧ). 14. AB* (pr.) εἰς († EΓΧ). 15. AB: ἡμέρα μιᾶ (¬ραν μίαν ΓΧ). 16. B* δτος († AEΓΧ). AB* τῶν († AB). 17. AB: ἄρξει (πατ. ΓΧ). 18. AB: προςήγαγεν (προςῆλθε ΓΧ).

בַּסֶף וְנֶתַתִּי לָאֵישׁ הַאֵּלֹהִים וְהּנִיד לָפָנֵים וּ בִּיִשְׂרַאֵּל לַנוּ אָת־דַּרְכַנוּ: לַכִּוּ וְנַּלְכֵּה עַד לַנְבָרָאֹ הַיּוֹם יַקַרָא לַכָּנים הַרֹאה: ויאמר שאול לנצרו שוב לכהי גלכה וילכו אל־העיר אשר־ וו שַם אַישׁ הַאָּלְהִים: בַּמִעַלֵה הַעִּיר וְהַפָּה מַבָּאִר נְעַרוֹת מים ויאמרו. 12 הַיַּשׁׁ בַּוָת הַרֹאָח: וַתּענֵינָה אוֹתַם וַתֹּאמֶרנָה יָשׁ הָנָה לְפָנֵיך מְהַר ּ עַתַּה כֵּי חֵיוֹם כַּא לַלִּיר כּי זַבַח הַיָּוֹם לַעם 13 בַּבַּמַה: בָּלָאַכֵם הָלִיר בֵּן הִּמְצְאָוּן אַתוֹ בַּשֶׁרֶם יַצֵלֶת הַבַּמַּתָה לַאַכֹּל כִּי לא־יאבל הַעַם עַר־בֹּאוֹ פִי־הוּא יִבְרֵך תַּלָבַת אָחֲרֵי־כֵּן יְאֹכְלִיּ הַפְּרָאִים וְעַתַּה צַלוּ בִּי־אֹתוֹ כְהַיִּוֹם תִּנְצִאָּוּן אֹתוֹ: וַיַּצַלָּוּ הַצֵּיר הַפָּה בַּאִים בּתוּה הַלִּיר וְהַנָּה שִׁמוּאֵל יצֵא לְקָרָאתִם פו לעלות הַבַּמה: ויהוָה גַּלָה אָת־אָזַן שמואל יום אחד לפני בואישאול 10 לַאִּמְר: כָּצֵת ּ מָחַׁר אֲשָׁלַחֹ אַלַּיה אַישׁ ץ בָּנָיַמָן וּמִשַּׁחָתָּוֹ כְנַגִּידֹ עַל־ עַמַּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ אָתדעַמֵּי מִיַּד פּלשָׁתִּים כִּי רַאִּיתִי אַת־עַמִּי כַּי בַאַה 17 צעקתו אַלַי: וּשָׁמוּאָל רַאַה אָתּשָׁאוּל וַיהוַה עַנָהוּ הַנַּה הַאִּישׁ אַשֵּׁר אַבַּרְתִּי יה זה יעצר בעמי:

18 בַיִּיִּבָּשׁ שִׁאָּוֹל אֶת־־שְׁמוּאֵל בְּתְוֹדְ

10. dW.vE.A: Deine Rebe ift (febr) gut.

^{8.} B.dW.vB: ben (bas) will ich.
9. dW: Denn Br. hent zu Tage nannte m. vB: was m. jest Br. nennt. A: was h. z. T. Br. heißt.
B: ber so h. z. E. ber Pr. ift, ber wurde v. J. ber S. genannt.

mir, ben wollen wir bem Mann Gottes ge-9 ben, bağ er une unfern Weg fage. * (Bor Beiten in Ifrael, wenn man ging Gott ju fragen, fprach man: Rommt, lagt uns geben zu bem Seber. Denn bie man ist Bropheten beißt, bie bieß man vor Beiten Seber.)

Saul fprach zu seinem Anaben: Du haft wohl gerebet, fomm, lag uns geben. Und ba fie hingingen zu ber Stabt, ba ber 11 Mann Gottes mar, *und gur Stadt binauf

famen, fanben fie Dirnen, bie beraus gingen, Baffer ju icopfen. Bu benfelben fprachen

12 fle: 3ft ber Seber bier? * Sie antworteten ihnen und fprachen: Ja, flebe, Da ift er; eile, benn er ift beute in bie Stabt getommen, weil bas Bolt heute zu opfern

13 hat auf ber Bobe. "Wenn ihr in bie Stadt fommt, fo werbet ihr ihn finden, ebe benn er hinauf gebet auf die Bobe ju effen. Denn bas Bolf wirb nicht effen, bis er tomme, fintemal er segnet das Opfer, barnach effen bie, fo gelaben finb. Darum fo gebet binauf, benn ist werbet ibr ibn

antreffen.

14 Und ba fie hinauf gur Stabt tamen, und mitten in ber Stadt maren, flebe, ba ging Samuel beraus ihnen entgegen, und 15 wollte auf bie Bobe geben. * Aber ber

Berr hatte Samuel feinen Ohren geoffenbaret einen Tag zuvor, ehe benn Saul

16 tam, und gefagt: * Morgen um biefe Beit will ich einen Mann zu bir fenben aus bem Sanbe Benjamin, ben follft bu gum Fürsten salben über mein Bolk Ifrael, daß er mein Bolt erlofe von ber Philifter Band. Denn ich habe mein Bolt angefeben, und

17 fein Befchrei ift vor mich gekommen. *Da nun Samuel Saul anfabe, antwortete ibm ber Berr: Siehe, bas ift ber Mann, bavon ich dir gefagt habe, daß er über mein Bolk berriche.

Da trat Saul zu Sammel unter bem

stateris argenti; demus homini Dei, ut indicet nobis viam nostram. *(Olim 9 in Israel sic loquebatur unusquisque vadens consulere Deum: Venite et v.11... eamus ad Videntem. Qui enim Pro-17,15. pheta dicitur hodie, vocabatur olim

Et dixit Saul ad puerum suum: 10 Optimus sermo tuus; veni, eamus! Et ierunt in civitatem, in qua erat vir Dei; *cumque ascenderent clivum 11 civitatis, invenerunt puellas egredientes ad hauriendam aquam, et dixerunt 10 ... eis: Num hic est Videns + Quae re- 12

spondentes dixerunt illis: Hic est, ecce, ante te; festina nunc, hodie enim 1,21.20,6 venit in civitatem, quia sacrificium est

hodie populi in excelso. *Ingredien-13 tes urbem statim invenietis eum, ante-7,17. quam ascendat excelsum ad vescen-

dum; neque enim comesurus est populus, donec ille veniat, quia ipse 1,400. benedicit hostiae, et deinceps com-

edunt qui vocati sunt; nunc ergo conscendite, quia hodie reperietis eum.

Et ascenderunt in civitatem. Cum- 14 que illi ambularent in medio urbis. apparuit Samuel egrediens obviam *.13.7,17 eis. ut ascenderet in excelsum. *Do- 15

(20,2.12. minus autem revelaverat auriculam Pa.40,7. Samuelis ante unam diem, quam veniret Saul, dicens: "Hac ipsa hora, 16

quae nunc est, cras mittam virum ad Ast.13,81 te de terra Benjamin, et unges eum ducem super populum meum Israel, et salvabit populum meum de manu Philisthinorum; quia respezi populum

meum, venit enim clamor sorum ad *Cumque aspexisset Samuel 17

(16,12, Saulem, Dominus dixit ei: Ecce, vir quem dixeram tibi, iste dominabitur populo meo.

Accessit autem Saul ad Samuelem 18

11. bie Wuhibe j. Gt. b. Riegen. dW.vE.A: tras fen. vE: Dabden. A: Dagblein.

12. ba vor bir ... ein Opfer hat.

^{13.} eben noch finben. B: fogleich. A: alsbalb. dW.vE: So wie ihr ... B: eben biefen Tag werbet .... vB: bente tonnt ibr ibn finben. dW.A: finbet ibr ibn.

^{12.} Al.: populo. 13. Al.: benedicet et: comedent.

^{14.} in die St. eintraten.

^{15.} au f. D. B: Samuels D. geoffenb. vE: bem Dhre S. dW: S. geoff. A: bas D. geoffnet.

^{16.} dW.vE: fende ich. B.vE.A: ju mir get.

^{17.} B.dW.vE.A: fah. dW: Siehe ba ben DR. dW.vE.A: Der (Diefer) foll herrichen. B: Die Gewalt haben.

είς μέσον της πόλεως, καὶ είπεν 'Απάγγειλον δή μοι ποίος ὁ οίκος τοῦ βλέποντος. 19 Καὶ απεκρίθη Σαμουήλ τφ Σαούλ και είπεν. 'Εγώ είμι αὐτός. ἀνάβηθι έμπροσθέν μου είς Βαμά, και φάγε μετ' έμου σήμερος, και έξαποστελώ σε πρωί και πάντα τὰ έν τῆ καρδία σου απαγγελώ σοι. 20 Καλ περλ τών όνων σου των απολωλυιών σοι σήμερον τριταίων, μη θης την καρδίαν σου έπ' αύταῖς, ότι εΰρηνται. Καὶ τίνι τὰ ώραζα τοῦ Ἰσραήλ, οὐγί σοι καὶ τῷ οἴκφ τοῦ πατρός σου; 21 Καὶ απεκρίθη Σαούλ και είπεν. Ούγι ανδρός υίος 'Ιεμιναίου έγω είμι, του μικροτέρου σκήπτρου έπ των φυλών του Ίσραήλ, και της φυλής της έλαγίστης έξ όλου σκήπτρου Βενιαμίν; καὶ ίνατί ελάλησας πρός έμε κατά τὸ ὁῆμα τούτο; 22 Καὶ έλαβε Σαμουήλ τὸν Σαούλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἰςήγαγεν αὐτοὺς είς τὸ κατάλυμα, καὶ ἔταξεν αὐτοῖς τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων ὡςεὶ τριάκοντα ἀνδρών. 23 Καὶ εἶπε Σαμουήλτῷ μαγείρω · Δός μοι την μερίδα ην έδωκά σοι, ην είπα σοι θείναι αύτην παρά σοί. 24 Καὶ ήρεν ὁ μάγειρος την μωλέαν και τὸ ἐπ' αὐτῆς, και παρέθηκεν αὐτὴν ένωπιον Σαούλ, και είπε Σαμουήλ το Σαούλ. Ίδου το υπόλειμμα, παράθες αυτο ένωπιόν σου και φάγε, ότι είς μαρτύριον τέθειταί σοι παρά τοὺς ἄλλους, 'ἀπόκτιζε'. Καὶ ἔφαγε Σαούλ μετά Σαμουήλ έν τη ήμέρα έκείνη.

25 Καὶ κατέβη έκ τῆς Βαμά εἰς τὴν πόλιν, και "διέστρωσαν τῷ Σαούλ ἐπὶ τῷ δώματι, 26 καλ έκοιμήθη. Καλ έγένετο, ώς ανέβαινεν ό δρθρος, και εκάλεσε Σαμουήλ τον Σαούλ έπὶ τῷ δώματι, λέγων 'Ανάστα, καὶ έξαποστελώ σε. Καὶ ἀνέστη Σαούλ, καὶ έξηλθεν αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ ἔως έξω. 27 Αὐτῶν καταβαινόντων είς ακρον της πόλεως, και Σαμουήλ είπε τῷ Σαούλ· Είπον τῷ νεανίσκφ, καὶ

הַשַּׁעַר רַיּאמר הבידה־פא כי אי זה 19 בֵּית הַראַה: רַיַּען שִׁמוּאֵל אַת־שָׁאוּל וַיֹּאֹמֶדֹ אֲנֹכֵי הַרֹאֵה עַלַה לַפַני הַבּמֹה ואכלתם עמי היום ושלחתיה בפקר אַשָּׁר בָּלְבַבָּהָ אַנֵּיד לַךְ: וְלֵאַתֹּנוֹת לַהְ הַיּוֹם שָׁלְשָׁת הַיַּמִים יַמָּשָׂם אַת־לָבָּךְ לַהֵם כַּי נִמְצֵאוּ הַמְדַּת יִשֹּׁרַאֵּל הַלָּוֹא לַהָּ 21 וּלַכָּל בֵּית אָבִיה: וַיּּעו שׁאוּל וַיּאמר יכוני אנכי ישראל ומשפחתי מָשִׁפְּחָוֹת שָׁבְשֵי בִנִימֵן וַלֻמָּה דְּבַּרְתַּ 22 אַלֵּי כַּדָבַר הַזָּה: וַיִּפַח שִׁמוּאֵל אַת־ וַיָּהֵּוֹ לֶהֶם מַקוֹם בַּרָאֹשׁ הקרוּאִים 23 וַהַמָּה כָּשָׁלשֶׁם אַישׁ: וַיָּאמֵר שָׁמוּאַל לַשַּבַּׁח תִּנָה אָת־תַּשָּנִה אֲשֵׁר נָתַתִּי לֵךְ אַשׁרֹ אָבַרָתִּי אַלֻיךּ שִׂים אֹתָה נִפֶּרְ: יַם מַשָּבָּח אָתדּהָשׁוֹסְ וְהַעַלֵּיהַ וַיַּשֹׁם: 24 לָפָנֵי שָׁאַוּל וַיֹּאמֵר הָנַה הַנָּשָׁאַר שַׂים־ למועד שמורילה לאמר העם קראתי וַיָּאכַל שָׁאַוּל עִם־ שמיאל ביום ההיא:

26 שאול על־הבג: וישפמו ויהי פעלות השחר ויקרא שמואל אל-שאול הגג קומה ואשלחב ויקם שאול וַיַּבָאַר שָׁנֵיהָם הָרא וּשְׁמראַל הַחָרּצָה: 27 המה יורדים בקצה הליר ושמואל אָמָר לַנַּעַר

ענה ק' . v. 26.

bu bein Berg u. richten, dW: anlangenb. vE: mas ... betrifft. dW.vE: fo fumm, b. u. um fle. dW: wem w. alles Bunfchenswerthe in 3. gehoren. (B: wonach gehet a. Berlaugen 3fraels ??)

^{18.} Β*μοι († ΑΕΓΧ). 20. ΑΧ*(pr.) σσ. Β* σοι († Α*ΓΧ; ΑΕΧ: σσ). ΑΒ * έπ' († Χ) ... δ σοι (έχι σοι ΕΓΧ). 21. Β: μιποδ (-στέφυ ΑΕΓΧ). ΛΒ: φυλῆς Γσο. (τῶν φ. τδ 'Γσο. ΓΧ). 22. ΑΒ: ἔθετο (ἔτ. ΓΧ). Β† (α. τοπ.) ἐπεῖ (* ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἔβδομήποντα (τριάπ. ΓΧ). 24. Α¹Β: ἤψησεν (ἤρεν ΕΓΧ). Β* π. τὸ ἐπ' αυτ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ*τὸ († ΕΓΧ). 27. ΑΒ: μέφος (ἄπρον ΓΧ).

^{19.} vE: entlaffen. dW: entlaffe ich. dW.vE: bu auf bem (beinem) D. haft? A: im Ginne! B: an: zeigen.
20. B: was ... angeht ... auf folde Dinge wollest

Thor, und sprach: Sage mir, wo ist hier 19 bes Sebers Baus? * Samuel antwortete Saul und fprach: 3ch bin ber Geber, gehe vor mir hinauf auf bie Bohe, benn ihr fout heute mit mir effen, morgen will ich bich laffen geben, und alles, mas in beinem Bergen ift, will ich bir fagen. 20 * Und um bie Efelinnen, die bu vor breien Tagen verloren haft, befummere bich ist nicht, fie find gefunden. Und weg wird fein alles, mas bas Befte ift in Ifrael? wirbs nicht bein und beines Baters gan-21 gen Baufes fein? * Saul antwortete: Bin ich nicht ein Sohn von Jemini, und von ben geringften Stammen Ifraels, und mein Befchlecht bas fleinfte unter allen Befchlech= tern ber Stamme Benjamins? Warum 22 fagft bu benn mir folches? * Samuel aber nahm Saul und feinen Anaben, und führete fie in die Eflaube, und feste fie oben an unter bie, fo gelaben maren, berer 23 maren bei breifig Mann. * Und Samuel fprach zu bem Roch: Gib ber bas Stud, bas ich bir gab und befahl, bu follteft es 24 bei bir behalten. *Da trug ber Roch eine Schulter auf, und bas baran bing. Und er legte es Saul vor, und fprach: Siebe, bas ift übergeblieben, lege vor bich und ig, benn es ift auf bich behalten, eben auf biefe Beit, ba ich bas Bolf lub. Alfo af Saul mit Samuel bes Tags. 25 Und ba fie binab gingen von ber Bobe

gur Stabt, rebete er mit Saul auf bem 26 Dade. * Und ftanben frube auf; und ba bie Morgenröthe aufging, rief Samuel ben Saul auf bem Dache und fprach: Auf, baß ich bich geben laffe. Und Saul machte fich auf, und die beiben gingen mit einander binaus, er und Samuel. 27 * Und ba fie famen binab an ber Stabt Ende, fprach Samuel zu Saul: Sage bem

21. U.L: Befdlechten.

21. ein Benjaminiter. B.dW.vE: v. ben (bem) fleinften ber St. A: vom fl. Stamme. B: bas jungfte? 22. in ben Gaal. vE: Speifefaal. dW: Belle. B. vE: qab ihnen ben Blat ju oberft unter benen. dW.A: einen Bl. oben (an).

23. vE: ben Theil. B: wovon ich ju bir fprach: Lege es bei bir bin. dW: bir fagte: Debe es auf. vE:

mobei ... fpr. D. ihn auf.

in medio portae, et ait: Indica, oro, w.11.9. mihi, ubi est domus Videntis. respondit Samuel Sauli dicens: Ego sum Videns. Ascende ante me in excelsum, ut comedatis mecum hodie, et dimittam te mane, et omnia quae (14,7. sunt in corde tuo, indicabo tibi. *Et 20 v. de asinis, quas nudiustertius perdidisti, ne sollicitus sis, quia inventae 8.19.a. sunt. Et cujus erunt optima quaeque Israel? nonne tibi et omni domui patris tui? *Respondens autem Saul 21 ait: Numquid non filius Jemini ego p. 18,17. p. 18, 23, sum de minima tribu Israel, et co-jud. 20,33 44,21,3. gnatio mea novissima inter omnes fa-(6,15. milias de tribu Benjamin? quare ergo locutus es mihi sermonem istum? *Assumens itaque Samuel Saulem et 22 puerum eius, introduxit eos in triclinium, et dedit eis locum in capite eorum, qui fuerant invitati; erant enim quasi triginta viri. Dixitque 23 (1,4s. Samuel coco: Da partem, quam dedi tibi et praecepi, ut reponeres seorsum apud te. Levavit autem cocus 24 Lov. armum et posuit ante Saul. Dixitque Samuel: Ecce, quod remansit, pone ante te et comede; quia de industria servatum est tibi, quando populum vocavi. Et comedit Saul cum Samuele in die illa. Et descenderunt de excelso in op- 25

pidum, et locutus est cum Saule in De. 22,8. solario; stravitque Saul in solario Act. 80,8. et dormivit. *Cumque mane sur- 26 rexissent, et jam elucesceret, vocavit Samuel Saulem in solario, dicens: Surge, et dimittam te. Et surrexit Saul, egressique sunt ambo, ipse videlicet et Samuel. *Cumque descen- 27 derent in extrema parte civitatis, Samuel dixit ad Saul: Dic puero, ut

^{19.} Al.: comedas. 25. Al. * stravitque - dormivit. 26. Al.: dies lucesceret. S: ut dim.

^{24.} eben auf b. 3. für bich aufbeh. worben. vE: brachte bas Schulterftud. dW: bie Renle. B.vE: bar: an (barüber) mar. dW: ift. B.vE.A: feste. B: lege bir bor? B.dW.vE: ba ich fagte (fprach): 3ch habe b. B. (ein)gelaten.

^{26.} Made bich auf ... entlaffe. dW: Stehe auf ... geleite. vE: ich will b. geleiten.

כּיֹּוֹם

διελθέτω έμπροσθεν ήμων, και σύ στηθι ώδε σημερον, και ακουσόν σοι όημα θεού.

Χ. Καὶ έλαβε Σαμουήλ τον φακόν τοῦ έλαίου, καὶ κατέχεεν έπὶ τὴν κεφαλήν αύτοῦ. Καὶ έφιλησεν αὐτόν, καὶ είπεν αὐτῷ. Οὐχὶ κέγρικέ σε κύριος 'είς ἄργοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ; Καὶ σὸ ἄρξεις ἐν λαφ κυρίου, και σύ σώσεις αύτον έκ γειρός έγθρων αύτου. Καὶ τουτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι κέγρικέ σε χύριος' έπι χληρονομίαν αύτοῦ εἰς άργοντα. 2 Ως αν απέλθης σήμερον απ' έμου, και ευρήσεις δύο άνδρας προς τοῖς τάφοις Ραγήλ έν τοῖς όρίοις Βενιαμίν * άλλομένους μεγάλα, καὶ ἐροῦσί σοι· Ευρηνται αί όνοι ας έπορεύθητε ζητεῖν· καί ίδου ο πατήρ σου αποτετίνακται την φροντίδα τών όνων και μεριμνά περί ύμων, λέγων Τί ποιήσω περί του νίου μου; ³ Καὶ απελεύση έχειθεν, και έπέκεινα ήξεις έως της δουός Θαβώρ, καὶ ευρήσεις έκει τρείς ανδρας αναβαίνοντας πρός τον θεόν είς Βαιθήλ, ένα αίροντα ο τρία αίγιδια, καὶ ένα αίροντα τρία άγγεῖα άρτων, και ένα αίροντα άσκον οίνου. 4 Και έρωτήσουσί σε τὰ είς είρήνην, καὶ δώσουσί σοι δύο άπαρχάς άυτων, καὶ λήψη έκ τῆς γειρός αὐτών. δ Και μετά ταύτα είςελεύση είς τον βουνον του θεου, ου έστιν έκει το αναστημα τών άλλοφύλων, καὶ ἔσται, ώς αν εἰςελθης έκεῖ είς την πόλιν, και απαντήσεις χορφ προφητών καταβαινόντων έκ της Βαμά, καὶ έμπροσθεν αύτῶν νάβλα καὶ τύμπανα καὶ αὐλὸς καὶ κινύρα, καὶ αύτοὶ προφητεύοντες. 6 Καὶ έφαλείται έπί σε πνευμα κυρίου, καλ προφητεύσεις μετ' αὐτῶν, καὶ στραφήση εἰς ἄνδρα άλλον. 7 Καὶ ἔσται, ὅταν ήξει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπί σε, ποίει πάντα όσα ὢν εύρη ή χείρ σου, ότι ὁ θεὸς μετά σου. 8 Καὶ καταβήση έμπροσθεν τῆς Γαλγάλ, καὶ ἰδοὺ έγὼ καταβαίνω πρός σε τοῦ ἀνενεγκεῖν όλοκαύτωσιν καὶ θῦσαι

וֹאָטִנִ נִמָּא שָׁׁלָמָּעַ פֹּפַּנֹיִע צְׁטִם וְאָׁעֵׁנ בּינבאל אָטִנ נִמָּא שִׁלָמָּעַ פֹּפַנִיִּע צְׁטִם וְאָׁעֵנ שְׁׁם שִׁלְשָׁנ שִׁלְּמָּע פֹּפַנִיע שְׁלְמָּע נִמָּא שִׁלְּמָּע בּינִים אַלִּים אָלִבּעְּעָ בּינִּע בְּאַלְ מִדְּאַלְנוֹ שְׁבִּנִי נִמֹּא אִבִּינִ אַמָּטְ הָלְאָׁנ הַבּאַלְ מַדְּאַלְנוֹ שְׁכִּנִי נִמָּשׁ אִבְּעְ אַלְּאָנִ הִּלְּאָר וְּלְאָלְנִי וְנִאָּע לְכָם לֵאמָנ אַלְבְּעִן נְאָמָר הָלְכִּפְּשׁ וְהַנָּע לְּכָם לֵאמָנ אַלְבְּעִּן הְּאָמָר הָלְכִּפְּשׁ וְהַנָּע נְמָשׁ אִבְּעְּ אַלְּאָשׁר הָלְכִּשְׁ לְּכִבְּעִּלְ בְּנִילְּלְ אַלְּבְעָּר הְעָבְּאָל מְּבְּעָּנְיוֹ וְנְאָּמָּלְ בְּבְּלְבָּעוֹ הְשִׁמְּנִילְ אָלְירְ בְּעָּלְ בְּבְּלְבָּעוֹ הְשִׁמְּנִּלְיִ בְּלִילְ בְּבְּלְבָּעוֹ הְשִׁמְּלְּיִי בְּעְּבְעְּלְ בְּבְּלְבָּעוֹ הְשִׁמְנִילְ אָל אָת־בְּּלְי וְיִבְּנִין בְּלְּבְיּעְ

ריעבר

וַאַשְּׁמֶריעָהָ אָת־דָבֵר אָלְהַים:

אּקָּיִּׁנִ לִשָּׁבֹּלְּוָע הְקָּוִע לִיִּבָּׁנִ זִּבְׁנִּי זִינְּיִנִּשׁ לְפָּנִ, נִיִּנְּנָּבְ וְעִפִּׁנִ אֵּנִכִּי, יְרַבְּ אַמָּר-שַּׁמְצֵא יִנְּׁנִּ פֹּי נִיאֶׁלְּטִים בּּפְּנִּי זֹרְבָּאַנִּינִ נֵּאִינָּע אַעוֹר : וְנִטִּיִּנִ כֵּּנְ גַּלְיִּשָׁ לְאָּיִּשִׁ אַעוֹר: וְנִטִּיִּנִ כֵּּנְ גַּלְיִּעָּ לִּינִּ וְנִיּמָּנִי וְנִיּנְּבָּאִים: וְצְּלְנוֹע בְּנְנִינִ וְנִיפָּנִי וְנִפְּנִינִים נַבֹּלְ וְעִשְׁ וְעַלְּיִל מְנַבְּּמְׁנִי וְנִפְּנִינִים נַבֹּל וְעִשְׁ וְעַלְּיל מְּטִבְּבְּעִׁה וְלִפְּנִינִים נַבֹּל וְעִשְׁ וְעַלְּיל

כָּחָם וַלַקַחָתַּ מִידַם:

תַבוֹא אֶל־נִּבְעַת הַאֶּלְהִים

ערות בארוכת . 2. יראיר יראיר ר' . 7. יראיר

dW.vE.A: goß fie (e8). B: Sft ihm nicht fo, baß ...? dW: Siehe bich falbet. vE: gef. hat bich. dW: uber f. Gigenthum.

^{27.} AB: $\dot{\omega}_S$ ($\dot{\omega}$ $\dot{\sigma}_S$ FX). B* σ_S († AEX). — 1. AB: $\dot{\epsilon}_{\pi^-}$ $\dot{\epsilon}_{ZEFV}$ (nat. FX). B: $\dot{\epsilon}_{ZQSGS}$ (nénq. AX). 2. A¹B: $\tau \dot{\omega}$ $\dot{\omega}_{QES}$ ($\tau o \dot{\epsilon}_S$ $\dot{\sigma}_Q$. FX). AB: $\tau \dot{\omega}$ $\dot{\epsilon}_{T} \dot{\omega}_{T}$ $\dot{\omega}_{T}$ $\dot{\omega$

^{27.} B: v. n. ber fortgebe. A: hergebe. dW.vE: (vor) nne voraueg. B.dW.vE: n. er g. voraue, (A: u. bann weiter?) B: bich bas Bort Sottes horen laffe. vE: ich will b. h. laffen .... dW: bir ... verfünden. A: auf bag ... verfande.

^{1.} eine Delfiafde. B: Delfrug. A: Rlafdlein Del.

^{2.} B.A: Wenn bu heute. B. vE.A: (an) treffen. dW: trifft bu. B: bie Sache wegen ber E. fahren laffen. B.vE: ift ... befummert. dW.A: famm. fic.

Rnaben, bag er vor uns bingebe (unb er ging vorbin), bu aber ftebe ist ftille, bag ich bir fund thue, was Gott gefagt bat. X. Da nahm Samuel ein Delglas und gog auf fein Baupt, und fuffete ihn und fprach: Siebeft bu, baf bich ber herr gum Rurften 2 aber fein Erbtheil gefalbet bat? * Wenn bu ist von mir geheft, fo wirft bu zween Manner finben bei bem Grabe Rabels, in ber Grenze Benjamin, ju Belgab, bie werben zu bir fagen: Die Efelinnen finb gefunden, bie bu ju fuchen bift gegangen, und fiehe, bein Bater bat bie Gfel aus ber Acht gelaffen, und forget um euch und spricht: Was soll ich um meinen Sohn 3 thun? * Und wenn bu bich von bannen furbag wenbeft, fo wirft bu tommen gu ber Giche Thabor, bafelbft werben bich antreffen brei Manner, bie hinauf geben gu Gott gen Bethel. Giner traat brei Bodlein, ber andere brei Stude Brot, 4 ber britte eine Flafche mit Bein. * Und fle werben bich freundlich grußen, und bir zwei Brote geben. Die follft bu von ihren 5 Banben nehmen. Darnach wirst bu tommen auf ben Sugel Gottes, ba ber Philifter Lager ift, und wenn bu bafelbft in bie Stadt tommeft, wird bir begegnen ein Saufen Propheten, von ber Bobe herab tommend, und vor ihnen her ein Bfalter und Bauten und Bfeifen und 6 Barfen, und fie weiffagenb. "Und ber Beift bes Berrn wird über bich gerathen, bağ bu mit ihnen weiffageft; ba wirft bu 7 ein anderer Mann werben. * Wenn bir nun biefe Beichen kommen, fo thue, was bir unter Sanben fommt, benn Gott ift 8 mit bir. * Du follft aber vor mir binab geben gen Gilgal, flebe, ba will ich ju bir hinab tommen, zu opfern Brandopfer

antecedat nos et transeat; tu autem subsiste paulisper, ut indicem tibi verbum Domini.

Tulit autem Samuel lenticulam X. olei et effudit super caput ejus, et (Pa.2,12. deosculatus est eum et ait: Ecce, Ad. 13,21 unxit te Dominus super haereditatem 15,1.25 suam in principem, et liberabis po-Jer. 10,16 pulum suum de manibus inimicorum ejus, qui in circuitu ejus sunt. Et hoc tibi signum, quia unxit te Deus in principem: *Cum abieris hodie a 2 me, invenies duos viros juxta sepulchrum Rachel in finibus Benjamin, in 9,80.3ec. meridie, dicentque tibi: Inventae sunt asinae, ad quas ieras perquirendas, et intermissis pater tuus asinis sollicitus est pro vobis et dicit: Quid faciam de filio meo? Cumque abieris 3 inde et ultra transieris et veneris ad quercum Thabor, invenient te ibi tres viri ascendentes ad Deum in Bethel, unus portans tres hoedos, et alius tres tortas panis, et alius portans lagenam vini. *Cumque te salutaverint, dabunt tibi duos panes, et accipies de manu eorum. *Post 13.3. haec venies in collem Dei, ubi est statio Philisthinorum; et cum ingressus fueris ibi urbem, obvium habebis 19,2000 gregem Prophetarum descendentium 1Ch.25,1.de excelso, et ante eos psalterium et 28g.2,15. Mm.tt.estympanum et tibiam et citharam, ipsos-(v.19. que prophetantes. *Et insiliet in 6 te Spiritus Domini, et prophetabis cum eis, et mutaberis in virum alium. *Ouando ergo evenerint signa haec 7 25,8. omnia tibi, fac quaecunque invenerit coh.9,10. manus tua, quia Dominus tecum est. 7,16. Et descendes ante me in Galgala 8 11,14e. Lt descendes ante me in Galgala 18,21.83. (ego quippe descendam ad te), ut of-5,10..

^{3.} A.A: von bannen weiter. U.L: Stude Brote. 7. U.L: unter Banben. A.A: unter bie Banbe.

^{3.} weiter wend. ... Laib ... einen Golauch. VE: Terebinthe. dW.vE: einer (tragenb) ... n. einer ....

vE: Rundbrote. dW.A: Krug.
4. dW: fragen nach teinem Bohlfein. vE: bich u. bem Bohlbefinden fr.

^{5.} por ihnen b. Bf. dW: nach Bibea Globim? B: ber Bh. Befagung. vE: bie Grenzwachen. dW: b. Aufftellungen ... fteben. A: Die Bh. Barte halten.

^{1.} Al. * et liberabis - principem. 27. Al.: Dei. 2. Al. † (p. merid.) salientes magnas feveas.
3. Al. * ibi. 7. Al.: Deus.

B.vE: wirft bu einem ... begegnen. dW: begegneft bu. dW.vE: Chor. A: Schaar. B.dW: Lauten. vE: Cisthern! dW.wE.A: u. B.u. Floten. A: u. Cith. dW.A: prophezeien? vE: begeifterte Lieber fingen.

^{6.} vE: fommen. dW: es gerath ub. bich ... wirft verwanbelt in einen a. D. vE.A: ... verm. werben.

^{7.} n. bie Banbe. vE: unternimm! dW.vE: por bie Sand. B: beine G. finben wird.

θυσίας είρητικάς επτὰ ήμέρας διαλείφεις έως τοῦ έλθεῖν με πρός σε, καὶ γεωρίσω σοι α

สอเท็ชยเร.

9 Καλ έγένετο, ώςτε έπιστραφήναι τῷ ώμφ αύτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ Σαμουήλ, καὶ μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν άλλην, καὶ ήλθε πάντα τὰ σημεῖα ταῦτα ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη. 10 Καὶ έργεται έκειθεν είς τον βουνότ, καὶ ίδου γορός προφητών έξ έναντίας αυτού, καί έφήλατο έπ' αὐτὸν πνεύμα τοῦ Θεοῦ, καὶ προεφήτευσεν έν μέσφ αὐτῶν. 11 Καὶ έγένετο, πάρτες οι είδότες αὐτὸν έχθες και τρίτης, καὶ είδον, και ιδού αὐτὸς ην έν μέσφ τῶν προφητών προφητεύων, καλ είπον ὁ λαὸς έκαστος πρός τὸν πλησίον αὐτοῦ. Τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υίῷ Κείς; εί καὶ Σαούλ έν προφήταις; 12 Kai anexolon tie it avtor nal elne. Kal τίς ὁ πατήρ αὐτοῦ; Διὰ τοῦτο ἐγένετο εἰς παραβολήν Εί και Σαούλ έν προφήταις; 13 Καὶ συνετέλεσε προφητεύων, καὶ Εργεται eic tòr Bourór.

14 Και είπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ποῦ ἐπορεύθητε; Καὶ είπαν· Ζητεῖν τὰς ὅνους, καὶ είδαμεν ὅτι οὐκ εἰσί, καὶ εἰςήλθομεν πρὸς Σαμουήλ. ¹δ Καὶ είπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαούλ· ᾿Απάγγειλον δή μοι, τὶ εἶπέ σοι Σαμουήλ; ¹6 Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ· ᾿Απήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι, ὅτι εὕρηνται αί ὅνοι· τὸ δὲ ἡῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, ὁ εἶπε Σαμουήλ.

17 Καὶ συνήγαγε Σαμουὴλ πάντα τὸν λαὸν πρὸς κύριον εἰς Μασσηφά, 18 καὶ εἶπε πρὸς τοὺς υἰοὺς Ἰσραήλ· Τάδε εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, λέγων· Ἐγὼ ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἔξ Αἰγύπτου, καὶ ἔξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ὑΦαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐκ χειρὸς πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν θλιβουσῶν ὑμᾶς. 19 Καὶ ὑμεῖς σήμερον ἔξουδενήκατε τὸν θεὸν ὑμῶν,

שָׁלַמים שָׁבַלֹּת ימִים תּוֹחלָ עד-בּוֹאי אַלֵיה וְהַוֹּדַעָתִּי לָהְ אָת אֲשׁר תּעשׁה: וְהַיָה כְּהַפִּנֹתוֹ שָׁכְמוֹ לַלֶּכֶת מַעָם שָׁמוּאֵל וַיַּהַפְּהַ־לִוֹ אֵלהֵים לַב אַחֵר ויבאו כל-האתות האלה ביום ההוא: י רַיַבאוּ שׁם הגבעתה והנה חבל־נבאים לַקָּרָאתָוֹ וַתִּצְלַח עַלִיוֹ רַוּחַ אֵלהִים בתוכם : מאתמול שלשם ויראי והנה הלם אים אל-נכאים נכא ויאמר מהדה היה בנביאים: אביהם על־כּוֹ רכני 13 למשל הגם שאול בוביאים: ויכל מהתנבות ויבא הבמה:

14 ביאָמֶר הֹוֹד שָׁאִוּל אֵלֶיוּ וְאֶל־נַעֲרְוֹ אֵן הַנַּלְכָתֶּם וַיִּאׁמֶר לְבַקֵּשׁ אֶת־הָאָתוֹנוֹת פוּ וַיִּאׁמֶר דִּוֹד שָׁאָוּל הַבְּיָדָה־נָּא לֵּי מְהּד 16 אָמֵר לָכֵם שְׁמִוּאַל: וַיְּאֹמֶר שָׁאוּל אֶלְדּוֹדוֹ הַבִּד הִבִּידׁ לָנוּ כִּי נִמְצְאוּ הָאָמוֹנִוֹת וְאָתּדְּבָר הַמְּלוּכָהׁ לְאִרהִבִּיד לוֹ אשׁר אמר שׁמוּאַל:

אָר־אָלְהַיכָּם אָשָׁר־הֹוּא מוּשִׁיעַ לְכָּם אָרְאָלָהִיכָם אָתְכֶם: וְאָמָר יִ אָל־הַּנִּי וִשְׂרָאֵל אֵנכִי אָתְכָּם מִיַּדְ מִצְּלִיִם וּמִיַּדְ כְּלְהַהַּמִּמְלְכִּוּת אָתְכָּם מִיַּדְ מִצְּלִים וּמִיַּדְ כְּלְהַהַּמִּמְלְכִּוּת אָתְכָּם אָלִיִּתִי אָת־יִשְּׁרָאֵל מִמִּצְּרֵים מְאַבְּיל אָתְרָבָּים אָלְהַיִּי וְשִׂרָאֵל אֵנכִי אָת־אָצָרִים אָעּרִינִם אָעָר־הֹוּא מוּשִׁיעַ לְכָּם אָת־אָצָרִם אָמִרּאַל אֶת־הָנִּם אָלִייִהוְיָה מּוֹשִׁיעַ לְכָּם אָת־אָלְהַיִּבָם אָמִרּאֵל אֶת־הָנִּם אָלִייִהוְיָה

v. 11. 3"x>

^{9.} AB: ἐγένετο $(-i\partial \eta \ FX)$. A¹B * (pr.) καὶ et ταῦτα. 10. AB: ἤλατο... * τῦ. 11. AB: ἐγενήθησαν π... * ἦν. B * προφητεύων ... εἶπεν $(-ov \ FX; A: -av)$. AB: ἢ $(ε \^{l} \ X)$. 12. AB * ἐξ et ỡ (+FX). B + $(ε \^{l} \ Ac)$ καὶ (+AFX). AB: ἐγενήθη $(-ετο \ FX)$ ... "Η $(E \^{l} \ EX)$. 16. B * δ ε $\^{l} \ RX$. 2. 17. AB: παρήγγειλε Σ. παντὶ τῷ λαῷ $(συν ήγ, ντλ. \ FX)$. 18. AB * τὸς et ὁ ϑεὸς et (al.) χειρὸς (+FX). B: τὸς νἱὸς $(vἱὸν \ AF)$, 19. A¹B * ψμῶν $(+A^2FX)$.

^{8.} dW: warien. vE.A: warte.
9. dW.vE: feinen Rücken. dW: verwandelte ihm G. fein H. vE: bas H. in e. anderes. dW.vE: trafen ein (zu).
10. Fam ihnen. Bal. B. 5. 6.

Sanl unter ben Propheten. Cauls Better.

und Dankopfer. Sieben Tage follft bu harren, bis ich zu bir tomme und bir tund thue, was bu thun follft.

9 Und ba et feine Schultern manbte, bag er von Samuel ginge, gab ihm Gott ein anderes herz, und tamen alle biefe Zeichen 10 auf benfelben Lag. "Und ba fie tamen an

dauf benfelben Lag. - Und ba fie ramen an ben Sügel, fiehe, ba kam ihm ein Propheten-Saufe entgegen, und der Geist Gottes gerieth über ihn, daß er unter ihnen weis-

11 fagete. Da ihn aber fahen alle, die ihn vorhin gekannt hatten, daß er mit den Bropheten weissagete, sprachen sie alle unter einander: Was ift dem Sohn Kis geschehen? Ift Saul auch unter den Pro-

12 pheten? *Und einer baselbst antwortete und sprach: Wer ist ihr Bater? Daher ift bas Spruchwort gekommen: Ift

13 Saul auch unter ben Propheten? *Und ba er ausgeweiffaget hatte, kam er auf bie Gohe.

14 Es fprach aber Sauls Better zu ihm und zu feinem Anaben: Bo feib ihr bingegangen? Sie antworteten: Die Efelinnen zu suchen, und ba wir saben, baß fie nicht

15 ba waren, tamen wir zu Samuel. *Da fprach ber Better Sauls: Sage mir, was

16 fagte euch Samuel? Saul antwortete feinem Better: Er fagte uns, daß die Efelinnen gefunden wären. Aber von bem Ronigreich fagte er ihm nicht, was Samuel gefagt hatte.

17 Samuel aber berief bas Bolt zum 18 herrn gen Mizpa, *und fprach zu ben Kindern Ifrael: So fagt ber herr, ber Gott Ifraels: Ich habe Ifrael aus Egypten geführet, und euch von ber Egypter hand erreitet, und von ber hand aller König19 reiche, die euch zwangen. *Und ihr habt

19 reiche, die euch zwangen. "Und ihr habt beute euren Gott verworfen, ber euch aus

feras oblationem et immoles victimas pacificas; septem diebus exspectabis, donec veniam ad te, et ostendam tibi, quid facias.

Itaque cum avertisset humerum 9 suum, ut abiret a Samuele, immutavit ei Deus cor aliud, et venerunt omnia signa baec in die illa. *Veneruntque ad praedictum collem. 10 et ecce, cuneus Prophetarum obvius ei; et insiluit super eum Spiritus Domini, et prophetavit in medio eo-15,14... videntes autem omnes, qui 11 noverant eum heri et nudiustertius. quod esset cum Prophetis et prophetaret, dixerunt ad invicem: Quaenam res accidit filio Cis? num et Saul inter Prophetas? *Responditque alius ad 12 alterum, dicens: Et quis pater eorum? Propterea versum est in proverbium:

19,24. Num et Saul inter Prophetas? *Ces-13 savit autem prophetare, et venit ad excelsum.

14,50. Dixitque patruus Saul ad eum et 14

ad puerum ejus: Quo abiistis? Qui

9,512. responderunt: Quaerere asinas; quas
9,612. cum non reperissemus, venimus ad
Samuelem. Et dixit ei patruus 15
suus: Indica mihi, quid dixerit tibi
Samuel. Et ait Saul ad patruum 16

9,20. suum: Indicavit nobis, quia inventae
9,2722. essent asinae. De sermone autem
regni non indicavit ei, quem locutus
fuerat ei Samuel.

Et convocavit Samuel populum 17
ad Dominum in Maspha, et ait ad 18
filios Israel: Haec dicit Dominus Deus
Israel: Ego eduxi Israel de Aegypto,
et erui vos de manu Aegyptiorum,
et de manu omnium regum, qui affligebant vos. evos autem hodie 19
77 projecistis Deum vestrum, qui solus

^{10.} Al.: Dei. 12. Al.: Cis (pro quis). S: ejus.

^{11.} fpr. bie Leute. B: von gestern u. vorgest. ber tannten. dW.A: (feit) g. u. ebeg. B.dW.vE: fprach b. Bolt, einer jum anb. A: begegnet?

^{12.} B.dW.A: ift es jum Spr. geworben. vE: wurde ce.

^{13.} B: anfgebort hatte ju w. vE: bie begeifterten Lieber ansgefungen! dW.A: Und er borte auf.

^{14.} dW.vE.A: ber Oheim. dW: nirgenbe waren.

^{15.} B: Beige m. boch an. dW: Berichte m. boch. vE: Ergable.

^{16.} ihm nichts. B: v. ber Sache bes R. zeigte ... au, was ... dW.A: Das Bort aber vom Ronigthum (be-richtete). vE: bas, w. S. v. b. Ronigswurde gerebet h.

^{18.} dW.A: Konige. B.dW: unterbrudten. vE: bebr. A: br.

^{19.} dW.vE: verwerfet.

ος αυτός έστιν ύμων σωτήρ έχ πάντων των κακών ύμων και των θλίψεων ύμων, και είπατε Ουχί, αλλ' ή ότι βασιλέα καταστήσεις εφ' ήμων. Καὶ νῦν κατάστητε ενώπιον πυρίου κατά τὰς φυλάς ύμων και κατά γιλιάδας ψμών.

20 Καὶ προςήγαγε Σαμουήλ πάσας τὰς φυλάς Ισραήλ, καὶ κατακληρούται φυλή Βενιαμίν. 21 Καὶ προςήγαγε την φυλήν Βενιαμίν κατά πατριάν, καί κατακληρούται πατριά Ματταρί, και κατακληρούται Σαούλ υίος Κείς. Καὶ εζήτει αὐτόν, καὶ ούγ εύρίσκετο. ²² Καὶ ἐρηρώτησε 'Σαμουὴλ' ἔτι ἐν κυρίω. Εί 'έτι' έργεται ό άνηρ ένταθθα; Καί είπε κύριος. Ίδου αυτός κέκρυπται έν τοῖς σκεύεσι. ²³ Καὶ έδραμε καὶ έλαβεν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατέστη έν μέσφ τοῦ λαοῦ, καὶ ύψώθη ύπερ πάντα τον λαον ύπερ ώμιαν καὶ ἐπάνω. 24 Καὶ είπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα τὸν λαόν. Εἰ ἐωράκατε ὅν ἐκλέλεκται ἐαυτῷ κύριος, ότι ουκ έστιν όμοιος αυτώ έν πάσιν ύμιν; Και "έγνω πας ὁ λαὸς και είπαν Ζήτω ό βασιλεύς.

25 Καὶ ἐλάλησε Σαμονήλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἔγραψεν εἰς βιβλίον και έθηκεν ένώπιον κυρίου. Kαì έξαπέστειλε Σαμουήλ πάντα τὸν λαόν, καὶ απηλθον έκαστος είς τὸν τόπον αὐτοῦ. 26 Καὶ Σαούλ απηλθεν είς τον οίκον αύτοῦ είς Γαβαά, και έπορεύθησαν οι υίοι δυνάμεων, ών ήψατο κύριος καρδίας αὐτῶν μετὰ Σ αούλ. ^{27} Kαὶ οί υίοὶ λοιμοὶ είπαν. Τίς σώσει έμᾶς ούτος; Καὶ ήτιμωσαν αὐτὸν καὶ οὐκ ήνεγκαν αὐτῷ δώρα, και έγενήθη κωφεύων.

XI. Καὶ 'έγενήθη ώς μετὰ μῆνα, καὶ' ἀνέβη Νάας ὁ 'Αμμανίτης, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ιαβίς Γαλαάδ. Καὶ είπαν πάντες οι ανδρες Ίαβὶς πρὸς Νάας 'τὸν 'Αμμανίτην' Διάθου ήμιν διαθήκην, και δουλεύσομέν συι. 2 Καί

19. AB* (alt.) τῶν († FX). AB: σκῆπτοα (φυλὰς FX). Β: φυλὰς (χιλιάδας AFX). 20. AB: πάντα τὰ σκῆπτοα ... σκῆπτοα (πάσας τ. φ... φυλὰς EFX). 21. ΑΒ: προςάγει σκηπτρον Β. είς φυλάς ... φυλή Μ. † καὶ προςάγθοι την φυλην Ματταρί είς ἄν-δρας (c. FX). 22. Β*(alt.) ἔτι. 23. ΑΒ: λαμβάνει σόρας (c. FX). 22. Β* (alt.) ετι. 23. ΑΒ: λαμρανει
... κατέστησεν (c. FX)... ύπερωμίαν (ύπ. όμ. ΕΧ).
24. ΑΒ: ξινωσσαν (ξίνω FX). 25. ΑΒ: είπε Σ....
εν βιβλίω ... ἀπῆλθεν (c. FX). 26. ΑΒ* οί († FX).
27. Β* οί († ΑΕΧ). ΑΕΓΧ: ἡμᾶς. ΑΒ: ἡτίμασαν ...*π.
εν κωφ. (c. FX). — 1. ΑΒ: παρεμβάλλει (c. FX).
Εν Βι Βιτ ber Mann ...? dW. νΕ: fommt b. R. ...?

מָבֶּל־יָרְעוֹתֵיכֵם וְצַרְתֵּיכֵם וַתִּאֹמְרוּ לֹוֹ מֵלֶה תַּשִּׁים עַלֵינוּ וְעַתַּה הַתִּיַצִּבוּוֹ לפני יהוה לשבטיבם ולאלפיבם: שמראל את ו2 ישראל ויפכד שבט בנימו: וַיַּקרַב את-שבט בַנַיַמָן לְמַשָּׁפַּחֹתֵוֹ וַתְּלְכֵּד משפחת המטרי וַיַּלְכֵּדֹ שָׁאִוּל בֵּן־ 22 לִישׁ וַיִבַקשׁהוּ וִלָּאׁ נִמְצֵא: וַיִּשְׁאַלוּ־ עוד בַּיהוָח הַכָא עוד הַלִם אַישׁ וַיָּאמֶר יָהוָה הַנַּה־הָוּא נַחָבַּא אַל־ 23 הכלים: וַיַּרָצוּ וַיְּפַּחָהוּ מִשָּׁם וַיִּתְיַצֵּב בתוך העם וינבה מבל-העם משכמו 12 ומעלה: ויאמר שמואל אל-פל-העם הראיתם אשר בַּחַר־בּוֹ יָהוֹה כַּי אֵין ויאברו יחי הפכה:

וידבר שמואל אל־העם את משפט הַמְּלְבָה וַיִּכְחָב בַּפָפֶר וַיַּנַח לפני יָהוָה וַיִשַׁלַח שִׁמוּאֵל אַת־כּל־העם 26 איש לביתו: וַבַּם־שָׁאוּל הַלָּה לָבֵיתִוֹ צבעתה וילכו עמו החיל אשר־נגע 27 אַלהים בַּלַבּם: וּבנִי רַיִּבְוֹדוּר מהדישעני זה לו מנחה ויהי פמחריש:

כחש העמולי ויחן על־יביש רגאמרה כל-אנשי יביש אל-ית ונעבדה: ויאמר

> למשפחתרו ק' . v. 21. V. 22. סוסם ששמאם אססם י דברשהו . V. 24.

19. B: allen e. Uebeln u. Mengften. A: ... Trube falen. dW: Rothen u. Er. vE: Ungl. ... Bebrang-niffen. dW.vE.A: ftellet euch ... u. Gefchlechtern. B: Taufenden.

Sanl unter den Fässern. Die losen Leute.

alle eurem Unglud und Trubfal gebolfen bat, und fprechet zu ibm: Sete einen Ronig uber uns. Bohlan, fo tretet nun vor ben Berrn nach euren Stammen und Freundicaften.

Da nun Samuel alle Stamme Ifraels herzu brachte, warb getroffen ber Stamm 21 Benjamin. *Und ba er ben Stamm Benjamin bergu brachte mit feinen Befchlechtern, warb getroffen bas Gefchlecht Matri, unb marb getroffen Saul, ber Sobn Ris. Und fle fuchten ibn, aber fle fanben ibn nicht.

22 Da fragten fle forber ben herrn: Wirb er auch noch berfommen? Der Berr antwortete: Siehe, er hat fich unter bie Faffer

23 verftedt. *Da liefen fie bin und holeten ibn von bannen. Und ba er unter bas Bolt trat, war er eines Haupts länger

24 benn alles Bolf. Bund Samuel fprach au allem Bolf: Da febet ihr, welchen ber Berr erwählet hat, benn ihm ift feiner gleich in allem Bolt. Da jauchzte alles Bolt und fprach: Blud zu bem Ronige!

Samuel aber fagte bem Bolf alle Rechte bes Ronigreichs, und fdriebs in ein Buch, und legte es vor ben Berrn. Und Samuel ließ alles Bolf geben, einen jeglichen in

26 fein Baus. "Und Saul ging auch beim gen Gibea, und ging mit ihm bes Beers ein Theil, welcher Berg Gott ruhrete.

27 *Aber etliche lofe Leute fprachen: Bas follte uns biefer belfen? Und verachteten ihn und brachten ihm fein Geschent. Aber er that, als borete ers nicht.

XI. Es zog aber herauf Rahas, ber Ammoniter, und belagerte Jabes in Gileab. Und alle Danner gu Jabes fprachen gu Rabas: Mache einen Bund mit uns, fo 2 wollen wir bir bienen. *Aber Rabas, ber

21. U.L: Befchlechten.

24. U.L: fein gleicher.

salvavit vos de universis malis et tribulationibus vestris, et dixistis: Nequaquam! sed regem constitue super nos. Nunc ergo state coram Domino per tribus vestras et per familias.

Et applicuit Samuel omnes tribus 20 Israel, et cecidit sors tribus Benja-7,14.16 min. *Et applicuit tribum Benjamin 21 et cognationes eius, et cecidit cognatio Metri, et pervenit usque ad Saul filium Cis. Quaesierunt ergo eum, et non est inventus. Et con- 22

Jud.1,1. suluerunt post haec Dominum, utrum-Nm. 27,21 nam venturus esset illuc, responditque Dominus: Ecce, absconditus est domi. *Cucurrerunt itaque et tule-23 runt eum inde, stetitque in medio populi, et altior fuit universo populo

ab humero et sursum. Et ait Sa- 24 muel ad omnem populum: Certe vide-De. 17,15-tis, quem elegit Dominus, quoniam

non sit similis illi in omni populo. Et clamavit omnis populus et ait: 1Rg.1,25.Vivat Rex!

Locutus est autem Samuel ad po- 25 8,11as. pulum legem regni, et scripsit in 17 Live; libro, et reposuit coram Domino; et 16,836. dimisit Samuel omnem populum, singulos in domum suam. *Sed et 26 11,4.13,2 Saul abiit in domum suam in Gabaa;

et abiit cum eo pars exercitus, quo-^{20,4.10} rum tetigerat Deus corda. Filii 27 (1,16. vero Belial dixerunt: Num salvare nos 11,12. poterit iste? Et despexerunt eum et 25m. non attulerunt ei munera; ille vero Pr. 19,11. dissimulabat se audire.

Et factum est quasi post men-12,12. Jud.11,12 sem, ascendit Naas Ammonites et 31,11. pugnare coepit adversum Jabes Ga-Jud.21,8. laad. Dixeruntque omnes viri Jabes ad Naas: Habeto nos foederatos, et serviemus tibi. •Et respondit ad eos 2

21. Al. + (in f.) illic. 1. Al. * factum-mensem.

26. B: bie Tapferften. dW: Tapfern. vE: ein Saufen Cente? B.vE.A: gerühret hatte.

27. dW: Aber nichtswurd. Buben. vE: Richtem. B: etl. Rinber Belials. A: bie B.R. B: foll. dW: wirb. vE: fann. (A: Soll une ber h, fonnen?) dW. vE: ale merfte.

1. dW: jog heran ... lag. fich wiber. dW.vE: Shliefe

^{22.} U.L: fürber. A.A: ferner. U.L: unter bie Raf.

dW.vE.A: ift verft. vE: binter b. Bepade. (A: ju Paufe?)

^{23.} dW.vE: u. er ftellete fich. A: ftanb mitten im B. (Bgl. **Rap. 9, 2.**)

^{24.} Ge lebe ber R. B.dW.vE: Sehet ihr (nun) ... ? dW.vB: Reiner ift wie er.

^{25.} bie R. B: rebete ju b. B. v. ber Beife. dW. vE.A: (verfünbete) b. B. bas Recht b. Ronigthums.

είπε πρός αὐτούς Νάας ὁ 'Αμμανίτης. 'Εν τούτο διαθήσομαι διαθήκην ύμζη, ἐν τῷ ἔξορύξαι ύμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δεξιόν, καὶ θήσομαι όνειδος επί πάντα Ίσραήλ. 3 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἀνδρες Ἰαβίς. "Ανες ἡμᾶς έπτὰ ήμέρας, και αποστελούμεν αγγέλους είς παν όριον Ίσραήλ· καὶ έὰν μὴ ἢ ὁ σώζων ἡμᾶς, καὶ έξελευσόμεθα πρός ύμᾶς. 4 Καὶ ήλθον οί άγγελοι είς Γαβαὰ 'πρὸς' Σαούλ, καὶ ἐλάλησαν τους λόγους τούτους είς τὰ ώτα τοῦ λαού · και ήραν πας ό λαός την φωνήν αύτων xal Exlavoar.

5 Καὶ ίδου Σαουλ ήρχετο κατόπισθεν τών βοών έξ άγρου. Καὶ είπε Σαούλ Τί ότι κλαίει ὁ λαός; Καὶ διηγούνται αὐτῷ τὰ ἡήματα τῶν ἀνδρῶν Ἰαβίς. 6 Καὶ ἐφήλατο πνεύμα χυρίου έπὶ Σαυύλ, ώς ήχουσε τὰ δήματα ταύτα, καὶ έθυμώθη 'ἐπ' αὐτους' όργη αύτοῦ σφόδρα. 7 Καὶ ἔλαβε δύο βόας, καὶ ἐμέλισεν αὐτάς, καὶ ἀπέστειλεν είς πᾶν οδιον Ίσραηλ έν χειρί άγγέλων, λέγων ⁶Ος ούκ έσται έκπορευόμενος όπίσω Σαούλ και όπίσω Σαμονήλ, κατά τάδε ποιήσουσι ταις βουσίν αύτου. Καὶ έπεσεν έκστασις κυρίου έπὶ τὸν λαὸν Ἰσραήλ, καὶ εβόησαν ώς ανήρ είς. 8 Καὶ έπισκέπτεται αὐτοὺς 'Σαοὺλ' ἐν Βεζὲκ 'ἐν Βαμῷ', πάντα ἄνδρα Ἰσραήλ τριακοσίας γιλιάδας, καὶ ἄνδρας Ἰούδα τριάκοντα γιλιάδας. είπε 'Σαούλ' τοῦς ἀγγέλοις τοῦς έλθοῦσι: Τάδε έρειτε τοις ανδράσεν Ίαβίς. Αύριον ύμιν ή σωτηρία διαθερμάναντος του ήλίου. Καὶ ήλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπήγγειλαν τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβίς, καὶ εὐφράνθησαν. 10 Καὶ είπαν οι ανόρες Ίαβις 'πρός Νάας τον Αμμανίτην Αύριον έξελευσόμεθα πρός ύμας, καὶ ποιήσετε ημίν τὸ ἀγαθὸν ενώπιον ὑμῶν. ^{11} Kαὶ έγένετο μετά την αύριον, και διέταξε Σαούλ τον λαον είς τρεῖς άρχάς, και είςπορεύονται είς μέσον της παρεμβολής έν φυλακή τη έωθινή, καὶ ἔπληξαν τοὺς υίοὺς Αμμών ἔως διεθερμάνθη ή ήμέρα, καὶ έγενήθη, οἱ ὑπολελειμμένοι

אלהם נחש העמוני בואת אכרות לָכָם בָּנִקוֹר לָכֵם כַּל־עֵין יַמֵין וְשַׂמִתּיהַ 3 חַרְפּה על־כּל־יְשִׂראל: וַיִּאֹמַרֹוּ אַכִּיוּ זַקְנֵי יַבַּישׁ הָרֶף כְּנוּ שָׁבְעַת יַבִּים וָנִשָּׁלְחַה מַלְאַכִּים בַּלָּל ואם אין מושיע אתנו ויצאנו אליה: 4 ויבאו המלאכים גבעת שאול וידפרו הַדְּבַרֵים בְּאַזְנֵי הַעם וַיִּשְׂאַוּ כַל־הַעֵם

וָהַנָּה שָׁאוּל בַּא אחָרֵי הַבַּקַר מָוּ־ וַיאמר שָאול מַה־לַעַם כֵּי ゔゔ゠゙゚ヿ゙゚゚゠゙ヿヿヹゔヿ את־דברי בשמעו את־הַדְּבַ ז וַיַּחַר אַפּוֹ מָאָד: וַיַּקַחֹ. צַמַד בַּקַר רַיְנַתְּחַתוּ רַיִשׁלֵּח בְּכַל-בּבוּל ישִׂראל המלאכים לאמר אשר איננר אחרי שאיל ואחר שמיאל פה ואיש יהודה שלשים וַיּאמרוּ לַמַּלְאַכֵּים הַבָּאִים פה תאמרון לאיש יביש ג תָהָיֶה־לָכֵם תִּשׁוּעַה וַיַּבְאוּ הַפַּּלְאַכִּים וַיַּבַּידוּ לְאַנְשֵׁי יַבֵּישׁ י וישמחו: ויאמרו אנשי יביש מחר יכם וצַשִּׁיתֵם לֻנוּ כְּכַל

^{2.} ABEX: ταύτη (τέτφ FX). Β*(alt.) πάντα. 3. AB: ήμεν ήμας FX). AB* (tert, και († ΕΓΧ), B* (quart.) και. 4. AB: ἔρχονται ... ιαιδός. ... * τότος. 5. AB: μετά τὸ πρωί (κ. τ. βοῶν FX). 7. AB: ἔστιν ... τοις βυ σὶν ... ἐπῆλθεν (c. FX). 8. AB * Σακλ (†X?). AX * έν Βαμά. ΑΒ: ἐξανοσίας ... ἐβδομήποντα. 9. ΑΒ*
Σαδί...ἐρχομένοις (c. FX). ΑΕΓΧ: Ἰαβ. Γαλαάδ.
ΑΒ: ἀπαγγέλλεσι. 10.Β: εἶπον. 11. ΑΒ: ἐγενήθη
... ἔθετο Σ. Α¹Β* (alt.) εἰς († Α²ΕΓΧ). ΑΕΧ: φ. τ.
πρωϊνή. Β: ἔνυπτον (ἔπλ. Α³Χ) ... καὶ (of ΑΓΧ).

4. Β΄ μπ δαδ hin. Β: μ. δαδ hem g. S. jur Schmach auflege.

Ammoniter, antwortete ihnen: Darin will ich mit euch einen Bund machen, bag ich euch allen bas rechte Auge ausfteche, und mache euch ju Schanden unter bem gangen 3 Ifrael. *Da fprachen zu ihm bie Melteften ju Jabes: Gib uns fieben Tage, bag mir Boten fenben in alle Grengen Ifraels; ift bann niemand, ber uns errette, fo wollen 4 wir zu bir binaus geben. *Da tamen bie Boten gen Gibea zu Saul, und rebeten foldes vor ben Obren bes Bolfs. Da bob alles Bolt feine Stimme auf und weinete. Und fiebe, ba tam Saul vom Felbe binter ben Rinbern ber, und fprach: Bas ift bem Bolt, bag es weinet? Da ergablten fle ihm bie Sache ber Manner von Jabes. 6 Da gerieth ber Beift Gottes über ibn. als er folche Worte borete, und fein Born 7 ergrimmete febr. "Und nahm ein Baar Dofen und gerftudte fie, und fanbte in alle Grengen Ifraels burch bie Boten, und ließ fagen: Wer nicht ausziehet, Saul und Samuel nach, beg Rinbern Du man alfo thun. Da fiel bie Furcht bes Berrn auf bas Bolf, daß fie auszogen gleich als ein "Und man machte bie Beiniger Mann. Ordnung ju Bafet, und ber Rinber Ifrael waren brei hundert mal taufend Mann, und 9 ber Rinder Juda breißig taufend. fie fagten ben Boten, die getommen waren: Alfo fagt ben Mannern ju Jabes in Gileab: Morgen foll euch Gulfe gefchehen, wenn bie Sonne beginnet beiß ju icheinen. Da die Boten famen und verfündigten bas ben Dannern ju Jabes, wurden fie 10 frob. *Und die Danner Jabes fprachen: Morgen wollen wir zu euch hinaus gehen, bağ ihr uns thut alles, mas euch gefällt. 11 "Und bes andern Morgens ftellete Saul bas Bolt in brei Saufen, und tamen ins Lager um die Morgenwache, und ichlugen bie Ammoniter, bis ber Tag beiß warb;

cum foedus, ut eruam omnium ve-Jor. 89,7. strum oculos dextros ponamque vos opprobrium in universo Israel. *Et 3 dixerunt ad eum seniores Jabes: Concede nobis septem dies, ut mittamus nuncios ad universos terminos Israel: et si non fuerit, qui desendat nos. egrediemur ad te. *Venerunt ergo 4 10,26.. nuncii in Gabaa Saulis, et locuti sunt ^{20,4.10.} verba haec audiente populo, et levavit omnis populus vocem suam et flevit. Et ecce, Saul veniebat sequens 5 boves de agro, et ait: Quid habet populus, quod plorat? Et narraverunt ei verba virorum Jabes. Jud. 6.34. * Et insilivit Spiritus Domini in Saul, cum audisset verba haec, et iratus est furor ejus nimis. *Et assumens 7 utrumque bovem concidit in frusta. misitque in omnes terminos Israel per manum nunciorum, dicens: Quicumque non exierit et secutus fuerit 7,15. Saul et Samuel, sic fiet bobus ejus! Gon. 35,5. Invasit ergo timor Domini populum, Jud. 201, 1. et egressi sunt quasi vir unus. *Et 8 Jud.1,4. recensuit eos in Bezech; fueruntque filiorum Israel trecenta millia, virorum autem Juda triginta millia. EL 9

Naas Ammonites: In hoc feriam vohis-

dicetis viris, qui sunt in Jabes Galaad:

Ex.16,21. Cras erit vobis salus, cum incaluerit
sol. Venerunt ergo nuncii et annunciaverunt viris Jabes, qui laetati
sunt et dixerunt: Mane exibimus 10
ad vos, et facietis nobis omne quod
placuerit vobis. Et factum est, 11
cum dies crastinus venisset, constiJa4,7,16, tuit Saul populum in tres patres, et

dixerunt nunciis, qui venerant: Sic

ingressus est media castra in vigilia

Ex.14,24 matutina, et percussit Ammon, usque
dum incalesceret dies; reliqui autem

^{8.} U.L: Und machte.

vB: biefe Schande auf g. 3. lege. dW: einen Schimpf. 3. G. une Frift. B: Laf v. une ab. dW.vE: L. une.

^{4.} Gib. Canis.

^{5.} B. VE.A: bie Borte ber DR. dW: Rebe.

^{6.} vE: fam. B.dW.vE: entbrannte.

^{7.} dW.vE: ein Joch. A: beibe D. B.vE: Rinber. vE.A: gerschnitt (hieb) f. in Studen n. f. fie. dW: fandte b. Stude. dW.vE: burch B. B. ben Dienst ber B. B.vE: hinter S. u. h. S. (her). B: foll alfo

^{4.} Al. *haec. 6. Al.: Dei.

gefchehen. vE: es eben fo gehen. dW.vE: bas (ein) Schreden Behovas. B: ein Schr. vom &.

^{8.} er mufterte fle.

^{9.} dW: Rettung werben. vR: follt ihr R. haben. A: werbet ihr G. h. B.dW.A: heiß scheinet. vE: h. wird. B.dW.XE: n. f. freneten fich.

^{11.} vE: theilte. dW.A: brang(en) in b. E. B.vE: in ber DR. dW: gur Seit ber DR. ... bie gur heißen Lageegeit.

Samuelis de munero a se gesto oratio.

διεσπάρησαν, καὶ ούχ ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό.

12 Καὶ εἰπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαμυνήλ· Τίς ό εἰπών· Σαοὺλ 'ού' βασιλεύσει ἡμῶν; Παράδος τοὺς ἄνδρας, καὶ θανατώσομεν αὐτούς. 13 Καὶ εἰπε Σαούλ· Οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, ὅτι σήμερον ἐποίησε κύριος σωτηρίαν ἐν Ἰσραήλ. 14 Καὶ εἰπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, λέγων· Δεῦτε, πορευθῶμεν εἰς Γάλγαλα καὶ ἐγκαινίσωμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν. 15 Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ ἔχρισε Σαμουὴλ ἐκεῖ τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλεία ἐνῶπιον κυρίου ἐν Γαλγάλοις, καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ θυσίας εἰρηνικὰς ἐνῶπιον κυρίου. Καὶ εὐφράνθη Σαμουὴλ καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ῶςτε λίαν.

ΧΙΙ. Καὶ είπε Σαμουήλ πρός πάντα 'άνδρα' Ισραήλ. Ιδού ήκουσα της φωνής ύμων είς πάντα όσα είπατέ μοι, και έβασίλευσα έφ ύμας βασιλέα. 2 Καὶ τῦν ἰδου ὁ βασιλεύς διαπορεύεται ένώπιον ύμων, κάγω γεγήρακα και καθήσομαι, και οι υίοι μου ίδου έν υμών κάγω ίδου διελήλυθα ένωπιον υμών έκ νεότητός μου και έως της ημέρας ταύτης. 3'Ιδού έγω, αποκρίθητε κατ' έμου ένωπιον κυρίου καὶ ἐνώπιον τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, μόσχον τίνος ύμῶν είληφα; η όνον τίνος είληφα; η τίνα κατεδυνάστευσα ύμων; η τίνα έξεπίασα ύμων; η εκ γειρός τίνος είληφα εξίλασμα ή ύπόδημα'; 'Αποκρίθητε κατ' έμου, καὶ άποδώσω ύμιν. 4 Καὶ είπαν πρός Σαμουήλ'. Ούκ ήδικησας ήμας, και ού κατεδυτάστευσας ήμᾶς, 'καὶ οὐκ ἔθλασας ήμᾶς', καὶ οὐκ είληφας έκ γειρός οὐδενός οὐδέν. 5 Καὶ είπε 'Σαμουήλ' πρός τον λαόν. Μάρτυς χύριος εν ύμιν, καὶ μάρτυς ὁ χριστὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν ταύτη τῆ ἡμέρα, ὅτι οὐχ εὐρήκατε ἐν τῆ χειρί μου ούδεν. Καὶ είπαν Μάρτυς.

6 Καὶ είπε Σαμουήλ πρὸς τὸν λαόν, λέγων Μάρτυς χύριος ὁ ποιήσας τὸν Μωϋσῆν καὶ

12. AB: εἴπας ὅτι Σ. (e. FX). 14. AB * Δεῦτε († FX). 15. A¹B: ἔθυσεν (-αν Α²ΕΧ). AB: πᾶς 'Ισρ. (c. EFX). — 1. B * ἄνθεα († AEFX). AB * τῆς († EFX). 2. AΕΧ: καὶ ἐγὰν γ. B * με († AEFX). 3. AB * τἔ et (pr.) ὑμῶν († FX). ΑΧ * (alt.) ὑμῶν. B: ἐξεπίεσα (-ασα ΑΧ)... καὶ ὑπ. (ἢ ὑπ. ĀFX; X † καὶ ἀπέκρυψα τὰς ὀφθαλμάς μὸ ἐν αὐτῷ). 4. AFX * κ. ἐκ ἔθλ. ἡμᾶς. 5. AB Μασῆν.

תַנִּשְׁאָרִים רַיָּטְּׁצֹּרּ וְלָאׁ נִשְׁאַרּרּ־בֶּם שָׁנֵים יַחַד:

אַנְשָׁי יִשָּׂרָאֵל עַד־מָאָר: לְפְּרֵי יִהִּנְה וַיִּשְׁמֵח שָׁם שָׁאָוּל וְכָל-בּיּנְלְּבֶּל וַיִּיְבָּחוּ־שָׁם זְּבָחִים שְׁלְמִים אָישׁ בַּיִּנִם הַאָּלְרָב שָׁרִּאָל: •וַיְּיִם שְׁשִּׁר שְׁמִּרְאֵל אָל־הָּבֶּׁם לְכָר וְנַלְכָה הַיִּיְם שְׁשִּׁר שְׁמִרּאֵל אָל־הָבָּם לְכָר וְנַלְכָה הַיִּיְם שְׁמִּר שְׁמִרּאֵל אָל־הָבָּם לְכָר וְנַלְכָה הַּיִּיְם שְׁמִּר הְּמִרּאֵל אָל־הָבָּם לְכָר וְנַלְכָה הַיִּיְם שְׁמִרּאֵל אָל־הָבָּם לְכָר וְנַלְכָה הַיִּיְם שְׁמִרּאֵל אָל־הְנָמְ הַבְּיִם הַאָּלְרָה בְּיִבְּלָה הְּנְּבְּלְּבָּר הְּנְבְּלְבָּר הְיִבְּלְבָּר הְיִבְיִם הַבְּיִּלְנְים בְּיִבְּיִּלְם הַיִּיְלְבָּר הָנְיִבְּים הַבְּיִּלְנְים הַיִּיְם הַיִּיְלְבָּר הָּנְבְּים הַבְּיִּלְרָה בְּיִבְּים הַבְּיִבְּים הַבְּיִּבְים הַיִּיִּבְרָה בְּיִבְּים הַבְּיִבְּים הַאָּבְים הַנְּיִבְּים הַבְּיִבְּים הַּבְּיִבְּים הַבְּבְּיִבְּים הַבְּיִּבְּים הַבְּיִבְּים הַבְּיִבְּים הַבְּיִבְּים הַבְּיִבְים הָּבְּיִבְים הַּבְּיִבְים הַבְּיִּבְּים הַבְּיִבְים הָּבְּים הַבְּיִבְים הָּבְּים הָּבְּים הָּבְּים הָּבִּים הָּבְּים הַבְּיִבְים הָּבְּים הָּבְּבְיּבְים הָּבְּבּים הַיִּבְּים הָבְּיִבּים בְּיִבְיִים הָּבְּבְיּבְיִים בְּיִבְּיִים הְּיִבְּבְיּבְים הָּבְים הָּבְּיבְיבְיִים הָּבְּיבְּים הָּיבְיבְּים הָּיבְיבְיבְיִים הְּבָּים בְּיבִּים הָּבְּיבְיבְּיבְיבְיים הַּיּבּיי בְּיבְּיבְיבְיים הַּיּבּים בּיבּיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְּיבְיבְּיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְּיבְיבְיבְיבְיבְיבְּיבְיבְיבּיבְיבּים בְּבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְּיבְיבְיבְיבּיבְיבְיבְּיבּים בְּיבְיבְיבְיבְיבְּיבְיבְיבּיבְיבְיבְּיבְיבְיבִים בְּבְּבְבִייבְיבְיבְּבִיבְיבְיבְיבְּבִיים בְּבִיבְים בְּבְּבְיבְבְּבְיבְּבְיבְבּ

וַיַּאמֶר שִׁמוּאָל אַל־כַּל־ישִׂראַל XII. תנה שמעתי בַלַלְכֶם נֹאַמְלֵיה צַבּיכֹם בַּלּר: 2 וַצַּמָּה הָנֵּה הַמֵּלֵה יִמְתַהַלֵּהְ לִפְנִיכֵּם ראַנִי זַקַנָתִי וַשַּׂבְתִּי וּבַנֵי הָנַם אָתְכֵם וַאַנֵּיֹ הַתְהַלֶּכָתִּי לְפַנִּיכֹם מַנַּעַרי עד-מַיִּוֹם הַנַּה: הָנָנִי צַנִּוּ בִיּ נָבֶּר יָהוָה 3 משיחו אתשור ומי למחתי וַחַמַוֹר מֵי לַלַחָתִּי וָאָת־מֵי עַשַּׁקּתִּי אַת־מִי רַצּוֹתִי וּמִיַד־מי לַקַחָתּי כפר וַאָּעָלֵים עֵינֵי בּוֹ וַאֲשֵׁיב לְכַם: וַיּאִמְרוּ לָא צַשַּקתַנוּ וְלָא רַצוֹתַנוּ וְלָא־לַקַחִתַּ ויאמר אליהם אים מאומה: יָהוָה בָּכֶם וְעַד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַוָּה כִּי לָא מְצַאתֵם בִּ

בְּשָׁבֵּהְ אָת־בִּשְׁהַ וְאָת־אַּהְהַלְּןְ וַאֲשֵׁרְ אָלִיהְהָּ אָת־בִּשְׁלֵּהְ אָלִיתְּעָם יְהוֹּהְהּ אֲשֵׁרֵּהְ •

> י. 14. דושטרת קרה יאמרו סביר 7.5.

^{*}ό († FX). Β*(alt.) τῷ († ARFX). 6. A (eti. infra) : Μωσῆσ.

welche aber überblieben, wurden alfo gerftreuet, bag ihrer nicht zween mit einanber blieben.

Da fprach bas Bolt ju Samuel: Ber find fie, bie ba fagten: Gollte Saul über uns berrichen? Gebet fie ber, bie Manner, 13 bag wir fie tobten. * Saul aber fprach:

Es foll auf biefen Tag niemand fterben, benn ber Berr bat beute Beil gegeben in *Samuel fprach jum Bolf:

Rommt, lagt uns gen Gilgal gehen und 15 bas Ronigreich bafelbft erneuern. *Da ging alles Bolt gen Gilgal, und machten baselbft Saul jum Ronige por bem herrn ju Bilgal, und opferten Dantopfer vor bem

Berrn. Und Saul fammt allen Mannern Biraels freueten fich bafelbft faft febr.

XIII. Da sprach Samuel zum ganzen Ifrael: Siebe, ich habe eurer Stimme geborcht in allem, bas ihr mir gefagt habt, und habe 2 einen Ronig über euch gemacht. *Und nun fiebe, ba giebet euer Ronig vor euch ber. 3ch aber bin alt und grau geworben, und meine Sobne find bei euch, und ich bin vor euch bergegangen von meiner Jugenb 3 auf bis auf biefen Tag. *Siebe, bier bin ich! antwortet wiber mich vor bem herrn und feinem Befalbten, ob ich jemanbes Dofen ober Gfel genommen habe? ob ich jemand habe Bewalt ober Unrecht gethan? ob ich von jemanbes Band ein Befchent genommen habe und mir die Augen blenden laffen? fo will ichs euch wieber geben. 4 * Sie fprachen: Du haft uns feine Gewalt noch Unrecht gethan, und von niemanbes 5 Sanb etwas genommen. *Er fprach gu ihnen: Der Gerr fei Beuge wiber euch, und fein Befalbter beutiges Tages, bag ihr nichts in meiner Sand gefunden habt. Sie fprachen: Ja, Beugen follen fie fein. Und Samuel fprach jum Bolf: Ja, ber Bert, ber Mofe und Maron gemacht bat,

11. U.L: ibr. 14. U.L: ernenen. 15. A.A: gar febr.

dispersi sunt, ita ut non relinquerentur in eis duo pariter.

Et ait populus ad Samuelem: Quis 12 10,27 est iste qui dixit: Saul num regnabit super nos? Date viros, et interficiemus eos. *Et ait Saul: Non occi-13 detur quisquam in die hac, quia ho-1445. die fecit Dominus salutem in Israel. 23,10. Dixit autem Samuel ad populum: 14 10,3. Venite et eamus in Galgala, et inno-12,7. vemus ibi regnum. Et perrexit 15 omnis populus in Galgala, et fecerunt

ibi regem Saul coram Domino in Galgala, et immolaverunt ibi victimas pacificas coram Domino. Et laetatus est ibi Saul et cuncti viri Israel nimis.

Dixit autem Samuel ad uni- XIII. 8,22.7. versum Israel: Ecce, audivi vocem 14,94.1. vestram juxta omnia, quae locuti estis ad me, et constitui super vos regem. 8,20. Et nunc rex graditur ante vos; ego 2

autem senui et incanui; porro filii 8,1. mei vobiscum sunt; itaque conversatus coram vobis ab adolescentia mea usque ad hanc diem, ecce, praesto 3 sum. Loquimini de me coram Do-

2,10. mino et coram Christo ejus, utrum Sir.46,21-bovem cujusquam tulerim aut asinum; si quempiam calumniatus sum, si 8,15. m. 16,15 oppressi aliquem, si de manu cujus-Nm. 16,19 Oppressi anquem, 5. -- contemnam illud hodie restituamque vobis. 💂 🗗 🕻 t 🛛 4 dixerunt: Non es calumniatus nos, neque oppressisti, neque tulisti de

manu alicujus quidpiam. Dixitque 5 ad eos: Testis est Dominus adversum vos, et testis Christus ejus in die hac. quia non inveneritis in manu mea quidpiam. Et dixerunt: Testis!

Et ait Samuel ad populum: Do- 6 Br. 8, 1000 minus qui fecit Moysen et Aaron et

(vE: u. habe graues Baar!)

^{11.} bei einander. dW.vE.A: beifammen.

^{12.} B: Berifts, ber ba ... ? vE: fprach. B: Ronig fein. vB: biefe Leute!

^{13.} B: ein S. bewiesen. dW: Rettung gethan. vE: an 3. S. geubt. A: gewirfet in 3. 14. dW.vE.A: Ronigthum.

^{15.} gar febr.

^{1.} dW.vE.A: gefest.

^{2.} ba gebet ... einhergeg. dW.vE.A: ber Ronig.

^{3.} B.dW.vE: genget. (A: Rebet von mir?) B.dW. vE: weffen D. (habe) ich gen. u. f. w. B: Unr. geth. ... unterbrucket ... eine Bergeltung ... baß ich meine A. vor ibm follte verborgen haben. dW: u. m. A. juges than feinethalben. vE: baburch m. M. geblenbet. (A: fo will iche bente verachten u. ench w.)

^{5.} Beuge foll er f.

^{6.} A: beftellt. vec eingefeget. dW: einfeste.

τον 'Ααρών καὶ ὁ άναγαγών τοὺς πατέρας 7 Καὶ τῦν κατάστητε ήμῶν ἔξ Αἰγύπτου. καὶ δικάσω ύμας ενώπιον κυρίου, καὶ άπαγγελώ ύμῖν πάσαν την δικαιοσύνην κυρίου ην έποίησεν εν ύμεν και εν του πατράσιν ύμων. 8'Ως είςηλθεν Ίακώβ 'καὶ οἱ υίοὶ αὐτοῦ' είς Αίγυπτον, 'καλ έταπείνωσεν αὐτούς Αίγυπτος', καὶ ἐβόησαν οἱ πατέρες ὑμῶν πρὸς κύριον, καὶ ἀπέστειλε κύριος τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ααρών, και έξηγαγε τους πατέρας ύμων έξ Αίγύπτου, και κατώκισεν αύτους εν τω τόπω τούτω. 9 Καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς γείρας Σισάρα, αργιστρατήγου ' Ιαβίς βασιλέως' Ασώρ, και είς γείρας άλλοφύλων καὶ εἰς γείρας βασιλέως Μωάβ, καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτοῖς. 10 Καὶ ἐβόησαν πρός χύριον καὶ Ελεγον . Ἡμάρτομεν, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν κύριον καὶ εδουλεύσαμεν τοῖς Βααλίμ και τοις άλσεσιν. και νύν έξελου ήμας έκ γειρός των έγθρων ήμων, και δουλεύσομέν σοι. 11 Καὶ ἀπέστειλε κύριος τὸν Ἱεροβάαλ καὶ τὸν Βαράκ καὶ τὸν Ίεφθά καὶ τὸν Σαμουήλ, καὶ έξείλατο ύμᾶς έκ γειρός έγθρῶν ύμῶν τῶν κυκλόθεν, καὶ κατωκείτε πεποιθότες. 12 Καὶ ίδετε ότι Νάας βασιλεύς υίων Αμμών ηλθεν έω ύμας, καὶ είπατε · Ούγι, άλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς Βασιλεύσει εφ' ήμων καλ κύριος ό θεός ήμων βασιλεύς ύμων. 13 Καὶ νῦν ίδου ὁ βασιλεύς, ον έξελέξασθε καὶ ον ήσήσασθε. Καὶ ίδοὺ δέδωκε κύριος έφ' ύμᾶς βασιλέα. 14 δπως ἂν φοβησθε τον κύριον, καὶ δουλεύσητε αὐτῷ, καὶ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐρίζητε τῷ στόματι χυρίου, χαὶ ἦτε χαὶ ὑμεῖς χαὶ ὁ βασιλεύς ὁ βασιλεύων ἐφ' ύμᾶς ὀπίσω χυρίου πορευόμενοι. 15 Έαν δε μη ακούσητε της φωνής χυρίου, καὶ έρίσητε τῷ στόματι χυρίου, καὶ έσται γείο κυρίου έφ' ύμᾶς καὶ έπὶ τὸν βασιλέα υμών. 16 Καὶ τῦν κατάστητε καὶ

6. Β* παὶ († ΑΕΓΧ). 7. Β: ὰ (ἡν ΓΧ; ΑΧ: τὰς πάσας διπ. πυρ. ὰς). 8. (Α¹?) Β (bis): ἡμῶν (ὑμ. Α*Χ)... ἐξήγαγον (-s ΑΕΓΧ). 9. Β: ἀρχιστρατήγω... ἐποὶέμησεν (c. ΑΕΓΧ). 10. ΑΒ* τῶν († ΓΧ). 11. Β* πυριος († ΑΕΓΧ). ΑΒ (eti. infra): Ἰεφθάε (-ά?). Β: ἡμῶς... ἡμῶν (ὑμ. ΑΥ). 12. Β: ἡμῶν (ὑμ. ΑΥ). ΑΕΧ* ὅτι. 13. Β* π. ὄν ἢτ. († [Α]ΕΓΧ). 14. ΑΒ: ἐὰν φοβηθῆτε ... ἐρίσητε ... ἐφ' ὑμῶν (c. ΓΧ).

העלה את־אבותיכם מארץ מצרים: ז ועתה התיצבו ואשפטה אתכם לפני עשה אַתַּכָם וַאַת־אַבְתִיכַם: וישכח יהוה אלהיהם וימפר ואת־שמואל ויצל אתכם מיד איביכם 12 מַסְבֹּיב וַתְּשָׁבָר בַּטַח: וַתְּרָאוּ כּי נַחַשׁ 13 אַלְהֵיכֵם מַלְפָּכֶם: וְצַתָּה הִנֵּה הַמֵּכֶךְ בַּתַרָתַם אַשׁר 14 נַתַּו יָהֹוָה צָלֵיכֵם מַלָּ בַּקוֹלוֹ וַלָא תַּמָרָוּ אַת־פּני יַהוֹה וַהִּיתִם בַּם־אַתַּם וְגַם־הַבַּּלַהְ אַשָּׁר יהוה ומו

ייאברו ק' .10. v.

^{7.} B: ftellet ench nun bar. (A: bleibet bier.) B. über allen ben gerechten Thaten? dW.vE: Bohlthasten. A: Erbarmungen.

und eure Bater aus Egyptenland geführet 7 bat. *So tretet nun ber, bag ich mit euch rechte vor bem Berrn, über aller Boblthat bes herrn, bie er an euch und euren Ba-8 tern gethan bat. * Als Jatob in Egypten gefommen war, ichrieen eure Bater ju bem Berrn, und er fanbte Mofen und Maron, baf fie eure Bater aus Cappten führeten. und fie an biefem Ort wohnen liefen. 9 Aber ba fie bes Berrn, ihres Gottes, vergagen, vertaufte er fie unter bie Bemalt Siffera, bes Bauptmanns ju Bagor, unb unter die Gewalt ber Philifter, und unter bie Gewalt bes Ronigs ber Moabiter, Die 10 ftritten wiber fie. *Und ichrieen aber gum Berrn, und fprachen: Wir haben gefunbiget, bag wir ben herrn verlaffen und Baglim und Aftharoth gebienet baben; nun aber errette une von ber Sand unferer Beinbe, 11 fo wollen wir bir bienen. *Da fandte ber Berr Berub Baal, Beban, Jephthab und Samuel, und errettete euch von eurer Feinde Banden umber, und ließ euch ficher 12 mohnen. *Da ihr aber fabet, daß Rabas, ber Ronig ber Rinber Ammon, wiber euch tam, fpracht ihr zu mir: Richt bu, fonbern ein Ronig foll über uns herrichen, fo boch ber Berr, euer Bott, euer Ronig war. 13 "Run, ba habt ihr euren Ronig, ben ihr ermablet und gebeten babt, benn fiebe, ber Berr hat einen Ronig über euch gefest. 14 "Werbet ihr nun ben Berrn fürchten unb ibm bienen und feiner Stimme geborden und bem Munde bes Berrn nicht ungeborfam fein: fo werbet beibe ihr und euer Ronig, ber über euch berrichet, bem Berrn, 15 eurem Bott, folgen. "Berbet ibr aber bes herrn Stimme nicht gehorchen, fonbern feinem Munbe ungehorfam fein; fo wirb bie Band bes Berrn wiber euch und wiber 16 eure Bater fein. - Auch tretet nun ber,

10. A.A: fchrien abermal.

gypti! *Nunc ergo state, ut judicio 7 contendam adversum vos coram Domino de omnibus misericordiis Domini, quas fecit vobiscum et cum pa-Gen. 46.6. tribus vestris: quo modo Jacob 8 Bx.2.23 ingressus est in Aegyptum, et clamaverunt patres vestri ad Dominum, Pa.105.25 et misit Dominus Moysen et Aaron. et eduxit patres vestros de Aegypto, et collocavit eos in loco hoc. Oui 9 obliti sunt Domini Dei sui, et tradidit Jud.4,2. eos in manu Sisarae magistri militiae 4,1ss. Hasor et in manu Philisthinorum, Jud 10,7, et in manu regis Moab, et pugnaverunt adversum eos. Postea autem 10 Jud. clamaverunt ad Dominum et dixerunt; Peccavimus, quia dereliquimus Do-Jud.2.13, minum et servivimus Baalim et Astaroth; nunc ergo erue nos de manu inimicorum nostrorum, et serviemus Jud. 6, teo tibi. Et misit Dominus Jerobaal et 11
321(1), 3.
11.102. Badan et Jephte et Samuel, et eruit
11.152. vos de manu inimicorum vestrorum
7, 32. Lov.26,5.per circuitum, et habitastis confiden-11.1. ter. Videntes autem, quod Naas 12 (8,860) rex filiorum Ammon venisset adver-10,19. sum vos, dixistis mihi: Nequaquam! sed rex imperabit nobis; cum Domi-Jul. 8,22. nus Deus vester regnaret in vobis. * Nunc ergo praesto est rex vester, 13 quem elegistis et petiistis; ecce, dedit 18,11. vobis Dominus regem! * Si timueritis 14 Dominum et servieritis ei et audie-

De. 1, 26. ritis vocem ejus et non exasperave7, 126. ritis os Domini: eritis et vos et rex,
qui imperat vobis, sequentes Dominum
Deum vestrum. Si autem non au- 15
dieritis vocem Domini, sed exasperaDe. 2, 15. veritis sermones ejus: erit manus

Ex. 3,3. Domini super vos et super patres
vestres. Sed et nunc state et 16

^{8.} dW: gaben euch Bohnung in biefem Laube. 9. Felbhauptm. von S. A: übergab, B.dW.vE.A: in (unter) bie hanb. B: Beersfürften, dW: heers

oberften. vE.A: Deerführers. 10. fle fcbr. abermal.

^{11.} B.dW.A: daß ihr f. wohnetet. vE: u. ihr w. f. 12. Rein, fond. B.dW: üb, ench R. (ift).

Bolhglotten - Bibel. A. S. 2. 206 1. Abth.

^{6.} S † (in f.) adest. 9. Al. † (p. mil.) regis.
11. Al. † (p. Bad.) et Barac (S † et Samson et B.).
15. S † (p. vos) sicut.

^{13.} B.dW: Uub nun fiche, ba ift ber R. vE: hier ift. vE.A: euch einen R. gegeben.

^{14.} B.dW.vE: wiberfpenftig, dW: gegen bas Bort. vE: ben Ausspruch. A: erbittert ben Rund. (dW: u. folget sowohl ...?)

^{15.} dW: wie m. e. Bater?

^{16. (}Bgl. B. 7.)

ίδετε τὸ όπμα τὸ μέγα τούτο, ὁ ὁ κύριος ποιήσει έν όφθαλμοῖς ύμῶν. 17 Οὐχὶ θερισμός πυρών σήμερον; έπικαλέσομαι τόν χύριος, καὶ δώσει φωγάς καὶ ύετός, καὶ γεώτε και ίδετε, ότι ή κακία έμών μεγάλη ην έποιήσατε ένώπιον κυρίου, αίτήσαντες έαυ-

τοῖς βασιλέα.

18 Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουήλ τὸν κύριον, καὶ ἔδφκε κύριος φωνάς καὶ ὑετὸν ἐν τῆ ἡμέρα έκείτη. Καὶ ἐφοβήθη πᾶς ὁ λαὸς τὸν κύριον σφόδρα καὶ τὸν Σαμουήλ. 19 Καὶ είκε πᾶς ό λαός πρός Σαμονήλ. Πρόςευξαι ύπερ των δούλων σου πρός κύριον θεόν σου, καὶ οὐ μὴ αποθάνωμεν, ότι προςτεθείκαμεν πρός πάσας τας αμαρτίας ήμων κακίαν, αλτήσαντες έαυτοίς βασιλέα.

. 20 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός του λαόν Μή φοβείσθε, έμεις πεποώκατε πάσαν την κακίαν ταύτην, πλην μη έκκλίνητε ἀπὸ ὅπισθεν κυρίου, και δουλεύσατε τῷ κυρίφ ἐν ὅλη τῆ καρδία ύμων. 21 Καλ μη παραβήτε όπισω τών μηθέν όντων, οι ού περανούσιν ούθών, καὶ οἱ οὐκ έξελοῦνται, ὅτι οὐθέν εἰσι. 22 Διότι ούκ απώσεται κύριος τον λαόν αύτου διά τὸ ότομα αύτοῦ τὸ μέγα, ότι ἐπικικῶς κύριος προςελάβετο ύμας έαυτῷ είς λαόν. 28 Καὶ ονείναι φορακ το Εξτρομά κατ γωμαθριμ ίσμε του προςεύχεσθαι περί ύμων και δουλεύσω τῷ κυρίω και δηλώσω ύμικ την όδον την άγαθην και την εύθεῖαν. 24 Πληκ φοβείσθε τον πύριον και δουλεύσατε αύτφ έκ άληθεία και εν όλη καρδία ύμων, ότι ίδετε α έμεγάλυτε μεθ' ύμων. 25 Καὶ ἐὰν κακία κακο-ποιήσητε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν ἀπολεῖσθε.

ΧΙΙΙ. Υίδο ἐνιαντοῦ Σαούλ ἐν τῶ βασι-Levely avrow, und duo any ibackevoes er Ioραήλ, 4 και έξελέξατο έαυσο Σαούλ τρείς

הַבָּדִוֹל הַזָּה אֲשֶׁר יָהוָה עשׁה לְעֵינֵיכֵם: 17 הַלָּוֹא קַצִיר־חָשִּיםֹ הַיּוֹם אֵקרַאֹ אֵל־ יָהוָה וִיָהַן קֹלות וּבָּטֵר וּדְעוּ וּרָאוּ ירעתכם רבה אשר עשיתם בעיני יהוה לשאול לכם מלה:

ויִקרַא שִׁמוּאֵל אַל־יִהוָה וַיְּתֵּן יהות כלת ומטר ביום תחוא ויירא כַליהַעָם בְאָד אַתיִהוָה וָאַתשׁמוּאַל: 19 וַיָּאִמָרוּף כַלְיהַעָּם אָלִישִׁמוּאָל הַתְּפַּבַּל יעבויה אַל־יִהוָה אַלחֵיה וָאַל־-נמות פיינספנו עליפליחשאתינו רַלַּה לִשְׁאָל לֵנוּ מֵלֶה:

וַיּאֹמֶר שָׁמוּאָל אֵליתַעַם אַליתּיראוּ אַהַם צַשִּׁיתַם אַת כָּל־הַּרָעָה הַזְּאֹת אַה אַל־תַּסוּרוּ מַאַחֲרֵי יִהוֹיָה וַעַבַיְתַּם ־לְבַבְבַם: וְלָאִ תַּסְוּרוּ וג אַתריהוָה בְּכָל קתתו אַשׁר תוחו הפה: פי כא-את-עמו בעבור שמו יהוה 23 אַתַבַם לוֹ לַעַם:• גם אנכי חלילה מַחֲטָא לַיהוָה מַחַדָּל לִהִּתִפַּלַל בַּעַדְכֵם וִהְוֹרֵיתֵי אֶתְכֵם בַּדְרֵךְ הַשּוֹבֵה אַר י יִראף וַעַבַדְתַּם אֹתִוּ בַּאָמֵת בִּכְל־לְבַבְכָם כִּי כת ראו את אשר-הגהל עשכם: ואם הדע תַּרֶעוּ גַּם־אָתָם גַּם־מַלְכְּכֵם תַּסְפוּ:

בושנה שאול במלכו ושתי 🗶 💵 . 2 שָׁנִים מָלֶהְ עַל־יִשְׂרָאֵל: וַיִּבְחַר־לוֹי

v. 22. ɔ"y

ihr .... A: ihr ench ein gr. Ueb. gethan? dW: febr ub.

^{17.} B*τον († AEX). 18-έφ' έ.14,9*A1. 18. A*B: \$φοβήθησαν(-ήθη FX). 19. Α*Β: εἶπαν (-εν ΕΓΧ).
20. Α*Β: τὴν πάσαν ... *τῆ (c. FX). 21. Α*ΕΧ: α΄ ἀπερ... *(alt.) οί. 22. Β: Ότι (Δ. Α*ΓΧ).
23. Α*Β: delka (dnl. FX). 25. A²B: προςτεθήσεσθε (άπολ. FX). — 1 *B († A²FX; A²X: έπὶ Ισο.). 2. A²B: šulšystai (čželčžato FX).

^{16.} dW: biefes gr. Bunber ... thut? vE: bie gr.

^{17.} vB.A: gu (3ch.) rufen. dW: ich rufe. B.A: (euch) Donner n. Regen geben. B: fo werbet ihr erten: nen u. f. dW.vE: bann erfennet u. (fcauet). A: u. ihr follt wiffen. B.vE: bag euer lebel gr. fei (ift), bas !

geth. ... ju forbern. vE: verlangen. 18. dW.vE.A: fürcht. fich ... vor ...? 19. dW.vE.A: Bete ... ju allen u. Gunben noch b. Bofe. B.dW.A: hingugeth. vK: hingugefügt. 20. dW.vE: (aber) w. nur u. von 3.

und febet bas große Ding, bas ber Berr 17 vor euren Augen thun wirb. "3ft nicht ist bie Beigenernbte? 3ch will aber ben herrn anrufen, bag er foll bonnern und regnen laffen, bag ihr inne werbet und feben follt bas große Uebel, bas ihr vor bes Berrn Augen gethan babt, bag ibr euch einen Ronig gebeten habt.

Und ba Samuel ben Berrn anrief, ließ ber Berr bonnern und regnen beffelben Tages. Da fürchtete bas gange Bolf febr

19 ben Berrn und Samuel, *und fprachen alle ju Samuel: Bitte für beine Rnechte ben Berrn, beinen Gott, daß wir nicht fterben, benn über alle unfere Gunbe haben wir auch bas Uebel gethan, bag wir uns einen Ronig gebeten baben.

Samuel aber fprach jum Bolt: Fürchtet euch nicht; ihr habt zwar bas Uebel alles gethan, boch weichet nicht hinter bem Berrn ab, fonbern bienet bem Berrn von gangem

21 Bergen. "Und weichet nicht bem Giteln nach; benn es nutet nicht, und tann nicht

22 erretten, weil es ein eitel Ding ift. *Aber ber Berr verläßt fein Bolt nicht, um feines großen Namens willen, benn ber Berr bat angefangen, euch ihm felbft gum Bolf gu

23 machen. * Es fei aber auch ferne von mir, mich alfo an bem Berrn zu verfündigen, daß ich follte ablaffen für euch zu beten und euch zu lehren ben guten und richtigen

24 Deg. *Furchtet nur ben Berrn und bienet ihm treulich von gangem Bergen, benn ibr habt geseben, wie große Dinge er mit

25 euch thut. "Werbet ihr aber übel hanbeln, fo werbet ihr und euer Ronig verloren fein.

XIII. Saul war ein Jahr König gewesen, und ba er zwei Jahre über Ifrael regiert 2 hatte, * erwählte er ihm brei taufenb

2. A.A: ermabite er fich.

21. B: 3a w. n. ab! fonft werbet ihr ben eit. Din: gen nachgeben, bie nichts u. u. n. err., benn f. find eitel. dW.vE: (Ja) w. n. vE: benn ben Richtigen wurdet ihr nachgeben. dW: ben R. nach [wendet ihr ench]. dW.vE: Die n. helfen u. (n.) retten (fonnen).

22. benn es hat bem D. gefallen. dW.vE.A: mirb

... u. verlaffen. B: fahren laffen.

23. dW.vE.A: u. ich will euch .... vE: ben guten m. b. rechten 2B. B: fonbern ich w. euch weisen auf .... 24. benn febet, ... gethan bat. B.A: in (ber)

videte rem istam grandem, quam facturus est Dominus in conspectu vestro. *Numquid non messis tritici 17 est hodie? invocabo Dominum, et Pr. 16. i dabit voces et pluvias, et scietis et v.12. videbitis, quia grande malum feceritis vobis in conspectu Domini, petentes super vos regem.

Et clamavit Samuel ad Dominum, 18 et dedit Dominus voces et pluvias Bz.14.31. in illa die. Et timuit omnis populus nimis Dominum et Samuelem, * et 19 dixit universus populus ad Samuelem: 27,5.8. Ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum, ut non moriamur; addidimus

enim universis peccatis nostris malum, ut peteremus nobis regem.

Dixit autem Samuel ad populam: 20 Nolite timere: vos fecistis universum 15,11. malum hoc, verumtamen nolite recedere a tergo Domini, sed servite Do-

mino in omni corde vestro. *Et no-21 22,21.27-lite declinare post vana, quae non Jan. 2,9. lite uccimate post tell, participardicipa

quet Dominus populum saum propter Jos. 7,9... nomen suum magnum, quia juravit Dominus facere vos sibi populum.

*Absit autem a me hoc peccatum 23 ,,19. in Dominum, ut cessem orare pro 7,8.5; vobis, et docebo vos viam bonam et

rectam. * Igitur timete Dominum 24 et servite ei in veritate et ex toto corde vestro; vidistis enim magni-

fica quae in vobis gesserit. Quod 25 Jos.24,20 si perseveraveritis in malitia, et vos et rex vester pariter peribitis.

XIII. Filius unius anni erat Saul, cum 1 regnare coepisset, duobus autem annis regnavit super Israel. * Et elegit 2

23. S: in Domino. 24. Al.* (alt.) et + (in f.) Dominus.

Bahrheit. B: bei euch. vE: was er an euch Großes

geth. h. dW: wie groß ... geth. (A: unter euch?)
25. beibe ibr. B.vE: (fernerhin) Bofes thun.
dW: Benn ... bofe hanbelt. B.dW.A: umfommen. vE: ju Grunde geben.

1. B: Es war ein J. als S, war R. geworben, u. im zweiten J. regierte er über 3. A: bas zweite 3. (vE: Gin 3. w. G. alt, ale er R. wurte?? d.W. --- 3. alt war S.

2. B.dW.vE.A: Und es (ba) erw. (m.) fich Saul.

χιλιάδας ἀνδοῶν ἐκ τῶν ἀνδοῶν Ἰσοαήλ· καὶ ἦσαν μετὰ Σαοὺλ δις χίλιοι ἐν Μαχμὰς καὶ ἐν τῷ ὅρει Βαιθήλ, καὶ χίλιοι ἦσαν μετὰ Ἰωνάσαν ἐν Γαβαὰ τοῦ Βενιαμίν, καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἔκαστον εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. ³ Καὶ ἐπάταξεν Ἰωνάθαν τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων τὸ ἐν τῷ βουνῷ. Καὶ ἦκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ Σαοὺλ ἐσάλπισε σάλπιγγι εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, λέγων· "'Ηθετήκασιν οἱ δοῦλοι. * Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἦκουσε λεγόντων· "Οτι πέπαικε Σαοὺλ τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλοις, καὶ ἦτινθησαν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἀνέβησαν ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὀπίσω Σαοὺλ εἰς Γάλγαλα.

5 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συτάγονται εἰς πόλεμον πρὸς τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀνάβαίνουσι ἐπὶ Ἰσραήλ τριάκοντα χιλιάδες άρμάτων καὶ ξὲ χιλιάδες ἱππέων καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χείλος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει. Καὶ ἀναβαίνουσι καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν Μαχμὰς ἐξ ἐναντίας Βαιθάθεν κατὰ τότου. 6 Καὶ ἀνήρ Ἰσραήλ είδεν, ὅτι ἐκθλίβονται, καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις καὶ ἐν ταῖς μάνδραις καὶ ἐν ταῖς πέτραις καὶ ἐν τοῖς βόθροις καὶ ἐν τοῖς λάχκοις. 7 Καὶ οἱ διαβαίνοντες διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν τῆν Γὰδ καὶ Γαλαάδ· καὶ Σαοὺλ ἔτι ἦν ἐν Γαλγάλοις, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔξέστησαν ὁπίσω αὐτοῦ.

8 Καὶ διελειπεν έπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίφ ώς είπε Σαμουήλ, καὶ οὐ παρεγένετο Σαμουήλ εἰς Γάλγαλα, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ὰπ αὐτοῦ. 9 Καὶ είπε Σαούλ Προςαγάγετε ὅπως ποιήσω ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς. Καὶ ἀνήνεγκε τὴν ὁλοκαύτωσιν.

10 Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσεν, καὶ Σαμουὴλ παραγίνεται, καὶ ἔξῆλθε Σαούλ εἰς ἀπάντησεν αὐτῷ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτόν. 11 Καὶ εἰπε Σαμουήλ Τί ἐποίησας; Καὶ εἰπε Σαούλ "Ότι εἰδον ὡς διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπὶ ἐμοῦ, καὶ σὸ οὐ παρ-

נּבֹאָשׁ יִשִּׂבֹר שָׁאִּנְלְ נַבּּלְנִּלְיּ נִבְאָשׁ יִשִּׂבִי שָׁבִּלְיּלְ נִבְאָשׁ יִשִּׁבִּעְ בַּפִּלְשָׁעִּים וַיִּצְּבַּלִּנְ יִצְּבַר שָׁאִּנְלְ אַעִּבְיבִּב פַּלְשָׁעִּים וֹהָאִּנְ לֵאְנִבּ בּמִּוּפֵּר בַּכֹּלְ-יִשְׁאָרֹלְ לָאְמָר יִשְׁמְעִּ בּנְיבֹב וֹיִּשְׁמִעֹּנ פּּלְשְׁעִים וְשָׁאִנְ שִׁמְעַ בּנְיבְעַר וֹיִּשְׁמִעֹנ פּלְשְׁעִים וְשָׁאִנּ עֵשְׁנְעַנְ בּנְיבְעַר וְיִּמְלֵן אַע וְצִיב פֹּלְשְׁתִּים וְשָׁאִנּ עֵיִּשְׁנִין בִּינְבַעַּע בּנִילְשָׁעוֹ וְיִנְנִוֹ אֵע וְבֹּיב פֹלְשְׁתִּים לִאְשְׁנִין בִּינְבַעַּע בּינב מְלִישְׁנִין וְיִנְנָוּ שִׁרְשָׁע וְאָלָפִים בְּנִישְׁנְעִים נִיּשְׁרָאֵל וַיְּינְיוֹּ בְּעִר בְּשִׁר שְׁלְשָׁע וְאָלָפִים בְּנִישְׁרָאָל וַיְּינְיוֹּ

וּפָלְשָׁתִּים נַאָּסְפִוּי לְהַלַּחֵם עם־ יַשְּׂרָאֵל שָׁלשִׁים אֵלַתְּ הַבֶּבֹ וְשֵׁשֵׁת אָלַפִּים פַּרָשִׁים וָלָם כַּחָוֹל אַשֵּׁר עַלֹּ־ שפתרהים לרב ויצלו ויחנו במכמש ס קדמת בית־אַנון: וְאִישׁ יְשִׂרָאֵל רָאוּיׁ נגם העם ויתחבאו הַנָּם בַּמִּעַרָוֹת ובַחֲוַחִים וּבַסְּלָעִים ? וּבַבּרְתֵים וּבַבּרְוֹת: עוֹדַפּרּ בַבּּּלָבָּל וְכַל־תַעַם תַרְדָר אָחֲרֵיר: וַיִּיּהֶל י שָׁבְעַת יַמִּים לַמּוֹעֵד אֲשֵׁר שמואל ולאיבא שמואל הגלגל וייפץ ריאמר שארל הבשר • העם מעליו: אַלֵי הַעֹלה וְהַשְּׁלַמִים וַיִּעל העלה: וַיָּחֹי פָּכפֹתוֹ לָהעַלִוֹת הַעֹלֵה וָהנּה ריצא שאוכ וו לברכו: ויאמר שמואל מה עשית רַיִּאמר שאול כּי

> ירוחל ס' .8. v. ני דגרשת אחרי כ' דגרשת אחרי

^{3.} bie Poften ber Ph. fo gu G. ftanben. B.A: Ber fahung. dW: Aufftellung. vE: Grengmache.
4. Poften gefchl., n. 3. ift ftinkenb worden ... bas

^{4.} Boften gefol., u. 3. ift finkend worden ... das B. lief jusammen. dW: ftinket. vE: ift in üblem Gerruche. dW.vE: bei b. Bh. B.dW.vE: wurde jufams men berufen (ger.).

Mann aus Ifrael. Bwei taufenb maren mit Saul ju Dichmas und auf bem Bebirge Beth El, und ein taufend mit Jonathan ju Gibea Benjamin, bas anbere Bolf aber ließ er geben, einen jeglichen in feine 3 Butte. *Jonathan aber fchlug die Philifter in ihrem Lager, bas zu Bibea mar; bas tam por bie Philifter. Und Saul ließ bie Bofaune blafen im gangen Lanbe, und 4 fagen: Das laßt die Bebraer boren. gang Ifrael borete fagen: Saul hat ber Philifter Lager geschlagen, benn Ifrael ftant vor ben Philiftern. Und alles Bolf fchrie Saul nach gen Bilgal.

5 Da versammleten fich bie Bhilifter zu ftreiten mit Ifrael, breißig taufenb Bagen, feche taufend Reuter, und fonft Bolf, fo viel wie Sand am Ranbe bes Meers, und jogen berauf und lagerten fich ju Dichmas, 6 gegen Morgen vor Beth Aven. Da bas faben die Manner Ifrael, bag fle in Rothen waren (benn bem Bolf war bange). verfrochen fie fich in bie Boblen und Rlufte und Kelfen und Löcher und Gruben. 7 Die Bebraer aber gingen über ben Jorban ins Land Gab und Gileab. aber war noch zu Gilgal, und alles Bolt warb hinter ihm jag.

Da harrete er fleben Tage auf bie Beit von Samuel bestimmt. Und ba Samuel nicht tam gen Gilgal, gerftreuete fich bas 9 Bolf von ihm. *Da fprach Saul: Bringet mir her Brandopfer und Dankopfer. Und er opferte Branbopfer.

Als er aber bas Brandopfer vollenbet hatte, flebe, ba fam Samuel. Da ging Saul hinaus ihm entgegen, ihn zu fegnen.

11 * Samuel aber fprach: Bas haft bu gemacht? Saul antwortete: 3ch fabe, daß das Bolf fich von mir zerftreuete, und du kameft

sibi Saul tria millia de Israel; et v.16.8. erant cum Saul duo millia in Machmas et in monte Bethel, mille autem cum y.16. Jonatha in Gabaa Benjamin. Porro 19.14 caeterum populum remisit unumquemque in tabernacula sua. percussit Jonathas stationem Philisthi-10,5. norum, quae erat in Gabaa. Quod cum Jud. 3, 27, audissent Philisthiim, Saul cecinit buccina in omni terra, dicens: Audiant Hebraei! *Et universus Israel audivit 4

hujuscemodi famam: Percussit Saul stationem Philisthinorum et erexit se (Gen. Israel adversus Philisthiim. vit ergo populus post Saul in Galgala.

Et Philisthiim congregati sunt ad 5 praeliandum contra Israel, triginta millia curruum et sex millia equitum. Jud. 7, 12, et reliquum vulgus sicut arena quae Joan 1, 6, est in littore maris plurima. Et ascendentes castrametati sunt in

v.2..11; Machmas ad orientem Bethaven.

Jos. 7,2... • Quod cum vidissent viri Israel se in arcto positos (afflictus enim erat Jod. 6,2. populus), absconderunt se in spelun-

cis et in abditis, in petris quoque et in antris et in cisternis. " Hebraei 7 autem transierunt Jordanem in terram 11,146. Gad et Galaad. Cumque adhuc esset Saul in Galgala, universus populus

perterritus est, qui sequebatur eum. Et expectavit septem diebus juxta, 8 placitum Samuelis, et non venit Samuel in Galgala, dilapsusque est populus ab eo. Ait ergo Saul: 9

Afferte mihi holocaustum et pacifica;

et obtulit holocaustum.

Cumque complesset offerens holo- 10 caustum, ecce, Samuel veniebat, et (15,13, egressus est Saul obviam ei, ut salutaret eum. *Locutusque est ad eum 11 Samuel: Quid feciști ? Respondit Saul: Quia vidi, quod populus dilaberetur

^{4.} Al.: autem (pro ergo). 7. Al. * (pr.) in. 8. Al.: pactum.

flufte) ... Tharme. A: Felfen ... Sohlen ... Cifternen. 7. dW: U. es gingen o. B: gitterte b. ihm. dW.vE: folgte ihm gitternb. A: erichraf a. B. bas ihm folgte? 9. B.dW: bas Br. u. bie D. vE: bie Br. u. D.

^{10.} dW.vE.A: ju grußen. 11. B.dW.vE.A: gethan. B.A: Beilich fabe. dW. vB: Da ich.

^{5.} dW.vE: am Ufer ... an Menge. 6. n. Gebafde u. g. n. Burgen. dW.vE: in Roth. A: in ber Enge feien. B.vE: bas B. murbe (mar) gebrängt. dW.A: war bebr. dW: verfroch f. das B. B.vE: verftedte. A: verbargen f. fic. B: Seden. dW.vE: Dorn(ge)bufche. A: Rluften n. heimlichen Orten! B: Felfen ... Feftungen. dW.vE: (Feles

XIII.

Sauli et Jonathanis res contra Philisthaces gestac.

εγένου έν τῷ * μαυτυρίω τῶν ἡμερῶν ὡς διέταξας, καὶ οἱ άλλοφυλοι συνήχθησαν εἰς Μαγμάς, 12 και είπα. Νύν καταβήσονται οι άλλόφυλοι πρός με είς Γάλγαλα, και του προςώπου κυρίου ούκ έδεή θην, καὶ ένεκρατευσάμην καὶ άνήνεγκα την όλοκαύτωσιν. 13 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Μεματαίωταί σοι, ότι ούκ έφύλαξας την έντολήν μου, ην ένετείλατό σοι χύριος, ώς ήτοίμασεν αν κύριος την βασιλείαν σου έως αλώνος έπλ Ίσραήλ. 14 Καὶ νῦν ή βασιλεία σου ού στήσεται, καὶ ζητήσει κύριος έαυτφ ανθρωπον κατά την καρδίαν αύτοῦ, καὶ έντελείται χύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αύτου, ότι ούκ εφύλαξας όσα ενετείλατό σοι ό χύριος. 15 Καὶ ἀνέστη Σαμουήλ, καὶ ἀπῆλθεν έχ Γαλγάλων 'είς όδον αύτου, και το κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω Σαούλ είς απάντησιν όπίσω τοῦ λαοῦ τοῦ πολεμιστοῦ, αύτων παραγενομένων έχ Γαλγάλων είς Γαβαά Βενιαμίν, και έπεσκέψατο Σαούλ τον λαόν τον εύρε θέντα μετ' αὐτοῦ ώς έξακοσίους ανόρας.

16 Καὶ Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ νίὸς αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς οἱ εύρεθέντες μετ' αὐτοῦ ἐκάθισαν έν Γαβαά Βενιαμίν, και οι άλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν έν Μαγμάς. 17 Και έξηλθε διαφθείρων έξ άγροῦ άλλοφύλων έν τρισίν άρχαῖς. ή άρχη ή μία επιβλέπουσα είς όδον Γοφερά έπὶ γιν Σωγάλ, 18 καὶ ή ἀρχὴ ή μία ἐπιβλέπουσα είς όδον Βαιθωρων, και ή άρχη ή μία επιβλέπουσα είς όδον Γαβέλ την είςκύπτουσαν έπὶ Γαὶ την Σαβαίν την έρημον. 19 Καὶ τέκτων σιδήρου ούχ εύρίσκετο έν πάση τη γη Ίσραήλ· ότι είπον οι άλλόφυλοι· Μήποτε ποιήσωσιν οι Εβραίοι φομφαίαν καί δόρυ. 20 Καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραηλ είς γην άλλοφύλων, χαλκεύειν έκαστος το θεριστήριον αύτου και τὸ σκεύος αύτου και έκαστος την άξίνην αύτοῦ και τὸ δρέπανον αύτοῦ.

11. A²B: ထွဲ ဇီးနာဆိုမှာ စီဗ ဆုရှိ μ. τ. ကိုμ. 12. A²B†(a. 200.) ကို. 13. A²B†(p. ထွဲ) ဗီဗာ...* ထိုမှ ... စီဆုံ '1. နီ. ထွဲ. 14. A²B + (p. στ.) σοι ... * ο. 15. A²B * είς οδ. αὐτδ. 16. A²B * (pr.) δ... μ. αὐτῶν ... † (p. B.) καὶ ἔκλαιον. 17. A²B * ἐν et εἰς. 18. A²B : Γαβαὲ. Β: Σαβὶμ ... * τὴν ἰο.. 19. A²B * τῷ ... Μὴπ. 20. Β: Φέριστρον.

12. A: gefühnet. dW: noch nicht zu Jeh. geflehet. vE: angefl. (B: Und da ich mich enthalten, opferte ich endlich ....? A: Da brachte ich, durch b. Roth ges

13. jest hatte er. dW.vE.A: thoricht (gehanbelt). B: bewahret. dW: beobachtet. vE: befolget. dW.A: b. Ronigthum. vE. Borrichaft ... befeftiget emiglich. A: bereitet jest icon ... ? B.dW: (bie) in Emigfeit. 14. (A: furberbin nimmermehr auferfieben?!)

מַעַלֵי וָאַמָּה לָאִ־בָּאהָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים 12 ופלשתים נאספים מכמש: עַתַה יַרְדֹר פּלשׁתִים אלי הגּלבּל וּפָני さんしもまった שמואל נסכלת לא שמרת את-מצות יהוה אַלֹהִיהֹ אַשַּׁר צַּוֹּה כֵּי עַתַּה חַכִּין יְהוָה אָת־מַמְלַכִתְהַ אֵל־יִשְרָאֵל עַד־עוֹלָם: 14 וַעַתַּה מַמְלַכְתָּהְ לָא־תַקִּים בָּקָשׁ יְהוָה לוֹ אֵישׁ כָּלְבָבוֹ וַיְצַוֹּהוּ יִהוֹה לְנַגִּידׁ עַל־עַמֿוֹ כָּי לָא שָׁמַׂרָתְ אֵת אֲשֶׁר־צִּוְּדְ שו יְהוֹיָה: וַיַּקַם שִׁמוּאָל וַיִּעַל מון־הַבּּלְבּל גָּבָעַת בָּנִימֵן וַיִּפְּלָד שָׁאוּל אַתרהַעַם הַנְמַבָאים עַמֹּוֹ כְּמֵשׁ מַאָּוֹת אֵישׁ:

וְשָׁאֹוּל וְיִוֹנָתַן בְּנוֹ וְהַעֵּם הַנְּמָצֵא עַפָּוֹם וִשָּׁבֵים בָּנַבַע בַּנַיַמֵן וּפְּלִשְׁתֵּים 17 חָנָרּ בִמָּכִמָשׁ: וַיַּצֵא הַמַּשְׁחַית מִמַּחְנֵה פַלִשָּׁתֵּים שָׁלשָׁה רַאשִׁים הָרֹאשׁ אָחֵד יִפְנַה אָל־דֵּרֶךְ עַפְּרָה אָל־אָרֶץ שׁוּעַל : 18 וַהַרָאשׁ אָחַדֹּ יָפַּנָה דֵּרָהְ בֵּית חֹרְוֹן הצבעים הַמִּדְבַּרָה: ראַמר פַלְשׁתִּים פַּן הַפָּלִשָּׁתִּים לָּלָטוֹשׁ אַישׁ אֵת־מֵקַרַשְׁתַּוֹ יָאָריאָתוֹ וָאָריקּרְדִּפֹּוֹ וְאָר בַּיְדְרָשָׁרְוֹי

v. 19. 'P אמרו

dW: einen anbern D. nach f. Sinne gesucht. B.vE:

ausges. dW.vE: ihn geordnet jum F.
15. B.dW.vE.A: mufterte. dW: fich bei ihm befand. vE.A: (noch) ... fanb. B: eingefunden hatte.

16. ju Gibea Beui. dW.vE: lagen. 17. B: bie verheerenden Rotten zogen aus ... in brei &. dW: es ging ein Berheerungegug ans vom ... vEe es jogen bie Berbeerer.

18. nad ber Grenge, bie ba I. dW.vE: nach bem

nicht au bestimmter Beit, und Die Bbilifter 12 waren versammlet zu Michmas. forach ich: Run werben bie Bbilifter gu mir berab tommen gen Bilgal, und ich habe bas Angeficht bes herrn nicht erbeten; ba wagte iche und opferte Brandopfer. 13 * Samuel aber fprach ju Saul: Du haft thorlich gethan, und nicht gehalten bes herrn, beines Bottes, Bebot, bas er bir geboten bat; benn er batte bein Reich be-14 ftatiget über Ifrael für und für. * Aber nun wird bein Reich nicht besteben. Der Bert bat ibm einen Dann ersucht nach feinem Bergen, bem bat ber Berr geboten, Rarft zu fein aber fein Bolt, benn bu baft 15 bes Beren Gebot nicht gehalten. *Und Samuel machte fich auf, und ging von Gilgal gen Gibea Benjamin. Aber Saul gahlete bas Bolt, bas bei ihm war, bei feche bunbert Mann.

16 Saul aber und fein Sohn Jonathan, und bas Bolt, bas bei ihm war, blieben auf bem Bugel Benjamin. Die Philifter aber hatten fich gelagert ju Dichmas. 17 "Und aus bem Lager ber Bbilifter gogen brei Baufen, bas Land zu verheeren. Giner manbte fich auf die Strafe gen Dubra 18 ins Land Sual, *ber anbere manbte fich auf bie Strafe Beth Goton, ber britte manbte fich auf bie Strafe, Die ba langet an bas Thal Beboim, an ber 19 Bufte. *Es warb aber tein Schmib im gangen ganbe Ifrael erfunben, benn bie Philifter gebachten, bie Bebraer möchten 20 Schwert und Spieg machen. "Und mußte gang Ifrael binab gieben gu ben Philiftern, wenn jemand batte eine Bflugfcar, Saue, Beil ober Senfe gu fcarfen.

a me. et tu non veneras iuxta placitos dies, porro Philisthiim congregati v.5.2. fuerant in Machmas, *dixi: Nunc 12 descendent Philisthiim ad me in Galgala, et faciem Domini non placavi. Necessitate compulsus obtali holo-Lov. Necessitate companies 117,566. caustum. Dixitque Samuel ad Saul: 13 Stulte egisti, nec custodisti mandata 15,22. Domini Dei tui, quae praecepit tibi. Quod si non fecisses, jam nunc praeparasset Dominus regnum tuum super Israel in sempiternum. Sed negua- 14 quam regnum tuum ultra consurget: 18.81. quaesivit Dominus sibi virum juxta cor suum, et praecepit ei Dominus, ut esset dux super populum suum, eo quod non servaveris quae praecepit Dominus. Surrexit autem Sa- 15 v.2.. muel et ascendit de Galgalis in Gabaa Benjamin. Et reliqui populi ascenderunt post Saul obviam populo, qui expugnabant eos venientes de Galgala in Gabaa, in colle Benjamin. Et recensuit Saul populum, qui inventi suerant cum eo, quasi sexcentos viros. Et Saul et Jonathas filius eius 16 populusque, qui inventus fuerat cum eis, erat in Gabaa Benjamin: porro Philisthiim consederant in Machmas. Et egressi sunt ad praedandum de 17 11,11 castris Philisthinorum tres cunei. Unus cuneus pergebat contra viam 18,28. Ephra ad terram Sual; * porro alius 18 ingrediebatur per viam Bethhoron; Neh: termini imminentis valli Seboim contra desertum. * Porro faber ferra- 19 (Jud. 5, 8 rius non inveniebatur in omni terra 28g. Israel. 24,14. Caverant enim Philisthiim. ne forte facerent Hebraei gladium aut lanceam. Descendebat ergo 20

omnis Israel ad Philisthiim, ut ex-

acueret unusquisque vomerem suum

et ligonem et securim et sarculum.

^{11.} A.A: gur beftimmten. 14. A.A: Berr bat fic.

⁽gegen bas) Th. 3. hinfiehet. B: über ... hinansf. 19. dW.vE.A: war ... zu finden. B: anzutreffen: B.vE: sprachen: Daß (fich) nicht (etwa) die ... machen. 20. ober Gichel. dW: um ein Segl. ... zu sch. B:

^{15.} Al. * Rt. Benjamin. 17. Al.: praeliandum et: Ephraim et: Saul. 18. 8† (p. term.) in terra Sabaa. 20. Al. † (p. secur.) et tridentem.

baß Einer seine ... fc. ltefe. vE: wenn Jem. ... wollte fc. laffen. A: auf baß ein Jegl. fich fcarfete. B: Bfl. ... Spate ... Art ... hade. dW.vE.A: hade (hane) ... Beil ... Spaten.

XIII.

Bauli et Jonathanis res contra Phillsthasos gestae.

21 * Καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἔτοιμος τοῦ θερίζειν, τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῆ ἀξίτη καὶ τῷ δρεπάνφ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή.

22 Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου 'Μαχμάς', καὶ οὐχ εὐρέθη ἰρμφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παστὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν, καὶ εὐρέθη τῷ Σαοὺλ καὶ τῷ Ἰωνάθαν υἰῷ αὐτοῦ.

23 Καὶ ἔξῆλθεν ἔξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν Μαγμάς.

ΧΙΥ. Καὶ γίνεται ἡμέρα, καὶ είπεν Ιωνάθαν υίος Σαούλ τῷ παιδαρίφ τῷ αίροντι τὰ σκεύη αύτοῦ. Δεύρο και διαβώμεν είς την ηπόστασιν εων αγγοφήρων εων έν εω αεδαν έκεινω. και τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλε. 2 Καὶ Σαοὺλ έκάθητο έπ' άκρου τοῦ βουνοῦ ὑπὸ τὴν ὁοὰν την εν Μαγδών, και ο λαός ο μετ αύτου ώς έξακόσιοι άνδρες. 3 Καὶ Αγιὰ νίὸς Αγιτώβ αδελφου Ίωχαβήδ νίου Φινεές νίου Ήλι ίερεύς τοῦ θεοῦ ἐν Σιλώ αίρων Ἐφούδ. Καὶ ὁ λαὸς ούκ ήδει ότι πεπόρευται Ιωνάθαν. ανα μέσον της διαβάσεως, ου Εζήτει Ιωνάθαν διαβήναι είς την υπόστασιν των άλλοφύλων, καὶ όδους πέτρας ήν έκ τούτου καὶ όδους πέτρας έκ τούτου . ὅνομα τῷ ένὶ Βωσής, καὶ ονομα τω άλλω Σένα. 5 Τὸ ακροτήριον τὸ εν από βοροά εχόμενον Μαγμάς, και το άκροτήριον τὸ άλλο ἀπὸ νότου ἐχόμενον Γαβαά. 6 Καὶ είπεν Ίωνάθαν πρός τὸ παιδάριον τὸ αίρον τὰ σκεύη αύτοῦ. Δεῦρο καὶ διαβώμεν είς την υπόστασιν των απεριτμήτων τούτων, είπως ποιήσει τι χύριος ήμων ότι ούχ έστι τῷ χυρίφ συνεγόμενον σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ έν ολίγοις. ⁷ Καλ ελπεν αθτῷ ὁ αίρων τὰ σκεύη αύτοῦ· Ποίει πᾶν ο αν ή καρδία σου έπκγίει. ιζος ελφ πεια αυς είπι' φε ή καδοια σου καρδία μου. 8 Καὶ είπεν Ἰωνάθαν:

בּלִשָּׁהִּים אָל-מִעָבר מִכְמֵשׁ: מְּלָשָׁהִּל וּלְיִוֹנְתָהְ בְּנִוּ: וַיִּצֵּאַ מַצַּב אָשָׁר אָת-שָׁאִּל וְאָת-יִוֹנְתָּלְ בִּיִם מִלְּחָׁמִ יִלֹאַ נִמְצָּא חֶרֶב וְחֲנִיתִ בְּיִד בְּל-הָעָם יִלֹאַ נִמְצָּא חֶרֶב וְחֲנִיתֹ בְּיִים מִלְּחָמֶת וְלָאִנִים וְלִשְׁלֹשׁ קִּלְּשָׁוֹן וּלְחַבּּוֹים מִלְּחָמֶת יְלְאֵּתִּים וְלִשְׁלֹשׁ קִּלְּשָׁוֹן וּלְחַבּּוֹים מִלְּחָמֶת יְלְאֵתִּים וְלִשְׁלֹשׁ קִּלְּשָׁנִים בְּיִבּיוֹם מִלְּחָבּים בּיִּבְּיִּבּים בּיִּבְיִּבְּים מִלְּחָמֶת

וְיָהֵי הַיּוֹם וַיֹּאמֵר וְוֹנָתָן בֶּן־ 🎞 🗶 🕬 . שארל אַל־הַנַּעַר KH) וְנַעָבָרה אל-מצב פּלשׁתִּים אַשׁר 2 מַעַבֶּר הַכָּז וּלָאַביו לא הבּיד: וְשׁאוּל יושב בַּקַבָּה הַנָּבָלָה מְתַת הַרפוֹן אַשֶּׁר בִּמִנְרָוֹן וָהָעָם אַשֵּׁר עַמֹּוֹ כְּשֵׁשׁ 3 בַאוֹת אִישׁ: וַאַחִיַּה בֶּן־אַחְטֹוּב אַחִׂי בָבְוֹד וּ בָּוֹ־פִּינָחָס בַּוּ־עֵלֵי יַהוַה בִּשָׁלָה נשָא אַסוֹד וְהַעָם כְא ידע פי תכה יונתן: בַּפַשׁ יִוֹנָתַוֹּ שו־הַפַּלַע מַהַּעָבֵר הפלע מהעבר מוה ושם האחד ח בוצץ ושם האחד פנה: השו האחד מצוק מצפון מול מכמש והאחד 6 מַנַנַב מִוּל נַבַע: וַיֹּאמֵר יִהְוֹנַתוֹן אֵל־ הַנַּעַר וּ נֹשָא כַלַיוּ לְכַהֹּ וְנַעָּבְּרָה אָל־ הערכים האכה אוכי יעשה ז להושיע ברב או במעט: ויאמר לו 8 לָדְ הִנְנֵי עִמְּדָ כִּלְבָבֶד: וַיֹּאֹמֶר יְתַּוֹנָתָן

^{22.} A^*B : έγενήθη ... † (p. Σ. π.) μετά (c. FX). — 1. A^2B † (a. $\eta\mu$.) $\dot{\eta}$ ... είς (ett. 6. 11 s. 15) Μεσσάβ τῶν άλλ. την (c. FX). 3. A^2B : Σηλώμ. 4. $A^2B^*\dot{\eta}\nu$ ... Bασές ... Σεννά (c. EX et X et EFX). 5. A^2B : Ή όδος $\dot{\eta}$ μία ... (bis) ἐρχομένω ... $\dot{\eta}$ όδος $\dot{\dot{\eta}}$ άλλη ... $\Gamma \alpha \beta \alpha \dot{\dot{\kappa}}$ (c. FX). 6. A^2B * $\alpha \dot{\dot{\kappa}}$ ... είνι π. πύρ. (c. FX). 7. A^2B : ἐἀν ... * εἰμί (c. FX).

^{21.} an b. Sideln ... waren R. worden, u. die St. einzusenen. dW: wenn nehml. die Schu. an d. Spasten ... Daden ... abgestumpft waren, n. um die Spigen zu richten. ve: wenn ihre Schn. st. w. an... A: Denn die Schn. der Pflussch. ... wurden fl., n. anch die Ochsfenstadel brauchten bas Zuspigen. (B: Sie hatten aber Fellen zu den hatten ... Sp. ... G. ... Nexten, um d. St. wieder zu spigen?)

^{22.} n.f. Cohn Jonathan. B.dW: aber bei ... wurs ben fie gefunden. vE: fanb fich ... fanben fie fich.

^{23.} Poften jogen b. an ben waft bei ER. (Bgl. B. 3.) vE: Borbnt.

^{1.} Poften, ber ... . dW: Rnappen, ber f. Baffen trug. vE: gegenbie Borbut. A: Jungling ... Befahung.
2. am E. von G., unter b. Gr. ju Migron. dW: lag. vE: fag.

21 *Und bie Soneiben an ben Gensen und Sauen und Gabeln und Beilen waren abgearbeitet, und bie Stacheln ftumpf ge-22 worben. *Da nun ber Streittag fam, warb tein Schwert noch Spieg gefunden in bes gangen Bolts Banb, bas mit Saul und Jonathan war; ohne Saul 23 und fein Sohn batten Baffen. *Und ber Philifter Lager jog beraus vor Michmas über.

XIV. Es begab fic eines Tages, daß 30nathan, ber Sobn Saule, fprach ju feinem Rnaben, ber fein Baffentrager war: Romm, lag uns binüber geben ju ber Philifter Lager, bas ba bruben ift. Und 2 fagte es feinem Bater nicht an. + Saul aber blieb zu Gibeg am Ende unter einem Granatenbaum, ber in ber Borftabt mar; und bes Bolts, bas bei ihm mar, war bei 3 feche bunbert Mann. "Und Abia, ber Sohn Abitobs, 3cabobs Bruber, Binebas Sohn, bes Sohnes Eli, war Priefter bes herrn ju Silo, und trug ben Leibrod an. Das Bolf mußte auch nicht, bag Jonathan 4 mar bingegangen. "Es waren aber an bem Wege, ba Jonathan fuchte binüber ju geben ju ber Philifter Lager, zween fpipige Felfen, einer bieffeit, ber anbere jenfeit, ber eine bieg Bogeg, ber anbere 5 Senne. *Und einer fabe von Mitternacht gegen Dichmas, und ber andere von Dit-6 tag gegen Baba. *Und Jonathan fprach ju feinem Baffentrager: Romm, lag uns hinüber geben zu bem Lager biefer Unbefonittenen, vielleicht wird ber Berr etwas burch uns ausrichten, benn es ift bem Berrn nicht fdwer, burch viel ober wenig 7 belfen. *Da antwortete ibm fein Baffentrager: Thue alles, was in beinem Bergen ift; fahre bin, flebe, ich bin mit bir, wie * Jonathan fprach : 8 bein Berg will.

*Retusae itaque erant acies vomerum 21 et ligonum et tridentum et securium usque ad stimulum corrigendum. * Cumque venisset dies praelii, non 22 v.19. est inventus ensis et lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule et Jonatha, excepto Saul et Jonatha v.3.14,1.filio ejus. *Egressa est autem statio 23 v.s. Philisthiim, ut transcenderet in Mach-

Et accidit quadam die, ut diceret Jonathas filius Saul ad adolescentem armigerum suum: Veni et trans-12,22.2. eamus ad stationem Philisthinorum, quae est trans locum illum. Patri autem suo hoc ipsum non indicavit. 22,6. *Porro Saul morabatur in extrema 2 parte Gabaa, sub malogranato quae 10.28 erat in Magron; et erat populus cum 18.15. eo quasi sexcentorum virorum. * Et 3 4,19ss. Achias filius Achitob fratris Ichabod filii Phinees, qui ortus fuerat ex Heli sacerdote Domini in Silo, portabat Ephod. Sed et populus ignorabat, quo isset Jonathas. * Erant autem inter ascensus, per quos nitebatur Jonathas transire ad stationem Philisthinorum. eminentes petrae ex utraque parte et quasi in modum dentium scopuli hinc et inde praerupti, nomen uni Boses et nomen alteri Sene. * Unus scopulus 5 prominens ad aquilonem ex adverso 13.23.2. Machmas, et alter ad meridiem contra Gabaa. "Dixit autem Jonathas 6 ad adolescentem armigerum suum: 17,26. Veni, transcamus ad stationem incir-Jud. 14,2, cumcisorum horum, si forte faciat 1Me.8,18, Dominus pro nobis; quia non est 2Ch: Domino difficile salvare vel in multis Jada. 9,713 vel in paucis. Dixitque ei armiger Jul.7,7; vei in paucis.

88m.7,5 suus: Fac omnia quae placent animo

3. bes Br. 3., bes G. W. ... tr. bas Bruftleib. dW: Schniterfl. vE.A: Ephob.

5. B. war gelegen. vR: erhob fich fteil. A: ftanb ver. dW: [bilbet] eine Sanle.

2. S: in agro Gabaa. 7. Al. * et.

6. B: viell. will. B.dW: fur uns. dW.A: wirfen. vE: wirbs ... uns gelingen laffen? B: es fteht bem o.

tuo; perge, quo cupis, et ero tecum,

ubicumque volueris. * Et ait Jonathas: 8

nichte entgegen ... ju erlofen. dW. v.E. hinbert nichte. vE.A. retten. dW: Sieg ju fcaffen.
7. vE: nach beinem S.? A. b. S. gefällig? dW: bir im Sinn. B: wende bich hin. dW. vE: gehe hin. vE: wohin b. S. will. dW: folge bir, nach beinem Sinne!

^{4.} swifchen ben Baffen ... Woften. B: ein fp. F. auf b. Seite v. hieher, u. ein fp. F. ... dW.vE: eine Feleflippe.

XIV.

Sauli et Jonathanis res contra Philisthacos pestac.

Ιδού ήμεις διαβαίνομεν πρός τούς ανδρας, καί κατακυλισθησόμεθα πρός αὐτούς. ⁹ Εὰν τάδε είπωσι πρός ήμας 'Απόστητε έκει έως αν άπαγγείλωμεν ύμιν, καὶ στησώμεθα έξο έαυτούς καλ ού μη άναβωμεν έπ' αύτούς. 10 Καὶ έαν τάδε είπωσι πρός ήμας. Ανάβητε πρός ήμας, καὶ ἀναβησόμεθα, ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς κύ-Τούτο ήμίν τὸ ριος είς τὰς γείρας ήμῶν. 11 Καὶ εἰςῆλθον ἀμφότεροι είς σημείον. την υπόστασιν των άλλοφύλων, και λέγουσιν οἱ άλλόφυλοι· Ἰδοὺ οἱ Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται έκ τών τρωγλών ου έκρυβησαν έκει. 12 Καί άπεκρίθησαν οἱ ανδρες τῆς ὑποστάσεως τῶν άλλοφύλων πρὸς Ιωνάθαν καὶ πρὸς τὸν αίροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ λέγουσι» 'Ανάβητε πρὸς ήμας και γνωριούμεν ύμιν όημα. Και είπεν 'Ιωνάθαν πρός τον αίροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· Ανάβηθι οπίσω μου, ότι παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος είς τὰς γετρας Ἰσραήλ. 13 Καὶ ἀνέβη 'Ιωνάθαν έπὶ τὰς γείρας αὐτοῦ καὶ έπὶ τοὺς πόδας αύτου, και ὁ αίρων τὰ σκεύη αύτου όπίσω αὐτοῦ, καὶ * ἐπέβλεψαν κατὰ πρόςωπον ' Ιωνώθαν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου ὀπίσω αὐτοῦ. 14 Καὶ έγένετο ή πληγή ή πρώτη ην έπαταξεν Ίωναθαν καὶ ὁ αίρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὡς είκοσιν ανδρες 'εν βολίσι και εν πετροβόλοις και' εν κόχλαξι του πεδίου. 15 Καὶ έγενήθη έκστασις έν τῆ παρεμβολή καὶ ἐν τῷ πεδίφ, καὶ πᾶς ό λαός ό έν τῷ ὑποστάσει καὶ οἱ διαφθείροντες έξέστησαν, 'και αύτοι ούκ ήθελον ποιείν, καὶ έθαμβήθη ή γή, καὶ έγενήθη έκστασις 16 Καλ είδον οι σχοπολ τοῦ παρὰ πυρίου. Σαούλ έν Γαβαά Βενιαμίν, και ίδου ή παρεμβολή τεταραγμένη ένθεν και ένθεν.

17 Και είπε Σαούλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ· Επισκέψασθε δή και ίδετε, τίς πεπόρευται έξ ήμῶτ. Και ἐπεσκέψαστο, και ίδου οὐχ εύρί-

אנחנו לברים אל־תאנשים אַליהם: אם־כֹּה אלינף דמף עד-הביענף אליכם ועמדנף י תחמינו ולא נעלה אַליהם: ואַם־פֿה יאמרף עכף 11 יהות בידנו וזה־לנו האות: שניהם אל-מצב פלשתים ויאמרו ריאמר ויעל יונתו על רנשא 14 אַחַרֵיר: וַתְּחָרׁי הַפַּבְּהַ הַרֵאשׁנָה אַשׁׁר דה במחנה בשרה ובכל-בַּפָּה וַתִּּרְנַּוּ

נא וּלִאנ מָר הָלַך מִצּמָנוּ וֹיִפְּקְדוּ וְהִפָּנּה 11 וַנְּאִמֶר שָׁאִּוּל לָעָם אֲשֶׁעֵר אִהּוֹ פִּקְּדוּ

^{9.} A*B: στησόμεθα ἐφ' ἐαντοῖς (c. FX). 10. B
* Kal († AFX). AB: παραδέδωπεν ... * τὰς (c. FX).
11. AB: Μεσσὰβ (τὴν ὑπόστ. FX). B* (alt.) οἱ (†
AFX). ABX † (p. τρωγλ.) αὐτῶν (*F). 12. AB: (A:
τῆς) Μεσσὰβ (τῆς ὑποστ. τῶν ἀλλ. FX). B* τὰς (†
AFX). 13. AB: μετ' (ὀπίσω ΕFX)... αὐτῶς (ἐν αὐτοῖς
FX). 14. AB: ἐγενήθη (ἐγένετο FX). Α: ἄνθρας...
πο χλάσι. 15. AB: ἐν ἀγρῷ ... Μεσσὰβ... ἐθὰμβησεν
(ἐν τῷ πεδ.... τῷ ὑποστ.... ἐθαμβηθη FX). AΕΧ:
ἤθ. πονεῖν. 16. A: ἰδον. ΑΕΧ (plerumque): Βενιαμείν. 17. AB: ὑμῶν (ἡμῶν FX). A: εὐρίσμεται.

^{8.} B.d W.vE. A: Siehe wir geben hinkber. d W. A: gu ben (biefen) Mannern. vE: gegen bie M. B: werben ihnen zu Gef. f. dW.vE: u. wollen und ihnen zeigen. A: wenn f. und feben.

^{9.} dW.vE: Saltet. A: Bartet. dW.vE.A: ... gu euch (hin)fommen.

^{10.} dW.vE.A: (sei uns) bas 3.

^{11.} Poften. dW.vE.A: fommen hervor, vE: Grus ben. B.vE.A: verfledt (waren).

^{12.} auf bem poften ... wir ench was lebren. B. weifen was bie Sache ift. vE: etwas fund tfru. A:

Boblan, wenn wir hinüber fommen zu ben Leuten und ihnen ins Beficht fommen, 9 *werben fle bann fagen: Stehet fille, bis wir an euch gelangen! fo wollen wir an un= ferm Dri fteben bleiben, und nicht zu ihnen 10 binauf geben. *Berben fle aber fagen: Rommt zu uns berauf! fo wollen wir gu ihnen hinauf fteigen, fo hat fie uns ber Berr in unfere Banbe gegeben. Und bas "Da fie nun 11 foll uns jum Beichen fein. ber Philifter Lager beibe ins Geficht famen, fprachen die Philifter: Siebe, die Bebraer find aus ben Löchern gegangen, barin fie 12 fich verfrochen hatten. "Und bie Manner im Lager antworteten Jonathan und feinem Baffentrager, und fprachen: Rommt berauf zu une, fo wollen wire euch wohl lebren. Da fprach Jonathan ju feinem Baffentrager: Steige mir nach, ber Berr hat fie gegeben in bie Banbe Ifraels. 13 Und Jonathan Metterte mit Ganben und mit Fugen binauf, und fein Baffentrager ibm nach. Da fielen fie vor Jonathan barnieber, und fein Baffentrager wurgete 14 ihm immer nach, "alfo, bag bie erfte Schlacht, bie Jonathan und fein Waffentrager that, mar bei zwanzig Mann; beinabe eine halbe Gufe Ader, bie ein Joch 15 treibet. *Und es fam ein Schreden ins Lager auf bem Felbe und im gangen Bolf bes Lagers, und bie ftreifenben Rotten erschraken auch, also bag bas Land erbebete, 16 benn es war ein Schreden von Bott. *Unb bie Bachter Sauls zu Gibea Benjamin faben, bag ber Baufe gerrann, und verlief fich, und ward zerschmiffen.

Saul fprach zu bem Bolt, bas bei ihm war: Bablet und befehet, wer von une fei weggegangen. Und ba fle gableten, flebe,

geigen. dW: mit ench reben? B: St. hinter mir ber. 13. warg. ibm nach. B.dW. flieg auf (feinen) D. dW: tobtete. B.dW.vE: hinter ihm her.

15, unter bas g. B.; bie Soften n. bie ... n. warb

Ecce, nos transimus ad viros istos. Cumque apparuerimus eis, *si tali-ter locuti fuerint ad nos: Manete, donec veniamus ad vos! stemus in loco nostro, nec ascendamus ad eos. Si autem dixerint: Ascendite 10 ad nos! ascendamus, quia tradidit eos Dominus in manibus nostris; gen. hoc erit nobis signum. * Appa- 11

ruit igitur uterque stationi Philisthinorum, dixeruntque Philisthiim: En, Hebraei egrediuntur de cavernis, in

quibus absconditi fuerant. *Et locuti 12 sunt viri de statione ad Jonatham et ad armigerum eius, dixeruntque: Ascendite ad nos et ostendemus vobis rem. Et ait Jonathas ad armigerum suum: Ascendamus, sequere me! tra-

1Ma.4,80 didit enim Dominus eos in manus * Ascendit autem Jonathas 13 Israel. manibus et pedibus reptans, et armiger ejus post eum. Itaque alii

Lev. cadebant ante Jonatham, alios armiger ejus interficiebat sequens eum. * Et 14 facta est plaga prima, qua percussit Jonathas et armiger ejus, quasi viginti virorum, in media parte jugeri, quam par boum in die arare consuevit.

Et factum est miraculum in castris 15 per agros; sed et omnis populus sta-18,17. tionis eorum, qui ierant ad praedandum, obstupuit, et conturbata est

terra, et accidit quasi miraculum a *Et respexerunt speculato- 16 res Saul, qui erant in Gabaa Benjamin, et ecce multitudo prostrata et huc illucque diffugiens.

> Et ait Saul populo, qui erat cum 17 eo: Requirite et videte, quis abierit ex nobis. Cumque requisissent.

^{14.} U.L: in halber Sufe Acters. A.A: ein halber Bufen!

^{14.} ungefähr auf einer b. B. Lanbes. dW: es waren ber Erichlagenen ... juerft erichlug. dW.vE: Sufe Belbes. B: von einem Joch eines Acers. (A: fo viel man an einem Tage mit einem 3. Dofen gu pflus gen pflegt.)

^{10.} Al.: et hoc. 13. Al. † (p. Itaque) cum vidissent faciem Jonathae. 14. 8: jugeris. 15. 8 † et (a. per). S: sunt castra.

ein Cor. Gottes. dW.vE: entftanb (war) ein Sor. im 2. B: fam e. Schr. auf bas Geer. (A: gefchah ein Bunber!) B: b. verheerenben R. dW: ber Berbeerungezug. vE: bie Berheerer gitterten, u. b. Erbe bebte.

^{16.} verlief u. gerfclug fic. dW.vE: bie Menge. B: bağ er burchging u. gefchlagen wurde. dW: u. lief [her] u. hin. vE: ging hierhin u. borthin.
17. B.dW.vB.A: fehet (au).

XIV.

Sauli et Jonathanis res contra Philisthacos gestac.

σκετο Ίωνάθαν καὶ ὁ αίρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. 18 Καὶ είπε Σαούλ τῷ ἀγιῷ. Προςάγαγε τὸ Έφούδ, ότι αὐτὸς ήρεν τὸ Εφούδ ἐν τῆ ἡμέρα έκείνη ενώπιον Ισυαήλ. 19 Και έγένετο, ώς έλάλησεν Σαούλ πρός τον ίερεα, και ό ήχος έν τη παρεμβολή των άλλοφύλων πορευόμενος έπορεύετο και έπληθύνετο. Και είπε Σαούλ πρός τον ίερέα. Συνάγαγε τας γείρας σου. 20 Καὶ ἀνέβη Σαούλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔργονται ἔως τοῦ πολέμου, καὶ ἰδοὺ ἐγέσετο φομφαία άσδρος έπὶ τον πλησίον αὐτοῦ καὶ σύγχυσις μεγάλη σφόδρα. 21 Καὶ τοί δούλοι οί όντες έχθες καί τρίτην ήμέραν μετά τῶν άλλοφύλων, οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολήν, έπεστράφησαν και αύτοι είναι μετά Ισραήλ τών μετά Σαούλ και Ίωνάθαν. 22 Και πάς άνηρ Ίσραήλ, οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὅρει Ἐφραϊμ, ήχουσαν ότι πεφεύγασιν οι άλλοφυλοι, καί συνάπτουσι καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον. 28 Καὶ έσωσε κύριος έν τῆ ἡμέρα έκείνη τὸν Ἰσραήλ, και ὁ πόλεμος διῆλθε τὴν Βαιθαύν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ήν μετὰ Σαουλ ώς δέκα χιλιάδες άνδρών, και ήν ο πόλεμος διεσπαρμένος είς όλην πόλιν έν τῷ ὅρει Έφραϊμ'.

24 Καὶ Σαοὺλ *ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ, λέγων Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὅς φάγεται ἄρτον ἔως ἐσπέρας, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐγθρόν μου. Καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου, 'καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἡρίστα'. 25 Καὶ ὁ δρυμὸς ἡν μελισσῶνος κατὰ πρόςωπον τοῦ ἀγροῦ. 26 Καὶ εἰξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, καὶ ἰδοὺ διεπορεύετο μέλι. Καὶ ἰδοὺ οὐκ ἡν ὁ ἐπιστρέφων τὴν γεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβἡθη ὁ λαὸς τὸν ὄρκον 'κυρίου'. 27 Καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν, καὶ ἔξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῷ γειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλετος,

יונתן ונפא כליו: ויאמר שאול לאַחַיָּה הַגַּישָה אַרוֹן הַאָּלהִים כַּי־ הַיָּה אַרָוֹן הַאֵּלְהַים בַּיָּוֹם הַהַּוּא וּכְנֵי ישראל: וַיְהַי עַד הַבֵּר שַאוּל אל־ הַכֹּהַן וְהַהְמֹוֹן אֲשָׁרֹ בְּמחֵנֵה פָּלְשָׁתִּים אַּסָת יִדַה: אשר אתור וָהָבָּה הַיָּתָה חַרֶב אִישׁ לַהוּ מַהוּמַה גַּדוֹלַה מָאָד: וְהַעַבְרִים הַיָּר לַפָּלָשָׁתִּים כָּאָתִמְוֹל שָׁלָשׁוֹם אֲשֵׁר עלו עפם במחנה סביב ונם-הפה לָהִיוֹת עִם־יִשְׁרָאֵל אַשר עם־שאול רַיִוֹנַתַן: וְכֹל אִישׁ יִשִּׂרָאֵל הַמְּתְחַבְּאִים 22 בְּהַר־אֶפְרַיִם שֻׁמְעֹלוּ בִּי־נָסוּ פְּלִשְׁתִּים וַיַּדְבָּקָוּ גַּם הַמָּה אַחַרִיהָם בַּמַּלְחַמַה: 23 וַיִּוֹשָׁע יָהוָה בַּיִּוֹם הַהוֹא את־ישָׁרָאל

וֹיִםׁפָּלְ אִנְּעִׁהְ בִּיֹּאַרֵע הַנִּבָּתִּ וַיָּמָּׁת וֹיִםׁכָּל אִנְעִּה בְּיַאַרַע הַפַּמּיִ אֲמָׁר בִּיִּדְּנְ גַּפְּיִינִא הָבֶּם אָתִּיבּשְׁכְּמֵּה: וְיִּנְעָּלְ גַּפְּיִינִא הָבֶּם אָתִּיבִשְׁכְמֵּה: וְיִּנְעָּלְ גַּפְּיִינִא הָבֶּם אָתִּיבִּשְׁכְמֵּה: וְיִּנְעָּלְ אָמָּבְרּיִאְכָּל כָּנָת בַּיָּבַר וְיִבְּהָ בַּנְּרִ הְאָיִתְּ אַמָּרִי, וֹנְאָמָׁמַם פָּלִינָּצֶם כְּעָם: וְכְּלִּי אַמָּרִי, וְלָאִטְמַם פָּלִינָּצֶם לְּטִם: וְכְּלִּי אַמָּרִי, וְלָאִטְּמַם פָּלִינָּצֶם לְטִם: וְכְּלִּי אַמָּרִי, וְלָאִטְּמַם כְּעָבִי וְנְפַּמְּתִּי הְשִׁבְּנִי וְלְאִטְמַבְ כָּנְתַּ בְּנִים בַּעְּנִי וְנְפַּמְּהִי וְבִּיִּמְרִי שִּׁנְבִי וְלְאִישְׁבָּם כֵּעְמִר בְּיִבְּים בְּעָבִיר וְנִפְּמְהִיּי וְנִישְׁנְלָחְמָּה בְּבְּרָה אָנִבּי בְּבְּעָבִי בְּבָּעִים בַּעְּבִים בְּעָבִית אָנְוֹי:

ע. 19. אמצע פסוק אף

^{18.} ΛΕΓΧ: ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τἔ δεᾶ. 19. ΑΒ: ἐγενήθη. Β: λαλεῖ. ΑΒ: ἐπ.πορενόμ. κ. ἐπλήθυνε.
20. ΑΒ* (ult.) καλ. 22. Β* ἀνής. ΑΒ† (a. ἦκ.) καλ.
23. Β: Βαμώθ. 25. (A)Β: (Ἰαία]ς) Ἰααλ (ὁ ϜΧ).
26. ΑΒ: ἐπορενετο λαλῶν (διεπ. μ. ϜΧ) ... * ὁ.

^{18.} Bringet.

^{19.} B: nahmb. Get, welches in ... immer ju u. warb gr. dW.vE: wurde ... immer gr. u. gr. vE: hand jurud. dW: Lag ab!

^{20.} war, tamen. B: wurde jusammen berufen. dW.vE: versammelte fic. B: Enmult. dW.vE: Berswirrung. A: Morben?

^{21.} ju den Ifraeliten. B: Es waren auch von ben Gebr. ben Ph. jugethan, wie von gestern u. vorgest. her ... aber auch biefe. dW.vE: w. h. bei ben Ph., wie vorbem (vorher) ... folugen fich ju Ifr.

^{22.} B: bangten fichhinter ihnen an. dW.vE: festen ihnen nach.

^{23.} B: erlofte. vE.A: rettete. dW: fcaffte Sieg.

ba war Jonathan und fein Waffentrager 18 nicht ba. *Da fprach Saul zu Abia: Bringe bergu bie Labe Bottes (benn bie Labe Bottes mar zu ber Beit bei ben Rin-19 bern Ifrael). *Und ba Saul noch rebete mit bem Priefter, ba warb bas Betummel und bas Laufen in ber Philifter Lager größer. Und Saul fprach jum Priefter: 20 Biebe beine Band ab. Bund Saul rief und alles Bolt, bas mit ibm mar, und famen zum Streit, und flebe, ba ging eines jeglichen Schwert wiber ben anbern, unb 21 war ein febr großes Betummel. "Auch bie Bebraer, bie vorbin bei ben Bbiliftern gewesen maren, und mit ihnen im Lager binauf gezogen maren umber, thaten fich ju Ifrael, die mit Saul und Jonathan "Und alle Manner von Ifrael, 22 maren. bie fich auf bem Gebirge Ephraim vertrochen hatten, ba fie boreten, bag bie Bbilifter floben, ftrichen binter ihnen ber im *Alfo half ber Berr zu ber Beit Ifrael. Und ber Streit mabrete bis gen Beth Aven. 24 Und ba bie Manner Ifrael matt maren beffelben Tages, befchwur Saul bas Bolt und fprach: Berflucht fei jebermann, wer etwas iffet bis ju Abend, bag ich mich an meinen Feinben rache. Da ag bas gange 25 Bolf nichts. *Und bas gange gand fam in ben Balb. Es war aber Sonig im

zu seinem Munde, benn bas Volk fürchtete 27 fich por bem Gibe. + Jonathan aber batte nicht gehört, bag fein Bater bas Bolf befcmoren hatte, und redte feinen Stab aus, ben er in feiner Sanb batte, und tuntte mit ber Spite in ben Bonigfeim,

26 Kelbe. "Und ba bas Bolf binein fam in

ben Bald, fiebe, ba flog ber Bonig.

Aber niemand that beffelben mit ber Band

repertum est, non adesse Jonatham et armigerum eius. * Et ait Saul ad 18 4,3.6,1. Achiam: Applica arcam Dei! (Erat enim ibi arca Dei in die illa cum filiis Israel.) * Cumque loqueretur Saul 19 ad sacerdotem, tumultus magnus exortus est in castris Philisthinorum, crescebalque paulatim et clarius resonahat. Et ait Saul ad sacerdotem: Contrahe manum tuam! Conclamavit 20 ergo Saul et omnis populus, qui erat cum eo, et venerunt usque ad locum Jud.7,22.certaminis. Et ecce, versus fuerat 2Ch. gladius uniuscujusque ad proximum suum, et caedes magna nimis. *Sed 21 13,20. et Hebraei, qui fuerant cum Philisthiim heri et nudiusterlius ascenderantque cum eis in castris, reversi sunt, ut essent cum Israel, qui erant cum Saul et Jonatha. *Omnes quo-22 13.6. que Israelitae, qui se absconderant in monte Ephraim, audientes quod sugissent Philisthaei, sociaverunt se cum suis in praelio. Et erant cum Saul. quasi decem millia virorum. *Et sal- 23 vavit Dominus in die illa Israel. Pugna 13.5.. autem pervenit usque ad Bethaven.

ederit panem ad vesperam, donec ulciscar de inimicis meis. Et non manducavit universus populus panem; 25m. *omneque terrae vulgus venit in sal- 25 tum, in quo erat mel super faciem agri. *Ingressus est itaque populus 26 Ez.3,6. saltum, et apparuit fluens mel, nullusque applicuit manum ad os suum. Timebat enim populus juramentum. *Porro Jonathas non audierat, cum 27 adjuraret pater ejus populum, extenditque summitatem virgae, quam habebat in manu, et intinxit in favum

Et viri Israel sociati sunt sibi in 24

die illa; adjuravit autem Saul popu-

lum, dicens: Maledictus vir qui com-

^{22.} U.L: alle Mann. 26. U.L: bas Conig.

B.A: gog fich (hinuber). dW.vB: verbreitete fich.
24. dW: ermubet. B.vE: wurden gebranget? A: hielten fich gufammen? B.vE: benn S. hatte beschworen ze. B.dW: Brot (effen wird). A: Speise. B.dW. vE: foftete (nichte). A: nahm feine Sp. 25. dW.A: Bolf (bes Lanbes). dW.vE.A: einen

^{18.} Al.: Domini (pro pr. Dei). 19. Al.: reboabat. 21. Al. † (p. Isr.) et iis. Al.: erat. 22. Al. * Et - virorum.

B. dW.A: auf b. Erbboben. vE: Dberflache bes &. 26. dW.vE: fl. S. B: war ein Conigfing. dW.vE. A: that bie S. jum (juf.) D. ... fürchtete ben Schwur. 27. B.vE.A: ftredte. B: bas Acuferfte bee St. dW.vE.A: bie Spipe bes St. (Spiefes, f. Burffp.). vE: in ben wilden Sonig.

XIV.

Sauli et Jonathanis res contra Philisthaeos gestae.

καὶ ἐπέστρεψε τὴν γεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. 28 Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ εἰπεν 'Ορκίσας ὡρκισεν ὁ πατήρ σου τὸν λαόν, λέγων 'Επικατάρατος ὁ ἀνθρωπος ὡς φάγεται ἄρτον σήμερον. Καὶ ἐξελύθη ὁ λαός. 29 Καὶ 'ἔγνω' Ιωνάθαν 'καὶ' εἰπεν 'Απήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν τῆν 'ἰθε διότι εἰδον οἱ ὀφθαλμοί μου, ὅτι ἐγευσάμην βραχύ τι τοῦ μέλιτος τούτου. 30 'Αλλ' ὅτι εἰ καὶ ἔφαγεν ἐσθίων σήμερον ὁ λαὸς τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὧν εὐρεν ὅτι τῦν ἀν μείζων ἐγεγόνει ἡ πληγὴ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. 81 Καὶ ἐπάταξεν ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη ἐκ τῶν ἀλλοφύλων πλείους ἡ ἐν Μαχμάς. Καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα.

82 Καὶ εκλέθη ὁ λαὸς είς τὰ σκύλα, καὶ ελαβεν ό λαός ποίμνια καί βουκόλια καί τέκνα βοσον, και έσφαξεν έπι την γην, και ήσθιεν ό λαὸς σὺν τῷ αἴματι. 33 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σαούλ λέγοντες 'Ημάρτηκεν ὁ λαὸς τῶ κυρίφ, του φαγείν σύν τῷ αίματι. Καὶ είπε Σαούλ· Έκ Γεθθαίμ κυλίσατέ μοι ἐνταῦθα λίθον μέγαν. 34 Καὶ είπε Σαούλ. Διασπάρητε έν τῷ λαῷ καὶ εἴπατε αὐτοῖς. Προςαγάγετε ἐνταῦθα ἔκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ καὶ ἔκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ, καὶ σφάζετε ἐπὶ τούτου, καὶ οὐ μὴ άμάρτητε τῷ κυρίφ τοῦ έσθίει σύν τῷ αίματι. Καὶ προςήγαγε πᾶς ό λαός έχαστος τό έντη γειρί αύτου την νύκτα, καὶ έσφαζον έκες. 85 Καὶ φκοδόμησε Σαούλ θυσιαστήριον τῷ κυρίω· τοῦτο ἦρξατο Σαούλ οικοδομήσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίφ.

36 Και είπε Σαούλ · Καταβώμεν οπίσω τῶν άλλοφύλων τὴν νύκτα, καὶ διαφπάσωμεν αὐτοὺς ἔως διαφαύση ἡμέρα, καὶ μὴ ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα. Καὶ είπον Πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. Καὶ είπεν ὁ ἱερεύς · Προς-

מִזִּבֵּחַ לִּיהֹנָה: שָּאָרָל מִזִּבָּחַ לִיהֹנָה: שָּאָרָל מִזְבָּחַ לִיהֹנָה אַנְי הַחָּל לִבְנִית בּי בִינְוֹ הַלָּיִלָּה וַיִּשְׁחַטְרּ־שָׁם: וַיַּבָּע בֹאמֵר הִבְּּה הָעָם חִמָּאים לִיהֹנָה שִּׁלְּרּ בַּאמֵר הִבָּה הָעָם חִמָּאים לִיהֹנָה שִּלְי אִישׁ שִּוֹרוֹ וְאִישׁ שְּׂיִהוּ וּשְׁחַטְתֵּם בְּלִיה שִׁלִּי אִישׁ שוֹרוֹ וְאִישׁ שְּׂיִהוּ וּשְׁחַטְתֵּם בְּנִיה שִׁלִי אִישׁ שוֹרוֹ וְאִישׁ שְּׂיִה וּשְּׁבִּיל לִיהֹנָה לְשָׁאוּל אִישׁ שוֹרוֹ וְאִישׁ שְּׂיִה וֹיִשְׁתָּר שְׁאִיל אִישׁ שוֹרוֹ וְאִישׁ שְּׂיִה וִיִּשְׁתָּם בְּלָּה בִּנְישׁה אֵלִי אִישׁ שוֹרוֹ וְאִישׁ שְּׁיִר הַבָּנִה הַיְּנָם הַנְּיִשׁה בְּלֵּה וַיִּבְּה בְּבָּלָר בִּלְּה בִּיִּה הִינָּה הָעָם אִישׁ שוֹרוֹ וְאִישׁ שְּׁיִר וְיִבְּנָה בְּלֶּה בִּיִּשְׁם בְּנִיה בְּיִם בְּבָּרְהָּים בְּבָּרְהִים בְּבָּר בִּבְּיה בְּבָּר בִּבְּיה בְּבָּר בִּבְּיה בִּינִים אָּלִים בְּבָּבְר בִּנְּבְּיה בְּבָּר בִּיִּבְּיה בְּבְּיה בִּבְּיה בְּבָּר בִּבְּיה בְּבָּר בִּיִּבְּיה בְּבָּר בִּיִּבְּיה בְּבָּר בִּבְּיה בְּבָּר בִּיִּבְּיה בְּבָּר בִּיִּבְּיה בְּבִּיה בִּיִּבְּיה בְּבָּבְיה בִּיִּבְּיה בְּבָּבְיה בִּיִּבְיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּבִּיה בְּבָּבְיה בְּבָּבְיה בִיבְּיה בְּבִּיה בִּבְּיה בְּבָּבְיה בִּבְּיה בִּבְּיה בִיבְּבָּה בִּבְיה בִּיִּבְּה בְּבִּיה בְּבָּבְיה בִּיבְּיה בְּיִבְּיה בְּבִּבְּיה בְּבָּבְיה בִּיבְּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבָּיה בְּבָּבְיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבָּיה בְּבִּיה בְּבִיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִיים בְּיִבְּיה בְּבִּיה בְּבִיּבְּיה בְּבִּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּבִּיה בְּבָּיה בְּבִּיים בְּיבְּבְיה בְּיבּבּיה בְּבָּים בְּיבְּבִיים בְּיבְּיה בְּבָּים בְּיבְּבָּים בְּבְּבְיים בְּבָּבְיה בְּבָּים בְּבְּיבְּים בְּיִיבְּים בְּיבְּבְּים בְּבְּיבְּיבְּיבְּים בְּבְּבְּיבְים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְּיבְים בּבְּבְיים בְּבְּבְיבְּים בְּבְּיבְּיבְּים בְּבְיבְּים בְּבְּבְיבְיבְּים בְּבְּבְיּבְים בְּבְּבְּיבְּיבְּים בְּבְּבְּיבְּים בְּבְּבְּיבְים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּיבְּים בְּבְּבְיוּבְּים בְּבְיבְּיבְּבְּים בְּבְּבְיבְּבְּים בְּבְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּיבְבְּיבְּבְּים בְּבְּבְּיבְּבְּיבְּבְיוֹים בְּבְּבְּבְּב

הַפָּבּוּ הַאָּמֶר הַ נִיּאמֶר הַפּבּוּן בְּיִאמֶר הַפּבּוּן בְּיִאמֶר בְּפָבּוּן בִּיִּאמֶר הַבּּמֶר בִּיִּאמְרוּ בְּכִּי בְיִּלְאִ־נַשְׁאַר בְּהָם אִישׁ וַיִּאמְרוּ הַבּּמֶר בְּיִאמֶר שָׁאִּרּל נַרְדָה אַחֲרֵיּ פְּלִשְׁתִּׁים בְּיִאמֶר הַבּּמֶר בִּיִּאמִר בִּיִּאמִר בִּיִּאמִר בִּי

^{30.} AB^*el καl († FX). AB: ἔσθων ... έχθ. αὖτεῶν... e, ην ή (c. FX). B^+ (a. ἐν) ή (* AFX). 31. AB *πλείζς ή. 33. AB: ἀπηγγέλη (ἀπήγγειλαν FX). B^* (pr.) τῶ(† AEFX). AB: φαγών (τὸ φ. FX). B: λίθ. ἐντ. (ἐντ. λ. AFX). 34. AB: προςαγαγεῖν (Προςαγάγ. FX). X (bis): ἔπαστον. B: σφαζέτα (σφάζετε X; AEX: σφαζάτα, F: σφάζατε). AEFX † (p. τότθ) καὶ φάγετε (αὐτά). B: προςῆγεν ... *πάς ct την νύπτα (c. AFX). 35. AB† (p. ἀποδ.) ἐπεῖ (* FX). 36. AB: ἐν αὐτοῖς (αὐτὸς FX). A^2B : εἶπαν (εἶπον FX). FX: τὸ ἀρεστόν.

ירארנה ק' . 27. יי השלל ק' . ib. ירעט ק' . 32. יי פסקא באמצע פסוק . 36. יי

^{27.} B.dW.vB.A: helle.

^{28.} B: fing ... an. dW.vE: hob ... an. B: Darnm ift b. B. fo m. worben. dW: n. fo ermattet b. B.
29. betribet. B: beunruhigt. dW.vE: bringt ins Unalud?

^{30. 3}a, batte nur b. 18. b. gegeffen ... bat! B:

und wandte feine Sand ju feinem Munbe, 28 ba murben feine Augen mader. antwortete einer bes Bolts und fprach: Dein Bater bat bas Bolf beschworen und gefagt: Berflucht fei jebermann, ber beute etwas iffet. Und bas Bolf mar matt gewor-

*Da sprach Jonathan: Mein Bater bat bas Land geirret, febet, wie mader find meine Augen geworben, bag ich ein wenig

30 biefes Conigs gefoftet babe. * Beil aber bas Bolt beute nicht hat muffen effen von ber Beute feiner Beinbe, bie es gefunden hat, fo hat auch nun die Schlacht nicht größer werben konnen wiber bie Bbilifter.

31 *Gie folugen aber bie Philifter bes Tages von Michmas bis gen Ajalon. Und bas Bolt warb febr matt.

Und bas Bolf richtete bie Ausbeute gu. und nahmen Schafe und Rinbet und Ralber, und ichlachteten es auf ber Erbe, und

33 agen es fo blutig. Da verfunbigte man Saul: Siebe, bas Bolt verfunbigt fich am Berrn, bag es Blut iffet. Er fprach: 3hr habt übel gethan, malget ber ju mir

34 ist einen großen Stein. * Und Saul fprach weiter: Berftreuet euch unter bas Bolf und faget ihnen, bag ein jeglicher feinen Dofen und feine Schafe zu mir bringe, und folachtet es allhier, bag ihre effet, und euch nicht verfundiget an bem Berrn mit bem Bluteffen. Da brachte alles Bolt ein jeglicher feinen Doffen mit feiner Banb herzu bes Rachts, und ichlachteten es ba-

*Und Saul bauete bem Berrn 35 felbft. einen Altar. Das ift ber erfte Altar, ben er bem Berrn bauete.

Und Saul sprach: Lagt uns hinab gieben ben Philiftern nach bei ber Racht und fle berauben, bis bag licht Morgen wirb, bag wir niemanb von ihnen über-Gie antworteten: Thue alles, was bir gefällt. Aber ber Briefter fprach:

> 34. A.A: und ichlactet fie ... folachteten fie. 36. A.A: lichter Morgen. U.L: über laffen. A.A: übriglaffen.

Bie viel mehr, wenn ... frei hatte e. mogen ... ? dW. vE.A: b. gegeffen. dW.vE: Denn nun ift bie Rieber-

lage ... nicht groß gewefen. 32. ftdiegte auf D. Bente gu. dW.vK: fiel über ... ber. B.A: machte fich über b. Ranb (an b. B.). dW. vB: auf bie G. bin. B.dW.vE.A: mit b. Blute.

33. mie b. Bi. B: treules gehandelt. vE: handelt

mellis, et convertit manum suam ad os suum, et illuminati sunt oculi eius. *Respondensque unus de populo ait: 28 Jurejurando constrinxit pater tuus , populum, dicens: Maledictus vir qui comederit panem hodie. Desecerat au-*Dixitque Jonathas: 29 tem populus. Turbavit pater meus terram. Vidistis ipsi, quia illuminati sunt oculi mei eo quod gustaverim paululum de melle isto; "quanto magis, si comedisset 30 populus de praeda inimicorum suorum quam reperit? nonne major plaga facta fuisset in Philisthiim? *Percus- 81 serunt ergo in die illa Philisthaeos a 18,28,2; Machmis usque in Ahialon. Defati-

10,12. gatus est autem populus nimis.

Et versus ad praedam tulit oves 32 et boves et vitulos (et mactaverunt in terra) comeditque populus cum sanguine. *Nunciaverunt autem Sauli, 33

Lev. 2, 17. dicentes quod populus peccasset Domino, comedens cum sanguine. Qui ait: Praevaricati estis; volvite ad me jam nunc saxum grande. *Et dixit 84 Saul: Dispergimini in vulgus et dicite eis, ut adducat ad me unusquisque bovem suum et arietem, et occidite super istud et vescimini, et non peccabitis Domino comedentes cum sanguine. Adduxit itaque omnis populus unusquisque bovem in manu sua usque ad noctem, et occiderunt ibi.
7,17. Aedificavit autem Saul altare Do-35

mino; tuncque primum coepit aedificare altare Domino. Et dixit Saul: Irruamus super Phi- 36

listhaeos nocte, et vastemus eos usquedum illucescat mane, nec relinquamus ex eis virum. Dixitque populus: Omne quod bonum videtur in oculis tuis, fac! Et ait sacerdos: Accedamus

tr. dW: frevelt. A: habt gefündigt. dW.vE: Balget

(fo)gleich.
34. n. fein Schaf ... baburch , bağ ihre mit b. 281. effet. B: fein flein Bich.

36. vE: Beute machen unter ihnen bis amm Morgens licht. dW: Aubruch bee DR. B. vE. A: w. gnt ift (fceinet) in beinen Augen. dW: bir gut bancht.

XIV.

Bauli et Jonathanis res contra Philisthaeos gestae.

έλθωμεν ένταύθα πρός τον θεόν. 87 Καὶ έπηρώτησε Σαούλ τον θεόν. Εί καταβώ οπίσω τών άλλοφύλων; καὶ εί παραδώσεις αὐτοὺς είς γείρας Ίσραήλ; Καλ ούκ απεκρίθη αὐτῷ εν τη ημέρα έκεινη. ⁸⁸ Και είπε Σαούλ· Προςαγάγετε ένταῦθα πάσας τας γωνίας τοῦ λαού, και γνώτε και ίδετε, έν τίνι γέγονεν ή άμαρτία αυτη σήμερον. 39 Ότι ζη χύριος δ σώσας τὸν Ἰσραήλ, ὅτι ἐὰν ἀποκριθή κατὰ 'Ιωνάθαν τοῦ υίοῦ μου, θανάτο ἀποθανείται. Καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ 40 Και είπε παντί ανδοί Ισραήλ. 'Τμείς έσεσθε είς δουλείαν, και έγω και Ίωνάθαν ὁ υίος μου ἐσόμεθα είς δουλείαν. Καλ είπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ· Τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. 41 Καὶ είπε Σαούλ. Κύριε ὁ θεὸς Ισραήλ, 'τί ότι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλφ σου σήμερον; εί έν έμοι η εν Ιωνάθαν τῷ νίῷ μου ή άδικία; Κύριε ο θεος Ισραήλ', δος δήλους. Καὶ ἐὰν τάδε είπη, δὸς δη τῷ λαῷ σου Ίσραήλ, δὸς δὴ ὁσιότητα. Καὶ κληροῦται Ἰωνάθαν καὶ Σαούλ, καὶ ἔξῆλθεν ὁ λαός. 42 Καὶ είπε Σαούλ. Βάλλετε ανα μέσον έμου και ανα μέσον Ιωνάθαν τοῦ υίοῦ μου. "Ον αν κατακληρώσηται κύριος, αποθανέτω. Καὶ elner ό λαός πρός Σαούλ. Ούκ έστι τὸ όημα τοῦτο. Καὶ κατεκράτησε Σαούλ τοῦ λαοῦ, καὶ βάλλουσω ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον Ἰωνάθαν του υίου αύτου, και κατακληρούται Ίωνάθαν.

48 Καὶ είπε Σαούλ πρὸς Ἰωνάθαν ᾿Απάγγειλόν μοι τί πεποίηκας. Και απήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν καὶ είπε. Γευσάμενος έγευσάμην επ' ακρφ τῷ σκήπτρφ τῷ εν τῆ χειρί μου βραγύ μέλι, καὶ ἰδού ἐγο ἀποθνήσκο. 44 Καὶ είπεν αὐτῷ Σαούλ. Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς και τάδε προςθείη, ότι θανάτο αποθανή 'σήμερον'. 45 Καὶ είπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ. Εὶ 'σήμερον' θανατωθήσεται ὁ ποιήσας την σωτηρίαν την μεγάλην ταύτην εν Ίσραήλ; Ζη πύριος, εί πεσείται της τριγός της κεφαλής αύτου έπι την γην, ότι το λαός του θεού έποίησε την ημέραν ταύτην. Καὶ προςηύξατο ό וַיַּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יְוֹנָתְוֹן הַבֵּּידָה לַּי מַה עַשִּׁיתָה וַיַּגַּדֹלֵוֹ יִוֹנַתַוֹן וַיּאֹמָרֹ טֵעֹם טָלַמָתִּי בִּקָבָּה הַפַּמֵּה אֲשָׁרבּיַדֵי מִעֵט 4 דָבָשׁ הָנָנֵי אַמִּרִת: וַיִּאֹמֵר שׁאֹרַל בּהיַצַשֵּׁה אֱלֹהֵים וִלָה יוֹסֵיף בִּימִוֹת שת קמות יונתן: וַיֹּאמֵר הַעָּם אָל־שָׁאוּל הַוֹנְתָן יִמוּת אֲשֵׁר עַשַּׁה הַיִשׁוּעה הַבּּרוֹלֶה הַזּאֹת בִּיִשָּׁרָאֵל חַלַּילַה חי־ יהוה אַסיפל משַערת ראשו אַרצה פַרעם אַלהֵים עַשָּׂה הַיִּוֹם הַאָּה וַיִּפְהוּ

37 נַקְרָבָה הַלִּם אֵל־הַאֵּלֹהִים: וַיִּשְׁאַל

שָׁאוּל בַּאל הִים האַרד אחרי פַּלְשָׁתִּים

הַתִּתְנֵם בָּיֶד יִשְּׂרָאֵל וְלָאׁ עָנֵהוּ בַּיִּוֹם

פָּנִוֹת הַעָם וּדָעוּ וּרָאוּ בַּמַּה היָתֵה

38 ההרא: ויַאמר שאול גשו הלם כל

39 הקשאת הואת היום: כי חי־יהוה

בְּוֹנַתָן בְּנֵי בִּי־מִוֹת יַמִוּת וְאֵין עֹנֵהוּ ם מכל־העם: ויאמר אל־כל־ישראל אַמַל מַהַיוּ לַעַבֶר אָחַד רַאַנִי וְיִוּנָתָן בּנִי נָהָיַה לָעָבֵר אָחָד וַיִּאמְרַוּ הַעָם 41 אַל־שַאוּל הַפוֹב בִּצֵינֵיה צַשַּה: וַיְאֹמֵר שאול אַל־יִהוֹה אַלהַי יִשִּׂרָאֵל הַבָּה ריָאמר שאול הפֿילוּ בינֿי וּבֵין יִוֹנָתַן בִּנֵי וַיִּלַּבֵר יִוֹנַתַן:

^{37.} AB*(alt.) καὶ (†FX). 38. AB: Ἰσραήλ (λαδ F). 40. F (bis): εἰς Εν μέρος. 41. F*(pr.) Κύριε-ἀδικία. Α¹Χ*τί. ΑΧ (pro εἰ) η. Α: τάδε εἰπης τῷ λ. σθ' Τσρ., δος δή όσ. ΑΒ: ὁ λαὸς ἐξ. (ἐξ. ὁ λ. FX).
42. ΕΓΧ † (p. Β.) πλῆρον. Γ * Κ. εἰπεν - λαᾶ. ΕΓΧ †
(p. βάλλ.) πλήρος. 43. Β: Γενόμενος (c. ΑΕΓΧ).
ΑΧ * (ult.) παλ. 45. ΑΕΓΧ: Τλεως, ξῆ. Β * (pr.)
τῆς († ΓΧ; ΑΧ: ἀπὸ τῆς). ΕΓΧ: (pro ὁ λαὸς) žleog.

^{36.} vE.A: vor (gu) . treten. 37. B.dW: an felbigem Tage. vE: jenem. A: diefem.

^{38.} B: Tretet hier herbei alle Bornehmften b. B. dW.vE: hieher alle Saupter. (A: führet ... Eden!) dW.vE.A: forfchet. dW.vE: woburch biefe S. ben te gefcheben ift. A: burch wen. B: worinnen?

XIV.

37 Lagt une bieber zu Gott naben. Saul fragte Bott: Soll ich binab gieben, ben Bbiliftern nach? und willft bu fie geben in Ifraels Banbe? Aber er antwortete ibm 38 zu ber Beit nicht. *Da fprach Saul: Lagt bergu treten alle Saufen bes Bolfs, und erfahret und febet, an welchem bie 39 Sunbe fei zu biefer Beit. *Denn fo mabr ber Berr lebt, ber Beiland Ifraele, und ob fie gleich an meinem Sohn Jonathan ware, fo foll er fterben. Und niemand antwortete ibm aus bem gangen Bolf. 40 "Und er fprach ju bem gangen Ifrael: Seib ihr auf jener Seite, ich und mein Sobn Jonathan wollen fein auf biefer Seite. Das Bolf fprach zu Saul: Thue, 41 was bir gefällt. *Und Saul fprach zu bem Berrn, bem Gott Ifraels: Schaffe Da ward Jonathan und Saul getroffen, aber bas Bolt ging frei aus. 42 * Saul fprach: Werfet über mich und meinen Sobn Jonathan. Da ward Jonathan getroffen.

Und Saul fprach ju Jonathan: Sage mir, was haft bu gethan? Jonathan fagte es ihm und fprach: 3ch habe ein wenig Bonig gefostet mit bem Stabe, ben ich in meiner Sand batte, und fiebe, ich muß 44 barum fterben. *Da fprach Saul: Gott thue mir bieg und bas. Jonathan, bu 45 mußt bes Tobes fterben. *Aber bas Bolt fprach zu Saul: Gollte Jonathan fterben, ber ein folch großes Beil in Ifrael gethan hat? Das fei ferne. Co mahr ber Berr lebt, es foll fein Baar von feinem Baupt auf bie Erbe fallen; benn Gott hat es beute burch ibn gethan. Alfo erlöfete 43. U.L. Sonige.

45. U.L. PORIGE.

v.18. huc ad Deum! *Et consuluit Saul 37
Dominum: Num persequar Philisthiim? si trades eos in manus Israel?

28,6. Et non respondit ei in die illa. *Dixit-38
que Saul: Applicate huc universos
angulos populi, et scitote et videte,

per quem acciderit peccatum hoc hodie. *Vivit Dominus salvator Is- 39 rael, quia, si per Jonatham filium Table: rael, quia, si per Jonatham filium
16,36; meum factum est, absque retracta16,16; tione morietur. Ad quod nullus con25,5; 84.2. tradixit ei de omni populo. Et ait 40 ;; ad universum Israel: Separamini vos 45,15.21 in partem unam, et ego cum Jonatha 60,16. filio meo ero in parte altera. Respon-Ba.11.16 ditque populus ad Saul: Quod bonum

Zeph videtur in oculis tuis, fac! Et dixit 41 Sap. 18.8. Saul ad Dominum Deum Israel: Do-Bar 4, 22, mine Deus Israel, da indicium! quid 13,23 est quod non responderis servo tuo 4,10. meo est iniquitas haec, da ostensionem; aut si haec iniquitas est in po-Nm. pulo tuo, da sanctitatem. Et depre-10,22,20. hensus est Jonathas et Saul, populus Joi. 7,16 autem exivit. *Et ait Saul: Mittite 42

Dixit autem Saul ad Jonatham: In-43

Jos.7,19. dica mihi quid feceris. Et indicavit
ei Jonathas et ait: Gustans gustavi in
summitate virgae, quae erat in manu
mea, paululum mellis, et ecce, ego
3,17. morior. Et ait Saul: Haec faciat 44

11,13. mihi Deus et haec addat, quia morte
morieris, Jonatha! Dixitque popu-45

11,13. lus ad Saul: Ergone Jonathas morie28. tur, qui fecit salutem hanc magnam
in Israel? hoc nefas est; viv t Dominus! si ceciderit capitus de capite
28. nus! si ceciderit capitus de capite
14,11. ejus in terram, quia cum Deo operatus
est hodie. Liberavit ergo populus

sortem inter me et inter Jonatham

filium meum. Et captus est Jonathas.

37. Al.: Deum. 39. Al. † (p. est) hoc.

^{39.} B: ber 3. erlofet hat. dW: beim Leben ... ben Sieg gegeben. vK: rettete. dW.vE: auf (m. S.) 3on. A: wiberfprach ihm beghalb.

^{40.} Bie 23. 36.

^{41.} dW.vE: gib Wahrheit. 42. B: W. es zwischen .... vE: W. zw.... bas Loos. Bolyglotten Bibel. A. T. A. Bbs 4, Abth.

^{41.} Al. * Domine - pop. tuo.

^{43.} m. ber Spige bes Gt. ... muß ft. (Bgl. B. 27.) B: follte ich ft. ?

^{44.} Wie Rap. 3, 17.

^{45.} mit &. hat ere b. geth. vE: bies gr. S. dW: biefen gr. Sieg gefcaffet. vE: befreiete.

λαός περί Ἰευνάθαν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ οὐκ ἀπέθανε. ⁴⁶ Καὶ ἀνέβη Σαοὺλ ἀπὸ ὅπισθεν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

47 Καὶ Σαούλ κατακληρούται τοῦ βασιλεύεις ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐπολέμει κύκλφ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τοὺ Μωὰβ καὶ εἰς τοὺς υἰοὺς Ἀμμών καὶ εἰς τοὺς υἰοὺς Ἐδῶμ καὶ εἰς βασιλέα Σουβὰ καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους οῦ ὰς ἐστράφη, ἐσώζετο. 48 Καὶ ἐποίησε δύναμις καὶ ἐπάταξε τὸν Ἀμαλήκ, καὶ ἐξεείλετο τὸν Ἰσραήλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατούντων αὐτός.

49 Καὶ ήσαν οι νίοι Σαούλ Ἰωνάθαν καὶ Ἰεσσονὶ καὶ Μελχισονέ, καὶ ὀνόματα τῶν σύο θυγατέρων αὐτοῦ, ὅνομα τῷ πρωτοτόκο Μερόβ, καὶ ὅνομα τῷ ἀεντέρα Μεγόλ. 50 Καὶ ὅνομα τῷ γυναικὶ αὐτοῦ ᾿Αχινοόμ, θυγάτης ᾿Αχιμάας. Καὶ ὅνομα τῷ ἀρχιστρατήγω αὐτοῦ ᾿Αβεννήρ, νίὸς Νήρ, οἰκείου Σαούλ. 51 Καὶ Κεὶς πατὴρ Σαούλ, καὶ Νὴρ πατὴρ ᾿Αβεννήρ, νίοῦ ᾿Αβιήλ.

52 Καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταιὸς ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαούλ, καὶ ἰδών Σαοὺλ ἄπαντα ἀνδρα δυνατὸν καὶ πάντα ἀνδρα υνήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν.

Χν. Καὶ είπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Ἐμὲ ἀπέστειλε κύριος τοῦ χρῖσαί σε εἰ; βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ νῦν ἄκουε τῆ; φωνῆς τοῦ (ήματος κυρίου. ² Τάθε είπε κύριος Σαβαώθ· Νῦν ἐκδικήσω α ἐποίησεν κύνος Σαβαώθ· Νῦν ἐκδικήσω α ἐποίησεν τῆ ὁδῷ ἀναβαίνοντι ἐξ Αἰγύπτου. ⁸ Καὶ νῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν ᾿Αμαλήκ, καὶ ἀναθματιεῖς πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὺ φείση ἀπὰ αὐτοῦ, καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἔως γυναικός, καὶ ἀπὸ νηπίου καὶ ἔως θηλάζοντος, καὶ ἀπὸ μόσχου καὶ ἔως προβάτου, καὶ ἀπὸ καμήλου καὶ ἔως δουυ. ⁴ Καὶ παρήγγειλε

46. B: ὅπισθε. 47. ABEX: ἔλαχε (παταπλ. FX). BX + (p. τε β.) παταπληρέται ἔργον. AB + (p. Ἐδ.) παλ εἰς τὲν Βασθαιώς ε. Βεθώς (*F). 49. Βι Ἱεσσιε ... Μελχισά. AB: Μελχολ (c. F). 50. AB + (a. οἰπ.) νίξ (*FX). 51. AB + (p. 'Αβ.) νίὸς Ἰαμίν (*F). 52. AB: πάντα (ἄπ. FX). — 1. AB * (pr.) τὲ (+FX). B * τὲ λ. αὐτὰ ει τὲ ξήμ. († [AΕ]FX). 2. AB: ἀναβαίνοντος αὐτὸ (c. FX). 3. AB + (p. 'Αμαλ.) παὶ Ἱερὶμ παὶ πάντα τὰ αὐτὸ, παὶ ἐπεριποιήση ἐξ αὐτὸ, παὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτὸν (*?) ει (p. ἀναθ.) αὐτον παὶ (*X?)...*(ter a. ἔως) παὶ († F).

לִמִלִּמֵם: מִאְחַבִּר פְּלִשְׁתִּים וּפִּלִשְׁתִּים הְּלְכִּר הַאָחַבִּר פְּלִשְׁתִּים וּפִּלִשְׁתִּים הְלְכִּרּ

ישׁראל מיד שִׁסהוּ: ישׂראל מיד שִׁסהוּ: יבִּפְּלִשְׁתִּׁים וּבְלָל אֲשָׁרִיִפְנָּהְ בְּמֹלְכֵי צוֹבְהֹּ יבִּבְּלֵיִדְעַמִּיוֹ וּבְאָדִים וּבְמַלְכֵי צוֹבְהֹּ יבִּבְלֵידִעמּוֹן וּבְאָדִים וּבְמַלְכֵי צוֹבְהֹּ יבֹּבְלִידִעמּוֹן וּבְאָדִים וּבְמַלְכֵי צוֹבְהֹּ יבּבְלִידִעמּיֹל לָכֵד הַמְּלִיּכָה עַּלִּייִשְׂרָאֵל

אַלּג-אַלּכָר בּּוּ-אַׂכִּיאַלִי זַּלּגָר הָּאִּנְלִי וֹלֹגִּיה אַבֹּרְ הָּאַנְלְ וַנַּגַר אַעִּילִלּע וְהָשׁׁם מִּעַבְּבֹּלִאוּ אַבִּינִר בּּוֹבֹּר נְּהָשְׁׁם אַמָּע הְאַנְּלְ אַבֹּינְרַ בּּוֹבַר בּּבַּבִינִרְ הָשׁׁׁם וַשְׁמַכֵּנִי מִיכֵּלִי נִמְלְבִּיִּשׁנִּב וְהָשׁׁם וַשְׁמַכֵּנִי מִיכֵּלִי נְמַלְבִּיְשָׁנְּב וְהָשׁׁׁם הַּשְׁבֵּי בְּנְלָּנוֹ וְיִהְּחֹנִי נְמַלְבִּיְשָׁנִּב וְהָשׁׁלִּי הְנִנְנִוֹן וְיִהְשׁׁלִי

v. 1. זכור

^{45.} dW.A: nicht ftarb. vE: burfte.
46. dW: von ber Berfolgung ber Ph. A: n. versfolgte bie Ph. nicht.
47. Und. dW: nahm bas Königthum. vE: bie

bas Bolf Jonathan, bag er nicht fterben 46 mußte. *Da jog Saul herauf von ben Philiftern, und bie Philifter zogen an ibren Ort.

Aber ba Saul bas Reich über Ifrael 47 eingenommen batte, ftritt er wiber alle feine Keinbe umber, wiber bie Moabiter. wider bie Rinder Ammon, wider die Edomiter, wiber bie Ronige Boba, wiber bie Philiper, und wo er fich hinwandte, ba

48 ubte er Strafe. "Und machte ein Beer und schlug die Amalekiter, und errettete Ifrael von ber Banb aller, bie fie zwadten.

Saul aber hatte Sohne: Jonathan, Iwi, Malchisua. Und feine zwo Töchter biegen alfo: Die erftgeborne Merob, und die jungfte

50 Michal. *Und bas Beib Sauls hieß Ahinoam, eine Tochter Ahimaaz. sein Felbhauptmann hieß Abner, ein Sohn

51 Mer, Sauls Better. Ais aber war Saule Bater. Ner aber, Abnere Bater, war ein Sobn Abi Els.

Es war aber ein barter Streit wiber bie Philifter, so lange Gaul lebte. Und wo Saul fabe einen farten und ruftigen Mann, ben nahm er zu fich.

MV. Samuel aber fprach zu Saul: Der Berr bat mich gefanbt, bag ich bich jum Ronig falbete über fein Bolt Ifrael; fo bore nun die Stimme ber Borte bes 2 Gerrn. *So fpricht ber Berr Bebaoth: 3ch habe bebacht, was Amalet Ifrael that, und wie er ibm ben Weg verlegte, ba er 3 aus Egypten jog. "Go giebe nun bin, und fchlage die Amalekiter, und verbanne fie mit allem, bas fie haben. feiner nicht, fonbern tobte beibe Dann und Beib, Rinber und Sauglinge, Doffen 4 und Schafe, Rameele und Efel. *Saul Jonatham, ut non moreretur. *Re- 46 cessitque Saul, nec persecutus est Philisthiim; porro Philisthiim abierunt in loca sua.

Et Saul, confirmato regno super 47 Israel, pugnabat per circuitum adver-Dt. 2,9; sum omnes inimicos ejus, contra Mo-2,14; ab et filios Ammon et Edom et re-25m. ges Soba et Philisthaeos; et quocumque se verterat, superabat. *Con- 48 15,2.. gregatoque exercitu percussit Amalec, 36,12.16.et eruit Israel de manu vastatorum

1Ch.8,38. Fuerunt autem filii Saul Jonathas 49 et Jessui et Melchisua, et nomina 18,17.20. duarum filiarum ejus, nomen primogenitae Merob, et nomen minoris Michol. *Et nomen uxoris Saul 50 Achinoam filia Achimaas, et nomen principis militiae eius Abner filius Ner patruelis Saul. Porro Cis fuit pater 51 Saul, et Ner pater Abner filius Abiel.

Erat autem bellum potens adver- 52 17,1.28,1 sum Philisthaeos omnibus diebus Saul; nam quemcumque viderat Saul virum fortem et aptum ad praelium, 8,11. sociabat eum sibi.

Et dixit Samuel ad Saul: Me XV. 10,1.. misit Dominus, ut ungerem te in regem super populum ejus Israel; nunc ergo minus exercituum: Recensui quae-14,48. cumque fecit Amalec Israeli, quomodo ²⁰,100. restitit ei in via, cum ascenderet de 34,501. Dt.43,13.Aegypto. Nunc ergo vade et per-Jud.3,13.cute Amalec, et demolire universa 6,3.25m. S.12. piscas ex rebus ipsius aliquid, sed interfice a viro usque ad mulierem et parvulum atque lactentem, bovem et ovem, camelum et asinum. Prae- 4

3. Al. * et non - aliquid.

Berrichaft. A: befeftigte f. R. dW.vE.A: (ba) fiegte

^{48.} derer, die f. planderten. B: hanbelte tapfer. dW: ubte Tapferfeit. vE: that machtige Thaten.

^{49.} B.dW.(vE.)A: Und b. Sohne G. maren. 50. Betters. B: ber Name feines heerfurften. dW: Geeroberften. vE.A: Beerführers.

^{52.} B.dW: Und ber Rrieg (Str.) war heftig. vE: es w. ein ftarfer Rr. A: machtiger Str. B.vE.A:

alle (bie) Tage S. B.vE: ftarfen u.tapferu. dW: ft.

D. u. irg. einen Tapf. A: ber tuchtig war 3. Streite. 1. B.dW: ub. f. B., ub. 3fr. vE: anf b. St. dW: gehorche ben Borten.

^{2.} wiber 3fe. B.dW.A: ber Deerschaaren. vE. bes Beltalls Gott. A: erwogen. vE: gefeben. B: will beimfuchen. dW: abuben, w. bie Amaletiter ... fle fich ihm in 2B. ftelleten. vE.A: es f. (ihnen) in b. 20. ftellte. B: mas er ibm ... gelegt ?

Σαούλ τῷ λαῷ, καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν Γαλγάλοις, διακοσίας γιλιάδας ταγμάτων, καὶ δέκα γιλιάδας ταγμάτων Ἰούδα.

5 Καὶ ήλθε Σαούλ έως τῆς πόλεως Άμαλήκ, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν τῷ γειμάρρφ. 6 Καὶ είπε Σαούλ πρός τον Κιναΐον Απελθε καί έχχλινον έχ μέσου τοῦ Άμαλήκ, μὴ προςθῶ σε μετ αύτου. και σύ εποίησας έλεος μετά των υίων Ισραήλ έν τω άναβαίνειν αύτούς έξ Αἰτύπτου. Καὶ έξέκλινεν ὁ Κιναῖος έχ μέσου τοῦ 'Αμαλήκ. 7 Καὶ ἐπάταξε Σαούλ τὸν 'Αμαλήκ από Εὐιλα έως Σούο τῆς ἐπὶ προςώπου Αλγύπτου. 8 Καὶ συνέλαβε τὸν 'Αγαγ βασιλέα τοῦ 'Αμαλήκ ζώντα, καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπέχτεινεν έν στόματι φομφαίας. 9 Καὶ περιεποιήσατο Σαούλ καὶ ὁ λαὸς τὸν Αγάγ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων καὶ τῶν βουκολίων και των έδεσμάτων και των άμπελώνων καὶ πάντων τών άγαθών, καὶ οὐκ έβούλοντο έξολοθρεύσαι αὐτά. Καὶ πᾶν έργον ήτιμωμένον καὶ έξουδενωμένον έξωλόθρευσαν.

10 Καὶ ἐγενήθη ὁῆμα κυρίου πρὸς Σαμουήλ, λέγων 11 Μεταμεμέλημαι ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὅπισθέν μου, καὶ τοὺς λόγους μου οὐκ ἐτήρησε. Καὶ ἡθύμησε Σαμουήλ καὶ ἐβόησε πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα.

12 Καὶ ὅρθρισε Σαμονήλ καὶ ἐπορεύθη τῷ Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν τὸ πρωί. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαμονήλ, λέγοντες Ήκει Σαοὺλ εἰς Κάρμηλον, καὶ ἰδοὺ ἀνέστακεν αὐτῷ χεἰρα. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ ἄρμα, καὶ κατέβη εἰς Γάλγαλα 13 πρὸς Σαούλ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ, τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκεν ἰξ ἀμαλήκ. Καὶ παρεγένετο Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ, καὶ εἰπεν αὐτῷ Σαούλ Εὐλογημένος σὰ τῷ κυρίφ ἔστησα πάντα ὅσα ἐλάλησε κύριος. 14 Καὶ εἰπε Σαμουήλ Καὶ τίς ἡ φωνὴ αὕτη

הפיקה: בּיִּחַרְ לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעֵּלְ אָלְ־יִּהוֹה בְּלִּר פִּי־שָׁבַ מַאַחֲבִי וְאָת־דְּבְרִי לָא הַלֵּים נוֹנְחָמְחִי פִּיִּהִמְלַלְכִתִּי אָתּשְׁאוּלְ לְמָלֶךְ נוֹנִיתְּיִי בְּבַר יְהוֹנְה אָלִּישְׁמוּאֵלְ לֵאְלִר:

זו וֹהִאָמָר שָׁמוּשָׁל וּמֵה קוּל־הַצִּאון הַזָּה אַלִּי-שָׁאָנּל וַיְּאָמֶר לְוֹ שְׁאוּל בְּרִוּךְ זּיִבְּלֶר וַיִּרָד הַצִּלְצֵּל: וַיְּלָא שְׁמוּאֵל הַפַּרְמָלְת וְהִפָּה מַצִּיב לוֹ יִד וַיִּפְבְ בַּבְּלֵר וַיִּרָד הַצִּלְצֵּל: וַיְּכָא שְׁמוּאֵל בַּבְּלֵר וַיִּלָּה וְהָפָׁה מָצִיב לוֹ יִד וַיִּפְבְ בַּבְּלֵר וַיִּבְּד לִשְׁמוּאֵל לֵאמר בְּאשׁאִוּל בַּבְּלֵר וַיִּיבָּם שְׁמוּאֵל לֵאמר בְּאשׁאִוּל

^{4.} Β: τετφανοσίας (διακ. Α*ΕΓΧ) ... τον Ίδδαν τριάκ. χιλ. ταγμ. (c. A). 5. ΑΒ: των πόλεων (τῆς π. F). δ. ΑΒ: Δμαληκίευ (-λήκ FΧ). ΑΕΧ † (p. μετὰ) πάντων. ΑΒ* (alt.) τδ († FΧ). 7. Β: Εὐιλάτ (c. A)... *τῆς († FΧ; ΑΧ: ἡ). 8. ΑΒ * τδ († FΧ). Α*Β † (p. λαόν) καὶ Ἱερὶμ. 9. ΑΒ † (a. ἀ) πᾶς et (p. Δγ.) ζώντα (*F). 11. ΑΒ: Παρακέκλημαι (Μετ. FΧ). Β: ὅπισθέ (-έν ΑΓΧ). 12. Β* (pr.) τῷ († ΑΓΧ). ΑΒ rell. * (pr.) Σαὰλ(†?) et † (p. ἀπάντ.) Ἰσραὴλ (*?). Β: Σαὰλ... Σαμθήλ... * ἰδὰ (c. ΑΕΓΧ). 13. ΑΒ: Εὐλογητός (-γημένος FΧ). 14. Β* αὖτη († FΧ; Α pro τάτδ).

^{4.} B: ließ es bem B. qu Ohren t. dW: verfanbigte. vE: rief qusammen. A: botanf. dW.vE,A: mufterte. (A: wie fammer!)

^{5.} dW.vE: fam bis an die St. A: bis jur, dW. A: legte (einen) H. dW: in das Thal. vB: firiti? B.vE: in dem Th.

^{6.} ben Rentiern ... Alfo wichen. dW.vE.A: fprach ju b. R. dW.vE: wegraume. A: verwidle? vE: B. genbt. B.dW: Liebe (bewiefen).

ließ foldes vor das Volk kommen; und er gablete fie zu Thelaim, zwei hundert taufend Fugvolte, und gehn taufend Dann aus Juba.

Und da Saul kam zu ber Amalekiter Stadt, machte er einen hinterhalt am 6Bach. "Und lieg bem Reniter fagen: Bebet bin, weichet und giebet berab von ben Amalekitern, baf ich euch nicht mit ihnen aufraume, benn ihr thatet Barmbergigfeit an allen Rinbern Ifrael, ba fie aus Egpp= ten jogen. Alfo machten fich bie Reniter 7 von ben Amalekitern. Da ichlug Saul bie Amalefiter von Bevila an bis gen 8 Sur, Die'vor Egypten liegt. Bund griff Agag, ber Amelekiter Ronig, lebendig, und alles Bolf verbannete er mit bes Schwertes "Aber Saul und bas Bolf 9 Schärfe. fconete bes Agag und was gute Schafe und Rinber und gemäftet mar und ber Lanmer und alles was gut war und wollten es nicht verbannen; mas aber fonobe und untuchtig mar, bas verbanneten fie.

10 Da gefcah bes Berrn Bort zu Samuel, 11 und fprach: "Es reuet mich, bag ich Saul zum Könige gemacht habe, benn er hat fich hinter mir abgewandt und meine Worte nicht erfüllet. Deg ward Samuel gornig, und fchrie ju bem Berrn bie gange Nacht.

Und Samuel machte fich fruhe auf, bag er Saul am Morgen begegnete. Und ihm ' ward angefagt, baß Saul gen Carmel gekommen wäre und bätte ibm ein Siegeszeichen aufgerichtet, und mare berum gejogen und gen Gilgal binab getommen.

13 Mis nun Samuel zu Saul kam, fprach Saul zu ihm: Gefegnet feift bu bem Gerrn!

1436 habe bes Gerrn Wort erfullet. *Sa= muel antwortete: Bas ift benn bas für

cepit itaque Saul populo, et recensuit eos quasi agnos, ducenta millia peditum et decem millia virorum Juda.

Cumque venisset Saul usque ad 5 civitatem Amalec, tetendit insidias Jud. 6,11. in torrente. *Dixitque Saul Cinaeo: 6 Abite, recedite atque descendite ab Jud. Amalec, ne iorie involvami 18,26; eo; tu enim fecisti misericordiam cum 18,12ss. omnibus filiis Israel, cum ascenderent Nm. Amalec, ne forte involvam te cum de Aegypto. Et recessit Cinaeus de medio Amalec. Percussitque Saul 7 Amalec ab Hevila donec venias ad ^{27,8}. Sur, quae est e regione Aegypti. *Et 8 25,18; apprehendit Agag regem Amalec vi-1Ch.4,48. vum, omne autem vulgus interfecit v.3.Lev. in ore gladii. Et pepercit Saul et 9
27,29. populus Agag et optimis gregibus
13,15ss. ovium et armentorum, et vestibus et arietibus, et universis quae pulchra erant, nec voluerunt disperdere ea; quidquid vero vile fuit et reprobum, hoc demoliti sunt.

Factum est autem verbum Domini 10 v.29. ad Samuel, dicens: *Poenitet me, 11
Gen.6,6. quod constituerim Saul regem, quia 12,20, dereliquit me et verba mea opere Contristatusque est uon implevit. Samuel et clamavit ad Dominum tota nocte.

Cumque de nocte surrexisset Sa-12 muel, ut iret ad Saul mane, nunciatum est Samueli, eo quod venisset 25,2; Saul in Carmelum et erexisset sibi 28m. fornicem triumphalem, et reversus v.21. transisset descendissetque in Galgala. Venit ergo Samuel ad Saul, et Saul offerebat holocaustum Domino, de initiis praedarum quae attulerat ex Amalec. *Et cum venisset Samuel 13 18,10. ad Saul, dixit ei Saul: Benedictus tu Jad. 17,2. Domino, implevi verbum Domini. 3,10. Dixitque Samuel: Et quae est haec 14

^{12.} A.A: batte fic.

^{7.} vE.A: bis man fommt nach S. B: ba m. gen 6. gehet. — — 8. A: fing.

^{9.} dW: verschonte. B: bes Beften von ben Sch. dW.vE: bie b. bet (ber b.) Co. A: b. Deerben ber Sch. vE: bes Maftviebes. (A: u. b. Rleiber u. b. Bibber.) B: bes Rachbeften! dW: u. bie v. zweiter Gute. B: Alle Sachen aber, bie nichts werth waren n. b. fich verzehren. vE: was folecht u. n. w. war. A:

¹²s. Al. * Saul off. - ad Saul.

u. verachtlich. dW: verachtl. u. ranbig?

^{10.} dW: erging ... an G. vE: ber Ausspruch 11. dW.vE: von mir. A: mich verlaffen. vE: volle

gogen. B: beftatiget? dW: entbrannte. A: marb traurig. B: unmuthig. 12. dW: S. entgegen, bes D. vE: um ... entg. ju

geben. A: Siegesbogen. vE: Denfmal errichtet.

^{13.} Bie B. 11.

τοῦ ποιμνίου τούτου έν τοῖς ωσί μου, καὶ φωνή των βοων ων έγω ακούω; 15 Και είπε Σαούλ. Έξ Αμαλήκ ήνεγκα αὐτὰ ἃ πευιεποιήσατο ο λαός τα κράτιστα των ποιμνίων καὶ τῶν βουκολίων, ὅπως τυθί κυρίφ τῷ θεῷ σου, τὰ δε λοιπά έξωλόθρευσα.

16 Και είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Άνες, καὶ ἀπαγγελοῦ σοι όσα ελάλησε κύριος πρός με την νύκτα. Καὶ είπεν αὐτῷ. Λάλησον. 17 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Οὐγὶ μικρός εί σὺ ένώπιον σεαυτοῦ είς ήγούμενον σκήπτρου φυλών Ισραήλ, καὶ ἔχρισέ σε κύριος είς βασιλέα έπὶ Ἰσραήλ; 18 Καὶ ἀπέστειλέ σε κύριος εν όδφ και είπε σοι. Πορεύθητι και εξολόθρευσον άνελεῖς τοὺς άμαρτάνοντας εἰς έμέ, τον Αμαλήκ, και πολεμήσεις αὐτούς έως αν συντελέσης αὐτούς. 19 Καὶ ίνατί οὐκ ήκουσας της φωνης χυρίου, άλλα δομησας έπι τα σκύλα καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυοίου; 20 Καὶ είπε Σαούλ πρὸς Σαμονήλ· Διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπορεύθην έν τῆ όδῷ έν ἡ ἀπέστειλέ με κύριος, καὶ ήγαγον τὸν Αγάγ βασιλέα Αμαλήκ καὶ τον Αμαλήκ έξωλόθρευσα. 21 Καὶ έλαβεν ό λαὸς τῶν σχύλων, ποίμνια καὶ βουκόλια, τὰς απαρχάς τοῦ αναθέματος, τοῦ Θύσαι ένώπιον χυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐν Γαλγάλοις. 22 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ· Εί θελητόν τῷ χυρίφ όλοχαυτώματα καὶ θυσίας ώς τὸ άχοῦσαι της φωνής κυρίου; Ιδού άκοη ύπερ θυσίαν αγαθήν, και ή άκρόασις ύπερ στέαρ κριών. 23 Ότι άμαρτία οἰώνισμά έστι παραπικρασμός, άδικία και θεραφίν όδύνην και πόνους επάγουσιν. "Οτι εξουδένωσας τὸ ύῆμα χυρίου, καλ έξουδενώσει σε κύριος, τοῦ μὴ είναι βασιλέα ἐν Ἰσραήλ.

24 Καὶ είπε Σαούλ πρός. Σαμονήλ ' Ημάρ-

בַּאַזְנֵי וְקוֹל הַבַּלֵר אָשׁר אנכי שמע: פו רַיּאמר שָאול מַעַמָלְקי הָבִיאוּם אֲשֶׁר חַמַל הַעָם עַל־מֵיטֵב הַצֹּאֹן וְהַבָּלֵר לַמֶּעַן זָבְתַ לֵיהוָה אֱלהֵיךּ וָאֶתהַיוֹתֵר

רַיָּאמָר שָׁמוּאָל אַל־שָׁאוּל ואַנידָת לַהְּ אַתֹּ אֲשֵׁר דְבֵּר יִהוָה אֵלֵי 17 הַלַּיָלָה וַיִּאמֶרוֹ לִוֹ דָבֵּר: וַיִּאמֵר שמואל הלוא אם־קטן אַתּה בְּעֵינֵיהְ ראש שבטי ישראל אַתָּה וַיִּמְשֶׁחַהָּ 18 יהוה למלה על־ישראל: וישלחה יהוָה בִּדֶרָה וַיּאמֶר אַת־הַחַפָּאִים אֶת־עַנְלֵק וְנָלְחַמְתָּ בֹּוֹ יוֹלֶמָה לְא־שָׁמֵקְה בָּקוֹל יִהוָה וַתִּעשׁ אַל־הַשַּׁלֵל וִתּעשׁ ב הָרֶע בָּעֵינֵי יִהוַה: וַיֹּאמֵר שַׁאוּל אל־ שמואל אשר שמעתי ַנָאַלֶהְ בַּדֵּרָהְ אִשֶׁר־שָׁלחַנִי יְהוָה ואביא עמלק 21 התרביה ביפח העם מהשכל צאו וּבָקַר רָאשׁית הַחֵרָם לְזָבָּחַ לֵיהוֹה 22 אַלהיה בּבּלבּל: וַיִּאמר שׁמוּאל החפץ ליהוה בעלות וזבחים פשמע בקול יָהוָת הָנַה שָׁמֹלֵ מְזֵכַח טוֹב לַהַקּשִׁיב 23 מַחֱלֶב אָילַים: כֵּי חֲשָאת־לָּסֶם מֵׁרִי וָאָרֶן וּתָרָפֵּים הַפָּצֵר יַצַן מַאַׂסְתּׁ אֵת־ דָבַר יָהוָה וַיִּמְאַסְהַ מְּמֵּלֶה:

רַיֹּאמֶר שַאַּוּל אַל־שָׁמוּאל חַמַאתי

ערות כס"פ . 15. פרות ייאמר ק' . 16. יי ע. 20. פתח בס"פ

^{14.} B: ην (ων ΑΕΓΧ). 15. AB: τδ ποιμνίδ ... βοῶν ... καὶ τὰ λοιπὰ (c. FX). 16. AB: ὰ (δσα FX). 17. AB: ἐν. αντὸ ἡγόμενος (c. FX). 18. ΑΧ * ἀνελ. AB * ἀν († FX). 19. Β* τῆς ... ἀλλ ἀομ. (c. AFX; AB † τὸ δέσθαι, * FX). 20. Β* (pr.) ἐν († AEFX; alt. * AB, † ΕΓΧ). 21. ΑΒ: τὰ πρῶτα τῷ ἔξολοθρεύματος *(bis) τδ (c. FX). 22, AB * πρός Σ. et τῆς ... ἐπακρόασις (c. FX). 23. AB * παραπ. - θεραφίν (sed + θεραφ. p. πόν.) et τδ (c. EFX) ... έπλ (ἐν X).

^{14.} B: biefer Sch. dW.vE.A: von Schafen (Beer: ben) ... Rindern.

^{15.} um O. ju bringen bem S. B.dW.vE.A: um (fie) ju opfern.

^{16.} Salt, lag bir. B: Saltein. B.dW.vE: bagico bir fage (anzeige, verfunbige). dW.vE.A: Rebe!

^{17.} dW: Richt mabr. B.dW.vE.A: in b. A. (vE: Bift bu nicht, obichon bu ... geworben ?)

^{18.} dW: aufreibeft. vE: gang aufger. haft. B: bis fie diefelben werden aufg. haben. A: b. gu ihrer Bers nichtung.
19. B: bift auf b. R. gugefallen, vE: auf b. Beute

Das Bloten und Brulen. Geborfam beffer benn Dufer.

ein Bloten ber Schafe in meinen Ohren, und ein Brullen ber Rinder, bie ich bore? 15 *Saul fprach: Bon ben Amelektitern haben fie fie gebracht, benn bas Bolt verschonete ber beften Schafe und Rinber, um bes Opfers willen bes Berrn, beines Gottes; bas anbere baben mir verbannet.

Samuel aber antwortete Saul: Lag bir fagen, mas ber herr mit mir gerebet hat 17 biefe Racht. Er fprach: Sage ber. *Samuel fprach: Ifte nicht alfo, ba bu flein warest vor beinen Augen, wurdest bu bas Saupt unter ben Stammen Ifraels, und ber Berr falbete bich jum Ronig über

18 Afrael? *Und ber Berr fanbte bich auf ben Weg und fprach : Biehe bin und verbanne bie Sunber, Die Amalefiter, und ftreite

19 wiber fle, bie bu fle vertilgeft. "Warum haft bu nicht geborchet bes Gerrn Stimme, fonbern haft bich zum Raube gewandt und übel gehandelt vor ben Mugen bes

20 Berrn ? * Saul antwortete Samuel: Babe ich boch ber Stimme bes Berrn geborchet, und bin bingezogen bes Beges, ben mich ber Berr fanbte, und habe Agag, ber

Amalefiter Ronig, gebracht, und bie Ama-21 lefiter verbannet; "aber bas Bolf hat bes Raubes genommen, Schafe und Rinder, bas Befte unter bem Berbannten, bem Berrn, beinem Gott, ju opfern in Gilgal.

22 * Samuel aber fprach: Meineft bu, bag ber Berr Luft habe am Opfer und Brandopfer als am Behorfam ber Stimme bes Berrn? Siebe, Beborfam ift beffer benn Opfer, und Aufmerten beffer benn bas

23 Fett von Bibbern. * Denn Ungehorfam ift eine Bauberei-Gunbe, und Biberftreben ift Abgötterei und Gögendienft; weil bu nun bes Berrn Wort verworfen baft, bat er bich auch verworfen, bag bu nicht Ronig

24 Da sprach Caul zu Samuel: Ich habe

22. A.A: mehr Enft. A.A: fo wie am Gehorfam.

gemacht. B.vE: gethan was bofeift (war) in .... dW. A: fibel geth. gef. dW: über b. B. bergef. A: haft bich üb. b. R.

20. B.dW.vE.A: 3d habe fa. B.A: bergebracht. dW: mitgebr. vE: mitgenommen.

21. B. Bornehmfte. dW: Borgugliche.

22. mehr Luft. B.dW.vE: Sat (benn) ... Br. n. Schlachtopfern, (fo, gleich) wie .... B: am Behors vox gregum, quae resonat in auribus meis, et armentorum, quam ego audio? *Et ait Saul: De Amalec ad-15 duxerunt ea; pepercit enim populus melioribus ovibus et armentis, ut immolarentur Domino Deo tuo, reliqua vero occidimus.

Ait autem Samuel ad Saul: Sine 16 me, et indicabo tibi, quae locutus sit Dominus ad me nocte. Dixitque ei: Loquere. *Et ait Samuel: Nonne 17 9,21. cum parvulus esses in oculis tuis, Job. caput in tribubus Israel factus es,
Jac-6,6- unxitque te Dominus in regem super Israel? * Et misit te Dominus in viam. 18 T.S. et ait: Vade et interfice peccatores Amalec, et pugnabis contra eos usque 28.18. ad internecionem corum. *Ouare 19 ergo non audisti vocem Domini, sed Jos.7,1. versus ad praedam es et fecisti malum in oculis Domini? Et ait Saul 20 ad Samuelem: Immo audivi vocem Domini, et ambulavi in via, per quam misit me Dominus, et adduxi Agag regem Amalec, et Amalec interfeci; *tulit autem de praeda populus oves 21 et boves, primitias eorum, quae caesa sunt, ut immolet Domino Deo suo Ps.40,7, in Galgalis. ** Et ait Samuel: Num- 22 51,18a. Res. 6,6, quid vult Dominus holocausta et vi-Coh. 6,17. ctimas, et non potius ut obediatur sir. 6,18. ctimas, Me.9,13 voci Domini? Melior est enim obedientia quam victimae, et auscul-Ex.29,22 tare magis quam offerre adipem 28,7ss. arietum. *Quoniam quasi peccatum 23 ariolandi est repugnare, et quasi scelus idololatriae nolle acquiescere; pro eo ergo, quod abjecisti sermo-13,14. nem Domini, abjecit te Dominus, ne 28m.7,15 sis rex.

Dixitque Saul ad Samuelem: Pec-24

21. Al.: tuo. 22. S: veci ejus. 23. Al. * Dominus.

den. vE: baran, baf man bore auf bie St. A: Mill etwa ... n. nicht vielmehr, bag m. gehorche. B: Geshorchen ... bas D., u. bas A. ... ben 2B.

23. dW.vE: wie Sanbe ber Bahrfagerei, ift (bie) Biberfpenftigfeit, u. wie Abg. n. G., Eigenfinn (ift Unfolgfamt.). A: wiberfp. fein, ift wie die ..., u. nicht gehorchen wollen, w. bas Lafter bet A. B: ein ungerechter &. dW.vE: nicht mehr &. (fein follft).

τηχα ότι παρέβην τὸν λόγον χυρίου καὶ τὸ όημα σου, ότι έφοβήθην τον λαόν και ήκουσα της φωνής αὐτών. 25 Καὶ νῦν ἄρον δη τὸ άμάρτημά μου καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, καὶ προςκυνήσω κυρίφ 'τῷ θεῷ σου'. 26 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Ούκ άναστρέψω μετά σου . ότι έξουδένωσας τὸ όημα κυρίου, καὶ έξουδενώσει σε κύριος, τοῦ μὴ είγαι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. 27 Καὶ ἀπέστρεψε Σαμουήλ τὸ πρόςωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν, καὶ ἐκράτησε Σαούλ του πτερυγίου της διπλοίδος αύτοῦ, και διέρφηξεν αὐτό. 28 Και είπε πρός αὐτὸν Σαμουήλ. Διέβρηξε κύριος την βασιλείαν σου από Ισραήλ έχ γειρός σου σήμερον, και δώσει αὐτην τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ύπέρ σε. 29 Καὶ διαιρεθήσεται Ίσραήλ είς δύο, και ούκ αποστρέψει ούδε μετανοήσει, ότι ούγ ως ανθρωπός έστι του μετανοήσαι. 30 Καλ είπε Σαούλ. Ήμαρτηκα. άλλα δόξασόν με δή ένωπιον των πρεσβυτέρων Ίσραήλ καλ ένωπιον τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' έμοῦ, καὶ προςχυνήσω χυρίφ τῷ θεῷ σου.

31 Καὶ ἀνέστρεψε Σαμουὴλ ὁπίσω Σαούλ, καὶ προςεκύνησε τῷ κυρίφ. 32 Καὶ είπε Σαμουήλ. Προςαγάγετε μοι τον Αγάγ βασιλέα 'Αμαλήκ. Καὶ προςηλθε πρός αὐτὸν 'Αγάγ τρέμων, και είπεν Αγάγ. Ει ούτω πικρός ό θάνατος; 33 Καὶ είπε Σαμουήλ 'πρὸς 'Αγάγ'. Καθότι ήτέκνωσε γυναϊκας ή φομφαία σου, ούτως απεκρωθήσεται έκ γυναικών ή μήτηρ σου. Καὶ έσφαξε Σαμουήλ τὸν 'Αγὰγ ἐνώπιον πυρίου εν Γαλγάλοις. 34 Καὶ ἀπηλθε Σαμουήλ είς Αρμαθαίμ, και Σαούλ ανέβη είς τὸν οίκον αὐτοῦ εἰς Γαβαά. 85 Kai où προςέθετο έτι Σαμουήλ ίδειν τον Σαούλ έως ήμέρας θανάτου αύτοῦ, ὅτι ἐπένθει Σαμουήλ έπὶ Σαούλ, καὶ κύριος μετεμελήθη ότι έβασίλευσε τον Σαούλ έπι τον Ίσραήλ.

שָבַרָתִי אָת־פָּי־יָהוָה וָאָת־דְּבָרֵיה אתי אתרהעם ואשמע בקוכם: נַא אָת-חַשַאתי אשתחות: שמואל אל-שאול לא אשוב עמה כי 27 יהוֹה מַהִיוֹת מֵלֶה עַלְיִשְּׁרָאֵל: וַיִּפְּב 28 וַיַּפַרע: וַיָּאמֵר אַלֵיוֹ שִׁמוּאֹל קַרָּע 28 יהוה את־מַבְּלְכַוּת יִשְּׁרָאֵל לבצה 29 רַנַם כַבַּח יִשְׁרָאֵל לָא יִשְׁפַר אַבַם הָוּא לְהַנַּחֵם: חַטַאתי עַתַּה כַּבָּדֵנִי נַא נַבֵּר־זָקנַי עַמֵּי ונגד ישראל ושוב עפי והשתחויתי כיהוה אכתיה:

שמואל שאול שָׁאִרּכ ריאמר 32 רישתחר שמראל הבישר אלי צַמַבֶּק וַיַּבֶּך אָבֶיו אָנג מעַדַנּת וַיָּאמֵר שמואל באשר שבלה נשים חרבה מנשים **Mar** יִשׁמוּאֵל אָת־אָצֵג לִפְנֵי יְהוָה בַּגּּלְנֵּל: זַיַלֶה שָׁמוּאֵל הַרָמֶתָה וְשָׁאַוּל עָלָה 34 לחאל־ביתו גבעת שאול: יָסַף שִׁמרּאָל לִרְאַוֹת אָתוּשָׁאוּל עַד־יְוֹם מותו בי-התאבל שמואל אל-שאול ויהוה נחם פי־הַמְלֵיהְ ישראל:

24. feiner Ct. dW: bas Bort ... Rebe. dW.vE. (Dberrods). vE: hielt ihn beim 3. b. DR. ... rif ab. 28. dW: So reißet .... vE: Abger. hat heute. dW: Ronigthum. A: Reich. vE: bie herrichaft. dW:

^{25.} A * τῶ. 26. Β: ἀναστρέφω (-ψω ΑΕΓΧ). AB (-μα. 1σο.) τον (* ΕΓΧ). 27. Β: ἐπέστρεψε (ἀπ. ΑΓΧ).
29. ΑΒ† (in f.) αὐτός (* ΓΧ). 30. ΑΒ* τῶν et τῦ († ΓΧ).
31. ΑΧ † (p. πρ.) Σαὰλ. 33. ΑΒ: Γαλγάλ (-άλοις ΕΓΧ).
35. ΑΒ* (ult.) τὸν († ΕΧ).

A: übertreten.

^{25.} B.dW.vE.A: meine G.

^{27.} Mantels. B.A: ergr. er einen (ben) 3. f. einem Anbern?

26,21. cavi, quia praevaricatus sum sormo-

12,13. nem Domini et verba tua, timens po-

Non revertar tecum, quia projecisti

minum.

pulum et obediens voci eorum. *Sed 25

*Et ait Samuel ad Saul: 26

nunc porta, quaeso, peccatum meum.

et revertere mecum, ut adorem Do

sermonem Domini et projecit te Do-

conversus est Samuel, ut abiret; ille

autem apprehendit summitatem pallii

ad eum Samuel: Scidit Dominus re-11,11.30 gnum Israel a te hodie et tradidit illud

triumphator in Israel non parcet.

*At ille ait: Peccavi, sed nunc ho-30

mei et coram Israel, et revertere

et poenitudine non flectetur; neque Mal.3,6 enim homo est, ut agat poenitentiam.

(Jo.12,43 nora me coram senioribus populi

proximo tuo meliori te.

minus, ne sis rex super Israel. *Et 27

ejus, quae et scissa est. *Et ait 28

gefündiget, daß ich bes Berrn Befehl und beine Borte übergangen habe, benn ich fürchtete bas Bolt, und gehorchte ihrer 25 Stimme. *Und nun vergib mir bie Gunbe, und tehre mit mir um, bag ich ben Berrn 26 anbete. * Samuel fprach zu Saul: 3ch will nicht mit bir umtehren, benn bu haft bes Berrn Bort verworfen, und ber Berr hat bich auch verworfen, bag bu nicht 27 König feieft über Ifrael. "Und als fich Samuel umwandte, bag er wegginge, ergriff er ibn bei einem Bipfel feines Rocks, 28 und er gerriß. *Da sprach Samuel zu ihm: Der Berr hat bas Ronigreich Ifrael heute von bir geriffen und beinem Nachften 29 gegeben, ber beffer ift benn bu. *Auch lugt ber Belb in Ifrael nicht, und gereuet ibn nicht, benn er ift nicht ein Denfch, 30 bağ ihn etwas gereuen follte. *Er aber fprach: Ich habe gefündiget, aber ehre mich boch ist vor ben Aelteften meines Bolfs und vor Ifrael, und febre mit mir um, bag ich ben Berrn, beinen Gott, anbete. Alfo kehrete Samuel um und folgte Saul nach, bag Saul ben herrn anbetete. 32 "Samuel aber fprach: Lagt her gu mir bringen Agag, ber Amaletiter Ronig. Und Agag ging zu ihm getroft und fprach: Alfo muß man bes Tobes Bitterfeit ver-33 treiben. *Samuel fprach: Wie bein Schwert Beiber ihrer Rinder beraubt hat, alfo foll auch beine Mutter ihrer Rinber beraubet fein unter ben Beibern. Alfo gerbieb Samuel ben Agag zu Studen vor bem 34 herrn in Gilgal. *Und Samuel ging bin gen Ramath; Saul aber jog binauf ju 35 feinem Saufe zu Gibea Saul. Samuel fabe Saul forber nicht mehr, bis an ben Tag feines Tobes. boch trug Samuel Leib um Saul, bag ben Berrn gereuet hatte, bag er Saul gum Ronige über Ifrael gemacht batte.

mecum, ut adorem Dominum Deum toom. Reversus ergo Samuel secutus est 31 Saulem; et adoravit Saul Dominum. Dixitque Samuel: Adducite ad me 32 Agag regem Amalec. Et oblatus est 21.13: ei Agag pinguissimus et tremens. Et dixit Agag: Siccine separat amara Jud.1,600.mors? Et ait Samuel: Sicut fecit 33 Jer. 17, 10 absque liberis mulieres gladius tuus, sic absque liberis erit inter mulieres 18.60 mater tua. Et in frusta concidit eum 11.15. Samuel coram Domino in Galgalis. 7,17... *Abiit autem Samuel in Ramatha: 34 Saul vero ascendit in domum suam 11,4.. in Gabaa. Et non vidit Samuel 35 19,24 ultra Saul usque ad diem mortis suae; verumtamen lugebat Samuel v.29.11. Saulem, quoniam Dominum poenitebat, quod constituisset eum regem super Israel.

29. ber Beftanbige. dW: bas Bertrauen Ifraels ?? vE: bie Bahrheit. (A: ber Sieger ... wird nicht ichonen! B: ber die Ueberwindung Sfr. ift.)

35. U.L. furber. A.A. forthin. U.L. Leibe.

31. dW: mit S. vE: S. nach. B: hinter S. her. B.dW.vE.A: u. S. betete ... an.

32. dW: fam ... in Enftigfeit. vE: froben Muthes.

32. Al. * et (Al. * et trem.). S † (p. dixit) Samuel. 33. S * (pr.) Samuel. 34. Al. † (in f.) Saulis.

B: gang frohlich ... Ge ift furmahr ... gewichen! vE: Burm., weg ift ...! dW: Eraun, vorüber ...

33. dW.vE.A: bie 2B. finberlos gemacht (machte), fo fei find. B: muffe ... b. R. ber. werben. dW.vE.A: bieb. B.dW.vE: in St.

35. dW.vE: Denn S.trauerte ... u. Jeh. (be)renete es.

ΧVI. Καὶ είπε κύριος πρὸς Σαμουήλ. Έως πότε συ πενθείς έπι Σαούλ; κάγω έξουδένωκα αὐτόν, τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ισραήλ. Πλησον τὸ κέρας σου έλαίου, καὶ δεύρο ἀποστελώ σε προς Ίεσσαὶ έως Βηθλεέμ, ότι έωρακα έν τοις υίοις αύτοῦ έμοι βασιλέα. 2 Καί είπε Σαμονήλ. Πώς πορευθώ; καὶ ἀκούσεται Σαούλ και άποκτενεί με. Και είπε κύριος: Λάβε είς την γειρά σου δάμαλιν βοών, καί έρεις. Θύσαι τῷ χυρίφ ήχω. 3Καὶ καλέσεις τον Ίεσσαὶ 'καὶ τοὺς υίοὺς αὐτοῦ' είς την θυσίαν, καὶ γνωριώ σοι α ποιήσεις, καὶ γρίσεις μοι ον αν είπω πρός σε. 4 Καλ εποίησε Σαμουήλ πάντα α ελάλησεν αὐτῷ κύριος, καὶ ηλθεν είς Βηθλεέμ, καὶ έξέστησαν οι πρεσβύτεροι της πόλεως τη απαντήσει αύτου, καί alπαν Ελρήνη ή εξοοδός σου, 'ό βλέπων'; 5 Καὶ είπεν Είρήνη θυσαι τῷ κυρίφ ήκω, άγιάσθητε καὶ εὐφράνθητε μετ' έμοῦ εἰς τὴν θυσίαν σήμερον. Καὶ ήγίασε τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τούς υίους αύτοῦ και ἐκάλεσεν αύτους είς τὴν θυσίαν.

6 Καὶ έγένετο έν τῷ εἰςιέναι αὐτούς, καὶ είδε τὸν Ἐλιὰβ καὶ είπεν Αλλά καὶ ἐνώπιον κυρίου ὁ χριστὸς αὐτοῦ. ⁷ Καὶ είπε κύριος προς Σαμουήλ. Μή έπιβλέψης έπι την όψιν αύτου μηδε είς την έξιν μεγέθους αύτου. ότι εξουδένωκα αύτον. ότι ούγ ώς εμβλέψεται ανθροπος, 'όψεται ο θεός', ότι ο άνθρωπος όψεται είς πρόςωπον, ό δε θεός όψεται είς καρδίαν. 8 Καὶ ἐκάλεσεν Ἰεσσαὶ τὸν Άμιναδάβ, καὶ παρήλθε κατὰ πρόςωπον Σαμουήλ. Καὶ είπεν Ούδε τοῦτον εξελεξατο ὁ κύριος. 9 Καὶ παρήγαγεν Ίεσσαὶ τὸν Σαμά. Καὶ είπε. Καὶ έν τούτφ ούκ έξελέξατο ὁ κύριος. 10 Καὶ παρήγαγεν Ίεσσαὶ τοὺς έπτὰ υίοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον Σαμονήλ. Καὶ είπε Σαμονήλ. Ούκ έξελέξατο κύριος έν τούτοις. 11 Καλ είπε Σαμουήλ πρός Ίεσσαί· Έκλελοίπασι τὰ παι-

לְשֵׁם לַגִּבֹם:

בַּנִּבִם וֹּלִפֹּׁהַ אָעִיִּהַ, וֹאָעִּבּבְּיִו וַיִּפְׂנִע בַּנִּבִם וֹּלִפֹּׁהַ אָעִיִּהַ, וֹאִעּבּבְּיִו וַיִּפְׂנִע בְּנִבְּם וְּלִפַּׁהַ הָּעִיּ בִּעְלֵבׁ אָפָּׁהַ בְּצָּבַם וְּלִפַּׁי בִּנִּאָבׁ יִנְּהָּ בִּנְער בְּצָבַׁי בְּצָּבַם וְּלִפָּׁי וְנִּאָמָר יִשְׁנָבִּי וְנִּאָמָר וּמְּמָּבְּיּ אַע אָמָּבּי אַכֹּי בְּבָּר וְנִיְּהַ וֹּלִּכְּע בְּעָר וְנִבְּע בְּעַבְּי וֹנִבְּע בְּעַר בְּעָבָּי וְשִׁכִּי בַּנְּעַ בְּעָבָּי וְבִּבְּע וְּמִבּּיְ אַלִּי בְּעַבְּי וְשִׁבְּע בְּעָבְּע בְּעָבְּע בְּעָבְי וְשִׁבְּע בְּעָר וְבִּבְּע וְשִׁבְּע בְּעָר וְשִׁבְּע בְּעָבְּע בְּעָבְּע בְּעָבְּע בְּעָבְע בְּעָבְּע בְּעָבְי וְשִׁבְּע בְּעָר וְשִׁבְּע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְי וְשִׁבְּע בְּעָבְי וְשִׁבְּע בְּעָבְי וְשִׁבְּע בְּעָבְי וְשִּבְּע בְּעָבְע בְּעָר וְשִׁבְּע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְי וְשִׁבְּע בְּעָבְי וְשִׁבְּע בְּעַבְּע בְּעַבְּע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְע בְּעָבְי שִׁנְּעוֹ בְּעָבְע בְּעִבְי בְּעִבְּע בְּעִבְּי שִּבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּיִי בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְייִיוּ בְּע בְּבְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּיִי בְּעִבְייִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּיִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּיִבְּע בְּעִבְּבְע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּיִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּבְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּבְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבּיי בְּעִבְּע בְּבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְיוּ בְּעִבְּע בְּעבְּע בְּעִבְּע בְּעִבּיי בִּייִי בְּיבְּע בְּעִבְּעִבְּע בְּעבּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעבְּע בְּעבְּע בְּעִבְיבְע בְּעִיבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעִבְּע בְּעבְּע בְּעִבְּע בְּעבְעבְע בְּעִבְע בְּעִבְע בְּעבְּער בְּעָבְע בְּעבְעוּע בְּבְער בְּבְייִבּע בְּעבְּעבּע בְּעבְער בְּעִבְעוּי בְּבְיי בְּיִבְעוּבְעייִי בְּיִבְּעְיבְעוּי בְּיִבְּעִיי בְּיִבְּעוּבְייִי בְּעִבְּעְבְעוּבְעיבְּיי בְּיִבְּעִייִי בְּעִיבְּעְיִי בְּב

זְיִהְיֹ בְבוֹאָם וַיֻּרְא אֶת־אָלִיאָרם הַיִּרְא אֶת־אָלִיאָב הַיִּאָמָר שְׁמִּיּאַל אֶלִּיִשִׁ הַּמְשִׁרּ הַּאָלָיאָב זְיִאֹמֶר הַּיִּאָב הַיִּאָב הַיִּאָב הַיִּאָב בְיִּאֹמֶר יְהֹּיְה אָלשְׁמִיּאֵל אַלִּימִבְּט אָלִימַרְאָה ּבְּאָנָה יְהֹּיְה בְּיִאָר לַפְּבֵּי הַיְּאָד לַפְבֵּי הַיְּאָד לַפְבֵּי וַיִּאָב לֹא בְּחַבְּיָה בְּיִאָר לַפְבֵּי וַיִּאָב לַפְבֵּי וַיִּאָב לַאִּבְרָה ּבְּיִ הְאָד לַאַבְרָה וְשִׁי שִׁמֵּה וְיִאָּה לַאַבְרָה וְשִׁי שִׁמֵּה וַיִּאָב לִאִּבְרְה וְשִׁי אָל־אָבְרְה וְשִׁי שְׁמֵּה וְיִאָב לְאִבְרְה וְשִׁי שְׁמֵּה אָל הַאְבְּינְּלְּב וַיִּעֲבְרָה לִאִּבְיה לִאִּבְיתְה לִאִּבְיוֹי שְׁמִי שְׁמָּה וְיִאָּה לִאִּבְיוֹי וְיִשְׁי אָל־אָבְרְיה וְשִׁי שְׁמֵּה וְיִאָּה לִאִּבְרְה וְשִׁי שְׁמָּה וְיִאָּה לִאִּבְיוֹי וְיִשְׁי שְׁמָּה וְיִאָּה לִאִּבְיוֹי הְיִּאָה וְיִיְאָה לִאִּבְיוֹי וְיִשְׁי שְׁמִּבְּיוֹ וְיִאָּב וְיִבְּבְר וִשְׁי שְׁמִּבְּיוֹ וְיִיְאָה לִאְיִים בְּיִיה וְיִאָּב וְיִבְּבְרְה וְשִׁי שְׁמָּה וְיִאָּב וְיִבְּבְיוֹי וְיִבְּבְרְה וְשִׁי שְׁמָּה וְיִיּאָב וְיִיּאָב וְיִבְּבְר וְשִׁי שְׁמְּה וְיִיּאָב וְיִבְּבְר וִשְׁי שְׁמִּב וְיִיִּשְׁי עִבְּיוּלְה לְיִי וְיִּאְם בְּייִי בְּיִבְּבְיְהוּ לְיִישְׁר לִייִּבְיוּ וְיִישְׁי שְׁנִיי בְּיִי בְּיִבְּבְיוּה וְיִישְׁר לְיִייִּבְּה לְיִישְׁי שְׁנִיי בְּיִּבְּר וְשִּיי שְׁמְבְיוֹי וְיִיבְּבְר וְשִׁי שְׁבְּיוֹים וְיִיּאְם בְּיוֹ בְּיִישְׁי שְׁבִּיים וְיִיּאְם בּיוֹ בְיִיּאְב בּייוּ בְּיִיּיִים וְיִיהְשִׁי לְאִיבְיוֹים וְיִיִּשְׁי בְּיוֹים בְּיִים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִייִבְּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִישְׁי בְּיִים בְיִישְׁי בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּייִּבְּיים בְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּייִים בְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּיבְיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹים בְּיים בְּיים בְּיִים בְּיִים

3. B.dW.vE: tunb thun. vE: nennen werbe.

^{1.} AEX: καὶ ἐγὰ. AB*τδ ... ἀποστείω (c. FX).
2. AB: Δάμαλιν βοῶν λάβε ἐν τῆ τειρί σε (c. FX).
3. AB*καὶ τ. νιὰς αὐτὰ εὶ μοι († FX). 4. B: Ἡ εἰρ.
(* Ἡ ΑΕΓΧ)... 5. AB* εἰς τὴν θυσίαν († FX). 6. AB:
ἐγενήθη (ἐγένετο FX)... * ὁ († ΕFX)... 7. Α¹ΕΧ:
ἐπιστρέψης. ΑΧ: εἰς τὰ πρόςωπον ... (* ὁ) θεὸς δὲ.
8. ΑΕΧ*ό. Β: θεός (κύρ. ΑΕΓΧ). 9. ΑΒ*ὁ († FX).
10. ΑΕΓΧ † (p. alt. Σ.) πρὸς Ἰεσσαί.

v.2. PIOD FRANK APOD v.7. INDE 'DII
1. (Wie Rap. 15, 35.) B.dW: ba ich ihn (boch)
verw. (habe). vE: anserfehen. B: anserf.

^{2.} ein Ruhrind. dW.vE: Bie fann. vE: wurbe. dW: morben. A: tobten. dW.vE: Rinbfalb! B.A. gu beiner (an beine) Ganb.

ich verworfen habe, bag er nicht Ronig fei über Ifrael? Bulle bein forn mit Del und gebe bin, ich will bich fenden zu bem Betblebemiter Ifai; benn unter feinen Gobnen habe ich mir einen Ronig erfeben. 2 * Samuel aber fprach: Wie foll ich bingeben? Saul wirbs erfahren und mich erwurgen. Der Berr fprach: Rimm ein Ralb von ben Rinbern zu bir, und fprich: 3ch bin getommen, bem Berrn gu opfern. 3 "Und follft Ifai jum Opfer laben; ba will ich bir weisen, mas bu thun follft, bag bu mir falbeft, welchen ich bir fagen *Samuel that, wie ihm ber Berr gefagt hatte, und tam gen Bethlebem. Da entfetten fich bie Melteften ber Stabt, und gingen ihm entgegen und fprachen: 5 3fte Friebe, daß bu tommeft? *Er fprach: Ja, ich bin getommen, bem Berrn ju opfern; heiliget euch, und kommt mit mir gum Opfer. Und er beiligte ben 3fai und feine Sohne, und lub fie zum Opfer. Da fie nun berein tamen, fabe er ben Eliab an, und gebachte, ob ber vor bem 7 Geren fei fein Befalbter. *Aber ber Berr fprach ju Samuel: Siehe nicht an feine Beftalt, noch feine große Berfon, ich habe ihn verworfen. Denn es gehet nicht, wie ein Menfch flebet: ein Menfch flebet, mas vor Mugen ift, ber Berr aber flebet 8 bas Berg an. *Da rief Sfai ben Abinabab und ließ ibn vor Samuel übergeben. Und er fprach: Diefen hat ber Berr auch 9 nicht ermählet. *Da ließ Isai vorüber gehen Samma. Er aber fprach: Diefen 10 hat ber Berr auch nicht ermählet. *Da ließ Ifai feine fleben Sohne vor Samuel übergehen. Aber Samuel sprach zu Isai: 11 Der Berr bat berer feinen ermablet. *Unb Samuel sprach zu Isai: Sind bas bie

XVI. Und ber herr sprach zu Samuel:

Bie lange trägft bu Leib um Saul, ben

1. U.L: Leibe. 6. U.L: ob vor bem Gerrn. 8. U.L: bem Abin. 8. 10. A.A: vorübergeben.

Dixitque Dominus ad Sa- XVI. muelem: Usquequo tu luges Saul. 15.26.22 cum ego projecerim eum, ne regnet 10.1. super Israel? Imple cornu tuum oleo, Ruth. et veni, ut mittam te ad Isai Bethle-^{4,17.22.} hemitem; providi enim in filiis ejus 13,14. mihi regem. Et ait Samuel: Quo 2 modo vadam? audiet enim Saul et interficiet me. Et ait Dominus: Vitulum de armento tolles in manu tua, et dices: Ad immolandum Domino 9,12. veni. *Et vocabis Isai ad victimam. 3 et ego ostendam tibi, quid facias, et unges quemcumque monstravero tibi. *Fecit ergo Samuel, sicut locutus est ei Dominus, venitque in Bethlehem. Et admirati sunt seniores civitatis occurrentes ei, dixeruntque: Pacificusne est ingressus tuus? *Et 5 ait: Pacificus; ad immolandum Do-Ex.19.10 mino veni; sanctificamini et venite mecum, ut immelem. Sanctificavit ergo Isai et filios ejus, et vocavit eos ad sacrificium. Cumque ingressi essent, vidit Eliab 17.18. et ait: Num coram Domino est Christus ejus? *Et dixit Dominus ad Samuelem: Ne respicias vultum ejus Job. 10,4. niam abjeci sum nec juxta intuitum
Rr. 11,34hominis ego judico. home ¹Rg.8,39. ea quae parent, Dominus autem in-17,13, tuetur cor. *Et vocavit Isai Abinadab, et adduxit eum coram Samuele. Oui dixit: Nec hunc elegit Dominus. *Ad-

7. S: apparent.

18,3.

7. nach bem w. vor A. B.dW.vE.A: (Schane) n. auf. A: f. Angesicht? B: hohe Leibesgröße. dW: Göhe feiner Leibeslänge. vE: f. Buchfes. A: feiner Gest. dW: [ich fehe] nicht, worauf.... B: bas ifts n. was. vE: nicht wie. B.dW.vE: ber D. dW: siebet auf bas Anssehen. A: bas was erscheint. vE: auf bie Angen?!

ait: Etiam hunc non elegit Dominus.

ad Isai: Non elegit Dominus ex istis.

*Dixitque Samuel ad Isai: Numquid 11

17,12. *Adduxit itaque Isai septem filios 10 1Ch. 2,13ss. suos coram Samuele, et ait Samuel

De quo

10. Mifo lief. B.dW: biefe nicht.

17,13. duxit autem Isai Samma.

^{4.} dW: Da eileten ... ihm entgegen. vE: gitternb entg.? B: ein jeber fprach. A: 3ft friedlich bein Einstritt? dW: Bebeutet b. Kommen Geil? vE: Beb. b. Anfunft etwas Gutes?

^{5.} B: Es ift Friebe; ich bin .... dW: Geil! vE: Et= was Gutes! A: Frieblich!

^{6.} Sa! ba ftebet bor ...! B.vE.A: u. fprach. B.vE: Gewiß ift ber (biefer) .... dW: Sicherlich ift es.

Davidis unctio et apud Saulum commoratio.

δάρια; Καὶ είπεν "Ιεσσαί". "Ετι ὁ μιχρός, καὶ ίδου ποιμαίνει έν τῷ ποιμνίφ. Καὶ εἶπε Σαμουήλ 'πρὸς 'Ιεσσαί'. 'Απόστειλον καὶ λάβε αὐτόν, ὅτι οὺ μὴ κατακλιθῶμεν ἔως τοῦ έλθεῖν αὐτὸν ἐνταῦθα. 12 Καὶ ἀπέστειλε καὶ εἰζήγαγεν αὐτὸν 'ένώπιον Σαμουήλ', καὶ αὐτὸς ην πυρμάκης μετά κάλλους όφθαλμών καὶ άγαθός τη δράσει. Καὶ είπε κύριος πρός Σαμουήλ 'Ανάστα και γρίσον αὐτόν, ότι οὐτός 13 Καὶ έλαβε Σαμουήλ τὸ έστιν άγαθός. κέρας του έλαίου, καὶ ἔχρίσεν αὐτὸν έν μέσφ των άδελφων αύτου. Και έφήλατο πνευμα κυρίου ἐπὶ Δαυίδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ έπάνω. Καὶ ἀνέστη Σαμουήλ καὶ ἀπῆλθεν

είς 'Αρμαθαίμ.

14 Καὶ πνευμα χυρίου ἀπέστη ἀπό Σαούλ, καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν παρά κυpion. 15 Kal elnar ol naides Zaoùl noos αὐτόν 'Ιδοὺ δὴ πνεῦμα πονηρόν παρά κυρίου πνίγει σε· 16 εἰπάτωσαν δή, 'χύριε', οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίφ ήμων' ανδρα ειδότα ψάλλειν εν κινύρα, καὶ έσται έν τῷ είναι τὸ πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σοί, καί ψαλεί έν τη κινύρα αὐτοῦ, καὶ ἀγαθόν σοι έσται, 'καλ άναπαύσει σε'. 17 Καλ είπε Σαούλ πρός τούς παίδας αύτοῦ. Ίδετε δή μοι άνδρα άγαθώς ψάλλοντα καὶ εἰςαγάγετε αὐτον πρός με. 18 Καὶ ἀπεκρίθη είς των παίδων αύτοῦ καὶ είπεν. Ἰδοὺ έωρακα υίὸν τοῦ Ίεσσαὶ Βηθλεεμίτην καὶ αὐτὸν εἰδότα ψάλλειν, καὶ ὁ ἀνήρ συνετὸς καὶ 'πολεμιστής' δυνατὸς ἰσχύι καὶ σοφὸς λόγφ καὶ ἀγαθὸς τῷ είδει, καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ. 19 Καὶ ἀπέστειλε Σαούλ άγγέλους πρὸς Ίεσσαί, λέγων Ἐξαπόστειλον πρός με Δαυίδ τον υίον σου τον έν τῷ ποιμνίο 'σου'. 20 Καὶ έλαβεν 'Ιεσσαὶ όνον καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμος ἄρτων καὶ ἀσκὸν οίνου καὶ έριφον αίγῶν ένα, καὶ έξαπέστειλεν έν γειρί Δαυίδ τοῦ υίοῦ αύτοῦ πρός Σαούλ. 21 Καί είς ήλθε Δανίδ πρός Σαούλ, και παρειστήκει ένώπιον αύτοῦ, καὶ ἡγάπησεν αύτὸν σφόδρα, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ αίρων τὰ σκεύη αὐτοῦ.

11. AB* (pr.) 'Ιεσσαί († ΕΓΧ). Β* ἐνταῦθα († ΑΕΓΧ). 12. AB* ἐνώπ. Σαμ. et ην et τῆ ... † (p. ὁράσ.) κυρίω ... (ΑΓΧ*καὶ) χρῖσ. τὸν Δανίδ (c. οδαδ.) κυριώ ... (ΑΓΑ και) χριδ. τον Δαυίο (c. FX). 15. ΑΒ: πνεύμα πυρία πονηρόν πν. (c. EFX). 16. ΑΒ* πύριε († FX). ΑΒΓΧ *τό († EX). Α*Β: ψαλῆ (-λεῖ FX). 17. ΑΒ: ὀρθῶς (ἀγαθῶς FX). 18. ΑΒ: παιδαρίων ... τῷ Ἰεσσ. (c. FX). Β: ψαλμόν (ψάλλειν ΑΕΧ). ΑΒ* δυν. ἰσχ. († FX). ... (a. ἀγ.) † (ό) ἀνῆρ (* ΕΓΧ). 19. ΑΒ: Ἰπόστειλον (Έξαπ. ΕΓΧ). Β: τὸν κίδια μενέξιο (ΔΕΓΧ). vlov σ8 Δανίδ (c. AEFX). 20. AB * ονον - αντώ Ansehens, u. sch. Angefichts. (+FX). AX: έφ. έξ αίγ.

וַיּאמֶר עָוֹד שָׁאַר הַקַּטָּן וְהַנָּה רֹעָה בצאו ויאמר שמואל אל ־לא נסב עז 12 וַיִּשָׁלַח וַיִבִיאַהוּ וְהוּא אַדְמוֹנִי עם־ יפה עינים נטוב ראי ויאמר יהוה 13 לום משחחו כי שמואל את־קרן השמן ויִימשׁח אתו בַּקַרֶב אֶתִיוֹ וַתִּּבָּלֵת רִוּתַ־יִהוַהׁ אֵל־-שמואל ויכה הרמתה:

はまられ יהוה: מאת טו וַיּאֹמָרוּ עַבִדי־מַאָּוּל 16 רַוּתַ־אָלְתֵּים רַעַה מִבַעַתַּה: יִאמֵר אַבָּדֵיה לפניה 17 לה: ויאמר שאול אל-עבדיו ראו-נא מַהַנְּעַרִים צַבּן וְגַבּּוֹר חַיִל וְאֵישׁ מִלְחָמֵה וּנְבְוֹן 19 הבר ואים תאר ויהוה עמו: וישלח שָׁאָוּל מַלָאָכֵים אָלִישָׁי וַיּאֹמֵר שָׁלְחֵה אָת־דָּנֶד בָּנָהָ אֲשֵׁר בַּצּאו: וַיַּפַּׁת חַמִּוֹר לֻּחָם וְנָאֹד יַּיִן וּבְדֵי עִזִּים דַרד בַנוֹ אַל־שַׁאַוּל : אָחד וַיִּשְׁכֹח כִּיִד אַל־שַאוּל וַיַּאֶהָבֶהוּ מָאֹד וַיִּהִי־לִוֹ נשֵׁא כַלִּים:

v. 12. ססקא באמצע מסוק

11. ju Tifche fegen. dW.vE: Jungfte. A: Rleine.

vE: weibet bie Sch. ... nicht legen.
12. zöthlich. dW: roth [von haaren]? B: u. v. gutem Ansehen. dW: babei ichon v. Augen u. v. g. Auss. vE: hatte ich. A. u. e. ich. Auss. A: n. feinen

14. m. ibn unr. dW.vE: es angftigte ibn. A: plagte.

XVI.

Rnaben alle? Er aber fprach: Es ift noch übrig ber fleinfte, und flebe, er butet ber Schafe. Da fprach Samuel zu Isai: Senbe hin und lag ihn holen, benn wir werben 12 uns nicht fegen, bis er bieber tomme. *Da fandte er bin und lieg ibn bolen. Und er war braunlicht, mit iconen Augen und guter Geftalt. Und ber Berr fprach: Auf! *Da nahm 13 und falbe ibn, benn ber ifts. Samuel fein Delhorn, und falbete ihn mitten unter feinen Brubern. Und ber Beift bes herrn gerieth über David von bem Tage an und forber. Samuel aber machte fich auf und ging gen Rama. Der Beift aber bes Berrn wich von Saul, und ein bofer Beift vom Berrn machte ibn 15 febr unruhig. *Da fprachen bie Rnechte Sauls zu ihm: Siehe, ein bofer Beift von 16 Gott macht bich fehr unruhig. * Unfer Berr fage feinen Rnechten, bie vor ihm fteben, bag fie einen Mann fuchen, ber auf ber Barfe wohl fpielen tonne, auf bag, wenn ber bofe Beift Gottes über bich fommt, er mit feiner Band fpiele, bag es beffer mit 17 bir werbe. *Da fprach Saul zu feinen Rnechten: Sehet nach einem Mann, ber es wohl fann auf Saitenspiel, und bringet 18 ibn zu mir. *Da antwortete ber Rnaben einer, und fprach: Siebe, ich habe gefeben einen Sohn 3fai, bes Bethlehemiten, ber fann wohl auf Saitenspiel: ein ruftiger Mann und ftreitbar und verftandig in Sachen, und ichon, und ber Gerr ift mit 19 ihm. *Da fanbte Saul Boten ju Ifai und ließ ihm fagen: Sende beinen Sohn

12. A.A: brannlich. 13. U.L: fürber. A.A: fers nerhin. 16. U.L. baf beffer. 20. A.A. Lagel. U.L: Beins.

David zu mir, ber bei ben Schafen ift.

ein Legel Wein und ein Biegenbodlein,

und fandte es Saul burch feinen Sohn Da-

bienete vor ibm, und er gewann ibn febr

lieb, und er ward fein Baffentrager.

20 *Da nahm Ifai einen Efel mit Brot, und

21 vib. * Alfo fam Davib zu Saul, und

16. B: beinen Rn. fo vor beinem Angeficht ft. dW. VB: Es gebiete boch ... (Moge boch ... befehlen), beine Rn. ft. vor bir, fie werben .... A: n. b. Rn. fo v. bir find, werben. B.vB: jn fp. weiß (verfteht). dW.A: fundig bee D.: Spieles.

17. B.dW: w. fpielen t. vE.A: gut fpielt!

jam completi sunt filii? Qui respondit: 17,14. Adhuc reliquus est parvulus et pascit oves. Et ait Samuel ad Isai: Mitte Ps.75,70s et adduc eum; nec enim discumbemus. priusquam huc ille veniat. * Misit 12 ergo et adduxit eum. Erat autem 17,42. rufus et pulcher aspectu decoraque facie. Et ait Dominus: Surge, unge (9,17. eum; ipse est enim. *Tulit ergo 13 Pa. 89,81. Samuel cornu olei, et unxit eum in Sm.2,4 medio fratrum ejus, et directus est ' 5,3.4ot. meuro natram comini a die illa in David et 10,10. deinceps; surgensque Samuel abiit in 15,34. Ramatha.

Spiritus autem Domini recessit a 14 28,18. Saul', et exagitabat eum spiritus nequam a Domino. *Dixeruntque servi 15 19,5. quam a Domino.

Bo. 17,81. Saul ad eum: Ecce, spiritus Dei malus exagitat te. *Jubeat Dominus noster, 16 et servi tui, qui coram te sunt, quae-28g.2,15. rent hominem scientem psallere cithara, ut quando arripuerit te spiritus Domini malus, psallat manu sua et levius feras., *Et ait Saul ad servos 17 suos: Providete ergo mihi aliquem bene psallentem et adducite eum ad me. *Et respondens unus de pueris 18 ait: Ecce, vidi filium Isai Bethlehe-Am.6,5. mitem scientem psallere et fortissimum robore et virum bellicosum. et prudentem in verbis et virum pulchrum; et Dominus est cum eo. "Misit ergo Saul nuncios ad Isai, di- 19 8,11. cens: Mitte ad me David filium tuum, qui est in pascuis. * Tulit itaque 20 Isai asinum plenum panibus et lagenam vini et hoedum de capris unum, et misit per manum David filii sui Sauli. *Et venit David ad Saul. et 21 18,1s.9. stetit coram eo; at ille dilexit eum nimis, et factus est ejus armiger.

tapf. Belb n. (ein) Rriegemann. A: ftart v. Rraft n. e. ftreitb. Dt. B: verft. in Reben. A: fing in Borten. dW.vE: berebt. B: u. e. wohlgeftalter D. vE.A: fchos ner. dW: fcon v. Geftalt .- - 19. A: auf ber Beibe!

^{18.} tildtiger ER. dW.A: Dienern. B.dW.vE: ein ner]. B.A: hatte ... lieb?

^{12.} S: et unge. 16. Al. † (p. noster) rex. Al.: Dei.

^{20.} einen Coland. A: m. Br. beladen ... Rrug. 21. B.dW.vE.A: ftanb vor ihm. dW: [ale Dies

XVI.

Davidis cum Philisthaes pugna.

22 Καὶ ἀπέστειλε Σαούλ πρὸς Ἰεσσαί, λέγων Παριστάσθω δὴ Δαυίδ ἐνώπιόν μου, ὅτι εύρε χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς μου. 23 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ είναι πνεῦμα 'πονηρὸν' ἐπὶ Σαούλ, καὶ ἐλάμβανε Δαυίδ τὴν κινύραν καὶ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνέψυχε Σαούλ καὶ ἀγαθὸν ἢν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

XVII. Καὶ συνάγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον, καὶ συνάγονται εἰς Σοκχὼθ τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεμβάλλουσιν ἀνὰ μέσον Σοκχὼθ καὶ ἀνὰ μέσον ᾿Αξηκὰ ἐν ᾿Αφεςδομίν. ² Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ συνήχθησαν, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξ ἐναντίας τῶν ἀλλοφύλων. ³ Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἴστανται ἐπὶ τοῦ ὅρους ἐνταῦθα, καὶ Ἰσραὴλ ἴσταται ἐπὶ τοῦ ὅρους ἐνταῦθα, καὶ ὁ αὐλὼν ἀνὰ μέσον αὐτῶν.

4 Καὶ εξήλθεν άνηρ δυνατός έκ της παρατάξεως των άλλοφύλων, Γολιάθ όνομα αὐτώ, έκ Γέθ, ύψος αὐτοῦ τεσσάρων πήγεων καὶ σπιθαμής. 5 Καὶ περικεφαλαΐα χαλκή έπὶ της κεφαλής αυτού, και θώρακα άλυσιδωτόν αὐτὸς ἐνδεδυχώς, καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ πέντε γιλιάδες σίκλων γαλκοῦ καὶ σιδήρου. 6 Καὶ αι κνημίδες χαλκαι αι έπι τών σκελών αύτου, και άσπις γαλκή άνά μέσον των ώμων αὐτοῦ. 7 Καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ώς εὶ μεσάντιον ὑφαινόντων, · καὶ ή λόγγη αὐτοῦ έξακοσίων σίκλων σιδήρου. Καὶ ὁ αίρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο έμπροσθεν αὐτοῦ. 8 Καὶ έστη καὶ ἐβόησεν είς την παράταξιν Ισραήλ, και είπεν αύτοις. Τί έκπορεύεσθε παρατάξασθαι είς πόλεμον έξ έναντίας ήμων; Ούκ έγω είμι άλλοφυλος, καὶ ύμεῖς "Εβραΐοι τοῦ Σαούλ; Έκλεξασθε έαυτοῖς ἄνδρα, καὶ καταβήτω πρός με. 🤏 Καὶ έαν δυνηθη πολεμήσαι μετ' έμου, και έαν πατάξη με, εσόμεθα ύμιν είς δούλους εκν δε εγώ

וְמָוֹב לֵּוֹ וְמָרָה מֵעֶלֵיו רְוּחַ הָרְעֵה דְּנִד אָתִהַפִּנִּוֹר וְנִבֵּן בִּיְדָוֹ וְרָנַת לְשָׁאוּל בְּנִד אָתִהַפִּנִּוֹר וְנִבֵּן בִּיְדָוֹ וְרָנַת לְשָׁאוּל בּנְד אָתִדוֹד לְפָבִּי כְּרִעָצְא חֵן בְּצִינֵי: וְנְּיְה בִּינִית רְוּחַ־אֶּלְהִים אֶל־יִשָׁי לֵאמִי וְלָמָח בּנְד אָתִדוֹד לְפָבִּי כְּרִנְצָא חֵן בְּצִינִי: וְנְהְיָה

אָל-נַינָּי מִצָּׁי וֹבִּינִּיִּא בֿינִינִים: בְּמְלָנִים אָלָבִינִי נִינִּינִ וֹיִשִּׁנִים בּמְלְטָמָׁי כְּלְנִאִי פִּלְשָׁמִּים: יִפְּלִשְׁיִּם: בְּאָפָסְ וַנִּינְוֹנִי בְּצֹמֶׁל נֵאִישִׁ וַפְּלְשִׁנִים בְּאָפָס וַבְּנִים: וְשִׁאַנְּל וֹאִישִּׁם: יִפְּלְשִׁנִּים לְּיִנְינִינִי וַּנִּיֹלְנִי בִּיוֹבְשִׁנִים אָנִינִי יִבְּיוֹבְנִינִי לְּינִינְינִי וַנִּיֹלְטְלָּי בִּיוֹבְינִים: וְשִׁאַנִּים אָנִינִי יִבְּיוֹבְנִינִי לְמִלְטָלְיי וַנִּיִּלְסְפִּי פִּלְשְׁמִּים אָנִבּינְוֹבְנִינִיםְ

אַשִּׁי ְנִעְפָּנִּי וְפִּיֹּהִנּ ְלִכֵּם לָאַכּנִּהִם נִאָּם פַלָּכֵם אִישִׁ וְדִּלְּפָּנִּ וְפִּיֹּהִנּ לְכֵם לָאַכִּנִּהם נִאַּשׁי וְדִּלְּנִה אַלִּי: אִם בּוּכְּלְ לְנִיפְּעַם דַּפְּלְשִׁנִּי וֹאָשׁׁם הֹבֹּבִים לְשָׁצִּי לְּנִם לְשָׁבּ דַפְּלְשָׁנִּי וֹמָאָלִים בַּוֹלִּמְ בַּלְּיִשׁ שִּׁלְּיִ בּעַלְּרָע יִשָּׁלִים בַּוֹלִּמְ וֹנִשְׂא שִּׁצְּפָּי בּעַלְּבָּע וֹמָאָ שִׁלְּבָּע וַנִּאָא שִּׁצְּפָּי בּעְלָּבְרָּע וִנִּאָּא שִּׁצְּפִּי וְנִשְׁא שִּׁצְּפָּי בּעְלָּבְרָן וְשָׁלְּבָּע בִּיְלִּע בְּנִישׁ וּלִבְּיִם בְּלִנִּע בְּלִּיִם בְּעָּבָּע וְנִשְּׁא שִּׁצִּפִּי בְּעִבְּיוֹ וְשִׁבְּבָּע וְנִישְׁע בִּינִים וְלְבֵּנִּת וְנִלְּעָּע שִּׁלְּכִי וּנִשְּׁא שִּׁצִּפָּי בְּעִבְּיוֹן לְשָׁבָּעוֹים נִּיְנִים וְלְבֵּבֶע וְנִשְּׁא שִּׁצְּפָּי בְּעִבְּיוֹן לִשְׁבָּעוֹים נִּיְלִּבְּע נְּנִשְׁעִּים בְּיִלְנִי בְּעְנִין וְשְׁבַּעְּיִּי וְנִיבְּע בְּלִּנִים בְּעָּבְּע בְּבְּעִים בְּעָּלִים בְּעָבָּע וְנִישְׁא שִּׁצְּבָּיִּי וְנִיבְּע בְּלִיִים וְלְּבֶּע בְּנִינִין בְּעְבִּע בְּבִּע נְּבִּע נְּנִישְׁא שִּצְּבָּנִים בְּעְלִּעִין בְּבְּעִבְּע בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹים בְּנִבְע בְּבְּבִּע בְּנִישְׁת בְּלִירִאשׁׁוּ וּיִבְּע בְּבִּלִּים בְּעִבְּע בְּבִּים בְּבְּעִים בְּבְּעִבְּע בְּבִּע בְּבִּים בְּבְּעִבּים בְּבְּעִבְּע בְּבִּים בְּבְּבְּעִים בְּבְּעִבְּע בְּבְּבִּע בְּבִּים בְּבְּעִבְּע בְּבִּים בְּבְּעִבְּע בְּבְּבִּים בְּבְּבְּע בְּבִּע בְּבִּים בְּבִּבּע בְּבִּבּע בְּבִּים בְּבִּעם בְּבְּבִים בְּבְּבִּע בְּבִּבּים בְּבְּבָּבּים בְּבְּבִים בְּבְּבְּעִים בְּבְּבְּעִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְּעִים בְּבְּבְּיִים בְּבִּבּים בְּבִינִיוּ בְּבִּיבְּים בְּיִבּבּים בְּבִּבּבּים בְּבִּבְּים בְּבִּבּים בְּבִּיבִּים בְּיִּבּים בְּבִּבּים בְּבִּבּים בְּבִּבּיים בְּבְּבִּים בְּיִּבּיים בְּיִּבְּים בְּבְּבִּים בּיבְּים בְּבְּבְּים בּיִים בְּבָּבְיים בְּבְּבִּים בְּבְּיִים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבִים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְים בּבְּבְּים בּבְּבְּבְּים בּבְּבְּבְיים בּבְּבְּבְים בּבְּבְיים בְּבְבִּים בּיבְּבְּיִים בְּבְּבְּיבְ

> ועץ ק' .7. ז קמץ בז"ק .9. ז

^{22.} AB: ἐμδ (μῦ FX). 23. AB: ἐγενήθη ... * ἦν (c. EFX). — 1. AB * οἱ († EFX). Β * ἐν († AEFX): Ἐφερμέν (Ἰφεςδ. AEFX). 2. AB: συνάγονται καὶ καρεμβάλλοι ἐν τ. κοιλ. (*τ. δρ.) αὐτοί (c. FX). ΑΧ * (sq.) καὶ et τῶν. 3. ΑΧ * οἱ. 4. ΑΕΧ: ἔξ πῆχ. δ. AB * χαλκῆ et ἦν († FX). 6. AB * (bis) αἱ († FX). ΑΧ (ρτο ἐκὶ) ἐκανο. 7. AB: μέσακλον (μεσάττ. EFX)... * ἔμπρ. († FX). ΑΕΧ: μ. ὑφαίνοντος. 8. ΑΒ: ἀνεβόησεν (ἐβ. FX). ΑΧ (ρτο εἰς) πρὸς. ΑΒ: πολέμφ (εἰς π. ΕFΧ). 9. ΑΒΧ: πρός με (μετ' ἔμδ FX)... † (a. ἐσόμ.) καὶ (*FX). Α * δὲ.

^{22.} dW.vE.A: fteben.

^{23.} B: G. von Goft. A: über S. fiel. vE: S. überfiel. B: befam S. Luft. dW.vB: wurde es S. leichter.

1. ju Cybes-Dammim. B.dW: u. (fie) verfam-

melten fich. vE: 30gen fich jufammen.
2. B: Gichthal. dW.vE.A: Terebinthen: Th. dW: ftellten f. 3. Str. vE.A: in Schlachtordnung.

22 *Und Saul fanbte zu Ifai und ließ ibm fagen: Lag David vor mir bleiben, benn er bat Onabe gefunden vor meinen Augen.

23 * Wenn nun ber Beift Bottes über Saul tam, fo nahm David die Barfe und fpielete mit feiner Band, fo erquidte fich Saul und ward beffer mit ibm, und ber bofe Beift wich von ibm.

XVII. Die Bhilifter fammleten ihre Beere jum Streit, und tamen jufammen ju Socho in Juba, und lagerten fich zwischen Socho 2 und Afeta am Ende Damim. Saul und die Männer Ifraels tamen zufammen und lagerten fich im Gichgrunde, und rufteten fich jum Streit gegen bie Phi-3 lifter. * Und bie Philifter ftanben auf einem Berge jenseits und bie Ifraeliten auf einem Berge bieffeits, bag ein Thal zwifchen ibnen mar.

Da trat hervor aus ben Lagern ber Philifter ein Riefe mit Ramen Goliath, von Bath, feche Ellen und eine Band breit boch, 5 und batte einen ebernen Belm auf feinem Saupt und einen ichuppichten Panger an, und bas Gewicht feines Pangers mar fünf 6 taufend Setel Erg, *und hatte eherne Beinharnische an feinen Schenkeln, und einen ehernen Schild auf feinen Schultern. 7 "Und ber Schaft feines Spieges war wie ein Beberhaum, und bas Gifen feines Spieges hatte sechs hundert Sekel Eisen, und fein 8 Schildträger ging vor ihm her. * Und er ftanb und rief zu bem Beuge Ifraels und fprach ju ihnen: Bas feib ihr ausgezogen euch zu ruften in einen Streit? Bin ich nicht ein Philifter, und ihr Sauls Rnechte? Ermablet einen unter euch, ber gu mir 9 berab tomme! "Bermag er wiber mich ju ftreiten und schlägt mich, so wollen wir eure Rnechte fein; vermag ich aber wiber

* Misitque Saul ad Isai dicens: Stet 22 17,15. David in conspectu meo; invenit enim gratiam in oculis meis. *Igitur 23 quandocumque spiritus Domini malus arripiebat Saul, David tollebat citharam et percutiebat manu sua, et refocillabatur Saul et levius habebat. Recedebat enim ab eo spiritus malus.

Congregantes autem Philisthiim agmina sua in praelium, convenerunt in Socho Judae, et castra-Jos. 15,85 metati sunt inter Socho et Azeca in 11.18. finibus Dommim. *Porro Saul et 2 filii Israel congregati venerunt in vallem terebinthi, et direxerunt aciem ad pugnandum contra Philisthiim. *Et Philisthiim stabant super mon- 3 tem ex parte hac, et Israel stabat supra montem ex altera parte, val-Jos. 8,11. lisque erat inter eos.

Et egressus est vir spurius de 4 castris Philisthinorum nomine Go-Jos. 11,28 liath, de Geth, altitudinis sex cubito-Dt.3,11. rum et palmi. *Et cassis aerea super 5 caput ejus, et lorica squamata induebatur; porro pondus loricae ejus quinque millia siclorum aeris erat, et ocreas aereas habebat in cruribus, 6 et clypeus aereus tegebat humeros *Hastile autem hastae ejus 7 ejus. erat quasi liciatorium texentium, ipsum autem ferrum hastae ejus sexcentos siclos habebat ferri, et armiger *Stansque 8 eius antecedebat eum. clamabat adversum phalangas Israel et dicebat eis: Quare venistis parati ad praelium? Numquid ego non sum Philisthaeus, et vos servi Saul? Eligite ex vobis virum, et descendat ad singulare certamen. *Si quiverit 9 pugnare mecum et percusserit me, erimus vobis servi; si autem ego

^{4.} U.L: einer Sanb. A.A: Sanbbreit.

^{5.} A.A: fcuppigen. U.L: Erzes. 7. U.L: Gifens. 8. A.A: bem Geere Sfr.

^{3.} B.vE: auf (an) bem B. B.dW.vE: (u.) bas Th. (war) zw. ihnen.

^{4.} ein Sweitampfer ... u. eine Spanne. B: Rams

pfer. (A: Baftarb!) - 5. dW.vE: Schuppen: 3. 6. zwifchenf. Co. dW.vE.A: Schienen. B.dW: an f. Fußen. vE.A: Beinen. B: u. e. eh. Lange. dW.vE: Burffpief.

^{7.} n. die Rlinge. v.E: bie Stange. dW: Speeres.

^{23.} Al.: Dei. Al. * malus.

^{1.} Al.: Sochoth. 5. S: hamata.

dW.vE: bie Spige. B: bas blintenbe G. 8. vE: ftellte fic. dW: trat bin. B: rief ben Schlachtorbungen 3fr. gu. vE: ber Schl. dW. bem Deere. A: vor ben Reihen. B: Warum wollt ihr ausgleben. dW: giebetihrans. A: famet ihr ber. B: ber

Phil. B.dW.vE: Bahlet (Grw.) euch einen Mann. 9. dW.vE: wenn ... ihn überwinde. B: werbe ... übermögen.

XVII.

Davidis cum Philisthace pugna.

καταδυναστεύσω αὐτοῦ καὶ πατάξω αὐτόν, εσεσθε ἡμῖν εἰς δούλους καὶ δουλεύσετε ἡμῖν. 10 Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος· Ἰδοὰ ἐγὰ ἀνείσισα τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη· δότε οὖν μοι ἄνδρα, καὶ μονομαχήσομεν ἀμφότεροι.

11 Καὶ ἤκουσαν Σαοὺλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ὑήματα τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα, καὶ εξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

12 Καὶ ἦν Δανίδ νίὸς ἀνθρώπον Ἐφραθαίου ούτος έκ Βηθλεέμ Ιούδα, καὶ ὅνομα αύτῷ Ίεσσαί, καὶ αὐτῷ όκτὸ υίοί, καὶ ὁ ἀνήρ έν ταϊς ήμέραις Σαούλ πρεσβύτερος έληλυθώς έν *έτεσι. 13 Καὶ ·ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς viol 'Ιεσσαί οἱ μείζονες ὀπίσω Σαούλ εἰς πόλεμον· καὶ όνομα τῶν υίῶν τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον 'Ελιάβ ὁ πρωτότοκος, και ὁ δεύτερος Αμιναδάβ, καὶ ὁ τρίτος Σαμμά. 14 Καὶ Δανίδ αύτὸς ὁ τεώτερος, καὶ οἱ τρεῖς οἱ μείζονες έπορεύθησαν όπίσω Σαούλ. 15 Καὶ Δαυίδ άπηλθε καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Σαούλ, ποιμαίνειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν 16 Καλ προςήγεν ὁ άλλόφυλος Bnolséu. όρθείζων καλ όψίζων, καλ έστηλώθη τεσσαράκοντα ήμέρας.

17 Καὶ εἶπεν Ἰεσσαὶ πρὸς Δαυὶδ τὸν υἰὸν αὐτοῦ· Λάβε δη τοῖς ἀδελφοῖς σου τὸ οἰφὶ τοῦ ἀλφίτου τοὐτου καὶ τοὺς δέκα ἄρτους τούτους, καὶ δράμε εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου. 18 Καὶ τὰς δέκα τρυφαλίδας τοῦ γάλαπτος ταύτας εἰςοίσεις τῷ χιλιάρχω, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψη εἰς εἰρήνην· καὶ ὅσα ἀν χρήξωσι γνώση. 19 Καὶ Σαοὺλ αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῆ κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. 20 Καὶ ἄφθρισε Δαυὶδ τὸ πρωί, καὶ ἀφῆκε τὰ πρόβατα φύλακι, καὶ ἔλαβε καὶ ἀπὴλθε καθῶς ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσσαί· καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ εἰς τὴν δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἡλάλαξαν

וֹהָלִשׁׁנִּ וֹנִּלִּאִּ מִאָּב: יִשְּׁלָשֵׁׁלִּ שִׁרִּבִּלִי הַפְּלְשִׁׁמִּי הָאָלָּשִּ יִשְּׁלָשֵׁלָּ שָׁנִּוּם הַיָּצִׁם שִׁנִּנִּם לְנִּיּ הַפְּלְשִׁׁעִּי אֲנִי הַנִּשְׁמַע שִׁענּי: נִיּאָמֶּר הַפְּלִשְׁעִּׁי אֲנִי הַנַּפְּטִּי אָת־מְעַרְכְּוּת הַפְּלִשְׁעָּי אָנִי הַנִּפְּטִּי אָת־מְעַרְכָּוּת הַפְּלִשְׁעָּי אָנִי הַנִּשְּׁהָי אָנִי הָיִּנִים לְנִיּּ

בּפּׁמֹּלְּכָּׁה וְשִׁבִּיִלְ הַיִּבֵּא אָלִבּפִּמֹּבְּרָכִּׁה בִּפָּמֵלְר וִיִּמָּשׁ אָתַבְּבּצִאֹן בּלְבַשִּמֵּר בּפָּמֵלְר וַיִּמָּשׁ אָתַבְּבּאוֹ וְשָׁאִּיל וְנִיּשְׁהַ נְלְּטְמִים עִם-פִּלְשְׁמִים: וַנְּשָׁמִּר הְּצִּיׁה נְלְטְמִים עִם-פִּלְשְׁמִים: וְהַשְּׁמִּר וְנִיּשְׁכֵּם דְּיִׁר נְלְטְמִים עִם-פִּלְשְׁמִים: וְשָׁאִּיל וְנִבְּשָׁלִּה נְלְטְרַבְּעָם תִּמְּלָח וְשָׁתְּעָבְיִיהְ תִּשְׁלָל הָאֵלָה וְנִישְׁהַ נְלְבַרבּאָנִם תִּמְּלָם וְאָתִאַחָׁיהְ תִּפְּלֵּד לְשָׁלִּהם נְלְעָר הְאָלֶר וְשָׁילְנְרָבְּנִּי לְּצָרְרְבִּנְּיִלְּנִי בְּנִישְׁילִי נְבְּלִר בְּאָבָיי וְשִׁילְנְרָבְּנִי בְּנִי לְחִיבָּא לְאַנְחִיהְ וְיִשְׁי נְלְנְרָבְי וְשִׁי לְלְנְדִּבְּנִוֹ לְחִיבָּא לְאַנְּוֹיךְ בְּנִי בְּנִי בְּיִבְיִי בְּיִבְּי בְּבָּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּיִבְייִים בְּיִבְייִים בְּבְּיִבְייִים בְּבְּיִבְייִים בְּבִּים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְייִם בְּבְּיִבְייִם בְּבְּיִים בְּבְּבְייִים בְּבִּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִם בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְייִם בְּבְּבִיים בְּבְּבְייִים בְּבִּים בְּבְּבְייִים בְּבִּים בְּבְּבְּיים בְּבְיבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּבְּיים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבְּים בְּיבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבְּבְּבְּיבְּבְּיבְּבְים בְּבִּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבְּבְבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבִּבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְּבְּבְּבְיבְּבִים בְּבְּבְבְּבְבְּבְּבְיבְּבּבּבְּבְבְבִים בְּבְּבְבְּבְי

וויתיצב ארבעים יום:

v. 12. הב' בפרות

^{9.} AB: δυνηθῶ* αὐτᾶ. 10. AB † (p. Ἰσρ.) σήμερον ...* ἐν. 11. Β: ἤκασε. [12—31* Β¹Χ († ΑΒ²ΕΓΧ).] 12. AB²: ἀνδράσιν (ἔτ. ΓΧ). 13. AB² † (p. μ.) ἐπορεύθησαν et (p. νίων, πρ., δ., τρ.) αὐτᾶ. 14. AB² † (p. ἀὐτ.) ἐστιν. 15. AB²: ποιμαίνων. 16. AB²: προῆγεν. 17. AB²* τὸν νίὸν αὐτ. et τὸ: οἰφεὶ ... *τὸς ... διάδραμε (c. ΓΧ). 18. Α¹Χ: στρυφ. (τρυφ. A²Β²Χ). Α³Β: τότα (ταύτας ΓΧ). 20. AB²: καθὰ (-ως Γ) ...* (all.) εἰς τὴν († Χ).

^{10. (}Bie B. 8.) dW: heute will ich ... einen Schimpf anthun. vE: befchimpfen.
11. B.dW.A: Reben. vE: Borte. dW.vE: jagten. A: waren betroffen!

ihn und schlage ihn, so sollt ihr unsere 10 Rnechte sein, daß ihr uns dienet. * Und ber Philister sprach: Ich habe heutiges Tages bem Beuge Ifraels Gohn gesprochen, gebt mir einen, und last uns mit 11 einander streiten! * Da Saul und ganz Ifrael diese Rebe bes Philisters hörreten, entsetzen sie sich und fürchteten sich sehr.

12 David aber war eines ephratischen Mannes Sohn, von Bethlehem Juda, der hieß Fal: der hatte acht Söhne und war ein alter Mann zu Sauls Zeiten, und war betaget 13 unter den Männern. *Und die drei größten

Sohne Ifai waren mit Saul in ben Streit gezogen, und hießen mit Ramen: Eliab, ber erftgeborne, Abinabab, ber anbere, und

14 Samma, ber britte. * David aber war ber jungfte. Da aber bie brei alteften mit

15 Saul in ben Rrieg gogen, * ging Davib wieberum von Saul, bag er ber Schafe fei-

16 nes Baters hutete zu Bethlebem. *Aber ber Philifter trat bergu fruh Morgens und Abends, und ftellete fich bar vierzig Lage.

17 Ifai aber fprach zu feinem Sohn Davib: Rimm für beine Brüber viese Epha Sans gen und diese gehn Brote, und lauf in bas

18 Geer zu beinen Brubern, und biefe zehn frifche Rafe, und bringe fie bem Sauptmann, und besuche beine Bruber, obs ihnen wohl gehe, und nimm, was fie bir be-

19 fehlen. * Saul aber, und fle und alle Manner Ifrael waren im Gichgrunde, und

20 ftritten wiber bie Philifter. *Da machte fich David bes Morgens fruhe auf, und ließ die Schafe bem Gater, und trug und ging hin, wie ihm Ifai geboten hatte, und fam zur Bagenburg. Und bas heer war ausgezogen und hatte fich geruftet, und

10. A.A: bem Geere Sfr. 14. U.L: in Rrieg. 17. A.A: biefes G. 18. A.A: Rafe bringe bem. rum, et ineat mecum singulare certamen. *Audiens autem Saul et 11 omnes Israelitae sermones Philisthaei hujuscemodi stupebant et metuebant nimis.

16,1. David autem erat filius viri Ephra-12

praevaluero et percussero eum, vos

v.26.45. ajebat Philisthaeus: Ego exprobravi ^{2Rg}_{18.4:16.} agminibus Israel hodie; date mihi vi-

servi ezitis et servietis nobis. *Et 10

taei, de quo supra dictum est, de Mich. 5, 1. Bethlehem Juda, cui nomen erat Isai, 1. Ch. 2,13ss. qui habebat octo filios, et erat vir in diebus Saul senex et grandaevus inter vires. Abierunt autem tres 13 filii ejus majores post Saul in praelium, et nomina trium filiorum ejus,

v. qui perrexerunt ad bellum: Eliab ie,e. primogenitus, et secundus Abinadab,

16,5. tertiusque Samma. *David autem 14
16,11. erat minimus. Tribus ergo majoribus

secutis Saulem *abiit David et re-15

16,88. versus est a Saul, ut pasceret gregem

patric sui in Rathlehem *Pro-16

patris sui in Bethlehem. Pro-16 cedebat vero Philisthaeus mane et vespere, et stabat quadraginta diebus.

Dixit autem Isai ad David filium 17 suum: Accipe fratribus tuis ephi polentae et decem panes istos, et curre in castra ad fratres tuos, *et decem 18 formellas casei has deferes ad tribu-

37,132. num, et fratres tuos visitabis, si recte agant, et cum quibus ordinati sunt, disce. *Saul autem et illi et omnes 19

bant adversum Philisthim. Surrexit 20 itaque David mane et commendavit gregem custodi, et onustus abiit, sicut

cum Magala, et ad exercitum, qui egressus ad pugnam vociferatus erat

^{12.} B: jenes ephr. M. dW: jenes Ephratiters ... u. [in bie Sahre] gefommen. A: hochbetagt.

^{14.} mir G. jogen. 15. B: war wieber weggegangen. dW: gin

^{15.} B: war wieder weggegangen. dW: ging hin u. wieder? vE: ab u. zu? 16. A: ft. fich hin.

^{17.} blefen G. B: ein G. blefer geröft. Aehren. dW. vE: geröft. Rorn. A: Geröftetes. B.dW: bringe es geschwind (fie schneit) in b. Lager. vE: eilenbe. Bolyglotten. Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{13. 8:} tertius quoque.

^{18.} D. fiber bie Taufend. B.dW.vE: (Schnitte) Mildfase. A: Rafetuchen. dW: follft bich erfundigen nach b. Bohlfein beiver Br. vE. frage b. Br. n. b. Bohlbesinden. A. sieh nach ... wie es ihnen gebe. B. nimm ein Merfmal v. ihnen mit. vE.(dW:) bringe e. Pfand. — 19. Bgl. B. 2.

^{20,} b. B. jog aus jur Babiftatt. B.dW.vE: über. ites. A: befahl. B: einem &. B.dW.vE: gur Schlachtorbnung.

XVII.

Duvidis oun Philisthaco manut.

έν τω πολέμω. 21 Καὶ παρεταξαντο οί υίοι 'Ισραήλ και οι αλλόφυλοι παράταξου δε έναντίας

παραγάξεως.

22 Kai ἀφήμε Δανίδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' έαυτοῦ ἐπὶ γεῖρα φύλακος, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, και ήλθε και ήρωτησε τους άδελφούς αὐτοῦ τὰ είς είρηνην. 28 Καὶ αὐτοῦ λαλούντος μετ' αὐτῶν, ίδου ο άνηρ ο μεσαίος ανέβαινεν, όνομα αὐτῷ Γολιάθ, ὁ Φιλισταίος έκ Γέθ, έκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ήκουσε Δαυίδ. 24 Καὶ πᾶς ἀνήρ Ἰσμαήλ, έν τῷ ίδεῦν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προςείπου αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 25 Καὶ είπεν ανήρ Ισραήλ. Εί έωρακατε τον ανδρα τον αναβαίνοντα τουτον; "Οτι όνοιδισαι τον Ίσραηλ ανέβη· και έσται ὁ ανήρ, ος αν κατάξη αὐτόν, πλουτιεί αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πλούτφ μεγάλφ, και την θυγατέρα αύτου δώσει αύτφ, καὶ τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποιήσει έλεύ-Vepor er zo Ispana. 26 Kai elne Aurid πρός τούς ανδρας τούς συνεστηκότας μετ' αύτου, λέγων Τι ποιηθήσεται τῷ ἀνδρί, ος αν πατάξη τον άλλοφυλον εκείνον καὶ ἀφελή ονειδος ἀπὸ Ἰοραήλ; Ότι τίς ὁ ἀλλόφυλος ὁ απερίτμητος αυτός, ότι ώνείδισε παράταξιν θεού ζώντος; ²⁷ Καλ είπεν αὐτῷ ὁ λαὸς πατά τὸ ἡῆμα τοῦτο, λέγων. Οὔτως ποιηθήσεται τῷ ἀνδρί, ος αν πατάξη αὐτόν. 28 Kal ήχουσεν Έλιαβ ο άδελφος αύτοῦ ο μείζων έν τῷ λαλεῖν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ώργίσθη θυμφ Ελιάβ έν τῷ Δανίδ καί દીવરુ 'Inari τοῦτο κατέβης; καὶ ἐπὶ τίνα άφημας τὰ μικρὰ πρόβακα ἐκεϊνα ἐν τῆ έρήμος; Έγω οίδα την υπορηφανίαν σου καί en's namen en's napoles dos our enemes του έδειν τον πόλεμαν κατέβης. 29 Καὶ είπε Δαυίδ' Τί έποίησα νύν; ουγί δημά έστι; וֹבַ וְהַרֵעוּ בַּמִּלְחַמֵה: וַתּעַרָה יְשִּׁרָאַל וּפָלְשָׁתִּים מַעַרַכה לַקראת מערכת: רַיִּשׁשׁ דָּוָד אַתר־הַכּלים מַעַליו על-יד שומר הכלים 23 ריבא רישאל לאחיר לשלום: וְהָראי עמם והבה איש הבלים עולה ה הפלשהי שמי מגרו ממערות בראותם את-האיש כה וניראה מאד: ויאמר י איש ישראל הרָאיתם הָאֵישׁ הַעֹלֵה הַוָּה כֵּי לְחַרְתְּ יַנְשָׁרַפּר י הַנְּבֶּלְה י עָשָׁר האַנְשִׁים העמדים כאים אשר אַל כַּי מִי הַפָּלִשׁתַּי הַעָרֵל הַוֹּה 27 וַיָּאמֶר לוֹ הַעָּם כַּדְבַר הַזָּה לַאמָר 26 פה יעשה לאיש אשר יפנר: וישמע מה עשיתי עתה הלוא דבר הוא:

> ענטרכורו ק' . 23. v. ר' דנרשהו לי דגרשהו

ber anb. über.

^{21.} AB²* οί νίοὶ († X). 22. AB²* τὰ († FX). 23. AB²* (pr.) ὁ († EX). A¹EX: ἀμεσσαῖος (μεσ. A²B²). AB²: Γολ. ὁ Φιλ. ὅνομα αὐτῶ ἐκ Γ'ἐθ (c. FX)... τῶν παρατάξεων (τῆς π. ΕΧ)... * τὰ († EFX). 25. AB²* (pr.) ὁ († EX)... πλυτίσει... πλύτον μέγαν (c. FX). 26. AB²: Ή (Τί ΕFX)... πατάξει... ἀφελεί ὀνειδισμὸν ... * (pr.) ὁ (c. FX). 27. AB²: πατάξει (c. EFX).

^{20.} jum Streit. B.A: (machten) ein Felbgefchrei. dW: erhob b. Rriegegefor. vE: b. Gefor. im Str.

^{21.} fammt ben Phil., Schlachtorbunng gegen Gol. dW.vE: ftellten fich. B: es mar eine Schl. g.

^{32.} B: ibat D. bie G. von fic, unter bie Sanb bee G. vE: bas Gepade v. f. in b. Sanb. dW: überließ D. bas Gerath ber S. B.dW.vE. gu ber (in bie)

21 fdrieen im Streit. * Denn Ifrael batte fich geruftet, fo maren bie Philifter wiber ihren Beug auch geruftet.

Da lieg David bas Befag, bas er trug, unter bem Buter ber Gefage, und lief zu bem Beuge, und ging binein und 23 grußte feine Bruber. * Und ba er noch mit ihnen rebete, flebe, ba trat berauf ber Riefe, mit Ramen Goliath, ber Philifter von Bath, aus ber Philifter Beug, und redete wie vorbin, und David borete es. 24 Aber jebermann in Ifrael, wenn er ben

Mann sahe, flohe er vor ihm und fürch= 25 tete fich febr. * Und jebermann in Ifrael fprach: Babt ihr ben Mann gefeben berauf treten? benn er ift beranf getreten, Ifrael Sohn zu fprechen. Und wer ihn fclägt, ben will ber Ronig febr reich maden, und ibm feine Tochter geben, und will feines Baters Saus frei machen in

26 Ifrael. *Da fprach David zu ben Mannern, die bei ihm ftanben: Bas wird man bem thun, ber biefen Phtlifter ichlagt unb bie Schande bon Ifrael menbet? benn mer ift ber Philifter, blefer Unbeschnittene, ber ben Beug bes lebenbigen Gottes bohnet?

27 *Da fagte ibm bas Bolt wie vorbin: Go 28 wird man thun bem, ber ihn ichlagt. *Und Eliab, fein größter Bruber, borete ibn reben mit ben Mannern, und ergrimmete mit Born wiber David, und fprach: Warum bift bu herab getommen? und warum haft bu die wenigen Schafe bort in ber Bufte verlaffen? Ich fenne beine Bermeffenheit wohl, und beines Bergens Bosheit. Denn bu bift herab gefommen, bag bu ben Streit 29 febeft. * Davib antwortete: Bas habe ich

benn nun gethan? ift mire nicht befohlen?

21. 22. 23. 26. A.A: Deer (fatt: Beug).

Schlachtorbu. B: fragte f. Br. um b. Bohlftanb!! dW: nach ihrem Bohlfein. vE: Bohlbefinben. A: ob Alles gut ftebe mit f. Br.

23. Sweitampfer. B: nach eben benfelben Borten. dW: gleich biefen. vE: fprach jene B. A: biefelben.

24. dW.vE: alle Manner.

25. dW.vE: biefen DR., ber heran (ba heranf) tommt, gefeben. A: ber hervortrat. dW: gu befchimpfen. vK: fcmaben. A: bobnen. B.dW: mit großem Reichth. bereichern. A: laftenfrei.

26. B.vE: Bas foll bem D. gefchehen. dW: ge:

*Direxerat enim aciem 21 in certamine. Israel, sed et Philisthiim ex adverso fuerant praeparati.

Derelinguens ergo David vasa, quae 22 attulerat, sub manu custodis ad sarcinas, cucurrit ad locum certaminis. et interrogabat, si omnia recte agerentur erga fratres suos. *Cumque 23 adhuc ille loqueretur eis, apparuit vir ille spurius ascendens, Goliath nomine, Philisthaeus de Geth, de castris Philisthinorum, et loquente eo haec eadem verba audivit David. *Omnes autem Israelitae, cum vidis-24 sent virum, fugerunt a facie ejus, timentes eum valde. *Et dixit unus 25 quispiam de Israel: Num vidistis virum v.10. hunc qui ascendit? ad exprobrandum enim Israeli ascendit. Virum ergo, qui percusserit eum, ditabit rex divitiis magnis, et filiam suam dabit ei, et domum patris ejus faciet absque tributo in Israel. *Et ait David ad 26 viros, qui stabant secum, dicens: Quid dabitur viro, qui percusserit Philisthaeum hunc et tulerit opprobrium de Israel? quis enim est hic 14,4. Philisthaeus incircumcisus, qui expro-Jos. 3, 10. bravit acies Dei viventis? *Referebat 27 autem ei populus eumdem sermonem dicens: Haec dabuntur viro, qui percusserit eum. *Ouod cum audisset 28 16.64. Eliab frater ejus major, loquente eo cum aliis, iratus est contra David et ait: Quare venisti et quare dereliquisti pauculas oves illas in deserto? ego ~ novi superbiam tuam et nequitiam cordis tui, quia ut videres praelium, descendisti. *Et dixit David: Quid 29

26. Al.: aciem.

fchiehet. A: gibt man. B.vE: Schmach. dW.A: ben Schimpf. vE.A: (hinmeg)nimmt. B: biefer unb. Ph. bağ er follte ber Schlachtorbn. ... Bohn fprechen. vE: bie Sol. fcmabet. dW: befdimpfet bas Deer.

*0,1. feci? numquid non verbum est?

27. B: nacheben bemfelben Bort. dW: gleich biefem.

vE: jene Borte. A: biefelbe Rebe.

28. gelaffen. B: entbrannte im 3. dW.vE: es entbr. ber 3. Eliabs. B.dW.vE: mem ... aberlaffen. A: Boffart ... Shaltheit.

29. dW.vE: war es nicht Befehl? (B: hat bas n. feine Urfache? A: ifte mehr ale ein Wort??)

XVII.

Davidis cum Philisthaco pugna.

30 Καὶ ἐπέστρεψε παρ' αὐτοῦ είς ἐναντίον έτέρου καὶ είπε κατὰ τὸ ὑῆμα τοῦτο, καὶ άπεχρίθη αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ

πρότερον.

31 Καὶ ήχούσθησαν οι λόγοι Δαυίδ ους έλάλησε, και άνηγγέλησαν ένώπιον Σαούλ, nai nagelager avror. 32 Kal elne davlo πρός Σαούλ. Μή συμπεσέτω ή καρδία τοῦ προεύσεται καὶ πολεμήσει μετά τοῦ άλλοφύλου τούτου. 33 Καὶ είπε Σαουλ προς Δαυίδ. Ου μη δυνήση πυρευθήναι πρός τον άλλοφυλον τουτον, του πολεμείν μετ' αύτου, ότι ού παιδάριον εί, αὐτὸς όὲ ἀνήρ ἐστι πολεμιστής ἐκ νεότητος αὐτοῦ. 34 Καὶ είπε Δανίδ πρός Σαούλ· Ποιμαίνων ήν ο δούλος σου τῷ πατρὶ αὐτοῦ έν τῷ ποιμνίφ, καὶ ὅταν ἤρχετο λέων ἢ ἄρκος και ελάμβανε πρόβατον έκ της άγελης, 35 και έξεπορευόμην όπίσω αύτοῦ καὶ ἐπάταξα αὐτόν, και εξέσπασα έκ του στόματος αύτου. Καὶ εί ἐπανίστατο ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκράτησα τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα καὶ ἐθανάτωσα αύτόν. 36 Καλ τον λέοντα καλ την άρκον έτυπτεν ὁ δοῦλός σου, καὶ έσται ὁ άλλόφυλος ο απερίτμητος ώς εν τούτων. 'ούχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξο αὐτόν, καὶ ἀφελῶ σήμερον όνειδος έξ Ίσραήλ; Διότι τίς ὁ απερίτμητος ούτος', ος ανείδισε παράταξιν θεού ζώντος; 37 "Κύριος ος εξείλατό με εκ χειρός του λέον-TOG MAL EX YEIDOG THE ADXOU, autog Exelettal με έχ γειρός τοῦ άλλοφύλου τοῦ άπεριτμήτου Καὶ είπε Σαούλ πρὸς Δανίδ. Πορεύου, καὶ έσται ὁ κύριος μετά σοῦ. 38 Καὶ ένέδυσε Σαούλ τον Δαυίδ τον μανδύαν αύτοῦ, καὶ τὴν περικεφαλαίαν γαλκῆν ἐπέθηκεν ἐπὶ τήν κεφαλήν αύτου, και ενέδυσεν αύτον θώρακα. 39 Καὶ εζώσατο Δαυίδ την μάχαιραν αὐτοῦ ἐπάνο τοῦ μανδύου αὐτοῦ, καὶ ἐκοπίασε περιπατήσας απαξ καί δίς. Και είπε Δαυίδ πρός Σαούλ. Ού μη δύνωμαι πορευθήναι έν τούτοις, ότι ου πεπείραμαι. Και άφαιρούσιν

30. AB²: το πρώτο (τὸ πρ. FX). 31. AB²: λόγ. 35 ξλάλ. Δ... ὁπίσω Σ. (c. FX). 32. AB † (p. Mṛ) δὴ (*FX). Β* ἡ († AEFX). 33. Β † (a. Δ.) τον (*AFX). Α: δυνηθήση. ΑΒ * τότον († FX). ΑΧ: πολ. πρός αυτόν ... παιδίον. ΑΒ: ὅτι παιδ. εἰ συ ... καὶ αυτό ἀν. π. (c. FX). 34. ΑΒ: ὁ λέων καὶ ἡ ἀρκος (c. FX). 37. ΑΕFΧ † (ab iu.) Καὶ εἰπεν Δαυίδ. FX: ἐκ στόματος τὰ λ. Β: ἄρκτυ (ἄρκυ ΑΧ). ΑΧ (pro αὐτὸς) ότος. ΑΒ* ὁ († FX). 38. Β * (alt) τὸν εὶ αὐτὸ († ΑFΧ). ΑFΧ * (pr.) τὴν. ΑΒ

ל וַיָּפָב מַאָּצָלוֹ אֵל־מִיּל אַחֶּר וַיָּאמָר פַּזָּבֶר תַּזָּה וַיִשָּׁבָהוּ הָעָם זְּבָּר פַּזְבֵר

וַיִּשַּׁמִעוּ הַדְּבָרִים אֲמֵור דְבֵּר דְּוָד 32 וַיַּבָּדוּ לָפָנֵי־שָׁאָוּל וַיּפַחָהוּ: וַיּאֹמֵר דַּוָד אָל־שָאוּל אַל־יַפִּל לַב־אָדָם עַלִיוּ עַבִּוּהַ וֶלֶהְ וִנִלְחֵם עִםיהַפִּלְשְׁתֵּי הַזֵּה, 33 רַיּאמֵר שַאול אַל־דָיִד לָא תוּכַל לַלָּכַתֹּ אַל־הַפָּלִשָּׁתֵּי הַזֵּיה לִהְלַּחֵם עִמִּוֹ כִּי־ נַער אַתַּה וְהָוּא אֵישׁ מַלְחַמַה מִנְּעַרֵיוּ: אַלישָאוּל רעָה הָיָה עַבְדְּהָ אַלּישָאוּל רעָה הָיָה עַבְדְּהָ לָאָבֶיו בַּאָאון וּבֵא הַאָרִי וָאַת־הַלּוֹב לּתּוַנַשַּׂא זֵה מֵהָעֵדֵר: וִיָבָאתִי אֲחֲרֵיו וָהַכְּתֵיו וָהָצַלְתִּי מָפְּיו וַיַּקִם עַלֵי וַהַבַוֹלַקְתִּי בִּוֹקַנוֹ וְהִבְּתֵּיוֹ וַהַבְּיתִּיוּ: 36 גַּם אַת-הַאָרֶי גַּם-הַדְּוֹב הַכַּה עַבְדָּךְ וְהַיָה הַפָּלִשָּׁתִּי הַעָרֵל הַזֵּה בְּאַחַד מַהַּם כֵּי חַרָּף מֲעַרִכִּת אֵלֹהֵים חַיַּים: זו רַיאמר דָּרָד יְהוֹיָה אֲמַר הִצְּלַנִי מִיַּדְ זּיָה בָּילַנִי מִיַּדְ הַאַרַי וּמִיַּד הַוֹּב הָוּא יַבִּילֵנִי מְיֵּד הַפָּלִשְׁתֵּי הַזָּה O רַיֹּאמֵר שַׁאַוּל אל־ 38 דַּרָל לֵהְ וַיהוָה יַהְיָה עִּמָּךְ: אַת־דַּיִּוֹדְ מַלִּיו וְנַתַן קוֹבֵע נַחָשׁת עַל־ראשוֹ וַיַּלְבַּשׁ אֹתוֹ שִׁרְיוֹן: קוד אַת־חַרבּוֹ מַצֵּל לְמַהַיוּ וַיֹּאַל לַלְכַת בִּי לָאִ־נַסָּה וַיֹּאַמֵר דָּוְת אַל־שאול לא־אוכל ללכת באלה פי

> ۷. 34. 'p الله v. 35. דערר בדגש V. 37. DIOD JEDNA KDOD

^{*} έπέθηκεν († FX). B: περί (ἐπὶ AFX). AB * π. ἐνέθ. αὐτ. θώρ. († FX). 39. B: ἔζωσε τον Δ. (ἔζώσσατο Δ. FX; ΑΕΧ: ἔζωσε Δ. Φώρακα [A¹: Φώρακα [A¹: Φώρακα [A¹: Φώρακα [A¹: Φώρακα]]. ρακαν] και περιεζώσατο Δανίδ). ΑΒ: δομφαίαν (μάχ. FX). Α: περιπατήσαι.

30 " und wandte fich von ihm gegen einen andern, und sprach, wie er vorhin gesagt hatte. Da antwortete ihm das Bolk wie vorhin.

31 Und ba fie die Worte höreten, die David sagte, verkündigten fie es vor Saul,
32 und er ließ ihn holen. Und David sprach
zu Saul: Es entfalle keinem Menschen bas
herz um beswillen, dein Knecht soll hingehen und mit dem Philister streiten.

33 *Saul aber fprach zu Davio: Du kannft nicht hingeben wiber biefen Philifter, mit ihm zu ftreiten, benn bu bift ein Knabe, biefer aber ift ein Kriegsmann von feiner

34 Jugend auf. "David aber fprach zu Caul: Dein Knecht butete ber Schafe feines Baters, und es fam ein Lowe und ein Bar, und trug ein Schaf weg von ber Beerbe,

35 *und ich lief ihm nach und schlug ibn, und errettete es aus feinem Maul. Und ba er fich über mich machte, ergriff ich ihn bei feinem Bart, und schlug ibn und tobtete

36 ihn. Alfo hat bein Anecht gefchlagen beibe ben Lowen und ben Baren. Go foll nun biefer Philifter, ber Unbeschnittene, fein gleich wie beren einer; benn er hat geschändet ben Beug bes lebenbigen Gottes.

37 "Und David fprach: Der Gerr, ber mich von bem Lowen und Baren errettet hat, ber wird mich auch erretten von biesem Bhilifter. Und Saul sprach zu Da-

38 vib: Gehe bin, ber Gerr fei mit bir! *Unb Saul zog Davib feine Rleiber an, unb feste ibm einen ebernen Belm auf fein Saupt, unb

39 legte ihm einen Banzer an. * Und David gurtete fein Schwert über feine Kleiber, und fing an zu geben, benn er hatte es nie versucht. Da sprach David zu Saul: Ich kann nicht alfo geben, benn ich bins nicht

36. A.A: bas Seer.

32. dW: Riemanbem falle ber Muth. vE: Laffe unr Reiner ... ben M. finten. A: entfinte b. Derz. dW. vB. A: um feinetwillen. B: feinetwegen. vE: wirdhing. dW. A: will (hin)gehen.

33. B: wirft n. vermogen.

35. dW.A: (ent)riß es. B.dW.vE.A. Rachen. vB.A: faste. A: beim Rinne!

36. Bgl. B. 26.

*Et declinavit paululum ab eo ad 30 alium, dixitque eumdem sermonem, et respondit ei populus verbum sicut prius.

Audita sunt autem verba, quae 31 locutus est David, et annunciata in conspectu Saul. Ad quem cum fuisset adductus, *locutus est ei: Non 32 concidat cor cujusquam in eo; ego servus tuus vadam et pugnabo adversus Philisthaeum. *Et ait Saul 33 ad David: Non vales resistere Philisthaeo isti, nec pugnare adversus eum, Jud. 1, 200, quia puer es, hic autem vir bellator

est ab adolescentia sua. Dixitque 34
David ad Saul: Pascebat servus tuus
sis.47,8. patris sui gregem, et veniebat leo
vel ursus, et tollebat arietem de medio

(Jo.10,12) gregis, *et persequebar eos, et per-35
cutiebam eruebamque de ore eorum.
Et illi consurgebant adversum me,
et apprehendebam mentum eorum,
et suffocabam interficiebamque eos.
*Nam et leonem et ursum interfeci ego 36
servus tuus; erit igitur et Philisthaeus
hic incircumcisus quasi unus ex eis.
Nunc vadam et auferam opprobrium
populi; quoniam quis est iste Phiv.24.. listhaeus incircumcisus, qui ausus est
maledicere exercitui Dei viventis? *Et 37

ait David: Dominus, qui eripuit me de data manu leonis et de manu ursi, ipse me liberabit de manu Philisthaei hujus. Dixit autem Saul ad David: Vade et Dominus tecum sit. *Et 38 induit Saul David vestimentis suis, et, imposuit galeam aeream super caput ejus, et vestivit eum lorica. *Accinctus 39 ergo David gladio ejus super vestem suam, coepit tentare, si armatus posset incedere; non enim habebat consuetudinem. Dixitque David ad Saul: Non possum sic incedere, quia non

36. Al. * Nunc - incircumc. Al.: quia.

37. B.vE: aus b. Gewalt bes ... ans ber (Banb), A: mich entriffen ber S. ... err. ans b. G.

38. dW: jog ... an. A: that. vE: befleibete ihn mit e. Banger.

39. vE: um f. Rl. B: unterftanb fich ju g. dW.vE: noch nicht verf. B.dW: barin gehen. vE: in biefem. B.dW.(vE.): benn ich habe es nie (noch nicht) verfucht.

XVII.

Davidis cum Philisthace pugna.

αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ. 40 Καὶ ἔλαβε 'Δανὶδ' τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξελιξατο ἐαυτῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάρἰρου, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ καθίφ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὅντι αὐτῷ εἰς συλλογήν, καὶ ἡ σφενδόνη αὐτοῦ ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ προς-ῆλθε πρὸς τὸν ἀνδρα τὸν ἀλλόφυλον. 41 Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγιζων πρὸς Δαυίδ, καὶ ὁ ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν αὐτοῦ ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

49 Καὶ είδε Γολιάθ τὸν Δανίδ καὶ έξουδένωσεν αύτόν, ότι ήν παιδάριον καὶ αύτὸς πυδράκης μετά κάλλους δωθαλμών. 43 Καλ είπεν ὁ άλλόφυλος πρὸς Δαυίδ. Μη κύων έγώ είμι, ότι συ έρχη επ' έμε εν ψάβδος 'και λίθοις; Καὶ είπε Δαυίδ. Ούχι, άλλ η χείρων κυνός. Καὶ κατηράσατο ὁ άλλόσυλος τὸν Δαυίδ έν τοίς θεοίς αὐτοῦ. 44 Καὶ είπεν ὁ άλλόφυλος πρός Δαυίδ. Δεύρο πρός με, καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοίς πετεινοίς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοίς θηρίοις της γης. 46 Και είπε Δαυίδ πρός τον άλλοφυλον. Σύ έρχη πρός με εν δομφαία καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, ἐγώ δὲ ἔργομαι πρός σε εν ονόματι κυρίου θεου Σαβαώθ παρατάξεως Ισραήλ, ην ωνείδισας σήμερον. 46 Καὶ συγκλείσει σε κύριος σήμερον είς τὰς γετράς μου, και άποκτενώ σε, και άφελώ την κεφαλήν σου από σοῦ, και δώσω τὰ κῶλά σου καί' τὰ κῶλα τῆς παρεμβολῆς άλλοφύλων έν ταύτη τῆ ήμέρα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καί τοις θηρίοις της γής, και γνώσεται πάσα ή γη, ότι έστι θεός έν Ισραήλ, 47 καὶ γνώσεται πᾶσα ή έχχλησία αΰτη, δτι ούχ έν όομφαία και δόρατι σώζει κύριος. ὅτι τοῦ κυρίου ο πόλεμος, καλ παραδώσει ύμας εἰς γείρας ήμῶ϶.

48 Καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπορεύθη καὶ ἤγγισεν εἰς συνάντησιν τῷ Δαυίδ, ⁴9 καὶ ἔξέτεινε Δαυίδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ κάδιον, καὶ $\overline{40}$, AB^* Δανὶδ († FX), AB^* ἡ, 41 tot, $^*B^1$ († AB^* EFX), AB^* (pr.) ὁ AB^* rell. * (pr.) αὐτδ († X), AB^* al. † (in f.) καὶ ἐπέβλεψεν ὁ ἀλλόφυλος (*?), 42, B: ἐξετίμασεν (ἐξεδ. FX), AB † (a. ἤν) αὐτὸς (* FX), 43, AB: ὑξεξ (Μὴ FX), AFX^* K, εἶπε Δ. πυνός, 44, B: κτήνεσι (δηφ. AEFX), 45, AB: αἀνὸ σρεύριαι (ἐγὰ δὲ ἐρχ. FX), 46, AB: ἀποκλείσει (συγκλ. FX), B: τὴν χεὶρα, AB^* (pr.) τῆς, 47, AB † (p.παφ.) κύφιος, 48, B^* κ, ἤγγ, AB^* τῷ († EFX),

40. in bas hirtengeräthe, bas er b., in bie Lafche. dW: Stecten! (A: ben er immer in b. G. hatte?) vE: sinchte fich. dW.vE: ging auf ben Bh. in.

41. nabete fic. B.dW: tam immer naber. vE: vE: hinblidte. A: fcauete. (Bgl. Rap. 16, 12.)

נשָּׁא בַּצִּנֵּט לָפָּנֵינ: בַּפָּלִשִּׁהִּי בִּלָּבְ וְלָבֶב אָלִבְּנֻדְ וְהָאָישׁ בַּפְּלִשְׁהִי: וַנְּלֶּלְיּט וְלַלְּנִט בְּלַלְּיִט אָלָט בּלְלָּיִּי בִּיִּלְלְּיִט וְלַלְּיִט בִּלְלִי בִיֹלְ אַבְנָים יִ מִּן-בַּנַּחַל וַיְּשָׁם אָלִם בִּלְלִי בּלְלִּי בִּיִּדִי וַיִּלְּחַל וַנְיִּשָּׁם אָלִם בִּלְלִי בּלְאַ נָפִּיתִי וַיְּלְּחַל וְיִבֶּים

וַיַּבֵּט הַפָּּלִשָּׁתַי וַיִּרְאֵה אֵת־ דהנה נער ואַדמני עם־יפה 43 מַרָאַה: וַיָּאמֵר הַפַּלְשָׁתִּי אָל־דַּוְּד הַכַּלֶב אַנְּכִי כִּי־אַתָּה בַא־אָלֵי בַּפַּקּלוֹת רַיַקַלַל הַפָּלשׁתִי אַת־דַּוָד בַּאלהיו: 44 וַיָּאמֶר הַפְּלְשָׁתֵּי אָל־דָּוֶד לְכָה אַלֵּי לעוף השמים ואתנה את־בשרה בחולבהבת השבה: ויאמר דוד אל־ אתה ובחנית ובכידון ואנכי באאליה בשם יָהוָרָה צְּבָאוֹת אֶלֹתֵי מֵעַרְכָוֹת יִשְׂרָאֵל היום הוה חרפתו והבתיה והסותי רנתתי פַּלְשָׁתִּים הַיִּוֹם הַהֹּה לְעוֹתְ הַשָּׁמִים וַנַדְעוּ פַּלִדָּאָרֵץ פֵּי וֵשׁ לישׂראַל: ויַדער פַּל־הַקּהַל פִּי־כָא בָּחֶרֵב וּבַחַנֵּית יְהוֹשִׁיעַ יָהוֹיָה כַּי לַיהוַֹה הַפִּלְחָלָה וְנָתַן אֶתְכֶם בַיַבַנוּ ז

אָל־הַפָּלִי וַיִּלֶּהְ הִשְּׁם לְּלְרָאת דְּיָר וַיְּמֵהֵר דְּיִּר וַיִּלֶּהְ אַלְרָאת דְּיָר וַיְּמֵהֵר דְּיִר וַיְּלֶרְץ אַל־אָת הָפְּלִשְׁתִּי: וַיִּשְׁלֵח הַפְּלִשְׁתִּי: וַיִּשְׁם הַפְּלִשְׁתִּי: וַיִּלֶּהְ וַיִּלְּרָע הַבְּלִי בִּיִּלְרָאת הַפָּלִי וַיִּלֶּח בִּיּשְׁכֹח

v. 45. D'O3 FILD naherte f. immer mehr u. m. B.dW: ber Mann, ber

b. Sch. trug. 42. auficauete ... röthlich u. fc. B.dW: hinich. vE. hinhlidte A. icanete (Ral Con 16 12) 40 gewohnt, und legte es von fich, "und nahm feinen Stab in feine Gand, und erwählete fünf glatte Steine aus bem Bach, und that fie in die Sietentasche, die er hatte, und in ben Sach, und nahm die Schleuber in seine Sand, und machte fich zu bem 41 Philifter. "Und ber Philifter ging auch einher, und machte fich zu David, und sein Schildträger vor ihm ber.

Da nun ber Philifter fabe und ichauete David an, verachtete er ibn. Denn er war 43 ein Anabe, braunlicht und fcon. * Und ber Bhilifter fprach ju David: Bin ich benn ein bund, bag bu mit Steden zu mir fommit? und fluchte bem David bei feinem 44 Gott. * Und fprach ju David: Romm ber au mir, ich will bein Fleisch geben ben Bogoln unter dem himmel, und ben Thie-45 ren auf bem gelbe. * David aber fprach zu bem Philifter: Du fommft zu mir mit Sowert, Spieg und Schild; ich aber tomme zu bir im Ramen bes herrn Bebaoth, bes Gottes bes Beuges Ifraels, ben bu 46 gebobnet haft. " Beutiges Tages wird bich ber Berr in meine Band überantworten, bag ich bich folage, und nehme bein Baupt von bir, und gebe ben Leichnam bes Beers ber Philifter heute ben Bogeln unter bem Simmel und bem Bilb auf Erben, bag alles Land inne werbe, bag Ifrael einen 47 Bott hat, * und bag alle biefe Bemeine inne werbe, bag ber Berr nicht burch Schwert noch Spieß hilft; benn ber Streit ift bes herrn, und wird euch geben in un-

fere Sanbe.

48 Da fich nun ber Philister aufmachte, ging baber, und nabete fich gegen David, eilete David und lief vom Zeuge gegen ben 49 Philister. * Und David that feine Sand in die Sasche, und nahm einen Stein bar-

Cumque inspexisset Philisthaeus et 42 vidisset David, despexit eum. Erat 15.12. enim adolescens, rufus et pulcher *Et dixit Philisthaens ad 42 David: Numquid ego canis sum, quod tu venis ad me cum baculo? Et maledixit Philisthaeus David in diis suis. *dixitque ad David: Veni ad me et 44 To the state of th Pa.20.8. ad Philisthaeum: Tu venis ad me cum gladio et hasta et clypeo, ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum, Dei agminum Israel, quibus v.26.10. exprobrasti *hodie, et dabit te Do-46 minus in manu mea, et percutiam te et auseram caput tuum a te. et 18,7. dabo cadavera castrorum Philisthiim hodie volatilibus coeli et bestiis terrae, ut sciat omnis terra, quia est Deus in Israel, * et noverit universa 47 14,842. ecolesia haec, quia non in gladio nec Fa.44,840 in hasta salvat Dominus; ipsius enim est bellum, et tradet vos in manus nostras.

Cum ergo surrexisset Philisthaeus 48 et veniret et appropinquaret contra David, festinavit David et cucurrit ad pugnam ex adverso Philisthaei. *Et misit manum suam in peram, 49 tulitque unum lapidem, et funda je-

^{42.} Die Rap. 16, 12. 45. 48. A.A. Geeres ac. 45. U.L. bie bu gehöhnet? 46. 47. U.L. innen.

^{43.} dW: mit bem St. A: einem. vE: m. Stoden? A: lafterte. vE: fl. úber D. vE.A: bei feinen Göttern? 44. u. dem Bieb. B.dW.vE: B. bes h. ... Th. bes F. A: ber Erbe.

^{45.} B: n. m. Langen. dW.vE: Speer (Lange) ... Burffpieg. (Bgl. 20. 26. n. Rap. 15, 2.)

^{46.} B: übergeben. dW.vE: liefern. dW.vE.A: n. ich werbe, vE:b. Ropf! dW.A: bir bas (bein) G. abshanen. vE: bie Leiche. dW: Leichen? A: Leichname?

^{42.} S: autem. 46. Al.: Hodie dabit. 48. Al.: occurrit.

B.A: bes Lagers! B.vE.A: (wilben) Thieren. B.dW. vE: bes Belbes. A: ber Erbe. B: erfahre. A: wiffe. dW.vE: es foll erfahren. vE: bie gange Erbe.

^{47.} B.dW: Berfammlung. vE: verfammelte heer. dW: Sieg fchaffet. vE.A: rettet.

^{48.} lief jur Bablftett. B: Schlachtorbnung, dW: nach b. Schl. ju. vE: auf b. Rampfplas.

^{49.} dW: ftredte. vE: ftedte.

TVIL

Davido cum **Philisthuce mu**na.

Dußer exetter altor era, nat coverdorges nat έπαταξε τὸν αλλόφυλον εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ διέδυ ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας ἐπὶ τὸ μέτωπον αύτοῦ, καὶ έπεσεν ἐπὶ τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. 60 Καὶ ἐκραταιώθη Δαυίδ ύπερ τον αλλόφυλον έν τῆ σφενδόνη καί έν τῷ λίθω, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ έθανάτωσεν αὐτόν, καὶ δομφαία οὐκ ην ἐν τῆ γειρί Δαυίδ. 51 Καὶ ἔδραμε Δαυίδ καὶ ἐπέστη ἐπ΄ αὐτόν, καὶ ἔλαβε τὴν βομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐξέσπασεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ἀφείλεν ἐν αὐτῆ τὴν κεφαλὴν αφτού. Και είδον οι άλλοφυλοι, ότι τέθνηκεν δ δυνατός αὐτῶν, καὶ ἔφυγον. 52 Καὶ ἀνέστησαν ανδρες Ίσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἠλάλαξαν, καὶ κατεδίωξαν όπίσω των άλλυφύλων έως της είςόδου Γεθ καί ξως της πύλης Ακκαρών, καί ξπεσον τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῆ ὁδῶ τῶν πυλών και έως Γεθ και έως 'Anxagen. 58 Kal ανέστρεψαν ανδρες Ισραήλ έχκλινοντες όπισω των άλλοφύλων, και κατεπάτουν τὰς παρεμ-Bolac avrav. 54 Kai Elaße david the ne-Φαλήν τοῦ άλλοφόλου, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτήν είς Ίερουσαλήμ, καλ τὰ σκεύη αὐτοῦ έθετο ἐν τῷ σχηνώματι αὐτοῦ.

55 Καὶ ώς είδε Σαούλ τον Δαυίδ έκπορευόμενον είς συνάντησιν τοῦ άλλοφύλου, είπε προς Αβεννήρ τον άρχοντα της δυνάμεως. Τίος τίνος ὁ νεανίσκος ούτος; Καὶ είπεν Αβεννήο. Ζη ή ψυχή σου, βασιλεύ, εἰ οίδα. 56 Καλ εἶπεν ὁ βασιλεύς · Έπερώτησον σύ, υίὸς τίνος ὁ rearlas ούτος. 57 Καὶ ώς ἐπέστρεψε Δαυίδ πατάξας τὸν ἀλλόφυλον, παρέλαβεν αὐτὸν 'Αβεννής και εἰςήγαγεν αὐτὸν ένώπιον Σαούλ, καὶ ή κεφαλή τοῦ άλλοφύλου ἐν τῆ γειρὶ αύτού. 58 Καὶ είπε πρός αὐτὸν Σαούλ. Τίὸς τίνος εί, νεανία; Καὶ είπε Δανίδ· Τίὸς τοῦ δούλου σου Ίεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμίτου.

XVIII. Kal érévero de ouverélege laλών πρός Σαούλ, και ή ψυχή Ίωνάθαν συνאָבַן וַיִּקְצַּע וַיּךְ אַת-הַפָּלשׁתֵּי אלָ־ מִצְּחָוֹ וַתִּּטְבָּע הַאֵּבֵן בַּמַצַחוֹ וַיִּפֹּל בקלע ובאבו הפלשתי וימתהו וז דָרָד: וַיַּרַץ דָּרָד וַיּעמֹד אל־הפּלשׁתּי יתרבו וישלפה מתערה וַיַּכְרַת־בּה את־ראשו הפלשתים 52 וינסו: ויסמו אנשו ישראל ויהודה ער וירדפו את־הפלשתים עדי בּוֹאַהְ בַּיָא וְעַד שׁעָרֵי עַקְרָוֹן וַיִּפְּלֹנְי חַלְלֵי פַּלְשָׁתִּים בִּדרָה שׁעַרִים וְעַדּבּת 53 ועד־עַקרוו: וַיָּשָׁבוּ בָּנֵי יִשִּׂרָאֵל בִיּרָכְק אחרי פלשתים וַיַּשָׂפוּ אָת־מחַנִיהָם: 54 וַיָּפֶת דָּוָדֹ אָת־רָאשׁ הַפָּלְשָׁתֹּי ויָבַאהוּ יִרְנְשָׁלֵם וְאָת־כָּלֵיו שָם בָּאהַלְוּ: שארל את דרד לקראת הפלשתי אמר אל־אַבנר שר הַצַבָא בַּן־מי־זה הנער אבנר ויאמר אַבָנֹר חֵי־נַפְּשָׁהָ הַמֵּלֹהְ אם־יַדעַתּי: 57 הַעַכֶם: וּכָשׁוּב דוֹד מהכּוֹת את־

56 וַיָּאמֶר הַמֵּלֶה שָׁאַל אַתְּה בַּן־מִי־זָה הפלשתי ויפח אתו אבנר ויבאהו לפָנֵי שַׁאִּוּל וַרָאשׁ הַפָּלִשְׁתֵּי בְּיִדְוֹּ: 58 רַנָּאמֵר אַלָיוֹ שָׁאֹוּל בֶּן־מִי אַתָּה הַפַּעַר רַיָּאמֶר דָּוִֹד בֵּן־עַבְדְּהָ יִשָּׁי בֵּית

וַיִהַּי כְּכַלֹתוֹ לְדָבֵּר אַלִּשׁאוּל 🛣 🛣 בּיִהַּי בְּכַלַתוֹ ַנָּטָשׁׁ יָקוֹנְלָהוֹ נִקְשְׁרֵה בְּנֵפָשׁׁ

^{49.} AB: ἐπὶ (εἰς FX). B: εἰς τ. μ. (ἐπὶ τ. μ. AFX) ...
*(ult.)τὸ. 50 tot. * Β¹ († AB²EFX). AB²: ἐπραταίωσεν. 51. B* n. έξέσπ, - αὐτῆς et έν αὐτῆ. 52. AB: δεν. στ. Β κ. εξευκ. ταυτής τ. εν του. ἀνίστανται ... όπ. αύτῶν ξ. ... * (pr.) τῆς ... πύλ. Λοπάλωνος. 54. ΑΒ: ἦνεγκεν ... ἐθηκεν. [55–18, 6²*Β¹ († ΑΒ³ΕΓΧ).] 55. ΑΒ²: ἀπάντησιν ... Αβενής. 56. ΑΒ²: νεανίσκος. 57. ΑΒ²: τδ πατάξαι τ. άλλ. nal n. 58 AB2: παιδάφιον; ... *(pr.) τδ († EFX). | Grichl. ber Bh. A: Bermundeten. vR: bie ericht. Ph. f.

^{50.} B.vE: übermaltigte. A: warb D. machtig bee Ph. mit Shl. u. St.

^{51.} A: trat auf ben Bh.? dW.vE: ihr belb. 52, bem Wege Ganraim bis. B: n. jauchzeten. dW.vE.A: erhoben ein Gefchrei. dW: es fielen bie

- ans, und schlenberte, und traf ben Philifter an feine Stirn, bag ber Stein in feine Stirn fuhr, und er gur Erbe fiel auf fein 50 Angeficht. * Alfo überwand David ben Philifter mit ber Schleuber und mit bem Stein, und ichlug ihn, und tobtete ihn. Und ba David fein Schwert in feiner Band 51 hatte, * lief er und trat gu bem Philifter, und nahm fein Schwert, und joge aus ber Scheibe, und tobtete ihn, und hieb ihm ben Ropf bamit ab. Da aber bie Bbilifter faben, bag ihr Stärffter tobt mar, floben 52 ffe. Und bie Manner Ifrael und Juba machten. Ach auf, und riefen und jagten ben Bhiliftern nach, bis man fommt ins Thal, und bis an bie Thore Efrons. Und bie Philister sielen erschlagen auf bem Wege ju ben Thoren, bis gen Gath unb gen 53 Efron. * Und die Rinder Ifrael fehreten um von bem Nachjagen ber Philifter, und 54 beraubten ihr Lager. * David aber nahm bes Philifters Saupt und brachte es gen Berufalem, seine Baffen aber legte er in feine Butte.

Da aber Saul Davib fabe ausgeben wider ben Philifter, fprach er zu Abner, feinem Kelbhauptmann: Wef Cobn ift ber Rnabe? Abner aber fprach: So mahr beine

56 Seele lebet, Ronig, ich weiß nicht. *Der Ronig fprach: Go frage barnach, weg

57 Sohn ber Jungling fei. *Da nun Davib wiederfam von ber Schlacht bes Phi= lifters, nahm ihn Abner und brachte ihn por Saul, und er hatte bes Philifters

58 Saupt in feiner Sanb. * Und Saul fprach qu ibm: Beg Sobn bift bu, Knabe? Davib fprach; 3ch bin ein Gobn beines Rnechtes 3fai, bes Bethlebemiten.

XVIII. Und ba er hatte ausgerebet mit Saul, verband fich bas Berg Jonathans

cit, et circumducens percussit Philis thaeum in fronte, et infixus est lapis in fronte ejus, et cecidit in faciem 1Med. 30, suam super terram. *Praevaluitque 50

5ir. David adversum Philisthaeum in funda et lapide, percussumque Philisthaeum interfecit. Cumque gladium non haberet in manu David, *cucurrit et 51 stetit super Philisthaeum, et tulit gladium ejus et eduxit eum de vagina sua, et interfecit eum praeciditque caput ejus. Videntes autem Philisthim, quod mortuus esset fortissimus corum, fugerant. *Et consur-52 gentes viri Israel et Juda vociferati sunt et persecuti sunt Philisthaeos. usque dum venirent in vallem, et usque ad portas Accaron, cecideruntque vulnerati de Philisthiim in via

Jos. 15,34 Saraim et usque ad Geth et usque *Et revertentes fili 53 ad Accaron. Israel, postquam persecuti fuerant Philisthaeos, invaserunt castra eorum. *Assumens autem David caput 54 Philisthaei, attulit illud in Jerusalem;

21,9. arma vero eius posuit in tabernaculo suo.

Eo autem tempore, quo viderat 55 Saul David egredientem contra Philisthaeum, ait ad Abner principem militiae: De qua stirpe descendit hic v.58... adolescens, Abner? Dixitque Abner: (1,26. Vivit anima tua, rex, si novi. *Et 56 ait rex: Interroga tu, cujus filius sit iste puer. *Cumque regressus esset 57 David, percusso Philisthaeo, tulit eum Abner et introduxit coram Saule, caput Philisthaei habentem in manu.

v.31m. *Et ait ad eum Saul: De qua progenie 58. es, o adolescens? Dixitque David: v.12. Filius servi tui Isai Bethlehemitae ego sum.

> Et factum est, cum com- XVIII. plesset loqui ad Saul, anima Jonathae

^{53.} B: higigen N. dW.vE: Berfolgen. B.dW.vE: plunberten.

unberten. — — 54. vE: ben Ropf! 55. (S. Rap. 14, 50.) B.dW.vE: bem Ph. ents gegen. dW.vE: Bei beinem Leben.

^{56.} dW: junge Mann. vE: biefer j. Menfc!

^{49.} Al. * circumducens. 52. 8*(p. Saraim) et. 55. S*(alt.) Abner. 57. Al. † (in f.) sua.

^{57.} dW: vom Erichlagen. vE: nachbem er ... erichl.

^{58.} dW.vE.A: fprach: (3d bin) ber Sohn. 1. dW: f. Reden m. S. geenbigt, ba fettete fich .. an ... . B.dW.vE.A: bie Scele.

XVIII.

Erga Davidom Jonathanis amor, Spuli odium.

εδέθη τη ψυγή Δαυίδ, καὶ ήγάπησεν αὐτὸν Ίωνάθαν κατά την ψυχήν αὐτοῦ. 2 Καὶ έλαβεν αύτον Σαούλ έν νη ήμέρα έκεθνη, και ούκ άφηκεν αὐτὸν ἐπιστρέψαι είς τὸν οἶκον τοῦ πατρός αὐτοῦ. ³ Καὶ διέθετο Ίωνάθαν καὶ Δαυίδ διαθήκην, ότι ήγάπησεν αύτον κατά την ψυγην αὐτοῦ. 4 Καὶ ἔξεδύσατο Ἰωνάθαν รอง อัสองอีบ์รฤง รอง อัส สบรตุ, หลุโ อีอิตหอง สบรอง τῷ Δαυίδ, καὶ τὸν μανδύαν αὐτοῦ καὶ ἔως της φομφαίας αὐτοῦ καὶ ἔως τοῦ τόξου αὐτοῦ καὶ έως της ζώνης αὐτοῦ. 5 Καὶ έξεπορεύετο Δανίδι εν πάσει οίς απέστειλεν αύτον Σαούλ, συνήμεν. Καὶ κατέστησεν αὐτὸν Σαούλ έπὶ τους ἄνδρας τοῦ πολέμου, καὶ ῆρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, παίγε ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν δούλων Σαούλ.

6 Καὶ ξγένετο ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι αὐτοὺς ὅτε ἀπέστρεψε Δανὶδ πατάξας τὸτ ἀλλόφυλον, καὶ ἐξῆλθον αὶ χορεύουσαι καὶ ἄδουσαι εἰς συτάντησιν Δανὶδ ἐκ πασῶν πόλεων Ἰσραὴλ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χαρμοσύη καὶ ἐν κυμβάλοις. ⁷ Καὶ ἐξήρχοντο αὶ γυναίκες καὶ ἔλεγον αὶ παίζουσαι Ἐπάταξε Σαοὸλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ Δανὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. 8 Καὶ ἀργίσθη Σαούλ, καὶ ἐφάνη πονηρὸν τὸ ὑήμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ ἐΙπε· Τῷ Δανὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάσας καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάσας· καὶ τὶ αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία; ⁹ Καὶ ἢν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δανὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα.

10 Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύρεον, καὶ ἔπεσε πνεῦμα θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαούλ, καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσφ τοῦ οἔκου ωὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ ἔψαλλεν ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ' ἐκάστην ἡμέραν· καὶ τὸ δόρυ ἐν τῆ χειρὶ Σαούλ. ¹¹ Καὶ ἡρε Σαοὺλ τὸ δόρυ καὶ εἶπε· Πατάξω ἐν Δαυὶδ

ויהי בבואם בשוב דוד מהבות אָת־הַפָּלְשָׁתִּי וַתְּצֹאנָה הנשים מכל־ עַרָי יִשְׂרָאָל לָשׁוֹר וְהַמְּחֹלוֹת לַקראת בשמחת הנשים ז וּבְשׁלְשֵׁים: הכה שאול רַתאמרן 8 בַּאַלָפָוֹ וְדַרֵד בָּרַבִּבֹתִיוּ: וַיִּּחַר לְשַׁאוּל מָאָד וַיַּרֵע בָּעֵינָיוֹ הַדָּבֶר הַזָּה וַיֹּאמֵר בַתְנָה לְדָוֹד רְבָבוֹת וְלֵי נַתְנָה הַאֲלַפִּים פּ וְעָוֹר כְוֹ אַךְ הַבְּּכְוֹכֵח: וַיִּחֵי שַׁאַוּל עוֹן אַת־דָּנֶד מְהַיִּוֹם הַהָּוּא וַהַלָאַה: רוּח ותצכח אלהים ו רעה ו אלי

^{2.} AB^2 : ¿δωπεν ... ἐν τῷ οἴκφ (ἀφῆπεν ... εἰς τὸν οἶκον FX). 3. AB^2 : (* διαθ.) ἐν τῷ ἀγαπᾶν (c. FX). 4. AB^2 : ἐπάνω (ἐπ' αὐτῷ ΕΓΧ). 5. AB^2 *τῷν († FX). 6. AB^2 : ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ἀπὸ τῷ πατάξαι (ὅτε κτλ. FX). AB^2 κ. ἄδ. († FX). AEFX (p. Ἰσρ.) † (ἄδυσαι) καὶ χορεύνσαι εἰς ἀπάντησιν Σαὰλ τῷ βασιλέως. 7. B: ἐξῆρχον (-οντο FX; A: ἐξῆλθον) ... *αί παίζ. († AEFX). 8. AB: (* ὀργ. Σ. καὶ) πον. ἐφ. (c. FX). B^2 καὶ τί- βασ. († AEFX). [9-11* B^1 († AB^2 EFX).] 10. AB^2 *τῷ et τῷ († FX).

לשיר ק' . 0. 6. ייאחבחו ק' . 1. לשיר ק' . 9. ערין ק' . 9. באלפרו ק'

^{1.} B.dW.vB.A: liebte ihn. B: wie f. Seele. dW. vE: eigene S. A: wie fich felbft.

^{2.} B.vE: (gurud)fehren. dW.A: geftattete ihm u. (wieber) gurudguf.

^{4.} Mantel ... feine anbern Rleiber, bis anf .... B: Dberrod. dW.A: übrigen Rl. vE: felbft auch f. Schw. A: fogar.

^{[9-11*}B1(† AB2EFX).] 10. AB2*x8 et xg(† FX). (ub.) wohin ... hatte er Glud. B: war angenehm in

Innathans Bund mit David.

mit bem Bergen Davibs, und Jonathan gewann ibn lieb wie fein eigen Berg. 2 * Und Saul nahm ihn bes Tages, und ließ ibn nicht wieber ju feines Baters Saus 3 fommen. * Und Jonathan und David machten einen Bund mit einander, benn er batte 4ihn lieb wie fein eigen Berg. * Und 30nathan gog aus feinen Rod, ben er ans batte, und gab ibn Davib, bazu feinen Mantel, fein Schwert, feinen Bogen unb 5 feinen Gurtel. "Und David zog aus, wohin ihn Saul fanbte, und bielt fich Müglich. Und Saul feste ihn über bie Rriegsleute, und er geftel wohl allem Bolf, auch ben Rnechten Saule.

6 Es begab fich aber, ba er wieber getommen war von bes Philifters Schlacht, bag bie Weiber aus allen Stabten Ifraels maren gegangen mit Gefang und Reigen, bem Ronige Saul entgegen, mit Bauten, mit 7 Freuben und mit Beigen. * Und bie Beiber fangen gegen einanber, und fpieleten und fprachen: Saul bat taufenb ge-8 fclagen, aber David gebn taufenb. *Da ergrimmete Saul fehr und gefiel ihm bas Wort Abel, und fprach: Sie haben David zebn taufend gegeben, und mir taufend, bas Konigreich will noch fein werben. 9 "Und Saul fabe David fauer an von bem Tage und fortan.

10 Des anbern Tages gerieth ber bofe Beift von Gott über Saul, und weiffagete babeim im Saufe; Davib aber fpielete auf ben Saiten mit feiner Banb, wie er taglich pflegte. Und Saul batte einen Spieß 11 in ber Sand *und icon ibn, und gebachte: 3d will David an bie Band fpiegen. Da-

b. Augen bes gangen B. A: beliebt. vE: gnt. dW: beliebt bei a. Bolf.

6. ba fie wiebertamen, als D. jurfidgetehrt war ... gingen ... n. m. Eriangeln. B.dW.vE: als f. ein: jogen (vgl. Rap. 17, 57). vE: u. mit Tang. B: gu fins gen, u. zwar im R. vE: m. Freudengeschrei u. m. Cymbeln. (B: mufital. Infirumenten!!)
7. dW: fangen ... tanzend. vE: b. fpielenden B.

fangen chormeife. A: fangen vor. B.dW.vE: feine Taufend.

8. B: entbrannte. vE.A: (er)gurnte. dW.A: miß:

(Gon. conglutinata est animae David, et 20,17. dilexit eum Jonathas quasi animam 19,1. suam. *Tulitque eum Saul in die 2 16,21. illa, et non concessit ei, ut reverte-17,15. 8,115. retur in domum patris sui. * Inier**u**nt 3 20,8.16. autem David et Jonathas foedus; di-25,18., ligebat enim eum quasi animam suam. *Nam exspoliavit se Jonathas tunica, 4 qua erat indutus, et dedit eam David, et reliqua vestimenta sua, usque ad gladium et arcum suum et usque ad balteum. *Egrediebatur quoque Da- 5 vid ad omnia quaecumque misisset v.14. eum Saul, et prudenter se agebat; (VRS) posuitque eum Saul super viros belli, eum Saul, et prudenter se agebat; et acceptus erat in oculis universi

(Gon. populi, maximeque in conspectu fa-41,87. mulorum Saul. Porro cum reverteretur percusso 6 Philisthaeo David, egressae sunt mu-Philistasso David, eg. 2022.

11,34. lieres de universis urbibus Israel,

Bz.18.20 cursum Saul regis, in tympanis laetitiae et in sistris. *Et praecinebant 7 mulieres ludentes atque dicentes: 31,11. Percussit Saul mille, et David decem 17,51.46. millia. Fratus est autem Saul nimis, 8 Sir.47,7. et displicuit in oculis ejus sermo

cantantes chorosque ducentes in oc-

iste, dixitque: Dederunt David decem millia, et mihi mille dederunt; quid 15,29. ei superest nisi solum regnum? * Non 9 rectis ergo oculis Saul aspiciebat

16,21. David a die illa et deinceps.

Post diem autem alteram invasit 10 v.12. 16,14. 19,9; spiritus Dei malus Saul, et prophe-18.5 tabet in medio domus suae. David Jer. 29,26 autem psallebat mamı sua, sicut per 16,23; singulos dies. Tenebatque Saul lan-23,6; ceam *et misit eam, putans quod 11 configere posset David cum pariete;

6. S † (p. Dav.) et ferret caput ejus in Jerusalem.

fiel. vE: es war bofe in f. Angen biefe Sache. dW: Ihm wird noch felbst b. Königthum. vE: Am Ende w. ibm n. b. Ronigr.

9. B: hatte ein Auge auf D. dW: fahe D. mit fcheelen A. an. A: nicht mit rechten ...! vE: f. fcheel auf D.

10. B.dW.vE: ein bofer G. dW.vE: rafete. B: wie er v. Tag gu T. pfl. dW: biefen T. w. alle T. vE: wie gewöhnlich.

11. B.dW.vE: warf ben Sp. (Speet). A: w. ihn. dW: will D. u. bie BB. durchftogen.

XVIII.

Erga Davidem Jonethanis amor. Sauli odium.

και εν το τοίγω. Και εξέκλινε Δαυίδ από προςώπου αὐτοῦ δίς. 12 Καὶ ἐφοβήθη Σαούλ άπὸ προςώπου Δαυίδ, ὅτι ἢν κύριος μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ Σαοὺλ ἀπέστη. 13 Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν Σαούλ ἀφ' έαυτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν έαυτῷ γιλίαργον, καὶ έξεπορεύετο και είςεπορεύετο έμπροσθεν του λαού. 14 Καὶ ἦν Δαυλό συνιῶν ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ. 15 Καὶ είδε Σαούλ ώς αὐτὸς συνιεί σφόδρα, καὶ εὐλαβείτο απο προςώπου αὐτοῦ. 16 Καὶ πᾶς Ἰσραηλ καὶ Ιούδα ήγάπα τὸν Δαυίδ, ὅτι αὐτὸς έξεπορεύετο καλ είζεπορεύετο προ προςώπου τοῦ λαοῦ.

¹⁷ Καὶ είπε Σαούλ πρός Δαυίδ· 'Ιδού ή θυγάτηρ μου ή μείζων Μερώβ, δώσω σοι αὐτην είς γιναϊκα πλην γίνου μοι είς υίον δυνάμεως καὶ πολέμει τοὺς πολέμους κυρίου. Καὶ Σαούλ είπε. Μή έστω ή γείο μου έπ' αὐτῷ, άλλ' έστω έν αὐτῷ ἡ γείο τῶν άλλοφύλων. 18 Καὶ είπε Δαυίδ πρὸς Σαούλ. Τίς είμι έγὸ καὶ τίς ή ζωή τῆς συγγετείας τοῦ πατρός μου έν Ίσραήλ, ότι έσομαι γαμβρός του βασιλέως; 19 Καλ έγένετο έν τῷ καιρῷ τοῦ δοθήναι τὴν Μερώβ θυγατέρα Σαούλ τῷ Δαυίδ, καὶ αῦτη έδοθη τῷ Αδριὴλ τῷ Μαουλαθίτη εἰς γυναϊκα. 20 Καλ ήγάπησε Μεγόλ ή θυγάτης Σαούλ τόν Δανίδ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, καὶ ηὐθύνθη τὸ όημα έν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 21 Καὶ είπε Σαούλ. Δώσω αὐτήν αὐτῷ, καὶ έσται αὐτῷ εἰς σκάνδαλον. Καὶ ἡν ἐπὶ Σαούλ γείρ άλλοφύλων.

22 Καὶ ἐνετείλατο Σαούλ τοῖς παισίν αὐτοῦ. · λέγων· Δαλήσατε ύμεζ λάθρα τῷ Δανίδ, λέγοντες. Ίδου θέλει έν σοί ο βασιλεύς, και πάντες οί παϊδες αὐτοῦ άγαπῶσί σε, καὶ σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ. 23 Καὶ ἐλάλησαν οἱ παίδες Σαούλ είς τὰ ώτα Δαυίδ τὰ ψήματα ταύτα. Καὶ είπε Δαυίδ· "Η κουφόν έστιν έν όφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ; κάγὼ מפניר פעמים: ריפב בֿינַד 12 וַיַּרָא שָׁאוּל מלפָני דַרד כַּייהַיַה יָהוַהׁ 13 עמו ומעם שאול סר: ויסרהו שאול מעמר וישמהר לו 14 וַיַּבָא לִפְנֵי הַעָם: טי דָרַכַר מַשָּׁפּיל ויהוה עַמָּוֹ: שָׁאַוּל אָשׁר־הוּא משׂכּיל מאָד ויגר וכל־ישראל ויהודה אהב אַת־דָּוֶד פִּי־תָּוּא יוֹצֵא וָכֵא לַפְנֵיתַם: רַיּאמר שאול אַל־דַיוֹד הַנַּה בַתִּי הַבּדוֹלֵה מרַב אֹתַהֹּ אֵתַּוֹ־לָהְ לָאִשָּׁה אַד הַנָדַלִי לְבַרְחַיל וְהַלְּחֵם מַלְחְמִוֹת יָהוָה וְשַׁאִוּל אַמַּר אַל־תִּהֵי יַדִי בּוֹי 18 וּתָהַי־בוֹ יַד־פָּלְשָׁתֵּים: וַיֹּאַמֵּר דַּוִֹד ישאול מי אַנֹכִי ומִי חַיַּי מִשְׁפַּחַת אַבֵּי בִּיִשִּׂרָאֵל בִּי־אַהִיֵה חָתָן לַמַּלֶּהְ: 19 וַיָהָי בָּעַת הַתֹּ אָת־מֵרֶב בַּת־שַׁאָוּל לדוד והיא נתנה לעדריאל המחלתי < לאשה: ותאהב מיכל בתשאול אָת־דָּנֶד וַיַבָּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשָּׁר הַדָּבר 21 בַּעַינִיר: רַיֹּאמֵר שׁאוּל אַתְּנַנָּה כּוֹ ותהילו למולש ותהיכו נדפלשתים וַיָּאמֶר שַׁאוּל אֵל־דָּוָד בְּשָׁמֵים תִּתְחַתּן

רַיַצַר שָאוּל אַת־עַבָיָוֹ דַבּרוּ אַל־ דַּרֶר בַּלָּטֹ לֵאמֹר הַנָּה חַפַץ בַּהְ הַמֵּלֶהְ

יר, פרו ס' . 14. 'p עבדיו ס' . 22. 'v

^{12.} Β* δτι - ἀπέστη († ΑΕΓΧ). 13. Β* Σαὸλ. Α¹Β: ἀπ αὐτῦ. 14. ΑΒροη, συνιῶν p. οδ, αὐτῦ. Β (p. κύρ.) † ήν. 16. Β: εἰςεπ. κ. ἐξεπ. [17—19*Β¹ († ΑΒ²ΕΓΧ).] 17. ΑΒ²: αὐτὴν δ. σοι ... † (a. πλὴν) καὶ ... * (bis) ἡ ει τῶν: καὶ ἐσται ἐπ αυτὸν χ. ἀλλ. 18. ΑΒ²: σῦ τις ΑΒ. ἐκικοῦν ΑΒὰ. Αὐτὰς ἐδ ΑΒ. Μοθη. π. 19. AB: ἐγενήθη. A²B²: αὖτὴ ἐδ. AB: Moθυλαθέτη. 20. ΑΒ: Μελχόλ. Β*το όῆμα. 21. ΑΕΓΧ †(inf.) Και είπε Σ. πρὸς Δ. Εν ταϊς δυοίν έπιγαμβοεύσεις μοι σήμερον. 23. ΑΒ: Εί κόφ. *έστιν.

^{11.} vE: wich ihm zweimal aus. A: w. gum zweitenm. aus f. Augen 13. vor b. B. ber. dW.vE: entfernte, dW.A: machte. B.dW.vE.A: Dberften.

vid aber manbte fich zweimal von ihm. 12 *Und Saul fürchtete fich vor David, benn ber herr war mit ibm, und war von Saul 13 gewichen. *Da that ibn Saul von fich und feste ibn gum gurften über taufenb Mann, und er zog aus und ein vor bem 14 Bolt. * Und David hielt fich fluglich in alle feinem Thun, und ber Berr mar mit 15 ibm. * Da nun Saul fabe, daß er fich fo flüglich bielt, icheuete er fich vor ibm. 16 * Aber gang Ifrael und Juba hatte David lieb, benn er jog aus und ein vor ihnen ber.

Und Saul sprach zu David: Siehe, meine größefte Tochter Merob will ich bir jum Beibe geben, fei nur freudig und führe bes herrn Rriege. Denn Saul gebachte: Deine Sand foll nicht an ihm fein, 18 fonbern bie Banb ber Philifter. *Davib aber antwortete Saul: Wer bin ich, und mas ift mein Leben und Beidlecht meines Baters in Ifrael, bag ich bes Ronigs Gi-19 bam werben fou? * Da aber bie Beit tam, bağ Merob, bie Tochter Sauls, follte David gegeben werben, ward fie Abriel, bem 20 Meholathiter, jum Beibe gegeben. *Aber Michal, Sauls Tochter, hatte ben David lieb. Da bas Saul angefagt marb, fprach 21 er: Das ift recht. *3ch will fie ihm geben, daß fie ihm jum Fall gerathe und ber Philifter Ganbe über ihn tommen. Und fprach zu David: Du follft heute mit ber

Und Saul gebot feinen Anechten: Rebet

mit David heimlich und fprecht: Siehe,

ber Ronig hat Luft ju bir, und alle feine

Rnechte lieben bich, fo fei nun bes Ronigs

solche Worte vor den Ohren Davids. Da-

vid aber ibrach: Dunkt euch bas ein Geringes fein, bes Ronigs Gibam ju fein?

23 Eibam. * Und bie Rnechte Saule rebeten

23. A.A: ein Geringes, bes Ronigs.

anbern mein Eibam werben.

et declinavit David a facie ejus secundo. *Et timuit Saul David, eo 12 16.78. quod Dominus esset cum eo et a se recessisset. *Amovit ergo eum Saul 13 a se et fecit eum tribunum super mille viros, et egrediebatur et intrabat in conspectu populi. *In om-14 nibus quoque viis suis David prudenter agebat, et Dominus erat cum "Vidit itaque Saul, quod pru- 15 dens esset nimis, et coepit cavere eum. *Omnis autem Israel et Juda 16 diligebat David; ipse enim ingrediebatur et egrediebatur ante eos.

Dixitque Saul ad David: Ecce, filia 17 14,40. mea major Merob, ipsam dabo tibi 17,25. uxorem: tantummodo esto vir fortis et praeliare bella Domini. Saul autem reputabat, dicens: Non sit manus mea v.21. in eum, sed sit super eum manus Philisthinorum. *Ait autem David 18 25m,7,18 ad Saul: Quis ego sum, aut quae est vita mea aut cognatio patris mei in Israel, ut fiam gener regis? *Factum 19 (Jud.15,2 est autem tempus, cum deberet dari 28m.21,8 Merob filia Saul David, data est Ha-Jud.7,82. drieli Molathitae uxor. Dilexit au-20 14.49. tem David Michol filia Saul altera. Et nunciatum est Saul et placuit ei, *dixitque Saul: Dabo eam illi, ut fiat 21 ei in scandalum et sit super eum (Pa.27,3, manus Philisthinorum. Dixitque Saul ad David: In duabus rebus gener meus eris hodie.

Et mandavit Saul servis suis: Lo-22 quimini ad David clam me, dicentes: Ecce, places regi et omnes servi ejus diligunt te; nunc ergo esto gener regis! *Et locuti sunt servi Saul in 23 auribus David omnia verba haec. Et ait David: Num parum videtur vobis. generum esse regis? ego autem sum

17. S: in eo. 20. S: filiam Saul alteram.

gerfohn. 19. dW.vE: jn ber 3.

^{14.} B: hanbelte fl. dW.vE: hatte Glud. B.dW.

VB.A: (in) auf allen f. Begen. 15. dW.vE: febr viel Glud hatte, vE: fürchtete.

^{17.} fei mir nur tapfer. dW.vE.A: altefte. B: halte bid nur t. bei mir. dW: ftreite bie Str. Jehovas. B: wiberihn. A: gegen. dW.vE: 3ch will nicht (feine) S. an ihn legen.

^{18.} bas Gefdi. A: ober b, G, vE: ein Comies

^{20.} geffel es ihm wohl. B: war b. Sache recht in f. Augen. vE: u. b. S. war ... dW: ihm r.

^{21.} Denn er gedachte: 3ch ... Swelten. B: 3. Strid werbe. dW: Fallftr. fel. vE: n. f. foll ihm 3. Fallftr. w. A: Anftoß! ... Um zwei Dinge follft ...? 22. fo werbe nun. dW.vE; ift bir geneigt.

XVIII.

Eres Davidem Jonathanis amor. Sauli odium.

άνηρ ταπεινός και ούχι έντιμος. 24 Και άπήγγειλαν οί παίδες Σαούλ αύτῷ κατὰ πάντα τὰ φήματα ταύτα α ελάλησε Δανίδ. 25 Καὶ είπε Σαούλ Τάδε έρειτε τῷ Δανίδ Οὐ βούλεται ό βασιλεύς εν δόματι, άλλ' ή έν έκατον άκροβυστίαις άλλοφύλων, έκδικησαι είς έγθρούς τοῦ βασιλέως. Καλ Σαούλ έλογίσατο έμβαλεῖν τον Δαυίδ είς γείρας των άλλοφύλων. 26 Καί ἀπήγγειλαν οἱ παίδες Σαούλ τῷ Δαυίδ τὰ φήματα ταῦτα, καὶ ηὐθύ~~νθη~~ ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Δαυίδ, ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ, καλ ούκ επληρώθησαν αι ήμεραι. 27 Και ανέστη Δαυίδ, και έπορεύθη αύτος και οι άνδρες αύτοῦ, καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς άλλοφύλοις ἐκατὸν ανδρας, και ήνεγκε τας ακροβυστίας αὐτών και έπλήρωσεν αυτάς τω βασιλεί. Και έπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεί, καὶ δίδασιν αὐτῷ τὴν Μεγολ θυγατέρα αὐτοῦ αὐτοῦ εἰς γυναῖκα.

28 Καὶ είδε Σαούλ καὶ έγνω, ότι κύριος μετά Δαυίδ και Μεγόλ ή δυγάτης αὐτοῦ 'καὶ πας Ίσραηλ' άγαπα αὐτόν. 29 Καὶ Σαούλ προςέθετο φοβείσθαι από προςώπου Δαυίδ έτι, καὶ έγένετο Σαούλ έχθυαίνων τῷ Δαυίδ πάσας τὰς ἡμέρας. 30 Καὶ ἐξῆλθον ol ἄργοντες των άλλοφύλων και έγένετο άφ' ίκανοῦ της έξοδίας αὐτών, και Δαυίδ συνήκε παρά πάντας τους δούλους Σαούλ, και έτιμήθη τὸ ότομα αύτου σφόδρα.

ΧΙΧ. Καὶ ἐλάλησε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υίὸν αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας τοὺς παίδας αὐτοῦ, τοῦ θανατώσαι τὸν Δανίδ καὶ Ἰωνάθαν ό νίὸς Σαούλ ήρεῖτο τὸν Δαυίδ σφόδρα. ² Καὶ ἀπήγγειλεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυίδ, λέγων· Σαούλ ό πατής μου ζητεί θανατώσαι σε. φύλαξαι οὖν αὖριον πρωὶ καὶ κρύβηθι καὶ 8 Καὶ ἐγοὸ ἔξελεύσομαι κάθισον κρυφή. καί στήσομαι έχόμενος του πατρός μου έν άγρφ, ου έὰν ης έκει, και έγω λαλήσω περί σου πρός τὸν πατέρα μου, καὶ ὅψομαι יַבְּרָר עַבְדֵי אַישׁ־רֵשׁ וְנָקְלַה: וַיַּבְּרוּ עַבְדֵי 24 שאיל לו לאמר פדברים האלה דבר כח דָרָד: וַיּאמר שׁאוּל כָּה־תַאמרוּ לְדַיֹּד -חַפַּץ לַמַּלָה בִּמֹהַר כִּי בַּמֵאַה עַרְלֵוֹת פָּלָשָׁתִּים לָהַנַּקֵם בָּאִיבֵי הַמֵּלֶהְ ושאול חשב להפיל אתי הַדָּבָרִים הָאָּלֵה וַיִּשַׁר הַדְּבַר זג הַיַּמִים; וַיַּקם דָּוֹד וַיֵּלֵהְי הַרָּא וַאַנַשִּׁיו בפלשתים מאתים איש ויכא דרד את־ערלתיהם ויִמַלְאוּם לַמַּלָה לָהָתְחַתֵּן בַּמֶּלֶה וַיִּתַּן־לָוֹ שָׁאַוּל אֵת־ מִיכֵל בַּתִּוֹ לַאִּשׁׁהֹ:

רַיָרָא שָׁארּל וַיַּּדַע כֵּי יִהוָה עִם־דָּרָד 29 ומיכל בַת־שַׁאָוּל אָהַבַּתְהוּ: וַיָּאֹסָף שאול כַרָא מָפּנֵי דַנֵד עוֹד נַיָּהֵי שַאַוּל ל אֹיֵב אָת־דָּרֶד פָּל־דַּיִּבְיםוּ וַיַּצְאָוּ שָׂרֵי פַּלְשָׁתַּים וַיָּהָי מַהֵּי צֵאתַם שַּׁכֵל דָּוָד מפל עבדי שארל וייקר שמו מאד: וַיִּדָבַּר שאוּל אַלדונתו בְּנוֹ וָאַל־ 🗶 🛣.

^{23.} AB: ἐνδοξος (ἐντ. FX). 24. AB*πάντα (†
FX). 25. A*ἐκδικ.-fin. B*εἰς († ΕFX) ... αὐτὸν
(τὸν Δ. iid.). 26. AB: ἀπαγγόλλεσιν (c. FX). B*κ.
δκ.-ήμ. († ΑΕΓΧ). 27. A*ἐκ. B: ἀνήνεγκεν (ῆν.
AFX) ... *κ. ἐκλής. αὐτὰς τ. β. († ΑΕΓΧ). 28. 'Β
*κ. ἔγνω († ΑΕΓΧ). AB*κ. Μ. ἡ θ. αὐτῦ († FX)
... ἡγάπα (ἀγαπὰ ΕΧ). 29s. AB: εὐλαβεῖσθαι
ἀπο Δ. (φοβ. ἀπὸ πρ. Δ. FX). B*κ. ἔγέν. Σ.-fin.
30 († ΑΕΓΧ). A ἐξιθρεύων τὸν Δ. (c. F). ΑΕΧ *τῆς
(† FX). A*⟨κρ.) καὶ († ΕΓΧ). — 1. ΑΒ*κε(† ΕΓΧ) († FX). A*(sq.) καὶ († EFX). — 1. AB*τδ († EFX). 2, B*ο πατήρ με († AEFX).

ע. 25. המה בס"ם . 25. למד' כר אם במאח . 25. מרה 23. B.dW.vE: ba ich (fo ich boch) e. a . u. ger. M. (bin).

^{25.} dW: f. Ranfpreis, vE: verlanget f. Beirathes gefdent. A: hat f. Brautgabe nötfig. B.dW.vE.A: fondern (nur) 100 B. der Bb. vE. damit Rache gesibt werde. A: gefdebe. B.dW.A: gedachte. dW: fallen zu machen. vE: f. zu laffen in b. D. A: zu überliefern. 26. (Bgl. B. 20.) B: es waren aber die Tage noch

n. erfallet. dW: Und noch ... voll.

ich aber bin ein armer geringer Mann. 24 Und die Knechte Sauls fagten ihm wieber und sprachen: Solche Worte hat Da-

25 vid gerebet. * Saul (prach: Co fagt gu David: Der König begehret keine Morg gengabe, ohne hundert Borhaute von ben Bhiliftern, daß man fich rache an bes Königs Feinben. Denn Saul trachtete David gu fällen burch ber Bhilifter Sand.

26 Da fagten seine Knechte David an solche Worte, und bauchte David die Sache gut fein, daß er bes Königs Eidam wurde.

27 Und die Zeit war noch nicht aus. Da machte fich David auf und zog hin mit feinen Männern, und schlug unter den Bhilistern zweihundert Mann. Und David brachte ihre Borhäute und vergnügte dem Könige die Zahl, daß er des Königs Etdam wurde. Da gab ihm Saul feine Tochter Michal zum Weibe.

28 Und Saul fahe und merkte, bag ber herr mit Dauto war. Und Michal, Gauls 29 Tochter, hatte ihn lieb. *Da fürchtete

fich Saul noch mehr vor David, und marb 30 fein Beist fein Ederlang. Und ba ber Philifter Fürsten auszogen, handelte David Auglicher benn alle Knechte Sauls, wenn fe anszogen, daß fein Name hochgepriesen

warb.

Saul aber rebete mit feinem Sohn Jonathan und mit allen seinen Anechten, daß sie David sollten töbten. Aber Ivaathan, Sauls Sohn, hatte David

2 fehr lieb, *und verkündigte es ihm und fprach: Mein Bater Saul trachtet barunch, daß er dich tödte. Nun, so bewahre dich morgen und bleibe verborgen, und verstede dich. *Ich aber will heraus gehen und neben meinem Bater stehen auf dem Felde, da du bist, und von dir mit

meinem Bater reben, und mas ich febe,

2. U.L: morgens. A.A: Morgens.

*Et renuncia- 24 vir pauper et tenuis. verunt servi Saul, dicentes: Huiuscemodi verba locutus est David. *Dixit autem Saul: Sic loquimini ad 25 David: Non habet rex sponsalia ne-34,12. cesse, nisi tantum centum praepu-17,26.. tia Philisthinorum, ut fiat ultio de inimicis regis. Porro Saul cogitabat tradere David in manus Philisthino-*Cumque renunciassent servi 26 ejus David verba, quae dixerat Saul, placuit sermo in oculis David, ut fieret gener regis. Et post paucos dies * surgens David abjit cum viris, 27 qui sub eo erant, et percussit ex Philisthiim ducentos viros, et attulit eorum praeputia et annumeravit ea regi, ut esset gener ejus. Dedit itaque Saul ei Michol filiam suam uxorem.

Dominus esset cum David; Michol
v.20. autem filia Saul diligebat eum. Et 29
v.16.12.8 Saul magis coepit timere David, factusque est Saul inimicus David cunctis
diebus. Et egressi sunt principes 30
Philisthinorum; a principio autem
v.15.6. egressionis aorum prudentius se gerebat David quam omnes servi Saul,
et celebre factum est nomen ejus
nimis.

Locutus est autem Saul ad XIX.

Jonathan filum suum et ad omnes servos suos, ut occiderent David.

18,1.2. Porro Jonathas filius Saul diligebat 20,17,20. David valde, "et indicavit Jonathas 2 David, dicens: Quaerit Saul pater meus occidere te; quapropter observa te, quaeso, mane, et manebis clam et absconderis. "Ego autem egrediens stabo juxta patrem meum in agro, ubicumque fueris, et ego loquar de te ad patrem meum; et quodcum-

^{27.} B: man lieferte fie bem R. völlig. dW.vE: u. (man) legte fie vollgählig... vor. A: gahlte f. ... vor. 28. vE: u. erfannte ce.

^{29. 4}W: befeinbete D. vB: alle Beit. B: alle bie Tage. A: a. T. f. Lebens.

^{30.} h. D., fo oft f. ausg., et. B: war D. flüger. vE: gladicher. dW: hatte mehr Glud. B: hochgrachs tet. vE: hochgeschatt. dW: febr werth geachtet.

^{27.} Al. † (p. abiit) in Accaron.
30. Al.: viri (pro servi). 3. S: fuerit.

^{1.} B.dW.vE: ju f. Sohn. B: großen Bohlgefallen an D. dW.vE: war D. fehr geneigt.

^{2.} morgen frah. B: nimm bod nun beiner geitlich wahr. dW.vB: hute bich. A: fei auf beiner but, vE: in b. Fruhe.

^{3.} B: meinem B. gur Seite. dW.vE: (an bie S.) ... treten. B.dW.vE: (will) feben was es fei (ift), und ac.

XIX

Erga Davidem Jonathanis amer, Sauli edium.

ο τι αν ή, και απαγγελώ σοι. 4 Και ελάλησεν Ίωνάθαν περί Δαυίδ άγαθά πρός Σαούλ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: Μή άμαρτησάτω ὁ βασιλεύς είς τὸν δοῦλον αύτοῦ Δαυίδ, ὅτι ούχ ημαρτεν εἰς σέ, καὶ τὰ έργα αὐτοῦ καλὰ σφόδρα. 5Καὶ έθετο την ψυχην αύτου έν ταις χερσίν αύτου, καί έπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, και ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην, και πάς Ίσραὴλ είδον καί εχάρησαν· καὶ ένατί άμαρτάνεις εἰς αίμα άθῶον, θανατώσαι τὸν Δαυίδ δωρεάν; 6 Καὶ ήκουσε Σαούλ τῆς φωτῆς Ἰωνάθαν, καὶ ώμοσε Σαούλ, λέγων Ζη κύριος, εί αποθανείται. 7 Καί έκάλεσεν Ίωνάθαν τον Δαυίδ, και απήγγειλεν αθεφ πάντα τὰ ρήματα ταθτα· καλ είςήγαγεν Ίωνάθαν τὸν Δαυίδ πρὸς Σαούλ, καὶ ην ένωπιον αύτοῦ καθώς έχθες καὶ τρίτην ημέραν.

8 Καλ προςετέθη γενέσθαι πόλεμος, καλ κατίσγυσε Δαυίδ και έπολέμησε τους άλλοφύλους, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῦς πληγήν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προςώπου αὐτοῦ. 9 Καὶ έγένετο πνεύμα πονηρον έπὶ Σαούλ, καὶ αὐτος έν οίκφ αὐτοῦ καθεύδων, καὶ δόρυ έν τῆ γειρί αὐτοῦ καὶ Δαυίδ έψαλλες έν ταῖς γερσίς αὐτοῦ. 10 Καὶ εξήτει Σαούλ πατάξαι έν δόρατι τον Δαυίδ, και απέστη Δαυίδ έκ προςώπου Σαούλ καὶ ἐπάταξε τὸ δόρυ εἰς τὸν τοξίον, και Δαυίδ άνεγώρησε και διεσώθη έν νυκτί έκείνη. 11 Καὶ 'έγενήθη καϊ' απέστειλε Σαούλ άγγελους είς τὸν οίνον Δαυίδ, φυλάξαι αὐτὸν τοῦ θανατώσαι αὐτὸν πρωί καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ Μεχὸλ ἡ γυνὴ κὐτοῦ, λέγουσα: Έαν μη σο σώσεις την ψυχήν σου την νύκτα ταύτην, αύριον σύ θανατωθήση. 12 Καὶ κατάγει ή Μεχολ τον Δαυίδ δια της θυρίδος, καὶ ἀπῆλθε καὶ ἔφυγε καὶ σώζεται. 13 Καὶ έλαβεν ή Μεγολ τα κενοτάφια, και έθηκεν έπί την κλίνην, και στρογγύλαμα τριχών αίγων έθηκεν πρός κεφαλής αύσου, και έκαλυψεν

3. AB: $\hat{\epsilon}$ ay $(\hat{\alpha}_{\nu} \ FX)$. 4. AB: $\hat{\delta}\hat{\alpha}\hat{l}$, as Δ ..., $\hat{\eta}\mu\hat{\alpha}q$ - $\tau\eta\kappa\nu$ ... π oi $\eta\mu\alpha\tau\alpha$ and $\hat{\alpha}$ and $\hat{\alpha}$ (AEX $\dagger$ sol) c. F.

5. AB: $\tau\tilde{\eta}$ zeiql. 7. AB: $\hat{\omega}_{S}$ ($\pi\alpha\vartheta\hat{\omega}_{S}$ FX). 8. AB: $\pi\varrho\sigma\hat{\epsilon}\hat{\theta}$ be of $\hat{\sigma}\hat{\delta}\hat{l}$. 7. Per. 5. $\eta'\kappa\nu\partial\sigma\hat{\sigma}$ c. FX) $\dagger$ $\pi\varrho\hat{\sigma}_{S}$ $\Sigma\alpha\hat{\epsilon}\hat{l}$ B(*AFX). 9. B $\dagger$ (p. $\pi\nu$.) $\vartheta\nu\hat{\sigma}\hat{\delta}\hat{\sigma}$ (*FX; AEX: $\nu\nu$ - $\varrho(s)$. AB* (pr.) $\alpha\mathring{\sigma}\mathring{\tau}\hat{\nu}$ (†EFX). B* (nit.) $\hat{\delta}\mathring{\tau}$. 10. AB: $\tau\mathring{\sigma}\hat{\delta}\hat{\sigma}$ of ϵ Δ . ($\hat{\delta}\mathring{\tau}$ $\hat{\sigma}$ $\hat{\sigma}$ $\hat{\sigma}$ $\hat{\tau}$ $\hat$

₹**ד** ז וַיִדַבָּר יִהְּוֹנְתַּוּ והגוהוי בַּדַרָל טוֹב אַל־שַׁאַוּל אַבִיוּ רַיָּאֹמֵר אُליו אל-יחטא הפֿלה בעבהו בדור פי לָוֹא חָטָאֹ לֶּדְ וְכֵי מֵצַשַּׂיו טוֹבילָהְ ח מַאָּד: וַיָּשָׂם אַת־נַפְשׁוֹ בְכַפּוֹ וַיֵּדְ אַת־הפַלשׁתי ויינש יהוה תשועה גדולה לכל־ישראל ראית ותשמח וָלֶמָה תַּחֲטָאֹ בָּדַם נַלָּי לְהַמֵּית אֵת־ פַ דַּרָד חַבַּם: רַיִּשָׁמֵע שַׁאִרּל בְּקוֹל יִהְוֹנָתַן • וַיִּשָּׁבַע שׁאוּל חי־יָהוֹה אַם־יוּמת: 7 וַיָּקַרָא יָהוֹנַתֵּוֹ לְדָוֹד וַיַּבָּד־לוֹ יִהוֹנַתוֹן אַת־כָּל־הַדְּבָרֵים הָאֵלֶה וַיָּבָא יְהִוֹנָתֵן なんしはなられ באתמול שלשום:

וַמִּיֹטֶף הַמִּלְחֲמֵה לְאִיִּוּת וַיֵּצֵא דָוֹד וַיַּצַחָם בַּפּּלִשָׁתִּים וַיַּה בָּהָם מַכַּה ים בדולה ויינסו מפניון ומהי ויון יהוה. רַעַה אַל־שַאוּל וָהוּא בְּבֵיתִוּ יוֹשַּׁב י וֹחַנִּיעוּ בּּוֹדֵוּ וֹבְנַר מִנַבּוֹ בְּיֵר: וֹיִבַּפְׁשׁ שָׁאוּל לְהַפְּוֹת בַּחֲנִיתֹ בִּדְנִד וּבַפִּיר ויָפָטַר מִפָּנִי שָׁאוּל וַיַּה אַת־הַּחְנֵית בַּפֵּיר וְדָרָד נַס וַיְּמַכֵּט בַּלַיְלָה הָוּא: 11 וַיִּשָׁלַהֹ שָׁאוּל מַלְאַכִים אֵל־בַּית דְּוָד לשָׁמָרֹוּ וָלֵהָמִיתִוֹ בַּבְּקֵר וַתַּבֵּר לְדְוֹד מיכל אשתו לאמר אם־אֵינְה מְמַלֵּט אַתינַפִשָּׁה הַלַּיִלָה מַחֵר אַתָּה מוּמֶת: 12 וַאַרָד מִיכַל אַת־דָּרָד 13 ניכה ניברת נימכם: את־התרפים וַתְּשָׁם אַל־הַפְשָּׁה וָאַתֹּ פָבֵיר הַעָּוֹים שַּׁמָה מָרָאַשׁתָיו וַתְּכֵס

4. B.dW.vE.A: Gutes. B: fich nicht an bir vers fündigt. dW.vE.A: nicht gegendich gef. dW.vE: feine Thaten. A: Werfe. B: ja f. Thun ift bir gewiß febr gut.

5. B: f. Seele. vR: gelegt. dW: aufs Spiel gefest. A: freiwillig ausgef. dW: fchaffete ... e. gr. Sieg.

Isnathans Fürfprace. Die Flucht burds Fenfter.

XIX

4 will ich bir fund thun. * Und Jonathan rebete bas Befte von David mit feinem Bater Saul, und fprach ju ihm: Es verfundige fich ber Ronig nicht an feinem Rnechte David, benn er hat feine Gunbe wider bich gethan, und fein Thun ift bir 5 febr nuge, * und er hat fein Leben in feine Sand gefett und ichlug ben Philifter, und ber Berr that ein großes Beil bem gangen Ifrael. Das haft bu gefehen und bich bef gefreuet; warum willft bu bich benn an uniculbigem Blut verfunbigen, bag bu 6 David ohne Urfach töbteft? "Da gehorchte Saul ber Stimme Jonathans, und schwur: So mahr ber Berr lebt, er foll nicht fter-7 ben! *Da rief Jonathan David und fagte ihm alle biefe Borte, und brachte ibn zu Saul, baß er vor ibm war wie porbin. Es erhob fich aber wieber ein Streit, und David jog aus und ftritt wiber die Philister, und that eine große Schlacht, 9 bag fie por ibm floben. * Aber ber bofe Beift bom Berrn fam über Saul, und er faß in feinem Baufe und batte einen Spieß in seiner Band; David aber spielete auf 10 ben Saiten mit ber Sanb. *Und Saul trachtete, David mit bem Spieg an bie Band ju fpiegen. Er aber rif fich von Saul, und ber Spieg fuhr in die Band. David aber floh und entrann diefelbige 11 Nacht. * Saul aber fanbte Boten gu Davide Baus, bag fie ibn bemahreten, und tobteten am Morgen. Das verfunbigte bem Davib fein Weib Michal, und fprach: Birft bu nicht biefe Nacht beine Geele er-

que videro, nunciabo tibi. Locutus est ergo Jonathas de David bona ad Saul patrem suum, dixitque ad eum: Ne pecces, rex, in servum tuum Da-23,14. vid, quia non peccavit tibi, et opera (28,21, ejus bona sunt tibi valde. *Et po- 5 Jud-12,8 suit animam suam in manu sua et 17,50a. percussit Philisthaeum, et secit Do-17,520. minus salutem magnam universo Isracli. Vidisti et laetatus es: quare (Ma. ergo peccas in sanguine innoxio, interficiens David, qui est absque culpa? *Quod cum audisset Saul, placatus (14.45. voce Jonathae juravit: Vivit Dominus! quia non occidetur. *Vocavit itaque Jonathas David, et indicavit ei omnia verba haec; et introduxit Jonathas David ad Saul, et fuit ante eum sicut 16,21. fuerat heri et nudiustertius.

Motum est autem rursum bellum, 8 et egressus David pugnavit adversum 23,5. Philisthiim percussitque eos plaga magna, et fugerunt a facie ejus. *Et factus est spiritus Domini malus 9 in Saul: sedebat autem in domo sua et tenebat lanceam; porro David psallebat manu sua. *Nisusque est 10 Saul configere David lancea in pariete, et declinavit David a facie Saul: lancea autem casso vulnere perlata est in parietem, et David fugit et salvatus est Pa. 52.1. nocte illa. *Misit ergo Saul satellites 11 suos in domum David, ut custodirent eum et interficeretur mane. Ouod cum annunciasset David Michol uxor sua. dicens: Nisi salvaveris te nocte hac, (Jon. 2,15 cras morieris! *deposuit eum per fene- 12 Act. 9,25. stram. Porro ille abiit et aufugit, at-

(30.2.16 cl as morieris: "depositive im per lene" 12 Act. 9,26. stram. Porro ille abiit et aufugit, atque salvatus est. "Tulit autem Michol 13 v.16. statuam et posuit eam super lectum, 31,18. et pellem pilosam caprarum posuit ad caput ejus, et operuit eam vesti-

6. dW: beim Leben Behovas.

12 retten, fo mußt bu morgen fterben. Da ließ ihn Michal burche Fenfter hernieber, bag er hinging, entfloh und entrann.

13 "Und Michal nahm ein Bilb und legte es ins Bette, und legte ein Ziegenfell zu feinen Baupten und bedte es mit Klei=

^{7.} dW: um ihu. B.dW.A: wie geftern n. vor(ebe)s geftern.

^{8.} B.dW.vE.A: (ber) Rrieg. B: that unter ihnen. dW.vE: richtete u. ihnen e. gr. Rieberlage an.

^{9.} dW: einbofer G. B.vE: feinen Sp. dW: Speer. dW.vE: fp. mit ber (feiner) S.

^{10.} dW: D. u. die B. gu burchftogen. B: machte Boltglotten Bibel. A. S. 2. Bbs 1. Abib.

^{4.} Al.: peccet rex. 11. Al. † (p. suos) nocte.

fic los. dW.vE.A: wic aus vor S. B: er schof ben Sp. dW: fließ. vE: warf.

^{11.} ihn bewachten. dW.vK: Benu bu ... bein Les ben retteft.

^{13.} Rey von Siegenhaar ... mie ber Dede. d'W.vE: nahm ben Theraphim. B: Riffen v. Jiegenf. dW.vB: Geflecht v. Jiegenhaaren. Arthate. haariges Jiegenf. um f. hanpt?

αὐτὰ Ιματίο. 14 Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβείν τον Δαυίδ, καλ είπε Μεχολ ένorleigdas autór. 15 Kal antoresler int tor Accold, Legen 'Andrers aciron ent sig xling πρός με του θανατώσαι αυτόν. 16 Καὶ έργονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἰδοὸ τὰ κενοτάφια ἐπὶ της κλίνης, και στρογγύλωμα τριχών αίγών πρός κεφαλής αὐτού. 17 Καὶ είπε Σαούλ τή Μεγόλ. Ίνατί ούτως παρελογίσω με, καὶ έξαπέστειλας τὸν έχθρόν μου, καὶ διεσώθη; Καὶ elne Merod vo Saood. Avrog elner 'Etanoστειλόν με, εἰ δὲ μή, Φανατώσω σε. 18 Καὶ Lavid kovys nai diecoto, nai napatirecai πρός Σαμουήλ είς Αρμαθαίμ, και απαγγέλλει αυτό πάνια δσα έποίησεν αυτό Σαούλ καί έπορεύθη Σαμουήλ καὶ Δαυίδ, καὶ έκάθισαν ir Navat 'er 'Paug'.

19 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, λεγόντων 'Ιδού Δαυίδ έν Ναυάθ έν Ραμά. 20 Καὶ ἀπέστειλε Σαούλ άγγελους λαβείν τον Δαυίδ, καὶ έλθόντες είδον την εκκλησίαν των προφητών τών προφητευόντων, και Σαμουήλ είστήκει καθεστηκώς έπ' αὐτών. Καὶ έγένετο ἐπὶ τοὺς άγγέλους του Σαούλ πνευμα θεού, και προεφήτευσαν και αύτοι. 21 Και άπηγγέλη τῷ Σαούλ, καὶ ἀπέστειλεν άγγέλους έτέρους, καὶ προεφήτευσαν καὶ αὐτοί. Καὶ προςέθετο Σαούλ αποστείλαι άγγελους τρίτους, και προεφήτευσαν καλ αύτοί. 22 Καλ έθυμώθη όργη Σαούλ, και έπορεύθη και αὐτὸς είς Άρμαθαίμ, παὶ έρχεται έως τοῦ φρέατος τοῦ άλω του έν τφ Σεφί, και ήρωτησε και είπε. Που Σαμουήλ καὶ Δαυίδ; Καὶ είπαν 'Ιδού έν Ναυάθ είς 'Ραμά. 23 Καλ έπορεύθη έκειθεν દાંડુ Ναυαθ કાંદુ 'Ραμά, και કંપ્રકર્મા છા પ્રતા કંત્ર αύτῷ πνεθμα θεού, καὶ ἐπορεύετο προφηravor for rob el. veir abtor ele Navad ele 'Ραμά. 🤒 Καὶ Εξεδύστευ τὰ Ιμάτια αὐτοῦ, και προεφήτευσεν ένωπιον Σαμουήλ, και έπεσε

41 בבנד: רַיִּשׁלָח שַׁאַרּל מַלָאָבִים לַקַחָת פי אַת־דָּנָד וַהָּאמֵר חֹלֵה הָוּא: וַיִּשׁׁלַח שאול אַתיהַמּלָאַבִים לַרְאָוֹת אַתיהָנֵד לַאמִר הַצַלוּ אֹתָוֹ בַמְּשֵה אֵלֵי לַהַמִיתְוֹ: אַל־הַפְּשָה וּלְבֵיר הַעָזִים מְרָאֲשׁתַיר: 17 רַיּאַמֵר שׁאַרל אַל־מִיבַיל לֱמָה פָּכְהוֹ רַפִּיתִׂנִי וַתִּשַׁלְּחֵי אָת־אִּיְבֶּי וַיִּפְּּלֵם ותאמר מיכל אַל-שַׁאוּל הוא־אַמר 18 אַלִּי שַׁלָּחַנִּי לַמַה אַמִיתַהְ: וְדָּוְד בָּרַח רַיִּמְלֵט רַיִּבָא אֵל־שִׁמוּאֵל רַנַּדַ־לוֹ אַת כָּל־אֲשֶׁר צֵשָּה־לְוֹ שִׁאִּיל וַיַּלֵה הוּא וּשִׁמוּאֵל וַיַשְׁבַוּ בַּנַיִּית: וַיִּבֶּד לְשָׁאִרּל לָאִמִיר הַבָּה דַיִּדׁר בְּנַיִּיוֹת ב בַּרְמַת: רַיִּשָׁלֵת שָׁאָוּל מֵלְאַכִים לַקְחַת אַת־דָּוָל וַיַּרָא אָת־לֵהָקַת הַנְּבִיאִים נבַאים פשמואל עמד נאב עליהם ותהי על-מלאכי שאיל רוח אלהים ונ רַיַּתְנַבָּאָר נָכּד תַפָּתוּ וַיַּפֵּדר כְשָׁאוּכ וַיִּשְׁלַח מֶּלָאָכֵים אָחֵרִים וַיִּתְנַבְּאָוּ גַּם־ הַמָּה וַיָּסֶף שָׁאוּל וַיִּשְׁלַח מַלְאַכֵּים בשקשים וַיִּתְנַבָּאוּ גַּם־הַבְּה: הַיַּלֶה גַּם־ הוא הַרְעַּתָּת וַיָּבֹא עַר־בָּוֹר הַנְּדוֹכ אָשָׁר בַּשָּׁכוּ וַיִּשָׁאַל וַיֹּאַמֶר איפה וְדַרָּד וַיּאֹמֶר תְּמָּה בִּנוּית בּבַרָמַה: וַיֵּלָה שָׁם אֵל־נַנִיית בַּרַמַה ותהי עליו גם היא רוח אלהים וַיַּלֶהְ הַלוֹהְ וַיִּתְנַבָּא עַד־בּאַוֹּ בִנְיִית ריפשט גם־הוא רַיתנבא גם־היא לפני שמיאל רַיפּל

^{14.} AB: λέγυσιν (εἶπε Μ. FX). 15. AB: ἀποστέλλει (ἀπ. Σαὰλ ἀγγέλυς FX). 16. AB: ἡπαο τῶν (στο.
το. FX). 19. AB: λέγοντες (-όντων FX). 20. AB εἶλθ.
(† ΕΓΧ). Β* τ. προφητενόντ. († ΑΓΧ). AB: ἐγενήθη
... προφητενόσιν (c. FX). B* π. αὐτόν († [A]EFX).
21. B (bis): ἐπορφήτενσαν (c. AEFX; eti. 24). 22s.
AB (ter): ἐν Ῥαμᾳ. 24. AB: αὐτῶν (Σαμ. FX).

^{14.} dW.vB: (Unb) ale S. (bie) B. sc. A: bie fa:

^{15.} Die 25. dW.yE.A: febon ... im Bette, B: bag wir fon tobten. dW.yE: ich.

v.18.19.22.28. 'p מית ס' v.23. 'p מית

^{16.} das Liegennes. Die B. 13.
17. alfo betr. vE: hintergangen. dW.(vE.A.): entrinnen laffen. B.dW.vE: Barum foll(te) ich bich töbten? — 18. dW: wohneten?

14 bern gu. "Da fambte Saul Boten, baß fie David boleten. Gie aber fprach: Er ift 15 frant. * Saul aber fanbte Boten, David gu befeben, und fbrach: Bringet ibn berauf ju mir mit bem Bette, bag er getobtet 16 werbe. * Da nun bie Boten tamen, flebe, ba lag bas Bilb im Bette und ein Biegen-17 fell zu feinen Baupten. * Da fprach Saul gu Dichal: Warum haft bu mich betrogen, und meinen Beind gelaffen, bag er entrinne? Dical fprach ju Saul: Er fprach ju mir: Lag mich geben, ober ich tobte bich. 18 "David aber entfloh und entrann, und fam ju Camuel gen Rama, unb fagte ibm an alles, was ihm Saul gethan batte. Und er ging bin mit Samuel, und blieben gu Rajoth. Und es ward Saul angesagt; Siebe, 20 David ift zu Rajoth in Rama. fandte Saul Boten, bag fie David boleten. · Und fie faben zween Chore Bropbeten weisfagen, und Samuel war ihr Auffeber. Da fam ber Beift Gottes auf Die Boten 21 Sauls, bag fie auch weiffageten. *Da bas Saul marb angefagt, fanbte er anbere Boten, bie weiffageten auch. Da fanbte er bie britten Boten, bie weiffageten auch. 22 Da ging er felbft auch gen Rama, und ba er tam jum großen Brunnen, ber gu Setu ift, fragte er und fprach: Wo ift Samuel und David? Da ward ibm gesagt: 28 Siebe, ju Rajoth in Rama. * Und er ging bafelbft bin gen Rajoth in Rama. Und ber Beift Bottes fam auch auf ibn, und ging einher und weiffagte, bis er 24 fam gen Rejoth in Rama. "Und er jog auch feine Rleiber aus, und weiffagte auch vor Samuel, und fiel bloß nieber

18. AA: und fie blieben.

mentis. "Misit autem Saul apparitores, 14 qui raperent David; et responsum est quod aegrotaret. *Rursumque misit 15 Saul nuncios, ut viderent David, dicens: Afferte eum ad me in lecto, *Cumque venissent 16 ut occidatur. _____nuncii, inventum est simulachrum super lectum et pellis caprarum ad caput ejus. *Dixitque Saul ad Michol: 17 Quare sic illusisti mihi, et dimisisti 14,00. inimicum menm, ut sugeret? Et respondit Michol ad Saul: Quia ipse locutus est mihi: Dimitte me, alioquin interficiam te. *David autem fugiens 18 salvatus est, et venit ad Samuel in 16,84. Ramatha, et nunciavit ei omnia quae fecerat sibi Saul; et abierunt ipse et Samuel et morati sunt in Najoth. Nunciatum est autem Sauli a dicen- 19 tibus: Ecce, David in Najoth in Ramatha. * Misit ergo Saul lictores, 20 ut raperent David; qui cum vidissent 10,5.10. cuneum Prophetarum vaticinantium et Samuelem stantem super eos, factus est etiam Spiritus Domini in illis, et prophetare coeperant etiam ipsi. *Ouod cum nunciatum esset Sauli. 21 misit et alios nuncios; prophetaverunt autem et illi. Et rursum misit Saul terties nuncios; qui et ipsi prophetaverunt. *Et iratus iracundia 22 Saul abiit etiam ipse in Ramatha, et venit usque ad cisternam magnam, quae est in Socho, et interrogavit et dixit: In quo loco sunt Samuel et David? Dictumque est ei: Ecce, in Najoth sunt in Ramaths. *Et abiit 28 in Najoth in Ramatha, et factus est etiam super oum Spiritus Domini, et ambulabat ingrediens, et prophetabat

usque dum veniret in Najoth in Ra-... matha. *Et exspoliavit etiam ipse 24 se vestimentis suis, et prophetavit cum caeteris coram Samuele, et cecidit

^{20.} Die Berfammlung ber Dr. ... Boefteber. B: eine B. von. vE: ben Chor. A: ble Schaar. vE: bes geifterte Lieber fingen. dW: bie ba vrophezeieten. B: und ba u. war. dW: ber baftanb ale. vB: n. ben G. an ibrer Svige fteben.

^{17.} Al. + (p. mibi) dicens. 20. Al.: super nun-22. Al. * Et ir. irac. S. cios Saul (pro in illis). 23. Al.: Del. 24, S: cecinit.

^{21.} B: fuhr G. fort u. fanbte. dW.vE.A: f. (wieber) gum brittenmal B.

^{22.} dW.vE: tie gr. Grube. A: Cifterne. 23. B: ging immerfort. dW.vE: im Geben. 24. dW.vE: lag nadet ba.

γυμεδς δλην την ήμεραν έκείνην και δλην την εύκτα. Διά τουτο έλεγον Εί και Σαούλ έν προφήταις;

XX. Kal anédoa David ex Navad er Paμᾶ, καὶ ἔρχεται ἐνώπιον Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε Τί πεποίηκα καὶ τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί ημάρτηκα ενώπιον του πατρός σου, ότι επιζητεί την ψυχήν μου; 2 Καὶ είπεν αὐτῷ "Ιωνάθαν' Μηδαμώς 'σοι', οὐ μὴ ἀποθάνης. 'Ιδού ού μη ποιήση ὁ πατής μου όημα μέγα ή μεκρόν, και ούκ αποκαλύψει τὸ ώτιον μου καί τί ότι αποκρύψει ο πατήρ μου απ' έμου το όημα τούτο; Ούκ έστι τούτο. 3 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυίδ τῷ Ἰωνάθαν καὶ είπε. Γινώσκων οίδεν ο πατής σου, ότι εύρον χάριν έν όφθαλμοίς σου, καὶ είπε· Μὴ γνώτω ταῦτα Ίωνάθαν, μη οὐ βούληται. Πλην ζη κύριος καὶ ζη ή ψυγή σου, ότι καθώς είπον, πεπλήρωται άνὰ μέσον έμοῦ καὶ άνὰ μέσον τοῦ πατρός σου έως θανάτου.

θυμει ή ψυγή σου, καὶ ποιήσω σοι. 5 Καὶ είπε Δαυίδ πρός Ίωνάθαν Ἰδού δή νουμηνία αύριον, καλ έγω καθίσας ού καθήσομαι μετά του βασιλέως φαγείν, και έξαποστελείς με, καί κρυβήσομαι έν τῷ πεδίφ ἔως δείλης τῆς τρίτης. 6 Εαν επισκεπτόμενος επισκέψηται με δ πατήρ σου, έρεις. Παραιτούμενος παρήτηται παρ' έμου Δαυίδ δραμείν είς Βηθλεέμ την πόλιν αύτου, ότι θυσία τών ήμερών έχει όλη τη φυλή. 7 Έαν τάδε είπη Αγαθώς, είρηνη τῷ δούλφ σου και έαν σκληρά αποκριθή σοι, γνώθι ότι συγτετέλεσται ή κακία παρ' αύτου. 8 Καὶ ποιήσεις έλεος μετά του δούλου σου, ότι εἰςήγαγες είς διαθήκην κυρίου τὸν δοῦλόν σου μετά σεαυτού. καὶ εἰ έστεν άδικία ἐν τῷ δούλφ σου,

אַת־מַבּהָהָ פָּהָ נִאִם־ישׁבּי עוּל פַלְתָּהְ הְּרָבֶּה פָּרִית יְהֹיָה הַבּּאָרָ פַלְתָּה הְּרָבֶּה מַנְּאָרָיל לְיִּאְמֶר הָּיִּד אָכִּר אַמַּב עִם־הַפֶּלָּה לַאָּלִיל וְשִׁכַּחְוּלִּ אַמַּב עִם־הַפֶּלָה לַאָּלִיל וְשִׁכַּייִ אָּכִר אַמַּבְ עִם־הַפֶּלָה לַאָּלִיל וְשִׁכַּייִ אָּכִר אַמַּבְ עִם־הַפֶּלָה לַאָּלִיל וְשִׁכַּייִ הָּשָׁר אַמַּבְ עִם־הַפֶּלָה לַאָּלִיל וְשִׁכַּייִ הָשָׁר אַמַּבְרְתִּרְתַּי בְּשְּׁלָה לַאָּלִיל וְשִׁכַּייִ הָּעָּר אַמַּבְר יִפְּקְבָּי הַאָּלִה וְאָמַריהְּ וֹּשְׁלִּי אַמַּבְר עִם־הַפָּלָה לַאָּלִיל וְשִׁכִּייִהְ וֹּשְׁלַי אַמְבְּהָּה עִּמָּה וְיִהְוֹנְהָּוֹ אָלִיהְוֹד מַהִּהּאַאַל אַמְבְּהָה וְהָּיּנִי אָבִיף וְאָמַרְיהָּ וֹּשְׁלְּי אַמְבְּבְּהָה וְיִבְּיָּה וְיִבְּיִּרְ בְּיִבְּיִרְ בְּיִבְּיִבְּיּ

מניות ק' . v. 1. לא יעשה ק'

^{..} A (eti, alibi): Ναυζωθ ... κ. ελπεν ένωπ. Ίων.
2. Α¹ΕΧ (eti, θ): Μηθ. σύ. ΑΧ † (p.η) όημα. ΑΒ:
πρύψει (ἀποπρ. FX). 3. ΑΒ: εθρηκα (εθρον FX).
Α: χ. ένωπιόν σε. Β: γνῶναι (γνῶτω ΑFΧ). ΑΒ:
τδτο ... Αλλά (ταῦτα ... Πλην FX). Β: ἐμπέπλησται ἀνὰ μέσον ἐμῦ καὶ τδ θανάτε (c. ΑFΧ).
Α. Β † (p. καὶ) τί (* ΑFΧ). 5. ΑΒ: νεομηνία (νεμηνία FX). Β * μετὰ τδ β. († ΑΕΓΧ) et τῆς τρ.
(† ΑΧ). 6. Β † (in.) Καὶ (* ΑFΧ). ΑΒ † (α. ἐρεῖς)
καὶ ... παρητήσατο (c. ΑΕΓΧ). Α²Β: ἀπ΄ (παρ
FX). Β: ἔως εἰς (* ἔως Α: ΕΓΧ * εἰς). 7. Α † (p. ἐἀν) δὲ. ΑΒ: σκληρῶς (σκληρὰ FΧ),

^{1.} B: welches ift meine Miffethat ... Sanbe. dW: Bergeben ac. vE: Berbrechen. A: Unrecht. B.dW.A: trachtet. vB: mir n. b. L. ftrebt!

^{2.} B: wirft nicht. dW: er offenbare es mir benn. B.dW: Dem (Es) ift n. fo. vE: Das fann n. fein. 3 vR. recht aut R: Mund R.dW.vR. A. in h M.

^{3.} vE: recht gut. B: Gunft, B.dW.vE.A: in b. M. B.dW.A: bağ er fich n. (etwa bef.) betrübe. vE: bac-

ben ganzen Tag und bie ganze Ract. Daher fpricht man: Ift Saul auch unter ben Bropheten?

XX. David aber flob von Rajoth zu Rama, und fam und redete vor Jonathan: Bas habe ich gethan? was habe ich miggehandelt? was habe ich gefündiget vor beinem Bater, bag er nach meinem Leben 2 ftebet? * Er aber fprach ju ibm: Das fei ferne, bu fouft nicht fterben. Siebe, mein Bater thut nichts, weber Großes noch Rleines, bas er nicht meinen Ohren offenbare; warum follte benn mein Bater bieg vor mir verbergen? Es wird nicht fo fein. 3 Da fowur David weiter und fprach: Dein Bater weiß wohl, daß ich Onabe vor beinen Augen gefunden babe, barum wird er benten: Jonathan foll folches nicht miffen, es mochte ibn befummern. Wahrlich, fo mahr ber Berr lebt und fo mahr beine Seele lebt, es ift nur ein Schritt zwischen mir und bem Tobe.

Jonathan fprach ju David: 3ch will an 5 bir thun, mas bein Berg begehrt. *David fprach ju ihm: Siehe, morgen ift ber Reumond, ba ich mit bem Ronige ju Tifche figen follte, fo lag mich, bag ich mich auf bem Felbe verberge bis an ben Abend bes 6 britten Tages. * Wirb bein Bater nach mir fragen, fo fprich: Davib bat mich, bag er gen Bethlehem, ju feiner Stabt, laufen mochte, benn es ift ein jahrlich Opfer ba-7 felbft bem gangen Befchlechte. * Wirb er fagen: Es ift gut, fo ftebet es mohl um beinen Rnecht; wird er aber ergrimmen, fo wirft bu merten, bag Bofes bei ihm be-8 foloffen ift. * So thue nun Barmbergigfeit an beinem Rnecht, benn bu haft mit mir, beinem Rnechte, einen Bund im Berrn gemacht. 3ft aber eine Diffetbat in mir,

1. U.L: miehanbelt.

über grame. B.dW.vE: (Doch) aber, dW.vE: und bei beinem (Leben), dW: nur e. Schr. war, vE:... w. mur noch e. Schr.

4. B: Bas beine Seele mag gebenten, bas zc. vE: ... fagt ... far bich th. dW: B. wunfchet b. Seele? ich w. es bir th.

5. B: allerdings bei b. R. f. mußte zu effen. dW: entlaffe mich. B: fo wollest bu m. gehen laffen. dW. VE: bis jum (an ben) br. A.

6. B: meiner ja miffen. dW.vE: Benn ... mich

nudus tota die illa et nocte. Unde 10,11s. et exivit proverbium: Num et Saul inter Prophetas?

Fugit autem David de Najoth, XX. quae est in Ramatha, veniensque locutus est coram Jonatha: Quid feci? 36.18. quae est iniquitas mea et quod peccatum meum in patrem tuum, quia quaerit animam meam? *Oui dixit ei: 2 Absit! non morieris; neque enim fa-22.15 ciet pater meus quidquam grande (Rank vel parvum, nisi prius indicaverit mihi; hunc ergo celavit me pater meus sermonem tantummodo? neguaquam erit istud. *Et juravit rursum Da- 3 vidi. Et ille ait: Scit profecto pater tuus, quia inveni gratiam in oculis tuis, et dicet: Nesciat hoc Jonathas, ne forte tristetur. Quin immo vi-28,26. vit Dominus et vivit anima tua! quia uno tantum (ut ita dicam) gradu ego morsque dividimur.

Et ait Jonathas ad David: Quod- 4 cumque dixerit mihi anima tua, faciam tibi. "Dixit autem David ad 5 10.10,10 Jonathan: Ecce, calendae sunt crastino, et ego ex more sedere soleo juxta regem ad vescendum; dimitte ergo me, ut abscondar in agro usque ad vesperam diei tertiae. *Si re- 6 spiciens requisierit me pater tuus, respondebis ei: Rogavit me David, ut 16.1. iret celeriter in Bethlehem civitatem 9,12. suam, quia victimae solemnes ibi sunt universis contribulibus suis. * Si 7 dixerit: Bene, pax erit servo tuo; si autem fuerit iratus, scito quia completa est malitia ejus. Fac ergo misericordiam in servum tuum, quia foedus Domini me famulum tuum tecum inire fecisti. Si autem est iniquitas

6. Al. * respiciens.

vermisset. B: bat siche ernftl. v. mir ans. dW: erbat siche. vE: l. burfte. A: eilends ... gehen. B.vE: bas g. G. hatb. (fein) f. O. dW: ein Jahres-O. hat feinze. 7. A: so ift Friede mit b. K. B: sehr entbrennen. vE: in Jorn gerath, B.dW.vE.A: so wisse. B: baß bas Unglud. vE: von ihm U. bereitet ist.

8. B: wolleft bu bie Gute beweifen ... beinen An, mit bir in e. B. bes h. treten laffen. dW: thue Liebe, dW.vE:in e. B. 3eh. ... aufgenommen. B.dW.vE.A: an mir. (Bgl. B. 1.)

θανάτωσόν με σύ, καὶ έως τοῦ κατρός σου ίνατί ούτως είςαγάγης με:

9 Kal elner Iwrádur. Madanos ou, ori έαν γινώσκων γνώ, ότι συντετέλεσται ή κακία παρά του πατρός μου του έλθειν έπί σε, έγω άπαγγελώ σοι. 10 Καὶ είπε Δαυίδ ποὸς Ἰωνάθαν. Τίς ἀπαγγελεί μοι, έὰν ἀποκριθή ὁ πατήρ σου σκληρά; 11 Καὶ είπεν Ἰωνάθαν πρός Δαυίδ. Πορεύου, καὶ έξέλθωμεν είς άγρόν. Καλ επορεύοντο άμφότεροι είς άγρόν. 12 Καὶ είπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δανίδ. Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ οίδεν, ὅτι ἐὰν ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου ώς αν ό παιρός τρισσώς, και ίδού άγαθὸν ή περί Δεωίδ, καὶ οὐ μή άποστελώ πρός σε είς τὸ πεδίον. 18 Καὶ ἐὰν κακὸν ή, τάδε ποιήσαι ο θεός τω Ιωνάθαν και τάδε προςθείη. ὅτι ἀνοίσει τὰ κακὰ ἐπί σε. καὶ άποχαλύψω τὸ ώτίον σου, και έξαποστελώ σε, και απελεύση είς είρήσην, και έσται κύριος μετά σού, καθώς ήν μετά του πατρός μου. 14 Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι μου ζῶντος, ποιήσεις έλεος μετ' έμοῦ · καὶ έὰν θανάτο ἀποθάνω, 15 οὐκ έξαρεῖς έλεός σου ἀπὸ τοῦ οίχου μου ἔως τοῦ αίωνος, και έν τῷ έξαίρειν κύριον τοὺς έχθροὺς Δαυίδ έκαστον από προςώπου της γης, 16 εύρεθηναι τὸ ὅνομα τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οίκου Δαυίδ και έκζητησαι κύριον έκ γειρών έχθρών Δανίδ. 17 Kal προςέθτου Ιωνάθων ομόσαι τῷ Δαυίδ, ότι ἡγάκησε ψυγήν ἀγαπώντος αύτόν.

¹⁸ Καὶ εἶπ**εν** aves Isratur Avoior έπισκεφθήσεται ×αὶ ลักเดน on ปี 19 Καλ τρισσεύσεις καλ η καθέδρα σου.

המיתני אתה ועד-אביה למח-אה

בַּלְתָה הֵרָעָה מֵעַם ה ולא אתה אפיד כה: 12 ויצאו שניתם תשבה: וַיֹּאמֶר יָהְוֹנָתֹּן ליהונתו וכה יסית פייניםב אל-אבי את יבֵית דָּוֶד וּכָקַשׁ יִהוָה מִיד אַיְבי באהבתו אתו כ וַפַּצר מִוּשָבַה: וַשַּׁבַּשׁת

דתמורה כשחל ור'ה ביום א' .18.

^{8,} AB: εἰςάγεις (c.F). 9, ABEX + (p. σε) καὶ ἐὰν μὴ ἢ εἰς τὰς πόλεις σε (*F). 10, AB: απαγγείλη... σκληφῶς (c. FX). 11. AB: μένε (ἐξέλθ. FX) ... ἐκπο-φεύονται (c. E). 12. AB*ἐἀν († FX). Βι ἀποστείλω (-στελά ΑΡΧ), ΑΒ: εἰς ἀρρον (εἰς τ. π. FX), 13. AB al. * Κ. ἐἀν κακ. ŋ († Χ), 14. Α'Χ * (pr.) ἐἀν. AB † (a. ποι.) καὶ (* FX). ΑΓΧ † (p. ἔλ.) πορίο. 15. AB † (p. παl) εί μη (* X). Β + (a. πο.) το (* AFX). 16. ΑΧ (pro εύο.): έξαρθηναι... έκξητήσει. ΑΒ: κύριος (-ον Χ) B: έχθοθς τῷ Δ. (c. F ; A: ἐκ χειρὸς ἐχθοῦ τῷ Δ.). 17. AB + (a. 'I.) ετι (* FX). ΑΧ + (p. Δ.) εν τῷ ἡγαπη-κέραι αὐτόν. 18. Β* αὐτῷ (+ ΑΕΕΧ). ΑΒ: νεομ. (κομ. FX). AB: ἐπισκεπήση, ότι ἐπισκεπήσεται καθ.

^{9.} Bie B. 7. B.dW.vE: (bag es) aber bich (fommen follte).

^{12.} nicht alebalb. B.dW.vE: um biefe Beit morgen ober übermorgen. dW: meinen B. erforice. vE: ausf. B: u. fiebe er mare gutig gegen D. vE.A: es gut fiebt (etwas Gutes ift) fur D.

^{13.} B: fo muffe b. O. fo bem S. thun u. fo forts fahren. dW: foll ... fo th. u. fo ferner. vE: fo u. abers

fo tobte bu mich, benn warum wollteft bu mich ju beinem Bater bringen?

9 Jonathan fprach: Das fei ferne von bir, bag ich follte merten, bag Bofes bei metnem Bater beschloffen mare über bich zu
bringen, und follte es bir nicht ansagen.

16 David aber fprach: Ber will mirs anfagen, fo bir bein Bater etwas Gartes ant-

11 wortet? * Jonathan fprach zu Davib: Romm, lag une hinaus aufe Felb geben.

12 Und gingen beibe hinaus aufs Felb. "Und Jonathan fprach zu David: Herr, Gott Ifraels, wenn ich erforsche an meinem Bater morgen und am britten Tage, daß es wohl ftehet mit David, und nicht hinsende zu bir und vor beinen Obren offenbare:

13 ° so thue ber herr Jonathan bieß und jenes. Wenn aber bas Bose meinem Bater gefällt wiber bich, so will ichs auch vor beinen Ohren offenbaren, und bich lassen, baß bu mit Frieden weggeheft. Und ber herr sei mit bir, wie er mit meinem Bater

14 gewesen ift. *Thue ichs nicht, fo thue feine Barmherzigkeit bes Gerrn an mir,

15 weil ich lebe, auch nicht fo ich fterbe. "Und wenn ber herr bie Feinde Davids ausrotten wirb, einen jeglichen aus bem Lande, fo reife bu beine Barmbergigfeit nicht von

16 meinem Saufe ewiglich. * Alfo machte Jonathan einen Bund mit bem Saufe Davibs und fprach; Der Berr forbere es von

17 ber Hand ber Feinbe Davids. Und Jonathan fuhr weiter und schwur David, so lieb hatte er ihn, benn er hatte ihn so lieb als seine Seele.

18 Und Jonathan fprach zu ihm: Morgen ift ber Neumond, so wird man nach dir fragen, benn man wird beiner vermiffen, 19 ba bu zu figen pflegeft. *Des britten Tages

18, U.L: bein vermiffen, A.A: bid.

14. On aber follft nicht nur, bleweil ich noch l., die B. b. D. an mir thun, baß ich nicht ft. muffe. vE: n. allein, so lange ich l. B: Wirft bern, auch ... wirft n. sage ich ... beweisen ...? dW: Aber nicht [sei er mit bir], wenn ich noch l. n. bn nicht ec. (A: Und wenn ich noch l. fo thue ... bin ich aber gestorben ...)

15. Du follst auch, wenn ... nicht reifen. B: Du wirft ja b. Gutigfeit n. abreißen ... Auch nicht, wenner. d. W: n. bu n. b. Liebe abziehest. vE: nicht wegnehmen,

aliqua in me, tu me interfice, et ad patrem tuum ne introducas me.

Et ait Jonathas: Absit hoc a te! 9 neque enim fieri potest, ut si certe cognovero completam esse patris mei malitiam contra te, non annunciem tibi. Responditque David ad Jona-10 than: Quis renunciabit mihi, si quid forte responderit tibi pater tuus dure de me? Et ait Jonathas ad David: 11 Veni et egrediamur foras in agrum. Cumque exissent ambo in agrum, ait Jonathas ad David: Bomine Deus 12 Israel, si investigavero sententiam patris mei crastino vel perendie, et aliquid boni fuerit super David, et non statim misero ad te et notum

14,44. tibi fecero: *haec faciat Dominus 13
18,27.25. Jonathae, et haec addat. Si autem
perseveraverit patris mei malitia adversum te, revelabo aurem tuam et
dimittam te, ut vadas in pace, et
10,7. sit Dominus tecum, sicut fuit cum
patre meo. *Et si vixero, facies 14

v.8.23,16 manu inimicorum David. Pepigit 16
25m.31,7 ergo Jonathas foedus cum domo David, et requisivit Dominus de manu inimicorum David. Et addidit Jo-17 nathas dejerare David, eo quod dili18,1. geret illum; sicut enim animam suam,
16,91. ita diligebat eum.

Dixitque ad eum Jonathas: Cras 18

v.s. calendae sunt et requireris; requirer
tur enim sessio tua *usque perendie. 19

^{9.} S: a me. 10. Al. * de me. 11. Al. * foras. 13. Al.: augeat. 15. Al. * auferat - David.

and ban'n nicht 2c.

^{16.} B: bağ b. O. es forbern follte. dW: Moge Jeb. Race nehmen an.

^{17.} fuhr fore D. ju befchwören, bieweiler ... hatte. dW.A: befchwor D. nochmale. vE: Auch hieß 3. noch ben D. fchworen ... wie fich felbft.

^{18.} B: fo wirft bu gemißt werben, benn bein Blat wird lebig fteben. dW.vE: (Gib) w. leer ges funben w.

έπισκέψη καὶ ήξεις εἰς τὸν τόπον σου, οδ κρυβῆς έν τη ήμέρα της έργασίας, και καθήση παρά τῷ λίθω έκείνω. 20 και έγω τρισσεύσω έν ταϊ: σγίζαις ακοντίζων και έκπέμπων είς την 'Αματταρί, 21 καὶ ἰδοὺ ἀποστελοῦ τὸ παιδάριον, λέγων Δεύρο εύρε μοι την σχίζαν. 'Εάν είπω λέγων τῷ παιδαρίφ. Ώδε ή σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ώδε, λάβε αὐτήν παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὐκ ἔστι λόγος, ζῆ κύριος. 22 Ἐὰν τάδε είπω τῷ νεανίσκω. 'Ωδε ή σγίζα ἀπὸ σοῦ καὶ έπέκεινα πορεύου, ότι έξαπέσταλκέ σε κύριος. 28 Καὶ τὸ όῆμα ο έλαλήσαμεν έγω καὶ σύ, ίδου κύριος μάρτυς άνα μέσον έμου και σου loc aloroc.

24 Καὶ κέκρυπται Δαυίδ ἐν τῷ πεδίφ. Καλ παραγίνεται ὁ μήν, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεύς έπι την τράπεζαν του φαγείν. 25 Καί έκάθισεν ο βασιλεύς έπλ την καθέδραν αὐτοῦ, ώς απαξ και απαξ έπι της καθέδρας παρά τον τοίχον, καὶ προέφθασε τον Ίωνάθαν, και έκάθισεν 'Αβεννήρ έκ πλαγίων Σαούλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυίδ. 28 Kal οὐκ έλάλησε Σαούλ ούδεν έν τη ημέρα έκείνη, ότι είρηκε. Σύμπτωμά τι φαίσεται, μή καθαρός είναι, διότι οὐ κεκάθαρται. 27 Καὶ έγενήθη τῆ έπαύριον του μηνός τη ήμέρα τη δευτέρα, καί έπεσκέπη ο τόπος Δαυίδ, και είπε Σαούλ πρός Ίωνάθαν τον υίον αύτοῦ. Τί ότι οὐ · παραγέγονεν ὁ υίὸς Ἰεσσαὶ καὶ έχθὲς καὶ σήμερον έπλ την τράπεζαν; 28 Καὶ απεκρίθη 'Ιωνάθαν τῷ Σαοὺλ καὶ εἶπεν αὐτῷ · Παρήτηται παρ' έμου Δαυίδ έως είς Βηθλεέμ την πόλιν αυτού πορευθήναι', 29 καλ είπέ μοι 'Εξαπόστειλον δή με, ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῶν ἐν τη πόλει, καὶ ἐνετείλατο πρός με ὁ ἀδελφός μου, καί νῦν εί εῦρηκα χάριν εν ὀφθαλμοῖς σου,

תַרַד מָאָד וּבָאתָ אֱל־הַמַּלְוֹם אֲשָׁר־ נסתרת שם ביום המעשה וישכת בפשם אל-מושב הפיר ויקס יהונתו וישב אבנר מצד שאול ויפקד מקום 26 דַּרָד: רָלָא־דבּר שַאָּוּל מָאוּמָה בַּיִּוֹם 26 אַמַר מִקּרֵה הוא בּּלְתֵּי ממתרת החדש השני ויפקד מקום דרד ויאמר שאול אל־יַהונתן בּנוֹי מַדּוֹעַ לא־בָא בַן־יִשַּׁי גַּם־תִּמִוֹל גַּם־ ־הַלַּחֵם: וַיַּעַן יִהְוֹנָתָן אֶל־ שאול נשאל נשאל דור מעפדי עד

v. 24. ′p کلا

20. B.dW.vE: (fur mich) nach b. Biel. A: ale übete ich mich n. b. 3. ju fchießen.

21. A: einen Rn. dW: ben Anabben! dW.vE.A

^{19.} ΑΕΓΧ: ἐκούβης. ΑΒ: τῆ ἐργασίμη ... παρὰ τὸ Εργαβ ἐκείνω (c. FX). 20. AB * ἐν et (alt.) καὶ († FX). 21. AB: ἀκοστέλλω (-στελῶ FX). 22. A: Ιδε ἡ σχίζα ἐκεῖ. 24. AB: κρύπτεται (κέκο. FX). B: ἐν ἀγοῶ (ἐν τῷ π. FX). 25. Β*ὁ βασ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ* (pr.) τὸν († ΈΓΧ). 26. Β*ἐδὲν († ΑΕΓΧ). ΑΒ *τι († F) ... ὅτι ἐ κεκαθάρισται (c. FX). 27. ΑΧ $\overset{\bullet}{\tau}\overset{\bullet}{\eta}\overset{\bullet}{\eta}\mu$. AB+(a. A.) $\overset{\bullet}{\tau}\overset{\bullet}{\delta}(\overset{\bullet}{\tau}^{\mathsf{F}}\mathsf{X})$. 29. AB* μ ol († FX) ... $\overset{\bullet}{\eta}\mu\overset{\bullet}{\iota}\overset{\bullet}{\nu}(\overset{\bullet}{\eta}\mu\overset{\bullet}{\omega}\overset{\bullet}{\nu}$ EX). B: $\overset{\bullet}{s}\overset{\bullet}{v}\overset{\bullet}{\tau}\overset{\bullet}{\tau}\overset{\bullet}{\iota}$ (c. AX).

^{19.} an ben O .... verbargeft am Berttage. B: wenp bu nun brei Tage wirft hingebracht haben. dW.vE: übermorgen. B: am Tage biefer Banblung? dW: ber [beabfichtigten] Unthat. B.dW.vE: u. bleibe.

Das Mahl am Reumond.

aber fomm balb bernieber und gebe an einen Ort, ba bu bich verbergeft am Berteltage, und fete bich bei bem Stein 20 Afel. *So will ich ju feiner Seite brei Pfeile schießen, als ich zum fichern Maal 21 fcoffe. * Und fiebe, ich will ben Rnaben fenben: Bebe bin, fuche bie Pfeile. Werbe ich jum Rnaben fagen: Siehe, bie Pfeile liegen hierwarts binter bir, bole fie; fo tomm, benn es ift Friebe und bat feine 22 Befahr, fo mahr ber Berr lebt. * Sage ich aber jum Jungling: Siehe, bie Pfeile liegen bortwarts vor bir; fo gebe bin, benn 23 ber Berr hat bich laffen geben. * Bas aber bu und ich mit einander gerebet baben, ba ift ber herr zwischen mir und bir ewiglich. David verbarg fich im Felbe. Und ba ber Reumond tam, feste fich ber Ronig gu 25 Tifche zu effen. *Da fich aber ber Ronig gefest hatte an feinen Ort, wie er vorhin gewohnt mar, an ber Wanb, ftanb Jonathan auf, Abner aber feste fich an bie Seite Sauls. Und man vermiffete David 26 an feinem Ort. "Und Saul rebete bes Tages nichts, benn er gebachte: Es ift ihm etwas widerfahren, daß er nicht rein ift. 27 *Des anbern Tage bes Neumonben, ba man David vermiffete an feinem Ort, fprach Saul zu feinem Sohn Jonathan: Warum ift ber Sohn Isai nicht zu Tisch gekom-28 men, weber geftern noch beute? * 3onathan antwortete Saul: Er bat mich, bag 29 er gen Bethlehem ginge. * Und fprach:

19. A.A: Berfetage. 20. A.A: als wenn ... als ob ... Sichermaal. 25. U.L: Davibs.

Lag mich geben, benn unfer Gefchlecht hat

zu opfern in der Stadt, und mein Bru-

ber hat mire felbft geboten; babe ich

nun Onabe vor beinen Augen gefunden,

hole (mir) b. Af. dW: bieffeits von bir. vE:v.b. hers warts. B: find v.b. abgelegen hierw. zu (so nimm ihn mit u. tomme?) ... Fr. für bich u. hat nichts zu sagen. dW.vE: stehet wohl um (gut für) bich u. es ift nichts. 2. dW.A: jenseits. vE: hinwarts. dW: läffet bich entfliehen. vE: wird b. entsommen l.

23. A: barüber fei Benge.

24. dW.vE: u. es war (warb) R. B: bas Brot gu effen.

25. auf f. Siq. B: wie ehemals fo biesmals. dW: bies Mal wie alle M. vE.A: wie gewöhnlich. B: Das

Descendes ergo festinus, et venies in locum, ubi celandus es in die, qua Ec.46,1. operari licet, et sedebis juxta lapidem, cui nomen est Ezel. *Et ego tres 20 sagittas mittam juxta eum, et jaciam quasi exercens me ad signum. *Mit-21 v.35. tam quoque et puerum, dicens ei: Vade et affer mihi sagittas. Si dixero puero: Ecce, sagittae intra te sunt, tolle eas; tu veni ad me, quia pax tibi est et nihil mali; vivit Dominus! *Si autem sic locutus fuero puero: 22 Ecce, sagittae ultra te sunt: vade in pace, quia dimisit te Dominus. *De verbo autem, quod locuti sumus 23 ego et tu, sit Dominus inter me et te usque in sempiternum.

Absconditus est ergo David in agro, 24 v.18.5. et venerunt calendae, et sedit rex ad 10,10. comedendum panem. *Cumque se- 25 disset rex super cathedram suam (secundum consuctudinem), quae erat juxta parietem, surrexit Jonathas, 14,50e. et sedit Abner ex latere Saul, vacuusque apparuit locus David. *Et non 26 est locutus Saul quidquam in die illa; cogitabat enim, quod forte eve-Lev. 15. nisset ei, ut non esset mundus nec 7,19m. Hisset de, a. Cumque illuxisset dies 27 secunda post calendas, rursus apparuit vacuus locus David, dixitque Saul ad Jonathan filium suum: Cur 22,7.9. non venit filius Isai, nec heri nec hodie, ad vescendum? *Responditque 28 Jonathas Sauli: Rogavit me obnixe, ut iret in Bethlehem, *et ait: Di-29 mitte me, quoniam sacrificium sov.6.9,12. lemne est in civitate; unus de fratribus meis accersivit me, nunc ergo si inveni gratiam in oculis tuis.

22. S: citra te. 29. Al.: in civ. mea.

vibe D. warb gemiffet. vE: Blat blieb leer. A: b. Sig D. war l.

26. B.dW: fagte nicht bas Geringfte (nichts) ... es

ift ein Jufall, er ift n. r., gewiß ift er zc. 27. dW.A: nach bem R. B.vE: ben (am) zweiten bee R. dW: jum Effen. vE.A: Mahle. B: Brot.

28. B: bat fiche gar fehr v. mir aus. dW: erbat fichs. vE: hat fich v. m. erbeten. A: mich inftanbig geb. 29. B: wir haben ein Opfer für b. Gefchl. dW.vE: ein Gefchlechts. D. vE.A: mich (felbft bagu ein)ges

laben?

απελεύσομαι δή καλ όψομαι τοὺς άδελφούς μου. Διὰ τούτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. 30 Καὶ έθυμώθη Σαούλ έπὶ 'Ιωνάθαν σφόδρα, καὶ είπεν αὐτῷ· Τίὲ κορασίων αὐτομολούντων οὐ γὰρ οἶδα ὅτι σὺ μέτοτος εί τῷ υἰῷ Ἰεσσαὶ εἰς αἰσγύνην σου καὶ είς αλοχύνην ἀποκαλύψεως μητρός σου; 810τι πάσας τὰς ἡμέρας, ας ὁ νίὸς 'Ιεσσαί ζη ἐπί της γύς, ουν έτοιμασθήση συ ουδε ή βασι-λεία σου. Νύν ουν αποστείλας λάβε τον νεανίαν, ότι υίὸς θανάτου ούτος. 32 Καὶ άπεπρίθη Ιωνάθαν τῷ Σαούλ τῷ κατρὶ αὐτοῦ ual elner. Iracl anotrioner: el nenolnuer: 38 Καὶ ἐπῆρε Σαούλ τὸ δόρυ ἐπὶ Ἰωνάθαν, τοῦ θανατώσαι αὐτόν, καὶ έγνω Ιωνάθαν ὅτι συντετέλεσται 'ή κακία' αύτη παρά τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, θανατώσαι τὸν Δανίδ. 34 Καὶ ἀπεπήδησεν Ιωνάθαν άπο της τραπέζης εν όργη θυμού, και ούκ έφαγεν εν τη δευτέρα του μηνός άρτον, ότι έθραύσθη έπὶ τον Δαυίδ, ότι συνετέλεσεν έπ' αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ.

35 Καὶ εγένετο πρωί, καὶ έξηλθεν Ιωνάθαν είς τὸ πεδίον, καθώς ετάξατο είς τὸ μαρτύριον τῷ Δανίδ, καὶ παιδάριον μικρον μετ' αὐτου, 36 και είπε τῷ παιδαρίφ. Δράμε συ καί εύρε μοι τὰς σχίζας ἐν αίς ἐγῶ ἀκοντίζω. Καὶ τὸ παιδάριον έδραμε, καὶ αὐτὸς ἡκόντισε τὰ βελη καὶ παρήγαγεν αὐτά. 37 Καὶ ήλθε τὸ παιδάριον έως του τόπου των βέλων ών ηκόντιζεν Ιωνάθαν. Καὶ ἀνεβόησεν Ιωνάθαν όπίσω του παιδαρίου και είπεν Έκει ή σγίζα από σου και επέκεινα. 36 Καὶ ἀνεβόησεν *Ιωνάθαν όπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ, λέγων • Ταχύνας σπεύσον καὶ μή στης, καὶ άνέλεξε τὸ παιδάριον Ιωνάθαν τὰς σχίζας καὶ ήνεγκε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. 89 Καὶ τὸ παιδάριον οὐκ έγνω οὐδέν, πλην Ἰωνάθαν 40 Kal inκαὶ Δαυίδ ήδεισαν το όημα. έθηκε τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ είπεν αὐτῷ · Πορεύου εἰς τὴν πόλιν. 41 Καὶ εἰςῆλθε τὸ παιδάριον εἰς την πόλιν,

29. Β: διαβήσομαι (ἀπελ. FX; AX: διασ**ωθή**σομαι). 30. AB $\dagger$ (p. έδ.) δργ $\tilde{\eta}$ ... μέτοχος εἰ σν (c. FX). 31. AB: έτοιμασθήσεται ή βασ. 32. Β * τ $\tilde{\omega}$ π. αντδ 01. AD: ετοιμασσησεται η μασ. Δε. Δ. τ. τ. π. αυτό κ. είπεν. 34. Β: ἀνεπήθησεν (απεπ. ΑΧ). 35. AB: ἐγενήθη ... εἰς ἀγορον ... * τ. π. 36. ΑΒ * σον .... ή κόντ. τ. η σχίζη π. π. αυτήν. 37. ΑΒ: τῆς σχίζης ἐ ... νεανίδις ξίλ. ἀν ... παιδ. ΕΧ). 38. ΑΒ † (ρ. ήν.) τὰς αυτόν. 30. ΑΒ ... Δελ τ. σχίζας. 39. Α²Β: ἐθέν. ΑΒ: πάρεξ (πλην FX) ... * 10. 10 6. 40. A.B.: Two day edwas (extd. F).

AB: τῶ παιδαρίω ωντθ (κύτῷ F). AB+ (p. No.) | witerspensinger Sohn (Mensch). vE: durch Widers (nal) eigelde.

41. BEX+(p. K.) ως. AB* eig τ. π. | spensingt, verf. S. (A: S. eines mannsachtigen Beis

אָמֵלְטָה כָּא וְאָרְאָה אָת־אָחָי עַל־בַּן ל לא־בָא אֶל־שָׁלְחֵן הַמַּלֵה: וַיַּחַר־אַתּ שאול ביהונתו ויאמר לו בדיעות הַּוּת הַכְּוֹא יַדֹעַתּי כִּי־בֹחר אתה ישי לבשתה ולבשת ערות אפה: כָל־תַּיָּמִים אֲשָׁר בּּן־יִשׁי חַי עַל־ תפון אתה ומלכותה וְצַאַּה שָׁלָח וְקַח אֹתוֹ אַלֵּי כֵּי בֵרְ ריעו יהונתו את־שארל 32 מות הרא: אַבֵּיוֹ וַיָּאמֶר אַלַיוּ לַמָּה יוּמֵת מַה 33 עשה: רַיַּשׁל שַאַוּל אַת־הַחֲנֵית עַלֵיו לַהַפֿתוֹ וַיַּבַע יִהְוֹנַתוֹ כְּי־כֵּלָה הַיא 34 מעם אביר לָהַמֵּית אַת־דָּוָד: וַיַּקִם יְהִוֹנָתֵן מַעָם הַשָּׁלְחָן בֶּחָרִי־אָף וְלְאֹ־ אַכַּל בִּיִּוֹם הַחָּוָשׁ הַשָּׁנִי לַחָם כִּי נַּעַבַב אַל־דָּוָד כֵּי הָכְלַמִוֹ אַבִיר: וַיָהי בַבּבַר וַיַּבָא יְהוֹנָתֵן הַשָּּׁדֵה 36 למועד דָרָד וָנָעַר קַמָּן עִמְּוֹ: וַיְּאֹמֵר רץ מצא־נא אַת־הַחַצִּים אַשׁר 37 הַתַּצָּי לָהַעַבְרָוֹּ וַיְבַא הַנַּעַר עַדּמָקוֹם

יַהָּוֹנָתַן אַתְרֵי הַפּֿעַר 38 הַחַבִּי בִּפְּהָ וָהַלְאָה: וַיִּקְרָא יִהּוֹנַתַּוֹ אחרי הַנַּצַר מִהַרָה חִוּשָׁה אַל־תִּצְמִד רַיָּלַאָּם נַעַר יְהִוֹנָתָן אֶת־הַחָצִי וַיַּבֹא אָדֹנֵיו: וְהַפַּעַר לְאֹ־יִדַע מְאָוּמָה אַך לָר אַת־הַדָּבֵר וּ יָהָוֹנֶתוֹ אַתרבּלֵיו אָל־הַנַּעַר אֲשׁׁוּ 11 וַיִּאַמֵר לֹוֹ לַהְ הָבֵיא הַעֵּיר : הַנְּעֵר בָּא

אתצים ס' 35. יי

so will ich hinweg, und meine Brüber feben. Darum ift er nicht gefommen gu 30 bes Konigs Tifc. *Da ergrimmete ber Born Sauls wiber Jonathan, und fprach ju ihm: Du ungehorfamer Bofewicht! 3ch weiß mohl, daß bu ben Sohn Isai auserforen baft, bir und beiner ungrtigen 31 Mutter gur Schanbe. "Denn fo lange ber Sohn Ifai lebt auf Erben, wirft bu, bagn auch bein Ronigreich, nicht befteben. Go sende nun hin und lag ihn herholen zu 32 mir, benn er muß fterben. * Jonathan antwortete feinem Bater Saul und fprach zu ihm: Warum foll er fterben? was hat 23 er gethan? Da fchof Saul ben Spieg nach ihm, bag er ihn fpiegete. Da mertte Jonathan, bag bei feinem Bater ganglich 34 befchloffen war, David zu tobten, "und Band auf vom Tifch mit grimmigem Born, und ag beffelben anbern Tages bes Deumonben fein Brot; benn er war befummert um David, bag ibn fein Bater alfo Berbammete. Des Morgens ging Jonathan binaus aufe Feld, babin er David bestimmt hatte, 36 und ein fleiner Rnabe mit ihm, *und fprach zu bem Rnaben: Lauf und fuche mir bie Pfeile, bie ich fchiege. Da aber

aufs Feld, dahin er David bestimmt hatte,
36 und ein kleiner Knabe mit ihm, "und
sprach zu dem Knaben: Lauf und suche
mir die Pseile, die ich schieße. Da aber
der Knabe lief, schoß er einen Pseil über
37 ihn hin. "Und als der Knabe kam an
den Ort, dahin Jonathan den Pseil geschossen hatte, rief ihm Jonathan nach und
sprach: Der Pseil liegt dortwärts vor dir.
38 "Und rief abermal ihm nach: Eile risch,
und stehe nicht still! Da las der Knabe
Jonathans die Pseile auf, und brachte sie
39 zu seinem Herrn. "Und der Knabe wuste
nichts darum, allein Jonathan und David
40 westen um die Sache. "Da gab Jonathan seine Wassen seinem Knaben und
sprach zu ihm: Gehe hin und trage es in
41 die Stadt. "Da der Knabe hineln kam,

30. U.L. ju Schanben. 38. A.A. frifth. A.A. fcnell.

vadam cito et videbo fratres meos. Ob hanc causam non venit ad mensam regis. Firatus autem Saul adversum 30 Jonathan dixit ei: Fili mulieris virum ultro rapientis, numquid ignoro, quia diligis filium Isai, in confusionem tuam et in confusionem ignominiosae matris tuae? *Omnibus enim diebus, 31 quibus filius Isai vizerit super terram, non stabilieris tu neque regnum tuum! Itaque iam nunc mitte et adduc eum ad me, quia filius mortis est. *Re-32 spondens autem Jonathas Sauli patri suo ait: Quare morietur? quid fecit? 19,99: Et arripuit Saul lanceam, ut percu- 33 teret eum, et intellexit Jonathas, quod definitum esset a patre suo, ut interficeret David. * Surrexit ergo 34 Jonathas a mensa in ira furoris, et non comedit in die calendarum se-

non comedit in die calendarum se-10,10. cunda panem. Contristatus est enim super David, eo quod confudisset eum pater suus.

Cumque illuxisset mane, venit Jo-35 nathas in agrum juxta placitum David, et puer parvulus cum eo, *et ait ad 36 puerum suum: Vade et affer mihi sagittas, quas ego jacio. Cumque puer cucurrisset, jecit aliam sagittam trans puerum. *Venit itaque puer ad lo-37 cum jaculi, quod miserat Jonathas, et clamavit Jonathas post tergum pueri et ait: Ecce, ibi est sagitta porro ultra te. *Clamavitque iterum 38 Jonathas post tergum pueri, dicens: Festina velociter, ne steteris! Collegit autem puer Jonathae sagittas et attulit ad dominum suum. *Et quid 39. ageretur, penitus ignorabat, tantummodo enim Jonathas et David rem no-*Dedit ergo Jonathas arma 40 sua puero et dixit ei: Vade et deser in civitatem. * Cumque abiisset puer, 41

bes!) dW.vE.A: Beiß ich (benn) nicht. vE:fo liebges wonnen haft. A: liebeft. B: zu beiner Sch. n. zur Sch. beiner M. Bloge. dW.vE: Sch. ber Scham b. R.

^{31.} Du und b. R. dW: Konigthum. B: befeftigt werben. dW: ficher fein. vE: bu n. feststehen, noch b. Reich. B.dW.vE.A: ift ein Rind bes Lobes.

^{33.} B.dW.vE: warf. dW: ibn zu burchftogen. vE: um ibn zu burchbohren.

^{34.} alfo fomahete. B: brennenbem 3. dW: ents branntes Jornes. vE: in Jornes. Gluth ... gramte fic.

fic. 35. B: um bie Zeit bie er 2c. dW.vE: zu ber mit D. verabrebeten 3.

^{37.} B: von bir bortmartebin. dW.vE. Wie B. 22.

^{38.} u. tam bamit. dW: fluge eile. vE: ourtig. 41. hingegangen war.

Davidis profugi fata et res gestae.

καὶ Δαυίδ ἀνέστησε ἀπὸ τοῦ ᾿Αργάβ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησεν αὐτοῦ, καὶ κατεφιλησεν ἔκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐκλαυσεν ἔκαστος ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἔως συντελείας. * Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυίδ· Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ὡς ὀμωμόκαμεν ἡμεῖς ἀμφότεροι ἐν ὀνόματι κυρίου, λέγοντες. Κύριος ἔσται μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου ἔως αἰῶνος.

ΧΧΙ.*) Καὶ ἀνέστη Δαυίδ καὶ ἀπῆλθε, καὶ 'Ιωνάθαν εἰςῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. 2 Καὶ ἔργεται Δαυίδ είς Νόβα πρὸς Αγιμέλεγ τὸν ιερέα. Καὶ έξέστη Αγιμέλες τῆ ἀπαντήσει αὐτοῦ καὶ είπε. Τι ὅτι σὰ μόνος, καὶ οὐδεὶς μετά σοῦ; 8 Καὶ είπε Δαυίδ τῷ ίερεῖ. 'Ο βασιλεύς έγεθταλταί μοι σήμερον όῆμα καὶ είπε πρός με • Μηδείς γνώτω τὸ ξῆμα, ὑπὲρ οῦ ἐγώ έξαπέστειλά σε, καὶ περὶ οῦ ἐγὰ ἐντέταλμαί σοι, καὶ τοὶς παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι έν τῷ τόπφ τῷ λεγομένφ θεοῦ πίστις Φελλανί Μαεμωνί. 4 Καὶ νῦν εὶ είσὸν ὑπὸ τὴν γεῖρά σου πέντε άρτοι, δός είς την γειρά μου, η δ αν εύρης. 5 Καὶ απεκρίθη ὁ ίερεὺς τῷ Δαυίδ καὶ είπεν. Οῦκ είσιν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου, εἰ μὴ ὁ ἄρτος ὁ ἄγιος εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδάρια ἐστὶ ἀπὸ γυναικός, 'καὶ φάγεται'. 6 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυίδ τῷ ἱερεί καὶ είπεν αὐτῷ 'Αλλά καὶ ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσγήμεθα έχθες και τρίτην ήμέραν. έν τῷ έξελθεῖν με είς όδον γέγονε πάντα τὰ παιδάρια ήγνισμένα, καὶ αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι άγιασθήσεται σήμερον διά τά σκεύη μου. 7 Καί έδωκεν αὐτῷ 'Αχιμιέλεχ' ὁ ίερεὺς άρτους προθέσεως, ότι οὐκ ήν ἐκεῖ ἄρτος ἔτερος ἀλλ' ή οἰ έρτοι τοῦ προςώπου οἱ ἀφηρημένοι ἐκ προς-

41. AB: ἀνέστη (-ησε F). Β*ἐπὶ την γῆν († ΑΕΧ). AB* (alt.) ἐπὶ († FΧ). B: τῶ (τὸν ΑΕΧ). AB † (in f.) μεγάλης. — 2. B (eti, infra): Νομβά (c. ΑΕΧ). AB (eti, infra): 'Αβιμ. ... † (p. εἶπεν) ἀντῶ (c. ΕΧ). B: δθεἰς (ἐδ. ΑΕΧ). 3. B: δῆμα σῆμ. (σ. δ. ΑΕΧ). AB: μοι ... περὶ (πρὸς με ... νπὲρ ΓΧ). B: ἀποστέλλω (ἐξαπέστ. ΕΧ). AB: νπὲρ (περὶ ΕΧ). 4. Β* (alt.) τὴν († FΧ; ΑΕΧ: εἰς γεῖράς). AB: τὸ ευρεθέν (ῆ πτλ. ΕΧ). 5. Β: ὅτι ἀλὶ ῆ (εἰ μὴ ΕΧ). AB* (bis) ὁ († ΕΧ). B: ἀτοι άγιον ἐἰσιν (sg. ΑΕΧ). AB † (a. απο) πλὴν (* FΧ). 6. AB * (p. 'Δ.) καὶ († ΕΕΧ). Β: παιδία (-δάρ. ΑΕΧ). 7. ΑΒ† τὰς et τῆς (* ΕΧ). Β: ἐκεῖ ὅπ ἡν ἀρτοι, ἀλὶ' ἢ ἀρτοι τῷ πρ. (c. ΕΧ).

עוֹלָם:. עִּילָה וּבִינָּה וּבִין זַרְעֵי וּבִין זַרְעַה פּעָמִם וַיִּשְׁקְּוּ אַיִּשׁ אָת־רֵצִּהוּ וַיִּיְכְכּוּ אַישׁ אָתדּרֵצִּהוּ עַרְדְּיָר הִּבְּיִל זְיִיְשׁלָּוּ הְּעָּעֵׁר יְהוּיְנְתָן לְּדְיָר אַיִּשׁ אָת־רֵצִּהוּ וַיִּיְשְׁלָוּ יְהִיּהוּ בַּינִי וּבִינָּה וּבִין זַרְעַי וּבִין זַרְעַה שְׁנִינוּ בּינִי וּבִינָּה וּבִין זַרְעַי וּבִין זַרְעַה עִּיבּר בינִי וּבִינָּה וּבִין זַרְעַי וּבִין זַרְעַה עִּיבּר בינִי וּבִינָּה וּבִין זַרְעַי וּבִין זַרְעַה עִּיבּר

בּהִאִםלָּטִם עַפּנִים עַפּּנִים מִפִּלֹנִם נִּכְּעֵלֵּן לְנָהָ בִּי לְאִ-נִּיִּשׁ מִּפְׁלֵּנִה נִּכְּעֵלֵּן לְּנָהָ בִּי לְאִ-נִּיִּשׁ בַּבְּעִי: וֹיֹמּלְלֵּי נִּכְּעֵלֵּן בִּרְבִייִם לְלָבָׁהַ בַּבּלִי: וֹיֹמּלְלֵּי לְכָנָ פִּעְמֵּלְ הָשְׁלָּהָם בַּצִּאנִי, וֹיִּבּילִר בִּכְּרִים פֹּלְנִה בִּלְנָה בַּבּעִי, וֹיִּבּלְּעַ בִּכְּעָרִם שַׁלְבָּתְ הָשְׁ בַּבְּעִי, וֹנִּבְּלְ בִּיּ בִּבְּנִי בִּנִּלְים שְׂלְנָתְ הָשְׁ בְּבַּעִּי בַּלְּעָּי בִּיּ בִּבְּנִי בִּבְּעַ אָּבְּנִי בִּנְיִם לְנָתָּ הָשְׁ בִּבְּעַר בִּנְּעָלֵּר בִּנִּבְּעַ הַּבְּעַר בִּנְּעָר בִּנְּעָר בִּנְּעָלְ בִּעָּבְי וִנְּאַמָּר בִּנְּעָר בִּנְּעָלֵּר בִּנְּעָלֵּר בִּנְּעָלֵּר בִּנְּעָלְ בִּעָּבְּי בִּנְּעָר בִּנְּעָלֵּר בִּנְעָלֵּי בִּנְּעָלְ בִּעָּעְר בִּנְּעָלִר בִּנְּעָלֵּי בִּנְּעָר בִּנְּעָלֵּר בִּנְּעָלִר בִּנְּעָלִר בִּנְעָלֵּי בִּנְיִי בְּנִיעָר בִּנְּעָלֵּר בִּנְּעָלְר בִּנְּעָר בִּנְּעָלְר בִּנְעָר בִּנְעָלֵּי בִּעְר בִּנְּעָלִר בִּנְעִלְּי בִּנְעִילְ בִּעְּעָר בִּנְיִּעְ בִּעְּעָּי בִּעְר בִּעְרִים בְּעָלְיי בִּבְּי בִּעְּעִי בִּבְּעִי שִּבְּעִיעִי בְּיִּעְר בְּנִינְיעָלְ בְּעָּעְר בִּנְּעְלִי בְּעָּעְר בְּנִילְּעִ בְּנִיעְר בְּנִיעְר בְּנִילְ בִּעְּעִּי בִּינִי בְּבָּי בִּעְר בִּבְּנִי בְּבְּי בִּעְלְּי בִּבְּעִי בִּילְר בִּבְּעִי בִּבְּי בִּבְּי בִּבְּי בִּבְּי בִּבְּי בִּבְיוּ בִּבְּעִיי בִּבְּי בְּבְיי בִּבְּי בִּבְּי בִּבְּיִי בְּבְּי בִּבְּי בִּבְּי בִּבְּי בְּבִּי בְּבְּיִי בְּבְּי בִּבְּי בִּבְיי בִּבְּי בִּבְּי בִּבְּי בִּבְּי בְּבִּים בְּבִּי בְּבְייִי בִּבְּי בִּבְּיי בִּבְּי בִּבְיי בִּבְּי בְּבְיי בִּבְּיי בִּבְּי בְּבְּיבְיבְיי בִּבְּיי בִּבְּי בִּבְּיי בִּבְּיי בִּבְּעִים בְּבּיבּיוּ בִּבּיי בִּילְייי בִּיבְּעוּ בְּבִּיבְיי בִּבְּעִיי בִּבְּייִי בִּילְיבִיי בִּבְּעוּי בִּבְּעִיי בְּבְּעִבְייִי בִּיבְּבְייִי בְּבְּעִים בְּבִּבּעוּ בְּבִּבּעוּבְּיי בִּבְּבְייִי בְּבְייי בִּבְּבְייִים בְּבְּבּבּיי בִּבְייִי בְּבְּבְייים בּיבּבּעוּי בְּבּייי בְּבְּבְּבְיי בְּבְּבְייים בְּבִּבְייי בִּבְּבְייי בְ

ער כאן . 42

^{41.} dW.vE: n. D. fam von ber Mittags:Seite her(vor). B: budte fic br. dW.A: neigete. vE: bengte. B: fo baß es D. übermachte. dW: bis baß D. laut weinete.

^{42.} B.vE.A: beinem Samen (bis) in Ewigfeit. dW: [babei bleibt es] in Ew.

^{1.} U. fie machten f. auf u. gingen, u. J. Pam. B.dW.vE: er machte ... J. aber (u. J.). 2. B.dW: ging gitternb D. entg. (dW: eilete D.

stand David auf vom Ort gegen Mittag, und stel auf sein Antlit zur Erbe und betete breimal an, und kusseten sich mit einander und weineten mit einander, David 42 aber am allermeisten. Und Jonathan sprach zu David: Sehe hin mit Frieden. Was wir beibe geschworen haben im Namen des herrn und gesagt: Der herr sei zwischen mir und dir, zwischen meinem Samen und beinem Samen, das bleibe ewiglich.

XXI.*) Und Jonathan machte fich auf, und 2 fam in bie Stadt. * David aber tam gen Nobe aum Briefter Abimelech. Und Abimelech entfeste fich, ba er Davib entgegen ging, und fprach ju ihm: Warum fommft bu allein, und ift tein Mann mit bir? 3 "David fprach zu Ahimelech, bem Priefter: Der Ronig hat mir eine Sache befohlen und fprach zu mir: Lag niemand miffen, warum ich bich gefandt habe, und was ich bir befohlen babe. Denn ich babe auch meinen Anaben etwa hier- ober baber be-4 fcbieben. * Saft bu nun etwas unter beiner Banb, ein Brot ober funfe, bie gib mir in meine Sand, ober was bu finbeft. 5 Der Priefter antwortete David und fprach: 3ch habe fein gemeines Brot unter meiner Banb, fonbern beiliges Brot; wenn fic nur die Knaben von Beibern enthal-6 ten Batten. * David antwortete bem Briefter und sprach zu ihm: Es find die Weiber brei Tage uns versperret gewesen, ba ich auszog, und ber Anaben Beug war heilig; ift aber biefer Beg unheilig, fo wirb er heute geheiligt werben an bem Beuge. 7 *Da gab ihm ber Briefter bes Beiligen, weil fein anber Brot ba war benn bie Schaubrote, bie man vor bem Gerrn aufhob, surrexit David de loco, qui vergebat
ad austrum, et cadens pronus in
terram adoravit tertio, et osculantes
se alterutrum fleverunt pariter, David
autem amplius. Dixit ergo Jonathas 42
ad David: Vade in pace! quaecumque
juravimus ambo in nomine Domini,
v.22.
dicentes: Dominus sit inter me et
te et inter semen meum et semen
tuum usque in sempiternum.

Et surrexit David et abiit; XXL.*)

sed et Jonathas ingressus est civita-*Venit autem David in Nobe 2 11,22; ad Achimelech sacerdotem. Et obstupuit Achimelech, eo quod venisset David, et dixit ei: Quare tu solus, et nullus est tecum? *Et ait David ad Achimelech sacerdotem: Rex praecepit mihi sermonem et dixit: Nemo sciat rem, propter quam missus es a me, et cujusmodi praecepta tibi dederim; nam et pueris condixi in illum et illum locum. *Nunc ergo, si 4 quid habes ad manum, vel quinque panes, da mihi, aut quidquid inveneris. *Et respondens sacerdos ad 5 David ait illi: Non habeo laicos panes ad manum, sed tantum panem san-Lov. 24,9; ctum; si mundi sunt pueri maxime a mulieribus. *Et respondit David sacerdoti et dixit ei: Equidem, si de mulieribus agitur; continuimus nos ab heri et nudiustertius, quando 1Th.4,4...egrediebamur, et fuerunt vasa puerorum sancta. Porro via haec polluta est, sed et ipsa hodie sanctificabitur in vasis. *Dedit ergo ei sa- 7 cerdos sanctificatum panem. Neque enim erat ibi panis, nisi tantum pa-Ez. 25,20. nes propositionis, qui sublati fuerant

^{3.} A.A: meine Rnaben.

^{6.} A.A: ber Rnaben Berathe.

^{7.} A.A: bes heiligen.

^{*)} Gewöhnlich (ft. 21, 1—16): 20, 43. n. 21, 1—15.

entg.) B.dW.vE.A: bift bu all. dW.A: f. Denich bei bir. vE: Riemanb.

^{3. 3}ch h. a. meine An. ba n. bahin beich. dW: entbot mich ... was ich bir auftrage n. wozu ich bich entbiete. vE: mir etwas geboten. B.(vE.): Die An. aber ... nach einem gewiffen Ort. dW: und bie Leute ... an benjenigen D.

^{4.} B: Und was haft ... ? dW.vE: U. nun, w. h. bu bet ber hand ? A: jur h. B.dW.vE.A: (etwa) fünf Brote. B.dW: was fich (vor)findet.

S: semen tuum et s. meum.
 Al.: a mulieribus, manducent.

^{5.} B: von ben 2B. dW: vom Beibe.

^{6.} Doch hente. dW: Rein! fonbern ... verfugt feit geftern u. eheg. vB: Allerbings! bie ... vorenthalten icon ac. B.A: bie Gefage. dW.vE: Berathe. vB.A: waren (rein). dW.vE.A: geheil. burch bie Gerathe (Gefage)?

^{7.} dW.vB: heiliges Brot. A: geheiligtes. B: bie von b. Angefichte bes h. weggethan waren. dW: bas man weggeth. vE.A: weggenommen.

ώπου πυρόού, παρατεθήναι άρτους θερμούς ή ήμερα ελαβεν αὐτούς.

8 Καὶ ήν τις έκεῖ τῶν δούλων Σαούλ ἐν τῆ ἡμερα ἐκείνη συνεχόμενος * Νεεσσαράν ἐνώπιον πυρίου, καὶ ὄνομα ἀὐτῷ Δωὴγ ὁ Ἰδουμαίος νέμων τὰς ἡμιόνους Σαούλ.

9 Καὶ είπε Δανίδ πρός 'Αχιμέλεχ. 'Ιδε εί έστω ένταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ μάγαιρα, ότι την μάχαιράν μου και τα σκεύη μου ούχ είληφα έν τη γειρί μου, διότι το όημα τοῦ βασιλέως ην κατά σπουδήν. 10 Καὶ είπεν ό ίερεύς. Ίδου ή ρομφαία Γολιάθ του άλλοφύλου, ον ἐπάταξας ἐν τῆ κοιλάδι Ἡλᾶ, (καὶ αυτη ένειλημένη ήν έν ίματίω). εί ταύτην λήψη, σεαυτφ λάβε δη αὐτήν, ότι ούκ έστω έτέρα πάρεξ ταύτης ώδε. Καὶ είπε Δαυίδ. 'Ιδού ούκ έστιν ώς περ αύτη δός μοι αὐτήν. 'Καὶ έδω-κεν αὐτήν αὐτῷ.' 11 Καὶ ἀνέστη Δαυίδ καὶ έφυγεν έν τη ήμερα έκείνη έκ προςώπου Σαούλ. Καὶ ήλθε Δανίδ προς Ακγίς βασιλέα Γέθ. 12 Καὶ είπον οι παίδες 'Ακτίς πρός αὐτόν: Ούγὶ ούτός ἐστι Δαυίδ ὁ βασιλεύς τῆς γῆς; ούχι τούτφ έξηρχον αι γορεύουσαι, λέγουσαι. Επάταξε Σαούλ έν χιλιάσεν αύτοῦ καὶ Δανίδ έν μυριάσιν αὐτοῦ; 13 Καὶ έθετο Δαυίδ τὰ δήματα ταύτα έν τη καρδία αύτου, καὶ έφοβήθη σφόδρα από προςώπου Αχγίς βασιλέως Γέθ. 14 Καὶ ήλλοίωσε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ένώπιον αὐτών, καὶ προςεποιήσατο έν τῆ ἡμέρα έκείνη, και έτυμπάνιζεν έπι ταις θύραις της πόλους, και παρεφέρετο έν ταζ γερσίν αὐτοῦ, καί έπιπτω έπί τας θύρας της πύλης, και τα σίελα αὐτοῦ κατέρδει ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ. 15 Καὶ είπεν 'Ακτίς πρός τοὺς παίδας αὐτοῦ. 'Ιδού ίδετε άνδρα επίληπτον, και ίνατί είςηγάγετε αὐτὸν πρός με; 16 "Η έλαττουμαι έπιλήπτων έγω, ότι είςαγηόγατε αὐτὸν έπιλήπτεσθαι πρός με; Ούτος ούκ είςελεύσεται είς oixlav.

7. A^*B^+ (a. $\pi a \rho$.) $\tau \delta$ (* A^*X). AB: after definition (c. FX). 8. AB: Kal êxeî în ên tan acadaçlan $\tau \delta$ Σ . (e. FX)... (eti. infra) $\Delta \omega \eta \pi$ (e.? cf. 22, 9)... Σv - $\rho o \rho (I \delta v \mu ... FX)$. 9. AB: $\delta o \mu \phi a (a \mu \alpha r, FX)$. AX: $\delta o \mu \phi a (a \nu ... FX)$. AX: $\delta o \mu \phi a (a \nu ... FX)$. AX: $\delta o \mu \phi a (a \nu ... FX)$. AX: $\delta o \mu \phi a (a \nu ... FX)$. AX: $\delta o \mu \phi a (a \nu ... FX)$. AX: $\delta o \mu \phi a (a \nu ... FX)$. AX: $\delta o \mu \phi a (a \nu ... FX)$. 10. AFX $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. A2B*: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. 11. AB (cti. infra): $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AX: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. 12. AX: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AX: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. 13. AX: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. 14. A: $\delta o \nu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. 16. B: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. 17. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. 18. B: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. 19. B: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$. AB: $\delta o \mu a (a \nu ... FX)$.

אַפֿיר שֿרַבֿים אַאָּר לְאַאִּילִ: נֹתְצָּרָ לָפִנֹּי יְחֹוָה וּאָאִילְ פּֿוָים דּעִּיא גַלְאָם אִישָּׁ מַתַּבְנָּי אָאִילְ פּּוּיִם דּעִּיא יִשְּׂנָה לָשִּׁים לֶחָם ְּחִם כְּיִים הַלְּּלְחְוּ:

וַיָּאמֵר דָּוָד לַאַתִימַכֵּך וְאֵין יָשׁיפֹּה תחת-יַדָּהָ חַנֵּית אוֹ־חַרֶב כַּי נַם־חַרְבַּי יהמלה נחוץ: חרב גלית תפלשתי אשר-הפיתי בַעַמַק הַאָּלָה הַנַּה הִיא לוּטָה בשֹּמִלה אַחַרֵי הַאָּפוֹר אָם־אֹתָה תְּפַּח־לְהַּ לַח פי אַין אַחַרֶת זִוּלְתַהּ בַּנַה ֹ ֹ וַיִּאֹמֶר 11 דַרָר אַין בָּבְוֹה הַנֵנָּה פֹיו וַיָּלֵם דִּוֹר רַיִּבְרָת בַּיְּוֹם הַהָּהָוּא מִפְּנֵי שָׁאִוּל וַיִּבֿא 12 אל-אכיש מלה גת: וַיֹּאמְרֹוּ עַבְדֵי אַכישׁ אַלֵּיו הַלִּוֹאחָה דָנַד מֲלֶךְ הָאָרֶץ חלוא לוח יענו במחלות לאמר הבה נו שַׁאוּל בַאַלְפוֹ וְדָרֶד בְּרְבְבֹתַּוּ: רַיַּשָּׁם זְּרָד אָרוּהַדְּכָרִים הָאֵלֶה בִּלְכָבִוֹ וַיִּרַא 14 מַאָּר מַפָּנֵי אָכֵישׁ מֵלֶהְ־בַּּת: וַיִּשְׁנְּוֹ אַת-טַעמוֹ בָּעִינֵיהַם וַיִּתְהֹלֵל בְּיַדַם וַיָתֵוֹ עַל־דַּלָתוֹת הַשַּׁעַר וַיִּוֹרֶד רִירִוֹ טו אַל־זָקנוֹ: וַיָּאמֵר אַכֵּישׁ אַל־עַבַדֵיוּ הנה תראו איש משתונע למה תביאו חַסַר מִשְׁנַּעִים אַנִּי כַּי־ הבאתם את־וֹת לַהִשְׁתַּצֵע עַלֵּי הָוָה

> יתב' בשרות .db קמיץ בז"ק .v. 10. קמסק בז"ק פסקא באמצע פסוק .db נ"א בקמיץ .11 .v ברבבחיו el באלפיו ק' .13 .v נ"א בקמיץ .13 .v

hingul. 8. der oderfte. B: ber fich por b. S. einhielt, dW: hielt fich ... inne ... Auffeher. vE: Borfleher.

^{7.} bağ man fr. Br. auflegte bes T., ba man. dW: nm warmes Br. aufgul. vE.A: warme Brote (wieber) hingul.

bag man anderes frifches Brot auflegen follte bes Tages, ba er bie wegge-* Es mar aber bes 8 nommen batte. Tages ein Mann brinnen versperret vor bem Berrn aus ben Rnechten Sauls mit Ramen Doeg, ein Chomiter, ber machtigfte unter ben Birten Gauls.

Und David fprach ju Ahimelech: Ift nicht bier unter beiner Sand ein Spieg ober Schwert? Ich habe mein Schwert und Baffen nicht mit mir genommen, benn bie

10 Sache bes Ronigs war eilenb. Briefter fbrach: Das Schwert bes Philiftere Boliath, ben bu ichlugeft im Gichgrunde, bas ift bier, gewidelt in einen Mantel hinter bem Leibrod. Billft bu baffelbige, so nimms hin, benn es ift hier fein anberes benn bas. Davib fprach: Es ift feines Gleichen nicht, gib mire.

11 "Und David machte fich auf und floh vor Saul, und tam ju Achis, bem Ronige 12 au Gath. * Aber bie Rnechte Achis fpra-

chen zu ihm: Das ift ber David, bes Lanbes Ronig, von bem fle fangen am Reigen und fprachen: Saul fclug taufenb, Davib

13 aber gehn taufend. "Und David nahm bie Rebe gu Bergen, und fürchtete fich febr bor

14 Achis, bem Ronige gu Gath, "und verftellete feine Beberbe bor ihnen, und tollerte unter ihren Banben, und fließ fich an bie Thur am Thor, und fein Geifer floß ihm

15 in ben Bart. * Da fprach Achis zu feinen Rnechten: Siehe, ihr fehet, bag ber Mann unfinnig ift, warum habt ihr ihn zu mir

16 gebracht? " Sabe ich ber Unfinnigen gu wenig, bag ihr biefen herbrachtet, bag er neben mir rafete? Sollte ber in mein Saus fommen?

14. U.L. fein Beberbe,

9. B.dW. vE. weber m. Som. noch (auch) m. (an: bern) 2B.

a facie Domini, ut ponerentur panes *Erat autem ibi vir qui- 8 calidi. dam de servis Saul in die illa, intus in tabernaculo Domini, et nomen ejus 22.9. Doeg Idumaeus, potentissimus pastorum Saul.

Dixit autem David ad Achimelech: 9 Si habes hic ad manum hastam aut gladium? quia gladium meum et arma mea non tuli mecum; sermo enim regis urgebat. *Et dixit sacerdos: 10 17,400 Ecce, hic gladius Goliath Philisthaei, quem percussisti in valle terebinthi, est involutus pallio post Ephod. Si istum vis tollere, tolle; neque enim hic est alius absque eo. Et ait David: Non est huic alter similis, da mihi eum. *Surrexit itaque David et fugit 11 in die illa a facie Saul, et venit ad Pr. 46.1. Achis regem Geth. *Dixeruntque servi 12 Achis ad eum, cum vidissent David: Numquid non iste est David rex terrae? nonne huic cantabant per cho-Sir. 47,7. ros, dicentes: Percussit Saul mille et David decem millia? Posuit autem 13

David sermones istos in corde suo. et extimuit valde a facie Achis regis Pa-94.1. Geth. *Et immutavit os suum co-14 ram eis, et collabebatur inter manus eorum, et impingebat in ostia portae, defluebantque salivae ejus in barbam. *Et ait Achis ad servos suos: Vidistis 15 hominem insanum; quare adduxistis eum ad me? An desunt nobis furi- 16 osi, quod introduxistis istum, ut fureret me praesente? Hiccine ingredietur domum meam?

^{10.} binter bem Bruftfleib. B: Gichthal. dW.vE.A: Terebinthen-Th. B.dW:vE: in e. Gewand (gehüllt). A: End. vE.A: hinter b. Ephob. (dW: hinter b. nbergogenen Bilbe ??)

^{11.} flobe beffelbigen Tages.

^{12.} B.dW.vE.A: 3ft bas nicht ...? vE: chorweise im Reigentang. Bgl. and 18, 7.

^{13.} B.vE: biefe Reben. dW: Borte.

^{14,} n. rafete ... tragte an ben Thorfägeln. B:

^{8.} Al. † (in f.) hic pascebat mulas Saul.

^{9.} Al. † da mihi (a. quia). 10. Al. * hic. 12. Al. * cum vid. Dav.

^{14.} Al.: pingebat in ostiis.

^{16.} Al.: Dimittke illum hinc, ne ingrediatur.

veranberte fich in f. Geberben! dW.vE: verfiellte feis nen Berftand. (A: fein Angeficht?) B: fiellte fich ras fenb. vE: wahnfinnig. dW: that narrifch bel ihnen. (A: fiel hin.) B: zeichnete an bie Thuren bes Thore. dW.vE: frigcite an b. (Flügel). B.dW: ließ (ben) G. fliegen. vE: Speichel ... herabfl.

^{15.} dW.A: wahnfinnig. vE: rafend. B: wollt ihr ibn ju m. bringen.

^{16.} B: Mangelte mir an. dW.vE.A: Fehlt es (une). B.dW.vE: bei mir. A: vor. (B: ein folder.)

Davidis profugi fata et res gestae.

XXII. Kal anfilder execter david nal διεσώθη, καὶ ἔργεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ 'Οδολλάμ· καλ άκούουσεν οι άδελφοι αύτοῦ και πᾶς ό οίκος του πατρός αὐτου, και καταβαίνουσι πρός αὐτὸν έκει. 2 Καὶ συνήγοντο πρός αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκη καὶ πᾶς ὑπόγρεως καὶ πᾶς κατώδυνος ψυγή, και ήν έπ αὐτών ήγούμενος. και ήσαν μετ' αύτου ώς εί τετρακόσιοι άνδρες. 8 Καὶ ἀπῆλθε Δανὶδ ἐκεῖθεν εἰς Μασσηφὰθ τῆς Μωάβ, καὶ είπε πρὸς τὸν βασιλέα Μωάβ. Γινέσθωσαν δή ὁ πατής μου καὶ ή μητής μου παρά σοί, έως ότου γνώ τί ποιήσει μοι ό θεός. 4 Καλ παρεκάλεσεν αὐτὸν τῷ προςώπω τοῦ βασιλέως Μωάβ, και κατώκουν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, ὅντος Δανίδ ἐν τῷ περιοχῷ. 5 Καὶ είπε Γὰδ ὁ προφήτης πρὸς Δανίδ· Μὴ κάθου εν τη περιοχή. πορεύου, καὶ ήξεις εἰς γην Ἰούδα. Καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ, καὶ ήλθε καὶ ἐκάθισεν ἐν πόλει Χαρήθ.

6 Καλ ήπουσε Σαούλ, ότι έγνωσται Δαυίδ και οι άνδρες οι μετ' αυτού. Και Σαούλ έκάθητο έν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν έν 'Ραμᾶ, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οί παϊδες αύτου παρειστήκεισαν αύτφ. 7 Καὶ είπε Σαούλ πρὸς τοὺς παίδας αὐτοῦ τους παρεστηκότας αυτώ : Ακούσατε δή, υίολ Βενιαμίν, ει άληθώς πασιν ύμιν δώσει ὁ νίὸς Ίεσσαι άγρους και άμπελώνας, και πάντας ύμας τάξει έκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους; 6 Ότι σύγκεισθε πάντες ύμεις έπ έμέ, και ούκ έστιν ό αποχαλύπτων το φείον μου, έν τῷ διαθέσθαι τὸν υίόν μου διαθήκην μετά τοῦ υίοῦ Ίεσσαί, καὶ οὐκ ἔστι πονῶν περὶ ἐμοῦ ἐξ ύμων και αποκαλύπτων το ώτιον μου, ότι επήγειρεν ο υίος μου τον δοῦλον μου επ εμε είς έχθρόν, ώς ή ήμέρα αύτη. ⁹ Καὶ ἀπεχρίτετο Δωήγ ὁ Ίδουμαΐος ὁ καθεστηκώς έπὶ τας ημιόνους Σαούλ, και είπεν Εωρακα τον υίον Ίεσσαὶ παραγενόμενον είς Νόβα προς

3. B: bei euch ausg. dW.vE: ju ench auswandern.

נאָלְנִי וֹלְנִיא נִצְּׁכֵ קַּלְ-מִּלְנִי בָּאַרָּר שָׁאָרְלָ הַאַּלְנִי וְלָנִיא נִצָּׁכ קַּלְ-מַּלְנִי שָׁאַרְלָי וְלָּנִיא נִצָּׁכ בַּלְּנִי שָׁלֵּכ בְּלָּכ בַּנִּי שָׁלִיכ בְּלָכ עִבְּרָ שָׁלִיכ בְּלְכָ שָׁלִיכ בְּלְנִי שָׁלִיכ בְּלְכָ שְׁלִינ בְּבְּרָת בְּבְּנִי עִפְּכ בְּלָכ עִּכְי בְּבְּרָת בְּנִי שָׁלִיכ בְּלְכָ מִישֵׁן בּּנִי שָׁכְרת־בְּנִי עִבּין וְשָׁכְ בְּלְכְ עִּיְ שְׁלִיכ בְּלְּכָ עִּלְי בְּבְּרָת בְּנִי עִּבְּיִי שְׁלִיכ בְּלְּכְּכ עְלֵּי וְשִׁלְי בְּנִי עִּבְּיִי שְׁלְּיִי בְּבְּבְּיִי שְׁלְּיִי בְּבְּיִי שְׁלְּיִי בְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּבְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּבִיים בְּלְּיִי בִּנִי בְּבְּיִי שְׁלִיי בְּנִי עִּבְּיִי שְׁלְיִי בְּנִי בְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּנִי בְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּנִי בְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּנִי בְּבְּיִי שְׁלְיִי בְּנִייְ בְּנִייִי בְּבְּבְיִיי בְּבְּיִי בְּבְּיִי בְּיִי בְּבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּבְּיִי בְּיִי בְּבְּיִי בְּיִי בְּבְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּבְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּבִּיים בְּבְּיִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בִּיי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיי בְּיִי בְּיִי בְּיִיי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִייִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִייִייִי בְּיִייִי בְּבְייִי בְּיִיי בְּיִייִי בְּיִייִי בְּיִייִי בְּיִיי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּיִייִי בְּיִייִי בְּבְייִייִי בְּיִייִי בְּיִייִיי בְּיִייְיִיי בְּיִייִי בְּיִייִייִי בְּיִיייִייִי בְּיִייִי בְּיִייי בְּבְייִייִיי בְּיִיייִיי בְּיִייי בְּייי בְּיִיייִיי בְּיִיייִיי בְּיִיייִי בְּיִייִי בְּיִייִיי בְּיִיייִיי בְּיִייִיי בְּיִייי בְּיִייִייִיי בְּיִיייִיי בְּיִייִייי בְּיִיייי בְּיבְּיִייי בְּיבְיבְיייִיי בְּבְייִיי בְּיבְיבְייי בְּיבְיבְייי בְּיבְיבְייי בְּבְיבְיייִי בְּבְייִיי בְּבְייִילִ

ענ"א אל .9 .v

dW: bis baf ich febe. vE.A: meif.

6. es vernahm 6... wären funb worben ... fat

^{1.} A: ἀπηλλάγη. Β*πᾶς († AFX). 2. AB: ὡς (ὡςεὶ FX). 3. ΑΧ: γνῶ ὅ τι. 4. ΑΒ: (*αὐτὸν) τὸ πρόςωπον...† (a. Δ.) τδ (c. X). 5. Β: Σαρία (Χα-ρήθ F). 7. ΑΓΧ: χιλ. κ. έκ. 8. Α*ὁ (ὑis). 9. ΑΒ: ἀποκρίνεται (ἀπεκρίνατο FX). Β: Δωὴα (-γ ΑF). ΑΒ: Σύρος (Ἰθ. FX) ... παραγιν. (c. FX).

^{2.} Schulben. B: u. jebermann ber in Sch. war. dW.vE: alle Bebrangten. dW: u. wer Glaubiger hatte. vE: u. Alle bie Sch. hatten. B.dW.vE.A: wurbe (warb) ihr Cb. (Anfuhrer).

^{4.} auf der Bergfefte. B.dW. E: führte (brachte) f. vor den R. dW: Berghobe. B.vE: in b. Feftung? A: auf b. Fefte.

Die Boble Abulam. David bei ben Moabitern ze. Doeg.

XXII.

XXII. David ging von bannen, und entrann in die Boble Abullam. Da bas feine Bruder boreten und bas gange Baus feines Baters, tamen fie zu ihm binab bafelbft "Und es versammleten fich zu ihm allerlei Manner, bie in Roth und Schuld und betrübtes Bergens maren, und er mar ihr Oberfter, bag bei vierhundert Mann 3 bei ihm waren. * Und David ging von bannen gen Digpa in ber Moabiter Land, und fprach zu ber Moabiter Ronige: Lag meinen Bater und meine Mutter bei euch aus = und eingeben, bis ich erfahre, was 4 Gott mit mir thun wirb. * Und er lieg fle por bem Ronige ber Moabiter, baf fle bei ihm blieben, fo lange David in ber * Aber ber Brophet Bab 5 Burg mar. fprach ju David: Bleibe nicht in ber Burg, fondern gebe bin und fomm ins Land Da ging David bin und kam in ben Balb Bareth.

Und es tam vor Saul, bag Davib und bie Manner, die bei ihm maren, maren hervor gekommen. Ale nun Saul wohnete gu Gibea unter einem Sain in Rama, hatte er feinen Spieg in ber Banb, unb 7 alle feine Rnechte ftanben neben ibm. *Da fprach Saul ju feinen Rnechten, die neben ihm ftanben: Boret, ihr Rinber Jemini, wird auch ber Sohn Ifai euch allen Meder und Beinberge geben, und euch alle über taufend und über hundert zu Oberften ma-8 chen? * bag ihr euch alle verbunden habt wider mich, und ift niemand, ber es meinen Obren offenbarete, weil auch mein Sobn einen Bund gemacht hat mit bem Sohne Ifai! Ift niemand unter euch, ben es frante meinethalben, und meinen Ohren offenbare? benn mein Sobn bat meinen Anecht wiber mich auferwedet, bag er mir nachstellet, 9 wie es am Tage ift. *Da antwortete Doeg ber Comiter, ber neben ben Rnechten Sauls fand, und ibrach: 3ch fabe ben . Sohn Isai, daß er gen Nobe fam zu Abi-

2. A.A: betrübten &. 8. A.A: anfgewedet.

an G. unter dem D. auf der Bobe, n. hatte. B: ware erfundigt w. A: gesehen ward. dW.vE: man um D. wußte (wife). B: auf einem hügel unter b. Busch gu Rama? dW: unter ber Tamariese. vE: einem L.Baume.

7. ihr Benjaminiter. Bolbglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

Abiit ergo David inde et XXII. Ps.57,1 fugit in speluncam Odollam. Quod 25m. cum audissent fratres ejus et omnis domus patris eius, descenderunt ad eum illuc. *Et convenerunt ad eum 2 Jud.11,3.0mnes, qui erant in angustia constituti et oppressi aere alieno et amaro animo, et factus est eorum princeps. fueruntque cum eo quasi quadringenti viri. *Et profectus est David inde 3 in Maspha, quae est Moab, et dixit 16.1.. ad regem Moab: Maneat, oro, pater meus et mater mea vobiscum, donec sciam quid faciat mihi Deus. *Et 4 reliquit eos ante faciem regis Moab, manseruntque apud eum cunctis diebus, quibus David fuit in praesidio. 28m. *Dixitque Gad Propheta ad David: 5
20,11. *Dixitque Gad Propheta ad David: 5
20,15. Noli manere in praesidio, proficiscere
Pa.03,1. et vade in terram Juda. Et profectus est David et venit in saltum Haret. Et audivit Saul, quod apparuisset 6 David et viri, qui erant cum eo. 14.2. Saul autem, cum maneret in Gabaa et esset in nemore, quod est in Rama, 18,10. hastam manu tenens, cunctique servi ejus circumstarent eum, *ait ad ser- 7 vos suos, qui assistebant ei: Audite nunc, filii Jemini! numquid omnibus 8,14.12. vobis dabit filius Isai agros et vineas Nm. vobis dabit filius Isai agros et vineas 16,14. 18,18. et universos vos faciet tribunos et centuriones? *quoniam conjurastis omnes adversum me, et non est qui mihi renunciet, maxime cum et filius 30,16.8. meus foedus inierit cum filio Isai! Non est qui vicem meam doleat ex vobis, nec qui annunciet mihi, eo guod suscitaverit filius meus servum meum adversum me, insidiantem mihi Respondens autem 9 usque hodie? Pa.52,2. Doeg Idumaeus, qui assistebat et erat primus inter servos Saul: Vidi, inquit, filium Isai in Nobe apud Achimelech

7. S†(p. Aud.) me.

8. da m. Cobn ... aufgewecket. dW.vE.A: versichworen. dW.vE: bag m. S. dW: Reiner ... fich fr. meineth. vE: befummert ift um mich. B: gemacht, bag m. Rn. wider m. aufgestanben. dW.vE.A: aufs (ge)wiegelt.

9. bei b. An.

Davidis profugi fala el res gestae.

Αχιμέλες υίδν Αχιτώβ τόν ίερέα, 10 καὶ ἐπηρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν ὁομφαίαν Γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ.

¹¹ Καλ απέστειλεν ο βασιλεύς καλέσαι τον 'Αγιμέλεγ υίὸν 'Αγετώβ καὶ πάντας τοὺς υίοὺς τοῦ πατρός αὐτοῦ τοὺς ἰερεῖς τοὺς ἐν Νόβα, καὶ παρεγένοντο πάντες πρός τον βασιλέα. 12 Καὶ είπε Σαούλ. Ακουε δή, υίε Αχιτώβ. Καὶ είπεν 'Ιδού εγώ, 'λάλει', κύριε. 13 Καὶ είπεν αυτώ Σαούλ. Ίνατί συνέθου κατ' έμοῦ σὺ καὶ ὁ νίὸς Ἰεσσαί, δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ρομφαίαν καὶ έρωταν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ, θέσθαι αύτον έπ έμε είς έχθρον, ώς ή ήμερα αυτη; 14 Καὶ ἀπεκρίθη 'Αγιμέλεγ' τῷ βασιλεί καὶ είπε Καὶ τίς ἐν πάσι τοῖς δούλοις σου πιστός ώς Δαυίδ, και γαμβρός του βασιλέως, καὶ ἄργων παντὸς παραγγέλματός σου, καὶ ένδοξος έν τῶ οἴκω σου; 15°H σήμερον ήργμαι έρωταν αύτφ διά του θεου; Μηδαμώς, μή δότω ο βασιλεύς κατά τοῦ δούλου σου λόγον και έφ' όλον τον οίκον του πατρός μου, ότι ούχ ήδει ο δουλός σου έν πάσι τούτοις ύημα μικοδο ή μέγα. 16 Καὶ είπεο ὁ βασιλεὺς Σαούλ Θανάτφ ἀποθανή, Αχιμέλεχ, σὺ καὶ πας ο οίχος του πατρός σου. 17 Και είπεν ό βασιλεύς τοῖς παρατρέχουσι τοῖς έφεστηχόσι πρός αὐτόν. Προςαγάγετε καὶ θανατώσατε τους ίερεις του πυρίου, ότι ή χείρ αυτών μετά Δαυίδ, καὶ ότι έγνωσαν ότι φεύγει αὐτός, καὶ ούκ άπεκάλυψαν τὸ ώτίον μου. Καὶ ούκ έβουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τας χείρας αὐτῶν ἀπαντήσαι εἰς τοὺς ἱερείς 18 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς τῷ Δωήγ Επιστρέφου συ και άπάντα είς τους ίερεις. Καί έπέστρεψε Δωήγ ὁ Ἰδουμαΐος, καὶ έθανάτωσε τους ίερεις του χυρίου έν τη ήμέρα έκείνη, καί απέχτεινεν ογδοήκοντα καὶ πέντε ανδρας, πάντας αΐροντας Έφούδ. 19 Καὶ τὴν Νόβα την πόλιν των ιερέων επάταξεν εν στόματι

הַפָּלִשָּׁתֵּי נַתָּו לְוֹי וְאֵׁת חֵרֶב גְּלְיֵת בִּיהוָה וְצִּידָה נַתַּו לְוֹ וְאֵׁת חֵרֶב גִּלְיֵת י אֶל־אֲחִימֶלֶךְ בָּן־אֲחִטִּיב: וַיִּשְׁאַל־לוֹּ

רַיִּשְּׁלֵח הַפָּלֶהְ לָקראֹ אֵת־אַחִימֵלֶהְ בוראַלִיטוּב הַפֿהַן וְאָת כַּל־בֵּית אַכִיו בְּנָב וַיָּבָאוּ כְלֵּם אֵל־ שאול שמערנא בור שאול למה קשרתם עלי אתה יִשַּׁי בִּחָּתָּה לוֹ לַחֶם וְחֵירֶב וְשָׁאִוֹל באלהים לקים אלי לארב פיום 14 הזהו ויען אחימכה את הפכה ראמר 3K סי בַּבִיתַה: היָוֹם החַכְּתִי לִשׁאוֹל־לוֹ חֵים חַלילָה פֿי אל 17 אַקימַלָּהְ אַתַּח וָכַלִּבִּית אַבִּיה: וַיִּאֹמִר וָהָמֵיתוּ ּ פְּהֲנֵי יִהוַֹה כֵּי גַּם־יַדָּם עם־ וכי ידעו פייבדת הוא ולא גלו רַיָּאמֶר הַמָּלַה לַדוֹנֵג סִב אתה ופגע בכהנים ויסב דווג האדמי שמנים וחמשה איש נשא אפוד בד:

^{10.} AB: ἦρώτα (ἐπης. FX). B: ᾿Αβιμ. (Ἦχ. AFX). 14. Β* Ἦχ. († ΑΕΓΧ). AB: ὡς Δ. πιστὸς (π. ὡς Δ. FX). 15. AB: δάλα αὐτῦ (δ. σα FX). 17. AB: δανατᾶτε (-τώσατε FX). 18. Α²Β: ἐπεστράφη (-ἐστρεψε FX). AB: Σύρος (pro Ἰδ.)...* π. ἀπέπτ. ... (pro δηδ.) τριαποσίας (c. FX). AX † (in f.) λίνον.

^{10.} B.dW.vE: Behrung.

^{13.} baft er gegen mich aufftebet. dW.vE.A: euch ... verfchworen, B: verbunben. vE: fich ems poret.

י. 13. 'ף אליו ק' . 15. 'ז יחיר ו' . 15. אליו ק' . 17. 'פנ"א בפתח . 18. 'דואג ק' . 18. לדואג ק'

^{14.} wie D. dW: betraut? B: gehet hier n. bat zu b. G. dW: Jutritt habend zu b. gefeimen Gehor. vE: folgfam beinem Befehle. A: bereit auf beinen B. B.dW.vE: geehret.

10 melech, bem Sobn Abitobs. * Der fragte ben herrn fur ihn, und gab ihm Speise und bas Schwert Goliaths, bes Philifters.

Da fandte ber Ronig bin und ließ rufen Abimeled, ben Briefter, ben Sobn Ahitobs, und feines Baters ganges Saus, bie Priefter, die zu Nobe maren. Und fie 12 tamen alle jum Ronige. * Und Saul sprach: Hore, bu Sohn Ahitobs. Er

13 fprach: Sier bin ich, mein herr. * Und Saul fprach zu ihm: Warum habt ihr einen Bund wider mich gemacht, bu und ber Sohn Isai, bag bu ihm Brot und Schwert gegeben, und Bott für ibn gefragt baft, bag bu ihn erwedeft, bag er mir nachftelle,

14 wie es am Tage ift? " Abimelech antwortete bem Ronige und fprach: Und wer ift unter allen beinen Rnechten als Davib, ber getreu ift, und bes Ronigs Elbam, und gehet in beinem Gehorfam, und ift berrlich

15 gehalten in beinem Baufe? "Babe ich benn heute erft angefangen, Bott für ibn gu fragen? Das fei ferne von mir. Der Rbnig lege folches feinem Anechte nicht auf in meines Baters gangem Saufe, benn bein

Rnecht bat von alle biefem nichts gewußt, "Aber ber 16 weber Rleines noch Großes. Ronig fprach: Ahimelech, bu mußt bes Tobes fterben, bu und beines Baters gan-

17 ges Baus. *Und ber Ronig fprach zu feinen Trabanten, bie neben ihm ftanben: Wenbet euch und tobtet bes herrn Briefter, benn ihre Band ift auch mit David, und ba fie wußten, bağ er flob, haben fle mire nicht eröffnet. Aber bie Rnechte bes Ronigs

wollten ihre Bande nicht an bie Briefter 18 bes Beren legen, fie zu erfchlagen. fprach ber Ronig zu Doeg: Wenbe bu bich und erfchlage bie Briefter. Doeg ber Ebomiter manbte fich und erschlug die Briefter, daß bes Tages ftarben funf und achtzig Manner, ble leinene Leibrode tru-

19 gen. Und bie Stabt ber Briefter, Robe, ichlug er mit ber Scharfe bes Schwerts,

> 11. U.L: bem Br., bem S. ... gangem Baufe. 14. A.A. wie David.

15. dW.vE: lege ... jur Laft. B: wolle ... uichts

aufburben 17. dW.vE: gu ben Laufern ... Tretet bingn (berju). dW: fie haltens auch mit D. B: ihre f. n. an-

filium Achitob sacerdotem. * Oui 10 Ps.52,47 consuluit pro eo Dominum et ciba-21,6;9. ria dedit ei; sed et gladium Goliath Philisthaei dedit illi.

Misit ergo rex ad accersendum 11 Achimelech sacerdotem, filium Achitob, et omnem domum patris ejus, sacerdotum qui erant in Nobe; qui universi venerunt ad regem. *Et ait 12 Saul ad Achimelech: Audi, fili Achitob! Qui respondit: Praesto sum, domine! *Dixitque ad eum Saul: Quare 13 conjurastis adversum me, tu et filius Isai, et dedisti ei panes et gladium, et consuluisti pro eo Deum, ut consurgeret adversum me, insidiator usque hodie permanens? *Respon-14 densque Achimelech regi ait: Et quis in omnibus servis tuis sicut David 18,27; fidelis, et gener regis, et pergens ad imperium tuum, et gloriosus in domo tua? "Num hodie coepi pro 15 eo consulere Deum? absit hoc a me. Ne suspicetur rex adversus servum suum rem hujuscemodi in universa domo patris mei; non enim scivit servus tuus quidquam super hoc (25,26 negotio vel modicum vel grande. *Dixitque rex: Morte morieris, Achi- 16 melech, tu et omnis domus patris tui! *Et ait rex emissariis qui cir-17 cumstabant eum: Convertimini et interficite sacerdotes Domini! nam manus eorum cum David est; scientes quod fugisset, et non indicaverunt. mihi. Noluerunt autem servi regis extendere manus suas in sacerdotes *Et ait rex ad Doeg: 18 Convertere tu et irrue in sacerdotes! Conversusque Doeg Idumaeus irruit in sacerdotes, et trucidavit in die 2,788. Ex. 28.4. illa octoginta quinque viros vestitos

21.1. Ephod lineo. *Nobe autem civitatem 19 sacerdotum percussit in ore gladii, 9. Al. * sacerdotem. 12. Al. * ad Achim.

17. Al. * (ult.) et. 13. 15. S: Dominum. 18. Al. † Domini (a. Convers.).

legen, baß f. auf bie ... angefallen maren. dW.vE.A: ihre Band n. ausstrecken (bie .. erschl.).

18. n. tobtete b. Tages ... bas leinene Bruftleib tr. dW: Schulterfl, vE.A: Ephob.

Davidis profugi fata et res gestae.

ύομφαίας ἀπὸ ἀνδρὸς ἔως γυναικός, ἀπὸ νηπίου ἔως θηλάζοντος καὶ μόσχου καὶ ὅνου καὶ προβάτου.

20 Καὶ διασώζεται νίος είς τοῦ Αχιμέλες τοῦ νίοῦ Αχιτώβ, ὅνομα αὐτῷ Αβιάθας, καὶ ἔφυγεν ὀπίσω Δανίδ. 21 Καὶ ἀπήγγειλεν ᾿Αβιάθας τῷ Δανίδ, ὅτι ἐθανάτωσε Σαοὺλ ὑπάντας ἱ τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. 22 Καὶ εἶπε Δανίδ τῷ ᾿Αβιάθας Ἡιδειν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, ὅτι ἐκεῖ ἦν Δωὴγ ὁ Ἰδουμαῖος καὶ ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ Σαούλ ἐγώ εἰμι αἴτιος τῶν ψυχῶν ὅλου τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου. 23 Κάθου μετ ἐμοῦ καὶ μὴ φοβοῦ, ὅτι οῦ ἐὰν ζητῷ τῷ ψυχῷ μου τόπον, ζητήσω καὶ τῷ ψυχῷ σου, ὅτι πεφύλαξαι σὸ παρ ἐμοί.

ΧΧΙΙΙ. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυίδ, λέγοντες 'Ιδού οι άλλοφυλοι πολεμούσιν έν τη Κείλα και αύτοι διαρπάζουσι τους άλω. 2 Και έπηρώτησε Δαυίδ διά του κυρίου, λέγων Εί πορευθώ και πατάξω τοὺς άλλοφύλους τούτους; Καὶ είπε κύριος πρός Δαυίδ. Πορεύου, καί πατάξεις έν τοῖς άλλοφύλοις τούτοις καί σώσεις την Κεϊλά. 3 Και είπον οι άνδρες τοῦ Δαυίδ πρός αὐτόν 'Ιδού ήμεῖς ένταῦθα ὅντες έν τῆ Ἰουδαία φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθώμεν είς την Κείλα είς τας κοιλάδας των άλλοφύλων; 4 Και προςέθετο έτι Δανίδ έπερωτήσαι διά τοῦ χυρίου, και ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος καὶ είπεν αὐτῷ· 'Ανάστηθι . καὶ κατάβηθι εἰς Κεϊλᾶ, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τους άλλοφύλους είς τὰς γεῖράς σου. 5 Καὶ έπορεύθη Δαυίδ καὶ οἱ ανδρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς την Κεϊλά, και επολέμησε έν τοῖς άλλοφύλοις, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγε τα κτήνη αυτών, και επάταξεν έν αυτοίς πληγην μεγάλην, και έσωσε Δαυίδ τους κατοικούνrac Ketha. 6 Kal eyévero ev rap qeúyeir 'Αβιάθαρ τὸν υίὸν 'Αγιμέλες πρὸς Δαυὶδ εἰς Κείλα, κατέβη έχων Έφουδ έν τη γειοι αυτού.

7 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σαούλ, λέγοντες ὅτι ἡπει ὁ Δαυίδ εἰς Κεὶλᾶ, καὶ εἶπε Σαούλ 19. Α¹ΕΧ † (in f.) ἐν στόματι ξομφαίας. 20. ΑΒ: τῷ Δχ. νίῷ (τῷ Δχ. νίῷ ΓΧ). Β: Δβιμέλες (Δχ. ΑΓΧ). ΑΒ† (a. ὁν.) καὶ. 22. Β† (a. ἐν) ὅτι (* ΑΕΧ). ΑΒ * ἐκεὲ ἡν († ΕΓΧ)... Σύφος (Ἰδ. ΓΧ). Α²Β: ὅτι (καὶ ΓΧ: Α¹Χ*). ΑΒ* ὁλε τῷ († ΓΧ). 23. ΑΒ* (pr.) καὶ († ΓΧ)... 1. ΑΒ (εἰι. γ): ἀπηγγέλη (-ήγγειλαν ΓΧ). ΒΕΧ † (p. διαφπ.) καταπατιστί (* ΑΓΧ). 2. Β*πφ. Δ. 3. ΑΒ * ὅντες ει τὴν ... τὰ σπολα (τὰς κ. ΓΧ). (Α)Β † (in f.) εἰςποφενσόμεθα. 4. Β: Δ. ἔτι. ΑΒ *τὰς. 5. ΑΒ*την. Β* (pr.) ἐν. ΑΒ: ἔφ. ἐπφ. 6. ΑΒ *τὸν... † (p. Δ.) καὶ αὐτὸς μετὰ Δανὶδ. 7. ΑΒ*ὶξη.

וְשִׁיר וַיִחַמָּיר וְשֵּׂה לְפִי-חַרֶּב: דָּרֶב מֵאִישׁ וְעַדּאִשְּׁה מֵעוֹלֵל וְעַדּיוּנְלְק

לאמר XXIII. רַיַּבֶּדה לְדַיֵּד פַּלָשָׁתִּים נִלָּחָמֵים בִּקְעִילָה וְהֻפָּה 2 שסים את־הגרנות: לאמר בַּפָּלִשָׁתֵּים הָאַלָּה O וַיֹּאֹמֵר יַהוֹה וַהַכִּיתַ בַּפָּלְשָׁתִּים 72 יַדּיַרָד' 3 וְהְוֹשֵׁעָהָן אֶת־קְעִילֵה: וַיֹּאֹמָרוּ אַנְשֵׁי דַוַר אַלֵּיו הנָה אַנחָנוּ פַּה בִּיהוּדה יָרָאַים וָאַף כַּרנַלָה קעלה אַל־מעַרְכוֹת 4 פָּלִשְׁתֵּים: וַיּוֹכֵף עַוֹד דַּיִדֹ לַשָּׁאַוֹל ביהוה ויענהו יהוה ויאמר קום בד ראַנִי נֹתַן אֶת־פָּלְשִׁתִּים ואנשו וַיַּכַּחָם בַּפָּלָשָׁתִּים וַיִּנָהַגֹּ אַתִּמְקַנִיהָם וַיַּהָ בָּהַם מַבָּה גִּדוֹלֵה וַיִּשָׁע דַּוֹד אַת וַיָהֵי בַּכְרֹתַ אָבִיתֵר

וֹיָבַּנִ לְשָׁאוּל פִּי־בָּא דָרָד קְעָילֵה

רוב' בצרד .0. 20 דואג ק' .22 'v פסקא באמצע פסוק .2 .v האנשרו ק' .5 .v

Ab Jathar. David befreiet Regila.

XXII.

beibe Mann und Beib, Rinber und Sauglinge, Ochsen und Efel und Schafe.

20 Es entrann aber ein Sohn Mhimelechs, bes Sohns Ahitobs, ber hieß Ab Jathar, 21 und floh David nach, "und verkündigte ihm, daß Saul die Priester des herrn er22 würget hätte. "David aber sprach zu Ab Jathar: Ich wußte es wohl an dem Tage, da der Evomiter Doeg da war, daß ers würde Saul ansagen; ich bin schuldig an
23 allen Seelen deines Baters hauses. "Bleibe bei mir und fürchte dich nicht; wer nach meinem Leben stehet, der soll auch nach deinem Leben stehen, und sollst mit mir behalten werden.

XXIII. Und es warb David angesagt: Siehe, Die Philifter ftreiten wiber Regila, 2 und berauben bie Tenne. * Da fragte David ben Berrn und fprach: Soll ich bingeben und biefe Philifter schlagen? Und ber herr fprach ju David: Bebe bin, bu wirft die Philifter ichlagen und Regila 3 erretten. - Aber bie Manner bei Davib fpracen zu ihm: Siehe, wir fürchten uns bier in Juba, und wollen bingeben gen 4 Regila ju ber Philifter Beug? *Da fragte David wieber ben Berrn, und ber Berr antwortete ihm und fprach: Auf, giebe hinab gen Regila, benn ich will bie Phili-5fter in beine Sanbe geben. *Also zog David fammt feinen Mannern gen Regila, und ftritt wiber bie Philifter, und trieb ihnen ihr Bieh weg, und that eine große Schlacht an ihnen. Alfo errettete David Denn ba Ab Sathar, 6 bie zu Regila. ber Sohn Abimelechs, flobe zu David gen Regila, trug er ben Leibrock mit fich hinab.

7 Da ward Saul angesagt, daß David gen Kegila gekommen wäre, und sprach:

3. A.A: ber Bhil, Geer.

21. vE: Ale nun Abjathar ac. dW: gemorbet. A: getöbtet.

22. vB: Sch. am Tobe bes S. B: habe es an alle ... gebracht.

23. Bei mir wohl bes. dW.vE: wohl vermahrt bift bu ... B: in Bermahrung fein.

1. B.dW.vE: plunbern.

De.26,16. viros et mulieres et parvulos et lactentes, bovemque et asinum et ovem in ore gladii.

Evadens autem unus filius Achime. 20
lech filii Achitob, cujus nomen erat

128.1.7. Abiathar, fugit ad David et annun. 21
ciavit ei, quod occidisset Saul sacerdotes Domini. Et ait David ad 22
Abiathar: Sciebam in die illa, quod

21,7. cum ibi esset Doeg Idumaeus, procul dubio annunciaret Sauli; ego sum

21,2.8. reus omnium animarum patris tui.

*Mane mecum, ne timeas; si quis 23
quaesierit animam meam, quaeret et animam tuam, mecumque serva-

Et annunciaverunt David, XXIII. dicentes: Ecce, Philisthiim oppugnant Jos. 18,44 Ceilam et diripiunt areas. *Consu- 2 v.6.9... 22,10. luit ergo David Dominum, dicens: 14,4700. Num vadam et percutiam Philisthaeos istos? Et ait Dominus ad David: Vade. et percuties Philisthaeos et Ceilam salvabis. *Et dixerunt viri, qui erant 3 cum David, ad eum: Ecce, nos hic in Judaea consistentes timemus; quanto magis si ierimus in Cellam adversum agmina Philisthinorum? *Rursum ergo David consuluit Do- 4 minum. Qui respondens ait ei: Surge et vade in Ceilam! ego enim tradam Philisthaeos in manu tua. *Abiit ergo David et viri ejus in 5 Ceilam, et pugnavit adversum Philisthaeos, et abegit jumenta eorum, et 19,8. percussit eos plaga magna; et salvavit David habitatores Ceilae. Porro 6 22,20. eo tempore, quo fugiebat Abiathar filius Achimelech ad David in Ceilam, ^{22,18..} Ephod secum habens descenderat.

Nunciatum est autem Sauli, quod 7 venisset David in Ceilam, et ait Saul:

22. Al.: Sc. enim. + (p. anim.) domus.

2. B: erlofen. A: befreien. dW.vE: n. fclage ... u. errette (befreie) R.

3. B.dW.vE.A: wie vielmehr (nun) wenn wir ic. B: gu b. Bh. Schlachtorbnungen. vE: gegen bie Schlachtorbnung. dW: bas heer. A: bie heere.

5. Die B. 2. n. Rap. 19, 8.

6. Da aber ... bas Bruftel. (wie Rap. 21, 9).

Davidis profugi faia ei res gestae.

Πέπρακεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖράς μου, ότι αποπέκλεισται είζελθών είς πόλιν θυρών καὶ μογλών. 8 Καὶ παραγγέλλει Σαούλ παντί τῷ λαῷ εἰς πόλεμον καταβαίνειν ἐπὶ Κεϊλᾶ, του συνέγειν τον Δαυίδ και τους ανδρας τους μετ' αὐτοῦ. 9 Καὶ έγνω Δαυίδ, ότι παρασιωπά Σαούλ περί αύτου την κακίαν, καί είπε Δαυίδ πρός Άβιάθαρ τὸν ίερεα. Προςάγατε τὸ Ἐφουδ κυρίου. 10 Καὶ είπε Δαυίδ· Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου, ότι ζητεί Σαούλ έλθειν έπ' έμε είς Κείλα, διαφθείραι την πόλιν δι' έμε. 11 εί αποκλεισθήσεται; Καὶ νῦν εἰ καταβήσεται Σαουλ καθώς ήκουσεν ὁ δοῦλός σου; Κύριε ὁ θεὸς 'Ισραήλ, απάγγειλον τῷ δούλω σου. Καὶ είπε κύριος · Καταβήσεται. 12 Καὶ είπε Δανίδ · Εί παραδώσουσιν οἱ ἀπὸ τῆς Κεϊλᾶ ἐμὲ καὶ τοὺς ανδρας μου είς γειρας Σαούλ; Καὶ είπε κύριος Παραδώσουσι.

13 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ὡς ἱξακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ Κεὶλᾶ, καὶ ἐπορεύοντο. Καὶ τῷ Σαοὺλ ἀπηγγέλη, ὅτι διασέσωσται Δαυὶδ ἐκ Κεὶλᾶ, καὶ ἀνῆκε τοῦ ἐξελθεῖν. 14 Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῆ ἐρἡμῳ ἐν τοῦ; στενοῖς, καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῆ ἐρἡμῳ ἐν τῷ ὅρει Ζίφ. Καὶ ἐζήτει Σαοὺλ πάσας τὰς ἡμέρας τὸν Δαυίδ, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεὶρας αὐτοῦ. 15 Καὶ εἰδε Δαυίδ, ὅτι ἐξέρχεται Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν αὐτόν καὶ Δαυὶδ ἢν ἐν τῷ ὅρει τῷ αὐχμώδει ἐν τῆ Καινῆ Ζίφ.

16 Καὶ ἀνέστη Ἰωνάθαν νὶὸς Σαοὺλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαυὶδ εἰς τὴν Καινήν, καὶ ἐκραταίωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν τῷ κυρίφ, 17 καὶ εἰπε πρὸς αὐτόν Μὴ φοβοῦ, ὅτι οὐ μὴ σὰ εὕρη ἡ χεῖς Σαοὺλ τοῦ πατρός μου, καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ τὸν Ισραήλ, καὶ ἐγὰ ὅσομαί σοι εἰς δεύτερον, 8. ΑΒ: παρήγγειλε (c. FX). Β: καταβ. εἰς πόλ. (εἰς πόλ. κατ. ΑFX). ΑΒ: εἰς Κ....* τῦ ειτές μετ' (c. FX). 9. ΑΒΧ † (s. παφ.) ὁ (* FX), FX * κυφ. 10. ΑΒ * ἐπὰ ἐμὰ ... ἐπὶ Κ. (c. FX). 11. ΑΒ: Ἰποκλεισθήσεται (Καταβ. ΕFX). 12 tot. * Β († ΑΕΓΧ). 13. ΑΒ † (p. ἄνδο.) οἱ μετ' ... ἀς τετραπόσιοι (c. FX). Β: ἑαν ... ἐλθεῖν (c. ΑFX). 14. Β* (pr.) Δ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ † (p. ἄνδο.) οἱ μετ' ... ἀς τετραπόσιοι (τ. FX). Β+ (p. ἄνδο.) εἰν τῆ ἐρ. ἐν Μασερὲθ s. - ἐμ (* FX). Β+ (p. Ζ.) ἐντῆγῆτῆαὐχμώδει (sim. Α; * F?). ΑΒ † (p. ἐξ.) αὐτὸν ... * τὸν Δ. (c. FX). 15. ΑΒ: εὐτὸν (τὸν Δ. ΕΓΧ). 16. ΑΒ* τὴν εἰτῶ. 17. ΑΒ: εὐτὸν σε...* τὸν.

בּׁתִּנַבּׁנִבּיֹנִים בּּטִּרִּשִׁנֵי הֹצֹא שָׁאִנְלְ לְכַפְּׁתֵּ אָעַ-נַפְּׁתָּוּ וֹדְּנִרְ זִים נַעָּנִי שָׁלְנִי לְכַפְּתִי יַנִּינִים וֹלְאָב בּּטִּלְפָּׁרְ בַּּמִּבְּנִיע נַיִּהְּבְ בּּטִּרְ בִּתִּלְם וֹלְאַב זִים נַנְּבְּעָבְ בַּמִּבְנִיע נַיִּהְּב בּיבִּנְלִם וֹלְאָב אָיִם וֹיִּבְאַנִּ נִלְּאָאִנִּלְ צְבְּאַת: נַיְּהָב נְּנִרְ אָיִם וֹיִּבְאנִ נִלְּמָּאֵנִי נִיּהְנַבְּלִי בִּיִּאָנִי זִינְלֵם נְּיִּנִי וַנְּאַנְשְׁר בְּשִּׁר בְּיבּיר בְּשִׁבּר זִינְלֵם נְּיִּנִי וַנְאַנְשְׁר בְּשִּׁר בְּיִר בְּשִׁבּיוּ בְּשִׁבּר בְּנִידְ זִינְלֵם זְּיִּנִי וַנְאַנְשְׁרוֹ בְּשִׁבּיוּ בְּשִׁבּיוּ בְּשִׁבּיוּ

יִשִּׂרָאֵל וַאָּנְכִּי אָהְיָה־לְּוֹדֵ לְמִשְׁנֵּע דַרִּשָּׁאִנִּל אָבִי וְאִתָּה תִּמְלָּדְ צַּלְ-זִּרְשָׁאַנִּל אָלִיוּ אַלִּיתִּילִא כָּוּ לָאָ תִּמְצֵּאַנְּ נְּיָּבְ תִּלְּאָנִי אַלִיתִּילִא כָּוּ לָאָ תִּמְצֵּאַנְּ נְּיָּבְ תִּיְלְשָׁה וַיְּחַצֵּלְ אֶתִּייָדוֹ בֵּאלְנִים: נְּיָּבְם יְהִּוֹּנְתֵּן בָּוֹן-שָׁאִנּל וַיֵּיֶלֶנְ אֶלִר

v. 11. פסקא באמצע פסוק

^{7.} hingegeben. dW: überläßt ihn meiner &. vE: Berworfen hat ihn Gott u. in m. D. geliefert. (B: benn er ift gezwungen worden fich zu begeben in e. St. m. Thuren u. A.)

^{8.} belagerten. B: bernfen. dW: gufammenr,

Saul giebt gegen Regila. David entkommt in die Bufte Sivb.

getommen ift, mit Thoren und Riegeln 8 vermabret. * Und Saul ließ alles Bolf rufen gum Streit, binnieber gen Regila, baß fie David und feine Danner belegten. 9 Da aber David mertte, bag Saul Bofes über ihn gedachte, sprach er zu dem Priefter Ab Jathar: Lange ben Leibrod ber. 10 Und David fprach: Berr, Gott Ifraels, bein Anecht hat gehöret, bag Saul barnach trachte, bag er gen Regila tomme, bie Stabt 11 zu verderben um meinetwillen; * werden mich auch bie Burger zu Regila überantworten in feine Banbe? und mirb auch Saul berab tommen, wie bein Rnecht geboret hat? Das verfundige, Berr, Gott Ifraels, beinem Anechte. Und ber Berr 12 fprach: Er wird herab fommen. * David fprach: Werben aber bie Burger ju Regila mich und meine Manner überantworten in bie Banbe Saule? Der Berr fprach: 3a. Da machte fich David auf fammt feinen Dannern, beren bei feche bunbert maren, und jogen aus von Regila, und manbelten, wo fie bin konnten. Da nun Saul angefagt warb, bag David von Regila entronnen mar, ließ er fein Ausziehen anfteben. 14 David aber blieb in ber Bufte, in ber Burg, und blieb auf bem Berge in ber Bufte Siph. Saul aber suchte ihn fein Leben lang, aber Gott gab ihn nicht in feine 15 Banbe. *Und David fabe, bag Saul ausgezogen mar, fein Leben zu fuchen. Aber

Bott bat ibn in meine Banbe übergeben,

bağ er verschloffen ift, nun er in eine Stadt

17 "und fprach zu ihm: Burchte bich nicht,

David war in ber Bufte Siph in ber Beibe.

Sauls, und ging bin zu David in bie Beibe, und ftartte feine Band in Gott,

meines Baters Sauls Band wird bich nicht

finden, und bu wirft Ronig werben über

Ifrael, fo will ich ber Nachfte um bich fein;

Da machte fich Jonathan auf, ber Cohn

conclususque est introgressus urbem, in qua portae et serae sunt. *Et prae- 8 cepit Saul omni populo, ut ad pugnam descenderet in Ceilam et obsideret David et viros ejus. *Quod 9 cum David rescisset, quia praepararet ei Saul clam malum, dixit ad Abiathar sacerdotem: Applica Ephod! v.s.. Abiathar sacerdotem: Applica Ephod! 30,7: Mm.27,21 Et ait David: Domine Deus Israel, 10 Bz.45,80, audivit famam servus tuus, quod dis-sir.25,8: ponat Saul venire in Ceilam, ut evertat urbem propter me; *si tradent me 11 viri Ceïlae in manus ejus? et si descendet Saul, sicut audivit servus tuns? Domine Deus Israel, indica servo tuo. Et ait Dominus: Descendet. *Dixit-12 que David: Si tradent me viri Ceilae et viros, qui sunt mecum, in manus Saul? Et dixit Dominus: Tradent. (Jer. 36,17s. Surrexit ergo David et viri ejus 13 22,2.

Tradidit eum Deus in manus meas.

Surrexit ergo David et viri ejus 13

22,2. quasi sexcenti, et egressi de Cella
17,8a. huc atque illuc vagabantur incerti,
25 m.
15,20. nunciatumque est Sauli, quod fugisset
David de Cella et salvatus esset; quam
ob rem dissimulavit exire. *Mora-14

v.28.
24.1a. batur autem David in deserto in locis
Ebr.
11,38. firmissimis, mansitque in monte soliJos. 15,24 tudinis Ziph, in monte opaco. QuaerePs. 63,1. bat eum tamen Saul cunctis diebus, et

v.7. non tradidit eum Deus in manus ejus.

*Et vidit David quod egressus esset 15
Saul, ut quaereret animam ejus;
porro David erat in deserto Ziph in
silva.

Et surrexit Jonathas filius Saul, 16
et abiit ad David in silvam, et

a0,6.
dixitque ei: Ne timeas! neque 17
enim inveniet te manus Saul
patris mei, et tu regnabis super Is
seth. 10,8 rael, et ego ero tibi secundus; sed

^{8.} U.L. allem. A.A. bienieber. 10. U.L. meinenwillen. 11. U.L. Und wird aber G. 13. U.L. ber.

^{9.} B.dW.vE.A: wiber (gegen)ihn. dW: vorhatte. A: heimlich ... vorhabe. B.vE: im Sinn hatte.

^{10.} vE: vermuften.

^{11.} dW.vE.A: (que)liefern.

^{13.} B: immerfart wohin f.f. dW.vE: gingen (hin) wohin f. geben f. (A: fcweiften unficher hernm, babin m. borthin.) dW: ftanb er ab vom Juge. B.vE: ließ

^{7.} S: Dominus. 12: Al.: Dix. rursum. 14. Al. * in m. op. S: Dominus.

ab (unterl. er es) anszuziehen.

^{14,} in ben Bergfeften ... fuchte ibn immerbar, (22,4.) B: die gange Beit. vE: alle Tage.

^{15.} im Balbe. dW: mußte.

^{16.} vE: burch Gott! dW: feinen Muth mit Gott! 17. dW: erreichen. B: ber Anbere bei bir. dW. vE.A: ich will (moge) ber Zweite nach bir fein.

Davidis profugi fata et res gestae.

καὶ Σαοὺλ ὁ πατής μου έγνω οὖτως. 18 Καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ένώπιον κυρίου καὶ ἐκάθητο Δαυὶδ έν τῷ Καινῷ, καὶ Ἰωνάθαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

19 Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαΐοι πρὸς Σαοὺλ έπὶ τὸν βουνόν, λέγοντες. Οὐκ ἰδοὺ Δαυίδ κέκρυπται παρ' ήμιν έν τοις στενοίς έν τη Καινή εν τῷ βουνῷ τοῦ Ἐγελᾶ τοῦ εκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσεμοῦν; 20 Καὶ τῦν πᾶν τὸ πρὸς τὴν ψυγήν τοῦ βασιλέως είς κατάβασιν καταβαινέτω πρός ήμας, αποκεκλεισμένοι γαρ είσιν έν ταίς γερσίν του βασιλέως. 21 Καί είπεν αύτοις Σαούλ Εύλογημένοι ύμεις τῷ χυρίω, ότι ἐπονέσατε περί έμου. 22 Πορεύθητε δή καὶ έτοιμάσατε έτι, καὶ γνώτε καὶ ίδετε τὸν τόπον αύτου, ου έσται ο πους αύτου * εν τάγει έκει ού είπατε, ότι είπεν ὁ Σαούλ, μήποτε πανουργευσάμενος ούτος πανουργεύσηται. 23 Καί ίδετε καλ γνώτε έκ πάντων τών τόπων, όπου αύτος χρύπτεται έχει, και επιστρέψατε πρός με είς ετοιμον, καὶ πορεύσομαι μεθ' ύμον. Καὶ έσται εί έστιν έπὶ τῆς γῆς, καὶ έξερευνήσω αὐτὸν ἐν πάσαις γιλιάσιν Ἰούδα. 24 Καὶ ἀνέστησαν οι Ζιφαίοι και έπυρεύθησαν έμπροσθεν Σαούλ καὶ Δαυίδ καὶ οἱ άνδρες αὐτοῦ έν τη έρημφ τη Μαών καθ' έσπέραν έκ δεξιών του Ίεσσεμούν.

25 Καὶ ἐπορεύθη Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῦν τὸν Δαυίδ· καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῷ ἐρήμφ Μαών, καὶ ἤκουσε Σαοὺλ καὶ κατεδίωξεν ὁπίσω Δαυίδ εἰς τὴν ἔρημον Μαών. 26 Καὶ πορεύεται Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὅρους ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ ἀνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὅρους ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προςώπου Σαούλ. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, συλλαβεῖν αὐτούς. 27 Καὶ πρὸς Σαοὺλ παρεγένετο ἄγγελος, λέγων Σπεῦδε καὶ

17. AB: οἰδεν (ἔγνω FX). 18. AB* τῷ ειτὸν (†FX). 19. AB + (p. Z.) ἐκ τῆς αὐχμώδας ει (p. ἡμῖν) ἐν Μασσαρὰ ... (ειί. 24) Ἰεσσαιμὸ (c. FX). 20. AB: (A + καὶ) κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας (c. FX). 22. B* κ. ἔδετε († AFX). AB*ὅτι εἰπεν ὁ Σ. ει πανβογευσάμ. ὅτος († FX). 23. B* ἐκ πάντων - ἔτοιμον († AFX; A: ὅπα κούβηται ἐκεῖ). Α¹FX: πασιν χ. 25. AB: αὐτὸν (τὸν Δ. ΕFX). B: ἀπὴγγειλαν (-ηγγέλη AFX). 26. AB: πορεύονται (-εται FX). A: (pro alt. ἡν) ἐγένετο. 27. ABX: ἡλθεν (παρεγ. FX).

בשבי בייבי אל בייבי ביי

ימון הַיִּשִׁימִוֹן: ימון הַיִּשִׁימִוֹן: ימון הַיִּשִׁימִוֹן בְּלִבָּר מְשִׁרְ בְּעַרְבָּה אֶל יְחַפַּשִׁיּת בִּמִּרְ זְיִשָּׁה בְּגִּבְעַ מִּעְיׁ בְּעָרְ יִתְחַבֵּא שִׁם וְשִׁבְּמֵם אֵלֵי עָרָם יִעְּרָם הְּאִּרְ יִתְחַבַּא שִׁם וְשִׁבְּמֵם אֵלֵי עָרִם יִעְּרָם הְּאִּרִּ מַלְּנִם אֲשֵׁר מִבְּל הְעָרְ וֹנִיְלְּוֹ מִי רָאֲהִּרּ בְּלְכִים אַשֶּׁר מִבְּל הְעָרְ וֹיִנְיִּל אָרִב וְּעָבְי וֹבְּעִי בְּעְבִּי הָּעְּרְ בְּלְכִים אַשֶּׁר מִבְּלְ הִּבְּיִנוֹ עִּיִּי הְאָרְ בְּבְּלְכִים אַשֶּׁר מִבְּל הְעָר וְיִנְיִּה הְּעָּר הְּעָּר הְּעָּר הְּעָּר הְּעָּר בְּעָּבְּי הְּעָּר הְעָּבְּי הְּעָּר הְּעָּר הְעָּבְּי הְעָּבְּי הְעָּר הְבְּעָּר הְבְּעָר הְבְּעָּר הְבְּעִּי הְבִּי בְּמָּלְּהְ הִיְבְּי הְעָר הְבְּעָר הְבְּעִיר הְבְּעִּר הְבְּעִי הְבְּעִר הְבְּעָר הְבְּעִּר הְבְּעִי הְבְּעִר הְבְּעָּר הְבְּעִי הְבְּעִי הְבְּעִי הְבִּי הְבִּעְּי הְבִּי הְבִּעְי הְבְּעִי הְבְּעִי הְבְּעִי הְבְּבְּעוֹ הְבְּעִי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְעוֹ הִבְּעִי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹּי הְבִי בְּבְּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹ הְבִּי הְבִּבְּעוֹי הְבִּבְּעוֹי הְבִּבְּעוֹי הְבִּבְּבְּעוֹי הְבִּבְּי הְבּיי הְבִּבּי הְבִּי הְבִּבְּבְיי הְיִי הְבִּי הְבִּבְּבְּעוֹי הְבִּי הְבִּי הְבִּבְּבְּעוֹי הְבִּי בְּבְּבְּבְּעוֹי הְיִיים הְּבְּבְייוֹי הְיִיים הְּבִּי הְבִּי בְּבְּבְּבְייִים הְּבִּי הְבִּי הְבִּיים הְבִּיים הְבִּיים הְבִּיים הְבִּיים הְּבִּיים הְּבִּיי הְבִּיים הְּבְּבְיבְיבְיה הְבּיים הְּבִּיים הְיבִּים הְבּיים הְבְּיבְייִים הְּבְּבְיבְבְּבְיבְיבְבְיה הְיבּיים הְּבְּבְיבְיבְיבְייִים הְּבְּבּיר בְּבְּיבְיבְיבְּיה הְיבּבּיר בְּבְּיבְייִים הְבְּבּיר הְיבִּיים הְבּיבּיים הְיבִּיבְיים הְבּיבּיים הְיבִיבְּיב הְיבּיר הְיבְּיבּיים הְּבּיבְיבְּיבְיה הְיבִּים הְיבְּבְּבְיבְיבְיים הְּבְּבּיים הְבִּיבְיוּים הְבּיבּיים הְיבְּיים הְבּיבְיוּים

גַלִּעִׁפֹּמִם: נִמֹּלְאֵׁנֵׁ בָּא אָרְשִׁאִּנְלְ לִאֹלִּי וֹאֹלְשִׁיוּ לִמְלִים אָלְ-נִינִ וֹאָכְ-אַנֹּמִּי בִּנְּג נָטׁפּּׁז לְּלָכָע מִפְּׁזֹי שִׁאִּילְ וֹשִׁאִּיּלְ נְנְגוֹ נַטְׁפּׁז לְלָכָע מִפְּזֹי שִׁאִּילְ וֹשִׁאִּיּלְ בּמֹלוּן: וֹזְּלְנִׁ שִׁאִּיּלְ וֹזְּלִנִּשׁ אַנְוֹבְינִנְּי מִצְּׁבִּ בִּינִינִּי מִנְּיִּנִּ בִּמְלִוּן: וַזְּלָנִי שִׁאִּיּלְ וֹזְּלִנְשׁ אַנְוֹבְילִנְּ מִּבְּבַּר מִעְּנִּלְ לְנִוֹנְ וַיִּכָּנִי שִׁאִּיּלְ וֹיִאְנִשׁיוּ לְכֹפֹּמָ וֹיִּבָּנִר מִעְנִּנְיּי בי וֹנְלָנֵ שְׁאַנִּלְ וֹיִאְנִשׁיוֹ לְנִבְּפִּמְיׁ וַיִּבְּנִים מִיּנִּנִים בּי

ענ"א ברוכים . 21.

^{19.} in den Bergf. im BB. ... Ginobe. B: hat fich n. D. verb. B.dW.vE: (füdlich von der) Bildniß.
20. B: fomm nun, o R., herab n. aller Begierde, die beine Seele hat herabzutommen. dW.(vE.): Und nun, n. a. Luft deiner S., o R., f. herab. A: wie d. S. bes gehret hat herabzuf. B: So ift es an uns ... zu übers antw. dW.vE.A: (und) unfre Sache foll (wird) es fein.

18 auch weiß foldes mein Bater mohl. *Und fle machten beibe einen Bund mit einander por bem herrn; und David blieb in ber Beibe, aber Jonathan jog wieber beim.

Aber bie Siphiter zogen binauf zu Saul gen Bibea, und fprachen: 3ft nicht David bei uns verborgen in ber Burg in ber Beibe auf bem Gugel Bachila, ber gur

20 Rechten liegt an ber Bufte? * So fomme nun ber Ronig bernieber, nach alle feines Bergens Begehr, fo wollen wir ihn über-

21 antworten in bes Ronigs Ganbe. *Da fprach Saul: Gefegnet feib ihr bem Berrn,

22 bağ ihr euch mein erbarmet habt. * Go gebet nun bin und werbet es noch gewiffer, bag ihr miffet und febet, an welchem Ort feine guge gewesen find, und wer ibn ba-

felbft gefeben habe, benn mir ift gefagt, 23 bag er liftig ift. Befebet und erfundet alle Derter, ba er fich verfriecht, und fommet wieber ju mir, wenn ihre gewiß feib, fo will ich mit euch ziehen. Ift er im Lanbe, fo will ich nach ibm forfchen unter

24 allen Taufenben in Juba. *Da machten fle fich auf und gingen gen Siph vor Saul bin. David aber und feine Manner waren in ber Bufte Maon, auf bem Be-

filbe gur Rechten ber Bufte.

25 Da nun Saul bingog mit feinen Dannern zu suchen, ward es David angefagt, und er machte fich binab in ben Fels, und blieb in ber Bufte Maon. Da bas Saul borete, jagte er Davib nach in ber Bufte

26 Maon. * Und Saul mit feinen Mannern ging an einer Seite bes Berges, David mit feinen Mannern an ber anbern Seite bes Berges. Da David aber eilete, bem Saul zu entgeben, ba umringete Saul fammt feinen Mannern David und feine

27 Danner, bag er fie griffe. * Aber es tam ein Bote zu Saul und fprach: Gile und

23. A.A: erfunbiget. U.L: verfreucht.

21. vE: 3hr habt noch Mitleib mit mir!

23. Schlupfwintel ... ibn ansforfchen. dW.vE:

24,21. 13,23. et Saul pater meus scit hoc. *Percus-18 20,301s; sit ergo uterque foedus coram Domino, mansitque David in silva; Jonathas autem reversus est in domum suam.

Ascenderunt autem Ziphaei ad Saul 19 in Gabaa, dicentes: Nonne ecce David vae, in colle Hachila, quae est ad dexteram deserti? *Nunc ergo, sicut 20 desideravit anima tua, ut descenderes, descende; nostrum autem erit, ut tradamus eum in manus regis. *Dixit- 21

que Saul: Benedicti vos a Domino, quia doluistis vicem meam. *Abite 22 ergo, oro, et diligentius praeparate, et curiosius agite, et considerate locum, ubi sit pes ejus, vel quis viderit eum ibi; recogitat enim de me, quod callide insidier ei. *Considerate et 23 videte omnia latibula ejus, in quibus absconditur, et revertimini ad me ad rem certam, ut vadam vobiscum. Quodsi etiam in terram se abstruserit,

Mich. 5, 1. perscrutabor eum in cunctis millibus Juda. *At illi surgentes abierunt in 24 Ziph ante Saul; David autem et viri 15.55, ejus erant in deserto Maon, in campestribus ad dexteram Jesimon.

Ivit ergo Saul et socii ejus ad 25 quaerendum eum, et nunciatum est David, statimque descendit ad petram et versabatur in deserto Maon. Ouod cum audisset Saul, persecutus est David in deserto Maon. *Et ibat Saul 26 ad latus montis ex parte una, David autem et viri ejus erant in latere montis ex parte altera; porro David desperabat, se posse evadere a facie Saul. Itaque Saul et viri ejus in modum coronae cingebant David et viros ejus, ut caperent eos. *Et nuncius 27 venit ad Saul, dicens: Festina et

^{22.} gar liftig. B: machet fernere Bubereitung u. erfundiget euch, bağ ihr fehet feinen Ort, wo f. Buß gu fein pflegt. dW: gebt ferner Acht u. mertet u. fehet. vE: bag ihr erfennet u. f. ben D. wo f. F. ift. dW: f. D. wo f. F. hinfommt.

^{19.} Al. * ecce.

^{22.} Al. † (p. ejus) velociter et (p. ibi) ubi dixistis.
23. S: obstruxerit. 26. Al. † (p. S.) et viri ejus.

febet u. merfet. A: u. befchauet. B: fommt gu mir aufs Gewiffe. dW.vE: wieber zu mir mit Gewifh. (gurud), vE: nach ihm fpaben laffen. dW.vE: Ge-fcblechtern Juba's. (A: u. wenn er fich auch in bie Erbe verfroche!)

^{24.} B: flachen Belbe. dW.vE.A: Gbene.

^{26.} vE: umgingelten.

Dagidis profugi fata et res gestae.

ήκε, ότι άλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὴν γῆν. 28 Καὶ ἀνέστρεψε Σαοὺλ τοῦ μὴ καταδιώκειν ὁπίσω Δαυίδ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν άλλοφύλων. Δια τοῦτο ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος Πέτρα ἡ μερισθεῖσα.

XXIV. Kal areby David exerder, xai exa-Dicer er rois crevois Erraddl. ? Kal erévero, ώς ανέστρεψε Σαούλ από όπισθεν των αλλοφύλων, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες: Ἰδοὺ Δαυίδ εν τῆ ερήμφ Ένγαδδί. 3 Καὶ ελαβε μεθ έαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῷν ἐκλεμτῷν ἐκ παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν Δαυίδ καὶ τους ανδρας αύτου κατά πρόςωπον Σαδδαιέμ. 4 Καὶ ηλθεν έπι τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων τῶν έπὶ τῆς όδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον· καὶ Σαοὺλ είςηλθε παρασκευάσασθαι, και Δαυίδ και οί άνδρες αὐτοῦ ἐσφτεροχ ἐν τῷ σπηλαίφ ἐκάθηντο. 5 Καὶ είπον οι ανδρες Δαυίδ πρός αὐτόν 'Ιδού ή ήμερα αυτη ην είπε κύριος πρός σε, παραδούναι τὸν ἐγθρόν σου εἰς τὰς γειράς σου, και ποιήσεις αὐτῷ ώς άγαθὸν έν τοις όφθαλμοις σου. Και ανίστη Δαυίδ και άφείλε τὸ πτερύγιον της διαλοίδος Σαούλ λαθραίως. 6 Καὶ έγενήθη μετά ταῦτα, καὶ έπαταξε τον Δαύιδ ή καρδία αύτου, ότι αφείλετο τὸ πτερύγιον τῆς διπλοίδος αὐτοῦ. ⁷Καὶ είπε πρός τούς άνδρας αύτοῦ. Μηδαμώς έμοι παρά κυρίου, εί ποιήσω τὸ ζήμα τοῦτο τῷ κυρίω μου τῷ χριστῷ κυρίου, ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου έπ' αὐτόν. ὅτι χριστὸς πυθίου ἐστὶν οῦτος. 8 Καὶ έπεισε Δαρίδ τους ανδοας αύτου έν λόγοις, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀναστῆναι καὶ θανατώσαι τὸν Σαούλ.

Καὶ ἀνέστη Σαυθλ καὶ ἔξηλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ σπηλαίου· Θκαὶ ἔξηλθε Δαυλδ ὁπίσω

27. ΑΒ: ἀεῦρο (ἡμε FX). 28. ΑΒ* τῷ ...: ἐπεκλήθη (c. FX). — 1. Α'Β: ἀνέστη (ἀνέβη Α²FX). 2. ΑΒ: ἐγενηθη ... ἀπηγγέλη (c. FX). Β: λεγόντων (λέγοντες ΕΓΧ; Α: λέγων). ΑΒ: ὅτι (Ἰδὰ FX). 3. ΑΒ: ἐκλεκτὸς ... ἐπὶ πρόςωπον (c. FX). 4. ΑΒ: εἰς τὰς (ἐπὶ τὰς ΕΓΧ)... τὰς ἐπὶ (τῶν ἐπὶ FX)... ἐσῶτ, τῷ σπηλαίβ (ἐν τῷ σπ. ἐσ. FX). 5. ΑΒ* τοἰς († FX). Β† (a. Σ.) τῷ (* FX; ΑΧ: τῆς). 6. ΑΒ: καρδία Δ. αὐτόν... ἀφείλε (τὸν Δ. ἡ κ. αὐτῶ... ἀφείλετο FX). 7. ΑΒ † (p. εἰπε) Δαυλό (* Χ.)... μοι (ἐμο FX). Β: ἐπενέγκαι (-εγκεὸν ΑΕΓΧ). 8. ΑΒΕΧ: ἀναστάντας (ἀναστ. καὶ FX). Β: θῦσαι (θανατ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: κατέβη (ἐξῆλθ. FX). Β* εἰς εἰ ἔπ τῷ σπ. († ΑΓΧ). 9. ΑΒ: ἀνέστη (ἔξ. FX).

מַתַּרָה וְלֵכָה כַּיּשַשִׁם פַּלֹשִׁמִים על־ וישב שאול מרדת קראו למקום ההוא סלע המחלקות: ויעל דוד משם וישב במצדות פלטתים ויגדו לו א ראנשיר על־פני צורי היעלים: ויבא שַׁאָּוּל לְהַפֶּה אַתּ־רַגְּלֵיוּ וְדַוְדֹ ת וַיָּאִמַררּ אַנִשֹׁי דִוֹד אַלַיּר הַנֹּת היוֹם אַשֶּׁר־אָמֵר יִהוָה אָלִיהְ הַנָּה אנכי נעו אָתראִיבִיּהְ בִּיָלָהְ וִעְשֵׁיתִ פֵּוֹ בַּאֲשֵׁר יִטְב בְּצִינֶיהְ וַיֵּקָם דָּוִֹד וַיִּכְּלָת אַת־ פַנת־הַפַּעיל אָשַׁר־לַשָּׁאוּל בַּלַט: וַיְהַיּ לו ניה לכידוד אתו על אשר ז פָרַת אָת־פָּנַף אֲשֵׁר לִשְׁאִרּל: רַיּאֹמֵר לַאֲנְשָׂיו חָלֵילָה לֵי מֵיִהוֹיה אִםאַצֵשַׁהֹ אַתהַדָּבֶר הַזָּה לַאדֹני כִמְשִׁיחַ יהוָה לשלח ידי בו ביימשים יהוה הוא: 8 ויִשׁסֹּע הַוָּד אַת־אַנְשִׁיוֹ בַּדְּבַרִים וַלָּאַ נתנם לקום אל־שאול

ז וֹלָפֹם דָּנִד אָתַרֵי-כָּן וֹיִּבֵא מֵּן-הַמְּעָרָה וְשָׁאָיּל לֹם מִהַפְּעָרָה וַיִּכָּרְ פַּדְּנִהְיּ

מדומערה (. 9. ערור ו' . 4.5 ערות וי

27. A: haben fich ins &. ergoffen.

28. B: einen Felfen ber Bertheilungen. dW: [Fels bes Entichlupfens?] vE: ber Entichlupfung? A: ben icheibenben Felfen.

1. in ben Bergfeften C. - 2. B: vom Rachjagen ber Bb. dW: Juge gegen bie Bb.

3. B: auserlefene Mann. dW.vE.A: Mann Anserlefene. dW.vE: Steinbode.

4. dW: Biebhurben. (A: barauf ihn ber Reg

fomm, benn bie Philifter flub ins Land 28 gefallen. Da febrete fich Saul von bem Rachiagen Davide, und gog bin, ben Philiftern entgegen. Daber beißt man ben Drt Sela Mabelfoth.

XXIV. Und David zog von bannen, und 2 blieb in ber Burg zu Engebi. *Da nun Saul wieber fam von ben Philiftern, warb ihm gefagt: Siehe, David ift in ber Bufte 3 Engebi. * Und Saul nahm brei taufenb junger Mannichaft aus gang Ifrael, und jog bin, David sammt feinen Mannern gu 4 fuchen, auf ben Felfen ber Gemfen. *Und ba er fam ju ben Schafhurben am Bege, mar bafelbft eine Boble, und Saul ging hinein feine Fuge zu beden. Davib aber und feine Manner fagen binten in ber 5 Boble. * Da fprachen bie Manner Davibs gu ihm: Siebe, bas ift ber Tag, bavon , ber herr bir gefagt hat: Siehe, ich will beinen Beind in beine Banbe geben, bag bu mit ihm thuft, was bir gefällt. Unb David ftand auf und schnitt leife einen 6 Bipfel vom Rod Sauls. * Aber barnach fchlug ihn fein Berg, bag er ben Bipfel 7 Saule hatte abgeschnitten, * und sprach ju feinen Mannern: Das laffe ber Berr ferne von mir fein, bag ich bas thun follte und meine Sand legen an meinen Berrn, ben Befalbten bes Berrn; benn er ift ber 8 Gefalbte bes Berrn. * Und David wies feine Manner von fich mit Borten, und ließ fle nicht fich wiber Saul auflehnen.

Da aber Saul fich aufmachte aus ber 9 Boble, und ging auf bem Wege, * machte fich barnach David auch auf, und ging

4. U.L. Schafehurben.

führte ... feiner Rothburft gu pflegen.) B: an ben Seiten ber Boble? vE: im Innern. A: innern Theile. dWe Innerften.

veni, quoniam infuderunt se Philisthim super terram. Reversus est 28 ergo Saul desistens persequi David, et perrexit in occursum Philisthinorum. Propter hec vocaverunt locum illum

Petram dividentem. Ascendit ergo David inde, XXIV. 23,14.
Joe. 15,62 et habitavit in locis tutissimis Engaddi. *Cumque reversus esset Saul, postquam persecutus est Philisthaeos, nunciaverunt ei dicentes: Ecce, David in deserto est Engaddi. *Assumens ergo Saul tria millia electorum virorum ex omni Israel, perrexit ad investigandum David et viros ejus, P4.104,18etiam super abruptissimas petras, quae solis ibicibus perviae sunt. Et 4 venit ad caulas ovium, quae se offerebant vianti. Eratque ibi spelunca, Jad. 3,24. quam ingressus est Saul, ut purgaret ventrem; porro David et viri ejus in interiore parte speluncae latebant. Ps.142,1. #Et dixerunt servi David ad eum: 5 Ecce dies, de qua locutus est Dominus ad te: Ego tradam tibi inimicum tuum, ut facias ei sicut placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo David et 15,278. praecidit oram chlamydis Saul silen-(28m. ter. *Post haec percussit cor suum David, eo quod abscidisset oram chlamydis Saul. * Dixitque ad viros suos: 7 Propitius sit mihi Dominus, ne faciam hanc rem domino meo Christo Domini, ut mittam manum meam in eum, quia £6,9. 28m.1,14 Christus Domini est. *Et confregit Da- 8 105,15. vid viros suos sermonibus, et non permisit eos, ut consurgerent in Saul.

Porro Saul exsurgens de spelunca pergebat coepto itinere. *Sur- 9 rexit autem et David post eum, et

^{6.} U.L. Aber ba er ben 3. S. hatte abgefch.,

⁻ schlugger in fic. 8. U.L. weisete.

^{5.} dW.vE: fo thue ihm (benn). B: gleichwie es in beinen Augen wirb gut fein. A: wie es g. icheint in b. A. vB: was g.ift. dW: wie es bir g. baucht. dW.A: beimlich. vE: in ber Stille. dW.vE: ben 3. A: ein 'A: brachte jum Schweigen m. Jureben.

^{7.} S† (in f.) Vivit Dominus, quia nisi Dominus percusserit eum, aut dies ejus venerit ut moriatur, aut descendens in praelium perierit, propitius mihi sit Dominus, ut non mittam manum meam in Christum Domini (ex 26, 10s.). 8. Al. † istis. 9. S* (pr.) et.

Stud. B: Dberrod. dW: Dberfleib. vE.A: Mantel. 6. A: Aber bennoch fol. Davite S.

^{7.} th. follte an m. S., bem G. b. S., u. m. Sanb an ihn legen, benn ...

^{8.} f. DR. ab mit folden 98. B: rif f. DR. ab. dW: wehrete ... mit Reben ab. vE: schalt f. Leute m. 2B.

XXIV.

Davidis profugi fata et res gestae.

αύτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω Σαούλ, λέγων Κύριε βασιλεύ. Καὶ ἐπέβλεψε Σαούλ οπίσω αύτοῦ, καὶ έκυψε Δαυίδ επί πρόςωπον αύτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησεν αύτω. 10 Καὶ είπε Δαυίδ πρός Σαούλ. 'Ινατί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ, λεγόντων· 'Ιδού Δαυίδ ζητεί την ψυχήν σου; 11'Ιδού έν τη ήμερα ταύτη έωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, ώς παρέδωκέ σε κύριος σήμερου είς τας γεζράς μου εν τῷ σπηλαίφ, καλ οὐκ ήβουλήθην αποκτείναί σε, καὶ έφεισάμην σου καὶ είπα. Ούκ εποίσω γειρά μου επί τον κύριόν μου, ότι γριστός κυρίου ουτός έστι. 12 Καλ ίδου το πτερύγιον της διπλοίδος σου έν τη γειρί μου έγω άφείλον το πτερύγιον και ούκ απέκτειτά σε. Καὶ γνώθι καὶ ίδε σήμερον, ότι ούκ έστιν έν τη γειρί μου κακία ούδε άθέτησις οὐδὲ ἀσέβεια, καὶ οὐχ ῆμαρτον εἰς σέ· καὶ σὺ δεσμεύεις την ψυχήν μου τοῦ λαβείν αὐτήν; 18 Κρίναι χύριος άνα μέσον έμου και άνα μέσον σοῦ, καὶ ἐκδικήσαι μοι κύριος ἐκ σοῦ, ἡ δε γείο μου ούκ έσται έπι σέ 14 καθώς λέγεται έν παραβολή άρχαία. Έξ άνόμων έξελεύσεται πλημμέλεια. Καὶ ή χείο μου οὐχ έσται έπὶ σέ. 15 Καὶ νῦν ὁπίσω τίνος σὰ ἐκπορεύη, βασιλεύ του Ίσραήλ; όπίσω τίνος καταδιώκεις σύ; 'Οπίσω χυνός τεθνηχότος χαὶ όπίσω ψύλλου ένός. 16 Γένοιτο κύριος είς κριτήν καλ δικαστήν ανά μέσον έμοῦ καὶ σοῦ, ίδοι κύριος καὶ κρίται την δίκην μου καὶ δικάσαι μοι έκ γειρός σου.

17 Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Δαυίδ λαλῶν τὰ ἡήματα ταῦτα πρὸς Σαούλ, καὶ εἶπε Σαούλ 'Η φωνή σου αὐτη, τέκνον Δαυίδ; Καὶ ἐπῆρε Σαούλ τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσε. 18 Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς Δαυίδ 'Δίκαιος σὸ ὑπὲρ ἐμέ, ὅτι σὸ μὲν ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθά, ἐγὸ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά.

אָחָרֵי – שַׁאוּכֹ לאמר אדני הַמַּלַה וַיַּכַּט שַאוּל אחריו וַיַּלּד דוד י אַפַּיִם אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ: לשאול למה תשמע את דב 11 לאמר הנה דוד מבקש ר הזה ראו עיניה את יָהוָה וּ הַיִּים וּ וַתַּחַכ כָאאָשָׁכֶח יַדִּי באַרני כַּי רָאָה בַּפ רָאָה אָת־כָּנַף רעה ופטע לה ואתה צבה את־נפשי לקחתה: 13 ישפט יהוה ביני ובינה ונקמני יהוה אַנְעָהָרָ וְיָדֵי כְאַ תְהָּוֶה־בַּךְּ: יאַמַר מִשַׁל הַפַּדִמֹנִי מֵרִשָּׁעֵים יַצֵא סו הַשַּׁע וִיָדֵי לָא תַהְיָה־בֶּּךְ: אֲחֲרֵי מַי יַבָא מַלָּה יִשְּׁרָאֵל אָחָרֵי מֵי אַתַּה פַלָב בַּת אַחַרֵי פּרְעַם 16 אָחֶר: וְהָיֶה יְהֹוָה לְדֵיּוֹן וְשָׁפֵּט בֵּינִי ובינה וונא וובב את-ריבי וישפטני

^{9,} AB†(p, έβ.) Δανίδ. B†(p. alt. Σ.) είς τὰ. 11. AB
* τὰς ει τὸν. 12. AB: ἀφήρηκα ... ἀπέπταγκά ...
ἡμάρτηκα ... * τδ. Β. ὅτι όκ ἔστι κακ. ἐν τῆ χ. με ἐδὲ
ἀσ. καὶ ἀθέτ.. 13. AB: Δικάσαι κ.... * (alt.) ἀνὰ μέσ.
Βισοι (μοι FX). AB: καὶ ἡ χ. 14. AB: λ. ἡ παρ. ἡ ἀρ.
χαία. 15. AB*τδ. 16. AB†(a. σδ) ἀγὰ μέσον ... τ. κρίσινμε. 17. Βι τὰ δ. τ. λαλῶν. ΑΒ: ἡρε. 18. AB* μὲν.

^{10.} dW: boreft bu auf b. Reben ber D., wie fie fprechen: (vE: auf b. B. ber Leute, bie fpr. A: ber L. Reben, bie ba fagen.)

^{11.} dW: faben. B.vE: haben gefehen. B.dW.vE: u. man fprach. (A: u. es fam mir ber Gebaufe.) dW: vE: ich ichoute beiner. A: mein Ange fc.

^{12.} flebe, ja flebe boch ... Daran, baft ich ... abe fchnitt u. dich u. erwürgete, erf. B.dW: Denn ba ich ... habe ich b. u. erw. (getöbtet). vE: baß ich, als ich ... bich u. habe erw. wollen. dW: noch Berbrechen. vE: u. feine Emporung. B.dW.vE: u. baß ich nicht gef. A: noch baß ich. vE: bu aber ftellest meinem Leben

aus ber Boble, und rief Saul binten nach und fprach: Dein Berr Ronig! Saul fabe binter fich. Und David neigete fein Antlit 10 gur Erbe und betete an, "und fprach gu Saul: Warum geborcheft bu Menichen Bort, Die ba fagen: David fucht bein Un-11 glud? * Siehe, heutiges Tage feben beine Mugen, bag bich ber herr heute hat in meine Band gegeben in ber Boble, und es ward gefagt, baf ich bich follte ermurgen. Aber es ward beiner verfconet, benn ich fbrach: 3ch will meine Sand nicht an meinen Berrn legen, benn er ift ber Befalbte 12 bes Berrn. * Dein Bater, fiebe boch ben Bipfel von beinem Rode in meiner Sand, bag ich bich nicht erwurgen wollte, ba ich ben Bipfel von beinem Rod fchnitt. Ertenne und flebe, bag nichts Bofes in meiner Band ift, noch feine Uebertretung. 3ch babe auch an bir nicht gefündiget, und bu jageft meine Seele, daß bu fle wegnehmeft. 13 Der Berr wird Richter fein gwischen mir und bir, und mich an bir rachen, aber meine 14 Sand foll nicht über bir fein; * wie man fagt nach bem alten Spruchwort: Bon Bottlofen fommt Untugenb. Aber meine 15 Band foll nicht über bir fein. zieheft bu nach, Konig von Ifrael? wem jagft bu nach? Ginem tobten Sund, einem 16 einigen Blob. * Der Berr fei Richter und richte zwischen mir und bir, und febe brein, und führe meine Sache aus und rette mich von beiner Sanb. Als nun Davib folche Worte zu Saul

17 Als nun Davib folche Worte zu Saul hatte ausgerebet, sprach Saul: Ift bas nicht beine Stimme, mein Sohn Davib? Und Saul hob auf seine Stimme und 18 weinete ** und sprach zu David: Du bift gerechter benn ich. Du haft mir Gutes bewiesen, ich aber habe dir Böses bewiesen.

nach, um es zu nehmen. dW: trachteft n. m. E. um mich zu fangen.

15. dW: 2B. giebet nach ber R. vE: Gegen wen g.

egressus de spelunca clamavit post tergum Saul, dicens: Domine mi rex! 20,41. Et respexit Saul post se; et inclinans se David pronus in terram adoravit, dixitque ad Saul: Quare audis ver- 10

ba hominum loquentium: David quaerit malum adversum te? *Ecce, hodie 11
v.s. viderunt oculi tui, quod tradiderit te

v.s. viderunt oculi tui, quod tradiderit te Dominus in manu mea in spelunca; et cogitavi ut occiderem te, sed pepercit tibi oculus meus. Dixi enim:

v.7. Non extendam manum meam in dominum meum, quia Christus Domini est. *Quin potius, pater mi! vide 12 et cognosce oram chlamydis tuae in manu mea, quoniam cum praescin-

v.b. derem summitatem chlamydis tuae, nolui extendere manum meam in te. Animadverte et vide, quoniam non

26,18. est in manu mea malum neque ini19,6. quitas, neque peccavi in te; tu autem
insidiaris animae meae, ut auferas
eam. *Judicet Dominus inter me 13

R.12,19.et te, et ulciscatur me Dominus ex

v.7. te, manus autem mea non sit in te;
*sicut et in proverbio antiquo dici-14
tur: Ab impiis egredietur impietas.

(26,22. Manus ergo mea non sit in te. *Quem 15 persequeris, rex Israel? quem per28m.9,8. sequeris? Canem mortuum perseque-

26,805 ris et pulicem unum. *Sit Dominus 16
11,47 judex et judicet inter me et te, et
Pr. 17,8 videat et judicet causem means et

Ps.17,2. videat et judicet causam meam, et eruat me de manu tua.

Cum autem complesset David 17
loquens sermones hujuscemodi ad
26,17. Saul, dixit Saul: Numquid vox
haec tua est, fili mi David? Et
levavit Saul vocem suam, et flevit
(Gen. **dixitque ad David: Justior tu es 18
25,21. quam ego; tu enim tribuisti mihi
bona, ego autem reddidi tibi mala.

b. R. v. J. aus. B: hinter wem ift ... ausgezogen. vE: Ben verfolgeft bu.

16. B: aber wirb R. fein. vE: er wirb m. S. feben u. fubren. B. vE: mir Recht (ver)fchaffen von (aus) b. S. dW: fchafe m. R. gegen bic.

b. 6. dW: fcaffe m. R. gegen bich.
17. dW: gerebet gleich biefen B. dW.vE.A: 3ft bas beine St.

18. dW: erwiefen. B: vergolten. vE: erwiefen ... mit Bofem vergolten. A: gethan ... Bofes verg.

^{10.} A.A: Borten ... Renfchenworten ... fuche. 14. U.L: Bom Gotti. 15. A.A: einzigen.

^{18.} U.L: beweiset.

^{13.} B: wird richten. vE: richte. dW.A: fei Richster. B.vE: n. wider (gegen) bich. dW: lege ich n. an bich. A: will ich n. 2c.

^{14.} dW.vE: bas alte Spr. fagt. B: fommt Gott: lofigfeit her. A: geht gottlos Befen ans. vE: B. b. Bojen f. Bojes. dW: Bom Frevler f. Frevel.

Mors Samue**lls. Naba**l et Abigail.

19 Και σὸ ἀπήγγειλας σήμερον α ἐποίησάς μοι άγαθά, ώς ἀπέχλεισέ με χύριος σήμερον είς γεῖράς σου, καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς με. 20 Καὶ ότι εί εύροι τις τον έχθρον αύτοῦ 'έν θλίψει', καὶ ἐκπέμψοι αὐτὸν ἐν ὁδῶ ἀγαθῆ: Καὶ κύριος άνταποδώσει σοι άγαθά, καθώς πεποίηκας σύ σήμερον. 21 Καὶ νῦν ίδου ένω γινώσκω, ότι βασιλεύων βασιλεύσεις, καλ στήσεται έν τη γειρί σου ή βασιλεία Ισραήλ. 22 καὶ νῦν ομοσόν μοι κατά τοῦ κυρίου, δτιούκ έξολοθρεύσεις τὸ σπέρμα μου όπίσω μου, καὶ οὐκ άφανιεῖς τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οίκου τοῦ πατρός μου. 23 Καὶ ώμοσε Δαυίδ τῷ Σαούλ, και απηλθε Σαούλ είς τον τόπον αύτου, καί Δαυίδ και οι ανδρες αύτου ανέβησαν είς την Μεσσερά στενήν.

ΧΧ. Καὶ Σαμουήλ ἀπέθανε, καὶ συναθροίζεται πᾶς Ἰσραήλ, καὶ κόπτονται αὐτόν, καὶ θάπτουσιν αὐτόν ἐν τῷ οἰκφ αὐτοῦ ἐν Αρμαθαίμ. Καὶ ἀνέστη Δαυίδ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον Φαράν.

 ^{2} Kal $\vec{\eta}$, $\vec{\alpha}$, $\vec{\sigma}$ $\vec$ μνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλω, καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα. καὶ τούτφ πρόβατα τριςχίλια καὶ αίγες γίλιαι, καὶ έγενήθη έν τῷ κείρειν τὰ ποίμνια αύτου έν τῷ Καρμήλφ. 3 Καὶ ονομα τῷ ἀνθρώπφ Ναβάλ, καὶ ὅνομα τῆ γυναικὶ αὐτοῦ Αβιγάϊλ. Καὶ ην ή γυνή αὐτοῦ ἀγαθή τη συνέσει και καλή το είδει σφόδρα, και ο ανθρωπος σκληρός και πονηρός έν έπετηδεύμασι, και ὁ ἄνθρωπος κυνικός. 4 Καὶ ήκουσε Δαυίδ εν τη ερήμφ, ότι κείρει Ναβάλ ὁ Καρμήλιος τὰ ποίμνια αὐτοῦ, 5 καὶ ἀπέστειλε Δαυίδ δέκα παιδάρια καὶ είπε τοῖς παιδαρίοις · 'Ανάβητε είς Κάρμηλον καὶ ἀπέλθατε πρὸς Ναβάλ, καὶ έρωτήσατε αὐτὸν έπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς είρηνην, 6 και έρεττε τάδε. Είς ώρας και σύ ύγιαίνων και ο ολκός σου, και πάντα τὰ ^{19.} AB † (p. ἀπήγγ.) μοι (*FX). Β: εἰς χ. σε σήμ. (c. AFX). 20.Β: ἀποτίσει (ἀνταπ. AFX). AB: αὐτῶ (σοι?)...* σὐ († ΕFX). 21. ABFX * τἢ († X). 22. AB: ἐν πυρίω (κατὰ τῷ π. FX). Β* (al.) καὶ († AFX). — 1. AB: ἀπέθ. Σ. κ. συναθοοίζονται ...* τῷ (c. FX). A: ἐν Ῥαμᾶ. Β: Μαών (Φαράν ΑF). 2. AB: Μαών (ἔρήμω FX)... ποίμνια (πρόβ. ΕFX). Β: τὸ ποίμνιον (τὰ π. AFX). 3. AB (eti. infra): Αβιγαία (-ἀνλ. F)...* ἦν († FX). Β* τῷ († AFX)... ἀγαθὴ (καλὴ AFX)... 4. AB: τὸ ποίμνιον (τὰ π. FX)... ἀγαθὴ (καλὴ AFX)... 4. AB: τὸ ποίμνιον (τὰ π. FX).

י. 19. 'p האחה ע. 3. 'p יבלםי

^{19.} B.dW.vE.A: haft (es) hente (an)gezeigt. 20. dW.vE: Benn 3. f. F. trifft, wird erihn zieben I. auf g. Bege? A: Denn wer findet ... im Guten? B: wie bu an m. geth.

^{21.} vE: Und jest, fiehe, erkenne ichs. A: Und nun, weil ich weißec. dW: in d. H. das Königthum 3. bestiehet. vE: daß durch b. H. das Reich 3. feststehen wird. B: wird in d. H. best.

^{22.} dW: vertilgeft. vE: auslofchen wolleft. A: wegnehmeft.
23. Bergfefte. B.dW: gogen binguf, vE.A: gins

19 "Und bu baft mir beute angezeigt, wie bu Gutes an mir gethan haft, bag mich ber Berr batte in beine Banbe befehloffen, und bu mich boch nicht ermurget haft. 20 * Bie follte jemand feinen Beind finden, und ihn laffen einen guten Weg geben? Der Berr vergelte bir Gutes für biefen 21 Tag, bas bu an mir gethan haft. * Run flebe, ich weiß, daß du Ronig werden wirft, und bas Ronigreich Ifrael febet in beiner 22 Sand. * So fowore mir nun bei bem Berrn, bag bu nicht ausrotteft meinen Samen nach mir, und meinen Namen nicht 23 austilgeft von meines Baters Saufe. *Unb David schwur Saul. Da zog Saul heim; David aber mit feinen Dannern machten fich binauf auf bie Burg.

XXV. Und Samuel ftarb, und bas gange Ifrael versammlete fich, trugen Leib um ibn und begruben ibn in feinem Saufe gu Rama. David aber machte fich auf und jog hinab in bie Bufte Baran.

Und es war ein Mann zu Masn und fein Wefen zu Carmel, und ber Mann mar faft großes Bermögens, und hatte brei taufend Schafe und taufend Biegen. Und es begab fich eben, bag er feine Schafe 3 befchor zu Carmel. * Und er hieß Nabal, fein Weib aber bieg Abigail und mar ein Beib guter Vernunft und schon von Angeficht; ber Dann aber mar bart unb boshaftig in seinem Thun, und war einer 4 von Caleb. * Da nun David in ber Bufte borete, daß Nabal feine Schafe beschor, 5 fanbte er aus gehn Innglinge unb fprach zu ihnen: Gebet binauf gen Carmel, und wenn thr zu Rabal tommt, fo gruget 6 ihn von meinetwegen freundlich, * und ! fprecht: Glud gu, Friebe fei mit bir und beinem Saufe und mit allem bas

22. U.L. fow. nun mir. 1. U.L. Leibe. 2. A.A: febr großen Berm. 5. U.L: meinenwegen.

gen. B: auf eine Seftung. dW: gur Berghobe. vE: an ben feften Drt.

1. B: beflagten ibn. dW: betranerten. A: bewein-

3. fon v. Geftalt. B: v. gutem Beiftanb. vE:

*Et tu indicasti hodie, quae fe-19 ceris mihi bona, quomodo tradiderit me Dominus in manum tuam et non occideris me. *Quis enim 20 Pr. 20, 22, cum invenerit inimicum suum, di-R.12,19, mittet eum in via bona? Sed Dominus reddat tibi vicissitudinem hanc pro eo, quod hodie operatus es in *Et nunc, quia scio quod 21 certissime regnaturus sis et habiturus in manu tua regnum Israel: "jura 22 mihi in Domino, ne deleas semen meum post me, neque auferas nomen meum de domo patris mei. *Et 23 juravit David Sauli. Abiit ergo Saul in domum suam, et David et viri ejus ascenderunt ad tutiora loca.

Mortuus est autem Samuel, XXV. et congregatus est universus Israel. et planxerunt eum et sepelierunt eum 7,17... in domo sua in Ramatha. Consurgensque David descendit in desertum кт.10,12 Pharan.

Erat autem vir quispiam in soli- 2 22,25. tudine Maon, et possessio ejus in Carmelo, et homo ille magnus nimis. erantque ei oves tria millia et mille caprae; et accidit, ut tonderetur grex ejus in Carmelo. *Nomen autem viri 3 illius erat Nabal, et nomen uxoris ejus Abigail; eratque mulier illa prudentissima et speciosa; porro vir ejus durus et pessimus et malitiosus, ³⁰,14. erat autem de genere Caleb. *Cum 15,13... ergo audisset David in deserto, quod tonderet Nabal gregem suum, *misit decem juvenes et dixit els: Ascendite in Carmelum, et venietis ad Nabal et salutabitis eum ex nomine meo pacifice. *Et dicetis: Sit fra- 6 19.40, tribus meis et tibi pax, et domui

hatte guten. dW: war flug v. B. vE: fcon gestaltet. dW: hart u. bosartig. vE: u. handelte bofe. dW. vE: ein Ralebiter.

tuae pax et omnibus quaecumque

4. A: Geerbe. vB: fcheren ließ. 5. B.dW.vE.A: in meinem Ramen. A: friedlich. dW.vE: fraget ihn ... nach f. Bohlfein (Bohlbes finben).

6. B: Es gehe jum Leben! und es fei Fr. (dW: fpr. fo gu bem Bohllebenben: Beil bir. A: mit meinen Brudern n. mit bir ??)

ten. vE: trauerte um ihn, u. man begrub. 2. B: f. Gefchaft. dW: Bieb. vE: Sabe. A: ber hatte ein Befisthum. B: war fehr groß. dW.vE.A: reich. dW: u. er war auf ber Schaffchur. vE: bei b. Sour feiner So. A: beg. fich, bag bei ihm Schaffd. gehalten wurde.

σὰ ὑγιαΙτοντα. ⁷Καὶ τῦν ἀχήχοα ὅτι χείρουσί σοι τῦν οἱ ποιμένες σου, οἱ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τἢ ἔρήμφ, καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν αὐτούς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῦς οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας, ὅντων αὐτῶν ἐν Καρμήλφ. ⁸ Ερώτησον τὰ παιδάριά σου, καὶ ἀπαγγελοῦσί σοι καὶ εὐρέτωσαν τὰ παιδάριά σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἤχομεν. Δὸς δὴ ὁ ἂν εὖρη ἡ χείρ σου τοῖς παισί σου καὶ τῷ νίῷ σου τοῖς παισί σου καὶ τῷ νίῷ σου τοῖς σου καὶ τῷ νίῷ σου τῷ Δακίδ.

9 Καὶ ἔρχονται τὰ παιδάρια Δαυίδ καὶ λαλούσι τους λόγους τούτους πρός Ναβάλ κατά πάντα τὰ ψήματα ταῦτα ἐπὶ τῷ ὀνόματι Δανίδ. Καὶ ἀνεπήδησε. 10 Καὶ ἀπεκρίθη Ναβάλ τοῦς παισί Δαυίδ καὶ είπε. Τίς Δαυίδ και τίς ὁ υίὸς Ἰεσσαί; σήμερον πεπληθυμμένοι είσιν οί δούλοι άταγωρούντες έκαστος έχ προςώπου τοῦ χυρίου αὐτοῦ. 11 Καὶ λήψομαι τούς άρτους μου καὶ τὸν οἰνόν μου καὶ τὰ θύματά μου, ἃ τέθυκα τοῖς κείρουσί μου τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν οἶς οὐκ οίδα πόθεν είσί; 12 Καὶ άπεστράφησαν τὰ παιδάρια Δαυίδ είς την όδον αὐτῶν, καὶ ἀνέστρεψαν, καὶ ήλθον καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυίδ κατά πάντα τὰ ἐήματα ταῦτα. 13 Καὶ είπε Δαυίδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ. Ζώσασθε έκαστος την φομφαίαν αυτού. Και ανέβησαν όπίσω Δαυίδ ώς τετρακόσιοι άνδρες, και οί διακόσιοι έκάθισαν έπὶ τῶν σκευῶν.

14 Καὶ τῆ 'Αβιγάῖλ γυναικὶ Ναβὰλ ἀπήγγειλεν ἐν ἀπὸ τῶν παιδαρίων, λέγων ' Ιδοῦ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγελους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ ἔξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν.

15 Καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα, καὶ οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς, οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ἄς ἤμεν παρ αὐτοῖς. Καὶ ἐν τῷ εἰναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ,

וּלְבִנִּהָ לְּבָרָד: נְלְבִנָּהָ לְבָרָד: בַּלְבִינָהְ הָבִירָנִם טִוֹב בֵּנֵּהְ תְּנְבָּרָיִם בְּלִבְיִמֵּי הָּיִּהְעָם בַּבַּרְמֵל: שְׁאַל אָתַר פַּלְבִימֵי הָיִּהְעָם בַּבַּרְמֵל: שְׁאַל אָתַר פּלְבִימֵי הָיִּהְעָם בַּבַּרְמֵל: שְׁאַל אָתַר לְּאָ הַּכְלַמְנִים וְלְאִינִפְּקַדְ לְהָם מְאִּימָה לָבְ שַׁלְּוֹם: וְלַתְּחָבֹּי שְׁמַׁדְרְלְהָ הְנִיּ בְּנְּנִירִּ לְבָּ שָׁלְּוֹם: וְלַתְּתָּה שְׁמַבְּיִנִי בִּי בְּוֹזְיִם

הקבעיפלים: בּוֹד בּׁאַּרִפּׁת מֹאִתִ אִיִּשׁ וּמֹאעֹנִים 'יִּשִׁבּׁר בּוֹד בּׁאַּרִפּׁת מֹאִתִ אִיִּשׁ וּמֹאעֹנִים 'יִּשְׁבּר אִּיִּשׁ אַתִּחַרְפִּוֹ וֹהֹּטוֹבְּרְ עַאִּיִׁשׁ אָתִּחַלְּיִּי אַנֹּרָ בּוֹ שַׁמָּב : וֹיִּצְמֹר בְּוֹבּוֹרְ עַלְאַנְּשָׁי אַתִּחַלְּנִי בּוֹשְׁכָב : וֹיִבּשִּׁכ בְּוֹבְ עַלְאַנְּתְ בְּעָׁבְּרִי עַבְּרָים בּוֹשְׁכָב וֹיִבְאַנִּ וֹבְּבּינִ נְוֹ בְּלְאַיִּ וֹבְּרָבְיִ עַבְּרִים בּוֹבְּלְשִׁים אַׁשָּׁר מְבּעִּית לְאָ יִדְּלְשִׁי אֵּי מִנִּינִ בּוֹלְםְשִׁי בִּיִּבְ בְּעִב מִיבְּיִ וְלָאַר בְּעָּבְי וְבְּנִי וְבְּרָים בְּעָבְ וֹנִי בָּוֹר יִשִׁי בִּינִי וְלִּעִר בְּנִינִי וְצִרְּנִי בְּעָבְ וֹנִי בָּלְ אָת-בַּבְנִי וְבְּעִב וֹנִינִי וְבְּנִינִי וְבִּרְנִים בְּלֵבְיל וֹנִי בְּלִים אִים בְּשִׁם בְּנִינִי וְנִינִי וְבְּרִים בְּאֵבָי בְּיִבְּים בְּיִבְּיִ בְּנִי בְּיִבְּיִ בְּיִבְּיִ בְּיִבְּיִים בְּבִּי בְּבְּבְיִים בְּבִּי בְּבְּרִי וֹבְנִי וְנִינִים בְּבְּיִים בְּבְּיִב וְנִינִבְּיִים בְּבְּיִב וְנִינִים בְּיִּבְיים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְייִ בְּנִים בְּבְּיִים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיים בְּבִיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבִיים בְּבְּיִים בְּבִיים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבִיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּבְיים בְּבִּבְיים בְּבִּבְייִי בְּיִבְּבְיִים בְּבִּים בְּיִיבְּבְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבִיבְים בְּיבְּבְים בְּבִּים בְּבְיבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבְּבְּים בְּבְּבְים בּיִיבְּים בְּבְּבְּבְּבְיים בּיִּבְיים בּייִיים בְּיִיים בְּיבְּיבְּיבְּיים בּיּבְּיִים בְּבְּבְיבְּבְיבְיבְּיבְּיבְיבְּבְּבְיבְיבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּיבְּבְּיבְיבְ

יִמֹ, נִיעִנִּלָּלִנִּ אִּשִׁׁם בּּנִּיִּוִעֵנִּי בּּשִּׁבֵּנִּ וֹלְאָ בִּלְלַּלִנִּ וִּלְאִפִּלַּנִנִּ מְאִּנִּטִׁה מַבִּים לְּנִּ מְאִׁד מִ דִּיֹבֹם בָּנִים : וְנִצְּאַנָּשִׁים מַבִּים לְּנִּי מְאָׁד מַלְאָלֵים : מְנִיּשִׁדְבָּר לְלָבְלֵּדְ אָת־אַדְנִינִּי מַנְאָלֵים : מְנִיּשִׁדְבָּר לְלְבֵּלְ אָמִּדְּבְּינִי מְנִיּצְלִים : מְנִיּשִׁדְּבָּר לְלְבֵּלְ הִּנְּיִד נְתַּראָחָד בְּיִבְינִינִּילָ אָשָׁת נְבְּלְ הִנְּיִד נְתַּראָחֲד

דוסר אלת .8. יי

^{7.} vE: Schafichur haltft. dW.vE: ihnen feine Schmach angethan. B: ift nicht bas Geringfte bei ihnen vermißt worben. dW.vE: fie baben nichts v.

^{8.} vE: Anaben. A: Anechte. dW: Lente. vE: ba wir...gef. find. B:bag. dW:w. bir vor bie G. fommt.

7 bu haft! "Ich habe gehoret, bag bu Schaffcberer baft. Mun beine Sirten, Die bu baft. find mit uns gewesen, wir haben fle nicht verhöhnet, und hat ihnen nichts gefehlet an ber Bahl, fo lange fie ju Carmel gemefen * Krage beine Junglinge barum, Die werbens bir fagen, und lag bie Junglinge Onabe finden vor beinen Augen, benn wir find auf einen guten Tag gefommen. Bib beinen Rnechten und beinem Sobn David, mas beine Band finbet.

Und ba die Junglinge Davids binfamen und von Davids wegen alle biefe Worte mit Nabal gerebet hatten, horeten fle auf. 10 "Aber Mabal antwortete ben Rnechten Davide und fprach: Wer ift ber David und wer ift ber Sohn Ifai? Es werben ist ber Rnechte viel, die fich von ihren 11 herren reifen. * Sollte ich mein Brot, Baffer und Bleisch nehmen, bas ich fur meine Scherer gefchlachtet habe, und ben Leuten geben, bie ich nicht tenne, wo fie 12 ber find? *Da febreten fich bie Junglinge Davide wieber auf ihren Weg, und ba fie wieder zu ihm tamen, fagten fie ihm folches 13 alles. * Da fprach David zu feinen Dannern: Burte ein jeglicher fein Schwert um fic. Und ein jeglicher gurtete fein Schwert um fich, und David gurtete fein Schwert auch um fich, und zogen ihm nach hinauf bei vier hundert Mann, aber zwei hundert blieben bei bem Gerathe.

Aber ber Abigail, Nabals Beibe, fagte an ber Junglinge einer und fbrach: Giebe. David hat Boten gefandt aus ber Bufte, unfern Berrn ju fegnen, er aber ichnaubete 15 fie an. * Und fie find une boch fehr nutliche Leute gewesen, und baben une nicht verhöhnet, und hat une nichte gefehlet an ber Bahl, fo lange wir bei ihnen gewandelt haben, wenn wir auf dem Felbe maren,

habes, sit pax. Audivi quod tonde- 7 rent pastores tui, qui erant nobiscum in deserto; numquam eis molesti fuiv.15. mus, nec aliquando defuit quidquam eis de grege omni tempore, quo fuerunt nobiscum in Carmelo. #Inter- 8 roga pueros tuos, et indicabunt tibi. Nunc ergo inveniant pueri tui gratiam in oculis tuis; in die enim Jud.9,32, bona venimus; quodcumque invenerit
Ga.38,12; manus tua, da servis tuis et filio tuo
16,7. David.

Cumque venissent pueri David, lo- 9 suti sunt ad Nabal omnia verba hacc ex nomine David, et siluerunt. *Re- 10 spondens autem Nabal pueris David ait: Quis est David et quis est filius Isai? hodie increverunt servi qui fugiunt dominos suos. *Tollam ergo 11 panes meos et aquas meas et carnes pecorum, quae occidi tonsoribus meis, et dabo viris quos nescio unde sint? *Regressi sunt itaque pueri David 12 per viam suam, et reversi venerunt et nunciaverunt ei omnia verba, quae Pr.15,1 dixerat. *Tunc ait David pueris suis: 13
Jac. 2,13. Accingatur unusquisque gladio suo! Et accincti sunt singuli gladiis suis, accinctusque est et David ense suo, et 28,18. secuti sunt David quasi quadringenti 10,22 viri; porro ducenti remanserunt ad

Abigail autem uxori Nabal nunci-14 avit unus de pueris suis, dicens: Ecce, David misit nuncios de deserto, ut benedicerent domino nostro, et aversatus est eos. *Homines 15 isti boni satis fuerunt nobis, et non molesti, nec quidquam aliquando periit omni tempore, quo suimus conversati cum eis in deserto.

sarcinas.

^{10.} U.L: ibrem Berru. 15. U.L: nupe Leute.

^{9.} B.dW.vE.A: in D. Namen. dW.vE.A: n. fcwiegen. (B: ließen fie fich nieber?)

^{10.} B: find jest. dW: Anjest gibt es viele An. A: hent gu Tage. vE: Es g. beutiges Tages. B: fich loer. ein jeber v. feinem &. dW.vE: ihren &. auer. A: entlaufen.

^{11.} n. mein 28. n. mein Fl. dW.vE.A: Soll ich (benn). B: Gefchlachtetes, vE: Schlachtthiere. A: t. Boltglotten Bibel. A. T. 2. 2016 1. Abib.

^{6.} S† ex multis annis salvos faciens tuos et omnia tua. 7. Al. † (p. tui) greges tuos. 8. Al. * tui. 12. S: annunciaverunt. 13. Al.: viris.

Fl. bes Schlachtviehes. dW.A: Mannern. B: ben &. 13. dW.A: f. Sow. um. B: an. vE: Umgurtet end ein Jeber mit f. Som. vE.A: Bepade.

^{14.} ber Anaben. vE: ju begrußen. dW: Glud ju wunichen. B.vE: hat f. (hart) angefahren. dW: fuhr f. an. A: wies f. ab

^{15.} B: une iehr gut. dW: f. g. gegen une ... ums herzogen. vE: bei ihnen herumgezogen.

Nabal et Abigail.

16 ώς τείγος ήσαν περί ήμας και την ήμέραν και την νύκτα πάσας τὰς ἡμέρας, ὅντων ήμων μετ' αὐτών καὶ ποιμαινόντων τὰ ποίμτια. 17 Καλ νύν γνώθι καλ ίδε σύ τι ποιήσεις, ότι συντετέλεσται ή κακία είς τὸν κύριον ήμων καὶ είς τὸν οίκον αὐτοῦ, καὶ οὖτος υίὸς λοιμὸς 18 Kal καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν. έσπευσεν 'Αβιγάϊλ καὶ έλαβε διακοσίους άρτους καλ δύο άγγελα οίνου καλ πέντε πρό-Βατα πεποιημένα καὶ πέντε οἰφὶ άλφίτων καὶ γόμος εν σταφίδων και διακοσίας παλάθας, καὶ έθετο έπὶ τοὺς ὅνους, 19 καὶ είπε τοις παιδαρίοις αύτης. Πορεύεσθε έμπροσθέν μου, καὶ ίδου έγο όπίσω υμών παραγίνομαι. Καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς Ναβὰλ οὐκ ἀπήγγειλε.

20 Καλ εγένετο, αυτής επιβεβηχυίας έπλ την όνον καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπη τοῦ ὅρους, καὶ ίδού Δαυίδ καὶ οἱ ἄνδρες αύτοῦ κατέβαινον રાંદ્ર ઉપમદ્યમુદ્રામ વર્ષેષ્ઠ મુદ્દ, પ્રવ્યો ઇક્રા મુજરાવુદ્રમ વર્ષેષ્ટ દિવા 21 Καὶ Δανίδ είπεν· Ίσως εἰς άδικον ἐφύλαξα πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῆ ἐρήμφ, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα λαβείν έχ πάντων τών αὐτοθ οὐθέν, καὶ ἀνταπέδωκέ μοι πονηρά ἀντὶ ἀγαθών: 22 τάζε ποιήσαι ο θεός τοῖς έχθροῖς Δανίδ καὶ τάδε προςθείη, εὶ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τών του Ναβάλ έως πρωί ούρουντα πρός τοι-23 Καὶ είδεν 'Αβιγάιλ τὸν Δαυίδ, καὶ σπεύσασα κατέβη από της όνου, καὶ έπεσεν ένώπιον Δαυίδ έπὶ πρόςωπον αὐτής, καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν 34 ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ είπεν 'Εν έμοι, κύριέ μου, ἡ άδικία λαλησάτω δή ή δούλη σου είς τὰ ώτά σου, καὶ ἄκουσον τὸν λόγον τῆς δούλης σου. ²⁵ Μη δη θέσθο ο κύριος μου την καρδίαν αύτου επί τὸν άνδρα τὸν λοιμόν τουτον, δει κιιτά τὸ όνομα αὐτοῦ οὐτός ἐστι. Ναβάλ ονομα αυτώ, και άφροσύνη μες αυτου,

16 חוֹמָה הָיִף עַלֵּינוּ גַּם־לֵיְלָה בַּם־יוֹמֵם יָמֵי הֵיוֹתֵנוּ עָמַם רֹעֵים הַצָּאו: 17 ועתת דעי וראי מהיתצטי פרכלתה הרעה אַל-אַדנינוּ וְעַל־כַּל־בַּיתוּ וְהוּאֹ 18 בּרַבּלּיַעל מדבר אליר: ותמהר אַבוּנְיַל וַתְּקַּה מַאָּתִים לַחָם וּשָׁנַיִם נָבְלַי־יַיון וְחָמֵשׁ צָאוּן עַשׂוּוֹת וְחָמֵשׁ סָאִים קַלָּי וּמֵאָה צָּמָקִים וּמָאתַיָם 19 הבלים ותשם על־החמרים: ותאמר לְפָנִי הִנְנֵי אַחֲרֵיכֵם לנעריה עברו בַּאַה וּלָאִישָׁה נָבַל לָא הַבִּידָה:

וְיֹרָדָתֹ בְּסָתֵר הַהַּר וְהַנָּה דַּוֹד וְאַנְשִׁיוּ 21 יַרדים לקראתה ותּפָבּשׁ אֹתם: ודוד אמר אה לשקר שמרתי את־כל־אשר לַזֶהֹ בַּמַּדְבָּר וְלָא־נפָקַד מַבַּל־אַשׁר־לוֹ עה תחת טובה: יסית אם־אשאיר מפל־אשר 23 אור הַבְּקר מַשְׁהֵין בְּקיר: אַבִינִיל אַת-דָּוָד וַתִּמְהֵר וַתֵּרֵד מֵעַל לאפי דוד על־פּניה אר ותשתחו אָנֵי אַלנֵי הַעַּוֹן וּתִּדַבּוּ רשמע ינא ישים אַלני י אַת־לבּוֹי הבליצל הוֹה על־נבֹל פֵּי כשמו בורהוא נבל שמו ונבלה קפו

עשורות ס' . ib. אביגיל ס' .v. זמ

16. B.vE: eine Mauer (fur une). dW: Soubm. A: wie e. DR. waren f. und. vE.A: (bie Gerrbe) meis beten. dW: bas Bieh weibenb.

^{16.} ΑΒ: νύκτα ... ἡμέραν ... ἃς ἡμεν (Α: ἡμεθα) παρ' αὐτοίς ποιμαίνοντες τὸ ποίμνιον (ήμ. ... νύκτα ... δυτων ήμων ατλ. FX). 17. ΑΧ: τί συ. Α † (a. τ. οίκ.) πάντα. 18. ΑΒ: άλφίτυ ... σταφί-δος (c. FX). 19. ΑΒ: Ποοποςεύεσθε (Πος. FX). Β* Ναβ. († ΑΓΧ). 20. ΑΒ: έγενήθη ... έπιβεβη-πυίης ... απήντησεν (c. FΧ). 21. ΑΒ: πεφύλακα (έφυλ. FX). 22. AB: 8. τω Δ. (8. τοῖς έχθο. Δ.

^{17.} dW: bebenfe. vE: aberlege. B.dW: u. fiebe an. dW.A: Bofes. B.dW.A: befchieffen. vE: bas lingt. ift bereitet. dW.vE: ein (an) tofer M. A: Sohn FX). 23. AB: ἔσπευσε καὶ κατεπήδησεν (σπ. κατ. Belials, mit b. N. reben fann. B: Belialsfind, daß FX). 24. AB† (p.ἀδικ.) με (*ΕΓΧ). Β:λόγων (τὸν man nicht zu ihm r. darf. dW: daß m. mit ... fanu. λόγ. Α¹FX). 25. AB*την...έπὶ τ. ἀνθοωπον (c. FX). γκ: als daß ... fönute.

16 "fonbern find unfere Mauern gewesen Tag und Racht, fo lange wir ber Schafe bei 17 ihnen gehutet haben. "Go merte nun, und flebe, mas bu thuft, benn es ift gewiß ein Unglud vorbanden über unfern herrn und über fein ganges Baus, und er ift ein beillofer Mann, bem niemanb *Da eilete Abigail, 18 etwas fagen barf. und nahm zwei hundert Brote und zwei Legel Bein und funf getochte Schafe und funf Scheffel Mehl und hundert Stud Rofinen und zwei bunbert Stud Reigen. 19 und lub es auf Gfel *und fprach gu ihren Junglingen: Bebet vor mir bin. fiebe, ich will tommen bernach. Und fie fagte ihrem Danne Nabal nichts bavon. Und ale fie auf bem Gfel ritt und binab jog im Duntel bes Berges, fiebe, ba begegnete ihr David und feine Manner binab, 21 baß fie auf fie ftief. *David aber batte gerebet: Boblan, ich babe umfonft bebutet alles, bas biefer hat in ber Bufte, bag nichts gefehlet hat an allem, mas er bat, und er bezahlt mir Gutes mit Bofem; 22 Bott thue bieg und noch mehr ben Keinben Davibs, wo ich biefem bis licht Morgen überlaffe einen, ber an bie Band piffet, 23 aus allem, bas er hat. *Da nun Abi= gail David fahe, flieg fle eilend vom Gfel und fiel vor David auf ihr Antlig, und 24 betete an jur Erbe "und fiel ju feinen Fugen und fprach: Ach, mein Berr, mein fei biefe Diffethat, und lag beine Magb reben por beinen Ohren und hore bie 25 Borte beiner Dagb. "Mein Berr fepe nicht fein Berg wiber biefen Rabal, ben beillofen Dann, benn er ift ein Marr, wie

> 18. A.A: Lagel. U.L: Beins. 22, A.A: bis jum lichten D.

18. zween Schlände ... zubereitete Sch... Sch. Sangen ... Rofinkuchen ... Feigent. dW: Rrüge. B: geborrte Nehren. dW.A: Maag Geröftetes. vE: ger. Korn. B: Klumpen Rof. vE: Tranbenkuchen. A: Bunblein R.... Raffen J.

fein Rame beißt, und Rarrbeit ift bei ibm;

19. tomme binter end brein. B.dW.vE: ber.

20. tam... hernieber ihr entgegen.vB: im Didicht vom Berge. dW: an e. verborgene Stelle bes B. B: n. f. begegnete thnen.

31. B: boch nur vergebl, bewahret, vE.A: gehütet. B.AW.vE: vergilt. A: hat vergolten. B.A: Bofes

7.21. Pro muro erant nobis, tam in nocte 16 ax,300. quam in die, omnibus diebus quibus pavimus apud eos greges. *Quam ob 17 rem considera et recogita, quid facias, quoniam completa est malitia adversum virum tuum et adversum domum tuam, et ipse est filius Belial, ita ut nemo possit ei loqui. *Festinavit igitur 18 Abigail, et tulit ducentos panes et duos utres vini et quinque arietes coctos 17,17. et quinque sata polentae et centum Bat.2,14, et quinque ou Fr.
Lv.23,14; ligaturas uvae passue et ducentas mas-30,18. sas caricarum, et posuit super asinos (Gen. *dixitque pueris suis: Praecedite me! 19 ecce ego post tergum sequar vos; viro autem suo Nabal non indicavit. Cum ergo ascendisset asinum et 20 descenderet ad radices montis, David et viri ejus descendebant in occursum ejus; quibus et illa occurrit. v.15a.7. ait David: Vere frustra servavi omnia. quae hujus erant in deserto, et non periit quidquam de cunctis, quae ad 24.18. eum pertinebant, et reddidit mihi malum pro bono; * haec faciat Deus 22 inimicis David et haec addat, si reliquero de omnibus, quae ad ipsum 18g. pertinent, usque mane mingentem *Cum autem vidisset 23 ad parietem. Abigail David, festinavit et descendit de asino, et procidit coram David super faciem suam, et adoravit super terram, "et cecidit ad pedes ejus et 24 dixit: In me sit, domine mi, haec v.19, dixit: in me or, women, ancilla 25m.14,9iniquitas; loquatur, obsecto, ancilla tua in auribus tuis, et audi verba famulae tuae. *Ne ponat, oro, 25 dominus meus rex cor suum su-

får Ø.

22. (Bgl. 20,13.) B: bis an ben lichten M. dW. vE: zum Anbruche bes M. ... was an b. B. p. (A: v. Allem w. sein gehöret nub an ... eins.)

per virum istum iniquum Nabal, quoniam secundum nomen suum

stultus est et stultitia est cum eo;

24. die BR. dW: auf mir, m. D., fei b. Schulb.

vE: auf mich ... lege.

25. B: richte boch ... auf. dW.vE: Es achte boch ... B: Mann Belials. dW.vE: bofen M. A: fclechs ten. B.dW: wie f. R. iff, fo (ift) er. R. ift fein R. vE: er ift wie ... Thorheit. A: feinem R. nach ift er ein Rare. dW.A: in ihm.

καὶ ἐγὰ ἡ δούλη σου οὐκ είδον τὰ παιδάρια τοῦ κυρίου μου α απέστειλας. 26 Καὶ νῦν, κύριέ μου, ζη κύριος καὶ ζη ή ψυγή σου, καθώς ἐκώλυσέ σε κύριος του μη έλθεϊν είς αίμα άθώον, καί σώζειν την γειρά σου σοί. Καὶ νῦν γένοιντο ώς Ναβάλ οἱ ἐχθροί σου καὶ οἱ ζητούντες τῷ κυρίφ μου κακά. ²⁷ Καὶ τῦν λάβε τὴν εὐλογίαν ταύτην, ην ενήνοχεν ή δούλη σου τῷ κυρίο μου, και δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηχόσι τῷ χυρίφ μου. 28 Αρον δη τὸ άνόμημα της δούλης σου, ότι ποιών ποιήσει χύριος τῶ χυρίω μου οίχον πιστόν, ὅτι πόλεμον κυρίου μου ο κύριος πολεμεί, καὶ κακία ούχ εύρεθήσεται έν σοί πώποτε. 29 Καὶ ἐὰν αναστή ανθρωπος καταδιώκων σε καί ζητών την ψυγήν σου, καὶ έσται ή ψυγή τοῦ κυρίου μου ένδεδεμένη έν δεσμφ της ζωής παρά χυρίφ τῷ θεῷ, καὶ ψυχὴν ἐχθρῶν σου σφενδονήσει έν μέσφ της σφενδόνης. 30 Καὶ έσται, όταν ποιήση κύριος τῷ κυρίφ μου κατὰ πάντα α ελάλησεν άγαθα έπι σέ, και έντελεϊταί σοι κύριος είς ήγούμενον επί Ίσραήλ, 31 καλ ούκ έσται σοι τούτο βδελυγμός καλ σκάνδαλον καρδίας τῷ κυρίφ μου, ἐκχέαι αἶμα ἀθῶον δωρεάν, και σώσαι γείρα κυρίφ μου αὐτῷ. καὶ άγαθώσει κύριος τῷ κυρίφ μου, καὶ μνησθήση της δούλης σου άγαθωσαι αὐτη.

32 Καὶ εἶπε Δανὶδ τῷ ᾿Αβιγάῖλ · Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ος ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτη εἰς ἀπάντησίν μου, 38 καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, καὶ εὐλογημένη σὰ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον μὴ ἐλθεῖν εἰς αἴματα, καὶ σῶσαι χεῖρά μου ἐμοί. 34 Πλὴν ζῆ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ος ἀπεκώλυσέ με 'σήμερον'

27. dW.vE: ein (bas) Gefchent ... bringet. B: baß

וַאָנִי אָמֶתָהֹ לִארַאֵיתִי אָתּנַעַרֵי אֲדֹנֵי 26 אַשַׁר שָׁלַחָתַּ : וְעַתַּה אַלֹנִי חַי־יִהוַה וחי-נפשה אשר הַבְּרַכָּה הַזֹּאַת אשר ועתה הֶבֵיא שִׁפְּחֲתָהְ לַאַרְנֵי וְנַתְּנַהֹ לַנַּערים כַאדֹנִי בַּיִת נַאָּמַו בִּי־מִלְחַמַוֹת יְהוֹהֹ נלחם ורעה לא-תמצא 29 מימיה: וַיַּקם אדם כֹרַ אַת־נַפְשַׁך וְהֵיְתַהֹ נַפָּשׁ אַדֹני בַרוּרָה וּ בצרור החיים את יהוה אלהיה ואת נַפָשׁ אִיבִיה יַקַלְעָנָה בַּתְוֹדְ כַּף הַפַּלַע: קבר את־הטובה וז לנגיד על־ישראל: לפוקה ולמכשול וַלְשָׁפַּהְ־תַּםֹ חָנָּם וּלְהוֹשֵׁיעַ אֲלֹנֵי לְוֹ וְהִיטֶב יְהֹוָהֹ כֹאַלְנִי אמתה:

יִנּוֹנִי אָלָנֵי יִשִּׁרָאֵל אֲשָׁר מִנְּקִּנִּי צַּבְנִּמִים וְנִּוְשָׁאַ יָגִי לְי: וְאוּלָם דּוֹרִ אָנִי אָשָׁר פְּלָּנִי דִּיֹּוִם בַּנִּיָּנִ מִפּׁוּא אָלֵנִי אַשָּׁר פְּלָּנִי דִּיִּוֹם בַּנִּיָּנִ מִפּׁוּא אָלְנִי יִשְּׁרָאֵל אַשָּׁר הְלָוֹב בַּנִינִּם הַיִּנִים אָלְנִי יִשְּׁרָאֵל אַשָּׁר הְלָּב בְּנִינִּל פְּנִינִּ יְנִינִים

er b. 3. gegeben werbe. vE: es moge ... geg. werben, dW: laß es geben. B: meinem G. auf b. guß nache wanbeln. dW: im Gefolge meines G. ziehen. vE.A: meinem G. folgen.

28. n. wird ... gef. b. 2. dW.vE: bas Bergehen. A: Mimm hinweg b. Sunbe. dW: benn geben wirb. vE: fest wird Jeh. bas h. meines h. machen. B: m. herr führet. vE: Ar. Jeh. f. m. h. dW: weil m. h. bie Streite J. streitet. A: bu, m. h., fampfest b. Rampfe.

^{26.} AX* μs. 27. AB: Καὶ ἀναστήσεται ᾶ. (c. FX). B* ή (†AEFX). AB* τδ (†EFX)... σφενδονήσεις (c. X). 30. A¹B: ὅτε (ὅταν FX). AB* πατὰ ... ὅσα ἐλ. (c. FX). B* πνο. 31. B* παρδ. AB: ἀγαθῶσαι (σει X). 32. B: μοι (με X; A: ἐμοὶ). 33. AB† (p. σήμ.) ἐν ταύτη. 34. AB† (p. Πλ.) ὅτι (*FX)

^{26.} Kameft in Blutschnlden n. d. D. dir selbst batte. B: mit Blutvergießen, daß dir d. D. geholfen hatte. dW: abgebalten auf Blut anszuziehen n. dich zu rachen. vE: auszugehen u. mit b. D. dir bulfe zu ichaffen. (A: bertamest auf Bl. n. hat dir bewahret b. Sand?) dW.vE: möge es gehen w. N. deinen F. B: über m. H. Unglud suchen. vE: das U. meines S. dW: Boses finnen gegen. A: B. wollen meinem S.

ich aber, beine Dago, habe bie Junglinge meines Berrn nicht gefeben, bie bu gefandt 26 haft. *Run aber, mein Berr, fo mahr ber herr lebt und fo mahr beine Seele lebt, ber Berr hat bich verhindert, daß bu nicht fameft wiber bas Blut, und bat bir beine Band erlofet. So muffen nun werben wie Rabal beine Reinbe und bie meinem 27 Berrn übel wollen. * Bier ift ber Segen, ben beine Magb meinem Gerrn bergebracht bat, ben gib ben Junglingen, bie unter meinem 28 Berrn manbeln. * Bergib beiner Magb bie Uebertretung. Denn ber Berr wirb meinem Berrn ein beftanbiges Baus machen, benn bu führeft bes Berrn Rriege, und lag fein Bofes an bir gefunden werben 29 bein Lebenlang. *Und wenn fich ein Menfch erheben wirb, bich zu verfolgen, und nach beiner Seele ftebet, so wird bie Seele meines Berrn eingebunden fein im Bundlein ber Lebendigen bei bem Berrn, beinem Bott; aber bie Seele beiner Reinbe wird gefchleubert werben mit ber Schleuber. 30 "Wenn bann ber Berr alles bas Bute meinem herrn thun wirb, bas er bir gerebet bat, und gebieten, bag bu ein Bergog 31 feieft über Ifrael: " fo wird es bem Bergen meines Berrn nicht ein Stoß noch Mergerniß fein, bag bu nicht Blut vergoffen haft ohne Urfach, und bir felbft geholfen; fo wirb ber Berr meinem Berrn wohlthun, und wirft an beine Dagb gebenfen. Da fprach David zu Abigail: Gelobt fei ber Berr, ber Bott Ifraels, ber bich heutiges Tages bat mir entgegen gefandt, 33 *und gefegnet fei beine Rebe, und gefegnet feift bu, bag bu mir heute erwehret haft, bag ich nicht wider Blut gefommen bin, und mich mit eigener Sand erlofet habe. 34 "Wahrlich, fo mahr ber Berr, ber Gott Ifraels, lebet, ber mich verhinbert hat,

31. A.A: bağ bu Blut v.

29. w. er fcblendern in der Colenderfchale. dW: aufftande. vB: auftrate. A: einft 3. aufftehet. dW: bas Leben ... verwahret f. im Bentel bes Lebens! A: wie in ein Bundl. der 2. B: mitten aus der hohlen Schl. herausichl. dW: wegichl. aus b. Pfanne der Schl. vE: wie aus b. höhlung.

30. B: über bich ger. dW.vE: ihm (bir) verheißen. A: gesprocen von bir. B: bir geb. w. zu fein e. Fürft. dW.vB.A: bich orbnet (fetet) jum F.

31. bağ bu Bl. B: bir meinem O. n. jur Strauche-

ego autem ancilla tua non vidi pueros tuos, domine mi, quos misisti. *Nunc 26 ergo, domine mi, vivit Dominus et 20,2. ergo, domine and, ... Jer. 35,16 vivit anima tua! qui prohibuit te, ne v.31.32. venires in sanguinem, et salvavit ma-Pr. 20, 22. B. 12, 19. num tuam tibi; et nunc fiant sicut Nabal inimici tui et qui quaerunt domino meo malum. *Quapropter 27 (Gon. suscipe benedictionem hanc, quam attulit ancilla tua tibi domino meo. et da pueris, qui sequuntur te do-*Aufer iniquitatem 28 minum meum. famulae tuae; faciens enim faciet Do-^{25m.7,11} minus tibi domino meo domum fide-18,17. lem, quia praelia Domini, domine 24.12. mi, tu praeliaris; malitia ergo non inveniatur in te omnibus diebus vitae tuae. *Si enim surrexerit aliquando 29 homo persequens te et quaerens ani-26.24. mam tuam, erit anima domini mei custodita quasi in fasciculo viventium apud Dominum Deum tuum: porro inimicorum tuorum anima rotabitur 17,50. quasi in impetu et circulo fundae. Cum ergo fecerit Dominus tibi do-30 mino meo omnia quae locutus est 28m.5,2. bona de te, et constituerit te ducem super Israel: *non erit tibi hoc in 31 singultum et in scrupulum cordis P4.35.7. domino meo, quod effuderis sanguiv.26. nem innoxium, aut ipse te ultus fueris; et cum benefecerit Dominus domino meo, recordaberis ancillae tuae. Et ait David ad Abigail: Benedictus 32 Dominus Deus Israel, qui misit hodie te in occursum meum, et bene-33 dictum eloquium tuum, et benedicta tu, quae prohibuisti me hodie, ne irem ad sanguinem et ulciscerer me manu mea. Alioquin, vivit Domi- 34 nus Deus Israel, qui prohibuit me

31. Al. † (in f.) et tu benefacies ei.

lung noch 3. Anftoß bes Gergens. dW: bir n. 3. A. u. 3. Hergensvorwurf meinem D. vE: 3. A. u. 3. Nergersuß bes H. werben. vE: Gutes erweisen. dW.A: wenn aber (u. w.)... wohlthut, so gebenke (wirft bu geb.).

33. fei beine Alugheit ... gewehret ... in Blutfchulben ... mir ... geholfen. B:Reinung? dW.vE: Berftanb. B: mich gurudgehalten, vE: abgeh. dW. A: gehindert. (Bie B. 26.)

τού κακοποιήσαί σε, ότι εί μη έσπευσας καλ παρεγένου είς απάντησίν μου, ούκ αν ύπολειφθήσεται τῷ Ναβάλ ἔως φωτὸς τοῦ πρωί ούρων πρός τοίγον. 35 Και έλαβε Δανίδ πάντα τα έχ γειρός αὐτῆς α ήνεγχεν αὐτῷ, καὶ είπεν αὐτῆ. 'Ανάβηθι είς είρήνην είς τὸν οἶκόν σου. βλέπε, ήχουσα της φωνής σου καλ ήρέτισα τὸ 86 Καὶ παρεγένετο Αβιγάϊλ πρόςωπόν σου. πρὸς Ναβάλ, καὶ ίδου αὐτῷ πότος ἐν οίκω αὐτοῦ ώςεὶ πότος βασιλέως, καὶ ή καρδία Ναβαλ άγαθή επ' αυτόν, και αυτός μεθύων σφόδρα και ούκ απήγγειλεν αὐτοῦ ἡῆμα μικρον η μέγα έως φωτός του πρωί. 37 Καὶ έγένετο πρωί, και ώς εξένηψεν από του οίνου Ναβάλ, ἀπήγγειλεν αύτῷ ή γυνή αὐτοῦ τὰ ρήματα ταύτα, και έναπέθανεν ή καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς γίνεται ὡς λίθος. 38 Και έγένοντο ώς ει δέκα ημέραι, και έπάταξε κύριος τον Ναβάλ, καὶ ἀπέθανε.

39 Καὶ ήκουσε Δαυίδ, ότι ἀπέθανε Ναβάλ, καὶ είπεν. Εύλογητὸς κύριος ος έκρινε την κρίσιν του όνειδισμού μου έκ χειρός Ναβάλ, καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ περιεποιήσατο έκ γειρὸς κακών και την κακίαν Ναβάλ έπέστρεψε κύριος είς την κεφαλήν αύτου. Και απέστειλε Δαυίδ και ελάλησε περί 'Αβιγάϊλ, λαβείν αὐτήν έαυτφ είς γυναϊκα. 40 Καλ ηλθον οἱ παίδες Δαυίδ πρός 'Αβιγάιλ είς Κάρμηλον, και ελάλησαν αὐτῆ λέγοντες. Δαυίδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρός σε, λαβείν σε αὐτῷ εἰς γυναϊκα. 41 Καὶ αναστάσα προςεκύνησεν έπλ την γην έπλ πρόςωπον, και είπεν 'Ιδού ή δούλη σου είς παιδίσκην, νίψαι πόδας των παίδων σου. 42 Καὶ έταχυνε και ανέστη 'Αβιγάλλ, και έπέβη έπι την όνον, και πέντε κοράσια αὐτῆς ἡκολούθησαν αὐτῆ, καὶ ἐπορεύθη ὁπίσω τῶν παίδων Δανίδ, καો γίνεται αύτῷ εἰς γυναϊκα. 43 Kal Thy 'Αχινάαμ έλαβε Δανίδ έξ 'Ιεζραήλ, καὶ άμφότεραι ήσαν αὐτῷ γυναὶκες. 44 Καὶ Σαοὺλ ἔδωκε

מָהָרֶע אֹתָה פֵּי לוּלֵי מְהַרְתִּ וַתַּבֹאתיׁ לַלְרָאתִׁי כִּי אָם־נוֹתֵר לַנָבַל עַד־אוֹר בַקיר: משתיו ה אָת אָשָׁר־הַבֶּיאָה לְוֹ וָלֵה אָנֵיר וַתְּבֹא 36 בַקּוֹלֵה וַאֶשַׂא 36 וְהפּח־לוֹ משׁתֹּה אבגיל י אל־נבל בְּבֵיתוֹ פִּמִשְׁתֵּה הַפָּלֶרְ וְלָב נָבָל טְוֹב עַלַיו וָהָוּא שָׁפָּר עַד־מָאָד וָלָאִ־הָבּּידָה דַבֶר קַשָּׁוֹ וְגַּדְוֹל עַדְ־אָוֹר הַבְּקַר: 37 וַיְהֵי בַבּֿקֵר בְּצָאת הַיַּיוֹ מִנָּבָּל וַהַּצָּדּלִוּ אָשָׁתוֹ אָת־הַדָּכָרֵים הָאֵלֵה וַיַּמַת לְבּוֹ 38 בַּקרבוֹ וְהַוּא הַיֵה לַאֲבֵן: וַיְהֵי בַּעַשֵּׂוָת הַּיָּמֶים וַיִּבָּׁף יִהוֹוָה אֵת־נָבֵל וַיִּמְתּוּ וַיִּשָׁמַע דָּוָדֹ פֵּי מֵת נַבַלֹּ וַיֹּאמֵר בַּרִּוּךְ יָהוָה אָשֵׁר רַב'אַת־רִיב חַרְפָּתִי מיד נכל ואת־עבהו חשה מרעה ואת רַעַת נָבָל הַשָּׁיב יְהוֹה בַּרֹאשׁוֹ וַיִּשְׁלֹח לפתתה לו ם לאִשַּׁה: וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דְוָד אֶל־אַבִּיגֵיל הַבַּרְמֶּלָה וַיְדַבְּרַוּ אֵלֵיהַ לֵאמֹר דַּוַדֹ שַׁלְחַנוּ אֱלֵיוָךְ לְקַחִתֵּךְ לִוֹ לְאִשַּׁהּ: 14 וַתַּקָם וַתִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אַרְצָה וַתֹּאמֵר לשפחה לרחץ רגלי 42 עַבְדֵי אָדֹנָי: וַתִּמְתֵהֹר וַתְּקִם אַבִיגַּיִל וַהַרְבָּבֹ עַלְ־הָחֲמֹוּר וְחֲמֵשׁ נַעַרֹהֵיהָ הַהֹּלְכָּת לְרַגְּלֵה וַתֵּּלֶךְ אֲחֲרֵי שַּלְאֲבֵי אַחִינִעָם כַּקַח דָּוָד מִיזַרְעָאל רַמַּהְיֵוֹן לנְשִׁים: וְשַׁאוּל נְתַוּן

v. 34. 'P hRam

^{34.} B: μοι (μυ ΑΕΓΧ; Α: ἀπαντήν). ΑΒ: τότε εἰπα Εἰ (ἀκ ἀν ΓΧ). 35. ΑΒ*πάντα τὰ ... † (p. ἀντῆς) πάντα ... ἔφερεν ... *τὸν (c. ΓΧ). 36. ΑΒ: παρεγενήθη ... ως πότ. ... † (a. σφ.) ἔως (c. ΓΧ). 37. ΑΒ* (μτ.) καὶ ct αὐτῷ (†ΓΧ). 38. ΑΒ: ἐγένετο (c. ΕΓΧ). 39. Εν ὅτι ἀπ. Ν. († ΑΓΧ). ΑΒ: ἀπέστρεψε (ἐπ. ΕΓΚ) ... * (ult.) την (†ΓΧ). 41. ΑΒ: ἀνέστη καὶ (ἀναστὰτη ΓΧ). 42. Β* ἐτάχννὲ καὶ († ΑΓΧ). ΑΒ* αὐτῆς ... ἡκοἰδθον (c. ΓΧ).

^{34.} auf den I. M. (wie B. 22).
35. B: bich angef. dW: Rüdficht auf dich genoms men? A: bein Antlit geehret.
36. und er war f. tr. dW: e. M. in f. S. vE.A:

baf ich nicht übel an bir thate, wareft bu nicht eilend mir begegnet, so ware bem Nabal nicht übergeblieben auf diefen lichten Mor-35 gen einer, ber an bie Wand piffet. * Alfo nabm David von ihrer Band, mas fie ibm gebracht batte, und fprach zu ihr: Biebe mit Frieben binauf in bein Baus; fiebe, ich habe beiner Stimme gehorchet und beine *Da aber Abigail 36 Berfon angefeben. gu Rabal fam, flehe, ba hatte er ein Dabl zugerichtet in feinem Baufe wie eines Ronige Dabl, und fein Berg mar guter Dinge bei ihm felbft, benn er mar fehr trunten. Sie aber sagte ihm nichts, weber Rleines noch Großes, bis an ben lichten Morgen. 37 * Da es aber Morgen ward und ber Bein von Nabal gekommen mar, fagte ihm fein Beib folches. Da erftarb fein Berg in feinem Leibe, baß er ward wie ein Stein; 38 " und über gehn Tage ichlug ihn ber Berr, bağ er ftarb. Da bas Davib borete, bag Rabal tobt mar, fprach er: Gelobt fei ber Berr, ber meine Schmach gerochen hat an bem Nabal, und feinen Rnecht enthalten hat vor, bem Uebel, und ber Berr hat bem Nabal bas Uebel auf feinen Ropf vergolten. David fanote bin und ließ mit Abigail 40 reben, bag er fle jum Beibe nahme. *Unb ba bie Rnechte Davids zu Abigail famen gen Carmel, redeten fie mit ihr und fbrachen: David hat une ju bir gefandt, bag er bich 41 gum Beibe nehme. * Gie ftanb auf unb betete an auf ihr Angeficht gur Erbe, und sprach: Siehe, hier ift beine Magb, bag fle biene ben Rnechten meines herrn unb 42 ihre Fuge mafche. * Und Abigail eilete und machte fich auf und ritt auf einem Efel, und funf Dirnen, die unter ihr waren, und jog ben Boten Davibs nach, * Auch nahm 43 und marb fein Beib. David Abinoam von Jefreel, und waren 44 beibe feine Weiber. * Saul aber gab

ne malum facerem tibi, nisi cito venisses in occursum mihi, non remansisset Nabal usque ad lucem matutinam min-. gens ad parietem. *Suscepit ergo 85 David de manu ejus omnia, quae attulerat ei, dixitque ei: Vade pacifice in domum tuam; ecce, audivi vocem tuam 19,21. et honoravi faciem tuam. * Venit 36 autem Abigail ad Nabal, et ecce, erat ei convivium in domo ejus quasi convivium regis, et cor Nabal jucundum; 13,28. erat enim ebrius nimis. Et non in-(20,2. dicavit ei verbum pusillum aut grande 22,16. usque mane. *Diluculo autem, cum 37 digessisset vinum Nabal, indicavit ei uxor sua verba haec, et emortuum est cor ejus intrinsecus, et factus est quasi lapis. *Cumque pertrans-38 issent decem dies, percussit Domi-

Quod cum audisset David mortuum 39 55,11s. Nabal, ait: Benedictus Dominus qui 64,8.10. judicavit causam opprobrii mei de v.33. manu Nabal, et servum suum custo-31.146; Pa.7,17. divit a malo, et malitiam Nabal reddidit Dominus in caput ejus. Misit ergo David et locutus est ad Abigail, ut sumeret eam sibi in uxorem. *Et 40 venerunt pucri David ad Abigail in Carmelum, et locuti sunt ad eam, dicentes: David misit nos ad te, ut accipiat te sibi in uxorem. *Quae 41 v.23.24,9 consurgens adoravit prona in terram et ait: Ecce, famula tua sit in ancil-Je. 18,8. lam, ut lavet pedes servorum domini mei. *Et sestinavit et surrexit Abi- 42 gail, et ascendit super asinum, et quinque puellae ierunt cum ea, pedissequae ejus, et secuta est nuncios David, *Sed et Achi- 43 et facta est illi uxor. noam accepit David de Jezrael, et fuit 27,3.30,5 utraque uxor ejus. Saul autem dedit 44 126...3,1.

war in f. G. e. Gaftm. B: in ihm. dW.vE.A: froblich (bei fich). vE: betrunfen.

37. B. vE: (weg)gegangen. A: R. feinen M. vers baut hatte! dW: ber Raufc R. vergangen. B: in f. Inwendigen. vE: Inneru. dW.vE: ward (wie) gu (einem) St.

39. B: die Streitsache meiner Schm. v. b. Sand R. ausgeführt. A: meine Schm. gerichtet. B.dW. vE: von bem (Bofen) abgeh. A: bewahret, B.dW: bie

Bosheit R. ... (gefehret). vE: bas Bofe ... haupt ges wenbet. A: jurudgem. vE.A: ließ (A. fagen) baß ... nehmen wolle.

41. B: gur Dienerin, baß f. ben ... ble F. w. dW: beine M. ift beine D., bie F. ber ... gu mafchen. E: gur D. bereit. (A: beine D. foll gur M. werben?)

42. dW: auf bem E. A: flieg auf einen.
43. dW.vE: wurben. B: Alfo waren auch biefe Beibe.

XXVI.

Davidis profugi pietas.

Μεγόλ την θυγατέρα αύτοῦ την γυναϊκα Δανίδ τῷ Ψαλτί νίῷ Δάις τῷ ἐκ Γαλλείμ.

ΧΧΥΙ. Καὶ έργονται οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αύγμώδους πρός τον Σαούλ είς τον βουνόν. λέγοντες 'Ιδού Δαυίδ σκεπάζεται 'μεθ' ήμων' έν τῷ βουνῷ τῷ Ἐγελά, κατὰ πρόςωπον τοῦ Ίεσσεμοῦν. 2 Καὶ ἀνέστη Σαούλ καὶ κατέβη είς την έρημον Ζίφ, και μετ' αύτοῦ τρεῖς γιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἔξ Ἰσραήλ, τοῦ ζητεῖν τον Δαυίδ έν τη έρημφ Ζίο. 3 Καὶ παρενέβαλε Σαούλ έν τῷ βουνῷ τῷ Έχελὰ ἐπὶ προςώπου τοῦ Ἰεσσεμοῦν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ Δαυίδ έκάθητο έν τῆ έρήμφ. Καὶ είδε Δαυίδ, ότι ηκει Σαούλ οπίσω αύτου είς την έρημον, 4 καί απέστειλε Δαυίδ κατασκόπους, και έγνω δτι ηκει Σαυύλ έτοιμος έκει. 5 Καλ ανέστη Δαυίδ 'λάθρα', καὶ ἐπορεύθη είς τὸν τόπον οὖ ἐκάθευδεν έχει Σαούλ, και είδε Δαυίδ τον τόπον ού έποιμήθη έπει Σαούλ παὶ 'Αβεννήο υίὸς Νήρ αρχιστράτηγος αὐτοῦ · καὶ Σαοὺλ ἐκάθευδεν εν λαπήνη, και ό λαός παρεμβεβληκώς κύ-6.Καὶ απεκρίθη Δαυίδ καὶ είπε πλφ αύτοῦ. προς 'Αγιμέλεγ τον Χετταΐον και προς 'Αβεσσά νίον Σαρουίας άδελφον Ίωάβ, λέγων Τίς είςελεύσεται μετ' έμου πρός Σαούλ είς την παρεμβολήν; Καὶ είπεν Αβεσσά Έγω είςελεύσομαι μετά σοῦ.

⁷ Καὶ εἰςποφεύονται Δαυλδ καλ 'Αβεσσα εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα. Καὶ ἰδού Σαούλ καθεύδων υποφ έν λαπήνη, και το δόρυ αυτου έμπεπηγός είς την γην πρός κεφαλής αὐτοῦ, καί Άβεννής και ο λαός αύτοῦ έκάθευδε κύκλφ αύτοῦ. 8 Καὶ είπεν Αβεσσά πρὸς Δανίδ. Απέχλεισε χύριος τον έχθρον σου σήμερον είς τὰς γετράς σου, και νῦν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι είς την γην άπαξ, καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ. 9 Καὶ είπε Δανίδ πρὸς 'Αβεσσά Μή διαφθείρης αυτόν. ότι τίς έποίσει χείρα αυτού έπλ χριστόν κυρίου καλ άθωωθήσεται; 10 Καλ είπε Δαυίδ Ζη κύριος, ότι έὰν μη κύριος

44. ABEX: Melzol. B: Aμlς τ. έπ Ρομμα. — 2. B: έπlεπτοl. AB* τδ. 3. B + (a. έπl) τω. AB: ἐπάθισεν. 4. AB: ἐπ Κεειλά ε. Κειλά (ἐπεῖ ΕΓΧ). 5. B: εἰςπορεύεται. AB* x. είδε — Σ.... + (a. 'Αβ.) έπεί... (eti. 7) λαμπήνη. 7. ΑΒ: εἰςπορεύεται. 8. ΑΒ: σήμ. τ. έχθο. σε... *τὰς. 9. Β: Μὴ ταπεινώσης. 10. Β*ὅτι. אַת־מִיכַל בַּתִּוֹ אֵשֵׁת דָּוָד לְפַּלְמֵי בֶּן־ ליש אשר מגלים:

הַזְּפִים ויבאר אדע אניבאר. הגבעתה לאמר הלוא דוד מסתתר בגבעת החכילה על פני הישימון: びされば שכשת-אכפים יִשֹרָאֵל לָבַקַשׁ אָת־דַּוָד בְּנִדְבַּרי 3 וַיַּחוֹ שַׁאוּל בּגבעת החכילה אשר פָּנֵי הַיִּשִׁימִּוֹ עַל־הַהַּרֶּךְ וְדָוְדֹ ישָׁב וורא פי בא שאול אחריו הַמָּדְבַּרָה: וַיִּשְׁלֵח דְּוֶד מְרַגְּּלֵים וַיֵּדַע רַיָּבאֹ אָל־הַמְּקוֹם אָשֵׁר חנה־שׁם שׁאוּכֹּ וַיַּרָא דַּוֹד את־הַמַּקוֹם אִשֶׁר שַׁכַב־שָׁם שָאוּל וִאַבְנֵר בַּוְ־נֵר שַׂר־צִבָּאוֹ וִשַּׁאוּל שׁכֵב בַּמֵּענִּל וְהַעָם חֹנֵים סְבִיבֹתֵּוֹ: וַנַּעַן דַרָּד וַיִּאמרי אַל־אָחימַלה החַתּי לאמר מי־ירד אתי אל המחנה ויאמר אבישי אני ארד עמד: ע פעם אחת וכא אטנה תשחיתהו כי מי שכח ידו במשיח יָהוָה וִנַפָּה: וַיָּאמֵר דִּוִּד חֵי סברבתרו ק'. v. 5. עראשתיו כ' v. 7.

יתיר ד' . v. 8. סביבחיו ק'

^{1.} Einobe. (23,19.) 2. B: Mann v. ben Auserlefenften. (24,3.)

^{3.} lagerten. dW vE.A: hielt fich in b. B. auf. B:

binter ihm ber fam. dW.A: ihm nacht. vE: nachjog 4. dW: mit Gewißh. vE: wirflich. 5. dW: gelagert mar. B.vE:fich gel. hatte. B.dW:

Die von Siph. Saul in der Wagenburg.

XXVI.

Michal, feine Tochter, Davide Beib, Phalti, bem Sohn Lais von Gallim.

XXVI. Die aber von Siph tamen qu Saul gen Gibea, und fprachen: Ift nicht Davib verborgen auf bem Bugel Bachila 2 por ber Bufte? *Da machte fich Saul auf, und jog herab jur Bufte Giph, und mit ibm brei taufend junger Mannichaft in Birgel, bag er David fuchte in ber Bufte 3 Siph; * und lagerte fich auf bem Bugel Sachila, ber vor ber Bufte liegt am Wege. David aber blieb in ber Bufte. Und ba er fabe, bag Saul fam ihm nach in bie * fanbte er Runbichafter aus, und erfuhr, bag Saul gewißlich gekommen *Und David machte fich auf und tam an ben Ort, ba Saul fein Lager hielt, und fabe bie Statte, ba Saul lag mit feinem Felbhauptmann Abner, bem Sohn Mer; benn Saul lag in ber Wagenburg, und 6 bas Beervolf um ihn ber. *Da ant= wortete David und fprach ju Abimelech, bem Bethiter, und zu Abisai, bem Sohn Beru Ja, bem Bruber Joabs: Wer will mit mir binab zu Saul ins Lager? Abifai fprach: 3d will mit bir binab.

sprach: Ich will mit bir hinab.

7 Also kam David und Abisai zum Bolk bes Nachts. Und siehe, Saul lag und schlief in der Wagenburg, und sein Spieß stedte in der Erbe zu seinen Häupten, Abner aber und das Bolk lag um ihn her.

8*Da sprach Abisai zu David: Gott hat beinen Feind heute in beine Hand beschlossen, so will ich ihn nun mit dem Spieß stechen in die Erbe einmal, daß ers nicht mehr 9 bedarf. *David aber sprach zu Abisai: Berberbe ihn nicht, benn wer will die hand an den Gesalbten des herrn legen und

10 ungestraft bleiben? *Weiter fprach David: So mahr ber Gerr lebt, wo ber Gerr nicht 18,27; Michol filiam suam, uxorem David, 28m.3,15 Phalti filio Lais, qui erat de Gallim.

Et venerunt Ziphaei ad XXVI. Saul in Gabaa, dicentes: Ecce, David absconditus est in colle Hachila, quae est ex adverso solitudinis. *Et 2 Surrexit Saul et descendit in desertum 24.3. Ziph, et cum eo tria millia virorum de electis Israel, ut quaereret David in deserto Ziph. *Et castrametatus 3 est Saul in Gabaa Hachila, quae erat ex adverso solitudinis in via; David autem habitabat in deserto. Videns autem, quod venisset Saul post se in desertum, *misit exploratores et 4 didicit, quod illuc venisset certissime. *ELsurrexit David clam, et venit ad 5 locum, ubi erat Saul; cumque vidisset locum, in quo dormiebat Saul et 14,50. Abner filius Ner, princeps militiae 17,20. ejus, et Saulem dormientem in tentorio, et reliquum vulgus per circuitum ejus, * ait David ad Achi- 6 ^{21,8}; melech Hethaeum et Abisai filium (25m. melecti fietheeum et Abisai midin 10h.2,16, Sarviae, fratrem Joab, dicens: Quis descendet mecum ad Saul in ca-

descendet mecum ad Saul in castra? Dixitque Abisai: Ego descendam tecum.

Venerunt ergo David et Abisai ad 7 populum nocte, et invenerunt Saul jacentem et dormientem in tentorio, et

hastam fixam in terra ad caputejus, Abner autem et populum dormientes in circuitu ejus. *Dixitque Abisai ad David: Conclusit Deus inimicum tuum hodie in manus tuas; nunc ergo per-

25m. fodiam eum lancea in terra semel, et 20,10. secundo opus non erit. *Et dixit David ad Abisai: Ne interficias eum! guis

enim extendet manum suam in Christum Domini et innocens erit? *Et di- 10 xit David: Vivit Dominus! quia nisi Do-

4. Al. * illuc. 5. Al. * clam.

Seeroberften. vE: Felbherr. A: fchlief in f. Belte? B.dW.vE: bas Bolt war (hatte fich) um ihn her (um) gelagert. — 6. B.vE: fing D. an. dW: hob an. 7. dW.vE: lag fchlafenb. dW: Speer.

8. dW.vE.A: (bir in bie G.) geliefert. B: fo las mich ihn boch jest ... auf einm. zur E. schlagen, baß iche an ihm n. wieberholen barf. dW: mit b. Gr. burchstogen in b. E. mit Einem Stofe. vE: ich will

ihn alfo ... bie in ... A: mit b. Lange Gines Stofes in b. G. bohren. dW.vE: u. (ich werbe) ihm feinen ameiten geben.

zweiten geben.
9. dW: Bringe thu n. um. vE: Du follft ihn n. tobten. A: wer ftredet f. S. nach ... aus u. bleibt ohne Schuld. dW: legte an ... bliebe ungeftr. B.vE: hat ... (einen) G. ... gelegt.

10. dW.vE: Rein! (fonbern) Jeh. wirb ...

XXVI.

Davidis profugi pictas.

παίση εὐτόν, ἢ ἡ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθη καὶ ἀποθάνη, ἢ εἰς πόλεμον καταβῆ καὶ προςτεθῷ 11 ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο παρὰ κυρίου ἐπενεγεῖν γεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου. Καὶ τῦν λάβε δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ προςπεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπίλθωμεν ἡμεῖς. 12 Καὶ ἔλαβε Δαυίδ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ προςκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον καθ' ἐαυτούς. Καὶ οὐκ ἢν ὁ βλέπων, καὶ οὐκ ἢν ὁ γινώσκων, καὶ οὐκ ἢν ὁ ἐξεγειρόμενος πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι θάμβος κυρίου ἔπεσεν ἐπὶ αὐτούς.

13 Καὶ διέβη Δανίδ είς τὸ πέραν, καὶ ἔστη έπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Θρους μακρόθεν, καὶ πολλή ή όδος ἀνὰ μέσον αὐτών. 14 Καὶ προςεκαλέσατο Δαυίδ τὸν λαόν, καὶ τῷ Αβεννής υίφ Νηρ ελάλησε, λέγων· Ούκ άποκριθήση, 'Αβεννής; Καὶ ἀπεκρίθη 'Αβεννής καὶ εἶπε· Τίς εί σὰ ὁ καλῶν με; 15 Και είπε Δαυίδ προς Άβεννής. Ούκ ανής σύ, και τίς ώς σύ έν Ίσραήλ; καὶ ίνατι οὐ φυλώσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; "Οτι εἰςῆλθεν εἶς ἐκ τοῦ λαοτ, διαφθείραι τὸν κύριόν σαν τὸν βασιλέα. 16 Και ούκ άγαθὸν τὸ ὑῆμα τοῦτο, ὁ πεποίηκας ζη κύριος, ότι υίολ θανάτου δμείς οί μή φυλάσσοντες τον βασιλέα, τον πύριον ύμων τον χριστόν κυρίου. Καὶ νῦν ίδε ποῦ ἐστὶ τὸ δόρυ του βασιλέως και ὁ φακὸς τοῦ υδατος τὰ πρὸς κεφαλής αύτου. 17 Καὶ ἐπέγνω Σαούλ τὴν φωνήν Δαυίδ και είπε 'Η φωνή σου αυτη, τέκτον Δαυίδ; Καὶ είπε Δαυίδ. Φωνή μου, δουλός σου, κύριε βασιλεύ. 18 Καὶ είπεν 'Ivari τούτο καταδιώκει ὁ κύριός μου ἐπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ; ὅτι τί ημοφτον ἢ τίς ἐν ἐμοὶ κακία εύρέθη; 19 Καὶ νῦν ακουσάνω δη ό χύριός μου ὁ βασιλεὺς τὰ ἡήματα τοῦ δούλου αύτοθ. Εί ὁ θεὸς Επεισέ σε ἐπ' ἐμέ, όσφρανθείη ή θυσία σου εί δε νίοι ανθρώπων, ἐπικατάρατοι ούτοι ἐνώπιον χυρίου,

10. $AB^*\eta$. 11. A^*B : μηδαμῶς μοι π. π. (έμοὶ δὲ μὴ γέν. π. π. FX). AB^+ (in f.) καθ' ἐπυτός. 12. B: ἐπόπεσεν. 13. AB: τὴν κοσυφήν. 14. AB^* εξῷ N. $B^*\mu$ ε. 15. AB: διατί (ἱνατί FX). 16. AB: Θανανώσεως... *μὴ ... † (p. iδε) δὴ et pon. πδ ἐπὶ p. Θδ. (c. FX). 17. $AB^*\Phi$, με (+ FX). 18. AB^* με ... ἡμὰρτηκα ... (pro ἢ) καὶ ... τὶ ἐποἐθη ἐν ὁμοὶ ἀδίπημα; (c. FX). 19. B^* δὴ (†AEFX). AB: τὸ δῆμα ... ἐπισείει σε ... *ἡ ... καὶ εἰ υἰοὶ τἰ. (e. FX).

נפקה בליהם: בּׁי בְּבָּׁם וְשִׁנִּים בִּּי שַּׁרְבַּׁתַּת וְהִוֹּהַ בַּבַּפַּׁחַת הַפַּּיִם מַבְאָמִתֹי שָׁאִנּל וֹדְּלְכִי בּבַּפַּׁחַת הַפָּיִם מַבְאָמִתֹי שָׁאָנּל וֹדְּלְכִי בּבַּפַּׁחַת הַפָּיִם וְנִלְנִה שְׁאַנִּי וְהָלִּה הַלְאַשׁ נְּיִי וְאָת-בַּפַּּחַת הַפָּיִם וְנַלְכָּנִי הַלְאַשׁ מַּחְינִי וְאָת-בַּפַּחַת הַפָּיִם וְנַלְכָּנִי בְּיִבְּשִׁים וְנִלְכָּנִי בְּיִבְּשִׁים וְנִלְּכָּנִי מַיְהְנִי הִשְּׁלְים יְדָי בִּיְשְׁים וְחִנִּית אֲשֶׁר בְּיִבְּיִּהְ וֹבְּיִנִי וְבִּיְתִּי וְבִּיְתִּי וְבִּיְתִּי וְבִּיּתְי אִם-וְהְנָּי וִבְּנִי וְנִכְּפָּנִי אָּוְ-וּנְמָוֹ וְבִּעְי וְבָּיִּלְי אִם-וְהְנָּיְהַ וִּבְּפָּנִּי אִנְי-וּנְמִי וְבִּיּלְי

ַרַיּעַבָּר דָּרָל הַעָּבֵר <u>וַיִּע</u>בִּיד עַל־רָאשׁר מַרַחָק רַב הַמַּקוֹם בַּינֵיהַם: 14 וַיִּקְרָא דָוִּד אֶל־הַנִּטִם וְאֵל־אַבְנֵר בּוּ־נֵרֹ לַאמר הַלוֹא תַעַנֵת אַבְנֵר וַיַּעַן אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מֵי אַתַּה קַרָאת אֵל־הַמַּלֶּה: טו ויאמר דרד אל־אבנר תלוא־איש אתה ומי כמוה בַישַׁרָאֵל וְלַמַה לָא שָׁמַׁרְהָ אָל־אַדֹנֵיהְ הַמֵּלֶהְ כִּי־בָאֹ אַחַד הָלָם 16 לְהַשָּׁחֵית אֵתּ־הַפֵּלֵך אֲדֹנֵיף: לֹא־מֹוֹב הַנְבֵר הָזָה אֲשֵׁר עַשִּׁיתַ הֵי־יִהוָה כֵּי מָנֶת אַהָּם אַשֶׁר לְאִ־שִׁמַרִתֵּם עַל־ ימשים יהוה ועתה יראה חַנֵית הַפֵּלֶה וָאֵת־צַפַּחַת הַפַּיִם 17 אשר מראשתו: סול דוד ויאמר הקולה זה בני דוד 18 וַיָּאמֶר דָּוָד קוֹלֵי אֲדֹנֵי תַמֵּלֵה: וַיּאמֵר לַמָּה זָה אַלנֵי רֹדֵף אַחֲרֵי עַבְּדִּוֹ בֵּי מֵה נַא אַדֹנֵי הַפַּנֹלֶה אַת דִּבְרֵי יָהוָה הָסִיתה בִּי יַרַח מִנְחָה וַאָּםי הַאַלָּם אַרוּרֵים הַם כַּפְנֵי יִהוֹה

V. 11. 16. 'D אראשתרר מ

10. dW.vE: wird ihn ichl., entweber f. (w. fomsmen) ... ober ic. B.dW.vE: fein Tag. vE: n. wegs gerafft werben.

ihn fclägt, ober feine Beit fommt, bag er fterbe, ober in einen Streit giebe, und fomme 11 um: "fo laffe ber Berr ferne von mir fein, bag ich meine Banb follte an ben Befalbten bes Berrn legen. So nimm nun ben Spieg ju feinen Baupten, und ben 12 Wafferbecher, und lag uns geben. *Miso nahm David ben Spiek und ben Bafferbecher zu ben Baupten Sauls, und ging bin, und war niemand, ber es fabe noch mertte, noch erwachte, fonbern fle fchliefen alle. Denn es war ein tiefer Schlaf vom Derrn auf fle gefallen. 13 Da nun David binuber auf jenfeit getom= men war, trat er auf des Berges Spige von ferne, bag ein weiter Raum mar amifchen 14 ihnen, *und ichrie bas Bolf an, und Abner, ben Cobn Rer, und fprach: Boreft bu nicht, Abner? Und Abner antwortete und fprach: Wer bift bu, bag bu fo fchreieft 15 gegen ben König? * Und David fprach zu Abner: Bift bu nicht ein Dann? und wer ift beines gleichen in Ifrael? Warum haft bu benn nicht bebutet beinen Berrn, ben Ronig? benn es ift bes Bolfs einer binein getommen, beinen Berrn, ben Ronig, gu 16 verberben. * Es ift aber nicht fein, bas bu gethan baft. Go mabr ber Berr lebt, ihr feib Rinder bes Tobes, baf ihr euren Berrn, ben Befalbten bes Berrn, nicht Run fiebe, bier ift ber bebutet habt. Spieg bes Ronigs und ber Bafferbecher, 17 bie gu feinen Baupten maren. ertannte Saul Die Stimme Davids, und fprach: 3ft bas nicht beine Stimme, mein Sohn David? David sprach: Es ist meine 18 Stimme, mein Berr Ronig. * Und fprach weiter: Warum verfolget mein Berr alfo feinen Rnecht? Bas habe ich gethan? und mas Uebels ift in meiner Banb? 19*Sobore boch nun mein Berr, ber Ronig, Die Worte feines Anechts: Reiget bich ber Berr wiber mich, fo laffe man ein Speisopfer riechen; thun es aber Menschenkinber, fe feien fie verflucht vor bem Beren,

11. B: Bafferfrug. dW.vE: Bafferschale. 12. n. gingen. vE: tiefer Schl. Behovas! 14. B.dW.A: rief bem B. gu. vE: gub. B. dW. vE.A. Antworteft bu n. B. ben R. anfchreieft. dW:

vB: ber bem R. gurufet.

15. Dir gleich. dW.vE: wie bu. B: bewahret. dW.vE.A: bewachet. dW.vE: umanbringen. A: gu 25,39, minus percusserit eum, aut dies John 14,5, ejus venerit, ut moriatur, aut în Coh. 3,12, praelium descendens perierit: *pro-11 pitius sit mihi Dominus, ne extendam manum meam in Christum Domini! Nunc igitur tolle hastam, quae est ad caput ejus, et scyphum aquae, et *Tulit igitur David ha- 12 stam et scyphum aquae, qui erat ad caput Saul, et abierunt; et non erat quisquam, qui videret et intelligeret, et evigilaret, sed omnes dormiebant, quia sopor Domini irruerat super eos.

Cumque transisset David exadverso 13 et stetisset in vertice montis de longe. et esset grande intervallum inter eos: *clamavit David ad populum et ad 14 v.s.. Abner filium Ner, dicens: Nonne respondebis, Abner? Et respondens Abner ait: Quis es tu qui clamas et inquietas regem? *Et ait David 15 ad Abner: Numquid non vir tu es? et quis alius similis tui in Israel? Quare ergo non custodisti dominum tuum regem? ingressus est enim unus de lurba, ut interficeret regem dominum tuum. *Non est bonum 16 hoc quod fecisti; vivit Dominus! quoniam filii mortis estis vos, qui non Pa.102,21 custodistis dominum vestrum Chri-

hasta regis, et ubi sit scyphus aquae, qui erat ad caput ejus. gnovit autem Saul vocem David et 24,17. dixit: Numquid vox haec tua, fili mi David? Et ait David: Vox mes. domine mi rex! *Et ait: Quam ob causam do- 18 minus meus perseguitur servum suum? quid feci aut quod est malum in

stum Domini. Nunc ergo vide, ubi sit

manu mea? *Nunc ergo audi, oro, do- 19 mine mi rex, verba servi tui: Si Dominus incitat te adversum me, odoretur

sacrificium; si autem filli hominum, 84,10 maledicti sunt in conspectu Domini,

ermorben. 16. ift nicht ... wo ift ... ? dW.vE.A: nicht gut ... fiehe (nach), wo ber ... ift.

17. Wie 24, 17. - - 18. B.dW.vE: Bofes. 19. dW: fo lag ihn Sp. t. B.vE: wolle (moge) et (bas) Sp. A: fleige ber Gernch eines Sp. empor. VE: Menichen-Sohne! dW.A: Menichen.

XXVI.

Davidis profugi pistas.

ότι έξέβαλόν με σήμερον, μὴ ἐστηρίχθαι ἐν κληρονομία κυρίου, λέγοντες. Πορεύου, δούλευε
θεοῖς ἐτέροις. 20 Καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά
μου ἐπὶ τὴν γῆν ἔξ ἐναντίας προςώπου κυρίου,
ότι έξελήλυθε ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ζητεῦν ψύλλον ἔνα, καθώς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν
τοῖς ὅρεσι.

²¹ Καὶ είπε Σαούλ· "Ημαρτον· έπίστρεφε, τέχνον Δαυίδ, ότι οὐ χαχοποιήσω σε έτι άνθ' ών εντιμος γεγένηται ή ψυγή μου έν δωθαλμοίς σου έν τη ήμέρα ταύτη μεματαίωμαι καί 22 Kal anenglon ηννόηκα πολλά σφόδρα. Δυνίδ καὶ είπεν 'Ιδού τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, διελθέτω εν των παιδιιρίων και λαβέτω αυτό. 23 και κύριος επιστρέψει έκάστω τας δικαιοσύνας αύτοῦ καὶ τὴν πίστιν αύτοῦ, ὡς παρέδωκε σε κύριος σήμερον είς γειράς μου, καλ ούκ ήθέλησα έπενεγκεῖν χεῖρά μου έπὶ χριστόν κυρίου. 24 Καὶ ίδου καθώς εμεγαλύνθη έν τῆ ἡμέρα ταύτη ἡ ψυχή σου ἐν ὀφθαλμοῖς μου, ούτως μεγαλυνθείη ή ψυχή μου ένώπιον κυρίου, και σκεπάσαι με, και έξελοιτό με έκ πάσης θλίψεως. 25 Και είπε Σαούλ πρός Δαυίδ· Εύλογημένος σύ, τέκνον, καὶ ποιών ποιήσεις και δυνάμενος δυνήση. Και άπηλθε Δαυίδ είς την όδον αύτου, και Σαούλ έπέστρεψεν είς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΧΧ VII. Καὶ εἶπε Δανὶδ ἐν τῆ καρδία αὐτοῦ, λέγων Νῦν προςτεθήσομαι ἐν ἡμέρα μιᾶ εἰς χεῖρας Σαούλ, καὶ οὐκ ἔστι μοι ἀγαθόν, ἐὰν μὴ διασωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ ἀνῆ ἀπ ἐμοῦ Σαούλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πῶν ὁριον Ἰσραήλ, καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. ² Καὶ ἀνέστη Δανὶδ καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς ἀκτὸς νίὸν ἀμμὰχ βασιλέα Γέθ. ³ Καὶ ἐκάθισε Δανὶδ μετὰ ἀκχὶς αὐτὸς καὶ οἱ ἀνδρες αὐτοῦ, ἔκαστος καὶ ὁ οἰκος αὐτοῦ, καὶ Δανὶδ 20. ΑΒΕΧ: (τὴν) ψυχήν με (ψ. ἔναΓΧ). 21. ΑΒ: Ἡμάςτηκα (c. FX). Β* ἔτι (†ΑΓΧ). ΑΒ* γεγένηται ει ἡ (†FX). Β† (p. ὁφθ. σε) καὶ (*ΑΕΓΧ). ΑΒ: σὴμερον (ἡμ. ταύτχ ΓΧ). 22. ΑΒ: εἰς (ἐν ΕΓΧ). 23. Β† (α. τὰς) κατὰ (*ΑΓΧ). 24. ΑΒ: ἡ ψυχή σε σήμερον ἐν ταύτχ (c. FX). 25. ΑΓΧ† (p. τέκν.) Δανίδ. ΑΝ: ἀπέστορεψεν (ἐπ. FΧ). — 1. ΑΒ: σωθεῦ ἐκρας ΕΓΧ). 2. ΑΝ (εἰὶ ἰρίτα): ἀννῦς (ἀνκὶς ΕΓΧ).

Da (dias. EFX). 2. AB (eti. infra): Ayzös (Angle F). 3. AFX + p. (Ang.) ev Fed.

19. dW.A: vertreiben. A: hinaustrieben. B: mich n. herzuhalten fann zum E. dW: anschließen barf bem Eigenthum, vE: aus Erbland.

20. dW.vE: fern vom Angef.

פַּהַרִּים: אָת־פַּרְעָשׁ אָחְד פְּאָשֶׁר יִיְדְּוֹּשׁ הַּלְרָא יְהוֹנָה פִּי־יָּבְּא מֵלֶּהְ יִשְׁרָאָה מִנָּגִד פִּנֵי יְתְּנָה אַל־יִפִּל דְּמִי אַרְאָה מִנָּגִד פִּנֵי יְתְנָה אַל־יִפִּל דְּמִי אַרְאָה מְנָּגֶד פִּנֵי יְתְנָה אַל־יִפָּל דְמִי אַרְאָה מְנָּגָד פִּנֵי בּיְנְחַלָּת מְהִיּיִם:

שָׁב לְּמִלּוֹמִוּ: וְנֵסִ יִּכָּלְ שִּנְּכֵלְ וַנִּלָּצְ נִּוֹלְ לְּזִּרְפִּוּ וְשָׁאִּנְלְ פּלְנּבְ אַמִּעָ פִּנִּי זְּנִיְ לְּזִּרְפִּוּ וְשָׁאִנּלְ שִׁמְּכָּלְ שִּנְּכֵלְ וַנִּלָּצְ נִּנְיִ לְּדִּרְפִּוּ וְשָׁאִנּלְ שִׁמְּכָּלְ שִּׁנְּכָלְ וַנִּמָּשְׁ בְּנִי נְדִּלְפִוּ וְשָׁאִנּלְ בּלְבּוֹבְ אַבְּלֵב נַפְּשָׁוֹ בְּצִינְי יְהִיּנְים תַּצְּיׁב בְּנִינְי בּלְשָׁלָם יְנִיּ מָּנִי בְּמִשְׁים יִהּוֹּם תַּצִּיׁה בְּצִינְי בְּמִלְּבְ וִיבְּלָה יִפִּשְׁי בְּצִינִי יְהוֹנְה וְיִבְּּלֵנִי לְאִישׁ אָתִּבּצְּלְהוֹ וְאָשִׁנָּה תַּנְיִם תַּצְּיִה נְיִבְּעָׁ בְּלְבִי וְיִבְּלָהוֹ וְאָשְׁנָּה הִנִּיְם בְּיִּדְ וְלָבְּעְ בְּלְתִּי וְנִאְשָׁנָּה יִבִּיִם וְיִפְּחָה: וְיִהְנָּה יִבְּיָּבְ בְּלְבִי לְאִבְּלְנִי וְנָשְׁלְּבְּיִי וְנִשְּׁתְּ בְּלְבְּיִ וְנִבְּלְיִם וְנִבְּלְּהִי וְנָשְׁעִּי וְנִשְּׁעְּיִי וְנִשְּׁעְּ בְּלְבְּיִ וְנִבְּלְיִי וְבָּשְׁיִם וְיִפְּחָה בְּיִרְ הַיְּנִים תַּצְּיִי וְיִבְּבָּי בְּלְבָּי לְאִבְּיִי וְבָּשְׁתִּי בְּבְּעְיִים וְיִפְּחָה: וְיִבְּיִר יְבְּבָּי וְיִבְּיְרִי בְּלְבָּי לְאִבְּי וְבְּבְּעְיִי וְבְּשְׁתִּי וְבְּשְׁתִּי וְבְּבְּעִיי וְבְּשְׁתִּי בְּנִילְּיוֹ וְבְּבְּעִיי וְבְּשְׁעִּי בְּבְּבְּיִי בְּיִבְּי בְּיִבְּיִי וְבְּבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיי בְּיִבְּבְּיי בְּבִּייִי בְּיִבְּבְּיי בְּיִבְּיִי בְּיִיבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּבִּיְיִי בְּבִּיִּי בְּבִּיִיי בְּבִּיְיִי בְּיִּבְּיִי בְּיִי בְּבִּייִי בְּיִיבְּי בְּיִיבְּיִי בְּיִיבְּיִי בְּיִיבְּיִי בְּיִיבְּיִי בְּיִיבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִיבְּיִי בְּיִבְּיִי בְיִיי בְּיִיבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבִּיִים בְּבִּבְּיִי בְּיִבְּבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִבְּיִי בְּיִּבְּיִי בְּיִיבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּנִייְיִי בְּיִּבְּייִיבְּייִי בְּיִּבְּיבְּבְּיבְּבְּיוֹבְיבְּבְיבְּבְּבְּיוֹייִייְיִיבְּיִייִּבּיְיִיבְּיִיבְּיוֹבְיבְּבְּיוֹבְיבְּבְּיוֹבְיבְּיוּבְייִייִייְיִיבְייִי בְּיִּבְיבְּיוּבְּבְיוּבְּיוּבְּבְּבְּיוּיבְייִייִייְיִיבְּיִיבְּיוּבְּיִיבְּיִיבְיִיבְיּבְּבְיוֹיבְיבְּבְּיִבְּיִיבְייִיבְיּבְיבְּבְּיוֹבְיבְּבְיבְּיבְבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְיבְבְיבְבְּבְּבְיבְיבְּבְיבְּבְּיבְיבְּבְּבְיבְיו

> v. 22. 'p חנית v. 2. פתח בס"פ

^{21.} n. gar febr irrig. dW.vE.A: nichte mehr gu Leibe. dW.vE: mein Leben. B: gar fehr geirret. vE: mich f. — 23. B: feine G. u. feine Treue. dW.vE: nach f. G. u. Reblichfeit?

bag fie mich beute verftogen, bag ich nicht hafte in bes Berrn Erbtheil, und fprechen: 20 Bebe bin, biene anbern Bottern. *So berfalle nun mein Blut nicht auf bie Erbe von bem Angefichte bes Berrn. Denn ber Ronig Ifraels ift ausgezogen, zu fuchen einen Flob, wie man ein Rebbubn jagt auf ben Bergen.

Und Saul fprach: 3ch habe gefündiget, tomm wieber, mein Sohn Davib; ich will bir fein Leid forber thun, barum, bag meine Seele beutiges Tages theuer gemefen ift in beinen Augen. Siehe, ich habe thorlich

22 und febr unweislich gethan. * David antwortete und fprach: Siebe, bier ift ber Spieß bes Ronigs, es gehe ber Junglinge

23 einer berüber und hole ibn. *Der Berr aber wird einem jeglichen vergelten nach feiner Gerechtigfeit und Glauben. Denn ber Berr hat bich beute in meine Sand gegeben, ich aber wollte meine Sand nicht

24 an ben Gefalbten bes Berrn legen. * Unb wie beute beine Seele in meinen Augen ift groß geachtet gewesen, fo werbe meine Seele groß geachtet vor ben Mugen bes Berrn,

25 und errette mich von aller Trubfal. * Saul fprach ju Davib: Befegnet feift bu, mein Sobn David, bu wirft es thun und binaus führen. Davib aber ging feine Strafe, und Saul febrete wieber an feinen Drt.

XXVII. Davib aber gebachte in feinem Bergen: 3ch werbe ber Tage einen Saul in die Bande fallen, es ift mir nichts Befferes, benn bag ich entrinne in ber Philifter Land, bag Saul von mir ablaffe, mich forber zu fuchen in allen Brengen Ifrael; fo merbe ich feinen Sanben ent-* Und machte fich auf, ging bin= 2 rinnen. über fammt ben feche bunbert Mann, bie bei ihm waren, zu Achis, bem Sohn 3 Maochs, Konige zu Gath. * Alfo blieb David bei Achis ju Gath mit feinen Dannern, ein jeglicher mit feinem Saufe, Davib

21. U.L: farber. A.A: ferner.

24. er errette. dW: hochgeachtet. B: Augft. dW.A: Bebrangnif. vB: jeber Roth.

25. B: gewißl. beibes ausrichten u. auch gewiß bie Dberhand behalten. vE: gewiß, bu w. obflegen. B.dW.vE.A: feines Beges.

qui ejecerunt me hodie, ut non 27.1 habitem in haereditate Domini, di-22,24. centes: Vade, servi diis alienis! *Et 20 ^{Job.16,18}nunc non effundatur sanguis meus in terram coram Domino; quia egres-24.15. sus est rex Israel, ut quaerat pulicem unum, sicut persequitur perdix in montibus.

Et ait Saul: Peccavi, revertere, 21 fili mi David! nequaquam enim ultra 2Rg.1,13 tibi malefaciam, eo quod pretiosa Pa.72,14 fuerit anima mea in oculis tuis hodie; apparet enim, quod stulte egerim et ignoraverim multa nimis. *Et re- 22 spondens David ait: Ecce, hasta regis! transeat unus de pueris regis et tol-24,14.20. lat eam. *Dominus autem retribuet 23

et fidem: tradidit enim te Dominus hodie in manum meam, et nolui exv.11.9. tendere manum meam in Christum Domini. *Et sicut magnificata est 24 anima tua hodie in oculis meis, sic

magnificetur anima mea in oculis 25m.4.9. Domini, et liberet me de omni an-

gustia. Ait ergo Saul ad David: 25 Benedictus tu, fili mi David! et qui-

24,21. dem faciens facies et potens poteris. Abiit autem David in viam suam, et Saul reversus est in locum suum.

Et ait David in corde XXVII. suo: Aliquando incidam una die in manus Saul: nonne melius est, ut fugiam et salver in terra Philisthinorum, ut desperet Saul cessetque me quaerere in cunctis finibus Israel? fugiam ergo manus ejus. *Et sur- 2 23,12; rexit David et abiit ipse et sex-21,114; centi viri cum eo ad Achis, filium Maoch regem Geth. *Et habitavit Da- 3

vid cum Achis in Geth. ipse et viri ^{20,3.} ejus, vir et domus ejus, et David

^{24.} U.L: moge m. S. gr. g. werben ... allem Er. 1. Bie Rap. 26, 21.

^{19.} Al.: quia (pro qui).

^{1.} Al.: et (pro ut).

^{3. 8*} vir.

^{1.} B.dW: eines Tages burch b. Sanb S. umfoms men. vE: boch einmal weggerafft werben. B: baß S. bie hoffnung von mir entfalle! A: bamit S. nimmer hoffe. dW.vE: fo (bann) wird ... ablaffen. 3. vE: Unb D. wohnte.

XXVII.

Davidis inter Philisthaees perfugium.

καὶ ἀμφότεραι αὶ γυναῖκες αὐτοῦ, Αχινάαμ Ἰεζραηλῖτις καὶ Αβιγάιλ ἡ γυνὴ Ναβὰλ τοῦ Καρμηλίου. ⁴ Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, ὅτι πέφευγε Δαυὶδ εἰς Γέθ, καὶ οὐ προςέθετο ἔτι ζητεῖν αὐτόν.

5 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς 'Ακχίς' Εἰ δὴ εὕρηκε χάρι ὁ δοῦλός σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου,
δότωσαν δή μοι τόπον ἐν μιῷ τῶν πόλεων τῶν
κατ ἀγρόν, καὶ καθίσομαι ἐκεῖ, καὶ ἰνατί κάθηται ὁ δοῦλός σου ἐν πόλει βασιλευομένη μετὰ
σοῦ; ὁ Καὶ ἔδωκεν 'Ακχὶς αὐτῷ ἐν τῷ ἡμέρᾳ
ἐκείνη τὴν Σικελάγ. Διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ
Σικελὰγ τῷ βασιλεῖ τῷς Ἰουδαίας ἔως τῷ; ἡμέρας ταὐτης. ⁷ Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν
ἡμερῶν, ὧν ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων, τέσσαρας μῆνας.

8 Καὶ ἀνέβαινε Δαυίδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ έπετίθεντο έπὶ τὸν Γεσσουραίον καὶ τὸν Ίεζραϊον καὶ έπὶ τὸν Άμαληκίτην. ὅτι κατφκείτο ή γη ή από Γεσσούρ και έως γης Αἰγύπτου. 9 Καὶ έτυπτε Δαυίδ την γην, καὶ ούκ έζωογόνει ανδρα η γυναϊκα, και ελάμβανε ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ όνους καὶ καμήλους καὶ Ιματισμόν, καὶ ἀτέστρεφον καὶ ήργοντο πρὸς 'Αχγίς. 10 Kal elner 'Axyls neòs Δανίδο Έπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον; Καὶ είπε Δανίδ πρός 'Ακχίς. Κατά τότον της Ιουδαίας καὶ κατὰ σότον Ίεραμιὴλ καὶ κατὰ νότον τοῦ Κενί. 11 Καὶ ἀνδρα καὶ γυναϊκα ούχ έζωογόνησα τοῦ είςαγαγεῖν είς Γέθ, λέγων Μήποτε αναγγείλωσεν καθ' ήμων, λέγοντες. Τάδε ποιεί Δαυίδ. Καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ας ἐκάθητο ἐν ἀγρῷ των άλλοφύλων. 12 Καὶ ἐπιστεύθη 'Ακγίς έν τῷ Δαυίδ, λέγων "Ηισχυνται αἰσχυνόμενος έν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἔσται μοι δούλος είς τὸν αἰώνα.

4. AB: ἀνηγγ. 5. AB: ὁ δἔλ. σε χάρ. A³B: καθήσομαι. 6. Β*Ακχ. ... (eti.iufra) Σεκελάκ. AB* ή. 7. AB: ἐγενήθη. 8. AB† (p. ἐκλ) πάντα (*F). B: Γεσιρί (Γεσσεραίον FX)*π. τὸν Ί. (†AFX; A: Γ.) ... καὶ ἰδὰ ἡ γὴ κατωκεῖτο ἀπὸ ἀνηκώντων ἡ ἀπὸ Γελαμψὰς τετειχισμένων καὶ (sim. A, c. FX). 9. B* Δ. (†AX)... ἐλαμβανον ... ἀνέστρεψαν. 10. B: Ἰεσμεγὰ (Ἰεραμ. F) ... Κενεξί (Κενί? A: Κηνεί). 11. AB· Μὴ ἀν... † (a. καθ) εἰς Γὲθ. B: Δ. π. Κ. τόδε. AB† (p. ἐκαθ.) Δανὶδ (*X). 12. B: Δ. ἐν τῷ Ἰκχ. AB† (a. λέγ.) σφόδρα (*F).

עָזִד לָבַקּשָׁוֹ: לְשָׁאַוּל פִּי־בָרַח דָּנָד גַּּת וְלְאִ־יָוֶכֵּף וְאָבִינֵיל אָשָׁת־נָבֶל הַפַּרְמָלְית: וַיְּבַּד הְשָׁתֵּי נְשָּׁיוּ אֲחִינֹעֵם הַיּזְּרְבֵּאלִית

יסק ק' . ib. 'פתח באחנח . v. 4. הגזרר ק'

^{-5.} B.dW.vE.A: gebe man mir einen Ort. dW: Land: St. vE: St. bes L. A: biefes. 6. B: an bie R. 3. gefommen. dW.vE.A: gehört(e)

auch mit feinen zweien Belbern, Ahinoam ber Jefreelitin, und Abigail, bes Rabal & Weib, ber Carmelitin. * Und ba Saul angesagt ward, baß David gen Gath geflohen ware, suchte er ihn nicht mehr.

- 5 Und David sprach zu Achts: Habe ich Gnade vor beinen Augen gefunden, so laß mir geben einen Raum in der Städte einer auf dem Lande, daß ich brinnen wohne; was soll dein Knecht in der königlichen 6 Stadt bei dir wohnen? *Da gab ihm Achts des Tags Biklag. Daher ist Biklag der Könige Juda bis auf diesen Tag. 7*Die Beit aber, die David in der Philister Lande wohnete, ist ein Jahr und vier Monate.
- 8 David aber zog hinauf fammt feinen Mannern, und fiel ins Land ber Geffuriter und Girfiter und Amaletiter, benn biefe waren die Einwohner von Alters her biefes Landes, als man tommt gen Gur bis an

9 Egytenland. Da aber David bas Land ichlug, ließ er weber Mann noch Beib leben, und nahm Schafe, Rinber, Efel, Rameele und Rieiber, und kehrete wieder

- 10 und fam ju Achis. * Wenn bann Achis fprach: Seib ihr heute nicht eingefallen? fo fprach David: Gegen ben Mittag Juda
- und gegen ben Mittag ber Jerahmeeliter
  11 und gegen ben Mittag ber Keniter. *David
  aber ließ weber Mann noch Weib lebendig
  gen Gath kommen, und gedachte: Sie
  möchten wiber uns reben und schwagen.
  Also that David, und bas war seine Weise,
  so lange er wohnete in der Philister Lande.
- 12 Darum glaubte Achis David, und gebachte: Er hat fich ftinkend gemacht vor feinem Bolt Ifrael, barum foll er immer mein Knecht fein.

25,422- et duae uxores ejus, Achinoam Jeara-elitis et Abigail uxor Nabal Carmeli.
 Et nunciatum est Sauli, quod fugis-set David in Geth, et non addidit ultra quaerere eum.

Dixit autem David ad Achis: Si 5 inveni gratiam in oculis tuis, detur mihi locus in una urbium regionis hujus, ut habitem ibi; cur enim manet servus tuus in civitate regis tecum? *Dedit itaque ei Achis in die 6

Jos. 15,31 illa Siceleg; propter quam causam
11,38. facta est Siceleg regum Juda usque
in diem hanc. Fuit autem numerus 7

29,2. dierum, quibus habitavit David in regione Philisthinorum, quatuor mensium.

1Ch.12,1. Et ascendit David et viri ejus, et 8

Joo.13,2 agebant praedas de Gessuri et de
Gerzi et de Amalecitis; hi enim pagi
habitabantur in terra antiquitus, eun15,7 tibus Sur usque ad terram Aegypti.

*Et percutiebat David omnem terram, 9

D4.25,19 nec relinquebat viventem virum et
mulierem; tollensque oves et hoves
et asinos et camelos et vestes revertebatur et veniebat ad Achis. *Di-10
cebat autem ei Achis: In quem irruisti hodie? Respondebat David:

30,14. Contra meridiem Judae et contra
30,25. meridiem Jerameel et contra meridiem Ceni. *Virum et mulierem non 11
vivificabat David, nec adducebat in
Geth, dicens: Ne forte loquantur adversum nos: Haec fecit David; et hoc
erat decretum illi omnibus diebus,
quibus habitavit in regione Philisthinorum. *Credidit ergo Achis David, 12

contra populum suum Israel, erit igitur mihi servus sempiternus.

^{7.} U.L: Monben. 11. U.L: idmaten.

^{7.} dW.vE.A: Jahl ber Tage. B: Angahl. 8. B.dW.vE: überfielen die G. A: beraubten. B: bie Einw. des L. die v. A. h. gewesen. vE: vor Zeiten bie Bew. dW: bewohnten b. L. v. A. h. B: da man k. vE: bis. dW: bis nach S. hin.

^{9.} B: Beun nun, dw.vE: Und D. fcl.
10. dW: In bas Mittagliche von 3. vE: bie Gaba gegenb.

^{8.} Al.: pagi (s.: vagi) habitabant.

^{9.} Al.: terram illorum.

^{11.} n. fagen: Alfo ... ift f. 28. B: lebenbig, baß f. was nach G. hinbrachten. dW: leben, baß f. n. gen G. famen? vE: am Leben, um f. n. G. ju führen. dW: f. Gebranch. A: bei thm befchloffen?

^{12.} wird er immer. dW: vertrauete. vE: feste Bertrauen auf ... ift im ublen Geruche bet f. B., bei 3.

Sauli extrema fata.

ΧΧVIII. Και εγένετο εν ταϊ; ἡμέραις εκείναις, και συναθροίζουσιν αλλόφυλοι εν ταϊ; παρεμβολαϊς αὐτῶν εξελθεῖν πολεμεῖν μετὰ Ἰσραήλ. Και είπεν ᾿Ακχὶς πρὸς Δαυίδ. Γινώσκων γνώση, ὅτι μετ εμοῦ εξελεύση εἰς πόλεμον, σὰ καὶ οἱ ἄνδρες σου. ² Καὶ είπε Δαυίδ πρὸς ᾿Ακχίς. Οὕτω νῦν γνώση ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ είπεν ᾿Ακχὶς πρὸς Δαυίδ. Οῦτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε πάσας τὰς ἡμέρας.

3 Καὶ Σαμουὴλ ἀπέθανε, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν Ἰσραήλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν Ἰσραθαὶμ ἐν τῷ πόλει αὐτοῦ. Καὶ Σαοὺλ ἔξῆρε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς. 4 Καὶ συναθροίζονται οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Σουνάμ. Καὶ συναθροίζει Σαοὺλ πάντα ἄνδοα Ἰσραήλ, καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Γελβουέ. δ Καὶ εἰδε Σαοὺλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐφορήθη καὶ ἔξέστη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα. 6 Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ διὰ τοῦ κυρίου, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος καὶ ἐν τοῦς ἐνυπνέοις καὶ ἐν τοῦς δήλοις καὶ ἐν τοῦς προφήταις.

7 Καὶ εἶπε Σαοὺὶ τοῖς παισὶν αὐτοῦ · Ζητήσατέ μοι γυναῖκα έγγαστρίμυθον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτήν, καὶ ἐκζητήσω ἐν αὐτῆ. Καὶ εἶπαν οἱ παίδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν ' Ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν Ἐνδώρ. ⁸ Καὶ ἠλλοιώθη Σαούλ, καὶ περιεβάλετο ἰμάτια ἔτερα, καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἀνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἦλθον πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῆ ' Σαούλ' · Μάντευσον δή μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθω, καὶ ἀνάγαγέ μοι δ ἐὰν εἶπω σοι. ⁹ Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ αὐτῷ ' Ἰδοὺ σὺ οἰδας ἃ ἐποίησε Σαούλ, ὡς ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς · καὶ ἰνατί σὺ παγιδεύς τὴν ψυχήν μου, θανασωσαι αὐτήν; 10 Καὶ ώμοσεν αὐτῆ Σαοὺλ

לָרִאָשָׁי אַּשִּׁיִמִּנּ פּֿלְ-נַיִּנְּמִים: זְּגָאָמֵר אָכִּישִׁ אָלְ-נִּיְּדְ לָכֵּן שִּמֵּר אַמֵּטִּ תַּדְּׁפּ אַת אַמָּר-יִנְּמָשָׁה מּבְּצָּה גַּוֹאַנְשֵּׁיף: זְּגָּאָמֵר נְּוֹדְ אָלְ-אָּלְישׁ לְכֵּן פּֿנִשְׁיהָע פּֿי אִשִּׁי תַּצֵּא בַּמְּוֹדְנְיָּה אַמָּה בְּיִשְּׁרָאֵל זַיְּאָמֶר אָכִישָׁ אָלְ-נְּיְּדְ יְדְפַּ בְּיִשְּׁרָאֵל זַיְּאָמֶר אָכִישׁ אָלְ-נְּיִּדְ יְדְפַ זִיְהִיּ בּּיִּמֵים הָהַהְּם זַיִּקְבְּבּבּיּ

v. 8. 'ז איזרי

^{1.} Β: ἐγενήθη. ΑΒ: συναθοοίζονται. 3. ΑΒ* τῷ († FX) ... περιείλε (ἐξῆρε FX). 4. Α²Β: Σωνάμ. 6. ΑΒ* τῷ et (p. πύρ.) καὶ. 7. ΑΒ: ζητήσω (ἐκζ. FX) ... (eti. 29, 1) 'Αενδώρ (Ένδ. F). 8. ΒΑ: συν-(ε. περι-)εκαλύψατο ... ἔρχονται ... *Σαὲλ... Μάντευσαι (ήλλ.... ήλθον πτλ. FX). ΑΒΕΧ: ὅν (ὁ Χ). 9. Β: αὐτῷ ἡ γῆ. ΑΒ+ (p. Ἰδ.) δη ... ὅσα ἐπ.

^{1.} dW.vE.A: ihre Geere. B: Geerlager. vE: ba zogen ... zusammen zum Felbzug. B: z. Streit, Krieg zu führen. dW: z. Kriegezuge, zu ftreiten. vE.A: Du mußt (nun) w. dW.vE.A: bag bu ... mußt.

Beit, bağ bie Philifter ihr Geer versammleten, in den Streit zu ziehen wider Ifrael.
Und Achis sprach zu David: Du follst wiffen, daß du und beine Männer sout mit
mir ausziehen ins Geer. *David sprach zu Achis: Wohlan, du sollst erfahren, was dein Knecht thun wird. Achis sprach zu David: Darum will ich dich zum hüter meines haupts sehen mein Lebenlang.

Samuel war gestorben, und ganz Israel hatte Leid um ihn getragen und ihn begraben in seiner Stadt Nama. So hatte Saul aus dem Lande vertrieben die Wahrsager und Weichendeuter. Da nun die Philister sich versammleten, und kamen und lagerten sich zu Sunem, versammlete Saul auch das ganze Jirael, und lagerten sich zu Gilboa. Da aber Saul der Philister heer sahe, sürchtete er sich, und sein Gerz verzagte sehr. Und er rathfragte den Gerrn, aber der Gerr antwortete ihm nicht, weder durch Araume, noch durch Licht, noch durch Propheten.

gergeift hat, bag ich zu ihr gebe und fie Seine Rnechte fprachen ju ihm: Siehe, zu Endor ift ein Beib, Die hat 8 einen Bahrfagergeift. * Und Saul wechfelte feine Rleiber und jog andere an, und ging bin und zween andere mit ibm, und famen bei ber Nacht jum Beibe, und fprach: Lieber, weiffage mir burch ben Bahrfagergeift, und bringe mir berauf, ben ich *Das Weib fprach zu ihm: 9 bir fage. Siebe, bu weißeft mobl, mas Saul gethan hat, wie er bie Bahrfager und Beichenbeuter ausgerottet bat vom Lande, warum willft bu benn meine Geele in bas Ret fuhren, bag ich 10 ertobtet merbe? * Saul aber fcmur ibr

Suchet mir ein Beib, bie einen Bahrfa=

3. U.L. Leibe. 8. A.A: Liebe.

Factum est autem in XXVIII.

diebus illis, congregaverunt Philisthim agmina sua, ut praepararentur ad bellum contra Israel. Dixitque Achis ad David: Sciens nunc scito, quoniam mecum egredieris in castris, tu et viri tni. *Dixitque David ad 2 Achis: Nunc scies, quae facturus est servus tuus. Et ait Achis ad David: Et ego custodem capitis mei ponam te cunctis diebus.

25,1. Samuel autem mortuus est, plan- 3 xitque eum omnis Israel et sepelierunt 7,17.. eum in Ramatha urbe sua. Et Saul Lev. abstulit magos et hariolos de terra. 8x.22,18. ** Congregatique sunt Philisthiim, et 4 venerunt et castrametati sunt in Jos. 19,18 Sunam; congregavit autem et Saul 31,1. universum Israel, et venit in Gelboe. *Et vidit Saul castra Philisthiim, et 5 timuit et expavit cor ejus nimis. 14,37; *Consuluitque Dominum, et non re- 6 Nm.12,6 spondit ei neque per somnia neque 23.6.9. per sacerdotes, neque per Prophetas. 27.5. per sacerdotes, neque per riopnetas.

Ba. 14.9. Dixitque Saul servis suls: Quaerite
Pr. 1, 120. Dixitque Saul servis suls: Quaerite
Der. 27.125 mihi mulierem habentem pythonem,
27.27.27 d. 27.125 mihi mulierem, et sciscitabor per
27.67.61 et vadam ad eam, et sciscitabor per Es.S, 19. illam. Et dixerunt servi ejus ad eum: Joe. 17, 11 Est mulier pythonem habens in En-1Rg. dor. *Mutavit ergo habitum suum, 22,30. vestitusque est aliis vestimentis, et *Mutavit ergo habitum suum, 8 abiit ipse et duo viri cum eo, veneruntque ad mulierem nocte, et De. 18, 11. ait illi: Divina mihi in pythone, et suscita mihi, quem dixero tibi. *Et 9 ait mulier ad eum: Ecce, tu nosti, v.s. quanta fecerit Saul et quomodo eraserit magos et hariolos de terra; ^{Ez.92,18}.quare ergo insidiaris animae meae, ut occidar? *Et juravit ei Saul 10

gum Fallftrid.

^{2.} VE: Furmahr! dW: Go follft bu benn. B: Dars um f. bu. B.vE: alle (bie) Tage.

^{3. (}Bgl. 25, 1.) B.A: Sauberer u. Bahrf. dW.vE: Tobtenbeichwörer (innen) u. B. B.dW.A: (weg)ges ichafft., vE: entfernt.

^{4.} vE: Als nun ... u. einrückten.

^{5.} B.dW.vE: (er)gitterte.

^{6.} B.dW.vE.A. fragte. vE: Traumgeficte. B.vE: bas Urim. (A: Priefter!) B.vE: Die Propheten?
Bologlotten. Bibel. A. Z. 2, 296 1, 2665.

^{3.} S † (in f.) et interfecit eos qui pythones habebant in ventre.

^{7.} B: Janbergeift. dW: Tobtenbeschwörer: G. (A: Buthone: G.) vE: bas ber Tobtenbeschwörung fun-

big ift.

8. verstellete fich ... zw. Manner ... fagen werbe.
B.dW.vE.A: mahrfage. dW: burch Tobtenbeschwösrung, vE: burche Tobtenbeschwören. A: wede mir auf.

9. (Bgl. B. 3.) vE: meinem Leben eine Schlinge legen. dW: legst bu. B: stellest bu bich wiber m. S.

XXVIII.

Rauli extrema fata.

κατά του κυρίου, λέγων Ζη κύριος, εί άπαντήσει σοι άδικία έν τῷ λόγφ τούτφ. είπεν ή γυνή 'τῷ Σαούλ'. Τίνα ἀναγάγω σοι; 12 Kal Καὶ είπε Τὸν Σαμουηλ ἀνάγαγέ μοι. είδεν ή γυνή τον Σαμουήλ, και άνεβόησε φωνή μεγάλη, καὶ είπεν ή γυνή πρὸς Σαούλ. 'Ινατί παρελογίσω με; καὶ σὰ εἶ Σαούλ. 13 Καὶ είπεν αὐτῆ ὁ βασιλεύς. Μὴ φοβοῦ. τίνα δώρακας, εἰπέ. Καὶ είπεν αὐτῷ ἡ γυνή. Θεούς έφρακα αναβαίνοντας έκ της yng. 14 Kal elner aven. The eyeng; Kal είπεν αυτώ. Γέροντα αναβαίνοντα έκ τῆς γης, αναβεβλημένον διπλοίδα. Καὶ έγνω Σπούλ ότι Σαμουήλ ούτος, και έκυψεν έπί πρόςωπον αύτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ.

15 Καὶ είπε Σαμουήλ. Ίνατί παρηνώγλησάς μοι του άναβηναί με; Καὶ είπε Σαούλ. Θλίβομαι πφόδοα, και οι αλλόφυλοι πολεμοῦσεν εν εμοί, και ο θεός άφεστηκεν άπ' εμού, καλ ούκ έπακήκοε μου έτι ούτε εν γειρί τῶν προφητών ούτε έν τοίς ένυπνίοις, καὶ νῦν κέκληκά σε του γνωρίσαι μοι τί ποιήσω. 16 Καλ είπε Σαμουήλ 'Ινανί έπερωτας με, και κύριος άφέστηκεν ἀπὸ σοῦ καὶ γέγονε μετὰ τοῦ πλησίον σου; 17 Καὶ πεποίηκε κύριός σοι, καθώς έλάλησεν έν γειρί μου, και διαρρήζει κύριος την βασιλείαν έκ γειρός σου, και δώσει αύτην τῷ πλησίον σου τῷ Δαυίδ. 18 Διότι οὐχ ὑπήχουσας της φωνής χυρίου και ούκ έπλησας θυμόν όργης αύτου èr τῷ Αμαλήκ, δια τὸ ἡημα τούτο εποίησε σοι κύριος ούτως τη ήμερα ταύτη, 19 καὶ παραδώσει κύριος τον Ισραηλ μετά σου είς γείρας άλλοφύλων. Καλ αύριον σύ καλ οί υίοί σου μετά σοῦ πεσοῦνται, καὶ τὴν παρεμβολήν Ισραήλ δώσει πύριος είς χείρας αλλοφύλων. 20 Καὶ ἔσπουσο Σωουλ καὶ ἔπεσον δυτηκώς έπλ την γην, και έφοβήθη σφόδρα από τῶν λόγων Σαμουήλ, καὶ οὐκ ήν ἐν αὐτῷ ἔτι ἰσχύς,

10. Β* u. τῶ κυρ. (†X; AX: ἐν κυρίω). AB: ἀπαντήσεται. 11. AB*τῷ Σ. 13. Β: εἰκὸν τίνα ἑωρ. (ΑΧ: εἰκέ, τ. ἔ.). 14. ΒΑ: Ἰνδρα ὄρθιον . ὄρθριον (Γέροντα Γ) ... καὶ ἐτος διπλ. ἀναβεβλημένος (ἀν. διπλ. ΓΧ). 15. ΑΧ† (p. Σαμ.) πρὸς Σαάλ ... (pro μοι) με. AB*(pr.) τῷ (†ΓΧ). Β: μοι (με ΑΕΓΧ). AB (bis): καὶ (ἔτε ΓΧ) ... *τῷ (†ΓΧ). 17. ΑΒ† (p. ἐλάλ.) κύριος et (p. βασ.) σε (*ΓΧ). 18. ΑΒ: ἡκεσας (νπήκ. ΓΧ). Β*τῆς (†ΑΓΧ). ΑΒ: ἐποίησας (ἔπλ. ΕΓΧ). ... *τῷ ... †ιὰ τέτο τὸ ῷ. (c. ΓΧ). Β: κυριός σοι (σοι κύρ. ΑΓΧ). ΑΒ*ἔτως (†ΓΧ) et λ²Β† ἐν (*Α¹ΓΧ). 20. Β: κ. ἐν αὐτῷ ἐκ ἡν ἰσχὸς ἔτι.

וֹיִּשִׁמִּנִאַרָּ יִּ זִּיִּשְׁמִנּאַלְ הָנִּא וַיִּלְּדְ אַפַּנִם אַׂנִּצִּה זִּכִּן מְצָׁה וְהִנָּא עַמֵּה מְעַיִלְ וַיִּאָמָר אִיִּשׁ זִּכֹן מְצָּה וְהִּנָּא עַמֵּה מְעֹּה וְהַאָּמָר הַאָּשָׁה זִּיִּאָמָר לְשִׁ מַתִּב-מְאָרוּ וַיִּנִּאמָר אִיִּשׁ זִּיִּאמָר לְשִׁ תַּבְּילְ וַהָּאמָר הָאִשָּׁה אָר-שָׁמִנּאֵל זִּיִּאמֶר לְצִּעְר לְשָׁה וְהִּאמֶר הַאִּשָּׁה אָר-שְׁמִנּאֵל זִּיִּאמֶר לְצִּעְר לְשָׁה וְהִּאמֶר הַאִּשָּׁה אָר-שְׁמִנּאַל זִּיִּאמֶר לְבָּעְר לְשָׁה וְהִּאמֶר הַאִּשְׁה אָר-שְׁמוּאֵל זִיּיִאְמֶּל בְּלִּוּל נְשִׁאַה וְהִּאשָׁה אָר-שְׁמוּאֵל הַנְּבְּלִי אַבְּלָה-לָּה וַהְּיָּא עַמֶּר אָתִּבּשְׁמוּאַל הַיְּבְּלְיי אַבְּלָה-לָּה וַהְּיִּא עַמֶּר אָתִּבְשְׁמוּאַל הַיְּבְּלִי אַבְּלָה-לָּה וַהְּיִּא עַמֶּר אָתִּר הַמְּיִּה הַאָּשָׁה אָר-שְׁמוּאַל הַיְּבְּלִי אַבְּלָּה-לָּה וַהְיִּא עַמֵּר אָּתִּר הַמְּיִּה הַאָּבְיּיִי

רוס' דגושהו .10

10. B: um biefer Sache willen feine Strafe wibers fahren. vB: begipalb nichts Leibes. A: barum n. Bofes

bei bem herrn, und fprach: Go mabr ber Berr lebt, es foll bir bieg nicht gur 11 Miffethat getathen!. * Da fprach bas Beib: Ben foll ich bir benn berauf bringen? Er fprach: Bringe mir Samuel 12 berauf. * Da nun bas Beib Samuel sabe, schrie fie laut und sprach zu Saul: Barum haft bu mich betrogen? Du bift 13 Saul. "Und ber Konig fprach zu ihr: Furchte bich nicht, was fiebeft bu? Das Weib fprach zu Saul: 3ch febe Gotter 14 herauf fteigen aus ber Erbe. * Er fprach: Bie ift er gestaltet? Sie ibrach: Es tommt ein alter Dann herauf, und ift befleibet mit einem feibenen Rod. Da vernahm Saul, bag es Samuel mar, und neigte fich mit feinem Untlit gur Erbe und betete an. Samuel aber fprach ju Saul: Warum haft bu mich unruhig gemacht, bag bu mich berauf bringen laffeft? Saul fprach: 3ch bin fehr geangstet, bie Philifter ftreiten wiber mich, und Gott ift von mir gewichen und antwortet mir nicht, meber burch Bropheten, noch burch Traume; barum habe ich bich laffen rufen, bag bu mir weifeft, 16 was ich thun foll. " Samuel fprach: Bas willft bu mich fragen, weil ber herr von bir gewichen und bein Feind geworben ift? 17 *Der Berr wird bir thun, wie er burch mich geredet bat, und wird bas Reich von beiner Band reißen, und Davib, beinem 18 Nachften, geben. * Darum, bag bu ber Stimme bes herrn nicht geborchet und ben Grimm feines Borns nicht ausgerichtet haft wiber Umalet, barum bat bir 19 ber Gerr folches ist gethan; * bagu mirb ber herr Ifrael mit bir auch geben in ber Philifter Banbe. Morgen wirft bu und beine Sohne mit mir fein; auch wirb ber Herr das Heer Ifraels in der Philifter Bande *Da fiel Saul jur Erbe, fo lang er war, und erichrat febr vor ben Borten Samuels, bag feine Rraft mehr in ihm mar,

Hea.4,14-in Domine, dicens: Vivit Dominus! 15,22. quia non eveniet tibi quidquam mali 10,136. propter hanc rem. Dixitque ei mu-11 lier: Quem suscitabo tibi? Qui ait: Samuelem mihi suscita. *Cum 12 autem vidisset mulier Samuelem, exclamavit voce magna et dixit ad Saul: Quare imposuisti mihi? Tu es enim Saul. *Dixitque ei rex: Noli timere! 13 Ouid vidisti? Et ait mulier ad Saul: Deos vidi ascendentes de terra. *Di-14 Es. 29,4 xitque ei: Qualis est forma ejus? Quae ait: Vir senex ascendit, et ipse amictus est pallio. Et intellexit Saul quod Samuel esset, et inclinavit se super faciem suam in terra et adoravit. Sir.46,92. Dixit autem Samuel ad Saul: Ouare 15

inquietasti me, ut suscitarer? Et ait Saul: Coarctor nimis, siquidem Philisthiim pugnant adversum me, et 16,14. Deus recessit a me, et exaudire me Jua. 16,90, noluit, neque in manu Prophetarum neque per somnia; vocavi ergo te, ut ostenderes mihi, quid faciam. *Et ait Samuel: Quid interrogas me, 16 cum Dominus recesserit a te et transierit ad aemulum tuum? *Faciet 17 15,1600. enim tibi Dominus, sicut locutus est in manu mea, et scindet regnum tuum de manu tua, et dabit illud proximo tuo David. *Quia non obe- 18 15,180. disti voci Domini neque fecisti iram

furoris ejus in Amalec, idcirco, qued pateris, fecit tibi Dominus hodie, et dabit Dominus etiam Israel tecum 19 in manus Philisthiim. Cras autem tu et filii tui mecum eritis; sed et castra Israel tradet Dominus in manus Philisthiim. *Statimque Saul cecidit por-20 rectus in terram; extimuerat enim verba Samuelis, et robur non erat in eo.

20. Al. † (p. enim) valde.

17. hat ihm gethau ... hat ... geriffen ... gegeben. dW: bas Königth. b. S. entreißen u. es einem Anbern. 18. B: Gleichwie bu. vE: bie Gluth f. 3. n. genbet. A: f. grimmigen 3. ... im Berfe vollzogen. dW: Grimm u. 3.

19. anch bas Lager 3. wird. B.dW.vE.A: bei mir, 20. plöulich 3. Erbe. dW: bie Lange lang. A: ber E. nach. B.dW.A: es war auch (a. w.) f. Kr. (mehr) in ihm. vE: hatte er f. Kr.

gefchehen. dW: bich f. Sould treffen bei b. G.

13. dW.vE: Ginen Gott!

14. gebüllet in einen Mantel. B: angethan mit e. Dberrod.

15. VE.A: beunruhiget. dW: bennruhigeft bu. dW.A: bebranget. vE: in ber Enge. B: Ge ift mir f. Augft.

16. B.dW.vE: Barum. dW.vE.A: frageft. dW: b. F. ift.

26*

XXVIII.

Souli extrema fata.

ότι ουχ έφαγεν άφτον όλην την ήμέφαν έκεινην και όλην την νύκτα.

²¹ Καὶ εἰςηλθεν ή γυνή πρός Σαούλ, καὶ είδεν ότι έσπευσε 'Σαούλ' σφόδρα, και είπε πρός αὐτόν 'Ιδού ήκουσεν ή δούλη σου τῆς φωνής σου, καὶ έθέμην την ψυγήν μου έν τή γειρί μου, καὶ ήκουσα τοὺς λόγους σου οῦς ἐλάλησάς μοι. 22 Καὶ νῦν ἄκουσον δὴ τῆς φωνῆς της δούλης σου, και παραθήσω ένωπιον σου ψωμόν άρτου, και φάγε, και έσται έν σοι ίσγυς ότι πορεύη εν όδω. 23 Καὶ ήπείθησε και ούκ έβουλήθη φαγείν καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν οί παίδες αὐτοῦ καὶ ή γυνή, καὶ ήκουσε τῆς σωνής αὐτών, καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ έκάθισεν έπὶ τὸν δίφρον. 24 Τη δὲ γυναικὶ ήν μοσχάριον γαλαθινόν έν τῆ οἰκία, καὶ έσπευσε καὶ έθυσεν αὐτό, καὶ έλαβεν άλευρα καὶ έφύρασε καὶ έπεψεν άζυμα, 25 καὶ προςήνεγκεν ενώπιον Σαούλ και ενώπιον των παίδων αύτου. Καὶ έφαγον καὶ άναστάντες απηλθον την νύκτα έκείνην.

ΧΧΙΧ. Καὶ συναθροίζουσιν οι άλλάφυλοι πάσας τὰς παρεμβολάς αὐτών εἰς Αφέκ, καὶ 'Ισραήλ παρενέβαλεν έν Ένδώρ τη έν Ίεζραέλ. 2 Καλ οι σατράπαι των άλλοφύλων παρεπορεύοντο είς έκατοντάδας καὶ χιλιάδας, καὶ Δαυίδ και οι άνδυες αύτου παρεπορεύοντο έπ' έσγάτων μετά 'Ακγίς. 3 Καὶ είπον οἱ σατράπαι των άλλοφύλων. Τίνες οι παραπορευόμενοι ούτοι; Καὶ είπεν 'Ακχίς πρός τούς σατράπας των άλλοφύλων. Ούχ ούτος Δαυίδ ο δούλος Σαούλ του βασιλέως Ίσραήλ, δς γέγονε μετ' έμου ήδη δεύτερον έτος σήμερον, καλ ούχ εύρον έν αύτφ ούδεν αφ' ής ημέρας είςηλθε πρός με έως της ημέρας ταύτης; Α Καί έθυμώθησαν έπ' αὐτῷ οἱ σατράπαι τῶν άλλοφύλων, καὶ λέγουσιν αὐτῷ • Ἀπόστρεψον τὸν άνδρα, καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, ού κατέστησας αὐτὸν έκει, και μὴ ἐρχέσθω μεθ' ήμῶν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ μὴ γινέσθου ἐπίβουλος

20. AB: δ γὰρ (ὅτι ἐκ ΕΓΧ). B pon. ἐκείνην in f. (c. AFX). 21. AB* Σαἐλ ... † (p. '1ð.) ð ἢ ... * (ult.) σε (c. FX). 22. B* (pr.) τῆς εt (pr.) ἐν. 23. AB* ἢκείθ. καὶ ... παρεβιάζοντο. 24. AB: Καὶ τῆ ... δαμαλις νομάς. Α*Β: αὐτήν. 25. AB: προςήγαγεν ... ἀνέστησαν καὶ ἀπ. ... 1. AB* οί... τὴν ἐν. 3. AB: διαπορενόμενοι ... στρατηγὸς ... * τῦ. B * δς. AB: γὲγ. μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τῦτο δεύτερον ἔτος, κ. ἐχ εὐρηκα (c. FX). B: ἐθὲν (ἐθὲν ΑΓΧ). AB: ἐνέπεσε πρ. με καὶ ἔως (c. FX). 4. AB: ἐλυπήθησαν ... στρατηγοὶ (ἐθυμ. ... σατρ. FX).

עַלְּמִי בַּמִּלְחָמָה וְלָא־יִהְיָה־לָּנִי לְשִׁטֵּן בְּמִי בַּמִּלְחָמָה וְלָא־יִהְיָה־לָּנִי לְשִׁמֵּן בְּמִים בְּמִאָר הְיִם אָבְישׁ וְיִשְׁר בְּנִי בְּלִשְׁהִים בְּצִין בְּמִים נְפְּלָוֹ עֵד־הַיִּים הְדָרֵד וְאַנְשִׁים בְּיִאִרְ עַלָּהְ הַּיִם הְאָלָה בְּיִם בְּאָרִי בוֹ מְאִיּמִה מָה הֵינִים הְאָלָה בְּיִם בְּאָבִים הְאַלָּה בְּיִם בְּאָבִים הְאָלָה בְּיִם בְּאָבִים הָאָלָה בְּיִם בְּאָבִים הָאָלָה בְּיִם בְּאָבִים הְאָלָה בְּיִם הְאָלָה עָבְיִם הְאָלָה עָבְרִים בְּאָבִים וְלָא־מָבְאַתִי בוֹ מְאִיּמְה אַרְּיִּם בְּאָבִים וְלָא־יִבְיִם הְאָלָה בִּיִם וְלָא־יִבְיִם הָאָלָה בִּיִּם וְלָא־יִבְיִם הָאָלָה בִּיִם בְּלָּאִים וְלָא־יִבְיִם הְאָלָה בִּיִּם בְּלָּהְים וְלָא־יִבְיִם הָאָבְרי כוֹ מְאִבְּיה אָרִי בְּיִבְּעְבְּבִים וְלָא־יִבְיִם בְּאָבִיה בוֹ מְאִבְּיה אָרְי בְּיִבְּעְבְּבִּים וְלָא־יִבְיִם בְּעָבְרִים לְבָּבְיוֹ בְּלָבְים וְלָא־יִבְיִם בְּלָּאִים וְלָא־יִבְיִם בְּלָּאִיתִּי בְּיִּים בְּלָאִיתִּי בְּלִיבְּיה בְּלָבְיִים וְלָאִר הְיִבְייִ בְּיִּים בְּלָּאִיתִּי בְּיִּבְּיה בְּלָבְייִם וְלָּאִר הְיִבְּיי בְּיִבְייִם בְּלָּאִיתִי בְּיִים בְּלְּבְּיִים וְלְלָאִיתִים וְלְלִא־יִיִהְיִים בְּנִיוֹם בְּלִבְייִם בְּלְבְּיִים וְלְלִיתְ בְּיִים בְּלִּיִים בְּיוֹם הְיִבְייִם בְּבְּיוֹם הְנִים בְּיִּבְיי בְּיִים בְּלָּבְייִם וְלָאִיתִים וְלְלָא־יִיִם בְּיִוּבְים בְּלָּבְייִם בְּבְּיוֹן בְּיִבְיוֹ בְּיִבְיוּ בְּיִיוֹ בְּיִים בְּבְּיוֹן בְּבִיין בְּיִבְיוּ בְּיוֹים בְּבִּיוּ בְּבִיין בְּיִבְיוּ בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּבִּיוּ בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּיִוּ בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּבִּיוֹם בְּיִים בְּיִים בְּבְּיוּ בְּיִבְּיוּ בְּיִים בְּיִיוֹ בְּבִייוּ בְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיוּ בְּיוּים בְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹבְיים בְּבְּיוֹבְים בְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּים בְּבְּיוֹם בְּבָּבְיוּ בְּבִיים בְּבְּיוֹב בְּיוֹבְיבְיים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְּיוֹם בְּבְּבְיוּ בְּבְיבְים בְּבְּבְּיוֹם בְּבְבְּיוֹם בְּבְבְּיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבּבְיוּ בְּבִיוּ בְּבִּיוֹם בְּבְּבְּבְיוֹם בְּבִּבּים בְּבְּבְבְיים בְּבִיוּבְים בְּבְבְּיוּבְּים בְּבְּבְיבְּים בְּבִּיוּבְיבְבְ

21. fam ju G. (wie 19, 5).

Bolfter. A: Lager.

^{22.} dW: benn bu wirft beines Beges geben. vE: haft eine Reise zu machen. B: wenn bu bich auf ben Beg macheft. A: u. b. Beges g. fonnest.
23. vE: mag nicht. dW.A: effe n. dW.vE: aufs

Die Bbilifter verwerfen David.

XXVIII.

benn er hatte nichts gegeffen ben gangen Sag und bie gange Racht.

21 Und bas Weib ging hinein zu Saul, und fabe, baß er fehr erschrocken war, und sprach zu ihm: Siehe, beine Magb hat beiner Stimme gehorcht, und habe meine Seele in meine Hand gefett, baß ich beinen Worten gehorchte, die du zu mir sagtest.

22 * So gehorche auch nun bu beiner Magb Stimme. Ich will bir einen Biffen Brot vorseten, bağ bu effest, bağ bu zu Kraften 23 tommest und beine Straße geheft. * Er

aber weigerte fich und fprach: Ich will nicht effen. Da nothigten ihn feine Knechte und bas Weib, bag er ihrer Stimme gehorchte. Und er ftand auf von der Erbe,

24 und feste fich aufs Bette. * Das Beib aber hatte babeim ein gemäftetes Kalb, ba eilete fle und schlachtete es, und nahm Mehl und

25 knetete es und but es ungefauert, * und brachte es herzu vor Saul und vor feine Rnechte. Und ba fie gegeffen hatten, ftanben fle auf und gingen die Nacht.

AND. Die Philister aber versammleten alle ihre Geere zu Aphek, und Israel lagerte 2 sich zu Ain in Jesteel. "Und die Fürsten ber Philister gingen baber mit hunderten und mit tausenden; David aber und seine Männer gingen hinten nach bei Achis. 3 Da sprachen die Fürsten der Philister: Was sollen diese Gebräer? Achis sprach zu ihnen: Ist nicht das David, der Knecht Sauls, des Königs Israels, der nun bei mir gewesen ist Jahr und Tag, und habe nichts an ihm gefunden, seit der Zeit er ab-4 gefallen ist, disher? "Aber die Fürsten der Philister wurden zornig auf ihn und sprachen zu ihm: Laß den Mann umkehren und

zum Streit, und unfer Biberfacher werbe

22. U.L: Brots.
3. U.L: fint.

an feinem Ort bleiben, ba bu ibn bin be-

ftellet haft, bag er nicht mit uns binab giebe

quia non comederat panem tota die illa.

Ingressa est itaque mulier illa ad 21
Saul (conturbatus enim erat valde),
dixitque ad eum: Ecce, obedivit anv.v.,3. cilla tua voci tuae, et posui animam
10,5.18. meam in manu mea, et audivi sermones tuos quos locutus es ad me;
nunc igitur audi et tu vocem ancillae 22
tuae, et ponam coram te buccellam
panis, ut comedens convalescas et
possis iter agere. Qui renuit et 23
ait: Non comedam. Coegerunt autem
eum servi sui et mulier, et tandem
audita voce eorum surrexit de terra
et sedit super lectum. Mulier autem 24

(L.15,23 illa habebat vitulum pascualem in domo, et festinavit et occidit eum; tollensque farinam miscuit eam et coxit azyma, et posuit ante Saul et 25 ante servos ejus. Qui cum comedissent, surrexerunt et ambulaverunt per totam noctem illam.

Congregata sunt ergo XXIX.
4,1.26,4. Philisthiim universa agmina in Aphec;
sed et Israel castrametatus est super
5,8. fontem, qui erat in Jezrael. *Et sa2,7. bant in centuriis et millibus; David

autem et viri ejus erant in novissimo
autem et viri ejus erant in novissimo
agmine cum Achis. Dixeruntque
principes Philisthiim ad Achis: Quid
sibi volunt Hebraei isti? Et ait Achis
ad principes Philisthiim: Num ignoratis David, qui fuit servus Saul regis
27,7. Israel, et est apud me multis diebus

vel annis, et non inveni in eo quidquam ex die, qua transfugit ad me, usque ad diem hanc? *Irati sunt autem adversus eum principes Philisthiim, et dixerunt ei: Revertatur vir iste et sedeat in loco suo, in quo constituisti eum, et non descendat nobiscum in praelium, ne siat nobis adversarius,

21. S: in m. tua.

^{24.} B.dW.vE.A: im Sanfe. A: but Ungefauertes. B: ungef. Ruchen barans.

^{25.} biefelbige R. (A: biefelbe ganze R.) B.dW. vB: zogen (gingen) fort in berfelben (felbiger) R.
1. Bie 28, 1,

^{3.} Al. * ad Achis. † (p. quidq.) mali.

^{2.} B: gogen baher gu G. dW.vB.A: gogen (einher) mit (ihren) G. dW: gogen einher gulest. vE: famen gul. A: waren im lesten Juge. B.dW.vE.A: mit A. 4. dW.vE.A: gurneten, vE: gefesthaft. A: geftellt. dW.vE: une gum Bib.

XXIX.

Sauli fata extrema.

τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ἐν τίνι διαλλαγήσεται οὐτος τῷ κυρίφ αὐτοῦ; ἢ οὐχὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων; ⁵ Οὐχ οὖτός ἐστι Δαυίδ, ῷ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς, λέγοντες· Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ Δαυίδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ;

⁶ Καὶ ἐκάλεσεν Άκχὶς τὸν Δαυὶδ καὶ είπεν αὐτῷ. Ζῆ κύριος, ὅτι εὐθὺς σὸ καὶ ἀγαθὸς έν όφθαλμοῖς μου, καὶ ή έξοδός σου καὶ ή είζοδός σου μετ' έμου έν τῷ παρεμβολῆ, καὶ ότι ούχ εύρον κατά σοῦ κακίαν ἀφ' ής ήμερας ηχεις πρός με έως της ημέρας ταύτης και έν όφθαλμοίς των σατραπών ούκ άγαθός σύ. 7 Καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ ποιήσης κακίαν έν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπών των άλλοφύλων. 8 Kal sins Δαυίδ προς Αχής. Τι εποίησα σοι η τι εύρες έν τῷ δούλφ σου, ἀφ' ής ἡμέρας ήμην ἐνώπιόν σου καὶ έως τῆς ἡμέρας ταύτης, ότι οὐ μὴ έλθω πολεμῆσαι τους έχθρους τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως; ⁹ Καὶ ἀπεκρίθη 'Ακχίς καὶ είπε πρός Δανίδ. Οίδα ότι άγαθός σύ έν όφθαλμοὶς μου καθώς ἄγγελος θεοῦ, ἀλλ' ἢ οί σατράπαι των άλλοφύλων λέγουσιν. Ούχ ήξει μεθ ήμων είς πόλεμον. 10 Καὶ νῦν δρθρισον το πρωί σύ και οί παίδες τοῦ κυρίου σου οί ηκοντες μετά σου, και πορεύεσθε είς τον τόπον ού κατέστησα ύμᾶς έκει, και λόγον λοιμον μη θης εν τη καρδία σου, ότι άγαθος σύ ένωπιόν μου, και όρθρίσατε έν τῷ ὁδῷ καὶ φωτισάτω υμίν και πορεύθητε. 11 Και ωρθρισε Δαυίδ αὐτὸς καὶ οἱ ανδρες αὐτοῦ τοῦ απελθείν το πρωί και φυλάσσειν την γην τών άλλοφύλων, και οι άλλόφυλοι ανέβησαν πολεμείν έπὶ Ἰεζραήλ.

ΧΧΧ. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ παραγενέσθαι Δαυίδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ εἰς Σικελὰγ τῆ ἡμέρα τῷ τρίτη, καὶ 'Αμαλὴκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν νότον καὶ ἐπὶ Σικελάγ, καὶ ἐπάταξαν τὴν Σικελὰγ καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν ἐν πυρί, ² καὶ τὰς γυναϊκις καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῆ, ἀπὸ μικροῦ ἔως μεγάλου, οὐκ ἐθανάτουσαν ἄνδρα οὐδὲ

בַּמָּלְחַמֵּה וּבַמָּה יַתְרַצַּה זֵהֹ אַל־אָדֹלִיוּ ת הלוא בַּרַאִּשׁי האַנשׁים הַהם: הַלוֹא־ דרד אשר יענוילו במחלות לאמר הַבָּה שָׁאוּל בַּאַלְפַוֹּ וְדַוֶּד בִּרְכִבֹתֵוֹּ: חַי־יָהוָה בַּי־יַשָׁר אַמַּה וְטוֹב בֿעיני רַעָּה מִיָּוֹם בִּוֹאַהַ אַלִּי הַיִּוֹם הַזָּת וּבְעֵינֵי הַפָּרָנֵים כֹאֹ־ 7 קוב אַתָּה: וִעַתַּה שִׁוּב וַלֵּךְ בִּשָׁלִוֹם וְלְאַתַעֲשָׁה רָעבִּעֵינֵי סַרְנֵי פִּלְשָׁתִּים: 8 וַיֹּאמֵר דָּוָד אָל־אַכֹישׁ כִּי מֵה עַשִּׁיתִיׁ וּמַה־מַצָאתָ בעַבְדָּהְ מִיוֹם אֲמֵבר הַיִיתִי כָפַנִיה עַד הַיִּוֹם הַזָּה כֵּי כָא אַבוֹא חֹמתי בּאָיבַי אַלנֵי הַמַּכֶּך: וַיַּעַן אַכִּישׁ וַיָּאמֶר אָל־דַּוָדְ יַדַּעָתִּי כִּי טִוֹב אַתַּה בְּעֵינֵי כְּמַלְאַךְ אֵלְהֵים אַךְ שַׂרֵי י בַּמָּלֶתְמַה: יְנַעַתָּהֹ הַשָּׁבֶּם בַּבּּלֵקר וְעַבְדֵי זו בַבּקר וַאָּוֹר כַ ארץ פלשתים ופלשתים

בַּהָ מִפְּקוֹ וְעַדּבְּנְוֹל לָא הַמָּיתוּ אָישׁ יִאֶל־צַּמְלֵג וַיִּשְׁכֹּוּ אֶת־הַנְּשִׁים אֲשָׁר־ וְאֶל־צַּמְלֵג וַיִּשְׁכֹּוּ אֶת־בַּנְּשִׁים אֲשָׁר־ אָמָה בָּיִּים הַשְּׁלִישִׁי וְבְּמָלֵמֵי מְּתּ־בַּנְּשִׁים אֲלּינָנֶב וֹיָהִי בְּלֹא דָוָד וַאָּלָשָׁיוּ אָל־נָנֶב וֹיְהִי בְּלֹא דָוָד וַאְנָשְׁיוּ בִּקְלָג

v. 5. 'p ברבבתרו פנ פני

^{4.} B: womit f. fich biefer angenehm machen bei f. S. dW.vE: gefällig. A: wie andere f. er feinen S. verfohnen.

^{5.} Bgl. 21, 11. 6. dW.vE: bu bift rebl. B: gewifil. aufrichtig. A: aufr. u. gut in m. Augen. B.dW.vE.A: (mit) bei mir

im Streit. Denn woran könnte er seinem Gerrn besser Gefallen thun benn an ben 5 Röpfen biefer Deanner? * Ift er nicht ber Daviv, von bem sie fangen am Reigen: Saul hat tausenb geschlagen, Davib aber gehn tausenb?

Da rief Achis David und fprach ju ibm: So mahr ber Bert lebt, ich halte bich fur reblich, und bein Ausgang und Gingang mit mir im Beer gefallt mir wohl, und habe nichts Arges an bir gespürt, seit ber Beit bu ju mir gefommen bift, bisber, 7 aber bu gefällft ben Fürften nicht. * So tehre nun um und gehe bin mit Frieden, auf daß bu nicht übel thuft vor ben Augen 8 ber Furften ber Philifter. *David aber fprach ju Achis: Bas habe ich gethan, und was haft bu gespuret an beinem Rnechte, feit ber Beit ich vor bir gewefen bin, bieber, bag ich nicht follte fommen und ftreiten wiber bie Feinde meines Berrn, bes 9 Ronigs? * Achis antwortete und fprach ju Davib: 3ch weiß wohl, benn bu gefällft meinen Augen als ein Engel Gottes. Aber ber Philifter Fürften haben gefagt: Lag ibn nicht mit une hinauf in ben Streit 10 gieben. *So mache bich nun morgen frube auf, und die Rnechte beines Berrn, die mit bir gefommen find, und wenn ihr euch morgen fruhe aufgemacht habt, bag licht 11 ift, fo gebet bin. * Alfo machten fich Da= vid und feine Danner frube auf, daß fie bes Morgens hingingen und wieber in ber Philifter Land famen. Die Philifter aber

AXX. Da nun David bes britten Aages kam gen Biklag mit feinen Mannern, waren die Amalekiter herein gefallen zum Mittag und zu Biklag, und
hatten Biklag geschlagen und mit Fener
2 verbrannt, und hatten die Beiber
baraus weggeführt, beibe klein und
groß, sie hatten aber niemand getöbtet,

im Lager ... (Bofes) an bir gefunden. vE: bift nicht gut in b. Augen b. F. dW: in ... wirft du u.g. geachtet. 5. vK: um bich gew. dW: vor b, gefommen. A: vor dir gewandelt.

9. B.dW.vE.A: Er foll nicht.

jogen binauf gen Jefreel.

cum praeliari coeperimus; quomodo

1Ca. enim aliter poterit placare dominum

12,19. suum nisi in capitibus nostris?

Nonne iste est David, cui canta- 5

18,7. bant in choris, dicentes: Percussit
Saul in millibus suis et David in
decem millibus suis?

Vocavit ergo Achis David et ait ei: 6 Vivit Dominus! quia rectus es tu et bonus in conspectu meo, et exitus tuus et introitus tuus mecum est in castris, et non inveni in te quidquam mali ex die, qua venisti ad me, usque in diem hanc. Sed satrapis non places; *revertere ergo et vade in 7 pace, et non offendas oculos satraparum Philisthiim. *Dixitque David 8 (20,1. ad Achis: Quid enim feci et quid invenisti in me servo tuo a die, qua fui in conspectu tuo, usque in diem hanc, ut non veniam et pugnem contra inimicos domini mei regis? *Respondens autem Achis locutus 9 est ad David: Scio quia bonus es tu in oculis meis, sicut Angelus Dei; 14,17,20, sed principes Philisthinorum dixerunt: Gal. 4, 14. Non ascendet nobiscum in praelium. *Igitur consurge mane tu et servi 10 domini tui, qui venerunt tecum, et cum de nocte surrexeritis et coeperit dilucescere, pergite. *Surrexit ita-11 que de nocte David ipse et viri ejus, ut proficiscerentur mane et reverterentur ad terram Philisthium; Philisthiim autem ascenderunt in Jezrael.

Cumque venissent David et ...

27,6; viri ejus in Siceleg die tertia, Ama
27,8. lecitae impetum fecerant ex parte
australi in Siceleg, et percusserant Siceleg et succenderant eam
igni et captivas duxerant mulieres 2
ex ea, a minimo usque ad magnum,
et non interfecerant quemquam,

10. B: bağ es bei euch licht ift. dW: wenn es licht wirb. vE: helle. A: aufängt zu tagen.

1. dW: in bas mittagl. Land. vE: bie Sabgegenb. 2. B.dW.vE: bie barin waren. B: gefängl, weggef. dW: gefangen gef. vE: gef. genommen.

^{4.} A.A: beffern Gef. U.L: baß. 6. 8. U.L: fint, 10. A.A: baß es hicht.

γυναϊκα, άλλ' ήγμαλώτευσαν και άπηλθον την όδον αύτων. 3 Καὶ ήλθε Δαυίδ και οί ανδρες αύτοῦ είς την πόλιν, και ίδου ένεπύριστο εν πυρί, αί δε γυναϊκες αύτων καί αί θυγατέρες αὐτῶν καὶ οἱ υίοὶ αὐτῶν ἡγμαλωτευμένοι. 4 Καὶ ἐπῆρε Δαυίδ καὶ οἱ ανδρες αίτου την σωνην αύτων και έκλαυσαν έως ότου ούκ ήν έν αύτοις ίσχύς έτι του κλαίειν. 5 Καὶ αμφότεραι αι γυναίκες Δαυίδ ήγμαλωτεύθησαν, 'Αχινάαμ ή 'Ιεζραηλίτις καὶ 'Αβιγάϊλ ή γυνή Ναβάλ τοῦ Καρμηλίου. 6 Kai έθλίβη Δαυίδ σφόδρα, ότι είπεν ὁ λαὸς λιθοβολήσαι αὐτόν, διότι κατώδυνος ψυγή παντός τοῦ λαοῦ, έκάστου ἐπὶ τοῖς υίοῖς αὐτοῦ καὶ έπλ ταϊς θυγατράσιν αύτοῦ καλ έκραταιώθη Δαυίδ έν κυρίφ θεφ αύτου. 7 Καί είπε Δανίδ πρός 'Αβιάθαρ τον ίερεα νίον 'Αχιμέλες. Προςάγαγε τὸ Έφούδ. Καὶ προςήγαγεν Αβιάθας τὸ Ἐφοὺδ πρὸς Δανίδ. 8 Καὶ ἐπηρώτησε Δαυίδ διὰ τοῦ κυρίου, λέγων Εὶ καταδιώξω οπίσω του στρατεύματος τούτου, καλ εί καταλήψομαι αὐτούς; Καὶ είπεν αὐτῷ · Καταδίωκε, ότι καταλαμβάνων καταλήψη καὶ έξαιρούμενος έξαρη. 9 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ αυτός και οι έξακόσιοι ανδρες οι μετ' αυτοῦ, καὶ ἔργονται ἔως τοῦ γειμάρρου τοῦ Βοσόρ, καὶ καταλείπει έκεῖ διακοσίους ἄνδρας. 10 Καὶ κατεδίωξε Δαυίδ έν τετρακοσίοις άνδράσιν. Υπέστησαν δε διακόσιοι οι άνδρες οίτινες έκάθισαν πέραν του γειμάρδου του Βοσόρ.

11 Καὶ εύρισκουσιν ανδρα Αιγύπτιον εν άγοφ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ ἄγουσιν αὐτόν πρός Δαυίδ, και διδόασιν αὐτῷ ἄρτον καί έσαγε, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ἔδωρ, 12 καὶ ἔδωκαν αὐτῷ κλάσμα παλάθης καὶ δύο σταφίδας καί έφαγε, καί κατέστη το πνευμα αύτου έν αύτω, διότι ου βεβρώκει άρτον και ου πεπώκει ύδωρ τρισίν ήμέραις καί τρισίν ~~ν~~υξίν. 13 Καί είπεν αὐτῷ Δαυίδ· Πόθεν εί καὶ τίνος εἰ σύ;

לְדַרְכַּם: וַיַּבֹא דַוּד וְהַנָּה שָׁרוּפה בּאשׁ חַצַּק דָּוָד בַּיהוַה אֵלְתַיו: וַיּאמר דוד אל-אביתר הפהו בו־אַחִימֵּכֶּהְ הגישה-נא לי האפוד ויגש אביתר 8 את-האפוד אל-דוד: ביהות לאמר ארדת אחבי הגדוד הזה האשיבנו ויאמר כו רדת פי-פ השג משיג והצל מציל: דוא וששרמאות איש אשר אתו <u>וי</u>באו הַבַּשוֹר י וַיִּרְדָּתְ דָּוְד הָוּא וָאֵרְבַּע־מֵאִוֹת אֵישׁ מאתים מעבר את־נחל הַבְּשוֹר:

וימצאו איש מצרי בשלה ויקחו אֹתָוֹ אֶל־דָּרָד רַיִּתְּנוּ־לָוֹ לֵחֵם רַיּּאֹכַל 12 וַיַּשָׁקָהוּ מַיִם: וַיִּתְנוּ־לוֹ מַּלַח דִבלַה ריאכל אליו כֿי לא־אַכַל כַּחָם וַלָא־שַׁתַה מַיִם

^{3.} AB: ἐμπεπύρισται ... νίοὶ ... δυγ. 4. AB: ηρε (ἐπ. ΕΧ). 6. AB: ὅτι κατώδ. ... τες νίἐς ... τας δυγατέρας. 7. Β* Καὶ πρ. -πρὸς Δ. 8. AB (eti. 15 bis et 23): Γεδδὰς (στρατεύμ. ΕΧ). Α²Β* (sq.) καὶ. Β † (p. καταλήψη) αὐτὰς. ΑΒ: ἐξελῆ (-αρῆ ΕΧ). 9. AB* (alt.) οί et (alt.) τδ ... καὶ οί περισσοὶ ἔστησαν. 10. ΑΒ* Δ. († Χ) et οί († ΕΧ). 12. ΑΒ: ἐτδόασις [ἔδαπαν ΕΧ). Β* π. δύο στ. ΑΒ: ὅτι ... τοκὶς νιμέρας κ. τοκὶς νυμτας (διότι ... τοι οτι ... τρείς ημέρας n. τρείς νύκτας (διότι ... τρι- Angft. B.dW.vE: (ge)bachte ibn zu ft. B: Seele w. σίν κτλ. FX). 13. AB: Τίνος σὺ εἰ καὶ πόθεν εἰ; betrübt. dW.vE: þas ganze B. w. fehr betr. A: weil

^{2.} B.dW.vE: ihres B. gezogen. 4. B.vE: bis fie f. Rraft mehr gu w. hatten. dW: f. Rr. m. in ihnen war.

^{6.} dW: in großer Bebranguiß. A: überaus betras bet? vE: fam fehr in bie Enge. B: bem D. war fehr

3 res Beas. *Da nun Davib fammt feinen Mannern gur Stadt famen, und fabe, bag fie mit Feuer verbrannt war, und ihre Beiber, 4 Sobne und Tochter gefangen maren, "hob David und bas Bolt, bas bei ihm mar, ibre Stimme auf und weineten, bis fle nicht 5 mehr weinen konnten. "Denn Davibs zwei Beiber waren auch gefangen, Abinoam, bie Jefreelitin, und Abigail, Nabale Beib, bes "Und David mar febr ge-6 Carmeliten. ängftet, benn bas Bolf wollte ibn fteinigen; benn bes gangen Bolfs Seele war unwillig, ein jeglicher über feine Gobne und Tochter. David aber ftartte fich in bem Berrn, fei-7 nem Gott, *und fprach ju Ab Jathar. bem Briefter, Abimelechs Sohn: Bringe mir ber ben Leibrod. Und ba Ab Jathar ben Leibrod zu David gebracht hatte, 8 fragte David ben herrn und fprach: Soll ich ben Rriegsleuten nachjagen, und werbe ich fie ergreifen? Er fprach: Jage ihnen nach, bu wirft fie ergreifen und 9 Rettung thun. * Da gog David bin, und bie feche bunbert Dann, bie bei ihm maren; und ba fie tamen an ben Bach Befor, 10 blieben etliche fteben. *David aber und bie vier hundert Mann jagten nach; Die zwei hundert Mann aber, die fteben blieben, waren zu mube, über ben Bach Befor gu geben. Und fie fanden einen egoptischen Mann auf bem Felbe, ben führeten fle gu Davib, und gaben ibm Brot, bag er ag, und 12 trantten ibn mit Baffer, * und gaben ibm ein Stud Feigen und zwei Stude Roffnen. Und ba er gegeffen batte, tam fein Beift wieber ju ibm, benn er hatte in breien Tagen und breien Nachten nichts gegeffen 13 und fein Waffer getrunfen. *David fbrach

fonbern weggetrieben, und waren babin ib-

sed secum duxerant et pergebant itinere suo. *Cum ergo venissent David 8 et viri ejus ad civitatem, et invenissent eam succensam igni, et uxores suas et filios suos et filias ductas esse captivas: *levaverunt David et popu- 4 lus, qui erat cum eo, voces suas et planzerunt, donec deficerent in eis 27.3. lacrymae. *Siquidem et duae uxores 5 David captivae ductae fuerant, Achinoam Jezraelites et Abigail uxor Nabal Carmeli *Et contristatus 6 Nm.16.10 est David valde; volebat enim eum populus lapidare, quia amara erat anima uniuscujusque viri super filiis 23,16, suis et filiabus. Confortatus est autem Pr. 16,4. David in Domino Deo suo, *et ait 7 22,20. ad Abiathar sacerdotem filium Achi-²³.9. melech: Applica ad me Ephod! Et Nm. melecut Applica Ephod ad David. *Et consuluit David Dominum, di-25m.5,19cens: Persequar latrunculos hos et comprehendam eos, an non? Dixitque ei Dominus: Persequere! absque duv.19. bio enim comprehendes eos et excuties praedam. *Abiit ergo David 9 ^{27,2}. ipse et sexcenti viri, qui erant cum eo, et venerunt usque ad torrentem v.21. Besor, et lassi quidam substiterunt. *Persecutus est autem David ipse 10 25,13. et quadringenti viri; substiterant enim ducenti, qui lassi transire non poterant torrentem Besor.

Et invenerunt virum Aegyptium in 11
agro, et adduxerunt eum ad David, dederuntque ei panem, ut comederet et
biberet aquam, *sed et fragmen mas-12
sae caricarum et duas ligaturas uvae
passae. Quae cum comedisset, reverJad.
sus est spiritus ejus, et refocillatus est;
non enim comederat panem neque
biberat aquam tribus diebus et tribus
noctibus. *Dixitque itaque ei David: 13
Cujus es tu, vel unde? et quo pergis?

au ibm: Weg bift bu? und mober bift bu?

Bebermanns S. erbittert w. ... ermannte fic. 7. Bgl. 21, 9.

^{8.} biefem Kriegshaufen. B: hinter biefem Rriegsstrupp her ... ihn erreichen. dW: biefer Schaar ... erseilen. vE: Rriegsh. nachfeben ... einholen. dW: entreifen wirft bu. vE: u. befreien.

^{8.} Al. * Dominus. 10. Al.: viri cum eo. 13. Al. * et quo p.

^{9.} blieb ein Theil ft. B.dW: bie Uefrigen. 10. und vier ... 3w. h. M. aber bl. ft., welche ze. dW.A: weil fie.

^{11.} B.vE: nahmen ihn mit. 12. Reigentuchen. (25. 18.) B: einer

^{12.} Feigenkuchen. (25, 18.) B: einen halben Klumpen? dW.A: einen Schnitt,

Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον Δοῦλός εἰμι ἐγεὰ ἀνδρὸς 'Αμαλημίτου, καὶ ἐγκατέλιπε με ὁ κύριός μου, ὅτι ἡνεοχλήθην ἐγεὰ σήμερον τοῦ Χορεθὶ καὶ ἐπὶ τὰ τῆς 'Ιουδαίας μέρη καὶ ἐπὶ νότον Χαλέβ, καὶ τὴν Σικελὰγ ἐνεπρήσαμεν ἐν πυρί. 15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Δανίδ Εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὸ στράτευμα τοῦτο; Καὶ εἶπεν "Ομοσον δή μοι κατὰ τοῦ θεοῦ, μὴ θαγατῶσαί με καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου μου, καὶ κατάξω σε ἐπὶ τὸ στράτευμα τοῦτο.

16 Καὶ κατήγαγεν αύτους έκεῖ, καὶ ἰδού ούτοι διακεγυμένοι έπλ πρόςωπον πάσης τῆς γης, έσθίοντες και πίνοντες και έορτάζοντες έπὶ πᾶσι τοῖς σχύλοις τοῖς μεγάλοις οἰς ἔλαβου έκ γης άλλοφύλων καί έκ γης Ἰούδα. ¹⁷ Καὶ ἡλθεν ἐπ' αὐτοὺς Δαυίδ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ξωςφόρου ξως δείλης καὶ τῆ ἐπαύριον, καὶ οὐ διεσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνήρ, άλλ' ή τετρακόσια παιδάρια α έπέβη έπί καμήλων και έσυνε. 18 Και άφειλετο Δανίδ πάντα όσα έλαβον οἱ 'Αμαληκίται, καὶ άμφοτέρας τας γυναϊκας αυτού έξειλετο. 19 Καλ ού διεφώνησεν αύτοις άπο μικρού και έως μεγάλου καὶ έως υίων καὶ θυγατέρων, καὶ ἀπὸ των σχύλων χαι έως πάντων ών έλαβον αὐτων, τὰ πάντα ἀπέστρεψε Δαυίδ. 20 Καλ έλαβε Δαυίδ πάντα τὰ ποίμεια αὐτών καὶ τὰ Βουκόλια, και απήγαγεν έμπροσθεν τών σκύλων καὶ τοῖς σχύλοις έχείνοις έλέγετο. Ταῦτα σχυλα Δαυίδ.

21 Καὶ παραγίτεται Δαυίδ προς τους διακοσίους άνδρας τους υπολειφθέντας του πορευθήναι όπισω Δαυίδ, ους έκάθισεν έν τῷ
γειμάζψω Βοσόρ, καὶ ἐξήλθον εἰς ἀπάντησιν
Δαυίδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μεν
αὐτοῦ, καὶ προςῆλθε Δαυίδ ἔως τοῦ λαοῦ, καὶ
ἡρώτησεν αὐτοὺς τὰ εἰς εἰρήνη». ²² Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν

13. AB: Έγω εἰμι δᾶΙ. A¹B: πατέλιπε. 14. AB: Καὶ ἡμεῖς ἐπ. B † (α. νότ.) τὸν ... Χελεθὶ ... Χελέβὶ AB: ἐνεπνο/σαμεν. 15. Β: εἰπεν αὐτῷ Δ. AB: θανατώσειν. 16. AB: αὐτὸν (-τὸς Χ) ... ἐν π. (ἐπὶ π. ϜΧ). 17. Β: ἀκ ἐσωθη, AB † (α. ἀλὶ') ὅτι ... ἀ ἡν ἐπιβεβηπότα ἐπὶ τὰς παμήλβς π. ἔφυγον. 18. AB: ἀφείλατο ... ὰ ἔλ. ... ἔξείλατο. 19. AB* (p. μιπρ.) καὶ. Β: καὶ ἀπὸ τῶν σκυλων καὶ ἔως νίῶν καὶ θυγ. A²B: καὶ τὰ ΕϜΧ). AB: ἐπόστρεψε. 20. B* (pr.) Δ. AB* αὐτῶν. B † (α. σκ.) τὰ. 21. AB: πορεύεσθαι ... καὶ ἐπάθισεν αὐτὰς. BE † (α. β.) τῷ. AB: προςήγαγε ... ἡρῶτησαν αὐτὸν.

הַפּּבִּיִּנִ הַּצָּׁנִי הַשִּׁבְּעָּהְ לִּיִּ בִּעְּלִיִּיִם אִם־הְּמִּיְתִּנִּי הִי בִּלְּלָג שִׁרַפְנִּי בָּאָשׁ: וַיְּאָמֶר אַלִּינִ בּיִּנְד הַהְּוֹרְבִּיִּנִי אָלְ-בַּאְּבָּיִּם אִם-הְּמִיּתִּי בּיִּנְד הַהְּוֹרִבְּיִי אָלִ-בַּאְּבָּיִּי הַאָּמֵר אַלְיוֹ בְּעַל־בְּאָמֶר לִישִּנְּה וְשָׁלְּינִי כָּיָּנִב הַּפְּרֵנִי בְּעָלִי הַשְּׁבְּיִי אָלִּבְיִ פָּעָר הַבְּּבְּיִי הַיְּיִם בִּיּאְמֶר נְעַר מִצְּרֵי אָנִלְי כָּיִּ הְּלָּבְיִי הַּבְּּרֵנִי בּיִּאְמֶר נְעַר מִצְּרֵי אָנְלִיִּ בִּי

וַיִּרְדָהוּ וְהָנֵה נִטְשׁים עַל־פָּנֵי כַל־ ץ אַכְלֵים וָשׁתִים וְחֹגְגִּים בּכֹל לַקְּחַרּ מֵאָרֶץ אשר 17 פַּלִשָׁתִּים וּמֵאֵרֵ ץ יהודה: וַיַּכֵּם דַּנַד -הַעֶּרֶב לְמָחֲרָתָם וִלְאַ-נמלט מהם איש כי אם־ארבע מאות אישרנער אשר-רכבו על-הגמלים 18 וינסו: ויצל דוד את פלראשר לקהו עמלק ואת-שתי נשיו הציל 19 ולא נִעַדַּר-לַהֵם מַן-הַפַּטֹן וְעֵד וְעַדּבָּנִים וּבָנוֹתֹ וּמְשָּׁנֻׁלֹ וְעַד כַּלּאַשׁר - לפחו להם הַכַּל הַשִּׁיב דַּנִד: נַיַּפַח דַּוֹד אָת־כָּל־הַצָּאוּ וְהַבָּקַר נַהַגֹּוּ לִפְנֵי המקנה ההרא ויאמרי זה שלל דוד: ויבא דוד אל־מאתים האנשים אשר - פגרו י מלכת י אחרי רַיִּשׁיבִם בַּנָחַל הַבְּשׁוֹר וַיַּצָאוֹּ לְקַרָאת וְלָקָרֶאת הַעַם אֲשֶׁר־אָתִּוֹ וַיּבּשׁ דוד את-העם וישאל להם לשלום: אישורע ובליעל מהאנשים

^{13.} dW.A: (Rnappe) ... gurudgelaffen. vE: liegen laffen.

^{14.} m. zu bem von 3. (B. 1). B: gegen bas so nach S. gehört. dW.vE: in bas was 3. geh.
15. biesem Ariegshaufen (B. 8). vE: ausliefern. dW: noch mich auslieferft.

^{16.} ihn binab. dW: auf b. g. Felbe. vE: waten

Er fprach: 3d bin ein egyptischer Rnabe, eines Amalefitere Rnecht, und mein Berr hat mich verlaffen, benn ich warb frant 14 vor breien Tagen. * Wir find berein aefallen zu Mittag Creti und auf Juba und ju Mittag Caleb, und haben Biflag mit 15 Feuer verbrannt. * David fprach ju ibm: Billft bu mich binab führen ju biefen Rriegsleuten? Er fprach: Schwore mir bei Bott, bag bu mich nicht tobteft, noch in meines herrn band überantworteft, fo will ich bich binab führen zu biefen Rriegsleuten. 16 Und er führete fle bingb. Und flebe. fie hatten fich gerftreuet auf ber gangen Erbe, affen und tranten und feierten übet alle bem großen Raub, ben fie genommen hatten aus ber Philifter und Juda Lande. 17 "Und David ichlug fie von bem Morgen an bis an ben Abend, gegen ben anbern Tag, daß ihrer feiner entrann, ohne vier hundert Junglinge, die fielen auf die Ra-18 meele und floben. * Alfo errettete David alles, was die Amalefiter genommen bat-19 ten, und feine zwei Beiber, * und fehlete an feinem, weber flein noch groß, noch Sohne, noch Tochter, noch Raub, noch alles, bas fie genommen batten; David 20 brachte es alles wieber. * Und David nahm bie Schafe und Rinber, und trieb bas Bieb por ibm ber, und fie fprachen: Das ift ; Davide Raub. Und ba David zu ben zwei hundert Mannern fam, bie zu mube gewesen, Da-

14. U.L: Chreti.

weit u. breit auf b. F. gerfir. A: ba lagen f. alle auf ebener E. herum! B: hielten ein Fest. dW: effenb u. tr. u. felernb. (vR: u. tangten!?) dW.vE: wegen all b. ar. Beute.

pib nachzufolgen, und am Bach Befor ge-

blieben waren, gingen fie heraus David

entgegen und bem Bolf, bas mit ibm mar.

Und David trat jum Bolf und grußte

22 fie freundlich. *Da antworteten, mas

b. gr. Beute.
17. v. ber Dammerung ... Ab. bes anb. Lages ...
Riegen auf b. R. B.dW.vE: Morgenbammerung?
A: vom Bbenb an? dW: außer 400 Leuten. B.vE:
junge Manner. B.dW.vE.A: bie fich auf (bie) R.
festen.

Qui ait: Puer Aegyptius ego sum, servus viri Amalecitae; dereliquit autem me dominus meus, quia aegrotare coepi nudiustertius. *Siquidem nos 14.

**Ea.MS.14. erupimus ad australem plagam Ce-Zeph.2,5. rethi et contra Judam et ad meri-25,8. diem Caleb, et Siceleg succendimus igni. **Dixitque ei David: Potes me 15 ducere ad cuneum istum? Qui ait:

Jura mihi per Deum, quod non occiDa.22,15. das me et non tradas me in manus domini mei, et ego ducam te ad cuneum istum. Et juravit ei David.

discumbebant super faciem universae terrae, comedentes et bibentes et quasi festum celebrantes diem, pro cuncta praeda et spoliis, quae ceperant de terra Philisthiim et de terra Juda. *Et percussit eos David a vespere 17 Dan.8,14 usque ad vesperam alterius diei, et non evasit ex eis quisquam, nisi quadringenti viri adolescentes, qui ascenderant camelos et fugerant. *Eruit ergo David omnia quae tu-18 lerant Amalecitae, et duas uxores suas eruit. *Nec defuit quidquam a 19 parvo usque ad magnum, tam de filis quam de filiabus et de spoliis, et quaecumque rapuerant, omnia reduxit David. *Et tulit universos 20 greges et armenta, et minavit ante faciem suam, dixeruntque: Haec est praeda David!

Qui cum duxisset eum, ecce, illi 16

Venit autem David ad ducentos 21 viros, qui lassi substiterant nec sequi potuerant David, et residere eos jusserat in torrente Besor; qui egressi sunt obviam David et populo, qui erat cum eo. Accedens autem David ad popolum salutavit eos pacifice.

*Respondensque omnis vir pessimus 22

^{15.} Al. * Et jur. ei D. 19. S: quisquam.

^{19.} B.dW: wurde nichts (Riemand) v. ihnen vers miffet. A: es ging nichts ab.

^{20.} alle Cd....fle jogen vor biefem B. her u. fpr. dW.vE.A: Bente.

^{21.} gelaffen waren. B: bie f. hatten fiben laffen. dW.vE: (er) gurudgel. A: fo bag er f. bleiben hieß. A: friedlich. dW: fragte f. nach ihrem Bohlfein.

^{22.} B.dW.vE: Und es (fingen) hoben an.

Soull fata extrema.

τῶν πολεμιστῶν **τῶν** πορευθέντων μετὰ Δαυίδ, καὶ είπον · Διότι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ήμουν, ου δώσομεν αυτοῖς ἐκ τῶν σκύλων ών έξηρήμεθα, άλλα έκαστος την γυναϊκα αύτου και τὰ τέκνα αύτου ἀπαγαγέσθωσαν καὶ ἀποστραφέτωσαν. 23 Καὶ είπε Δανίδ· Ού ποιήσετε ούτως, άδελφοί μου, μετά το παραδούναι τὸν κύριον ήμεν καὶ φυλάξαι ήμᾶς, καὶ παρέδωκε κύριος τὸ στράτευμα τὸ ἐπελθὸν έφ ήμας είς γείρας ήμων. 24 Καί τίς ακούσεται ύμων των λόγων τούτων; ότι ουχ ήττον ύμων είσι, διότι κατά την μερίδα του καταβάντος είς τὸν πόλεμον ούτως έσται ή μερίς τοῦ καθημένου επί τὰ σκεύη, κατὰ τὸ αὐτὸ μεριοῦνται. 25 Καὶ έγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ έπέκεινα, και έγενήθη είς πρόςταγμα και είς δικαίωμα τῷ Ἰσραὴλ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. ^{26} Kai hhde arDeltaavid eig arSigmaıxeháy, xai á π έστειλε τοῖς πρεσβυτέροις τῶν σκύλων Ἰούδα καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ, λέγων 'Ιδοὺ εὐλογία ύμω από των σκύλων των έχθρων κυρίου,

έστειλε τοῖς πρεσβυτέροις τῶν σκύλων Ιουδα καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ, λέγων 'Ιδοὺ εὐλογία ὑμῶν ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν κυρίου, 27 τοῖς ἐν Βαιθήλ, καὶ τοῖς ἐν 'Ραμῷ νότου, καὶ τοῖς ἐν 'Ιέθερ, 28 καὶ τοῖς ἐν 'Αροήρ, καὶ τοῖς ἐν 'Εσθιέ,' 29 καὶ τοῖς ἐν 'Εσθιέ,' 29 καὶ τοῖς ἐν 'Εσθιέ,' 29 καὶ τοῖς ἐν 'Εσμαμώθ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ 'Ιεραμιήλ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ 'Κενί, 30 καὶ τοῖς ἐν 'Κρμῷ, καὶ τοῖς ἐν Βαρασάν, καὶ τοῖς ἐν 'Αθάγ, 31 καὶ τοῖς ἐν Χεβρών, καὶ εἰς πάντας τοῦς τόπους οῦς διῆλθε Δαυὶδ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.

ΧΧΧΙ. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἔφυγον οἱ ἀνδρες Ἰσραήλ ἐκ προςώπου τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πίπτουσι τραυματίαι ἐν τῷ ὁρει τῷ Γελβουέ. ² Καὶ συνάπτουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ καὶ τοῖς υἱοῖς
αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τὸν ᾿Αμιναδὰβ καὶ τὸν Μελχισουὲ
υἰοὺς Σαούλ. ³ Καὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ

22. Β: Ότι (Διότι ΑΓΧ) ... έξειλόμεθα (-ηςήμεθα ΓΧ). ΑΒ: ὅτι ἀλλ' ἡ (ἀλλά ΓΧ). ΑΔ: ἀπαγέσθωσαν κ. ἀποστρεφέτωσαν. 23. Β* ἀδ. με. ΑΒ: τὸν Γεδδές τὸν ἐπερχόμενον (τὸ σύστο, τὸ ἐπ.Κ. ΑΒ: τὸν Γεδδές τὸν ἐπερχόμενον (τὸ σύστο, τὸ ἐπ.Κ.) ΑΒ: καταβαίνοντος. 25. ΑΒ: ἐγενηθη ... ἐπάνω, κ. ἐγένετο ... ἔως τῆς σήμερον. 26. Β* εὐλογ. ὑμ. 27. Β: Βαιθαός (Βηθήλ ΑΓΧ) ... * (εq.) ἐν ... Γεσός. 28. ΒΕΧ † (ρ. ἀρ.) παὶ τοῖς ἐν Ἰρμαδί. Β: Σαφί (c. Γ). 29. Β: παὶ τοῖς ἐν Ἰρμαδί. Β: Κιμάθ παὶ τοῖς ἐν Σαφὲκ παὶ τοῖς ἐν Θημάθ παὶ τοῖς ἐν Καρμήλω (κ. τοῖς ἐν Γλθ Ναὶ τοῖς ἐν Εκνεξί (c. Γ). 30. Β: καὶ τοῖς ἐν Ἰεριμόθ καὶ τοῖς ἐν Βηφσαβελ καὶ τοῖς ἐν Νομβέ. 31. Β* εἰς. — 1. ΑΒ: ἐκὶ Ἰ. (ἐν Ἰ. ΓΧ). 2. ΑΒ* (αἰι.) οί. Β: Μελχισᾶνίον.

בּיֹּהִם בַּיִּבִּי: בּיֹּהַם בַּיִּבִּי: בּיֹחַבֶּלְפִי: וַיִּהִי מַבִּינִם בַּיִּהָּצִּעְ מַבּ בּיִחַבֶּלְפִי: וַיִּהִי מַבִּינִם בַּיִּבְּיִּשׁ לְמַלְּפִי בּיַבְּבָּר בַּיִּבְּי בַּיִבְנִי: וּמִי יִשְׁמַת לְכָּם לְּצִּבְּרְנִי בִּיִּבְנִי בִּי אִם־אִּיִם אָתַבּאִשְׁעוּ לְאִבְלְּנִי בַּיִּבְנִי בִּי אִם־אִּיִם אָתַבּאִשְׁעוּ לְאִבְלְּנִי בַּיִּבְנִי בִּי אִם־אִּיִם אָתַבּאִשְׁעוּ לְאִבְּלְנִי בַּיִּבְנִי בִּי אִם־אִּיִם אָתַבּאִשְׁעוּ לְאִבְּלְנִי בַּיִּבְנִי בִּי אִם־אִּיִם אָתַבּאִשְׁעוּ לְאֵבְילְנִי בַּיִּ אִם אָתִראִשׁעוּ לְאִבְּלְנִי בַּבִּי לְאַבְינִי בַּי אִם־אִּיִם אָתַראִשְׁעוּ לְאִבְּבְּלְנִי בַּבִּי לְאַבְינִי לְּיִי אָמִיר בִּיִּנְּ לְאַבְּרְנִי בַּבְּלְנִי בַּי אִם־אַנִּים בְּיִּבְּיִּי

 ג ואע-מלפּישׁנּה פֿגֹר שָׁאנּל: וֹשֹכּפּג פֿלְשָׁנִּים אַת-יֹבְוּנְעֵוֹ וֹאַג-פָּנֹר וֹדִּפּנִּר פֿלְשָׁנִּים אַת-הַאנּל וֹאָת-פָּנֹר וֹדִּפּנֹר בֹּלְשָׁנִּים אַת-הַאנּל וֹאָת-פָּנֹר וֹדִּפּנֹר בֹּלְשָׁנִים אַת-הַאנּל וֹאָת-פַּנֹר וַדִּפּנֹר וַנִּפְּנַר זֹּנְלְאָשֶׁר בּטְרִר-גְשָׁוֹ וֹלְאַשָּׁר בּּמֹרִ הַנִּעּ לֹאַהָּר ג פֿלָנִי זֹלְאָשָׁר בּמֹרִ הַנְּאַלִר בּנְאַהְּרְבּעוֹר וֹלְאַשָּׁר ג פַּלְּכָּל וֹלְאָשָׁר בּעֹרִי וֹלְאָשָׁר בּטְרַתְּי וֹלְאַשָּׁר בּעֹרִי וֹלְאַשָּׁר בּעֹרִי וֹלְאַשָּׁר בְּעַרִי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאַשָּׁר בְּעַרְי וֹלְאַשָּׁר בְּעַרְ וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאַשָּׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעָרִי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעַרְי וֹלְאָשָׁר בְּעָרִי וֹלְאָשָׁר בְּעָרִי וֹלְאָשָׁר בְּעָרִי וֹלְאָשָׁר בְּעִרְי וֹלְאָשָׁר בְּעִרְים בְּעִיעִר וֹלְאָשָׁר בְּעִרְים בְּעִרְים בְּעִבְיי וֹלְאָשָׁר בְּעִרְים בְּעִרְים בְּעִבְיי וֹלְאָשָׁר בְּעִרְים בְּעִרְים בְּעִיעִי וֹלְאָשָׁר בְּעִרְים בְּעִרְים בְּעִיי וֹלְאָשָׁר בְּחִרְמָּתְיּי וֹלְאָשָׁר בְּעִרְים בְּעִישְׁלְיוֹ בְּעִבְיי וֹלְאָשָׁר בְּחִבְּעִי וֹלְאָשָׁר בְּעִבְיי וֹלְאָשָׁר בְּעִבְיים בְּעִבְיי וֹלְיִי בְּעִבְיי וֹלְאָשָׁר בְּעִבְיים בְּעִבְיי וֹלְאָשָׁר בּעְרִים בְּעִבְיים בְּעִישְׁר וֹלְאָשָׁר בְּעִים בְּעִבְיי וֹלְאָשָׁר בּעִים בְּעִישְׁר בּעִיי וֹלְאָשְׁר בּעִים בְּיִישְׁר בּעִיי וֹלְיִי בְּעִים בְּעִים בְּעִים בְּעִים בְּעִים בְּיִים בְּעִייִים בְּעִיים בְּעִים בְּעִיים בְּעִים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִים בְּיוֹים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִייִים בְּעִיים בְּעִיים בְּעִים בְּעִייים בְּעִיים בְּעִיייים בְּעִייים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִיים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִיים בְּעִייים בְּעִייִים בְּעִייים בּיּעִיים בְּעִייים בְּעִייים בְּעִיייים בּייייי

> שתה באתנה .22. זרורד ק' .24.

22. B: alle bie fo b. u. Beliale. Lente waren. dW: alle b. u. nichtewurb. L. vE: u. fclechten. A: fo arg u. b. waren. B.dW.A: wollen wir ihnen. vE: follen. B.dW: ale nur (außer) einem Jeglichen ... bie mögen fie zc. vE: ... n. f. trieben weiter u. gingen.

bose und lose Leute waren unter benen, bie mit David gezogen waren, und fbrachen: Beil fie nicht mit uns gezogen find, foll man ihnen nichts geben von bem Raube, ben wir errettet haben, fonbern ein jeglicher führe fein Beib und feine Rinber, und 23 gebe bin. *Da fprach David: 3hr follt nicht fo thun, meine Bruber, mit bem, bas uns ber Berr gegeben bat, und bat uns behütet und biefe Rriegsleute, bie wiber uns getommen waren, in unfere Banbe 24 gegeben. * Ber follte euch barin geborchen? Wie bas Theil berjenigen, Die in ben Streit binab gezogen finb, fo foll auch fein bas Theil berjenigen, bie bei bem Berathe geblieben find, und foll gleich getheilet 25 wetben. *Das ift feit ber Beit und fortbin in Ifrael eine Sitte und Recht geworben bis auf biefen Tag.

26 Und ba David gen Biflag tam, fanbte er bes Raubes ben Aelteften in Juba, feinen Freunden, und fprach: Siehe, ba habt ihr ben Segen aus bem Raub ber Feinbe 27 bes Berrn; * nemlich benen ju Beth El, benen ju Ramoth am Mittag, benen zu 28 Jathir, * benen ju Arver, benen zu Gipha-29 moth, benen gu Efthemoa, * benen gu Radal, benen in Stabten ber Jerahmeeliter, 30 benen in Stabten ber Reniter, "benen gu harma, benen zu Bor Afan, benen zu 31 Athach, * benen ju Bebron, und allen Drten, ba David gewandelt hatte mit feinen Männern.

MXXI. Die Philifter aber ftritten wider Ifrael, und die Manner Ifrael flohen vor ben Philiftern, und fielen erschlagen auf 2 bem Gebirge Gilboa. * Und bie Philifter bingen fich an Saul und seine Sobne, und schlugen Jonathan und Abi Nabab und 3 Malchifua, die Sohne Sauls. * Und ber et iniquus de viris, qui ierant cum David, dixit: Quia non venerunt nobiscum, non dabimus eis guidquam de praeda, quam eruimus, sed sufficiat unicuique uxor sua et filii; quos cum acceperint, recedant. * Dixit 23 autem David: Non sic facietis, fratres mei, de his quae tradidit nobis Dominus, et custodivit nos, et dedit latrunculos, qui eruperant adversum nos, in manus nostras. *Nec audiet 24 vos quisquam super sermone hoc;

Nm.31,87 aequa enim pars erit descendentis ad 25.13, praelium et remanentis ad sarcinas, et similiter divident. *Et factum 25 est hoc ex die illa, et deinceps constitutum et praefinitum et quasi lex in Israel usque in diem hanc. Venit ergo David in Siceleg, et 26

misit dona de praeda senioribus Juda, 25.27. proximis suis, dicens: Accipite bene-18,17. dictionem de praeda hostium Domini! *His qui erant in Bethel, et qui in 27 Joe 11,6 Ramoth ad meridiem, et qui in Jether, *et qui in Aroër, et qui in Sephamoth, 28 et qui in Esthamo, et qui in Rachal, 29 27,10. et qui in urbibus Jerameel, et qui 15,6. in urbibus Ceni, *et qui in Arama, 30 et qui in lacu Asan, et qui in Athach, *et qui in Hebron, et re-31 liquis qui erant in his locis, in quibus commoratus fuerat David ipse

Philisthiim autem pugnabant adversum Israel, et fugerunt viri Israel ante faciem Philisthiim, 29,4. et ceciderunt intersecti in monte Gel-*Irrueruntque Philisthiim in 2 Saul et in filios ejus, et percusserunt 14,49. Jonathan et Abinadab et Melchisua 1Ch.10,3 filios Saul. *Totumque pondus 3

27. S: Geter. 30. S: Harama.

25. U.L: fint.

23. Diefen Ariegshaufen. dW.vE.A: Thutn. alfo. 24. vE: Und wer fann auf end horen in blefer Sache. vE.A: Bepade. B: fie follen jugleich theilen. dW: jufammen follen f. th. vE: gleich.

25. B.dW.A: von bem(felbigen) Tage an. vE: u. in ber Folge. B. Und bas ift ... geschehen, bag man baffelbe zu e. Sanng n. zu e. R. gesenet hat. dW: U. fo geschah es. vE: So blieb es. dW. vE. n. er machte es jur Gas. u. z. Gebrauch (R.). A: Il. alfo ... ges

halten worben, u. ift fürberhin verorbn. u. bejdloffen w. wie e. Sagung.

et viri ejus.

26. ihr Gegen. (25, 27.) 27. im MR. dW: Ramoth=Regeb.

29. B.dW.vE.A: in ben St.

31. dW.vE: umbergezogen mar.

1. B: es fielen bie Erfchlagenen.

2. B: hingen fich an ... an. dW: festen ... nach. A: brangen auf ... ein. vE: verfolgten.

XXXI.

Nauli fata extrema.

Σαούλ, και ευρίσκουσιν αυτόν οι ακοντισταί άνδρες τοξόται, καὶ έτραυμάτισαν αὐτὸν εἰς τὰ ὑπογόνδρια. 4 Καὶ είπε Σαούλ πρὸς τὸν αίροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σπάσαι τὴν μάγαιράν σου καὶ ἀποκέντησόν με ἐν αὐτη, μήποτε έλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὖτοι καὶ ἀποκεντήσωσί με καὶ έμπαιξωσιν έμοι. Καὶ οὐκ έβούλετο ὁ αίρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, διότι ἐφοβήθη σφόδοα. Καὶ έλαβε Σαούλ την μάγαιραν, και επέπεσεν επ' αὐτήν. 5 Και είδεν ο αίρων τα σκεύη αύτοῦ ότι τέθτηκε Σιιούλ, καὶ έπεσε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν μάγαιραν αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε μετ' αὐτοῦ. 6 Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ καὶ οί τρείς υίοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αίρων τὰ σκεύη αὐτου και πάντες οι ανδρες αὐτοῦ ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη κατὰ τὸ αὐτό. Τα καὶ είδον οι ἄνδρες Ίσραήλ οἱ ἐν τῷ πέραν τῆς κοιλάδος καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ισραήλ και ότι τέθνηκε Σαούλ και οί υίοι αύτου, και καταλείπουσι τάς πόλεις αύτών και φεύγουσι. Και έργονται οι άλλόσωλοι καλ κατοικούσιο έο αύταζε.

8 Καὶ έγετήθη τῆ έπαύριον, καὶ έρχονται οί άλλόη υλοι έκουσαι τούς τραυματίας, και εύρίσχουσι τον Σαούλ και τούς τρείς υιούς αύτοῦ πεπτωκότας έπὶ τὰ όρη Γελβουέ. 9 Καὶ ἀποκεφαλίζουσιν αύτόν, και έξέδυσαν τα σκεύη αύτου, και έξαποστέλλουσιν αύτα είς γην άλλοφύλων, πύκλφ εθαγγελιζόμενοι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν, 10 καὶ ἀνέθηκαν τα σκεύη αύτου είς το 'Ασταρτείον, καὶ τὸ σώμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ τείχει Βαιθσάν. 11 Καὶ ἀκούουσιν περὶ αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες Ίαβις της Γαλααδίτιδος, όσα ἐποίησαν οἱ άλλόφυλοι τῷ Σαούλ, 12 καὶ ἀνέστησαν πάντες οί ανδρες δυνάμεως, και έπορεύθησαν όλην την νύκτα, και έλαβον το σώμα Σαούλ καί τὸ σῶμα τῶν υίῶν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τείχους Βαιθσάν, καὶ φέρουσιν αὐτρὸς εἰς Ἰαβίς, καὶ κατέκαυσαν αὐτοὺς έκει. 13 Καὶ έλαβον τὰ όστα αὐτών καὶ έθαψαν ὑπὸ τὴν ἄρουραν ἐν Ιαβίς, καὶ ἐνήστευσαν ἐπτὰ ἡμέρας.

8 AB: ἐτρανματίσθη εἰς. 4. AB (bis et 5): δομφαίαν ... μὴ ... ὅτι (μάχ... μήπ.... διότι FX). 5. AB: ἐπέπεσε. 6. B* π.πάντ. οἱ ἄνδο. αὐτἔ. 8. B* (alt.) καὶ. AB: ἐπόιδύσκειν τ. νεκρός. 9. AB: ἀποστρέφθσιν ... ἀποστέλιθσιν ... εὐαγγελίζοντες (ἀποκεφ. κτλ. FX). B* (ult.) αὐτῶν. 10. B (eti. 12): Βαιθσαμ. 11. B*περὶ αὐτἔ. AB: ὰ(ὅσα FX). 12. AB: πὰς ἀνηὸ ... Ἰωνάδαν τὰ νίἔ ... κατακαίθσιν (π. οἱ ἄνδο... τῶν νίῶν ... κατέπ. FX). 13. AB: λαμβάνυσι ... θάπτυσι ... † (p. ἄρ.) τὴν ... νηστεύσσιν.

ダムーは必ずん רימצאהר המלחמה הַמּוֹרֵים אַנִשִׁים בַּקַשֵׁת וַיַּחַל מִאַד 4 מהמורים: וַיָּאמֵר שָׁאוּל' לְנשָׁא כַלַיוּ שָׁלְתַּדַנְיְבָּתְּ וְדָקְרֵנִי בָּה פָּוֹדֹיָבוֹאוּ הַצַרֶלִּים הָאֵלָּה וּדְקַרְנִי וְהָתִעַלְּלִוּ־בִּי וַלָא אַבַה נשא כַלֵּיו כֵּי יַרֵא מְאַד וַיִּפָּח שַׁאוּל אַת־הַחַורַב וַיִּפָּל עָלֵיהָ: ח וַיַּרָא נשַא־כֵלָיו פִּי־מֵת שָׁאִוּל וַיִּפָּל 6 בַּם־הָוּא עַל־חַרִבְּוֹ וַיַּמָת עִמְוֹ: וַיַּמָת שַׁאַרּל רִשָּׁלְשָׁת בַּנֵיר וְנִשָּׁא כַלִּיו בַּם ז כַּל־אָנָשֵׁיו בַּיָּוֹם הַהָּוֹא יַתְדֵּוּ : וַיִּרְאִוּ אַמָר־בְּעָבֶר ַרָאֲשֶׁר וּ בְּעֵבֶר הַיַּרְהֵּן כִּי־נָסוּ אַנְשֵׁי ישראל וכיימתו שאול ובניו ויישובו אָת־הַגָּרִיםֹ וַיָּנָסוּ וַיָּבְאוּ רַנַשָּׁבָר בַּהַן:

נו זַיִּלְשׁנִּ אָתַבּבְּבִּתִּינִים תִּיֹלְפַּנִנִּ יִמֹבִם הַיִּלְפַּנִנִּ יִמֹבִם הַיִּלְפַּנִנִּ יִמֹבַם הַיִּלְפַּנִנִּ יִמַבַּנִי יִנִּשְׁרֵנִ יִּעַבַּנִי יִנִּשְׁרֵנִ יִּעַבַּנִי יִנִּשְׁרֵנִּ יִּעַבַּנִּ יִּעַבַּנִּ יִּעַבִּי שִׁבּּנִי מַבִּנִּינִי שֵּׁרִנִּ שָׁרֵנִּ יִבְּעָּי בִּיִּעָּי בַּנִּינִּע פַּנִי מַבּוּנִמִּע פּּנִי מַבּנִינִּע פּּנִי מַבּנִי מַבּנִינִּע פּּנִי בַּיּעַבְּּנִי בַּנִּיְלַנִּי כֹּנִיבַּנִּ בַּנִּיע בּּנִינִ מַבּּנִי פּּכִּישִּׁהִ פּּרִ-שִּׁהָ זִּיֹלְבְּעִּי פַּנִיעִּי פּּכִּיבִּתְ פּּנִי בַּיִּע בַּבְּעָבִּי שִּׁנִּי פּּכִּיבִּית פּּנִי בּּינִי מַבְּעַבְּי פּּנִי בּּעוּ בּּעִי בּּינִי מַשְׁנִּינִ בּּעִי בַּעְּבִּי בְּעַבְּינִ בְּעִּבְּבִּי בְּעַבְּינִ בְּעִּבְּבַּיִּי בַּיִּע בְּבָּבְּינִ בְּעִּבְּעִּי בְּעִּבְּינִ בְּעִּבְּינִ בְּעִּבְּעִּבְּי בְּעִּבְּעִּים בְּעַבִּי בּעוּ בַּעְּעַבִּי בְּעַבְּעִים בְּעַנִּים בַּעִּים בּעִּים בּעִּים בּעִּים בּעִּים בּעִּים בִּעִּים בּעִּים בְּעִּים בּעִּים בְּעִּים בּעִּים בּעִּים בּעִּים בּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּעִּים בּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּבּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּבּּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּים בּעִּים בּעּעִּים בּעּעִּים בּּעִּים בּעּעִים בּעּים בּעּעִים בּעּעִים בּּעּים בּּעִּים בּּעִּים בּ

^{2.} B.dW: es tr. ihn (an) b. Sch., (bie) Manner (fo) mie (bem) B. (umgehen). vE: bie M. bie m. b. B. fchoffen. B: er-fchraf febr vor b. Sch. dW: es wart ihm febr bange 4. tr. Sp. mit mir. dW.A: meiner fpotten. vE: ftargte fich barein.

XXXI.

Streit warb bart wiber Saul, und die Schuten trafen auf ihn mit Bogen, und ward febr verwundet von ben Schuten. 4 * Da fprach Saul zu feinem Baffentrager: Biebe bein Schwert aus und erstich mich bamit, bag nicht biefe Unbeschnittenen fommen und mich erftechen, und treiben einen Spott aus mir. Aber fein Waffentrager wollte nicht, benn er furchtete fich febr. Da nahm Saul bas Schwert und fiel 5 barein. *Da nun fein Baffentrager fabe, bag Saul tobt war, fiel er auch in fein 6 Schwert und ftarb mit ibm. * Alfo ftarb Saul und feine brei Gohne, und fein Baffentrager, und alle feine Danner jugleich 7 auf Diefen Sag. *Da aber Die Danner Ifrael, die jenfeit bes Grunbes und jenfeit bes Jordans maren, faben, bag bie Danner Ifrael gefloben maren, und bag Saul und feine Sohne tobt maren, verliegen fie bie Stabte und floben auch, fo famen die Bhilifter und wohneten barinnen.

Des andern Tages tamen bie Philifter, bie Erfclagenen auszuziehen, und fanben Saul und seine brei Sohne liegen auf bem 9 Gebirge Gilboa, *und hieben ihm fein Saupt ab, und zogen ihm feine Baffen ab, und fandten fle in ber Bhilifter Land umber, zu verfundigen im Baufe ihrer 10 Gogen und unter bem Bolf, * und legten feinen Barnifch in bas Saus Aftharothe, aber feinen Leichnam bingen fle auf Die *Da bie zu Jabes 11 Mauern zu Bethfan. in Gileab boreten, mas bie Philifter Saul 12 gethan hatten, * machten fle fich auf, was ftreitbare Dtanner maren, und gingen bie gange Nacht, und nahmen die Leichname Sauls und feiner Gohne von ber Mauer gu Bethfan, und brachten fie gen Jabes 13 und verbrannten fie bafelbft. * Und nahmen ihre Gebeine und begruben fle unter bem Baum ju Jabes, und fafteten fieben Tage.

Botschaft zu vert.

praelii versum est in Saul, et consecuti sunt eum viri sagittarii, et vulneratus est vehementer a sagit-1Ch.10.4 tariis. *Dixitque Saul ad armigerum Jad. 9,54. suum: Evagina gladium tuum et per-14,6. cute me! ne forte veniant incircum-Jud. cisi isti et interficiant me, illudentes mihi. Et noluit armiger ejus; fuerat 25m.1,14 enim nimio terrore perterritus. Arripuit itaque Saul gladium et irruit 1Ch.16.8.Super eum. *Ouod cum vidisset 5 armiger ejus, videlicet quod mortuus esset Saul, irruit etiam ipse super gladium suum et mortuus est cum eo. *Mortuus est ergo Saul et tres 10,6.18-filii ejus, et armiger illius, et universi viri ejus in die illa pariter. *Viden- 7 1Ch.10,7-tes autem viri Israel, qui erant trans vallem et trans Jordanem, quod fugissent viri Israelitae, et quod mortuus esset Saul et filii ejus, reliquerunt civitates suas et fugerunt, veneruntque Philisthiim et habitaverunt ibi. 1Ch.10,8. Facta autem die altera venerunt 8 Philisthiim, ut spoliarent interfectos, et invenerunt Saul et tres filios ejus v.1.28,6; jacentes in monte Gelboe. 17,51. praeciderunt caput Saul, et spoliaverunt eum armis, et miserunt in terram Philisthinorum per circuitum, ut annunciaretur in templo idolorum et 1Ch. in populis. Et posuerunt arma 10 Jud. 2, 13. ejus in templo Astaroth, corpus vero Jes. 17,11 ejus suspenderunt in muro Bethsan. 1Ch. *Quod cum audissent habitatores 11 11,1.9. Jabes Galaad, quaecumque fecerant 24. Philisthiim Saul, Surrexerunt omnes 12 10,12. viri fortissimi, et ambulaverunt tota nocte, et tulerunt cadaver Saul et cadavera filiorum ejus de muro Bethsan, Ch. veneruntque Jabes Galaad et combusserunt ea ibi. *Et tulerunt ossa eorum 13

22,6. 25m.21, et sepelierunt in nemore Jabes, et

12;3,34s. Es.3,1s. jejunaverunt septem diebus. Gon.50,8.

^{7.} U.L: jenfeit bem Grunbe ... bem Jorban. 12. U.L. beranderten fie.

^{7.} am Grunde her u. am Ufer bed 3. wohneten. B: auf bieffeit bes Thole u. a. b. bes 3. waren. dW: bieff. ber bene. — — 8. dW: gefallen. 9. in ihren Gögenhäufern. vB: f. Rüftung. dW: bie

^{4.} S+ (p. glad.) suum. 7. S: aut. filii. 9. Al.: idol. suorum. 12. Al.: viri Jabes. S + (in f.) igni.

^{10.} Mauer. B.dW.A: f. Waffen. vE: Ruftung. vE.A: Tempel. dW: ber Aftarte. dW.vE: auf an ber Dt. A: an bie Dt. 11. B.vB: an Gaul

^{12.} u. famen bamit gen 3. B.dW.vB.A: tapfere. 13. unter b. Pain. B: Bufd. dW.vE: Tamariste.

Ι. Καὶ έγένετο μετά τὸ ἀποθανεῖν Σαούλ, καὶ Δαυίδ ἀνέστρεψε τύπτων τὸν 'Αμαλήκ, καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν Σικελάγ ἡμέρας δύο. 2 Καὶ εγένετο εν τῆ ἡμέρα τῆ τρίτη, καὶ ίδοὺ άνηρ ηλθεν έκ της παρεμβολης έκ του λαού Σαούλ, και τα ιμάτια αύτου διεβρηγότα, και γη έπι της κεφαλής αὐτοῦ και έγένετο έν τφ είς ελθείν αύτον πρός Δαυίδ, και έπεσεν έπι την γην και προςεκύνησεν 'αὐτω'. 8 Και είπε πρός αὐτὸν Δαυίδ. Πόθεν σὰ παρεγένου; Καλ είπε πρός αὐτόν. Έκ της παρεμβολής Ἰσραήλ 'έγω' διασέσωσμαι. 4 Καὶ είπεν αὐτῷ Δαυίδ. Τίς ὁ λόγος ούτος; ἀπάγγειλόν μοι. Καί είπεν ' Ότι πέφευγεν ὁ λαὸς έκ τοῦ πολέμου, και έπεσον πολλοί έκ τοῦ λαοῦ, και ἀπέθανε, καὶ Σαούλ καὶ Ίωνάθαν ὁ νίὸς αὐτοῦ τεθνή-5 Καὶ είπε Δανίδ τῷ παιδαρίφ τῷ απαγγείλαντι αὐτῷ. Πῶς οίδας ὅτι τέθνηκε Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ νίὸς αὐτοῦ; 6 Καὶ είπε τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγείλαν αὐτῷ. Περιπτώματι περιέπεσον έν τῷ ὅρει Γελβουέ, καὶ ίδοὺ Σαούλ έπεστήρικτο έπι το δόρυ αύτου, καί ίδοὺ τὰ ἄρματα καὶ οἱ ἴππαργοι συνῆψαν αὐτῷ. 7 Καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ είδε με καὶ ἐκάλεσε με, καὶ είπα· Ἰδοὺ έγω. 8 Καὶ είπε μοι· Τίς εί σύ; Καὶ είπα· 'Αμαληκίτης έγω είμι. ⁹ Καὶ είπε πρός με· Επίστηθι δή επάνω μου καὶ θανάτωσόν με, ότι κατέσχε με σκότος δεινόν, ότι πάσα ή ψυγή μου έν έμοί. 10 Καλ επέστησα επ' αὐτὸν καλ έθανάτωσα αύτόν, ὅτι ήδειν ὅτι οὐ ζήσεται μετά τὸ πεσεϊν αὐτόν: καὶ ελαβον τὸ διάδημα τὸ

1. B: Σεκελὰκ (Σικελὰγ ΑΧ). 2. AB: ἐγενήθη, B * ἐν († AFX) . . . διεδόωγότα (-όηγ. A). 3. AB: αὐτῷ (πρ. αὐτόν FX). A²B: παραγίνη (-εγένυ FX). 4. A²B: ἔρυγεν (πέφ. EFX). AB: πεπτώπασιν (ἔπεσον FX). A²B: ἀπέθανον (-νε Α¹X). AB: ἀπέθανο (τεθνήπ. FX). 5. AB: ἀπαγγέλλοντι (-γείλαντι Χ). 6. AB: ἀπαγγέλλον (∞X) . . † (α. Γ.) τῷ (* FX). B: ἐππάρχαι (∞X) . 9. AB: Στῆθι (Έπ. EFX). 10. AB: ἐπέστην ... βασίλειον ε. -λιον.

ויתי אחרי מית שאיל ב. השלישי והנה איש בא מן מעם שאול ובנדיו קרעים על־ראשו וידי בבאו אל ארצה וישתחו: ויאמר אַל־הַנַער הַמַּנִיד לוֹ ימת שַׁאַוּל וִיהְוֹנָתֵן בְּנְוֹ: וַיּאֹמֶר הַפּער המגיד לוֹ נקרא נקר הַגּּלְבַּעַ וָהַנָּה שַׁאַוּל נַשְּׁעַן עַל־חָנִיתוּ הָדְבִּיקַהוּ: וַיָּפָן אָחֲרֵיוּ וַיִּרְאֵנִי וַיִּקְרַא אַלֵּי וַאֹמֵר הַנַּנִי: וַיִּאמֶר לֵי מִי

יאומר ק' . v. a.' בקמץ . v. a.' נון בחירק . ib. נון בחירק

^{1.} B.dW: Und es gefcab. vE.A: Es gefc. (aber). dW:A: Rieberlage. dW.vE: ba blieb D. 2. B: budte fic. dW.vE: beugte.

Das 2. Buch Samuelis.

L. Rach bem Tobe Sauls, ba David von ber Amalekiter Schlacht wieber gekommen und zween Tage zu Biklag geblieben mar, 2 fiebe, ba tam am britten Tage ein Mann aus bem Beer von Saul mit gerriffenen Rleibern und Erbe auf feinem Saupt. Und ba er ju David fam, fiel er gur Erbe Bund betete an. *Davib aber fprach ju ibm: Bo tommft bu ber? Er fprach ju ihm: Aus bem Beer Ifrael bin ich ent-Aronnen. *Davib fprach ju ihm: Sage mir, wie gebet es ju? Er fprach: Das Bolt ift geflohen vom Streit, und ift viel Bolts gefallen, bagu ift auch Saul tobt 5 und fein Sohn Jonathan. * David fprach ju bem Jungling, ber ihm folches fagte: Bober weißest bu, bag Saul und fein Sohn 6 Jonathan tobt finb? * Der Jungling, ber ihm folches fagte, fprach: 3ch fam ohngefabr aufs Bebirge Bilbog, und fiebe, Saul lehnete fich auf feinen Spieß, und bie Bagen und Reuter jagten hinter ihm ber, 7 und er wandte fich um und fabe mich, und rief mich. Und ich fbrach: Sier bin 8ich. * Und er fbrach zu mir: Wer bift bu? 3ch fprach zu ihm: 3ch bin ein Amalefiter. 9"Und er forach zu mir: Tritt zu mir und tobte mich, benn ich bin bebranget umber, und mein Leben ift noch gang in mir. 10 *Da trat ich zu ihm und tobtete ihn, benn ich mußte wohl, bag er nicht leben tonnte nach feinem Rall, und nahm bie

7. U.L: rief mir.

3. B.vR.A: (Seers) Lager.

5. dW.vE: Bie w. bu.

Factum est autem, postquam mor- I. si,4. tuus est Saul, ut David reverteretur 18m. a caede Amalec et maneret in Siceleg duos dies. *In die autem tertia 2 apparuit homo veniens de castris Saul, veste conscissa et pulvere con-Cism. cecidit super faciem suam et adora-38,924 vit. *Dixitque ad eum David: Unde 3 venis? Qui ait ad eum: De castris Israel fugi. *Et dixit ad eum David: 4 Quod est verbum quod factum est? indica mihi. Qui ait: Fugit populus ex praelio et multi corruentes e populo mortui sunt: sed et Saul et Jonathas filius ejus interierunt. *Dixitque David ad adolescentem, qui nunciabat ei: Unde scis quia mortuus est Saul et Jonathas filius eius? *Et ait adolescens, qui nunciabat ei: 6 15m. Casu veni in montem Gelboe, et Saul incumbebat super hastam suam; porro currus et equites appropinquabant ei. et conversus post tergum suum vi- 7 densque me vocavit. Cui cum respondissem: Adsum! * dixit mihi: Quisnam es tu? Et ajo ad eum: Amalecites ego sum. *Et locutus est 9 mihi: Sta super me et interfice me, quoniam tenent me angustiae et adhuc tota anima mea in me est. *Stansque super eum occidi illum; 10 sciebam enim, quod vivere non poterat post ruinam; et tuli diadema quod

10. B: bieweil ich merite ... wurde l. bleiben, nach-bem er gefallen war. vE: nachb. er fich bineingenurgt

^{4.} gef. n. umgetommen. dW.vE: Bie ftebet es? Berichte (fage ce) mir boch. A: Bas ifte bas gefchehen ift? B: Ble ift bie Sache jugegangen? ... gef. u. geftorben. dW: getobtet. vE.A: tobt.

^{6.} dW: Bon Dhug, gerieth ich ... ba ftanb S., gel. B: hatte fich gel. vE: ftuste fich. dW: Speer ... festen ihm nach. vB: verfolgten ihn. A: brangen ju ihm Bolyglotten . Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{7.} B: fich binter fich. A: rudlinge. vE: fab f. um. 9, benn bie Sterbensangft hat mich ergriffen. dW: ber Schwindel. vE: Rrampf. A: Mengften faffen mid. (B: bas geftidte Roller bat mid aufgehalten?) vE: m. ganzes E. dW.A: m. Seele.

έπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν γλιδώνα τον έπλ τοῦ βραγίονος αὐτοῦ, καλ ἐνήνογα 11 Καὶ ἐκράτησε αύτα τῷ κυρίω μου ώδε. Δαυίδ των ίματίων αύτου και διέβδηξεν αύτά. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αύτου διέρψηξαν τὰ Ιμάτια αὐτῶν, 12 καὶ ἐκόψαντο καὶ ἔκλαυσαν καλ ενήστευσαν έως δείλης έπλ Σαούλ και έπι Ιωνάθαν τον υίον αύτου και έπι τον λαὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραήλ. ὅτι έπλήγησαν έν δομφαία.

18 Καὶ είπε Δανίδ τῷ παιδαρίφ τῷ ἀπαγyellarti auto. Hover el ov: Kal elner Tiòc άνδρος παροίκου Άμαληκίτου έγω είμι. 14 Καί είπεν αὐτῷ Δαυίδ. Πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγπείν την γειρά σου διαφθείραι τον γριστον nuolou; 15 Kai exálece david en ton natδαρίων αὐτοῦ καὶ εἶπε. Προςελθών ἀπάντησον αὐτῶ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἀπέθανε. 16 Καὶ είπε Δανίδ πρός αὐτόν. Τὸ αίμά σου હેતારે કર્મુંગ મસ્જીવરોર્મુંગ ઉચ્ચ, હૈંદર કરે હકે હાલ હળ વેતεκρίθη κατά σου, λέγον 'Οτι έγω τεθανάτωκα τον γριστόν χυρίου.

17 Καὶ έθρήσησε Δαυίδ τον θρήσον τουτον έπὶ Συούλ και ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν νίὸν αὐτοῦ, 18 και είπε του δεδάξαι τοὺς νίοὺς Ἰούδα. ίδου γέγραπται έπι βιβλίου του εύθους.

19 Στήλωσον Ισραήλ ύπες των τεθνηκότων σου τραυματιών. Πώς ἔπεσον δυνατοί. 20 Μή άναγγείλητε εἰς Γέθ, μηδε εὐαγγελίσησθε ἐν ταῖς όδοις Ασκάλωνος, δπως μή εύφρανθώσε θυγατέρες άλλυφύλων, μηδέ γαυριάσωσε θυγατέρες 21 Ορη τὰ ἐν Γελβουέ, μὴ TÕT ÅKEDITUHTOT. πέσοι ἐφὰ ὑμᾶς μήτε δρόσος μήτε ὑετός, καὶ άγροι απαρχών, ότι προςωχθίσθη θυρεός δυναros, uni dupeos Saoud oux exploson er elato.

10. AB: την πεφαλήν (τῆς πεφ. ΕΓΧ). Β: χλιδόνα (-ῶνα ΑΧ). 11. ΑΓΧ * διέδδ. τὰ ξμ. αὐτ.
13. ΑΒ: απαγγέλλοντι (c. FΧ). 14. ΑΒ * τῆν († FΧ).
16. ΑΒ: πρὸς αὐτ. Δ.... ἐδανάτωσα (c. FΧ). 18. ΑΧ
† (p. I.) τόξον. 19. ΒΑ † (p. τεθν. s. p. Ισο.) ἐπλ
τα τὴν (Α † σε) ... ἔπεσαν (c. FΧ). 20. ΑΒ: ἐν Γ., τα ψη (Α † 63) ... εκτουν (C. F.). 20, ΑΒ: εψ 1., και μή ... τ. έξοδοις Ασκ., μήποτε ... μήποτε άγαλλιάσωνται (c. F.X). 21. Β: καταβάτω (πέσοι F.X). ΑΒ pon. έφ' ψμ. p. ύετ. et *(pr.) μήτε (c. F.X). Β: και μὴ ὑετ. (μήτε F.X; ΑΧ: μηδέ). ΑΒ † (p. ὅτι) ἐκεί (*F) ... * (ult.) καὶ († F.X).

על-ראשו ואצעדה אשר על-זרעו 11 ואביאם אל־אַדֹני הפה: פָּבְנָדֵוֹ וַיִּקְרָעָם וָגֵם כַּלֹ־הָאָנַשִּׁים אֲשֵׁר 12 אַהַּוֹ: וַיִּסְפְּדוֹּ וַיִּבְפֿוּ וַיַּגַמוּ עַד־הַעַרַב : ⊐אַבַב

וַיָּאמר דּוֹד אַל־הַנֹּער המבּיד כוֹ אי בָתָר אָפָח וַיּאמֵר פַּן־אַישׁ בַּר צַמָלַקִי ויאמר אליו יַרָאת לְשַׁלְּחָ יַדְהֹּ לְשָׁחֵת אַת־מִשְׁיחַ יהוָת: וַיִּקרַא דַוֹּד לַאַחַד מהַנְּעַרִים שׁ נש פנעיבו ויפהו ויימת: אַ רַיָּאמֵר אָלָיוֹ דַּוֹד דַּמִיוּה עַל־ראמה בי פיה ענה בה לאמר אוכי מתתי

וַיִּלְבֵן דָּוָד אֶת־הַפִּינָה הַוּאַת עַל־ יִּרְוֹנְרָתָן בְּנִוֹּ וַיֹּאֹבָור לַלַּמּר בְּנֵי־יִהוּדֵה קשׁת הַנֵּה כִתוּבַה עַל־ ספר הישר:

יִשֹּׁרָאֵל כַּל־בַּמוֹתֵיה חַלֵּל בבורים: ドラー・ドラ בַנַת אָל־תָּכַשְּׁרָוּ ישממתונת בנות פלמתים

ייאיף ל' .18. לי בבגדייו ס' .18

11. besgleichen ulle

13. B: e. fremben Amalefitifden Mannet. dW:

amal. Frembl. vE: e. Frembl., ein Amalefitet.
14. B.dW.A: Wie haft bu (bich). vE: Wie! haft bu. B: angulogen, ben ... gn n dW.vE.A: ansynftre-

^{10.} dW.A: bie Armfpange(n). vB: bas Armbanb. dW: u. bringe fie.

^{12.} B: führten Behflage. dW.A: flagten, vE: tranerten.

Davids Rlage. Der Bogen.

gefchmeibe von feinem Urm, und babe es 11 bergebracht zu bir, meinem Berrn. faffete David feine Rleiber und gerrig fie, 12 und alle Dtanner, die bei ibm maren, *und trugen Leib und weineten, und fafteten bis an ben Abend über Saul und Jonathan, feinen Sohn, und über bas Bolf bes Berrn, und über bas Baus Ifrael, bag fie burchs

Arone von feinem Baupt, und bas Arm-

Sowert gefallen maren.

Und David fprach zu bem Jungling, ber es ibm anfagte: Bo bift bu ber? Er fprach: 3ch bin eines Fremblings, eines Amaleti-

14 ters, Cobn. *David fprach zu ibm: Wie, bağ bu bich nicht gefürchtet haft, beine Band an legen an ben Befalbien bes Berrn, ibn

15 gu verberben? *Und David fprach gu feiner Junglinge einem: Berzu, und schlage ibn.

16 Und er schling ibn, daß er ftarb. *Da fprach David zu ihm: Dein Blut fei über beinem Ropf, benn bein Mund hat wider bich felbst gerebet und gesprochen: 3ch habe ben Gefalbten bes Berrn getöbtet.

17 Und David Klagte biefe Rlage über Saul 18 und Jonathan, feinen Sohn, * und befahl, man follte bie Rinber Juba ben Bogen lehren. Siehe, es ftebet geschrieben im

Buch ber Reblichen:

Die Ebelften in Ifrael find auf beiner Bobe erfchlagen. Wie find bie Belben ge-20 fallen! * Saget es nicht an zu Gath, verkunbiget es nicht auf ber Gaffe zu Askalon, daß fich nicht freuen die Tochter ber Philifter, bag nicht frohloden bie Tochter ber

*3br Berge ju Bil-21 Unbeschnittenen. boa, es muffe weber thauen noch regnen auf euch, noch Meder fein, ba Bebopfer von fommen, benn bafelbft ift ben Belben ihr Schild abgeschlagen, der Schilb Saule, ale mare er nicht gefalbet mit Del.

> 20. U.L: verfünbet's. 21. A.A: bavon Debobfer.

den und (um) ... umzubringen (zu tobten).

15. rief f. 3. einem n. fpr. ... erfchlage. dW: Gis nem ber Leute. vE:v. ben 2. B.A: u. falle (auf) ibn an. 16. B.dW: auf. dW.A. Saupte. B.dW.vE: w. bich gezeuget. dW.vE: ba bu fprachft. A: fagteft. 17. B: machte bies Klaglieb. dW: fang. vE: fol-

gendes Tranerlieb.

18. bes Rebl. dW: es bie Cohne 3. gu l., bas Lieb vom B. B: bee Aufrichtigen, vE: Frommen. A: ber Gerechten.

erat in capite ejus, et armillam de a1,50. brachio illius, et attuli ad te dominum meum huc. * Apprehendens 11 3,31,Gen.autem David vestimenta sua scidit, omnesque viri qui crant cum eo, *et 12 planxerunt et fleverunt et jejunaverunt usque ad vesperam super Saul et super Jonathan filium ejus et super populum Domini et super domum Israel, eo quod corruissent gladio. Dixitque David ad juvenem, qui 13

nunciaverat ei: Unde es tu? Qui re-(15m. spondit: Filius hominis advenae Amalecitae ego sum. *Et ait ad eum 14 David: Quare non timuisti mittere 15m.24.7 manum tuam, ut occideres christum P. Domini? *Vocansque David unum de 15 4,12. pueris suis ait: Accedens irrue in eum. Qui percussit illum, et mortuus est. *Et ait ad eum David: 16 Let. 20, 9. 4 Sanguis tuus super caput tuum! os 1Bg.2,233 enim tuum locutum est adversum te, dicens: Ego interfeci christum Domini.

Planxit autem David planctum hu- 17

juscemodi super Saul et super Jona-

Dt. 31,19 than filium ejus, *et praecepit, ut 18 (v.22; docerent filios Juda arcum, sicut scri-Joi-10,18 ptum est in libro justorum, et ait: 21,14. Considera, Israel, pro his, qui 19 mortui sunt super excelsa tua vulnev.21.6. rati. Inclyti Israel super montes tuos 7.25.27. interfecti sunt; quo modo ceciderunt Mich. fortes! * Nolite annunciare in Geth, 20 1,10. neque annuncietis in compitis Asca-17,2.17,6 lonis, ne forte laetentur filiae Phi-17,26. listhiim, ne exultent filiae incircumcisorum. *Montes Gelboe, nec 21 v.6; cisorum. Montes Gelboe, nec Nm. neque sint agri primitiarum! quia ibi abjectus est clypeus fortium, clypeus 25.21,5. Saul, quasi non esset unctus oleò.

18s. Al. * et ait - vulnerati.

19. D. Bierbe 3. ift a. beinen Soben. dW: D. S. o 3. A: D. herrlichen, o 3. vE: Stolg Ifraele! ... ift er erichl. dW: Ach! gef. finb.
20. ben Gaffen. dW.vE: Berichtet es ... verfunbet.

dW.vE.A: in d. 🕏

21. dW.vE: nicht Than, n. R. (fein Th. ...) fei auf end. A: falle forber a. euch. dW.vE: noch Gefilbe (f. Felb) ber Erftlingsopfer. A: follt ihr Meder mit Erftlingen haben. dW.vE.A: weggeworfen. (B: jum Etel worben?)

22'Αφ' αξματος τραυματιών καὶ ἀπὸ στέατος δυνατών τόξον Ίωνάθαν ούκ ανέστρεψε κενόν είς τὰ ὁπίσω, καὶ φομφαία Σαούλ ούκ άνέχαμψε κενή. 23 Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν οί ήγαπημένοι και ώραιοι ού διακεγωρισμένοι έν τη ζωή αὐτων, καὶ ἐν τῷ θανάτω αὐτών οὐ διεχωρίσθησαν. Υπέρ άετούς κουφοι, ύπέρ 24 Θυγατέρες Ισραήλ, λέοντας δυνατοί. κλαύσατε έπὶ Σαούλ τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετά κόσμου ύμων, τὸν ἀναφέροντα κόσμον χουσούν έπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν. 25 Πῶς ξπεσον δυνατοί έν μέσφ πολέμων Ίωνάθαν είς τὰ ὖψη σου έτραυματίσθης. 26 Άλγω έπὶ σοί, αδελφέ μου Ιωνάθαν, ώραιώθης μοι σφόδρα, έθαυμαστώθη ή αγάπησίς σου έμολ ύπερ ανάπησιν γυναικών. 27 Πως ξπεσον δυνατοί, καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά.

Π. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησε Δαυίδ έν κυρίφ, λέγων· Εὶ ἀναβῶ εἰς μίαν των πόλεων της Ιουδαίας; Καὶ είπε κύριος πρός αὐτόν 'Ανάβηθι. Καὶ είπε Δαυίδ. Ποῦ άναβώ; Καὶ είπεν Είς Χεβρών. 2 Καὶ ἀνέβη έκει Δαυίδ είς Χεβρών, και αμφότεραι αί γυναϊκές αὐτοῦ, Αχινάαμ ή Ἰεζραηλίεις καὶ Αβιγάτλ ή γυνή Ναβάλ τοῦ Καρμηλίου, 3 καὶ οί ανδρες αύτοῦ οἱ μετ' αύτοῦ, ἔκαστος καὶ ὁ οίκος αύτου, και κατώκουν έν ταις πόλεσι Χεβρών. 4 Καὶ έργονται οἱ άνδρες τῆς 'Ιουδαίας, καὶ χρίουσι τὸν Δαυίδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν έπλ τον οίκον Ἰούδα. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυίδ, λέγοντες. "Ότι οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος αὐτοὶ έθαψαν τὸν Σαούλ. 5 Καὶ ἀπέστειλε Δαυίδ άγγέλους πρὸς τοὺς ήγουμένους Ίαβίς τῆς Γαλααδίτιδος, και είπε πρός αὐτοὺς 'Δαυίδ'. Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ πυρίφ, ότι εποιησατε το έλεος τούτο έπί τον κύριον ύμῶν ἐπὶ Σαούλ, καὶ ἐθάψατε αὐ-6 Καὶ νῦν ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν

מבים חללים מחלב בבורים קשת יָהוֹנָתֹו לָא נָשׁוֹג אַחוֹר וַחַרב שׁאוּל תשוב ביקם: שאול ויהונתו הַנַאַהַבִּים וַהַנִּעִימָם בַּחַיּיהם וּבמוֹתם נפרדו מנשרים ספו בְּכֵינָה הַמַּלְבִּשְׁכֵם שַׁנִי עם-כח הַמַּצַלֵה עַדֵּי זָהָב עַל לִבוּשָׁכֵן: אֵיך נַפָּלָוּ גַבּוֹרִים בָּתִוֹהְ הַמַּלַחמה יְהוֹנתׁו יבמותיה חלל: צו נַפְּלַוּ גַבּרִים וִיאַבְדוּ כַּלִי מלחמה: בו וַיִּשָׁאַל דַּוִֹד בּיהוַהי וַיָּאמֶר יִהוָה אֲכֵיו 2 אנה אַעַלַה וַיָּאמֵר חַבְרנַה: וִיעל שׁםֹ הרד וגם שתי נשיר אחינעם היזר לה וימשתורשם את-דוד

דוא' במתח .26

24. forlic. B: in Scharlafen, dW.yE.A: mit

^{22.} AB: ἀπεστράφη (ἀνέστ. FX). 23. AB + (p. διακ.) εὐπρεπεῖς et (p. κὕφ.) καὶ ... (pro δυν.) ἐκραταιώθησαν (c. FX). 24. AB: ἐπὶ Σ. κλαύσ. (κλ. ἐπὶ Σ. FX). 25. AB (eti. 27): ἔπεσαν (-ον FX). A³B: τδ πολέμε (πολέμων FX). AB: ἐπὶ (εἰς F). B: τρανματίαι (ἐτρ. FX). - 1. AB: Ἰέδα (τῆς Ἰεδ. FX). 2. AB: Λβιγαία (-ἀιλ F). 3. B + (pr.) αὐτῦ. 4. AB+ (pr.) οὶ εὶ αὐτοὶ. 5. B+ (p. Σ.) τον χριστον κυρίε et (in f.) καὶ Ἰανάθαν τὸν νίὸν αὐτῦ.

^{22.} wich nie jurad. vE: Ohne Bl. ... ohne Fett.
23. liebreich n. h. ... fie waren leichter. B: bie bes
liebt u. anmuthig gewefen. dW: bie liebenswürdigen
n. holben. vE: b. Geliebten, b. S. B.dW.vE.A:
fchneller.

Die Manner von Jabes. Die Galbung ju Bebron.

22 Der Bogen Jonathans bat nie gefehlet, und bas Schwert Sauls ift nie leer wieber getommen von bem Blut ber Erichlagenen. 23 und vom gett ber Belben. * Saul und Jonathan, holbfelig und lieblich in ihrem Leben, find auch im Tobe nicht gefdieben; leichter benn bie Abler, und ftarter benn 24 bie Lowen. *3br Töchter Ifraels, weinet über Saul, ber euch fleibete mit Rofinfarbe fauberlich, und fcmudte euch mit golbenen Rleinoben an euren Rleibern. 25 *Wie find bie Belben fo gefallen im Streit! Jonathan ift auf beinen Goben erichlagen.

26 Be ift mir leib um bich, mein Bruber Jonathan; ich habe große Freude und Bonne an bir gehabt, beine Liebe ift mir fonberlicher gewesen, benn Frauenliebe ift. 27 Bie find bie Belben gefallen, und bie

Streitbaren umgefommen!

II. Rach biefer Geschichte fragte David ben Berrn, und fprach: Soll ich binauf in ber Stabte Juba eine gieben? Und ber Berr fprach zu ihm: Biehe hinauf. David fprach: 2 Bobin? Er fprach: Gen Bebron. * Alfo zog David bahin mit feinen zweien Weibern, Ahinoam, ber Jefreelitin, und mit Abigail, Nabals bes Carmeliten Beib. 3 Dazu die Manner, bie bei ihm waren, führete Davib binauf, einen jeglichen mit feinem Baufe, und wohneten in ben 4 Stabten Bebrons. * Und bie Manner Buba famen und falbeten bafelbft Davib jum Ronige über bas Saus Juba. Und ba es Davib warb angefagt, bag bie von Jabes in Gileab Saul begraben hatten, 5 fandte er Boten zu ihnen und ließ ihnen fagen: Befegnet feib ihr bem Berrn, bağ ihr folche Barmbergigfeit an eurem herrn Saul gethan, und ihn begraben

23. U.L. an ihrem Leben ... am Tobe.

6 babt. * Go thue nun an euch ber Berr

(in) Burpur. dW: lieblid. vE: mit Lieblicht. A: wonniglich. B: ließ euch eure Rl. m. g. Bierath überieben. dW: g. Schmud gab auf euer Gewand. vE: Golbichm. feste a. e. Rl.

26. Mir ift web ... gar wonnig warft bu mir. dW.A: Leib. B: Du bift m. fehr anmuthig gewefen. dW.vE: holb w. bu m. fehr. (A: gar fcon?) dW: theurer. A: lieblicher. vE: viel mehr ... Liebe ber

27. B:b. Rriegswaffen verloren gegangen. A: ver-

*A sanguine interfectorum, ab adipe 22 fortium sagitta Jonathae nunquam rediit retrorsum, et gladius Saul non est reversus inanis. *Saul et Jona-23 18m.20.2 thas amabiles et decori in vita sua, in Je.4.13. morte quoque non sunt divisi: aqui-17,10. lis velociores. leonibus fortio-*Filiae Israel, super Saul 24 Jud. res! flete, qui vestiebat vos coccino in deliciis, qui praebebat ornamenta aurea cultui vestro. *Ouomodo ce-25 ciderunt fortes in praelio! Jonathas v.19 in excelsis tuis occisus est. Doleo 26 super te, frater mi Jonatha, decore 5m.19,1 nimis et amabilis super amorem 18,1.25; nimis et amerine 18,125; nimis et ame filium suum, ita ego te diligebam. *Ouo modo ceciderunt robusti et 27 perierunt arma bellica! -Igitur post haec consuluit David III.

30,75. Dominum, dicens: Num ascendam in 15m. unam de civitatibus Juda? Et ait Dominus ad eum: Ascende. Dixitque David: Ouo ascendam? Et respondit Jos. 21,11 ei: In Hebron. *Ascendit ergo Da-1Ch.3,1. vid et duae uxores ejus, Achinoam 25,40es. Iezraelites et Abigail uxor Nabal Car-18m. meli. *Sed et viros, qui erant cum 23,13. eo, duxit David singulos cum domo sua, et manserunt in oppidis Hebron. 5,3.18m. Veneruntque viri Juda et unxerunt ibi David, ut regnaret super domum Juda. Et nunciatum est David, quod 15m. viri Jabes Galaad sepelissent Saul. 11,1.9. Misit ergo David nuncios ad viros Jabes Galaad dixitque ad eos: Bene-33.21. Sis. 7,32. dicti vos Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro

26. Al. * Sicut - diligebam. 5. S: a Domino.

tommen. dW: verl. ift b. Baffenruftung. vE: Dabin find b. Rriegegerathe.

(Ruth Saul et sepelistis eum. *Et nunc re- 6

1,8. Ga.24,12. tribuet vobis quidem Dominus

1. B.vE: (Unb) es gefcah nach biefem. dW: bers nachmals.

3. B.dW: feine Dt. vE: Lente ... nahm D. mit

4. B: Es find bie ... bie S. begr. haben. dW: Die ... find es.

5. B: biefe Gutthatigt, bewiefen. dW.vE: Liebe (geübt).

έλεος καὶ ἀλήθειαν, καίγε έγο ποιήσο μεθ' ύμων τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ὅτι ἐποιήσατε τὸ ὑῆμα τοῦτο. ⁷ Καὶ νῦν κραταιούσθωσαν αί χεῖρες ὑμῶν, καὶ γίνεσθε εἰς νἱοὺς δυνατούς ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ ὁ κύριος ὑμῶν, καίγε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἰκος Ἰούδα ἐφ' ἐαυτοὺς εἰς βασιλέα.

8 Καὶ 'Αβεννής νέὸς Νης ἀρχιστράτηγος Σαούλ έλαβε τὸν 'Ιςβόσεθ νέὸν τοῦ Σαούλ, καὶ διεβίβασεν αὐτὰν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς Μαναέμ, 9 καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὰν ἐπὶ τὴν Γαλααδῖτιν καὶ ἐπὶ τὸν 'Ασερὶ καὶ ἐπὶ τὸν 'Ιεζραήλ καὶ ἐπὶ τὸν 'Βφραίμ καὶ ἐπὶ τὸν Βενιαμὶν καὶ ἐπὶ πάντα 'Ισραήλ. 10 Τεσσαράκοντα ἐτῶν 'Ιςβόσεθ νίὸς Σαούλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ 'Ισραήλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσε, πλὴν τοῦ οῖκου 'Ιούδα, οῖ ἢσαν ὀπίσω Δανίδ. 11 Καὶ ἐγένοντο αὶ ἡμέραι, ας Δανίδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρών ἐπὶ τὸν οίκον 'Ιούδα, ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνες ἔξ.

12 Καὶ ἔξηλθεν 'Αβεννήρ vios Nήρ καὶ οἱ παίδες Ίςβόσεθ νίου Σαούλ έκ Μαναέμ είς Γαβαών. 13 Καὶ Ἰωὰβ νίὸς Σαρονία καὶ οί παίδες Δαυίδ έξηλθον 'έκ Χεβρών', καὶ συναντώσιν άλλήλοις έπὶ την υρήνην την Γαβαών, καί έκάθισαν ούτοι έπί την κρήνην έντευθεν καὶ οὖτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν. 14 Καὶ είπεν 'Αβετνήο ποὸς 'Ιωάβ. 'Αναστήτωσαν δή τὰ παιδάρια ἐνώπιον ἡμῶν καὶ παιξάτωσαν ένωπιον ήμων. Καὶ είπεν Ἰωάβ· ἀναστήτω-15 Καὶ ἀνέστησαν καὶ παρηλθον έν άριθμφ των παίδων Βετιαμίν δώδεκα των 'Εβόσεθ νίου Σαούλ, και δώδεκα των παίδων Δανίδ. 16 Καὶ εκράτησαν έκαστος τῆς κεφαλης του πλησίον αὐτου, καὶ ή μάχαιρα αὐτου είς πλευράν του πλησίον αὐτοῦ, καὶ πίπτουσι κατά τὸ αὐτό. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὅνομα τοῦ τόπου έκείνου Μερίς των έπιβούλων, η έστιν έν Γαβαών. 17 Και έγένετο ο πόλεμος σκληρός ώςτε λίαν έν τη ήμερα έκείνη, καί έπεσεν Αβεννής καὶ οἱ άνδρες Ισραήλ ἐνώπιον τῶν naldor Anvid.

חַסֶּר וַאָמֶת וְגַם אַנֹכִי אַבֶּשַּׂה אָתְּכֵם הַפוֹבָה הַוֹּאֹת אֲשֵׁר צַשִּׂיתָם הַדְּבֵר ז הַצָּה: וְשַׁתָּהוּ תַּחָזַקנָה יְדֵיכֵם וְהִיוּ דַּוֹיַל פִּי־מֵת אַלְנִיכֵם שָׁאִוּל וַגַּם אַתִּי מֵשָׁתִוּ בַיתּיִהוּדֵה לְמֵלֶךְ עַלֵיהֵם: שר דבא אשר לִשָּׁאָרּל לַלַּח אָת־אִישׁ־בּשׁתֹ בּוֹ־שׁאֹרַל מחנים: האשורי אָפָרַיִם וְעַל־בּנִיַמוֹ וְעַל־יִשֹּׁרַאַלּ. ה: בן־ארָבּלִים שׁנַה אֵישׁ־בּשׁת בּן־שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ עַל־יִשִּׁרָאֵל וּשִׁתִּים אַר בּית יהוּדָה היוּ 11 אַחֲרֵי דָרָד: רַיִּהַיֹּ מַסְפֵּר הַיּמֹים אשׁרֹ חַיָּה דָרָד מַלֶּה בָּחֶבְרָוֹן עַל־בֵּית יְהוּדָה שַבַע שַׁנֵים וְשִׁשָּׁת חַדְשִׁים:

ַרַיָּצָאׁ אַכְנֵר בּוּן־נֵר וַעַבְדֵי אִישׁ־ בַּשָּׁת בּוֹ-שָאוּל מַמַחַנֵים גַּבְעוֹנָה: 13 וְיוֹאָב בַּוְ־צָרוּיָה וְעַבְדֵי דְוָדֹ וַיָּפִגָּשַׁוּם עַל־בָּרֶכֵת גִּבְעְוֹן וַיַשָּׁבוּ אַלֶּה עַל־הַבְּרָבָה מְזֵּה וְאֵלֵּה 14 עַל־הַבְּרֶכָה מְזַּהוּ וַיִּאמֵר אַכְנֵר אֵל־ יַקוּמוּ נָא הַנְּעַרִים שר לפונינה וַיָּאמֶר יוֹאָב יָקְמה: וַיְּקְמה וַיַּעַבְרָוּ בָמַסְפָּר שָׁנֵים עַמֵּר לְבְנָיַמְן וּלָאִישׁ־בּשׁׁתֹ בֵּן־שָׁאוּל וּשָׁנֵים עַשֹּׁר ריחזקר אים בראם רַעָּהוּ וְתַרָפוֹ בָצֵד רַעָּהוּ וַיִּפְּּלָוּ יַתְדֵּוּ וַיִּקרָאֹ לַמָּקוֹם הַהֹוּא חֲלַקַת הַצְּרֵים זו אַשֵּׁר פָּגָבִעוֹן: וַתְּהֵי הַמְּלְחָמֵה קּשָׁה ביום ההוא וְאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לְפְנֵי עַבְדֵי דָוָד:

^{0.} AB: τὸ ἀγαθὸν τἔτο. 7. AB: ὁ κύρ. ὑμ. Σ. B: ἑαντὸν (-τὰς ΑΕΓΧ). 8. AB + (a, Σ.) τᾶ ... Ἰεβοσθὲ ... *τᾶ ... ἀνεβίβασεν. 9. B: Θασιρὶ (Λοερὶ Ϝ). 10. AB + (a. Ἰσρ., τὸν... 11. AB: μῆνας (-ες Ϝ). 13. AB: αντοῖς (αλι ηλ. ΓΧ) ... + (p. Γ.) ἐπὶ τὸ αὐτό (* ϜΧλ. 14. AB * (pr.) ἐνωπιον ἡμῶν († Χ). 15. AB + (p. alt. δωδ.) ἐπ. 10. AB: ἔπ. τὰ χειρὶ τὰν πεφαλην ... *ή. 17. AB: ἔπταισεν (ἔπεσεν ϜΧ) ... *οἷ († ΕϜΧ). Β*τῶν.

^{6.} Gntes bafür. B: Gute u. Er. ... biefes Gute. dW.vE: fold Gutes.
7. feib macter. B: laffel nun e. G. ftart fein, dW:

Barmbergigfeit und Treue, und ich will euch auch Gutes thun, baf ibr folches 7 gethan habt. "Go feien nun eure Banbe getroft, und feib freudig, benn euer Gerr Saul ift tobt, so hat mich bas haus Juba gum Ronige gefalbet über fich.

Abner aber, ber Sohn Rer, ber Sauls Felbhauptmann war, nahm 36bofeth. Sauls Sobn, und führete ihn gen Maba-9 naim, * und machte ibn jum Ronige über Giloab, Affuri, Befreel, Ephraim, Benja-10 min und über gong Ifrael. * Und 36bofeth, Sauls Sohn, war vierzig Jahre alt, ba er Ronig ward über Ifrael, und regierte zwei Sahre. Aber bas Saus Juba 11 bielt es mit Davib. * Die Beit aber, bie David Ranig mar zu Bebron aber bas Baus Juba, mar fieben Jahre und fechs Monate.

12 Und Ahner, ber Sohn Ner, jog aus, fammt ben Rnechten 3ebofethe, bes Cohns 13 Sauls, aus bem heer gen Gibeon. *Unb Joah, ber Sohn Bern Ja, jog aus, sammt ben Rnechten Davibs, und fliegen auf ein= ander am Zeich ju Gibeon, und legten fich biefe auf biefer Seite bes Teichs, jene auf 14 jener Geite. * Und Abner fprach ju Joab: Lag fic bie Anaben aufmachen und vor uns spielen. Joab sprach: Es gilt wohl. 15 *Da machten fich auf und gingen bin an ber Bahl ambif aus Benjamin, auf 36bofeth, Sauls Sohns, Theil, und zwölf von 16 ben Anechten Davibs. * Und ein jeglicher ergriff ben anbern bei bem Ropf und fließ ibm fein Schwert in feine Seite, und fielen mit einander. Daber ber Ort genannt wirb: Belfath Sagurim, ber gu Gibeon 17 ift. "Und es erhob fich ein fehr harter Streit bes Tags. Abner aber und bie Manner Ifrael wurden gefdlagen vor ben Anechten Davids.

11. U.L: Monben.

Rartet. vE: feien feft. A: ftart. B.vE.A: feib tapfer(e Manner). dW: madere.

8. B: Beerefürft. dW: Beerpberfte. vB: Felbherr. A: Deerführer.

10. B: Rur allein ... folgete D. nach.

11. B.dW.A: bie Bahl ber Tage. vE: Sobre.

12, von Mahanaim gen G.

misericordiam et veritatem; sed et ego reddam gratiam, eo quod fecistis verbum istud. * Confortentur manus 7 vestrae et estote filii fortitudinis! licet enim mortuus sit dominus vester Saul, tamen me unxit domus Juda in regem sibi.

18m. 14.50.. Abner autem, filius Ner, prin- 8 4,7ss. ceps exercitus Saul, tulit Isboseth filium Saul et circumduxit eum per (Ga. 35,2. castra, *regemque constituit super 9 Jud.1,33 Galaad et super Gessuri et super 18m. Jezrael et super Ephraim et super Benjamin et super Israel universum. *Ouadraginta annorum erat Isboseth, 10 filius Saul, cum regnare coepisset super Israel, et duobus annis regnavit; sola autem domus Juda sequebatur David. *Et fuit numerus die- 11 ,rum, quos commoratus est David imperans in Hebron super domum Juda, 5,5. septem annorum et sex mensium. Egressusque est Abner, filius Ner, 12

15,40.. et pueri Isboseth, filii Saul, de castris 17,85, in Gabaon. *Porre Joab, filius Sar- 13 18,12, viae, et pueri David egressi sunt et occurrerunt eis juxta piscinam Gabaon. Et cum in unum convenissent, e regione sederunt, hi ex una parte piscinae, et illi ex altera. *Dixitque 14 Abner ad Joab: Surgant pueri et ludant coram nobis! Et respondit Joab: Surgant! *Surrexerunt ergo et trans- 15 ierunt numero duodecim de Benjamin. ex parte Isboseth filii Saul, et duodecim de pueris David. *Apprehenso-16 que unusquisque capite comparis sui, defixit gladium in latus contrarii, et ceciderunt simul; vocatumque est nomen loci illius Ager robustorum in Gabaon. * Et ortum est bellum du- 17 rum satis in die illa, fugatusque est Abner et viri Israel a pueris David.

^{13.} S: bi in una.

^{13.} vB: ft. gufammen. vE.A: lagerten fc. 14. dW: bie Bente. vE: Laf einige &. auftreten. dW.vE: fich (herum)tummein. B.dW.A: Sie mogen fic aufm. vE: auftr.

^{15.} B.dW.A: gingen binfiber. 16. Sas. bei G. vE: faffete ber Gine ben Anbern. 17. vB: begann. dW: mar ber Str. f. bart.

18 Καλ εγένοντο έχει τρείς υίολ Σαρουία. . Ίωὰβ καὶ Άβισαι καὶ Άσαήλ καὶ Άσαήλ κοῦφος τοῦς ποσίν αὐτοῦ ώς εὶ μία δορκὰς τῶν ἐν 19 Καὶ κατεδίωξεν Ασαλλ οπίσω ἀγρῶ. 'Αβεννήρ, και ούκ έξεκλινε του πορευθήναι είς τὰ δεξιὰ οὐδὲ εἰς τὰ ἀριστερὰ κατόπισθεν 'Αβεννήρ. 20 Καὶ ἐπέβλεψεν 'Αβεννήρ εἰς τὰ όπίσω αὐτοῦ καὶ είπεν. Εὶ σὰ εί αὐτὸς 'Agan'h: Kal slusr 'Eyo slut. 21 Kal slusr αὐτῷ 'Αβεννήρ. "Εκκλινον σὰ είς τὰ δεξιὰ η είς τὰ άριστερὰ καὶ κάτασγε σεαυτῷ έν τῶν παιδαρίων, καὶ λάβε σεαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἡθέλησεν Ασαἡλ ἐκκλῖναι ἀπὸ τών οπισθεν αύτου. 22 Καὶ προςέθετο 'Αβεννηρ έτι είπειν τῷ Ασαήλ. Απόστηθι σὰ ἀπ' έμου, ενα μη πατάξω σε είς την γην και πώς άρω τὸ πρόςωπόν μου πρὸς Ἰωὰβ τὸν άδελφόν σου; 23 Και ούκ εβούλετο αποστήναι. Καὶ τύπτει αὐτὸν 'Αβεννής ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ δόρατος έπι την ψόαν, και διεξήλθε το δόρυ έκ τών οπίσω αύτου, καὶ πίπτει έκει καὶ αποθνήσκει υποκάτω αυτου. Και εγένετο, πας ò toyoutroc soc tov tonov, où trecer exel Ασαήλ και άπέθανε, και ύφίστατο.

24 Καὶ κατεδίωξεν Ἰωὰβ καὶ ᾿Αβισατ ὁπίσω ᾿Αβεννήρ, καὶ ὁ ἥλιος ἔδυτε καὶ αὐτοὶ εἰςῆλθον ἔως τοῦ βουνοῦ ᾿Αμμά, ὁ ἐστιν ἐπὶ προςώπου Γιέ, ὁδὸν ἔρήμον Γαβαών. 25 Καὶ συναθροίζονται οἱ υἰοὶ Βενιαμὶν ὁπίσω ᾿Αβεννήρ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἐνός. 26 Καὶ ἐκάλεσεν ᾿Αβεννὴρ τὸν Ἰωὰβ καὶ εἰπε Μὴ εἰς νῦκος καταφάγεται ἡ ἐρμφαία, ἡ οὐκ οἰδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα; καὶ ἔως πότε οὐ μὴ εἴπης τῷ λαῷ ἀποστρέφων ἀπὸ ὅπισθε τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν; 27 Καὶ εἰπεν Ἰωάβ. Ζῆ κύριος, ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ

וַיַּהָיוּ שָׁם שָׁלשָׁהֹ בָּנֵי בָּרוּיַה יוֹאָב 18 בַרָּנְלֵיו כָּאֲחֵד הַבָּבָיֵם אֲשֵׁר בַּשְּׂדֵח: דת עשהאל אחרי אבנר ולא-נטה לַלָבֶת עַלִּהיִמין וְעלִהשָּמֹאל מאחרי אחַרַיו וּיּאמר וַיָּפֵן אָבנר וג ויאמר לו אבנר נטה לה על־ימינה ראדוז ים וַקַת-לָהָ אֶת־תַלֶּצָתִוֹ וַלָאׁ־ 22 אַבַה עַשַּהאל לַסִוּר מאַחַרֵיו: וַיּּסַתְּ לַאמר לה מאחרי למה אַבְּבָּה אַרְצַה וְאֵיהׁ פני אל־יואב החמש ומצא החנית מאחריו וימת תחתו אל-המקום עשהאל וימת ויעמדו:

דֵה דֵּאֵלִנִים פּֿ , קנִלָּא צִּבְּׁנִנִּ פּֿ, אֵז צֵלְמִּנִּ מִאֹּנִים פּֿ , קנִלָּא צִּבְּׁנִנִּ פּֿ אָז בּאֹנִרוִעֵּי וֹהֹבּמֹנִי לְאִ-נִאָּמֹּר לְמָׁפּ אַלְבוּנִאָּ יִדְּבֹּמִנִּ שְׁלֵנִי נִאָּלָרְ עַלְּכֹּ אַלְבוּנִאָּ צִּבְמִּי שְׁלֵנִי נִנְּאָלְנָצִי שִּׁצְלֵנִ אַלְבוּנִאָּ צִּבְמִּי שְׁלֵנִי בִּנִיבּ אַלְבוּנִאָּ צִּבְּמִי מְלִבּנִי אָלֹנִי בְּנִלְנִי אַלְנִי עַלְּכִּלִ אַפְנִי וְזִּינִי בְּנִיבְנִי אָלִבְיְאַ אַבְּנִי אַפְּנִין וֹיִנְעַלְּבְּצִּי בְּנִי-בִּנְיְעָן אַנְּעָלְ הַיִּבְּלְנִין נִיּיִלְפָּצִּי בְנִי-בִּינִים בָּנִרְ הַבְּבְּעִוּ בְּעִבְּנִי לִּאְלִנִי אָלִנְישִׁי אַנְעַלְ הַיִּבְּלָּנִי וִנְעִלְּבְּבְּיּ בְיִּנְבְּעָּנִי בְּעִּבְּיִים בְּנִילְ

^{18.} B (eti. infra): Αβεσσα (-ισαΐ ΑΧ). ΑΒ * τῶν († FX). 19. ΑΒ: πορεύεσθαι (-θήναι ΕΧ). Β* (bis) τὰ († ΑΚ). 20. ΑΧ * εἶ. 21. ΑΒ: ἐκ (ἀπὸ FX). 22. ΑΒ: ἔτι 'Αβ. λέγων ('Αβ. ἔτι εἰπεῖν FX) ... * σὑ et τὸν άδ. συ († FX). 23. ΑΒ † (ab in.) καὶ πῷ ἐστὶ ταῦτα; ἐπίστρεφε (Α. ἀπόστρεφε) πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφον συ et (a. ἀποστ.) τῷ (* FX). 24. Β: 'Αμμάν (-μά ΑΓΧ). ΑΒ: Γαῖ (Γιέ F). 25. ΑΧ * σῖ. ΑΒ † (a. ἀπ.) οῖ ... ἐγ. εἰς ευνάντησιν (c. FX). 26. ΑΒ * τὸν.

ע. 23. 'ם תחתיו מ' . 27. חחתיו מ'

^{18.} B.dW.vE: fchuell auf f. F. B: wie eine v. ben Reben. vE: gleich einem ber R. dW: w. eine ber Gas fellen.

^{19.} dW: wandte fic nicht. dW.vE: hinter A. weg (ber).

Es maren aber brei Sobne Beru Ja 18 bafelbft: Joab, Abifai und Afabel. Afabel aber war von leichten gugen, wie ein Reb 19 auf bem Felbe, "und jagte Abner nach, und wich nicht, weber gur Rechten noch gur 20 Linken von Abner. *Da manbte fich Abner um und fprach: Bift bu Afabel? 21 Er fprach: Ja. * Abner fprach ju ihm: Bebe bich entweber gur Rechten ober gur Linten, und nimm fur bich ber Rnaben einen, und nimm ihm feinen Barnifc. Aber Afabel wollte nicht von ihm ab-22 laffen. * Da fprach Abner weiter gu Afabel: Sebe bich von mir! Warum willft bu, bağ ich bich ju Boben fclage? Unb wie burfte ich mein Antlit aufheben vor 23 beinem Bruber Joab? * Aber er weigerte fich zu weichen. Da ftach ihn Abner bin= ter fich mit einem Spieg in feinen Wanft, bag ber Spieg binten ausging, und er fiel baselbft und ftarb vor ibm. Und wer an ben Ort fam, ba Afahel tobt lag, ber ftanb ftille.

24 Aber Joab und Abifai jagten Abner nach, bis bie Sonne unterging. Und ba fie famen auf ben Bugel Amma, ber bor Siab liegt, auf bem Wege gur Bufte Bi-25 beon, *versammleten fich bie Rinder Benjamin hinter Abner ber, und wurben ein Bauflein, und traten auf eines Bugels 26 Spige. * Und Abner rief ju Joab und fprach: Soll benn bas Schwert ohne Enbe freffen? Beigeft bu nicht, bag bernach möchte mehr Jammers werben? Wie lange willft bu bem Bolt nicht fagen, baß es 27 ablaffe von feinen Brubern? * Zoab

26. A.A: 3ammer.

20. dW.vE: fab fic.

fprach : Co mabr Bott lebt, batteft

1Ch. Erant autem ibi tres nin. 2,16a. Erant autem ibi tres nin. 18m.36,6 Joab et Abisai et Asael; porro Asael Erant autem ibi tres filii Sarviae, 18 ^{1Ch.12,8}.de capreis quae morantur in silvis. *Perseguebatur autem Asael Abner, et 19 non declinavit ad dexteram neque ad sinistram, omittens persequi Abner. Respexit itaque Abner post tergum 20 suum et ait: Tune es Asael? Oui re-Dixitque ei 21 spondit: Ego sum. Abner: Vade ad dextram sive ad sinistram, et apprehende unum de adolescentibus, et tolle tibi spolia eius. Noluit autem Asael omittere, quin urgeret eum. *Rursumque locutus 22 est Abner ad Asael: Recede, noli me segui! ne compellar confodere te in terram, et levare non potero faciem meam ad Joab fratrem tuum. *Oui 23 audire contempsit et noluit declinare; percussit ergo eum Abner aversa hasta in inguine, et transfodit, et mortuus est in eodem loco; omnesque qui transibant per locum illum, in quo ceciderat Asael et mortuus

erat, subsistebant. Persequentibus autem Joab et Abi- 24 sai fugientem Abner sol occubuit, et venerunt usque ad collem aquaeductus, qui est ex adverso vallis itineris deserti in Gabaon. *Congregatique 25 sunt filii Benjamin ad Abner, et conglobati in unum cuneum steterunt in summitate tumuli unius. *Et excla-26 mavit Abner ad Joab et ait: Num usque ad internecionem tuus mucro desaeviet? an ignoras, quod periculosa sit desperatio? usquequo non dicis populo, ut omittat persequi fratres suos? *Et ait Joabs Vivit Dominus! 27

si locutus fuisses, mane recessisset

^{21.} B.dW.A: Benbe bich. vE: Benge ab. B: er: greife einen v. ben Jungl. dW: greife bir e. ber Leute. B.dW.vE: Ruftung ... weichen hinter ihm weg. 22. hinter mir weg. B.dW: War. foll ich bich. dW: founte. dW.vE: Angeficht erheben zu (gegen).

^{23.} mit b. Sintertheil b. Spiefes ... flel baf. auf b. Stelle. dW: in b. Beib. vE.A: Unterl. (B: an bie fünfte Rippe!) vE: fturgte baf. hin. B: anf f. Plate. B.dW.vE.A: A. gefallen (hingeft.) u. geftorben mar.

^{22.} S: et noli. 24. S: et itineris.

^{24,} u. ba b. G. n., famen f.

^{25.} Da verf. ... Gin Banft. dW.vE: (u. w.) ju einem Baufen. A: thaten fich gufammen gu e. D. vE.A: ftellten fich (auf ber ... auf). dW: ftanben fille.

^{26.} B.dW: immerfort. vE: immerhin. B: Erfen: neft bu u., baf es am letten eine bittere Sache w. m. dW: Erbitterung entftehet gulest. vE: Billft bu u. erf. bağ gul. Rummer erfolge. dW.vE: v. ber Berfolgung feiner Br. A: feine Br. ju verf.

πρωίθεν ἀνέβη ἂν ἡ λαός, ἔκαστος κατόπισθε τοῦ ἀδελφοῦ ἀὐτοῦ. ²⁸ Καὶ ἐσάλπετεν Ἰωὰβ τῆ σάλπεγγι, καὶ ἀπέστησε πῶς ὁ λαός, καὶ κατεδίωκεν οὐκ ἔτι κατόπισθεν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ οὐ προςέθεντο ἔτι τοῦ πολεμείν.

29 Καὶ 'Αβεννής καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καλ διέβησαν τον Ἰορδάνην, καλ έπορεύθησαν όλην την παρατείνουσαν, καὶ ἔρχονται εἰς τὰς παρεμβολάς. 30 Καὶ Ἰωὰβ ἀνέστρεψεν ὅπισθεν άπὸ τοῦ Αβεννήρ, καὶ συνήθροισε πάντα εὸν λαόν, καὶ ἐπεσκέπησαν τῶν παίδων Δαυίδ εννέα καὶ δέκα άνδρες. 31 Καὶ 'Ασαήλ καί' οί παίδες Δαυίδ έπαταξαν τών γίων Βενιαμίν των ανδρων Αβεννήρ τριακορίους και έξήκοντα ανδρας παρ' αψερύ. 32 Καὶ αίραυσι του 'Ασαήλ अयो रिक्रारा एवस् वर्णर के रखें इक्ष्म का का कार का कार होड़ αὐτοῦ ἐκ Βηθλεέμ. Καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην την τύκτα Ίωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ διεφω-ΙΙΙ. τίσθη αὐτοῖς εἰς Χεβρών. 1 Kal éyéνετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὸ ἀνὰ μέσον τοῦ οίκου Σαούλ και ανά μέσον του οίκου Δαυίδ, και ό οίκος Δαυίδ έπορεύετο καὶ έκραταιούτο, καὶ ὁ οίκος Σαούλ έπορεύετο και ήσθένει.

² Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶὰ υἰοὶ ἐτ Χεβρών, καὶ ἢν ὁ πρωτότονος αὐτοῦ ᾿Αμπῶν τῆς ᾿Αχινάμι τῆς Ἱεξραηλίτιλος, ³ καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Κελεῶβ τῆς ᾿Αβυρακλ τῆς Καρμηλίας, καὶ ὁ τρίτος ᾿Αβεσσαλῶμ νίὸς Μασχὰ θυγατρὸς Θολμὶ βασιλέως Γεσονρί, ⁴ καὶ ὁ τέταρτος ᾿Αβωνία νίὸς ᾿Αγτίθ, καὶ ὁ πέμπτος Σαφατία τῆς ᾿Αβιτάλ, ⁵ καὶ ὁ ἔντος Ἱεθεραὰμ τῆς Αἰγὰλ γυναικὸς Δαυίδ· οὐτοι ἐτίχθησαν τῷ Δαυίδ ἐν Χεβρών. ⁶ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου Σαρῶλ. καὶ ἀνὰ μέρον τοῦ οἴκου Δανίδ, καὶ ᾿Αβεννήρ ἦν κρακῶν τοῦ οίκου Σαρῶλ.

⁷ Καὶ τῷ Σαοὺλ ἦν παλλακή, καὶ ὅνομα αὐτῆ Ῥεσφὰ θυγάτης Αϊά. Καὶ εἶπεν Ἦςβόσεθ υἰὸς Σαοὺλ' πρὸς ᾿Αβεννής · Τί ὅτι εἰςῆλθες

ישׁראל ולא-יספר עוד לחלחם: בּל-הָגָּם וְלְאַ-יִרְדְּפִּר עִיִּדְ אַחְׁרֵי אָחָיר: וַיִּיְתְּלֵע יוֹאָל בַּשׁוֹפָּר וַיְּעַמְרּוֹ מַחַבּּׁלֵּר נְלָאַ-יספר עוד לחלחם:

אֹנְיֹנִי כֹּוֹשׁלִּמִׁי לִּעַׁלִּמִׁי הָּפִּׁחִּיִּי הָּפִּׁחִּיִּי בִּּוֹרְ • כֹּע—שַּׁלְּמִּי מֻׁלָּנֵׁ יִּמְּבִּי וְשִׁיְּכִי יִּ וְשִׁיְּכִי יִּ • יִמְשְׁנִשׁי כִּלְּשִׁכ לְּשְׁבִּידְּכְ אָּמָּע יִבְּלְ • יִמְשְׁנִשׁי כִּלְּשָׁכ לְאֲׁבִילְּמֹם בִּיּוֹלְבֹאלִים יִּנִּיִּלְ • בֹּכִּוּנִי אַמְנִין לְאֲבִילְצִם בִּיּיִם בְּמִּבְּלִיוּ דִּיִּבִּי

י אַבּימֹק: נְעַשְׁ נְתִּלְּבֶּׁ לְמִּלְכֶּׁ אֲמָשׁׁ ע אָבִּימֹק: נְעַשְׁשָּׁי נִעֹּנְבְּׁם לְמִּלְכֶּׁע אָמָשׁׁ נְפִּוְנִינִי בּוּנִיאָּי עוֹ נְיֹלְיבִי, אָּ

ִּ הָּאִּנְלֵי ! פּֿגִּע בָּנֹג נְאַלִּכֵּר נִּגִּינֵי מִנִּנִחַיֵּל בָּכֹּנִע פַּנִּאוָת מִשֹּׁלְשִׁלָּשׁ פּֿגּוּ פּֿיִע הָּאִיּרָ וּכֹּגוּ בַּנְג אַפָּנִי גְפָׁנִּוּ לְנָנִג פַּטּבְרָנְוּ; נְיִנִיּ

אַיָּהַ וַיּאָמָר אָל־אַבְנֵר מַדְּוּעַ בָּאתָה זיָה וַיִּאָמָר אָל־אַבְנֵר מַדְּוּעַ בָּאתָה

י. של מברגרל מ' v. a. 'p איולדו מ'

^{27.} AB: πρωιόθεν. 28. AB: ἀπέστησαν ... π. ἀ πατεδίωξων όπίσω. 29. AB: διέβαινον. Β: τὴν (τὰς X; AFX*). AB: παρεμβολήν. 31. AB*(ult.) παl. 32. AB: ἐπορεύθη ... † (p. ἄνδρ.) οἱ μετ ... διέφαισεν ... ἐν Χ. — 2. Β: Δινόομ. 3. AB: Δαλεία τ. Δβιγαίας (Κελ. τ. Δβ. F) ... Γεσσίρ (Γεσεβί?). 4. AB: ᾿Ορνία κ. -ας (Δδωνία F). 7. AB * ἡν et π. ὄν. αὐτῆ († FX) ... Ιώλ s. Ἰολ (Διά FX).

^{27.} du nicht geredet, hod B. h. fchan nom Mangem an e. j. 28. dW.xB.A: fief in die (Trommede).

bu beute morgen fo gejagt, bas Bolf batte ein jeglicher von feinem Bruber abgelaffen. 28 * Und Joab blies bie Pofaune, und alles Bolt ftand ftille, und jagten nicht mehr Ifrael nach, und ftritten auch nicht mehr.

Abner aber und feine Danner gingen biefelbe gange Nacht über bas Blachfelb, und gingen über ben Jorban, und manbelten burche gange Bithron, und famen ine Lager.

30 * Joab aber mandte fich von Abner und versammelte bas gange Bolf, und es fehleten an ben Rnechten Davide neunzehn Mann

31 und Afabel. * Aber bie Rnechte Davids . hatten geschlagen unter Benjamin und bie Manner Abners, bag brei hunbert und

32 fechzig Mann waren tobt geblieben. * Und fle hoben Afabel auf, und begruben ibn in feines Baters Grab zu Bethlebem. Und Joab mit feinen Mannern gingen bie gange Nacht, bag ihnen bas Licht anbrach ju

"Und es war ein langer III. Debron. Streit zwischen bem Saufe Sauls und bem Baufe Davide; David aber ging und nehm gu, und bas Baus Sauls ging und

nabm ab. Und es wurden David Rinder geboren gu Bebron: fein erftgeborner Cobn Amnon 3 von Abinoam, ber Jefreelitin, *ber anbere, Chileab, von Abigail, Nabale Beib, bes Carmeliten, ber britte, Abfalom, ber Sobn Maacha, ber Tochter Thalmai, bes Ronigs 4 gu Befur, "ber vierte, Abonia, ber Cobn Bagith, ber fünfte, Saphat Ja, ber Sohn 5 Abital, * ber fechfte, Bethream, von Egla, Diefe find David

6 geboren ju Bebron. * Als nun ber Streit war zwischen bem Baufe Saule und bem Baufe Davibs, ftartte Abner bas Baus Sauls.

Und Saul hatte ein Rebsweib, Die bieg Rigpa, eine Tochter Uja. 38bofeth fprach ju Abner : fchläfft bu bei meines Baters Rebsweib?

populus persequens fratrem suum. *Insonuit ergo Joab buccina, et stetit 28 omnis exercitus, nec persecuti sunt ultra Israel neque iniere certamen.

Abner autem et viri eius abierunt 29 per campestria tota nocte illa, et transierunt Jordanem, et lustrata omni Bethoron venerunt ad castra. *Porro Joab reversus, omisso Abner, 30 congregavit omnem populum, et defuerunt de pueris David decem et novem viri, excepto Asaele. *Servi 31 autem David percusseruht de Benjamin et de viris, qui erant cum Abner, trecentos sexaginta, qui et mortui sunt. *Tuleruntque Asael et sepelierunt 32 eum in sepulchro patris sui in Bethlehem. Et ambulaverunt tota nocte Joab et viri, qui erant cum eo, et in v.11.1. ipso crepusculo pervenerunt in He-*Facta est ergo longa III. bron.

concertatio inter domum Saul et inter 5,10.1Ch.domum David: David proficiscens et semper se ipso robustior, domus autem Saul decreseens quotidie.

Natique sunt filii David in Hebron, 2 2,11.1; Natique sunt filii David in Hebron,
1Ch. s,1ss. fuitque primogenitus ejus Amnon de Achinoam Jezraelitide, *et post eum 3 Cheleab de Abigail uxore Nabal Carmeli, porro tertius Absalon filius

^{13,87.} Maacha filiae Tholmaï regis Gessur, Jos. 12,5;# quartus autem Adonias filius Haggith, et quintus Saphathia filius Abital, *sextus quoque Jethraam de Egla

uxore David; hi nati sunt David in Hebron. *Cum ergo esset praelium inter domum Saul et domum David, Abner filius Ner regebat do-

mum Saul. Fuerat autem Sauli concubina no- 7 21,8. mine Respha, filia Aja. Dixitque Isboseth ad Abner: Quare ingressus es

31. Al.: sexag. viros. 1. 8: inter d. D. et i. d. 7. Al. † (a. Dixitque) Ingressusque est Saulis. ad eam Abner.

29. festen fiber b. S. ... gen Mahanaim. dW. vE. A: burch tie @bene.

30. B: wurben gemiffet. dW.vE: verm.

31. u. ben Mannern.

bem Weibe Davibs.

^{32.} vE.A: nahmen. dW:im Begrabnif. vE:inbie Gruft. dW.vE: n. ber Morgen (Tag) br. ihnen an. 1. dW.vB: ber Str. war lang(wierig). B.dW.

vE: wurde immer farter ... (geringer) fdmader.

^{2.} B.dW.vE.A: Cohne ... f. Erfigeb. war. 6. machte fich M. fart im D. G. B: ftarfete fic.

⁽dW: hielt A. fest am. vE: folog fich f. au.) 7. vE: Debenm. gehabt. dW.vE: haft bu bem ... beigewohnet. A: mit ... ju thun gehabt. B: bift bu gu ... eingegangen.

πρός την παλλακήν του πατρός μου; 8 Καλ έθυμώθη σφόδοα 'Αβεννήο περί τοῦ λόγου 'τούτου' τῷ 'Ιςβόσεθ', καὶ είπεν 'Αβεννήρ πρός αὐτόν. Μή κεφαλή κυνός έγω είμι; 'Εποίησα σήμερον έλεος μετά τοῦ οίκου Σαούλ του πατρός σου και περί άδελφων και περί γνωρίμων, και ούκ ηύτομόλησα είς τον οίκον Δαυίδ, και επίζητεις έπ' εμέ σθ περί άδικίας γυναικός σήμερον; 9 Τάδε ποιήσαι ο θεός τφ 'Aβετνής και τάδε προςθείη αὐτφ, ότι καθώς ώμοσε κύριος τῷ Δαυίδ, ούτως ποιήσω αὐτῷ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, 10 περιελείν τὴν βασιλείαν από τοῦ οίκου Σαούλ καὶ αναστήσαι Tor Oporor David Ent Ispanik nal Ent Tor Ιούδαν από Δαν έως Βηρσαβεέ. 11 Και ούκ ήδυνήθη έτι Ιςβόσεθ άνταποκριθήναι τω Αβεννής όημα, από τοῦ φοβηθήναι αὐτόν.

12 Καὶ ἀπέστειλεν 'Αβεννής ἀγγέλους πρὸς Δαυίδ 'είς Θαιλάμ οδ ήρ' παραχρημα, λέγων Διάθου διαθήκην σου μετ' έμου, και ίδου ή γείρ μου μετά σου, του έπιστρέψαι πρός σε πάντα τὸν Ἰσραήλ. 13 Καὶ είπε Δανίδ Καλώς, έγω διαθήσομαι πρός σε διαθήκην πλήν λόγον ένα έγω αίτουμαι παρά σου, 'λέγων'. Ούκ όψει τὸ πρόςωπόν μου, ἐὰν μὴ ἀγάγης τὴν Μεγὸλ θυγατέρα Σαούλ παραγινομένου σου ίδεζν τὸ πρόςωπόν μου. 14 Καὶ έξαπέστειλε Δανίδ άγγελους πρός Ίςβόσεθ υίον Σαούλ, λέγων Απόδος μοι την γυναϊκά μου την Μεγόλ, ην έλαβον έν έκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων. 15 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰςβόσεθ καὶ Ελαβεν αὐτὴν παρά τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς παρά Φαλτιήλ υίοῦ 16 Καλ έπορεύετο μετ' αὐτῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πορευόμενος καὶ κλαίων ὀπίσω αὐτῆς έως Βαγουρίμ, και είπε πρός αυτόν 'Αβεννήρ. Πορεύου, ανάστρεφε, καὶ ανέστρεψε.

17 Καὶ λόγος Αβεννης εγένετο πρὸς τοὺς ποεσφυτέρους Ἰσραήλ καὶ εἶπε· Χθὸς καὶ τρίτην 8. ΑΧ *τότε τῷ. ΑΚΧ *σὐ. ΑΒ: ὑπὸς (περὶ ΓΧ). 9. ΑΒ † (a. ὅτ.) ὅτι. Α * ἐν τῆ ἡμ. τ. 10. ΑΒ † (a. ἀναστ.) τῷ (* FX). 11. ΑΒ: ἐ(s. ἢ) ἀννάσθη... ἀποκριθήναι ... φοβεῖαθαι (c. FX). 12. Β * τῷ († ΑΕΓΧ). ΑΒ † (p. τὸν) οἶκον (* FX). 14. Β pon. ἀγγ. p. Σ. (c. ΑΓΧ). 15. Β: Σελὶῆς (Λαῖς F). 16. ΑΒ: ὁ ἀνὴς αὐτῆς μετ' αὐτῆς ... * πος. καὶ

זַבֶּר מִיָּרָאָתִּי אִתִּי: זַיִּשְׁרַאֵּלָ נְאַלָּלְ מְּדִּלְהָשִׁיב אָת־אַּבְּרָר יִשְּׁרָאֵלָ וְעַלִּיִם אָת-פִּפּא דָּוָד פַּלִּר יִשְׁרָאֵלַ וְעַלִּים אָת-פִּפּא דָּוָד פַּלָּר יִשְׁמָּה יִלְּהָלִים אָת-פִּפּא דָוָד פַּלָּר יִשְׁמָּה יִלְּהָלִים אָת-פִּפּא דָוָד פַּרִּבְּן יִשְׁמָּה יִּלְהִים לְאַרָּיִר וְלָה יְלָה יִכְּיּה יִּינִם יִשְׁמָּה יִּלְהִים לְאַבְיר וְלָה יְלִיה יִנְים יִּבְּיר יְשְׁמָּה יִּלְיִים לְאַבְיר וְלָה לְּיִר בִּיר בְּנִר יְשְׁמָּה יִּלְיִם לְיִּבְיר וְהִיּהְיָה בִּיר וְלָה יִנְים יִּבְּיר וְלָה יִּלְים בְּיר יִבְּיִר יְשְׁמָּה יִּלְּה יְלָיִם לְיִב לְיִבְּיר וְלָא הִנְּבְיּיה יִּלְּה יְלָּה בְּיִר יְּלָה יְּלִּה בְּיִר וְלָּה יִּבְּיר יְבִּאָּה בְּיִר יְּלָה יִּלְּי בְּלִר בְּיִבְרָי יִבְּיִּה בְּלִּה יִבְּיִם יִּבְּיר וְלָּא יִבְּיִבְּיר יִבְּיִּה יִּיִּה יִּיְ יְשְׁמָּה עִּם-בְּיִב יִּבְּיִל עִּיִּים לְיִבּיר וְלָה יִּבְּיר יְבִּיּבְר יִיִבְּיר יִּבְּיִּר יִּבְּיִּר יִּבְּיִּר יִּבְּיִּר יִיִּיח יִּבְּיִבְר יִיִּיח יִּבְּיר יִבְּיִים יִּבְּיר יִבְּיִּב יִּבְּיר יִּבְּיר יִיִּיח יִּיִּים בְּיִב יְּבִיּבְיר יִּבְּיִּים יִּבְּיר יִּבְּיִים בְּעִּים יִּבְּיר יִבְּיִּבְיר יִּבְּיִּים בְּיִים אָּבְייוּ בְּיִים בְּיִבְּיר יִּבְּיִים בְּיִבְּיִים יִּבְּיר יִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיר יִבְּיִּים בְּיִבּיר יִבְּיִים בְּיִים בְּיִבּיר יִיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבּיי בְּיִבּיי בְּיִּיִים בְּיִבּיי בְּיִבְּיי בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיי בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְיִי בְּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְּייִבְיִים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְּיים בְּיִיבְייִים בְּיִּבְייִי בְּיִיבְייִים בְּיבּייבְייִייִים בְּיִּיבְייִייִר בְּיִּיִים בְּיִּיר בְּיִּיִייִיְבְּיִים בְּיִיבְיִייִּיְיִים בְּיִּיִים בְּיִּייִים בְּיִּיִּיִייְיִיבְיִייִּיְיִּיְיִים בְּיִּייִים בְּיִּיְיִייִיְיְיִּיְיִּייִייִּיְיִים בְּיִּיִּיִייִים בְּיִּבְייִּייִּיִּיְיִייִּיְיִיִּיִּיְיִייִים בְּיִּיִייִּיְיִּיִייִּיְיִּיִּיִּייִּיִּיִּיִּיְיִי

וַיַּשֶׁלַת אבנר מלאכים אל־דָּוד תַּחָתַוֹ לֵאמִר לִמָי־אָרֵץ לֵאמֹר כַּרְתַה והנה ידי עמה להסב 13 אַלִידָ את־כּל־ישׂרָאל: וַיָּאֹמֶר טוֹב אַנִּי אָכָרָת אָתַּהָ בְּרֵית אָהְ דָּבַר אָּדָוֹר אַנֹכִי שׁאָל מַאָתְּדָּ לַאמֹר לְאַ־תִרְאֵה אָת־פָּנִי פּי י אָם־כְפָנִי הַבְיאָה אַת מַיכַל בַּת־שַׁאוּל בִּלִאַהָ לִרְאָוֹת אֶת־ 14 פַנֵי: וישׁלח דוד מלַאכֿים אַל־אֵישׁ־ בַּשָׁת בַּן־שָׁאִוּל לַאמָר תִּנָה אֵת־אַשִּׁתִּי את-מיכל אַשׁר ארשָׁתּי לי בּמאה פו עַרָלוֹת פַּלְשָׁתִּים: וַיִּשָׁלַח אַישׁ בּשָׁת וַיִּפְחֲהַ מֵעָם אָישׁ מֵעָם פַּלִטִיאֵל בָּן־ 16 כַּלָשׁ: וַיָּלֵךְ אָתַּה אִישַׁה הַלַּוֹךְ וּבַכָּה ־בַּחָרֵים וַיֹּאמֵר אַלַיוּ אַכנר בר שוב וישב:

לאמר פּם-שִּׁמוּל פּם-שִׁלְשֵׁם הָיִיתָּם 17 וּדְבַר-אַבְנַר הָיָּה אִם-זִקְנֵי יְשִּׂרְאֵל

תחתרו ס' . 12. v. 15. 'ס'

(c. FX). B: Baqanip (Bayepip F). 17. AB: Kail elnev A β . $\pi \rho \delta \varsigma$ rès $\pi \rho \epsilon \sigma \beta$. Isq. légar (c. FX).

8 Da warb Abner febr gornig über biefe Borte Isbofeths, und fprach: Bin ich benn ein hundstopf, ber ich wiber Juda an bem Baufe Saule, beines Baters, und an feinen Brubern und Freunben Barmbergigfeit thue, und habe bich nicht in Davids Banbe gegeben? und bu rechneft beute mir eine Diffethat ju um 9 ein Weib? * Gott thue Abner bieg und bas, wenn ich nicht thue, wie ber Berr 10 David gefdworen bat, "bag bas Ronigreich vom Saufe Sauls genommen werbe. und ber Stuhl Davibs aufgerichtet werbe über Ifrael und Juba, von Dan bis gen 11 Ber Seba. *Da tonnte er forber ibm fein Bort mehr antworten, fo fürchtete

er fich vor ihm.

12 Und Abner sanbte Boten zu David für fich, und ließ ihm sagen: Weß ift bas Land? und sprach: Mache beinen Bund mit mir; fiehe, meine hand soll mit bir sein, daß ich zu

18 dir kehre das ganze Ifrael. * Er fprach: Wohl, ich will einen Bund mit dir machen; aber eins bitte ich von dir, daß du mein Angesticht nicht sehest, du bringest denn zuvor zu mir Michal, Sauls Lochter, wenn du

14 kommft, mein Angesicht zu seben. Auch fandte David Boten zu Isboseth, bem Sohne Sauls, und ließ ihm fagen: Gib mir mein Weib Wichal, die ich mir vertrauet habe mit hundert Borhauten ber Philister.

15 * Isbofeth fanbte bin und ließ fie nehmen von bem Mann Baltiel, bem Sohn Lais.

16 " Und ihr Mann ging mit ihr, und weinete hinter ihr bis gen Bahurim. Da sprach Abner zu ihm: Rehre um und gehe hin, und er kehrete um.

17 Und Abner hatte eine Rebe mit ben Aelteften in Ifrael, und fprach: 3hr habt

11. U.L. fürber. A.A. ferner.

8. B: entbrannte. dW.A: ergrimmete. (B: bag ich wiber 3. bin? Sollte ich hente ... haben.) vE: bag ich gegen 3. jeht B. übe. A: hente w. 3., ba ich B. gestham. (dW: ber es mit 3. hält? Bis jeht thue ich.) B: wolltest mich h. um einer M. au e. B. heimsuchen! dW: u. boch rügest bu an mir bas Bergehen mit b. B. aujest. vE: bu ahnbest ... einem B.

9. (Bgl. 1 Sam. 20, 13.) dW: also will ich ihm

10. B: bağ ich ... überbringe, u. beftatige ben St. dW: abbringe u. d. Thron D. befestige. vB: bie Ros

(14.8. ad concubinam patris mei? *Qui ira10.312. 222: tus nimis propter verba Isboseth ait:
17.43. Numquid caput canis ego sum adver17.43. Numquid caput canis ego sum adver24.16. sum Judam hodie, qui fecerim misericordiam super domum Saul patris
tui et super fratres et proximos ejus,
et non tradidi te in manus David, et
tu requisisti in me, quod argueres
(18... pro muliere hodie? *Haec faciat Deus
3.17. Abner et haec addat ei, nisi quomodo

15. juravit Dominus David, sic faciam cum
15. 12. eo, •ut transferatur regnum de domo 10
Saul et elevetur thronus David super

Jud.20,1. Israel et super Judam, a Dan usque
Bersabee. *Et non potuit respon-11
dere ei quidquam, quia metuebat
illum.

Misit ergo Abner nuncios ad David 12 pro se dicentes: Cujus est terra? et ut loquerentur: Fac mecum amicitias, et erit manus mea tecum, et reducam ad te universum Israel. *Qui ait: 13 Optime! ego faciam tecum amicitias; sed unam rem peto a te, dicens: Non

Gen. 43, h videbis faciem meam, antequam adv. 14. duxeris Michol filiam Saul, et sic venies et videbis me. Misit autem 14. David nuncios ad Isboseth filium Saul,

18m. dicens: Redde uxorem meam Michol,
18,25ss. quam despondi mihi centum praeputiis Philisthiim. "Misit ergo Isbo- 15
18m. seth et tulit eam a viro suo Phaltiel,

filio Lais. Sequebaturque eam vir 16

16,5. suus plorans usque Bahurim, et dixit
ad eum Abner: Vade et revertere!

Oui reversus est.

Sermonem quoque intulit Abner 17 ad seniores Israel, dicens: Tam heri

12. Al. † (p. Dav.) in Hebron.

nigewarbe ... abbr. u. aufrichte.
11. bem Abner ... entgegnen. dW.vE: aus Furcht

11. bem Abner ... entgegnen. dW.vE: aus Furchi v. ihm.

12. B: von feinem Ort? dW.vE: fatt feiner ... fcließe einen B.

13. begehre ich. dW.A: forbere. vE: verlange. 14. verlobe. dW: gefreiet um. vE: erfauft?

15. B.dW: ließ f. holen. A: v. ihrem Manne? 16. Seh, T. um. B: immer h. ihr her. dW.vE: im Geben h. ihr h.

17. dW: unterrebete fich. vE.A: rebete (auch).

ζητούστες ήτε Δαυίδ βασιλεύσαι έφ' ύμᾶς: 16 και νύν ποιήσατε, ότι κύριος έλάλησε περί Δαυίδ, λέγων Έν γειρί τοῦ δούλου μου Δανίδ σώσω τὸν λαόν μου Ἰσφαήλ ἐκ χειρός άλλοφύλων και έχ γειρός πάντων των έχθρων αὐτών. 19 Καὶ έλάλησεν Αβεννήρ έν τοῖς ώσὶ Βενιαμίν, και επορεύθη Αβεννής του λαλήσαι είς τὰ ώτα τοῦ Δαυίδ είς Χεβρών πάντα όσα ηρεσκεν έν όφθαλμοϊς Ίσραήλ και έν όφθαλμοῖς παντός οίκου Βενιαμίν. 20 Καὶ ήλθεν Αβεννής πρός Δαυίδ είς Χεβρών καί μες αύτοῦ είκοσι ανόζες, καὶ ἐποίησε Δανίδ τῷ ᾿Αβεννής καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ πότον. 21 Καὶ είπεν 'Αβεννής πρός Δαυίδ' Αναστήσομαι δή καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω πρός τὸν χύριόν μου τὸν βασιλέα πάντα 'Ισραήλ, καὶ διαθήσομαι μετὰ σοῦ διαθήκην, και βασιλεύσεις έν πάσιν οίς έπιθυμει ή ψυγή σου.

Καὶ έξαπέστειλε Δαυίδ τον 'Αβεννήρ, καὶ έπορεύθη εν είρηνη. 22 Καὶ ίδου οι παίδες Δαυίδ καὶ Ιωάβ παρεγένοντο ἀπὸ τῆς έξοδίας, καὶ σχύλα πολλά έφερον μεθ' έαυτών και Αβεννήρ ούκ ην μετά Δαυίδ έν Χεβρών, ότι απεστάλκει αυτόν και απεληλύθει εν είρήνη. 28 Καϊ Ίωὰβ και πάσα ή στρατιά ή μετ αύτου ήλθοσαν, και απήγγειλαν τῷ Ἰωάβ, λέγοντες Ήλθεν ' Αβεννής νίος Νής πρός Δαυίδ, και απέστειλεν αύτον και απηλθεν έν είρηνη. 24 Και είςηλθεν Ιωάβ πρός τον βασιλέα και είπε. Τί τούτο ἐποίησας; Ίδοὺ ήλθεν Άβεννης πρός σε, καὶ ίνατι έξαπέστειλας αὐτὸν καὶ ἀπελήλυθεν εν είρηνη; 25 H ούκ οίδας 'την πακίαν 'Αβεννήρ υίου Νήρ, ότι απατησαί σε παρεγένετο καὶ γνώναι την έξοδόν σου καὶ την

είςοδόν σου καὶ γνώναι ἄπαντα ὅσα σὰ ποιεῖς;

26 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ καὶ ἀκέστειλεν ἀγγέλους ἐπίσω ᾿Αβεννήρ, καὶ ἐπι-

στρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σειρά, καὶ Δανὶδ οὐκ ἥδει. 27 Καὶ ἐπέστρεψε τὸν ᾿Αβεννὴρ εἰς Χεβρὰν καὶ ἔξέκλινεν αὐτὸν Ἰσὰρ 17. ΑΒ: ἐξητεῖτε τὸν Δ. βασιλεύει» (ο. FΧ). 18. ΑΒ * λαόν μβ († FX). 19. ΑΒ: ἤρεσεν (-σιεν FX). Β * παντὸς († ΑΕΓΧ). 21. Β * (pr.) τὸν († ΑΕΓΧ). ΑΒ: μετ ἀντῦ ... ἐπὶ ... ἀπέστειλε (μετα δῦ ... ἐν ... ἐξαπ. FX). Α'Χ: ἐπορεύθησαν. 22. ΑΧ: παρεγίνοντο. ΑΒ: ἐκ (ἀπὸ FX). ... *πολλά († FX). Β: εἰς Χ. (ἐν Χ. ΑΓΧ). 23. ΑΒ * ἡ μετ ... ἀπηγγέλη ... Τητει ... ἀπέσταλπεν (c. FX). 24. ΑΒ: ἐξαπέσταλπες (c. FX). 24. ΑΒ: ἐξαπέσταλπες (c. FX). ΔΧ: ἀπῆλθεν. 25. Α * Ή ... παραγέγονεν. 26. ΑΒ: ἀνέστρεψεν (ἐξῆλθεν FX). Β: πρὸς ᾿Αβ. ὀπίσω (ὁπ. ᾿Αβ. ΑΓΧ). ΑΒ Σεειράμ (Σειρά FX).

מָבַקְשִׁים אָת־דָּנֵד לְמֵלֶה 18 וַעַתָּה צַשָּׁוּ פֵּי יִהוְיָה אָמֵר אֶל־דָּוִדׁ לַאמר בַּיָד וּ דָּרָד עַבְדִּי הוֹשִׁיעַ אַתר עַבִּי יִשֹּראָל מיַד פַּלְשָׁתִּים וּמיד כַּלִ־ 19 אַרֶבִיתָם: בָנְיִמָין וַיֵּלֶךְ נַּם־אַבְנֵר לְדַבָּר בִּאַזְנֵי דַרָּל בָּחֶבְרוֹן אַת כָּל־אָשֶׁר־טוֹב בְּצֵינֵי כ יָשִׂרָאָל וּבְעָינֵי כַּל־בֵּית בְּנִימֵן: וַיָּבֹא אַבְנֵר אֵל־דָּוִדֹ חֲבִרוֹן וִאִּתְּוֹ עֵשִׂרֵים אָנָשִׁים וַיַּצַשׁ דָּוֶד לְאַבְנֵר וְלֵאֲנָשִׁים 21 אַשֶּׁר־אָתָּוֹ מִשָּׁתַה: וַיִּאֹמֵר אַבָנַר אַל־ דַוֹד אַקּוּמָה י וָאַלֶּכָה וָאָקַבָּבָה אָל־ אַדֹנִי הַפָּׁלָה אָת־בָּל־יִשִׂרַאֵּל וְיִכְרְתַוּ אַתָּהָ בָּרִית וּמֵלֶכְתַּ בָּכָל אֲשֶׁר־תָאַנֶּה וַיִשַׁלַח דַּיָד אָת־אַבְנַר וַיַּלַהְ 22 בַּשַׁלָוֹם: וְהַנָּתֹ עַבְדֵי דְרָד וְיוֹאָבׁ בַּא מַהַבִּׁיּדר וְשָׁלֵל רֵב עִמֵּם הַבִּיאוּ וְאַבְנֵר אַינַפּוּ עִם־דַּוָד בְּחַבְרוֹן בֵּי שִׁפְּחָוֹ וַיֵּלֵהְ 23 בַּשָׁלָוֹם: וְיוֹאֵב וְכַל־הַצַּבָא אֲשָׁר־אָתִוֹ באוּ וַיַּמָּדוּ לִיוֹאַבֹ לַאמֹר בּא־אַבָנַר בורנו אַל־חַמַּלָה וַיִשַׁלְּחַהוּ וַיַּלֵהְ 24 בַּשָׁלְוֹם: רַיָּבָא יוֹאָבֹ אֶל־הַמָּלֵּךְ רַיִּאֹמֶר בַה עשִּׁיתָה הַנַּח־בָא אַבְנַר כח לפחדוה שׁלַחִתּוֹ וַיַּלֵהְ הַלְוֹהְוּ יַדַּעָתִּ וַלְדַבָּת אָת־מוֹצַאָּהְ וָאָת־מִּבְוֹאָה וָלֶדַעָת אָת כָּל־אַשֵׁר אַתַּה עשׁה:

אַלִּכָּרָ װִלְּרָוּן וֹהַשָּׁנִיּ יוּאָבָ אָלְ-שִּׁוּף תּ מִבּּוִיר ײַפּּרִינִי וְּדָּוֹדִ לְאִ יִנְתּי: וֹהְשָׁבוּ תַּלְאָלִיםִ אַּנְוֹרֵי אַלְּכָּר וַהָּשָׁבוּ אִיּעִּ הַ וְּהַבְּאַלִים אַנְוֹרָי אַבְנֵּר וַיִּשְׁכָּח הַ וְּהַבְּאַלִים אָנְיִי בַּעָּים דְּיִּיִּשְׁכַּח

ער באבר מ' . 25. 'P

^{17.} B: von geftern u. vorg. her D. gefnichet. dW: Soon feit g. u. ebeg. ... begobret.

verhin langft nach David getrachtet, daß 18 er Ronig mare über euch. * Go thut es nun, benn ber Berr bat von David gefagt: 36 will mein Bolt Afrael etretten burch bie Banb Davibs, meines Rnechts, von ber Philifter Band und von aller ihrer 19 Beinbe Banb. * Auch rebete Abner vor ben Ohren Benjamins, und ging auch bin gu teben vor ben Ohren Davibs zu Bebron aues, was Ifrael und bem gangen Saufe 20 Benjamin wohl gefiel. * Da nun Abner gen Bebton ju David fam, und mit ihm gwangig Mann, machte ibnen Davib ein 21 Dabl. * Und Abner fprach ju David: 3d will mich aufmachen und hingeben, bag ich bas gange Ifrael zu meinem Berrn, bem Ronige, sammle, und bag fie einen Bund mit bir machen, auf bag bu Ronig feieft, wie es beine Grele begebrt.

22 er hinginge mit Frieden. "Und fiebe, bie Rnechte Davibs und 38abs tamen bon ben Rriegsleuten und brachten mit fich einen großen Raub. Abner aber mar nun nicht bei David ju Gebron, fonbern er hatte ihn von fich gelaffen, bag er mit 23 Frieden weggegangen mar. Da aber Joab und bas gange Deer mit ihm war gefommen, warb ihm angefagt, bag Abner, ber Sohn Mer, jum Ronige getommen war, und er batte ibn von fich gelaffen, baß er 24 mit Frieben mar weggegangen. * Da ging Joab zum Könige Plitein unb fprach: Bas baft bu gethan? Stebe, Abner ift gu bir gekommen, warum baft bu ibn von bir 25 gelaffen, bag er ift weggegangen? * Renneft bu Abner, ben Gobn Rer, nicht? benn er ift getommen, bich ju überreben, bag er ettennete beinen Ausgang und Gingang, und erführe alles, mas bu thuft.

Alfo ließ David Abner von fich, bag

Und ba Joab von David ausging, fandte er Boten Abner nach, baß fie ihn wieberum holeten von Borhaffra, und David wußte "Als nun Abner wie-27 nichts barum. ber gen Bebron tam, führete ihn Joab

guam nudiustertius quaerebatis David, 14,8.16. ut regnaret super vos. *Nunc ergo 18 facite: quoniam Dominus locutus est ad David, dicens: In manu servi mei . David salvabo populum meum Israel de manu Philisthiim et omnium inimicorum ejus. *Locutus est autem 19

1Ch. Abner etiam ad Benjamin, et abiit, ut loqueretur ad David in Hebron omnia, quae placuerant Israeli et universo Benjamin. * Venitque ad 20 David in Hebron cum viginti viris, et fecit David Abner et viris ejus, qui venerant cum eo, convivium. *Et 21 dixit Abner ad David: Surgam, ut congregem ad te dominum meum regem omnem Israel, et ineam tecum foedus, et imperes omnibus, sicut desiderat anima tua.

Cum ergo deduxisset David Abner et ille isset in pace, "statim pueri 22 David et Joab venerunt caesis latronibus cum praeda magna nimis: Abner autem non erat cum David in Hebron, quia jam dimiserat eum et profectus fuerat in pace. * Et 23 Joab et omnis exercitus, qui erat cum eo, postea venerunt; nunciatum est itaque Joab a narrantibus: Venit Abner filius Ner ad regem, et dimisit eum, et abiit in pace. *Et ingressus 24 est Joab ad regem et ait: Quid secisti? ecce, venit Abner ad te; quare dimisisti eum et abiit et recessit? *Igno- 25 ras Abner filium Ner, quoniam ad hoc venit ad te. ut deciperet te et sciret exitum taum et introitum taum, et nosset omnia quae agis?

Egressus itaque Joab a David misit 26 nuncios post Abner, et reduxit eum a cisterna Sira ignorante David. *Cumque rediisset Abner in Hebron, 27 seorsum adduxit eum Joab ad medium

^{20.} S: viri ejus. 23. 8: qui erent. Al.: nuncia-tamque. 25. Al. * ad te.

vE: bem Rriegshaufen. B: einem Arlegstrapp. 25. Renneft bu bod ...! dW: bid ju beliften. vE: Aberliften. A: bintergeben.

^{26.} dW.vE: u. fie brachten (fahrten) ihn jurud. A: u. brachte. B: v. bem Brunnen Stra. dW.vE.A: (Baffer:)Grube.

^{18.} B: erlofen.

^{19.} B.vE: gut war in b. Augen.

^{20.} B.vE: (bereitete) ... Gaftm.

^{21.} dW: fo wie es bein Gers wanichet. vE: gang nach b. Enft beiner G. dW.vE.A: n. er ging (hin).
22. D. einem Gtreifing. dW: ber Streificaat.

έκ πλαγίων τῆς πύλης, λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν έν παραλογισμφ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ έπὶ την ψόαν, καὶ απέθανεν έν τῷ αἴματι Ασαήλ τοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάβ. 28 Καὶ ήκουσε Δαυίδ μετά ταύτα καὶ είπεν 'Αθώός είμι έγω και ή βασιλεία μου από κυρίου και έως αίωτος από των αίματων Αβεννής υίου Νής. 29 καταντησάτωσαν έπὶ κεφαλήν Ίωὰβ καὶ έπὶ πάντα τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μη εκλίποι έκ τοῦ οίκου Ἰωάβ γονοβουής καὶ λεπρός και κρατών σκυτάλην και πίπτων έν φομφαία και έλαττονούμενος άρτοις. 30 Ιωάβ δε καὶ Αβισαί ὁ άδελφὸς αὐτοῦ διετηρούντο τον 'Αβεννήρ άνθ' ών έθανάτωσε τον Άσαήλ τον άδελφον αύτων έν Γαβαών έν τῷ πο-

λέμφ.

31 Καὶ είπε Δανίδ πρός Ιωάβ και πρός πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ. Διαζόήξατε τα ίματια ύμων και περιζώσασθε σάκκους, καί κόπτεσθε έμπροσθεν 'Αβεννής' και ὁ βασιλεύς Δαυίδ επορεύετο έμπροσθεν της κλίνης. 32 Καὶ θάπτουσι τον 'Αβεννήρ έν Χεβρών, καί έπηρεν ο βασιλεύς την φωνην αύτου καί έκλαυσεν έπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, καὶ έκλαυσε πας ο λαός επι 'Αβεννήρ. 33 Καὶ εθρήνησεν ό βασιλεύς επί 'Αβεννής και είπεν. κατά θάνατον Ναβάλ ἀποθανείται Αβεννής; ⁸⁴ Αί γειρές σου ούκ έδέθησαν, οί πόδες σου ούκ εν πέδαις. Ού προςήγαγες ώς Ναβάλ, εν-Καὶ συνήλθε ώπιον υίοῦ άδικίας ἔπεσας. πας ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν. 35 Καὶ ἦλθε πας ο λαός περιδειπνήσαι τον Δαυίδ αρτοις έτι οὖσης ἡμέρας, καὶ ῶμοσε Δαυίδ, λέγων∙ Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προςθείη, ότι έαν μή δύνη ο ήλιος, ου μή γεύσομαι άρτου ουδε παντός εινός. 36 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς έγνω, καὶ ήρεσεν ενώπιον αὐτών πάντα όσα ἐποίησεν ό βασιλεύς ένώπιον τοῦ λαοῦ. 37 Καὶ ἐπέγνωσαν

הַשַּׁער לַדָבַר אָתִּוֹ בַשָּׁלִי וַיַבַּהוּ שָׁםֹ הַחֹמֶשׁ וַיַּמָת בָּדֵם צַשַּׂהאֵל אַחַיו: 28 וישמע דרל מאחרי כון אַנֹכֵי וּמֵמְלַכְתַּי מֵעֵם יִהוֹה עַד־עוֹלם מבית יואב זָב וּמִצֹרַע וּמַחַזֵיק בַּפֵּלֶךְ רָאַבִישִׁי אָתִויו הַרְגִּוּ לָאַבְּנֵּר עַל אֲשֵׁר המית את-עשהאל אחיהם בּגַּבְעוֹן

ויאמר דור אַל־יוֹאָב וְאֵלִי אַהוֹ קַרְעַוּ בָגָדֵיכָם וְחָגַרוּ שַׂפִּים וְסִפְּדָוּ כִּפְנֵי אַבְנֵר וְהַפֵּבֶה רַיִּקבְרוּ אַת־ 32 אחרי המשה: בחברון וַישֹּא הַמַּלֵה אַת־קוֹלוֹ וַיֵּבְהָ 33 אל־קבר אַבלר וַיִּבְכָּוּ כַּלְ־הַעַם: וַיִּקנוּ הַפַּלֶה אָלאַבְנֵר וַיּאׁמר 34 יַבָּוּת אַבְנֵר: יָדֵיה לְאַיאַסְרוֹת וְרַגְּכֵּיהׁ לנחשתים הגשר לח לבפות עליו: וַיָּבָא כַל־הַוֹעם לְהַבְּרוֹת

ע"א בקמיץ .34.

tomme auf (bas baupt). B: ausgerottet werben pom O. dW.A: fehle n. im. vE: Rie foll es ... an Leuten fehlen. B: eiterfluffig u. ausf. fei. dW: an Fluffigen n. Ansi. A: Samenfl. vB: bie an Samenfl. leiben. B: fic am Stod hatte. dW: fich ftupen am Stabe. 29. B: muffe bleiben auf bem R. dW.vE.A: vE: an ber Rrude! (A: fo bie Spindel fuhren?)

^{27.} AB: ἐνεδρεύων (ἐν παραλ. FX). B: εἰς (ἐπ). AFX). 29. Β: ἐκλείποι. Β: σκυτάλης. ΑΒ: ἐλασσόμενος. 30. Β: Αβεσσά (-ισαΐ Α*Χ). ΑΒ: διαπαρε-τηρόντο. 31. Β: ενάπιον (έμπο. ΑΕΓΧ). ΑΒ: οπίσω (έμπο. FX). 32. AB: ήρεν (έπ. FX). 33. AB+ (a. θαν.) τον. 34. AB: προςήγαγεν ... νίῶν ... συν-ήχθη. 35. AB: δύη ... γεύσωμαι ... (pro ἐδὲ) ἢἀπὸ (c. FX). 36. B: K. Eywa z. 6 1. 37. AB: Eywa (c. F).

^{27.} unter bem Eb. abfeite. B: gur Seite mitten in bas Th. dW.vE: bei S. unter. B.dW: in ber Stille. vE: ale wolle er m. ihm heiml. r. A: betruglich abe feits ... als w. er m. ihm r. (Bgl. 2, 23.) vE: wegen bes Bl. dW: fur bas Bl.

mitten unter bas Thor, bag er heimlich mit ibm rebete, und ftach ibn bafelbft in ben Banft, bag er ftarb, um feines Brubers 28 Afahel Bluts willen. *Da bas David bernach erfuhr, fprach er: 3ch bin unschulbig und mein Ronigreich vor bem Berrn ewiglich an bem Blut Abners, bes Cohns Ner. 29 * Es falle aber auf ben Ropf Joabs und auf feines Batere ganges Saus, und muffe nicht aufboren im Baufe Joabs, ber einen Eiterfluß und Ausfat babe und am Stabe gebe und burchs Schwert falle und am 30 Brot mangele. * Alfo erwurgeten Joab und fein Bruber Abifai Abner, barum, bag er ihren Bruber Afabel getobtet batte im Streit zu Gibeon. David aber fprach zu Joab und allem Bolf, bas mit ihm war: Berreifet eure Rleiber und gurtet Gade um euch und traget Leib um Abner. Und ber Ronia 32 ging bem Sarge nach. * Und ba fie Abner begruben zu Bebron, bob ber Ronig feine Stimme auf und weinete bet bem Grabe Abners, und weinete auch alles Bolk. 33 "Und ber Ronig flagte Abner und Abner ift nicht gestorben, wie

gebunben, beine Buge nicht in Beffeln gefett, bu bift gefallen, wie man bor bofen Buben fällt. Da beweinete ibn 35 alles Bolf noch mehr. * Da nun alles Bolt binein tam mit Davib zu effen, ba es noch hoch Tag war, schwur David und forach: Gott thue mir biek und

34 ein Thor ftirbt. * Deine Banbe find nicht

bas. mo ich Brot ober etwas fofte, ebe 36 bie Sonne untergebet. *Und alles Bolf erfanute es, und gefiel ihnen auch wohl alles Gute, was ber Ronig that vor ben

37 Augen bes gangen Bolfs. * Unb alles

31. U.L: Beibe.

30. vE: hatten A. erwargt.

32. B.dW: Alfo (Und fo) begr. fie. vE: man begr.

A: ale ... begr. hatten.

portae, ut loqueretur ei in dolo; et 20,10. 1 ng. 2,8. percussit illum ibi in inguine, et mor-2,23. tuus est in ultionem sanguinis Asael fratris eius. * Ouod cum audisset 28 David rem jam gestam, ait: Mundus ego sum et regnum meum apud Dominum usque in sempiternum a san-(15m. guine Abner, filii Ner, et veniat 29 super caput Joab et super omnem domum patris ejus, nec deficiat de domo Joab fluxum seminis sustinens et leprosus et tenens fusum et cadens gladio et indigens pane. * Igitur Joab 30 v.27. et Abisai frater ejus intersecerunt Abner, eo quod occidisset Asael fratrem eorum in Gabaon in praelio. Dixit autem David ad Joab et ad 31 omnem populum, qui erat cum eo: (1,11. Scindite vestimenta vestra et accingimini saccis, et plangite ante exequias Abner. Porro rex David sequebatur feretrum. *Cumque sepelissent 32 Abner in Hebron, levavit rex David 1,12. vocem suam et flevit super tumu-4.12. lum Abner; flevit autem et omnis populus. *Plangensque rex et lugens 33 Abner ait: Nequaquam, ut mori solent ignavi, mortuus est Abner. Manus tuae ligatae non sunt, et 34 pedes tui non sunt compedibus aggravati, sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis, sic corruisti. geminansque omnis populus flevit super eum. * Cumque venisset universa 35 multitudo cibum capere cum David clara adhuc die, juravit David, dicens: v.9.. Haec faciat mihi Deus et haec addat, Jer. 16.7. si ante occasum solis gustavero panem vel aliud quidquam. #Omnisque 36 populus audivit, et placuerunt eis cuncta quae fecit rex in conspectu totius populi. *Et cognovit omne 37

^{31.} ber Babre. A: Reifet ein. dW: leget Sadind an. vB: umgartet euch m. Erauerfleibern. (Bie 1, 12.) B.dW.vE: vor A. ber. A: vor b. Leiche Abuers h. ... hinter (b. S.) her.

^{33.} B: machte e. Rlage über. dW.vK: fang e. recht war. Boltglotten - Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{28.} S: ap. Deum. 29. Al.: deficiet. 32. Al. * Day. 33. At. * et lugens.

Rlaglieb. B: 3ft wohl ... Narr ftirbt? vE: Bie ... follte A. fterben? dW: Dufte, wie ein Gottlofer ...? 34. (dW: waren nie ... nie in F. gelegt.) vE: in F. gefchlagen. B: vor ungerechten Menfchen. dW: Unger. vE: Frevlern.,

^{35.} D. jn effen ju geben.

^{36.} es gef. ihuen wohl, gleichwie Mues was ...

πῶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως τοῦ θανατῶσαι τὸν ᾿Αβεννὴρ υἰὸν Νήρ. ³⁸ Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ · Οὐκ οίδατε ὅτι ἡγούμενος καὶ μέγας πέπτωκεν ἐν τῆ ἡμέρα ταὐτη ἐν τῷ Ἰσραήλ; ³⁹ καὶ ὅτι ἐγώ εἰμι σήμερον συγγενὴς καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως; Καὶ οἱ ἀνδρες οὖτοι υἰοὶ Σαρουτας σκληρότεροί μου εἰσίν ἀνταποδῷ κύριος τῷ ποιοῦντι πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

ΙΝ. Καὶ ήκουσεν 'Ιιβόσεθ' υίὸς Σαούλ, ότι τέθνηκεν 'Αβεννής 'υίος Νής' ἐν Χεβρών, καὶ έξελύθησαν αί χείρες αύτοῦ, καὶ πάντες οἱ ανδρες Ίσραηλ έταράχθησαν. 2 Καὶ δύο άνδρες ήγούμενοι συστρεμμάτων τῷ 'Ἰςβόσεθ' υἰῷ Σαούλ· όνομα τφ ένὶ Βαανά καὶ όνομα τφ δευτέρφ 'Ρηχάβ, οἱ νίοὶ 'Ρεμμών τοῦ Βηρωθαίου έκ των υίων Βενιαμίν. (Ότι Βηρώθ έλογίζετο τοὺς νίοὺς Βενιαμίν, 3 καὶ ἀπέδρασαν οἱ Βηρωθαίοι είς Γεθαίμ, και ήσαν έκει παροικούντες έως της ημέρας ταύτης. 4 Καὶ τῷ Ἰωνάθαν νίῷ Σαούλ υίδς πεπληγώς τούς πόδας, υίδς έτων πέντε, καὶ ούτος έν τῷ έλθεῖν τὴν άγγελίαν · Σαούλ καὶ Ίωνάθαν 'τοῦ υίοῦ αὐτοῦ' ἐξ Ίεζραήλ, και ήρεν αυτόν ή τιθηνός αυτού καί έφυγε, καὶ έγένετο έν τῷ σπεύδειν αὐτὴν καὶ άναχωρείν, έπεσε καὶ έχωλάνθη καὶ ὅνομα αὐτῷ Μεφιβόσεθ.) 5 Καὶ ἐπορεύθησας οι νίοὶ 'Ρεμμών τοῦ Βηρωθαίου, 'Ρηγάβ καὶ Βαανά, και εξήλθον έν τφ καύματι της ήμέρας είς τον οίχον Ίςβόσεθ, και αύτος έκάθευδεν έν τη κοίτη της μεσημβρίας. 6 Καλ *ίδον ή θυρορός τοῦ οίκου ἐκάθαιρε πυρούς καὶ ἐνύσταξε καὶ έκάθευδε, καί Ρηγάβ και Βαανά οι άδελφοί διέλαθον, 7 καὶ είς επορεύθησαν είς τὸν οίκον. Καὶ Ἰςβόσεθ ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτώνι αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν αὐτὸν καὶ θανατουσιν αὐτόν, καὶ ἀφαιρούσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλήν αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθον

פְּרֵעָהוֹ : מְשָׁים מִמֶּנִּי יְשֵׁלֵּם יְהוֹה לְעשׁׁה הֵּרְעֵה מֵלֶך וְהְאָנְמִים הָאֵלֶּה בְּנִי צְרוּיֵה תַּדְעוּ פִּי־שָׁר וְגִּדְוּל נְפֵּל הַיְּוֹם הַדָּה מִדְעוּ פִּי־שָּׁר וַמְּלֶך לְהָמֶית אָת־אַבְנִי מִדְעוּ פִּי־שָׂר וַמְּלֶך לְהָמֶית אָת־אַבְנִי בּנְישְׁרָאֵל : וְיִאמֶר הַמֶּלֶך לְהָמֶית אָת־אַבְנִי בּלִיהְעֵּם וְכָל־יִשְׁרָאֵל פַּיִּוֹם תַּהְּוּא פַּי

וַיִּשְׁמִע בֶּן־שָׁאוּל בּן־שָׁאוּל בּן־שָׁאוּל בַּתָּלְרוֹן וַיִּיִּלְפַּוּ וּשָׁכֵר אֲנַשִׁים שָּׁרֵי־גְדוּדְים תנו בו־שַׁאוּל שׁם הַאָּחַד בַּעַלָה וְשֵׁם תַשַּׁנִי רַכָב בְּנֵי רִפִּוֹן תַבְּאַרֹתֵי מִבְּנֵי ג בַּנִימָן: וַיִּבַרְתַוּ הַבְּאֵרֹתֵים נְּתַּיִּכְה גרים עד 4 וליהונתו בושאול בו נכה בגלים קמש שׁנֵים הַיַּה בָּבָא שִׁמְצַהֹ שָׁאוּל וִיהוֹנַתֵּן מִיזָרְעָאל וַתְּשַּׁאַהוּ אָמֵנְתּוֹ ותנס ויהי בחפזה לנוס ויפל ויפסח וַיַּלְכֹּף בְּנֵי־רְמַּוֹן מפיבשת: מַבָּאַרֹתֵי רָכֵב וּבַענָה וַיַבֹאוּ כְּחִם הַיּוֹם אֵל־בֵּית אַישׁ בְּשָׁת וְהוּא שׁכֹב 6 אָת מִשָּׁבַב הַאָּהֶרֵים: וְהַנָּה בָּאוּ עַר תּוֹדְ הַבַּּיִתֹ כַּקְחֵי חָשִּׁים וַיַבָּחוּ אָל־ הַחָמֵשׁ וָרֶכַב וּבַצַנָה אָחֵיו נִמְלַטוּ: ז וַיָּבָאוּ הַבַּיָת וְהוּא־שׁכֵב על־משתוּ תחדר משבבו ויבהו וימתהו ויסירו אָת־ראַשָּוֹ וַיִּקְתוּ אָת־ראַשׁוֹ וַיַּלְכִּוּ

1. vE: geftorben. dW: umgefommen. A: gefallen ... fraftlos. vE: fanten. dW: fant ihm ber Muth ...

^{37.} B* (alt.) τδ († AEFX). 38. AB* (ult.) και († FX). 39. B: συγγ. σήμ. (σήμ. συγγ. ΑFX). AB: ΟΙ δὲ (Και οι FX). B: ἀποδῶ (c. Α*ΕFX) ... † (a. πον.) τὰ (* ΑΧ). — 1. ΑFX * νίδς Ν. ΑΒ: παρείθησαν (έταρ. FX). 2. ΑΒ * οί († FX). 4. ΑΒ: αυτόν (-ὴν ΕFX) ... † (a. ἔπ.) και (* FX). Α²B (eti. infra): Μεμφιβοσθὲ (Μεφιβόσεθ F). 5. Β * οί († ΑΕΓΧ). ΑΒ* τὸν († FX). 7. ΑΒ: εἰςῆλθον (εἰςεπ. FX).

^{37.} B: v. A. gewefen. dW: gefcheben. vE: fam. 38. dW: Dberfter. vE: Felvherr. (A: ber Grobfte?) 39. mir ju macheig. B: bente zart n. jum R. gefalbet. dW. vE: noch (hente) fcwach n. exft gef. B: ju hart? A: heftig?

Bolf und gang Ifrael mertten bes Sages, bag es nicht vom Ronige mar, bag Abner, ber Sohn Ner, getödtet ward. 38 "Und ber Ronig fprach zu feinen Rnechten: Biffet ihr nicht, bag auf biefen Tag ein Fürft 39 und Großer gefallen ift in Ifrael? *3ch aber bin noch gart und ein gefalbter Rönig. Aber die Manner, die Rinder Beru Ja, find mir verbrieflich. Der Berr vergelte bem, ber Bofes thut, nach feiner Bosbeit. IV. Da aber ber Sohn Sauls borete, bag

Abner zu Bebron tobt mare, murben feine Banbe lag, und gang Ifrael erfchraf. 2 * Es waren aber zween Manner, Sauptleute über die Rrieger, unter bem Sohn Sauls: einer bieg Bgeng, ber anbere Rechob, Gohne Rimmons, bes Berothiters, aus ben Rindern Benjamin. Denn Beroth ward auch unter 3 Benjamin gerechnet, * und bie Berothiter waren gefloben gen Bethaim, und bafelbft Fremdlinge geworben bis auf ben beutigen 4 Tag. * Auch hatte Jonathan, ber Sohn Sauls, einen Sohn, ber mar lahm an ben Fugen, und war funf Jahre alt, ba bas Beidrei von Saul und Jonathan aus Befreel tam, und feine Umme ibn aufhob und flobe, und indem fle eilete und flob, fiel er und warb hintenb, und er hieß 5 Dephibofeth. * So gingen nun bin bie Sobne Rimmons, bes Berothiters, Rechob und Baena, und famen jum Baufe 3860= feths, ba ber Tag am beigeften mar, unb 6 er lag auf feinem Lager im Mittage. *Unb fie tamen ins Saus, Beigen gu bolen, und ftachen ihn in ben Banft, und entrannen. 7 Denn ba fie ins Baus famen, lag er auf feinem Bette in feiner Schlaffammer, und fachen ihn tobt und hieben ihm benRopf

37. U.L: daß nicht vom R.

ab, und nahmen feinen Ropf und gingen

war befturgt. vE: gerieth in Bermirrung. 2. Aber bie Deerhaufen. B.vB: Es hatte aber S. Sohn ac. dW: Schaaroberfte bes S. S. vE: Anführer b. Rriegehaufen, dW: wirb ger.

3. dW.vE: hielten fich auf ale Fr.

4. vE: an beiben F. dW.vE.A: bas Gerücht.

vulgus et universus Israel in die illa, quoniam non actum fuisset a rege, ut occideretur Abner filius Ner. *Dixit quoque rex ad servos suos: 38 Num ignoratis, quoniam princeps et maximus cecidit hodie in Israel? *Ego autem adhuc delicatus et unctus 39 rex. porro viri isti filii Sarviae duri 18m. sunt mihi; retribuat Dominus facienti 26,23; 1Rg.2,5s, malum juxta malitiam suam. 2,8. Audivit autem Isboseth filius IV. Saul, quod cecidisset Abner in Hebron, Es. 13,7. et dissolutae sunt manus ejus, omnisque Israel perturbatus est. Duo 2 autem viri principes latronum erant filio Saul, nomen uni Baana et nomen alteri Rechab, filii Remmon Berothitae de filiis Benjamin; signidem et Jos. 18,25 Beroth reputata est in Benjamin, *et 3 fugerunt Berothitae in Gethaim fueruntque ibi advenae usque ad tempus illud. *Erat autem Jonathae filio Saul 4 filius debilis pedibus. Quinquennis enim fuit, quando venit nuncius de 15m. Saul et Jonatha ex Jezrael; tollens itaque eum nutrix sua, fugit, cumque festinaret, ut fugeret, cecidit, et claudus effectus est; habuitque vocabulum Miphiboseth. *Venientes igitur filii 5 Remmon Berothitae, Rechab et Baana, ingressi sunt fervente die domum

gressi sunt autem domum latenter (3,27. assumentes spicas tritici et percusse-30,10. runt eum in inguine Rechab et Baana frater ejus, et fugerunt. * Cum autem 7 ingressi fuissent domum, ille dormiebat super lectum suum in conclavi, et percutientes interfecerunt eum, sublateque capite ejus abierunt

Isboseth; qui dormiebat super stra-

tum suum meridie, et ostiaria domus purgans triticum obdormivit. *In- 6

^{3.} U.L: und wohneten bafelbft gaftweife.

^{4.} U.L: labm an gußen.

dW.vE.A: ba (fo) nahm ihn. B.vE: f. Barterin.

^{1.} Al. * Isboseth. 5. Al. * ct - obdormivit. 6. Al. * latenter.

B.dW.vE.A: eilte (um) ju flieben. dW.vE:A: warb

^{5.} hielt f. Mittagsfclaf. dW: jur heißen Sagess geit ... bie Dt. = Rube. vE: lag auf b. Dt. - Lager.

^{6.} B: gingen bie mitten ine S. hinein. vE: bie in b. Mitte bee S. dW: hieher f. f. bie in b. Innere. B: als wollten f. 2B. h. A: als ob ... holeten. (2, 23.)

την όδον την κατά δυσμάς όλην την νύκτα.
8 Και ήνεγκαν την κεφαλην Ιςβόσεθ τῷ Δανὶδ εἰς Χεβρών, καὶ είπον πρὸς τὸν βασιλέα:
Ιδού ή κεφαλη Ίςβόσεθ νίοῦ Σαούλ τοῦ
έχθροῦ σου, ος έζήτει την ψυχήν σου, καὶ
έδωκε κύριος τῷ κυρίῷ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ ἐκδίκησιν 'τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ', ὡς ἡ ἡμέρα αῦτη
ἐκ Σαούλ 'τοῦ ἐχθροῦ σου' καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ.

9 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυίδ τῷ Ρηγὰβ καὶ τῷ Βαατά άδελφῷ αὐτοῦ, υίοις 'Ρεμμών τοῦ Βηρωθαίου, και είπεν αύτοις. Ζη κύριος ος έλυτρώσατο την ψυχήν μου έχ πάσης θλίψεως, 10 οτι ο απαγγείλας μοι λέγων. Ότι τέθνηκε Σαούλ 'καὶ 'Ιωνάθαν', καὶ αὐτὸς ην ώς εὐαγγελιζόμετος ενώπιόν μου, καλ κατέσγον αὐτὸν καὶ απέκτεινα αὐτὸν ἐν Σικελάγ, ορ ἔδει με δούναι εύαγγέλια. 11 άλλά και νύν ανδρες πονηροί απέκτειναν ανδρα δίκαιον έν τῷ οἶκφ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αίμα αύτοῦ ἐκ τῆς γειρὸς ὑμῶν, καὶ έξολοθρεύσω ύμας έκ της γης. 12 Kal èrετείλατο Δαυίδ τοῦς παιδαρίοις 'αὐτοῦ', καὶ απέκτειναν αὐτούς, καὶ ἐκολόβωσαν τὰς χείρας αὐτών καὶ τοὺς πόδας αὐτών, καὶ ἐκρέμασαν αύτους έπλ της κρήνης έν Χεβρών, καλ την κεφαλήν Ιωβόσεθ έθαψαν έν τῷ τάφο 'Αβεντηρ υίοῦ Νήρ.

V. Καὶ παραγίνονται πάσαι αι φυλαί Ίσραὴλ πρὸς Δαυίδ ἐν Χεβρών, καὶ λέγουσιν αὐτῷ 'Ιδοὺ ὀστᾶ σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς' ²καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτης, ὅντος Σαοὺλ βασιλέως ἐφ ἡμῖν, σὸ ἦσθα ὁ ἔξαγαγὼν καὶ εἰςαγαγὼν τὸν Ίσραήλ, καὶ εἰπε κύριος πρός σε' Σὺ ποιμανεϊς τὸν λαόν μου τὸν Ίσραήλ, καὶ σὰ ἔση εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ίσραήλ. ³ Καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ίσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρών, καὶ διάθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρων ἐνώπιον κυρίου, καὶ χρίουσι τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ 'πάντα' Ίσραήλ. ⁴ Τίος τριάκοντα ἐτῶν Δαυὶδ

דרה הערבה כַּל־הַלַּילַה: וַיבאוּ אַת־ ראש איש-בשת אל-דת חברון ַרַיָּאמָרוּ אָל־הַפָּלֶה הַנָּה־רָאשׁ אִישׁ־ בַּשׁת בּר־שׁאוּל איבה אשר בּקשׁ את־ יָהוָה לַאדֹנִי הַמֶּלֵהְ נַקְמוֹת הַיִּוֹם הַוֹּה מְשָׁאוּל ומזרעו: וַיַּעַן דָּוָד אָתרַכָביוּ וָאָתיבּעַנה אַחִיוּ בָּנֵי רָפְּוֹן הַבָּאַרֹתֵי וַיִּאֹמֵר לַהֵם חִי־ יָהוָה אֲשֶׁר־פָּדֶה אַת־נַפִּשֵׁי מַכַּל־ י צרה: פי הפגיל לי לאמר הנה-מת וַאָהֶרְנָהוּ בִּצָּקְלֵג אַשֵׁר 11 לַתַּתִּי־לָוֹ בָּשֹׁרֵה: אַבּ בִּי־אָנָשֵׁים רָשָׁלִים הַרְגוּ אֱתראֵישׁ צַדַּיק בְּביתוּ על־מִשָּׁכַּבוֹ וְעַתַּה הַלוֹא אָבַקּשׁ אָת־ الاد וַיַבַר דָּוָד אָת־הַנְּעַרִים וַיָּהַרָנוּם וַיִּקַבְּצָוּ אָת־יִדֵיהֵם וָאָת־ רַגָּלֵיהַם וַיִּתְלָּוּ עַל־הַבְּרֵכַה בַּחָבִרוֹן ראת ראש איש־בּשׁתֹ לַלָּחוּ וַיִּקְבְּרִוּ בַּקַבֶּר־אַבְנֵר בַּחֶבְרוֹן:

v. 2. 'קרית המוציא והמביא ק' v. 2. 'פסקא באמצע פסוק

^{7.} AB*(pr.) την († FX). 8. Β* ημῶν τῷ († EFX; A: μθ). 10. AB* λέγων et κ. Ἰων. († FX). 11. AB * ἀλλὰ ... ἀπεκτάγκωσιν ... * (alt.) τῆς (c. FX). 12. Β: ἀποκτέννυσιν (ἀπέκτ FX). AB: κολοβόσι (ἐκολ. ΕΧ). -- 1. AB: εἰς (ἐν FX). εἰπων (λέγ. FX). 2. AB: τρίτην (-ης FX). Β: ἐξάγων κ. εἰςάγων (c. F).

bin, bes Weges auf bem Blachfelbe, bie 8 gange Racht. * Und brachten bas Saupt Isbofeths zu David gen Gebron, und sprachen jum Ronige: Siehe, ba ift bas Baupt Isbofethe. Saule Sohne, beines Feinbes, ber nach beiner Seele ftanb; ber Berr bat beute meinen Berrn, ben Ronig, gerochen an Saul und an feinem Samen. Da antwortete ibnen David: Go wahr ber Berr lebet, ber meine Seele aus aller 10 Erubfal erlofet bat, *ich griff ben, ber mir verfündigte und sprach: Saul ift tobt, und meinete, er mare ein guter Bote, und erwürgete ihn ju Biflag, bem ich follte 11 Botenlohn geben. * Und biefe gottlofen Leute baben einen gerechten Dann in feinem Baufe auf feinem Lager erwürget! 3a, follte ich bas Blut nicht forbern von euren Ganben, * Unb 12 und euch von ber Erbe thun? David gebot feinen Junglingen, die ermurgeten fie, und hieben ihnen Banbe und Fuße ab, und hingen fle auf am Teich ju Bebron. Aber bas Saupt 3ebofethe nahmen fie, und begruben es in Abners Grab ju Bebron.

W. Und es tamen alle Stamme Ifrael gu David gen Bebron, und fprachen: Siebe, wir find beines Bebeins und beines Fleifches. 2 Dazu auch vorbin, ba Saul über uns Ronig war, führteft bu Ifrael aus und ein. So hat ber herr bir gefagt: Du follft meines Bolts Ifrael huten, und follft ein 3 Bergog fein über Ifrael. * Und es famen alle Aelteften in Ifrael gum Ronige gen Debron, und ber Ronig David machte mit ihnen einen Bund gu Gebron vor bem Berrn, und fie falbeten David zum Könige Auber Ifrael. * Dreißig Jahre mar David

9. U.L: allem Trubfal.

per viam deserti tota nocte. *et attu- 8 lerunt caput Isboseth ad David in Hebron, dixeruntque ad regem: Ecce, 2.1. caput Isboseth filii Saul inimici tui, qui quaerebat animam tuam! et dedit Dominus domino meo regi ultionem hodie de Saul et de semine ejus.

Respondens autem David Rechab 9

et Baana fratri ejus, filiis Remmon Berothitae, dixit ad eos: Vivit Domi-15m. 20,84, nus qui eruit animam meam de omni 45,14, angustia, *quoniam eum, qui annun-10 1,200. ciaverat mihi et dixerat: Mortuus est Saul, qui putabat se prospera nunciare, tenui et occidi eum in Siceleg, cui oportebat mercedem dare pro nuncio; "quanto magis nunc, cum 11 homines impii interfecerunt virum in-

noxium in domo sua super lectum 19.13.11. suum, non quaeram sanguinem ejus de manu vestra et auferam vos de

*Praecepit itaque David 12 1,15. pueris suis, et interfecerunt eos, praecidentesque manus et pedes eorum suspenderunt eos super piscinam in. Hebron; caput autem Isboseth tule-

3.32. runt et sepelierunt in sepulchro Abner in Hebron.

11, 1ss. Lit venerunt universae tribus Israel 12, 13ss; ad David in Hebron, dicentes: Ecce, Et venerunt universae tribus Israel V. nos os tuum et caro tua sumus. *Sed 2 27,14. et heri et nudiustertius, cum esset Saul rex super nos, tu eras educens 18,18.16.et reducens Israel; dixit autem Do-7,7.15m minus ad te: Tu pasces populum
13,14.
Pe.78,70 meum Israel et tu eris dux super
Es.34,22 Israel. • Venerunt quoque et senio- 3 res Israel ad regem in Hebron, et percussit cum eis rex David foedus in Hebron coram Domino, unxeruntque David in regem super Israel. 16,12; que pavid in 10,000 cr. 18,14; Alexandria de la compania del compania de la compania de la compania del compania de la compania del compania de la compania de la compania del compania

11. fein Bl. B: Bie viel mehr ba gottlofe P. dW: frevelnde Manner. vE: wenn Bofewichter. A: Und nun, ba Gottl. einen Unfonlbigen. B: binmegthun. dW: wegschaffen. A: binwegraumen. vE: vertilgen. 12. B: ben Jungl. dW.vE: ben Leuten.

^{7.} dW: ben Beg ber Gbene. A: Bufte. vE: burch

^{8.} dW.A: b. Leben trachtete. vE: ftrebte. B: Rache verfcafft. dW: verlieben. vE: gegeben.
9. B: Angft. dW.vE.A: gerettet (befreiet) a. a.

Bebrangnif.

^{10.} ben, ber ... getff ich. dW: fich ... ju fein bunfte. vE: fur einen g. B. hielt. (dW.vE: um ihm b. Botenl. ju geben?)

^{1.} dW: bein G. u. Fl. find wir. vE.A: w. f. bein Bein (Beb.) u. b. &l.

^{2.} B:v. geftern u. vorg. ber. dW.A: auch g. n. ebeg. B.dW.vE.A: weiben ... (ber) Turft.

έν τῷ βασιλεύει» αύτόν, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη εβασίλευσεν δέπτὰ ἔτη καὶ μῆνας εξ εβασίλευσεν ἐν Χεβρών ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ τριάκοντα τρία ἔτη εβασίλευσεν ἐπὶ πάντα

'Ισραήλ καὶ 'Ιούδαν ἐν 'Ιερουσαλήμ.

6 Kai anilde 'Aavid' o Basileve xal 'navτες' οι ανδρες αύτου είς Ιερουσαλημ πρός τον 'Ιεβουσαΐον τον κατοικούντα την γην. Καί έδρεθη τῷ Δαυίδ. Οὐκ είζελεύση ώδε, διότι άντέστησαν οι χωλοί και οι τυφλοί, λίγοντες· "Οτι ούκ ειζελεύσεται Δαυίδ ώδε. 7 Και κατελάβετο Δαυίδ την περιοχήν Σιών αυτη ή πόλις Δανίδ. 8 Καὶ είπε Δανίδ έν τῆ ἡμέρα έκείνη Πας τύπτων Ίεβουσαίον απτέσθω έν παραξιφίδι καὶ τούς γωλούς καὶ τυφλούς τούς μισούντας την ψυχήν Δαυίδ. Διὰ τούτο έρουσι. Τυφλός και χωλός ούκ είςελεύσεται είς οίκον κυρίου. 9 Καὶ ἐκάθισε Δαυίδ ἐν τῆ περιοχή, και έκλήθη αυτη ή πόλις του Δαυίδ. καλ φκοδόμησεν αύτην πόλιν κύκλο άπο τῆς ακρας καὶ τον οίκον αὐτοῦ. 10 Καὶ ἐπορεύετο Δαυίδ πορευόμενος μεγαλυνόμενος, και κύριος ο θεός παντοκράτωρ μετ αύτου.

11 Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρον ἀγγέλους πρὸς Δανὶδ καὶ ξύλα κέδρινα καὶ τέκτονας τοίχου λίθων, καὶ ἀκοδόμησαν οίκον τῷ Δανίδ. 12 Καὶ ἔγνω Δανίδ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ὅτι ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ.

13 Καὶ ελαβε Δαυίδ ετι γυναϊκας καὶ παλλακὰς εξ 'Ιερουσαλημ μετά τὸ ελθεῖν αὐτὸν έκ Χεβρών, καὶ ἐγένοντο τῷ Δαυίδ ετι υἰοὶ καὶ θυγατέρες. 14 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν 'Ιερουσαλήμ' Σαμμουὲ καὶ Σωβαβ καὶ Ναθὰν καὶ Σαλομὼν 15 καὶ 'Εβεὰρ καὶ 'Ελισουὲ καὶ Ναφὲκ καὶ 'Ιεφιὲ 16 καὶ 'Ελισαμὰ καὶ 'Ελιδαὲ καὶ 'Ελιφαλάθ. מ בִּמַלִכוֹ אַרְבַּעִים שָׁנַה מָלֶךְ: בָּחֶבִרוֹן מַלה על־יַהוּדֹה שבע שנים וששה ובירושכם ושלש שנה על פל-ישראל ויהודה: יושב הארץ ויאמר לדוד לאמר לא-תבוא הנה כי אם-הסירה הַּצְוָרֵים וָהַפּּסָחִים לאמר לא־יַבוֹא וַיַּלְכַּד דָּוָד אָת מִצְדָת הפה : 8 בַּיִּוֹן הֵיא עֵיר דָּוָד: וַיֹּאמֵר דָּוָד בַּיִּוֹם ההוא כל-מכה יבוסי ויגע בצפור ואָת־הַפָּסִחִיםֹ וָאָת־הַעַוְרִים שִּׂנָאֵוֹ נַפָּשׁ דָּוָד עַל־בּוֹ יָאמָרוּ עוּר וּפּפָּח לא יַבוֹא אַל־הַבַּיִת: וַיַּשָׁב דְּוָדׁ בַּמְצְּדָה 9 וַיָּקרָא־לָהּ עֵיר זְּרֶד וַיַּבֶן דַּוְדֹ סַבְּיב י מָרַהַפְּפִּוֹא נָבָיתָה: וַיֵּלֵךְ דָּנֵד הַלְוֹדְ וַנְדָוֹל וֵיהוָה אֱלֹהֵי צָּבָאִוֹת עִמְּוֹ:

המני ישראל: ישׁלאל וֹכֹּי נִשָּׂא מַמְלַכְּעִּנִי בְּּמִבּיּר זְּינִדְע בְּּנִירְנָּי נִשָּׂא מַמְלַכְּעִּנִי בְּּעָבּיּת אָלְ-בִּנִּג בְּּנִירְבּיִת לְּמָלָּצְ עִּלְ-אָלְ-בִּנִּג נִּיבְּנִי לְּמָלָּה עַּלְ אָלְ-בִּנִּג נִּיבְּנִּי בְּיִרְיִם נְחָרָשִׁי עֵּלְ אָלְ-בְּנִּג נִיבְּשׁלַח הִינִּם מֵלֶּבְּבָּר מַלְאָכִים

13 וַיִּפַּוֹל דְּלִר עוֹד פּּנַּגְשַׁים וְנְשִׁים יירְנְתָן וּשְׁלֵם אִחֲרֶי בֹּאוֹ מֵחֶבְרָוֹן וַיִּנְּלְרוּ בּיִרִּשְׁלֵם שַׁמְּוּעַ וְשׁוֹבְׁב הַיִּלֹּדִים לְוֹ בִּירְוּשְׁלֵם שַׁמְּוּעַ וְשׁוֹבְב הַיִּלֹדִים לְוֹ בִּירְוּשְׁלֵם שַׁמְּוּעַ וְשׁוֹבְב הַיִּלִּים לְוֹ בִּירְוּשְׁלֵם שַׁמְּוּעַ וְשׁנְּיָם וְנְשִׁים הַיִּלִּים לְוֹ בִּירְוּשְׁלֵם שַׁמְּים וְנָשִׁים וֹנְשִׁים וֹנִים וֹנִים לְּוֹי בִּיִרְוּשְׁלֵם וְנִשְׁלֵם וִיִּים בְּיִּים וְנִים וֹיִים וֹנִים וֹנִים וֹנִים וֹנִשְׁים וֹיִים בְּיִם וֹנִים וֹנִים וֹנִשְׁים וֹנִשְׁים וֹנִים וֹנִים וֹנִים וֹנִים וֹיִים וֹנִים וֹנִים וֹנִים וֹנִים וֹנִים וֹנִּם וֹנִים וֹנִים וֹנִים וֹנִשְׁים וֹנִשִּׁים וֹנְשִׁים וֹנְשִׁים וֹנִים וֹנִים וֹנִים וֹיִים וֹנְנִים וֹיִים וֹנִים וֹנִים וֹיִים וְנִשְׁנִים וֹיִים וֹיִים וֹנִים וֹיִים וֹנִים וֹנִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִּים וְנִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וְיִּים וֹיִים וֹיִים וֹיִים וְנִים וֹיִים וֹיִּים וְיִים וֹיִים וְיִים וֹיִים וְיִים וֹיִים וְיִים וֹיִים וְיִים וֹיִים וֹיִים וְיִים וֹיִים וֹיים וֹיִים וְיִים וֹיִים וֹיִים וְיִים וֹיִים וֹיִים וֹייִים וֹיִיים וֹייִים וֹייִים וֹייִים וֹיִים וְיִים וֹייִים וֹייִים וֹיייִים וֹיייים וּיִים וֹייִים וֹייִים וֹייִים וֹיים וֹייִים וֹייים וֹייִים וֹייִים וֹייִיים וֹייִים וֹייִים וֹיים וֹייִים וֹייִים וֹייִים וֹייִים וֹייִים וֹייִים וֹייִים וּיִיים וֹייִים וֹייִיים וֹייִיים וֹייִיים וּיִייִים וּיִייִים וֹיִייִיים וּייִים וֹייים וֹייִיים וֹייִיים וֹייִים וֹייִיים וֹייִיים וֹ

ענואר ק' . 8. י

7. dW.vE.A: nahm (ein). B: Beftung. 8. die Rinne. B: Ber nur b. 3. fclagen u. an ben Mafferguß gelangen möchte, u. bas bei ben 2. dW: an b. Bafferleitung bringet. vE: 3eber ber ... b. B. erreicht. B.vE: die der S. D. verhaßt finb. dW: D. im Gerzen verb. B: Es foll fein zc. dW: Bliude u. 2. f.

^{4.} Β: βασιλεῦσαι. 6. ΑΒ * ὁ βασ. et πάντες ... ὅτι ἀντ. (c. FX) ... τυφλ. ... τωλ. (τ. ... τ. FX).
7. Β: προπατελ. ΑΒ † (α. Δ.) τδ. 8. ΑΒ * ἐν ... τὸς τυφλὸς καὶ ... Τυφλοὶ καὶ ταλοὶ ὁπ ἐλενσονται.
9. ΑΒ * τδ. 10. Β: διεπορεύετο (έπ. ΑΕΓΧ). ΑΒ † (α. μεγ.) καὶ (*F). Β * ὁ Φ. († ΑΧ). 11. Β * τοίχε († ΑΓΧ). 14. Β: Σαμμός (-ἐ Α). 15. Ιεφιὲς (-ὲ ΕΧ). Β † (in f.) Σαμαέ, Ίεσσιβάδ, Ναθάν, Γαλαμαάν, Ίεσαάφ, Θεησὸς, Ελφαλάτ, Ναγέδ, Ναφέκ, Ίωναθαν, Λεασαμνός, Βααλιμάδ, Έλιφαάδ (* ΑΓΧ).

^{6.} gen Ber... die Blinden ... abtreiben; meineten, baft. dW: abhalten. B: wo bu nicht wirft ... weggesthan haben. vB: wenn bu n. weggenommen haft. A: es fei beun bu fchaffeft ... weg. B: Als fprachen fie: D. wirb. dW: S. wollten nehml. fagen. (vE: indem fie fagen? A: die da fagen?)

Die Jebufiter. Stram. Davids Rinder ju Jernfalem.

alt, ba er König warb, und regierete vierzig 5 Jahre. Bu Gebron regierete er fieben Jahre und sechs Monate über Inda, aber qu Ierusalem regierete er drei und breißig Jahre über gang Israel und Juda.

6 Und der König zog hin mit seinen Dannern au Berufalem wiber bie Jebufiter, bie im Lande wohneten. Sie aber fprachen ju David: Du wirft nicht hier herein fommen, fonbern Blinbe und Labme werben bich abtreiben. (Das meineten fie aber, bag David nicht murbe ba binein tommen.) 7 * Aber David gewann die Burg Bion, bas 8 ift Davids Stadt. * Da fpract David beffelben Tags: Wer bie Jebufiter folägt und erlanget bie Dadrinnen, die Lahmen und Bunben, benen bie Seele Davibs feind ift. Daber fpricht man: Lag feinen Blinben und Lahmen ins Baus tommen. 9 "Alfo wohnete David auf der Burg, und hieß fle Davide Stabt. Und David bauete 10 umber von Millo, und inwendig. "Und David ging und nabm gu, und ber Berr, ber Gott Bebaoth, war mit ibm.

- 11 Und hiram, ber König zu Thrus, fanbte Boten zu Davib, und Cebernbaume zur Band, und Zimmerleute und Steinmeten,
- 12 baß fle David ein Saus baueten. * Und David merkte, baß ihn ber Gerr zum Ronige über Ifrael bestätiget hatte, und fein Ronigreich erhöhet um feines Bolks Ifrael willen.
- 13 Und David nahm noch mehr Weiber und Rebsweiber zu Jerufalem, nachdem er von Gebron gekommen war, und wurden ihm noch mehr Sohne und Töchter geboren.
- 14 "Und das find die Ramen berer, die ihm zu Berusalem geboren find: Sammua, Sobab,
- 15 Rathan, Salomo, "Jebehar, Ellsua, Re-16 pheg, Japhia, "Elisama, Eliada, Eliphelet.

118,2,11 cum regnare coepisset, et quadra128,17 ginta annis regnavit. In Hebron regnavit super Judam septem annis et
sex mensibus; in Jerusalem autem
regnavit triginta tribus annis super
omnem Israel et Judam.

1Ch.11,4. Et abiit rex et omnes viri, qui 6
15,63. erant cum eo, in Jerusalem ad Jebusaeum habitatorem terrae, dictumque
est David ab eis: Non ingredieris
***.*P.**. huc, nisi abstuleris caecos et claudos,
115,5.7. dicentes: Non ingredietur David huc!

*Cepit autem David arcem Sion, haec 7
1ch.11,7-est civitas David. *Proposuerat enim 8

1Ch.11,6.David in die illa praemium, qui percussisset Jebusaeum, et tetigisset domatum fistulas, et abstulisset caecos et claudos odientes animam David. Ps.115,67[dcirco dicitur in proverbio: Caecus et claudus non intrabunt in templum.

*Habitavit autem David in arce, et 9

v.7. vocavit eam civitatem David; et aedi1Ch.11,8-ficavit per gyrum a Mello et intrin-

**Reference of the second of t

1Ch.14,1. Misit quoque Hiram rex Tyri Bun-11 cios ad David, et ligna cedrina, et artifices lignorum artificesque lapidum ad 7,2. parietes, et aedificaverunt domum Da-

7.2. parietes, et aeuncaverunt domum ba-1ch.14,2.vid. Et cognovit David, quoniam con- 12 firmasset eum Dominus regem super Israel, et quoniam exaltasset regnum ejus super populum suum Israel.

et Salomon et Jebahar et Elisua et 15 Nepheg et Japhia et Elisama et Elioda 16 et Eliphaleth.

8. Al. * abstulisset. 9. Al. † Sien.

^{5.} U.L.: Monden. 9. U.L.: von Millo an? 12. A.A.: bestat. hatte.

n. in b. Sano? vE: barfen n. f. (A: ber ... foll n. in b. Tempel f.)

^{9.} B: ringsumber an b. Boftungewerten, u. von innenwärts. dW.vE:ringsum v. M. an u. (bin)einw. 10. B.dW.vE: (fuhr fort u.) wurde immer größer. A: ging einser u. n. zu u. wuchs. B.dW.A: Gott ber Heerschaaren. (vE: bes Weftallo!!)

^{11.} Ceberub. n. Simm. dW.vE.A: Ceberuholg. B: Steinm. gu ben Manern. A: Manben. dW: Mauerleute. dW.vE.A: bie (u. fle) baueten.

^{12.} dW.vE.A: erfanute. B: beveftiget. (A: über fein B.)

^{13.} Rebem. n. 28. ans 3. vE: Rebenm. n. Franen.

17 Καλ ήχουσαν οἱ άλλόφυλοι ὅτι κέχρισται Δαυίδ βασιλεύς έπὶ Ίσραήλ, καὶ ανέβησαν πάντες οι άλλόσυλοι ζητείν τὸν Δανίδ. Καὶ ηκουσε Δαυίδ και κατέβη είς την περιοχήν. οι άλλοφυλοι παρεγένοντο και συνέπεσαν είς την κοιλάδα των Τιτάνων. 19 Καὶ ήρωτησε Δαυίδ τον χύριον, λέγων Εί αναβώ προς τους άλλοφύλους και παραδώσεις αύτους είς τὰς γειράς μου; Καὶ είπε κύριος πρὸς Δανίδ Ανάβαινε, ότι παραδιδούς παραδώσω τούς άλλοφύλους εἰς τὰς γεῖράς σου. 20 Καὶ ήλθε Δαυίδ έκ των Επάνω διακοπών, καὶ έκοψε τους άλλοφύλους έχει. Καὶ είπε Δανίδ. Διέχοψε κύριος τους έγθρους μου ένωπιον μου, ώς διακόπτεται τὰ ύδατα. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ονομα του τόπου εκείνου Έπανο διακοπών. 21 Καὶ καταλείπουσιν έκει οι αλλόφυλοι τους θεούς αὐτῶν, και λαμβάνουση αὐτούς Δαυίδ મલો ભાં સંજ્વેટ્ટ લાંજભાં.

22 Καὶ προςέθεντο έτι οἱ αλλόφυλοι τοῦ άναβήναι, και συνέπεσον έν τη κοιλάδι των Τιτάνων. 23 Καὶ ἐπηρώτησε Δαυίδ διὰ κυρίου, καὶ είπεν αὐτῷ κύριος. Οὐκ ἂν ἀναβήση είς συνάντησιν αὐτῶν, ἀποστρέφου άπ' αὐτῶν, και παρέση αύτοῖς πλησίον τοῦ κλαυθμώνος. 24 Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ σεισμοῦ ἀπὸ τοῦ άλσους τοῦ κλαυθμώνος, τότε καταβήση πρός αὐτούς, ὅτι τότε έξελεύσεται κύριος έμπροσθέν σου τύπτειν έν τῷ πολέμφ τῶν άλλοφύλων. 25 Καὶ ἐποίησε Δαυίδ ούτως καθώς ένετείλατο αυτφ κύριος, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἀπὸ Γεβαὰ ἔως Γάζερ.

VI. Καὶ συνήγαγεν έτι Δαυίδ πάντα νεανίαν έξ Ίσραήλ, ώς τριάκοντα χιλιάδας. άνέστη και έπορεύθη Δαυίδ και πας ο λαός ό μετ' αύτου και άπο των άρχοντων Ιούδα έν άναβάσει τοῦ άναγαγείν έκείθεν τὴν κιβωτὸν του θεου, έφ ην επεκλήθη το όνομα του κυρίου

רישמער פלשתים פרמשחר אתר דוד למלה על־ישוראל ויעלף פּלִשָּׁתֵּים לְכַקַשׁ אָת־דָּוָד וַיִּשְׁנַע דָּוָד 18 וַיַּרֶד אָל־הַמְּצוּדָה: וּפְּלָשָׁמֵים בַּאוּ 19 וַיָּכַטְשַׁר בַּעַמֵּק רְפָאַים: וַיִּשְׁאֵׁל דְּרָד ביהוָה לאמר האצלה אַל־פַּלְשָׁתּים התתנם בַּיַדֵי O וַיֹּאמֶר יִהוְה אֶכֹּי דַּוָדֹ עַלֵּה כִּי־נַתָּן אֶתֵּן אֶת־הַפָּלִשִׁתִּים כ בַּיַדֵה: וַיַּבֹא דָרֵד בְּבַעַל־פְּרָצִים וַיַּפֵּם שֶׁם דָּרָדׁ רַיּאמֶר פַּרַץ יִהוָה אֶת־אִיבֵי לפני פפרץ נוים על־פו ערא שם 21 הַמַּקוֹם הַהוּא בּעַל פָּרַצִּים: וַיַּעַזָבוּ־ שָם אַתעַבָּבֶּיהֵם וַיִּשָּׁאֵם דַּוַד וַאַנַשׁיו: פַלשָׁתִּים ערד 23 וַיָּנַטְשָׁר בַּעָמֵק רְפָאֵים: וַיִּשְׁאַל דַּוְרֹ בַּיהוָה וַיִּאמֶר לְאׁ תַּצַלֵה הַסֵבׁ אֵל־ אַחַרֵיהַם וּבַאתַ לָהֵם מִמִּוּל בִּכַאַים: אַ וִיהִי בָּשִׁמְעֵהֹ אֶת־קוֹל צִעָרֵה בּרָאשֵׁי 4 הַבְּכָאֵים אַז תַּחָרֶץ כֵּי אָז יָצָא יִהוָה לַפַּנִידּ לְהַכִּוֹת בַּנֵיחֵנֵה פְּלְשְׁתִּים: סווַיַעם דור פון פַאַשֵּר צוַחו יהוָה וַיַּה את־פּלשׁתִּים מְנַבַע עַד־בַּאָּהְ גָוָר: עוד אַל שׁלשׁים אַלָּפוּ: וַיַּקַם י וַיַּלֵהְ

הָאֶלֹהִים אֲשָׁר־נִלְרֵא שַׁׁם שֵׁם יִהוַה

v. 19. סספא באמצל פסום כשמעך ק' .24. 'p תפטרת שמיני .1 .v

ftung. dW.vE: jur (in ble) B.
18. B.dW.vE: (breiteten) behuten fich aus im Thale R. A: verbr. fich.

^{17.} AX*(pr.) of. 18. AB: παραγίνονται (παρεγ. 17. ΑΑ* (pr.) οι. 10. ΑΒ: παφαγισονται (παφεγ. FX). 19. ΑΒ: διά κυρίε (τὸν πύρ. FX). 20. ΑΧ: κ. διέκοψε. ΑΒ: ἐγθρὸς (Α + με τὸς) ἀλλοφόλες ἐνώπιον ὲμἕ (c. FX) ... * τὰ († FX). 21. ΑΒ: καταλιμπάνεσιν ... * οἱ άλλ. (c. FX). Β: ἐλάβοσαν (λαμβ. FX; ΑΕΧ: ἐλαβεν). ΑΒ † (p. ἄνοξο.) οἱ μετ΄ (Δ. ΕΥ). 29. ΑΒ. ἐρί (‡ ΕΥΥ). (* FX). 22. AB * of († EFX) ... συνέπεσαν (-σον FX). 23. AB* αὐτῷ et αν († FX). 24. AEFX * ἀπὸ. 25. AB* ἔτως († FX) ... Γαβαών (Γεβαά?). A²B † (p. ξως) τῆς τῆς (* fX). ΑΒ: Γαζηρά (Γάζερ *).— 1. ΑΒ: ἐβδομήποντα (τριάπ. F). 2. ΑΓΧ * καl (a, ázò).

^{17.} dW.vE.A: anfanfuchen. B.A: gur (in bie) Be-

^{20.} B: ift gegen m. g. vor mir her burchgebrochen. dW: hat m. B gerriffen v. m. gleich einem Baffer: Rif. vE: burchbrochen ... gl. e. Durchbruche bes B. A: geretheilet, wie fich bie B. theilen.

Awei Siege über die Bbilifter.

Und ba bie Bhilifter boreten, bag man David zum Könige über Ifrael gefalbt batte, gogen fie alle berauf, David gu fuchen. Da das David erfuhr, zog er hinab in eine 18 Burg. "Aber die Philifter famen und ließen fich nieber im Grunde Rephaim. 19 " Und David fragte ben Berrn, und fprach: Soll ich binauf ziehen wider die Bhilifter? und willft bu fie in meine Sand geben? Der Berr fprach ju David: Biebe binauf, ich will bie Bhilifter in beine Banbe geben. 20 * Und David kam gen Baal Brazim, und folug fie bafelbft, und fprach: Der Berr hat meine Feinbe por mir von einander geriffen, wie bie Waffer reigen. bieß man benfelben Ort Baal Bragim. 21 * Und fie liegen ihre Gogen bafelbft. David aber und feine Manner boben fle auf.

Die Philifter aber jogen abermal berauf und ließen fich nieber im Grunde Rephaim. 23 " Und David fragte ben Berrn, ber fprach: Du follft nicht binauf gieben, fonbern tomm bon hinten zu ihnen, bag bu an fle tommeft 24 gegen ben Maulbeerbaumen. * Und menn bu boren wirft bas Raufden auf ben Wipfeln ber Maulbeerbaume einber geben. fo gaue bich, benn ber herr ift bann ausgegangen vor bir ber, ju ichlagen bas 25 Beer ber Bbilifter. * David that, wie ber herr ihm geboten hatte, und schlug bie Philifter von Beba an, bis man fommt gen Bafer.

WI. Und David sammlete abermal alle junge Mannschaft in Ifrael, breißig taufend. 2"Und machte fich auf, und ging bin mit allem Bolk, das bei ihm war aus den Bürgern Juba, bag er bie Labe Gottes von bannen herauf holete, welcher Rame beißt: Der

19. U.L. Beuch. 24. A.A. eile bid,

21. B.dW.vE: nahmen f. (weg, mit). A: gefchnits ten G., welche D. ... nahmen.

22. Bie B. 18.

23. fond. wende bic. dW: w. b. in ihren Ruden. vE: umgebe fie v. hinten her. B: gegen ben D. über. vE: greife f. an v. ber Seite ber Dt. (A: fomme an f. ... Birnbaume.) dW: gegenüber ben Becha: Stanben. 24. rege bic. B.vE: wenn bu (bann) ein R. horeft. dW: bas R. bes Ginbergiebens [Gottes]. A: ein R.,

1Ch.14,8. Audierunt ergo Philisthiim, quod 17 unxissent David in regem super Israel, et ascenderunt universi, ut quaererent David: quod cum audisset David, de-15m. David; quou cum audustes 22,14. scendit in praesidium. * Philisthiim 18 v.22.6. autem venientes diffusi sunt in valle Raphaim. *Et consuluit David Do-19 23,15. minum, dicens: Si ascendam ad Joe15,8. Philisthiim, et si dabis eos in manu 11,18 mea? Et dixit Dominus ad David: DL2,11... Ascende, quia tradens dabo Philisthim in manu tua. Venit ergo Da- 20 14,11: vid in Baal Pharasim, et percussit eos ibi, et dixit: Divisit Dominus inimicos meos coram me, sicut dividuntur aquae. Propterea vocatum est nomen 1Ch14,12 loci illius Baal Pharasim. *Et re-21 (2Rg.7,7-liquerunt ibi sculptilia sua; quae tulit 1Ch14,18 David et viri ejus. v.18.1Ch. Et addiderunt adhuc Philisthiim, 22 v.18. ut ascenderent, et diffusi sunt in valle v.19.1Ch. Raphaim. * Consuluit autem David 23 14,14. Dominum: Si ascendam contra Philisthaeos, et trades eos in manus meas? Qui respondit: Non ascendas contra eos, sed gyra post tergum eorum, et venies ad eos ex adverso pyrorum. 1Ch. *Et cum audieris sonitum gradientis 24 in cacumine pyrorum, tunc inibis Jud.4,14. praelium, quia tunc egredietur Domi-1Rg. nus ante faciem tuam, ut percutiat 1Ch. castra Philisthiim. * Fecit itaque Da- 25 14,16. vid, sicut praeceperat ei Dominus, et percussit Philisthiim de Gabaa usque 1Rg. dum venias Gezer. Congregavit autem rursum David VI. omnes electos ex Israel, triginta millia. 1Ch.13,6.# Surrexitque David et abiit, et universus populus qui erat cum eo de viris Juda, ut adducerent arcam Dei.

23. Al. * Si - meas et contra cos.

wie wenn einer wegfdritte über bie 2B. B: bann mache bich hurtig auf. vE: eile. dW: fpute bich. (A: gieh in b. Streit?) dW.A: (benn) bann gehet. vE: weil bann 3eh. auszieht. 25. vE: bis bu nach &. fommft.

super quam invocatum est nomen

1. B.dW.vE.A: alle Anderlefenen (von, aus) 3fr. 2. von Baale. Inba. B: Baalim in 3. A: barüber ber R. ... ausgesprochen ift. B.dW.vE: bei (uber) welcher ... angerufen wurde (wirb), Bgl. 5, 10.

σαβαιώθ καθημένου ἐπὶ τῶν Χερουβιν ἐπὶ αὐτῆς.

δ Καὶ ἐπεβίβασαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐφὶ ἄμαξαν καινήν, καὶ ἦραν αὐτὴν ἔξ οἴκου Αμιναθὰβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. Καὶ 'Οζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἰοὶ Αμιναθὰβ ἤγον τὴν ἀμαξαν "Φοὺν τῆ κιβωτῷ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ, δ καὶ Ααυλό καὶ πάντες υἰοὶ Ἰσραὴλ πακζοντες ἐνώπιον κυρίου ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις 'καὶ ἐν ἀβαῖς' καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κάβλαις καὶ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν αὐλοῖς.

6 Καλ παραγίνονται έως της άλω Ναγών, και έξέτεινεν 'Οζά την γείρα αύτου πρός την κιβωτόν του θεού κατασχείν αὐτήν, καὶ έκράτησεν αὐτήν, ότι περιέσπασεν αὐτήν ὁ μόσγος. 7 Καὶ ἐθυμώθη ὀργῆ κύριος ἐν τῷ Ὀζῷ, καὶ ênarates avros exer o veds ent in noonerela, καὶ ἀπέθανεν έκει παρά την κιβωτόν τοῦ κυρίου. 8 Καὶ ήθύμησε Δανίδ ύπερ ού διέκοψε κύριος διακοπήν έν τῷ 'Οζῷ, καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος έκεϊνος Διακοπή 'Οζά έως της ημέρας ταύτης. 9 Καλ έφοβήθη Δαυίδ τον πύριον έν τη ήμέρα έκείτη, λέγων Πώς είζελεύσεται πρός με ή κιβωτὸς κυρίου; 10 Καὶ οὐκ έβούλετο Δαυίδ του έχκλισαι πρός αὐτὸν τὴν κιβωτον διαθήκης κυρίου είς την πόλιν Δαυίδ, καί έξέκλινεν αὐτην Δαυίδ είς οίκον 'Οβηδ 'Εδώμ τοῦ Γετθαίου. 11 Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου είς οίκον 'Οβηδ 'Εδώμ τοῦ Γετθαίου μήνας τρείς, καὶ εὐλόγησε κύριος όλον τὸν οίκον 'Οβηδ 'Εδώμ και πάντα τὰ αὐτοῦ.

12 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ Δευίδ, λέγοντες. Εὐλόγησε πύριος τὸν οἶκον 'Οβὴδ 'Εδιὸμ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἔνεκεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐπ τοῦ οἄκεν 'Οβὴδ 'Εδιὰμ

יִּבֹגֹלָצַלִּים: יִּבֹנְבָלִים וּבִּעִׁפִּׁים וּבִּעִנְּנְּנִתְּים יִּבְוֹבְלִים וּבְּעִפְּים וּבִּעְנְּנְיִם יִּבְוֹבְלִים וּאַבְיִּתְ מִפְּנִתְ מִפְּנִתְ מִפְּנִתְ הְּצִּלְתָּים וְאַבִּיְ שִׁכֹּיְבְּעָ מִפְּנִתְ מִפְּנִי אַבְּינְנְיָב אַשָּׁר בַּנִּבְעָה מָם אַבְוּוּ אַבְּינְנְיָב אַשָּׁר בַּנִּבְעָה מָם אַבְוּוּ הְמָאָאָבוּ מִפֵּיִת אַבֹּינְנָב אַשָּׁר כִּנִּבְעָה אָרוּ בּנִּמְאָאָבוּ מִפֵּיִת אַבִּינָנָב אַשָּׁר כִּנִּבְעָה אָר בּנִמְּאָאָבוּ מִפֵּיִת אַכִּינָנָב אַשָּׁר בַּנִּבְעָה אָר בּנִבְּעָה אַלִּיוּ בְּעָּבְיוּ אַבְּינְנָדֶב אַשָּׁר בַּנִּבְעָה אַר בּנִימָּאָאָרוּ מִפֵּיִת אַכְינְנָדֶב אַשְּׁרְיוּ בִּנְּבְעָה אַר בּנִימָּאָאָרוּ יִשִׂב הַפְּנְיבְים עְּלֵיוּ : וַיִּנְּבְּבָּה

וַיָּבָאוּ עַד־נְּרֶן נָכִיון וַיִּשְׁלֵח עִזִּה אַל־אַרָוֹן הַאָּלְהִיםֹ וַיִּאֹחָז בּוֹ כֵּי שַׁמִטִּוּ ז הַבַּקר: וַיַּחַר־אָפְ יָהוֹה בְּעָזַּה וַיַּכַּהוּ שם האלהים על-השל וימת שם עם 8 אַרוֹן הַאָּלְהֵים: וַיַּחֵר לְדַוֹּד עַל אָשׁׁר פַּרֶץ יִהוָה פָּרֶץ בִּעְזָה וַיִּקְרָא לַמְּקוֹם ץ עוה עד היום הזה: וירא יהוה ביום ההוא ויאמר י אַיך יָבִוֹא אַלֵי אַרוֹן יִהוֹבה: וְלָאׁ־אַבַה דָוָד לָהָסֵיר אַלֵיו אָת־אַרְוֹן יִהוֹוָה עַלּי דַרָד וַנַּשָּהוּ דוֹד בּית 11 הַבָּתִּי: וַיָּשָׁבֹ אֲרוֹן יִהוָּה בֵּית עֹבֵר שׁלשַׁה חַדַשִּׁים וַיִּבֶּרֶךְ רגנתי יהוה את-עבר אדום ואת-פל-ביתו: וַאָּד לַמַּלָהְ דָּוָד לַאמר בַּרַהְ יְהוֹה אַת־בַּית עַבַד אַלם ואָת־כַּל־אָשׁר פוברור ארוו באלוניים וווכר בונר נוצל אַר־אַרון הַאֵלְהִים מְבָּית עֹבֵר אֵדִם

^{2.} AB: τῶν δυνάμεων (σαβαῶθ FX). 3. AB: κυρίε (τδ θεξ FX). Β: ἡγαν. AX + (in f.) τὴν καινήν, καὶ ἡραν αὐτὴν ἀπὸ οῖκε ἀμιναθὰβ ἐν βενῷ. 5. AB * κάντες ... + (p. ἡρμ.) ἐν ἰστὸι. 6. AB * ἐν. Β: Ναχώρ. AB: ἐκὶ (πρὸς FX). 7. ĀΒ * ἐν ... ἔπαισεν (c. FX). Β* ἐπὶ τῷ προπ. († AFX). AB + (in f.) ἐνώπιον τῷ θεξ (*?). 10. AB: ἀπέκλινον (c. FX). ... ἀβεδδαρὰ (Ὁβὴδ Ἐδὰκρ F). Β (eti.infra): Γεθαίε. 12. AB: ἀπηγγέλη. Β: ξνεκα.

v. 7. merez 750

^{2.} B.A: zwischen b. Cher. dW.vE.A: (auf) b. Ch. throuet.

^{3.} B.dW.vB: führten. A: febten f. auf einen. B: bas auf b. hügel war. dW.vB: welches ... lag. B.A: führten b. n. 2B. dW.vB: leiteten.

^{4.} B.vE: fo ging A. (u. A. g.) vor b. 2. her. dw: n. Ufa ging neben b. 2. Soltes, u. A. x.

1Ch.13,9.

Name bes Berrn Bebaoth wohnet barauf 3 über ben Chetubim. "Und fie ließen bie Labe Bottes führen auf einem neuen Bagen, und holeten fie aus bem Saufe Abi Nababs, ber zu Gibea wohnete. Ufa aber und Abio, bie Goone Abi Rababs, trieben 4 ben neuen Wagen. "Und ba fie ibn mit ber Labe Gottes aus bem Saufe Abi Nababs führeten, ber zu Gibeg wohnete, und Abio 5 vor ber Labe ber ging, "fpielte David und bas gange Baus Ifrael vor bem Berrn ber mit allerlei Gaitensviel von Tannenholz, mit Barfen und Bfaltern und Baufen und Schellen und Chmbeln. Und ba fle tamen jur Tenne Rachons, griff Ufa gu und hielt bie Labe Gottes, 7 benn bie Rinber traten beifeit aus. *Da ergrimmete bes herrn Born über Ufa, und Bott folug ibn bafelbft um feines Frevels willen, bag er bafelbft ftarb bei ber Labe 8 Gottes. * Da warb David betrubt, bag ber Berr einen folden Rig an Ufa that, und hieß biefelbige Statte Berez Ufa bis 9 auf biefen Tag. *Und David fürchtete fich vor bem herrn bes Tages, und fprach: Wie foll die Lade bes Herrn zu mir kommen? 10 *und wollte fie nicht laffen zu fich bringen in die Stadt Davids, fondern ließ fie bringen ins Saus Dbeb Eboms, bes Gathiters. 11 * Und ba bie Labe bes herrn brei Monate blieb im Saufe Dbeb Eboms, bes Gathi-

12 Und es warb bem Könige David angefagt, bag ber Gerr bas Gaus Dbeb Edoms fegnete, und alles, mas er batte, um ber Lade Bottes willen. Da ging er bin unb holete bie Labe Gottes aus bem Saufe Dbeb Choms herauf, in bie Stabt Davibs,

tere, fegnete ibn ber Berr, und fein ganges

Haus.

15m.4,4.Domini exercituum sedentis in Cheru-Ps.80,2. bim super eam. *Et imposuerunt 8 1Ch.13,7;arcam Dei super plaustrum novum, 18m.7,1 tuleruntque eam de domo Abinadab, 15,2.12asqui erat in Gabaa; Oza autem et Ahio filii Abinadab minabant plaustrum novum. Cumque tulissent eam de 4 domo Abinadab, qui erat in Gabaa, custodiens arcam Dei Ahio praecede-1Ch.13,8,bat arcam. David autem et omnis 5 Israel ludebant coram Domino in 15m.10.4 omnibus lignis fabrefactis et citharis et lyris et tympanis et sistris et cymbalis.

Postquam autem venerunt ad aream 6 Nachon, extendit Oza manum ad arcam Dei et tenuit eam, quoniam calcitrabant boves et declinaverunt eam. 1Ch. 13,10. Pratusque est indignatione Domi-1(15m6,19) nus contra Ozam, et percussit eum Nm.4,18. super temeritate; qui mortuus est ibi 5,20. juxta arcam Dei. Contristatus est 8
1024. autem David, eo quod percussisset
13,112. Dominus Ozam, et vocatum est nomen 21,15. loci illius Percussio Ozae usque in diem hanc. *Et extimuit David Do-13,12. minum in die illa, dicens: Quomodo ich. ingredietur au me ale arcam Domini ingredietur ad me arca Domini? *Et 10 5,9. in civitatem David, sed divertit eam 15,18.4. in domum Obededom Gethaei. Et 11 16,51.4. habitavit arca Domini in domo Obed-20,4889 edom Gethaei tribus mensibus, et benedixit Dominus Obededom et omnem domum ejus.

Nunciatumque est regi David, quod 12 benedixisset Dominus Obededom et omnia ejus propter arcam Dei. Abiit 15.25; ergo David et adduxit arcam Dei de v.10.5,9.domo Obededom in civitatem David

m. (pr.

^{5.} A.A: Tannenholz.

^{11.} U.L. Monben.

^{5.} dW.vE: tangten? A: auf all. Solginftrumen: ten. dW: [all. S.] von Ervreffenholz, vE: bet all. Tannenh. (B: mit all. Tannenzweigen!) B.dW: S., Lauten, B. vE: Cithern, S., B. A: S., Cith., B. B: flingenben Inftrum. A: Zinken.

^{6.} B: jur 2. G. baß er f. hielte. dW: redete U. [f. Sand aus nach ... n. erfaffete fie. vE: gr. U. nach ... hielt j. feft. B: glitfchten ans. dW.vE: wollten fic losreifen.

^{6.} S: Nachor. Al. * et decl. eam.

^{12.} S† (a. Abiit) Dixitque David: Ibo et reducam arcam cum benedictione in domum meam.

^{7.} B: Fehlers. dW.vE: Bergebens.

^{8.} B: unmuthig. dW: Schlag?

^{10.} B: ju fich l. einfehren. dW: ju f. fcaffen. B: ließ f. abfeit br. dW: feste fie ab.
11. B: Alfo blieb. dW: Unb fo. vE.A: Unb bie

Labe blieb. 12. B: angezeigt, bag man (prach: Der Gerr hat ... gefegnet. vE: augez. u. gefagt. dW: berichtet, inbem

13 * Kal είς την πόλιν Δαυίδ έν εύφροσύνη. ησαν μετ' αὐτοῦ οι αίροντες την κιβωτόν έπτὰ γοροί, καλ θύμα μόσχου καὶ ἄψνα. 14 Καὶ Δαυίδ άνεκρούετο έν όργάνοις ήρμοσμένοις ένώπιον χυρίου, καὶ ὁ Δαυὶδ ένδεδυκώς στολήν Eallor. 15 Kai Aavid xai nac o oixoc Ioραήλ απήγαγον την κιβωτόν του κυρίου μετά κραντής και φωνής σάλπιγγος. 16 Καὶ ἐγένετο, της κιβωτού κυρίου παραγινομένης έως της πόλεως Δαυίδ, καὶ Μεγόλ ή θυγάτηρ Σαούλ διέχυπτε δια της θυρίδος, και είδε τον βασιλέα Δαυίδ οργούμενον καὶ άνακρουόμενον ένώπιον κυρίου, και έξουδένωσεν αυτόν έν τη καρδία αύτης.

17 Καὶ εἰςφέρουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου, καὶ ἀπέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ἐν μέσω τῆς σκηνῆς ἡς ἔπηξεν αὐτῆ Δαυίδ, καὶ ἀνήνεγκε Δαυίδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου καὶ εἰρηνικάς. 18 Καὶ συνετέλεσε Δαυίδ ἀναφέρων τὰ; ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικάς, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου τῶν δυνάμεων, 19 καὶ ἐμέρισε παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς ἔως γυναικὸς ἐκάστω κολλυρίδα ἄρτου καὶ ἐσχαρίτην καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου. Καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς ἔκιστος εἰς τὸν οἰκον αὐτοῦ.

20 Καὶ ἀπέστρεψε Δανὶδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε Μεχολ ἡ θυγάτης Σαοὺλ εἰ; ἀπάντησιν Δανὶδ καὶ εἰπε· Τί δεδόξασται σήμερον ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ος ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοὶς παιδισκῶν τῶν δούλων αὐτοῦ, καθῶς ἀποκαλύπτεται εἰς τῶν ὀρχουμένων ἀποκαλυφθείς. 21 Καὶ εἶπε Δανὶδ πρὸς Μεχόλ Ἐνώπιον κυρίου 'ὀρχήσομαι. Εὐλογητὸς κύριος' ος ἐξελέξατό με ὑπὲς τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲς πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ, τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ· καὶ παίξομαι 'καὶ ὀρχήσουαι'

יִנּינְה וַשִּׁכֵּז לִוּ בִּלְבֵּה: אָת-בּמֵּלָב בִּנִדְ מִפַּדֵּז וּמְכַּלְבּּרְ לִשִּׁנִּ אָלּרִוּ וִשְּׁלָב בִּנִדְ בִּבַּד בִּתְּנִלְ בַּנִר אַלּוּן יִנּינָנִי בָּא מַיר בְּלֵב נִמִיכָּל כַּער אַלּוּן יִנּינָי נִּשְׁלְבָּע מִנְּלְים אָת-אַלוּן פּי לְפַבְּי יִנְינִי יִשְּׁלִב מְבְּלִים אָת-אַלוּן פּי לְפַבְּי יִנְינִי יִשְּׁלִב מְבְּלִים אָת-אַלוּן פּי לְפַבְּי יְנִינִי יְנְיִנְי יְנִינִי מְבַּלְים אָתראַלוּן נְשְׁאֵי אַלְּוּרִים יְּנְיִנְ יְנִינִי מְבַּלְים אָתראַנִי וְנָיִנִי נְשְׁאֵי אֵלְוּן-יְנְינִי יְנְיִנִי מְבְּלִים הָּיִּבְּים בִּיּיִבְּנִי נְשְׁאֵי אַלְּוּרִים יְנִינִּי הָּנָּי בְּשִׁמְחֵב: וַנְיִנִי בִּיּ

לְכֵּיתִּוּ: לְאָישִׁ חַפְּע כָּחָם אַחַע וַיִּלְּהַ פָּלִּדִינְּמֵם אִישׁ לְאָישׁ חַפְּע כָּחָם אַחַע וְאָשָׁבּר אָחָד לְלְלִיתִּ בְּבְאִוּת: וַיְּחַכֵּל לְכִל-הָּלֶּם נוֹ יְהִיְּנִי בְּבְאִוּת: וַיְּחַכֵּל לְכִל-הָּלֶם נְיִבְּשָׁלְמִים: וַיְּבֶּרָה אָת-הָבְּם בְּשִׁם נְיִבְּשָׁלְמִים: וַיְּבֶּרָה אָת-הָבְּם בְּשִׁם נְיִבְּשָׁלְמִים: וַיְּבֶּרָה אָרַיִּהְ כִּיִּהְם בְּשִׁם בְּמְלִּוֹת לִפְבֵּי יְהוֹיָה בְּמְלִוֹת לִפְבֵּי יְהוֹיָה בְּמִלּוֹמוֹ בְּתִּוֹך יְהוֹנְת לִפְבֵּי יְהוֹיָה בְּמִים וְיִבְּעָה אָתרבְאַרָוֹן יְהוֹיָה וַיִּצְבּנּה אִתוֹּ בְּמִים וְיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִם בְּיִם בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּבְּיִים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּעִּים: בְּתִּוֹם בְּבְּיִים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִבְים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְיוֹים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּבְּיבְים בְּיבְיִים בְּיִים בְּבְּיבְּיִים בְּבְּיבְים בְּיִים בְּיִיבְּבְּים בְּבְיבְּים בְּבְּים בְּיבְּיִים בְּיבְּיִיבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּבְּיִים בְּבְּיבְּים בְּבְּיִים בְּיבְּיבְים בְּבְּיבְים בְּיִים בְּיבְּים בְּבְּיבְּיבְּים בְּבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּבְּבְיבְּים בְּבְּיבְי

בּלְ-הֹם יִׁשִּנְשׁ הֹלְ-וֹשִׁׁנִאֹלְ וֹשִּׁבּוֹלּשׁׁי בּׁ מֹאָבוּלְ יִמִבּׁלְ-בִּיתִוּ לְצַיְּעִ אִעֹּי יִצֹּבּ זֹּ פְּנִצְ אָלִמִּיכֵלְ נִשְׁבֹּי יְנִינִׁ אֲמֹּב שְׁנַלִּים יִ דִּנְאִמֶּר נֹּלְלֵּשׁ בִּיּנְם לְמִינִּ, אַמְּנִיוּע מְּבֹּיוּ מִבּינִּלְיִע נִּלְלִיע אַמֹב יִמְּלָב יִשְּׂנִיע אַבְּנִיע מִבּינִלְ בּעבּּאִתְּנְ לְלֹבֹנְ יִשְׂנְאֵׁל אֲשָׁׁר מִכֹּלְ בּעבּאִתְּנְ לְלְבֹנֵ אֶמְבּינִוּיִ וְשִּׁבְּמֶּר בּ וַיִּהְּבּר בִּיִּר לְבִבֹנֵ אֶתּבּינִיוּ O וַשִּׁבְּאִ

^{13.} AB* of ... μόσχος. A*B: ἄρνες. ` 15. AB* τδ ... † (a. φ.) μετά. 16. B*πυρίυ. AB* (sq.) τῆς... Μελχὸλ. 17. AB: φέρυσι. B*τδ. AB: ἀνέθηπαν ... είς μέσον. B* (ul.) καλ. 18. AB: συναναφέρων. 19. AB: διεμέρισε. AB † (p. Ἰσρ.) ἀπὸ ἀπὸ ἀπὸ ἐκς Βερσαβεὲ [καλ] (*F). 20. AB: ἐπέστρεψε (ἀπ. ΕΓΧ)... * (bia) τδ (†F)... † (p. Δ.) καλ εὐλόγησεν αὐτὸν (*FΧ) ... έαυτδ (αὐτδ ΓΧ) ... pon. ἀποπαλυφδ. a. εἰς (in f. ΓΧ). 21. A*όρχ. Εὐλ. κύρ. AB † (a. τ. Ἰσρ.) ἐπλ (*FΧ).

עספא באמצע פסוק .20.

^{13.} fo oft die Eräger ... Sange gethan batten. B: ba ... Schritte fortgegangen waren? dW: wenn ... Schr. gefchritten. vE.A: opferte er? B: man D. u. gemäftet Bieh. dW.vE: ein Rind u. e. Maftfalb.
14. B: hupfte. dW.vE.A: aus allen Rraften.

^{14.} B: hupfte. dW.vE.A: aus allen Rraften. (Bgl. 1 Sam. 2, 18.)

^{15.} B.dW.A: (Jubel) u. Bofaunenfcall. vE: unster Freudengefchrei u. Trommetenfc.
16. dW.vE.A. fcaucte.

(6, 13-21.)

13 mit Rreuben. * Und ba fie einber gingen mit ber Labe bes Gerrn feche Bange, opferte man einen Ochsen und ein fettes 14 Schaf. * Und David tangte mit aller Macht vor bem Beren ber, und war beaur-15 tet mit einem leinenen Leibrod. David fammt bem gangen Ifrael führeten bie Labe bes herrn berauf mit Jauchgen " Und ba die Labe bes 16 und Bofaunen. Berrn in die Stadt Davids fam, fudte Dical, Die Tochter Sauls, burchs genfter, und fabe ben Ronig David fpringen und tangen bor bem Berrn; und verachtete ibn in ihrem Bergen.

Da fie aber bie Labe bes Berrn bineinbrachten, ftelleten fie die an ihren Ort mitten in ber Butte, bie David für fie hatte aufgefclagen. Und David opferte Brand-18 opfer und Dantopfer vor bem Berrn. "Unb

ba Davib batte ausgeopfert bie Brandopfer und Dankopfer, fegnete er bas Bolt in bem

19 Namen bes Berrn Bebaoth, "und theilete aus allem Bolt und ber Menge Ifraels, beibe Dann und Beib, einem jeglichen einen Brottuchen und ein Stud Fleifch und ein Nößel Wein. Da tehrete fich alles Bolt bin, ein jealider in fein Baus.

Da aber David wiebertam, fein haus zu fegnen, ging Michal, bie Tochter Sauls, heraus ihm entgegen, und sprach: Wie herr= lich ift beute ber Ronig von Ifrael gewesen, ber fich vor ben Magben feiner Rnechte entbloget bat, wie fich die lofen Leute entblogen!

21 "David aber fprach zu Michal: 3ch will vor bem Berrn fpielen, ber mich ermablet hat por beinem Bater und por alle feinem Baufe, bag er mir befohlen bat, ein gurft ju fein über bas Bolt bes herrn, über

cum gaudio, et erant cum David septem chori et victima vituli. * Cum- 13 que transcendissent, qui portabant arcam Domini, sex passus, immolabat 18,26. bovem et arietem. * Et David sal- 14 tabat totis viribus ante Dominum; porro David erat accinctus Ephod 15m.2,18 25.22, 16; 1Ch. 15,22, Israel ducebant arcam testamenti *Et David et omnis domus 15 15,28. Israel uncountry Po.47,6. Domini in jubilo et in clangore buc-*Cumque intrasset arca 16 2,14. Domini in civitatem David, Michol filia 18m. Saul, prospiciens per fenestram, vidit regem David subsilientem atque sal-(Job. tantem coram Domino, et despexit 1Ch.16,1.

Et introduxerunt arcam Domini, et 17 imposuerunt eam in loco suo in me-1Ch.15,1 dio tabernaculi, quod tetenderat ei 10,30. David; et obtulit David holocausta et 1Ch. 16,2 pacifica coram Domino. *Cumque 18 complesset offerens holocausta et 1,22,6. pacifica, benedixit populo in nomine 186.16.3 Domini exercituum. *Et partitus est 19 universae multitudini Israel, tam viro quam mulieri, singulis collyridam panis unam et assaturam bubulae carnis unam et similam frixam oleo; 1Ch. et abiit omnis populus unusquisque in domum suam.

Reversusque est David, ut hene- 20 diceret domui suae, et egressa Michol filia Saul in occursum David ait: Quam gloriosus fuit hodie rex Israel, discooperiens se ante ancillas servorum suorum, et nudatus est quasi si nudetur unus de scurris! * Dixitque David 21 ad Michol: Ante Dominum, qui elegit me potius quam patrem tuum et quam 5.2.15m. ut essem dux super populum Domini 13,14.

^{16.} A.A: quete. A.A: fcaute. 17. A.A: ftell. fie biefelbe. A.A: fie fie!

^{17.} dW: in bem Belte. vB.A: bas 3. 18. B: aufgehört ... ju opf. dW: bas Opfern ... geenbigt.

^{19.} allem B., aller Mt. ... Plafche 28. B: von ben Mannern bis ju b. 2B. dW: vom Danne ac. B: fcon St. Il. A: St. gebraten Rinbfl. u. Beismehl mit Del geröftet. dW: Dag [Bein] u. e. Rofinentuchen.

^{12.} Al. * et erant - vituli. 13.8+ (p. bov.) et ovem. 14.8† (a. saltab.) percutiebat in organis armigatis et. 18. Al.: holocaustum. 21.8: Vivit ovem. Dominus, quia ludam ante Dom.

vB: Tranbenfuchen. 20. dW.vE: begrußen. B: fo herrl. geworben. vE: Bie h. hat fich ... gezeigt. dW: fich verherrlicht. dW. vE: fclechte 2. (A: einer ber Boffenreifer!)

^{21.} Bor b. D. ... ja vor b. D. will ich fp. B: habe ich gefpielet. dW.vE: getanget. dW: erforen ... u. mich geordnet jum &. vE: um m. g. &. ju fegen.

ένώπιον κυρίου, 22 καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι ούτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ μετὰ παιδισκών ών εἶπάς με δοξασθῆναι. 23 Καὶ τῷ Μεχὸλ θυγατρὶ Σαούλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἔως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν.

VII. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἰκφ αὐτοῦ καὶ κύριος κατέπαυσεν αὐτὸν κύκλφ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, ² καὶ εἰπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ναθὰν τὸν προφήτην 'Ιδοὺ ἐγὸ κατοικῶ ἐν οἵκφ κεδρίνφ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ κάθηται ἐν μέσφ τῆς σκηνῆς. ³ Καὶ εἰπε Ναθὰν πρὸς τὸν βασιλέα· Πάντα ὄσα ὰν ἢ ἐν καρδία σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι ὁ κύριος μετὰ σοῦ.

4 Καὶ έγένετο έν τῆ νυκτὶ έκείνη, καὶ έγένετο ύημα χυρίου πρός Ναθάν, λέγων 5 Πορεύθητι και είπον προς τον δούλον μου Δαυίδ. Τάδε λέγει χύριος. Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οίκον του κατοικήσαι με, 6 ότι οὐ κατφκηκα έν οίκφ ἀφ' ής ήμερας ἀνήγαγον τοὺς υίοὺς Ισραηλ έξ Αιγύπτου και έως της ημέρας ταύτης, και ήμην έμπεριπατών έν καταλύματι καὶ ἐν σκηνή ⁷ ἐν πάσιν οίς διήλθον ἐν παντὶ τῷ Ίσραήλ. Εἰ λαλών ἐλάλησα πρὸς μίαν συλήν του Ίσραήλ ο ένετειλάμην ποιμαίνειν τον λαόν μου Ίσραήλ, λέγων. Τί ότι ούκ φκοδομήκατέ μοι οίκον κέδρινον; 8 Καὶ νῦν τάδε έρεις τφ δούλφ μου Δαυίδ. Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ. Έλαβόν σε έκ της μάνδρας των προβάτων του είναι σε είς ήγούμενον έπὶ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ, 9 καὶ ήμην μετά σοῦ ἐν πᾶσιν οἶς ἐπορεύου, καὶ έξωλόθρευσα πάντας τοὺς έχθρούς σου ἀπὸ προςώπου σου, καὶ ἐποίησά σοι ὅτομα μέγα κατὰ τὸ ὅτομα των μεγάλων των έπὶ τῆς τῆς. 10 Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ Ίσραήλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτόν, καὶ κατασκηνώσει καθ' ἐαυτόν,

מוִלֵּש: בַּת-שָׁאַנְל לְאִ-דֵּלִיִם לְּשׁ זֶּלֶּנְ מַּד יִוֹם זְּשְׁמָּר אָמִּלְהְּ עָפֶם אִפְּבֵּדְה: נּלְמִיכַל זְנְיִנִיר שָׁפֶּל בְּעֵינֵי וְנִסְ־הְּאָת גַּ לָפְנֵּי יְהוֹּה: נּנְּפַלְּתִי עוֹּדְ טִּוּאַת

לֵּ יִּ יִּנִינִּ הִשֵּׁנֵּ יִ בִּלְבֵּבְנֵּ לֵּבְ בְּמִּׁנִּ בִּלְבְּבְנֵּ לֵבְ בְּמִּנִר בִּלְבֵּבְנֵּ לֵבְ בְּמִּנִר בִּלְבֵּבְנֵּ לֵבְ בְּמִּנִר בִּיִּנִרְ בִּיֹנִרְ אֲמָּב בְּבָּנִרְ בִּיִּנִרְ בִּיֹנִרְ אֲלְבִים וֹאַבוּן שֵׁאָּלְבִים בּפָּלְבִּיּ לְאִ אִּנְכִּי בּפָּלְבְּיִּבְּנִי לִאָּ אִנְכִּי בּבְּנִתְּן שִׁאָּלְבִים וֹאָבְיוּ בְּבִּיעוּ בְּצִּיְאִ אִנְכִּי בּבִּנִתְן שְׁאָלִבְים וֹאָבְיוּ בְּבִּיעוּ בִּיּמָלְ אָלְבִּי בְּבִּיעוּ בִּיּאַנִר בִּמָּלְ בְּבִּיעוּ בִּיּאָבְר. בְּבִּיעוּ בִּיּאָבְר.

ויהי בלילה ההוא 0 ויהי דבר־ ח יהוֹה אַל־נַתוּ לַאמִר: בָּה אַמַר יהוֹה אַל־דַּוֹרָד 6 האמַה מִבנה־כֵּי בַיָת לְשָׁבְתֵּי: כֵּי לָא ישבתי בבית למיום העלתי את-בני ממצרים ז וַאָהַיֶה מִתְהַבֵּר בָּאָהֵל וּבְמִשׁבַּן: בַּכְל אָשָׁר־הִתְהַפַּכְתִּיֹ בְּכָל־בְּנֵי יִשִּׂרָאֵלֹ הַדָּבר דַּבַּרְתִּי את־אחֵדֹ שׁבְטִי ישָּׂראֹל אַטַר בּוֹיתִי לַרְעוֹת אָת־עַמֵּי אָת־ ישראל לאמר למה לא־בניתם לי בית 8 אַרַזִים: וְעַתַּה כָּה־תֹאמֵר לְעַבְדֵּי לְדְוֹד פָה אָמַר יִהוָה צָבָאוֹת אֲנֵי לְקַחְתִּיהׁ מְרַהַנָּוֹת מַאָחַר הַצָּאוּ לְהַיִּוֹת נַנִּיד • על עמי על ישיראל: ואַהוה עמה בכל אַשֶׁר הַלַּכְתַּ וַאַכְרָתַה אָת־פַּל־אִיבֵיה וְצַשַּׂתִי כְדְּ שָׁם בַּּדְוֹכְ י הַבָּדֹלֵים אֲשֵׁר בַּאַרֵץ: וְשַׂמְהִי מׁקוֹם לְעַפִּי לְיִשְּׂרָאֵל וּנִטַבְתִּיוֹ רְשַׁכֵן תַּחִתּיו

^{22.} AB + (a. παιδ.) τῶν. B + (p. με) μη. — 1. AB: πατεκληφονόμησεν (κατέπ. FX). B + (in f.) τῶν κύκλφ. 2. AB + (p. 'Iδ.) δη. 3. AB + η΄ ... + (a. καφδ.) τη΄ ... + δ. 4. B + ἐν. 5. AB: Πορενός. 6. AB + (pr.) καλ. 7. AB + τῷ. Β: Γνατί (Τί ὅτι ϜΧ). 8. A * B + (a. τ. 'Ισφ.) ἐπλ. 9. AB: σε ὀνομαστὸν (σοι ὄν. μέγα ϜΧ).

י. 23. 'p לד לד ע. 4. פסקת באמצע מסקם

^{22.} vE: mich noch ger. zeigen. dW: n. g. geachtet fein. A: bemuthig f. in m. A. dW.vE: aber bei (vor) ben Magben? — 23, und m. vE: befam feine Rinber.

22 Mreel; and will noch geringer werben benn alfo, und will niebrig fein in meinen Mugen, und mit ben Dagben, bavon bu 23 gerebet haft, ju Ehren werben. * Aber Michal, Sauls Tochter, batte fein Rinb bis an ben Tag ihres Tobes.

VII. Da nun ber Konig in feinem Sause faß und ber Berr ihm Rube gegeben hatte 2 von allen feinen Feinden umber, "fprach er zu dem Bropbeten Rathan: Giebe, ich mobne in einem Cebern-Baufe, und bie Labe Bottes mobnet unter ben Tempichen. 3 "Nathan fprach ju bem Ronige: Bebe bin, alles, was bu in beinem Bergen haft, bas thue, benn ber herr ift mit bir.

Des Rachts aber tam bas Bort bes 5 foren gu Rathan und fprach: "Bebe bin und fage zu meinem Rnecht David: Go fpricht ber Berr: Sollteft bu mir ein Saus 6 bauen, baf ich barinnen wobnete? * Sabe ich boch in feinem Baufe gewohnet feit bem Tage, ba ich bie Rinber Ifrael aus Egppten führete, bis auf biefen Tag, fonbern ich habe gewandelt in ber Butte und 7 Bohnung, " wo ich mit allen Rinberu Ifrael binmanbelte. Babe ich auch je gerebet mit irgenb ber Stamme Ifrael einem, bem ich befohlen habe, mein Bolt Ifrael gu welben, und gefagt: Warum bauet ibr mir 8 nicht ein Cebern-Baus? "Go follft bu nun fo fagen meinem Rnechte David: Go fpricht ber Berr Bebaoth: 3d habe bich genommen von ben Schafhurben, bag bu fein follteft 9 ein gurft über mein Bolf Ifrael, * und bin mit bir gemefen, wo bu bingegangen bift, und habe alle beine Feinde vor bir ausgerottet, und habe bir einen großen Ramen gemacht, wie ber Name ber Großen 10 auf Erben. * Und ich will meinem Bolt Istael einen Ort seten, und will es pflanzen,

in Israel, et ludam *et vilior fiam plus 22 P. 123,2 quam factus sum, et ero humilis in 131,1. quam sector cum ancillis, de quibus locuta es, gloriosior apparebo! *Igitur Michol filiae Saul non est na- 23 tus filius usque in diem mortis suae. Factum est autem, cum sedisset VIII. 5,11. rex in domo sua et Dominus dedisset Dt. 25,19. ei requiem undique ab universis inimicis suis, #dixit ad Nathan Prophetam: Videsne, quod ego habitem in domo 5,11; cedrina et arca Dei posita sit in me-1Ch.17.2 dio pellium? Dixitque Nathan ad (18m. regem: Omne, quod est in corde tuo, vade, fac! quia Dominus tecum est. Factum est autem in illa nocte, et ecce sermo Domini ad Nathan. 1Ch.17,4.dicens: #Vade et loquere ad servum meum David: Haec dicit Dominus: 1Bg.5,3. Numquid tu aedificabis mihi domum 25,3. ad habitandum? Neque enim habi1Ch.17,5 tavi in domo or die ille que eduri 1Ch.17,5. 1Rg.8,16.tavi in domo ex die illa, qua eduxi filios Israel de terra Aegypti, usque in diem hanc, sed ambulabam in ta-26,1.7 bernaculo et in tentorio *per cuncta loca, quae transivi cum omnibus filiis Israel. Numquid loquens locutus sum ad unam de tribubus Israel, cui praecepi, ut pesceret populum meum Israel, dicens: Quare non aedificastis 1Ch.17,7.mihi domum cedrinam? *Et nunc 8 haec dices servo meo David: Haec tom. dicit Dominus exercituum: Ego tuli 16,11.00 te de pascuis sequentem greges, ut esses dux super populum meum 1Ch.17.8 Israel, *et fui tecum in omnibus ch.17,8.181401, 05 14,175 ubicumque ambulasti, et interfeci universos inimicos tuos a facie tua, fecique tibi nomen grande juxta nomen magnorum, qui sunt 1Ch.17,9.in terra. *Et ponam locum po- 10 Sz.15,17: pulo meo Israel, et plantabo eum,

^{6.} U.L. fint. 7. U.L. ben ich befohlen.

^{1.} dW.vB: wohnete ... R. gefcafft (verich.) vor

⁽allen) f. g.
2. dW: zwifchen ben E. vE: unter bem Belttuche. (A: mitten unter ben Fellen.)

^{3,} dW: mas bir im Ginn ift.

^{4.} B.dW: in berfelben (felbiger) R. ba gefdah b. 2B. VB. A: erging.

^{5.} dW.vE: Du willft ... ? B.dW: ju meiner Bobs mung.

^{21.} Al.: et Judam.

^{6.} B: Denn ich habe. dW: 36 habe ja. B: in einer S. dW.vE.A: wanbelte (umber) in b. Belte.

^{7. 280} ich immer unter ... wanbelte. B.dW.yE.A: je ein Bort ger.

^{8.} B: v. b. Scafh., hinter b. Schafen weg. dW. VE: v. ber Schafh., b. b. Deerbe w. A: v. b. Deibe, ba bu hergingeft b. b. 66.

^{10.} A: Drt bestimmen. vE: u. ich habe einen D. ges fest. dW: Bohnfipe gegeben?

καὶ οὐ μεριμνήσει οὐκέτι, καὶ οὐ προςθήσει υίος άδικίας τοῦ ταπεινώσαι αὐτόν, καθώς οπ' άρχης 11 xal από των ήμερων ών εταξα κριτάς έπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ ἀναπαύσω σε απο πάντων των έγθρων σου. Καὶ αναγγελεί σοι κύριος, ὅτι οἶκον οἰκοδομήσει σοι, 12 καὶ ἔσται, ἐὰν πληρωθώσιν αἰ ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήση μετά τών πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετά σέ, ος έστα: ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. 13 Οὐτος οἰκοδομήσει μοι οίκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἔως είς τὸν αἰῶνα. 14 Καὶ έγω έσομαι αύτφ είς πατέρα, καὶ αύτὸς έσται μοι કોંદ્ર υίον, και દેવν દીλθη ή αδικία αύτου, και ελέγξο αὐτὸν ἐν ψάρδο ἀνδροῦν καὶ ἐν άφαϊ; υίων ανθρώπων. 15 Το δε έλεος μου ούκ αποστήσω απ' αὐτοῦ, καθώς απέστησα από Σαούλ, ον απέστησα από προςώπου σου. 16 Καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκός σου καὶ ἡ βασιλεία σου έως αἰώνος ενώπιόν μου, καὶ ό θρόνος σου έσται άνωρθωμένος είς τον aiora.

17 Κατά πάντας τους λόγους τούτους καὶ κατά πάσαν την δρασιν ταύτην, ουτως ελάλησε Ναθάν πρός Δαυίδ. 18 Καλ εἰςῆλθεν ό βασιλεύς Δαυίδ και εκάθισεν ενώπιον κυρίου, καὶ είπε · Τίς είμι έγώ, κύριέ μου, κύριε, καὶ τίς ο ολχός μου, ότι ηγάπησας με έως τούτων; 19 Καὶ κατεσμικρύνθη τὰ μικρά ταῦτα ένώπιόν σου, κύριέ μου, κύριε, καὶ ἐλάλησας υπέρ του οίκου του δούλου σου είς μακράν. ούτος δε ό τόμος τοῦ ἀτθρώπου, χύριε μου, κύριε. 20 Καὶ τί προςθήσει Δαυλδ έτι τοῦ λαλήσαι πρός σε; καὶ νῦν σὸ οίδας τὸν δοῦλόν σου, κύριέ μου, κύριε. 21 Διὰ τὸν λόγον σου 'πεποίηκας καὶ κατὰ τὸν δοῦλόν σου πεποίηκας και κατά την καρδίαν σου πεποίηκας πάσαν την μεγαλωσύνην σου ταύτην,

וְלָא יִרְבָּז עוֹד וְלָא־יֹסִיפּר בְבֵּי־עַוְלָה וו לְעַנּוֹתֹוֹ בָּאֲשֵׁר בִּרָאשׁוֹנָה: וּלְמִן־הַיֹּוֹם אָשׁר צוִיתי שפִטִים עַל־עַמֵּי יִשְׁרָאֵל וַהַנִיחָתִי לָהָ מִכָּל־אִיבֵיה וָהִגַּיד לָהְ יהוָת כִּי־בֵות וַצְשָׁה־לְּהָ וָהוָת: כֵּי וּ 12 וַשַּׁכַבָתַּ אָת־אָבֹתִידּ וָהַקִּימֹתִי אַת־זַרִעַהָּ אָחַרֵיה אַשִׁר וַבֵּא 13 מְמֶּקֵיהְ וָהַכְינֹתֵי אֶת־מֵמְלַכְתִּוֹ: הָוּא יבנה-בות לשמי ולנותי 14 מַמַלַכְהָוֹ עַד־עוֹלַם: אַנִי אַהַיֵה־לַוֹּ לָאָב וְהָוּא יָהִיֶה לֵי לְבֵן אֲשֵׁׁר בְּהַצֵּוֹתוֹי וָהָלֶחָתִּיוֹ בִּשָּׁבֵט אֲנָשִׁים וּבְנָגִעֵי בְּנֵי פו אַדם: וַחַסְדִּי כָאֹ־יַסְוּר מִמנוּ כּאָשָׁר מַנָם שָׁאוּל אַשֵׁר הַסִירְתִי 16 מָלְפַבֵּיך: וָנֵאִמַוֹ בֵּיתִהְ וּמַמְלַכְתִּהְ עַד־

פָכל הַדְּבַרִים הָאֵּלֶה וּכְכָל הַחְזַיִּוֹן 18 הַזָּה פַּן דִּבֶּר נָתַוֹן אֶל־דָּוָר: וַיָּבאׁ הַמַּלֶהְ דָּוָּד וַיִּשָׁב לִפְּנֵי יִהוָה וַיֹּאמֶר מִי אַנֹכִי אַדֹנֵי יָהוָהֹ וּמֵי בֵיתִּי פֵּי 19 הביאתני עד-הלם: וַתּקְטוֹ עוֹד זאת ה אַדני נְהוָה נַתִּדְבֵּר בַּם אַל־ כ הַאָּדֵם אֲלֹנֵי נָהוָה: וּמַת־יּוֹמֵיף זְּנַר 21 עַבְדָּהָ אַלֹנֵי נָהוָֹה: בַּעַבָּוּר וּכְלַבָּהַ עַשִּׁיתַ אֵת בַּל־הַבָּרוּלֵה הַוּאת

v. 21. בנ"א חל" דגושה

voll fein werben. B: erfullt ... bich wirft fol. legen. dW.vE: u. bu liegeft. A: folafft. dW: erheben? dW.vE.A: aus beinen Lenben gefommen (hervor-geht). B.vE: befeftigen. — 13. dW.vE.A: Ehron. 14. dW.vE.A: 3ch will ihm (gum B.) fein u. er 12. dW: beine Tage babin finb. A: um finb. vE: foll mir ic. B: unrecht thut. A: etwas Bofes. dW:

^{11.} AB * (pr.) και ... απαγγελεί ... οἰκοδομήσεις αύτω. 13. AB: Αὐτὸς οἰκ. 14. AB* Και 15. AB: ἀπέστησα ἀφ' ων απέστησα ἐκ προςώπυ με. 16. AB(ter): αὐτὸ (σε F). 19. Β: κατεσμιπρύνθην. ΑΒ: μικρόν (τὰ μ. τ. Ϝ). 21. Α*Β † (in.) Καὶ. Β* τ. λόγ. σε πεπ. κ. κατὰ. ΑΒ: ἐποίησας πὰσ. Β*σε.

^{10.} es an feiner Stelle wohne. B: n. mehr bes weget werbe. dW.vE.A: beunruhiget (wirb). B: uns gerechten Leute ... plagen. dW: Unger. ... unterbruden. vE: Frevler ... bruden.

^{11.} dW.vE: hat bir verf. ... S. bauen.

bağ es bafelbft mobne und es nicht mehr in ber Irre gebe und es bie Rinder ber Bo8-11 beit nicht mehr brangen, wie vorbin * und feit ber Beit ich Richter über mein Bolt Ifrael veroronet habe, und will bir Rube geben von allen beinen Feinden. Und ber Bert verfundiget bir, bag ber Berr bir ein 12 Saus machen will. * Wenn nun beine Beit bin ift, bag bu mit beinen Batern fclafen liegft, will ich beinen Samen nach bir erweden, ber von beinem Leibe fommen foll, bem will ich fein Reich beftätigen. 13 * Der foll meinem Namen ein Baus bauen, und ich will ben Stuhl feines Ronigreichs 14 beftätigen ewiglich. *3ch will fein Bater fein, und er foll mein Sobn fein. Benn er eine Diffethat thut, will ich ihn mit Menschen=Ruthen und mit ber Menschen= 15 finber Schlägen ftrafen. * Aber meine Barmbergiafeit foll nicht von ibm entwandt werben, wie ich fie entwandt habe von Saul, ben ich vor bir habe weggenommen. 16 # Aber bein Saus und bein Ronigreich foll beftanbig fein ewiglich vor bir, und bein Stuhl foll ewiglich befteben. Da Nathan alle biefe Worte und alle 18 bieg Beficht David gefagt hatte, * fam David, ber König, und blieb vor bem Berrn und fprach: Wer bin ich, Berr herr, und was ift mein Saus, bag 19 bu mich bis hieher gebracht haft? *Daju haft bu bas zu wenig geachtet, Berr Berr, fonbern haft bem Baufe beines

11. U.L: fint.

ka vergehet. vE: verkehrt handelt. dW.vE: (so)

Rnechts noch von fernem Bufunftigem

gerebet. Das ift eine Beife eines Men-

foll David mehr reben mit bir? Du er= 21 fenneft beinen Rnecht, Berr Berr! * Uni

beines Borts willen und nach beinem Ber-

gen haft bu folche große Dinge alle gethan,

20 ichen, ber Gott ber Gerr ift. * Und mas

Boltglotten . Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

et habitabit sub eo, et non turbabitur amplius, nec addent filii iniquitatis, ut affligant eum sicut 17,10. prius, ex die qua constitui judices 11
Jud-2,16. super populum meum Israel, et rev.1. quiem dabo tibi ab omnibus inimicis v.16.18m.tuis. Praedicitque tibi Dominus, quod 28,31,1Ch. domum faciat tibi Dominus. *Cum-12 Dt. 31, 16. mieris cum patribus tuis, suscitabo semen tuum post te, quod egredietur de utero tuo, et firmabo regnum 1Ch.17. ejus. *Ipse aedificabit domum no-13 186.8,18 mini meo, et stabiliam thronum 5.6.1.33347 regni ejus usque in sempiternum.
Zsek-fregni ejus usque in sempiternum.
6.1251 Ego ero ei in patrem, et ipse erit 14
126.127, Ego mihi in filium, qui si inique ali-89,27.2,7quid gesserit, arguam eum in virga Bhr.1,6,quid gesserit, arguam eum in virga Ps.89,33, virorum et in plagis filiorum homi-1Ch num. *Misericordiam autem meam 15 P. 89,34; non auferam ab eo, sicut abstuli a 15,23.26. Saul, quem amovi a facie mea. *Et 16 v.11,23,3 fidelis erit domus tua et regnum tuum 72,7.17. usque in aeternum ante faciem tuam, 1Ch. 17,14. et thronus tuus erit firmus jugiter.

Bbr. 1,9; Secundum omnia verba haec et juxta 17 17,15. universam visionem istam sic locu-1Ch. tus est Nathan ad David. *Ingressus 18
17,16. est autem rex David, et sedit coram 18m. Domino, et dixit: Quis ego sum, Dosir. 3,18a. Pe. 115,1 mine Deus, et quae domus mea, quia 1Ch. adduxisti me hucusque? *Sed et hoc 19 Domine Deus, nisi loquereris etiam de domo servi tui in longinquum; (Pa.110fista est enim lex Adam, Domine Deus. 1Ch. *Quid ergo addere poterit adhuc 20 David, ut loquatur ad te? tu enim Pa. 139, 1. scis servum tuum, Domine Deus. tch. Propter verbum tuum et secundum 21 17,19. cor tuum fecisti omnia magnalia haec,

10. Al.: habitabe cum. 15. Al.: a fac. tua.

20. dW.vE: feuneft ja. (B: ba bu bich beines Rn. angenommen.) - 21. dW: nach b. Willen!

baß ... ich ihn zuchtige.
15. B: Gutigfeit. dW.vE: Onabe. A: v. ihm nehe men. B.dW.vE: foll n. weichen. dW: abzog v. Gaul ... wegthat. vE: abgez. habe.

^{17.} B.A: Rach allen b. 2B. n. nach ... alfo (bem= gemaß) rebete R. ju D. dW: Bleich ... Offenbarung. VE: Wie ... war.

^{18.} B.dW.vE.A: Da ging ... hinein. dW.vE.A: u. feste fich. dW: fo weit gebr.

^{19.} B.dW.vE: ift bies n. ju gering gewesen (war n. ju w.) in beinen Augen. B. bag bu auch von bem ... in die Ferne bin ger. h. dW: u. bu gabft a. bem ... Berheißungen in b. F. vE: auf ferne Beit. A: von ... in b. f. Bufunft gefprochen. B: u. bicfes nach bem Befes bee D. ber ber Berr b. ift. (dW: u. folches ift menfchl. Beije, G. Jehova! vE: ift bies bie B. ber D. ...? A: benn bas ift b. W. Abams. Gott, herr!!)

γνωρίσαι τω δούλω σου, 22 ένεκεν του μεγαλυνθηναί σε, κύριε μου, κύριε ότι ούκ έστιν ώς σύ καὶ ούκ έστι θεός πλήν σοῦ έν πάσιν οίς ήκούσαμεν εν τοῖς εἰσὶν ήμεον. 23 Καὶ τίς ώς ο λαός σου Ίσραπλ έθνος άλλο έν τη γη, ώς ώδήγησεν αύτον ο θεός τοῦ λυτρώσασθαι σεαυτώ λαόν, του θέσθαι σε όνομα, του ποιήσαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν, τοῦ ἐκβαλεῖν σε έχ προςώπου τοῦ λαοῦ σου, οθς έλυτρώσω σεαυτώ έξ Αίγύπτου, έθτη και σκητώματα; 24 Καὶ ήτοίμασας σεαυτώ τὸν λαόν σου Ίσραήλ είς λαόν έως αίωνος, και σύ, κύριε, έγενου αὐτοῖς εἰς θεόν. 25 Καὶ νῦν, κύριέ μου, ρημα, δ ελάλησας ύπερ του δούλου σου καί τοῦ οίκου αὐτοῦ, πιστωθήτω έως αἰώνος, καὶ καθώς ελάλησας ποίησον. 28 Καλ τῦν μεγαλυνθείη τὸ ὅνομά σου ἔως αἰώνος." 27 Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἀπεκάλυψας τὸ φείον τοῦ δούλου σου, λέγων Οίκον οἰκοδομήσω σοι. Διά τουτο εύρεν ό δουλός σου την παρδίων έαυτου, του προςεύξασθαι πρός σε την προςευχήν ταύτην. 28 Καὶ νῦν, κύριέ μου, κύριε, σὺ εἶ ὁ θεός, καὶ οἱ λόγοι σου δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα. 29 Καὶ νῦν αρξαι και εύλογησον τον οίκον του δούλου σου, τοῦ είναι είς τὸν αἰώνα ένωπιόν σου, ὅτι σύ, πύριε μου, κύριε, ελάλησας, καὶ ἀπό τῆς εύλογίας σου εύλογισθήσεται δ οίκος του δούλου σου είς τὸν αἰώνα.

VIII. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δανὶδ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἔτροπώσατο αὐτούς, καὶ ἔλαβε Δανὶδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων.

² Καὶ ἐπάταξε

על־פו בדלת את־עברה: כַמוֹדְ וְאֵין כישראל גוי לפרות לו לעם ולשום לו שם ולצשות לכם הפדולת ונראות כארצה מפגי עַמָּה אָשָׁר פַּדִית לָה ממצַרים גוים -24 ואלהיר: וַתְּכוֹנוֹ לַךְּ אָתִיעַמָּהְ יִשְׂרָאֵלִי לה לעם עדעולם ואמה יהוה היית סילהם לאלהים: ועתה יהוה אלהים אַשָּׁר דָבַּרָתַּ עַל־עַבְדָּהְ וָעַל־ ביתו הקם עריעולם ועשה כאשר אַרָּבַּרְהַ: רַיְגַרָּל שִׁמְדָּ עֲד־עוֹלָם לַאמֹר יָהוָה בָּכָאוֹת אֵלהֵים עַל־ישֹׁרָאל וּבית 27 עַבַרָּהָ דַוָּד יָהָיַה נָכָוו לַפַנִיה: כֵּי־ אתה יהות צבאות תה את-אזן עבוה לאמר בית אָּבָנָה־פַּדְ עַל־פַּון מַצָא עַבִּדָּה אַת־לְבּוֹ לַהַתְפַּלֵל אֲלֵיך אֶת־הַתִּפְלֵה הַוֹּאתוּ 28 וְעַתַּהוּ אֲדֹנֵי וְהַוְּח אַתַּדדהוּאֹ הַאֵּלֹהַים וֹדָבָרֵיה וָהִיוּ אֵמֵת וַהִּדָבֵּר אַל־עַבְּדָּהׁ 29 אַת־תַּפוֹבָת הַיָּאַת: וְעַמַּה הוֹאַל וּבְרֶךְ יבית עַבִּדָּה לַהִיוֹת לעוֹלֵם לְפָנֵיְהְ אַתַּה אַלֹנֵי וָהוָה דְבַּרָת וּמִבָּרַכַתְהְּ יכבה בית-עבוה לעולם:

 צַאַפּטּט מִגֹּג פֿלְשִׁשֹׁנִם: זֹּגַנ אָתּבּ פֿלְשִׁשִּׁנִם זֹּגַּלֹנִּגמֹם זֹנַפֹּט נַּנַג אָתּבֹמֹנִי זֹנְנִינְ אַנְדֹנִיכִלְן זַנְּלֵּ נַּנְג אָתּבּ

> ע. 25. דגושה ל' דגושה מתה בט"מ .25. v.

^{22.} B: μεγαλῦναί...* (alt.) πύριε. 23. AB: αὐτῷ (σε. FX). 25 s. AB: περὶ (ὑπλρ FX)... πίστωσον. B † (a. αἰῶν.) τὰ (*AFX) et (p. αἰῶν.) πύριε παντοκράσωρ θεὶ τὰ Ισραήλ (*AEFX, sed cf. 26) et (a. καθ.) νῦν (* AFX)...*ποίησον. Καὶ νῦν († FX; sim. A). 26. AEFX † (in f.) [λέγων'] Κύριε παντοκράτωρ θεὶ ἐπὶ τον Ίσραήλ, ὁ οἰπος τὰ δύλυσυ Δανὶδ ἔσται ἀνωρθωμένος ἐνώπιόν συ. Ότι εὐ. 27 s. B* (bis) ὁ. 29. AB: εὐλογηθήσεται. B † (p. δ. 60) τὸ εἰναι.

^{22.} groß, D.
23. u. euch herrlichteie ju ichaffen, u. Schreden beinem 2. B. wer ist wie b. B., wie Ifr., sin einziges B. auf b. Erbe. dW: wo ift wie ... ein B. auf E. VS: welches B. ist wie b. B., ift w. 3.? Es ift ein eing. B. B. VE.A: es fich zu einem (zum) B. zu erl. dW: welches

Davibs Gebet. Gieg über die Bhilifter.

VII.

baß bu fie beinem Rnecht fund thateft. 22 * Darum bift bu auch groß geachtet, Berr Bott, benn es ift feiner wie bu, unb ift tein Gott benn bu, nach allem, bas wir mit unfern Ohren gebort haben. 23 * Denn wo ift ein Bolt auf Erben, wie bein Bolt Ifrael, um welches willen Gott ift bingegangen, ibm ein Bolt zu erlofen. und ihm einen Ramen ju machen und folde große und ichredliche Dinge gu thun auf beinem ganbe por beinem Bolt, meldes bu bir erlofet haft von Egypten, von ben 24 Deiben und ihren Bottern? * Und bu baft bir bein Bolf Ifrael gubereitet, bir gum Bolt in Ewigfeit, und bu, Berr, bift ibr 25 Gott geworben. * Go befraftige nun Berr Bott, bas Bort in Emigfeit, bas bu über beinen Rnecht und über fein Saus gerebet 26 haft, und thue, wie bu gerebet baft. *So wird bein Rame groß werben in Emigfeit. bağ man wird fagen: Der Ber Bebaoth ift ber Gott über Ifrael. Und bas Baus beines Rnechts David wird befteben por 27 bir. * Denn bu, Berr Bebaoth, bu Gott Ifraels, baft bas Dbr beines Rnechts geoffnet und gefagt: 3ch will bir ein Baus bauen. Darum bat bein Rnecht fein Berg gefunden, bag er bieg Bebet ju bir betet. 28 * Mun, Gerr Gerr, bu bift Gott, und beine Borte werben Bahrheit fein. Du haft foldes Gut über beinen Rnecht gerebet. 29 * So bebe nun an und fegne bas Baus beines Rnechtes, bag es ewiglich vor bir fei, benn bu, Berr Berr, hafts gerebet, unb mit beinem Segen wird beines Rnechtes Baus gesegnet werben emiglich.

VIII. Und es begab fic barnach, bag David die Philifter schlug und schwächte fie, und nahm ben Dienstzaum von ber 2 Philister Sand. *Er schlug auch die

ita ut notum faceres servo tuo. # Id- 22 circo magnificatus es, Domine Deus, 1Ch. quia non est similis tui neque est 102. quia non est similis tui neque est 16m.2,2. Deus extra te, in omnibus quae 18c.5, 3.3. Deus extra te, in omnibus quae 23 et, 3; p. audivimus auribus nostris. Quae 23 14.2; est autem, ut populus tuus Israel, 17,41.Dt. gens in terra, propter quam ivit Deus,
47,34. gens in terra, propter quam ivit Deus,
26,19. ut redimeret eam sibi in populum, B. 33, 16; et poneret sibi nomen faceretque eis magnalia et horribilia super terram, a facie populi tui, quem redemisti tibi ex Aegypto, gentem et deum ejus. *Firmasti enim tibi po-24 17,22. pulum tuum Israel in populum sempiternum, et tu, Domine Deus, factus es eis in Deum. "Nunc ergo, Do- 25 mine Deus, verbum, quod locutus es super servum tuum et super domum ejus, suscita in sempiternum, et fac sicut locutus es, *ut magnificetur 26 nomen tuum usque in sempiternum. atque dicatur: Dominus exercituum Deus super Israel. Et domus servi tui David erit stabilita coram Domino: 1Ch. quia tu, Domine exercituum, Deus 17,25; quia tu, Domine exercituum, Deus Ba-00,5. Israel, revelasti aurem servi tui, *quia tu, Domine exercituum, Deus 27 vill dicens: Domum aedificabo tibi, propterea invenit servus tuus cor suum. ut oraret te oratione hac. *Nunc 28 17,26. ergo, Domine Deus, tu es Deus et Rg. 8,26 verba tua erunt vera; loculus es enim 1Ch. ad servum tuum bona haec. Incipe 29 ergo et benedic domui servi tui, ut sit in sempiternum coram te; quia tu, Domine Deus, locutus es, et benedictione tua benedicetur domus servi tui in sempiternum. 1Ch.18,1.

percussit David Philisthiim et humiliavit'eos, et tulit David frenum tributi de manu Philisthiim. *Et percussit 2

G. gefommen ift fich ju lofen ju feinem B. B: enrets wegen folde ac. dW: fur ench Großes u. Furchtbares. vE: an euch. dW.vE: Bolfern u. ihren G.

^{24.} B: fur bich ... befeftiget. A: bir ... gef.

^{25.} B: bestätige. dW.vE: erfulle? A: lag bestehen. 26. dW: Und gr. fei b. R. vE: foll fein. B: wird befest. fein. A: fest fteben. dW.vE: fet beständig.

^{27.} B.dW: haft es bem Dhr beines In. (beinem

^{23.} Al.: gente et Deo s. gentibus et Diis. 29. Al. * (ult.) et.

Rn.) geoffenbaret. vB: hat es b. Rn. über f. G. vers mocht? dW: faffet b. An. bas G.

^{28.} Gute. B: berjenige Gott? vE: feien Babrb.

^{29.} B: nimm bir nun vor. dW.vE: lag es bir (jest) gefallen.

^{1.} B.vE.A: bemuthigte. dW: bengte. A: ben 3. bes Tributes. dW.vE: ber hauptftabt?

VIII.

Victoriae a Davide reportatae.

Δαυίδ την Μωάβ, και διεμέτρησεν αὐτοὺς σγοινίω, κοιμίσας αὐτούς έπὶ τὴν γῆν, καὶ έγένετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατώσαι, καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ 'τρίτου' σχοινίσματος εζώγρησε, καὶ έγένετο Μωάβ τῷ Δαυίδ εἰς 3 Καλ επάταξε δούλους φέροντας ξένια. Δαυίδ τον 'Αδραέζερ υίον 'Ροώβ βασιλέα Σωβά, πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν γείρα αύτου επί τον ποταμόν Ευφράτην. 4 Καί προκατελάβετο Δαυίδ τών αύτοῦ 'χίλια άρματα καί έπτάκις γιλίους ίππείς, καί είκοσι γιλιάδας άνδρων πεζών και παρέλυσε Δαυίδ πάντα τὰ ἄρματα, καὶ υπελείπετο έαυτῷ έξ ⁵ Καὶ παραγίνεται αύτῶν έκατὸν ἄρματα. ή Συρία έκ Δαμασκού βοηθήσαι τῷ ᾿Αδραέζερ βασιλεί Σωβά, καὶ ἐπάταξε Δανίδ ἐν τῷ Σύρφ είκησι καὶ δύο γιλιάδας ἀνδρῶν. 6 Καὶ έθετο Δαυίδ φρουράν εν τη Συρία τη κατά Δαμασκόν, και εγένοντο οι Σύροι τῷ Δαυίδ είς δούλους φέροντας ξένια. Καὶ έσωσε χύριος ròn Auvid en nagur olg enopevero. 7 Kai έλαβε Δαυίδ τους χλιδώνας τους χουσούς οί ήσαν έπὶ τών παίδων 'Αδραέζερ, καὶ ήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ. 8 Καὶ έκ τῆς Βατὰκ καὶ έκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ Αδραέζερ έλαβεν ο βασιλεύς Δαυίδ χαλκόν πολύν σφόδοα. Έν αὐτῷ ἐποίησε Σαλομών τὴν θάλασσαν την χαλκήν καὶ τοὺς στύλους καὶ 9 Kai τοὺς λουτῆρας καὶ πάντα τὰ σκεύη'. ήχουσε Θοού βασιλεύς Ημάθ, ὅτι ἐπάταξε Δαυίδ πάσαν την δύναμιν 'Αδραέζερ, 10 καί απέστειλε Θοού Ίεδδουραμ τον υίον αύτου πρός βασιλέα Δανίδ, έρωτησαι αὐτόν τὰ εἰς είρηνην και εύλογησαι αυτόν υπέρ ου επολέμησε τον Αδραέζερ και επάταξεν αυτόν (ότι άντικείμενος ήν τῷ Αδραέζερ), καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αύτοῦ ήσαν σκεύη άργυρα καί σκεύη χρυσα καί σκεύη χαλκά. 11 Καίγε ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλευς Δαυίδ τῷ κυρίω, μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ γρυσίου ού ήγιασεν έχ πασών τών πόλεων ών κατεδυνάστευσεν, 12 έκ τῆς Ἰδουμαίας καὶ ἐκ τῆς Μωάβ και έκ των υίων Αμμών και έκ των άλλο-

מואב וימדהם בהבל השפב אותם אַרָבָה וַיִּמַדַּד שִׁנֵי־חַבַּלִים לְהמית אָת־הַדַּדְעֵיֶר בּּן־רְחָב מֵכֵה צוֹבַה בָּתוֹ לָהָשֵׁיב יָדָוֹ בָּנָהַר־יִּי: וַיִּלְפֹּר מַמַּנּרּ אָלֶת וּשְׁבַע־מֵאוֹת פַּרְשִׁים רָעַסִּוֹרֵים אֱלֶתְּ אֵישׁ רַגָּלֵי וַיִּעַקַר דַּוְדֹ אַת־כַּל־הַרֵבב וַיּוֹתֵר וַתַּבא אָרֵם דַּמֵּשֵׂק כַּעוֹר להדדעור מלה צובה ניה דור בארם 6 צַשִּׂרִים־וּשְׁנֵיִם אֱלֶף אָישׁ: רַיִּשָּׂם דְּרַד נָבִיכִים בַּאָרֶם דַּבֵּּישָׁק וַתִּתַי אַרַם לַדַוֹּד נושאי מנחה נישע יהוה דַּוֹד בָּכַל אַשֶׁר הַלַה: וַיָּפָח דַּוֹד את שלטי הזהב אשר היו אל עבדי יָרָוּשָׁלֵם: וּמִבּשָׁת שלום כי־אַישׁ מְלָחֲמִוֹת זַהָב וּכְלֵי נְקְשָׁת: בַּם־אֹּתָם הַקְנָישׁ הַפֶּּלֶהְ נְּוֶד לֵיהוֹוָה לִּם־הַכַּּכֵּף וָהַזָּהַבֹּ אִשָּׁר הַקָּדִּישׁ מַכַּל־הַנּוֹיָם אֲשֵׁר 12 כבש: מארם ומפואב ומבני עפון

פרת פרי ולא כתיב. v. 3.

^{2.} A*B: ἐν σχοινίοις ... τὰ δύο σχοινίσματα (σχοινίω ... τὸ πλής. τῷ τρ. σχ. FX). 3. AB: ᾿Αδρααζάρ (-ἐξες F) ... Ραάβ (Ροώβ?)... (εἰι. infra) Συρά (Σωβά?). 4. AB: ἐπτὰ χιλιάδας ἰππέων. Β*ἐξανίτ. 5. AB* ἡεὶ ἐκ. A¹B* (μιλ.) παλ. 6. AB* (pr.) τῷ ... ἐγένετο ὁ Σύρος. 7. B† (p. παλδ.) τῶν (*FX). AB† (p. Λ.) βασιλέως Συβά (*?) εἰ (in f.) Καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Συσαὶιμ βασιλεύς Λίγυπτυ ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὰν εἰς Ἱερυπαλὴμ ἐν ἡμέραις Ῥοβοὰμ νίῦ Σολομῶντος. 8. Β: Μετεβάχ. 9. AB† (a. βασ.) ὁ. 11. AB: Καὶ (Καίγε αὐτὰ Χ). B‡ (p. παλ) μετὰ.

^{2.} u. maß fie mit ber Schnur am B., alfo baß ...
ein volles Th. B: maß f. m. einer Schn. ab, baß f.
fich mußten auf b. Erbe legen, u. zwei Schnure maß
er ab zu tobten zc. dW: mit b. Deßichu., indem er f.
nieberl. ließ zur E. vE: u. ließ fie. B: zu Rnechten,
bie G. brachten. A: bienftbar u. gaben Tribut.

Moabiter also zu Boben, bak er zwei Theile jum Tobe brachte und ein Theil beim Leben Alfo murben bie Moabiter David unterthanig, baß fle ihm Befchente gu-David folug auch Habad Efer, ben Gobn Rebobs, Ronig zu Boba, ba er bingog feine Dacht wieber zu bolen an bem 4 Baffer Bbrath. * Und David fing aus ibnen taufend und fieben bunbert Reuter und zwanzig taufend Fugvolfe, und verlabmte alle Bagen, und behielt übrig bun-*Es famen aber bie Sprer 5 bert Bagen. von Damastus, zu helfen Sabab Gfer, bem Rönige zu Boba, und David fclug ber Sprer zwei und zwanzig taufend Mann. 6 *und legte Bolt gen Damastus in Spria. Alfo marb Sprien David unterthänig, bag fie ihm Beichente gutrugen. Denn ber 7 herr half David, wo er hingog. * Und Davib nahm bie golbenen Schilbe, bie Sabab Gfere Rnechten maren, und brachte 8 fle gen Berufalem. "Aber von Betah und Berothai, ben Stabten Babab Efere, nahm 9 ber Ronig David faft viel Erg. aber Thoi, ber Ronig zu Bemath, horete, bag Davib hatte alle Macht bes Babab 10 Gfer gefchlagen, * fanbte er Joram, feinen Sohn, ju David, ibn freundlich ju grugen und ihn zu fegnen, bag er wiber Babab Gfer geftritten und ihn gefchlagen hatte (benn Thoi hatte einen Streit mit Babab Efer), und er hatte mit fich filberne, goldene 11 und eherne Rleinobe, " welche ber Ronig David auch bem Berrn beiligte, fammt bem Silber und Golbe, bas er bem Berrn beiligte von allen Beiben, bie er unter fich 12 gebracht, "von Sprien, von Moab, von ben Rinbern Ammon, von ben Bhiliftern,

1Ch.1822-Moab, et mensus est eos funiculo. 18-15. coaequans terrae; mensus est au-Jud.3,15; tem duos funiculos, unum ad occi-2Ch. dendum et unum ad vivificandum. factusque est Moab David serviens sub tributo. *Et percussit David 3 1Ch.19,2; Adarezer filium Rohob regem Soba, 15m. quando profectus est, ut dominaretur 60m. super fluman Euphraten. Tr continue 15,18; super flumen Euphraten. Et captis 4
1Ch.18,4 David ex parte ejus mille septingentis equitibus et viginti millibus peditum, Jos. 11,6. subnervavit omnes jugales curruum, dereliquit autem ex eis centum cur-^{1C<u>h</u>.18,5;}rus. *Venit quoque Syria Damasci. 14,15. ut praesidium ferret Adarezer regi Soba; et percussit David de Syria 1Ch.18,6. viginti duo millia virorum. *Et posuit David praesidium in Syria Damasci. v.s.. factaque est Syria David serviens sub tributo; servavitque Dominus David 1Ch.18,7;est. *Et tulit David arma aurea, quae ^{10,16} habebant servi Adarezer, et detulit 1Ch.18,8,ea in Jerusalem. Et de Bete et de Beroth, civitatibus Adarezer, tulit 1Ch.18,9, rex David aes multum nimis. *Au- 9 Nm.13,22 divit autem Thou rex Emath, quod ing.2,46. percussisset David omne robur Adarezer; *et misit Thou Joram filium 10 eum congratulans et gratias ageeo quod expugnasset Adarezer et percussisset eum (hostis quippe erat Thou Adarezer), et in 2Rg.5,5. manu ejus erant vasa aurea et vasa argentea et vasa aerea, "quae et ipsa 11 sanctificavit rex David Domino cum argento et auro, quae sanctificaverat de universis gentibus, quas subegerat, 11,1. *de Syria et Moab et filiis Ammon 12

^{6. 12.} U.L. Spria. 8. U.L. Erzes. A.A. fehr viel.

^{3.} Strom. B: f. Sand zu wenden wiber ben Blug. dW.vK: f. DR. auszudehnen an (bis zum). A: zu berrichen über.

^{4.} vE: nahm. B.dW.vE: von ihm. dW.vE.A: (lahmte) alle Bagenpferbe.

p. Befanungen in Sprien ber Damaster. B.dW. vE.A: in bas bamafcenische S. (wie B.2). dW: Und so schaffte Seh. B. Sieg. vE: gab heit.

^{8. 8† (}in f.) de quo fecit Salomon omnia vasa aurea in templo et mare aeneum et columnas et altare.

^{9.} B.dW.A: bie gange (heere-) M. vE: bas g. heer.

^{10. 3}um Abuig D. (vgl. 1 Sam. 25, 5). dW.A: u. ihm Giud zu wünschen. dW. vE: war im Str. A. ein Feinb. B: führte ftets Krieg. B.A: hatte in f. hand. vE: iu f. h waren. B.A: Gefäße. dW. vE: Geräthe.

^{11.} dW.vE.A: weihete ... geweihet (hatte) ... Boltern. dW: überwunden. A: unterjocht. vE: fich unterworfen.

VIIL

Pietas erya domum Sauli.

φύλων καὶ ἐξ 'Αμαλὴκ καὶ ἐκ τῶν σκύλων 'Αδραείζερ υἰοῦ 'Ροὰβ βασιλέως Σωβά. 18 Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ ὅνομα, καὶ ἐν τῷ ἀνακάμπτειν αὐτὸν ἐπάταξε τὴν 'Ιδουμαίαν ἐν Γεμέλας εἰς όκτὰ καὶ δέκα χιλιάδας. 14 Καὶ ἔθετο ἐν τῷ 'Ιδουμαία ἄθηκεν ἐστηλωμένους, καὶ ἐγένοντο πάντες οὶ 'Ιδουμαίοι δοῦλοι τῷ Δαυίδ. Καὶ ἔσωσε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πάσιν οἱς ἐπορεύετο.

15 Καὶ ἐβασίλευσε Δαυίδ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, καὶ ἦν Δαυίδ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ. 16 Καὶ Ἰωὰβ τὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ τὸς ᾿Αχιλοὺδ ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων, 17 καὶ Σαδῶκ τὸς ᾿Αχιτῶβ καὶ ᾿Αχιμέλεχ τὸς ᾿Αβιάθαρ ἰερεῖς, καὶ Σαραίας γραμματεύς, 16 καὶ Βαναίας τὸς Ἰωιαδὰ ἀσύμβουλος', καὶ ὁ Χελεθὶ καὶ ὁ Φελετὶ καὶ οἱ τὸοὶ Δαυίδ αὐλάργαι ἦσαν.

IX. Kai elne Aceld. El écrie éri énoleλειμμένος τῷ οίκφ Σαούλ, καὶ ποιήσω μετ αὐτοῦ Ελεος ενεκεν Ἰωνάθαν; ² Καὶ ἐκ τοῦ . οίκου Σαούλ ήν παὶς, καὶ ὅνομα αὐτῷ Σιβά, καὶ καλούσιν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ, καὶ εἶπε πρός αὐτὸν ὁ βασιλεύς. Εί σὰ εί Σιβά; Καὶ είπεν Έγω δοῦλος σός. 3 Και είπεν ὁ βασιλεύς. Ει υπολελειπται έχ τοῦ οίχου Σαουλ έτι ανήρ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ έλεος θεοῦ; Καὶ είπε Σιβά πρὸς τὸν βασιλέα. Ετι έστιν υίδς τῷ Ἰωνάθαν πεπληγώς τοὺς πόδας. 4 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς. Ποῦ ούτος; Καὶ είπε Σιβά πρός τὸν βασιλέα. Ἰδού ἐν οίκο Μαγείο υίοῦ 'Αμιήλ έχ τῆς Λοδάβαρ. 5 Καὶ ἀπέστειλεν ό βασιλεύς Δαυίδ, καὶ έλαβεν αὐτὸν έκ τοῦ οίκου Μαγείο υίοῦ Αμιήλ έκ τῆς Δοδάβαρ.

6 Καὶ παραγίνεται Μεφιβόσεθ νίὸς Ἰωνάθαν νίοῦ Σαοὺλ πρὸς τὸν βασιλέα Δανίδ, καὶ έπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἰπεν αὐτῷ Δανίδ Μεφιβόσεθ. Καὶ εἰπεν 'Ιδοὺ ὁ δοῦλός σον. ⁷ Καὶ εἰπεν αὐτῷ Δανίδ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω 13. B: Γεβελὲμ (Γεμέλαχ?). 14. B * ἔθ. ἐστηλ. († AFX). AB : βασιλεί (Δ. FX). 17. B: Σασὰ (Σαραίας ΑΧ). AB + ὁ (* FX). 18. AB: Ἰωδαὰ (Ἰωιαδὰ F). — 1. B + (α. τῷ) ἐν (* AFX). 2. B * Εί († AX). 4. B: (eti. infra) Μαχίο (-εἰο AFX). 6. B: (eti. infra) Μεμφιβοσθέ (Μεφιβόσεθ F).

יהוה את-הוד בכל אשר הלך: נִיְתִי כָל־אָדִוֹם בְּבָרֵים לְדָרֶד וַיְּיָשֵׁע בּאָדוֹם נְצִּבִים בְּכָל־אָדוֹם שָׁם נְצִּבִים בּאָדוֹם נְצִּבִים בְּכָל־אָדוֹם שָׁם נְצִּבִים בּאָדוֹם נְצִבִּים בְּכָל־אָדוֹם שָׁם נְצִּבִים בּאָדוֹם נְצִבִים בְּכָל־אָדוֹם שָׁם נְצִּבִים בַּאָדוֹם נְצִבִים בְּכָל־אָדוֹם מָם נְצִּבִים בּאָדוֹם נְצִבִּים בְּכָל־אָדוֹם מְבַּנִיאר בּאָדוֹם בְּצִּבִים בְּכָל־אָדוֹם מִבְּיִם בְּנִיאר בּאָדוֹם בְּצִבִּים בְּכָל־אָדוֹם בְּנִיאר בּאָדוֹם בְּצִּבִים בְּלַלְאִדֹם בְּבָּיִם בְּבָּים בְּנִיאר בּאָדוֹם בְּצִבִּים בְּלַלְאִדֹם בְּבָּים בְּלָבִים בְּבָּים בְּיִבְּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבָּים בְּיִבְּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּבִים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּים בְּבָּבִים בְּבִּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבִּבִּים בְּבִייִים בְּבִּים בְּבָּבִים בְּבָּבִיים בְּבָּבִיים בְּבָּבִיים בְּבָּבִים בְּבָּבִיים בְּבִּיִים בְּבִּבִיים בְּבִּים בְּבִּיִים בְּבִּים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּבִייִים בְּבִייִים בְּבִּיִבְּיִים בְּבִּבִּיִם בְּבִּיִים בְּבִייִם בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִבְּיִים בְּבִּבִים בְּבִּבִיים בְּבִּבִּיים בְּבִּבְיים בְּבִּבִּים בְּבִּבִּיים בְּבִּבִּיים בּיּבְּבִיים בְּבִּבִּים בְּבִּבְייִים בּבִּייִים בּיבִּיים בְּבִּבִּים בּבִּיים בּבִּייִים בּּבִּים בּבְּבִיים בְּבִּיים בְּבִּבְיים בְּבִּיבִּים בּיבּיים בּבּבּיים בּיבּים בּבּבּיים בּבּביים בּיבִּים בְּבִּים בְּבּיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּיִּבְיּבִים בְּבִּיבִים בְּבִּים בְּבְּיבִים בְּיבִּיּבְיים בְּבִּיִּים בּיבִּים בְּבִּיִים בְּבִּיים

אַ סוּפֿר: וּבֹרֹנִשׁנִּ פּֿן-וֹבּוֹנִגְּׁר וֹדִּבּׁרֵנִּי וֹאֲֹנִימֵלָנִ בּּּן-אַבֹּנִתׁר פְּׁנִצְּׁים וּשִׁלָּנִם נוּ בּּרֹאֲנִילִּנִּר מִזְפִּיר: וֹצִּגְוֹּל פּרִאַנִימִּנְּנִּ זִּינְאָר פּּוֹ-בּרוּיָט בּק-בּּצְלּי וִישִּׁרְאַנִימִּנִּ זִּינִתְלָּנִּר מִזְפִּיר: וֹצִּגְוֹל בּרִאַנִים וּשִׁלָּנִם זִינִתְלָנִּר מִזְפִּיר: וְבִּנְנִם לְּכִּלִּבְּמִּוֹ:

וָהַפָּלַתֵּי וּבְנֵי דַוָד בְּהַנֵים הָיִוּ: ביאמר דַּוֹד הכי וַשׁ־עוֹד אשר נותר באת ביתר לָבית שַׁאוּל וָאֻעַשָּׂה עִפוֹי הַסָּד בַּעַבִוּר יהונתן: ולבית שאול לבד ושמו בִּיבָא וַיָּקָרָאוּ־לָוֹ אֵל־דַּוַד ריאמר המלה אַלַיו הַאַתַּה צִיבַא וַיָּאמֵר 3 עַבְהַה: וַיִּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַאֶּפֶס עִוֹד איש לבית שאול ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר ציבא אַל־הַמַּלְהַ עִּוֹד 4 בַּן לִיהוֹנָתַן נִבֵה רַגִּלֵיִם: וַיִּאֹמֵר־לִוֹי הַפֶּלֶך אֵיפָה הָוּא וַיָּאמֵר צִיבָא אֵל־ הַפֶּלֶךְ הִנָּת-הוּא בֵּית מַכֵּיר בַּן־עַמִּיאֵל וַיִּשָׁלַח הַפֵּלֶר דָנַר וַיִּקַחָהוּ מִבֵּית מָכֵיר בַּוְ־עַמִּיאֵל מִלְּוֹ דַר:

12. dW.vE.A: Beute.
13. von ber G. Schlacht, im Galgth., u. fcl. dW: ein Denfmal?

von Amalek, vom Raube habab Efers, des 13 Sohns Rehobs, Königs zu Joba. "Auch machte sich David einen Namen, da er wieberkam und die Sprer schlug im Salzthal, 14 achtechn tausend. "Und er legte Bolk in ganz Edomaa, und ganz Edom war David unterworsen, denn der herr half David, wo er hinzog.

15 Alfo ward David König über ganz Ifrael, und er schaffte Recht und Gerech16 tigkeit allem Bolk. "Joab, ber Sohn Zeru Ja, war über bas heer, Josaphat aber,
17 ber Sohn Ahiluds, war Kanzler, "Zabok, ber Sohn Ahitobs, und Ahimelech, ber Sohn Ab Jathars, waren Priester, Seraja war
18 Schreiber, "Benaja, ber Sohn Jojaba, war über die Crethi und Plethi, und die Sohne Davids waren Priester.

IX. Und David fprach: Ift auch noch jemand übergeblieben von bem Baufe Saule, bag ich Barmbergigfeit an ihm thue um Jona-2 thans willen? * Es war aber ein Rnecht vom Saufe Saule, ber hieß Biba, ben riefen fie zu Davib. Und ber Ronig fprach ju ihm: Bift bu Biba? Er sprach: 3a, * Der Ronig fprach: 3ft 3 bein Rnecht. noch jemand vom Saufe Sauls, bag ich Sottes Barmbergigfeit an ihm thue? Biba fprach jum Ronige: Es ift noch ba ein 4 Sohn Jonathans, labm an Kugen. * Der Ronig fprach zu ihm: Wo ift er? Biba fprach zum Ronige: Siebe, er ift ju Lobabar im Saufe Machirs, bes Cohns Am-*Da fanbte ber Ronig David bin, und ließ ihn bolen von Lodabar aus bem Saufe Machirs, bes Cobne Ammiels. Da nun Mephibofeth, ber Gohn Jonathans, bes Sohns Sauls, zu David tam, fiel er auf fein Angeficht und betete an. David aber sprach: Mephiboseth! Er 7 fprach: Bier bin ich, bein Rnecht. *Davib sprach zu ihm: Fürchte bich nicht, benn ich

et Philisthiim et Amalec, et de manubiis Adarezer filii Rohob regis So-_{7,9.12,25} ba. *Fecit quoque sibi David no- 18 1Ch. men, cum reverteretur capta Syria in 18,12. Ps.60,2. valle salinarum, caesis decem et octo 1Ch. millibus, et posuit in Idumaea cu-14
18,18. stodes statuitque praesidium, et facta Gen. 25,221 est universa Idumaea serviens David. 27,220. Et servavit Dominus David in omni-ps. 2,445 bus, ad quaecumque profectus est. 12,645 Et regnavit David super omnem 18,145. Et regnavit David super omnem 18,145. Israel; faciebat quoque David judi-Et regnavit David super omnem 15 Parting A. 151 act, incomment in populo suo. 20,23. *Joab autem filius Sarviae erat su-16 18,15. per exercitum; porro Josaphat filius 20,24. Ahilud erat a commentariis, et 17 20,25. Sadoc filius Achitob et Achimelech 18,16. filius Abiathar erant sacerdotes, et 23,20. Saraias scriba, * Banaias autem filius 18 17:18m. Jojadae super Cerethi et Phelethi;
18.18, 180, filii autem David sacerdotes erant.
14:18x. 24.5. Et dixit David: Putasne, est 17:28x. 10,11. aliquis qui remanserit de domo Saul, Et dixit David: Putasne, est IX. 15m. Ut faciam cum eo misericordiam

10,11. aliquis qui remanserit de domo Saul,
15m. ut faciam cum eo misericordiam
10,11. propter Jonathan? "Erat' autem de 2
1ch.; propter Jonathan? "Erat' autem de 2
1ch.; domo Saul servus nomine Siba; quem
5,140. domo Saul servus nomine Siba; quem
5,140. cum vocasset rex ad se, dixit ei:
Tune es Siba? Et ille respondit:
Ego sum servus tuus. "Et ait rex: 3
Numquid superest aliquis de domo
115m. Saul, ut faciam cum eo misericordiam
115m. saul, ut faciam

6,4. Cum autem venisset Miphiboseth 6
filius Jonathae filii Saul ad David,
corruit in faciem suam et adoravit.
Dixitque David: Miphiboseth! Qui respondit: Adsum servus tuus. Et ait 7
ei David: Ne timeas, quia faciens faciam

^{3.} A.A: an ben Fußen.

^{14.} Befannngen. Bgl, B. 6.

^{15.} ette feinem B. B: regierte. dW.vE.A: berrichte. dW: ubte R. A: that.

^{18.} B: bei ben Cr. vB: und bie Cr. dW: Goarfs richter u. Laufer. B: waren Befehlehaber.

^{13.} Al.: duodecim. S. † (in f.) et in Gebelem ad viginti tria millia.

^{1.} B: Gutthatigl'. an ihm beweife. vE: 3ch will thm Gnabe erweifen. dW: an ihm Liebe thun.
2. dW.vE: fprach: Dein Anecht! B: Dein An. ift es.

^{3.} Riemand mebr. vE: an beiben &.

μετὰ σοῦ ἔλεος διὰ Ἰωνάθαν τὸν πατέρα σου, καὶ ἀπεδώσω σοι πάντας τοὺς ἀγροὺς Σαοὺλ πατρός τοῦ ταῖρός σου, καὶ σὲ φαγῆ ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου διαπαντός.
⁸ Καὶ προςεκύνησε καὶ εἶπε Τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνηκότα τὸν ὄμοιον ἐμοί;

9 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεύς Σιβὰ τὸν παϊδα Σαούλ καὶ είπε πρὸς αὐτόν. Πάντα ὅσα ύπζογε τῷ Σαούλ καὶ πάντα τὸν οίκον αὐτοῦ δέδωκα τῷ υίῷ τοῦ κυρίου σου. 10 Kal έργῷ αύτω την γην σύ και οι υίοι σου και οι δούλοί σου, καὶ εἰζοίσεις τῷ υἰῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ φάγονται, καὶ Μεφιβόσεθ υίὸς τοῦ κυρίου σου φάγεται διαπαντός άρτον έπὶ τῆς τραπέζης μου. Καὶ τῷ Σιβῷ ήσαν πέντε καὶ δέκα νίοι και είκοσι δούλοι. 11 Και είπε Σιβά πρός τὸν βασιλέα. Πάντα ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς τῷ δούλφ αὐτοῦ, ούτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ Μεφιβόσεθ ήσθιεν έπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καθώς είς των υίων του βασιλέως. 12 Καὶ τῷ Μεφιβόσεθ νίὸς μικρὸς ἢν, καὶ όνομα αὐτῷ Μιχά, καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις τοῦ οίκου Σιβά δούλοι τῷ Μεφιβόσεθ. 13 Και Μεφιβόσεθ κατώκει εν Ίερουσαλήμ, διότι έπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως αὐτὸς διαπαντός ήσθιε, καὶ αὐτός ην χωλός άμφοτέρους τούς πόδας αύτοῦ.

Χ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἀπέθανε ὁ βασιλεὺς νίῶν 'Αμμών καὶ ἐβασίλευσεν 'Αννών νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ² Καὶ εἶπε Δανίθ· Ποιήσω ἔλεος μετὰ 'Αννών νίοῦ Ναάς, δν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατημ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος. Καὶ ἀπέστειλε Δανὶθ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ παρεγένοντο οἱ παῖθες Δανὶθ εἰς τὴν γῆν νίῶν 'Αμμών. ³ Καὶ εἴπον οἱ ἄρχοντες νίῶν 'Αμμών πρὸς 'Αννών τὸν κύριον αὐτῶν. Οὐχὶ δοξάζων Δανὶθ τὸν πατέρα σου

פֿמִוּנִה: תַּלָּטָרָ פָּר שָּׁנִּיתָ אָלִ-נַיּפֵּלָכ נַיּמֶּת אָשֶׁר שָׁלָּטָלְ אָבָיף וְאַמָּים תַּאַכַל לָּטֵם עַלִּ שָׁאָּיל אָבִיף וְאַמָּה תָּאַכַל לָּטֵם עַלִּ אָלִיף אָבִיף וְהַשָּׁבִּיי לְּהְ אָת־פְּלִ-שְּׁבֵּי אָמָה אָבֶשָּׁ הִּמְּהָ עִמְּהָ נָיִם עָלִר בְּיִבְּיִר וְיְהִוּנְתְּן

פֹפּת שׁמֹּ בֹּנְלֵּה:
מִּפֹת שִׁמֹּ בֹנְלְה:
מִּלְתַוֹן צַּמֵּלְנְּ מִמֹּר הִיּא אִכֹל וֹנִינִּא מִלֹל וֹנִינִּא מִלֹל וֹנִינִּא מִלֹל וֹנִינִּא מִלֹל וֹנִינִּא מִבֹל הַבְּעָם בֹּי בֹלְבּ מִלְנִים כֹּי בֹּלְרִ מִּלְתַוֹן הַמַּלְנִים כִּי בֹּלְרִים לִמְפִּיבְשָׁת:
מוּשָׁב בֹּית-בִּיבְא מֹבְנִים לִמְפִיבְשָׁת:
זְּלְמִפִּיבְשָׁת בַּוֹבְאַ מְבַנִיף עִפְּנִי הַמְּלֵּנִי הַמָּלְנִי בִּעְּלְנִי בְּצִּילִה עִבְּבְּיִ הַעְּבְּיבְ מִבְּנִיף נִלְּמִי בְּבָּיִם לִמְפִיבְשָׁת:
זְנְמָבְּילִה בִּלְבְיִבְּי וְנִצְּיִּהְ עִבְּיִבְ בִּנְיִם לְעָפִי בְּעָּבְיים בְּלְבִיים לִבְּרְאַנִיף עִבְּיִם לְעָפִי בְּעָׁת בַּבְּיִבְ הַעְּכִּיבְ בַּעְּע הַבְּעָבְ וִנְעַבְּיִם לְעָבְי בַּעְּע וְבְּנִיה עִבְּנִיף בְּלְחָם וְצִּבְּלְיוֹ בִּעְלְּעִי נִבְּלְּיִם לְבְּיִבְיִים לְנְבְּיִם לְנִים וְנְצְבָּיִם בִּי בִּלְים בְּנִים בְּלִים בְּנִים בְּלְבִים בִּילִים עְבְּבְיִם בְּנִים בְּלְבִים בְּנִים בְּנִים בְּבְיִים לְבְּבְיים לְבְּבְיים לְבְּבְיִם לְּעָבִי בְּא מַבְּבְיה עְמִבּיבְשָׁת בְּבְילִים לְנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִילְם בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּבְיים בְּבְּיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְּיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְּים בְּבְיים בְּבְּים בְּבִיים בְּעִבְּים בְּשִׁת בְּבְּים בְּיִם בְּיִים בְּבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּיִּים בְּעִבְּים בְּבִי בְּעִבְּי בְּעִבְּיוֹם בְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִילְים בְּבְּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְיִים בְּבְּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבְּבְים בְּבִּים בְּבִיים בְּבְיבְים בְּבְּבְים בְּבִּים בְּבְּיבְים בְּבְּבְים בְּבִּים בְּבְּבְיבְּים בְּבִּים בְּבּי בְּבְּיבְים בְּבְּים בְּבְים בְּבְּים בְּבְּבְיבְּים בְּבְּבְים בְּבִּים בְּבְּבְים בְּבְּבְּים בְּבּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּבְים בְּיבְים בְּבְּים בְּבְיבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְּיבְּים בְּיבְּבְים בְּבְּבְיבְים בְּיבְּבְבְים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְבְּבְּיבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְּבְבְים בְּבְּבְבְים בְּ

^{7.} AB: ἀποπαταστήσω ... πάντα ἀγοὸν (c. FX).
8. AB † (p. π.) Μεμφιβοσθὲ. 9. AB: τὸ παιδάριον ... ὅσα ἐστὶ ... ὅλω τῷ οἴπω. 10. AB: ἔδεται ἄφτυς s. αὐτὸς (φάγονται ΕΓΧ). 11. AB † (a. Π.) Κατὰ (*FX) ... τραπ. Δανὶδ (τρ. τὸ βασ. FX). B † (p. υἰῶν) αὐτὸ. 12. B: τὸ Μ. (τῷ Μ.ΑΓΧ). 13. AB: ὅτι ... ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν. — 1. AB*ὸ. 3. AB: Μὴ παρά τὸ δοξάζειν (Οὐχὶ δ.FX).

v. 12. "III 'AW: alles Felb. B.vE.A: alle Accter. B: über m. T. dW.vE.A: an. A: bein Br. ... effen für u. für. B: stets das Br. dW: folist an m. T. effen beständig. vE: spetsen.

^{8.} dW: blideft nach. vE: auf ... hinblideft. A: aus gefeben.

will Barmbergiafeit an bir thun um Jonathans, beines Baters, willen, und will bir allen Ader beines Baters Sauls miebergeben, bu aber follft täglich auf meinem Tifch 8 bas Brot effen. *Er aber betete an und fprach: Wer bin ich, bein Rnecht, bag bu bich wenbeft zu einem tobten Sunbe, wie ich bin? Da rief ber Ronig Biba, ben Anaben Sauls, und fprach zu ihm: Alles, was Sauls gewesen ift und feines gangen Baufes, habe ich bem Cohne beines Berrn 10 gegeben. * Go arbeite ibm nun feinen Ader, bu und beine Rinder und Rnechte, und bringe es ein, bag es beines Berrn Sohns Brot fei, daß er fich nahre; aber Mephibofeth, beines herrn Sohn, foll täglich bas Brot effen auf meinem Tifch. Biba aber hatte funfzehn Sohne und zwan= 11 zig Rnechte. * Und Biba fprach zum Ronige: Alles, wie mein Berr, ber Ronig, feinem Rnechte geboten bat, fo foll fein Rnecht thun. Und Dephibofeth effe auf meinem Tifche, wie bes Ronigs Rinber 12 eine. * Und Dephibofeth batte einen flei= nen Sohn, ber bieg Micha. Aber alles, was im Saufe Biba mobnete, bas bienete * Mephibofeth aber mob-13 Mephibofeth. nete gu Berufalem, benn er af taglich auf bes Ronigs Tifch, und binkte mit feinen beiben Rugen.

M. Und es begab fich barnach, baß ber Rönig ber Kinder Ammon ftarb, und sein
Sohn Hanon ward König an seine Statt.

2 *Da sprach David: Ich will Barmherzigkeit thun an Hanon, dem Sohn Nahas,
wie sein Bater an mir Barmherzigkeit
gethan hat. Und sandte hin und ließ ihn
tröften durch seine Knechte über seinen
Bater. Da nun die Knechte Davids ins

3 Land der Kinder Ammon famen, * sprachen
die Gewaltigen der Kinder Ammon zu
ihrem Herrn Hanon: Meinst du, daß David
beinen Bater ehre vor beinen Augen, daß

v.1.18m. in te misericordiam propter Jonathan patrem tuum, et restituam tibi omnes v.10.11. agros Saul patris tui, et tu comedes 19,88. panem in mensa mea semper. *Qui 8 as,299. adorans eum dixit: Quis ego sum servus tuus, quoniam respexisti super 16,9.8,8 canem mortuum similem mei? 24,15. Vocavit itaque rex Sibam puerum 9 Saul et dixit ei: Omnia, quaecumque fuerunt Saul, et universam domum eius dedi filio domini tui. *Operare 10 igitur ei terram, tu et filii tui et servi tui, et inferes filio domini tui cibos, ut alatur; Miphiboseth autem filius domini tui comedet semper panem super mensam meam. Erant autem Sibae quindecim filii et viginti servi. Dixitque Siba ad regem: Sicut jus- 11 sisti, domine mi rex, servo tuo, sic faciet servus tuus. Et Miphiboseth comedet super mensam meam quasi unus de filiis regis. - Habebat au- 12 tem Miphiboseth filium parvulum no-1ch.8,34 mine Micha; omnis vero cognatio domus Sibae serviebat Miphiboseth. * Porro Miphiboseth habitabat in 13 v.7.. Jerusalem, quia de mensa regis jugiv.8.4.4. ter vescebatur; et erat claudus utroque pede.

Factum est autem post haec, ut X.

1Ch.19,1 moreretur rex filiorum Ammon, et
regnavit Hanon filius ejus pro eo.

1Ch.19,2 Dixitque David: Faciam misericor2 (9,1), diam cum Hanon filio Naas, sicut
fecit pater ejus mecum misericordiam. Misit ergo David, consolans
eum per servos suos super patris interitu. Cum autem venissent servi
David in terram filiorum Ammon,

1Ch.19,3 dixerunt principes filiorum Ammon
ad Hanon dominum suum: Putas
quod propter honorem patris tui

^{9.} U.L: bem Anaben. 11. U.L: ber Konigs Rinber.

^{9.} dW.vE: gebe ich. 10. B.dW: (baue ihm) bas Canb. A: b. nun fein E. B.dW.A: Sohne. vE: Und bu follft ihm mit ... banen u. es einiuhren. dW.vE: bag ... Br. habe u. es effe.

^{11.} gebeut ... Und [Dav. fprach]: M. effe. B: ges bieten wird.

^{11.} S: m. tuam.

^{12.} B.dW.vE: alle bie. vE: jum &. M. gehorten. A: bas gange Gefchlecht bes &.

^{1.} Sanun.

^{2. (}Bie R. 9, 1.) dW.vE: wegen scines B. 3. ehren wolle, daf. B.vE.A: Fürsten. dW: Oberften, B: Sollte ... ehren. dW.vE: Bill (wohl).

ἐνώπιόν σου ἀπέσταλκέ σοι παρακαλοῦντας; 'Αλλ' ὅπως ἐξερεννήσωσι τὴν πόλω καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτήν, ὅτι κατασκέψασθαι αὐτὴν ἀπέσταλκε Δαυὶδ τοὺς δυύλους αὐτοῦ πρός σε. ⁴ Καὶ ἔλαβεν 'Αννὸν τοὺς δούλους Δαυὶδ, καὶ ἔξύρησε τοὺς πώγωνας αὐτῶν τὸ ῆμισυ, καὶ ἀπέκοψε τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ῆμισυ, καὶ ἀπέκοψε τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ῆμισυ τοὺς τῶν ἰσχίων αὐτῶν, καὶ ἔξαπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἢτιμωμένοι σφόδρα, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Καθίσατε ἐν Ἱεριχω ἔως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ ἐπιστραφήσεσθε.

6 Καὶ είδον οι νίοι 'Αμμών ὅτι κατησχύνθησαν οι δοῦλοι Δανίδ, καὶ ἀπίστειλαν οι
νίοι 'Αμμών καὶ ἐμισθώσκετο τὴν Συρίαν
Βαιθροώβ καὶ τὴν Συρίαν Σωβά, εἴκοσι χιλιάδας πεζών, καὶ τὸν βασιλέα Μααχὰ χιλίους
ἄνδρας, καὶ 'Ιζτώβ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρών.
7 Καὶ ἤκουσε Δανίδ καὶ ἀπέστειλε τὸν 'Ιωὰβ
καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν. 8 Καὶ
ἔξῆλθον οι νίοι 'Αμμών, καὶ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῆ θύρα τῆς πύλης Συρίας Σωβὰ
καὶ 'Ροώβ καὶ 'Ιςτώβ καὶ Μααχὰ μόνοι ἐν
ἀγρῷ.

9 Καὶ είδεν Ἰωὰβ ὅτι ἐγενήθη ποὸς αὐτὸν ἀντιπρόςωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ πρόςωπον ἔξεναντίας καὶ ἐκ τοῦ ὅπισθεν, καὶ ἐπελεξεν ἐκ πάντων τῶν νεανίσκων υίῶν Ἰσραήλ, καὶ παρετάξαντο ἔξεναντίας τοῦ Σύρου. ¹0 Τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν γειρὶ Ἰβιαὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἔξεναντίας τῶν νίῶν ᾿Αμμών, ¹¹ καὶ είπεν ᾿Εὰν κρατήση ὁ Σύρος ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἔση μοι εἰς σωτηρίαν, καὶ ἐὰν υίοὶ Ἰμμῶν κρατήσωσιν ὑπὲρ σέ, καὶ πορεύσομαι τοῦ σῶσαί σε ¹² ἀνδρίζου καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ ὑπὲρ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὁ κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῦς αὐτοῦ.

לְכַבַּם פַּשָּׁבָּה: הַשְּׁוֹן וֹיֹּמַרְכִּנִי מִלְּטִמֵּה פַּתָּחִי נִּמְצַׁלְּה הַשְּׁוֹן וֹיִּמַרְכִּנִי מִלְּטִמֵּה פַּתַּח בִּשְּׁמַר אָלָשְׁ וֹנִיּמְשׁמֵּת נְּנִרְ הַיִּשְׁלָח אָעד.וֹאָר אָלָשְׁ וֹנִיּמְשׁמֵּת נְּנִר שְׁנִים-מְשֶׁר אֶלָּשׁ אָלָשְׁ וֹנִיּמְשׁמֵּת נְּנִר שְׁנִים-מְשֶׁר אֶלָּשׁ אָלָשְׁ וֹנִיּמְשׁמֵּת נְּנִר שְׁנִים-מְשֶׁר אֶלֶּשׁ אָנִשׁ וְאִישׁ מוֹנ שְׁנִים-מְשֶׁר אֶלֶּשׁ בִּיתִּדְחוֹנִ וְאָת־אַלֶּם צוֹנְים אָלָשְּׁ בִּינִרְאַנִּים בְּעָבִיים בַּמְּיוֹן כֵּי נִבְאֲשָׁנִּ בְּנִרְ בַּעְּבִּיוֹן בִּי נִבְאֲשָׁנִּ בְּנִרְ בַּנִּיְרִם

ישראל p. ישראל

4. bie an bas Gefag. B.vE.A: an ihre (ben) bins

^{3.} AB $\dagger$ (p. σ8) ότι: ἀπέστειλέ. B $\dagger$ (p. $\tilde{\sigma}\pi$.) 8χλ. AB: ἐρευνήσωσι ... καὶ τἔ κατασκέψ. ... ἀπέστείλε ... παῖδας. 4. AB: παῖδας (δέλ. FX) ... * (pr.) τὸ ημ. ... τὸς μανδόας αὐτῶν ἐν τῷ ημίσει. 5. AB: ἀπ(ν)ήγγειλαν ... ἀπέστειλεν. B: ἀπαντήν. AB: ἡτιμασμένοι. 6. AB: ὁ λαὸς (ἐν) Δ. (οἱ δ. Δ. FX). B: Βαιδραὰμ ... $\dagger$ (p. Σ. Σ.) καὶ 'Ροώβ ... (eti. 8) 'Αμαλὴκ (Μ. AFX). 7. AB: δύναμιν τὸς δυνατός. 9. B: ἐπελέξατο. AB: νεανιῶν: *νίῶν ... Συρίας. 10. AB: Καὶ τὸ κ. Β: 'Αβεσσὰ ... κραταιωδῷς τὸ τὸ ... ἐδεσδὲ ... κραταιωδῷς νίοὶ 'Αμμ ... ἐσόμὲδα τδ σ. 12. AB: περὶ τ. πόλ. ... * ὁ. teren.

^{3.} B: vertunbicafte. dW: in b. Abficht, bie St. gn erf. u. f. gu erfpaben n. ju gerfteren. vE: um b. St. ansgufpaben n. f. ansgufnnbich. sc.

er Trofter zu bir gesandt hat? Meinest du nicht, daß er darum hat seine Knechte zu dir gesandt, daß er die Stadt ersorsche Aund erkunde und umtehre? *Da nahm hanon die Knechte Davids und beschor ihnen den Bart halb und schnitt ihnen die Kleider halb ab dis an den Gürtel, bund ließ fie gehen. *Da das David ward angesagt, sandte er ihnen entgegen, denn die Männer waren sehr geschändet. Und der König ließ ihnen sagen: Bleibt zu Bericho, dis euer Bart gewachsen, so kommt dann wieder.

6 Da aber bie Kinder Ammon sahen, daß sie vor David stinkend waren geworden, sandten sie hin und dingeten die Syrer des Hauses Rehobs und die Syrer zu Zoba, zwanzig tausend Mann Fußvolks, und von dem Könige Maacha tausend Mann und 7 von Istob zwölf tausend Mann. *Da das David hörete, sandte er Zoad mit dem 8 ganzen Geer der Kriegsleute. *Und die Kinder Ammon zogen aus und rüsteten sich zum Streit vor der Thür des Thors. Die Syrer aber von Zoba, von Rehob, von Istob und von Maacha waren allein im Kelde.

im Felbe.

9 Da Joab nun sahe, baß ber Streit auf ihn gestellet war, vorne und hinten, erwählete er aus aller jungen Mannschaft in Ifrael, und rüstete sich wider die Syrer.

10 "Und das übrige Bolf that er unter die Sand seines Bruders Abisai, daß er sich 11 rüstete wider die Kinder Ammon, "und sprach: Werben mir die Syrer überlegen sein, so komme mir zu hülfe; werden aber die Kinder Ammon dir überlegen sein, so 12 will ich dir zu hülfe kommen. "Sei getrost und laß uns stark sein für unser Bolk und für die Städte unsers Gottes, der herr aber thue, was ihm gefällt.

miserit David ad te consolatores, et non ideo, ut investigaret et exploraret civitatem et everteret eam, misit 1Ch.19,4. David servos suos ad te? Tulit ita-Lev. que Hanon servos David, rasitque 19,27; dimidiam partem barbae eorum, et 20,4. praescidit vestes eorum medias usque 1Ch.19,5. ad nates, et dimisit eos. Quod 5 cum nunciatum esset David, misit in occursum eorum; erant enim viri confusi turpiter valde. Et mandavit eis David: Manete in Jericho, donec crescat barba vestra, et tunc revertimini.

1Ch. Videns igitur Joab, quod praeparatum esset adversum se praelium (2Ch. 18,14. et ex adverso et post tergum, elegit ex omnibus electis Israel et instruxit 1Ch. aciem contra Syrum; *reliquam au-10 18m.56,6 tem partem populi tradidit Abisai fratri suo, qui direxit aciem advertatri sus filios Ammon. *Et ait Joab: 11 18,12. Si praevaluerint adversum me Syri, eris mihi in adjutorium; si autem filii Ammon praevaluerint adversum te, auxiliabor tibi. *Esto vir fortis, et 12 10,130. tate Dei nostri; Dominus autem faciet, 18,00. quod bonum est in conspectu suo.

5. vE: beschimpft. B: beschämet. A: gar ichmablich entehrt.

6. Ronig ju M. ... v. benen ju Tob. dW: bei D. ftanfen. vE: in üblen Geruch gefommen maren. dW. vE: bie Manner v. Tob.

7. dW: h. ber Krieger. vE: Tapfern. B: Gelben. 8. vor bem Gingang. dW.A: ftellten fich 3. Str. (gur Schlacht). dW: bilbeten e. Schlachtorbnung. B: ordneten ben Str. dW: por bas Th. vE: abgefon: 3. Al.: ut te. 6. Al.: decem. 9. Al.: elegit sibi.

bert auf bem &. A: abfeits im &.

^{9.} B.dW.vE.A: (auf) gegen (wiber) ibn gerichtet von v. B.vE: aus allen Auderleienen. dW.A: las er aus von a. A. dW.vE: ftellete fie ben S. entgegen.

^{10.} dW.vE: gab. A: übergab er A.

^{11.} B: ju ftart.

^{12.} B: Starfe bich u. I. uns einander ftarfen. dW. vE: Sei fest (ftarf) u. I. uns f. (ft.) fein. B.vE.A: was gut ift in f. Augen. dW: ihm g. baucht.

18 Καὶ προςηλθεν Ἰωάβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αύτου είς πόλεμον έπι τον Σύρον, και έφυγεν ο Σύρος έχ προςώπου αὐτοῦ. 14 Καί οί υίοι Αμμών είδον ότι πέφευγεν ο Σύρος, καί έφυγον από προςώπου 'Αβισαί, και είςηλθον είς την πόλιν. Καὶ ἀνέστρεψεν Ίωὰβ ἀπὸ των υίων Αμμών, και παρεγένοντο είς Ιερου-

σαλήμ.

15 Kal elder o Sugos ori Enrainer erecπιον τών υίων Ισραήλ, καὶ συνήγθησαν κατὰ τὸ αὐτό. ¹⁶ Καὶ ἀπέστειλεν Αδραέζερ καὶ συνήγαγε τὸν Σύρον τὸν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμού, και παρεγένοντο είς Αίλάμ, και Σωβάχ άρχων της δυνάμεως Αδραέζερ έμπροσθεν αὐτῶν. 17 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ, καὶ συνήγαγε πάντα Ισραήλ, καὶ διέβη τὸν Ιορδάνην, και παρεγένετο είς Αίλάμ. Καί παρετάξατο ὁ Σύρος απέναντι Δαυίδ καί έπολέμησεν μετ' αὐτοῦ. 18 Καὶ ἔφυγε ὁ Σύρος έχ προςώπου Ισραήλ, και απέχτεινε Δαυίδ έχ των Σύρων έπταχόσια άρματα χαί τεσσαράκοντα γιλιάδας Ιππέων, καὶ τὸν Σωβάχ τον άρχιστρατηγόν αὐτοῦ ἐπάταξε, καὶ απέθανεν έχει. 19 Καὶ είδον πάντες οἱ βασιλείς οἱ δοῦλοι 'Αδραέζερ, ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν Ίσραήλ, καὶ διέθεντο διαθήκην μετά Ίσραήλ, και έδούλευσαν αύτοις και έφοβήθησαν Σύροι τοῦ διασώσαι τοὺς υίοὺς Αμμών έτι.

ΧΙ. Καὶ έγένετο, έπιστρέψαντος τοῦ ένιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς έξοδίας τῶν βασιλέων, καὶ έξαπέστειλε Δαυίδ τὸν Ἰωὰβ καὶ τοὺς παίδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν Ισραήλ, και διέφθειρε τους υίους Αμμών, και περιεκάθισαν έπι Ραββάθ και Δαυίδ κατώκει έν Ίερουσαλήμ. 2 Καὶ έγένετο έν τῷ καιρῷ τῆς δείλης, καὶ ἀνέστη Δαυίδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει έπὶ τοῦ δώματος τοῦ οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ είδε γυναϊκα λουομένην

13 רַיָּגִשׁ יוֹאָב וָהעם אַשׁר עמוֹ למּלְחַמה 14 בַּאַרֶם רַיָּנֶסוּ מִפָּנֵיו: וּבָנֵי עַמַּוֹן וּרַאוּ פַּי־נַס אָרָם וְיַנָּסוֹ מִפְּנֵי אָבִישׁׁי וַיַבאוּ הַעֵּיר וַיַּשָׁב יוֹאָב מֵעֵל בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּבָא

וַיַּרָא אֲרָם כֵּי נָבַּף לַפָּנֵי יִשִּׂרָאל 16 וַיָּאָסְפָּוּ יָתַד: וַיִּשָׁלֵח הַדַּרָעֻׂזֶר וַיּצָא אַת־אַרַם אַשָּׁר מֵעַבֵר הַנָּהָר וַיָּבָאוּ ないがして ושובה זו לְפָנֵיהַם: וַיִּבֵּד לְדַוֹּד וַיַּאֶטַׁת אַת־כָּל־ אַת־הַיַּרָהָוּ חַלֵאֹמַה וַיַּעַרְכָוּ אָרֶם לְקַרָאת דַּוְּד 18 וַיַּלַחֲמָדּ עַמָּוֹ: וַיַּנָס אַרם מַפָּני ישׂראַל וַיַּהַרֹג דָּוָד מַאָרָם שָׁבַע מֵאוֹת רָכֶב וְאַרְבָּעִים אֶלֶף פַּרָשִׁים וָאַׁת שׁוֹבַה 19 שר-צבאו הכה וימת שם: כל-המלכים עבדי הדרעזר ישראל וישלמו את־ישראל אַת־בָּנֵי עַמְּוֹן:

וַיִהָי לָתְשׁוּבָת הַשָּׁנָה לָעֵתוּ צֵאת 🗴 🛣 בַּיִּהָי הַמְּלָאָבִים וַיִּשָׁלֶח דְּוָד אֵת־יוֹאַבֹּ וְאֵת־ אַבָּלָיו עִפוֹ וָאָת־כָּלְ־יִשֹּׁרָאֵל וַיַּשִׁחָתוּ אַת־בָּנֵי עַפּוֹן וַיָּאָרוּ עַל־רַבָּה וְדָוָד 2 ישֶׁב בִּירְוּשָׁלֵם: וַיִהֵי י לִעֵּת הָעֵּרֶב וַיָּקָם דַוֹּד מעל מִשָּׁכָבוֹ וַיִּתְהַכָּה עַל־בּג בַּית־הַמַּלַךְ וַיַּרָא אִשָּׁה רֹחֵצֵת מַעַל

> v. 17. 'א v. 1. 'א יתיר

17. B.dW.vE.A: verfammelte er.

^{13.} B: αυτὸ μετ' (ο μ. Α²FX). AB: πρὸς Συρίαν (ἐπὶ τὸν Σύρον FX). B: ἔφυναν. AB* ὁ Σύρος (Α † in f. Συρία) ... ἀπὸ (ἐπ FX). 14. B: εἰδαν. AB: έφυγε Συρία ... έφυγαν. Α²Β: παρεγένετο. 15. ΑΒ: Συρία ... έμπροσθεν Ισραήλ ... έπὶ τὸ αὐτό (ὁ Σ. uτλ. FX). 16. AB: την Συρίαν την έκ τδ. B + (p. ποτ.) Χαλαμάκ. 17. AB: τὸν πάντα ... Συρία ... ἐπολέμησαν. 18. AB: Συρία ἀπο πρ.... ἀνείλε ... έπ της Συρίας... ἄρχοντα της δυνάμεως. 19. ΑΒ: είδαν ... η υτομόλησαν μ. Ί. ... ἐφοβήθη Συρία τ. σώσαι ἔτι τ. υίδς Δμμ. — 1. ΑΒ: ἀπέστειλε. Β: τὸν π. AB: διέφθειραν. Β: διεκάθισαν. AB: ἐκάθισεν έν Ι. 2. ΑΒ: προς έσπέραν (έν τῶ κ. τ. δ. FX).

^{13.} dW.vE: Unb fo (ba) rudte ... jum Streite (au). A: Alfo jog ... in b. Str.

^{15.} B: verfammelten f. fic allgufammen. dW.A: allgumal. vE: zogen f. fich zufammen.

^{16.} Strome, n. f. famen gen Belam. dW.vE: ließ ... ausziehen. B: Dberfic bes beers. dW: beeroberfte. vE: Geerführer. A: Felbherr.

13 * Und Joab machte fich herzu mit bem Bolk, bas bei ihm war, zu streiten wider 14 die Sprer, und sie flohen vor ihm. * Und ba die Kinder Ammon sahen, daß die Sprer slohen, flohen sie auch vor Abisai, und zogen in die Stadt. Also kehrete Joab um von den Kindern Ammon, und kam gen Jerusalem.

Und ba bie Sprer faben, bag fie gefchlagen waren vor Ifrael, tamen fie gubauf. 16 " Und Babab Efer fanbte bin, und brachte beraus die Sprer jenseit bes Waffers, unb führete berein ihre Dacht, und Gobach, ber Keldhauptmann Sabab Efere, jog vor 17 ibnen ber. *Da bas Davib ward angefagt, fammlete er juhauf bas gange Ifrael, und jog über ben Jordan, und fam gen Belam. Und bie Sprer rufteten fich wiber 18 David, mit ihm zu ftreiten. * Aber bie Sprer flohen vor Ifrael, und David erwurgete ber Sprer fieben bunbert Bagen, und vierzig taufend Reuter, bagu Cobach, ben Feldhauptmann, folug er, bag er 19 bafelbit farb. *Da aber bie Ronige, bie unter Babab Efer maren, faben, bag fie aeschlagen waren vor Israel, machten sie Frieben mit Ifrael, und wurben ihnen unterthan. Und bie Sprer fürchteten fich, ben Rinbern Ummon mehr zu belfen.

MI. Und da das Jahr um kam, zur Zeit, wenn die Könige pflegen auszuziehen, sandte David Joad und seine Knechte mit ihm, und das ganze Israel, daß fie die Kinder Ammon verderbeten, und belegten Rabba. 2 David aber blieb zu Jerusalem. ** Und es begab sich, daß David um den Abend ausstand von seinem Lager, und ging auf dem Dach des Königs Hauses, und sahe vom Dach ein Weib sich waschen, und das

1Ch. *Iniit itaque Joab et populus, qui 18 erat cum eo, certamen contra Syros; qui statim sugerunt a facie

105. ejus. Filii autem Ammon, viden-14
19,15. tes quia fugissent Syri, fugerunt et
ipsi a facie Abisai et ingressi sunt
civitatem; reversusque est Joab a
filiis Ammon et venit Jerusalem.

1Ch. Videntes igitur Syri, quoniam cor-15 ruissent coram Israel, congregati sunt pariter. *Misitque Adarezer et eduxit 16 Syros, qui erant trans fluvium, et adduxit eorum exercitum; Sobach autem, magister militiae Adarezer,

erat princeps eorum. *Quod cum 17
nunciatum esset David, contraxit omnem Israelem, et transivit Jordanem
venitque in Helam; et direxerunt
aciem Syri ex adverso David, et pu-

gnaverunt contra eum. *Fugerunt-18
que Syria facie Israel, et occidit David
de Syris septingentos currus et quadraginta millia equitum, et Sobach
principem militiae percussit; qui statim mortuus est. *Videntes autem 19
universi reges, qui erant in praesidio
Adarezer, se victos esse ab Israel,
expaverunt et fugerunt quinquaginta
et octo millia coram Israel. Et fe15,19.
cerunt pacem cum Israel, et servie-

ton. et octo milia coram israel. Et le19,19. cerunt pacein cum Israel, et servierunt eis, timueruntque Syri auxilium
praebere ultra filiis Ammon.

1Ch.20,1; Factum est autem vertente 20,20,22.

anno, co tempore quo solent reges ad bella procedere, misit David Joah et servos suos cum eo, et universum Dt.2,19. Israel, et vastaverunt filios Ammon Dt.3,11. et obsederunt Rabba; David autem remansit in Jerusalem. Dum haec 2 agerentur, accidit, ut surgeret David de strato suo post meridiem et des.

5.11. ambularet in solario domus regiae;

viditque mulierem se lavantem ex ad-

ins Feld giehen. dW: u. fie verheerten [bas Canb] ber Sohne A. vE: verb. bie S.

^{15.17.} U.L.: gu Sauf. A.A.: gu Saufe ... Saufen. 1. A.A.: nm mar.

^{18.} A: tobtete. vB: Streitwagen.
19. aue bie R. dW.A: wieber gu b, vE: ferner gu Gulfe an fommen.

^{1.} belagerten. B: herumfam. A: um war. vE: nach b. Umlauf eines 3. dW: bei b. Rudftehr bes 3. vE:

^{15.} S: Vid. ig. filii Ammon, quoniam Syrus expavit, et quoniam corr. 19. Al.* expaverunt-Et. S*ultra. 2. Al.† (p. accidit) quadam die.

^{2.} n. wandelte. B.dW.vE: um bie (gur) Abends geit. A: um Nachmittag! vE.A: fich baben. dW: bas benbes B.

ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ ἡ γυτὴ καλὴ τῆ όψει σφόδρα. ⁸ Καὶ ἀπέστειλε Δαυλό καὶ ἔξήτησε τὴν γυταῖκα, καὶ εἶποτ· Οὐχὶ αὐτη Βηθσαβεὲ θυγάτης Ἐλιὰμ γυτὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου; ⁴ Καὶ ἀπέστειλε Δαυλό ἀγγέλους καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτὴν καὶ ἐκοιμήθη μετ αὐτῆς· καὶ αὖτη ἦν ἀγιαζομέτη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. ⁵ Καὶ συτέλαβεν ἡ γυτή, καὶ ἀπέστειλε καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυλό καὶ εἶπε· Συτείληφα έγώ.

6 Καὶ ἀπέστειλε Δαυίδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ εἶπεν 'Απόστειλόν μοι τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον. Καὶ ἀπέστειλεν Ιωάβ τον Ούρίαν προς Δαυίδ, ,⁷ καὶ παραγίνεται Ούρίας καὶ εἰςῆλθε πρὸς αύτόν, και έπηρώτησεν αύτον Δαυίδ είς είρήνην Ιωάβ και είς είρήνην τοῦ λαοῦ και είς είρήνην του πολέμου. 8 Καὶ είπε Δαυίδ τῷ Ουρία Κατάβηθι είς τὸν οἶκόν σου καὶ νίψαι τους πόδας σου. Καὶ έξηλθεν Ούριας έξ οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξηλθεν ὀπίσω αὐτοῦ άρσις τοῦ βασιλέως. 9 Καὶ ἐχοιμήθη Οὐρίας έν τῷ πυλώνι τοῦ οίκου τοῦ βασιλέως μετά πάντων των παίδων τοῦ χυρίου αὐτοῦ, καὶ ού κατέβη είς τὸν οίκον αὐτοῦ. 10 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυίδ, λέγοντες "Ότι οὺ κατέβη Ούριας είς τον οίκον αὐτοῦ. Καὶ είπε Δαυίδ πρός Ουρίαν Ουγί έξ όδου παραγέγονας σύ; τί ου κατέβης είς τον ολκόν σου; 11 Καὶ ελπεν Ούρίας πρὸς Δαυίδ. Η κιβωτὸς καὶ Ἰσραήλ καὶ Ιούδα κατοικούσιν έν σκηναίς, καὶ ὁ κύριός μου Ιωάβ και οι παίδες του κυρίου μου έπὶ προςώπου τοῦ ἀγροῦ παρεμβεβληκότες, καί έγω είςελεύσομαι είς τον οίκον μου φαγείν καί πιείν καὶ κοιμηθηναι μετά της γυναικός μου; Μὰ τὴν ζωήν σου καὶ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχής σου, ου μή ποιήσω το πράγμα τουτο. 12 Και είπε Δανίδ προς Ουρίαν Κάθισον ώδε και σήμερον, και αύριον έξαποστελώ σε. Καὶ ἐκάθισεν Οὐρίας ἐν Ἱερουσαλημ ἐν τῆ ημέρη εκείνη και τη έπαύριο». 18 Και εκάλεσεν αυτόν Δαυίδ, και έφαγεν ένώπιον αυτού,

וישאל דַוֹד לַשְּׁלַוֹם יוֹאַבֹ וַלְשָׁלִוֹם 8 הַנָּם וַכְּשָׁכִוֹם הַמַּכְחמה: בֿנַד לַאַנּרָיָּה בַר לְבֵיתָה וּרְחַץ רַנְּכֵּיה ויצא אוריה מבית המכה 9 אחריו משאת המלה: וַיִּשׁכַּב אִוּרְיַה פַתח בַּית הַפָּלך אֵת כָּל־עַבְדֵי אַדֹנֵיו י וַלָּא יַרֵד אָל־בַּיתִוֹ: וַיַּגַּדוּ לְדַוָּד לֵאמֹר יַרֶד אָוּרְיַה אָל־בַּיתוֹ וַיּאֹמֵר דַּרִד אַוּרָיָּה הַלַוֹא מִנְיַרֶּה 11 מדָוּעַ לָאֹ־יַרַדְתַּ אָל -נַּוַר הארון אַרָה ישָבֵים בַּסְכּוֹת וַאַדְנִי יוֹאַב אַלני עַל־פָּנֵי הַשָּׁדָה חֹנִים וַאָנֹי אַבוֹא אַל־בּיתֵי לאַכַל וְלְשָׁתּוֹת וְלשָׁכּב עם־אַשָּׁתִּי חַיַּה וְחֵי נַפְשָׁהְ אָם־אַעשׁה ריאמר גם-היום ומחר אַשַּׁלְחַדָּ וַיַּשָׁב אִוּרִיָה בּירוּשָׁלם בּיוֹם וַיִּקרַא־ ו ההוא ומפחרת:

v. 11. 'ר

^{2.} AB: τῶ εἰδει (τ. ο̂ψ. FX). 3. AB: εἰπεν. Β: Βηφσαβεὲ. AB: Εἰιὰβ. 4. AB * ἡν. , 5. AB: ἐν γαστρὶ ἔιαβεν... ἀποστεἰλασα ἀπηγγ.... Ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω. 6. AB: πρός με (μοι F). 7. AB * αὐτὸν. 9. AB: παρὰτῷ δύρς (ἐν τ. π. FX). B * τῷ οἶνὰ. AB: (* πάντων) τ. δἰλων. 10. AB: ἀνήγγειλαν... οὐ ἔρχη; τὶ ὅτι ἀ. 11. AB: Ἰόδας (-δα?)... διλοι τῷ π.μ. ἐπὶ πρόςωπον. AB: παρεμβάλλατ... † (π. φαγ.) τῷ. AB: (παὶ) πῶς; Ζῷ ἡ ψυχή σα, εἰποιήσω τὸ ἡῆμα τ. (Μὰπτὶ. FX). 12. AB: ἐνταῦδα παίγε (ώδε παὶ FX).

^{2.} B: von f. fc. Aufeben. dW.vE: f. fcon von A. 3. u. man fprach. dW.vE: erkundigte fich. dW: Das ift B.

^{4.} B.dW: lag. dW.vE: u. f. helligte f. v. ihrer Bernureinigung. (A: f. hatte fic aber furz vorher

3 Beis war febr febner Beftalt. David fandte bin, und ließ nach bem Beibe fragen und fagen: 3ft bas nicht Bath Geba, Die Tochter Eliams, bas Beib 4 Uria, bes Bethiters? * Und David fandte Boten bin, und ließ fie holen. Und ba fie gu ihm hinein tam, folief er bei ihr. Gie aber reinigte fich von ihrer Unreinigfeit, und * Unb 5 febrete wieber ju ihrem Saufe. bas Beib ward fdmanger, und fandte bin und ließ David verfündigen und fagen: 36 bin ichwanger geworben. David aber fandte ju Joab: Senbe ju mir Uria, ben Bethiter. Und Joab fanbte 7 Uria zu David. * Und da Uria zu ibm tam, fragte Davib, ob es mit Joab unb mit bem Bolf und mit bem Streit wohl 8 guftunde? * Und David iprach gu Uria: Gebe binab in bein Sans und mafche beine Fuge. Und ba Uria ju bes Ronigs Baus hinaus ging, folgte ihm nach bes 9 Ronigs Gefchent. * Und Uria legte fich folafen vor ber Thur bes Ronigs Baufes, ba alle Rnechte feines Berrn lagen, und 10 ging nicht bingb in fein Saus. *Da man aber Davib ansagte: Uria ift nicht binab in fein Baus gegangen, fprach David au ibm: Bift bu nicht über Weld bergefommen? warum bift bu nicht hinab in bein 11 Daus gegangen? "Uria aber fprach ju David: Die Labe und Ifrael und Juda bleiben in Belten, und Joab, mein Berr, und meines herrn Rnechte liegen ju Welbe, und ich follte in mein Saus geben, bag ich afe und trante und bei meinem Beibe lage? So mabr bu lebft und beine Seele 12 lebet, ich thue foldes nicht. *David fprach ju Uria: So bleibe beute auch bier, morgen will ich bich laffen geben. Go blieb Uria gu Jerufalem bes Tages, und bes anbern 13 bazu. * Und David lub ihn, bag er vor

verso super solarium suum; erat au-(Sir.9,86.tem mulier pulchra valde. *Misit 3 ergo rex et requisivit, quae esset mulier, nunciatumque est ei, quod ipsa esset Bethsabee filia Eliam uxor 23,80. Uriae Hethaei. *Missis itaque David 4 nunciis, tulit eam; quae cum ingressa esset ad illum, dormivit cum ea, statimque sanctificata est ab immunditia sua. Et reversa est in domum suam *concepto foetu, mittensque nun- 5 ciavit David et ait: Concepi. Misit autem David ad Joab, dicens: 6 Mitte ad me Uriam Hethaeum. Misitque Joab Uriam ad David. venit Urias ad David, quaesivitque David, quam recte ageret Joab et populus, et quomodo administraretur bellum. *Et dixit David ad Uriam: 8 Vade in domum tuam et lava pedes tuos. Et egressus est Urias de domo regis, secutusque est eum cibus regius. *Dormivit autem Urias ante 9 portam domus regiae cum aliis servis domini sui, et non descendit ad domum suam. *Nunciatumque est Da- 10 vid a dicentibus: Non ivit Urias in domum suam. Et ait David ad Uriam: Numquid non de via venisti? quare non descendisti in domum tuam? #Et 11 18-4.4. ait Urias ad David: Arca Dei et Israel et Juda habitant in papilionibus, et dominus meus Joab et servi domini . mei super faciem terrae manent; et ego ingrediar domum meam, ut comedam et bibam et dormiam cum uxore 18m.1,26 mea? Per salutem tuam et per salutem animae tuae! non faciam rem hanc. *Ait ergo David ad Uriam: Mane hic 12 etiam hodie, et cras dimittam te.

11. Al. * Dei. 12. Al. + (p. Mansit) autem.

Mansit Urias in Jerusalem in die illa

et altera. *Et vocavit eum David, 13

gereiniget?)
5. dW.vE:3ch bin fcw. A: nachbem fie bie Frucht empfangen hatte ... 3ch habe empfangen!
7. wohl ftanbe. dW.vE: wie es um 3. ftehe.

9. Mber u. dW.vE.A: folief. B.dW.vE: bei (allen)

ben Rnechten, A: mit anbern An.
10. B.A: v. ber Reife gef. dW.vE: Rommft bn n.
v. b. R.

12. dW: entlaffen. vB: abfenben.

^{8.} B. dW: fam hinter ihm her (heraus). vE: hinter ihm folgte Speise vom R. A: fonigl. Sp. dW: ein Gericht v. R. B: eine Tracht v. Speisen bes R.

^{11.} dW: find unter ben 3. vE: wohnen in hutten, B: haben fich gelagert auf offenem F. dW.vE: find auf b. F. gel. A: liegen auf b. Erbboben. dW.A: Bei beinem Leben.

καὶ ἔπιε καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἔξῆλθεν ἐσπέρας, καὶ ἐκοιμήθη ὁ Οὐρίας ἐν τῷ κοίτη αὐτοῦ μετὰ τῶν παίδων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ κατέβη.

14 Καὶ εγένετο πρωί, καὶ έγραψε Δαυίδ βιβλίον πρός Ίωὰβ καὶ ἀπέστειλεν έν γειρί Ουρίου. 15 Καὶ έγραψεν έν βιβλίω, λέγον. Παράδος τον Ούρίαν είς τον πόλεμον τον κραταιόν, και αποστραφήσεσθε από δπισθεν αύτοῦ, καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθανείται. 16 Καὶ έγένετο ἐν τῷ περικαθῆσθαι τὸν Ἰωὰβ έπὶ την πόλιν, καὶ έδωκε τον Ουρίαν επὶ τον τόπον ού ήδει ότι ανδρες δυνάμεως ήσαν έκει. 17 Καὶ εξήλθον οι ανδρες της πόλεως καὶ έπολέμουν πρὸς Ἰωάβ, καὶ ἔπεσυν ἀπὸ τοῦ λαού έχ τών δούλων του Δαυίδ, και απέθανε καίτε Ούρίας ὁ Χετταΐος. 18 Καὶ ἀπέστειλεν Ίφὰβ καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ πάντα τὰ ῥήματα του πολέμου, ¹⁹καὶ ενετείλατο "Ισάβ τῷ ἀγγέλω, λέγων Ἐν τῷ συντελέσαι σε πάντα τὰ ἡήματα τοῦ πολέμου λαλοῦντα πρὸς τὸν βασιλέα, 20 καὶ ἔσται ἐὰν ἀναβη ὁ Ουμὸς τοῦ βασιλέως καὶ είπη σοι Τί ήγγίσατε προς την πόλιν πολεμήσαι; ούκ ήδειτε ότι πληγήσεσθε απάνωθεν τοῦ τείχους; ²¹ τίς ἐπάταξε τὸν Αβιμέλες τον υίον Ίεροβάαλ; ουχί γυνή έξύιψεν επ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους και απέθανεν έν Θηβής; ίνατί προςηγάγετε πρός τὸ τείχος; καὶ έρεις. Καίγε ό δουλός σου Ούρίας ὁ Χετταΐος τέθνηκε.

22 Καὶ παρεγένετο ὁ ἄγγελος Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δανὶδ πάντα ὅσα ἐλάλησεν αὐτῷ Ἰωάβ.
23 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δανίδ. Ότι κατεκράτουν οἱ ἀνδρες ἐφ ἡμᾶς, καὶ ἔξῆλθον ἐφ ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐγενήθημεν ἐπ αὐτοὺς ἔως τῶν θυρῶν τῆς πύλης, ²4 καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παιδάς σου ἀπάνωθεν

וַיּאַכַל לְפָנֵיו וַיִּשְׁהְ וַיְשַׁבְּרֵהוּ וַיִּצֵא בַצָּרֵב לָשָׁפֵב בִּמְשָׁכְבוֹ עִם־עַבְדֵי אַלנִיר וָאָל־בַּיתִוֹ לָאׁ יַרֵד: וַנְהֵי בַבּּקַר וַיִּכְתִּב דָּוַד ספר אל־-טויואַב וַיִּשָׁלֵח בָּיֵד אִוּרְיַה: וַיִּכְתִּב בַּפַפַר לַאַלָּר הַבָּוּ אָת־אָוּרְיַּה אָל־ מול פני המלחמה החולה ושבתם 16 מַאַחֲרֵיוֹ וְנָפֶה וָמֵת: וַיִּהִי בִּשְׁמִוֹר יוֹאָב אָל־הַעִיר וַיָּהֵן אָת־אִרְרָיָה אַל־ הַמַּקוֹם אַשֶּׁר יַדָּע כֵּי אַנִשִׁי־חיל שׁם: 17 וַיַּלְאוּ אַנִשֵׁי הָעִירֹ וַיַּלְּחֲמִוּ אָת־יוֹאָב וַיִּפָּל מִוּ־הָצֵם מֵצַבְדֵי דָרָד וַיְּמָת בֵּם 18 אַרְרַיֵּה הַחָמֵּי: רַיָּשָׁלַח יוֹאב ויבּד לַדַוֹּד אֵת כַּל־דָּבְרֵי הַמְּלָחָמֵה: וַיָּצֵוּ הַמַּלָאהָ לאמַר פָכלותה את כל־ הַפִּלְחָמָה לְדַבֵּר אֶל־הַפַּלֶה: ב וָהָיָה אִם־חַּצַלָה חֲמַת הַמֶּלֶךְ וְאָמֵר לה בנוע נגשתם אל-העיר להלחם הַלִוֹא יִדַעָתִּם אָת אַשָּׁר־יִרְוּ מַעַל 21 החומה: מִי־הַכַּה אֵת־אֲבִימֵלֶךְ בֵּן־ וָרָבֶּשֶׁת הַלְוֹא אִשָּׁה הִשָּׁלֵיכָה עָלָיוּ פַּלַח רֻבָב מֶעַל הַחוֹמָה וַיַּמָת בְּתָבַץ לַמָּה נָגַּשָׁתֵּם אָל־הַהוֹמָה וָאַמַרְתּּ בַּם צַבְּוָּהָ אִוּרִיָּה הַחִנִּי בֵּתוּ:

22 וַיָּלֶּךְ הַפַּלְאָךְ וַיָּבֹאֹ וַיַּבּּדְ לְיָדִּלְ גַּאָת פָּלִיאֲשֶׁר שְׁלְחָוֹ יוֹאָב: וַיִּאֹטֶר הַפֵּלְאָךְ אֶל־דְּוִֹד פִּי־בְּבְרָר עָלֵינוּ הְאַנְשִׁים וַיִּצְאָרּ אֵלֵינוּ הַשְּּעֵר: וַיִּיֹאֹטֶר גַּעָלֵיהֶם עַד־פָּתַח הַשְּעַר: וַיִּיֹאֹרְ הַפּוֹרָאִים אֶל־עַבָּדָיהְ מַעַל הְחוּמְה הַפּוֹרָאִים אֶל־עַבָּדָיהְ מַעַל הְחוּמְה

ότι πληγήσεσθε ἀπὸ τΕ τείχυς; Τίς ἐπάταξε τὸν ᾿Αβιμέλες υἱον Ἱεροβάαλ; ὅχὶ γυνὴ ἔξδιψεν ἐπὰ αὐτον κλάσμα μύλυ ἀπὸ τὰ τείχυς καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; Ἱνατί προςηγάγετε πρὸς τὸ τείχος; 23. ΑΒ: ἐκραταίωσαν ἐφ ἡμ. οἱ ἄ.... εἰς τὸν ἀγρόν... ἔως τῆς θύρας (c. ϜΧ).

^{13.} AB: ἐμέθυσεν αὐτόν ... τἔ κοιμηθήναι (*ὁ Ούο.) ἐπὶ τῆς κοίτης ... μ. τ.δύλων.. 15. AB: Εἰς-ἀγαγε τ. Ο. ἐξεναντίας τἔ πολέμα τἔ κοαταιᾶ. 16. AB: ἐγενήθη ἐν τῷ φυλάσσειν (* τὸν) Ἰ.... ἔθηπεν ... εἰς τ. τ. ... * ἡσαν. 17. AB: μετά Ἰ. π. ἔπεσαν. Β: ἐκ (ἀπὸ ΑΕΧ). ΑΒ* (alt.) τἔ. 18. AB: πάντας τὰς λόγες τ. π. Β+ (in f.) λαλῆσαι πρὸς τὸν βασι- λέα. 19. AB* Ἰακάρ ει σε ... πάντας τὰς λόγες ... λαλῆσαι. 20. Β+ (p. Τί) ὅτι ... τοξεύσσειν (πλ. ΤΧ). 21. AB+ (p. Ἱερ.) νίᾶ Νῆο. Β: κλάσμα μ. ἐπ' αὐτ. ἀπὸ ἀνωθεν ... Θαμασί (Θηβής ?). AB: ἀπέθανε (τέθν. ΓΧ). 22. AB: ἐποφεύθη ... + (p. Ἱερ.) καλ παφεγένετο ... ὅσα ἀπήγγειλε ... + (in f.) πάντα τὰ ξήματα τὰ πολέμα. Καὶ ἐθνιμώθη ἀνυλό πρὸς Πωάβ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον Ἰνατί προςηγάγετε πρὸς τὴν πόλιν τδ πολεμῆσαι; ἐπ ἤθειτε

ihm ag und trant, und machte ihn trunten. Und bes Abends ging er aus, bag er fich schlafen legte auf fein Lager mit feines herrn Rnechten, und ging nicht hinab in fein Saus.

14 Des Morgens schrieb David einen Brief 20 Soab, und fandte ibn burch Uria.

15 * Er fchrieb aber alfo in ben Brief: Stellet Uria an ben Streit, ba er am harteften ift, und wendet euch hinter ihm ab, bag

16 er erschlagen werbe und fterbe. "Alle nun Joab um bie Stadt lag, stellte er Uria an ben Ort, ba er wußte, daß ftreit-

17 bare Manner waren. * Und da die Manner ber Stadt heraus fielen und ftritten wider Joab, fielen etliche bes Boll's von ben Knechten Davids, und Uria, ber He-

18 thiter, ftarb auch. *Da fanbte Joab hin und lieg David ansagen allen Sanbel bes

19 Streits, * und gebot bem Boten und fprach: Benn bu allen Ganbel bes Streits

20 haft ausgerebet mit bem Könige, *unb flebeft, bag ber König ergurnet und zu bir fpricht: Warum habt ihr euch fo nahe zur Stadt gemacht mit bem Streit? wiffet ihr nicht, wie man pflegt von ber Mauer

21 zu ichießen? * wer schlug Abimelech, ben Sohn Jerubbeseths? warf nicht ein Weib ein Stud von einer Muble auf ihn von ber Mauer, daß er ftarb zu Thebez? warum habt ihr euch so nahe zur Mauer gemacht? so sollst du sagen: Dein Knecht Uria, ber hethiter, ift auch tobt.

22 Der Bote ging bin, und tam und sagte an David alles, barum ihn Joab gefanbt 23 hatte. * Und ber Bote sprach zu David: Die Manner nahmen überhand wider uns, und sielen zu uns heraus aufs Feld, wir aber waren an ihnen bis vor die Thur 24 bes Thors, * und bie Schützen schoffen

13. Aber bes Mb. vE: beraufchte ihn.

15. vorne an b. Str. dW: bem ftarfften Str. gegens über. vE: geg. bas ft. Treffen n. ziehet euch hinter ihm gurud. dW.A: u. umfomme.

von ber Mauer auf beine Rnechte, und

16. B.dW: bie St. beobachtete? vE.A: belagerte. B.dW.vE: tapfere D. A: befonbere ftarfe.

17. B: famen beraus. dW.vE: gogen (ber:)aus.

18. dW.A: ben gangen Bergang. vE: Borgang.

19. befahl ... an b. R.

Bolyglotten - Bibel. M. E. 2. Bbs 1. Abth.

ut comederet coram se et biberet, et inebriavit eum; qui egressus vespere dormivit in strato suo cum servis domini sui, et in domum suam non descendit.

Factum est ergo mane et scripsit 14

David epistolam ad Joab, misitque

[15m. per manum Uriae, *scribens in epi-15

Ex. 20,13. stola: Ponite Uriam ex adverso belli,

Pa. 10,7.11. ubi fortissimum est praelium, et derelinquite eum, ut percussus intereat.

*Leitum eum Joab obsiderat enhant 46

**.1. *Igitur cum Joab obsideret urbem, 16
posuit Uriam in loco, ubi sciebat
viros esse fortissimos. *Egressique 17
viri de civitate bellabant adversum
Joab, et ceciderunt de populo servorum David, et mortuus est etiam
Urias Hethaeus. *Misit itaque Joab 18
et nunciavit David omnia verba praelii,
*praecepitque nuncio, dicens: Cum 19
compleveris universos sermones belli
ad regem, *si eum videris indignari, 20
et dixerit: Quare accessistis ad murum, ut praeliaremini? an ignorabatis
quod multa desuper ex muro tela

Jaca, 152, mittantur? *quis percussit Abimelech 21
filium Jerobaal? nonne mulier misit

filium Jerobaal? nonne mulier misit super eum fragmen molae de muro et interfecit eum in Thebes? quare juxta murum accessistis? dices: v.15.3. Etiam servus tuus Urias Hethaeus occubuit.

Abiit ergo nuncius, et venit et 22 narravit David omnia, quae ei praeceperat Joab. Et dixit nuncius ad 28 David: Praevaluerunt adversum nos viri et egressi sunt ad nos in agrum, nos autem facto impetu persecuti eos sumus usque ad portam civitatis,

15=.31,3 et direxerunt jacula sagittarii ad ser-24 vos tuos ex muro desuper, mortuique

13. S: in stratu. 21. Al.: Jerobeseth.

21. einen obern Dithiftein. B.dW.vB: ein Stud eines Dublift.

22. dW.vE: was ihm 3. aufgetragen.

23. vor ben Gingang. B: Rachbem ... ba waren wir über fie ber. dW: Es überwältigten uns ... u. wir brangen gegen fie.

^{20.} B: u. es gefchiehet, bağ bes R. Grimm aufs fleiget. dW: n. wenn b. Gr. b. R. erregt ift ... feib ihr an b. Mauer gerückt. dW.vE: wußtet ihr u. baß m. v. b. D. fchießet. (A: viele Pfeile herunterfch.)

τοῦ τείγους, καὶ ἀπέθανον ἀπὸ τῶν δούλων τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ δοῦλός σου Οὐρίας ὁ Χετταῖος τέθνηκε. ²⁵ Καὶ εἰπε Δαυλδ πρὸς τὸν ἄγγελοῦ· Τάδε ἐρεῖς πρὸς Ἰωάβ· Μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς ͼου τὸ ἡῆμα τοῦτο, ὅτι ποτὶ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως καταφάγεται ἡ ἡομφαία· κραταίωσον τὸν πόλεμόν σου ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ κατάσκαψον αὐτὴν καὶ κραταίωσον αὐτήν.

26 Και ήκουσεν ή γυνή Ούρ/ου ότι τέθνηκεν Ούρ/ας ὁ ἀνήρ αὐτῆς, και ἐκόψατο ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. 27 Και διῆλθε τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ και ελαβε τὴν Βηθσαβεὲ εἰς τὸν οἰκον αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς γυναϊκα, και τίκτει αὐτῷ υἰόν. Και πονηρὸν ἐφάνη τὸ πρᾶγμα, ὁ ἐκοίησε Δαυίδ, ἐνώπιον

χυρίου.

ΧΙΙΙ. Καὶ ἀπέστειλε πύριος τον Ναθάν 'εδν προφήτην' πρός Δαυίδ, και είςηλθε πρός สบรางา หลุโ อโทลง สบราจัง Avo ส่งอออธ ที่ธลง ล่ง μιά πόλει, είς πλούσιος και είς πένης. 2 Και ήν τῷ πλουσίω ποίμνια καὶ βουκόλια πολλά σφόδρα, 8 και τῷ πένητι οὐκ ἦν οὐδὶν ἀλλ' ἦ άμνας μία μικρά, ην εντήσατο και περιεποιήσατο' και έξεθρεψεν αύτήν, και συνετράφη μετ' αύτοῦ καὶ μετὰ τῶν τέκνων αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αύτο από τοῦ αρτου αύτοῦ ήσθιε, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἐπινε, καὶ ἐν τῷ κόλπφ αύτοῦ ἐχάθευθε, καὶ ην αὐτῷ ὡς θυγάτηρ. 4 Καὶ ηλθεν όδοιπόρος πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πλούσιον, και έφείσατο λαβείν έκ του πομινίου αύτου και έκ του βουκολίου αύτου, του ποιήσαι τῷ ἀνδρὶ τῷ ξένω έλθόντι πρὸς αὐτόν, καὶ દૈλαβε την άμνάδα τοῦ άνδρὸς τοῦ πένητος, καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν.

5 Καὶ ἐθυμώθη ὀργῆ Δανὶδ σφόδρα ἐπὶ τὸν ἄνδρα, καὶ εἶπε Δανὶδ πρὸς Ναθάν· Ζῆ κύριος, ὅτι νίὸς θανάτον ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο, ὅκαὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσεται τετραπλα-

נְיָמָאּזּי מַעַּבְדֵי הַּמֶּלֶהְ וְנִּם עַבְּיְהְ הַאָּכְל הָחֶרֶב הְחָבֵל מִלְחַמְּתְּ אָל־יִרְע הַאַּכְל הָחָרֶב הְחָבֵל אָל־יוּאָב אַל־יֵרֵע הַאָּבְל הָחָרֶב הְחָבּי בְּיִה בְּי־כִּוָה וְכְזֶה תּאַכְל הָחָרֶב הְחָבֵּי אָל־יוֹאָב אַל־יֵרֵע תּאָכִל הָחָרֶב הִחָּבֵי הַאָּה בְּיֹבְּהְ

יִרְנְּהְ יִּ הַּשְׁמֵעֹ אֲשֶׁה אִוּרְיְּת כִּי בְּעֵבֵי אִּיּרִיְּת אִישָׁה וַתִּסְפְּׁה פַּלְ־בַּעְלֵה יִשְּׁבִר הָאָבָל וַיִּשְׁכָל וַיִּשְׁכָל וַיִּשְׁכָל וַיִּשְׁכָל וַיִּשְׁכָל וַיִּאַסְפְּה צֵּל־בַּיִרְוֹ וַיִּאַסְפְּה וַתְּלֶּר לְוֹ לִיִּבְיר הָאָבָל וַיִּשְׁכָל וַיִּשְׁכְּלְּה יִתְּלֶּר הָוֹיִי אַסְפְּה וַתְּלֶר לְוֹ בִּיבַר הָאָשְׁת וַתְּלֶּר לְוֹ בִּיבַר הָאַשְׁת וַתְּלֶר לְוֹ בִּיבַר הַאָּשְׁת הִיבְּר הַיִּבְּר הָאָשְׁת בִּיבְר הַיִּבְּר הְאַשְׁת בִּיבְר הְאַשְׁר בִּיבְּר הְיִבְּר הְיִּבְּר הְאַשְׁר בִּיבְר הְיִּבְּר הְאַבְּר הְיִּבְּר הְיִבְּיִּה בִּיבְר הְיִבְּר הְיִבְּיה בִּיבְר הְיִבְּיה בִּיבְּר הְיִבְּיה בִּיבְר הְיִבְּיה בְּיִבְּר הְאַבְּיה בְּיִבְּר הְאַבְּיה בְּיִבְּר הְיִבְּיה בְּיִבְּר הְאָשְׁת בִּיבְּבְּר הְאַבְּיה בְּיִבְּר הְאָבְּיה בְּיִבְּר הְאָבְיבְּר הְאַבְּיה בְּיִבְּר הְאָבְיבְּר הְאָבְיּבְּר הְאָבְיה בְּיִבְּר הְאָבְיבְר הְאָבְיבְּר הְאָבְיּבְר הְיִבְּבְּר הְאָבְיבְר הְאָבְיבְּר הְאָבְּיב בּיִבְּבְר הְאָבְיר הְאָבְיב בּיבְּבְר הְאָבְּיבְר הְאָבְּיב הְיִבְּבְּר הְיִבְּיִים הְיִבְּיבְר הְאָבְּיב הְיִבְּיבְּר הְאָבְּיב הְיִבְּבְּר הְאָבְיב הְיִבְּבְּר הְאָבְיבְר הְאָבְּבְּר הְאָבְיבְּבְּר הְיִבְּבְּר הְיִבְּבְּר הְיִבְּבְּר הְיִבְּיבְּר הְיִבְּיבְּבְיר הְאָבְּיב הְיִבְּיבְּים בְּיִבְּיבְיים הְיִבּיים בְּיִּבְּבְּר הְיִבְּיבְּים הְיִבְּיבְּים הְיִבְּיבְים הְיִבְּיבְים הְיִבְּיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּיבְּים הְיִבְּיבְים הְיִבְּיבְים הְיִבְּיבְים הְיִבְּים הְיִבְּיבְּים הְיִבְּים הְיִבְּיב הְיִבְּיב הְיִבְיּבְיּבְיּים הְיִבְּיבְים הְיִבְּיבְים הְיִבְּיִים הְיִבְּיבְיּים הְיּבְיּבְיבְּים הְיִבְּיִבְיּים הְיּבְיּבְיּים הְיִבּים הְיּבְיבְים הְיּבְיבְים הְיּבְיבּים הְיבּיבְיב הְיבּבּיב הְיבּיים הְיּיבְיים הְיּבְּיבְיים הְיבְּיבְיים הְיבּיבְיב הְיבְּבְיב הְיבְּיבְיים הְיּבְיבְיים הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיים הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיבְיים הְיבּיב בּיבּים הְיבּיב הְיבּיים הְיבּיב הְיבּיים הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב בּיבּים הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיב הְיבּיבּים הְיבּיב הְיבְּיב הְיבְּיבְּיבְיים הְיבּיבְיבְיים הְיבּיבְיבְיים הְיבְיבְּבְיבְּיב הְיבְי

יוּבֵּא אָלְיני פֹּבֹמָּעִ יִּאָּהַע יִנִּרְאָשׁ וַיִּגַּמָּיִּנִ לְאָיִשׁ לִבְּמָּעִּע לָאָרָע יַּנְבָּא לָוְ וַיִּבְּמָּיִּע לָאָרָע לִיַּטְמָע לָאַנָע יִּבְּעָבְּ לְאָיִשׁ יַּנְּאָתָּ לִוּ פְּבַעי: וְלָבָשׁ אִּיןְבּכָּלְ כִּיְ אִׁפַבְּ וַשְׁנִי אַלְּיִה אַטַע לְמַפָּנִי יַּיְטְהָ לְּנְיִּ וֹיִשְׁכֶּר לַנְ שְׁנֵי אַכְּבְּעְה אַטַע לְמַפָּנִי יִּיְטְהָ לְּנְיִּה וֹיִחְבָּלְ וִנְשְׁכָּב וַשְּׁנִי אַטַע לְמַפָּנִי וְיִשְׁלֵּי נִיּעְבָּלְ אַטְר וְנִישְׁלָּר וְיִהְיָּהְ אָשְׁר לְנְיָה וְיִחְנָּיְ וְשְׁנֵי וְיִשְׁנָּ אַטְר וְנִישְׁר לְּנִי אָשְׁר לְנְיִּ שְׁנִי וְיִשְׁנְּ אַטְר וְנִישְׁלָּו וְיִשְׁלָּח יִהְּנָּיה אָבְּיל לְּיִּ בּיִשְׁה וְנִישְׁלָּח יִהְּנָּיה אָבְר לְּיִּ שְׁנִי אָבְיִּלְּי בּיִבְּא אַלְיר בִּיְבָּה אַיְר בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה וּיִבְּיִים בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְיה בְּיבְּיה בְּיִבְּיה בְּיבְּיה בְּיבִּיה בְּיבִּיה בְּיבְּיה בְּיִבְּיה בְּיבְּיה בְּיבִּיה בְּיבִּיה בְּיבִיים בְּיבִּיה בְּיבְּיה בְּיבְּיה בְּיבְּיה בְּיבִּיה בְּיבְּיה בְּיבִים בְּיבִּיה בְּיבִּיה בְּיבִיים בְּיבִים בְּיבְיה בְּיבְּיה בְּיבְּיה בְּיבְיה בְּיבְּיה בְּיבִּיה בְּבִּיף בִּיבְיה בְּיבִים בְּיבְּיה בְּיבְּיה בְּיבִּיה בְּיבִיים בְּיבְּיה בְּיבִּיה בְּיבְּיה בְּיבִים בְּיבִּיה בְּיבִּיה בְּיבִּיה בְּיבְּיה בְּיבִּיף בִּיבְּיה בְּיִים בְּיִּים בְּיבְּיִים בְּבִּיף בִּיבְּיִים בְּיִים בְּיבִּיִים בְּיבִּיְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּיְיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּי

 הַעְשָׁה וְאַת: וְאָת-הַבּּבְשֶׂה יְשַׁבַּׁה אַל־נְּתָּוְ חַי־יְהוְּה בִּּי בָּן־מְנֶת הָאָישׁ הַ יַּנְחַר־אַּא זְּנְדְ בְּאִישׁ מְאָד וַיֹּאַמֶּרֹ

^{24.} AB* ἀπὸ († EFX). ABEX: παίδων (δάλ. FX). AB: καίγε (καὶ X)... ἀπέθωνε (τέθν. FX). 25. B: φάγεται (καταφ. AFX). AB: μάχαιρα (δομφ. FX). B: εἰς (ἐπὶ FX; ΑΧ: πρὸς). AB: κατάσκασον (κατάσκ. FX). 26. AB: ἀπέθανεν (τέθν. FX). Β* ἐπὶ († ΑΕΓΧ). 27. AB: συνήγαγεν αὐτήν... ἐγενήθη... ἔτεκεν... τὸ ξῆμα... ἐν ὀφθαλμοῖς κυρ. (ἔλ. τὴν Β. κτλ. FX). — 1. Β: ῆσαν ἄνθο. (ἄ. ἡε. AFX). 2. AB: τῶ πλυσ. ἡν (ἡν τ. πλ. FX). 3. AB *ἐπ. ἡν († ΕΓΧ)... ἡδουνθη... νίῶν... κατὰ τὸ αυτὸ (συντο.... τἐκν... ἐπὶ τ. α. FX). 4. AB: πάφ.

יהדיר או' . 1 .v סמיך בז"ס . 3 .v יהדיר או' . 4 .v

οδος τῷ ἀνδοὶ τῷ πλεσίω ... ἐκ τῶν ποιμνίων ... τῶν βεκολίων (c. FX). Β: τῷ ξένω οδοιπόρω τῷ (τῷ ἀ. τῷ ξ. FX; ΑΧ: τῷ ξ.). ΑΒ * τῷ ἀνδοὸς († FX). 5. ΑΒ: (* ἐπὶ) τῷ ἀνδοὶ (c. FX). 6. ΑΒ: ἀποτίσει (-ίσεται FX). Β: ἐπταπλασίονα (τετο, X).

Bathfeba wird Davids Weib. Rathans Barabel.

töbteten etliche von bes Königs Knechten, bazu ift Uria, bein Knecht, ber Gethiter, 25 auch tobt. Davib fprach zum Boten: So follft bu zu Joab fagen: Lag bir bas nicht übel gefallen, benn bas Schwert friffet ist biefen, ist jenen. Saltet an mit bem Streit wiber bie Stabt, bag bu fle zerbrecheft, und seib getroft.

26 Und da Urias Weib hörete, daß ihr Mann Uria todt war, trug fie Leid um 27 ihren Sauswirth. *Da fie aber ausgetrauert hatte, fandte David hin und ließ fie in sein Saus holen, und fie ward sein Weib, und gebar ihm einen Sohn. Aber die That gefiel dem Gerrn übel, die David that.

MII. Und ber Berr fandte Nathan ju David. Da ber gu ihm tam, fprach er gu ihm: Es waren zween Manner in einer Stabt, 2 einer reich, ber anbere arm. *Der Reiche 3 hatte fehr viele Schafe und Rinder, aber ber Arme batte nichts benn ein einiges fleines Schaflein, bas er getauft batte; und er nahrete es, bag es groß marb bei ihm und bei feinen Rinbern gugleich, es ag von feinem Biffen und trant von feinem Beder und ichlief in feinem Schook, und 4 er bielt es wie eine Tochter. *Da aber bem reichen Mann ein Baft tam, iconete er ju nehmen von feinen Schafen und Rinbern, bag er bem Gaft etwas gurichtete. ber zu ihm gekommen war, und nahm bas Chaf bes armen Mannes und richtete es ju bem Manne, ber ju ibm gefommen war.

5 Da ergrimmete David mit großem Jorn wider ben Mann, und sprach zu Nathan: So wahr ber Herr lebt, ber Mann ist ein Kind bes Tobes, ber bas gethan hat! 6 "Dazu foll er bas Schaf vierfältig bezahlen,

sunt de servis regis, quin etiam servus tuus Urias Hethaeus mortuus est.

Et dixit David ad nuncium: Haec 25 dices Joab: Non te frangat ista res, varius enim eventus est belli, nunc 2,26.18,8 hunc et nunc illum consumit gladius; conforta bellatores tuos adversus urbem, ut destruas eam, et exhortare eos.

Mudivit autem uxor Uriae, quod 26
mortuus esset Urias vir suus, et planxit eum. Transacto autem luctu misit 27
David et introduxit eam in domum
suam, et facta est ei uxor, peperitque
18,9,18,5;ei filium; et displicuit verbum hoc,
18,15,5;ei filium; et displicuit verbum hoc,
18,15,12, quod fecerat David, coram Domino.

Misit ergo Dominus Nathan ad Ps. 51,2. David. Qui cum venisset ad eum, dixitei: Duo viri erant in civitate una. unus dives et alter pauper. Dives 2 habebat oves et boves plurimos valde; *pauper autem nihil habebat omnino, 3 praeter ovem unam parvulam, quam emerat et nutrierat, et quae creverat apud eum cum filiis ejus simul, de pane illius comedens et de calice eius bibens et in sinu illius dormiens, eratque illi sicut filia. *Cum autem 4 peregrinus quidam venisset ad divitem, parcens ille sumere de ovibus et de bobus suis, ut exhiberet convivium peregrino illi, qui venerat ad se, tulit ovem viri pauperis et praeparavit cibos homini, qui venerat ad se.

Iratus autem indignatione David 5 adversus hominem illum nimis, dixit (18m. ad Nathan: Vivit Dominus! quoniam 26,16. filius mortis est vir qui fecit hoc. 8x.22,1. *Ovem reddet in quadruplum, eo 6

^{26.} U.L: Leibe. 3. A.A: einziges.

^{25.} und heiß ihn getroft fein. dW: 2. bich biefe Sache n. verbriegen. vE: Dies fei n. bofe in beinen Augen. dW.vE: balb biefen, b. j. B: fowohl b. als j. vB: verftarte beinen Str. B: baß bu f. nieberreißest. A: zerftorest. dW.vE: n. zerftore ste! Unb (So) fprich ihm Muth ein. B: Alfo follst bu ihn ftarten.

^{26.} Sheherrn. B: beflagte f. ihren Chemann. dW.vE: trauerte f. uber ihren herrn.

^{27.} gethan batte. B.dW.vE.A: bie Trauer pors aber war. B.dW.vE: nahm f. in f. S. B.dW: bie

^{25.} S: et nunc (bis). 27. S: Transactoque l. 1. Al.: †(p. ei) Responde mihi judicium.

Sache. vE: was D. geth. hatte.

^{2.} dW.vE.A: Co. u. R. febr viel.

^{3.} B.dW.A: gang (gar) nichts. dW: erzog es u. es wuchs auf ... mit f. Sohnen zugl. B.dW.vE.A: war (bei) ihm wie (eine) E.

^{4.} bem Banberer. B.vE: ein Reifenber ... bem Banbersmann (für ben R.). dW: ein Banberer ... für b. R. B: verschonete. dW: es bauerte ibn.

^{5.} vE: ein Sohn b. T. dW: bee T. foulbig ift.

^{6.} Und b. Sch. foll. dW.vE.A: erftatten.

Zomicidium adulterio adjunctum.

σίονα, ανθ' ων ότι εποίησε το πραγμα τουτο, και περι ού ούκ εφείσατο.

7 Καὶ είπε Ναθάν πρός Δανίδ. Σὰ εί ὁ άνηρ 'ό ποιήσας τοῦτο'. Τάδε λέγει χύριος ό θεὸς Ἰσραήλ· Ἐγω ἔχρισά σε βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ έγω ἐρρυσάμην σε έκ γειρὸς Σαούλ, 8 καὶ έδωκά σοι τὸν οίκον τοῦ κυρίου σου καὶ τὰς γυναϊκας αὐτοῦ είς τὸν κόλπον σου, καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραήλ καλ Ιούδα, καὶ εἰ όλίγα σοι ἐστί, προςθήσω καθώς ταύτα. 9 Τί ότι έξουδένωσας τὸν λόγον κυρίου, του ποιήσαι το πονηρον ένώπιον αὐτοῦ; Τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον έπαταξας έν φομφαία, καὶ τὴν γυναϊκα αὐτοῦ έλαβες σεαυτώ είς γυναϊκα, καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας έν ρομφαία υίων Αμμών. 10 Καὶ νῦν ουκ έξαρθήσεται δομφαία έκ του οίκου σου είς τὸν αἰῶνα, ἀνθ' ὧν ὅτι ἔξουδένωσάς με καὶ έλαβες την γυναϊκα Ούρίου τοῦ Χετταίου, τοῦ είναι σεαυτφ είς γυνασκα. 11 Τάδε λέγει κύριος. Ίδού έγω έγείρω έπι σε κακά έκ του οίκου σου, καὶ λήψομαι κὰς γυναϊκάς σου ένώπιόν σου, καὶ δώσω αὐτάς τῷ πλησίον σου, καλ κοιμηθήσεται μετά των γυναικών σου ένώπιον τοῦ ἡλίου τούτου. - 12 Ότι σὰ ἐποίησας έν κρυπτῷ, κάγὰ ποιήσα τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντός Ισραήλ καὶ ἐνώπιον τοῦ ήλίου τούτου.

18 Καὶ εἰπε Δανὶδ πρὸς Ναθάν 'Ημάρτηκα τῷ κυρίφ. Καὶ εἰπε Ναθὰν πρὸς Δανίδ Καὶ κύριος παρεβίβασε τὸ ἀμάρτημά σου. Οὐ μὴ ἀποθάνης '14 πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας ἐν τοῖς ὑπεναντίοις κυρίου ἐν τῷ λόγφ τούτφ, καὶ ὁ νίος σου ὁ τεχθείς σοι θανάτφ ἀποθανεῖται.

15 Καὶ ἀπῆλθε Ναθὰν εἰς τὸν οἰκον αὐτοῦ.
 Καὶ ἔθρανσε κύριος τὸ παιδάριον ὁ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Οὐρίου τῷ Δανίδ, καὶ ἡρρώστησε.
 16 Καὶ ἡξίου Δαυίδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παι-

6. AB: το ξήματ. 7. AB: εἰμὶ ὁ χρίσας. A*B † (a. βασ.) εἰς. AB* τὸν ... † (p. ἐγω) εἰμι. 8. AB: τῷ κυρίδ σε (αὐτὲ FX) ... ἐν τῷ κοίπῷ ... μιπρόν (όλ. σοι FX) ... † (p. προς θ.) σοι. A*B: κατά τῶν αι. 9. AB: ἐφανιασς (ἐξεδ. FX). ABEX: ἐνόφθαλμοις (ἐνώπ. FX). 10. AB: ἀποστήσεται ξ... ἔως αἰῶνος ... † (a. Οὐρ.) τῷ ... σοι εἰς γ. 11. A*B: ἐξεγείρω. AB: κατ ὀφθαλμὸς ... * ἀὐτας ... ἐνωντίον τ. ἡλ. (ἐνώπ. κτλ. FX). 12. Β: πρυβῆ (ἐν πρ. FX). ἀπέναντι. 13. AB: Δ. τῷ N. 14. ABEX: τὸς ἐχθοὺς (ἐν τ. νπ. FX). AB: ἐῆματι... καίγε (λ... καί FX). 15. Β: παιδίον ... † (p. Οὐρ.) τῷ Χετταίκ. 16. AB: ἐξήτησε... παιδαρίκ.

תַּיָּה וְעֵל אֲשֵׁר לְאִ־חָעֵל: אַרְבַּיְתָּיִם צַּׁלָב אֲשֵׁר נְשְׁהֹ אֶת־חַדְּבְר

ריאמר נתו אל־דַּנֵד אַתַּה הָאָישׁ פתראמר יהוה אלהי ישראל אוכי לְמַלֵּהְ עַל־יִשֹּׁרְאֵל וְאנכי 8 הַבַּּלְתֵּיה מִיַּד שַׁאַוּל: אַת־בַּית אַלנִיך וָאָת־נִשַׁי אַלנִידּ בַּחַילַה וַאָּתִנָה לָהָּ אַת־בֵּית יִשְּׂרָאֵל ריהודה ואם מלט ואספה לה כהנה • וְכָהַנָּה: מַלּוּעַ בָּזִיתִּ י אָת־דָבַר יָהוָה לעשות הרע בעינו את אוריה החתי הַבִּית בַּחַבר וָאַת־אָשָׁמוֹי לַקַחָתּ לְּהַ לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון: י וַעַתַּה לָא־תַסִוּר חֵרֵב מַבַּיתָהָ עַד־ עוֹלֵם עַקַב פָּי בְזָתָנִי וַתִּפַּח אֶת־אֵשׁׁתֹ אַרְרַיַּה הַחָתִּלִי לַהַיִּוֹת לַהַּ לַאִּשׁה: וו פה יאמר יהוה הנני מלים עליה כִבִיבַּיך וְנַתַתַּי 12 נַשִּׁיךּ לַעֵינֵי הַשָּׁמֵשׁ הַוֹּאֹת: כֵּי אַתַּה עשית בפתר ואני אַגשה אַת־הַדְּבַר הזה נבד כל־ישראל ונבד השמש: אַל־נַתַּן חָטאתי ס וַיּאמֶר נַתַּן אָל־דָּוְד בַּם־ יָהוְיָה הַאֶבִיר חַפַּאתָהְ לְא תַּמִּוּת: 14 אַפָס כִּי־נָאַץ נָאַבָּהַ אָת־אַיִבֵּי יָהוְה בַּדָבֵר הַאָה גַּם הַבַּן הַיִּלְוֹד לַהַ מִוֹת ימות:

פּר לְדָלָד וַנְאָבְׁשׁ: וַיְבַבְּשׁ דְּנָד אָשׁר־אִּוּרִינֵה אָת־הַיָּלָד אֲשָׁר וְלְדֶה אֲשׁת־אִּוּרִינֵה פּר וַנִּצָּלְשׁ: וַיְבַבְּשׁ

> קמץ בז"ק 8. 9. בשיטיו ק' . 9. 9 פסקא באמצע פסוק . 13. 7 הנ' בפתח . 15. v

barum, bag er folches gethan und nicht gefconet bat.

Da fprach Rathan ju David: Du bift ber Mann. Go fpricht ber Berr, ber Bott Ifraels: 3ch habe bich jum Ronige gefalbet über Ifrael, und babe bich errettet aus 8 ber Hand Sauls. * und babe bir beines Berrn Baus gegeben, bagu feine Beiber in beinen Schoof, und habe bir bas Baus Ifrael und Juba gegeben; und ift bas gu wenig, will ich noch bieg und bas bazu 9 thun. * Barum haft bu benn bas Bort bes herrn verachtet, bag bu folches Uebel por feinen Augen thateft? Uria, ben Bethiter, baft bu ericblagen mit bem Schwert, fein Beib haft bu bir gum Beibe genommen, ihn aber haft bu erwurget mit bem 10 Schwert ber Rinber Ammon. * Run foll von beinem Baufe bas Schwert nicht laffen ewiglich, barum, baf bu mich verachtet haft, und bas Beib Uria, bes Bethitere, genommen haft, daß fie bein Beib fei. 11 * So fpricht ber Berr: Siebe, ich will Unglud über bich erweden aus beinem eigenen Saufe, und will beine Beiber nebmen por beinen Augen, und will fie beinem Nächsten geben, daß er bei beinen Weibern 12 folafen foll an ber lichten Sonne. *Denn bu hafts beimlich gethan, ich aber will dieß thun por bem gangen Ifrael und an ber Sonne. Da fprach David zu Rathan: Ich habe gefündiget wiber ben Berrn. Rathan fprach

ju Davib: Go hat auch ber Berr beine Sunde weggenommen. Du wirft nicht fter-14 ben; *aber weil bu bie Feinde bes Berrn haft burd biefe Befdichte laftern gemacht,

wird ber Sohn, ber bir geboren ift, bes Tobes fterben.

Und Nathan ging beim. Und ber Berr folug bas Rind, bas Urias Beib David geboren hatte, bag es tobtfrant warb. 16 Und David erfucte Bott um bas Rnablein,

10. U.L: Run fo foll.

10. B.dW.vE.A: meiden.

quod fecerit verbum istud et non pepercerit.

Dixit autem Nathan ad David: Tu 7 es ille vir! Haec dicit Dominus Deus Israel: Ego unxi te in regem super 16,13. Israel, et ego erui te de manu Saul, *et dedi tibi domum domini tui et 8 uxores domini tui in sinu tuo, de-^{3,10.5,5.} dique tibi domum Israel et Juda; et 7,140. si parva sunt ista, adjiciam tibi multo

18m. majora. Quare ergo contempsisti 9 11,22.15. verbum Domini, ut faceres malum in 4.Bz. conspectu meo? Uriam Hethaeum per-Ges.39,9.cussisti gladio, et uxorem illius accepisti in uxorem tibi, et interfecisti eum gladio filiorum Ammon. *Ouam 10

13,286. ob rem non recedet gladius de domo 1Mg. tua usque in sempiternum, eo quod despexeris me et tuleris uxorem Uriae Hethaei, ut esset uxor tua. *Itaque 11 haec dicit Dominus: Ecce, ego susci-

**.13-18 tabo super te malum de domo tua, et tollam uxores tuas in oculis tuis. 16,91s. et dabo proximo tuo, et dormiet cum Jeb.³¹,10</sup>uxoribus tuis in oculis solis hujus.

*Tu enim fecisti abscondite; ego 12 autem faciam verbum istud in con-16,22. spectu omnis Israel et in conspectu solis.

Et dixit David ad Nathan: Peccavi 13 Pr.28,12. Domino. Dixitque Nathan ad David: 5ir.47,13. Dominus quoque transtulit peccatum
Joh.7,31. tuum. Non morieris; *verumtamen 14 Lev. quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc, filius,

11,27. qui natus est tibi, morte morietur. Et reversus est Nathan in domum 15 Percussit quoque Dominus parvulum, quem pepererat uxor Uriae David, et desperatus est. *Deprecatus- 16 que est David Dominum pro parvulo,

biefer S.

12. B.dW: im Berborgenen.

16. dW.vE: fuchte.

^{8.} fo mochte ich. dW: wollte. A: fann. vE: wurbe ... hingu gethan haben. dW: an beinen Bnfen.

^{9.} B: bas Uebel geth. haft. dW.vE: u. geth. was bofe ift. dW: gemorbet. A: erm. dW.vE: burch bas Sáw.

^{11.} B: ein Uebel. A: etwas Bofes. dW.vE: einem Anbern. B.dW: liege, vE: ber wirb beine B. be: fclafen. B.dW.vE.A: vor b. Augen (im Angeficht)

^{7.} Al. + (p. vir) qui fecisti banc rem. 12. Al. + (în f.) hujus. 14. Al. † nomen (a. Dom.).

^{13.} dW: vergeben. vE: läßt ... bingeben? 14. B: biefe Sache. vE: ben g. ... That Anlag jum Baft. gegeben. dW: Urfache jur Bafterung geg. burch b. Sache.

^{15.} dW.vE: ben Rnaben. vR: gefährlich fr. A: bag man verzweifelte.

XII.

Homicidium adultorio adjunctum.

dlov, xal ernotevoe Aavid motelar, xal eigηλθε καὶ ηύλισθη ἐπὶ τὴν γῆν. 17 Καὶ ἀνέστησαν οί πρεσβύτεροι τοῦ οίκου αὐτοῦ προς αθτόν, έγειραι αθτον από της γης, καί ούκ εβούλετο, καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς άρτον. 18 Καὶ έγένετο εν τῆ ἡμέρα τῆ έβδόμη, και απέθανε το παιδίον, και έφοβήθησαν οί παίδες Δαυίδ απαγγείλαι αὐτῶ, ότι τέθνηκε το παιδίου, ότι είπου "Οτι έν τῷ τὸ παιδίον ἔτι ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτόν, και οὐκ ήκουε της φωνης ήμων, και πῶς εἴπωμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι τέθνηκε τὸ παιδίον, καὶ ποιήσει κακά. 19 Καὶ είδε Δαυίδ τούς παίδας αύτου, ότι ψιθυρίζουσι, καί ενόησε Δαυίδ ότι τέθνηκε τὸ παιδίον, καὶ είπε Δαυίδ πρός τούς παίδας αύτοῦ. Εί τέθνηκε τὸ παιδίον: Καὶ είπαν Τέθνηκε. 20 Καὶ ἀνέστη Δαυίδ από της γης, και έλούσατο και ήλείψατο καὶ ήλλαξε τὸν ίματισμὸν αὐτοῦ, καὶ είς ηλθεν είς τὸν οίκον του θεου καλ προς εκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ήτησεν άρτον φαγείν, καὶ παρέθηκαν αὐτῷ άρτον καὶ έφαγε. 21 Καὶ είπαν οι παίδες αὐτοῦ προς αὐτόν Τές ὁ λόγος οῦτος ὅν πεποίηκας; Ετι γάρ τοῦ παιδίου ζώντος ἐνήστευες και έκλαιες, και ώς απέθανε το παιδίον, ανέστης καὶ έφαγες άρτον 'καὶ πέπωκας olvor'; 22 Kai elne Aavld Eri vov naidlov ζώντος ενήστευον καὶ εκλαιον, ὅτι είπον Τίς οίδεν εί έλεήσει με χύριος χαι ζήσεται τὸ παιδάριον; 23 Νθν δε τέθνηκε το παιδάριον, ένατί νύν νηστεύσω έγω; μη δυνήσομαι του έπιστρέψαι αὐτὸ ἔτι; Ἐγώ πορεύσομαι πρὸς αὐτόν, αὐτὸς δε οὐκ ἀναστρέψει πρός με.

24 Καὶ παρεκάλεσε Δαυίδ Βηθσαβεε την γυναϊκα αὐτοῦ, καὶ είςῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν υίόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Σαλομέν, καὶ κύριος ἡγάπησεν αὐτόν.

16. AX † (p. ηὐλ.) κ. έποιμήθη. AB: ἐπὶ τῆς γῆς.
17. AB: ἐπ΄ αὐτόν (B pon. p. ἀνέστ.) ... ἡθέλησε.
18. AB (quater): παιδάριον ... δέλοι Δ. ἀναγγεῖλαι ... (pro Ὁτι) Ἰδὰ ... εἰςήμεσε. 19. AB: Κ. συνῆκε Δ. ὅτι παίδες αὐτὰ ψ. ... παιδάριον (c. FX).
20. AB: ἐκ.... τὰ ἰμάτια (ἐκ... τὸν ἰμ. FX). 21. AB:
Τ΄ τὸ ἡῆμα τἔτο ὁ ἐποίησας ἔνεκα τὰ παιδαρία
... *γὰρ ει τὰ παιδ. ... † (p. ἔκλ.) καὶ ἡγρύπνεις
... (pro ὡς) ἡνίκα ... παιδάριον ... * οἰνον (c. FX).
22. AB: ἀν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐνήστευσα
κ. ἔκλαυσα, ὅτι εἰπα (c. FX). 23. Καὶ νῦν τἔθνηκεν, ἰνατί τῶτο ἐγὼ νηστεύω; * τῷ (c. FX).
Β: αὐτὸν (-τὸ AFX). AB: καὶ αὐτὸς ἐπ ἀναστρ.

הַאָלהֵים בִּעַד הַנָּעַר וַיַּצָם דָּוָד צוֹם 17 ובא ולן ושבב אַרצַה: וַיַּלְמוּ זָקנֵי עַלֵּיו לַהַקִימִוֹ מִן וַלָא־בַרָה אָתַם דור להגידילו יפיימת הולד פַר אמרוּ תנה בַהִיוֹת הילד חי דְבַּרְנוּ אָלֵיוֹ וְלָאִ־שַׁמֵע בָּקוֹלֵנוּ וְאֵיךְ נאמַר 19 אַלֵיר מַת הַיַּלֶד וְעַשֵּה רַעַה: וַיַּרָא בַּי עבַדִיוֹ מִתְלַתְשִׁים וַיַּבֵן דָוָד פָּי מַת הַיָּלֶד וַיֹּאמֵר דָּוַד אֵל־עַבַדֵיוּ ב הַבֶּת הַיָּלֶד וַיִּאֹמִרוּ מַת: וַיָּקַם דַּוֹר מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ וַיִּּסֶהְ וַיִּחַלֵּףׁ שִׁמְלֹתָוֹ וַיָּבָא בַית־יָהוָֹה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיַּבא אַל־־ בֶּיתוֹ וַיִּשְׁאֵל וַיִּשִּׂימוּ לָוֹ לֵחֵם וַיּאֹכֵל: ונויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה אַשָׁר עַשַּׂיתָה בַּעַבֿוּר הַיַּלֵד חַוֹּ צַּמִתַּ וַהַּבָּה וָכַאֲשֶׁר מָת הַיָּבֶּר קַמִהַ וַהָּאבַל 22 לחם: וַיּאמר בִּעוֹדֹ הַיַּלֵד חַוֹי צַמְתִּי אַמַרְתִּי מִי יוֹדֶע יְחַנָּנִי 23 יְהוֹה וְחֵי הַיָּלֶד: וְעַתָּה י מֵית לַמָּה זה אני בם האוכל להשיבו עוד אני

דִּיּלֵבֵׁא אָת-הַּמוּ הָּלְמֵּט וֹיִטוּט אַת-הַּמוּ הַלְּבֵּא דֹּיָּכֹא אַלְּים נִּיִּהְּכַּב גֹּפֵּׁש וֹעֹלֶּב כֵּּן אַ נַּינֹטֵם נִּיָּה אָע כַּעַ-הָּמַכֹּת אִמְּנִיּ עַלָּב אֵלְיוּ וֹטִנּא לְאָ-נְמָנִב אֵלְי:

> שמלחרו (v. 20. ′p וחנני (c. 22. ′p ותקרא (v. 24. ′p

^{16.} B: hielt eine Saften.

^{18.} dW: noch lebte ... horete une nicht. vE: am Leben war, haben w. ihm juger. u. er hat n. gehört auf u. St. A: wird er fich betrüben. B: wie mogen wir bann zu ihm fagen ... baß er f. Uebele thue. dW. vE: fonnten (fonnen) w. nun ... Er möchte (Da wird er) ein Unglud aurichten.

^{19.} leife gufammen. dW.A: murmelten. vB: flus fterten.

und faftete, und ging binein, und lag über 17 Nacht auf ber Erbe. *Da ftanben auf bie Aelteften feines Baufes, und wollten ihn aufrichten von der Erbe; er wollte aber 18 nicht, und ag auch nicht mit ibnen. * Am flebenten Tage aber ftarb bas Rinb. Und bie Rnechte Davibs fürchteten fich ihm angufagen, bag bas Rind tobt mare. Denn fle gebachten: Siehe, ba bas Rinb noch lebenbig mar, rebeten wir mit ibm, und er aeborchte unserer Stimme nicht, wie viel mehr wirb er fich webe thun, fo wir fagen: 19 Das Rind ift tobt. *Da aber David fabe, bağ feine Rnechte leife rebeten, und merfte. bağ bas Rind tobt mare, fprach er gu feinen Rnechten: 3ft bas Rinb tobt? Sie fprachen: 20 Ja. * Da ftanb David auf von ber Erbe, und wufch fich und falbete fich und that andere Rleiber an, und ging in bas Saus bes Berrn und betete an. Und ba er wieber beim tam, bieg er ibm Brot auf-21 tragen, und ag. * Da fprachen feine Anechte zu ibm: Bas ift bas für ein Dina. bas bu thuft? Da bas Rind lebte, fafteteft bu und weineteft, nun es aber geftorben 22 ift, ftebeft bu auf und iffeft? * Er fprach: Um bas Rinb faftete ich und weinete, ba es lebte, benn ich gebachte: Ber weiß, ob mir ber Berr gnabig wirb, bag bas Rinb 23 lebendig bleibe. * Mun es aber tobt ift, was foll ich faften? Rann ich es auch wieberum holen? 3ch werbe wohl ju ibm fabren, es tommt aber nicht wieber Und ba David fein Weib Bath Seba

20. A.A: fhuen Brot.

20. B: veranberte f. Rl. dW: wechfelte. A: ba er gewechfelt. B: forberte baß f. ihm Br. vorfetten. dW: befahl bağ m. ihm Speise auftrug. vE: verlangte ... hinsebe.

getröftet hatte, ging er zu ihr binein unb

folief bei ihr. Und fie gebar einen Sohn,

ben hieß er Salomo. Und ber Berr liebte ibn.

21. wein. um baffetbige. B: Um bes levenbigen R. willen. vB: Um ben In., ba er lebte.

22. da das R. noch lebes. dW: Jehova begnas

gressus seorsum jacuit super terram. *Venerunt autem seniores domus 17 eius, cogentes eum ut surgeret de 8,85. terra; qui noluit nec comedit cum eis cibum. *Accidit autem die se-18 ptima, ut moreretur infans; timueruntque servi David nunciare ei, quod mortuus esset parvulus. Dixerunt enim: Ecce, cum parvulus adhuc viveret, loquebamur ad eum et non audiebat vocem nostram; quanto magis si dizerimus: Mortuus est puer, se affliget? *Cum ergo David vidisset 19 servos suos mussitantes, intellexit guod mortuus esset infantulus, dixitque ad servos suos: Num mortuus ėst puer? Qui responderunt ei: Mortuus est. *Surrexit ergo David de terra 20 (2Ch. et lotus unclusque est, cumque mutasset vestem, ingressus est domum Domini et adoravit, et venit in domum suam, petivitque ut ponerent ei panem, et comedit. Dixerunt 21 autem ei servi sui: Ouis est sermo quem fecisti? Propter infantem, cum adhuc viveret, jejunasti et flebas; mortuo autem puero surrexisti et comedisti panem? *Oui ait: Propter 22 infantem, dum adhuc viveret, jejunavi Jon. 3.9.5 et flevi, dicebam enim: Quis scit, si 2,16.13, forte donet eum mihi Dominus et vivat infans. *Nunc autem quia mor- 23 tuus est, quare jejunem? numquid po-38.34.35 tero revocare eum amplius? Ego vadam magis ad eum, ille vero non revertetur ad me. Et consolatus est David Beth- 24

et jejunavit David jejunio, et in-

sabee uxorem suam, ingressusque ad eam dormivit cum ea; quae ge-1Ch.22,9. nuit filium, et vocavit nomen ejus 2.5. Salomon, et Dominus dilexit eum.

biget mid vielleicht. vE: erbarmet fich wohl meiner.

A: ob n. etwa b, O. mir es ichenket, baß b. R. lebe.
23. vE: ihu wieber jurudbringen. A: jurudtufen.
dW: Bermag ich ihn w. jurudjubr. vE.A: werbe ju
ihm gehen. B.dW: gebe (wohl hin) zu ihm.

24. B.dW.A: Und D. troftete. vE: Dann tr dW. vE: wohnte ihr bei.

^{19.} S: audisset. 20. Al.: vestes. 23. S: jejuno.

XII.

Amnonis orga sororem Haplitum et caedes.

25 Καὶ ἀπέστειλεν έν χειρὶ Ναθὰν τοῦ προφήτου, καὶ ἐκάλεσε το ὅνομα αὐτοῦ Ἰεδιδιὰ ἔνεκεν κυρίου.

26 Και ἐπολέμησεν Ἰωὰβ ἐν Ῥαββὰθ νίῶν Αμμών, και προκατελάβετο την πόλιν της βασιλείας. 27 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ ἀγγέλους προς Δαυίδ, λέγων Πεπολέμηκα έν Ραββάθ καὶ κατελαβόμην την πόλιν των ύδάτων. 28 καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ, καὶ παρέμβαλε έπὶ τὴν πόλιν, καὶ προκαταλαβοῦ αὐτήν, ὅπως μὴ προκαταλάβωμαι έγο την πόλιν και κληθή το ονομά μου επ' αὐτήν. 29 Καὶ συνήγαγε Δαυίδ πάντα τον λαόν, καὶ έπορεύθη είς Ραββάθ, καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν καὶ κατελάβετο αὐτήν. 80 Καὶ έλαβε τὸν στέφανον 'Μολγομ' τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀκτὸ της κεφαλής αὐτοῦ, καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χουσίου καὶ λίθου τιμίου, καὶ ἦν έπὶ τῆς κεφαλῆς Δαυίδ, καὶ τὰ σκύλα τῆς πόλεως έξήνεγκε πολλά σφόδρα. 31 Καὶ τὸν λαόν τὸν ἐν αὐτῆ ἐξήγαγε καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι και έν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς καί σκεπαφίοις σιδηφοῖς, καὶ πεφιήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. Καὶ οὖτως ἐποίησε πάσαις ταις πόλεσιν υίων 'Αμμών. Και ανέσρεψε Δαυίδ και πας ο λαός είς Ίερουσαλήμ.

ΑΝΝ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ τῷ ᾿Αβεσσαλώμ νίῷ Δανὶδ ἀδελφὴ καλὴ τῷ είδει σφόδρα, καὶ ὅνομα αὐτῆ Θαμάρ, καὶ ἢγάπησεν αὐτὴν ᾿Αμνών νίὸς Δανίδ. ² Καὶ ἐθλίβετο ᾿Αμνών, ὡςτε ἀδρωστεῖν διὰ Θαμὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἢν αὐτη καὶ ἠδυνάτει ἐν ὀφθαλμοῖς ᾿Αμνών τοῦ ποιῆσαί τι αὐτῆ. ³ Καὶ ἢν τῷ ᾿Αμνών ἑταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωναδάβ, νίὸς Σαμαὰ τοῦ ἀδελφοῦ Δανίδ καὶ Ἰωναδὰβ ἀνὴρ φρόνιμος σφόδρα. ⁴ Καὶ είπεν αὐτῷ Τί σοι ὅτι οῦτως ἀσθενής, νὶὲ τοῦ βασιλέως, τὸ πρωὶ πρωί; οὐκ ἀπαγγελεῖς μοι; Καὶ είπεν αὐτῷ ᾿Αμνών ·

25. B. Teδδsδl (c. A²). 26. AB: κατέλαβε (πουπατ. FX). 27. AB: καὶ εἶπεν' Ἐπολέμησα (λ. Π. FX). 28. AB: ἔνα (ὅπως FX). 29. AB: ἔπολ. ἐνα αὐτῆ (ἐπ. αὐτῆν FX). 30. AFX * Μολχ. AB * τὰ († ΕΓΧ). 31. B † (p. alt. τὸν) ὅντα (* AFX). AB: ὑποτομεῦσι (σκεπ. FX). A²Β: ὁιήγαγεν (περ. FX). AB: ἐκέστο. (ἀνέστο. ΕΓΧ). — 1. AB: ἐγενήθη (c. FX). Β: Θημάρ (Θαμάρ AFX). 2. AB: ὑπέρογκον [ἠδυν. FX). 3. AB: σοφὸς (φρόν. FX). 4. AB † (p. ὅτι) σὐ (* ΕΓΧ). Β: ἀπαγγέλλεις (-γελεῖς ΑΕΓΧ).

כתוַיִּשׁלֵח בִּיַד נְתַן הַנָּבִיא וַיִּקְרֵא אָת־ שמו ידידיה בעבור יהוה: יואב מַלָאָבִים אַל דַּוֹד וַיֹּאמר נַלְחַמְתִּי את־עיר 28 רעתה אַסת את־יתר העם וחנה על־ הַעֵיר וְלַכְדֵה פַּוּ־אֵלַכִּד אַנִי אַת־הַעֹיר רַבָּתָה וַיִּכָּחֶם ביבם ניבלה. וַיָּפָת אָת־עַטֵרָת־מַלְכָּם מַלַל ראשוֹ וּמִשְׁקַלָה פַּפֵּר זָהָבֹ וְאֵבֶן יסרה ותהי על-ראש הוד ושכל העיר מאָד: וָאָת־הָעָּם אֲשֶׁר־31 הוֹצֵיא הַרָבֵּה מָאָד: וָאָת־הַעָּם אֲשֶׁר־ בֿה הוציא וַיַּשָּׁם בַּמְנֵרָה וּכַחַרְצֵּי הברול ובמגורות הברול והעביר אותם בַּמַּלְבֵּוֹ וְכֵוְ יַצַשְּׁה רישב בְנֵי – עַמִּוֹן

במלבן ק' .31. יי

^{25.} Und fandte bin R. ben Pr., n. lief ihn mennen. 26. dW: nahm b. Ronigeft. ein. vE: bie St. b. Reiches.

^{27.} vE: u. fcon b. B. eingenommen.

^{28.} B.dW.A: verfammle. vE: fammle. B.dW.vE: u. mein Rame barüber (bei, über ihr) genannt werde. 30. dW.vB.A: ein Zalent. B: mit ben Goelft. vE:

25 "Und er that ihn unter bie Gand Nathans, bes Propheten, ber hieß ihn Jebib Ja, um bes herrn willen.

So ftritt nun Joab wiber Rabba ber Rinber Ammon, und gewann bie fonigliche 27 Stadt, "und fandte Boten gu David und ließ ihm fagen: 3ch habe geftritten wiber Rabbg, und habe auch gewonnen bie 28 Wafferftabt. * Go nimm nun gubauf bas übrige Bolt, und belagere bie Stabt und gewinne fie, auf baß ich fie nicht gewinne, 29 und ich ben Namen bavon habe. * Alfo nahm David alles Bolt zuhauf, und jog bin und ftritt wiber Rabba, und gewann 30 fie, "und nahm die Rrone ihres Ronigs von feinem Saupt, die am Gewicht einen Centner Golbes hatte, und Ebelgefteine, und marb David auf fein Baupt gefest, und führete aus ber Stadt febr viel Raub. 31 * Aber das Bolf brinnen führete er beraus, und legte fie unter eiferne Gagen und Baden und eiferne Reile, und verbrannte

fie in Biegelofen. Go that er allen Stab-

ten ber Rinder Ammon. Da febrete David

und alles Bolt wieder gen Jerufalem.

AIII. Und es begab sich barnach, bag Absalom, ber Sohn Davids, hatte eine schine Schwester, bie hieß Thamar, und Amnon; der Sohn Davids, gewann sie lieb. *Und Amnon stellete sich krank um Thamar, seiner Schwester, willen. Denn sie war eine Jungfrau, und bäuchte Amnon schwer 3 sein, daß er ihr etwas sollte thun. *Amsnon aber hatte einen Freund, der hieß Jonadab, ein Sohn Simea, Davids Brusbers, und berselbe Jonadab war ein sehr 4 weiser Mann. *Der sprach zu ihm: Warum wirst du so mager, du Königssohn, von Tage zu Tage? Magst du mirs nicht ansagen? Da sprach Amnon zu ihm:

28. 29. Wie Rap. 10, 15. 17.

mit fostbaren St. dW.vE: n. feste f. auf f. (eigen) S. B: u. fam aufs S. Davids.

*Misitque in manu Nathan Prophetae, 25
(Mi.2,17.et vocavit nomen ejus Amabilis Domino, eo quod diligeret eum Dominus.

Igitur pugnabat Joab contra Rab- 26 bath filiorum Ammon, et expugnabat urbem regiam. *Misitque Joab nun- 27 cios ad David, dicens: Dimicavi adversum Rabbath et capienda est Urbs aquarum. * Nunc igitur congrega re- 28 liquam partem populi, et obside civitatem et cape eam, ne, cum a me vastata fuerit urbs, nomini meo adscribatur victoria. * Congregavit ita- 29 que David omnem populum et profectus est adversum Rabbath, cumque 1Ch.20,2.dimicasset, cepit eam. *Et tulit dia-30 dema regis eorum de capite ejus, pondo auri talentum, habens gemmas pretiosissimas, et impositum est super caput David. Sed et praedam civitatis asportavit multam valde. 1Ch.20,3.4 Populum quoque ejus adducens ser- 31

ravit, et circumegit super eos fer
Am. 1,3-rata carpenta, divisitque cultris et
traduxit in typo laterum; sic fecit
universis civitatibus filiorum Ammon.
Et reversus est David et omnis exercitus in Jerusalem.

Factum est autem post haec,

3,3. ut Absalom, filii David, sororem spe
(Gn.39,6-ciossimam vocabulo Thamar adama
3,2. ret Amnon, filius David, *et deperiret
eam valde, ita ut propter amorem
ejus aegrotaret; quia cum esset virgo,

v.5... difficile ei videbatur, ut quidpiam
inhoneste ageret cum ea. *Erat

(Gn. autem Amnon amicus nomine Jona
18-16,9 dab, filius Semmaa fratris David, vir
prudens valde. *Qui dixit ad eum:
Quare sic attenuaris macie, fili
regis, per singulos dies? cur non
indicas mihi? Dixitque ei Amnon:

^{31.} legte f. unter G. u. eif. Drefcwagen n. eif. Beile. vE: Drefcmalzen. dW.vE: ftedte (brachte) f. in 3. B: ließ f. burch ben 3. hindurchgeben. (A. zerstägte f., n. fuhr eif. Wagen über f. her, u. zerschnitt f. mit Meffern, n. zog f. durch, wie man die Ziegel formet ?)

^{25.} Al.: eum in m.

^{2.} S: in eam. Al. * valde.

^{1.} B: hatte biefelbe lieb. dW.vE: liebte. (A: baß ... fich verliebte in ...)

^{2.} ward so webe, baf er fich er. machte. B: wurde bange. vE: beklommen, daß er erkrankte? dW: grasmete fich, so baß er fr. ward? dW.vE: es schieu A. uumöglich.

^{3.} Pluger.

^{4.} B: bift bu ... alle Morgen, dW.vE: von DR. ju DR.

XIII.

Amnonis erga sororem flagilium et caedes.

Θαμάρ την άδελφην 'Αβεσσαλώμ του άδελφοῦ μου έγω άγαπω. 5 Καὶ είπεν αὐτω Ἰωναδάβ. Κατακλίθητι επί την κοίτην σου και προςποίου ένογλείσθαι, καὶ ήξει ὁ πατήρ σου τοῦ έπισκέψασθαί σε, καὶ έρεις πρός αὐτόν Ἐλθέτω δή Θαμάρ ή άδελφή μου, και παρεστηκέτω μοι ψωμίζουσά με, καὶ ποιήσει ένωπιον μου βρώμα, όπως ίδω καὶ φάγω έκ τῆς γειρὸς αθτής. 6 Καὶ ἐκοιμήθη Αμνών καὶ προςεποιήσατο ένοχλεϊσθαι, καὶ παρεγένετο ὁ βασιλεύς επισκέψασθαι αὐτόν, και είπεν Αμνών πρός τον βασιλέα. Έλθέτω δη Θαμάρ ή άδελφή μου πρός με, και κολλυρισάτω έ όφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, και φαγούμαι

έχ της γειρός αύτης.

7 Καὶ ἀπέστειλε Δανίδ πρός Θαμάρ είς τον οίκον, λέγων Πορεύθητι δή είς τον οίκον Αμνών του άδελφου σου και ποίησον αυτφ δείπνον. 8 Καὶ έπορεύθη Θαμάρ είς τον οίκον Αμνών του άδελφου αύτης και αύτος έκάθευδε. Καὶ έλαβε 'Θαμάρ' τὸ στέαρ, καὶ έφύρασε καὶ έκολλύρισε κατ' όφθαλμοὺς αὐτου. και ήψησε τας κολλυρίδας, 9 και έλαβεν είς ο ἀπυχέουσι τήγανον και κατεκένωσεν ένωπιον αύτοῦ καὶ οὐκ έβούλετο φαγεῖν. Καὶ είπεν 'Αμνών. 'Εξαγάγετε ἀπ' έμοῦ πάντα άνδρα. Καὶ ἐξήγαγον ἀπ' αὐτοῦ πάντα ἄνδρα. 10 Καὶ είπεν 'Αμνών πρός Θαμάρ. Εἰςένεγκέ μοι τὸ βρώμα είς τὸν κοιτώνα, καὶ φαγούμαι έχ της γειρός σου. Καὶ έλαβε Θαμάρ τὰς χολλυρίδας ας έποίησε, και είζήνεγκε τῷ 'Αμνών άδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτώνα. 11 Καὶ προςήνεγκεν αὐτῷ φαγείν, καὶ ἐκράτησεν αὐτὴν Αμνών και είπεν αυτή. Δεύρο κοιμήθητι μετ' έμου, άδελφή μου. 12 Και είπεν αὐτῷ. Μή, άδελφέ μου, μη ταπεινώσης με, ότι οὐ ποιηθήσεται ούτως έν τῷ Ἰσραήλ· μὴ ποιήσης την αφροσύνην ταύτην. 13 Καὶ έγα ποῦ αποίσω τὸ ονειδός μου; καὶ σὸ ἔση ώς εἰς τών ἀφρόνων ἐν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ τῦν λάλησον δη πρός τὸν βασιλέα, ὅτι οὐ μη ἀποκωλύση με από σου. 14 Καὶ οὐκ εβούλετο Αμετών

אַת־פָּעָר אַחָוֹת אַבְשָׁלָם אָחי י אֹהַב: וַיָּאֹמֶר לוֹ יִהוֹנַוֹיב שָׁכָב עַל־ מִשְׁבַּבָהָ וָהָתְחָל וּבֵא אַבִיה לָרְאוֹתָה רָאַמֶרָתַ אָלַיוּ תַּבָא נָאֹ תַּמַר אַחוֹתי ועשתה כחם יָּיָה לָעַעַן אֲשָׁר אָרָאָה וָאַכַלְתֵּי דַהּ: וַיִּשָׁפֶב אַמְנִוֹן וַיִּתְחֵל וַיַּבֹא המלה לראותו ויאמר אמנון אל־ הפלה תבוא לא תמר אחותי ותלבב בַּית אַמְנוֹן אַחִיר KJ ילו הבריה: וַתַּלַךְ תַּנֵּר בַּית אַמְנוֹן אָחֵיהָ וָהוּא שׁכֵב וַהְפַּח אַת־ הבבק והלוש והלבב לעיניו והבשל 9 את־הכָּבבוֹת: ותכָּח אַת־הַמּשִׂרתׁ וַתְּצֹק לָפַנִּיו וַיִּמַאָן לאָכוֹל וַיִּאמִר אַמְנוֹן הוֹצֵיאוּ כֶל־אִישׁ מַעַלֵּי וַיַּצְאַוּ י כָל־אֵישׁ מֵעָלֵיר: וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל־ פַּמָר הָבֶיאִי הַבַּרִיָהֹ הַחָּדֵר וְאֶבְרֵה מִיַדֶה וַתְּפֶּת תַּנִיר אָת־הַלְּבָבוֹת אַשׁר עָשָּׁתָה וַתָּבֵא לָאַמְנִוֹן אַחֵיהַ הַחַדְרָה: 11 רַהַּגָשׁ אֵלֵיר לַאֲכָל רַיַּחַזֵּק־בָּהֹ רַיִּאֹמֵר 12 לַה בּוֹאָר שָׁכְבֵּר עַמֵּר אֲחוֹתֵר: וַהָּאֹמֵר לוֹ אַל־אַחַי אַל־תִּעַבּוֹנִי כַּי לְאִרַנְעָשֵּׁה בו בּיִשֹראַל אַל־תַעשה אַת־הַנְּכַלָה 18 הַּזְּאַתוּ וַאֲנִי אָנָה אוֹלִיךְ אֵת־חֵרְפָּתִּי נא אכי

ירויר ו' .8. י

^{5.} AB: Κοιμήθητι έπὶ τῆς κοίτης κ. μαλακίοθητι, π. είζελεύσεται ὁ π. τβ (eti. 6) ίδεῖν σε ... (* παρεστ. μοι) ψωμισάτω με π. ποιησάτω πατ όφθαλμής με... τῶν χειρῶν. 6. ΑΒ: π. η δρώστησε π. είζηλουν... (eti. 10) φάγομαι. 7. Β * Λ. ΑΒ: (τό) βρώμα, 8. ΑΒ*τδ... ποιμώμενος (έπαθ. FX) ... *Θ. Α*Β: σταζς. 9. ΑΒ*είς ο ἀποχ. † (α. τήγ.) τὸ... ἡθέλησε φ.... Έξαγ. πάντα ἄνδρα ἀπὸ (Αἰ

^{*} ἀπὸ) ἐπάνωθέν με ... πάντα ἄ. ἐπάνωθεν αὐτδ. 10. AB* μ oi ... β o. els $\tau \alpha \mu(\iota)$ eiov (β o. els τ . x. FX). 11. AB: προςήγαγεν αὐτῷ τἔ φ. κ. ἐπελάβετο αὐτῆς *'Αμν. 12. AB: διότι (ὅτι Ϝ) ... *τῷ. 13. AB* τφ . . . πωλύση. 14. AB: ήθέλησεν (c. FX).

5 Schwefter, lieb gewonnen. * Jonabab forach zu ibm: Lege bich auf bein Bett und mache bich frant. Wenn bann bein Bater fommt. bich zu befeben, fo fprich zu ihm: Lieber, lag meine Schwefter Thamar tommen, bag fie mich ate und mache vor mir ein Effen, bag ich zusebe und von ihrer Band effe. 6 * Alfo legte fich Amnon und machte fich frant. Da nun ber Ronig fam, ibn gu befeben, fprach Amnon zum Ronige: Lieber, laf meine Schwester Thamar kommen, baß fte vor mir ein Bemufe ober zwei mache, und ich von ihrer Sand effe. 7 Da fanbte David nach Thamar ins Baus, und ließ ihr fagen: Bebe bin ins Saus beines Brubers Amnon und mache 8 ihm eine Speife. *Thamar ging bin ins Baus ihres Brubers Amnon; er aber lag gu Bette. Und fie nahm einen Teig und fnetete, und fott es vor feinen Augen, und 9 fochte ihm ein Bemufe. "Und fie nahm bas Bericht und icuttete es vor ihm aus, aber er weigerte fich zu effen. Und Amnon fprach: Lagt jebermann von mir binaus geben. Und es ging jebermann von ibm 10 binaus. *Da fprach Amnon zu Thamar: Bringe bas Effen in die Rammer, bag ich von beiner Band effe. Da nahm Thamar bas Gemufe, bas fie gemacht hatte, und brachte es ju Amnon, ihrem Bruber, in 11 bie Rammer. * Und ba fie es zu ihm brachte, bag er age, ergriff er fie und fprach zu ihr: Romm ber, meine Schwe-12 fter, ichlaf bei mir. * Gie aber fprach ju ihm: Nicht, mein Bruber, ichwäche mich nicht, benn fo thut man nicht in Ifrael, thue nicht eine folche Thorheit. 13 * Bo will ich mit meiner Schanbe bin? Und bu wirft fein wie die Thoren in Ifrael. Rebe aber mit bem Ronige; ber wirb mich 14 bir nicht verfagen. *Aber er wollte

3ch habe Thamar, meines Brubers Abfalom

Thamar sororem fratris mei Absalom amo. *Cui respondit Jonadab: Cuba 5 super lectum tuum et languorem simula, cumque venerit pater tuus, ut visitet te, dic ei: Veniat, oro, Thamar soror mea, ut det mihi cibum, et faciat pulmentum, ut comedam de manu ejus. Accubuit itaque Amnon et 6 quasi aegrotare coepit; cumque venisset rex ad visitandum eum, ait Amnon ad regem: Veniat, obsecro, Thamar soror mea, ut faciat in oculis meis duas sorbitiunculas, et cibum capiam de manu ejus.

Misit ergo David ad Thamar do- 7 mum, dicens: Veni in domum Amnon fratris tui et fac ei pulmentum. *Ve- 8 nitque Thamar in domum Amnon fratris sui, ille autem jacebat; quae tollens farinam commiscuit, et liquefaciens in oculis eius coxit sorbitiunculas. *Tollensque, quod coxerat, effudit et 9 posuit coram eo, et noluit comedere; dixitque Amnon: Ejicite universos a me! Cumque ejecissent omnes, *dixit 10 Amnon ad Thamar: Infer cibum in conclave, ut vescar de manu tua. Tulit ergo Thamar sorbitiunculas, quas fecerat, et intulit ad Amnon fratrem suum in conclave. *Cumque obtulis- 11 set ei cibum, apprehendit eam et ait: Veni, cuba mecum, soror mea! *Quae 12 respondit ei: Noli, frater mi, noli v.187Lv. 18,9.11: opprimere me; neque enim hoc fas Noli facere stultiti-Jud.19,23 am hanc; *ego enim ferre non potero 13 opprobrium meum, et tu eris quasi unus de insipientibus in Israel. Ouin v.12., potius loquere ad regem, et non nega-

6. Al. + (p. cibum) paratum. 10. 8(bis): conclavi. 14. Al. † (p. aut.) Amnon.

bit me tibi. * Noluit autem acquiescere 14

12. vE: fo barf man n. thun. A: alfo ifte n. recht. vE.A: biefe Th. dW: übe n. e. f. Schanbthat.

^{9.} nahm bie Pfanne. dW: gof f. aus. 11. dW: ihm reichte. vB: Babrenb ... barreichte. B.dW.A: liege. vE: lege bich ju mir.

^{13.} B: Und was mich betrifft, wow. ich m. Schmach hinbringen? dW: ich, wo follte ich hin mitm. Schimpfe. vE: wohin foll ich m. Schande br. dW.A: wur: beft fein. B.A.vE: einer ber (von ben) Th. dW: Berworfenen.

^{5.} dW: Lager. B.dW.vE.A: ftelle bic. B.dW. vE: gu feben. A: befuchen. A.B.dW: (3ch bitte) Lag boch. vE: Dochte boch ... qu effen geben. B.dW. A: baf f. mir (bas Brot, etwas) gu e. gebe. B.dW: bas Effen (gu)bereite. vE: bie Speife. A: ein Bericht. 6. ein paar Dergtuchen. dW.B: (aween) Ruchen. vE: awei Gerichte. (A: Bruhen toche!)

^{7.} dW: ein Gffen. B.vE: bereite ihm bas G.

^{8.} u. machte Bergt. ... u. tochte fie. B: bereitete es ju Ruchen. B.dW: buf bie R.

XIII.

Amnonis erga sororem Hapitium et caedes.

άκουσαι της φωνης αὐτης, καὶ ἐκράτησεν ὑπὲρ αὐτήν, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτην καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτης.

15 Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Αμνών μῖσος μέγα σφόδρα, ότι μέγα το μίσος ο έμίσησεν αὐτήν ύπεο την αγάπην ην ηγάπησεν αυτήν. Καί είπεν αὐτῆ 'Αμνών' 'Ανάστηθι καὶ ἀπότρεχε. 16 Καὶ είπεν αὐτῷ 'Θαμάρ' Οτι μεγάλη κακία ή έσχατη υπέρ την πρώτην ην έποίησας μετ έμου, έξαποστείλαι με. Καὶ οὐχ έβούλετο 'Αμνών ακούσαι της φωνής αύτης, 17 και έκάλεσε τὸ παιδάμιον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ οίκου αυτού, και είπεν αυτώ · Έξαποστείλατε δή ταύτην απ' έμου έξω, και κλείσον τήν θύραν όπίσω αὐτῆς. 18 Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν γιτών άστραγολωτός, ότι ούτως επεδιδύσκοντο αί θυγατέρες τοῦ βασιλέως αι παρθένοι τοὺς έπενδύτας αὐτῶν. Καὶ έξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργός του Αμνών έξω και απέκλεισε την θύραν όπίσω αὐτῆς. 19 Καὶ έλαβε Θαμάρ σποδόν και επέθηκεν έπι την κεφαλήν αὐτης, καὶ τὸν γιτώνα τὸν ἀστραγολωτὸν τὸν ἐπ΄ αὐτῆ διείδρηξε, καὶ έθηκε τὰς χεῖρας αὐτῆς έπὶ την κεφαλην αὐτης, καὶ ἐπορεύετο πορευομένη και βοώσα. 20 Και είπεν αὐτῆ Αβεσσαλώμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς. Μὴ Αμνών ὁ ἀδελφός σου γέγονε μετὰ σοῦ; Καὶ νῦν, ἀδελφή μου, σιώπησον, ότι άδελφός σου έστί μη θης την καρδίαν σου λαλησαί τι. Καὶ ἐκάθισε Θαμάρ έκψυγούσα έν τῷ οἴκο Αβεσσαλώμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς. 21 Καὶ ήχουσεν ὁ βασιλεύς Δαυίδ πάντας τους λόγους τούτους και έθυμώθη σφόδρα. 22 Καλ οὐκ ελάλησεν Άβεσσαλώμ τῷ Αμνών ἀπὸ πονηροῦ ἔως ἀγαθοῦ, ὅτι έμίσει 'Αβεσσαλώμ τὸν 'Αμνών άνθ' ών έταπείνωσε Θαμάρ την άδελφην αύτοῦ.

28 Καὶ ἐγένετο μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ ἢσαν κεἰροντες τῷ ᾿Αβεσσαλῶμ ἐν Βααλασῶρ τῆ παρὰ Ἐφραϊμ, καὶ ἐκάλεσεν ᾿Αβεσσαλῶμ πάντας τοὺς νἱοὺς τοῦ βασιλέως. 24 Καὶ ἢλθεν ᾿Αβεσσαλῶμ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἰπεν·

14. AB + (a. ἀπ.) τδ. B: ἐνραταίωσεν. 15. B + (p. ult. αὐτήν) ὅτι μείζων ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ἢ ἡ κρώτη. AB: πορεύε (ἀπότρεχε FX). 16. AB: Θ. κερί τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπλὸς ἐτέραν ἦν. Α²B + (a. ἐξαπ.) τδ. AB: ἢθὲλησεν (ἐβ. FX). 17. B*(alt.) αὐτδ. AB: ἀπόκλεισον. 18. AB: καοπωτός (eti. 19) ... ἐνεδιδύσκετο ... αὐτδ (ἀστο. ... τδ. AFX). 19. AB: ἐπ' αὐτῆς δ. κ. ἔπεθηκε ... ἐπορεύθη ... κράζωσα. 20. AB: πορεύθη ... ἐγένετο ... * μδ: κώφευσον ... τδ λαλήσαι (Α † είς) τὸ ξῆμα τότο ... Θ. χηρεύσα.

אַתה: בַּקוֹלֶה וַיַּחָזָלְ מָפָּנִה וַיִּעַפָּׁה וַיִּשְׁפַּב

אמנרן באד כי גדולה השנאה אשר שנאה מאהבה אשר אהבה ריאמר-כה 16 אַמְנָוֹן קוּמִי לַכִי: וַתִּאֹמֵר לוֹ אַל־ אדות הרעה הגדולה הואת מאחרת אַשַּר־עַשִּׂיתָ עָפֵּי לְשַׁלְּחֵנִי וְלָא אָבַה זו לשמע לה: וַיָּקרָא אַת־נַעַרוֹ מִשַּׁרְתוֹוּ רַיאמר שָׁלָחוּ־נָא אַת־זָאת מֵעָלֵי 18 הַחַרַבָּה וּנְעָל הַדֵּלֵת אֲחַרֵיהָ: וְעָּלֶיהָ פָּתְנֵת פַּפִּים כִּי בֹן תִּלְבַשְׁנָה בְּנִית־ הַפֶּלֶהְ הַבְּתוּלָת מְעִילֵים וַיֹּצֵא אוֹתָה מְשָׁרָתוֹ הַחֹוּץ וְנָצֵל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ: 19 וַהַּלָּח תַמר אֹפר על־ראשה וּכְתַנַת הַפַּפַים אַשֵּׁר נָלֵיהָ קְרֵנָה וַהֲשֶׂם יְיָהֹ ב עַלראשָׁה וַתֵּלֶךְ הָלָוֹדְ וְזָעֶקָה: וַיּאֹמֶר יָהָ אַבְשָּׁכְוֹם אָחִיהָ הַאֲמִינוֹן אָחִיהְ וְעַתָּה אַחוֹתֵי הַחֲרִישִׁי אַל־תַּשִׁיתִי אַת־לַבַּה לַדָּבֶר הַזָּה וַהָּשָׁב הַמֶּר וְשֹׁמֵמָה בֵּית וּגַאַבְשָׁלִוֹם אָחֶיהָ: וְהַמֵּלֶךְ דָּוֹד שְׁמַע אָת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶה וַיֵּחַר לָוֹ מִאִׁדּ: 22 וְלָאֹדָבֶּר אֲבָשָׁלָוֹם עִם־אַמְנוֹן לְמֵרֵע יטוֹב כַּי־שַׂנָא אַבְשָׁלוֹם אַת־אַמִנוֹן. צַלְדָּבֶרֹ אָשָׁר עָנָּה אָת הַמֵּר אֲחֹתְוֹ: לשנתים יפים ניהיי גזזים

ענ"א אודה 16. דנ"א

21. AB † (in f.) καὶ όκ ἐἰνπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὰν τΒ υἰδ αὐτδ, ὅτι ἡγὰπα αὐτόν, ὅτι πρακότοκος αὐτδ ἡν. 22. AB: Ἀβ. μετὰ λ. . . ἐπὶ λόγε ὁ ἐτ. 23. AB: ἐγ. 'εἰς διετηρίδα ἡμ. B: Βελασώρ (c. F). AB: ἐχόμενα (παρὰ FX).

XIII.

ihr nicht gehorchen, und übermaltigte fie, und ichwächte fie und ichlief bei ibr.

15 Und Amnon ward ihr überaus gram, bağ ber Haß größer war, benn vorhin bie Liebe war. Und Amnon fprach zu ihr:

16 Mache bich auf und hebe bich. * Sie aber fprach zu ihm: Das Uebel ift größer, benn bas andere, bas bu an mir gethan haft, bag bu mich ausstögeft. Aber er gehorchte

17 ihrer Stimme nicht, * sonbern rief seinem Rnaben, der sein Diener war, und sprach: Treibe diese von mir hinaus, und schließe

18 bie Thur hinter ihr zu! "Und fie hatte einen bunten Rod an, benn folche Rode trugen bes Königs Töchter, weil fie Jungfrauen waren. Und ba fie fein Diener aus getrieben und bie Thur hinter ihr

19 zugefchloffen hatte, "warf Thamar Afche auf ihr Saupt, und zerriß ben bunten Rock, ben fie anhatte, und legte ihre Sand auf bas Saupt, und ging baher und fchrie.

20 " Und ihr Bruber Absalom sprach zu ihr: 3ft bein Bruber Amnon bei bir gewesen? Nun, meine Schwester, schweig stille, es ist bein Bruber, und nimm die Sache nicht so an Bergen. Also blieb Thamar ledig in

zu Gerzen. Alfo blieb Thamar lebig in 21 Abfaloms, ihres Brubers, Saufe. * Und ba ber König Davib folches alles hörete,

22 warb er fehr zornig. *Aber Abfalom rebete nicht mit Amnon, weber Bofes noch Gutes. Aber Abfalom ward Amnon gram, barum, bağ er feine Schwefter Thamar geschwächt batte.

23 Ueber zwei Jahre aber hatte Absalom Schaficherer zu Baalhazor, bie unter Ephraim liegt, und Absalom lub alle Kin-24 ber bes Königs, *und kam zum Könige, precibus ejus, sed praevalens viribus oppressit eam et cubavit cum ea.

Et exosam eam habuit Amnon odio 15 magno nimis, ita ut majus esset odium, quo oderat eam, amore, quo ante dilexerat. Dixitque ei Amnon: Surge et vade! "Quae respondit ei: Majus 16 est hoc malum, quod nunc agis adv.14.12. versum me, quam quod ante fecisti, expellens me. Et noluit audire eam, "sed vocato puero, qui ministrabat 17

*sed vocato puero, qui ministrabat 17 ei, dixit: Ejice hanc a me foras et claude ostium post eam. *Quae in-18 duta erat talari tunica; hujuscemodi enim filiae regis virgines vestibus utebantur. Ejecit itaque eam minister illius foras, clausitque fores post eam.

Job. 2,12. ** Quae aspergens cinerem capiti suo, 19 v. 31. 2,34 scissa talari tunica impositisque ma-Jor. 2,37. nibus super caput suum, ibat ingre-

diens et clamans. Dixit autem ei 20 Absalom frater suus: Numquid Amnon frater tuus concubuit tecum? Sed nunc, soror, tace; frater tuus est,

19,19. neque affligas cor tuum pro hac re.

Mansit itaque Thamar contabescens
in domo Absalom fratris sui. *Cum 21

12,5. autem audisset rex David verba haec,
contristatus est valde, et noluit con-

tristare spiritum Amnon filii sui, quoniam diligebat eum, quia primogenitus erat ei. *Porro non est locutus Ab-22 salom ad Amnon nec malum nec honum; oderat enim Absalom Amnon, eo

Factum est autem post tempus 23

Gon. biennii, ut tonderentur oves Absa34.19. lom in Baalhasor, quae est juxta
25,2.5. Ephraim, et vocavit Absalom omnes
filios regis, *venitque ad regem 24

21. Al. * et-ei.

14. ihrer Stimme. VE: horen auf ihre St. B:

wurde ihr zu fart. A: ba er ftarter war.

15. B: Darauf faffete A. einen fehr großen Saß gegen fie ... womit er f. haffete ... womit er f. geliebet hatte. dW.vE: benn b. Saß, womit ... war ... B: u. gehe weg. dW.vE.A: Steh auf (unb) gehe!

16. Barum boch ? bas ... wollte ihr n. gehorchen. B: 3ft nicht um beftwillen biefes lebel ... dW: Ach! Ach! ker biefes noch gr. leb. vE: Laf nicht b. Urfache biefes leb. u. gr. fein. dW.vE: verftogeft. B: hinausstreibeft.

17. ihm bienete ... Treibet. dW: Rnappen. vE: Diener, ber ihn bebiente. B.dW: (ver)riegele.

18. Leibroet. dW: Aermelfleib. A: langen R. B: alfo fleibeten fich ... mit Dberroden. dW: mit Laslaren waren gefl. vE: m. folden Dberfleibern w. befl.

19. B.dW.vE: nahm. A: firente. dW: folng ihre Sanbeuber bae &. jufammen u.ging u. forie im Behen.

20. bl. Th. einfam. (vE: troftlos? A: fich abtums mernb?)

22. benn M. war M. gr. B.dW.vE.A: hafte. 23, alle Cohne. B.vE.A: bei Chhr. dW: in,

Ίδου δη κείρουσι τῷ δούλφ σου, πορευθήτω δή ο βασιλεύς και οι παϊδες αύτου μετά του δούλου σου. 25 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Αβεσσαλώμ Μή, τέχνον, μη πορευθώμεν πάντες ήμεζς, όπως μη βαρυνθώμεν έπὶ σέ. Καὶ κατεβιάζετο αὐτόν, και οὐκ έβούλετο ὁ βασιλεύς τοῦ πορευθήναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. 26 Καὶ είπεν 'Αβεσσαλώμ' Καὶ εί μή, πορευθήτω δή μετ' έμου 'Αμνών ο άδελφός μου. Και είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς: Ίνατι πορευθῆ μετά σοῦ; 27 Καὶ κατεβιάσατο αὐτὸν 'Αβεσσαλώμ, και έξαπέστειλε μετ' αὐτοῦ τὸν Αμνών και πάντας τούς υίους του βασι-28 Καὶ ένετείλατο Άβεσσαλώμ τοῖς παισίν αὐτοῦ, λέγων: Ίδετε, ώς ἂν εὖ ἔχη ἡ καρδία Αμνών έν τῷ οίνο καὶ ἐρῶ πρὸς ύμας. Πατάξατε τὸν Άμνων καὶ θανατώσατε αύτόν, μη φοβεϊσθε, ότι ούχι έγω έντέλλομαι ύμιν; χραταιούσθε και γίνεσθε είς υίους δυνατούς. 29 Καὶ ἐποίησαν οἱ παζδες ᾿Αβεσσαλώμ τῷ 'Αμνών, καθώς ένετείλατο αὐτοῖς 'Αβεσσα-Καὶ ανέστησαν παντες οι νίοι τοῦ βασιλέως, και έπεκάθισεν έκαστος έπι την ήμίονον αὐτοῦ καὶ ἔφυγον.

80 Καὶ ἐγένετο ὡς αὐτοὶ ἦσαν ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ἡ ἀγγελία ἦλθε πρὸς Δανίθ, λεγόντων Πέπαικεν Άβεσσαλώμ πάντας τοὺς νίοὺς τοῦ βασιλέως καὶ οὐ κατελείφθη ἔξ αὐτῶν ἔως ἐνός. 81 Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέψξηξε τὰ ὑμάτια ἀὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκασιν αὐτῷ διεξ-ψηγότες τὰ ἰμάτια. 82 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναδάβ νίὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δανὶδ καὶ εἶπε Μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλέως ἐθανάτωσεν, ἀλλ' ἢ ᾿Αμνῶν μόνος τέθνηκε, ὅτι ἐπὶ στόματος ᾿Αβεσσαλώμ ἦν κείμενος ἀφὶ ῆς ἡμέρας ἐταπείνωσε Θαμὰς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. 33 Καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ

25. AB: Μὴ δή, νίε με ... καὶ ἐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ... ἐβιάζετο. AB: ἠθέλησε (τἔ) πορ.
26. B † (p. 'A.) πρὸς αὐτόν. AB: δὴ μεθ' ἡμῶν.
27. AB: ἐβιάσετο ... ἀπέστειλε ... † (in f.) καὶ ἐπολησεν 'Αβεσσαλὼμ πότον κατὰ τὸν πότον τἔ βασιλέως. 28. AB: παιδαρίοις ... ἀγαθυνθῷ ... εἰκω
... φοβηθῆτε ... ἐγώ εἰμι ὁ ἐντελλόμεγος ὑμ.; ἀνδρίζεσθε ... δυνάμεως (παιδίν ... εὐ ἔχη ... ἐρῶ
πτλ. FX). 29. AB: τὰ παιδάρια ... παθὰ. A¹B: ἐπεκάθισαν Β: ἀνὴρ (ἔκ. AFX). 30. AB: αὐτῶν ὅντων
... ἀκοὴ ... λέγων 'Επάταξεν ... ἐδὲ εἰς (ὡς αὐτ. ἡσ.
... ἀγγ. ... λ. ΄Π. ... ἔ. ἐν. FX). 31. AB: ἐκοιμήθη
ἐπὶ τὴν γῆν ... οἱ περιεστῶτες αὐτῶ διέζόηξαν τ.
ἰμ. αὐτῶν. 32. Β: παιδάρια. AB: ὅτι ... μονωτατος
ἀπέθανεν ... ἀπὸ τῆς ἡμ. ἡς (ἀλλ' ἡ κτλ. FX).

וַבּאמר הפהרנא גווים לעבהה ילהרנא ועבדיו עם־עבהה: תַּמָּלֶךְ אָל־אַבִשְׁלוֹם אַל־בִּנוֹ אל־נא נַלַה פַּלָּנוּ וַלָּא נִּכְבֵּד עָלֵיה וַיִּסְרָ 26 ולָא־אָבֵת לָלֵכֶת וַיְבְרֵבֵהוּ: וַיּּאֹמֶר אַבְשַׁלוֹם וַלֹא יַלַהְ־נָא אָתּנוּ אמְנוֹן וַיַּאֹמֵר לוֹ הַמָּלֶךְ לַמְּה וַלֶּךְ יערבו אַבשׁלום וישׁלח ואת אמנון ָנְעַרֵיוּ לֵאמֹר רָאוּ־נָא כָּטוֹב לַב־אַמְנוֹן בַּיַּיִן וָאֲמַרִהִּי אֲלֵיכֵם הַכַּוּ אֶת־אַמְנַוּן והמחם אתו אל-חיראו הלוא פי אַנכו צוּיתו אַתַכָּם חִזְקוּ וַהִיוּ לְבְנֵי־ 29 חַיַל: וַיַּעַשׁוּ נַעַרֵי אַבְשַׁלוֹם לָאַמְנוֹון פַאַשָׁר צִּוָּה אַבִּשָׁלְוֹם וַיַּקְמוּ וּ כַּל־בְּנֵי הַמָּלֶהְ וַיִּרְפְּבָוּ אֵישׁ עַל־פִּרְדִּוֹ וַיַּנַסוּ : וַיָּהִי הַמָּה בַּנֶּרָהְ וְהַשְּׁמְעֵה בָּאָה אַל־דַּוַד לַאמִר הַכָּה אַבְשָׁלוֹם אַת־ פָּל־בְּנֵיַ הַפָּּלֶךְ וְלְאֹ־נוֹתֵר מֵהֵם אֵחַד: 31 וַיַּקָם הַמַּלֶה וַיִּקְרֵע אָת־בְּנְדֵיוּ וַיִּשְׁבַּב עבַדֵיוּ -32 בָבָרִים: וַיַּּצַן יְוֹנָדָב : בֶּן־שָׁמִעָּה אֲחִי־ דרד וַיֹּאמֶר אַל־יאמֶר אַדני אָת כַּל־ הַנְּעַרִים בִּנִי־הַמָּלֹהְ הַמִּיתוּ בִּי־אַמְנוֹן לָבַרָּוֹ מֵת כִּי־עַל־פִּי אַבְשָׁלוֹם הֵיְתַה שימה מיום עלתו את תמר אחתו: 35 רַעַתַּה אַל־יַשֵּׂם אַלֹנִי הַמְּלֶךְ אֵל־

שומה ק' . 32. v. בנ"א על . 33. v

25. dW.vE: wir wollen u. alle. B.vE: bir u. bes schwerlich seien (fallen). dW.vE: u. er brang in ihn. 26. B.dW.vE: Bo nicht, so laß boch.

28. fürchtet ench n. B.dW.vE: Sehet boch (ja zu). A: Sabet Acht. B: gutes Muthe ift. dW: frohl. Gergens. vE: bas S. A. frohl. A: trunfen wird? dW. vE: beim B. vE: Erfclaget. dW.vE: fo (bann)

und forach: Giebe, bein Rnecht bat Schaffcherer, ber Ronig wolle fammt feinen 25 Rnechten mit feinem Anecht geben. *Der Ronig aber fprach ju Abfalom: Richt, mein Sohn, lag uns nicht alle geben, bag wir bich nicht befchweren. Unb ba er ihn ubthigte, wollte er boch nicht 26 geben, fonbern fegnete ibn. * Abfalom fprach: Goll benn nicht mein Bruber Amnon mit uns geben? Der Ronig fprach zu ibm: Barum foll er mit bir 27 geben? *Da nothigte ibn Abfalom, bağ er mit ihm ließ Amnon und alle 28 Rinder des Ronigs. * Abfalom aber gebot feinen Rnaben und fprach: Sebet barauf, wenn Amnon guter Dinge wirb von bem Bein und ich ju euch fpreche: Schlaget Amnon und tobtet ihn! bag ibr euch nicht fürchtet, benn ich habe es euch gebelben, feib getroft und frifc baran. 29 " Alfo thaten bie Rnaben Abfaloms bem Amnon, wie ihnen Abfalom geboten hatte. Da ftanben alle Rinder bes Ronigs auf, und ein jeglicher faß auf feinem Daulthier und floben.

30 Und ba fle noch auf bem Wege waren. tam bas Gerucht vor David, daß Abfalom hatte alle Rinber bes Ronige erichlagen, bag nicht einer von ihnen abrig mare. 31 * Da ftand ber Ronig auf und gerriß feine Rleiber und legte fich auf die Erbe, und alle feine Rnechte, bie um ibn ber 32 ftanben, gerriffen ihre Rleiber. * Da antwortete Jonabab, ber Sohn Simea, bes Brubere Davids, und fprach: Dein Berr, bente nicht, bag alle Rnaben, bie Rinber bes Ronigs, tobt find, fonbern Umnon ift allein tobt; benn Abfalom hat es bei fich behalten von dem Tage an, ba er feine 33 Schwester Thamar schwächte. *So hehme nun mein Berr, ber Ronig, foldes nicht

tobtet ihn. B: fo follt ihr ihn t. dW: gebiete es euch. B: ift es nicht fo, baß ich es euch geb. habe? A: ich bins, ber es euch gebietet. dW: feft u. tapfer. B.vE: fart u. beweift euch (feib) t.

29. dW.A: machte f. anf. B.dW.vB.A: festen fic.

B: Manlefel.

et ait ad eum: Ecce, tondentur oves servi tui; veniat, oro, rex cum servis suis ad servum suum. Dixit-25 que rex ad Absalom: Noli, fili mi. noli rogare, ut veniamus omnes et gravemus te. Cum autem cogeret eum et noluisset ire, benedixit ei. *Et ait Absalom: Si non vis venire, 26 veniat, obsecro, nobiscum saltem Amnon frater meus. Dixitque ad eum rex: Non est necesse, ut vadat tecum. *Coegit itaque Absalom eum, et di-27 misit cum eo Amnon et universos filios regis. Feceratque Absalom convivium quasi convivium regis. ceperat autem Absalom pueris suis, dicens: Observate, cum temulentus fuerit Amnon vino et dixero vobis: Percutite sum et interficite! nolite timere; ego enim sum qui praecipio vobis, roboramini et estote viri fortes! *Fecerunt ergo pueri Absalom 29 adversum Amnon, sicut praeceperat eis Absalom, surgentesque omnes filii

(18g. regis ascenderunt singuli mulas suas et fugerunt.

Cumque adhuc pergerent in itinere. 30 fama pervenit ad David, dicens: Percussit Absalom omnes filios regis et non remansit ex eis saltem unus. v.19.3.31 Surrexit itaque rex et scidit vesti-31

12.16, menta sua et cecidit super terram. et omnes servi illius, qui assistebant ei, sciderunt vestimenta sua. Re- 32

13,3; spondens autem Jonadab filius Semmaa fratris David dixit: Ne aestimet dominus meus rex, quod omnes pueri filii regis occisi sint; Amnon solus mortuus est, quoniam in ore Absalom erat positus ex die, qua oppressit Thamar sororem ejus. *Nunc ergo 33 ne ponat dominus meus rex super

^{29.} A.A: fein Maulthier ob .: fein Maul, U.L: feinem Daul.

^{26.} Al. † (p. Abs.) ad David. 27. Al. * Feceratque - regis.

^{31. † (}p. rex) David.

^{30.} B.dW.vE: bağ (inbem) man fprach (fagte): A. hat ic. A: u. es ward gefagt.

^{31.} B.vE: fanben ba mit getriff. RI.

^{32.} alle Jünglinge ... getobtet. dW: auf bem Munbe A. lag es. vE: nach b. D. A. war es feftges fest. B: es ift auf A. Befehl angestellt gewefen.

XIII.

Absalomi profugi revocatio.

την καρδίαν αὐτοῦ τὸ ὑῆμα, λέγων Πάντες οί υίοι του βασιλέως τεθνήκασιν ότι άλλ ή Αμτών μόνος τέθνηκε. 34 Καὶ ἀπέδρα Αβεσσαλώμ. Καλ ανέβη τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς καὶ ήρε τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ καὶ είδε, καὶ ίδου λαός πολύς πορευόμενος έν τη όδο όπισθεν αύτοῦ έκ πλευρᾶς τοῦ ὅρους. 35 Καὶ είπεν Ιοναδάβ προς τον βασιλέα 'Ιδού οί υίοι του βασιλέως παραγεγόνασι κατά το όημα του δούλου σου ούτως γέγονεν. 36 Και έγένετο ήνίκα συνετέλεσε λαλών, και ίδου οι υίοι του βασιλέως παραγεγόνασι, καὶ ήραν την φωνήν αύτων καὶ ἔκλαυσαν, καὶ ὁ βασιλεύς καὶ πάντες οί παϊδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμόν μέγαν 37 Καὶ 'Αβεσσαλώμ ἀπέδρα καὶ σφόδρα. επορεύθη πρός Θολμὶ viòv Ἐμιούδ βασιλέα Γεσούρ. Καὶ ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς Δαυίδ έπὶ τὸν νίὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.. 38 Καὶ Αβεσσαλώμ έφυγε και έπορεύθη είς Γεσούρ, και ην έκει έτη τρία. 39 Kal exóπασε τὸ πνευμα του βασιλέως Δαυίδ του έξελθεῖν πρὸς 'Αβεσσαλώμ, ὅτι παρεκλήθη έπὶ 'Αμνών τοῦ τεθνηχότος.

ΧΙν. Καὶ ἔγνω Ἰωὰβ ὁ νίὸς Σαρονίας, ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως παρεκλήθη ἐπὶ ᾿Αβεσσαλώμ. ² Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ εἰς Θεκωέ, καὶ ἔλαβεν ἐκείθεν γυναϊκα φρονίμην, καὶ εἶπεν αὐτῷ · Πένθησον δὴ καὶ περιβαλοῦ ἱμάτια πενθικά, καὶ μὴ ἀλείψη ἔλαιον, καὶ γενήθητι ὡς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι τοῦτο ἡμέρας πολλάς, ³ καὶ ἥξεις πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ὑῆμα τοῦτο καὶ ἔθετο Ἰωὰβ τοὺς λόγους ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῆς.

4 Καὶ παρεγένετο ή γυνή ή Θεκωτις πρός τὸν βασιλέα, καὶ ἐπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἰπε Σῶσον, ὁ βασιλεύς, σῶσον. δ Καὶ εἰπε πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς Τί ἔστι σοι; Ἡ δὲ εἰπεν "Οντως γυνή χήρα ἐγώ εἰμι καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ μου. δ Καὶ τῷ δούλη σου δύο υίοι, καὶ ἐμαχέσαντο ἐν τῷ πεδίω ἀμφότεροι

נושלכל בנה בימלף למאת אל-אלהלים:
זיקל באהר וֹיִביהָם שׁלְם שִׁלִים:
זיקל בְּאַבּר וֹיִביהָם שְׁלְם שִׁלִים בֹּרַם וֹיֹלְלֵב בְּאַבִּר וֹיִבִיהָם שְׁלְם שִׁלִים בֹּרַם בֹּרַם מַלְּיִם בֹּרַם מֹבֹּלְם בֹּרַם נִיֹלְבֹּ בִּלְּבַבְּיִּלְנִם בֹּרַם וֹיִלְבֹּ שִׁלְם בִּלְּבִּ בִּלְּבִּ בִּלְּבִּ בִּלְּבִּ בִּלְּבִּ בִּלְּבִּ בִּבְּיִ בְּבַּבְּ בִּבְּיִ בְּבַבְּיִ בְּבָּבְ וֹיִבְּבֵּ שִׁלְנִוֹ לְבַבְּוֹ בְּבָּבְ וֹיִבְּבֵּ שִׁלְבִּוֹ לְבַבְּוֹ בְּבְּבִּ וֹיִבְּבֵּם מִבְּרֵ וֹיִבְּבָּם מִבְּרֵ וֹיִבְּבָּם מִבְּבִר וֹיִבְּבָּם מִבְּבִר וֹיִבְּבָּם מִבְּבִר וֹיִבְּבָּם מִבְּבִר וֹיִבְּבָּם מִבְּבַר וֹיִבְּפָּטְ בִּיְ בִּבְּבְּר וֹיִבְּבָּם מִבְּבִר וֹיִבְּפֵּטְ בִּיִּבְּבְּעִי וְנִבְּבְּבְּעְ וְבִּבְּבְּעְ בְּבְּבְּעִ וְנִבְּבְּבְּעִ וְנִבְּבְּבְּעִ וְנִבְּבְּעִ וְנִבְּבְּעִ וְנִבְּבְּעִ וְנִבְּבְּעִ מִבְּבְּעִ וְנִבְּבְּעִ וְנִבְּבְּעִ מְנִבְּיוֹ בְּבְּבְּעִ וְנִבְּבְּעוֹ מִבְּבְּעִ וְנִבְּבְּעוֹ מִבְּבְּבְ וֹבְבְּבְּעוֹ בִּבְּבְּעוֹ בִבְּבְּבְי וַבְּבְּבְּעוֹ בִּבְּבִי בִּבְּבְיּבְי בִּבְּבִי בִּבְיּבְבִי בִּבְּבִי בִּבְּבִי בִּבְּבִי בִּבְּבִּי בִּבְּבִי בִּבְבּבְּי בִּבְּבִּבְי בִּבְּבִּי בִּבְּבִי בִּבְּבִּי בִּבְּבִי בִבְּבִּי בִּבְּבִי בִּבְּבִּי בִּבְּבִי בִּבְּבִּי בִּבּבּי בִּבְיים בְּבִּבְיוֹ בַּבְּבְּי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבִּי בְּבְּבִי בְּבְבִּי בִּבְּבִי בְּבִבּי בְּבִּבְיים בְּבְבִיים בְּבְבִּבְיים בְּבְבִּיים בְּבְבִּיים בְּבְבִּיים בְּבְבִּיים בְּבְּבִּיים בְּבִבְּבִיים בְּבְבִיּים בְּבְבִיים בְּבְּבִייִּבְיּים בְּבִבְּים בְּבְּבִים בְּבִבּיים בְּבְבִּבְיים בְּבְּבִיים בְּבְּבְיבִּבְּבְיים בְּבְּבִּיים בְּבּבּבּיי בְּבְּבְּבְּבִי בְּבִּבּים בְּבְּבּיים בְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְּבּי בְּבְּבְיים בְּבְּבְּבִּיים בְּבּבּיים בְּבְּבִּבְּבְּים בְּבְּבְּבִּים בְּבִּבּיים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּיים בְּבִּבְּבִיים בְּבּבּי בְּבְּבִּים בְּבִיים בְּבִּבְּבִּים בְּבְּבְּבִיים בְּבּבּים בְּבִבּיים בְּבְבּבּיים בְּבְבּבּים בְּבִיבְּבְּבְבּבּי בְּבְּבְּבִים בְּבּבּבְּבְּבְּבְּבְבְּב

שׁלְּכָרִים בַּפִּינִי: אַלְּיוּ כַּנִּבָּר עַיִּגִּי וֹזְּמֶם יוִאָּב אָער בּבְּלִבּעוּ: וּלָאוֹּ אָלִבּטְּלָּ וֹוִבּּנִים בֹּאִמָּׁ עַזָּר וְאַלִּבּעְּ עַּמָּכּ שָׁמֵּן וְנִיּיִינִּ בֹּאִמָּר אָלָינִ עִּעֹמִּ בַּעְּבִילִּ שָׁמֵן וְנִיּיִינִ בּנִּאמָר אַלָּינִ עִּעֹמִּבְ כִּיבְּילָ עִּלְּבְּעִיבִּילָ בּנִּאמָר אַלָּינִ עִּעֹמִב בָּנִיבְּא וְלְבְּשִׁיבִּנְ בּנְּאמָר אַלָינִ עִּעְמִבּלִיבֹּע וִיִּאָבּ בּנְבְּעַר בַּנְרבִּאוֹ נִישָּׁב בָּנְרבְּיִּע וֹיִאָבַ בּנְבַּעַר בַּנְרַאַבְּעַ בָּנִר בַּנְרַיּיִּבְ בַּנְרבִּיִּבְ בַּנְרבּיִּבְיִי בָּיבְּבְּעַרְיִּבְּבְּ

ינחם על־אַמִנון כִּי

שׁנֵי בָּנִּים וַנִּפָּבִּי שׁנִיהָם בּשִּׁלָּה וְאֵין אַלְמִנָה אָנִי וַנִּמָּת אִישִׁי: וּלְשִׁפְּחֵתְהָּ הַשֵּׁלָּהְ מַהּ-כֵּלְה וַהִּאַמֶּר אַבָּל אָפָר-לָה הַשָּׁלָּהְ מַהּ-כֵּלְה וַהַּמְּלָה: וַיִּאָמֶר-לָה הַשְּׁאָמֶר הּוֹמִיְּעָה הַפֵּלָה: וַיִּאָמֶר-לָה וַהִּשְּׁלֶר בַּלִ-אַפֶּיה הַפְּלְבִיה בַּיִּמְלְצִיה אָלִהַהּמָּלְה

ע. 33. עיניון ק' . 34. יפריב ולא קרי . 33. עמידון ק' . 37.

έση. 3. AB: n. έλεύση... έθημεν. B: έν (έπλ FX). 4. AB: K. εἰςῆλθεν. B: εἰς (ἐπλ AFX). AB: βασωλεῦ (ὁ β.FX). 5. AB: Καὶ μάλα ("Οντ. FX). 6. AB: Καίνε ... ἀμφ. ἐν τῷ ἀγοῷ (c. FX).

^{33.} B*τὸ. AB: ἀπέθανον ... μονώτατος ἀπέθανε. 34. AB: ἡρε (ἀνέβη FX)...*κ. ἡρε. ABEX † (in f.) ἐν τῆ καταβάσει. Καὶ παρεγένετο ὁ σκοπός καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεί καὶ εἰπεν ᾿Λνδρας ἐφορακα ἐκ τῆς ὀδὰ τῆς Ὠρωνῆν ἐκ μένετο. 36. AB: ἡλθον κ. ἐπῆραν ... καίγε ὁ β. 37. AB: ἔφυγε ... Γεδσέρ † εἰς γῆν Χαμααχάδ ε. Μαχάδ. 38. AB: ἀπέδανε (τὸ πν. τἔ β... τἔ τ. FX). — 1. AB * ὁ et παρεκλ. 2. AB: γ. σοφὴν ... προς αὐτήν ... ἔνδνσαι ... κ.

ju Bergen, bag alle Rinber bes Ronigs tobt feien, fonbern Amnon ift allein tobt. 34 Mbsalom aber flohe. Und ber Anabe auf ber Barte bob feine Augen auf und fabe, und fiebe, ein großes Bolt tam auf bem Wege nach einanber an ber Seite bes 35 Berges. * Da fprach Jonabab jum Ronige: Siebe, bie Rinber bes Ronigs tommen; wie bein Rnecht gefagt bat, fo ifts 36 ergangen. * Unb ba er hatte ausgerebet, flebe, ba famen bie Rinber bes Ronigs, und hoben ihre Stimme auf und weineten. Der Ronig und alle feine Rnechte weineten 37 auch faft febr. +Abfalom aber flohe und zog zu Thalmai, bem Sohn Ammihuds, bem Ronige ju Gefur. Er aber trug Leib 38 über feinen Cobn alle Tage. * Da aber Absalom flobe und gen Gesur zog, war "Und ber König 39 er bafelbft brei Jahre. David borete auf auszuziehen wiber Abfa-Iom, benn er hatte fich getroftet über Amnon, bağ er tobt mar.

XIV. Joab aber, ber Sohn Beru Ja, merkte, bağ bes Rönigs Berg mar wiber Abfalom, 2 und fandte bin gen Thetoa und ließ holen von bannen ein fluges Weib, und fprach zu ihr: Trage Leib und ziehe Leibfleiber an, und falbe bich nicht mit Dele. fonbern ftelle bich wie ein Weib, bas eine lange Beit Leib getragen hat über einen 3 Tobten, *und follft jum Ronige binein geben und mit ihm reben fo und fo. Und Joab gab ihr ein, mas fie reben follte.

4 Und ba bas Weib von Thefoa mit bem Ronige reben wollte, fiel fie auf ihr Antlig gur Erbe, und betete an 5 und fprach: Gilf mir, Ronig! *Der Ronig sprach zu ihr: Was ift bir? Gie fbrach: 3ch bin eine Witwe, ein Beib, bas Leib tragt, und mein Mann ift geftor-6 ben, "und beine Dagb hatte zween Sohne, die gantten mit einander auf bem

Boltyglotten . Bibel. M. T. 2. 206 1, 26th.

cor suum verbum istud, dicens: Omnes filii regis occisi sunt; quoniam Amnon solus mortuus est. *Fugit 34 15.24. autem Absalom. Et elevavit puer speculator oculos suos et aspexit, et ecce populus multus veniebat per iter devium ex latere montis. *Dixit 35 autem Jonadab ad regem: Ecce, filii regis adsunt; juxta verbum servi tui sic factum est. *Cumque cessasset 36 loqui, apparuerunt et filii regis, et intrantes levaverunt vocem suam et fleverunt; sed et rex et omnes servi ejus fleverunt ploratu magno nimis. *Porro Absalom fugiens abiit ad Tho- 37 lomai filium Ammiud regem Gessur. Gen. Luxit ergo David filium suum cunctis diebus. *Absalom autem cum fugis-38 14.23. set et venisset in Gessur, fuit ibi tri-*Cessavitque rex Da- 39 bus annis. vid persequi Absalom, eo quod consolatus esset super Amnon interitu.

Intelligens autem Joab filius XIV. 17,25, 3,25a,.38 Sarviae, quod cor regis versum esset 2,13as; 25a.11,6; ad Absalom, *misit Thecuam et tulit 2 Jec. 9, 17. inde mulierem sapientem, dixitque ad eam: Lugere te simula, et induere veste lugubri, et ne ungaris oleo, ut sis quasi mulier jam plurimo tempore lugens mortuum, et ingredieris 3 ad regem et loqueris ad eum sermones hujuscemodi. Posuit autem Joab verba in ore ejus.

Itaque cum ingressa fuisset mulier 4 Thecuitis ad regem, cecidit coram eo super terram, et adoravit et dixit: Serva me, rex! *Et ait ad eam rex: 5 Ouid causae habes? Quae respondit: Heu, mulier vidua ego sum; mortuus est enim vir meus. *Et ancillae tuae 6 erant duo filii, qui rixati sunt adver-

5. Mal ich bin e. 28. und m. 28. (dW: Trann!!) 31

^{36.} A.A: gar fehr. 37. 2. 5. U.L: Leibe. 2. U.L: Leibelieiber.

^{34.} B: ber bie Bacht hatte. dW: b. Rnappe, b. Bachter. vE: Ale nun b. Rnecht, welcher Bache hielt. vE. A: viel B. dW: e. gr. hanfe f. gezogen. B.dW. vE: von (auf) b. B. (her) hinter ibm. A: auf e. Resbenwege? — 35. dW.A: gefchen. vE: fo ift es.

^{37.} B: war geflohen. dW.vE: tranerte. 39. es verlangte ben R. D. binausing. an M. dW: febnete fich auszug.

^{37.} Al. † (p. snum) Amnon. S: multis d.

^{1.} geneigt war gegen W. B: ju M. ging. vE: fic fehrte. dW: jugethan war. A: ju A. gewenbet war. 2. B.dW.vE.A: Stelle bich trauernb (boch traurig an). B.A: baß bu feteft mie. dW.vE: u. fei. 3. B: bergleichen Borte. vE.A: biefe, dW: gleich biefem B. B.dW.vE: legte ihr bie BB. in b. Munb. A: bie 28. in ihren 2R. - 4. B: fprad.

καὶ οὐκ ἦν ὁ ἔξαιρούμενος ἀνὰ μέσον αὐτών, καὶ ἐπάταξεν ὁ είς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ έθ ανάτωσεν αὐτόν. 7 Καὶ ίδου έξανέστησαν όλη ή φυλή πρός την δούλην σου, λέγοντες. Παράδος τον πατάξαντα τον άδελφον αύτου, καί θανατώσομεν αύτον άντι της ψυγης του άδελφου αθτού ού άπέκτεινε, καὶ έξαρουμεν καίγε τὸν κληρονόμον ἡμῶν· καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθής ὁ ὑπολελειμμένος μοι, ὥςτε μή θέσθαι τῷ ἀνδρί μου ὄνομα καὶ λεῖμμα ἐπὶ προςώπου 8 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς τὴν TÑC YÑC. Υγιαίνουσα βάδιζε εἰς τὸν οἰκόν σου, κάγω έντελουμαι περί σου. 9 Και είπεν ή γυνή ή Θεκωϊτις πρός τον βασιλέα. Κύριέ μου βασιλεῦ, ἐπ' ἐμὲ ἡ ἀδικία καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τυυ πατρός μου, καὶ ὁ βασιλεύς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῶος. 10 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς· Tèr λαλούντα πρός σε όημα άγαγε αὐτὸν πρός με, καὶ οὐ προςθήσει ἔτι ἄψασθαί σου. 11 Καὶ είπε · Μνημονευσάτω δη ὁ βασιλεύς τον κύριον θεόν σου, ότι έαν πληθυνθώσιν οἱ άγχιστεύοντες τὸ αίμα τοῦ διαφθείραι, καλ ούκ εξάρωσι τὸν υίον μου. Καὶ είπε. Ζη κύριος, εί πεσετται από των τριγών του υίοῦ σου έπὶ τὴν γῆν.

12 Και είπεν ή γυνή · Δαλησάτω δή ή δούλη σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐῆμα. Καὶ είπεν ή γυνή · Ινατί ἐλογίσθη οῦτως ἐπὶ λαὸν θεοῦ; καὶ ἐκ τοῦ λαλεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον τοῦτον ὡς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἀπωσμένον ἀπὶ αὐτοῦ; 14 * Οτι θανάτω ἀποθανούμεθα, καὶ ὡςπερ τὸ νόωρ τὸ ἐκχεόμενον ἐπὶ τὴν γῆν οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐ λήψεται ὁ θεὸς ψυχήν, καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν τοῦ μὴ ἀπώσασθαι ἀπὶ αὐτοῦ ἀπωσμένον. 15 Καὶ νῦν ὑπὲρ ὧν ἤκω λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τὸν λόγον τοῦτον, ὅτι ὁψεταί με ὁ λαός, καὶ ἐρεῖ ἡ

מציל בַּינִיהֵם וַיַּכִּוֹ הַאָּחֵד אֶת־חֶאֶחָד ז רַיַּמֵת אֹתְוֹ: וְהָנֵהֹ לֻמָה כָל־הַמִּשִׁפַּתְה עַל־שָׁפַתְתָּה וַיָּאִמְרוּ תָנֵי י אַת־מַבָּה אַחיר וּנִמִתֹהוּ בַּנַפָּשׁ אַחִירֹ אַשֵּׁר הַרַּג וָנַשָּׁמֵידָה גַּם אָת־הַיּוֹרֵשׁ וְכַבּוּ אַת־ בַּחַלַתִּי אֲשֶׁר נָשְׁאַרָה לְבַלְתֵּי שַׁוֹם־ לאישי שם ושארית על־פני האדמה: 8 וַיָּאמֵר שַּמֵּלֶה אֵל־הַאִּשָׁה לְכֵי לְבֵיתַהְ ותאמר האשה ראַני אַצַּוַּת עַלַיִר: הַתִּקוֹעִיתֹ אֵל־הַנָּוֹלֶהְ עָלֵי אֲדֹנֵי הַמֵּלֶהְ תַעַלוּ וַעַל־בַּית אָבֵי וְתַּמַּלֵהְ וַכְסְאָוֹ נגי: ויאבר הפכה הבדבר אכיה והַבָאתוֹ אַלֵּי וְלָאֹ־יֹסֵיתּ עִוֹד לַגַעַת וו בַּה: וַתּאמֵר יָתוָת אַלְחִיךּ מַהַרְבַּיֹת בּאַל לְשַׁחַת וְלָא יַשְׁמֵידוּ אַת־בָּנֵי וַיּאֹמֵר אם־יפל אָרָבָה:

בּנַבָּר בַנַּיָּנַ פֹּי יַנֹאָנִי טִמֶּם נַעַּאָמָר פִּאנִי לְנַבְּר אָלִבַּנּמְלָּב אַֹנִי אָמָר הִלְּכִלְתַּי יִבַּח מִמֵּפִּי נִבְּח: וְמַשִּׁנִ אָּמָר הִלְּכִלְתַּי יִבַּח מִמָּפִּי נִבְּח: וְמַשִּׁנִ מְּחָשׁׁכְּיִּר בּנִּבְּלִים אָּלִבְּנִי נְפָּא וְאָסֵׁפִּי וְלָאִר בּנִּבְּלִים אָּלְבַּרְמַ הָּתְּבַּר בַּמָּלְנָּ בַּנְּאָר בּנִּבְּלִים אָּלְבַלְמֵּי הָמָּבְּר בַּמָּלְנָּ בַּנְּאָר בּנִּלְּבַלְמֵּי הָמָּלְנָּ בַּנְּאָר בּנִּלְּבְלְמֵּי הָמָּלְנְּ בַּנְּלָּמָּי הַמְּבְּנָר בַּמָּלֶנְ בּנִּלְּבְּר בַּמָּלְנְּ בַּנְּבָּר בַּמָּלְנָּ בּנִּלְּאַב נְיִנְ בַּמָּלֶנְ בָּנְר וַבְּבָּר בַּמָּלְנְּ בּנִּלְּאַב נְיִנְ בַּמָּלֶנְ בָּנְבּי בַנְּמָּנִי בְּמָּבְּיִּי בּנִּלְבְּעִי בַּבְּנִים בְּעָבְּעִּים וּעְבַבְּר בַּמָּלְנְּ בּנִילִי בַּנִּים אָּלְבִּעְנִים וּעְבַּבְּר בַּמָּלְנְיּים בְּעָבְּר בַּנְּבָּר בַּנְּיִים בְּעָּבְיּים בְּעָּבְיִים בְּעָּבְּיִים וּעְבַּבָּר בַּעָּבְּיִים בְּעָּיִבְּיים בְּעָּבְיּים בְּעָבְּרִים בְּעָבְּיִבְּיִם בְּעָבְּרִים בְּעָּבְּר בַּנְבְּיִבְּיִים בְּעָּבְיים בְּעָּבְיִּים וּעְבַּבְּר בַּעָּבְּיִים בְּעָּבְיִים בְּעָּבְיִים וּעְבָּבְיר בַּעָּבְיּים בְּעִּיבְּיִים וּעְבָּבְיר בַּעְּבָּיים בְּעִּיבְּיִים בְּבְּרִבּיים בְּעִּבְּיִים וּעְבָּבְיר בַּעְּבְּיבּיים בְּעִּבְּיבּים בְּעִּבְּיבְיים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְיבְּיים בְּבְּרִבּים בְּבִּיבְיים בְּעִּבְּבְיים בְּעִּבְּיבְיים בְּעִּבְיים בְּעִּבְּיִבְּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְיבְּיִים בְּעִּבְיבְּיִים בְּעִּבְּיִבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִּבְּים בְּעִבְּיבְייִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְייוּ בְּבְּרִייוּ

^{6,} AB: ἔπαισεν ο είς τον ἕναἀδ. 7, AB: ἐπανέστη δλ. ἡ πατριὰ... κ. εἶπαν ' Δὸς τ. παίσαντα... ὑμῶν ... σβέσθει τὸν ἄνθραπά με τὸν παταλειμμα καὶ ὄνομα. 9, AB: Ἐπ΄ ἐμὲ, κύρ, με β. ΑΒΕΧ: ἡ ἀνομία. 10, AB: Τίς ὁ λαλῶν πρὸς σε, καὶ ἄξεις αὐτ. πρὸς ἐμὲ ... ἄψ. αὐτῶ. 11, AB: αὐτῷ (σῷ Ϝ). AB: πληθυνθῆναι (Α: πληθῦναι) ἀγγιστέα τῷ αἴματος ... ἡ μἡ ἐξ. ... τῆς τριτὸς (ὅτι ἐἀν κτὶ. ΓΧ). 12, B*(alt.) τὸν. 13, AB: ἐλογίσω. Α³Β: τοιῦτο (ἔτ. ΓΧ), AB: ἡ ἐπ στόματος τῷ βασιλέως ὁ λόγος ἔτος ... ἐξωμένον αὐτῷ. 14, AB: καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ὸἀ...* («q.) ἐ... καὶ (διαλογιζόμενος (λογισμὸς) τῷ ἐξῶσαι ... ἐξ(ε)ωσμέσον. 15, AB: τὸν δ ἡλθον λαλ. ... τὸ ἡῆμα τὰτο.

מחרבת ק' v.11. שים ק' ib. שים ס' v.11.

^{6.} zwifchen ihnen war 7. B.dW.vE: bas g. Gefchlecht. vE: tritt auf. B: danggeftanben. dW: ben Tobtfchläger f. Brubers. B: meine Rohle! dW: Rame noch Rachfommen. A: Rachfommenicatt. B: Ramen ober Ucherbleibiel.

^{8.} B.vE: Deinetwegen. dW: beinethalben. A: Bes febl geben.

Felbe, und ba fein Retter mar, folug einer 7 ben andern und tobtete ibn. *Und fiebe, nun ftebet auf die gange Freundschaft wiber beine Magb und fagen: Gib ber ben, ber feinen Bruber erschlagen hat, bag wir ibn tobten für bie Seele feines Brubers, ben er erwürget hat, und auch ben Erben vertilgen, und wollen meinen Kunken auß-Ibichen, ber noch übrig ift, bag meinem Mann fein Name und nichts übrig bleibe 8 auf Erben. *Der Ronig fprach jum Beibe: Gebe beim, ich will fur bich gebieten. 9 "Und bas Weib von Thefoa fprach gum Ronige: Mein Berr Ronig, Die Miffethat fei auf mir und meines Baters Saufe, ber Ronig aber und sein Stuhl fei unschulbig. 10 "Der Ronig fprach: Wer wiber bich rebet, ben bringe ju mir, fo foll er nicht mehr 11 bich antaften. *Sie fprach: Der Ronig gebente an ben Berrn, beinen Bott, bag ber Blutracher nicht ju viel werben, ju verberben, und meinen Sohn nicht vertilgen. Er fprach: Go mabr ber Berr lebt. es foll fein Saar von beinem Sohn auf bie Erbe fallen.

Und bas Weib fprach: Lag beine Magb meinem Berrn Ronige etwas fagen. Er 13 fprach: Sage ber. *Das Weib fprach: Warum haft bu ein folches gebacht wiber Gottes Bolf, bag ber Ronig ein folches geredet bat, daß er fich verschuldige und feinen Berftogenen nicht wieber bolen läffet? 14 *Denn wir fterben bes Tobes und wie bas Baffer in die Erbe verschleift, bas man nicht aufhalt; und Gott will nicht bas Leben wegnehmen, fonbern bebentet fich, bag nicht bas Berftogene auch von ibm 15 verftogen werbe. *So bin ich nun ge= fommen, mit meinem Berrn Ronige foldes ju reben, benn bas Bolt macht mir bange.

14. A.A: verfaliefet ob.: perfaleifiet!

9. dW.vE: Soulb ... Thron.

11. B: b. Blute. n. ju viel verberbe. dW: noch mehr Berberben aurichte. vE: n. mehr Blut vergieße jum B.
12. B.dW.vE.A: ein Bort ju ... reben ... Rebe! vE: Moge boch ... burfen.

13. Diefed Wort ger. hat als ein Schuldiger. dW: finnest bu bergl. vE: haft bu foldes vor. B.dW.vE: nachdem (weil, indem) d. R. dies Bort (foldes) gesrebet hat (rebet), ift er wie fculbig. dW.vE: wieder (zurud) fommen I.

14. das B. v. ihm v. bleibe. dW: u. find wie 2B.

sum se in agro, nullusque erat qui eos prohibere posset, et percussit alter alterum, et interfecit eum. *Et 7 ecce, consurgens universa cognatio adversum ancillam tuam dicit: Trade eum, qui percussit fratrem suum, ut Dt. occidamus eum pro anima fratris sui, Num. quem interfecit, et deleamus haere-21,17... dem; et quaerunt extinguere scintil-28g.8,19.lam meam, quae relicta est, ut non supersit viro meo nomen et reliquiae super terram. *Et ait rex ad mu- 8 lierem: Vade in domum tuam, et ego jubebo pro te. *Dixitque mulier 9 Thecuitis ad regem: In me, domine mi rex, sit iniquitas et in domum patris mei, rex autem et thronus ejus sit innocens. *Et ait rex: Qui con- 10 tradixerit tibi, adduc eum ad me, et ultra non addet, ut tangat te. *Quae ait: Recordetur rex Domini 11 Dei sui, ut non multiplicentur proximi sanguinis ad ulciscendum et nequaquam interficiant filium meum. Oui 18m. ait: Vivit Dominus! quia non c 14,45, de capillis filli tui super terram. 12,79. Dixit argo multiait: Vivit Dominus! quia non cadet Dixit ergo mulier: Loquatur ancilla 12 27,84. tuà ad dominum meum regem verbum. 2.16.16. Et ait: Loquere. *Dixitque mulier: 13 Quare cogitasti hujuscemodi rem contra populum Dei, et locutus est rex verbum istud, ut peccet et non re-Pa.09.49. ducat ejectum suum? *Omnes mori- 14 15m.7.41 mur et quasi aquae dilabimur in terram, quae non revertuntur; nec 52.18.23. vult Deus perire animam, sed retractat cogitans, ne penitus pereat qui abjectus est. *Nunc igitur veni, ut 15 loquar ad dominum meum regem verbum hoc, praesente populo; et dixit

ansgegoffen auf b. E., bas Niemand faffet. vE: wels des auf d. E. ansgeg. B. vE: u. (welches) nicht wieber (auf)gesammelt wird. A: werden ansgeg. wie B. ... bas n. wiederkommt. dW: G. nimmt n. b. L. u. hat die Absicht, daß er n. ben B. v. fich verstoße. vE: sonsbern er finnet baranf, daß der ... bleibe. (B: Da nun G. die Seele n. w. wegn., so wird er auf die Gedanken kommen, daß der B. n. gar ... werde.)

15. weild. B. m. b. macht. dW: Und nun, bag ich fam ... war, weil b. B. mich in Furcht feste. vE: ges fest hat. B: furchtfam gemacht.

31 •

Absalomi profugi revocatio.

δούλη σου Δαλησάτω δη προς τον κύριόν μου τον βασιλέα, είπως ποιήση ο βασιλεύς το ρημα της παιδίσκης αὐτοῦ, 16 ὅτι ἀκούσεται ο βασιλεύς καὶ ἔξελεῖται την δούλην αὐτοῦ εκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος ἔξολοθρεῦσαί με καὶ τὸν υίον μου κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκ τῆς κληρονομίας Θεοῦ. 17 Καὶ ἐρεῖ ἡ δούλη σου Γενηθήτω δη ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς θυσίαν, ὅτι καθώς ἄγγελος θεοῦ, οὖτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς τοῦ εἰς ακούειν τὸ καλὸν καὶ τὸ πονηρόν, καὶ κύριος ὁ θεός σου ἔσται μετὰ σοῦ.

18 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς καὶ είπε τῆ γυναικί. Μή ούτω κρύψης έμπροσθέν μου όημα ο αν έγω έπερωτώ σε. Και είπεν ή γυνή · Δαλησάτω δη δ κύριός μου δ βασιλεύς. 19 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Εί δη ή γείο Ίωαβ έν παντί τούτφ μετά σοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη καὶ είπεν ή γυνή τῷ βασιλεῖ Ζῆ ή ψυγή σου, κύριό μου βασιλεύ, εί έστιν είς τὰ δεξιά η είς τὰ ἀριστερὰ ἐχ πάντων ὧν ελάλησεν ὁ χύριός μου ὁ βασιλεύς. ὅτι ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ αὐτὸς ένετείλατό μοι, καὶ αὐτὸς έθετο έν τῷ στόματι της δούλης σου πάντας τοὺς λόγους τούτους. 20 7 Οπως κυκλώση τὸ πρόςωπον τοῦ λόγου τούτου, εποίησεν ο δουλός σου Ιωάβ τον δόλον τούτον και ο κύριος μου φρόνιμος κατά την φρόνησιν άγγέλου του θεού του γνώναι πάντα τα έπὶ τῆς γῆς.

21 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου τοῦτον· πορεύου καὶ ἐπίστρεφε τὸ παιδάριον τὸν ᾿Αβεσσαλώμ. 22 Καὶ ἔπεσεν Ἰωὰβ ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησε, καὶ εὐλόγησε τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Σήμερον ἔγνωκα ὁ δοῦλός σου, ὅτι εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασιλεῦς καθότι ἐποίησεν 'ὁ κύριός μου' ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δούλου αὐτοῦ. 23 Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεσούρ, καὶ ῆγαγε

יִנִּי הַפָּנִי לִשִׁתָּכֵּ נִישִּׁוָכ וְנִיֹּרְת וֹיִנִיְנִי שֵּׁלְנֵינִ לִשְׁתָּכַּ נִישִּׁוָכ וְנִיִּיִם פּֿוֹ אֲנִנִּ נִישִּׁלָנִ זִי מִפְּנִוֹלֵע אֶלְנִים: זִשְּׁאָנִי שִׁפְּלֵנִ לִמְנְעֵׁנִ זִּ מִפְּנִוֹלֵע אֶלְנִים: זִשְּׁאָנִי שִׁפְּלֵנִ לִמְנְעֵוּ נִשְׁלֵנִע נִישְׁמָיִר אָעִי וֹאָערַנִּי שִׁפְּלֵנִ יְּחַדּ נְשִׁבְּעַ נַיּפָּלָנִ לְנִיצִּילְ אָת-אַמְעוֹן מִפְּנִּ הַשְּׁפְּעוֹנְנִי אַנִּבְּנִי אָתִי וְבָּנִי אַמִּין: פּֿי הַפְּלֵנִי נַּמְלֵנִ אָּבַּנִי אָתִי וְבָּנִי אַמְיוֹן: פּֿי הַפְּמְוֹנְנִי אַנִּבְּנִים־נְּצִּי אֶלַרַנִּיּ

וַיַּעַן הַמַּלֶּךְ וַיֹּאמֵר אַל־הַאִּשֹּׁה דְנָא תַכַחָדֵי מַמַּנּי דָבָר אַשׁר אַנֹכי שאל אתד והאמר האשה ידברינא ריאמר המלה: יוֹאַב אָתַּךְ בָּכַל־זָאֹת וַתַּעון האשׁה וַתֹּאמֵר חֵי נַפְשָׁהֹ אֲדֹנִי הַמַּכְךְ אִם־ אש להמין ולהשמיל מכל אשר-זָבֶר אֲלנִי הַמַּלָה כִּי־עַבְדָּהַ יוֹאַב הָוּא צוֹנִי וָהוֹא שֹם בַפּי שׁפַחתה את כּל־-עשה עבוה הַדָּבַר הַזָּה וַאדֹנֵי חַכָּם כְּחַכְמַת מַלְאַהְ הַאָּלְהִים לְדַעַת אָת־כַּל הַפַּלה אַל־יוֹאַב הַנּה־נא את-הדבר הזה 22 אַת־הַנּעַר אָת־אַבְשַׁלְוֹם: וַיִּפּּל יוֹאַב 22 פניו ארצה וישתחו ויברה את-כה בשורה ויבא אתר 23 רַיַּקָם יוֹאַב רַיַּ

> עשית ק' . 21. 'עשית ק' . 21. 'עשית ק' עבוד ק' . 22. 'ע

^{15.} A^2BX : ποιήσει. AB: δάλης. 16, A^2B : ἀκάσει... (* καὶ) δυσάσθω ... ἐξᾶραί. B * κατὰ τὸ αὐτὸ. AB: ἀπό κλ. 17, AB: εἶπεν ἡ γυνή· Eί ἤδη ε. Είη δὴ. B: δυσίας. AB: ἀκέειν τὸ ἀγαθὸν. 18, AB: πρὸς τὴν γυναῖκα ' Μὴ δὴ κρύψης ἀπ' ἐμἔ ... * αν. 19, AB: Μή ἡ χεὶρ... * Καὶ ἀπ. 20, AB: Ένενεν τὰ περιελθεῖν τὸ πρ. τὰ δήματος τὸ ἐπ. (c, FX)... λόγον (δόλ. X)... σοφὸς παθὸς σοφία ἀγγ... ἐν τῆ γῆ (c, FX). 21, AB † (p, Id), δὴ, B: πος. ἐπίστρεψον. 22, AB: ἔγνω ... ενορον ... ὅτι ἐπ.

^{15.} Und b. M. dW. A: bas Bort feiner M. thun. 16. Sand Jemer. B: w. es auhören, bag er f. M. dW: mich erh. bag er f. M. (vE: wenn ber R. mich horet 2c.) dW: hand ber Ranner. vE: Leute. B: bes

Des Ronigs Gewährung.

Denn beine Magb gebachte: 3ch will mit bem Könige reben; vielleicht wird er thun, 16 was seine Magb fagt. *Denn er wird seine Magb erhören, baß er mich errette von ber Sand aller, die mich sammt meinem Sohn vertilgen wollen vom Erbe Gottes. *Und beine Magb gebachte: Meines Herrn, bes Königs, Wort soll mir ein Aroft sein, benn mein Herr, ber König, ift wie ein Engel Gottes, baß er Gutes und Böses hören kann. Darum wird ber Herr, bein Gott, mit dir sein.

Der Ronig antwortete und fprach gum Beibe: Leugne mir nicht, was ich bich frage. Das Weib fprach: Dein Berr, ber 19 Ronig, rebe. *Der Ronig fprach: 3ft nicht bie Band Joabs mit bir in biefem allen? Das Beib antwortete und fprach: So mahr beine Seele lebt, mein Berr Ronig, es ift niemanb anbers, weber gur Rechten noch gur Linten, benn wie mein Berr, ber Ronig, gerebet hat. Denn bein Anecht Joab hat mire geboten, und er hat folches alles 20 beiner Dagb eingegeben. *Dag ich biefe Sache also wenden follte, bas bat bein Rnecht Joab gemacht. Aber mein Gerr ift weife, wie bie Weisheit eines Engels Bottes, bag er mertt alles auf Erben.

21 Da sprach ber König zu Joab: Siehe, ich habe folches gethan, so gehe hin und 22 bringe ben Knaben Absalom wieder. *Da siel Joab auf sein Antlitz zur Erbe und betete an und bankte bem Könige und sprach: Heute merket bein Knecht, daß ich Gnabe gefunden habe vor beinen Augen, mein Gerr König, daß ber König thut, 23 was sein Knecht sagt. *Also machte sich Joab auf und zog gen Gesur, und brachte

ancilla tua: Loquar ad regem, si
quo modo faciat rex verbum ancillae suae. *Et audivit rex, ut li-16
beraret ancillam suam de manu omni18m. um, qui volebant de haereditate
26,19. Dei delere me et filium meum simul.
*Dicat ergo ancilla tua, ut fiat ver-17
bum domini mei regis sicut sacrifiv.20. cium. Sicut enim Angelus Dei, sic
19,27. est dominus meus rex, ut nec bene281,14. dictione nec maledictione moveatur;
unde et Dominus Deus tuus est tecum.

Et respondens rex dixit ad mulie- 18

rem: Ne abscondas a me verbum quod te interrogo. Dixitque ei mulier: Loquere, domine mi rex. *Et ait 19 rex: Numquid manus Joab tecum est in omnibus istis? Respondit mulier 11,11. et ait: Per salutem animae tuae, do-18m.1,36 mine mi rex, nec ad sinistram nec ad dexteram est ex omnibus his, quae locutus est dominus meus rex: servus enim tuus Joab ipse praecepit mihi, v.3. et ipse posuit in os ancillae tuae omnia verba haec. *Ut verterem 20 figuram sermonis hujus, servus tuus Joab praecepit istud; tu autem, domine mi rex, sapiens es sicut habet v.17- sapientiam Angelus Dei, ut intelligas omnia super terram.

Et ait rex ad Joab: Ecce, placatus 21

v.22. feci verbum tuum; vade ergo et re13,37a. voca puerum Absalom. *Cadensque 22

v.4. Joab super faciem suam in terram
2,10. adoravit et benedixit regi, et dixit
Joab: Hodie intellexit servus tuus,
quia inveni gratiam in oculis tuis,
domine mi rex! fecisti enim sermonem servi tui. *Surrexit ergo 23

12,37a. Joab et abiit in Gessur, et adduxit

Mannes? (A: Und nun hat b. R. gehoret.)

^{17.} moge Rube fchaffen ... und b. D. b. G. wirb m. b. fein. B.vE: wirb (boch) ... jur Beruhigung fein.

^{18.} B.dW.vE: Berhehle nichts vor mir. A: B. mir bas Bort n.

^{19.} nicht anders. B: Es läßt fich weber ... abgeben von allem was ... dW: Riemand fann gur R. ober E. weichen. vE: Reiner t. rechts noch I. ausw. (vgl. B. 3).

^{16.} Al. † (p. rex) verba. 22. Al. † (p. sermonem) domine mi.

^{20.} A: Um beswillen, bağ ich b. Geftalt ber Sachen wenden follte, so ... dies Ding gethan. dW: Um b. G. ber Sache zu anbern. (vE: Damit das Gesicht der Rebe umgekehrt werde, dazu ... biese Rede gemacht.) dW.vE: (so) daß er Alles weiß. (vE: was im Lande geschieht!)

^{21.} dW.vB: bu haft f. geth.

^{22.} B.dW.vE.A: feguete ben R. B: Bente erfahrt, vE: hat erfaunt. A: gefeben. dW: Anjeht fiebet. (Bal. B. 15.)

XIV.

Absalomi profugi revocatio.

τὸν 'Αβεσσαλώμ εἰς 'Ιερουσαλήμ. 24 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς 'Αποστραφήτω εἰς τὸν οίκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόςωπόν μου μὴ ἰδέτω. Καὶ ἀπεστράφη 'Αβεσσαλώμ εἰς τὸν οίκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως οὐκ είδε.

25 Καὶ καθῶς 'Αβεσσαλῶμ οὐκ ἦτ ἀτὴρ καλὸς ἐτ παττὶ 'Ισραὴλ αἰνετὸς σφόδρα. ἀπὸ ἔγους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἔως κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦτ ἐτ αὐτῷ μῶμος. ²⁶ Καὶ ἐτ τῷ κείρεσθαι αὐτὸτ τὴτ καφαλὴτ αὐτοῦ (καὶ ἐγέτετο ἀπὸ τέλους ἡμερῶτ εἰς ἡμέρας ὡς ἄτ ἐκείρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτότ), καὶ κειρόμενος αὐτὴτ ἔστα τὴτ τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἦτ ἐκατὸν σίκλων ἐτ τῷ σταθμῷ τῷ βασιλικῷ. ²⁷ Καὶ ἐτίχθησαν τῷ 'Αβεσσαλῶμ τρεῖς νἱοὶ καὶ θυγάτης μία, καὶ τὸ ὅτομα αὐτῆς Θαμάρ αὐτη ἦτ γυτὴ καλὴ τῷ είδει σφόδρα, 'καὶ γίτεται γυτὴ 'Ροβοὰμ υἰῷ Σαλωμῶτ καὶ τίκτει αὐτῷ τὸν 'Αβιά'.

²⁸ Καὶ ἐκάθισεν 'Αβεσσαλώμ ἐν 'Ιεμουσαλήμ δύο έτη ήμερών, καὶ τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως ουκ είδε. 29 Καὶ έξαπέστειλεν 'Αβεσσαλώμ πρὸς Ἰωάβ, τοῦ ἀποστείλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ οὐκ ήθέλησε παραγενέσθαι πρός αυτόν και απέστειλεν έκ δευτέρου πρός αὐτόν, καὶ οὐκ ή θέλησεν έλθεῖν. 30 Καὶ εἶπεν 'Αβισηπλωμ' πρός τους δούλους αύτου 'Ίδετε δή, ή μερίς έν άγρφ τοῦ Ἰωαβ έγόμενά μου, καί αὐτῷ έκει κριθαί. πορεύεσθε καί έμπρήσατε αυτά έν πυρί. Και ένέπρησαν οι δούλοι Αβεσσαλώμ την μερίδα. Καὶ παραγίνονται οί δούλοι Ιωάβ πρὸς αὐτὸν διεβρηχότες τὰ ίμάτια αὐτῶν, καὶ είπον 'Ενέποησαν οἱ δοῦλοι Αβεσσαλώμ την μερίδα έν πυρί. 31 Καί ανέστη Ιωάβ και επορεύθη πρός Αβεσσαλώμ είς τὸν οίχον, καὶ είπε πρὸς αὐτόν Ίνατί ενεπύρισαν οι δοῦλοί σου τὸν ἀγρόν μου έν πυρί; 32 Καὶ είπεν 'Αβεσσαλώμ πρὸς 'Ιωάβ. 'Ιδού απέστειλα πρός σε λέγων. Ήχε ώδε δπως αποστελώ σε πρός τον βασιλέα, λέγων 'Ινατί ήλθον έκ Γεσούρ; αγαθόν μοι ήν είναι έκει. Καὶ τῦν ἰδοὺ οὐκ είδον τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως εί δε έστιν εν έμοι άδικία, και θανάτωσον με. 33 Καὶ ἐπορεύθη Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ανήγγειλεν αυτφ. Καὶ εκάλεσε τον Αβεσσαרָאָה: יפָב אָל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי לָא יִרְאָה וַיִּפָּב אַבְשָׁלוֹם אָל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי לָא יִרְאָה וַיִּפָּב אַבְשָׁלוֹם אָל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לָא

וַיַּשָׁב אַבְשָׁלוֹם בּירוּשָׁלם שָׁנַתִּים 29 יְמִים וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לָא רָאָה: וַיִּשְׁלַה אַבִּשָּׁלוֹם אַל־יוֹאָב לַשָּׁלַתַ אֹתוֹ אַל־-הַפָּלֶהְ וָלָא אָבה לָבוֹא אַלִיוּ וַיִּשָּׁלֹח ל עוד שַׁנִית וְלָא אָבָה לָבִוֹא: וַיּאמֵר יַעבַדִיוּ רָאוּ חֵלְלַת יוֹאָב אֶל־יָדִי וַלוֹ־שָׁם שִּׁעֹרִים לָכִוּ וְהַוּבִּיתְיּהָ בָאֵשׁ וַיַּבִּיתוּ עַבְדֵי אַבִּשָׁלָוֹם אֶת־הַחֶלְקָה מש: ויקם יואב ויבא אל־אבשלום הַבַּיִתָה וַיָּאמֶר אֱלֵיו לַמָּה הָצֵּיתוּ צַכָּדֵיך אָת־הַחֶלְקַה אֲשֶׁר־כֵּי בָּאֲשׁ: אל־ הנה אבשלום אַלִיה י לאמר ראשלחה אתה אל-המלד לַמָּה בָּאתָל מִגָּשׁוּר מָוֹב לֵי עִד אֲנִי־ וְעַתָּה אָרָאָה פָּנֵי הַנָּיֹלֶךְ וְאִם־ ּבָּי עָוֹן וֶהֶמִתְנִי: וַיָּבֹא יוֹאֲב אֶל־ הַפֶּלֶהְ וַיַּבֶּר־לוֹ וַיִּקְרֵא אָל־אַבְשָׁלוֹם

יווציתוה ס' .30.

Ένεπύρισαν. 31. ΑΒ: ἦλθε ... παῖδές σε τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν. 32. ΑΒ: καὶ (ὅπ. ϜΧ). Β: τὸ πρ. τ. βασ. ἐκ εἰδον (c. Α). 33. ΑΒ: εἰςῆλθεν Ί, Β: ἀπήγγειλεν.

^{24.} AB: μη βλεπέτω... ἀ(ἐ)πέστονψεν. 25. AB: ὡς. Β* καλὸς. 26. AB: ἀπ' ἀρχῆς... ἔστησε... κεφ. α. διακοσίως σίκλως ἐν τῷ σίκλω. 27. AB* τὸ ... δν. αὐτῆ. Β: Θημάρ. AB* τῷ εἶδ. 29. AB: ἀπέστειλεν... *τἔ... ἡδ. ἐλθεῖν... ἡδ. παραγενέσθαι. 30. AB: παιδας... * δη... ἐμπρ. αὐτην ... παίδες... *

24 Abfalom gen Jerusalem. Aber ber König sprach: Laß ihn wieber in sein Haus geben und mein Angesicht nicht sehen. Also kam Absalom wieber in sein Haus, und sahe bes Königs Angesicht nicht.

25 Es war aber in gang Ifrael tein Mann fo icon als Abfalom, und hatte biefes Lob vor allen; von feiner Buffohle an bis auf feinen Scheitel war nicht ein Behl an ihm.

26 "Und wenn man fein haupt beschor (bas geschah gemeiniglich alle Jahre, benn es war ihm zu schwer, bag mans abscheren mußte), so wog sein haupthaar zwei hunbert Setel nach bem königlichen Gewicht.

27 "Und Absalom murben brei Gobne geboren, und eine Lochter, bie bieß Thamar, und war ein Weib fcon von Geftalt.

28 Also blieb Absalom zwei Jahre zu Jerusalem, daß er des Könige Angesicht nicht 29 sahe. *Und Absalom sandte nach Joah, daß er ihn zum Könige sendete, und er wollte nicht zu ihm kommen. Er aber sandte zum andern Mal; noch wollte er

30 nicht kommen. *Da sprach er zu seinen Anechten: Sehet bas Stud Ader Joabs neben meinem, und er hat Gerfte barauf, so gehet hin und stedet es mit Feuer an. Da stedten bie Knechte Absaloms bas Stud

31 mit Feuer an. *Da machte fich Joab auf und tam zu Absalom ins Saus, und sprach zu ibm: Warum haben beine Knechte mein

32 Stud mit Feuer angestedt? *Abfalom fprach zu Joab: Siehe, ich fanbte nach bir und ließ bir sagen: Romm her, daß ich bich zum Könige fende und sagen lasse: Warum bin ich von Gesur gekommen? es ware mir besser, daß ich noch da ware. So laß mich nun das Angesicht bes Königs seben; ist aber eine Misse-

33 that an mir, fo tobte mich. *Unb Joab ging hinein jum Ronige, und sagte es ibm an. Und er rief ben Abfalom,

26. U.L. feine Scheitel, 30. U.L. Aders. 33. U.L. rief bem A.

27. Bal. R. 11, 2.

Absalom in Jerusalem. Dixit autem 24 rex: Revertatur in domum suam et faciem meam non videat. Reversus est itaque Absalom in domum suam, et faciem regis non vidit.

Sm.9,2. Porro, sicut Absalom, vir non erat 25 pulcher in omni Israel, et decorus ni-

Job. 2,7. mis; a vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo ulla macula.

*Et quando tondebat capillum (semel 26 autem in anno tondebatur, quia gravabat eum caesaries), ponderabat capillos capitis sui ducentis siclis pon-

8x.30,13 dere publico. *Nati sunt autem Ab-27
18,18 salom filii tres et filia una, nomine
Thamar, elegantis formae.

Mansitque Absalom in Jerusalem 28 duobus annis et faciem regis non vidit.

*Misit itaque ad Joab, ut mitteret 29 eum ad regem; qui noluit venire ad eum. Cumque secundo misisset et ille noluisset venire ad eum, *dixit 30 servis suis: Scitis agrum Joab juxta agrum meum, habentem messem horadei; ite igitur et succendite eum igni.

*Succenderunt ergo servi Absalom segetem igni. Et venientes servi Joab, scissis vestibus suis, dixerunt: Succenderunt servi Absalom partem agri igni. *Surrexitque Joab et venit ad 31

ut venires ad me et mitterem te ad v.23. regem et diceres ei: Quare veni 13,35. de Gessur? melius mihi erat ibi esse. Obsecro ergo, ut videam fa-

Absalom in domum ejus, et dixit:

Quare succenderunt servi tui segetem meam igni? *Et respondit Ab-32

salom ad Joah: Misi ad te obsecrans,

15m.20,8 ciem regis; quod si memor est ini-Act. 25,13 quitatis meae, interficiat me. 2 In-83 gressus itaque Joab ad regem nunciavit ei omnia, vocatusque est Absalom

^{24.} B: Er foll fich nach f. D. wenben. dW: Er gehe in. vE: fehre wieber. A: gurud.

^{25.} n. hoch barum gepriefen. B.dW: (berfo) fehr gu preifen (war). vE: Er war f. gu p.!

^{26.} B.dW. VE. A : wenn er. dW. vE: v. Jahr ju 3. B: ju eines jeben 3. Enbe. A: einmal im 3.

^{30.} Al. * Et-igni.

^{33.} Al. * omnia.

^{28.} dW: ohne baß er ... fcauete. (vE: Rachbem nun ... gewohnt ... hatte.)

^{30.} vE: ben Ader. B: an meiner Seite, vE: ber mir jur S. liegt. dW: gunbet es an m. F. vE: ft. ihn in Brand.

^{32.} fo tobte er m. dW: Und nun will ich ... fcanen. vR: Runmehr mochte. dW: Schuld auf mir. vR. ober wenn e. Sch. an m. ift.

XV.

λώμ, καὶ εἰςῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προς εκύνησεν αὐτῷ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρός ωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεύς τὸν ᾿Αβεσσαλώμ.

XV. Καὶ έγένετο μετά ταῦτα καὶ έποίησεν αὐτῷ Αβεσσαλώμ ἄρματα καὶ ἱππεῖς καὶ πεντήκοντα ανδρας προτρέχοντας έμπροσθεν 2 Καὶ ορθοισεν 'Αβεσσαλώμ, καὶ έφιστατο άνὰ χείρα τῆς όδοῦ τῆς πύλης. Καὶ ην πας ανήρ φ εγένετο κρίσις, ήρχετο πρός τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ ἐβόησε πρὸς αὐτὸν 'Αβεσσαλώμ και έλεγεν αὐτῷ. 'Εκ ποίας πόλεως συ εί; Και είπεν Έχ μιας των φυλών Ίσραηλ ὁ δοῦλός σου. 3 Καὶ έλεγε πυὸς αὐτὸν 'Αβεσσαλώμ. 'Ιδού οἱ λόγοι σου καλοὶ καὶ εύκολοι, καὶ ἀκουσόμενος ούχ ὑπάρχει σοι παρά τοῦ βασιλέως. 4 Καὶ είπεν Αβεσσαλώμ. Τίς με καταστήσει κριτήν έπὶ τῆς γῆς έπι τον Ισραήλ, και έπ' έμε ελεύσεται πας ανηρ ο αν ή αντιλογία και κρίσις, και δικαιώσω αὐτόν; 5 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προςάγειν τὸν ἄνδρα τοῦ προςκυνήσαι αὐτῷ, καὶ ἔξέτεινε την γείρα αύτου, και έπελαμβάνετο αύτου καί κατεφίλει αὐτόν. 6 Καὶ ἐποίει ᾿Αβεσσαλώμ κατά τὸ ἐῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραήλ, τοῖς παραγινομένοις είς κρίσιν πρός τον βασιλέα, καί ίδιοποιείτο 'Αβεσσαλώμ τὰς καρδίας ἀνδρών 'Ισραήλ.

7 Καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ εἶπεν 'Αβεσσαλώμ πρὸς τὸν βασιλέα: Πορεύσομαι δὴ καὶ ἀποδώσω τὰς εὐχάς μου ἄς ηὐξάμην τῷ κυρίφ ἐν Χεβρών, ⁸οτι εὐχὴν ηὕξατο ὁ δοῦλός σου, ὅτε ἐκαθήμην ἐν Γεσούρ ἐν Συρία, λέγων· 'Εὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψη με ὁ κύριος εἰς 'Ιερουσαλήμ, καὶ λατρεύσω τῷ κυρίφ. ⁹ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς ^{*} Βάδιζε εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀπαστὰς ἐπορεύθη εἰς Χεβρών. ¹⁰ Καὶ ἀπέστειλεν 'Αβεσσαλώμ κατασκόπους εἰς πᾶσας τὰς φυλὰς 'Ισραήλ, λέγων' 'Εν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος

33. AB: καὶ κατὰ πρόςωπον (ἐνώπ. FX). — 1. B: ἐαντῷ (αὐτῷ s. αὐτῷ AX). AB: ἔππες ... παρατρέτειν. 2. AB: ἔστη... ἐγένετο... ἤλθε ... * τῶν (ἑφίστατο ... ἤν ... ἤοχ. κτλ. FX). 3. AB: εἶπεν (ἔλ. FX). B + (a. Âβ.) ο. AB: ἀγαθοί (καλ. FX). B + (a. ἀκ.) ο. AB: ἀκιών ἐκ ἐστὶ. 1. AB: ἐν τῆ γῆ ... * ἐπὶ τ. Ἰσρ... ἐὰν. 5. AB: ἐγίζειν * · ον ... κατεφίλησεν (c. FX). β. AB: ἐποίησεν ... τὴν καρδίαν

לָאַרְשָׁלְּים: אַרְצִיה לִפְנֵי הַמֶּלֶהְ וַיִּשָּׁק הַמֶּלֶה וַיָּבָּא אֶל־הַטָּלֶהְ וַיִּשְׁמַּחוּ לְיֹּ עַל־אַפֵּיר

וַיָרִי מֵאָחַרִי כַּוֹ וַיַּעשׁ לוֹ אבשׁלוֹם 🗴 🔻 פַבַה וָסָסֵים וַחֲמשׁים אִישׁ רצים אַבְשַׁלְוֹם ועמד הַרָה הפשער ויהי ־יָהיָה־לּוֹ רִיבֹ לָבוֹא אָל-הַמֹּלהְ כַמְשָׁפָּט רַיִּקרָא אַבְשָׁלוֹם אַליוֹ וּיֹאַמֵּר אתה ויאמר מאחד 3 שָׁבְמֵי־יִשְׁרָאֵל עַבְהַה: וַיִּאמר אליוֹ אַבִשְׁלוֹם רָאָה דְבָרֵיהְ טוֹבֵים וּנִכֹחֵים י וַשֹּׁמַעַ אַין־לְהָ מָאֵת הַמֵּלֶה: וַיֹּאמֵרֹ • אָבִשָּׁלוֹם מִי־יִשִּׁמֵנִי שׁפֵט בַאַרֶץ וְעלֹי - כָל־אַישׁ אַשׁר־יַהיה-לּוֹ ריב ח וּמִשָׁפַט וָהִצְדַּקְתְּיו: וְהַיַהׁ בָּקרֵב-אָישׁ לָהָשָׁמַחַוֹּת לָוֹ וְשָׁלֵח אֶת־יְדָוֹ • וַהַחָזִיק לוֹ וִנָשַׁק-לְוֹ: רַיַּצְשׁ אַבְשׁלוֹם פַּדַבַר הַזָּה לַכַל־יִשׂראֹל אַשׁר־יבאַנְ לַמִּשָׁפֵּט אֵל־הַמֵּלֶה וַיִּנְנַבֹ אַבְשָׁלוֹם אַת־לֵב אַנִשֵׁי יִשֹּׁרָאֵל:

אָת-פֿוּלְ הַשִּׁפִּׁר וֹאַמִּרְשָׁם מֹלֵּצְ בְּלַלְ-שִׁבֹּמִי יִשִּׁלָּע אַּלְּעָל כֹּאִלָּר בְּשִׁלְנִּם מִרַּבְּלָים לְּוִ הַשָּׁלָּע אַבֹּאַלִּים וֹיֶּלָם תֹּבְּנְּלִים לְּוִ הַשָּׁלָּע לְעַבְּנִּתִּי אָת-יִּהְוָּה: וֹיִּאָמָר-פּיִבֹנָבׁר נְעַבְּנִתִּי אָת-יִּהְוָּה: וֹיִּאָמָר-פּיבֹנָבָר נְעַר מַבְּנְּוּ בְּשִׁלְיִם וַאָּלֵּט נִאָּלִר פּיבֹנָבָר נְעַר מַבְּנְּוּ בְּשִׁלְיִם יִשְּׁלֵּט וִיּאָמָר-פּיבֹנָבָר נְעַר מַבְּנְּוּ בְּשִׁלִּים יִשְּׁנָּי וֹיִּאָמָר-בּאָברם לֵאמָר אָם-יִשְׁיִּ לִיהּוָּה בְּעָבְּרִוּן: מְלֵּעְל מִבְּיִבְי מִבְּלְץ אַרְבְּבְּיִם שְׁנִּה וַיִּאָּמֵלֵם זיִיהָּי מִפְּלֵץ אַרְבְּבְּים שְׁנָה וַיִּאָמָר

v. 8. 'P ישוב

(c. FX). 7. AB: ἀπὸ τέλες τεσσ. ἐτῶν ... τὸν παττέρα αὐτὸ ... ἀποτίσω (c. FX). 8. AB: ἐν τῷ οἰκεῖν με (ὅτε ἐκ. FX) ἐν Γεδσὰς (Γεσὰς X). Β*ὁ († ΑΕΓΧ). 10. AB: ἐν πάσαις φυλαῖς ... κερατίνης (c. FX).

bağ er hinein zum Rönige fam, und er betete an auf seinem Antlig zur Erbe vor bem Konige, und ber Konig fuffete Absalom.

XV. Und es begab fich barnach, bag Abfalom ihm ließ machen Wagen und Roffe, und funfzig Mann, die feine Trabanten 2 waren. *Und Abfalom machte fich alfo bes Morgens frube auf, und trat an ben Beg bei bem Thor. Und wenn jemand einen Banbel hatte, bag er gum Ronige por Bericht tommen follte, rief ihn Abfalom zu fich und fprach: Aus welcher Stadt bift bu? Wenn bann ber fprach: Dein Rnecht ift aus ber Stämme Ifrael einem, 3 "fo fprach Abfalom ju ihm: Siehe, beine Sache ift recht und schlecht, aber bu haft 4 feinen Berborer vom Ronige. *Und Ab= falom fprach: D wer fest mich zum Rich= ter im Lande, bag jedermann ju mir fame, ber eine Sache und Bericht hat, bag ich 5 ihm gum Rechten bulfe! "Und wenn jemand fich zu ihm that, bag er ihn wollte anbeten, fo redte er feine Band aus und 6 ergriff ibn und fuffete ibn. *Auf bie Beife that Abfalom bem gangen Ifrael, wenn fie famen vor Bericht gum Ronige, und fahl alfo bas Berg ber Manner Ifrael. Nach vierzig Jahren fprach Abfalom gum Ronige: 3ch will hingehen und mein Belubbe ju Gebron ausrichten, bas ich bem 8 Berrn gelobt habe. "Denn bein Rnecht that ein Belübbe, ba ich ju Befur in Sp= rien wohnete, und fprach: Benn mich ber Berr wieber gen Jerufalem bringt, fo will ich bem Berrn einen Gottesbienft thun. 9 * Der Ronig fprach ju ibm: Gebe bin mit Frieden. Und er machte fich auf und ging 10 gen Bebron. *Abfalom aber hatte Rundfchafter ausgefandt in alle Stamme Ifraels, und laffen fagen: Wenn ihr ber Bofaunen

1. ihm bereitete. B: fich anschaffte. dW.vE.A: (ba) schaffte fich ... (an). B.dW.A: die vor ihm her liefen (gingen). vE: n. 50 M. liefen ...

2. vor S. geben wollte. vE.A: ftellte fich. B.vE: an bie Seite bes B. dW.vE: jum Ih. A: jum Gingang an bas Th. B: wer nur. dW: wer ba war, ber. B: Streithanbel. vE: Streitfache.

3. gut m. recht. B: richtig. (A: D. Reben bunten mir g. u. gerecht.) B: bei b. R. dW: Reiner ift, ber bich horet von wegen bes R. vE: v. Seite. A: es ift

v.22.6. et intravit ad regem, et adoravit super 18,39. faciem terrae coram eo, osculatusque est rex Absalom.

Igitur post haec fecit sibi Ab-XV. 185.3.5 salom currus et equites et quinquaginta viros, qui praecederent eum. *Et mane consurgens Absalom sta- 2 bat juxta introitum portae, et omnem virum, qui habebat negotium, ut 8,15. veniret ad regis judicium, vocabat Absalom ad se et dicebat: De qua civitate es tu? Qui respondens ajebat: Ex una tribu Israel ego sum servus tuus. *Respondebatque ei Absalom: 3 Videntur mihi sermones tui boni et justi; sed non est, qui te audiat con-Bx. stitutus a rege. *Dicebatque Ab- 4 salom: Quis me constituat judicem super terram, ut ad me veniant omnes. qui habent negotium, et juste judicem? *Sed et cum accederet ad 5 eum homo, ut salutaret illum, extendebat manum suam, et apprehendens osculabatur eum. *Faciebatque hoc 6 omni Israel venienti ad judicium, ut audiretur a rege, et sollicitabat corda virorum Israel.

Post quadraginta autem annos dixit 7
Absalom ad regem David: Vadam et reddam vota mea, quae vovi Domino 8,2,2,1,5 in Hebron; *vovens enim vovit ser-14,38,23, vus tuus, cum esset in Gessur Syriae, 13,37; dicens: Si reduxerit me Dominus in Jeges,20,20. rusalem, sacrificabo Domino. *Dixitque ei rex David: Vade in pace! Et v.7. surrexit et abiit in Hebron. *Misit 10 autem Absalom exploratores in universas tribus Israel, dicens: Statim ut audieritis clangorem buccinae, dicite:

Riemand verordnet v. R. ber bich bore.

^{1.} A,A: lief fic. U.L: lief ibm.

^{3.} A.A: recht und gut.

 ^{2.} S † (p. portae) in via.
 7. S: quatuor. Al. * David.

^{4.} eine Streitfache bat ... jum Recht. B.dW.vE: fo wollte (wurbe) ich ihm R. fprechen.

^{5.} ju ihm nabete.

^{6.} dW: taufchte? (A: warb um bie Gerzen!)
7. B: Lag mich boch h. daß ich ... bezahle. dW.A: erfüllen. vE: eutrichten.

^{8,} dW.vE: jurudfehren lagt. B: bem D. bienen. dW: opfern. vE.A: ein Opfer bringen.

^{10.} dW.vE: fandte R.

καὶ ἐρεῖτε· Βεβασίλευκε βασιλεὺς 'Αβεσσαλώμ ἐν Χεβρών. 11 Καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ 'Αβεσσαλώμ διακόσιοι ἄνδρες ἐξ 'Ιερουσαλὴμ ἔπίκλητοι, καὶ ἐπορεύοντο ἀπλότητι καὶ οὐκ ἤδεισαν οὐθὲν ἑἤμα. 12 Καὶ ἀπέστειλεν 'Αβεσσαλώμ 'καὶ ἐκάλεσε' τὸν 'Αχιτόφελ τὸν Γελωναῖον, τὸν σύμβουλον Δαυίδ, ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ τῆς Γελώ ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο σύντριμμα ἰσχυρόν, καὶ ὁ λαὸς ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο μετὰ 'Αβεσσαλώμ.

13 Καὶ παραγίνεται ὁ ἀπαγγέλλων πρὸς Δαυίδ, λέγων 'Εγενήθη καρδία ανδρών Ίσραήλ όπίσω 'Αβεσσαλώμ. 14 Καὶ είπε Δανίδ πασι τοις δούλοις αὐτοῦ τοις μετ' αὐτοῦ ἐν Ίερουσαλήμ. Ανάστητε καὶ φύγωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ήμιν σωτηρία ἀπὸ προςώπου Αβεσσαλώμ. σπεύσατε απελθείν, ίνα μή φθάση και καταλάβη ήμᾶς, καὶ ἐπώσηται ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξη την πόλιν εν στόματι ψομφαίας. 15 Καὶ είπον οι παίδες τοῦ βασιλέως πρός αὐτόν 'Εν πάσιν οίς αίρεϊται ο κύριος ήμων ο βασιλεύς, ίδου οι παιδές σου. 16 Και έξηλθεν ό βασιλεύς και πας ό οίκος αύτου τους ποσίν αὐτῶν, καὶ ἀφηκεν ὁ βασιλεύς δέκα γυναϊκας τών παλλακών αύτοῦ τοῦ φυλάσσειν τὸν οίκον. 17 Καλ έξηλθεν ο βασιλεύς καλ πάντες οί παίδες αύτοῦ πεζοί, καὶ έστησαν ἐν οίκφ τῷ μακράν, 18 καὶ πάρτες οἱ παίδες αὐτοῦ ἀνὰ γεῖρα αὐτοῦ παρήγον, και πας Χερεθί και πας ὁ Φελεθί καί πάντες οι Γετθαίοι, έξακόσιοι άνδρες οί ήκοντες έκ Γέθ, πεζοί παρεπορεύοντο κατά πρόςωπον τοῦ βασιλέως.

19 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθαὶ τὸν Γετθαῖον Ἱνατί πορεύη καὶ σὰ μεθ' ἡμῶν; Ἐπίστρεφε καὶ οίκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἀλλότριος σὰ καὶ ὅτι μετφκισας ἐκ τοῦ τόπου

11. AB: μετὰ 'Αβ. ἐπος.... πλητοί, π. ποςευώμενοι (Α † ἐν) τἢ ἀπλ. αὐτῶν... ἀκ ἔγνωσαν πᾶν. 12. AB *π. ἐπάλ.: τῷ 'Αχ. τῷ. Β: Θεκωνὶ (Γ. Ϝ: Α: Γιλωναίω) * τὸν (ΑΧ: τῷ συμβάλω)... ἐμ Γωλὰ. 13. AB: παρεγένετο * ὁ... ἡ παρὰ. 14. AB: παισίν ... τοῖ ἐν Ιερ.... τὰχυνατε τἔ πορενθῆναι, ἔνα μὴ ταχύνη... ἐξώση... μαχαίρας. 15. AB: τὸν βασιλέα Κατὰ πάντα ὅσα. 16. AB* τὰ. 17. Β: πεξῷ. 18. Β: Χελεθὶ (-ρεθὶ Ϝ)... † (p.Φ.) καὶ ἔστησαν ἐκὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῆ ἐρήμω, παὶ πάντες οἱ αὸς σαρεπορεύτα πάντες οἱ ἀδροί, καὶ πάντες οἱ μαχηταί, ἐξακόσιοι ἄνδρες, καὶ παρῆσαν ἐκὶ ζεξαα αὐτὲ, καὶ πάς ὁ Χελεθί, καὶ πᾶς ὁ Φελεθί (* ΑΕΓΧ)... Γεθαῖοι (Γετθ. Χ), οἱ (* οἱ ΑΕΓΧ) ἐξ... οἱ ἐλθόντες τοῖ ποοίν αὐτῶν ἐκ Γέθ, καὶ πορενόμενοι ἐκὶ (c. ΕΓΧ). 19. Β: ሜθὶ. ΑΒ: ὅτι ξένος εἰ σῦ ... μετώπηκας σὺ ἐκ (c. ΓΧ).

בּוּלֵבְ וַרֵב אָת-אַבִּשָׁלָוּם: בּוּלְבָתִים וַוִּתֵּי תַּלֶּשֶׁר אַפִּץ וְּהָלֶּם

בּוּלְבָנִים לַּתְּשָׁם וָלָא יְדְעִי פְּלְ-נָּבֵר: בּוּ וַיִּשְׁלָנִם אַתּאֲאַחִיתִּפֶּל תַּנִּילְנִי בּוּ וַיִּשְׁלָנִם לְתָּשֶּׁם וָלָא יְדְעִי פְּלְ-נָּבֵּר: הַּלְבֵנִי לָאַתְּיִם אִישׁ מִירְוּשְׁלֵּנִם לְּרָאִים

בּוֹלְבֹיי לָאַתְיִם אָּתִיּאַחִים:

וַיַבא המגיד אַל־דַּוָד לַאמר הַיַה לב-איש ישראל אחרי אבשלום: עבדיו אשר־אַתּוֹ בירושלם קומו אַבשׁלם פַלִימַה מִפְּנֵי מַהַרוּ כַּלַכֵּת פַּן־יִמַהַר וְהִשְּׁנָנוּ וְהַדַּיחַ ינוּ אַת־הַרַעַּה וְהַכֵּה הַעֵּיר לְפִי־ ַרַיָּאמְרַרּ עַבְדֵי־הַמֵּלֶהְ אָל־ הַפֵּלֶהְ כָּכָל אֲשֶׁר־יִבְחַר אֲלוֹנֵי הַפֵּלֶהְ 16 הַנַּה עַבַּדִיף: וַיַּצֵא הַמַּלֵהְ וַכָּל־בֵּיתִוֹ פְּרַנְלֵיו וַיְצֵוֹב הַמָּלֵה אֵת צֵמֵּר נְשִׁים זו פּלנִשׁים לַשִּׁמִר תַבּיָת: וַיָּצֵא הַמֵּלֶהְ 18 הַּמֶּרְחֵק: וְכָל־עַבָּדִיוֹ עִּבְרֵים עַל־יִדֹוֹ וֹכֹל-הַפַּרֵתֵי וְכָל-הַפְּכֵתֵי וְכָל-הַּגִּּתִּים ששרמאות איש אשר מלת עברים על־פני הַמַּלַה:

ַבּפָּלָלָ בִּי-נִלְרֵי אַפִּיתוּ וְנִּם-נִּלֶה אַתּּר תַלָּדְ נִּם-אַתָּּנ אִשְׁנוּ שִׁיּנ וְשַׁב נִם-תַלָּדְ נִּם-אַתָּּנ אִשְׁנוּ שִׁיּנ וְשַׁב נִם-נַבְּיִאְמֶר הַפָּלֶךְ אָלְ-אִתַּי הַנִּבּינִי לְמְה

^{10.} vE: fo rufet aus.

^{11.} als Gafte geladen, n. gingen. dW: Unfontb. vE: gingen in E. mit. B: um bie gange G. dW: von ber g. S. vE: v. Allem.

^{12.} Gilo, da er die O. that; also ward ... bei A. vE: Rathgeber. dW.vE.A: Berschwörung. B: bas B. vermehrte s. immerfort. dW: mehrete s. immer mehr! A: lief ausammen u. m. f.

mehr! A: lief gufammen u. m. f. 13. dW.vE: ber Manner v. 3. dW: neiget fich A. nach. vE: hangt A. an.

^{14.} B.dW.vE: für une f. Entr. B.vE: Gebet eis

Schall hören werbet, so sprecht: Absalom ift König geworden zu Gebron.

11 *Es gingen aber mit Absalom zwei hundert Mann, von Jerusalem berusen, aber sie gingen in ihrer Einfalt und wußten

12 nichts um die Sache. *Absalom aber sandte auch nach Ahitophel, dem Giloniten, Davids Rath, aus seiner Stadt Gilo. Da er nun die Opfer that, ward der Bund stark, und das Bolk lief zu und mehrete fich mit Absalom

fich mit Absalom. Da fam einer, ber fagte es Davib an und fprach: Das Berg jebermanne in 3f-14 rael folget Abfalom nach. *David fprach aber zu allen feinen Rnechten, bie bei ibm waren ju Berufalem: Auf, lagt une flieben. benn bier wird fein Entrinnen fein por Abfalom; eilet, bag wir geben, bag er uns nicht übereile und ergreife uns, und treibe ein Unglud auf uns, und ichlage bie Stabt 15 mit ber Scharfe bes Schwerts! *Da fpraden bie Rnechte bes Ronigs zu ihm: Was mein Berr, ber Ronig, ermablet, fiebe, bier 16 find beine Rnechte. * Und ber Ronig ging ju Bufe binaus mit feinem gangen Saufe. Er ließ aber gebn Rebeweiber, bas Baus 17 ju bewahren. *Und ba ber Ronig und alles Bolt ju guge binaus tamen, traten 18 fle ferne vom Saufe. *Und alle feine Rnechte gingen neben ihm ber, bazu alle Crethi und Blethi, und alle Gethiter, feche bunbert Dann, bie von Bath ju guge getommen waren, gingen vor bem Ronige ber. Und ber Ronig fprach zu Ithai,

19 Und ber König fprach zu Ithai, bem Gethiter: Warum geheft bu auch mit und? Rehre um und bleibe bei bem Könige, benn bu bift fremd und von beinem Ort ausgetreten hieher.

lenbe. A: g. n. eilet. B.dW.vE: baß er nicht (eima) in ber Gil (eilenb, fcnell) une erreiche. B: bas Ungl.

15. dW: Bas auch. dW.vE: wir find. 16. dW: Da g. b. R. hinans, n. f. g. Sans ihm nach. B: hinterließ. dW.vE.A: ließ gurud. vE: Resbenweiber.

dW.vE.A: u. U. (Berrerben) über une bringe.

17. a. B. bas ihm nachfolgete ... an bas ferne Dans. dW: ftanben ftille bei Bethe Merhat. vE:

cum Absalom in Hebron. Porro 11
cum Absalom ierunt ducenti viri
de Jerusalem vocati, euntes simplici corde et causam penitus ignorantes. Accersivit quoque Absalom 12

16,23, 23,34; Achitophel Gilonitem, consiliarium

12,11. immolaret victimas, facta est conjuPs.3. ratio valida, populusque concurrens

Venit igitur nuncius ad David, di- 13
v.6.20,2. cens: Toto corde universus Israel sequitur Absalom. *Et ait David servis 14
suis, qui erant cum eo in Jerusalem:

Pt.3,1: Suggito, fugiamus, poque paim apit

augebatur cum Absalom.

Pa.3,1. Surgite, fugiamus; neque enim erit nobis effugium a facie Absalom; festinate egredi, ne forte veniens occupet nos, et impellat super nos ruinam, et percutiat civitatem in ore gladii. Dixeruntque servi regis ad 15 eum: Omnia quaecumque praeceperit dominus noster rex, libenter exequemur servi tui. Egressus est ergo 16 rex et universa domus ejus pedibus 18,21. suis, et dereliquit rex decem mulieres

*Egressusque rex et omnis Israel pe-17
dibus suis stetit procul a domo, *et 18

16,6 universi servi ejus ambulabant juxta

8,18,20,7 eum, et legiones Cerethi et Phelethi

15m. 27
30,40; et omnes Gethaei, pugnatores validi,

15m. 27
sexcenti viri qui secuti eum fuerant

thaeum: Cur venis nobiscum? revertere et habita cum rege, quia peregrinus es et egressus es de loco tuo.

de Geth pedites, praecedebant regem.

10. S: Regnabit. 12. Al.: cum immol. victimas, et facta. 14. S: impleat. 16. S: reliquit. 18. Al. * pugn. validi.

blieben bei einem entfernten O. fleben. B: an e. Ort in b. Ferne?

18. jogen ... unter ihm v. G. get. ... vorfiber. (Bie R. 8, 18.) B: hinter ihm her. dW.vE: ihm gesfolget waren.

19. n. auch ansgetreten v. b. O. dW.vE: ein Frember. A: Ausländer. B: so fannst bu auch nach b. D. hinwanbern? dW: auch wanberst bu wieber ... vE: ober wandre w.

καὶ ἐφεῖτε· Βεβασίλευκε βασιλεὺς Αβεσσαλώμ ἐν Χεβρών. 11 Καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ Αβεσσαλώμ διακόσιοι ἀνδρες ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐπίκλητοι, καὶ ἐπορεύοντο ἀπλότητι καὶ οὐκ ἤδεισαν οὐθὲν ῥῆμα. 12 Καὶ ἀπέστειλεν Αβεσσαλώμ 'καὶ ἐκάλεσε' τὸν Αχιτόφελ τὸν Γελωναῖον, τὸν σύμβουλον Δαυίδ, ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ τῆς Γελώ ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο σύντριμμα ἰσχυρόν, καὶ ὁ λαὸς ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο μετὰ Αβεσσαλώμ.

13 Καλ παραγίνεται ὁ ἀπαγγέλλων πρὸς Δαυίδ, λέγων `Εγενήθη καρδία άνδρων Ισραήλ όπίσω 'Αβεσσαλώμ. 14 Καὶ είπε Δανίδ πασι τοις δούλοις αύτου τοις μετ' αύτου έν Ιερουσαλήμ. Ανάστητε καὶ φύγωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ήμιν σωτηρία από προςώπου Αβεσσαλώμ. σπεύσατε άπελθείν, ίνα μή φθάση και καταλάβη ήμᾶς, καὶ ἐπώσηται ἐφ᾽ ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξη την πόλιν εν στόματι ψομφαίας. 15 Καὶ είπον οἱ παίδες τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν 'Εν πάσιν οίς αίρειται ο χύριος ήμων ο βασιλεύς, ίδου οι παιδές σου. 16 Και έξηλθεν ό βασιλεύς και πᾶς ό οίκος αὐτοῦ τοῖς ποσίν αύτων, και άφηκεν ο βασιλεύς δέκα γυναϊκας τών παλλακών αύτου του φυλάσσειν τὸν οἶκον. 17 Καλ έξηλθεν ὁ βασιλεύς καλ πάντες οί παίδες αὐτοῦ πεζοί, καὶ ἔστησαν ἐν οίκφ τῷ μακράν, 18 καλ πάντες οι παίδες αύτοῦ άνὰ γείρα αύτοῦ παρήγον, και πας Χερεθί και πας ό Φελεθί καὶ πάντες οἱ Γετθαίοι, έξακόσιοι άνδρες οἱ ηκοντες έκ Γέθ, πεζοί παρεπορεύοντο κατά πρόςωπον τοῦ βασιλέως.

19 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθαὶ τὸν Γετθαῖον Ἱνατί πορεύη καὶ σὰ μεθ' ἡμῶν; Ἐπίστρεφε καὶ οίκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἀλλότριος σὰ καὶ ὅτι μετφκισας ἐκ τοῦ τόπου

הולה ונכ את-אַרִּשִׁלִּוּם: יוּבֹל הָּנִּד מַּאִרוּ מִּגְּלָה בִּנְּכְתִּים וַיְּתָּר מִּגִּלָה בִּנְּכְלִּה גוּ וִיִּשְׁלְח אַרְשָׁלִּוּם אָתּיְאַחִיתִּפָּל הַנִּילְנִי גוּ וִיִּשְׁלְח אַרְשָׁלִוּם אָתּיְאַחִיתִּפָּל הַנִּילְנִי הוֹלְכִּים לְתָּמֵּם וֹלָא יְדְעִּיּ פְּלִ-דְּבֵּר: הוֹלְכִים לְתָּמֵּם וֹלָא יְדְעִיּ פְּלִ-דְּבֵּר: הוֹלְכִים לְתָּמֵּם וֹלָא יְדְעִיּ פְּלִ-דְּבֵּר:

יניאמר הַפֶּלֶה אֶלְ־אִתְּי הַנִּפּיל לְמָּה הַלַּךְ בַּם־אַתָּה אָתָּנוּ שִׁוּב וְשַׁב עִּם־ הַמָּלֵה בִּי־נִכְרִי אַתִּה וְנִם־בּּלֵה אָתֵּה הַמָּלֵה בִּי־נִכְרִי אַתִּה וְנִם־בּּלֵה אָתַּה

^{11.} AB: μετὰ 'Αβ. ἐπος.... κλητοί, κ.ποςενώμενοι (Α † ἐν) τῷ ἀπλ. αὐτῶν... ἀκ ἔγνωσαν πάν. 12. AB *κ. ἐκάλι: τῷ 'Αχ. τῷ. Β: Θεκωνὶ (Γ. Ϝ; Α: Γιλωναίω) * τὸν (ΑΧ: τῷ συμβόλω)... ἐκ Γωλὰ. 13. AB: παρεγένετο *ὁ... ἡ καρδ. 14. AB: παισὶν ... τοῖς ἐν Γες... ταχύνατε τἔ πορενθῆναι, ἔνα μὴ ταχύνη... ἐξώση... μαχαίρας.. 15. AB: τὸν βασιλέα Κατὰ πάντα ὅσα. 16. AB *τῷ. 17. Β: πεξῷ. 18. Β: Χελεθί (-ρεθί Ϝ)... † (ρ. Φ.) καὶ ἔστησαν ἔκὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῷ ἐρήμω, καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτὸ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, καὶ πάντες οἱ αδροί, καὶ πάντες οἱ μαχηταί, ἑξακό οἰοι ἀνδρες, καὶ παρῆσαν ἐκὶ χεἰρα αὐτὸ, καὶ πὰς ὁ Χελεθί, καὶ πᾶς ὁ Φελεθί (*ΑΕΓΧ)... Γεθαίοι (Γετθ. Χ), οἱ (* οἱ ΑΕΓΧ) ἔξ... οἱ ὁλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γέθ, καὶ πορενόμενοι ἐπὶ (c. ΕΓΧ). 19. Β: Ἐθὶ. ΑΒ: ὅτι ξένος εἰ σὺ ... μετώπημας σὺ ἐκ (c. ϜΧ).

^{10.} vE: fo rufet aus.

^{11.} als Gane gelaben, n. gingen. dW: Unichnib. vE: gingen in G. mit. B: um bie gange G. dW: pon ber a S. vE: n Hilem

ber g. S. vE: v. Allem.

12. Gilo, ba er bie D. that; alfo warb ... bei M. vE: Rathgeber. dW.vE.A.: Berfchwörung. B: bas B. vermehrte f. immerfort. dW: mehrete f. immer mehr! A: lief aufammen u. m. f.

mehr! A: lief jusammen u. m. f. 13. dW.vE: ber Manner v. 3. dW: neiget sich A. nach. vE: hangt A. an. 14. B.dW.vE: für uns f. Entr. B.vE: Gehet eis

Schall hören werbet, so sprecht: Absalom ift König geworden zu Sebron.

11 *Es gingen aber mit Absalom zwei hunbert Mann, von Jerusalem berusen, aber sie gingen in ihrer Einfalt und wußten

12 nichts um die Sache. *Absalom aber sandte auch nach Ahitophel, dem Giloniten, Davids Rath, aus feiner Stadt Gilo. Da er nun die Opfer that, ward der Bund start, und das Bolf lief zu und mehrete sich mit Absalom.

Da tam einer, ber fagte es Davib an und fprach: Das Berg jebermanns in 3f-14 rael folget Abfalom nach. *David fprach aber zu allen feinen Rnechten, bie bei ibm maren gu Jerufalem: Auf, lagt uns flieben, benn bier wirb fein Entrinnen fein por Abfalom; eilet, bag wir geben, bag er uns nicht übereile und ergreife uns, und treibe ein Unglud auf une, und ichlage bie Stabt 15 mit ber Scharfe bes Schwerts! *Da fpraden bie Rnechte bes Ronigs zu ihm: Bas mein Berr, ber Ronig, ermablet, fiebe, bier 16 find beine Rnechte. * Und ber Ronia ging gu Buge binaus mit feinem gangen Baufe. Er ließ aber gehn Rebeweiber, bas Baus 17 ju bewahren. *Und ba ber Ronig und alles Bolt ju guge binaus tamen, traten 18 fie ferne vom Saufe. "Und alle feine Rnechte gingen neben ibm ber, bagu alle Crethi und Blethi, und alle Bethiter, feche bunbert Dann, die von Gath ju guge

her.

19 Und ber König fprach zu Ithai, bem Gethiter: Warum geheft bu auch mit und? Rehre um und bleibe bei bem Könige, benn bu bift fremd und von beinem Ort ausgetreten hieher.

getommen waren, gingen vor bem Ronige

lenbs. A: g. u. eilet. B.dW.vE: baß er nicht (etwa) in ber Gil (eilenb, schnell) uns erreiche. B: bas Ungl. dW.vE.A: u. u. (Berterben) über uns bringe.

15. dW: Bas auch. dW.vE: wir finb. 16. dW: Da g. b. R. hinaus, u. f. g. Saus ihm nach. B: hinterließ. dW.vE.A: ließ zuruck. vE: Res benweiber.

17. a. B. bas ihm nachfolgete ... an bas ferne Daus. dW: ftanben ftille bei Bethe Derhaf. vE:

19,10. Regnavit Absalom in Hebron. Porro 11 cum Absalom ierunt ducenti viri de Jerusalem vocati, euntes simplici corde et causam penitus ignorantes. Accersivit quoque Absalom 12

16,23.
23,24; Achitophel Gilonitem, consiliarium
Jos. 13,31 David, de civitate sua Gilo. Cumque
12,11. immolaret victimas, facta est conjuPs. 3. ratio valida, populusque concurrens

augebatur cum Absalom.

Venit igitur nuncius ad David, di-13

v.6.20,2. cens: Toto corde universus Israel sequitur Absalom. *Et ait David servis 14

suis, qui erant cum eo in Jerusalem:

Pa.3,1. Surgite, fugiamus; neque enim erit nobis effugium a facie Absalom; festinate egredi, ne forte veniens occupet nos, et impellat super nos ruinam, et percutiat civitatem in ore gladii. Dixeruntque servi regis ad 15 eum: Omnia quaecumque praeceperit dominus noster rex, libenter exequemur servi tui. Egressus est ergo 16 rex et universa domus ejus pedibus

Egressusque rex et omnis Israel pe-17

dibus suis stetit procul a domo, et 18 universi servi ejus ambulabant juxta

8,18.20,7 eum, et legiones Cerethi et Phelethi
18m. 20,40; et omnes Gethaei, pugnatores validi,
18m. 27.
sexcenti viri qui secuti eum fuerant
de Geth pedites, praecedebant regem.

thaeum: Cur venis nobiscum? revertere et habita cum rege, quia peregrinus es et egressus es de loco tuo.

10. S: Regnabit. 12. Al.: cum immol. victimas, et facta. 14. S: impleat. 16. S: reliquit. 18. Al. * pugn. validi.

blieben bei einem entfernten S. ftehen. B: an e. Ort in b. Ferne?

18. 30gen ... unter ihm v. G. get. ... vorüber. (Die R. 8, 18.) B: hinter ihm her. dW.vE: ihm ges folget waren.

19. n. auch ansgetreten v. d. O. dW.vE: ein Frember. A: Ausländer. B: fo faunst bu auch nach b. D. hinwandern? dW: auch wanderst du wieder ... vE: ober wandre w.

20Εί έχθες παραγέγονας σύ, και σήμερον κινήσω σε του πορεύεσθαι μεθ' ήμων; 'Εγώ δὲ πορεύσομαι οδ ᾶν πορεύωμαι πορεύου καὶ ἀνάστρεφε τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ, καὶ κύριος ποιήσει μετά σοῦ έλεος καὶ άλή-21 Καὶ ἀπεκρίθη Ἐθαὶ τῷ βασιλεῖ καὶ είπε. Ζη κύριος καὶ ζη ή ψυγή σου, κύριέ μου βασιλεύ, ότι είς τὸν τόπον οῦ αν ή ό πύριός μου, και έαν είς θάνατον και έαν είς ζωήν, ότι έχει έσται ο δουλός σου. 22 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Ἐθαί. Πορεύου καὶ διέλθε. Καὶ παρηλθεν Έθαι ὁ Γετθαίος καὶ πάντες οι ανδρες οι μετ' αύτοῦ και πάντες οί παίδες αὐτοῦ. 23 Καὶ πᾶσα ή γη φωνή μεγάλη κλαίοντες, καὶ πᾶς ὁ λαὸς διεπορεύετο έν τῷ χειμάρὸο του κέδρων, καὶ ὁ βασιλεύς διέβη τον χειμάρδουν Κέδρων, και πας ο λαός παρεπορεύοντο έπλ πρόςωπον αὐτοῦ τὴν έρημον.

²⁴ Καὶ ἰδού Σαδώκ καὶ πάντες οἱ Λευτται μετ' αὐτοῦ, αίροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης του θεου, καὶ έστησαν την κιβωτόν του θεου. Καὶ ἀνέβη 'Αβιαθάρ, ἔως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς διελθείν έκ της πόλεως. 25 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρός τὸν Σαδώκ. Ἐπίστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεου είς την πόλιν. εάν εύρω γάριν ένώπιον κυρίου, καὶ επιστρέψει με καὶ δείξει μοι αὐτὴν καὶ την ευπρέπειαν αυτής. 26 Και έαν είπη μοι Ουτε ή θέληκά σε, ίδου έγω, ποιείτω μοι κατά το άρεστον ένώπιον αὐτοῦ. ²⁷ Καὶ είπεν ὁ βασι-λεὺς τῷ Σαδώκ τῷ ໂερεῖ · "Ιδετε, συ ἐπιστρέφεις είς την πόλιν εν είρηνη, καὶ Αχιμάας ο υίος σου καὶ Ιωνάθαν ὁ υίὸς Αβιαθάρ, οἱ δύο υίοὶ ὑμῶν, μεθ' ύμων. 28 ιδού, έγω προςδέχομαι ύμας έν μεσ υμων - ωου, ε,ω του ελθείν όημα Αραβώθ της ερήμου εως του ελθείν όημα 29 Καλ απέστρεψαν Σαδώκ καὶ 'Αβιαθάρ την κιβωτόν

20. AB* σύ († FX). Β* τῦ πος. († FX)... † (p. ἡμ.) παίγε μεταναστήσεις τὸν τόπον σει. Χθὲς ἡ ἐξέλευσίς σε, καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ' ἡμῶν τὰ πορευθηναι; ΑΒ: Καὶ ἐγω. Β: ἐαν: ΑΒ+ ἐγω. ΑΒΕΧ: πορευθῶ (-εύωμαι F). ΑΒ: ἐπιστρέφε καὶ ἐπίστρεψον. 21. ΑΒ: π. ξῆ ὁ κύριός με ὁ βασιλεύς. Β: ἐαν. 22. ΑΒ: Δεῦρο καὶ διάβαινε μετ' ἐμοῦ. Β† (p. Γ.) καὶ ὁ βασιλεύς (* ΑFX). ΑΒ: οἱ παίδες αὐτῷ καὶ πᾶς ὁ ὁ ἀρος ὁ μετ' αὐτῷ. 23. ΑΒ: ἔκλαιε φωνῆ μεγάλη... παρεπορεύοντο. Β† (α. παρεπ.) καὶ ὁ βασιλεύς. ΑΒ: ὁ ἀπο Βαιδάρ... παρελθείν. 25. ΑΒ: Απόστρεψον... ἐν ὁ φθαλμοῖς κυρ. 26. ΑΒ: ἔτως· Οὐκ ἡθ. ἐν σοί, ἰδ. ἐγώ εἰμι... ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς. 28. ΑΒ: ἰδετε, ἐγώ εἰμι... ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς. 28. ΑΒ: ἰδετε, ἐγώ εἰμι στρατεύοιμαι ἐν' Λρ... ἀπαγγεῖλαί μοι. 29. Α²Β: ἀπέστρεψε.

ולק-נימם לבנים הק-פּהֹי בּנֹםׁלְ אַנִרנּ וֹלְלְ-נִימִׁם לְּבֹנִים הֹק-פּּהֹי בּנֹםׁלְ לּבֹרוּוּ בּלְבֹנִים נְשׁבָּרִים הַקְבּנִים לּבְרָוּ בּלְבָנִים נְשׁבָּרִים לֹּוּלְ בְּבָּנִם לִבְּנִי בּלְבָּנִים נְשֹׁבִּי בִּיּשׁׁם אַמָּר בִּנִּים כּּי-מָּם בּלְבָּנְים בַּלְּלָנִת אִם-לְחַיִּים כּּי-מָּם בִּימָלֶב שִׁבְּנִי בִּיבְּנִי וְשִׁבְּי בִּנִּי אַכְּי-מָּם בִּימָלֶב שִׁבְּנִי בַּלְּבָּנִי נִיבְּעָּר בְּנִי אַכְּיבְּנִי בַּמָּלֶב בּבְּבְּרִי בַּיִּבְּי בְּיִבְּיִ בְּיִּבְּי בְּבִּי בִּיבְּיִי בִּבְּיִּי בִּנִּי בִּנִּי בִּנִּי בִּנִּילָב בִּבְּלְנִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בִּיבְּי בְּבִּי בִּיבְּי בְּבִּי בִּבְּיִי בִּמָּלֵב בּבְּבְּרִי בְּבִּבְּי בְּיִבְּי בְּבִּי בְּבְּיבּ בְּיִבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּיבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבְּבִּי בְּבִּים בִּיבְּבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּים בִּיבְּבְּי בְּבִּים בִּבְּבְּבִּי בְּבִּיבְים בִּבְּבְּיִי בְּבִּיב בְּבְיבִּים בִּבְּיבְּבְּי בְּבִּים בְּבְּבְּבְּי בְּבִּים בִּבְּבְּי בְּבִּיב בְּבְּבִּים בִּבְּיבְּבְּי בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּיבְּבְּי בְּבִּיב בְּבִּים בִּבְּיִבְּבְּי בְּבִּים בִּבְּבְּיִי בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בִּבְּבִיים בּבְּבְּבְּבִיים בּיבְּבְּבְיים בּבּבּיים בּבּיים בּבְּבְּבְים בּבְּבְּבְים בּבּבּיים בּיבְיבְּבּים בּבּבּיים בּבּיים בּבּבְּבְּבּים בּבּבְּבִים בּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּבְּבִיים בּבּבּיים בּבּבּיים בּבְּבִים בּבּבּיים בּבְבִּים בּבּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּבּיים בּבּבּים בּבּיים בּבּבּים בּבּבּיים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּים בּבּבּבּבּים בּב

לי: וֹנְמָּב צִּנְוֹל וֹאָבֹנֶת אָתַר צִנְיִלְ וֹאָבֹנֶת אָתַר עַּנְיּבְר מֵגִּפֶּכֶם לְתַצִּיר אַתַר תַּצִּנְּכֶם לְתַצִּיר מַצִּפָּכֶם לְתַצִּיר מַצִּפְּכֵם לְתַצִּיר מַצִּפְּכֵם לְתַצִּיר מַצְּפָּכֶם לְתַצִּיר מַצְּפָּכֵם לְתַצִּיר מַצְּפָּכֵם לְתַצִּיר מַצְּפָּכֵם לְתַבְּיר מַבְּבַּרְ מִעְמַר מְצִּכְּי מִנְּבְּיר שְׁנִי בְּנִינְ לְצִּלְוֹן הַצְּצִּלְנִים וְצִּבְּינִי מְדְּצִּיר שָׁבִּי וֹבְּצִּינְי לְצִּעְוֹלְ לְצִּבְּוֹן הַנְּצִּינִי לִצְּעְ עַפְּצִּינִי לִצְּעִר עִּצְּעִ מַּבְּצִּעְ לְצִּבְוֹן הַנְּצִּינִי לִצְּעִינִי בַּבְּעִנְיִי מִוֹן בּצְּצִינִי וֹעְלִינְ מִלְּבְּעִינִ מִּוֹן בְּצִּצְּעִ עִּבְּצִּעִּי מִבְּצִּעִי מִוֹן בְּצִּצְּעִי מִּוֹן הַצְּצִּעְנִי מִוֹן בְּצִּבְּנִי נִוֹן הַצְּצְּעְנִי מִוֹן הַצְּצִּעְיִ לְצִּעִי שְׁנִי בְּעִבְּעִי מִוֹן בְּצִּעְנִין הְעִּבְּעִי מִוֹן בְּצִּעְיִים וְנִיּעִי שְׁצִּעִי שְׁנִייִּ שְׁנִינִי וְהִנְּעְבִּי מִוֹן הְצִּצְּעִי מִוֹן בְּעָּבְּעִי מִוֹן בְּעַבְּעִי מִוֹן בְּעַבְּעִיים בְּעַבְּעִי מִוֹן בְּעַבְּעִי מִוֹן בְּעִבְּעִי מִוֹן בְּעִבְּעִי מִּוֹן בְּעִבְּעִי מִּוֹן בְּעִּבְּעִים בְּעִבְּעִי מִּוֹן בְּעִבְּעִיים בְּעָּבְייִ מִּוֹן הְנִבְּעִייִּם בְּעִבְּעִייִּם בְּעִּבְייִים בְּעִבְּיִים מִּעְבִּי מִּעִּבְּי בְּעִּבְּיוֹן בְּעִּבְּעִים בְּעָבְּיוֹן הְבְּבְּעִינִים אִּמְּבִּי בְּעִּבְּיוֹ מִּוֹן בְּעִּבְּעִים אִּבְּיוֹ בְּעִּבְּיוֹן בְּבְּבְּעִים אִּבְּיוֹ בְּבְּבְיוֹן בְּבְּבְּיוֹם אִּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹם אִּבְּיוֹם בְּיִים בְּבְּבְיוֹם בְּיִבְּבְּיוֹם בְּיִבְּיִם בְּיִּבְּיִם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְיוֹים בְּיִים בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיבְּיִים בְּבְּבְּיוֹבְייִים בְּבְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּיבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹבְּבְּיוֹם בְּיבְּבְייוֹבְּיים בְּבְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְּיוֹבְייוּ בְּבְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְבְּבְּיוֹים בְּבְּבְבְּבְּיוֹם בְּבְּבְבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְּבְבְּבְּבְבְּיוֹם בְּבְבְבְּבְבְּיוֹי

י. 20. 'קרי אניעך ק' v. 21. בערבות ק' v. 28. 'קר

20. follte ich bich mit nus flüchtig g. heißen? ... u. nimm beine Br. mit, bir w. vE: in die Irre ziehen laffen. dW: nehmen auf ben Irrzug. B: hin u. her wandern l. Ich aber muß g. dW.vE: benn ich ziehe hin (wo ich hinkomme). dW: Mit bir fei Liebe u. Tr. vE: in L. u. Tr. B: aus.

20 *Geftern bift bu gefommen, und heute mageft bu bich mit uns ju geben. 3ch aber will geben, wo ich bin fann ge= Rebre um, und beinen Brubern mit bir wiberfahre Barmbergiafeit und 21 Treue. *3thai antwortete und fprach: So mahr ber Berr lebt, und fo mahr mein herr Ronig lebt, an welchem Ort mein Berr, ber Ronig, fein wirb, es gerathe jum Tobe ober jum Leben, ba wirb 22 bein Rnecht auch fein. *David fprach ju 3thai: So fomm und gehe mit. ging Ithai, ber Bethiter, und alle feine Manner mit, und ber gange Baufe Rinber, *Und bas ganze 23 die mit ibm maren. Land weinete mit lauter Stimme, und alles Bolf ging mit. Und ber Ronig ging über ben Bach Ribron, und alles Bolf ging vor auf bem Bege, ber gur Bufte gebet.

24 Und fiehe, Babot war auch ba, und alle Leviten, bie bei ihm waren, und trugen bie Lade bes Bundes Bottes, und ftelleten fie babin. Und Ab Jathar trat empor, bis 25 bağ alles Bolf zur Stabt aus fam. *Aber ber Ronig fprach ju Babot: Bringe bie Labe Gottes wieber in bie Stadt. Berbe ich Onabe finben vor bem Berrn, fo wirb er mich wieber holen, und wird mich fie feben 26 laffen und fein Baus. *Spricht er aber alfo: 3ch habe nicht Luft zu bir; fiebe, hier bin ich, er mache es mit mir, wie es 27 ibm wohlgefällt. *Und ber Ronig fprach zu bem Briefter Babof: D bu Seher, fehre um wieber in bie Stabt mit Frieben, unb mit euch eure beiben Sohne, Ahimaak, bein Sohn, und Jonathan, ber Sohn Ab 28 Jathars. *Siehe, ich will verziehen auf bem blachen Felbe in ber Bufte, bis bag Botichaft von euch tomme und fage mir *Alfo brachte Babot und Ab Jathar bie Labe Gottes wieber gen Berufalem,

Heri venisti, et hodie compelleris 20 nobiscum egredi? Ego autem vadam, quo iturus sum; revertere et reduc tecum fratres tuos, et Dominus faciet tecum misericordiam et veritatem, quia ostendisti gratiam et fidem. *Et re- 21 spondit Ethai regi, dicens: Vivit Dominus et vivit dominus meus rex. quoniam in quocumque loco fueris, domine mi rex, sive in morte sive in vita, ibi erit servus tuus. *Et ait 22 David Ethai: Veni et transi! Et transivit Ethai Gethaeus et omnes viri. qui cum eo erant, et reliqua multi-*Omnesque flebant voce 23 tudo. 14,85. magna, et universus populus transibat; rex quoque transgrediebatur 18g.2,37. torrentem Cedron, et cunctus populus incedebat contra viam, quae respicit ad desertum.

Venit autem et Sadoc sacerdos et 24 universi Levitae cum eo, portantes 6,1ss.Bx. arcam foederis Dei. Et deposuerunt 18m. 20,7 arcam Dei. Et ascendit Abiathar, donec expletus esset omnis populus, qui egressus fuerat de civitate. *Et 25 dixit rex ad Sadoc: Reporta arcam 6.12.5.9. Dei in urbem; si invenero gratiam in oculis Domini, reducet me et ostendet mihi eam et tabernaculum suum. *Si autem dixerit mihi: Non places! 26 10,12. praesto sum, faciat quod bonum est 18m.3,18 coram se. Et dixit rex ad Sadoc 27 sacerdotem: O videns, revertere in ci-1Ch.4,8. vitatem in pace, et Achimaas filius 18g.1,82 tuus et Jonathas filius Abiathar, duo filii vestri, sint vobiscum. *Ecce, 28 ego abscondar in campestribus de-17.16. serti, donec veniat sermo a vobis indicans mihi. *Reportaverunt 29 ergo Sadoc et Abiathar arcam Dei

^{21.} antw. bem Ronig. dW.A: es fei. vE: gebe. A: im Tobe? 22. B: hinuber. dW.vE.A: (gieh) vorüber. B.

dW.vE: alle Rinber. 23. B: ba alles B. hinüber ging? vE: feste über uicht ber (bu ein) S ben B. ... feste hinüber. B.dW: ging hinüber. 28. Sebet. dW. 24. Lev. mie ihm ... A. opferte. dW: fam hinauf? B: ein Wort v. euch.

^{20.} Al. * et Dom .- veritatem. Al. * quia-fidem.

^{23.} Al. * et cunctus-viam. 8† (p. viam) olivae.

^{24.} Al. * sacerdos. S† (p. arcam) foederis.

^{26.} Al. + (p. faciat) mibi.

B: ba A. hinaufging.

^{25.} u. feine Bohnung. dW.vE: ihn u. f. D.

^{26.} dW.vE: Befallen an bir.

^{27.} Giebeft bu wohl? ?. w. um. B.vE: Bift bu nicht ber (bu ein) Seher?

^{28.} Gebet. dW.vE: in ben Chenen ... Rachricht.

τοῦ Θεοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ. 30 Καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινε τὴν ἀνάβασιν τῶν ἐλαιῶν καὶ ἔκλαιε, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπικεκαλυμμένη, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόθετος καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἀναστος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες.

31 Καὶ ἀνηγγελη τῷ Δανίδ, λέγοντες Καὶ 'Αγιτόφελ ἐν τοῖς συγκειμένοις μετὰ 'Αβεσσαλώμ. Καὶ εἶπε Δανίδ Κύριε ὁ θεός μου, ματαίωσον δὴ τὴν βουλὴν 'Αγιτόφελ.

32 Καὶ έγένετο Δαυίδ παραγενομένου εως Ρώς, ού προςεκύνησεν έκει τῷ θεῷ, καὶ ίδοὺ είς απάντησιν αύτοῦ Χουσί ὁ Αραγί έταῖρος Δαυίδ διεβέηχώς του γιτώνα, και γη έπί 33 Καὶ είπεν αὐτῷ της κεφαλης αύτου. Δαυίδ 'Εάν μέν διέλθης μετ' έμου, έση έπ' έμε είς φορτίον. 34 Και έαν αναστρέψης είς την πόλιν και έρεις τῷ 'Αβεσσαλώμ' Νύν παίς σου είμι, βασιλεύ, έασόν με ζήσαι, παίς του πατρός σου ήμην τότε καὶ άρτίως, και νύν έγω δούλός σου και διασκέδασόν μοι την βουλην Αγιτόφελ. 35 Καὶ ίδου έκετ μετά σού Σαδώκ και 'Αβιαθάρ οί Ιερείς' και έσται παν όημα ο έαν ακούσης παρά του βασιλέως, καὶ ἀναγγελεῖς τῷ Σαδώκ καὶ Αβιαθὰρ τοϊς ίερευσιν. 36 Ιδού έχει μετ' αύτων δύο υίοί αὐτῶν, 'Αγιμάας νίὸς Σαδώκ καὶ 'Ιωνάθαν νίὸς 'Αβιαθάρ, καὶ έξαποστελεῖτε ἐν ταῖς γερσὶν αὐτῶν πρός με πᾶν όῆμα ο ἐὰν ἀκούσητε. 37 Καὶ είςπορεύεται Χουσί έταϊρος Δαυίδ είς την πόλιν, καὶ 'Αβεσσαλώμ είζεπορεύετο είς 'Ιερουσαλήμ.

XVI. Καὶ Δανὶδ διῆλθε βραχύ τι ἀπὸ τῆς Ῥώς, καὶ ἰδοὺ Σιβὰ τὸ παιδάριον Μεφιβόσεθ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ ζεῦγος ὅνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἐπὶ αὐτῶν διακόσιοι ἄρτοι καὶ οἰφὶ σταφίδων καὶ ἐκατὸν παλάθαι καὶ νέβελ οἶνου. ² Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς

אַרְוּן הֲאֶלֹהִים יְרְוּשְׁלֵם וַיִּשְׁכָּוּ שֵׁם: יבוֹכֶּה וְרָאשׁ לוֹ חָפֹּוּי וְהָוּא הוֹלֵךְ יִחָף וְכָל־הָעֶם אֲשֶׁר־אִהּוֹ חְפוּ אֵישׁ ראשׁוֹ וְעַלָּוּ עַלָה וּבַכָּה:

יבוא ירושלם: נילא שנים לעלים לאביער השלחשם לצדום אלי פלידים אלי פלידים אלי פלידים אלי השלחשם לאביער השלחשם אניים אלים אלים אליים הלאביער השלחשם אניים הלאביער השלחשם אניים הלאביער השלחשם אניים הלאביער האליים הלאביע האליים לאליים הלאביער האליים הלאביער האליים הלאביער האליים הלאביער האליים הלאביער הלאביער הלאביער הלאביער הלאביער הלאביער הליים הלאביער הלאבי

לָנָבֶל דִּיּוֹ : וֹיִּאִמָּר נַמֵּלָנְ אָלְ-צִיבֵּא לָנִים וּמֵאָׁנ צִפּנּלֵּים וּמֵאָׁנ לֹּגֹּע הַמִּלִים וְמַאָּנִם וְלְּכֵינִם מָאָר לְנִיעָּ בּיבֵּא נֹבֹר מִפִּירִשׁנ לִלְרָאנִוּ וְצָּמָּנ בּיבֵּא נַבָּר מְפִירְשׁת לִלְרָאנִוּ וְצָּמָּד

v. 11 5"*

έξ οἴνυ (παρὰ FX). Β: ἀπαγγελεῖς. ΑΒ† (α. Ίβ.) τῷ. 36. ΑΒ† (α. Σ. eι Ἰβ.) τῷ ... ἀποστ. ἐν χειρὶ. 37. ΑΒ: εἰςτὴλθε...† (p. Χ.) ὁ. Β† (p. Ἰβ.) ἄρτι (*ΑΧ).—1. ΑΒ: παρῆλθε. Β: Μεμφιβοσθὲ ... ἀπαντὴν. ΑΒ: αὐτᾶ ... ἐπ' αὐτοῖς... ἐπατὸν σταφιδες π. ἐπ. φοίνιπες.

^{29.} AB: ἐκάθισεν. 30. A²B: ἐν τῷ ἀναβ. AB: ἀναβαίνων καὶ κλαίων π. τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος ... (pro ἔκ.) ἀνῆρ. 31. AB*τῷ ... συστρεφομένοις ... ἀιασκέδασον δὴ τ. βθλὴν Άχ. κύριε ὁ δ. μβ. 32. AB: ἡν Δ. (εἰς-) ἐρχόμενος ἔως τὰ P. B: ἀπαντὴν αὐτῷ. AB: ὁ ἀρχιεταῖρος. A²B † (p. χιτ.) αὐτῷ. 33. AB: διαβῆς μ. ἐμ. καὶ ἔση ... βασταγμα. 34. AB: ἐπιστρέψης. B: ἐπὶ (εἰς ΑΕΓΧ). AB † (p. Άβ.) Διεληλύθασιν οἱ ἀδελφού σβ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθὲ μβ διεληλύθεν ὁ πατήρ σβ΄ καὶ (*F). B: δ. σός. AB: διασκεδάσεις. 35. AB:

30 und blieben baselbst. *David aber ging ben Delberg hinan und weinete, und sein haupt war verhüllet und er ging barfuß. Dazu alles Bolt, bas bei ihm war, hatte ein jeglicher sein haupt verhüllet, und gingen hinan und weineten.

31 Und da es David angesagt warb, daß Ahitophel im Bunde mit Absalom war, sprach er: Gerr, mache ben Rathschlag

Abitophels gur Rarrheit.

32 Und ba David auf die Gohe tam, ba man Gott pflegte anzubeten, fiehe, ba begegnete ihm Susai, ber Arachiter, mit zerriffenem Rod und Erbe auf seinem Saupt.

33 Und David fprach zu ihm: Wenn bu mit mir geheft, wirft bu mir eine Laft fein;

- 34 wenn bu aber wieber in die Stadt gingeft und sprächst zu Absalom: Ich bin bein Knecht, ich will bes Königs fein, ber ich beines Baters Knecht war zu ber Beit, will nun bein Knecht sein: so wurdest bu mir zu gut ben Rathschlag Ahitophels zu
- 35 nichte machen. *So ift Babot unb Ab Jathar, die Briefter, mit bir. Alles, was bu boreteft aus bes Königs Saufe, sagteft bu an ben Prieftern Babot und Ab Ja-
- 36 thar. Siehe, es find bei ihnen ihre zween Sohne, Ahimaaz Babots, und Jonathan, Ab-Jathars Sohn; durch dieselbigen kannft bu mir entbieten, was bu hören wirft.

37 *Alfo tam Sufai, ber Freund Davibs, in ble Stabt, und Abfalom tam gen Berufalem.

XVI. Und ba David ein wenig von ber Sohe gegangen war, fiehe, ba begegnete ihm Biba, ber Knabe Mephibofeths, mit einem Baar Efel gefattelt, barauf waren zwei hundert Brote und hundert Stud Refinen und hundert Stud Feigen und 2 ein Legel Wein. *Da fprach ber König

30. U.L: benn er ging b. (verbullet?) 35. U.L: fageft bu an. A.A: höreft ... fageft. 1. 2Bie 1 Sam. 25, 18.

30. dW.vE: weinenb (er weinte) im Gehen.
31. B: unter benen bie fich mit A. verbunden. dW.vE: ben Berfchworenen. dW.A: Rath ... Thorheit. vR: Rereitle bach.

vE: Bereitle boch.
32. Architer. B: mofelbft er G. anbetete? vE.A: anbeten wollte? dW.vE.A: Rleibe. vE: Afche.

33. B.dW.vE.A: gur &.

34. vE: 3ch mochte b. An. fein, o R. ... fanuft bu mir b. R. A. vereiteln.

in Jerusalem, et manserunt ibi.
Porro David ascendebat clivum oli-30
varum, scandens et flens, nudis

19,4.
gesth. 6,12 pedibus incedens et operto capite;
Jer. 14,8. sed et omnis populus, qui erat cum
eo, operto capite ascendebat plorans.

Nunciatum est autem David, quod 31
v.12. et Achitophel esset in conjuratione
cum Absalom, dixitque David: In16,22. fatua quaeso, Domine, consilium
Ez.44,25. Achitophel.

Cumque ascenderet David summi- 32 ^{1Rg.3,2.} tatem montis, in quo adoraturus erat Jos. 16,2. Dominum, ecce occurrit ei Chusai 18.19. Arachites scissa veste et terra pleno capite. *Et dixit ei David: Si vene-33 ris mecum, eris mihi oneri; *si au-34 tem in civitatem revertaris et dixeris Absalom: Servus tuus sum, rex; sicut fui servus patris tui, sic ero serv.31. vus tuus: dissipabis consilium Achiv.24ss. tophel. "Habes autem tecum Sadoc 35 et Abiathar sacerdotes, et omne verbum quodcumque audieris de domo regis, indicabis Sadoc et Abiathar sacerdotibus. *Sunt autem cum eis 36 duo filii eorum, Achimaas filius Sadoc et Jonathas filius Abiathar, et mittetis per eos ad me omne verbum quod audieritis. *Veniente ergo Chusai 37 1Ch.2:,33 (1Bg.4,3,amico David in civitatem, Absalom quoque ingressus est Jerusalem.

Cumque David transisset pau-XVI.

15,80; lulum montis verticem, apparuit Siba
puer Miphiboseth in occursum ejus
cum duobus asinis, qui onerati erant

15,80;
15,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;
10,80;

^{34.} S† (p. rex) patere me vivere.

^{36.} S: enim.

^{1.} S: duobus utribus.

^{35.} dafelbft mit bir. dW: So mogeft bu benn Al- les 2c.

^{36.} Fonnet ihr m. entb. w. ihr h. werbet. B: 3us fenben. dW: fo feubet benn burch fie gu mir. vE: fens bet mir.

^{1.} Coland Bein. dW.vE: Baar gegürteter E. B: Rlumpen R. A: Bunblein. dW: R. Ruchen. vE: Traubent. B: Stud Commerobft? vE: Früchte. A: Maffen Feigen. dW: F. Ruchen.

XVI.

Absalomi adversus patrem seditio.

בוהראַלה לַדְ וַיִּאמֵר צִיכָא הַחְמוֹרָים 'Οί בּיבָא הַחְמוֹרָים צִיבָא הַרָּמָיּה לַדְּ וַיִּאמָר בּיבָא בּיבָא הַחְמוֹרָים ονοι τῷ οἴκφ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπιβαίνειν, και οι άρτοι και αι παλάθαι είς βρώσιν τοις παιδαρίοις, και ο οίνος πιείν τῷ ἐκλελυμένο έν τη ερήμφ. 3 Καὶ είπεν ο βασιλεύς. Καὶ ποῦ ἐστὶν ὁ υίὸς τοῦ κυρίου σου; Καὶ είπε Σιβά πρός τον βασιλέα. Ἰδού κάθηται έν Ίερουσαλήμ, ότι λέγει. Σήμερον έπιστρέψουσί μοι ό οίκος Ισραήλ την βασιλείαν του πατρός μου. 4 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Σιβά· 'Ιδού σοι έσται πάντα όσα τὰ τοῦ Μεφιβόσεθ. Καὶ εἶπε Σιβά· Προςκυνώ· ευροιμι γάριν ἐν ὀφθαλμοζ σου, χύριέ μου βασιλεῦ.

5 Καὶ παραγίνεται ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἔως Βαουρίμ, καὶ ἰδού ἐκείθεν ἀνήρ ἔξεπορεύετο έκ πατριάς οίκου Σαούλ, και όνομα αυτφ Σεμεί νίος Γηρά. Έξεπορεύετο έκπορενόμενος και καταρώμενος 6και βάλλων λίθους έπι τον Δαυίδ και έπι πάντας τους παϊδας αύτοῦ • καί πας ο λαός και πάντες οι δυνατοι έκ δεξιών και έξ ἀριστερών τοῦ βασιλέως. 7 Καὶ οὖτως έλεγε Σεμεί έν τῷ καταρᾶσθαι αὐτόν Εξελθε, έξελθε, ανήρ των αίματων καὶ ανήρ ὁ παράνομος. 8 ἐπέστρεψεν ἐπὶ σὲ κύριος πάντα τὰ αίματα τοῦ οίχου Σαούλ, ότι έβασίλευσας άντ αύτου, καί έδωκε κύριος την βασιλείαν είς γείρας Αβεσσαλώμ τοῦ υίοῦ σου, καὶ ἔδειξέ σοι τὴν κακίαν σου, ότι άνηρ αίμάτων συ εί. 9 Kal elner Αβισατ νίος Σαρονίας πρός τον βασιλέα. Ίνατί καταράται ὁ κύων ὁ τεθνηκώς οὐτος τον κύριον μου τον βασιλέα; διελεύσομαι δή καὶ άφελῶ την κεφαλην αὐτοῦ. 10 Καὶ είπεν ό βασιλεύς. Τι έμοι και υμίν, υίοι Σαρουίας; καὶ ἄφετε αὐτόν, καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι κύριος είπεν αὐτῷ κακολογείν τὸν Δαυίδ. καὶ τίς έρει 'πρός αὐτόν'. Τι πεποίηκας οὖτως; 11 Και είπε Δανίδ πρός 'Αβισαί και πρός πάντας τοὺς παϊδας αὐτοῦ. Ιδοὺ ὁ νίός μου

לָבֵית־הַפֵּׁלֵה לְרָפֹב וְלֹהַלֶּחֶם וְהַלֵּוִץׂ לאכול הַנְּעַרִים וְהַיַּיוֹ לְשָׁתִּוֹת הַיִּעֵּף ַרַיָּאמֶר הַפָּוֹלֶהְ וְאַיֵּה בֶּן-אַדֹנֵיהָ וַיֹּאמֶר צִיכָא אָל־הַמַּלֶּךְ הַנָּהֹ יושב בירושלם כי אמר היום ישיבו לי בית ישראל את ממלכות אבי: בַּיָאמֶר הַמַּלֶּלֶה לַצְּבָא הַנַּה לַהְ כִּל אַמֵּר לִמְפִיבְשָׁת וַיָּאמֶר צִיבָא הַשְׁתַּחַוֹיתִי אַמִּצָא־חֵן בָּעֵינֵיה אָדֹנֵי הַפַּּלֵה:

וּבֵא הַפֵּלֶךְ דַּרֶד עַד־בַּחוּרֵים וְהַנַּה בְשָׁם אָישׁ יוֹצֵא מִמְשָׁפַּחַת בֵּית־ שָאוּל וּשָׁמוֹ שָׁמִעֵי בֶן־גַּרָא יַבָא יַבִּוּא ויספל וָאָת־כָּל־עַבְדֵי הַמֵּלֶהְ זְּיָד וְכָל־הָעָם מימינו ומשמאלו: ולה־אמר שמעי בקללו צא צא איש 8 הַדָּמֵים וָאִישׁ הַבְּלַיַעל: השׁיבֹ עליה יָהוָה כֹּל י דָּמֵי בִיתּשָׁאוּל אֲשֶׁר מַלֶּכְתַּ הַּחָמַוֹ וַיָּמַן יָהוָהֹ אָת־הַמְּלוּכָה בְּיֵר אַבְשַׁלִוֹם בָּנֵה וְהִנְּהֹ בְּרַעֻתֵּהְ כֵּי אֵישׁ 9 דמים אתה: צרויה אל-המלה למה יקלל הפלב הַפַּתֹ הַזָּה אֵת־אַדֹנֵי הַפֵּלֶךְ אֶעְבְּרָה־ י פא ואסירה את-ראשו: ויאמר המלה מַה־לֵּי וְלָכֶם בָּנֵי צְרוּיֵה כִּי יִקַלֵּל וּבֵּי יָהוָהֹ אֲמֵר לוֹ קַכֵּל אָת־דָּוִֹד וּמֵי יאׁמַר בו מַדָּוּעַ עַמַּיתָה פַן: וַיּאמֶר דָּרָד אָל־

> v. 8. 'ס תרוריני וחלחם מ' . 2 . י v. 10. 'כר ק' ib. 'כר ק

^{2.} AB: Τὰ ὑποζύγια τη οἰκία ... ἐπικαθησθαι ... of pointes ... tois éthehupénois. 3. AB * éorin ... ότι εἶπεν. Β* ὁ († ΑΓΧ). 4. ΑΒ: τῷ Σ. ... *ἔστ. ... ὅσα ἐστὶ Μ. ... Σιβὰ προςπυνήσας 'Εὄρ. (c. ΓΧ). 5. ΑΒ: ἡλθεν ὁ β. ... ἐκ συγγενείας ... 'Εξῆλθε (c. ΓΧ). 6. Α Β: λιθαζων ἐν λίθοις (c. ΓΧ). ΑΒ* (bis) έπὶ ... (pro αὐτῶ) τῷ βασιλέως Δανίδ (c. FX). B f (p.λ.) ην (* AFX). AB: εὐωνύμων (άριστ. FX). 7. AB * τῶν (* FX). 8. AB: ἐν χειρὶ ... ἰδὸ σὸ ἐν τῆ παπία ... * εἰ (εἰς χ.... ἔδ. σοι τὴν π. πτλ. FX). 9. Β: Αβεσσὰ. AB: διαβήσομαι (διελ. FX). 10. AB: παταρὰσθαι (κακολ. FX) ... * πρ. αὐτόν († X): 'Δς τί ἐποίησας.

^{2.} B.vE: Saus bes R. dW: Ronigehaus! dW. vE: jum Reiten ... fur bie Ermatteten. B: bag bie, fo matt w. ... trinfen.

^{3.} dW.vE: bleibt. B: Ronigreich. dW: Ronige

ju Biba: Bas willft bu bamit machen? Biba fprach: Die Efel follen fur bas Befinde bes Ronigs, barauf zu reiten, und bie Brote und Beigen für bie Rnaben, au effen, und ber Bein, zu trinken, wenn fle 3 mube werben in ber Bufte. *Der Ronig iprach: Bo ift ber Cobn beines Berrn? Biba fprach jum Konige: Siebe, er blieb ju Jerufalem, benn er fprach: Beute wirb mir bas Baus Ifrael meines Baters Reich 4 wiebergeben. *Der Ronig fprach ju Biba: Siebe, es foll bein fein alles, mas Dephi= bofeth hat. Biba fprach: 3ch bete an, lag mich Onabe finben vor bir, mein Berr Ronig. Da aber ber Ronig David bis gen Baburim tam, fiebe, ba ging ein Dann bafelbft heraus, vom Gefchlecht bes Saufes Saule, ber bieß Simei, ber Sobn Bera, 6 ber ging heraus und fluchte, *und marf David mit Steinen, und alle Rnechte bes Ronigs Davib. Denn alles Bolt und alle Bewaltigen waren ju feiner Rechten und 7 aur Linten. *Go fprach aber Simei, ba er fluchte: Beraus, beraus, bu Bluthund, 8 bu lofer Mann! *Der Berr hat bir vergolten alles Blut bes Saufes Saule, bag bu an feine Statt bift Ronig geworben. Run hat ber Berr bas Reich gegeben in bie Banb beines Cohnes Abfalom, und fiehe, nun ftedft bu in beinem Unglud, 9 benn bu bift ein Bluthund. * Aber Abifai, ber Cobn Beru Ja, fprach zu bem Ronige: Sollte biefer tobte Bund meinem Berrn, bem Ronige, fluchen? 3ch will bin-10 geben und ihm ben Ropf abreißen. "Der Ronig sprach: Ihr Rinber Beru Ja, was habe ich mit euch zu schaffen? Lagt ibn fluchen, benn ber Berr hats ihm gebeißen: Ber fann nun fagen: Fluche Davib. 11 Warum thuft bu also? "Und David sprach au Abifai und au allen feinen Rnechten: Sibae: Quid sibi volunt haec? Responditque Siba: Asini domesticis regis, ut sedeant; panes et palathae ad vescendum pueris tuis; vinum autem, ut bibat si quis defecerit in s.6.2. deserto. Et ait rex: Ubi est filius domini tui? Responditque Siba regi: 19,24m. Remansit in Jerusalem, dicens: Hodie restituet mihi domus Israel regnum patris mei. Et ait rex Sibae: Tua s.9,2,19,29 sint omnia quae fuerunt Miphiboseth.

15m.1,18 Dixitque Siba: Oro, ut inveniam gratiam coram te, domine mi rex!

Venit ergo rex David usque Bahurim, et ecce, egrediebatur inde vir de cognatione domus Saul, nomine 19,16. 186,2,3; Semei, filius Gera, procedebatque 8x.22,28 egrediens et maledicebat. #mittebategrediens et maledicebat, *mittebatque lapides contra David et contra universos servos regis David; omnis 18,18. autem populus et universi bellatores a dextro et a sinistro latere regis incedebant. *Ita autem loquebatur 7 Semei, cum malediceret regi: Egre-(20,1. dere, egredere, vir sanguinum et vir 25,26.17. Belial! *Reddidit tibi Dominus uni-4,8.1,17. 18m.24,7 versum sanguinem domus Saul, quoniam invasisti regnum pro eo, et dedit Dominus regnum in manu Absa-12,11. lom filii tui, et ecce, premunt te 21,84 mala tua, quoniam vir sanguinum 2,18. 18m.26,6 es. *Dixit autem Abisai filius Sar-9,8.18m. viae regi: Quare maledicit canis hic 26,18m. mortuus domino meo regi? vadam et amputabo caput ejus. *Et ait rex: 10 19,22. Quid mihi et vobis est, filii Sarviae? dimittite eum, ut maledicat; Dominus enim praecepit ei, ut malediceret Da-Dan.4,32.vid; et quis est qui audeat dicere, quare sic fecerit? *Et ait rex Abisai 11 et universis servis suis: Ecce, filius

3. S: Domine mi rex, asini pro dom. r. sunt, ut. Al. * tuis. 7. Al. * regi. 9. S: moriturus.

^{5.} B: g. immerfort b. u. fl. dW: fl. im Gehen. vE: im Gerausg. lafterte er.

^{6.} dW.E.A: mit St. nach D. B.vE: alle (bie) Belben. A: Rriegsleute. dW: u. allem B. u. allen D. 7. Dinans. B: Blutmann u. bu Belialsmann. dW.vE: Fort, fort, bu Blutm. (Blutmenfch), bu

Bofewicht. A: Mann bes Bl., D. Bel. Bolyglotten Bibel. A. L. 2. Bbs 1, Abth.

^{8.} B: wieder über bid gebracht. dW: bringt auf bid jurud. B.dW.vE: bift. dW: im Ungl. (A: bein eigen Unbeil brudet bid.)

^{9.} dW.A: abhauen. vE: nehmen.

^{10.} B.dW.vE: Er mag (fo) fl. (laftern). B:.nachs bem b. . . gu ihm gefagt hat ... wer will benn. dW. vE: barf.

Absalomi adversus patrem seditio.

ό έξελθών ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεὶ τὴν ψυχήν μου, καὶ προς ἐτι τῦν ὁ νίὸς τοῦ Ἰεμιναίου. "Αφετε αὐτὸν καὶ καταράσθω, ὅτι κύριος εἴρηκεν αὐτῷ. ¹² εἴπως εἴδη κύριος τὴν ταπείνωσίν μου, καὶ ἀνταποδώση μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη. ¹³ Καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ Σεμεὶ ἐπορεύετο κατὰ τὸ κλίτος τοῦ ὅρευς, ἐχόμενα αὐτοῦ ἐπορεύετο καὶ καταρᾶτο καὶ ἔβαλλε λίθους ἐπὶ αὐτὸν καὶ χοῦν ἐπέπασσε. ¹⁴ Καὶ παρεγένετο ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὶ αὐτοῦ ἐκλελυμένοι, καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ.

16 Καὶ 'Αβεσσαλώμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνδρῶν 'Ισραὴλ εἰςῆλθον εἰς 'Ιερουσαλήμ, καὶ 'Αχιτόφελ μετ' αὐτοῦ. 16 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἦλθε Χουθὶ ὁ 'Αραγὶ ἐταῖρος Δαυὶθ πρὸς 'Αβεσσαλώμ, καὶ εἶπε Χουσὶ τῷ 'Αβεσσαλώμ' Ζήτω ὁ βασιλεύς, ζήτω ὁ βασιλεύς. 17 Καὶ εἶπεν 'Αβεσσαλώμ τῷ Χουσί Τοῦτο τὸ ἔλεός σου μετὰ τοῦ ἐταίρου σου; ἰνατί οὐκ ἐπορεύθης μετὰ τοῦ ἐταίρου σου; 18 Καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς 'Αβεσσαλώμ' Οὐχί, ἀλὶ' ἢ κατόπισθεν οῦ ἔξελέξατο κύριος καὶ ὁ λαὸς οὖτος καὶ πᾶς ἀνὴρ 'Ισραήλ, αὐτῷ ἔσωμαι καὶ μετ' αὐτοῦ καθήσομαι. 19 Καὶ τὸ δεύτερον τίπι ἐγὼ δουλεύσω; οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ νἰοῦ αὐτοῦ; Καθάπερ ἐδούλευσα ἐνωπιον τοῦ πιτρός σου, οὕτως ἔσομαι μετα σοῦ.

20 Καὶ εἰπεν ᾿Αβεσσαλῶμ πρὸς ᾿Αχιτόφελ·
Δότε ἐαυτοῖς βουλὴν τι ποιήσωμεν; ²¹ Καὶ
εἰπεν ᾿Αχιτόφελ πρὸς ᾿Αβεσσαλῶμ· Εἰζελθε
πρὸς τὰς παιλακὰς τοῦ πατρός σου, ας
κατέλειπε φυλάσσειν τὸν οἰκον αὐτοῦ, καὶ
ἀκούσεται πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι κατήσχυνας
τὸν πατέρα σου, καὶ κρατήσουσιν αί χεῖρες
πάντων τῶν μετὰ σοῦ. ²² Καὶ ἔπηξαν
σπηνὴν τῷ ᾿Αβεσσαλῶμ ἐπὶ τῷ δώματι,

הֹלְפָׁים מָּם:
 הַלְפָּים מָּמָב וְלְכְבִינִּמֵם אָמָּב-אִשִׁוּ

 נוֹסַפֹּלְ בַּאַבְּנִים לְגַמְּשִׁוּ וֹמִפָּל בַּגַפְּבּי

 נוֹסַפּּלְ בַּאַבְּנִים לְגַמְּשִׁוּ וֹמְכָּוֹ וַנְמֹפְלְ

 נוֹשְׁבָּעַ נִּשִּׂב לְנִינִם נַיִּינִם נִייִּנִם לְנִינִּי וְמִּלְּלְ

 נוֹשְׁבָּעַ נִּהְאָנִי נִינִם נַיִּינִם יִנְיִּנִי נַיְנְשִׁנְ וַנְּמְּלֵּ

 נוֹשְׁבָּעַל נַּהְאָמַב לְנִי וִשְּנְינִי נִינְשְׁנִי וֹנְאָנִי וֹנִיאָנִי נִינְשְׁנִי נִינִישְׁנִי וֹנִאָּנִי וַנְּאָנִי נְיִבְּעָּיִי בְּנִינִי נִינִּאְנִי וַנְּאָנִי וְנִיאָנִי נַנְּעָּבְי בְּבְּבְּעָב לְנִינִי נִינִּיְי נִינִי עַנְבַּעָּי מָנִבְּעָּי מָנִינִי עַבְנִּעָּי אָנִבְּעָּי נְעַבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְבַבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְבַּבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְבְּבְּעָּי מְנִבְּיִי מְבְּבְּעִי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְבְּבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּיִבְּי מְבְּיִבְּעָּים מְבִּיי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּעָּי מְנִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּבִּיי מְנִבְּעָּי מְנִבְּיִּי מְנִבְּעָּיי מְנִבְּעָּיי מְנִבְּעָּיִי מְנִבְּיְבְּיִּי מְנִבְּיִי מְנִבְּיִים בְּיִּבְּיִי מְיִּבְּיִּים בְּיִּבְיּיִי בְּבְּיְבְּיִייִים בְּיִּבְיּיִי בְּעָּיִייִי בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִייִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּעִּייִים בְּעִייִים בְּיבְּיִּים בְּעִייִים בְּיִּבְּיּים בְּיבְּיּבְּיִּים בְּיִּיבְּיּיִים בְּיבְּיִבְּעִיּים בְּיבְּיִבְּעָּים בְּיבְּיִים בְּיבְּיּיים בְּיבְּיבְּייִבְּיִים בְּיִבְּיּיִייְיְיִבְּיִּים בְּיבְּיִים בְּיבְּיּים בְּיבְּיבְּיִייְיְיּיִים בְּיּיבְּיבְּייים בְּיוֹיייִים בְּיבְּייִּייְייְייִים בְּיִּיְייִייְייִים בְּיְיּבְיְיּיייִייְייְייִים בְּיוֹייוּייְייִים בְּיְיּיְבְּיִייְייִים בְּיְיְייִים בְּיִיּיְיּבְּיייְיייים בְּיְיּיּיוּיים בְּיִייּייִּייְיִייי

גּגַנִּמֹּנִ לָאַבִּשִׁלָּנִם נִאָּטֵׁרְ בּֿלְ–נִיצִּׁרִ אָבִינִּ נְעֹזִּלְנִּ וֹנֹגִ פַּלְ-נִאַשָׁׁנִּ אָעָב לְּשָׁׁכֵּׁׁׁ פַּלְ-נִשִּׁרָׁעָלִ פַּנִּינִלּאָשִׁנּ אָעָר אַבָּינִ שְׁמָּבְרִ נִפְּנִא אָלִ-פּּלְּיִשִׁׁי אַבָּינִ שְׁמָּרִ נִשְׁבְּשָׁלָם פַּנִּא אָלִ-פּּלּיִּשְׁי אַבָּינִ לְכֵּם בּבֵּצִי תַּעִּ-פְּנְּתְּשִׁי זֹּג נִינִנְ לְכֵּם בּבֵּּנִי תַּעִּיבּנְּבְּשְׁלָים אָלִ-שִׁאַנִרּי נִנִּאְמָר בּ נִיּאָמֶר אַבְּשָׁלְנִם אָלִים אֶלִּ-שִׁיעִנְּפּּלְ

קללזו ק' .ib. בעיני ק' .v. 17. קללזו ק' .ib. ק'לזו ק' .ib. לו ק' .ib. עי .ib. לו ק' .ib. עי

^{11.} Β: Τεμινί. $A^1B*καὶ$. Β: καταφάσθαι. AB: εἶπεν αὐτῷ κύς. 12. AB: ἔδοι ... ἐν τῆ ταπεινώσει μ. κ. ἐπιστρέψει. B^* ἐν. 13. AB: ἐποφούθη Δ. B † (α. οἷ) πώνευς. A^B : ἐπ. ἐκ πλευρᾶς τἔδο. AB: ποφευόμενος κ. καταφάμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ λλαγίων αὐτῷ καὶ τῷ χοῖ πάσσων. 14. AB: ἡλθεν ὁ β. A^2B † (ult.) ὁ. 15. B: πᾶς ἀνὴρ Ἰσρ. 16. AB: ἐγενῆθη ἡνίκα ... ἀρχιεταῖρος ... Χ. πρὸς λβ.... *(alt.) ξ. ὁ β. 17. AB: πρὸς λ.... ἀπῆλθες. 18. AB: ἀλλὰ κατ. B: μετὰ αὐτῷ. 19. AB: ἐνόπιόν σῦ (μετὰ σῷ ΓΧ). 20. AB: Φέρετε (λ. FX). 21. B: κατέλιπε. AB: ἐνίσχισιν αἷ χ. 22. AB † (α. σκ.) τὴν ... ἐπὶ τὸ δῷμα.

^{11.} Gohn Benjamin? 2. ibn gewähren. dW.vE. A: (hervorgegangen) ans m. Lenben. vE.A: ftwbt.
12. B: baf mir b. G. Gutes vergelte für f. FL an

Siebe, mein Sohn, ber von meinem Leibe getommen ift, ftebet mir nach meinem Leben, warum nicht auch itt ber Sohn Jemini? Lagt ibn begahmen, bag er fluche, 12 benn ber Berr hats ihm geheißen. *Bielleicht wird ber Berr mein Elend anfeben, und mir mit Bute vergelten fein heutiges 13 Kluden. "Alfo ging David mit feinen Leuten bes Weges, aber Simel ging an bes Berges Seite neben ihm ber, und fluchte, und warf mit Steinen zu ihm, 14 und fprengete mit Erbenflößen. *Und ber Ronig fam binein mit allem Bolt, bas bei ibm war, mube, und erquidte fich bafelbft. Aber Abfalom und alles Bolf ber Danner Ifrael tamen gen Berufalem, unb *Da aber Bufai, ber 16 Abitophel mit ibm. Arachiter, Davide Freund, zu Absalom binein fam, fprach er ju Abfalom: Glud gu, Berr Ronig! Glud gu, Berr Ronig! 17 * Abfalom aber fprach ju Gufai: 3ft bas beine Barmbergigfeit an beinem Freunde? warum bift bu nicht mit beinem Freunde 18 gezogen? * Bufai aber fprach zu Abfalom: Richt alfo, fonbern welchen ber Berr. ermablet, und bieg Bolf und alle Manner in Ifrael, beg will ich fein und bei ihm *Bum anbern, wem follte ich bienen? follte ich nicht vor feinem Sohne bienen? Wie ich vor beinem Bater gebienet habe, so will ich auch vor bir fein. 20 Und Absalom sprach zu Ahitophel: Rathe 21 gu, mas follen wir thun? *Abitopbel fprach zu Abfalom: Befchlafe bie Rebeweiber beines Baters, die er gelassen hat das

18. U.L: alle Mann.

biefem Zage. dW.vE: u. (erweifet) mir Gutes. 13. B.A: auf b. Begehin (fort). B.dW: (flaubete) mit Staub. vE: regte ben St. auf? A: ftreute m. Erbe. 14. dW.vE: (famen) ermubet (an), u. erholte(n)

Baus zu bewahren, so wird bas gange 3f-

rael hören, daß du beinen Bater haft stin-

fend gemacht, und wird Aller Sand, bie

ten fie Abfalom eine Butte auf bem Dache,

22 bei bir find, befto fühner werben. *Da mach-

7,12. meus, qui egressus est de utero meo. quaerit animam meam; quanto magis 19,16. nunc filius Jemini? Dimittite eum, ut E.. 45,7. maledicat juxta praeceptum Domini; *si forte respiciat Dominus afflictio-12 nem meam, et reddat mihi Dominus bonum pro maledictione hac hodi-*Ambulabat itaque David 13 et socii ejus per viam cum eo; Semei autem per jugum montis ex latere contra illum gradiebatur, maledicens et mittens lapides adversum Act. 22,23 eum terramque spargens. *Venit 14 itaque rex et universus populus cum

eo lassus, et refocillati sunt ibi.

Absalom autem et omnis populus 15 ejus ingressi sunt Jerusalem, sed et 15,12. Achitophel cum eo. *Cum autem 16 15,87.32. venisset Chusai Arachites amicus David ad Absalom, locutus est ad eum:

18g.1,25. Salve rex, salve rex! *Ad quem Ab- 17 salom: Haec est, inquit, gratia tua ad amicum tuum? quare non ivisti cum amico tuo? *Responditque Chu- 18 sai ad Absalom: Nequaquam! quia

v.11.10. illius ero, quem elegit Dominus et omnis hic populus et universus Israel. et cum eo manebo. *Sed ut et hoc 19 inferam: cui ego serviturus sum?

nonne filio regis? Sicut parui patri tuo, ita parebo et tibi.

Dixit autem Absalom ad Achitophel: 20 Inite consilium, quid agere debeamus. 12,11.8. *Et ait Achitophel ad Absalom: Ingre- 21 18.7. dere ad concubinas patris tui, quas 15,16. dimisit ad custodiendam domum, ut

cum audierit omnis Israel, quod foe-18m.18,4 daveris patrem tuum, roborentur tecum manus eorum. *Tetenderunt 22 11,2, ergo Absalom tabernaculum in solario,

biene ich.

fic. 65 lebe ber R. (A: Sei gegrüßt, o Ronig!)

^{18.} ermablet bat.

^{19.} dW.vE: U. ameitens. vE.A: merbe. dW:

^{11.} S: m. hic filius. Al. + (p. Jem.) maledicet mihi. 14. Al.: rex David et: refocillatus est. 15. Al.: pop. Israel.

^{20.} Rathet. B.dW.vE: Gebet (einen) Rath (von euch). A: Saltet R.

^{21.} bu bich bei beinem B. B.A: Bebe ju ... ein. dW.vE: Dohne ben ... bei. B: bei b. B. bift ft. gemorben. dW: ftinteft. vE: in abl. Geruch getommen. B: geftarfet. vE: ftart. dW: es ftarfet fic ber Duth. 22. B.A: folingen f. bas (ein) Belt auf. vE: foling

man ein 3. a. dW: errichteten f. e. 3.

Absalomi adversus patrem seditio.

καὶ εἰςἤλθεν 'Αβεσσαλώμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὀφθαλμοὺς παττὸς 'Ισραήλ. ²³ Καὶ ἡ βουλὴ 'Αχιτόφελ ἥν ἐβουλεύσατο ἐν ταϊς ἡμέραις ταϊς πρώταις, καθώς ἐρωτῷ τις διὰ τοῦ 'θεοῦ, οὖτως πᾶσα ἡ βουλὴ τοῦ 'Αχιτόφελ καίγε τῷ Δαυὶδ καίγε τῷ 'Αβεσσαλώμ.

ΧΥΠ. Καὶ είπεν Άγιτόφελ πρὸς Άβεσσαλώμ. 'Εκλέξομαι δή έμαυτῷ δώδεκα γιλιάδας άνδρών, και άναστάς καταδιώξω όπίσω Δαυίδ την νύκτα, 2 καὶ είζελεύσομαι ἐπὰ αὐτόν, καὶ αὐτὸς κοπιών καὶ ἐκλελυμένος τὰς γεϊρας, καὶ έκστήσω αὐτόν, καὶ έκφεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ό μετ' αὐτοῦ, καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον, 3 καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρός σε, καθώς ἐπιστρέφει ή τύμφη πρὸς τὸτ ανδρα αὐτῆς, αλὴν ψυχὴν ἀνδρὸς ἐνὸς ἐκζητήσεις, και παντί τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη. 4 Καὶ ήρεσεν ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Αβεσσαλώμ καὶ έν όφθαλμοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ. 5 Καὶ είπεν Άβεσσαλώμ. Καλέσατε δή τὸν Χουσί τον 'Αραχί, και ακουσώμεθα τί έν τώ στόματι αύτοῦ.

6 Καὶ παρεγένετο Χουσὶ πρὸς ᾿Αβεσσαλώμ, καὶ εἰπεν ᾿Αβεσσαλώμ πρὸς αὐτόν, λέγων · Κατὰ τὸ ὑῆμα τοῦτο λελάληκεν ᾿Αχιτόφελ · εἰ ποιήσομεν κατὰ τὸ ὑῆμα αὐτοῦ; εἰ δὲ μή, σὰ λάλησον. ㆍ Καὶ εἰπε Χουσὶ πρὸς ᾿Αβεσσαλώμ · Οὐκ ἀγαθὴ ἡ βουλὴ ἢν βεβούλευται ᾿Αχιτόφελ νυνὶ ταὐτην. ὁ Καὶ εἰπε Χουσί · Σὰ οἰδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀνδρας τοὺς μετὶ αὐτοῦ, ὅτι δυνατοί εἰσι σφόδρα καὶ κατάπικροι τῆ ψυχῆ αὐτῶν, καὶ εἰσιν ὡςπερ ἄρκος ἡτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ ἡκαὶ ὡς ὑς τραχεῖα ἐν πεδίω, καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστής, καὶ οὐ μὴ καταπαύσει τὸν λαόν.

9 Καὶ ἰδοὰ αὐτὸς κίκρυπται ἐν ἐνὶ τῶν πύλωνων ἢ ἐν ἐνὶ τῶν τόπων, καὶ ἔσται ἔσται

נִס-לְרָוֹד נִס-לִאַרִשָּׁלִם: יִבְּלָרִ הְּאֶלְתִּים כֵּן כָּל-אֲבָׁת אֲחִיתִׁפֶּל אֲשֵׁר יִבְּלָ בַּיָּמָים חָהֵם כַּאֲשָׁר יִשְׁאַלִּ-יֶ נּגּ כָּל-יִשְׂרָאֵל: וַעֲּצְת אֲחִיתִפֶּל אֲשֵׁר נַנְיָבָא אַרְשָׁלוֹם אֶל-פִּנַּנְיִשִׁי אָבִּיו לְתֵינִי

וַיָּאֹמֶר אֲחִיתִּפֵל אֵל־אַבִשׁלם 🗶 🗷 🗓 צויַא שָׁנִים־עַשָּׁר אָלֵה אִישׁ וָאָקַוּטָה וָאֶרְדָּפָה אַחֲרֵי־דָרֵד הַלַּיִלַהּוּ 2 וַאָבוֹא עַלֵיו וְהַוּא יָגַעַ וּרְפֵּה יְדַיִם 2 וָהַחֲרֶדָתִּי אֹתֹוֹ וָנֵס כָּל־הַעָם אֲשָׁר־ 3 ואשיבה כל־העם אליה פשוב הפל יאַתַה מִבַּפָשׁ כַּל־הַעם בל-ח וַיָּאמֶר אַבִּשָּׁלוֹם קרַא נָא בָּם כְּחוּשֵׁי האַרכּי וְנִשְׁמְעַה מַה־בַּפּיו נכ־הוּא: ריבא חושו אל־אבשלום ויאמר אַבִשָּׁלוֹם אַלֵּיו לַאמֹר כַּדָּבֶר הַזָּה דְבֵּר אַתִיתֹפֶל הַנַעֲשָׂה אַת־דָּבַרִוֹ אָם־אַיָן 7 אַתַּה דַבּר: וַיָּאמֶר חוּשׁי אַל־אַבְשַׁלִוֹם לא-טובה הַעַבַּה אַשִּׁר־יַעֵץ אַחִיתִּפֵּל ויאמר חושי אתה 8 בַּפַּעַם הַוֹּאת: יַדַעַתַּ אָת־אַבִּיךָ וָאָת־אַנָּשׁיוּ כֵּי גַבּרִים הַמָּה וּמָרֵי נָפָשׁ הַמָּה פּדוֹב שׁכּוּל בשדה ואכיה אים מכחמה וכא יכיו בָאַחַת הַפָּחַתִּים אָוֹ בָאַחַד הַפְּקּוֹמָת

איש קרי ולא כחיב .23.

^{23.} AB: δυ τρόπου (καθώς FX). A²B: ἐπερωτήση τις ἐν λόγω τὰ ϑ. — 1. AB: Ἐπιλέξω ... ἀναστησομαι καὶ (c. FX). 2. AB: ἐπελεύσομαι ... ἐκλ. χερσί (c. FX). B: φεύξεται (c. AFX). 3. AB: ὄν τρόπου ... σὰ ζητεὶς (καθώς ... ἐκζ. F). 4. A²B: ἐνθύς (ήρεσεν FX). 5. AB † (p. ðή) καίγε (*FX). B: ἀκόσωμεν. AB † (in f.) καίγε αὐτὰ (*X). 6. AB: εἰςῆλθε ... ἐἰαλησεν 'Αχ. * εἰ ... κατὰ τὸν λόγου. 7. AB † (α. η) αῦτη ... ἐβελεύσατο 'Αχ. τὸ ἄπαξ τὰτο. 8. AB * τὸς μετ' et καὶ εἰσιν. B † (α. πεδ.) τῷ. AFX * κ. ως — πεδ. AB: καταλύση τ. λ. 9. AB: Ἰδὰ γὰο αὐτὸς εῦν κέκο. ἐν ἐνὶ τῶν βενῶν.

^{23.} B: Und A. R., ben er in benjelben Tagen g. dW: Der R. aber A., ben er rieth ju felbiger 3. vE: ben er gab, galt ju b. 3. B: Gottes Bort fragte. dW: bas B. G. befr. dW vE: Alfo galt aller (jeder) R.

^{1.} Diefe Rache. B.dW.vE: Lagmich boch. dW: bes

^{2.} B.vE: (So werbe ich) über ihn fommen. A: m. fraftlos. B: u. laffe hanbe hat. vE: bie h. finten

und Absalom beschlief bie Rebsweiber seines Baters vor ben Augen bes gan23 zen Ifraels. "Bu ber Beit, wenn Ahitophel einen Rath gab, bas war, als wenn man Gott um etwas hätte gefragt; also waren alle Rathschläge Ahitophels beibe bei Davib und bei Absalom.

MVII. Und Ahitophel sprach zu Absalom:
Ich will zwölf tausend Mann austesen,
und mich ausmachen und David nachjagen
2 bei der Nacht, "und will ihn überfallen,
weil er matt und laß ist. Wenn ich ihn
bann erschrecke, daß alles Bolk, so bei ihm
ist, sliehet, will ich den König allein schla3 gen, "und alles Bolk wieder zu dir bringen. Wenn dann jedermann zu dir gebracht ist, wie du begehrest, so bleibet al4 les Bolk mit Frieden. "Das däuchte Absalom gut sein, und allen Aeltesten in Is5 rael. "Aber Absalom sprach: Lieber, lasset
Husi, den Arachiten, auch rusen, und
hören, was er dazu sagt.

6 Und da Susat hinein zu Absalom kam, sprach Absalom zu ihm: Solches hat Ahitophel gerebet, sage du, sollen wirs 7 thun oder nicht? "Da sprach Susai zu Absalom: Es ift nicht ein guter Rath, den Ahitophel auf dießmal gegeben hat. 8 "Und Husai sprach weiter: Du kennest beinen Bater wohl und sorniges Gemüths, wie ein Bär, dem die Jungen auf einem Felde geraubt sind; dazu ist dein Bater ein Kriegsmann, und wird sich 9 nicht säumen mit dem Bolk. "Siehe, er hat sich ist vielleicht verkrochen irgend in einer Grube, oder sonst an einem Ort.

12,112. ingressusque est ad concubinas patris Ga.49,4. ingressusque est ad concubinas patris Lev.20,11 sui coram universo Israel. **Con-28 silium autem Achitophel, quod dabat in diebus illis, quasi si quis consuleret Deum, sic erat omne consilium Achitophel, et cum esset cum David et cum esset cum Absalom.

Dixit ergo Achitophel ad XVII.

Absalom: Eligam mihi duodecim millia virorum, et consurgens persequar
David hac nocte, "et irruens super 2 eum (quippe qui lassus est et solutis manibus) percutiam eum. Cumque fugerit omnis populus, qui cum eo est, percutiam regem desolatum, "et reducam universum populum, quomodo unus homo reverti solet (unum enim virum tu quaeris), et omnis populus erit in pace. "Placuitque sermo ejus Absalom et cunctis majoribus natu Israel. "Ait autem Absalom: 5

16,16. Vocate Chusai Arachiten, et audiamus quid etiam ipse dicat.

Cumque venisset Chusai ad Absalom, ait Absalom ad eum: Hujuscemodi sermonem locutus est Achitophel; facere debemus an non? quod
das consilium? *Et dixit Chusai ad 7
15,34 Absalom: Non est bonum consilium

quod dedit Achitophel hac vice. *Et 8
rursum intulit Chusai: Tu nosti patrem tuum et viros, qui cum eo sunt,
esse fortissimos et amaro animo, vel-

Hos. 12,8 uti si ursa raptis catulis in saltu saeviat; sed et pater tuus vir bellator est, nec morabitur cum populo.

in uno quo voluerit loco; et cum ceci-

läßt. dW.vE: n. will ihn in Schreden fegen. dW. vE.A: (ben verlaffenen R.) erfchlagen.

^{3.} den bu beg. B: ber Mann, ben bu sucheft, ift als wenn Alles wieder umtehret. dW: bie Rudfehr Aller gilt ber M. bem bu nachstelleft, n. alles B. wird ruhig fein. (A: wie Gin M. zurudzutommen pflegt, benn bu fucheft nur Eineu M.)

^{4.} B: Und bas Bort war recht in b. Angen. dW. vE.A: U. die Rebe (Diefer Borfchlag) gefiel A.

^{5.} Laffet boch. B.dW.vE: Rufe boch auch ... baß wir (auch) horen.

Al.: omnis (pro unus h.).
 Al. † (p. Vocate) et.

^{6.} B: Rach folden Borten ... uach f. Bort thun. dW: Gleich biefem B. ... th. was er faget. vE: ober nicht? Rebe bu. B.dW: wo nicht, fo r. bu.

^{7.} B.A: Der R. ift n. gut ... (gerathen). dW.vE: R. g. ift b. R.

^{8.} B. auf b. F., bem ... nicht fiber Racht bei b. B. bleiben. B.dW: f. Manner ... helben. vE.A: (fehr) tapfer. B.A: n. erbitterten G. dW: grimmiges. vE: erbittert, wie. vE.(A.): Barin.
9. B.dW.vE: (ift er) verftedt. B: einer v. ben

^{9.} B.dW.vE: (ift er) verstedt. B: einer v. ben Gruben o. in einem v. ben Orten. dW.vE: (in eines ber Löcher) o. an einen anb. D.

XVII.

Absalomi adversus pairem sedilio.

έν τῷ ἐπιπεσείν αὐτοὺς ἐν ἀργῆ, καὶ ἀκούσεται δ άκούων καὶ έρει. Γέγονε πτώσις έν τώ λαώ τῶ ὀπίσω Αβεσσαλώμ. 10 καὶ ἔσται ὁ νίὸς ὁ μαγητής οδ έστιν ή καρδία ώς ή καρδία τοῦ λέοντος, θρανομένη θραυσθήσεται, ότι οίδεν πας Ισραήλ, ότι δεδυνάστευκεν ό πατήρ σου καλ οί μαγηταί πάντες οί μετ' αὐτοῦ. 11 Οὕτως συμβουλεύω έγώ. Συναγόμενος συναχθήσεται πρός σε πας Ισραήλ από Δαν και έως Βηρσαβεί, ώς ή ἄμμος ή ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πληθος, καὶ τὸ πρόςωπόν σου πορεύσεται είς μέσον αὐτών, 12 καὶ ήξομεν ἐπ' αὐτὸν εἰς ἔνα τῶν τόπων ού αν ευρωμεν αυτόν έκει, και παρεμβαλουμεν έπ' αὐτόν, ώςεὶ πίπτει ή δρόσος έπὶ τὴν γην, και ούν ύπολειψόμεθα έν αύτω και τος άνδράσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ καίγε ἕνα. δε είς πόλιν συναγθή, και προςάξουσι πας 'Ισραήλ σχοινία έπι την πόλιν έκείνην, καί έπισπάσονται αὐτὴν εἰς τὸν χειμάζιουν, ὅπως μή καταλειφθή έκει μηδέ λίθος. 14 Kai είπεν Άβεσσαλώμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ. Αγαθή ή βουλή Χουσί τοῦ Αραγί ὑπὲρ τὴν βυυλήν Αγιτόφελ. Καὶ κύριος ενετείλατο τοῦ διασκεδάσαι την βουλήν του Αγιτόφελ την άγαθήν, όπως αν επάγη κύριος τὰ κακὰ επί 'Αβεσσαλώμ.

15 Καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Σαδῶν καὶ πρὸς Αβιαθὰρ τοὺς ἱερεῖς. Οὖτως καὶ οὖτως συνεβουλεύσατο ᾿Αχιτόφελ τῷ ᾿Αβεσσαλῶμ καὶ οὖτως καὶ οὖτως καὶ οὖτως καὶ οὖτως καὶ οὖτως καὶ οὖτως συμβεβούλευκα ἐγώ. 16 Καὶ τῦν ἀποστείλατε ταχὺ καὶ ἀπαγγείλατε τῷ Δαυίδ, λέγοττες. Μὴ αὐλισθῆς τὴν τύκτα κατὰ δυσμὰς τῆς ἐρήμου, ἀλλὰ διαβαίτων διάβηθι, ὅπως μὴ καταποθῆ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς

וְהַיַּה פּנפֹל בהם בתחלה ושמע השמע ואמר היתה מנפה בעם אשר וחוא גם-בו-חיל אבשלם: כלב הארוה המס ימס רישראל פירגבור אביה אשר אתו: האסת יאָסָת עַלַיה כַּל־יִשְׂרָאֵל מְדָן יבאר שבע פחול אשר־על־הים 12 לַרֹב וּפַנֵיה הֹלְכֵים בַּקּרֵב: וּבַאנוּ באחת המקומת אשר נמצא פאשר יפל הטל ַרָלָא־נָּוֹתַר 13 הַאַנְשָׁים אַשָּׁר־אָתַּוֹ גַּם־אָחֶר: וָאָם־ יאסת והשיאה כל־ישראל הָצֵיר הַהֵּיא חֲכַלִים וִסְחֲבִנוּ אֹתוֹ אשר־לא־נמצא שם רַנְאמֶר אַבִשָּׁלוֹם וְכַלֹּ־ אים ישראל טובה עצה חושי הארפי ויהוה צוה 0 את־עצת אחיתפל הטובה רְבָעֲבוֹר הָבֵיא יִהוַה אֵל־אַבִשׁלוֹם אָת־הַרָעָה:

שַּבְּלִיר פּּרִיְבָפָּׁע לַפָּׁלֶּךְ וּלְכָלּ-דָּעֶם הַבְּיִּלְהֹ בְּעַבְרָּוֹת הַמִּדְבָּר וְגָם עְּבָוֹר אַת־אַבְשָׁלָם וְאָת זְלְנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזִאַת אַת־אַבְשָׁלָם וְאָת זְלְנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזָאַת הַבְּּיִרָה וְיַבְּאָת וְכָזֹאַת יְעַץ אֲחִיתֹפֶל הַבְּיִלְה בְּעַבְרָוֹר בֹאמִר אַל־הָנָאַת הַבְּיִלְה בְּעַבְרָוֹר בֹאמִר אַל־הָנָאַת הוֹבְיִלְה בְּעַבְרָים וְאָת זִלְנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזָאַת ביבְּיִלְה בְּעַבְיוֹר הַיִּשָּׁי אָל־בְּיִדְוֹץ וְאֶל־אָבְיִתְלֹ

> מלעיל .ib באחד ק'.v. 12. 'g פסקא באמצע פסוק .14 .v. בערבות ס'.16 .v.

'Αβ. τα παπὰ π. (c. FX). 15. B+ (p. X.) ὁ τἔ 'Αφαχὶ (* AFX). AB * (alt.) πρὸς († FX)... συνεβέλευσεν ... συνεβέλευσα. 16. Β: ἀναγγείλατε. AB: ἐν 'Αφαβῶθ τ. ἐφ. παίγε διαβ. σπεύσον, μήποτε παταπείση τὸν βασιλέα παὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν.

^{9,} ΑΒ: αὐτοῖς ... ἀκάση, Β*ό, ΑΒ: εἶπη ᾿Εγενήθη θραῦσις. 10, ΑΒ: καίγε αὐτὸς νίὸς δυνάμεως θ ... *έστιν ... καθώς ἡ κ.... τηκομένη τακήσεται ... δυνατός ὁ π. σ. κ. νίοι δυνάμεως * παντ. (c. FX). 11. ΑΒ † (init.) "Ότι (*ΕΓΧ). Β: συμβθιεύων ἐγὰ συνεβθιεύσα (c. FX). ΑΒ: και συναγ. σ. ἐπὶ σὲ ... πορενόμενον ἐν μέσω (c. FX). 12. Β: πρὸς (ἐπ΄ ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐὰν ... ἀς εἶτ Τὴν π. σ. κ. λήψεται π. Ἰσρ. πρὸς τ.π. ἐκ. σχουνία π. συράμεν αὐτὴν ἔως εἰς (c. FX). 14. ΑΒ: ἐπαγάγη κὸς. ἐπὶ

XVII

Wenn es bann gefchabe, bag bas erfte Dal übel geriethe, und fame ein Begefcheben in dem Bolt, bas Abfalom 10 nachfolget: * fo wurde jebermann vergagt werben, ber auch fonft ein Rrieger ift, und ein Berg bat wie ein Lowe. Denn es weiß gang Ifrael, bag bein Bater ftart ift, unb Rrieger, bie bei 11 ibm find. *Aber bas rathe ich, bag bu ju bir versammleft gang Ifrael von Dan an bis gen Ber Geba, fo viel, als ber Sand am Meer, und beine Berfon giebe 12 unter ihnen. *So wollen wir ihn überfallen, an welchem Ort wir ihn finden, und wollen über ihn fommen, wie ber Thau auf die Erbe fällt, bag wir von ibm und allen feinen Dannern nicht einen übrig 13 laffen. *Wird er fich aber in eine Stadt versammlen, fo foll bas gange Ifrael Stricke an biefelbige Stabt werfen und fie in ben Bach reißen, bag man nicht ein Riefelein Da sprach Absalom und 14 baran finbe. jebermann in Ifrael: Der Rath Bufai, bes Arachiten, ift beffer, benn Abitophels Rath. Aber ber Berr ichidte es alfo, bag ber gute Rath Abitophels verhindert murbe, auf bag ber Berr Unglud über Abfalom brächte.

15 Und Susai sprach zu Zabot und Ab Bathar, ben Prieftern: Go und fo bat Abitophel Abfalom und ben Aelteften in Ifrael gerathen, ich aber habe fo und fo 16 gerathen. *So fenbet nun eilenb bin, und laffet David ansagen und fprecht: Bletbe nicht über Racht auf bem blachen Kelbe ber Bufte, fonbern mache bich binüber. bag ber Ronig nicht verschlungen werbe,

derit unus quilibet in principio, audiet quicumque audierit, et dicet: Facta est plaga in populo, qui seque-*Et fortissimus 10 batur Absalom. 1,23. quisque, cujus cor est quasi leonis, Pr. 30,30. pavore solvetur; scit enim omnis populus Israel, fortem esse patrem tuum et robustos omnes, qui cum *Sed hoc mihi videtur 11 eo sunt. rectum esse consilium: Congregetur 3,10, ad te universus Israel a Dan usque Bersabee, quasi arena maris innumerabilis, et tu eris in medio corum. *Et irruemus super eum, in quo-12 cumque loco inventus fuerit, et operiemus eum, sicut cadere solet ros super terram, et non relinquemus de viris, qui cum eo sunt, ne unum quidem. "Quod si urbem aliquam 13 fuerit ingressus, circumdabit omnis Israel civitati illi funes, et trahemus eam in torrentem, ut non reperiatur Mt.24,2. ne calculus quidem ex ea. *Dixit-14 que Absalom et omnes viri Israel: Melius est consilium Chusai Arachitae 15,31.84. consilio Achitephel. Domini autem 35,10.15 nutu dissipatum est consilium Achi-

tophel utile, ut induceret Dominus super Absalom malum. Et ait Chusai Sadoc et Abiathar 15 sacerdotibus: Hoc et hoc modo consilium dedit Achitophel Absalom et senioribus Israel, et ego tale et tale dedi consilium. "Nunc ergo mittite 16 cito et nunciate David, dicentes: Ne moreris nocte hac in campestribus

deserti, sed absque dilatione transgredere, ne forte absorbeatur rex

10. Al.: ipse et: omnis Isr.

9. B: Und es murbe gefch., wenn Ginige v. ihnen im Anfang fielen, daß, wer es bann borte, ber w. fprechen. dW: U. w. es g., daß Etl. unter ihnen f. anfangs, fo murbe z. vE: so wie Einige ... Jeber ber

es h., fagen mirb. dW.A.(vK.): Rieberlage.
10. ein Delb in. B: Und fo berfelbe anch ein tapf. Mann ware, beffen &. wie eines &. &. mare, fo m. er gewiß verzagen. dW: and ber Zapfere ber ein ... w. v. vE: da wird a. d. Tapferfte, beffen ... muthlos were ben. B.dW.vE: tapfere Lente. A: berghaft.

11. 3. mit ins Treffen. dW.vB: (ber) am Ufer bes M. (ift) au Menge, n. bu felbft mußt 3. jum Rampfe. 12. bag von ... Giner fibr. bleibe. B: an ihn f. vR: wenn w. gu ihm t. dW: Und treffen w, ihn an

einem ber Derter, wo er fich befinbet, fo lagern w. uns wiber ihn. vR: fallen w. über ihn her. B: une bei ihm nieberlaffen ?

13. fammeln ... n. wir wollen fie ... bis bağ ... bafelbft f. dW: U. giebet er fich gurud. vE: wenn er f. in e. St. g., fo muß ... legen. dW: fo leget ... Gelle. B: herbeitragen? A: Seile gieben um ... B.vE: fcleifen. dW: fcleppen. dW.vE: Steinchen. A: Stein von ihr.

14. vernichtet. A: Denn b. D. fügte es. dW.vE: Denn Beh. gebot (hatte geboten). B: befohlen ... bas Bofe. vE: bas Ungl.

16. dW.vE: in ben Ebenen. dW.A: gebe (bin-) aber. vE: giebe weiter? dW: bem R. ... Berberben bereitet werbe.

Absalomi adversus patrem seditio.

δ μετ' αὐτοῦ. 17 Καὶ Ἰωνάθαν καὶ Άγιμάας είστήκεισαν έπὶ της πηγης του 'Ρωγήλ, καὶ ἐπορεύετο ἡ παιδίσκη καὶ ἀπήγγειλεν αύτοῖς καὶ αύτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βαπιλεί Δαυίδ, ότι οὐκ ἐδύναντο όφθηναι και είζελθεῖν είς την πόλιν. 18 Καί είδεν αύτους παιδάριον και άπήγγειλε τώ 'Αβεσσαλώμ. Καὶ ἀπῆλθον οἱ δύο ταγέως και είς ηλθον είς οίκον ανδρός έν Βαουρίμ και τῷ ἀνθρώπῳ λάκκος ἐν τῆ αὐλῆ, καὶ καταβαίνουσιν έκεζ. 19 Καὶ έλαβεν ή γυνή καὶ διεπέτασε τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόςωπον τοῦ λάκκου, καὶ έψυγεν έπ' αὐτῷ παλάθας, καὶ οὐκ έγνώσθη όημα. 20 Και είςηλθον οι παίδες 'Αβεσσαλώμ πρός την γυναϊκα είς τὸν οίκον καὶ είπαν. Που έστιν Αγιμάας καὶ Ιωνάθαν; Καὶ είπεν αύτοις ή γυνή. Παρήλθον γευσάμενοι μικρόν τοῦ υδατος. Καὶ ἐζήτουν καὶ ούχ εύρισκον αύτούς, και αναστρέφουσιν είς Ιερουσαλήμ.

21 Έγενετο δε μετά το άπελθεῖν αὐτούς, καὶ ἀνέβησαν έκ τοῦ λάκκου, καὶ ἀπῆλθον καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ Δαυίδ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ. Ανάστητε καὶ διάβητε τὸ τάχος τὰ ύδατα, ότι τάδε βεβούλευται καθ' ύμων 'Αγιτόφελ. 22 Καὶ ἀνέστη Δαυίδ καὶ πᾶς ὁ λάὸς ό μετ' αὐτοῦ, καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην ἔως φωτός του πρωί, έως ένος ούκ έλαθεν ός ού διέβη τον Ἰορδάνην. 23 Καὶ Αχιτόφελ είδεν ότι ου γέγονεν ή βουλή αύτοῦ, καὶ ἐπέσαξε τήν όνον αύτοῦ, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οίκον αύτοῦ και είς την πόλιν αύτοῦ, και ένετείλατο τῷ οἵκῷ αὐτοῦ, καὶ ἀπήγξατο καὶ άπέθανε, καὶ έτάφη έν τῷ τάφφ τοῦ πατρὸς αύτοῦ.

24 Καὶ Δαυὶδ παρεγένετο εἰς Μαανάϊμ, καὶ Αβεσσαλώμ διήλθε τον Ιορδάνην, αύτος καὶ πῶς ἀνηρ Ισραήλ μετ' αὐτοῦ. 25 Καὶ τὸν Άμεσσὰ κατέστησεν Άβεσσαλώμ άντι Ίωὰβ έπι την στρατιάν και Άμεσσα ήν υίος άνδρός,

17 אַשָּׁר אָתוֹי וְיהָוֹנְתַּן וּאָחִיבְּעַץ לְמִדים בַּיִררנֵל וְהַלְכָה הַשִּׁפְּחָה וְהַנִּידָה לַהָּם וְהַםֹּ יַלְבֹר וְהַגֵּידר לַמֵּלֵה דְּוַד פִּי לָא יִוּכָלָוּ לְהֶרָאִוֹת לְבָוֹא הַעֵּירָה: 18 רַיַּרָא אֹתַם נַער ויבּד לַאבְשׁלֹם ויּלַכוּוֹ שָׁנִיהָם מְהַרָּה וַיָּבָאוּ וּ אֶל־בֵּית־אִישׁ בַּבֶּחָרִים וְלִוֹ בָאֵר בַּחֲצֵרוֹ וַיֵּרִדוּ שַׁם: 19 וַתַּפָּח הַאָשָּׁה וַתִּפְרָשׁ אָת־הַמַּסְהַ עַל־פָּנֵי הַבָּאר וַהִּשִּׁטח עַליו הַרְפוֹת כ וַלָא נוֹדֶע דָבר: וַיַּבָאוּ עַבְדֵיּ אַבְשָׁלוֹם כּ האשה הביתה ויאמרו ותאמר הַאִּשָּׁה עַבָּרִוּ מִיכַל הַמֵּיִם וַיְבַקְשׁוּ וְלָא בָצָאוּ וַיָּשָׁבוּ יִרְוּשָׁלֵם:

וַיָּתֵר י אַחַרֵי לַכְתַּם וַיִּעַלוּ מַהַבּאַר רַגַּלְכֹּהּ רַיַבָּדה לַמֶּלֶה דָרַד רַיִּאמִרה אַל־ קומו ועברו מהרה את־המים 22 פַּי־כַכָּה יַעַץ עַלֵיכֵם אֲחִיתֹפֵּל: וַיַּקַם דַרָּד וְכַל־דַּגַעם אַשָּׁר אַתּוֹ וַיַּעַבָּרָוּ אַתּד הַנַרְהַן עַד־אָוֹר הַבַּקַר עד־אחד לא־ נעלר אשר לאיעבר אתיהירדן: 23 וַאַחִיתִּפֶּל רָאָה כֵּי לְאֹ־נֵעֶטִּתַה עַצַתוֹי רַיַּחַכָּשׁ אָת־הַחַמוֹר רַיַּפָס רַיַּלַהְ אָל־ בַּיתוֹ אַל־עִירוֹ וַיִּצָּו אָל־בִּיתוֹ וַיַּחָנַק וַיַּמַת וַיִּקּבֵר בַּקבר אַבִיו:

וְדָרֶד בָּא מַחַנֵיִמָה וָאַבִשַּׁלֹם עַבַר אָת־הַיַּרְהַן הוא וְכָל־אֵישׁ יִשְּׂרַאֵל כת עמו: ואת-עמשא שם אבשלם תחת ־הַצָּבָא לַצַּמָשָא בֶּן־אִיםׁי

עמץ בז'ק .22. p

^{17.} AB: ἐν τῷ πηγῷ 'P. κ. ἐπορεύθη ... ἀνήγγ. A²B: πορεύονται. AB: ἀναγγέλλεσι. B: ἡδύν. AB: ἐκ (καὶ FX). 18. B: ἀνήγγ. AB: ἐπορεύθησαν. B: 19. AB * (alt.) το. B: ετυξεν. Α²Β: Λοαφώθ (παλ. FX). 20. AB: ηλθο(α)ν ... την οίκιαν ... * έστιν. Β: Παρηλου. ΑΒ* γενσάμ... εξήτησαν. Α³Β: εντικό και ... * έστιν. Β: Παρηλου. ΑΒ* γενσάμ... * έχιν η εποκάμ... * έχιν η επο οαν. ΑΒ * αὐτὰς ... ἀνέστρεψαν. 21. ΑΒ: κ. ἐπορεύ-24. AB: Δ. διηλθεν. B: Μαναίμ ... διέβη. 25. B treuete Gr. baranf. A: Gerftengrauven. (eti, infra): Αμεσσαί. AB: έπλ της δυνάμεως ... * ην. man u. B: bağ b. Sace nicht fund murbe.

^{17.} dW: hielten fich auf b. ber Balfer : Quelle. vR: b. En . R. [B. . Du.] dW.vE: fonnten ... u. (noch) in b. St. fommen.

^{18.} dW: eine Brube. dW.vE.A: binab. 19. vE: bie Deffnung. A: Munbung. dW.vE: ftrenete Gr. baranf. A: Gerftengraupen. vE: So u.

Abimaaz und Jonathan im Brunnen. Abitophel erbangt fic. Amafa. XVII.

17 und alles Bolt, bas bei ibm ift. #30nathan aber und Ahimaag ftanben bei bem Brunnen Rogel, und eine Dagb ging bin, und fagte es ihnen an. Sie aber gingen bin und fagten es bem Ronige David an, benn fle burften fich nicht feben 18 laffen, bag fle in bie Stabt famen. fabe fle aber ein Rnabe, und fagte es Abfalom an. Aber die beiben gingen eilend bin, und tamen in eines Dannes Saus ju Bahurim, ber hatte einen Brunnen in 19 feinem Bofe, ba binein fliegen fie. *Und bas Weib nahm und breitete eine Dede über bes Brunnen Loch, und breitete Gruge 20 barüber, bag man es nicht mertte. *Da nun bie Rnechte Abfaloms jum Beibe ins Baus tamen, fprachen fie: Bo ift Abimaar und Jonathan? Das Weib fprach zu ihnen: Sie gingen über bas Bafferlein. Und ba fie fuchten und nicht fanden, gingen fie wieder gen Berufalem.

Und ba fie weg waren, fliegen fie aus bem Brunnen, und gingen bin und fagten es David, bem Ronige, an, und fprachen gu David: Macht euch auf und gehet eilenb uber bas Baffer, benn fo und fo hat 22 Abitophel wiber euch Rath gegeben. Da machte fich David auf und alles Bolf, bas bei ihm mar, und gingen über ben Jordan. bis es licht Morgen warb, und fehlete nicht an einem, ber nicht über ben Jordan 23 gegangen mare. *Als aber Abitophel fabe, baß fein Rath nicht fortgegangen war, fattelte er feinen Efel, machte fich auf und zog beim in feine Stabt, und befcidte fein Saus und bing fich, und ftarb und warb begraben in feines Baters Grab.

Und David tam gen Mahanaim. Und Abfalom gog über ben Jorban, und alle Man-25 ner Ifrael mit ibm. *Und Abfalom batte Amafa an Joabs Statt gefest über bas Beer. Es war aber Amafa eines Mannes Sobn,

20. dW.vE: Bafferbachlein. 23. hangete. B: u, ine Berf gerichtet murbe. dW:

15,36. *Jonathas autem et Achimaas stabant 17 1Rg.1,9. juxta fontem Rogel; abiit ancilla et nunciavit eis, et illi profecti sunt, ut referrent ad regem David nuncium; non enim poterant videri aut introire civitatem. . *Vidit autem eos quidam 18 puer et indicavit Absalom; illi vero concito gradu ingressi sunt domum 16,6.3,16 cujusdam viri in Bahurim, qui habebat puteum in vestibulo suo, et descenderunt in eum. Tulit autem 19 mulier et expandit velamen super os putei, quasi siccans ptisanas; et sic latuit res. *Cumque venissent servi 20 Absalom in domum ad mulierem. dixerunt: Ubi est Achimaas et Jona-. thas? Et respondit eis mulier: Trans-

et omnis populus, qui cum eo est.

ierunt festinanter, gustata paululum aqua. At hi, qui quaerebant, cum non reperissent, reversi sunt in Jerusalem.

Cumque abiissent, ascenderunt illi 21 de puteo, et pergentes nunciaverunt regi David et dixerunt: Surgite et transite cito fluvium, quoniam hujuscemodi dedit consilium contra vos Achitophel. *Surrexit ergo David 22 et omnis populus, qui cum eo erat, Ps. 42,7. et transierunt Jordanem, donec dilucesceret, et ne unus quidem residuus fuit, qui non transisset fluvium. *Porro Achitophel, videns quod non 23 fuisset factum consilium suum, stravit asinum suum, surrexitque et abiit 15,12. in domum suam et in civitatem suam, ^{2Rg.10,1}:et disposita domo sua suspendio in-Jo.13,18, teriit, et sepultus est in sepulchro Ps.41,16, patris sui.

2,29.8. David autem venit in Castra, et 24 Absalom transivit Jordanem, ipse et 19.13. omnes viri Israel cum eo. Amasam 25 vero constituit Absalom pro Joab super exercitum; Amasa autem erat filius

^{17. 18.} U.L: Brunn. 22. U.L: bis licht. A.A: es lichter Dt.

^{22.} B: bis an ben I. D. marb n. ein Ginziger vermiffet. dW: bis ber M. aubrach, bis bag Reiner f. vE: Bis g. 2. bes D. mar n. e. Mann mehr übrig ac.

^{22.} Al. † (p. dilucesc.) antequam denudaretur verbum.

gethan. vE.A: befolgt. dW.vE: gurtete. dW.vE: (ging) in f. Saus. B: nach feinem. A: ju. dW.vE: bestellte. B: gab Befehl an ... Alfo ft. er. dW: Begrabniß. vB: Gruft.

^{25.} dW.vE: Unb M. feste ...

Absalomi adversus patrem seditio.

και ονομα αὐτῷ Ἰέθερ ὁ Ἰεζραηλίτης, οὖτος είς ηλθε πρός Αβιγάϊλ θυγατέρα Ναώς άδελφην Σαρονίας μητρος Ιωάβ. 26 Καὶ παρενέβαλε 'πᾶς' Ἰσραήλ καὶ Ἀβεσσαλώμ εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ. 27 Καὶ έγένετο ότε είςηλθε Δανίδ είς Μαανάϊμ, και Σοβί νίδς Ναάς έκ Ραββάθ υίων 'Αμμών, καὶ Μαχίο υίὸς 'Αμιηλ ὁ ἐκ Δωδαβάρ, και Βερζελλαί ὁ Γαλααδίτης ὁ έκ **Ρωγελλὶμ ²⁸ ήνεγκαν κοίτας 'καὶ ἀμφιτάπους'** καὶ λέβητας καὶ σκεύη κεράμων καὶ πυρούς καὶ κριθάς καὶ ἄλευρα καὶ ἄλαιτον καὶ κύαμον καὶ φακὸν 29 καὶ μέλι καὶ βούτυρον καὶ πρόβατα καὶ γαλαθινὰ μοσχάρια, καὶ προςήνεγκαν τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτου εσθίεεν, ότι είπον. Ο λαός πεινών καλ έκλελυμένος και δεψών έν τη έρημω.

ΧΙΙΙ. Καὶ ἐπεσκέψατο Δαυίδ 'πάντα' τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς χιλιάρχους καὶ ἐκατοντάργους. 2 Καὶ απέστειλε Δαυίδ τον λαόν το τρίτον έν γειρί 'Ιωάβ, και το τρίτον εν χειρί Αβισαί υίου Σαρουίας άδελφοῦ Ἰωάβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν γειρί Έθαι του Γετθαίου. Και είπε Δαυίδ πρός τὸν λαόν. Έκπορευόμενος έκπορεύομαι καὶ εγώ μεθ' ύμον. 3 Καὶ είπεν ὁ λαός. Οὐκ έξελεύση, ότι έὰν φυγόντες φύγωμεν, οὐ στήσεται εν ήμων καρδία, και εάν αποθάνωμεν το ημισυ ήμων, ου θήσουσιν έφ ήμας καρδίαν, οτι ση φε ήμεις ζεκα ληγιάζες. και εδε καγορ έστιν ήμῶν τοῦ εἶναί σε ἐν τῷ πόλει εἰς βοηθὸν ήμων. 4 Καὶ elner αθτοῖς ο βασιλεύς. Τὸ άρεστον ενώπιον υμών ποιήσω. Καὶ έστη ό βασιλεύς παρά τὸ κλίτος τῆς πύλης, καὶ πᾶς ό λαός έξεπορεύετο έν έκαταντάσι καὶ έν 5 Kal કેમ્ટરકોડિયા ὁ βασιλεύς τῷ γιλιάσι. Ιωάβ καὶ τῷ 'Αβισαί καὶ τῷ 'Εθαί, λέγων. Φείσασθέ μοι τοῦ παιδαρίου Αβεσσαλώμ, καὶ πας ο λαὸς ήκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πασι τοις αργουσιν υπέρ Αβεσσαλώμ.

25. AB: Αβιγαίαν. 27. AB: ἡνίκα ἡλθε ... Οὐεσβὶ s. -εὶ (Σοβὶ F) ... * (bis a. ἐκ) ὁ ... Βερξελλὶ s. -εὶ. 28. AB † (a. κοίτ. et p. λέβ.) δέκα. Β* (pr.) καὶ. AB: ἄλευρον. 29. AB: σαφ(φ)ωθ βοῶν ... φαγεῖν (γαλ. μοσχ. ... ἐσθ. FX). — 1. AB * πάντα ... ἐπ αὐτῶν χ. 2. AB: Ἐξελθῶν ἐξελεὐσομαι καίγε. 3. AB: εἰπο(α)ν (* ὁ λ.) ... φυγῆ φύγ., ἐ θήσθοιν ἐφ΄ ἡμᾶς καρδίαν ... ἀγαθὸν ὅτι ἔση ἡμῖν ἐν τῆ πόλει βοήθεια (τἔ βοηθεῖν). 4. AB: πρὸς αὐτὸς ὁ δ. Ὁ ἐὰν ἀφέσῃ ἐν όφθαλμοῖς ὑμ. ... ο β. ἀνὰ χεἰρα τ. π. ... εἰς ἐκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδας. Β. AB † (p. παιδ.) τἔ (*FX).

לצּמֹץ פֿמֹּגפֿר: אִשִׁי לְאָלִוּלְ כַּי אֹמִיְנִּ נִיֹּמִים נְמַבֹּ וֹבֹּהֹ נִּשִׁׁפִּוּע פֿלָּר נִיּנִּיִּשׁ לְגַנֹג וֹלְלֵמ אַשִּׁר נִּשְׁׁפִּוּע פֿלָּר נִיּנִּיִשׁ וְטִמְּאִי וֹבִאוּ פּ דֹּבֹנִשִׁים וּשִׁׁתְּיִם וֹלֹפְי וּבֹנִי וֹבְּעוֹ פּ דֹבְּנִתְּי וֹלְנִים: מִשְׁפֵּר וֹכֹפוּעְ וּכֹלְי וּפִּיְ פּ מִלְנְּלָים: מִשְׁפֵּר וֹכֹפוּעְ וּכֹלְי וּבִּנִי בּבּנִלְמֹר: דֹּנִּהֵוֹ וֹפְּנִי בּבֹּר וּבֹנִיבּמְּוֹן וּמְכֹּינ נִשְּׁכִּי כַּרְ-נְּלְשׁ מְּבַבּע בְּנִיבּמְּוֹן וּמְכֹּינ אַבּנִלְמֹר: דִּיֹּהֵוֹ וֹשִׁנִּמְּעׁ בְּנִיבְּמְּוֹן וּמְכֹּינ אַבּנְלְמֹר: דִּנִּנוֹן וִשִּׁנִמְּעַ בְּנִיבְּמְּעָן וֹמִּבְּעַר. פּרִימוֹן וּמְלַכִּיר בּּנִיבּעּמוֹן וּמִּכִּיר בּנִיבְּעַמוֹן וּמְכִּיר בְּנִיבְּמְּיוֹן וּמְכִּיר בְּיִבְּיוֹ אַבְּנִיר בְּשִּׁנְוֹ מִשְׁנִילִים אָרֵא בּּיִלְמִין: דִּיִּנִוֹן וְשִּׁנִמְּלִי וְאַבְּשְׁלֵם בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבְּיִבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִּבְּיִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּבִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִייִים בְּיִבְּיִים בְּיִּיְם בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּיְיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּיְיִים בְּיִייִים בְּיִּבְּיִים בְּיִייִּים בְּיִּיְּיִים בְּיִיבְּים בְּיִייִּים בְּיִייִּים בְּיִיבְּיִים בְּיִייְיִּים בְּיִיבְּים בְּיִייִים בְּיִיבְּיִים בְּיִייִּבְּיִים בְּיִּיְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִייִּים בְּיִייִים בְּיִיבְּיִים בְּיִייִּים בְּיִיבְּים

הַשְּׁבֵּים הַלְּבִּיבַר אַבְּשְׁלִּוּם:
הַשְׁבִּים הַלְּבִּבַר אַבְשְׁלִּוּם:
הַשְׁבַּיבַ הְאָבִיבַר אַבְשְׁלִּוּם:
הַשְׁבַּיבַ הְאָבִישְׁה וֹלְאַבְשָׁלִּוּם וְכֹלַבְּצִּיבַ הְאָבִישְׁה וֹאָב הְשָׁלִּוּם וְכֹלַבְּצִיבִּ הְשִׁבְּעָבִי וְיִּאָב וְנִשְּׁלִשְׁים וְכֹלַב אַבִּילִשְׁי וְיִאָּב וְאָבִישְׁה וְיִבְּר הַשְּׁלִשִּׁי וְנִישְׁלִשְׁיִם וְכֹלַב הַשְּׁלִשִּׁי וְנִישְׁלִבְים: וַיִּאַב וְנִבְּשְׁלִשִּׁי וְנִיבְּשְׁלִשְׁים וְכֹלְבַּיִּם: וַיִּאָב וְנִבְּשְׁלִשִּׁי וְנִיבְּשְׁלִשְׁיִם וְכִּלְּבִים: וַיִּאָב וְנִבְּשְׁלִשִּׁי וְנִבְּשְׁלִשִּׁי וְנִישְׁלְשִׁיתוּ בְּנִיבְ שִׁבְּשְׁלִשְׁית בְּנִיבְּם אֲמָשֵׁר וְבִּלְּשְׁלִם: וַיִּאָב וְנִבְּשְׁלִשִּׁית בְּנִיבֶם אֵבְּשֶׁר וְנִבְּשְׁלִשְׁית בְּנִיבֶם אֵבְּשֶׁר וְבִּבְּעִים וְעִבְּינִים הְעִּבְיתִי בְּנִבְּעִים וְעִּבְּיתִי בְּנִיבְּעִים וְעָבִיתְּי בְּעָבְּיתוּ בְּנִיבְּעִ בְּעְּבִיתְּי בְּעְבִיים וְשְׁלִּיִם וְעִבְּיתִי בְּנִיבְּעִי בְּעְּבִיתְּי בְּעְּבִיתְי בְּעְבִיים וְשִׁבְּיתִי בְּנִיבְּעִי בְּעְבִיתְּי בְּעְבִּיתְי בְּעְבִּיתְי בְּעְבִיתְּי בְּעְבִיתְּי בְּעְבִיתְּי בְּעְבִּיתְי בְּעְבִּיתְי בְּעְבִיתְי בְּעְבִּיתְי בְּעְבִּיתוֹ בְּיִבְּעִי בְּעְבִּיתוֹ בְּנִילִי בְּעְבִּיתוֹ בְּנִילְי אָּלְיהִי בְּעְבִיתְּי בְּעְבִיתְּי בְּעְבִיתְּי בְּעְבִיתְּי בְּעְבִיתְּי בְּעִבְּיתוּ בְּיִלְיה אָּעְרִי וְבִּשְׁבְּעְבִיי בְּעִּבְּעִי בְּעְבִּיתוֹי בְּעִבְּיתוּ בְּנִילִים בְּעִּבְּיתוֹ בְּנִילְּי אָלִיהְעִּי בְּבְּבְּעִי וְבְּעִּבְּיתוֹ בְּעִּבְיתְּי בְּעְבִּיתוּ בְּעִיתְּי בְּעִבְּיתוּ בְּעִיתְּי בְּעִּבְּיתוּ בְּעִּיתְּי בְּעִּבְּיתְ בְּעִּבְיתִּי בְּעִיתְּיבְּעוֹ בְּעִּבְּיתוּ בְּעִיתְים בְּבְּיתוֹ בְּיִילְים בְּעִּבְיוֹם בְּעִבְּיתוֹ בְּעִבְּעוֹי וְשִּבְּעוּבְיבְּעוֹים בְּעִבְּיתְי בְּבְּבְּיתוֹ בְּבְּיתְישִׁיְיבְּיבְּי וְשְּבְּבְיתוֹ בְּבְּיתְים בְּעִבְיים וְשְּבְּיבְיוֹי בְּעִיתְיים בְּבְּיתוֹי בְּבְיתִּים בְּבְּיתוֹי בְּבְיתִּים בְּבְּיבְיי בְשְׁבְיבְּיתוּ בְּבְּבִּיתוֹי בְּבְּיתוֹים בְּבְּיבְיים וְשְּבְּיבְיוֹבְּיי בְּעִיתְייִּבְּיוֹי בְּבְּבְיתוּ בְּבְּיבְיי וְשְּבְיבְּיתוּבְּיבְיי בְּבְּבְיתוֹי בְּבְּבְייתוּבְּבְייוּבְּבְיים וְש

פסקא באמצע פסוק .2.v לעזור ס' .3.v

25. dW.vE: beigewohnt (hatte). A: mit A. gu thun gehabt.

1Ch. viri, qui vocabatur Jetra de Jesraeli,

XVII.

ber bieß Bethra, ein Ifraeliter, welcher lag bei Abigail, ber Tochter Rabas, ber Schwefter Beru Ja, Joabs Mutter. 26 * Ifrael aber und Abfalom lagerten fich 27 in Gileab. *Da Davib gen Dahanaim getommen war, ba brachten Gobi, ber Sohn Nahas, von Rabbath ber Rinber Ammon, und Machir, ber Sohn Ammiels von Lobabar, und Barfillai, ein 28 Gileabiter von Roglim, *Bettwert, Beden, irbenes Befag, Beigen, Berfte, - Debl, 29 Sangen, Bohnen, Linfen, Bruge, * Bonig, Butter, Schafe und Rinber-Rafe gu Davib und zu bem Bolt, bas bei ihm war, zu effen. Denn fie gebachten, bas Bolf wird hungrig, mube und burftig fein in ber Bufte.

XVIII. Und David ordnete bas Bolf, bas bei ihm mar, und feste über fie Bauptleute über taufend und über bunbert, 2 "und fanbte aus bes Bolfs einen britten Theil unter Joab, und einen britten Theil unter Abifai, bem Cohn Beru Ja, Joabs Bruder, und einen britten Theil unter Ithai, bem Bethiter. Und ber Ronig ibrach gum Bolf: 3ch will auch mit euch ausziehen. 3 *Aber bas Bolt fprach: Du follft nicht ausziehen, benn ob wir gleich flieben ober bie Balfte fterben, fo werben fle fich unfer nicht annehmen, benn bu bift, ale wenn unfer gebn taufend maren; fo ifte nun beffer, bag bu uns aus ber Stabt belfen *Der Ronig fprach zu ihnen: 4 mögeft. Bas euch gefällt, bas will ich thun. Und ber König trat ans Thor, und alles Bolt zog aus bei Sunderten und bei Tau-5 fenben. *Und ber Ronig gebot Joab und Abifai und Ithai, und fprach: Fahret mir fauberlich mit bem Rnaben Abfalom. Und alles Bolf borete es, ba ber Ronig gebot allen Sauptleuten um Abfalom.

28. Al. † (p. frixum) oleo. 3. Al. † (p. unus) solus.

26. im Lanbe G.
28. Linfen, u. Cangen bavon. dW.vE.A: Betten.
B.dW: n. Schalen. vE: Becher. dW: Töpfergef.
vE: Töpfe. B: gebörrte Aehren. dW.A: Geröftetes.
(vB. Graupen?) dW: 2., auch geröftet. (B: n. burr Obft?)

29. dW.vE: Rubfafe. B: pon Ruben.

qui ingressus est ad Abigail filiam Naas, sororem Sarviae, quae fuit mater Joab. *Et castrametatus est 26 Israel cum Absalom in terra Galaad. *Cumque venisset David in Castra, 27 12,26. Sobi filius Naas de Rabbath filiorum 9.4; Ammon et Machir filius Ammiel de 19,81 ... Lodabar, et Berzellai Galaadites de 16,1ss. Rogelim *obtulerunt ei stratoria et 28 tapetia et vasa fictilia, frumentum et Jos. 5, 11. hordeum et farinam et polentam et fabam et lentem et frixum cicer #et 29 mel et butyrum, oves et pingues vitulos, dederuntque David et populo, qui cum eo erat, ad vescendum; su-16.2. spicati enim sunt, populum fame et siti fatigari in deserto. Igitur considerato David XVIII. populo suo constituit super eos tri-18m.22,7 bunos et centuriones, *et dedit po- 2 14.1.. puli tertiam partem sub manu Joab, 16,9.. et tertiam partem sub manu Abisai filii Sarviae fratris Joab, et tertiam 15,19. partem sub manu Ethai, qui erat de Geth. Dixitque rex ad populum: Egrediar et ego vobiscum. *Et re-21.17. spondit populus: Non exibis! sive enim fugerimus, non magnopere ad eos de nobis pertinebit, sive media pars ceciderit e nobis, non satis cu-

eos de nobis pertinebit, sive media
pars ceciderit e nobis, non satis cu18m.18,7 rabunt, quia tu unus pro decem millibus computaris; melius est igitur,
ut sis nobis in urhe praesidio. *Ad
quos rex ait: Quod vobis videtur rectum, hoc faciam. Stetit ergo rex
juxta portam, egrediebaturque po18m.19,2 pulus per turmas suas centeni et
milleni. *Et praecepit rex Joab et 5

v.12. Abisai et Ethai, dicens: Servate mihi puerum Absalom! Et omnis populus audiebat praecipientem regem cunctis principibus pro Absalom.

1. B.dW.vE: mufterte ... Dberften. A: überfah.

2. dW: entließ? vE: ftellte. A: gab.
3. unfer n. achten ... von b. St. aus. B.dW.vE auf uns. B.dW: n. (f.) Acht haben.

4. B: gur Seite bes Th. vK: ftellte fich an bie S.
5. B: gehet mir gelinbe um. dW.vE: [Berfahret]
m. gel. m. b. Jüngling.

XVIII.

Absalomi adversus patrem seditio.

6 Καὶ ἔξηλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸ πεδίον εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ Ἐφραϊμ. 7 Καὶ ἔπταισεν ἐκεῖ ὁ λαὸς Ἰσραήλ ἐνόπιον τῶν παίδων Δαυίδ, καὶ ἐγένετο ἡ πληγή μεγάλη ἐν τῆ ἡμέρᾳ ἐκείνη, εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν. 8 Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ προςώπου ὅλου τοῦ δρυμοῦ, καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ ὑπὲρ οῦς κατέφαγεν ἡ ξομφαία ἐν τῆ ἡμέρᾳ ἐκείνη.

9 Καὶ συνήστησεν 'Αβεσσαλώμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυίδ, καὶ 'Αβεσσαλώμ ἐπιβεβηκώς έπὶ τοῦ ήμιόνου αὐτοῦ, καὶ εἰςῆλθεν ὁ ἡμίονος ύπο φυτον δένδρου μέγα, και περιεπλάκη ή κεφαλή αὐτοῦ ἐν τῷ δένδρφ, καὶ ἐκρεμάσθη έν τῷ δένδρφ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ άνὰ μέσον τῆς γῆς, καὶ ὁ ἡμίονος ὁ ὑποκάτω αυτού παρηλθε. 10 Καὶ είδεν ανήρ είς καὶ ἀπήγγειλε τῷ Ἰωάβ, καὶ είπεν Ἰδοὺ έγὸ έωρακα τον Άβεσσαλώμ κρεμάμενον έπὶ τὸ δένδρον. 11 Καὶ είπεν Ἰωὰβ τῷ ἀνδρὶ τῷ άπαγγείλαντι αὐτῷ. Καὶ ίδοὺ είδες, τί ὅτι ούκ έπαταξας αὐτόν έκει έπι την γην; και εγω αν έδωκά σοι δέκα άργυρίου κα**ι παρα**-12 Είπε δε ὁ ἀνηρ πρὸς Ἰωάβ. ζώνην μίαν. Καὶ ἐὰν παραστῆς σὰ ἐν ταῖς γερσί μου γιλίους άργυρίου σίκλους, οὐ μὴ ἐπιβάλω τὰς γεῖράς μου έπὶ τὸν υίὸν τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐν τοῖς ώσιν ήμων ένετείλατο ὁ βασιλεύς σοι καὶ τῷ Αβισαί και τῷ Ἐθαί, λέγων Φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Αβεσσαλώμ 13 και πῶς ποιήσω έν τη ψυχη μου άδικον; Καὶ πᾶς ὁ λόγος οὐ κρυβήσεται από τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ στήση έξεναντίας. 14 Καὶ είπεν Ἰωάβ· Διὰ τοῦτο έγω άρξομαι ενώπιόν σου. Καὶ έλαβεν Ίωὰβ τρία βέλη έπὶ τῆ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτά

בּיִּוֹם הַהְּוֹא: נִפְּצָּוֹת עַלִּפְנָי כָלִיהָאָרָץ וַיְּנָרֵב הַהַּצְּׁם שְׁם תַּם יִּפְּנָּי כָלִיהָאָרָץ וַיְּנָרֵב הַיִּצְּנְם עַם יַהַפִּנִּי כָלִיהָאָרָץ יַפְּרָים בַּיִּוֹם הַהִּיּא עָּם הַפַּנִּפְּה גְּדוֹלֵה בַּיִּוֹם הַהִּיּא עַם יִפְּנָי כָלִיהָאָרֶץ וַיְּנָרָב הַיַּצִּל עַם יִשְּׁרָאַל לִפְנֵי כַלִיהָאָרָץ וַיְּנֶרֶב הַיַּצְּלֹב בּיִּוֹם הַהְּוֹא:

ויפרא אבשלום לפני עבדי דוד וַאַבְשָּׁלוֹם רֹכֵב עַל־תַפַּׂרֵד וַיַּבֹא הַפַּׂרֵד שַתַת שוֹבֶה הַאֶּלָה הַגִּּדוֹלָה וַיֵּיחֲעַק ראשו באלה וַיָּתַּן בֵּין הַשַּׁמַיִם וּבֵין ץ וְהַפַּרֵד אֲשֵׁר־תַּחָתִיו עַבר: י וַיַּרָא אַישׁ אֲחָֹד וַיַּבָּד לְיוֹאַב וַיִּאֹמֵר תַּבָּהֹ רַאַיתִי אָת־אַבִשַׁלֹם תַּלַוּי בַּאַלַהּ: וו רָיָאמֶר יוֹאָב לַאִישׁ הַמַּגּיד לוֹ וְהנּה ראית ומדוע לא-הפיתו שם אַרְצַה ועלי לתת לה עשרה בסף וחגרה 12 אָתַת: וַיִּאמֵר הַאִישׁ אַל־יוֹאַב וַלֹאַ אנבר שקל על-פפי אלף פסף לא-אַשָּׁלַח יַדֵי אַל־בּוַ־הַמֵּלַה כִּי בּאַזַנִינוּ אַנָה הַפֶּלֶךְ אֹתָךּ וָאֶת־אֲבִישַׁי וָאָת־ אתי לאמר שמררימי בַנַער בָּאָבְשַׁלִוֹם: בנפשר לא־יַפַּחַד מִן־הַמֵּלֵדְ וָאַמַּה תִּתְיַצֵּב 14 מפגד: וַיָּאמֶר יוֹאָב לֹא־כֵן אֹחַילָה לשניה ויפה שלשה שבשים בכפו

> נפוצרו ק' . 8 . v. 12. 'ק ולו ק' . 12 . v. בנפשר ק' . 13 . v.

^{6.} AB: είς τὸν δονμὸν ἐξεναντίας (Α: ἐναντίον) Ισρ. (c. FX). 7. AB: δραῦσις (πληγή FX). 8. AB † (p. ἐγ.) ἐνεῖ ... πρός απον πάσης τῆς γῆς (c. FX). Β† (a. ἡ) ἐν τῷ λαῷ (* AFX). AB: μάχαιρα (δ. FX). Β† (a. ἡ) ἐν τῷ λαῷ (* AFX). AB: μάχαιρα (δ. FX). Β* ἐν († AFX). 9. Β† (a. ἐπιβ.) ἡν (* AFX), AB: ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης ... ἐν τῆ δρυῖ ... * (alt.) ἐν τῷ δένδρῳ (c. FX). B* (ult.) ὁ († AFX). 10. AB: ἀνήγγειλε ... * ἐγὼ (c. FX). AB: ἐν τῆ δρυῖ (ἐπὶ τὸ δ. FX). 11. AB: (ἀν-)ἀγγέλλοντι ... ἰδὰ ἑω(ό)ραπας ... εἰς τ. γ. ... ὁ εδωπειν. 12. AB: Καὶ ἐγώ εἰμι ἱστημι ἐπὶ τὰς χεῖράς μα ... σίαλ. ἀργ. ... τὴν χεῖρά μα. 13. AB: μὴ ποιῆσαι ἐν τ. ψ. αὐτὰ τὸ λῆσεται (π. πῶς π. πτλ. FX). 14. AB* Διὰ. Β† (p. ἄρξ.) ἀχ ὅτως μενῶ. AB: ἐν (ἐπὶ FX).

^{6.} dW: u. es entftanb. vE: war. A: gefcah. 8. B: gerftreuete fich. dW.vE.A: verbreitete fich (über bas gange 2.).

^{9.} n. er fcm. B: unter bas bide Geftrauch einer gr. C. vE.dW: bas Didicht (bie bichten 3weige) c.

Und ba bas Bolt bingus kam aufs Felb, Ifrael entgegen, erhob fich ber Streit 7 im Balbe Ephraim. * Und bas Bolf Ifrael warb bafelbft gefchlagen vor ben Rnechten Davids, bag beffelben Tages eine große Schlacht gefchah, zwanzig taufenb Dann. 8 Und mar bafelbft ber Streit gerftreuet auf allem Lande, und ber Balb frag viel mehr Bolfs bes Tags, benn bas Schwert

Und Absalom begegnete ben Rnechten Davids, und ritt auf einem Maulthier. Und ba bas Maulthier unter eine arofie bide Giche tam, bebing fein Saupt an ber Eiche, und ichwebte zwischen himmel und Erbe, aber fein Maulthier lief unter ibm 10 weg. *Da bas ein Mann fabe, fagte ere Joab an, und fprach: Siehe, ich fabe

11 Abfalom an einer Giche bangen. Joab fprach zu bem Mann, ber es ihm hatte angefagt: Siebe, fabeft bu bas, warum folugeft bu ibn nicht bafelbft gur Erbe? fo wollte ich bir von meinetwegen gehn Silberlinge und einen Gürtel gegeben haben.

12 Der Mann fprach ju Joab: Wenn bu mir taufend Silberlinge in meine Banb gewogen batteft, fo wollte ich bennoch meine Sand nicht an bes Ronigs Sohn gelegt haben. Denn ber Ronig gebot bir unb Abifai und Ithai vor unfern Ohren, und fprach: Butet euch, bag nicht jemanb bem

13 Rnaben Abfalom! *Dber wenn ich etwas Faliches gethan hatte auf meiner Seelen Befahr, weil bem Ronige nichts verholen wird, wurdeft bu felbft wider mich geftanben

14 fein. *Joab fprach: 3ch fann nicht fo lange bei bir verziehen. Da nahm Joab brei Spiege in feine Band, und fließ fle

6. U.L: hub fic.

9. U.L. Mani.

gr. Terebinthe. dW.A: blieb hangen. vE: befestigte fic. B: wurde fest u. w. 3w. ... gestellt.

Itaque egressus est populus in cam- 6 pum contra Israel, et factum est praelium in saltu Ephraim. *Et cae- 7 sus est ibi populus Israel ab exercitu David, factaque est plaga magna in die illa, viginti millium. *Fuit au- 8 tem ibi praelium dispersum super faciem omnis terrae, et multo plures erant, quos saltus consumpserat de De. 32,42. populo, quam hi, quos voraverat Es. 1,30. gladius in die illa.

Accidit autem, ut occurreret Ab- 9 salom servis David, sedens mulo; cumque ingressus fuisset mulus subter condensam quercum et magnam, adhaesit caput eius quercui, et illo suspenso inter coelum et terram, mulus, cui insederat, pertransivit. *Vidit autem hoc quispiam et nun- 10 ciavit Joab, dicens: Vidi Absalom pendere de quercu. *Et ait Joab 11 viro, qui nunciaverat ei: Si vidisti, quare non confodisti eum cum terra, et ego dedissem tibi decem argenti siclos et unum balteum! *Oui dixit 12 ad Joab: Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquam mitterem manum meam in filium regis: audientibus enim nobis praecepit rex tibi et Abisai et Ethai, dicens: Custodite mihi puerum Absalom! *Sed 13 et si fecissem contra animam meam audacter, nequaquam hoc regem latere potuisset, et tu stares ex adverso. * Et ait Joab: Non sicut tu vis, sed ag-14 grediar eum coram te. Tulit ergo tres lanceas in manu sua, et infixit eas

in Acht ben Jängling A. vE: Bewahret. A: Behatet mir. B: R. mabr wer ihr auch feib.

13. B: untren an m. S. gehanbelt. dW: gegen m. S. truglich. A: waglich wiber m. Leben. vE: eine Treulofigt. gegen ihn begangen. B: bich entgegenges ftellt haben. dW.vE: dagegen auftreten.

14. B: fo vor bir warten. dW.vE: Richt alfo will (fo mag) ich w. v. b. dW.vE.A: Burffpiege.

^{12.} A.A: Abfal. Leib thue ob.: ein Leib thue ob.: [leib thue]. U.L.: Abfal. [2. thue]. 13. A.A: Seele. U.L.: Seele Fahr.

^{11.} B: fchulbig gewefen fein bir ... ju geben. dW: war es an mir. vE: bann mare ... gewefen. dW.vE.A: Gefel Silbers.

^{12.} Benn man ... woge. B: ich ... auf m. Sanben follte wiegen. vE: w. ich aufm. Banb ... magen murbe. dW: fonute ich ... (zehen S. S.) ... Rehmet ein Jeber

^{14.} Al. † (p. ergo) Joab.

XVIII.

Absalomi adversus patrem seditio.

είς την καρδίαν 'Αβεσσαλώμ έτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῷ καρδία τοῦ δένδρου. 15 Καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια τῶν αἰρόντων τὰ σκεύη Ἰωάβ, καὶ ἐπάταξαν τὸν 'Αβεσσαλώμ καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν.

16 Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ ἐν σάλπιγγι, καὶ ἐπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ καταδιώκειν κατοπισθεν τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐφείδετο Ἰωὰβ τοῦ λαρες τοῦ λαοῦς τοῦ μὰ καταδιώκειν κατοπισθεν τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐφείδετο Ἰωὰβ τοῦ λαρεσαλώμ, καὶ ἔξψιψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ, καὶ ἔστησαν ἐπ΄ αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἔφυγον ἔκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. 18 Καὶ ᾿Αβεσσαλώμ ἔτι ζῶν ἔλαβε καὶ ἔστησεν ἐαυτῷ στήλην ἐν τῷ κοιλάδι τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔλεγεν Ὁτι οὐκ ἔστι μοι υἰός, ἵνα ἀναμιμνήσκηται τὸ ὅνομά μου. Καὶ ἐπεκάλεσαν αὐτὴν Χεὶρ ᾿Αβεσσαλώμ ἔας τῷς ἡμέρας ταύτης.

19 Καὶ Άγιμάας νίὸς Σαδώκ είπε πρὸς 'Ιωάβ' Δραμών δή εὐαγγελιοῦμαι τῷ βασιλεί, ότι έχρινε κύριος αθτώ έχ γειρός τών έγθρών αὐτοῦ. 20 Καὶ είπεν αὐτῷ Ἰωάβ. Οὐκ ἀνήρ εύαγγελισμού εἶ σὺ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, καὶ σὺ εύαγγελιή εν ήμερα άλλη εν δε τη ήμερα ταύτη ούκ εθαγγελιή, ότι υίὸς βασιλέως τέθνηκε. ²¹ Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Χουσί· Πορεύου καὶ άπάγγελλε τῷ βασιλεῖ ὄσα ἐώρακας. Καὶ προςεκύνησε Χουσί τῷ Ἰωὰβ καὶ ἔδραμε. 22 Καὶ προςέθετο έτι Αγιμάας νίὸς Σαδώκ καὶ είπε τῷ Ἰωάβ. Καὶ τί ἐστιν ἐὰν καὶ ἐγὼ δράμω οπίσω του Χουσί; Καὶ είπεν Ἰωάβ. Ίνατί συ τρέχεις, τέπνον μου; Δεύρο, ούπ έστι σοι ευαγγέλια είς ώφέλειαν πορευομένω. 23 Καί είπεν 'Αγιμάας'. Καὶ τί ἔσται ἐὰν δράμω; Καὶ είπεν αὐτῷ Ἰωάβ. Δράμε. Καὶ ἔθραμεν 'Αχιμάας την όδον την του Κεχρά και παρηλθε τον Xouol.

14. Β: ἐν τῷ καφδ. ᾿Αβ. ΑΒ: τῆς δρυός (τὅ δ. ϜΧ).
15. ΑΒ: αἴροντα (τῶν αἰρ. ϜΧ). 16. ΑΒ: κερατίνη κ. ἀπέστρ.... διώπειν ὁπίσω Ἰσρ. 17. ΑΒ* Ἰωβ.... † (p. δρ.) εἰς τὸς βόθυνον τὸν μέγαν ... ἐστήλωσεν ... ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς. 18. Β † (α. στ.) τῆν. ΑΒ † (p. στ.) ἐν ἢ ἐἰἡφθη καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τῆν στήλην τὴν ... εἰπεν ... ὅκ ἔστιν αὐτῷ νίὸς ἔνεκα τῷ ἀναμνησαι τὸ ὀνομα αὐτῷ ... ἐκάλεσε τῆν στήλην. 19. ΑΒ* πρὸς Ἰωάβ· Δράμω δὴ καὶ εὐαγγελιῶ ... * αὐτῷ. 20. ΑΒ: εὐαγγελίας * εἰ et (alt.) σὸ ... ἔ εῖ[ξ]νεκεν ὁ νίὸς τῷ βασιλέως ἀπέθανε.

אַבְּמָלֵים עד היוֹם הַזִּה: עַמַּצָּבֶּעָ עַלִּשָׁמִוּ וַיִּשְׂמֵּה לָהִּ יָּרַ אַבְרָלְ בַּן בַּאַבְיּעָ הַשָּׁמִּ וַיִּשְּׁמֵּר הַשָּׁמִי וַיִּאָב זַבְּבָּעָ אֲשָׁר בַּמְמֶּלְ-הַפֶּלֶּה בַּיִּאָב זַבְּבָּעָ אֲשָׁר בַּמְמֶּלְ-הַפֶּלֶּה בַּיִּאָב זַבְּבָּר אָמָר וַיִּבָּר אָמָר הַמָּלָה בַּיִּאָב זַיִּשְׁלֶכוּ אַעוֹּ בַיִּמָּר אָל-הַפַּחַע בְּנִּוֹל מְאָר זַיִּשְׁלֶכוּ אַעוֹּ בַיִּמֵּר אָל-הַפַּחַע בְּנִּוֹל מְאָר זַיִּשְׁלֶכוּ אַעוֹּ בַיִּמֵּר אֶלִי בָּשָּׁבְּים בְּנִוֹל מְאָר זִיּשְׁלֶכוּ אַעוֹ בַיִּמֵּר אֶלְבְּיִּ מִּלְיוֹם בְּיִּחָׁת הַבְּּנִוֹל מְאָר מִרְלָף אַנְוֹרֵי יִשְּׂרָאֵל פִּי־חְשֵּׁב יִּנְּכְּי זִיּתְלְמֵב וְנִבְּיּעׁ אָל־בַּפַּתְּעְ אָרַבּיּבְּעָּלוֹם בַּיִּמֶּר וּיִּאָר בִּיִּבְּרָב אַבְּעָּלוֹ בַּיִּמֶּל בְּבָּבּילִים בְּעִּבְּים נְשָׁבָּיוֹ בְּעָּבְיּים נְשְׁבָּיוֹ זִיִּתְּלְמֵב בְּבָּבְּיּעִי אָלִר בַּיִּבְּיִּים בְּעָּבְיוֹ בִּיְּעָר אָרְבּים בְּעָּלוֹם בַּיִּלִּים בְּבְּבִּים בְּעָּבְיוֹ בְּבְּיִים בְּעָּבְיוֹ בִּיִבְּבָּר בְּבָּבְיים בְּבָּבְייִי הָּבְּים בְּבָּבְיים בְּבָּיים בְּבְּבִּים בְּבָּייִי בְּבְּבִּיים בְּבָּייִי בְּבְּבִייִי בְּבְּבִּיים בְּבָּייִי בְּבִּיים בְּבְּבִיי יִּבְּבְיים בְּבְּבִיי בִּבְּבְּיִים בְּבְּבִּיים בְּבְּבִיים בְּבְּבִּים בְּבִּיים בְּבְּייִים בְּבָּבּייִי בְּבִּבּיים בְּבִּייִים בְּבִּיים בְּבִּייִים בְּבִּיים בְּבִּייִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּייִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּבְיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּבְיים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבּים בְּבָּבְים בְּבָּבְיים בְּבָּבְיים בְּבִּבְיים בְּבְּבָּים בְּבְּבְיים בְּבְּבָּים בְּבָּבְים בְּבִּים בְּבְּבְּבָּבְיים בְּבְּבָּבּיים בְּבְיים בְּבְּבְיּבְיים בְּבְיבּים בְּבְּבָּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְּבְיים בְּבְבּים בְּבִּבּים בּבּבּיים בְּבָּבְיבּבּים בּבּבּיים בּבְּבְיבּים בְּבְּבּים בְּבְיבְיבְּבְּבְיים בְּבְּבְּבְיוֹבְיבְּבְיבְים בְּבְּבְיבְיבּים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְבְּבְיבְים בְּבְּבְבּבּים בְּב

> לאחליו ס' .17. v בחיין ס' .18. v כן סויי ולא כחיב .30. v.

21. AB: Βαδίσας ἀνάγγειλον τ. β. ὅσα εἰδες ... ἐξηλθε. 22. AB: προς Ί. Καὶ ἔστω ὅτι δράμω
καίγε ἐγὼ ... σὸ τότο τρ., νίέ. 23. AB: (*pr. 'Az.)
Τί γὰς ἐὰν ... Κεχὰς (s. Καιχ.) κ. ὑπεςέβη.

Absalom ins Gerz, ba er noch lebte an ber 15 Eiche. *Und zehn Anaben, Joabs Waffenträger, machten sich umber und schlugen ihn zu Lobe.

- 16 Da blies Joab bie Posaune, und brachte bas Bolt wieber, baß es nicht weiter Israel nachjagte, benn Joab wollte bes 17 Bolks verschonen. "Und sie nahmen Absalom und warfen ihn in den Wald in eine große Grube, und legten einen sehr großen Sausen Steine auf ihn. Und das ganze Israel flohe, ein jeglicher in seine 18 Hutte. "Absalom aber hatte sich eine
- 18 hutte. *Abfalom aber hatte fich eine Saule aufgerichtet, ba er noch lebte, bie ftehet im Königsgrunde. Denn er fprach: Ich habe keinen Sohn, barum foll dieß meines Namens Gedächtniß sein, und hieß die Saule nach seinem Namen, und heißt auch bis auf diesen Lag Absaloms Raum.
- 19 Ahimaaz, ber Sohn Babots, sprach: Lieber, laß mich laufen und bem Könige verfundigen, bag ber Gerr ihm Recht verschafft hat von seiner Feinde Ganden.
- 20 "Joab aber fprach zu ihm: Du bringeft beute teine gute Boifchaft. Einen andern Lag follft bu Botichaft bringen, und heute nicht, benn bes Königs Cobn ift tobt.
- 21 *Aber zu Chuft fprach Joab: Gebe bin und fage bem Konige an, was du gesehen haft. Und Chust betete Joab an, und lief.
- 22 Ahimaaz aber, ber Sohn Babofs, sprach abermal zu Joab: Wie, wenn ich auch liefe bem Chust nach? Joub sprach: Was wilk du laufen, mein Sohn? Romm her, bu wirst nicht eine gute Botschaft bringen.

23 BHe, wenn ich liefe? Er sprack zu ihm: So laufe boch. Alfo lief Ahimaaz stracks Weges, und kam Chust vor.

> 16. A.A: fconen. 23. A.A: ftrades \$8.

15. fcbl. Abfatom. B.dW.vE.A: n. töbteten ihn. 16. bes B. Febrete um. dW.vE: (gurud) vom Berfolgen Ifraels. B: hielt bas B. gurud. dW: that bem B. Cinhalt. vE: weil ... gurudh.

17. dW: Lody. B: richteten ... über ihm auf. dW: erricht. A: trugen über ihn ... jufammen.

18, Abf. Denkmal. dW.A: ein Raal. vE: Denkmal. B.dW.yE.A: im Ronigethal. De Sobn, auf bag ich ... ftiften moge. dW.vE: um (meinen R. im G.) zu erhalten. dW: Abf. Zeichen. A: Danb!

in corde Absalom; cumque adhuc palv.10. pitaret haerens in quercu, *cucurre-15
(Pr.19,26 runt decem juvenes armigeri Joab et
160,257; percutientes interfecerunt eum.

2,28. Cecinit autem Joab buecina et re-16
tinuit populum, ne persequeretur
2,28. fugientem Israel, volens parcere multitudini. Et tulerunt Absalom et 17
projecerunt eum in saltu in foveam
grandem, et comportaverunt super

Joe. 7,28. eum acervum lapidum magnum minis;
19,8. omnis autem Israel fugit in taber16,12. nacula sua. Porro Absalom erexe-18
rat sibi, cum adhuc viveret, titulum,

Gen. qui est in valle regis; dixerat enim:
16,17. Non habeo filium, et hoc erit monimentum nominis mei. Vocavitque titulum nomine suo, et appellatur ma-

nus Absalom usque ad hanc diem.

15,86.27.

Curram et nunciabo regi, quia judicium fecerit ei Dominus de manu inhesicorum ejus. Ad quem Joab 20 dizit: Non eris nuncius in hac die, sed nunciabis in alia; hodie nolo te nunciara, filiua enim regia est mortuus. Et ait Joab Chusi: Vade et 21

Chusi Joab et cucurrit. Rursus 22
autem Achimaas, filius Sadoc, dixit ad

(Joe. Joab: Quid impedit si etiam ego curpaparam post Chusi? Dixitque ei Joab:
Quid vis currere, fili mi? non eris
boni nuncii bajulus. Qui respondit: 23
Quid enim si eucurrero? Et ait ei:
Curre! Currens ergo Achimaas per
viam compendii transivit Chusi.

22. 8 † (p. mi) veni huc!

19. dW: Botichaft bringen. vE: bie frohe Rachericht. B: gute Seitung. dW.vE. A. gefc. (aus ber f.).
20. B: wirft biefen Tag f. g. Botichafter fein. vE: R. fr. Botich. taunft bu h. br. (dW.A: Du folift n. Bote fein.)

21. dW.vE: zu einem Chusten (Anschiten)?
22. Cohn? Du w. E. Botenlohn erlangen. B: Bas ware es dann, laß mich doch auch laufen. dW: B. es auch fei ... a. noch hinl. vE: Es f. w. es wolle ... nachl. B: da für bich t. g. Botsch. vorhanden ift. dW: es fit t. B. die etwas einbringet. vE: bir t. eins trägliche.

23. ben Beg ber Chene. dW: Aue.

^{14.} dWeburch b. G. vE: Da er noch ... lebte, (B. 15.) umringten ihn. dW: Roch lebte er ... ba traten brei Ruappen hingu.

XVIII.

Absalomi adversus patrem seditio.

24 Καὶ Δαυίδ ἐκάθητο ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων των πυλών. Καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς ἐπὶ τῷ δώματι της πύλης έπὶ τοῦ τείγους, καὶ ήρε τούς όφθαλμούς αύτοῦ καὶ είδε, καὶ ίδού ανήρ τρέγων μόνος ένωπιον αύτου. ανεβόησεν ό σχοπος καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεί, καὶ είπεν ὁ βασιλεύς. Εί μόνος τρέγει, εύαγγελισμός έν τφ στόματι αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος και έγγίζων. 26 Και είδεν ο σκοπός άνδρα έτερον τρέχοντα, καὶ άνεβόησεν ό σκοπός έπὶ την πύλην καὶ είπεν. Ἰδού ανήρ έτερος τρέχων μόνος. Καλ είπεν ὁ βασιλεύς· Καὶ ούτος εὐαγγελιζόμενός έστι. 27 Καὶ είπεν ό σχοπός Εώρακα τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ώς δρόμον Αγιμάας υίοῦ Σαδώκ. Και είπεν ό βασιλεύς. Άγηρ άγαθός ούτος, καίγε είς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται.

²⁸ Καὶ ἐβόησεν 'Αγιμάας καὶ είπε τῷ βασιλεί· Βιρήνη. Καὶ προςεκύνησε αὐτῶ ἐπὶ πρόςοπον έπι την γην και είπεν. Εύλογητός κύριος ό θεός σου, ος συνέκλεισε τους ανδρας τους έπαραμένους τας γείρας αυτών έπι τον κυριόν μου τον βασιλέα. 29 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς: Ελρήνη τῷ παιδαρίφ τῷ 'Αβεσσαλώμ; Καλ είπεν Αγιμάας. Είδον το πληθος το μέγα εύφραινόμενον έν τῷ ἀποστείλαι τὸν δοῦλον τοῦ βασιλέως Ιωάβ και τὸν δοῦλόν σου, και οὐκ έγνων τι έκει. 80 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς. Πάρελθε καὶ παράστηθε ώδε. Καὶ ἐπεστράφη καὶ έστη, 31 καὶ ίδου Χουσί παρεγένετο καὶ είπε τῷ βασιλεί. Εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ο βασιλεύς, ότι έδικασέ σοι κύριος σήμερον έκ χειρός πάντων τῶν ἀνθεστηκότων σοί. 32 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς τὸν Χουσί. 'Υγιαίνει τὸ παιδάριον 'Αβεσσαλώμ; Καὶ είπε Χουσί. Γένοιντο ώς τὸ παιδάριον οι έγθροί του κυρίου μου του βασιλέως και πάντες **ΧΙΧ.** όσοι έπανέστησάν σοι είς κακά. 1 Καί έδακρυσεν ο βασιλεύς, και ανέβη είς το ύπερφον της πύλης και έκλαυσε, και τάδε είπεν έν τῷ πορεύεσθαι αὐτόν Τέχνον εμὸν Αβεσ-

מוּכַּה יָכִּוּא: הַפָּלֶּבָ אָרִשׁ-מִוֹכ זָּה וֹאָלְ-בְּשִוּלֵּה בּמִּלְבַּע אָּהִשִּׁ-מִוֹכ זָּה וֹאָלְ-בְּשִוּלֵה הַבְּפָּׁה אַנִּי הַשְּׁבָּע בּוֹבְּצָּע בּנִיבּאָיִשׁ בְּעְ הַבְּפָּׁה אַנִּי רִאָּה אַתִּבְּעִרנּבְּע בִּנִּאָּתְ הַבְּפָּׁה אַנִּי רִאָּה אַתִּבְינִינִּבְּע הַבְּפָּה בִּיִּאָתְ הַבְּפָּה אָנִי רִאָּה אַתִּבְּעִרנּבְּע הַבּפָּה בִּיִּאָתְ הַבְּפָּה אָנִי רַאָּה הָבְּנִי נְיִּלְבְא הַבּפָּה הָעִּי הַבְּפָּה הָלְּוֹבְ וְלַלְב: וַיִּלְא הַבְּפָּה הָעְּ הַבְּפָּה הָלִּוֹך וְלְּלֵב הַלְּבְיּוֹ בְּשִׁלֵּע הַבְּפָּה בָּעִי הַבְּפָּה הָלִוֹך וְלְּלֵב הַלְּבְא הַבּפָּה וַנְּבְּיִּלְ הַבְּבָּה הָלִוֹך הָלְּבָּא הַבְּפָּה וַנְּבְּיִּלְ הַבְּבְּוֹי וַלְּעָר הַבְּּלֶּר אִם־לְבְּיוֹ בְּעִּילְ הַבְּבָּיוֹ הַלְּבְיּי הַלְּבָּא הַבְּבְּיוּ הַבְּבָּיוּ הַלְּבָּא הָבְּבְּיוּ בְּיִבְּעִּי הַבְּעָּבְיוֹ בְּיִבְּעִי הַבְּבָּיוּ הַבְּבָּיוּ וְלָּבְי וְלָּבְר וְיִשְׁבַּב בִּין-שְׁבֵּי הַשְּׁבְּיוּ

וַיִּקְרָא אַחִימַעץ וַיִּאמֵר אַל־הַמַּלה שַׁלוֹם וַיִּשִׁתַּחוּ לַמַּלֶהְ לַאֲפֵיו אַרְצָה וַיֹּאמֶר בַּרוּדְ יִהוֹה אֵלְהִידְ אֲשֵׁר סִנָּר אָת־הַאַנִּשִׁים אַשָּׁר־נַשָּׂאָוּ אָת־יַדַם 29 בַּאַרֹנֵי הַמַּלֶהְ: וַיִּאֹמֵר הַמָּלֶהְ שָׁלִוֹם לאַכשׁלוֹם וַיָּאֹמֵר אַחִימֹעץ ראיתו ההמון הגלול לשלח אתר המלה יואל ואת-עבדה ולא ל יַדַעִּתִּי מַהּ: וַיִּאמֵר הַמַּכֵּהְ סְב הִתִיצַב וַיְּפָב וַיִּעַמֹד: וְהנה הכּוּשׁי וַיָּאמֶר הַכּוּשִׁי הַמַּלֵה כִּרשִׁפַטְהַ יָהוָה הַיּוֹם מַיִּר הפמים עליה: אַל־הַפּוּשִׁי הַשָּׁלִוֹם לַנַּעַר לַאַבְשָׁלוֹם ריאמר הפושי יהיף כפער איבי אדני הַשָּׁעַר וַיָּבְהָ וְלָה וּ אָמַר בָּלֵבְהוֹ בְּנֵי

στοεψον, στηλώθητι ὧδε (c.FX). 31. AB: ἔκοινε... ἐπεγειρομένων (s. ἐγειρ.) ἐπὶ σἐ (ἐδικ. κτλ. FX). 32. AB: Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίω τῷ Ἰ. (ἸΤγ. κτλ. FX). B† (a. alt. X.) ὸ (*AX). AB: ἐπὰ αὐτὸν (σοι FX). — 1. AB: ἐταράχθη ὸ β.... ὕτως εἰπ... Τἱὲ με.

^{24.} A B: τῶν δύο π. ... εἰς τὸ δῶμα τ. π. πρὸς τὸ τείτος, π. ἐπῆςε. 25. A B: μ. ἐστίν, εὐαγγελία. 26. A B: ἐβόησεν ὁ σκ. πρὸς τἢ πύλη. B + (a. $I\delta$.) Kαl. A B: Kαίγε ότ. ... * ἔστι. 27. A B: Eγῶ ὁρῶ. 28. A B: πρὸς τὸν βασιλέα ... πρ. τῷ βασιλεί ἐπὶ πρ. αὐτῦ ... ἀπέκλεισε ... τὴν χείρα αὐτ. ἐν τῷ κυς. με τῷ β. 29. A B: (* εύφ) τε ἀποστ. (c. EFX). 30. A B: Eπί-

David aber fag zwischen zweien Thoren. Und ber Bachter ging aufe Dach bes Thore an ber Mauer und hob feine Augen auf, 25 und fabe einen Mann laufen alleine, *und rief und fagte es bem Ronige an. Der Ronig aber fprach: Ift er alleine, fo ift eine gute Botichaft in feinem Munbe. Und ba berfelbige ging und herzu fam, 26 fabe ber Bachter einen anbern Dann laufen, und rief in bas Thor und fprach: Siebe, ein Dann lauft alleine. Der Ronig aber fprach: Der ift auch ein guter Bote. 27 *Der Bachter fprach: 3ch febe bes erften Lauf als ben Lauf Ahimaag, bes Cohns Babots. Und ber Ronig fprach: Es ift ein guter Mann, und bringt eine aute Botidaft. Uhimaag aber rief und fprach gum Ronige: Friebe! Und betete an vor bem Ronige auf fein Antlig gur Erbe, und fprach: Belobet fei ber Berr, bein Gott, ber bie Leute, Die ihre Banb wiber meinen Gerrn, 29 ben Ronig, aufhoben, übergeben hat. *Der Ronig aber fprach: Webet es auch wohl bem Rnaben Abfalom? Abimaag fprach: 3ch fabe ein großes Getummel, ba bes Ronigs Rnecht Joab mich, beinen Rnecht, 30 fanbte, und weiß nicht, mas es mar. *Der Ronig fprach: Bebe herum und tritt ba Und er ging herum und fanb 31 allba. * Siebe, ba tam Chuff und fprach: Sier gute Botichaft, mein Berr Ronig! Der Berr bat bir beute Recht verschafft von ber Sand aller, die fich wider bich auflehneten. 32 Der Ronig aber fprach ju Chuft: Webet es dem Anaben Absalom auch wohl? Chuft fprach: Es muffe allen Feinden meines Berrn Ronigs geben, wie es bem Rnaben gebet, und allen, Die fich wider bich XIX. auflehnen übel zu thun. *Da warb

ber König traurig, und ging hin auf ben Saal im Thor und weinete, und

David autem sedebat inter duas 24 18,24. portas; speculator vero, qui erat in fastigio portae super murum, elevans oculos vidit hominem currentem solum. - *Et exclamans indicavit regi, 25 dixitque rex: Si solus est, bonus est nuncius in ore eius. Properante autem illo et accedente propius, *vidit 26 speculator hominem alterum currentem. et vociferans in culmine ait: Apparet mihi alter homo currens solus. Dixitque rex: Et iste bonus est nuncius. *Speculator autem: Contemplor, ait, 27 cursum prioris quasi cursum Achimaas filii Sadoc. Et ait rex: Vir 18g.1,42.bonus est et nuncium portans bonum venit.

Clamans autem Achimaas dixit ad 28 14,122.4. regem: Salve rex! Et adorans regem coram eo pronus in terram, ait: Benedictus Dominus Deus tuus, qui conclusit homines qui levaverunt manus suas contra dominum meum regem. *Et ait rex: Estne pax puero Absa-29 lom? Dixitque Achimaas: Vidi tumultum magnum, cum mitteret Joah servus tuus, o rex, me servum tuum; nescio aliud. *Ad quem rex: Transi, 30 ait, et sta hic! Cumque ille transisset et staret, "apparuit Chusi et veniens 31 ait: Bonum apporto nuncium, domine mi rex! judicavit enim pro te Dominus hodie de manu omnium qui *Dixit au-32 surrexerunt contra te. v.m. tem rex ad Chusi: Estne pax puero Absalom? Cui respondens Chusi: Fiant, inquit, sicut puer inimici domini mei regis et universi qui consurgunt adversus eum in malum! *Contristatus itaque rex ascen-16,22. dit coenaculum portae et flevit, et

19,1.4. sic loquebatur vadens: Fili mi Absa-

im Behen fprach et alfo: Mein Sohn

1. Gewöhnlich (auch Griech, n. Lat.) B. 33.

^{24,} ben zwei ... auf bie DR.

^{25.} B.dW: fo ift (eine) B. B: Und er g. immerfort u. f. herau. dW.vE: er f. immer naber.

^{26.} r. bem Thorwart in. B: Thorhuter.

^{27.} vE: wie. dW: febe ... an fur. A: erfenne. 28. dW: Geil! vB: Glud! dW.vE: preisgegeben.

^{29,} ba 3. bes R. Ru. u. mich. B: bas gr. Bet.

^{30.} B: ftelle bich ... blieb ftehen. vE: Tritt auf b. Bolyglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1, Abts.

^{29.} Al.: tumulum.

Seite u. ft. b. dW: Romm, tr. hieber ... fam u. trat bin.

^{31.} B: Es laffe fic ... g. Beitung fagen. dW: ... ers balt bie Botich. vE: Frobe B. erh. dW: erhoben. vE. A: aufgestanben.

^{32.} ben g. ... wie b. Rn. B: Es muffen bie ... bem Rn. gleich werben. B.dW.vE.A: jum Bofen.

^{1.} febr bewegt. dW.vE: erbebte ... Cbergemach.

XIX.

Absalomi adversus pairem seditio.

σαλώμ, τέχνον έμόν, τέχνον έμόν. Τίς δώσει μοι θάνατον άντὶ σοῦ, Αβεσσαλώμ, νίε μου, νίε μου. 2 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωάβ, λέγοντες: Ἰδοὺ ὁ βασιλεύς κλαίει και πενθεί ύπερ Άβεσσα-. λώμ. ³ Καὶ εγένετο ή σωτηρία έν τῆ ήμερα έκεί~~ν~~η είς πένθος παντί τῷ λαῷ, ὅτι ηκουσεν ὁ λαὸς εν τῆ ἡμέρα έκείνη, λεγόντων. "Οτι λυπείται ὁ βασιλεύς ἐπὶ τῷ υἰῷ αὐτοῦ. 4 Καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὺς ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη του είςελθεϊν είς την πόλιν, καθώς διαπλέπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυνόμενοι ἐν τῷ φεύγειν αύτους έν πολέμφ. 5 Και ο βασιλεύς έκρυψε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ ἀνεβόα ὁ βασιλεὺς ἐν φωτη μεγάλη, λέγων Τέκνον έμον Αβεσσαλώμ, Αβεσσαλώμ τέκνον έμόν. 6 Καὶ εἰκῆλθεν Ιωάβ πρός τον βασιλία είς τον οίκον και είπε. Κατήσχυνας σύ σήμερον τα πρόςωπα πάντων των δούλων σου των διασωσάντων την ψυγήν σου σήμερον και την ψυχην των υίων σου και των θυγατέρων σου καὶ την ψυχήν των γυναικών σου καὶ τών παλλακών σου, 7του άγαπαν τους μισούντάς σε και μισείν τούς άγαπώντάς σε. "Οτι ανήγγειλας σήμερον, ότι ούχ είσλη οι αργοντές σου ούδε παίδες. ότι έγνωκα σήμερον, ότι εί Αβεσσαλώμ έζη καὶ πάντες ἄν ήμεῖς σήμερον νεκροί, ότι τότε ηρεσκεν ενώπιον σου. 8 Καὶ νῦν άναστηθι, έξελθε και λάλησον έπι την καρδίαν εων παίδων σου. ότι έν κυρίφ ωμοσα, ότι εί μη συ έξελεύση σήμερον, ει αύλισθήσεται τις μετά σου την νύκτα ταύτην, και έπίγνωθι τούτο σεαυτώ, ότι χεϊρόν σοι έσται τούτο έπ πάντων των κακών των έπεληλυθότων έπὶ σὲ

⁹ Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς πύλης, καὶ ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ, λεγόντων Ἰδοὸ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἔπὶ τὴν πύλην, καὶ εἰςῆλθε πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόςωπον τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν πύλην. ΄Ο δὲ Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἔκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. ¹0 Καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς διακρινόμενος ἐν πάσαις ταῖς

έκ νεότητός σου έως του νῦν.

1. A^*B : $vl\acute{\epsilon}$ με, $vl\acute{\epsilon}$ με' A. (c.F). AB: δώη τὸν ϑ . με (c.FX). $B \dagger$ $(p.σ\mathring{\epsilon})$ έγω ἀντι σἔ. 2. AB: ἀνηγγ. ... έπι (ὑπλο FX). 3. AB: $l\acute{\epsilon}$ γων. 4. B: αὐτὰς φ . έν τῶ πολ. 5. AB: ἕνομέρεν (ἀνεβ. FX). B^* έν. AB: $Tl\acute{\epsilon}$ με' AB. AB: $l\acute{\epsilon}$ γων (A: $vl\acute{\epsilon}$ με) $vl\acute{\epsilon}$ με (δ.ασ. $ext{3}$ $ext{3}$ $ext{3}$ $ext{3}$ $ext{4}$ $ext{3}$ $ext{3}$ $ext{4}$ $ext{3}$ $ext{3}$ $ext{4}$ $ext{3}$ $ext{4}$ $ext{4$

אַבְשָׁלוֹם בְּנֵי כִנֵי אַבְשָׁלוֹם מִי־יָתַּן מותי אַנֵי תַחָהִיה אַבְשַׁלִּוֹם בְּנֵי בְנִי: ייפר ליואב הפה המלך בכה זַיִּתָאַבֶּל עַל־אָבְשָׁלְוֹם: וַתִּהָי הַתְּשָׁעָה 3 בַּיִּוֹם הַהָּוּא לָאָבֵל לָכַל־הַעָם כִּי־שַׁמַע האָם בַּיָּוֹם הַתוּאֹ לַאמֹר נַעַצַב הַמֶּלֶהְ 4 עַל״בּנוֹ: וַיִּתְנַנֵב הָעַם בַּיִּוֹם הַהְוּא כאשר ח הַנּכְלָנִישׁ בְּנוּסָם בַּמִּלְחָמֵה: וְהַמֵּלֶהְ לַאָם אָת־פָּנָיר רַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ קוֹל נָּדְוֹל אַבשׁלום אַבשׁלום ַנַיָּבָא יוֹאָב אֶל־הַמֵּלֶהְ הַבַּיִת וַיאׁמֵר • תובשת היום את-פני הממלטים את-נפשה נַפָּשׁ בַּנָיה וּבִנֹתִיה וְנַפִשׁ נַשִּׁיה וְנַפִשׁ ז פּלַנְשֵׁיד: לַאַהַבָּהֹ אַת־שֹׁנָאִיה וַלְשִׁנָא אַר־אָּחַבֶּיך פַּי י תַּנְּדָתַ חַיּוֹם כֵּי אֵין ה שורים וַעַבָּוֹים בֵּי יַדַעִּתִי הַיּוֹם בָּי לֵא אַבִשָּלִום חֵי וְכַלֵּנוּ חֵיוֹם מַתִּים וְעַתָּה קום בּצֵינֵיה: עַל־לַב עַבָּדִיף פִּי בִיהוָת נִשְׁבַּעְתִּי בִּי־אֵינְהַ יוֹבֵא אִם־יַלֵּין אִישׁ אַקּוּ װַפַּיְלָה וָרָעָה לְהַ וֹאת מִפּל־ אַשָׁר־בָּאָה

בּאֹמָם בָּהָוּן בְּכֹּלְ-שִׁכֹּמֹּי יִשְׁרָאֵלְ כָּאמִׁר הְנִּמִּלְּשִׁלְ נֵס אִישִׁ לְאִנְּלְיִנִּי זִּלְּכִּ בְּפִּּמַתִּ זִּיְּבָּא כָּלְ-הָבָּם לָפְבֵּי הַפְּּלְּנֵּ בְּפָּמַתִּ וַיִּבָּא כָּלְ-הָבָּם לִפְבֵּי הַפְּּלְּנֵּ נִיּצֵׁם נִיּבָּיִנִ לֵאמָר נִיּמָּב פַּמְּמַר וְּלְכֹּלְ-

v. 7. 15 13

^{1.} Bare ich boch ftatt beiner geftorben.

^{2.} B.dW.vE: u. trauert (fehr).
3. dW.vE.A: ber S. an jenem (felbigem) E. gur Trauer. B: aus b. Griofung ... ein Trauern.

^{4.} bağ es in b. St. B: fam verftoblenerweife. dW:

Abfalom, mein Sohn, mein Sohn Abfa-Iom! Bollte Gott, ich mußte fur bich fterben! D Abfalom, mein Sohn, mein Sohn! Und es warb Joab angefagt: Siebe, ber Ronig weinet und tragt Leib um Abfalom. 3 "Und warb aus bem Sieg bes Tages ein Leib unter bem gangen Bolt, benn bas Bolt batte gebort bes Tages, bağ fich ber Ronig 4 um feinen Sobn befummerte. *Und bas Boll fahl fich weg an bem Tage, baß es nicht in die Stadt tam, wie fich ein Bolt wegfliehlet, bas zu Schanben geworben ift, 5 wenn es im Streit gefloben ift. Ronig aber hatte fein Angeficht verhullet, und forie laut: Ach mein Sohn Abfalom, 6 mein Sohn, mein Sohn! *Joab aber tam jum Ronige in bas Baus und fprach: Du haft heute ichamroth gemacht alle beine Rnechte, bie beute beine, beiner Gobne, beiner Abchter, beiner Beiber und beiner 7 Rebeweiber Seele errettet haben, *baß bu lieb habeft, bie bich haffen, und haffeft, bie bich lieb baben! Denn bu laffeft bir beute . merten, bag bire nicht gelegen ift an ben Sauptleuten und Rnechten. Denn ich merte heute wohl, wenn bir nur Abfalom lebte und wir heute alle tobt maren, bas bauchte 8 bich recht fein. *So mache bich nun auf, und gehe heraus, und rebe mit beinen Rnechten freundlich. Denn ich fcwore bir bei bem Berrn: Birft bu nicht beraus geben, es wird tein Mann bei dir bleiben biefe Nacht über. Das wird bir arger fein benn alles Uebel, bas über bich gefommen ift von

9 Da machte fich ber König auf, und feste fich ins Thor. Und man fagte es allem Bolt: Siehe, ber König fist im Thor. Da kam alles Bolk vor ben König. Aber Ifrael war geflohen, ein jeglicher in seine O hutte. * Und es zankte fich alles Bolk in allen Stämmen Ifraels und sprachen:

beiner Jugend auf bis bieber.

2 f. Gewöhnlich (auch Griech. u. Lat.) B. 1 ff. 2. U.L: Leibe. 4. U.L: verstahl fich weg ... vers stiehlet. 7. U.L: läffest bich hente. A.A: baß bir nichts. A.A: recht zu fein.

verftohlen. B: beugte aus in b. St. ju gehen? dW: bas beschämet ift. vE: fich icamt. A: f. wenbet?

5. B.dW.vE.A: (wehtlagete) mit lauter Stimme. 6. Seelen. dW: macheft h. ich. bas Angeficht aller. vE: beschämeft alle. B: haft besch, b. Ang. dW.vE. A: Leben. lom! Absalom fili mi! quis mihi tribuat ut ego moriar pro te, Absalom fili mi! fili mi Absalom!

Nunciatum est autem Joab, quod 2 rex fleret et lugeret filium suum. Et versa est victoria in luctum in die 3 illa omni populo; audivit enim populus in die illa dici: Dolet rex super filio suo. *Et declinavit populus in die 4 7.23. illa ingredi civitatem, quomodo declinare solet populus versus et fugiens 15.30. de praelio. Porro rex operuit caput 5 v.1. suum et clamabat voce magna: Fili mi Absalom! Absalom fili mi, fili mi! *Ingressus ergo Joab ad regem in domum dixit: Confudisti hodie vultus omnium servorum tuorum, qui salvam fecerunt animam tuam, et animam filiorum tuorum et filiarum tuarum, et animam uxorum tuarum, et animam concubinarum tuarum. Diligis odien- 7 tes te, et odio habes diligentes te, et ostendisti hodie, quia non curas de ducibus tuis et de servis tuis, et vere cognovi modo, quia si Absalom viveret et omnes nos occubuissemus, tunc placeret tibi. Nunc igitur surge 8 et procede, et alloquens satisfac servis tuis; juro enim tibi per Dominum. quod si non exieris, ne unus quidem remansurus sit tecum nocte hac; et peius erit hoc tibi. quam omnia mala. quae venerunt super te ab adolescentia tua usque in praesens.

18,84.4. Surrexit ergo rex et sedit in 9
porta, -et omni populo nunciatum
est, quod rex sederet in porta, venitque universa multitudo coram rege;
18,17. Israel autem fugit in tabernacula
sua. *Omnis quoque populus certa- 10
hat in cunctis tribubus Israel, dicens:

7. lieb haft ... bir uichts ... ertenne ... wenn nur ... weir jest. B: zeigest h. au. A: haft h. gez. dW.vE: gibft h. zu erfennen ... bir nichts find. B: n. bei bir gelten. 8. fcw. es. dW.vE: stehe auf. dW: rebe fr. deinen R. zu. dW.vE: schlimmer ... Schlimme bas (bich bestroffen hat).

^{5. 8° (}ult.) fili mi.

Absalomi adversus patrem seditio.

φυλαίς Ίσραήλ, λέγοντες 'Ο βασιλεύς 'Δαυίδ'
εξήρηται ἡμᾶς ἀπό πάντων τῶν εχθρῶν ἡμῶν,
καὶ αὐτὸς ἐξιρύσατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων καὶ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς. 11 Καὶ
'Αβεσσαλώμ, ὅν ἐχρίσαμεν ἐφ ἡμῶν, τέθνηκεν
ἐν τῷ πολέμφ καὶ νῦν ἱνατί σιωπᾶτε ὑμεῖς
ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα; 'Καὶ τὸ ἐῆμα παντὸς
Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα'.

12 Ο δε βασιλεύς Δανίδ έξαπέστειλε πρός Σαδώκ και πρός Αβιαθάρ τους ίερεις, λέγων Λαλήσατε πρός τους πρεσβυτέρους Τούδα, λέγοντες Ίνατί γίνεσθε έσγατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα είς τὸν οἶκον αὐτοῦ; (Καὶ ὁ λόγος παντός Ίσραήλ ήλθε πρός τον βασιλέα είς τον οίκον αὐτοῦ.) 18 'Αδελφοί μου ὑμεῖς, ὀστα μου καί σάρκες μου υμείς. και ίνατι γίνεσθε εις τους έσχατους του επιστρέψαι τον βασιλέα είς τον οίχον αύτοῦ; 14 Καὶ τῷ Αμεσσὰ έρεῖτε. Ούχὶ όστοῦν μου καὶ σάρξ μου σύ; καὶ νῦν τάδε ποιήσαι μοι ο θεός καὶ τάδε προςθείη, εί μη άρχιστρατηγός έση ένώπιον έμου πάσας τας ήμέρας αντί Ιωάβ. 15 Και έκλινε την καρδίαν παντὸς ανδρὸς Ιούδα τος ανδρὸς ένός, καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες: Έπίσερεφε σύ και πάντες οι παϊδές σου. 16 Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεύς, καὶ ηλθεν έως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ άνδρες Ἰούδα παρεγένοντο είς Γάλγαλα του καταβήναι είς απάντησιν τῷ βασιλεζ, διαβιβάσαι τον βασιλέα τον Ίορδάνην.

17 Καὶ ἔσπενσε Σεμεὶ νίὸς Γηρὰ νίὸς τοῦ Ἰεμινὶ ἐχ Βαουρίμ, καὶ κατέβη μετὰ τῶν ἀνδρῶν Ἰούδα εἰς ἀπάντησι» τοῦ βασιλέως Δανίδ, 18 καὶ χίλιοι ἀνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ Βενιαμίν, καὶ Σιβὰ τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου Σαούλ, καὶ πέντε καὶ δέκα νίοὶ αὐτοῦ καὶ είκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ κατεύθυναν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, 19 καὶ διέβη ἡ διάβασις τοῦ διαβιβάσαι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ Σεμεὶ νίὸς Γηρὰ

10. AB: ἐξὰνσατο (ἐξὴᾳ. FX). B: ἐξείλετο (ἐξὸ. AFX). AB*(sq.) τῶν ... † (in f.) καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτῷ καὶ ἀπὸ ἀβεσσαλώμ (c. FX). 11. AB: ἀκέθανεν ... ὑμεῖς κωφεὐετε τῷ ἐπίστᾳ. (c. FX). 12. AB: Καὶ ὁ βασ. Δ. (c. F). Α*Β: ἀπέστ. (ἐξαπ. FX). AB* ὁ († ΕF). 13. AB* (alt.) καὶ († ΕFΧ) ... ἔσχατοι (εἰς τ. ἐσχ. FX). 14. AB: ἀρχων ἀννάμεως (ἀρχιστᾳ. FX). 15. AB: Ἐπιστᾳάφηθι ... ἀδλοί (c. FX). 16. AB: ἡλθα(ο)ν ... πορεύεσθαι (παρεγ. ... καταβ. FX). B (εἰ. 17): ἀπαντὴν (-τησιν ΑΕΓΧ). ABEX: τῷ βασιλέως (τῷ β. FX). 17. AB: ἐτάχυνε (ἔσπευσε FX). ... Γ. νίἔς (Γ. νίος X) ... μ. ἀνδρος (μ. τῶν ἀνδᾳ. FX). 18. AB † (p. alt. αὐτῷ) μετ

אָת-טַפֿלָּב: וֹאַשָׁב לָמָה אַפֿם מַנְוֹרִשָּׁים לְּטִּשִׁׁיכ אַמָּר מָשָׁנוּ מָלֵּל אַלִּשְׁלְוִם: וֹאַלִּשְׁלִוּם תּלְּטָׁנוּ מִכַּׁשׁ פַּלְשִּׁעִים וֹמַּלְּשׁ בָּׁלִוֹ הַפְּּלְלָּב הַצִּוּלְנוּ וֹמִכְּשׁ אָיִבְנוּ וְעַנּא

אָערַבּיּלִבֵּוֹ; לַּלַלִאַע דַּפּּקָנְ לְנִיֹמַבֹּיר אָערּבּפּּלָנְ דַּיֹּרְנֵּוֹ וֹיִשִּנְּעִ כְּלְּכָּעִ שִׁיֹנְנֵוֹ וֹיִשְׁלָעוֹ נִּאָתִר הָשָׁרָ עַנְּעָ פּי זַיִּמֹ אָערּלְכַב פּֿלָ-אִישִׁ יִּשְׁלָר שָׁנִּכ אַשִּׁר שִׁעָבי נְלָבּי וָלְּבָּי שִׁלִי פַּאָרָ הָּבּּיעוֹ וֹאָלַר בְּבָּיעוֹ אַערַבּיעוֹ וֹלִבֹּ פּֿלְ-שִׁימִלְ שִּׁערּ בְּשָׁר וִאָּהָ אַערַבּיעוֹ וֹ אַערַבּי פָּלְ-שִׁימִלְ שִׁערּבְּבְּא אַערַבּיעוֹ וֹ אַערַ שְׁרִבּי וְלְבַּעְשָׁאַ שִּׂנְּעָר בְּבָּעִי מַּרַבּבְּא אַערַבּיעוֹ וֹ אַערִ אַשְׁר לָשִׁלְר בְּבָּעִ אַערַבּיעוֹ וְלִבְּי בְּלִישִׁרְ אַשְׁר בְּבָּעִ אַערַבּיעוֹ וְלַבְּעִ בְּלִבְּעִשְׁאַ שִּׂנְעִרְ נְּלְבָּע אַערַבּיעוֹ וְלָבִי וְלִבְּעַשְׁאַ שִּׁנְעוֹ בְּבָּעִי אַלְנִי וְיִבּנְּעָרִ וְּלָבִי בְּלִבְישִׁ אַערִבּיּעְלֵּי אַלְנִינִי וְיִבּנְּלָּנְיִ בְּבָּיעִים לְּעִּשְׁיב אָערִבּיעלְ אַלְנִי וְיִבּנְּלָּנְי וְיִבּיּנְיִים לְנְשִׁלְּי אַעְר בַּשְּׁלֵּי אָלְנִי וְיִבּיּלְיִם לְנְהִשְׁרִ אַמְּיִב בְּעִיבְיּי לָּבְּעִים לְּעִּיב אַלְנִי וְיִבּיּלְיִבּי לְנְיִשְׁר בַּבְּעָּיִים לֵּעִיעִים בְּעִּנִי וְּבָּלְיִים לְנְהָשִׁירִ אָבְינִיר וַבְּלְיבִּילִי בְּלִישְׁיִב אָרִישְׁלִים לְּבְּעִישְׁיִב בְּיִישְׁיִי שְּלִר בַּעְּעָּיִר אָבְינִיתוּ וְּבִּבּעְיִים לְּנִישְׁ בְּישִׁים לֵּשְׁבִּעִיים בְּנִייִים לְּנְהִיים לְּנְהִישְׁיִבּ אָבְינִין וְיִבּבּיי בְּלִי שְׁבִּישְׁיוֹ בְּבִּיתְיוֹ בְּיִבְּיִים לְנִישְׁיִבּי עִבְּיוֹ בְּיִבְּיִישְׁיִבּי בְּבִּייִים לְּיִבְייִים לְּבִּיעוֹיים לְּבִּישְׁיִבּי אָבְייִר וְּבִּבְּיִי בְּיִי בְּיִבְייִ בְּבִּיים לְּבִיים לְּבִּישְׁיִים לֵּבְייִים בְּבִּבְייִים לְּבִּיִים לְּבִּיים לְּבִּיים לְנִייִים לְּבִיים בְּבִּיים בְּיִבּייִים לְּיִבּים בְּיִבּיים בְּיִים בְּיִבּים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִבּיים בְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִיים בּיִים בְּבּיים בְּבּיים בְּבּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִבְּיים בְּיבְיים בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּיים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִיים בְּיִים בְּבִּיים בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּיִים בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּיִים בְּיִים

בּפָּלֶב וְלַצַּמָּוִת הַמִּוֹב בַּמִינֶּו וְשִׁמְצֵּי אַשׁוּ וְצֵּלְתוּ הַנִּבְיה לְמַבִיר אָת-בִּית אַשׁוּ וְצֵּלְתוּ הַנִּרְהוּ לְמַבִּי הַמְּלֶב: מִבּּנְיָמוֹ וְצִּילְא ׁ נַמַר בִּית שִׁאִּוּל אַמָּר מִבּּחוּגִים וַיִּלֶב מִבאִישׁ יְהוּיְה אַשָּׁר מִבּּחוּגִים וַיִּלֶר בִּית שָׁאִּוּל אַמָּר מִבּּחוּגִים וַיִּלֶר בִּית שָׁאִוּל אַמָּר מִבּּחוּגִים וַיִּלֶר בִּית שָׁאוּל הַמְּבָר בִּית שָׁאִוּל הַמְּבָר בִּית שָׁאוּל הַמְּבָר בִּית שָׁאִוּל הַמְבָּר בִּית שָׁאוּל הַמְבָּר בִּית שָׁאִּנּל הַמְבָּר בִּית שָׁאִנּל הַמְבָּר בִּית שָׁאַנּל הַנְימִינְי הַמְּבָּי בַּוֹבּיִאָּה בְּבִיינִר וְמִיבְּים וַיִּמְיַבְּי

ע. 14. 'א חסר ע. 19. 'p בערניו

αύτδ ...* έπλ ... έμπροσθεν τ. β. (c. FX). 19. ΑΒ† (ab in.) Και έλειτύργησαν τὴν λειτυργίαν τὸ διαφιβάσαι τὸν βασιλέα ... το έξεγείραι (c. F).

Des Königs Rückehr. Simei,

TIT

Der König hat uns errettet von ber Sanb unferer Feinbe, und erlöfete uns von der Philister Hand, und hat muffen aus dem 11 Lande fliehen vor Absalom. *So ift Absalom gestorben im Streit, den wir über uns gesalbet hatten. Warum seid ihr nun so stille, daß ihr den König nicht wieder holet?

12 Der König aber sandte zu Jadof und Ab Jathar, ben Priestern, und ließ ihnen sagen: Rebet mit den Aeltesten in Juda und sprecht: Warum wollt ihr die Legten sein, den König wieder zu holen in sein Haus? (Denn die Rede des ganzen Ifraels war vor den König gekommen in sein

13 Saus.) *Thr feib meine Bruber, mein Bein und mein Bleifch, warum wollt ihr benn bie Letten fein, ben Ronig wieber ju

14 holen? *Und zu Amasa sprecht: Bift bu nicht mein Bein und mein Fleisch? Gott thue mir bieß und bas, wo du nicht soust sein Velbhauptmann por mir bein Leben-

15 lang an Joabs Statt. *Und er neigte bas herz aller Manner Juba wie Eines Mannes, und fie fandten bin zum Könige: Romm wieber, bu und alle beine Knechte.

16 Alfo tam ber König wieber. Und ba er an ben Jorban tam, waren bie Männer Juba gen Gilgal gekommen, hinab zu ziehen bem Könige entgegen, baß fle ben König über ben Jorban führeten.

17 Und Simei, ber Sohn Gera, bes Sohns Jemini, ber zu Bahurim wohnete, eilete und gog mit ben Mannern Juba hinab,

18 bem Könige Davib entgegen. *Und maren tausenb Mann mit ihm von Benjamin, bazu auch Biba, ber Anabe aus bem Sause Sauls, mit seinen funfzehn Sohnen und zwanzig Anechten, und fertigten fich burch

19 ben Jordan vor bem Rönige her, "und machten bie Furt, baß fie bas Gefinde bes Rönigs hinüber führeten, und thaten, was ihm gefiel. Simei aber, ber Sohn Gera,

19. U.L: thaten, mas ihm gefiele.

10. hat nun muffen. vE: nun ift er gefichen.
11. B: ftille bavon, b. R. w. zu holen. vE: fcweiget ihr nun, b. R. zurückzuführen. dW: figet ihr ft. dW. A: n. führet b. R. nicht z.

13. dW.A: Gebein.

14. Bgl. 1 Sam. 20, 13. B.dW: Geeroberfter. vE. A: Deerfuhrer.

Rex liberavit nos de manu inimicorum nostrorum, ipse salvavit nos de manu Philisthinorum, et nunc fugit de terra propter Absalom; "Ab-11 15,10ms. salom autem, quem unximus super nos, mortuus est in bello: usquequo 3,18. siletis et non reducitis regem?

Rex vero David misit ad Sadoc et 12 Abiathar sacerdotes, dicens: Loquimini ad majores natu Juda, dicentes: Cur venitis novissimi ad reducendum regem in domum suam? (Sermo autem omnis Israel pervenerat ad regem in domo ejus.) Fratres mei vos, 13 os meum et caro mea vos; quare no-17,93; vissimi reducitis regem? Et Amasae 14 2,16s. dicite: Nonne os meum et caro mea 8,35. es? haec faciat mihi Deus et haec 1Rg.2,32,addat, si non magister militiae fueris coram me omni tempore pro Joah. *Et inclinavit cor omnium virorum 15 Jud. 20,1 Juda quasi viri unius, miseruntque ad regem, dicentes: Revertere tu et omnes servi tui. *Et reversus est 16 17,22, rex, et venit usque ad Jordanem, et omnis Juda venit usque in Galgalam, ut occurreret regi et traduceret eum

16,50.

16,20.

Festinavit autem Semei filius Gera 17
filii Jemini de Bahurim, et descendit
cum viris Juda in occursum regis David *cum mille viris de Benjamin, et 18
16,10.
Siba puer de domo Saul; et quindecim filii ejus ac viginti servi erant
cum eo, et irrumpentes Jordanem
ante regem *transierunt vada, ut 19
traducerent domum regis et facerent
v.17... juxta jussionem ejus. Semei autem

Jordanem.

11. 8† (in f.) Et consilium totius Israel venit ad regem. 12. 8† (in f.) quia dixerat rex: Haec dicetis ad populum Juda. 16. Al. * omnis.

16. bin ju a. dW.vE.A: u. Inba fam (bie) gen (nach) G. — 17. bee Benjaminiren, ber von B. war. 18. B: fuhren hurtig über b. 3. dW: festen über. vE: gingen. A: begaben fich eilig an ...? 19. es ging eine Fabre hindber. dW: bie F. vE: Ale b. F. b, fuhr. B: bas Fahrschiff hinübergef. war. B.dW.vE.A: bas haus bes R.

Absalomi adversus pairem seditio.

έπεσεν έπλ πρόςωπον αύτοῦ ένώπιον τοῦ βασιλέως διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, 20 καὶ είπε πρός τὸν βασιλέα. Μὴ δὴ λογισάσθω ὁ κύριός μου άδικίαν, καὶ μη μνησθήτω όσα ήδίκησεν ὁ δοῦλός σου ἐν τῆ ἡμέρα ἡ ὁ κύριός μου έξηλθεν έξ Ίερουσαλήμ, του θέσθαι τον βασιλέα έπὶ την καρδίαν αὐτοῦ. 21 Ότι ἔννω ὁ δοῦλός σου ότι έγω ήμαρτηκα, και ίδου έγω ήλθον σήμερον πρώτος παντός τοῦ οἴκου Ἰωσήφ, τοῦ καταβήναι με είς την απάντησιν του κυρίου μου τοῦ βασιλέως. 22 Καὶ ἀπεκρίθη 'Αβισαί υίος Σαρουίας και είπε Μη άντι τούτου ού θανατωθήσεται Σεμεί, ότι κατηράσατο sor youror xuplou; 23 Kal elne David. Ti έμοι και ύμιτ, νίοι Σαρονίας, ότι γίτεσθέ μοι σήμερον είς έπίβουλον; Εί σήμερον θανατωθήσεταί τις εν Ίσραήλ; ότι ούκ οίδα εί σήμερον βασιλεύσω έγω έπι τον Ίσμαήλ. 24 Kal elner o Basileus noos Zeuet. Où vaνατωθήση. Καὶ ώμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς.

²⁵ Καὶ Μεφιβόσεθ viòς Ἰωνάθαν vioῦ Σαούλ κατέβη είς απάντησιν τῷ βασιλεί. καὶ ούκ έθεραπεύσατο τούς πόδας αὐτοῦ 'ουδε ώνυχ/σατο' ουδε εποιήσατο τον μύστακα αὐτοῦ καὶ τὰ ἰμάτια αὐτοῦ οὐκ Επλυνεν, άφ' ής ήμέρας απήλθεν ὁ βασιλεύς έως τῆς ημέρας ής αυτός παρεγένετο έν είρηνη. 26 Καί έγένετο ότε παρεγένετο είς Ιερουσαλήμ είς απάντησιν τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ο βασιλεύς. Τί ότι ούα έπορεύθης μετ' έμου, Μεφιβόσεθ; 27 Ked είπε 'πρός αύτον Μεφιβόσεθ. Κύριε μου βασιλεύ, ὁ δοῦλός μου παρελογίσατό με, ότι είπεν ὁ δοῦλός σου αὐτῷ. Ἐπίσαξόν μοι τὸν ὅνον καὶ ἀναβήσομαι έπ αυτόν και πορεύσομαι μετά του βασιλέως, ότι γωλός ό δουλός σου. 28 Καὶ κατηγόρηκεν έν τῷ δούλφ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὡς άγγελος τοῦ θεού έποίησε καλόν ένώπιον θεού. 29°Οτι ούκ έστὶν όλος ὁ οἰκος τοῦ πατρός μου άλλ' η ανδρες θανάτου τῷ κυρίφ μου τῷ βασιλεί,

בו־צַרָא נְפַל לְפְנֵי הַמֵּלֵה - בַּיַרָהַן: וַיִּאִמַר אַל־הַמַּלֹה אַל־יחשׁכּ אַלני עון ואל־תּזפֿר את אשר העוה עבוה ביום אשו המלה מירושלם לשום המלה אל-21 כבו: פי ידע עבדה כי אני חטאתי וָהָכֵּה־בַאתִי הַיּוֹם רָאשוֹן לְכַל יוֹסֹת לַרַדַת לַקַרַאת אַלנִי הַמֶּלֶהְ: מַנַיַּעַן אֲבִישַׁי בֶּן־צִרוּיָהֹ וַיֹּאמֵר הַתַחַת זאת לָא יוּמָת שִׁמְעֵי כֵּי קַלֵּל אָת־ 23 משיח יהות: ויאמר דוד מהדכי וְלַכֶם בָּנֵי צָרוּיָה בִּי־תַהִיוּ־לֵי היּוֹם לַשַּׂשֵוּ הַיּוֹם יַוּמַת אִישׁׁ בִּיִשְׂרַאֵּל כִּי הלוא ידעתי כי היום אני-מלה עלי ישָּׁרָאֵל: וַיָּאמֶר הַמֵּלֵה אַל־שִׁׁמְעֵי 4. לא תַמִּוּת וַיִּשָּׁבֵע לִוֹ הַמַּלֵהְ:

נקוד על יצא .20. נ

^{20.} AB: ἀνομίαν, π. μή μνησθής ... ὁ παῖς σ.
... ἐξεπορεύετο ... εἰς τὴν π. (c. FX). 21. AB: ἢμαρτον ... πρότερος ... * (pr.) τὰ (c. FX). Β† (p. παντ.)
Ισραὴλ καὶ (*AFX). AB: ἀκαντὴν (-τησιν FX).
22. Β: Αβεσσαὰ (c. A). Α: (pro π. εἰπε) λέγων. 23. AB:
Σήμερον ... † (p. τις) ἀνης ... ἐξ Ἰσρ. ... βασιλεύω (c.
FX). 24. AB: Οὐ μὴ ἀποθάνης (c. FX). 25. AB
* Ἰων. († ΕΓΧ; Α * εἰι. υἰά). Β: (εἰι. 2δ) ἀπαντὴν
(-τησιν ΑΕΓΧ). AB: (εἰι. 26) τὰ βασιλέως (τῶ β. FX)
... ἐθεράπενσε (c. ΕΧ) ... ἐποίησε (c. ΕΧ). Β: ἀπέ-

πλυνεν (c. AFX). AB: ἀπὸ τῆς ἡμ. ῆς (c. FX). AFX * αὐτὸς. 26. AB: εἰςῆλθεν (παρεγ. FX). 27. AB· ὁ παῖς συ... τὴν ὅνον... ἐπιβώ ἐπ' αὐτὴν. 28. AB: μεθώδευσεν... καὶ ποίησον τὸ ἀγαθὸν ἔν ἀφθαλμοῖς συ. 29. AB: ἐκ ἡν πᾶς ὁ ... † (p. ἢ) ὅτι.

fiel vor bem Ronige nieber, ba er über ben 20 Jorban fuhr, "und fprach jum Ronige: Mein Berr rechne mir nicht zu bie Diffethat, und gebente nicht, bag bein Rnecht bich beleibigte bes Tages, ba mein Berr Ronig aus Berufalem ging, und ber Ronig 21 nehme es nicht ju Bergen. "Denn bein Rnecht ertennet, bag ich gefündigt habe. Und flebe, ich bin beute ber erfte getommen unter bem gangen Baufe Josephs, bag ich meinem Berrn Ronige entgegen berab goge. 22 * Aber Abifai, ber Sohn Beru Ja, antwortete und fprach: Und Simei follte barum nicht fterben, fo er boch bem Gefalbten 23 bes Berrn gefluchet hat? "David aber fprach: Bas habe ich mit euch ju fchaffen, ihr Kinder Beru Ja, daß ihr mir heute wollt gum Satan werben? Gollte heute jemand fterben in Ifrael? Meineft bu, ich wife nicht, daß ich beute ein Ronig bin 24 geworben aber 3frael? "Unb ber Ronig iprach zu Simei; Du follft nicht fterben. Und ber Konig fowur ibm. 25 Mephiboseth, ber Sohn Sauls, tam auch herab bem Ronige entgegen. Und er hatte feine Buge noch feinen Bart nicht gereinigt, und feine Rleiber nicht gewaschen, von dem Tage an, ba ber Ronig weggegangen war, bis an ben Tag, ba er mit 26 Frieben fam. *Da er nun gen Jerufalem tam, bem Ronige ju begegnen, fprach ber Ronia zu ibm: Barum bift bu nicht mit 27 mir gezogen, Dephibofeth? "Und er fprach: Mein Berr Ronig, mein Rnecht hat mich betrogen. Denn bein Rnecht gebachte, ich

29. A.A: alles m. B. Saus.

20. was b. An. Berkehrtes gehandelt hat. dW: bas Bergehen ... fich verging. B: mißhandelt hat. B: geb. n. des Bergehens das b. A. begangen h.

21. dW: weiß. B: vor b. g. S. dW.vE.A: vom.

Leute bes Tobes vor meinem Berrn Ronig,

will einen Gfel fatteln und barauf reiten

und jum Ronige gieben, benn bein Rnecht

Herr Rönig ift wie ein Engel Gottes; thue, 29 was bir wohlgefallt. Denn alle meines Baters Saus ift nichts gewesen benn

28 ift lahm. *Dazu hat er beinen Anecht angegeben por meinem Gerrn Ronig. *Aber mein filius Gera prostratus coram rege, cum jam transisset Jordanem, dixit 20 ad eum: Ne reputes mihi, domine mi, iniquitatem, neque memineris injuriarum servi tui in die qua egressus es, domine mi rex, de Jerusalem, (18,20. neque ponas, rex, in corde tuo. Agnosco enim servus tuus pecca-21 tum meum, et idcirco hodie primus veni de omni domo Joseph descendique in occursum domini mei regis. Respondens vero Abisai, filius Sar-22 viae, dixit: Numquid pro his verbis non occidetur Semei, quia maledixit Ex.22,20. Christo Domini? Et ait David: Quid 23

16,10. mihi et vobis, filii Sarviae? cur effi-3,89. cimini mihi hodie in Satan? Ergone 18m. hodie interficietur vir in Israel? an 11,13. ignoro hodie me factum regem super

16,10. Israel? *Et ait rex Semei: Non mo-24
186.8, ** rieris, juravitque ei.

*.6. Miphiboseth quoque; filius Saul, 25 descendit in occursum regis illotis pedibus et intonsa barba, vestesque suas non laverat a die, qua egressus fuerat rex, usque ad diem reversionis ejus in pace. *Cumque Jerusalem 26 occurrisset regi, dixit ei rex: Quare non venisti mecum, Miphiboseth? *Et respondens ait: Domine mi rex, 27

ei ego famulus tuus, ut sterneret mihi asinum et ascendens abirem cum rege; claudus enim sum servus tuus.

16,2. Insuper et accusavit me servum 26 tuum ad te dominum meum regem; tu 14,17,20, autem, domine mi rex, sicut angelus 18m,29,9 Dei es, fac quod placitum est tibi.

*Neque enim fuit domus patris mei 29

12,5. nisi morti obnoxia domino meo regi,

24. vE: fcm. es ihm.

^{21.} dW: weiß. B: vor b. g. h. dW.vE.A: vom. 23. heute R. vE: habt ihr mit mir. dW.vE: zu Bibersachern (h. meine B.) werbet. dW.A: benu (ober) weiß ich n. vE: w. ich benu n. B: follte ich n. ertennen.

^{25.} dW.vE: gurecht gemacht. B: im Fr. heimfam. vE: einzog in Fr. dW: gludl. wiebert.

^{27.} dW.vE: ben @. gurten.

^{28.} verleumbet. A: angeflaget.

^{29.} vE: Manner bee E. dW.A: b. E. fcpulbig. dW.vE. gegen meinen S.

XIX.

Absalomi adversus pairem seditio.

καὶ κατέστησας τὸν δοῦλόν σου μετὰ τῶν ἐσθιόντων ἐν τῆ τραπέζη σου. Καὶ τί ἔστι μοι ἔτι δικαίωμα καὶ τοῦ κευραγέται ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα; ³⁰ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς 'Ινατί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου; εἴρηκα σὲ καὶ Σιβὰ διελεῖσθαι τὸν ἀγρόν. ³¹ Καὶ εἶπε Μεφιβόσεθ πρὸς τὸν βασιλέα Καὶ τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριὸν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνη εὰ; τὸν οἶκον αὐτοῦ.

32 Καὶ Βερζελλαί ὁ Γαλααδίτης κατέβη έκ 'Ρωγελλιμ και διέβη μετα τοῦ βασιλέως τον Ιορδάνην, προπέμψαι αύτον τον Ιορδάνην. 33 Καί ό Βερζελλατάνης πρεσβύτης σφόδρα νίὸς όγδοήκοντα έτων, και αύτος διέθρεψε τον βασιλέα έν τφ καθήσθαι αὐτὸν ἐν Μαανάϊμι, ὅτι ἀνήρ μέγας ην σφόδρα. 34 Καλ είπεν ὁ βασιλεύς προς τον Βερζελλαί. Σύ διαβήση μετ' έμου, και διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ' έμοῦ ἐν Ιερουσαλήμ. 35 Καὶ είπε Βερζελλαί πρὸς τὸν βασιλέα. Πόσαι αι ήμεραι έσονται ετών ζωής μου, ίνα αναβώ μετα του βασιλέως είς Ίερουσαλήμ; 36 Τίος ογδοήκοντα ετών έγω είμι σήμερον. μη γνώσομαι ανά μέσον αγαθού και ανά μέσον κακοῦ; εί γεύσεται ὁ δοῦλός σου έτι όσα αν έσθη η όσα αν πίνη; ει ακούσομαι έτι φωνήν άδόντων καὶ άδουσων; Καὶ ίνατί γίνεται έτι ὁ δουλός σου φορτίον έπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; 37 Ότι όλίγον διαβήσεται ό δουλός σου τον Ίορδανην μετά τοῦ βασιλέως. Καλ ίνατί ὁ χύριός μου ο βασιλεύς άνταποδίδωσί μοι τοῦτο τὸ ἀνταπόδομα; 38 Αποστροψάτω δη ὁ δοῦλός σου, καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῷ πόλει μου, 'καὶ ταφήσομαι' ἐν τῷ τάφφ τοῦ πατρός μου και της μητρός μου και ίδου ο δουλός σου Χιμαλμ διελεύσεται μετά τοῦ χυρίου μου τοῦ βασιλέως, καλ ποιήσεις αύτῷ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου. 39 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς 'πρὸς αὐτον' Διελθέτω μετ' έμου Χιμαάμ, καγώ ποιήσω αὐτῷ τὸ άγαθὸς ἐς όφθαλμοῖς μου,

29. AB: ἔθηπας ... ἐν τοῖς ἐσθίβσι τὴν τράπεζάν σε ... † (p. κεκρ.) με. 30. AB: εἶπον · Σὐ π. Σ. διελεῖσθε. 31. B: Καίγε (Κ. τ.π. ΑΓΧ). 32. AB: ἐππέμψαι. 33. AB* ὁ ... πρεσβύτερος ... οἶπεῖν. B: Μαναίμ. 34. AB* τὸν. 35. AB* αἱ εὶ ἔσονται ... ὅτι ἀναβήσομαι. 36. B: εἰ μὴν (μὴ Α¹ΕΓΧ). AB* (alt.) ἀνὰ μ. AB: ὁ φάγομαι ἡ πίομαι (ὅσα ᾶν πτλ. ΓΧ). Α²B (pro alt. εἰ) ἢ. AB: ἔσται ... εἰς φορτ. 37. AB: ὑς βραχὺ διαβ. ... ἱνατί ἀνταποδίδ. μοι ὁ βασ. τὴν ἀνταπόδοσιν ταὐτην. 38. AB: Καθισάτα ... (*π. ταφ.) παρὰ τοῦτ. Α²B (et, infra): Χαμαὰμ. AB: δια βήσεται ... ποίησον αὐτᾶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σε. 39. AB: (*πρὸς αὖτ.) Μετ ἐμὲ διαβήτω.

בּשׁׁׁׁלִּים אָלְּבִּיתוּ: יַפָּח אִׁחַבִּי אֲשָׁרִּבָּא אַׁדְנִי הַפָּעֶּלָּה מְפִיבָשֶׁׁתְ אָלִ-הַפֶּּלֶּהְ בַּם אָתַ-הַפָּל יִּבְּיִּבְּא תַּחְלְּלִיּ אָתִ-הַפְּּלֶּה בַּם אָת-הַפָּל יִּבְּיַבְּא תַּחְלְלִיּ אָת-הַפְּּלֶּה יִנִּאמֶר יִּצְּלְבִי עִּיִּד דְּבְּלֶיה אָמַרְנִי אַמַּרְ יִּצְּלְבִי עִּיִּד דְּבְלֵיה אָמַרְנִי הַפֶּּלֶּה לֵפְה יִּצְלִים אַלִּבְנִי עִּיִּדְ יַּנְאָמֶר עוֹּ בַּאָּבְלֵי שָׁלְּחָנֶה בּשׁׁלוֹם אַלִּבְיּהָה בְּאִבְּלֵי שְׁלְּחָנֶה

v. 32. 'p דירדן

^{29.} vE: beine Tifchgenoffen. dW.vE: Unb w. b. ich (nun) noch (weiter) für (ein) Recht. A: gerechte Rlage! vE: schreien zu b. R. B: ben R. anzuschr. dW.A: u. wie fann (fonnte) ich (fürber) mich beflagen bei.

bie, so auf beinem Tifch effen. Was habe ich weiter Gerechtigfeit, ober wei-30 ter an ichreien an ben Ronia? "Der Ronig fprach ju ihm: Bas rebeft bu noch weiter von beinem Dinge? 3ch babe es gefagt: Du und Biba theilet ben Ader mit 31 einander. * Dephibofeth fprach jum Ronige: Er nehme es auch gar babin, nachbem mein berr Ronig mit Brieben beim gekommen ift. Und Barfillai, ber Gileabiter, fam berab von Roglim, und führete ben Ronig über ben Jorban, baf er ibn im Jorban gelei-33 tete. *Und Barffllai mar faft alt, mobl achtzig Jahre, ber hatte ben König verforget, weil er zu Mahanaim war, benn 'er 34 war ein fehr trefflicher Mann. *Und ber Ronig fprach ju Barfillat: Du follft mit mir hinüber gieben, ich will bich verforgen 35 bei mir ju Berufalem. *Aber Barfillai sprach jum Könige: Bas ifts noch, bas ich zu leben habe, baß ich mit bem Könige 36 follte binauf gen Berufalem gieben? *3ch bin beute achtzig Jahre alt. Wie follte ich fennen, mas gut ober bofe ift, ober fchmeden, was ich effe ober trinte, ober boren, mas bie Sanger ober Sangerinnen fingen? Warum follte bein Rnecht meinen Berrn Ro-37 nig forber befdweren? "Dein Rnecht foll ein wenig geben mit bem Ronig über ben Jorban. Barum will mir ber Ronig eine 38 folde Bergeltung thun? * Lag beinen Rnecht umtehren, bag ich fterbe in meiner Stabt, bei meines Baters und meiner Mutter Brab. Siebe, ba ift bein Rnecht Chimeham, ben lag mit meinem Berrn Ronig hinüber gieben, und thue ibm, was bir 39 moblgefällt. Der Ronig fprach: Chimeham foll mit mir binuber gieben, und ich will ihm thun, was bir wohlgefällt,

fo haft bu beinen Anecht gefet unter

9,11. tu autem posuisti me servum tuum inter convivas mensae tuae; quid ergo habeo justae querelae, aut quid possum ultra vociferari ad regem? *Ait ergo ei rex: Quid ultra 30 16,6. loqueris? fixum est quod locutus sum: Tu et Siba dividite possessiones. *Re-31 sponditque Miphiboseth regi: Etiam cuncta accipiat, postquam reversus est dominus meus rex pacifice in domum suam.

Berzellai quoque Galaadites, de-32 scendens de Rogelim, traduxit regem Jordanem, paratus etiam ultra fluvium prosequi eum. Erat autem Berzellai 33 Galaadites senex valde, id est octogenarius, et ipse praebuit alimenta regi, cum moraretur in castris; fuit quippe vir dives nimis. *Dixit itaque 34 rex ad Berzellai: Veni mecum, ut requiescas securus mecum in Jerusalem. *Et ait Berzellai ad regem: Quot sunt 35 dies annorum vitae meae, ut ascendam cum rege in Jerusalem? *Octo-36 genarius sum hodie; numquid vigent sensus mei ad discernendum suave aut amarum? aut delectare potest servum tuum cibus et potus? vel Coh.2,5. audire possum vocem cantorum atque cantatricum? Quare servus tuus sit oneri domino meo regi? *Pau-37 lulum procedam famulus tuus ab Jordane tecum; non indigeo hac vicissitudine, *sed obsecro, ut revertar 38

mei et matris meae. Est autem ser
18c.2,77vus tuus Chamaam, ipse vadat tecum,
domine mi rex, et fac ei quidquid
tibi bonum videtur. *Dixit itaque 39
ei rex: Mecum transeat Chamaam, et
ego faciam ei quidquid tibi placuerit,

servus tuus, et moriar in civitate mea,

et sepeliar juxta sepulchrum patris

^{33.} A.A: fehr alt. 35. U.L: zu Beruf. 36. U.L: fürber. A.A: weiter.

^{30.} vE: 36 fage. dW: fpreche.

^{31.} B.dW: auch bas Gange. vE.A: (3a) Alles.

^{32.} fube mit b. R. B.dW.vE: (bie) über ben S. ju geleiten (begl.).

^{33.} fic aufhielt ... reicher D. dW: wohnete. B: vermögenber.

^{32.} Al. † (p. Gal.) senex valde. 36. 8: aut pot. 37. Al.: procedat. 38. Al.* et sepeliar.

^{35.} B: Bieviel mogen n. der Tage meiner Lebens:

jahre fein. dW.vE: find noch b. T. meines Lebens.
36. dW: jego. vE: jest icon. B: erfennen fonnen amifchen bem. dW.vE: fann ich Gutes n. B. untersicheiben? B.dW.vE: (vernehmen) bie Stimme ber S. ... gur Laft fein.

^{38.} dW: Begrabniß. vE: Gruft.

καὶ πάντα όσα αν ἐκλέξη επ ἐμοὶ ποιήσω σοι. 40 Καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὁ βασιλεὺς εἰστήκει, καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλατ καὶ ηὐλόγησεν
αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
⁴¹ Καὶ διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς Γάλγαλα, καὶ
Χιμαὰμ διέβη μετ αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ λαὸς
Ἰούζα διεβίβασαν αὐτὸν καὶ τὸ ἤμισυ τοῦ
λαοῦ Ἰσραήλ.

42 Καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνής Ἰσραήλ παρεγένοντο πρός τὸν βασιλέα, καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ· Τί ότι έχλεψάν σε οἱ άδελφοὶ ἡμῶν οἱ ἄνδρες Ιούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οίκον αύτου τον Ίορδάνην και πάντας τούς άνδρας Δαυίδ μετ' αύτοῦ; '43 Καὶ ἀπεκρίθησαν άνδρες Ἰούδα τοῖς ἀνδράσιν Ἰσραὴλ καλ είπον. Ότι εγγίζει ήμεν ὁ βασιλεύς καὶ ίνατί τούτο εθυμώθης περί του λόγου τούτου; "Η έσθίοντες βεβρώκαμέν τι βρώμα παρά τῷ βασιλεί η δόμα δέδωκεν; 44 Και απεκρίθησαν οι ανδρες Ισραήλ πρός τους ανδρας Ιούδα και είπον. Δέκα γειρές μοι έν τῷ βασιλεί, καίγε έν τῷ Δαυίδ είμι ύπερ σέ. Και ίνατί τουτο υβρισάς με, καὶ οὐκ ἐγένετο τὸ ῥῆμά μου πρότερον τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα μου; Καὶ ἐσκληούνθη τὸ ὑῆμα τῶν ἀνδρῶν Ἰούδα ὑπὲρ τὸ διμα ανδρών Ισοκήλ.

ΧΧ. Καὶ ἐκεῖ ἀπήντα ἀνὴρ νίὸς λοιμός, καὶ ὅνομα αὐτῷ Σαβεαί, νίὸς Βοχορὶ ἀνὴρ Ἰεμινί, καὶ ἐσάλπισε τῆ σάλπιγι καὶ εἰπεν Οὐκ ἔστιν ἡμὶν μερὶς ἐν τῷ Δαυὶδ οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ νίῷ Ἰεσσαί ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, Ἰσραήλ. ² Καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ ἐν Ἰσραήλ ἀπὸ ὅπισθεν Δαυὶδ ὁπίσω Σαβεαὶ νίοῦ Βοχορί οἱ δὲ ἀνδρες Ἰονδα προς εκολλήθησαν πρὸς τὸν βασιλέα αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἔως Ἱερουσαλήμ. ³ Καὶ

וֹלֵכִל שׁבֹּּה מִּם הֹשִּׁהַשָּׁלְיּ וֹלֹלְ-אָם הִשִּּהֹנְ וֹהְאַבֹּהנוּ אַתּ-שַּמִּלְּנִּ שִּׁצְּלְנִּ שִּּלְצְּלְּטִ וֹכִּמְנֵיוֹ בֹּבֹּר הְמָּנִ וּזִּלְבַבְּבִנּי וֹהְשָׁב לְמִׁלְמִוּ : וֹיֹבְּבָּר וֹדִּמַלְנִ בֹּבִרוּ וַהְשָׁב בְּלִבְנִמְ בַּבְּרִנְּנִי בְּלֵבְי בְּבָרִנִּתְ בְּבָרִנִּי בְּבָּרִנְיִבְּוֹ בּלְבּי בְּבָרִנְיִבְּיִּ

אַל-בּפַּלָר יה אַחִינוּ אַישׁ יהודה ויעברוּ אַנִּשִׁי דָנָד עַמְּוֹ: ישראכ שכ -אר ש וַלְמָה זָה חַרַה לַהֹּ עַל־ תחבר תזה האכול אבלכוי מויהמלה נפטא לנר: א אם־נשאת ישראל אתראיש יהגדה ויאמר עשר־ לַהַשִּׁיב אַת־מַּלְכָּי יאים יחודת מדבר אים ישראל: יכנף חבק אין ישי איש כאהכיו アコゼ וֹאַישׁ יִהוּדָה דַּבְקוּ בְעַלְבָּם מִוּדַיַּיַרְבֵּוֹ

זעבירו p אינבירו

τότοχος έγω η σύ ... π. όπ έλογ/σθη ὁ λόγος με πρώτός μοι τὰ Ιόθα ἐπιστο. τ. β. ἐμοί; ... ὁ λόγος ἀνθρὸς ... τὸν λόγον ἀνθρὸς (c. FX). — 1. ΑΒ: ἐπεξέπικαλέμενος νίος παράνομος ... (eti. infra) Σαβεὲ ... † (a. Ίεμ.) ὁ ... (ἐν) τὴ περατίκη ... * (pr.) τῷ ... τὰ σπ. σκ (c. FX). 2. ΑΒ * ἔν ... καὶ ἀνὴς Ἱ. ἐπολλήθη τῷ βασιλεῖ (c. FX).

^{39.} AX*αν, 40. AB: διέβη (εἶστήπει FX) ... εὐ-λόγησεν (ηὐλ.X) ... ἐπέστο (ἀπ.FX). 41. AB: διαβαίνοντες μετὰ τῷ βασιλέως καίγε τὸ ημ. 42. B: εἶπε (-ον FX. AX: -αν). AB: πρὸς τὸν βασιλέα ... ἀνηρ I. ... πάντες ἄνδρες Δ . (c. FX). 43. AB: ἀπεπρίθη πᾶς ἀνηρ IΕδα προς ἄνδρα Iσρα IΙ κε εἶπαν Δ ιότι έγγ. πρός με ο B. (c. FX). A^2B : ἔτως (τὸτο A^1FX). AB: Μη βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ τῷ βασ. (c. FX). B: ἔδωκεν (δέδ. AEFX). AB+ (in f.) η ἀρσιν ηρεν ημῖν; (*F). 44. AB: ἀπεκρίθη ἀνηρ IΙσρ. τῷ ἀνδρὶ I. π. εἶπεν ... † (I), τῷ B.) καὶ πρω-

auch alles, was bu an mir erwähleft, will 40 ich bir thun. *Und ba alles Bolf über ben Jordan war gegangen, und ber König auch, fuffete ber König ben Barfillai und segnete ihn, und er kehrete wieder an seinen

41 Ort. "Und ber König zog hinüber gen Gilgal. Und Chimeham zog mit ihm. Und alles Bolf Juda hatte ben König hinüber geführt, aber bes Bolks Ifrael war nur bie hälfte ba.

42 Und flehe, ba kamen alle Manner Ifrael zum Könige und sprachen zu ihm: Barum haben bich unsere Brüber, bie Männer Juba, gestohlen, und haben ben König und sein Saus über ben Jorban geführt, und alle Männer Davids mit ihm?

43 *Da antworteten bie von Juda benen von Sfrael: Der König gehöret uns nahe zu, was zurnet ihr barum? meinet ihr, baß wir von bem Könige Nahrung ober Ge-

44 schenke empfangen haben? *So antworteten bann die von Ifrael benen von Juda,
und sprachen: Wir haben zehnmal mehr
bei dem Könige, dazu auch bei David,
benn ihr; warum haft du mich benn so
geringe geachtet, daß das Unsere nicht das
erfte gewesen ift, unsern König zu holen?
Aber die von Juda redeten härter benn
bie von Israel.

**X. Und es war baselbst ein berühmter heilloser Mann, der hieß Seba, ein Sohn Bichri, eines Mannes von Jemini, der blies die Bosaune und sprach: Wir haben keinen Theil an David, noch Erbe am Sohn Jsai. Ein jeglicher hebe sich zu seiner Zhütte, o Israel! *Da siel von David jebermann in Israel, und folgeten Seba, dem Sohn Bichri. Aber die Männer Juda hingen an ihrem Könige vom Jors dan an bis gen Jerusalem. *Da aber

et omne quod petieris a me, impetrabis. **Cumque transisset 40
universus populus et rex Jordanem,

12. osculatus est rex Berzellai et bene-

v.32. dixit ei, et ille reversus est in locum

suum. Transivit ergo rex in Gal-41
v.39. galam, et Chamaam cum eo. Omnis
autem populus Juda traduxerat regem,
et media tantum pars adfuerat de populo Israel.

Itaque omnes viri Israel concur- 42 v.10a. rentes ad regem dixerunt ei: Quare te furati sunt fratres nostri, viri Juda, et traduxerunt regem et domum ejus Jordanem omnesque viros David cum eo? *Et respondit omnis vir Juda 43 v.13, ad viros Israel: Quia mihi propior est rex; cur irasceris super hac re? numquid comedimus aliquid ex rege aut munera nobis data sunt? *Et 44 respondit vir Israel ad viros Juda, et ait: Decem partibus major ego sum apud regem, magisque ad me pertinet David quam ad te; cur fecisti mihi injuriam et non mihi nunciatum est priori, ut reducerem regem meum? Durius autem responderunt viri Juda viris Israel.

Accidit quoque, ut ibi esset vir XX.

Belial, nomine Seba, filius Bochri,
vir Jemineus; et cecinit buccina et

19,48.
112,16. neque haereditas in filio Isai; revertere in tabernacula tua, Israel! *Et 2

16,13. separatus est omnis Israel a David,
secutusque est Seba filium Bochri;
viri autem Juda adhaeserunt regi suo
a Jordane usque Jerusalem. *Cum-3

A: von me

^{40.} Al. † (p. Jord.) restitit et.
44. Al. † (a. magisque) et primogenitus ego sum.
1. Al. (* revertere): sua.

meinen R. B.dW.vE. zehn Theile. vE: verachtet. dW: meine Rebe. (B: haben wir n. zuerft nuf. R. geshalten?) dW.vE: bie Rebe (bas Bort) ber Manner v. J. war harter. B: fraftiger. (A: antworteten noch harter??)

^{1.} Es befand f. aber d. e. beill. ... v. Benjamin. B.dW: v. ungefahr. vE: es traf fich ju, bag ... war. B: Beliale: M. A: M. B. dW.vE: fclechter Menfch. dW: noch Eigenthum.

^{2.} B: jog ... v. D. ab hinter ... her. dW.vE: gins gen ... weg v. D. (S. ... nach). A: blieben bei.

^{39.} B: bu bei mir begehren wirft. dW.vE.A: von mir municheft (begehreft).

mir wünscheft (begehreft).
40. dW: u. er f. ihn u. f.

^{41.} auch bagu bes B. 3fr. b. p. dW.vE: beglettete b. R. (hinuber).

^{43.} Alle v. Inda. B: Weil uns b. R. u. zugeh. vE.A. naher ift. dW: ber R. ift mir n., u. warum zurnest bu barum? dW.vE.A. Haben wir benn (ets was) v. R. gegesten? dW: Sind uns G. gebracht worken? vE.A. hat man u. G. gegeben?

^{44.} jehnfachen Theil am R. ... bat mein Bort ...

είς ήλθε Δαυίδ είς τον οίκον αύτου είς Ίερουσαλήμ, καὶ έλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναϊκας τὰς παλλακὰς αὐτοῦ ᾶς κατέλιπε φυλάσσειν τὸν οίκον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς είς οίκον φυλακής, καὶ διέτρεφεν αὐτὰς καὶ πρός αύτας ούκ είςηλθε, καὶ ήσαν συνεχόμεναι έως ημέρας θανάτου αὐτών γηραι ζώσαι.

4 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Αμεσσά Βόησόν μοι ανδρας Ιούδα έν τρισίν ήμέραις σύ δλ ένταῦθα στηθι. 5 Καλ έπυρεύθη Αμεσσά παραγγείλαι τῷ Ἰούδα, καὶ ἐγρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιρού οὖ έτάξατο αὐτῷ Δανίδ. 6 Καὶ εἶπε Δαυίδ πρός Αμεσά. Νύν κακοποιήσει ήμᾶς Σαβεαί υίος Βοχορί ύπερ Αβεσσαλώμο και νύν λαβε μετὰ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ χυρίου σου καλ καταδίωκε όπίσω αύτοῦ, όπως μη έαυτῷ εύρη πόλεις όγυρας και σκιάση τους όφθαλμούς ήμων. 7 Καὶ έξηλθον όπίσω αὐτοῦ ''Αβισατ και' ανδρες Ίωὰβ και ὁ Χερεθί και ὁ Φελεθί και πάντες οι δυνατοί εξ Ίερουσαλήμ, καὶ κατεδίωξαν όπίσω Σαβεαὶ νίοῦ Βογορί. 8 Καλ αύτολ ήσαν παρά τον λίθον τον μέγαν τὸν ἐπὶ Γαβαών, καὶ Αμεσσὰ παρεγένετο κατὰ πρόςωπον αὐτῶν, καὶ Ἰωὰβ περιεζωσμένος μανδύαν τὸ ένδυμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος μάγαιραν άμφήκη έπὶ τῆς όσφύος αὐτοῦ ἐν τῷ κολεῷ αὐτῆς, καὶ ἡ μάγαιρα έξηλθε καλ έπεσε. 9 Καλ είπεν 'Ιωάβ τῷ Αμεσσά. Εἰ ὑγιαίνεις σύ, ἀδελφέ μου; Καὶ κατέσχεν Ιωάβ τη γειρί τη δεξιά του πώγωνος Αμεσσά τοῦ καταφιλησαι αυτόν. 10 Καὶ Αμεσσά οὐκ έφυλάξατο ἀπὸ τῆς μαχαίρας τῆς έν τη χειρί Ιωάβ, και ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν αὐτη Ιωάβ είς την ψύαν, και έξέχεε τα έντερα αὐτοῦ έπι την γην, και ούκ έδευτέρωσεν αύτῷ, και άπέθανε. Καὶ Ἰωὰβ καὶ ᾿Αβισαί ὁ άδελφὸς αὐτοῦ κατεδίωκον οπίσω Σαβεαί νίου Βογορί. 11 Καί

בַּיתוֹ יִרְוּשָׁלָם וַיָּפֶח הַמַּלֵך אָת עַשֵּׂר־ נָשִׁים וּ פַּלְנִשִׁים אַשֵּׁר הניח לשמור הַבַּיָת וַיִּתְנַם בֵּית-מִשָּמֵרֶת וַיְכַלְכְּלֵם וַאַלֵּיהֶם לֹאִ־בָא וַתְּהָיֵינָה בָּרְרָתּ עֵד יום מתן אַלְמְנֵוּת חֵיּוּת:

וַיָּאמֶר הַמָּלֶהְ אֵל־עַמְשָּׁא הַזְעֵק־לֵי אַת־אַישׁ־יִהוּדָה שָׁלְשָׁת יַמִים וְאַתַּה ח פלה עַמָּד: וַיַּלֶךְ עַמְשַׂא לְהַזָּעִים אָת־ יָהוּדה וַיִּינוֹר מִן־הַמּוֹעֵר אֲשֵׁר יִעְדְוֹי 6 וַיָּאמֶר דָּוָד אָל־אַבִישׁי עַתִּה וַרַע לֵנהּ שבע בו־בכרי מו־אבשלום אתה לח אַתעַבִני אַלֹנִיהֹ וּרְדִּהְ אַחֲבִיו פּּרְמֵצָא ז לָוֹ עַרֵים בִּצָּרָוֹת וְהָצֵיל עֵינֵנוּ: וַיַּצְאָוּ אָחַרִיוֹ אַנְשֵׁי יוֹאָב וְהַכְּרֵתֵי וְהַפְּלֵתִי הַנָּבּרָים וַיַּצָאוּ מִירִוּשַׁלֵם לַרְדּוּת יי שַׁבַע בַּוּ־בָּכָרַי: הַּם עִם־הַאֲבַוּ בַּבַבְעוֹן וְעַמְשׁא בּא לפניהם ויואב חגור מדו לכשו וַעַלֵּוֹ חַגוּר חַרָב מִצְמֵּדַת עַל־מַתְנֵיוּ בַּתַעָרַה וָהָוּא יַבַא וַתִּפָּל: השלום אתה אחי לעמשא יוֹאֵב בִּזְקַן עַמְשֵא נשס־לו: ועמשא לא־נשמר בחרבי ייואב ויכחו בה אל-החמש וימת וַיוֹאבֹ ואַבִישׁי אַתִּיו רַלַּף אַחָרֵי וְאִישׁ עַמד

ייוחר ס' .5. ל דעליו ס' .8. ל

^{3.} ΑΒ: ἀφῆνε φυλ....* (sq.) αὐτῦ...ἐν οἴνα φυλ.
3. ΑΒ: ἀφῆνε φυλ....* (sq.) αὐτῦ...ἐν οἴνα φυλ.
α. διέθρεψεν (c. FX). 4. A^2B (eti. infra): Δμεσσαί (-σά X). ΑΒ: τὸν ἀνδρα Ἱ. τρεῖς ἡμέρας, σὐ δὲ αὐτῷ στ. (c. FX). 5. AB: τῷ βοῆσαι τὸν Ἰεθαν (c. FX). 6. B^+ (p. νῦν) σὐ. AB: καταδίωξον....μήποτε έ.... στιάσει. 7. AB: οἱ ἄνδρ.... † (p. δυν.) καὶ ἐξῆλθον ... διῶξαι (c. FX). 8. AB: († ησαν) παρὰ τῷ λίθω τῷ μεγάλω τῷ ἐν... Δμ. εἰςῆλθεν ἔμπροσθεν ... *ἐπ΄ αὐτ. (c. FX). B: ἐξωσμένος (c. AFX). AB: μάχ, ἔξευγμένην ... *τῷ (c. FX). B † (p. ἐξ.) καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε (* AEFX). 9. B * μβ († AFX). AB: ἐκρατησεν ἡ χεὶς ἡ δεξιὰ Ἰωάβ (c. FX). 10. AB: ἐφοτησεν ἡ χεὶς ἡ δεξιὰ Ἰωάβ (c. FX). 10. AB: ἐφο τὴν μάχαιραν τὴν... ἔπαισεν ... ψόαν, κ. ἐξεέφ. την μάχαιραν την ... έπαισεν ... φόαν, κ. έξε-χύθη η ποιλία αυτέ είς τ. γ. Α²Β: έδιωξεν.

^{3.} B.dW: in ein vermahrtes Bans. vE: 6. jur B.

B: in einer Witwenschaft auf Lebenslang.

4. die M. B.A: rufe ... zusammen. dW.vE: ine nethalb (in) 3 Tagen. dW.vE: u. bn (bann) ftelle bich hier. B: ft. bu b. bann hier ein.

^{5.} fiber b. S. dW.vE: zogerte. A: blieb ans. B: gefeste 3. dW.A: bestimmte.

ber König David heim fam gen Jerufalem, nahm er die zehn Rebsweiber, die er batte gelaffen bas Baus zu bewahren, unb that fie in eine Berwahrung und verforgte fie, aber er beschlief fie nicht. Und fie waren also verschloffen bis an ihren Tob, und lebten als Witmen.

4 Und ber Ronig fprach ju Amafa: Berufe mir alle Manner in Juba auf ben britten Tag, und bu follft auch hier fteben. 5 * Und Amasa ging hin, Juda zu berufen; aber er verzog die Zeit, die er ihm be-6 ftimmt batte. *Da fprach David zu Abis fai: Nun wird uns Seba, ber Sohn Bichri, mehr Leibes thun benn Abfalom; nimm bu bie Rnechte beines Berrn und jage ihm nach, bag er nicht etwa für fich fefte Stabte finbe und entrinne aus 7 unfern Augen. *Da gogen aus ihm nach die Manner Joabs, bagu bie Crethi und Blethi und alle Starken. Sie mgen aber aus von Berufalem, nachzujagen Seba, 8 bem Cobn Bidri. *Da fie aber bei bem großen Stein waren zu Gibeon, tam Amafa Joab aber mar gegürtet vor ibnen ber. über feinem Rleibe, bas er anhatte, und hatte barüber ein Schwert gegürtet, bas bing an feiner Bufte in ber Scheibe, bas 9 ging gerne aus und ein. *Und Joab fprach ju Amafa: Friede mit bir, mein Bruber! Und Joab faffete mit feiner rechten Sand Amafa bei bem Bart, bag er ihn fuffete. 10 * Und Amaja batte nicht Acht auf bas Somert in ber Band Joabs, und er fach ihn bamit in ben Banft, bag fein Gingeweibe fich auf bie Erbe fcuttete, und gab ihm feinen Stich mehr, und er ftarb. Joab aber und fein Bruber Abifai jagten 11 nach Seba, bem Sohn Bidri. *Und es

que venisset rex in domum suam in Jerusalem, tulit decem mulieres concubinas, quas dereliquerat ad custodiendam domum, et tradidit eas in custodiam, alimenta eis praebens, 16,92. et non est ingressus ad eas, sed erant clausae usque in diem mortis suae, in viduitate viventes.

Dixit autem rex Amasae: Convoca mihi omnes viros Juda in diem tertium, et tu adesto praesens. *Abiit 5 ergo Amasa, ut convocaret Judam, et moratus est extra placitum quod ei constituerat rex. *Ait autem Da-19,28. vid ad Abisai: Nunc magis afflicturus 15.10m est nos Seba, filius Bochri, quam Ab-18.7.5. salom; tolle igitur servos domini tui et persequere eum, ne forte inveniat civitates munitas et effugiat nos. *Egressi sunt ergo cum eo viri 8,18.18. Joab, Cerethi quoque et Phelethi, et 30,14. omnes robusti exierunt de Jerusalem ad persequendum Seba filium Bochri. *Cumque illi essent juxta lapidem 8 grandem, qui est in Gabaon, Amasa veniens occurrit eis. Porro Joab vestitus erat tunica stricta ad mensuram habitus sui, et desuper accinctus gladio dependente usque ad ilia in vagina, qui fabricatus levi motu egredi poterat et percutere. *Dixit itaque 9

(Pa. 25, 3. Joab ad Amasam: Salve, mi frater! et terruit manu dextera mentum Amasae, quasi osculans eum. Porro 10 Amasa non observavit gladium, quem 18g.2,5. habebat Joab, qui percussit eum in latere, et effudit intestina ejus in ter-18,14s. ram, nec secundum vulnus apposuit, 15m.26,5 et mortuus est. Joab autem et Abi-

19,22. sai frater ejus persecuti sunt Seba filium Bochri. *Interea quidam viri 11

war an f. Sch. vE: angebunben. dW: ber . bes Sow. bas befeft. war. B.dW: indem er fortging (als er hervorg.), ba fiel es herans. vE: nieber. 9. Gebers bir wohl ...? vE.A: ale wollte er ihn

^{3.} U.L: Bitwinnen.

^{6.} dW: icaben. vE: folimmer werben. dW.vE: erreiche. dW: fich entziehe.

^{7.} A: Tapferen. B.dW.vE: Gelben.

^{8.} unb ba er hervortrat, ging es heraus. dW: ihnen vore Angeficht. vE.A: entgegen. dW: nm-gartet mit f. Rl. vE: geg. fein Rl. B: baraber war ein Gartel mit e. Sow., fo an f. Lenben festgemacht

^{5.} Al. * rex.

^{10. 8 *} et mort. est (Al. pon. p. terram).

fuffen.

^{10.} dW.vE: hutete fich n. vor (vgl. 2, 23). B.dW. vE: bağ er f. G. ... (heraus) foutt. dW: zweiten St. vE.B: wieberholte ben St. (es ihm) nicht.

άνηρ επέστη επ' αυτον των παιδαρίων Ιωάβ καὶ είπε· Τίς ὁ βουλόμενος Ἰωὰβ καὶ τίς τῷ Δαυλδ οπίσω τοῦ Ἰωάβ; 12 Καὶ ἸΑμεσσα τεθνηκώς και πεφυρμένος έν τῷ αΐματι αὐτοῦ εν μεση τη όδο, και είδεν ανήρ ότι είστηκει πας ὁ λαός, καὶ ἀπέστρεψαν τὸν Αμεσσα ἐκ της τρίβου είς τὸν ἀγρόν, καὶ ἐπέρριψαν ἐπ΄ αύτὸν ίμάτιον, ότι είδον ότι πᾶς ὁ ἐργόμενος ίστατο έπ' αὐτόν.

18 Ηνίκα δε έφθασεν έκ τῆς τρίβου, παρηλθε πας ανήρ Ισραήλ όπίσω Ιωάβ, καταδιώκειν όπίσω Σαβεαὶ υίοῦ Βογορί. 14 Καὶ διηλθεν είς πάσας τας φυλας Ίσραηλ είς Αβέλ καὶ είς Βαιθμαγά · έξεκκλησιάσθησαν καὶ παραγίνονται όπίσω αὐτοῦ. 15 Καὶ παρεγένοντο καὶ περιεκάθισαν αὐτὸν ἐν Αβὲλ καὶ Βαιθμαχά. Καὶ έβαλον γάρακα έπὶ τὴν πόλις, καὶ έστη έν τῷ προτειχίσματι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ 'Ιωάβ ένενόουν καταβαλείν το τείχος. 16 Καί έβόησε γυνή σοφή έκ τῆς πόλεως καὶ είπεν: Ακούετε δή, ακούετε· είπατε Ίωαβ· Έγγισαι ώδε και λαλήσω πρός σε. 17 Και προςήγγισεν 'Ιωάβ' πρὸς αὐτήν, και είπεν ή γυνή · Εί σὺ 'Ιωάβ; ΄Ο δε είπεν 'Εγώ. Είπε δε αυτώ· "Ακουσον τους λόγους της δούλης σου. Καὶ είπεν Ιωάβ. Ακούω έγω, λέγε. 18 Kai elne. Λόγος έλαλήθη ἐν πρώτοις, λεγόντων 'Ερωτώντες επερωτήσουσιν εν' Αβελ, καὶ ούτως εξέλιπον. 19 Εγώ είμι είρηνω ακών στηριγμάτων Ισραήλ, σὸ δὲ ζητεῖς θανατώσαι πόλιν καὶ μητρόπολω εν Ισραήλ. ει καταπονείζεις κληρονομίαν xvolov; 20 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωὰβ καὶ είπεν. Μή μοι γένοιτο, εί καταπίομαι καὶ εί διαφθερώ.

11. AB: ἔστη... τδ Δ....*(εq.) τδ (c. FX). 12. AB: (* τεδνηκώς και et αυτδ) έν μέσω τῆς τρίβο. Β: απέστρεψε. AB * (ah.) τον. A*B: ἐπέρξιψεν. AB: παθότι είδ(-εν ABFX, -ον X) πάντα τὸν έοχ. ἐπ' αὐτὸν ἐστηκότα. 13. ΑΒ: τἔ διῶξαι (καταδ. FX). 14. AB: ἐν πάσαις φυλαίς (c. FX). ABEX+(p. B.) και πάντε(α)ς ἐν Χαζοὶ (-εὶ) καὶ (*F). AB: ἡλθον κατόπισθεν. 15. ΑΒ: παρεγενήθησαν κ. έπολιόρμεν έπ πισθην. 15. ΑΒ: παρεγενήθησαν κ. έπολιοραθν έπ αὐτον (c. FX). Β: Φερμαζά (Β. ΑΧ). ΑΒ: ἐξέξεραν πρός χωμα πρός ... ἐνοβσαν (c. FX). 16. ΑΒ: ἐπ τὲ τείχες ... ἀπόσατε, ἀπόσατε, είπ. δή πρός (τον) 'Ι. 'Εγγισον (c. FX), Α²Β + ἔως (*Α¹Χ). ΑΒ rell. αὐτόν (σε Χ). 17. ΑΒ= 'Ιωάβ... + (p. σν) εί... (pro λέγε) είμι (c. FX). 18. ΑΒ: εἶπε λέγεσα Αόγον ἐλάλησαν ἐν πρ. λέγοντες (c. FX) · ΑΒΕΧ + Ἡρω τημένος ήρωτήθη ἐν τῆ ἀβὲλ παὶ ἐν ἀκν, εἰ ἐξέλιπον ὰ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τὰ Ἰσραήλ (*F). ΑΒ + (p. β΄.) εἰ (*FX). 19. ΑΒΕΧ: ἐνατί (τί FX). 20. ΑΒ: "12. ber Wann fabe. dW.Ε: wālşte fiφ im (im f.) βι... 3ος ... (weg) απίδ γείν. Αι φαίτε τη χ. ν. δ. Ἰλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ. Β: φθαρᾶ.

מנערי יואַב וַיֹּאמֵר מִיּ אֲשֵׁר חַמֵּץ בּיוֹאַב וּמֵי אַשָּׁר־לְדָרֶד אַחֲרֵי יוֹאַב: 12 רַעַמשָא מִתְּנֹלֵל בַּדָם בְּתְּוֹךְ הַמְסְלֵּה רַּרָא הַאַׁישׁ כִּי־עָמַד כַּל־הַעָּם וַיַּכָּב אַרעמשא מְרָהַמְסְכָּה הַשָּׁדֶה וַיַּשְׁכַרְ יו בַּבֶּר בַּאֲשֵׁר רָאָה כָּל־הַבַּא עַלֵיוּ

פַאָשֶר הֹנֵה מִוּ־הַמִּסְלֵּה עַבר כּל־-אַישׁ אַחַרֵי יוֹאָב לְרִדּוּף אַחַרֵי שָׁבַע אַבלָה וּבֵית וַיּבאוּ אַת־אַדַריר: 16 מַשָּׁחִיתֵם לְהַפֵּיל הַחוֹמֵה: וַתְּקרֵא אָשָׁה חֲכָמֵה מִן־הַעֵּיר שָׁמִעוּ שׁמעוּ אמרוינא אלייואב קרב עדיהוה 17 וַאַדַבָּרָה אַלֵיף: וַיִּקרַב אָלֵיהַ וַתְּאֹמֵר הַאָשַׁה הַאַתַּה יוֹאַב וַיִּאֹמֵר אַנִי וַתָּאמֶר כוֹ שָׁמֵל דָּבְרֵי אֲמַתֵּדְ וַיָּאמֶר וַתָּאמֵר כַאמַר דַּבּּר יִדְבָּרָוּ בַרָאשוֹנָה לָאמֹר שָׁאָוֹל יִשְׁאַלוּ 19 בַּאָבֵל וְכֵן הַתְּמוּ: אֵנֹלִי שִׁלְּמֵי אֵמוּנֵי אַתַּה מִבַּפֵּשׁ לְהָמִית עַיר למה תבלע וַיַּעו יוֹאַב וַיּאֹמֵר חַלִּילָה לַי אָם־אַבַלֵּע וָאָם־אַשְׁחַית:

trat einer bon ben Rnaben Joabs neben ibn und fprach: Trop, und mache fich einer an Joab, und thue fich bei David 12 nach Joab! *Amafa aber lag im Blut gewallet mitten auf ber Strafe. Da aber einer fabe, ban alles Bolf ba fteben blieb. wandte er Amaja von ber Strafe auf ben Ader, und warf Rleiber auf ihn, weil er fabe, bag, wer an ibn tam, fteben blieb. Da er nun aus ber Strafe gethan mar. folgete jebermann Joab nach, Seba, bem 14 Cobne Bichri, nachzulagen. *Und er gog burch alle Stämme Ifraele gen Abel unb Beth Maacha und gang Saberim, und fie versammleten fich und folgeten ihm nach, 15 "und faften und belegten ibn gu Abel und Beth Daade, und ichutteten einen Schutt um bie Stabt, und traten an bie Manet, und alles Voll, bas mit Joab war, fturmete und wollte bie Mauer nie-16 berwerfen. *Da rief eine weise Frau aus ber Stadt: Boret! boret! Sprecht zu Joab. Dag er hier herzu tomme, ich will mit ibm 17 reben. "Und ba er ju ihr fam, fprach bie Frau: Bift bu Joab? Er fprach: Ja. Sie fprach zu ihm: Bore bie Rebe beiner 18 Magb. Er fprach : 3ch bore. fprach: Borgeiten fprach man: Wer fragen will, ber frage zu Abel, und fo ginge 19 wohl aus. *3ch bin eine von ben friebfamen und freuen Stabten in Ifrael, und bu willft die Stadt tobten, und bie Mutter in Ifrael? Warum willft bu bas Erbtheil bes 20 Bertn verichlingen? *3oab antwortete und fprach: Das fei ferne, bas fei ferne von mir, bağ ich verschlingen und verberben follte.

cum stetissent juxta cadaver Amasae de sociis Joab, dixerunt: Ecce, qui esse voluit pro Joab comes David! *Amasa autem conspersus sanguine 12 iacebat in media via. Vidit hoc qui-2,22. dam vir, quod subsisteret omnis populus ad videndum eum, et amovit Amasam de via in agrum, operuitque eum vestimento, ne subsisterent transeuntes propter eum.

Amoto ergo illo de via, transibat 13 omnis vir sequens Joab ad persequendum Seba, filium Bochri. *Porro 14 ille transierat per omnes tribus Israel in Abelam et Bethmaacha, omnesque viri electi congregati fuerant ad *Venerunt itaque et oppu-15 gnabant eum in Abela et in Bethmaacha, et circumdederunt munitionibus civitatem, et obsessa est urbs: omnis autem turba, quae erat cum Joab, moliebatur destruere muros. *Et exclamavit mulier sapiens de ci-16 vitate: Audite, audite! dicite Joab: Appropingua huc et loguar tecum. *Qui cum accessisset ad eam, ait illi: 17 Tu es Joab? Et ille respondit: Ego. Ad quem sic locuta est: Audi sermones ancillae tuae. Qui respondit: Audio. *Rursumque illa: Sermo, in- 18 quit, dicebatur in veteri proverbio: Oui interrogant, interrogent in Abela, et sic perficiebant. *Nonne ego sum 19 quae respondeo veritatem in Israel, et tu quaeris subvertere civitatem et

Jud. 5,7. evertere matrem in Israel? Quare prae-21,3: cipitas haereditatem Domini? 28,19. Da. 32,6. spondensque Joab ait: Absit, absit hoc Pa. 74,2. a me, non praecipito neque demolior.

19. tobten e. Ct. u. DR. in 3fr. B.dW: (Wir finb) v. b. Friedf. u. Betr. vE: Friedliebenben u. Er. dW. vB.A: fucheft ... ju (gerftoren). B: ein Erbth. dW: bas Gigenth. Behovas verberben (A: umfehren).

20. vE.A: ich will nicht.

13. B: weggeth. dW.vE.A: weggefcafft.

14. Betim ... auch nach. B: ju allen Beraern? dW: man verf. fich.

15. belagerten ... n. als ber fcon an ber Befte gand. B.dW.vE: (warfen) e. Ball auf gegen b. St. A: umgaben b. St. mit Bollwerfen. B.vE: ber an ber Bormaner ft. dW: an b. Stadtgraben. vE: fturmte gegen bie D. um f. niebergureifen. dW: fuchte b. D. au gerftoren u. eingur.

16. dW.vE: fluges Beib. B: bag ich zu ihm r.

^{14.} S: usque in Ab. 18. S: proficiebant.

^{18.} B: pflegten fie allerdinge gu reben u. fagten: D. wird all. ju A. fragen muffen; u. alfo vollbrachten f. es. dW: Sagen hatte m. querft follen: DR. moge boch fr. in A. u. alfo mare m. jum Siel gefommen. vE: Dt. h. zuerft reben f. u. fagen: M. muß ... bann b. m. es ansjuhren follen. A: So ging b. Rebeim alten Spruch. worte: Die ba fr. wollen ... u. alfo famen f. ans Bicl.

moge. dW.vE.A: mit (gu) bir rebe. 17. nabe gu ibr. B: Reben. vE: Borte.

21 Οὐχ οὖτος ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴς ἔξ ὅρους Ἐφραίμ, Σαβεαὶ νίὸς Βοχορί, ἀντῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Δανίδ· παράδοτέ μοι αὐτὸν μόνον, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπὸ τῆς πόλεως. Καὶ εἰπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ὑιφήσεται ἀπὸ τοῦ τείχους. 22 Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαόν, 'καὶ ἐλάλησε πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν τῆ σοφίς αὐτῆς', καὶ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν Σαβεαὶ νίοῦ Βοχορί καὶ ὑίπτουσιν αὐτὴν πρὸς Ἰωάβ. Καὶ ἐσάλπισεν ἐν σάλπιγγι, καὶ διεσπάρησαν ἐκ τῆς πόλεως ἔκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ καὶ Ἰωὰβ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα.

28'Ο δε Ίωὰβ ἦν ἐπὶ πάσης τῆς στρατείας Ἰσραήλ, καὶ Βαναίας νίὸς Ἰωιαδε ἐπὶ τοῦ Χερεθὶ καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί, 24 καὶ ᾿Αδωρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρον, καὶ Ἰωσαφὰτ νίὸς ᾿Αχιλοὶδ ὑπομιμνήσκων, 25 καὶ Σουσὰ γραμματεύς, καὶ Σαδώκ καὶ ᾿Αβιαθὰρ ἰερεῖς 26 καίγε Ἰρὰς ὁ Ἰαρὶ ἦν ἰερεὺς τῷ Δανίδ.

ΧΧΙ. Καὶ έγένετο λιμός έν ταῖς ἡμέραις Δαυίδ τρία έτη, ένιαυτὸς έγόμενος ένιαυτου. Καὶ ἔζήτει Δαυίδ τὸ πρόςωπον κυρίου καὶ είπε κύριος 'Επὶ Σαούλ καὶ ἐπὶ τὸν οίκον αὐτοῦ ή ἀδικία διὰ τὸ θανατῶσαι αὐτὸν τους Γαβαωνίτας. 2 Καλ εκάλεσεν ο βασιλεύς τούς Γαβαωνίτας, καλ είπε πρός αὐτούς. (Καλ οί Γαβαωνίται ούκ ήσαν υίοι Ίσραήλ, ότι άλλ' ή έχ τοῦ ελλείμματος τοῦ Αμορραίου, καὶ οἱ υίοὶ Ισραήλ ωμοσαν αύτοις και έζήτησε Σαούλ πατάξαι αύτούς έν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς υίοὺς 'Ισραήλ καὶ 'Ιούδα.) 3 Καὶ είπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας Τίποιήσω ύμιν καὶ έν τίνι έξιλάσομαι, καὶ εὐλογήσατε τὴν κληρονομίαν κυρίου; 4 Καὶ είπον αὐτῷ οἱ Γαβαωνῖται. Οὐκ ἔστιν ἡμῖν άργύριον ούδλ γρυσίον μετά Σαούλ καλ μετά 21. A²B: ὅτως. AB: Β. ὄνομα αὐτε, καὶ ἐπῆρε. δότε αὐτόν μοι μ. κ. ἀπ. ἀπάνωθεν. Α2Β+(p. 6.) δότε αύτόν μοι μ. κ. άπ. απάνωθεν. A²B† (p. ξ.) πρός σε. AB: διά (άπο FX). 22. AB: είςῆλθεν ... άφειλε ... Β. κ. άφειλε καὶ ἔβαλε ... περατίνη ... άπο τ. πόι. ἀπ αὐτδ ἀνης είς ... ἀπέστο. 23. AB: Καὶ ὁ Ἰ. πρὸς πάση τη δυνάμει ... Ἰωθαλ: 24. AB: Ἰαθυνιρὰμ... ἀναμιμνηθανων. 26. Β: Ἰαριν. — 1. Βι ὁ ἐχ. AB: ἐξήτησε ... * η. Β: ἐν θανάτω αἰμάτων αὐτδ περὶ δ ἐθανάτωσε τὸς Γ. 2. AB† (p. βασ.) Δαυίδ. ABEX: ἐχ(ὶ) υἰοὶ Ἰσρ. εἰσιν (FX: δπ ἡσαν ἐν τῶν υἶῶν Ἰ.). 3. Β: ἐξιλάσωμαι. AB: εὐλογήσετε. 4. AB: εἰπαν. Β: ἢ (ἀδὲ FX; ΑΧ: καὶ).

הָּכֵּ יִנִּנִּשְׁלֵם אָּלִ-נַּשִּׁלָנֵי: זִּנִּשְׁבֵּי מַמַּלִּרִנּ אָּלִ-נִּאָּכִ זְּיִּנִשְׁלֵּעַ כַּשִּׁלָּנִי וְיִנִאָב זִּנִּבְּיִתְּיִּ אָּעִ-נִּאָם שָׁכַּת פּּוֹ-פִּלִּי זִּנִּלְּרְתִּי אָעִ-נִּאָם שָׁכַּת פּּוֹ-פִּלִי זִּנִּלְּרְתִּי אָעִ-נִּאָם שָׁכַּת פּּוֹ-פִּלִי זִּנִּבְּיִתְיִּ אָעִּבְּנִי שָׁלֵּוֹ פַּמֹּלְנִי בַּעְּבִּי וַמְּעָּכִי בַּעְּלֵּכִי מַעַּלִּ בְּנִיְּדִ מִּנִּנִּ-אָנֵוּ לְבַבְּיִ וְאָלְכֵּי מַעַּלִּ בְּנִיְדִ מִּנִּנִ-אָנִוּ לְבַבְּיוֹ וְאֵלְכֵּי מַעַּלִּ בְּנִיְרִ מִּנִנִּ-אָנִוּ לְבַבְּיוֹ נְשָׁמִּי נְשֵׁא יִדְּנְ פַּמֶּלָנִ בְּנְיִב פִּוֹנִי אָנִי בְּבִּינִי אִמָּ מַנִּיר אָפְבַּנְיִם מַעַּלִּ

ג וְיוֹאָב אָל כְּל-הַבְּבֵא יִשִּׂרָאַל וּבְנָיְהֹ בּּוֹדְיָּהְיֹלְע עַל-הַפְּבֵץ יִשְּׁיָאַל הַנְּאָל וּבְנִיְהֹ אַ וְאָלְיָם עַל-הַפָּמֻ וִיהְוּשָׁמָּם בָּן-אַ וְאָלְיָתָר כְּהַבִּיִר: וּשְׁיֵּאַ סִפֵּר וְבָּדִוֹק הַאָּלִיתָר כְּהַבְּיִר: וּשְׁיֵּאַ סִפֵּר וְבָּדִוֹק הַיָּה כֹהַן לְזָתִר:

אַין-לָּ, פַּסּׁׁׁשׁ וֹזִיּנִיכָ אִם-שָׁאִּיּל וֹאָם-אָתְנְּחֲלֵת יְהֹּנְהִי הִיבְּמִי אַל־בּּענִים לֹא מִבְּנִים יִיבְּפָּת הַבְּעַיִּים לַא מִבְּנִים יִיבְּעָּת בְּנִילִת הְּצָּעְל הַבְּעִים בַּעָּמּה יְיִבְּעָּת הְּנָיִם לָא מִבְּנִים יִיבְּעָּת הְּנִיִּם לָא מִבְּנִים יִיִּאָמֶר הְּנִיִּם לֵא מִבְּנֵים יִיִּאָמֶר הְנִיִּם לֵּא מִבְּנֵים יִישְׁיְּאִיל הִיִּבְּעְנִים יִיִּאְמֶר הְנִיִּם לָא מִבְּנֵים יִיִּאְמֶר הְנִיִּם לַא מִבְּנֵים יִיִּאְמֶר הְנִיִּם לֵא מִבְּנֵים יִיִּאְמֶר הְנִיִּם לַא מִבְּנֵים יִיִּאְמֶר הְנִיבְּעְנִים לְא מִבְּנֵים יִישְּׁיְּעִל הַנְּיִם יִיִּאְמֶר הְנִיִּמְ הְּאָב עִּיִּים לִּא מִבְּנֵים יִּאְעָר הְּנִּיִם יִּיִּאְמֶר הְיִּבְּמִים עִּל אִמֶּר הְנִיבְּים לָּא מִבְּנִים הְאָּב בְּילְיִם יִיִּיְּאְיִּבְיּלְיִם לְּאִבּי הְנִיבְים יִּאְיִים לִּא מִבְּנֵים הְאָּבְים הְאָב בִּיִּבְים יִיִּיִּם הְיִּבְּים הְאִיל הִיִּבְּים יִיִּיְם יִּיִּים הְיִּבְּים הִיִּבְיִים הְּיִּים בְּעִּים יִיִּיִּם הְיִּבְּים הְאִילִּים הְּעִּים הְעִּבְים הְּעִּים הְעִּבְים הְאִבּים הְעִּים הְעִּים הְּעִּים הְעִּבְּים הְּעִּים הְיִים הְּעִּים הְעִּים הְעִּבְּים הְיִּים הְעִּים הְּעִּים הְיִבְּים הְּיִּבְּים הְיִּים הְּעִּים הְּיִים הְּיִּבְּעִים הְּיִים הְעִּים הְיִּים הְּעִּים הְּיִּים הְּעִּים הְיִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִּים הְיִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְּיִים הְיִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִים הְּיִּבְּייִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִּבּים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִּבְּייִים הְּיִּבְּיים הְּיִּים הְּיִּבְּייִיים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְּיִים הְּיִּים הְּיִים הְּיִּים הְּיִים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִּיים הְּיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְּיִּיּים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְּיִ

> דוברתי ק' . 23. 'י פתח באתמו .24. יי ושוא ק' .25. 'י לני ק' .4. ' פססא באמצע פסוס .1 .v. 'י

21. B: D. Sache ift n. alfo beichaffen. dW: R. alfo ftehet. A: verhalt fich. vE: fo ift. B.dW.vE.A: feine hand erhoben. dW.vE.A: heraus. B.dW.A: abs

21 *C6 hat fich nicht also, sonbern ein Mann vom Gebirge Ephraim mit Namen Seba, ber Sohn Bichri, hat fich emporet wiber ben König David. Gebt benfelbigen her allein, so will ich von ber Stadt ziehen. Die Frau sprach zu Joab: Siehe, sein haupt soll zu dir über die Mauer geworfen werben.

22 *Und die Frau tam hinein zu allem Bolt mit ihrer Beisheit, und fie hieben Seba, dem Sohn Bichri, dem Ropf ab, und warfen ihn zu Joab. Da blies er die Pofaune, und fie zerstreueten sich von der Stadt, ein jeglicher in seine Hatte. Joab aber tam wieder gen Jerusalem zum Könige.

23 Joab aber war über das ganze heer Ifrael. Benaja, ber Sohn Jojada, war 24 über die Crethi und Plethi. *Adoram war Rentmeister. Josaphat, der Sohn 25 Ahiluds, war Kanzler. *Seja war Schreiber. Zadot und Ab Jathar waren

26 Briefter. *Dazu mar Ira, ber Jairiter, Davibs Briefter.

XXI. Es war auch eine Theurung zu Davibs Beiten, brei Jahr an einander, und David fuchte bas Angeficht bes Berrn. Und ber Berr fprach: Um Sauls willen und um bes Bluthaufes willen, bag er bie 2 Gibeoniter getobtet bat. *Da lieg ber Ronig bie Gibeoniter rufen, und fprach gu ihnen. (Die Gibeoniter aber maren nicht von ben Rinbern Ifrael, fonbern übrig von ben Amoritern, aber bie Rinber 3frael hatten ihnen geschworen, und Gaul suchte fie zu ichlagen in feinem Gifer für 3 die Rinber Ifrael und Juba.) *So fprach nun Davib zu ben Gibeonitern: Bas foll ich euch thun und womit foll ich verfobnen, bag ihr bas Erbtheil bes Berrn feg-Anet? "Die Gibeoniter fprachen gu ihm: Es ift und nicht um Golb noch Silber ju thun an Saul und feinem Baufe,

2. U.L: ben Gibeonitern.

gieben. vB: so giebe ich ab. dW: bir hinausgew. A: zugew.

22. dW.vE: Ringh.

23. vE: über ... gefett. 25. B: über bie Schahung. dW.vE: Frohn(en). A: ben Tribut.

26. B: ein Amtmann.

*Non sic se habet res, sed homo 21
de monte Ephraim Seba, filius Bochri cognomine, levavit manum suam
contra regem David; tradite illum
solum, et recedemus a civitate. Et
ait mulier ad Joab: Ecce, caput ejus
mittetur ad te per murum. *Ingressa 22
est ergo ad omnem populum, et locuta

Coh.9,15. est eis sapienter; qui abscissum caput
Seba filii Bochri projecerunt ad Joab.

13,16. Et ille cecinit tuba, et recesserunt ab
urbe unusquisque in tabernacula sua;
Joab autem reversus est Jerusalem
ad regem.

8,16. Fuit ergo Joab super omnem 23
8,18.. ezercitum Israel, Banajas autem filius
Jojadae super Cerethaeos et Phele18g.4,6. thaeos, *Aduram vero super tributa; 24
8,16. porro Josaphat filius Ahilud a com8,17. mentariis, *Siva autem scriba, Sadoc 25
vero et Abiathar sacerdotes. *Ira 26
8,18. autem Jairites erat sacerdos David.

Facta est quoque fames in XXI. diebus David tribus annis jugiter, et 2,1.18m. consuluit David oraculum Domini, Po. 24,6. dixitque Dominus: Propter Saul et domum ejus sanguinum, quia occidit Gabaonitas. *Vocatis ergo Gabaoni- 2 Jos. 9.300. tis, rex dixit ad eos. (Porro Gabaonitae non erant de filiis Israel, sed re-Jos. 11,19 liquiae Amorrhaeorum; filii quippe Is-Jos. 9,196. rael juraverant eis, et voluit Saul percutere eos, zelo quasi pro filiis Israel et Juda.) *Dixit ergo David 3 ad Gabaonitas: Quid faciam vobis, et quod erit vestri piaculum, ut be-20,19.. nedicatis haereditati Domini? *Dixe- 4 18am. neutcatis naereutau Domini Polike-26,19; runtque ei Gabaonitae: Non est nobis 7m. 35,51 runtque super argento et auro quaestio, sed contra Saul et contra domum ejus,

22. S: Sebae.
1. Al. * ejus. 4. Al. * sed.

fragte ben Munb.) dW: [feines] blutbefledten S. A: blutigen.

2. dW.vE: find n. B: v. ben übergebliebenen Am. dW.vE: bem Refte ber A. A: fond, Ueberbleibfel b. A. vE: aus Gifer. B: ba er eiferte.

3. dW.vE: fühnen.

4. B: bei Saul. dW.vE: gegen. (A: fonbern wir haben's wiber S.)

34·

^{3.} U.L: fühnen, daß ihr bem Erbth. A.A: fohnen.

^{1.} B: entftunb. A: warb. vE.A: Sungerenoth. dW: war Sunger. B.vE.A: in ben Tagen D. (A: Boltglotten-Bibel. A. T. 2. 206 1. Abt.

του οίπου αύτου, και ούκ έστιν ήμιν θανατώσαι ανδρα έκ παντός Ίσραήλ. Καλ είπε· Τί ύμεις θέλετε καὶ ποιήσω ύμιν; 5 Καὶ είπον προς τον βασιλέα. Ο ανήρ ος συνετέλεσε ήμας καὶ ος ἐδίωξεν ἡμᾶς καὶ ος παρελογίσατο ἐξολοθρεύσαι ήμας, αφανίσομεν αύτόν, του μή έστάναι αὐτὸν έν παντὶ ὁρίω Ἰσραήλ. 6 δότω ήμιν έπτα ανδρας έκ των υίων αύτου, καλ έξηλιάσωμεν αὐκοὺς τῷ κυρίο ἐν τῷ Γαβαών Σαούλ έκλεκτούς τῷ κυρίω. Καὶ είπεν ό βασιλεύς 'Εγώ δώσω. 7 Καὶ ἐφείσατο ό βασιλεύς επί Μεφιβόσεθ νίον Ίωνάθαν υίου Σαούλ δια τον δρχον χυρίου τον ανα μέσον αὐτῶν, ἀνὰ μέσον Δαυίδ καὶ ἀνὰ μέσον Ἰωνάθαν νίοῦ Σαούλ. ⁸ Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεύς τούς δύο υίους 'Ρεσφά θυγατρός Αιά ους έτεκε το Σαούλ, τον Αρμωνί και τον Μεφιβόσεθ, και τους πέττε υίους της Μεγόλ θυγατρός Σαούλ ους έτεκε τῷ 'Αδριήλ υίῶ Βερζελλέ τῷ Μοσυλαθί, 9 καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ele yeug von Tabamuron. Kai éknliagan αύτους έν τῷ ὁρει έναντι τός πυρίου, καὶ έπεσαν οί έπτὰ κατὰ τὸ αὐτό καὶ αὐτοὶ έθανατώθησαν εν ήμέραις θερισμού έν πςώτοις, εν άρχη θερισμού πριθών.

10 Καὶ ἔλαβε 'Ρεσφὰ θυγάτης 'Αἰᾶ τὸν σάκκον καὶ ἔστρωσεν αὐτὸν ἔαντῆ ἐπὶ τὴν πέτραν ἀπ΄ ἀρχῆς θερισμοῦ κριθῶν ἔως οὖ ἔσταξεν ἐπ΄ αὐτοὺς ὕδατα θεοῦ ἔξ οὐρανοῦ καὶ οὐκ ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καθισαι ἐπ΄ αὐτοὺς ἡμέρας οὐδὲ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυκτός. 11 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ πάντα ὅσα ἐποίησε 'Ρεσφὰ θυγάτης 'Αίᾶ παλλακὴ Σαούλ. 12 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υίοῦ αὐτοῦ παρὰ τοῦν ἀνδρῶν Ίαβὶς Γαλαάδ, οῦ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους Βιιθσάν, ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι

בּיתוֹ וַאֵיף־לַנוּ אַישׁ לְהַמִית בִּישִּׁרָאֵל וַיָּאמֶר מָה־אָתֵּם אַמְרֵים אַגַּשֵּׂה לַכַם: ח וַיִּאמָרוּ אֵל־הַפַּלֶךְ הַאִּישׁ אֲשֵׁר כִּלְנוּ יגבל ישראל: ינתו־כנו שבעה והוקענום ליהוה בנבעת שאול פחיר יהוה 🔾 ויאמר בוריהונתו ישָׁבְעַת יָהוָה אַשֵּׁר בֵּינֹתִּם בַּיוּ בַּרשָׁאִוּל: וַיִּקַח הַמַּלָהָ אַת־שָׁנֵי בָּנֵי רְצָפַה בַת־אַיַה יַלְדָה לִשָּׁאוּל אַת־אַרְמֹנֵי וְאֵת־ מִּפְבָשָׁת וְאֵת־חֲמֵשָׁת בְּנֵי מִיכַל בַּת־ לדה לעדריאל בו־בּרַזפי לפני יָתַד וְהֵהֶםְ הִּמְתוּ בִּימֵי פַצִּיר בַּרָאשׁנִים יְתַחָלֵת קַצֵיר שִׁעֹרִים: וַהַּפָּח רצָפָּה בַתראַיה אַת־הַשָּׁק וַתַּמָּחוּ לָה אָל־הַצוּר מִתְּחַלַּת קַצִּיר נַתַּה־מַיִם צַלֵיהַם מָן־הַשְּׁמַיִם וְלָאִרנַתְנָהוֹ עוֹף הַשַּׁעַנִים לְנַיּתַ צַלֵיהֵם וו יוֹלָם וָאָת־חַיֵּת הַשָּׁדָה לֵוֹלָה: וַיְּבֵּר -עשתה רצפה כת-12 איה פּלֵנשׁ שאול: וַיַּלֶהְ דַּוֹד וַיִּלְחוֹ שארכ

מַלַנָּם שָּׁשָׁ הַפָּלַשָּׁמִים בִּיוֹם הַכּוֹת

בַּנָבֹר אֹּתָם מַרָּחָב בַּית־שַׁן אַשָּׁר

^{4.} AB: ἀνὴς δαν. ἐν Ἰσς. ... λέγετε (c. FX).

5. AB: εἶπαν (-ον FX) ... † (p. συντ.) ἐφ' (* ΕΓΧ).

... * (εq.) δς († F) et καὶ († FX) ... ἀφανίσωμεν
(-ομεν FX). δ. Α¹ΕΧ: δότε. AB: κυρίβ (τῶ κυς. FX). 7. B (eti. infra): Μεμφιβοσθὲ (c. FX).

8. Βὶ Ἐρμωνοὶ (Λομ. F). Α²Β: Μιζολ ... Ἐσδοιὴλ
(c. FX). Β: Μωκλαθι (c. FX). 9. AB: ἐν χειρὶ
... *τῶ ... ἐπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ το ... † (p. αὐτοὶ) ἐξ
10. ΑΒ: ἔπηξεν αὐτῆ πρὸς τ. π. ἐν ἀρχῆ ... * ἐκ
... τδῶφο ἐκ τὰ ἐξς. ... καταπαῦσαι ... παὶ τὰ
θ. (c. FX). 11. ΑΒ * πάντα ... † (in f.) καὶ
ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτὸς Δὰν υἱὸς

פסקא באמצע פסוק. ib. יהן ק'.0. v. e. בתחלת ק'. ib. יה והמה ק' ib. יהיר ו'. v. e. שמה פלשתים ק'. ib. הלאום ק'. v. 13. 'p

Τωὰ ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων (c. KFX). 12. AB † (p. ἀνδρ.) υίῶν ... ἐκ τῆς πλατείας Β. (c. FX).

tobten in Ifrael. Er fbrach: Bas fprecht ibr 5 benn, bağ ich euch thun foll? *Gie fprachen gum Ronige: Den Dann, ber uns verberbet und zu nichte gemacht hat, follen wir vertilgen, bag ibm nichts bleibe in allen 6 Grengen Ifrael; "gebet uns fleben Danner aus feinem Baufe, bag wir fie aufhangen bem herrn zu Gibea Sauls, bes Erwähleten bes Berrn. Der Ronig fprach: *Aber ber Ronig 73ch will fie geben. verschonete Mephiboseth, bes Sohns 30nathans, bes Sohns Sauls, um bes Eibes willen bes herrn, ber zwischen ihnen war, nemlich zwischen David und Jonathan, bem *Aber bie zween Sohne 8 Sohn Sauls. Rizpa, ber Tochter Aja, die fie Saul geboren hatte, Armoni und Dephibofeth, bazu bie funf Sohne Michals, ber Tochter Saule, die fie bem Abriel geboren hatte, bem Cohn Barfillai bes Mahalothiters, Inahm ber Ronig, "und gab fie in bie Band ber Gibeoniter: Die hingen fie auf bem Berge vor bem Berrn. Alfo fielen biefe fleben auf einmal, und ftarben gur Beit ber erften Ernte, wenn bie Gerftenernte angehet. Da nahm Rizpa, die Tochter Aja, einen Sad und breitete ibn auf ben Fels am Anfang ber Ernte, bis bas Waffer vom himmel über fie troff, und ließ bes Tags bie Bogel bes himmels nicht auf ibnen ruben, noch bes Nachts bie Thiere bes 11 Felbes. *Und es warb David angefagt,

und ift une nicht zu thun, um iemand zu

neque volumus, ut interficiatur homo de Israel. Ad quos rex ait: Quid ergo vultis ut faciam vobis? * Qui 5 dixerunt regi: Virum, qui attrivit nos et oppressit inique, ita delere debemus, ut ne unus quidem residuus sit de stirpe ejus in cunctis finibus Israel; * dentur nobis septem viri de filiis ejus, ut crucifigamus Nm. viri de inus ejus, ut crucingamus 25,4...; eos Domino in Gabaa Saul quon-15,34... dam electi Domini. Et ait rex: Ego * Pepercitque rex Miphiboseth filio Jonathae filii Saul, pro-20,15.62, pter jusjurandum Domini quod fuerat inter David et inter Jonathan filium Saul. * Tulit itaque rex duos filios Respha filiae Aja, quos peperit Sauli, Armoni et Miphiboseth, et quinque filios Michol filiae Saul, quos genuerat Hadrieli filio Bersellai, qui fuit de Molathi, *et dedit eos in manus Ga- 9 baonitarum. Qui crucifixerunt eos in monte ceram Domino, et ceciderunt hi septem simul occisi in diebus messis primis, incipiente messione hordei.

Tollens autem Respha filia Aja 10 cilicium substravit sibi supra petram ab initio messis, donec stillaret aqua super eos de coelo, et non dimisit aves lacerare eos per diem neque bestias per noctem. *Et nunciata 11 sunt David, quae fecerat Respha filia sunt David, quae fecerat Respha filia Aja, concubina Saul. *Et abiit Da-12 vid et tulit ossa Saul et ossa Jonathae filii ejus a viris Jabes Galaad, 15m. 31,11ss. qui furati fuerant ea de platea Bethsan, in qua suspenderant eos Philis-

4. B: 2B. ihr fagen werbet, bas will ...

was Rigpa, bie Tochter Aja, Sauls Rebs-

bin, und nahm bie Gebeine Sauls und bie

Bebeine Jonathans, seines Sohns, von ben Burgern ju Jabes in Gilead, bie fie

von ber Gaffe Bethfan gestohlen hatten, babin fie bie Philifter gehänget hatten zu

12 weib, gethan hatte. *Und David ging

6. feinen Aindern. B.dW.vE.A: Sohnen, dW: ver Bebova. A: bem S. freugigen!! (B: o bu Erw. bes 5.2)

4. Al. * rex.

^{5.} benn wir find vertilgt worden, das unf. Bleis bene nicht war. B: une aufgerieben h. n. ber gegen une gedacht h. dW.vE: (aufrieb) ... wider une jann. B: daß wir n. bestehen mogen. vE: um une ausgurotsten ... mehr best. follten. dW: daß w. vert. wurden u. n. m. beständen. dW: im gangen Gebiet. vE: ber g. Grenze.

^{9.} B.dW.A: wurden getobtet. vE: umgebracht. dW.vE.A: in b. erften Tagen ber G. B. erfteren G. T. B.dW.vE: im (3u) Anfang ber G.

^{10.} ihn ihe auf ... Dom Auf. dW: Sadtuch. vE. Tuch. B: vor fich. A: unter fich. vE: über ben Felfen? dW.A: bie B. ... traufelte. vE: fich B. ... ergog. dW: feinen Bogel bes h. auf f. fallen ... Bilb b. Felsbes. vE: l. n. zu daß fich die ... festen.

^{12.} A: Mannern. vE: Ginwohnern. dW: Martts plat. vE: Thorpl. (B: Strafe nach B.)

Davidis victoriae.

έν τη ήμέρα ή ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαοὺλ ἐν Γελβουέ. ¹3 Καλ ἀνήνεγκε 'Δαυὶδ' ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἰοῦ αὐτοῦ, καὶ συνήγαγε τὰ ὀστᾶ τῶν ἔξηλιασμένων, ¹⁴ καὶ ἔθαψε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ 'τὰ ὀστᾶ' Ἰωνάθαν τοῦ υἰοῦ αὐτοῦ 'καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἡλιασθέντων' ἐν γῆ Βενιαμὶν ἐν τῷ πλευρῷ τοῦ τάφου Κὶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς, καὶ ἔξιλάσατο ὁ θεὸς τὴν γῆν μετὰ ταῦντα.

15 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος τοῦς ἀλλοφύλοις πρὸς Ἰσραήλ, καὶ κατέβη Δανὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἔξελύθη Δανίδ. 16 Καὶ Ἰεσβὶ ἀπὸ Νῶβ εἶς ἢν ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ τριακοσίων σίκλων ὁλκῆ χαλκοῦ, καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κορύνην, καὶ διενοεῖτο τοῦ πατάξαι τὸν Δανίδ. 17 Καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ ᾿Αβισαὶ νίὸς Σαρονίας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Τότε ἄμοσαν οἱ ἀνδρες Δανίδ, λέγοντες ᾿Οὐκ ἔξελεύση ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον, καὶ οὐ μὴ σβέσης τὸν λύγνον Ἰσραήλ.

18 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα πόλεμος ἔτι ἐν Γὸβ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. Τότε ἐπάταξε Σοβεκχὶ ὁ ᾿Ασωθὶ τὸν Σὲφ ἐν τοῖς ἐγγόνοις τοῦ Ὑραφά. 19 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γὸβ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἐλλανὰν νίὸς Ἰαρὰ τῶν ὑφαινόντων ὁ Βαιθλεεμίτης τὸν Γολιὰθ τὸν Γετθαῖον, καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ἢν ὡς ἀντίον ὑφαινόντων. 20 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος 'μετὰ τῶν ἀλλοφύλων' ἐν Γέθ· καὶ ἦν ἀκὴρ ἐκ Μαδών, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἔξ καὶ ἔξ, εἴκοσι καὶ πέσσαρες ὰριθμῷ·καίγε αὐτὸς ἀπόγονος τιτάνων. 21 Καὶ ἀνείδισε τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν

13. AB+ Δ. († FX). 14. B: ἔθαψαν (-ε AEFX). AB: ἐν τῶ τάφω Κ. ... * κατὰ ... ἐκήμυσεν ὁ θ. τῷ γῷ (c. FX). 15. AB: ἐνενήθη ... μετὰ Ἰσο. (c. FX). B: ἐκορεύθη (ἔξελ. ΑΕΓΧ). 16. B* ἀπὸ († F; A: ἐν). AB: ὸς (εἰς ΕΧ)... ἐν τοὶς ἐκγόνοις τῷ Ραφά. 17. BΕΧ: Ἰβεσσὰ Ἰβισαὶ?). 18. AB: ἐγενήθη ... ἔτι πόλ. (c. FX) ἐν Γὲθ (Γὸβ?). B: Σεβοχὰ ὁ Ἰστατωθὶ (c. FX). 19. AB: ὁ (ἔτι ΕΓΧ). B: Γὸμ (Γὸβ ΑΧ). AB: Ἐλεανὰν (c. FX) ... Ἰριωργὶμ s. -εἰμ

לִאָּבֹּל אַנִּוֹבִּי-כֵּוֹ: הַאָּמִּר-צִּנֵּנִי נִּימֹּלְנִּ וֹדְּגִּנִיׁר אָלְנִיִם הָאָנְּלְ נִיבִּוּנְנְעוֹ בְּנִוּ בִּאָּבֹּל בּנְיִבְּ הָאָנְל וִיבִּוּנְינֵוֹ בְּנִוּ בְּנִוּ בָּאָבֹּל בּנְיִבְּ יִינִוּנְעֵוֹ בְּנִי וֹיִּאַכְׁפִוּ אָת-הַצְּמִוְת הַשָּׁמִּים אָת-הָאָאוּל בֹּנִּלְבְּבִּי: וֹיִּהַלְ מְשָׁעִּים אָת-הָאָאוּל בִּנִּלְבְּבִּי: וַיִּהַלְ

יישבי ק' . 16. 'ר' זעררא. ער פר יישבי ק' . 19. אר י' ער איני איני פרון ק' . 20. 'ס מעא פרון ק' . 21. 'ס מעא

(Ἰαρὶ F) ... * ἦν († FX). 20. AB* μ. τ. ἀἰλ. et ἐπ et (ult.) καὶ ... αὐτὸς ἐτέχθη τῷ Ῥαφῷ (c. FX).

ber Beit, ba bie Philifter Saul ichlugen 13 auf bem Berge Bilboa; *und brachte fie von bannen berauf, und fammleten fie guhauf mit ben Gebeinen ber Bebentten,

14 "und begruben bie Gebeine Sauls und feines Sohns Jonathan im Lanbe Benjamin zu Bela im Grabe feines Baters Ris, und thaten alles, wie ber Ronia aeboten hatte. Alfo warb Gott nach biefem bem Sanbe wieber verfohnet.

Es erhob fich aber wieder ein Rrieg von ben Bhiliftern wiber Ifrael, und David jog binab und feine Rnechte mit ibm, und ftritten wiber bie Philifter. Und Da-

16 vib warb mube, "und Jesbi ju Rob, welcher war ber Rinber Rapha einer (und bas Bewicht feines Speeres mar breibunbert Gewicht Erg, und hatte neue Baffen),

17 ber gebachte Davib ju fchlagen. *Aber Abisai, ber Sohn Beru Ja, half ihm, und folug ben Philifter tobt. Da fdwuren ibm bie Manner Davibs und fprachen: Du follft nicht mehr mit uns ausziehen in ben Streit, bag nicht bas Licht in Ifrael verlofche.

Darnach erhob fich noch ein Rrieg gu Rob mit ben Philiftern. Da folug Gibechai, der Bufathiter, den Saph, welcher

19 auch ber Rinber Rapha einer mar. es erhob fich noch ein Rrieg zu Gob mit ben Philiftern. Da folug Elhanan, ber Sohn Jaere Drgim, ein Bethlebemiter, ben Golfath, ben Gethiter, welcher hatte

einen Spieß, beg Stange war wie ein *Und es erhob fich noch ein 20 Weberbaum. Rrieg zu Gath. Da war ein langer Mann, ber hatte feche Finger an feinen Banben und feche Beben an feinen Bugen, bas ift vier und zwanzig an ber Babl, und er

21 war auch geboren von Rapha. *Und ba er Ifrael Gohn fprach, schlug ihn Jonathan,

13. A.A: gu Gauf ob.: gu Gaufen. 16. A.A: Bewichte.

thiim, cum interfecissent Saul in Gelboë, *et asportavit inde ossa Saul 13 et ossa Jonathae filii ejus. Et colligentes ossa corum, qui affixi fuerant. sepelierunt ea cum ossibus Saul et 14 Jonathae filii ejus in terra Benjamin in latere in sepulchro Cis patris ejus, 265,15m. in latere in separation of pracceperat v.1,24,25 rex. et repropitiatus est Deus terrae Nm. 102, 35,33. post haec.

Factum est autem rursum prae-15 lium Philisthinorum adversum Israel, et descendit David et servi eius cum eo, et pugnabant contra Philisthiim. 15m21,1; Deficiente autem David, *Jesbi-benob, 16 1Ch.26,4: qui fuit de genere Arapha, cujus De.2; ti.--|ferrum hastae trecentas uncias appen-

17,7. debat, et accinctus erat ense novo, nisus est percutere David. * Praesi- 17 dioque ei suit Abisai, filius Sarviae, et percussum Philisthaeum interfecit.

Tunc juraverunt viri David, dicentes: Jam non egredieris nobiscum in bel-

lum, ne extinguas lucernam Israel. Ps. 132,17.

Secundum quoque bellum fuit in 18 Gob contra Philisthaeos; tunc per-1Ch. 20,4 cussit Sobochai de Husathi Saph T.16. de stirpe Arapha de genere gigan-* Tertium quoque fuit bel-19 lum in Gob contra Philisthaeos, in ^{1Ch.30,3}·quo percussit Adeodatus filius Saltus polymitarius Bethlehemites Goliath 18m. Gethaeum, cujus hastile hastae erat
17,7. quasi liciatorium texentium. *Quar-20 tum bellum suit in Geth, in quo vir fuit excelsus, qui senos in manibus pedibusque habebat digitos, id est viginti quatuor, et erat de vilani origine Arapha. *Et blasphemavit 21 17,10. Israel; percussit autem eum Jonathan

^{14.} dW: Begrabnif. vE: Bruft ... zeigte fich. A:

gnabig. B: ließ fich (vom L.) erbitten.

15. B: bei ben Ih. dW: es hatten bie Bh. abermal Streit mit J. (vE: Als b. Bh. noch Str. h.)

16. B.A: Jeebi: Benob. dW: Erzengten R. B: Sohnen bes Riefen? dW: Lanze. dW.vE: Sefel E. B.dW.vE.A: mit e. neuen [Schwert] umgürtet

^{18.} Al. * de gen. gig.

^{17.} bie Lenchte. B.dW.vE.A: bu n. ... (ans)los fceft. (B: Lampe !!)

^{18.} Gob.

^{19.} B: n. feines Sp. St. war. vE: feiner Lange. dW: ber Schaft f. Speeres.

^{20.} B: fehr langer. dW.vE: DR. v. großer gange. 21. B: gefprochen. dW.vE: er (ver)hohnete 3. A:

XXI.

Cantioum Davidis (Psalm. XVIII.)

υίδς Σεμετ άδελφοῦ Δαυίδ. 22 Οι τέσσαρες οδτοι ετέχθησαν άπόγονοι τῶν γιγάντων τῷ Ραφῷ ἐν Γέθ, καὶ Επεσαν ἐν χειρὶ Δαυίδ καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλαν αὐτοῦ.

ΚΧΙΙ. Καὶ ἐλάλησε Δανὶδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ὡδῆς ταύτης ἐν ἡμέρα ἡ ἔξείλετο αὐτὸν ὁ κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ. ² Καὶ είπεν 'ώδή'.

Κύριε πέτρα μου καὶ ὀγύρωμά μου, καὶ εξαιρούμενος έμοι, 36 θεός μου φύλαξ μου έσται μοι, πεποιθώς έσομαι έπ' αὐτῷ. ὑπερασπίστής μου καλ κέρας σωτηρίας μου, άντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγή μου σατηρίας μου, έξ ἀδίκου σώσεις με. 4 Αβτατον επικαλέσομαι τον κύριον, καλ έκ των έχθρων μου σωθήσομαι. 5"Οτι περιέσγον με συντριμμοί θανάτου, και γείμαβροι ανομίας εθάμβησαν με θσχοινία άδου εκύκλωσάν με, και προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου. Τ'Εν θλίψει μου έπικαλέσομαι τον χύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι, καὶ ἐπακούσεται έκ ναοῦ αὐτοῦ φωνής μου, καὶ ή κραυγή μου 8 Καλ εταράχθη καὶ દંજ રહાર છાંત્રોમ લાગેરાંગ્યે. έσείσθη ή γη, καὶ τὰ θεμελια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθη, ότι έθυμώθη 'αὐτοῖς κύριος'. 9 Ανέβη καπνός εν όργη αύτου, και πυρ έκ στόματος αύτοῦ κατέφαγε, καὶ άνθρα-10 Kal Exhwer κες ανήφθησαν έξ αύτοῦ. ούρανούς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ύπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 11 καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ έπετάσθη καὶ ώφθη έπὶ πτερύγων ανέμων, 12 και δθετο σκότος αποκρυφήν αύτοῦ, πύκλφ αύτοῦ ή σπηνή αύτοῦ σκό-

22. A* ŝτέχθ. B: ἐν Γ. τῶ P. οἶνος (c. AEX).—
1. B: ἐν ῷ ἡμ. (c. AEFX). AB*ὁ († X). 2. AEFX
* ἀδή. AB † (p. ἐξ.) με. 3. A: φ. ἔσται με (* μοι).
4. AB al. * τὸν († X). 5. AB* καὶ († ΚΕΧ). 6. AB: ἀδῖνες θάνατε ... * καὶ (c. FX). 7. AB: Ἐν τῷ θλίβεσθαί με. 8. Β: συνεταράχθησαν καὶ ἐσκαράχθησαν (συνεταράχθη FX). AB: κύριος αὐτοῖς (c. FX). 9. AB † (p. ἐν) τῷ (* ΕΕΧ) ... κατέδεται * (sq.) καὶ ... ἐξεκκύθησαν ἀπ' (c. FX). 10. AB: ὑποκάτω τῶν ποδῶν (c. FX). 11. BA: ἐπεκάθισεν s. ἐκάθ. (ἐπέβη FX). B † (a. X.) τῷ (* AFX). A²B: ἀνέμε (-ων A¹ΕΓΧ).

הֿבֿבֿרָנ: לִנִّנְפָּׁנִי בִּצְׁת וֹנִּפּּלְנִי בִּיִּגִּדְּנְנִי נִּבְּיֵּגְ גּזּאָתוּ, בַּוֹב: אָתַ־אִּרְבַּׁהַע אָפֶּנִי וְּפְּנִיּ

יִהוָּה סַלָּמֵי וּמְצֵּדְתָי וּמִפַּלְטִי־לִי: ג מִפַּת כָּל־אִיְבֶיו וּמִכַּת שָׁאִּוּל: וַיּאֹמֵר ג מִבּת בָּל־אִיְבֶיו וּמִכַּת שָׁאִּוּל: וַיּאֹמֵר יָּהוֹה אֹתוּ וּיִדְבַּבר דְּיִּוֹל לְיהוֹה אֶת־דִּבְּרֵי.

מִשִּׁלָּי מַחָמָס תְּשִׁצֵנִי: מָגִּנְּיִ וְקַרֶן יִשְׁנִי מִשְּׁנַבּיֹ וִמְנוּסִׁי אָלְתִי צוּרָי אֶחֶטָה־בָּוֹ

לְּשְׁלֶּל שֶׁקְרֵא יְהֹוָה וּמֵאֹיְבֵי אִנְּשֵׁעַ:

ח פָּי אַפְפָּנִי מִשְׁבְּרֵי־מֶנָת

ַנְחֲלֵי בְּלִיֻעַלְ יְבְעַתְנִי וּ

אָהָמֵנִי מִקּשִׁי־מֵנָת: זְּהָמֵנִי מִקּשִׁי־מֵנָת:

זִישְׁמַע מֵהְיכְלוֹ קוֹלִי וַיִּשְׁמַע מֵהְיכְלוֹ קוֹלִי וַיִּשְׁמַע מֵהְיכְלוֹ קוֹלִי וַמִּרִילִּי בָּאִזניו:

רַיִּתְבָּצֵשׁׁ בַּי-חָרָה לְוֹּי מִיּסְדָּוֹת חַשָּׁמֵיִם יִרְנָּזִּיּ אַרָּעָבָשׁ וַתִּיְרְצֵשׁׁ הָאָּרֶץ 3

> צַּטַלָּים בּּצַרִּה נִמְּמֵּה: וֹאָשׁ מִפּׁיו שִאַכֵּל גַּלְּה בְּשִׁן בִּאַפּוּ

וּהַרָא עַל־פַּנִפּי־רְיּחֵ וּ וּיִּרְפָּכ עַל־פְּרָנּב וַיִּעָׁף

12 רַיָּשֶׁת חָשֶׁרְ סְבְיבֹתֶיו סְכְּוֹת

יי. 1. חפטרת האזיני ויום ז' של פסח . 1. ייתגעש פ' . 8. °

1. reb. bem D. B.dW.vE.A: gn. B.vE.A: an b. Tage?
2. B: Beftung. A: Kraft? (dW: Jehova, m. F.)

ber Sohn Simea, bes Brubers Davibs. 22 Diefe vier waren geboren bem Rapha gu Bath, und fielen burch die Band Davids und feiner Anechte.

XXII. Und David redete vor dem Geren bie Borte biefes Liebes, jur Beit ba ibn ber herr errettet hatte von ber banb Saule, 2 "und ibrach:

Der Berr ift mein Wels und meine Burg 3 und mein Erzetter. *Gott ift mein Gort. auf ben ich traue, mein Schilb und Born meines Beils, mein Schut und meine Bufincht, mein Beiland, ber bu mir bilfft vom 4 Frevel. *36 will ben Berrn loben und anrufen, fo werbe ich von meinen Feinben 5 erist werben. "Denn es batten mich umfangen bie Schmerzen bes Tobes, unb 6 bie Bache Belials erschredten mich. *Der Bollen Banbe umfingen mich, und bes 7 Tobes Stride überwältigten mich. * Wenn mir angft ift, fo rufe ich ben Berrn an und foreie zu meinem Bott, fo erhoret er meine Stimme bon feinem Tempel, und mein Gefchrei tommt vor ibn zu feinen *Die Erbe bebete und marb 8 Dbren. bewegt, Die Grundfeften bes himmels regten fich und bebeten, ba er gornig mar. 9 *Dampf ging auf von feiner Rafe, und vergehrenbes Feuer von feinem Munbe, *Er neigete ben 10 baß es bavon blitte. himmel und fuhr berab, und Dunkel war 11 unter feinen Sugen. Blnb er fuhr auf bem Cherub und flog baber, und er ichwebete auf ben Mittiden bes Winbes. 12 *Sein Bezelt um ibn ber mar finfter, und

3. B: Er ift ber G. meines Felfens, gu bem ich m. Influcht genommen. dW: mein G. u. S. gu b. ich fluchte. vE: G. ift m. Fele, ich fliebe ju ihm. dW: Born ber Rettung. B: m. hoher Ort. vE: hohe Befte. B: Gelfer ... ausgeholfen haft. dW.vE: Retter. dW: v. b. Gewalt hilfft bu mir. vE: Frevelthat retteft.

4. Mit Lob w. ... anr. B: für einen Breismurbigen .. ausr. dW.vE: Den Br. rief ich (an), Jeh. A: Den lobwurd. D. m. ich anr. dW.vE: ward ich gerettet. (B: nachbem ich ... erl. bin?)

18,3,15m filius Samaa fratris David. *Hi qua-22 v.20.16, tuor nati sunt de Arapha in Geth, et ceciderunt in manu David et servorum eius.

Locutus est autem David XXII. Ps.15. Bemino verba carminis hujus, in die qua liberavit cum Dominus de manu omnium inimicorum suorum et de manu Saul. * et ait:

Ps. 18,3. Dominus petra mea et robur meum
Dt. 23,4. et salvator meus. * Deus fortis 3 Gen.15,1; meus, sperabo in eum; scutum 25m. meum et cornu salutis meae, elevator meus et refugium meum; salvator meus, de iniquitate liberabis me. Pa.18,4. * Laudabilem invocabo Dominum, et

Ps. 18,5. ab inimicis meis salvus ero. 36,5. Act. 2,84; circumdederunt me contritiones mor-Dr. 13,13. tis, torrentes Belial terruerunt me. Ps. 18.6. * Funes inferni circumdederunt me,

Pr. 14,27. praevenerunt me laquei mortis. *In Ps. 18,7. tribulatione mea invocabo Dominum et ad Deum meum clamabo, et exaudiet de

Ps.11,4 templo suo vocem meam, et clamor Ps.18,8, meus veniet ad aures ejus. (eg. 9) mota est et contremuit terra, funda-

26,11. menta montium concussa sunt et conquassata, quoniam iratus est eis. Ps. 18,9. * Ascendit fumus de naribus ejus, et 9

24,17. ignis de ore ejus vorabit; carbones suc-Pr. 18, 10. censi sunt ab eo. Inclinavit coelos et 10 144,5. descendit, et caligo sub pedibus ejus. P. 18,11. * Et ascendit super Cherubim et vo- 11

Ba.1,4.. lavit, et lapsus est super pennas P2.18,12. venti. Posuit tenebras in circuitu 12
Hab.3,4. suo latibulum, eribrans aquas de

^{5.} Bellen bes E. B: überfallen. dW: umrangen Bogen. vE: umgaben Fluthen. vE.A: Strome. dW: bee Berberbene.

^{6.} B: Str. find mir enigegengefommen. dW: Str. ber Unterwelt umgaben m., es aberrafchten m. Schlin-

^{7.} S+ (p. templo) sancto. 8. Al. * eis.

gen. vE: bes Tobtenreichs umfchlangen m. u. über m. fielen.

^{7.} tommt ju f. O. B: Da m. a. war. dW: In m. Bebrangniß. vE: Angft. A: Trubfal. B.dW.vE: rief ... rief ic. (A: wird horen.) 8. dW: Da wantt' u. beb. vE: warb erfcuttert u.

gitterte ... Grunbe. dW: gitt. u. fcmanften.

^{9.} Gluth fuhr and D. ibm. dW.vE.A: Es flieg Rauch. B: in f. R. B.dW: (glubenbe) Robien brann: ten aus ihm. vE: Feuerf.

^{10.} vE: bog ... Bolfennacht. 11. B: fag auf einem. B.dW.vE: erichien auf (b. Blugeln).

^{12.} und feste Finfternif um fich b. jum G. dW. VE: (machte) Duufel. B: ftellte bie F. ... gur Gutte. vE: ale S.

XXII.

Canticum Davidis (Psalm. XVIII).

τος ύδάτων, γεφέλαι άέρος. 13 Ex 08yγους απέναντι αύτοῦ έξεκαύθησαν ανθρακες πυρός, 14 και εβρόντησεν εξ ούρανοῦ κύριος, 15 Kal και ό υψιστος έδωκε φωνήν αύτου. απέστειλε βέλη και διεσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ηστραψεν άστραπήν και έξέστησεν αυτούς. 16 καὶ ουφθησαν αφέσεις θαλάσσης, καὶ άπεκαλύφθη θεμέλια της οίκουμένης, έν τη έπιτιμήσει τοῦ χυρίου ἀπὸ προῆς πρεύματος όργης αὐτοῦ. 17 Εξαπέστειλεν έξ υψους καὶ ανέλαβέ με, είλκυσέ με έξ ύδατων πολλών, 18 έξείλετό με έξ ίσχύος έχθρων μου, έκ των μισούντων με, ότι ίσγυον υπέρ έμε 19προέφθασάν με εν ήμερα άπωλείας μου, και εγένετο κύριος αντιστήριγμά μου. 20 Καὶ έξήγαγέ με είς πλατυσμόν και έξειλετό με, ότι ηύδόκησεν έν έμοί. 21 και άνταπέδωκέ μοι χύριος κατά την δικαιοσύνην μου, και κατά την καθαριότητα τών γειρών μου άνταπέδωκέ μοι. 22 Ότι έφυλαξάμην όδοὺς κυρίου, καὶ ούκ ήτόμησα ενώπιος του θεού μου. 23 ότι πάντα τὰ χρίματα αὐτοῦ ἀπέναντί μου, καὶ τὰ προςτάγματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησα ἀπ' αὐτῶν. 24 Καὶ ἔσομαι άμωμος αὐτῷ, καὶ φυλάξω με άπὸ τῆς ἀνομίας μου· 25 καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατά την δικαιοσύνην μου καί κατά την καθαριότητα των χειρών μου άπέναντι των όφθαλμών αὐτοῦ. 26 Merà ὁσίου όσιωθήση, και μετά άθώου άθώος έση, ²⁷καί μετά έχλεχτοῦ έχλεχτὸς έση, καὶ μετά στρε-

הַשָּׁרֶת־מֵיִם עָבֵי שְׁחַקִּים: נו מַפַּבָה נַבָּהוֹ בַּערוּ בַּחַלִּי־אִשׁ: 14 נַרָעָם מָן־שָׁמַיִם יָהוֹה וַעַלִיון יִתַּן קוֹלוֹ: פינישלח חבים ניפיצם בנק ניהמם: 16 ופראו אפיסי ים יגלו מסדות תכל בַּגַערת יָהוֹה מנשׁמת רוּחָ אַפּוֹ: 17 ישכח מפרום יפחני ימשני מפים רבים: מִשְּׁנָאֵר כֵּר אַמִצְר מִמנּר: 19 יקדמני ביום אידי וַיָהֵי יָהוָה מִשְׁעוֹ כִּי: כ ויצא כמרחב אתי יַחַלְצַנִי כַּי־חַפֵּץ בִּי: פָּבָר יָדֵי יַשִּׁיב לַי: 22 פי שמרתי דרכי יהוה א רשעתי מאלהי: 23 פי כל-משפטר לנגדי וחקתיו לא-אסור מפנה: ראהיה תמים לו נאשתפירה מְצֵוֹנְי <u>סונישב יהוה לי פּגדקתי</u> 26 עם-חַסֵיד תִּתְחַסֵּד עם־גַבּוֹר תַּמֵים תַּתַּמָם: ועם־עפש תתפל:

> ירדם לי. 15. 'p משפטיו לי. 23. 'p

^{12.} AB: ἐπάχυνεν ἐν νεφίλαις. AΕΧ: ἀδραν.
13. AB: Ἰπὸ τὰ φ. ἐναντίον (c. FX). 14. AB* (pr.)
καὶ († ΕFX). 15. AB: ἐσκόρπισεν. AX: κ. ἤστο.
16. AB*τᾶ(† FX)... ϑνμᾶ (ὀργῆς F). 17. AB: Ἰπἐστειλεν (Εξ. ΕFX). Β: ἐλαβε (ἀνέλ. ΑΧ). 18. AB: ἐδφύσατο (ἐξείλ. FX). Β: ἐχθρων με ἰσχύος (c. FX; A: ἐχθ. με ἰσχυοός). AB: ἐκραταιώθησαν (ἰσχ. FX). 19. AB: ἡμέραι (ἐν ἡμ. ΕΓΧ) θλίψεως (ἀπ. FX)... ἐπιστηρ. (ἀντ. ΕFX). 20. AX: ἐξείλατό... ἐνό. 22. AB: ἐφυλαξα... ἡσεῆησα ἀπὸ τ. θ. (c. FX) *με († X). 23. AB: κατεναντίον ... δικαιώματα (c. FX). A²B: ἀπέστην (-ησα X; Α'ΕΧ: -σαν). ΕΓΧ: ἀπ΄ ἐμᾶ. 24. ΑΒ: προφυλάξομαι ἀπὸ (c. FX).
25. AB: ἀποδώσει (c. ΕΓΧ). Β: ἐνώπιον τ. ὀφθ.
26. AB: μετα ἀνδρὸς τελείω τελειωθήση.

^{12.} Bafferwolten. dW.vE: Bafferfammlung, bichte B. (b. Gewölf).

^{13.} feurigen Rohlen. vE: Aus d. Lichtglange. 14. feine Stimme. dW: St. erschallen. A: horen. vB: l. fahren f. Gefrach!

*Prae fulgore 18

13 fdwarze bide Bolfen. *Bon bem Glang 14 vor ihm brannte es mit Bligen. *Der Berr bonnerte vom Simmel, und ber Sochfte 15 ließ feinen Donner aus. * Er icon feine Strahlen, und gerftreuete fie, er ließ bligen, 16 und ichredte fie. *Da fabe man Bafferguffe, und bes Erbbobens Grund marb aufgebedt, von bem Schelten bes Berrn, von bem Dbem und Schnauben feiner 17 Rafe. Gr fdidte aus von ber Bobe und holte mich, und gog mich aus großen 18 Baffern. *Er errettete mich von meinen farten Keinben, von meinen Saffern, bie 19 mir gu machtig waren, "bie mich überwaltigten jur Beit meines Unfalls, unb 20 ber herr warb meine Buverficht. führete mich aus in ben Raum, er rig mich heraus, benn er hatte Luft zu mir. 21" Der Berr thut wohl an mir nach meiner Berechtigfeit, er vergilt mir nach ber Reinig-22 feit meiner Banbe. *Denn ich halte bie Bege bes herrn, und bin nicht gottlos 23 wiber meinen Gott. Denn alle feine Rechte habe ich vor Augen, und feine Be-24 bote werfe ich nicht von mir; "fonbern ich bin ohne Banbel vor ibm, und bute 25 mich vor Gunben. *Darum vergilt mir ber Berr nach meiner Gerechtigkeit, nach 26 meiner Reinigfeit vor feinen Mugen. *Bei ben Beiligen bift bu beilig, bei ben From-27 men bift bu fromm, *bei ben Reinen bift bu rein, und bei ben Berfehrten bift bu verfehrt.

Br. 9,22. in conspectu ejus succensi sunt car-Ps.18,14. bones ignis. Tonabit de coelo 14 Dominus, et excelsus dabit vocem "Misit sagittas et dissi- 15 Ps. 18,15 suam. * Misit sagittas et dissi144,6. pavit eos, fulgur, et consumpsit eos. Pr. 18, 16. * Et apparuerunt effusiones maris, et 16 Be 50.2s, revelata sunt fundamenta orbis. ab in-Joh. 4,9. crepatione Domini, ab inspiratione Ps. 16.17 spiritus furoris ejus. * Misit de ex-17 97,45, 144,7. celso et assumpsit me, et extraxit me
22,61,18,18, de aquis multis. Liberavit me ab 18
69,15. inimico meo potentissimo, et ab his qui oderant me, quoniam robustiores Ps.18,19. me erant. *Praevenit me in die 19 afflictionis meae, et factus est Domi-Ps. 18,20. nus firmamentum meum. *Et edu-20 v.37.Pa. tit me in latitudinem, liberavit
15;88.m. me quia complacui ei. Retribuet 21
25,21.7.2 mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum munditiam ma-Pr. 18.00 nuum mearum reddet mihi: * quia 22 custodivi vias Domini, et non egi Po.18,28 impie a Deo meo. * Omnia enim 23
De.17,19-judicia ejus in conspectu meo, et
18g.16,8 praecepta ejus non amovi a me. * Et 24
15,2.51,7 ero perfectus cum eo, et custodiam Ps.18.25. me ab iniquitate mea. *Et restituet 25 y.21. mihi Dominus secundum justitiam meam et secundum munditiam manuum mearum, in conspectu oculorum Ps. 18,26. suorum. *Cum sancto sanctus eris, 26 Pa.18,27; et cum robusto perfectus; *cum ele- 27 Lev. 26, 22a. cto electus eris, et cum perverso per-

Pa. 18.13. nubibus coelorum.

13. Al. † (p. ejus) nubes. 15. Al.: sag. suas. 17. S: de coelo.

dW: hervor. vE.A: Boblgefallen an mir, dW: weil er mich liebte.

21. B: hat mir wohlgethan. dW.vE: vergalt (vergolten hat) ... lohnte. A: wird m. vergelten ... lohnen. 22. bosbaft. B: habe bemabret. dW: hielt ... frevelte nicht. vE: frevle.

23. von f. Geboten weiche ich n. dW.vE: v. f. Sagungen.

24. B.A: vollfommen. A: will v. mit ihm fein. dW.vE: unftraflic. B.A: vor meiner Diffethat (Bosheit).

25. dW: bie ihm vor A.

26. B: Bei b. Gutthatigen erzeigft bu bich gutth. dW.vE: Gegen ben Guten bift bu gutig (gut). B: bei einem vollt. Belben ... vollt. dW.vE: g. b. redl. Mann 2c. A: mit bem Starfmuthigen ausbauernb?

27. B: hantelft bu gang ungereimt! dW.vE: gegen ben (Falfchen) b. bu treulos!

15. dW.vE.A: (feine) Bfeile. B: fanbte Bf. ans. dW.vE: (u.) Blige. dW: trieb f. in b. Flucht. vE:

16. bas Bette bes Meeres ... bem Con. bes Db. B: die tiefen Gruben. vE: fichtbar wurden d. Tiefen. dW: es zeigten fich b. Thaler. B.A: Grunbveften. dW: enthull. f. b. Grundv. (vE: Grunde) ber Belt. vE: Con. bes Binbes. A: fonanbenben Sanche f. Bornes?

17. dW: ftredte [f. Ganb]. vE: reichte. dW.vE.

A: faßte mich. dW: 3. m. hervor. 18. B: meinem ft. Feinbe. vE: ftarfften. A: bem überftarfen. vE.A: machtiger (ftarfer) als ich. dW: bie mich übermaltigt.

19. B: Gie famen mir entgegen am Tage. dW.vE: überfielen mich. dW: bes Unglude. vE: meiner Roth. B.dW.vE: mir gur (meine) Stupe.

20. dW.vE: ine Freie. A: Beite, vE: jog m. heraus.

XXII.

Conticum Davidis (Pealm, XVIII.)

βλού στρεβλωθήση. 28 ότι σύ τὸν λαὸν τὸν ταπεινόν σώσεις, καὶ όφθαλμούς έπὶ ὑψηλῶν 29 Οτι σύ φωτιώς λύχνον μου, ταπεινώσεις. κύριε, καὶ ὁ κύριος ἐκλάμψει ἐν σκότει μου • 30 ότι έν σοί δραμούμαι μονόζωνος, καί έν θεφ μου υπερβήσομαι τείγος. 31 Ο θεός, αμφιμος ή όδος αὐτοῦ, τὸ ἡῆμα κυρίου πεπυρωμένον υπερασπιστής αυτός έστι πᾶσι τοῦς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν. 32 Διότι τίς θεὸς πλην τοῦ κυρίου; και τίς κτίστης πλήν τοῦ Θεοῦ ήμῶν; 83 Ο θεός ό κραταιών με δυνάμει, καὶ έθετο άμωμον την όδόν μου. 34 τιθείς τους πόδας μου ώς ελάφου, και έστων με έπι τὰ ύψηλά. ³⁵ ὁ διδάσκων τὰς γεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ κατατάξας τόξον γαλκοῦν ἐπὶ βραγίονάς μου. 36 Καὶ ίδωκάς μοι οπλον της σωτηρίας, καὶ ή ύπακοή σου επλήθυνέ με, 37 και επλάκυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτο μου, καὶ οὐκ ήσθένησα έν ταῖς τρίβοις μου. ³⁸ ⊿ ເတ်දිთ τους έχθρους και άφανιδ αυτούς, και ούκ αναστρέψω έως συντελέσω αὐτούς· 39 καλ θλάσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ ἀταστῶσι, καὶ πεσούνται ύπο τούς πόδας μου. 40 Καὶ ένισγύσεις με δυνάμει τοῦ πολεμεῖν, καὶ κάμψεις σούς επιστανομένους μοι. 41 Καὶ οἱ εγθροί μου παρεδόθησάν μοι, αθχένας μισούντων με κατεπάτησα. 42 Ανεβόησαν, και ούκ ήν δ σώζων, πρός κύριον, καλ ούκ έπήπουσεν αύτων.

28. AB: καὶ (ὅτι σὰ ϜΧ) ... πτωχὸν (ταπ. Χ) καρ μετεώρων (ὑψ. ϜΧ). 29. AB: σὰ ὁ λύχνος με... *ὁ ... μοι τὸ σκότος με. 30. AB † τῶ. 31. AB: ἰσχνοός (ðεός ϜΧ). Β† (κ. πεπ.) κραταιὸν. ΑΒ* αὐτὸς. 32. AB: Τίς ἰσχνοὸς (ðεός ϜΧ). Β; ἐξετίναξεν (ἔθ. 33. AB: ἰσχνοὸς (ðεός ϜΧ). Β: ἐξετίναξεν (ἔθ. ΕϜΧ; ΑΧ: ἐξέτεινεν). 34. AB: ἐλάφων, καὶ ἐπὶ τ. ὑψη ἱστῶν με. 35. AB*ό et τὰς († ϜΧ) ... κατάξας (c. Χ). Β: ἐν βραχίονί (c. ϜΧ). 36. AB: ὑπερασπισμὸν σωτ. (c. ϜΧ) με (* Χ). 37. AB: (* καὶ) εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ ὁ ... ἐπ ἐσαλενθησαν τὰ σκέλη με (c. ϜΧ). 38. AB*τὸς († ϜΧ) ... † (p. ἐχθ.) με (* Χ). Β† (p. ἔως) ἀν (* ΑΧ). 39. AB: ἐκ ἀναστήσονται (c. ϜΧ). 40. AB: εἰς πόλεμον, *καὶ ... † (in f.) ὑποκάτω με (c. ϜΧ). 41. AB: τὸς ἐχθοὸς με ἔδωκάς μοι νῶτον, τὸς μισῶντάς με, καὶ ἐδανάτωσας αὐτὸς (c. ϜΧ). 42. AB: Βοήσονται (ἀν. ϜΧ). Α*Β: ἔστι (ἢν ϜΧ). AB: βοηθος (ὁ σ. ϜΧ).

26 ואָת־עָם עַני תּוֹשׁיע וְצֵינֵיהְ עַל־רַמֵים הַשְׁפִּיל: אתה נירי ל פֵּי בִכַה אַרִוּץ בִּדוּד באלהי אדפגרשור: וז האל תמים דרכו אמרת יהוה צרופה מַמַ הֹרָא לָכָל הַחֹסֵים בְּוֹ: 32 כֵּי מִי־אֵל מִבַּלְעַדֵי יְהוֹה ומי צור מבלעדי אלהינו: 33 האל מערזי חיל ויתר תמים דַּרָכָּוֹ: שנשרה רגליו פַאַיּלות לה מלמד ידי למלחמה וְנָתָת פַשָּׁת־נָחוּשָׁה זְרַלֹּתִי: 36 רַתְּתֵּוֹ־לֵי מָבֵוּ יִשְׁעֵה רַעַיְתָה תַּרָבּוֹי: 37 תרחיב צעדי תחתני וַלָא מַעַדוּ קַרְסְכֵּי: 38 אַרֹּנִפֹּע אָיִבֹּי וַאַשְׁמִינַם וַלָא אַשִׁוּב עַד־כַּלֹתַם: 39 ראכפם ראמרובם ולא יקפמיון ויִפַּלוּ תּחַת רַגְּלֵי: ב וַתַּזָרַנִי חַיַל לַמַּלְחָמָה הַכְרֵיעַ קַבֵּי תַּחָתֵּנִי: 41 ואיבי תתה כי ערם משנאי ואַבמיתם:

רגלי ק׳ .33. דרכי ק׳ .34.

29. meine Lenchte. dW: marft? dW.vK: erheilte

^{28.} vE: bas gebeugte B. retteft. dW: bem B. bet El. B: beine A. find gegen b. D. bag bu fie niebr. vE: gerichtet auf b. Stolzen, bu bemuthigft fie. dW: m. blideft ... u. b. f.

Die Wege ohne Wandel. Die Größe durch Demuthigung.

28 Denn bu bilfft bem elenben Bolt, und mit beinen Augen niedrigeft bu bie 29 Boben. Denn bu, Berr, bift mein Licht; ber Berr macht meine Binfterniß 30 licht. *Denn mit bir tann ich Rriegsvolt gerichmeißen, und mit meinem Gott über 31 bie Mauern fpringen. * Gottes Wege finb ohne Banbel, bes Beren Rebe ift burchlautert, er ift ein Schilb allen, die ihm 32 vertrauen. *Denn wo ift ein Gott, ohne ben Berrn? und wo ift ein Bort, ohne 33 unfem Gott?* Gott ftartet mich mit Rraft, und weiset mir einen Beg obne Banbel. 34 * Er macht meine Suge gleich ben Birfchen, 35 und ftellet mich auf meine Bobe. lehret meine Banbe ftreiten, und lehret meinen Arm ben ehernen Bogen fpannen. 36 "Und gibft mir ben Schilb beines Beile, und wenn bu mich bemuthigeft, machft bu 37 mich groß. *Du macheft unter mir Raum zu geben, bag meine Anochel nicht *36 will meinen Feinben nach-38 aleiten. jagen und fie vertilgen, und will nicht umtehren, bis ich fle umgebracht babe. 39 *36 will fie umbringen und gerschmeißen, und follen mir nicht wiberfteben, fie muf-40 fen unter meine Supe fallen. Du fannft mich ruften mit Starte jum Streit, bu fannft unter mich werfen, bie fich wiber 41 mich feten. *Du gibft mir meine Feinde in bie Flucht, daß ich verftore, die mich haffen. 42 * Sie lieben fich ju, aber ba ift fein Belfer; gum Berrn, aber er antwortet ihnen nicht.

29. U.L: lichte.

31. U.L: Rebe finb.

42. A.A: Sie blidten um fic.

(erhellet) m. Duntel. B: m. m. T. glangen. 30. B: burch e. Rriegstruppen laufen. dW.vE: rannte (renue) ich (an) gegen Schaaren. B: über

31. B.vE: Beg ift vollfommen. dW: ohne Erng ... gelant. im Fener. A: im F. bewähret. VE: lauter. B: ju ihm ihre Buffucht nehmen.

32. dW.vE.A: wer ift . außer. B.vE: m, ift (ein) Fels. A: ftart.

33. B. ift meine machtige Beftung. vE: ftartfte Befte. dW.A: ifte ber m. gartete m. Rr. B: hat mels men D. vollt. geöffnet. vE: unftraft. macht er m. B. dW: eben ... Bfab. A: meinen B. ber Bollfommenh.

34. Soben. B: hat gem. dW.vE.A: gab mir &. (wie die ber &.). B: gl. ber Ginbinnen ihren.

35. dW: Sanb. B.dW.A: ben Streit. vE: ubte ... jum Str. u. ben ... m. A. dW: baf ... fpannet m. Arm. Et populum pauperem 28 * Quia tu lucerna 29 Pa.97,11. mea, Domine, et tu, Domine, illumi-Ps.18,30, nabis tenebras meas. In te enim 30 60,14. curram accinctus, in Deo meo transiliam murum. Deus, immaculata 31 Dt. 32,4; via ejus, eloquium Domini igne exaw.a. minatum; scutum est omnium speran-Ps. 18,32, tium in se. Quis est Deus praeter 32
15m. 2,2. Dominum, et quis fortis praeter Deum Ps. 18,33. nostrum? * Deus, qui accinxit me 33 fortitudine et complanavit perfectam Ps. 18,34; viam meam, *coaequans pedes meos 34 Hab.5,19; cervis et super excelsa mea statuens Pp. 18,35, me, docens manus meas ad praelium 35 144,1. et componens quasi arcum aereum Pa.15,36, brachia mea. Dedisti mihi clypeum 36 (71,30a. 119,71, salutis tuae, et mansuetudo tua mul-Pr. 15,33; tiplicavit me. * Dilatabis gressus 37 Pr. 4,12. meos subtus me, et non deficient tali Pr. 18,38, mei. * Persequar inimicos meos 38 et conteram, et non convertar donec Ps.18,89, consumam eos. *Consumam eos 39 110,1. et confringam, ut non consurgant; Pe.18.40 cadent sub pedibus meis. * Accin-40 18m.2,4 xisti me fortitudine ad praelium, incurvasti resistentes mihi subtus me. Po.18,41. Tinimicos meos dedisti mihi dorsum, 41 Ps. 18.42. odientes me, et disperdam eos. Cla- 42 Job. 27,9. mabunt, et non erit qui salvet, ad

36. S: mea.

36. dW: beiner Galfe. A: beine Milbe machte m.

Dominum, et non exaudiet eos.

gr. dW: Gute erhob mich. vE: bein Erhoren?
37. B: haft meinem Eritt ... gem. dW.A: gabft (gibft) R. meinen Schritten. vE: machteft weit m. Sor. dW.vB: wanften n. A: werben n. ftraucheln.

38. dW: verfolgte ... vernichtete ... getilget. vE: feste ... nad ... vernichtet.

39. bağ fie n. auffteben. dW: tilgt' n. gerichmets terte ... erftanben, f. fanten ... vE: vernichtete ... aufft., f. fielen.

40. B: haft ... umgürtet. dW.vB.A: garteteft m. m. Rraft. B: haft unter m. gebenget ... auflehnten. dW.vE: ftredteft (liegeft fturgen) meine Biberfacher unter m. A: frammteft.

41. B: haft m. meiner &. Raden gegeben! vE: m.

8. Ruden fehrteft bu m. gu. 42. Gie fcanen um. B: fahen fich um... war. dW: blidten um fich. dW.vE: (er:)borte f. n.

XXIL

Davidis canticum et ultima verba.

43 Και ελέανα αὐτούς ώς γοῦν γῆς, ώς πηλὸν εξόδων ελέπτυνα αὐτούς. 44 Καὶ έξελοῦ με έξ αντιλογιών λαού μου, φυλάξεις με είς κουαγήν έθνων. γαος ον ουκ έλνων έδούγεναέν μοι, 45 νίοι άλλότριοι εψεύσαντό μοι, είς άκοὴν ωτίου ήκουσάν μου 46 νίοι άλλότριοι άπορδιφθήσονται καὶ σφαλούσιν έκ τῶν συγκλεισμῶν CÚTÕT. 47 Ζη κύριος καὶ εὐλογητὸς ὁ πλάσας με, και ύψωθήσεται ό θεός μου ό σωτήρ μου. 48 Ισχυρός κύριος ὁ θεὸς ος έδωκε έκδικήσεις έμοί, και έταπείνωσε λαούς ύποκάτω μου, 49 καὶ έξήγαγέ με έξ έγθρων καὶ έκ των έπεγειρομένων μοι ύψώσεις με, έξ άνδρὸς αδικημάτων δύση με. 50 Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι εν έθνεσι, κύριε, καὶ εν τῷ ὀνόματί σου ψαλώ, 51 μεγαλύνων σωτηρίας του βασιλέως αὐτοῦ καὶ ποιών έλεος τῷ γριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυίδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἔως αἰῶνος.

ΧΧΙΙΙ. Καὶ οὖτοι οἱ λόγοι Δανὶδ οἱ ἔσχατοι· Πιστὸς Δανὶδ νίὸς Ἰεσσαί, καὶ πιστὸς ἀνὴρ ὅν ἀνέστησεν ὁ θεὸς χριστὸν θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ώραῖος ὁ ψαλμὸς τοῦ Ἰσραήλ. ² Πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοί, καὶ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου. ⁸ Εἰπεν ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἐμοὶ ἐλάλησε πλάστης Ἰσραήλ, ἄρχων ἐν ἀνθρώποις δίκαιος, ἀρχὸς φόβφ θεοῦ. ⁴ Καὶ ὡς φῶς τὸ πρωινόν ἀνατελεὶ ῆλιος τὸ πρωὶ καὶ οὐ σκοτάσει, ἀπὸ φέγγους καὶ ἔξ ὑετοῦ ως βοτάνὴ ἐκ γῆς.

ואַשָּׁחַקם כּעפַר־אַרַץ 43 נּאַשָּׁחַקם בָּטִים־חוּצִוֹת אַדְקַם אָרְקַעַם: אַרַתִּפַּלְטָנִי מַרִיבֵי עַמֵּי תשמרני כראש גוים לשמוע און ישטער כי: * בַּנֵי נַכֵר יִבְּלוּ וִיַחִבְּרִוּ מִמְּסִבְּרוֹתם: 47 חוריהוה וכרוך צורי וירם אַלהי צור ישעי: 48 הַאַּל הַנֹּתַו נַקַּמֹת לי ומריד עמים תחתני: 49 וּמָוֹצִיאֵי מֵאָיָבֵי וּמִקּמי תּרוֹממֹני מאיש חמסים תצילני: נ עַליפואָוֹדְהָיָהוֹה בַּנּוֹים וּלְשַׁמְהָ אָזַמֵּר: וז מַבְּהַיֹּל יִשׁרְעוֹת מַלְכּוֹ וִצְשָׁה־חָסֵד לְמִשִׁיחוֹ ואַעָּבָּה דִּבְרֵי דָנָד הַאַחֲרֹנִים נִאֵם. 🗶 🗷 💵 🗓 דַּרָד בֶּּרְדִשַּׁי וּנָאָם הַנָּבֶרֹ הַפַּם עָׁל מִשִּׁידֵוֹ אַלהַי יַעַקָּב וּנָעֵים זִמְרָוֹת יִשְׂרָאֵל: 2 רוח יהוה הפר-פי ומלחו על-לשוני: ישראל ישראל מושל בַאַדָּם צַדִּיק מושׁל יַרָאַת 4 אלהים: וכאור פקר יורח-שמש פקו לא עבות מנבה מפטר השא מארץ:

44. B: haft m. erlofet v. b. Streitsachen meines B. dW.vE: retteteft (h. m. ger.) aus ben Kampfen. A: erlofest m. v. bem Biberspruch. B.vE: (auf)bewahret. dW: sestes? A: h. ber Bolfer. dW.vE: Rastionen; Boller bie ich ...
45. B: Die ... haben mir geschmeichelt. dW.vE:

45. B: Die ... haben mir geschmeichelt. dW.vE: (Die) Sohne ber Frembe schmeicheln m. vR: aufs boren geh. s. m. dW: auf b. bloße Gerücht? B: fos balb f. es mit D. gehoret.

46. dW: finten bin. vE: welten babin. dW: u.

^{43.} ΑΙΓΧ: χνέν. 44. ΑΒ: δύση (ἐξελῶ Ϝ) μάτης λαῶν (ἀντ. λαβ ϜΧ). ΑΒΕ * με († Χ). Β: ἔγνω (-ων ΑΓΧ). Α²Β: ἐδέλευσάν (-ἐν Α¹ΕΓΧ). 46. ΑΒ: ἀνολός φήσ. (-ὀιφθ. Ϝ). 47. ΑΒ: ὁ φύλαξ με ... ὁ φύλαξ (τῆς) σωτηρίας με (c. ϜΧ). 48. Α: Τψηλὸς. ΑΒ: χνο, ὁ διδές ἀδ. ἔμοί, παιδεύων (c. ϜΧ). 49. Α²Β: ἐξάγων... † (p. ἐχθ.) με (c. ϜΧ). 50. ΑΒ: πύριε, ἐν τοὶς ἔθν. (c. ϜΧ). 51. Β † (a. σωτ.) τὰς (* ΑΧ). ΑΒ* τẽ († ΕΓΧ). — 1. ΑΒ: ἀν. πύριος ἐπλ χρ. ... ἐὐπρεπεῖς ψαλμοί Ἰσρ. (c. ϜΧ). 2. ΑΒ † (a. λόγ.) ὁ (* ϜΧ). 3s. ΑΒ: Λέγει... ἐλάλ. φύλαξ (ἐξ.) Ἰσρ. παραβολήν Εἰπον (s. Παραβ. εἰπον) ἐν ἀνθρώπω Ἰῶς πραταιώσητε φόβον χριστῦ, παὶ ἐν φωτὶ δεῦ πρωίας ; ἀνατείλαι ... ὁ πυριος παρῆλθεν ἐκ φέγγες παὶ ως ἐξ ὑετῦ χλόης ἀπὸ γῆς (c. ϜΧ).

v. 1. p"יו עים עי גדול פער ער עין בו" v. 51. 'p יום ער גדול אל. germalmet. vE: gerrieb. B: habe f. gerrieben. vE. A: St. ber G. dW: bes Bobens. dW. vE: w. Straßen: (Gaffen:) A. gertrat (ich fie), gerftampft' ich f.

48 "3ch will fie gerftogen wie Staub auf ber Erbe, wie Roth auf ber Baffe will 44 ich fie verftauben und gerftreuen. *Du hilfft mir von bem gantischen Bolt, und behuteft mich jum haupt unter ben Beiben; ein Bolt, bas ich nicht fannte, 45 bienet mir. *Den fremben Rinbern bat es wiber mich gefehlet, und gehorchen mir Die fremben 46 mit geborfamen Obren. Rinber find verschmachtet, und gappeln in Der Berr lebet, und 47 ihren Banben. gelobet fei mein Bort, und Gott, ber Bort 48 meines Beils, muffe erhoben werben. Der Gott, ber mir bie Rache gibt und wirft 49 bie Bolfer unter mich, Du erhöheft mich aus benen, die fich wiber mich fegen, bu 50 hilfft mir von ben Frevlern. *Darum will ich bir banten, Berr, unter ben Beiben, 51 und beinem Ramen lobfingen, ber feinem Ronige großes Beil beweiset, und mohl thut feinem Befalbten Davib und feinem Samen ewiglich.

XXIII. Dieg find bie letten Borte Davibe: Es fprach David, ber Sohn Ifai, es fprach ber Mann, ber verfichert ift von bem Deffias bes Gottes Jatobs, lieblich 2 mit Bfalmen Ifraels. Der Beift bes Derrn hat burch mich gerebet, und feine Rebe ift burch meine Bunge geschehen. 3 * Es hat ber Gott Ifraels zu mir gefprochen, ber Bort Ifraels hat gerebet, ber gerechte Berricher unter ben Menichen, ber Berricher 4 in ber Furcht Gottes, * und wie bas Licht bes Morgens, wenn bie Sonne aufgehet bes Morgens ohne Wolfen, ba vom Glang nach bem Regen bas Bras aus ber Erbe machft.

> 1. A.A: verfichert ift, von. 47, U.L: erhaben. U.L: von b. Meffia bes G. 3. verf. ift.

Mieben bebend aus ihren Schlöffern. vB: gurten fich ... Burgen hervor. B. ba f. f. in ihr, verfcoloff. Ders tern geg. hatten?
47. dW.vE: Es lebe. B.vE: Sels.

48. B: pollfommene R. dW.vB: mir R. verlieh (foaffte) u. (bie) B. mir unterjochte (unterwarf).

49. v. bem freveln Mann, dW: fiber m. Bibers facher m. erhob. vE: ja von m. 2B. erhobeft bu m. dW: vom Gewaltthatigen. vE: Butherich.

50. B: bich loben. dW: ruhmen. vE: preife ich. 51. B: bas vollt. G. feines R. groß macht. vE: Er verherrlicht bas &. dW: herrl. Sous leihet. B: bes weifet Butthatigt. an f. G. dW.vE: ubt Sulb. A: Barmbergigt, thut.

Ps. 18,43; * Delebo eos ut pulverem terrae, 43 Bs. 10,6. quasi lutum platearum comminuam Pr. 18.44, eos atque confringam. Salvabis me a 44 m.15m. contradictionibus populi mei, custo-10,644. dies me in caput gentium; populus, 8,344. dies me in caput gentium; populus, 9,445. dies dies me ignoro, serviet mihi. Filii 45 alieni resistent mihi, auditu auris Pa.18,46. obedient mihi. Filii alieni defluxe- 46 runt, et contrahentur in angustiis _{Ps.18,47.} Suis. Vivit Dominus, et benedi- 47 De. 22,40. ctus Deus meus, et exaltabitur Deus Pa.15.48 fortis salutis meae. Deus, qui das 48 Ps. 47,4. vindictas mihi et dejicis populos sub v.18. me, equi educis me ab inimicis meis 49 Ps. 18,49. et a resistentibus mihi elevas me: a Pr. 16, 10, viro iniquo liberabis me. Propterea 50 J⁵⁷;10. J₂₄15,8. confitebor tibi, Domine, in gentibus, Ra.16,9. Pa.16,81. et nomini tuo cantabo. Magnificans 51 salutes regis sui, et faciens miseri-7,12ss. cordiam Christo suo David et semini Ps.39,5. ejus in sempiternum.

Haec autem sunt verba 1Ch.28,4. David novissima: Dixit David filius Isai, 2Ch.7,4. dixit vir, cui constitutum est de Chri-(Nm. sto Dei Jacob, egregius psaltes Israel. Me. 22, 43. 4 Spiritus Domini locutus est per me, 2 Art. 2,20. Specific et sermo ejus per linguam meam. 7,11ss. * Dixit Deus Israel mihi, locutus est 3 22,3; fortis Israel, Dominator hominum, 78.100; justus dominator in timore Dei, Hos. 6,3. a sicut lux aurorae oriente sole 4 mane absque nubibus rutilat, et Bs.81,11; sicut pluviis germinat herba de terra.

2. f. Gefprach ift auf m. S. dW.vE: rebet. B: in mir. B.dW.vE.A: f. Bort.

3. 66 h. gefagt ... mir b. ... berheißen, einen ger. ... einen ... vE: von einem.

4. wird b. G. aufgeben, ein IR. B: Unb ber wie ... ift, wenn ... eines De. ba feine bide B. finb. dW: wie bei'm Anbruch b. DR. b. S. aufg., am DR. ohne Gewolf. vE: wie bas Morgenlicht ... wie e. M. ohne B., wie nach Sonnenschein, nach &. bas Gr. [fprofit] ... dW: v. Gl., v. R. fpr. es.

^{1.} S: verba nov. quae d. D. f. Is. 4. Al., Et sicut lux.

^{1.} Gi fpricht ... ber boch geftellet ift, ber Gefalbte. dW.vE: Spruch Davide. vE: ber erhoben ift. B: hoch erhaben ... liebl. war in den Bf. dW.vE: n. bes liebl. Sangere 3fr. A: ber herrl. S.

XXIII.

Davidis heroes.

δ'Ότι οὐχ οὖτως ὁ οἶκός μου μετὰ θεοῦ ·
διαθήκην γὰρ αἰώνιον ἔθετό μοι 'σῷσαί με'
ἐτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην, ὅτι
πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν θέλημα ἐν κυρίῳ ὅτι οὐ μὴ βλαστήση ⁶ ὁ παράνομος.
Ὠςπερ ἄκανθα ἔξωσμένη πάντες οὖτοι, ὅτι
οὐ χειρὶ ληφθήσονται, ⁷καὶ ἀνὴρ ὅς κοπιάσει
ἐν αὐτοῖς, πλήρης σιδήρου καὶ ξύλων δόρατος,
καὶ ἐν πυρὶ καύσει καυθήσονται εἰς αἰσχύνην
αὐτῶν.

8 Ταῦτα τὰ ὀτόματα τῶν δυναστῶν Δαυίδ· Ἰεβοσθὲ νίὸς Θεκεμανί, πρῶτος τῶν τριῶν οὐτος ᾿Αδινὼν ὁ ᾿Ασωναῖος, οὐτος ἐσπάσατο τὴν ὀομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους τραυματίας εἰςἀπαξ.

9 Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεαζὰρ νίὸς Δονδὶ νίοῦ πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς οῦτος ἦν μετὰ. Δαυὶδ ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτόν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐκεῖ συνήχθησαν εἰς πόλεμον, καὶ ἀνέβησεν ἀνὴρ Ἰσραήλ, 10 καὶ αὐτὸς ἔξανέστη καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους, ἔως οῦ ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προςεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἡομφαίαν. Καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείτη, καὶ ὁ λαὸς ἐπέστρεψεν ὀπίσω αὐτοῦ πλὴν ἔκοιδύσκειν.

11 Καλ μετ αὐτὸν Σαμὰ νίὸς "Αγὰ ὁ 'Αραρικαὶ ἐπισυτήχθησαν ἀλλόφυλοι ἐπὶ Σιαγόνα,
καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς ἀγροῦ πλήρης φακοῦ, καὶ ὁ
λαὸς ἔφυγεν ἐκ προςώπου τῶν ἀλλοφύλων.

12 Καὶ κατέστη ἐν μέσφ τῆς μερίδος καὶ ἔξείλετο αὐτήν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπολησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην.

13 Καὶ καταβαίνουσι τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων, καὶ κατέβησαν πρὸς Δαυὶδ

5. AB: Ο ὁ γὰρ ὅτως ... μετὰ ἰστυρό ... * σῶσαί με εἰ ἐν πυρίω (c. FX). 7. B: ἐ (δς F, A *). AB: παὶ πλῆρες ... ξύλογ ... † (a. καυθ.) καὶ ... * εἰς (c. F). 8. AB: δυνατών ... Ἰ. ὁ Χαναναίος ἄρχων τὰ τρίτὰ ἐστίν (c. FX). B: στρατιώτας (τραυμ. AEFX). 9. Β: Ἐλεανάν (c. AEFX). AB: νὶος πατραδ. αὐτᾶ νίος Δυδὶ τὰ ἐν τοῖς ... * ὁτ. ἡν ... (καὶ) ἐν τῷ όν. αὐτ. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις σ. ἐκ. (c. FX). 10. AB * (pr.) καὶ ... ἀνέστη ... ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ... προς τὴν μ... .. λαὸς ἐκάθητο (c. FX). FX (pro πλην ἐκδ.) εἰς τὸ σκυλεύειν. 11. Β: Σαμαΐα (Σαμά?) ... ᾿ ձσα (Ἦνα FX). AB: ἀρχαῖος κ. συνηχθησαν οἱ ἀλλ. εἰς θηρία ... † (a. ἀγρ.) τὰ ... * τῶν (c. FX). 12. AB: ἐστηλώθη ... ἐξείλατο (c. FX). 13. AB: κατέβησαν το, ἀπὸ ... * ἀρχ. ... † (p. κατ.) εἰς Κασών ε. Κασωὰρ (c. FX).

בּֿשְּׂכֵׁע: נְאַל װַצָּׁע וּכִּאָש שָּׁלִּוּשׁ יִשְּׁלְפַּנּ זִיפְׁשׁנּי וֹאִישָּׁ יִצַּׁע בַּשָּׁט יִפְּלָא בַּנְזֶּ פּ וּבְלְנַאַל פֿלּוּא מִנְּר פְּלְּיִם פִּי-לִא בֹּגֵּ בֹלְנִישׁלֵּ מַּׁטְלִּ וֹבְּלִּים פִּי-לִא בֹגַּ בּלְנִישָׁעִּי וֹבְּלִּר בַּפָּלְ בִּשְׁמִּלִים בִּיּ מּוֹלָם שָּׁם לִי זְּבנּנְבְּי בַּפִּלְ נִּשְׁמְּלִים כִּי מּבּלּר־כֵּוּ בִּיעֹר מִם־אָל כִּיְ בְּנִית

םקק בֿפֿמֿם שָּטַגֵּי בּיא מֹבִיתָּ בּמֹבֿק מֹק-הָּמְנִנִּי מֹאָיִע הִתָּר בּהָּבָּע שַׁטְבָּע מַטְנִּי מַאָּיָע אַפָּע הָמָנִע בּיִּנְפְּלִים אֲמָּר לְנְׁנְּגִּ

אב קפשם: יון אל-ביייר בייבא וֹניהם ישׁנִּינּ אֹוֹנְינִי בּפּלְּהָשׁנִּים הֹבּ בּיֹנִבּמׁ יִבְּוֹ וֹשִּׁנְבּ בּפּלְהָשׁנִּים הֹב בּיֹנִבְּעׁהִ יִבְוּ וֹשִּׁבְּלֵ בּפּלְהָשׁנִים הֹאֹלפנּ שָׁמִ לְפָּלְוֹנִי בּשְׁלְשָׁנִים הָאָלְפֵּנִר בּוֹבְּיָנִי בּוֹילְפָׁם בּשְׁלְשָׁנִים הָפּבּיִים לְפֹּלְחָוֹנִי בּשְׁלְשָׁנִים בְּאָלְבִּנִר בּוֹבְיָנִי בּּוֹבְעַוֹנִי

רַיִּבִּילֶּהְ תַּמֵּרְתָּהְ בָּוֹלְמִּהְ הֵינְעַשׁ בּוֹבָּילֶהְ מִלֵּאָה נְיִּהְים וְהָעָם נֵס מִפְּנֵי בּוֹפְּלָשְׁחִים לְחַיִּה נַוְהְעָם וְהָעָם נֵס מִפְּנֵי בּוֹבְשְׁתִּים: וַיִּיְתִיבֵּב בְּרְוֹדְּ־הְּחֶלְמְהֹ בִּפְּלִשְׁחִים לְחַיִּה נַיְדְשִׁים וְהָעָם נֵס מִפְּנֵי יִפּוֹה מִּשׁׁרִם: בִּיִּרְ שִׁמָּה בַּוֹ־אָנֶא הֶּרְרֶי וַיִּאְסְפֹּרּ

יבּרֶדֹּר שְּׁלשִׁים מַהַשְּׁלשִׁים רֹאשׁ <u>יבּיְרַדֹּר שָּׁל־מְעָרֵת</u> רַיַּבָאוֹ אַל־מָצָרִר אֵל־דָּוִֹד אָל־מְעָרֵת

י. אחת (העצני כ' v. 8. ') הנ'א ברגש ib. ') אחת י ib. ' הודוים לib. '? יודוים ' ib. ' האחריו כ' v. 13. ' יודוים ' v. 13. '

^{5.} Ift benn ... n. fest ...? benn ... ew. B. gefegt, wohl geord. in Alem n. geh. Das all m. D. n. Bunsch ist, sollte eren, lasten blaben? (B: Obison m. D. n. rechtichaffen gegen G. sein wird, so hat er m. boch.) dW.vE: Ift n. also (so m. D. bor (burch) Gott? dW: bestimmt in A. u. bewahret. vE: burchans best. u. tren geh. (B: baß ... Bohlgefallen fein wird, wann ere n. w. wachsen laffen!) dW: w. er es n. w. lassen? vE: n. alle Bunsche, sollten f. n. sprossen?

Jafabeam, Eleafar und Camma die brei Bornehmften.

XXIII.

- 5 Denn mein Saus ift nicht alfo bei Bott, benn er bat mir einen Bund gefest, ber ewig, und alles wohl geordnet und gehalten wird. Denn alles mein Beil Sund Thun ift, bag nichts machft. *Aber Belial find allesammt wie Die ausgeworfenen Difteln, bie man nicht mit Banben faffen 7 fann, *fonbern wer fle angreifen foll, muß Gifen und Spiefftangen in ber Band baben. und werben mit Feuer verbrannt werben in ber Wohnung.
- Dieg find bie Namen ber Belben Davibs: Jafabeam, ber Cobn Sachmoni, ber Bornehmfte unter breien; er bob feinen Spieg auf und folug acht bunbert auf einmal.
- Rach ihm war Eleafar, ber Sohn Dobo. bes Cohns Ahohi, unter ben breien Belben mit David. Da fie Sohn sprachen ben Philiftern, und baselbft versammlet waren gum Streit, und bie Manner Afrael binauf
- 10 zogen, *ba ftand er und fcblug bie Philifter, bis baf feine Band mube am Schwert erftarrete. Und ber Bert gab ein großes Beil zu ber Beit, bag bas Bolt umwandte ihm nach, zu rauben.
- Rach ihm war Samma, ber Sohn Age, bes Barariters. Da bie Philifter fich verfammleten in eine Rotte, und war bafelbft ein Stud Ader voll Linfen, und bas Bolt
- 12 flohe vor ben Philiftern: "ba trat er mitten auf bas Stud und errettete es, und fchlug bie Philifter, und Gott gab ein großes Beil.
- Und diese brei Bornebmften unter breifigen famen binab in ber Ernte zu Davib

5. U.L: alle mein.

6. dW: bie Richtswurdigen. vE: Bofewichter. B.dW.vE: (gleich ansgeriffenen) Dornen. A: bie man n. wegraffet m. b. 6.

7. aur Rubegete. dW.vE.A: (be)waffnet fich. dW.A: u. fpigem holg? vE: bes Spiefes b. B: an bemfelben Blat? dW.vE: auf ber (ihrer) Stelle?

8. Der Borfiger Zachtemoni. B.dW.vE: 3ofebe Baffebeth, ber (ein) Tachtemoniter? A: Der Sigende auf b. Stuhl, ber Beifefte. B: unter b. banptleuten. vE: bas Saupt von b. Dr. dW: S. ber Bagentams pfer ; felbiger fomang f. Speer über 800 Erfolagene.

7,12ss. * Nec tanta est domus mea apud 5 Ps.89,4s. Deum, ut pactum aeternum iniret 3536. Be. 55,3. mecum firmum in omnibus atque 3Ch. 13,5. munitum. Cuncta enim salus mea et omnis voluntas: nec est quidquam

(Dt. ex ea quod non germinet. *Prae- 6 Es. 33,12: varicatores autem quasi spinae evellentur universi, quae non tolluntur manibus, * et si quis tangere volue- 7 rit eas. armabitur ferro et ligno lan-

Es. 22,172 ceato, igneque succensae comburenMc. 3,102 ceato, igneque succensae comburenMc. 3,102 ceato, igneque ad nihilum.
Ebr. 6,85 illeg. 1,85 illeg. Haec nomina fortium David. 8
11,10 cs. Sedens in cathedra sapientissimus
27. 1421 27,122; 11,11. princeps inter tres, ipse est quasi tenerrimus ligni vermiculus, qui octingentos interfecit impetu uno.

Post hunc Eleazar filius patrui 9 7.94. Post nunc Eleazar inius patrui l^{Ch.27},4-ejus, Ahohites, inter tres fortes, qui erant cum David, quando exprobraverunt Philisthiim et congregati sunt illuc in praelium. * Cumque ascen- 10 dissent viri Israel, ipse stetit et percussit Philisthaeos, donec deficeret manus ejus et obrigesceret cum gladio; fecitque Dominus salutem magnam in die illa, et populus, qui fugerat, reversus est ad caesorum spolia detrahenda.

Et post hunc Semma filius Age 11 de Arari; et congregati sunt Philisthiim in statione. Erat quippe ibi ager lente plenus, cumque fugisset populus a facie Philisthiim, * stetit ille in medio agri et tuitus 12 est eum, percussitque Philisthaeos; v.10.. et fecit Dominus salutem magnam.

Nec non et ante descenderant tres. 13 qui erant principes inter triginta, et venerant tempore messis ad David

5. Al.: ex eo. 8. S: David sedens.

vE: Er hieß Abino-haezuo, wegen ber 800 bie ... erfolug.
9. dW.vE: bie Bh. (ver)höhneten. dW: bie ba-

felbft ac.

10. nur ju ranben. B: Der machte fich auf. dW.vE. ftanb auf. A: blieb er fteben? B: fleben blieb. dW.vE: flebte ... fchaffte (verlieh) e. gr. Sieg. B.dW: ju plunbern. vB: Bente zu machen. 11. dW.vE: (zu einem) haufen. (A: auf bem

Stanborte? B: in e. Dorf?)

13. dW.vE: biefe Drei v. b. breifig Bauptern ...

εις το σπήλαιον Όδολλάμ, και τα ταγματα των άλλοφύλων παρενέβαλον έν τη χοιλάδι των τιτάνων. 14 Καὶ Δαυίδ ην τότε έν τη περιογή, και τὸ σύστημα τῶν άλλοφύλων ἢν τότε ἐν 15 Καὶ ἐπεθύμησε Δανίδ καὶ Βηθλεέμ. είπε. Τίς ποτιεί με ύδωρ έκ του λάκκου του έν Βηθλεώμ τοῦ έν τῷ πύλη; 16 Καὶ διέρψηξαν οί τρεῖς δυνατοί τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καλ ύδρεύσαντο ύδως έκ τοῦ λάκκου τοῦ εν Βηθλεέμ τοῦ εν τῆ πύλη, καὶ έλαβον καὶ παρεγένοντο πρός Δαυίδ καλ ούκ έβούλετο πιείν αὐτό, καὶ έσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίφ 17 καὶ εἶπε. Μή μοι γένοιτο παρά κυρίου τοῦ ποιήσαι τούτο ελ αίμα ἀνδρών τών πορευθέντων έν ταϊς ψυχαϊς αὐτών πίομαι; Καὶ οὐχ έβούλετο πιείν αυτό. Ταυτα εποίησαν οί τρεῖς μαχηταί.

18 Καὶ 'Αβισατ ὁ ἀδελφὸς 'Ιωὰβ νίὸς Σαρονίας πρώτος τῶν τριῶν' ούτος εξήγειρε τὸ
δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας. Ούτος ἢν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν, 19 ἐκ τῶν
τριῶν ἐνδοξος, καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ
ἔως τῶν τριῶν οὐκ ῆρχετο.

20 Καὶ Βαναίας νίὸς Ἰωιαδὲ ἀνδρὸς δυνατοῦ τολλὰ ἔργα ῆν αὐτῷ ἀπὸ Καβασαήλ, καὶ οὐτος ἐπάταξε τοὺς δύο νίοὺς ᾿Αριὴλ τοῦ Μωάβ, καὶ οὖτος κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσφ τοῦ λάκκου ἐν ἡμέρα χιόνος. ²¹ Καὶ οὖτος ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα ὁρατόν καὶ ἐν τῆ χειρὶ τοῦ Αἰγύπτιον δόρυ ὡς ξύλον διαβάθρας, καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ὑάβδφ, καὶ ἀφεῖλε τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ. ²² Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας νίὸς Ἰωιαδέ, καὶ τούτφ ὅνομα ἐν τοῦς τρισὰν δυνατοῖς Ἰωιαδέ, καὶ τούτφ ὅνομα ἐν τοῦς τρισὰν δυνατοῖς.

עלפּבּנִים: אַבּפּנִים: אַבּפּנִים: עַלִּלָּנָם לָּמָּם אַנָּם בְּפָּמְּשִׁנִּם וְלָּאִ עַלְּלָּנִם בְּנִּפְּנִם בְּנִפְשִׁנִּם וְלָּאִ אַבְּעַ עַלְּמָשׁנִּם נִיּפּׁבָּאַ אַלְ-בָּנִב וְלָּאִ אַבְּעַ עַלְּמָשׁנִּם נִיּפּׁבָּאַ אַלְ-בָּנִב וְלָּאִ אַבְּעַ עַלְּמָשׁנִּם נִיּפּׁבָּאַ אַלְ-בָּנִב וְלָּאִ אָבִּנִּ עַלְּמָשׁנִּם נִיּפּׁבָּאַ אַלְ-בָּנִב וְלָּאִ אָבִּנִּ בּנִּבְּלִים צָּמָּב בַּמְּשַׁבִּי בַּנִים מִפָּאָר בִּמָּב בּנִבְּלִים אָשָׁר בִּמְּבְנִים בְּלְשְׁנִּים נִיּמְּאַבּרִּ בּנִבְּלִים אָשָׁר בִּמְּשְׁלֵּי בַּנִים מִפְּאָר בּנִבְּים נְשִׁיר בִּמְּבְנִים בְּלְשְׁנִּים בְּלִּשְׁנִּים מְבָּאָבוּ בְּלְבָּבְּים וְעָבְּעָ פִּלְּשְׁנִּים וְנִיבְּעָבְּ

בּלְּיִהְיָּנֶע וְלִוֹ-שָׁם בּשָׁלְשָׁה הַנּבּלִים: בּלִיהְיָּנֶע וְלִוּ-שָׁם בּשָׁלְשָׁה הַנִּבּלִים: בּלְיָה בְּלָה מֵאוֹת חְלֶל וְלִוּ-שָׁם בּשָׁכֶט וִיּנְיֹל אֶת-הְּחֲוֹנִיתְ מִיְד וְהַבֶּּה אֶת-שְׁנֵי בּשָׁלָם מִאָּר וְעַדּ־הַשָּׁלשׁה הַלְּאר בְּיִנִם הַשְּׁלֶגי בּוֹיְהִי לְהָם לְשָׁר וְעַדּ־הַשְּׁלשׁה הַבְּי אָתּר בְּנִיה הַבְּּעָר בְּיִנִה הַבְּיִר אָמָה בְּיִיה בְּעָר בְּיִר בְּנִיה בְּעָר אָמָר בְּיִבְ וְהַבְּּא הִבְּה בְּיִוֹם הַשְּׁלֵגי בּוֹיְהִי לְהָם מִפְּבְבְּאֶל הִיּא יְבְּה הָבְּיִ הַבְּּאר בְּיִוֹם הַשְּׁלֵגי בְּיִבְישָׁר הִּבְּיוֹ הַמִּבְּיִי וְנִידְ הַנְּבְּה אֶת־הְּעָנֵי בְּנְיְהָה בְּנִיהְ בְּתְּה בְּנְיִהְ וְנִידְ הַנְּבְּיִּ אֶלְיִי הַבְּיִבְּי מִּנְבְּבְּאָל מִילְ הָבְּיִי וְיִבְּיִ הְנִיִּה הָּבְּיִי הַבְּבְּיִי בְּנִיר הַבְּיִי הַבְּיִּי הַבְּבְּיִי בְּעָּבְי בְּעָּב בְּוֹבְיהְעִּי הַבְּיִי בְּנִיה בְּבְּיִיה בְּבְּיִיה בְּבְּיִיה בְּבְּיִבְי בְּבִי בְּבְּבְּיִי בְּבִּי בְּבְּיִיה בְּבִּיוֹ הַבְּבְּייה בְּבְיִיה בְּבְּיִיה בְּבְּבְּיִיה בְּבְּבְּבְּיִיה בְּבְּבְּבְיִיה בְּבִּיים בְּבְּבְּבְיִבְּעֵּל מִי בְּבְּבִי בְּבִּיים בְּבְּבְיבְייִה בְּבִיים בְּבְּבְיבְּייה בְּבִּיים בְּבְּבְייִּה בְּבִּייִים בְּבְּבְּבְייִּה בְּבִּבְייִבְּי בְּבִּייִים בְּבְּבְייִבְּי בְּבִיים בְּבְּבְּבְייִבְּי בְּבִּבְייִבְּי בְּבִּים בְּבְּבְּיִיה בְּבִּייִים בְּבְּבְּבְייִבְּיי בְּבִּבְּיִיה בְּבְּיִיה בְּבְייִיה בְּבִּבְייִבְּיי בְּבְּבִייִיה בְּבְּיִיה בְּבְּיִיה בְּבְּבִייִיה בְּבְּבְייִבְּייה בְּבְּיִיה בְּבְּבְייִבְּייה בְּבְּיִיה בְּבִּייִיה בְּבְּבְייִבְּייה בְּבְּיִיה בְּבְּיִיה בְּבְּיִיה בְּבְּבְּבְייִיה בְּבְּיִיה בְּבְּיִיה בְּבְייִיה בְּבְּבְּיה בְּבְייִיה בְּבְּבְּבְייה בְּבְּבְיה בְּבְּבְייִבְיה בְּבְּיוֹב בְּבְּבְּיבְּיה בְּיִבְייה בְּבְּבְייה בְּבְּייה בְּבְּבְייה בְּבְבְייה בְּבְּבְייה בְּבְייה בְּבְּבִייה בְּבְייה בְּבְייה בְּבְייה בְּבְיבְּבְייה בְּבְּבְיה בְּבְּבְייה בְּבְּבְּיה בְּבִייה בְּבְּבְייה בְּבְּבְייה בְּבְּבְייה בְּבְּבְייה בְּבְּבְּבְּבְייה בְּבְּבְייה בְּבְּבְיה בְּבְבְּיה בְּבְּבְיבְיה בְּבְּבְּיב בְּבְבְּיה בְּבְבּיים בְּבְבְּבְּבְבְיבְבְּיה בְּבְיבְּבְּבְיבְיה בְ

^{13.} AB: κ. τάγμα. B†(p. άll.) καl. AB: 'Ραφαΐν s. -είν (τ. τιτ. FX). 14. AB* (bis) ήν. A¹B: ὑπόστεμα. 15. ABEX † (in f.) τὸ δὲ σύστεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ. 16. AB: ἐν τῆ παρεμβολῆ (την π. FX). Β: ἐλαβαν. AB: ἡθέλησε. 17. AB: Ἰλεώς μοι, κύριε, τδ....† (a. ἀνδρ.) τῶν.... ἡθέλησε... τρ. δυνατοί. 18. Β: Ἀβεσσὰ (-ισαῖ A). AB: αὐτὸς ἀρχων ἐν τοῖς τρισί, παὶ αὐτὸς ἐξήγ.... καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν. 19. AB: τρ. ἐκείνων ἐνδ. κ. ἐγένετο... ἡλοτν. 20. Β (εti. 22): Ἰωδαὲ, AB: ἀντὸς αὐτὸς πολλοτος ἐργοις ἀπὸ Καβεσεήλ... αὐτὸς (bis)... ἐν τῆ ἡμ. τῆς χ. 21. AB: (*καὶ) Αυτὸς ... ἐν δὶ τῆ χ. τ. Αἰγ.... ἡρπασε τὸ δ. 22. AB: αὐτῷ ὄν.... τοῖς τρ. τοῖς δ.

מבר ק'. 15. et 16. 'p השלשה ק'. 18. 'p הבר ק'. ib. 'p הארר ק' ib. 'חיל ק'. 20. 'v. 20. 'p איש ק'. 21. 'p

^{13.} dW.vE: ein Saufe b. Bh. B.dW.vE: (hatte fich) war gelagert im Thale R. A: Riefenth.
14. Bergfefte... Befanung. dW: auf e. Berghobe.
B.vE: in (e.) Festung. B: bie Lagerstätte. dW: Auftellung.
15. dW: hatte ein Gelust. B: groß Berlangen.

in ber Boble Abullam, und bie Rotte ber 14 Bbilifter lag im Grunde Revbaim. *David aber mar bazumal in ber Burg, aber ber Philifter Bolf lag ju Bethlebem. 15 * Und David war luftern und fprach: Wer will mir zu trinken bolen bes Baffers aus bem Brunnen ju Bethlebem unter bem 16 Thor? *Da riffen bie brei Belben ins Lager ber Bbilifter, und ichopften bes Waffers aus bem Brunnen ju Bethlebem unter bem Thor, und trugens und brachtens Davib. Aber er wollte es nicht trinfen, 17 fonbern gog es bem Berrn "und fprach: Das laffe ber herr ferne von mir fein, bag ich bas thue. Ifte nicht bas Blut ber Manner, bie ihr Leben gewagt haben und babin gegangen finb? Und wollte es nicht trinfen. Das thaten bie brei Belben.

18 Abifai, Joabs Bruber, ber Sohn Beru Ja, war auch ein Bornehmfter unter breien. Er hob feinen Spieß auf und schlug brei hunbert, und war auch berühmt unter 19 breien und ber herrlichste unter breien, und war ihr Oberster, aber er kam nicht bis an bie brei.

20 Und Benaja, ber Sohn Jojaba, bes Sohns Ishail, von großen Ahaten, von Kabzeel. Der schlug zween Löwen ber Moabiter, und ging hinab und schlug einen Löwen im Brunnen zur Schneezeit.
21 *Und schlug auch einen egyptischen greulichen Mann, ber hatte einen Spieß in seiner Hand; er aber ging zu ihm hinab mit einem Stecken und riß dem Egypter den Spieß aus der Hand, und erwürgete
22 ihn mit seinem eigenen Spieß. *Das that Benaja, der Sohn Jojaba, und war berühmt unter den breien Gelden,

15. U.L. marb luftern.

vE: Da gelüftete es D. A: fam D. e. Luft an. vE: gibt m. zu tr. B: will m. zu tr. geben. dW.vE: am Eh. (A: Cifterne!?)

16. B.dW.vE.A: brachen ... burch (in) b. 2.

18. dW: bas Saupt ber [anbern] Dref. vE: ... u. er hatte einen Ramen unter b. Dr.

in speluncam Odollam; castra autem 5,18.. Philisthinorum erant posita in valle 1Ch. gigantum, et David erat in prae-14 11,14; sidio; porro statio Philisthinorum
15m, tunc erat in Bethlehem. Desideravit 15 11,17, (Nm.1f,4 ergo David et ait: O si quis mihi daret potum aquae de cisterna, quae est in Bethlehem juxta portam! 11.18. Irruperunt ergo tres fortes castra 16 Philisthinorum: et hauserunt aquam de cisterna Bethlehem, quae erat juxta portam, et attulerunt ad David. 18m.7,6. At ille noluit bibere, sed libavit eam Domino, *dicens: Propitius sit mihi 17 Dominus, ne faciam hoc! num san-17.10, guinem hominum istorum, qui profecti sunt, et animarum periculum bibam? Noluit ergo bibere. Haec fecerunt tres robustissimi. Abisai quoque, frater Joab filius 18 Sarviae, princeps erat de tribus; ipse 2,18. est qui levavit hastam suam contra trecentos, quos interfecit, nominatus 1Ch. in tribus, et inter tres nebilior, 19 eratque eorum princeps, sed usque v.8-12. ad tres primos non pervenerat. 10c.11. 10c.11. 22.27,5. Et Banajas filius Jojadae vir Et Banaias filius Joiadae viri for- 20 25m. 6,18 tissimi, magnorum operum, de Cab-30,22; tissimi, ipse percussit duos leones (52. 29,1.2.7. Moab, et ipse descendit et percussit leonem in media cisterna in diebus nivis. • Ipse quoque interfecit virum 21 habentem in manu hastam; itaque cum descendisset ad eum in virga, ^{17,40,48}.vi extorsit hastam de manu Aegyptii, et intersecit eum hasta sua. Haec 22 11,34. fecit Banajas filius Jojadae,

15. S† (p. Dav.) aquam de lacu. 18. Al.: de istis tr. et: in illis tribus.

ehrter war ... fo wurde ...? dW.A: an bie [erften] Dr. B: jene Dr.

1Ch. ipse nominatus inter tres robustos,

20. 2w. Ariele. B.dW: eines tapfern Mannes Sohn. vE: bes S. eines t.M. A: bes großen helben. B: groß v. Th. vE: reich an. B: fcl. 2w. helben. dW.vE: Lowen-Manner. B.dW.vE.A: (mitten) in e. Grube.

21. B.vE: anfehnlichen. dW: von [großem] Ansfehen. (A: fehenswerth?) dW: Speer ... Stab. vE: Lange ... Stod.

22. vE: hatte e. Ramen.

^{16.} U.L. Brunn.

^{17.} dahing. find n. ihr L. gew. b. B: set f. v. mir, o S. dW: [Sollte ich] b. Bl. b. M. [trinten]. B: auf ihr L. dahing. dW.vE: mit Lebensgefahr. A: Gef. ibree L.

^{19.} dW: herrlicher ale bie Orei? vE: Beil er ges Bolyglotten Bibel. A. Z. 2, Bbe 1, Abis.

XXIII.

Davidis heroes. Becensio populi peste punita.

23 ύπερ τους τριάκοντα ένδοξος, και πρός τους τρεϊς ούκ ήρχετο, και κατέστησεν Δαυίδ αύτον πρός τὰς ἀκρὰς αύτου.

24 Ασαήλ αδελφός Ιωάβ ούτος εν τοῦς τριάκοντα. 'Ελεανάν υίος Δουδί πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. 25 Σαμαΐας ὁ Αροδί. Έλικα ὁ Αροδί. 26 Χαλλὶς ὁ Φαλτί. Ἰρα υίος Εκκὶς ὁ Θεκωίτης. 27 Αβιέζερ ὁ Ανωθίτης, έκ των νίων του Ανωθίτου. 28 Σελμών ό Αχοίτης. Μαχαραί ο Νετοσφασίτης. 29 Ελαδ viòς Βαανά Νετωφατίτης. Έθαι viòς 'Ριβαί έκ του βουνού Βενιαμίν. 30 Βαναίας ὁ Φαρα-Ήδαὶ ἐκ Ναχαλιγάας. 31'Aβì Dwitng. 'Αλβών ο 'Αραβωθίτης. 'Αζμώθ ο Βαρχμίτης. 32 Έλιαβα ο Σαλαβωνίτης. Τίοι 'Ιασέν. 'Ιωνάθαν. 33 Σαμα ὁ 'Αρωρίτης. 'Αχιαμ υίὸς Σαρὰρ ὁ ᾿Αραδίτης. ^{3‡} Ἐλιφάλατ νίὸς ᾿Αχασβαὶ τοῦ Μααχαθί. Ἐλιὰμ νίὸς ᾿Αχιτόφελ τοῦ Γελωνίτου. 35 Ασαρί ὁ Καρμήλιος. Φααραί ὁ 'Aoβl. 36' Ιγαὰλ νίὸς Ναθάν έκ Σουβά. Βανὶ ὁ Γαδί. 37 Σέλεκ ὁ Αμωνίτης. Ναχαραί ὁ Βηρωθαίος ὁ αίρων τὰ σκεύη τοῦ Ἰωάβ νίου Σαρονίας. 38' Ιράς ό 'Ιεθραίος. Γαρέβ ό 'Ιεθραίος. 39 Ούρίας ό Χετταίος. Οι πάντες τριάκοντα καὶ ἐπτά.

ΧΧΙν. Καὶ προςέθετο ὀργὴ κυρίου θυμωθήται ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ εἰς αὐτούς, λέγων · Πορεύθητι καὶ ἀρίθμησον τὸν Ἰσραήλ καὶ τὸν Ἰούδαν. ² Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Ἰωὰβ άρχοντα τῶν δυνάμεων τὸν μετ' αὐτοῦ · Περίελθε δὴ πάσας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ καὶ Ἰούδα ἀπὸ Δὰν καὶ ἔως Βηρσαβεὶ καὶ ἐπίσκεψωι τὸν λαόν, καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ. ³ Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέω · Προςθήσει κύριος ὁ θεός σου πρὸς τὸν λαόν σου ὡςπερ καὶ τούτους ἐκατονταπλασίως, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες ·

23. AB: ἐκ τῶν τριῶν ἔνδ.... ἦλθε ... ἔταξεν.
24. AB † (iu.) Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δανὶδτῷ βασιλέως (*?). 25. Β: Σαιμὰ ὁ Ρεβαῖος...
* Ἡ. ὁ λ. 26. Β: Σελὶἡς ὁ Κελλωθὶ. AB: Ἰρας. Β: Ἰσπα. 28. Β: Ἐλὶὰν ὁ Ἰκοἰτης. Νοερὲ ὁ Ν. 29. Β: Ἰσπα. 28. Β: Ελὶὰν ὁ Ἰκοἰτης. Νοερὲ ὁ Ν. 29. Β: Ἰσπα. 28. Β: Ελὶὰν ὁ Ἰκοῖτης. Νοερὲ ὁ Ν. 29. Β: Ἰσπα. 30 * B († F al.). 31. Β* Ἰβ. - Ἰρ. († F). AB: Ἰσκαν. 33-38. B (c. F): Σαμναν ὁ Ἰρωθίτης. Ἰμνὰν νίὸς ῖὰ Μαχαγαχί. Ελιὰβ νίὸς Ἰρωθίτης. Ἰμνὰν νίὸς τὰ Μαχαγαχί. Ελιὰβ νίὸς Ἰρ. Ἰβ τι. Ἰσσαριὶ ὁ Κ. τὰ Οὐραιοερχί. Γὰαλ νίὸς Ναθανά. Πολυδυνάμεως νίὸς Γαλααδδί. Ἑλιὰ ὁ Ἰμμανίτης. Ἰδροὶ ἀπὸ χειμάξὸων. Γαδαβιὴλ νίὸς τὰ Ἰραβωθαίβ. Γελωρὲ ὁ Βηθωραῖος αἰρων τὰ σκενή. Ἰωάβ νίὸς Σαρείας. Ἰιό Εθιραῖος. Γηραβ ὁ Ἑθεναϊός... — 1. Β: ὁργὴν κύριος. ΑΒ: ἐκκαϊγαι ἐν Ἰ.

23 בַּוְ־הַשָּׁלִשִׁים נַכְבַּּד וָאֵל־הַשָּׁלִשָׁה לִאִּר בא וַיִשִּׁימֵהוּ דָרָד אָל־מִשְׁמַעּהְוֹ: אַקי־יואב בּן־הּוֹדָוֹ בֵּית לַחֵם: שַׁמַהֹ 26 הַחַרֹדִי אָלִיקא החָרֹדִי: חַלֵץ הַפַּּלְטֹי התַּלעי: עפש צלמוו 29 הַאַחֹתִי מַהַרֵי הַנָּטִפַתִי: חֵלֶב בַּן־ בַצַנָה הַנְִּּיםְפָתֵי אִתַּי בֶּן־רִיבִּי מִנְּבְצַת 31 מַנַּחַלֵּי גַעַשׁ: אָבָי־עַלְבוֹן הַעַרְבְתִּי 32 עַזְמֵנֶת הַבַּרָחִמִי: אֶלְיַחִבָּאֹ הַשְּׁעַלְבֹּנִי שמה ההררי יַשֵּׁן יִהְוֹנְתֵן: אַלִיפַלָם אַנועמם פּרשמר אַ אַ בּוֹ־אַחַסְבֵּי בּוֹ־הַמַּצֵּכָתֵי אֵלִיצֵם בּוֹ־ 37 בָּנֵי הַבָּּנְיּוּ בֻּבֶּלְ הָעַמּוֹנֵי נַחֲרֵי הַבְּאֵרֹתִּי פַלַי יוֹאַב פַּן־בָּרוּיֵה: עִירָאֹ מהיתיי בַּבַב הַיִּתְרֵי: אָוּרְיָה הַחָתִּי פל שלשים ושבעה:

פּגַּמִים וְעֵינֵי אֲדֹנִי־הַמֵּלֶהְ רֹאָת אָלֹהָיהְ אָלִ־הְּעָׁם כְּתַם ּ וְכְהֵם ׁ מֵאָה אָלּהָיהְ אָלִּהְיִשְׁלְ וְעָּדִּבְּאָר שָׁבַע וֹאָר־יְהּהְדָה: אָלּהָיהְ אָלִּהְיִשְׁלְ וְעָּדִּבְּאָר שָׁבַע וְמִּקְרָ אָלּהָיהְ אָלִּהְיִשְׁלְ וְעָּדִּבְּאָר שָׁבַע וְמִּקְרָ אָלֹהָיהְ אָלִר יוֹאָב אָלִ־הַמָּעֶלְהְ וְיוֹעַפְּ יְהִּהְיִה: אָלְהָיהְ אָלִיהְעָּט כְּתָבּי יְמִּר־יְהִּהְרָּה: אָלֹהָיהְ אָלִר יוֹאָב אָלִ־הְעָּעָם בְּתָבּי יִמְּרִייִּהְרָּעֵי אָלֹהָיהְ אָלִר יִוֹאָב אָלִיהְעָּט בְּתָבּי יִמְיִר בְּמָלֵה יִהְנָּי אָלֹהָיהְ אָלִרְיִהְעָּט בְּתָבּי וְאָרִי־הַמֵּלֶּךְ וֹיִהְנָה לַּתְּרִי אָלֹהָיהְ אָלִיהְיִעְּיִם וְעֵינֵי אֲדֹנִי־הַמֵּלֶּךְ וֹיִהְנָה לְּחָבּי אָלֹהָיהְ אָלִרְיִהְ אָלִר יִאָּב אָלִייהְעָּיִבְּיִים וְנְיִנְיִם בְּעָבִים וְעִיבִּים בְּעָבָּיים וְעִינִי אָב אָלִּייהְ אָּבּייִי בְּעָבָּיים וְעִינִי אָב אָלִייהְעָּים בְּתָבּיים וְעִינִי אָבּיים בְּעִבּיים וְעִינִי אָבּיים בְּעָבִיים בְּעָבְיים בְּעָבָּיים בְּעָבְיים בְּעָבְיים בְּעָבְּיִים בְּעָבְיים בְּעָבְיים בְּעָבְיים בְּעָבְיים בְּעָבְיים בְּעָבְיים בְּעָבְּיִים בְּעָבָּיים בְּעִבְּים בְּיִבְּים בְּעָבִים וְנִינִיבְּים בְּעָבְיים בְּעָבִיים בְּעָבִיים בְּעִבְּיִים בְּעָבִיים בְּעָבִיים בְּעָבִיים בְּעָבְיים בְּעָבְיים בְּעָבְיים בְּיִבְּיִים בְּעָבְּים בְּיִבְּיִים בְּעָבִיים בְּעָבִיים בְּעָּבְייִים בְּעָבְיִים בְּעָבִים בְּיִבְיִים בְּעָבִיים בְּעָבְיים בְּעָבִים בְּיִבְּיִים בְּעָבִים בְּעָבְיִים בְּעָבְייִים בְּעָבְיִים בְּעָבְיִים בְּעָבְיִים בְּעָבְיִים בְּעָבְיִים בְּעָבְיים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּעָבְיִים בְּיִבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּעָבְיִים בְּיִבְּיִים בְּעָּיבְּים בְּעָבְיִים בְּעָבְיּים בְּיִבְּיבְּים בְּבְּיבְייִים בְּעִבְּיבְיּים בְּיִיבְּיִים בְּיבְיבְּיבְייִים בְּיִבְיּים בְּיבְּיִיבְּיים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיבְייִים בְּיבְיבְּיים בְּיבְיבּים בְּיִבְּיבְּים בְּיבְבְּיבְיוֹים בְּיִבְּיִים בְּיבְיבְּיבְייִים בְּיבְיבְּיבְיבְּיִים בְּיִיבְים בְּיבְּיבְּיבְּיבְייִים בְּבְּיבְיבְייִבְּיבְייִים בְּיִבְּיבְּיבְייִים בְּיבְיבְּיבְיבְּיבְּיבְּיבְּיבְייִבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיִיבְּיבְיבְּיבְּיבְּיִבְּיבְי

v. 35. דוצרד v. 37. 'ר

... Δ . ἐν αὐτοῖς ... Βάδιζε (*καὶ) ἀρ. 2. AB: ἄ**εχ.** τῆς ἰσχύος ... Δ (ελθε ... *τας. B*π. Ἰ. 3. AB: Καὶ προςθείη κύρ. B*(pr.) σε. AB*(all.) σε. A²B: ᾶςπερ αὐτὸς καὶ ῶςπερ αὐτὸς. B* οί ... ἑκατονταπλασίονα. AB: β . ὸρῶντες.

Afahel und die Dreifig. Der Born bes Berrn.

XXIII.

23 und herricher benn bie breißig, aber er tam nicht bis an bie brei. Und Davib machte ihn gum heimlichen Nath.

Afabel, ber Bruber Joabs, ift unter ben breißigen. Elbanan, ber Sobn Dobo, qu * Samma, ber Barabiter. 25 Betblebem. 26 Elita, ber harabiter. * Helez, ber Ral-titer. Fra, ber Sohn Ites bes Thetoiters. 27 * Abiefer, ber Antothiter. Mebungi, ber Bu-28 fathiter. *Balmon, ber Ahohiter. Dabe-29 rai, ber Netophathiter. * Beleb, ber Sobn Baena, ber Netophathiter. 3thai, ber Gobn Ribai, von Bibea ber Rinber Benjamin. 30 *Benaja, ber Birgathoniter. Sibai, von ben 31 Bachen Gaas. * Abialbon, ber Arbathiter. 32 Asmaveth, ber Barbumiter. * Eliabeba, ber Saalboniter. Die Rinder Jafen und * Samma, ber Barariter. 33 Jonathan. Abiam, ber Sobn Sarar, ber Bargriter. 34 * Eliphelet, ber Sohn Abasbai, bes Sohns Maechati. Eliam, ber Sohn Abitophel 35 bes Giloniters. * Begrai, ber Carmeliter. 36 Paerai, ber Arbiter. * Jegeal, ber Sohn Rathans von Boba. Bani, ber Gabiter. 37 * Belet, ber Ammoniter. Rabarai, ber Beerothiter, ber Waffentrager Joabs, bes 38 Sobne Beru 3a. *3ra, ber Jethriter. 39 Bareb, ber Jethriter. * Uria, ber Betliter.

. 39. A.A: Derer ift. U.L: Der ift.

*qui erant inter triginta nobiliores; 23 verumtamen usque ad tres non pervenerat, fecitque eum sibi David auricularium a secreto.

2,18.1Ch. 11,26. 27,7. Asael frater Joab inter triginta, 24 Elehanan filius patrui eius de Bethv.9:Jud. lehem, * Semma de Hárodi, Elica de 25 11,27.. 27,10.5. Harodi. Heles de Phalti, Hira filius 26 12.11,28. Acces de Thecua, * Abiezer de Ana- 27 thoth, Mobonnai de Husati. * Sel-28 1ch.11, 30,27,13, mon Ahohites, Maharai Netophathites, Bar.2,22; Heled filius Baana et ipse Netopha-29 30,27,15; 11,31; Judthites, Ithai filius Ribai de Gabaath 19,14; Ch. filiorum Benjamin, *Banaja Pharatho-30 11,31;42. Jud.2,9. nites, Heddai de torrente Gaas, * Abialbon Arbathites, Azmaveth de 31 11,38,34 Beromi, *Eliaba de Salaboni, filii 32 Jassen, Jonathan, * Semma de Orori, 33 1Ch. 11.85. Ahiam filius Sarar Arorites, * Eliphe- 34 leth filius Aasbai filii Machati, Eliam 15,12; filius Achitophel Gelonites, * Hesrai 35 11,47. de Carmelo, Pharai de Arbi, * Igaal 36 filius Nathan de Soba, Bonni de Gadi, 1Ch. * Selec de Ammoni, Naharai Berothi- 37 tes armiger Joab filii Sarviae, * Ira 38 1ch. tes armiger som min Jethrites, Gareb et ipse Jethrites, "Urias Hethaeus. Omnes triginta 39 11,41. septem. 21, 122. (1Ch. Et addidit furor Domini XXII)
21, 132. irasci contra Israel, commovitque Et addidit furor Domini XXIV. Jai. David in eis dicentem: Vade, nu-1Ch.21,8 mera Israel et Judam. * Dixitque 2 rex ad Joab principem exercitus sui: 17.11. Perambula omnes tribus Israel a Dan

Pr.14,28, usque Bersabee et numerate popu-Pr.147, 10.Dam. lum, ut sciam numerum ejus. * Di-

4,27;1Ch. zitque Joab regi: Adaugeat Dominus

Deus tuus ad populum tuum, quan-

tus nunc est, iterumque centuplicet

in conspectu domini mei regis;

^{23. (}Bgl. B. 19.) B: ftellte ihn über f. Leibwacht? dW.vE.A: m. ihn gu f. (geheimften) Bertrauten.

^{24.} von 28. 29. dW: bee Ret.

^{30.} dW.vE: Rabale: Baas.

^{32.} Bene-Jafen. (B: Bon ben Gobnen 3. 3on.)

^{33.} dW: bee Bar.

^{25.} Al.: Arori (pro alt. Har.). 33. 8: Orodi. 36. Al.: Bani. 1. Al.: dic. ad Joab.

^{1.} D. wiber fie. B.dW.vE: entbrannte. vE: vers leitete. dW: Auf! gable.

^{2.} zahlet. dW: Oberften ber Kriegsmacht bie bei thm war. dW.vB: muftert. B.dW.vE: wiffe (wiffen moge) bie (Ans) Jahl bes B.

^{· 3.} es mit M. febe.

XXIV.

Davidis recensio populi peste punita.

καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς ίνατί θέλει 4 Καὶ κατεκράτησε τὸ όῆμα τοῦτο; τὸ ξῆμα τοῦ βασιλέως πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρός τους άργοντας της δυνάμεως, και έξηλθεν Ἰωάβ καὶ οι άργοντες της δυνάμεως έχ προςώπου τοῦ βαοιλέως έπισκέψασθαι τὸν λαὸν τὸν Ἰσραήλ. 5 Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρενέβαλον έν Αροήρ έκ δεξιών της πόλεως της εν μέσφ της φάραγγος Γάδ 6 Καὶ ήλθον εἰς Γαλαὰδ καὶ και Έλιέζεο. είς γην Χεττικίμ, η έστιν 'Αδασαί, καὶ παρεγένοντο είς Δαιζδάν, και εκύκλωσαν Σιδώνα: 7 και ήλθον είς Μάψαρ Τύρου και είς πάσας τας πόλεις του Εὐαίου καὶ του Χαναναίου, καλ εκπορεύονται κατά νότον Ιούδα είς Βηρσαβεέ. 8 Καὶ περιηλθον πάσαν την γην, καὶ παραγίνονται μετά έννέα μηνας καὶ είκοσι ήμέρας είς Ίερουσαλήμ. 9 Καὶ έδωκεν Ἰωάβ τὸν ἀριθμόν της επισκέψεως τοй λαού τφ βασιλεί. καὶ ην Ίσραηλ όκτακόσιαι γιλιάδες άνδρών δυνάμεως έσπασμένων ψομφαίαν, καὶ ἄνδρες Ιούδα πεντακόσιαι χιλιάδες άνδρῶν μαχητῶν.

10 Καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυίδ αὐτὸν μετὰ ταύτα ότι ήριθμησε τὸν λαόν. Καὶ είπε Δαυίδ πρός κύριον 'Ημάρτηκα σφόδρα ποιήσας τὸ ὑῆμα τοῦτο καὶ τῦν, κύριε, περίελε δή την ανομίαν του δούλου σου, ότι έματαιώθην σφόδρα. 11 Καὶ ἀνέστη Δαυίδ τὸ πρωί, καὶ λόγος κυρίου έγένετο πρός Γάδ τόν προφήτην τὸν ὁρῶντα Δαυίδ, λέγων 12 Πορεύου καὶ λάλησον πρὸς Δαυίδ, λέγων Τάδε λέγει κύριος Τρία έγω αίρω έπὶ σέ, έκλεξαι σεαυτῷ εν εξ αὐτῶν καὶ ποιήσω σοί. 13 Kal ηλθε Γάδ πρός Δαυίδ και ανήγγειλεν αυτφ, λέγων Εκλεξαι σεαυτφ γενέσθαι ή τρία έτη λιμού έπὶ τὴν γῆν, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε έκ προςώπου τῶν έγθρῶν σου καὶ αὐτοὺς καταδιώχειν σε, ή γενέσθαι τρείς ήμέρας θάνατον દેખ રશું γશું હલ્છે. અર્થેખ હર્ષેખ પ્રખર્ભેના ત્રલો દિવેદ, મી 3. ΑΒ: βύλεται ἐν τῷ λόγῳ τότῳ (c. FX). 4. ΑΒ: ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος ... εἰς τὰς ... ἰσχύος ἐνώπιον τ. β. (c. FX). 6. Β: γ. Θαβασών (γ. Χ. FX) ... † (p. Δ.) καὶ Οὐδάν (*ΕFX). 7. ΑΒ: ἡλθαν (ἐκπ. FX). 8. ΑΒ: περιώδευσαν ἐν πάση τῆ γῆ π. παρεγένοντο ἀπὸ τέλὰς ἐννέα μηνῶν καὶ εἰνοσι ἡμεπολίτιος ἐν. Αβ. Εννέα μηνῶν καὶ είνοσι ἡμεπολίτιος ἐν. Αβ. Εννέα μηνῶν καὶ είνοῦν ἐν. Αβ. Εννέα μηνῶν καὶ ἐν. Εννέα μα ἐ ρών (c. FX). 9. AB: πρὸς τὸν βασιλέα κ. έγένετο ... σπωμένων ... άνής. 10. ΑΒ: μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι ... Ήμαρτον. Β: ὁ ἐποίησα νῦν, πύριε (ποιήσ. πτλ. ΕΓΧ). ΑΒ: παραβίβασον ... έμωρανθην. 11. Β* (alt.) Δ. 12. AB: Πορεύθητι... έγω είμι αίρω έ. σέ,

קמלה ראדכי לַמָּה נופע ריחוק דבר 1777 4 שרי החיל הַתַּוֹיִל לִפְנֵי הַפָּוֹלֶה לִפְּלֵד אָת־ בתוה־הנחל 7 דַנָה וַען וְסָבֵיב אֵל־ מכצר והפנעני ויצאו אל־נגב יהודה 8 בָּאַר שַבַע: וַיָּשָׁטוּ בַּכָל־הָאָרֶץ וַיַּבֹאוּ מַקַצָּה תִּשָּׁצָה תַדָשַׁים וְצַשְּׂרֵים יִוֹם <u>ירושלם: ויהן יואַב אַתימספַּר מִפְּקַדי</u> הַעַם אֵל־הַפֵּלָה וַתִּהִי יִשִּׂרָאֵל שִׁמֹנֵה בַאוֹר אַלֵּף אִישׁ־דַוֹיִל שָׁלֶף דֶוֹרֶב וְאֵישׁ יָהוּלָה חַמַשׁ־מַאָּוֹת אֱלָף אַישׁ: וַיּהָ לב־דַּוָדֹ אֹתֹוֹ אחַרֵי־כֵּן סַפַּר וַיֹּאמֵר דַּוִֹד אָל־יִהוֹה О חטאתי מאד אשר עשיתי ועתה יהוה ינא אַת־עון עַבְדָּה בֵּי נַסְבַּלְתִּי וו מַאָּד: וַיַּקם דָּוֶד בַּבְּקַר יָהוָה הַיָּה אֶל־בַּר הַנְּבִּיא חֹזָה דְוָד 12 לַאִּמְרוּ הָלוֹהְ וִדְבַּרִתַּ אֵלִי אמר יהוה שלש אַנכי נוטל עליה אחתרמהם ואבשהילה: 13 רַיַּבְאׁ־בֶּד אֵל־דָּוָד וַיַּבָּר־כְוֹ וַיִּאֹמֵר כוֹוֹ הַתַבוֹא לָהָ שַׁבַע־שָׁנֵים י רַעַב י בָּאַרְצֵּהְ ראָם־שָׁלשָׁה תַדָּשִׁים נָסִהֹּ לִפְנֵי־צָּרֵיה

עס פאמצע מסוק 11. אמצע מסוק אספא

nal kul. 13. AB: elç $\tilde{\eta}$ l ϑ e. B* avt $\tilde{\phi}$. AB: nal elnev avt $\tilde{\phi}$ (léy. FX) ... el el ϑ y σοι το. $\tilde{\epsilon}$. lupòs év $\tilde{\tau}\tilde{\eta}$ y $\tilde{\eta}$ σ δ ... έμπροσ ϑ ev ... έσονται διώκοντές σε.

רְדָפָּׁהְ וְאָם־הָּיִוֹת שְׁלְשֶׁת יָמִים בַּאַרָבָּהְ עַתָּהֹ דָּע וּרָאָה מָה־

aber mas hat mein herr Ronig zu * Aber bes Ronigs 4 biefer Sache Luft? Bort ging vor wiber Joab und bie Sauntleute bes Beeres. Alfo gog Joab aus und bie Bauptleute bes Beeres von bem Ronige, bag fie bas Bolt Ifrael gableten, 5 unb gingen über ben Jorban, und lagerten fich ju Aroer gur Rechten ber Stabt, bie am Bach Gab liegt, unb gu 6 Jaefer, "und tamen gen Bilead und ins Rieberland Babft, und tamen gen Dan 7 Jaan und um Bibon ber, *und famen ju ber festen Stadt Thrus und allen Stabten ber Beviter und Cananiter, und famen binaus an ben Mittag Juba gen 8 Ber Seba, *und jogen bas gange Land um, und tamen nach neun Monaten und 9 zwanzig Tagen gen Jerusalem. * Und Joab gab bem Konige bie Summa bes Bolts, bas gezählet mar, und es waren in Ifrael acht bunbert mal taufend ftarte Männer, bie bas Schwert auszogen, und in Juda funf hundert mal taufend Dann. 10 Und bas Berg fclug David, nachdem bas Bolt gezählet war. Und David fprach jum Berrn: 3ch habe fcmerlich gefündigt, bağ ich bas gethan habe, und nun, Berr, nimm weg bie Diffethat beines Rnechtes, 11 benn ich habe fehr thörlich gethan. * Und ba David bes Morgens aufftanb, tam bes Berrn Bort gu Gab, bem Bropheten, 12 Davide Seher, und fprach: * Gehe bin und rebe mit David: Go fpricht ber Berr: Dreierlei bringe ich zu bir, ermable bir 13 beren eins, bas ich bir thue. * Gab fam zu Davib und fagte es ihm an, und fprach zu ihm: Willft bu, bag fleben Jahre Theurung in bein Land tomme? ober, bag bu brei Monate vor beinen Biberfachern flieben muffeft, und fle bich verfolgen? ober, daß brei Tage Peftilenz in beinem Lanbe fei? Go merte nun und

in re hujuscemodi? Obtinuit 4 1Ch.21,4 autem sermo regis verba Joab et principum exercitus, egressusque est Joab et principes militum a facie regis, populum ut numerarent Israel. Cumque pertransissent Jor-Dt.2.36, danem, venerunt in Aroer ad dexteram urbis, quae est in valle Gad, Nm. et per Jazer * transierunt in Galaad et in terram inferiorem Hodsi, et venerunt in Dan sylvestria, circumeuntesque juxta Sidonem * transie- 7 19.29. runt prope moenia Tyri et omnem terram Hevaei et Chananaei, vene-15m. runtque ad meridiem Juda in Bersa-1Ch.21,4.bee, et lustrata universa terra affuerunt post novem menses et 1Ch.21.5. viginti dies in Jerusalem. * Dedit 9 ergo Joab numerum descriptionis populi regi, et inventa sunt de Israel octingenta millia virorum fortium, qui 2Bg.3,26-educerent gladium, et de Juda quingenta millia pugnatorum. (1Ch. 21,7. 18m. Percussit autem cor David eum, 10 as, et postquam numeratus est populus, et l^{Ch.21,8}. dixit David ad Dominum: Peccavi 12,13.; valde in hoc facto; sed precor, Do-E. 10,12 mine, ut transferas iniquitatem servi (18m. tui, quia stulte egi nimis. * Surrexit 11 2Ch.16,9;itaque David mane, et sermo Domini 22,5. factus est ad Gad Prophetam et videntem David, dicens: * Vade et 12 10h. videntem pavid; dicon21,10 loquere ad David: Haec dicit Dominus: Trium tibi datur optio, elige unum quod volueris ex his, ut faciam tibi. * Cumque venisset Gad ad Da-13

sed quid sibi dominus meus rex vult

6. 8: Hadsi.

21,11;12. Jer. 24, 10 vid, nunciavit ei dicens: Aut septem

21,1. annis veniet tibi fames in terra tua,

aut tribus mensibus fugies adversa-

rios tuos et illi te persequentur, aut

certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua; nunc ergo delibera et vide,

^{8. 13.} U.L: Monben.

^{9.} A.A: Summe. U.L: ftarfer Mann.

^{3.} dW.vB: beliebt ... biefe S. (biefes).

^{4.} B: war ju machtig gegen. dW.vE: blieb feft. A: brang burch. - 5. dW.vE.A: (mitten) im Thale G.

^{6.} dW.vE: Land Thahthim-Babfi. 7. dW: in bas Mittagliche v. 3. vE: bie Gub:

gegenb. A: ben Guben.

D. Abergab ... Anjahl. dW.vE.A: Bahl ber Mus fterung (Befdreibung) bes B. vE.A: ftreitbare DR.

dW: Kriegsleute. dW.vB.A: gogen.
10. B.dW.vE: fehr gef. B.dW: mit bem (bamit) was ich geth. (babe). vE: laß boch ... hingehen. dW: verzeihe bas Bergehen ... baß ich fo thöricht gewefen.

^{11.} B.dW.vE.A: gefcah. vE: ber Ausspruch.

^{12.} lege ich bir vor. B: auf.

^{13.} vE: Sungerenoth. dW.A: (ein) Sunger. dW. iE: Beft.

άπυχριθώ τῷ ἀποστείλαντί με. 14 Καὶ είπε Δαυίδ πρός Γάδ. Στενά μοι σφόδρα έστί. πλήν έμπεσουμαι είς τας χείρας του πυρίου, ότι πολλοί οἰκτιρμοί αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς 15 Kaì γείρας ανθρώπων ού μη έμπέσω. έδωκε κύριος θάνατον έν Ισραήλ από πρωίθεν καί έως ώρας αρίστου, και απέθανον έκ τοῦ λαοῦ ἀπὸ Δὰν καὶ ἔως Βηρσαβεὶ εβδομήκοντα γιλιάδες ἀνδρών. 16 Καὶ έξέτεινεν ὁ ἄγγελος την γείρα αύτου είς Ιερουσαλημ του διαφθείραι αυτήν, και μετεμελήθη κύριος έπι τη κακία και είπε τῷ ἀγγέλφ τῷ διαφθείροντι ἐν τῷ λαῷ. Ίκανὸν νῦν, ἄνες την χεῖρά σου. Καὶ άγγελος του θεου ήν έστηχώς παρά τη άλφ Ορνά του Ίεβουσαίου. 17 Καὶ είπε Δαυίδ πρός κύριον, εν τῷ ίδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτοντα τὸν λαόν, καὶ είπεν Ἰδοὺ ἐγῶ ηδίκησα καὶ ούτοι τὰ πρόβατα τι ἐποίησαν: Γενέσθα ή χείο σου έν έμοι και έν τῷ οίκφ τοῦ πατρός μου.

18 Καὶ ήλθε Γὰδ πρός Δανίδ ἐν τῆ ἡμέρα έκείνη καί είπεν αύτῷ 'Ανάβηθι καί στῆσον θυσιαστήριον τῷ κυρίφ ἐν τῷ άλωνι 'Ορνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. 19 Καὶ ἀνέβη Δαυίδ κατὰ τὸν λόγον Γὰδ 'τοῦ προφήτου', ὃν τρόπον ένετειλατο αύτῷ κύριος. ²⁰ Καὶ διέκυψεν 'Ορνά, και είδε τον βασιλέα και τους παίδας αύτοῦ διαπορευομένους ἐπ' αὐτόν καὶ ἔξῆλθεν 'Ορνα και προςεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρός-ωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. 21 Καὶ είπεν 'Ορνά: Τί ότι ήλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς πρὸς τον δούλον αὐτού; Καὶ είπεν αὐτῷ Δαυίδ. Κτήσασθαι παρά σου την άλω και οίκοδομησαι θυσιαστήριον τῷ κυρίφ, ὅπως ἐπίσχη ή πτώσις ἀπὸ τοῦ λαοῦ. 22 Καὶ είπεν 'Ορνά πρός Δαυίδ. Αμβέτω και ποιησάτω ο κύριος μου ό βασιλεύς τῷ κυρίφ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αύτοῦ. Ιδού οι πραλοι εκ ργοκαήτωσια και οι τροχοί και τὰ σκεύη τῶν βοῶν εἰς ξύλα.

14 אַשֵּׁיב שָּׁלְחֵי דָבַר: וַיָּאַמֶּר דָּוָד אֵל־ ־לֵי מָאָד נָפָּלָה־נָא בְיַר־יִהוַה הביד וַיָּהַוֹ יָהוָה הַּבֶּרֹ בְּיִשְּׂרָאֵל מַהַבְּפָר וַעַר־עַת מוֹעֵד וַיַּמָת מִן־הָעָם פאר שבע שבעים אֵלֶף. 16 אַישׁ: וּיּשָׁלַחֹ ידֹוֹ הפּלַאהַ י יַרוּשָׁלַם יָהוָה אָל־הַרצָה לשחתה וינחם לַמַּלְאַה הַמּשָׁחִית בּעם רב עַקָּה הָרָף יָדֶר וּמַלְאַך יְהוָה הָיָה זו עם־בָּרָן הַאַרַּרָה הַיִּכְסִי זּ וַיּאֹמֶר דְּוֹד בראתו את־הַמַּלאַה י המכה בלם ויאמר הנה אַנכי חַטַאתִי וְאַנֹכֵי הַצָּנִיתִי וְאֵכֵּה הַבָּאו מָה עִשִּׂוּ הַנָּיר בַּא יַדְדַּ בֵּי וּכְבֵית אַבִּי:

ביום אכ־דור וַיָּאמֶר לוֹ עלה הַקָם ליהוָה מְזַבֹּחְ 19 בְּלָרֶן אֲרַנְיָה הַיְבָסִי : וַיַּצֵל דָּוִדֹ פִּדְבַר־ ב בָּר בַּאַשֶׁר צָּוָה יָהוֹה: וַיַּשְׁקַף אַרַיִנָה נַיָּרָא אֶת־הַפָּעֹרָ וְאֶת־עַבָּדַיוֹ לִבְרִים עָלֵיר רַיָּצָא אַרַיִנָה רַיִּשָׁתַחוּ לַמַּלֶּה 21 אַפַּיר אַרָצַה: וַיִּאמֵר אַרַוֹנָה מַדְּוּעַ אַלנִי־הַפֵּלֶךְ אַל־עַבִּוּוֹ וַיּאֹמֵר דּוֹד לַקְנָוֹת מֵעשְׁהַ אֶת־הַגֹּרֶן לִבְנָוֹת מובח ליהוה ותעבר המופה מעל וַיַעַל אַלנֵי הַמֵּלֵהְ הַטִּוֹב בְּעֵינַוֹ רָאָה הַבַּקַר לַעֹלָה וְהַפִּירְבִּים וּכְלֵי הַבַּּקַר

> ירחמיו ק' v. 14. v. 16. 'p הארונה v. 18. 'ק ארונה ק' v. 22. 'ק

^{13.} AB † (in f.) δημα (*EFX). 14. AB † (a σφ.) πάντοθεν ... * πλην... † (p. έμπ.) δη (c. FX). Β* τὰς (†FX). AB*τδ ... † (a. οἰπτ.) οἰ ... εἰς δὲ χ. άνθοφων (c.FX). 15. ABEX † (in.) Καὶ ἐξελέξατο έαυτῶ Δαυίδ τον θάνατον, καὶ ἡμέραι θερισμῦ πυρῶν (*?) ... καὶ*(a. ἔως) ... † (p. ἀρ.) καὶ ἡρξατο ἡ θορῦσις ἐν τῶ λαῷ ... ἀπέθανεν (c.FX). 16. Β † (p. άγγ.) τδ θεδ. AB: παρεκλήθη (μετ. FX). A*B: Πολύ νον ... ὁ άγγελος κυρίδ ... * έστ. 17. AB: ἐν τῷ λαῷ (τὸν λ. ΕΧ) ... † (p. ἐγώ) εἰμι et (p. Γ.) δὴ. 18. AB: τῷ πυρ. θυσ. 19. AB * τῷ πρ. ... † (a. δν) καθ΄. 20. AB: παραπορ. ἐπάνω αὐτδ. 21. AB* αὐτῷ ... τὸν ἄλωνα τδ οίκ. A²B: καὶ συσχεθη. 22. AB: ἀνενεγκάτω ... τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ... οἱ βόες. Β: ὀλοκαύτωμα (c, FX).

^{14.} IR. Banbe. dW.A: 3d bin febr bebranget.

vB: im Gebrange. (dW: burch bie Sanb?)
16. B.dW: ber G. ftredte (redte) f. G. aus ... aber es (ba) reuete. B: bes Uebele. dW: Bofen. vE: bas leb. A: erbarmte fich b. S. über bas Glenb? B.dW. vE: ber bas (unter bem) B. verberbete. A: folug. dW.vE: giehe b. G. ab (gurad). A: halt nun ein b. G.

Richt in der Menfcen Band. Die Senne Arafna des Rebufiters.

fiehe, was ich wieber fagen foll bem, ber 14 mich gefandt hat. *Davib fprach zu Gab: Es ift mir faft angft, aber lag uns in bie Band bes Berrn fallen, benn feine Barmherzigkeit ift groß; ich will nicht in ber 15 Meniden Banb fallen. * Alfo lief ber Berr Beftileng in Ifrael tommen, von Morgen an bis zur bestimmten Beit, baß bes Bolls ftarb von Dan bis gen Ber 16 Seba fiebengig taufenb Mann. ba ber Engel feine Banb ausftredte über Berufalem, baf er fle verberbete, reuete es ben Geren über bem Uebel, und fprach jum Engel, ju bem Berberber im Bolf: Es ift genug, lag nun beine Banb ab. Der Engel aber bes herrn mar bei ber 17 Tenne Arafna, bes Jebufitere. * David aber, ba er ben Engel fabe, ber bas Bolt folug, fprach er jum Berrn: Siebe, ich babe gefundiget, ich babe bie Diffetbat gethan, mas haben biefe Schafe gethan? Lag beine Sand wiber mich und meines Batere Caus fein.

18 Und Gab tam zu David zu berselben Beit und fprach zu ihm: Gebe binauf und richte bem Berrn einen Altar auf in 19 ber Tenne Arafna, bes Jebufiters. * Alfo ging David hinauf, wie Gab gesagt und 20 ber Gerr geboten hatte. * Und ba Arafna fich manbte, fabe er ben Ronig mit feinen Rnechten zu ihm geben, und betete an auf 21 feinem Angeficht gur Erbe, * und fprach: Barum tommt mein Berr, ber König, ju feinem Knechte? Davib fprach: Bu faufen von dir die Tenne und zu bauen bem Berrn einen Altar, bag bie Blage vom 22 Bolt aufhöre. * Aber Arafna fprach gu David: Dein Berr, ber Ronig, nehme und opfere, wie es ihm gefällt, flehe, ba ift ein Rind zum Brandopfer, und Schleifen, und Befdirr vom Dofen zu Bolg.

quem respondeam ei, qui me misit, sermonem. * Dixit autem David ad 14 21.13; Gad: Coarctor nimis! sed melius est Es.47.6. ut incidam in manus Domini (multae enim misericordiae ejus sunt), quam * Immisitque 15 in manus hominum. Dominus pestilentiam in Israel de mane usque ad tempus constitutum. v.2., et mortui sunt ex populo a Dan usque ad Bersabee septuaginta millia 1Ch. virorum. Cumque extendisset mu21,15; num suam Angelus Domini super
19,35; Jerusalem, ut disperderet eam, mi42,10. sertus est Dominus super afflictione,
15,121,122,23. et ait Angelo percutienti populum:
103,122,232. Sufficit! nunc contine manum tuam. virorum. * Cumque extendisset ma- 16 Erat autem Angelus Domini juxta 7.23, aream Areuna Jebusaei. Dixitque 17 ^{21,17}. David ad Dominum, cum vidisset Nm.16,22 Angelum caedentem populum: Ego Ps.82,5. sum qui peccavi, ego inique egi; isti 186; qui oves sunt, quid fecerunt? verta-Pi.74.1. tur, obsecro, manus tua contra me et contra domum patris mei. Venit autem Gad ad David in die 18 illa et dixit ei: Ascende et constitue altare Domino in area Areuna Jebu-2Ch.3,1. saei. * Et ascendit David juxta ser- 19 monem Gad, quem praeceperat ei Dominus. * Conspiciensque Areuna 20 animadvertit regem et servos ejus 18,28, transire ad se, et egressus adoravit regem prono vultu in terram, et ait: 21

Quid causae est, ut veniat dominus

meus rex ad servum suum? Cui Da-

vid ait: Ut emam a te aream et aedi-

ficem altare Domino, et cesset inter-

fectio quae grassatur in populo. 1Ch: *Et ait Areuna ad David: Accipiat 22

et offerat dominus meus rex. sicut

18. Al. † propheta.

16. S: afflictionem.

^{14.} A.A: fehr angft. 18. U.L. jur felben. 22. A.A. Schläufen!

^{17.} miftgehandelt ... aber biefe Ch. B.A: unrecht gethan. dW: mich vergangen. vE: vertehrt gehanb. dW.vE: biefe, bie heerbe. A: bie Sch. finb. vE: mich u. ... treffen. A: Benbe, ich bitte, b. S. wiber ... dW: Es fomme beine D. uber.

^{18.} B.dW.vE.A: an bemfelben (jenem) Tage. dW.vE: errichte. A: baue. B.dW.vE.A: auf b. T.

^{20.} hinfchauete ... berübertommen. B: jufch. vE:

placet ei; habes boves in holocaustum et plaustrum et juga boum

fcauete. A: auffah. dW: blidte bin.

^{21.} B.dW.vE: ber Bl. von (in, unter) b. 2. ges wehret werbe.

^{22.} dW.vE.A: Ge nehme fie. B.vE: finb (bie) Rinber. A: haft bu bie Dofen. B.dW.vE: (n. bie) Drefcmagen n. bas Gefch. von ben R. (bes R., ber R.). A: ben Bagen, n. bie Joche ber D.

XXIV.

Salomo rex a patre constitutus.

23 Τὰ πάττα ἔδωκεν 'Ορνὰ τῷ βασιλεί. Καὶ εἰπεν 'Ορνὰ πρὸς τὸν βασιλέα Κύριος ὁ θεός σου εὐλογήσαι σε. 24 Καὶ εἰπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς 'Ορνά · Οὐχί, ἀλλ' ἢ κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀλλάγματι, καὶ οὐκ ἀτοίσω τῷ κυρίφ μου θεῷ ὁλοκαύτωμα δωρεάν. Καὶ ἐκτήσατο Δαυὶδ τὸν ἄλωνα καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίφ σίκλων πεντήκοντα. 25 Καὶ ἀκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον τῷ κυρίφ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς. Καὶ ἴλεως ἐγένετο κύριος τῷ γῷ, καὶ ἐπέσχεν ἡ πτῶσις ἐπὶ Ἰσραήλ.

בּמַצְּפָּה מַעֵל יִשִּׂרָאֵל:

יִשְׁלְמִים וַיִּצְּתַר יְהוֹה לִאְּרֶץ וַמַּצְבָּר

שִׁם דְּנֵד מִזְבָּתַ לִיהוֹה וַיִּמָּל בּקָּתְ הַבְּּלֵּר בְּכֶּסָף שְׁקְלֵים חֲמִשִּׁים: וַיִּכֶּן יִאָּת בִּבְּלָר בְּכֶסָף שְׁקְלֵים חֲמִשִּׁים: וַיִּכֶּן בִּעְת תַּנָּם וַיִּלֶּן דְּנִדְ אָתר־בַּנְּרֶן וְאָתר בִּעְּלִית תְּלְיה עָּלְיה בִּעְּלִי אֵלְבָּה בִּעְּתִיר וְלְא אִעְּלֵכָה לִיהוֹה אֵלְהִי עִּלְיהִי אֵלְהַי לִּא בִּילְנִה לִיהוֹנְה אֵלְהַי בִּמְּלְה הַבְּּלֵּר וְיִבְּעָּר וְיִבְּעָר וִיְבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיְבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְעָּי וְיִבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְעָּה וְיִבְּעָּה וַבְּעָּלֶּה בִּמְּלְה בְּעָלוּים וְיִבְּעָר וִיִּבְּעָר וִיִּבְּעָּי וִיִּבְּעָּר וִיִּבְּעָר וִיִּבְעָּה וַבְּעָּלְר וְּבְּעָר וִיִּיִּי וְיִבְּעָּר וְיִבְּעָר וִיִּבְּעָר וְיִבְּעָר וְּבְּעָר וְיִבְּעָר וְיִבְּעָר וְיִבְּעָר וְיִבְּעָּי וְיִבְּעָר וְבְּעָּר וְיִבְּעָּר וְיִבְּעָּר וְיִבְּעָּי וְיִבְּעָּר וְיִבְּעָּבְי וְבְּעְּעִיים וִיִּבְּעָר וְיִבְּעָּי וְיִבְּעָּר וְיִבְּעָּי וְיִבְּעָּבְייִי וְּבְּעָּים וְיִבְּעְּיים וְיִבְּעָּיוֹי וְבְּעָבְיים וְיִבְּעָּיוֹם וְיִבְּעִים וְיִבְּעָר יִבְּעָּתְיוֹ וְיִבְּעָּר וִיבְּעָּיוֹם וְיִבְּעָּיים וַיִּבְּעְיִים וְיִבְּעָּיוֹם וְיִבְּעָּיִים וְיִבְּבְּעִים וְּבָּבְּעִים וְיִבְּבְּעִים וְיִבְּעְּיִים וְבִּיּבְּיוֹב וְיִיִּיְבְיּבְּעִבְּים וְבְּיִבְּיוֹי וְבִּיְיִבְּיִים וְבְּעִבְּים בּיִיבְּיִים וְבִּיבְּיִים וְיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִּים וְבִּיּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים וְבִּיבְּיִים בְּיִבְּיְיִים וְיִבְּיבְּיבּבְּיים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים וְיִבְּיִּים בְּיִיבְּיִים וְּיִבְּיבְּיוֹים וְיבִּיְיבְּיִים וְיִבְּיִבְּים בְּיבְּיבְּים בְּבְּבְיבוּים בְּיבְיבְּיים בּיִּבְּיליוּי בְּיבְיבְּיוּי בְּיבְּיבְּיבְּיים בְּיִבְּיבְּיבְּיבּיוּי בְּיבּיבְּיב וְיבְּיבְּיבְּיבְּיוּי בְּבְּיבְּיבְּיב וְיבְּיבְּיבְיוּים בְּיבְּיבְּיבְּיוּבְּיבְייִייְירְיבְּבְּיוֹי בְּיבְיבְיבְּיִים בְּיבְּיבְייִים בְּיִבְּיבְּיבְייִייִים בְּבִיבְּיִים בְּיִּבְּיבְּייִים בְּיִיבְיוּבְיבְּייִים בְּיִבְּיבְּיוּים בְּיִיבְּיִים בְּב

BAZIAEIQN F. א מלכים

Το Καὶ ὁ βασιλεὺς Δανὶδ προσβύτης σφόδρα προβεβηκὸς ἐν ἡμέραις, καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱματίοις, καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο. ² Καὶ εἰπαν οἱ παϊδες αὐτοῦ αὐτῷ ΄ Ζητησάτωσαν τῷ κυρίφ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ νεᾶνιν παρθένον, καὶ παραστήσεται ἔναντι τοῦ βασιλέως, καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα, καὶ κατακείσεται ἐν τῷ κόλπφ αὐτοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς. ³ Καὶ ἐζήτησαν παϊδα καλὴν ἐν παντὶ ὁρίφ Ἰσραήλ, καὶ εὐρίσκουσι τὴν ᾿Αβισὰν τὴν Σουναμῖτιν, καὶ εἰςάγουσιν αὐτὴν τῷ βασιλεὶ. ⁴ Καὶ ἡ παῖς καλὴ τῷ είδει σφόδρα, καὶ ἦν θάλπουσα τῷ βασιλεὶ καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν.

24. Β: ὅτι ἀλλὰ (ἀλλ' ἢ ϜΧ) ... ἀναλλάγματι. 25. Β
*τῷ. ΑΒ † (p. εἰρ.) Καὶ προς ἐθηκε Σαλωμὰν ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον ἐπ ἐσχάτᾳ, ὅτι μιπρον ἢν ἐν πρώτοις ... ἐπήκεσε κύρ. ... συνεσχέθη ἢ θραῦσις ἐπάνωθεν. — 1. ΑΒ: πρεσβύτερος *σφ. et ἐν ... περιξβαλλον. 2. Β: ἐπον. ΑΒ * αὐτῷ. Β * τῶ κυρ. ἢμ. ΑΒ: παφθ. νεἀνόα. Β: π. τῷ βασιλεῖ. ΑΒ: κοιμηθήσει ται μετ ἀὐτῷ. Β: μὰ (ἡμ. ΑΕΓΧ). 3. ΑΒ: νεἀνιὸα π. ἐκπαντος ορίε... εὐρον. Α²Β: Σωμανῖτιν. ΑΒ: ἤνεγκαν α. πρὸς τὸνβ. 4. ΑΒ: νεᾶνις καλ. ἔως σφ. ... τὸνβ. απ (αιῆ).

סָכָּלָעָ וַשִּׁאַּנְעָּטִּ וַשִּׁמֶּלֶּבְ לִאִ יִּדְאֵׁטִּ יִנִּפְּׁבַּתְּבָּ יִשְׁבָּעִרָּ וַיִּמְאָר וַשְׁנִי לַמֵּלֶּבְ בִּפְּנִלְי יִשְׂרָאֵׁל וַיִּמְאַאִּ אָעִיּ לַמְּלָב בּבּנִּלְ יִשְׁרָאֵל וַיִּמְאַאִּ אָערּאַלִּי בּבּנִּלְ יִשְׂרָאֵל וַיִּמְאַיּ בְּתַּבְיה יִשְּׁלָּבְ סְכָּלָע וְשִׁלְבָּי לְשִׁנְי וַנְּמַלְּבָּ וְּעָיִּילְּנְ בְּבָנִי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְאַרִּ לַמְּנִי הַשָּׁלֶּבְ וּתְּיִילוּ בְּבַנְיוֹ יִבַּלְשִׁי לְאִנִי הַשָּׁלֶּבְ וּתְּיִילוּ בּבְּנָיוֹ יִבַּלְשֵׁי לִאוֹנֵי הַשָּׁלֵבְ וּתְּיִילוּ בְּבַּנְיוֹ יִבְּלְשׁי יְחָם לְּוֹי וַיְּמֶּלְה וּתְּיִילְ בְּבְּנִים וְלָא יִחָם לְּוִי וַיְבָּשְׁהוּ לָּבְּרָה בְּבְּנִים וְלָא יִחָם לְּוֹי נַבְּעָּהוּ לָּבְּרָה לְּבִּיים וְלָא יִחָם לְּוֹי נַבְּעָרִה לָּבְּי

> עסקא באמצע פסוק v. 23. מסקא הפשרת חרי שרת v. 1. בנ"א י' בצירי

23. B.dW.vE.A: Das Alles. dW.vE: gibt. B: habe e. Bohlgef. an bir. dW.vE: nehme bich gnabig an (auf).

Der Altar auf der Tenne Arafna. Abifag von Sunem.

plaga ab Israel.

- 23 * Alles gab Arafna, ber Ronig, bem Ronige. Und Arafna fprach jum Könige: Der Berr, bein Bott, laffe bich ihm angenehm
- 24 fein. *Aber ber Ronig fbrach ju Arafna: Nicht alfo, fonbern ich will bire abkaufen um fein Belb, benn ich will bem Berrn, meinem Gott, nicht Branbopfer thun, bas ich umfonft habe. Alfo faufte Davib bie Tenne und bas Rind um funfzig Sefel
- 25 Silber, * und bauete bafelbft bem Berrn einen Altar, und opferte Brandopfer und Dankopfer. Und ber Berr warb bem Lande verfohnet, und bie Blage borete auf von bem Bolt Ifrael.
- in usum lignorum. Omnia dedit 23 5,6.1Ch. Areuna rex regi, dixitque Areuna Lev.1,4. ad regem: Dominus Deus tuus suscipiat votum tuum. Cui respondens 24 21.24; rex ait: Nequaquam ut vis, sed emam 23.124; pr. 3.5. pretio a te et non offeram Domino Deo meo holocausta gratuita. Emit ergo David aream et boves argenti siclis quinquaginta. * Et aedificavit 25 1Ch. 21,26. 23,1. ibi David altare Domino, et obtulit holocausta et pacifica. Et propitiatus est Dominus terrae, et cohibita est

Das 1. Buch von den Königen.

Und da ber König alt war und wohl betaget, konnte er nicht warm werben, ob man ihn gleich mit Rleibern bebedte. 2 Da fprachen feine Rnechte zu ihm: Lagt fte meinem Geren Ronig eine Dirne, eine Jungfrau, suchen, bie vor bem Ronige stehe und seiner pflege, und schlafe in seinen Armen, und wärme meinen Gerrn, den 3 Ronig. *Und fie suchten eine fcone Dirne in allen Grengen Ifrael, und fanben Abifag von Sunem, und brachten fie bem 4 Ronige. * Und fte war eine febr fcone Dirne, und pflegte bes Ronigs und bienete ibm. Aber ber Konig erkannte fie nicht.

24. U.L: Silbers. 1. U.L: fein.

24. B.dW.vE: von bir faufen um (fur) ben Berth (Breis). A: nach feinem B. B. VE: bieich umf. (hatte). dW.A: unentgeltlich. B. VE: bie Rinber. A: Ochfen. B: ums Gelb v. 50 G.

25. son 3fr. A: n. Friedopfer (wie R. 21, 14. u. 44, 21).
1. B.dW: an (in) bie Jahre gefommen. B: fo bes

Et rex David senuerat habebatque I. aetatis plurimos dies, cumque operiretur vestibus, non calefiebat. * Di- 2 xerunt ergo ei servi sui: Quaeramus domino nostro regi adolescentulam v.4. virginem, et stet coram rege et foveat Mich.7,5;eum, dormiatque in sinu suo et ca-Coh.4,11 lefaciat dominum nostrum regem. *Quaesierunt igitur adolescentulam 3

speciosam in omnibus finibus Israel, 2Rg.4,8, et invenerunt Abisag Sunamitidem et adduxerunt eam ad regem. * Erat 4 autem puella pulchra nimis, dormiebatque cum rege et ministrabat ei; Gen.4,1. rex vero non cognovit eam.

23. 8* rex. 2. Al.: tuo.

bedten fie ... er fonnte aber ... dW.vE: n. man ... (Teppichen), aber es wurde ihm n. w.

2. dW.vE: Man fuche. vE: ein jungfraul. Mabchen. B.dW.vE: feine Bflegerin fet. B.vE: in beinem Schoof (liege). dW: an f. Bufen. B: n. mein & ... warm werbe. dW.vB: bamit es meinem ...

3. B.dW.vE.A: bie Sunamitin.

5 Καλ 'Αδωνίας νίὸς 'Αγγίθ ἐπῆρτο, λέγων. 'Εγώ βασιλεύσω. Καὶ ἐποίησεν ἐαυτῷ ἄρματα και Ιππείς και πεντήκοντα ανδρας προτρέyortag autou, 6 xal oux instlynost auto ό πατήρ αὐτοῦ οὐδέποτε, εἰπών Τί ότι πεποίηκας ούτως; Καὶ ούτος ώραῖος τῆ όψει σφόδρα, και τούτον έγέννησεν οπίσω Αβεσσαλώμ. 7 Καλ ήσαν οι λόγοι αὐτοῦ μετὰ Ἰωὰβ νίου Σαρονίας και μετά Αβιαθάρ του ίερέως, καὶ εβοήθουν οπίσω Αδωνίου. 8 Καὶ Σαδώκ ό ໂερεύς και Βαναίας νίος Ίωιαθε και Ναθάν ό προφήτης και Σεμεί και 'Ρηί και οι έταιροι αὐτοῦ οἱ όντες δυνατοί τῷ Δαυὶδ οὐκ ήσαν μετά 'Αδωνίου. 9 Καὶ έθυσεν 'Αδωνίας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ ἄρνας παρά τὸν λίθον τον Ζωέλεθ τον εχόμενον της πηγης του 'Ρωγήλ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοὺς υίοὺς τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς ἄτδρας Ἰούδα παῖδας τοῦ βασιλέως. 10 καὶ Ναθάν τὸν προφήτην καὶ τὸν Βαναίαν καὶ τούς δυνατούς και τον Σαλομώντα τον άδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσε.

11 Καὶ εἶπε Ναθὰν πρὸς Βηθσαβεὲ μητέρα Σαλομῶντος, λέγων · Οὐκ ἥκουσας ὅτι βεβασίλευκεν ᾿Αδωνίας υἰὸς ᾿Αγγὶθ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Δανὶδ οὐκ ἔγνω; 12 καὶ νῦν δεῦρο συμβουλίαν, ὁπως σώσης την ψυχήν σου καὶ τὴν ψυχήν τοῦ υἰοῦ σου Σαλομῶντος. 13 Αεῦρο, εἰςελθε πρὸς τὸν βασιλεία Δανὶδ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν · Οὐχὶ σύ, κύριέ μου βασιλεῦ, ἄμοσας τῷ δούλη σου, λέγων · Ότι Σαλομῶν ὁ υἰός σου βασιλεύσει μετ ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθίσεται ἐπὶ θρόνου μου; καὶ τί ὅτι βεβασίλευκεν ᾿Αδωνίας; 14 Καὶ ἰδοὺ ἔτι σου λαλούσης ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγῶ εἰςελεύσομαι μετὰ σὲ καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου.

15 Καὶ εἰςτιθε Βηθσαβεὶ πρὸς τὸν βασιλία εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ ὁ βασιλεὺς πρεσβύτης

אָטִיו לָאָ לֵבֵא: יבֹנֹיָטִּנִּ וֹאָעִרבּנִּנְרִים וֹאָעַבּשִׁלְמִׁנִּ יבֹנִיָּטִּנִּ וֹאָעַרבּנִּנְרִים וֹאָעַבּשִׁלְמִׁ אָטִיוּ בִּנֵּלְנִי וֹאָרבּנִעִּי וֹשִּׁלָּ אָטִיוּ בִּנֵּלְנִי וֹלְּלִי אַנִּלְּ אָטִיוּ בְּנֵּי בַּפֶּלָנֵ וִלְּלִא אָעַבּ אָטִיוּ בְּנֵּי בַּפֶּלָנֵ וֹלְּעָ בְּאָלְ נִּלְנִי וֹלִי עִנְיִּנִי וֹבְּנִינִּי וֹנִיּנְנִי וֹבְּנִינִּ גְּאָלְנִינִּ בְּבְּרִיִּעְ מִפֹּלְנִי וַנְּבָּנִי וְבִּנְּנִי וֹנִי וְבְּנִינִּ גְּעָלְנִי אַנְיֹנִי נְבִּנְיִנִּי וֹבְּנִינִּי וֹבְּנִינִּי וְבְּנִינִּי וְבְּנִינִּ גְּעָבְרָּ אִבְּיוֹ נִינִּינִי וְבְּנִינִי וֹבְּבְּנִי וְבִּנִּיִּלֵּ גְּעָבְיוֹ אָבְנִינִּ בְּּבְּרִיִּי וְנִבְּנִי וְבִּנְּנִיי וְבִּנְּנִי וְבִּנְּנִי וְבִּנִּנִּי וְבְּנִינִּי וְבִּנְּבִּי וְבִּנִּנִי וְבִּנִּבְּיוֹ גְּבְּבְנִי אָלְנִי בְּבְּבְּרִי וְבִּנְיִנְיִּ וְנִינִּיְ וְבִּנְיִנְיִּ וְבְּבְּנִי וְבְּבְּנִי וְבְּבְּנִי וְבְּבְּנִי וְבִּנְיִי וְבְּבְּנִי וְבְּבָּיוֹ וְבְּבְּיִי וְבְּבְּנִיוֹ וְבְּבָּנִי וְבְּבָּבִּיוֹ וְבְּבְּנִי וְבִּבְּיוֹ וְבְּבְּנִי וְבִּבְּבִּיוֹ וְבְּבְּנִי וְבְּבְּבִּיוֹ בְּבְּנִייְוֹ וְבְּבְּנִייְ וְבְּבְּבִּיוֹ וְבְּבְּבִּיוֹ וְבְּבְּבִּיוֹ וְבְּבִּיוֹ וְבְּבִּיוֹ בְּבְּנִייְ וְבִּיוֹבְיוֹ וְבְּבִּיוֹ וְבְּבְּבִּיוֹ וְבְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיִי בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיִּבְּי בְּבְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּבִייִי בְּבְּבְּבְּיִי בְּבְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְיִים בְּבְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּבְּיִי בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּבִּיוֹי וְבְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּבְּבְיוֹי וְבְּבְּישִׁי בְּבְּבְּיִיתְ בְּבְּבְּבְּיִיוֹ בְּבְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְּיִיתְּיִי בְּבְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְּיוֹי בְּבְּבְיוֹי בְּבְּיִייוּ בְּבְּבְּבְּיִייוּ בְּבְּבְּיִייוּ בְּבְּיִייִּי בְּבְּבְּיִייִייְיִי בְּבְּבְּיִייִיי בְּבְּבְּיִייְּבְּייִייִי בְּבְּבְּבְּבְּבִּייִייְ בְּבְּבְּיִייְיִייְ בְּבְּבְּיִייוּ בְּבְּבְּיִייְיִייְ בְּבְּבְּיִייְיִיייוּ בְּבְּבְּבִּייִייְיִי בְּבְּבְּבְּיוֹיי בְּבְּבְּבִייוּ בְּבְּבִייִיייִייְ בְּבְּבְּבְּבִייוּבְּבְּיוּבְּבְּבְיוּבְּבְּיוּבְי

ם. וַשָּׁבִּיּהָ נִּמִפֵּאתֵי אֶת־דְּבְּרֵיּהְ אְחֲבַיִּיהְ וּמִפֵּאתִי אֶת־דְּבְרֵיִהְ

5. B.dW.vE.A: schaffte fich ... (an) ... SR. bie v. ihm her liefen. (vB: l. v. ihm her.)

^{5.} AB: ἐπήρετο ...παρατρέχειν (-οντας) ἔμπροσθεν αὐτὸ. β. AB: ἀπεκώλυ(σ)εν αὐτὸν ... λέγων Διατί συ ἐποίησας; Καίγε αὐτὸς ... αὐτον ἔτεκεν. 7. AB: ἐγένοντο ... τἔ υἰξ. β.Β: Ἰωδαὲ ... Ὑρολ. AB: κ. υἰολ δυνατολ τἔ Δ. ὁκ ήσαν ὁπίσω, 9. AB: ἐθνοίασεν ... *(sq.) καλ. Β: μόσχες ... μετὰ αἰθῆ τῷ Σωελεθλ. AB: δς ἡν ἐχόμενα. Β* πηγῆς. AB* τἔ. Β* τ. υἰδς τ. β. Β: ἀδρές Ἰ. 10. AB*(alt.) τὸν. Β* quart. Β: Σαλωμὰν. 11. Β: Βηρσ. AB (elt. 13): ἐβασίλευσεν. 12. AB†(p. σω) δὴ ... καλ ἐξελᾶτ. ψ. 13. AB†(p. αὐτ.) λέγυσα ... καθιείται ἐπλ τῷ δρ. Β: ὁ νίός συ Σ. 14. Β: λαλ. συ. ΑΒ: όπίσω συ (μ. σὲ ΓΧ). 15. ΑΒ: τὸ ταμεῖον.

^{6.} fein Lebtage...u. war ihm geboren. dW: hatte ihn nie betrübet? A: niemals geftraft? vE: betrübte ihn n. dW: in f. Leben. B.vE: f. Lagen. B.vE: Re hatte ihn (aber) geb. dW: [feine Mutter].

Abonia aber, ber Sohn Sagith, erhob fich und fprach: 3ch will Konig werben, und machte ihm Wagen und Reuter, und funfzig Mann ju Trabanten vor ibm ber. 6 "Und fein Bater wollte ihn nicht befummern bei feiner Beit, bag er hatte gefagt: Barum thuft bu alfo? Und er war auch ein febr ichoner Dann, und er batte ibn 7 gezeuget nächft nach Abfalom. * Und hatte feinen Rath mit Joab, bem Sohn Beru Ja, und mit Ab Jathar, bem Prie-8 fter, die halfen Abonia. "Aber Babot, ber Briefter, und Benaja, ber Gohn 30jaba, und Mathan, ber Prophet, und Stmet und Rei, und bie Belben Davibs, 9 waren nicht mit Abonia. * Und ba Abo= nia Schafe und Rinber und gemäftetes Bieb opferte bei bem Stein Sobeleth, ber neben bem Brunnen Rogel liegt, lub er alle feine Bruber, bes Ronigs Gobne, und alle Manner Juba, bes Ronigs Rnechte, 10 aber ben Propheten Rathan, und Benaja, und bie Belben, und Salomo, feinen Bruber, lub er nicht. Da sprach Rathan zu Bath Seba, Sa-

Iomone Mutter: Baft bu nicht geboret, bağ Abonia, ber Sohn Hagith, ift Ronig geworben, und unfer Berr, David, weiß 12 nichts barum? * So fomm nun, ich will bir einen Rath geben, bag bu beine Seele und beines Cohnes Galomons Geele er-13 retteft. * Sin, und gehe jum Ronige David hinein und fprich zu ihm: Saft bu nicht, mein Berr Ronig, beiner Dagb gefdworen und gerebet: Dein Sohn Salomo foll nach mir Ronig fein, und er foll auf meinem Stuhl figen? Barum ift benn Abonia 14 Ronig geworben? * Giebe, weil bu noch

ba bift und mit bem Ronige rebeft, will ich bir nach binein kommen, und vollends bein Bort ausreben.

Und Bath Seba ging hinein gum Ronige in die Rammer. Und ber Ronig war

Adonias autem filius Haggith eleva- 5 batur, dicens: Ego regnabo. Fecit-25m. que sibi currus et equites et quinquaginta viros, qui currerent ante *Nec corripuit eum pater 6 eum. suus aliquando, dicens: Quare hocfecisti? Erat autem et ipse pulcher valde, secundus natu post Absalom. *Et sermo ei cum Joab filio Sarviae 17,18m. et cum Abiathar sacerdote, qui adju-2,22,28m vabant partes Adoniae. *Sadoc vero 12,95.1. Nathan Propheta et Semei et Rei et robur exercitus David non erat cum *Immolatis ergo Adonias 9 arietibus et vitulis et universis pinguibus, juxta lapidem Zoheleth qui erat vicinus fonti Rogel, vocavit uni-Jos. 15,7; versos fratres suos filios regis et omnes viros Juda servos regis, "Na-10 than autem Prophetam et Banajam et robustos quosque et Salomonem v.19. fratrem suum non vocavit.

Dixit itaque Nathan ad Bethsabee 11 matrem Salomonis: Num audisti, quod regnaverit Adonias filius Haggith et dominus noster David hoc ignorat? * Nunc ergo veni, accipe 12 consilium a me et salva animam tuam filiique tui Salomonis. "Vade 13 et ingredere ad regem David, et dic ei: Nonne tu, domine mi rex, jurasti mihi ancillae tuae, dicens: Salomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit in solio meo? quare ergo regnat Adonias? *Et adhuc ibi te 14 loquente cum rege, ego veniam post te et complebo sermones tuos.

Ingressa est itaque Bethsabee 15 ad regem in cubiculum; rex autem

15. vE: Schlaffammer. A: Gemach.

^{5.} U.L: Sagiths. A.A: machte fic. 11. 12. A.A. Salomos. U.L. Salomonis?

^{7.} B: fein Befen? dW.vE: unterrebete fic. 9. Und M. opferte ... u. lub. B.dW.vE: ichlachs tete. vE.A: (allerlei) Daftvieh. dW: Maftfalber (vgl. 2 Sam. 17, 17). 12. vE.A: bein Leben?

^{8.} S: Cerethi et Phelethi (pro Rei). Al. + omne (a. rob.). 15. 8: in cubiculo.

^{13.} B: Romm u. g. bin. dW.A: G. bin n. tritt binein. vE: Mache bich auf n. g. b. dW. vE.A: Ehron. 14. B.dW.vE.A: (indem) mahrend bu n. bafelbft r. dW.A: Rebe vollenben.

σφόδρα, καὶ Αβισάγ ή Σουναμίτις ήν λειτουργούσα τῷ βασιλεί. 16 Καὶ έχυψε Βηθσαβεὶ καὶ προςεκύνησε τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἶπεν αὐτη ὁ βασιλεύς. Τί ἔστι σοι; 17 Καὶ είπε Βηθσαβεέ Κύριέ μου 'βασιλεῦ', σὸ ώμοσας ἐν κυρίω τω θεώ σου τη δούλη σου, λέγων. Ότι ο νίος σου Σαλομών βασιλεύσει μετ' έμε καί αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. 18 Καὶ νῦν ίδου Αδωνίας βεβασίλευκε, καὶ σύ, κύριέ μου βασιλεύ, οὐκ έγνως. 19 Καὶ έθυσε μόσγους καὶ άρνας καὶ πρόβατα εἰς πληθος, καὶ έχαλεσε πάντας τοὺς υίοὺς τοῦ βασιλέως χαὶ Αβιαθάρ τὸν ἰερέα καὶ Ἰωάβ τὸν ἀργιστράτηγον της δυνάμεως, και τον Σαλομώντα τὸν δοῦλόν σου ούκ ἐκάλεσε. 20 Καὶ σύ, κύριε μου βασιλεύ, οι όφθαλμοι παντός Ισραήλ πρός σε, απαγγείλαι αύτοις τίς καθήσεται έπλ θρόνου τοῦ χυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν. 21 Καὶ έσται εν τῷ κοιμηθηναι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα μετά τῶν πατέρων αύτοῦ, καὶ ἐσόμεθα ἐγὸ καὶ Σαλομὸν ὁ νίος μου άμαρτωλοί.

22 Καὶ ίδοὺ ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ Ναθὰν ὁ προφήτης εἰςῆλθε. 23 Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ 'Ιδού Ναθὰν ό προφήτης. Καὶ εἰςῆλθε 'Ναθὰτ' ενώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ προςεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ έπὶ τὴν γῆν, 24 καὶ είπε Ναθάν Σύ, κύριέ μου βασιλεύ, είρηκας λέγων 'Αδωνίας βασιλεύσει μετ' έμε και αὐτος καθήσεται έπὶ θρόνου μου; 25 Ότι κατέβη σήμερον και τέθυκε μόσγους και άρνας και πρόβατα είς πλήθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υίους του βασιλέως και τον άργιστράτηγον και Αβιαθάρ τον ίερεα, και ίδου αυτοί έσθίοντες καὶ πίνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ είπον Ζήτω ό βασιλεύς 'Αδωνίας. 28 Καὶ έμε τον δοῦλόν σου καὶ Σαδώκ τὸν ἱερέα καὶ Βαναίαν υίον 'Ιωίαδε καὶ Σαλομώντα τὸν δοῦλόν σου οὐκ έκάλεσεν. 27 Εί διά τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ ὁῆμα τοῦτο, καὶ διατί οὐκ

וְהָנַה עוֹדֵנָה מִדַבֵּרֵת עִם־הַמֵּלֵה 23 ונתו הנביא בא: ויבידו למלה לאמר הַנָּה נָתַן הַנָּבֶיא וַיַבא לַפְנֵי הַנָּלֵה לַפַּלַר על־אפיו צַרִיאמֶר נָתָן אֲדֹנֵי הַפָּלֶךְ אַמֶּה אָמַׂרְתָּ אַלְנַיַהוּ יִמָלֶךְ אַחַרֵי וִהָוּא יֵשֵׁב עַל־ פַרי וַרַד הַּיּוֹם וַיִּזְבַּת שׁוֹר כת כַּסָאֵי : וּמַרֵיא־וָצאוֹ המלה וכשרי הצבא ולאביתר הכהו וְהַנַּם אָכָלֵים וְשׁתֵים לְפַנֵיו וַיִּאֹמְרוּ 25 יחי הפכה אדניהו: צַדֹּם הַפֹּהֵן וַלַבְנַיָהוּ בֵּן־יִהְוֹיַבַע זג וְלָשָׁלֹמָה עַבִּוּהָ לָא קַרַא: אָם מֵאַהּ אַלנִי הַמַּלֶה נָהִיַה הַדְּבֶר הַזָּה וְלָא

natà πρόςωπον (c. FX). 24. AB^* $\Sigma \hat{v} \dots \sigma \hat{v}$ elmes ... $\hat{\sigma}$ nata $\mu \hat{v} \dots \hat{\tau}$ (c. FX). 25. A^*B : educiace ($\tau \hat{v} \hat{\sigma}$). AB: nai $\tau \hat{v} \hat{v} \hat{\sigma}$ agrovas $\tau \hat{\eta} \hat{v} \hat{\sigma}$ devauxes ... elais (pro avtol) ... elmas (c. FX). 28. AB^* (p. é $\mu \hat{v}$) avtos. B: Imdae. 27. AB^* diatí (+FX).

וּלֹנִי שָׁלְמָּי חַשָּאִם: אַבְּנִּיבַּשָּׂלָנִ אֹחַבֹּיוּ וֹנִיְיִנִי אַבְּּנִ צִּאַבְּנִיבַּשָּׂלָנִ אִּחַבִּיוּ וֹנִיְיִנִי שִּׁבְּכַּ צִּאַבְּנִיבַּשָּׂלָנִ אִּחַבִּיוּ וֹנִיְיָשִׁ פֹּשְׁכַב בּנְאַנִּ יְשִׁבְּנִי בִּשָּׁלָנִ מִינִ כְּלִישִׁבְּעֵּ בּנְאַנִּ יְשִׁבְּנִי בִּשָּׁלָנִ מִּי יִשֵּׁכ מַּנִ בּבְּבָּ וֹלְנָשְׁ עִּבְּי וֹנִאָּטְ הַפְּנֵּיוּ וּלְיָאֵּׁכ מַּר בּבְּבָּ וֹלְנָשְׁ עִּבְּ אַוֹבְּעִּשׁׁ וְלִּאָבְיִּ מְלֵנְ וֹבְּעֵּי בּבְּבְּ וֹלְּעָבְ אַנְּנִי וַבְּּעָּלְנִ וֹנִישְׁ עִּבְּי עַבְּי בּבְּנִי וַמְּלָנֵ אַנִּיְ עַבְּיִּ עַּבְּיִּ עַבְּי בַבְּי וַמְלָּנֵ אַנִּי עַלְנִי וַנְּעָּנִי עַלְּנִי עַבְּי בַּבְּ וִמְלָּנֵ אַנְּעָּי לִבְּעָבְּי וַנִּעָּר בַּבְּי וַמְלָּנֵ אַנְּנִי עַמְּלָּ עַּנִי וַנְּעַלָּי עַבְּי בַּבְּי וַמְלָּנִ אַלְנִי עַּעְּרָ עַנִּי עַבְּי בַּבְּי וַנְעָלְּי וְעָּלָּוֹ אַנְּיִלְ עַבְּיִבְּי עַבְּי בַּבְּי וַמְלְּבֵּ אַלְּנִי לְעָלְנִי לֵּעִי וְנִעְּנִי בַּמָּלָּי בַּיּנִי עַלְּבִּי עַבִּי בַּבְּי וַמְּשְׁנִי וֹעַלְּנֵ אַנְּיִלְ עַבְּיִי עַבְּיִּי עַבְּייִבּי עַבְּיִּי עַבְּייִּ בַּבְּי וִנְעַלְּה בְּעָּבְי עַבְּיּבְּי וַנְעַלְּה בְּבִּיי וַנְעִּבְּי עַבְּיי בַּבְּי וִמְלְּה בָּעִי בְּעִּי עַבְּי עַבְּיִּי עַבְּיִּי עַבְּייִבּי עַבְּייִּבּי עַבְּישְׁבִּי עַבִּי עַבְּייִבּי בַּיּבְּיי בַּמְּשְׁבָּיוֹ בַּעְּבִּי בְּעָּבְּי בְּבִּיּי עַבְּיִּבְּי בְּבִּייִּבּי בְּבִּייִּי בְּבִּייִּבּי בְּיִבּייִּי בְּבָּי בִּיבְּייִבּי בְּבִּייִּי בְּבָּי בְּבִּייִי בְּבָּי בְּבִּייִבּי בְּעִבְּיִי בְּבִּייִים בְּעִייִּי בְּבִּייִים בְּעִּבְּיי בַּבְּיִים בְּעִּבְּי בְּבִּייִים בְּיִים בְּבִּייִים בְּיִיים בְּיִבּייִים בְּיִּים בְּעִיים בְּיבּייִים בּייִים בְּיבּיים בְּיבּיים בְּיבּייים בְּיבּיים בְּעִיי בְּבָּיים בְּייבּיים בְּעִּיים בְּייִים בְּיִּים בְּבְּיי בְּבְייִים בְּעִּיים בְּבִּיי בְּבְּייבְּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבּייִים בְּבִּייְים בְּיבְּיים בְּיבְּיבְּיבְּייִים בְּבָּייוּ בְּבְּייִים בְּבְּייִי בְּבְּבְייִים בְּבְּיִים בְּבְּיבְיבְּיבְיי בְּבְּבְייִים בְּבְּיבְיבְייִים בְּבִיים בְּבְּיבְיבְּבְייִים בְּבְייִים בְּבְיבְייִים בְּבְּיבְּבְייִים בְּבְּיבְייִישְׁבְּיים

^{16.} AB^* αὐτῆ († FX). 17. AB: †Η δὲ εἶπε (c. FX). B^* με βασ. et αὐτὸς († AEFX). 18. AB: ἐβασίλευσε (βεβ. FX). 19. AB: ἐθυσίασε ...ἄρχοντα (c. FX). 20. A^*B^* : ἀπάγγειλαι (-εῖλαι X). AB† (a. $Φ_c$). τἔ (*FX). 21. AB: ὡς ἀν ποιμηθῆ ὁ πύριός μὲ ὁ βασιλεὺς ... ἔσομαι (c. FX). 22. AB: ηλθε (εἰςῆ, FX). 23. AB: ἀνηγγέλη (c. EX) ... *(ult.) Νάθαν: (bis)

febr alt, und Abisag von Sunem bienete 16 bem Ronige. * Und Bath Geba neigete fich und betete ben Ronig an. Der Ro-17 nig aber fprach: Bas ift bir? * Sie fprach zu ibm: Mein Gerr, bu baft beiner Maab geschworen bei bem Berrn, beinem Bott: Dein Sohn Salomo foll Ronig fein nach 18 mir. und auf meinem Stuble finen. * Dun aber fiebe, Abonia ift Ronig geworben, und, mein Berr Ronig, bu weißt nichts 19 barum. * Er bat Dofen und gemaftetes Bieh und viele Schafe geopfert, und hat gelaben alle Sohne bes Königs, bazu Ab Jathar, ben Priefter, und Joab, ben Felb= hauptmann, aber beinen Rnecht Salomo 20 bat er nicht gelaben. *Du bift aber, mein Berr, Ronig; bie Augen bes gangen Ifrael feben auf bich, bag bu ihnen anzeigeft, wer auf bem Stuhl meines Berrn Ronigs nach 21 ihm figen foul. * Wenn aber mein Berr Ronig mit feinen Batern entschlafen ift, fo werben ich und mein Sohn Salomo muffen Gunber fein Weil fie aber noch rebete mit bem Ro-23 nige, fam ber Bropbet Rathan. * Unb fie fagten es bem Ronige an: Siebe, ba ift ber Prophet Rathan. Und ale er binein vor ben Ronig fam, betete er an ben Ro-24 nig auf feinem Angeficht gur Erbe, "und fprach: Mein Berr Ronig, haft bu gefagt: Abonia foll nach mir Ronig fein und auf 25 meinem Stuhl figen? * Denn er ift beute hinab gegangen und hat geopfert Ochsen und Maftvieh und viele Schafe, und hat alle Sohne bes Ronigs gelaben, und bie Sauptleute, baju ben Priefter Ab Jathar. Und fiebe, fie effen und trinken vor ihm, und fagen: Glud zu bem Ronige Abonia! 26 *Aber mich, beinen Anecht, und Babot, ben Briefter, und Benaja, ben Sohn 30= jaba, und beinen Rnecht Salomo bat er 27 nicht gelaben. * 3ft bas von meinem Gerrn Ronig befohlen, und haft es beine Rnechte

y.3. senuerat nimis, et Abisag Sunamitis v.23.31. ministrabat ei. *Inclinavit se Beth- 16 14,44: sabee et adoravit regem. Ad quam rex: Quid tibi, inquit, vis? *Quae 17 respondens ait: Domine mi, tu iurasti per Dominum Deum tuum ancillae 1Ch. tuae: Salomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit in solio meo: *et ecce, nunc Adonias regnat, te, 18 domine mi rex, ignorante! * Macta-19 vit boves et pinguia quaeque et arietes plurimos, et vocavit omnes filios regis, Abiathar quoque sacerdotem et Joab principem militiae, Salomonem autem servum tuum non vocavit. * Verumtamen, domine mi rex, 20 in te oculi respiciunt totius Israel, ut indices eis, quis sedere debeat in solio tuo, domine mi rex, post te. 2,10. Eritque cum dormierit dominus 21 (Bz.5,16. meus rex cum patribus suis, erimus ego et filius meus Salomon peccatores. Adhuc illa loquente cum rege, 22 Nathan Propheta venit. *Et nun-23 ciaverunt regi, dicentes: Adest Nathan Propheta. Cumque introisset v.81.23. in conspectu regis et adorasset eum pronus in terram, *dixit Nathan: 24 Domine mi rex, tu dixisti: Adonias regnet post me et ipse sedeat super thronum meum? "Quia descendit ho. 25 die et immolavit boves et pinguia et arietes plurimos, et vocavit universos filios regis et principes exercitus, Abiathar quoque sacerdotem. Illisque vescentibus et bibentibus 15m.10, coram eo et dicentibus: Vivat rex 16,16. Adonias! *me servum tuum et Sadoc 26 v.10. sacerdotem et Banajam filium Jojadae

et Salomonem famulum tuum non

vocavit. *Numquid a domino meo 27 rege exivit hoc verbum, et mihi non

^{24.} Al. * rex.

^{16.} B.A: budte fich (tief) vor b. R. dW.vE: bengte. 17. B.dW.vE: R. werben. A: herrichen. 19. n. Adv. die Wenne. (Ral R 9) B.dW:

^{19.} n. Co. bie Menge. (Bgl. B. 9.) B.dW: Deer: Dberften. vE: heerfuhret.

^{20.} A: bifte aber? dW.vE: Und auf bich (Auf b. nun) ... find ... gerichtet.

^{21.} B.vE: entichl. wirb. dW: fich leget gu f. B. ... buffen.

^{25.} Sch. bie Menge ... St lebe ber R. A. B: bie Dberften bes heers. dW: h.:D. vE: heerführer.
27. beinen Anecht. B.dW: (von wegen) ... ge-fchen. A: ausgegangen, vE: Rommt foldes von ...?

έγτώρισας τῷ δούλφ σου τίς παθήσεται επὶ τοῦ θρότου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν;

28 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Δανὶδ καὶ εἰπε· Καλέσατέ μοι τὴν Βηθοαβεέ· καὶ εἰςῆλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 29 Καὶ
ἄμοσεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἰπε· Ζῷ κύριος δς
ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλίψεως,
30 ὅτι καθῶς ὅμοσά σοι κατὰ κυρίου τοῦ
θεοῦ Ἰσραήλ, λέγων· "Οτι Σαλομῶν ὁ νίός
σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθήσεται
ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ, ὅτι οὖτως
ποιήσω ἐν τῷ ἡμέρᾳ ταύτη. 31 Καὶ ἔκνψε
Βηθσαβεὲ ἐπὶ πρόςωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
προςεκύνησε τῷ βασιλεὺς Δανὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.

32 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Δανίδ· Καλέσατέ μοι Σαδών τὸν ἱερέα καὶ Ναθάν τὸν προφήτην καὶ Βαναίαν υίὸν Ἰωιαδέ. Καὶ εἰςῆλθον ένωπιον τοῦ βασιλέως, 33 καὶ είπεν ὁ βασιλεύς αὐτοῖς. Λάβετε μεθ' ὑμῶν τοὺς δούλους του χυρίου ύμων και επιβιβάσατε Σαλομώντα τον υίον μου έπι την ημίονον την εμήν, και καταβιβάσετε αὐτὸν είς τὴν Γιών, 84 καὶ γρισάτω αὐτὸν έχει Σαδώχ ὁ ίερεὺς καὶ Ναθάν ό προφήτης είς βασιλέα έπι Ίσραήλ, και σαλπίσατε έν σάλπιγγι και έρειτε. Ζήτω ὁ βασιλεύς Σαλομών. 85 Καὶ ἀναβήσεσθε όπίσω αύτοῦ, καὶ εἰζελεύσεται καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ Φρόνου μου, καὶ αὐτὸς βασιλεύσει άντ' ἐμοῦ, και αυτφ έντελουμαι του είναι ήγουμενον έπί Ιούδαν καὶ ἐπὶ Ἰσραήλ. ³⁶ Καὶ ἀπεκρίθη Βαναίας υίος Ιωιαδέ τῷ βασιλεί και είπε. Γένοιτο ούτως πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς τοὺς λόγους τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως. 37 Καθώς ήν ο κύριος μετά τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, ούτως είη μετά Σαλομώντος, καλ μεγαλύναι τον θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τον θρόνον του χυρίου μου του βασιλέως Δανίδ.

88 Καὶ κατέβη Σαδώκ ὁ ἰερεὺς καὶ Να-Φὰν ὁ προφήτης καὶ Βαναίας υίὸς Ἰωιαδὲ אַדְלִידַהְּמֶּלֶהְ אָחֲרֵיוּ: הוּדַלְעָתְּ אָתַ-עַרְהְּיֶּהְ מִי יֵשֶׁב עַלְ-כִּפֵּא

דוד רַיָּאֹמֶר וּ הַפֶּּלֶהְ לָצְדָוֹק הַפֹּהֵן וּלְנָתֵן הַנָּבִיא וְלִבְנָיֵהוּ לפֹנֵי הַמֵּלֵה: רַיבאר נג רַיּאמר הַפַּלָה לָהַם קַחַוּ עִפְּכֵם אֶת־ עַבְדֵי אֲלְנֵיכָם וְהָרְכַּבְתֵּם אַת־שׁלֹמִה על־הַפָּרְדָה אֲשֵׁר־לֵי וְהְוֹרַדְהַם אַהוֹן בֶּל־בָּחָוֹן: וִמְשַׁח אֹתוֹ שָׁם צַּדֹּוֹק הַפֿהַן וְנַתֵּן הַנַּבֵיא לְמֵלֵה עַל־יִשְּׁרָאֵל וּתַקַעָתֵּם בַּשׁוֹפָר וַאֲבֵרְתָּם יִחֵי הַבֶּּבֶלָה לה שלמה: ועליתם אחריו ובא וְיַשְׁב בֿל-בֿסאָר וֹבּוּא יֹמלְב שַּטִפּי וֹאִטִּוּ צורתי להיות בניד על־ישראל ועל־ 36 יַהוּדַה: וַיַּעַן בְּנָיָהוּ בֶּן־יִהְוֹיָדֵע אָת־ הַפֶּלֶךְ וַיָּאֹמֶר י אָמֵן בֵּן יאִמֵּר יְהוָה זג אַלהֵי אַוֹנֵי הַמַּלֶּךְ: כַּאֲשָׁר הָוָה יְהֹוָהׁ עם־אַלנֵי הַפָּלֶרְ כֵּן יְהְיֵּ עִם־שָׁלֹעָה ריגדל את־פּסָאוֹ מַפָּסָא אַדֹנֵי הַּמֵּלֶהְ בֿנַג:

אַ רַיָּרֶד צְּדָוֹן הַפָּהֵן וְנְּלָן הַנְּבִׁיא 28

^{27.} AB: τον θούνον (τῦ θο. FX). 28. AB * π. ἔστη ... † (in f.) καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτἔ (c. FX). 30. AB: ἐν κυρίφ θεῷ Ἰσο... * ἐν (c. FX). 33. B: Λ. τὸς δ. τ. κυρ. μεδ' ὑμῶν ... τὸν υἱόν με Σαλ. (c. A[ΕΓ]Χ). AB: καταγάγετε (καταβ. FX). 34. AB: σ. περατίνη (c. FX). 35. B* Καὶ - εἰςελ. et αὐτὸς. AB: κ. ἐγὸ ἐνετειλάμην. B† (a. ἡγ.) εἰς. AB: ἐπὶ Ἰσο. καὶ (ἐπὶ) Ἰσό. 36. AB * τὸς λ. 37. AB * ὁ.

ער כאן . 27. 'עבריך ק' . 27. 'ער ירויה ק' . 33. 'p אל ק' . 37. 'p

Davids Befehl Galomo jum Ronig ju falben.

nicht wiffen laffen, wer auf bem Stuhl meines herrn Koniges nach ihm figen foll?

28 Der König David antwortete und fprach: Rufet mir Bath Seba. Und fie tam hinein vor ben König. Und ba fie

29 vor bem Ronig ftanb, *fcwur ber Ronig und fprach: So mahr ber Herr lebt, ber meine Seele erlofet hat aus aller Noth,

30 *ich will heute thun, wie ich dir geschworen habe bei bem herrn, dem Gott Ifraels, und gerebet, daß Salomo, bein Sohn, soll nach mir König fein, und er soll auf mei-

31 nem Stuhl figen fur mich. Da neigete fich Bath Seba mit ihrem Antlit zur Erbe, und betete ben König an und sprach: Glud meinem Herrn König David ewiglich!

32 Und ber Ronig David fprach: Rufet mir ben Briefter Babot, und ben Propheten Nathan, und Benaja, ben Sohn Jojaba. Und ba fle hinein tamen vor ben Ronig,

33 *fprach ber Ronig zu ihnen: Nehmet mit euch eures Geren Rnechte, und fetzet meinen Sohn Salomo auf mein Maulthier, und

34 führet ihn hinab gen Gibon; "und ber Briefter Babot, fammt bem Propheten Nathan, falbe ihn bafelbst zum Könige über Ifrael. Und blafet mit ben Posaunen und sprecht: Glud bem Könige Sa-

35 lomo! * Und giehet ihm nach herauf, und fommt. So foll er fitzen auf meinem Stuhl und König fein für mich, und ich will ihm gebieten, daß er Farft fei über Ifrael und

36 Juba. Da antwortete Benaja, ber Sohn Jojaba, bem Könige, und fprach: Amen! es fage ber Gerr, ber Gott meines Gerrn

37 Ronigs, auch alfo. "Wie ber Gerr mit meinem herrn Könige gewesen ift, so sei er auch mit Salomo, baß fein Stuhl grösper werbe benn ber Stuhl meines herrn Königs Davibs.

38 Da gingen binab ber Priefter Babot und ber Prophet Rathan, und Benaja,

33. U.L: Maul.

indicasti servo tuo, quis sessurus esset super thronum domini mei regis post eum?

Et respondit rex David, dicens: 28
v.15se. Vocate ad me Bethsabee. Quae cum
fuisset ingressa coram rege et stetisset ante eum, "juravit rex et ait: 29
25m.4,9. Vivit Dominus qui eruit animam
meam de omni angustia, "quia sicut 30
v.17,13. juravi tibi per Dominum Deum Israel,
1Ch. 229,5s. dicens: Salomon filius tuus regnabit
post me et ipse sedebit super solium
meum pro me, sic faciam hodie!
"Summissoque Bethsabee in terram 31

v.23.16. vultu adoravit regem, dicens: Vivat

Don.2,4. dominus meus David in aeternum!

Dixit quoque rex David: Vocate 32 mihi Sadoc sacerdotem et Nathan Prophetam et Banajam filium Jojadae. Qui cum ingressi fuissent coram rege, * dixit ad eos: Tollite vobis-33 cum servos domini vestri, et imponite Esth. 6,8 Salomonem filium meum super mu-2Ch. lam meam, et ducite eum in Gihon; 32,30. * et ungat eum ibi Sadoc sacerdos 34 et Nathan Propheta in regem super Israel, et canetis buccina atque dicev.as.. tis: Vivat rex Salomon! * Et ascen- 35 v.so. detis post eum, et veniet et sedebit super solium meum, et ipse regnabit pro me, illique praecipiam ut sit dux super Israel et super Judam. * Et 36 respondit Banajas filius Jojadae regi, Jer. 11,5: dicens: Amen! sic loquatur Dominus Deus domini mei regis. * Quomodo 37 25m. fuit Dominus cum domino meo rege, sic sit cum Salomone, et sublimius faciat solium ejus a solio domini mei

> Descendit ergo Sadoc sacerdos et 38 Nathan Propheta et Banajas filius Joja-

regis David.

^{28.} B: n. ftanb ba. dW: n. trat vor ben R.

^{29.} B: Angft. dW.vE.A: Bebranguiß.

^{30.} B.dW.vE.A: an meine(r) Statt.

^{31.} Gi lebe mein &.

^{33.} B: bas D. bas für mich ift.

^{34.} Gs lebe ber R. B: mit ber Bofaune. dW.vE.A: ftoget in bie (Erommete).

^{34.} Al.: Isr. et Judam.

^{35.} S: et venietis. Al. † in Jerusalem.

^{35.} u. wenn er tommt, fo fou. B.dW.vE. A: (baß) und er fomme u. (fețe fich). vE: ihn habe ich verorbe net. dW: ordne ich gum F.

^{36.} dW: So fei es! vE: Es gefchehe!

^{37.} B: u. wolle seinen St. größer machen. vE: mache s. Ihr. noch gr. dW.A: erhebe f. Ihr. über ben Ihr.

T.

καὶ ὁ Χερεθὶ καὶ ὁ Φελεθί, καὶ ἐπεβίβασαν τὸν Σαλομῶντα ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως Δανίδ, καὶ ἐπορεύοντο ὁπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν Γιών. ³⁹ Καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἰερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου ἐκ τοῦ σκηνώματος, καὶ ἔχρισε τὸν Σαλομῶντα καὶ ἐσάλπισε τῷ σάλπιγγι· καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαός· Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλομών. ⁴⁰ Καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐχόρενον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραινόμενοι εὐφροσύνη μεγάλη, καὶ ἡχησεν ἡ γῷ ἐν τῷ φωνῷ αὐτῶν.

41 Καὶ ήκουσεν 'Αδωνίας καὶ πάντες οί κλητο**ι οι μετ' αύτοῦ, και αύτοι συνετέλε**σαν έσθίοντες καὶ ήκουσεν Ιωάβ την φωνήν τῆς σάλπιγγος και είπε. Τίς ή φωνή της πόλεως ηγούσης; 42 Ετι αύτοῦ λαλούττος, καὶ ίδοὺ Ίωνάθαν υίὸς Άβιαθὰρ τοῦ ἰερέως ήλθε. Kai elner 'Adwelag' Eigelde, ori arno duráμεως σύ, και άγαθά εὐαγγελιεῖς. 43 Καὶ άπεκρίθη Ιωνάθαν καὶ είπε τῷ Αδωνία. Καὶ μάλα, ὁ κύριος ήμῶν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ βεβασίλευκε τὸν Σαλομώντα, 44 καὶ ἀπέσταλκε μετ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Σαδώκ τὸν Ιερέα καὶ Ναθάν τον προφήτην και Βαναίαν τον υίδο Iwade nai ròr Xepeti nai ròr Peleti, nai έπεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως, 45 καὶ έγρισαν αύτὸν Σαδώκ ὁ ἱερεὺς καὶ Ναθάν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐν τῆ Γιών, καὶ ανέβησαν εκείθεν ευφραινόμενοι και ήχησεν ή πόλις. αυτη έστιν ή φωνή ήν ηκούσατε. 46 Και έπάθισε Σαλομών έπι τοῦ θρόνου της βασιλείας, 47 καίγε ηλθον οί δούλοι του βασιλέως εθλογήσαι τον χύριον ημών τον βασιλέα Δαυίδ, λέγοντες Αγαθύγαι ό θεός τὸ όνομα τοῦ νίοῦ σου Σαλομώντος ύπες το δνομά σου, και μεγαλύναι τον θρόνον αύτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου. Καὶ προςεχύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς χοίτης αὐτοῦ, 48 χαὶ ούτως είπεν ὁ βασιλεύς. Εὐλογημένος κύριος נְּשִׁבָּמֵע הַאָּבֵּץ בִּפִוּכֵּם: בּנְּחַלְכֵּים וּשִׁמִחָים שִׁמְחָה בְּוֹלֵכֵה בּנְּחַלְכִּים וּשִׁמִחִים שִׁמְחָה בְּנִּעְלִה בּנְּמַלְוּ בָּלִּרְהְּלְם יְחָי הַמֶּלֶךְ שְׁלְמְה: בִּפְּתֵּוּ אֶת-שָׁלְמָה נַיִּתְּקְעּר בַּשִּוּפְׁר בּפְּתֵּוּ אֶת-שָׁלְמִה נַיִּתְּקְעּר בַּשִּוּפְׂר בּפְתֵּוּ אֶת-שָׁלְנִים הַשָּמֶן מִן-הָאֹהֶל בִּפְתָּיוֹ אֶת-שָׁלְנִים הַשָּׁמֶן מִן-הָאֹהֶל בִּיְלְנָים וּשְׁמַלִי יְחָי בַּשְּׁלְבִים בְּשִּׁוֹלְים:

רַיִּשְׁמַע אֲדְנִיָּהוּ וְכָל־הַפְּרָאִים אַשֵּׁר אָתּוֹ וְהֵם כָּלִּוּ לַאֱלַל וַיִּשְׁמַע יוֹאַבֹ את-קול השופר ויאמר מדוע קול-42 הַפְּרִיה הוֹמה: עוֹדַנוּ מַדבּר וְהנַה יִוֹנַתַן בַּן־אַבִיַתַר הַכּהוֹ בַּא וַיָּאׁמֵר אַלְנַיַּהוֹ בֹּא כִּי אֵישׁ חַיַל אַתַּה וְטִוֹב 43 תַבַשַּר: וַיַּצַן יִוֹנֶקוֹ וַיִּאמֶר לַאַלְנִיָהוּ אַבַֿל אַלנַינוּ הַמַּלֵּהְ־דָּרֵד הָמְלֵיךְ אָת־ 44 שַׁלְּמָה: וַיִּשְׁלֵח אָתִּוֹ־הַפֶּלֵה אָת־ צַרוֹס הַכּהוֹ וָאָת־נָתוֹ הַנָּבִיא וּבְנָיַהוּ בַּן־יִהוֹיַלִע וָהַפָּרֵתֵי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכֵּבוּ שואלו על פּרְדֵּת הַפֵּלֶה: רַיִּמְשִׁקוּ אֹתוֹי צַדִּוֹק הַכּּהֵו וְנַתַּוֹ הַנַּבִּיא לְבֵּלֵהְ בִּבְּוֹוּן ויעלו משם שמחים ותהם הקרנה 46 הוא הפול אשר שמעתם: וגם ישב 47 שלמה על פפא המלוכה: וְנֵם־בָּאוּ עַבְדֵי הַפַּלֶּהְ לְבָרֵהְ אֶת־אַלנִינוּ הַפַּלֵה

^{38.} AB: ἐπεκάθισαν ... ἀπήγαγον αὐτὸν (c. FX).
39. AB: τῆς σκηνῆς ... κερατίνη (c. FX). 40. AB
*(alt.) πὰς ὁ ὶ ... εὐφροσύνην μεγ. κ. ἑδδάγη (c. FX).
41. AB * οἱ μετ' ... φαγεῖν ... τ. κερατίνης.
42. B: εἰςῆιθε. AB + (a, σὰ) εἰ ... εὐαγγέλισαι.
43. B* τῷ ᾿Α. AB: ἐβασίλευσε. 44. AB: ἀπέστειλε
... † (a. Σ.) τὸν ... ἐπεκάθισαν. 45. B * εἰς β. AB
ἐστὶν. 46. AB: ἐπὶ θρόνον. B τῆς. 47. AB: Καὶ
εἰςῆλθον. B* τβ νίξ σκ. AB: τὴν κοίτην (τῆς κ.
FX). B* αὐτὸ. 48. AB: καίγε ... Εὐλογητὸς.

v. 47. 'p אלדעם

^{38.} bie Er. u. Pl. (2 Sam. 8, 18).
39. Es lebe. vE.A: aus bem Seite. aW: [Ber: fammlungs:] 3.

^{40.} erbröhnete. B: fpielte. dW.vE.A: (flotete) auf Floten. B.vE: freuete fich (gar) fehr. A: fr. f. mit

ber Sohn Jojaba, und Crethi und Bletbi. und festen Salomo auf bas Daulthier bes Ronigs David, und fuhreten ihn gen 39 Gibon. * Und ber Briefter Babot nahm bas Delhorn aus ber Butte und falbete Salomo. Und fie bliefen mit ber Posaune, und alles Bolf fprach: Glud bem Ronige 40 Salomo! "Und alles Bolf zog ihm nach berauf, und bas Bolt pfiff mit Bfeifen, und mar fehr frohlich, bag bie Erbe von ibrem Beidrei ericoll. Und Abonia borete es, und alle, die er gelaben hatte, bie bei ihm waren, und fie hatten ichon gegeffen. Und ba Joab ber Posaunen Schall horete, sprach er: Bas will bas Gefdrei unb Getummel ber : 42 Stadt? *Da er aber noch rebete, fiebe, ba fam Jonathan, ber Sohn Ab Jathars, bes Briefters. Und Abonia fprach: Romm berein, benn bu bift ein redlicher Mann 43 und bringeft gute Botichaft. * Jonathan antwortete und fprach zu Abonia: Ja, unfer herr, ber Ronig Davib, hat Galomo 44 gum Ronige gemacht, * und bat mit ibm gefandt ben Briefter Babot und ben Bropheten Nathan, und Benaja, ben Gohn Jojaba, und Crethi und Blethi, und fie haben ibn auf bes Ronigs Maulthier ge-45 fest. * Und Babot, ber Briefter, fammt bem Propheten Nathan, bat ihn gefalbet gum Ronige gu Bibon, und find von bannen herauf gezogen mit Freuden, baß bic Stabt tummelt. Das ift bas Beichrei, 46 bas ihr gehöret habt. *Dazu fist Sa-47 lomo auf bem foniglichen Stuhl, * unb bie Rnechte bes Ronigs find binein gegangen, ju fegnen unfern Berrn, ben Ronig Davib, und haben gefagt: Dein Gott mache Salomo einen beffern Namen benn bein Name ift, und mache feinen Stuhl größer benn beinen Stuhl. Und ber Ronig bat 48 angebetet auf bem Lager. * Auch hat ber Ronig alfo gefagt: Belobet fei ber Berr,

15m. *Sumpsitque Sadoc sacerdos cornu 39 6,11,25m.olei de tabernaculo, et unxit Salomo-29,821 nem, et cecinerunt buccina, et dixit v.34.25.. omnis populus: Vivat rex Salomon! * Et ascendit universa multitudo post 40 eum, et populus canentium tibiis et 18m.4,5. laetantium gaudio magno, et insonuit terra a clamore eorum. Audivit autem Adonias et omnes, 41 v. 23.9. qui invitati fuerant ab eo (jamque convivium finitum erat); sed et Joab, v.39.84. audita voce tubae, ait: Quid sibi vult clamor civitatis tumultuantis? * Ad- 42 28m. 15,27,36. huc illo loquente, Jonathas filius Abiathar sacerdotis venit. Cui dixit Adonias: Ingredere, quia vir fortis es et bona nuncians. * Respondit- 43 que Jonathas Adoniae: Neguaquam! Dominus enim noster rex David regem constituit Salomonem, * misit- 44 que cum eo Sadoc sacerdotem et Nathan Prophetam et Banajam filium Joiadae et Cerethi et Phelethi, et imposuerunt eum super mulam regis. *unxeruntque eum Sadoc sacerdos et 45 Nathan Propheta regem in Gihon, et ascenderunt inde lactantes et insonuit civitas; haec est vox quam audistis. 1Ch.28,5.4 Sed et Salomon sedet super solium 46 regni; et ingressi servi regis bene- 47 15m. 25,14. dixerunt domino nostro regi David, dicentes: Amplificet Deus nomen Sa-25m.7,9. lomonis super nomen tuum et magnificet thronum eius 'super thronum tuum! Et adoravit rex in lectulo suo, Gen. 47,31. *et locutus est: Benedictus Dominus 48

v.33.15m dae et Cerethi et Phelethi, et imposue-

Sm. 8, 18 runt Salomonem super mulam regis

v.33.. David, et adduxerunt eum in Gihon.

38. 44. U.L: Maul. 44. U.L. auf's Ronigs. großem Frohloden. B: burch ihr Geton gerichellt wurde. dW: [faft] rig. vE: hatte berften mogen. A: erflang?

^{41.} alle Gelabene. dW: h. aber bas Effen beenbigt. vE: ale f. eben b. Mahlgeit geenb. h. A: Bas foll. dW.vE: Barum (ift). dW: bas Gefchr. in ber larmenben St. (B: 2B. ift b. G. ber St. fo aufrührifch?)

^{42.} B.vE: tapferer? dW.A: maderer. B.dW.vE: Bolyglotten-Bibel. M. T. 2. Bbs 1. Abtb.

wirft (Gutes jur B.) bringen. 43. dW.vE: (Ach) nein! A: D nein!

^{45.} B: gang rege ift. dW: u. b. St. ift in Getum: mel. A: bavon erflungen. vE: in ber St. ift e. garm entitanben.

^{46.} dW: Und S. hat fich gefest. vE: Auch h. f.

^{47. (}Bgl. B. 37.)

^{48.} dW.vE: Gepriefen. A: Gefegnet.

ό θεὸς Ἰσραήλ ος ἔδωκε σήμερον 'ἐκ τοῦ σπέρματός μου' καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ οἱ ὸωθαλμοί μου βλέπουσι.

49 Καὶ ἐξέστησαν πάντες οί πεκλημένοι ὑπὸ του 'Αδωνίου, και απήλθον ξκαστος είς την έαυτοῦ όδόν. 50 Καὶ Αδωνίας έφοβήθη από προςώπου Σαλομώντος, και ανέστη και απηλθε και επελάβετο των κεράτων του θυσιαστηρίου. 51 Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαλομῶντι, λέγων Ίδου Άδωνίας έφοβήθη τον βασιλέα Σαλομώντα, καὶ ίδου έκράτησε τών κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων 'Ομοσάτω μοι σήμερον ὁ βασιλεύς Σαλομών τοῦ μη θανατώ-52 Kal σαι τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ψομφαία. είπε Σαλομών 'Εθν γένηται είς υίθν δυνάμεως, ού μη πέση από της κεφαλης αύτου θρίξ έπι την γην εάν δε εύρεθη εν αύτφ κακία, άπο-Dareirai. 53 Kal anéoreiler o Basilede Saλομών, και κατήγαγον αυτόν άπο του θυσιαστηρίου και είςηλθε και προςεκύνησε τώ βασιλεί Σαλομών, και είπεν αὐτῷ Σαλομών. Πορεύου είς τὸν οἶκόν σου.

II. Καὶ ηγγισαν αι ημέραι Δανίδ τοῦ ἀποθανείν αὐτόν, καὶ ένετείλατο τῷ υἰῷ αὐτοῦ Σαλομώντι, λέγων. 2'Εγώ πορεύομαι έν όδῷ πάσης της γης και κραταιωθήση και έση είς ανδρα. 3 Καὶ φυλάξη την φυλακήν κυρίου τοῦ θεού σου, τού πορεύεσθαι έν ταϊς όδοις αὐτου και συλάσσειν τὰς έντολὰς αύτου και τὰ προςτάγματα αύτοῦ καὶ τὰ κρίματα αύτοῦ καί τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθώς γέγραπται έν τω νόμω Μωϋσέως. Γνα συνιής α ποιήσεις κατά πάντα όσα αν έντείλωμαι σοι. 4 όπως στήση κύριος τὰ ξήματα αὐτοῦ ἃ ἐλάλησε περί έμου, λέγων 'Εάν φυλάξωνται τὰ τέκνα σου την όδον αύτων του πορεύεσθαι ένωπιόν μου έν άληθεία και έν όλη καρδία αὐτών, λέγων Ούκ έξαρθήσεται σοι άνηρ άπο θρόνου Ίσραήλ.

ַנְיּאָמֶר-לְּוֹ שִׁלְמִׁה לֵּךְ לְבִיתֵּלְּה: הַמִּזְבָּׁח הַפֵּלָךְ שִׁלְמִה לַבְּלְבִיתֵּלָּה: הַמִּזְבָּׁה הַלְמִה לַפֵּלָךְ שִׁלְמִה לַפֵּלָרְ שִׁלְמִה הַבְּיִּנְיִהּ הַעְּמִה הַבְּיִּלְּהִיהּ הַמְּלְבִּה הַלְּמִה לַפֵּלְרָ שִׁלְמִה הַמְּלְבִּה הַבְּיִּנְיִהּ הַמְּלְבִּה הַמְּלְבִּה הַבְּיִנְיִהּ הִבְּיִי וְאַלְבִיה הַמְּלְבִּה הַבְּיִנְיִה הַמְּזְבְּיִה הָבְּיִלְּה הַבְּעָלְה שִׁלְמִה אִם: יַבְּיִּלְרָ שִׁלְמִה אִמִּר שְׁלְמִה אִמִּי בְּקּרְנִית הַמִּזְבָּח לַאְמֵר שְׁלְמִה אִמִּי בְּקּרְנִית הַמִּזְבָּח וְיִבְּעָר שְׁלְמִה אִמִּר הְבִּבְּיִּה שְׁלְמִה אִמִּי בְּקּרְנִית הַמִּזְבָּח: וַיִּבְּעְרְנִית הַמִּזְבָּח וְיִבְּעָר שְׁלְמִה אִמִּי בְּקּרְנִית הַמִּזְבָּח לִאמִר שְׁלְמִה אִמִּי בְּקּרְנִית הַמִּזְבָּח: וַיִּצְּעְרְ שְׁלְמִה אִמִּי בְּקּרְנִית הַמְּזְבְּח: וְיִבְּעְרְנִית הַמְּזְבְּח: וְיִבְּעְרְנִית הַמְּוֹבְּח: וְיִבְּעְרְנִית הַמְּבְּרְינִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּיבְיי שְּלְבִיי בְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַמְּבְּרְנִית הַבְּבְּיבְיי שְּלְבִית בְּבְּבְּיבְּית הִיבְּבְּבְּיי שְּלְבִית בְּבְּיבְּיתוּ בְּבְּבְיבְייִי בְּבְּיתוּ בְּבְּבְּיתוּ בְּבְּבְירְנִית הַבְּבְּיבְייִי בְּיִבְּית בְּיבְּיִי בְּיִים בְּבִּית בְּיִּבְּיִי בְּיִים בְּבִּית בְּיִבְּיִים בְּבְּבְייִים בְּבִּית בְּיִבְּיִים בְּיבּבְּיים בְּיִים בְּבִּיתְיים בְּבִּיתְּיים בְּבּיתְנְייִים בְּבּית בְּיִים בְּיִבּית בְּיִים בְּיִים בְּיבּית בְּיִים בְּבְּיים בְּבְּיים בְּיִים בְּבְּיים בְּיִבּים בְּיבּית בְּיִים בְּבִּיתְנְבְייִים בְּבְּבְיים בְּבְּיבְּיהְיוֹב בְּיִבּיתְּבְּיים בְּיבּיתְּבְּיים בְּיִּבְּיים בְּיבּית בְּיּים בְּיבּיתְנְיים בְּיבּית בְּבּית בְּבּיים בְּיבּים בְּיבּית בְּיים בְּיבּית בְּבּיים בְּיבּים בְּיים בְּיבּים בְּבּיים בְּיבּים בְּיבּים בְּבּיים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבְּיים בְיבְּבְּיים בְּיבְּבְּיים בְּבְּיים בְּיבְּבְּיים בְּבְּיבְייִים בְּבְּיבְּים בְּבְּיבְּיים בְּבּיבְּיים בְּבּים בְּבְּיבְּים בְּבְּיבְּיבְּבּיים בְּבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּיבְּים בְּ

v. 1. אפטרה ויתר דעקב

(προςτ. FX). Β* (ter) αὐτὖ et τὰ μαρτ. (AFX †). AB: τὰ γεγραμμένα (c. FX). B: συνήσης (c. AFX). 4. AB: ἔνα στ. κύρ. τὸν Ιόγον αὐτῷ ὄν. Β* περὶ ἔμῷ († AEFX). AB: φυλάξωσιν οἱ νίοί... *τῷ et καὶ (c. FX). AEFX † (p. καρδ. αὐτ.) καὶ ἐν ὅλη ψυχῆ αὐτῶν. AB: ἐξολοθρευθήσεται σ. ἀν. ἐκανωθεν (c. FX).

ſ

ber Gott Ifraels, ber heute hat laffen einen figen auf meinem Stuhl, bag meine Augen gefeben haben.

Augen gesehen haben.

49 Da erschraken und machten sich auf alle, die bei Abonia geladen waren, und gingen 50 hin, ein jeglicher seinen Weg. *Aber Abonia fürchtete sich vor Salomo und machte sich auf, ging hin und fassete die 51 Hörner des Altars. Und es ward Salomo angesagt: Siehe, Abonia fürchtet den König Salomo, und stehe, er sasset die Hörner des Altars und spricht: Der König Salomo schwöre mir heute, daß er seinen Knecht nicht töbte mit dem Schwert.

52 Salomo sprach: Wird er redlich sein, so soll kein Haar von ihm auf die Erde fallen;

wird aber Bofes an ihm gefunden, so soll 53 er sterben. * Und ber König Salomo sandte hin, und ließ ihn herab vom Altar holen. Und ba er kam, betete er ben König Salomo an. Salomo aber sprach zu ihm: Gehe in bein haus.

II. Ale nun die Beit herbei fam, bag David fterben follte, gebot er feinem Sohne Sa-2 lomo und fprach: "3ch gehe bin ben Beg aller Belt, fo fei getroft und fei ein 3 Mann! * Und warte auf bie But bes Derrn, beines Gottes, bag bu manbelft in feinen Wegen, und halteft feine Sitten, Gebote, Rechte und Beugniffe, wie gefchrieben ftehet im Gefet Mofe, auf bag bu flug seiest in allem, bas bu thuft und wo bu 4 bich binmenbeft; * auf bag ber Berr fein Bort erwede, bas er über mich gerebet hat und gefagt: Berben beine Rinber ihre Bege behüten, baß fie vor mir treulich und von gangem Bergen und von ganger Seele wandeln, fo foll von bir nimmer gebrechen ein Mann auf bem Stuhl Ifraels.

8,6. Deus Israel qui dedit hodie sedentem in solio meo, videntibus oculis meis.

(25m; Territi sunt ergo et surrexerunt 49 omnes, qui invitati fuerant ab Ado-

nia, et ivit unusquisque in viam suam. *Adonias autem timens Sa-50

2,25... lomonem surrexit et abiit, tenuitque
25... cornu altaris. *Et nunciaverunt Sa-51
26,25. lomoni, dicentes: Ecce, Adonias timens regem Salomonem tenuit cornu altaris, dicens: Juret mihi rex Salomon hodie, quod non interficiat servum suum gladio. *Dixit-52 que Salomon: Si fuerit vir bonus,
25... non cadet ne unus quidem capillus
15... ejus in terram; sin autem malum

inventum fuerit in eo, morietur.

* Misit ergo rex Salomon et eduxit 53
sm. eum ab altari, et ingressus adoravit
regem Salomonem, dixitque ei Salomon: Vade in domum tuam.

Appropinquaverunt autem dies II.

47,290 David, ut moreretur, praecepitque
Salomoni filio suo, dicens: *Ego 2
20,161 ingredior viam universae terrae; con-

23,71. ingredior viam universae terrae; con-Lev.8,36. fortare et esto vir! * Et observa 3 custodias Domini Dei tui, ut ambules in viis ejus, ut custodias caeremonias ejus et praecepta ejus et judicia et

Dt.17,18 testimonia, sicut scriptum est in lege Jos.1,7. Moysi; ut intelligas universa quae facis et quocumque te verteris; (15m. * ut confirmet Dominus sermones

(18m. * ut confirmet Dominus sermones Jer. 20,10; suos, quos locutus est de me, dicens: 122,11s; Si custodierint filii tui vias suas et Gn.17,1. ambulaverint coram me in veritate in 286; omni corde suo et in omni anima sua, non auferetur tibi vir de solio Israel.

50. S: ab. in tabernaculum Domini. 2. Al.: Ecce ego et: vir fortis. 3. S: obs. ut custodias mandata Domini. 4. S: vias meas (Al.: viam suam).

D. ber gangen Erbe. B.A: fei ftart. dW.vE: feft. A: n. ermanne bich.

3. B: nimm wahr ber H. A: hab' Acht auf. dW. vE: beobachte was gegen ... zu beob. (ift). B: einhers geheft... bewahreft. dW.A: beobachteft. dW.vE: Sas zungen ... Berordnungen. A: Ceremonien! vE: weisslich handeln mögest. dW: glüdlich feieft?

4. treul. von. B.A: bestätige. dW.vE: erfülle ... Söhne auf ihre W. Acht haben. B: ihren Beg beh.

4, trent. von. B.A.: bestätige. dW. v.E. erfulle ... Sohne auf ihre B. Acht haben. B: ihren Weg beh. dW: mit Trene. B.A.: in (ber) Wahrh. B.dW. v.E. mit (threm) g. H. dW. v.E.: bir nie ein M. fehlen. B: ausgerottet werben von b. St.

48. B.dW.A: einen gegeben ber ... figet. vE: mir e. Thronfolger geg. B.dW.vE: bag es m. A. feben. A: ba m. A. es f.

49. dW.vE: ftanben auf. A: erhoben fich. B.dW. A: f. Beges.

A: 1. 20eges.

52. B: fic tapfer halten?? dW.vE: Benn er redl. ift. A: Birb er e. guter Mann f.

53. dW: bağ man ... holete. B: u. fie brachten ihu.
1. B: bie Tage Davibs herannaheten, bağ er. dW: fich ... bem Tobe nah. vE: naher famen.

2. dW.vE: g. b. 2B. alles 3rbifchen. B: auf bem

36

5 Καὶ τῦν σὸ οίδας ἃ ἐποίησέ μοι Ἰωὰβ υίος Σαρουίας, καὶ όσα εποίησε τοῦς δυσίν άργιστρατήγοις των δυνάμεων Ίσραήλ, τώ Αβεννής υίφ Νής και τῷ Αμεσσά υίφ 'Ιέθερ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ έξεδίκησεν αίμα πολέμου έν είρήνη, καὶ ἔδωκεν αίμα άθωον έν τη ζώνη αύτου τη έν τη όσφυι αύτοῦ καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ τῷ ἐν τῷ ποδὶ αὐτοῦ. 6 Καὶ ποιήσεις κατά την φρόνησίν σου, καὶ οὐ κατάξεις ἐν εἰρήνη αὐτοῦ την πολιάν είς άδου. 7 Καί τοῦς υίοῦς Βερζελλαί του Γαλααδίτου ποιήσεις έλεος, καὶ έσονται έν τοις εσθίουσι την τράπεζάν σου ότι ουτως ήγγισάν μοι έν τῷ φεύγειν με έκ προςώπου 'Αβεσσαλώμ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 8 Καὶ ίδου μετά σου Σεμεί υίος Γηρά υίος τοῦ Ίεμινὶ ὁ ἐκ Βαουρίμ, καὶ αὐτὸς κατηράσατό με κατάραν όδυνηραν έν τη ήμέρα ή έπορευόμην είς παρεμβολάς, καὶ αὐτὸς κατέβη είς απάντησίν μου έπὶ τὸν Ἰορδάνην καὶ ώμοσα αὐτῷ ἐν κυρίφ, λέγων Εἰ θανατώσω σε εν φομφαία. 9 Καὶ οὐ μη άθωώσης αὐτόν, ότι ανήρ σοφός εί σύ, και γνώση α ποιήσεις αύτῷ, καὶ κατάξεις τὴν πολιὰν αύτοῦ έν αιματι είς άδου.

10 Καὶ χοιμάται Δαυίδ μετά τών πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῆ πόλει Δαυίδ. 11 Καὶ αί ήμέραι ας έβασίλευσε Δαυίδ έπὶ Ἰσραήλ, τεσσαράκοντα έτη εν Χεβρών έβασίλευσεν έπτα έτη, και εν Ίερουσαλημ εβασίλευσε τριάποντα καὶ τρία έτη. 12 Καὶ Σαλομών εκάθισεν έπὶ τοῦ θρόνου Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα.

13 Καὶ εἰςῆλθεν 'Αδωνίας νίὸς 'Αγγίθ πρὸς Βηθοαβεε την μητέρα Σαλομώντος και προςεκύνησεν αὐτης. Ἡ δὲ είπεν Εἰρήνη ή ειςοδός σου; Καὶ είπεν Εἰρήνη. 14 Καὶ είπε 16γος μοι πρός σε. Καὶ είπεν αὐτῷ. Λάλησον. 15 Καὶ είπεν αὐτῆ. Σὺ οίδας ὅτι εμοὶ ἢν וְנָם אַתַּה וָלַעִתּ אַתֹּ אִשֵּׁר־עַּשָּׁה לי ־צַרוּיַה אַטר עשה צַבְאוֹת יִשִּׂרָאָל לַאַבַנֹר בּוּ־נַר בַּשָּׁלִם רַיָּהֵוֹ דְּמֵי מַלַהַמֹה אַשֶּר בִּמָתניו וּבְנַעַלוּ אַשׁר שיבתו בשלם שאל: ולבני תעשה-חסד 8 בַּבַרְחֹי מִפָּנֵי אַבְשַׁלִוֹם אַחִיה: וְהַנָּה מַבַּחָרִים וְהַוּא קּלְלַנִי קּלֶלָה נִמְרֶבֵת בָּיִוֹם לֶכְתֵּי מַחֲנֵיָם וְהָוּאיַרֵד לְקָרֵאתִי ואשבע לו ביהוה לאמר אם־ פּֿי אַישׁ הָכֶם אָפָה וְיָדֵעְהָּ אֵת אֲשֶׁר תַּעַשָּה־לּוֹ וְהָוֹרֵדְתַ אֵת־שֵּׁיבְתָוֹ בְּדָם

וַיִּשָׁכֵּב זְּרָד עִם־אַבֹתַיוּ וַיִּקּבֵר בָּעֵיר 11 דָרָד: וְהַנַּמִּים אֲשָׁר מַלַהְ דַּוְדֹ עַל־ יַשַּׂרָאֵל אַרָבָּצִים שָׁנַה בְּחָבְרָוֹן מָלַהְ שַבַע שָׁנִים וּבִירִוּשַׁלַם מַלַּךְ שָׁלשֵׁים 12 וַשַּׁלִשׁ שָׁנִים: וּשָׁלְמַה יַשַּׁב עַל־כַּפָּא •:דָרָד אָבָיר וַתִּפָּן מַלְכְתִוֹ מִאָּד

אַדְנַיַהוּ בָוּ־חַבִּית אל־בּת־ שבל אם-שלמה ותאמר 14 באה ויאמר שלום: ויאמר דבר לי פו אַלַיִדְ וַהָּאמֶר דָבֵּר: וַיֹּאמֶר אַתִּ יַדְעַהִּ

^{5.} AB: Kalys ซง รัฐของ อ๊ซน ... * (sq.) นนโ ... นั้ง χυσι ... έταξε τὰ αίματα πολ. (c. FX). Β: Αμεσαί (c. FX). 6. ΑΒ: σοφίαν (φο. FX)... τὴν πολ. αὐτὸ (c. F.X.). 0. AB: σοφίαν (φο. F.X.)... την πολ. αυτο έν είς. (c. F.X.). 7. AB: με ἀποδιδράσκειν ἀπὸ ν πο. (c. F.X.). 8. AB * ὁ et (pr.) έν ... είς τὸν I. (c. F.X.). Β: ἀπαντήν (-τησιν ΑΕΓΧ). 10. AB: ἐκοι-μήθη... *τῆ (c. F.X.). 11. AB + (a. Iσο.) τὸν (*F.X.). Β* (tert.) ἐβασ. († ΑΕΓΧ.). Β* (ult.) καὶ († ΑΕΓΧ.). 12. Β* (pr.) τὸ. 13. AB* τὴν. 14. Β* (pr.) Καὶ εἶπ. (u.) ʃ. ſείται (laß ʃ. ſείτα) unter benen bie (an) b. Σ. ε.

ער כאן .12 עד

^{5.} dW.vE: (er)morbete. A: ba er f. tobtete. dW.

5 - Auch weißt bu mohl, mas mir gethan hat Joab, ber Sohn Beru Ja, mas er that ben zween Felbhauptmannern 3fraels. Abner, bem Gobn Rer, und Amafa, bem Sohn Jether, Die er ermurget bat, und vergog Rriegsblut im Frieben, unb that Rriegeblut an feinen Gurtel, ber um feine Lenben mar, und an feine Schube, 6 bie an feinen Ruffen maren. * Thue nach beiner Beisbeit, bag bu feine grauen Sagre nicht mit Frieden binunter gur Bolle brin-7 aeft. "Auch ben Rinbern Barfillai, bes Gileabiters, follft bu Barmbergigfeit bemeifen, bag fie auf beinem Tifch effen. Denn also thaten fle fich zu mir, ba ich 8 vor Abfalom, beinem Bruber, flobe. *Und flebe, bu haft bei bir Simei, ben Sobn Bera, bes Cohns Jemini von Baburim, ber mir ichandlich fluchte gur Beit, ba ich gen Dabanaim ging. Er aber fam berab mir entgegen am Jorban; ba fcwur ich ihm bei bem Gerrn und fprach: 3ch will 9 bich nicht tobten mit bem Schwert. *Du aber, lag ibn nicht unschuldig fein, benn bu bift ein weiser Mann, und wirft wohl wiffen, mas bu ihm thun follft, bag bu feine grauen Saare mit Blut binunter in bie Bolle bringeft.

Also entschlief David mit feinen Batern. und warb begraben in ber Stabt Davibs. 11 *Die Beit aber, Die David Ronig gemefen ift über Israel, ift vierzig Jahre. Sieben Jahre war er Ronig zu Bebron, und brei 12 und breißig Jahre zu Jerufalem. Salomo fag auf bem Stuhl feines Baters

David, und fein Konigreich ward fehr beftanbia.

Aber Abonia, ber Sohn Bagith, fam hinein ju Bath Seba, ber Mutter Salomons. Und fie fprach: Rommft bu auch 14 mit Frieden? Er fprach: Ja. *Und fprach: 3ch habe mit bir zu reben. Sie fprach:

15 Sage ber. * Er fprach: Du weißeft, bag

13. Bie Rap. 1, 5. 11.

dW.vE: nabeten f. mir. A: f. famen m. entgegen. 8. bes Benjaminiten. B: mit e. heftigen Fluche. dW: fraufenbem. A: boshaften. vE: fr. Schmahs

9. in b. Tobtenreich. dW.vE.A: ungeftraft. dW. vE: (u. lag ... hinunterfommen) in b. Unterwelt. A: Girube.

"Tu quoque nosti, quae fecerit 5 mihi Joab filius Sarviae, quae fecerit duobus principibus exercitus Israel, Abner filio Ner et Amasae 3,37; Israel, Abner filio Ner et Amasae 30,10. 19,13. filio Jether, quos occidit, et effudit sanguinem belli in pace, et posuit cruorem praelii in balteo suo, qui erat circa lumbos ejus, et in calceamento suo, quod erat in pedibus eius. *Facies ergo juxta sapientiam 6 v.9.25m. 3,39(Ge. tuam, et non deduces canitiem ejus 42,38; Bar.2,51. pacifice ad inferos. * Sed et filiis 7 Berzellai Galaaditis reddes gratiam, eruntque comedentes in mensa tua; occurrerunt enim mihi, quando fugiebam a facie Absalom fratris tui. *Habes quoque apud te Semei filium 8 Gera filii Jemini de Bahurim, qui 28m. maledixit mihi maledictione pessima, quando ibam ad castra. Sed quia 25m. descendit mihi in occursum, cum transirem Jordanem, et juravi ei per 25m. transirem Jordanem, o. Jan.
19,28. Dominum, dicens: Non te interficiam gladio: *tu noli pati eum esse inno- 9 xium. Vir autem sapiens es, ut P. 63,10 scias quae facies ei, deducesque canos ejus cum sanguine ad inferos. 25m.7,18 Dormivit igitur David cum patri- 10 28m. David super Israel, quadraginta anni 15,44. sunt; in Hebron regnavit septem ^{29,27.} annis, in Jerusalem triginta tribus. 1,13. * Salomon autem sedit super thro-12 num David patris sui, et firmatum est regnum ejus nimis.

Et ingressus est Adonias filius 13 1,5. Haggith ad Bethsabee matrem Salo-(15m. monis. Quae dixit ei: Pacificusne 16.4. 286.5,18.est ingressus tuus? Qui respondit:

Pacificus. *Addiditque: Sermo mihi 14 est ad te. Cui ait: Loquere! Et ille: (25m. est ad te. Cus and Language erat re- 15

9. Al.: et scies. 11. Al. † (p. Jerus.) vero.

10. vE: wie feine B. dW.A: (legte fic) au.

11. dW.A: regierte. vE: herrichte.

12. B.dW. vE.A: befestigt. 13. B: 3fte Fr. daß du f. vE: etwas Gutes. A: bein Gintritt friedlich. (dW: Bebentet bein Rommen

14. B.dW: ein Bort an bic.

βασιλεία καὶ ἐπ' ἐμὰ ἔθετο πᾶς Ἰσραὴλ τὸ πρόςωπον αὐτῶν εἰς βασιλέα, καὶ ἐπεστράφη ἡ βασιλεία καὶ ἐγετήθη τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρὰ κυρίου ἐγένετο αὐτῷ. ¹6 Καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὰ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ· μὴ ἀποστρεψης τὸ πρόςωπόν σου. Καὶ εἰπεν αὐτῷ Βηθσαβεί · Λάλει. ¹7 Καὶ εἰπεν αὐτῷ Εἰπὸν δὴ πρὸς Σαλομῶντα τὸν βασιλέα, ὅτι οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔνα δῷ μοι τὴν ᾿Αβισὰγ τὴν Σουναμῖτιν εἰς γυναῖκα. ¹8 Καὶ εἰπε Βηθσαβεί · Καλῶς · ἐγὰ λαλήσω περὶ σοῦ τῷ βασιλεῖ.

19 Καὶ εἰςῆλθε Βηθσαβεὰ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλομώντα λαλῆσαι αὐτῷ περὶ 'Αδωνίου' καὶ ἔξανέστη ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς καὶ προςεκύνησεν αὐτῆ, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐτέθη θρόνος τῆ μητρὶ τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. 20 Καὶ εἰπεν αὐτῷ Αἴτησιν μίαν μικρὰν ἐγὰ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ μὴ ἀποστρέψης τὸ πρόςωπόν μου. Καὶ εἰπεν αὐτῆ ὁ βασιλεύς Αἴτησαι, μῆτερ ἐμή, ὅτι οὐκ ἀποστρέψω σε. 21 Καὶ εἰπε Δοθήτω δὴ 'Αβισὰγ ἡ Σουναμιτις τῷ 'Αδωνία τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναϊκα.

22 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς Σαλομών καὶ είπε τη μητρί αὐτοῦ 'Ινατί σὸ αἰτη την Αβισάγ την Σουναμίτιν τῷ Αδωνία; καὶ αίτησαι αὐτῷ την βασιλείαν, ότι ούτος ὁ άδελφός μου ὁ μέγας ύπλο έμέ, και αὐτῷ Αβιαθάο ὁ ίερεὺς καὶ αὐτῷ Ἰωὰβ νίὸς Σαρονίας ἀρχιστράτηγος έταίρος. 23 Καὶ ώμοσεν ο βασιλεύς Σαλομών κατά του κυρίου, λέγων Τάδε ποιήσαι μοι ό θεός και τάδε προςθείη, ότι κατά της ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν Αδωνίας τοῦτον τὸν λόγον. 24 Καὶ νῦν, ζή κύριος δς ήτοιμασέ με xαὶ ἔθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρός μου και αύτὸς εποίησε μοι οίκον καθώς έλάλησε μοι χύριος, ότι σήμερον θανατωθή-25 Καὶ έξαπέστειλεν ὁ βασεται 'Αδωνίας. 15. AB: αὐτδ (-ῶν FX) ... ἐστράφη (ἐπ. F). Β: ἐγένετο... ἐγενήθη (c. FX). 17. AB: (* ἔνα) δώσει (c. FX). 19. Β: ἀπαντὴν (-τησιν ΑΧ). AB: αὐτῆ (-ης EFX) κ. κατεφίλησεν αὐτήν (c.F). Β* αὐτδ. 20. Β: καὶ (ὅτι ΑΕΓΧ). 22. ΑΒ† (α. '1ν.) καὶ (ὅτι ΑΕΓΧ). "ἤτησαι (αἰτῆ ΓΧ). Β* τὴν Σ. ΑΒ* (pr.) ὁ. 23. ΑΒ rell, τὸν λόγ. τἔτ. (c. X). 24. ΑΒ* (alt.) μοι. קליה אל-המלה: זוֹלִאִמּר פֿע-שָׁכַּת מֹוִם אֹנְכָּי אַּגַּפֵּר נְי אַע-אַבִּישִׁינַמִּית לְאִשָּׁה: זוֹבַפַּר: זִיּאמֶר אִמְרִי-נִאָּ לִמְּלְנִה זוֹבַפָּר: זִיּאמֶר אִמְרִי-נִאָּ לִמְּלְנִה אַל-טִּמָּר: אַתִּר אַמְרִי-נִאָּ לִמְּלְנִה זוֹבְּפָּר: זִיּאמֶר אַמָּר אַלִּיר זוֹלְנִי לָאָהִי פִּי מִלְיהוֹה הָּוֹּלְנִה מָּמִר מִּלְּיּר זוֹלְנִי מְּמִר פִּנִי בִּייִּהְיּי הַּיִּלְּיּר מַּמִּל מִאְלִּהְ פִּי-לִי הַיִּתְה הַפְּלוּיִּבְה וְעְלֵּי מִּמִי כְּלִי

בת יוּמֶת אֵלְינֶתה: יִיִּשְׁלֵחׁ הַמֶּלֶהְ עְשָׁה־לֵי בִּיִת בְּאֲשֶׁר דִּבֵּר כִּי הַיִּוֹם הַמֵּלָה שְׁלְמֹה בִּיהוֹה לְאָבִי וְאָבָר בְּבַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲלִהִים וְלָה וּלְאָבִי וְיִשְׁבַל בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲלִהִים וְלָה וּלְאָב בִּי בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲלִהִים וְלָה וּלְאָב בִּי בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲלִהִים וְלָה יוֹלוֹ וּלְאָבְיְתֵר בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲלִהִים וְלָה וּלְאֹבְי וְאָבֶּר בְנַפְשׁוֹ דִבְּיִהוֹ עַלְרִבּים וְלָה יוֹלִי וְלַאְבִינְתֵר בְנַפְשׁוֹ דִבְּיִהוֹ עַלְרִבּים וְלָה יוֹלִי וְאָשֶׁר הָּכִינִנִי בְּנַבְשׁהֹי וְעַהְּהֹי עַלִּרִבְּיהוֹ אָמָר הָבִּי וְאָשֶׁר הָּבִינִי בְּעַבְּיוֹת בְּנְבְיהוֹ וְמָבְיִבְּיִהוֹ אָבְיִיתְר בִּי בְּעַבְּיוֹ הַנְּעָלְ עַלְּהִים וְיִבְּה יוֹלִי אָבְי וְאָשֶׁר הָבִּילִי בְּעָשְׁהֹילִי בַּיִּת בְּאֲשֶׁר דִּבְּיהוֹ לְּיִבְּיִּהוֹ בְּיִבְּיִהוֹ בְּבָּיִים וְנִישְׁלֵח הַעָּמֶלָּה בְּיִים בְּיִבְּיהוֹ בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים וּיִבְּיהוֹ בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיהוֹ בְּבִּינְתְּר בְּיִבְּיהוֹ בְּבִּיתְר בִּיִּים בְּיִבְּיתוֹ בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיהוֹ בְּיִים בְּבִּים וְלִי אָּבְיִתְר בִּיִּים בְּיִבְּיהוֹ בְּיִים בְּבִּיהוֹ בְּיִיבְיִים בְּיוֹ בְּבָּיוֹתְיה בְּינִינְייִים בְּבִּיתוֹ בְּבִּים בְּיוֹ בְּיִּים בְּיִים בְּבִייתוֹ בְּבִּים בְּבִייתוֹ בְּבָּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִייתוֹ בְּבִים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּבִייתוֹ בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּבִייִם בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּיִבְּיוֹים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּבְיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיוֹים בְּיִים בְּיִבְּבְּים בְּיִים בְּיבְּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיוֹים בְּבְּיוֹים בְּיבְּיוֹים בְּיוֹים בְּיִבְּים בְּבְּיוֹים בְּיבְּיוֹי בְּבְיוֹים בְּיים בְּיִים בְּיִים בְּבְּבְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּייִים בְּבְּיוֹים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיוֹים בְּיִים בְּ

v. 24. '1 7777

Bathfeba's Aurbitte.

Galomo's Abweifung.

bas Königreich mein war, und gang Ifrael hatte fich auf mich gerichtet, bag ich Ronig fein follte, aber nun ift bas Ronigreich gewandt und meines Brubers geworben, 16 von bem Beren ifte ibm geworben. *Run bitte ich Gine Bitte von bir, bu wolleft mein Angeficht nicht beschämen. Sie fprach 17 gu ihm: Sage ber. * Er fprach: Rebe mit bem Ronige Salomo, benn er wirb bein Angeficht nicht beschämen, bag er mir gebe Abifag von Sunem zum Beibe. 18 Bath Seba fprach: Wohl, ich will mit bem Ronig beinethalben reben.

Und Bath Seba fam binein zum Ronige Salomo, mit ihm ju reben, Abonia's halben. Und ber Ronig ftanb auf und ging ihr entgegen und betete fie an, und feste fich auf feinen Stuhl. Und es marb bes Ronige Mutter ein Stuhl gefest, bag fie 20 fich feste gu feiner Rechten. * Und fie fprach: 3ch bitte eine fleine Bitte von bir, du wolleft mein Angeficht nicht beschämen. Der Ronig fprach ju ihr: Bitte, meine Mutter, ich will bein Angeficht nicht be-21 icamen. * Sie fprach: Lag Abifag von Sunem beinem Bruber Abonia jum Beibe

geben. Da antwortete ber Ronig Salomo und fprach zu feiner Mutter: Warum bitteft Du um Abisag von Sunem bem Abonia? Bitte ibm bas Ronigreich auch, benn er ift mein größter Bruber, und bat ben Briefter Ab Jathar, und Joab, ben Sohn Beru

23 Ja. * Und ber König Salomo fcwur bei bem Gerrn und fprach: Gott thue mir bieg und bas, Abonia foll bas wiber fein

24 Leben gerebet haben! "Und nun, fo mahr ber Berr lebt, ber mich bestätigt hat und figen laffen auf bem Stuhl meines Baters Davib, und ber mir ein Saus gemacht hat, wie er gerebet hat: heute foll Abonia 25 fterben! * Und ber König Salomo

> 16. A.A. (U.L.?): eine Bitte. 18. U.L: beinens halben. 20. A.A: Gine fleine B.

1,25.5as. gnum et me praeposuerat omnis Israel sibi in regem; sed translatum est regnum et factum est fratris mei: 'a Domino enim constitutum est ei. *Nune ergo petitionem unam precor 16 (v.20. a te; ne confundas faciem meam. ^{2Ch.6,42}.Quae dixit ad eum: Loquere! * Et 17 ille ait: Precor ut dicas Salomoni regi (neque enim negare tibi quidquam potest), ut det mihi Abisag Sunamitidem uxorem. *Et ait Beth- 18 sabee: Bene, ego loquar pro te

Venit ergo Bethsabee ad regem 19 Salomonem, ut loqueretur ei pro Adonia. Et surrexit rex in occursum ejus adoravitque eam, et sedit super thronum suum, positusque est thronus matri regis, quae sedit ad dexteram ejus. *Dixitque ei: Petitionem unam 20 parvulam ego deprecor a te; ne con-(v.16. fundas faciem meam. Et dixit ei rex: Pete, mater mea! neque enim fas est ut avertam faciem tuam. *Quae 21 v.17. ait: Detur Abisag Sunamitis Adoniae fratri tuo uxor.

Responditque rex Salomon et dixit 22 matri suae: Quare postulas Abisag Sunamitidem Adoniae? postula ei et regnum; ipse est enim frater meus 1,6;7. major me, et habet Abiathar sacerdotem et Joab filium Sarviae. * Ju- 23 ravit itaque rex Salomon per Dominum, dicens: Haec faciat mihi Deus et haec addat! quia contra animam suam locutus est Adonias verbum hoc. * Et nunc, vivit Dominus qui 24 firmavit me et collocavit me super solium David patris mei, et qui fecit 28m. mihi domum, sicut locutus est: quia

hodie occidetur Adonias! * Misit- 25

alter als ich ift. Ja fur ihn u. fur Abj. dW.vE.A: n. für ihn find ...

^{15.} hatte f. Angeficht ... benn v. b. . dW: fein Ange. vE: f. Augen. B: hat fich b. R. gewandt. vE: wandte f. ab. dW: ba w. f.

^{16.} B: abweifen. dW: weife mich n. ab. VE: boch

^{1.} zurńce. 17. B.dW.vE.A: Sprich boch (zn) G.

^{19.} dW: erhob fich ihr entg.

^{22.} größerer. dW.vE.A: alterer. B: Br. ber

^{23. (}Bgl. 1 Sam. 20, 13.) B.A: hat (gewißl.) bies Bort ... dW: w. f. & hat A. bies g. vE: f. & toftet es A. bag er folches g.

^{24.} B.dW: befestigt. dW.vE.A: gefest auf ben. A: H. gebauet.

σιλεύς Σαλομών έν γειςί Βαναίου υίοῦ Ἰωιαδέ και ἀνείλε 'τον Αδωνίαν', και ἀπέθανε.

26 Καὶ τῷ ᾿Αβιαθὰο τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεύς ᾿Απότρεχε εἰς ᾿Απαθὰθ εἰς τὸν ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἰ σὰ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη καὶ οὰ θανατώσω σε, ὅτι ἡρας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐνώπιον Δανὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν πὰσιν οἰς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου. ²⁷ Καὶ ἐξέβαλε Σαλομὰν τὸν ᾿Αβιαθάρ, τοῦ μὴ εἶναι εἰς ἱερέα τῷ κυρίφ, τοῦ πληρωθῆναι τὸ ἡῆμα κυρίου ὁ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἡλὶ ἐν Σιλώ.

28 Καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν ἔως Ἰωὰβ νίοῦ Σαρουίας, ὅτι Ἰωὰβ ἢν κεκλικώς ὁπίσω ᾿Αδωνίου, καὶ ὀπίσω Αβεσσαλώμ οὐκ ἔξέκλινε καὶ ἔφυγεν 'Ιωὰβ είς τὸ σχήνωμα τοῦ κυρίου καὶ κατέσχε των κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. 29 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σαλομώντι, λέγοντες. Ότι πέφευγεν Ιωάβ είς τὸ σκήνωμα τοῦ κυρίου καὶ ίδοὺ κατέγει τών κεράτων του θυσιαστηρίου. Καί απέστειλε Σαλομών τον Βαναίαν νίον Ίωιαδέ, λέγων Πορεύου καὶ άνελε αὐτὸν καὶ θάψον αὐτόν. 30 Καὶ ήλθε Βαναίας νίος Ἰωιαδά πρός Ιωάβ είς την σκηνην του κυρίου καί είπεν αὐτῷ. Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς. Εξελθε. Καὶ είπεν Ἰωάβ. Οὐκ έκπορεύομαι, ὅτι ώδε αποθανούμαι. Καὶ ἐπέστρεψε Βαναίας νίὸς 'Ιωιαδε και είπε τῷ βασιλει, λέγων· Τάδε λελάληκεν Ίωὰβ καὶ τάδε ἀποκέκριταί μοι. 31 Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Πορεύου καὶ ποιήσεις αύτον καθώς είρηκε, και άνελε αυτόν και θάψον αὐτόν, και έξαρεῖς σήμερον τὸ αίμα ο δωρεάν εξέχειν απ' έμου και από του οίκου τοῦ πατρός μου. 32 Καὶ ἀπέστρεψε χύριος τὸ αίμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ είς τὴν κεφαλήν αύτου, ώς απήντησε τοις δύο ανδυάσι τοις δικαίοις καὶ άγαθοις ύπερ αὐτόν, καὶ απέκτεινεν αύτους εν δομφαία, και ο πατήρ μου Δαυίδ ούκ έγνω, τον Άβεννης υίον Νης άρχιστράτηγον Ίσραηλ και τον Άμεσσα νίον 'Ιέθερ ἀρχιστράτηγον' Ιούδα. 33 Καὶ ἀποστρα-

25. AB: αὐτὸν (pro τὸν 'Λ.) ... + (in f.) 'Αδωνίας ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη. 26. AB + (p. Απ.) σὐ ... * τὸν ct Δ. 27. AB*είς ... ἱερ. τῷ κυρίθ: * τῷ ... Σηλώμ. 28. A²Β¹Χ: κεπληκώς (c. A¹Β²Χ). Β: Σαλωμών (Αβεσσ. ΑΧ). AB: ἐκλινε. 29. AB: ἀπηγγέλη ... εἰς τὴν σκηνὴν ... + (p. θυσ.) Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών (ὁ βασιλεύς) πρὸς Ἰωάβ, λέγων · Τί γέγονέ σοι ὅτι πέφευγας εἰς τὸ θυσιαστήριον; Καὶ εἰπεν Ἰωάβ · "Ότι ἐφοβήθην ἀπὸ προςώπε σε, καὶ ἔφυγον πρὸς (τὸν) κύριον (*F). Β: Βαναίε. 31. ΑΒ: θάψεις. 32. Β: ἐπέστρεψε. ΑΒ* τὴν ... θυσίν (δύο Χ) ἀνθ ρώποις ... + (p. ἔγνω) τὸ αἷμα αὐτῶν. 33. ΑΒ: ἐπεστράφη.

שְׁלֹמֵׁה בְּיָד בְּנָרֶהוּ בָן־יְהְוֹיְדֶע וַיִּפְּנֵּע־ בִּוֹ וַיָּמָת:

בְּלֶאֶבְיָרָּרְ הַפְּהֵוֹן אָמֵר הַפָּלֶּךְ עַנְתֹּר בַּרְ עַלִּשְּׁבְיָרָּרְ הַפְּהֵוֹן אָמֵר הַפָּלֶךְ עַנְתֹּרְ בְּרִיִּהְם הַּיָּה לָּא אֲמִיתָּף פְּי־נְשְׁאִרְ בְּרִי הַתְּעַנִּי הֶהוֹה לִפְנֵי דְּוְדִ אָבִי בְּרִי הַתְּעַנָּה אָבִי הָהוֹה לִפְנֵי אָבִי הְּוֹרְ בְּיִבְי הַתְּעַנָּה בְּלְבִית עֵלִי בְּשִׁילָה: אַשִּׁר דְּבֵּר עַלִּבְיִת עֵלִי בְּשִׁילָה: אַשִּׁר דְּבֵּר עַלִּבְיִת עֵלִי בְּשִׁילָה: אַשִּׁר דְּבֵּר עַלִּבְיִת עֵלִי בְּשִׁילָה: בְּיִה אָבִי בְּלִבְיִה וַאָּבְיִה וְאָבְרָי אַבְּיָּה; בְּיִה אָבְרָי אַדְנִייָה וְאָבְרָי אַבְּיִּהְיוֹה בְּיִי וֹאָבַר בִּי יוֹאָב בְּיִבְיה אָבְנִי הַבְּבָּר אַבְּיִּה וְאַבְרִי אַבְּיִּהְיוֹת בְּיִי וֹיִּוֹיִם בְּיִבְּיִי בְּבָּיִה וְבִּיְּה וְבִּבְּית עַלִּי בְּשִׁילְה:

לְאׁ נָטָה וַיַּנָס יוֹאַבֹ אֵל־אַהֵל יִהוֹה 29 בַּיַחַזַק בְּקַרָנוֹת הַמָּזְבֵּח: רַיַבַּר לַמֵּלֶהְ שָׁלְמֹה פָּי נֵס יוֹאָבֹ אֱלְ־אָהֵל יִהוֹה וָהָבָּה אָצֵל הַמָּזָבַה וַיִּשָׁלַח שָׁלמה אַת־בּנָיָהוּ בַן־יָהוֹיַדֵע לַאמָר לַךְ פָּנַע־ ל בָּוֹ: וַיַּבֹא בַנַיְהוּ אל־אַהֶל יְהוֹה רַיֹּאמר אליו פֿה־אמר וַיָּאמֶר וּ לָא פִּי־פָּה אָמוּת וַיִּשֶׁב בְּנַרֵהוּ אַת־הַמַּלַהְ דָבַר לאמר כֹּה־דַבּר יוֹאב 31 וַלָה עָבָנִי: וַיִּאמֶר לִוֹ הַמַּלֶּה עֲמֵהֹ בַּאֲשֶׁר דָבָּר וּפְגַע־בִּוֹ וּקבַרִתּוֹ וַדָּסִירֹתִי דָבֵי חָנָּם אַשָּׁר שָׁפַךְ יוֹאַב מֵעַכֵּי וּמֵעַל והשיב יהוה את־דְמוּ ראשו אַשֶּׁר פַּגַע בָשָׁנֵי־אַנְשִׁים צַדְּקִים וִשֹבֵים מַמֵּנוּ וַיַּהַרְגַם בַּחַרֶב דַנֶד כָא יַדֶע אָת־אַבְנַר בּּוְ־נֵר יהתהו

25. B: burch ben Dienft. dW.vE.A: fanbte (hin) B. 26. ein Mann b. Todes ... Sorres bes D. B: auf beinen Ader. vE.A: bein Felb. dW: Felber ... n. weil bu all bas Elend erbulbet h., bas m. B. erbulbete. vE: alle Leiben bie ... mitgel.

fanbte bin burch Benaja, ben Cobn 30jaba: ber fcblug ibn, bag er ftarb.

26 Und zu bem Priefter Ab Jathar fprach ber Ronig: Bebe bin gen Unathoth gu beinem Ader, benn bu bift bes Tobes; aber ich will bich beute nicht tobten, benn bu haft bie Lade bes herrn herrn vor meinem Bater David getragen, und haft mit gelitten, wo mein Bater gelitten bat. 27 * Alfo verftieg Salomo ben Ab Jathar, bag er nicht mußte Priefter bes Berrn fein, auf bag erfüllet murbe bes Berrn Bort, bas er über bas Saus Eli gerebet hatte

Und bieg Berucht fam vor Joab, benn Joab hatte an Abonia gehangen, wiewohl nicht an Absalom. Da flobe Joab in bie butte bes Berrn, und faffete bie Borner

29 bes Altars. * Und es ward bem Ronige Salomo angefagt, bag Joab gur Gutte bes herrn geflohen mare, und fiebe, er ftebet am Altar. Da fandte Salomo bin Benaja, ben Sohn Jojaba, und fprach:

30 Behe, folage ihn. * Und ba Benaja gur Butte bes Berrn tam, fprach er zu ihm: So fagt ber Ronig, gebe beraus. Er fprach: Rein, hier will ich fterben. Und Benaja fagte folches bem Ronige wieber, und fprach: So hat Joab gerebet, unb fo

31 bat er mir geantwortet. *Der Ronig fprach zu ihm: Thue, wie er gerebet hat, und schlage ibn und begrabe ibn, bag bu bas Blut, bas Joab umfonft vergoffen bat, von mir thuft und von meines Baters

32 Saufe, *und ber Gerr ihm bezahle fein Blut auf feinen Ropf, bag er zween Danner geschlagen bat, die gerechter und beffer waren benn er, und hat fie erwurget mit bem Schwert, bag mein Bater David nichts barum wußte, nemlich Abner, ben Sohn Mer, ben Felbhauptmann über Ifrael, und Amafa, ben Sohn Jether, ben Feldhaupt= 33 mann über Juda; *bag ihr Blut bezahlet

25m.8.18 que rex Salomon per manum Banajae 23,20. filii Jojadae, qui interfècit eum, et mortuus est.

Abiathar quoque sacerdoti dixit 26 Jer. 1,1. rex: Vade in Anathoth ad agrum 15m. tuum, equidem vir mortis es; sed hodie te non interficiam, quia por-28m. hodie te non interficiam, quia por-15,24. tasti arcam Domini Dei coram David 30,65. patre meo, et sustinuisti laborem in omnibus in quibus laboravit pater meus. * Ejecit ergo Salomon Abia- 27 thar, ut non esset sacerdos Domini, ut impleretur sermo Domini, quem 2,31a. locutus est super domum Heli in 14.3. 22,9.30. Silo.

Venit autem nuncius ad Joab, guod 28 25m.18,2 Joab declinasset post Adoniam et post Salomonem non declinasset; fugit ergo Joab in tabernaculum Domini et 1,50. apprehendit cornu altaris. *Nuncia-29 tumque est regi Salomoni, quod fugisset Joab in tabernaculum Domini et esset juxta altare, misitque Salomon Bav.25... najam filium Jojadae, dicens: Vade, in-34.46; Bx.21,14.terfice eum! * Et venit Banajas ad 30 tabernaculum Domini et dixit ei: Haec dicit rex: Egredere. Qui ait: Non egrediar, sed hic moriar. Renunciavit Banajas regi sermonem, dicens: Haec locutus est Joab et haec respondit *Dixitque ei rex: Fac sicut 31 Nm.35,31 locutus est, et interfice eum et De.19,13 sepeli, et amovebis sanguinem innocentem, qui effusus est a Joab, a me et a domo patris mei. * Et red- 32 ^{(28m.} det Dominus sanguinem ejus super v.s. caput ejus, quia interfecit duos viros justos melioresque se, et occidit eos gladio, patre meo David igno-^{25m.3,27} rante: Abner filium Ner principem 28m. militiae Israel, et Amasam filium Je-

ther principem exercitus Juda. * Et 33

28. S: ad Salomonem.

27. Durfte. B: vertrieb. B.dW.vE: (fein) Br. ... mar. A: mare.

30. dW: brachte b. R. Radricht. A: hinterbr. bie

Rebe ? 31. B: wegthuft. vE: wegfchaffeft. dW: u. fchaffe ... v. mir. A: fo wirft bu ... dW: ohne Urfach. vE.A: bas unichulbige Bl.

32. B: So wird ... wieberfehren laffen. vE.A: Und Jeh. bringe f. Bl. jurud. dW: febre f. Blutichulb. dW.vE.A: Saupt. A: gerechte DR. bie beffer ...?

^{28.} B.dW.A: (bis) zu 3. dW.vE: fich zu A. ge-neigt. B: gelenkt. A: war auf b. Seite A. getreten. 29. dW.vE: 3. ift geff. dW.vE.A: in b. Belt. B.A: bei b. A. dW.vE: neben.

φήτω τὰ αἴματα αὐτῶν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἔως αἰῶνος· καὶ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκφ αὐτοῦ καὶ τῷ θρόνφ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνη ἔως αἰῶνος παρὰ κυρίου. ³⁴ Καὶ ἀνέβη Βαναίας υἰὸς Ἰωιαδὲ καὶ ἀπήντησεν αὐτὸν καὶ ἐθανίαν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκφ κιντοῦ ἐν ἐρήμφ. ³⁵ Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς Ἐαλομων τὸν Βαναίου υἰὸν Ἰωιαδὲ ἀντὶ κὐτοῦ ἐπὶ τὴν στρατιάν καὶ Σαδωκ τὸν ἰερέα ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐς ἰερέα πρῶτον ἀντὶ ἐρέα ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἰερέα πρῶτον ἀντὶ

Αβιαθάο. 36 Καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς 'Σαλομών' τὸν Σεμεί καὶ είπεν αὐτῷ. Οἰκοδόμησον οίκον σεαυτώ έν Ίερουσαλήμ καὶ κατοίκει έκει, και ούκ έξελεύση έκειθεν ούδαμοῦ · 37 καὶ κοται ἐν τῆ ἡμέρα τῆς ἐξόδου σου καὶ διαβήση τὸν χειμάρρουν τὸν Κέδρων, γινώσκων γνώση ότι θανάτφ αποθανή, καὶ τὸ αίμα σου έσται έπὶ την κεφαλήν σου. 38 Καὶ είπε Σεμεί πρὸς τὸν βασιλέα 'Αγαθὸν τὸ δημα δ ελάλησας, χύριε μου βασιλεύ σύτω ποιήσει ο δοῦλός σου. Καὶ έκάθισε Σεμετ έν 'Ιερουσαλημ έτη τρία. 89 Καὶ εγένετο μετὰ τα τρία έτη, και απέδρασαν δύο δούλοι Σεμεί πρός Ακκίς υίον Μααγά βασιλέα Γέθ καί απήγγειλαν τῷ Σεμεί, λέγοντες. Ίδου οι δοῦλοί σου έν Γέθ. 40 Καὶ ανέστη Σεμεί καὶ έπέσαξε τον όνον αύτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεθ πρός 'Ακγίς τοῦ ζητήσαι τοὺς δούλους αὐτου, και επορεύθη Σεμεί και ήγαγε τους δούλους αὐτοῦ ἐκ Γέθ. 41 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σαλομώντι, λέγοντες. Ότι έξεπορεύθη Σεμετ έξ Γερουσαλήμ είς Γεθ και ανέστρεψε τοὺς δούλους αὐτοῦ. 42 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βα-

33. AB*(pr.)την(+FX; alt.*B, +AFX)...είς τον αίωνα (c.FX). 34. AB: Εθαψεν...+(a. ερ.)τη̈(c.X). 35. AB*Σ.(+FX). A²B: στρατηγίαν (-τιάν FX)· †καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοτο εν Ἰερυσαλημ(*FX). B+(p. εδ.) αὐτον (*AEFX). ABEX (passim discrep.) †(in f.) Καὶ Σαλωμών νίος Δαυὶδ έβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραηλ καὶ Ἰδὰα ἐν Ἰερυσαλημ· καὶ ἔδωνε κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμών καὶ σοφίαν πολλην σφόδρα καὶ πλατος καρδίας ώς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις Σαλωμών σφόδρα ὑπλρ τὴν φρόνησιν πάντων υἰῶν ἀρχαίων καὶ ὑπλρ πάντας φρονίμες Λίγυπτε. Καὶ ἐλαβε τὴν θυγατέρα Φαραώ, καὶ εἰςἡγαγεν αὐτην εἰς πόλεν Δαυὶδ ἔως συντελέσαι αὐτὸν οἰκοδομῆσαι τὸν οἰκον αὐτῶ καὶ τὸν οἰκον κυρἰε ἐν πρώτοις καὶ τὸ τεῖχος Ἰερυσαλημ κυκλόθεν ἐν ἔν ἔπὰ ἔτεοιν ἐποἰησε καὶ συνετέλεσε. Καὶ ἢν τῷ Σαλωμών ἐβδομηποντα χιλιάδες αἰροντες ἄρσεν καὶ ὀχθοήποντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ δρει· καὶ ἐκοίησε Σαλωμών τὴν θάλασσαν ἐν τῷ δρει· καὶ ἐκοίησε Σαλωμών τὴν θάλασσαν ἐν τῷ δρει· καὶ ἐκοίησε Σαλωμών τὴν θάλασσαν

מחת אביתר: הַּבָּבָּא וְאָת-בְּדָוֹל תַּפְּתֵּן נָתַּן תַּפֶּלֵּר הַבְּּבָּא וְאָת-בְּוֹלִיל תַּפְּתֵּן נָתַּן תַּפֶּלָּר הַנִּפְבַּר בְּבִיתִוּ בַּפִּיְבְּר: וַוִּמֵּן תַּפֶּלֶּר הַלְּיָם עַד-עוּלֶם מֵעֵם יְהוֹה: וַיִּמֵּלְה בְּלְאָשׁ יוּאָב וּבְרָאשׁ וַיְּמָלֵה בְּלָאשׁ יוּאָב וּבְרָאשׁ וַיְּמֶלֵה בְּלָאשׁ יוּאָב וּבְרָאשׁ וַבְּלָּה

וַיִּשְׁלֵח הַמַּּלֵהְ וַיָּקרָא לְשִׁמְלִי בְּנָה־לְּךָּ בַּיִתֹ בִּירִוּשָׁלֵם וַנְשַׁכָתַ שַׁם וַלָאַ־תַּצֵא מִשַּׁם אנה זּרָנֶאָנָה: וָהָיָה וּבִּיִוֹם צֵאתִהּ וְעַבַּרָהָּ אַת־נַחַל קִּדְלוֹן יָלְכַ תַּדֵע בַּי מְוֹת 38 הַּמָרת דֵּמָה וָהִיֵה בְראֹשֵׁה: וַיּיֹאמֶר שָׁמִעֵי לַמָּלֵהְ טִוֹב הַדָּבָר בַּאֲשָׁר דְּבֶּר אַדֹנִי הַפָּלֶה פֵן יַצַשָּה עַבְהַה וַיֵּשָׁב 39 שִׁמְעַי בִּירְוּשָׁלֵם יָמֵים רַבִּים: מַקַץ שָׁלָשׁ שָׁנִים וַיִּבִרְתַוּ שָׁנֵי־צַבָּדִיםׂ לִשִׁמִלִּי אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מַצְבֶּה מֶלֶךְ אַת ויבידר לשמיל לאמר הנה עבדיה מ בְּגַת: וַיַּקָם שִׁמְלִי וַיַּחֲבשׁ את־חַמֹּוֹוֹ רַיּלָה בַּתְּהֹ אַל־אַכֿישׁ עבדיו וַיַּלַךְ שִׁמִלִּי וַיַּבֵא אָת־עַבָּדֵיו 11 מַבַּת: רַיבַּר לְשׁלְמַה כִּיי בּ מירוּשָׁלֵם בַּת וַיִּשָׁב: וַיִּשָׁלַח תַּמֶּלֶה

καὶ τὰ ὑποστηρίγματα καὶ τὸς λετῆρας τὸς μεγάλες καὶ τὸς στίλες καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς καὶ τὴν δάλασαν τὴν χαλκῆν. Καὶ ὑκαδόμησεν τὴν ἀκρεν δπαλξεν ἐπ αὐτῆς, διέκοψε τὴν πόλεν Λαυίδ · οῦτως Ουγάτης Φαραώ ἀνέραινεν ἐκ τῆς πόλεως Λαυίδ εἰς τὸν οἰκον αὐτῆς ὅν ὡκοδόμησεν αὐτῆς. Τότε ὑκοσδόμησε τὴν ἀκρερε τρεῖς ἐν τῷ ἐνκαυτῷ ὁλοκαντώσεις καὶ εἰρηνικάς ἐπὶ τὸ θυσκαντήριον ὁ ὑκοδόμησε τῷ κυρἰω, καὶ ἐθνμία ἐνώποσ τυρίε, καὶ συνετέλεσε τὸν οἰκον. Καὶ ὅτοι οἱ ἄρχοντες οἱ καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ ἔργα τῷ Σαλωμών, τρεῖς χιλιάδες καὶ ἐξακόσιοι ἐπιστάται τῷ λαῦς τῶν ποιέντων τὰ ἐργα. Καὶ ὑκοδόμησε τὴν Λαοῦρ καὶ τῷν Μαγδώ καὶ τὴν Γαλὲρ καὶ τὴν Βαιθωρών ἐπάνω καὶ κὰ Βαλλάθ· πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσει αὐτὸν τὸν οἰκον τῷ κυρίω καὶ τὸ τεῖχος Ἱερυσαλὴμ κύκλυ, μετὰ ἀ Βαλλάθ· πλὴν, μετὰ τὸ οἰκοδομῆσει αὐτὸν τὸν οἰκον τῷ κυρίω καὶ τὸ τεῖχος Ἱερυσαλὴμ κύκλυ, μετὰ

Gimei's Beldrandung auf Jerufalem.

werbe auf ben Ropf Joabs und feines Samens ewiglich, aber David und fein Same, fein Saus und fein Stuhl Friebe 34 habe ewiglich von bem Berrn. Bengia, ber Sobn Jojaba, ging binauf, und folug ibn, und tobtete ibn. Und er ward begraben in feinem Baufe in ber 35 Bufte. * Und ber Ronig feste Benaja, ben Sohn Jojaba, an feine Statt über bas Beer, und Babot, ben Briefter, feste ber König an die Statt Ab Jathars. 36 Und ber Ronig fandte bin und ließ Simei rufen, und fprach zu ihm: Baue bir ein Saus zu Jerufalem und wohne bafelbft, und gebe von bannen nicht beraus, 37 weber bier= noch baber. * Belches Tages bu wirft hinaus gehen und über ben Bach Ribron geben, fo wiffe, bag bu bes Tobes fterben mußt, bein Blut fei auf beinem 38 Ropf. * Simei fprach jum Könige: Das ift eine gute Meinung; wie mein Berr, ber Ronig, gerebet hat, fo foll bein Rnecht thun. Alfo wohnete Simei zu Berufalem * Es begab fich aber über 39 lange Beit. brei Jahre, bag zween Rnechte bem Simei entliefen zu Achis, bem Sohn Daecha, bem Ronige ju Bath. Und es marb Simei angefagt: Siebe, beine Rnechte find gu 40 Bath. *Da machte fich Simei auf unb fattelte feinen Gfel, und jog bin gen Bath gu Achis, bağ er feine Rnechte fuchte. Und ba er bin tam, brachte er feine Rnechte 41 von Bath. * Und es ward Salomo angefagt, baß Simei hingezogen mare von Berufalem gen Gath und wieder getommen. 42 * Da fandte ber Ronig bin und ließ Giταύτα ψαοδόμησε τὰς πόλεις ταύτας. Καὶ ἐν τῷ ἔτι Δαυίο ζην ένετείλατο τῷ Σαλωμών, λέγων 'Ιδά μετά σο Σεμιτ νίὸς Γηρά νίὸς το σπέρματος το Ίεμινὶ έκ Χεβρών · ούτος κατηράσατό με κατάραν όδυνηράν έν ή ήμέρα επορευόμην είς παρεμβολάς, και αυτός πατίβαινεν είς απαντήν μοι έπλτον Ιορδάνην, καλ ώμοσα αὐτῷ κατὰ τἔ κυρίκ, λέγων · Εἰ θανατωθή-σεται ἐν ξομφαία. Καὶ νῦν μή άθωώσης αὐτόν, ὅτι ανήρ φρόνεμος σύ, και γνώση α ποιήσεις αὐτῷ, και κατάξεις τὴν πολιάν αὐτε έν αίματι εἰς ἤθε. πατάξεις την πολιάν αὐτῦ ἐν αἰματι εἰς μόθε. 36. Β* αποστ. († AEFX). ΑΒ* Σαλ. ... πάθε ἐκ. (c. FX). 37. Β: χεἰμαζῶν (c. AFX). ΑΒ* τὸν ... † (in f.) Καὶ τῶν τον τον ὁ βασιλεύς ἐν τῆ ημέρα ἐκεἰνη (c. F). 38. AΒ: τοὶν τοῦν ὁ βασιλεύς ἐν τῆ ημέρα ἐκεἰνη (c. F). 38. AΒ: τοἰα ἔτη (ἔτ. τρ. X). 39. ΑΒ: ἐγενήθη (c. FX). ΑΕΓΧ* τὰ. Β†(α. Σ.) τῷ (*F; Α: τῷ) ... Αγχθς (c. F). ΑΒ: ἀπηγγέλη (c. FX). 40. ΑΒ: τὴν (τὸν F) ... ἐκζητῆσαι (c. FX). 41. ΑΒ: ἀπηγγέλη ... ἐπορεύθη.

revertetur sanguis illorum in caput Joab et in caput seminis ejus in sempiternum, David autem et semini ejus et domui et throno illius sit pax usque * Ascen- 34 in aeternum a Domino. v.25... dit itaque Banajas filius Jojadae et aggressus eum interfecit, sepultusque (18m. est in domo sua in deserto. Et 35 4.4. constituit rex Banajam filium Jojadae Es.44,15.pro eo super exercitum, et Sadoc 2.55. sacerdotem posuit pro Abiathar. Misit quoque rex et vocavit Se-36 mei, dixitaue ei: Aedifica tibi domum in Jerusalem et habita ibi, et non (2ng. egredieris inde huc atque illuc; • qua- 37 cumque autem die egressus fueris et 25m. transieris torrentem Cedron, scito te interficiendum, sanguis tuus erit super ₹.44. 28m. caput tuum! * Dixitque Semei regi: 38 (2Rg. Bonus sermo! sicut locutus est dominus meus rex, sic faciet servus tuus. Habitavit itaque Semei in Jerusalem diebus multis. * Fa- 39 ctum est autem post annos tres, ut fugerent servi Semei ad Achis filium 15m-Maacha regem Geth, nunciatumque est Semei, quod servi ejus issent in Geth. *Et surrexit Semei et stravit 40 asinum suum, ivitque ad Achis in Geth ad requirendum servos suos. et adduxit eos de Geth. * Nuncia- 41 tum est autem Salomoni, quod isset

Semei in Geth de Jerusalem et

rediisset, et mittens vocavit eum 42

^{39.} Al.: essent. 41. Al.: regi Sal.

^{33.} dW.vE.A: D. n. feinem ... fei Gr. (Seil).

^{37.} dW: fomme auf b. Saupt. vE.A: wird auf beinem S. fein.

^{38.} ein gutes Bort. B: Das BB, ift gut. vE: Gut! dW: Bohl! B.A: viele Tage.

^{39.} dW.vE.A: nach (Berlanf von) 3 3.

^{40.} dW.vE: gurtete. vE: u. S. fam u. holte. B: ba S. hingezogen, br. ... wieber.

^{41.} dW.vE.A: (meg)gegangen.

σιλεύς και εκάλεσε τον Σεμεί και είπε πρός αὐτόν. Οὐγὶ ὧρχισά σε χατὰ τοῦ χυρίου χαὶ έπεμαρτυράμην τσοι, λέγων Έν ή αν ήμέρα έξελθης έξ Ίερουσαλημ καὶ πορευθής είς δεξιά η είς άριστερά, γινώσκων γνώση ότι θανάτω άποθανη; 43 καὶ νῦν διατί ότι οὐκ ἐφύλαξας รถิง อักหอง หบุดโอบ หณ่ รทิง ธังรอมทิง ทึง ธังธรมλάμην κατά σοῦ; 44 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς πρός Σεμεί. Σύ οίδας πάσαν την κακίαν σου ην οίδεν ή καρδία σου, δσα εποίησας τῷ Δαυλό τῷ πατρί μου, καὶ ἀνταπέδωκε κύριος τὴν κακίαν σου είς την κεφαλήν σου. 45 καλ ό βασιλεύς Σαλομών εύλογημένος, και ό θρόνος Δαυίδ έσται έτοιμος ενώπιον κυρίου είς τον αίωνα. 46 Καὶ ένετείλατο ὁ βασιλεύς Σαλομών τῷ Βαναία νίῷ Ἰωιαδέ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ανείλεν αὐτάν, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ή βασιλεία έστερεώθη έν γειρί του Σαλομώντος.

ΤΙΙ. Καὶ ἐγαμβρεύσατο Σαλομῶν τῷ Φαραῶ βασιλεῖ Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβε 'Σαλομῶν' τὴν θυγατέρα Φαραῶ, καὶ εἰςήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἔως τοῦ συντελέσαι αὐτὸν οἰκοδομῆσαι αὐτῷ τὸν οἰκον καὶ τὸν οἰκον κυρίου καὶ τὸ τεῖχος 'Ιερουσαλὴμ κύκλφ. ² Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμιῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς, ὅτι οὐκ ϣκοδομήθη ὁ οἶκος τῷ ὀνόματι κυρίου ἔως τοῦ νῦν. ³ Καὶ ἤγάπησε Σαλομῶν τὸν κύριον τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς προςτάγμασι Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· πλὴν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς αὐτὸς ἔθυε καὶ ἐθυμία. ⁴ Καὶ 'ἀνέστη Σαλομῶν καὶ' ἐπορεύθη εἰς Γαβαῶν

לֹנִלְּהַ הִּלְּמָׁת וֹנִיּמֵּמֹלְכָּבָׁנִ נְכֹנִנְּנִי וִיּפִּבָּנִ הִּיּבְּנִינִ בּּוֹרִינִּוֹלְּמִ נִכְּנִנְּנִי הַפָּבָּנִוֹ לִפְּנִי וֹנִינְיִ בּּוֹרִינִּוֹלְם: וֹנִצְּא שִּינְיַלְ אָעְמִּי בְּעִנְּ בִּוֹרִינִּיְלְם: וַנִּצֵּא שִּינְיִּ אָמִר בִּנְּיִנִּ בִּרְּבְּנִי אַמֵּר בִּפָּלָנִ אָנִי וֹנִינִּ אַכְּיִּ שִׁנְּיִ בִּנִּיְ אַמֵּר בִּפָּעְנִי וֹנִי אַבְּיִנִי בִּלְינִי בִּנְינִ אָמֵר בַּפָּעְנִי אַמָּר בִּפָּעָנְ אָבְּינִי בִּלְּנִי וֹנִישְׁרִי וֹנִּאָמֵר בִּפָּעְנִּ אָרָ אָבְּינִי בִּלְּנִי וֹנִּשְׁרִי וֹנִּעְּיִ בִּינִּ אָבְנִינִי בְּלֵּינִ אַנִּי נִינִּיְ שִׁנִּ אָבְנִינִי בְּלָּנִי וֹנִישְׁרִּיּי וֹנִּעְּיִּ אָבְּינִי בִּיבְּרָ בְּבִּרְ שִּׁמְּרִי וֹנִישְׁרִּ אָבְּינִיי בְּלֵּינִ וְנִישְׁרִי בִּינִּי וְנִישְׁרִּ אָבְּינִינִי בְּלָינִי וְנִישְׁרִּיּי וְנִישְׁרִּיּ אָבְנִינִי בְּבְּרָּוֹ בְּעִּבְּיוֹ וְנִשְּׁבְּיִי וְנִישְׁבְּיִּיי וְנִילְּיִּ אָבְּיִנִי בְּבְּרָ בְּבִּרְ בְּיִבְּיִיתִי בְּלִּינִי בְּיִבְּיִי בְּיִּבְּי בְּיִּבְּיִי בְּיִנִים בְּאִנְינִי בְּעִּיבְּיִי וְיִּשְׁבְּייִי וְיִּשְׁבְּיִייִי בִּילְּיִי בְּיִּבְיִּי בְּיִּבְּיִי בְּיִּבְּיִיתִי בְּיבְּיוֹי בְּיִּבְּיִיתִי בְּבְּבִּייתִי בְּיבְּיוֹי בְּיִּבְּיִיתִי בְּיבְּיוֹי בְּיִּבְיּיתִי בְּיבְּיִיתִי בְּיבְּיתִּי בְּיבְּיתִי בְּיבְּיתִי בְּיבְּיתִי בִּיבְּיתִי בְּיבְּבְּיתִי בְּיבְּיתִי בְּיבְּבְיתִי בְּבְּבְּיתִי בְּיבְּבְּיתִי בְּיבְּיתִי בְּיבְּבִּיתִי בְּיבְּיתִי בְּיבְּבְּיתִי בְּיבְּבְּיתִיי בִּיבְּיתִי בְּיבְּיתִי בְּיבְּיתִי בְּיבְּבְיבְּיתִי בְּיבְיבִּיתְיי בְּיבְּבְּיתִיי בְּיבְּבְּיתִיי בְּיבְּבְיבְּיתִי בְּיבְּיבְייִי בְּבְּיבְּיבְייִי בְּיבְּיִיתְייִי בְּבְּבְּיתִייי בְּבְּיבְּיבְּייִיי בְּיִּבְּיתִייְּיי בְּיִּבְּייִייְיְייִּיבְּיי בְּבְּיִיבְּייִייְּיְּבְּייִּיְּבְּיּיבְּיבְּיְיבְּיבְּייִירְּייִירְּיְיְּיְּבְּיִיבְּיִּבְּיִיבְּיִּבְּיִיבְּיְּבְּיבְּייִּבְּייִּבְּייִּבְּייִיבְּיִיבְּייִּבְּייִבְּיִּבְּיִיבְּייִּיְּבְּיִּבְּייִּבְּייִּבְּייִּבְּיִיבְּיוּבְּייִיבְּייִייְיְּבְּיִּבְּייבְּייִּבְּייִּבְּיִיבְּיוּבְּייִבְּיִיבְּיִיבְּיבְּייִיבְּיבְּיבְּייִּבְּייבְּיוּבְּייִיבְּיִיבְּיְבְּייִיבְּיְיבְּיוּבְּייִיבְּי

בַּבֶּלֶהְ בִּבְעָׁהֹ לִזְבָּחַ שָׁם פִּי־הָיא מִזַבְּחַ שָׁם פִּי־הָיא מִזַבְּחַ שָׁמְלְּהֹה אָת־פַּרְעָה מֵלְבָּה אָת־בַּרִיפַּרְעָה וַיִּבִיאָהָ גִּילְבִי הְיִּהְיה וְאָת־חוֹמִת אָת־בַּית וְהָּהָה וְאָת־חוֹמִת בָּרִוּשְׁלֵם סְבִיב: רַקְ הְּלֶּם מְזַבְּחִים בּיתוֹ וְאָת־חוֹמִת בְּקְבִּית וְיִבְּיָת לְשָׁם יְהוֹיָה בּיִנְיתוֹ לְשָׁם יְהוֹיָה בּיִּבְיתוֹ לְלֶכֶת בְּחְקוֹת הָיִּת לְשָׁם יְהוֹיָה בּבְּעִוֹת הָיִּי לְלֶכֶת בְּחְקוֹת וְיִבְּיָת בְּעִבְּים מִזְבְּחִים בּבְּעוֹת הָיִּא מְזַבְּחְ הַּמְקְמִיר: וַיֵּלֶּךְ בִּבְּעֹוֹת הָיִּא מְזַבְּחַ שִׁם פִּי-הָיא בּבְעֹוֹת הָיִּא מִזְבְּחִ שִׁם פִּי-הָיא מִזְבְּחִ שְׁם פִּי-הָיא

42. ΑΕΓΧ † (in f.) Καὶ εἶπάς μοι ' Αγαθὸν τὸ ξῆμα ο ἦκοσα. 43. ΑΒ: (* νῦν) τί (c. ΓΧ). 44. Α(ΕΓ)Χ: ἐγνως ... ἦν ἐγνω. ΑΒ: ἀ (ὅσα ΓΧ). Β* (pr.) τῷ († ΑΧ). ΑΒ* (ult.) τὴν († ΓΧ). 46. Β* κ. ἀπέθ. († ΑΕΓΧ) † Καὶ ἦν ὁ βασιλευς Σαλωμών φορόνιμος σφόδρα ως ὁ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθἰοντες καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες. Καὶ Σαλωμών ἦν ἄρχων ἐν πάσας ταῖς βασιλείως, καὶ ἦσαν προςφέροντες δῶρα καὶ ἐθὐλευον τῷ Σαλωμών πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῦ· καὶ Σαλωμών ἡρξατο ἀνοίγειν τὰ θυναστεύματα τῦ Λιβάνε, καὶ τῦτο τὸ ἄριστον τῷ Σαλωμών τρεδατο ἀνοίγειν τὰ θυναστεύματα τῦ ἐρήμω. Καὶ τῦτο τὸ ἄριστον τῷ Σαλωμών * τρεάκοντα κόρος σεμιθαλίως καὶ ἐξήμοντα κόρος ἀλεύρε κκοπανεσεμβάλεως καὶ ἐξήμοντα κόρος ἀλεύρε κκοπανεσερισδαλίως καὶ ἐξήμοντα κόρος ἀλεύρε κκοπανεσερισδαλίας καὶ ἐξήμοντα κόρος ἀλεύρε κκοπανεσερισδαλίας καὶ ἐξήμοντα κόρος ἀλεύρε κκοπανεσερισδαλίας καὶ ἐξήμοντα κόρος ἀλεύρες και ἐξίμοντα κορος δερισδαλίας καὶ ἐξίμοντα κορος δερισδαλίας καὶ ἐξίμοντα κορος δερισδαλίας καὶ ἐξίμοντα κορος δερισδαλίας καὶ ἐξίμοντα καὶ ἐξίμοντα κορος δερισδαλίας καὶ ἐξίμον κορος δερισδαλίας καὶ ἐξίμον ἐξίμον καὶ ἐξίμον καὶ ἐξίμον ἐξί

σμένε, δέκα μόσχοι έκλεκτοὶ καὶ εἴκοσι βόες νομαδες καὶ ἐκατόν πρόβατα ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκαδων καὶ δορίθων ἐκλεκτῶν νομάδων ὅτι ἦν ἄρχων
ἐν παντὶ πέραν τὰ ποταμᾶ ἀπὸ. Ραφὶ ἔως Γαζης ἐν
πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι πέραν τὰ ποταμᾶ. Καὶ ἦν αὐτῷ
εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτᾶ κυκλόθεν καὶ
κατώκει Ἰέδα καὶ Ἰσραήλ πιποιθότες ἐκαστος ὑπὸ
τὴν ἀμπελον αὐτᾶ καὶ ὑπὸ τὴν συκὴν αὐτᾶ, ἐσθίσντες καὶ πίνοντες καὶ ἐορτάζοντες ἀπὸ Δάν καὶ ἔντο
σι ἄρχοντες τὰ ἐορτάζοντες ἀπὸ Δάν καὶ ἔντο
οι ἄρχοντες τὰ Σαλωμών ᾿Λζαρίυ υἰὸς Σαδώκ τὰ
ἰερέως, καὶ Όργιο υἰὸς Ναθάν ἄρχων τῶν ἰφιστηκότων, καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸν οἰκον αὐτᾶ, καὶ Σουβά
γραμματεύς, καὶ Βασὰ υἰὸς ᾿Λχιθαλάμ ἀναμμνήσκων, καὶ ᾿Λβὶ υἰὸς Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος, καὶ ᾿Λχεφὸ

Cimei's Zod. Die Tochter Bharao's.

mei rufen, und ibrach zu ibm: Sabe ich bir nicht geschworen bei bem Berrn, und bir bezeuget und gefagt, welches Tages bu wurdeft ausziehen, und bier- ober babin geben, bag bu wiffen follteft, bu mußteft bes Tobes fterben? Und bu fprachft gu mir: 3ch habe eine gute Meinung gehöret. 43 "Barum haft bu benn nicht bich gehalten nach bem Gib bes Berrn, und Bebot, bas 44 ich bir geboten habe? * Und ber Ronia fprach zu Simei: Du weißt alle bie Bosbeit, ber bir bein Berg bewußt ift, bie bu meinem Bater Davib gethan baft; ber Berr hat beine Bosheit bezahlet auf beinen 45 Ropf, "und ber Ronig Salomo ift gefegnet, und ber Stuhl Davibs wird be-46 ftanbig fein vor bem Berrn ewiglich. *Und ber Ronig gebot Benaja, bem Sohne 30jaba: ber ging hinaus und fclug ihn, baß er ftarb. Und bas Ronigreich warb beftätigt burch Salomons Banb.

III. Und Salomo befreundete sich mit Pharao, dem Könige in Egypten, und nahm Pharao Tochter, und brachte sie in die Stadt Davids, bis er ausbauete sein haus und des herrn haus und die Mauern um 2 Jerusalem her. *Aber das Bolf opferte noch auf den höhen, denn es war noch kein haus gebauet dem Namen des herrn bis auf die Zeit. *Salomo aber hatte den herrn lieb, und wandelte nach den Sitten seines Baters David, ohne daß er auf den höhen opferte und räucherte. 4*Und der König ging hin gen Gibeon, daselbst zu opfern, denn das war

1. A.A: Bharaos, Bharaons.

νίος Έδραϊ έπὶ τὰς ἄρσεις, καὶ Βαναίας νίος Ἰωδαὰ ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας καὶ ἐπὶ τῦ πλινθία, καὶ Καχὰρ νίὸς Ναθὰν ὁ σύμβελος καὶ ἤσαν τῷ Σαλωμων τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς ἄρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἴππων. Καὶ ἦν ἄρχων ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεύσειν ἀπὸ τῦ ποταμῦ καὶ ἐως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἔως ὁρίων Αἰγύπτε (* ΑΓΧ). ΑΒ* Καὶ ἡ βασ. ἐστ. - ຄιι. († F). — ὶ. Β: Καὶ Σαλωμών νίὸς Δανὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰέδας ἐν Ἰεφτοκλήμ (c. F? Α: Τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμών ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Σαλ. πρὸς Φαραώ βασιλέα Αἰγύπτε, καὶ ἔλαβε Σ. τὴν δυγ. Φαρ. κ. εἰςήγ, αὐτὴν εἰς τ.π. Δ. ἔως ὁ συνετέλεσεν οἰποδομῶν τὸν οἶπον ἑαντῦ κυρ. κτλ.). 2. ΑΒ* († FX). Β* αὐτὸς († ΑΧ). 4. ΑΒ* Σ. († FX).

tibi per Dominum et praedixi tibi: Quacumque die egressus ieris huc et illuc, scito te esse moriturum? v.28 Et respondisti mihi: Bonus sermo quem audivi. *Ouare ergo non 43 custodisti jusjurandum Domini et ·praeceptum, quod praeceperam tibi? * Dixitque rex ad Semei: Tu nosti 44 omne malum, cujus tibi conscium 16,555. est cor tuum, quod fecisti David Po.54.7 patri meo; reddidit Dominus malitiam tuam in caput tuum, *et rex 45 Salomon benedictus, et thronus David erit stabilis coram Domino usque in sempiternum. * Jussit itaque rex 46 y.25. Banajae filio Jojadae; qui egressus percussit eum, et mortuus est. 2Cь.1,1. Confirmatum est igitur regnum in manu Salomonis * et affinitate con-De. 23,7. junctus est Pharaoni regi Aegypti; accepit namque filiam ejus et adduxit 2,10.. in civitatem David, donec compleret 7,8.9,24. 2Ch.8.11. aedificans domum suam et domum Domini et murum Jerusalem per cir-15m.9,12 cuitum. *Attamen populus immola-De.114,13s bat in excelsis; non enim aedificatum 18,22. erat templum nomini Domini usque

dixitque illi: Nonne testificatus sum

mon Dominum, ambulans in prae^{2,3}. ceptis David patris sui, excepto quod
in excelsis immolabat et accendebat

_{2Ch.} thymiama. *Abiit itaque in Gabaon, 4

^{1,3es-1Ch}ut immolaret ibi; illud quippe erat

83,17. in diem illum. * Dilexit autem Salo- 8

42. S: fueris huc. 46. S: aggressus. 4. Al.: Ab. itaque Salomon.

42. Das Wort ift gut, ich habs gehört. B.dW. vE.A: bich n. befchworen. dW.vE: bir betheuert. (B: D. 2B. ift g. bas ich geh. h.)

43. B.dW.vE.A: ben (Gib: Schwur geh. 44. vE: fenneft. dW.vE.A: all bas Bofe. B.dW. vE: an D. (verubt, bewiesen). Bgl. noch B. 32.

45. dW.A: Aber ... wird gef. fein. B.dW: befestiget (werben). vi: fest fein.

46. B.dW.A: befestiget in b. φ. (vE: b. Reich bef. burch S.)

1. B.dW.A: verschwägerte. vE: machte fich jum Tochtermanne Bh. dW.vE.A: führete. B: vollends bauete. vE: v. aufgeb. hatte. dW.A: vollendete ben Ban feines h. dW.vE.A: Mauer (v.) Jeruf. ringeum.
2. dW: Rur opf. B: Es ... nur allein.

3. B: baß er einherging in b. Giufepungen. dW. vE: u, m. (in) b. Sagungen. A: Geboten.

θυσαι έχει, ότι ύψηλοτάτη καὶ μεγάλη· χιλίαν όλοκαύτωσιν ἀνήνεγκε Σαλομών έπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ 5 ἐν Γαβαών.

Καὶ οιφθη κύριος τῷ Σαλομώντι ἐν υπνφ την νύκτα, και είπε κύοιος τω Σαλομώντι. Αίτησαί τι αίτημα σεαυτώ. 6 Kal sins Σαλομών. Σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου Δαυίδ του πατρός μου έλεος μέγα, καθώς διηλθεν ενώπιον σου εν άληθεία και εν δικαιοσύνη και έν εύθύτητι καρδίας μετά σού, καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο. δούναι αὐτῷ τὸν υίὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὖτη. 7 Καὶ νῦν, κύριε ό θεός μου, σὲ έβασίλευσας τὸν δοῦλόν σου άντι Δαυίδ τοῦ πατρός μου, καὶ έγο είμι παιδάριον μικρόν, και ούκ οίδα την εξροδόν μου καὶ τὴν έξοδόν μου, 8 καὶ ὁ δοῦλός σου έν μέσφ τοῦ λαοῦ σου, ον έξελέξω, λαον πολυν ος ούκ άριθμηθήσεται καί ού διηγηθήσεται από τοῦ πλήθους. 9 Καὶ δώσεις τῷ δούλφ σου καρδίαν φρονίμην ακούειν καὶ διακρίνειν τον λαόν σου εν δικαιοσύνη, του συνιέναι άνα πέσον αναθού και κακού. Ετι τίς δυνήσεται πρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὺν τοῦτον;

10 Καὶ ἡρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ἡτήσατο Σαλομών τὸ ἡῆμα τοῦτο. 11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν 'Ανθ' ὡν ἡτήσω τὸ ἡῆμα τοῦτο παὸ ἐμοῦ, οὐθὲ ἡτήσω πλοῦτον οὐθὲ ἡτήσω πλοῦτον οὐθὲ ἡτήσω ψυχὰς τῶν ἐχθρῶν σου, ἀλλ' ἡτήσω σεαυτῷ σύνεσιν τοῦ εἰςακούειν κρίματα καὶ δικαιώματα, 12 ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ἡῆμα σου. 'Ιδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν φρονίμην καὶ σοφήν ὡς σὸ οὐ γέγονεν ἔμπροσθέν σου, καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἠτήσω, δέδωκά σοι, καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν, ὡς οὐ γέγονεν ἀνηρ ὅμοιός σοι ἐν τοῦς

הַבְּמָה הַבְּּדוֹלֶה אֵלֶף עֹלוֹתֹ יְצַלֵּה שָׁלִשׁה עַל הַמָּזְבֵּח הַהִּוּא:

בּגַבְעוֹן נַרָאָה יְהוֹה אַל־שׁלמה בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל 6 כָּה אָתּוּ־כָּה: וַיָּאמֶר שָׁלְמֹה אַתָּה עַשִּׂיתַ עִם־עַבְדָּהֹ דָּוָד אַבִיּ חַסָּד גַּדוֹכ' באשר הלה לפגיה באמת ובדרכה וּבְיִשָּׁרַת לֶבֶב עָמַּךְ וַתְּשָׁמַר־לוֹ אָת־ הַתַּמֶר הַּגַּרוֹל הַיָּה וַתְּמָן־לְוֹ בֵּן ישֵׁב ז עַל־כָּסָאָוֹ כַּיָּוֹם הַזָּה: וְעַתַּהֹ יְהוֹה אַלהוֹי אַתַּהֹ הָמְלַכְתַּ אַת־עַבְּדָּהֹ תַּחַת דַּרָד אָבֶי רָאַנֹכִי נַעַר קַטֹן לָא אָדע 8 באת וַבָּא: וַעַבָּדָּהְ בַּתְוֹךְ עַמָּהָ אֲמֵיר בַּחַרָתַ עַם־רָב אָשֵׁר לָא־יַמַנה וַלָא יַּפְּמֵר מַרָב: וְנַתַהַּ לְעַבְדָּהְ לָב שׁמַעַׂ לָשׁפּׂם אַת־עַמְּדֹּ לְהָבֶין בֵּין־מְוֹב לְרֶע פי מי יוכל לשפט את־עמה הפבר र नर्न

לְּאַ-נִּינִינִי כַּמִּוּנִי אָּהִשׁ בַּּמִּלְכֵּים פֹּלְב נְּעַינִּינִי כָּמִוּנִי צִּׁים אָּהָר בַּמּבּכָּנִיב אָׁשָּׁר נִילַּינִי לְּצִּינִי יַבֹּנִי וְאָבׁר נִאָּדֹרְנִי אָשָׁר לִאָּבּ נו לְשָׁלְתָּ לִשְּׁבְּינִי יְבַּנְ שְׁשָּׁלְנִי נְצְּוֹ הְשָׁיִלְנִי לְּצִּיר וְאָבָּר וְאָבָּר וְאָבָּר וְאָבָּר וְאָבָּר וְאָבָּר וְאָבָּר וְאָבּר וְלָא שָׁאַלְנִי לְּנָּ בְּנִרְ וְאָבּר וְלָא שִׁאַלְנִי לְנָּ וְבְּרֵנְ וְאָבָּר וְנִיּבְּי וְלָא שִׁאַלְנִי לְנָּ וְבְּרֵנְ וְאַבָּר וְלָא שִׁאַלְנִי לְנָּ וְבְּרֵנְ וְאָבָּר וְנִבְּיִ וְשְׁאַלְנִי לְנָּ וְבִּיוּ וְאָבָּר וְלָא שִׁאַלְנִי לְנָּ וְבְּרֵנְ וְנִים וְלְאִ-שָּאַלְנִי לְנָּוֹ וְנִילִּי וְלָּא וְּבִּר וְנִינִים וְלְאִ-שָּאַלְנִי לְנָּוֹ וְנִים וְלָא שִׁלְּנִי וְלָּא בְּיִבְּיוֹ וְלָא שִׁלְנִי בְּנִי וְשִׁלְּיִ בְּנִי וְשְׁלְנִי בְּנִי וְשִׁלְּעִי בְּנִינִי וְבִּין וְאָשֶׁר שִׁאַלְנִי לְנִי וְיִבְּן בְּעָבִיים וְלְאִ-שְׁאַלְנִי וְלָּהְ וְּבְּי וְשְׁבִּין וְלָא שְׁלְנִי בְּנִינְ וְבְּיִבְּי וְבְּיִים אָּלְיִי וְבָּוֹ וְשְׁלְנִי וְבְּין וְשְׁלְנִי בְּיִים אָּלְיִי בְּנִי וְבְּיִי וְבְּיוֹ וְשְׁלְבִי וְּבְּי וְשְׁבִּין וְיִבְּים בְּיִבְּיי וְבְּיִבְּי וְבְּיִבְּי וְבְּבְּי שְׁבִּיוֹ וְיִבְּים בְּיִבְייִ וְבְּלְ וְּשְׁלִי בְּיִבְּי בְּבְּיוֹבְי וְשְׁבִּילִי בְּיִי שְׁבִּי שְׁבִּי שְׁבִּיבִי וְבִּיוֹ בְּבְּיבִיי וְבִּיוֹ בְּיִבְיי שְׁבִּיבִי וְבִּיוֹ בְּבִינִי וְבִּיוֹ בְּיִבְּי שְׁבִּיבְי שְׁבִּיבְי שִׁבְּיִי בְּיִים בְּיִיבְיי בְּבְּיבְיִי בְּיִיבְיי בְּבְּיבְיִי בְּיִבְּיִים בְּיִיבְיי בְּבְּיבְיִי בְּיִבְּיִי בְּיִים בְּיִבְיי בְּבְּיבְיוֹי בְּיִים בְּבְּיבְיוֹי בְּיִיבְיי בְּבְּיבְיוֹי בְּיִים בְּיִיים בְּיִים בְּילִיים בְּיִים בְּיִיים בְּיִיי בְּבְּיבְּיים בְּיִייִים בְּבְּיבְייִי בְּיִיבְּיי בְּבְּיִיבְיי בְּבְּייִים בְּבְיבְּי בְּבְּייִים בְּיִים בְּיִיבְיי בְּיִיי בְּבְּייִיי בְּבְּיי בְּבְּיי בְּבְּבְּיי בְּבְּיִיים בְּבְּיִי בְּבְּיִי בְּבְּייִי בְּבְּיִי בְּבְּיִי בְּבְּיִים בְּבְּיִיים בְּבְּיִים בְּבְּיים בְּבּייִיים בְּיבְיים בְּבְּיים בְּבְּיים בְּבְּיים בְּבְּייִּב

קמץ בז"ק .7.

^{4.} AB+ (p. ατι) αντη (*FX). B* (alt.) τὸ (†FX). 5. AB: πρὸς Σαλ. ΑΓτ τὸ (FX). 6. AB* (alt.) αντῶ (†F)... (A + καθήμενοῦ) ἐπὶ τῷ θρόνε (c. ΕΓΧ). 7. AB: ἔδαπας (ἔβασ. F). B: ἔξοδον ... εἴςοδον (c. AFX). 8. AB: ὁ δὲ (καὶ ὁ FX). B* κ. ἐδ. — πλήθ. (†FX; sim. A). 9. AB* φρον. B: δ. καὶ τῷ συνιεῖν ... δυνηθήσ. 10. B* ὁ λογ. 11. AB: παφ² ἐμδ τὸ δ. τἔτο (c. FX). ... πολλὰς καὶ ἐπ (c. X?)... * τῶν (†ΕΓ)... τῷ συνιεῖν (συνεσιν ΕΓΧ)... κρίμα ct*καὶ δικ. 13. AB: Καὶ ᾶ... * τοῖς (c. FX).

^{4.} die große &. vE.A: größte.

^{5.} dW: was foll ...?

^{6.} Derzen an bir. dW.vE: in Treue u. in G. B: in Aufrichtigf. bes S. gegen bich. dW: Rechtichaffenb. vE: m. grabem S. mit bir ... Gnabe bewahrt. dW:

eine herrliche Bobe. Und Salomo opferte taufend Brandopfer auf bemfelben Altar. Und ber herr erschien Salomo zu Bibeon im Traum bes Nachts, und Gott fprach: Bitte, was ich bir geben foll. 6 *Salomo fbrach: Du baft an meinem Bater David, beinem Anecht, große Barmbergigfeit gethan, wie er benn vor bir gemanbelt hat in Bahrheit und Berechtigfeit und mit richtigem Bergen vor bir, und baft ibm biefe große Barmbergiafeit gehalten, und ibm einen Sobn gegeben, ber auf feinem Stuhl fage, wie es benn ist gebet. 7 * Dun Berr, mein Gott, bu baft beinen Rnecht zum Ronige gemacht an meines Baters Davide Statt. Go bin ich ein fleiner Rnabe, weiß nicht weber meinen 8 Ausgang noch Gingang. "Und bein Rnecht ift unter bem Bolt, bas bu ermablet baft. fo groß, daß es niemand gablen noch be-9 fdreiben tann vor ber Menge. * Go wolleft bu beinem Rnechte geben ein gehorfames Berg, bag er bein Bolf richten moge, und verfteben, mas gut und bofe ift. Denn wer vermag bieg bein machtiges Bolf gu richten? Das gefiel bem herrn wohl, bag Sa-* Und Gott

10 Das gefiel bem herrn wohl, daß Sa11 lomo um ein folches bat. "Und Gott
fprach zu ihm: Weil du folches bitteft,
und bitteft nicht um langes Leben, noch
um Reichthum, noch um beiner Feinde
Seele, sondern um Verstand, Gericht zu
12 horen: "fiebe, so habe ich gethan nach
beinen Borten. Siehe, ich habe dir ein
weises und verständiges herz gegeben,
daß beines gleichen vor dir nicht gewesen
ist, und nach dir nicht aussommen wird.
13 Dazu, das du nicht gebeten hast, habe
ich dir auch gegeben, nehmlich Reich-

thum und Chre, daß beines gleichen feiner

8. U.L: bağ niemanb.

bewahrteft ... Liebe. B.vE.A: figet. dW: ließeft ... figen auf b. Thr. ju biefer Beit.

7. w. weber A.u. C. vE: noch jung! B: aus: noch einzugeben. vE: w. aus n. ein!! dW: nicht auszug. m. einzug.

8. beinem B. ... einem B. fo gr. ... vor MR. B.dwiE.A: bas nicht gez. n. gerechnet (ber.) wers

9. B.dW: verftanbiges? vE.A: gelehriges. B.vE. A: ju untericheiben (wiffe) awifchen ... dW: eingus

2Ch. 1,5.61 excelsum maximum; mille hostias in holocaustum obtulit Salomon super altare illud *in Gabaon.

25.1,2; Apparuit autem Dominus Postula, 226.1,5; per somnium nocte, dicens: Postula, Mat.7,7 per 1,5; quod vis ut dem tibi. *Et ait Salo
**Exact,6: quod vis ut dem tibi. *Et ait Salo-Apparuit autem Dominus Salomoni patre meo misericordiam magnam. 14,8. sicut ambulavit in conspectu tuo in veritate et justitia et recto corde Ps. 25,6. tecum; custodisti ei misericordiam 1,48. tuam grandem, et dedisti ei filium sedentem super thronum ejus, sicut sch. 1.9. est hodie. *Et nunc, Domine Deus, 1,48. tu regnare fecisti servum tuum pro ^{2,15.} David patre meo; ego autem sum (2Ch. puer parvulus et ignorans egressum et introitum meum. *Et servus 8 27,17. taus in medio est populi quem ele-4,20. gisti, populi infiniti qui numerari et acc. 1,9. supputari non potest prae multitudine. 2Ch.1.10.* Dabis ergo servo tuo cor docile. ut populum tuum judicare possit et discernere inter bonum et malum. Quis enim poterit judicare populum istum, populum taum hunc multum? Placuit ergo sermo coram Domino, 10

Placuit ergo sermo coram Domino, 10

(Jos. 1, 5. quod Salomon postulasset hujusce2Ch. 1, 11. modi rem. *Et dixit Dominus Sa- 11

lomoni: Quia postulasti verbum hoc,
et non petisti tibi dies multos nec
divitias aut animas inimicorum tuorum, sed postulasti tibi sapientiam
ad discernendum judicium: *ecce, 12
feci tibi secundum sermones tuos et

2Ch. 1, 12. dedi tibi cor sapiens et intelligens,

5,7,12. in tantum ut nullus ante te similis
Cob.1,16-tui fuerit nec post te surrecturus
sit. *Sed et haec, quae non postu-13
2Ch.1,712-lasti, dedi tibi: divitias scilicet et
Sap.7,728 gloriam, ut nemo fuerit similis tui
6,33.29.

4s. Al.: In Gabaon apparuit D.

feben Gutes u. B. dW.A: vermöchte. B: fo großes. dW.vE: gahlreiches. A: bein B., biefes große.

10. vE: war recht in b. Augen bes S.

11. B.dW.vE.A: gebeten. B.vE: (bir) viele Tage (fur bich). vE: b. Leben b. F. dW: ben Tob! dW.vE: Ginficht. A: Beish. B: baß bu flug fein mögeft. vE: bas Recht. (dW: zu verstehen?)

12. dW.vE: thue ich ... gebe. dW: u. einfichtes volles. B.vE.A: aufftehen wirb.

13. B.dW.vE: fomobl R. als (Gerrlichfeit).

βασιλεύσι. 14 Καὶ ἐἀν πορευθῆς ἐν τῆ ὁδῷ μου τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προςτάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατής σου, καὶ μακρυνῶ τὰς ἡμέρας σου. 15 Καὶ ἔξυπνίσθη Σαλομών, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον. Καὶ ἀνέστη καὶ παραγίνεται εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστη κατὰ πρόςωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόςωπον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐν Σιών, καὶ ἀνήγαγεν όλοκαυτώσεις καὶ ἐποίησεν εἰρηνικάς, καὶ ἐποίησε πότον 'μέγαν ἑαυτῷ καὶ πᾶσι τοῦς παιοίν αὐτοῦ.

16 Τότε ώφθησαν δύο γυναϊκες πόρναι τῷ βασιλεί 'Σαλομώντι', και έστησαν ενώπιον αὐτου. 17 Καὶ είπεν ή γυνή ή μία Έν εμοί, κύριε μου εγώ καὶ ή γυνή αυτη φκουμεν εν οικφ ενί, καὶ ετεκον εν τῷ οικφ. 18 Καὶ εγενετο έν τη ήμερα τη τρίτη τεχούσης μου, καί έτεκε καὶ ή γυνὴ αύτη, καὶ ημεν κατὰ τὸ αὐτό, καὶ οὐκ ἔστιν οὐδεὶς μεθ ἡμῶν πάρεξ άμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἶκφ. 19 Καὶ ἀπέθανεν ό υίος τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα, 20 Καὶ ἀνέστη ώς έπεκοιμήθη ἐπ' αὐτόν. μέσης τῆς νυκτὸς καὶ ἔλαβε τὸν υίόν μου ἐκ τῶν άγκαλών μου, καὶ ή δούλη σου έκοιματο, καὶ έχοίμισεν αὐτὸν έν τῷ χόλπφ αὐτῆς, καὶ τὸν υίον αυτής τον τεθνηκότα έκοιμισεν έν τφ κόλπω μου. 21 Καὶ ἀνέστην τὸ πρωὶ θηλάσαι τὸν υίον μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς καὶ κατενόησα αὐτὸν τὸ πρωί, καὶ ίδοὺ οὐκ ην ό υίος μου δη έτεκος. 22 Καλ είπες ή γυγή ή έτερα. Οὐγί, ἀλλὰ ὁ υίος μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υίος σου ο τεθνηχώς. Καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον 23 Kai elner o basileds τοῦ βασιλέως. αύταις. Σύ λέγεις. Ούτος ὁ υίός μου ὁ ζῶν, και ο υίος ταύτης ο τεθνηκώς και συ λέγεις. Ούχι, αλλα ὁ νίὸς μοῦ ὁ ζῶν, ὁ δὲ νίὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς. ²⁴ Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς· Αάβετέ μοι μάχαιραν. Καὶ προςήνεγκαν τὴν 14. AB * τδ ... πληθυνῶ τ. ήμ. (c. FX). 16. AB * Σαλομ. († X). 17. B * (alt.) ή et με († AEFX). AB: ἐτέκομεν (ἔτεκον FX). 18. AB: ἐγενήθη (c. הלבור: לפלר שלמים דינת משמט לכל-לפלר שלום היבוא ירושלם היבללה בי לבלה שתרומים: יניפל שלמר מו לבלת הלום ביתה הילה שלמר מו לבלת המבותי פאשר הלד בורה אלים מו לבלת המבותי פאשר הלד בורה אלים

אַז הַבֹאנה שָׁתּיִם נַשִּׁים זֹנִוֹת אֵלִ־ זו הַמַּלֶהָ וַתַּעַמַדְנַה לְפַנֵיו: וַתּאמֵר הָאִשֶּה הָאַחַת בִּי אַלֹנִי אַנִי וְהַאִשָּׁה הַוֹּאֹת יִשָּׁבְת בָּבַיִת אָחָד וַאָבֶד עִפַּה 18 בַּבַּית: וַיָּהֹי בּיַּוֹם השָׁלִישׁי לְלַדְּהֹי ותכד גם־האשה הזאת ואנחנו יחדו זַר אַמַּנוּ בַּבַּיִת זוּלָתֵי שִׁתַּיִם־ 19 אַנַחָנוּ בַּבַּיִת: וַיַּמַת בַּן־הַאִּשָׁה הַזָּאת שכבה כה אשר בַּתוֹדְ הַלַּיִלָה וַתְּקֵח אָת־בָּנִי מֵאָצְלִי ישנה וַתַּשׁכִּיבֵהוּ ואת־בַנה הַמַּת השַבּיבה בְחֵיקי: 21 וַאַקם בּבּקר כָהינים את־בַּני וְהנּה־ אַכִּיוֹ 22 כְאַ־הָנָה בָנֵי אֲשֵׁר יָכַּדְתִּי: וַתּאֹמֵר הַאִּשָּׁה האַחַרֶת לָא כִּי בְּנֵי חַחַיּ וּבְנַךְ הַמָּת וְזָאת אֹמֶרֶתֹ לְא בִּי בְּנַךְ לפני וַתִּדַבַּרְנַה אֹמַרֵת זָה־בְּנֵי הַחָי וּבְנֵךְ הַמֵּת וָזָאת אַמַרַתֹּ כָא כִי בָּנַךְ הַמֵּת וּכְנֵי הֶחֵי: 24 וַיָּאמַר הַפַּלָהָ קַתְוּ לִי־חַרֶב וַיָּבֵיאוּ

v. 15. יחפטרת מקץ

^{*} Σαλομ. († X). 17. B* (alt.) η et με († ΑΕΓΧ). |
AB: ἐτέκομεν (ἔτεκον FX). 18. AB: ἐγενηθη (c. FX). B* (sq.) καὶ († ΑΓΧ). AB: ημεῖς (ημεν ΓΧ). ... ἐθεἰς (ἐδ. X). 20. B* κ. η δ. σε ἐκοιματο († ΑΓΧ; Α: ὑπνε). 21. AB† (a. κατ.) ἰδὰ (*FX). B* (sq.) τὸ († ΑΓΧ). 22. AB: ὁ δὲ (καὶ ὁ ΓΧ). |
23. AB: σε (ταύτης ΓΧ). 24. B*μοι († ΑΕΓΧ).

^{13.} B: in allen b. Tagen. vE: alle b. Tage. dW: all b. Lebenlang.

^{14.} B: bewahreft m. Ginfehungen. dW.vE: (bes obachteft) m. Say. B.vE: beine Tage verlangern. A: D. Leben.

^{16.} B: Gurenweiber. dW.vE.A: 2B. (bie) S. (marren). vE.A: ftellten fich.

^{17.} dW.A: (36) bitte, m. . . B.dW.vE.A: gebar bei (nebft) ihr.

^{18.} B.dW.vE: biefes Beib auch.

unter ben Ronigen ift gu beinen Beiten. 14 *Und fo bu wirft in meinen Begen manbeln, bağ bu baltft meine Sitten und Bebote, wie bein Bater David gewandelt hat, fo will ich bir geben ein langes Leben. 15 "Und ba Salomo erwachte, fiehe, ba war es ein Traum. Und fam gen Jerusalem und trat por bie Labe bes Bunbes bes Berrn, und opferte Brandopfer und Dantopfer, und machte ein großes Dabl allen seinen Anechten. Bu ber Beit tamen gwo Guren gum 17 Ronige, und traten por ibn. * Und bas eine Beib fprach: Ach, mein Berr, ich und bieg Beib wohneten in Ginem Saufe, und 18 ich gelag bei ihr im Baufe. * Und über brei Tage, ba ich geboren hatte, gebar fie auch, und wir waren bei einanber, bag fein Frember mit uns war im Baufe, ohne 19 wir beibe. * Und biefes Beibes Sohn ftarb in ber Nacht, benn fie hatte ihn im 20 Schlaf erbrudt. * Und fie ftanb in ber

meiner Seite, ba beine Magb schlief, und legte ihn an ihren Arm, und ihren tobten 21 Sohn legte fie an meinen Arm. * Und ba ich bes Morgens aufftand, meinen Sohn zu saugen, fiehe, ba war er tobt. Aberam Morgen sahe ich ihn ehen an, und fiehe, es war nicht mein Sohn, ben ich

Racht auf und nahm meinen Sobn von

22 geboren hatte. Das anbere Beib fprach: Richt also, mein Sohn lebt, und bein Sohn ift tobt. Jene aber sprach: Nicht also, bein Sohn ift tobt, und mein Sohn lebt. Und rebeten also vor bem Ro-

28 nige. *Und ber König sprach: Diese spricht: Mein Sohn lebt, und bein Sohn ift tobt; jene spricht: Nicht also, bein Sohn

24 ift tobt, und mein Sohn lebt. * Und ber Ronig fprach: Golet mir ein Schwert her.

15. A.A: Und er fam. 17. A.A.(U.L.?): einem Saufe. A.A: ich gebar. 21. A.A: ihn genan an. in regibus cunctis retro diebus. *Si 14autem ambulaveris in viis meis et
custodieris praecepta mea et mandata
mea, sicut ambulavit pater tuus,

pr.3.6. longos faciam dies tuos. *Igitur 15
evigilavit Salomon et intellexit, quod
esset somnium; cumque venisset Je20.1.4. rusalem, stetit coram arca foederis
6,17. Domini et obtulit holocausta, et fecit
(Ga. victimas pacificas et grande convi-

^{60,20}. vium universis famulis suis.

Tunc venerunt duae mulieres 16 meretrices ad regem, steteruntque coram eo. * Quarum una ait: Ob-17 secro, mi domine, ego et mulier haec habitabamus in domo una, et peperi apud eam in cubiculo. * Ter- 18 tia autem die, postquam ego peperi, peperit et haec, et eramus simul nullusque alius nobiscum in domo, exceptis nobis duabus. * Mortuus 19 est autem filius mulieris hujus nocte; dormiens quippe oppressit eum. *Et 20 consurgens intempestae noctis silentio, tulit filium meum de latere meo, ancillae tuae dormientis, et collocavit in sinu suo, suum autem filium, qui erat mortuus, posuit in sinu meo. * Cumque surrexissem mane, ut da- 21 rem lac filio meo, apparuit mortuus; quem diligentius intuens clara luce, deprehendi non esse meum quem genueram. * Responditque altera 22 mulier: Non est ita, ut dicis, sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit! Econtrario illa dicebat: Mentiris! filius quippe meus vivit, et filius tuus mortuus est. Atque in hunc modum contendebant coram *Tunc rex ait: Haec dicit: 23 rege. Filius meus vivit et filius tuus mortuus est! et ista respondit: Non, sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit! *Dixit ergo rex: Afferte 24 Cumque attulissent mihi gladium.

^{19.} B.vE: barum bağ (weil) f. auf ihm gelegen h. dW: benn f. h. ...

^{20.} dW.A: ale b. D. vE: mahrenb. dW.vE: au thren Bufen. B.A: in ihr. Schoof.

^{21.} genan an. dW: u.ich betrachtete ihn, B: boch ... Bolygiotten-Bibel. A. L. 2. Bos 1. Abth.

^{14.} Al. + David (a. pat.). 22. Al. * ut dicis.

vE: Aber ale ich ... A: am hellen Tage forgfältiger anfah.

^{22.} B.dW.vE: ift ber lebenbige ... ber tobte.

^{23.} dW.vE: bas ift m. G., ber leb.

μάγαιραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 25 Kal elπεν ὁ βασιλεύς. Διέλετε τὸ παιδίον τὸ ζών τὸ θηλάζον είς δύο, καὶ δότε τὸ ήμισυ αὐτοῦ ταύτη και τὸ ήμιου αὐτοῦ ταύτη. 26 Καὶ απεκρίθη ή γυνή ής ήν ο υίος ο ζών καλ είπε πρός τον βασιλέα, ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ υίῷ αὐτῆς, καὶ εἶπεν· Έν έμοί, κύριε δότε αὐτῆ τὸ παιδίον καὶ θανάτο μη θανατώσητε αυτό. Καὶ ή έτέρα είπε· Μήτε έμοι μήτε αὐτῆ έστω· διέλετε. 27 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς καὶ είπε. Δότε τὸ παιδίον τὸ ζῶν τῆ εἰπούση. Δότε αὐτὸ αύτη και θανάτω μη θανατώσητε αύτό, ότι αύτη ή μήτης αύτου. 28 Καὶ ήχουσε πᾶς 'Ισραήλ τὸ κρίμα τοῦτο ο έκρινεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προςώπου τοῦ βασιλέως, οτι είδον ότι φρόνησις θεού έν αύτῷ τοῦ ποιείν δικαιώματα.

Ι . Καὶ την ὁ βασιλεύς Σαλομών βασιλεύων έπὶ Ἰσραήλ. 2 Καὶ ούτοι οἱ ἄργοντες οἱ ἦσαν αὐτῷ. 'Αζαρίας νίὸς Σαδώκ ὁ ἱερεύς. δ'Ελιγόρεφ και Αχιά νίος Σισά γραμματείς, καί 'Ιωσαφάτ νίος 'Αγιλούδ άναμιμνήσκων, 4 καί Baralag viòs lonade ent eng organia, xai Σαδώκ καὶ 'Αβιαθάρ ίερεῖς, 5 καὶ 'Αζαρίας νίος Ναθάν έπὶ τῶν καθεσταμένων, καὶ Ζαβούδ νίὸς Ναθάν ίερεὺς έταῖρος τοῦ βασιλέως, 6 καὶ 'Αγισάρ οἰκονόμος, καὶ 'Αδωνιράμ υίὸς 'Αβδα έπι των φόρων.

7 Και τῷ Σαλομώντι δώδεκα καθεσταμένοι έπλ πάντα Ίσραήλ, χορηγείν τῷ βασιλεί καλ τῷ οἴκο αφτοῦ. μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγένετο έπλ τον ένα γορηγείν. 8 Καλ ταύτα τὰ όνόματα αὐτῶν· Τίὸς "Ωρ ἐν ὅρει Ἐφραίμ. 9 Τίὸς Δάκαρ ἐν Μακές καὶ ἐν Σαλαβίν καὶ Βαιθσάμις και Έλων έως Βηθανάν. 10 Τίος Εσεδ

סיתהרב לשני המלה: וַיִּאמר הַמַּלֹה הַחֵי לִשְׁנֵים וּתְנַוּ בַּזְרַרּ אַת־הַיַּלֶד אָת־הַוַבִּי לִאַבַוֹת וָאֵת־הַהְבָּי לְאָחַת: -24 וַתָּאֹמֶר הַאָשָׁהֹ אֲשֶׁר-בַּנָה הַחַי אֵל־ הַפַּלָהְ כָּדנַכְמָרָהּ רַחְמִיהֹ על־בּנהּ וַתָּאמֶר י בַּי אַדֹנִי תַנוּ־לָהֹ אֵת־הַיַּלְוּד הַחַל וְהַמֶת אַל־תִּמיתְהוּ וזֹאת אמרת 27 בַּם־לֵי נַם־לָה לָאׁ יַהְיַה בַּוֹרף: וַיַּען תנורכה אתרהילוד ריאמר הַחֹי וָהמת לא תמיתהו היא אמו: כל־ישראל את־המשפט אַשר שפט הַפַּלָה וַיַּרְאַוּ מִפְנֵי הַפֵּלָה רַאֹּר כַּי־חַכְמֵת אֵלְהַים בַּקּרְבּוֹ לעשות משפט: •

שו וַיִּחִי הַפֵּלֶה שָׁלמֹה מֶלֶה עַל-בָּל-וָאֵלֶה הַשְּׁרִים אֲשֶׁר־לָוֹי בוק הכהו: ואַחַיַה בִני שׁישׁא ספרים יהושפט הַתְּזָבֶיר: על־הצבא הַבוּ בּוֹבנָנוֹן בַּכּי בונעו פעו בַּמַלֵר: על-הבית עבדא על־המס:

וַלְשָׁלְמֹח שָׁנֵים־עַשָּׁר נצַבים על-יִשָּׁרַאֵּל וָכָלְפָּלְוּ אַתּ־הַפֵּּלֶךְ וְאֵתּ־ בַּיֹתוֹ חַדֵשׁ בַּשְׁנַה יַהִיה על בַלַבַּל: וָאֵלֵה שִׁמוֹתִם בַּן־חָוּר בְּהַר הַכָּר בְּנָקץ וּבְשֵׁעַלְבֵים

v. 7. 'p' אחר

^{26.} AB: αὖτη (ἡ ἐτ. FX). 27. B*τὸ ζ. († AEFX). AB: αὐτῆ αὐτο ... * ὅτι (c. FX). 28. A*B: ἤκυσαν

^{24.} B.dW: Unb fle brachten ... 25. B.dW.vE: (Ber:)hauet ... (Stude). A: eine

Die Fürften und Amtleute.

Und ba das Schwert vor den König ge25 bracht ward, * sprach der König: Theilet
das lebendige Kind in zwei Theile, und
gebt dieser die Sälfte, und jener die Hälfte.
26 *Da sprach das Weib, deß Sohn lebete,
zum Könige (denn ihr mutterliches Herz
entbrannte über ihren Sohn): Ach, mein
Herr, gebet ihr das Kind lebendig, und
tödtet es nicht. Jene aber sprach: Es sei
weder mein noch dein, laßt es theilen.
27 *Da antwortete der König und sprach:
Gebt dieser das Kind lebendig, und tödtet
28 es nicht, die ist seine Mutter. * Und das

28 es nicht, die ift feine Mutter. * Und bas Urtheil erscholl vor bem ganzen Ifrael, bas ber Ronig gefället hatte, und fürchteten sich vor bem Könige, benn fie fahen, bag bie Weisheit Gottes in ihm war, Gericht zu halten.

IV. Also war Salomo König über ganz 2 Jirael. * Und dieß waren seine Fürsten: Afarja, der Sohn Zadots, des Priesters. 3 * Ellhoreph und Ahija, die Söhne Sifa,

waren Schreiber. Josaphat, ber Sohn 4 Mhiluds, war Kanzler. *Benaja, ber Sohn Jojaba, war Felbhauptmann. Zabok

5 und Ab Jathar waren Briefter. *Afarja, ber Sohn Nathans, war über bie Amtleute. Sabub, ber Sohn Nathans, bes 6 Priefters, war bes Königs Freund. *Ahi-

far war Hofmeister. Aboniram, der Sohn Abba, war Rentmeister.

7 Und Salomo hatte zwölf Amtleute über ganz Ifrael, die den König und sein Haus versorgeten. Ein jeder hatte des Jahrs seinen Monat lang zu versorgen. ** Und hießen also: Der Sohn Hurs, auf dem Ges birge Ephraim; ** der Sohn Dekers zu Makaz und zu Saalbim und zu Beth Semes 10 und zu Elon und Beth Hanan; ** der Sohn

7. U.L. Monb.

26. B.dW.vE.A: (beren) S. ber lebenbige war. B: ihr Eingeweibe. dW: Liebe. (vE: Mitleib regte fich?) A: Innres warb bewegt. B.dW.A: b. lebenbige R. B: boch ja nicht ... zerhanet es. dW.vE: hanet es von einanber.

28. B.dW.vE.A: gang 3. hörete. dW: b. Gericht ... gehalten. vE.A: Recht zu fprechen (fcaffen).
1. B.dW.vE: ber R. G. R.

2. dW.vE.A: finb. B.dW.vE.A: bie (Oberften) bie er hatte. (B: mar ber Pr.)

gladium coram rege: * Dividite, in-25 quit, infantem vivum in duas partes, et date dimidiam partem uni et dimidiam partem alteri. *Dixit autem mu-26 lier, cujus filius erat vivus, ad regem (commota sunt quippe viscera ejus super filio suo): Obsecro, domine, date illi infantem vivum et nolite interficere eum. Econtrario illa dicebat: Nec mihi nec tibi sit, sed dividatur. *Respondit rex et ait: Date huic 27 infantem vivum, et non occidatur; haec est enim mater eius. * Audi-28 vit itaque omnis Israel judicium, quod judicasset rex, et timuerunt Sap. 8, 11. l'egem, videntes sapientiam Dei esse l'an. 6, 11. in eo ad faciendum judicium.

Total antique of Salarana and Tark

Erat autem rex Salomon re- IV.
gnans super omnem Israel, *et hi 2
2,35. principes quos habebat: Azarias filius
1Ch.6., Sadoc sacerdotis, *Elihoreph et Ahia 3
8,16;16. filii Sisa scribae, Josaphat filius Ahi2,46.25. lud a commentariis, *Banajas filius 4
2,35.27. Jojadae super exercitum, Sadoc autem et Abiathar sacerdotes, *Azarias filius Nathan super eos qui assiste25m.16, bant regi, Zabud filius Nathan sacer37;286. dos amicus regis, *et Ahisar prae182,5;14. positus domus, et Adoniram filius
20,24. Abda super tributa.

Habebat autem Salomon duodecim 7 praefectos super omnem Israel, qui praebebant annonam regi et domui ejus; per singulos enim menses in anno singuli necessaria ministrabant. Et haec nomina eorum: Benhur in 8

17,15.18. monte Ephraim; *Bendecar in Mac- 9 .
ces et in Salebim et in Bethsames et
in Elon et in Bethanan; *Benhesed 10

2. Al.: sacerdos. 10. S: Bethhesed.

4. B.dW.vE.A: war über bas Geer.

5. war pr., bes R. Fr. B: Befehlshaber.

6. dW.vE: über bas [fönigl.] Saus. A: Borfieher bes S. B: über bie Schahung. dW.vE: bie Frohn(en). A: den Tribut.

7. B: Borfteher. A: mit Speise versaben. B: einem Beben lag ob e. M. im 3. dW: e. M. im 3. lag es einem ob.

8. B.vE.A: Und bies maren (finb) ihre Ramen. dW: Das aber f.

έν 'Αραβώθ αύτου Σωγώ και πάσα ή γη ⁴Οφερ. 11 Υίὸς 'Αμιναδὰβ' πᾶσαν Νεφθαδώρ Ταφάθ θυγάτηρ Σαλομώντος ήν αὐτῷ εἰς γυναϊκα. 12 Βαανά υίος Αγιλούθ την Θαανάχ καὶ Μαγεδδώ καὶ πάντα οίκον Σαὰν τὸν παρὰ Σαρθαν ύποκάτω 'Ιεζραήλ και έκ Βηθσααν έως 'Αβελμαουλᾶ έως Μαέβερ 'Ιεγμάαμ. 13 Τίὸς Γαβέρ ἐν Ῥαβώθ Γαλαάδ· τούτφ ἦσαν πόλεις Ίαελο υίου Μανασση έν Γαλαάδ, αὐτῷ σχοίνισμα Ἐργὸβ ή ἐν τῷ Βασάν, ἑξήκοντα πόλεις μεγάλαι τειγήρεις καλ μογλοί γαλκοῖ. 14 Αγιναδάβ νίδς Αδδώ Μαανάϊμ. 15'Azı. μάας εν Νεφθαλίμ και ούτος έλαβε την Βασεμάθ θυγατέρα Σαλομώντος είς γυναϊκα. 16 Baarà viòc Xovol èr Aono xal èr Baalos. 17 Ιωσαφάτ νίος Φαρουδ εν Ισσάγαρ. 18 Σεμεί υίος 'Ηλά εν τῷ Βενιαμέν. 19 Γαβεο νίος Οὐρὶ ἐν τῆ τῆ Γαλαὰδ τῆ Σηών βασιλέως τοῦ Αμοβόαίου και 'Ωγ βασιλέως του Βασάν, και 20 Ιούδα καὶ Ισραήλ Νασίβ είς έν τη γη. πολλοί ώς ή ἄμμος ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, έσθίοντες καλ πίνοντες καλ γαίροντες.

V.*) Καὶ Σαλομών ἢν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἔως ὁρίου Αἰγύπτου, καὶ ἦσαν προςφέροντες αὐτῷ δῶρα καὶ δουλεύοντες τῷ Σαλομῶντι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ²Καὶ τοῦτο ἄριστον τῷ Σαλομῶντι ἐν ἡμέρα μιῷ τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως καὶ ἔξήκοντα κόροι ἀλεύρου, ³ δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ καὶ εἴκοσι βόες νομάδες καὶ ἐκατὸν πρόβατα ἐκτὸς ἔλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν σιτευτά. ⁴ ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν

שכה וכל-ארץ חַסָד בַּאַרְבָּוֹת לָוֹ ינפת האר טפת יו תַפָּר: בּּוֹראֵבִינָדֵב כַּלּי 12 בת־שלמה היתה לו לאשה: בענא びほぞ צַאל מִבַּית שָאַן עַד אָבֵל מִחוֹלָה 13 עד מעבר ליקמעם: בּוֹבַבר בּרְמַת בלעד לו חות יאיר בו־מנשה אשר בגלעד לו חבל ארגב אשר בבשו שָׁשִׁים עַרים גַּללות חומה וּבְרֵיחַ 14 נַחְשָׁת: אַחִיכָּדֶב בֶּן־עִדָּא מַחֲנַיִּמָה: טו אַהִימֵעַץ בְּנַפִּתַּלִי נַּם־הוֹּא לַלַח אַת־ 16 בשמת בת-שלמה לאשה: 17 בַּן־תוּשׁׁי בָּאָשֵׁר וּבְעַלְוֹת: יָהְוֹשָׁפַט אָרֶץ סִיחוון ו מַלֶּךְ הַאָּמֹרִי וִעֹג מֵלֶךְ

20 et 1): Καὶ έχορήγεν οι καθεσταμένοι θτως τῷ βασιλεῖ Σ. καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶτ. τραπεζαντῷ β. ἔκαστος μῆνα αὐτῷ ἐ παραλλάσσεσι λόγον. Καὶ τ. κριθὰς καὶ τὸ ἄχυρον τ. ἔκποις καὶ τ. ἄρμασιν ῆρον εἰς τ. τόπον ὁ ἀν ἢ ὁ β. ἔκαστος κατὰ τ. σύνταξιν αὐτοῦ. 2. AB: ταῦτα τὰ δέοντα ... † (in f.) κεκοπανισμένε. 3. B † (in.) καὶ ...* κ. ὀρν. 4. B * ἐν π.

^{11.} AB: vlē (Τίὸς X?). A²B: πᾶσα... Τεφάθ. B † (in f., eti. v. 12. 13. 15. 16) εἰς. 12. B: Βανὰ ... Ἰθαα-γὰχ. AB: πᾶς ὁ οἰνος Σὰν ὁ. Α²Β: Σεσαθὰν ὑπ. τδ. B: Ἐσραὰ κ. έκ Βηθσὰν ... Σαβελμ. Α²Β: Λεπὰμ (Ἰεγμ. F). 13. B: Ναβὲρ (Γ. AFX) ... * ησ. - αὐτῶ et η. 14. B: Σαδδὰ. 15. B: Βασεμμὰθ. 17 pon. B p. 19 (h. l. AΕΓΧ)... Φυασὲδ. 19. AB: Ἰδὰὶ (Οὐρὶ Ϝ). B: Γὰδ (Γὰλ. ΑΕΓΧ) * γῆ († Α²FΧ) ... Ἐσεβὰν (Ἰμοδρ. Χ)... Νασὲφ. Α¹ΒΕΧ: ἐν γῆ Ἰσόδα. 20 * Β¹ († AΒ²FΧ). AB† (α. ἐπὶ) ἡ (* F). AB²: ἔσθοντες ... εὐτφραινόμενοι (c. FX). ... 1* Β¹ († AΒ²FΧ). AB²: ἔξε-

Die Amtleute. Der taglide Bebarf.

Aruboth, und hatte bagu Defebs zu Socho und bas gange Land Bepher; 11 *ber Cobn Abi Radabs, Die gange Bertschaft zu Dor, und hatte Taphath, Salo-12 mons Tochter, jum Beibe; *Baena, ber Sohn Ahilubs, ju Thaenach und zu Degibbo, und über gang Bethfean, welche liegt neben Barthana unter Jefreel, von Bethfean bis an ben Blan Debola, bis 13 jenfeit Jatmeam; * ber Sohn Bebers gu Ramoth in Gileab, und batte die Fleden Jairs, bes Sohnes Manaffe, in Gileab, und hatte bie Begend Argob, bie in Bafan liegt, fechzig große Stabte, vermauert und 14 mit ebernen Riegeln; * Abi Rabab, ber 15 Sohn Iboo, zu Mahanaim; "Ahimaaz in Naphthali, und er nahm auch Salomone Tochter, Basmath, zum Weibe; 16 Baena, ber Sohn Bufai, in Affer und 17 gu Mloth; * Josaphat, ber Sohn Baruah, 18 in Ifaschar; * Simei, ber Sohn Ela, in 19 Benjamin; * Geber, ber Sohn Uri, im Lanbe Gileab, im Lanbe Sibons, bes Ronige ber Amoriter, und Dge, bes Ronige in Bafan: Gin Amtmann war in bemfel-"Juba aber und Ifrael, 20 bigen Lande. beft mar viel wie ber Sand am Meer, und agen und tranten, und waren frohlich. V.*) Alfo war Salomo ein Berr über alle Ronigreiche von bem Baffer an in ber Philifter Lanbe bis an bie Grenze Egyptens, bie ibm Befchente gubrachten, und 2 bieneten ibm fein Lebenlang. * Und Salomo mußte täglich jur Speifung haben breißig Cor Semmelmehl, und fechzig Cor 3 anderes Mehl, * zehn gemaftete Rinber, und zwanzig Beiberinder, und hundert Schafe, ausgenommen Birfche und Rebe 4 und Bemfen und gemäftetes Bieb. *Denn er herrschete im gangen Lande bieffeit bes Jos. 15,35 in Aruboth: ipsius erat Socho et 18m.16.8 omnis terra Epher; *Ben-Abinadab, 11 Jes. 17.11 cujus omnis Nephat-Dor: Tapheth filiam Salomonis habebat uxorem; *Bana fi- 12 lius Ahilud regebat Thanac et Mageddo et universam Bethsan, quae est juxta ^{7,46.} Sarthana subter Jezrael, a Bethsan usque Abelmehula e regione Jecmaan; * Bengaber in Ramoth Galaad: habe- 13 Nm.30,41 Jud.10,4.bat Avoth-Jair filii Manasse in Galaad, 10th,2,41 jube,44.ipse praeerat in omni regione Argob, quae est in Basan, sexaginta civitatibus magnis atque muratis, quae habebant seras aereas; * Ahinadab filius 14 28m. Addo praeerat in Manaim, *Achimaas 15 v.11. in Nephthali, sed et ipse habebat Basemath filiam Salomonis in conjugio; *Baana filius Husi in Aser et in Ba-16 loth; *Josaphat filius Pharue in Is-17 sachar: * Semei filius Ela in Benia-18 min: *Gaber filius Uri in terra Ga-19 laad, in terra Sehon regis Amorrhaei No. 21,21; et Og regis Basan, super omnia quae erant in illa terra. *Juda et Israel 20 ^{8,6.Nm.} innumerabiles sicut arena maris in ^{6n.18,10.} multitudine, comedentes et bibentes atque laetantes.

Salomon autem erat in ditione V.*) ach.9,26. sua habens omnia regna a flumine ter-Dt. 11,24; rae Philisthiim usque ad terminum 28m. 9.2. Aegypti, offerentium sibi munera et 28k. 16.8. servientium ei cunctis diebus vitae ejus. 20.12. Erat autem cibus Salomonis per 2 (Neh. dies singulos triginta cori similae et sexaginta cori farinae, *decem boves 3 pingues et viginti boves pascuales et centum arietes, excepta venatione cervorum, caprearum atque bubalorum et avium altilium. * Ipse enim obtine- 4 bat omnem regionem, quae erat trans

^{*)} B. 1-14. gewöhnlich Rp. 4, 21-34.

^{10.} B: ber h. dW.vE: ibm geborte. A: unter ibm B.dW.vE.A: an (in ber) Menge. fland.

^{11.} Lanbic. D. dW.vE.A: in (aber) gang Ras phath:D.

^{12.} B.dW.vE.A: Abel : Dehola.

^{13.} mit Maneen u. eb. R. B.dW.vE: (Sirten:) Dorfer. B.dW: (Lanbs) Strich A.

^{19.} B: u. er mar b. einzige Borfteber ber in bem &. war. dW: es w. aber Gin Amtm.

^{20.} dW.vE: waren gabireich. A: ungabibar.

^{10.} Al. + (p. ips.) enim. 19. Al. + (p. Gal.) et. 1. S: regna secum.

^{1.} Strom au ju b. Ph. 2., und bis. B: Regent. dW.vE: herrichete. vE.A: Reiche. dW.vE: waren S. unterthan.

^{2.} B.dW.A: es war bie Speife S. anf (ffir) eis nen I. vE: betrug an G. I. dW.A: Beigm. vE: feines ... gemeines DR.

^{3.} u. Buffel, u. fettgemachtes Geflügel. B: fette R. A: Maftodfen. dW: n. Gafellen. B.dW.vE: n. Damhiriche. B: gem. Febervieh. dW.vE: Gevogel.

τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Θαψὰ ἔως Γαζὰ ἐν πάσαις ταϊς βασιλείαις ταῖς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ην αὐτῷ εἰρήνη έχ πάντων τών μερών χυχλόθεν. δ Καὶ κατώκει 'Ιούδας καὶ Ίσραὴλ πεποιθότες εκαστος ύπο την αμπελον αὐτοῦ καλ ύπὸ την συχην αύτοῦ ἀπὸ Δὰς καὶ ἔως Βηρσαβελ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλομώντος. 6 Καὶ ήσαν τῷ Σαλομώντι τεσσαράκοντα χιλιάδες είς αρματα καὶ δώδεκα γιλιάδες ίππέων. 7 Καὶ έγορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὖτοι τῷ Βασιλεί Σαλομώντι κατά πάντα τὰ διηγγελμένα έπλ την τράπεζαν τοῦ βασιλέως έκαστος τὸν μῆνα αὐτοῦ· οὐ παρήλλασσον λόγον. 8 Καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄγυρον τοῖς ἵπποις καί τοῖς ἄρμασιν ἔφερον είς τὸν τόπον, οῦ ἂν η 'δ βασιλεύς', έχαστος κατά την σύνταξιν αύτοῦ.

9 Καὶ έδωκε κύριος φρόνησιν τῷ Σαλομώντι καλ σοφίαν πολλήν σφόδρα καλ χύμα καρδίας, ώς ή διμμος ή παρά την θάλασσαν. 10 Καὶ ἐπληθύνθη Σαλομών σφόδρα ύπερ την φρόνησιν πάντων άργαίων άνθρώπων καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. 11 Καὶ έσοφίσατο ύπερ πάντας άνθρώπους καὶ έσοφίσατο ύπλο Αίθαν τον Έξραΐτην και τον Αίμαν καὶ τὸν Χαλκάλ καὶ Δαρδαὲ νίοὺς Μαχώλ, και έγένετο τὸ ότομα αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοις έθνεσι κύκλφ. 12 Καλ ελάλησε Σαλομών τρείς γιλιάδας παραβολάς, και ήσαν φόαι αὐτοῦ πεντάκις γίλιαι. 18 Καὶ έλάλησε περί τῶν ξύλων από της κέδρου της εν τω Διβάνω καὶ ἔως τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης ἐκ τοῦ τοίχου, καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν κτηνῶν καὶ περί των πετεινών καί περί των έρπετον καί περί των ίχθύων. 14 Καὶ παρεγίνοντο πάντες οί λαοὶ ἀκούειν τῆς σοφίας Σαλομώντος, καὶ ἐλάμβανε δώρα παρὰ τών βασιλέων τῆς γής, όσοι ήχουυν τής σοφίας αὐτού.

4. Β* ἀπὸ - ποτ. († Α*FX). 5 s. * Β¹X († ΑΒ*FX). AΒ² † (p. alt. αὐτδ) ἐσθίοντες καὶ πίνοντες (* F). 6. ΑΒ²: ἡν (ἦσ. FX)... † (p. τ. χιλ.) τοκάδες ἔππων (* F). 7 s. * h. l. B (sed v. vs. 1). ΑΒ: ὅτως τῷ β. ... καὶ π. τὰ διαγγέματα... * τὸν ... παραλὶάσσως (c. FX). 8. Β: ἡρον (ἔφ. FX). 11. ΑΒ † (a. ἀνδο.) τὸς (* FX)... Γαιθὰν (Λίθ.?). Β: Ζαρίτην... Λίνὰν ... Χαλκὰδ π. Δαράλα ... Μάλ, * π. ἐγ. - fin. 12. ΑΒ: τριςχιλίας. 13. Β: ὑπὲς τ. ξ. ΑΒ: διά τ. τ. 14. ΑΒ: ἀπδσαι ... * ἐλάμβ. δ. ... † (a. τῶν) πάντων

אָשָׁר יִנִינָינִישִּׁם אָיִשׁ פְּמִשְׁפִּטִוּ: אָלְבִּילִים וְלָרֶכָשׁ יִבִּאוּ אָלְ-נַּמְּלִּים יְנִינֶּכָּוּ אָלְ-שָׁלְתַּוְ נַּמְּלָנִי יְנִישָׁלִים אָלָּע אָלָע אַלְעַר יִּמְּרְ שָׁלְמָר אָיִשׁ חְוֹשָׁוּ אַלְבָּעִים אָלָע אָלְעַר יִּמְּלְיִים יְנִישָּׁלְעִר יִּמְּלְיִים אָלָע אָלְעַר יִּמְּלְיִים אָלֶע אָלְנִי יִּמְּלְיִים אָלֶע אִיִּים אָלֶע אָלְר יִנְיִים אָלָע אִיִּע מִּבְּעִים אָלֶע אִיְיִּת יִּמְּלְרְיִים יְנִישְׁלְּעִי יִּבְּעִים אָלָע אִיִּים אָלְּעָר יִּבְּעִים אָלֶע אִיִּים יִּנְעָלִי אַלְּיִּים יְלִמְיִים יְנִישְׁלְּעִר יִּבְּעִים אָלָע אִיִּים אָלְעִים יִּבְּעִים אָּלִיי יִבְּיִּבְּעִים אָּלְּעִי יִּבְּעִים אָּלָּע אִיִּים יִּבְּעִים אָלְּעִי יִּבְּעִים אָלְּעָר יִּבְּעִים אָלָּע אַבְעִי יִבְּעִים אָלְּעָר יִּבְּעִים אָלְנִי יִּבְּיִים יִּבְּעִים אָלָּע אִייִּים יְנִישְׁיִּעְייִים יְנִישְׁיִּעְיִים יְנִישְׁיִּע אָּלִיי יִּבְּיִים יִּבְּעִים אָלָּיי יִנְיִים יְנִישְׁישִׁי אָּיִים יִּיִּי יִּבְּיִים יִּבְּיִים אָּלִיים יִּנְיִים יְנִישְׁיִּע יִּבְּייִים יְנִישְׁיִּע יִּבְּיִּים אָּבְּיים אָּבְּיים אָּלִיי יִבְּיִים אָּבְּייִי יִּבְּיִּבְיי יִבְּיִים אָּבְייִי יִבְּיים אָּיִים יִּבְּייִים יְנִישְׁיִי שְּׁיִּע יִּבְּיי שִּׁיִי יִבְּיי שִּׁיִי יִּבְּיי יִבְּיִים יִּבְייִי יִּבְּיי אִּיִּי יִּבְּיי יִבְּיי יִבּיי יִבְּיִי יִבְּיי יִבְּייִי יִבְּיי יִבְּיי יִּבְיי יִבְּיי יִּבְּיי יִבְּיי יִבְּיי יִבְּיי יִבְּיי יִבְּיי יִבְּיי יִבְּיי יִּבְייִי יִּבְּיי יִבְּיי יִבּיי יִבְּיי יִבְּייִים יִּייִי בְּייִי בְּיִיים יִּבְּייִי יִבְּייִי יִּבְייִי יִבְּייִי בְּייִיי בְּייִי יִּבְייִיים יִּיבְּייי יִבְייי יִבְּיייים יִּייִייְיִי בְּייִיים יִּיבְּייִייי יִבְּייי יִבְּיייים יִּיייִיי בְּייִייים יִּבְּייִיים יִּייי יִבְּייי יִבְּיייים יִּייִיי יִבּיי יִבְּיייים יִּיייי יִבְּיייי יִּייִיי יִּיייים יִּייִייי יִּייִייים יִּייִייִּיייים יִּייִיייים יִּייִייים יִּייִּייִייים יִּייִּייים יִבְּיייים יִּייִייְיִים יִּייִיים יִּייִייִיים יִ

במשני: פָלַבֹמּלְכֹּי בִּאָּרֵל אֲׁמָּׁר מֵּמִלּה אָרַר לִמְּמַב אָר בֹּלְכֹּי בִּאָּרָל אֲׁמָּר מֵלְכִּי מִצְּעִ יַבְּמַבְרַבַּבְּנִים: וֹהָבָאוּ מִפְּלַ-נַצְּמָנִים זְּלְבַּבְּנִים: וֹהְלַ-נִיתְּוּ וֹמַלְ-נִינִּתְּמִּ זְּלְבַּבְּנִים: וֹהְלַ-נִיתְּוּ וֹמַלְּבָּי וֹהַבַּרָ זְּלְבַּבְּנִי מֵּלְ-נִימִּי וֹמִלְּמָי וֹמְלְפָּי וֹהַבַּבְּ מִּלְ-נַבְּנִי מִלְּבָּנִי וְמִלְּמָּי וְאֵלְפִּים מִמְּלְ זְּלְבָּנִי מַלְבִּנִי וְנִיבִּבְּי שְׁלְמָּע אֹלְפָׁים מִמְּלְ מַּלְ-נַבְּנִי וֹהְבַּבְּר שְׁלְמָּע אַלְפָׁים מִמְּלְ מַלְ-נַבְּנִי וֹהְבַבְּנִי וְבַּבְּנִין מַלְבָּנִי וֹהַבְּבָּר שְׁלְמָּע וֹלְפָּלְ מַלְבְּנִי מַלְּבָּנִי וְבִּבְּיִ מְשְׁלְמָּים מִּלְבָּנִי וְנַבְּבָּנִי מְשְׁלְמָּים מִלְּבְּנִים וְנְבַלְּכָּלְ הַבְּבְנִים אַלְבָּבְּים וּמְבְּלֵּים מְשְׁלְמָּים נִמְּלִים אָלְנִים וְלְבַּבְּבָּים וְמִבְּלֵּים וּנִימֵּל אֵבְינִים חְבֹּמֵת לְּשִׁבְּנִים וְבִּבְּבָּים בְּבִּיבְּיִם בְּיִבְּבְּיִם בְּבִּבְּיִם בְּבְּבִּיוֹ

(c. FX). B† (in f., cf. 3, 1) Καὶ ἔλαβε Σ. τὴν ἐνστέρα Φαρακὸ αὐτῷ εἰς γυναϊκα, κ. εἰςῆγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυλό ἔως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἰκον κυρίζ κ. τ. οἰκον ἐαυτὰ κ. τὸ τεἰχος Ἱερικαλήμ. Τότε ἀνέβη Φ. βασιλεύς Αἰγυπτα, κ. προκατελάστο τὴν Γαζὲς κ. ἐνεκύρισεν αὐτὰν κ. τὸν Χανανίτην τ. κατοικάντα ἐν Μεργάβ καὶ ἔδωκεν αὐτας Φ. ἀποστολάς θυγατρὶ αὐτὰς γυναιλί Σ., καὶ Σ. ἀκοδόμησε τὴν Γαζὲς (* ΑΚΕΧ).

Calomo's Beisheit. Der Friede umber.

Baffers, von Tiphfab bis gen Gafa, über alle Ronige bieffeit bes Baffers, und hatte Friebe von allen seinen Unterthanen umber, 5 *bag Juba und Ifrael ficher wohneten, ein jeglicher unter feinem Beinftod und unter feinem Beigenbaum, von Dan bis gen Ber Geba, fo lange Galomo lebte. 6 "Und Salomo hatte vierzig taufend Ba-7 genpforbe, und zwölf taufend Reifige. * Und bie Amtleute versorgten ben Ronig Salomo und alles, was jum Tifch bes Ronigs geborete, ein jeglicher in feinem Monat, und Sliefen nichts fehlen. *Auch Gerfte und Strob für die Roffe und Läufer brachten fle an ben Ort, ba er war, ein jeglicher nach feinem Befehl.

Und Bott gab Salomo febr große Weisbeit und Berstand, und getroftes Berg, wie 10 Sand, ber am Ufer bes Meeres liegt, * bag bie Beisheit Salomons größer war benn aller Kinder gegen Morgen und aller 11 Cappter Beisbeit. * Und war weiser benn alle Menschen, auch weifer benn bie Dichter Ethan, ber Efrahiter, Beman, Chalkol und Darba, und war berühmt 12 unter allen Beiben umber. * lind er rebete brei tausend Spruche, und feiner Lie-13 ber waren tausend und fünf. "Und er tebete von Baumen, von ber Ceber an gu Libanon bis an ben Dfop, ber aus ber Band machft. Auch redete er von Bieh, von Whgeln, von Gewürm und von Fischen. 14 Und es tamen aus allen Bolfern, gu boren die Beisheit Salomons, von allen Ronigen auf Erben, bie von feiner Beisbeit geboret batten.

7. U.L: feinem Monben.

flumen, a Thaphsa usque ad Gazam. et cunctos reges illarum regionum; 1Ch.22,9.ct habebat pacem ex omni parte ich.32.9.ct habebat pacem ex omni parte Be.18.10.in circuitu. **Habitabatque Juda et 19.31. Israel absque timore ullo, unus-18.Mich. quisque sub vite sua et sub ficu sua, 4.4.Zeah. quisque Bersabee, cunctis diebus diebus * Habitabatque Juda et 5 * Et habebat Salomon 6 Salomonis. 2Ch.9.25. quadraginta millia praesepia equorum currilium, et duodecim millia equestrium, * nutriebantque eos supradicti regis praefecti. Sed et necessaria mensae regis Salomonis cum ingenti cura praebebant in tempore suo. Hordeum quoque et paleas equorum 8 (Esth. et jumentorum deserebant in locum, 5.10. et jumentorum deferebant in locum, Mist. ubi erat rex, juxta constitutum sibi. Dedit quoque Deus sapientiam Sa- 9 81:.47,16-lomoni et prudentiam multam nimis v.20.Ps. et latitudinem cordis, quasi arenam
129,18. quae est in littore maris. Et prae-10 cedebat sapientia Salomonis sapien-Job. 1,3; tiam omnium Orientalium et Aegyptio-Ast. 7,22. rum. *Et erat sapientior cunctis ho- 11 P. .... minibus, sapientior Ethan Ezrahita et 88,1.1Ch. Heman et Chalcol et Dorda filiis Mahol, et erat nominatus in universis gentibus per circuitum. *Locutus est quoque 12 Coh. 12,9. Salomon tria millia parabolas, et fuerunt carmina ejus quinque et mille. * Et disputavit super lignis, a cedro 13 quae est in Libano, usque ad hyssopum quae egreditur de pariete, et disseruit (40.1,34. de jumentis et volucribus et reptilibus 10,1.6 et piscibus. * Et veniebant de cunctis 14 populis ad audiendam sapientiam Salomonis, et ab universis regibus terrae. qui audiebant sapientiam ejus.

4. 8: quasi a Th. 6. S: currulium. 11. S: Egrahitae. 12. 8: quinque millia.

VE.A: fehr viele (überaus viel) Rlugh. B: u. ein D. v. großem Begriff. dW.vE: (einen) ausgebreiteten Berftanb. A: Ertenninis, fo ausg.
10. R. bes Morgentanbes. dW.vE: Sohne b.

(Dftens) ... Egyptens. A: Morgenlander.

11. benn Cth. ... bie D. B.dW.vE.A: Sohne Mahols. B: also daß f. Name kam unter alle die H. u. dW.vE.A: und ... war u. a. Bolfern ringenm (im

13. v. Ariechenbem. B: v. ben B. dW.vE.A: über bie 28. B.dW.vE.A: (fv) auf (bem) 216. (ift). vE: Mauer. B: hervorm.

14. B.dW.vE.A: ber Grbe ... horten.

^{4.} Stroms ... Stroms ... allen Seiten umber, B.dW.A: ringeum(ber). vE: im Umfreife.

^{5.} dW.vB: Und es wohnete ... in Sicherheit.

^{6.} dW: Gefpanne Roffe ju f. Bagen. vE.A: Krippen für (B.:)Pferbe. B: Pferbeftalle für f. B. B.dW.vE: Reiter. A: far Reitpferbe?

^{7. (}Bgl. 2. 7.) B.dW.vE: u. Alle bie g. T. ... (bingunabeten) famen.

^{8.} ba felbige maren. dW.vE: Renner. B: Renns thiere! A: Maulthiere. B: nach f. Amt. dW.vR: Ordnung.

^{9.} Bille bes D. wie ber G. dW: u. Ginfict.

154) Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ βασιλεύς Τύρου τούς παϊδας αύτου πρός Σαλομώντα (ήκουσε γάρ ότι αὐτὸν έχρισαν είς βασιλέα άντὶ Δαυίδ του πατρός αὐτου), ότι άγαπων ήν Χιράμ τὸν Δανίδ πάσας τὰς ἡμέρας. 16 Καὶ ἀπέστειλε Σαλομών πρός Χιράμ, λέγων 17 Σὺ οίδας Δαυίδ τον πατέρα μου, ότι ούκ ήδύνατο οίκοδομήσαι οίκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου ἀπὸ προςώπου τῶν πολέμων τῶν χυκλωσάντων αὐτόν, έως τοῦ δοῦναι αὐτοὺς κύριον ὑπὸ τὰ ίχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 18 Καὶ νῦν ἀνέπαυσε κύριος ὁ θεός μου έμοι κυκλό-Ber oux forer inibonyos xai oux forer anarτημα πονηρόν. 19 Καὶ ίδου έγω λέγω οίχοδομήσαι οίκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καθώς ελάλησε κύριος πρός Δαυίδ τόν πατέρα μου, λέγων 'Ο υίος σου ον δώσω άντι σοῦ έπι τὸν θρόνον σου, οῦτος οἰχοδομήσει τὸν οίκον τῷ ὀνόματί μου. 20 Καὶ νῦν ἔντειλαι καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα έκ τοῦ Διβάνου. καὶ ίδοὺ οἱ δοῦλοί μου μετὰ τῶν δοῦλων σού. καὶ τὸν μισθὸν δουλείας σου δώσω σοι κατά πάντα όσα αν είπης, ότι σὸ οίδα ότι οὐχ έστιν έν ήμεν είδως ξύλα κόπτειν καθώς οί Σιδώνιοι.

21 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἥκουσε Χιρὰμ τῶν λόγων Σαλομῶντος, ἔχάρη σφόδρα καὶ εἶπεν·
Εὐλογητὸς ὁ θεὸς σήμερον, ὅς ἄδωκε τῷ Δαυὶδ υἱὸν φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν τοῦτον.

22 Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ πρὸς Σαλομῶντα,
λέγων ᾿Ακήκοα περὶ πάντων ὧν ἀπέσταλκας
πρός με· ἐγὼ ποιήσω τὸ θέλημά σου εἰς ξύλα
κέδρινα καὶ πεύκινα.

23 Οἱ δοῦλοί μου κατάξουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ Λιβάνου εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς σχεδίας ἔως τοῦ
τόπου οῦ ἄν ἀποστείλης πρός με, καὶ ἐκτινάξω αὐτὰ ἐκεῖ καὶ σὰ ἀρεῖς καὶ σὰ ποιήσεις
τὸ θέλημά μου, τοῦ δοῦναι ἄρτους τῷ οἵκφ
μου.

24 Καὶ ἦν Χιρὰμ διδοὸς τῷ Σαλο-

וישלח חילם מלה-צור צַבְדָיוֹ אֶל־שָׁלֹמָה כִּי שָׁמַלע כֵּי אֹתְוֹ משחו למלך תחת אביהו כי אתב 16 הָנֶה חִירֶם לְדָרֵד פַּל־הַיַּמִים: וַיִּשׁלַח 17 שַלמה אַל־חִירָם לַאמר: אַמַּח יַדְעָתַּ את דרד אבי פי לא יַכל לְבְנִוּת בַּיִת לשם יהוה אלהיו מפני המלחמה אַשַר סְבַבָּהוּ עַד הַתּדיִהוֹה אֹתִם תַּחַת רגלוֹי וְעַתַּה הַנִּיחַ יְהוָה אַלהַי לי מַסָּבִיב אֵין שַׁטַו וָאֵין פַּנַע 19 רַע: וְהְנָנֵי אֹמֵר לְבְנִוֹת בַּיִת לְשׁם יָהוָה אַלהָּי פַּאָשׁר י דָּבַר יִהוֹה אַל־ דרד אבי לאמר בנה אשר אתו תחמיה על-פסאה הוא־יבנה הבית לשני: צוה ויכרתרכי או הפבנון ועבדי נהיו עם לה ככל בַּיוּ אַתָּה וָדַעָתָּ בִּי אֵין בֵּנוּ אַישׁ יֹדֵעַ

ישִׁאָּ וֹאַמִּנִי מִּלְמִּי אָתַרְטִּבְּ לְּמֵׁתִּ הַשָּׁאִ וֹאַמִּנִי מִּלְמִּי אָתַרְחָפִּגִּי לְּמֵּת הַשְּׁלָח אַלִּי וֹנִפֹּצִּמִים אָם וֹאַמֵּר הַשְּׁלָח אַלִּי וֹנִפֹּצִּמִים אָם הַשִּׁבְּי לְמֵּת אַל-שָׁלְם אַלִּי וְנִפֹּים עַדְּבִי בְּרִוֹּשְׁיִם: אַל-שָׁלְמִׁם לְּבְרָוִּת כַּיִּסְ תַּדְבַּמְּלִים אָשָׁר אַל-שָׁלְמִׁם הְּבְרִוּת בַּיָּסְ תַּדְבַּמְּלִים אָשָׁרִי אַל-שְׁלְמִׁם הְּבְּרִוּת בַּיָּסְ תַּדְבַּמְּלִים אָשָּׁר בּבְּבְבִי אָלִים וְכְּמַבֵּי בְּרוּשְׁים: אָל-שְׁלְמִׁה בָּיִּמְר שְׁנֵּים וְלְנִינִ כֵּן חָלְם אָתַר-פָּלְי הְּעְלְבָּה הָּיִּה מְּנִים אָעָּבְינִין וְיִשְׁכִּח חִילִם בְּעִבְיה בְּיִּהְיִּה בְּנִים אָתִּים וְנִישְׁכֵּח חִילִם הְּבַּבְּיים אָתִּר-בְּלִר בְּלִי בְּיִּנְהִי בְּּשְׁמְלֵּע הְיִנְם אָּעָבְים אָתִּר-בְּרָנִין בְּיִּבְּים אָתִּר-בְּרָנִין בְּיִּבְּים אָתִּר בְּנְרִּרְּיִים בְּעַבְּים אָתִּר בְּרָוֹּרְ בַּוֹ חָלְּם בְּעֵבְיים הְּעָבְים הְּעָבְים הְּבְּבְיִים אָתִּר בְּרָוֹּרְ בַּוֹ חָלְּם בְּעִבְּי בְּיִבְּבְיים אָתִּר בְּנִבְּיִּה בְּיִבְּים אָתִּר בְּנְרִיבְּי

^{15,} Β: γρίσαι τὸν Σ. ἀντὶ Δ. (πρὸς - Δ. ΑΕΧ).
17. Β: τὸν πατ. με Δ. ΑΒ* (pr.) τἔ ... πύρ. αὐτὸς.
18. Β: ἀμάρτημα π. 19. ΑΒ * τἔ ... πύρ. ὁ θεὸς.
20. ΑΒ* ἐν. 21. ΑΒ: ἐγενήθη παθὼς. 22. Β* Χ. ΑΒ:
πᾶν τὸ ΕΧ). Β* εἰς. 23. Β: ἐγω θ. (παὶ θ. Χ).
ΑΒ* (alt.) εἰς. Β: ἐὰν (ἄν ΑΕΧ). ΑΒ* (alt.) σὺ († ΕΧ).

^{15.} vE: hatte Dav. geliebt. dW.A: war ber (ein) Freund Davibs gewesen. B: alle die Tage. vE.A: alle Beit.

^{17.} B: von meinem B. D. bag er n. f. dW.vE: ver-

15*) Und hiram, ber König ju Thrus, fanbte feine Anechte zu Salomo, benn er hatte geboret, bag fie ibn gum Ronige gefalbet hatten an feines Baters Statt. 16 hiram liebte David fein Lebenlang. *Und Salomo fanbte ju Biram und ließ ihm 17 fagen: "Du weißeft, bag mein Bater David nicht konnte bauen ein Baus bem Mamen bes Berrn, feines Gottes, um bes Rriegs willen, ber um ihn ber war, bis fie ber Berr unter feine Fußsohlen gab. 18 *Run aber hat mir ber herr, mein Gott, Rube gegeben umber, bag fein Wiberfacher 19 noch bofes hinbernig mehr ift. *Siehe, fo habe ich gebacht ein Haus zu bauen bem Ramen bes Berrn, meines Gottes, wie ber Berr gerebet hat zu meinem Bater David, und gefagt: Dein Sohn, ben ich an beine Statt fegen werbe auf beinen Stuhl, ber 20 foll meinem Namen ein Baus bauen. *So befiehl nun, bag man mir Cebern aus Libanon haue, und bag beine Rnechte mit meinen Rnechten feien. Und ben Lobn beiner Rnechte will ich bir geben, alles, wie du fageft. Denn bu weißeft, bag bei uns niemand ift, ber Golg gu hauen miffe, wie die Lidonier. Da hiram aber horete bie Borte Sa-Iomons, freuete er fich boch, und fprach: Gelobet fei ber Berr heute, ber David einen weisen Sohn gegeben hat über bieß 22 große Bolt! *Und hiram fandte zu Sa= lomo und ließ ihm fagen: 3ch habe gehoret, was bu ju mir gefandt haft; ich will thun nach alle beinem Begehr, mit 23 Cebern- und Tannenholz. "Meine Knechte

follen fle vom Libanon binab bringen ans Meer, und will fie in Floge legen laffen

auf bem Meer, bis an ben Ort, ben bu

mir wirft ansagen laffen, und will fle ba-

selbst abbinden, und bu sollst es holen

laffen. Aber bu follft auch mein Begehr

thun, und Speife geben meinem Gefinde. 24 "Also gab hiram Salomo Cebern- unb

Misit quoque Hiram rex Tyri 15*) servos suos ad Salomonem (audivit enim quod ipsum unxissent regem pro patre ejus), quia amicus fuerat Hiram David omni tempore. * Misit 16 autem Salomon ad Hiram, dicens: *Tu scis voluntatem David patris mei, 17 28m. et quia non potuerit aedificare domum 1Ch.22,8.nomini Domini Dei sui propter bella imminentia per circuitum, donec daret 110,1. Dominus eos sub vestigio pedum ejus. *Nunc autem requiem dedit Dominus 18 Deus meus mihi per circuitum, et non est Satan neque occursus malus. 2Ch.2,1. * Quamobrem cogito aedificare tem-19 plum nomini Domini Dei mei, sicut locutus est Dominus David patri meo, di-25m.7,18 cens: Filius tuus, quem dabo pro te super solium tuum, ibse aedificabit do-2Ch.2,8, mum nomini meo. *Praecipe igitur ut 20 Ber. 3,7. praecidant mihi servi tui cedros de Libano, et servi mei sint cum servis tuis; mercedem autem servorum tuorum dabo tibi, quamcumque petieris: scis enim quomodo non est in populo meo vir, qui noverit ligna caedere

Jud. 18,7. sicut Sidonii. Cum ergo audisset Hiram verba 21 Salomonis, laetatus est valde et ait: 2Ch.2,12. Benedictus Dominus Deus hodie, qui dedit David filium sapientissimum super populum hunc plurimum. *Et 22 misit Hiram ad Salomonem, dicens: Audivi quaecumque mandasti mihi; ego faciam omnem voluntatem tuam ^{2Ch.2,16}.in lignis cedrinis et abiegnis. *Servi 23 mei deponent ea de Libano ad mare, et ego componani ea in ratibus in mari usque ad locum, quem significaveris mihi, et applicabo ea ibi; et tu tolles ea, praebebisque necessaria Act. 12,50 mihi, ut detur cibus domui meae. *Itaque Hiram dabat Salomoni ligna 24

^{20.} U.L: bas Lohn. 22. U.L: Tannenhola. *) B. 15—32. gewöhnlich Kp. 5, 1—18.

^{19.} dW.vE.A: ich gebente. B.vE: m. R. bas Ф. 20. vom Lib. ... n. meine An. follen m. beinen Rn. fein ... gang wie ... ber D. gu b. vE: fur mich falle ... verftanbe bas D. gu f. dW: ift funbig D. gu b.
21. B.dW.vE.A: fich febr.

^{22.} dW.A: mir entboten. vE: haft fagen laffen, holeft. vE: u. bu taunft es h.

^{15.} Al. † (p. reg.) super Israel. 18. Al. * Dominus. 20. Al. * servi tui.

B: Bohlgefallen. dW: Cypreffen . D.

^{23.} meinem Baufe. B: ju flogen. vE: w. es in gl. aufe D. I. dW: fchaffe es in Fl. im D. B: von ein: anber machen. vE: losmachen. dW: aus einander nehmen. (A: ans ganb bringen?) B: bag bu fie wegs

μώντι κέδρους καὶ πεύκας κατὰ πῶν τὸ θελημα αὐτοῦ. 25 Καὶ Σαλομών έδωκε τῷ Χιρὰμ εἴκοσι χιλιάδας κόρους πυροῦ μαχὰλ τῷ οἴκφ αὐτοῦ καὶ εἴκοσι βαὶθ έλαίου κεκοπανισμένου κατὰ τοῦτο ἐδίδου Σαλομών τῷ Χιρὰμ κατ ἐνιαυτόν.

26 Καὶ έδωκε κύριος τῷ Σαλομώντι σοφίαν καθώς ελάλησεν αὐτῷ. καὶ ήν εἰρήνη ἀνὰ μέσον Χιράμ και άνα μέσον Σαλομώντος, και διέθεντο διαθήκην άνὰ μέσον αὐτῶν. 27 Καὶ ανήνεγκεν ο βασιλεύς Σαλομών φόρον έκ παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ήν ὁ φόρος τριάκοντα γιλιάδες ανδρών. 28 Καὶ απέστειλεν αύτοὺς είς τὸν **Λίβανον, δέκα χιλιάδες έν τῷ μηνὶ ἀλλασσό**μενοι μηνα ήσαν έν τφ Λιβάνφ και δύο μηνας έν τοῖς οίκοις αὐτών, καὶ Αδωνιράμ έπὶ τοῦ φόρου. 29 Καὶ ἢν τῷ Σαλομῶντι έβδομήχοντα γιλιάδες αξροντές άρσιν καὶ όγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων έν τῷ ορει, 30 έκτὸς των άργόντων των καθεσταμένων έπὶ των έργων του Σαλομώντος, τρείς γιλιάδες και έξακόσιοι έπιστάται του λαού των ποιούντων τά έργα. ⁸¹ Καὶ ένετείλατο ὁ βασιλεὺς καὶ αιρουσι λίθους μεγάλους τιμίους είς το θεμέλιον τοῦ οίκου, λίθους ἀπελεκήτους. 32 Καὶ ἐπελέχησαν οί δουλοι Σαλομώντος καὶ οί δουλοι Χιράμ και οι Γιβλιοι, και ήτοιμασαν τους λίθους και τα ξύλα του οικοδομήσαι τον olxor.

VI. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὀγδοηκοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἔξόδου τῶν υίῶν Ἰσραὴλ
ἔξ Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ
δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως Σαλομῶντος ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀκοδόμησε τὸν
οἶκον τῷ κυρίῳ. ² Καὶ ὁ οἶκος ὅν ἀκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλομῶν τῷ κυρίῳ, ἔξήκοντα
πήχεις τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι πήγεις τὸ
πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα πήχεις τὸ ὑψος

24. AB: καὶ πᾶν θ. 25. AB: καὶ μαχ. (Β: μαχεἰο). AB† (ρ. εἴκ.) χιλιάδας... κεκομμένυ. 26. AB: κύο. ἐδωπε σοφ. τῷ Σ.. 27. B* Σ. 28. AB: ἐν οἴκω. 30. AB: χωρίς... τῷ Σ. (ἐκτ.... τῷ Σ. FX). B* τὰ λαϗ. AB: οἱ ποιδντες (τῷν π. FX). 31 s. B* Καὶ ἐνετ. - Γιβλ. († AFX, cf. θ, 1). AB: τρία ἔτη (τ. οἰκοδ. τ. οἰκ. F). — 1. AB: ἐγενήθη ἔν τ. τεσαφακ. (c. FX). B* τῷν εἰ καὶ - κυρ. † Καὶ ἐνετείλατο ὁ β. ἐνα αἰρωσι λίθυς μεγάλυς τιμίυς εἰς τὸν θεμέλιον τῷ οἶκῦ κ. λίθυς ἀπελεκήτως. Καὶ ἐπελέκησων οἱ υἰοὶ Σ. π. οἱ υἰοὶ Χ. καὶ ἔβαλαν αὐτύς. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετὰντεὰν ἐθεμελίωσε τ. οἰκον κυρίυ ἐν μηνί Ζιῦ κ. τῷ δευτέρω μηνί. Ἐν ἑνδεκάτω ἐνιαυτῷ

שָׁמָן פָּתָית פָּהּ־יִתַּן שָׁלֹמָה לְחִירֶם פַּר חָשִּים מַפְּלֶת לְבֵיתוּ וְעָשִׁיִם כָּּר מּ וּשָׁלְמִה נָתַּן לְחִירָם עָשִׁירִם כֵּּלְ מּ וּשָׁלְמִה נָתַּוּ לְחִירָם עָשִׁירִם כָּּלְ

לבילים וֹיבֹלים הַמֹּלִם הַמָּלִם וֹיבִּלִּם וֹיבִּלִם וֹיבִּלְם וֹיבִּלִם וֹיבִּלְם וֹיבִּלִם וֹיבִּלִם וֹיבִּלִם וֹיבִּלִם וֹיבִּלִם וֹיבִּלִם וֹיבִּלִם וֹיבִּלְם וֹיבִּלִם וֹיבִּלִם וֹיבִּלִם וֹיבִּלְם וֹיבִּלִם וֹיבִּלְם וֹיבִּלִם וֹיבִּלְם וֹיבִּלְם וֹיבִּלְם וֹיבִּלְם וֹיבִּלְם וִבְּעִבְּם וֹיִּבְּלִם וֹיִבְּלִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּלִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּלִם וֹיִבְּלִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּלִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּלִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹּיבִּעְם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּעִם וֹיִּבְּעִם וֹּבְּעִבְּם וֹיִינִם וּבְּעָבִים וֹיִבְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִּבְּעִם וֹּיִּבְּעִם וֹיִּעְּעִם וֹיִבְּעִם וֹיִּעְּעִם וֹיִּבְּעִם וֹּיִבְּעִם וֹיִּעְּעִם וֹּבְּעִּתְם וֹּבְּעִם וֹיִּעְתִּם וּבְּעִם וִּעְּבִּים וֹיִּשְׁים וּבְּבְּעִם וִּשְׁיִם וּבְּבְּעִם וִּעִּים וּבְּיִּעְם וֹיִישְׁים וְּבִּעְם וֹיִישְׁים וּבְּבְּעִם וֹיִישִּים וּבְּבְּיוֹת וִּיִּיתִּי בִּיִּעִים וִּבְּיִיתוֹ בִּיבְּיוֹים וִּבְּעִּים וּבְּיִיתוּ בְּיִּבְּים וִּעְּיִם וֹיִּבְּעִם וְּבִּיתוֹ וְיִיבְּים וִּבְּיִּים וִּבְּיִים וִּיִּבְּיִם וִּבְּבְּים וִּבְּיִם וִּבְּיִים וִּבְּיִים וְּבִּיִּים וִּיִּיִּים בְּיִּיִים בְּיִּבְּים וֹיִים בְּיִּבְּים וֹיִים בְּיִּבְּים וֹיִּבְּים וֹיִים וְּבִּים וֹיִּיבְּים וִּבְּיוֹם וִייִּים בְּיִּבְּים וְנִייִם בְּיוֹים וְיִּבְּיוּם וֹיִים וְּבִּים וְּבִּים וְּבִּבְּיוּם וְּבִּים וִּבְּיוּם וְּבִּים וְּבִּים וְּבִּים וְּבִּיבְם וְּבִּיבִּים וְּבִּים וְּבִּיים וְּבִּיים וִּבְּיים וְבִּיים וּבְּיִים וְיִּבְּיים וּבְּיים וִּיִּים וְבִּיּים וִּבְּיִים וְבִיים וְבִּים וְבְּבְּיוּים וְּבְּיוּבְּיִּים וְבְּיבְּים וְּבְּבְי

שָׁשִּׁים־אַמָּה אָרְפָּוֹ וְעָשִׂרִים רְחִבְּוֹ שָׁבָּה לְצַאת בְּנִי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה הְּרְבִיעִּית בְּחָדֶשׁ זִּוּ מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה הְרְבִיעִית בְּחָדֶשׁ זִּוּ יִשְׂרָאֵל וַיַּבָן הַבָּיִת לִיהוֹה: וְהַבִּיִת יִשְׂרָאֵל וַיַּבָן הַבָּיִת לִיהוֹה: וְהַבִּיִת יִשְׂיִם־אַמָּה אָרְפָּוֹ וְעָשִׂרִים רְחִבְּוֹ שִׁשִּׁים־אַמָּה אָרְפָּוֹ וְעָשִׂרִים רְחִבְּוֹּ שִׁשִּׁים־אַמָּה אָרְפָּוֹ וְעָשִׂרִים רְחִבְּוֹּ

עם בטרחא . v. 31. אפטרת תרומה .v. 26.

έν μηνὶ Βαάλ, ὅτος ὁ μὴν ὁ ὄγδοος, συνετελίσθη ὁ οἰκος εἰς πάστα λόγον αὐτὰ κ. εἰς πάσαν διάταξιν αὐτὰ († AFX; cf. 5, 31 s. 6, 37 s.). 2. B* Σ. ... τεσσαράκ. (ἐξήκ. AFX) ἐν πήχει (πήχεις FX). AB * (bis s. ter) τὸ. Β: πέντε καὶ εἴκοσι (τριάκ. AFX).

Tannenholz, nach alle seinem Begehr. 25 "Salomo aber gab hiram zwanzig tausend Cor Weizen zu effen für sein Gefinde, und zwanzig Cor gestoßen Del. Solches gab Salomo jährlich dem hiram.

26 Und ber herr gab Salomo Beisheit, wie er ihm gerebet hatte, und war Friebe zwischen hiram und Salomo, und fle mach=
27 ten beibe einen Bund mit einander. *Und

Salomo legte eine Anzahl auf bas ganze Frael, und die Anzahl war breißig tau-

28 fend Mann. *Und fandte fie auf ben Libanon, je einen Monat zehn taufend, daß fie einen Monat auf dem Libanon waren, und zween Monate daheime. Und Abo-

29 niram war über folche Unzahl. "Und Salomo hatte fiebenzig tausend, die Last trugen, und achtzig tausend, die da zim30 merten auf dem Berge, "ohne die oberften Amtseute Salomona, die über bas Rerf

Amtleute Salomons, die über bas Berk gefest waren, nehmlich brei taufenb und brei hundert, welche über das Bolk herrscheten,

31 bas ba am Werf arbeitete. *Und ber König gebot, baß fie große und köftliche Steine ausbrächen, nehmlich gehauene Steine zum

32 Grunde bes Saufes. "Und bie Bauleute Salomons und bie Bauleute Sirams und bie Giblim hieben aus und bereiteten zu Golz und Steine, zu bauen bas haus.

VI. Im vier hundert und achtzigsten Jahr nach dem Ausgang der Kinder Israel aus Egyptenland, im vierten Jahr des König-reichs Salomons über Israel, im Monat Sif, das ist der andere Monat, ward das 2 haus dem Herrn gebauet. *Das haus aber, das der König Salomo, dem herrn bauete, war sechzig Ellen lang, zwanzig Ellen breit, und breißig Ellen hoch.

25. Sans. B.vE.A: zur Speife. dW: Rahrung. B.dW: von Jahr zu J. vE: 3. für J.

28. 3. tauf. abwechfelnb. B.dW.vE.A: wechfels weife.

29. dW.vE.A: Lastträger ... (Holze u.) Steinhauer a. b. Gebirge.

30. B: ob. Borfteber ... W. waren, dW.vE: Obers aufseher (die) üb. d. Arbeit (ges. w.). A: Amtleute ... jegl, Arb. B: zu gebieten hatten. dW.vE: die Arb.

cedrina et ligna ablegna juxta omnem voluntatem ejus. * Salomon autem 25
2,16,10. praebebat Hiram coros tritici viginti
Ea.27,17 millia in cibum domui ejus, et viginti
Ex.27,20 coros purissimi olei; haec tribuebat
Salomon Hiram per singulos annos.

4.29. Dedit quoque Dominus sapientiam 26
Salomoni, sicut locutus est ei, et erat
pax inter Hiram et Salomonem, et

2ch. percusserunt ambo foedus. Elegit-27

2,172. que rex Salomon operarios de omni Israel, et erat indictio triginta millia virorum. * Mittebatque eos in Liba-28 num, decem millia per menses singulos vicissim, ita ut duobus mensibus 4.6. essent in domibus suis; et Adoniram

erat super hujuscemodi indictione.

sch.8,18.4 Fueruntque Salomoni septuaginta 29
millia eorum, qui onera portabant,

et octoginta millia latomorum in 9,28.Bz. monte; *absque praepositis, qui 30 1,11.5,14 praeerant singulis operibus, numero trium millium et trecentorum praecipientium populo et his, qui faciebant

opus. *Praecepitque rex, ut tollerent 31
7,9a. lapides grandes, lapides pretiosos, in
fundamentum templi, et quadrarent
eos; *quos dolaverunt caementa-32

Jos. 13,5. rii Salomonis et caementarii Hiram; Bs. 27,9. porro Giblii praeparaverunt ligna et lapides ad aedificandam domum.

Factum est ergo quadringentesimo et octogesimo anno egressionis filiorum Israel de terra Aegypti, in anno sch.2,2,1quarto mense Zio (ipse est mensis segenti, cundus) regni Salomonis super Israel, sch.3,3. aedificari coepit domus Domino. Domus autem, quam aedificabat rex Salomon Domino, habebat sexaginta cubitos in longitudine, et viginti cubitos in latitudine, et triginta cubitos in alti-

that (verrichtete).

31. B: gr. St. herbeiführen follten, fo toftbare St. waren. vE: baf herbeigeschafft wurden. B: ben Gr. bes h. von geh. St. zu legen. dW.vE: um ... zu legen, geh. Steine.

32. B.dW.vE.A. Gibliter. B.vE: behaueten fie. dW.A: behieben.

1. Ausgug. dW.A: ber Regierung. vE: herrichaft. B: nachbem S. Konig war geworben. B.dW.vE: ba bauete er.

2. B.dW: feine Lange ... Breite ... Sohe. vE.A: hatte ... in ber E.

^{24.} U.L: Tannenholz. 25. A.A: gestoßenes. U.L: gestoßen Deles. 27. U.L: auf ganz Ir., und ber Anz. 28. 1. U.L: Monden u.: Mond.

^{27.} hob e. Frohnde and von gang 3. n. felbige. B: ließ einen Ausschuß nehmen. A: erwählte Berts leute. dW.vB: ber Frohner waren.

αύτου. 3 Καὶ τὸ αιλάμ κατά πρόςωπον του γαού είχοσι πήγεις τὸ μήχος αύτού ἐπὶ τὸ πλατος τοῦ οἴκου καὶ δέκα πήγεις το πλάτος αύτοῦ κατά πρόςωπον τοῦ οἴκου. Δκαί εποίησε τῷ οἶκφ θυρίδας δεδικτυφμένας κρυπτάς. 5 Καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τὸν τοῖγον τοῦ οίκου μέλαθρα κυκλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβίρ, καὶ ἐποίησε πλευράς κύκλφ. 6 Ή πλευρά ή ύποκάτω πέντε πήγεων τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ τὸ μέσον έξ πήγεων τὸ πλάτος, καὶ ἡ τρίτη έπτα πήγεων το πλάτος αυτής. ότι διαστήματα έδωκε τῷ οίκφ κυκλόθεν έξωθεν τοῦ οίκου, δπως μη ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίγων τοῦ οίκου. 7 Ο γὰρ οίκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις όλοκλήροις ἀκροτόμοις ἀκοδομήθη, καὶ σφύρα καὶ πέλεκνο καὶ πᾶν σκεύος σιδηρούν ούκ ήκούσθη έν τῷ οίκφ έν τω οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν. 8 Καὶ ὁ πυλών τῆς πλευράς της υποκάτωθεν έπι την ώμιαν του οίκου την δεξιάν, και έλικτη ανάβασις είς τὸ μέσον καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριώροφα. 9 Καὶ φκοδόμησε τὸν οίκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν, καὶ ἐκοιλοστάθμησε τὸν οἶκον φατνώμασι καὶ διατάξεσιν έν κέδροις. 10 Καὶ ώκοδόμησε τους ένδέσμους δί δλου τοῦ οίκου πέντε πήγεων τὸ ύψος αὐτοῦ, καὶ συνέγεεν ένδέσμους έν ξύλοις κεδρίνοις.

11 Καὶ ἐγένετο λόγος πυρίου πρὸς Σαλομῶντα, λέγων · 12 Ο οἶκος οὖτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐαν οὄσεὐτης ἐν τοῖς προςτάγμασί μου καὶ τὰ κρίματά μου ποιἢς καὶ φυλάσσης πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου μετὰ σοῦ, ὃν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου, ¹³ καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσφ τῶν υίῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐ καταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.

3. AB (eti. 6, 10): ἐν πήτει* (sq.) τὸ ... (pro ἐπὶ) εἰς (c. FX). Β* π. δέπα - αντῦ († AFX). AB † (in f.) καὶ ἀποδόμησε τὸν οἶκον καὶ συνετέιεσεν αντόν (* FX). 4. AB: παρακυπτομένας (δεδιπτ. FX). 5. AB: ἔδωπεν (ἐπ. FX). Β* π. ἐπ. πλ. π. († AETX, AEX: κυκλόθεν). 6. Β† (p. pr. πήτ.) ἐν πήτει ... *πήτ. τὸ πλάτ. (c. AE[F]X) ... διαστημα (c. AX). 7. AB: Καὶ ὁ οἶκ. ... * ὁἰοκὶ. † (p. ἀκρ.) ἀργοῖς (c. FX). AFX * ἐν τ. οἶκ. 8. AB: ὑπὸ (ἐπὶ FX). Β: τριόρ. (c. AEX). 9. Β* φατν.π. διατάξ. († [A] ΕΧ). AB* ἐν († ΕΓΧ). 10. AB: π. ἐν πήτει ... συνέστε τὸν σύν-(ἐν-)δεσμον (c. FX). 11—14 * B' († AB*FX). 12. AB²: ὁδεύης (-σης X) * ἐν († FX). ΑΧ: σύν σοί (μετὰ σῦ F, Β²*). 13. AB²* τῶν (†?) ... ἐγκαταλείψω (c. F).

ב ושלשים אמה קומתו: והאולם על-פָנֵי הַיכַל הַבַּּיָת עָשָּׁרִים אַמַּה אַרְבּּוֹ באמה הבית רחב 4 רחבו על-פני הבית: ויעם לבית ח חַלוֹנִי שָׁקפִים אָטְמֵים: וַיָּבַן עַל־לִיר הבית יצול סביב את־קירות הבית סַבֹיב להיכל וְלַדְביר וַיִּעם בַּלַעוֹת • סַבָּיב: הַיַּצַוֹּעַ הַתַּחָתּנָה חֲמֵשׁ בַּאֲמָה רחבה והתיכנה שש באמה רחבה וָהַשָּׁלִישִׁית שבע באמה רחבה כי לבית סביב חוצה ז לַבַלְתֵּי אָחָז בְּקִירָוֹת הַבַּיִת: וְהֹבֹּיִתֹ שלמה וּמַקּבָוֹת וְהַבּּרְזֵן בָּלֹ־כְּלֵי בַרָזֵל לָאֹ־ 8 נִשָּׁמֵע בַּבַּיָת בָּהַבַּנֹתְוֹ: פַּׂתַח הַצּלַעׁ התיכנה אל-פתח הבית הימנית יעלו על-התיכנה ומו-**הבלולים** • הַמִּיכֹנה אל־הַשָּׁלְשִׁים: וַיַּבֵּן אַת־ הַבָּיִת וַיְכַלֶּחוּ וַיִּסִפַּוֹ אֵת־הַבַּיִתֹ גִּבֹים י וּשָּׁדרָת בּארזַים: וַיָּבַן אַת־הַיַּצוֹעָ פל-הבית חמש אמות קומתו ויאַחוז אַת־הַבּיַת בַּעַצֵּי אַרוַים:

יִשִּׂרָאֵלְ וֹלָאָ אֵבֵּיוָׁב אָתַבּמֵּה יִשִּׂרָאֵלִי זְּמִלְבְּנָרִ אָלִיבִּי יִשְׁבַּנִיִּי בְּעִּיִּךְ בְּנִי זְּמַלְמִעֵּר אָתִּדְּיִּרִי לְּלָכָת בְּעֵּיִ אִם־מִּלְבְּ בְּעִׁלְּתִי וְאָתִּדְ אִשְׁר צִּשְׁׁתִּ בְּנִית אִם־מִּלְבְּ בְּעִלְּתִי וְאָתִּבְיִּתְי לְלֶכֶת בְּנֵית אִם־מִּלְבְּ בְּעִלְתִי וְאָתִּבְיִתְ בְּעָבִּי אַמְּדְ אַמֶּר בּעָנְה אִם־מִּלְבְּ בְּעִלְתִי וְאָתִּבְיִתְ הַאָּר בִּבְּיִתְ בְּנָהְי זְּבְּיִתְ אָּנִיתְ בְּבָּרִי בִּבְּיִר בִּנְּהָ בִּנְיִה בְּנָהְ

יציע ק' . ז. א קמץ בז"ק . ז. ז. ער כאן . 1. ז. דרציע ק' v. 6. et 10. דרציע ק'

^{3.} Und bie D. vor b. T. bes Baufes ... vor b. Br, bes D. ber. B: bas Borgeban.

^{4.} B: von engen Ansfichten. vE: von ichrägeliegens ben Brettern (?), verichloffen. dW: mit verichl. Ges gitter? A: ichiefe Fenfter!

^{5.} Umgange ... baf fle ... u. ben Sprachort ...

3 "Und bauete eine Balle vor bem Tempel. zwanzig Ellen lang, nach ber Breite bes Baufes, und gebn Ellen breit vor bem Saufe 4 ber. "Und er machte an bas Saus Fen-5 fter, inwendig weit, auswendig enge. *Und er bauete einen Umgang an ber Wand bes Baufes rings umber, bag er beibes um ben Tempel und Chor herging, und machte 6 feine außere Band umber. *Der unterfte Bang mar funf Ellen weit, und der mittelfte feche Ellen weit, und ber britte fieben Ellen weit, benn er legte Trabmen außen am Saufe umber, bag fie nicht an ber 7 Band bes Saufes fich hielten. "Und ba bas Baus gefest warb, waren bie Steine juvor gang jugerichtet, bag man feinen Sammer, noch Beil, noch irgend ein Gi-8 fenzeug im Bauen borete. * Gine Thur aber mar gur rechten Seite mitten am Saufe, bag man burch Wenbelfteine binauf ging auf ben Mittelgang, und vom 9 Mittelgang auf ben britten. *Alfo bauete er bas Baus und vollenbete es, und fpunbete bas Saus mit Cebern, beibes oben und an 10 ben Banben. *Er bauete auch einen Bang oben auf bem gangen Baufe berum, funf Ellen boch, und bedte bas Baus mit Cedernbola.

11 Und es geschah bes Gerrn Wort zu Sa12 somo und sprach: *Das sei das Haus, bas du bauest. Wirst du in meinen Geboten wandeln, und nach meinen Rechten thun, und alle meine Gobote halten, darinnen zu wandeln: so will ich mein Wort mit dir bestätigen, wie ich beinem Vater
13 David geredet habe, *und will wohnen unter den Kindern Ifrael, und will mein Bolt Ifrael nicht verlassen.

7,15ss. tudine. * Et porticus erat ante tem- 3 plum viginti cubitorum longitudinis. juxta mensuram latitudinis templi, et habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi. * Fecitque in 4 8,12. ante faciem tempin.

Es. 40,16 templo fenestras obliquas. *Et aedificavit super parietem templi tabulata per gyrum, in parietibus domus per v.16., circuitum templi et oraculi, et fecit zs.41,6. latera in circuitu. *Tabulatum, quod 6 subter erat, quinque cubitos habebat latitudinis, et medium tabulatum sex cubitorum latitudinis, et tertium tabulatum septem habens cubitos latitudinis. Trabes autem posuit in domo per circuitum forinsecus, ut non haererent muris templi. *Domus autem 7 5,17s. cum aedificaretur, de lapidibus dolatis atque perfectis aedificata est, et malleus et securis et omne ferramentum non sunt audita in domo, cum aedificaretur. *Ostium lateris medii in parte 8 erat domus dextrae, et per cochleam ascendebant in medium coenaculum et a medio in tertium. *Et aedificavit do- 9 mum et consummavit eam; texit quo-

operuit domum lignis cedrinis.

Et factus est sermo Domini ad 11

5,5. Salomonem, dicens: Domus haec 12
quam aedificas: si ambulaveris in
praeceptis meis et judicia mea feceris
et custodieris omnia mandata mea,

25m. gradiens per ea: firmabo sermenem

7,14,16. meum tibi, quem locutus sum ad David
22,10;
Ex.29,45. patrem tuum, tet habitabo in medio 13
filiorum Israel, et non derelinguam po-

que domum laquearibus cedrinis. *Et 10 aedificavit tabulatum super omnem

domum quinque cubitis altitudinis, et

8. S: in pariete.

pulum meum Israel.

^{6.} A.A: legte Rahmen!

^{7.} U.L: einen Gifengezeug.

^{9.} U.L. an Banben.

Seitengemächer umber. B: einen gepflasterten Bang? vE: einen G. dW.A: Stodwerfe, dW: an b. Bans ben ... hinterraums. vE: Allerheiligsten. B: Seitens balten? dW: Seitenzimmer. vE: Gange.

^{6.} machte Abfage ... nicht in. dW.vE: nicht eingriffen in.

^{7.} B: Das &. aber, ba es gebauet wurde, ward v. gang zubereit. St., die herbeigeführt wurden, erb. dW: ward in feinem Bau v. gangen St. des Steins bruches geb. vE: v. St. die man ichon ganz zuger. berbeischtete. dW: h. noch Meißel. B.dW.vE.A: eifernes Berkzeng.

^{8.} Die Th. aber jum mittelften Geitengang m. g. r. G. am S. B: mittleren Seitengebau ... auf Binsbeltreppen. dW.vE.A: auf einer Benbeltr.

^{9.} beette b. S. m. Balten n. Bretern von C. B: getäfelten Gewölben n. Balten, vE: mit an einanber gereiheten Br. A: Zafelwert.

^{10.} eine Babne aber ... ber. B: einen gepflaft. Gang. dW: bie Stockwerfe? B: fügte bas o. m. C.

gusammen? dW: überzog.
12. Gagungen w. B: Bas bies S. betrifft. dW: Diefes S. ... wenn bu w. A: Du baneft nun b. S. dW: Bort erfullen. vE: in Erfullung gehen laffen!

14 Και φκοδόμησε Σαλομών τον οίκον και συνετέλεσεν αὐτόν. 15 Καὶ ἀκοδόμησε τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου ἔσωθεν διὰ ξύλων κεδρίνων από τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου ἔως τῶν δοκῶν, καὶ έκοιλοστάθμησε συνεχόμενα έν ξύλοις έσωθεν, καὶ περιέσχε τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πευκίναις πλευραίς. 16 Καὶ οἰκοδόμησε τοὺς εἴκοσι πήγεις απ' ακρου τοῦ τοίχου τῶν πλευρῶν τῶν **«εδρίνων ἀπὸ ἐδάφους ξως τῶν δοκῶν, καὶ** έποιησεν αύτῷ ἐκ τοῦ δαβίο εἰς τὸ ἄγιον των άγίων. 17 Καὶ τεσσαράκοντα πήγεων ήν ό ναὸς κατὰ πρόςωπον τοῦ δαβίρ. 18 Καὶ κέδρφ περιεσκέπασε τον οίκον έσωθεν, και έγλυψε χολαπτάς χαὶ διαπεπετασμένα πέταλα, πάντα κέδρινα, καὶ λίθος οὐκ ἐφαίνετο· 19 καὶ τὸ δαβλο εν μέσφ του οίκου έσωθεν, δουναι εκεί την πιβωτον διαθήκης πυρίου. 20 Καὶ εἰς πρόςωπον του δαβίρ είκοσι πήχεων το μήκος και είκοσι πήγεων το πλάτος και είκοσι πήχεων τὸ ύψος αὐτοῦ, καὶ περιέσχεν αὐτὸ γουσίο συγκεκλεισμένο και εποίησε θυσιαστήριον κέδρου. 21 Καὶ περιεπίλησεν Σαλομών τον οίκον ένδόθεν χρυσίφ αποκλείστφ, καὶ παρήγαγεν εν καθηλώμασι χρυσίου κατά πρόςωπον του δαβίρ, και περιέσχεν αυτό χρυσίφ. 22 Και όλον τὸν οἶκον περιέσχε χρυσίφ έως συντελείας παντός του οίχου, καὶ όλον τὸ έσω τοῦ δαβίρ έπετάλωσε χρυσίφ.

23 Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβίο δύο Χερουβίμ έκ ξύλων κυπαρισσίνων, δέκα πήγεων μέγεθος έσταθμωμένον. 24 Καλ πέντε πήγεων πτερύγιον του Χερουβ του ένός, και πέντε πήγεων πτερύγιον αύτου το δεύτερον, έν πήχει δέκα άπο μέρους πτερυγίου αυτού είς μέρος πτερυγίου αύτου. 25 Ούτως τῷ Χερουβ τῷ δευτέρφ έν μέτρο ένὶ συντέλεια μία αμφοτέροις.

14. B2: sverélesar (-ser AFX). 15. AB † (p. alt. oîns) nal 8ως των τοίχων καί ... * (sq.) nal et èr ... πλευο. πευκ. (c. F?X). 16. AB: το πλευρόν το Εν ... το ἐδάφ. (c. F). Β* αὐτῷ († ΑΕΧ). 17 ss. Α: ο οἶχος θτος ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος καὶ διὰ κέδος

15. inm. mit Bretern v. C. ... Dede fpfinbete ers. B: von innen m. cebernen Balten. A: Tafelwert v. C. dW.vE.A: Fußboben. dW.vE: bie an b. Banbe ber bas M. B.dW: von (an) ber hinterften Geite ... vom Dede. B: bes Getafele. B.dW.vE: abergog. A: bedte.

ויבו שלמה את־הבית ויכלחו: את־סירות בָּבַלְעוֹת אָרַזִּים מַקּרָקַע הַבַּיִּת עַד קירות הַסְּפוֹ צָפָה עֵץ מְבַּיָת וַיְצַּף אָת־קַרָקע הַבַּיָת בָּצַלְעוֹת בִּרוֹשִׁים: את־עשרים אמה הַבַּיִת בָּצַּלְעִוֹת אַרַוֹים מִן־הַקּרַקע לוֹ מַבַּיִת כְּדָבָר עדה פירות ויבו 17 לכדש הקדשים: ואַרְבָּעֵים בַּאַמַּה 18 הנה הַבַּיִת הָוּא הַהֵיכֵל לִפְנֵי: וָאֵרֵז הַבַּיִת פִּנִימָה מִקְלֵעֵת פָּקַעִים ופטורי צבים הַכַּל אַרָז אֵין 19 נַרָאָה: וּדָבֵיר בָּתְוֹדְ־הַבַּיָת מָפְּנֵימַת מַם אָת־אַרוון בּרֵית לתמו כ יָהוָה: וְלָפְנֵי הַדְּבִיר עַמִּרִים אמה אֹרֶךְ וָעָשִׁרֵים אַמֵּה רֹחַב וַעַשִּׂרִים קומתו ויצפהו זהב 21 רַיַבַּף מָזָבַּחַ אַרָז: רַיַבַּף שְׁלְמָה אָת־ הבית מפנימה זהב סגור בַרַתּיֹקוֹת זָהַבֹ לִפְנֵי הַדָּבִיר וַיְצַפֵּהוּ 22 זַהָבוּ וָאָת־כַּל־הַבּיִת צַפַּה זַהב עַד־ תֹם כַּל־הַבַּוֹת וְכַל־הַמַּוָבֵח אִשׁר־ לַדְבֵיר צָפֵּה זָהַב:

וַיַּעַשׁ בַּדָבַיר שָׁנֵי כָרוּבֵים עַצֵּי־ אַמִּוֹת קוֹמָתוֹ: אמות כָּנָף הַכָּרוּבֹ הַאָּחָת וְהַמְשׁ אמות כנת הכַרוּב השנית עשר אמות הפרוב השני מהה

> v. 16. 'ז ירער ד v. 21. 'p הוקות

16. bauete 20 G. im Sintertheil bes S. mit Gebernbretern, fo Boben als Banbe ... ben Spracort, (Fuß:) B. bis an bie B. vE: an ben h. Seiten ... bis

14 Alfo bauete Salomo bas Saus, und 15 vollendete es. "Und bauete bie Banbe bes Saufes inwenbig an ben Seiten von Cebern, von bes Saufes Boben an bis an bie Dede, und fpunbete es mit Bolg inwendig, und tafelte ben Boben bes Sau-16 fes mit tannenen Bretern. * Und er bauete binten im Saufe zwanzig Ellen lang eine ceberne Band, vom Boben an bis an bie Dede, und bauete bafelbit inmenbig ben 17 Chor und bas Allerheiligfte. "Aber bas Haus bes Tempels (vor bem Chor) war 18 vierzig Glen lang. *Inwendig mar bas gange Baus eitel Cebern, mit gebrebeten Rnoten und Blumwert, bag man feinen 19 Stein fabe. *Aber ben Chor bereitete er inwendig im Baufe, bag man bie Labe bes 20 Bunbes bes Beren bafelbft binthate. *Und vor bem Chor, ber zwanzig Ellen lang, zwanzig Ellen weit und zwanzig Ellen hoch mar, und überzogen mit lauterem Bolbe, fpunbete er ben Altar mit Cebern. 21 *Und Salomo übergog bas Baus inmenbig mit lauterem Golbe, und jog golbene Riegel vor bem Chor ber, ben er mit Golbe 22 überzogen batte, *alfo, bağ bas gange Saus gar mit Golbe überzogen war; bagu auch ben gangen Altar vor bem Chor übergog er mit Golbe.

23 Er machte auch im Chor zween Cherubinn, zehn Ellen hoch, von Delbaumholz.
24 *Fünf Ellen hatte ein Flügel eines jeglichen Cherubs, baß zehn Ellen waren von bem Enbe feines einen Flügels zum Enbe
25 feines anbern Flügels. *Alfo hatte ber anbere Cherub auch zehn Ellen, und war einerlei Maaß und einerlei Raum beiber

19. Speachort ... hinten im D. dW.vE: hinters

Act.7,47. Igitur aedificavit Salomon domum 14 et consummavit eam. *Et aedificavit 15 parietes domus intrinsecus tabulatis cedrinis, a pavimento domus usque ad summitatem parietum, et usque ad laquearia operuit lignis cedrinis intrinsecus, et texit pavimentum domus tabulis abiegnis. *Aedificavit-16 que viginti cubitorum ad posteriorem partem templi tabulata cedrina, a pavimento usque ad superiora, et fecit Nm.7,09. interiorem domum oraculi in sanctum sanctorum. *Porro quadraginta cu- 17 bitorum erat ipsum templum pro foribus oraculi. *Et cedro omnis domus 18 intrinsecus vestiebatur, habens tornaturas et juncturas suas fabrefactas et caelaturas eminentes; omnia cedrinis tabulis vestiebantur, nec omnino

lapis apparere poterat in pariete.

* Oraculum autem in medio domus in 19
interiori parte fecerat, ut poneret ibi

Ex.40,*Larcam foederis Domini. **Porro ora-20
culum habebat viginti cubitos longi-

tadinis et viginti cubitos aktitudinis, et operuit illud atque vestivit auro s... 30,1. purissimo. Sed et altare vestivit cedro. *Domum quoque ante oracu-21

lum operuit auro purissimo, et affixit laminas clavis aureis. "Nihilque erat 22 in templo, quod non auro tegeretur; sed et totum altare oraculi texit auro.

3,10.12. Et fecit in oraculo duos Cherubim 23
Ex.37,7. de lignis olivarum, decem cubitorum altitudinis. "Quinque cubitorum ala 24
Cherub una, et quinque cubitorum ala Cherub altera, id est decem cubitos habentes, a summitate alae unius usque ad alae alterius summitatem.
"Decem quoque cubitorum erat Che-25 rub secundus; in mensura pari et opus unum erat in duobus Cherubim,

^{15.} U.L: tannenen. A.A: Tannenbretern. 18. A.A: gang von Cebern ... Blumenwert.

an ben B. ... ben hinterraum. dW: innerhalb bes h. 17. b. b., nehml. ber vorbere Tempel. B.dW.vE:

das ift der I. (ber) vorne (an ift).

18. gefchnigten An. B: Und bie C. am H. inw. waren ausgeschuist mit Andpfen u. aufgegangenen Blumen, es war alles C. dW: das Cebernholz...einz geschnittene Arbeit mit Erisquinthen u. aufbrechen: dem Bl., alles von C. 4E: Schnigwert von Col.

^{15.} Al.: et operuit.

^{20.} B.dW.vE: überzog er baffelbe (es, ihn) ... u.

überz. (auch) ben A.
21. B: machte eine Scheibwand an g. Retten? dW: verriegelte mit g. R. ben hinterr. vE: jog vor bem G. g. R. her.

^{23.} dW: v. wilbem Delbaum. 25. u. einerl. Bilbung. B: Schnitt, dW: Ju-

^{25.} n. einerl. Bildung. B: Schnitt, dW: Inschnitt! vE: Gestalt. A: Figur.

26 και το ύψος του Χερούβ του ένος δέκα έν πήγει, καὶ ούτω τῷ Χερούβ τῷ δευτέρω. 27 Καὶ άμφότερα Χερουβίμ έν μέσφ τοῦ οίκου τοῦ έσωτάτου καὶ διεπέτασε τὰς πτέρυγας αὐτών, καὶ ηπτετο ή πτέρυξ ή μία τοῦ τοίγου τοῦ οίκου, καὶ πτέρυξ τοῦ Χερούβ τοῦ δευτέρου ήπτετο του τοίγου του έτέρου, και αί πτέρυγες αὐτῶν ἐν μέσω τοῦ οἴκου ἦπτοντο πτέρυξ πτέρυγος. 28 Καὶ περιέσγε τὰ Χερουβίμ γρυσίω. 29 Πάρτας τούς τοίγους τοῦ οίκου κύκλφ έγκολαπτά έγλυψεν έν γραφίδι Χερουβίμ καί φοίτικας καί διαπεπετασμένα πέταλα τῷ έσωτέρφ καὶ τῷ έξωτέρφ. 30 Καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οίκου περιέσχε χρυσίφ τοῦ έσωτάτου καὶ του έξωτάτου. 31 Καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβίο ἐποίησε θύρας ξύλων ἀρκευθίνων καὶ ωλιάς πενταπλάς, 82 καὶ δύο θύρας έκ ξύλων πευκίνων καὶ έγκολαπτὰ ἐπ' αὐτῶν έγκεκολαμμένα Χερουβίμ και φρώτικας και πέταλα διαπεπετασμένα, και περιέσχε χρυσίφ και κατέβαινεν έπλ τὰ Χερουβίμ καλ έπλ τοὺς φοίνικας τὸ γρυσίον. 88 Καὶ ούτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ · φλιαὶ ξύλων άρχεύθου, στοαὶ τετραπλώς, 34 εν άμφοτεραις ταϊς θύραις ξύλων πουκίνων δύο πτυχαλ ή θύρα ή μία καλ στροφείς αύτων, και δύο πτυγαί ή θύρα ή δευτέρα στρεφόμεναι· 35 έγκεκολαμμένα Χερουβίμ καί φοίγικες καὶ διαπεπετασμένα πέταλα καὶ περιεγόμενα γρυσίφ καταγομένφ έπὶ την έκτύπωσιν. 36 Και φχοδόμησε την αυλήν την έσωτάτην, τρείς στίχους απελεκήτων, καλ στίχος κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν.

 26 קומת הפרוב האחד עשר באמה וכן 27 הפרוב השני: ויתן את־הפרובים בתוד ו הבית הפנימי ויפרטוּ את־ פנפי הפרבים וַהְגַּע בַּקִּיר וּכְנַתְּ הַכְּרִוּב הַשָּׁנִי נֹגַעַת בּפּיר השני וכנפיהם אל-תוד הבית נגעת 28 כַּנַת אָל־כַּנַת: וַיַּצַת אָת־הַכְּרוּבֵים 28 יַ אַתֹּ כַּל־קִירוֹת הַבַּיָת מֵסָב יּ קַלַע פָּתוּהֵי מִקּלְעוֹת בִּרוּבִים וְתִּפֹּרֹת וּפְטוּרֵי צבים מְלְפָנים וַלחיצוֹן: ל ואת־קרקע הבות צפה זהב לפנימה וגולחיצון: ואת פתח הדביר עשה עצר־שמו האיל 32 חַמָשֶׁית: וּשׁתּיּ דַלְתִוֹת צַבֵּי־שָׁמֵוֹ עליהם מקלעות ותמורת ופטירי צבים וצפה זהב על־הפרובים 33 אָת־הַזָּהָב: וְכֵן עָשֵׂה לְפֵּתַח הַהַיכַל 34 בְזוּאָת עַבֶּי־שָׁמֵן מֵאֵת רַבְעַית: וּשְׁמֵּי ברושים שני צלעים הדלת האחת גלילים ושני קלעים לח הַדֵּלֵת הַשָּׁנֵית בּּלִילֵים: וַקַלַע פִרוּבים ותמלות ופטהי צבים וצפה זהב 36 מִישָׁר עַל־הַמִּחַפַה: וַיִּבֶּוֹ אֵת־הַחָצֵר הפנימית שלשה טובי בָּרָתָת אַרַזִים:

יה בְּשָׁנָה בְּילִת יְפָּד בִּית יְהנָה גּבְּרֵח זְּוּ: וּבִשָּׁנָה תְּאַחַׂת עָשְׂרֵה גּבְרֵח בּוּל הָוּא תַּחָרָשׁ הַשְּׁמִינִּי בָּלְה

^{27.} ins innerfte S. B: bie Fl. ber Ch. br. fic aus. 29. ausgegraben Schn. machen son Cher. B: alle Banbe ... ausschniten mit ausg. Schn. ... aufgegans genen Blumen. dW: machte er eingeschnittene Arbeit mit ... aufbrechenben Bl.

^{30.} B.dW.vE.A: mit Golb.

^{31.} eine Thur ... Gefimfe u. Pfoften ein ganfeet. B: jur Thur ... bie Flugel. dW.vE: (mit) Flugelthus ren. B: bie Thurschwelle von ben Pfoften war ber

26 Cherubim, *bag alfo ein jeglicher Cherub 27 gebn Glen boch mar. *Und er that bie Cherubim inwendig in bas Baus, und bie Cherubim breiteten ibre Alugel aus. bag eines Flugel rubrete an biefe Wanb und bes anbern Cherubs Flugel rubrete an bie anbere Wanb, aber mitten im Saufe 28 rubrete ein Flügel an ben anbern. *Unb 29 er übergog bie Cherubim mit Golbe. *Unb an allen Banben bes Baufes um und um ließ er Schniswert machen von ausgehöhleten Cherubim, Balmen und Blum-30 wert, inwendig und auswendig. übergog er ben Boben bes Saufes mit golbenen Blechen, inwendig und auswen-31 big. *Und im Gingang bes Chore machte er zwo Thuren von Delbaumholz mit fünf-32 edigten Pfoften, *und ließ Schnigwert barauf machen von Cherubim. Balmen und Blumwert, und übergog fie mit gol-33 benen Blechen. "Alfo machte er auch im Eingang bes Tempels vieredigte Pfoften 34 von Delbaumbolg, "und zwo Thuren von Tannenholz, daß eine jegliche Thur zwei Blatt batte an einanber bangenb in ibren 35 Angeln, *und machte Schnigwert barauf von Cherubim, Balmen und Blumwert, und überzog fie mit Golbe, recht, wie es 36 befohlen war. *Und er bauete auch einen Hof darinnen von brei Reihen gehauener Steine, und von einer Reihe gehobelter Cebern.

37 Im vierten Jahr, im Monat Sif, warb ber Grund geleget am hause bes herrn. 38 "Und im eilsten Jahr, im Monat Bul (bas

29. 32. 35. Bie B. 18. 31, A.A. funfedigen. U.L.: fünfedeten. Eben fo B. 33. Rap. 7, 5. und ferner. 36. A.A. breien Riegen. U.L.: gehauenen Steinen ... gehobelten. 37. 38. U. L.: Monben.

fünfte Theil? dW: bie Ginfaffung mit b. Bf. machte bas Fünftheil [ber Banb] aus? A: mit Bf. von fünf Eden.

32. und zween Thürftligel von Oelbaumhols, u. lies. dW: Und auf ben zwo Flügelthuren ... machteer. 33. Pf. v. Delb., ind Gevierte. B: aus bem viers ien Theil? dW: aus b. Biertheil [ber Banb]? vE: ein Biered.

34. B: zwei Leiften waren an bem einen Flügel, bie fic umdreheten, und zwei Thur- Blatter hatte ber Bolyglotten-Bibel. A. L. 2. 8be 1. Abit.

*id est altitudinem habebat unus 26 Cherub decem cubitorum et similiter Cherub secundus. * Posuitque Che- 27 rubim in medio templi interioris: extendebant autem alas suas Cherubim, et tangebat ala una parietem. et ala Cherub secundi tangebat parietem alterum, alae autem alterae in media parte templi se invicem contin- Texit quoque Cherubim 28 Et omnes parietes templi 29 per circuitum sculpsit variis caelaturis et torno, et secit in eis Cherubim et palmas et picturas varias, quasi prominentes de pariete et egredien-* Sed et pavimentum domus 30 tes. texit auro intrinsecus et extrinsecus. *Et in ingressu oraculi fecit ostiola 31 de lignis olivarum, postesque angulorum quinque, * et duo ostia de 32 lignis olivarum, et sculpsit in eis picturam Cherubim et palmarum species et anaglypha valde prominentia, et texit ea auro, et operuit tam Cherubim quam palmas et caetera auro. *Fecitque in introitu templi postes 33 de lignis olivarum quadrangulatos, * et duo ostia de lignis abiegnis 34 altrinsecus; et utrumque ostium duplex erat et se invicem tenens ape-Es.41,25. riebatur. * Et sculpsit Cherubim et 35 palmas et caelaturas valde eminentes, operuitque omnia laminis aureis opere quadro ad regulam. * Et aedificavit 36 · ^{2Ch.4,9}. atrium interius tribus ordinibus lapi-7,2.7.12. dum politorum et uno ordine ligno-Esr. 6,4. rum cedri.

v.i. Anno quarto fundata est domus 37 ^{2Ch.3,2}. Domini in mense Zio, * et in anno 38 undecimo mense Bul (ipse est mensis

andre Fl., die f. umbr. dW: mit zwei Blättern eine Thure, drehbar, u. m. zw. Bl. die a. Th., dr. vE: von zw. Brettern ... die fich drehen ließen.

35. mit G., gefdlichtet aber ber Bilbnerei. dW: n. 30g breitgefchlagenes Gold über bas Gingegrabene. vE: genan über bem Gingegr. B: fo nach bem G. eins gerichtet war. A: wohlgerichtet und anpaffenb.

36, b. ben innern D. von ... R. Gebernbalten. B.dW.A: inn. Borhof. vE: von brei Lagen.

37. dW.A: bas D. gegrunbet.

^{27.} Al. * alterae.
31. Al.: duo ostiola.

συνετελέσθη ὁ όἶκος εἰς πώντα λόγον αὐτοῦ καὶ εἰς πᾶσαν διάτειξει αὐτοῦ, καὶ ψικοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἐπτὰ ἔτεσιν.

VII. Καὶ φαυδόμησε Σαλομών τὸν οίκον αύτου τρίς και δέκα έτεσι, και συνετέλεσεν όλον τὸν οίκον αὐτοῦ. 2 Καὶ ἀκοδόμησε τὸν οίκον δρυμού του Αιβάνου έκατὸν πήγεων τὸ μῆκος αύτου, καὶ πεντήκοντα πήγεων τὸ πλάτος αύτοῦ, καὶ τριάκοντα πήχουν τὸ ὑψος αὐτοῦ. έπλ τεσσάρων στίγων στύλου κεδρίνων, καλ ώμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις. 3 Καὶ ἐφάτνωσε κέδρο του οίκον άνωθεν έπλ τών πλευρών των στύλων, καὶ ὁ ἀριθμὸς τών στύλων πέντε καὶ τεσσαράκοντα, ὁ στίχος ὁ εἶς δέκα καὶ πέντε 4 και μέλαθρα τρία, και γώρα έπί γώραν τρισσώς. 5 και πάντα τὰ θυρώματα καὶ αὶ γώραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι, καὶ άπο θύρας έπι θύραν τρισσώς. 6 Και το αίλάμ των στύλων εποίησε πεντήκοντα πήγεων τὸ μηχος, καὶ πεντήκοντα πήχεων έν αγάτει εζολοπίρα, αιγάπ επι αδοδουιος αρεφο. καὶ στύλοι καὶ πάχος ἐπὶ πρόςωπον αὐτῆς. 7 Καὶ τὸ αἰλὰμ τῶν θρόνων οὖ κρινεῖ ἐκεῖ, τὸ ειλομ του χριτηρίου, έποίησε και αφρόφωσεν έν κέδρο από τοῦ έδαφους έως τοῦ έδαφους. 8 Και ο οίκος αντου εν ο καθήσεται έκει, αὐλή μία εξελισσομένη τούτου κατά τὸ έργον τούτο και οίκον τη θυγατρί Φαραώ (ην άλαβε Σαλομώς) κατά το αϊλάμ τούτο. ταύτα έχ λίθων τιμίων κεκολαμμένα έκ διαστήματος έσωθεν και έξωθεν, και έκ τοῦ Densylon god ton Aslama. nay geogen sic tha

לֶכַל־דָבַריוּ הבית וַיָּבְנַהוֹי שׁבַע שׁנים: שלמה שלש ואת־ביתו בַּנַה צַשְּׁרֵת שַׁנַת וַיָּכֵל אַת-פּל-פּיתוֹי: יוֹבוּ אַת־בַּית יַעַר הַלְּבָנוּן מָאָה 2 אַפַּח אַרגוֹ וַחֲמִשִּׁים אַפָּה רַחַבּוֹ ושלשים אַשַּח קוֹמַתוּ עַל אַרְבַּעַה טובי עמודי אַרוֹים וּכְרְתוֹת אַרְוַים ב בל־תַבְּמּדִים: וְסְפֵּן בָּאֵרֵו מִצַּּעֵל צַל־ עות אַשַּׁר עַל-הַעַמוּוְים אַרְבַּעֵים ל וַ הַעָּשָׁה הַעָּשָׁה נְעָשֵׁר הַשִּיר: וּשְׁקְפֵים 4 שלישה שורים ושחות אלישחות יי שׁלָשׁ פִּּעָטֵים: וְכָלֹתַפְּתַחֵים וְהַאַזּוּוֹת רָבְצִים שָׁמַּם וּמָוּל מַחָזָה אֶל־מַחָזָה 6 שָׁלָשׁ שִּּבְּמִים: וְאֵּת אוּלֵם הַבְּמוּרְיםׁ צַשָּׁה חַמְשַׁים אַמָהֹ אַרְפוֹ וּשָׁלְשָׁים ואולם על־פניהם רַתְּבוֹי ז וְצַמְּוֹיִם וְעַב עֵלֶ־פְּנִיתם: הַכְּפָא אַשָּׁר יִשְׁפָּט־שָּׁם אָלֶה הַמִּשְׁפָּט בַּאָרֵז מֵהַקַּרָקע רסמן אַ הַאַרָקע: וּבִיתוֹ אֲשֶׁר־יָשֶׁב שָׁם חָצֵר 8 מַאַהָרת מִבּיח לָאוּלֶם פַמַעשה חוּה הָנָה וּבַּׁיִת יַעַשֵּׁה לָבַת־שַּׁרָעה אַשׁר 9 לַקַח שָׁלְמָה כַּאוּלֵם הַזָּה: כּל-אַלה אַבָנִים יָּקַרֹת בְּמְדֵּוֹת בְּזִית מְנַרְרוֹת בַּמְנַרָח מִבּיָה וּמוחוץ ומומסר עדי הַמִּפַּחוֹת וּמִּחָדּץ עַד־חַחָצֵר הַנִּדוֹלַה:

משפטיד כן" v. 26. v. סשפטיד כן" v. 7. שרשי יו

^{38.} B* ψποδ.-fin....+ (in f.) Hal ἐμοδόμησε τὸ κατακέτασμα τῆς αὐλῆς τῷ αἰλὰμ τῷ οἴκὰ τῷ κατὰ προςωπον τῷ ναῷ (cf. 7, 12).— 1—12 B¹ in f. pon. 1. AB: K. τὸν οἰκον αὐτῷ (s. ἐαντῷ) ἀκ. Σ. B* κ. συνεν.-fin. 2. B: δρυμῷ. AB: (bis) πήγεις et πηγῶν. B* (ter) νὸ. AB: καὶ τριῶν (ἐκὶ τ. FX). 3. AB *κέδρφ et (pr.) ὁ ... τεστ. κ. πέντε. B * ὁ εἰς - π. 5. AB: τῷ δυρώματος (δύρας FX). 6. B *ἐποίησ. († A) et (bis) πήγεων et (alt.) τὸ († FX). (A)B† (in f.) τοῖς αἰλαμὶν (* FX). 7. B* (alt.) τὸ et ἐκ.-fin. († AX). 8, B: αὐτῶν (-ῷ FX). 9. B * (pr.) κ. ἔξωδ.

^{38.} nollendet, gang wie. B: vollendete er b. S. nach allen feinen Studen n. n. a. f. Weisen; alfo bauete ... dW: war b. H. vollendet ... feiner Gebühr, n. man b. uE: gangen Anordnung. A: mit all f. Werfe n. a. f. Gerathe.

^{1.} B: ba vollenbete er f. ganges &. (dW.vE: u. als er f. S. [gang] voll. hatte, B. 2. fo b. er and?)

^{2.} bab d. beb B. L. ... boch, auf 4 Reiben Cebernfanlen, u. auf ben Ganten lagen ceberne Balten. B: n. von ceb. Bohlen auf ben S,

^{3.} und war mit G. gebadt, iber ben Gemachen, fo auf ben G. Ranben. Brattafelt ... über ben Boflen. dW: Bretern ... lagen. vE: Balten.

^{4.} B. brei R., grabe neben einanber, breimal. B: Ausfichten ... bag ein B. über bem anbern war, jn breien malen. dW: Ballen:Lagen B., u. T. gegen B. 3mal. vE: n. zwar B. über B. 3mal.

^{5.} w. alle in ihnen Deffnungen u. Pf. viereelig, und war grade ein P. ab bem andern, Banal. B: alle

ift ber achte Monat), warb bas Saus bereitet, wie es fein follte, bag fie fieben Jahre baran baueten.

WII. Aber an feinem Saufe bauete Salome breigebn Jahre, bag er es gang ausbanete. 2 * Rebmlich er bauete ein Saus vom Balbe Libanon, hundert Ellen lang, funfzig Ellen weit, und breifig Ellen bod. Auf baffelbige Gevierte legte er ben Boben von cebernen Bretern auf cebernen Saulen, nach 3 ben Reiben bin, "und oben barauf ein Begimmer von Cebern auf biefelben Gau-Ien, welcher waren funf und vierzig, je 4 funfgebn in einer Reibe. +Und maren Senfter gegen bie brei Reiben, gegen ein-5 ander über, brei gegen brei, "und waren . 6 in ihren Bfoften vieredigt. * Er bauete auch eine Salle von Saulen, funfzig Ellen lang und breißig Ellen breit, und noch eine Salle vor biefe, mit Ganlen und biden 7 Balten. "Und bauete auch eine Salle gum Richtftuhl, barin man Bericht bielt, und Btafelte beibe Boben mit Cebern. *Dagu fein Baus, barinnen er wohnete, im Sinterbof, binten an ber Salle, gemacht wie bie anbern. Und machte auch ein Saus, wie die Balle, ber Tochter Bharao, bie Sa-9 lomo zum Beib genommen batte. *Goldes alles waren foftliche Steine, nach bem Binteleifen gehauen, mit Gagen gefchnitten auf allen Seiten, vom Grund bis an bas Dad, bagu auch außen ber große

> 38. U.L: Monb. 2. 3. 4. A.A: Riegen. 9. U.L: hangen.

bie Thuren u. b. Pf. w. vieredet in ber Ausficht. dW: geviert mit Geball, u. F. gegen F. über. vB: vieredig, gebedt. (1ch. octavus) perfecta est domus in emni 38,11. mr. 16,20. opere suo et in universis utensilibus suis; aedificavitque eam annis septem.

Domum autem suam aedificavit WII. 2.10. Salomon tredecim annis et ad perfeach.8,1. ctum usque perduxit. *Aedificavit 2 10,17.21. quoque domum saltus Libani centum cubitorum longitudinis, et quinquaginta cubitorum latitudinis, et triginta cubitorum altitudinis, et quatuor deambulacra inter columnas cedrinas; ligna quippe cedrina exciderat in columnas, Et tabulatis cedrinis vesti- 3 vit totam cameram, quae quadraginta quinque columnis sustentabatur. Unus autem ordo habebat columnas quindecim * contra se invicem positas et e regione se respicientes acquali 5 spatio inter columnas, et super columnas quadrangulata ligna in cunctis aequalia. *Et porticum columnarum fecit quinquaginta cubitorum lengitudinis et triginta cubitorum latitudinis, et alteram porticum in facie majoris porticus, et columnas et epistylia super columnas. Porticum quoque 7 solii, in qua tribunal est, fecit, et texit lignis cedrinis a pavimento usque ad summitatem. * Et domuncula, in 8 qua sedebatur ad judicandum, erat in media porticu simili epere. Domum quoque fecit filiae Pharaonis (quam uxorem duxerat Salomon) tali opere quali et hanc porticum. *Omnia lapidibus pretiosis, qui ad normam quamdam atque mensuram tam intrinsecus quam extrinsecus serrati erant, a fundamento usque ad summitatem

6. Al. † (in f.) fecit. 9. 8: intrinsecus usque.

parietum et extrinsecus usque ad

^{6.} machte auch. B: Borgebau. dW.vE: Saulens halle: (B: u. bas Borg. war gegen jenen über, so auch bie S. u. b. B. gegen jenen über?) dW: u. eine [ausbere] halle vor berselben, u. S. u. eine Schwelle vor benselben. vE: eine Borhalle baran mit S. u. eine Schwelle bavor.

^{7.} bar. er Ger.... ben gangen B. B: ein Borgeban bes Ger. dW: bie h. bes Thrones, wo er richtete, b. h. bes G. vB; eine Thromhalle ... bie Gerichtsh.

^{8.} war gleicherweife gem. B: hatte einen anbern Borhof innerhalb bes Borgebans, ber war nach biefer Arbeit. dW: an f. haufe... war ber anbere hof hinter ber h. gleich biefer Banart. vE: es war wie biefes Beet.

^{9.} war von topl. St., n.b. Bintelmaag. dW, vE: Maße. B.dW: gefäget, v. innen u. v. angen. vE: iuwenbig u. ausw. B: u. bas von ben Grundfieinen an bis gu benen, bie einer hand breit waren? dW: vom Brund bis an b. Kragfteine. vE: bis oben an bie Dachgelander. B.dW.vE.A: bis an b. großen (Bor:) hof.

αὐλὴν τὴν μεγάλην 10 τὴν τεθεμελιωμένην έν τιμίοις λίθοις μεγάλοις, λίθοις δεκαπήχεσι καὶ ὀκταπήχεσι 11 καὶ ἐπάνωθεν τιμίοις κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον πελεκητοῖς, καὶ κέθροις. 12 Τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλφ τρεῖς στίχοι πελεκητῶν, καὶ στίχος κεκολαμμένης κέθρου. Καὶ ἀκοδόμησεν αὐλὴν οἴκου τὴν ἐσωτάτην κατὰ πρόςωπον τοῦ ναοῦ.

13 Καὶ απέστειλεν ὁ βασιλεύς Σαλομών καὶ έλαβε τὸν Χιρὰμ ἐκ Τύρου, 14 υίὸν γυναικὸς γήρας, καὶ ούτος ἀπὸ τῆς φυλῆς τῆς Νεφθαλείμ, και ό πατηρ αύτοῦ ἀνηρ Τύριος, τέκτων γαλκού και πεπληρωμένος τῆς σοφίας της τέγνης και συνέσεως και έπιγνώσεως του ποιείν παν έργον έν χαλκώ. καλ είςηνένθη πρός τὸν βασιλέα Σαλομώντα, καλ έποίησε πάντα τὰ έργα. 15 Καὶ έγώνευσε τοὺς δύο στύλους τῷ αλλάμ τοῦ οἶκου, δέκα καλ όκτω πήγεις τὸ ύψος τοῦ στύλου, καὶ περίμετρον δύο και δέκα πήχεις έκθκλου αὐτὸν τὸ πάγος τοῦ στύλου τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα: καὶ οῦτως ὁ στῦλος ὁ δεύτερος. 16 Καλ δύο έπιθέματα έποίησε, δουναι έπὶ τὰς κεφαλάς τῶν στύλων, γωνευτά γαλκᾶ: πέντε πήγεις τὸ ύψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ένός, καὶ πέντε πήγεις τὸ ύψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ δευτέρου. 17 Καὶ ἐποίησε δίκτυα ἐπικαλύψαι τὰ ἐπιθέματα τῶν στύλων, ἐπτὰ τῷ દેમાઈ દંમવરા રહે દેખી. καὶ દેમરલે રહે દેમાઈ દંમવરા રહે δευτέρφ, ¹⁸ έργον κρεμαστόν, δύο στίγοι ροών γαλκών δεδικτυωμένοι, έργον κρεμαστόν, στίγος έπὶ στίγον καὶ ούτως ἐποίησε τῷ ἐπιθέματι τφ δευτέρφ. 19 Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλών τών στύλων έργον κρίνου κατά τὸ αί-

הַלְּנִימֵית וּלְאָלֵם הַבַּיִת: סְבִּיב שְׁלִשָּׁה מוּרֵים נְּזִּית וְשִׁרָּזִי וְתְצֵּר בֵּית-יְהֹנְה 11 אַמְּוֹת: וּמִלְמִיְּעְלָה אַבְנִים נְּזִית וְשִׁרָּזִי אַבְנֵי צְּשָׁר אָמּוֹת וְאֵבְיִם יְקְרְוֹת אַבְנֵי צְּשָׁר אָבְנִים יְקְרָוֹת הַאַבְנִים יְקְרָוֹת י וּמְיֻפֶּׁר בִּית-יְהֹנִה יִּמְרָנִה וְאַבְנִים בְּיִּלְוֹת וְאַבְנִים יְקְרָוֹת בּיִילִּוֹת וְאַבְנִים יְקְרָוֹת בִּיִּים יִקְרָוֹת בִּיִּים יִקְרָוֹת בִּיִּים יִקְרָוֹת בִּיִּים יִקְרָוֹת בִּיִּים יִקְרָוֹת בִּיִּים בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיבְּיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִבְּים בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּבְּיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְּיִם בִּיִּבְיִם בִּיִּבְּיִם בִּיִּבְיִם בְּיִבְּיִם בִּיִּבְּיִם בְּבִּיִּם בִּיִּבְּיִם בִּיִּבְיִם בְּבִּים בְּבְּיִם בְּבִּים בִּיִּבְּים בִּיִּבְיִם בִּיבְּיִם בְּבִּים בִּיִּבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּיִּבְיִם בְּיִּבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּיִּבְּיִם בְּיִּבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּּבְּיִבִּים בְּיִבְּיִם בְּיִּבְיִם בְּיִּבְּיִם בְּיִּבְיִם בְּיִבְּיִם בְּיִּבְּיִם בְּבְּיִּים בְּּנְבִים בְּיִּבְיִּם בְּיִּבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִים בְּּיִּבְיִּים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִּם בְּיִּבְיִים בְּיבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִם בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּיְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּיִּיִּיְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּיִּים בְּיִּבְיִים בְּיִים בְּיִּיִים בְּיִּיִּים בְּיִיבְּיִים בְּיִּיבְיים בְּיִּבְייִים בְּיִּבְייִּים בְּיִּים בְּיִּבְיים בְּיִּיבְיים בְּיִּבְיים בְּיִּיבְּים בְּיִּבְּים בְּיבִּיים בּייִיבּיים בּיּיִייִּיים בּּיִיים בּיִּים בְּיִּבְייִים בְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּים בְּיִּבְּיוֹים בְּיבְּיוֹים בְּיִּיִים בְּיוֹים בְּיִּבְיוֹם בְּיִּבְּיוֹם בְּיִּבְיים בְּיִיבְּיִים בְּיִּיוֹים בְּיוֹבְייִים בְּיִּים בְּיִּיבְיים בְּיִּבְּיוֹם בְּיִּיבְּיִּים בְּיִיבְּייִּים בְּיִּבְּיוֹם בְּיִּבְּים בְּיבְּיבְּי

יוַיִּשָׁלֵח הַפַּלָה שָׁלְמֹה וַיִּקַח אָת־. 14 חַירֵם מַבָּר: בַּן־אָשָׁהֹ אַלְמַנָה הֿוּא ממטה נפתלי ואביו איש־צרי חרש נחשת וימלא את־החכמה מלאכה בנחשת ויבוא אל־ טו שלמה ויעש את-פל-מלאכתו: ויצר העמודים עשורה אמה קומת העמוד האחד וחום שַּתַּים־עַשָּׁרָה אַמַּה יַסְב אַת־ 16 העמוד השני: ושמי לתרות עשה ראשי העמודים מצק נחשת חמש אפות קומת הכתרת האחת וחמש אמות קומת הפתרת השנית: 17 שָּבָכִים מֻצַמֵּה שִׁבָכָה בִּדְלִים מַצַמֵּה שרשרות לפתרת אשר שָבְעַה לֵכֹּתֵרֶת 18 ושבעה לפתרת השנית: וַיַּעַשׁ אַת־ טוּחִים סַבִּיב על־ הַשָּבָכָה הַאֶּחָת לְכַפַּוֹת אָת־הַפֿתַרֹת 19 ככתרת השנית: וכתרת אשר על־ ראש העמודים מעשה שושן באוכם

^{11.} AB* αὐτὸ ... ἀπελεκήτων (c. FX). 12. AB: στ. ἀπελεκήτων (c. F). Β: Καὶ συνετέλεσε Σ. ὅλον τὸν οἰκον αὐτῷ (Κ. ἀποδ. κτλ. Α, sed p. ἐσωτ. † τῷ s. τῶν αἰλὰμ τῷ οἴκὸ τῷ). Cf. 6, 38. 14. AB * τῆς σφ. († FX). 15. AB: ὁντὸ καὶ δέκα ... * τὸ ... τέσσαςς κ. δέκα (c. FX). 16. B * χαλκᾶ († AEFX). 17. AB: δὸο δίκτ. περικαλύψαι τὸ ἐπέδεμα (c. FX). B: (bis) τὸ δίκτυον (ἐπτὰ ... κ. ἐπτὰ F). 18. AB † (in.) καὶ (*F). 19s. pon. B p. 21 (c. AFX). 19. B * ἐπιδ. († AFX).

בנ"א הל" ברגש .v. 12 הפטרת ויקחל כטנחג הספרדים .v. 13 קמץ ברביע .v. 18.

^{10.} dW.vE: Grundlage.

^{13.} auch ber innere Bof.

^{14.} B: Anpferichmibt. dW: Erg : Arbeiter. vK:

10 Sof. "Die Grundfefte aber waren auch foftliche und große Steine, gebn und acht 11 Ellen groß, *und barauf toftliche gehauene Steine nach bem Winkeleisen, und Cebern. 12 "Aber ber große Sof umber batte brei Reihen gehauene Steine, und eine Reihe von cebernen Bretern, alfo auch ber Sof am Saufe bes Berrn inwendig, und bie Salle am Baufe.

13. Und ber Konig Salomo fanbte bin 14 und ließ bolen hiram von Aprus, *einer Bitwe Sohn aus bem Stamm Naphthali, und fein Bater war ein Mann von Thrus gewefen: ber war ein Meifter im Erz, voll Beisheit, Berftanb und Runft, ju arbeiten allerlei Erzwerf. Da ber jum Ronige Salomo fam, machte er alle feine Berfe. 15 "Und machte zwo eberne Saulen, eine jegliche achtzehn Ellen boch, und ein Faben von zwölf Ellen war bas Daag um 16 jegliche Saule ber. "Und machte zween Rnaufe von Erz gegoffen, oben auf bie Saulen zu feten, und ein jeglicher Rnauf 17 war funf Ellen boch. "Und es waren an jeglichem Rnauf oben auf ber Saule 18 fleben geflochtene Reife, wie Retten. *Und machte an jeglichem Rnauf zwo Reihen Granatapfel umber an einem Reife, bamit 19 ber Rnauf bebedt warb. "Und bie Rnaufe waren wie bie Rofen vor ber Balle, vier (2Ca.4,9. atrium majus. *Fundamenta autem 10 de lapidibus pretiosis, lapidibus magnis decem sive octo cubitorum. Et desuper lapides pretiosi aequalis 11 mensurae secti erant, similiterque de cedro. *Et atrium majus rotundum 12 trium ordinum de lapidibus sectis et unius ordinis de dolata cedro, nec non et in atrio domus Domini in-(6,2. teriori et in porticu domus.

Misit quoque rex Salomon et tulit 13 Ch. Hiram de Tyro, * filium mulieris 14 viduae de tribu Nephthali, patre Ty-Ga.4.22. rio, artificem aerarium et plenum ^{Br.31},36. sapientia et intelligentia et doctrina ad faciendum omne opus ex aere. Qui cum venisset ad regem Salomonem, fecit omne opus ejus. * Et 15 2Ch.3,15 finxit duas columnas aereas, decem 25,17. Jer. 28,21 et octo cubitorum altitudinis columnam unam, et linea duodecim cubitorum ambiebat columnam utramque. *Duo quoque capitella fecit, quae 16 ponerentur super capita columnarum, fusilia ex aere; quinque cubitorum altitudinis capitellum unum, et quinque cubitorum altitudinis capitellum 2Ch. 2.16 alterum, * et quasi in modum retis 17 et catenarum sibi invicem miro opere Utrumque capitellum contextarum. columnarum fusile erat, septena versuum retiacula in capitello uno, et septena retiacula in capitello altero. Et perfecit columnas et duos ordi-18 nes per circuitum retiaculorum singulorum, ut tegerent capitella, quae erant super summitatem malograna-

gleichwie ein Ret u. wie Retten, wunderbar in einanber geflochten.)

torum; eodem modo fecit et capitello

opere lilii fabricata erant in porticu

secundo. * Capitella autem, quae 19 erant super capita columnarum, quasi

18. m. an ben Gaulen zween Reife umber für jes bes Blechtwert, ju bebeden jegl. Rn., mit Gran. vergieret. B: m. bie G., n. 2 Reihen umher über bem einen Degm., bie Rronen gu beb., welche oben über ben Gr. maren, n. alfo m. ere an b. anbern Rrone. dW: an bas eine Gitter, jur Bededung ber Rn. oben, von Gr. vE: 2 Reihen Gran, ringenm um ein glechtw., um bas Saulenhanpt ju beb. welches oben mar.

19, an ber B. B: wie Lilien gemacht. dW: von L. Arbeit. vE: hatten ein Lilienwerf.

^{12.} A.A. Riegen ... Riege. U. f. f. 14. A.A: in Grg.

Runftler in G. B.A: Berft. n. Biffenichaft. dW: Berft. n. Ginficht u. Runde. vE: Ginf. u. B. u. Renninif.

^{15.} B.dW.vE.A: bilbete. B.dW: (mar) b. Sohe ber einen S.... ging um b. anbre S. her (umfaßte ...)? vB: Seil ... umfaßte b. zweite S.? 16. B: Rronen. vE: Saulenhaupter.

^{17.} an ben Rnaufen oben auf ben G. Geflechte wie Rege von geletteten Faben, fleben an jegl. R. B: Die Rete w. v. geffocht. Arbeit, bie Reife v. Retten: werf an b. Rr., bie ... maren. dW: Gitter v. Gitter: Arbeit n. Gewinde v. RettensArb. waren. vE: Unb Beflechte, Flechtwerf, nub Gewinde, Rettenw. (A:

λάμ τεσσάρων πηχών 20 και μελαθον έπ' άμφοτέρων τών στύλων, και έπάνωθεν τών κλευρών έπ'θεμα τὸ μέλαθον τῷ πάχει. 21 Και έστησε τοὺς στύλους τοῦ αιλάμ τοῦ ναοῦ καὶ έστησε τὸν στῦλον τὸν δεξιὸν και ἐπεκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Ἰαχίν, καὶ ἔστησε τὸν στῦλον τὸν ἀριστερὸν καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Βόαζ. 22 Καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων.

²⁸ Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν γυτὴν δέκα έν πήγει από τοῦ γείλους αὐτῆς ἔως τοῦ γείλους, στρογγάλον κύκλφ αὐτῆς πάντε ἐν πήχει τὸ ύψος αὐτῆς, καὶ συνηγμένοι τρεῖς καὶ τριάκοντα εν πήγει. 24 Καὶ υποστηρίγματα υποκάτω τοῦ γείλους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν authr. dena er uhyer arlorar thr Dalacear κυκλόθεν, δύο στίγοι ὑποστηριγμάτων γυτών εν τω γονευτηρίω αὐτων. 25 Kal δώδεκα βόες ύποκάτω της θαλάσσης, οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες βοδόαν, και οί τρείς επιβλέποντες θάλασσαν, καί οί τρεϊς ἐπιβλέποντες νότον, καὶ οἱ τρεῖς επιβλέποντες άνατολάς και πάντων τὰ ὀπίσθια είς τὸ ένδον. 26 Καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής, και τὸ γείλος αὐτῆς ώς έργον γείλους ποτηρίου βλαστός πρίσου, διεχιλίους γοιζε γωpovetac.

27 Καὶ ἐποίησε δέκα μεχωνώθ χαλκᾶς, τεσσάρων πήχεων τὸ μῆκος μεχωνά τῆς μιᾶς, καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς. 28 Καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῆς μεχωνά συγκλειστὸν αὐτῆς, καὶ συγκλειστὸν ἀνὰ μέσον τῶν ἔξεχομένων.

20. AB*EFX + (in f.) καὶ τῶν δοῶν πέντα στίχοι (πύκλω) ἐπὶ τῆς πεφαλίδος τῆς δευτέφας (* ?).
21. ΑΒ: Ενα (δεξ. FX). ΑΒ: Ταχόμ ε. -ν ... * τὸν ἀρ.
Β: Βολως. 22 * Β¹ († ΑΒ*ΕΓΧ). ΑΒε * (ν ...) Καὶ ἐπὶ τῶν πεφαλιῶν ἔργον πρίνθ * ?).
23. Β* χυτὴν. ΑΒ: χελ. αὐτῆς, στρ. π. τὸ αὐτὸ ΄ Β: συνηγμένη.
24. ΑΒ: ὑποπάτωθεν. Β: δ. ἐν π. πυπλόθεν παὶ τὸ χεὶλος αὐτῆς ὡς ἔργον χελλες ποτηρίθ βλαστὸς πρίνθ, καὶ τὸ πάχος αὐτὸ παλαιστῆς (δέκα πτλ. [Ε] FX; sim. Α).
25. ΑΒ: ἀνατολήν ΄ π. πάντα εἰς τὸν οἰκὸν. Β(in f.) ΑΓΧ (p. ἀνατολήν ΄ π. πάντα εἰς τὸν οἰκὸν. Β(in f.) ΑΓΧ (p. ἀνατολήν ΄ π. πάντα τὶς τὰν αὐτῶν ἐπάνωθεν.
26* Β¹. 27. ΑΒ: πέντε πήχεις μῆπος τῆς μεχωνώθ (στὶ, infτα) ... τέσεαρες πήχεις ... ἐξ ἐν πήχει Φφ.
26. ΑΒ: αὐνοῖς.

מקאכע המפודים: הַבְּמִנּדִים מִבְּמַפָּה שׁוּשָּׁן וַשִּׁלְם הַנְּלֵבְא אָת־שְׁמִנִּ לְּמֵזִּ: וְצַלְ רָאִשׁ הַלְּלֵם אָת־הַבְּמַנִּי הַוְּמָנִי וַיִּלְבָא אָת־ זִּנְיָלֶם אָת־הַבּמנּוּדִים לְאָלֶם הַבִּיכֵּל שָׁמִּן יְבָּין נַיְּלֶם אָת־הַבְּמַנִּי הַוְּמָנִי וַיִּלְבָא אָת־ זִּנַיְּלֶם אָת־הַבּמנּוּדִים לְאָלֶם הַבִּיכֵּל אָת־הַבְּמַנּי הַוְּמָנִי וַיִּלְבָא אָת־ בְּמַנִּי לְבָּלָר יִשְּׁבְנִי עַלְּצְבָּת הַשְּׁנִים בְּאַתִּים הַבְּבָּע אַמְּדִּי וְלְתָּרְת הַמְּנִים מָאתִים בּאַרְבָּע אַמְּהְיים בִּם-מִמַּעַל מִלְּצְמַת הַבְּבָּטוּ

יבֿרְלִיּ.

מִּפַּעִרּפִּיִס פּֿבֹּע מִּוְמֵּׁן אַלְפּׂיִם בֹּע מִּפַּעִרּפִיּס פּֿבַע מִּנְמֵּע וּמִּפָּעוֹ פִּעֹבֹּמַמִּע וְנַיִּיָּס בֹּלִינֵּט מִלְמֵׁגִּלְנִי וְכַלְ-אַּעְרִינִּטְ בּפְּנִים נִיִּבָּע וּמִּלְמִׁנִּם וֹבְּצֹׁת מִּנִּם מִוֹּלְעוֹנִ בּפְּנִים נִיִּבָּע וּמִּלְמִׁנִם יִבְּעָר מִּלְרִבִּע וֹבְּלְעוֹנִ בּמְּנִים נִּיִּבְּעִ מִּפְּנִים יִבְּעָר שִׁלְמִּע פִּנִים מִוֹּלְעוֹנִ בּמְּנִים נִיּבְּעַלְּנִים יִבְּעָר שִׁלְמֵּע פִּנִּים מִוֹּלְעוֹנִ בּמְּנִים נִּלְּבָּע מִפְּנִים יִבְּעָר שִׁלְּשִׁי פִּנִּים מִוֹּלְעוֹנִ בּמְּבָּע בִּלְּבִי מִפְּנִים יִבְּעִים פְּנִּבּים מִּלְּנִים בְּצִּצְּלְעוֹנִ בְּמִּפְּעִי וֹ סִבִּיב מְפִּנִים יִבְּצְּעִינִ בְּעִּפְּעִוֹנִי וֹבְּעִי מִּפְּמִים מִּנְּעִינִים בְּצִּצְּנִים בְּצִּבְּעוֹנִים בְּצִּצְּנִים בְּעַּבְּים מִּנִּעִים מִּנִּעִּים בְּצִּצְּנִים מִּנִּעִּים בְּצִּצְּנִים בְּעִּבְּים מִּנִּעִים בְּבִּעִּנִים מִּנְּעִּים בְּצִּעִּים מִּנִּעִים בְּבִּעִּנִים מִּנִּעִּים בְּבִּעִּנִים בְּצִּעִּים בְּבִּעִּנִים מִּנִּעִּים בְּבִּעִּנִים מִּנִּעִּים בְּבִּעִּים מִּנִּים בְּנִּעִּים בְּבִּעִּים מִּנִּית מִּנִּיתוֹנִי מִּעִּים בְּבִּעִּים מִּנִּים בְּעִּבִּים מִּנִּעִים בְּבִּעִּים בְּעִּבִּים מִּנִּית בְּעִּבִּים בְּעִּבִּים מִּנִים בְּעִינִם בְּעִּבִּים מִּנִּים בְּנִינִּת מִּיּבּים מִּנִּים בְּבִּעִּם בְּבִּעִּם בְּעִּבִּים בְּעִּבִּים בְּעִּבִּים בְּעִּבִּים בְּעִּבְּים בְּעִּבִּים בְּיִּבְּים בְּעִּבִּים בְּעִּבִּים בְּּעִּים בְּבִּים מִּעִּים בְּבִּעִּם בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּבִּעִם מִּים בְּבִּעִם בְּעִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּּיבִּים בְּיִּים בְּיבִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיבִּים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיבִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיבִּים בְּיים בְּיִּים בּּיבְּים בְּיבִּים בּּיִּים בְּיִּים בּּיים בְּים בְּיִים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיים בִּיים בְּיִּים בְּיים בְּים בְּיים בְּיבִּים בְּּיבּים בּּיִּים בְּיבּים בּּיבְּים בְּיבּים

מִסְּבְּרִוֹת לְהֶם וּמִסְּבְּרִת בֵּין הַשְּׁלַבִּים: 28 לְוֹמְתָה: וְזָה מִנְשָׁה הְשְׁלְשׁ בִּאַמָּה הַאַרְבַּע בְּאַמָּה אָרֶךְ הַמְּכוֹנָה הַאָּלִשׁ 12 בִּילִמָּה הָאָרָה הַמְּכוֹנָה הָאָרָה 27 בִּילִמָּה אָת־הַמְּלוֹת כֶּשֶׂר וְחָשֶׁת

בנ'א חל' בדגש . v. 21. השבכה ק' v. 20. יקו ק' v. 22. יקור ק' v. 22. יקור ק' v. 23. 'ib. עד כאן . ib. יעד כאן

^{20. 11.} waren auch Anaufe auf ben zwo Gatten oberhalb am Banche felbit, welcher jeufette b. Flechte werts war, n. ber Gr. ... 200 an jegt. An. B. bie Ar. auf ... beiangenb, ba waren auch v. obenher gegen bet hervorragenben Ranbe über, welche neben b.

20 Ellen groß. "Und ber Granatapfel in ben Reiben umber maren zwei hundert, oben und unten an bem Reife, ber um ben Bauch bes Rnaufs berging, an jeglichem Rnauf 21 auf beiben Gaulen. *Und er richtete bie Saulen auf por ber Balle bes Tempels, und bie er gur rechten Banb feste, bieg er Sachin, und bis er gur linten Sand feste, 22 bieg er Boas. *Und es ftand alfo oben auf ben Gaulen wie Rofen. Alfo warb pollenbet bas Bert ber Gaulen.

23 Und er machte ein Deer, gegoffen, gebn Ellen weit, von einem Ranbe gum anbern, rund umber, und funf Ellen boch, und eine Schnur breißig Ellen lang war bas · 24 Maag rings um. *Und um baffelbige Meer, bas gehn Glen weit war, gingen Rnoten an felnem Ranbe ringe um bas Meer ber, ber Anoten aber maren amo 25 Reihen gegoffen. "Und es ftand auf zwölf Rinbern, welcher brei gegen Mitternacht gewandt maren, brei gegen Abend, brei gegen Mittag, und brei gegen Morgen, und bas Meer oben brauf, bag alle ibre 26 Sintertheile inwendig waren. Dide aber war einer Sand breit, und fein Rand war wie eines Beders Rand, wie eine aufgegangene Rose, und ging barein zwei taufenb Bath.

Er machte auch gebn eberne Beftuble, einen jeglichen vier Ellen lang 28 und breit, und brei Ellen hoch. war aber bas Beftuble alfo gemacht, bağ es Seiten hatte zwifchen ben Leiften,

26. A.A: aller Gintertheil. U.L: alle ibr 6. inm. 26. A.A: gingen barein. 27. A.A: ein war. jegliches.

Rebw. war. dW: an ben Rn. ... oberh. nabe bei b. Bauche. — 21, en ber 4. 22. B: war es gemacht. dW: w. Lilien-Arb. vE:

auf bie S. fellte er b. Lilienwert.

23. rund ringsum ... W. umber. vE: bas D. dW: bas gegoffene DR. dW.vB: gerunbet (vgl. B. 15).

24. unter f. R. r. muber ... geg. mit feinem Guft. dW.vE: Roloquinthen. A: Gufgierath. B: in beffen Giefung. dW.vE.A: aus Ginem Gufe (mit bem: jelben).

quatner cubitorum. *Et rursum alia 20 capitella in summitate columnarum desuper juxta mensuram columnae contra retiacula; malogranatorum autem ducenti ordines erant in circuitu capitelli secundi. Et statuit duas 21 v.12. columnas in porticu templi; cumque 2Ch.2,17. statuisset columnam dexteram, voca-25,13.16. vit eam nomine Jachin; similiter erexit columnam secundam et vocavit nomen ejus Booz. Et super capita 22 columnarum opus in modum lilii posuit, perfectamque est opus columnarum.

2Ch.4,200 Fecit quoque mare fusile decem 23 16,17, 25,13,14, cubitorum a labio usque ad labium, Ex. 20,12 rotundum in circuitu; quinque cubitorum altitudo ejus, et resticula triginta cubitorum cingebat illud per circuitum. * Et sculptura subter 24 labium circuibat illud decem cubitis ambiens mare; duo ordinés sculpturarum striatarum erant fusiles. *Et 25

^{2Ch.4,26} stabat super duodecim boves, e quibus tres respiciebant ad aquilonem et tres ad occidentem et tres ad meridiem et tres ad orientem, et mare super eos desuper erat; quorum posteriora universa intrinsecus latitasch.4.5. bant. * Grossitudo autem luteris 26

trium unciarum erat, labiumque ejus quasi labium calicis et folium repandi lilii; duo millia batos capiebat.

Et fecit decem bases aeneas, qua- 27 dinis, et trium cubitorum altitudinis. *Et ipsum opus basium interrasile 28 erat, et sculpturae inter juncturas,

^{24.} S: histriatarum.

^{25. 8:} stabant.

^{26. 8† (}in f.) et tria millia metretas.

^{25.} dW: gerichtet. vE.A: faben. B: inwarte. dW:

nach innen gn. vE: n. inn. gefehrt. 26. dW.vE: wie bie Arbeit (bas Bert) eines Becherranbes. B: wie e. Lillenbluthe. vE: Lillens blume. dW: [in Gestalt] einer aufgeblüheten &.

^{27.} ein jegliches. B.dW.vE.A: Geftelle. 28. Welber hatte. B: es waren &. baran, u. b. &. waren gw. ben Rrangen? dW: Schilber w. baran, n. So. jw. b. Edleiften. vE: fle hatten 2., u. 2. w. jw.

29 Καὶ ἐπὶ τὰ συγκλείσματα αὐτών ἀνὰ μέσον έξεγομένων λέοντες και βόες και Χερουβίμ, και έπι των έξεγομένων ούτως και έπάνωθεν, και ύποκάτωθεν τών λεόντων καλ τών βοών χώραι, έργον καταβάσεως. 30 Καλ τέσσαρες τρογολ γαλκοί τη μεγωνά τη μιά και τα προέχοντα γαλκά και τέσσαρα μέρη αυτής, ωμίαι αυτών ύποκάτωθεν των λουτήρων, και ώμίαι κεχυμέναι ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προκείμεναι. 31 Καλ τὸ στόμα αὐτοῦ ἔσωθεν τῆς κεφαλίδος καὶ άνω ἐν πήγει, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ στρογγυλούν ποίημα ούτως πήγεος και ήμίσους τοῦ πήγεος, και έπι του στόματος αύτου διατορεύματα καλ διάπηγα αὐτῶν τετράγωνα, ου στρογγύλα. 32 Καὶ τέσσαρες τροχοὶ ύποκάτωθεν τών διαπήγων αἱ γεῖφες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῆ μεγανά, καὶ τὸ τψος τοῦ τροχοῦ τοῦ έγὸς πήχεος καὶ ήμίσους. 88 Καὶ τὸ έργον τῶν τροχῶν ώς έργον τροχῶν άρματος και γείρες αύτων και οι νωτοι αὐτών καὶ ή πραγματεία αὐτών τὰ πάντα γωνευτά. 34 Αι τέσσαρες ώμίαι έπι των τεσσάρων γωνιών της μεγωνά της μιάς, έκ της μεγωνα οἱ ώμοι αὐτῆς. 35 Καὶ ἐπὶ τῆς κε-Φαλής τής μεγωνά ήμισυ του πήγεος μέγεθος στρογγύλον κύκλφ έπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεγωνά, και αί γετρες αύτης και τὰ συγκλείσματα αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς · 86 καὶ ἡνοίγετο ἐπὶ τὰς άρχας των γειρών αυτής. Και τα συγκλείσματα αὐτῆς Χερουβίμ καὶ λέοττες καὶ φοίνικες έστωτα, έγόμενον έκαστον κατά πρόςωπον αύτοῦ έσω κυκλόθεν. 37 Κατά ταύτην έποίησε τας δέκα μεγωνώθ, τάξιν μίαν καί μέτρον εν εν πάσαις.

יבֵּין הַשְּׁלַבִּים אַשֵר יבֵין הַשְּׁלַבִּים יַּיִּן הַשְּׁלַבִּים יַּיִּ אַרְיָוֹת וּ בַּקַרֹ וּכְרוּבִׁים וְעל-השָׁלבּים בּן מִמֶּעל וּמְתַּתוֹת לאַרַיוֹת וַלַבּלָּר ל ליות מַנָשָה מוֹרֵד: וְאַרְבַּעָה אִוֹפּנִּי נָחֹשֶׁת לַמָּכוֹנַה הַאֲחַת וְסַרְנֵי נִחֹשֶׁת וָאַרְבַּעָה פעמתיו כתפת להם מתחת לפיר הכתפות יצלות מעבר איש מלוות: ופיהו מבית לכתות ומעלה באמה ופיה על מעשה־בן אמה וַחַצִּי האַמַה וְנִם־עַל־פִּיהַ מקּלעוֹת וּמְסָבָּרְתֵיהֵם מִרְבָּעוֹת לָאֹ־עַגַלּוֹת: יבַעת הַאִּוֹבֻנִּים לַמַתַּחַתֹּ לַמַסּנְּוֹת האופנים הַאוֹפו הַאָּחַד אַפַּה וַחַבֵּי הַאַפַה: האופלים כמקשה אופן הַמֶּרְכָּבָה יְדוֹתָם וְנַבֵּיהָם וְחָשֶׁקִיהַם מוצק: הפכ 34 וַחָשָׁרֵיהַם פָתַפֿות אַל אַרָבַע פָּנוֹת הַמְּכֹנַה ליו האחת מו־המכנה פתפיה: ובראש הפכונה חצי האמה קומה עגל סביב וַעַּלְ רָאשׁ הַמְּכֹנָהֹ יִדֹתִיהַ וּמסְגַּרתיה ויפתח על-הלחת ידתיה 37 כַּזָאת עַשָּׁה את עשר הַמַּכֹנוֹת מוּצַק אַחָד מִדָה אַחַת קַבֶּב אָחֶד לְכִלְּהָנָה:

v. 36. 'p מסגרהדת

30. mit eh. Achfen ... Arme geg. dW: waren Schultern, nnter bem Beden w. bie gegoff. Sch., jens feit eines jegl. Rranges.

31. cimedris ber Krone u. brüber ... u. b. Muns bung rund, als ein Unterfas ... u. auch au b. D. war

^{30.} AB: προςέχοντα ... μ. αὐτῶν. B * αὐτῶν († FX; AX: αὐτοῖς). AB: ὑποκάτω (c. EFX). B* καὶ ἀμ. - ὀιαπήγων ν. 32 († AEFX). 33. AB* ὡς. AX: καὶ οἱ αὐχένες αὐτῶν καὶ οἱ νῶτοι αὐτ. B * τὰ († EFX; A: ἐσα). 35. B † (p. μέγ.) αὐτῆς * (* AX). AB: ἀρχὴ χειρῶν (αὶ χεῖρες FX). B * ἀπ' αὐτῆς († F; AX: ἐξ αὐτῆς). 36. B * αὐτῦ († AEFX). AB† (p. ἔσω) καὶ τὰ (* EFX). 37. AB: Κατ' αὐτῆν ... † (p. ἔπ.) πάσας. A: τάξις μέκ ... † (p. ἔν) τέρμα ἔν. AB * ἐν († FX).

^{29.} Und über den Leiften ftand oben ein Unterfas, n. unter den L. u. O. waren herabhängende Aranze. B: auf d. Aranzen obenher war ein Fuß, n. unter d. E. u. bei d. Rindern waren Anhänge wie ein Abfat gemacht. dW: auf d. Edleiften eben fo, oberhalb, n. unterhalb ... Aränze, herabhangende Arbeit. vE: herabhängenden Wertes.

29 "und an ben Seiten zwifchen ben Leiften waren Lowen, Ochfen und Cherubim. Und bie Seiten, baran bie Lowen und Doffen waren, hatten Leiften oben 30 und unten, und Füglein baran. *Und ein jegliches Beftühle hatte vier eberne Raber, mit ehernem Geftell. Und auf ben vier Eden waren Achseln gegoffen, eine jegliche gegen ber andern über, unten 31 an ben Reffel gelebnet. "Aber ber Sals mitten auf bem Geftuble mar einer Elle hoch, und rund, anderthalb Ellen weit, und waren Bodeln an bem Bale, in Felbern, bie vieredigt waren und nicht runb. 32 *Die vier Raber aber ftanben unten an ben Seiten, und bie Achsen ber Raber maren am Geftuble. Ein jegliches Rab mar 33 anderthalb Glen boch, *und waren Ra-- ber wie Wagenraber, und ihre Achfen, Naben, Speichen und Felgen war alles 34 gegoffen. "Und bie vier Achsen, auf ben vier Eden eines jeglichen Geftuble, maren 35 auch am Geftühle. *Und am Balfe oben auf bem Geftühle, eine halbe Elle boch, rund umber waren Leiften und Seiten am 36 Beftuble. *Und er ließ auf die Flache berfelben Seiten und Leiften graben Cherubim, Lowen und Palmenbaume, ein jegliches am anbern, rings umber baran. 37 * Auf Die Weise machte er gebn Geftuble. gegoffen, einerlei Daag und Raum war an allen.

31. A.A: n. war Schuitwerf.

Bildwerk. B: beffen Loch innerhalb b. Ar. n. aufswärts ... f. Loch w. rund wie ein Zuswerk gemacht ... fo war auch an beffen L. allerlet einzegraben, thre Leiften aber waren v. dW: bie Munbung [bes Bedens] ... gerundet, von ber Arbeit eines Saulenfußes ... einsgeschnittene Arb., ihre Schilber aber ... vE: fein Munb rund, bas Werk e. Gestelles ... war Stechwerk.

et inter coronulas et plectas leones 29 et boves et Chernbim, et in iuncturis similiter desuper, et subter leones et boves quasi lora ex aere dependentia. *Ēt quatuor rotae per bases 30 singulas, et axes aerei, et per quatuor partes quasi humeruli subter luterem fusiles contra se invicem respectantes. * Os quoque luteris 31 intrinsecus erat in capitis summitate, et quod forinsecus apparebat, unius cubiti erat totum rotundum, pariterque habebat unum cubitum et dimidium; in angulis autem columnarum variae caelaturae erant, et media intercolumnia quadrata non rotunda. Ouatuor quoque rotae, quae per 32 quatuor angulos basis erant, cohaerebant sibi subter basim: una rota habebat altitudinis cubitum et semis. Tales autem rotae erant, quales 33 solent in curru fieri, et axes earum et radii et canthi et modioli omnia fusilia. • Nam et humeruli illi gua- 34 tuor per singulos angulos basis unius ex ipsa basi fusiles et conjuncti erant. *In summitate autem basis erat 35 quaedam rotunditas dimidii cubiti, ita fabrefacta ut luter desuper posset imponi, habens caelaturas suas variasque sculpturas ex semetipsa. Sculpsit quoque in tabulatis illis, 36 quae erant ex aere, et in angulis Cherubim et leones et palmas, quasi in similitudinem hominis stantis, ut non caelata sed apposita per circuitum viderentur. * In hunc modum 37 fecit decem bases fusura una et mensura sculpturaque consimili.

Sett. an Ginem. B: oben auf bem Gestell ... bessen Handhaben u. bessen L. an bemselben bran. dW: seine Seiteneinfassungen u. s. Schilber. vE: Seiten ... aus ihm.

36. Flächen ber L. u. auf b. Felber ... Palmen, nach eines jeben Raum, n. Rränze umber. B: Blatzten. dW.vE: schnitt (grub) auf b. Tafeln. B: nach bem es irgendwo u. auf bem Anhaug ringsumber bloß war. dW: nach eines jegl. leeren Raume, u. Rr. was ren ringsum.

37. einerlei Sug, Maag n. Bildung war. (劉gl. 5.25.)

^{32.} unter b. Helbern.

^{33.} Belgen, Gp. u. Raben.

^{34.} vier Arme... am Geft. feft. vE: ans b. Geftelle.
35. am Ropf bes Geft. ... war's rund umber, und
an bemfelbigen A. waren b. Leiften n. Felber mit bem

^{35. 8:} unius et dim.

88 Καὶ ἐποίησε δέμε χυτρογεύλους χαλκοῦς, τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν ἔνα
κοῦς τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν ἔνα
χυτρόγαυλον μετρήσει τεσσάρων πήγεων. χυτρόγαυλος ὁ εἰς ἐπὶ τῆ μεχωνῷ τῆ μιὰ ταῖς
δέκα μεχωνώθ πέντε ἀπὸ τῆς ὡμίας τοῦ οἶκου ἐκ
δεξιῶν καὶ πέντε ἀπὸ τῆς ὡμίας τοῦ οἶκου
ἐξ ὡμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατὰ ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ νότου.

40 Καὶ ἐποίησε Χιράμ τοὺς λέβητας καὶ τάς θερμαστρείς καὶ τάς φιάλας καὶ συνετέλεσε Χιράμ ποιών πάντα τὰ έργα α ἐποίησε τῷ βασιλεῖ Σαλομῶντι ἐν τῷ οἶκφ κυρίου. 41 τούς δύο στύλους και τὰ στρεπτά τῶν στύλων δύο έπι των μεφαλών των στύλων δύο. καλ δίκτυα δύο τοῦ καλύπτειν άμφότερα τὰ συρειτά των γλυφών τὰ όντα έπὶ τών στύλων, 42 καλ τὰς ροὰς ἀμφοτέροις τοῖς διατύοις τετρακοσίας, δύο στίχοι έρδον τῷ δαιτύφ τῷ ἐνί, παλύπτειν αμφότερα τὰ δυτα τὰ συρεπτα ἐπ' αμφοτέρων τών στύλων, 🤻 και τὸς μεχωνώθ δέκα, και τους γυτρογαύλους δέκα έπι τών μεγωνώθ, 44 και την θάλασσαν μίαν, καὶ τούς βόας δώδεκα τούς ύποκάτω της Φαλάσσης, ⁴⁵ καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμαστρείς καὶ τὰς φιάλος καὶ πάντα τὰ σκεύμ α ἐποίησε Χροάμ τῷ βασιλεί Σαλομώντι ἐν τῷ οἶκφ κυρίου χαλκά άρδη». 46 Εν τώ περιοίκο τοῦ Ιορδάνου έχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεύς έν τῷ πάχει της γης ἀνὰ μόσον Σοκχώθ καὶ ἀνὰ μέσον Σαρθάν. 47 Ούκ ήν σταθμός του γαλκού οδ έποίησε πάντα τὰ έργα ταύτα έκ πλήθους σφόδρα, ουκ ήν αέρμα αφ σταθμώ του yalnov. 48 Kal Elaser o saciled Saloude πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ἐν οἴκφ αυρίου. Τὸ

38. B (eti, infra): χυτροκαύλ. (-γ. AFX). 39. AB *δέκα († EFX)... ή δάλωσσα * Εθεσο (σ. Χ)... κατὰ ἀν. (c. FX). 40. AB *τῷ († FX). 41. AB: Στ. δύσ ... † (a. δίντ.) τὰ (c. FX). 42. AB * (pr.) καὶ († FX). AB rell.: περικαλύπτειν (καλ. Χ)... στρ. τῆς μεχωνώθ ἐπ' ἀμφοτέροις τοὶς στύλοις (c. FX). 43. B: τὰ (τὰς AFX). 44. AB *(alt.) τὰς († FX). 45. AB *έν († FX). 45. AB *έν († FX)... † (p. κυρίν) Καὶ οἱ στύλοι τεσσαράποντα καὶς κατὰ τὰ οἶκυ τὰ βασιλέως καὶ τὰ οἶκυ κυρίν. Πάννα τὰ δέκυ τὰ βασιλέως αὶ τὰ οἶκυ κυρίν. Πάννα τὰ δέκοι τὰ δίκοι τὰ οῖκι τὰ ρέκοι ἐκοί τὰς εκρία (Σαρθάς FX). 46. Β*ό βασ. († AEFX)... Σειρά (Σαρθάν FX). 47 pon. Δ¹Β a. να. 46. ΑΒ: τῶν σταθμῶν (τῷ στ. ΕΧ). 48. Β* πάντα († ΑΕΓΧ; Α: ἐπὶ π.).

מִמִּיל נִּנִיב : הַיִּם נְתַּוֹ מִפָּׁתָּשׁ הַפִּיִּת מִיִּמְנִית מַּוְּמָה הַיִּם נְתַּוֹ מִפָּׁתָּשׁ הַפִּיִת מִיִּמְנִית מִיּּמְנִית מִיּּמְנִית מִיּּמְנִית מִיּמְנִית מִיּּמְנִית מִיּמְנִית הַפְּיִנת הַמְּכֹּוֹת הַמְּכֹּוֹת הַמְּכֹּוֹת הַמְּכֹּוֹת הַמְּכֹּוֹת הַמְּכֹּוֹת הַמְּכִּוֹת הַמְּכִּיוֹת הַמְּכִּיוֹת הַמְּכִּיוֹת הַמְּבִּית בְּאַמָּה בּיִּיוֹת בְּיִבְּים בּאַמָּה בּיִּיוֹת הַנְיִנְמָשׁ בְּשִּׁבְּים בּאַמָּה בּיִּיוֹת בְּיִבְּעִם בְּשִּׁבְּים בּאַנִּה בּיִּיוֹת בְּעִבְּשׁת בְּבִּילִים בּיִּים בּיוֹר הַמְּכִּיוֹת בְּיִבְּעם בְּאַבְּיה בּיִּיוֹת הְעָבְּיִם בּיוֹת הַיִּבְּיִם בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹת הַיִּבְּים בּאַבְּיה בּיוֹים בּיוֹר הְיִבְּים בְּאַבְּיה בּיוֹים בּיוֹר הְיִבְּים בּבְּאַבְּיה בּיִּים בּיוֹת הְיבִים בּיוֹם בּייִּם בּיוֹים בּיִּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּעִם בְּבִּים בְּבִּים בְּעִים בְּיִבְּים בְּעִם בְּבִּים בְּבּיִּים בּיוֹים בּיוֹים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיּיִים בּיִּים בּבְּיִים בּיִים בּיּבְּיים בּיּבְּיים בּיּבְּים בּבּיים בּייִּים בּיּים בּייִים בּיים בּבּיים בּיים בּייִים בּייִים בּיים בּיים בּיים בּייִים בּיים בּיּבּים בּיים בּיים בּיים בּיים בּיים בּיים בּיים בּייִים בּיים בּיבּים בּיים בּיים בּיבּים בּיים ב

-וַיַּעַשׁ תִירוֹם אַת־הַנְּנִירוֹת וָאֵת־ הַיָּעֶים וְאָת־הַפִּזְרָקוֹת וַיִּכָל חִירַם לַעשוֹת אַת־כַּל־הַכְּלָאבָה אַשֵּׁר עַשַּׁה 14 לַפַּלָה שָׁלְמַת בַּית יְחוֹהוּ עַמַּדים שַׁנַיִם וְגַלַּת הַלְּתַרָת אֲשֵׁר הַעַמּוּדָים שָׁמָיָם וְהַשְּּבֶּכְוֹת שָׁמַיִם לָכַפֿוֹת אַת־שָׁתַּיֹ בָּלְוֹת תַּכְּתַרֹת אַשִּׁר 42 עַל־רָאשׁ חַעַפּוּרָים: אַרָבַּע מֵאָוֹת לָשָׁתֵּי הַשָּּבְכָוֹת שָׁנַּי־ טורים רפנים לשבבה האוחת לבפות אַת־שָׁהַיּ נְּלָת הַכְּתַרֹת אַשֵּׁר עַל־שָּנֵי 43 הַעַפְּנִיים: רָאָות־הַפְּוֹלַנְוּת עֲשָׁוֹד רָאָוּת־ 4 הַבְּיֹרָת עַשַּׂרָה עַל־הַבְּּכֹנְוֹת: וְאֵת־ הַנֶם הַאָּחָר וְאָת־הַבָּבַר שְׁנִים־עָשֵּׁר מו תַּדַת דַיַּיָם: וְאָת־תָּפְירֹיוֹת וְאָת־תַיַּיְבִּים ואת המורקות ואת פליחפלים האחל אַשָּׁר נָשָּׁה חִידֵם לַמָּלֶךְ שָׁלֹמָה בַּית 46 יהונה נחשת ממרט: בּכִבּר הַיַּרְהַן יַבָּפַס הַפַּּלַרְ בְּעַעֲבַה הָאַדְּמָה בֵּין 47 סְכָּוֹת וּבֵין צֶּרְתַן: וַיַּנַח שָׁלְמֹה אֵת־ כַּל־תַכַּלִים מֵרָב מָאָד מָאָד לָא נַחָּקר 48 בשפל הַנְּחָשֵׁת: וַיַּעַשׁ שָׁלֹמֹה אָת בל־הַבַּלִים אַשַׁר בַּית יָהוָה אַת מְזְבָּח

פחד בו"ק .98 . הוצטרת וייכותל כממתג אשכנוים והרא .40 . הוצטרת פקודי כפי הוספרדים ראמי (.45 . v. 45 . p .

38 Und er machte gebn eberne Reffel, bag vierzig Bath in einen Reffel gingen, und war vier Ellen groß, und auf jeglichem 39 Geftuble mar ein Reffel. *Und feste funf Beftuble an bie rechte Ede bes Saufes, und bie anbern funf an bie linke Ede, aber bas Meer feste er gur rechten vorn an gegen Mittag.

Und hiram machte auch Topfe, Schaufeln, Beden, und vollenbete alfo alle Berte, bie ber Ronig Salomo am Baufe 41 bes Berrn machen lieg. *Rehmlich bie zwo Gaulen, und bie feuligen Ananfe oben auf ben zwo Saulen, und bie gween geflochtenen Reife, ju bebeden bie zween 42 feuligen Rnaufe auf ben Gaulen; "unb Die vier bunbert Granatapfel an ben zween geflochtenen Reifen, je zwo Reihen Granatapfel an einem Reife, zu bebeden bie gween 43 kuligen Rnaufe auf ben Gaulen; "bagu bie gebn Geftlible, und gebn Reffel oben 44 brauf, *und bas Deer, und zwalf Rin-45 ber unter bem Meer, "und bie Topfe, Schaufeln und Beden. Und alle biefe Befäße, bie hiram bem Ronige Salomo machte jum Saufe bes Gerrn, waren von 46 lauterem Erg. *In ber Begend am Jorban Reg fie ber Ronig giegen, in bider Erbe, zwischen Suchoth und Barthan. 47 * Und Salomo ließ alle Befäße ungewogen, vor ber febr großen Menge bes Erges. 48 "Auch machte Salomo alles Beug, bas jum Baufe bes Berrn geborete, nehmlich

36. A.A: n. waren.

2Ch.4.4. Fecit quoque decem luteres ae-38 neos; quadraginta batos capiebat luter unus, eratque quatuor cubitorum; singulos quoque luteres per singulas id est decem bases posuit. *Et constituit decem bases, quinque 39 ad dexteram partem templi et quinque ad sinistram, mare autem posnit ad dexteram partem templi centra orientem ad meridiem.

Fecit ergo Hiram lebetes et sen- 40 tras et hamulas, et perfecit omne opus regis Salomonis in templo Do-

2Ch.4,12,mini: * columnas duas, et funiculos 41 capitellorum super capitella columnarum duos, et retiacula duo, ut operirent duos funiculos, qui erant

2Ch.4.13. super capita columnarum; #et malo-42 granata quadringenta in duobus retiaculis, duos versus malogranatorum in retiaculis singulis ad operiendos funiculos capitellorum, qui erant

2Ch.4.14. super capita columnarum; et bases 43 decem et luteres decem super bases,

*Ch.4,15.0 et mare unum et boves duodecim 44 2Ch.4,16, subter mare, *et lebetes et scutras 45

et hamulas. Omnia vasa, quae fecit Hiram regi Salomoni in domo Do-2Ch.4,17.mini, de aurichalco erant. *In cam-46

pestri regione Jordanis fudit ea rex .d.s.s. in argillosa terra inter Sochoth et Jos. 3, 16; Sarthan. *Et posuit Salomon omnia 47 sag. vasa; propter multitudinam autem 25,16. 12,11; nimiam non erat pondus aeris. Fe-48 20,184. citque Salomon omnia vasa in demo

Br. 30.1. Domini: Altare aureum, et men-

^{41. 42.} A.A: fugligen.

^{48.} A.A: Gerathe. U.L: allen Gegeng, ber.

^{38.} u. war ein jeber ... jegl. ber gebn Geft. dW: vB: Beden. B: Bafcfaffer.

^{39.} auch jur Rechten. B.dW.vE.A: Seite ... morgenwarts (gegen Morgen gu). 40. B: Alfo m. S. bie Bafcf, u. b. Sch. u. b. Sprengbeden. dW.vE: bie Beden ... Shalen.

^{41.} bie zween taulichten Ru. oben auf b. & Mechtwerte. B: Rn. ber Rronen ... Rege. dW.vE: Angeln ber (Sanlenhanpter). dW: Gitter.

^{42. 3}w. Plechtwerten. 44. B.dW.vE: bas eine M.

^{40.} Al.: quoque. 8 (eti. 45): amulas. 47. Al. † (p. vasa) in domo Domini.

^{45.} geglättetem Ges. B: polirtem Rupfer.

^{46.} dW: 3m Jorbanfreife. vB: Gaue bes 3. A: flachen Lanbichaft am 3. dW.vE: bichter G. A: tho:

^{47.} B: ftellte alfo a. G. hin vor b. f. gr. M., es murbe bas Bewicht bes Rupf. nicht nachgeforichet. dW: brachte ... [in b. Saus Jehovas]; vor ... warb ... erforschet. vE: fellte ... auf ... untersucht.

^{48.} B.A: alle (bie) Befage. dW.vE: Berathe. dW.A: im Gaufe. vE: für bas o.

θυσιαστήριον τὸ χρυσούν, καὶ τὴν τράπεζαν ἐφ' ῆς οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως χρυσῆν, 49 καὶ τὰς λυχνίας πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἔξ εὐωνύμων κατὰ πρόςωπον τοῦ δαβὶρ χρυσᾶς συγκεκλεισμένας, καὶ τὰ λαμπάδια καὶ τοὺς λύχνους καὶ τὰς ἐπαρύστρις χρυσᾶς. 50 καὶ τὰ πρόθυρα καὶ οἱ ῆλοι καὶ αὶ φιάλαι καὶ τὰ τρυβλία καὶ αὶ θυΐσκαι χρυσαῖ, συγκλειστά καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ τοῦ ταοῦ γρυσᾶς.

51 Καὶ ἀνεπληρώθη τὸ ἔργον ὁ ἐποίησε Σαλομών οίκου κυρίου καὶ εἰςήνεγκε Σαλομών τὰ ἄγια Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς οίκου κυρίου.

VIII. Τότε έξεκκλησίασεν 'ὁ βασιλεὺς' Σαλομών πάντας τους πρεσβυτέρους Ίσραήλ καὶ πάντας άργοντας φυλών, ήγεμόνας πατριών υίων Ισραήλ, έν Ιερουσαλήμ, του άνενεγκείν την κιβωτόν της διαθήκης κυρίου έκ πόλεως Δαυίδ, αυτη έστι Σιών. 2 Και έξεκκλησιάσθησαν πρός τὸν βασιλέα Σαλομώντα πᾶς ἀνήρ Ισραήλ έν μηνί Αθανίν έν έορτη (αὐτός έστι μην έβδομος), 3 καὶ ηλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ίσραήλ. Καὶ ήραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτόν, 4 καὶ ἀνεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου καὶ τὸ σκήνωμα του μαρτυρίου και πάντα τὰ σκεύη τὰ άγια τὰ ἐν. τῷ σκηνώματι τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευίται. 5 Καὶ ὁ βασιλεύς Σαλομών καὶ πᾶσα συναγωγή Ισραήλ οί συντεταγμένοι έπ' αὐτὸν σύν αὐτῷ ἔμπροσθεγ τῆς χιβωτοῦ θύοντες πρόβατα και βόας α ού ψηφισθήσεται, θμητα από πλήθους. 6 Καὶ εἰςφέρουσιν οί ίερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸν τόπον αυτής είς το δαβίο του οίκου, είς τα 48. AB: προςφοράς (προθέσ. FX). 49. B: έξ ἀριστ. ... ἐπ δεξ. (c. [AE]FX). AB: συγπλειομένας (c. EFX). 50. AEFX + (p. δυρας) εδ οίπε. 51. AB † (p. αύτδ) καl πάντα τὰ ᾶγια Σαλωμών (*F). Β † vs. 1—12.—1. Β†(in.) Καl ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλ. τδ οίποδομήσαι τον οίπον πυρίθ και τον οίπον αύτδ μετά είκοσι έτη. ΑΒ: Σιών (Ieg. F). Β-ένεγ-κειν. ΑΒ*τῆς. 2.Β*ΚαΙ-Ίσο. († ΑΧ) et έν έορτ. -εβδ. († F; sim. A). 3.Β*ηλθον-καί. 4.Β*κ. άνεβ. κυρίο ειπάντα ει κ. άνεβ. - fin. 5. Β* Σαλ. ... πας Ίσο. * οι - αύτῷ ει καὶ ει αὐ ψ. ει άπο πλ. 6. Β*διαθ. κυρ.

וְבָּיִר הַבִּיִת אֶל־לְנָשׁ הַפְּנִשָּׁים אָל־ הַבְּיר הַבִּית אָל־לְנָשׁ הַפְּנִשְׁים אָל־ הַפְּיִּצְיִ הְאָבוֹת לִבְנִי יִשִּׂרָאִ אָל־ הַפְּיִּצְיִ הְאָבוֹת לִבְנִי יִשִּׂרָאִ אָל־ הַפְּיִּצְיִם נְאָרִ בְּלִר אָשֶׁר לִפְנֵי הַאָּלִוּ בְּאָהֶל וַיִּשְּׂאִי הַפְּנִים לְּתָי לִפְנִי הַאָּלִוּ בְּיִנְן: יַנִּשְׂאִי הַפְּנִים לְּתִי וְשִּׁרְאִיּ בְּיִנְן: יִנִּשְׂאִי הַפְּנִים לְּתִּלְי בְּעָלִי בְּעָּלִי בְּיִנְן: יִנִּשְׂאִי הַפְּנִים לְּתִּלִי נְשִּׁלְיִם בְּעָר בְּיִנְן: יִנִּשְׂאִי הַפְּנִים אֶת־הְאָלִוּן: בְּאָהֶל וַיִּשְׂאִי הַפְּנִים הָאָלִים בְּעָר בְּיִנִים אָת־הְאָלוֹן: יְהֹנִילִ הְשִּׁלְיִם בְּעָרֵ בְּלִר אָתְרֹוֹן: יְהִלְּיִל הְשִׁלְנִים בְּעָרֵ בְּלִינְ אָת־בְּלֵּי אִלְּה הַפְּנְיִם אָת־הְאָלוֹן: בְּאָרָוֹן בְּיִיתִּיהְוֹלְי אִלְּהְיִּלְי אָלְרִים בְּעָרֵי בְּלְּיִנְ הָשְּׁרְאֵל וַיִּשְּׁלְוֹי הְבְּלִר אָמִר הָבְּיִים אָּתְרּ בְּלְרִי הַבָּיִים בְּלְּיִי אְלָה בְּלָּיִם בְּעָרֵי בְּלְרִי הַבְּיִים בְּלְּיִי אִלְּה הַבְּלְיִם אָּרְיוֹן: יְהְלִּילִי בְּעְּלְיִם בְּעָּבְיים בְּעָרִין בְּיִרְתִּילִי בְּלְיִים בְּעָרְיִים בְּעָרִין בְּיִרְיִּבְיִים בְּלְּיִים בְּעָּיִים בְּעָרִים בְּעָרִים בְּעָרִים בְּעָרִים בְּעָרִים בְּעִרִים בְּעִרִים בְּעִרִים בְּעִרִים בְּעִרִים בְּעִרִים בְּעִרִים בְּעִּרִים בְּעָרִים בְּעִרְים בְּעִּבְיים בְּעְּרִים בְּעִּיִים בְּעִינִים בְּעְרִים בְּעִרִים בְּעִרִים בְּעִייִים בְּעִינִים בְּעִייִים בְּעִינִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִּיִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּיִים בְּעִּיִים בְּעִּיִים בְּעִּייִים בְּיִייִים בְּעִייִים בְּיִיִים בְּעִייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּעִייִים בְּיִייִים בְּיִיבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּייִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּיבְייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִּבְּיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיים בְּבְּייִים בְּבְּיִיים בְּיבְּיים בְּיִיבְּיים בְּיִּבְיים בְּיִ

עד כאן .50. v. הפטרת פקודי כמנהג אשכנזים .51 v. הפטרת יום שני של סוכות .v. 2.

einen golbenen Altar, einen golbenen 49 Tisch, barauf die Schaubrote liegen, "fünf Leuchter zur rechten Gand und fünf Leuchter zur linken, vor dem Chor, von lauterem Golbe, mit golbenen Blumen, Lampen und 50 Schnäuzen; "bazu Schalen, Schüffeln, Beden, Löffel und Pfannen von lauterem Golbe. Auch waren die Angeln an der Thur am hause inwendig im Allerheiligften, und an der Thur des hauses des

51 Also ward vollenbet alles Werk, bas ber Rönig Salomo machte am Sause bes Herrn. Und Salomo brachte hinein, was sein Batter David geheiliget hatte, von Silber und Golbe und Gefäßen, und legte es in den Schatz bes Hauses bes Hauses bes Herrn.

Tempels golben.

VIII. Da versammlete ber König Salomo ju fich bie Melteften in Ifrael, alle Oberften ber Stamme und Kurften ber Bater unter ben Rinbern Ifrael, gen Jerufalem, bie Labe bes Bunbes bes Berrn' berauf gu bringen aus ber Stabt Davibs, bas ift 23ion. "Und es versammleten fich jum Konige Salomo alle Männer in Ifrael im Monat Ethanim, am Fest, bas ift ber fie-3 bente Monat. *Und ba alle Aelteften 3fraels kamen, hoben bie Priefter die Lade 4 bes Berrn auf, *und brachten fie binauf, bazu bie Butte bes Stifts, und alles Berathe bes Beiligthums, bas in ber Butte war. Das thaten die Briefter und Leviten. 5 "Und ber Ronig Salomo und bie gange Gemeine Ifrael, Die ju ihm fich versammlet batte, gingen mit ibm vor ber Labe ber, und opferten Schafe und Rinber, fo viel, bağ mans nicht gahlen noch rechnen konnte. 6 * Alfo brachten Die Priefter Die Labe bes Bundes des herrn an ihren Ort, in ben Chor bes Saufes, in bas Allerheiligfte,

Ex. 25,28 sam super quam ponerentur panes 2Ch. 4,9, propositionis auream, et candela-49 Ex. 25,31ss. bra aurea, quinque ad dexteram et 6,16.20, quinque ad sinistram contra oracu-Nm. 5,4 lum, ex auro puro et quasi lilii flores, et lucernas desuper aureas, et 28,6 forcipes aureos, et hydrias et fu-50 et ch. 4,22. scinulas et phialas et mortariola et Ex. 28,8 thuribula de auro purissimo; et cardines ostiorum domus interioris sancti sanctorum et ostiorum domus templi ex auro erant.

2Ch.5,1. Et perfecit omne opus, quod fa-51
ciebat Salomon in domo Domini, et
25,7-11. intulit quae sanctificaverat David pa1Ch. 28,14. ter suus, argentum et aurum et vasa,
reposuitque in thesauris domus Domini.

Na.1,16 majores natu Israel, cum principibus tribuum, et duces familiarum filiorum Israel, ad regem Salomonem in Jerusalem, ut deferrent arcam foederis 25m.5,7. Domini de civitate David id est de 20h.5,3. Sion. Convenitque ad regem Sa-2

lomonem universus Israel in mense

Lev. 25, 24 Ethanim in solemni die; ipse est

2Ch. 5, 4. mensis septimus. Veneruntque cun
Nm. 4, 15. cti senes de Israel, et tulerunt arcam

con a sacerdotes. Let nortavarunt arcam

ach.5,5. sacerdotes, et portaverunt arcam 4 ach.1,8s. Domini et tabernaculum foederis et omnia vasa sanctuarii, quae erant in tabernaculo, et ferebant ea sacerdo-

2Ch.5,6 tes et Levitae. Rex autem Salomon et omnis multitudo Israel, quae convenerat ad eum, gradiebatur cum 28m.6,13 illo ante arcam, et immolabant oves

et boves absque aestimatione et nu-2Ch.5,7.mero. *Et intulerunt sacerdotes 6 arcam foederis Domini in locum suum, in oraculum templi, in San-

^{2.} U.L: alle Mann. U.L: Monben ... Monb.

^{48.} B.dW.vE.A: ben g. A.

^{49.} Sprachort. (S. 2 Mof. 25, 31 ff.)
50. Sch., Meffer ... Ranchpfannen ... Th. bes

^{50.} Sch., Meffer ... Nandpfannen ... Th. bes innern D., bes All. B: Beden, M., Sprengbeden, Schalen, Rohlpf. dW: Schalen, Ranchpf., Jangen. vB: Ranchpf., Rohlpf. v. gebiegenem G. dW: tofts lichem?

^{1.} B: Dagumal. dW: Damale. B.dW: Gaupter ber St. A: Furften. vE: Stammhaupter, bie F. ber

^{49.} Al. * aurea. 51: rex Sal.

^{2.} S: Bethanim.

vaterl. Baufer. dW: Dberften b. Stammhaufer. A: ber Gefchlechter.

^{2.} B.vE: auf bas Feft.

^{3.} B.dW.vE.A: es famen ... (trugen).

^{4.} B: S. ber Bufammentunft. dW.vE: Berfamms lungszelt. A: Belt b. Bunbes.

^{5.} B.dW.vE: (war, waren) m. ihm vor b. L. (her).

^{6.} Sprachort. dW.vE: Sinterraum.

άγια τῶν ἀγίων, ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν Χερουβίμ. Τ'Οτι τὰ Χερουβίμ διαπεπετασμένα
ταῖς πτέρυξι» ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ καὶ
περιεκάλυπτον τὰ Χερουβίμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν
καὶ ἐπὶ τὰ ἄγια αὐτῆς ἐπάνωθεν. ⁸ Καὶ ὑπερεῖγον τὰ ἡγιασμένα, καὶ ἐνεβλέποντο αἰ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἀγίων ἐπὶ πρόςωπον τοῦ δαβίρ, καὶ οὐκ ἀπτάνοντο ἔξω καὶ
ἡσαν ἐκεῖ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. ⁹ Καὶ
οὐκ ἡν ἐν τῆ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι, πλάκες τῆς διαθήκης ᾶς ἔθηκε Μωυσῆς
ἐν Χωρήβ, ᾶς διέθετο κύριος μετὰ τῶν υίων
Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου.

10 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἔξηλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἀγίον, καὶ ἡ νεφέλη ἀνέπλησε τὸν οἶκον κυρίου· 11 καὶ οὐκ ἡθύναντο οἱ ἱερεῖς στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προςώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα κυρίου τὸν οἶκον κυρίου· 12 Τότε εἶπε Σαλομών· Κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνώσαι ἐν γνόφφ· 13 καὶ ἐγώ ἀκοδόμησα οἶκον ἄγιόν σοι καὶ τῆ καθέδρα σου εἰς τοὺς αἰῶνας. 14 Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλὸγησε τὸν πάντα Ἰσραήλ· καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραήλ εἰστήκει·

15 Καὶ είπεν Εὐλογητὸς χύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὅς ἐλάλησε ἐν στόματι αὐτοῦ περὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐκλήρωσε, λέγων 16 Αφ ἡς ἡμάρας ἀνήγαγον τὸν λαόν μου Ἰσραήλ ἰξ Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἐνὶ σκήπτρφ Ἰσραήλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἰκον τοῦ είναι τὸ ὄνοπά μου ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ τοῦ είναι ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 17 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς καρδίας Δαυὶδ τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἰκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, 18 καὶ είπε κύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατίρα μου ᾿Ανθ' ὡν ἤλθεν ἐπὶ τὴν καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἰκον τῷ ὀνόματί μου, ἡγάθννας ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τὴν

בַּחַרֵב אָשָׁר פַּרַת יִשִּׁוּתְ מִם בּפֵּנּ לְחַוִּת בִּאָבׁנִּים אֲשָׁר הִנִּחַ שָׁם משָׁה גַּעַוֹּת בִּאָבְנִים אַשָּׁר הִנִּחַ הַּסְ שִׁפּ בּוְּבִיר וֹלְאָ זֹרָאִיּ שַּׁעוּבִּע נַיִּבְיִּים שְׁבָּ גַּאְבְּנִים מָּן-הַּפְּנָת בַּנִים הָלִבְּעָּ גַּלְמֵלְלָה: זִּיּאִיּ הַבְּנִים זֵּל-הַלָּוֹ וְעַל-פַּנִּיר בּוֹלְמֵלְלָה: זִּיּאִיּ הַבְּנִים זָּלְ-הַלְּוֹן וְעַל-פַּנִּיר בּוֹלְמֵלְלְבִי בְּנָבִים אָל-הְלְוֹן וְעַל-פַּנִּיר פִּוֹרָשִׁים בְּנָפִים אָל-הְלְוֹן וְעַל-בַּנָּיר בְּיִּחַת בַּנְּפִּי הַפְּנִפִּים אָל-הְלְוֹן וְעַל-בַּנָּירִ נְיִּחָת בַּנְּפִּי הַפְּנִפִּים אָל-הְלְוֹים: כֵּי הַפְּרוּכִים,

לְבֹנִוּע כַּנִּע לִשִׁמֹּג נֹימִיבְעׁ כֹּּג נִינִּע כִּינִע כַּנִּע לִשֹׁמֹּג נֹימִיבְעׁ כֹּּג נִינִּע כִּינִע כִּינִע לִשֹׁמֹּג נִינִים אַכְבַּנִע כִּינִע לִשֹּׁכִי וֹשִּׁנִשְׁלְי וֹהִּאָמֵר וְבִּינִע לְשִׂכִּע נִינִּעְ עִּבּילְנִע לִבְּנִוּע שַׁכִּבְּג וִשִּׂנִשְׁלְי וַהִּאָבְעוֹ לִשְּׁכִּע לִבְּנִוּע שְׁמֹּג שָׁכִּבְּע וְשִׁכְּעַלְי וַבְּנִּעְ עִמְּבְּעִר וְשִׁלְּעֵל עִמִּבְּבְנִים לְאִּר לִבְּנִע לְשִׁכְּעֵ עִמִּבְּבְנִים לְאִּר לִבְּנִע לְשִׁלִר: מִבְּנִע מִמֹּבְּבְנִים לְאִּר לִבְּנִע לְשִׁלִר: מִבְּעָ מִשֹּׁבְּבִיים לְאִּר לִבְּנִיע בְּנִיע לְשִׁלִּע מִמֹבְּבְנִים לְאִר כְּעַרְעַבְּיִ שְׁלִבְּעִל מִמְּבְּנִים לְאִר בְּנִיע בְּנִינִ מִּלְנִי מִשְּׁבְּנִים לְאִר מִבְּעִי בְּנִיע לִבְּנִוּע מְּמִבְּבְיִים לְאִר מִבְּעִי בְּנִיע לִבְּנִיע מִשְּׁבְּעִינִי מִשְּׁבְעַנִּי וִשְּׁרְשִׁלְּע מִבְּי וִבְּיִיְנִי מִּעְּבְיִים לְאִר וּבְּיִי מִּבְּבְּנִי מִּעְּבְּעִי וִשְּׁרְשִׁלְּע מִבְּי וִישְׁרָשִׁלְ מִבְּי וִשְּׁרְשִּׁלְ נִמְּי בְּעִּי וִשְּׁרְשִׁלְּע מִבְּי וִּשְּׁרְשִּׁל וְבְּנִיל וְבְּלִי־ִּעְּיִי וְשְׁרְשִּׁל עִבְּיוּ וִּיִּי וְשְׁרָשִׁל עִבְּיוּ וִישְּׁרְבִּעִּי וִישְּׁרְשִּׁל וְבְּלִי וְשְּׁרְשִּׁל עִבְּיוּ וִּישְׁרְשִּׁל עִבְּיוּ וִישְּׁרְשִּׁל עִבְּיוּ וִּיִּי בְּיִייִי וְשִּירְשִּׁל עִבְּיוּ וִּשְּׁר בְּעִּיי וִּשְּׁרְשִּׁל וִבְּיי וִשְּׁרְשִּיּל עִבְּיוּ וִּשְּׁרְשִּׁל וְבְּל וִבְּיִי בְּעִיי וִּשְּׁרְשִּׁל וִבְּיל וִבְּיל וִבְּיל וִישְׁרְשִּבְּי וִישְּרְשִּבְּי וִישְּרְשִּבְּי וִייִיי וְשִּירְשִּיּי וִישְׁרְשִּבְּי וִייִיי וְשִּירְשִּיּי וִישְׁרְשִּיּי וִישְׁרְשִּבְּי וִיִּייִייִי וְּשְּרָּבִיי וִישְׁרְישִּבְּי וִישְׁבְּי בְּיִים בְּיִּבְּייִים וְּבִּיל וִיִּבְיל וִבְּיל וִבְּיל וִבְּיל וִבְּיל וִישְׁבּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבּיייוּי בְּייִייִּים בְּיבּיים וּייִּיבְּייִייים בְּייוּיים בּיייוּים בְּייוּים בְּייים בְּיִּיבְּייִים בְּייִּים בְּייִייִים בְּיִייִּים בְּיוּים בּייוּים בְּייוּים בְּייוּים בְּייִים בְּיִּים בְּיוּיִים בְּיִּים בְּיוּבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִייִּים בְּיוּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּיִים בְּייִים בְּיוּים בְּיִיםּיים בְּיוּים בְּיבְּיים

^{8.} AB: elg (êxl FX). B*x. ησαν - ταύτης († AF; A: ἐγένοντο). 9. AB* Καὶ († FX). 10. AB: ἔπλησε (ἀνέπλ. F). B* πνοίε († AFX). 11. B: στήπειν (στῆν. AEFX). AB: ἔπλησε (ἐνέπλ. FX). B* (alt.) πνοίε († AFX). 12 s. *B¹(† AB²F). 12. AB²: σκηνώσαι (c. F). 13. AB²* κ. ἐγω († F)... πατοιπητητίε σοι, ἔδρασμα τῆς παθέδρας σε αἰῶνος (ἀγ. πτλ. F). 14. AB† (p. εὐλ.) ὁ βασιλεύς (* FX)... * τον et ἡ († EFX). 15. AB † (p. Ίσο.) σήμερον (* F). B† (a. στ.) τῶ (* AEFX). 16. AB: ἐξήγαγον ... (bis) τὸν Ἰσο. (c. [Ε] FX). B† (p. κ. ἐξελ.) ἐν Ἰερισαλήμε εἶναι τοῦνομα με ἐκει, καὶ ἐξελεξαμην. AB* ἡγόμ... 17. B* Δ. 18. AB: παλῶς ἐποίησας ὅτι ἐγενήθη.

^{7.} B: beiben Fl. B.dW.vE.A: über ben D. ber L. 8. vorn am Oprachoet. B: fie zogen d. St. hervor, baß bie Andpfe. dW.vE: machten b. St. fo lang, baß b. Enben.

^{9.} E. bie M. barein gelegt hatte. dW.vE: auf Goreb.
10. dW: bem Geiligen ... ein Gewolf.

7 unter bie Mlagel ber Cherubim. *Denn bie Cherubim breiteten bie glügel aus an bem Ort, ba bie Labe fanb, und bebedten bie Labe und ihre Stangen von oben ber. 8 #Und bie Stangen waren fo lang, bag ihre Anaufe gefeben wurden in bem Beiligthum vor bem Chor, aber außen wurben fie nicht gefehen, und waren bafelbft bis 9 auf biefen Lag. Bunb mar nichts in ber Labe, benn nur bie amo fteinernen Tafeln Mofe, Die er bafelbft ließ in Boreb, ba ber herr mit ben Rinbern Ifrael einen Bund machte, ba fie aus Capptenland gejogen maren. 10 Da aber bie Briefter aus bem Beiligthum gingen, erfullete eine Bolte bas 11 Saus bes Beren, *bag bie Briefter nicht fonnten fteben und Amte pflegen vor ber Balfe. Denn bie berrlichkeit bes Berrn 12 erfüllete bas Saus bes Berrn. *Da fprach Salomo: Der Berr hat gerebet, er wolle 13 im Duntein wohnen. *3ch habe gwar

ein Saus gebauet, bir gur Bohnung, einen Gig, daß bu ewiglich ba wohneft. 14"Und ber Ronig wandte fein Angeficht, und fegnete bie gange Gemeine Ifrael, und bie gange Bemeine Ifrael ftanb.

Und er fprach: Belobt fei ber Berr, ber Bott Ifraels, ber burch feinen Munb meinem Bater David gerebet und burch feine 16 Sand erfüllet bat, und gefagt: "Bon bem Tage an, ba ich mein Bolt Ifrael aus Egypten führete, habe ich nie feine Stadt erwahlet unter irgend einem Stamm 3fraels, bag mir ein Baus gebauet murbe, bağ mein Rame ba ware; David aber habe ich erwählet, bağ er über mein Bolt If-17 rael fein follte. *Und mein Bater David

hatte es gwar im Sinn, bag er ein Baus banete bem Mamen bes Berrn, bes Gottes 18 3fraele, *aber ber Berr fprach ju mei= nem Bater Davib: Dag bu im Sinne

haft, meinem Namen ein Baus zu bauen, haft bu mohl gethan, bag bu folches vor-

4.22sa ctum sanctorum, subter alas Cheru-Siquidem Cherubim expan- 7 6.27. debant alas super locum arcae, et protegebant arcam et vectes ejus de-2Ch. 5. 2. super. ** Cumque eminerent vectes 8

**Mm. 6. et apparerent summitates eorum foris

Ex. 25,13es. Sanctuarium ante oraculum, non apparebant ultra extrinsecus, qui et fuerunt ibi usque in praesentem diem. 2Ch.5,10; In arca autem non erat aliud nisi 9 duae tabulae lapideae, quas posuerat 25,16.21. in ea Moyses in Horeb, quando Bz.34,27 pepigit Dominus foedus cum filiis Israel, cum egrederentur de terra

Factum est autem, cum exissent 10 ^{2Ch}. sacerdotes de Sanctuario, nebula im-Nm.9,165. plevit domum Domini; et non po-11
Lev.16,2. plevit domum Domini; et non po-11
Ap.15,9; terant sacerdotes stare et ministrare
Ex.40,265. propter nebulam, impleverat enim 2Ch.6,1 angloria Domini domum Domini. *Tunc 12 Lv.16,2, ait Salomon: Dominus dixit ut habi-Dt. 4,11; taret in nebula; *aedificans aedifi-13 cavi domum in habitaculum tuum. 132,186. firmissimum solium tuum in sempi-2Ch.s.a ternum. * Convertitque rex faciem 14 v.55. suam et benedixit omni ecclesiae Israel: omnis enim ecclesia Israel stabat.

2Ch.6.4. Et ait Salomon: Benedictus Domi- 15 28m. nus Deus Israel, qui locutus est ore 7,5ss. suo ad David patrem meum et in ma-2Ch.6.5. nibus ejus perfecit, dicens: *A die, 16 qua eduxi populum meum Israel de Aegypto, non elegi civitatem de universis tribubus Israel, ut aedificaretur 19,5.11; domus et esset nomen meum ibi; sed eck.e,6' elegi David, ut esset super populum 2Ch.6,7, meum Israel. * Voluitque David pa- 17 28m.7,2.ter meus aedificare domum nomini *Et ait Dominus 18 ad David patrem meum: Quod cogitasti in corde tuo aedificare domum nomini meo, bene fecisti, hoc ipsum

^{8.} U.L: bauffen. 16. A.A: nie eine.

^{11.} B.vE.A: bienen. dW: im Dienfte.

^{12.} gefagt. dW: gebenfet ju m. vE: im bichten Rebel! A: in ber Bolfe!

^{13.} Sa, ich habe ... Øfq, ba bu em. bleibeft. dW: Ort zu beinem Sipe in Ewigf. vE: e. Statte ... auf co. Setten.

^{15.} Al. * Salomon et: in manu sua.

^{14.} B.dW.vE: Berfammlung. dW.vE: (benn) ... ftand ba.

^{15.} vE: Gepriefen ... jugefagt.

^{17.} dW: es war D. meinem B. im S. vE: im Bergen Davibe.

^{18.} dW: bas ift gut.

καρδίαν σου 19 πλην οὐ σὺ οἰκοδομήσεις τὸν οἰκον, ἀλλ' ἢ ὁ νίός σου ὁ έξελθὰν ἐκ τῶν πλευρῶν σου, οὖτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου. 20 Καὶ ἀνέστησε κύριος τὸ ὑἤμα αὐτοῦ ὁ ἐλάλησε, καὶ ἀνέστην ἀντὶ Δανὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραήλ, καθὰς ἐλάλησε κύριος, καὶ ἀκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. 21 Καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῷ κιβωτῷ, ἐν ἢ ἐστὶν ἐκεῖ ἡ διαθήκη κυρίου ἢν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ έξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Δἰγύπτου.

22 Καὶ έστη Σαλομών κατά πρόςωπον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ένώπιον πάσης έκκλησίας 'Ισραήλ, καὶ διεπέτασε τὰς γεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν 28 καὶ είπε. Κύριε ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ούκ έστιν ώς σύ θεός έν τῷ ούρανῷ άνω καὶ έπλ της γης κάτω, φυλάσσειν διαθήκην καλ έλεος τῷ δούλφ σου τῷ πεπορευμένω ἐνώπιόν σου εν όλη καρδία αὐτοῦ, 24 α εφύλαξας τῷ δούλο σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, α ἐλάλησας έν τῷ στόματί σου καὶ έν ταῖς γερσί σου έπλήρωσας, ώς ή ήμέρα αύτη. 25 Καὶ νύν. κύριε ό θεὸς Ίσραήλ, φύλαξον τῷ δούλφ σου Δαυίδ τῷ πατρί μου α ελάλησας αὐτῷ, λέγων Οὺκ έξαρθήσεται σου άνηρ έκ προςώπου μου καθήμενος έπὶ θρόνον Ἰσραήλ, πλην έαν φυλάξωνται οι νίοι σου τας όδους αυτών, του πορεύεσθαι ένωπιόν μου καθώς έπορεύθης σύ ενώπιόν μου. 26 Καλ τῦν, κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, πιστωθήτω δη το όπμα σου τῷ Δαυίδ τῷ πατρί μου. 27°Οτι εἰ άληθῶς κατοικήσει ό θεός μετα ανθρώπων έπι της γης; Εί ό ούρανός και ό ούρανός των ούρανων ούκ αρκέσουσί σοι πως ο οίκος ούτος ον φκοδόμησα τῷ ὀσόματί σου; 28 Καὶ ἐπιβλέψη ἐπὶ

מִצְּרֵים:. מִבְּרַיִם:. מִבְּרַיִם: מִשְׁרִשְׁם בְּרַית יְהֹנָה אֲשָׁם מִאָּכָר יִמּיְרָאַל: וְאָשָׁם שֵׁם מִקּוֹם לֵאָלוֹם יִמּיְרָה וְאָבָר הַבַּּית לְשָׁם יְהּוָֹה אָלְהִי יִמּיְה וְאָבָר הַבַּּית לְשָׁמִי: וַיְּצָם יְהּוָֹה אָלְהִי יִבְנָה הַבִּּית לְשָׁמִי: וַיְּצֶם יְהּוָֹה אָלִה יִבְנָה הַבִּית לְשָׁמִי: וַיְּצֶם יְהּוָֹה אָתִר יִבְנָה הַבִּית לִשְׁמִי: וַיְּצֶם יְהּוָֹה אָתִר יִבְנָה הַבִּית לִשְׁמִי: וַיְּצֶם יְהּוֹּה אָתִר יִבְנָה הַבִּית לִשְׁמִי: וַיְּצֶם יְהּנָה הָּבָּר הַבְּית וּ

** בּנֹרְשֹׁי שֵׁלְבְּשׁ מְּלִישׁ אֵלְ-שִׁפֹלְּשׁ הֹבֹוּשׁ וֹכֹלְפְּלְשָׁ אֵשׁ פֹּי-נַיפֹּיִשׁ נַשְּׁמְים נִשְׁמֹר הַשְּׁמִים נִשְׁמֹר הַפְּמֹר הַפְּמִים נִשְׁמֹר הַכְּלְּשׁׁר הַלְּכִים לְּלְפִינִ מִשְׁר בֹּלִבְּשׁ נִשְׁלְנִים בֹּשְּׁמִר הַלְּבֹּיּשׁ מִשְׁר בַּנִישְׁ מִלְּפִינִ מִשְׁר בַּלִּשְׁר בִּלְּשָׁר הִפְּנִים נִשְׁכִר יִשְׁכִּוֹל נִשְׁעְנִם בַּשְּׁתִים בּפְּתוּה בִּבְּיֹבְ מִשְׁר שִׁכְּיִם כְּשְׁכֵּים לִפְּנִישׁ בִּינִישְׁר שִׁלְּבִי הִשְּׁר בַּנִישְׁר שִׁלְּבִי בִּשְׁר בְּבֹּיִשְׁ בִּינִישְׁ מִנְשְׁלְנִים כִּשְּׁבִּי בִּשְׁר בְּכִּיִּשְׁ מִּבְּיִבְּעְ בְּעִיבְּעִּ בְּבְּיִבְּעְ בְּבִּיוּשְׁ מִבְּעִים בַּשְּׁמִים מִפְּבֹי שְׁלְשִׁר שִׁלְּבִים כְּפְבִּיּשְׁ בִּינִים בְּעִּבְיוֹ שִׁלְּיִם בַּשְׁמִים מִפְּבִּיוּ בְּעִּבְיוֹ שְׁלְנִים בְּשְׁבִּיוֹ מִשְׁר בִּבְּיִבְּעְּ בְּעִּיבְ בְּעִּבְיוֹ שְׁלְנִים בִּשְׁתִּים בִּשְּׁבְּיוֹ בִּבְּעִיבְּעְ בַּעְּיִם בְּשְׁמִים מִפְּבִּי בְּשְׁבְיוֹם עִשְׁבְּעוֹ בִּשְּׁתְים בִּשְׁמִים מִפְּבִּי בְּשְׁתְּיִם בְּשְׁבְּיוֹ בִּעְּבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ שְׁלְבִיוֹ שְׁלְבִיוֹ מִשְׁבְּעוֹ בְּשְּׁתְישִׁ בְּנִישְׁ בְּעִּבְּיוֹ שְׁבְּעִוּ בְּשְׁתְּים בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְּׁבְּעוֹ בְּשְּׁבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְּׁבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּעְּבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְּבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּעִבְּיוֹ שְׁבְּעוֹ בְּעִּבְיוֹ שְׁבְּעוֹ בְּעִבְּיוֹ שְׁבְּעוֹ בְּעִיבְיוֹ שְׁבְּעוֹ בְּעִּבְּיוֹ בְּעִּבְּיוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּשְׁבְּעוֹ בְּעִיבְיוֹ בְּעִּבְיוֹ בְּעִּבְּיוֹ בְשְׁבְּעוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִיבְּיוּ בְּעִּבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִיבְיוֹ בְּעוֹבְיבְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹ בְּבְּיוּ בְּבְיוּבְּעוֹ בְּבְּיוּבְּעוֹ בְּבְּיוּ בְּבְיוּבְּבְּיוּ בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוּבְּבְיוֹ בְּבְּבְיוּ בְּבְיוּבְיוּבְּבְיוּ בְּבְּבְיוּבְּבְיוּבְיוּ בְּבְּבְיוּבְּבְּיוּ בְּבְיוּבְּבְּיוּ בְּבְיוּבְּבְיוּ בְּבְּבְיוּבְיוּ בְּבְּבְּיוּבְ

^{19.} B: σὐ ὅκ (ể σὐ ΑΓΧ). AB (eti. 20) † (a. olz.) τὸν (*FX). 21. AB * ἡ (†FX). 22. B: ἀνέστη (ἔστη ΑΕΓΧ). 23. AB * τδ ... φυλάσσων ... πορευομένω (c. FX). B † (a. καρδ.) τῆ (* AEΓΧ). 24. B: καὶ γὰρ ἐλ. (ὰ ἐλ. FX; A: ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ καὶ ἐλάλ.). AB * ταῖς († FX). 25. AB: Φρόνυ (-ον F) ... τὰ τέκνα σឞ ... *συ (c. FX). 27. AB: τῷ ὑρανῦ ... κλὴν καὶ (τῶν ὑρ. ... κῶς FX).

י. 21. עד כאן 7. 26. 'p דברך בנ''א יכלכלוך 7. 27.

^{19.} fommt.
20. dW.vE. erfüllet. vE: aufgeftanben. A: ward aufgefteltet. dW: trat! dW.A: u. feste mich. vE: habe m. gefest. B.vE: habe das o. geb.
21. dW: gab b. einen Ort. A: bestimme. vE: habe

19 nahmeft, *boch bu follft nicht bas Saus bauen, fonbern bein Sohn, ber aus deinen Lenden fommen wird, ber foll mei= 20 nem Ramen ein Saus bauen. ber Berr bat fein Wort bestätiget, bas er gerebet hat. Denn ich bin aufgetommen an meines Baters David Statt, und fige auf bem Stuhl Ifraels, wie ber Berr gerebet bat, und habe gebauet ein Saus bem Ramen bes Berrn, bes Gottes Ifraels. 21 -Und habe bafelbft eine Statte jugerichtet ber Labe, barin ber Bund bes Berrn ift, ben er gemacht bat mit unfern Batern, ba er fie aus Capptenland führete. Und Salomo trat vor ben Altar bes Berrn gegen bie gange Bemeine Ifrael, und breitete feine Bande aus gen Simmel, 23 *und fprach: Berr, Bott Ifraele, es ift fein Gott, weber broben im himmel, noch unten auf Erben, bir gleich, ber bu haltft ben Bund und Barmherzigfeit beinen Anechten, die vor dir mandeln von gangem Ber-24 gen, "ber bu haft gehalten beinem Rnecht, meinem Bater David, was bu ihm gerebet baft. Mit beinem Munbe baft bu es gerebet, und mit beiner Band haft bu es er-25 fullet, wie es ftebet an biefem Tage. "Mun Berr, Bott Ifraels, halte beinem Rnechte, meinem Bater David, mas bu ibm gerebet haft, und gefagt: Es foll bir nicht gebreden an einem Dann vor mir, ber ba fige auf bem Stuhle Ifraels, fo boch, bag beine Rinder ihren Weg bewahren, baß fle vor mir wandeln, wie bu vor mir gewandelt 26 haft. *Mun, Gott Ifraels, lag beine Borte mahr werben, die bu beinem Rnecht, mei-27 nem Bater David, gerebet baft. *Denn meineft bu auch, bag Bott auf Erben mobne? Siehe, ber himmel und aller himmel bimmel mogen bich nicht verforgen; wie follte

2Ch.6,9, mente tractans; *verumtamen tu non 19 aedificabis mihi domum, sed filius (Ex.1,5. tuus, qui egredietur de renibus tuis, Sap. 0,8. ipse aedificabit domum nomini meo. 20a.6,10. Confirmavit Dominus sermonem 20 v.25.9.5, suum, quem locutus est, stetique pro David patre meo et sedi super thronum Israel, sicut locutus est Dominus, et aedificavi domum nomini 2Ch.6.11. Domini Dei Israel. *Et constitui ibi 21 v.a.Rx. locum arcae, in qua foedus Domini an, las. est. quod percussit cum patribus nostris, quando egressi sunt de terra Aegypti. 2Ch.6,12. Stetit autem Salomon ante altare 22 Domini in conspectu ecclesiae Israel. 2Ch. 6,13. et expandit manus suas in coelum Ex. 1,29, et expansis manus Emanus Es. 1,15; # et ait: Domine Deus Israel, non est 23 similis tui Deus in coelo desuper et Den. 9,4 pactum et misericordiam servis tuis, qui ambulant coram te in toto corde

2Ch.6.15. suo, * qui custodisti servo tuo Da-24 s,6. vid patri meo, quae locutus es ei: ore locutus es et manibus perfecisti. 2Ch.6.16.ut haec dies probat. * Nunc igitur, 25 Domine Deus Israel, conserva famulo tuo David patri meo, quae locutus 2,4.9,5. es ei, dicens: Non auseretur de te vir P.i. 128,111s. coram me, qui sedeat super thronum Jec. 25,17 Israel, ita tamen si custodierint filii 7,12.16. tui viam suam, ut ambulent coram me, sicut tu ambulasti in conspectu

_{2Ch.6,17}.meo. *Et nunc, Domine Deus Israel, **26** 1,9,25m. firmentur verba tua, quae locutus es 2Ch.6,18, servo tuo David patri meo. *Ergone 27
2,6. putandum est, quod vere Deus habi-Pa.149,4 tet super terram? Si enim coelum et Bo. 66, 1. coeli coelorum te capere non pos-Mt.5,34s. sunt, quanto magis domus haec quam 2Ch.6,19. aedificavi? * Sed respice ad oratio-28

merten. dW: menn nur. vE: w. anbere. dW: &cht haben auf thre Bege.

26. dW: fo bemahre fic nun. B.dW.vE: bein Wort.

28, vE: blide auf. A: fieb.

... ihren Blat bestimmt.

es benn bieg Baus thun, bas ich gebauet 28 babe? "Benbe bich aber jum Gebet beines

Gem. 3.). 23. halen B. B. u. bie Gute. vE: Gnabe. dW: B. u. Liebe bemahreft.

^{19.} Al. * mihi. 23. Al.: ambulabant. 26. Al. * Domine.

^{27.} follte in ber That ... wohnen? ... nicht faffen. B: fürmabr follte. dW: 3mar in Babrbeit. vE: Aber f. G. wirklich. B: in fich faffen, wie viel weniger. dW.vE: gefchweige.

^{22.} gegen ber gangen G. B: ... Berfamml. 3. über. vE: ftellte fich por ... dW.A: im Angefichte (ber

^{24.} vE: wie es heute ift. dW: erf. gu biefer Beit. 25. B: bir n. ein DR. ausgerottet werben von m. Angeficht. dW.vE: nie e. D. fehlen. B: wenn ... bew. Bolyglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

VIII

πήν προςτυχήν μου, έπι την δέησίν μου, χύριε ό θεός Ισραήλ, ακούειν της δεήσεως καλ της προςευγής ής ο δούλος σου προςεύγεται ένωπιόν σου πρός σε σήμερον, 29 τοῦ είναι τούς δφθαλμούς σου ήνεφγμένους είς τὸν οἶκον τούτον ήμέρας και νυκτός, είς τον τόπον τούτον ον είπας. Έσται τὸ ονομά μου έκει, τοῦ εἰςακούειν τῆς προςευχῆς ἡς προςεύγεται ό δουλός σου είς τὸν τόπον τούτον. 30 Καὶ είς ακούση της δεήσεως του δούλου σου καί του λαού σου Ισοαήλ, όσα αν προςεύξωνται είς τὸπ τόπον τούτον και σύ είςακούση έν τῶ τόπω της κατοικήσεώς σου έν τῷ οὐρανῷ, καὶ ποιήσεις και ίλεως έση. 81 Όσα αν αμάρτη ανθρωπος το πλησίον αύτου, καὶ ἐὰν λάβη ἐπ΄ αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀράσασθαι αὐτόν, καὶ ἔλθη καλ έξαγορεύση κατά πρόςωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου έν τῷ οίκφ τούτφ. 82 καὶ σὰ είςακούση έκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσεις καὶ κριγεῖς τὸν λαόν σου Ἰσραήλ, τοῦ ἀνομῆσαι ἄνομον, δούναι την όδον αύτου είς κεφαλήν αύτοῦ, καὶ τοῦ δικαιώσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ κατά την δικαιοσύνην αύτου. 33 Έν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ἰσραηλ ενώπιον έγθρών, ότι αμαρτήσονταί σοι, και έπιστρέψουσι καί έξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προςεύξονται καὶ δεηθήσονται έν τῷ οίκω τούτω. 34 και συ είςακούση έκ του ούρανου, και ίλεως έση ταϊς άμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ίσραήλ καὶ αποστρέψεις αύτους είς την γην ην έδωκας τοίς πατράσιν αὐτών. 35 Εν τῷ συσχεθηναι τον ούρανον καὶ μὴ γενέσθαι ύετον, ὅτι άμαρτήσονταί σοι, καὶ προςεύξονται εἰς τὸν τόπον τούτον, και έξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν, όταν ταπεινώσεις αὐτούς. 36-καί είς ακούση έκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ίλεως ἔση ταῖς άμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ισραήλ, ότι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν όδὸν τὴν άγαθήν πορεύεσθαι έν αὐτῆ, καὶ δώσεις ὑετον έπε την γην σου ην έδωκας τῷ λαῷ σον

ואַל־תַּחַנָּתוֹ יָהוָה אַלֹחֵי לַשְׁמַעַ אַל־ וַאָל־הַתְּפַלֶּה מתפלל לפניה תיום: להיות עינה פתחת אל-הבית הזה לילה ניום תמלום אשר אמרת יהיה שמי לְשָׁמֹלֵ אֶל־הַתִּפְלָּה אֲשָׁר יַתְפַּלֵּל אַל־דוּמַיקוֹם תַתַבַּת עַבַדָּה רָעַמָּה יְשִׂראָל אָשׁר אל-המקום הִשָּׁמִׁע אֵל־מְקוֹם שִׁבְתִּהְ אֵל־הַשָּׁמִים מַנְעָתַ וְסַלֹחָתַ: אַל אַשֹּׁר 31 אִישׁׁ לְרֵלָּהוּ וְנַשִּׁא־בִוֹ אַלַה לְהָאֵלֹתְוֹ וּבָא אַלַה לִפְּנֵי מְזְבֵּחֲהָ בַּבֵּיִת הַזֶּה: לַתָּת זַּרָכִּוֹ בָּראֹשׁוֹ והתחננו ואחה תשמע השמים וסכחת והשבתם האדמה אשר שמים הַפוֹבָה אַשֶּׁר יַלְכוּ־בָה וְנַתַתַּה מַטֵּר בּלִאַרִּבָּהְ אֲשֶׁרינִתַּמָה לְצַמְּהָ לְנַחֲלֶה:

33. AX † (p. ἐπιστο. et δεηθ.) πρός σε. 34. B: ἐπιστρέψεις (c. AFX). 35. AB: ἀμαρτιῶν (ἀνομ. FX) ... ταπεινώσης (-εις ΕΧ). 36. B* (tert.) συ († AFX).

^{28.} B* $\tau \eta \nu$ - $\ell n l$ († F; AX: $\pi \varrho o s \epsilon \nu g \eta \nu$ délé ou nal $\tau \eta \nu$ d.) et $\epsilon \eta g$ de $\eta \sigma$. nal († A*FX; A'EX: $\epsilon \eta g$ régreug nal). 29. AB* (alt.) $\epsilon \delta \tau o \nu$ († FX), AB† (in f.) $\eta \mu \delta \varrho a g$ nal $\nu \nu \nu \tau o g$ (* F). 30. AB: α (so a FX). B* (alt.) $\tau \tilde{\omega}$ († AEFX). 31. AB: $\delta \tau o g$ ($\delta \tau o g$ de $\delta v o g$). 32. AB: (* $\tau \delta g$) around $\delta \eta \nu a t$ (c. FX).

Rnechts und zu feinem Fleben, Berr, mein Bott, auf bag bu boreft bas Lob unb Bebet, bas bein Rnecht heute vor bir thut, 29 * bağ beine Augen offen fteben über bieg Saus Nacht und Tag, über bie Statte, bavon bu gefagt haft: Mein Name foll ba fein. Du wolleft horen bas Bebet, bas 30 bein Rnecht an biefer Statte thut, *unb wolleft erhoren bas Fleben beines Anechts und beines Bolts Ifrael, bas fie bier thun werben an biefer Statte beiner Bohnung, im Simmel, und wenn bu es boreft, gnabig 31 fein. Benn jemanb wiber feinen Rachften fundigt und nimmt beg einen Gib auf fich, bamit er fich verpflichtet, und ber Gib tommt vor beinen Altar in biefem Saufe: 32 * fo wolleft bu boren im Simmel und Recht fcaffen beinen Rnechten, ben Gottlofen zu verbammen und feinen Weg auf feinen Ropf zu bringen, und bem Berechten Recht zu fprechen, ihm zu geben nach fei= 33 ner Gerechtigfeit. *Wenn bein Bolf 3f= rael vor feinen Feinben geschlagen wirb, weil fie an bir gefündigt haben, und befehren fich ju bir und befennen beinen Namen, und beten und fleben ju bir in 34 biefem Saufe: "fo wolleft bu boren im himmel und ber Sunde beines Bolfs 35= rael gnabig fein, und fie wieder bringen in bas Land, bas bu ihren Batern gegeben 35 haft. *Wenn ber himmel verschloffen wirb, bag nicht regnet, weil fle an bir gefündigt haben, und werben beten an biesem Ort und beinen Namen bekennen, und fich von ihren Gunben befehren, weil bu fle bran-36 geft: *fo wolleft bu boren im himmel, und anabia sein ber Gunbe beiner Anechte und beines Bolfs Ifrael, bag bu ihnen ben guten Weg meifeft, barinnen fie manbeln, und laffeft regnen auf bas Land, bas bu beinem Bolt jum Erbe gegeben baft.

mine, Deus meus; audi hymnum et orationem, quam servus tuus orat ach. 6, 20, coram te hodie, ut sint oculi tui 29 201. apera super domum de qua dixisti: Ex. 20.34. Erit nomen meum ibi, ut exaudias 12,5.11. orationem quam orat in loco isto ad 2Ch.6.21. te servus tuus, #ut exaudias depre-30 cationem servi tui et populi tui Israel. quodcumque oraverint in loco isto. was. Et exaudies in loco habitaculi tui in coelo, et cum exaudieris, propitius 2Ch.6,22.eris. *Si peccaverit homo in pro-31 Lov.5,1. ximum suum et habuerit aliquod juramentum, quo teneatur astrictus, et venerit propter juramentum coram 2Ch.6.22. altari tuo in domum tuam: "tu exau-32 dies in coelo, et facies et judicabis Dt. 25,1; servos tuos, condemnans impium et Bs. 9,10. reddens viam suam super caput ejus, justificansque justum et retribuens 2Ch. 6,24. ei secundum justitiam suam. *Si fu- 33 Lv.26,17. gerit populus tuns Israel inimicos suos, quia peccaturus est tibi, et agentes poenitentiam et confitentes nomini tuo venerint, et oraverint et deprecati te suerint in domo hac: *ex- 34 ^{2Ch.6,25}; audi in coelo, et dimitte peccatum populi tui Israel, et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum. 2Ch.6,26.4 Si clausum fuerit coelum et non 35 ^{17,1}_{Dt.11,17} pluerit propter peccata eorum, et ^{26,23}e- orantes in loco isto poenitentiam egerint nomini tuo, et a peccatis suis conversi fuerint propter afflictionem 2Ch.6,27, suam: * exaudi eos in coelo, et di-36 mitte peccata servorum tuorum et populi tui Israel, et ostende eis viam bonam, per quam ambulent, et da pluviam super terram tuam quam dedisti populo tuo in possessionem.

nem servi tui et ad preces ejus, Do-

^{35.} A.A: baß es nicht r.

^{28.} B: Gefdrei u. Geb. dW.vE: Rufen.

^{29.} bağ bu boreft ... thun wirb. B.dW: offen feien. vE: Laß ... fein.

^{30.} Statte; bu wolleft boren and. Ort beiner Bob.

nung ... dW.vE: bore (barauf) u. vergib (Ganbe). 31. n. ihm ber e. C. aufleget, ihn ju befchmoren.

dW.vE: u. man legt. A: ift ihm e. G. aufgel. worben. 32. ben Ger. recht ju fp. B:u.es thun bag bu richteft beine Ru. dW.vR: fo hore bu (ee) im O. u. hanble (thne) u. richte ... bag bu b. Souldigen für fonlbig

erfidreft u. f. That (Banbel) auf f. Saupt br. A: auf f. S. gurudbringen ... rechtfertigen u. ihm vergelten. d W.vE: für gerecht erfl. n. ihm thuft.

^{33.} B.dW.vE: por bem Teinbe.

^{34.} dW.vE: vergib bie S.

^{35.} B: fein R. fein wirb. dW.vE: fommt f. R. ... weil bu f. bemuthigeft. dW: gebemuthiget.

^{36.} wand. follen. dW.vE: nachbem bu ihnen ... gewiesen. A: wollest ihnen einen g. B. zeigen.

VIII.

έν κληρονομία. 87 Διμός έαν γένηται έν τη γῦ, καὶ θάνατος ἐὰν γένηται, ὅτε ἔσται ἐμπυρισμός, βρούγος, έρυσίβη έὰν γένηται, καὶ έὰν θλίψη αὐτὸν ὁ έχθρὸς αὐτοῦ έν μιᾶ τῶν πόλεων αὐτῶν, πᾶν συνάντημα, πάντα πόνον, 38 πάσαν προςευχήν, πάσαν δέησιν, έαν γένηται παντί άνθρώπο παντός λαού σου Ίσραήλ, ώς αν γνώσιν έκαστος άφην καρδίας αύτου, καὶ διαπετάση τὰς γεῖρας αὐτοῦ είς τὸν οίκον τούτον· 39 καὶ σὸ είςακούση έκ τοῦ οὐρανοῦ έξ έτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ίλεως έση καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις άνδρὶ κατά πάσας τὰς ύδοὺς αὐτοῦ, καθώς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αθτού (ότι συ μονώτατος οίδας την καρδίαν πάντων υίων άνθρώπων), 40 οπως αν φοβώνταί σε πάσας τὰς ἡμέρας ᾶς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ της γης ης έδωκας τοις πατράσιν ημών. 41 Καί τῷ ἀλλοτρίο ος ούκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου 'Ισραήλ ούτος, και ήξει έκ γής μακρόθεν διὰ το δνομά σου 42 (διότι ακούσονται τὸ ονομά σου τὸ μέγα καὶ τὴν γεῖρά σου τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραγίονά σου τὸν ὑψηλόν), καὶ ήξει καὶ προςεύξεται είς τον τόπον τούτον. 48 και σύ είς ακούση έκ τοῦ οὐρανοῦ έξ έτοιμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατά πάντα α έπικαλέσηταί σε ὁ άλλότριος, ὅπως ᾶν γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὅνομά σου, καὶ φοβώνται σε καθώς ὁ λαός σου Ίσραήλ, καλ γνωσθη ότι τὸ όνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τον οίκον τούτον ον φκοδόμησα. 44 Ότι έξελεύσεται ὁ λαός σου είς πόλεμον έπλ τους έχθρους αύτου έν όδω ή άποστελείς αύτούς, και προςεύξωνται έν ονόματι κυρίου όδὸν τῆς πόλεος ἡς έξελέξο ἐν αὐτῷ, καὶ του οίκου ού φκοδόμησα τῷ ονόματί σου. ⁴⁵ καλ είςακούση έκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς π**ρ**οςευχής αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν. ^{46"}Οτι άμάρποιησεις το οικαίωμα αυτών. ** Οτι αμαφ- $\overline{37}$. B^* έν τῆ γῆ καὶ (+ ΑΧ[FX]). AB: ὅτι (ὅτε FX)... αὐτὸ (- ἀν F). 38. B^* π. λαὰ σὰ Ἰσρ. (+ ΑΧ). 39. B^* πάσας (+ ΑFX). 40. AB * αν (+ FX). B: ὅσας (* ας A^* ΕΕΧ). A: ἐπὶ προςώπου πάσης τ. γ . 41. AB * τὸ (+ ΕΕΧ). B^* π. * ηξει - ἀν. νε. 42 (+ AFX). ΑΧ: ἔλὸ * ηξει F). A: ἐνεια ὀνόματος. 42. A: ὅτι ἀνδυδιον ... τὴν ἰσχύσσαν ... τὸν ἐπτεταμένον. AB: ῆξεισι κ. προςευξονται (c. FX). 43. AB: ὅσα ἀν (* α F) ... * (* αγ) (* δεήσ. ... προςευχ. AB: διπ. αὐτοῖς (c. F).

זּרָעָׂב פְּי־יָהְיֵה בָאָרֵץ הֵבֵר פִּי־יִהְיֵה 37 שָׁדָּפּוֹן יֵרַקוֹן אַרְבָּה חָסִיל כִּי יָהְיָה כֵּי יַצַר־לָוֹ אִיִבִוֹ בִּאָרֶץ שִׁעָרֵיוּ כָּל־נַגַע 38 כַּלימַחַלָהוּ כַּליתִּפָלַה כָליתִּחָנָּה אֲשֶׁר תַהְיָהֹ לְכָל־הָאָדַׂם לִכָל עַמְהַ יִשִּׂרָאֵל אַשַּׁר וַדְעוּן אָישׁ נַבַע לְבָבוֹ וּפָּרָשׂ 30 כַּפֵּיו אָל־הַבַּיִת הַזֵּה: וְאַתַּה תִּשְׁמֹע הַשָּׁמַיִם מִכָּוֹן שִׁבְחַּהְ וְכֵּלַחָתַּ וְעַשִּׁיתַ ונתתַּ לַאִּישׁׁ כְּכַל־דְּרַכִּיו אַשֵּׁר תַּדֵע אַת־לְבַבוֹ בִּי־אַתַּה יַדַּעַתַּ לְבַוּה אַת־ מ לָבֵב כַּל־בָּנֵי הַאָּדֵם: לְנַען יַרַאֹּוּהַ פַל־הַּיַּמִים אַשָּׁר־הַם חַיֵּים 41 הַאַרָמָה אַשר נַתַתַּה לַאַבֹּתַינוּ: וְגַּםֹ אָל־דַוּנְּכְרִי אֲשֵׁר לְאֹ־מֵעַמְּהַ יִשֹּׂרָאֵל הוא ובא מאַרץ רחופה למַען שׁמֶּה: ישמעון את-שמה הגדול ואת-הַחַוֹּפֵה וּוְרַבֵּה 43 והתפכל אל־הבית תשמע הַשַּׁמִים מִכוֹן שָׁבְתַּדְ וִעְשִׁיתָ פַּכָּל אֲשֶׁר־יָקרָא אָלֵיה הַפַּּכְרֵי לְמַצַן יִרְאֲה אִּתְהֹ כְּעַפְּהַ יִשִּׂרַאֵּל וַלַדַּעַת בּי־שַׁמָהָ נִקְרָא עַל־הַבַּיִת הַזֵּה אַשֵּׁר ++ בָּנִיתִי: בַּי־וָצֵא עַמִּהָ לַמִּלְחָמָה עַל־ אַיִבוֹ בַּדֶּרָה אַשֶּׁר תִּשְׁלַחֵם וְהָתַפַּּלְלּוּ אַל־יִהוָיה דָרָהְ הָעִירֹ אֲשֵׁר בְּחַרָהָ בָּה -בַנַתִּי לִשְׁמֵד: וְשֵׁמֵעִתַּ הַשָּׁמַיִם אַת־תִּפְפַתֵם וָאֵת־תִּחְנָּתִם 46 וַעָשַׂית מִשְׁפַּטַם: כֵּי יַחָטִארּ

37. fein werden ... Krauth. da ift. B: Brandforn, Mehlthau, heuschr. dW: hunger ... Pek ... Brand, Bergelben [bes Geireibes], wenn fressende Genschr. sind. vE: Hungersnoth ... Getreibebrand, Berwelstung. B: es belagern wird im L. seiner Th. dW: ihm f. Städte bel. in f. L.

37 "Wenn eine Theurung ober Bestileng ober Durre ober Brand ober Beufdreden ober Raupen im Lande fein wirb, ober fein Feind im Lande feine Thore belagert, ober irgend eine Blage ober Rrantheit; 38 wer bann bittet und flebet, es feien fonft Menfchen ober bein Bolf Ifrael, Die ba gewahr werben ihrer Blage, ein jeglicher in feinem Bergen, und breitet feine 39 Banbe aus zu biefem Baufe: *fo wolleft bu boren im himmel, in bem Gis, ba bu wohneft, und gnabig fein und ichaffen, bag bu gebeft einem jeglichen, wie er gewanbelt bat, wie bu fein Berg ertenneft (benn bu allein kennest bas herz aller Rinber ber 40 Meniden); "auf bag fie bich fürchten allegeit, fo lange fie auf bem Lanbe leben, bas 41 bu unfern Batern gegeben haft. "Benn auch ein Frember, ber nicht beines Bolts Ifrael ift, tommt aus fernem Lanbe, um 42 beines Ramens willen * (benn fie werben boren von beinem großen Namen unb von beiner machtigen Band und von beinem ausgeredten Urm), und fommt, bag 43 er bete vor biefem Saufe: "fo wolleft bu boren im himmel, im Gis beiner Bobnung, und thun alles, barum ber Frembe bich anruft; auf bag alle Bolfer auf Erben beinen Ramen ertennen, bag fie auch bich fürchten, wie bein Bolt Ifrael, und bag fle inne werben, wie bief Baus nach beinem Namen genannt fei, bas ich gebauet "Wenn bein Bolt ausziehet in 44 babe. Streit wiber feine Feinbe, bes Weges, ben bu fie fenben wirft, und werben beten gum herrn gegen bem Wege gur Stabt, bie bu ermablet baft, und gum Baufe, bas ich 45 beinem Namen gebauet habe: "fo wolleft bu ihr Gebet und Fleben boren im Simmel, 46 und Recht ichaffen. "Wenn fie an bir

2Ch.6,28.# Fames si oborta fuerit in terra, 37 Dt.28,22, aut pestilentia aut corruptus aër aut erugo aut locusta vel rubigo, et afflixerit eum inimicus ejus portas obsidens, omnis plaga, universa in-2Ch.6,20, firmitas, #cuncta devotatio et impre-38 catio, quae acciderit omni homini de populo tuo Israel; si quis cognoverit v.22...; plagam cordis sui et expanderit ma-2Ch. 6,800. nus suas in domo hac: *tu exaudies 39 v.ao. in coelo in loco habitationis tuae, et Pr.as.112erepropitiaberis, et facies ut des unicuique secundum omnes vias suas. 1Ch.28,9 sicut videris cor ejus (quia tu nosti Pa.7,10. 130,12. solus cor omnium filiorum hominum); Jen.17,10 tu timeant te cunctis diebus, qui-40 Joseph at timeant te cunctis diebus, qui-40 20,112,105 bus vivunt super faciem terrae quam Act. 13,286 dedisti patribus nostris. Insuper 41 Ti, is, dedisti patribus nostris. Insuper con la liberation de la liberati Jo. 12.20. ginqua propter nomen tuum *(audie- 42 tur enim nomen tuum magnum et De. 3,24. manus tua fortis et brachium tuum extentum ubique), cum venerit ergo ach.6.23.et oraverit in hoc loco: *tu exaudies 43 v.49.39 in coelo in firmamento habitaculi tui, et facies omnia, pro quibus invocav.eo. verit te alienigena; ut discant universi Ba.56,7. populi terrarum nomen tuum timere, sicut populus tuus Israel, et probent quia nomen tuum invocatum est super 2Ch.6,24.domum hanc quam aedificavi. egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos per viam. quocumque miseris eos: orabunt te contra viam civitatis quam elegisti, et contra domum quam aedificavi 2Ch.4.23 nomini tuo, * et exaudies in coelo 45 orationes eorum et preces eorum, et 2Ch.6.86 facies judicium eorum. Ouod si 46

38. unter allen M., unter beinem g. B. 3fr. ... ein jegl. bie Pl. f. Dergens. B.dW: alles Gebet, a. Fleben bas von irg. e. M. geschehen wirb. vE: wenn ba irg. e. G. u. irg. e. Fl. zu bir geschieht v. irg. e. M. B: bie extennen werben. dW: wenn fie ert. vE: inne worben find, jeber ... n. ihre S. ausstrecken nach b. S. 39. dW.A: Ort. vE: Statte. B.dW.vE.A: beiner

Bohnnug. B: n. verschaffen. dW.vE: u. vergib u. thue. A: thun u. vergelten einem Jegl. dW.vE: uach f. Banbel. B.A: allen f. Begen. vE: ber bn. B: erfennen mirft.

40. B.vE.A: alle Tage bie f. leben (werben). dW:

Seit. B.dW.vE.A: in b. Lanbe.

41. B: So auch gegen b. Fremben ... fo er t. wirb. dW: Auch auf ... vE: ben Auslänber.

42. B.dW.vE.A: ftarten S. B.dW.A: ausges ftredten. B.dW.vE: gu biefem O.

43. (Bie B. 39.) dW.vE: erfennen. A: erfahren. B.vE: bein R. gen. über biefem (bies) &. A: ans

44. B.dW.vE: feinen Feinb. dW: wohin bu. A: auf welchen B. immer. dW.vE.A: nach ber St. hin.

45. ihnen R. fd. B: ihr R. ansführen

VIII.

Inauguratio templi.

τήσονταί σοι (ότι οὐκ έστιν άνθρωπος ός ούγ άμπρτήσεται), καλ έπάξεις έπ' αύτοὺς καλ παραδώς αὐτοὺς ἐνώπιον ἐγθρών, καὶ αίγμαλωτεύσουσιν οἱ αίγμαλωτεύσαντες εἰς γῆν μακράν η έγγυς, 47 καὶ έπιστρέψωσι τὰς καρδίας αύτῶν ἐν τῆ γῆ οδ μετφκίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσιν εν γη μετοικεσίας αὐτῶν καὶ δεηθῶσί σου, λέγοντες 'Ημάρτομεν, ηνομήσαμεν, ηδικήσαμεν, 48 και επιστρέψωσι πρός σε έν όλη τη καρδία αὐτῶν καὶ ἐν ὅλη τῆ ψυχῷ αὐτῶν ἐν τη γη έγθρων αθτών ού μετήγαγες αὐτούς, καὶ προςεύξωνται πρός σε όδὸν γῆς αὐτῶν ῆς έδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ης έξελέξω και τοῦ οίκου οἱ ψκοδόμησα τῷ ονόματί σου· 49 καὶ είςακούση έκ τοῦ οὐρανοῦ έξ έτοίμου κατοικητηρίου σου της προςευγής αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτών, 50 καὶ ίλεως έση ταῖς άδικίαις αὐτῶν αἶς ημαρτόν σοι καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ἃ ἡθέτησάν σοι, και δώσεις αύτους είς οίκτιρμους ένώπιον τών αίγμαλωτευσάντων αύτούς καὶ οἰκτειρήσουσιν αὐτούς. 51 ότι λαός σου καὶ κληψονομία σου είσιν, ους έξήγαγες έκ γης Αίγυπτου έκ μέσου χωνευτηρίου σιδηφού. ⁵² Καὶ έστωσαν οί οφθαλμοί σου 'και τὰ ἀτά σου' ήνεφγμένα είς την δέηπεν του δούλου σου καλ είς την δέησιν τοῦ λαοῦ σου Ίσραήλ, είς ακούειν αὐ-ર્વ્યુપ્ત કરે પ્રસ્તુવાર ભૂતે છુક કુપામ**લ**પુર્વ**્યા** છે. જે છૂટા σὺ διέστειλας αὐτοὺς σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν έκ πάντων των λαών της γης, καθώς ελάλησας εν γειρί του δούλου σου Μωυση, εν τῷ έξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ τῆς Αίγύπτου, χύριε, χύριε.

54 Καὶ ἐγέτετο ὡς συνετέλεσε Σαλομῶν προςευχόμενος πρὸς κύριον ὅλην τὴν προςευχὴν καὶ ἀνέστη ἀπὸ προςοώπου τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου κεκλικώς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ αὶ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρακόν, ⁵⁵ καὶ ἔστη καὶ εὐλόγησε πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ

אַין אָדָם אַשׁר לָא־יחָטֹא וְאַנִפְתּ בֹם וּנְתַקָּם לִפְנֵי אוֹנֵב וְשָׁבִוּם שָּׁבֵיהֵם אַל־אַרֶץ הַאוֹנֵב רְחוֹקַה אָוֹ קרוֹבַה: ־לַבָּם בַאַרֶץ אַשָׁר נשׁבּוּ־ וְשׁבוּ י וְהַתְּחֲנָנִיּ בּישַׁמַר: וְשַׁמַעָּתָ הַשָּׁמַיִם מִכְּוֹן שִׁבְתָּה אַת־תַּפַלַתַם וַאָּת־הַּחָנָּתָם נ מִשְׁפַּטֵם: רָסַלַחָתַּ לִעַמָּה אַשׁר חַטְאוּ־ וּלְכל־פּשְעיהם 15 וַרַחַמִּים: כַּי־עַמָּה וַנַחַלַתָּה הַם אַשֵּׁר הוֹצָאתַ מִמַּצָרֵים מִתּוֹךְ כָּוּר הַבַּרְזֵל: עַבְדָּהָ וָאל־תַּחַנּת עמה ישראל לשמע הַם בַּכַל קראם אליה: כִּי־אַתַּה דַּלְתַּם לָהָּ לְנַחְלֶה מכָּל עַמֵּי הַאָּרֵץ בָּהוֹצִיאָהָ אָת־אַבֹתַינוּ מִמְּצְרֵיִם אַדֹנֵי

מו הִיֹבֵּעָה וֹיִבְּרָרָ אָת פֹּלִ-לְּהַלְ יִשְׁרָאֵלְ צַלְ-פִּרְפִּיו וְכַפִּיו פִּרְשִׁוֹת הַשָּׁמִים: הַצְּאָת לֶּם מִצִּפְבָּי מִזְפַּח יְהוָה מִפְּלְת אֶלִ-יִּהוְּה אָת פָּלְהַהִּתְּפִּלְּה יְהִיְּהׁת מִבְּּלְת אָלִ-יִּהוְּה אָת פָּלְים מְלְמִה לְהִתְּהְנְּת

> בניתר ק' .48. v. הפטרת שמיני העצרת .54. v.

κύριος είπε το κατοικεϊν έν γνόφω ο οίκοδόμησον οίκόν με, οίκον εὐπρεκή σαυτῷ τὰ κατοικεῖν έπὶ καινότητος. Οὐκ ίδὰ αὐτη γέγραπται ἐν βιβλίφ τῆς ἀδῆς; 54. AB: ὁκλακὸς. 55. AB* τὴν.

^{46.} Β* έπ'. ΑΒ: παραδώσεις ... αίχμαλωτιδσιν οι αίχμαλωτίζοντες. 47. ΑΒ: έπιστρέψετι (* τάς) ... μετήχθησαν ... μετοικίας, Β: ήδ. ήν. 48. ΑΒ (bis) * τῷ. Β: προςευξονται ... φιοδόμηκα (c. ΑΕΧ). 49. Β * τῆς προςευξονται ... φιοδόμηκα (c. ΑΕΧ). 49. Β * τῆς προςευχ. - fin. († f'; sim. A). 50. ΑΒ: (* τῶν, † ΑΕΧ) αίχμαλωτευόντων (c. ΕΧ). Β † (p. οίκτ.) εἰς (* ΑΕΕΧ). 51. Β * εἰσὶν († ΑΕΧ). Α²Β²: σιδήρα (σιδηρώ ΕΧ). 53. ΑΒ * τῷ († ΕΧ). ΑΒ rell. † (in f.) Τότε ἐλάλησε Σαλωμών ὑπὲρ τῷ οίκε ὡς συνετέλεσε τῷ οίκοδομῆσαι αὐτόν * Ήλιον ἐγνώρισεν ἐν δρανῷ ...

funbigen werben (bean es ift tein Menfch, ber nicht fünbiget), und bu ergurneft und gibft fle vor ihren Beinben, bag fle fle gefangen fubren in ber Feinbe Land, fern 47 ober nahe, "und fie in ihr Berg ichlagen im Lanbe, da fie gefangen find, und befebren fich und flehen bir im Lande ihres Befängniffes und fprechen: Bir haben gefundiget und miggethan und find gott-48 los gewefen, *und betehren fich alfo gu bir von gangem Bergen und von ganger Seele in ihrer Feinde Lande, bie fie meggeführt haben, und beten ju bir gegen ben Weg zu ihrem Lande, bas bu ihren Batern gegeben haft, gur Stadt, bie bu ermablet haft, und zum Baufe, bas ich beinem Da-49 men gebauet habe: "fo wolleft bu ihr Bebet und Fleben boren im himmel vom Gis 50 beiner Bohnung, und Recht fchaffen, "und beinem Bolfe gnabig fein, bas an bir gefündiget hat, und allen ihren Uebertretungen, bamit fle wiber bich übertreten haben, und Barmbergigfeit geben bor benen, die fle gefangen halten, und bich 51 ibrer erbarmen. *Denn fie find bein Bolf und bein Erbe, bie bu aus Egypten, 52 aus bem eifernen Dfen geführt haft, "bag beine Mugen offen feien auf bas Fleben beines Rnechts und beines Bolfe Ifrael, daß bu fie boreft in allem, barum fie bich 53 anrufen. "Denn bu baft fie bir abgefon= bert jum Erbe aus allen Bolfern auf Erben, wie bu gerebet haft burch Dofe, beinen Rnecht, ba bu unfere Bater aus Egypten führeteft, Gerr Gerr!

54 Und ba Salomo alle dieß Gebet und Bleben hatte vor dem Gerrn ausgebetet, ftand er auf von dem Altar bes herrn, und ließ ab vom Anieen und Sandes 55 Ausbreiten gen himmel, "und trat dabin und segnete die ganze Gemeine Ifrael

47. A.A: fieben an bir. U.L: miffethan.

46. erg. wider fie n. g. f. dahin. dW: Breis. B: wegfahren, die f. gef. genommen. vE: nehmen. dW: ihre Sieger.

47. B: es ihnen werben zu Gerzen nehmen. .dW: fie n. es. vB: fehren wieber in fic. dW: E. ihrer Gefangenfchaft? B.vE: berer bie f. gef. weggeführt (halten). dW.vE: nne vergangen. dW:n. finb fcnlsbig. vB: haben Bofes gethan.

50. ihnen B. geben ... bağ f. fich firet erb. dW.

Pr. 20,9. Coh. 7, 20. peccaverint tibi (non est enim homo R. 2,52. 13.-1,6. qui non peccet), et iratus tradideris eos inimicis suis, et captivi ducti fuerint in terram inimicorum longe ach.e.sv.vel prope, • et egerint poenitentiam 47
De.Bi.i. in corde suo in loco captivitatis, et conversi deprecati te fuerint in ca-Ps. 106,6. ptivitate sua, dicentes: Peccavimus. Dan. 9,5; inique egimus, impie gessimus! *et 48 reversi fuerint ad te in universo corde suo et tota anima sua in terra inimicorum suorum, ad quam captivi Da.4.10 ducti fuerint, et oraverint te contra viam terrae suae quam dedisti patribus eorum, et civitatis quam elegisti, et templi quod aedificavi nomini tuo: 2Ch.6,39.4 exaudies in coelo in firmamento 49 v.48.39. solii tui orationes eerum et preces eorum, et facies judicium eorum, *et 50 2Ch.6,39. propitiaberis populo tuo qui peccavit tibi, et omnibus iniquitatibus corum quibus praevaricati sunt in te, et Esr. 9,9. dabis misericordiam coram eis, qui 42.12 eos captivos habuerint, ut misercanv.53. tur eis. *Populus enim tuus est et 51 D. 4, 20. haereditas tua, quos eduxisti de terra Aegypti de medio fornacis ferreae. 2Ch.6,40. Ut sint oculi tui aperti ad depreca- 52 tionem servi tui et populi tui Israel, Dt.A.7. et exaudias eos in universis, pro quiv.51. bus invocaverint te. *Tu enim se-53 Lv.20,24. Ez.31,13. parasti eos tibi in haereditatem de 19,6. universis populis terrae, sicut locutus es per Moysen servum tuum, quando eduxisti patres nostros de Aegypto, Domine Deus.

set Salomon orans Dominum omnem orationem et deprecationem hanc, surrexit de conspectu altaris Domini; utrumque enim genu in terram fixe
v.22. rat et manus expanderat in coelum.

v.14. *Stetit ergo et benedixit omni eccle- 55 6,18. vE: vergib ... was s. ges. ... Bergehungen. dW: las

f. B. finben.
51. B.vE.A: mitten ans ... (herans).

52. dW.vE: für b. 81.

53. dW.vE.A: anogef. dW: Eigenthum.
54. B.vE.A: (in beten) vollenbet. dW: geenbigt.
B: vor b. A. b. b., von bem Bengen auf f. Anicen.
dW.vE: wo er f. A. gebengt.

55. vE: trat vor. A: Alfo Rand er.

VIII.

Inauguratio tempil.

φωνη μεγάλη, λέγων δ6 Εὐλογητὸς κύριος 'σήμερον' οι έδωχεν αναπαυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ισριιήλ, κατά πάντα δσα ελάλησεν ού διεφώνησε λόγος είς έν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοις άγαθοις οίς ελάλησεν έν γειρί δούλου αὐτου Μωυση. 57 Γένοιτο κύριος ὁ θεὸς ήμῶν μεθ' ήμων, καθώς ήν μετά των πατέρων ήμων μη έγκαταλίποι ήμας μηδε αποστρέψη ήμας, ⁵⁸ άλλ' ἐπικλίναι καρδίας ἡμῶν πρὸς αύτόν, τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αύτοῦ καὶ φυλάσσειν πάσας έντολας αύτοῦ και τὰ προςτάγματα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο τοῖς 59 Καὶ ἔστωσαν οἱ λόγοι πατράσιν ἡμῶν. μου ούτοι ώς δεδέημαι ένώπιον χυρίου θεοῦ ήμων 'σήμερον', έγγίζοντες πρός κύριον τον θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός, τοῦ ποιείν τὸ δικαίωμα του δούλου σου και το δικαίωμα τοῦ λαοῦ σου Τσραήλ βημα ήμέρας εν ήμέρα αὐτοῦ· 60 ὅπως γνῶσι πάντες οί λαοί τῆς γῆς, ότι σύ χύριος ό θεός και ούχ έστιν έτι. 61 Καλ έστωσαν αι καρδίαι ήμων τέλειαι πρός κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, τοῦ ὁσίως πορεύεσθαι έν τοῖς προςτάγμασιν αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν τας ἐντολας αὐτοῦ, ώς ή ήμέρα αῦτη.

62 Καὶ ὁ βασιλεύς καὶ πάντες οἱ νίοὶ Ἰσοαηλ έθυσαν θυσίαν ενώπιον πυρίου του θεού. 68 Καὶ έθυσεν 'ό βασιλεύς' Σαλομών την θυσίαν των είρηνικών ην έθυσε τῷ κυρίφ, βοών δύο καλ είκοσι χιλιάδας καλ προβάτων έκατον και είκοσι λιγιάρας, και ελεκαίλιας του οίκολ κυρίου ὁ βασιλεύς καὶ πάντες οἱ υίοὶ Ἰσραήλ. 64 Εν τη ημέρα έκεινη ήγιασεν ο βασιλεύς το μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόςωπον τοῦ οἶκου κυρίου ότι έποίησεν έκει την όλοκαύτωσιν καί τας θυσίας και τα στέατα τών είρηνικών, διότι το θυσιαστήριον το γαλκοῦν το ἐνώπιον κυρίου μικρόν ήν τοῦ μη δύνασθαι δέξασθαι την όλοκαύτωσιν καὶ τάς θυσίας τών είρηνικών. 65 Καλ εποίησε Σαλομών την έορτην έν τῆ ἡμέρα έκείνη, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐ-56. AB: κατάπαυσιν (άν. FX). 57. AB: έγκαταλ[ε] (ποιτο ... ἀποστοέψοιτο s. -αιτο (c. F). 58, ΑΒ * ἀλλ' († FX). Α²Β²: ἐπιπλῖναι (-(ναι FX). Β: ἐπ' (πρός ΑΕΓΧ). ΑΒ*εαῖς († ΕΓΧ). 59. Β*με († ΑΧ). ΑΒ * σήμ. et τὸν et (tert.) τἔ († ΓΧ). Β*σε . . . ἐν ήμ. ἐνιαντἔ (c. ΑΕΓΧ). 60. ΑΒ * σὸ († ΓΧ). Β† ημ. ενιαυτα (c. ABFA). Ου. AB * συ († FX). Β † (p. θ.) αὐτός θεός. 61. Β * τὸν († AX). ΑΒ: καὶ (τὸ FX) ... * τὰς († ΕFX). 62. ΑΒ* τὸ θεὖ († FX). 63. ΑΒ: εὰς θυσίας τ. εἰρ. ᾶς (c. FX). Β * (a. προβ.) καὶ († ΑFX). 64. ΑΒ * Ἐν († FX). Α (bis) † (p. ὁλοκ.) καὶ τὸ δῶρον. ΑΒ: ὅτι (διότι FX)... * ην εἰ διξι († FX). ΑΕ ΕΙΣΙΙΙΑΙ... * ην εἰ διξι († FX)... * ΕΙΣΙΙΙΑΙ... * ην εἰ διξι († FX)... * ΕΙΣΙΙΙΑΙ... * ΕΙΣΙΙΑΙ... * ΕΙΣΙΙΑ... * ΕΙΣ

δέξ. († FX). A2B † (in f.) ὑπενεγκεῖν (* A1EX).

ספ קול בַּדָוֹל לַאמָר: בַּרִידְ יְהוָיה אֲשֵׁר נתן מנוחה לעמו ישראל ככל אשר הפר לא-נפל הבר אחד מכל הברו עמנר וַלְשָׁמֹר מִצְוֹתֵיו וְחָקֵיוֹ צור את־אבתינה: אשר 59 וַיַתְיֹוּ דָברי אֹכָה אָשׁר תתַחכּנַתְּיֹ לִפְנֵּי יִהֹוָה קַרֹבֵים אָל־יִהוֹה אֵלֹהֵינוּ יוֹמֵם וַלַיָלָה לִנִשׁוֹת י מִשְׁפִּט עַבְּהוֹ וּמִשָּׁפֵּט עַמִּוֹ יִשִּׂרָאֵל זְּבַר־יַוֹם בּיוֹמוֹ: ס לְמַצוֹ דַעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יִהוָה 61 הוא האלהים אין עור: וְהְיֶה לְבַרְכֶםׂ שַׁלֶם עָם יָהוָה אֵלהֵינוּ לַלַכֵת בִּחְפֵּיוּ וַלְשָׁמָר מַצָּוֹתֵיו כַּיִּוֹם הַזָּה:

וַהַמַּלָה וַכַל־יִשֹּׁרָאֵל עַמָּוֹ זְבָחֵים 63 זֶבַח לָפְנֵי יְהוָה: וַיִּזְבַּח שָׁלֹמֹה אַת זֵבַח הַשָּׁלַמִים אַשֵּׁר זָבַח לֵיהוָה בָּלָר עַמִּירֵים וּשָׁנַיִם אֵלֶף וְצֹאוֹ וְצַשִּׁרֵים אָלֶף וְיַחִנִכוּ אָת־בֵּית יְהוָה 64 הַמֵּלֶהְ וְכַלִּבְנֵי יִשְׁרַאֵל: בַּיִּוֹם הַהֹוּא קַנַשׁ הַפֶּלֶךְ אֵת־תּוֹרְ הַחַצֵּר אַשֵׁרֹ כי־עשה שם אתי וַאֵת חֶלְבֵי ואת הפנחה הַשָּׁלְמֵים כִּי־מִזְבֵּח הַנָּחֹשֵׁת אֲשֵׁר לִפְנֵי יִהוָה קַטֹן מַהַכִילֹ אֵת־הַעֹּלה ואַת־הַפִּנָחָה וָאֵת חֵלְבֵי הַשְּׁלָמִים: סחויעם שלמה בעת-ההיא את-החג וְכַל־יִשִּׂרָאֵל עִמוֹ קְהָוֹל בַּדוֹל מִלְבוֹא

^{56.} B: tahingef. dW: ausgef. vE: gur Erbe gef. 57. dW.vE: entriebe fich une n. B. wolle ... noch uns fahren laffen. A: verwerfe. 58. dW.A: fonbern neige. (vE: bag u. G. fich ju

siae Israel voce magna, dicens: *Be-56

56 mit lauter Stimme, und fprach: * Belobet fei ber Berr, ber feinem Bolf Ifrael Rube gegeben hat, wie er gerebet hat! Es ift nicht eines verfallen aus allen feinen auten Borten, bie er gerebet hat burch feinen 57 Anecht Mofe. *Der Berr, unfer Gott, fei mit uns, wie er gewesen ift mit unfern Batern. Er verlaffe uns nicht, und giebe 58 bie Sand nicht ab von uns, *ju neigen unser Berg zu ibm, bag wir manbeln in allen feinen Wegen, und halten feine Bebote, Sitten und Rechte, bie er unfern 59 Batern geboten bat. *Und biefe Borte, bie ich vor bem Berrn geflebet babe, muffen nabe tommen bem Berrn, unferm Gott, Lag und Racht, bag er Recht ichaffe feinem Rnecht und feinem Bolf Ifrael, ein 60 jegliches ju feiner Beit, *auf bag alle Bolfer auf Erben erfennen, baf ber Berr 61 Gott ift, und feiner mehr. *Und euer Berg fei rechtschaffen mit bem Berrn, unferm Gott, zu wanbeln in feinen Sitten, und zu halten feine Bebote, wie es beute gehet. Und ber Ronig, fammt bem gangen 3f-63 rael, opferten vor bem Berrn Opfer. *Unb Salomo opferte Dantopfer, bie er bem Gerrn opferte, zwei und zwanzig tausend Dofen, und bunbert und zwanzig taufenb Schafe. Alfo weiheten fle bas Baus bes herrn ein, ber König und alle Rinber 64 Ifrael. "Deffelbigen Tages meihete ber Ronig ben Mittelhof, ber vor bem Baufe bes herrn mar, bamit, bag er Branbopfer, Speisopfer und bas Wett ber Danfopfer bafelbft ausrichtete. Denn ber eberne 211tar, ber bor bem Berrn ftanb, war gu flein zu bem Brandopfer, Speisopfer und 65 jum Setten ber Dantopfer. "Und Salomo machte zu ber Beit ein Feft, und alles 3f-

nedictus Dominus qui dedit requiem populo suo Israel juxta omnia, quae locutus est! non cecidit ne unus quidem sermo ex omnibus bonis, quae locutus est per Movsen servum suum. *Sit Dominus Deus noster nobiscum, 57 sicut fuit cum patribus nostris, non derelinguens nos negue projiciens. *Sed inclinet corda nostra ad se, ut 58 ambulemus in universis viis ejus, et custodiamus mandata ejus et caeremonias ejus et judicia, quaecumque mandavit patribus nostris. * Et sint 59 sermones mei isti, quibus deprecatus sum coram Domino, appropinquantes Domino Deo nostro die ac nocte, ut faciat judicium servo suo et populo Coh. 3.1.11 suo Israel per singulos dies, * ut 60 v.48; sciant omnes populi terrae, quia Do-4,35.30 minus ipse est Deus et non est ultra Be.45,21 absque eo. *Sit quoque cor no-61 strum perfectum cum Domino Deo nostro, ut ambulemus in decretis eius et custodiamus mandata ejus, sicut et hodie. Igitur rex et omnis Israel cum 62 eo immolabant victimas coram Do-2Ch.7.5. mino. * Mactavitque Salomon ho-63 stias pacificas, quas immolavit Domino, boum viginti duo millia et ovium centum viginti millia, et dedicaverunt templum Domini rex et filii 2Ch.7.7. Israel. *In die illa sanctificavit rex 64 medium atrii, quod erat ante domum Lv.1,8. Domini; fecit quippe holocaustum ibi 3,1.16, et sacrificium et adipem pacificorum,

60. S: et sciant. 63. Al.: omnes filii.

2Ch.4,1. quoniam altare aereum, quod erat

coram Domino, minus erat et capere

non poterat holocaustum et sacrificium

celebrem et omnis Israel cum eo,

2Ch.7.8. et adipem pacificorum. *Fecit ergo 65

v.2. Salomon in tempore illo festivitatem

ihm neige?)

^{62.} vE: fclachteten. B: Schlachtopfer.

^{63.} A: Friedopfer.
64. B.dW.vE.A: heiligte. A: mittleren Borhof.
vE: die Mitte des hofes. dW: Umfang d. Borh. B:
bas innere Theil ... verrichtete. dW.A: opferte. vE:
brachte.

^{65.} B.dW.vE: (hielt) feierte ... bas &.

^{59.} b. meine Worte. vE: mögen n. bleiben. dW.A: feien n. dW.vE: Tag für T. A: alle Tage. B: was auf einen jeben T. beschieben ift?
60. B.dW.vE.A: B, ber E.

^{61.} B: muffe vollfommen fein. dW.vE: fei gang ... ergeben! dW: an biefer Beit? vE.A: wie (auch) bente.

VIII

Del premissio.

τοῦ, ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰρόδου Ἡμὰθ ἔως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν 'ἐν τῷ οἴκῳ ῷ ῷκοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραινόμενος ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπτὰ ἡμέρας καὶ ἐπτὰ ἡμέρας, τέσσαρας καὶ δέκω ἡμέρας. ⁶⁶ Καὶ ἐν τῆ ἡμέρα τῆ ὀγδόη ἐξαπέστειλε τὸν λαόν, καὶ εὐλόγησαν τὸν βασιλέα, καὶ ἀπῆλθεν ἔκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ χαίροντες καὶ ἀγαθῆ καρδία ἐπὶ τοῦς ἀγαθοῖς οἶς ἐποίησε κύριος τῷ Δαυὶδ τῷ δούλφ αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ.

ΤΧ. Και έγένετο ώς συνετέλεσε Σαλομών οίχοδομήσαι τὸν οίκον χυρίου καὶ τὸν οίκον τοῦ βασιλέως καὶ πᾶσαν την πραγματείαν Σαλομώντος α ήθελησε ποιήσαι, 2 και ώφθη κύριος τῷ Σαλομῶντι τὸ δεύτερον, καθώς ώφθη αὐτῷ ἐν Γαβαών, 3 καὶ είπεν πρὸς αὐτόν κύριος "Ηκουσα της προςευγής σου καί της δεήσεώς σου ής έδεήθης ἐνώπιόν μου. ήγίασα τὸν οίκον τοῦτον ὃν φκοδόμησας τοῦ θέσθαι τὸ όνομά μου έκει είς τὸν αἰώνα, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία μου πάσας τας ημέρας. 4 Καὶ σὸ ἐὰσ πορευθής ενώπιον μου, καθώς επορεύθη Δαυίδ ο πατήρ σου, έν οσιότητι καρδίας και έν εύθύτητι καὶ τοῦ ποιείν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῷ, καὶ τὰ προςτάγματά μου καὶ τας έντολας μου φυλάξης. ⁵ και αναστήσω τον θρόνον της βασιλείας σου έπι Ίσραηλ είς τὸν αἰῶνα, καθώς ἐλάλησα τῷ πατρί σου Δαυίδ, λέγων Ούκ έξαρθήσεται σοι ανήρ ήγουμενος έν Ισραήλ. 6'Eùr de anocreaφέντες αποστραφήτε ύμες καλ τα τέκνα ύμων άπ' έμοῦ, καὶ μὴ φυλάξητε τὰς έντολάς μου καὶ τὰ προςτάγματά μου ἃ έδωκα ένώπιον ύμων, και πορευθήτε και δουλεύσητε θεοίς έτέροις καὶ προςκυνήσητε αὐτοῖς. 7 καὶ έξαρῶ τὸν Ἰσραηλ ἀπὸ τῆς γῆς ης έδωκα αὐτοῖς, καὶ τὸν οίκον τοῦτον, ὅν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου, αποδέίψω έχ προςώπου μου, καὶ ἔσται Ισραήλ είς αφανισμόν και είς λάλημα είς

65. AB * τῦ. B * κ. ἐπτὰ-fin. 66. AB: τὰ σκητώματα ... ἀγαθη (ή) καρδία ... * (alt.) τῷ (quart.
*B).—1. AB: ἐγενηθη. Β: οἰκοδομεῖν (c. FX; AEX:
-ῷν). AB: ὅσα (ὰ X). 2. AB * τὸ. B * αὐτῷ. 3. AB
† (p. Ἡκ.) τῆς φωνῆς εt (p. με) Πεποίηκὰ σοι κατὰ
πᾶσαν τὴν προςευχήν σε. Β: ἡγίακα. 4. Β: ἐνώπ.
ἐμε. AB: α (ὅσα X). 5. Β: ἐν (ἐπὶ ΑΕΓΧ) ... *τῷ.
AB pon. Δ. p. ἐλάλ. 6. AB: ἔδωκε Μωνσῆς.

לִדְּרָד עַבְּרָּוּ וּלִּיִשְׁרָאֵל עַמִּוֹ: עַל פָּל־הַשּוּבָּה אֲשָׁר עָשָׁה יִהּיָה שׁלֵח אָת־הָּעָם וַיְבְרַכִּי אָת־הַמֶּלֶךְ שׁלֵח אָת־הָּעָם וַיְבְרַכִּי אָת־הַמֶּלֶךְ אָלבִינ שִׁבְּעָה יִשׁי יִהֹים הַבְּעָה יִהֹים הְשִׁבִייִל הַבְּעָה יִהִים הְשִׁבִּים הִשְּׁמִייִי הַבְּעָה בְּעָה יִנִּים הִשְּׁמִייִי הַבְּעָה יִהֹיָה בְּעָבְּיוֹ וּלִישְׁרָאֵל עַמִּוֹי

וַיָהָי בְּכַבְּוֹת שָׁלֹמֹה לַבְנִוֹת אַת־. בֵּית יְהֹוָה וְאֶת־בַּית הַמֵּלֶהְ וָאֵתֹ כָּל־ חַשֶּׁק שָׁלמה אֲשֶׁר חַפֶּץ לַצַשְׂוֹת: 2 וַיַּרָא יִהֹוָה אֵל־יִשׁלִמִּה שַׁנֵּית כַּאַשֵׁר 3 נָרָאָה אָלֵיו בָּנָבְעָּוֹן: וַיֹּאׁמַר יְהוֹה ואת אָת־תַּפַבַּתְהָ שמעתי לַפַנֵּי הַקַּבְּשִׁתִּי אָת־הַבּוַית הַזָּה אַשֵׁר בַּנְתַה לַשִּׁוּם שָׁמִי־שָׁם עַד־עוֹלֵם וְהַיֹּוּ עֵינֵי ולפי שם פַל־הַיַּמִים: וַאַתַּה אִם־תֵּלֶךְ לְפַנֵּי פַאַשָּׁר הַלֵּךְ דַּנָד אַבִּיהְ בְּתַּם לַבַב ובישר לעשות ככל אשר צויתיה ח חַפֶּי וּמַשְׁפָּטי תַּשְּׁמִר: והַלְּמֹתִי אֵת־ מַמְלֶכִתְהָ עַל־ישׁראַל לעלם פַאָשֵׁר דְבַּרְתִּי עַל־דְיַרָד אַבִּיהֹ כֵאמֹר לאַ־יפרת לַהָּ אִישׁ מעל פסא ישׂראל: 6 אָם־שׁוֹב תִּשָׁבוּוּן אַתַּם וּבְנֵיכֵם מַאָּחַבִּי וַלָא תַשָּׁמָרוּ מַבָּוֹתֵי חָקֹּתִיי לפניכם והלכתם אַלהַים אַתַרִים וְהָשְׁתַּחַוִיתֵּם לָהַם: ז וַחַכְרַתִּי אַת־יִשֹּׁרַאֵּל מַלֵּל פְּנִי הַאַדְמַה י נַתַתִּי לַהָּם וָאָת־הַבַּוֹת אֲשֶׁר לְשָׁמִי אֲשֵׁלֵח מַעַל

ער כאן .66. ער

1. dW.vE.A: ben Ban bee ... vollenbet. dW: Enft u. Berlangen hatte.

rael mit ihm, eine große Versammlung, von der Grenze hemath an bis an den Bach Egyptens, vor dem herrn, unserm Gott, sieben Tage und abermal sieben Cage, das waren vierzehn Tage, "und ließ das Volf des achten Tages gehen. Und sie segneten den König, und gingen bin zu ihren hütten fröhlich und gutes Muths über alle dem Guten, das der herr an David, seinem Knecht, und an seinem Bolf Ifrael gethan hatte.

IX. Und ba Salomo hatte ausgebauet bes Berrn Baus und bes Ronigs Saus, und alles, mas er begehrte und Luft hatte ju 2 machen, "erfcbien ibm ber Berr gum anbern Mal, wie er ihm erschienen mar gu 3 Gibeon. "Und ber Berr fprach zu ihm: 3d habe bein Bebet und Fleben geboret, bas bu von mir geflehet haft, und habe bieg Baus gebeiliget, bas bu gebauet haft, bag ich meinen Namen bafelbft binfege emiglich, und meine Augen und mein Berg 4 follen ba fein allewege. "Und bu, so bu por mir wanbelft, wie bein Bater Davib gewandelt hat, mit rechtschaffenem Bergen und aufrichtig, bag bu thuft alles, mas ich bir geboten habe, und meine Bebote 5 und meine Rechte haltft: "fo will ich beftatigen ben Stuhl beines Ronigreiche über Ifrael ewiglich, wie ich beinem Bater Davib gerebet habe, und gefagt: Es foll bir nicht gebrechen an einem Mann vom Stuble 6 Ifrael. "Berbet ihr euch aber von mir binten abwenden, ihr und eure Rinder, und nicht balten meine Gebote und Rechte, bie ich euch vorgelegt habe, und hingehet und anbern Gottern bienet und fie an-7 betet: "fo werbe ich Ifrael ausrotten von bem Lanbe, bas ich ihnen gegeben habe, und bas Saus, bas ich geheiliget habe meinem Ramen, will ich verlaffen von meinem Angeficht, und Ifrael wirb ein Spruchwort und Fabel fein unter allen

5. auf b. Stubl. (Bgl. 8, 25.)

25m.5,9; multitudo magna ab introitu Emath Gn.15,18 usque ad rivum Aegypti, coram Domino Deo nostro, septem diebus et septem diebus id est quatuordecim 2Ch.7,0 diebus. Et in die octava dimisit 66 2Mc.2,12 populos; qui benedicentes regi pro-2Ch.7,10 fecti sunt in tabernacula sua, laetantes et alacri corde super omnibus bonis quae fecerat Dominus David servo suo et Israel populo suo.

2Ch.7.11. Factum est autem, cum per- IX. fecisset Salomon aedificium domus Domini et aedificium regis et omne quod optaverat et voluerat facere, 2Ch.7,12. apparuit ei Dominus secundo, sicut 2 8,5. apparuerat ei in Gabaon. *Dixitque 3 8.25cc. Dominus ad eum: Exaudivi orationem tuam et deprecationem tuam, quam deprecatus es coram me; sanctificavi 8,16. domum hanc quam aedificasti, ut 28.21.7 ponerem nomen meum ibi in sem-29.27 ponerem nomen cum ibi in sem-Da.12.11 piternum, et erunt oculi mei et cor 20.2.7.11 piternum, meum ibi cunctis diebus. "Tu quo-3,14. que si ambulaveris coram me, sicut 3Ch.7,17 ambulavit pater tuus in simplicitate cordis et in aequitate, et feceris omnia quae praecepi tibi, et legitima 2Ch.7.18 mea et judicia mea servaveris: *po- 5 8,25.2,4 nam thronum regni tui super Israel 28m. in sempiternum, sicut locutus sum Jac. 23,17 David patri tuo, dicens: Non aufere-132,11s. tur vir de genere tuo de solio Israel. 2Ch.7,19.4 Si autem aversione aversi fueritis 6 15,11. vos et filii vestri, non sequentes me nec custodientes mandata mea et caeremonias meas, quas proposui 23.16. vobis, sed abieritis et colueritis deos ^{2Ca.7, 20,} alienos et adoraveritis eos: *aufe-^{Da.8, 19}. ram Israel de superficie terrae, quam 25,15 dedi eis, et templum, quod sanctifi-Mt.23,38, cavi nomini meo, projiciam a con-24,2. spectu meo, eritque Israel in prover-De. 60,37. bium et in fabulam cunctis populis.

4. Al.: David pat.

^{65.} U.L: Egypti ... und aber fleben.
6. A.A: und ihr hingehet.

^{3.} dW: babin lege. vE: bamit ... legte? dW.A: allegeit. B.vE: alle (bie) Zage.

^{4.} B: in Bollfommenheit bes &. u. in Aufrichtigf. dW: Unschulb ... Rechtschaffenh. vE: mit Ginfalt ... Reblicht. A: Gerechtigf.

^{6.} B: gangl. hinter mir wegw. ... bewahren ... ench vor ihnen buden.

^{7.} will ich verwerfen. B: wegw. dW: wegthnn. B.dW: gum Spr. n. gur Stichelrebe. A: Spottr, vE: Gespotte werben.

πάντας τοὺς λαούς. ⁸καὶ ὁ οἶκος οὖτος ὁ ὑψηλός, πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεὶ, καὶ ἐροῦσιν. Ενεκεν τίνος ἐποιησε κύριος οὖτως τῷ γῷ ταὐτη καὶ τῷ οἴκφ τούτφ; ⁹ Καὶ ἐροῦσιν. ᾿Ανθ΄ ὧν ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν τὸν ἔξαγαγόντα τοὺς πατέρας αὐτῶν ἔξ Αἰγύπτου 'ἔξ οἴκου δουλείας', καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἀλλοτρίων καὶ προςεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε κύριος ἐπ΄ αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην. 'Τότε ἀνήγαγε Σαλομών τὴν θυγατέρα Φαραώ ἐκ πόλεως Δαυλδ εἰς οἰκον αὐτοῦ ὅν ψκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις'.

 ^{10}K al syévero merà síxogi ếth sự ch chi ch coδόμησε Σαλομών τούς δύο οίκους, τὸν οίκον πυρίου καὶ τὸν οίκον τοῦ βασιλέως 11 (Χιραμ βασιλεύς Τύρου άντελαμβάνετο τοῦ Σαλομώντος εν ξύλοις κεδρίνοις και έν ξύλοις πευκίνοις καὶ ἐν χρυσίφ καὶ ἐν παντὶ Θελήματι αὐτοῦ), τότε έδωκεν ὁ βασιλεὺς τῷ Χιράμ είκοσι πόλεις έν γῆ Γαλιλαία. 12 Καὶ έξηλθε Χιράμ έκ Τύρου και έπορεύθη είς την Γαλιλαίαν, του ίδειν τας πόλεις ας έδωκεν αὐτῷ Σαλομών, καὶ οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ. 13 καὶ elne. Τι αι πόλεις αυται ας έδωκας μοι, ω αδελφέ; Και εκάλεσεν αυτας Όριον έως της 14 Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ ημέρας ταύτης. τφ Σαλομώντι έκατὸν καὶ είκοσι τάλαντα χρυσίου.

15 Καὶ αὐτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς ἡς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλομών, οἰκοδομῆσαι τὸν οἰκον κυρίου και τὸν οἰκον τοῦ βασιλέως καὶ σὺν τὴν Μελλώ καὶ τὸ τεἔγος Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν ᾿Ασῶρ καὶ τὴν Μαγεδόω καὶ τὴν Γάζερ. 16 Φαραώ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη καὶ προκατελάβετο τὴν Γάζερ καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ σὺν τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῆ πόλει ἐθανάτωσεν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῆ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικι Σαλομώντος. 17 Καὶ ἀκοδόμησε Σαλομών τὴν Γάζερ καὶ τὴν Βαιδωρών τὴν κατωτέραν. 18 Καὶ τὴν Βααλάθ καὶ τὴν Θαμώρ ΒΑΕ+(η ἐν) ἔστος (*ΕΧ). 9 ΑΧ: ἐννανείει»

אַת פָּל־תַּרְעָה הַוּאֹת: בִּאַלְהִים אֲחֵרִים רַיִּשְׁמְּחָרֶל הַאָּרָל הַאָּרִים בַּאַלְהִים אֲשָׁרִים רַיִּאַמְר בַּיְאַ אָת־אָבֹתִם מֵאֶרֶץ מִּבְּרִים רַיִּאֲמָר שְּׂזִּיִל מָּ אָת־יִהוֹה אֶּלְהֵיהָם אֲשָׁר תַּלְאָרֶץ הַוּאָת קָבְּיִת הַיִּה: וְאֵמְרוּ עַל אֲשָׁר תּוֹבִּיא קַבְּיִת הַיִּה: וְאֵמְרוּ עַל אֲשָׁר תּוֹבִּיא אָת־יִהוֹה אֶּלְהֵיהָם אֲשָׁר תִּיְאַתְּר הוֹבִּיא קָבְיוֹן הַבְּיִת הַיִּאָת הוֹבָּיא הוֹבְיא הוֹבְּיא הוֹבְיאַת הַיִּיה בְּיִבְיה בּיִבְּיא הוֹבְיא הוֹבְיא הוֹבְיא הוֹבְיא הוֹבִיא הוֹבְיא הוֹבְייה הוֹבְיא הוֹבְיא הוֹבְייה הוֹבְּיא הוֹבְייה הוֹבְּיא הוֹבְייה הוֹבְייה הַיִּבְּית הַיִּבְיה הַיְּבְּיִת הַיִּבְיה הַיִּבְית הַיִּבְיה הַיִּבְית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְיה הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיְּבִּית הַיִּבְּית הַבְּית הַיִּבְית הַיִּבְית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְית הַיִּבְּית הַיִּבְית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּיה וְבִּבְּית הַיִּיה הִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּיה הִבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּבְּית הַיִּיה הִינְהְיִּבְּית הַיִּבְּית הַיְבִּית הַיְבְּית הַיִּבְּית הַיִּים בּיִים בְּיִּבְית הַיְּבְּית הַיְּבְּית הַיְבְּיִים בְּיִבְיתְים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּבְיתְים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיהְ בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיים בְּיִבְּיְים בְּיִים בְּיִּבְיים בְּיבְיים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּבְיים בְּיִים בְּיִּים בְּיִיבְים בְּיבְּיבְיים בְּיִיים בְּיבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְיים בְּיבְּים בְּיִים בְּיבְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְי

מִאָּה וְעָשִׁיִם פִפַּר זְהָב: 11 הַיִּנִם הַיִּּה: וֹיִשְׁלֵח חִירֶם לַמֵּלֶּךְ אַז יִמֵּן הַעָּלִּה יְשִׁיִּה בְּעֵינְיו: וַיִּאָמֶר בְּעִרְיִם אֲשֶׁר בְּעַרְיִם אָשֶׁר בְּעַלִּה יִנִּאָר בְּעָרִי בִּאָּבְר בְּעַרְיִם אָשֶׁר בְּעַרְיִם מִעָּרִי בְּאָר בְּעָרִי בִּאָּר בְּעַרְיִם מִעָּרִי בְּעַבְּיִי בִּיִּאָּר בְּעָבִי בְּרִישִׁים וְבַזְּעָב לְכָל־חָפְּצִׁר בְּעַבִּי בְרוּשִׁים וְבַזְּעָב לְכָל־חָפְּצִׁר בְּעַבִּי בְרוּשִׁים וְבַזְּעָב לְכָל־חָפְּצִּר בְּעָבִי בְרוּשִׁים וְבַוְּבָּא חִירָם מִעָּרִי בִּיּאָר בְּעִרִּים אַשְּׁרִי בִּעְבִּי בְּרוּשִׁים וְבַּוְּבָּבְי לְנִילְּכְּ מִּבְּיִם בְּעָבֵּי לְנִילְּכְּי בְּרוּשִׁים וְבַוְּעָבְי לְכָל־חָפְּצִּוּ בְּרוּשִׁים וְבָּוּבְּעַבְּי לְכְּל־חָפְּצִּוּ בְּרוּשִׁים וְבָּבְּעַבִּי לְבְּבִּי מִלְּבִּי בְּרוּשִׁים וְבַּוּבְּעָבִי לְכְּלַר־חָפְּצִּוּ בְּעַבִּי בְּרוּשִׁים וְבַּוּבְּעָבִי לְכְלְבִּים מָעְלְּדִּי בְּעָבִיי בְּיִבְּעִבְּי בְּעָבִּי בְּיִבְּעִבְּי בְּעָבִיי בְּיִבְּעָבִי בְּיִבְּעִבְּי בְּעָבִּי בְּיִבְּעִבְּי בְּעָבִּי בְּיִבְּעִבְּי בְּעָבִיי בְּעִבְּיוֹ בְּיִים בְּעַבִּי בְּעִבְּיוֹ בְּעַבִּיוֹ בְּעָבִּיוֹ בְּעָבִיי בְּעִבְּיוֹ בְּיִּבְּעִי בְּיִבְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּיִבְּיִי בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּיִבְּיוּ בְּעִבְּיוֹ בְּיִבְּיִי בְּיִים בְּיִּבְּיוּ בְּבִּיבִיית בְּיִבְּיוּ בְּיִי בְּיִים בְּבִּיבִּיוֹ בְּיִיבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְיִיבְּיוֹ בְּיִבְּיוּ בְּיִבְּיוֹי בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוּ בְּיִיבְּיוֹם בְּבִּיבִּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִייִי בְּיִבְּיוּ בְּיִבְיבִּיוֹ בְּבִּיבִּיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִבְּיוֹי בְּיִיים בְּבִּיוֹי בְּבִּיים בְּיִבְּיוֹבְיים בְּבִיים בְּיִיים בְּיִים בְּיִבְיוּבְייים בְּבִּיים בְּייִים בְּבִּיים בְּיִבְּיוּב בְּיבְייִבְּיוּ בְּבִייוּ בְּבִיים בְּיוֹב בִּייִבְּיוּ בְּבִּיים בְּיוּים בְּבִּייוּ בְּיִיים בְּבְּבִּיים בְּיוּבְייוּב בְּיבִּיוּים בְּיוּבְיים בְּבִּיים בְּיוּבְיים בְּבִּיים בְּיוּי בְּיִיים בְּבִּבִּיים בְּבִּיים בְּיוּבְיים בְּיוּבְּבִיים בְּבִּיים בְּיִבְּיים בְיוּבְבִיים בְּיוּבְיים בְּיִבְּיים בְּיִבְיים בְּבִּיים בְּבִּיוּ

^{8.} AB+ (p. &t.) Estat (*EX). 9. AX: Equateleston. B*ton (†AEFX). AB: Of Egyaye (ton Egy. FX). B* $\pi \tilde{\alpha} \sigma \sigma \sigma v$ († FX). (10.) B*K. Exercing estat († F; A: $\dot{\sigma} n$. Eave $\dot{\sigma} o$. A. Exercing estat.). 11. AB: $\dot{\sigma} \sigma \sigma v$ (c. EFX). A*B: Engine estat.). 13. AB: $\dot{\sigma} \sigma \sigma v$ (c. EFX). A*B: Engine estat.). 15–25 * B¹ (sed v. 10, 22; † AB*FX passim inter se discr.).

קמץ בז"ק .17 יישהחוו ק'.9. א הרמר ק'.18.

8 BBlfern. "Und bas Baus wirb eingeriffen werben, bag alle, die vorüber geben, werben fich entfeten, und blafen und fagen: Barum bat ber Berr biefem Lanbe unb 9 biefem Baufe alfo gethan? *So wirb man antworten: Darum, bag fie ben Berrn, ibren Gott, verlaffen haben, ber ihre Bater aus Egyptenland führete, und haben angenommen andere Botter, und fle angebetet und ihnen gebienet, barum hat ber

Da nun bie zwanzig Jahre um waren, in welchen Salomo bie zwei Baufer bauete, bes Berrn Saus und bes Ronigs Saus, 11 *bazu hiram, ber Konig zu Thrus, Sa-Iomo Cebernbaume und Tannenbaume und Golb, nach alle feinem Begehr, brachte: ba gab ber Konig Salomo hiram zwanzig 12 Stabte im Lande Galilaa. *Und Biram

Berr alle bieg Uebel über fle gebracht.

jog aus von Thrus, bie Stabte ju befeben, bie ihm Salomo gegeben hatte, und fie 13 gefielen ihm nicht, *und fprach: Bas find bas für Stabte, mein Bruber, bie bu mir

gegeben haft? Und hieß fie bas Land Ca-14 bul bis auf biefen Tag. * Und Biram hatte bem Ronige gefandt hunbert und

zwanzig Centner Golb.

Und baffelbe ift bie Gumma ber Binfe, die der Ronig Salomo aufhob, ju bauen bes Berrn Baus und fein Saus und Millo und die Mauern Berufalems, und

16 Bagor und Degibbo und Bafer. *Denn Pharao, ber Ronig in Egypten, mar herauf getommen und hatte Gafer gewonnen und mit Feuer verbrannt, und bie Cananiter erwürget, bie in ber Stadt wohneten, und hatte fie feiner Tochter, Salomons Weibe, jum Gefchent gegeben. 17 *Alfo bauete Salomo Bafer, und bas 18 niebere Beth Boron, * und Baelath, und Thamar in ber Bufte im Lande,

11. U.L: Tannenbaume. 14. U.L: Golbes.

ach.7.21. Et domus haec erit in exemplum: 8 omnis qui transierit per eam, stupe-Da 29.34, bit et sibilabit et dicet: Quare fecit 262.49,8.Dominus sic terrae huic et domui Jer. 22,9.Dominus sic terrae huic et domui 18,16; 262.7,22, huic? Et respondebunt: Quia de- 9 reliauerunt Dominum Deum suum, qui eduxit patres eorum de terra Aegypti, et secuti sunt deos alienos et adoraverunt eos et coluerunt eos. ideirco induxit Dominus super eos omne malum hoc.

6,87s.7,1. 2Ch.8.1. Expletis autem annis viginti, post- 10 quam aedificaverat Salomon duas domos, id est domum Domini et domum regis * (Hiram rege Tyri praebente 11 Salomoni ligna cedrina et abiegna et aurum juxta omne quod opus habuerat), tunc dedit Salomon Hiram

aca.8,2. viginti oppida in terra Galilaeae. *Et 12 egressus est Hiram de Tyro, ut videret oppida quae dederat ei Salomon, et non-placuerunt ei, * et ait: Hae- 13 cine sunt civitates quas dedisti mihi. frater? Et appellavit eas terram Chabul usque in diem hanc. *Misit quo- 14 que Hiram ad regem Salomonem centum viginti talenta auri.

Haec est summa expensarum, quam 15 obtulit rex Salomon ad aedificandam domum Domini et domum suam et ^{28m.5,0};Mello et murum Jerusalem et Heser et Mageddo et Gazer. Pharao rex 16 Aegypti ascendit et cepit Gazer, succenditque eam igni, et Chananaeum, qui habitabat in civitate, interfecit, et

dedit eam in dotem filiae suae uxori Salomonis. * Aedificavit ergo Salo- 17

sch.8,5; mon Gazer et Bethoron inferiorem *et 18 8,6;4. Baalath et Palmiram in terra solitu-

13. man bief. 14. dW.vR.A: Talente.

^{15.} A.A: Summe.

^{8.} Und fo erhaben bas f. mag fein, fo follen. B: was angehet b. D. fo bas bodfte wird werben, ba wird Bebermann. (A: b. D. foll ein Beifpiel werben?) dW.vE.A: gifchen. B: ausg.

^{9.} B: anb. G. ergriffen. dW.vE: fich hangten (hingen) an. A: nachglugen. dW.vE: Unglud. 11. B: hatte S. mit ... befchentet. dW.vE: unter-

ftaste. dW: Copreffenh.

^{12.} B.dW.vB: maren u. recht in f. Augen.

^{11.} Al.: rex Salomon.

^{14.} Al. * Salom.

^{15.} biefes ift bie Gache ber Frohnbe (mie 5, 13). dW.vE: alfo verhielt es fich mit. B: u. bie Beffung? 16. aur Mitgift. B.dW.A: (ein)genommen. dW. A: umgebracht. B: Ausftener.

^{17.} dW.vE: untere. A: Unter:B.

^{18.} B.dW.vE: Thabmor. A: Balmira im &. ber Bufte.

έν τῆ ἐρήμφ έν τῆ γῆ, 19 καὶ πάσας τὰς πόλεις των σκηνωμάτων αὶ ήσαν τῷ Σαλομώντι, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἀρμάτων καὶ πάσας τὰς πόλεις τών Ιππέων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλομώντος ην επραγματεύσατο οίκοδομήσαι εν 'Ιερουσαλήμ και έν τῷ Λιβάνφ και έν πάση τῆ τῆς δυναστείας αὐτοῦ. 20 Πάντα τὸν ύπολελειμμένον λαόν από τοῦ Αμοβόαίου καί τοῦ Χετταίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υίων Ισραήλ όντων, 21 τὰ τέκνα αὐτών τὰ ύπολελειμμένα μετ' αύτους έν τῆ γῆ, ους ούκ ήδύναττο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ έξολοθρεῦσαι αύτούς, και ανήγαγεν αύτούς Σαλομών είς φόρον δουλείας έως της ημέρας ταύτης. 22 Καλ έκ τῶν υίῶν Ἰσραήλ οὐκ έδωκε Σαλομών εἰς δουλείαν, ὅτι αὐτοὶ ήσαν οἱ ἄνδρες οί πολεμισταί και παϊδες αύτοῦ και άργοντες καλ τρισσολ αύτοῦ καλ ἄρχοντες τῶν άρμάτων αύτοῦ καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ. 23 Ἡσαν δὲ ἄργοντες οί έπιστάμενοι έπὶ τῶν ἔργων Σαλομῶντος πεντακόσιοι και πεντήκοντα, οι κυριεύοντες જ્ઞે रक् λαφ το ποιούντι το έργον.

24 Η θυγάτης δε του Φαραώ ἀνέβη ἀπὸ τῆς πόλεως Δαυίδ είς τον οίκον αὐτῆς δν ψκοδόμησεν αὐτῆς τότε ψκοδόμησε Μελλώ.

25 Καὶ προςήνεγκε Σαλομών τρισσώς κας ενιαυτόν όλοκαυτώματα καὶ εἰρηνικάς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁ ἀκοδόμησε τῷ κυρίφ, καὶ ἐθυμίασεν ἐπὶ αὐτὸ τὸ ὂν ἐνώπιον κυρίου καὶ συνετέλεσε τὸν οίκον.

26 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλομῶν ναῦν ἐν ᾿Ασίων Γάβες τὴν υὐσαν ἐχομένην Αἰλὰθ ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἐν γῷ ᾿Εδώμ. ²⁷ Καὶ ἀπέστειλε Χιραμ ἐν τῆ κηὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικοὺς εἰδότας ἐλαύνειν θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων Σαλομῶντος. ²⁸ καὶ ἦλθον εἰς ὙΩρείς, καὶ ἔλαβον ἐκείθεν χρυσίου ἐκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σαλομῶντι.

18s. AB²: παὶ ἐν τῷ γῷ πάσ. (c. ?) ...*(alt.) πάσας... (pro τῆς δ.) τὸ μη κατάρξαι (c. FX). 20. AB² † παὶ τὸ Χαναναία παὶ τὸ Γεργεσαία (*F?). 21. AB²: ἐξολεθορεῦσαι (-λοθο. F). 22. AB²: πρᾶγμα (δαλ. F) ... *(bis) οἱ ... (bis) † (p. ἄρχ.) αὐτὸ ... *(p. ἄρμ.) αὐτὸ (c. F). 23. AB²: Οὐτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμένοι οἱ ἐπὶ τῷ ἔργα ... ἐπικρατὸντες ... οἱ ποιδυτες ἐν τῷ ἔργω (c. F). 24. AB²: Πλην θυγ. Φαρ. ... ἐπ πόλεως ... πρὸς οἰπον...

19 וַאָּת כָּל־עַרי המַסְכָּנוֹת אָשֵׁר 19 לַשָּׁלֹמָה וָאֵתֹ עָרֵי הָרֵּכֶב וְאֵת עָרֵי הַפַּרָשִׁים וָאת י חָשָׁק שָׁלְמֹה אָשֵׁר חשל לבנות בירושלם ובלבנון ובכל כ אַרֶץ ממָשׁלָתוֹ: כַּלְ־הֹעַם הנּוֹתַר מו האַמֹרָי הַחָמִי הַפָּרָזִי החָנִי וְהַיְבוּסֹי 21 אשר לא־מבני ישראל המה: בניהם אַשָּׁר נִוֹתְרָוּ אֲחֲרֵיהַם ישראל וַיַּצַלֵם שָׁלְמֹה לְמַס־עֹבֵר עַר הַיַּוֹם 22 הַאָרוּ וּמִבְּנֵי יִשִּׁרְאֵל לְא־נָתֵן שְׁלֹמִה יהם אַנְשֵׁי הַפִּלְחָמָה וַצַבְּדִיוֹ וְשַּׁרֵיו וְשֵׁלִשָּׁיו וְשַׂרֵי רְכְבָּוֹ וּפַרְשֵׁיו: הַּמַּלָאַכָה לִשְׁלֹמה חֲמַמֵּים וַחֲמֵשׁ מַאָּוֹת הַרֹדֵים בַּעָם הַעשׁים בַּמְּלַאכָה: אַה בַּת־פַּרִעָה עַלְתַהֹּ מֵעֵיר דָּוָד אַל־בַּיתַה אַשֵּׁר בַּנָה־לֵה אָז כְּנָה אָת־

ה וְהָּצֶלֵה שָׁלֹמה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים אֲשֶׁר בְּנָה לִיהוָה וְהַקְמִיר אִתּוֹ אֲשֶׁר בָשָּׁיָה עֹלִיהוָה וְהַקְמֵיר אִתּוֹ אֲשֶׁר לִפָּנִי יִהוָּה וְשׁלֵּם אָת־הַבִּיִת:

בּפֵּר וֹהָבָאוּ אָלִ-שַּמֵּלְנְ שָׁלְּטִּי מִשְׁׁםִ זִּשָּׁר אַנְפַּת-מִאָּוּע וֹבֹּשְׁרָים אַנּבֹרוֹ שָׁלְשִׁי: וֹהָּלָאוּ אוִפִּירִים וֹהַלֹּחֹוּ אַנּבֹרוֹ שְׁלְּהִי: וֹהְּלָחוּ וִיבֹח בִּיִּח מֹח אָנּבְרָ אַשְׁׁתִּי אָנִהִּי וְדִּהְּלָוֹת וְיבֹח בִּיח מֹח פָּבָר אָשְׁתִּר אָנִהִי וְיבִּשְׁלִּוֹת מַלְ-שִׁׁפַּת יִם-בּּאָבוֹ אַשָּׁר אָנוּבּאִילְוּנוּ מַּלְ-שִׁפַּנוּ יִם-בָּאַבְי וְאַבִּי בְּשָׁבִּי הַּפָּנְלְוֹ שְׁלְמִי בְּלִבּאַנִי בַּפֹּבּיוּוּר

(*αὐτῆ) σὰν τὴν Μ. (c. F). 25. AB*: ἀνεβίβασεν Σ. τρεῖς καθύδυς ἐν τῷ ἐν. ... ἐπὶ τῷ θυσιαστηρίδ ... ἐθυμία αὐτός εἰς πρόςωπον ... ἀπήστισεν σὰν τὸν οἰκον (c. F). 26. AB: Καὶ ναῦν ὑπὲς ἐ πασίαν... τῆς ἐσχ. Φαλ. (c. FX). 27. AB: ἐλαύν. εἰδ. (c. FX). 28. B: Σωφιρὰ ('Oφείρ?'). ΑΕΧ: τετρακόσια καὶ εἴκοσι.

IX.

19 und alle Stabte ber Kornhäuser, die Salomo hatte, und alle Städte der Wagen, und die Städte der Reuter, und wozu er Lust hatte zu bauen zu Jerusalem, im Libanon und im ganzen Lande seiner Herrschaft.

20 * Und alles übrige Bolt von ben Amoritern, Hethitern, Pheresitern, Sevitern und Bebusttern, die nicht von den Kindern Israel

21 waren, *berfelben Kinber, bie fie hinter fich überbleiben liegen im Lanbe, bie bie Kinber Ifrael nicht konnten verbannen, bie machte Salomo ginsbar bis auf biefen

22 Tag. *Aber von ben Kinbern Sfrael machte er nicht Knechte, fondern ließ fie Kriegeleute und feine Knechte und Fürften und Ritter und über feine Wagen

23 und Reuter fein. *Und ber Amtleute, bie über Salomons Geschäfte waren, berer waren funf hunbert und funfzig, die über bas Bolf herrscheten und die Geschäfte ausrichteten.

24 Und die Tochter Pharao zog herauf von ber Stadt Davids in ihr Saus, bas er für fie gebauet hatte. Da bauete er auch Millo.

25 Und Salomo opferte bes Jahrs breimal Brandopfer und Dankopfer auf bem Altar, ben er bem herrn gebauet hatte, und räucherte über ihm vor bem herrn. Und ward also bas haus fertig.

26 Und Salomo machte auch Schiffe gu Egeon Beber, die bei Eloth liegt, am Ufer bes Schilfmeers, im Lanbe ber Ebomiter.

27 "Und hiram fanbte feine Rnechte im Schiff, bie gute Schiffleute und auf bem Meer erfahren waren, mit ben Knechten Salomons,

28 "und tamen gen Ophir, und holeten bafelbst vier hundert und zwanzig Centner Golb, und brachtens bem Ronige Salomo.

2Ch.S.6. dinis. * Et omnes vicos, qui ad se 19 132,28. pertinebant et erant absque muro, 10,28. munivit, et civitates curruum et civi-2Ch.1,14 tates equitum, et quodcumque ei placuit ut aedificaret in Jerusalem et in Libano et in omni terra potestatis 2Ch. 8,7. suae. *Universum populum, qui re- 20 3.1s. manserat de Amorrhaeis et Hethaeis et Pherezaeis et Hevaeis et Jebusaeis, 2Ch.8.8. qui non sunt de filiis Israel: *ho-21 rum filios, qui remanserant in terra, Dt.7,2. 01.16,10 quos scilicet non potuerant filii Is-Bar. 2,54. rael exterminare, fecit Salomon triach.a,e, butarios usque in diem hanc. *De 22 filiis autem Israel non constituit Sa-Lv.26,39. lomon servire quemquam, sed erant viri bellatores et ministri ejus, et principes et duces et praefecti curruum et equorum. *Erant autem 23 5,16. principes super omnia opera Salomonis praepositi quingenti quinquaginta, qui habebant subjectum populum et statutis operibus imperabant.

civitate David in domum suam, quam aedificaverat ei Salomon; tunc aediv. 15. ficavit Mello.

2Ch. Offerebat quoque Salomon tribus 25 vicibus per annos singulos holocausta s,64. et pacificas victimas super altare, quod aedificaverat Domino, et adolebat thymiama coram Domino; perfectumque est templum.

2Ch.8,17. Classem quoque fecit rex Salomon 26
Di.2,8. in Asiongaber, quae est juxta Ailath
in littore maris rubri in terra Idu-

v.11. maeae. *Misitque Hiram in classe 27 2Ch.8,18. illa servos suos viros nauticos et guaros maris cum servis Salomonis.

10,11.22; *Qui cum venissent in Ophir, sum-28

10,11,22; Qui cum venissent in Ophir, sum-28 ptum inde aurum quadringentorum viginti talentorum detulerunt ad regem Salomonem.

24. Al. * Salomon.

^{23.} U.L: ber waren. 28. U.L: Golbes,

^{19.} dW.vE: Borratheh. B: Proviantflabte.

^{21.} frohnbar. vB: vertilgen. A: anerotten. dW: hob S. ale Frohn. Arbeiter ans. vE: machte zu Frohnarb. B: ließ S. zu einem bienstbaren Ausschnst ansnehmen.

^{22.} u. f. Diener. B.dW.vE: feinen (jum) Ruecht, fonbern (benn) f. waren. B: n. f. Sanptleute u. Obersten über ... dW.vE: u. f. Ob. u. f. (Bagentampfer)

n. bie Db.

^{23.} Arbeiten ... fo an bem Wert arbeiteten (wie 5, 16).

^{24.} Mber. B: bie Beffung?

^{27.} dW.vE.A: bee DR. fundig.

Χ. Καὶ βασίλισσα Σαβὰ ήπουσε τὸ ότομα Σαλομώντος και τὸ όνομα κυρίου, και ήλθε ² Kal τοῦ πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι. ήλθεν είς Ίερουσαλήμ έν δυνάμει βαρεία σφόδρα, καὶ κάμηλοι αίρουσαι άρώματα καὶ γρυσὸν πολύ σφόδρα και λίθον τίμιον και ήλθε πρός Σαλομώντα και ελάλησεν αύτώ πάντα όσα ην έν τη καρδία αὐτης. 8 Καὶ ἀπήγγειλεν αύτη Σαλομών πάντας τούς λόγους αὐτής. ούκ ήτ λόγος παρεωραμένος ύπο του βασιλέως ον ούκ απήγγειλεν αθεή. ⁴ Καὶ είδε βασίλισσα Σαβά πάσαν την Φρόνησιν Σαλομώντος, και τὸν οίκον ον φκοδόμησε, 5 και τὰ βρώματα Σαλομώντος, καὶ την καθέδραν παίδων αύτου, και την παράστασιν λειτουργών αύτου, και τον ίματισμον αύτών, και τούς οἰνογόους αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν αύτοῦ ην άνέφερεν έν οἶκφ κυρίου καὶ έξ έαυτης έγένετο. 6 Καλ είπε πρός τον βασιλέα Σαλομώντα · Άληθινός ὁ λόγος ὅν ἡκουσα έν τη τη μου περί του λόγου σου και περί της φρονήσεώς σου, 7 και ούκ έπιστευσα τοῖς λαλούσί μοι, έως ότου παρεγενόμην καὶ έωράχασιν οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἐστὶ τὸ ήμισυ καθώς ἀπήγγειλάν μοι προςτέθεικας σοφίαν καὶ άγαθὰ έπὶ πᾶσαν τὴν άκοὴν ην ήκουσα εν τη τη μου. 8 Μακάριαι αί τυναϊκές σου, μακάριοι οἱ παίδές σου οὖτοι οἱ παρεστηκότες ενώπιον σου διαπαντός, οἱ ἀκούοντες πάσαν την φρόνησών σου. 9 Γένοιτο κύριος ό θεός σου εύλογημένος, δς ήθέλησεν έν σολ δούναί σε έπλ θρόνου Ίσραήλ, διά κό άγαπαν κύριον τον Ισραήλ στήσαι είς τον αίώνα και έθετό σε είς βασιλέα ἐπ΄ αὐτοὺς του ποιείν κρίμα έν δικαιοσύνη και έν κρίμα-10 Καλ έδωκε τῷ Σαλομώντι έκατὸν καὶ είκοσι τάλαντα χρυσοῦ καὶ άρώματα πολλά σφόδρα καὶ λίθον τίμιον πολύν ούκ εληλύθει κατά τὰ άρωματα έκεινα έτι είς πλήθος, α έδωκε βασίλισσα Σαβά τῷ βασιλεί Σαλομώντι. 11 Καὶ ή ναῦς Χιρὰμ

וּמלֶפת־שׁבֹא שמעת את-שמע לשם יהוה ותבא לנפתו במכים נשאים ישלמה וַתִּדָבֶּר אלֵיו את כּל־אשׁר ריבד לא־הַיָה דָבָר נֵעְלֵם ַ בַּוְרַהַּפָּנֹכֶהְ אֲשָׁר כָאׁ הָבֵּיד כַהּ: וַתַּּרָאׁ מַלְכַּת־שָׁבָא אָת כַּל־חַכִּמת שׁלמה ומלבשיהם ומשפיו יַעַלַה בַּית יָהוָה וָלָא־הַיָה בַה עוֹד • רַּרְחַוּ רַמֹּאמֵר אַל־הַמַּלַךְ אָמַתֹּ הַיָּה יתַכְמַתַה: וְכָא־הַאָּמַנּתִי ־בַּאתִי אַל־הַשְּׁמנוּעה 8 שַׁבַּעָתִי: אַשָּׁרֵי אַנְשֵׁיה אַשְׁרֵי עַבַּדֵיה אַכֶּה הַלְמְדֵים לְפָנֵיךְ תַּמִיד הַשִּׁמְעִים 9 אַת־תַכְמַתה: יָהֹי יָהֹוָה אַלְהִיהְ בּרֹוּה בַּאַהַבַת יְהֹוָה אָת־יִסְּרָאַל לעלם וַיִּשִּׁימָהַ לְמֵלֶה לֻצַשָּׁוֹת מִשְׁפַּט י וּצָּדָקָה: וַתְּנֵוֹן כַבְּנֵרֶך בֵיאָה וְעַשְּׁרֵיםי זַהַּב וּבְשַּׁבֵּים הַרַבֵּה מָאָד וָאֵבֵן כבשם ההוא וו שׁלֹבָוֹה: וָגַם אָנֵי חִירָם אַשׁר

^{1.} AB*τδ(†FX). 2. AB: ηδύσματα (άρ. FX)...
πολύν...εἰςῆλθε (c. FX). 3. Β: παρὰ (ὑπὸ ΑΕΓΧ).
5. AB: στάσιν λ.... ἰμ. αὐτδ (c. FX). 7. Β: εἰσὶ (ἐστὶ ΑΕΓΧ)...*σοφ. καὶ († ΑΓΧ). AB † (p. ἀγ.)
πρὸς αὐτὰ (*FX). 8. ΑΒ: διόλε (ἐιαπ. FX). 9. ΑΒ
*(alt.) εἰς († FX). ΑΧ: καὶ δικαιοσύνην. 10. ΑΒ
(pr. ἐκ.) καὶ († ΕΓΧ)... χρυσίσ... (bis) ἡδύσματα ...*πολ. (c. FX).

^{1.} bie R. ... bas S. E. hörete ob bem R. B.vE: wegen bes R. dW: ben Ruf G. burch Jehova. A: im R. b. h.
2. B: heer. dW: Juge. vE: Bracht ... Gewarze.

X. Und da das Gerücht Salomons, von bem Ramen bes herrn, fam vor bie Roniain vom Reich Arabien, tam fie, ihn gu 2 verfuchen mit Rathfeln. *Und fie tam gen Berufalem mit einem febr großen Beug. mit Rameelen, bie Specerei trugen und viel Bold und Ebelgefteine. Und ba fie gum Ronige Salomo binein fam, rebete fie mit ibm alles, was fie fich vorgenommen batte. 3 "Und Salomo fagte ibr alles, und war bem Ronige nichts verborgen, bas er ihr Anicht fagte. *Da aber bie Ronigin vom Reich Arabien fabe alle Beisheit Salomone, und bas Saus, bas er gebauet 5 hatte, *und bie Speife fur feinen Tifch, und feiner Rnechte Wohnung, und feiner Diener Amt und ihre Rleiber, und feine Schenken, und feine Branbopfer, bie er in bem Baufe bes Berrn opferte: tonnte fie fich 6 nicht mehr enthalten "und fprach gum Ronige: Es ift mabr, was ich in meinem Lande geboret babe von beinem Befen und 7 von beiner Beisheit, "und ich babe es nicht wollen glauben, bis ich getommen bin und habe es mit meinen Augen gefeben. Und fiebe, es ift mir nicht bie Balfte gefagt; bu haft mehr Beisheit und Gutes benn bas Gerucht ift, bas ich geboret habe. 8 * Selig find beine Leute und beine Rnechte, bie allezeit por bir fteben und beine Beis-9 beit horen. "Gelobet fei ber Berr, bein Bott, ber zu bir Luft hat, bag er bich auf ben Stuhl Ifraels gefest bat, barum, bag ber Gerr Ifrael lieb hat ewiglich, und bich jum Ronige gefest bat, bag bu Bericht 10 und Recht halteft. "Und fie gab bem Ronige hundert und zwanzig Centner Gold, und febr viele Specereien und Chelgesteine; es fam nicht mehr fo viel Specerei, als bie Ronigin vom Reich Arabien bem Ro-11 nige Salomo gab. * Dazu bie Schiffe

1.4.10. Reiche. U.L: von Reicharabien. 2. U.L: mas fle vorgen. 10. U.L. fehr viele Speceren.

*Ch.9.1se Sed et regina Saba, audita fama]
L.11,31: Salomonis in nomine Domini, venit
1862: tentare eum in seniomatibus **Et Sed et regina Saba, audita fama X. tentare eum in aenigmatibus. *Et 2 ingressa Jerusalem multo cum comitatu et divitiis, camelis portantibus aromata et aurum infinitum nimis et gemmas pretiosas, venit ad regem Salomonem, et locuta est ei universa sch.9,2 quae habebat in corde suo. *Et docuit eam Salomon omnia verba quae proposuerat; non fuit sermo. qui regem posset latere et non reache a sponderet ei. *Videns autem regina Saba omnem sapientiam Salomonis et domum quam aedificaverat, *et 5 2Ch. 2.4. cibos mensae ejus et habitacula servorum et ordines ministrantium vestesque corum et pincernas, et ho-(2Rg. locausta quae offerebat in domo Domini: non habebat ultra spiritum, sch.9,4.4 dixitque ad regem: Verus est sermo quem audivi in terra mea super sermonibus tuis et super sapientia 2Ch.e.s. tua, et non credebam narrantihus 7 mihi, donec ipsa veni et vidi oculis meis et probavi quod media pars (Sap. mihi nunciata non fuerit: major est sapientia et opera tua, quam rumor 2Ch.9.7. quem audivi. Beati viri tui et beati L-10,22 servi tui, qui stant coram te semper 2Ch. 9.8. et audiunt sapientiam tuam. *Sit Do- 9 5.7. minus Deus tuus benedictus, cui complacuisti, et posuit te super thronum Israel, eo quod dilexerit Dominus Israel in sempiternum, et constituit 25m.8.15 te regem, ut faceres judicium et juact. s. stitiam. * Dedit ergo regi centum 10
Pa.72,16 viginti talenta auri et aromata multa nimis et gemmas pretiosas; non sunt allata ultra aromata tam multa, quam ea quae dedit regina Saba regi Salo-2Ch. 9,10. moni. *Sed et classis Hiram, quae 11

B.A: in ihrem Bergen hatte. dW: im Sinne. vE: mas in ihr. S. mar.

^{3.} alle ihre Fragen. B: zeigte ihr a. ihre Cachen

an? vE: batte fagen tonnen.

^{5.} feinen Mufgang, baburch er ju ... ging, erftans mete fie. B.vE: Munbichenten. dW: fam fie gang außer fich. B.vE: war fein Geift mehr in ihr. A: Athem?

^{6.} dW: Babrbeit mar bie Rebe. vE.A: Bahr ift. Polyglotten - Bibel. M. T. 2. 2016 1. Abth.

^{2.} Al. * regem.

dW: beinen Sachen. vE: Ginrichtungen. A: Reben ? 7. B: haft mit 2B. ... übertroffen das G. dW.vE: übertriffft an 2B.

^{8.} n. fel. biefe b. Rn. vE: Gladfelig. dW: Geil beinen ...!

^{9.} hat er ... gef. bağ bu R. u. Gerechtigt. übeft. B: andubeft. A: fchaffeft. vE: Bohlgefallen an bir. dW: bich erforen. A: bem bu mohlgef. haft.

^{. 11.} dW.vE: das Schiff?

ή αίζουσα τὸ χουσίον ἐκ બρελο ἤνεγκε ξύλα πελεκητὰ πολλὰ σφόδρα καὶ Μθον τίμιον 'κολύν'. 12 Καὶ ἐκοίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πελεκητὰ ὑποστηρίγματα τοῦ οίκου κυρίου καὶ τοῦ οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ νάβλας καὶ κινύρας τοῖς ἀδοῖς οὐκ ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὧφθη που ἔτι ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης, 13 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλομών ἔδωκε τῆ βασιλίσση Σαβὰ πάντα ὅσα ἡθέλησεν ὅσα ἡτήσατο, ἐκτὸς κάντων ὡν ἔδωκεν αὐτῆς δὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως Σαλομώντος. Καὶ ἀπεστράφη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς, αὐτὴ καὶ πάντες οἱ παίδες αὐτῆς.

14 Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐληλυθότος Σαλομώντι έν ένιαυτώ ένὶ έξακόσια καὶ έξήκοντα έξ τάλαντα γρυσίου, ¹⁵ γωρίς τών φόρων των ύποτεταγμένων και των έμπόρων και πάντων των βασιλέων των έν τφ πέραν και των σατραπών της της. 16 Καί εποίησε ό βασιλεύς Σαλομών διακόσια δόρατα γρυσα έλατά· έξαχόσιοι χρυσοί έπησαν έπλ τὸ δόρυ τὸ έν· 17 καὶ ἐποίησε τριακοσίους θυρεούς χρυσούς έλατούς. τρείς μναί χρυglov enugar ful ton gadega ton gaa. nag ggwan αὐτὰ εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. 18 Καλ έποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον έλεφάντινον μέγαν καλ περιεγρύσωσεν αὐτὸν χρυσίφ δοκίμφ. 19°Eξ ἀναβαθμοί τῷ θρόνφ, καὶ προτομαί μόσχων εκ των όπίσω αὐτοῦ τῷ θρόνφ, καὶ γείρες ένθεν καὶ ένθεν έπὶ τοῦ τόπου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες έστηκότες παρά τας γετρας, 20 και δώδεκα λέοντες έστωτες દ્રષ્ટા हुआ रळ्न हुट्टे αραβαθμών દુમθεν και દુમθεν. ούκ εγένετο ούτως έν πάση βασιλεία. 21 Καλ πάντα τὰ σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ Σαλομώντος γεγονότα χρυσά, καὶ λουτήρες χρυσοί, καὶ πάντα τα σκεύη οίκου δρυμού του Λιβάνου γρυσίω συγκεκλεισμένα ούκ ήν άργύριον, ότι ούκ

11. AB: Συφίος. -εἰο ('Δφ.?). AB * πολύν († FX).

12. AB: ἀφθησαν ... * ἔτι (ο, FX). 13. AB: (ἐ)δε-δάκει ... ἤίθεν (c, FX). 14. B† (a. Σ.) τῷ (* F; A: τῷ). 15. Β: τῷ πέραν (τῶν ἐν τ. π. FX). 16. Β * ο βασ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ: τριακόσια (διαν.?) ... τριακόσιοι (ἔξ. F). 17. AB: (ἐ ἔποίησε) τριακόσια όπλα (χονεῷ) ἐἰατά καὶ τρ. Β: ἐνῆσαν χρυσῷ. AB: εἰς τὸ ὅπλον τὸ Ἐν ... † (p. αὐτὰ) ὁ βασιἰεὺς. 19. AB: τῷ θρ. ἐκ τ. ὁπίσω αντῷ. 20. AB: ἐ γέγονεν ... * ἐν.

וֹמֹלְבֹוֹהִנּיּ הַעְעִׁעִּ וַעַּפָּׁן וַעַּלָּנִׁ לְאַרְצֵּׁשִּ הַיִּא הַלְּכַּיִ זְּאָשֵׁׁר נְּעַוֹן-לָשִּ פְּנִגְ הַפָּּלָּה הַלְּבַּיִ אָשָׁר הָּעָתִּי נְעַוֹן לְמַלְפַּעַר הַבְּּצָּי אָעִ-פָּלִים לְשָׁלְיִם לְאִ-בֹּא הַוֹּ הַלְּמָבִּי הַנְּכָּלִים לְשָׁלִים לְאִ-בֹּא כֵּן הַלְּמָבִי הַנְּבָּלִים לְשָׁלִים לְאִ-בֹּא כֵּן הַלְּמָבִי הְנִבְּלִים לַשָּׁלִים לְאִ-בָּא כֵּן הַלְּמָבִי הְבָּלִים לַשְּׁלִים לְאָּרַבָּא כֵּן הַלְּמָבִי הְנִּבְּלִים לַשְּׁלִים לְאָּרַבָּא כֵּן הַלְּמָבִי הְבָּבְית יִּנְּבָּלִים לַשְּׁלִים לְאַרָּבָּי בּינִב מְאוּשָׁיר הַבָּבִיא מַאִּשָּׁיר הַבְּּלֵּים הַבְּבָּית הַלְּבָּי הַבְּיִבּי הַבְּבָּיה בְּיִבְּים לִישְׁרִבּים לִישְׁרִים בְּיִבְּים בְּבָּבִיים לִּשְׁיִים בְּעָבִּים בְּבָּבְּים בַּעְּבִּים בְּבָּבִיים בְּבִּבְּים בְּבָּבְּים בְּבָּבִים הַלְּבֵּים בְּבָּבִיים בְּבָּבִּים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבִּבְּים בְּבָּבִים בְּבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּים בְּבָּבִים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבָּבִים בְּבְּבִּים בְּבְּבָּבִים בְּבָּבְּים בְּבָּבְים בְּבִּבְּים בְּבָּבִים בְּבָּבְים בְּבְּבִּבְּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּיִּבְּים בְּבִּבְּיִבְּים בְּבָּבִּים בְּבָּבִים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּיִבְּיִים בְּבִּבְּים בְּבִּבְיִּים בְּבִּבְּיִים בְּבִּבְּיִבְּיִים בְּבְּיִבְּיִבְּיִים בְּבָּבְיִים בְּבִּבְיִּים בְּבִּבְיִים בְּבָּבְיִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבָּבְיים בְּבָּבְיִים בְּבְּבְּיִים בְּבִּבְיִים בְּבָּבְיִים בְּבָּבְיִים בְּבְּבָּים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבְּבְיִים בְּבָּבְיּים בְּבְּבָּים בְּבָּבְיים בְּבָּבְיים בְּבָּבְיים בְּבָּבְיים בְּבָּבְיים בְּבָּבְיים בְּבְּבְיים בְּבָּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבָבְייִים בְּבְּבְיבְיים בְּבָּבְיים בְּבְּבִּים בְּבְבָּבְיים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְּיים בְּבְבְיים בּבְבְּיים בְּבְּיבְּבְיים בְּבְּבְּיים בְּבְּבִּיבְיבְבָּבְיים בְּבְּבְּיבְיים בְּבְּיים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְּיבְים בְּבְּבְיבְּבְּבְבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּבְיבְיבְיבְּיבְּבְיבְּב

מממק אחת שש מאות בַּשָׁנֵה פו ששים ושש ככר זהב: לבל מאנשי הַתַּרִים וּמִסְחֵר הַרְכָלִים וְכַל־מַלְכֵי 16 הערב וּפחות הארץ: וַיַּעַם הַפֵּלַהְ שכמה מאתים זרהב שש-מאות 17 האחת: ושכש מאות מגנים זהב שַׁחוּם שָׁלְשָׁת מַנִים זַהַב יצֵלָה עַל־-הַשָּבֶן הָאָחָת וַיִּתִּנִם הַפֵּלֶךְ בֵּית נַצֶר 18 הַלְּבָנְוֹן: וַיַּצָשׁ הַמֵּלֵהְ כְּפָא־שַׁן בַּדְוֹל שש מעלות 19 ויצפהר זהב מופז: לַכְּסָהֹ וְרֹאשׁ עַגִּוֹל לַכּסהׁ מאחריו וידת מזה ומזה אל-מקום השבת ושנים אריות למדים אצל הידות: כ וּשָׁבֵּים עַשֵּׁר אָרַיִּים לִמְדֵים שַׁם עַל־-שש המעלות מזה ומזה לא־נעשה לַכַל־מַמְלַכִוֹת: וַכֹל כּלִי מִשְׁלָה הַּמַלֵה שָׁלֹמה זָחָב וִכֹל כְּלֵי בֵּית־יֵצַר הַלְּבָנִון זָהָב סָנִיר אֵין בַּסֵף לָא נַחָשֵׁב

v. 19. bis ברא תחת אלם

^{11.} auch aus D. febr v. Mimnggimbolg. 12. jum D. B.dW.vE.A: Belanber. B.dW: 5. n. Lanten. vE.A: Cithern u. S.

^{13.} nach feiner tonigl. Danb. B: w. man ihr g. u.

W.

Strams, Die Bold aus Dobir führeten. brachten febr viel Cbenbols und Ebelgefteine. 12 "Und ber Ronig ließ machen von Chenholz Pfeiler im Saufe bes Berrn und im Saufe bes Ronige, und Barfen und Bfalter für bie Ganger; es fam nicht mehr folch Ebenholg, warb auch nicht mehr gefeben 13 bis auf biefen Lag. *Und ber Konig Sa-Iomo gab ber Ronigin vom Reich Arabien alles, was fie begebrte und bat, ohne was er ihr gab von ihm felbft. Und fte wandte fich und zog in ihr Land fammt ihren Rnechten. Des Golbes aber, bas Salome in einem Jahre tam, mar am Gewicht feche bunbert 15 und feche und fechzig Centner, *ohne mas von Rramern und Raufleuten und Apothefern und von allen Ronigen Arabiens und von ben Gewaltigen in Lanbern fam. 16 "Und ber Ronig Salomo ließ machen zwei bunbert Schilbe vom beften Bolbe, feche hunbert Stud Golbes that er zu einem 17 Schilbe, *und brei hunbert Tartiden vom beften Golbe, je brei Bfund Golb zu einer Tartiche; und ber Ronig that fie in bas 18 Saus vom Balbe Libanon. "Und ber Ronig machte einen großen Stuhl von Elfenbein, und überzog ihn mit bem ebel-19 ften Golbe. *Und ber Stuhl hatte feche Stufen, und bas haupt am Stuhl mar hinten rund, und waren Lehnen auf beiben Seiten um bas Befäge, und zween 20 Lowen ftanden an ben Lehnen, zwölf Lowen ftanben auf ben feche Stufen auf beiben Seiten. Solches ift nie 21 gemacht in feinen Ronigreichen. * Alle Trintgefäße bes Ronigs Salomo waren golben, und alle Befäße im Saufe vom Balbe Libanon maren aus lauter Bolb, benn

11. 12. A.A: Sebenholz. 13. A.A: Reiche. U.L: von Reicharabien. 16. A.A: Schilber. 19. A.A. um ben Sis. A.A: bes Sises. U.L: zwo Lowinnen. 20. A.A: feinem Königreiche.

b. Bermögen bes Ron. S.? dW: n. ber Beife? vE: Freigebigfeit. A: an fonigl. Gabe.

3teigergiett. A: an tonigt, Gaot.

15. s. Sauflen n. s. Märkten ber Raufleute.
B: v.b. Raufl. u. vom hanbel b. Krämer. dW.vE: v.b.
Ar. ... Raufl. dW: Kon. ber Bunbesvölfer? B: Gew.
im Lanbe. dW.vE: Statthaltern bes L. A: Fürften.

16. B.vE: geschlagenem G. dW: versettem? A:
lanterften? vE: nahm er. dW: zog er über ein Sch.

B: ging auf ein. A: gab ... ju ben Blechen eines Sch.

9,276. portabat aurum de Ophir, attulit ex (aca.a,a.Ophir ligna thyina multa nimis et ach. 9,11. gemmas pretiosas. Fecitque rex de 12 lignis thyinis fulcra domus Domini et domus regiae et citharas lyrasque cantoribus; non sunt allata hujuscemodi ligna thyina neque visa usque 2Ch.9.12.in praesentem diem. * Rex autem 13 Salomon dedit reginae Saba omnia, quae voluit et petivit ab eo, exceptis (Bath. his quae ultro obtulerat ei munere regio. Quae reversa est et abiit in terram suam cum servis suis. 2Ch.9,13. Erat autem pondus auri, quod 14 afferebatur Salomoni per annos singulos, sexcentorum sexaginta sex ta-2Ch.9,14.lentorum auri, *excepto eo quod 15 v.25. afferebant viri, qui super vectigalia Pa.72,10 Coh.2,8. erant, et negotiatores universique scruta vendentes et omnes reges Ara-20,24; biae ducesque terrae. Fecit quo- 16 14,36. que rex Salomon ducenta scuta de ^{28m.8,7.} auro purissimo; sexcentos auri siclos 2Ch.9,16. dedit in laminas scuti unius; *et tre- 17 centas peltas ex auro probato; trecentae minae auri unam peltam vestiev.21.7.2 bant; posuitque eas rex in domo 2Ch.9.17. saltus Libani. * Fecit etiam rex Sa- 18 22,39. lomon thronum de ebore grandem, Ap. 30,11 et vestivit eum auro fulvo nimis. sch.9,18.#Qui habebat sex gradus, et summi- 19 tas throni rotunda erat in parte posteriori, et duae manus hinc atque inde tenentes sedile, et duo leones stabant juxta manus singulas, * et 20 ^{2Ch.9,19} duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atque inde; non est factum tale opus in universis regnis. ach., ach., sed et omnia vasa, quibus potabat 21 rex Salomon, erant aurea, et univ.17.7,2. versa suppellex domus saltus Libani de auro purissimo; non erat argen-

17. bes Balbes. B.A: fleinere Schilbe.

18. dW.vE.A: Thron. B: feinften. dW.vE: ge=

reinigtem. A: gar glangenbem.

19. hinten war. B: v. hinten her. dW: er war oben gerundet v. h. vE: die Spite des Thr. h. w. ger. dW.vE: Armlehnen ... am Site. B: an b. Ort da der S. war. A: 3wo hande hafteten an b. S. des S.

21. B.dW.A: nichts (war) von S. vE:baw. gar n. v. S.

ην λογιζόμενον εν ταῖς ήμεραις Σαλομώντος. 22 Ότι ναύς Θαρσείς τῷ βασιλεί Σαλομώντι έν τη θαλάσση μετά των νηών Χιράμ· μία διά τριών έτων ήρχετο τῷ βασιλεί ναῦς έχ Θαρσείς χρυσίου και άργυρίου και λίθων το-

ρευτών καὶ πελεκητών.

23 Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλομών ὑπὲρ πάντας τους βασιλείς της γης πλούτφ και φρονήσει. 24 Καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόςωπον Σαλομώντος, του ακούειν της φρονήσεως αὐτοῦ ής έδωκε κύριος ἐν τῷ καρδία 25 Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἔκαστος τὰ δώρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ ίματισμόν, στακτήν καὶ ήδύσματα καὶ ίππους και ήμιόνους το κατ' ένιαυτον είς ένι-²⁶ Καὶ συνήγαγε Σαλομών άρματα αυτόν. καὶ Ιππεῖς, καὶ ἡσαν αὐτῷ τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι επποι είς αρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες Ιππέων, καὶ έθετο αυτούς έν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασι-²⁷ Καὶ ἔδωκεν ὁ βαλέως εν Ίερουσαλήμ. σιλεύς 'Σαλομών τὸ χουσίον καί' τὸ ἀργύοιον εν Ίερουσαλημ ώς λίθους, και τας κέδρους έδωκεν ώς τας συκαμίνους τας έν τη πεδινή είς πλήθος. 28 Καὶ ή έξοδος των ίππων Σαλομώντος έξ Αίγύπτου, και είς ηγον οί έμποροι τοῦ βασιλέως ἐν ἀλλάγματι, ²⁹ καλ ανέβαινεν ή έξοδος έξ Αίγύπτου αρμα ανθ' έξακοσίων άργυρίου καὶ ἵππος άντὶ έκατὸν καί πεντήκοντα άργυρίου και ούτως πάσι τοϊς βασιλεύσι Χεττιίν και βασιλεύσι Συρίας κατά θάλασσαν έξεπορεύοντο.

XI. Καὶ ὁ βασιλεύς Σαλομών ήν φιλογύναιος καὶ έλαβε γυναϊκας άλλοτρίας, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραώ καὶ Μωαβίτιδας καὶ Άμ-

22. ΒΕΧ † (iu f.) Αυτή ήτ ή πραγματεία τῆς προτομῆς ής ανήτεγπεν ὁ βασιλεύς Σ. οἰκοδομῆσαι τ. οίκον κυρία καὶ τ. οίκον τὰ βασιλέως καὶ το τείχος Ίερυσαλήμ και την ακραν, το περιφράξαι τον φραγμόν της πόλεως Δαυίδ, και την Ασσούρ και την Μαγδάλ και την Γαζές και την Βαιθωρών την άνωτέρω και την Ίεθερμάθ, και πάσας τας πόλεις των άρμάτων και πάσας τας πόλεις των ιππίων καὶ την πραγματείαν Σαλωμών ην επραγματεύσατο οἰχοδομῆσαι ἐν Ἱερυσαλήμ καὶ ἐν πάση τῆ γῆ το μή κατάρξαι αὐτῦ πάντα τον λαον τον ὑπολέλειμμένον ὑπὸ τῦ Χετταίυ καὶ τῦ Αμοβραίο καὶ τῦ Φερεζαίο καὶ το Xararais xai το Εὐαίο xai το Ίεβοσαίο xai το Γεργεσαία, τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὅντων, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ αὐτᾶ ἐν τῇ γῇ, હς έχ έδύναντο οί υίοι Ίσραήλ έξολοθρεύσαι αὐτές, καί ανήγαγεν αὐτὸς Σαλωμών είς φόρον έως της ήμέρας ταυτης. Καὶ ἐκ τῶν υίῶν Ἰσραήλ ἐκ ἔδωκε Σαλωμών πράγμα, ότι αὐτοί ήσαν άνδρες οἱ πολεμισταί καὶ

שלמה למאומה: תַרְשַׁישׁ לַמַּלֵה בַּיָּם עם אָנִי אַחַת לַשָּׁלִשׁ שָׁנִים תַּבִּוֹא י אֲנֵי תַרִשָּׁישׁ נִשְׁאֵל זָתָב וָכָּסֶף שֶׁנְתַבְּים ולפים ותכנים:

23 . וַיִּגְדַּל הַמֵּלֵדְ שָׁלֹמֹה מִפָּל מַלְכֵי 24 הַאָרֶץ לְּעָשֵׁר וּלְחָכְמַה: וָכָּל־הָאָרֶץ מְבַקְשָׁים אָת־פְּנֵי שְׁלֹמָה לִשְׁמֹעַׁ אֵת־ׁ אַשֶּר־נָתַן אֵלְהַים בָּלְבַּוֹ: כח וָהַמַּה מִבִיאַים אישׁ מִנְחַתוֹּ כַּלֵּי־ זַהַב וּשָּׁלְמוֹת וְנַשֵּׁק וּבְשַּׂנִים סוּסֵים וּפְרַדֵים זְבַר־שַׁנַה 26 בַּשָׁנָה: וַיָּאֶסְף שָׁלְמַה רַכֵב וּפַרַשִׁים אָלֶף וָאַרָבַּע־מֵאוֹת הַכב

אַלָּת פַּרָשׁים וַיַּנְחָם הָרֶכֶב וְאָם־הַמֵּלֶהְ בִּיִרוּשָׁלֵם: 27 וַיִּתַן הַמֶּלֶךְ אַת־הַכַּסִף בִּירִישׁלַם פַאַבנים ואָת הַאַרוֹים נתו בַּשִּׁקְבֵים 28 אַשֶׁר־בַּשִּׁפֵלֶה לָרְב: וּמוֹצֶא הַפּוּסִים

אַשֶׁר לִשְׁלֹמָה מִמִּצְרֵיִם וּמִקּוָה סְחַרֵי 29 הַפַּלֶה יָקְחָוּ מִקְנֵה בִּמְחָיר: וַהַּצֵלֵה וַתָּצָא מֶרְכָּבֶה מִמְּצְרָיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת בַּסֵׁף וְסִוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן לְכַל־

מַלְכֵי הַחָתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרֶם בְּיָדֶם

יהַמַּלֶהְ שָׁלֹמֹה אָהַב נַשֵּׁים נַלְרְיִוֹת 💌.

મલાઉટ્ડ લઇરણ મલો લિંદ્ર ૧૦૧૧ ટ્રક્ટ મલો મ્ફાન્ડનો લઇરણ મલો લેફχοντες τῶν ἀρμάτων αὐτὖ παὶ ἐππεῖς αὐτῷ (* ΑΕΧ). 24. ΑΒ: ἀπὰσαι...*ἐν. 25. Β * αὐτῷ et σκ. ἀργ. κ. ΑΒΕΧ * εἰς. Β: ἐνιαυτῷ. 26.Β* Καὶ - ἐππεῖς († ΑΓΧ: Α: συνέλεξεν ... Γππυς). ΑΒ: τῷ Σαλωμών ... αὐτὰς (αὐτῷ ... αὐτὸς ΓΧ)... + (in f.) Καὶ ἦν ἦνόμε-νος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τῷ ποταμῷ καὶ ἔως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἔως ὁρίων Λίγύπτο (* F). 27. ΑΒ* Σαλ. et (alt.) τὰς. 28. Β: ἔξ. Σ. τῶν ἐππέων. ΑΒ al.: καὶ ἐξ Λίγ. κ. ἐκ Θεκθὲ ἔμπ. τῷ β., καὶ ἐλάμβανον έχ Θ. ἐν ἀλλ. (c.?). 29. AB: ἀντὶ ἐπατὸν (ὰ. ἐξ. F)...*έχ. χ. (+F).—1—8. Β: 1•. 3•. 1•. 2. 4•. 4•. 4•. 7. 5. F) ...*£x. x. (†F). — 1 — 8. B: 1ª. 3ª. 1ʰ. 2. 4ª. 4º. 4ʰ. 7. 5. 8. 6. (c. AFX). 1. B: φιλογύνης. (A) B*(duoult.) καὶ. bes Silbers achtete man zu ben Zeiten 22 Salomons nichts. Denn bas Meerschiff bes Königs, bas auf bem Meer mit bem Schiff hirams fuhr, kam in breien Jahren einmal, unb brachte Gold, Silber, Elfenbein, Affen und Pfauen.

Also ward ber König Salomo größer mit Reichthum und Beisbeit benn alle 24 Ronige auf Erben. *Und alle Welt begehrte Salomo zu feben, bag fle bie Beisbeit boreten, die ibm Gott in fein Berg 25 gegeben hatte. * Und jebermann brachte ihm Befchenke, filberne und golbene Berathe, Rleiber und Barnifche, Burge, Roffe, 26 Maulthiere jahrlich. * Und Salomo brachte juhauf Bagen und Reuter, bag er hatte taufend und vier bunbert Bagen unb awolf taufend Reuter, und ließ fle in ben Bagenftabten und bei bem Ronige gu Je-27 rufalem. *Und ber Ronig machte, bag bes Silbers zu Jerufalem fo viel mar wie die Steine, und Cedernholz fo viel wie bie wilden Feigenbaume in ben Brunben. 28 Und man brachte bem Salomo Bferbe aus Egypten und allerlei Bagre, und bie Raufleute bes Ronigs fauften biefelbige 29 Baare, *und brachten es aus Cappten beraus, je einen Wagen um feche bunbert Silberlinge, und ein Pferd um bunbert und funfzig. Alfo brachte man fie auch allen Ronigen ber Bethiter und ben Ronigen gu

MI. Aber ber König Salomo liebte viele ausländische Beiber, die Tochter Pharao und Moabitische, Ammonitische, Edomiti-

Sprien burch ihre Banb.

tum nec alicujus pretii putabatur in 2Ch.9,21. diebus Salomonis, *quia classis regis 22 per mare cum classe Hiram semel per tres annos ibat in Tharsis, de
(22,49. ferens inde aurum et argentum et dentes elephantorum et simias et pavos.

Magnificatus est ergo rex Salomon 23 super omnes reges terrae divitiis et 2019.22. sapientia. *Et universa terra desi-24 derabat vultum Salomonis, ut audiret sapientiam ejus, quam dederat Deus 2Ch.9.24 in corde ejus. Et singuli desere-25 v.15. bant ei munera, vasa argentea et aurea, vestes et arma bellica, aromata quoque et equos et mulos per * Congregavitque 26 annos singulos. Salomon currus et equites, et facti 4,26. sust ei mille quadringenti currus et duodecim millia equitum, et disposuit eos per civitates munitas et cum 2Ch.9,27. rege in Jerusalem. *Fecitque ut 27 sir.47,20.tanta esset abundantia argenti in Jerusalem, quanta et lapidum, et cedrorum praebuit multitudinem quasi

drorum praebuit multitudinem quasi sycomoros, quae nascuntur in cam
2Ch. 9,2a pestribus. Et educebantur equi 28

Dt. 17,16. Salomoni de Aegypto et de Coa;

81,16. negotiatores enim regis emebant de

Coa et statuto pretio perducebant.

Egrediebatur autem quadriga ex 29

Aegypto sexcentis siclis argenti et
equus centum quinquaginta; atque in
hunc modum cuncti reges Hethaeorum et Syriae equos venumdabant.

Rex autem Salomon adamavit **XI.**Dt.17,17. mulieres alienigenas multas, filiam

a,1. quoque Pharaonis et Moabitidas et

^{21.} A.A: nicht. 23. A.A: an Reichthum.

^{25.} U.L: Mauler.

^{26.} A.A. gu Bauf, Baufe. U.L. gu Baufen.

^{21.} B: bas war n.im Geringften geachtet. dW.vE: es (biefes) w. für nichts g.

^{22.} B: ber R. hatte eine Schiff: Flotte nach Tarfis auf ber See. dW.vE: ein Tarfis Sch. im Meere.

^{24.} B: bie gange Erte fucte S. Angeficht. vE: alle Lanber fuchten. dW: a. Lanbe famen, S. gu feben.

^{25.} B.dW.vE: brachten ein Begl. f. Gefchenf. dW.vB: Baffen n. (Spezereien). A: Rriegswaffen.

^{26.} dW.A: br. gufammen. vE: fammelte. B.dW. vE.A: legte fie in bie. A: feften Stabte.

^{27.} dW: ben Steinen gleich. dW.vE: Spfomoren, bie in ber Rieberung wachfen (finb).

^{28.} B: bie Pf. bie S. hatte kamen ans Aeg. vE: m. br. ... hatte aus Aeg. dW: bie Ausführung ber Rosse, welche S. b., [geschah] a. Aeg. B: u. was anslaugt bas leinen Garn, so holten ... für Gelb? dW: ein Jug von R. bes R. holte einen J. um ben Preis. vE: nehml. e. Gesellschaft ... Trupp für Gelb.

^{1.} nebft ber E. Pharao: Moab. B.dW: u. bas (amar) neben.

μανίτιδας και 'Ιδουμαίας και Σιδωνίας και Xerralac xal Augobalac, 2 ex ron edron on απείπε κύριος τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ, 'λέγου'. Οὐκ રાંદ્રરોક્ઇ વસ્ત છે રહેલું વર્ષ્ટર માટે વર્ષ્ટરા કરેલા કરેલા સ્ટાફ્ટરા સ્ટા ελεύσονται είς ύμας, ίνα μὴ έχχλίνωσι τὰς παρδίας ύμων όπίσω των είδωλων αύτων. είς αὐτοὺς ἐκολλήθη Σαλομών τοῦ ἀγαπῆσαι. 3 Καὶ ήσαν αὐτῷ γυναϊκες ἄργουσαι ἐπτακόσιαι και πάλλακαι τριακόσιαι και έκλιναν αί γυναϊκες αύτου την καρδίαν αύτου. 4 Καί έγένετο έν καιρφ γήρους Σαλομώντος, καὶ αί γυναϊκές αὐτοῦ έξέκλεναν την παρδίαν αὐτοῦ όπίσω θεών έτέρων, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετά κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, καθώς ή καρδία Δανίδ τοῦ πατρός αὐτοῦ. 5 Καὶ έπορεύθη Σαλομών οπίσω της 'Αστάρτης βδελύγματος Σιδωνίων και οπίσω Μελγώμ βδελύγματος 'Αμμών. 6 Καὶ έποίησε Σαλομών τὸ πονηρὸν ένώπιον κυρίου οὐκ έπορεύθη όπίσω κυρίου ώς Δαυίδ ό πατήρ αύτοῦ. 7 Τότε φχοδόμησε Σαλομών ύψηλον τῷ Χαμώς είδώλο Μωάβ έν τῷ ὄρει ο ἐπὶ πρόςωπον Ίερουσαλήμ, και τῷ Μελχώμ εἰδώλφ υίῶν 'Αμμών. ⁸ Καὶ ούτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναιξίν αὐτοῦ ταῖς άλλοτρίαις εθυμίων καὶ έθνον τοὶς εἰδώλοις αὐτῶν.

9 Καὶ τρογίσθη κύριος ἐπὶ Σαλομώντι, ὅτι έξεκλινεν ή καρδία αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ίσραήλ, τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ δὶς 10 καὶ έντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου τὸ παρά παν μή πορευθήναι όπίσω θεών έτέbon. naj ogn sobyvaže notúdat a spetelyato αὐτῷ πύριος ὁ θεός. 11 Καὶ εἶπε πύριος πρός Σαλομώντα · 'Ανθ' ών έγένετο ταυτα μετά σοῦ, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προςτάγματά μου ἃ ἐνετειλάμην σοι, διαφφήσσων διαφφήξω την βασιλείαν σου έχ γειρός σου καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δούλφ σου. 12 Πλην εν ταϊς ημέραις σου ού ποιήσω ταύτα διά Δαυίδ τὸν πατίρα σου εκ γειρός τοῦ υίοῦ 1. B+(p. 'Δμμ.) Σόρας (*F). AB*x. Σιδ.x. (+F).
2. AB*lέγων et ἔνα et τῶν (+FX).
3. B*x. ἔκλ.
-καρδ. αὐτὖ (+AFX).
4. AB: ἐγενήθη (c. FX).
B: κ. ἔξέκλ, γυν. αἱ ἀλλότριαι τ. καρδ. αὐτὖ όπ. Φεῶν αὐτῶν (c, A). 7. B: M., καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδ. νίῶν A., καὶ τῷ Aστάςτη βδελύγματι Σ ., καὶ δτως κτλ. (c, A). 8. AB $\dagger$ (a, έθνμ.) αὶ (* FX).

2 עַמּוֹנִיוֹת אַלְמִיֹת צֵדְנִיִּת חָתִּיְת: מִן־ אמר־יהוה בהם והם לא כארתבאר יַבאוּ בַכֹם אַכַן יַשִּוּ אָת־לְבַבָּכִם אַתַרֵי היהם בהם דבק שלמה לאהבה: 3 ויהיילו נשים שרות שבע מאות וּפַילַגִשׁים שָׁלָשׁ מִאוֹת וַיַּשוּ נַשׁיוּ לעת זקנת שלמה لدلاؤد השו את לבבו אחרי אלהים וְלָאִרהַיַּת לָבֶבָוֹ שָׁלֵם עִם־ ח יהוָה אֱלהֹיר כְּלָבֵב דְּוֵיד אָבִיר: וַיֵּלֶךְ שָׁלְמָה אחַרֵי עַשָּׁתְּרָת אֵלְהֵי צַּדְנִים מָלְכֹּם שָׁקָץ עַמֹנִים: וַיַּעַשׁ יָהֹנֶה כְּדַנֵד אַבִיוּ: ככמוש בַנֵּי למון: נשיר הַנַּכְרִיּוֹת מַקְטִירִוֹת וּמִזבּחוֹת כאל היהן:

לְמַבּוֹ בָּנֹב אָבֹים מִיֹּב בִּנִּם אֵלֹבׁתְּפִּי:

אָלֹבֹבָּוּ: אַבִּיפִׁמִלְכָּטָ מַבְּבָּנָת אָלֹבֹבָּוּ

אָלַבֹּבַּנִּוּ: אַבּיבִּמֹלְכָּטָ מַבְּכָּיוּ נְּנַתַשְּׁיִּי אֵלְבַּנַּי מַבְּלָיִם מַבְּלָיִם לְּעָבּ אָלְבִּי מָבְּיִבְּי נְּנַתַשְּׁיִי אַלְבִּי אָמֹבְיִּ בְּיִּתְּיִ אַמְּבְּיִּ נְּעַשְׁבִּי נְעָאַ שָׁמַּנִּ בְּיִּתְּיִ אַמְּבְּיִ נְּעָאַ שָׁמַּנִי בְּיִּעִי אַמְבַּיִּ אַשְׁמַּרְ אַע אַמְּבָּי נְבִּיּיִם נְלָא שָׁמַר יִבּיּנְיִם לְּכָּא שָׁמַר אַנִּים אָלִינִ מַּלְּמִי בְּיִּבְּיִּים נְלָא שָׁמַר יִבְּיִּע אַמְּבָּיִּנִ אַמְּבָּיִ מִּעָּם וְלָא שְׁמַלְּנִים נְּבְּיִּעִּ אַנְּיִבְּ נְּעִיּם וְלָא שְׁמַלְנִים נְבְּיִּע שְׁלַנְיִם וְלָא שְׁמַלְנִים נְבְּיִּים אַמְרַב מַּלָּיוּ בְּלָּא שְׁמַלְנִים וְלָא שְׁמַלְנִים נְבִּיּנִם יְנִיּנְיִם וְלָא שְׁמַלְנִים וְבְּיִּבְּיִּם וְנִבְּיִּם וְנִבְּיִם וְּבְּיִּם וְּבְּיִם וְּבְּיִּם וְיִבְּיִם וְלִישְׁ שְּׁבְּיִים וְּבְּיִּם וְּבְּיִם וְּבִּיִּם וְּבְּיִבְּים וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּיִם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּבְּיִם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבְּבִּים וְּבִּיִּם וְּבִּיִּם וְּבִּבְּיִם וְּבִּיִּם וְּבִּיִּה וְּבִּיִּם וְּבִּיִם וְּבִּבְּיִם וְּבִּבְּיִם וְּבִּבְּיִם וְּבִּבְּת וְּבִּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְּבִּבְּיִם וְּבִּבְּיִים וְּבִּיִּם וְּבִּבְּיִבְּים וְּבִּבְּים וְּבִּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְּבִּיבְּים וְּבִּיִּם וְּבִּיִּבְּים וְּבִּיִּים וְּבִּיבְּים וְּבִּיבְּים וְּבִּיִים וְּבִּיִים וְּבִּים וְּבִּיבְּים וְיִבְּבְּים וְיִבְּיִבְּים וְּבִּיבְּים וְּבִּיבְּיִים וְיִבְּיִים בְּיבּים וְבִּיבְּים וְּבִּיבְים בְּיִבְּיִים וְּבִּים בְּיִבְּיִים וּבְּיִים וְּבְּיבְיבִים וּבְּיִים וְּבְּיבְיבְּים בְּיִבְּיִים וְּבְּיבְּים בְּיבּים בְּיִיבְּים בְּיִיבְּיִים וּבְּיבּיים וּבְּיבּיים וְּבִּיבְּים בְּיִים בְּיבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיבְּיִים וּבְּיִים בְּיבְּיִים וְּבְּבְּים בְּיבּים בְּיִיבְּיים בְּיבְּייִים וְּבְּיבְּייִים בְּיִּבְּייִים בְּיבְּיים בְּיבְּיִים בְּיִיםּיִּבְּיִּבְּיִים בְּיִּיבְּיִיבְּיִים בְּיִּבְּיִיםּיִּבְּיִים בְּבְּיבְּיִיים בְּבְּבְּיבְּי

9. ΑΒ: παρδίαν ([ή] παρδία ΕΓΧ). 10. ΑΒ: φυλάξαι ε. φυλάξασδαι (δε έφ. F). Β †(in f.) όδ ήν ή παρδία αύτδ τελεία μετά πυρίδ κατά την παρδίαν Δαυλδ τδ πατρός αὐτδ (* ΑΕΓΧ). 11. Α: τὰ προςτ. με καλ τὰς έντ. με ᾶς. 12. ΑΒ: π. αὐτὰ ... *τδ (c. FX).

2 fce, Bibonitifche und Bethitifche, *von folden Bolfern, bavon ber Berr gefagt batte ben Rinbern Ifrael: Bebet nicht gu ihnen und lagt fie nicht zu euch tommen, fie werben gewiß eure Bergen neigen ihren Göttern nach. An biefen bing Salomo 3 mit Liebe. *Und er hatte fleben bunbert Beiber zu Frauen, und breibundert Rebeweiber, und feine Beiber neigten fein Berg. 4 Und ba er nun alt war, neigten feine Beiber fein Berg fremben Gottern nach, baß fein Berg' nicht gang mar mit bem Beren, feinem Bott, wie bas Berg feines 5 Baters Davib. *Alfo manbelte Salomo Afthoreth, bem Gott berer von Bibon, nach, und Milcom, bem Grauel ber Am-6 moniter. *Und Salomo that, bas bem Berrn übel gefiel, und folgte nicht ganglich 7 bem Berrn, wie fein Bater David. *Da bauete Salomo eine Bobe Camos, bem Grauel ber Moabiter, auf bem Berge, ber vor Jerufalem liegt, und Molech, bem 8 Grauel ber Ammoniter. *Alfo that Ga-Iomo allen feinen auslandischen Beibern, bie ihren Gottern raucherten unb opferten.

Der herr aber warb gornig über Galomo, bag fein Berg von bem Beren, bem Bott Ifraels, geneigt war ber ihm zwei-10 mal erfchienen war *und ihm folches geboten hatte, bag er nicht anbern Gottern nachwandelte, und boch er nicht gehalten hatte, mas ihm ber Berr geboten hatte. 11 Darum fprach ber Berr zu Salomo: Beil folches bei bir geschehen ift, und haft meinen Bund und meine Gebote nicht gehalten, die ich bir geboten habe, jo will ich auch bas Ronigreich von bir reigen und 12 beinem Rnechte geben. *Doch bei beiner Beit will ich es nicht thun, um beines Baters Davids willen, fonbern von ber Band beines Sohnes will ichs reigen.

Ammonitidas, Idumaeas et Sidonias et Hethaeas, *de gentibus, super 2 Dt.7,3.1. quibus dixit Dominus filiis Israel: 8x.34,16.Non ingrediemini ad eas neque de illis ingredientur ad vestras, certissime enim avertent corda vestra, ut sequamini deos earum. His itaque copulatus est Salomon ardentissimo amore. *Fueruntque ei uxores quasi 3 reginae septingentae et concubinae (21.25, trecentae; et averterunt mulieres cor ejus. * Cumque jam esset senex. 4 depravatum est cor ejus per muliesir.47,21 res, ut sequeretur deos alienos; nec erat cor ejus perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris eius, Jud. 2,12. *sed colebat Salomon Astarten deam 5 28.13. Sidoniorum et Moloch idolum Ammonitarum. * Fecitque Salomon quod non placuerat coram Domino, et non adimplevit, ut sequeretur Dominum sicut David pater ejus. *Tunc aediv.ss., ficavit Salomon fanum Chamos idolo Moab, in monte qui est contra Jerusalem, et Moloch idolo filjorum Ammon. lem, et Moloch idolo filjorum Ammon.

22,10.42.

Atque in hunc modum fecit universis

17,17.31.
24,22.

17,17.31.
24,22.
24,22.
25,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22.
26,22. 7.81. Ba.16.20. lebant thura et immolabant diis suis. Ho.13.2. Igitur iratus est Dominus Salo- 9. 20.200. moni, quod aversa esset mens ejus 9,2.8,5. a Domino Deo Israel, qui apparuerat ei secundo *et praeceperat de verbo 10 9,6. hoc. ne sequeretur deos alienos, et (18m. non custodivit quae mandavit ei Dominus. *Dixit itaque Dominus Salo- 11 moni: Quia habuisti hoc apud te, et 8,14. non custodisti pactum meum et praecepta mea quae mandavi tibi, disv.30s. rumpens scindam regnum tuum et in diebus tuis non faciam, propter 12,13.19. David patrem tuum; de manu filii tui

^{5.} U.L: ber v. 3.

^{2.} dW.A: abwenben.

^{3.} fürftiche Fr. B.dW: ju (an) 2B. 700 Fürftins nen. vE: 700 2B. bie F. waren. A: ju Königinnen! vE: Rebenweiber.

^{4.} B.A: vollfommen. dW.vE: (gang) ergeben. 5. ber Gottheit, vR.A: Göttin. dW: Schenfal.

^{6.} B.dW.vE: bofe mar in b. Augen.

^{1.} S: Cethaeas. 3. Al. * quasi.

^{5.} S† (p. Sid.) et Chamos Deum Moabitarum.

^{8.} vE: bag fie ibren G. randern u. o. fonnten.

^{9.} B: bag er ... gewendet hatte. dW: weil er f. O. abwandte. vB: abgeneigt b.

^{11.} dW.vE: bu fo gefinnet bift? A: bas an bir ge-

^{12.} B.vE.A: in beinen Tagen. dW: bei beinem Leben.

σου λήψομαι αὐτήν. 18 Πλην όλην την βασιλείαν ου μη λάβω, σκήπτρον εν δώσω τῷ υίφ σου διά Δαυίδ τον δουλόν μου και διά 'Ιερουσαλήμ την πόλεν ην έξελεξάμην.

14 Καὶ ήγειρε χύριος σατάν τῷ Σαλομώντι τὸν Αδὰρ τὸν Ιδουμαῖον ἐχ τοῦ σπέρματος της βασιλείας έν 'Ιδουμαία. 15 Καὶ έγένετο έν τῷ έξολοθρεύσαι Δαυίδ τὸν Ἐδώμ έν τῷ πορευθήναι Ίωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς στρατιάς θάπτειν τους τραυματίας, καὶ έκοψαν πᾶν άρσενικόν 16 (ότι έξάμηνον ένεκάθητο έκεῖ 'Ιωάβ καὶ πᾶς 'Ισραηλ ἐν τῆ 'Ιδουμαία, ἔως ού έξωλόθρευσεν παν άρσενικόν έκ της Ίδουμαίας), 17 καὶ ἀπέδρα 'Αδάρ αὐτὸς καὶ ἄνδρες Ίδουμαῖοι τών παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰζηλθεν εἰς Αίγυπτον καὶ 'Αδάρ παιδάριον μικρόν. 18 Καὶ άνίστανται έκ Μαδιάμ καὶ έρχονται είς Φαράν, καὶ λαμβάνουσιν άνδρας μεθ' αύτων άπο Φαράν, καὶ έρχονται είς Αίγυπτον πρὸς Φαρακό βασιλέα Αλγύπτου. Καλ εἰςῆλθεν Αδάρ πρὸς Φαραώ, καὶ έδωκεν αὐτῷ οἶκον καὶ ἄρτους 19 Καὶ εύρεν 'Αδάρ γάριν διέταξεν αὐτῷ. έναντίον Φαραώ σφόδρα, καὶ έδωκεν αὐτῷ γυναϊκα την άδελφην της γυναικός αύτου την άδελφήν Θεχεφενής την μείζω. 20 Καὶ έτεκεν αὐτῷ ἡ άδελφὴ Θεγεφενής τῷ Αδὰο τὸν Γανηβάθ υίὸν αὐτῆς, καὶ ἐξέθρεψεν αὐτον Θεχεφενής εν μέσω υίων Φαραώ, καὶ ην Γανηβάθ έν τῷ οικο Φαραο έν μέσο τον νίων Φαραώ. 21 Καὶ 'Αδὰρ ήχουσεν εν Αἰγύπτφ, ότι κεκοίμηται Δαυίδ μετά τών πατέρων αύτου και ότι τέθνηκεν Ιωάβ ό άρχων τῆς στρατιάς, καὶ είπεν Αδάρ πρός Φαραώ. 'Εξαπόστειλόν με καὶ ἀναστρέψω είς την γην μου. 22 Καὶ είπε Φαραώ τῷ 'Αδάρ. Τίνι σὺ έλαττονή μετ' έμοῦ; καὶ ίδοὺ σὺ ζητεϊς απελθείν είς την γην σου; Καὶ είπεν αὐτῷ 'Αδάρ : Μηδαμῶς : ὅτι έξαποστέλλων έξαποστελείς με.

14. AB (eti. infra): "Adeq (c. F). BEX + (p. 18.) x. τὸν Ἐσρώμ υξὸν Ἐλιαδαὰ τὸν ἐν Ῥαεμὰ Ἀδαδέξες βασιλέα Σεβά πύριον αύτβ καὶ συνηθροίσθησαν επ' αύτον άνδοες, και ήν άρχων συστοέμματος και που το κατάν παίπροπατελαβετο την Δαμασέκ' παί ησαν σαταν τῷ ΤοςαὴΙ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών, καὶ Ἰδεςα πόλεως (*FX). B*ἀπὸ Φας. et εἰς Αἰγ. († A). AEFX ὁ Ἰδεμαῖος (*AFX). 15. B* (alt.) τὸν, AB+ (in f.) ἐν † (in f.) καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. 19. B* (ter) τὴν. τῆ Ἰδεμαίας (*?). 16. AB: ἔξ μῆνας. B: ὅτυ (ἐ AFX) AB (eti. infra): Θεκεμίνας (c. F). 20. AB* ἐν τ. οἶ. Φ. ... ἀρο. ἐν τῆ Ἰδ. 17. AB+ (a. ανδ.) πάντες. B: εἰς- AB: ἀποστρέψω. 22. AB* Μηδ. ... † (iu fin.) ῆλθον. 18. AB+ (p. ἀνίστ.) ἀνδορες et (a. AB+) τῆς καὶ ἀνέστρεψεν Αδες εἰς τὴν γῆν αὐτῦ. τῷ ἴσραήλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών, καὶ Λόερ ὁ Ἰδυμαίος (* ΑΓΧ). 15. Β* (alt.) τὸν. ΑΒ + (in f.) ἐν τῆ Ἰδυμαίος (*?). 16. ΑΒ: ξξ μῆνας. Β: ὅτυ (ð ΑΓΧ) ... ἀρσ. ἐν τῆ Ἰδ. 17. ΑΒ + (a. ἀνδ.) πάντες. Β: εἰς-

13 כַק אָת־כַּל־הַמַּמִלָּכָהֹ לָא אֵקֹרִיע שׁבִט אַתַּן לָבָנָה לָבַּעֹעַן דָּנַד עַבְּדִּיי

וּלְמֵעֶן יִרִוּשָׁלַם אַשׁר בַּחרתי: ויקם יהוה שטן לשלמה את הדד הַאַלמִי מְזָרַע הַמֵּלֶהְ הִוּא בַּאָדוֹם: טווַנָהַי בָּהָנִוֹת דָּוָדֹ אַת־אַדוֹם בַּעלות יוֹאָבֹ שַּׂר הַצַּבָּא לַקַבַּר את־החללים באדום: חַדָשַׁים יַשַּׁב־שָׁם יוֹאָב וְכָל־יִשְּׁרַאֵּל יהָכִרֵית כָּל-זָכֵר בַּאָדְוֹם: וַיִּבְרַח הוא ואנשים אַלְמִיים מַעַבְדֵי אַבֵּיו אָתִּוֹ לַבִּוֹא מִצְּרֵיִם וַהַדֵּד נַעַר וַיַּלְמוּ מִמְּדָיַוֹ וַיַּבְאוּ פָּארָן וַיִּקַחוּ אָנָשִׁים עַמַּם מַפַּארָו וַיַבאוּ מָצְרַיִם אֶל־פַּרִלָּה מֱלֶּךְ־מִצְּרַיִם וַיִּתֶּן־ לוֹ בַּיִת וַלֵּחֵם אֲמַר לוֹ וְאֶרֶץ נָתַן לְוֹ: 19 רַיִּמְצָא הָדָד חֵן בְּעִינֵי פַּרִעָּה מִאָּד ויתן־כוֹ אשׁהֹ אָת־אָחוֹת אַשְׁתוֹ אַחָוֹת ב תַּחְפָּנֵים הַגְּבִירֵה: וַמֵּלֶד לוֹ אֲחוֹת תַּחָפַנִים אַת גִּנִבֵת בָּנוֹ וַתִּגִּמְלֵהוּ תַחָפָּנֶס בִּתְרְךְ בֵּית פַּרִעה וַיִּהֵי גִּנְבַת 21 בֵּית פַּרָעֿה בִּתְוֹךְ בְּנֵי פַרָּעָה: וַהַּנֵּד בַּמִצָּרַיִם כַּי־שַׁכַב דְּוַל עם־ וכי-מת יואב שר-הצבא רַיּאמֶר הַדַּדֹ אֶל־פַּרְעָה שַׁלְּחֵנִי וָאֶלֶךְ 22 אל-ארצי: וַיּאמֵר לַוֹּ פַרְעָה כִּי מַה־ חסר עמי והנה מבשש ללכת רַיָּאמר י לא פַּי

> v. 13. סמץ בז"ק ע. 22. במעם פסים ודגש

13 *Doch will ich nicht bas gange Reich abreißen; Einen Stamm will ich beinem Sohne geben, um Davide willen, meines Rnechts, und um Berufalem willen, bie ich ermablet babe.

Und ber Berr erwedte Salomo einen Biberfacher, Sabab, ben Ebomiter, von toniglichem Samen, welcher war in Ebom.

15 *Denn ba Davib in Ebom mar, und Joab, ber Felbhauptmann, binguf gog, bie Erschlagenen zu begraben, schlug er, was

16 Mannebilber waren in Ebom; * benn Joab blieb feche Monate bafelbft, und bas gange Ifrael, bis er ausrottete alles, mas

17 Mannebilder waren in Coom. *Da flobe Sabab, und mit ihm etliche Manner ber Ebomiter von feines Baters Rnechten, bag fie in Egypten famen. Babab aber mar

18 ein junger Rnabe. "Und fie machten fich auf von Mibian, und tamen gen Baran, und nahmen Leute mit fich aus Baran, und tamen in Cappten ju Bhargo, bem Ronige in Egypten: ber gab ihm ein Saus und Nahrung, und gab ibm ein gand ein.

19 "Und Sabab fand große Gnabe vor bem Pharao, daß er ihm auch feines Beibes Thachpenes, ber Ronigin, Schwefter gum

20 Beibe gab. *Und die Schwefter Thachpenes gebar ihm Genubath, feinen Sohn, unb Thachpenes zog ibn auf im Saufe Bharao, bağ Genubath war im Saufe Pharao unter

21 ben Rinbern Bhargo. *Da nun Sabab borete in Egypten, bag David entschlafen war mit feinen Batern, und bag Joab, ber Felbhauptmann, tobt mar, fprach er zu Pharao: Lag mich in mein Land ziehen.

22 *Pharao fprach zu ihm: Bas fehlt bir bei mir, bag bu willft in bein Land gieben? Er fprach: Michts, aber lag mich ziehen.

15. 16. U.L: Mannebilbe.

16. U.L: Monden.

Sir. scindam illud; onec totum regnum 13 12.21. auferam, sed tribum unam dabo filio ach.c.c. tuo, propter David servum meum et Jerusalem quam elegi.

Suscitavit autem Dominus adver-14 sarium Salomoni, Adad Idumaeum 6m.86,31. de semine regio, qui erat in Edom.

8.13. *Cum enim esset David in Idumaea 15 et ascendisset Joab princeps militiae ad sepeliendum eos, qui fuerant interfecti, et occidisset omne masculinum in Idumaea *(sex enim mensi-16 bus ibi moratus est Joab et omnis

Da.20,12. Israel, donec interimeret omne masculinum in Idumaea), # fugit Adad 17 ipse et viri Idumaei de servis patris ejus cum eo, ut ingrederetur Aegyptum; erat autem Adad puer parvulus. * Cumque surrexissent de Ma-18

dian, venerunt in Pharan, tuleruntque Nm. 20,12. secum viros de Pharan et introierunt Aegyptum ad Pharaonem regem Aegypti; qui dedit ei domum, et cibos constituit, et terram delegavit. * Et 19 invenit Adad gratiam coram Pharaone valde, in tantum ut daret ei uxorem sororem uxoris suae germanam Taphnes reginae. * Genuitque ei soror 20 Taphnes Genubath filium, et nutrivit eum Taphnes in domo Pharaonis, eratque Genubath habitans apud Pharaonem cum filiis ejus. Cumque 21 2,10. audisset Adad in Aegypto, dormisse

David cum patribus suis et mortuum 2,34. esse Joab principem militiae, dixit (Bx.4,18.Pharaoni: Dimitte me, ut vadam in terram meam. *Dixitque ei Pharao: 22 Qua enim re apud me indiges, ut quaeras ire ad terram tuam? At ille respondit: Nulla; sed obsecro te ut dimittas me.

ftimmte ihm Sp. dW.vE: gab ihm &. A: eine Lands fcaft einraumte.

20. B.vE: entwöhnete ibn.

21. vE: wie feine B. dW: fich gelegt gu ...! 22. B: Boran mangelts ... benn fiehe, bu fucheft in 18. u. verordnete ibm R. dW.vE.A: Manner mit b. 2. ju g. dW: Bas m. ... u. fiehe, boch trachteft ru.

^{14.} welcher w. vom t. G. in G. dW.vE: erregte. 15. B.dW: Deeroberfte. vE: Deerführer. A: Dees resfürft. vE.A: alles Dannliche.

^{17.} B.dW.vE.A: (noch) ein fleiner Ru.

fic. B.dW: fagte ihm (bie R.) Speife ju. vE: be: vE: Leibeft bu benn irg. einen Dangel ... fucheft bu.

23 Καὶ ήγειρε θεὸς σατὰν αὐτῷ τὸν 'Ρεζών νίὸν 'Ελιαδά, ος έφυγεν ἀπὸ 'Αδαρέζερ βασιλέως Σωβὰ κυρίου αὐτοῦ, 24 καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ήν ἄρχων συστρεμμάτων ἐν τῷ ἀποκτενεῖν Δαυὶδ αὐτούς, καὶ προκατελόβετο τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐκάθισεν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Δαμασκῷ. 25 Καὶ ἡν σατὰν τῷ Ίσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλομώντος. Αὔτη ἡ κακία ἢν ἐποίησεν 'Αδάρ· καὶ ἐβαρύνθη ἐπὶ Ίσραὴλ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν τῷ 'Εδώμ.

26 Καὶ Ἱεροβοὰμ νίὸς Ναβὰτ ὁ Ἐφραθὶ ἐκ της Σαριδά υίος Σαρουίας γυναικός χήρας δούλος τού Σαλομώντος, καὶ ύψωσε την γείρα έν τῷ βασιλεί. 27 Καὶ τοῦτο τὸ πράγμα ὡς έπηρε γείρας έπὶ βασιλέα· ὁ βασιλεύς Σαλομών φκοδόμησε την άκραν και συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 28 Καὶ ὁ ἄνθρωπος Ἱεροβοὰμ ἰσγυρός δυνάμει καὶ είδε Σαλομών τὸ παιδάριον ότι άνηρ έργων έστί, και κατέστησεν αὐτὸν έπὶ τὰς ἄρσεις οίκου Ἰωσήφ. 29 Καὶ έγένετο έν τῷ καιρῷ ἐκείνφ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἔξῆλθεν έξ 'Ιερουσαλήμ, καὶ εδρεν αὐτὸν Άγιὰ ὁ Σηλωνίτης ὁ προφήτης εν τῆ ὁδῷ, 'καὶ ἀπέστησεν αύτὸν έκ της όδοῦ καὶ Αχιά περιβεβλημένος ίματίφ καινφ, καὶ ἀμφότεροι μόνοι ἐν τφ πεδίω. 30 Καὶ ἐπελάβετο Άγιὰ τοῦ ίματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπὶ αὐτῷ, καὶ διέρύηξεν φύτο είς δώδεκα ύτγματα, 31 καὶ είπε τῷ Ἱεροβοάμ. Λάβε σεαυτῷ δέκα ὑήγματα. ότι τάδε λέγει κύριος ό θεός Ίσραήλ. Ίδοὺ έγο ψήσσω την βασιλείαν έκ χειρός Σαλομώντος καὶ δώσω σοι δέκα σκήπτρα, ³² καὶ δύο σχηπτρα έσται αύτω διά τον δυυλόν μου Δαυίδ και διά Ίερουσαλημ την πόλιν ην έξελεξάμην εν αυτή εκ πασών φυλών Ίσραήλ. 33 ανθ' ών εγκατελιπε με καὶ εδούλευσε τῆ 'Αστάρτη βδελύγματι Σιδωνίων καὶ τῷ $\begin{array}{lll} & 23-25 \ \eta \mu, \Sigma, *B (\dagger AFX). & 25. AB: \ \hat{\epsilon}\beta\alpha\rho\nu\delta\nu\mu\eta - \\ & \sigma\epsilon\nu^*\hat{\epsilon}nl (c. EFX). & 26. B: \Sigma\alpha\rho\iota\rho\dot{\alpha} (c. A). \ B^*\Sigma\alpha\rho\delta. \\ & (\dagger A?). & AB *\tau\delta (\dagger FX). \ B^*n. \ \hat{\nu}\psi - \text{fin.} \ (\dagger AFX). \\ & 27. & AB: \ \hat{\epsilon}n\eta\rho\alpha\tauo (c. FX). \ B^* (p.\hat{\epsilon}nl \ \beta.) \Sigma\alpha londow, \\ & nal (*?)... (\text{sq.}) nal. & 29. AB: \ \hat{\epsilon}\nu\epsilon\nu\eta\delta\eta. & 30. \ AB^*\epsilon c (\dagger?). & 32. \ AB: \ \hat{\epsilon}\sigma\sigma\nu\tau\alpha\iota. & 33. \ AB: \ \hat{\epsilon}\pi\sigma\ell\eta\sigma\epsilon\nu \left(\hat{\epsilon}\delta. FX\right). \end{array}$

25. lebte, neben bem lebel, fo &. anrichtete; unb

בּיִשִּׂרִאָּל וֹיִּמִלְּע מֹּלְ-אִּרֵם: שִׁלְמִָי וֹאָת-בִּירָבִי אַמֵּר וִּיִּצֹר וֹיִלְּלְ שִׁלֵם וֹיִלְלְנִי וַמָּמָשׁלְ וֹיִשְׁבוּ לְיִשְׁרָאָל פָּלְ-יִמֹּר אַלֹם וֹיִלְלְנִי וַמָּמָשׁלְ וֹיִשְׁבוּ לְיִשְׁרָאָל פָּלְ-יִמִּר אַלְטָר וֹיִלְלְנִי שָׁרְבּיִים עָנִי שָׁמָּן אָת-רְאָוּן בּּוֹ-אָלְיִצֹת אֲמָר בִּיָּוִ מַאֵּת וְּזִּדְּמֵיֶּנ בּוֹ-אָלְיָצֹת אֲמָר בָּיָח מַאֵּת וְּזִּדְמֵיֶּנְ בּוֹ-אָלְיִצֶת אֲמָר בָּיִח מַאֵּת וְּזִּדְמֵיֶּנִי בּוֹלְפָם אָלְיִנִים לְנִ שְּׂמִּין אָתּרּיְזוּן

אפו צרועה אשה רשם אַלְמַנָּה עַבֵּד לַשָּׁלֹמָה וַיַּרֶם וַד בַּמֵּלֶהְ : 27 ווה הַדָּבָר אַשר־הַרִים יֵד בַּמֵּלְהְ שָׁלְמֹה 'בַּנָה אַת־הַמַּלּוֹא סָנֵר אַת־ 28 פֿרץ עיר דָּוָד אַבִיר: וְהָאֵישׁ יַרַבְעַם 28 חַיַל וַיַּרָא שָׁלֹמֹה אַת־הַנַּעַר כִּי־עשַׁה מִלָאכָה הֹוּא וַיַּפְקַּד אֹתוֹי 20 לכל-סבל בית יוסף: וַיִהִי בְּעֵת הַהִיא וְיָרָבִעַם יָצַא מִירוּשָׁלַם וַיִּמְצא אחיה השילני הַנַּבִיא בַּדֵּרֶה בשלמה מתכסה ל ושניהם לכדם בשדה: ויתפש אחיה בַּשַּׂלְמָה הַתְדַשָׁה אַשֶּׁר עַלֵיו וַיִּקרַעָה 31 שָׁנֵים עָשָּׁר קרַעִים: וַיּאֹמֵר לִיַרַבְעַׂם קח־לָהָ עַשָּׂרָה לָרָעִים כֵּי כֹה אַבַּׁר ה אַלהַי יִשֹּׁרָאַל הָנְנִי לְרַעַ אַת־ הַשַּׁמַלַכָּה מִיַּד שׁלמה וְנַתַתִּי לְהַ אֵת ביאַדוב 32 צַשָּׁרָה הַשְּׁבַטִים: למעו ועבדי אשר בחרתי בה מכל לעשתרת

26. B.dW.vE.A: Ephratiter. dW.vE.A: erhob bie (feine) S.

^{23.} vE: noch einen B. dW: einen [anbern] B. 24. D. eines Beerhaufens. dW: Führer einer Schaar. vE: benn icon bamale, ale D. fie erw., war er Anf. (A: über Rauber?)

haffete 3fr. B: bas von S. herfam. dW.vE: n. zwar neben (zu) b. Unheil b. S. (that). vE: hatte Bibers willen an 3fr.

Refon der Gohn El Jada.

Berobeam ber Gobn Rebat.

23 Auch erwedte ibm Gott einen Biberfacher, Refon, ben Sohn El Jaba, ber von feinem Gerrn Sabab Efer, bem Ronige gu 24 Boba, geflohen war, *und fammlete wider ihn Manner, und warb ein Sauptmann ber Rriegefnechte, ba fle David erwurgete, und gogen gen Damasfus und mobneten 25 dafelbft, und regiereten zu Damastus. * Und er mar Ifraels Wiberfacher, fo lange Galomo lebte. Das ift ber Schabe, ben Babab litt , barum hatte er einen Gfel wiber Ifrael, und warb Ronig über Sprien. Dazu Jerobeam, ber Sohn Rebats, ein Ephrater von Bareda, Salomons Anecht (und feine Mutter bieg Beruga, eine Bitwe), ber bob auch bie Band auf wiber 27 ben Ronig. *Und bas ift bie Sache, barum er bie Band wiber ben Ronig aufhob. Da Salomo Dillo bauete, verschloß er eine Lude an ber Stadt Davide, feines Baters. 28 * Und Jerobeam war ein fireitbarer Dann, und ba Salomo fabe, bag ber Rnabe ausrichtig mar, feste er ihn über alle Laft bes 29 Saufes Josephs. * Es begab fich aber gu ber Beit, bag Jerobeam ausging von Jerufalem, und es traf ihn an ber Prophet Abia von Silo auf bem Wege, und batte einen neuen Mantel an, und waren bie 30 beiben allein im Felbe. * Und Abia faffete ben neuen Mantel, ben er anhatte, und 31 rif ihn in zwölf Stude, *und fprach zu Berobeam: Nimm gehn Stude zu bir. Denn fo fpricht ber Berr, ber Bott Ifraele: Siehe, ich will bas Ronigreich von ber hand Salomons reißen und bir zehn 32 Stamme geben: *Ginen Stamm foll er haben um meines Rnechts Davids willen, und um ber Stadt Jerufalem willen, bie ich ermablet babe aus allen Stammen 33 Ifrael; * barum, bag fie mich verlaffen und angebetet haben Afthoreth, ben Gott ber Bibonier, Camos, ben Gott ber Moa-

27. C. Danete Et. u. verfchl. die Luden. B.A: Urfache. vE: Grund. dW: fo verhielt es fich bamit. dW.vE: fchlog ben Rif ber St. (A: ben Graben aussfüllte?)

26. U.L. Bitwin.

28. dW: waderer? vE: ftarfer, fraftiger. A: wad. n. tüchtiger. B: tapferer Gelb. dW.A: Jungling. vE: junge Mann. B: gefcaftig im Berf. vE: wertsthatig. (dW: ben Jungl. fab, wie er bas Gefcaft that?) A: v. guter Art n. fleißig. dW: alle Dienfte.

Suscitavit quoque ei Deus adver- 23 sarium Razon filium Eliada, qui fu-25m.8,3. gerat Adarezer regem Soba dominum 10.6. geret August 10.1. viros, et factus est princeps latronum, 25m. cum interficeret eos David, abieruntque Damascum et habitaverunt ibi, et constituerunt eum regem in Damasco. *Eratque adversarius Israeli 25 cunctis diebus Salomonis; et hoc est malum Adad et odium contra Israel. regnavitque in Syria. 2Ch. Jeroboam quoque filius Nabat, 26 Ephrataeus de Sareda, servus Salomonis, cujus mater erat nomine Sarua, mulier vidua, levavit manum contra regem. *Et haec est causa 27 rebellionis adversus eum, quia Salo-9,15. mon aedificavit Mello et coaequavit voraginem civitatis David patris sui. *Erat autem Jeroboam vir fortis et 28 potens; vidensque Salomon adolescentem bonae indolis et industrium. constituerat eum praesectum super Jos. tributa universae domus Joseph. *Factum est igitur in tempore illo, 29 ut Jeroboam egrederetur de Jerusa-19,15. lem, et inveniret eum Ahias Silonites 14,2. Propheta in via, opertus pallio novo; 10,15. erant autem duo tantum in agro. Apprehendensque Ahias pallium 30 suum novum, quo coopertus erat, (15m. scidit in duodecim partes *et ait ad 31 Jeroboam: Tolle tibi decem scissuras! haec enim dicit Dominus Deus v.11. Israel: Ecce ego scindam regnum de manu Salomonis et dabo tibi decem

vE: b. gange Dienftleiftung. A: jum Borfteber über b. Eribut.

y.42.7.. quod dereliquerit me, et adorave-

v.13. tribus; * porro una tribus remane- 32 12,21. bit ei, propter servum meum David

et Jerusalem civitatem, quam elegi

rit Astarten deam Sidoniorum et

ex omnibus tribubus Israel; * eo 33

29. dW.vE: war angethan mit. B: hatte fic ... bebecket.

30. B.dW.vE: gerrif.

31. Rimm bir. dW.vE: ich reiße.

32. B: ben einen. dW: ber eine St. aber f. ihm gehoren. A: bei ihm bleiben.

33. Me Gottheit ber 3. (Bal. B. 5. 6.)

Χαμώς είδώλφ Μωάβ καὶ τῷ Μελγόμ προςογθίσματι υίων 'Αμμών, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ταϊς όδοις μου, του ποιήσαι τὸ εύθες ένωπιόν μου καὶ τὰ προςτάγματά μου καὶ τὰ δικαιώματά μου ώς Δαυίδ ὁ πατής αὐτοῦ. 34 Καὶ ου μη λάβω την βασιλείαν όλην έκ γειρός αυτοῦ, διότι αντιτασσόμενος αντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, διὰ τὸν Δαυίδ τον δουλόν μου ον έξελεξάμην αυτόν, ος εφύλαξε τας εντολάς μου και τα δικαιώματά μου. 35 Καὶ λήψομαι την βασιλείαν έχ γειρός του υίου αύτου, και δώσω σοι τά δέκα σκηπτρα· 86 τῷ δὲ νίῷ αὐτοῦ δώσω τα δύο σκηπτρα, όπως η θέσις τῷ δούλφ μου Δαυίδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιόν μου ἐν Ιερουσαλήμ, τη πόλει ην έξελεξάμην εμαυτφ τοῦ θέσθαι τὸ ὅνομά μου ἐκεῖ. 37 Καὶ σὲ λήψομαι, καὶ βασιλεύσεις ἐν οἶς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ σὰ ἔση βασιλεὰς ἐπὶ Ἰσραήλ. 38 Καὶ έσται εὰν φυλάξης πάντα όσα ᾶν εντείλωμαί σοι, καὶ πορευθης έν ταῖς ὁδοῖς μου, καὶ ποιήσης τὸ εὐθὲς ἐνώπιόν μου, τοῦ φυλάξασθαι τὰ προςτάγματά μου καὶ τὰς έντολάς μου καθώς έποίησε Δαυίδ ὁ δοῦλός μου· καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ οἰκοδομήσω σοι οίχον πιστόν, καθώς φκοδόμησα τῷ Δαυίδ, καὶ δώσω σοι τὸν Ἰσραήλ, 39 καὶ κακουγήσω τὸ σπέρμα Δαυίδ διὰ ταῦτα, πλην οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. 40 Καὶ ἔζήτησε Σαλομών του θανατώσαι τὸν Ίεροβοάμ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπέδρα εἰς Αίγυπτον πρὸς Σουσὰκ βασιλέα Αλγύπτου, και ην έν Αλγύπτο έως απέθανε Σαλομών.

41 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σαλομῶντος καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ πᾶσα ἡ φρόνησις αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίφ λόγων ἡμερῶν Σαλομῶντος; 42 Καὶ αὶ ἡμέραι ας ἐβασίλευσε Σαλομῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη. 43 Καὶ ἐκοιμήθη Σαλομῶν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ ὁ νίὸς αὐτοῦ ἀντὶ αὐτοῦ.

33. AB: καὶ τοῖς εἰδώλοις Μ. κ. τῷ βασιλεῖ αὐτῶν πο. Μελχ. ... (eti. 36. 38) ἐνώπ. ἐμῷ (c. FX). B*καὶ τὰ πο. -δ. με (c. [A]F). 34. B*ο̃ς -fin. († [A]F). 37. AB†(a. Ἰσρ.)τὸν (*FX). 38 s. B¹*καὶ δώσω — ἡμέρας († AΒ²FX). 40. AB*τῶ ... Σεσακ(ε)μ... † (p. ἔως) δ. 41. AB: πὰἀν τὴν φρόνησιν. Β: γέγραπται. AB: ἡημάτων (λόγ. ἡμ. FX). 42. B: ἐβασίλενε. 43. B† (p. πατρ. αὐτἒ) 12, 2 et κατ

לָכְמוֹשׁ אֵלְהֵי מוֹאָב וּלְמלפֹם אַלְחִי בני־עַמּוֹן וְלִאֹ־הַלְכוּ בַּדְרֶבֵי לַעמוֹות הַיָּשֶׁר בִּצִינֵי וְחָקֹתֵי וּמִשְׁפַּטֵי בְּדֵוָד 34 אָבִיו: וֹלְאִ־אֶפַח אָת־כָּל־הַמַּמְלַכַה בַיַּדָוֹ כֵּי וּ נַשִּׁיא אַשְׁתְּפוּ כֹּל לַלַצון דָּנַד עַבְדָּי אֲשֵׁר בָּחַרָתִּי אֹתוֹי לח אַשֵׁר שַׁמֵר מִבּוֹתֵי וְחַלְּתֵי; וְלַקַחְתֵּי הַפָּלוּכַה מִיַּד בִּנוֹ וּנִתַמִּיהַ כְּּדְ אֵת 96 בַּמַלָּרָת הַשָּׁבָטִים: וֹלְבִנִוּ אָתַּן שַּׁבַּט־ כָּל־הַיָּמֵים וּ לָפַניּ בירושלם תעיר בַּעַרָהִי לָי לְשָׁוּם שָׁמֶר שֶׁם: מון אַקּח וּמַלְכָהַ בָּכָל אַשֶּׁר־תַּאַהָה 37 38 נַפְשֶׁדְ וָהָיִיתָ מֵּלֶהְ עַל־יִשְׂרָאֵלֹּ וְהָיִה יתשמע אתי וָהֶכַּכִתָּ בִדְרַכֵּי וָעָשִׁיתַ הַיַּשָׁר בּעינוֹ לשמור חלתי ומצותי פאשר עשה דָרֶד צַבְדָּי וְהָיֵיתִי אִפָּה וּבִנִיתִי כִּהְ בות־נַאָּטָן בָּאַשֵׁר בַּנִיתִי לְדַוָּד וְנַתַתֵּי את־ישראל: לַמַצַן זָאַת אָךְ לָא כַל־הַיַּמֵים: יַרְבָעַם עדימות שלמה:

לְחַבְּאֶם בְּּלִּוֹ תַּּחְתֵּיו: אָבֹלְיוּ וַיִּלְּבָר בְּאֵיר דְּוֹד אָבֵיוּ וַיִּמְלְּהְ אַבֹלְיוּ וַיִּלְּבָר בְּאֵיר דְּוֹד אָבֵיוּ וַיִּמְלְּהְ אַרְבָּים שְׁלְהוּ: וַיִּשְׁכַּב שְׁלְמִה מָל־יִם צַּלְ־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שְׁלְהוּ: וְהַיְּמִים אֲשֶׁר מְלֵּבְּ וְחָבְּמְלְמִה בִּירְוּשְׁלֵלִם עַלְ־יִשְׁלְמֵה מָלְמִה מָלְמִה מָלְבִּר וְחָבְּמְלְמִה בִּירְוּשְׁלַנְמה וְכָלְ־אֲשֶׁר עְּשֶׂה וְחָבְּעִר דִּבְּרֵי שְׁלֹמְה וְכָלִ־אֲשֶׁר עְּשֶׂה

v. 37. תוא' נחה v. 39. יוא' נחה

^{34.} dW: ibn Fürft fein laffen.

^{35.} B.dW.vE: es bir geben, (nehml.) gehn St,

biter, und Milcom, ben Gott ber Rinber Ammon, und nicht gewandelt haben in meinen Wegen, daß fle thaten, mas mir wohlgefällt, meine Bebote und Rechte, wie 34 David, fein Bater. *3ch will auch nicht bas gange Reich aus feiner Band nehmen, fondern ich will ihn zum Fürften machen fein Lebenlang um Davibs, meines Knechts willen, ben ich ermablet habe, ber meine 35 Bebote und Rechte gehalten hat. *Aus ber Band feines Cobnes will ich bas Ronigreich nehmen, und will bir zehn Stämme, 36 *und feinem Sohne einen Stamm geben, auf bag David, mein Anecht, vor mir ein Licht habe allewege in ber Stadt Jerufalem, bie ich mir erwählet habe, bag ich meinen 37 Ramen babin ftelle. *So will ich nun bich nehmen, bag bu regiereft über alles, was bein Herz begehrt, und sollst König 38 fein über Ifrael. "Wirft bu nun geborchen allem, bas ich bir gebieten werbe, unb in meinen Wegen wanbeln, und thun, was mir gefällt, bag bu halteft meine Rechte und Bebote, wie mein Anecht David gethan hat: fo will ich mit bir fein, und bir ein beständiges Saus bauen, wie ich David gebauet habe, und will dir Ifrael geben, 39 *und will ben Samen Davibs um begwillen bemuthigen, boch nicht ewiglich. 40 " Salomo aber trachtete Berobeam ju tobten. Da machte fich Jerobeam auf, und flohe in Egypten zu Sifat, bem Ronige in Egypten, und blieb in Egypten, bis bag Salomo starb. Bas mehr von Salomo zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, und feine Beisheit, bas ift geschrieben in ber Chro-42 nifa von Salomo. *Die Beit aber, Die Salomo König war zu Zerufalem über 43 gang Ifrael, ift vierzig Jahre. *Und Salomo entichlief mit feinen Batern, und warb begraben in ber Stabt Davibs, feines

Baters, und sein Sohn Rehabeam warb Ronig an feine Statt. 36. eine Lenchte. B: Lampe! dW: meinem Rn. D. bie &. fcheine. A: b. &. bei D. bleibe. dW.vE: m. R. bahin gu legen. 37. B.dW.vE.A: Seele. B: begehren wirb.

38. A: treues Saus?

39. vE: bengen. A: Leib anthun. dW.vE: allezeit. B: alle die Tage. A: auf immer.

40. B.dW.vE.A: fuchte ... war in Aeg.

Nm.21,29 Chamos deum Moab et Moloch deum 28g,22, Chamos deum moad et moioch deum 12.3,26: filiorum Ammon, et non ambulaverit Jer. 68,7. in viis meis, ut faceret justitiam coram me et praecepta mea et judicia sicut ..... David pater ejus. *Nec auferam omne 34 regnum de manu ejus, sed ducem 25m.7,12 ponam eum cunctis diebus vitae suae, *Ch.6,6. propter David servum meum quem 182,10s. elegi, qui custodivit mandata mea et praecepta mea. * Auferam autem 35 12,19.13. regnum de manu filii ejus, et dabo tibi decem tribus; * filio autem ejus 36 15,4. dabo tribum unam, ut remaneat lu-25m. cerna David servo meo cunctis diebus Pa.132,17 coram me in Jerusalem, civitate quam elegi, ut esset nomen meum ibi. Te 37 autem assumam, et regnabis super (25m. omnia quae desiderat anima tua, erisque rex super Israel. *Si igitur 38 9,4.3,14. audieris omnia quae praecepero tibi, et ambulaveris in viis meis, et feceris quod rectum est coram me, custodiens mandata mea et praecepta mea, sicut fecit David servus meus: ero tecum et aedificabo tibi domum 28m.7,11 fidelem, quomodo aedificavi David domum, et tradam tibi Israel, *et af- 39 25m.7,14 fligam semen David super hoc, verumtamen non cunctis diebus. * Voluit 40 ergo Salomon interficere Jeroboam; qui surrexit et aufugit in Aegyptum 14,25. ad Sesac regem Aegypti, et suit in Aegypto usque ad mortem Salomonis. Reliquum autem verborum Salomo- 41 nis, et omnia quae fecit, et sapientia ejus, ecce, universa scripta sunt in libro verborum dierum Salomonis. 2Ch.9,30.4 Dies autem, quos regnavit Salomon 42 in Jerusalem super omnem Israel, qua-2Ch. 9, 31. draginta anni sunt. Dormivitque Sa- 43 Sir. 47, 26 lomon cum patribus suis et sepultus est in civitate David patris sui, regnavitque Roboam filius ejus pro eo.

41. Al. * dierum.

41. B: Das Uebrige nun v. ben Befchichten S. dW.vE: Die ubr. Gefdichte. A: Bas noch übriget v. ben Berten. B: find nicht biefelben gefchr. ...? vE: feht bies nicht ...? B.dW.vE: im Buch ber Befchich. te(n). (A: B. ber Borte v. ben Tagen!)
42. B.vE.A: Die Tage.

43. A: enticol. gu f. B. vE: wie feine B. dW: lege fic an f. B.

ΧΙΙ. Καλ έπορεύθη 'ό βασιλεύς' 'Ροβοάμ είς Σίχιμα, ότι είς Σίχιμα ήργοντο πας Ίσραήλ βασιλεύσαι αὐτόν. 2 Καὶ ἐγένετο ὡς ημουσεν Ίεροβοάμ υίὸς Ναβάτ (καὶ αὐτοῦ έτι όντος εν Αλγύπτφ, ώς έφυγεν έκ προςώπου Σαλομώντος και έκάθητο έν Αίγύπτφ), 3 καλ απέστειλαν καλ έκαλεσαν αὐτόν. Καλ ηλθεν Ίεροβοὰμ καὶ πᾶσα ή ἐκκλησία Ἰσραήλ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς 'Ροβοάμ, λέγοντες 4'Ο πατήρ σου έσκλήρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σθ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τής σκληράς και άπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως οδ έδωκεν έφ' ήμας, καὶ δουλεύσομέν σοι. 5 Καὶ είπε ποὸς αὐτούς Απέλθετε έως ήμερων τριών, καὶ άναστρέψατε πρός με καὶ ἀπῆλθον.

6 Καλ απήγγειλεν ὁ βασιλεύς τοῖς πρεσβυτέροις, οδ ήσαν παρεστηχότες ενώπιον Σαλομώντος του πατρός αὐτοῦ έτι ζώντος αὐτοῦ, λέγων Πώς ύμεις βουλεύεσθε ίνα άποκριθώ τῶ λαῷ τούτω λόγον: 7 Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν, λέγοντες. Εί εν τῆ ἡμέρα ταύτη έση δούλος τῷ λαῷ τούτφ καὶ δουλεύσεις αὐτοῖς καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθούς, καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας. 8 Καλ έγκατέλιπε την βουλήν τών πρεσβυτέρων ην συνεβουλεύσαντο αύτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετά των παιδαρίων των έκτραφέντων μετ' αυτού τών παρεστηχότων προ προςώπου αύτου, 9 και είπεν αύτοις· Τί ύμεις συμβουλεύετε, και τι αποκριθώ τῷ λαῷ τούτφ τοῖς λαλήσασι πρός με καὶ εἰρηκόσι. Κούφισον από του κλοιού οδ έδωκεν ο πατήρ σου έφ ήμας; 10 Καὶ ελάλησαν πρός αὐτόν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ, λέγοντες. Τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτφ τοῖς λαλήσασι πρός σε καὶ είρηκόσιν. Ο πατήρ σου εβάρυνε τὸν κλοιὸν ήμῶν καὶ σὰ νῦν κούφισον ἀφ ήμων, - τάδε λαλήσεις πρός αὐτούς 'Η μικρότης μου παχυτέρα έστιν της όσφύος ευθύνει και έρχεται είς την πόλιν αὐτδ είς την γήν Σαριοὰ την έν δρει Εφραίμ. Καὶ ὁ βασιλευς Σαλομών έκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτΕ, καὶ ἐβασίλευσε Ροβοὰμ ὁ υίὸς αὐτΕ ἀντ αὐτΕ (c. AFX).

וילה החבעם שכם פי 🗚 🗷 🗷 2 בַּא כָל־יִשִּׂרָאֵל לְהַנְּלֵיךְ אֹתְוֹ: וַיְהִיּ ז וַיּשָׁלָחוּ וַיּקּרָאוּ־לִוּ ַקהל ישׂרָאַל וַיִּדַבָּרִוּ אֶל־רְחַבְעָם 4 לַאִמָּר: אַבֵּיך הָקְשַׁה אָת־עָלֵנוּ וָאַמַּה מעברת אביד שכשה ימים ושובו אלי ויכבו העם: נץ הַפֵּכָה רְחַבָּעַם אָת־הַוּּקַנִים נועצים להשיב את־העם־הזה דבר: יו לאמר אם־היום תהיה־ הזה ועבדתם ועניתם יתם דברים טובים והיו רַיַּעַלָב עבת הזקנים אשר יעבהו ויוּעי אָת־הַיָּכְדִים אַשֶּׁר בַּדְכִר אָתּוֹ אַשֵּׁר 9 הַלְּמָדֵים לְפַנֵיו: וַיִּאמֵר אֲלֵיהֵם מָה אַתֵּם וָוֹעַבִּים וַנְשֵׁיב דָבַר אָת־הַעַם הזה אשר דברו אלי לאמר הַקּל מוּ־ הַעל אַשָּׁר-נָתַן אָבֵיה עַלֵינוּ: וַיִּדַבְּרוּ ר הַיַּלַדִּים אָשָׁר בַּדְלִרּ אָתּוֹ לַאַמֹר ַדָּבָרר לעם הזה

MII. Und Rehabeam jog gen Sichem, benn bas gange Ifrael mar gen Sichem getom-2 men, ihn jum Ronige ju machen. *Und Berobeam, ber Gobn Mebats, borete bas, ba er noch in Cappten mar (babin er vor bem Ronige Salomo gefloben war), und 3 blieb in Egypten. * Und fie fandten bin und liegen ihn rufen. Und Jerobeam fammt ber gangen Gemeine Ifrael tamen, und 4 rebeten mit Rebabeam, und fprachen: *Dein Bater bat unfer Joch zu hart gemacht; fo mache bu nun ben harten Dienft und bas fdwere 3och leichter, bas er uns aufgelegt bat, fo wollen wir bir unterthanig fein. 5 * Er aber fprach zu ihnen: Behet bin bis an ben britten Tag, fo tommt wieber gu mir. Und bas Bolf ging bin.

١.

Und ber Ronig Rehabeam hielt einen Rath mit ben Aelteften, die vor feinem Bater Salomo ftanben, ba er lebete, unb fprach: Wie rathet ihr, bag wir biefem 7 Bolle eine Antwort geben? *Sie fprachen ju ihm: Wirft bu beute biefem Bolt einen Dienft thun und ihnen ju Billen fein, und fle erhoren und ihnen gute Borte geben: fo werben fle bir unterthanig fein bein 8 Lebenlang. *Aber er verließ ber Melteften Rath, ben fie ihm gegeben hatten, und hielt einen Rath mit ben Jungen, bie mit ibm aufgewachsen waren und vor ibm 9 ftanben. "Und er fprach zu ihnen: Bas rathet ihr, daß wir antworten diefem Bolt, bie zu mir gefagt haben: Dache bas Joch leichter, bas bein Bater auf uns gelegt 10 hat? *Und bie Jungen, die mit ihm aufgewachsen maren, sprachen zu ihm: Du follft gu bem Bolt, bas zu bir fagt: Dein Bater bat unfer Joch ju fcmer gemacht, mache bu es une leichter, alfo fagen: Dein fleinfter Finger foll bider fein benn meines

3. U.L. ihm rufen.

Venit autem Roboam in Siv.25. chem; illuc enim congregatus erat omnis Israel ad constituendum eum 2Ch.10,2.regem. *At vero Jeroboam filius 2 11,40. Nabat, cum adhuc esset in Aegypto profugus a facie regis Salomonis, audita morte eius reversus est de 2Ch.10,3.Aegypto. * Miseruntque et vocaverunt eum; venit ergo Jeroboam et omnis multitudo Israel, et locuti sunt 2Ch.10,4.2d Roboam, dicentes: Pater tuus 4 4.7.5.48. durissimum jugum imposuit nobis; tu itaque nunc imminue paululum de imperio patris tui durissimo et de jugo gravissimo, quod imposuit no-3Ch.10,5. bis, et serviemus tibi. *Qui ait eis: 5 Ite usque ad tertium diem et revertimini ad me. Cumque abiisset populus, *iniit 6 2Ch.10,6. consilium rex Roboam cum seniori-10,8. bus, qui assistebant coram Salomone patre ejus, cum adhuc viveret, et ait: Quod datis mihi consilium, ut responach.10,7.deam populo huic? *Qui dixerunt 7 ei: Si hodie obedieris populo huic et servieris, et petitioni eorum cesseris locutusque fueris ad eos verba lenia, erunt tibi servi cunctis die-*Oui dereliquit consilium 8 2Ch. 10.8. bus. senum, quod dederant ei, et adhibuit adolescentes, qui nutriti fuerant cum 2Ch.10,9,e0 et assistebant illi, #dixitque ad 9 eos: Quod mihi datis consilium, ut respondeam populo huic, qui dixerunt mihi: Levius fac jugum quod 2ch. imposuit pater than or relation in 10,10. dixerunt ei juvenes, qui nutriti fueimposuit pater tuus super nos? *Et 10 rant cum eo: Sic loqueris populo huic, qui locuti sunt ad te, dicentes: Pater tuus aggravavit jugum nostrum, tu releva nos, - sic loqueris ad eos: Minimus digitus meus grossior est

1. Al.: omnis pop. Isr. 10.8* sie loq. ad eos.

Alten. B.vB: geftanben hatten.

^{2.} B: benn er war ... geft. B.dW.vE: u. 3. wohnete in Meg.
3. B.dW.vE: Berfammlung.

^{4.} dW.vB: 3. h. gem., bu aber erleichtere (nun m. I.). A: fo minbere nun bu ein wenig? B.dW.vE.A: bir bienen.

^{5.} B.dW.vE: B. noch 3 Tage bin (fort).

^{6.} B: berathichlagte fic. dW: berieth. dW.vE.A: (worben).

^{7.} B: biefes B. Ruecht fein u. ihnen bienen. vE: Wenn bu b. ber Ru. ... dW: anjeht biefem B. bieneft u. ihnen willfahreft. B: g. B. gureben. A: faufte B. gu ihnen rebeft. dW: gutige.

^{8.} dW: groß geworben. A: auferzogen worben. 10. dW.vE.A: fleiner. B.dW.vE.A: ift bider

τοῦ πατρός μου 11 και τῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάξατο ὑμᾶς ἐν κλοιῷ βαρεῖ, κάγὰ προςΦήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν, ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς μάστιξι, και ἐγὰ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12 Καὶ παρεγένετο πᾶς ὁ λαὸς πρὸς 'τὸν βασιλέα' 'Ροβοάμ εν τη ήμέρα τη τρίτη, καθότι ελάλησεν ὁ βασιλεύς, λέγων Αναστρέψατε πρός με τη ημέρα τη τρίτη. 13 Καὶ ἀπεκρίθη ό βασιλεύς πρός τὸν λαὸν σκληρά, καὶ έγκατέλιπε 'Ροβοάμ την βουλήν τών πρεσβυτέρων ην συνεβουλεύσαντο αύτῷ, 14 καὶ ελάλησε πρός αύτούς κατά την βουλήν των παιδαρίων, λέγων 'Ο πατήρ μου έβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, κάγω προςθήσω έπι τὸν κλοιὸν ὑμῶν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς μάστιζι, κάγὸ παιδεύσο ύμᾶς ἐν σκορπίοις. 15 Καλ οὐκ ήκουσεν ὁ βασιλεύς τοῦ λαοῦ, ότι παρά χυρίου ήν ή μεταστροφή, όπως στήση κύριος τὸ ἡῆμα αὐτοῦ ὁ ελάλησεν ἐν γειρὶ Αγία 'τοῦ προφήτου' τοῦ Σηλωνίτου ἐπὶ Ἱεροβοὰμ νίοῦ Ναβάτ. 16 Καὶ είδε πᾶς Ἰσραηλ ὅτι οὐκ ήκουσεν αὐτῶν ὁ βασιλεύς, καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ Bagilet. Légortes Tis huir megis en david; καλ ούκ έστι ήμιτ κληρονομία εν υίω Ίεσσαί. 'Αποτρεγέτω έκαστος είς τὰ σκηνώματά σου' σύν βόσκε τὸν ολκόν σου, Δαυίδ. Καὶ ἀπηλθεν Ίσραήλ είς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, 17 καὶ οι υίοι Ίσραήλ οι κατοικούντες έν ταϊς πόλεσιν Ἰούδα έβασίλευσαν έφ' έαυτοῖς τὸν Ροβοάμ. 18 Και απέστειλεν ο βασιλεύς τον Αδωνιράμ τον έπι του φόρου, και έλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις πᾶς Ἰσραήλ, καὶ ἀπέθανε. καὶ ὁ βασιλεὺς Ροβοὰμ ἔφθασεν ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ άρμα τοῦ φυγεῖν εἰς Ίερουσαλήμ. 19 Καὶ ηθέτησεν Ισραήλ είς τὸν οίκον Δαυίδ ἔως τῆς ήμέρας ταύτης.

20 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἥκουσε πᾶς Ἰσοραὴὶ ὅτι

11. ΑΒ: ἐπεσάσσετο (c. F)... * ἐν... † ἐν μάστ., ἐγὰ
δὲ (c. FX). 12. ΑΒ: παρεγένοντο πᾶς Ἰσοραὴὶ πρὸς
... † (p. ἐἰάλ.) αὐτοῖς ... Αναστράφητε (c. Α[ΕΓ]Χ).
13. ΑΒ: ᾶ (ῆν FX). 14. ΑΒ * (a. μάστ.) ἐν (* Χ?).
15. ΑΒ: ἤν μεταστο. παρὰ πυρ. ... * πυριος ει τἔ
προφ... περὶ Ἱεροβ. (c. FX). 16. ΑΒ: εἰδον ... ὁ βασ.
αὐτῶν (c. [Ε]FX)... ἰέγων (-οντες Χ)... ἀπότρεχε
(pro ἔπ.) Ἰσοραὴὶ (c. FX). 17* Βὶ († ΑΒὰFX non tamen
constanter). 18. Β*πᾶς Ἰσο. ει ἐπὶ τὸ ἄρμα († FX).

11 וְעַהָּּה אָבִּי הָּיְעַים וַאֲנִי אֲיַפֵּר אָתְכֶם הַאָצִי אַסִיף עַל־עִלְכֶם אָבִי יִפָּר בַּעַקְרַבִּים:

וַיָּבוֹ וַרָבְעָם וְכָל־הָעָם אֶל־רְחַבְעַם בַּיָּוֹם הַשָּׁלִישָׁי פַאֲשָׁר דְבַּר הַמַּלֹה לאמר שובו אלי ביום השלישי: הַמַּלֵה אָת־הָעָם קשׁה וַיַּעַוֹּב הזַקנים 14 וַיִּדַבֶּר אֱלֵיהַם כַּעַצַת הַיָּלַדִים לאמר דעלכם אַבֿי יָפַר אַתְכֵם בַּשׁוֹטִים אַנַפַר אָתָכַם בַּעַקרַבִּים: לְמַעַן הָקִים אָתי אַשֶּׁר דָבֶּר יָהוֹה בְּיֵר אָחַיה השׁילני 16 אֶל־יַרֶבִעָם בֶּן־וִבֶּט: וַיַּרָא פַּל־יִשִּׁרָאֵל לא־שַׁמַע הַמַּלֶהְ אַלֶהֵם רַיַּשׁבוּ בַּדַוֹד וַלָּא־נַחֲלֵה בָבֶּן־יִשַּׁי עַתַּה רָאֵה בֵיתְהָּ ישראל הישבים בעבי יהודה נימקה בַּבִית הַוֹּד עַד הַיִּוֹם הַנָּה:

٧. 12. 'p אבא

^{11.} B.vE.A: werbe (will) zu eurem 3. (noch) bins guthun. dW: so will ich noch. B.dW.A: Geißeln. A: geschlagen.
12. dW: Und ale ...

Der Rath der Jungen. Ifraels Abfall.

11 Baters Lenben. "Run, mein Bater hat auf euch ein schweres Joch gelaben, ich aber wills noch mehr über euch machen; mein Bater hat euch mit Beitschen geguchtiget, ich will euch mit Scorpionen zuchtigen.

12 Alfo tam Jerobeam fammt bem gangen Bolt zu Rehabeam am britten Tage, wie ber König gefagt hatte und gesprochen: Rommt wieder zu mir am britten Tage.

13 "Und ber Ronig gab bem Bolf eine harte Antwort, und verließ ben Rath, ben ihm

14 bie Aeltesten gegeben hatten, wund redete mit ihnen nach dem Rath der Jungen und sprach: Wein Bater hat euer Joch schwer gemacht, ich aber wills noch mehr über euch machen; mein Bater hat euch mit Beitschen gezüchtiget, ich aber will euch

15 mit Scorpionen zuchtigen. *Alfo gehorchte ber König bem Bolf nicht; benn es war also gewandt von bem Herrn, auf daß er sein Wort bekräftigte, das er durch Ahia von Silo gerebet hatte zu Jerobeam, bem

16 Sohn Nebats. *Da aber das ganze Ifrael fahe, daß der König sie nicht hören wollte, gab das Bolk dem Könige eine Antwort, und sprach: Was haben wir denn Theils an David, oder Erbe am Sohn Isai? Ifrael, hebe dich zu deinen Hutten. So siehe nun du zu deinem Hause, David!

17 Alfo ging Ifrael in feine Butten, * baß Rehabeam regierte nur über bie Rinber Ifrael, bie in ben Stabten Juba wohneten.

18 "Und ba ber Konig Rehabeam hinfandte Aboram, ben Rentmeister, warf ihn ganz Ifrael mit Steinen zu Tobe. Aber ber Konig Rehabeam flieg frisch auf einen

19 Bagen, daß er flohe gen Jerufalem. *Alfo fiel ab Ifrael vom Saufe Davids bis auf diefen Tag.

20 Da nun gang Ifrael hörete, daß Jero-

16. A.A: Theil.

13. B.dW: antwortete bem B. bart.

15. vE: horte n. auf bas B. dW: gab bem B. fein Gehor. B: war eine Abwendung? dW: w. Schickung. vE: Fügung. A: ber D. hatte fich v. ihm abgewandt? B.vE: bestätigte. dW: erfüllte.

16. vE.A: antwortete. vE: Welchen Th. haben. A: Belcher Th. ift uns. B: So haben w. auch fein E. dW.vE: B. haben f. (Eigenthum) ... Ju b. Jelten, Ir. B: Bersieh du n. bein H. vE: R. sieh du. dW: Bolygloten-Bibel. U. X. 2. 80s 1. Abis. ach. dorso patris mei; *et nunc pater 11

meus posuit super vos jugum grave,
ego autem addam super jugum vestrum: pater meus cecidit vos flagellis, ego autem caedam vos scorpionibus.

Venit ergo Jeroboam et omnis po- 12
 pulus ad Roboam die tertia, sicut locutus fuerat rex, dicens: Reverti-

2Ch. mini ad me die tertia. Respondit-13
10,13. que rex populo dura, derelicto con47,263.
18. j.; silio seniorum, quod ei dederant, et 14
2Ch.

pr. 15,1; silio seniorum, quod ei dederant, et 14
sch.
10,14. locutus est eis secundum consilium
juvenum, dicens: Pater meus aggravavit jugum vestrum, ego autem addam jugo vestro: pater meus cecidit
vos flagellis, ego autem caedam vos

2Ch. scorpionibus. *Et non acquievit rex 15
10,15: populo; quoniam aversatus fuerat
eum Dominus, ut suscitaret verbum

11,31.11. suum, quod locutus fuerat in manu Ahiae Silonitae ad Jeroboam filium

2Ch. Nabat. *Videns itaque populus, quod 16 10,16, noluisset eos audire rex, respondit

ei dicens: Quae nobis pars in David,
vel quae haereditas in filio Isai? Vade
in tabernacula tua Israel, nunc vide
domum tuam David. Et abiit Israel

ach. in tabernacula sua; *super filios 17

10,17. autem Israel, quicumque habitabant
in civitatibus Juda, regnavit Roboam.

**Ch. ** Misit ergo rex Roboam Adu-18
4,6. ram, qui erat super tributa; et lapidavit eum omnis Israel, et mortuus est.
Porro rex Roboam festinus ascendit

sch. currum et fugit in Jerusalem. Re- 19
10,19. cessitque Israel a domo David usque
17,81. in praesentem diem.

Factum est autem, cum audisset 20 omnis Israel, quod reversus esset

16. Al. * Vade.

forge für. A: fleh nach b. Baufe.

17. B: Bas aber angehet bie... fo reg. R. über bies felben. dW: Ueber ... ub. bie warb R. König. vE: herrichete R.

18. B: ber über ben Ausschuß mar. dW.vE: bie Fronn. A: bie Renten. vE: w. auf ihn. B.dW.vE: bag er farb. A: fteinigte ihn, n. er ft. B: machte fich burtig auf, nm... zu ft. vE: beeilte fich. A: ftieg eilig. dW: raich.

ανέκαμψεν Ίεροβοαμ 'έξ Αίγύπτου', απέστειλαν και έκάλεσαν αύτον είς την συναγωγην, καὶ έβασίλευσαν αθτόν έπὶ τὸν Ἰσραήλ καὶ ούκ ήν θπίσω οίκου Δαυίδ πάρεξ σκήπτρου Ιούδα και Βετιαμίτ μότοι. 21 Και 'Ροβοάμ είς ηλθεν είς Ίερουσαλήμ, καὶ έξεκκλησίασε την συναγωγήν 'Ιούδα καὶ σκήπτρον Βενιαμίν, έκατὸν ὀγδοήπουτα χιλιάδας νεανιῶν ποιούντων πόλεμου, του πολεμείν πρός οίκον Ίσραήλ, έπιστρέψαι την βασιλείαν Ροβοάμ τῷ υίῷ Σαλομώντος. 22 Καλ έγένετο λόγος κυρίου προς Σαμαίαν ανθρωπον του θεού, λέγων 23 Είπε τῷ 'Ροβοὰμ τῷ νίῷ Σαλομῶντος βασιλεί Ἰούδα καὶ πρός πάντα οίκον Ἰούδα καὶ Βενιαμίν και τῷ καταλοίπφ τοῦ λαοῦ, λέγον· 24 Τάδε λέγει κύριος. Ούκ αναβήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε μετά τών άδελφών ύμων υίων Ίσραήλ άναστρεφέτω έκαστος είς τὸν οίκον έαντοῦ, ὅτι έξ ἐμοῦ γέγονε τὸ ἡῆμα τοῦτο. Καὶ ήχουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθήναι κατὰ τὸ ἡήμα κυρίου.

20. AX * & Aby. AB + (a. &\pi.) nal (* X) ... * \tau \tilde{\pi} (+ FX). 21. B: &\pi. nal &\pi not (\frac{\pi}{\pi} x). \tilde{\pi} \frac{\pi}{\pi} AX). AB * (\text{eti. 23}) &\pi \tilde{\pi} (+ EX). 23. AB: El-\pi \tilde{\pi} \tilde{\pi} (-\frac{\pi}{\pi} FX). 24. B: &\tilde{\pi} \tilde{\pi} ΑΒ: παφ' (έξΕΧ). ΒΕΧ (contra ΑΓΧ) † (in f.) Και ό βασιλευς Σ. ποιμάται μετά τών πατέρων αύτο, και θάπτεται μετά τῶν πατέρων αὐτῦ ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ ἰβασίλευσε 'P. υίὸς αὐτῦ ἀντ' αὐτῦ ἐν 'Ιερυσαλήμ, υίὸς ων διασίδεκα έτων έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν καὶ δώδεκα έτη έβασίλευσεν έν Ιερυσαλήμ, καὶ όνομα τῆς μητρὸς αὐτε Ναανάν θυγάτης "Ανα υίδ Ναάς βασιλέως υίων Αμμών. Και εποίησε το πονηρόν δνώπων κυφία, και ούκ δπορεύθη δε όδῷ Δαυίδ τὰ πατρὸς αὐτὰ. Και δν άνθρωπος εξ όρες Έφραὶμ δίλος τῷ Σ., καὶ ὅνομα αὐτῷ Ι., καὶ ὅνομα τῆς μητρὸς αὐτὰ Σαρρά, γυνή πόρνη. Καὶ δδωκεν αὐτόν Σ. εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ ἄρσεις οἴκε Ίωσήφ. και ώκοδόμησε τῷ Σ. τὴν Σαφιρά τὴν έν όρει Έφραίμ, και ήσαν αὐτῷ τριακόσια ἄρματα ἵππων. Ούτος ώποδόμησε την άκραν έν ταις άρσεσιν οίκο Έφραίμ, έτος συνέκλεισε την πόλιν Δαυίδ και ην έπαιρόμενος έπι την βασιλείαν. Και έζήτει Σ. θανατωσαι αυτόν και έφοβήθη και άπέθρα αυτός πρός Σεσακλμ βασελέα Αλγύπτε, και ήν μετ' αύτε έως άπ-έθανε Σ. Και ήκεσεν Ι. έν Αιγύπτω ότι τέθνηκε Σ., και ελάλησεν είς τὰ ὧτα Συσακίμ βασιλέως Λίγύπτε, λέγων · Έξαπόστειλόν με και άπελεύσομαι έγω είς την γην με. Και είπεν αύτῷ Σεσακίμ · Αίτησαί τι αξτημα και δώσω σοι. Και Σοσακίμ έδωκε τῷ Ι. τῆν 'Ανώ άδελφήν Θεκεμίνας την πρεσβυτέραν της γυναικός αύτο αύτφ είς γυναίκα. Αύτη ήν μεγάλη έν μέσω τῶν θυγατέρων τἔ βασιλέως, και ὅτεκε τῷ Ἱ.
τὸν ᾿Αβιὰ υἱὸν αὐτἔ. Καὶ εἶπεν Ἱ. πρὸς Σεσακίμ· Όντως έξαπόστειλόν με και άπελεύσομαι. Και έξηλθεν Ίεροβοαμ έξ Λίγύπτο και ηλθεν είς γην Σαρερά την έν όρει Έφραίμ, και συνάγεται έκει πάν σκήπτρον Εφραίμ, και ψκοδόμησεν έκει Ι. χάρακα.

יַרָבָעָׂם וַיִּשְׁלָחוֹר וַיַּקרָאַר אֹתוֹ אַל־ הַעָּדָה וַיִּמְלִיכוּ אֹתוֹ עַל־כַּל־יִשְׁרָאַל לָא הַיָה אַחַרֵי בַית־דָּוֹד זִוּלְתֵי שַׁבַט־ 21 יהודה לבדו: וַיַּבְאוֹ רְחַבְעָם יִרְוּשָׁלֵם וַיַּקהַל אָת־פַּל־בִּית יְהוּידָה וָאָת־שָׁבֵט בַּנִימָן מַאָּה וּשָׁמֹנֵים אַלָּף בַּחַוּר עשָׁה מַלְחַמֵּה לְהַלְּחָם עִם־בֵּית יִשְּׁרָאֵל להשיב את-הפלוכה לרחבעם בן-22 שלמה: וַיָהֵי דְּבֵר הַאֶּלְהִים אַל־ 23 שַׁמֶּלְיָה אַישׁ־הָאָלֹהִים לָאמִר: אָמֹר אַל־רַחַבְעָם בַּן־שָׁלְמֹה מֵלֶךְ יְהוּלָה ואַל־כָּל־בֵּית יִהוּדֵה וּבְנִימֵין וְיֵתֶר אַ הַעָּם לֵאמָר: כָּה אָמֵר יִהוָיה לָא־ תַעַלוּ וָלָאַ־תַלַּחֲמֿוּן עַם־אָחֵיכֵם בָּנֵי־ יִשְרָאֵל שָׁוּבוּ אֵישׁ לְבֵיתוֹ כֵּי מַאָּתִי נָהְיֵה הַזְּכַר הַזֵּה וַיִּשָׁמִעוּ אַת־דָּבר יהוֹה וַיִּשִׁוּבוּ לַלֵכֶת פִּדְבֵר יְהוַח:

v. 21. 'ס יבא

Καὶ ήδύωστησε τὸ παιδάριον αὐτῦ άδδωστία κραrain spodow. Kai enopeion I. ipurifau nepi ra παιδαρία και είπε πρός Ανώ την γυναϊκα αὐτε. 'Ανάστηθι, πορεύε, ἐπερώτησον τὸν θεόν περὶ τε παιδαρίε εἰ ζήσεται ἐπτῆς ἀρρωστίας αὐτε. Καὶ ἄνθρωπος ήν έν Σηλώμ, καὶ όνομα αθτῷ Αχιά, καὶ ਬੌτος η νίος έξήκοντα έτων, και ζημα κυρίν μετ' αὐτῦ. Καὶ είπεν Ί. πρὸς την γυναϊκα αὐτδ ' Ανάστηθε καὶ λάβε είς την χεξρά συ τῷ ἀνθρώπφ το θεῦ ἄρτυς καλ πολλύρια τοῖς τέπνοις αὐτὸ καὶ σταφυλήν καὶ στάμνον μέλετος. Καὶ ἀνέστη ή γυνή καὶ ελαβεν είς την χεῖρα αὐτης ἄρτυς καὶ δύο κολλύρια καὶ σταφυλήν καὶ στάμνον μέλιτος τῷ 'Αχιά. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεηβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτἔ ήμβλυώπεν τἔ ideir. Kai artorn in Zapepa nai nopeveras nai tytνετο έλθεσης αυτής εις την πόλιν πρός Αχιά τον Σηλωνίτην, και είκιν Αχιά τῷ παιδαρίω αὐτὰ "Εξ-ελθε δή εἰς ἀπαντήν Ανώ τῆ γυναικί Ι., καὶ έρεις αθτή. Είςελθε και μή στής, ότι τάδε λέγει κύριος. Σκληρά έγω έπαπουτέλλω έπι σέ. Και είςηλθεν Ανώ πρός τον άνθρωπον τε θεε, και είπεν αὐτη Αχιά. Ίνατί ἐνήνοχάς μοι άρτος καὶ σταφυλήν καὶ κολλύρια καὶ στάμνον μέλιτος; Τάθε λέγει κύριος 'Ιθα σύ άπελεύση άπ' έμα, καὶ έσται εἰςελθάσης σα τήν πόλω είς Σαρερά, και τὰ κοράσιά σε έξελεύσονται σοι είς συνάντησιο και έρδοι σοι. Το παιδάριον τέθνη-κεν. Ότο τάθε λέγει κύριος 'Ιδο έγω ίξολοθρεύσω το Ί. δρόντα πρός τοίχον, και δουνται οί τεθνηκότες το Ί., έν τη πόλει καταφάγονται οι κύνες, και τον τεθνημότα έν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινά τὰ

beam war wieber gefommen, fanbten fie bin und liegen ibn rufen zu ber gangen Gemeine, und machten ihn zum Rönige über bas gange Ifrael; und folgte niemand bem Baufe Davibs, ohne ber Stamm *Und ba Rehabeam gen 21 Juda alleine. Berufalem tam, fammlete er bas gange Saus Juba und ben Stamm Benjamin, hundert und achtzig taufend junge ftreitbare Mannichaft, wiber bas Baus Sfrael zu streiten, und bas Konigreich wieber an Rehabeam, ben Sohn Salomons, zu brin-22 gen. * Es fam aber Gottes Bort ju Semaja, bem Manne Gottes, und ibrach: 23 * Sage Rehabeam, dem Sohne Salomone, bem Ronige Juba, und jum gangen Baufe Juda und Benjamin und bem anbern 24 Bolt, und fprich: * So fpricht ber Berr: Ihr follt nicht hinauf ziehen und ftreiten wiber eure Bruber, bie Rinber Ifrael; ein jeber Mann gebe wieber beim, benn folches ift von mir gescheben. Und fie geborchten bem Bort bes herrn und fehrten um, bag fie hingingen, wie ber Berr gefagt hatte.

21. B: Auserlefene fo Rriegslente waren. dW: auserl. Rr. vE.A: a. ftreith. Manner.
22. B.dW.vE.A: gefcah. vE: ber Ausspruch.

έρανε, και τό παιδάριον κόψεται. Οὐαί κύριε, ὅτι εδρίθη έν αψεφ δήμα καλόν περί το κυρία. Και άπ-ηλθεν ή γυνή, ως ήκοσεν. Και έγενετο ως είςηλθεν είς την Ζαριρά, και το παιδάριον απέθανε. Και έξήλθεν ή μφαυγή εἰς άπαντήν. Καὶ ἰπορεύθη Τ. εἰς Σίπιμα την ἐν ὅρει Ἐφραίμ, καὶ συνήθροισεν ἐπεῖ τὰς φυλὰς τῦ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβη ἐπεῖ Ῥ. νίὸς Σ. Καὶ λόγος πυρίε έγένετο πρός Σαμαίαν τον Ένλαμί, λέγων Λάβε σεαυτῷ έμάτιον παινόν τὸ ἐπ εἰςεληλυθὸς εἰς ύδως, και ξήξον αύτο δώδεκα ξήγματα, και δώσεις và I., xai totic aven. Tade tipes nuosoc. Aafte otavτῷ δέκα ὑήγματα το περιβαλίσθαι σε. Και ελαβεν Ι., καὶ είπε Σαμαίας Τάδε λίγει κύριος ἐπὶ τὰς δίκα φυλώς τοῦ Ἰοραήλ. Καὶ είπεν ὁ λώς πρός 'Ρ. υίον Σ. 'Ο πατήρ σου έβάρυνε τὸν πλοιόν αὐτῦ ἰφ' ἡμᾶς παὶ έβάρυνε τὰ βρώματα τῆς τραπέζης αὐτῦ, παὶ νῦν noqueis do hade nat dulevoqués ous. Kai elnes P. πρὸς τὸν Ιαόν ' Βτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀπουρεθ ήσο-μαι ὑμῶν ἡῆμα. Καὶ εἰπες ' P. Βἰςαγάγετί μοι τὸς πρεσβυτέρυς, καὶ συμβολεύσομαι μετ' αὐτῶν τἱ ἀποπροθώ τῷ λαῷ ἔῆμα ἐν τῷ ἡμέρα τῆ τρίτη. Καὶ ἐλά-λησε P. οἰς τὰ ἀτω αὐτών, καθώς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν · καὶ εἶπον οἶ προσβύτεροι τὰ λαῦ· Οὔτως ελάλησεν πρός σε ό λαός. Και διεσιέδασε 'Ρ. την βυλήν αὐτών, και έκ ήρεσεν ένώπιον αὐτό. Καί απίστειλε και είςήγαγε τως συντρόφως αυτώ, και ilalyses autois. Tauta nat rauta antoralnes o

3Ch.13,7.Jeroboam, miserunt et vocaverunt eum congregato coetu, et constituerunt eum regem super omnem Israel: nec secutus est quisquam domum 18.16! David praeter tribum Juda solam. 2Ch. *Venit autem Roboam Jerusalem, et 21 congregavit universam domum Juda et tribum Benjamin, centum octoginta millia electorum virorum bellatorum, ut pugnarent contra domum Israel et reducerent regnum Roboam filio 2Ch.11.2. Salomonis. Factus est autem sermo 22 (18,1. Domini ad Semeiam virum Dei, di-16m 3,27; cens: Loquere ad Roboam filium 23 Salomonis, regem Juda, et ad omnem domum Juda et Benjamin et reliquos 2Ch.11,4.de populo, dicens: # Haec dicit Do- 24 minus: Nou ascendetis neque bellabitis contra fratres vestros filios Israel; revertatur vir in domum suam, a me enim factum est verbum hoc. Audierunt sermonem Domini et reversi sunt de itinere, sicut eis praeceperat Dominus.

21. S: viror. et.

23. übrigen B.

24. dW: von meinetwegen ift biefe Sache gefc. A: v. mir ... gefommen.

λαὸς πρός με λίγων. Καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αὐτε̄ · Οὕτως λαλήσεις πρὸς τὸν λαόν, λίγων 'Η μιπρότης μου παχυτέρα ύπερ την οσφύν το πατρός μου πατήρ με έμαστίγε ύμας μάστιξις, έγω δε κατάρξω ύμας εν συορπίοις. Και ήρεσε το δημα ενώπιον P., και απεκρίθη τῷ λαῷ καθώς συνεβέλευσαν αὐτῷ οἰ σύντροφοι αὐτῦ τὰ παιδάρια. Και είπεν πας ο λαὸς ώς ἀνής είς ξεαστος τῷ πλησίον αύτος, καὶ ἀνέκραξαν ἄπαντες, λίγοντες. Οὐ μερις ἡμῖν ἐν Δαυλό ἐδὶ κλη-ρονομία ἐν υἰῷ Ἰεσσαί ἐκαστος εἰς τὰ σκηνώματά σε Ίσραήλ, ότι ό ἄνθρωπος έτος έκ είς ἄρχοντα έδέ εἰς ήγθμενον. Καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ Σικίμων καὶ ἀπῆλθον διαστος εἰς το συήνωμα αὐτᾶ. Καὶ xατεκράτησε P., xαὶ ἀπῆλθε καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα αὐτε, καὶ εἰςῆλθεν εἰς Ἱερεσαλήμ. Καὶ πορεύονται όπίσε αὐτε παν σκηπτρον Ἰέδα καὶ παν σκηπτρον Beriapir. Kai šyšreto šriotapšru tu šriavtu, zai συνήθροισε 'Ρ. πάντα άνδρα 'Ιέδα καὶ Βενιαμίν, καὶ ανίβη το πολεμείν πρός Τ. είς Σίμμα. Και έγένετο δήμα χυρίε πρός Σαμαίαν άνθρωπον τε θεε, λίγων Βίσον το 'Ρ. βασιλεί Ίέδα και πρός πάντα οίκον Ίέδα και Βενιαμίν και πρός το κατάλειμμα τε λαέ, Myer · Tade Meyes xugeog · Oun avaßigeede ede πολεμήσετε πρός τὰς ἀδελφάς ήμων υίὰς Ἰσραήλ. αναστρίφετε Ειαστος είς τον οίπον αύτο, ότι παρ έμο γίγονε το όπμα τότο. Καὶ ήποσαν το λόγο κυρίο, και άνίσχον μή πορευθήναι κατά το δήμα κυρία. 41*

25 Καὶ ονοδόμησεν Ίεροβοὰμ την Σίκιμα την εν το δρει Εφραίμ και κατφκησεν έν αύτη, και έξηλθεν έκειθεν και φκοδόμησε την Φανουήλ. 26 Καὶ είπεν Γεροβοάμ έν τῆ καρδία αύτοῦ · Ἰδού τῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία εἰς τὸν οίκον Δαυίδ · 27 ἐὰν ἀναβῆ ὁ λαὸς ούτος arapépeur ras ovolas els olnor nuplor eis Isρουσαλήμ, και έπιστραφήσεται ή καρδία τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν πρὸς 'Ροβοὰμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἀποκτενοῦσί με καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς 'Ροβοαμ βασιλέα Ἰούδα. ²⁸ Καλ έβουλεύσατο ὁ βασιλεύς, 'καὶ ἐπορεύθη' καὶ ἐποίησε δύο δαμάλεις χρυσᾶς, καὶ είπε πρός τον λαόν. Ίκανούσθω ύμιν αναβαίνειν είς Ίερουσαλήμ ιδού οι θεοί σου, Ίσραήλ, οί ἀναγαγόντες σε έκ γῆς Αἰγύπτου. 29 Καὶ έθετο την μίαν έν Βαιθήλ, καλ την μίαν έδωκεν εν Δάν. 30 Καὶ εγένετο ὁ λόγος ούτος είς άμαρτίαν, και έπορεύετο ὁ λαὸς πρὸ προςώπου της μιᾶς έως Δάν, 'καὶ είασαν τὸν οίκον κυρίου'. 31 Καὶ ἐποίησεν 'Ίεροβοὰμ' οίκους έφ' ύψηλών, και εποίησεν ίερεις μέρος τι έχ τοῦ λαοῦ, οἱ οὐχ ἦσαν ἐχ τῶν υίῶν Λευί. 32 Καὶ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ ἑορτην ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόφ ἐν τῆ πεντεκαιδεκάτη ήμερα του μηνός κατά την έορτην την εν γη Ιούδα, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον δ έποίησεν έν Βαιθήλ, του θύειν ταϊζ δαμάλεσιν αίς εποίησε, καὶ παρέστησεν εν Βαιθήλ τούς ίερεις των ύψηλων ων έποίησε. 33 Και ανέβη έπλ τὸ θυσιαστήριον ο ἐποίησε τῆ πεντεχαιδεκάτη ήμέρα έν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόφ, έν τῆ έορτῆ ή επλάσατο ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ έποίησεν έορτην τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβη έπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῦσαι.

XIII. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ παρεγένετο ἔξ Ἰούδα ἐν λόγφ κυρίου εἰς Βαιθήλ, καὶ Ἱεροβοὰμ εἰστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῦσαι. ^{2} Καὶ ἐπεκάλεσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, $\overline{^25. \text{ AB}}$ τῷ (†X) ... κατώκει (c.FX). 26. B *τὸν (†AX). 27. B: θυσίαν (-ας AX). AB: ἐν οἴκφ (c.FX)... *ἡ (†EFX)... πρὸς κύριον καὶ κύριον αὐτῶν (c.FX). B *κ. ἐπιστρ. - Ἰόδα (†AX). 28. B * (p.) οἱ(†AEFX). 30. AFX *κ. εἰασ. - κυρ. 31. AB * Iεροβ. (†FX). 33. AX † (p.) δ ἐπ.) ἐν Bαιθήλ.— 1. B: ἐξ Ἰόδα παρεγ. (c.AEFX). A1B* (sq.) τῷ (†AFX). 2. AB: πρὸς (έπὶEFX).

וַיָּבֶן יַרְבְעָם אָת־שָׁבֵבַם בְּהֵר אֵפְרֵיִם בה ויצא הממככה זהב ויאמר ירושכם הנה אלהיה דו: וַיַּעַטֹּ אֵת־בֵּית בַּמִוֹת וַיַּעַטֹּ פַּהַנִּים מַקְצִוֹת הַעָּם אַשֵּׁר כְאִּ־הַיִּוּ 32 מִבְּנֵי לֶוָי: וַיַּעַם יָרָבְעַם וּ חָג בַּחְדָשׁ הַשָּׁמִינִי בַּחְמִשָּׁה־עַשָּׁרֹ יוֹם־יּ לַחְׁדָשׁ בַּחַגוּאָשֵׁר בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל־הַמּזָבֹּח יוֹם בחדש השמיני ־בדא מלב"ר ויעם חג' כָהַקְמֵיר:

על הַפָּה וּ אָישׁ אָלהִים בָּא מִיהוּדָה גּ למֵד עַל־הַפִּזְבָּח לְהַקְּטִיר: וַיִּקְרֵא עַל־הַפִּזְבָּח לְהַקְטִיר: וַיִּקְרֵא עַל־הַפִּזְבָּח לְהַקְטִיר: וַיִּקְרֵא

חב' דגושח .32. v מלבו ק' .33. v

Berobeam aber bauete Sidem auf bem Bebirge Ephraim und wohnete barinnen, und zog von bannen beraus und bauete 26 Bnuel. * Jerobeam aber gebachte in feinem Bergen: Das Ronigreich wirb nun 27 wieber gum Saufe Davids fallen, "fo bieß Bolt foll hinauf geben, Opfer zu thun in bes herrn Saufe zu Jerufalem, unb wird fich bas Gerg bes Bolfs wenden gu ihrem Berrn Rehabeam, bem Ronige Juba, und wird mich erwurgen und wieder gu Re-28 habeam, bem Ronige Juda, fallen. * Und ber Ronig hielt einen Rath, und machte zwei golbene Ralber und fprach zu ih= nen: Es ift euch zu viel, hinauf gen Jerufalem zu geben, fiebe, ba find beine Gotter, Ifrael, die bich aus Egyptenland ge-* Und er feste eine gu 29 führt baben. Beth El, und bas andere that er gen Dan. 30 " Und bas gerieth jur Gunbe, benn bas Bolt ging bin vor bem einen bis gen 31 Dan. * Er machte auch ein Saus ber Boben, und machte Briefter von ben Beringften im Bolf, bie nicht von ben Rin-32 bern Levi maren. * Und er machte ein Seft am funfgebnten Tage bes achten Donate, wie bas Feft in Juba, und opferte auf bem Altar. So that er zu Beth El, bag man ben Ralbern opferte, bie er gemacht hatte, und fliftete zu Beth El bie Briefter ber Goben, bie er gemacht hatte. 33 * Und opferte auf bem Altar, ben er gemacht hatte zu Beth El, am funfzehnten Tage bes achten Monats, welchen er aus feinem Bergen erbacht hatte, und machte ben Rinbern Ifrael Fefte, und opferte auf bem Altar, bag man rauchern follte.

XIII. Und fiehe, ein Mann Gottes fam von Juda burch bas Wort bes herrn gen Beth El, und Jerobeam ftant bei bem 2 Altar, zu räuchern. * Und er rief wiber ben Altar burch bas Wort bes herrn, und

25. vE: barnach 3. er v. ba weg. 26. dW.vE.A. fprach. vE: zuruchfallen. B: fehren. A: fommen. dW: fich wieber wenben.

27. werben m. erw. vE: D. ju bringen. dW:

28. B: berathichlagte fich. dW.vE: berieth. A: ers bachte einen Rath? (dW: Laßt es genug fein an bem hinaufziehen. A: Biehet nicht mehr hinauf.) dW.vE: bein Gott, J., ber bich heranfgef.

29. dW.vE: ftellete ... feste. A: richtete auf.

Aedificavit autem Jeroboam Sichem 25 9,45.39 in monte Ephraim et habitavit ibi; Jud. 8.17. et egressus inde aedificavit Phanuel. * Dixitque Jeroboam in corde suo: 26 Nunc revertetur regnum ad domum David, * si ascenderit populus iste, 27 ut faciat sacrificia in domo Domini in Jerusalem; et convertetur cor populi hujus ad dominum suum Roboam regem Juda, interficientque me Sir.47,28, et revertentur ad eum. *Et excogi-28
Ex.32,443
Hos.13,2,tato consilio fecit duos vitulos aureos et dixit eis: Nolite ultra ascendere in Jerusalem; ecce, dii tui, Israel, qui te eduxerunt de terra Aegypti! Jud.1,22.4 posuitque unum in Bethel et alte-29 18,80. rum in Dan. *Et factum est verbum 30 18,34. hoc in peccatum; ibat enim populus
14,16.
Jud.8,27.ad adorandum vitulum usque in Dan. *Et fecit fana in excelsis et sacer-31 13,33. dotes de extremis populi, qui non
15,15. erant de filiis Levi. **Constituitque 32 Nm.3,10. diem solemnem in mense octavo, quintadecima die mensis, in similitu-Lv.23.34 dinem solemnitatis quae celebrabatur in Juda. Et ascendens altare simi-'liter fecit in Bethel, ut immolaret vitulis, quos fabricatus fuerat; constituitque in Bethel sacerdotes excelsorum, quae fecerat. *Et ascendit 33 super altare, quod extruxerat in Bethel, quintadecima die mensis octavi, (Col.2,23 quem finxerat de corde suo; et fecit Hos. 7,5; solemnitatem filiis Israel et ascendit 16,19. super altare, ut adoleret incensum.
26,16. F. accession Dei weit de Te Et ecce, vir Dei venit de (19,22, 13th ecce, vii 25-1 18m.2,37 Juda in sermone Domini in Bethel, 12,33. Jeroboam stante super altare et thus jaciente. *Et exclamavit contra altare 2 in sermone Domini, et ait: Altare,

30. vE.A: wurbe, dW: Berfculbung, B.dW: vor

bas eine (hin). vE: ju bem einen.
31. dW.vE.A: bauete. vE: anf ben S. dW: ein Hohen=0. (A: auch Tempel auf bie S.) dW.vE: aus bem fammtl. (gangen) Bolt?

32, dW: bager b. R. opf. vE.A: um b. R. ju opf. B.vE: bestellte. dW.A: orbnete.

33. n. randerte. vE.A: in f. S. (fich). dW: erb. v. fich felber.

1. vE: auf b. 2B.

XIII.

Propheta a leone discerptus.

θυσιαστήριον, τάδε λέγει κύριος 'Ιδου υίος τίκτεται τῷ οῖκφ Δανίδ, Ἰωσίας ὅνομα αὐτῷ, καὶ θύσει έπι σε τους ίερεις των ύψηλων και τους έπιθύοντας έπὶ σέ, καὶ όστα άνθρώπων κατακαύσει έπλ σέ. 3 Καὶ έδωκεν έν τῆ ἡμέρα έκείνη τέρας, λέγων Τοῦτο τὸ όημα δ ελάλησε κύριος 'Ιδού τὸ θυσιαστήριον φήγνυται καὶ έχγυθήσεται ή πιότης ή ούσα έπ' αύτφ.

4 Καὶ έγένετο ώς ήκουσεν ὁ βασιλεύς Ίεροβοάμ των λόγων του άνθρώπου του θεου του έπικαλεσαμένου έπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθήλ, καὶ έξέτεινε την χείρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων Συλλάβετε αὐτόν. Καλ ίδου έξηράνθη ή γείρ αύτου ην έξέτεινεν έπ' αὐτόν, και οὐκ ήδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτήν προς έαυτόν. 5 Καὶ το θυσιαστήριον εξέράγη, καὶ έξεγύθη ή πιότης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, κατά τὸ τέρας ο έδωκεν ὁ άνθρωπος τοῦ θεοῦ έν λόγφ κυρίου. ⁶ Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς και είπε τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ. Δεήθητι του προςώπου χυρίου του θεού σου, και έπιστρεψάτω ή γείρ μου πρός με. Καὶ έδεήθη δ άνθρωπος του θεού του προςώπου κυρίου, καὶ ἐπέστρεψεν ή χείρ τοῦ βασιλέως πρός αὐτόν, καὶ έγένετο καθώς τὸ πρότερον. 7 Καὶ έλάλησεν ὁ βασιλεύς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεού · Είζελθε μετ' έμοῦ είς τὸν οίχον καλ άρίστησον, καὶ δώσω σοι δόμα. 8 Καὶ είπεν ό ά**νθρωπος το**ῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα· Έαν δώς μοι το ήμισυ του οίκου σου, ούκ είζελεύσομαι μετά σοῦ, οὐδὲ μὴ φάγω άρτον ούδε μη πέω ύδωρ εν τῷ τόπφ τούτφ. 9 Ότι ούτως ένετείλατό μοι κύριος έν λόγφ, λέγων Ού μη φάγης άρτον ούδε μη πίης ύδως ούδε μη επιστρεψης εν τη όδο εν ή επορεύθης εν αὐτῆ. 10 Καὶ ἀπῆλθεν ἐν ὁδῷ ἄλλη, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν εν τη όδο ή ήλθεν εν αὐτη είς Βαιδήλ. 2. A: ἐπιθύσει. AB: (*nal) τῶν ἐπιθυόντων (c. FX). A²B: παύσει (παταπ. FX). 3. B: δώσει (ἔδ. FA). A-B: κανσει (κατακ. FA). 3. D: σωσει (εσ. AEFX). A (pro ξ.) τέρας. AB † (p. κύρ.) λέγων ... * έσα (c. [Ε]FX). 4. AB † (p. έξέτ.) ὁ βασιλεὸς (*FX). B: ἐσυνήθη (ἡδ. AFX)... αὐτόν (ξ. AEFX). δ. AB: Καὶ εἶπεν ὁ βασ. Ἱεροβοὰμ τῷ (c. FX). AX † (p. δ. σδ) καὶ πρόςευξαι περὶ ἐμδ. Β: ἐμέ (μδ. AFX). AB: ἐπέστρ. τὴν χεῖρα (c. FX). AX * τὸ. 7. AB*(alt.) τὸν († FX). 9. AB*Οὐ († FX)... (bis pro ἀδὲ) καὶ * (alt.) ἐν (c. FX).

pro ở δε) καί ... *(alt.) έν (c. FX).

מְזַבֶּת פֿה אַמֵר יָהוָה הָנַה־בַּן נוֹלֵד לְבַית־דָּוָדֹ יָאִשְׁיַהוּ שְׁמֹוֹ וְזָבַח עַלֵּיהְ אָת־כָּהַנֵּי הַבָּמוֹת הַמַּקְטִירֵים עַלֵּיה 2 ועצמות אַדַם יִשִּׂרְפָּרּ עַלֵּיה: וְנַתַּוֹ בַּיִּנִם הַהָּוּא מוֹפַתֹּ לֵאמֹר זָה הַמּוֹפָׁת אשר דבר יהוח הנה המזבה נקלע וָנִשְׁפַּה הַּדָּשָׁן אֲשֶׁר־עַלִיר:

וַיִהִּיֹ כִשָּׁמֹעַ הַפֵּׁוּלֶךְ אֵתּ־דָּבֶר אֵישׁ־ בַּבֵית־אֵּל וַיִּשָׁלַח יֵרְרְעֵם אָת־יִדְוֹ מעל הַמזַבּח לאמרוּ הַפְּשָּהוּ וַהִּיבָשׁ עליו הַנְשֵׁן מִן־הַמְּנַח בּמוֹפֹת אַשַר נָתַן אֵישׁ הַאָּלֹהֵים בִּדְבַר יָהוַת: 6 וַנַּעַן הַפַּּלָהְ וַיָּאמר וּ אַל־אישׁ האָלְהִים 6 חַל־נָא אָת־פָנַי יָהוָה אָלהִיךֹּ וְהַתְפַּנֵל בַּצַרָּ וְתַּשָׁב יַדֵי אָכֵי הַאֱלַהִים אָת־פָּנֵי יִהוֹה וַתַּשָׁב יַדּ ַרָּבְבָר וַתְּהֵי כְּבַרָאשׁנָה: וַיִּדְבֵּר ^זַתְמֵּלֹה אֲלֵיו וַתְּהֵי כְּבַרָאשׁנָה: וַיִּדְבַּר המלה אל-אים האלהים באה-אתי הַבַּיִתָה וְּסָׁעֵרָה וְאָתְּנָה לְהֶּ עַתַּתוּ 8 וַיָּאמֶר אִישׁרהַאֵלֹהִיםׂ אַל־הַמַּלֹהָ אָם־ את־חַצי ביתַה לא אַבָּא עַמַה וָלָא־אַבֶל לָחֶם וְלָא אָשׁתַּה־מַּיִם 9 בַּמַקוֹם הַזָּה: כִּי־כֵן : צְנַה אֹתִי בִּדְבַר יהוה לאמר לא-תאכל לחם ולא תשתת פנים ולא תשוב בנורה אשר הַלַכְתַּוּ וַיַּלֵהְ בָּדֵרָהְ אַתֵר וַלֹאֹ־שַׁב בַּלָּרֶךְ אֲשֵׁר בַּא בַה אַל־בַּית־אַל:

> עמץ בז'ק .5. סמק חס' בחטק קמץ .7. ז

sprach: Altar, Altar! so spricht ber herr: Siehe, es wird ein Sohn bem hause Dawids geboren werden mit Namen Jossa, der wird auf dir opfern die Priester der höhe, die auf dir räuchern, und wird 3 Menschenbeine auf dir verbrennen. *Und er gab des Tages ein Bunder und sprach: Das ist das Wunder, daß solches der herr geredet hat: siehe, der Altar wird reißen, und die Asche verschüttet werden, die darauf ist.

4 Da aber ber König bas Wort von bem Manne Gottes borete, ber wiber ben Altar gu Beth El rief, redte er feine Banb aus bei bem Altar und fprach: Greift ihn! Und feine Sand verborrete, bie er wider ibn ausgeredt batte, und fonnte fie 5 nicht wieber ju fich gieben. * Und ber Altar rig und bie Afche marb verschuttet vom Altar nach bem Bunber, bas ber Mann Gottes gegeben hatte burch bas 6 Bort bes Berrn. * Und ber Ronig antwortete und fprach ju bem Manne Bbttes: Bitte bas Angeficht bes Berrn, beines Gottes, und bitte fur mich, bag meine Band wieder zu mir tomme. Da bat ber Dann Gottes bas Angeficht bes Berrn, und bem Ronige ward feine Band wieber zu ihm gebracht, und marb, wie fie vorbin 7 mar. "Und ber Ronig rebete mit bem Manne Bottes: Romm mit mir beim und labe bich, ich will bir ein Geschenk geben. 8 * Aber ber Mann Bottes fprach jum Ronige: Wenn bu mir auch bein halbes Baus gabeft, fo fame ich boch nicht mit bir, benn ich will an biefem Ort fein Brot 9 effen noch Baffer trinken. * Denn also ift mir geboten burch bes Berrn Bort unb gefagt: Du follft fein Brot effen und fein Baffer trinken, und nicht wieder burch ben Weg fommen, ben bu gegangen bift. · 10 * Und er ging weg burch einen anbern Weg, und tam nicht wieder burch ben Beg, ben er gen Beth El gefommen war.

altare! haec dicit Dominus: Ecce, filius
nascetur domui David Josias nomine,
23,15... et immolabit super te sacerdotes ex20. celsorum, qui nunc in te thura succendunt, et ossa hominum super te
ne.13,1 incendet. Deditque in illa die signum, dicens: Hoc erit signum, qued
locutus est Dominus: Ecce, altare
scindetur, et effundetur cinis qui in
eo est.

Cumque audisset rex-sermonem hominis Dei, quem inclamaverat contra altare in Bethel, extendit manum suam de altari, dicens: Apprehendite eum! Et exaruit manus ejus, quam extenderat contra eum, nec valuit retrahere eam ad se. # Altare quo- 5 que scissum est, et effusus est cinis de altari, juxta signum quod praedixerat vir Dei in sermone Domini. (Ex. 8,8, *Et ait rex ad virum Dei: Deprecare 6 faciem Domini Dei tui et ora pro me, ut restituatur manus mea mihi. Oravitque vir Dei faciem Domini, et reversa est manus regis ad eum, et facta est sicut prius fuerat. *Lo- 7 cutus est autem rex ad virum Dei: Veni mecum domum, ut prandeas, et dabo tibi munera. *Responditque 8 vir Dei ad regem: Si dederis mihi mediam partem domus tuae, non veniam tecum nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto; *sic enim mandatum est mihi in ser- 9 (100. mone Domini praecipientis: Non comedes panem neque bibes aquam, nec reverteris per viam qua venisti.

nec reverteris per viam qua venisti.

(Mt.2,12.* Abiit. ergo per aliam viam, et non 10

est reversus per iter, quo venerat in

Bethel.

^{2.} A.A: Menfchenbein.

^{2.} Siben ... baf man wird.

^{3.} dW.A: Bunberzeichen. vE: Beichen. B: bavon b. 6. ger. hat? B.dW.vE.A: zerreißen.

^{4.} son b. Mit. dW.vE.A: vom A. her. dW.vE:

erftarrete. dW.vE.A: au sich z. B: zu f. bringen.
5. dW. wurde zerriffen?

^{6.} u. bete. dW.vE: fich wieber an mich ziehe. A: mir w. gegeben werbe. B: ba fam bes R. H. w. zu ihm, dW.vE: zog f. w. an ihn. A: beugte f. w. ein gegen ihn. 7. B.dW.vE.A: ins has, dW: erquide.

^{8.} auch will ich. dW: benn ich barf. A: u. age nicht ... vE: wurde ... n. weber Br. effen,

XIII.

Propheta a leone discerptus.

11 Καλ προφήτης είς πρεσβύτης κατφκει έν Βαιθήλ, καὶ ἔργονται οἱ υίοὶ αὐτοῦ καὶ διηγούτται αὐτῷ πάττα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ανθρωπος του θεου εν τη ήμερα έκείνη εν Βαιθήλ, και τους λόγους ους ελάλησε τῷ βασιλεί, και επέστρεψαν το πρόςωπον τού πατρός αὐτῶν. 12 Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ό πατήρ αὐτῶν, λέγων Ποία όδῷ ἀπελήλυθεν; Καλ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υίολ αὐτοῦ την όδον ην απηλθεν ό ανθρωπος του θεου o exelowr ex-lovda. 18 Kal elne rois viois αὐτοῦ 'Επισάξατέ μοι τὸν ὅνον. Καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ τὸν ὅνον, καὶ ἐπέβη ἐπὰ αὐτόν. 14 καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου του θεου, και εύρεν αυτόν καθήμενον έπι την δούν, και είπεν αύτω · Εί σύ εί ὁ ανθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ έξεληλυθώς έξ Ἰούδα; Καὶ είπεν. Έγω. 15 Καὶ είπεν αὐτῷ · Δεῦρο μετ' έμοῦ και φάγε άρτον. 16 Και είπεν Ου μη δύνωμαι επιστρέψαι μετά σού, ούτε φάγο άρτον ούτε μη πίω ύδως έν τῷ τόπφ τούτφ. 17 Ότι ουτως εντεταλταί μοι έν λόγφ κύριος, λέγων Μη φάγης άρτον έκει και μη πίης ύδως και μη επιστρεψης έν τη όδφ έν ή επορεύθης έν αὐτῆ. 18 Καὶ είπε πρὸς αὐτόν Καὶ έγο προφήτης εἰμὶ καθώς σύ, καὶ ἄγγελος λελάληκε πρός με εν φήματι κυρίου, λέγων 'Επίστρεψον αὐτὸν πρός σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ φαγέτω άρτον καὶ πιέτω υδωρ. Καὶ έψεύσατο αύτῷ, ¹⁹ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτόν, καλ έφαγεν άρτον καλ έπιεν υδωρ έν τῷ οίκφ αύτοῦ.

20 Καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν, ²¹ καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ῆκοντα ἐξ Ἰούδα, λέγων · Τάδε λέγει κύριος · Ανθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ῆν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, ²²καὶ ἐπέστρεψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπφ τούτφ ἐν ῷ ἐλά-

11. AB: διηγήσαντο. 12. AB: όδ. πεπόρευται ... όδ. ἐν ἡ. Β: ἀνῆλθεν ... ὁ ἐλθῶν. 14. A²B: ὑπὸ δρ. (ἐπὶ [τὴν] δρ. A¹FX). AB: ἐληλ. ... + (p. εἶπ.) αὐτῷ. 16. A²B + (a. ἐπ.) τἔ. AB: ἐδὰ (μὴ) φάγομαι ... ἐδὰ πίομαι, 17. AB + (p. ἐπισ.) ἐνεὶ ... * (tert.) ἐν. 18. AB: Κάγὼ. 20. AB + (p. τραπ.) καὶ. 22. AB * (alt.) ἐν.

וַנָּבֶיא אֶתַל זַלֵּן ישָׁב בָּבֵית-אֵל רַיָבוֹא בָנֿוֹ וַיִּסַפֵּר־לָוֹ אֵת־כָּל־הַמֵּצְמֵּה אשר-עשה יאיש-האַלהים ו הַיּוֹם אָת־הַדְברים 12 אל־המלה ויספרום לאביהם: אביהם אי איש האלהים אשר אַל־בַּנִיו חַבְשׁרּ החמור 14 וַיַּכֹּהָ אחַרי אישׁ האַלְהֹים ויִּמְצאֹהוּ האלהים אשר־באת מיהודה אָנִי: וַיָּאמֶר אָלֵיו לֵךְ אָתֵּי 16 הַבּיִתָה וַאָּלָל לַחֶם: וַיֹּאמֶר לָא אוּכַל לָשִׁוּב אָתַּך וָלַבְוֹא אָתַּדְ וִלְאִ־אָּכַל לחם ולא-אַשָּׁתָה אַתַּדְּ מַיִּם בַּמַּקוֹם -דַבַר אָלֵיֹ פּדַבר יַהוֹה לא־ תאבל לַחֵם ולא־תִשְׁתֵּה שָׁם מַיִם לָאֹ־תַשָּׁוּב לַלֵּכֵת בַּדֵּרֵך אֲשֶׁר־הָלֵכְהָ 18 בַּה: רַיָּאמֶר לוֹ בַּם־אָנֵי נָבִיאֹ כַּמוֹה' וּמַלַאַה דָבּר אַלַיֹּ בָּדָבַּר יִהוַיָּה לֵאמֹר השבהו אתה אל-ביתה ויאכל לחם מים כחם לו:

בּגִּיִם בַּפָּלוּם אֲשֵׁר זִבֵּר אֵלֶיף אַל־
בּגִּים בַּפָּלוּם אֲשֵׁר זִבְּיה אֵלִיה בְּיִּאִים בַּנִּיא אֵל־הַנָּה אַמִר בִּיּה אֲשָׁר בִּיּה אָמִר בִּיּא אַל־הַנָּב א אֲשָׁר בִּיּא אַל־הַנָּב א אַלַרְיִים בִּיּאָלְהִים בְּיִּאָלְהִים בְּיִּאָלִה בְּיִּא אָל־הַנְּבָּיא אֲשָׁר בִּיּא בְּיִּאָר בְּיִאְלִּה אַלִר בְּיִּא אָלִרְיִּה בְּיִּא בְּיִּאָר בְּיִּאְלִיה בְּיִּא בְּיִּאְבִּים אָלִרְהִים בְּבִּיאוֹן בִּיִּאְם בְּיִבְּיִים אָלִרְהַיִּם בְּיִּיִּלְם בְּבִּיתְוֹ בַּיִּאְם בְּיִבְּיִם אָלִרְהַים בְּבִּיתְוֹ בִּיִים בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִיתְוֹ בַּיִּים בְּבִּיתְוֹ בְּיִבְיִּה בְּיִּים בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִּיתְוֹ בְּיִבְּים בְּבִּיתְוֹ בְּיִבְּים בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִיתְוֹ בִּיִּים בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִיתְוֹ בִּיִים בְּבִּיתְוֹ בִּיִּם בְּבִּיתְוֹ בִּיִּבְּיִים בְּבִּיתְוֹ בְּבִּיתְוֹ בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִיתְוֹ בִּיִּים בְּבִיתְוֹ בְּבִּיתְוֹ בְּבִּיתְוֹ בְּבִּיתְוֹ בִּיִים בְּבִּיתְוֹ בִייתוֹ בִּבְּיתְוֹ בְּבִּיתְוֹ בִּיִים בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִיתְוֹ בִּבּיתְוֹ בִּיִים בְּבִּיתְוֹ בִּיִים בְּבִיתְוֹ בִּיִים בְּבִּיתְוֹ בִּבִּיתְוֹ בִּיבְּיִים בְּבִּיתְוֹ בִּבְיתְוֹ בְּבִיתְּוֹ בְּבִּיתְוֹ בִּיִּים בְּבִּיתְוֹ בִּבּיתְוֹ בְּבִּיתְוֹ בְּבִיתְוֹ בְּבִיתְים בְּבִּיתְוֹ בִּבּיתְוֹי בְּבִּיתְוֹ בְּבִּיתְוֹי בְּבִיתְים בְּבִּיתְוֹי בְּבִּיתְוֹי בְּבִּיתְוֹי בְּבִיתְיּבְיים בְּבִיתְוֹי בְּבִיתְים בְּבִיתְוֹי בִּייִים בּבּיתְוֹי בְּבִּיתְים בְּבִיתְוֹי בִּיתְים בְּבִיתְוֹי בְּיבּיים בְּיבְיתְים בְּבִיתְוּים בְּבִיתְּים בְּבִיתְּים בְּבִיתְּיוּב בְּייבְיים בְּיים בּיבּיתְיוֹים בּיבּיתְיוֹים בּבּיתְוֹים בְּבִיתְּים בְּבִיתְּים בְּבִּיתְּים בְּבִּיתְם בּיבּיתְיוֹים בְּבִּיתְים בְּבִּיתְים בּיבּיתְיוֹם בְּיבּיים בְּיבְּים בּיבּיים בְּיבְּיים בְּיבְיים בּיבּיים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּבְיבְּבּיים בְּיבּיבְיים בְּיבּיים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּבִּים

v. 20. ססקא באמצע מסוק

11 Es mobnete aber ein alter Bropbet gu Beth El, zu bem tam fein Sohn und ergahlte ihm alle Werke, die ber Mann Gottes gethan batte bes Tages ju Beth El, und bie Borte, bie er gum Ronige gerebet 12 hatte. * Und ihr Bater fprach zu ihnen: Bo ift ber Beg, ben er gezogen ift? Und feine Sohne zeigten ihm ben Weg, ben ber Mann Gottes gezogen mar, ber von 13 Juba getommen war. * Er aber fprach zu feinen Sobnen: Sattelt mir ben Efel. Und ba fie ibm ben Gfel fattelten, ritt er *und jog bem Manne Gottes nach, und fand ihn unter einer Giche figen, und fprach ju ihm: Bift bu ber Mann Gottes, ber von Juba getommen ift? Er 15 fprach: Ja. * Er fprach zu ihm: Romm 16 mit mir heim und if Brot. * Er aber fprach: 36 fann nicht mit bir umtehren und mit bir fommen, ich will auch nicht Brot effen noch Baffer trinken mit bir 17 an biefem Ort. *Denn es ift mit mir gerebet worben burch bas Wort bes Berrn: Du follft bafelbft weber Brot effen noch Baffer trinfen, bu follft nicht wieber burch ben Weg geben, ben bu gegangen bift. 18 * Er fprach zu ihm: 3ch bin auch ein Brophet wie bu, und ein Engel hat mit mir gerebet burch bes Geren Bort unb gefagt: Buhre ihn wieber mit bir beim, bag er Brot effe und Baffer trinte. Er 19 log ihm aber, *unb führete ihn wieber um, bag er Brot ag und Baffer trant in feinem Baufe.

Und ba fie zu Tische saßen, kam bas Bort bes herrn gum Propheten, ber ihn 21 wieber umgeführt batte, *und ichrie ben Mann Gottes an, ber von Juba getommen war, und fprach: So fpricht ber Berr: Darum, bag bu bem Munbe bes Berrn bift ungehorfam gewefen, und haft nicht gehalten bas Bebot, bas bir ber 22 Berr, bein Gott, geboten bat, *und bift umgekehret, haft Brot gegeffen und Waffer getrunfen an bem Ort, bavon er bir fagte:

11. Colches ergableten bie Cohne ihrem Bater. B.A: bie erg. fie. dW: bas erg. [b. C.].
12. hatten gefeben b. 28. dW.vE.A: Belden B.

ift er (gegangen)?

13. dW.vE: Gurtet ... feste fic b. A: flieg binauf. 14. dW.yE.A: Terebinthe. B.dW: ber bu v. 3. gef. (bift).

Prophetes autem quidam senex 11 habitabat in Bethel, ad quem venerunt filii sui et narraverunt ei omnia opera, quae fecerat vir Dei illa die in Bethel, et verba, quae locutus fuerat ad regem, narraverunt patri suo. *Et dixit eis pater eorum: Per 12 quam viam abiit? Ostenderunt ei filii sui viam, per quam abierat vir Dei, qui venerat de Juda. * Et ait filiis 13 suis: Sternite mihi asinum! Qui cum stravissent, ascendit et abiit post 14 virum Dei, et invenit eum sedentem subtus terebinthum, et ait illi: Tune es vir Dei qui venisti de Juda? Respondit ille: Ego sum. Dixitque 15 ad eum: Veni mecum domum, ut comedas panem. *Qui ait: Non pos-16 sum reverti neque venire tecum, nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto, "quia locutus est Do-17 minus ad me in sermone Domini, dicens: Non comedes panem et non bibes aquam ibi, nec reverteris per viam qua ieris. * Qui ait illi: Et 18 ego Propheta sum similis tui, et an-

(Gal.1,8. gelus locutus est mihi in sermone Domini, dicens: Reduc eum tecum in domum tuam, ut comedat panem et bibat aquam. Fefellit eum * et 19 reduxit secum; comedit ergo panem in domo ejus et bibit aquam.

ctus est sermo Domini ad Prophetam, qui reduxerat eum, et ex-21 clamavit ad virum Dei, qui venerat de Juda, dicens: Haec dicit Dominus: Quia non obediens fuisti ori Domini, Nm. et non custodisti mandatum quod praecepit tibi Dominus Deus tuus, * et reversus es et comedisti panem 22 et bibisti aquam in loco, in quo

Cumque sederent ad mensam, fa-20

^{11.} Al.: venit filius suus et narravit. Al. + (p. regem) et. 12. Al.: Et ostend. 15. Al.: Dixit.

^{18.} hat mir ger. ... in bein Baus. vE: belog ihn. A: betrog.

^{19.} B: er fehrte mit ihm um u. af. dW.vE: Da f. er m. ibm jurud.

^{21.} er febr. B.dW.vE: rief bem D. G. gu. dW. vE: widerspenftig gew. wider bas Bort (ben Aus-(prud).

XIII.

Propheta a leone discerptus.

11 Καλ προφήτης είς πρεσβύτης κατφκει έν Βαιθήλ, καὶ έργονται οι υίοι αύτου και διηγούνται αὐτφ πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ άνθρωπος του θεου έν τη ήμέρα έκείνη έν Βαιθήλ, και τους λόγους ους ελάλησε τφ βασιλεί, και επέστρεψαν το πρόςωπον τού πατρός αὐτῶν. 12 Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ό πατήρ αὐτῶν, λέγων Ποία όδῷ ἀπελήλυθεν; Καλ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ νίολ αὐτοῦ την όδον ην απηλθεν ο ανθρωπος του θεου ò exelowr ex lovda. 13 Kal elne roic viois αὐτοῦ · Ἐπισάξατέ μοι τὸν ὅνον. Καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ τὸν ὅνον, καὶ ἐπέβη ἐπὰ αὐτόν: 14 καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου του θεου, και εύρεν αύτον καθήμενον έπι την δρύν, και είπεν αύτῷ . Εί σὺ εί ὁ ανθρωπος του θεου ὁ έξεληλυθώς έξ Ἰούδα; Καὶ είπεν 'Εγώ. 15 Καὶ είπεν αὐτῷ · Δεῦρο μετ' έμοῦ καὶ φάγε άρτον. 16 Καὶ είπεν · Οὐ μὴ δύνωμαι επιστρέψαι μετά σού, ούτε φάγω άρτον ούτε μη πίω ύδως έν τῷ τόπφ τούτφ. 17 Ότι ούτως εντεταλταί μοι έν λόγφ κύριος, λέγων Μη φάγης άρτον έκει και μη πίης ύδως και μη έπιστρεψης έν τη όδφ έν ή έπορεύθης έν αὐτῆ. 18 Καὶ είπε πρὸς αὐτόν · Καὶ ἐγὸ προφήτης είμι καθώς σύ, και άγγελος λελάληκε πρός με έν δήματι κυρίου, λέγων 'Επίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἰκόν σου καὶ φαγέτω άρτον καὶ πιέτω ύδωρ. Καὶ έψεύσατο αὐτῷ, 19 καὶ ἐπέστρεψεν αὐτόν, καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν νόδωρ ἐν τῷ οίκφ αὐτοῦ.

20 Καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν, 21 καὶ εἰπε πρὸς τὸν ἀνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ἦκοντα ἔξ Ἰούδα, λέγων · Τάδε λέγει κύριος · Ανθ ὧν παρεπίκρανας τὸ ὑῆμα κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ἦν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, 22 καὶ ἐπέστρεψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπφ τούτφ ἐν ῷ ἐλά-

11. AB: διηγήσαντο. 12. AB: όδ. πεπόρευται ... όδ. ἐν ἢ. Β: ἀνῆλθευ... ὁ ἐλθὰν. 14. A²Β: ὑπο δρ. (ἐπὶ [τὴν] δρ. Α¹ΕΧ). AB: ἐληλ. ... † (p. εἶπ.) αὐτῷ. 16. A²B† (a. ἐπ.) τἔ. AB: ἐδὰὲ (μὴ) φάγομαι... ἀδὲ πίομαι. 17. AB† (p. ἐπισ.) ἐπεὶ ... * (tert.) ἐν. 18. AB: Κάγὼ. 20. AB† (p. τραπ.) καὶ. 22. AB * (alt.) ἐν.

וְנַבֵּיא אָחַד זַלָּן ישׁב בָּבִית־אַל וַיָּבָוֹא בְּנוֹי וַיְסַפֶּר־לָוֹ אָת־כַּלְ־הַמּעָשֵׂה עשה איש-האלהים ו היום בבית־אל את־הַדְּבַרִים 12 אַל־הַפַּלַהְ וַיָספָּרוּם לאַביהם: וַיִּדבּוּ אלהם אביהם אי אתרהדרה איש האלהים אשר-בא מיהודה: אל-בניו חבשר-לי החמור רַנַּתְבָּשׁוּ־כִּוֹּ 14 וַיַּכֹך אַחַרִי אִישׁ האַלְהַים וַיִּמְצַאָּהוּ תַתת הַאֶּלָה וַיִּאמֶר אַלֵּיר האַתה איש־האלהים אשר באת סוריאמר אַני: רַיּאמר אַלֵּיו כַךְ אָתֵּי 16 הַבּיָתָה ואָכָל לחַם: וַיֹּאמֵר לֹא אוּכל אַתַּדְ וַלָבְוֹא אָתַּדְ וַלְאֹ־אַבַל כחם וכאראשתה אתה מים במקום ־דָבֶר אֶלֵי בַּדָבֵר יהוֹה לא־ לחם ולא-תשתה שם מים לא־תשוב ללכת בדרך אשר-הלכת 18 בַה: רַיָּאמֶר לוֹ גַּם־אָנִי נַבִיאַ פַמוֹהָ ומלאד דבר אלי בדבר יהוה לאמר הַשָּׁבַהוּ אָתִּהְ אַל־בַּיתֵה וְיִאַכַל לחם 19 רַנְשָׁתּ מֵיִם כַּחָשׁ לִוֹי:

V. 20. סוסם אממצע אססם

11 Es mobnete aber ein alter Bropbet gu Beth El, zu bem tam fein Sohn und ergahlte ihm alle Berte, bie ber Mann Gottes gethan hatte bes Tages zu Beth El, und bie Worte, bie er jum Ronige gerebet 12 hatte. * Und ihr Bater fprach ju ihnen: Bo ift ber Beg, ben er gezogen ift? Und feine Sobne zeigten ibm ben Weg, ben ber Dann Gottes gezogen mar, ber von 13 Juba gefommen war. * Er aber fprach ju feinen Sohnen: Sattelt mir ben Efel. Und da fle ibm ben Efel fattelten, ritt er 14 barauf * und jog bem Manne Gottes nach, und fand ihn unter einer Giche fiten, und fprach ju ihm: Bift bu ber Dann Gottes, ber von Juba gefommen ift? Er 15 fprach: Ja. * Er fprach zu ihm: Romm 16 mit mir beim und if Brot. * Er aber fprach: 36 fann nicht mit bir umtebren und mit bir fommen, ich will auch nicht Brot effen noch Baffer trinken mit bir 17 an biesem Ort. *Denn es ift mit mir gerebet worben burch bas Wort bes herrn: Du follft bafelbft weber Brot effen noch Baffer trinten, bu follft nicht wieber burch ben Weg geben, ben bu gegangen bift. 18* Er fprach zu ihm: 3ch bin auch ein Brophet wie bu, und ein Engel hat mit mir gerebet burch bes Geren Bort unb gefagt: Fuhre ihn wieber mit bir beim, bag er Brot effe und Baffer trinte. Er 19 log ihm aber, * und führete ihn wieber um, bağ er Brot ag und Baffer trant in

seinem Hause.

20 Und da sie zu Tische saßen, kam das Wort des Herrn zum Propheten, der ihn

21 wieder umgeführt hatte, *und schrie den Mann Gottes an, der von Juda gekommen war, und sprach: So spricht der Herr: Darum, daß du dem Munde des Herrn bist ungehorsam gewesen, und hast nicht gehalten das Gebot, das dir der 22 Herr, dein Gott, geboten hat, *und bist umgekehret, hast Brot gegessen und Wassergetrunken an dem Ort, davon er dir sagte:

11. Golches ergableten bie Gobne ihrem Bater. B.A: bie ers. fie. dW: bas ers. [b. S.].

B.A: bie erg. fie. dW: bas erg. [b. C.].
12. hatten gefeben b. 28. dW.vE.A: 2Belden 2B.

ift er (gegangen)?
13. dW.vE: Gürtet ... feste fich b. A: flieg hinauf.
14. dW.vE.A: Terebinthe. B.dW: ber bu v. 3. gef. (bift).

Prophetes autem quidam senex 11 habitabat in Bethel, ad quem venerunt filii sui et narraverunt ei omnia opera, quae fecerat vir Dei illa die in Bethel, et verba, quae locutus fuerat ad regem, narraverunt patri suo. *Et dixit eis pater eorum: Per 12 quam viam abiit? Ostenderunt ei filii sui viam, per quam abierat vir Dei. qui venerat de Juda. * Et ait filiis 13 suis: Sternite mihi asinum! Oui cum stravissent, ascendit et abiit post 14 virum Dei, et invenit eum sedentem subtus terebinthum, et ait illi: Tune es vir Dei qui venisti de Juda? Respondit ille: Ego sum. * Dixitque 15 ad eum: Veni mecum domum, ut comedas panem. *Qui ait: Non pos-16 sum reverti neque venire tecum, nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto, "quia locutus est Do-17 minus ad me in sermone Domini, dicens: Non comedes panem et non bibes aquam ibi, nec reverteris per viam qua ieris. * Qui ait illi: Et 18 ego Propheta sum similis tui, et an-

ego Propneta sum simins tui, et an(Gal.1,8. gelus locutus est mihi in sermone
Domini, dicens: Reduc eum tecum
in domum tuam, ut comedat panem
et bibat aquam. Fefellit eum * et 19
reduxit secum; comedit ergo panem
in domo ejus et bibit aquam.

ctus est sermo Domini ad Prophetam, qui reduxerat eum, et ex-21 clamavit ad virum Dei, qui venerat de Juda, dicens: Haec dicit Dominus:

v.s. Quia non obediens fuisti ori Domini,

No.22.

et non custodisti mandatum quod praecepit tibi Dominus Deus tuus,
et reversus es et comedisti panem 22 et bibisti aquam in loco, in quo

Cumque sederent ad mensam, fa-20

^{11.} Al.: venit filius suus et narravit. Al.; (p. regem) et. 12. Al.: Et ostend. 15. Al.: Dixit.

^{18.} hat mir ger. ... in bein Sans. vE: belog ibn. A: betrog.

^{19.} B: er fehrte mit ihm um u. ag. dW.vE: Da f. er m. ihm gurud.

^{21.} er fcbr. B.dW.vE: rief bem D. G. zu. dW. vE: wiberspenstig gew. wiber bas Bort (ben Anssspruch).

XIII.

Propheta a leone discerptus.

λησεπρός σε, λέγων · Οὐ μὴ φάγης ἄρτον καὶ μὴ πίης ὕδωρ · οὐ μὴ εἰςελθη τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου. ²³ Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ τὸν ὄνον, τῷ προφήτη, καὶ ἀπέστρεψε ²⁴ καὶ ἀπῆλθε. Καὶ εὐρεν αὐτὸν λέων ἐν τῆ ὁδῷ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν · καὶ ἢν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐἰριμμένον ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ὁ δνος εἰστήκει παρὰ αὐτῷ, καὶ ὁ λέων εἰστήκει παρὰ τὸ σῶμα. ²⁵ Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι, καὶ εἰδον τὸ θνησιμαῖον ἐἰριμμένον ἐν τῷ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἰστήκει ἐχόμενα τοῦ θνησιμαίου. Καὶ ἔρχονται οὶ ἄνδρες καὶ ἐλάλησαν ἐν τῷ πόλει οῦ ὁ προφήτης ὁ πρεσβύτης κατψει ἐν αὐτῆ.

26 Καὶ ηκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς όδου και είπεν. 'Ο άνθρωπος του θεου ούτός έστιν ος παρεπίκρανε τὸ όπμα κυρίου, καὶ έδωκεν αύτον ο κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτρημεν αὐτὸν καὶ έθανάτωσεν αὐτὸν κατὰ τὸ όημα χυρίου ο ελάλησεν αὐτῷ. 27 Καὶ ελάλησε πρός τους υίους αυτού, λέγων Επισάξατέ μοι τον όνον. Καὶ ἐπέσαξαν, 28 καὶ ἐπορεύθη καὶ εύρε τὸ σώμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ὁ όνος καὶ ὁ λέων είστήκεισαν παρά τὸ σωμα, καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σωμα καὶ οὐ συνέτριψε τον ονον. 29 Καὶ ήρεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπέθηκεν αύτὸ ἐπὶ τὸν ὅνον, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς την πόλιν του προφήτου του πρεσβυτέρου του κόψασθαι καὶ θάψαι αὐτόν. 30 Καὶ έθηκε τὸ σῶμα ἐν τῷ τάφφ αὐτοῦ, καὶ ἐκόψαντο αὐτόν · Οὐαὶ άδελωέ. 31 Καὶ ἐτένετο μετά τὸ κόψασθαι αὐτόν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων · Έαν αποθάνω, θάψατέ με έν τῷ τάφφ τούτω έν ο ο άνθρωπος του θεου τέθαπται έν αὐτῷ, παρὰ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ θέτε με. ^{82°}Οτι γινόμενον έσται τὸ ἡῆμα ὃ ἐλάλησεν έν λόγφ χυρίου έπὶ τοῦ θυσιαστηρίου έν 23. Β*τῶ προφ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐπέστρ. (ἀπ. Χ).
24. ΑΒ: αὐτό (αὐτῷ ΕΓΧ). 25. Α*Β: εἰςῆλθον (ἔρχ.
ΓΧ). ΑΒ*οἰ ἀνδρ. († ΓΧ). 26 s. Β¹*η. ἐδῶπ. ἐπέσαξ. († ΑΒ*ΕΓΧ). 28. ΑΒ † (p. ult. σῶμα) τῷ ἀνφρώπὰ τῷ δὲξ (* ΓΧ). 29 s. Β*τῷ προφ. -θ. αὐτόν († ΑΓΥ) οἰ Κ ἔθπνο τὸ σ. ΠΒ. (α ἐν) ὁ πορα τῷ († ΑΓΥ) οἰ Κ ἔθπνο τὸ σ. ΠΒ. (α ἐν) ὁ πορα τῷ

(† AFX) et Κ. έθηκε τὸ σ. AB † (a. ἐν) ὁ προφ. τῷ Θάψαι αὐτὸν. Β: τ. τ. ἐαντῷ. 31, AB: δ (ἐν φὸ

FX). AB rell. † (in f.) ένα σωθώσι τὰ όστὰ με μετά τῶν όστῶν αὐτδ (*?). 32. Β: ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

יִשָׁב פַּשּ: הַיַּבַבּרַנַּ בַּמִּרִ אַּמָּבׁר הַנְּבֵּרָא הַזָּכֹּן הַיַּבַבְּרַנַּ בַּמִּר אַבְּבָּלְ הַיַּבַבְּרָנִ בְּמָבְ הַיִּבְּכָּע פַּנְּרָבְ וֹנְבָּאַנ הַיַּבַבְּלָנִי וְעִפְּבְלָּכִּע פַּנְּרָבְ וְנִיּבְאַנ הַיַּבְּלָנִי אָבְּלְּבִּי וְעָאַנְיִם מְּבָּרָים וֹיִּרְאַנּ הַיַּבְּלָנִי אָבְּלְנִי לְשָׁבְּלָכִע פַּנְּרָבְ וְנִינְוֹמִנְיִנְ הַבְּלֵנְ הָבְּלָנִוֹ עְשָׁבְּלָכִּע פַּנְּרָבְ וְנִינְיִבְּאַנּ אָבְלָוּ לָנִים וְאִבְּלָבִי אְבִּיִּים בְּנִיבְּנִי וְיִנְיִנְינִינִי אָבְלָוּ לָנִים וְאִבְּלֵבִי אְבִּיִּהְיִּ שִּׁמְּיִבְּיִי הַּאָבַלְ בָּנְים וְאִלִּבְנִישְׁהְּ אֵנִים לְאִבּיִּנִיף הַּאָבַלְ בָּנִים וְאַלִּבְיִישְׁהְּ אַנִים לְאִבְּיִבְּיִּ

יִהּוָֹה בֹּלְבִיה אֲשֵׁר בְּבִיתּאֵל זְּבִּלְ בַּאָמָר אִשָׁר אָשָׁר בְּבִיתּאַל צִּבִּלְ הַאָּמָר אִשׁ הְאָלְהִים קּלְבִיר אַשָּׁר לָרָא בִּוְבַר צַבְּלְ הַּאָמָר אִשׁ הְאָלְהִים קּלְבִּר אָלְבּרִר בִּוּ אַרִּבְּלְתוֹ לַאִּמָר בְּמוֹתִי וּלְבַּרְתוֹ הַאָּלְהִים קּלְבִּר בִּוֹ צַבְּלָבְ וְיִּשְׁבָּ אִּתְבּיִ וְיִּבְּלְתוֹ הַשְּׁלְהִים קּלְבִיר בִּיִּ בְּבֶּלֶר וְיִשְׁבָּ אָתִר-הְוֹמְלִיר וְיִשְׁבָּ אָלְרִי וְיִּהְיִּ בְּבֶּלֶר וְיִשְׁבָּ אִּתְר בְּמִיּתוֹ וְיִשְׁבָּ אִּל בְּיִרוֹ בִּיְּ בְּבֶּלֶר וְיִשְׁבָּ אִתְר בְּבְּלְתוֹ הִשְּׁבְיתוֹ בְּבָּיוֹ הִיּיִ אַתריבְלְּעוֹ בְּשִׁיבְ הְּשִׁירֵ וֹ וְיִשְׁאַר בְּנִיתוֹ אָעִר-בְּנְיוֹ בִּיִּלְ אַתריבְלְּעוֹ בְּשִׁבְר וְנִשְׁבָּיוֹ וְיִשְׁבְּיוֹ בְּיִבְּר אָלִרוֹ וְיִּיִּי אַתריבְלְעוֹ בִּשְּׁבְר אִשְׁבְי אָתר-הְבְּלְתוֹ וְיִשְׁבָּע אָּר בִּנְיוֹ אִיּהְי אָתריבְלְתוֹ וְיִשְׁבָּע אָתר-הְבְּיִלוֹ וְיִשְׁבָּע אָר-בִּיוֹ בְּיִבְּי אָתריבְלְלֵּוֹ לִשְׁבְּע אָר-בְּיִוֹ וְיִשְׁבָּע אָר-בְּיִוֹ אָרְיִי בְּיִבְּעוֹ אִינִי בְּיִּבְּעוֹ אִיבְּיִי בְּיִּבְּעְ אָר בִּבְּיוֹ בְּיִים אִבְּבָּר אָר בְּבְּרוֹ וְיִשְׁבְּע בְּיִוֹ וְיִבְּיִי בְּיִבְּיוֹ בְּיִים אִבְּבָּר אָלְרִיוֹ וְיִשְׁבְּע בְּבִּרוֹ וְיִשְׁבְּע בְּבִּרוֹ וְיִבְּיִי בְּבְּרוֹ וְיִבְּעְבְּיוֹ בְּיִילְ אָרְיוֹ בְּיִבְּר אָּבְרוֹי וְיִשְׁבְּעְ בְּבִּרְוֹי וְיִבְּעְּבְּיוֹ בְּיִבְר אִּבְּיוֹ בְּיִיוֹ בְּיִים בְּבָּבְיוֹ בְּיִבְּיִי בְּבְּיוֹ וְיִבְּיִי בְּיִּבְּיִי בְּבְּיוֹ וְיִבְּבְּיוֹ בְּיִי בְּבְּיוֹ וְיִיִּבְּיִי בְּבְּיוֹ בְּיִים בְּבִּיִי בְּיִילְ בְּבִּבְּרוֹ בִיִּיְבְּיִי בְּבְּיִיוֹ בְּיִילְ בְּבְּבְיוֹ בְּיִילְ בְּבְּבְּרוֹ בְּיִילְ בְּבִּיוֹ בְּבְּיוֹ בְּבְיוֹ בְּבְּבִיוֹ בְּבְּיוֹ בְּיִבְּבְיוֹ בְּבְּבִייוֹ בְּבְּיוֹ בְּבְּרְיוֹ בִייִּבְּבְיוֹ בְּבְּבִיוֹ בְּיִילְ בְּבִיוֹ בְּבִייוֹ בְּבְּבִייוֹ בְּבִייוֹ בְּיִילְ בְּיִילְ בִּיִילְ בְּבִּבְּיוֹ בְיִילְ בִּיְבְּיוֹ בְיִילְבְיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִיבְיוֹ בְּיִיְיִי בְּיִילְ בִּיוֹ בְּבִייוֹ בְּיוֹי בְּבִייוֹ בִּיִּבְיוֹ בְיוֹבְיוֹ בְּבִיוּים בְּבִייוֹ בִייִּבְּבְיוֹ בִיבְּבוּיוֹי בְיִבְיוֹ בִיבְּבְּיוֹ בִיבְּבְיוֹ בְיִיבְּבְיוֹ בִיבְּבְיוֹ בִייְבְּבְ

^{22.} dW: Begrabnif.

^{23.} dW.vE: ba gurtete er.

^{24.} dW.vE.A: traf. vE: hingew. dW. lag im 29.

Du follft weber Brot effen noch Waffer trinfen: fo foll bein Leichnam nicht in bei-23 ner Bater Grab fommen. * Und nachbem er Brot gegeffen und getrunten hatte, fattelte man ben Gfel bem Bropheten, ben er 24 wieber umgeführet hatte. * Und ba er meggog, fand ihn ein Lowe auf bem Bege und tobtete ibn, und fein Leichnam lag geworfen in bem Wege, und ber Efel ftanb neben ihm, und ber Lowe ftanb neben bem 25 Leichnam. * Und ba Leute vorüber gin= gen, faben fle ben Leichnam in ben Weg geworfen, und ben Lowen bei bem Leichnam fteben, und tamen und fagten es in ber Stabt, ba ber alte Prophet innen mobnete. Da bas ber Brophet borete, ber ibn wieber umgeführt batte, fprach er: Es ift ber Mann Gottes, ber bem Munbe bes Berrn ift ungehorfam gemefen, barum hat ihn ber Berr bem Lowen gegeben, ber hat ihn zerbrochen und getobtet nach dem Wort, 27 bas ihm ber herr gefagt hat. * Und sprach gu feinen Sohnen: Sattelt mir ben Efel. 28 Und ba fie ihn gefattelt hatten, * jog er bin, und fand feinen Leichnam in ben Beg geworfen, und ben Efel und ben Lowen neben bem Leichnam fteben. Der Lowe batte nichts gefreffen vom Leichnam, 29 und ben Gfel nicht gerbrochen. * Da bob ber Prophet ben Leichnam bes Mannes Bottes auf, und legte ihn auf ben Efel, und führete ihn wieber um, und fam in bie Stadt bes alten Propheten, baf fie 80 ihn flageten und begruben. *Und er legte ben Leichnam in fein Grab, und fie flag-31 ten ibn: Ach Bruber! * Und ba fie ibn begraben hatten, fprach er zu feinen Goh= nen: Wenn ich fterbe, fo begrabet mich in bem Grabe, ba ber Mann Gottes innen begraben ift, und leget meine Beine neben 32 feine Beine. Denn es wird gefchehen, was er gefchrieen hat wiber ben Altar gu

23. Al. * suum. 8: Prophets. 29. Al.: Prophetes senex.

Beth El burch bas Wort bes herrn, und

v.19. qui reduxerat eum de via, ait: Vir

^{25.} A.A: barinnen ... wobnete. 30, U.L: unb flagten. 31. Bie B. 25. U.L. inne.

^{26.} hatte vom Bege. B.A: übergeben, dW.vE: preisgeg. dW.vE: (bag er ihn) gerriffen. 28. dW.vE.A: ben & nicht gefr.

^{29.} B: Alfo fam ber alte Br. in b. St. eine Behs llage ju führen u. ... dW. u. tam in b. St., ber alte

praecepit tibi ne comederes panem neque biberes aquam: non inferetur cadaver tuum in sepulchrum patrum tuorum. * Cumque comedisset et 23 bibisset, stravit asinum suum Prophetae, quem reduxerat. *Qui cum 24 20.36, abiisset, invenit eum leo in via et occidit, et erat cadaver ejus projectum in itinere; asinus autem stabat juxta illum, et leo stabat juxta cadaver. * Et ecce, viri transeuntes vi- 25 derunt cadaver projectum in via et leonem stantem juxta cadaver, et venerunt et divulgaverunt in civitate, in qua Prophetes ille senex habitabat. Ouod cum audisset Propheta ille, 26

^{7.21.} Dei est, qui inobediens fuit ori Domini, et tradidit eum Dominus leoni, et confregit eum et occidit juxta verv.22. bum Domini quod locutus est ei. v.18.11. Dixitque ad filios suos: Sternite 27 mihi asinum! Qui cum stravissent *et ille abiisset, invenit cadaver ejus 28 projectum in via et asinum et leonem stantes juxta cadaver; non comedit leo de cadavere nec laesit asinum. Tulit ergo Prophetes cadaver viri 29 Dei et posuit illud super asinum, et v.36.11. reversus intulit in civitatem Prophetae senis, ut plangeret eum. *Et 30

^{28.} posuit cadaver ejus in sepulchro suo, 22,18. et planxerunt eum: Heu, heu, mi frater! * Cumque planxissent eum, 31 dixit ad filios suos: Cum mortuus

^{28,18,} fuero, sepelite me in sepulchro, in quo vir Dei sepultus est; juxta ossa ejus ponite ossa mea. *Profecto 32

v.2.2Rg. enim veniet sermo, quem praedixit in sa,1660. sermone Domini contra altare, quod est in Bethel, et contra omnia fana

^{30.} Al. * (alt.) heu.

^{32. 8:} phana.

Br., um ihn gu befl.

^{30.} dW: erhoben über ihn e. Rlage. dW: D! weh

A: Ach, ach ... B.dW.vE.A: mein Br. 31. B.dW.vE.A: Bebeine.

^{32.} B.dW: bas Bort bas er (aus)gerufen.

XIII.

Akiae contra Jeroboamum vaticinatio.

Βαιθήλ και έπι τους οίκους των ύψηλων των έν Σαμαρεία.

38 Καὶ μετὰ τὸ ὁῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν στρεψε καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἰερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὁ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἰερεὺς τῶν ὑψηλῶν. 34 Καὶ ἐγένετο τὸ ὑῆμα τοῦτο εἰς ἀμαρτίαν τῷ οἴκφ Ἱεροβοὰμ καὶ εἰς ὅλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ προςώπου τῆς γῆς.

ΧΙV. Εν τῷ καιρῷ ἐκείνο ἡ ρρωστησεν Αβία υίος Ίεροβοάμ. 2 Καὶ είπεν ὁ Ίεροβοὰμ πρὸς την γυναϊκα αὐτοῦ 'Ανάστηθι καὶ άλλοιωθήση, και ού γνώσονται ότι σύ γυνή Ίεροβοάμ, καλ πορευθήση είς Σηλώ. Καὶ ίδοὺ έκεῖ Άγία ό προφήτης αυτός ελάλησεν επ' έμε του βασιλεύσαι έπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. 3 Καὶ λάβε εἰς την γετρά σου δέκα άρτους καὶ κολλυρίδα καὶ στάμνον μέλιτος, και έλεύση πρός αὐτόν αὐτὸς ἀναγγελεί σοι τί έσται τῶ παιδίω. ⁴ Καὶ ἐποίησεν ούτως ἡ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ άνέστη και επορεύθη είς Σηλώ, και είςηλθεν είς τὸν οίχον Αγία καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ίδεῖν, καὶ ἡμβλυώπουν οἱ ὀφθαλμοὶ αύτοῦ ἀπὸ τοῦ γήρως αὐτοῦ. 5 Καὶ είπε κύριος πρός Αχία· Ίδου γυνή Ίεροβοάμ είς έργεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρά σοῦ ὑπὲρ υίου αύτης, ότι άβρωστός έστι κατά τουτο καὶ κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. Καὶ έγένετο έν τῷ εἰςέρχεσθαι αὐτήν, καὶ ἀπεξενούτο. 6 Καὶ έγένετο ώς ήχουσεν Αγία την φωνήν ποδών αὐτης εἰςερχομένης έν τῷ ἀνοίγματι, καὶ είπεν Είζελθε γυνή Ἱεροβοάμ. ίνατι τουτο συ άποξενουσαι; Και έγω είμι απόστολος πρός σε σχληρός· ⁷ πορευθείσα είπον τῷ Ἱεροβοάμ. Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς 'Ισραήλ· 'Ανθ' οδ δσον δψωσά σε άπο μέσου του λαού, και έδωκά σε ήγούμενον έπὶ τὸν λαόν μου Ίσοαήλ, 8 καὶ ἔψψηξα τὸ βασίλειον από οίκου Δαυίδ καὶ έδωκα αὐτό σοί, καὶ

וְעַלֹ כָּל־בָּתַּי הַבְּמֹוּת אֲשֶׁר בְּעָרֵי שִׁמִרְוֹן:

וּלְהַּשִּׁמְּיִד מֵעֵל פִּנִי הַאַּנִּמֵה: הַּיָּה לְּחַשֵּׁאַת כֵּית "רַבְּעֵם וּלְפַּלְחִיל

הַּיָּבְוֹ וִיהִּי כְּּנְהַנִי בְמִוּת הַחָפֹּלְ יְמַלֵּא אֶת־

מִדְּרַבִּוּ הֵּלְעַה וַיִּשָׁב וַיִּאַמַ מִלְצִּוּת

מִדְּרַבִּוּ הַבְּעַר הַיָּשָׁב וַיִּאַמַ מִלְצִּוּת

מִדְּרַבְּוֹ הַיִּבְּר הַיָּיָה לִאִּישְׁב יְרָבְעֶם

מִדְּרַבְּוֹ הַיִּבְּר הַיָּיִה לִאִּישְׁב יְרָבְעֶם

בעת ההיא חלה אבנה כך יַרַבְעַם: וַיֹּאמֶר יַרבָעַם לָאַשָּׁתוֹו קוּמִי נא והשתלית ולא ידער כי־אתי אשת ירבעם והלכת שלה הנהישם אחיה הַנָּבִיא הָוּא־דָבֵּר עַכֵי וכלטש בּיבּב וָנָקְדַים וּבַקבֶּק דָבֵשׁ וּבַאת אֲלֵיו הַוּא 4 יַבּיד לַהְ מַה־יַּהְיֵה לַבַּעַר: וַתַּעַשׁ כֵּן אַשַׁת יָרָבְעַׁם וַתִּכַם וַתַּלַה שָׁלֹה ותבא ח כי סמר עיניו מסיבו: ויהוה אמר אחיהו הנה אשת ירבעם באה וכזה 6 כבאה והיא מתנפרה: ויהי וַיּאַמֵר בִּאִי אֵשָׁת יַרָבְעָם כַפָּה זֶה שכוח אכיה מתנפרה ואנכי הַרֶמתִיק מִמְוֹך הָצֵם וַאָּמֵנְהַ נַגִּיד עַל ע אתרהממכ

^{32.} AB: τὸς ὑψηλὸς τὸς (c. FX). 33. AB * τῶν ... [ερ. εἰς τὰ ὑψηλὰ (c. FX). -1-20* B¹ († AB² EFX). 2. B²: Καὶ τῆ γυναικὶ αὐτἄ εἶπεν [ερ. (c. A). A * ἐπ² († B²). 3. AB² † (p. σο) τῷ ἀνθρωπῳ τὰ θεὰ (*?) * δὲκα († F) ... † (p. κολλ.) τοῖς τέκνοις αὐτᾶ καὶ σταφίδας (* F?). 4. A: (* ἡ et τἔ) γῆρθς. 6. AB² † (p. εἰςερχ.) αὐτῆς (* X). 7. A * τἔ. 8. AX † (a. το) σὺν (* B²).

v. 2. 'p rx 33. Wer 2. hatte. B.vE: machte wieberum. A: hingegen? dW: fuhr fort u. m. (wie 12, 31). A: wer nur wollte. dW: ben weihete er ein.
34. (Wie 12, 30.) B.dW: baß es ... (wurbe). vE:

wiber alle Saufer ber Sohen, bie in ben Städten Samaria finb.

33 Aber nach dieser Geschichte kehrete fich Jerobeam nicht von seinem bosen Wege, sondern verkehrete fich, und machte Briefter ber Göhen von den Geringften des Bolks. Bu wem er Luft hatte, deß hand füllete er, und ber ward Priester der Göhe.
34 * Und dieß gerieth zur Sunde dem hause Jerobeams, daß er verderbet und von der Erde vertilget ward.

XIV. Zu ber Zeit mar Abia, ber Sohn 2 Jerobeams, frant. * Und Jerobeam fprach gu feinem Beibe: Dache bich auf und verftelle bich, bag niemand merfe, bag bu Berobeams Beib feieft, und gebe bin gen Silo. Siebe, bafelbft ift ber Prophet Abia, ber mir gerebet bat, bag ich follte Konig 3 fein über bieg Bolt. * Und nimm mit bir gehn Brote und Ruchen, und einen Rrug mit Sonig, und fomme ju ihm, bag er bir fage, wie es bem Anaben geben wirb. 4 Und bas Weib Jerobeams that alfo. und machte fich auf und ging bin gen Silo, und kam in bas haus Ahia. Ahia aber tonnte nicht feben, benn feine Augen 5 ftarreten vor Alter. * Aber ber Berr fprach zu Abia: Siebe, bas Beib Jerobeams tommt, bag fie von bir eine Sache frage um ihren Sohn, benn er ift frant. So rebe nun mit ihr fo und fo. Da fie nun 6 binein tam, ftellete fie fich frembe. # 218 aber Uhia borte bas Raufchen ihrer Fuße jur Thur hinein geben, fprach er: Romm berein, bu Weib Berobeams! Warum ftelleft bu dich fo fremd? Ich bin zu dir ge= 7 fandt ein harter Bote. * Behe bin und fage Jerobeam: So fpricht ber herr, ber Bott Ifraels: 3ch habe bich erhoben aus bem Bolte und gum Fürften über mein 8 Bolf Ifrael gefest, * und habe bas Ronigreich von Davids Saufe geriffen und bir gegeben. Du aber bift nicht gemefen

u. jur Bertilgung u. Ausrottung v. b. Dberflache b. G. dW: vom Erbboben.

1. vE: murbe. dW.A: erfrantte.

2. vE.A: verfleibe. dW.vE: man nicht (erfenne). A: bich n. fenne.

3. B.A: in beine Sand. vE: u. fleines Badwert. B.A: ber (benn er) wird bir anzeigen. dW.vE: er w. b. verfunden (fagen), was bem Ru. gefchen wird. A: widerfahren. excelsorum, quae sunt in urbibus 16,24. Samariae.

Post verba haec non est reversus \$3

Jerohoam de via sua pessima, sed

12,81... e contrario fecit de novissimis populi

2Ch...15,9, sacerdotes excelsorum; quicumque vo
2...,64.1 lebat, implebat manum suam et fiebat

Jud. 17,55.
18m...2,345.
18c...2,345.
18c...2,345.
19c...2,345.
29c...2,345.
29c...2,3

In tempore illo aegrotavit XIV. Abia filius Jeroboam. *Dixitque Jero- 2 boam uxori suae: Surge et commuta habitum, ne cognoscaris quod sis uxor 11,29. Jeroboam, et vade in Silo, ubi est 11,31. Ahias Propheta, qui locutus est mihi quod regnaturus essem super popu-15m. lum hunc. * Tolle quoque in manu 28,6,9, tua decem panes et crustulam et vas mellis, et vade ad illum; ipse enim indicabit tibi, quid eventurum sit puero huic. *Fecit, ut dixerat, uxor 4 Jeroboam, et consurgens abiit in Silo. et venit in domum Ahiae; at ille non (18m. poterat videre, quia caligaverant oculi 4,15.3,2. ejus prae senectute. Dixit autem 5 27,15; Dominus ad Ahiam: Ecce, uxor Jeroboam ingreditur, ut consulat te super filio suo, qui aegrotat; haec et haec loqueris ei. Cum ergo illa intraret et dissimularet se esse quae 28g.6,32. erat, *audivit Ahias sonitum pedum ejus introeuntis per ostium, et ait: Ingredere, uxor Jeroboam; quare aliam te esse simulas? Ego autem Bs.21,2. missus sum ad te durus nuncius. * Vade et dic Jeroboam: Haec dicit 7

*Vade et dic Jeroboam: Haec dicit 7

11,37.31.Dominus Deus Israel: Quia exaltavi
13,12. te de medio populi, et dedi te ducem
super populum meum Israel, *et 8
scidi regnum domus David et dedi
11,58. illud tibi, et non fuisti sicut servus

5. Und wenn f. herein tommt, wird f. f. fr. fellen. dW.vE: bich zu befragen. vE: verftellen.

6. Als unn. dW: ben Schall. vE: bie Tritte. dW.vE.A: ba fie herein fam (trat). B: mit etwas hartem. A: harter Botfchaft, dW.vE: habe (einen) h. Auftrag an bich.

7. B.dW.vE.A: Darum bag (weil) ich bich ... 8. dW: abger. vE: bem S. D. entr. A: bas Reich bes H. D. gerr.

XIV.

Abiae contra Jeroboamum vaticinatio.

ούκ έγένου ώς ὁ δοῦλός μου Δαυίδ, ος ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου καὶ δς ἐπορεύθη ὁπίσω μου ἐν πάση καρδία αύτοῦ τοῦ ποιῆσαι τὸ εύθες εν όφθαλμοίς μου, 9 και επονηρεύσω του ποιήσαι παρά πάντας όσοι έγένοντο είς πρόςωπόν σου, καὶ ἐπορεύθης καὶ ἐποίησας σεαυτφ θεούς έτέρους και χωνευτά του παροργίσαι με, καὶ ἐμὲ ἔὐριψας ὀπίσω σώματός σου 10 διά τοῦτο ίδου έγω άγω κακίαν πρός οίκον Ίεροβοάμ, καὶ έξολοθρεύσω τοῦ Ίεροβοάμ ούροῦντα πρός τοίχον καὶ ἐπεχόμενον καὶ καταλελειμμένον ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐπιλέξω Ίεροβοὰμ καθώς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος ἔως τελειωθήναι αὐτόν. 11 Τὸν τεθνηκότα τῷ 'Ιεροβοάμ εν τη πόλει καταφάγονται οί κύνες, καί τὸν τεθνηκότα έν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ υὐρανοῦ. ὅτι κύριος ἐλάλησε. 12 Καὶ σὺ ἀνάστα, πορεύθητι εἰς οἰκόν σου, καὶ ἐν τῷ εἰςέργεσθαι τοὺς πόδας σου τὴν πόλιν άποθανείται τὸ παιδάριον 13 καὶ κόψονται αύτὸ πᾶς Ἰσραήλ καὶ θάψουσι αὐτό, ότι ούτος μόνος είζελεύσεται τῷ Ίεροβοὰμ πρὸς τάφον, ότι εύρέθη έν αὐτῷ έῆμα καλὸν περί του πυρίου θεου Ισραήλ έν οικφ Ίεροβοάμ. 14 Καὶ ἀναστήσει χύριος έαντῷ βασιλέα ἐπὶ 'Ισραήλ, ος πλήξει τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ταύτη τη ήμέρα καὶ έτι καίγε σῦν. 15 Καὶ πλήξει κύριος τὸν Ἰσραήλ καθὰ κινεῖται ὁ κάλαμος έν τῷ ὕδατι, καὶ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραήλ ἀπὸ ἄνω της γθονός της άγαθης ταύτης ης έδωκε τοις πατράσιν αὐτών, καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν του ποταμού. άνθ, ορ οσον εποίλοαν τὰ άλση αὐτῶν παροργίζοντες τὸν χύριον. 16 Καὶ δώσει κύριος τὸν Ἰσραηλ γάριν άμαρτιών Ίεροβοάμ, ος ημαρτε και ος έξημαρτεν 17 Καὶ ἀνέστη ή γυνή Ίεροβοὰμ Ισραήλ. και επορεύθη είς την Θερσά και έγένετο ώς είς ηλθεν έν τφ προθύρφ του οίκου, καὶ τὸ

בְּעַבְדֵּי דָרָד אָשֵׁר שׁמַר מצותי ואשׁר היו לפניה ומלה ותצטח-לה אלהים אחרים ומסכות להכעיסני הָשָׁבֶּכְתַּ אֲחֲרֵי גַּנַּהְ: כְבֵּוֹ הַנַנִי יָנָה אֶל־בֵּית וֶרְבְּלָם וְהִכְרַתִּי ירבעם משחין בּפיר עצור ועזוב בישראל וכערתי אחבי בית־יַרְכְעַם לַיַרַכָעַם בַּעִירֹ יָאכְלִוּ הַבְּלַבִּים וְהַמֵּתֹ בשלה יאכלו עום השמים כי יהוה 13 רַגַּלַיָּהְ הָּעֵירָה וּמֵרת הַיַּכֵּר: וְסַפְּדוּ־כְוֹ כַל־יִשָּׂרָאֵל וְקַבְרָוּ אֹתוֹ פּי־זה לבהוֹ יַבָּא לְיַרַבָּעָם אֶל־קַבֶּר יַצַן נִמְצָא־בֿוֹ דַבר פוב אַל־יִהוֹה אַלהַי יִשְּׁרָאֵל 14 בבית ירבעם: והקים יהוה לו מלה טו יַרַבְעם זַה הַיִּוֹם וּמַה גַּם יהוה אתרישראל כאשר ינוד הקנה בַּפַיִם וְנַתְשׁ אָת־יִשְׂרָאֵל מַעַל הַאָּדְמָה וַתֵּלֶה וַתַּבָא תִרְצָתָה תֵיא בַּאָה בְסַתּי

v. 16. 'ז

was an b. 20. A: ben Berfchl. u. Geringfien. vR: Gebunbenen u. Ungebunb. dW: Rnechte u. Freie. B: ce binter bem 6. 3. her anef. vE: w. h. b. S. 3. wegf. dW: u. fege aus ... her. A: bie Ueberbleibfel ... bis alles rein ift? dW.vE: nichts mehr abrig.

^{8.} A* τδ. 9. A: παρὰ παντὸς ... * (quart.) καὶ.
10. A* ἰδὰ ... † (a, οἶκ.) σε εἰς ... * (sq.) καὶ ... ἐχὸμενον. 12. ΑΒ: ἀγαστᾶσα (c. ΕΓ). 14. A: καὶ τί καὶ νῦν; 15. A¹: ὁ ἄνεμος ... ἐκτελεῖ (c. A²B²).

^{8.} nur thate w. m. wohlg. 9. B: mehr Bofes benn. dW.vE.A: folimmer (ges handelt). dW: mir ben R. gewandt? A: mich wege warfeft, hinter bid.

^{10.} B.vE.A: bringen. dW: bringe id. dW.vE.A:

wie mein Rnecht Davib, ber mein Bebot bielt, und manbelte mir nach von gangem Bergen, bag er that, was mir nur wohl 9 gefiel; * und haft ubel gethan über alle, bie vor bir gewesen find, bift bingegangen und haft bir anbere Gotter gemacht, unb gegoffene Bilber, bag bu mich jum Born reizeteft, und baft mich binter beinen Ruden 10 geworfen. * Darum fiebe, ich will Unglud über bas Baus Jerobeams führen, und ausrotten an bem Berobeam auch ben, ber an bie Wand piffet, ben Berichloffenen und Berlaffenen in Ifrael, und will bie Nachtommen bes Saufes Jerobeams ausfegen, wie man Roth ausfeget, bis es gang 11 mit ihm aus fei. "Ber von Jerobeam ftirbt in ber Stadt, ben follen bie Sunbe freffen; wer aber auf dem Felde ftirbt, ben follen bie Bogel bes himmels freffen, benn 12 ber Berr hat es gerebet. * Go mache bu bich auf und gebe beim, und wenn bein Fuß jur Stabt eintritt, wird bas Rind 13 fterben. * Und es wird ihn bas gange Ifrael flagen, und werben ihn begraben. Denn biefer allein von Jerobeam wird zu Grabe fommen, barum, bag etwas Gutes an ihm erfunden ift vor bem Berrn, bem 14 Bott Ifraels, im Sause Berobeams. *Der Berr aber wird ibm einen Ronig über Ifrael ermeden, ber wirb bas Baus Berobeams ausrotten bes Tages. Und was 15 ift nun gemacht? * Und ber Berr wirb Ifrael ichlagen, gleichwie bas Rohr im Baffer bewegt wirb, und wird Ifrael ausreißen von biefem guten Lande, bas er ihren Batern gegeben bat, und wird fie ftreuen über bas Baffer, barum, bag fie ihre Saine gemacht haben, ben Gerrn zu ergurnen, 16 and wird Ifrael übergeben um ber Gunbe willen Berobeams, ber ba gefündiget hat, * Unb 17 und Ifrael bat funbigen gemacht. bas Beib Jerobeams machte fich auf, ging bin und tam gen Thirga. Und ba fie

15. aber ben Gerom. dW: [bag es mante] wie ein

15,3. meus David, qui custodivit mandata (Es.36,8, mea et secutus est me in toto corde suo, faciens quod placitum esset in conspectu meo, *sed operatus es mala super omnes, qui suerunt ante 12.28 te, et fecisti tibi deos alienos et conflatiles, ut me ad iracundiam provo-(Neh. cares, me autem projecisti post cor-Es. 23,35. Jer. 2,27. pus tuum: #idcirco ecce, ego inducam 10 15,20. mala super domum Jeroboam, et per-16,3; 18m; cutiam de Jeroboam mingentem ad 21.21. parietem et clausum et novissimum in Israel, et mundabo reliquias domus Jeroboam, sicut mundari solet (16,4. fimus usque ad purum. *Qui mor-11 tui fuerint de Jeroboam in civitate. comedent eos canes; qui autem mortui fuerint in agro, vorabunt eos aves coeli, quia Dominus locutus est. "Tu 12 igitur surge et vade in domum tuam! et in ipso introitu pedum tuorum in urbem morietur puer, * et planget 13 eum omnis Israel et sepeliet; iste enim solus inferetur de Jeroboam in (SCh. sepulchrum, quia inventus est super eo sermo bonus a Domino Deo Israel in domo Jeroboam. * Consti-14 tuet autem sibi Dominus regem su-15.29. per Israel, qui percutiet domum Jeroboam in hac die et in hoc tempore; *et percutiet Dominus Deus 15 Israel, sicut moveri solet arundo in 285. aqua, et evellet Israel de terra bona nac, quam dedit patribus eorum, et 25,4m; ventilabit eos trans flumen, quia fev.22s. cerunt sibi lucos, ut irritarent Do-Jer.25,7. minum. * Et tradet Dominus Israel 16 propter peccata Jeroboam, qui pec-12,30 care fecit Israel. *Surrexit ita-17 ^{8ir.47,88}que uxor Jeroboam et abiit, et venit 16,821, in Thersa. Cumque illa ingrederetur

R. wanket. vE: w. b. Schilfr. im B. w. dW.vE:A. heraust. B.dW.vE.A.; zerftr. (auf) jenfeit bes Fluffes (Str.). B: Gogenwälber? dW: Afarten.

16. Damit er gef. B: Darum hat er 3. bahinges geben? dW: jur Sunbe verleitet. vE: bie er begans gen, n. bie er 3. hat begeben laffen.

^{9.} U.L. 3n Jorn. 10. U.L. bis gang. 14. A.A. wirb fic.

^{13.} vE: in ein Ør.

^{14.} was auch wohl jego? B: an eben biefem Tage erweden? dW.vE.A: an jenem (biefem) E. A: u. um biefe Zeit! vB: ja, was? fcon jest. dW: n. w. [ges schieht] fcon jeso? B: n. wie es anch jest fcon ift.

^{13.} Al.: ad Dominum Deum.

παιδάριον ἀπέθανε. 18 Καὶ έθαψαν αὐτὸ καὶ ἔκοψαν αὐτὸ πᾶς Ἰσραήλ, κατὰ τὸ ρῆμα κυρίου ὁ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ᾿Αχία τοῦ προφήτου.

19 Καὶ περισσὸν ρήμα τῷ Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησε κὰὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ρημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. 20 Καὶ αὶ ἡμέραι ἄς ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη, καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ναδὰβ υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

 ^{21} Kαὶ 'Pοβοὰμ νὶὸς $oldsymbol{\Sigma}$ αλομ $oldsymbol{arphi}$ ετος έetaα σ ίλευσεν έπὶ Ἰούδαν υίὸς τεσσαράκοντα καὶ ένος ένιαυτών 'Ροβοάμ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, και έπτα και δέκα έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμ, τη πόλει εν ή έξελεξατο κύριος θέσθαι τὸ ὅτομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶτ φυλῶτ τοῦ Ισραήλ καὶ τὸ όνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ή 'Αμμωνίτις. 22 Καὶ ἐποίησεν Ἰούδα τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ παρεζήλωσαν αύτὸν ἐν πᾶσιν οίς ἐποίησαν οί πατέρες αὐτῶν έν ταϊς άμαρτίαις αὐτῶν αίς ημαρτον. 28 Καὶ φχοδόμησαν έαυτοῖς ύψηλὰ καὶ στήλας καὶ άλση επί πάντα βουνόν ύψηλόν και ύποκάτω παντός ξύλου συσκίου. 24 Καὶ σύνδεσμος έγένετο έν τῆ γῆ, καὶ ἐποίησαν ἀπὸ πάντων βδελυγμάτων των έθνων ών έξηρε κύριος από προςώπου τών υίων Ίσραήλ. 25 Kal syéνετο έν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτφ βασιλεύοντος 'Ροβοάμ, ἀνέβη Σουσάκ βασιλεύς Αἰγύπτου έπι Ίερουσαλήμ. 26 Καὶ έλαβε τοὺς θησαυρούς οξκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οξκου τοῦ βασιλέως τὰ πάντα Ελαβεν, καὶ Ελαβεν ὅπλα τὰ χουσα όσα εποίησε Σαλομών. 27 Καὶ εποίησε Ροβοάμ ὁ βασιλεύς όπλα χαλκά αντ' αὐτῶν· και έπέθεντο έπ' αὐτῶν οι ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων οί φυλάσσοντες τὸν πυλώνα οίκου τοῦ βασιλέως. 28 Καὶ ἐγένετο ὅταν εἰςεπορεύετο 19. ΑΒ²: περισσόν δημάτων Ιερ. (c. ΕΓΧ). 21. ΑΒ: ην (ἐν ἡ ΓΧ). 22. ΑΒ: Ροβοὰμ (Ιέδας ΓΧ). Β: παρεξήλωσεν (-σαν ΑΕΧ). Α¹ΕΓΧ: π. αὐτδ (π. αὐτῶν A*B). 24. AB: έγενηθη (c. FX). A*B+(a. βδ.) των (*A*X). AB* (ult.) των (+FX). 25. AB: Σοσακ(ε) lμ (c. F), 26. B+(p. έλ.) πάντας (*A). AB+(p. βασ.) και τὰ δόρατα τὰ χουσὰ ἃ ἐλαβε Δαυλδ ἐκ χειρός τῶν και δόρατα τὰ χουσὰ ἃ ἐλαβε Δαυλδ ἐκ χειρός τῶν καιδῶν Λδραζαὰρ βασιλέως Συβὰ καὶ εἰςηνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἰερυσαλήμ. Β † (inf.) καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Λἴγυπτον. 27. Β: ἐπ' αὐτὸν ... *τῦ. 28. ΑΒ: ὅτε.

וּרְחַבְעַם בַּן-שָׁלְמֹה מַלַה בַּיהוּדה שנה ואחת עשורה שנה מלה בַּמַלְבֹוֹ וְשָׁבֹע אשר-בַּחַר בירושלם העיר שם מכל לשום את־שמו ישראל ושם אמו נעמה העמנית: 22 וַיַּעַם יָהוּדַה הָרֶע בְּעֵינֵי יָהוֹה וַיִּקַנְאוּ אֹתֹוֹ מַפֹּל אַשֵּׁר עָשִׂר אַבֹּתִם בְּחַשֹּאתָם 23 אשר קטאו: וַיִּבְנוֹוּ גַם־הַמָּה לָהַם בַּמוֹת וּמַצבוֹת וְאִשׁרִים עַל כַּל־גּבִעה 24 גבהה ותחת כל ככל התועבת עשור הַגּוֹיָם אֲשֵׁרֹ הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנִי בְּנִי וַיָהָי בַּשָּׁנָה הַחַמִּישׁית לַמַּלֶהְ רָתַבָּצָם עַלַה שִׁוֹשָׁק 26 מִצְרֵים עַל־יִרְוּשָׁלַם: אַברות בַּית־יָהוָה וָאֵת־אָוֹצִרוֹת בַּית הַפָּלֶךְ וָאָת־הַפָּל לָקָח וַיִּקַּחֹ אֵת־כָּל־ 27 מַנַנַי הַזָּהָב אָשֶׁר עַשָּׁה שָׁלְמָה: רַיַּעַשׁ הַמֶּלֶהְ רְחַבְעָם מַּחָמִם מַנְנֵי נִחְשָׁת והפקיד על־יד שרי הרצים השמרים 28 פַתַח בֵּית הַפַּלֶּה: וַיְהַי

v. 25. 'D סייש

^{17.} dW.vE: an bie (Thur.)Som. A: über ... trat. 18. dW: es begrub ihn n. befl. ihn g. 3.

^{19. (}Bie 11, 41.) B: im Buch ber Jahr-Gefcichte.

auf bie Schwelle bes Saufes tam, ftarb ber 18 Rnabe. * Und fie begruben ihn, und ganz Ifrael klagete ihn, nach bem Wort bes Herrn, bas er gerebet hatte burch feinen Knecht Ahia, ben Bropheten.

19 Was mehr von Jerobeam zu sagen ift, wie er gestritten und regieret hat, siehe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber 20 Könige Ifraels. * Die Zeit aber, bie Je-

robeam regierte, find zwei und zwanzig Jahre, und entschlief mit feinen Bätern, und sein Sohn Nabab ward König an seine Statt.

21 So war Rehabeam, ber Sohn Salomons, König in Juda. Ein und vierzig Jahre alt war Rehabeam, da er König warb, und regierte flebenzehn Jahre zu Berufalem, in ber Stadt, die ber herr erwählet hatte aus allen Stämmen Ifrael, daß er seinen Namen daselbst hinstellete. Seine Mutter hieß Naema, eine Ammo-

22 nitin. * Und Juda that, bas bem Geren ubel geftel, und reizten ihn jum Gifer, mehr benn alles, bas ihre Bater gethan hatten, mit ihren Sunben, bie fie thaten.

23 Denn fie baueten ihnen auch Gohen, Saulen und Saine, auf allen hohen Gugeln und unter allen grunen Baumen.

24 Es waren auch Surer im Lande, und fie thaten alle bie Grauel ber Beiben, bie ber Gerr vor ben Rinbern Ifrael vertrie-

25 ben hatte. * Aber im funften Jahre bes Königs Rehabeam gog Sifat, ber König in Egypten, herauf wiber Jerusa-

26 lem, "und nahm die Schate aus bem Saufe bes herrn und aus bem Saufe bes Ronigs, und alles, was zu nehmen war, und nahm alle golbenen Schilbe, die Sa-

27 iomo hatte laffen machen. "An welcher Statt ließ ber König Rehabeam eherne Schilbe machen, und befahl fie unter bie hand ber oberften Trabanten, bie ber Thur 28 huteten am Saufe bes Konigs. "Und fo

23. A.A: baneten fic. 26.27. A.A: Schilber.

dW: Beit: . vE: Tagesgefd.

20. (Bie 11, 43.)

Bilbfaulen.

21. Und Rt. ... war. (Bie 11, 36.)

22. B: bamit f. fich versundigten. dW: wie f. ges fündigt. vE.A: bie f. (begangen).
23. B: auch biefe. dW.vE.A: (Und) auch fie. vE:

Polyglotten - Bibel. A. L. 2. Bbs 1. Abth.

limen domus, puer mortuus est, *et 18
sepelierunt eum, et planxit eum omnis
v.12a. Israel juxta sermonem Domini, quem
locutus est in manu servi sui Ahiae
Prophetae.

Reliqua autem verborum Jero-19

2Ch. boam, quomodo pugnaverit et quo13,2-20. modo regnaverit, ecce, scripta sunt
in libro verborum dierum regum Israel. * Dies autem, quibus regnavit 20

2Ch. Jeroboam, viginti duo anni sunt; et dor13,20. mivit cum patribus suis, regnavitque

15,25. Nadab filius ejus pro eo.

Porro Roboam filius Salomonis 21 ach. regnavit in Juda. Quadraginta et unius anni erat Roboam, cum regnare coepisset; decem et septem annos regnavit in Jerusalem, civitate quam 11,36; elegit Dominus, ut poneret nomen suum ibi, ex omnibus tribubus Israel. Nomen autem matris eius Naama Ammonitis. *Et fecit Juda malum 22 v.15. coram Domino, et irritaverunt eum Dt. 32,16. super omnibus, quae fecerant patres eorum in peccatis suis, quae peccaverunt. *Aedificaverunt enim et ipsi 23 Jud. 3,7 sibi aras et statuas et lucos super 282, 16,4 omnem collem excelsum et subter 84,65,7. omnem arborem frondosam: #sed et 24 286.23,7:effeminati fuerunt in versa sentium, B.1.37; effeminati fuerunt in versa sentium, 18.9; que omnes abominationes gentium, 18.9; que omnes abominus ante faciem _{2Ch.} filiorum Israel. *In quinto au-25 12,1ss. tem anno regni Roboam ascendit 11,40. Sesac rex Aegypti in Jerusalem, *et 26 2Ch. tulit thesauros domus Domini et thesauros regios, et universa diripuit, 10,16. scuta quoque aurea quae fecerat ach. Salomon; * pro quibus fecit rex 27

12,10. Roboam scuta aerea, et tradidit ea in manum ducum scutariorum et eorum, qui excubabant ante ostium domus regis. Cumque ingrederetur 28

24. B: fcanbliche S. dW: Schanbluben. vE: feile Rnaben. B.dW.vE: nach allen Gr. dW.vE.A: Boller.

26. alles hinweg; u. nahm alle. 27. dW.vE: vertrauete f. ber h. ber Db. ber Laufer. A: gab f. in b. h. ber hauptleute über bie Schilbe träger u. berer fo Bache hielten.

ό βασιλεύς είς οίκον κυρίου, ήρου αύτά οί μη Υημ παρατρέγοντες καὶ ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ θεὲ 29 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τών παρατρεγόντων. λόγων Ροβοάμ και πάντα όσα εποίησεν, ούκ ίδου ταύτα γεγραμμένα έν βιβλίω λόγων τών ημερών των βασιλέων Ιούδα; 30 Καλ πόλεμος ην ανά μέσον Ροβοάμ και ανά μέσον Ίεροβοαμ πάσας τας ημέρας. 31 Καὶ ἐκοιμήθη 'Ροβοάμ μετά τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετά των πατέρων αύτου έν πόλει Δανίδ. καὶ ἐβασίλευσεν ᾿Αβία ὁ υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αύτοῦ.

Χν. Έν τῷ ὀγδόφ καὶ δεκάτφ έτει βασιλεύοντος Ἱεροβοὰμ νίοῦ Ναβὰτ βασιλεύει Αβία υίος 'Ροβοάμ έπι 'Ιούδαν, 2 και τρία έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμι και όνομα τῆς μητρός αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτης 'Αβεσσαλώμ. ³ Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσαις άμαρτίαις τοῦ πατρός αὐτοῦ αίς ἐποίησεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ώς ή καρδία Δαυίδ τοῦ πατρός αὐτοῦ. 4 Ότι διὰ Δαυίδ ἔδωκεν αὐτῶ κύριος ό θεὸς αὐτοῦ κατάλειμμα ἐν Ἱερουσαλήμ, ἵνα στήση τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτόν, καὶ στήση την Ίερουσαλήμ, δώς έποίησε Δαυίδ το εύθες ένωπιον κυρίου, ούκ έξέκλινεν ἀπὸ πάντων ών ένετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωής αὐτοῦ, ἐχτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου. 6 Καὶ πόλεμος ην μεταξύ 'Ροβοάμ καὶ μεταξύ Ίεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς 7 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων 'Αβία καὶ πάντα όσα ἐποίησεν, οὐκ ίδοὺ ταῦτα γεγραμμένα έπι βιβλίω λόγων των ήμερων των βασιλέων Ἰούδα; 8 Καὶ ἐκοιμήθη Ἀβία μετά τών πατέρων αύτου, και θάπτεται έν πόλει Δαυίδ, καὶ βασιλεύει 'Ασὰ υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

9 Έν τῷ ἐνιαυτῷ 'τετάρτφ καὶ' εἰκοστῷ τοῦ 'Ιεροβοάμ βασιλέως τοῦ 'Ισραήλ βασιλεύει 'Ασά

28. AB+(a. \$\tilde{\eta}_{\eta}.) \nal (*FX). 29. B: \$\tilde{\alpha}\$ (\tilde{\eta} \sigma AFX). AB: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX). 31. AB (eti, infra): Δβιὰ (-ία FX). — 1. AB: Καὶ ἐν τῷ ὁνιτονιαιδενιάτῷ (c. FX). 2. B: ἐπὶ (ἐν ΑFX). 3. B: ταῖς (πάσαις FX; ΑΧ: π.ταῖς). AB: ἐνώπιον (ἔμπ. FX). B* Δ. († AEFX). 4.Β * δθ. αύτδ et έν Ισο. (†ΑΕΓΧ). 5 s. Βι *έκτος - ζ. αὐτδ († ΑΒ² rell.). 7.Β: ἃ (ὅσα ΑΓΧ). ΑΒ: τοῦς βασιλεῦσιν (τῶν β. ΓΧ) ... † (in 1.) καὶ πολεμος *έπτος -ξ. αὐτδ († AB² rell.). 7. B: ἀ (ὅσα ΑΓΧ). AB: 8. B + (p. αὐτδ) ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῷ ἔτει τδ τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX) ... † (in f.) καὶ πόλεμος Ἱεροβοάμ et (p. θάπτ.) μετὰ τῶν πατέρων αὐτδ ἡν ἀνὰ μέσον Ἀβιὸ καὶ ἀνὰ μέσον Ἱεροβοάμ (* X). (* AFX). 9. ΑΕΓΧ * τετ. καὶ. ΑΒ * (alt.) τδ († FX).

בית יהות ישאום 29 וַהַשְּׁיבָוּם אָל־תַּא הַרַצִּים: זְּבְרֵי רְתַבְצֵם וְכַל־אַשָּׁר צַשַּׂת תַלֹאִי ־סַפָּר דָּבְרֵי הַיָּמֵים המה כתובים על לכי יהודה: ומלחמה היתה בין יַרַבְעַם כַּלְ־הַיָּמִים: רַחַבָּעַם וּבֵיוּ רְתַּבְעָׁם עִם־אֲבֹתִיוּ וַיִּפַבַר עם־אַלתיוֹ כּעיר דוֹד ושם אמוֹ נעמה הַעַפֹּנָית וַיִּטִלָּךְ אֲבִיֵּם בִּנוֹ מַחַמִּיו: עשורה שמנה ובשנת 2 יהודה: שׁלִשׁ שׁנִים מַלֵּהְ בִּירוּשָׁלֵם ָ 3 וְשֶׁם אָפּוֹ מֵעֲכֵה בַּתראַבִישָׁלְוֹם: וַיַּבֶּךְ חַשאות אַביר אַשר־עַשָּה לְפַנִיר אַלְהַיוּ פַּלָבֵב דָּוָד אַבִיוּ : פַּי לְמַעַן דַּוְדּ יהוה אַלהיו לו ניר בּירוּשָׁלָם לָהַקִּים אָת־בָּנוֹ אַחַרִיו וּלַהַעִמיד את־ ח יַרְוּשָׁלֵם: אַשָּׁר עָשָׂה דְרָד אַת־הַיַּשַׁר צַּוֹּתוּ כָּל יִמֵּי חַיַּיוּ רַק בִּדְבֵר אִוּרְיָה הַתְּמֵי: וּמִלְתְמַה הַיִּתָה בֵּין־רְחַבְצֵם ז ובין נרבעם פל־ימי חביו: יאשר עשה הלוא־ אַבִיִם וְכַּכ יספר דברי הם בתובים על לְמַלְכֵי וָהוּדָה וּמִלְחָמֵה הֵוְתַה בֵּין רַיִּישׁׁבְּבַב נָם וּבֵין יֵרְכְּעָם: יאָבֹתָיר וַיִּקבְרָה אֹתְוֹי וימלה שפא בנו מחמיו:

עמרים יַתוּדַתוּ וּ KÖK

7. 3. '1 '1W'

oft bep König in bas haus bes herrn ging, trugen sie bie Trabanten, und brachten sten sie wieder in der Trabanten Kamsemer. *Bas aber mehr von Rehabeam zu sagen ist, und alles, was er gethan hat, siehe, das ist geschrieben in der 30 Chronica der Könige Juda. *Es war aber Krieg zwischen Kehabeam und Jeros beam ihr Lebenlang. *Und Rehabeam entschlief mit seinen Bätern, und ward begraben mit seinen Bätern in der Stadt Davids. Und seine Mutter hieß Naema, eine Ammonitin. Und sein Sohn Abiam ward König an seine Statt.

XV. 3m achtzehnten Jahre bes Ronigs Berobeam, bes Sohns Rebat, ward Abiam 2 Ronig in Juda, * und regierte brei Jahre ju Jerufalem. Seine Mutter hieg Maecha, 3 eine Tochter Abifalome. * Und er manbelte in allen Gunben feines Baters, bie er vor ihm gethan hatte, und fein Berg war nicht rechtschaffen an bem Berrn, feinem Gott, wie bas Berg feines Baters *Denn um Davibs willen gab 4 David. ber Berr, fein Gott, ihm ein Licht gu Jerufglem, baß er feinen Cobn nach ibm er-5 wedte und erhielt zu Berufalem. *Darum, bağ Davib gethan hatte, bas bem Beren wohl gefiel, und nicht gewichen war von allem, bas er ihm gebot fein Lebenlang, ohne in bem Sanbel mit Uria, bem Bethi= 6 ter. * Es mar aber ein Rrieg gwifchen Rehabeam und Jerobeam fein Leben= "Bas aber mehr von Abiam gu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, flehe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Ronige Juba. Es war aber Rrieg zwischen Abiam und Berobeam. 8 "Und Abiam entschlief mit feinen Batern, und fie begruben ihn in ber Stadt Davips, und Affa, fein Sohn, warb Konig an feine Statt. 3m zwanzigften Jahre bes Ronigs Be-

robegm über Ifrael warb Affa König in

Igitur in octavo decimo anno regni Jeroboam filii Nabat regnavit Abiam 2Ch.18,2. super Judam. * Tribus annis regnavit 2 ach. in Jerusalem; nomen matris ejus Ma11,80. acha filia Abessalom. Ambulavitque 28, 14,8. in omnibus peccatis patris sui, quae fecerat ante eum, nec erat cor ejus perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris ejus. *Sed propter David dedit ei Dominus Deus 11,36. suus lucernam in Jerusalem, ut suscitaret filium ejus post eum et statueret Jerusalem, # eo quod fecisset 5 David rectum in oculis Domini, et non declinasset ab omnibus quae praeceperat ei, cunctis diebus vitae 25m 43.9 suae, excepto sermone Uriae Hethaei. 14.80. Attamen bellum fuit inter Roboam et Jerohoam omni tempore vitae * Reliqua autem sermonum 2Ch. Elus. 18,722. Abiam et omnia quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum SCh.18,3 dierum regum Juda? Fuitque praelium inter Abiam et inter Jeroboam. *Et dormivit Abiam cum patribus

2,10. suis et sepelierunt eum in civitate
250. David, regnavitque Asa filius ejus
pro eo.

In anno ergo vigesimo Jeroboam 9 regis Israel regnavit Asa rex Juda,

B. A.A: ihr Lebenl.

^{28.} dW: in bas Gemach. vE: Zimmer. A: Rufts fammer.

^{29.} Bie 28. 19. U. f. f.

^{30.} dW.vE: Streit.

^{31.} Bie 9. 20. U. f. f.

^{3.} B.A: vollfommen mit, dW.vE: (gang) ergeben. 7. Und es w. Rr.

^{1.} S: Abias. 7. S: Abiae. 8. S: Abias.

^{4.} Aber ... Leuchte ... erhielte Jer. dW: ließ ihm ... bie 2. icheinen n. beftätigte. vE: baburch bag er ... bestellte u. 3. bestehen ließ. B: im Stand erhielte.
5. B: in ber Sache. dW.A: außer in Anschung.

vE: Betreff.

έπὶ Ἰούδαν, 10 καὶ τεσσαράκοντα καὶ εν έτος έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμ καὶ ὅνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααγά θυγάτης 'Αβεσσαλώμ. 11 Καὶ ἐποίησεν 'Ασά τὸ εὐθὲς ἐνώπιον χυρίου ώς Δαυίδ ὁ πατήρ αὐτοῦ, 12 καὶ ἀφείλε τοὺς τετελεσμένους ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐξῆρε πάντα τὰ βδελύγματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. 18 Καὶ την Μααχά την μητέρα αυτού μετέστησε τοῦ μὴ είναι ήγουμένην, καθότι εποίησε σύνοδον τῷ άλσει αὐτῆς, καὶ έξέκοψεν Ασά πάσας τὰς καταδύσεις αὐτῆς καὶ ένέπρησεν έν πυρὶ έν τῷ χειμάροφ Κέδρων. 14 Tà δὲ ύψηλὰ οὐκ έξῆρε πλην η καρδία Ασὰ ην τελεία μετά χυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. 15 Καὶ εἰζήνεγκε τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αύτοῦ, καὶ τοὺς κίονας αὐτοῦ εἰςήνεγκεν εἰς τον οίκον κυρίου άργυρους και χρυσους καί σχεύη.

16 Καὶ πόλεμος ην ἀνὰ μέσον Άσὰ καὶ ἀνὰ μέσον Βαασὰ βασιλέως Ίσραηλ πάσας τὰς ήμέρας αὐτῶν. 17 Καὶ ἀνέβη Βαασὰ βασιλεύς Ίσραηλ έπι Ἰούδαν, και φκοδόμησε την Ραμά τοῦ μη είναι έκπορευόμενον καὶ είςπορευόμενον τῷ 'Ασὰ βασιλεί 'Ιούδα. 18 Καὶ έλαβεν 'Ασὰ σύμπαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εύρεθέν έν τοῖς θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ ἐν τοῖς θησαυροίς του οίκου του βασιλέως, καλ έδωκεν αὐτὸ εἰς χεῖρας τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς 'Ασὰ πρὸς υίὸν 'Αδὰρ υίοῦ Ταβρεμών υίοῦ 'Αζιών βασιλέως Συρίας τοῦ κατοικοῦντος εν Δαμασκῷ, λέγων· 19 Διαθήπη ἔστω ἀνὰ μέσον έμοῦ παὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός μου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός σου · ίδοὺ ἀπέσταλκά σοι δῶρα ἀργυρίου καὶ χουσίου · δεύρο διασκέδασον την διαθήκην σου την προς Βαασά βασιλέα Ίσραήλ, και άναβήσεται ἀπ' ἐμοῦ. 20 Καὶ ἥκουσεν υίος ᾿Αδὰρ τοῦ βασιλέως 'Ασά, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξε τὴυ Ατν τὴν Δὰν καὶ τὴν

Αβὲλ οἴπου Μααχὰ παὶ πᾶσαν τὴν Χενέρεθ ἔως

10. Β: ἀνὰ (Μ. ΑΓΧ). 12. ΑΒ: τὰς τελετὰς ...
ἐξαπέστειλε ... ἐπιτηθεύματα (c. F). 13. Β: μητ.
ἐαντῷ. ΑΒ: καθὼς ... + (a. τῷ) ἐν ... *πάσας. Α²Β*
(sq.) ἐν (+ ΑΙΓΧ). Α¹²β+ (a. Κ.) τῷν (*FΧ). 18. Α²β:
αὐτὰ (αὐτὸ ΓΧ). ΑΒ*τῷν ... (eti. infra) ἄδερ (c. FΧ). Β: νίὸν (·ĕ ΑΓΧ) Ταβερεμὰ (c. F). Α³Β: ἀξὶν (c. F). Αβ: Διὰθὰ διαθημην ... *(ult.) ἀνὰ μέσον ... ἐξαπέσταλπα ... ἀργυριον π. χρυσίον.
20. ΑΒΧ: τῶν δυνάμεων ... *έν. Α¹Β: ἐπαταξαν.
allem lìnflath ber ⑤.

י וָאַרְבָּעִים וָאַחֵת שׁנָה מַלַהְ בִּירְוּשׁלם בת־אבישלום: כל־הגללים רה ויכרת אסא את-מפלצתה סָרוּ רַק לָבַב־אַסָא היה שׁלם עם-רַנַמַיו: וַיַּבֵא אָת־קַדְשֵׁי אַבִּיוּ וַקִּדשׁׁוֹ בֵּית יִהוָה בֵּסָף וְזָהָב וְכֵלְים: וּמִלְחַמַּה הַיִּתָה בֵּין אָסָא וּבֵין יִשְׂרָאֵל 17 רַיַּעַל בַּעשׁא מַלַה־ישׂראַל על־יהוּדה וַיַּבֶּן אֶת־הֶּרָמָה לְבִלְתִּי תַּת יֹצֵא ובֹא בַּית־יִהוָה וָאָת־אָוֹצִרוֹת בֿיע ,ֿפַלָּע וֹיִּשׁנֹם בַּוֹר צֹּבַנֿיו וֹיִשְּׁלְנֵוֹם הַפַּלֶה אָסָא אָל־בּוּ־ יחזיון מַלָּהְ אַרָם הַישֵׁב בְּדַּמֵשֵׂק. 19 לַאמָר: בָּרִיתֹּ בֵּינֵי וּבֵינִיהְ בֵּין אֲבֵי רביו אַבִיה הַנַהֹּ שָׁלֵחָתִּי לְהַ שֹׁחַל וְזָהָב לֵךְ הָפַרָה אַת־בַּרֵיתִה רישמע בן אסא וישכח את-שרי החיכים אשר-בכ

יקדשר ק' . 15. v. ומלך פ' . 18.

12. (Bie 14, 24.) B: Dredgoben. A: reinigte es v. allem Unflath ber G.

10 Juba, * und regierte ein und vierzig Sabre zu Berusalem. Seine Mutter bieg Daecha, 11 eine Tochter Abifaloms. + Und Affa that. bas bem herrn wohl geftel, wie fein Ba-12 ter Davib. * Und that bie Burer aus bem Lande, und that ab alle Bogen, bie 13 feine Bater gemacht hatten. * Dazu feste er auch feine Mutter Maecha ab vom Amt, bas fie bem Diplezeth gemacht hatte im Saine. Und Affa rottete aus ihren Miplegeth, und verbrannte ihn im Bach 14 Ribron. * Aber bie Boben thaten fie nicht ab; boch mar bas Berg Affa rechtschaffen 15 an bem Berrn fein Lebenlang. * Und bas Silber und Golb und Gefäß, das fein Bater geheiliget hatte, und mas geheiliget mar jum Saufe bes Berrn, brachte er ein. Und es war Streit zwischen Affa und Baesa, bem Könige Ifraels, ihr Lebenlang. 17 *Baefa aber, ber Konig Ifraele, gog herauf wider Juda, und bauete Rama, bag niemand follte aus- und einziehen auf Uffa 18 Seiten, bes Königs Juba. *Da nahm Affa alles Silber und Gold, bas übrig war im Schat bes Baufes bes Berrn und im Schat bes Saufes bes Ronigs, und gab es in feiner Rnechte Banbe, und fanbte fle zu Ben Babab, bem Gobn Tabrimons, bes Sohns Beffons, bem Ronige in Sprien, ber ju Damastus wohnete, und ließ 19 ihm fagen: * Es ift ein Bund zwifchen mir und bir, und zwifchen meinem Bater und beinem Bater, brum ichide ich bir ein Gefchent, Silber und Gold, bag bu fahren laffeft ben Bund, ben bu mit Baefa, bem Ronige Ifraels, haft, bag er von mir 20 abziehe. *Ben Sabab gehorchte bem Ronige Affa, und fanbte feine Bauptleute wiber bie Stabte Ifraele, und ichlug Bion und Dan, und Abel Beth Maecha, bas gange Cineroth, an bem gangen Lanbe

13. A.A: am Bad.

13. v. ber Barbe, weil f. ein Granelbild gemacht b. in einem D. dW: von [ber B.] ber Rönigin. B: baß f. nicht follte R. fein. vE: entfernte er, b. f. n. herrscherin f. burfte. (A: n. mehr Fürstin fet im Dienste bes Prlapus!) B: einen gräßl. Gögen. dW.vE: ein Gögenbilb.

14. dW: Aber b. O. wurben n. abgefchafft. vE.A: fchaffte man (er) n. ab. B: famen n. weg.

15. B: brachte bergu. dW.vE.A: br. ... ine S.

et quadraginta et uno anno regna- 10 vit in Jerusalem; nomen matris eius Maacha filia Abessalom. * Et fecit 11 2Ch.14.1 Asa rectum ante conspectum Domini, 14,94. sicut David pater ejus, et abstulit 12
22,47: effeminatos de terra, purgavitque 14,2. universas sordes idolorum quae fece-2Ch. rant patres ejus. *Insuper et Maacham 13 15,16. matrem suam amovit, ne esset prin-14,23. ceps in sacris Priapi et in luco ejus, 18,19. quem consecraverat, subvertitque specum ejus, et confregit simulachrum 28.4.6. turpissimum et combussit in torrente 22,44. Cedron. *Excelsa autem non abstu-14 ^{2Ch.} lit; verumtamen cor Asa perfectum erat cum Domino cunctis diebus suis. 2Ch. # Et intulit ea, quae sanctificaverat 15 pater suus et voverat, in domum Domini, argentum et aurum et vasa. 2Ch. Bellum autem erat inter. 15,19. Baasa regem Israel cunctis diebus Bellum autem erat inter Asa et 16 *ch. eorum. * Ascendit quoque Baasa 17 16,1ss. rex Israel in Judam, et aedificavit Rama, ut non posset quispiam egredi vel ingredi de parte Asa regis Juda. 2Ch.16.2. Tollens itaque Asa omne argentum 18 14,26. ris domus Domini et in thesauris domus regiae, et dedit illud in manus servorum suorum et misit ad Benadad filium Tabremon filii Hezion, regem 25m.5,8. Syriae, qui habitabat in Damasco, di-2Ch.16,8, cens: * Foedus est inter me et te 19 et inter patrem meum et patrem tuum; ideo misi tibi munera, argentum et aurum, et peto ut venias et irritum facias foedus, quod habes cum Baasa 2Ch.16,4. rege Israel, et recedat a me. * Ac- 20 (2Rg. quiescens Benadad regi Asa misit principes exercitus sui in civitates Israel, et percusserunt Ahion et Dan 15,39. et Abel domum Maacha et universam Jos. 11,2. Cenneroth, omnem scilicet terram

17. B: bağ er Reinem verftattete weber aus, noch einzugehen zu A. vE: n. geft. Riemanb. dW: um R. ... zu laffen.

18. B.dW.vE.A: in ben Schagen.

19. B: fomm u. breche beinen B. vE: gehe, br. dW: auf! brich.

20. fammt bem g. L. B: bie Oberften ber Geere bie er hatte. vE: b. Anführer feiner G. dW: feine Rrieges Ob.

πάσης της γης Νεφθαλί. 21 Και έγένετο ώς ήκουσε Βαασά, και διέλεπε του οικοδομείν την Ραμά και άνέστρεψεν είς Θερσά. 22 Και ό βασιλεύς Άσα παρήγγειλε παντί Ιούδα έν Απί, και αίρουσι τους λίθους της Ραμά και τὰ ξύλα αὐτῆς α φκοδόμησε Βαασά, καὶ φκοδόμησεν εν αύτοις ὁ βασιλεύς Ασὰ τὸν 23 Kai βουνόν Βενιαμίν και την σκοπιάν. τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ασὰ καὶ πᾶσα ή δυναστεία αὐτοῦ, καὶ πάντα ἃ ἐποίησε καὶ αί πόλεις ας φαοδόμησεν, ούκ ίδου ταῦτα γέγραπται επὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ιούδα; Πλην έν τῷ καιρῷ τοῦ γήρως αύτοῦ ἐπόνεσε τοὺς πόδας αὐτοῦ. ²⁴ Καὶ ἐκοιμήθη 'Ασὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτου, και θάπτεται μετά τών πατέρων αὐτου έν πόλει Δαυίδ του πατρός αύτου, καί βασιλεύει Ίωσαφατ νέος αύτοῦ ἀντ' αύτοῦ.

 $^{25}\,K$ αὶ Ναδὰβ νίὸς Ἱεροβοὰμ βασιλεύει έπὶ Ίσραὴλ έν έτει δευτέρφ τοῦ Άσα βασιλέως Τούδα, και έβασιλευσεν έπι Τσραήλ έτη δύο. 26 Καὶ ἐποίησε το πονηρον ἐνώπιον χυρίου, και επορεύθη έν όδω του πατρός αὐσου και εν ταις άμαρτίαις αύτου έν αίς έξήμαρτε τον Ίσραήλ. 27 Και περιεκάθισεν έπ avedr Bauva vide Ayla em tor olner tov Ισσαγάρ και επάταξεν αύτον έν Γαβαθών τῆ των άλλοφύλων και Ναδάβ και πας Ισραήλ περιεκάθητο επί Γαβαθών. 28 Καὶ έθανάτωσεν αὐτὸν Βαασὰ έν έτει τρίτφ τοῦ 'Ασὰ βασιλέως Ιούδα, και έβασιλευσεν άντ αυτού. 29 Και έγένετο ώς έβασίλευσε, και έπαταξεν δλον τὸν οίπον Γεροβοάμ, καὶ οὐχ ὑπελείπετο πασαν πουήν εν τῷ Γεροβοάα έως τοῦ έξολο-Φρεθσαι αὐτόν, κατά το όπμα κυρίου ο ελάλησεν έν γειρί δούλου αὐτοῦ Αγία τοῦ Σηλωνίτου 80 περὶ των άμωρτιών Ίεροβοάμ, ώς έξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, και έν τῷ παρυργισμῷ αύτου εν φ παρώργισε τὸν κύριον θεὸν τοῦ 31 Καὶ τὰ λοιπά τῶν λόγων Να-Ίσραήλ. δάβ καὶ πάντα όσα ἐποίησεν, οὐκ ίδοὺ ταῦτα 22. A + (p. παντί) τῷ λαῷ. Β: εἰς Ἐναπίμ (ἐν 'Ani F). AB: $\pi \tilde{\alpha} \nu$ β . ($\tau o \nu$ β . FX). 23. A'B²: $\delta \nu \nu \alpha \sigma \tau \ell \alpha$ (- $\epsilon \ell \alpha$ A²B³EFX). B: $\tilde{\eta} \nu$ (π . $\pi \dot{\alpha} \nu \tau \alpha$ $\tilde{\alpha}$ AEFX). AB: $\tau \dot{\alpha} c$ $\pi \dot{\alpha} \dot{\alpha}$ ... $\gamma \epsilon \gamma \epsilon \alpha \mu \nu \dot{\alpha} \dot{\alpha}$ documents of $\epsilon \dot{\alpha} \dot{\alpha}$. B: $\beta \iota \beta \iota \ell \dot{\alpha} \dot{\alpha}$ τας πολ. ... γεγφαμμενα εστιν (c. F.X.). Β: ριρλιω (-ίν ΑΕΧ). ΑΒ: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. F.Χ.). 24. Β *τῷ († ΑΕΧ). 25. Β (eti. infra): Ναβὰτ (c. ΑΧ)... ἐβασ. ἐν Ἰσφ. (c. ΑΕΧ). 26. ΑΒ*(tert.) ἐν († F.Χ.). 27. ΑΒ*ἐπ' († F.Χ.). Β: οἶπ. Βελαὰν νίῷ ἀχία (c. F.Χ.). Β: ἐχάφαξεν (ἐπάτ. ΑΕΕΧ). 28. ΑΧ*τῷ. Β † (ρ. ἀσὰ) νίῷ ἀσὰ (* ΑΕΧ). 29. Α: ἐπ. τὸν σύμπαντα οἶπ. ΑΒ: τῷ (ἐν τῷ F.Χ.). 30. ΑΒ: ῷς (ὡς F.Χ.). Β: ἀ(ἐν ῷ F.Χ.). 31. Β: ῷ (ὅσα ΑΕΕΧ). B: φ (ἐν φ FX; A: φς). 31. B: α (ὅσα ΑΕΓΧ).

שַּחַתּיו: אָסָא בִּפּרִאָּרִי, וֹיִמְלֵּבֵּ יִבְּיִּשִׁשָּׁמִ בַּּנִי, אָסָא בִּפּרִאָּרִי, וֹיִמְלָּבֵּ יִבְּיִשִּׁשָׁמ בַּנִי, אַסָּא בִּפּרִאָּרִי, וֹיִמְלָּבֵּ יִבְּיִבְּיִי: וַיִּשְׁכַּבּ אַסָּא בִּפּרִאָּרִי, וַנְּשָׁבַּר בּצְּבַּיְרָאוּ וֹלְּלִבְּאַשָׁר בְּעָבִי בְּעִירִּבְּרִי בַּנִימָן וֹאָר בּצְּבָּיָרְ אַסָּא אָתַ-בְּרַבְּ בִּנְיִמֶן וֹאָת בַּבְּלִי בְּּנְיִהְ אָסָא אָתַ-בְּרַבְ בְּנִימֶן וֹאָת בַּבְּלִי בְּנִילְוֹ וִבְּלֶר בְּנְיִי בְּעָּשׁׁר בְּנָי בְּנִימֶן וֹאָת בַּבְּלִי בְּנִילְהוֹ וְבָּלִר בְּנָה בַּנְימָן וֹאָת בַּבְּיִיהְ אָסָא אָתַ-בְּרָבְי בְּנְיִמֶן וֹאָת בְּבָּייִ וְיִשְׁלֵּב בְּנְישָׁא וַיִּבֶּוֹ בְּּסְּ בְּבְּיִיהְ בְּּשְׁבַּי בַּנְּשָׁא וַיִּבְּלֵּה נִבְּנְיתִּי בְּנְיִּהְ וֹאָר בּבְּיִיהִי בִּשְּׁלַב בַּנְּשָׁא וַיִּבְּוֹבְ מִבְּנִיתְר

וָנָדֶב בֶּוּ־יַרַבִּנָּם מַלַּדְּ עַל־יִשִּׁרָאֵל בּשָׁנַת שָׁתַּיִּים לָאָפֶא מֵלֶךְ יְחוּדָה 26 רַיִּמְלְדְּ עַל־יִשִּׂרָאֵל שׁנַׁתַיִם: רַיִּעשׁ הָרֶע בִּצִינֵי יִחוֹיָה וַיֵּכֶּה בְּדֵּירֶה אָבִּיוּ וּבְחַמַאתוֹ אַשׁר הַחָמֵיא אַתּדְיִשְׁרָאַל : 27 וַיָּקשׁר עַלֵיר בַּעשׁא בַּוּלאַחַיַּה לְבֵית יִשָּׁשׁכָר וַיַּכֵּהוּ בַּעִשָּׁא בִּנִבְּתִוֹן אֲשֵׁר לַפָּלִשָּׁתֵּים וְנָדֶבֹ וְכַלֹּ־יְשִּׁרָאֵלֹ צַרִים 28 על־בָּבָּתְוֹן: וַיִּלְתָהוּ בַּעִשָּׁא בִּשְׁנַת שָׁכִשׁ לָאָסָאּ מֵלֶךְ יִהוּדָה וַיִּמְלְךְ 29 תַּחָתֵּיוֹ: וַיְהֵי כְּטָלְכוֹ הַפָּה אֶת-בֶּלֹ־ בַּית יַרְכָּעָם לָאַ־הָשָׁאַיר כַּל־נְשָׁמֵה לַיַרָבָעָם עַדִּיהָשָׁמָדוּ אַשַׁר דָּבָּר בִּיַד־עַבְּדִּוֹ אֵחָיַה הַשִּׁילְנֵי זּ חַפָּאות יַרָבִעָם אֲשֵׁר חָטָא וַאַשֵּׁר את־ישראל הַכְעִים אַת־יִהוָֹה אֵלְהֵי יִשְׁרָאֵל:

21. n. blieb in Eb. dW.vE: (fanb) er ab vom Bane. 22. fet R. ansgenommen! B: ausrufen. dW: f. g. 3. berufen. vE: rief g. 3. jufammen. B.vE: R.

31 וְיַתֵר דִּבְרֵי נָדֵב וִכָּל־אֲשֵׁר עַשֵּׁה הַלֹאִ־

21 Naphthali. * Da bas Baefa horete, ließ er ab zu bauen Rama, und zog wieber 22 gen Thirza. * Der Ronig Affa aber ließ ericallen im gangen Juba: Gier foll niemand ungeftraft bleiben! Und fie nahmen ble Steine und Bolg von Rama weg, bamit Baefa gebauet hatte, und ber Ronig Affa bauete bamit Geba Benjamin und 23 Migpa. *Was aber mehr von Affa gu fagen ift, und alle feine Dacht, und alles, mas er gethan bat, und bie Stabte, bie et gebauet bat, fiebe, bas ift gefchrieben in ber Chronica ber Ronige Juda, ohne bag er in feinem Alter an feinen 24 Sugen frant mar. * Und Affa entichlief mit feinen Batern, und marb begraben mit seinen Batern in ber Stadt Davids, feines Baters. Und Josaphat, fein Gohn, warb Renig an feine Statt. Mabab aber, ber Cohn Jerobeams, ward Konig über Ifrael im andern Jahr Affa, bes Ronigs Juba, und regierte über 26 Ifrael zwei Jahre. * Und that, bas bem Berrn übel gefiel, und manbelte in bem Bege feines Baters, und in feiner Gunbe, bamit er Ifrael hatte funbigen gemacht. 27 Mber Baefa, ber Sohn Abia, aus bem Saufe 3fafdat, machte einen Bund wiber ibn, und folug ibn ju Gibethon, welche war ber Philifter; benn Rabab und bas 28 gange Ifrael belagetten Gibethon. * Alfo tobtete ihn Baefa im britten Jahr Affa, bes Königs Juba, und ward König an 29 feine Statt. "Als et aun Ronig mar, schlug er bas gange Baus Jerobeams, und ließ nicht über etwas, bas ben Obem hatte bon Jerobeam, bie er ihn vertilgete, nach bem Wort bes hetrn, bas er gerebet hatte 30 burch feinen Rnecht Abia von Silo: *um bet Ganbe willen Jerobeams, bie er that und bamit Ifrael funbigen machte, mit bem Reizen, damit er ben Herrn, ben Gott * Was aber mebr 31 Istaels, etzürnete. von Mabab zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, flebe, bas ift gefchrieben in

2Ch. 16.5. Nephthali. * Quod cum audisset Baasa, 21 intermisit aedificare Rama, et reverv.33. 2Ch.16,6,sus est in Thersa. * Rex autem Asa 22 nuncium misit in omnem Judam, dicens: Nemo sit excusatus. Et tulerunt lapides de Rama et ligna ejus, quibus aedificaverat Baasa, et extruxit Jud. 20,4. de eis rex Asa Gabaa-Benjamin et 11,11. Maspha. Reliqua autem omnium 23 sermonum Asa, et universae fortitudines eius, et cuncta quae fecit, et civitates quas extruxit, nonne haec ach. Civitates quas cantall, 16,11. scripta sunt in libro verborum dierum regum Juda? Verumtamen in tempore 26h. senectutis suae doluit pedes. Et 24 dormivit cum patribus suis, et sepul-2Ch. tus est cum eis in civitate David 22,2. patris sui, regnavitque Josaphat filius acc. 17,1 ejus pro eo. 14,20. Nadab vero filius Jeroboam regna- 25 vit super Israel anno secundo Asa regis Juda, regnavitque super Israel duobus annis. *Et fecit quod malum 26 est in conspectu Domini, et ambulavit in viis patris sui et in peccatis ejus, quibus peccare fecit Israel. * Insi- 27 diatus est autem ei Baasa filius Ahiae de domo Issachar, et percussit eum 16, 15. in Gebbethon, quae est urbs Philisthinorum; siquidem Nadab omnis Israel obsidebant Gebbethon. *Interfecit ergo illum Baasa in anno 28 tertio Asa regis Juda, et regnavit pro eo. *Cumque regnasset, percussit 29 21,22. omnem domum Jeroboam; non dimisit ne unam quidem animam de semine ejus, donec deleret eum, juxta verbum 14,10. Domini quod locutus fuerat in manu servi sui Ahiae Silonitis: * propter 30 peccata Jeroboam quae peccaverat et quibus peccare fecerat Israel, et propter delictum quo irritaverat Dominum Deum Israel. autem sermonum Nadab et omnia

24. Al.: dorm. Asa.

quae operatus est, nonne haec scripta

^{27.} B: eine Bufammenfcworung. dW.vE: berfdmor fic.

^{29.} vE: erfchlug ... I. n. eine Seele übrig. 30. Gunden. dW: inbem er ... reigte, vE: wegen bes Bornes mogn er ...

war frei. dW: fo bag feiner fr. w. B: baf f. ... wege tragen follten. dW.vE: trugen. A: fanbte e. Aufgebot burch g. 3. u. fprach: N. foll entichulbigt f. 23. Mber ... w. er. dW: tapfern Thaten. vE: Grofthaten. dW.vE: wurbe. A: litt er Schmergen.

γεγοαμμένα έστιν έν βιβλίφ λόγων τῶν ἡμεοῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; ³² Καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον Βαασὰ βασιλέως Ἰσραήλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

33 Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτφ τοῦ ᾿Ασὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Βαασὰ νίὸς Αγία έπὶ Ἰσραήλ έν Θερσά είκοσι καὶ τέσσαρα έτη. 34 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ 'υίοῦ Ναβάτ' και έν ταις άμαρτίαις αὐτοῦ έν αίς XVI. εξήμαρτε τον Ισραήλ. 1 Καλ εγένετο όημα κυρίου προς Ιου υίον Ανανί προς Βαασά, λέγων· 2'Ανθ' ών υψωσά σε ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ίσραήλ, και επορεύθης εν όδφ Ίεροβοάμ και έξήμαρτες τὸν λαόν μου Ίσραήλ, τοῦ παροργίσαι με έν τοις ματαίοις αὐτών. 3 ίδου έγώ έξεγερο όπίσω Βαασά καὶ όπίσω τοῦ οίκου αύτοῦ 'κακά', καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ώς τὸν οίκον Ίεροβοαμ υίου Ναβάτ. 4 Τον τεθνηκότα του Βαασά έν τη πόλει καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίφ καταφάγονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ του ούρανου. 5 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Βαασά καὶ πάντα όσα ἐποίησε καὶ αἱ δυναστείαι αὐτοῦ, οὐκ ίδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίφ λόγων των ήμερων των βασιλέων Ισραήλ; 6 Και έκοιμήθη Βαασά μετά τών πατέρων αύτοῦ, καὶ θάπτεται έν Θερσά, καὶ έβασίλευσεν Ήλα υίος αυτοῦ ἀντ' αυτοῦ. 7 Και ελάλησε κύριος εν χειρί Ιου υίοῦ Ανανί έπλ Βαασά καλ έπλ τὸν οίκον αὐτοῦ καλ έπλ πάσαν την κακίαν, ην εποίησεν ενώπιον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν γειρών αύτου, του είναι αύτον ώς ο οίκος Ίεροβοάμ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατάξαι αὐτόν.

8 Εν τῷ ἔκτῷ καὶ εἰκαστῷ ἔτει ᾿Ασὰ βασιλέως Ἰούδα Ἡλὰ νίὸς Βαασὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ δύο ἔτη. 9 Καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν ὁ παῖς αὐτοῦ Ζαμβρὶ ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσους τῆς ἵππου, καὶ αὐτὸς ἡν ἐν פּֿלָ-נִּמִינִּם: צּיִּלְבָּלְבִי יִשִּׂרָאֵל: וּמִלְחָמָה הֵיְּתָה נּגַ לְמַלְבִי יִשִּׂרָאֵל: וּמִלְחָמָה הֵיְתָה הַם פְּתוּבִּים צַּלַ־מַפֶּר וִּבְרֵי הַיְּמָים

בַּשָׁנַת שַׁכִּשׁ לָאָסֵא מֵלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּעְשָׁא בֶּן־אֲחִיֶּה עַל־כַּל־יִשִּׂרַאֵל יצה עשרים וארבע שנה: וַיַּעַשׁ הַרֶע בָּעִינֵי יְהוֹיָה וַיַּבֶּלֶךְ בְּדֵרֶךְ יַרְבְעָם וֹּבְחַפָּאתוֹ אָשֵׁר הַהָּנְטִיא אָת־יִשִּׂרָאַל ווהי דבר־יהוה אל־יהיא בור בעד. על־בעשא לאמר: הַרִימֹתִּיהֹ מִן־הַעַפַר וַאָּתַּנָהָ נַנִּיד עַל יִשְׂרָאֵל וַתַּלֶּהְי בְּדֵירָהְ יִרְבְּעִם וַתַּחַטָא אָת־עַנִּי יִשִּׂרָאֵל לְהַכְּעִיםֵנִי 3 בַּחַמּאתַם: הָּוֹנֵי מַבְעַיר אָחֲרֵי בַּעִּשֵׁא וָאַחַרֵי בֵיתִוֹ וָנַתַּתִּיֹ אָת־בֵּיתִהׁ כְּבֵית יַרָבְעָם בֶּן־נְבָט: הַפַַּת לַבַעשׁא בַּלִיר 4 יָאכִלָּוּ הַכָּלַבֵּים וְהַפֵֵּת לוֹ ח יאכלו עות השמים: בעשא ואשר עשת ונבורתו הלא-הם פָתוּבִים עַל־סֵפֵר זִּבְּרֵי הוַמֵים לְמלְכי 6 ישראל: וַיִּשְׁבָּב בַּעַשָּׁאֹ עַם־אַבֹּתִיוּ בתרצה נימלה וגם ביד -יהוה היה אכיבעטא עשה ובעיני יהוה להכעיסו במעשה יָדָיו לַהְּיֻוֹת כְּבֵית וֶרְבְצֵם וְעַל אֲשֶׁר

אָלָיוָ אַלִּבָּוּ זִּמְרִׁי שָׁר מְּלַצַּיִע נִינְכָּב אַלְיוּ אַלְּהָ בְּנִּנִי אָלָה בָּוּבְּנְשְׁא מָלֶּבְ יִשִּׁרָאֵלֵ בְּתִּרְצֵּה שְׁנְתִּים: וֹיִּלְשְׁׁי בְּשְׁנַּתְ עָשְׁרִים וְשֵׁשָׁ שְׁנְּהּ לְּאָפֶאּ בְּשְׁנַּתְ עָשְׁרִים וְשֵׁשָׁ שְׁנְּהּ לְּאָפֶאּ

πον ([παθ-]ως ο οἶπ. ΑΕΓΧ). 8, Β: Καὶ Ἡιὰ (Ἐν- Ἡιὰ Ϝ; sim. A)... δύο ἔτη ἔν Θ. (c. ΑΓΧ). 9. ΑΒ: συνέστρεψεν (c. FX). Β* ο παῖς αὐτῦ († [A]FX).

^{31.} AB: τοὶς βασιλεῦσι» (τῶν β. FX). 32*Β¹ΕΧ († AΒ²FΧ). AB (bis): μεταξύ (c. F). 34. AB: ὡς (ἐν αἰς FΧ). — 1. AB: λόγος κυρ. ἐν χειρὶ Ἰ. νιδ... * λέγ. (c. [Ε]FΧ). 2. AB† (a. ὀδ.) τῆ (*FΧ). B† (a. Ἰσρ.) τὸν (*AFΧ). 3. AB: ἐξεγείρω... ὅπισθεν τ. οἰπ.... * κακά (c. FΧ). 5. Β: ἀ (ὅσα ΑΓΧ). Α: ὅχὶ τ.γ. AB: γεγραμμένα (c. FΧ). Β: ἐν β. (ἐπὶ β. ΑΧ). δ. AB: βασιλεύει (c. FΧ). Τ. AB pon. ἐλ. κύρ. a. ἐπὶ Β. (c. FΧ). Α¹: περὶ Β. Α¹Β* (alt.) κ. ἐπὶ († Α²FΧ). AB* (alt.) αὐτὸν († ΕΓΧ). Β: κατὰ τὸν οἰ-

32 ber Chronica ber Ronige Ifraels. * Und es mar Rrieg zwifchen Affa und Baefa, bem Ronige Ifraels, ihr Lebenlang. 3m britten Jahr Affa, bes Ronigs Juba, ward Baefa, ber Sohn Ahia, Ronig über bas gange Ifrael zu Thirza vier 34 und zwanzig Jahre, "und that, bas bem Berrn übel gefiel, und manbelte in bem Wege Berobeams und in feiner Sunde, damit er Ifrael hatte fundigen ge-XVI. macht. * Es fam aber bas Bort bes herrn zu Behu, bem Sohn Sanani, 2 wiber Baefa, und fprach: * Darum, bag ich bich aus bem Staube erhoben habe und zum Fürften gemacht über mein Bolt Ifrael, und bu wandelft in bem Wege Jerobeams und machft mein Bolf Ifrael fundigen, bag bu mich ergurneft burch ihre 3 Sunde: * flebe, fo will ich bie Rachtommen Baefa und bie Rachtommen feines Saufes wegnehmen, und will bein Saus fegen wie bas Baus Berobeams, bes 4 Sohns Rebats. * Wer von Baefa ftirbt in ber Stabt, ben follen bie Bunbe freffen, und wer von ihm ftirbt auf bem Belbe, ben follen die Bogel bes himmels fref-*Bas aber mehr von Baefa gu ju fagen ift, und mas er gethan bat, und feine Dacht, fiebe, bas ift gefchrieben in 6 der Chronica der Könige Ifraels. * Und Baefa entschlief mit feinen Batern, und ward begraben zu Thirza, und fein Sohn 7 Ella ward Rönig an seine Statt. * Auch bas Bort bes herrn tam burch ben Bropheten Jehu, ben Sohn Sanani, über Baefa und über fein Baus, und wiber alles Uebel, bas er that vor bem Berrn, ihn gu ergurnen burch bie Werfe feiner Banbe, bağ es murbe wie bas Baus Berobeams, und barum, bag er biefen erfchlagen hatte. Im sechs und zwanzigsten Jahr Affa, bes Ronigs Juba, marb Ella, ber Cohn Baefa, Ronig über Ifrael zu Thirza zwei 9 Jahre. * Aber fein Rnecht Simri, ber Oberfte über bie Balfte ber Wagen, machte

sunt in libro verborum dierum regum v.16. Israel? * Fuitque bellum inter Asa 32 et Baasa regem Israel cunctis diebus

Anno tertio Asa regis Juda regna- 33

vit Baasa filius Ahiae super omnem v.21. Israel in Thersa, viginti quatuor an-(v.26. ambulavitque in via Jeroboam et in peccatis ejus quibus peccare fecit Israel. *Factus est autem sermo XVI. 2Ch. 16.7 Domini ad Jehu filium Hanani contra Baasa, dicens: *Pro eo quod exal-环 tavi te de pulvere et posui te ducem 18m.2,8. super populum meum Israel, tu autem ambulasti in via Jeroboam et peccare fecisti populum meum Israel, ut me irritares in peccatis eorum: *ecce, ego 14,10. demetam posteriora Baasa et posteriora domus ejus, et faciam domum tuam sicut domum Jeroboam filii Nabat. *Qui mortuus fuerit de Baasa in civitate, comedent eum canes, et qui mortuus fuerit ex eo in regione, comedent eum volucres coeli. *Religua autem sermonum Baasa et quaecumque fecit et praelia ejus, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel? * Dormivit ergo Baasa cum patribus suis sepultusque est in 15,88.. Thersa, et regnavit Ela filius ejus pro eo. *Cum autem in manu Jehu 2Ch.19,2. filii Hanani Prophetae verbum Domini factum esset contra Baasa et contra domum ejus et contra omne malum, quod fecerat coram Domino ad irritandum eum in operibus manuum suarum, ut fieret sicut domus Jeroboam: ob hanc causam occidit eum, hoc est Jehu filium Hanani Prophetam.

Anno vigesimo sexto Asa regis 8 v.6. Juda regnavit Ela filius Baasa super 15,83.. Israel in Thersa duobus annis. * Et 9 (15,27. rebellavit contra eum servus suus 9,22. Zambri dux mediae partis equitum;

einen Bund wiber ibn. Er aber war ju

^{7.} Al. * hoc est. 34. S: in viis.

^{7.} Doch tam ... fowohl wegen alles Uebels ... als auch barum. dW.vE: fo baß er mar wie ... baffelbe folug (weil er biefen erfol. hatte). 9. (Bie 15, 27.) A: 5. ber Reiter.

^{1. (}Bie 12, 22.)

^{2.} ihre Gunben. B.A: erhöhet.

^{3.} Baufes wegfegen, n. w. b. D. machen. (Bie

^{14, 10.) - - 5. (}Bie 15, 23.)

XVI.

Simri rez Israelis.

- Θερσά πίνων καὶ μεθύων έν ες οίκω 'Ωρσά του οἰκονόμου του έν Θεροά. 10 Και είςηλθε Ζαμβοί και ἐπάταξεν αύτὸν και ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμω ᾿Ασὰ τοῦ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν άντ' αὐτοῦ. 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ έπαταξεν όλον τον οίκον Βαασά, καί ού κατελιπεν αύτῷ οὐροῦντα πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ τους συγγενείς και έταιρους αυτού. 12 Και έξωλόθρευσε Ζαμβρὶ ὅλον τὸν οίκον Βαασά, κατὰ τὸ ῥῆμα ο ἐλάλησε χύριος ἐπὶ τὸν οἶχον Βαασά ἐν γειρί Ἰοὺ 'νίοῦ 'Ανανίου' τοῦ προφήτου 13 περί πασών άμαρτιών Βαασά καί Ήλα τοῦ υίοῦ αὐτοῦ, ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, τοῦ παροργίσαι κύριον τὸν θεὸν Ίσραηλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν. 14 Καὶ τὰ λοιπὰ των λόγων Ήλα και πάντα όσα ἐποίησεν, ούκ ίδου ταυτα γέγραπται έν βιβλίφ λόγων τών ήμερών των βασιλέων Ίσραήλ;

15 Εν τω είκοστω και έβδόμο έτει Ασά βασιλέως Ιούδα έβασίλευσε Ζαμβρί έν Θερσά έπτά ήμέρας και ή παρεμβολή Ισραήλ έπι Γαβαθών την των άλλοφύλων. 16 Καλ ήμυνσυν ό λαός έν τη παρεμβολή, λέγων Συνεστράφη Ζαμβρί καὶ πέπαικε τὸν βασιλέα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Ισομήλ τον Αμβοί τον ήγεμονα τής στρατιάς έπὶ Ἰσουήλ έν τῆ ἡμέρα έκείνη έν τῆ παρεμβολή. 17 Καὶ ἀνέβη 'Αμβοί καὶ πᾶς Ισραήλ рег жовой ен Гивинов над переханово έπι Θερθά, 18 Και εγένετο ώς είδε Ζαμβρί ότι προκανείλησε αι ή πάλις αθτού, παλ είςπορεύεται είς τον οίκον του βασιλέως, και ένεπύρισεν έξο έαυτον τον είκον του βασιλέως έν πυρί, καὶ ἀπέθαν»· 19 ύπλο τών άμαρτιών αὐτοῦ ณ์ง รัทอที่สูง ของ ทอที่สมเ ขอ สองกุออง ยังอ์สเอง κυρίου, τοῦ πορουθήναι εν όθφ Ίεροβοάμ καὶ er raiz humpilais ubrod au štipagre ror 20 Καὶ τὰ λοικά τῶν λόγων Ισραήλ. Ζαμβοί και αι συνάψεις αύτος δε συνήψεν,

9. AB*καl († FX). B: 'Ωσά (c. F). AB* (ult.) τδ († FX). 10. B* ἐν ἐτει-Ἰόδα († AFX). 11 s. A*B: ἐνενήθη (c. FX). B* κ. ἀ-(pr.) Β. († F; sim. A). AB: Β. καl πρὸς Ἰὰ τὸν προφ. (c. FX). 13. AB† (a. άμ.) τῶν (* X ?). 14. B* κ. πάντα. AB: ᾶ ἐπ.... γεγαμμένα. 15. B: Καl Ζ. ἐβασ. ἐν Θ. (Εν τῷ κτλ. F; sim. A). 16. AB: λεγόντων... ἔπαισε... ἡγόμενον. 17. AB: περιεκάθισαν. 18. AB: ἐγενήθη ... αὐτῦ ἡ πόλ. Β: πορεύεται. AB: εἰς ἄντρον τὸ οἴκὸ τῷ β.κ. ἐν. ἐπ' αὐτὸν. Β* ἐν πυρί. 19. Β* (alt.) τδ. AB† (p. Ἰερ.) νίδ Ναβὰτ (* ?). 20. AB: τὰς συνάψεις.

יִשְׂרָאֵל:
בְּעַרְיִּלְבֹרְ נִיּלְבֹרִ נִיּנְעֵים לְמַלְכֹר בְּעַרְיִּלְ נִבְּלֵרִ נִיּנְעֵים לְמַלְכֹּר בְּעַרְיִּבְיִם בְּעַבְּלִינִם:
וֹישָׁרְאֵלְ בְּעַבְּלִינִם:
וֹישָׁרְאֵלְ בְּעַבְּלִינִם:
וֹישָׁרְאֵלְ בְּעַבְּלִינִם:
וֹישָׁרְאַר בְּעָשְׁא וְשָׁבְּר בְּעְבִּית בַּבְּשָׁא לְאַר בְּעַשְׁא בִּעְרִ בְּעַשְׁא וְאַלְי אֵע כְּלְבִיע בַּבְּשָׁא בְּעָר וְיִשְׁאָרו שִׁלְּבִי בְּעָּעְ בְּעַרְ בְּעִבְּיִל בְּעָבְיוֹ בְּעַבְּר וְיִשְׁאִרו בִּעְשָׁא לְאַר בַּעְשָׁא בִּיְרִ יְיִשְׁיִּעוֹ בְּעָבְר וְיִשְׁיִר בְּעָבְיוֹ בְּעָשְׁא לְאַר בְּעַבְּעִי בְּבְּשָׁא בְּעָר וְיִשְׁיִּעוֹ בְּעַבְיוֹ בְּבְּעִי בְּעָבְיוֹ בְּבְּר וְיִשְׁיִּעוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּבְּעִי בְּעָבְיוֹ בְּבְּעִי בְּעָּבְיוֹ בְּבְּעִי בְּעָבְיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעְבִיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּנִבְיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעְבִייוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְיוֹ בְּיִבְיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְיוֹ בְּיִבְיִי בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְיוֹ בְּיִיבְיוֹ בְּיִבְיִי בְּיִבְיִים בְּעִיבְיוֹ בְּעִבְיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְייִי בְּיִבְּיִים בְּעִבְּיוֹ בְּיבְבְייוֹ בְּיִבְייִי בְּיִבְייִי בְּיִבְּיוֹי בְּיבְייִים בְּיבְיוֹי בְּיִבְייִבְייוֹ בְּבְּבְייִי בְּיִבְיוֹי בְּיִבְייִי בְיִבְייִי בְּיִייְייִי בְּיִבְּיוֹ בְּבְיבְייִים בְּעִבְּיוֹ בְּבְיבְייִים בְּעִבְּיוֹ בְּבְיבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבְיבְיים בְּבְיבְייִים בְּבְיבְייִים בְּבְיבְייִבְייִים בְּבְיבְייִים בְּבְיבְיבְיים בְּבְיבְייִים בְּבְייִים בְּבְיבְיבְיים בְּבְיבְיים בְּ

יִשְׂרָאַל; וֹנְעָרָ נִבְרֹּגִי זִּמְרָי וֹלִמְּטִרְ
וִּבְּעַרִּנִי זִּמְרָי וֹלִמְּטִי וֹלִמְּטִי וֹלִמְּטִי אַמַרַ וֹמְשִׁבְּ לְּצִּוֹחֵמִּיא אַעַר וֹנְתַּעָ נִבְּעַרִּ וֹנִמְּנִוּ וֹלִבְּעַרִ בְּעַרֵּנִי וְלֵּמִי בְּעַרֵּנִי וְלֵּמִי וֹנִתְּנִוּ זִּבְּעַרִ וְעֹמָא כְלֹבּמִּוָנוּ יִרְבֹּעְם וֹנִימָלְנִּ וֹבְּעַרִוּ וְעָמִי כְּלְבּעִוּנוּ וְלִבְּי וֹנִמְּלָנְ וֹנִמְּעָנְוּ וְנִיבְּעָרְ וֹנִמְּלְנִּ וֹנִמְּלְנִּ וֹנִמְּלְנִוּ וֹנִמְּלְנִּ וֹבְּעַבְּעִוּ וֹלִנְיִ בְּעַבְּעִוּנוּ וְלִּבְּעַיִּנוּ וְלִבְּי וְנִימְּלְנִי וְלָבְּט נִּבְּנִינִּ וֹלְנִי נִיבְּעָּיוּ וְלִבְּט נִּבְּנִינִּ וֹלְנִי בִּבְּעִוּ וְלִנְּיִ בְּלְנִי נִּמְּלְנִי בְּלְנִי וְנִיְּמִלְּעֵּי וְנִיְּמִּלְנִי בְּלְנִי וְנִיְּמִי וֹנִיְּמִי וְלִּבְּעִּוּ וֹ וֹנִיְּמִי וְעַבְּעִי וְנִיִּמְ בְּעַבְּעִוּוֹ וְעִבְּעִי וְלִבְּעִי וְנִיְּמִי בְּבְּעִיוּ וְנִיִּמְ בְּעִּיְנִי וְנִיְּמְ בְּנִינִי וְּמִּלְנִי בְּעִי וְנִיִּמְ בְּעִינִוּ וְעִּמְּעִי וְנִיְּבְּעְ בְּעִיוֹן וְּאַמֵּי שִּׁ בְּעִי וְלִבְּעוּ וְנִישְׁלְבְּעִוּ וְנִינְיִם וְנִבְּיוֹ וְנִיְשְׁרְבִּים וְנִינִים וְנִבְּנִי וְנִיְנִים וְנִבְּים וְנִיְבְּעִי וְנִיְבְּעִי וְנִבְּיִים וְנִבְּעוֹ וְנִישְׁרִים וְּבְּבְּעוֹ וְנִישְׁיִבְּים וְנִבְּעוֹ וְנִישְׁיִים וְּבְּבְּעוֹ וְשִּבְּע שְׁנִינִי וְשִּבְּע שְׁנִינִי בְּבְּעוֹי וְשִּבְּע שְׁנִים וְבִּבְּיוֹ בְּיִים וְּבְּבְּיוֹ וְשִּבְּעוֹ וְשִׁיְנִים בְּבְּבְּיוֹוֹ וְשִׁשְׁרִ שְּבִּים וְּבְּבְּיוֹ וְשְׁבְּעוֹ בְּשְׁיִים בְּבְּבְיוֹי וְבְּעִים וְּבְּבְּיוֹ בְּעִייִם וְּבְּבְּיוֹי בְּעִייִם וְּבְּבְּיוֹי בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּבְּיוֹי בְּבְיִים וְבְּבְּיוֹי בְּבְּיִים וְבְּבְיוֹ בְּבְיִים וְּבְּבְּבְיוֹיוֹ וְשְׁבְּעִים וְּבְבְּיוֹי וְבְּבְיוֹי וְבְּבְייִים וְבְּבְיוֹי וְבְּבְיוֹים וְבְּבְּבְיוֹי וְבְּבְּבְייוֹ וְבְּעְייִים בְּבְּבְּיוֹי וְבְּבְייוֹי בְּבְייִים בְּבְּבְּבְּיוֹי בְּבְייוֹ בְּבְייִים בְּבְּבְיוֹבְּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹי וְבְּבְייוֹי וְבְשְׁיוֹי בְּבְיבְיוֹי בְּבְייִים בְּבְּבְיוֹי וְבְּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹי וְבְשְׁיִים בְּבְּבְּיוֹם בְּבְבְּיוֹם בְּבְּבְיוֹים בְּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבְי

על 12. על

Thirpa, trant, und mar trunten im Saufe 10 Arza, bes Bogts zu Thirza. * Und Simri tam binein und fclug ihn tobt im fleben und zwanzigften Jahr Affa, bes Ronigs Juba, und warb Ronig an feine Statt. 11 " Und ba er Ronig war und auf feinem Stuble faß, folug er bas gunge Sans Baefa, und lieg nicht über, auch ben, ber an bie Band piffet, bagu feine Erben und 12 feine Freunde. * Alfo vertilgte Simri bas gange Saus Baefa, nach bem Wort bes Beten, bas er über Baefa gerebet hatte 13 burch ben Bropheten Jebu: "um allet Sunden willen Baefa und feines Sohns Ella, die fie thaten und Ifrael fundigen machten, ben Berrn, ben Gott Ifraels, gu 14 ergurnen burch ihre Abgötterei. aber mehr von Ella zu fagen ift, und alles, mas er gethan bat, fiebe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Ronige Ifraels.

15 3m fleben und zwanzigften Jahr Affa, bes Königs Juba, ward Simri Konig fieben Tage zu Thirza; benn bas Bolf lag 16 vor Gibethon ber Philifter. *Da aber bas Bolt im Lager hörte fagen, bag Simri einen Bund gemacht und auch ben Ronig erschlagen batte, ba machte gang Ifrael beffelben Tages Amri, ben Felbhauptmann, 17 jum Ronig über Ifrael im Lager. * Und Amri jog herauf und bas gange Ifrael mit ihm von Gibethon, und belagerten 18 Thirza. * Da aber Simri fabe, daß die Stadt follte gewonnen werben, ging er in ben Balaft im Saufe bes Ronigs, und perbrannte fich mit bem Baufe bes Ronigs, 19 und ftarb: "um feiner Gunbe willen, bie er gethan hatte, bag er that, bas bem herrn übel gefiel, und manbelte in bem Wege Berobeams und in feiner Gunbe, bie er that, bag er Ifrael funbigen 20 machte. "Bas aber mehr von Simri ju fagen ift, und wie er einen Bunb

11. U.L: auch ber an.

15.22... erat autem Ela in Thersa bibens et temulentus in domo Arsa praesecti 2Rg. 9,31. Thersa. * Irruens ergo Zambri per- 10 cussit et occidit bum anno vigesimo septimo Asa regis Juda, et regnavit pro eo. * Gumque regnasset et se-11 nite disset super solium ejus, percussit omnem domum Baasa, et non dere-14,10. liquit ex ea mingentem ad parietem
15th. 25,22. et propinquos et amicos ejus. Dele-12 v.s.. vitque Zambri omnem domum Baasa. iuxta verbum Domini quod locutus fuerat ad Bassa in manu Jehu Prophetae: * propter universa peccata 13 Baasa et peccata Ela filii ejus, qui peccavérunt et peccare fecerunt Is-15,30. rael, provocantes Dominum Deum
15,30. Israel in vanitatibus suis. Reli-* Reli- 14 qua autem sermonum Ela et omnia quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Is-

rael? Anno vigesimo septimo Asa regis 15 Juda regnavit Zambrí septem diebus 15,33. in Thersa. Porro exercitus obside-16,57. bat Gebbethon urbem Philisthinorum; *cumque audisset rebellasse Zambri 16 et occidisse regem, fecit sibi regem omnis Israel Amri, qui erat princeps militiae super Israel in die illa in castris. * Ascendit ergo Amri et 17 v.15. omnis Israel cum eo de Gebbethon, et obsidebant Thersa. * Videns au- 18 tem Zambri quod expugnanda esset ene civitas, ingressus est palatium et succendit se cum domo regia, et mortuus est: *in peccatis suis quae 19 peccaverat faciens malum coram Do-18.16. mino, et ambulans in via Jeroboam et in peccato ejus quo secit peccare *Relique autem serme-20 num Zambri et insidiarum ejus et

^{9.} B.dW: Arza, ber über b. Hans zu Th. war. vR: bie Aufficht hatte.

^{11.} ließ ihm ... weber Blutdverwandte noch Fr. (vgl. 14, 10). dW.vE.A. Bermandten.

^{13.} dW.vE: mit ihren Goben. B.A. Gitelfeiten. 15. dW: war gelagert wiber G. vE.A: belagerte.

^{16. (}Bie 11, 15.)

18. B: gew. wurde. dW.A: eingenommen ward (werde). vB: erobert war. dW: bie Burg bes Rdsnigsso. B: verbr. nebft ihm bas h. dW: jünbete über fich bas R.-h. an. B.dW: mit Fener. vE: ftedte ... in Brand.

οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίφ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 21 Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραήλ· ἡμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω Θαβνὶ υἰοῦ Γινὴθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν, καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω ᾿Αμβρί. 22 'Ο λαὸς ὁ ῶν ὀπίσω ᾿Αμβρί ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω Θαβνὶ υἰοῦ Γινήθ · καὶ ἀπέθανε Θαβνὶ 'καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνφ', καὶ ἐβασιλευσεν ᾿Αμβρί.

23 Έν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ πρώτφ τοῦ 'Ασά βασιλέως 'Ιούδα βασιλεύει 'Αμβοί ἐπί 'Ισραήλ δώδεκα έτη, καὶ ἐν τῆ Θερσὰ βασιλεύει εξ έτη. 24 Καὶ έκτήσατο ''Αμβρί' τὸ ορος τὸ Σεμηρών παρά Σεμήρ 'τοῦ κυρίου τοῦ ὅρους' δύο ταλάντων άργυρίου, και φκοδόμησε τὸ όρος, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὅνομα τοῦ ὅρους οὐ ώχοδόμησεν έπλ τῷ ὀνόματι Σεμής τοῦ χυρίου τοῦ όρους Σεμηρών. 25 Καὶ ἐποίησεν 'Αμβρὶ τὸ πονηρὸν ένώπιον κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ύπερ πάντας τους γενομένους έμπροσθεν αυτοῦ, 26 καὶ ἐπορεύθη ἐν πάση ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υίου Ναβάτ και έν ταις άμαρτίαις αὐτου αίς έξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεόν Ισραήλ έν τοῖς ματαίοις αὐ-27 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Άμβοὶ καὶ πάντα όσα ἐποίησε καὶ αί δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐκ ἰδού ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίφ λόγων των ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ; 28 Καλ έχοιμήθη 'Αμβρί μετά τών πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Σαμαρεία, καὶ ἐβασίλευσεν Αγαάβ ὁ υίὸς αὐτοῦ άντ αὐτοῦ.

29 ΄Ο δὲ 'Αχαὰβ νίὸς 'Αμβοὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ 'Ισραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόφ τοῦ 'Ασὰ βασιλέως 'Ιούδα · βασιλεύει δὲ 'Αχαὰβ ἐπὶ 'Ισραὴλ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. 30 Καὶ ἐποίησεν 'Αχαὰβ νίὸς 'Αμβοὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, 21. ΑΒ(eti.infra): Θαμνὶ... Γωνὰδ (c. F). 22. ΑΒ † (in f.) μετὰ Θαμνὶ (*F). 23. Β: τἔ βασ. 'Ασὰ (c. ΑξΥΧ)... * 'Ιόδα († ΑΓΧ). ΑΒ* καὶ et τῆ († FΧ). 24. ΑΒ † (a. δύο) ἐν (* ΕΓΧ). Β: ἐπεκάλεσων (-εν ΑΕΓΧ). 27. ΑΒ: ὰ (ὅσα ΓΧ). Β: κπᾶσα ἡ δυναστεία (c. ΑΓΧ). 28. Β: βασιλεύει (c. ΑΓΧ). ΒΕΧ † (in f.) Καὶ ἐν τῷ ἐνιαντῷ τῷ ἐνδεκάτω ἔτει τὸ 'Αμβοὶ βασιλεύει 'Ιωσαφάτ υἰὸς 'Ασὰ ἐτῶν τριάποντα καὶ πέντε ἐν τῆ βασιλεία αὐτῆ, καὶ ἐικοσιπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν 'Ιερυσαλήμ.' καὶ ὄνομα τῆς μη-

וֹיִמֹלֵלֵׁ בַּמִּלִּי. אַזְּדֵרִׁ, שִּׁבְנַּי, בּוֹ-נִּינִע וַיִּמְלְׁ בִּמְּלִי, אַזְּדֵרִ, שִּׁדְרַי, בּמִּלִי, דִּיִּדְּמַע שִּׁמְּר יִּינִים אֵּזִדֵּי, עֹבֹנִ, כּוֹ-נִּינַע לְּנַּמְלְכִּי זֹּינִלְלַ צִּּמָים לְמַלְכֵּי, וֹשְּׁנִאָּלִ, אֵׁזְ אַמָּבֶּר לִשְׁרִ בִּיִּמִים לְמַלְכֵּי, וֹשְּׁנָאֵלִ, אָּזְ אַמָּבר לְּמֵּלִבִי, וֹשְׁרָאֵלִי

בַּשָׁנַת שָׁלְשָׁים וְאֵחַת שָׁנֶּה לְאָסְא מַלֶּךְ יָהוּדָה מָלַהְ עַמִּרִי עַל־יִשִּׂרַאַל שָׁתַּים צִשִּׂרֵה שָׁנֵה בְּתִּרְצֵּה מֶלֵךְ 24 שַׁש־שָׁנִים: וַיִּקֵן אֶת־הָהֶר שִׁמְרָוּן בַאָּת שַׁמֵר בָּכִבְּרִים כַּסֵף וַיִּבֵּן אָת־ הַהַּר וַיִּקַרַא אָת־שָׁם הַעִּיר אָשָׁר בַּנָה אדני שם־שמר מוניבשה עמבי הבע בעיני יהוה ווּבע 26 מפל אַשר לפניר: וַיַּכָה בְּכַל־דָּרֶה יַרָבָעֵם בַּוּ־נָבַם ובחשאתיו הַחָטֵיא אַתיִשֹּרָאֵל לְהַכְעִיס אַתיִהוֹה 27 אַלהי ישראל בּהַבְלֵיהַם: ויתר דַבַרִי עַמַרִי אַשר עַשַּׁה וּנְבִוּרַתְוֹ אֲשֵׁר עַשַּׂה הַלֹאִ־הַם פָּתוּבִים עַל־סֵפֵּר דְּבְרֵי מהימים למלכי ישראל: וַיִּשָׁבַּב עַמְרָיׁ עם־אַבֹּתִיר וַיִּפַבֶר בְּשִׁמְרָוֹן וַיִּמְלֶךְ אַתאָב בְּנִוֹ תַּחָתַּיוּ:

י בחמאת פ' 25.7 א דא' בפנה ויאלה לאסא בְּשִׁלֵּה יְהִנְּתֵּה אַחְאָב בּּן־עָמְרִי הְּשָׁתִּים בַּשָׁלֵּה יְהוּדֶה וַיִּמְלֹךְ אַחְּאָב בּּן־עָמְרִי בַּשָׁלֵּה יְהוּדֶה וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בּּן־עָמְרִי בַּשְׁלֵב יִהְעַלְהְ אַחְאָב בּן־עָמְרִי בְּשָׁבָר יְהַבְּעַ הַּאַמְאוֹ בּוּ בְּשָׁבָר יְהַבְּעַ בְּוֹישְׁתְנָה שִׁי בפנה 12.7 אַמָּא מוּ במנה אַנוּ בּוּישָׁרָאוֹ בּיִי

τρός αὐτε Γαζεβά θυγάτης Σελί. Καὶ ἐπορεύθη ἐντῆ ὁδῷ Μσὰ τε πατρός αὐτε, καὶ ἐκ ἐξέκλινεν ἀκ αὐτῆς τε ποιείν το εὐθὲς ἐνώπιον κυρίε · πλὴν τῶν ὑψηλῶν ἐκ ἐξῆραν, ἔθυον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐθυμίων. Καὶ ἃ συνέθετο Ἰωσαφάτ μετὰ βασελέως

machte, flebe, bas ift gefdrieben in ber 21 Chronica ber Ronige Ifraels. * Dazumal theilete fich bas Bolf Ifrael in zwei Theile. Eine Balfte bing an Thibni, bem Sohne Sinaths, daß fie ibn jum Ronige machten, die andere Galfte aber bing an Amri.

22 "Aber bas Bolt, bas an Amri bing, warb ftarter, benn bas Bolt, bas an Thibni hing, bem Sohn Ginathe; und Thibni ftarb, ba warb Amri Konig.

Im ein und breißigften Jahr Affa, bes Ronigs Juba, warb Umri Ronig über Israel zwölf Jahre, und regierte zu Thirza

24 feche Sabre. * Er faufte ben Berg Ga= maria von Semer um zween Centner Gilber, und bauete auf ben Berg, und bieg bie Stabt, die er bauete, nach bem Namen Semers, bes Berges herrn, Samaria.

25 * Und Amri that, bas bem Gerrn übel gefiel, und war ärger benn alle, bie vor

26 ihm gewesen maren. "Und manbelte in allen Begen Berobeams, bes Cobns Mebate, und in feinen Gunben, bamit er Ifrael fundigen machte, bag fie ben Berrn, ben Gott Ifraels, ergurneten in ihrer Ab-

* Was aber mehr von Amri 27 abtterei. gu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, und feine Dacht, die er geubet hat, flehe, bas ift geschrieben in ber Chronica

28 ber Ronige Ifraels. "Und Amri entschlief mit feinen Batern, und ward begraben gu Samaria, und Abab, fein Sobn, warb Könia an feine Statt.

3m acht und breißigften Jahr Affa, bes Rönige Juda, ward Ahab, ber Sohn Umri, Rönig über Ifrael, und regierte über Ifrael zu Samaria zwei und zwanzig Jahre, 30 und that, bas bem Berrn übel gefiel,

24. U.L: Gilbere.

22. B.vE.A: war. A: bem B. aberlegen. dW: behielt b. Dberhand über.

Ίσραήλ και πάσα ή δυναστεία ην εποίησε και ες ἐπολέμησεν, ἐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίω λό-γων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰόδα; Καὶ τὰ λοιπὰ των συμπλοχών ας επέθεντο έν ταις ήμεραις Άσα το πατρός αὐτὰ ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ βασιλεὺς ἐα ἦν ἐν Συρία Νασίβ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ έποίησε ναθν είς θαρσίς πορεύεσθαι είς Σωφίρ έπι το χρυσίον ' και έκ έπορεύθη, ότι συνετρίβη ή ναίς tyrannidis, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel? *Tunc divisus est populus 21 Israel in duas partes: media pars populi sequebatur Thebni filium Gineth, ut constitueret eum regem, et media pars Amri. * Praevaluit autem 22 populus qui erat cum Amri, populo qui sequebatur Thebni filium Gineth; mortuusque est Thebni et regnavit

Anno trigesimo primo Asa regis 23 Juda regnavit Amri super Israel duov.17.8.. decim annis; in Thersa regnavit sex Am.4,1. annis. *Emitque montem Samariae a 24 Somer duobus talentis argenti, et aedificavit eum, et vocavit nomen civitatis quam extruxerat nomine Semer domini montis Samariam. *Fecit au- 25 tem Amri malum in conspectu Domini, v.80. 14.9. et operatus est nequiter super omnes Mich.6,16 qui fuerunt ante eum. *Ambulavitque 26 v.10. 15,26.34. in omni via Jeroboam filii Nabat et in peccatis ejus, quibus peccare fecerat Israel, ut irritaret Dominum Deum Israel in vanitatibus suis. qua autem sermonum Amri et praelia quae gessit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum lsrael? * Dormivitque Amri cum patri- 28 v.24. bus suis et sepultus est in Samaria. regnavitque Achab filius ejus pro eo.

Achab vero filius Amri regnavit 29 super Israel anno trigesimo octavo Asa regis Juda, et regnavit Achab *.28.34 filius Amri super Israel in Samaria viginti et duobus annis. * Et fecit 30 Achab filius Amri malum in conspectu

24. S: Samariae.

25. dW.vE: (that) follimmer. A: machte es arger. 26. Bie B. 13.

27. B: bemiefen.

έν Γασιών Γαβέο. Τότε είπεν ο βασιλεύς Ίσοαήλ ποὸς Ιωσαφάτ Έξαποστελώτους παιδάς συκαλτά παιδάοιά με έν τη νηί, καλ έκ έβύλετο Ίωσαφάτ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τὧν πατέρων αὐτδ. και θάπτεται μετά των πατέρων αυτό έν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωράμ υίος αὐτῷ ἀντ' αὐτῷ. 29. Β. Έν ἔτει δευτέρω τῷ Ἰωσαφὰτ βασ. Ἰέδα Άχαὰβ υίὸς Ά. ἐβασ. ἐπὶ Ἰσο. ἐν Σαμαρεία είκ. κτλ.

^{21.} vE: Darauf. B: in bie Galfte. dW: amo Balf: ten. B.dW.vE: folgte ... (nach). A: war anhängig. dW: daß es ... machen wollte. vE: u. wollte.

^{24,} dW.vE.A: Talente. vE: bauete eine Stabt auf b. B. B.dW: (be)bauete ben B.

καὶ ἐποτηρεύσατο ὑπὸς πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ⁸¹ Καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἰκανὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἀμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υἰοῦ Ναβάτ, καὶ ἔλαβε γυναϊκα τὴν Ἱεζάβελ θυγατέρα Ἐθβάαλ βασιλέως Σιδωνίων, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ. ³² Καὶ ἔστησε θυσιαστήριον τῷ Βάαλ ἐν οἵκφ τοῦ Βάαλ αὐτοῦ ὂν ἀκοδόμησεν ἐν Σαμαρεία. ³³ Καὶ ἐποίησεν ᾿Αχαὰβ τὸ ἄλσος, καὶ ἐπλεόνασεν ᾿Αχαὰβ τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ ὑπὲς πάντας τοὺς βασιλέας Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

34 Καὶ ἐν ταῦς ἡμέραις αὐτοῦ φλοδόμησε Χιὴλ ὁ Βαιθηλίτης τὴν Ἱεριχώ ἐν τῷ ᾿Αβιρῶν πρωτοτόκφ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐν τῷ Σεγοὺβ τῷ νεωτέρφ αὐτοῦ ἐπέστησε θύρας αὐτῆς, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ἡ ἐλάλησεν ἐν γειρὶ Ἰησοῦ υἰοῦ Ναυή.

XVII. Kai slner 'Hhlag o Osopling o ex Θεσσεβών της Γαλαάδ πρός 'Αχαάβ · Ζή κύριος ὁ θεὸς Ισραήλ ῷ παρέστην ἐνώπιον αύτου, εί έσται τὰ έτη ταυτα δρόσος καλ ύετὸς ὅτι εἰ μὴ διὰ λόγου στόματός μου. ² Καὶ ἐγένετο ῥῆμα χυρίου πρὸς Ἡλίαν, λέγων· ⁸ Πορεύου έντεῦ θεν κατὰ άνατολάς, καὶ κρύβηθι όν τῷ γειμάζόω Χερίθ τοῦ ἐπὶ πρόςωπον τοῦ Ἰορδάνου. 🖢 καὶ ἔσται ἐκ τοῦ γειμάδύου πίεσαι ύδωρ, καὶ τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι του διατρέφειν σε έχει. ⁵ Καὶ έπορεύθη καὶ έποίησεν Ήλίας κατά το όξιμα κυρίου, καί έκάθισεν έν τῷ γειμάζόφο Χερίθ έπὶ προςώπου **20**0 Ιορδάνου· 6 καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ άρτους τὸ πρωὶ καὶ κρέα τὸ δείλης, καὶ ἐκ τοῦ γειμάρρου έπινεν 'υδωρ'.

⁷ Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, καὶ ἔξηράσθη ὁ γειμάρρους, ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τὴν γῆν.
 ⁸ Καὶ ἐγένετο ἑῆμα κυρίου πρὸς Ἡλίαυ, λέγων·

לְּהַשִּׁרִ מִפָּלָ מִּלְּכֵּי יִשִּׁרָאֵל אֲשִׁר עֹייִּ יִשְׁרָאֵל מִפָּלָ מִלְּכֵּי יִשְּׁרָאֵל אֲשָׁר עִיִּי לְּהַשִּׁוֹת לְנִיּלְהַלְ אַתְּרִי בְּיִנְּפֵׁל אַמִּרְרוֹן: דִּיֹבְשׁ 32 דַיִּשְׁמֵּל אָשְׁר בְּנָי בְּשָׁמִרְוֹן: דִיּבְשׁ בּנַיִּשְׁמֵּל אָשְׁר בְּנָה בַּנְי בְּשִׁמְרֹוֹן: דִיּבְשׁ בַּנְלָה בִּיִלְ דִּיִּלֵם מִוְבְּעַׁ לַפְּנֵּין: דַיִּבְשׁ בּנְלָה בִּיִלְ דְּיִבְּכִּל בַּיִּת בִּנְלָה בִּיִּלְ דְּיִבְּלֵים מִוְבָּעַ בַּתִּיאָתְבַּבְּל בַּיִּת בִּנְלָה אָשִׁר בְּנָבְ בַּתִּיאָתְבָּבְּל בִּינִ מְשְׁר בְּיִרְ בִּיְלָּה בְּנָה בְּנָה בְּעָּבְייִ אָתִרּהְבָּבְּל בִּילַ בְּעִבְּינִ אָּתְרָּה בְּנָבְ בְּתִּיאִייִבְּלִים בְּלָבְיּתְ בְּנָה בְּנָבְיִ אַתִּרְבְּעֵם בָּוֹרְיּבְים בִּיבְלֵּל לְּלָבְנִי וְהַנְּיִבְ בְּעַבְּיִבְ יְהַנְּיִבְ בְּעִבְּיִבְ יְהַנְּיִבְּיִ בְּתִּבְּיִים בְּעָבְיוֹי בְּעָבְּיִים בְּנָבְיִים בְּעָבְיוֹּי בְּעָבְיִים בְּעָבְיּבְייִ בְּעִבְּיבְּיים בְּעִבְּיבְיים בְּעָבְיבִּי יְהַנְּיִבְּיִים בְּלָּבְּיִים בְּעַבְּבְּיבְיים בְּעָבְיבִּי יְהְנְּבְּיבְיבְייִים בְּעָבְיבִי בְּיִבְּיִים בְּעָבְיבִּי בְּעִבְיבִּי יְהְנְּיִבְּיבְייִים בְּבָּבְיבְּים בְּבְּבְּבִייי בְּיִּבְּיִבְייִים בְּבָּל בְּעִבְיבִיי יְהְנָּבְיבִיי בְּיבְּעָּבְייִים בְּבָּבְיבְּיי בְּבְּבְּיבְייִים בְּבָּבְיבְיבְיי יְהְוֹּבְיִים בְּבִּבְיבְייִי בְּיִבְּיִים בְּבְּבְיבְייִי יְהְנִיבְיי יְהּלְּבָּבְייִים בְּבְּבְיבִייי בְּבְּבִּייִי יִּבְּבְּיִייִי בְּיִבְּיִי בְּבְּבְּבִייִי בְּיִבְייִי בְּבְּבְּבְיבִייִי בְּיִבְייִי בְּיִבְייִייִי בְּיִבְּיִים בְּבְּבְיבְייִי בְּיִבְייִייִי בְּיִבְייִים בְּבְּבְיבְייִיים בְּבִּיבְייִים בְּיבִיים בְּיִבְייִים בְּיִבְייִים בְּיבְּיבְייִים בְּבְּיבְייִים בְּיבְיבְייִים בְּבְּבְיבְייִבְייִים בְּיבְּייִים בְּבְּיבְייִים בְּיבְּבְּיבְייוּבְייִים בְּיבְּבְייבּיבּייים בְּבְּבְיבְּיבְייבְּייִבְייִים בְּבְּיבְיבְייבְייִיים בְּבְּבְיבְיבְּיבְּייִים בְּבְּבְיבְּבְייִים בְּיבְּבְיבְּיבְיבְייים בְּבְּיבְּבְייִים בְּבְּיבְיבְייִים בְּיבְּבְּבְיבְייים בְּבְּבְיבְּייים בְּבְּבְיבְייים בְּבְּבְיבְּייים בְּבְּבְיבְייים בְּבְּבְיבְיייִּבְּייִים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְיבְּיבְּבְיבְייִים בְּבְּבְּבְי

אָשָׁר גַּבָּר בִּנֵד יִשִּׁשָׁאַ בִּוּדְנִּוּן: צְּגִירוֹ נִּצְּיִב זְּלְנְיִתְ כִּנְבַר יִחּוְּח יִרִילֵזִה כַּאָּבִינִּם בְּכִּרוּ יִפְּיָבֵר יִחּוְּח בּיָלְיוּ בָּאָביתָם בְּכִרוּ יִפְּיָה וּבִשְׁנִּיֵּב בּיָלְיוּ בָּצָּׁת שִׁיאָל בֵּיתּ הֵאֶלָי אָתר

לאינונע לימוס באלות! זושו גברב
 ג'ינגי משלת ימוס זייבת ביפנוע פי

י. אַ שׁנְתוּ . א. וּבְשְׁנִוּבֶ סְ׳ . א. א. בְּנִ'אָ שׁנְתוּ

^{30.} B* νίος 'Λμβοὶ († ΑΧ). AB* γενομ. († FX). 31. A²B: 'Ιεθεβ. (Έθβ. FX). 32. AB: εῶν προς-οχθισμάτων (τῷ Β. F). 33. AB* τὸ ... προςέθημεν 'Λχ. (c. FX). A²B+ (p. 'Ισε). μεὶ τὴν ψυχὴν αντὰ τῷ ἔξολοθρενθῆναι ἐκακοποίηεεν (* Α΄ FX). 34. AFX * Καὶ. AB: 'Λχιὴλ ...*(alt.) ἐν (α, F). ... 1. AB: (eti. infra) 'Ηλιὰ ὁ προφήτης Θ. ὁ ἐκ Θεσβῶν ... + (p. κύρ.) ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ... διὰ στόμ. λόγς με (c. FX). 2. AB * λέγ. († Χ). 3. AB (eti. 5): Κοξοὰθ (c. F). ... προςώπε (c. FX). 4. AB*(alt.) τὸ († FX). 5. Β* ἐπος. κ. 7. AB: ἐπὶ τῆς γῆς. 8. Β* λέγ.

^{31.} dW: Und es gefcah — war es 34 wenig, bah ... ? — er nahm. vE: war es ihm zu gering ... ? 33. dW: eine Uftarte.

^{34.} In boffelbigen S. dW: Um Ab. f. Erfigebors nen l. er ihren Gr., n. mm ... ftellete er ihre Thoue auf. vE: Um ... grunbete ... feste er ihre Th. ein. (A: auf Ab. ...!)

über alle, bie vor ihm gewefen maren. 31 * Und war ihm ein Geringes, bag er manbelte in ber Gunbe Jerobeams, bes Sohns Rebats, und nahm bazu Ifebel, bie Tochter Eth Baals, bes Ronigs gu Bibon, gum Beibe, und ging bin und 32 bienete Baal, und betete ibn an, "und richtete Baal einen Altar auf im Saufe Baals, bas er ibm bauete gu Samaria. 33 " und machte einen Bain: bag Abab mehr that, ben Berrn, ben Gott Ifraele, ju ergurnen, benn alle Ronige Ifraels, bie vor

Bur felben Beit bauete Biel von Beth El Berico. Es foftete ibn feinen erften Sohn Abiram, ba er ben Grund legte, und feinen jungften Sohn Segub, ba er bie Thuren feste, . nach bem Borte bes herrn, bas er gerebet hatte burch Josua, ben Sohn Run.

ibm gewesen waren.

XVII. Und es forach Elia, ber Thisbiter, aus ben Burgern Gileab, ju Abab: So mahr ber herr, ber Bott Ifraels, lebet, por bem ich ftebe, es foll biefe Jahre weber Thau noch Regen fommen, ich fage 2 es benn. "Und bas Wort bes Berrn tam 3 ju ihm und fprach : " Gebe meg von hinnen, und wende dich gegen Morgen, und verbirg bid, am Bach Crith, ber ge-4 gen ben Jordan fließt, * und follft vom Bach trinten, und ich habe ben Raben geboten, bag fie bid bafelbft follen verfor-5 gen. * Er aber ging bin und that nach bem Bort bes herrn, und ging meg, und feste fich am Bach Crith, ber gegen ben 6 Jordan flieft. "Und bie Raben brachten ihm Brot und Fleisch bes Morgens und bes Abends, und er trant bes Bachs.

Und es geschah nach etlichen Tagen, bag ber Bach vertrodnete, benn es mar 8 tein Rogen im Lanbe. * Da fam bas Bort bes herrn zu ihm und fprach:

3. A.A: gen Morgen.

Ausspruch.

7.25.. Domini super omnes qui fuerunt ante 16.66.24 eum. * Nec suffecit ei, ut ambularet 31 in peccatis Jeroboam filii Nabat: insuper duxit uxorem Jezabel filiam 21,46. Ethbaal regis Sidoniorum, et abiit et Je4.9,11. servivit Baal et adoravit eum. * Et 32 284.3.2. posuit aram Baal in templo Baal, quod aedificaverat in Samaria. * et 33 14,23, plantavit lucum, et addidit Achab in opere suo, irritans Dominum Deum Israel, super omnes reges Israel qui fuerunt ante eum.

In diebus ejus aedificavit Hiel de 34 Bethel Jericho; in Abiram primitivo suo fundavit eam, et in Segub novis-(Neh.7,1. simo suo posuit portas ejus, juxta verbum Domini quod locutus fuerat Jos.4,26. in manu Josue filii Nun.

21,17. Et dixit Elias Thesbites de XVI 4m.4,7. habitatoribus Galaad ad Achab: Vivit Et dixit Elias Thesbites de XVIII. L.4.25s. Dominus Deus Israel, in cujus con-(Ap.11.6. spectu sto, si erit annis his ros et lag.6.35. Dt. 11,16s pluvia nisi juxta oris mei verba! *Et factum est verbum Domini ad 2

contra orientem, et abscondere in torrente Carith, qui est contra Jordanem, * et ibi de torrente bibes, 4 (Job. corvisque praecepi ut pascant te ibi. *Abiit ergo et fecit juxta verbum 5 Domini. Cumque abiisset, sedit in torrente Carith, qui est contra Jordanem; corvi quoque deferebant 6

eum, dicens: Recede hinc et vade 3

ei panem et carnes mane, similiter panem et carnes vesperi, et bibebat de torrente.

Post dies autem siccatus est tor- 7 rens; non enim pluerat super terram. *Factus est ergo sermo Domini ad 8

^{1.} aus ben Fremdlingen. B.A: Einwohnern. dW.vE: Beifaffen, dW: Bei'm Leben Beb, ... bem ich biene. dW.vE.A: Regen fallen. B: es fei benn nach b. Ausfage meines Borts. dW.vE: auger jus folge (auf b. Befehl) m. 2B. A: außer mein Dunb fagt es.
2. B.dW.vE: gefcah. A: erging an ihn. vE: ber

^{3.} dW: oftlich vom 3. B: vorne an bem. A: gegen: über.

^{4.} dW.vE.A: aus bem (biefem) B. A: nahren.

^{5.} B.dW.A: blieb am B. vE: wohnte.

^{6.} u. Br. u. Bl. bes Mb.

^{7.} nach ber Beit. A: nach Tagen. vE: n. Berlanf einiger 3. B.dW: ju Enbe (n. Berl.) b. Jahres. dW.vE: fiel f. R. auf b. Erbe. A: regnete nicht,

9 Ανάστηθι καὶ πορεύου είς Σαρεπτά τῆς Σιδώνος, και κατοικήσεις έκει ίδού έντεταλμαι έκει γυναικί γήρα του διατρέφειν σε. 10 Καί ανέστη και έπορεύθη είς Σαρεπτά, και ήλθεν είς τὸν πυλώνα τῆς πόλεως καὶ ἰδού ἐκεῖ γυνή γήρα συνέλεγε ξύλα, καλ έβόησεν οπίσω αὐτῆς 'Ηλίας καὶ είπεν αὐτῆ · Λάβε δή μοι όλίγον ύδωρ είς άγγος καὶ πίομαι. 11 Kal έπορεύθη λαβείν, καὶ εβόησεν όπίσω αὐτῆς 'Ηλίας και είπεν αὐτῆ · Δήψη δή μοι καὶ ψωμόν άρτου εν τη γειρί σου. 12 Καὶ είπεν 'ή γυνή ' Ζη κύριος ὁ θεός σου, εί έσει μοι έγκρυφίας άλλ' ἢ όσον δράξ άλεύρου ἐν τῆ ύδρία, καὶ όλίγον έλαιον ἐν τῷ καψάκη καὶ ίδου έγω συλλέξω δύο ξυλάρια, και είζελεύσομαι καί ποιήσω αὐτὸ έμαυτῆ καὶ τοῖς τέκροις μου, καὶ φαγόμεθα καὶ ἀποθαγούμεθα. 13 Καὶ είπεν αὐτῆ 'Ηλίας · Θάρσει, είζελ τε καὶ ποίησον κατά τὸ ῥημά σου : άλλά ποίησόν μοι έγκρυφίαν μικρόν έν πρώτοις έκειθεν και έξοίσεις μοι, έαυτη δε και τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις έπ έσχάτφ. 14 Ότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραήλ. Ή ύδρία τοῦ άλεύρου ούκ εκλείψει καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει έως ήμέρας τοῦ δοῦναι τὸν χύριον τὸν ὑετὸν έπὶ τὴν γῆν. 15 Καὶ ἐπορεύθη ή γυνή καὶ έποίησε κατά τὸ όῆμα Ήλίου, καὶ έδωκεν αὐτῷ', καὶ ήσθιεν αὐτὸς καὶ αὐτὴ καὶ τὰ τέχνα αὐτῆς. 16 Καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου ούκ έξέλιπε καὶ ὁ καψάκης τοῦ έλαίου οὐκ ηλαττονήθη, κατά τὸ όῆμα κυρίου ο ελάλησεν έν γειοί 'Ηλίου.

17 Και έγένετο μετά ταῦτα και ἡδόρωστησεν ὁ νίὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οίκου, καὶ ἦν ἡ ἀξόρωστία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα ἔως οῦ οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνοὴ ζωῆς. 18 Καὶ είπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἡλίαν Τί ἐμοὶ καὶ

9. AEX: πος εύθητι. AB: Σιδωνίας (c. F). B*και κατ. ἐκεὶ († F; sim. A). 11. AB* αὐτῆ ει παὶ († EFX). AB† (a. ἐκ) τδ (* A¹ΕΓΧ). ΕΓΧ † (in f.) καὶ φάγομα. 13. AB πος αὐτῆν (αὐτῆ FX). AB ρου. ἐκεῖ-θεν α. ἐγκο. B: ἐξοίσεις μοι ἐν πρώτοις (c. AFX). AB: σαντῆ (ξ. FX). 14. B * ὁ δ. Ἰος. († AΕΓΧ). AB* (pr.) τὸν († FX). B: ἐπὶ τῆς γῆς (c. FX). 15. B* κατὰ τὸ δ. Ἰλλ. († ΑΕΓΧ). AB* κ. ἔδ. αὐτῷ († ΕΓΧ). B: αὐτῆ κ. αὐτὸς (c. AFX). 17. B* ἐ († ΑΕΓΧ). AB: πνεῦμα (πν. ζ. FX). 18. AB* ήγ. († FX).

יַהוֹה אַלִיר לאמר: קום לַהְ צַרְפַּׁתַּה אַשַׁר לַצִּידוון וַישַׁבְתַּ שַׁם הַנַּה צַנֵּיתִי י שם אשה אַלְעַנָה לְכַלְכָּלְהָּלָה: וַיַּקְם י ויַלה צרפתה ויבא אל־פתח העיר יהנה-שם אשה אלמנה מקששת עַצִים וַיִּקרָא אַלֵּיהָ וַיּאַמַר קַחִי־נָא וו לֵי מִעַט־מַיִם בַּכְּלֵי וָאָשְׁחַה: וַחֵּלֶךְ לַקחת וַיּקרָא אליה ויאמר לקחי-נא 12 לַי פַּתּ־לַחָם בִּיָדֶה: וַתֹּאִמר חי־יָהוַה אַל הֹיה אם־ישׁרלי מעוֹג פּי אם־מלא כפרקמה בפר ומעם שמו בצפחת והנני מקששת שנים עצים ובאתי 13 וַיֹּאִבַר אָלֵיהַ אָלַיָּהוּ אַל־תִּירָאִי בַּאִי צַשִּׁי כִּדְבָרֵה אַה צַשִּׁי־לִי בִּשׁם עבּה קטנה בראשנה והוצאת 14 וַלְבַנַּהְ תַּעֲשֵׂי בַּאָחֲרֹנַה: כֵּי כֹהֹ אֲמֵר יהוה אלהי ישראל כד הפמח לא תַכְלָה וָצַפַּחָת הַפָּמָן לָא תַחָסַר עַׁד יוֹם תּתוֹדִיהוַה גַּשָׁם עַל־פָּנֵי הָאַדָּמָה: סיונתכה ותעשה פדבד אליהו ותאכל 16 הואדוהיא וביתה ימים: פד הַפַּמְח בַלַּתָה וַצָּפָּחָת הַשָּׁמֵן לָא חַסֵר פדבר יהוה אשר דבר ביד אליהו: וַיָּהָי אַחַר הַדְּבָרֵים הַאָּכָּה חֲכֶּה בַּרְהַאִּשַׁה בַּצַלָת הַבַּיִת וַיִּהַי חַלְיוֹ אשר 18 בַּשַּׁמַה: רַתֹּאמֵר אֶל־אַליַהוּ מַה־כֵּי

> יורא הוא ס' . 14. לי דרא הוא ס' . 15.

^{9.} dW: Auf! vE: welches zu 3. gehort. dW: [im Canbe] ber Bibonier. A: einem Beibe, einer B.
10. vE: an bas Thor. dW.A: zum. B: las h. zus

fammen. A: Gib mir.
11. B: hole m. boch ein Stud. B.vE.A: (mit) in beiner hand.

9 * Mache bich auf und gebe gen Barpath, welche bei Bibon liegt, und bleibe dafelbft; benn ich habe bafelbft einer Witme gebo-10 ten, baß fie bich verforge. " Und er machte fich auf und ging gen Barpath, und ba er kam an die Thur ber Stadt, flehe, ba war eine Witme und las Golg auf. Und er rief fie und fprach: Sole mir ein wenia Baffer im Gefäge, daß ich trinte. 11 * Da fle aber binging zu bolen, rief er fle und fprach: Bringe mir auch einen 12 Biffen Brot mit. * Sie fprach: So mabr ber Berr, bein Gott, lebt, ich habe nichts Bebadenes, ohne eine Band voll Mehl im Cab und ein wenig Del im Rruge, und fiehe, ich habe ein Golg ober zwei aufgelesen, und gebe binein und will mir und meinem Sohn zurichten, bag wir effen 13 und fterben. * Elia fprach zu thr: Surchte bich nicht, gebe bin und mache es, wie bu gefagt haft, boch mache mir am erften ein fleines Gebackenes bavon und bringe mirs heraus, bir aber und beinem Sohn follft 14 bu barnach auch machen. *Denn alfo fpricht ber herr, ber Gott Ifraels: Das Debl im Cab foll nicht verzehret werben, und bem Delfruge foll nichts mangeln, bis auf ben Tag, ba ber Berr regnen laffen 15 wirb auf Erben. * Sie ging bin und machte, wie Elia gefagt batte. Und er ag, und fie auch und ihr Baus, eine Beit-16 lang. *Das Dehl im Cab warb nicht verzehret, und bem Delfruge mangelte nichts, nach bem Wort bes Berrn, bas er gerebet hatte burch Elia.

Und nach biefen Geschichten warb bes Beibes, feiner Bauswirthin, Sohn frant, und feine Rrantheit mar fo fehr bart, bag 18 fein Doem mehr in ihm blieb. * Und fie fprach zu Elia: Bas habe ich mit bir zu

Boltglotten Bibel. A. T. 2. 206 1. Abth.

eum, dicens: *Surge et vade in 9 L.4,36. Sarephta Sidoniorum, et manebis ibi; praecepi enim ibi mulieri viduae ut pascat te. * Surrexit et abiit in Sa-10 rephta; cumque venisset ad portam civitatis, apparuit ei mulier vidua colligens ligna, et vocavit eam dixitque ei: Da mihi paulum aquae in vase, ut bibam. * Cumque illa pergeret, 11 ut afferret, clamavit post tergum ejus, dicens: Affer mihi obsecro et buccellam panis in manu tua. * Ouae 12 18.10. respondit: Vivit Dominus Deus tuus. quia non habeo panem, nisi quantum pugillus capere potest farinae in hy-284.4.2 dria et paululum olei in lecytho; en, colligo duo ligna, ut ingrediar et faciam illum mihi et filio meo, ut comedamus et moriamur. *Ad quam 13 Elias ait: Noli timere, sed vade et fac sicut dixisti; verumtamen mihi primum fac de ipsa farinula subcinericium panem parvulum et affer ad me, tibi autem et filio tuo facies postea. *Haec autem dicit Dominus 14 Deus Israel: Hydria farinae non de-

28g.4,6. ficiet nec lecythus olei minuetur usque 18.1. ad diem, in qua Dominus daturus est pluviam super faciem terrae. *Quae 15 (Me. abiit et fecit juxta verbum Eliae, et comedit ipse et illa et domus ejus, et ex illa die "hydria farinae non de-16 fecit et lecythus olei non est imminutus, juxta verbum Domini quod v.14. locutus fuerat in manu Eliae.

Factum est autem, post haec aegro- 17 tavit filius mulieris matrisfamilias, et v.21s. erat languor fortissimus, ita ut non Job. 27, 2 remaneret in eo halitus. * Dixit ergo 18 (28m. ad Eliam: Quid mihi et tibi vjr Dei? Jud. 11,1%

17. Al.: verba haec et: languor ejus.

flache ber G. dW: ben Erbboben. A: über b. Lanb her.

15. B.dW.vE.A: (that) nach b. Bort G. vE: einige Beit. B: viele Tage. dW: ein Jahr lang.

17. warb febr h., bis ban. dW: n. biefen Dingen. vE: n. biefem. A: barnach. B.dW.A: bee 28., ber Sausfrau. vE: Befigerin bes &. dW.vE: war (murbe) fehr heftig. A: ftart. B: nahm f. gu. A: thm ber Obem ausging.

^{10.} U.L: rief ibr. Eben fo B. 11. 11. U.L. Brote. 12. U.L. Mehls.

^{17.} A.A: war febr hart.

^{12.} DR. im Topf ... ein paar Stilde &. dW: Gis mer. vE: Raften. B.dW.vE: will es gur. (bereite es, richte es gu) ... es effen.

^{13.} B.dW: thue nach beinem Bort. B.dW.vE:

einen fl. Ruchen. A: Afchfuchen. B: es gulest machen. 14. im Topf. B: Der Cab mit M. dW: Debl. Gimer f. n. abnehmen. vE: Deblfaften f. n. leer werben. dW.A: ber Delfr. f. n. leer (leerer) w. B.vE.A: (eis nen) R. geben wirb. dW: gibt. vE: auf bie Ober-

σοί, ανθρωπε του θεου; Εισήλθες πρός με του αναμνήσαι τας αδικίας μου και Φανατώσαι ròr viór nov; 10 Kal siner Hilas npòs the γυναϊκα. Δός μοι τὸν υίόν σου. Καὶ έλαβεν αύτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, καὶ ἀνήνεγκεν αύτον είς το ύπερφου εν φ αύτος εκάθητο કેમરા, ત્રલો કેમ્લાંબાઇમ લ્લેક્લેંગ કેલો કર્ફ્ય મીઠળા લેઇક્લેં. 20 Και ανεβόησεν Ήλιας πρός κύριον και είπε · Κύριε ὁ θεός μου, καίγε την γήραν, μεθ' ής εγώ κατοικώ μετ' αυτής, συ εκάκωσας του θακατώσαι τον υίον αύτης. 21 Καί ένεφύσησε τῷ παιδαρίφ τρίς, καὶ ἐπεκαλέσατο TOT XOOTOT XCC EITE. KUDIE O SEOC HOU, ETIστραφήτω δή ή ψυγή τοῦ παιδαρίου τούτου είς αὐτό. 22 Καὶ ηκουσε κύριος ἐν Φωνη 'Ελίου, και έπεστράση ή ψυχή του παιδαρίου είς αὐτό, καὶ ἀνεβόησε 'τὸ παιδάριον'. 28 Καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερφου εἰς τὸν οίκον, καὶ έδωκεν αὐτὸ τῆ μητρὶ αὐτοῦ καὶ elnev 'Hlag · Bléne, ¿ñ o vlog dov. 24 Kal elπεν ή γυνή πρός Ήλαν 'Ιδού έγνωκα ὅτι ἄνθρωπος θεοῦ εἶ σύ, καὶ ἡῆμα κυρίου ἐν τῷ στόματί σου άληθινόν.

ΧΥΙΠ. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλάς, καὶ ἡῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἡλίαν ἐν τῷ ἐνιαντῷ τῷ τρίτφ, λέγων. Πορεύου καὶ ὁφθητι τῷ ᾿Αχαάβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόςωπον τῆς γῆς. ² Καὶ ἐπορεύθη Ἡλίας τοῦ ὀφθῆναι τῷ ᾿Αχαάβ· καὶ ἦν λιμὸς πραταιὸς ἐν Σαμαρεία. ³ Καὶ ἐκάλεσεν Ἅχαὰβ τὸν Ἦρος τὸν κύριον σφόδρα, ⁴ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τώπτειν Ἱεζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, καὶ ἔλαβεν ᾿Αβδίας ἐπατὸν ἄνδρας καὶ κατέκρυψεν αὐτοὺς ἀνὰ πεντήκοντα ἐν δύο σπηλαίος, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν άρτφ καὶ ὖδατί). ⁵ Καὶ εἰπεν Ἅχαὰβ πρὸς Ἅβδίαν. Δεῦρο καὶ Καὶ εἰπεν Ἅχαὰβ πρὸς Ὠβδίαν. Δεῦρο καὶ

וַלַך אָישׁ הָאָלֹתִים בַּאת אַלַי לְתַזְבֵּיר 19 את־עוני וּלְהַמֵית אַת־בָּנִי: מחיפה ויעלהו דורא ישב שם רישפבהו על-משתו: יהוה ויאמר יהוה אלהי כ דיקדא אל תאכמנה אשר להמית ויקרא אל־יהוה ויאמר יהוה אלהי משברנא נפשרהילד הוה על־קרבו: 22 וַיִּשְׁמַע יָהוַה בָּקוֹל על-קרבו ויחי: אַלַיָּהוּ אַתּ־הַיָּּלֵד וַיִּרְדַהוּ מִן־הַצַּלְיַה תביתה ויתנהו לאמו ויאמר אליהו ותאמר האשה אל־ 77 אַכְהִים אַתְּה הְדְבר הראה אל-אחאב ואתנה בשקרון: וַיִּקרָא אַחָאָב אַל יהוה מאד: ויהי נביאי יהוה ויפח עב ח בַּמְעַרָה וְכַלְכָּלם לַחֵם וְמַיִם: וַיָּאמֵר

^{18.} Β * τὰς. 19. Β * αὐτὖ. 20. ΑΒ * πρὸς μύρ.
... Οἴ μοι πύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ κεί.
(c. F) ... κεκάκωκας. 21. Α¹Β: αὐτόν (-τό Α¹FX).
22. Β: ἐγένετο ὅτως (ἢκ. - αὐτό mixt. ex ΑFX).
24. Β† (p. ὅτι) σὲ ... *εἰ σύ. — 1. ΑΒ: Πορεύθητι
(c. FX). 2. Β: καὶ ἡ λιμός κρατακά. 3. Α¹Β (εἰί.
infra): ἀβδιά. 4. Β† (a. Ἰεζ.) τὴν (*ΑFX). ΑΒ† (a.
προφ.) ἀνδρας (*F) ... κατὰ π. ἐν σπηλαίφ (c. ΕFX).

18. VE: Βἰξ ὑπ... 18. (εὐπὸτα πίξε (in Grinnerung)
(εῦπὸτα πίξε (in Grinnerung))
(εῦπὸτα πίξε (in Grinnerung))

קמץ בז"ק .20.21. v. 20.21. הפסדת כי תשא כמנחג האשכמים .1 .v

^{18.} vE: Bift bu ... ? B.vE: meine D. ine Gebachte niß (in Erinnerung) ju bringen. dW.A: Sould (Sunben wieber) ine Anbenten. B.dW.vE.A: n. meinen G. ju tobten.

Der wiederbelebte Cobn. Dbabia Ababs Sofmeifter.

XVII.

schaffen, bu Mann Gottes? Du bift zu mir herein gekommen, bag meiner Miffethat gedacht und mein Sohn getöbtet 19 warbe. *Er fprach zu ihr: Gib mir her beinen Sohn. Und er nahm ihn von ihrem Schoof, und ging hinauf auf ben Saal, ba er wohnete, und legte ihn auf

20 fein Bette. * Und rief ben Gerrn an und fprach: Gerr, mein Gott, haft bu auch ber Bitwe, bei ber ich ein Gaft bin, fo abel

21 gethan, bag bu ihren Sohn tobteft? "Und er maß fich über bem Rinbe breimal, und rief ben herrn an und fprach: herr, mein Gott, lag bie Seele biefes Rinbes wieber

22 ju ihm kommen. * Und ber herr erhörete bie Stimme Elia, und bie Seele bes Rinbes kam wieber ju ihm, und ward leben-

23 big. * Und Ella nahm bas Kind und brachte es hinab vom Saal ins Saus, und gab es feiner Mutter und fprach:

24 Siehe ba, bein Sohn lebt. * Und bas Weib fprach zu Elia: Nun erkenne ich, baß du ein Mann Gottes bift, und bes herrn Wort in beinem Munde ist Wahrsbett.

AVIII. Und über eine lange Zeit kam bas Wort bes herrn zu Elia, im britten Jahr, und sprach: Gehe hin und zeige bich Ahab, daß ich regnen lasse auf Erzben. *Und Elia ging hin, daß er sich Ahab zeigete. Es war aber eine große Scheurung zu Samaria. *Und Ahab rief Obadja, seinen Hosmeister. (Obadja aber fürchtete ben herrn sehr. *Denn da Isebel die Propheten des herrn außrottete, nahm Obadja hundert Propheten und versteckte sie in der Höhle, hier funszig und da sunszig, und versorgete sie mit Brot wird Wasser.) *So sprach nun Ahab zu Obadja: Ziehe durchs Land zu allen

Ingressus es ad me, ut rememera-L.5,8. rentur iniquitates meae et interficeres filium meum? * Et ait ad eam Elias: 19 Da mihi filium tuum! Tulitque eum de sinu ejus et portavit in caenacu-(Jud. 3.00) um, ubi ipse manebat, et posuit super lectulum suum. * Et clamavit 20 ad Dominum et dixit: Domine, Deus meus, etiamne viduam, apud quam ego utcumque sustentor, afflixisti ut interficeres filium eius? *Et expandit 21 28g.4,34. As 20,18 se atque mensus est super puerum tribus vicibus, et clamavit ad Dominum et ait: Domine, Deus meus, revertatur obsecro anima pueri huius in viscera ejus. *Et exaudivit Do-22 Sir.48,5. anima pueri intra eum, et revixit. * Tulitque Elias puerum et deposuit 23 v.19. eum de caenaculo in inferiorem do-2Bg.4,20. mum, et tradidit matri suae, et ait L.7,451 illi: En, vivit filius tuus! * Dixitque 24 mulier ad Eliam: Nunc in isto cognovi, 25m.7,28 quoniam vir Dei es tu et verbum Domini in ore tuo verum est.

Post dies multos factum XVIII.

L.4,25. est verbum Domini ad Eliam in anno
Jen.5,170. tertio, dicens: Vade et ostende te
Achab, ut dem pluviam super faciem
terrae. *Ivit ergo Elias, ut ostenderet
se Achab; erat autem fames vehemens
in Samaria. *Vocavitque Achab Abv.12. diam dispensatorem domus suae; Ab(150. dias autem timebat Dominum valde.
12,26. Nam cum interficeret Jezabel Prophetas at abscondit eos quinquagenos
v.21. phetas Domini, tulit ille centum Prophetas et abscondit eos quinquagenos
v.21. det quinquagenos in speluncis, et pavit
Bea.11,500 eos pane et aqua. *Dixit ergo Achab
ad Abdiam: Vade in terram ad uni-

^{3.} U.L: feinem hofm.

^{19.} u. brachte ibn binauf. dW: Bufen. B: Obers, faal. dW. B. A: Obergemach.

^{20.} B.dW: mich anshalte. (A: gur Roth genähret werbe!)

^{21.} dW: firedie f. über bas R. vE: legte f. br. üb. ben Rnaben fin. dW.vE: in thn (fehren). B: in f. Imwenbiges. A: Leib.

^{22.} dW.A: er warb (wieber) l. vB: er lebte. B: baß es leb. wurbe.

^{19.} Al. * Elias.

^{24.} dW: weiß. B: erf. ich hierin. A: baran erf. ich ... wahrhaftig.

^{1.} dW: nach langer 3. B.vE: nach vielen Tagen (wie 2. 14).

^{2.} B: ber Sunger ftart. dW.vE: (bie Sungere noth) heftig. A: ein heftiger S.
3. B.dW: ber über bas Sans war. vE: bie Anffiche

hatte. A: Borfteher f. Saufes.

4. hier ... in einer Soble. B.dW.vE: bei (je) 50

Rann. A: je 50 in Gohlen.

Elias Thesbites.

διέλθωμεν ἐν τῆ γῆ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ἐπὶ πάντας χειμάζὸους, εἴ πως εὐρομεν βοτάνην, καὶ περιποιησόμεθα ἵππους καὶ ἡμιόνους, καὶ οὐκ ἔξολοθρευθήσονται ἀπὸ τῶν κτηνῶν. ⁶Καὶ διεμέρισαν ἐαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ πορευθῆναι ἐν αὐτῆ ΄ Αχαὰβ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλη μόνος, καὶ ᾿Αβδίας ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλη μόνος.

7 Καλ ή, 'Αβδίας εν τη όδφ 'μόνος', καὶ ηλθεν 'Ηλίας είς συνάντησιν αὐτῷ καί 'Αβδίας έσπευσε καὶ έπεσεν έπὶ πρόςωπον αύτοῦ καὶ είπεν Εί σὸ εί αὐτός, κύριε μου 'Ηλία; 8 Καὶ εΙπεν ''Ηλίας' αὐτῷ· 'Εγώ εἰμι· πορεύου, λέγε τῷ κυρίφ σου· 'Ιδου 'Ηλίας. 9 Καὶ είπεν 'Αβδίας' Τί ἡμάρτηκα, ότι σὸ δίδως τον δούλον σου είς γείρας Αγαάβ τού θανατώσαί με; 10 Ζη κύριος ὁ θεός σου, εί έστιν έθνος ἢ βασιλεία, οὖ οὖχ ἀπέσταλκέ με ό χύριός μου ζητείν σε, και είπον. Ουκ έστι, και όρκισε την βασιλείαν και τας χώρας αὐτῆς, ότι οὐχ εὐρηκέ σε. 11 Καὶ τῦν σὺ λέγεις. Πορεύου καὶ ἀπάγγελε τῷ κυρίφ σοῦ. 'Ιδού 'Ηλίας 12 και έσται έαν έγω απέλθω άπο σοῦ, και πνευμα κυρίου άρει σε είς γην ην ούκ οίδα, καὶ ἀπελεύσομαι τοῦ ἀπαγγείλαι τῷ Αχαάβ, καὶ οὺχ εύρη σε, καὶ ἀποκτενεί με. Και ο δούλος σου φοβούμενος τον κύριον έκ νεότητος αὐτοῦ ^{13} $\mathring{\eta}$ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίφ μου, α πεποίηκα ἐν τῷ αποκτείνειν 'Ιεζάβελ τούς προφήτας κυρίου, καὶ ελαβον έκ των προφητών κυρίου έκατον ανδρας, και έκρυψα αὐτοὺς ἀνὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίφ, καὶ έθρεψα ἐν άρτοις καὶ υδατι; 14 Καὶ νῦν συ λέγεις. Πορεύου και λέγε εφ κυρίφ σου. 'Ιδού 'Ηλίας, καὶ αποκτενεί με; 15 Καὶ είπεν 'Ηλίας Ζή κύριος εών δυνάμεων δ παρέστην ενώπιον αυτού, ότι σήμερον όφθήσομαι αὐτῷ.

16 Καὶ ἐπορεύθη Αβδίας εἰς συνάντησιν τῷ Αχαὰβ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, καὶ ἔδραμεν Αχαὰβ καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Ήλίου.

5. B: ἐπὶ τὴν γῆν (c. FX) καὶ (* AFX) ... *πάντ. († AEFX). AB: ἐαν (εἶ FX). B: εὕφωμεν (-ομ. AX) ... περιποιησώμεδα (-όμ. AFX) ... σκηνών (κτην. AEX). 6. Α²Β: ἐμέρισαν (c. FX). AB: διελθεῖν αὐτήν (πορ. ἐν αὐτῆ FX). Β * μόν. († AEX). 7. AEX * μόν. AB: συνάντ. αὐτὖ (c. FX; AB † μόνος, * EFX). 8. AB*εἰμι († EFX). 9. AB*σὺ († FX). Β: χεἰρα (-ας AEFX). 10. Β: ἀπέστειλέν (c. AEFX). BEX * με († AFX). B† (α. εἶκ.) εἰ (* AEFX). AB: ἐνέπογος (ὄφκ. F). 11. AB*παὶ († FX): ἀναγγ. (ἀπ. X). 12. B† (α. γ.) τὴν (* AEFX). AB: εἰςελεὐσ. * τὧ

בְּדֵרֶהְ־אָחָד לְבַהְּוֹ: אָרִיהְאָר לְבַהְּוֹ: וְלְּבַּדְיָהוּ הְּלַהְ אָרִיהְאֶרִץ לְצַבְּר־בָּה אַחְאָׁב הָלַהְ לְּיִא נַכְרִית מִן יַּבְּהֵּמְה: וַיְחַלְּלְנִי הְלַהְ לְּיִה אָרִיתְ מִן יַּבְּהֵּמְה: וַיְחַלְּלְנִי הְלַהְ לְבַבְּיוֹ הְלָבְהוּ הְלַבְּה אַחְאָׁב הְלַבְּ בְּדֵרֶהְ אָחָד לְבַהְּוֹ:

רַיִהַי לִבַדְיָהוּ בַּדֵּרָה וְהַנֵּה אֵלְיֵהוּ וַיּכּרַתוּ אַדני 777 רַיָּאמֶר כִּוֹ אָנִי כֵך אָמִר כַאלֹנֵיך הָנֵה יַהוּ: וַיִּאמֶר מֵה חַמֵאתִי כִּי־אַתָּה נתן אַת־עַבִּוּהָ בִּיֵד אַחָאָב לַהַבִּיתַנִי: זיייהות אלהיה אם־ישוצוי ובעלכה לא־שכח אדני וָאָמִרָרּ אָיָן וְהָשְׁבַּיעַ אָת־הַפַּמִלַכַה וו ואת־הַגּוֹי כִּי כֹא יִמְצַאַכַּה: אֹמֵר לַךְ אָלִר לֵאלֹנֵיךּ הָנָּה והיה אני ו אלה ורות יהנה ישאה על־אשר לא־אַנע ובאני לבצור לאטאר ולא ימצאף וַהַּרָגֵנִי וְעַבְיְּהָ יָרֵא אָת־יְהוַה מִנְּעְרֵי: 13 הלא־הַנַּד לאדנוֹ אַת אֲשֶׁר־נְשִׁיתִי בַּהַרָג אָיזָבֵל אָת נִבִיאֵי יְהֹנָה וַאַחִבָּא יהוה מאה אים חמשים חַמְשַׁים אִישׁ בַּמִּעַרָה וַאַכַּלְכָּלֵם לַחִם 14 ומים: וַעַּמַהֹ אַתַּה אֹמֵר כֵּךְ אֶּמְר סו כאדניה הנה אַלְיַהוּ וַהַרַנָנִי: וַיּאֹמֵר יַהוּ חֵי יָהוָה צָבְאוֹת אֲשֵׁר עָבֵּדְתִּי

לֵוְ וֹיֹלֶנְׁ אַטְאֵּר לְלְלֵאֵת אֵלְיֵּטְּיִּ: זְּיִלֶּנְ לְּכַּוֹּגִינִי לְלְלֵאֵת אַטְאָר וֹיִּבָּּנִר לְפָּנָגוּ כָּּי נַיְּנִם אַלְּאָנ אֵלְיוּ:

י. ז."ס מחבחמה ע. 12. p

... εὐρήσει ... † (a. φ.) ἔστὶ (c. FX). 13. AB: οἶα (ౘ FX). B † (a. Ἰεζ.) την (*AFX). AB; ἔκουψα ἀπὸ (ἔλαβ. ἐκ ΕΓΧ) ... *κ. ἔκο. αὐτ. 14. B † (p. σὐ 1.) μοι ... * (aq.) καὶ. 16. Β: συναντην. AB: ἐξέδομακν. Wafferbrunnen und Bachen, ob wir mochten Seu finden und die Roffe und Maulthiere erhalten, daß nicht das Vieh alles 6 umkomme. * Und fie theileten sich in das Land, daß sie es durchzögen; Ahab zog allein auf einen Weg, und Obadja auch allein den andern Weg.

Da nun Dbabja auf bem Wege mar, fiehe, ba begegnete ihm Elia, und ba er ibn fannte, fiel er auf fein Antlit und fprach: Bift bu nicht mein herr Glia? 8 " Er fprach: 3a, gehe bin und fage bei-9 nem Berrn: Siehe, Elia ift bier. * Er aber fprach: Bas habe ich gefündiget, bag bu beinen Rnecht willft in die Banbe 10 Ahabs geben, bag er mich tobte? * So mahr ber Berr, bein Gott, lebet: es ift fein Bolt noch Ronigreich, babin mein herr nicht gefandt hat, bich zu fuchen. Und wenn fle fprachen: Er ift nicht bier, nahm er einen Gib von bem Ronigreich und Bolt, bag man bich nicht gefunben 11 batte. "Und bu fprichft nun: Bebe bin, fage beinem Berrn: Siebe, Elia ift bier.

12 Benn ich nun hinginge von bir, so wurde bich ber Geist des herrn wegnehmen, weiß nicht wohin, und ich bann tame und fagte es Ahab an, und fande bich nicht, so erwurgete er mich. Aber bein Knecht fürchtet ben herrn von seiner

13 Jugend auf. *3ft8 meinem herrn nicht angefagt, was ich gethan habe, ba Ifebel bie Bropheten bes herrn erwürgete? baß ich ber Bropheten bes herrn hundert verftedte, hier funfzig und ba funfzig in ber hohle, und verforgete fie mit Brot und

14 Baffer? * Und bu fprichft nun: Gehe bin, fage beinem Geren: Elia ift bier; baß 15 er mich erwurge? * Elia fprach: So mahr ber Gerr Zebaoth lebet, vor bem ich ftebe:

5. U.L: Roffe und Dauler.

versos fontes aquarum et in cunctas valles, si forte possimus invenire herbam, et salvare equos et mulos, et non penitus jumenta intereant. *Diviseruntque sibi regiones, ut circuirent eas; Achab ibat per viam unam et Abdias per viam altéram seorsum.

Cumque esset Abdias in via, Elias 7 occurrit ei; qui cum cognovisset eum, cecidit super faciem suam et ait: Num tu es, domine mi, Elias? *Cui 8 ille respondit: Ego! vade et dic domino tuo: Adest Elias. *Et ille: 9 Quid peccavi, inquit, quoniam tradis me servum tuum in manu Achab, ut 17.18, interficiat me? * Vivit Dominus Deus 10 tuus, quia non est gens aut regnum, quo non miserit dominus meus te requirens, et respondentibus cunctis: Non est hic, adjuravit regna singula et gentes, eo quod minime reperireris. Et nunc tu dicis mihi: Vade et dic 11 domino tuo: Adest Elias! * cumque 12

**Reg., 16-portabit te in locum quem ego ignoro, (2-, 16-, 2-); et ingressus nunciabo Achab, et non inveniens te interficiet me; servus autem tuus timet Dominum ab infantia sua. **Numquid non indicatum 13 v.4. est tibi domino meo, quid fecerim, cum interficeret Jezabel Prophetas Domini, quod absconderim de Prophetis Domini centum viros quinquagenos et quinquagenos in speluncis, et paverim eos pane et aqua? **Et 14 nunc tu dicis: Vade et dic domino tuo: Adest Elias; ut interficiat me!

17,1. *Et dixit Elias: Vivit Dominus exer-15
28g.5,14-cituum, ante cujus vultum sto, quia
hodie apparebo ei.

Abiit ergo Abdias in occursum 16 Achab et indicavit ei, venitque Achab

^{5.} und n. b. B. umt. dW.vE.A: Bafferquellen. A: n. in alle Thaler. vE: vielleicht f. wir. B.dW.vE.A: Gras. yE: am Leben erh. B.dW.vE: n. nichts auszotten (umt.) laffen vom B.

^{6.} dW.vE: (ver)th. unter fich bas 2. 7. B.dW.vE.A: (n. er) erfannte (ihn) ... Bift bu es ...? — 9. B.dW.vE.A: Hand.

^{7.} S: Non tu.

^{8.} Al. † (p. Ego) Et dixit.

^{10.} B.vE: ließ er bas ... e. Eibschwur thun (fcws-

^{12.} u. es warbe ... er fanbe. B.vE: bag ich n. wußte. dW: tragt bich wohin ich n. weiß. A: an e. Ort bag iche n. w.

^{15.} dW: welchem ich biene. A: heute vor ihm er-

XVIII.

Elias Thesbites.

17 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ᾿Αχαὰβ τὸν Ἡλίαν, καὶ εἶπεν ᾿Αχαὰβ πρὸς Ἡλίαν. Εἰ σὰ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραήλ; ¹8 Καὶ εἶπεν Ἡλίας. Οὐ διαστρέφω ἐγὼ τὸν Ἰσραήλ, ὅει ἀλλ᾽ ἢ σὰ καὶ ὁ οἰκος τοῦ πατρός σου, ἐν τῷ καταλιπεῖν ὑμᾶς τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν καὶ πορευθῆναι ὀπίσω τῶν Βααλίμ. ¹9 Καὶ νῦν ἀπόστειλον καὶ συνάθροισον πρός με πάντα Ἰσραήλ εἰς ὅρος τὸ Καρμήλιον, καὶ τοὰς προφήτας τοῦ Βάαλ τετρακοσίους πεντήκοντα, καὶ τοὰς προφήτας τοῦ Βάαλ τετρακοσίους πεντήκοντα, καὶ τοὰς προφήτας τοῦ Βάαλ τετρακοσίους πεντήκοντα, καὶ τοὰς προφήτας τοῦ Βάπεζαν Ἰεζάβελ. ²Ο Καὶ ἀπέστειλεν ᾿Αχαὰβ εἰς πάντα τὸν Ἰσραήλ, καὶ συνήγαγε πάντας τοὰς προφήτας εἰς τὸ ὅρος τὸ Καρμήλιον.

21 Καὶ προςῆλθεν 'Ηλίας πρὸς πάντα τὸν λαὸν καὶ είπε πρὸς αὐτούς ' Εως πότε ὑμεῖς γωλανείτε έπ' άμφοτέραις ταις ίγνύαις ύμων; εί έστι κύριος ο θεός, πορεύεσθε οπίσω αὐτοῦ, εἰ δὲ ὁ Βάαλ ἔστι, πορεύεσθε ὀπίσω αύτου. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς λόγον. 22 Καὶ είπεν 'Ηλίας προς τον λαόν 'Εγώ ύπολέλειμμαι προφήτης χυρίου μονώτατος, καὶ οἱ προφήται τοῦ Βάαλ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα ανδρες. 23 Δότωσαν οθν ήμιν δύο βόας, και έκλεξάτωσαν έαυτοῖς τὸν ένα, και μελισάτωσαν και έπιθέτωσαν έπι τών ξύλων, καὶ πῦρ μὴ ἐπιθέτωσαν καὶ ἐγὰ ποιήσω τὸν βούν τὸν ἄλλον, καὶ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ. 24 Καὶ βοάτε ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἐγοὸ έπικαλέσομαι έν όνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καὶ ὁ θεὸς ος αν ἐπακούση ἐν πυρί, ούτος έστι θεός. Καὶ απεκρίθησαν πας δ λαὸς καὶ είπεν 'Αγαθὸς ὁ λόγος 'ὅν ελάλησας'. 25 Καὶ είπεν 'Ηλίας τοῖς προφήταις τοῦ Βάαλ· 'Εκλέξασθε έαυτοῖς τὸν βοῦν τὸν ένα καλ ποιήσατε πρώτοι, ότι ύμεζ πολλοί, και έπικαλείσθε έν όνόματι θεού ύμων καὶ πύρ μη έπιθητε. 26 Καὶ έλαβον τὸν βοῦν καὶ έποίησαν, καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ

18. AB* έγὼ, B*ὁ. A²B: καταλιμαάνειν... ἐκορεύθης. 19. AB* (p. ἀκ.) καὶ. Β: τῆς αἰσχύνης (τἔ
Β. ΑΕΓΧ). Α²Β: τ. καὶ κεντ. 20. AB* τὸν. Β: ἐκισυνήγαγε. AB* (pr.) τὸ. 21. AB: προςήγαγεν. Β:
κάντας (κ. τ. λ. ΑΓΧ). AB: εἶκεν αὐτοῖς Ἡλιά...
* ὑμῶν. B* (alt.) ὁ. AB* (alt.) ἐστὶ († F). 22. AB
† (a. κυφ.) τὄ et (in f.) καὶ οἱ προφήναι τἔ ἄἰσυς
τετρακόσιοι (* FX). 23. AB* ἐν... ἐκλεξάσθασν
(c. FX). 24. AB* τῶν († F). B† (a. ὀν. κυφ.) τῷ
(* AEX). AB* ἐστὶ († FX). Β: εἶκον (-εν FX; AEX:
-αν). AB: Καὶὸν τὸ ξῆμα δ (c. FX). 25. AB: τῆς
αἰσχύνης (τῷ Β. FX)... (εἰὶ, 26) μόσχον (βῶν FX).
Β: ἐκικαὶἐσασθε (c. ΑΕΓΧ).

יִשְּׂרָשֵׁלְ : יִשְּׂרָשֵׁלְ וַיִּלְּפָּׁץְ אֶתְ-תַּנְּכִיאִים אָלְ-תַּרּ אַרְשָּׁרְ וַיִּאְבָׁעוֹ הָאַתָּה זָה עֹכֵר יִשְּׂרָאֵל אַרְשַּׁר הַשְּׁרָת אָבְיָה אָבִישְׁרָ הַפְּעָלִים: אַרְשַּׁר הַשִּׁרְתּ וְהָעִרְ בִּינִיאֵּי הַפַּעְלִים: אַרְשַּׁר הַשִּׁרְתֹּ וְהָעָרְ אִנְיִ אָתִּ-כְּלִי שִׁיְאֵלְ אַרְבַּער הַפּּרְמֵל וְאָתִּינְּכִיאֵּי הַפַּעְלִים: אָלִ-דְּּר הַפּּרְמֵל וְאָתִּינְכִיאֵּי הַפַּעְלִים: אָלִ-דְּּר הַפּּרְמֵל וְאָתִּינְכִיאֵּי הַפַּעְלִים: אָלְ-דְּר הַפּּרְמֵל וְאָתִּינְכִיאֵּי הַפַּעַלִים: אָלְ-דְּר הַפְּרְמֵל וְאָתִינְיִה אִׁכְלִי הַּיְּעָרִים: אַרְבָּע מֵאוֹת אִׁכְלֵי הָּלְּיָה הַפַּעַלִים: אַרְבָּע הַיִּלְית הָאָרָה אַרְבָּע מֵאוֹת אִכְלֵי הָּלְיהָי הַפַּעַלִים: אַרְבָּע הַאָּר בְּעָּר הַאָּרְהָּע מֵאוֹת אִכְלֵי הָּלְים:

וַיַּבָּשׁ אַלַיָּהוּ אַל־כַּל־הַעָּם וַיּאמֵר עד מתי אתם פסחים על-שתי הפעפים אָם־יָהוָה הַאָּלְהִים לְכִּרּ אֲחַלִּיוּ וְאִם־ תַבַּעַל לָכָוּ אַתַרֵיו וְלְאֹ־עָנָוּ הָעָם אֹתְוֹ 22 דֶבֶר: וַיָּאמֶר אֱלִיָּהוּ אֱלִ־הַעָּׁם אֲלִי נותרתי נביא ליהוה לבדי ונכיאי הַבַּעַל אַרְבַּע־מֵאָוֹת וַחֲמִשָּׁים אֵישׁ: 23 רַיִּתַנוּ־לָנוּ שָׁנַיִם פַּרָים רַיָבְחַרָוּ לַהֵם הַפָּר הַאָּתַד וַינַתּחָהוּ וִימָּימוּ עַל־-הַעַבִּים וְאֲשׁ לָא יִשִּׁימוּ וַאֲנִי אֲעֲשֵׂהּי על-העצים אָת־הַפַּר הַאָּחַד וְנַתַּתִּיּי אשים: אָקרָא בְשַׁם־יְהֹוָה אַלְהַיכֵם וַאַנִי וְהַיֵה הַאָּלְהֵים אֲשֶׁר־יַצְנֵה בָאֵשׁ הוּא הַאֵּלהַים וַיַּעַן כָּל־הָעָם וַיְּאִמְרְרּ טְוֹב ם הַדָּבַר: וַיּאֹמֵר אַלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּּעַל בַּחַרוּ לָכֶם הַפָּר הַאֶּחָדֹ רַצַשִּׁוּ רַאשׁנָה פֵּי אַתָּם הַרַבִּים וְקרָאוֹ בְּשֵׁם אֶלְהֵיבֵׁם 26 וַאָּשׁ כָא תַשִּׁימוּ: וַיַּקְחוּ אַת־הַפָּר אַשֶּׁר־נָתַן לָהָםֹ וַיַּצֵשׁוֹּ וַיִּקְרָאִוּ בִשְׁם־

> יתפטרת כי תשא כמנחג הספרדים .20 הפ' רגושה .21 יינושה

17 bin, Elia entgegen. * Und ba Abab Elia fabe, fprach Ahab zu ihm: Bift bu, ber 18 3fraet verwirret? * Er aber fprach: 3ch verwirre Ifrael nicht, fonbern bu und bei-

nes Batere Baus, bamit, bag ihr bes Derrn Bebot verlaffen habt und manbelt 19 Baglim nach. "Boblan, fo fenbe nun

bin und versammle zu mir bas gange Ifrael auf bem Berge Carmel, und bie vier hundert und funfzig Propheten Baals, auch die vier bunbert Bropheten bes

20 Dains, Die vom Tifch Ifebels effen. "Alfo fandte Abab bin unter alle Rinber Ifrael, und versammlete bie Propheten auf bem

Berge Carmel.

Da trat Elia zu allem Bolf und fprach: Wie lange bintet ibr auf beiben Seiten? Ift ber Berr Gott, fo wandelt ihm nach; ifts aber Baal, fo wanbelt ihm nach.

22 Und bas Bolf antwortete ibm nichts. *Da fprach Elia zum Bolt: 3ch bin allein abergeblieben ein Prophet bes Berrn, aber ber Bropheten Baals find vier hundert und

23 funfzig Dann. * Go gebet uns nun zween Farven, und laffet fie erwählen einen Farren, und ihn gerftuden und aufe Golg legen, und tein Feuer bran legen: fo will ich ben andern Farren nehmen und aufs Bolg legen, und auch tein Feuer bran le-

24 legen. * 60 rufet ihr an ben Ramen eures Bottes, und ich will ben Ramen bes herrn anrufen; welcher Gott nun mit Feuer antworten wird, ber fei Gott. Und bas gange Bolf antwortete und fprach:

25 Das ift recht! * Und Elia fprach ju ben Propheten Baals: Erwählet ihr einen Barren und machet am erften, benn euer ift viel, und rufet eures Gottes Namen

26 an, und leget fein Reuer bran. * Und fie nahmen ben Farven, ben er ihnen gab, und richteten zu, und riefen an ben Ra-

17. A.A: Bift bu ce.

in occursum Eliae. * Et cum vidisset 17 (Am.7, to eum, ait: Tune es ille qui conturbas act. 16,20 Israel? * Et ille ait: Non ego turbavi 18 Israel, sed tu et domus patris tui, qui dereliquistis mandata Domini et 16,31s. secuti estis Baalim. Verumtamen 19 nunc mitte et congrega ad me universum Israel in monte Carmeli, et Prophetas Baal quadringentos quin-16.33. quaginta, Prophetasque lucorum qua-(13.43. dringentos qui comedunt de mensa Jezabel. Misit Achab ad omnes fi- 20 lies Israel, et congregavit Prophetas in monte Carmeli.

Accedens autem Elias ad omnem 21 populum ait: Usquequo claudicatis Me. 6,24; in duas partes? Si Dominus est Jud. 6,31. Deus, sequimini eum; si autem Baal, sequimini illum. Et non respondit ei populus verbum. Et ait rursus 22 Elias ad populum: Ego remansi Prov.4! pheta Domini solus, Prophetae autem Baal quadringenti et quinquaginta viri sunt. * Dentur nobis duo boves, et 23 illi eligant sibi bovem unum et in frusta caedentes ponant super ligna, ignem autem non supponant; et ego faciam bovem alterum et imponam super ligna, ignem autem non supponam. * Invocate nomina deorum 24 vestrorum, et ego invocabo nomen Domini mei; et Deus, qui exaudierit 1Ch. per ignem, ipse sit Deus. Respondens omnis populus ait: Optima propositio! *Dixit ergo Elias Prophetis 25 Baal: Eligite vobis bovem unum et facite primi, quia vos plures estis, et invocate nomina deorum vestrorum, ignemque non supponatis. *Qui 26 cum tulissent bovem, quem dederat

eis, fecerunt, et invocabant nomen

^{17.} dW. R: ine (in foldes) Unglad bringet.

^{18.} Gebote ... manbelft.

^{19.} ben Berg. B: bee Gobenwalbe. dW: ber Afterte. (dW.A: jum Berge? vE: an ben B.)

^{21. 3}mo Gelten. (B: zwei zweifelhaften Gebanten!) dW: auf beibe G.bin. B: nicht ein Bort. dW.vE.A:

^{23.} gebe man ... fic erw. ... anb. F. jurichten.

^{22.} Al. † (p. quinquag.) Prophetaeque lucorum quadringenti.

^{24.} Al. † (in f.) quam locutus est Elias.

dW.vB.A: (junge) Stiere. vE: anelefen. A: in Stude hauen. dW: anb. St. opfern?

^{24.} vB.A: foll &. fein. B: ift G. B.dW.vE: Die (Sache) Reve tft gut. A: D. Borfclag ift febr g.

^{25.} B.dW: bereitet (opfert) ihn guerft. vE: richtet ihn 3. gu. A: ihr feib Biele. dW: bie Bielen. B: Meiften.

^{26.} dW: opferten ibn.

Βάαλ έκ πρωίθεν έως μεσημβρίας, και είπαν. 'Ω Βάαλ, ἐπάκουσον ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἦν φωνή, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις · καὶ διέτρεγον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ού έποίησαν. 27 Καὶ έγένετο μεσημβρία, καὶ έμυκτήρισεν αὐτοὺς 'Ηλίας καὶ είπεν 'Επικαλείσθε έν φωνή μεγάλη, ότι θεός έστιν, δτι άδολεσγία αύτῷ έστίν, καὶ άμα μήποτε χρηματίζει αὐτός, η μήποτε καθεύδει αὐτός, καὶ έξαναστήσεται. 28 Kal έπεκαλούντο έν φωνή μεγάλη, και κατετέμροντο κατά τὸν έθισμὸν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ ἐν σειρομάσταις ἔως ἐκχύσεως αἰματος έπ' αὐτούς, 29 και προεφήτευον έως ού παρήλθε το μεσημβρινόν. Καὶ εγένετο ώς ο καιρός του άναβήναι την θυσίαν, και ούκ ην φωνή και ούκ ήν ακρόασις.

30 Καὶ είπεν Ήλίας πρός τὸν λαόν. Προςαγάγετε πρός με. Καὶ προςήγαγε «ᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον. 31 Καὶ έλαβεν Ήλίας δώδεκα λίθους κατά άριθμόν φυλών τοῦ 'Ισραήλ (ώς έλάλησε κύριος πρός αὐτὸν λέγων Ίσραηλ έσται το όνομα σου), 32 καί φχοδόμησε τους λίθους εν ονόματι κυρίου, καί εποίησε θάλασσαν γωρούσαν δύο μετρητας σπέρματος χυκλόθεν του θυσιαστηρίου, 33 και επέθηκε τὰς σχίδακας επί τὸ θυσιαστήριον, καὶ εμέλισε τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ επέθηκεν έπὶ τὰς σχίδακας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον 34 και είπε · Λάβετέ μοι τέσσαρας ύδρίας ύδατος καὶ έπιχέετε έπὶ τὸ όλοκαύτωμα και έπι τας σγίδακας. 'και έποίησαν ούτως'. Καὶ είπε. Δευτερώσατε · καὶ έδευτέρωσαν. Καὶ είπε· Τρισσώσατε· καὶ έτρίσσευσαν. 35 Καὶ έπορεύετο το ύδωρ χυχλόθεν του θυσιαστηρίου, καὶ τὴν θάλασσαν ἔπλησαν ὕδατος. δο Καὶ ώς ήν καιρός τοῦ προςφέρεσθαι την θυσίαν, καὶ παρεγένετο Ήλίας ὁ προφήτης

26. AB: εἶπον (-ανΧ) * Επάκισον ήμῶν ὁ Βάαλ, ἐπ.ἡμ.(c. F?). 27. AB+(p. Ἡλ.) ὁ Θεσβίτης (* Χ). 28: τὸ κρίμα (τὸν ἐθ. FΧ). 29. AB: δειλινόν (μεσ. FX). Β* κ.ἀπ ἡν - fin. († ΑΕΓΧ). ABX+(in f.) καὶ ἐλάλησεν Ἡλ. ὁ Θεσβίτης πρὸς τὰς προφήτας τῶν προφοχθισμάτων, λέγων Μετάστητε ἀπὸ τὰ νῦν, καὶ ἐγῶ ποιήσω τὸ ὁλοκαντωμά με * καὶ μετέστησαν καὶ ἀπῆλθον (* FX). 30. B*κ. ἰάσ. - κατεσκ. († ΑΓΧ). 32. BFX+(p. κνρ.) καὶ ἰάσατο τὸ θνοιαστήριον τὸ κατεσκαμένον (* ΑΧ). 33. AB: ἐστοίβασε (ἐπὸθ. FX)... + (p. pr. θνσ.) ὁ ἐκοίησε (*?). 35. AB: διεπορεύετο... κύκλω (c. FX). 36. B: ἀνεβόησεν Ἡλ. εἰς τὸν ἐφανὸν (ὡς ἡν - προφήτης F).

36 מֵנִם: וַיְהָּיִּ בַּצְּלָוֹת הַפִּנְּחָה וַיִּצְּׁשׁ מַלֵּיִם: וַיְּהָּיִם מְּלְּיָהוּ לְכְלִּדְּהָעֶם גְּשִׁיְּ אֵלִיְּהוּ שְׁכְּיִם בְּמִּלְּהָ אֵלִיְהוּ שְׁכְּיִם בְּמִּסְבָּיִם נִיְּשְׁתְּשִׁלְּהוּ אֵלִיְּהוּ שְׁכְּיִם בְּמִסְפָּר שִׁלְיִּהוּ שִׁלְיִּהוּ בְּנִיִּשְׁתִּים עָשְׁתִּיִם נְיִבְּעָה אֵלִיִּהוּ שִּׁלְיִּה בְּנִיִּשְׁתִּיִם עָּעְבָּיִם וְיִבְּעָה אַלִּיִּהוּ מִיְבָּעִים וְיִבְּעָה שִׁנֵּוּ בִּיִּשְׁת בְּעָבִים וְיִבְּעָה שִּׁכְּיִּה בְּמִּים וְיִבְּעָה מִיְבַּתְּיִם עִיְבָּעִים וְיִבְּעָה שִׁלְּיִּה מִיְבְּעָה בְּעִּבְיִם וְיִבְּעָה וִיִּבְּעָּה וֹיִבְּעָה מִיְבָּתוֹ בְּעָּבְיִם וְיִבְּעָה עִיְבָּעִה מִיְבָּתוּ בְּעִּבְיִם וְיִבְּעָה עַּיְבִּעִּה מִיְבְּעִה עִיְבְּעָה עִּבְּיִם וְיִבְּעָה עִּבְּיִם וְיִבְּעָה מִיְבִּעִּה מִיְבְּעִה עִּבְּיִבְּים נִיְיִבְּעָה עִּבְּיִם וְיִבְּעָה מִּבְּיִבְּים בְּעִּבְּיִם וְיִבְּעָה וַיִּבְּעָה עַּבְּיִבְּים בְּיִבְּעָה וְיִבְּעָה עַבְּיִבְּעִה מִיְבְּעָה עִּבְּעִה וְיִבְּעָה בְּיִבְּעִה וְיִבְּעָה בְּיִבְּעִה וְיִבְּעָה בִּיִּבְּעִה וְנִבְּעִה בְּבְּעִים וְיִבְּעָה בְּיִבְּעִה וְיִבְּעָה בְּבְּעִבּים וְיִבְּעָה בְּבְּעִבְּים וְיִבְּעָה עִּבְּעִים וְיִבְּעָה עִּבְּעִים וּיִבְּעִים וְיִבְּעָה עִּבְּעִים וְיִבְּעָּה עִּבְּעִים וְיִבְּעָה עִּבְּבִּתוֹ בְּיִבְּעִיה עִּבְּעִים וְיִבְּעִּים וְיִבְּעָב עִּיִּבְּעִים וְּיִבְּעִים בְּיִבְּעִים בְּיִּבְּעִּים בְּיִבְּעִיּים בְּעִּיִּבְּתוּ וְיִבְּעִּת בְּיִבְּעִּיוֹם בְּעִּבְּעוֹי בְּעִּבְּתוֹי וְיִבְּעִיה עִּבְּיִים בְּעִּבְּיוֹי בְּעִּיוּ בְּבְּעִים וְיִבְּעִיה וְיִבְּעִיה בְּיִבְּיוֹי בְּבְּעִים בְּיִבְּעִייִּים וּיִבְּעִייִּי בְּיִבְּיוֹי בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּעִּייִים בְּיִבְּעִייִּים בְּיִּבְּיוּת בְּיִבְּיוּה בְּעִּיבְּיוֹי בְּיִבְּייוֹם בְּבְּיוֹים בְּבְּיוֹיוּ בְּבְּיוֹיוּ בְּבְּיוּי בְּבְּיוּב בְּבְּיוּה בְּיִבְּיוּה בְּיִבְּיוּ בְּיִּבְּיוּ בְּיִּייִּי בְּיוּייִּייִּייִייִּים בְּיוּבְּיוּת בְּיבְּיוּת בְּיִבְּיוּ בְּבְּיוּת בְּיוּבְּיוּת בְּיִּבְּיוּת בְּיבְּיוּת בְּיִבְּיוּ בְּבְיבְּיוּיוּיבְּיוּיוּ בְּבְּיוּיוּם בְּבְּיבְּיוּבְיוּבְיוּב בְּבְּים בְּיִבְּבְּיוּבְיבְּיוּיבְּיוּבְייִים בְּבְּבְם בְּיבְּבְּיב

v. 27. רפר סי

^{26.} man gem. hatte. dW: antworte uns. B.vE: noch (Jemand) ber (ba) antwortete, A: n. Riemand. B: schritten heftig bei b. A. her? (A: sprangen über

über ...)
27. B.dW.vE.A: mit lauter(er) Stimme. B: wenn er ja ein G. ift, weil er etwa ein Gespräch hat, ober w. er auf eine Seite gegangen, o. w. cr. e. Reise hat. dW: er tounte in Rachbenken, er f. bet Seite geg., er f. auf b. R. sein. vE: in tiefem R. ... in Beschäften. A: ift viell. im Gespräche, o. im Gaftsaus.

men Baals vom Morgen an bis an ben Mittag, und fprachen: Baal, erhore une! Aber es war ba feine Stimme noch Untwort. Und fie binften um ben Altar, ben 27 fie gemacht batten. * Da es nun Mittag warb, fpottete ibrer Elia und fprach: Rufet laut, benn er ift ein Gott, er bichtet, ober hat ju ichaffen, ober ift uber Belb, ober 28 fclaft vielleicht, bag er aufwache! "Und fie riefen laut, und ripeten fich mit Deffern und Pfriemen nach ihrer Beife, bis 29 bag ihr Blut hernach ging. *Da aber ber Dittag vergangen mar, weiffageten fle, bis bag man bas Speisopfer thun follte, und war ba feine Stimme noch Antwort noch Aufmerken.

Da fprach Elia zu allem Bolf: Kommt ber alles Bolt, zu mir! Und ba alles Bolt ju ibm trat, beilete er ben Altar 31 bes Berrn, ber gerbrochen mar, *unb nahm zwölf Steine nach ber Bahl ber Stamme ber Rinber Jafobs (zu welchem bas Wort bes herrn rebete und fprach: 32 Du follft Ifrael beigen), *und bauete von ben Steinen einen Altar im Namen bes Berrn, und machte um ben Altar ber eine 33 Grube, zwei Kornmaaß weit, "und richtete bas Golg gu, und gerftudte ben gar-34 ren und legte ibn aufs Golg, * und fprach: Bolet vier Cab Waffer voll, und gießet es auf bas Branbopfer und auf bas Holz. Und fprach: Thute noch einmal; und fie thatens noch einmal. Und er fprach: Thute gum britten Dal; und fie 35 thatens jum britten Mal. "Und bas Baffer lief um ben Altar her, und bie 36 Grube ward auch voll Waffer. "Und ba bie Beit war Speisopfer zu opfern, trat

27. U.L: fpottete ihr. 28. A.A: barnach ging. 34. A.A: Rruge voll Waffer.

· 28. dW.A: schnitten f. n. ihrem Gebranche. vE: r. ... bie hant auf. B: bis baß f. Bl. über fich her goffen. vE: an fich vergoffen. A: mit Bl. bebedt was ren. dW: Bl. herabstoß an ihnen.

29. B.dW.vE: vorbei(gegangen). A: vorüber. dW: raseten fie. (vE: sangen f. begeisterte Lieber!) dW: u. fein Gebor.

30. her ju mir! B: ergangte ... niebergeriffen. dW: ftellete ... wieber her. vE: banete ... w. auf. A: richtete ... gurecht. dW.vE.A: gerftoret.

31,: erging u. fpr.

Baal de mane usque ad meridiem, dicentes: Baal, exaudi nos! Et non erat vox mec qui responderet; transiliebantque altare quod fecerant.

* Cumque esset jam meridies, illu-27 debat illis Elias, dicens: Clamate voce majore; Deus enim est, et forsitan loquitur, aut in diversorio est aut Ps.121,4. in itinere, aut certe dormit, ut excitetur. * Clamabant ergo voce magna, 28
Lv.19,88 et incidebant se juxta ritum suum cultris et lanceolis, donec perfunderentur sanguine.

Postquam · autem transiit meri-29 18,10; tempus, quo sacrificium offerri sodies et illis prophetantibus venerat 29, Janie let, nec audiebatur vox, nec aliquis 2Rg.4,31. respondebat nec attendebat orantes: * dixit Elias omni populo: Venite 30 ad me! Et accedente ad se populo 19,10. curavit altare Domini, quod destructum fuerat, *et tulit duodecim la-31 Bs. 24,4. pides juxta numerum tribuum filiorum Jacob (ad quem factus est sermo Gn. 32,28 Domini, dicens: Israel erit nomen

86,10.
28g.
17,56.
altare in nomine Domini, fecitque aquaeductum quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris, *et com-33 posuit ligna divisitque per membra bovem et posuit super ligna, * et 34 ait: Implete quatuor hydrias aqua et fundite super holocaustum et super ligna. Rursumque dixit: Etiam secundo hoc facite! Qui cum fecissent secundo, ait: Etiam tertio idipsum facite! Feceruntque tertio, * et cur- 35 rebant aquae circum altare et fossa aquaeductus repleta est. * Cumque 36 v.29.. jam tempus esset, ut offerretur holo-

32. B.dW.vE: einen Graben. A: Baffergang. B: nach b. Beite zweier Raffe v. Samen. dW: vom Umfang zw. M. Saat. vE: welcher ... faffen fonnte. A: etwa zw. Furchen breit?

33. Bi legte b. S. orbentlich. dW: gurecht. A. fchichtete.

34. Simer voll 38. vE.A: Rruge. B: Blebers holt es.

35. B.dW: anch ben Graben fullete man?

36. dW: um bie 3. wenn b. Opfer gebracht wirb. vE: 3u b. 3. wo. A: ale es schon 3. war b. D. 3u br. (B: ale man b. Sp. opferte?)

nal eles · Kipes o Deòc Afforen nal Isaux καλ Ταρικήλ, σήμερον γνώτωσαν κάς ὁ λαὸς ούτος, ότι ου εί πύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ καί έγω δούλός σου, και διά σε πεποίηκα τα έργα ταύτα. 87 Επάκουσόν μου, κύριε, επάκουσόν μου, και γνώτω ό λαός ούτος, ότι σύ εί κύριος ό θεός και σύ έπεστρεψας την καρδίαν του λαού όπίσω. 38 Καὶ έπεσε πύρ παρά χυρίου έκ τοῦ οὐραγοῦ, καὶ κατέφαγε τὸ ὁλοκαύτωμα καί τὰς σχίδακας καὶ τοψς λίθους καὶ τὸν χοῦν, καί τὸ νόφο τὸ ἐν τῆ θαλάσση ἐξέλειξε τὸ πῦρ. 89 Καὶ είδε πας ὁ λαός, καὶ ἐποσον ἐπὶ πρός**απον αύτων** και είπον· 'Αληθώς κύριός έστιν ὁ θεός, κύριος αὐτός έστι θεός. 40 Καὶ είπεν Ήλίας πρός τον λαόν. Συλλάβετε τους προφήτας του Βάαλ · μηδείς σωθήτω έξ αύτών. Καὶ συνέλαβον αὐτούς, καὶ κατήγαγεν αύτους Ήλιας είς, τον γειμάρφουν Κισών καί

41 Καὶ είπεν Ήλίας τῷ Άγαάβ. Άνάστηθι καὶ φάγε καὶ πίε, ότι φωνή τοῦ ήγους τοῦ ύετου. 42 Καλ ανέστη 'Αχαάβ του φαγείν και πιείν και 'Ηλίας ανέβη έπι τον Καρμηλον, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔθηκε τὸ πρόςοπον αυτοῦ ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αυτοῦ. 43 Kal elne εφ παιδαρίφ αυτοῦ Ανάβηθι καὶ ἐπίβλεψον όδὸν τῆς θαλάσσης καὶ ἀνέβη και επέβλεψε το παιδάριον και είπεν Ούκ έστιν ούθέν. Καὶ είπεν Ήλίας Καὶ οὺ έπίστρεψον έπτάκις. 44 Καλ εγένετο έν τῷ έβδόμφ, καὶ ἰδοὸ νεφέλη μικρὰ ώς ίχνος άνδρός ανάγουσα ύδωρ. Καὶ είπεν 'Ανάβηθι και είπον 'Αγαάβ · Ζεύξον το άρμα σου και κατάβηθι, μη καταλάβη σε ο ύετος. 45 Καί έγένετο έως ώδε καὶ ώδε, καὶ ὁ οὐρανὸς συνεσκότασε νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο ύετος μέγας, καὶ ιππευσε καὶ ἐπορεύετο 'Αγαάβ έως Ίεζράελ. 46 Καὶ γεὶρ χυρίου έγένετο

36. B+(p. 'Isq.) ἐπάκυσόν μυ, κύριε, ἐπάκυσόν μυ σήμερον ἐν πυρὶ καὶ (*AFX) * σήμ. (+FX). AFX * π. ο λ. ἐτος. 37. Β: ἔστρεψας ἐπέστ. AFX). AB +(p. λαθ) τότυ (*F). 38. AB: τὰ ὁλοκαντώματα (τὸ ὁλ. ΕFX). Β pon. κ. τὸ ὕδ. - Φαλ. p. σχίδ. (c. AX). 39. Β: Καὶ ἔπεσε π. ο λ. ἐπὶ πρ. (c. F; sim. A)... 38. Β. Απε επόσω α. ο π. επέ πρ. (c. F., sinn, A.).

πος. ὁ θεὸς αὐτὸς ὁ θ. (c. F.; sinn, A.).

πατάγει (α, FX), Β: Κισσῶν (α, FX).

βηθι (α, FX)... τῶν ποδῶν (πδ ῆχ. F).

42. ΑΒ:
ἀνέβη ἀχ. (α. FX). Β: τὴν Κ. (τὸν Κ. FX; Α: εἰς
τὴν πορυφὴν τῷ Κ.).

43. Β* π. ἀνέβη († ΑΕΓΧ).

44. ΑΒ† (in.) Καὶ ἐπέστρονὸν τὸ παιδάριον ἐπτάμες
(*FX). ΑΒ: ἔπλαιε (ἄππ. F), 46, Β* ἐγ. († ΑΕΓΧ).

τὰςς απίσοτες mir. dW. (Ε. π.) ωειδεί φι επέσωτες !!

אַלְיַהוּ הַנָּבִיאֹ וַיאֹמֵר יְהוֹת אַלֹהי אַבָרָהָם וַצָּחַק וַיִּשְׂרָאֵל הַיִּוֹם יְוַיַּע אַתַּה אָלהַים בִּיִשֹּׁרָאַל וַאַנִי עַבְהַהְ וּבְדָבַרִיהָ עַשִּׁיתִי אֵת כָּל־הַדָּבַרים 37 האַלָּח: עַנַנִי יִהוָֹהֹ עַנִנִי וְיַדְעוּ הַעַם 38 הסבת את-לבם יָהוָה וַתִּאכֵל אָת־הַעֹלָה וָאָת־ 39 רירא פל־הלם ריפלף ויַאַמַרֹרְ יַהוֹה הוא האַלְתֹים יהוֹת ¤ הוא האלהים:• ויאמר אליהו להם הַפִּשָׂוּ וּ אָת־נְבִיאֵי תַבַּעַל אַישׁ אַל־ יָפָּלֵט מֶהָם וַיְתִּפְשׁוּם וַיִּוֹרַדֵם אַלּיָּהוּ

אַל־נַחַל קישון וישחטם שם: וַיָּאמֶר אלַיָּהוּ לְאַחָאָב עַלָה אַכֹל 42 ושתה פייקול המון הגשם: ויעלה אַחָאָב לַאָבל וַלְשָׁתִּוֹת וָאַלַיַּהוּ עַלָּה אַל־רָאשׁ הַפַּרְמֵל וַיִּנְחַר אַּרְצָה וַיָּשֶׂם 43 פַּנֵיר בֵּין בָּרָבֵּוֹ: וַיִּאַמֵר אֵל־נערוֹ עַלַה־נָאֹ הַבָּט זַרֵה־יַם רַיַּעַל רַיַבָּט וַיָּאמֶר אֵין מִאָּוּמָה וַיּאמֶר שָׁב שָׁבַע 44 פַּעַמִים: וַיָהוֹ בַּשָּׁבעִית וַיֹּאמֵר הנה־ עַב קשַנָּה פָכַף־אַישׁ עֹלָה מִיִם ויֹאמר צַלָה אָמָר אָל־אַחָאַב אַטר וַרֹד וַלא מחיעברכה הנשם: ויהיי עד וְהַשָּׁמֵיִם הִתְּקַדְרוּ עַבִים וְרוּחַ בַּשָׁם בָּדָוֹל וַיִּרְכַּב אַחְאָב וַיַּלֶהְ יָהוָה הַיִּתָה אֵל

Elia, ber Prophet, bergu, und fprach: Berr, Bott Abrahams, Ifaats und Ifraels, lag heute fund werben, bag bu Bott in Ifrgel bift und ich bein Rnecht, und bag ich foldes alles nach beinem Wort gethan 37 habe. "Erbore mich, Berr, erhore mich, bağ bieg Bolt wiffe, bağ bu, Berr, Gott bift, bag bu ihr Berg barnach befehreft! 38 * Da fiel bas Weuer bes herrn berab und frag Branbopfer, Bolg, Steine und Erbe, und ledte bas Baffer auf in ber Brube. 39 * Da bas alles Bolt fabe, fiel es auf fein Angeficht und ibrachen: Der Berr ift Gott, 40 ber Berr ift Gott! "Elia aber ibrach gu ihnen: Greift ble Propheten Baals, bag ibrer teiner entrinne. Und fie griffen fie, und Elia führete fie binab an ben Bach Rifon, und ichlachtete fle bafelbft.

Und Elia fdrach zu Abab: Bieb binauf. if und trint; benn es raufchet, als wollte 42 es fehr regnen. "Und ba Abab binauf gog, gu effen und gu trinten, ging Elia auf bes Carmels Spige und budete fich gur Erbe und that fein Saupt gwifchen 43 feine Rnice, * und fprach zu feinem Rnaben: Bebe binauf und fchaue gum Deere gu. Er ging binauf und ichauete, und fprach: Es ift nichts ba. Er fprach: Bebe 44 wieber bin flebenmal. "Und im flebenten Dal fprach er: Siehe, es gebet eine fleine Bolte auf aus bem Meer, wie eines Mannes Banb. Er fprach: Bebe binauf und fage Ahab: Spanne an und fahre hinab, bag bich ber Regen nicht ergreife. 45 * Und ehe man gufahe, warb ber himmel fdwarz von Wolfen und Wind, und fam ein großer Regen. Ahab aber fuhr und 46 gog gen Befreel. * Und bie Band bes Berrn tam über Elia, und er gurtete feine

caustum, accedens Elias Propheta ait: Domine Deus Abraham et Isaac et ach. 30,6 Israel, ostende hodie, quia tu es Deus Israel, et ego servus tuus et juxta 18,10. praeceptum tuum feci omnia verba haec. * Exaudi me, Domine, exaudi 37 me! ut discat populus iste, quia tu (Jaii,48 es Dominus Deus et tu convertisti Lv.9,34. cor eorum iterum. • Cecidit autem 38
3ad.6,21. ignis Domini et voravit holocaustum et ligna et lapides, pulverem quoque et aquam, quae erat in aquaeductu, lambens. * Quod cum vidisset omnis 39 populus, cecidit in faciem suam et (Zoch. ait: Dominus ipse est Deus, Dominus ipse est Deus! * Dixitque Elias ad 40 eos: Apprehendite Prophetas Baal et ne unus quidem effugiat ex eis! Quos cum apprehendissent, duxit eos Jud. 4.7. Elias ad torrentem Cison et inter10.28. fecit eos ibi.
15.28. Et ait Elias ad Achab: Ascende,
L.5,84. comede et bibe; quia sonus multae Et ait Elias ad Achab: Ascende, 41 17,1. pluviae est. *Ascendit Achab, ut 42 comederet et biberet; Elias autem ascendit in verticem Carmeli, et Jee. 5, 18. pronus in terram posuit faciem suam inter genua sua, et dixit ad puerum 43 suum: Ascende et prospice contra mare! Oui cum ascendisset et contemplatus esset, ait: Non est quidquam. Et rursum ait illi: Revertere (*** septem vicibus. * In septima autem 44 vice, ecce, nubecula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari. Oui ait: Ascende et dic Achab: Junge currum tuum et descende, ne occupet te pluvia. * Cumque se verteret huc 45 atque iluc, ecce, coeli contenebrati Jac. 5, 18. sunt, et nubes et ventus, et facta est pluvia grandis. Ascendens ita-

21,1.Jos. que Achab abiit in Jezrael. Et ma-46
(2,15; nus Domini facta est super Eliam,

dW: u. lenfe ihr S. herum. A: herum gel. haft. 38. B.vE.A: verzehrte.

^{40.} B: fein Mann v. ihnen. vE: ließ f. hinabführen. A: tobtete.

^{41.} B: ift ein Geraufch ba v. einem farten Regen. dW.vE: ich hore bas G. eines R.

^{42.} dW: hohe. B.A. Gipfel, B.dW.vB.A. (legte) f. Augeficht.

^{44.} Al. * currum tuum.

^{43.} dW: Diener. vB: Anechte. dW.vE: hin nach b. M. A: gegen bas M. B: bes Weges zum M. zu. 44. beim f. 202. B.dW.vE: fteiget ... (auf). vE:

überfalle. B.dW.A: aufhalte.
45. II. allmählig ward. B: mittlerweile. dW: unterboffen. vE: während bessen. A: als er sich hin n. her wandte... sinfter. dW.A: farter R. dW.vE: suhr hinweg (fort). B.A: feste sich auf. dW.vE. n. fam.

XIX.

Elias Thesbites.

έπὶ τον 'Hlar, καὶ συνέσφιγξε την όσφυν αυτοῦ καὶ έτρεχεν εμπροσθεν 'Αχαάβ εἰς 'Ιεζράελ.

ΧΙΧ. Καὶ ἀνήγγειλεν 'Αγαὰβ τῆ 'Ιεζάβελ πάντα όσα εποίησεν Ήλίας, και ώς άπέκτεινε τούς προφήτας έν βομφαία. 2 Καὶ ἀπέστειλεν 'Ιεζάβελ άγγελον πρός 'Ηλίαν και είπε· Τάδε ποιήσαισάν μοι οί θεοί και τάδε προςθείησαν, ότι ταύτην την ώραν αύριον θήσομαι την ψυχήν σου καθώς ψυχήν ένος έξ αὐτῶν. 3 Καὶ έφοβήθη 'Ηλίας καὶ ανέστη καὶ απηλθε κατά την ψυγήν αὐτοῦ, καὶ έργεται εἰς Βηρσαβεὶ η έστι τοῦ Ἰούδα, καὶ ἀφηκε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ. 4 Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῆ ἐρήμφ όδὸν ήμέρας, και ήλθε και ἐκάθισεν ὑποκάτο 'Ράθαμ, καὶ ήτήσατο την ψυγήν αὐτοῦ ἀποθανείν και είπεν 'Ικανούσθω νύν, λάβε δή την ψυγήν μου απ' έμοῦ, χύριε ότι ου χρείσσων είμὶ έγοι ύπερ τους πατέρας μου. 5 Καὶ έκοιμήθη καὶ υπνωσεν έκει υπό φυτόν καὶ ίδού τις άγγελος ήψατο αύτοῦ καὶ είπεν αὐτῷ. Ανάστηθι καὶ φάγε. 6 Καὶ ἐπέβλεψεν 'Ηλίας, καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας όλυρίτης καὶ καψάκης υδατος. καὶ ἀνέστη ''Ηλίας' και έφαγε και έπιε, και έπιστρέψας έκοιμήθη. 7 Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου έκ δευτέρου καὶ ηψατο αύτοῦ, καὶ είπεν αὐτῷ · 'Ανάστηθι καὶ φάγε, ὅτι πολλή ἀπὸ σοῦ ή όδός. 8 Καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγε καὶ έπιε, καλ έπορεύθη έν τῆ ζοχύι τῆς βρώσεως έχείτης τεσσαράκοντα ήμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας έως δρους Χωρήβ, ⁹καλ είςηλθεν έχει είς τὸ σπήλαιον καὶ κατέλυσεν έκει.

Καλ ίδου όπμα κυρίου πρός αὐτόν, καλ εἶπεν αὐτῷ· Τί σὰ ἐνταῦθα, Ἡλία; 10 Καλ εἶπεν Ἡλίας; Σηλῶν ἔζήλωκα τῷ κυρίφ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἰοὶ Ἰσραήλ· τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν καλ

וישנס מְתְנֵיוּ ריגד אחאב לאיזבל את כל-אשר עשה אליהו ואת כל יהַנְּבִיאֵים בַּחֲרֵב: וַתִּשָׁלַח אִיזֹבל אכיהו לאמר פהדיעשון אלהים ולה יוספרו פי אָשֶׂים אָת־נַפְשָׁהֹ כָּנָפִשׁ אחד מהם: וַיַלָדְ אָל־נִפְשׁוֹ וַיִּבֹא באר והוא-הלה במדבר וַיבֹא וַישׁב תחת רחם אחת וישָאל את־נפשו למות ויאמר י רב קח נפשי פי לא־טוב אנכי רגרמון אָחַד וָהַנָּה־זָה מַלָאַהְ נֹגַעַ בּוֹ וַיָּאמֵר 6 כָּוֹ קַרָּם אֲכָוֹל: וַיַבַּם וְהבָּה מַראַשׁתיו רישת רישב רישפב: רישב מלאה ויגע־בו פַּי רֵב מִמָּהָ הַדַּרָה: וַיַּקַם וַיִּאכַל וַיִּשְׁתֵּה וַיָּלֶהְ בָּלָח י הַאַכִילֶה הַהִּיא אַרְבַּעִים יוֹם וָאַרְבַּעים לַיְלָה עַד הַר האַלהים חרב: ויבא־שם אל־הַפַּערה י ויאמר לו מת-לף פה אל

> אחד ק' . 4. 4. בנ"א על . 3. פתח בז"ק . 5. ק

^{46.} AX † (p. 'Az.) το ελθείν. — 1. ABEX † (p. 'Iεζ.) γυναικὶ αὐτό (* FX). AB: α (ὅσα ΕΓΧ). A † (a. τὸς) πάντας. 2. Β* ἄγγ. († ΑΧ). AB † (p. εἰπε) Εἰ σὰ εἰ 'Hλ. καὶ ἐγὰ 'Iεζάβεὶ (* F). Β: ποιήσαι μοι ὁ θεὸς ... προςθείη (c. AΕΓΧ). 3. AB: Βηφο. γῆν s. τὴν 'I. (c. FX). 4. Α*Β: 'Ραθμέν (c. F). AB: ἐγὰ εἰμι (c. FX). 5. AB * ἄγγ. († F). 6. Α¹ΕΓΧ: καμψάκης. AB * 'Hλ. († FX). 7. Β: 'Ανάστα (c. AΕΓΧ). AB* καὶ († FX). 8. Β*τῆ († AFX). ΑΧ: ὄφ. τὸ θεῷ τῷ Χ: 9. AB* αὐτῷ († ?).

^{46.} bis ba man tommt: dW: l. A. poraus.

^{1.} alle bie Pr. mit. dW.A: getöbtet.
2. (Bgl. 1 Sam. 14, 44, 1 Kön. 2, 23.) B.dW: m. will ich. dW.vE.A: wie ber Seele eines Jegl. (Jeben) von ihnen.

^{3.} B.dW.vE: ging (fort) um f. Lebens willen? dW: Rnappen, vE: Rnecht,

Lenden und lief vor Ahab bin, bis er kam gen Jesreel.

XIX. Und Ahab fagte Ifebel an alles, mas Elia gethan hatte, und wie er hatte alle Propheten Baals mit bem Schwert 2 erwurget. *Da fandte Ifebel einen Boten ju Elia und ließ ihm fagen: Die Sotter thun mir bieg und bas, wo ich nicht morgen um biefe Beit beiner Seele 3 thue, wie biefer Seelen einer! *Da er bas fabe, machte er fich auf und ging, wo er hin wollte, und tam gen Ber Seba in Buba, und ließ feinen Anaben bafelbft. 4 " Er aber ging bin in die Bufte eine Ta= gereife, und tam binein, und feste fich unter eine Bachholber und bat, baß feine Seele fturbe, und fprach: Es ift genug, fo nimm nun, Berr, meine Seele, ich bin 5 nicht beffer benn meine Bater. * Und legte fich und ichlief unter ber Bachholber. Und fiebe, ber Engel rubrete ibn und fprach ju ihm: Stehe auf und if. 6 " Und er fabe fich um, und fiebe, ju feinen Saupten lag ein geröftetes Brot und eine Ranne mit Baffer. Und ba er gegeffen und getrunten hatte, legte er fich wieber 7 fcblafen. "Und ber Engel bes Berrn tam gum andern Dal wieder und ruhrete ibn, und fprach: Stehe auf und if, benn bu 8 haft einen großen Weg vor bir. er ftand auf und ag und trant, und ging burch Rraft berfelben Speise vierzig Tage und vierzig Nachte bis an ben Berg Got-9 tes Boreb, "und fam bafelbft in eine Soble und blieb bafelbft über Racht.

Und fiehe, bas Wort bes herrn tam zu ihm und fprach zu ihm: Was machft bu 10 hier, Elia? *Er fprach: 3ch habe geeifert um ben herrn, ben Gott Zebaoth, benn bie Rinder Ifrael haben beinen Bund

4. 5. U.L: Bacholber.

v.12. accinctisque lumbis currebat ante (Jer.12,5 Achab, donec veniret in Jezrael.

18,4. Nunciavit autom account 16,31. zabel omnia quae fecerat Elias, et 18,44.22 quomodo occidisset universos Pro-Nunciavit autem Achab Je-(2ng. quomout occursos. Misitque Jezabel 2 nuncium ad Eliam, dicens: Haec 22,23. mihi faciant dii et haec addant, nisi hac hora cras posuero animam tuam sicut animam unius ex illis! *Ti- 3 muit ergo Elias et surgens abiit. quocumque eum ferebat voluntas, Jos. 19,2. venitque in Bersabee Juda et dimisit ibi puerum suum, *et perrexit in 4 desertum viam unius diei. Cumque venisset et sederet subter unam juni-Nm. perum, petivit animae suae ut more-^{11,18}_{Job.7,16}, retur, et ait: Sufficit mihi, Domine! Jon. 4.3. tolle animam meam, neque enim melior sum quam patres mei. Pro- 5 (Gn. jecitque se et obdormivit in umbra (Act. 12, : juniperi, et ecce, Angelus Domini tetigit eum et dixit illi: Surge et comede! *Respexit, et ecce, ad caput 6 suum subcinericius panis et vas aquae; comedit ergo et bibit et rursum obdormivit. * Reversusque est 7 Angelus Domini secundo et tetigit eum, dixitque illi: Surge, comede! grandis enim tibi restat via. * Oui 8 cum surrexisset, comedit et bibit et ambulavit in fortitudine cibi illius Bx.24,18. quadraginta diebus et quadraginta Me.4,2pp;noctibus usque ad montem Dei Ho-Bbr.11, 22 reb; cumque venisset illuc, mansit 9
Ex.23,22 in spelunca.

Et ecce, sermo Domini ad eum, dixitque illi: Quid hic agis, Elia? *At 10 v.16. ille respondit: Zelo zelatus sum pro (2016: Domino Deo exercituum, quia dere-Pa.68,10-liquerunt pactum tuum filii Israel;

^{4.} benn ich bin. B: Bachh. Bufch. A: Baum. dW.vE: Ginfterfrauch, B: bat für f. S. baß f. ft. vE: wunschte zu fterben. dW.A: w. fich ben Lod. (dW: mein Leben?)

5. fiebe ba ein G. dW: fchlief ein. A: I. f. nieber

^{5.} Aebe ba ein C. dW: schlief ein. A: l. s. nieber n. entschl. vE: Als er s. niebergel. hatte u. eingeschl. war.

^{6.} ein Rrug. B.vK: fcanete (bin). dW: blidte

^{1.} Al.: Proph. Baal. 2. Al. * mihi.

^{5.} Al. * Domini. 6. Al.: Et respexit.

^{10.} Al.: pactum Domini.

um fich. dW: e. Rucen. dW.vE: auf heißen Steinen gebaden. B: auf Roblen. A: Afchiuden ... Gefchirr. dW.vE: Und er af u. tr. A: Alfo af ...

^{7.} dW.vE.A: weiten. B: ber 2B, wirb bir gu groß fein ?

^{8.} B: in Rr. biefer,

^{9.} dW.vE: übernachtete.

^{10.} B.dW.vE.A: far b. 6.

XIX.

Elias Thesbites.

τούς προφήτας σου απέκτειναν έν δομφαία. καὶ ὑπελείφθην έγὰ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι την ψυγήν μου λαβείν αὐτήν. 11 Καὶ είπεν Εξελεύση και στήση ένωπιον κυρίου έν τῷ ορει. ίδου πύριος παρελεύσεται. Καλ πρεύμα μένα κραταιόν διαλύον όρη και συντρίβον πέτρας ενώπιον χυρίου, οὐκ εν τῷ πνεύματι χύριος: καί μετά τὸ πνεύμα συσσεισμός, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμος κύριος. 12 και μετά τὸν συσσεισμὸν πύρ, ούκ ἐν τῷ πυρὶ κύριος καὶ μετὰ τὸ πύρ φατή αύρας λεπτής. 18 Καλ έγένετο ώς ήκουσεν Ήλίας, καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόςωπον αύτου εν τη μηλωτή αύτου, και εξήλθε και έστη παρά τὸ σπήλαιον. Καὶ ίδου πρὸς αὐτὸν Φωνή και είπε· Τι σοι ένταῦθα. 'Hila: 14 Καὶ είσεν 'Ηλίας · Ζηλών εξήλωκα τῷ πυρίφ παντοκράτορι, ότι έγκατέλιπον την διαθήκην σου οι υίοι Ισραήλ, και τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν καλ τούς προφήτας σου απέκτειναν έν φομφαία, και ύπολέλειμμαι έγώ μονώτατος, και ζητούσι την ψυγήν μου λαβείν αὐτήν. 15 Καὶ είπε κύριος πρός αὐτόν · Πορεύου καὶ άνάστρεφε εἰς όδόν σου, καὶ ήξεις είς όδον ερήμου Δαμασκού και γρίσεις τον 'Αζαὴλ εἰς βασιλέα ἐπὶ Συρίαν, ¹⁶καὶ τὸν 'Ιοὺ υίον Ναμεσοί γρίσεις είς βασιλέα έπλ Ισραήλ. καί τὸν Έλωσαιὸ νίὸν Σαφάτ έξ Άβελμεουλά γρίσεις είς προφήτην άντι σού. 17 Και έσται, τον σωζόμενον έχ φομφαίας 'Αζαήλ θανατώσει 'Ιού, και τον σωζόμενον έκ δομφαίας 'Ιου θαrarages 'Eligeni'. 18 nai narakelwa èr 'Igραήλ έπτα γιλιάθας άνδρών, πάντα τα γόνατα α ούκ έκαμψαν γόνυ τη Βάαλ, και παν στόμα ο ού προςεκύνησεν αύτφ.

19 Καὶ ἀπῆλθτεν "Ηλίας' ἐκεῖθτεν καὶ εὐρίσκει 'ἐκεῖ' τὸν 'Ελισαιὸ τιὸν Σαφάτ , καὶ
10. Α*Β: ὑπολέλειμμαι (c. FX). 11. ΑΒ † (p. 'Εξ.)
ενῦριον (* FX). Β † (α. πν.) ἰδὰ (* ΑFX). 13. ΑΒ: τὰ (καρὰ FX). Β*τὸ († ΑΕΓΧ). ΑΒ: σὸ (σοι FX). 14.
Α'Χ (pτο τ. διαθ. σὸ) σε. ΑΕΓΧ * (sq.) καὶ. ΑΒ: καθείλαν (κατέσκ. FX). 15. ΑΒ * (p. Πορ.) καὶ († FX)...
(bis) τὴν ὁδὸν (* τὴν ?) ... † (p. Δ.) καὶ ῆξεις (* ΕΓΧ)
... β. τῆς Συρίας (c. FX). 16. Β * ἐξ Δβελμ. († F; sim.
ΑΕΧ). 18. ΑΒ: καταλείφεις ... *τὰ ... ἀκλασαν γ.
(* γ. ΑΧ) τῷ Β. (c. FX). 19. ΑΒ * Ἡλ, cι ἐκεῖ († FX).

πὸφὲτει.

מַזְבָּחֹתֵיהָ הַּרָּסוּ וָאת־נָבִיאִיהְ הַרְגִּוּ בחרב ואותר אני לבדי ויבקשו את־ לקחתה: ויאמר מפרק וּמְשַׁבַּר סְלַנִים לַפְנֵי יָהוָה לַא בַרְוּחַ יהוה ואחר הרוח לעש לא ברעש מו יהוה: ואחר הרעש אש לא באש יהוה ואחר האש סול דממה דפה: אכיהו י כשמע באדרתו ויצא ויעמד פתח המערה והנה אליו לול ויאמר מה-כָּה פָה 14 אליהו: ויאמר ספא ספאתי ליהוה: צבאות כי נָבִיאֵיך הַרְגִּוּ בַחֲרֵב וַאָנַתַר אַנִּיּ טוניבקשר את־נפשי לפחתה: ניאמר יָהוַהֹ אֱלֶיוּ לַךְ שִׁוּב לְדַרְכְּךָ מִדְבַּרַה ומשחת אתי ראַרַם: וָאָתֹ יַהְוּא בַּוֹרַנְּמִשִּׁי قار شقع זו תַּמְשַׁח לְנַבֵּיא תַּחְתַּיד: וְדָיַה הַנְּמַלֵּט מחרב חואל ימית יהוא והנמלט 18 מחרב יהוא ימית אַלִּישׁע: וְהַשְּׁאַרְתֵּי בישראל שבעת אלפים כל־הברכים אשר לא־כרעוּ לַבּעַל וְבָּל לא-נשק

פּן שַׁפָּם וְהַּוּא חֹרֵש שְׁנִים־עָשְׁר וַיַּלֶּךְ מִשְּׁם וַיִּמְבְּא אָת־אָלִישְׁע

> יהב' בפרורו .15. ארב' בפרורו מלרע .18.

10. B: niebergeriffen. dW.vE.A: gerftoret. dW: trachten mir b. L. gu n. vE.A: tr. m. u. b. (n. meinem) 2. ee (mir) gu n. B: suchen m. Seele bag f. f. wegn. mochten.

verlaffen, und beine Altare gerbrochen, und beine Bropheten mit bem Schwert ermurget, und ich bin affein übergeblieben, und fle fteben barnach, bag fle mir mein Leben 11 nehmen. * Er fprach: Bebe beraus unb tritt auf ben Berg por ben Berrn. Und fiebe, ber Berr ging vorüber, und ein gro-Ber ftarter Binb, ber bie Berge gerrif und bie Felfen gerbrach, vor bem Berrn ber, ber herr aber mar nicht im Binbe. Rach bem Winde aber tam ein Erbbeben, aber ber Berr war nicht im Erbbeben. 12 " Und nach bem Erbbeben fam ein Reuer. aber ber Berr mar nicht im Feuer. Und nach bem geuer tam ein flilles fanftes 13 Saufen. * Da bas Elia borete, verhullete er fein Antlig mit feinem Mantel, und ging beraus und trat in bie Thur ber Boble. Und fiebe, ba tam eine Stimme gu ihm und fprach: Bas haft bu bier 14 zu thun, Glia? * Er fprach: 3ch habe um ben Berrn, ben Bott Bebaoth, geeifert, benn bie Rinber Ifrael haben beinen Bunb verlaffen, beine Altare gerbrochen, beine Bropbeten mit bem Schwert erwurget, und ich bin allein übergeblieben, und fie fteben barnach, bag fie mir bas Leben nehmen. 15 * Aber ber Bert fprach zu ihm: Gebe wieberum beines Weges burch bie Bufte gen Damaftus, und gebe binein und falbe 16 Safael jum Ronige über Sprien, * und Bebu, ben Sohn Rimft, jum Ronige über Ifrael, und Elifa, ben Sohn Saphats von Abel Debola, jum Propheten an beine 17 Statt. * Und foll gefcheben, bag, wer bem Schwert Bafaels entrinnet, ben foll Jehu tobten, und wer bem Schwert Jehu ent-18 rinnet, ben foll Elifa tobten. "Und ich will laffen überbleiben fieben taufend in Ifrael, nemlich alle Rnice, bie fich nicht gebenget baben vor Baal, und allen Mund, ber ibn nicht gefuffet bat. Und er ging von bannen und fand

18,50; altaria tua destruxerunt, Prophetas tuos occiderant gladio, derelictus sum •8.41 ego solus, et quaerunt animam meam ut auserant cam. * Et ait ei: Egre-11 Bz.23,21s dere et sta in monte coram Domino. Et ecce, Dominus transit et spiritus grandis et fortis subvertens montes et conterens petras ante Dominum: non in spirity Dominus; et post spiritum commotio: non in commotione Dominus: * et post commotionem 12 ignis: non in igne Dominus; et post (Job.4,16 ignem sibilus aurae tennis. * Quod 13 Bz. 8.6. cum audisset Elias, operuit vultum suum pallio et egressus stetit in ostie speluncae, et ecce, vox ad eum, dicens: Quid hic agis, Elia? *Et ille 14 v.te.. respondit: Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel: **.11,3. altaria tua destruxerunt, Prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus sum ego solus, et quaerunt animam meam ut auferant eam. * Et ait Dominus 15 ad eum: Vade et revertere in viam 15.18 tuam per desertum in Damascum, 2Rg.8,13. cumque perveneris illuc, unges Ha-2Rg. 9, 2s. 2ael regem super Syriam, et Jehu 16 Sir. 46,8. filium Namsi unges regem super Israel, Eliseum autem filium Saphat, 4,12. qui est de Abelmeula, unges Prophetam pro te. * Et erit, quicumque fu- 17 Sir.48,72. sgerit gladium Hazael, occidet eum 17,282,6,3,5 gerit gladium Hazael, occidet eum 11,282,13, Jehu, et quicumque fugerit gladium 27,202, Jehu, interficiet eum Eliseus. Et 18,08,11,40 derelinquam mihi in Israel septem 2,292. 8,12. millia virorum, quorum genua non sunt incurvata ante Baal, et omne os (Ps. 2, 12. quod non adoravit eum esculans Hes. 13,3 manus.

Profectus ergo inde Elias reperit 19

Elifa, ben Sohn Saphats, bag er pflu-

^{18.} Al.: universorum (pro viror.). S: manum.

^{13.} vE: fiellete fich an b. Gingang.

^{15.} Fomm n. falbe. B: in b. B. v. D. vE.A: wenn bu bahin fommft so f. B: hineint. so sollft bn ...
18. vE: werbe übrig beh. B: habe l. überbl. dW: laffe übrig. dW.vE: Alle bie ihre An. n. geb. ... ihn n. get. (haben) mit ihrem M.

^{12.} U.L: fill fauftes.

^{11.} vE.A: benn (unb) f. b. S. gehet vorüber? vE: g. gerfprengte. dW: B. gerreifenb u. g. gerfcmets-ternb. A: umfehrenb ... germalmenb. (A: ift nicht im ...?)

im ...?)
12. B: eine Stimme eines f. S. dW.vE: (ft.) f. Saufeln. A: bas S. fanfter Luft.

αύτος ήν αροτριών εν βουσί, και δωσεκα ζεύγη βοών ήν ενώπιον αύτου, και αντός εν τοις δώδεκα καὶ ἀπηλθεν ἐπὶ τὸν Ελισαιὲ Ήλίας, καὶ ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν την μηλωτην αὐτοῦ. 20 Καὶ κατέλιπεν Ελισαιε τους βόας, καὶ κατέδραμεν όπίσω 'Ηλίου και είπε · Καταφιλήσω τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου, καὶ ἀκολουθήσω όπίσω σου. Καὶ είπεν Πορεύου, ἀνάστρεφε τί πεποίηκά σοι; 21 Καὶ ανέστρεψεν από δπισθεν αύτοῦ, καὶ έλαβε τὸ ζεύγος τών βοών καὶ έθυσε, καὶ ηψησεν αυτά εν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν, καὶ ἔδωκε τῷ λαῷ καὶ Ιραγον καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη όπίσω 'Ηλίου, καὶ έλειτούργει αὐτῷ.

ΧΧ. Καὶ συνήθροισεν νίὸς 'Αδέρ βασιλεύς Συρίας πάσαν την δύναμιν αύτου, και τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἴπποι καὶ άρματα · καὶ ἀνέβησαν καὶ περιεκάθισαν έπὶ Σαμάρειαν, καὶ ἐπολέμησαν αὐτήν. 2 Καὶ απέστειλεν αγγέλους προς Αγαάβ βασιλέα Ισραήλ είς την πόλιν, 3 και είπε πρός αὐτόν: Τάδε λέγει υίος 'Αδέρ · Τὸ ἀργύριον σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστι, καὶ αἰ γυναῖκές σου και τὰ τέκνα σου τὰ κάλλιστα εμά έστι. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ εἰπε · Καθώς ελάλησας, κύριε μου βασιλεῦ · πός εἰμι έγο καλ πάντα τὰ έμά. 5 Καλ ἀνέστρεψαν οί αγγελοι καὶ εΙπαν . Τάδε λέγει ὁ υίὸς 'Αδέρ. 'Εγώ ἀπέσταλκα πρός σε, λέγων Το ἀργύριόν σου και το χρυσίον σου και τας γυναϊκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου δώσεις μοι, δότι ταύτην την ώραν αύριον έξαποστελώ τους παϊδάς μου πρός σε, και έξερευνήσουσι τον οίκον που και τούς οίκους τών παίδων σου, καὶ έσται πάντα τα έπιθυμήματα των όφθαλμων αὐτων, έφ α αν επιβάλωσι τας γείρας αὐτών και λήψωνται. 7 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραηλ πάντας τους πρεσβυτέρους της γης και είπεν 'αὐτοῖς' · Γνώτε δή καὶ ίδετε ὅτι κακίαν οὖτος

צָמַדִים לַפַּנִיו וְהָוּא בְּשָׁנֵים הֵעַשֵּׁר וַיַּעבר אַלַיָּהוּ אַלַיר וַיִּשׁלה אַהרְהִוּ יהו ויאמר אשקהדנא לאבי ולאמי ואלכה אחריה ויאמר לו לה שוב וַיַּפָּח אַת־צֵמֶד הַבָּקַר וַיִּזְבָּחָהוּ וּבָּכְכֵי הבשר ַרַיּאַבֶּלוּ וַיִּקַם <u>ויַל</u>ָּה רַיִּשׁׁרָתַהּוּ : •

יבורהַדר מֶלֶה־אַרָּם קבַץ אַתרּפָּל־ 🗶. תַילוֹ וּשָׁלשִׁים וּשָׁנֵים מֵלֶךְ אִתִּוֹ וְסְוּס על-שמרוו וילהם פַּה אַמַר בֶּן־הַדַּד כַּסִפְּהָ וּזְהַבָּה כִי־ וַנְשֵׁיה וּבְנֵיה הַשוֹבֵים כִי־הם: מַלַה־יִשְׁרַאֵּל אַלני הַפָּלֶר כְּדָּ אֲנִי המלאלים ויאמרו כה-אמר לאמר פַסְפַּה וּזָהַבְה וְנַשִׁיה וּבניה רעה זה מבקם

^{19.} AB: ἡροτρία (ἡν ἀρ. FX). AB rell.* (sq.) καὶ (†Ε)...* ἡν (†FX). B: ἐπ' αὐτόν (ἐπὶ τον Ἑλ. F). AB* Ἡλ... ἐπὲζδιψε τὴν μ. αὐτὰ ἐπ' αὐτ. (c. FX). 20. AB: τὰς (τὰς FX). A¹B* κ. τὴν μ. με († Α¹ΕΓΧ). B: εἰπεν Ἡλιὰ· (* Πορ.) Αναστρ. (c. AΕΓΧ). AB: ὅτι (τί FX). 21. AB: ἐξ ὅπ. (c. FX). B: τὰ ξεὐγη (τὸ ξ. ΑΕΧ).

Cap. XX μου. B p. XXI (c. A rell.). 1. B* βασ. Σ. († ΑΕΓΧ). AB al. † (p. pr. αὐτὰ) καὶ ἀνέβη καὶ περεικάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν... τριακονταδύο ... κ.

אש בחטף קמץ .20. ער כאן . 21. עד

πᾶς ἔππος καὶ ᾶρμα ... ἐπ' αὐτήν (c. FX). 2. Β *ἀγγέλες († ΑΕΓΧ). 3. Β*τὰ κάλλ. († FX). 4. Β *ὁ ... ἐγώ εἰμι (c. ΑΓΧ). 5. Β: ἀπέστειλα (c. FX; ΑΧ: ἀπέστοεψα) ... *(tert.) σε († ΑΓΧ). ΑΒ: ἐμοί (μοι FX). 6. Α²Β: ἀποστελῶ ... ἐρευνήσεσι (c. FX). ΑΒ: λήψονται (-ωνται Χ). 7. ΑΒ * αὐτοῖς († FX).

gete mit zwölf Joden vor fich bin, und er war felbit unter ben 3molfen. Und Elia ging zu ihm, und warf feinen Dan-20 tel auf ibn. # Er aber lief bie Rinber. und lief Elia nach und fprach: Lag mich meinen Bater und meine Mutter fuffen, fo will ich bir nachfolgen. Er fprach gu ihm: Gehe bin und tomm wieber, benn 21 ich habe etwas mit bir zu thun. * Und er lief wieber von ihm, und nahm ein 3och Rinber und opferte es, und fochte bas Kleisch mit bem Solzwert an ben Rinbern, und gab es bem Bolt, bag fie aßen; und machte fich auf und folgete Elia nach, und bienete ibm.

XX. Und Ben Sabab, ber König ju Chrien, verfammlete alle feine Dacht, und waren zwei und breißig Ronige mit ibm, und Rog und Bagen, und jog herauf und belagerte Samaria, und ftritte wiber 2 fle. "Und fanbte Boten ju Ahab, bem 3 Ronige Ifraele, in bie Stabt, * und ließ ihm fagen: Go fpricht Ben Babab: Dein · Silber und bein Gold ift mein, und beine Beiber und beine beften Kinder find auch *Der Ronig Ifraels antwortete und fprach: Dein Berr Ronig, wie bu gerebet haft, ich bin bein und alles, was 5 ich babe. * Und bie Boten famen wieber und fprachen: Go fpricht Ben Sabab: Beil ich zu bir gefandt habe und laffen fagen: Dein Silber und bein Golb, beine Beiber und beine Kinder follft du mir ge-6 ben: * fo will ich morgen um biefe Beit meine Rnechte zu bir fenben, baß fie bein Baus und beiner Unterthanen Baufer besuchen, und was bir lieblich ift, follen fie in ihre Banbe nehmen und wegtragen. 7 * Da rief ber König Ifraels alle Aelteften bes Lanbes, und fprach: Mertt und febet,

> 19. A.A: felbft bei bem gwolften. 7. U.L. allen Melteften.

duodecim jugis boum, et ipse in duodecim jugis boum arantibus unus erat; cumque venisset Elias ad eum, 28g.1,8 misit pallium suum super illum. *Qui 20 z,13. Es. 22,21. statim relictis bobus cucurrit post L.s. Eliam et ait: Osculer, oro, patrem Ga. 31,28. meum et matrem meam, et sic sequar te. Dixitque ei: Vade et revertere: quod enim meum erat, feci tibi. Reversus autem ab eo tulit par 21 boum et mactavit illud, et in aratro 24,22. 18m.6,14 boum coxit carnes et dedit populo, et comederunt: consurgensque abiit et secutus est Eliam, et ministrabat ei.

Porro Benadad rex Syriae XX. congregavit omnem exercitum suum et triginta duos reges secum et equos et currus, et ascendens pugnabat 16,24. contra Samariam et obsidebat eam. * Mittensque nuncios ad Achab re- 2 gem Israel in civitatem * ait: Haec 3 dicit Benadad: Argentum tuum et aurum tuum meum est, et uxores tuae et filii tui optimi mei sunt. * Responditque rex Israel: Juxta verbum tuum, domine mi rex; tuus sum Jude.3,4. ego et omnia mea. * Revertentesque 5 nuncii dixerunt: Haec dicit Benadad. qui misit nos ad te: Argenfum tuum et aurum tuum et uxores tuas et filios tuos dabis mihi; *cras igitur 6 hac eadem hora mittam servos meos ad te, et serutabuntur domum tuam et domum servorum tuorum, et omne quod eis placuerit ponent in manibus suis et auferent. *Vocavit au- 7 tem rex Israel omnes Seniores ter-2Bg. 5.7. rae et ait: Animadvertite et videte

^{19.} bei bem awölften. dW.vE: 12 3. Rinber (gin: gen) por ihm her. B: über ihn.

^{20.} benn gebente, was ich bir gethan habe. B.vE: w. hab ich bir geihan? dW: [bebente] mas ... A: bas Meinige b. ich an b. gethan!

^{21.} ging ... ihr Bi. B: bas 3. A: ein Baar Dofen. B.dW.vE.A: folachtete. B.dW.vE: (bei) bem Ges fdirr. A: Bfinge.

^{1.} B: Geersmacht. vE.A: f. ganges D. Boltyglotten Bibel. A. T. 2. 206 1. Abth.

^{19.} Al. * (alt.) jugis boum.

^{5.} Al.: dixit.

^{3.} dW.vE.A: Söhne.

^{4.} dW: fageft. B.VE.A: (Es fei) Rach beinem Borte. dW.A: mas mein ift.

^{5.} Biewohl ich. B: 3ch habe zwar ... 6. doch ... burchfuchen. dW: fo [wiffe] bag wenn ich ... B: alles w. beine Mugen begehren ... legen u. wegnehmen. dW: beiner M. Luft ift, mit fich nehmen n. fortführen.

^{7.} dW: Erfennet boch u. f.

ζητεί, ότι απέσταλκε πρός με περί τών γυναικών μου καί περί των τέκνων μου καί τὸ άργύριον μου καὶ τὸ γρυσίον μου οὐκ ἐκώλυσα απ' αύτου. 8 Καὶ είπαν αύτῷ οι πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαός. Μὴ ἀκούσης καὶ μὴ θελήσης. 9 Καὶ είπε τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ ᾿Αδέρ. Εἴπατε τῷ χυρίφ ὑμῶν · Κατὰ πάντα όσα ἀπέσταλχας πρός τον δούλον σου έν πρώτοις ποιήσω, τὸ δε δήμα τούτο οὐ δυνήσομαι ποιήσαι. Καί απηλθον οι ανδρες και επέστρεψαν αυτφ λόγον. 10 Καὶ άνταπέστειλε πρὸς αὐτὸν υίὸς Αδέρ, λέγων Τάδε ποιήσαιέν μοι οί θεοί και τάδε προςθείνσαν, εί έκποιήσει ο γούς Σαμαρείας ταις δραξί παντί τῷ λαῷ τοις πεζοίς μου. 11 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ και είπεν ' Ίκανούσθω ύμιν' μή καυγάσθω ὁ χυρτὸς ὡς ὁ ὀρθός. 12 Καὶ ἐγένετο ότε απεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον (πίνων ην αὐτὸς καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ દેષ ઉપ્રમુખાદિ), મલો દીમક ૧૦૧૬ મલાછોય લેપ્ટર્ગ Οἰκοδομήσατε γάρακα. Καὶ ἔθεντο γάρακα έπὶ τὴν πόλιν.

13 Καὶ ἰδού προφήτης είς προςήλθε τῷ 'Αγαάβ βασιλεί 'Ισραήλ και είπε · Τάδε λέγει κύριος. Εί έωρακας πάντα τὸν ὅγλον τὸν μέγαν τούτον; ίδου έγω δίδωμι αυτον σήμερον είς τας γειράς σου, και γνώση ότι έγω κύριος. 14 Καὶ είπεν 'Αγαάβ · 'Εν τίνι; Καὶ είπε · Τάδε λέγει κύριος · Έν τοῖς παιδαρίοις τών άρχόντων των χωρών. Και είπεν 'Αχαάβ. Τίς συνάψει τὸν πόλεμον; Καὶ είπε · Σύ. 15 Καὶ ἐπεσκέψατο ᾿Αγαὰβ τοὺς παΐδας τῶν άρχόντων των χωρών, καὶ έγένοντο διακόσια τριάχοντα καὶ δύο καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο τὸν λαὸν πάντα υίὸν δυνάμεως, έπτά γιλιάδας, 16 καὶ ἔξῆλθε μεσημβρίας. Καὶ νίὸς Αδέο πίνων καὶ μεθύων έν Σοκχώθ αὐτὸς καὶ οἱ βασιλεῖς, τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς

פרשלח אלי לנשי ולבני 8 ולזהבי ולא מנעתי ממנו: ויאמרו פכ - הזיקנים 9 תשמע ולוא תאבה: ויאמר למלאכי בר-הדד אמרו לאדני המלה כל אשר-שלחת אל-עבדה בראשנה אעשה וְהַדָּבַר הֹזָה לָא אוּכַל לַעַשְּׂוֹת וַיַּלְכוּוֹ וישבתו דַבר: בורהדר ניאמר פהריצשון כי אלהים וכה יוספו אַס־יִשְׂפֹּלְ עֲפַר לָשָׁעָלִים לָכָל־הַעַם אַשֵּׁר 11 בּרָגְלֵי: וַיַּצָן מֵלָהְ־יִשְׂרָאֵל וַיָּאמֵר 12 דַבָּרוֹר אַל־יִתְהַלֵּל חֹנֵר כַּמְפַתַּח: וַיְהַי פשמע את־הדבר הזה והוא שתה הָרָא וְהַמְּלֶכֶים בַּסְּכִּוֹת וַיַּאמֵר אֵל־-עבדיו שימו וישימו על־העיר:

רהנה ונביא אחד נגש אל"אחאב מַלָה־יִשֹּׁרָאֵלֹ וַיֹּאמֶר כַּה אָמֵר יִהוֹה הראית את כל-ההמון הבדול הנה חַנְנִּי לִתְנַוֹ בְיַדָּהֹ הַיּוֹם וְיָדַעָתַּ בְּי־אַנֵי 14 יַהֹוָה: וַיָּאמֵר אַחָאַבּ בְּמִי וַיּּאמֵר פָּת־אָמַר יִהוָיָה ב<u>ּנע</u>ֵרֵי שַׂרֵי הַמָּדִינִוֹת רַיָּאמֶר מי־יָאָסָר הַמַּלְחַמה רַיָּאמֶר טו אתה: ויפקד את־נערי שרי הפדינות ושלשים וְאַחֲרֵיהֵם פַּקַד אָת־כַּל־הַעם כּל־ 16 בַּנֵי יִשִּׂרָאֵל שִׁבְעַת אַלְפִים: וַיֵּצְאִרּ בַּצַהַרָיָם וּבֵן־הַדָּל שׁתַּה שׁכּוֹר בּפִּכּוֹת הוא והמלכים שלשים־ושנים מלה

^{7.} AB: (pro τ. με) υίων με και περί των δυγατέρων με * (sq.) και ... άπεκώλυσα (c. FX). 9. AB: Λέγετε ... * Κατὰ ... ἀπῆραν (c, FX). 10. Β: ἀπέστειλε ... ποιήσαι μοι ό θεός και τάδε προςθείη (c. AE[F]X). AB: ἀλώπεξι (δραξί FX). 11. AB * ψμίν († FX). 12. A: ώς ἀπ. 13. B * πάντα († AEFX). AB: είς χείρας σάς (c. FX). 15. B: τὸς ἄρχοντας τὰ παιδάρια ... * n. δύο (c. AEFX). A † (a. τὸν λ.) σύμπαντα. 16. AB * καὶ († EFX).

^{7.} dW.vE: baß er Bofes (hier) vorhat. B: nach B. trachtet. (A: une nachftellet!) dW.A: verfaget. vE: Als ... fclug iche ihm u. ab.

^{8.} B.dW.vE.A: Melteften. 9. B.dW: warum ... gefchictt (gefanbt). vE.A: um was. B.dW: brachten (foldes gur) Antwort (wieber). vE: br. ihm bie Rebe. A: berichteten ihm. 10. (Bie 19, 2.) dW.vE.A: hinreicht bag a.B. bas

wie bofe ers vornimmt. Er bat ju mir gefandt um meine Beiber und Rinber. Silber und Gold, und ich habe ihm beg 8 nicht gewehret. *Da fprachen zu ihm alle Alten und alles Bolf: Du follft nicht 9 geborchen noch bewilligen. * Und er fprach zu ben Boten Ben Bababs: Saget meinem Berrn, bem Ronige: Alles, mas bu am erften beinem Rnecht entboten haft, will ich thun, aber bieß tann ich nicht thun. Und bie Boten gingen bin und 10 fagten foldes wieber. *Da fanbte Ben Babab ju ihm und ließ ihm fagen: Die Götter thun mir bieg und bas, wo ber Staub Samaria genug fein foll, bag alles Bolt unter mir eine Sandvoll bavon 11 bringe! * Aber ber Ronig Ifraels antwortete und fprach: Saget: Der ben Barnisch anlegt, soll sich nicht rühmen, als 12 ber ibn bat abgelegt. *Da bas Ben Babab borete (und er eben trant mit ben Ronigen in ben Gezelten), fprach er gu feinen Rnechten: Schicket euch. Und fie fcidten fich wiber bie Stabt. Und fiebe, ein Brophet trat zu Abab, bem Könige Ifraels, und fprach: So fpricht ber Gerr: Du haft je gefeben allen biefen großen Baufen; fiehe, ich will ihn heute in beine band geben, daß bu wiffen follft, 14 ich fet ber Deer. "Abab fprach: Durch wen? Er fprach: Go fpricht ber Berr: Durch bie Rnaben ber Lanbvogte. Er fprach: Wer foll ben Streit anspannen? 15 Er iprach: Du. * Da gablete er bie Rngben ber Landvögte, und ihrer waren zwei hundert und zwei und breißig, und

quoniam insidietur nobis; misit enim ad me pro uxoribus meis et filiis et pro argento et auro, et non abnui. Dixeruntque omnes majores natu 8 et universus populus ad eum: Non audias neque acquiescas illi. *Re- 9 spondit itaque nunciis Benadad: Dicite domino meo regi: Omnia, propter quae misisti ad me servum tuum in initio, faciam; hanc autem rem facere non possum. Reversique nun-cii retulerunt ei. Qui remisit et 10 19.2 ait: Haec faciant mihi dii et haec addant, si suffecerit pulvis Samariae pugillis omnis populi qui sequitur me! *Et respondens rex Israel ait: 11 Dicite ei: Ne glorietur accinctus aeque ut discinctus! * Factum est 12 autem, cum audisset Benadad verbum istud (bibebat ipse et reges in umbraculis), et ait servis suis: Circumdate civitatem! Et circumdederunt

19,107 18,4. Et ecce, Propheta unus accedens 13 ad Achab regem Israel ait ei: Haec dicit Dominus: Certe vidisti omnem multitudinem hanc nimiam? ecce. ego tradam eam in manu tua hodie, ut scias quia ego sum Dominus. * Et 14 Jud. 6,18. ait Achab: Per quem? Dixitque ei: Haec dicit Dominus: Per pedissequos principum provinciarum. Et ait: Jud. Quis incipiet praeliari? Et ille dixit: Tu. Recensuit ergo pueros 15 principum provinciarum, et reperit Jud.7,7. numerum ducentorum triginta duorum, et recensuit post eos populum, omnes filios Israel, septem millia; et egressi sunt meridie. Benadad 16 (16,9. autem bibebat temulentus in umbraculo suo et reges triginta duo cum eo, qui ad auxilium ejus venerant.

12. Al. * Benadad.

13. A.A: haft ja gefeben.

gablete nach ihnen bas gange Bolf aller

jogen aus im Mittage. Ben Babab aber

trant und war trunten im Gezelt, fammt

ben zwei und breißig Konigen, bie ibm au

16 Rinber Ifrael, fieben taufend Mann, *und

mir (meinen Fagen) folgt ... nehme. B: gu Sanbvollen

^{11.} ihn ablegt. dW: bas Schwert augurtet ... es lofet. vE: Ber gurtet ... welcher I. B.A: fich g. ... fich abgurtet.

^{12,} dW: Stellet ench. vB: Ruftet ench. B: Leget an. A: Belagert b. Stabt.

^{13.} Daft bu gef. ...? A: gange übergr. Menge. vE: bente noch.

^{14.} dW.E: Leute. A: bie fo jn gufe folgen ben. B.dW.A: Dberften ber Lanbichaften. vE: Borfteber. vE.A: anfangen. dW: Angriff thun.

^{15.} dW.vE.A: mufterte,

^{16.} am Mittag.

συμβοηθοί αὐτοῦ. 17 Καὶ ἔξηλθον τὰ παιδάρια των άργόντων των γωρών έν πρώτοις. καὶ ἀπέστειλεν υίὸς 'Αδέρ καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες Ανδρες ἔξῆλθον έκ Σαμαpelac. 18 Kai elner 'o Bagilevs'. El els είρήνην έκπορεύονται, συλλάβετε αὐτοὺς ζώντας καὶ εἰ εἰς πόλεμον έξῆλθον, συλλάβετε αὐτοὺς ζώντας. 19 Καὶ έξῆλθον έκ τῆς πόλεως τὰ παιδάρια τῶν ἀργόντων τῶν γωρῶν, καὶ ή δύναμις οπίσω αὐτῶν · 20 καὶ ἐπάταξεν έκαστος τον παρ' αὐτοῦ, καὶ έφυγε Συρία, καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἰσραήλ, καὶ σώζεται υίος Αδέρ βασιλεύς Συρίας έφ' ιππων ιππέων. 21 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ἔλαβε τούς ίππους καὶ τὰ ἄρματα, καὶ ἐπάταξε πληγήν μεγάλην έν Συρία.

²² Καὶ προςῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ίσραήλ, λέγων Κραταιού καὶ γνώθι καὶ ίδε τι ποιήσεις, ότι ἐπιστρέφοντος τοῦ ένιαυτού 'υίος Άδλο' βασιλεύς Συρίας άναβαίνει έπί σε. 23 Καὶ οἱ παίδες βασιλέως Συρίας είπον πρός αὐτόν. Θεός όρεων ὁ θεός Ἰσραήλ 'καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων', διὰ τοῦτο έκράτησαν ύπερ ήμας εάν δε πολεμήσωμεν αύτους κατ εύθύ, η μην κρατήσομεν ύπερ αύτούς. 24 Καί ποίησον κατά τὸ όημα τοῦτο Απόστησον τούς βασιλείς έκαστον είς τον τόπον αὐτοῦ, καὶ θοῦ ἀντ' αὐτῶν σατράπας, ²⁵ καὶ ἄλλαξον σὺ δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν πεσούσαν από σού, καὶ ίππον κατά τὸν ίππον καὶ ἄρματα κατὰ τὰ ἄρματα, καὶ πολεμήσομεν πρός αὐτοὺς κατ' εὐθύ, καὶ κραταιώσομεν ύπερ αύτούς. Και ήκουσε της φωτης αύτου, 26 Καὶ έγένετο έπικαι έποίησεν ούτως. στρέφοντος του ενιαυτού, και επεσκέψατο ό υίος Αδές την Συρίαν, και ανέβη είς Αφεκά είς πόλεμον επί Ίσραήλ. 27 Καὶ οἱ νίοὶ Ίσ-

זו עור אתו: וַיַּצָאוּ נַעַרֵי שָּׁרֵי הַמִּדִינִוֹת בַּרָאשׁנֵה וַיִּשְׁלַה בֵּן-הַדַּד וַיַּבֵּידוּ לוֹ 18 לַאמֹר אֲנָשִֿים יָצָאָר מִשְּׁמִרְוֹן: וַיָּאמֶר אם-לשלום יצאר תפשום חיים ואם 19 לַמַלְחֲמה יצאוּ חיים תּפְּשׁוּם: וְאֹלֹה יצאר מו-העיר נערי שרי המדינות ב וְהַחָיַל אֲשֵׁר אחריהם: וַיַּכּוּ אִישׁ וַיַּנְסוּ אֲרַם וַיִּרְ וַיִּפַּלֵט בַּן-הַדַּדֹ מֵלֶךְ אֲרָם עַל־סִוּס מֶלֶה ריצא ו2 ופַרַשִׁים: אַת־הַפִּוּס וָאָת־הָרֵכֶב וְהִפָּה בַאֲרֶם

וַיָּגַט הנביא אל־מַלה וַיָּאֹמֵר לוֹ לֵךְ הָתְחַוֹּלְ וְדֵע וּרְאָה אָת 23 מַלָה אַרם עלה עליה: אָלְהֵיהֶם עַל־בֵּוְ חַזָּקוּ מִנֵּנוּוּ וָאוּלֵם נלחם אתם בּמִישׁוֹר אָם־לָא נַחָזַק 24 מהם: ואת־הַזְּכַר הַזָּה עַשָּׁה הַסֵּר הַמְּלֶכִים אַישׁ מִמְּלְמוֹ וְשֵׂים פַּחָוֹת סי תַּחָתֵּיהָם: וָאַתַּה תִּמְנָה־כָּהַ ּ חַיְּל בַּחַיַל הַנֹּבָּל מֵאוֹתַה וְסִוּס־בַּפוּס וּ וְרֶכֶב פָּרֻבב וְנִלַּחֲמָה אוֹתַם בַּמִּישׁוֹר אָם־לָא נַחָזָק מַהַם וַיִּשָׁמַע לַלֹּלִם וַיָּהָיֹ לַתְשׁוּבַת הַשְּׁנָה וַיִּפָּקַד בֶּן־הַדָּד אָת־אַרֵם וַיַּעַל אַפֹּקַה 27 לַמַּלְחַמֵּה עִם־יִשִּׂרָאֵל: וּבְנֵי יִשִּׂרָאֵל

^{17.} Β: ἄρχοντες παιδάρια ... καὶ ἀποστέλλεσι 11. Β: αρχοντές παισαρία ... και αποστέλλοσι και ἀπαγγέλλοσι τῶ βασιλεῖ Συρίας (c. ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐξεληλύθασιν(c. FX). 18. ΑΒ*ό βασ. + αὐτοῖς (c. FX). Β: (bis) συλλαβεῖν ... * ἐξῆλθ. (c. ΑΕΓΧ). 19. ΑΒ: Καὶ μή ἐξελθάτωσαν (c. FX). Β: ἄρχοντα τὰ παιδάρια (c. FX). 20. ΑΒ*(pr.) καὶ († FX). Β † (p. αὐτδ) καὶ ἐδευτέρωσεν Εκαστος τὸν παρ ἀν-δίλ ΑΕΧ). τδ (*AFX)... ἐφ' ἵππυ ἶππέως (c. FX). 21. Β† (a. τὸς) πάντας (*AFX). 22. ΑΒ * τὸν ... καὶ εἰπεν (αὐτῷ)(c. FX). 23. Β† (a. εἶπ.) καὶ ... * πρὸς αὐτόν et ο (c. AEFX). AB: έκραταίωσεν (c. FX). B: εί μην (ή μήν FX; AEX: εί μή). AB: πραταιώσομεν (c. FX). 24. AB: τὸ ὁ. τἔτο ποίησον (c. FX)... τ. τ. αὐτῶν. 25. AB: ἀλλάξομέν σοι. B * ἀπὸ σῦ. AB: πατὰ τὴν ἔππ. 26. AB: ἐπιστρέψαντος ... * ὁ.

^{16.} B.dW.vE: halfen.

^{17.} dW.vE.A: u. man berichtete (fagte) ibm.

B.VE.A: Co find (her) ausgezogen.
19. jur Grade berausgez. dW: Jene aber zogen.
vE: Inbef 3. A: Alfo 3. aus.

^{20.} B.dW.vE: feinen Dann. A: ben Dt. ber ibm entgegen fam. B.dW.vE: auf einem R. (Bferb) mit (einigen) R. A: floh ju Bf. m. feinen R.

17 Bulfe getommen maren. "Und bie Rnaben ber Lanbvögte jogen am erften aus. Ben Babab aber fanbte aus, und bie fagten ibm an und fprachen: Es gieben 18 Danner aus Samaria. * Er fbrach: Greifet fle lebenbig, fle feien um Friebe 19 ober um Streits willen ausgezogen. * Da aber bie Anaben ber Landvögte maren ausgezogen und bas Beer ihnen nach, 20 folug ein jeglicher, wer ihm vorfam; und bie Sprer floben, und Ifrael jagte ihnen nach, und Ben Babab, ber Ronig zu Sprien, entrann mit Roffen und Reu-21 tern. * Und ber Ronig Ifraele jog aus, und foling Rog und Bagen, bag er an ben Sprern eine große Schlacht that.

Da trat ein Prophet jum Ronige Ifraels und forach zu ibm: Bebe bin und ftarte bich, und merte und fiehe, was bu thuft; benn ber König zu Sprien wird wiber bich herauf ziehen, wenn bas Jahr um ift. 23 Denn bie Rnechte bes Ronigs zu Sprien fpracen ju ibm: 3bre Gotter find Berggotter, barum baben fie uns angewonnen. D baf wir mit ihnen auf ber Ebene ftreiten mußten! Bas gilte, wir wollten ih= 24 nen angewinnen? *Thue ibm alfo: Thue bie Ronige weg, einen jeglichen von feinem Drt, und ftelle Berren an ihre Statte, 25 und orbne bir ein heer, wie bas heer war, bas bu verloren haft, und Rof und Bagen, wie jene maren, und lag une miber fie ftreiten auf ber Cbene. Bas gilte, wir wollen ibnen obliegen? Er geborchte 26 ihrer Stimme und that alfo. * A118 nun bas Jahr um mar, orbnete Ben Babab bie Sprer und jog berauf gen Aphek, · 27 wider Ifrael zu ftreiten. * Und die Rin-

* Egressi sunt autem pueri principum 17 provinciarum in prima fronte. Misit itaque Benadad; qui nunciaverunt ei, dicentes: Viri egressi sunt de Samaria. # Et ille ait; Sive pro pace 18 veniunt, apprehendite eos vivos, sive ut praelientur, vivos eos capite! * Egressi sunt ergo pueri principum 19 provinciarum ac reliquus exercitus sequebatur, * et percussit unusquis- 20 que virum, qui contra se veniebat, fugeruntque Syri et persecutus est eos Israel; fugit quoque Benadad rex Syriae in equo cum equitibus suis. *Nec non egressus rex Israel per-21 cussit equos et currus, et percussit Syriam plaga magna.

Accedens autem Propheta ad re-22 gem Israel dixit ei: Vade et confortare, et scito et vide quid facias; sequenti enim anno rex Syriae ascendet contra te. *Servi vero regis 23 Syriae dixerunt ei: Dii montium sunt dii eorum, ideo superaverunt nos; sed melius est, ut pugnemus contra v.as. eos in campestribus, et obtinebimus eos. *Tu ergo verbum hoc fac: 24 v.16.1. Amove reges singulos ab exercitu tuo et pone principes pro eis, * et 25 instaura numerum militum, qui ceciderunt de tuis, et equos secundum equos pristinos, et currus secundum currus quos ante habuisti, et pugnabimus contra eos in campestribus: et videbis quod obtinebimus eos. Credidit consilio eorum et fecit v.ve.25mita. * Igitur postquam annus
11,1. transierat, recensuit Benadad Syros * Igitur postquam annus 26 v.30. et ascendit in Aphec, ut pugnaret

21. dW.vE: n. richtete unter ... Rieberlage an. A: foling Sprien mit e. gr. R.

32. ber Dr. dW: Anf! fei mader u. überlege. vE: Geh! zeige bich ftart n. wiffe. B.A: thun follft. B: bie Sahrezeit wieberfommt. dW.vE: nach Umfehr (Umlauf) bes 3. A: im folgenben 3.

23. B: find f. und ju ftart gewesen. dW: haben f. b. Dberhand gehabt über nue. vB: übermaltigten f. une. A: h. f. une überwunden. B: Doch aber lagt ans ... dW: Aber wir wollen ... B.dW: ob wir nicht

... vE: vielleicht tonnen ... gewiß, wir werben ... A: barum ift beffer ... fo werben ...

13,17. contra Israel. * Porro filii Israel 27

24. Landpfleger an ihre Ctelle. dW.vE: entferne

19. Al. † (in f.) eos.

.. fepe Statthalter a. i. Statt. B.A: schaffe weg. B: Befehlehaber. A: Dberfte.

25. B.dW.vE: jable ... (ab). B: bas von bir ift gefallen. dW: bir gef. vE: bas gef. B.vE: fo (bann) wollen wir. B.vE: ob wir nicht ... vE: gewiß, wir

26. (Die B. 22.) B.dW.vE.A: mufterte.

ραήλ έπεσκέπησαν καὶ διοικήθησαν, καὶ παρεγένοντο είς απάντησιν αύτων και παρενέβαλεν Ισραήλ έξ έναντίας αὐτῶν ώςεὶ δύο ποίμνια αίγου, καὶ Συρία έπλησε την γην.

28 Καὶ προςηλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ είπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ· Τάδε λέγει κύριος ᾿Ανθ' ών είπε Συρία · Θεός δρέων πύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων αὐτός, καὶ δώσω την δύναμιν την μεγάλην ταύτην είς γειράς σου, και γνώση ότι έγω κύριος. 29 Καὶ παρεμβάλλουσιν ούτοι απέναντι τούτων έπτα ήμέρας και έγένετο τη ήμέρα τη έβδόμη, και προςήγεν ο πόλεμος, καὶ ἐπάταξεν Ἰσραηλ την Συρίαν έκατὸν γιλιάδας πεζών μια ήμέρα. 30 Καὶ έφυγον οί κατάλοιποι είς 'Αφεκά είς την πόλιν, και έπεσε τὸ τεῖγος ἐπὶ εἴχοσι καὶ ἐπτὰ γιλιάδας ἀνδρῶν των καταλοίπων και υίος Αδέρ έφυγε καί είς τον σον του κοιτώνος είς τά 81 Kal είπον οι παϊδες αὐτοῦ ταμιεῖον. πρός αὐτόν· 'Ιδού δή ήκούσαμεν ότι βασιλείς Ίσραηλ βασιλείς έλέους είσίν έπιθώμεθα οὖν σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας ἡμῶν καὶ σχοινία έπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν καὶ έξελθωμεν πρὸς βασιλέα Ίσραήλ, εί πως ζωογονήση τὰς ψυγὰς ήμων. 32 Καὶ περιεζώσαντο σάκκους επί τὰς όσφύας αὐτῶν καὶ ἔδησαν σχοινίοις τὰς κεφαλάς αὐτῶν, καὶ είπον τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ. Δοῦλός σου υίος 'Αδέρ λέγει ' Ζησάτω δη ή ψυγή μου. Καὶ είπεν Εί έτι ζη, άδελφός μου έστί. 38 Καὶ οἱ άνδρες οἰωνίσαντο καὶ έσπευσαν, καὶ ἀνελέξαντο τὸν λόγον αὐτοῦ έκ του στόματος αύτου και είπον : Αδελφός σου viòς 'Αδέρ; Καὶ είπεν Είζελθατε καὶ λάβετε αὐτόν. Καὶ έξηλθε πρὸς αὐτὸν υίὸς Αδέρ, και άναβιβάζουση αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα πρός αὐτόν. 34 Καὶ είπε πρός αὐτόν • Τὰς πόλεις ας έλαβεν ο πατής μου παρά τοῦ

הָתְפֵּקְדוּ וְכָלְכִּלֹּוּ וַיַּלְכִוּ לַקְרַאתם ַרַיַבְוַנֹר בְנֵי־יִשִּׂרָאֵל נֵגִיָּם כִּשִׁנֵי חַשִּׁפֵּי עַוֹּים וַאַרֶם מַלְאַוּ אָת־הַאַרֶץ:

רַיגשׁ איש האלהים ויאמר אל-מַלַה ישׂראל ויאמר פה-אמר יהוֹה אַשַּׁר אמרוּ אַרם אַלהי הרים יָהֹוָה וָלָא־אַלְהֵי עַמַקים הוּא וְנתתי 29 וַידַעָתַם כָּי ראַני יהוַה: ויַחַנָּר אַלַה נַבָּח אֵלַה שָׁבְעַת יַמִים וַיָהִי בּיַּוֹם הַשָּׁבִיעַי וַתּּקרבֹ המלחמה ויפֿוּ בני-יִשְׁרַאֵּל אַתּ־אַרַם מֵאָה־אֵלֶפּ רַנְלֵי ל בַּוֹוֹם אָחֲדוּ וַיַּנְּסוּ הַנְּוֹתַרֵים וּ אֲפֵקַה אל-העיר ותפל החומה על-עטרים ושבעה אלת איש תנותרים ובני נַס נַיַבא אַל־הַּעֵיר חֲדֵר בְּחַדֵר:

13 ויאמרו אליו עבדיו חפהונא שמענו בית ישראל בי־מַלְכֵי חֵסֶד בראשנה ארכי מופים בִּמְתַנֵיהֵם בַרַאשׁיהַם רַיַבֹאוּ אָל־מַלָּה וֹיִאִמָרוּ עַבְוּךּ בֶּן־הַדֵּד אָמֵר מְחִי נפשי ויאמר העודנו חי אחי הוא: 33 רָהַאַנָּשִׁיםֹ יְנַחֲשׁׁוּ וַיְמַהַּרֹוּ 34 עַל־הַּמֵּרְכַּבָה: וַיִּאֹמֵר אֶלָיוּ הַעָּרִים

^{27.} B rell. * καὶ διοικήθησαν († A) ... ἀπαντὴν (c, AEFX). A: παρενέβαλον οἱ νίοὶ. 28. AB: χεῖρα σήν (c. FX). 29. AB† (p. ἐγέν.) ἐν ... προςήγαγεν. 31. B: εἰπε τοῖς παισὶν αὐτὕ 'Οἶδα ὅτι (c. AEFX; AEX: Οἶδαμεν c. F: ηκόσαμεν). B: δἡ (ἐν AFX). AB: ζωογοήσει (-ση F). 32. B: ἔθεσαν (c. FX; AX: ἔθηκαν). AB: σχοινία ἐπὶ τ. π. (c. FX). A: Ζήτω. B: ἡμῶν (με ΑΕΓΧ). 33. Α¹Β: ἐσπείσαντο (c. FX). AB* (εq.) αὐτὕ ... πρὸς αὐτ. ἐπὶ τὸ ᾶ. (c. FX).

^{27.} B.dW.vE.A: wurden (auch) gemuftert. dW.vE: u. ausgeruftet. B: hielten fich jufammen? A: nahmen Speifevorrath. B.dW.vE.A: bie S. (er)fulleten b. L. 28. ber mt. A: Thaler. dW.vE: Berggott ... Thale

gott. B.dW.vE.A: will ich ... geben.

^{29.} I. ftr. gegen einander. B: ba ging ber Str. an. dW.vE: fam es gum Str.

^{30.} und s. e. Rammer. B.dW.yE: u. fam in b. St.

XX.

ber Ifrael orbneten fich auch, und verforgten fich, und zogen bin ihnen entgegen, und lagerten fich gegen fie, wie zwo fleine Beerben Biegen; ber Sprer aber mar bas Land voll.

Und es trat ein Dann Gottes bergu und fprach jum Ronige Ifraels: So fpricht ber herr: Darum, bag bie Sprer haben gefagt, ber Berr fei ein Gott ber Berge und nicht ein Gott ber Grunbe, fo babe ich alle biefen großen Saufen in beine Band gegeben, bag ibr wiffet, ich fei ber 29 Berr. * Und fie lagerten fich ftrade gegen jene, fieben Tage. Am fiebenten Tage gogen fle gubauf in ben Streit, und bie Rinber Ifrael ichlugen ber Sprer hunbert 30 taufend Rugvolfs auf Ginen Sag. * Und bie Uebrigen floben gen Aphef in bie Stabt, und die Mauer fiel auf die übrigen fieben und zwanzig taufend Mann. Und Ben Babab flohe auch in bie Stabt, von einer 31 Rammer in bie anbere. *Da fbrachen feine Rnechte zu ihm: Siehe, wir haben geboret, bag bie Ronige bes Baufes Ifrael barmbergige Ronige find; fo lagt uns Gade um unfere Lenben thun und Stricke um unsere Baupter, und jum Ronige Ifraels hinausgeben; vielleicht lagt er beine Seele 32 leben. * Und fie gurteten Gade um ibre Lenben und Stride um ihre Saupter, und tamen zum Ronige Ifraels und fprachen: Ben Babab, bein Rnecht, läßt bir fagen: Lieber, lag meine Seele leben. Er aber fprach: Lebt er noch, fo ift er mein Bru-33 ber. * Und bie Manner nahmen eilend bas Wort von ibm, und beuteten es für fich und fprachen: 3a, bein Bruber Ben Babab. Er fprach: Rommt und bringet ibn. Da ging Ben Gabab ju ihm beraus, 34 und ließ ihn auf ben Wagen figen, * und

29. A.A: an Saufen. U.L: in Streit.

dW: v. R. ju R. (A: in eine R. bie innerhalb e. anb. **A**. war.)

fprach zu ihm: Die Stäbte, die mein Ba-

31. B. gutige. dW.vB: guabige. dW: Sactuch aulegen. vE: Erauerfleiber. A: Erauergewand. dW: bid leben.

32. dW.vE: &. er nod? Er ift m. Br.

recensiti sunt, et acceptis cibariis profecti ex adverso castraque metati 1Me. sunt contra eos, quasi duo parvi greges caprarum; Syri autem repleverunt terram.

Et accedens unus vir Dei dixit ad 28

regem Israel: Haec dicit Dominus: v.22. Quia dixerunt Syri: Deus montium est Dominus et non est Deus vallium, dabo omnem multitudinem hanc grandem in manu tua, et scietis quia ego sum Dominus. * Di-29 rigebantque septem diebus ex adverso hi atque illi acies, septima autem die commissum est bellum; percusseruntque filii Israel de Syris centum millia peditum in die una. *Fu-30 gerunt autem, qui remanserant, in Aphec in civitatem, et cecidit murus super viginti septem millia hominum qui remanserant. Porro Benadad fugiens ingressus est civi-(22,25, tatem, in cubiculum quod erat intra *Dixeruntque ei servi 31 cubiculum. sui: Ecce, audivimus quod reges domus Israel clementes sint: ponamus (Gn. itaque saccos in lumbis nostris et funiculos in capitibus nostris, et egrediamur ad regem Israel: forsitan salvabit animas nostras. Accinxe-32 runt saccis lumbos suos et posuerunt funiculos in capitibus suis, veneruntque ad regem Israel et dixerunt ei: Servus tuus Benadad dicit: Vivat, oro te, anima mea. Et ille ait: Si adhuc vivit, frater meus est. *Quod acceperunt viri pro omine, 33 et festinantes rapuerunt verbum ex ore ejus atque dixerunt: Frater tuus Benadad! Et dixit eis: Ite et adducite eum ad me. Egressus est ergo ad eum Benadad, et levavit eum in currum suum. Oui dixit ei: 34 Civitates quas tulit pater meus a

^{28.} Al. * unus. 33. Al. † (p. pr. Benad.) vivit.

^{33.} bie Mr. bent. f. fich, n. nahmen ... n. er lieft. B: fpareten es eilenbe u. fasten bas v. ihm auf. dW: nahmen es als eine gute Borbebentung u. eileten n. ließen es fich beftatigen, ob es v. ihm fame. vE: riethen n. eilten n. hafchten, ob es ans ihm fei. 34. er fpr. dW.vE: [Benhabab] fpr.

πατρός σου αποδώσω σοι, και έξόδους θήσεις σεαυτφ έν Δαμασκφ, καθώς έθετο ὁ πατήρ μου έν Σαμαρεία και έγω έν διαθήκη έξαποστελώ σε. Καλ διέθετο αὐτῷ διαθήκην καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν.

35 Καὶ άνθρωπος είς έχ τῶν νίῶν τῶν προφητών είπε πρός τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐν λόγφ κυρίου · Πάταξον δή με. Καὶ οὐκ ήθέλησεν ο άνθρωπος πατάξαι αὐτόν. 36 Καὶ είπε πρός αὐτόν 'Ανθ' ών οὐκ ήκουσας τῆς φωνῆς χυρίου, ίδου συ αποτρέγεις απ' έμου και πατάξει σε ὁ λέων καὶ ἀπηλθεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εύρεν αὐτὸν ὁ λέων καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. 87 Καὶ ευρίσκει ανθρωπον αλλον και λέγει αυτώ: Πάταξον δή με. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, και πατάξας συνέτριψε. 38 Και έπορεύθη ο προφήτης και έπέστη τῷ βασιλεί έπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ κατεδήσατο τελαμώνι τοὺς όφθαλμούς αὐτοῦ · 89 καὶ έγένετο ώς παρεπορεύετο ὁ βασιλεύς, καὶ αὐτὸς ἐβόα πρὸς τὸν βασιλέα καλ είπεν. Ο δοῦλός σου έξηλθεν έπὶ τὴν στρατιάν τοῦ πολεμεῖν, καὶ ίδοὺ άνὴρ είς ήγαγε πρός με ανδρα και είπε μοι. Φύλαζον τουτον τον ανδρα. έαν δε έκπηδών έκπηδήση, καὶ έσται ή ψυχή σου άντὶ τῆς ψυχής αὐτοῦ ή τάλαντον άργυρίου στήσεις. 40 Καὶ εγένετο ώς περιεβλέπετο ὁ δοῦλός σου ώδε καὶ ώδε, καὶ ίδοὺ αὐτὸς οὐκ ἦν. Καὶ είπε πρός αὐτὸν ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ Ἰδού δικαστής σύ παρ έμοι εφόνευσας. 41 Καὶ έσπευσε και άφειλε τὸν τελαμώνα άπὸ τών όφθαλμών αὐτοῦ, καὶ ἐπέγνω αὐτὸν ὁ βασιλεύς Ισραήλ ότι έκ τών προφητών ούτος. 42 Καὶ είπε πρὸς αὐτόν. Τάδε λέγει κύριος. Διότι έξήνεγκας συ άνδρα όλεθριον έκ γειρός σου, ίδου ή ψυχή σου άντι της ψυχης αύτου, καὶ ὁ λαός σου άντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 48 Καὶ απηλθεν ὁ βασιλεύς Ἰσραήλπρὸς οίκον αὐτοῦ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος, καὶ ἔρχεται εἰς Σαμάρειαν.

36. B+(a. los) nal (* AEFX). AB* (bis) o ... evolσκει (c. FX). 37. A²B: εἶπε * αὐτῷ (c. FX) ... πατάξας σκει (c. F.A). 37. Α-Β: είπε ταυτω (c. F.A).... παταξας και (κ. πατ. ΕΕ). 38. ΑΒ: ἔστη (c. F.X)... † (p. βασ. † (p. βασ.

לַקַח-אַבי מאת אביה אשיב וָתִצוֹת הַשִּׁים לָהַ בְדַמֵּשֵׂל כּאַשֶׁר-שַׂם בשמרון ואני בַּבְּרֵית אַשַּׁלְּחָהַ ויכרת־לו ברית וישקחהו:

36 וַיִּמָאָן הַאָּישׁ לְהַפֹּתְוֹ : וַיָּאמֶר לוֹ יַצַן לא-שמעת בקול 37 וַיִּמְצַא אישׁ אחר וַיִּאמר הַכֵּי האיש 39 ויתחפש והוא צעק וַיּאמֶר עַכִּדְּהָ וּיַבַא כְקַרֶב־הַמַּלְחַמַּה וָהָבֶּה־אָּישׁ סָר וַיָּבֵא אֵלֵי אִישׁ וַיּאׁמֵר שמר את-הַאִּישׁ הַזֵּה אָם־הַפַּקַד יִפָּקַד וָהַיָּתָה נַפָּשָׁהְ תַּתַת נַפָּשׁוֹ אָוֹ כְכֵּר־ ם פַסָף תִּשָׁקוֹל: וַיָּהֵי עַבְרָּהְ עשׁה הַנָּה רַהַנָּה וָהָרָא אֵינֵנּרּ וַיֹּאמֶר אָלֵיוּ מֵלֶדְי יִשֹּׁרָאֵל פֵּן נִשְׁפָּטֵד אַתַּה חַרַצָּתִּי וו וימהר ויסר את־האפר מעל רַיַּפַר אֹתוֹ מֵלֶךְ יִשֹּׁרָאֵל כִּי מֵהַנְּבִיאֵים 12 הרא: ויאמר אליו פה אמר מחת וַזַעָת וַיַּבָא שָׁמִרְוֹנָה:

מעלר ס' .41. v.

XX.

ter beinem Bater genommen hat, will ich bir wieber geben, und mache bir Baffen gu Damaffus, wie mein Bater gu Camaria gethan bat, fo will ich mit einem Bund bich laffen. Und er machte mit ihm einen Bund und ließ ihn gieben.

Da fprach ein Mann unter ben Rinbern ber Bropheten zu feinem Rachften burch bas Wort bes Berrn: Lieber, fchlage mich. Er aber weigerte fich, ihn zu fcla-36 gen. *Da fprach er ju ibm: Darum, bag bu ber Stimme bes Berrn nicht haft gehorcht, fiehe, so wird bich ein Löwe fclagen, wenn bu von mir geheft. Und ba er von ibm abging, fant ibn ein Lowe 37 und folug ibn. * Und er fand einen anbern Mann und fprach: Lieber, fcblage mich. Und ber Mann fclug ihn wund. 38 * Da ging ber Prophet bin und trat gum Ronige an ben Weg, und verstellete fein 39 Angeficht mit Afche; * und ba ber Ronig vorüber jog, forie er ben Ronig an unb fprach: Dein Rnecht mar ausgezogen mitten im Streit, und fiehe, ein Mann mar gewichen und brachte einen Dann zu mir und fprach: Bermahre biefen Dann, wo man fein wird miffen, fo foll beine Seele anftatt feiner Seele fein, ober follft einen 40 Centner Gilber barmagen. "Und ba bein Rnecht hier und ba zu thun hatte, mar ber nicht mehr ba. Der Ronig Ifraels fprach zu ihm: Das ift bein Urtheil, bu 41 hafts felbft gefället. * Da that er eilenb

bie Afche von feinem Angeficht, und ber Ronig Ifraels fannte ibn, bag er ber Bro-42 pheten einer mar. "Und er fprach gu ibm: So fpricht ber Gerr: Darum, bag bu haft ben verbannten Dann von bir ge= laffen, wird beine Geele fur foine Seele fein,

43 und bein Bolt für fein Bolt. * Aber ber Rönig Ifraels zog hin unmuthe und zornig in fein Baus, und tam gen Samaria.

39. U.L: Silbers. 43. A.A: unmuthig.

35. dW.vE.A: Cobnen. dW.vE: au bem (einem) Andern. A: feinem Gefellen. (vE: Auf b. Befehl Je: hovas, folage mich.)

37. dW.vE.A. u. verwundete ihn. B: fo baß er ibn v.

38. verft. fic mit einer Binbe über ben Augen. 39. dW: ba trat e. D. hergu u. br. mir. vE: fam Bemanb. A: ale e. Dt. flob, fubrete ibn e. Anberer gu mir. dW.vE: bein Leben haften fur f. 2.

patre tuo, reddam, et plateas fac tibi in Damasco, sicut fecit pater meus in Samaria, et ego foederatus recedam a te. Pepigit ergo foedus et dimisit eum.

Tunc vir quidam de filiis Prophe-35 19,20, smg.2,8 tarum dixit ad socium suum in sermone Domini: Percute me! At ille noluit percutere. * Cui ait: Ouia 36 noluisti audire vocem Domini, ecce, 13.24, recedes a me et percutiet te leo. Cumque paululum recessisset ab eo, invenit eum leo atque percussit. Sed et alterum inveniens virum 37 dixit ad eum: Percute me! Qui percussit eum et vulneravit. * Abiit 38 ergo Propheta et occurrit regi in 14.2. via, et mutavit aspersione pulveris os et oculos suos. *Cumque rex 39 transisset, clamavit ad regem et ait: eng. transisset, cumming est ad praeliandum cominus, cumque fugisset vir unus, adduxit eum quidam ad me et ait: Custodi virum istum, qui si elapsus fuerit, erit anima tua pro anima ejus, aut talentum argenti appendes. * Dum autem ego turbatus 40 huc illucque me verterem, subito non comparuit. Et ait rex Israel ad eum: Hoc est judicium tuum quod ipse decrevisti. * At ille statim abstersit 41 pulverem de facie sua, et cognovit eum rex Israel quod esset de Prophetis. "Qui ait ad eum: Haec dicit 42 Lv.27,29. Dominus: Quia dimisisti virum dignum v.39. morte de manu tua, erit anima tua 22,34.38. pro anima ejus et populus tuus 2Rs. pro populo ejus. Reversus est 43 21.4. igitur rex Israel in domum suam, audire contemnens, et furibundus venit

38. Al. * os et.

in Samariam.

40. vE: beichaftigt war. dW: fo war er fort. B: Dein U. ift recht? dW: Alfo b. U., bu b. entichieben.

41. Binbe. B.dW.vE.A: erfannte.

43. dW: migmuthig. vE: verbrieglich. B: gang außer fich felbft u. unmuthig

^{42.} aus ber Sand gel. B.dW: ben ich verb. (gehabt). vE: ben ich ber gottverschworenen Bertilgung preisgegeben hatte. A: einen D., einen Tobesmurbigen.

ΧΧΙ. Καὶ έγένετο μετά τὰ δήματα ταῦτα, καὶ άμπελων είς ην τῷ Ναβούθ τῷ Ἰεζραηλίτη παρά τῆ άλφ Άγαὰβ βασιλέως Σαμαρείας. 2 Καὶ ελάλησεν Αγαάβ πρὸς Ναβούθ, λέγων. Δός μοι τὸν ἀμπελώνά σου καὶ ἔσται μοι είς κήπον λαγάνων, ότι έγγίζων ούτος τφ οίκο μου, και δώσω σοι άμπελώνα άλλον άγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν, εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου, δώσω σοι άργύριον άντάλλαγμα άμπελῶγός σου τούτου. 3 Καλ είπε Ναβούθ πρός Αγαάβ Μή μοι γένοιτο παρά κυρίου δουναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί. 4 Καὶ ηλθεν Αγαάβ πρός οίκον αὐτοῦ συγκεγυμένος καὶ έκλελυμένος έπὶ τῷ λόγφ ῷ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Ναβοὺθ ὁ Ἰεζραηλίτης καὶ είπεν · Οὐ δώσω την κληρονομίαν των πατέρων μου σοί και έχοιμήθη έπι της κλίνης αὐτοῦ, και συνεκάλυψε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ έφαγεν άρτον.

5 Καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ή γυνή αύτου και είπε πρός αύτόν. Τι το πνευμά σου τετάρακται καὶ οὐκ εἶ σὺ ἐσθίων ἄρτον; 6 Καλ είπε πρός αὐτήν. Ότι λελάληκα πρός Ναβούθ τὸν Ἰεζραηλίτην, λέγων Δός μοι τὸν ἀμπελώνά σου ἀργυρίου, εἰ δὲ 'μη' βούλη, δώσω σοι άμπελώνα άντ' αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ού δώσω σοι την κληρονομίαν πατέρων μου. 7 Καὶ είπε πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ή γυνή αὐτοῦ. Σύ νύν ούτω ποιείς βασιλείαν έπὶ Ἰσραήλ; ανάστηθι και φάγε άρτον και σεαυτού γενού, καὶ έγο δώσω σοι τὸν άμπελώνα Ναβούθ τοῦ 'Ιεζραηλίτου. ⁸ Καὶ ἔγραψε βιβλίον ἐπὶ τῷ ονόματι Αχαάβ καὶ έσφραγίσατο τῆ σφραγίδι αύτοῦ, καὶ ἀπέστειλε τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς έλευθέρους τοὺς κατοικούντας μετά Ναβούθ. 9 Καὶ ἐγέγραπτο έν τῷ βιβλίω, λέγων · Νηστεύσατε νηστείαν

וֹלְאָבאָכֹּל לְחֵׁם: וֹלְאָבאָכֹּל לְחַׁם: וֹיִּשִׁפַּבָ בַּלְבִימִּפְׁתִּי וַיִּפַּב אָתַבּפְּנֵינ וֹיִּשְׁפַּבְ בַּלְבִימִּפְּתִי וַיִּפַּב אָתַבּלִחְלָּת אַבּוּעִי בּיִּבְּלְ אַמָּר לִאִּבְּעִלְ אַלְּרִ לְּבִּיתִ בַּיִּזְרְמִאָי בּיִּבְּלְ אַמָּר לִאָב אָלִבּבְּעִי לְבִּיתִ בַּיִּזְרְמִאָי בּיִּבְּעָ אַחָבְּרְ אָלָב אָלִבּבְּוֹת וֹלָאַב עַרְ לְּבָּרְ לַּבְּ בַּבְּינִינְ אָתַבּבְּרְמִּבְ וֹיִהִיבְלְ בַּטְּעִ וְאַבַּעָי לְבָּי בִּיִּאָמֶר נְבָּוָת אָלִבּאַלְ הַּיִּלְ לְבָּוֹת וֹלָבְלָּה לְּנְ בַּבְּינִינְ אָתַבּבְּרְמִּבְ וְיִהִיבְלְ בַּיּתִי וְאָשְׁנַר בְּנְלְ בְּבְּינִי אָתַבּבְּרְמִבְ וְיִהִיבְלְ בַּיתִי וְאָשְׁנְ בַּבְּינִי אָתַבּבְּרְמִּבְ וֹיִהִיבְלְ בַּיתִּי וְאָמְנִי לְבָּרוּ בַּבְּינִינְי אָתַבּבְּרְמִּבְ וְיִהִיבְלְ בַּיתִּי וְמָבְּרְ וְּבָּרְ בַּבְינִינְי אָתַבְּלְ צִּיתִי וְבָּבְיתִי בְּיִבְּילְ בִּיתִי וְבָּבְרִים הְאָבָּר וְיִנְיִּלְ בָּי בִּילִבְּי בָּבְּרִבְּ בַּבְּילִבְ בִּיתִי וְבָּבְרִים הְאָבָּר וְבִּילְּרְ בָּי בִּילִבְיל בַּילִבְ אַנְעִלְ בַּיִבְילֵ אַנְיִי וְּבָּבְיוֹ בְּבָּעִייִי בְּבָּרוֹי בִּיוֹלְיעָבְּילִי בְּבִּילִיי בְּבָּרְיוֹים בְּאַבָּייִי בְּבִּילִי בְּבִּבְיוֹ בִּבְּבְיתִי בְּבָּרִים בְּבָּבְיתִּי בְּבִּילִי בְּבִּילִּי בְּבָּרִי בְּיִּבְייִבְים בְּאָבְּיבְּיבְּיוֹי בְּבָּעִבְּיוֹ בְּבָּבְיתוּ בַּבְּיוֹבְיבְאָלִי בְּבִּיתְיוּ בְּבִּיתִי בְּבִּיוֹי בְבָּבְיתוּ בְּבִּיוֹייִבְעָּלְי בְּיִבְייִבְיבּבּיתְיוֹ בְּבִּילִיים בְּבָּבְיתוּ בְּבִּיוֹים בְּאַבְּיוֹ בְּבְּעִבְיוֹ בְּבְּעִבְּילִי בְּיִבְּיוֹי בְּבְּיוֹבְיבְעִבְּילּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּבְּעִבְּיוֹי בְּבְּבְיוֹי בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּיבְיוֹבְיבְעבּילִים בְּיִבְּיבְיוֹים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹבְרְבְּבּעילִייוּ בְּבְּיוֹבְיבְעבּעלּיים בְּיוֹבְיבְעבּעּבְּיוֹי בְּבְּיוֹבְיבְּבּעוֹיים בְּבְּבְּבְיוֹבְיבְּבּעּילּייִים בְּבְּיוֹבְיבְבְּבּילּילִים בְּיוֹבְרְבְּבּעּילּייִים בְּבּבּיוֹבְיבְבְּבְּבְּיוֹיבְיבְּבּעּיבְּיוּבְיבְבּבּילּיבְּיבְיוּבְיבְבּעּבּיל בְּיוּבְיבְיבְּבּיוֹיבְיבְּבּילּיבְיוּ

זְשִׁבְשָׁב בּּפִּפְּבָּנִים לָאמֹר לֹנֹאַנִּבְּנִים
שִׁפְּפִּנִים אָּלִב עַנִּאַבְּנִים
שִׁפְפִּנִים אָלַב עַנִּים לָאמֹר לַנִּאַרִּבְּנִים
בּּמִּם אַטְּאָב נַשִּׁלְכֹנִים וֹאָלְב דַּעִינִים
פּּמָּם אַטְאָב נַשִּׁלְכִים וֹאָלְב דַּעִינִים
גַּאָב בְּמִם אָלִי נִשְּׁלֵים בְּעְרַמֹּיִ נִשִּׁהְלֵּים
גַּלְנִים יִּאַלְבִי אָשֵׁן אַשְּׁנִי תַּשִּׁבְּנִים
גַּאָב עָבָּר אָמִין אַשְּׁנִי תַּשִּׁב לְּצִים
גַּלְנִים יִּעְלַבְּעֹי: זַשִּׁלְעַב עַלְּבַ
גַּלָבוּת עַּבְּנִי אָשְׁנִי וֹ זִּשְּׁמֵּר אַלְּבַ
גַּלָם אַּנִי אַשְּׁנִי וַיִּאָּמֵר אָלִי
גַּיִּ שִּׁנְיבּלְעַ כֵּנִים שַּׁעְשָׁעִּי נַיִּאָב עַלְּבַּ
גַּלָם יִּעְוֹשְׁיִי וְיִּאָּמֵר אַלְּבַּ
גַּלָם יִּעְּוֹבְּנִי עַנְּבְּ בְּלָבָּ
גַּלִים אַלִּינִ בְּנִבְּנִי
גַּלִּין בְּנִיבְּר אָלְב
גַּלָם יִּעְוֹבְּר אָלָינִי בְּיִבְּעָּר כֵּי בְּעִּבְּר אָלִי
גַּיְנִים: זְיִנַבְּבָּר אֵלְינִי
גַּינִילָּע בְּנִינְנְעַ בְּעַבְּי
גַּלְים: זַּנִבְּבָּר אַלְינִי
גַּינִי בְּעִבְּי
גַּלְיוֹ בְּעִבְּי
גַּלְיוֹ בְּעִבְּי
גַּלְיוֹ בְּעִבְּי
גַּבְיוֹ בְּעִבְּי
גַּבְיוֹ בְּעִבְּי
גַּלְיוֹ בְּעִבְּי
גַּבְיוֹ בְּעִבְּי
גַּיְיוֹ בְּעִבְּי
גַּבְיוֹ בְּעִבְּי
גַּבְי בְּעִבְּי בְּיִבְּי
גַּבְיוֹ בְּעִבְּי
גַּבְּי בְּעִבְּי
גַּבְיוֹ בְּבְי בְּעִבְּי
גַּבְיוֹ בְּבְּר בְּעָּי
גַּיִיוֹ בְּעִבְּי בְּיִבְּי
גַּבְיוֹ בְּבְּר בְּעִבְּי
גַּבְיוֹ בְּיִבְּבְּר
גַּבְייוֹ בְּעִי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִבְּיוֹ בְּבְּר בְּיִבְיוֹ בְּיִבְיוֹ בְּיוֹ בְּבְּר בְּיִבְיי בְּיִי בְּיִבְיוֹ בְּבְּי בְּיִבְיוֹ בְיִייִי בְּיִבְייִי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיבְיוֹ בְּיִי בְּיִי בְּיִבְיוֹ בְיִייִיי בְּיִייִי בְּיִיי בְּיִיים בּיִּייוֹ בְּיִייִים בּייוֹי בְּיוֹים בּיִּייים בּיִּייים בּיִיים בּייִּיים בּייִייִים בּיוּבְּייִים בּיּיים בּיּבְיים בּיִייִים בּיּבְיים בּיּבְּיים בּיִּבְּיים בּייִּים
גַּיְייִים בְּיבְייִים בְּיִבְיים בְּיִבְיים בּיִּבְּיים בּיִּייִים בְּיִים בּייִים בּיְיבִים בּייִּיים בּיִּבְּיים בּיבְּייִבְיים בּיּבְּבְיים בּיִיבְיים בּיבְּיים בּיבְּיים בּיּבְּיים בּיּבְיים בּיוֹיי

ע. 4. אל . 7. זוס' בפתח . 4. 7. ספרים לי . 8.

^{1.} B*K. έγ. - ταῦτα († AEFX), AB (eti. infra): Nα-βεθαί (c. F). 2. B: ἄλλαγμα (c. AEX), AB † (in f.) καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων (* FX). 3. AB: θεθ με (πνο. F). 4. B: Καὶ ἔγένετο τὸ πνεθιμα Αχαάβ τετα-ραγμένον κ. έποιμ. (c. AFX). 5. B pon. πο. αὐτὸν p. γ. αὐτὸ. AB: ἐλάλησε... τεταραγμένον (c. FX). 6. AB: ἐλάλησα... * μὴ... † (p. εq. άμπ.) ἄλλον... * τὴν (c. FX). 7. B: βασιλέα (c. AFX). AB: σωντῦ (c. FX). B: ἐγὸ ἀδ (c. FX). 9. AB: ἐν τοῦς βιβλίοις (c. EFX).

^{1.} dW: Dingen. vE: Borfallen. dW.vE.A: neben. 2. B.dW: bag er mein Gemufe: G. werbe. B: bir an Gelb beffelben Berth. dW: bir G. jum Raufpreife

Rach biefen Gefdichten begab fiche, bağ Raboth, ein Jefreeliter, einen Beinberg hatte zu Jefreel, bei bem Balaft 2 Ahabs, bes Konigs zu Samaria. "Und Ahab rebete mit Naboth und fprach: Gib mir beinen Weinberg, ich will mir einen Roblgarten baraus machen, weil er fo nabe an meinem Saufe liegt; ich will bir einen beffern Beinberg bafur geben, ober, fo bire gefällt, will ich bir Gilber 3 bafur geben, fo viel er gilt. * Aber Raboth fprach zu Ahab: Das laffe ber Berr ferne von mir fein, bag ich bir meiner Ba-4 ter Erbe follte geben. *Da fam Abab beim unmuthe und gornig um bes Wortes willen, bas Raboth, ber Jefreeliter, gu ihm hatte gefagt und gesprochen: 3ch will bir meiner Bater Erbe nicht geben. Und er legte fich auf fein Bette, und manbte fein Antlig, und af fein Brot.

Da fam ju ibm binein Ifebel, fein Beib, und rebete mit ibm: Bas ifts, bag bein Beift fo unmuthe ift, und bag bu 6 nicht Brot iffeft? * Er fprach zu ibr: 3ch habe mit Naboth, bem Jefreeliten, gerebet und gefagt: Gib mir beinen Beinberg um Belb, ober, fo bu Luft bagu haft, will ich bir einen anbern bafur geben; er aber fprach: 3ch will bir meinen Beinberg nicht 7 aeben. * Da fprach Sfebel, fein Beib, gu ibm: Bas mare fur ein Ronigreich in Ifrael, wenn bu thateft? Stehe auf und if Brot, und fei gutes Muthe. 3ch will bir ben Weinberg Nabothe, bes Jefreeliten, 8 verschaffen. * Und fie ichrieb Briefe unter Ababs Namen, und verfiegelte fie mit fei= nem Bitichier, und fanbte fie gu ben Melteften und Dberften in feiner Stadt, bie 9 um Raboth mobneten. "Und fcbrieb alfo in ben Briefen: Lagt ein Faften ausschreien,

Dafür. vE: G. bafür, fo v. er werth ift. A: ben Gelbs preis, mas ...

Post verba autem haec tempore illo vinea erat Naboth Jezrae-18.45 litae, quae erat in Jezrael juxta 20.1. palatium Achab regis Samariae. *Lo- 2 cutus est ergo Achab ad Naboth, dicens: Da mihi vineam tuam, ut faciam mihi hortum olerum, quia vicina est et prope domum meam, daboque tibi pro ea vineam meliorem, aut si commodius tibi putas, argenti pretium quanto digna est. Cui 3 respondit Naboth: Propitius sit mihi Lv.25,23 Dominus, ne dem haereditatem pa-Ba.46, 18. trum meorum tubi. *Venit ergo 4 20,43. Achab in domum suam indignans et frendens super verbo, quod locutus fuerat ad eum Naboth Jezraelites dicens: Non dabo tibi haereditatem patrum meorum. Et projiciens se in lectulum suum avertit faciem suam ad parietem, et non comedit panem. 19,1.18,4. Ingressa est autem ad eum Jezabel 5 uxor sua dixitque ei: Quid est hoc unde anima tua contristata est, et quare non comedis panem? *Qui 6 respondit ei: Locutus sum Naboth Jezraelitae et dixi ei: Da mihi vineam tuam accepta pecunia, aut si tibi placet, dabo tibi vineam meliorem pro ea, et ille ait: Non dabo tibi vineam meam. * Dixit ergo ad 7 eum Jezabel uxor eius: Grandis auctoritatis es et bene regis regnum Isráel! Surge et comede panem et aequo animo esto, ego dabo tibi vineam Naboth Jezraelitae. * Scripsit 8 itaque litteras ex nomine Achab, et Reth. signavit eas annulo ejus et misit Buth.4,2 ad majores natu et optimates, qui erant in civitate ejus et habitabant

thun (Sest handle) als Ronig ub. 3. B.vE: lag bein Gerg guter Dinge (frohlich) fein. vE.A: ich will ... aeben.

Bar. 8.21. haec erat sententia: Praedicate jeju-

cum Naboth. * Litterarum autem 9

^{4. 5.} A.A: unmuthig.

^{7.} A.A: bu fo thateft.

^{9.} A.A: eine Faften ausrufen.

^{4. (}Bie 20, 43.) B: Angef. herum. vB: auf bie Seite. dW: af nichts.

^{6.} vE: wenn bu es municheft!

^{7.} Das w. e. R. ... fo th. B: Du, bu mußt jest bie tonigl. Macht über 3. üben! dW.vE: Zeho m. bu

^{1.} Al. * tempore illo. Al.: qui.

^{6.} Al. * meliorem.

^{8.} u. Bornehmften, Die in f. St. mit R. w. dW. vE: Siegel. A: Ring. B: Siegelring. B.dW.vE: u. (gu ben) Ebeln.

^{9.} eine Fafte. B.dW.vE.A: Rufet (e. Fafttag) aus.

Achabi et Isebelis Aagitium adversus Nabothum.

και καθίσατε τὸν Ναβούθ ἐν ἀργή τοῦ λαοῦ, 10 καὶ καθίσατε δύο ἄνδρας υίοὺς παρανόμων έξ έναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αύτοῦ λέγοντες. Εὐλόγηκας θεὸν καὶ βασιλέα, καὶ έξαγάγετε αὐτὸν έξω καὶ λιθοβολίσατε 11 Kai enolngar αὐτόν, καὶ ἀποθανέτω. οί ανδρες της πόλεως οι πρεσβύτεροι και οί έλεύθεροι οί κατοικούντες έν τη πόλει αύτου, καθώς άπέστειλε πρός αὐτοὺς Ἰεζάβελ καὶ καθώς γέγραπται έν τῷ βιβλίφ, 12 καὶ ένετείλαντο νηστείαν καὶ ἐκάθισαν τὸν Ναβούθ έν άργη του λαού. 18 Καλ ηλθον δύο ανδρες υίοι παρανόμων και έκάθισαν έξ έναντίας αύτου, και κατεμαρτύρησαν αύτου άνδρες αποστασίας του Ναβούθ κατέταντι του λαου, λέγοντες Εὐλόγηκας Θεόν καὶ βασιλέα, καὶ εξήγαγον αὐτὸν έξω τῆς πόλεως καὶ ελιθοβόλησαν αυτόν λίθοις, και απέθανε. 14 Καί άπέστειλαν πρός Ίεζάβελ, λέγοντες • Λελιθοβόληται Ναβούθ και τέθνηκε. έγένετο ώς ήπουσεν Ίεζάβελ τών λεγόντων Λελιθοβόληται Ναβούθ καὶ τέθνηκεν, είπεν 'Ιεζάβελ πρός τον Άχαάβ· 'Ανάστα και κληρονόμει τὸν ἀμπελώνα Ναβούθ τοῦ Ἰεζραηλίτου, ότι ουκ έδωκέ σοι άργυρίου, ότι ουκ έστι Ναβούθ ζών άλλὰ τέθνηκε. 16 Καὶ έγένετο ώς ημουσεν Αγαάβ ότι τέθνηκε Ναβούθ ὁ Ἰεζραηλίτης, ἀνέστη καὶ κατέβη Αγαάβ είς τον αμπελώνα Ναβούθ τοῦ Ἰεζοαηλίτου πληρονομήσαι αὐτόν.

17 Καὶ είπε κύριος πρὸς Ἡλίαν τὸν Θεσβίτην, λέγων · 18 Ανάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς ἀπάντησιν ᾿Αχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ τοῦ ἐν Σαμαρεία, ιδοὺ αὐτὸς ἐν τῷ ἀμπελῶνι Ναβούθ, ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτόν · 19 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν · Τάδε λέγει κύριος · Ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας, διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος · Ἐν τῷ τόπφ ῷ ἔλειξαν οι κύνες τὸ αίμα Ναβούθ, ἐκεῖ λείξουσιν οι κύνες τὸ αίμά σου. 20 Καὶ εἰπεν ᾿Αχαὰβ

10. Β: ἐγκαθίσ. (c. AFX). AB: Ε(s.Η) ὕλόγησε ... ἐξαγαγέτωσαν ... * ἔξω ... λιθοβολησάτωσαν (c. FX). 11. AB† (p. πόλ.) αὐτὖ (* FX) ... καθὰ ἐγέγραπτο (s. γέγραπται) ἐν τοῖς βιβλίοις οῖς ἀπέστειλε πρὸς αὐτϬς (c. F). 12. Α²Β: ἐκάλεσαν (ἐνετ. FX). 13. Β: εἰςῆλθον (c. AFX). Β* ἀνδοςς - λαδ († ΑΕΓΧ; ΑΕΧ: τῆς ἀπ.). AB† (a. λίθ.) ἐν (* X). 15. Β* τῶν - τέθν. († F; sim. AE). AB† (a. εἶπ.) καὶ (* F). Β* (sq.) ἴεξ. († AFX). AB* (sq.) τον εὶ καὶ ... ος ἐκ ἔδ... ζ. ὅτι τέθν. (c. FX). 16. AB† (a. ἀνέστη) καὶ διέδοῆξε τὰ ἰμάτια αὐτῷ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ (* F). 18. Βι ἀπαντὴν

ָנִגְהוֹ נִיִּעְדָהוּ לֵאמֵר בְּּרַכְתְּ אֶלְהִים יִּיְהוֹשִׁיבוּ שְׁנִים אֲלָשֵׁים בְּנִי-כְּלְיַצֵּל וְהִשִּׁיבוּ אֶתִּדְנִבְוֹת בְּּרָאשׁ הִעְם:

וַמֶּלֶה וְהוֹצִיאָהוּ וְסִקְלֶהוּ וְיַמְת: וו רַיַּעשור אַנְשֵּׁי עִירוֹ הַזְּקַנִים וְהחֹרִים 11 אשר הישבים בעילו כאשר שלחה אַלִיהָם אִיזָבַל פאשר פַתוּבֹ בּסְּפֵּרִים שַׁלְחַה אַלֵּיהָם: קַרָאָר צָּוֹם 13 והשיבו את־נבות בַּראשׁ העם: וֹיִבאוּ שָׁנֵי הַאַנִשׁים בַּנִי־בָלַיַעל וַישָׁבוּ ננַהוֹ וַיִּעָדָהוּ אַנִשֵּׁי הַבַּלַיַּעַל אַתדנַבות נגד הַעַם לַאמר בַּרָה נָבִוֹת אַלהֵים וַמֵּלַהְ ויציאהו מחוץ 14 בַאַבָנִים רַיִּּמָת: רַיִּשְׁלְחִוּ אֵל־אִיזֵבֵל טו לאמר ספל נבות וימת: בַּי־סִפַּל נָבִוֹת וַיִּמְת אל-אחאב קום רש אָת־פַּרָם וּ נָכִוֹת הַיָּזְרָעַאלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לַתֶּת־לָהַ בָבַּכֵּף כֵּי אֵין נָבָוֹת חֵי כִּי־ 16 בַת: וַיָּהַי פָּשִׁמִע אַחָאַב פַּי מֵת נְבִוֹת וַיַּקָם אַחָאָב לַרֵדֶת אַל־פַּרָם נָבָוֹת הַיִּזַרְעָאַלֵּי לְרְשִׁמְּוֹ:

אַת־הַמָּהָ בַּם־אַמַּה: וַיָּאָמָר אַהָאָבֹ
 הַבְּלְבִים אָת־הַם נְבֹּוֹת יְלֶפְּי הַבְּלְבִים אַמַר לְפְקּי הַבְּלְבִים אַמַר לְפְּלְבִים אַמָּר לְפְקּי הַבְּלְבִים אַמָּר לְפְקּי הַבְּלְבִים אַמָּר לְפְקּי הַבְּלְבִים אַמָּר לְפְקּי הַבְּלְבִים אַמָּר לְנְפִי הְּבָּרְיִּהְ הַבְּרְיִּהְ אַמְר יְהּיָּה הַבְּרְיִּהְ הַבְּרְיִּהְ אַמְר יְהּיָּה הַבְּרְיִּהְ אַמֶּר יְהִיּיְה הַבְּרְיִּהְ אַמֶּר יְהִיּיְה הַבְּרְיִּה בְּיִבְיִיה מְּמִבְיוֹ הַבְּרְיִּה מְּמִבְיוֹ לִאמֹר כְּה אַמְרְיִן הַבְּרִיְה הַבְּיִבְיִיה בְּיִבְּיִים אָמִר יְהִיּיְה בְּיִבְיִיה בְּיִבְּיִה הַבְּיִבְיִה הְבִּיִרְיְהְיִּה אָלִי אַלִּין בִאמֹר בְּיִבְּיִה בְּיִבְּיִה בְּיִבְּיִה הְבִּיְרְה בְּיִבְּיִבְייִה בְּיִבְּיִה בְּיִבְּיִה בְּיִבְּיִה בְּיִבְּיִה בְּיִבְיִים אָבִיר יְהִיּיְה בְּיִבְיר בְּיִבְּיִה בְּיִבְיִר בְּיִבְיִר בְּבְּיִבְיה בְּיִבְיִים אָבִיר בְּבְּיִבְים הְבִיבוֹ בְּבְּיִבְים בְּבִיר בְּבְּיִבְים הְבִיבוֹ בְּבְּיִבְים הְבִיבוֹ הְבִּיבְים בְּבִיר בְּבְּיִבְים הְבִּבְייִר הְבִּיבְים הְבִּבְייִבְ הְבִּיבְים הְבִיבוֹ הְבְּבְיבִים אָבִיר בְּבְּיִבְים הְבִיבוֹ הְבִּיְרְיִבְּיִּבְּים בְּבִיר בְּשְׁבְּבִים בְּבְיבִים הְבִּיבְים הְבִיבוֹים הְבִיבוֹים הְבִים בְּבִרייְהְהְּלְיבוֹים הְבִיבוֹים הְבִּיבוּים הְבִּים בְּבִיר בְּבְּיבוֹים הְבִיבוֹים הְבִיבוֹים הְבִיבוֹים הְבִּיבוֹים הְבִיבוֹים הְבִּים בְּבִיר בְּבְּיִבְים הְבִיבוּים הְבִּיבוּים הְבִּים בְּבִירייִה הְּלְיה בְּבְיבוֹים הְבִיבוּים הְבִּים בְּבִיר בְּבְּיִים בְּבִים בְּבִיריים הְבִּים בְּבוּים בְּבִיר בְּבְּיִים בְּבְּיבְים בְּבְיבוּים בְּבְיבוּים בְּבִיים בְּבְּיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּיִיבְים בְּבְיבִים בְּבְיבִים בְּיבְיבְים בְּבִיים בְּבְּיבְים בְּבְּיבְיבְּבְיים בְּבְּיבְיבְים בְּבְּבִים בְּיבְיבְים בְּיבְיבְים בְּבְּבְיבְים בְּבְיבִים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְּבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְּים בְּבְיבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְּבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְבְּים בְּבְבְיבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיבְם בְּבְּבְבְים בְּבְיבְבְּבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְים בְּבְּבְיבְב

(c. AEFX). AB: ὅτι ἔτος ἐν ἀμπ. (c. FX). 19. AB: λαλήσεις πρ. αὐτ. λέγων... Ώς σὺ ἔφόν.... Έν παντι τ....† (p. ἔλ.) αί ὕες καὶ (s. κ. αί ῦ. p. αὐν.) et (in f.) καὶ αὶ πόρναι λέσονται ἐν τῷ αξματί σὰ (c. FX). FX † Καὶ ἀνέστη Ἡλ. καὶ ἔπορεύθη πρὸς Αχαάβ. 10 und fest Raboth oben an im Bolt. " und ftellet zween lofe Buben vor ihn, bie ba zeugen und forechen: Du baft Bott und bem Ronige gesegnet, unb führet ibn binaus und fleiniget ibn, bag er "Und bie Aelteften und Dber-11 fterbe. ften in feiner Stabt, bie in feiner Stabt wohneten, thaten, wie ihnen Ifebel entboten hatte, wie fie in ben Briefen gefchries 12 ben batte, bie fie ju ihnen fanbte, * und liegen ein Saften ausschreien, und liegen Raboth oben an unter bem Bolf fiten. 13 * Da famen bie zween lofen Buben und ftelleten fich vor ibn, und zeugeten wiber Naboth vor bem Bolf und fprachen: Maboth bat Gott und bem Ronige gefegnet. Da führeten fle ihn vor die Stadt hinaus 14 und fteinigten ihn, bag er ftarb. * Und fle entboten Sfebel und liegen ihr fagen: *Da 15 Naboth ift gefteiniget und tobt. aber Ifebel borete, bag Raboth gefteinigt und tobt mar, fprach fie zu Ahab: Stehe auf und nimm ein ben Beinberg Mabothe, bes Jefreeliten, welchen er fich meigerte bir um Belb ju geben; benn Ra-16 both lebt nimmer, fonbern ift tobt. *Da Ahab hörete, bag Raboth tobt war, fand er auf, bağ er binab ging jum Beinberge Rabothe, bes Jefreeliten, und ibn einnäbme.

17 Aber das Wort des Herrn fam zu Elia, 18 dem Thisbiten, und sprach: *Mache dich auf und gehe hinab, Ahab, dem Könige Ifraels, entgegen, der zu Samaria ist; siehe, er ist im Weinberge Naboths, dabin er ist hinab gegangen, daß er ihn einst 19 nehme. *Und rede mit ihm und sprich: So spricht der Herr: Du hast todt geschlagen, dazu auch eingenommen. Und sollst mit ihm reden und sagen: So spricht der Herr: An der Stätte, da Hunde das Blut Naboths geleckt haben, sollen auch Hunde 20 dein Blut leden. *Und Ahab sprach zu

nium et sedere facite Naboth inter Ma.28, 60. primos populi, et submittite duos 10
De.19, 16. viros filios Belial contra eum, et Job. 1,5. falsum testimonium dicant: Benedixit 25.5.9.Bz. Deum et regem, et educite eum et 22,32;14. Deum et regem, et educite eum et 24,32;14. Deum et sicque moriatur. *Fe-Dn. 6,4a: cerunt ergo cives ejus majores natu et optimates, qui habitabant cum eo in urbe, sicut praeceperat eis Jezabel, et sicut scriptum erat in litteris' quas miserat ad eos. Praedica-12 verunt jejunium et sedere secerunt Naboth inter primos populi, *et 13 adductis duobus viris filiis diaboli, fecerunt eos sedere contra eum. At illi, scilicet ut viri diabolici, dixerunt contra eum testimonium coram multitudine: Benedixit Naboth Deum et regem; quam ob rem eduxerunt 2Ch.24.21eum extra civitatem et lapidibus in-Bbr.11,87 terfecerunt. Miseruntque ad Jeza- 14 bel, dicentes: Lapidatus est Naboth et mortuus est. * Factum est 15 autem, cum audisset Jezabel lapidatum Naboth et mortuum, locuta est ad Achab: Surge et posside vineam Naboth Jezraelitae, qui noluit tibi acquiescere et dare eam accepta pecunia; non enim vivit Naboth, sed mortuus est. Quod cum audisset 16

Achab, mortuum videlicet Naboth, Job. 24,6. surrexit et descendebat in vineam Naboth Jezraelitae, ut possideret eam.

Factus est igitur sermo Domini 17
ad Eliam Thesbiten, dicens: *Surge 18
et descende in occursum Achab regis Israel, qui est in Samaria; ecce,
ad vineam Naboth descendit, ut possideat eam. *Et loqueris ad eum, 19
dicens: Haec dicit Dominus: Occidisti, insuper et possedisti! Et post haec addes: Haec dicit Dominus: In

State loco hoc in quo linxerunt canes

State sanguinem Naboth, lambent quoque

sanguinem tuum. * Et ait Achab ad 20

^{10. 13.} A.A: ben Ronig geläftert. 12. A.A: eine Faften ausrufen.

^{10.} feget ... gegen ibn. B. Manner, bie Rinder Beliale find. dW: M., nichtemurbige B. vE: folechte Lente. dW.vE: geläftert.

^{11.} u. Bornehmen f. St. ... wie in ... war.

^{13.} festen f. gegen.

^{15.} B: n. erblich ein? dW.A: in Befit, vE: B. von bem 2B.

^{18.} M. entg., bem R. 3. jn G.

^{19.} Daft bu ...? dW.vE.A: gemorbet.

Achabi et Isebelis Aagitium adversus Nabothum

προς 'Ηλίαν · Ελ εύρηπάς με, ο έχθρος μου; Καλ είπεν 'Ηλίας · Εύρηκα, διότι μάτην πέπρασαι τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου παροργίσαι αὐτόν. 21 Ιδού ενώ επάνω επί σε κακά, και έκκαύσω οπίσω σου και έξολοθρεύσω τοῦ Αγαάβ οὐρούντα πρός τοίχον καί συνεγόμενον καὶ έγκαταλελειμμένον έν Ίσραήλ, 22 καὶ δώσω τὸγ ολκόν σου ώς τὸν ολκον Ίεροβοὰμ υίοῦ Ναβάτ καὶ ώς τὸν οίκον Βαασά υἰοῦ 'Αγία, περί τῶν παροργισμάτων ὧν παρώργισας καί έξήμαςτες τὸν Ἰσραήλ. 23 Καὶ τῆ Ἰεζάβελ ελάλησε κύριος, λέγων Οὶ κύνες φάγονται αὐτὴν έν τῷ προτειγίσματι τοῦ Ἰεζράελ. 24 τὸν τεθνηκότα τοῦ Αχαὰβ ἐν τῆ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες. καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ έν τῷ πεδίφ καταφάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ ούρανοῦ. 25 Πλην ούκ ην ώς Αχαάβ ος ἐπράθη ποιήσαι το πονηρον ενώπιον κυρίου, ώς μετέστησεν αὐτὸν Ἰεζάβελ ή γυνή αὐτοῦ. 26 καὶ έβδελύγθη σφόδρα πορευθήναι όπίσω τῶν βδελυγμάτων κατά πάντα όσα έποίησεν ό Αμορραίος, ον έξωλοθρευσε κύριος από προςώπου υίων Ίσραήλ.

27 Καὶ εγένετο ώς ηκουσεν Αχαάβ τὰ φήματα ταύτα, διέφφηξε τὸν χιτώνα αὐτοῦ, και εζώσατο σάκκον έπι τὸ σώμα αὐτοῦ, και ένήστευσε και έκοιμήθη έν σάκκο, και έπορεύετο κεκυφώς. ²⁸ Καὶ εγένετο ὁῆμα κυρίου έν γειοί δούλου αὐτοῦ Ἡλίου περί Αγαάβ, καί είπε κύριος 29 Εώρακας ώς κατενύγθη Αγαάβ από προςώπου μου; Ούκ ἐπάξω τὴν κακίαν έν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, ἀλλ' έν ταῖς ἡμέραις τοῦ υίοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν κακίαν.

ΧΧΙΙ. Καὶ ἐκάθισε τρία έτη, καὶ οὐκ ην πόλεμος ανά μέσον Συρίας και ανά μέσον 'Ισραήλ. ² Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ

אַל־אַלַיָּהוּ הַמִּצָאתֵנִי אָוֹיָכֵי וַיָּאמֵר מָבָאתִי יַעַן הַתְּמַכֵּרָה לעמות הַרע הנני מבי אליה אתראיזבל 24 בחל יזרעאל: המת לאחאב בּעיר יאכלו הפלבים והמת בשדה יאכלו סי עות השטום: רַק לא־הַיַה כַאַחאַכ התמפר לעשות הרע בעיני יָהֶסֶתָּה אֹתָוֹ אִיזָבֵל אַשְׁתּוֹי: 26 ויתעב מאד ללכת אחרי הגלולים פכל אשר עשו האמלי אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל:

ויהו כשמע אַחַאב אַת־הַדְּבַרִים האלה ויקרע בגדיו וישם-שק על-לאמר: אחאב מלַפַנֵי יַצַן כִּי הַרְעָהֹ בְּיַמִיוּ בִּימֵי הַרַעַה עַל־בֵּיתוֹ:

וַיַשָּׁכָר שָׁלְשׁ שָׁנִים אֵין מַלְחַמְה אַ אַר מַלְחַמְה 2 בֵּין אַרֵם וּבֵין יִשְׂרָאֵל: וַיְהֶי בַּשְּׁבֵה

^{20.} AB * Hλ. et τ5 (+ FX). 22. AB: καταφάγονται (c. FX). 24. B (bis): φάγονται (c. AFX). 25. ΑΒ: ματαίως (Α † ἐπράθη) ... μετέθηκεν (έχ ην ως ... μετέστ. FX). 26. πορεύεσθαι ... π. α (c. FX). 27. ABEX: Καὶ ὑπὲρ τἔ λόγε ὡς κατενύγη Αχαὰβ ἀπὸ προςώπου τῷ πυρίω, καὶ ἐπορεύετο κλαίων καὶ διέδδ. κτλ. ... καὶ ἐνήστ. καὶ περιεβάλετο σάπκον εν τῷ ἡμέρα ἡ ἐπάταξεν Ναβὸθ (a. τρία) τὰ (* ΑΓΧ). 2. Β: ἐγενήθη (c. ΑΓΧ).

v. 21. 'p מברא ע 27. סמק בז"ם. ib. מרוד בס"ם V. 29. 'D MIZH

τον Ιεξοαηλίτην, και έπορεύθη (c. F). 29. Α1 (ut solet): Εορ. AB: κατενύγη (c.F). A: (pro αll') nal. AEFX + (in f.) ênl tor olnor auts. — 1. B+

Elia: Baft bu mich je beinen Reind erfunben? Er aber fprach: Ja, ich habe bich gefunben, barum, bag bu vertauft bift, nur Uebels zu thun vor bem Berrn. 21 * Siehe, ich will Unglud über bich bringen und beine Nachkommen wegnehmen, und will von Abab ausrotten auch ben, ber an bie Band piffet und ber verschlof-22 fen und übergelaffen ift in Ifrael, * und will bein Baus machen wie bas Baus Berobeams, bes Sohns Rebats, und wie bas haus Baefa, bes Sohns Abia, um bes Reigens willen, bamit bu mich ergurnet und Ifrael funbigen gemacht haft. 23 " Und über Ifebel rebete ber Bert auch, und fprach: Die Gunde follen Rebel fref-24 fen an ber Mauer Jefreels; "mer von Abab ftirbt in ber Stabt, ben follen bie Bunbe freffen, und wer auf bem Felbe firbt, ben follen bie Bogel unter bem Sim= 25 mel freffen. * Alfo war niemand, ber fo gar verkauft mare, übel zu thun vor bem herrn, als Ahab, benn fein Beib Ifebel 26 überrebete ibn alfo. * Und er machte fich jum großen Gräuel, bag er ben Bogen nachwandelte allerbinge, wie die Amoriter gethan hatten, bie ber Berr vor ben Rinbern Ifrael vertrieben hatte.

Da aber Ahab folche Worte borete, gerriß er feine Rleiber und legte einen Gad an feinen Leib und faftete, und fcblief im 28 Sad, und ging jammerlich einher. * Und bas Wort bes herrn tam ju Elia, bem 29 Thisbiten, und fprach: " Baft bu nicht gefeben, wie fich Abab vor mir budet? Weil er fich nun vor mir bucket, will ich bas Unglud nicht einführen bei feinem Leben, aber bei feines Cobnes Leben will ich Unglud über fein Baus führen.

XXII. Und es tamen brei Jahre um, bag fein Rrieg mar zwischen ben Sprern 2 und Ifrael. *3m britten Jahr aber jog

Eliam: Num invenisti me inimicum tibi? Qui dixit: Inveni, eo quod v.25. wenumdatus sis, ut faceres malum in 17,17.
n.7;14; conspectu Domini. *Ecce, ego in-21
sir.49; ducam super te malum, et demetam
ang.9,7ss posteriora tua, et interficiam de 14,10. Achab mingentem ad parietem et 14,10. clausum et ultimum in Israel, * et 24,10. daho damum tuam sigut domum Isclausum et ultimum in Israel, * et 22 dabo domum tuam sicut domum Je-15,29. roboam filii Nabat et sicut domum 16,8. Baasa filii Ahia, quia egisti ut me 15,80. ad iracundiam provocares, et peccare fecisti Israel. * Sed et de Jeza- 23 bel locutus est Dominus, dicens: ^{2Rg.} Canes comedent Jezabel in agro 14.11. Jezrael; *si mortuus fuerit Achab 24 in civitate, comedent eum canes, si autem mortuus fuerit in agro, comedent eum volucres coeli. * Igitur 25 non fuit alter talis sicut Achab, qui v.20.. venumdatus est ut faceret malum 11.5. in conspectu Domini; concitavit enim eum Jezabel uxor sua. * Et abomi- 26 nabilis factus est in tantum, ut se-Ga.15,16. queretur idola, quae fecerant Amorrhaei, quos consumpsit Dominus a facie filiorum Israel.

ltaque cum audisset Achab ser-27 _{2Rg.5,7.} mones istos, scidit vestimenta sua et Est. 9, 3; operuit cilicio carnem suam, jejunavitque et dormivit in sacco, et ambulavit demisso capite. *Et factus 28 v.17.17.1 est sermo Domini ad Eliam Thesbiten, dicens: *Nonne vidisti humi-29 liatum Achab coram me? Quia igitur humiliatus est mei causa, non inducam malum in diebus eius, sed in diebus filii sui inferam malum domui ejus.

> Transierunt igitur tres anni XXIII. absque bello inter Syriam et Israel. #In anno autem tertio descendit 2

^{26.} U.L. aller Dinge. 27. U.L. jammerlich ber.

^{20.} gefunden, mein Feind? ... dieweil bu bich vert. haft, leb. dW: bich gang hingibft.
21. u. verlaffen (wie 14, 10).

^{22. (}Bie 15, 30.) 23. B.vE: Bormauer. dW: Stabigraben.

^{25.} Aber es w. R. ber fich fo g. vert. hatte. B: welchen ... anhette. dW: weil ihn ... verführte. vE: aufreigte. A: benn ... reigte ihn.

^{20.} Al.: inimice mi.

^{21.} Al. + (ab in.) Haec dicit Dominus.

^{26.} B: ging fehr granlich ben Dredgopen nach, nach allem wie. dW.vE: abte fehr viele (argen) Gr. ...

gang fo. 27. (Bie 20, 31.) B: legte fich nieber? dW.vE: langfam einher. B: leife.

^{29.} B.dW.A: bemuthiget? vE: benget.

^{1.} man faß rubig 33. dW: fie rubeten. vE: fagen ftill. B. blieben fo.

Achabi in pugna contra Syros interitus.

τρίτφ, καὶ κατέβη Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. ¾ Καὶ εἰπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ πρὸς τοὺς παίδας αὐτοῦ· Εἰ οίδατε ὅτι ἡμῖν Ῥαμῶθ Γαλαάδ; καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν τοῦ μὴ λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας; ⁴ Καὶ εἰπεν 'ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ' πρὸς Ἰωσαφάτ· Εἰ ἀναβήση μετ ἐμοῦ εἰς Ῥαμῶθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον; Καὶ εἰπεν Ἰωσαφάτ· Καθῶς σὰ οῦτῶς καὶ ἐγώ, καὶ καθῶς ὁ λαός σον ὁ λαός μου, καθῶς οἱ ἵπποι σον οἱ ἵπποι μου.

5 Καὶ είπεν Ἰωσαφὰτ 'βασιλεὺς Ἰούδα' πρὸς 'Αγαὰβ' βασιλέα Ισραήλ 'Επερωτήσωμεν δή σήμερον τον κύριον. 6 Καὶ συνήθροισεν ό βασιλεύς 'Ισραήλ 'πάντας' τούς προφήτας ώς τετρακοσίους ανδρας, και είπεν αὐτοῖς 'ὁ βασιλεύς Εί πορευθώ είς 'Ραμώθ Γαλαάδ είς πόλεμον η ἐπισχῶ; Καὶ είπον 'Ανάβαινε, ὅτι διδούς δώσει κύριος είς γείρας του βασιλέως. 7 Καὶ είπεν Ἰωσαφὰτ 'πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ'. Ούκ έστιν ώδε προφήτης του κυρίου, καλ έπερωτήσομεν τον κύριον δι' αὐτοῦ; 8 Καλ είπεν ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ πρὸς Ἰωσαφάτ. Ετι είς έστιν ανής είς το έπερωτήσαι δί αὐτοῦ τὸν κύριον, καὶ ἐγὰ μεμίσηκα αὐτόν, ὅτι ού λαλεί περί εμοῦ ἀγαθὰ ἀλλ' ἢ κακά, Μιχαίας νίος Ἰαμβλά. Καλ είπεν Ἰωσαφατ 'βασιλεύς 'Ιούδα' Μή λεγέτω ὁ βασιλεύς ου-

9 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον ἔνα καὶ εἶπε· Τὸ τάχος Μιχαίαν νίὸν Ἰαμβλά. 10 Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ βασιλεὺς Ἰούδα ἐκάθητο ἀνὴρ ἐπὶ
τὸν θρόνον αὐτοῦ ἔνοπλοι ἐν ταῖς πύλαις
Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευον ἐνώπιον αὐτῶν. 11 Καὶ ἐποίησεν ἐαυτῷ
Σεδεκίας νίὸς Χανανὰ κέρατα σιδηρᾶ καὶ
εἶπε· Τάδε λέγει κύριος· Ἐν τούτοις κερατιεῖς
τὴν Συρίαν ἔως ἄν συντελεσθῷ. 12 Καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευον οὖτως, λίγοντες·

בפוסה פסוסה! ישָּׁרָשְׁלְ פַּמְוֹנִּי כָמִוֹף פַּמַמֵּי כֹּמַמֵּׁף יִשְּׁרָשִׁלְ פַּמְוֹנִּי כָמִוֹף פַּמַמִּי כְּמַמֶּׁר יְהִּוּשִׁפְּט הַּנִילֵף אָשִׁי כִּמִּלְטִמֶּי עָלִי אָלְיִּשׁ מִנִּדְ מַלֶּרָ אֲבֶרְם: זַּיְּאָמֶּרְ אָלִּ מֶלְנִי רָמָּע צִּלְבֹּ וְאַנַּטְנוּ מַטְשְׁפָּט מֻפְּעַת מֵלֶנִי רָמָע צִּלְבֹּ וְאַנַּטְנוּ מַחְשִׁפָּט מֻפְּעַת מֶלֶנִי רָמָע צִּלְבֹּ וְאַנַּטְנוּ מַחְשִׁפְּט מֵלֶּתְר בּיִּבְּיִי יִשְּׁלִישִׁית זַיַּרָד וְיִהְיִשְׁפְּט מֵלֶרְדּ בּיִּבְּיִי יִיִּי יִשְּׁלִישִׁית מֵלֶרָ וְשִׁרָּשִׁים מֵּלְרֵּי

12 אָת-אָרֵם תַּד-פַּלּוּתֵם: וְכָלְ-הַנְּבִיאִים הַּאָמֶר בְּּהַרְּאָמֵר וְיִהְּנָה בְּאָכֶּה הְּנַבִּי הַּנְבָּיִאִּם מְּתְּנַבְּאִים לִפְּנִיהָם: וַיִּצְּמִ הְּשָׁבִים אִישׁ עַלְ-פִּסְאוֹ מְלָבְּיִה בָּוֹיִלְלְּ הְשָׁבִים אִישׁ עַלְ-פִּסְאוֹ מְלָבְּשָׁים הְשָׁבִים אִישׁ עַלְ-פִּסְאוֹ מְלָבְּיִהוּלְה בְּבְּיִיִּם בְּנְרָן פָּתַח שַׁעַר שִׁמְּלְוּן וְכָּלְר הְשָׁבָר מִיְּהָלְּ פָּתִח שַׁעַר שִּׁמְלָּוּן וְכָּלְר הַבְּלָר בְּיִלְּה מִנְּלָבְיּ מִיּנְבָּאִים לִפְּנִיהָם: וַיִּעְלָה הַבְּלָר בְּרִל מָלֶר וְיִהְּוֹשְׁבָּט מֵלֶּה וְיִבְּלָר בְּיִבְּיִלְיה בְּלִיתְם: וְיִבְּלָר בְּיִבְּיִלְיה בְּלֹית מִינְיה בְּיִבְּיִים אָּתְדּ הַבְּילִים עַבְּרָים עִּבְּרָים בְּיִבְּילִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּים בְּבִּיאִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבִּילִים בְּבִילִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבְּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִם בְּבִּיאִם בְּבִּיבְים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבִים בְּבִּיבְים בְּבִּישִׁים בְּבִּיבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּיִבְּיִם בְּבִייִם בְּבִיים בְּיבִים בְּבִיים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִּבְּים בְּבִּים בְּיבִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִים בְּבִים בְּיבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִּבְים בְּיבִּים בְּיִים בְּיִבְים בְּיבְּיבְיבְּים בְּיבִּים בְּים בְּבִּים בְּיבְּבִים בְּיבְּבִּים בְּיבּיבִּילִים בְּיבְּים בְּיבּיבְּבְּיבְיבְיים בְּיבִּים בְּבְּיבְּבִים בְּיבְים בְּיבְּבְיבְּבְיבְּים בְּיבְּבְיבְּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבְיבְיבְּבְיבְים בְּיבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִיים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיבְיבְיבְיבְּיבְים בְּבִּיבְים בְּבִיבְּבְים בְּבִּים בְּבִּבְּבְ

^{3.} AB*ό...(eti. infra) 'Ρεμμάθ...*τδ μή (c.FX).
4. AB*ό († FX). A¹B*Εἰ(† Α²ΕΧ). AB: μεθ ἡμῶν
(c. FX). A † (p. Ἰωσ.) ποὸς βασιλέα Ἰσραήλ. AB:
Καθώς ἐγὼ καὶ σὰ ἔτως, καθώς ὁ λαός με ὁ λαός σε, καθώς οἱ ἔπποι με οἱ ἔπποι σε (c. FX).
5. AB * Ίχ. ... Επερωτήσατε (c. FX). 6. B:

nal (őτι AFX). 8. Β* Ετι († AEFX). AB: nala (άγ. FX). B (eti.infra): Ἰεμβλαά. 10. AB*(alt.) ὁ († X). Α²Β: ἐπάθηντο (ο. Α¹FX). AB: ἐπὶ τῷ θρόνς ... ἐπροφήτευον (c. FX). 11. Β: Χαναάν (c. A), AB* ἀν († FX). 12. Β: ἐπροφήτ. (c. AX).

Der Bund gegen Sprien. Die beiden Könige und der Prophet Bebefig. XXII.

Josaphat, ber Rönig Juda, hinab gum 3 Ronige Ifraele. * Und ber Ronig Ifraele fprach zu feinen Rnechten: Wiffet ihr nicht, daß Ramoth in Gileab unfer ift; und wir fiten ftille und nehmen fie nicht von ber 4 Band bes Ronigs zu Sprien? * Und fprach zu Jofaphat: Willft bu mit mir gieben in ben Streit gen Ramoth in Bileab? Josaphat fprach jum Ronige 3fraels: 3d will fein wie bu, und mein Bolt wie bein Bolt, und meine Roffe wie beine Roffe.

Und Josaphat fprach jum Konige 3fraels: Frage boch beute um bas Wort bes 6 Berrn. * Da fammlete ber Ronig Ifraels Propheten bei vierhundert Mann, und fprach zu ihnen: Soll ich gen Ramoth in Bilead gieben gu ftreiten, ober foll ichs laffen anfteben? Gie fprachen: Biebe binauf, ber Berr wirb es in bie Banb bes 7 Ronige geben. * Jofaphat aber fprach: 3ft bier tein Prophet mehr bes Berrn, 8 bag wir von ihm fragen? "Der Ronig Ifraels fprach ju Josaphat: Es ift noch Ein Mann, Dicha, ber Sobn Jemla, von bem man ben herrn fragen mag; aber ich bin ihm gram, benn er weiffaget mir fein Gutes, fonbern eitel Bofes. Jofaphat fprach: Der Ronig rebe nicht alfo.

Da rief ber König Ifraels einen Rammerer und fprach: Bringe eilenb ber 10 Micha, ben Sohn Jemla. * Der König aber Ifraels, und Jofaphat, ber Ronig Juda, sagen ein jeglicher auf feinem Stuhl, angezogen mit Rleibern, auf bem Blat vor ber Thur am Thor Samaria, und alle Bropheten weiffageten vor ihnen. 11 " Und Bebefia, ber Sohn Engena, hatte ibm eiferne Gorner gemacht und fprach: So spricht ber Berr: hiermit wirft bu bie Sprer ftogen, bis bu fie aufraumeft. 12 * Und alle Propheten weiffagten alfo, und

9. U.L: einem R. 11. A.A: hatte fich.

2Ch.18. Josaphat rex Juda ad regem Israel. * Dixitque rex Israel ad servos suos: 3 20,34. Ignoratis quod nostra sit Ramoth Galaad, et negligimus tollere eam de 2Ch.18,3. manu regis Syriae? * Et ait ad Jo- 4 saphat: Veniesne mecum ad praelian-28g.u,28.dum in Ramoth Galaad? Dixitque 2Bg.3.7. Josaphat ad regem Israel: Sicut ego sum, ita et tu, populus meus et populus tuus unum sunt, et equites

mei equites tui. Dixitque Josaphat ad regem Israel: 5 Quaere, oro te, hodie sermonem

2Ch.18,5. Domini. * Congregavit ergo rex Is- 6 rael Prophetas, quadringentos circiter viros, et ait ad eos: Ire debeo in Ramoth Galaad ad bellandum, an quiescere? Oui responderunt: Ascende et dabit eam Dominus in

ech. 18,64 manu regis. * Dixit autem Josaphat: ²⁸⁸5.3,11. Non est hic Propheta Domini quispiam, ut interrogemus per eum? sch.18,7. Et ait rex Israel ad Josaphat: Re-

mansit vir unus, per quem possumus interrogare Dominum; sed ego Am.5,10. odi eum, quia non prophetat mihi bonum, sed malum, Michaeas filius Jemla. Cui Josaphat ait: Ne loquaris ita, rex!

Cang. 8, 8. Vocavit ergo rex Israel eunuchum 9 quemdam et dixit ei: Festina addu-

*Ch.18.9. cere Michaeam filium Jemla. * Rex 10 autem Israel et Josaphat rex Juda sedebant unusquisque in solio suo vestiti cultu regio in area juxta ostium portae Samariae, et universi Prophetae prophetabant in conspectu eorum. *Fecit quoque sibi Sede-11

18,10; cias filius Chanaana cornua ferrea, De. 43, 17. et ail: Haec dicit Dominus: His ventilabis Syriam, donec deleas eam.

2Ch. *Omnesque Prophetae similiter pro-12

8. B.dW.vE.A: haffe ihn.

^{3.} B: fcmeigen fill? vE: jogern es ju n. A: ver= ihn fr.

^{5.} B: ale h. bae 2B. vE: Befr. boch h. noch. dW: boch erft.

^{6.} B.dW.vE.A: bie Broph. vE: es laffen. dW: ich abfteben. A: ober ruben.

^{7.} dW.vE: ibn (barum) befr. tonnten. A: burch Polyglotten - Bibel. N. E. 2. Bbs 1. Abth.

^{4.} Al.: et sicut pop. m. et pop. tuus, et sicut equi m. et equi tui.

^{9.} A: Rammerling. vE: Goffing. dW: Samling! 10. vord. Gingang. dW.vE.A: angethan. B: mit ben Rl. dW: m. [fonigl.] Rl. A: fonigl. Schmuck. 11. dW.vE.A. machte fich. B: aufgerieben haft. vE: aufreibeft. dW: vernichteft.

XXII

Achabi in pugna contra ligros interitus.

Ανάβαινε εἰς Ῥαμῶθ Γαλαάδ, καὶ εὐοδώσει σε κύρεος καὶ δώσει εἰς χεῖράς σου εὸν βασιλέα Συρίας.

13 Καὶ ὁ άγγελος ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸυ Μεγαίαν ελάλησεν αὐτῷ, λέγων 'Ιδοὺ δὴ πάντες οί προφήται λαλούσιν έν στόματι ένλ καλά περί τοῦ βασιλέως. γίνου δή και σὰ εἰς τοὺς λόγους σου κατά τοὺς λόγους ἐνὸς τούτων καὶ λάλησον καλά. 14 Καὶ είπε Μεχαίας: Ζη κύριος ότι α εαν είπη κύριος πρός με, ταῦτα λαλήσω. 15 Kal ήλθε προς τον βασιλέα και είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. Μιχαία, εί αναβώ είς Ραμώθ Γαλαάδ είς πόλεμον η επισχώ; Καὶ είπεν· 'Ανάβαινε, καὶ εὐοδώσει σε κύριος είς χεῖρα τοῦ βασιλέως. 16 Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. Ποσάκις έγω ὁρκίζω σε, όπως λαλήσης πρός με άλήθειαν έν όνόματι πυρίου; 17 Καὶ είπεν · Ούχ οῦτως · εώρακα πάντα τὸν Ίσραὴλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὅρεσιν ώς πρόβατα οίς ούκ έστι ποιμήν, καὶ είπε κύριος. Οὐ κύριος τούτοις, ἀναστρεφέτω έκαστος είς τὸν οίκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνη. 18 Καὶ είπε βασιλεύς 'Ισραήλ πρός 'Ιωσαφάτ 'βασιλέα 'Ιούδα' · Ούκ είπα πρός σε ότι οὐ προφητεύει οὖτός μοι καλὰ άλλ' ἢ κακά;

19 Καὶ εἰπε Μεχαίας. Διὰ τοῦτο ἀκουσον τὸν λόγον κυρίου. Εἰδον θεὸν Ἰσραὴλ καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἔξ ἀριστερῶν αὐτοῦ. 20 Καὶ εἰπε κύριος. Τίς ἀπατήσει τὸν ᾿Αχαὰβ βασιλέα Ἰσραἡλ, καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται εἰς Ῥαμῶθ Γαλαὰδ 'καὶ πεσεῖται ἐκεὶ'; Καὶ εἰπεν οῦτος οὐτως. 21 Καὶ εἰπεν οῦτος οὐτως καὶ οῦτος οὐτως. 21 Καὶ εἰπεν ἔχοὰ ἀπατήσω αὐτόν. Καὶ εἰπε πρὸς αὐτὸν κύριος. Ἐν τίνι; 22 Καὶ εἰπεν Ἑξελεύσρμαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψενδὲς ἐν στόματι

12. AB: \$voð.(*σε) κ. δώσει κύρ. (c. FX). B+(a. τον) και (*AEFX). 13. AB pon. λαλ. p. δή (c. FX). 15. AB * σε († FX). 16. AEX: Έτι δις έγω όρα. 17. AB: ποίμνιον ῷ (c. FX). B+(p. τότ.) θεός. (*AFX). .. pon. ἀναστρ. in fine (c. AEFX). 18. AB+(a. ἀλλ.) διότι (* EFX). 19. AB: Οὐχ ὅτως: ὁκ ἐγω ακτρίου ὁχ ὅτως... ἐξ ενωνύμων (c. FX). 20. AB: ἐν Ρε(s. α)μμάδ... *κ. πεσ. ἐκεῖ (c. FX). 22. Β: εἰς τὸ στόμα (c. AEFX).

וֹבָאִים כֵּן לַאמְר עַלֵּה רָמִׁת נִּלְעַרֹּ וֹבַאַכֵּח וֹנִתוּ יִהוֹה בִּיֵר הַפֵּלְהּיּ בּנבר ריאמר אַשָּׁר יאמר יחוֹה אלי ויבוא אַל־תַּמֵּלֵהְ רַיּאמֵר יו מיבותו הנכה אל-רמת צַלַה וְהַבָּלֵח וִנָתֵוּ יִהוֹה בִּיֵד 16 הַפֵּלֶהְ ז נַיָּאמָר אֵלָיוֹ הַפֵּׁלֶהְ עַדּבַּמֵּה פָּעָנֵים אַנִי מַשִּׁבִּיעֵה אֲשֵׁר לְאֹ־תְּדַבֵּר אַמת בַּשׁם יִתוֹה: וַיֹּאֹמֵר -יִשִּׁרַאֵל ׁ נִפֹּצִים אַל־ תהרים כַּבאו אַשֵּׁר אַין־לָהֵם רעה ויאמר יהוה לא-אונים לאפה ישובו 18 איש-לביתו בשלום: ויאמר מלה אַל אַל־יִהְוֹשָׁפֵט הַלוֹא אַמִרְתִּי יתנפא עלי טוב פֵי אָס־רֵע: וַיֹּאמֵר לַכֵן שָׁמַע דְּבַר־יִהוַנָה רַאַיתִי את־יהוה ישב על־כַּסְאוֹ וַכַּל רָשָׁמַיִם עֹמֵד עַלָּיו מִימִינִוֹ וּמִשְּׁמֹאלֵוֹ: וַיַּעָל וִיִּפְּל בָּרָמִת גִּלְעֵד וַיַּאמֶר זַה 21 בַּכֿה רָזֵה אַמֵר בִּלִה: וַיַּבַא הָרֹיּחַ רַיַּצַמֹּד כִּפְנֵּי יִהוָיָה רַיִּאמֶר אֲנִי אַפַּתָּנּרּ

דברך ק' .13.

13. eines berfelben. B.vE: (lauten) einftimmig. dW: find einmuthig ... rebe gut. B: bag bu G. rebeft.

^{12.} B: fahre mohl. dW.vE: es wird bir gelingen.

fpracen: Biebe binauf gen Ramoth in Gileab, und fahre gludfelig, ber Berr wirb es in die Band bes Ronigs geben.

Und ber Bote, ber hingegangen mar, Dicha ju rufen, fprach ju ihm: Siebe, ber Bropheten Reben find eintrachtiglich gut für ben Konig, fo lag nun bein Wort auch fein wie bas Wort berfelben, und 14 rebe Gutes. * Dica fprach: Go mabr ber herr lebt, ich will reben, mas ber 15 herr mir fagen wirb. "Und ba er zum Ronige tam, fprach ber Ronig zu ihm: Micha, follen wir gen Ramoth in Gileab gieben ju ftreiten, ober follen wirs laffen anfteben? Er fprach zu ihm: Ja, ziehe hinauf, und fahre gludselig, ber Berr wird 16 es in die Band bes Ronigs geben. *Der Ronig fprach abermal zu ihm: 3ch befcwore bich, bag bu mir nicht anbers fageft benn bie Bahrheit im Ramen bes 17 Gerrn! * Er fprach: 3ch fabe gang Ifrael gerftreuet auf ben Bergen, wie bie Schafe, bie teinen hirten baben. Und ber herr fprach: Baben biefe teinen Berrn? Ein jeglicher febre wieber beim mit grieben. 18 Da fprach ber Konig Ifraels ju 30faphat: Babe ich bir nicht gefagt, bag er

mir nichts Gutes weiffagete, fonbern eitel Bofes? Er fprach: Darum bore nun bas Wort

bes herrn: 3ch fabe ben herrn figen auf feinem Stuhl, und alles himmlische Beer neben ihm fteben zu feiner Rechten und

20 Sinten. * Und ber Berr fprach: Ber will Ahab überreben, bag er hinauf ziehe und falle gu Ramoth in Gileab? Und einer

21 fagte bieg, ber anbere bas. *Da ging ein Beift beraus und trat por ben herrn und fprach: 3ch will ihn überreben. Der

22 Gerr fprach ju ihm: Womit? * Er fprach: 36 will ausgehen und will ein falicher Beift fein in aller feiner Bropbeten Munbe.

phetabant, dicentes: Ascende in Ramoth Galaad et vade prospere, et tradet Dominus in manus regis.

Nuncius vero, qui ierat, ut voca-13 ret Michaeam, locutus est ad eum, dicens: Ecce, sermones Prophetarum ore uno regi bona praedicant. sit ergo sermo tuus similis eorum, et loquere bona. * Cui Michaeas 14 18,13, ait: Vivit Dominus, quia quodcumque

dixerit mihi Dominus, hoc loquar. 2Ch. * Venit itaque ad regem, et ait illi 15 v.s. rex: Michaea, ire debemus in Ramoth Galaad ad praeliandum, an cessare?

Cui ille respondit: Ascende et vade prospere, et tradet eam Dominus in manus regis. * Dixit autem rex ad 16

18,15; eum: Iterum atque iterum adjuro te, ut non loquaris mihi nisi quod ve-2Ch. rum est, in nomine Domini. Et ille 17
18,16. ait: Vidi cunctum Israel dispersum Nm. 27, 17 in montibus, quasi oves non haben-Me.9,56 tes pastorem, et ait Dominus: Non

habent isti dominum, revertatur unusquisque in domum suam in pace!

ach, Dixit ergo rex Israel ad Josaphat: 18 (518; Numquid non dixi tibi, quia non 620; prophetat mihi honum, sed semper prophetat mihi bonum, sed semper malum?

Ille vero addens ait: Propterea 19 Rad. 1. audi sermonem Domini: Vidi Domi-Rad. 1. audi sermonem super solium suum, et omnem exercitum coeli assistentem ei

a dextris et a sinistris. * Et ait 20 18,19. Dominus: Quis decipiet Achab regem Israel, ut ascendat et cadat in Ramoth Galaad? Et dixit unus verba hujuscemodi, et alius aliter. *Egres-21

18,00; sus est autem spiritus, et stetit coram Domino et ait: Ego decipiam Jea. 8, 44. illum. Cui locutus est Dominus: In

^{13.} U.L: eintradtlid. 16. A.A: nichts anbers.

^{17.} U.L: ber Gerr ber fprach.

^{16.} Bie oft foll ich bich befcworen. dW.vE:

oft(male) muß.

^{17.} dW: eine Geerbe, dW.vE A: Diefe haben.

^{18.} meiffagen werbe.

^{19.} B.dW.vE.A: (alle bas) b. gange &. bes him: mele. B.vE: ftant (vor ihm).

ach. quo? *Et ille ait: Egrediar et ero 22

18,21. spiritus mendax in ore omnium Pro-

^{13.} S: praedicunt. Al.: et sermo.

^{15. 8:} trad. eum.

^{20.} dW.vE.A: (mit Trug) bereben. B: biefer f. fo, n. b. Anb. f. fo. dW: fprach fo, n. Jener.

^{21.} B.dW.vE: hervor. B: fam. vE: trat. (dW: ber Geift.)

^{22.} dW.vE.A: Lugengeift.

Achàbi in pugna contra Syros interitus.

πάντων τών προφητών αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Απατήσεις, καίγε δυνήση ἔξελθε καὶ ποίησον οὖτως. ²⁸ Καὶ νῦν ἰδοὺ δέδωκε κύριος πνεῦμα ψευδες ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπί σε κακά.

24 Καὶ προςηλθε Σεδεκίας νίὸς Χανανά καὶ ἐπάταξε τὸν Μιγαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καί είπε. Ποίον πνευμα κυρίου απέστη απ' έμου του λαλησαι έν σοί; 25 Καὶ είπε Μιγαίας 'Ιδού συ οψει εν τη ημέρα εκείνη, όταν είςελεύση είς ταμείον έκ ταμείου τοῦ κρυβήναι έκει. 26 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ. Δάβετε τὸν Μιχαίαν καὶ ἀποστρείψατε αύτὸν πρὸς 'Αμμών τὸν ἄργοντα τῆς πόλεως καὶ πρὸς Ἰωὰς νίὸν τοῦ βασιλέως, 27 καὶ είπόν. Ούτως λέγει ο βασιλεύς. Θέσθε αυτόν έν φυλακή, και έσθιέτω άρτον θλίψεως και υδωρ θλίψεως έως του έπιστρέψαι με έν είρήνη. 28 Καὶ είπε Μιγαίας 'Εὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψης εν είρηνη, ου λελάληκε κύριος εν εμοί. Καὶ είπεν 'Ακουσάτω πᾶς ὁ λαός.

²⁹ Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεύς Ἰσραηλ καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεύς Ιούδα 'μετ' αὐτοῦ' εἰς 'Ραμώθ Γαλαάδ. 30 Και είπε βασιλεύς Ίσραήλ πρός Ιωσαφάτ Συγκαλύψομαι καὶ είζελεύσομαι είς τὸν πόλεμον, καὶ σὰ ένδυσαι τὸν ίματισμόν μου καί συνεκαλύψατο βασιλεύς 'Ισραήλ και εἰςῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. 31 Καὶ ό βασιλεύς Συρίας ένετείλατο τοῖς ἄρχουσι των άρμάτων αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δύο, λέγων. Μή συνάψητε πόλεμον πρός μικρόν καί μέγαν άλλ' ή πρὸς τὸν βασιλέα Ίσραήλ μονώτατον. 32 Καὶ έγένετο ώς είδον οι ἄρχοντες των άρμάτων τὸν Ἰωσαφατ βασιλέα 'Ιούδα, καὶ αὐτοὶ εἶπον Φαίνεται βασιλεὺς Ίσραηλ ούτος, καὶ ἐκυκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμῆσαι· καὶ ἀνέκραξεν Ἰωσαφάτ. 33 Καὶ έγένετο ώς είδον οἱ άρχοντες τῶν άρμάτων 23. AB: ἔδωκε (c.FX). 24. AB: Π. (τὅτο παρηιθεν) πν. ανο. (παρ' έμδ) το λαλήσαν (c. FX; Α *έν σοι). 25. ΑΒ: όψη (c. FX). Β*έν. ΑΒ: εἰς έλ-θης (* εἰς) ταμ. (* ἐκ.) τὰ ταμ. 26 s. Β: Σεμηο (Αμμ. ΑΕΧ) τ. βασιλέα ... π. το Ἰωάς νίο τ. β. εἰπον θέדְבִר אָלֶיךְ רִיּאׁמֶר הְפַּתֶּהֹ וְגַם חּוּלֶּלְ צֵא בּג וְצָמֵה־כֵּן: וְצַמָּה הָפֵּה נְתַן יְחוָהׁ רְיַהַ בָּבָר בְּפָּי פָּל־דְּכִיאֵיךְ אֵלֶּה וְיחּוְיֹת רִיחַ

בּלַבְילָה עָלִיה עָלִיה נְיִנְעָלָה וַיִּצְּה עָכִיה עָלִיה עָלִיה עָלִיה עָלִיה עָלִיה עַלְּילָר וַיִּצְּה וֹיִצְּה עִייִלְיה עַיִּאָּטִי נְיַצְּבָּר אוֹתְך:

בּלֵבְי רְיּתִייִהוֹה עֵאָטִי לְּדַבֵּר אוֹתְך:

בְּלָבְי בְשְׁלוֹם: וַיִּאָטֵר הִיּכְיָה אַת־עִילִיה בְּיוֹם הַהְּיִא עִר־עִילִיה בְּיוֹם הַהְּיִא עִר־עִילִיה בְּיוֹם הַהְּיִא בַּיוֹם הַהְּיִא עִר־עִילִיה בְּיוֹם הַהְּיִא עִר־עִילִיה בְּיוֹם הַהְּיִא עִר־עִילִיה בְּיוֹם הַהְּיִא עִר־עִילִיה בְּיִּה אָעִר בִּיְלִיה בְּעִּלְה בְּיִּבְיִה אָּעִר וְיָאָל בְּיִב הְּהְּיִּה עָּעִר מִיְלִיְהוּ אָמִר בִּיְלְיְה עָּעִים בְּעָלֵם לְאִידְבֶּר יְהוֹה שִׁנְעִי עַמִּים בְּעָלִם: יִיּהוֹה שִּבְּי יְהוֹה שִׁים בְּעָלִי בְּשִׁים בְּעָלִים לְאִידְבֶּר יְהוֹה שִׁיִּי בְּעִּים לְאִידְבֶּר יְהוֹה שִׁיִּי בְּשִׁלוֹם לְאִדְבָּר יְהוֹה שִּׁה בְּיִים לְאִרִיבְּר יְהוֹה שִׁיִּי בְּעָּים לְאִרְבָּר יְהוֹה בִּיִּים בְּעִים בְּעָּב יִיהוֹה שִּבְּים בְּהִבּים בְּבְּיִם בְּבְּיִם בְּבְּיִם בְּבְּיִם בְּבִּים בְּבִים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּבִּבְים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּבְּבְים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּיִבּים בְּבִּים בְּבְבְּים בְּבְּבְים בְּבּבּים בְּיִבְּבְּים בְּבִּבְים בְּבְבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְים בְּבִּבְים בְּבִּבְּבְים בְּבְּבּבּים בְּבִּבְים בְּבִּבְבְים בְּבִּים בְּבְּבְים בְּבִּבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבִים בְּבְּבְּבְים בְּבִּבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבִּבְּבְים בְּבִּבְּבְים בְּבִּבְים בְּבִּבְּבְים בְּבִּבְּבְים בְּבְבּבּים בְּבִּבּבְים בְּבִּבְּבְּבְּבְּבְבּבּים בְּבִּבְּבְּבְים בְּבִּבְבְים בְּבְּבְבּבּים בְּבִּבְבְּבְּבְבּבְים בְּבִי

זּנְלֵבֵר בּּרִקּאִרְמֵלֵּבְ זִּיְלֵבר בּּרִקּאִרְמֵלֵּבְ זִּיְלֵבר בְּלִבר בִּיִּלְלְבִי בִּיִּלְּבַב בִּירִאָּרִמְלָּבְ זִּיְלְבר בְּאָר בְּעָבְר בִּיִּלְּבְ בִּיִּלְּבִי בִּיִּלְּבִי בִּאָר בִּיִּלְּבִי בִּאָר בְּעָב בִּיִּלְּבִי בִּאָר בְּעָב בִּעְר בִּיִּלְּבָר שִּׁרְמֵּב בְּעָב בִּיִּרְוּ בְּעָבְר בִּעְּרְבִּי בִּעְּר בִּעִּלְחָמֵּה וְאַבְּעִב בְּעִּר בִּעְּרְבִּעְּר בְּעִּר בְּעָבְר אָר בְּעָב בְּעִר בִּעְּרְבּי בִּעְּר בִּעְּר בִּעְּרְבְּעִּר בְּעִּבְר בִּעְּר בִּעְּרְבִּע בִּעְּלְחָמֵּה וְאַבְּעִר בְּעִּר בִּעְּרְבִּע בְּעָרְוּלְּעְ בִּעְּר בִּעְּרְבְּעִי בִּעְּרְבְּע בִּעְּלְחָמֵּה וְאַבְּעִר בִּעְּבְּעִר בִּעְּרְבְּעִי בְּעִּבְּעוֹ בִּעְּבְּע בִּעְּלְחָמֵּה וְאַבְּעִר בִּעְּבְעוֹ בִּעְּר בִּעְּבְּעוֹ בְּעִּבְּי בִּעְּבְּעוֹ בִּעְּבְּע בִּעְּלְחָמֵּה וְאַבְּעִר בִּעְּבְּעוֹ בְּעִּבְי בִּעְּבְּעוֹ בְּעִּבְי בִּעְּבְּעוֹ בְּעִּבְי בִּעְּבְּעוֹ בְּעִּבְּי בִּעְּבְּעוֹ בְּעִב בְּעִּבְּעוֹ בְּעִבְּי בְּעִּבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִּבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִּבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעְבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְיוֹ בְּעִיבְיוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבּעוֹ בְּבְעוֹבְיוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְיוֹ בְּעִבּעוֹ בְּבְּעוֹב בּעוֹ בְּעִבְיוּ בְּבְּעוֹב בְּעוֹבְיוּבְע בְּבְּעוֹבְיוּבְעוֹ בְּבְּעוֹבְיוּבְּעוֹ בְּעִיבְיוּבְּעוֹ בְּבּעוֹבְיוּ בְּעוֹבְייוּ בְּעִבְּעוֹ בְּבְּעוֹבְייוּ בְּעִיבְייוּבְּעוֹ בְּבְּעוֹבְיוּבְעוֹי בְּעִייוּבְעוֹי בְּעוֹבְעוּי בְּבְּעוּבְּבְּיוּבְייוּבְייוּבְעוֹ בְּבְּעוֹבְייוּ בְּעִיבְיי בְּבְּעוֹי בְּבְּעוֹבְייוּבְיבְּעוֹ בְּבְּבְעוּבְיבְּבְּעוּבְיוּבְיבְּעוֹי

קמץ בז"ק .22. א

^{22.} B: wirft ibn. B.dW.vE: es auch vermögen.
23. dW.vE: gelegt. dW: befoloffen über bich.
24. Wie ware ber ... redete? (B: Wo ift jest ... vor mir vorbeigegangen.) dW: Mo ware ... au bir r.

Mica in den Rerter. Der Auszug in den Streit.

XXII.

Er fprach: Du follft ihn überreben und follft es ausrichten, gehe aus und thue 23 alfo. * Run fiehe, ber Gerr hat einen falfchen Geift gegeben in aller diefer beiner Bropheten Mund, und ber Gerr hat Bb-fes über bich gerebet.

24 Da trat herzu Zebekla, ber Sohn Enaena, und schlug Richa auf ben Baden und sprach: Wie? Ift ber Geift bes Gerrn von mir gewichen, bag er mit bir rebet?

25 * Micha sprach: Siehe, du wirst es sehen an dem Tage, wenn du von einer Rammer in die andere gehen wirst, daß du

26 bich verfriecheft. * Der Ronig Ifraels fprach: Rimm Dicha und lag ihn bleiben bei Amon, bem Burgermeifter, und bei

27 Joas, bem Sohn bes Königs, * unb sprich: So spricht ber König: Diesen setzet ein in ben Kerker und speiset ihn mit Brot und Wasser ber Trubsal, bis ich mit Frie-

28 ben wiebertomme. "Micha fprach: Kommft bu mit Frieben wieber, so hat ber Gerr nicht burch mich gerebet. Und fprach: Boret zu, alles Bolt!

29 Alfo zog ber König Ifraels und 30= fabbat, ber König Juba, binguf gen Ra=

faphat, ber König Juba, hinauf gen Ra30 moth in Gileab. * Und ber König Ifraels
fprach zu Jofaphat: Berftelle bich und
fomm in ben Streit mit beinen Kleibern
angethan. Der König Ifraels aber verftellete fich auch, und zog in ben Streit.

31 *Aber ber Ronig zu Sprien gebot ben Oberften über seine Wagen, berer waren zwei und breißig, und sprach: Ihr sollt nicht streiten wiber Rleine noch Große, sondern wiber ben Ronig Ifraels allein.

32 * Und ba bie Obersten ber Wagen 30saphat saben, meineten sie, er mare ber
Ronia Fraels, und fielen auf ihn mit

Ronig Ifraels, und fielen auf ihn mit 33 Streiten, aber Josaphat fchrie. *Da aber bie Oberften ber Wagen faben, bag er

31. U.L. ber maren zweien.

phetarum ejus. Et dixit Dominus:

2Th.2,9a. Decipies et praevalebis, egredere et

2Ch. fac ita! * Nunc igitur, ecce, dedit 23

16,222 Dominus spiritum mendacii in ore

omnium Prophetarum tuorum, qui
hic sunt, et Dominus locutus est contra te malum.

Chanaana et percussit Michaeam in

(Mich. maxillam, et dixit: Mene ergo dimisit

Spiritus Domini et locutus est tibi?

*Et ait Michaeas: Visurus es in die 25 20,30. illa, quando ingredieris cubiculum

intra cubiculum, ut abscondaris.

2Ch. Et ait rex Israel: Tollite Michaeam, 26
et maneat apud Amon principem ci-

vitatis et apud Joas filium Amelech,

2Ch. et dicite eis: Haec dicit rex: Mittite 27

Jor. 27,15 virum istum in carcerem, et susten-

Pa.00,6. tate eum pane tribulationis et aqua angustiae donec revertar in pace.

28. 77; *Dixitque Michaeas: Si reversus fue-28. 78; *Dixitque Mich

Ascendit itaque rex Israel et Jo-29 saphat rex Juda in Ramoth Galaad.

*Ch. *Dixit itaque rex Israel ad Josaphat: 30

Sume arma et ingredere praelium,

v.10. et induere vestibus tuis. Porro rex (18m. 28,8. Israel mutavit habitum suum et in-

sch. gressus est bellum. * Rex autem 31
18,30. Syriae praeceperat principibus curruum triginta duobus, dicens: Non
pugnabitis contra minorem et majo-

PCh. rem quempiam, nisi contra regem

act. Israel solum. *Cum ergo vidissent 32

principes curruum Josaphat, suspicati sunt quod ipse esset rex Israel,

(15m. et impetu facto pugnabant contra 50h. eum; et exclamavit Josaphat. ** Intel-33 18,53: lexeruntque principes curruum, quod

30. 3ch will mich vorftellen u. Fommen ... bu aber gench beine Rl. an. Und b. R. 3. verft. f. u. fam. dW: verftellet in b. Str. f. vE: verfleibet ... gehen.
31. B: über bie 32 B. bie er hatte. dW.vE: feiner

(ber) B., b. er h., 32. A: hatte geboten.

vE: 3ft alfo ... um burch bich gu r. A: Alfohat ... vers laffen u. b. m. bir ger.

^{25. (}Bie 20, 30.) B.vE: verfteden. A: verbergen. 26. führe ihn bin ju M. B.dW.vE.A: Oberften ber Stabt,

^{27.} B: bas Gefangenhaus. dW.vK: Gefangniß. vE: Trubfalebr. A: bem Br. bes Elends ... ber Bes branguiß.

^{28.} B.vE: Gorete ihr Boller alle(fammt).

^{32.} dW: n. gebachten. B. vE: (ba) fpracen fie. B: Dieser ift gewißlich. dW. vE: Sicher ift es (bas). B: wenbeten f. zu ihm hin zu ftr. dW: nach ihm, um [mit ihm] zu ftr. vE: lentten hin. A: brangen auf ihn ein.

Achabi in pugna contra Syros interitus.

ότι ούκ έστι βασιλεύς Ίσραηλ ούτος, καλ 84 Kal évἀπεστράφησαν ἀπ' αὐτοῦ. έτεινεν είς τὸ τόξον αὐτοῦ ἀφελῶς, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραήλ ἀνὰ μέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Θώρακος. Καὶ είπεν 'ο βασιλεύς' τῷ ἡνιόγφ αὐτοῦ 'Επίστρεψον την χειρά σου και εξάγαγε με έκ τοῦ πολέμου, ότι τετραυμάτισμαι. 85 Καὶ έτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ὁ βασιλεύς ήν έστηκώς έπλ του άρματος έξ έναντίας Συρίας ἀπὸ πρωί έως έσπέρας, καί άπέγυνε τὸ αίμα ἀπὸ τῆς πληγῆς τῆς τροπώσεως είς τὸν κόλπον τοῦ ἄρματος, καὶ ἀπέθανεν έσπέρας. 86 Καλ έστη ο στρατοκίζουξ έν τη παρεμβολή, δύνοντος του ήλίου, λέγων Εκαστος είς την έαυτου πόλιν και έκαστος είς την έαυτου κληρονομίαν, 37 ότι τέθνηκεν ό βασιλεύς. Καὶ ήλθον είς Σαμάρειαν, καὶ έθαψαν τὸν βασιλέα 'Αχαὰβ' ἐν Σαμαρεία. ³⁸ Καὶ ἀπενίψαντο τὸ αίμα ἀπὸ τοῦ ἄρματος έπι την κρήνην Σαμαρείας, και έλιξαν οί χύνες τὸ αίμα καὶ αι πόρναι ελούσαντο 🟕 τῷ αἴματι, κατὰ τὸ όῆμα κυρίου δ ἐλάλησε.

89 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ᾿Αχαὰβ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ οἶκον ἐλεφάντινον ὂν φκοδόμησε, καὶ πάσας τὰ; πόλεις ᾶς ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 40 Καὶ ἐκοιμήθη ᾿Αχαὰβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν ᾿Οχοζίας υίὸς αὐτοῦ ἀντὰ αὐτοῦ.

41 Καὶ Ἰωσαφὰτ νίὸς ᾿Ασὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν ἐν ἔτει τῷ τετάρτω τοῦ ᾿Αχαὰβ βασιλέως Ἰσραήλ 42 νίὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἔτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ είκοσι καὶ πέντε ἔτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ είκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῷ μητρὶ αὐτοῦ ᾿Αζουβὰ θυγάτης Σαλαί. 43 Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάση ὁδῷ ᾿Ασὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ · οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὶ αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐτὸς ἐν ὀωθαλμοῖς κυρίου.

מֹנוֹגְיָנִי בֹלְיִׁ שִּׁלִימִּינִ: סַפָּר צִּלִּבְּי שִׁלְּאֵבִי לְמַלְכֵּי יִשְּׁרָאֵלִ: סַפּר צִּלְבִי שִׁלְּאִבנִים לְמַלְכֵּי יִשְּׂרָאֵלִ: יִּבְּינִ צִּיִּשׁׁן אֲשָׁר בִּלְּנִ וְכִלְבִּים מַלְ-יַבְינִ שִּׁמָן אֲשָׁר בִּלְּנִ וְכִלְבִּים מַלְ-יַבְינוּ הַּשָּׁן אֲשָׁר בִּלְּנוֹ וְכָלְ-תְּשְׁר בְּשָׁה יַבְינוּ הַשָּׁלֹן אֲשָׁר בִּלְּנוֹ וְכָלִ-תְּשְׁר בְּשָׁה

לאַבפֿר לֹמֹפּנּ לַנְּמֹשִׁוּע בִּיּמָשׁׁר בְּמִינֵּי 5. שִׁלְחִי: וַנִּכֶּלְדְ בְּכֹּלְ-דָּנָרְ אָפֹא אָבִיוּ בּמִלְכָנִ וֹמָשׁׁכִּס נְשִׁם אִמְּנִ לְזִּיּכָּׁה בַּעַר בּמְלְכָנִ וֹמָשְׁרִים וְחָמֵשׁ שָׁנְה כְּנִרְ בּמְלְכָנִ וְמָשְׁכִּס בָּן-שָׁלְשׁׁים וְחָמֵשׁ שָׁנְה בָּעָר בִּשְׁנַת אַרְפַּע לְאַחְאָב מֵלֶךְ יִשְּׂנְאַל : בִּשְׁנַת אַרְפַּע לְאַחְאָב מֵלֶךְ עַלְ-יְהוּיָדֶה

٧. 34. ١٠ ٢٠٥١٠

^{33.} AB: ἀν(s. ἀπ) ἐστρεψαν (c. FX). 34. A*B: ἐπέτεινεν (c. A¹EFX). AB: τόξ. εὐστόχως ... * ὁ βασ. (c. FX). B: τὰς χεῖράς (c. AFX). AB: τέτρωμαι (c. FX). 35. AB* τῆς τροπ. († FX). ABEX † (in f.) καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἶμα (ἐπ) τῆς τροπῆς ἔως τὸ κόλπυ τδ ἄρματος (* FX). 36. B * ἐν τῆ παρ. († AEFX). A¹B*(alt.) ἔπαστ. († A²FX). AB: γῆν (κληφον. FX). A † (in f.) ἀποτρεχέτω. 37. AX: ἡλθεν. AB*'λχ. 38. AB: ἀπένιψων ... * ἀπὸ τδ ᾶρμ. (Α:

τὸ ἄρμα ἐπὶ) ... ἐξέλ(ε)ιξαν αὶ ΰες καὶ οἱ κ. (ο. FX). 39. AB: π. ὰ ἐπ. ... ἐν βιβλίω λ. τῶν ἡμ. (ο. FX). 41s. AB: Ἰέδαν ἐν ἔτει τετ. ... Ἰσραγλ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ, νίὸς κτλ. 43. A: εὐθὲς ἐνώπιον κυρ.

nicht ber König Ifraels war, wandten fie * Ein Dann 34 fich binten von ibm. aber frannte ben Bogen ohngefahr, und fcof ben Ronig Ifraels zwischen ben Panger und Bengel. Und er fprach gu feinem Fuhrmann: Wenbe beine Band und fubre mich aus bem Geer, benn ich bin 35 wund. Und ber Streit nahm überband beffelben Tages, und ber Ronig fant auf bem Bagen gegen bie Syrer, und ftarb bes Abends; und bas Blut flog von ben 36 Bunben mitten in ben Wagen. * Unb man ließ ausrufen im Beer, ba bie Sonne unterging, und fagen: Ein jeglicher gebe 37 in feine Stadt und in fein Land! * Alfo ftarb ber König, und warb gen Samaria gebracht, und fie begruben ibn zu Sa-38 maria. "Und ba fie ben Bagen wuschen bei bem Teiche Samaria, ledten bie Sunbe fein Blut (es mufchen ibn aber bie Buren), nach bem Wort bes Berrn, bas er gerebet batte.

39 Bas mehr von Abab zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, und bas elfenbeinerne Baus, bas er bauete, und alle Stabte, bie er gebauet hat, flehe, bas ift gefchrieben in ber Chronica ber Ronige 40 Sfraele. * Alfo entichlief Abab mit feinen Batern, und fein Sohn Ahasja warb Rbnig an feine Statt.

Und Josaphat, ber Sohn Affa, warb Ronig über Juda im vierten Jahr Ababs, 42 bes Königs Ifraels, * und mar funf und breißig Jahre alt, ba er Ronig warb, unb regierete funf und zwanzig Jahre zu Jerufalem. Seine Mutter bieg Afuba, eine 43 Tochter Gilbi. * Und manbelte in allem Wege feines Baters Affa, und wich nicht bavon, und er that, bas bem herrn wohl

non esset rex Israel, et cessaverunt "Vir autem quidam te-84 tendit arcum, in incertum sagittam dirigens, et casu percussit regem Israel inter pulmonem et stomachum. (ach. At ille dixit aurigae suo: Verte manum tuam et efice me de exercitu, quia graviter vulneratus sum. *Com-35 missum est ergo praelium in die illa, et rex Israel stabat in curru 20.42. suo contra Syros, et mortuus est vespere; fluebat autem sanguis plagae in sinum currus. *Et praeco inso-36 nuit in universo exercitu, antequam v.17. sol occumberet, dicens: Unusquisque revertatur in civitatem et in terram suam! * Mortuus est autem rex et 37 perlatus est in Samariam, sepelieruntque regem in Samaria. Et la-38 verunt currum ejus in piscina Samariae, et linxerunt canes sanguinem 28.17. ejus, et habenas laverunt, juxta 21.19. verbum Domini quod locutus fuerat. 2Rg. 9,35. Reliqua autem sermonum Achab, 39 Ps.45,9. et universa quae fecit, et domus eburnea quam aedificavit, cunctarum-

que urbium quas extruxit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? * Dormivit 40 ergo Achab cum patribus suis, et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.

Josaphat vero filius Asa regnare 41 30,31ss. coeperat super Judam anno quarto Achab regis Israel. *Triginta quin-42 que annorum erat, cum regnare coepisset, et viginti quinque annis regnavit in Jerusalem; nomen ma-20,32. tris ejus Azuba filia Salai. * Et am- 43

15,11. bulavit in omni via Asa patris sui et non declinavit ex ea, fecitque quod rectum erat in conspectu Domini.

^{39.} U.L: elfenbeine Sans. 43. A.A: allen Begen.

^{33.} v. ihm binmeg.

^{34,} am. bie Ingen bes B. B: hatte ... gefpannet in f. Einfalt. dW: Unichulb. B: traf. B.dW.vE: aw. b. Fug. u. (3w.) ben P. ... verwundet.

^{35.} mußte fteben. B: nahm gu. vE: murbe heftig. B: ber R. murbe aufgehalten. dW.vE: blieb (fteben). B.dW.vE: ben S. gegenüber. dW.vE.A: von (ans) ber Bunbe. vE: war gefloffen. dW.vE.A: in (auf) ruftung wufch? A: u. f. w. ben Bagengeng.)

^{34.} Al.: Unus autem. 35. Al. * Israel.

^{36.} Al.: civ. suam.

^{39.} Al.: eburneae et: cunctaeque urbes.

b. Boben bes 28.

^{36.} B: Da giug b. Wefdrei fort burch b. Deerlager. dW.vE: Und beim (mit) Untergang ber S. g. ber Ruf burch b. L.

^{37.} B.vE: u. fam.

^{38.} abfpflieten ... u. b. Ouren w. es ab. (B: ba f. bie Baffen wuschen? vE: Als man ... u. b. Baffen-

Josephat rex Judae. Achasias rex Israelis.

44 Πλήν των ύψηλων ούκ έξηρεν έτι ό λαὸς έθυσίαζε καὶ έθυμων έν τοῖς ύψηλοῖς. 45 Καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφάτ μετά βασιλέως Ίσραήλ. 46 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσαφάτ καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ας ἐποίησε καὶ ὅσα ἐπολέμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα εν βίβλφ λόγων ήμερων των βασιλέων Ἰούδα; 47 Καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν τετελεσμένων τών καταλελειμμένων έν ταῖς ἡμέραις 'Ασά του πατρός αύτου άφειλεν άπό της γης. 48 Καὶ βασιλεύς οὐκ ην έστηκῶς ἐν Ἰδουμαία. 49 Καὶ Ἰωσαφὰτ ἐποίησε νῆας Θαρσείς τοῦ πορεύεσθαι είς 'Ωφέρ ένεκεν τοῦ γρυσίου, καί ούκ επορεύοντο, ότι συνετρίβησαν αί νηςς έν 'Ασίων Γάβερ. 50 Τότε είπεν 'Οχοζίας νίος 'Αχαάβ πρός Ιωσαφάτ · Πορευέσθωσαν οι δοῦλοί μου μετά των δούλων σου έν ταῖς ναυσίν. καὶ οὐκ ήθέλησεν Ἰωσαφάτ. 51 Καὶ ἐκοιμήθη Ιωσαφάτ μετά των πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη παρά τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ τοῦ πατρός αὐτοῦ, καὶ έβασίλευσεν 'Ιωράμ νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

52 Καὶ 'Οχοζίας υἰὸς 'Αχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ 'Ισραὴλ ἐν Σαμαρεία, ἐν ἔτει ἐπτακαιδεκάτφ Ἰωσαφὰτ βασιλέως 'Ιούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ δύο ἔτη. 53 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ 'Αχαὰβ' τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδῷ 'Ἰεζάβελ' τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ υίοῦ Ναβὰτ ος ἔξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, 54 καὶ ἐδούλευσε τοῖς Βααλίμ καὶ προςεκύνησεν αὐτοῖς, καὶ παρώργισε τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

ישָׂרָאֵל פְּכָל אֲשָׁר-עָשָׂה אָבִיוּ זִישִׁרְאֵל פְּכָל אֲשָׁר-עָשָׂה אָבִיוּ זִישְׁרָאֵל בְּשִׁמְרֹוּן בִּשְׁנַה נִיִּמְלְהְ בַּעַר זִישְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן בִּשְׁנַה נִיִּמְלְהְ בַּעִר זִישְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן בִּשְׁנַה נִיִּמְלְהְ בַּעִר זִישְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן בִּשְׁנַה נִיִּמְלַהְ בַּעִר זִינְרָהְ הָרָבְעֵם בּּן-נִבְט אֲשָׁר הָהָנֶרְ אִפּוּ זִינְלְהְ בְּעַרָה אָפֹּוֹ זִינְלְהְ בְּעַרְה אָפֹּוֹ זִינְלְהְ בָּעַר בְּעַרָה אָפֹוּ זִינְלְהְ בָּעַר בְּעַרָה אָלִהְיּ זִינְלְהְ בָּעַר בְּעָרָה אָבִיוּ זִינְלְהְ בָּעַר בְּעָר בְּעָה בִּעְר בְּעָר בְּעָר בְּעַרְה אָלִרְיּ זִינְיְלְהָל בְּעָּלְ אָשֶׁר-בְעָשָׂה אָבְיוּיּ

^{46.} AB: $\tilde{o}\sigma\alpha$ ($\hat{\alpha}_S$ EFX). B*x. $\tilde{o}\sigma\alpha$ \$\frac{\pi}{\sigma}\sigma\dagger\). († A; A perg.: $\dot{e}\chi$ 1 $\tau\alpha\ddot{v}\tau\alpha$). AB: $\beta\iota\beta\lambda\iota(\alpha)$ (c. FX) ... † (a. $\dot{\eta}\mu$.) $\tau\ddot{o}v$ (*?). B*(sq.) $\tau\ddot{o}v$ († AFX). 47.—50 *BIEX († AB*FX). 47. AB*: Kal $\pi\epsilon\varrho\iota\sigma\sigma\dot{v}$ $\tau\ddot{e}$ \$\delta\dagger\) $\dot{v}\pi\iota\lambda\iota(\dot{v})$ $\dot{v}\pi\iota\lambda(\dot{v})$ $\dot{v}\pi\iota\lambda$

Die Ronige wie ihre Bater.

XXII

44 geffel. * Doch that er bie Boben nicht weg, und bas Bolf opferte und raucherte 45 noch auf ben Boben. * Und batte Friebe "Bas aber 46 mit bem Ronige Ifraele. mehr von Josaphat zu fagen ift, und bie Macht, mas er gethan und wie er geftritten bat, flebe, bas ift geschrieben in ber 47 Chronica ber Ronige Juba. * Auch that er aus bem ganbe, mas noch übrige Burer waren, bie zu ber Beit feines Batere Affa 48 maren übergeblieben. * Und es mar fein 49 Ronig in Chom. * Und Josaphat hatte Schiffe laffen machen aufs Meer, Die in Ophir geben follten, Gold zu holen. Aber fie gingen nicht, benn fie murben gerbro-50 den ju Egeon Geber. * Dazumal fprach Ahasja, ber Sohn Ahabs, ju Josaphat: Lag meine Rnechte mit beinen Rnechten in Schiffen fahren. Jofaphat aber wollte 51 nicht. * Und Josaphat entschlief mit fei= nen Batern, und warb begraben mit feinen Batern in ber Stabt Davibe, feines Baters, und Joram, fein Sohn, ward Ronia an feine Statt. Ahasja, ber Sohn Ahabs, marb Ronig über Ifrael zu Samaria im flebengebnten Jahr Jofaphate, bee Ronige Juba, und 53 regierete über Ifrael zwei Jahre, * und that, bas bem Berrn übel gefiel, und manbelte in bem Bege feines Batere und feiner Mutter, und in bem Wege Jerobeams, bes Cohns Rebats, ber Ifrael funbigen .54 machte, * und bienete Bagl und betete ibn an, und ergurnete ben herrn, ben Bott Ifraels, wie fein Bater that.

2Ch. * Verumtamen excelsa non abstu-44 15,14. lit; adhuc enim populus sacrificabat ach. 17,6. et adolebat incensum in excelsis. * Pacemque habuit Josaphat cum 45 2Ch. rege Israel. Reliqua autem 46 20,34. 19,14. verborum Josaphat, et opera ejus quae gessit, et praelia, nonne haec scripta sunt in libro verborum die-15.12 rum regum Juda ? * Sed et re- 47 liquias effeminatorum, qui remanserant in diebus Asa patris eius, 28m. abstulit de terra. *Nec erat tunc 48 rex constitutus in Edom. * Rex vero 49 $_{\mathrm{RCh.}}^{10,22,11}$. Josaphat fecerat classes in mari, 20,36. quae navigarent in Ophir propter au-9,28. rum; et ire non potuerunt, quia con-9,26. fractae sunt in Asiongaber. *Tunc 50 2Ch. ait Ochozias filius Achab ad Josaphat: Vadant servi mei cum servis tuis in ach. navibus. Et noluit Josaphat. *Dor-51' mivitque Josaphat cum patribus suis 15,24 et sepultus est cum eis in civitate 1Ch.3,11. David patris sui, regnavitque Joram filius ejus pro eo. Ochozias autem filius Achab re-52 gnare coeperat super Israel in Samaria anno septimodecimo Josaphat regis Juda, regnavitque super Israel duobus annis. * Et fecit malum in 53 16,30,21, conspectu Domini, et ambulavit in via 25,30. patris sui et matris suae, et in via

15,34.2R. Jeroboam filii Nabat qui peccare fe15,34.2R. Jeroboam filii Nabat qui peccare fe15,34.2B. cit Israel. * Servivit quoque Baal 54
16,31. et adoravit eum, et irritavit Dominum Deum Israel juxta omnia quae
fecerat pater ejus.

49. Meerfchiffe I. m., bie ... jerbrachen. B: nach Tarfie. dW. vE: L. Schiffe. dW: nach Golb. B: baß f. nach O. zogen bee G. wegen. vE: um n. O. zu fahren ... B: wurden zerbrochen. dW. vE. A: zerstrummert.

50. B: willigte n. ein.

54. gang wie. dW: gang fo. B: nach Allem wie.

^{44.} that man (wie 15, 14).

^{45.} Jofaphat batte. B: machte Rr.

^{46.} feine DR. (wie 15, 23).

^{47. (}Bie 14, 24.) dW.vE.A: ben Reft ber ...

^{48.} in G., fondern es regierete ein Landpfleger. dW: ein Statth. reg. B.vE: mar R.

BAZIAEIQN A. בלכים ב

Ι. Καλ ήθέτησε Μωάβ έν Ίσραλλ μετά τὸ αποθανείν 'Αχαάβ. 2 Καὶ έπεσεν 'Οχοζίας δια σου δικτυωτού του έν τω ύπερώω αὐτού τω έν Σαμαρεία, και ηδρώστησε. Και απέστειλεν άγγελους καὶ είπε πρός αὐτούς. Δεῦτε καὶ έπερωτήσατε διά του Βάαλ μυΐαν θεόν 'Αχκαρών, εἰ ζήσομαι έκ τῆς ἀξιρωστίας μου ταύτης. Καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι δί αὐτοῦ. 8 Καὶ ἄγγελος θεοῦ ἐλάλησε πρὸς Ήλιαν τον Θεσβίτην, λέγων Άναστας δεύρο είς απαντησιν τοῦς αγγέλοις 'Οχοζίου βασιλέως Σαμαρείας και λάλησον πρός αὐτούς · Εί διὰ τὸ μη είναι θεὸν ἐν Ἰσραήλ ὑμεῖς πορεύεσθε έπερωτήσαι διά του Βάαλ μυίαν θεόν Άκκαοών; 4 Οτι τάδε λέγει κύριος 'Η κλίνη εφ ής ανέβης εκεί ου καταβήση απ' αυτής, ότι εν αὐτῆ θανάτφ ἀποθανῆ. Καὶ ἐπορεύθη Ἡλίας 'καὶ είπε πρὸς αὐτούς'.

5 Καὶ ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπε πρὸς αὐτούς Τί ὅτι ἐπεστρέψατε; 6 Καὶ εἰπαν πρὸς αὐτόν ᾿Ανὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἡμῶν καὶ εἰπε πρὸς ἡμᾶς ᾿Αεῦτε ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς καὶ εἴπατε αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος Ἐἰ παρὰ τὸ μὴ εἰναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ σὰ ποφεύμ ἐκζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν ᾿Ακκαρών; Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἡ κλίνη ἐφ΄ ἡς ἀνέβης ἐκἔι οὐ καταβήση ἀπ΄ αὐτῆς, ὅτι θανάτῷ ἀποθατῷ. Ἦ καὶ εἰπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς Ὁ Τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῦν καὶ λαλή-

לְלֵבִאִּעָכֵם זִּוֹדַכֵּר אָּלִיכָם אָעַר מָשָׁבָּה מִשְׁפֵּם זִוֹדַכֵּר אָלִינָם גַמָּבָּו פִּשְׁשָׁר אַשָּׁר צְלְיִה שָׁם לְאִ־תַּרְ אָלְכֵּו פִּשְּׁשָׁר אַשָּׁר אַלְיִּה שָׁם לְאִ־תַּרְ אָלְכֵּו פַּשְּׁשָׁר אַשְׁרִים בְּיִשְּׁרָאֵל אַמֶּר אַלִּיוּ אָלְכֵּו הַּשִּׁבָּוּ אָלְיִה כְּּנִי אָלְרִי בְּיִאָּמְר אַלֵּיוּ אָלְכֵּו הַשִּׁבּוּ אָלִינִים בְּיִשְּׂרָאֵל אַתֵּר יְהִּלְּה אָלְכֵּו הַשִּׁבְּי אֵּלִר יִבְּעָּלְיוּ בְּיִאְמָר אַלֵּיוּ אָלְכֵּו הַבְּבַּרְתָּם אַלְיִּוּ בְּיִשְׁרָאֵל אַתֵּה אָלְכֵּו הַבְּּבְּרְתָּם אַלְיוּ בְּיִאְמֶּר אֵלֵינּ אָלְכֵּוּ הָבְּבְּרְתָּם אַלְיִּר בְּיִאָּמֶר אַלֵּינּ אַלְכֵּוּ הַבְּבְּרְאָּם בְּלִבְּים אֵלְיוּ בְּיִאְמֶר אֵלֵינּ אַלְכֵּוּ הַבְּבְּרְאֵּם בַּלִּיאָנְים אֵלְיוּ בְּיִּאָבְר יִבְּיִּבְּר בְּיִבְּיִּבְּי

τῷ Β. AB: Οὐχ ὅτως (Διὰ-κύς. FX?). B† (in f.) Ral ἐπιστρέψαντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεί, καθὰ ἐλάλησεν Ἡλ. (* AFX). 7. AB: ἐλάλησε πρὸς αὐττός (elm. αὐτοῖς FX) * ὁ βασιλεύς († FX).

^{2.} Β: ἐπιζητήσατε (ἐπερ. ΑΓΧ). ΑΒ: ἐν τῷ (s. τῷ) Β. (c. ΓΧ). 3. ΑΒ: πνοίε (θεδ ΓΧ) ἐπάλεσεν (ἐλ. πρὸς ΕΓΧ) Ἡλιὰ (eti. infra, c. ΓΧ). Α: ἀνάστηθι και πορεύθητι εἰς. ΑΒ: εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων (c.? ΓΧ: ἀπάντησον τοῖς ἀγγ.) ... λαλήσεις ... παρὰ τὸ μὴ ... ἔπιζητῆσαι ἐν τῷ Β. ....† (in f.) Καὶ δχ ἔτως (c. ΓΧ). 4. Β*ἐν αὐτ. († ΓΧ). 6. ΑΒ: λαλήσατε πρὸς αὐτόν (εἰπ. αὐτῷ ΓΧ). Β: ἐπιζητῆσαι (ἐπζ. ΓΧ; ΑΧ: ζητῆσαι). ΑΧ:

Das 2. Buch von den Königen.

- I. Auch fielen bie Moabiter ab von Ifrael, 2 ba Abab tobt mar. "Und Ababia fiel burchs Bitter in feinem Saal gu Samaria, und warb frant, und fandte Boten und ibrach zu ibnen: Gebet bin und fraget Baal Sebub, ben Gott zu Efron, ob ich von biefer Rrantheit genesen werbe? 3 * Aber ber Engel bes Berrn rebete mit Elia, bem Thisbiten: Auf! und begegne ben Boten bes Ronigs ju Samaria, und fprich zu ihnen: 3ft benn nun fein Gott in Ifrael, daß ibr bingebt zu fragen Baal 4 Sebub, ben Bott ju Efron? *Darum fo fpricht ber Berr: Du follft nicht von bem Bette tommen, barauf bu bich gelegt haft, fonbern follft bee Tobes fterben. Und Elia ging weg.
  - 5 Und ba die Boten wieder zu ihm kamen, sprach er zu ihnen: Warum kommt
    6 ihr wieder? *Sie sprachen zu ihm: Es
    kam und ein Mann herauf entgegen und
    sprach zu und: Gehet wiederum hin zu
    dem Könige, der euch gefandt hat, und
    sprecht zu ihm: So spricht der Herr: Ift
    denn kein Gott in Ifrael, daß du hinsendest, zu fragen Baal Sebub, den Gott
    zu Etron? Darum sollst du nicht kommen
    von dem Bette, darauf du dich gelegt haft,
    7 sondern sollst des Todes sterben. *Er
    sprach zu ihnen: Wie war der Mann gestaltet, der euch begegnete und solches zu

Praevaricatus est autem Moab in I.

Israel, postquam mortuus est Achab.

* Ceciditque Ochozias per cancellos 2
coenaculi sui, quod habebat in Samaria, et aegrotavit, misitque nuncios,

**E-19-24 dicens ad eos: Ite consulite Beel19-24-19-25 dicens ad eos: Surge et ascende in occursum nunciorum
regis Samariae, et dices ad eos:

**E-8-18-* Numquid non est Deus in Israel, ut

**S.18. Numquid non est Deus in Israel, ut
eatis ad consulendum Beelzebub deum
Accaron? ** Quam ob rem haec dicit 4
Dominus: De lectulo, super quem
s,10. ascendisti, non descendes, sed morte
morieris. Et abiit Elias.

Reversique sunt nuncii ad Ochoziam. Qui dixit eis: Quare reversi
estis? At illi responderunt ei: Vir 6
occurrit nobis et dixit ad nos: Ite et
revertimini ad regem, qui misit vos,
et dicetis ei: Haec dicit Dominus:
Numquid quia non erat Deus in Israel,
mittis ut consulatur Beelzebub deus
Accaron? Idcirco de lectulo, super
quem ascendisti, non descendes, sed
morte morieris. Qui dixit eis: 7
Cujus figurae et habitus est vir ille,
qui occurrit vobis et locutus est

^{1.} dW.vE: Und Moab fiel ab. A: Aber M. lehnte fic anf. B.dW: nach b. Tobe Ahabs.

^{2.} B: Oberfaal. A: feines Obergemache. vE: v. f. Obergem. herab. dW: vom Oberg. [f. Balaftes].

^{3.} gar t. Gott.

^{4.} herabtommen. B.vE: gestiegen (bift). dW: bas bu best. hast. vE.A: (wieber) herabsteigen. B: gewißl. sterben. dW: fonb. ft. follst bu.

^{5.} B: foon wieber.

^{7.} B.dW: bie Beife bes D. vE: Befcaffenbeit.

σαντος πρός ύμᾶς τοὺς λόγους τούτους; ⁸ Καὶ είπον · Ανήρ δασὺς καὶ ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος την όσφὺν αὐτοῦ. Καὶ είπεν · 'Ηλίας ὁ Θεσβίτης οῦτός ἐστι.

9 Καλ απέστειλε πρός αυτόν πεντηκόνταςγον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθησαν πρός αὐτόν, καὶ ίδοὺ Ἡλίας ἐκάθητο έπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὅρους, καὶ ἐλάλησεν ό πεντηχόνταρχος πρός αὐτὸν καὶ είπεν · "Ανθρωπε του θεου, τάδε λέγει ὁ βασιλεύς. 10 Καὶ ἀπεκρίθη Ἡλίας καὶ Κατάβηθι. είπε πρός τον πεντηκόνταρχον Και εί ανθρωπος του θεου είμι έγω, καταβήσεται πυρ έχ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκηντά σου. Καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ ούρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. 11 Καὶ προςθεὶς ὁ βασιλεὺς απέστειλε πρός αυτόν πεντηχόνταρχον έτερον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ καὶ ἀνέβη, καὶ έλάλησε πρός αύτον καὶ είπεν "Ανθρωπε τοῦ θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεύς Ταχέως 12 Καὶ απεκρίθη 'Hlag καὶ κατάβηθι. είπε πρός αὐτόν Εί ανθρωπος τοῦ θεοῦ έγω, καταβήσεται πύρ έκ του ουρανού καλ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. Καὶ κατέβη πύρ έκ του ούρανου καὶ κατέφαγεν αυτόν και τούς πεντήκοντα αυτοῦ. 13 Kai neogeteis o basileds et antoreile πεντηκόνταργον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ: καὶ ήλθεν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος, καὶ έκαμψεν έπὶ τὰ γόνατα αύτοῦ ἀπέναντι τοῦ 'Ηλίου, καὶ εδεήθη αὐτοῦ, καὶ ελάλησε πρὸς αυτόν και είπεν "Ανθρωπε του θεου, έντιμωθήτω ή ψυχή μου καὶ αι ψυχαι τῶν δούλων σου των πεντήκοντα εν όφθαλμοζ σου. 14 Ιδού γὰρ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγε τοὺς δύο πεντηκοντάργους τοὺς πρώτους και τους πεντήκοντα αύτων, και νῶν ἐντιμωθήτω δη ἡ ψυχή τῶν δούλων σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου. 15 Καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος πυρίου πρός 'Ηλίαν, 'λέγων' Κατάβηθι μετ' αύτοῦ, μη φοβηθης ἀπὸ προςώπου αὐτῶν. Καὶ ἀνέστη 'Ήλίας' καὶ κατέβη μετ' αὐτου πρός τὸν βασιλέα. 16 Καὶ ελάλησε πρός αὐτὸν 'καὶ είπεν 'Ηλίας' . Τάδε λέγει

8. AB† (p. εἶπ.) πρὸς ἀντόν († FX). 9. AB: ἀνέβη (ἐπορ. FX; ΑΕΧ † καὶ ἡλθεν) ... ὁ βασ: ἐκάλεσέ σε (c. FX). 10. Β* εὐ († ΑΕΓΧ). AB* εἰμὶ († FX). 11. Β (εἰ. 13): προςέθετο ὁ β. καὶ ἀπ. (c. FX). ΑΒ: ἄλλον πεντ. (π. ἔτ. FX). Β* π. ἀνέβη († ΑΕΓΧ). ΑΒ † (p. ἐλάλ.) ὁ πεντηκόνταρχος (* hic FX, † p. ἀνέβη). 12. AB: π. ἐλάλησε πρ. αντόν π. εἶπεν (c. FX). Β

אַנְיר בְּמְתְנָיִר בְּיִּאמְרָרּ אֵלְיר אָישׁ בַּצַּל שֵׁלָּר וְאֵזְוֹר עָוֹר אָזְוּר בְּמְתְנָיִר בַּמְתְנָיִר בַּצַל שֵׁלָּר וְאֵזְוֹר עָוֹר אָזְוּר בְּמְתְנָיִר בַּמְתְנָיִר בִּיּאמְרָרָ אֵישׁ

רַיִּשָׁלָת אַלִיוּ שֹׁר חְמשִׁים וחְמשׁיוּ רַיָּעַל אֵלָיו וְהָנַה ישֵׁבֹ עַל־ראש החר וַיִדַבַּר אַלִּיו אַישׁ הַאֵּלֹהִים הַפֵּלַךְ י דָבֵר רַדָה: וַיּעָנה אַליַהוּ וַיִּדָבַר אָל־ שַּׁר הַחֲמָשִּׁים וָאָם־אֵישׁ אֵלְהִיםֹ אַנִי תַרָד אַשׁׁ מִן־הַשָּׁמֵיִם וְתֹאכֵל אִתְהַ ואת חמשיה ותרד אש מודהשמים 11 ותאכל אתו ואת־חמשיו: וישב שַר-חַמְשׁים וַיִּדַבֵּר רַנּער פֿה-אמר הַּמֵּלֶה אליה וידבר אס־איש האלהים אַני פַרָד אָשׁ מִן השַּׁמִים וַתאַכֵל אָתָה וָאָת־חֲמִשְׁיִה וַתַּרָד אַשׁ־אָלְהִיםֹ מָן־הַשָּׁמֵיִם וַתִּאֹכֵל ואת-חמשיו: קמשים שַׁלְשׁים וַחֲמִשַּׁיוּ וַיַּעַל ההמשים השלישי ויכרע -בַּרַבַּיר וּ לְנֵגַד יוֹ וַיָּדַבֵּר אַלֵיוֹ אַישׁ הַאַלְהִים תַּיַקַר־נַא נַפָּשָׁי וְנֵפָשׁ צַבָּדֵיךּ אֱלֶה 14 חַבְּשָׁים בְּצֵינֵיף: הַנָּה יהשמים ותאכל אתישני הַחַמִּשָּׁים הַרָאשׁנִים וְאָת־חַמְשַּׁיהֵם סו וְעַתַּה תִּיקר נַפְשָׁי בְּעִינֵיה: וַיִּדְבֵּר יָהוָה אָל־אַלִיהוּ רֵד אוֹתוֹ יתירא מפניר ויקם וירד אותו וַיִדַבֵּר אֱלֵיו כִּה־אַמַר

* $t\delta$ (†AEFX). 13. AB: ἀποστείλαι. ABEX † (p. ἀπ.) ήγθμενον (* FX). B* πεντηκόνταρχον († AEFX, iid. † $t\rho$ (τον). AB: κατέναντι Ήλ. ... ή ψυχή τ. δ. σ. τότων τῶν (c. FX). 14. AB* γὰρ († FX). B* π. τὸς π. αὐτ. († AE[F]X) ... ψ. μ θ (ψ. τ. δ. σ θ AEFX). 15. AB: καὶ εἶπε (λέγ. FX).

8 euch fagte? *Gle fprachen zu ihm: Er hatte eine rauche Saut an, und einen lebernen Gurtel um feine Lenben. Er aber fprach: Es ift Elia, ber Thisbiter.

9 Und er sandte hin zu ihm einen Sauptmann über funfzig sammt benselbigen funfzigen. Und ba ber zu ihm hinauf tam, fiebe, ba saß er oben auf bem Berge. Er aber sprach zu ihm: Du Mann Gottes, ber König sagt: Du sollst herabkom-

10 men. * Elia antwortete bem Sauptmann über funfzig und sprach zu ihm: Bin ich ein Mann Gottes, so falle Feuer vom himmel und fresse bich und beine funfzig. Da fiel Feuer vom himmel und fraß ihn

11 und feine funfzig. Und er fandte wieberum einen andern Sauptmann über funfzig zu ihm fammt feinen funfzigen. Der antwortete und sprach zu ihm: Du Mann Gottes, so spricht ber König: Komm ei-

12 lends herab. * Elia antwortete und sprach: Bin ich ein Mann Gottes, so falle Feuer vom himmel und fresse bich und beine funfzig. Da fiel bas Feuer Gottes vom himmel und froß ibn und feine funfzig.

Simmel und frag ihn und feine funfzig. 13 *Da fandte er wiederum ben britten Sauptmann über funfzig fammt feinen funfzigen. Da ber zu ihm hinauf kam, beugete er feine Knie gegen Elia, und flehete ihm und fprach zu ihm: Du Mann

Gottes, laß meine Seele und die Seele beiner Anechte, bieser funfzigen, vor dir 14 etwas gelten. * Siehe, das Feuer ift vom himmel gefallen und hat die ersten zween hauptmanner über funfzig mit ihren funfzigen gefressen, nun aber laß meine Seele

15 etwas gelten vor bir. Da sprach ber Engel bes herrn zu Elia: Gehe mit ihm hinab und fürchte bich nicht vor ihm. Und er machte fich auf und ging mit ihm

16 hinab zum Könige. * Und er fprach zu ihm: So fpricht ber Gerr: Darum, bag

> 8. A.A: rauhe Saut. 13. A.A: flebete ibn ... biefer funfgig.

9. B.dW.vE.A: Dberften. B: beffelben gunfzigen. vE: feinen. dW: u. feine g. A: u. die g. fo unter ihm

2,8.1Rg. verba haec? * At illi dixerunt: Vir 8
19,13. pilosus et zona pellicea accinctus
Mt.3,4.
7,15.Ese-renibus. Qui ait: Elias Thesbites
11,87.
est.

Misitque ad eum quinquagena- 9 rium principem et quinquaginta. qui erant sub eo. Qui ascendit ad eum, sedentique in vertice montis ait: Homo Dei! rex praecepit ut descendas. * Respondensque Elias 10 dixit quinquagenario: Si homo Dei Nm.16,35 sum, descendat ignis de coelo et L.9,54. Ap.11,5; devoret te et quinquaginta tuos. Sir.48,3. Descendit itaque ignis de coelo et devoravit eum et quinquaginta, qui erant cum eo. * Rursumque misit 11 ad eum principem quinquagenarium alterum et quinquaginta cum eo. Oui locutus est illi: Homo Dei! haec v.10. dicit rex: Festina, descende! Re- 12 spondens Elias ait: Si homo Dei ego sum, descendat ignis de coelo et devoret te et quinquaginta tuos. (Job.1,16 Descendit ergo ignis de coelo et devoravit illum et quinquaginta ejus. *Iterum misit principem quinquage-13 narium tertium et quinquaginta, qui erant cum eo. Oui cum venisset, curvavit genua contra Eliam, et precatus est eum et ait: Homo Deil (15m. noli despicere animam meam et animas servorum tuorum, qui mecum sunt. * Ecce, descendit ignis de 14 v.12.10. coelo et devoravit duos principes Str.48,8. quinquagenarios primos, et quinquagenos qui cum eis erant; sed nunc obsecto, ut miserearis animae meae. Locutus est autem Angelus 15 Domini ad Eliam, dicens: Descende cum eo, ne timeas! Surrexit igitur et descendit cum eo ad regem. locutus est ei: Haec dicit Dominus:

^{8.} B: ein haaricht Rleib. dW: Gin harenes Geswand trug er. vE.A: G6 war ein haariger Mann. B.dW.A: war mit ... gegürtet (umg.).

^{12.} Al.: ignis Dei.

waren. dW.vE.A: auf b. Gohe (Gipfel) eines B. 10. B.vE: (herabfahren) ... verzehren.

^{13.} dW.vE: m. Leben. B: biefer beiner 50 Rn. B.dW.vE: theuer fein in teinen Angen.

κύριος ' Ανδ' ὧν ἀπέστειλας ἀγγέλους ἐπερωτησαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν ' Ακκαρών, ὡς εὶ μὴ ἦν θεὸς ἐν ' Ισραὴλ τοῦ ἐπερωτησαι τὸν λόγον αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἡ κλίνη ἐφ' ἡς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήση ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτφ ἀποθανῆ. 17 Καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ ἡῆμα κυρίου ὁ ἔλάλησεν ' Ηλίας, καὶ ἐβασίλευσεν ' Ιωρὰμ 'ὁ ἀδελφὸς ' Οχοζίου' ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός, ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ ' Ιωρὰμ υἰοῦ ' Ιωσαφὰτ βασιλέως ' Ιούδα.

18 Καὶ τὰ λοιπά τῶν λόγων Οχοζίου, πάντα οσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίφ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦς βασιλεῦσιν

Ισραήλ;

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναγαγεῖν κύριον ἐν συσσεισμφ τον Ήλλαν ως είς τον οὐρανόν, καὶ ἐπορεύθη 'Hilas καὶ Ελισαιε έκ Γαλγάλων. 2 Καλ είπεν Ήλίας πρός Ελισαιέ Κάθου δή ένταῦθα, ότι ὁ θεὸς ἀπέσταλκέ με έως Βαιθήλ. Καλ είπεν Ελισαιά · Ζη κύριος καί ζή ή ψυχή σου, εί έγκαταλείψω σε. Καί έρχονται els Βαιθήλ. 3 Καλ εξήλθον oi viol τών προφητών οι έν Βαιθήλ πρός Ελισαιδ και είπον αὐτῷ Εἰ δή έγνως ὅτι κύριος σήμερον λαμβάνει τον κύριον σου απάνωθεν της κεφαλής σου; Καὶ είπε Κάγω έγνωκα, seonaute. 4 Kal elner 'Hhlag to 'Ehioait' Κάθου δη ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ με είς Ίεριγώ. Καὶ είσε Ζη χύριος καὶ ζη ή ψυχή σου, εἰ εγκαταλείψω σε. Καὶ ήλθον εἰς Ιεριχώ. ⁵ Καὶ ήγγισαν οἱ υἰοὶ τῶν προφητών οἱ ἐν Ἱεριχώ πρὸς Ελισαιε καὶ εἶπον αύτῷ. Εὶ ἔγνως ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν πύριον σου ἐπάνω τῆς πεφαλῆς σου; Καλ elne Kalye eyo eyror, σιοπάτε. 6 Kal elner αὐτῷ Ἡλίας· Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος απέσταλκέ με έως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ

16. Β: Τί ὅτι ἀπ. ἀγγ. ἐκζητῆσαι (c. ΑΓΧ) ...* ἀςεὶ-λόγ. αὐτῷ († ΓΧ; sim. ΑΧ). ΑΒ: ἐχ ἔτως (ð. τ. ΓΧ). 17. ΑΒ* κ. ἐβ. - fin. († ΓΧ). 18. ΑΒ πάντα († ΓΧ). Β: ὰ (ὅσα ΑΕΓΧ). ΑΒ: γεγοαμμένα (c. ΓΧ). ΒΕΧ † (in f.) Καὶ Ἰωραμ νὶὸς Αχαὰβ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσο, ἐν Σαμαρεία ἔτη δεκαδύο, ἐν ἐτει ὀπτωπαιστικώ Ἰωσωρὰτ βασιλέως Ἰάδα. Καὶ ἐποίησε τὸ ποτηοὸν ἐνόπιον πυρίθ, πλην ἀχ ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ ὁδ' ὡς ἡ μήτηρ αὐτῷ καὶ ἀπέστησε τὰς στήλας τῷ Βάαλ, ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτῷ, καὶ συνέτριψεν αὐτῷς πλην ἐν ταῖς ὡμαρτίαις οἶτκ ὑ Ἰεροβοαμ, ὸς ἐξημαρτε τὸν Ἰσραηλ, ἐκολλήθη, ὁπ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐθυμώθη ὀργῆ πύριος εἰς τὸν οἶπον Ἰαραβ (* ΑΓΧ, εκὶ πλην ἰς. Τ.). — 1. ΑΒ: ἀνάγειν (c. ΓΧ). 2. ΑΒ: ἡλθον (ἔς. ΓΧ). 3. ΑΒ: ἡλθον ... ἐλπ. πρὸς αὐτὸν... * δη (ο. ΓΧ). Β: ἐπαπωθεν (ἀπ, ΑΧ). 4. ΑΒ: πρὸς (τῷ ΓΚ). 5. ΑΒ: πρὸς

פּֿ לִאִּשׁיִּנִים לָּוִ בּוֹ זּ לִיִּנִינִׁם בּּוֹ־יִּנִיוִּשׁפָּם מַלֶּלְּ יִנִּינִּים זִיּלְלָּע בִּוֹבִרִּיִּעִנִּה שְּׁשִּׁיִּים בִּישִׁנִּה שְׁמִּים לִאִּ־תֹּבִּר מִמֵּפִּי פֹּרִמִּוּת שֹׁלִּיִּנ בַּוֹבְרָוּ לְכֵּוֹ הַפִּּשְׁה אֲׁשָׁר-בְּלְיִּינִ שְּׁמִּ בַּוֹבְרָוּ לְכֵּוֹ הַפִּשְׁה אֲשָׁר-בְּלְיִנִּ שְּׁמָ בַּוֹבְרָוּ לְכֵּוֹ הַפִּשְׁה אֲשָׁר-בְּלְיִתְּ מְּלִינִּ בַּוֹבְרָוּ לְכֵּוֹ הַפִּשְׁה אָמָר-בְּלְיִהְ שִּׁכּ בְּבְרָנִ לְּנִי בְּבַּעַל זְבוּבְּ אֵלְנִיהְ כִּלְּיִרְשׁ נְבְּנְהַ בַּבַּעַל זְבוּבִּ

ישִּׁבֶּים לִמַּלָבֵי יִשְׁרָאַל: הַּלְּוֹא־הַּפָּשׁׁה כְתוּבִּים עַלַ־כַּפָּר הַבְּרֵי הַלְּוֹא־הַּפְּשָׁה כְתוּבִּים עַלַ־כַּפָּר הַבְּרֵי בִּ

בָּהַצַלְוֹת יָהוֹה אָת־אַלְיָהוּ ישע מודקגלבל: אלישע שב-נא פה כי יהוה בית־אל ויאמר ידו בותראל: וַיַּצְאוֹ בְנֵי־הַנְּבִיאֵים' אַל־אַלישׁל ויָאמרף הַנַּדַעת פַּי הַיּוֹם יָהוָה כֹּקַת אַלגֵיה מֶעַל ראֹמָה וַיִּאמר נִם־ יַדְעַתִּי הַחֲשׁוּ: וַיּאֹמֵר כוֹ אַלּיֹהוּ אַלִּישַׁעּ שַׁב־נַא פֿה כַּי יָהוָה שָׁלַחָנִי יִרִיחוֹ וַיֹּאמֵר חֵי־יִחוֹה וְחַי־נַפְשְׁהְ ח אם אַנוֹכֵה וַיִּבְאוּ יהַנָּבִיאֵים וּ אֲשֵׁר אַלִישׁע וַיִּאֹמְרַוּ אַלֵּיוּ הַיּוֹם יִהוַה לַ2ַחַ אָת־אַדֹנֵיף מֵעַל ראשה וַיָּאמֶר בַּם־אָנֵי יָדֻעְתִּי הַחָשְׁוּי 6 רַיאמֶר כוֹ אַלְיָּהוּ שָׁב־נַא פֿה יָהֹוָה שָׁלַחָנִי הַיַּרְהֹנָה וַיֹּאנֵר חֵי־

> v. 1. γυρ μυπο 'οπ Β: ἐπάνωθεν (ο, FX), 6, ΑΒ: ὧδ

αὐτὸν (αὐτῷ FX), Β: ἐπάνωθεν (c, FX), 6, AΒ: ὧδε (ἐντ. FX), Α' ἔως, ΑΒ: εἰς τὸν Ἰοςδάνην (τῷ Ἰ. ΕFX),

gen Baal Sebub, ben Gott zu Efron, als wäre kein Gott in Ifrael, beß Wort man fragen möchte: so sollst bu von bem Bette nicht kommen, barauf du bich gelegt haft, sondern sollst des Todes sterben.

17 Also starb er nach dem Wort des Herrn, das Elia geredet hatte, und Ioram ward König an seine Statt im andern Jahr Jorams, des Sohns Josaphats, des Königs Juda; denn er hatte keinen

bu haft Boten bingefandt und laffen fra-

18 Was aber mehr von Ahasja zu fagen ift, bas er gethan hat, flehe, bas ift ges fehrieben in ber Chronica ber Könige If-raels.

Sobn.

Da aber ber Berr wollte Elia im Better gen himmel bolen, ging Elia unb 2 Elifa von Gilgal. * Und Elia fprach zu Elifa: Lieber, bleibe bier, benn ber Berr bat mich gen Beth El gefanbt. Elifa aber fprach: Go mahr ber Bert lebt und beine Seele, ich verlaffe bich nicht! Und ba fie 3 hinab gen Beth El famen, * gingen ber Bropheten Rinder, bie ju Beth El waren, beraus zu Elifa und fpracen zu ihm: Beigeft bu auch, bag ber Berr wird beinen Berrn beute von beinen Baupten nehmen? Er aber fprach: 3ch weiß es auch 4 mohl, schweiget nur ftille. * Und Elia fprach zu ihm: Elifa, Lieber, bleibe bier, benn ber herr hat mich gen Jericho gefanbt. Er aber fprach: So mahr ber Berr lebt und beine Seele, ich verlaffe bich nicht! Und ba fie gen Jericho tamen, 5 * traten ber Propheten Rinber, bie gu Jericho maren, ju Elifa und fprachen ju ibm: Beigeft bu auch, bag ber herr wirb beinen Berrn heute von beinen Baupten nehmen? Er aber fprach: 3ch weiß es 6 auch mohl, fcweiget nur ftille. * Und Elia fprach ju ibm: Lieber, bleibe bier, benn ber Berr hat mich gefanbt an ben Borban. Er aber fprach: So mahr ber v.2. Quia misisti nuncios ad consulendum
v.3. Beelzebub deum Accaron, quasi non
esset Deus in Israel, a quo posses
v.4. interrogare sermonem, ideo de lectulo, super quem ascendisti, non
descendes, sed morte morieris. Mor-17
tuus est ergo, juxta sermonem Domini quem locutus est Elias, et
s.1. regnavit Joram frater ejus pro eo,
anno secundo Joram filii Josaphat
regis Judae; non enim habebat

Reliqua autem verborum Ochoziae 18
quae operatus est, nonne haec scripta
sunt in libro sermonum dierum regum Israel?

filium.

Factum est autem, cum levare II. (Ga.5,94. vellet Dominus Eliam per turbinem in coelum, ibant Elias et Eliseus 18g in coelum, ibant Elias et Eliseus 19,19; de Galgalis. Dixitque Elias ad Eli- 2 seum: Sede hic, quia Dominus misit me usque in Bethel. Cui ait Eli-4,20. seus: Vivit Dominus et vivit anima 25m. tua, quia non derelinquam te! Cumque descendissent Bethel, egressi 3 20.55. sunt filii prophetarum, qui erant in Bethel, ad Eliseum, et dizerunt ei: Ga.5.94. Numquid nosti quia hodie Dominus tollet dominum tuum a te f Qui xit autem Elias ad Eliseum: Sede hic, quia Dominus misit me in Jev.a. richo. Et ille ait: Vivit Dominus et vivit anima tua, quia non derelinquam te! Cumque venissent Jericho, *accesserunt filii prophetarum, qui erant in Jericho, ad Eliseum, et dixerunt ei: Numquid nosti quia Dominus hodie tollet dominum tuum a te? Et ait: Et ego novi; silete! *Dixit autem ei Elias: Sede hic. 6 quia Dominus misit me usque ad Jordanem. Qui ait: Vivit Dominus et

16. hinabgef. ... heradtommen. B: ift benn bas barum als ... bag man bei f. Borte fragte? (Bie B. 4.)
1. vE.A: im Sturme. B: hinaufholen. vE: hinsaufführen. dW.A: anfheben.

2. dW.vE: fenbet mich. B.dW: Da gingen (Und

fo tamen) f. hinab g. B.

3. vE: von bir wegnehmen. dW.A: v. bir nimmt, dW.vE.A: Anch ich w. es, schweiget!

4. B: Und f. tamen. dW: U. fo f. f.

είπεν 'Ελισαιέ · Ζῦ κύριος καὶ ζῷ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι. ⁷ Καὶ πεντήκοντα ἀνδρες νίοὶ τῶν προφητῶν ἦλθον καὶ ἔστησαν ἐξ ἐναντίας μακρόθεν · ἀμφότεροι δὲ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου. ⁸ Καὶ ἔλαβεν 'Ηλίας τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ εἴλησε, καὶ ἐπάταξεν 'ἐν αὐτῷ' τὰ ὖδατα, καὶ διηρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ διέβησαν ἀμφότεροι διὰ ξηρᾶς.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς είπεν Ηλίας προς Έλισαιε. Αΐτησαι τί πουήσω σοι πρίν η αναληφθηναί με από σού. Και είπεν Ελισαιέ* Γενηθήτω δη το πνευμα το έπι σοί δισσώς επ' εμέ. 10 Και είπεν Ήλίας 'Εσκλήουνας του αιτήσασθαι . εάν ίδης με άναλαμβανόμενον από σου, και έσται σοι ούτως. καὶ ἐὰν μή, οὐ μὴ γένηται. 11 Καὶ ἐγένετο αύτων πορευομένων και λαλούντων, καί ίδου άρμα πυρός και ίπποι πυρός, και διεγώρισαν ανά μέσον αμφοτέρων, καλ ανελήφθη Ήλίας εν συσσεισμο ώς είς τον ουρανόν. 12 Καὶ Ελισαιε έωρα, καὶ αὐτὸς εβόα. Πάτερ, πάτερ, άρμα Ισραήλ και Ιππεύς αυτού καὶ ούκ είδεν αὐτὸν έτι. Καὶ ἐκράτησεν "Ελισαιε" τοῦ ίματίου αὐτοῦ, καὶ διέζψηξεν αύτο είς δύο, 18 και είλετο την μηλωτήν Ήλίου την πεσούσαν επάνωθεν αυτού. Καί έπέστρεψεν Ελισαιά καὶ έστη έπὶ τοῦ γείλους τοῦ Ἰορδάνου, 14 καὶ έλαβε την μηλωτην Ήλίου η έπεσεν επάνωθεν αύτου, και επάταξε τὰ ὖδατα, 'καὶ οὐ διηρέθη'. Καὶ είπε · Ποῦ ὁ θεὸς 'Ηλίου ἀφφώ; καὶ ἐπάταξε τὰ υδατα, και διηρέθη ένθα και ένθα, και ήλθε διά ξηρᾶς Έλισαιέ.

16 Καὶ είδον οι νίοι τῶν προφητῶν οι ἐν
Ίεριχὰ εξ ἐναντίας ἀναστρέφοντα αὐτόν, καὶ
είπον Ἐπαναπέπανται τὸ πνεῦμα Ἡλίον ἐπὶ Ελισαιέ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς συνάντησιν
αὐτῷ, καὶ προςεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν,
16 καὶ είπον πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ δὴ εἰσὶ μετὰ

שׁנִיהָם בַּחָרָבֵה: אָת-תַּפִּים וַיִּחָאָר תַּנְּה וְתַּנְּה וַיִּצְּבְרִיּ אַלְיָּהוּ אָת-אַנִּרְתִּי וַיִּנְּלֵם וַיִּצְּבְּוּ הַנְּבִיאִם הֵלְבּוּ וַיִּצְּמְדִּוּ מִנָּבֵּוּ מִיְּלְבוּ אָמָשׁ מִבְּנֵי יְהוֹּנִה וְחֵי-נִפְשְׁהָ אִם-אַצְּוְכֵּהְ וַיִּלְכְוּ יְהוֹנָה וְחֵי-נִפְשְׁהָ אִם-אַצְּוְכֵּהְ וַיִּלְכְוּ

וּ וֹיִּשְׁמִּלְּחַנִּרִּלָּוִ אֵּלְבָּה: וֹיִּאִמְרָנִּ אֵלְיִּנִּ אַלְנִּיבנִּ הַלִּבְאָלִישָׁעּ וֹיָבָאנִּ לִלְּנִאתוּ בּירִיחוּ מִפָּׁבר וֹנִּאִמְרְנִּ נָּחָה לִּנְּחִרוּ פּי וֹיִּנְלְאָבנּ בְלֵּי—פּּנְּבֹיאִים אֲשָׁר

^{7.} $AB^*ηλθον ... καὶ ἀμφ. ἔστ. (c. FX). 8. AB: (*ἐν αὐτῆ) τὸ ὕδωρ ... ἔνθα π. ἔνθα ... ἀμφ. ἐν ἔνρίμω (c. FX). 9. AB: καὶ Ἡλ. εἰπε ... ἀικὶᾶ ἐν πνεύματί σε. 11. AB: πορευομένων ἐπορεύοντο καὶ ἐλάλθν ... διέστειλεν s. <math>-αν$ (c. FX). 12. AB *αὐτὸς ... ἐπελάβετο τῶν ἱματίων ... αὐτὰ εἰς δύο δηγματα (c. FX). 13. AB: ΰψωσεν ... ἢ ἔπεσεν ἔπ. Ελισσαιέ (c. FX). 14. AB: τὸ ῦδωρ * π. ἐ διρρ. ... διεβράγησαν ἔ. π. ἔ. κ. διέβη * διὰ ξ. (c. FX). 15. AB †(p. εἰδ.) αὐτὸν ... *άναστρ. αὐτὸν ... ηλθον (c. FX). B: συναντὴν (c. AEFX). AB: αὐτὸ (-τῷ FX). 16. AB * εἰσὶ (+τ).

^{7.} B.vE: blieben a. 3. fleben. dW: traten an dem 3. 8. dW.vE. Δ: fchl. (bamit) bas B. B. hier: u. borthin. dW.vE: hiehin u. bahin. B.dW.vE.A: auf bem Trodenen.

Berr lebt und beine Seele, ich verlaffe bich nicht! Und gingen bie beibe mit einander. . 7 * Aber funfzig Manner unter ber Bropbeten Rinbern gingen bin und traten gegen über von ferne, aber bie beibe ftanben am 8 Jorban. *Da nabm Elia feinen Dantel und widelte ibn jufammen und ichlug ins Baffer, bas theilete fich auf beiben Seiten, bag bie beibe troden burchbin gingen. Und ba fie binuber famen, fprach Elia gu Elifa: Bitte, was ich bir thun foll, ebe ich von bir genommen werbe. Elifa sprach: Dag bein Beift bei mir sei zwie-10 faltig. "Er fprach: Du haft ein Bartes gebeten, boch, fo bu mich feben wirft. wenn ich von bir genommen merbe, fo wirds ja fein, wo nicht, fo wirds nicht 11 fein. * Und ba fle mit einander gingen und er rebete, fiebe, ba tam ein feuriger Wagen mit feurigen Roffen, und ichieben bie beibe von einander, und Elia fubr alfo 12 im Wetter gen himmel. * Elifa aber fabe es und forie: Mein Bater, mein Bater, Bagen Ifraele und feine Reuter! und fahe ihn nicht mehr. Und er faffete feine Rleiber und gerriß fie in zwei Stude, 13 " und bob auf ben Mantel Elia, ber ibm entfallen war, und fehrete um und trat 14 an bas Ufer bes Jordans. * Und nahm benfelben Mantel Elia, ber ihm entfallen war, und ichlug ins Waffer und fprach:

15 Und ba ihn faben ber Propheten Rinber, bie zu Jericho gegen ihm waren, sprachen fie: Ber Geist Elia rubef auf Elisa, und gingen ihm entgegen und beteten an 16 zur Erbe *und sprachen zu ihm: Siebe,

Bo ift nun ber herr, ber Gott Elia?

Und folug ine Baffer; ba theilete fiche

auf beiben Seiten, und Elifa ging bin-

11. U.L. fceibeten. 15. U.L. gegen ihn.

burc.

9, mir ein zw. Theil an beinem S. werbe. B. hinburch gingen? A: gegangen. vE.A: Berlange! B: So muffen boch zwei Th. v. b. G. auf mich fommen, dW: Laf ein zw. Th. beines G. ... vB: von b. G. bas Doppelte mir zut.

10. dW.vE: (um) etwas Schweres. A: ein schw: Ding. B: wird es dir also widersahren. vE: foll birs a, werten. dW: geschebe es b. a.

Polhglotten . Bibel. A. T. 2, Bbs 1, Abib.

vivit anima tua, quia non derelinquam te! Ierunt igitur ambo pariv.s.a. ter, et quinquaginta viri de filiis 7
Prophetarum secuti sunt eos, qui et steterunt econtra longe; illi autem ambo stabant super Jordanem.

1,8.18.6. Tulitque Elias pallium suum et in19,10. volvit illud, et percussit aquas, quae

Jor.3,14. divisae sunt in utramque partem, et transierunt ambo per siccum.

Cumque transissent, Elias dixit ad 9

184.8.15. Eliseum: Postula quod vis ut faciam Sir.48,12, tibi, antequam tollar a te. Dixitque Eli-Nm.11,17 seus: Obsecro ut fiat in me du-De.21,17 plex spiritus tuus. * Qui respondit: 10 (De. 1,17. Rem difficilem postulasti; attamen si videris me, quando tollar a te, (2Co. erit tibi quod petisti; si autem non videris, non erit. * Cumque perge- 11 rent et incedentes sermocinarentur. 6,17.18, 14.Ps.64, ecce, currus igneus et equi ignei 18.104,6, diviserunt utrumque, et ascendit Sir.48,5 diviserunt utrumque, 28g.2,1. Elias per turbinem in coelum, Eli-12 seus autem videbat et clamabat: 6,21. Pater mi! pater mi! currus Israel Ga. 5, 54, et auriga ejus! et non vidit eum Ebr. 11,5. amplius. Apprehenditque vestimenta sua, et scidit illa in duas partes, v.8.1,8. * et levavit pallium Eliae, quod ce-13 19,19. ciderat ei, reversusque stetit super ripam Jordanis. * Et pallio Eliae, quod 14 v.s. ceciderat ei, percussit aquas, et non

v.v.s. Videntes autem filii Prophetarum, 15
qui erant in Jericho econtra, dixesir.45,12.runt: Requievit spiritus Eliae super
Eliseum. Et venientes in occursum
ejus adoraverunt eum proni in terram, **dixeruntque illi: Ecce, cum 16

sunt divisae. Et dixit: Ubi est Deus

Eliae etiam nunc? percussitque aquas,

et divisae sunt huc atque illuc, et

14. Al. * et n. s. divisae. 15. Al.: autem eum.

11. n. redeten. B: flehe so war ... ba, u. machte eine Scheibung zwischen ihnen B. dW: u. schleb B.
12. vE: Da E. bas sah. (A: ber B. J. n. s. Fuhrsmann!!)

14. (Bie B. 8.) dW: ber G. E., ja berfelbe? dW. vE: Und als er b. B. fol. B: Alfo fol. auch er ine D.

15. gegenüber ... bet. vor ihm an.

transiit Eliseus.

τών παίδων σου πεντήχοντα ανδρες υίοὶ δυνάμεως · πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν χύριόν σου, μήποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα χυρίου καὶ ἔξιξιψεν αὐτὸν ἐφὶ ἔν τῶν ὀρέων ἢ ἐφὶ ἔνα τῶν βονοῶν. Καὶ εἶπεν 'Ελισαιε' · Οὐκ ἀποστελεῖτε. ¹⁷ Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν ἔως οῦ ἢσχύνετο, καὶ εἰπεν ' Αποστείλατε. Καὶ ἀπέστειλαν πεντήκοντα ἄνδρας, καὶ ἔζήτησαν τρισὶν ἡμέραις καὶ οὐχ εὖρον αὐτόν. ¹⁸ Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν ' Ιεριχώ · καὶ εἶπεν ' Ελισαιε' · Οὐκ εἰπον ὑμῖν · Μὴ πορεύεσθε;

19 Καὶ εἰπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἑλισαιέ · Ἰδοὺ δὴ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ἀγαθή, καθώς σύ, κύριε, ὁρῷς · καὶ τὰ ἔδατα πονηρὰ καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη. 20 Καὶ εἰπεν Ἑλισαιε · Λάβετέ μοι ὑδρίσκην καιτὴν καὶ ἐμβάλετε ἐκεὶ ἄλας. Καὶ ἐλαβον αὐτῷ. 21 Καὶ ἔξῆλθεν Ἑλισαιε ἐκεὶ τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων, καὶ ἔξόιιψεν ἐκεὶ τὸ ἄλας, καὶ εἰπε · Τάδε λέγει κύριος · Ἰαμαι τὰ ἔδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖθεν ἀποθνήσκων οὐδὲ ἀτεκνουμένη. 22 Καὶ ἰάθη τὰ ὕδατα ἔως τῆς ἡμέρας ταὐτης κατὰ τὸ ὁῆμα ὁ ἐλάλησεν Ἑλισαιέ.

28 Καὶ ἀπέβη Ελισαιεὶ ἐκείθεν εἰς Βαιθήλ, καὶ αὐτοῦ ἀναβαίνοντος ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ἐξῆλθε παιδάρια μικρὰ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ καὶ εἰπον αὐτῷ ᾿Ανάβαινε, φαλακρέ, ἀνάβαινε, φαλακρέ. 24 Καὶ ἔξένευσεν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἰδεν αὐτά, καὶ κατηράσατο αὐτὰ ἐν ὀνόματι κυρίου · καὶ ἔξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ καὶ ἀνείριηξαν ἔξ αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο παιδάρια. 25 Καὶ ἐπορεύθη ἐκείθεν εἰς τὸ ὅρος τὸ Καρμήλιον, καὶ ἐκείθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

III. Καὶ Ἰωρὰμ νίὸς ᾿Αχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρεία ἐν ἔτει ὀκτωπαιδεκάτφ

16. AB† (p. alt. αὐτὸν) ἐν τῷ Ἰορδάνη ἢ (* FX).

17. AB: τρεῖς ἡμέρας (c. FX). 18. B: πρὸς ὑμᾶς (ὑμῖν AFX). AB: πορενθῆτε (c. FX). 19. AB * δη ... ὁ κόριος βἰέπει (c. FX). 20. AB: θέτε ἐν. ἄλα (c. FX). .. ἔλ. (καὶ ἡνεγκαν) πρὸς αὐτόν (c. FX).

21. AB: ἐκεῖ ἄλα ... δανατος καὶ ἀτεκν. (c. FX).

22. AB: ἐκεῖ ἄλα ... δανατος καὶ ἀτεκν. (c. FX).

23. AB: ἐκεῖ ἄλα ... δανατος καὶ ἀτεκν. (c. FX).

24. AB: ἀδησαν ... Ἑλ. δ ἐλ. (c. FX). 23. AB * Ἑλισ. ... ἀναβ. αὐτῶ ... παιδ. μ. ἐξῆλθον (c. FX). B* (alt.) φαλ.

†(p. sq. καὶ) ἰδὰ (* FX). B: ἀπ (ἐξ ΑΕΓΧ). Α²Β: καῖδας (c. FX). 25. Β: κακεῖδεν. — 1. AB * ἐν Σ.

אמרשי אכיכם אכישיכני:
ישֹב בּיִיִּטִוּ זֹיּאִמֹר אַלְים יַּיֹלְוּאַישַׁב בּיִיִטוּ זַיִּאָמֹר אַלְים יַּיַלְוּאַזְוֹמִשִּׁים אִיִּשׁ זַיְּכַּלְשִׁי שְׁלְשִׁר יִיִּשְׁלְחוּ
זְיִמִּשִּׁים אִיִּשׁ זַיְּכַּלְשָׁי שְׁלְשִׁר יִיִּשְׁלְחוּ
זְיִּשְׁיִם אִיִּשׁ זַיְּיִשְׁלְחוּ
אָתראָזִיּוּ פָּאַחַד הַּיִּיִּים אִוּ בִּאַתִּר יִּשְׁלְחוּ
אָתראָזִיּוּ פָּאַחַד הַּיִּיִּיִם אִוּ בִּאַחַר יִּיִּשְׁלְחוּ
אָתראַזִּיוּ פָּאַחַד הַיְּיִּיִים אִוּ בִּאַחַר אָבּרוּד יִיִּיִּבְּיִּיּ

ריאמרף אנשי העיר הַנַּה־נָא מוֹשָׁב הַעִיר מוב פאשר והמים בעים כ מִשַּׁכֵּלָת: וַיֹּאמֵר קחוּ־לַיֹּ צַלְחִית חַדַשַּׁה וַשִּׁימוּ שָׁם מֵלֶח וַיָּקְחָוּ אֵלֵיוּ: 21 רַיַּבא אַל־מוֹצא הַמַּיִם רַיַּשְׁלַהְ־שׁם מלח וַיֹּאמר כָּה־אַמר יַהוֹה רפּאתי לַמִּים הַאֶּלֶה לָא־יַהְיֵה מִשָּׁם וירפו המים עד ביב מרת וים שכלת: הַיִּוֹם הַזָּה כָּדְכֵר אָלִישָׁע אַשֵּׁר דָבֵּר: ויעל משם בית־אל ותוא עלה בדרה ונערים קשנים יצאו מו־העיר וַיַּתַּקַלָּסוּ־בוֹ וַיִּאִמָרוּ כוֹ צַלָה קרח אַתריוֹ פרח: ויפו וַיַּקַלָכֶם בָּשָׁם יָהוָה וַתַּצֵאנָה שָׁתַּיִם כחאַרבעים ושני ילדים: וַיַּלַךְ מְשֵׁם אַל־הַר הַפַּרְמֵל וּמְשֵׁם שַׁב שְּׁמְרוֹן: אחאב מכה ישראל בְשַׁמִרוֹן בַשְׁנֵתֹ שָׁמֹנֵה עַשְּׂרֹה

v. 16. 'p דגאיות

^{16.} Genbet nicht. B: tapfere 2. dW: wadere M. vE: fraftige. A: fiarte M. dW.vE: ob ihn viell. B: aufgehoben. B.dW.vE.A: auf einen ber Berge (von ben B.) ... weggeführet (hingew.).
17. fich fchamere u. fpr.: Cenbet bin. dW.vE.

es find unter beinen Anechten funfzig Manner, ftarte Leute, bie lag geben und beinen Berrn suchen, vielleicht bat ihn ber Beift bes Gerrn genommen und irgenb auf einen Berg ober irgend in ein Thal geworfen. Er aber fprach: Lagt nicht ge-17 ben. * Aber fie nothigten ibn, bis er fich ungeberbig ftellete und fprach: Lagt bingeben. Und fie fandten bin funfzig Danner, und fuchten ibn brei Tage, aber fle 18 fanben ibn nicht. * Und famen wieber gu ihm, und er blieb gu Jericho und fprach zu ihnen: Sagte ich euch nicht, ihr folltet nicht bingeben?

Und bie Manner ber Stabt fprachen gu Elifa: Siehe, es ift gut wohnen in biefer Stabt, wie mein Berr fiebet; aber es ift bofes Baffer und bas Land unfruchtbar. 20 * Er fprach: Bringet mir ber eine neue

- Schale und thut Salz barein. Und fie 21 brachten es ibm. *Da ging er binaus zu ber Bafferquelle, und warf bas Salz barein und fprach: Go fpricht ber Berr: 3ch habe bieg Waffer gefund gemacht, es foll hinfort fein Tob noch Unfruchtbarfeit
- 22 baber tommen. * Alfo marb bas Baffer gefund bis auf biefen Lag, nach bem Bort Elifa, bas er rebete.
- Und er ging hinauf gen Beth El. Und als er auf bem Wege binan ging, tamen fleine Anaben gur Stadt beraus, und fpotteten ihn und sprachen zu ihm: Rahlfopf, fomm berauf! Rahlfopf, fomm herauf!
- 24 " Und er wandte fich um; und da er fie fabe, fluchte er ihnen im Namen bes herrn. Da famen zween Baren aus bem Balbe und zerriffen ber Rinber zwei unb
- 25 vierzig. *Bon bannen ging er auf ben Berg Carmel, und fehrete um von bannen gen Samaria.

Joram, ber Sohn Ahabs, ward Ronig über Ifrael zu Samaria, im achtzehn-

brangen in ihn. A: awangen ihn. vE: bie er verlegen warb. (dW: lange, lange!) A.dW.vE: fuchten 3%.

18. B.dW.vE: benn er mar (er m. aber) gu 3. ges blieben. A: wohnte?

19. B.vE: bie Bohnung biefer St. ift g. B.A: bas B. ift (fehr) b. vE: schlecht. dW: ungefund ... brins get Fehlgeburten.

20. A: Befag.

servis tuis sunt quinquaginta viri fortes, qui possunt ire et quaerere v.8.5,111,dominum tuum, ne forte tulerit eum 16,13. Spiritus Domini, et projecerit eum in unum montium aut in unam vallium. Oui ait: Nolite mittere! *Co-17 Jud. 3, 25; egeruntque eum, donec acquiesceret 28m. et diceret: Mittite! Et miserunt quinquaginta viros. Qui cum quaesissent tribus diebus, non invenerunt, *et 18 reversi sunt ad eum. At ille habitabat in Jericho, et dixit eis: Numquid non dixi vobis: Nolite mittere?

> Dixerunt quoque viri civitatis ad 19 Eliseum: Ecce, habitatio civitatis hujus optima est, sicut tu ipse, domine, perspicis; sed aquae pessimae sunt et terra sterilis. * At ille ait: 20

(4,41. Afferte mihi vas novum et mittite (No. in illud sal. Quod cum attulissent, Jos. 16,1. egressus ad fontem aquarum mi-21 sit in illum sal, et ait: Haec dicit Dominus: Sanavi aquas has, et non erit ultra in eis mors neque sterili-

Bx.15,25, tas. * Sanatae sunt ergo aquae us- 22 que in diem hanc, juxta verbum Elisei quod locutus est.

Ascendit autem inde in Bethel. 23 18,89. Cumque ascenderet per viam, pueri parvi egressi sunt de civitate et illudebant ei, dicentes: Ascende, calve! ascende, calve! * Oui cum respexis- 24 set, vidit eos et maledixit eis in no-

17,25. mine Domini, egressique sunt duo Lo.25,22. ursi de saltu et laceraverunt ex eis 11,172. quadraginta duos pueros. Abiit 25

4.25. autem inde in montem Carmeli, et inde reversus est in Samariam.

Joram vero filius Achab regna- III. vit super Israel in Samaria anno de-

^{18.} Al.: Nol. ire.

^{21.} dW. Qu. bes B. vE: hinans, wo bas B. hers anstam. dW: mache b. 2B. gef. vE: beile. A: barin fein? dW: Fehlgeburt.

^{22.} vE: geheilt.

^{23.} von baunen binauf. vE: ben 2B. binaufging. B.vE: trieben ihren Spott mit ihm. dW: fteinigten

^{24.} B: Und ale er fich hinter fich w. u. f. fabe. B.dW.vE.A: von (aus ihnen) 42 (Knaben).

Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, καὶ έβασίλευσε δώδεκα ἔτη. ² Καὶ ἐποίησε τὸ ποτηρὸν ἐνώπιον κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ μετέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ³ πλὴν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υίοῦ Ναβάτ, ὅς ἔξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, ἐκολλήθη, καὶ οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν.

4 Καὶ Μεσά βασιλεύς Μωάβ ήν Νωχήδ, καλ ήν φέρων φόρον καλ έπιστρέφων τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν χιλιάδας άρνων και έκατον γιλιάδας κριών έπι πόκων. 5 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν 'Αχαάβ, ήθέτησε βασιλεύς Μωάβ έν βασιλεί Ίσραήλ. 6 Καὶ εξήλθεν ο βασιλεύς Ιωράμ εν τῆ ἡμερα έκείνη έκ Σαμαρείας, και έπεσκέψατο πάντα τον Ισραήλ, 7 και επορεύθη και απέστειλε πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, λέγων Βασιλεύς Μωάβ ήθέτησεν έν έμοι εί πορεύση μετ έμου είς Μοαβ είς πόλεμον; Καὶ είπεν 'Αναβήσομαι · ὅμοιός σοι ὅμοιος ἐμοί, ὡς ὁ λαός σου ο λαός μου, ώς οι ιπποι σου οι ιπποι μου. 8 Καὶ είπε Ποία όδῷ ἀναβῶ; Καὶ είπεν 'Οδον ερήμου Εδώμ. 9 Και επορεύθη ό βασιλεύς Ισραήλ και ό βασιλεύς Ιούδα καί ο βασιλευς Έδωμ και επύπλωσαν οδον έπτα ήμερών, καὶ οὐκ ἢν νόοορ τῆ παρεμβολῆ καὶ τοῦς κτήνεσι τοῖς έν τοῖς ποσίν αὐτῶν. 10 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Ίσραήλ . 'Ω, ότι **κέκληκε κύριος τους τρεῖς βασιλεῖς δοῦναι** αὐτοὺς ἐν γειρὶ Μωάβ. 11 Καὶ εἶπε 'πρὸς αὐτὸς Ἰωσαφάτ · Εὶ ἔστις ἐνταῦθα προφήτης σου κυρίου και έπερωτήσωμεν τον κύριον δί αὐτοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη είς τῶν παίδων τοῦ βασιλέως Ισραήλ και είπεν Εστιν ένταῦθα Ελισαιδ υίος Σαφάτ ος επέχεεν υδωρ έπλ γείρας 'Hλίου. 12 Καὶ είπεν 'Ϊωσαφατ 'ὁ βασιλευς 'Ιούδα'. "Εστιν έν αὐτῷ δῆμα πυρίου. Καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ίσραὴλ καὶ Ίωσαφατ βασιλεύς Ιούδα και βασιλεύς Έδωμ.

2. AB: ἐν ὁφθαλμοῖς (ἐνώπ. FX). A²B+ (p. καὶ) ἐχ ὡς (*FX). 3. AB: τἢ ἀμ. ... αντῆς ... *καὶ (c. FX). 4. AB (eti. infra): Μωσὰ ... * ἡν φ. φ. καὶ (c. FX): ἐκέστρεψε s. -ψε (c. FX). 5. AB+ (a. ἡθ.) καὶ (*FX). 6. AB rell. * πάντα († X?). 7. AB: ἔξαπέστεὶε ... μοι - σοι ... (bis) με - σε (c. FX). AB: ἔξημον (-ἡμε FX). 10. A²B+ (p. τρ. βασ.) παρεργομένες (*FX, sed † τέτες). 11. AB * πρὸς αὐτὸν († p. Ἰωσ. ΕΕΥ). B: Οὐκ (Εἰ FX; ΑΧ: Εἰ ἐκὶ. AB: ὧδε προφ. ... ἐκιζητήσωμεν ... παρ' αὐτῦ; ... ②δε Ἑλ. (c. FX). 12. AB * ὁ βασ. Ἰέδα († FX). B * ἐν († FX; ΑΧ: σὐν).

בּפִּנָּה: בְּתָתְיִא אָתִּדִישִּׁרָאֵל זְּבָּלְ לְּאִיפֶר בְּתַלְּהָ שְׁנָה: וַיִּצְשֵׁה הָרַעׁ בְּעִינֵי אָתִדְּמִבְּבְת הַּבַּצַל אֲשָׁר נְשָׂה אָבִיו: אָתִדְמַבְּבָת הַבַּצַל אֲשָׁר נְשָׂה אָבִיו: בְּתַלְהָה שְׁבָּר הַבְּעֵל הַשְּׁר בְּשָׂה אָבִיו: בּתַלְהְיִבְּעָם בָּוֹלְבָם בְּעִבְיוּ בְּלָּאָה הָבָעׁל הַבְּעִנִייִי בּמֵנָה:

מואב מלה־ לְמֵלֶהְ־יִשֹׁרָאל ים ומאה אלת אילים צמר: ויהי ריפשע 6 בַּמַלַה יִשִּׁרָאַל: וַיֵּצֵא הַמֵּלֶה יָהוֹרֶם בַּיִּוֹם הַהַּוּא מִשְּׁמִרוֹן וַיִּפְּלֹד אָת־כַּל־ ז ישראל: וַיַּלֶהְ וַיִּשְׁכַחֹ אָל־יַהְוֹשְׁפָּט ז יהודה לאמר מלה מואב פשב התלה אתי אל-מואב למלחמה כִּעַמי 8 כעמה כסוסי כסוסיה: וַיֹּאמֵר אִי־זַה ריאמר אדום ישראל אַהה לשלשת הפלכים האלה לתת אותם ריאמר פַה נַבִיא לַיהוַה וְנִדְרַשָּׁה אֵת׳ אחד ויאמר פה אַלִישׁע בּן יהושפט יש אותו דבו אַלִיר מֵלֶה יִשֹּׁרָאֵל וִיהְוֹשָׁפֵּט

צנ"א דומ' בחטק . 7.

2 und regierete gwölf Jahre. * Und that, bas bem Berrn übel gefiel, boch nicht wie fein Bater und feine Mutter. Denn er that weg bie Saulen Baals, bie fein Ba-3 ter machen ließ, *aber er blieb hangen an ben Gunben Jerobeams, bes Sobns Mebate, ber Ifrael funbigen machte, und ließ nicht bavon. Defa aber, ber Dioabiter Ronig, hatte viel Schafe, und zinfete bem Ronige Ifraels Wolle von bunbert taufend gam= mern und von hundert taufend Bibbern. 5 * Da aber Abab tobt mar, fiel ber Moa-6 biter Ronig ab vom Ronige Ifraels. *Da gog gur felben Beit aus ber Ronig Joram von Samaria, und orbnete bas gange 3f-7 rael, * und fanbte bin gu Jofaphat, bem Ronige Juba, und ließ ihm fagen: Der Moabiter Ronig ift von mir abgefallen, tomm mit mir zu ftreiten miber bie Doabiter. Er fprach: 3ch will hinauf tommen, ich bin wie bu, und mein Bolt wie bein Bolt, und meine Roffe wie beine 8 Roffe. * Und fprach: Durch welchen Weg wollen wir hinauf ziehen? Er fprach: Durch ben Weg in ber Bufte Com. 9 * Alfo gog bin ber Ronig Ifraels, ber Ronig Juba und ber König Eboms. Und ba fie fieben Tagreifen gogen, hatte bas Beer und bas Bieh, bas unter ihnen war, 10 fein Baffer. * Da fprach ber Ronig 3fraels: D wehe! ber Berr hat biefe brei Ronige gelaben, bag er fle in ber Doa-11 biter Banbe gabe. * Josaphat aber fprach: Ift fein Prophet bes herrn bier, bag wir ben Berrn burch ihn rathfragten? Da antwortete einer unter ben Rnechten bes Ronigs Ifraels, und fprach: Sier ift Elifa, ber Sohn Saphais, ber Elia Baffer auf 12 bie Banbe gog. * Josaphat fprach: Des Berrn Bort ift bei ibm. Alfo zogen gu ihm hinab ber Ronig Ifraels, und 30faphat, und ber Ronig Chome.

ten Jahr Josaphats, bes Königs Juba,

6. B.dW.A: an bemfelben Tage? B.dW.vE.A: mufterte.

cimo octavo Josaphat regis Judae. regnavitque duodecim annis. * Et 2 fecit malum coram Domino, sed non sicut pater suus et mater. Tulit enim 10,2645. statuas Baal quas fecerat pater ejus; 16,32. * verumtamen in peccatis Jeroboam 3 10,29. filii Nabat, qui peccare fecit Israel. 12,28, adhaesit, nec recessit ab eis.

Porro Mesa, rex Moab, nutriebat 4 ^{25m.8,2}:pecora multa et solvebat regi Israel 2.16,1. centum millia agnorum et centum millia arietum cum velleribus suis. *Cumque mortuus fuisset Achab. 5 praevaricatus est foedus quod habebat cum rege Israel. * Egressus est 6 igitur rex Joram in die illa de Samaria et recensuit universum Israel. misitque ad Josaphat regem Juda, 7 dicens: Rex Moab recessit a me. veni mecum contra eum ad prae-134.22.4 lium. Qui respondit: Ascendam! qui meus est, tuus est, populus meus populus tuus, et equi mei equi tui. * Dixitque: Per quam viam ascende- 8 mus? At ille respondit: Per desertum Idumaeae. *Perrexerunt igi- 9 tur rex Israel et rex Juda et rex 1Rg. Edom, et circuierunt per viam septem dierum, nec erat aqua exercitui et jumentis quae sequebantur eos. * Dixitque rex Israel: Heu, heu, heu! 10 congregavit nos Dominus tres reges, ut traderet in manus Moab. * Et 11 ait Josaphat: Estne hic propheta Domini, ut deprecemur Dominum per eum? Et respondit unus de servis regis Israel: Est hic Eliseus filius 18g. regis 131201. 200 and 19,19.21. Saphat, qui fundebat aquam super manus Eliae. * Et ait Josaphat: 12 1Rg. Est apud eum sermo Domini. Descenditque ad eum rex Israel et Josaphat rex Juda et rex Edom.

^{2.} Gaule, vE: entfernte!
3. B: boch flebte er. B.dW.vE.A: wich nicht.
4. Chafbeerben. B: ging mit b. Biehjucht um.
dW.vE: war (ein) Biehbefiber. A: unterhielt v. Schafh. vE: fteuerte. B: brachte bem ... Lammer ... in ber 2B. ein. A: mit ihren gellen.

^{10.} Al.* (bis) heu. 12. Al.* rex Juda.

^{7.} willft bn m. mir gehen ...? B.dW.vE: ging (hin) u. fanbte ... gieben.

^{9.} umbergogen. dW: fehlte es an D. fur. vE: u. es war f. 2B. ba f. b. Lager. B.dW: bas ihnen folgte. vE: ihren gugen.

^{10.} B.dW.vE: (her)gerufen. A: une 3 R. verfams – — 11. dW.vE: befragen. B: von ihm fragten, . 12. vE: Bei bem ift ...

13 Καὶ είπεν Έλισαιε πρός τον βασιλέα Ισραήλ. Τι έμοι και σοι; δεύρο πρός τους προφήτας του πατρός σου καὶ τοὺς προφήτας της μητρός σου. Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς 'Ισραήλ · Μή, ότι κέκληκε κύριος τους τρεῖς βασιλείς τούτους του παραδούναι αύτούς είς yespac Moab. 14 Kal elner 'Elicais' Zn χύριος των δυνάμεων ο παρέστην ενώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ μὴ πρόςωπον τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ιούδα έγω λαμβάνω, ει ειζέβλεψα πρός σε η είδον σε· 15 και νῦν λάβετε μοι ψάλλοντα. Καλ εγένετο ώς εψαλλεν ό ψάλλων, και έγένετο έπ' αύτοῦ γείρ κυρίου 16 καί είπε · Τάδε λέγει κύριος · Ποιήσατε τον γειμάρφουν τούτον βοθύνους βοθύνους, 17 οτι τάδε λέγει κύριος. Οὐκ όψεσθε πτεῦμα καὶ ούκ δψεσθε ύετόν, και ό γειμάρρους ούτος πλησθήσεται ύδατος, καλ πίεσθε ύμεῖς καὶ αί κτήσεις ύμων καὶ τὰ κτήνη ύμων. 18 Kal κουφον τουτο εν όφθαλμοις κυρίου, και παραδώσω την Μωάβ είς γείρας ύμων. 19 Καί πατάξετε πασαν πόλιν όχυραν καὶ πασαν πόλιν έκλεκτήν, καὶ πᾶν ξύλον άγαθὸν καταβαλείτε, καὶ πάσας πηγάς υδατος έμφράξετε, καὶ πάσαν μερίδα άγαθην άγρειώσετε έν λίθοις. 20 Καὶ εγένετο εν τῆ πρωία, αναβαινούσης της θυσίας, καὶ ίδου υδατα ήρχετο έξ όδοῦ Ἐδώμ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ τῶν ὑδάτων.

21 Καὶ πάσα Μωὰβ ήκουσεν ὅτι ἀνέβησαν οἱ βασιλεῖς πολεμῆσαι αὐτούς, καὶ ἐβόησαν ἐκ παντὸς περιζωννυμένου παραζώνην καὶ ἐπάνω· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ὁρίου. 22 Καὶ ὡρθρισαν τὸ πρωί, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὑδατα, καὶ είδε Μωὰβ τὰ ὑδατα ἔξ ἐναντίας πυρὸὰ ὡςεὶ αίμα. 23 Καὶ είπον· Αίμα τοῦτο ψομφαίας · ἐμαχέσαντο οἱ βασι-

מִנֶּרֶךְ אָדִּים וַמִּמְּלֵא הָאֶרֶץ אָת־ מְנֶרֶךְ אָדִּים וַמִּמְּלֵא הָאֶרֶץ אָתּר יִשְּׁרָאֵל אַׁל בְּיִ־קְרָא יְהוָהָ לִשְׁלְשִׁר וּשְׁלְבִיאֵי אָמֶךּ וְיִאָּמֶר לֹּנְתְ אִינָם בְּיִבְּ וּמְלְכִים הָאֵבֶּי לַתְת אִינָם בְּיִבּ בְּבָּאָת בְּעִינִם הָלִיה לְאַר־מִים בְּעִרִּ הִיּהְרָּ מְעִרְיְבִיאֵי אָמֶר וְאָלִישָׁ חִי־יִהוֹה בְּּ בְּבָאוֹה וְהַבְּים אָלֵיף וְאִם־אָרְאֵנְי כִּי לְּוּלֵי מִיְרָבִי בְּנִים הָאַלֶּיף וְאָם־אָרְאָנְ רִנְּי לִנְּלִי בְּבָּאִר הָבְּים אָלֵיף וְאָם־אָרְאָנְ רְנִּלְיבִּי בְּבָּאוֹה בְּבִּים הָאָלֵיה וְאָמֵר בְּהְאָבְי וְיִּהְיה בְּבִּים וּבְּנִים: בְּיִר בְּעִרְיִבְי אָמֶר וְהִנְּהְ לָא־תִּיְאָנְ רְנִּחְ וְלָאִר בְּעִרְיתָם אָמֶם וְּמִלְנִיכֶם וּבְעָבְייִ וְהְנָּהְ וְלָאִר בְּעִרְי בִּבְּבִּי וְבְּנִים הַּעָּלְנִיכֶם וּבְּעָבְּיוֹ וְלָּאִר וְבְּלִּי בְּעִירְכָם: וְהִפְּתָל הַנְּיְ וְהִיּהְי לְּאִר הִנְּבְיִי וְבְּיִּתְּי בְּבָּי וְבְּנִים וְבְּבָּעִר וְהְנִיתְ וְהְנִּהְ וְבְּבִּים וּבְּבָּים וְבְּבָּים וְבְּבָּעִר בְּבִּילְ וְלְלִּיך בְּיִי שְׁנְבְּיוֹ הְנִילְ וְבְּיִר וְבְּיִר וְבְּנִים הָּבְּיִר וְבְּלִיך וְהְנִים הָּבְּיִלְ וְבְּיִרְ וְבְּנִים הְּבְּבְּיוֹ וְהְנִיהְ וְבְּבִיים וְּבְּבִיל וְבְּיִרְ וְבְּבִיים וְבְּבָּיִים וְבְּבִּילְ וְבְּיִי וְבְּבִיים וְבְּבָּבְיעִיים וְהָבְּנִים וְּבְּבִיים וּבְּבִּית וְבְּבִיים וְבְּבִּילְיוֹ וְבְּנִים וְהִבְּנִים וְּבְּבִּיוֹ וְבְּנִיוֹי וְבְיוֹי וְבְּיִבְייִי וְבְּיִבְּי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּבִיי וְבְּיִי וְבְּבִייִי וְבְּיִי וְּבְּיִי וְבְּבִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבִּי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִי וְבְיִי וְבְּיִי וְבְּיִים וְּבְּיִיתְי בְּבְּיוֹים וְּבְּיים וְבִּבְּיוֹים וַבְּבְּבְּיים וְּבְּבְּיוֹים וְבִייִים וְּבְּיוֹים וְּבִּים בְּבְּבִים וְּבִיים וְּבְּבְּיוֹים וְבִּבְיים בְּבְּיִים וְּבִיים וְּבְּבְייִים וְבְּבִים וְּבְּיִים וְּבִּיוֹים וְבִּבְייִים וְּבְּיוֹים וְּבִּיוּים וְבִּיבְייִים וְּבִּיוֹים וְבִּים וְּבְּבִים בְּיִים וְּבִּיוֹי בְּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְּבְּיוֹיִי בְּיִים וְּבְיוּבְיוּ בְּיוֹי בְּיִים וְּבְּיִבְייִים וְבְּיִבְיוֹ בְּיִים וְיִ

בּנַ רַיְאַמְרוּ דֶּם זֶּה הְחֲרֵב נֵחָרְבוּ הַמְּלְכִּים לְהִבְּּטָם בָּם וַיִּצְּבִּלּי מִפֵּל חֹנֵר חֲגֹרָה בּבָּקר וְהַשָּׁמָשׁ זְרְחֵה עַל־הַבְּּנִים מוֹאָב מִנָּנָד אָת־הַמָּים אַדְמִים כַּיְּרָאוּ מוֹאָב נִנָּנָד אָת־הַמָּים אַדְמִים כַּיְּרָאוּ מוֹאָב נִנְּצִבְּים אָת־הַמָּים מַּלְּכִים מוֹאָב נִיִּאַמְרֹה הַחָּבְים

^{13.} AB*τὸν et τέτες († FX). 14. AB*τἔ ... ἐπέβλ. πρ. σε καλ. 15. Β: λάβε (-ετέ Α²FX). AB: αὐτὸν (-τἔ F). 18. AB: κάφη αὐτὴ ... ἐν χειρλ. 19. Β*καλ-ἐκλ. ... ἐμφράξεσθε (c. AFX). 20. AB: ἐγ. πρωλ ... ἤρχοντο ... γῆ ἔδατος (c. FX). 21. AB: ἤκεσαν (-σεν ΕΓΧ). Β† (p. of) τρεῖς (* AFX). AB:πολεμεῖν (-ῆσαι FX). Α²ΒΕ: ἀνεβόησαν (c. F; A¹X: ἀνέβησαν). AB: περιεξωσμένοι (c. F) ζώνην (c. FX). B: εἰπαν α΄Ω (ἐπάνω ΑΕΓΧ). 22. ΑΧ: ἰδεν. Β: ὡς (ὡςελ ΑΕΓΧ). 23. AB: τῆς δ. Β: καὶ ἐμ.

^{13.} B.dW.vE.A: habe ich mit bir.

^{14.} Josaphats ... Perfou. dW: nahmeichn. Rucfficht auf. B: auf bich n. schanen noch b. auf. dW: wurde b. n. anbliden n. auf.

^{15.} vE.A: Barfenfpieler. dW.vE.A: ber Sp. (6.) fpielte. B.dW.vE: über ibn.

^{16.} in biefem Thal. dW.vE: Br. an Br.

^{17.} bies Thal ... ihr u. enre Beerben. vE: fic

Elifa aber fprach jum Ronige Ifraels: 13 Bas baft bu mit mir zu ichaffen? gebe bin zu ben Bropheten beines Baters unb au ben Bropbeten beiner Mutter. Ronig Ifraels fprach zu ihm: Rein, benn ber Berr bat biefe brei Ronige gelaben, bag er fie in ber Moabiter Banbe gabe. 14 Elffa fprach: So mabr ber Berr Bebaoth lebt, vor bem ich ftebe, wenn ich nicht Josaphat, ben Ronig Juba, anfabe, ich wollte bich nicht ansehen noch achten;

15 fo bringet mir nun einen Spielmann. Und ba ber Spielmann auf ben Saiten fpielete, tam bie Sand bes Berrn auf ibn,

16 * und er fprach: Go fpricht ber Berr: Macht bie und ba Graben an biefem Bach.

17 * Denn fo fpricht ber Berr: 3hr werbet feinen Wind noch Regen feben, bennoch foll ber Bach boll Baffer werben, bag ibr und euer Gefinde und euer Bieb trinft.

18 * Dazu ift bas ein Beringes vor bem Berrn, er wird auch bie Moabiter in eure

19 Sanbe geben, * bag ihr fchlagen werbet alle fefte Stabte und alle auserwählte Stabte, und werbet fallen alle gute Baume, und werbet verftopfen alle Bafferbrunnen. und werbet allen guten Ader mit Steinen

20 verberben. * Des Morgens aber, wenn man Speieopfer opfert, fiebe, ba tam ein Gewäffer bes Weges von Chom und füllete bas Land mit Baffer.

Da aber alle Moabiter horeten, bag 21 bie Ronige berauf zogen wider fie zu ftreiten, beriefen fie alle, bie gur Ruftung alt genug und brüber waren, und traten an

22 bie Grenze. "Und ba fie fich bes Morgens frube aufmachten und bie Sonne aufging auf das Gemässer, dauchte die Moabiter bas Bewäffer gegen ihnen roth 23 fein wie Blut, *und fprachen: Es ift

> 17. U.L: poll Baffers. 19. U.L: Bafferbrunnen. 22. A.A: roth gu fein.

fullen mit 2B. b. ihr gu tr. habet. dW.A: u. ihr follt (werbet) tr. B: n. ener B. n. e. Thiere.

18. dW.vE.A: (noch gu) wenig. 19. dW.vE.A: anserlefene. A: Fruchtbaume ums hanen. dW.vE.A: Bafferquellen. dW: alle bie bes ften Meder. vE: befchabigen! A: bebeden.

20. dW.vE: bas (Speis:)D. (bar)gebracht wirb. B: als ... opferte. dW.vE.A: f. Baffer ... wurde voll

Dixit autem Eliseus ad regem Is- 13 (1Rg. rael: Quid mihi et tibi est? vade ad prophetas patris tui et matris 16,10. tuae. Et ait illi rex Israel: Quare congregavit Dominus tres reges hos. ut traderet eos in manus Moab? 18g.17,1. Dixitque ad eum Eliseus: Vivit Do-14 minus exercituum, in cujus conspectu sto, quod si non vultum Josaphat regis Judae erubescerem, Pa.15,4 non attendissem quidem te nec respexissem: * nunc autem adducite 15 16.16. mihi psaltem. Cumque caneret psal-Re.1,8. tes, facta est super eum manus Domini *et ait: Haec dicit Dominus: 16 Facite alveum torrentis huius fossas et fossas. * Haec enim dicit Domi- 17 nus: Non videbitis ventum neque pluviam, et alveus iste replebitur aquis, et bibetis vos et familiae vestrae et jumenta vestra. * Parum-18 que est hoc in conspectu Domini; *.13.10. insuper tradet etiam Moab in manus vestras. * Et percutietis omnem ci-19 vitaten munitam et omnem urbem Dt. 20,19. electam, et universum lignum fructiferum succidetis, cunctosque fontes aquarum obturabitis, et omnem agrum egregium operietis lapidibus. *Fa-20 ctum est igitur mane, quando sacri-

veniebant per viam Edom, et repleta est terra aquis. Universi autem Moabitae, audien-21 tes quod ascendissent reges, ut pugnarent adversum eos, convocaverunt omnes qui accincti erant balteo desuper, et steterunt in terminis. * Primoque mane surgentes, et orto 22

ficium offerri solet, et ecce, aquae

jam sole ex adverso aquarum, viderunt Moabitae econtra aquas rubras quasi sanguinem, *dixeruntque: San-23

(v.) B. B: angefüllet. 21. B.dW.vB: murben (fie) gufammenberufen (guf. ger.). B: von einem Jeben an ber ben Gurtel angurtete. vE: benen an w. b. . anlegten. dW: v. ben Baffenfähigen an.

22. gegenüber. vE: bes DR. aufftanben. dW.vE.A: über bem Baffer. B.dW.vE.A: ba (fo) fahen ... (an) r. wie Bl.

^{13:} Quare? congr. .. Moab.

λεῖς καὶ ἐπάταξεν ἔκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ τῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα, Μωάβ. 24 Καὶ παραγίτονται είς την παρεμβολην Ίσραήλ, καί άνίσταται Ίσραήλ καὶ τύπτει τὸν Μωάβ, καὶ έφυγε Μωάβ έκ προςώπου αὐτῶν. Καὶ εἰςῆλθον είςπορευόμενοι και τύπτυντες τον Μωάβ, ²⁵ καὶ τὰς πόλεις καθείλον, καὶ πᾶσαν μερίδα άγαθήν ἔφριψεν άνήρ τὸν λίθον αὐτοῦ καὶ ένέπλησαν αὐτήν, καλ πάσαν πηγήν ύδατος ένδωραξαν, και παν ξύλον άγαθον κατέβαλον, έως του καταλιπείν τούς λίθους του τοίχου καὶ παρεκύκλωσαν οί σφενδονήται καὶ ἐπάταξαν αὐτήν. 26 Καὶ είδεν ὁ βασιλεὺς Μωὰβ ότι κεκραταίωται ύπερ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ έλαβε μεθ' έαυτοῦ έπτακοσίους ανδρας σπωμένους φομφαίαν διακόψαι πρός τον βασιλέα 'Εδώμ· και ούκ ήδυ~~νή~~θησαν. ²⁷ Και έλαβε τον υίον αύτου τον πρωτότοκον ον έβασιλευσεν άντ' αύτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αύτὸν ὁλοκαύτωσιν έπὶ τοῦ τείγους, καὶ ἐγένετο μετάμελος μέγας έπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ καὶ έπέστρεψαν είς την γην.

IV. Καὶ γυτὴ μία ἀπὸ τῶν υἰῶν τῶν προφητῶν ἐβόα πρὸς Ἑλισαιέ, λέγουσα 'Ο δοῦλός σου ὁ ἀνήρ μου τέθνηκε, καὶ σὺ οἶδας ὅτι δοῦλός σου ἡ φοβούμενος τὸν κύριον καὶ ὁ ἀπειστὴς ἤλθε λαβεῖν τοὺς δύο υἰοὺς μου ἐαυτῷ εἰς δούλους. ²Καὶ εἶπεν αὐτῆ Ἑλισαιέ Τὶ ποιήσω σοι; ἀπάγγειλόν μοι τὶ σοι ἔστιν ἐν τῷ οἴκφ σου; 'Η δὲ εἰπεν · Οὐκ ἔστι τῷ δούλη σου οὐδὲν ἐν τῷ οῖκφ, ὅτι ἀλλ' ἢ ἀγγεῖον ἐλαίου ἐν τῷ οῖκφ ἡ ἀλείψομαι. ³Καὶ εἰπε 'πρὸς αὐτήν' · Δεῦρο αἴτησαι σεαυτῷ ἀγγεῖα ἔξωθεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σου, σκεύη κενά, μὴ ὀλιγώσης, ⁴καὶ εἰςελεύση καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν ἐπὶ σεαυτὴν καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα σου; καὶ ἐκχέης εἰς τὰ ἀγγεῖα

וַיַּכָּה אים אַת־רַעהוּ וַעתה 24 מוֹאָב: וַיִּבאוּ אַל־מַחַנַה יְשִׂראַל וַיָּקָמוּ יִשִּׂרָאֵל וַיַּכִּוּ אָת־מוֹאָב וַיְּנָסוּ מַפְּנֵיהֵם וַיַּבוֹרבָה וָהכּוֹת את־מוֹאָב: סו והערים יהרסף איש־אבנו ובכאוה מים יסממו וכל וירא מלה בּוַיָּסָבּר הַפַּבְעִים וַיַּבְּרהַ: תוַק מִמֵּנוּ הַמְּלְחַמָה וַיְּפַח אותו שבע־מאות איש שלף חרב להבקיע אל-מכה אדום ולא יכלוי זַרָיָפַת אָת־בָּנוֹ הַבְּכוֹר ויעלתה וַיָהִי־קַבָּף בָּדוֹל עַל־יִשֹראל ויִסעוּ בַעַלֵיר רַיָּשׁבוּ לַאַרֶץ:

בּרָּיִנְ וֹיִבֻּלְּעִׁ בִּלְּעַרִׁ בִּלְּעִרִ בִּלְּעִרִּ בִּלְּעִר בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַרְ בִּלְּעַרְ בִּלְּעַרְ בִּלְּעַרְ בִּלְּעַרְ בִּלְּעַרְ בִּלְּעַרִ בִּלְּעַרִ בִּלְּעַרִ בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַ בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַרִּ בִּלְּעַי בִּלְּעַי בִּלְּעַי בִּלְּעַ בִּיֹּעַלִּים אַלְ-שִּׁעְּעִים בּּלִּים אַלִּ-שַּׁעְּעִים בּּלִּים אַלִּ-שַּׁעְּעִים בְּעָּבִּים בִּינִים בְּעָּבְּיִים בִּינִים בְּעָּבִּים בִּלְּעָבְיִים בְּעָּים אַלְּבִיּעִּיִּי בְּעָּבִּיִּם בִּלְּעָּ בַּבְּיִּים בְּעָּים אַלְּבִּיִּים בְּעָּים אַלְּבִּיִּם בְּעָּים בְּעָּבִּים בִּינִים בְּעָּים בְּעָּבִיים בְּעִּים בְּעָּבִייִ בְּיִבְּיִּם בְּעָּים בְּעָּבִייִם בְּעָּים בְּעָּבִייִ בְּעִבְּיִּים בְּעָּים בְּעָּבִייִּם בְּעָּים בְּעִבְּיִּים בְּעָּים בְּעָּבִייְ בִּבְּיִּדְּעָּ אִישְׁעְ לַעְּבִּבְּיִם בִּיִּבְּיִּם בְּעִּבְּיִּבְיִים בְּבְּיִּבְּעָּ בִּעְּבִייִּים בְּעִּבְיִּבְּיִם בְּעִּבְּיִּבְּיִם בְּבְּיִּבְּיְ בְּעִבְּיִּבְיִים בְּבְּיִּבְּיְ בְּבְּיִבְּיִּ בְּעִבְּיִּי בְּעָבְיִּיִּים בְּבְּיִבְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּבִּיִּבְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּבְּיִּבְּיִּ בְּבִּיִים בְּבְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּבִּיבְּיִּבְיִים בְּבִּיבְּיִּבְּיִים בְּבִּיבְּיִּבְּיִּ בְּבִּיבְּיִּבְ אִישִׁים בְּבִּיבְייִּבְייִם בְּבִּיים בְּבִּייִם בְּיִּבְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּבְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּבִּיים בְּבְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִבְּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִיים בְּבִּיִּבְּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיים בְּבִּיבִּים בְּבִּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּבְּיים בְּבִּיבְּים בְּבִּבְּיים בְּבִּבְיים בְּבִּבְּיים בְּבְּבִיים בְּבִּבְיים בְּבִּבְיים בְּבִּבּיים בְּיבּיים בְּבִּיבִים בְּבְּיבִּים בְּבִּיבְּיים בְּבִּבְּים בְּבְּבִים בְּבִּבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבְּבִּים בְּבְּיבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבְּבִים בְּבִּיבְּים בְּבְּבִים בְּבִּבּים בְּבִּבּים בְּבִּיבְּיבְּבּ

^{23.} AB: ἀνὴρ (ἔπ. ΓΧ). 24. AB: εἰςῆλθον ... π. Ἰσραὴλ ἀνέστησαν π. ἐπάταξαν τὴν Μ., π. ἔφυγον (* Μ.) ἀπὸ πρ. (c. ΓΧ). 25. AB: ἔδρεψαν ... * αντδ (c. ΕΓΧ). Β*νδ. († ΑΕΓΧ). Α²Β† (p. τοίχε) παδηρημένες (* ΓΧ?) ΑΒ: ἐπόπλ. (c. ΓΧ). 26. AB: ἐποαταίωσεν ... ἐσπασμένες ... * τὸν (c. [Ε] ΓΧ). 27. AB: ὁλοπανίνωμα (c. ΓΧ). — 1. B† (a. Ἑλ.) τὸν (* ΑΓΧ) ... * (alt.) ὁ († ΑΕΓΧ). AB: ἀπέθανε ... ἔγνως (c. ΓΧ). 2. Β*αντῆ(† ΓΧ; ΑΕΧ: πρὸς αὐτῆν). AB: ἀνάγγειλον μ. τί ἔστι σοι ... * (pr.) σε ... ἀλὶ ἢ ὁ ἀλείψομαι ἐλαιον (c. ΓΧ). 3. ΑΧ: αἶτησον. AB: ακτὰ τῶν νίῶν σε, π. ἀποχεεῖς εἰς (πάντα) τὰ σπενή (c. ΓΧ).

בנ"א בש" ימנית 25.1 ויכו פ" v. 24. 'כ לך ס" v. 2.2' חפפרת וירא v. 2.2' שכניך ס" v. 3.'

^{23.} dW.vE: gefampfet haben unter einander bie R. A: wiber fich felbft gestritten. B.dW.vE.A: u. (haben) einer ben and, gefchl. (erfchl.). B.dW.vE: (u.) nun 3. Beute, M.

^{24.} dW: ftanb J. auf. B: alfo f. f. hinein. vE: n. jene rudten unter fievor. dW: [3fraei] fam ine Lanb.

Blut, die Ronige haben fich mit' bem Schwert verberbet, und einer wird ben anbern geschlagen haben. Bui, Doab, * Aber ba 24 mache bich nun gur Ausbeute! fle jum Lager Ifraels famen, machte fich Ifrael auf und ichlugen die Moabiter, und fie floben vor ihnen. Aber fie tamen 25 hinein, und ichlugen Moab; * bie Stabte zerbrachen fie, und ein jeglicher marf feine Steine auf alle gute Meder, und machten fle voll, und verftopften alle Wafferbrunnen, und falleten alle gute Baume, bis bag nur bie Steine an ben Biegelmauern überblieben, und fie umgaben fie mit 26 Schleubern und ichlugen fie. * Da aber ber Moabiter Ronig fabe, bag ihm ber Streit zu ftart mar, nahm er fieben bunbert Mann gu fich, bie bas Schwert ausjogen, beraus zu reifen wiber ben Ronig 27 Eboms; aber fie fonnten nicht. *Da nahm er feinen erften Gobn, ber an feine Statt follte Ronig werben, und opferte ihn jum Brandopfer auf ber Mauer; ba ward Ifrael fehr gornig, bag fie von ibm abzogen, und fehreten wieber gum Lande.

IV. Und es fchrie ein Beib unter ben Beibern ber Rinber ber Propheten gu Elifa, und fprach: Dein Knecht, mein Mann, ift geftorben, fo weißt bu, bag er, bein Anecht, ben Berrn fürchtete; nun tommt ber Schulbberr und will meine beiben Rinder nehmen zu eigenen Rnech-2 ten. * Elifa fprach ju ihr: Bas foll ich bir thun? Sage mir, was haft bu im Saufe? Sie fprach: Deine Magb hat nichts im Saufe benn einen Delfrug. 3 * Er fprach: Bebe bin und bitte braugen von allen beinen Nachbarinnen leere Be-4 fage, und berfelben nicht wenig, gebe binein, und ichließ bie Thur hinter bir zu mit beinen Sohnen, und gieße in

> 25. U.L: Bafferbraunen. 27. A.A: ju Canbe. U.L: gu Canb.

guis gladii est! pugnaverunt reges contra se et caesi sunt mutuo; nunc perge ad praedam, Moab! *Per-24 rexeruntque in castra Israel; porro consurgens Israel percussit Moab; at illi fugerunt coram eis. Venerunt igitur qui vicerant, et percusserunt with Moab, et civitates destruxerunt, 25 et omnem agrum optimum mittentes singuli lapides repleverunt, et universos fontes aquarum obturaverunt, et omnia ligna fructifera succiderunt. ita ut muri tantum fictiles remane-

16,7.11. rent; et circumdata est civitas a fundibulariis et magna ex parte percussa. *Quod cum vidisset rex 26 Moab, praevaluisse scilicet hostes, Jud.S.10. tulit secum septingentos viros edu-

centes gladium, ut irrumperent ad regem Edom; et non potuerunt. * Arripiensque filium suum primo- 27 genitum, qui regnaturus erat pro eo, Mich. 6,7. obtulit holocaustum super murum;

Nm.1,58. et facta est indignatio magna in Is-Jos. 9,20. rael, statimque recesserunt ab eo, et reversi sunt in terram suam.

Mulier autem quaedam de uxo- IV. (2,5.3.. ribus Prophetarum clamabat ad Eliseum, dicens: Servus tuus vir meus mortuus est, et tu nosti quia servus tuus fuit timens Dominum, et ecce, Lv. 25, 39. Mt. 18, 25, creditor venit, ut tollat duos filios meos ad serviendum sibi.* Cui 2 dixit Eliseus: Quid vis ut faciam

tibi? Dic mihi, quid habes in domo tua? At illa respondit: Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, 1Rg. nisi parum olei quo ungar. * Cui 3 ait: Vade, pete mutuo ab omnibus

vicinis tuis vasa vacua non pauca, *et ingredere et claude ostium 4 tuum, cum intrinsecus fueris tu et filii tui, et mitte inde in omnia vasa

26. S: gladios. 1. S: Deum.

^{25.} feinen Stein ... St. ju Rirharefet. B: riffen f. nieber. dW.vE.A: gerftorten. (Die B. 19.) B.dW: bie Schlenberer umg. f. vE: Dieß umg. Schl.

^{26.} B.dW.vE: (ju bem) R. v. G. burchgubrechen. A: eingubr. auf. B.dW.vE.A: vermochtene nicht.

^{27.} erftgebornen... tam ein großer Born über Ifr. dW.vE.A: ale Br. vE: Stabtmaner ... wiber 3. A:

unter. B: es entftanb e. gr. Berbitterung wiber 3. 1. dW.vE: tobt. dW.A: Glanbiger. dW: Rnaben gu n. gu feinen Rn. vE: gu Sflaven. 2. B: Rr. mit Del.

^{3.} Rachbarn. B: forbere für bid. dW.vE.A: borge (bir) ... Gef., n. w. B: laß berf. n. w. fein.

^{4.} an binter bir u. b. C.

ταῦτα, καὶ τὸ πληρουθὸν ἀρεῖς. ⁵Καὶ ἀπῆλθε παρὰ αὐτοῦ καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν ἐφὰ ἑαντὴν καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀντοὶ προςῆγον πρὸς αὐτὰν καὶ αὐτὴ ἐπέχει. ⁶Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπληρώθη πάντα τὰ ἀγγεῖα, καὶ εἰπε πρὸς τοὺς υίοὺς αὐτῆς 'Έγγισατέ μοι τὸ σκεῦος, καὶ εἶπον αὐτῆ · Οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον. ⁷Καὶ παραγίνεται καὶ παραγγέλλει τῷ ἀνθρώπος τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν 'Ελισαιί' Πορεύου καὶ ἀπόδου τὸ ἑλαιον, καὶ ἀπότισον τοὺς τόκους σου, καὶ σὺ καὶ οἱ υἰοὶ σου ζήσεσθε ἐν τῷ καταλοίπω.

⁸ Καὶ έγένετο ήμέρα καὶ διῆλθεν Έλισαιδ είς Σουνάμ, καὶ έκετ γυνή μεγάλη, καὶ έκράτησεν αυτόν φαγείν άφτον και έγένντο άφ έκανου του εκπορεύεσθαι αυτόν εξέκλινεν αὐτὸν έκεῖ φαγεῖν ἄρτον. 9 Καὶ εἶπω ἡ γυνή πρός τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Ιδού δή, οίδα ότι άνθρωπος του θεού άγιος ούτος διαπορεύεται έφ ἡμᾶς διαπαντός · 10 ποιήσωμεν δη αὐτῷ ύπερφον μικρόν, και θώμεν αύτφ έκει κλίνην καὶ τράπεζαν καὶ δίφρον καὶ λυγνίαν, ι καὶ έσται ἐν τῷ αὐτὸν έργεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ έκκλινει έκει. 11 Και έγένετο ήμέρα και δοyerai Elioais ener, xai esexliver eis rò ύπερφον καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ, ¹²καὶ εἶπε πρὸς Γιεζί τὸ παιδάριον αὐτοῦ Κάλεσον τὴν Σουναμίτιο ταύτην. Καὶ έκάλεσεν αὐτήν, καὶ έστη ένώπιον αὐτού. 13 Καὶ είπε 'τῷ παιδαρίφ' Είπε προς αὐτήν 'Ιδού εξέταξας ήμεν πάσαν την έκταξιν ταύτην, τί ποιήσομέν σοι; Εί έστι σοι λόγος λαλήσαι πρὸς τὸν βασιλέα η πρὸς τον ἄρχοντα της δυνάμεως; 'Η δὲ εἶπεν 'Εν μέσφ τοῦ λαοῦ μου ἐγώ εἰμι κατοικῶ. 14 Καὶ εἶπε 'πρὸς Γιεζί' Τί δεῖ ποιήσαι αὐτή; Καὶ είπε Γιεζί. Οἰκ έστιν αὐτη υίός, καὶ ὁ ἀνήρ αὐτης πρεσβύτης. 15 Καὶ είπεν Έλισαιέ. Κάλεσον αθεήν καὶ

5. AB: καθ' ἑαντης καὶ κατὰ τῶν νίῶν ... προςηγγίζον ... † (p. ἐπέχ.) ἔως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη.
6. AB*έγ. -τ.άγγ. καὶ ... Έγγ. ἔτι πρός με. 7. Β:
ηλθε (παρ. FX; A: ἀνέστη). AB: ἀπηγγειλε (παρ.
FY). ... Δεῦρο (Πορ. FX) ... ἀποτίσεις. Β: ἐπιλοίπω. AB † (in f.) ἐλαίω (*FX). 8. AB: διέβη (c.
FX). Β (eti. infra): Σωμάν (Σενάμ?). AB*(ult.) αὐτὸν (†F) ... † (a. ἑπεῖ) τὸ (*FX)... * (ult.) ἄρτον (†
EFX). 9. Β: ἔγνων (οἰδα FX; Α: ἔγνωνα). 10. AB
† (p. ὑπ.) τόπον ... (* αὐτὸν) εἰςπορεὐεσθαι (c. FX).
11. AB: εἰςῆλθεν*Ελ. (c. FX). 12. AB† (p. Κάλ.)
μοι (*FX). Β (eti. infra): Σωμανῖνιν (c. Α²Χ). 13. AB:
εἶπεν αὐτῶ· Εἰπὸν δὴ πρ... ἐξέστησας ... ἔκστασιν
τ. τί δεῖ ποιῆσαί σοι ... λόγος σοι (* λαλ.), Β*με.
ABEX: οἰκῶ. 14. AB: εἰπε Γ. τὸ παιδάριον αὐτᾶ·
Καὶ μάλα νίὸς ἐπ ἔστιν αὐτῷ. 15. B* εἰπεν -παλ.

ַנְיָהִי הַיּוֹם וַיַּצַבָּר אֵלִישַׁע אַל־ שונם ושם אשה גדולה ותחוק בו רכחם ויהי פ שַׁמָּה לַאַכַל־לַחָם: וַהֹּאֹמֵר אַל־אִישֹׁהּ הַנַּה־נָא יָלַעִּתִּי פַּי, אֵישׁ אֵלֹהֵים קַדִּוֹשׁ לבר עלינו הַמִיד: נַעֲשָׁה־נַּא צַלְיַת־קִיר קְטַנָּה וְנַשִּׁים לִוֹ שֵׁם מִשַּה 11 אלינה יסור ששה: וַיְהֵי הַיִּוֹם וַיַּבְאׁ 12 שׁמַה: וַיּאמֵר אֵל־בַּיחָזֵי נַעֲרוֹ קרֵא לשונמית הזאת ויקרא־לה ותעמד 13 לַפַּנֵיר: וַיִּאֹמֵר כוֹ אֲמָר־נָא אֵלִיהָ הָנָה חַרָדִתּ שָּׁלֵינוּ אָת־כָּל־הַחַרַדַה הזאת מה לעשות לה היש לדבו אַל־הַּפָּלֶךְ אָוֹ אָל־מַיֹר הַצָּבָא וַתּאֹמֵר 14 בַּתוֹרְ עַפֵּי אַנֹכֵי ישַׁבֶּת: וַיֹּאֹטֶר וּטֵּה לַבַּשוֹת לַהּ וַיָּאמֶר בַּיַחַזִי אַבַּל בּוּ סי אין-לה וָאִישָׁה זַפַו: וַיִּאַמֵּר קּרָאַ-

> מוצקת ס'. 5. לי ובמיך ס' ib. משיך ס'. 7.

^{4.} bie Sef., n. wenn eins voll ift, fo fen es bei Geite. B.dW.vE: biefe G. B: was v. ift bas thne beiseit. dW: bie vollen trage fort. vE: ftelle weg. A: wenn f. v. finb, nimm fie?

^{5.} g. von ihm. 6. dW: noch mehr Gefäße. B.vE: blieb fieben. 7. beine Schulb. dW.A: lebet.

Der Delfrug und bie Gefaße. Die Sunamitin.

5 fo gib fie bin. * Sie ging bin und folog bie Thur binter ihr zu, sammt ihren Gobnen; bie brachten ibr bie Befage gu, fo 6 gof fie ein. "Und ba bie Befage voll waren, fprach fle ju ihrem Sohn: Lange mir noch ein Befäß ber. Er fprach zu ihr: Es ift fein Gefag mehr hier. Da ftanb 7 bas Del. "Und fle ging bin und fagte es bem Dann Bottes an. Er fprach: Bebe bin, verfaufe bas Del und bezahle beinen Schulbberrn, bu aber und beine Cobne nabret euch von bem Uebrigen. Und es begab fich zu ber Beit, bag Elifa ging gen Sunem. Dafelbft mar eine reiche Frau, bie bielt ibn, bag er bet ibr ag. Und ale er nun oft bafelbft burchjog, ging er ju ihr ein und ag bei ihr. 9 * Und fie fprach zu ihrem Dann: Giebe, ich merte, bag biefer Mann Bottes beilig 10 ift, ber immerbar bier burchgebet. uns ibm eine fleine bretterne Rammer oben machen, und ein Bett, Tifch, Stuhl und Leuchter hinein fegen, auf bag, wenn 11 er zu uns fommt, babin fich thue. * Und es begab fich zu ber Beit, bag er binein fam, und legte fich oben in bie Rammer 12 und ichlief barinnen, "und fprach zu feinem Anaben Behaff: Rufe bie Sunamitin. 13 Und ba er fie rief, trat fie vor ibn. * Er iprach zu ibm: Sage ibr, flebe, bu haft uns allen biefen Dienft gethan, mas foll ich bir thun? Haft bu eine Sache an ben fbrach: 3ch wohne unter meinem Bolk.

alle Befage, und wenn bu fie gefüllet haft,

14 "Er fprach: Was ift ihr benn zu thun?

15 und ihr Mann ift alt. * Er fprach:

Gehafi sprach: Ach, fie hat keinen Gohn,

haec, et cum plena fuerint, tolles. * Ivit itaque mulier et clausit ostium 5 super se et filios suos; illi offerebant vasa, et illa infundebat. *Cum- 6 que plena suissent vasa, dixit ad filium suum: Affer mihi adhuc vas! Et ille respondit: Non habeo. Ste-indicavit homini Dei. Et ille: Vade, inquit, vende oleum et redde creditori tuo, tu autem et filii tui vivite de religuo.

Facta est autem quaedam dies et 8 Jos. 19,18 transibat Eliseus per Sunam; erat autem ibi mulier magna, quae tenuit eum ut comederet panem; cumque frequenter'inde transiret, divertebat ad eam, ut comederet panem. *Ouae 9 dixit ad virum suum: Animadverto quod vir Dei sanctus est iste, qui transit per nos frequenter; * facia- 10 1Rg. mus ergo ei coenaculum parvum, et ponamus ei in eo lectulum et mensam et sellam et candelabrum, ut cum venerit ad nos, maneat ibi. *Facta est ergo dies quaedam et 11 veniens divertit in coenaculum, et requievit ibi, *dixitque ad Giezi pue-12 rum suum: Voca Sunamitidem istam. Qui cum vocasset eam et illa stetisset coram eo, #dixit ad puerum 13 suum: Loquere ad eam: Ecce, sedule in omnibus ministrasti nobis, quid vis ut faciam tibi? Numquid König ober an ben Felbhauptmann? Sie 28m.15,2 habes negotium et vis ut loquar regi sive principi militiae? Quae respondit: In medio populi mei habito. *Et ait: Quid ergo vult ut faciam 14 ei? Dixitque Giezi: Ne quaeras; filium enim non habet et vir ejus senex est. *Praecepit itaque ut 15

^{5.} A.A: binter fic.

^{10.} A.A: auf bag er. A.A: er babin fich.

^{12.} U.L. Rufe ber G. ... ihr rief.

^{8.} Und fo oft er nun. B.vE.A: eines Tages? dW: bes E. B.vE: hinuber gog (ging). dW.vE: nothigte. B.vE: (bas) Br. gu effen. B.dW.vE.A: fehrte er (bei

^{9.} ein beiliger D. G. ift. dW: febe. vE: weiß. 10. Pl. Oberfammer mit Banben ... er babin eine Bebre. dW.vB: Obergemach (gurichten). A: Obers gimmer.

^{11.} eines Tages b. er babin t. u. Tehrete ein in

^{8.} Al.: Sunam civitatem.

d. Obert. u. fcl. bafelbft. B: legte fich nieber. A:

^{12.} dW.A: Diener. vE: Rnechte.

^{13.} B: um unsertwillen alle biefe Sorgfalt bes wiefen. dW: für une geforgt mit a. b. G. vE: bir unfertwegen so viele Sorge gemacht. A: emfig une bebient in Allem. B: etwas jn reben fur bich bei ... dW.vE: (etw.) gu r. gum.

^{14.} dW: Traun!

εκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἐλθοῦσα ἔστη παρὰ τὴν θύραν. 16 Καὶ εἰπεν "Ελισαιὲ πρὸς αὐτήν' Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὧρα αὕτη ζῶσα σὺ περιειληφυῖα υίόν. Ἡ θὲ εἰπε Μή, κύριε, ἀνθρωπε θεοῦ, μὴ διαψεύση τὴν δούλην σου. 17 Καὶ ἐν γαστρὶ συνέλαβεν ἡ γυνή, καὶ ἔτεκεν υίὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὧρα ζῶσα, ὡς ἐλάλησε πρὸς αὐτὴν Ἑλισαιέ.

18 Καὶ ήδρύνθη τὸ παιδάριον καὶ έγένετο καὶ έξηλθε πρός τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς θερίζοντας, 19 καλ είπε πρός τον πατέρα αὐτοῦ Τὴν κεφαλήν μου, τὴν κεφαλήν μου. Καὶ είπε τῷ παιδαρίφ Αγαγε αὐτὸν πρὸς την μητέρα αὐτοῦ. 20 Καὶ ήρεν αὐτὸν καὶ είςή τεγκεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ έκάθισεν αὐτὸν ἡ μήτης αὐτοῦ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἔως τοῦ μεσημβρίνου, καὶ ἀπέθανε. 21 Καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν έπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ απέκλεισεν επ' αὐτην καὶ έξηλθε. 22 Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ είπεν ᾿Απόστειλον δή μοι εν των παιδαρίων και μίαν των όνων, καλ δραμούμαι έως του άνθρώπου του θεού, καὶ ἐπιστρέψω. ²³ Καὶ είπε · Τί ὅτι σὺ πορεύη πρός αὐτὸν σήμερον; οὐ νουμηνία ούδε σάββατον. Ἡ δε είπεν Εἰρήνη. 24 Καὶ έπεσαξε την όνον καλ είπε τῷ παιδαρίφ αὐτῆς Αγε καὶ πορεύου, καὶ μὴ ἐπίσχης μοι τοῦ ἐπιβῆναί με ἔως τοῦ εἰπεὶν σοι. 25 Καὶ ἐπορεύθη καὶ ηλθεν ἔως τοῦ άνθρώπου τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὅρος τὸ Καρμήγιολ. και ελενετο ως είζελ Εγιααις εδλοπερώλ αὐτήν έξ έναντίας, καὶ είπε πρὸς Γιεζί τὸ παιδάριον αὐτοῦ 'Ιδοὺ δὴ ἡ Σουναμίτις έκείνη · 26 νῦν δράμε είς συνάντησιν αὐτῆς, καλ έρεις αὐτη ΄ Η είρήνη σοι; ή είρήνη τῷ άνδοί σου; ή εξυήνη τῷ παιδαρίφ; 'Καὶ έδραμεν είς απάντησιν αὐτῆς καὶ είπεν Εἰρήνη σοι; εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου; εἰρήνη τῷ παιδαρίο σου; Η δε είπεν Είρηνη. 27 Καλ κατεύθυνε לֵה וַיִּּלְרָא־לָה וַהַּצְטָּד בַּפְּתַח: 10 וַיֹּאטָר לַפּוֹעֵד הַיָּה פָּעַת חַיִּה אָהְיּ 11 הַאָּלִהִים אַל־הְּבַיָּב בְּשִׁפְּחָתְּדִּי וַתְּהִר 17 הַאָּלִהִים אַל־הְבַיָּב בְּשִׁפְחָתְּדִּי וַתְּהִר 18 הַאָּשָׁה וַתַּלָּד בַּן לַפּוֹעֵד הַיָּה פְּעַת הַיָּה אַשָּׁר־יָּבֵּר אַלֵּיהָ אֵלִישֵׁע:

וַיְּבַּלַ הַיָּלֶד וַיְהֵי הַיֹּוֹם וַיִּצא אל־-19 אַבֵּיר אָל־הַּפְּצַרִים: ויאמר אל־אביר ראשי ואמי ויאמי אל-הפער שאהוי יאַמָּוֹ: וַיְּשָּאהוּ ויִבאהוּ אַל־אמּוֹ ־בַּרְפּיהַ עד ותשפבהף רַתַּצַא: מַלַרָאַ אָל־אָישׁתּ וַתּאמֵר 22 מוי האַתנות ואַרוּבה עדאים האַלהים 23 רָאָשִׁוּבָה: וַיֹּאמֵר מַדוּע אַתִּיּ הֹלכתיי ־לֵי לִרְפַּב פֵּי אָם־אָמֵרְתִּי לַדְּ: כת וַתַּכָּה וַתַּבָא אַל־אַישׁ הַאַלהים אל-הַאֶלֹתִים אוֹתַהֹּ מִנַּבֵּר וַיֹּאמֵר אל-השלום לה השלום לאישה השלום 27 לילד וַתְּאמֶר שׁלוֹם: ותּבֹא אל־אישׁ

> את ק' . 16. 23. 'p את ער כאן . ib הנולמת ק'

πρὸς τὸν ἄνθραπον τῷ θεῷ εἰς ὅρος τὸ Καρμήλιον (*?). AX*K, ἑπορ. -τὸ ὄρ, AB*τὸ Καρμ. (†?) et ἐξ ἐναντ. († FX). 2β, β: ἀπαντὴν (συνάντ. FX; AEX: ἀπάντησιν). AB*αὐτῷ († <math>FX). $A^1EFX*(ter)$ $\mathring{γ}$, AB*Aὐτῷ († <math>FX). $\mathring{γ}$ ὶθε (πατ. FX).

^{15.} AB * έλθ. († FX). 16. AB * αῦτη († FX). B * άνθο. (τδ) θ. († AFX). 17. AB: ἔλαβεν (σ. FX, sed * ἐν γ.). 18. AB: ἐν, ἡνίπα (ἐγ. ἡμέρα θερισμό παὶ FX). 19. AB: Λοον ("Λγ. FX). 20. AB * π. εἰς ἡν. αὐτ. :. π. ἐποιμήθη ἐπὶ τ. γον. αὐτ. ἔως μεσημβρίας (c. FX). 21. AB: κατ αὐτδ (ἐπ΄ αὐτην F). 23. AB: νεομηνία (νθμ. FX). 24. AB: πρὸς τὸ παιδάριον... * (sqq.) παὶ εἰμε: ὅ τι ᾶν εἴπω σοι (c. FX). 25. AB rell. † (in.) Δεῦρο παὶ πορεύση παὶ ἐλεύση

16 bie Thur. * Und er fprach: Um biefe Beit über ein Jahr follft bu einen Sohn ber-Sie fprach: Ach nicht, mein Berr, bu Mann Gottes, luge beiner Magb nicht. 17 " Und bie Frau warb fcmanger und gebar einen Sobn, um biefelbe Beit über ein Jahr, wie ihr Elifa gerebet batte. Da aber bas Rind groß marb, begab fichs, baß es hinaus zu feinem Bater zu 19 ben Schnittern ging, * und fprach ju feinem Bater: D mein Baupt, mein Baupt! Er fprach zu feinem Rnaben: Bringe ibn 20 gu feiner Mutter. * Und er nabm ibn und brachte ibn binein zu feiner Mutter. und fle feste ibn auf ihren Schoog bis an 21 ben Mittag, ba ftarb er. * Und fie ging hinauf und legte ibn auf bas Bette bes Mannes Gottes, Schloß zu und ging 22 hinaus, * und rief ihren Dann und fprach: Senbe mir ber Anaben einen, und eine Efelin, ich will zu bem Dann Got-23 tes, und wiebertommen. * Er fprach: Barum willft bu zu ibm? ift boch beute nicht Neumond noch Sabbath. Sie fprach: 24 Es ift gut. * Und fie fattelte bie Efelin und fprach jum Rnaben: Treibe fort und faume mich nicht mit bem Reiten, wie ich 25 bir fage. "Alfo jog fle bin und tam ju bem Dann Gottes auf ben Berg Carmel. Als aber ber Dann Gottes fie gegen ibm fabe, fprach er ju feinem Rnaben Behaft: 26 Siebe, bie Sunamitin ift ba; * fo lauf ibr nun entgegen und frage fie, ob es ihr und ihrem Mann und Sohn wohl-27 gehe? Sie fprach: Bobl. *Da fie aber

Rufe fie. Und ba er fie rief, trat fie in

vocaret eam; quae cum vocata fuisset et stetisset ante ostium, dixit 16 Gen. ad eam: In tempore isto et in hac 18,10.14 eadem hora, si vita comes fuerit, habebis in utero filium. At illa respondit: Noli quaeso, domine mi, vir Dei, noli mentiri ancillae tuae. Et concepit 17 mulier et peperit filium, in tempore et in hora eadem qua dixerat Eliseus.

Crevit autem puer; et cum esset 18 quaedam dies et egressus isset ad patrem suum ad messores, * ait 19 patri suo: Caput meum doleo, caput meum doleo. At ille dixit puero: Tolle et duc eum ad matrem suam. *Oui cum tulisset et duxisset eum 20 ad matrem suam, posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem, et mortuus est. * Ascendit autem 21 v.10. et collocavit eum super lectulum hominis Dei, et clausit ostium. Et egressa *vocavit virum suum et 22 ait: Mitte mecum, obsecro, unum de pueris et asinam, ut excurram usque ad hominem Dei et revertar. * Oui 23 ait illi: Ouam ob causam vadis ad Nm.28,11eum? hodie non sunt Calendae neque Sabbatum. Quae respondit: Vadam. *Stravitque asinam et prae-24 13,18. cepit puero: Mina et propera, ne 25,20.18 mihi moram facias in eundo, et hoc age quod praecipio tibi. Profecta 25 est igitur et venit ad virum Dei in 2,25. montem Carmeli. Cumque vidisset eam vir Dei econtra, ait ad Giezi puerum suum: Ecce, Sunamitis illa! * vade ergo in occursum eius et dic 26 ei: Rectene agitur circa te et circa virum tuum et circa filium tuum? Quae respondit: Recte. Cumque 27

^{15.} U.L: Anfe ihr ... ihr r. 16. U.L: leng. 22. U.L: rief ihrem.

^{16.} B: Auf biefe bestimmte 3., wenn biefe Jahrez, wieberfommt. dW: Um b. 3. im aubern Jahre. vE: Grabe ... nach b. 3. des Lebens? (A: so du noch am Leben bist!!) dW.vE: umarmen. vE: tausche n. beine M.

^{18.} B.dW.vE: Unb (b. Anabe) wurde gr. A: D. An. aber wuchs.

^{19.} dW.vE: Ropf! dW: Anappen. vE.A: Anechte. 20. B.dW.vE: (e6) er faß auf (ihren Anieen).

^{21.} fcl. binter ibm gu. dW.vE: fcl. ibn ein.

^{17.} Al.: dixerat ei. 19. Al. * (bis) doleo. 23. Al.: Vale.

^{22.} M. S. reifen. B.dW.vE: eine v. b. Efelinnen. dW: eilen. A: daß ich hineile. vK: geschwind ... reifen. 23. bn hente ... boch nicht. vE: Laß es g. fein. dW: Rubie! (R. Es gehe mahl)

dW: Ruhig! (B: Es gehe wohl.)
24. ich f. birs benn. B: Führe hin n. giehe fort.
vE: F. u. gehe. A: Er. fort n. eile. dW: Er. immer f.
B.dW.vE.A: halte m. n. auf. vE: bis ich birs f.

^{25.} dW.vE.A: fahe v. ferne. 26. B.dW.vE: fprich ju ihr: Gehts bir wohl (gut)? G. beinem Dt. w.? G. bem Rinbe w.?

πρός Ελισαιε είς το όρος, και έπράτησε των ποδών αὐτοῦ • καὶ ήγγισε Γιεζὶ ἀπώσασθαι αὐτήν, καὶ είπεν Ελισαιέ Αφες αὐτήν ότι ή ψυγή αὐτῆς κατώδυνος αὐτῆ, καὶ κύριος απέχουψεν απ' έμοῦ και οὐκ ανήγγειλέ μοι. ²⁸ Καὶ είπεν ή γυνή· Μή ήτησάμην υίον παρά τοῦ κυρίου μου; ότι οὐκ εἶπον. Οὐ πλανήσεις μετ' έμοῦ: 29 Καὶ είπεν 'Ελισαιε' τῷ Γιεζί. Ζώσαι την όσφύν σου και λάβε την βακτηρίαν μου έν τη χειρί σου, καὶ πορεύου καὶ έὰν εύρης τινά, οὐκ εὐλογήσης αὐτόν, καὶ έὰν εθλογήση σέ τις, ούκ αποκριθής αύτῷ καλ έπιθήσεις την βακτηρίαν μου έπλ το πρόςωπον τοῦ παιδαρίου. ⁸⁰ Καὶ είπεν ή μήτηρ τοῦ παιδαρίου Ζη κύριος και ζη ή ψυγή σου, εί έγκαταλείψω σε. Και άνέστη Ελισαιδ' και έπορεύθη οπίσω αὐτῆς. 31 Καὶ Γιεζι διῆλθεν έμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἀπέθηκε τὴν βακτηρίαν έπι πρόςωπον του παιδαρίου, και ούκ ήν φωνή και ούκ ην ακρόασις και επέστρεψεν είς ลักลขาทิง สบางขั้ง หลา 'ยโทยง สบาจั หลา' ลักทุ้งγειλεν αὐτῷ, λέγων · Οὐκ έξεγήγερται τὸ παι-82 Καὶ εἰςῆλθεν Ελισαιε εἰς τὸν δάριον. οίκον, καὶ ιδού τὸ παιδάριον τεθνηκὸς κεκοιμημένον έπι την κλίνην αὐτοῦ. 38 Και είζηλθεν Ελισαιε και απέκλεισε την θύραν κατά των δύο αὐ~~τών~~, καὶ προςηθξατο πρὸς κύριον. ³⁴ Καὶ ἀνέβη καὶ έκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον, καὶ ἐπέθηκε τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αύτου και τούς όφθαλμούς αύτου έπι τούς όφθαλμούς αύτοῦ καὶ τὰς γείρας αύτοῦ ἐπὶ τας γείρας αύτου, και συνέκαμψεν έπ' αύτόν, καλ δι**εθερμάνθησαν** αί σάρκες τοῦ παιδαρίου. $^{85}Klpha$ l streotosys xal dih $\lambda heta$ er er th olala server καί હૈંજિક, καὶ ἀνέβη καὶ συνεκάλυψεν επί τὸ παιδάριον, καὶ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτό, καὶ ήνδρίσατο τὸ παιδάριον έπτάχις, καὶ διεκινήθη τὸ παιδάριον καὶ ήνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αύτου. 36 Καὶ έξεβόησεν Ελισαιδ' πρός Γιεζί καὶ είπε Κάλεσόν 'μοι' την Σουναμίτιν ταύτην · καὶ ἐκάλεσε, καὶ εἰζῆλθε πρὸς αὐτόν. Καὶ εἰπεν Ελισαιδ · Δάβε τὸν υίόν σου.

הַאֶּלהִים אָל־הַהַּר וַתּחָזֵק בּרַגַּלִיוּ לְהָדְמָה וַיּאמר איש רַיּבַּט בֵּיחַוֹי הַאֶּלתִים הַרְפָּה־לָהֹ כִּי־נַפְשָׁה מֵרָה־ לה ויהוה העלים מפני ולא הגיד 28 לי: וַתֹּאמר הַשַּאַלְתִּי בֵּן מֵאָת אֲדֹנֵי ζĦ אמרתי יַבַרֶּכְהַ תעננו ושמת משעותי על־פני הנער: ל וַתֹּאמֵר אָם הַנַּער חֵי־יִהוָה 31 אַחַרֵיהָ: וְגַחַזִּי עַבַר לִפְנֵיהַם וְיַּמֵּם אָת־הַמִּשְׁלֶנֶתֹ עַל־פְּנֵיְ הַנַּעַר וְאֵין קוֹל ָּוְאֵין קַשָּׁב וַנְשָׁב לָקַרָאתוֹ <u>וִינֵּ</u>דּ־לִוֹ なりら 32 לאמר לא הקיץ הנער: אַלִישַׁע הַבּיִתָה וְהַנַּה הַנַּעַר 33 מַשָּׁפַב עַל־משתוֹ: וַיַבֹּא וַיִּסְנִּר הַדּלת וֹיתִפַּלֵל שניהם אַנוֹשַׁלַ נַיִּשָׁפַב עַל־הַּוֹּלֵד 34 בַל־פָּליו וְעֵינֵיו עַל־עֵינִיוֹ וְכַפַּיוּ עַל־ בַּפָּלוּ וַיִּנְהָר עָלֵיו וַיֵּחָם בְּשַׂר הַיֶּלֶד: לח בַּיָּשָׁב וַיֵּלֶהְ בַּבַּית אַחֶת הַּנָּהוֹ וְאַחַת הַבָּת וַיַּעַל וַיִּבְהַר עַלֵיר וַיִזוֹרֵר הַבַּער עד שבע פעמים ויִספח הַנַּער אַת־ ריקרא קרא אַל־הַשָּׁנַמֵּית הַוֹּאת וַיְּקרָאֵהַ ריאמר

ינפרו ק' . 34. 'T

^{27.} AEX † (a. El.) τὸν. AB: ἐπελάβετο (ἑης. FX). 28. AB: † Η δὲ εἶπε· A¹EX † ἀπ. Β: εἶπα (-ον AEFX). 29. AB: δεῦςο, ὅτι ἐὰν εῦςος ἄνδςα, ὅπ εὐλογήσεις... σὲ ἀνής, ὅπ ἀποπριθήση... *τὸ (c. FX). 31. AB: αὐτῆς (-ῶν FX). AB²: ἐπέθηπε. AEFX: ἀπάντησιν. AB *εἶπ. αὐτᾶ π... ἡγὲθη (c. FX). 32. B: πεποιμισμένον (-μημ. AFX). 33. AB † (p. Έλ.) εἰς τὸν οἶπον (*FX). B: ἑαντῶν (αὐτ. AEFX). 34. AB: ἔθηπε (ἐπ. FX et † τὸ πρόςωπον αὐτδ ἐπὶ τὸ πρόςωπον αὐτδ παὶ). EX † (p. alt. z. αὐτδ) παὶ

τὰ Γχνη αὐτῷ ἐπὶ τὰ Γχνη αὐτῷ. EFX + (p. ἐπ' αὐτ.) καὶ ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτόν. AB: διέπαμψεν... διεθερμάνθη ἡ σάρξ (c. FX). 35. AB: ἐπορεύθη (διῆλθεν FX). A²B: συνέπαμψεν - εκάλ. A¹EFX). AB+ π. ἐγέπν.- παιδ....+ (α. ἐπτ.) ἔως ... + κ. διεμιν.) π. ἤν. τὸ παιδ. (c. FX). 36. AB+ μοι + ΕFX)

IV.

(4.28 - 36.)

ju bem Mann Gottes auf ben Berg tam, hielt fle ihn bei feinen Fugen; Behaft aber trat bergu, bag er fle abftiege. Aber ber Mann Gottes fprach: Laß fle, benn ihre Seele ist betrübt, und ber Herr hat mirs 28 verborgen und nicht angezeigt. * Gie fprach: Wenn habe ich einen Sohn gebeten von meinem Berrn? fagte ich nicht, 29 bu follteft mich nicht taufden? * Er fprach au Gehaff: Gurte beine Lenben und nimm meinen Stab in beine Banb, und gebe bin (so bir jemand begegnet, so gruße ibn nicht, und gruget bich jemand, so bante ihm nicht) und lege meinen Stab auf bes 30 Knaben Antlis. * Die Mutter aber bes Anaben fprach: So wahr ber Gerr lebt und beine Seele, ich laffe nicht von bir! Da machte er fich auf und ging ihr nach. 31 " Behaff aber ging vor ihnen bin, und legte ben Stab bem Anaben auf bas Antlig, ba war aber teine Stimme noch Fühlen. Und er ging wieberum ihm entgegen, und zeigete ibm an und fprach: 32 Der Anabe ift nicht aufgewacht. ba Elifa ins Baus fam, flebe, ba lag 33 ber Rnabe tobt auf feinem Bette. * Unb er ging hinein und ichlog bie Thur gu, fur fie beibe, und betete gu bem Berrn. 34 " Und flieg binauf und legte fich auf bas Rinb, und legte feinen Dund auf bes Rinbes Mund und feine Augen auf feine Augen und feine Banbe auf feine Banbe, und breitete fich alfo über ihn, bag bes · Er aber 35 Rinbes Leib warm warb. ftand wieber auf und ging im Baufe einmal hieber und baber, und flieg binauf und breitete fich uber ibn. Da fonaubete ber Anabe fiebenmal, barnach that ber 36 Rnabe feine Augen auf. "Und er rief Behaft und fprach: Rufe bie Sunamitin. Und ba er fle rief, tam fle hinein zu ihm. Er fprach: Da nimm bin beinen Sobn.

venisset ad virum Dei in montem. (Mt.28,e. apprehendit pedes ejus; et accessit Giezi ut amoveret eam. Et ait homo Dei: Dimitte illam; anima enim ejus in amaritudine est, et Dominus celavit a me et non indicavit mihi. * Quae dixit illi: Numquid petivi 28 v.16. filium a domino meo? numquid non 18g. dixi tibi: Ne illudas me? Et ille 29 ait ad Giezi: Accinge lumbos tuos Br.4,17. et tolle baculum meum in manu tua, et vade (si occurrerit tibi homo, L.10,4 non salutes eum, et si salutaverit te quispiam, non respondeas illi) et pones baculum meum super faciem pueri. Porro mater pueri ait: Vi-30 vit Dominus et vivit anima tua, non dimittam te! Surrexit ergo et secutus est eam. Giezi autem prae-31 cesserat ante eos et posuerat baculum super faciem pueri, et non erat 18.5. vox neque sensus; reversusque est in occursum ejus et nuntiavit ei di-(ing. cens: Non surrexit puer. * In17,10sc. gressus est ergo Eliseus domum, et * In- 32 v.21.19, ecce, puer mortuus jacebat in lectulo ejus. * Ingressusque clausit ostium 33 super se et super puerum, et oravit Act. 9,40. ad Dominum. *Et ascendit et in-34 ing. cubuit super puerum, posuitque os suum super os ejus et oculos suos super oculos ejus et manus suas super manus ejus, et incurvavit se super eum, et calefacta est caro *At ille reversus deambu-35 lavit in domo semel huc atque illuc, et ascendit et incubuit super eum, et oscitavit puer septies aperuitque oculos. * At ille vocavit 36 Giezi et dixit ei: Voca Sunamitidem hanc! Quae vocata ingressa est ad 1Rg17,23 eum. Qui ait: Tolle filium tuum.

^{27.} U.L: auf bem Berg. 36. U.L: R. ber ... ihr r.

^{27.} B: ergriff f. feine &. dW.A: faßte. vB: umf. B: betr. in ihr. dW.vE: ift ihr befammert. dW: geoffenbart. vE: gefagt.

^{28.} Sobe ich ...? dW.A: begehret. A: Spotte mein nicht.

^{29.} vE: Wenn bu Jem. begegneft. B: wirft ans treffen. dW: Trifft bu. B.dW.vE.A: antworte.

^{30.} dW.vE.A: verlaffe bich n. B: werbe ...

^{27. 8*} a me. 35. 8: deambulabat.

^{31.} noch Soren. dW: Wehor. B.vE: Aufmerten. dW.vE: erwacht. A: auferftanben!

^{32.} B: war b. Ru. t. und auf f. B. gelegt.

^{33.} hinter ihnen beiben.

^{34.} B.vE: auf beffen Dr. ... beffen A. A: beffelben. B: frummete f. ub. ihn ber. dW.vE.A: beugte ... (hin). B.A: Fleifc.

^{35.} B.dW.vE: niefete ... (bis ju 7 malen). A: gahnte. dW: folag f. A. auf. vE: öffnete.

37 Καὶ εἰςελθοῦσα ἡ γυνὴ ἔπεσε ἐπὶ τοὺς πόσας αὐτοῦ καὶ προςεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔλαβε τὸν υίὸν αὐτῆς καὶ ἔξῆλθε.

38 Καί Ελισαιε επέστρεψεν είς Γάλγαλα καί ην λιμός έπι την γην, και υίοι των προφητών έκάθηντο ένώπιον αὐτοῦ. Καὶ είπεν Ελισαιέ τῷ παιδαρίφ αὐτοῦ 'Επίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν καὶ ἔψει ἔψημα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητών. 39 Καὶ έξηλθεν είς τὸν άγρὸν συλλέξαι αριώθ, και εύρεν αμπελον αγρίαν, καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς τολύπην ἀγρίαν πλῆρες τὸ ἰμάτιον αὐτοῦ· καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα του εψήματος, ότι ούκ ήδει. 40 Καλ કુમ્ફ્રીકા Loic αρφόαρι Φαλειμ. και ελεμετο εμ Lo έσθ lew αὐτοὺς έκ τοῦ έψήματος, καὶ ίδοὺ• άνεβόησαν και είπον. Θάνατος έν τῷ λέβητι, ανθρωπε του θεού και ούκ ήδύναντο φαγείν. 41 Καὶ είπε. Λάβετε άλευρον καὶ εμβάλλετε sig tor lebyta . nal elner Bligais noog sie? τὸ παιδάριον' Εγγει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. Καὶ οὐκ ἐγένετο ἐκεῖ όῆμα πονηρὸν ἐν τῷ 42 Kai and Thomas in Baalσαλισά, καὶ ήνεγκε τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ πρωτογενημάσων είκοσι άρτους κριθίνους καὶ παλάθας εν τη πήρα αὐτοῦ. Καὶ είπε Δότε τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. 48 Καὶ είπεν ὁ λειτουργός αύτοῦ · Τί δῶ τοῦτο ἐνώπιον έκατὸν άνδρῶν; Καὶ είπε. Δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν . ὅτι τάδε λέγει κύριος . Φάγονται καὶ καταλεήψουσι. 44 Καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον κατά τὸ ἡῆμα κυρίου.

▼• Καὶ Νεεμὰν ὁ ἀρχιστρατηγὸς βασιλέως Συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ τεθαυμασμένος προςώπφ, ὅτι δι αὐτοῦ ἔδωκε κύριος σωτηρίαν τῷ Συρία · καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύι λεπρός. ²Καὶ Συρία ἔξῆλθον μονόζωνοι καὶ ἡχμαλώτευσαν ἐκ τῆς זר וַהַבֹאֹ וַהָּפָל על־רַגְלָיוּ וַהְשָׁהַחוּ אַרְצַה וַתְּשֹא אָת־בָּנה וַתּצא: בַּאַבץ וּבָנֵי הַנְּבִיאִים יִשְׁבֵים לְפָנֵיו רַיָּאמֶר לְנַצֵרוֹ שָׁפֹתֹ הַפֵּיר הַבְּּדוֹלָת אָדֵר אָל־הַשָּׂדָה לְלַפֶּט אֹרֹת נַיִּמְצָא גפו שלה וילפט ממנו פקלת שדה מָלָא בָגָדָוֹ וַיַּבֹא וַיָּפַלָּח אֵל־סֵיר רַלָּא יַדַערּ: וַיַּבְקַרּ כַאַנְשֵׁים לַאָּכָוֹל וַיִּהִי פָאַכָּלֵם מַהַנַּזִיד וְהַמָּה ריאמרו 41 הַאַלהִים וְלָא יֵכְלִוּ לַאֲלָלֹ: וַיּאמֵר וּקַחוּ־קַּמַח וַיָּשָׁלֵה אָל־הַפַּיר וַיּאֹמֵר צס לעם ויאכלו ולא הנה דבר בע יואיש בא מבעל שלשה· ויבא לאיש האלהים לחם בפורים עַשָּׂרִים־לַחֶם שִּׁעֹרִים וְכַרְמֵל בַּצַקּלֹנִוֹ נו לאמר תו לעם ויאכלו: מְשֶׁרְתֹּוֹ מָה אֶתֵּן זָה לְסְנֵי מֵאַה אִישׁ רַיּאמֶר תַּן לַעָם וִיאַכֵּלוּ כַּי לָה אָמֵר 4 יהוה אַכוֹל וְהוֹתֵר: וַיָּתֵּן לִפְנֵיהַם

יִּבְּאָר נְדִיּרִים וַיִּשְׁבָּר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַל לְבִּרֶע יְשְׂרָאַל פִי־בָוֹ לְתָּבֶרְע יִשְׂרָאַל פִי־בָוֹ לְתָּבֶרְע יְשְׁרָם בִּיִּרִם אִישׁ פְּנִים בְּיִבְּר יְמִּשְׁישׁ פְּנִים בִּיִּרְם יְהָנָה הְּשִׁישׁי בְּנִים בִּיִּרְם יְהָנָה בְּיִּאַיִּשׁ בְּנִים בְּיִרָם יְהָנָה בְּיִּבְּע בְּבָּעוֹ שִׂרְים יְהָנָה בִּיִּה בְּיִּבְּע מִלְּרִ־בְּּאָיִם הְיִהָּה בִּיִּה בְּיִבְּע מִיִּרְם יְהְנִים בּיִּהְם בְּיִבְּע מִיִּרְם בְּיִבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְים בְּיִבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְים בְּיִבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִּיִּים בְּבָּע מְּיִּבְּע מִיִּבְּע מְּיִּים בְּיִבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִיִּבְּע מִּיִּים בְּבָּע מְּיִּבְע מִיִּבְּע מְּיִּים מְיִּבְעִים מִּיִּבְּע מִּיִּים מְּיבְּע מִּיִּבְּע מְיִים מְּיִּבְעִים מְּיִים מְּיִים בְּיִים בְּבְּע מְיִּים מְיִים מְיִּים מְיִּים מְיִּבְּעִים מְּיִּים מְיִּים מְּיִים מְיִּים מְּיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִּיבְּעִים מְּיִים מְּיִּים מְיִּים מְיִּים מְּיִּים מְּיִים מְּיִים מְּיִים מְיִּים מְּיִים מְיִים מְּיִים מְיִּים מְיִים מְּיִים מְּיִים מְיִּים מְיִּים מְיִים מְיִּים מְּיִּים מְיִּים מְיִים מְּיִּים מְיִּים מְּיִים מְיִים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִים מְיִּים מְּיִים מְּיִים מְיִּים מְיִים מְּיִים מְּיִים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִים מְּיִים מְיִּים מְיִּים מְיִים מְיִים מְיִּים מְיִּים מְיִיים מְיִייִּים מְיִייִּים מְייִים מְיִייִּים מְיִיים מְיִיים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִים מְייִים מְּיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִים מְיִּים מְיּיִים מְיִּים מְייִּים מְיִּים מְיִים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִים מְּיִים מְיִּים מְיּים מְייִים מְּיִים מְיִּים מְיִּים מְיִּים מְיִי

ויאכלו ויותרו פּדְבֵר יְהוְה:

^{37.} AB: εἰςῆλθεν...παὶ (εἰςηλθόσα FX). 38. AB: κ. ὁ λιμὸς ἐν τῆ γῷ ... ἔψε (c. FX). B (eti, infra): ἐψεμ. (-ημ. AEFX). 39. AB: ἄμπ. ἐν τῷ ἀγοῷ ... ὅτι ὅκ ἔγνωσαν (c. FX). 40. A: ἐνέχεαν. AB: ἐἰ-παν (-ον FX). 41. B: ἐμβάἰετε (-ἰλ. ΑΧ). AB: ἐγενηθη (c. FX). B + (a. δ.) ἔτι (* AX). 42. AB: διῆλθεν (ἤλθεν FX). B: Βαιθαφισά (c. A*F). AB: πρὸς τὸν ἄνθρωπον (τῷ ἀ. FX). B*ἐν τῷ π. αὐτ. († F; A: βακελὶὲθ). 44. ΑΧ † (in.) Καὶ ἔδωκεν εἰς πρόςωπον αὐτῶν. — 1. AB (eti, infra): Ναιμὰν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως (τῆς) Συρ.... ὅτι ἐν αὐτῷ ἔδ. B* τῷ. AB: λελεπρωμένος (λεκρὸς FX).

ע. 42. הוספורה הזררת 38. wer Eb. ... Gepe bei. B.vE: faßen vor (f. אני geficht). B.dW: ben gr. L. vE: Gericht.

^{39.} wilde Col. B. Gemns : Rrauter aufl. vR.A: (Felbfr.) zu fammein. dW.vE: fand w. Reben. B: einen w. Beinftod. dW: Gurfen. vE: Mantel v. A: füllete bamit f. M. B.dW.vE: gerfchnitt. B.dW. A: in ben Gemustopf. vE: L. bes Gerichtes.

^{41.} warfs. A: feine Bitterfeit mehr.
42. n. frifche gerftoffene Korner, in f. Sact. B: Brot v. ben Erfil. dW.vE: Lafche. (B: in feinen

37 * Da fam fie und fiel zu feinen gugen, und betete an zur Erbe, und nahm ihren Sohn und ging binaus.

38 Da aber Elifa wieber gen Gilgal tam, ward Theurung im Lande, und die Kinber der Bropheten wohneten vor ihm. Und er sprach zu seinem Knaben: Setze zu einen großen Topf und koche ein Ges 39 muse für die Kinder der Bropheten. *Da

ging einer aufs Felb, daß er Kraut lafe, und fand wilbe Ranken, und las davon Coloquinten, sein Rleid voll, und da er kam, schnitt ers in den Lopf zum Ge-

40 muse, benn fie kannten es nicht. Und ba fie es ausschütteten fur bie Manner zu effen, und fie von bem Gemuse agen, schrieen fie und sprachen: D Mann Gottes, ber Tob im Topf! Denn fie konnten es

41 nicht effen. *Er aber sprach: Bringet Wehl her. Und er that es in den Topf und sprach: Schütte es dem Bolf vor, daß sie essen. Da war nichts Boses in

42 bem Topf. * Es tam aber ein Mann von Baal Salisa, und brachte bem Mann Bottes Erftlinge Brots, nemlich zwanzig Gerstenbrote, und neu Getreibe in seinem Kleib. Er aber sprach: Gibs bem Bolt,

43 baß fie effen. * Sein Diener fprach: Was foll ich hunbert Mann an bem geben? Er fprach: Gib bem Bolt, baß fie effen; benn fo fpricht ber herr: Man

44 wird effen, und wird überbleiben. "Und er legte es ihnen vor, daß fie agen; und blieb noch über, nach bem Wort bes herrn.

W. Raeman, ber Felbhauptmann bes Konigs zu Sprien, war ein trefflicher Mann
vor seinem herrn, und hoch gehalten, benn
burch ihn gab ber herr heil in Sprien;
und er war ein gewaltiger Mann, und
2 aussatg. *Die Kriegsleute aber in Sprien waren herausgefallen und hatten eine

38. A.A: war Theurung. 39. 40. 41. U.L: ins, im, in bas, in bem Topfen. •*** • Venit illa et corruit ad pedes ejus, 37 et adoravit super terram, tulitque filium suum et egressa est.

2,1. Et Eliseus reversus est in Galgala 38
Erat autem fames in terra, et filii
v.1.6,1. Prophetarum habitabant coram eo.
Dixitque uni de pueris suis: Pone
ollam grandem et coque pulmentum
filiis Prophetarum. Et egressus est 39
unus in agrum, ut colligeret herbas
(Jer. 2, 21 agrestes, invenitque quasi vitem sil-

(Jar. 2.21 agrestes, invenitque quasi vitem silba. 22, 22 vestrem, et collegit ex ea colocynthidas agri, et implevit pallium suum, et reversus concidit in ollam pulmenti; nesciebat enim quid esset. *Infuderunt ergo sociis; ut comede-40 rent; cumque gustassent de coctione, clamaverunt dicentes: Mors in olla, vir Dei! Et non potuerunt comedere.

Canque tulissent, misit in ollam et ait: Infunde turbae, ut comedant.

Et non fuit amplius quidquam amaritudinis in olla.

Vir autem qui-42

15m.9,4.dam venit de Baalsalisa deferens viro Nm.18,12Dei panes primitiarum, viginti panes Lv.2,14.hordeaceos et frumentum novum in Me. pera sua. At ille dixit: Da populo, ut

Jo. 6, 9. ejus: Quantum est hoc ut apponam
Ma. 8, 6. centum viris ? Rursum ille ait: Da populo, ut comedat! haec enim dicit Do-

pulo, ut comedat! haec enim dicit Dominus: Comedent et supererit. *Posuit 44 Jo.6.12. itaque coram eis; qui comederunt, et

**Matte 30: Superfuit juxta verbum Domini.

8,7. Naaman princeps militiae regis **V.

Syriae erat vir magnus apud dominum suum et honoratus; per illum enim dedit Dominus salutem Syriae;

7,3. erat autem vir fortis et dives, sed le-L.4,27. prosus. * Porro de Syria egressi fue-2,25,3,2 rant latrunculi et captivam duxerant

^{42.} A.A: Erftling:Brot, Erftlings:Brote.

Sulfen?)
43. Mannern ... n. übriglaffen. B: vorlegen.
dW.vE: Bie follte ich bies h. M. vorfeten. vE: u. wird noch üb. haben.

^{44.} u. liefen uoch fibrig.
1. aber andf. B: Oberfie b. heers. dW: h. Ob.
vE: heerführer. A: heeresfürft. B.vE.A: großer.
Bolyglotten-Bibel. A. Z. 2. 8bs 1. Abis.

^{41.} Al.: Et misit (pro Cumque t. m.). 42. S: et viginti.

^{1.} Al.: Naam. autem.

dW: vielgeltenber. dW.vE: bet f. S. B: u. v. hohem Anfeben. dW.vE: angefeben. A: geehret. B: hatte gegeben. dW: Sieg. B.vE: tapferer (ftarter) Gelb. dW: Kriegeh.

^{2.} D. Sprer aber w. ftreifen gezogen. B: mit Barstein ausgez. dW.vE: in (Streifs) Schaaren. A: aus S. Rauber.

'Ισραήλ νεάνιδα μικράν, καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικός Νεεμάν. ³ Καὶ είπε τη πυρία αὐτης: Όφελον 'όφθείη' ὁ πύριός μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου του έν Σαμαρεία καὶ δεηθείη του προςώπου αὐτοῦ' τότε ἀποσυνάξει ἀπ' αὐτοῦ την λέπραν αὐτοῦ. 4 Καὶ εἰςηλθε καὶ ἀνήγγειλε τος κυρίφ αὐτης καὶ είπεν. Ούτως καὶ ούτως ελάλησεν ή νεάνις ή έκ γης Ισραήλ. 5 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Συρίας προς Νεεμάν. Δεύρο, απελθε καὶ αποστελώ βιβλίον πρός τὸν βασιλέα Ισραήλ. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ έλαβεν έν τῆ γειρί αὐτοῦ δέκα τάλαντα άργυρίου καὶ έξακις χιλίους χρυσούς καὶ δέκα ⁶ καλ ήνεγκε τὸ άλλασσομένας στολάς, βιβλίον τῷ βασιλεί Ἰσραήλ, λέγων Καὶ νῦν ώς αν κομισθή. το βιβλίον τούτο πρός σε, ίδου απέσταλκά σοι Νεεμάν τον δοῦλόν μου, καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ. 7 Καὶ εγένετο ώς ἀνέγνω ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ τὸ βιβλίον, διέρψηξε τὰ ιμάτια αύτοῦ καὶ είπε · Μή θεός έγω του θανατώσαι καὶ ζωοποιήσαι, ότι ούτος άποστέλλει πρός με αποσυνάξαι ανδρα από της λέπρας αύτοῦ; πλην γνώτε καὶ ίδετε ότι ούτος προφασίζεται πρός με.

8 Καλ εγένετο ώς ήκουσεν Ελισαιε ο άνθρωπος του θεού, ότι διέβρηξεν ὁ βασιλεύς Ισοαήλ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ άπέστειλε πρὸς τὰ ὑμάτιά σου; παραγενέσθω δή πρός με Νεεμάν, και γνώσεται ότι έστι προφήτης έν Ισραήλ. 9 Καλ παρεγένετο Νεεμάν σύν τοῖς άρμασιν αύτοῦ καὶ ἵπποις αύτοῦ, καὶ ἔστη έπὶ τῆς θύρας τοῦ οίκου Ελισαιέ. 10 Καὶ ἀπέστειλεν Ελισαιὲ ἄγγελον πρὸς αὐτόν, λέγων Πορευθεὶς λοῦσαι ἐν τῷ Ἰορδάνη ἔβδομον, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σου ἐπὶ σοὶ καὶ καθαρισθήση. 11 Καὶ εθυμώθη Νεεμάν καὶ απήλθε και είπεν 'Ιδού έλεγον Πρός με πάντως έξελεύσεται καὶ στήσεται, καὶ ἐπικαλέσεται έν ονόματι θεού αύτου, καὶ έπιθήσει την γείρα αύτου έπι τον τόπον, και άποσυνάξει το λεπρόν. 12 Ούγλ άγαθος Άβανά

נצרה קשנה ותהי לפני אשת נצבו: זַרִּלִי לִפְנֵי אַל־בָּרָתִּה אַחֲלֵי אֲדֹנִי לִפְנֵי הַנְּבֶרא אֲשָׁר בְּשִׁבְרוֹן אֵז יַאָּטְבְּ אֹתּוֹ בַּבַּרַעָהָוֹ: וַיַּבֹּא וַיַּבַּר כֵאדֹנֵיו כֵאנְיר 4 זְּבָרָת הַנַּעַרָּה אָטַׁאַר ויאמר יִשְרַאֵּל וַיַּלַהְּ וַיָּלַּת בְּיַדֹּד עַשֵּׁר בִּבְּרֵי־ 6 חַלִּיפִוֹת בָּגָדִים: וַיַּבֵא הַפַּפֵר אֵל־ ישראל לאמר הַפָּפָר הַזָּה אֵלֵיף הַנַּה שָׁלַחִתִּי אֵלֵיהׁ אַת־נַעַמן עַבָּדִי וַאָּסֶפְתִּוֹ מְצַרַעַתְּוֹ: ז וַיִּהִּי בִּקראֹ מֵלֵה־יִשִּׁרָאֵל אַת־הַסְּפר ע בָּבַדִיר רַיּאמֵר הָאֵלְהֵים אָנִיּ לָהָמָית וּלְהָחֲיוֹת פִּי־זָה שׁלַתַ אַלֵּי כַאָּסָת אֵישׁ מִצַּרַעִהִוֹ כֵּי אַדְ־דִּעוּ־נַא

י אַלישע ישראל אתר פרת מכדי יו וַיִּשְׁלַח אָל־הַמֶּלֶךְ לַאּמֹר לֵמָּה בּיִשִּׁרַאֵּל וּ בָּסִוּסֵוֹ וּבַרָכִבּוֹ וַיַּצְמָדׁ פַּתַח־הַבֵּיִת רישכח אַה לַאִּמִר הָלוֹה וַרֶּחַבְּתַּ שָׁבַע־ פַּבָּרִה בַּיַּרָהָן וְיָשָׁב בְּשָׂרָהָ לְהַ וּטְהֵר: י יצא יצוא ועמד וקרא

^{3.} ΑΒ: Ἡ δὲ εἶπε ... *όφθ. ... † (p. προφ.) τξ 3. AB: Ἡ δὲ εἶπε ... *όφδ. ... † (p. προφ.) τἔ δεᾶ ... *κ. δεηθ. τἔ πρ. αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐἐπρας α. 4. ΑΒ: ἀπήγγειλε ... ἐαντὸν ἀπὸ τῆς ἐἐπρας α. 4. ΑΒ: ἀπήγγειλε ... ἐκοντὸν ἀπὸ τῆς ἐἐπρας α. 4. ΑΒ: ἀπήγγειλε ... ἐκοντὸν ἀπὸ τοῦ. 6. ΑΒ: ἀκοντὸν βασιλέα Ι. ... ὡς ἀν ἔλθη ... ἀπέστειλα πρὸς τὸν βασιλέα Ι. ... ὡς ἀν ἔλθη ... ἀπέστειλα πρὸς σε. 7. Β * ὁ. ΑΒ: Q Φ. (Μὴ θ. ΕΤΧ) ... ὅτι πλὴν γν. δὴ π. ... προφ. ἐτ. Αὰθε μοι (πρ. με ΤΧ). ... ἐς ἀνθρ. τἔ θ. ΑΒ: ἐλθέτω δὴ ... γνωίτω. 9. ΑΒ: ἢλθε Ν. ἐν ἔππω π. ἄρματι. Β* τῆς et τἔ. 10. ΑΒ: ἐπτάκις ἐν τῷ Ἰορδ. ... *ἐπλ. 11. Α²Β: Ἰδὲ εἶπον. ἐτεὶ ωτι νε: wat νοτ.

Meine Dirne weggeführt aus bem Lanbe Ifrael, bie mar am Dienfte bes Beibes 3 Raeman. * Die forach ju ihrer Frau: Ad, bag mein herr mare bei bem Bropheten ju Samaria, ber wurde ihn von 4 feinem Ausfay los machen! "Da ging er binein gu feinem Berrn, unb fagte es ihm an und sprach: So und so hat bie 5 Dirne aus bem Lanbe Ifrael gerebet. *Der Ronig zu Sprien fprach: Go giebe bin, ich will bem Ronig Ifraele einen Brief schreiben. Und er zog hin, und nahm mit fich gehn Gentner Gilber und feche tau-6 fenb Gulben und gehn Feierfleiber, "und brachte ben Brief bem Ronige Ifraels, ber lautete alfo: Wenn biefer Prief gu bir tommt, fiebe, fo wiffe, ich habe meinen Rnecht Naeman zu bir gefandt, bag bu ibn von feinem Aussage los machft-7 * Und ba ber Konig Ifraels ben Brief las, gerriß er feine Rleiber und fprach: Bin ich benn Bott, bag ich tobten unb lebendig machen fonnte, bag er ju mir fcidet, bag ich ben Mann von feinem Ausfat los mache? Mertet und febet, wie fucht er Urfach zu mir.

Da bas Elifa, ber Mann Gottes, borete, bag ber Ronig Ifraels feine Rleiber gerriffen hatte, fanbte er gu ihm und ließ ihm fagen: Barum haft bu beine Rleiber gerriffen? Lag ibn ju mir tommen, bag er inne werbe, bag ein Brophet in Ifrael 9 ift. "Alfo tam Raeman mit Roffen und Bagen, und bielt por ber Thur am Saufe 10 Elifa. * Da fanbte Elifa einen Boten gu ihm und ließ ihm fagen: Behe bin und wafche bich fiebenmal im Jorban, fo wirb bir bein Fleisch wieber erftattet und rein * Da ergurnete Naeman, und 11 merben. gog weg und fprach: 3ch meinete, er follte gu mir heraus tommen und hertreten, und ben Namen bes Gerrn feines Gottes anrufen und mit feiner Band über bie Statte 12 fahren und ben Aussatz alfo abihum. . Sind

de terra Israel puellam parvulam, quae erat in obsequio uxoris Naaman. *Quae ait ad dominam suam: Utinam fuisset dominus meus ad 2.25. Prophetam, qui est in Samaria! profecto curasset eum a lepra quam habet. * Ingressus est itaque Naaman 4 ad dominum suum et nuntiavit ei. dicens: Sic et sic locuta est puella de terra Israel. Dixitque ei rex 5 Syriae: Vade, et mittam litteras ad ^{2,1.} regem Israel. Qui cum profectus esset et tulisset secum decem talenta argenti et sex millia aureos et decem mutatoria vestimentorum, * detulit 6 litteras ad regem Israel, in haec verba: Cum acceperis epistolam hanc, scito quod miserim ad te Naaman servum meum, ut cures eum a lepra sua. "Gumque legisset rex Israel litte-6,30. ras, scidit vestimenta sua et ait: 13,31 Numquid Deus ego sum, ut occidere Dt. 23,59. possim et vivificare, quia iste misit ad me, ut curem hominem a lepra 1Bg. 20,7. sua? Animadvertite et videte, quod occasiones quaerat adversum me.

Ouod cum audisset Eliseus vir Dei. 8 scidisse videlicet regem Israel vestimenta sua, misit ad eum, dicens: Quare scidisti vestimenta tua? veniat 6.19. ad me et sciat esse Prophetam in Israel. *Venit ergo Naaman cum equis et curribus et stetit ad ostium domus Elisei, "misitque ad eum Eli- 10 seus nuntium, dicens: Vade et lavare (4,88. septies in Jordane, et recipiet sanitatem caro tua atque mundaberis. *Iratus Naaman recedebat, dicens: 11 Putabam quod egrederetur ad me (Act. 3,6. et stans invocaret nomen Domini Dei (Asi., s., set stans invocate. L. 17,14 sui, et tangeret manu sua locum leprae et curaret me; "numquid non 12

3. dW.vE: befreien.

wiber mid. vE: Gelegenheit gegen m. 8. dW.vE.A. erfahre. B: fo foll er erf.

^{5.} Br. femben ... Getel Golb. A: Golbftide (?) ... Bechfelfleiber.

^{6.} B: Sobald ele. vE: Run wann. dW: alfo:.... Und nun, wenn.

einen Mann ... fehet bod w. er ... fnchet. dW: ein Gott!! B: Darum erfennets boch nur u. f. bag er f.an mich ju tommen. dW: Urf. an mir. A: Urfachen B.vE: wegnehmen. dW: wegichaffen.

^{9.} B.dW.vE: feinen R. B: blieb halten. A: ftanb.

^{10.} n. wieft z. w. dW.vE: babe ... hergeftellt. A: gefunb.

^{11.} Giebe ich m. B.dW.vE: (ge)bachte. vE: feine 5. über b. Stelle hinführen. dW: auf b. St. legen.

καὶ Φαρφάρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ ὑπὲρ πάντα τὰ ὑδατα Ἰσραήλ; οὐχὶ πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς καὶ καθαρισθήσομαι; Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ. ¹8 Καὶ προςῆλθον οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, λέγοντες Πάτερ, εἰ μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρός σε, οὐκ ἄν ἐποίησας; καθότι εἶπε πρός σε · Δοῦσαι καὶ καθαρίσθητι. ¹4 Καὶ κατέβη 'Νεεμάν' καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνη ἐπτάκις, κατὰ τὸ ὑῆμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ · καὶ ἀπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη.

15 Καὶ ἐπέστρεψε πρός τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ αὐτὸς καὶ πᾶσα ή παρεμβολή αὐτοῦ, καὶ ήλθε καὶ έστη ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἶπεν 'Ιδού δή έγρωκα ότι ούκ έστι θεός έν πάση τῆ γῆ, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Ἰσραήλ καὶ νῦν λάβε εὐλογίαν ἐκ γειρὸς τοῦ δούλου σου. 16 Καλ είπεν 'Ελισαιέ' - Ζη κύριος φ παρέστην ένώπιον αύτου, εί λήψομαι καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν λαβείν, καὶ οὐκ ἡθέλησε. 17 Καὶ εἶπε Νεεμάν Καὶ εἰ μή, δοθήτω τῷ δούλφ σου γόμος ζεύγος ήμιόνων γης, ότι οὐ ποιήσει έτι ό δουλός σου όλοκαύτωμα ή θυσίαν θεοῖς έτέροις αλλ' ή τῷ χυρίω μόνω. 18 Kal iλάσεταί μοι περί του λόγου τούτου κύριος τῷ δούλφ σου, έν τῷ εἰςπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οίκον 'Ρεμμάν προςκυνήσαι έκει, ότι αύτὸς έπαναπαύσεται έπὶ τῆς χειρός μου, καὶ προςхυνήσω εν οїнф Рецийн ен тф просингій αύτον εν οίκφ Ρεμμάν, και Ιλάσεται δη κύριος τῷ δυύλφ σου ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου. 19 Καὶ είπεν 'Ελισαιε' πρὸς 'Νεεμάν' Δεῦρο εἰς εἰρήνην.

Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς Χαβραθὰ τῆς γῆς. ²⁰ Καὶ εἰπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ἑλισαιὲ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ Ἰδοῦ ἐφείσατο ὁ בּשִּׁרִּי פַּרִשֵּׁר נִעִּר פִּטֵּי וּיִטְבּּר הַּעָּלִיִם פִּדְּבָר אָישׁ הְאָלֹיהִ וַיִּאְמְרֹּי אָבָי הַבְּיִיהְ וַיִּדָּבְרִי אַלִיוֹ וַיִּאְמְרֹּי אָבִי הַבְּיִיהְ וַיִּדְּבָּרִי אַלָּיוֹ וַיִּאְמְרֹּי אָבִי בּבְיִיהְ וַיִּדְבָּרִי אַלִיוֹ וַיִּאְמְרֹּי אָבִי בּבְיִיהְ וַיִּדְבָּרִי אַלִיוֹ וַיִּאְמְרֹי אָבִי בְּבְיִיהְ וַיִּדְבָּרִי אַלִיוֹ וַיִּאָמְרֹי אָבִי בְּמִינִי יִשְּׂרָאֵל וְיַנְבָּרִי אַנְיֹּהְ בְּנִיתְּהִים וַיִּשְׁׁהִּ בְּמִינִי יִשְּׂרָאֵל וְיַבְּרָי אַנְים הְאָבִיי בְּמִּרִי וְיִּבְּרָי וַנִּיְבָּרִי אַיִּם הְאָים הַיִּשְׁרִּ בְּמִינִי וְיִּבְּרָּי וְנִיבְּרָי וַנִּיְבָּרִי בִּירְנִין שָּׁבְּיי בְּמִינִי יִשְּׂרָאֵל הַבְּבָּר בִּירְ הַבְּירִיתוֹ וְיַבְּבָּרִי בְּיִבְּרִי בְּיִבְּר בְּיִבְר בִּיְבְיוֹ בְּבְּרִיוֹ בְּבָּרְיוֹ בְּיִבְּרִי בְּיִבְּר בְּיִבְּר בְּיִבְיוֹ וְיַבְּבָּרִי בְּיִבְּר בְּיִבְּר בְּיִבְּר בְּיִבְּר בְּבְּרִיוֹ בְּבְּבְּר בְּיִבְיוֹ בְּבְּרָיוֹ בְּבְּרָבְּיוֹ בְּבְּרָבְּיִי בְּבְּרִיבְּיוֹ בְּבְּרָבְּיִי בְּבְּרִבְּיִי בְּיִבְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּרְבִּי בְּבְּרִי בְּיִבְּיִי בְּבְּרָבִּי בְּבְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּבְּיִי בְּיִבְּבְּיִבְּיוֹ בְּבְּבְּרִי בְּיִבְּבְּיִי בְּבְּרִיבְּיִי בְּבְּרִיבְּבְּיִי בְּבְיִי בְּבְּיִבְּיִי בְּבְּיבְּיוֹ בְּבְּרָבְּיִי בְּבְּיִי בְּבָּרְבִּיִי בְּבְּיִבְּיִי בְּבְּיִבְּבְּיִי בְּיִיבְּבְּיִי בְּבְּיִיבְּבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבְּיִיבְּיִי בְּבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבְּיִיבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבָּייִי בְּיִיבְּיִי בְּיִּבְּיִי בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיִי בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּבְּייִים בְּיִבְּיִים בְּיִיבְּיִּיְיִים בְּיבְּיִיבְּיוֹי בְּיִבְּיִּבְּיוֹ בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְּיוֹ בְּיִיבְּיוֹבְייִים בְּיִבְּיִיבְּיִים בְּיִבְּייִים בְּיבְּיבְּיים בְּיִבְּיִיבְּיוּיוּבְיבְּיוֹי בְּיִבְייִים בְּיִבְייִיבְּיוֹי בְּיבְּיבְייבְּיבְייִיבְּיִיבְּיוּיבְיבְייוֹי בְּיִבְּייוֹי בְּיבְּבְּיבְּיבְייִיבְּיִיבְּיבְייִיבְייוּבְּייוֹי בְּיִיבְּבְּיבְייִייְיי בְּיִבְּבְייִייִים בְּיבְּיבְייִיבְייִיבְייִיבְּיבְייוּיבְייִיוּבְייבְיבְּיבְיבְּייִיבְּיבְיבְייִיוֹי בְיבְּבְיבְייִיבְיבְייִיבְייִיבְייִיוּבְיבְיבְיוּבְיבְיב

לה אלישה אים ביאליים ביפיי ב מאשו פּבֹרֹע אָרֹאי. זֹיִאִמּר פִּיֹחִוּ בּ מֹאשׁוּ פִּבֹרַע אָרֹאי. זַיִּאִמּר פִּיֹחִוּ נוֹ זֹיּאָמּר לְּוְ לָבְ לְשׁלֵּוִם זִיֹּלְנִי בֹּלִשׁרִּנְא יִבְּנִי לְמֹלְנִי פֹּיע יִפְּוּ אַנְבֹּר בַּיִּשׁ יִטְלָח יִבְּיָה לְמַבְּנֵּע לַמִּרְנִי פֹּיע יִפִּוּ אַנְבֹר בַּיִּשׁ יִסְלָח יִבְּיָּה לְמַבְּנֵּע לָבִּי אַנְבֹר בַּיִּשְׁי יִסְלָח יִבְּיָּה לְמַבְּנֵּע לָבִּי אַנְבֹר בַּיִּשְׁי יִסְלָח יִבְּיָּה לְּמַבְּנֵּע לָבִּי אַנְבֹר בַּיִּשְׁי יִסְלָח יִבְּיָּה לְּבַּנְיּ בְּרָנִי אַנְבָּר בַּיִּשְׁי יִסְלָח יִבְּיָּה לְּבַּנְיּ אַבְּבר בַּיִּשְׁי יִסְלָח יִבְּיָּה לְּנִבּיוּ אַנְבֹר בַּיִּיְם לָאְרָים אַנִּטְּי בְּבּינְּיְ לְנִי אַבְרָב בְּנִים מָאַע בַּבְּנְּיּי נִישְׁלִי בְּבְּיִּבְּ לְנִי אַבְרָב בְּנִים מָאָר בִּבְּיִּבְּי בְּנִבְּיוֹ נִישְׁלָּי וְנִים בְּנִיּע לְנִי אַבְּבְרָב בַּיִּבְיִּי בִּיִבְּיִּבְי בְּבִּיּוּ עִבְּבְיִּבְּי לְנִבְּי אַבְּבְרָב בְּנִּבְיִּבְי לְנִבְּיִּוּ בִּיִּבְּיוֹ לְנִבְּיִּי בְּיִבְיּוּ לְנִבְּי אַבְּבָר בַּיִּים בְּנִשְּׁי בְּבְּנִשְׁי בִּיִּשְׁיִבְּיל וְבְּנִים לְּנִים לְּנִים בְּנִים לְּבִּילְ אַבְּבְרָב בִּיִּבְי עִבְּבְיִּוּן בְּיִבְּעוֹ בְּלִבְיוּ עְלֵבִיי בִּיִבְיוּ בְּיִבְּיוּ לְנִי בִּיִבְּיוּ לְנִיבְי בְּשָׁרוֹ בִּלְים בְּבִּים בְּלִיבְי בִּיִבְּיוּ בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיוּ בְּבִּיִּים בְּיִבְּיִּי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִּים בְּנִים בְּבִּיִים בְּיִבּיי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיוּ בְּיִבְּיִי בְּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּיִבּייִים בְּיִים בְּיִבּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבּיבְיוּ בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבּיים בְּיִבְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבּייִים בְּיִים בְּיִים בְּבִּים בְּיִּבְיבְּיִים בְּיִבּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִייִייִייִייִייִייִים בְּיִּבּים בְּיִּבּים בְּיבּיבְיוּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִיים בְּיִים בְּיִים בְי

^{12.} AB: ἐξέκλινε (ἐπ. FX). 13. AB: ἤγγισαν οἱ π. ... ἐλάλησαν (c. FX) ... * λέγ. (†?). Β* Πατερ. AB *εἰ... ἀχὶ ποιήσεις; καὶ ὅτι. 14. AB: ῷῆμα Ἑλισαιέ κ. ἔπέστρεψαν. 15. AB: προς Ἑλισαιὲ αὐτὸς (c. FX). Β* ởὴ. AB: λάβε τὴν εὐλ. παρὰ τῷ δύλυ σ႘ (c. FX). 16. AB: ἦπειδησε (ἐπ ἢθ. FX). 17s. AB † (p. δοθ.) ởὴ (* FX). A*B: γόμος (-ορ Α¹ΕΧ). B * γῆς († FX; A: ἀπὸ τῆς γῆς). AB: ὁλ. καὶ (ὁλ. ἢ FX). B: θνοζισμα (-ἰαν ΑΓΧ). AB: τῶ πνος. τῷ ὁήματι τύτω. Καὶ ἰλάσ. κύρ. κτὶ. (c. FX). 18. AB: καὶ ... ἐν τῷ λόγῳ τότω (ὅτι ... ψπὲρ τ. λ. τ. FX). 19. B: Δεβραθὰ (c. KFX). 20. AB * τῷ ἀνθο, τῷ θ.

^{12.} Finge. B.dW.vE.A: (ber) A. n. B., bie Bl. (von) D. B.vE: Sollte ich m. nicht in benfelben w. dW: Barum foll.

^{13.} nabeten f. An. dW.vE.A: (Mein) Bater' vE: gefagt. B: zu bir gerebet. dW: wollteft. vE. wurdeft. B: wurdeft ... gethan haben? A: wahrl, bu batteft es th. muffen.

^{14.} B: tauchte f. ... ein. dW.vE: unter. B.dW. vE.A: bas &l. e. (fleinen) Rn.

^{15.} ertenne ... einen G. vE: Lager? dW: Sug.

Die Beilung. Der Lobn. Die Erbe bes Landes.

nicht bie Waffer Amana und Bharpbar ju Damastus beffer benn alle Baffer in Ifrael, daß ich mich brinnen mufche und rein wurde? Und wandte fich und 13 jog weg mit Born. *Da machten fich feine Rnechte zu ihm, rebeten mit ihm und fprachen: Lieber Bater, wenn bir ber Prophet etwas Großes hatte geheißen, follteft bu es nicht thun? wie vielmebr, fo er zu bir fagt: Bafche bich, fo wirft 14 bu rein! *Da flieg er ab und taufte fich im Jorban fiebenmal, wie ber Dann Bottes gerebet hatte, und fein Fleisch marb wieber erftattet, wie ein Fleifch eines jungen Rnaben, und warb rein.

Und er tebrete wieder ju bem Mann Bottes, fammt feinem gangen Beer. Unb ba er binein fam, trat er vor ihn unb ibrad: Siebe, ich weiß, bag fein Bott ift in allen ganben, ohne in Ifrael, fo nimm 16 nun ben Segen von beinem Rnecht. * Er aber fprach: Go mahr ber Gerr lebet, vor bem ich ftebe, ich nehme es nicht! Und er nothigte ibn, daß ers nahme, aber er 17 wollte nicht. *Da fprach Raeman: Dochte benn beinem Rnecht nicht gegeben werben biefer Erbe eine Laft, fo viel zwei Maulthiere tragen? Denn bein Rnecht will nicht mehr anbern Göttern opfern und Brandopfer thun, fonbern bem Berrn, 18 bag ber Berr beinem Rnecht barinnen wolle gnabig fein, wo ich anbete im Baufe Rimmons, wenn mein herr ins Saus Rimmons gehet, bafelbft angubeten, unb

ju ihm: Biebe bin mit Frieben. Und als er von ihm weggezogen war, 20 ein Feldweges auf bem Lande, * gebachte Gehafi, ber Rnabe Elifa, bes Mannes Gottes: Siehe, mein herr hat biefen Sp-

19 er fich an meine Band lebnet. * Er forach

Cant. 4,8. meliores sunt Abana et Pharphar fluvii Damasci omnibus aquis Israel, ut laver in eis et munder? Cum ergo vertisset se et abiret indignans, *accesserunt ad eum servi sui et lo-13 cuti sunt ei: Pater, etsi rem grandem dixisset tibi Propheta, certe facere debueras; quanto magis quia nunc dixit: Lavare et mundaberis! *De-14 scendit et lavit in Jordane septies, juxta sermonem viri Dei, et restituta Job. juxta sermonem viri Dei, et restituta 33,25. L.4,27. est caro ejus sicut caro pueri parvuli, et mundatus est.

Reversusque ad virum Dei cum 15 universo comitatu suo venit et stetit coram eo, et ait: Vere scio quod non sit alius Deus in universa terra, nisi tantum in Israel. Obsecro itaque, ut Ga.33,11. accipias benedictionem a servo tuo.

*At ille respondit: Vivit Dominus, 16 ante quem sto, quia non accipiam. Cumque vim faceret, penitus non acquievit. *Dixitque Naaman: Ut vis! 17 sed obsecro, concede mihi servo tuo. ut tollam onus duorum burdonum de

Ex.20,94 terra; non enim faciet ultra servus 18,38. tuus holocaustum aut victimam diis solum est, de quo depreceris Dominum pro servo tuo, quando ingredietur dominus meus templum Remmon, 7.2.17. ut adoret, et illo innitente super

manum meam, si adoravero in templo Remmon, adorante eo in eodem loco: ut ignoscat mihi Dominus servo tuo pro hac re. *Qui dixit ei: Vade 19 in pace!

Abiit ergo ab eo electo terrae Ga. Abut ergo as 55.16. tempore. Dixitque Giezi puer viri 20 Dei: Pepercit Dominus meus Naaman

^{13.} U.L. wenn bich ber Br. 17. U.L. zwei Mauler.

A: Gefolge. B.vE.A: auf b. gangen Erbe. dW.vE: ein Befchenf.

^{16.} dW.vE: brang inihn. B.dW.vE: weigerte fich. 17. eine 2. G. ... Br. u. Colachtopfer thun. B. dW.vE: Bo nicht. B: fo lag boch ... dW.vE: fo fei (werbe) ... gestattet. B.vE: fo v. G. ale (ein paar) D. tr. mogen (fonnen). dW.A: bie 2. zweier DR. C. dW.vE.A. wirb.

^{13.} Al.: si. S: tantum (pro nunc).

^{15.} Al. * alius.

^{17.} S: Si vis.

^{18.} Rur barin wolle ... wenn m. . ... u. ich auch anb. im D. R., fo wolle folches mein Anbeten b. D. b. Rn. vergeben. dW.vE: vergeben ... fich ftuget. B: bağ ich mich buden muß. B: in biefer Sache. dW.A: biefem Stude.

^{19.} ein &. weit. dW: eine Lange Beges. vE: Deile Lanbes? B: ein flein Stud B.

^{20.} dW: Anappe. vE: Rnecht. A: Diener.

κύροός μου τοῦ Νεεμάν τοῦ Σύρου τούτου, του μή λαβείν έκ γειρός αύτου α ένηνόγει. ζη κύριος, ότι εί μη δραμούμαι όπίσω αὐτοῦ καὶ λήφομαί τι παρ' αὐτοῦ. 21 Καὶ κατεδίωξε Γιεζί όπίσω τοῦ Νεεμάν, καὶ είδε Νεεμάν τρέγοντα όπίσω αύτου και κατεπήδησεν άπὸ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ είς ἐπάντησιν αὐτοῦ. 22 Καὶ εἶπεν Εἰρήνη ὁ κύριός μου ἀπέσταλκέ με, λέγων · Ίδου νύν παραγεγόνασι πρός με δύο παιδάρια έξ δρους Έφραξμ από των νέων των προφητών. δὸς δη αὐτοῖς τάλαντον άργυρίου και δύο άλλασσομένας στολάς. ²³ Καὶ εἰπε 'Νεεμάν' · Ἐπιεικαίως λάβε διτάλαντον άργυρίου καλ εβιάσατο αὐτὸν καὶ έδωκεν αὐτῷ δύο τάλαντα ἀργυρίου ἐν δυσί θυλάκοις καί δύο άλλασσομένας στολάς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ ήραν ξμπροσθεν αὐτοῦ. 24 Καὶ ήλθον εἰς τὸ σκοτεινόν, καὶ έλαβον ἐκ γειρὸς τῶν παιδαρίων καὶ παρέθετο ἐν οικορ, καὶ ἐξαπέστειλε τὰ παιδάρια, και ἀπήλθον. 25 Και αὐτὸς είςηλθε και παρέστη τῷ κυρίφ αὐτοῦ. Και είπε πρός αὐτὸν Ελισαιέ Πόθεν, Γιεζί; Καὶ είπε 'Γιεζί'. Οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ένθα καὶ ένθα. 26 Καὶ είπεν αὐτῷ 'Ελισαιέ'. Ούχὶ ή καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ, ὅτε κατεπήδησεν ό ανήρ από του άρματος είς συνάντησίν σου; Καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον, καί νῦν έλαβες τὰ ἱμάτια καὶ ελαιώνας καὶ άμπελώνας και ποίμμια και βουκόλια και δούλους και δούλας; ²⁷ και ή λέπρα Νεεμάν κολληθήσεται έν σοί και έν τῷ σπέρματί σου είς τους αίωτας. Και έξηλθε 'Γιεζί' έκ προςώπου αυτού λελεπρωμένος ώςει γιών.

VI. Και είπον οι νίοι τῶν προφητῶν πρὸς Ελισαιέ. Ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος, ἐν ῷ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν αευ, στενὸς ἀφ΄ ἡμῶν. ² πορευθῶμεν δὴ ἔως τοῦ Ἰορδάνου, και λάβωμεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ δοκὸν μίαν, και ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ σκέπην τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. Και είπε. Πορεύεσθε.

חשה אַלני אַת נַעבון האַרַפּי הוָה מקתת מידו את בַנַבַּוּן רַיִּרְאָה נַעַבוּן לקראתו 22 הַשַּׁלָוֹם : וַיּאַמַר וּ שַׁלוֹם אָדֹני שָׁלְחני לַאַמֹר הַנָּה עַתַּה זֵה בַּאַר אַלֵּי שָׁנֵי־ נַעָרַים מַהַר אָפְרֵיִם מִבְּנֵי הַנְּבִיאֵים תַּנָה־נָא לַ הֵם כָּכַּר ־כַּסֶׁף וֹשָׁתֵּי חַלְפוֹת 28 בַּנַדִים: וַיִּאַמֵר נַעַמַן הוֹאֱל קַח כְּכָּרֵיִם יבוֹ וַיַּצר כִּכְּרַיִם כַּסַף בּשְׁנִי חרטים ושתי חלפות בנדים ניתן אַל־שָׁנֵּי נִעַרַיר וַיִּשָּאָר לְפָנֵיר: וַיַּבאׁ אַל־הָעַפַל וַיָּפַח מִיָּדֵם וַיִּפְקֹד בַּבָּיִת כח וישפח את-האנשים ויככו: והוא ראנהו לא־לָבֵּי הַלַּךְ כַּאֲשֵׁר הַפַּדְ־אַישׁ מעל בַּרַבַּרָתוֹ לִקרַאתָה הַעַּת לַקּחַת אָת־ הַכַּסָת וַלַקחַת בְּנַדִּים וְזִיתִים וּכֵר 27 וַצָּלָת וַבָּלֵר וַצָבַדִים וּשִׁפַּחוֹת: וַצַּרַעַת נַצַטָּן תִּדְבַּק־בִּה וּכִזַרִצָה לִעוֹלֶם וַיַּצֵא מפפניר מצרע פשכנ:

לֹנֹהֹמָּשִׁ - לֵּנִנִּ שָׁם מַׁלֹנִם לְמָּבֹּע שָׁם נַיַּנְדִּיּן וְנִלְּנֹתִׁ נִי מִּשֶׁם אָׁיִם לְנִרֵּנִי אָּנְׁתִּ מַם לְפַבּּגוּ צַּר מִפְּנִּי: נַלְבֹּעִ-נַּאְ מַדִּ נַנְּעִ-נַּא נַפְּבָּנִי אָּמָר אְּכָּעִים אָּקָר אְּכִּיִם מָּר-אָּלִישָׁת נִיּאָמֹרנִי נְשְׁבִּים אָּמָּר אְּכִּים אָר-אָּלִישָׁת נִיּאָמֹרנִי בְּנִי-נַבְּנְּבִי אָׁמִם אָר-אָּלִישָׁת

ע. 20. דנ"א מומה ע. 25. 'ף מארן

πρὸς τὸν κύριον (c. FX). 26. AB: πρὸς αὐτὸν Έλ. ... ὅτε ἐπέστρεψεν (c. FX). B: συναντήν σοι (c. AE[F]X). AB: πρόβατα π. βόας π. παῖδας π. παιδίσκας (c. FX). 27. AB: τὸν αἰῶνα (τὸς αἰ. X) ... $*\Gamma$.—1. B^* οί. 2. B: ἀνὴς εἰς. AB*σκέπ. ... Δεδτε.

^{20.} ABEX: ἐνήνοχε. Β: ἀπ' αὐτὰ τι (τι π. αὐτὰ FX). 21. 'AB: ἐδίωξε (c. FX)... εἰδ. αὐτὸν N. (c. X) ... ἐπέστοσψεν (πατ. FX) ... *(sq.) αὐτὰ. Β: ἀπαντὴν. ΑΧ † (in f.) καὶ εἰπεν Εἰοἡνη; 22. AB: ἀπέστειλέ... νῦν ἡλθον (c. FX). 23. Β* N. († ΑΕΓΧ) et Ἐπειπ. († FX; A: Οὔπὰν) ... ἔλαβε ἐδιάσ. αὐτὸν ΑΧ, π. ἔδωπεν αὐτῶ FX). AB: ἔδωπεν (ἐπέδ. FX). 24. Α³Β: ἡλθον (-ον X). AB: ἔν τῶν χειζῶν αὐτῶν ... ἔξαπ. τὸς ἄνδρας (c. FX). Β*π. ἀπῆλθ. († FX; ΑΧ: κ. ἐπορεύθησαν). 25. AB: παρειστήπει

rer Raeman vericonet, bag er nichts von ihm hat genommen, bas er gebracht bat; fo mabr ber herr lebt, ich will ibm nach-21 laufen und etwas von ihm nehmen. "Also jagte Gehaft bem Naeman nach; unb ba Raeman fabe, bag er ibm nachlief, fliea er vom Bagen ibm entgegen, und fbrach: 22 Behet es recht ju? * Er fprach: Ja. Aber mein herr hat mich gefandt und läßt bir fagen: Siebe, ist find zu mir gefommen vom Gebirge Ephraim gween Anaben aus ber Propheten Rinbern, gib ihnen einen Centner Silber und zwei Feier-23 fleiber. * Raeman fprach: Lieber, nimm aween Centner. Und er notbigte ibn, und band zween Centner Gilber in zween Beutel, und zwei Feierkleiber, und gab es feinen zween Anaben, bie trugen es vor ibm 24 ber. "Und ba er tam gen Opbel, nahm ers von ihren Banben und legte es beifeit im Baufe, und ließ bie Danner ge-25 ben. Und ba fie weg waren, * trat er por feinen Berrn. Und Elifa fprach ju ihm: Bober, Gehaft? Er fprach: Dein Rnecht ift weber bieber noch baber gegan-26 gen. * Er aber fprach zu ihm: Banbelte nicht mein Berg, ba ber Mann umtehrete von feinem Bagen, bir entgegen? Bar bas bie Beit. Silber und Rleiber zu nehmen, Delgarten, Beinberge, Schafe, Rin-27 ber, Rnechte und Dagbe? * Aber ber Aussat Naemans wird bir anhangen und beinem Samen ewiglich. Da ging er von ibm binans, ausfägig wie Schnee. VI. Die Kinder ber Propheten sprachen

quae attulit; vivit Dominus, quia curram post eum et accipiam ab eo aliquid. * Et secutus est Giezi post 21 tergum Naaman; quem cum vidisset ille currentem ad se, desiliit de curru in occursum eius et ait: Rectene sunt omnia? *Et ille ait: Recte! Dominus 22 meus misit me ad te, dicens: Modo venerunt ad me duo adolescentes de monte Ephraim ex filiis Prophetarum: da eis talentum argenti et vestes mutatorias duplices. Dixitque Naaman: 23 Melius est ut accipias duo talenta. Et coegit eum, ligavitque duo talenta argenti in duobus saccis, et duplicia vestimenta, et imposuit duobus pueris suis, qui et portaverunt coram eo. *Cumque venisset jam vesperi, tulit 24 de manu eorum et reposuit in domo, dimisitque viros et abierunt; *ipse 25 autem ingressus stetit coram domino suo. Et dixit Eliseus: Unde venis, Giezi? Qui respondit: Non ivit servus 2,36.42. tuus quoquam. At ille ait: Nonne 26 cor meum in praesenti erat, quando reversus est homo de curru suo in occursum tui? Nunc igitur accepisti argentum et accepisti vestes, ut emas oliveta et vineas et oves et boves et servos et ancillas? *sed et lepra 27 Naaman adhaerebit tibi et semini tuo usque in sempiternum. Et egressus Nm.12.10 est ab eo leprosus quasi nix. Dixerunt autem filii Propheta- VI. rum ad Eliseum: Ecce, locus, in quo habitamus coram te, angustus est nobis; *eamus usque ad Jordanem. 2 et tollant singuli de silva materias singulas, ut aedificemus nobis ibi lo-

Syro isti, ut non acciperet ab eo

20. B.dW.vE: von (aus) feinet hand. vE: ans nehmen.

wir wohnen.

gu Elifa: Siehe, ber Raum, ba wir 2 vor bir wohnen, ift uns gu enge; *lag

uns an ben Jordan gehen und einen jeglichen bafelbft Golz holen, bag wir

uns bafelbft eine Statte bauen, ba

Er fprach: Bebet bin.

2. Al.: tollamus.

cum ad habitandum. Qui dixit: Ite!

^{21.} Seebes wohl? dW: ellete R. nach. vE: feste. dW.vE.A: fprang ... (u. ging) ihm entg. dW: If es heil? vE: Bringest du Gutes? A: Ift nicht Alles recht?

^{22. 3}a. Mein D. dW.vE.A: Junglinge.
23. B.dW: Lag bire gefallen, nimm. vE: Beliebe ... ju nehmen. dW.vE.A: zw. feiner Leute (Dienex, Ruechte).

^{24,} an ben Singel. dW.A: hob fie (es) auf. B. dW.vE.A: u. fie gingen (weg).

^{25.} ba er hineintam u. ... trat, fpr. ... hiehin u. bahin gewandelt. B.dW.vE: gegangen.

^{26. 3}ft das. B: Ging ... bahin, vE: 3ft ... mitges gaugen. dW: Barn. m. Geift mitg. A: Bar m. S. n. babei. dW.vE: Delbaume?

^{27.} B.A: ber Sonee.

^{1.} dW.vE.A: Drt. B: Statte. vE: figen? 2. einen Balten, vE: wo w. figen tonnen!

8 Καὶ εἰπεν ὁ εἰς 'ἐπιεικῶς' · Δεῦρο μετὰ τῶν θούλων σου · καὶ εἰπεν · Ἡρὰ πορεύσομαι 'μεθ' ὑμῶν'. ⁴ Καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθον ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην καὶ ἔτεμνον ἔύλα. ⁵ Καὶ τοῦ ἐνὸς καταβάλλοντος τὴν δοκόν, καὶ τὸ σίδηρον ἔξέπεσεν 'ἐκ τοῦ στελέγους' εἰς τὸ ὕδωρ · καὶ ἐβόησεν ὁ ἀνὴρ καὶ εἶπεν · ② δή, κύριε, καὶ αὐτὸ κεγρησμένον. ⁶ Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ · Ποῦ ἔπεσε; Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον · καὶ ἀπέκλασεν 'Ελισαιὲ ξύλον καὶ ἔξόρψεν ἐκεῖ, καὶ ἐπεπόλασε τὸ σίδηρον. ⌉ Καὶ εἰπεν 'Ελισαιέ · Μετεώρισον καὶ λάβε σεαυτῷ. Καὶ ἔξέτεινε τὴν γεῦρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτό.

8 Καὶ ὁ βασιλεύς Συρίας ήν πολεμών τὸν 'Ισραήλ, και συνεβουλεύσατο τοις παισίν αὐτου, λέγων Είς τον τόπον Φελωνί έλμωνί παρεμβαλώ. 9 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραήλ, λέγων Πρόςεγε του μή παρελθείν έν τῷ τόπφ τούτφ, ότι έχει Σύροι ένεδρεύουσι. 10 Καὶ απέστειλεν ό βασιλεύς Ισραήλ είς τον τόπον ον είπεν αύτῷ ὁ άνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ έφυλάξατο έκειθεν ούχ απαξ ούδε δίς. 11 Καί έξέστη ή ψυγή βασιλέως Συρίας περί τοῦ λόγου τούτου, και εκάλεσε τους παίδας αὐτοῦ καὶ είπε πρὸς αὐτούς. Οὐκ ἀπαγγελεῖτέ μοι, τις προδίδωσί με τῶ βασιλεῖ Ίσραήλ: 12 Καλ રીક્ષર રોડ રેમ જાઈ ક્યારિક્ષ લેજ છે. ઉપ્તાર્થ પ્રાથમિક μου βασιλεύ · άλλ' ή Ελισαιε ό προφήτης ό έν Ίσραὴλ ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ίσραἡλ πάντα όσα έὰν λαλήσης έν τῷ ταμιείο τοῦ ποιτωνός σου. 18 Καὶ είπεν 'ό βασιλεύς'· Πορεύθητε καὶ ίδετε ποῦ ούτος, καὶ ἀποστείλας λήψομαι αὐτόν. Καὶ ἀπήγγειλαν αύτφ, λέγοντες 'Ιδού έν Δωθαίμ.

14 Και απέστειλεν έχει ιππους και αρματα

ני וְיִּשְׁמֶר לַכוּ: וַיּשׁמֶר הָאָל הָאָל הָיּאָל הַנְיִאָּמֶר לַכוּ: וַיּשׁמֶר הַנְּיִאָּל הַיִּאֹמֶר אֲנִי אֵלְה:

וְיָּאָמֶר אִישׁ־הָאָל הַיִּיְבֹּיָה וַיִּגְּזְרָּה הַעְּצִים וִיְּבְּעָּל אָל־הַמֶּיִם וַיִּצְּעַק הַנְּיִבְּיָה הַאָּל וִ הַיְּאָמֶר אִישׁ־הָאָלהִים אֵנְה נְמֶל הַנְּיִבְּיִם וַיִּצְּעַק וְיִאָּמֶר אָישׁ־הָאָלהִים אֵנְה נְמֶל וִיִּאְמֶר וְיִּאָמֶר הַפְּיִלְּוֹם וַיִּקְצָב־בִּעִץ וַיִּאֹמֶר הָבִּיְוֹל אָת־הַמְּלְוֹם וַיִּקְצָב־בִּעִץ וַיִּאֹמֶר הַבְּיִבְּעָר הַבּּיְוֵל וִיִּקְצָב־בִּעִץ הַבְּיִבְּעִר הַבְּיִבְּעָר הַבִּיְוֹל וִיִּקְצָב־בִּעִץ הַבְּיִבְעִין הַיִּבְּיִבְיל וִיִּאְמֶר הַבַּיִּוֹל וִיִּקְצָב־בִּעִץ הַבְּיִבְּעִין הַיִּבְּיִבְיל וִיִּקְצָב־בִּעִץ הַבְּיִבְּעָר הַבְּיִּיל וְיִבְּעָּים וַיִּיִּבְּבִּיל הַבְּיִבְּיל הַיְּבִּיל הַבְּיִּיל הַיִּבְּיל הַיִּבְּיִבְיל הַיִּבְּיִם וְיִבְּיִבְּיל הַבְּיבְיוֹל הָיִבְּים וְיִבְּיִבְּיִּבְּים וְיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיל הְיִבְּים וְיִנְיִּבְּים וְיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים וְיִבְּיבְּים בְּיִבְּיִּבְּים הַבְּיִּים בְּיִבְּיִּבְים הַבְּיבִין הְיִּבְּים בְּיִבְיִּבְּים הַבְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִבְיִים בְּבִּיִּים בְּיִבְּיִבְּיִבְיּיִּים בְּיִבְיִּבְּיִים בְּבִּיִּים בְּיִבְּיִבְּים הַבְּבְּיוֹים בְּיִבְּיבְּיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיבְּים בְּיִבְּיִּבְים בְּיִבְּיִּבְּיִים בְּבִּיּים בְּיִבְּיבְּים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּבְּים בְּיִבְּיִּבְּים בְּיִבְּיִּים בְּיִּבְּבְּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִּבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּיְבְּיִים בְּיִּבְּיִּים בְּיִיִּיִּים בְיִיּבְּיִים בְּיִים בְּיִּיּבְּיִים בְּיִיּים בְּיִיּים בְּיִיּיִּים בְּיִיּבְּיִים בְּיִיּיְבְּיִים בְּיִייְיִבְּיִים בְּיִּבְּיים בְּיִיּבְייִּיְבְּיִים בְּיִיּבְּיִים בְּיִבְּיים בְּיִיבְּיִּים בְּיִיּבְייִבְיּיְים בְּיִיּבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִבְיים בְּיִבְייִבְייִים בְּיִייְיִים בְּיִייְיִבְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְייִים בְּיִבְיּיִבְייִים בְּיִיבְיּיִים בְּיִייְיִים בְּייִבְּיִייְים בְּיִייְיִים בְּיִיבְיִייְיִים בְּיִיבְייִים בְּיִיים בְּיִיבְּיים בְּיִיים בְּיִיים בְּיִיים בְּיִיים בְּיִיים בְּי

וּמֵלֶךְ אֲרָם הַיָה נַלְחם בַּיִּסוֹראל אָל־עַבְדֵיר לַאמֹר אָל־מִקּוֹם ני אלמני תחנתי: וישלח איש ישראל השפר מעבר המקום הזה פיישם י אֲרֶם נְּחָתִּים: וַיִּשְׁלֵח מֵלֵה יִשְּׂרַאֵּל אמר-לו הַאֶּלהֵים וְהָזָהִירָהֹ וְנָשִׁמַר־שַׁם לֹא־ וו אַחָת וְלָא שִׁתַּיִם: וַיִּסְעַר לַב מַלַה־ אָבָרם עַל־הַדָּבָר הַזֵּיָה רַיִּקֹרָא אֵל־עַבַדִּיוֹ ויאמר אליהם הלוא הבידו לי מי אַדור מַעַבְנִיוּ כִּוֹא אֲדֹנֵי הַמֵּכֶךְ כִּי־ ישע הנכיא אשר בישראל יגיד ישראל. אַת־הַדְבַרִים אַשׁר 13 תַּדָבֶר בַּחַדֵר מִשְׁכַּבַה: וַיֹּאמֵר לְכוּ רראר איכה הוא ואשלח ואקחהו וַיָּבַּדַ לָּוֹ לַאִּמַר הנה בַּדֹתֵן:

14 בישלח שפה סוסים וְרֶכֶב וְחִיל

ירוחזירו ק' .10. v. איכו ק' .13.

^{3.} AB* μ. ὑμ. 4. AB: εἰς τ. Ἰ.... τὰ ξ. 5. AB: Κ. ἰδὰ ὁ εἰς καταβάλλων (s. καταβαλών) ... σιδήριον ...* ἐκ τὰ στ. et ὁ ἀν. (καὶ εἰκ.) et δή... κεκρυμμένον. 6. AB: ἀκέκνισε (s. -ζε) * Ἑλ. Β: σιδήριον. 7. Β: εἰςηκεν (εἰκ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: (* Ἑλ.) Τψωσον *κ. λάβε. Β* ἀντὰ. 8. AB: ἐν Ἰ. κ. ἐβυλενόατο πρὸς τὰς καίδας ... τ. τόπον τόνδε τινὰ ἐλμ. 9. AB: ἀκέστ. Ἑλισαιὲ πρὸς... Φύλαξαι (* τῷ) μὴ... Συρία κέκρυπται. 10. AB: ἀντῷ Ἑλισαιὲ, κ. ἐφ. ἐκ. ἡ μίαν ἐδὲ δύο. 11. AB: ἐξεκινήδη ἡ ψ... ἀναγγελεῖτε ...* τῷ. 12. AB* ἐκ... ὅτι Ἑλ... κάντας τὸς λόγὸς δς ἐὰν. Α²Β: ταμείφ. 13. AB (* ὁ βασ.) Δεῦτε (* καὶ) ἰδ. ΑΕΧ: αὐτός. 14. AB: ἔππον κ. ἄρμα (c. FX).

^{3.} B.dW: Lagee bir boch gefallen. vE: Beliebeboch. 4. B.vE: (fälleten) bas &. dW: hieben Banme. 5. einen Batten.

^{6.} dW.vE: hinein. B: marfe baf. bin?

^{7.} dW.vE: Rimm (bir) es (ber)anf. A: R. es!

VI.

3 * Und einer fprach: Lieber, gebe mit beinen Rnechten. Er fprach : 3ch will mit geben. 4 " Und er ging mit ihnen. Und ba fie an ben 5 Jordan tamen, hieben fie Golg ab. * Und ba einer ein Bolg fallete, fiel bas Gifen ins Baffer, und er fchrie und fbrach: Ame, mein Berr! bagu ifts entlehnet. 6 *Aber ber Dann Gottes fprach: Wo ifts entfallen? Und ba er ihm ben Ort zeigete, fonitt er ein Golg ab und fließ bafelbft 7 hin. Da schwamm bas Gifen. "Und er fprach: Bebe es auf. Da redte er feine Sand aus und nabm es.

8 Und ber Konig aus Sprien führete einen Rrieg wiber Ifrael, und berathichlagte fich mit feinen Rnechten und fprach: Wir 9 wollen uns lagern ba und ba. Aber ber Mann Gottes fanbte gum Ronige Ifraels und lieg ihm fagen: Bute bich, bag bu nicht an ben Ort giebeft, benn bie Sprer 10 ruben bafelbft. * Go fanbte bann ber Ronig Ifraels bin an ben Ort, ben ihm ber Mann Gottes fagte, verwahrete ihn und hutete bafelbft, und that bas nicht einmal 11 ober zweimal allein. * Da warb bas Berg bes Ronigs ju Sprien unmuthe barüber, und rief feine Rnechte und fprach zu ihnen: Wollt ihr mir benn nicht ansagen, wer ift aus ben Unfern zu bem Ronige Ifraels 12 geflohen? *Da fprach feiner Rnechte einer: Nicht alfo, mein herr König, fonbern Elifa, ber Prophet in Ifrael, faget es alles bem Ronige Ifraels, was bu in ber Rammer 13 rebeft, ba bein Lager ift. * Er fprach: So gehet bin und febet, wo er ift, bag ich hinsende und laffe ihn holen. Und fie zeigten ihm an und fprachen: Siehe, er ift zu Dothan.

Da fandte er bin Roffe und Wagen und

5. A.A. D mebe.

10. gefagt n. ihn gewarnt hatte ... n. bas gefchab. B: bağ er fic bafelbft batete? vE: butete fic. dW:

*Et ait unus ex illis: Veni ergo 3 et tu cum servis tuis. Respondit: Ego veniam. *Et abiit cum eis. Cum- 4 que venissent ad Jordanem, caedebant ligna. *Accidit autem, ut cum unus 5 materiam succidisset, caderet ferrum securis in aquam; exclamavitque ille et ait: Heu, heu, heu! domine mi. et hoc ipsum mutuo acceperam! *Dixit 6 autem homo Dei: Ubi cecidit? At ille monstravit ei locum. Praecidit ergo lignum et misit illuc, natavitque ferrum. *Et ait: Tolle! Qui extendit 7 manum et tulit illud.

1Rg.22, t. 20.1. Rex autem Syriae pugnabat contra 8 Israel, consiliumque iniit cum servis suis, dicens: In loco illo et illo ponamus insidias. *Misit itaque vir Dei 9 ad regem Israel, dicens: Cave ne transeas in locum illum, quia ibi Syri in insidiis sunt. "Misit itaque rex 10 Israel ad locum, quem dixerat ei vir Dei, et praeoccupavit eum, et observavit se ibi non semel neque bis. * Conturbatumque est cor regis Sy-11 riae pro hac re, et convocatis servis suis ait: Quare non indicatis mihi, quis proditor mei sit apud regem Israel? * Dixitque unus servorum 12 ejus: Nequaquam, domine mi rex! sed 5,8.2,1. Eliseus Propheta, qui est in Israel, 19,19. indicat regi Israel omnia verba quae-(L.12.3 cumque locutus fueris in conclavi tuo.

Dixitque eis: Ite et videte, ubi sit, 13 ut mittam et capiam eum. Annuntiaveruntque ei, dicentes: Ecce in Gn.37,17. Dothan!

Misit ergo illuc equos et cur- 14

13. S: Dothain.

verwahrete f. b.

^{11.} A.A : numathig. U.L : feinen Rnechten. A.A: Unfrigen.

^{8.} B: Meine Lagerstatte foll an bem u. bem Orte

fein. dW.vE: An (bemjenigen) D. f. m. Lager f. 9. den O. n. verfdumeft ... fommen b. berab. B: biefes D. vorbeigieheft? vE: an b. D. vorbeigugiehen? dW: biefen D. ju überfeben. B: haben fich nieberges laffen. vE: gelagert.

^{11.} wer aus b. II. es mit ... balt. dW.vE: unrubig. A: verlegen. dW.vE: Rounet ihr ...

^{12.} fagt bem R. J. ... beiner Schlaff. r. dW.A: offenbaret. B: wirb anzeigen? B.vE.A: bie (alle) Worte.

^{13.} B: ee wurde ihm angezeigt, bag man fpr. dW: berichtet, inbem.

καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ ἡλθον νυπτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν. 15 Καὶ ωρθρισεν ὁ λειτουργὸς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἀναστῆναι 'τὸ πρωί' καὶ ἔξῆλθε, καὶ ἰδοὰ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ ἔπποι καὶ ἄρματα, καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν 'Ω κύριε, τὶ ποιήσομεν; 16 Καὶ εἰπεν 'Ελισαιί' Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὸρ τοὺς μετ' αὐτῶν. 17 Καὶ προςηύζωτο Έλεσαιὲ καὶ εἶπε · Κύριε, ἄνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἰδύτω · καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου, καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὸ τὸ ὄρος ὅλον πλῆρες ἵππων καὶ ἄρμα πυρὸς περικύκλω Έλισαιέ.

18 Καὶ κατέβησαν πρός αὐτόν, καὶ προςηύξατο Ελισαιε πρός κύριον και είπε Πάταξον δή τὸ έθνος τοῦτο ἀορασία καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς 'κύριος' ἀορασία κατά το δημα Ελισαιέ. 19 Καὶ είπεν Ελισαιε πρός αὐτούς: Ούγὶ αὐτη ἡ ὁδὸς καὶ αὕτη ἡ πόλις : δεῦτε όπίσω μου καὶ ἐπάξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ον ζητείτε. Καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς είς Σαμάρειαν. 20 Καὶ έγένετο ώς είς ηλθον είς Σαμάρειαν, καὶ είπεν Ελισαιέ. Ανοιζον δή, κύριε, τους όφθαλμους αυτών και ιδέτωσαν. Και διήνοιζε κύριος τους όφθαλμους τούτων, καλ είδον, και ίδου αυτοί εν μέσφ Σαμαφείας. 21 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Έλισαιέ, ώς είδεν αὐτούς. Εί πατάξας πατάξω, πάτερ; 22 Καλ είπεν "Ελισαιέ". Οὐ πατάξεις ους ήχμαλώτευσας έν φομφαία σου καὶ τόξφ σου σύ πατάξεις παράθες αὐτοῖς ἄρτους καὶ ύδωρ, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν καὶ άπελθέτωσαν πρός τον κύριον αὐτῶν: 23 Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην, καὶ έφαγον καὶ έπιον, καὶ άπέστειλεν αὐτούς, καὶ άπηλθον πρός τον κύριον αὐτῶν καὶ οὐ προςέθεντο έτι μονόζωνοι Συρίας έλθεϊν είς γῆν Ἰσραήλ.

²⁴ Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ συνήθροισεν ὁ υἰὸς ⁸Αδερ βασιλεὺς Συρίας πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ περι-

פְּבֵד וַיָּבָאוּ לֵיְלָה וַיַּפֻּפּוּ עַל־הָעִיר:

מּ וַיַּשָׁפֵּם נְשָׁרֵת אִישׁ הַאָּלְהִים לְקּוּם

וַיַּצֵּא וְהִּפָּה-חַיִּל טוֹבֵב אָת-הָעִיר וּיַבְּא וְהַּפָּה-חַיִּל טוֹבֵב אָת-הָעֶיר וּיַבְּא וְהַבָּא וְהַבָּה וַיִּאְטָר אַלְּתוּ אַלְהִי אַלְרִי אַעְּלִי וְיִרְאָּה וַיִּפְּלֵח יְהּוְהֹ פְּקַחִי בִּינְי וְיִרְאָה וַיִּפְלַח יְהּוְהֹ פְּקַחִי בִּינְי וְיִרְאָה וְיִּבְּלָּה וְיִבְּלָה וַיִּבְּלָה וַיִּבְּלָה וְיִבְּלָה וַיִּלְה בִּילָה בִּילָה אַלְי וְיִרְאָה וְהַבָּב אָשׁי סְבִיכְּת אָשׁי מִיִּי וְיִרְכָּב אַשׁ סְבִיכְּת אַלִּי אַלְי אַנְים וְיִרְכָב אַשׁי סְבִיכְּה אָשׁ סְבִיכְּת אַלִּי אַלְי אַנְים וּבְּיכָב אַשׁי אַרְיהָבְּים וּיִבְּים אַלְישִׁי אַל וּבְּבָּב אַיִּים וְרָבֶב אַבְּים וּיִבְּים אַלְּישִׁי אַרְיבְּיִבְּא וְיִבְּבָּב אַנְייִם וְרָבְבִיי אַיִּבְיה וְיִבְּבָּם וּיִרְישִׁי וּבְּבְּים מִיִּים וְרָבֶב אַשְׁי בְּבִיים וְיִבְּכָּב אַיִּיהְים וְיִבְּיבְים אָּבְּים וּבְּיבְים אַבְּיבְים אַשְׁי בִּיבְּים וְיִבְּבְים וּבְּבְים אַבְּיבְים אַיִּבְּים אַיִּים וְרָּבֶּבְים אַיִּים וְיִבְּבָּים אַיִּים וּבְּבְּבָּים אַבְּיב וּיִבְּבְּים אַיִּים וּבְּיבְּים אַבְּים אַיִּים וּבְּיבְּים אַיִּים וּבְּבִים אַיִּים וּבְּבְים אַבְּיבְים אַיִּים וּבְּיבְים אַיִּבְיים אָּיִים וּיִּבְּיִים אָּיִים וּבְּיִבְּים אַיִּים וּיִּבְּיִים וְיִבְּיִים בְּיִים וְיִּבְיבְּיוּים וְּיִיבְיִים וְיִיבְּיִים וּיִיְיִים וְּיִבְּיִים בְּיִים וְיִבְּיִים בְּיִיבְים בְּיִים וְיִיבְּיִים וְיִיבְּיִים וְיִבְּיִים וְיִבְּיִים וְיִבְּיִים בְּיִיבְייוּיי בְּיִים וְיִיבְיים וְיִיבְּיִים וְיִיבְּיים בְּיִיבְייים וּיִיבְּיוּים וּיבְייים וּיִייְייים וְיִיבְּיִים וְיִיבְּיִים וְיִיבְּיוּים וְיִיבְיים וּיִבְיים וּיבְייים וּיִיים וּיִבְיים וּיבְיים וּיִבּיים וּיבּיים וּיבּיים וּיבּיים וּיבְּיים בּייִים וּיבּיים וּיבּיים וּיבּיים וּיבּיים וּיבְיים וּיבּיים וּיבְּיים וּיבְיים וּיבְּיים בְּיים ו

ַרַיַּרַדוּ אַלִיוּ רַיָּתְּפַּוּלֵל אַלְישָׁע אָל־ יַהוָהֹ וַיּאמָר הַדְּ־נֵא אַת־הַגִּּוֹי־הַזָּה בסנורים ריכם 19 אַלישׁע: רַיּאמר אַלהם אַלישׁע לאַ־ ולא־זה העיר לכו אחרי אתכם אל-האיש < מָבֶקַשָּׁוּוְ וַיָּלֶךְ אוֹתַם שִׁמַרוֹנַה: וַיְהַיֹּ פַבאָם שָּׁמָרוֹן וַיָּאמֶר אָלִישָׁע יִהוָה פַּקַת אַת־עַינִי־אַלָּה וְיַרְאַוּ וַיִּפְקַח יָהוָהֹ אָתֹ עֵינֵיהָם וַיִּרְאֹוּ וְהָפָּה כְּתִוֹךְ 21 ממרון: ויאמר אלישע פראחו אותם האפה אפה 22 אבִי: וַיּאֹמֵר לָאׁ תַכַּה הָאַמֵּר שָׁבְיתָ בַּחַרִבָּךְ וּבִקַשִׁתִּךְ אַתַּה מַכּה שׁיםׁ לחם ומים לפניהם ויאכלו וישתו 23 רילכף אל-אַדניתם: ויכְרָה לַהֹם פרה גדולה ויאכלו וישמו וישלחם אל-אדניהם ולא־יַספּר עוד

מֿלְצִׁ-אָנֶס אָת-פּֿלְ-מִׂנֹדְנִעוּ נَקְּמֵּלְ נَוֹּבָּּגִּ * נַּיִּנִי, אֹנוֹנִי,־כֵּן נַוּלְכָּּגִּלְ פָּּן-נִידֵּר פַּנוּנֵה אָנָס כְּכַּנְאַ בַּאָּנֶר, נִשְּׁנָאַל:

^{15.} AB: λεετ. Έλισαιλ ἀναστ. *τὸ πρ. A*Β: ἔπ-πος. AB: ἄρμα...πῶς ποιήσ. 17. AB: διάνοιξον... όφθ. τδ παιδαρίσ... όφθ. αὐτῦ... *δλ. 18. B * ΚΕλ. AB * κύρ. 19. AB: πρὸς αὐτ. Ἑλ. (ε. FX). B: πόλις...ὀδὸς (ὀδ....πόλ. AFX)... ἄξω (ἐπ. FX)...πρὸς Σ. (εἰς Σ. ΑΕΓΧ). 20. AB: αὐτῶν... ήσαν... ήσαν... ήσαν... ήσαν... ήσαν... ήσαν... γραφ... γ

⁽τότων ... αὐτοὶ FX). 22. AB* El. ... † (a. δς) el μη ... τὸ πόπτεις ... † (p. οδ.) ἐνώπιον αὐτῶν (c. FX). 23. AB† (a. ἐλθ.) τδ (*FX). 24. AB: ἤθοωσεν (c. FX) * ὁ († X) ... πᾶσαν την παρεμβολήν (c. FX).

eine große Dacht, und ba fie bei ber Nacht hintamen, umgaben fie bie Stabt. 15 " Und ber Diener bes Dannes Gottes ftanb frahe auf, bağ er fich aufmachte und auszoge, und fiehe, ba lag eine Dacht um bie Stadt mit Roffen und Bagen. Da fprach fein Knabe ju ihm: Awe, mein Berr! wie 16 mollen wir nun thun? *Er fprach: Furchte bich nicht, benn berer ift mehr, bie bei uns 17 find, benn berer, die bei ihnen find. "Und Elisa betete und sprach: Herr, bffne ihm bie Augen, bag er febe! Da öffnete ber herr bem Rnaben feine Augen, baf er fabe; und fiebe, ba mar ber Berg voll feuriger Roffe und Bagen um Elifa ber. Und ba fie zu ihm binab famen, bat Glifa und fprach: Berr, fchlage bieg Bolt mit Blindbeit! Und er folug fle mit Blind-19 beit nach bem Bort Glifa. * Und Glifa fprach au ihnen: Dieg ift nicht ber Weg noch die Stadt; folget mir nach, ich will euch führen zu bem Dann, ben ihr fuchet. 20 Und führete fle gen Samaria. * Und ba fle gen Samaria tamen, fprach Elifa: Berr, offne biesen bie Augen, bag fie feben. Und ber Berr öffnete ihnen bie Augen, bag fle faben, und fiehe, ba waren fie mitten in 21 Samaria. "Und ber Konig Ifraels, ba er fie fabe, fprach er zu Elifa: Dein Bater, 22 foll ich fle folagen? "Er fprach: Du follft fie nicht fchlagen; welche bu mit beinem Schwert und Bogen fangest, die schlage. Gese thnen Brot und Baffer vor, bag fie effen und trinfen, und lag fie zu ihrem 23 Berrn gieben. *Da warb ein groß Dabl zugerichtet, und da fie gegeffen und getrunten hatten, ließ er fie geben, baß fie gu ihrem herrn zogen. Seit bem kamen bie Rriegsleute ber Sprer nicht mehr ins Land

24 Nach biefem begab fichs, bag Ben Gabab, ber Konig zu Sprien, alle fein heer versammlete, und 20g herauf und belagerte

Jirael.

rus et robur exercitus; qui cum vénissent nocte, circumdederunt civitatem. **Consurgens autem diluculo 15
5,20,4,12 minister viri Dei, egressus vidit exercitum in circuitu civitatis et eques et currus, nuntiavitque ei, dicens: Heu, heu, heu, domine mi! quid faciemus?

Pe. 2,7, **At ille respondit: Noli timere! plu-16
27,5, res enim nobiscum sunt quam cum
2Ch. 35,7 illis. **Cumque orasset Eliseus, ait: 17
Domine! aperi oculos hujus ut viNm. deat. Et aperuit oculos pueri, et
22,81. vidit, et ecce, mons plenus equo2,11. cuitu Elisei.

Hostes vero descenderant ad eum. 18 Porro Eliseus oravit ad Dominum. dicens: Percute, obsecro, gentem Ga.19,11. hanc caecitate! Percussitque eos Dominus, ne viderent, juxta verbum Elisei. Dixit autem ad eos Eliseus: 19 Non est haec via neque ista est civitas; sequimini me, et ostendam vobis virum quem quaeritis. Duxit ergo eos in Samariam. * Cumque ingressi 20 fuissent in Samariam, dixit Eliseus: Domine! aperi oculos istorum ut videant. Aperuitque Dominus oculos eorum, et viderunt se esse in medio Samariae. * Dixitque rex Israel ad 21 Eliseum, cum vidisset eos: Numquid 8,9,Jed. percutiam eos, pater mi? *At ille 22 17,10. ait: Non percuties; neque enim cepisti eos gladio et arcu tuo, ut per-

pisti eos gladio et arcu tuo, ut perpisti eos gladio et arcu tuo, ut

Factum est autem post haec, con-24^{thg.20,1} gregavit Benadad rex Syriae universum exercitum suum, et ascendit et

^{15.} A.A: D wehe. 16. U.L: ber. 22. U.L: faheft. 23. U.L: Sint bes ?.

^{14.} B: ftarle Geersmacht. dW.vE.A: großes (ftars fes) Geer ... umringten.

^{15.} Ad web. Bi u. ba er hinansging, f. ba umgab. dW.vE.A: als (nun, aber) b. D. ...

^{16.} dW.A: mebr find mit uns. VE: m. uns f. m.

^{15.} S: egressus portam.

^{18.} bat E. ben herrn n. fprach: Gol.
22. B: Sollägeft bu wohl bie fo ... gefangen gefühstet? vE: Billft bu bie folagen ... genommen?
23. ließ er ihnen ... zurichten ... heerbaufen. B: Rriegeh. dW: Streificharen, vE: Scharen.

εκάθισαν έπὶ Σαμάρειαν. 25 Kai šyšveto λιμός μέγας έν Σαμαρεία, καὶ ίδου περιεκάθηντο έπ' αύτην έως του γενέσθαι κεφαλήν όνου όγδοήκοντα σίκλων άργυρίου καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερών πέντε σίκλων άργυρίου. 26 Καὶ ήν ὁ βασιλεύς Ισραήλ διαπορευόμενος έπὶ τοῦ τείγους, καὶ γυνὴ ἐβόησε πρός αὐτόν, λέγουσα. Σῶσόν με, κύριε βασιλευ. 27 Καὶ είπεν αὐτῆ 'ὁ βασιλεύς' · Μή σε σώσαι κύριος πόθεν σε σώσω, μη από της άλω η άπὸ τῆς ληνοῦ; 28 Καὶ εἶπεν αὐτῆ ὁ βασιλεύς ΤΙ έστι σοι; Καὶ είπεν αὐτῷ ή γυνή · Αύτη είπεν πρός με · Δὸς τὸν υίόν σου και καταφάγωμεν αυτόν σήμερον, και τόν υίον μου φαγόμεθα αύριον. 29 Καὶ ἡψήσαμεν τον υίον μου και εφάγομεν αυτόν, και είπον αύτη ἐν τῆ ἡμέρα τῆ άλλη. Δὸς τὸν υίόν σου και καταφάγωμεν αὐτόν και έκρυψε τὸν υίον αυτής. 80 Και έγένετο ώς ήκουσεν ό βασιλεύς τούς λόγους της γυναικός, καλ διέρφηξε τα ίματια αύτου (καλ αύτος είστηκει έπὶ τοῦ τείχους), καὶ είδεν ὁ λαός, καὶ ἰδοὺ σάκκος έπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔσωθεν. 81 Καὶ είπε· Τάδε ποιήσαι μοι ο θεός καὶ τάδε προςθείη, εί στήσεται κεφαλή Ελισαιε υίοῦ Σαφαι έπ αθεφ σήμερον.

82 Καὶ Ελισαιὰ ἐκάθητο ἐπὶ τῷ οἴκῷ αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθητο μετ αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν 'ὁ βασιλεὺς' ἄνδρα ἐκ προςώπου αὐτοῦ 'πρὸς αὐτόν'. Πρὶν ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν, καὶ Ελισαιὰ εἶπε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους 'Εωράκατε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ υίὸς τοῦ φονευτοῦ οὕτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; ίδετε ὡς ᾶν ἔλθη ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν καὶ ἐκθλίψατε αὐτὸν ἐν τῆ θύρα · οὐκ ίδοὺ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ; 33 Ετι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν 'Ιδοὺ αὐτη ἡ κακία παρὰ τοῦ κυρίου, τὶ ὑπομείνω τῷ ΨΙΙ. κυρίψ ἔτι; ¹ Καὶ εἶπεν 'Ελισαιέ'

ס עַל־שָּׁמָרִוּן: וַיְהָי רַעַב גַּדוֹל בְּשִׁמְרוּוְ וָהָנֵּה צָּרֵים עָלֵיהָ עַד הָוָיות רְאשׁד בַּשָׁמַנִים כַּסָּת אַ חָרִייוֹנֵים בַּחֲמִשֵּׁה כַסֵּף: וַיְהַיֹּ מֵלֶהְ ישראל עבר על-החמה ואשה צעמה אליו לאמר הושיעה אַלנִי הַמַּלַהְּוּ אוֹשִׁיעַה הַמָּן-הַּבּּרוֹ אִוֹ מִן־הַיֵּלֶב: אַ וַיִּאמֶר־לֵה הַפֵּלֶך מַה־לֶּךְ וַתֹּאמֶר האשה הואת אַנְרַה אַנֵּי תִּנֵי אַת־ בַּנַהְ וָנָאַכְלֵפֹּוּ הַיּוֹם וָאַת־בְּנֵי נאַכֵּל תַּבְשׁל אַת־בּני ראמר אליה ביום האחר תני את־ ל בנה ונאכלנו ותחבא את־בנה: ויהי כשמע הַפַּלָה אָת־דִּבְרֵי הַאָּשָׁה וַיִּקְרַע על-החמה אַת־בָּגַלִיוּ וְהָוּא עַבֵּר וַיַּרָא הָעָּׁם וְתִּפֵּה תַּמֵּׁלְ עַלֹּבְּשַּׁרִוֹ 12 מבית: ויאמר פהדיעשה־פי אַלהים וְכָה יוֹסָף אָם־יִעַמֹד רָאשׁ אַלִּישׁע בֶּן־שָׁפֵּם עַלֵיו הַיִּוֹם:

^{24.} AB: περιεπάθισεν. 25. AB: ξως δ έγενήθη πεφαλή δνα πεντήπ....* (bis) σίπλων. 26. AB*με. 27. AB*ό βασ.... σώσω σε ... άλωνος. B* (bis) τῆς. 28. AB*αὐτὸ ... (bis) φαγόμεθα αὐτὸν (c. FX; alt. αὐτὸν *AEFX). 29. AB: πρὸς αὐτὴν (*èν)... ἡμ. τῆ δευτέρα φάγ. 30. AB † (p. βασ.) Ίσραηλ ... *(sq.) καὶ († FX)... διεπορεύετο (είστ. X)... (*x. ἰδὰ) τὸν σάκκον. 31. AB†(a. xεφ.) ἡ (*FX). B* υίδ Σ. 32. AB: ἐκ. ἐν τῷ ... *δ βασ.... πρὸς ποςς... *πρὸς αὐτ... ... αὐτὸς εἰπε... Εἰ s. Μἡ εἰδετε s. οἰδατε... παρα-θιίψ.... έχὶ φωνὴ. 33. B*ὁ. AB* (pr.) τἔ.

v. 25. 'p ברוכים v. 32. הר" דרוכים ל v. 32. B.A: warb. vE: entftanb. B.vE: hungerse noth. dW.A: hunger. dW.vE: Sefel Silbers. vK-fostet. B: fam auf ... A: um ... verfauft wurde. 26. B.dW.A: auf b. M. vorüber (vorbet) g. vE:

rung zu Samaria. Sie aber belagerten bie Stadt, bis bag ein Efelstopf acht Silberlinge, und ein Biertheil Cab Taubenmift 26 funf Silberlinge galt. *Und ba ber Ronia Ifraele gur Mauer ging, forie ibn ein Beib an und fprach: Bilf mir, mein Berr 27 Ronig! * Er fprach: Silft bir ber Berr nicht, woher foll ich bir belfen? von ber 28 Tenne ober von ber Relter? * Und ber Ronig fprach zu ihr: Bas ift bir? Gie fbrach: Dieg Beib fbrach ju mir: Gib beinen Sohn ber, bag wir beute effen, morgen wollen wir meinen Gobn effen. 29 * So haben wir meinen Sohn gefocht und gegeffen; und ich fprach zu ihr am anbern Tage: Bib beinen Sohn ber und lag une effen, aber fie bat ihren Gobn 30 verftedt. *Da ber Konig bie Worte bes Beibes borete, gerriß er feine Rleiber, inbem er zur Mauer ging; ba fahe alles Bolt, bag er einen Sad unten am Leibe 31 anhatte. * Und er fprach: Gott thue mir bieg und bas, wo bas Saupt Elifa, bes Sohnes Saphats, beute auf ihm fteben mirb. Elifa aber fag in feinem Baufe, und bie Melteften fagen bei ibm. Und er fanbte einen Mann por ibm ber. Aber ebe ber Bote zu ihm fam, fprach er zu ben Aelteften: Sabt ihr gefeben, wie bieg Morbfind hat bergefandt, bag er mein Saupt abreige? Sebet qu. wenn ber Bote tommt, baf ibr bie Thur auschließet und ftoget ibn mit ber Thur weg; fiebe, bas Raufchen feines 33 Berrn Fuge folget ibm nach. *Da er

25 Samaria. "Und es war eine große Theu-

18g.18,2.fames magna in Samaria, et tamdiu obsessa est, donec venumdaretur caput asini octoginta argenteis et quarta pars cabi stercoris columbarum quinque argenteis. * Cumque 26 rex Israel transiret per murum, mu-5,3.1Rg. lier quaedam exclamavit ad eum, di-30,39; nor quadrame, domine, mi rex! Pr. 146.3. Qui ait: Non te salvat Dominus; 27 Nm. unde te possum salvare? de area vel 18,27. de torculari? Dixitque ad eam rex: 28 Ouid tibi vis? Quae respondit: Mulier ista dixit mihi: Da filium tuum. ut comedamus eum hodie, et filium Lv.26,29 meum comedemus cras. * Coximus 29 28.53.57, ergo filium meum et comedimus, dixique ei die altera: Da filium tuum. ut comedamus eum. Quae abscondit filium suum. *Quod cum audisset 30 5,7.6,30 rex, scidit vestimenta sua et transibat per murum, viditque omnis populus 186; cilicium, quo vestitus erat ad carnem 1Rg.19.2 intrinsecus. * Et ait rex: Haec mihi 31 v.ss. faciat Deus et haec addat! si steterit caput Elisei filii Saphat super ipsum hodie. Eliseus autem sedebat in domo 32 sua. et senes sedebant cum eo. Praemisit itaque virum; et antequam ve-

obsidebat Samariam. *Factaque est 25

niret nuntius ille, dixit ad senes: Numquid scitis quod miserit filius homicidae hic, ut praecidatur caput meum? Videte ergo, cum venerit nuntius, claudite ostium et non si-18g.14,6.natis eum introire; ecce enim, sonitus pedum domini ejus post eum est. *Adhuc illo loquente eis, apparuit 33 nuntius, qui veniebat ad eum, et ait: Am.3,6. Ecce, tantum malum a Domino est; Job. 21,15 quid amplius expectabo a Domino? Dixit autem Eliseus: Audite ver- VII.

31. Al. * rex.

über bie Stabtm. dW: Gilf, G., R.

27. B: aus ber Schener.

33, U.L. gewarten.

28. ibn bente.

29. ihn effen. dW.A: verborgen. vE: Da ich aber ... be verbarg fie ...

noch also mit ihm rebete, flehe, ba kam

ber Bote zu ihm hinab und fbrach:

Siebe, folch Uebel fommt von bem Berrn,

was foll ich mehr von bem herrn er-

VII. warten? "Elifa aber ibrach: Soret

30, innen am 2. dW: Sadtud. VB.A: Erquers fleib. B.vE: auf f. 2. inwendig. dW: unter ben

31. (1 Ron. 2, 23.) B: foll ft. bleiben. dW.yE:

auf ibm bleibt. 32. dW: Da fandte [b. Ronig] e. D. vor fich bin. VE: von fich aus. A: voran. B: biefer Sobn bes Dors bers. dW.vE.A: bağ b. Morberefohn. B: wegnehme. dW.vE: mir (b. Ropf) abzufdlagen. A: abzuhauen. dW: branget ihn w. vE: bei b. Th. B: flemmet ihn in b. Thur? (I Ron. 14, 6.)
33. B.dW.vE.A: (bies) Unglud. B: ferner auf b.

O. marten. dW.vE: noch (langer) barren.

Elisas miracula aliaque facia.

Ακουσου λόγον κυρίου · τάδε είπε κύριος · Ως ή ώρα αύτη, αύριον μέτρον σεμιδάλεως σίκλου και δύο μέτρα κριθών σίκλου εν τῆ πύλη Σαμαρείας. ² Και ἀπεπρίθη ὁ τριστάτης, ἐφ' δν ἐπανεπαύετο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ καὶ είπεν · Ἰδοὺ ποιήσει κύριος καταράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ἐῆμα τοῦτο; Καὶ είπεν αὐτῷ Ἑλισαιέ · Ἰδοὺ σὺ ὁψει ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεδθεν οὐ φάγης.

8 Καλ τέσσαρες λεπροί ανόρες ήσαν παρά την θύραν της πόλεως, και είπεν έκαστος πρός τον πλησίον αὐτοῦ. Τί ήμεις καθήμεθα sως αν αποθάνωμεν; 4'Ear είπωμεν Eigέλθωμεν είς την πόλιν, και ὁ λιμός ἐν τῆ πόλει, καὶ ἀποθανούμεθα έκει καὶ έὰν καθίσωμεν ώδε, καὶ ἀποθανούμεθα. Καὶ νῦν δείτε και έμπέσωμεν είς την παρεμβολήν Συρίας : εαν ζωογονήσωσιν ήμας, καὶ ζησόμεθα, καὶ ἐὰν θανατώσφουν ἡμᾶς, καὶ ἀποθανούμεθα. 5 Καλ ανέστησαν έν το σχότει είς ελθεω είς την παρεμβολήν Συρίας καὶ είς ηλθον έως μέρους της παρεμβολής Συρίας, καὶ ίδοὺ οὐκ ἦν ἀνὴρ ἐκεῖ. 6 Καὶ κύριος ἀκουστην έποιησε την παρεμβολήν Συρίας φωνή άρμάτων καὶ φωνή ιππων καὶ φωνή δυνάμεως μεγάλης, και είπεν άνηρ πρός τον άδελφον αύτου . Ίδου μεμίσθωται ές ήμας ο βασιλεύς 'Ισραήλ τους βασιλείς τών Χετταίων και τους βασιλείς Αἰγύπτου, τοῦ ἐλθεϊν ἐφ' ἡμᾶς. 7 καλ ανέστησαν καλ απέδρασαν έν τῷ σκότει, καὶ έγκατέλιπον τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ίππους α~~ύτ~~ῶν καὶ τοὺς όνους αὐτῶν ἐν τῆ παρεμβολή ώς ήσαν, και έφυγον κατά τάς ψυγάς ξαυτών. 8 Καὶ ήλθον οἱ λεπροὶ οὖτοι έως μέρους της παρεμβολης, καὶ είςηλθον έως σκήγωμα έν, καὶ έφαγον καὶ έπιον καὶ ήραν έκεῖθεν άργύριον καὶ χρυσίον καὶ ίματισμόν, και απηλθον και κατέκουψαν, και έπιστοέψαντες οί λεπροί ούτοι είς ηλθον είς σκηνήν

אנשים פַתַח הַשָּׁעַר וַיָּאִמְרוּ אישׁ אל־רעהוּ ישבים פה KETICF אמרנו נַבוא הַלִּיר וְהַרַעַב בָּעִיר ומתנו שם ואם־ישבנו פה ומתנו ונפלה אל-מחנה אלם לַעַתָּה לַכוּ יַחַיָנוּ נַחַיָּה וְאָם־יִמִיתָנוּ וַמַתְנוּ: ח וַיַּקַמוּ בַנָּשָׁת לַבִוֹא אַל־מַחַנָה אַרָם וַיַּבֹאוּ עַד־קַבָּהֹ מַחָנָה אָרַם וְהַנַּה 6 אַין־שַׁם אַישׁ: וַאַלנִי הָשָּׁמֵיעַ אַתר מחנה ארם קול רבב וקול סום קול בדול ויַאִמְרֹוּ אים אל־אחיו ־עַלֵינוּ מַּלְהְ יִשִּׁראֹל את־ הַחַמִּים וָאֵת־מַלְכֵי 7 לבוא עלינף: ויַקוּמוּ וינוּסוּ בנּשׁתּ וַיַּעַזָבָר אָת־אַהַלֵיהָם וְאָת־סִוּסֵיהָם ואַת־חַמַרִיהַם הַפַּחנה פַּאַשֵּׁר הַיא 8 רַיָּנֶסוּ אֱל־נַפִּשַׁם: רַיַּבאוּ הִמְצֹרעׁים יסצה המחנה ויכאו אכי רהאככר וזהב ובגדים אכ־ רַיַבאוּ

יושטרון מצורע 3.

^{1.} AB: léves uvo.... diserçon... év tale wélais (c. FX). 2. AB: ò β as. êxav. êx 1 thy geloa avië to (s. π oòc tòn) Elisaiè π . e^* (sq.) to et avio (El. elmen) et év (+ tole) ... ϕ ayy (c. FX). 3. AB: avio, η c. lexol... elmen évip π_0 ... π ad. éde éog àxod. (c. FX). 5. AB: π 1.000 els séges s. séson ... * the form (c. FX). 6. AB * thy (+ FX). + A'EX: π aqess θ 0). B + (a. + C.) thy (+ AEFX). AB

⁽ter): φωνήν (-ỹ F): ἄρματος... ἔνκυ *(sq.) ned ...
Νύν έμισθώσατο... (bis) βασιλέας (c. FX). 7. AB: ἀς ἔστι, κ. ἔφ. πρός την ψυχήν ἔ. (c. FX). 8. AB: Κ. εἰςῆλθον ... εἰς σκηνήν μίαν... καὶ ἐποφεύθησαν (καὶ ἔκορυψαν) καὶ ἐπέστρεψαν ἐκείθεν καὶ εἰςῆλθον (c. FX).

bes herrn Wort! So spricht ber herr: Morgen um biese Zeit wird ein Scheffel Semmelmehl einen Sekel gelten, und zween Scheffel Gerfte einen Sekel, unter bem Thor 2 zu Samaria. *Da antwortete ein Ritter, auf welches hand sich ber König lehnete, bem Mann Gottes und sprach: Und wenn ber herr Fenster am himmel machte, wie kunte solches geschehen? Er sprach: Siehe ba, mit beinen Augen wirst du es sehen, und nicht bavon essen.

Und es waren vier ausfätige Manner an ber Thur por bem Thor, und einer fprach jum andern: Bas wollen wir bier 4 bleiben, bis wir fterben? "Benn wir gleich gebachten in bie Stabt zu tommen, fo ift Theurung in ber Stadt, und mußten boch bafelbft fterben; bleiben wir aber bier, fo muffen wir auch fterben. Go lagt une nun bingeben und zu bem Beer ber Sprer fallen; laffen fie uns leben, fo leben wir, 5 tobten fie uns, fo find wir tobt. "Und machten fich in ber Frube auf, bag fie gum Beer ber Sprer tamen. Und ba fie vorne an ben Ort bes Beers famen, fiehe, ba mar 6 niemanb. *Denn ber Berr hatte bie Sprer laffen boren ein Beschrei von Roffen, Bagen und großer Geerestraft, bag fie unter einander fprachen: Siebe, ber Ronig Ifraels hat wiber uns gebinget bie Ronige ber Bethiter und bie Ronige ber Egypter, bag 7 fie über uns fommen follen. *Und machten fich auf und Aohen in ber Fruhe, und liegen ihre Gutten, Roffe und Gfel im Lager, wie es fand, und flohen mit ihrem 8 Beben bavon. * 208 nun bie Ausfätigen an ben Drt bes Lagers tamen, gingen fie in ber Gutten eine, agen und tranten, unb nahmen Gilber, Bolb und Rleiber, unb gingen bin und verbargen es, und famen wieber, und gingen in eine andere Butte,

**.14.19. bum Domini: Haec dicit Dominus:

6,25. In tempore hoc cras modius similae uno statere erit, et duo modii hordei statere uno, in porta Samariae. *Respondens unus de ducibus, super cujus manum rex incumbebat, homini Dei ait: Si Dominus fecerit etiam Ga.***,11. cataractas in coelo, numquid poterit v...17.19. esse quod loqueris Qui ait: Videbis oculis tuis, et inde non comedes.

Quatuor ergo viri erant leprosi 3 Lv.13,46-iuxta introitum portae; qui dixerunt ad invicem: Quid hie esse volumns donec moriamur? *Sive ingredi vo- 4 luerimus civitatem, fame moriemur, sive manserimus hic, moriendum nobis est. Venite ergo et transfugiamus 25,11. ad castra Syriae; si pepercerint no-Esth.4,16 bis, vivemus, si autem occidere voluerint, nihilominus moriemur. *Surrexerunt ergo vesperi, ut venirent ad castra Syriae. Cumque venissent ad principium castrorum Syriae, nullum ibidem repererunt. * Siquidem Do-6,17. minus sonitum audiri fecerat in castris Syriae curruum et equorum et exercitus plurimi, dixeruntque ad invicem: Ecce, mercede conduxit adversum nos rex Israel reges Hethaeorum et Aegyptiorum et venerunt super nos! Surrexerunt ergo et fugerunt in te- 7 nebris, et dereliquerunt tentoria sua et equos et asinos in castris, fugeruntque animas tantum suas salvare cupientes. Flaitur cum venissent le- 8 prosi illi ad principium castrorum. ingressi sunt unum tabernaculum, et comederunt et biberunt; tuleruntque inde argentum et aurum et vestes, et abierunt et absconderunt, et rursum reversi sunt ad aliud taberna-

^{6.} U.L: Beerfraft.

^{1.} dW.vE: Maß, dW.A: Beigmehl. B.dW.A: im Tb.

^{2.} B.vE: ber Sauptmann. dW: Bagentampfer. dW.vB: ftaste.

^{3.} por bem Gingang bes Th. vE.A: am @. dW: por bem Th. B: Bas fiben w. hier.

^{4.} dW: auch fprachen. vE: Sagen wir. dW.vE: aberlaufen. A: hinnberfliehen ins 2.

^{5.} Dammerung. B.dW.yE: an bas Enbe. A: ben

^{6.} Al. * (pr.) et.

Anfang. B.dW.vE.A: Lagers. B: fein Mann. dW. vE: Menico.

^{6.} Getofe. B: Geraufd ... Geforci. B.dW.vE: (Geeres:) Macht. A: Geeres. dW: uns überfallen. vE: gegen uns giehen.

^{7.} Dammerung ... bas 2. vE: hatten f. aufgem. u. waren geft. ... fiehen gelaffen. B.A: verließen. B.dW. vE.A: Zelte. B.dW.vE: wie es war, B: um ihr Leben. vE: ihres 2. wegen. dW: ihr 2. zu retten.

^{8,} паршен вод фаниев. (B. 5.)

άλλην, καὶ έλαβον ἐκεῖθεν καὶ ἀπῆλθον καὶ κατέκρυψαν.

9 Και είπεν άνηρ πρός τὸν πλησίον αὐτοῦ. Ούγ ούτως ήμεις ποιούμεν; ή ήμέρα αύτη ήμέρα εὐαγγελισμοῦ ἐστι, καὶ ἡμεῖς σιοπώμεν καὶ μένομεν δως φωτός τοῦ πρωί, καὶ εὐρήσομεν άδικίαν. νῦν πορευθώμεν καὶ άναγγείλωμεν είς τὸν οίκον τοῦ βασιλέως. 10 Καὶ είς ηλθον καλ εβόησαν είς την πύλην της πόλεως, και ανήγγειλαν αύτοις, λέγοντες Είςήλθομεν είς την παρεμβολήν Συρίας, καὶ ίδου ούκ ην έκετ ανήρ ούδε φωνή ανθρώπου, αλλ' η ιππος δεδεμένος καὶ όνος δεδεμένος καὶ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσί. 11 Καὶ ἐκάλεσαν τοὺς θυρωρούς καὶ αναγγέλλουσιν είς τὸν οίκον τοῦ βασιλέως έσω. 12 Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεύς νυκτός και είπεν τοῦς παιοίν αὐτοῦ . Απαγγελώ δη ύμεν α πεποιήκασιν ύμεν οι Σύροι. έγνωσαν ότι πεινώμεν ήμεζς, καλ έξηλθαν έκ της παρεμβολής κρυβήναι έν άγρφ, λέγοντες. "Ότι έξελεύσονται έχ τῆς πόλεως, καὶ συλληψόμεθα αὐτοὺς ζώντας, καὶ εἰς τὴν πόλιν είς ελευσόμεθα. 18 Καλ απεκρίθη είς τῶν παί-των ύπολελειμμένων ένταύθα πέντε των καταλειφθέντων έν παντί Ίσραήλ (ίδου είσι παν τὸ πληθος Ίσραηλ τὸ ελλιπόν), καὶ ἀποστελούμεν έχει και όψόμεθα. 14 Και έλαβον δύο αναβάτας ίππων, και απέστειλεν ο βασιλεύς οπίσω της Συρίας, λέγων Πορεύθητε καὶ ίδετε. 15 Καὶ ἐπορεύθησαν οπίσω αὐτών έως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης *ἱματισμο*ῦ καὶ σκευών ών ἔρριφαν οί Σύροι έν τῷ θαμβείσθαι αὐτούς καὶ άπέστρεφαν οι άγγελοι και ανήγγειλαν τῷ βασιλει. 16 Καὶ εξήλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασαν την παρεμβολήν Συρίας, και έγένετο μέτρον

8, AB: ἐπορεύθησαν (ἀπῆλθ. FX). 9. AB: εὐαγγελίας ... ἀνομίαν καὶ νῦν δεῦρο καὶ εἰςἐλθωμεν κ. (c. FX). 10. AB: πρὸς τ. π. ... ἀκ ἔστιν ἐκ. ἀν. καὶ φ. ανθο, ὅτι εἰ μὴ ἔππ. (c. FX). B * (alt.) δεδεμ. († AFX). AB † αί (* FX). 11. AB: ἐβόησαν οἱ θυσωροὶ κ. ἀνηγγελίαν (c. FX). 12. AB: πρὸς τὰς παίδας ... ἀναγγελία... ἀ ἐποίησεν υμὶν (ἡμὶν) Συσία ... καὶ ἐκρυβησαν ἐν τῷ ἀ. (c. FX). 13. AB: καὶ εἰπεν Α. δὴ πέντε τ. ἔπ. τ. ὑπολ. οῖ κατελείφθησαν ἀδε (ἰδὰ εἰσι πρὸς πᾶν ... ἐκλεῖπον) (c. FX). 14. AB: ἐπιβάτας. B† (p. βασ.) Ἰσραὴλ. AB: ὁπ. τὰ βασιλέως Συο, λέγων Δεῦτε κ. 15. AB: ἰματίων ... ἔξὸιψε Συρία ... ἐκέστοςψαν (c. FX).

אחר וישאר משם וילכר וישמנף: ריאמרף איש אל-רעהר לא-כוו אנחנו עשים היום הזה יום-בשרה הוא ואנחנו מחשים והכינו עד אור הַבָּקר וּמָצַאַנוּ עַוּוֹן וְעַמַה כְּכִוּ וְנַבֹאַה וְנַבֵּידָה בֵּית הַפַּלֵה: וַיַּבֹאוּ וַיִּקּרְאוּ בַאנוּ אָל־מַחַנָּה אַרַם וְהַנַּה אֵין אַישׁ וָקוֹל אַדֶם כִּי אָם־הַסָּוּס אסוּר ּוְהַחֲמִוֹר אָטוּר וְאָהַלֵים כּאַשֵׁר הַמַּה: ויגידו בית המכך עבדיו אנידה-נא לכם את אשר-ער פי צאר מו ויאמר הסוסים הנשארים אשר נשארו-ההמון ישראל אשר תמר ונשלחה שני רכב סוסים וישלח המלך אחרי פו מתנהדאבם לאמר לכו וראו: לה: וַיַּצַא הַלַם ויבור את מַחַנַה אַרֶם וַיִהִּי סִאָּה־סֹלֶת בְּשֵׁקַל

בחפום ל'. 12. 'חמון ק' . 18. בשרה ק' v. 12.

10. r. fie dem Thorwart. B: Thorhüter. vR: ben Thorwachtern. B.vE: find (fteben ba) wie f. find. dW: Zelte, wie f. gewesen.

^{9.} B.A: Bir th. n. recht, dW: N. r. th. w. dW. vE: (warten) bis jum Anbruche bes R. B: fo wirb uns die M. finden. dW.vE: trifft uns (unfre) Strafe. B.dW.vE: im G. A: am Gofe.

und nahmen baraus, und gingen bin und verbargen es.

Aber einer fprach jum anbern: Lagt uns nicht also thun. Diefer Tag ift ein Tag guter Botichaft; mo wir bas verfchweigen, und barren bis daß licht Morgen wirb, wird unfere Miffethat gefunden merben; fo lagt une nun hingehen, bag wir tommen 10 und anfagen bem Baufe bes Ronigs. * Und ba fie tamen, riefen fie am Thor ber Stabt und fagtens ihnen an und fprachen: Wir find gum Lager ber Sprer gefommen, und flebe, es ift niemand ba, noch feine Menfchenftimme, fonbern Roffe und Efel angebunden, und bie Butten, wie fie fteben. 11 "Da rief man bie Thorhuter, bag fie es brinnen ansagten im Saufe bes Ronigs. 12 "Und ber Ronig ftanb auf in ber Racht und fprach zu feinen Rnechten: Lagt euch fagen, wie bie Sprer mit uns umgeben. Sie wiffen, bag wir Sunger leiben, unb find aus bem Lager gegangen, bag fle fich im Felbe verfrochen, und benten: Wenn fle aus ber Stadt geben, wollen wir fie lebenbig greifen und in bie Stadt tommen.

13 *Da antwortete seiner Anechte einer und sprach: Man nehme die fünf übrigen Rosse, die noch brinnen sind übergeblieben (siehe, die find brinnen übergeblieben von aller Menge in Israel, welche alle babin ift), die

14 lagt uns fenden und befehen. *Da nahmen fie zween Wagen mit Roffen, und ber König fandte fie bem Lager ber Sprer nach, und forach: Biebet bin und befebet.

15 * Und da fie ihnen nachzogen bis an ben Jordan, siehe, da lag der Weg voll Aleiver und Geräthe, welche die Sprer von sich geworsen hatten, da sie eileten. Und da die Boten wiederkamen und sagten es bem

16 Ronige an, *ging bas Bolf hinaus und beraubete bas Lager ber Sprer. Und es galt ein Scheffel Semmelmehl einen Setel,

> 9. A.A: es lichter Morgen. 11. U.L: ben Thorhutern.

11. rief er. vE: riefen bie Thorw. bag man ....

12. dW.vE.A: 3ch will ench f. B: Laffet mich ench boch anzeigen ... es une machen. dW.vE.A: was b. S. (gegen) une gethan. dW: hungrig finb. B: vers fteden. dW.vE.A: u. haben f. verft. dW.vE: eins bringen.

13. boch 5 ber übr. R. ... (f. fie find wie a. M. Bolygletten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth. culum, et inde similiter auferentes absconderunt.

Dixeruntque ad invicem: Non recte 9 facimus. Haec enim dies boni nuntii est; si tacuerimus et noluerimus nuntiare usque mane, sceleris arguemur; venite, eamus et nuntiemus in aula regis. *Cumque venissent ad 10 portam civitatis, narraverunt eis, dicentes: Ivimus ad castra Syriae et nullum ibidem reperimus hominem. nisi equos et asinos alligatos et fixa tentatoria. Flerunt ergo portarii et 11 nuntiaverunt in palatio regis intrinsecus. *Qui surrexit nocte, et ait ad 12 servos suos: Dico vobis, quid fecerint nobis Syri: Sciunt quia fame laboramus, et idcirco egressi sunt de castris et latitant in agris, dicentes: Cum egressi fuerint de civitate, capiemus eos vivos, et tunc civitatem ingredi poterimus. *Respondit autem 13 unus servorum eius: Tollamus quinque equos, qui remanserunt in urbe (quia ipsi tantum sunt in universa multitudine Israel, alii enim consumpti sunt), et mittentes explorare poterimus. * Adduxerunt ergo duos 14 equos, misitque rex in castra Syrorum, dicens: Ite et videte. * Qui 15 abierunt post eos usque ad Jordanem. Ecce autem, omnis via plena erat vestibus et vasis quae projecerant Syri, cum turbarentur; reversique nuntii indicaverunt regi. *Et egres-16 sus populus diripuit castra Syriae, factusque est modius similae statere

It. fo br. übrig ift n. wie a. M. Ifr. fo bahin ift) die ... zufehen. dW: (fie find ja boch ... bahin ift).

^{14.} febet. dW: Gelpanne Roffe. vE: nach b. L. dW: hinter b. Geere b. G. ber.

^{15.} gange Beg. dW.vE.A: weggew. B: bavon eileten. vE: eilig floben. (A: erfchredt wurben.) dW: auf ihrer Flucht.

^{16.} B.dW.vE.A: planberte. (Bie B. 1.)

σεμιδάλεως σίκλου, κατά τὸν λόγον κυρίου, καλ δύο μέτρα κριθής σίκλου. 17 Και ο βασιλεύς κατέστησε τον τριστάτην, έφ' ον έπανεπαύετο έπὶ τῆς γειρός αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς πύλης, καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῷ πύλη, και απέθανε καθώς ελάλησεν ο ανθρωπος του θεου, ος ελάλησεν εν το καταβήναι τον άγγελον πρός αὐτόν. 18 Καὶ ἐγένετο καθά ελάλησεν Ελισαιέ πρός τον βασιλέα, λέγων Μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ δύο μέτρα κριθης σίκλου, και έσται αυριον ώς ή ώρα έν τη πύλη Σαμαρείας. 19 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ καὶ εἰπε Καὶ έαν χύριος ποιήση καταράκτας έν τῷ οὐρανῷ, εί έσται το όημα τουτο; Καὶ είπεν ο άνθρωπος του θεού. Ιδού όψει τους όφθαλμους σου και έκειθεν ού φάγη. 20 Και έγένετο ούτως, και συνεπάτησεν αύτον ό λαός έν τη πύλη, καὶ ἀπέθανε.

VIII. Καὶ Ελιακιὸ ἐλάλησε πρὸς. τὴν γυναϊκα ής έζφοποίησε τον υίον αθτής, λέγων Ανάστηθι καί πορεύου σύ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὖ ἐάν παροικήσης, ὅτι κέκληκε κύριος λιμόν έπὶ την γην, και παρέσται έπὶ την γην έπτὰ έτη. ² Καὶ ἀνέστη ή γυνή καὶ έποίησε κατά τὸ όημα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεού, και ἐπορεύθη αὐτή και ὁ οίκος αὐτῆς καὶ παρφιει છે γη άλλοφύλων έπτὰ έτη. ⁸ Καὶ έγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐπτὰ ἐτῶν, και επέστρεψεν ή γυνή έκ γης άλλοφύλων, καὶ έξηλθε βούσαι πρός τὸν βασιλέα περί τοῦ οίκου αὐτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν αὐτῆς. 4 Καὶ ὁ βασιλεὺς ελάλει πρὸς Γιεζί τὸ παιδάριον Ελισαιδ του ανθρώπου του θεου, λέγων. Διήγησαι δή έμοι πάντα τὰ μεγαλεῖα ἃ έποίησεν Ελισαιέ. ΕΚαὶ έγένετο αυτού διηγουμένου τῷ βασιλεί, ὡς έζωοποίησεν υίὸν τὸν τεθνηκότα, καὶ ίδοὺ ἡ γυνὴ ἡς ἔζωοποίησε τὸν υίὸν αὐτῆς, βοώσα πρὸς τὸν βασιλέα περί του οίκου αύτης και περί των άγρων αυτής. Και είπε Γιεζί Κύριε βασιλεύ, αυτη ή γυνή και ούτος ο υίδς αυτής ον έζωοποίη-

16. ABEX: τὸ ὁῆμα κυς π. δίμετρον πριθῶν (c. FX). 17. AB†(p. δν) ὁ βασιλενς. B* (pr.) ἐπλ. ABEX: τῆ χειςλ. Β: παθῶς. 18. AB: Δίμετρον πριθῆς σ. π. μ. σ. σ. ... ἀς ἡ ἄρα αὕς. 19. AB: τῷ Κλισαιὰ π. ελπεν Ἰδὰ πύς. ποιελ... μὴ ἔσται ... ελπεν Ἑλισαιὰ π. ελπεν Ἰδὰ πύς. ποιελ... μὴ ἔσται ... ελπεν Ἑλισαιὰ τ. Β: ἐ μὴ φ. 20. A ^{2} Βι συνεπάτησαν. — 1. AB (eti. infra): ἐζαπύρησε ... * αὐτῆς ... Λ. π. δεῦφο σὐ ... καίγε ἡλθεν ἐπλ τ. γ. 2. AB: ξ, 'Ελισαιὰ π. Β *ἐπος. 3. B† (p. ἀλλ.) εἰς τὴν πόλιν. AB: ἡλθε. B: οἴκε ἑαυτῆς. 4. AB: μεγάλα. 5. AB: ἐξηγεμ. ... * (pr.) τὸν ... † (p. pr. αὐτῆς) Έλισαιὰ.

וְסָאתַיִם שִּׁעֹרֵים בְּשֵׁקֵל בְּדָבֵר יְהֹוָה: דו וְהַמֶּלֵה הִפְּלִיד אַת־הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר־ כשעו על־ידוֹ על־השער הָעָם בַּשָּׁעַר וַיָּעָת בַּאַשֵּׁר דָבַּר אִישׁ בַרָדָת הַפַּלָה האַל הים אַשֶׁר דָבָּר פְדַבֶּר איש האלהים 18 אליר: אַל־הַמַּלֶהְ לַאמִר סָאתִים שִּׁעֹרים בָשָׂקל וְסִאָּה־סֹלֵתֹ בִשְּׂקל יַהְיָהׁ בְּעֵת 19 מַחַר בָּטָׁעַר שִׁמִּרוֹן: וַנַּעַן תַשָּׁכִּישׁ הַאָלְהִים וַיּאִמָר וְהָנֵּה את-איש יָהוֹת עשָׁה אַרְבּוֹת בַּשָּׁמִים הַיָּהְיָה פַדֶּבֶר תַזָּה וַיֹּאמֶר תִּנָּהְ רֹאָהֹ בְּעֵינֵיהְ ב וּמִשַּׁם לָא תאבלו נַיְהִי־לָוֹ בֵּן וַיִּרְמְסֹוּ אֹתוֹ תַעָם בַּשָּׁעַר וַיַּמָת:•

רָאָלִישָׂע דָבֵּר אָל־תַאִּשָׁה אַטֵּר VIII. החוה את־בּנה לאמר קומי אַפָּי ובֶירָּוֹה וְבִּוּרִי בַּאֲשֵׁר חָבִוּרִי כִּי־ קרָא יָהוָהֹ לַרָעָב וְגַּם־בָּא אֶלִּ 2 שבע שנים: ומקם האשה ומעש הַאֶּלהִים וַתַּלַהְ היא איש ערפל שתים שבע Litte מַלְצַה שָׁבַע וַתָּשָׁב הָאִשָּׁת מַאַרֶץ פּּלִשִׁתִּים וַתַּצֵא לִצְּלַק אַל־הַפַּלֶּה אָל־בַּיתַהּ וְאַל־ 4 שַּׁבַּתוּ: רָתַּפִּּלֶהְ מִדָבֵרֹ אָל־בַּחָזִי כַעַר אָישׁ־הָאֶלהֵים לַאמִר סַפּּרַה־נַּא לֹי אַת פַּל־הַבָּללות אַשָּׁר־עַשָּׁה אָלִישַׁע: הוא-מְסַפַּר לַמַּלֶהְ אַת־אַשַׁר הַחָרָה אֶת־הָמַתֹּ וְהַנָּה הַאִּשָּׁה אֲשֶׁר־ הַחָיַה אַת־בִּנָהֹ צֹעַקת אַל־הַפַּּלַהְ אַרֹנֵי הַפָּלֶךְ וָאֹת הַאִּשְׁה וְזֵה־בָּנַה

v. 20. עד כאן v. 1. 'p איז

^{17. (}Bie B. 2.) B: hatte bestellt. vE: ftellte. 20. B.dW: gefchah ihm alfo.

und zween Scheffel Berfte auch einen Setel, 17 nach bem Bort bes Berrn. "Aber ber Ronig bestellete ben Ritter, auf beffen Banb er fich lebnete, unter bas Thor. Unb bas Bolf gertrat ibn im Thor, bag er ftarb, wie ber Mann Gottes gerebet hatte, ba ber 18 Rbnig ju ihm binab tam. "Und es gefcah, wie ber Mann Gottes bem Roniae fagte, ba er fprach: Morgen um biefe Beit werben zween Scheffel Berfte einen Setel gelten und ein Scheffel Semmelmehl einen 19 Sefel unter bem Thor zu Samaria, "unb ber Ritter bem Dann Gottes antwortete und fprach: Siehe, wenn ber Berr Fenfter am Simmel machte, wie mochte foldes geschehen? er aber sprach: Siehe, mit beinen Augen wirft bu es feben und nicht 20 bavon effen. "Und es ging ihm eben alfo, benn bas Bolf gertrat ibn im Abor, bag er ftarb.

VIII. Glifa rebete mit bem Beibe, beg Sobn er batte lebenbig gemacht, und ibrach: Mache bich auf und gehe hin mit beinem Saufe, und fei Frembling, wo bu fannft; benn ber Berr wird eine Theurung rufen, die wird ins Land fommen fleben Sabre 2 lang. "Das Weib machte fich auf und that, wie ber Dann Gottes fagte, unb gog bin mit ihrem Saufe, und war Frembling in ber Bhilifter Lanbe fleben Jahre. 3 "Da aber bie fieben Jahre um maren, fam bas Beib wieber aus ber Philifter Lande, und fle ging aus, ben Ronig angufchreien "Der Ronig 4 um ihr Saus und Ader. aber rebete mit Behaff, bem Rnaben be8 Mannes Gottes, und fprach: Ergable mir alle großen Thaten, die Elifa gethan bat. 5 " Und indem er bem Ronige ergablete, wie er hatte einen Tobten lebendig gemacht, flebe, ba tam eben bagu bas Beib, beg Sohn er hatte lebenbig gemacht, und fchrie ben Ronig an um ihr haus und Ader. Da fprach Behafi: Dein Berr Ronig, bieg ift bas Beib, und bieg ift ibr Sobn, ben

uno et duo modii hordei statere uno. juxta verbum Domini. Porro rex 17 1.2 ducem illum, in cujus manu incumbebat, constituit ad portam; quem conculcavit turba in introitu portae. et mortuus est juxta quod locutus fuerat vir Dei, quando descenderat rex ad eum. Factumque est secun-18 dum sermonem viri Dei, quem dixerat regi, quando ait: Duo modii hordei statere uno erunt et modius similae statere uno hoc eodem tempore cras in porta Samariae; "quando respon-19 derat dux ille viro Dei et dixerat: Etiamsi Dominus fecerit cataractas in coelo, numquid poterit fieri quod loqueris? et dixit ei: Videbis oculis tuis et inde non comedes. Evenit 20 ergo ei sicut praedictum fuerat, et conculcavit eum populus in porta, et mortuus est.

Eliseus autem locutus est VIII. 6,856.8. ad mulierem, cujus vivere fecerat filium, dicens: Surge, vade tu et Jud. 17.8 domus tua, et peregrinare ubicumque repereris; vocavit enim Dominus Ga.41,30 famem, et veniet super terram septem annis. *Ouae surrexit et fecit iuxta verbum hominis Dei. et vadens cum domo sua peregrinata est in terra Philisthiim diebus multis. *Cumque Buth.1.6. finiti essent anni septem, reversa est mulier de terra Philisthiim, et egressa 6,26.. est ut interpellaret regem pro domo sua et pro agris suis. * Rex autem 4 6,15.. loquebatur cum Giezi puero viri Dei. dicens: Narra mihi omnia magnalia quae fecit Eliseus. * Cumque ille 5 4.80ss. narraret regi, quo modo mortuum suscitasset, apparuit mulier, cuius vivificaverat filium, clamans ad regem pro domo sua et pro agris suis. Dixitque Giezi: Domine, mi rex! haec est mulier et hic est filius ejus quem

^{18.} U.L: Und geichah.

^{1.} hat einer Eh. gerufen. B.dW.vE.A: ju b. 20. vE: jum Leben gebracht. B.dW.vE.A: (giebe weg) bu n. bein &. B.dW: halte bich auf wo bu b. aufh. fannft. VE: ... in b. Frembe, wo bu einen Anfenthalt finbeft. A: weile wo bu Ort finben f. (wie 6, 25). dW.vE: ruft.

^{17.} Al.: incubuerat. Al. † verbum.

^{2.} Al.: annis septem.

^{3.} ihren Mder. B: gn Enbe von ben. dW.vE: nach Berlauf ber. vE.A: angurufen wegen (für) ... dW. vB: Feld(e6).
4. B: gr. Dinge. dW.vE.A: alles (bas) Große.
5. B.dW.vE: f. da fcrie (rief) das B.

σεν Ελισαιέ. 6 Καὶ ἡρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναϊκα, καὶ διηγήσατο ἡ γυνὴ αὐτῷ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἔνα, λέγων Ἐκιστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς καὶ πάντα τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἡς κατέλιπε τὴν γῆν ἔως τοῦ νῦν.

⁷ Καὶ ηλθεν Έλισαιδ είς Δαμασχόν· καὶ νίὸς 'Αδες βασιλεύς Συρίας ἡρρώστησε, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες ' Ηκει ἐνταῦθα ὁ άνθρωπος του θεου. 8 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Αζαήλ Λάβε εἰς τὴν γεῖρά σου δώρα, καλ δεύρο είς απαντήν του ανθρώπου του θεού, και επιζήτησον τον κύριον δι αύτού, λέγων Εί ζήσομαι έκ τῆς ἀξψωστίας μου ταύτης; 9 Καὶ ἐπορεύθη 'Αζαὴλ εἰς ἀπάντησιν τῷ Ελισαιέ, καὶ έλαβε δώρα εν τῆ γειρί αύτου έχ πάντων των άγαθων Δαμασχού, άρσιν τεσσαράχοντα καμήλων. Καί ηλθε και έστη ένώπιον Ελισαιε και είπεν ΄Ο νίός σου νίὸς Άδερ βασιλεύς Συρίας άπέσταλκέ με πρός σε, λέγων Εί ζήσομαι έκ τῆς ἀξρωστίας 'μου' ταύτης; 10 Και είπε πρός αὐτὸν Ελισαιέ · Πορεύου καὶ είπε αὐτῷ · Ζωή ζήση και αυτός θανάτφ άποθανείται, καθώς έδειξέ μοι κύριος. 11 Καὶ έστη 'Αζαὴλ' κατά πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ παρέθηκεν ἐνώπιον αὐτοῦ 'τὰ δῶρα' ξως ἠσχύνετο · καὶ ἔκλαυσεν ὸ άνθρωπος του θεού.

12 Καὶ εἰπεν 'Αζαήλ · Τι ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει; Καὶ εἰπεν 'Ότι οἰδα ὅσα ποιήσεις τοῦς νίοις 'Ισραήλ κακά ' σὺ' τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐστερεωμένας ἐμπρήσεις ἐν πυρί, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἀποκτενείς ἐν ρομφαία, καὶ τὰ τήπια αὐτῶν ἐνσείσεις, καὶ τας ἐν γαστρὶ ἐγούσας αὐτῶν ἀσαξήἤξεις. 18 Καὶ εἰπεν 'Αζαήλ · Τις ἐστιν ὁ δοῦλός σου ὁ κύων 'ὁ τεθνηκώς', ὅτι ποιήσει τὸ ὑῆμα τὸ μέγα τοῦτο; Καὶ εἰπεν 'αὐτῷ' Ἑλισαιέ · Ἑδειξέ μοι κύριος σὲ βασιλεύοντα ἐπὶ Συρίαν. 14 Καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ Ἑλισαιὲ καὶ ἦλθε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ · καὶ εἶπεν αὐτῷ · Τι εἶπε σοι

מִיִּוֹם עזבה אַלִישָׁע: וַיִּשְׁאַל הַמֵּלֶהְ אָשֶׁר־לָהֹ וְאָסַפֶּר־לֵוֹ וַיְּמֶּרְלֵה הַמֶּלֶהְ אָשֶׁר־לָהֹ וְאִסֹפּר־לֵוֹ וַיְּמֶּרְלֵה הַמֶּלֶהְ אַשֶּׁר־לָהֹ וְאַמֹּ כְּלִ-מְבוּאָת הַשְּׂל הַמֵּלֶהְ מַיִּוֹם עזבה את־הארץ ועד־עקה:

אָלִינ וַנְּאָמֶר לוֹ מָהַ־אָמֵר לְּהָ אָלִישָׁע הִּרְאָנִי וְנִּאָמֶר לִי מָהַרּאָמָר וְנִּאָמֶר בִּי אַרְּ אָלִישָׁע הִּרְאָל פִּי מֵה עַבְּדְּהָ תַּכְּלְּב בְּלָב הְּאָמֶר הַּיְאָל פִי מֵה עַבְּדְּהָ הַפָּלָב הְאָמֶר הַיְּבְּתְי הַבְּחְרֵיהָם בַּחֲרֶב תְּהָּלֵּב הְאָמֶר בָּי יְדַעְהִי אָת אֲשׁר־תִּבְּלְּב תַּבְּבְּרִיהָם הְאַמֶּר בָּי יְדַעְהִי אָת אֲשׁר־תִּבְּלֵּב תַּבְּרִי הְאָמֶר בָּי יְדַעְהִי הָּהְיָב בִּבְּי בַּבְּרִי בַּבְּי

לר כו' . 10. יהח' בלא מפרק . 7. 10

πύριος ὅτι θανάτφ ἀποθανῆ (c. FX). 11. AB: παφέστη τῷ προςώπφ αὐτῷ, κ. ἔθημεν ἔως αἰσχύνης (c. FX). 12. AB: (*σὐ) τὰ ὀσυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς... ἀναζοῆξεις (c. FX). 13. AB*τὸ μέγα (†FX). 14. AB: εἰςῆλθε πρὸς (c. FX).

^{6.} AB: ἐπηρώτ....* ἡ γυνὴ (c. FX). 7. AB: ἀνήγγ.... * ἐνταῦθα ... † (in f.) ἔως ώδε (c. FX). 8. AB: πρὸς Å. Λ. ἐν τῆ χειοί σβ (eti. infra) μαναά. Β (eti. 9): ἀπαντὴν (c. AEFX). AB: παὸς (δι΄ ΕΓΧ). 9. AB: εἰς ἀπ. αὐτῶ... αιλ πάντα τὰ ἀγαθὰ Δ.... ἐνοπιον αὐτῶ, παὶ εἶπε πρὸς Ἑλ. (c. FX). Β* Ό († ΑΕΓΧ). AB: ἀπέστειλέ (c. FX). Β† (ε. λέγ.) ἐπερωτῆσαι (* ΑΕΓΧ). 10. Β*πρὸς αὐτ. († ΑΕΓΧ). AB: Δεῦρο εἰπόν (αὐτῷ) ' Ζωῷ (ε. Ζῶν) ζήση, παὶ ἔδειξέ μοι

6 Elifa hat lebendig gemacht. Und ber Rönig fragte das Weib, und fie erzählete es ihm. Da gab ihr der König einen Kämmerer und sprach: Schaffe ihr wieder alles, das ihr ift, dazu alles Einkommen bes Ackers, seit der Zeit sie das Land verslaffen hat bis bieber.

7 Und Elisa kam gen Damaskus. Da lag Ben Habab, ber König zu Syrien, krank, und man sagte es ihm an und sprach: Der

- 8 Mann Gottes ift hergefommen. *Da fprach ber Rönig zu Gasael: Nimm Gefchenke mit bir und gehe bem Mann Gottes entgegen, und frage ben herrn burch ihn und sprich: Ob ich von bieser Krankheit 9 möge genesen? * Hasael ging ihm entgegen,
- und nahm Geschenke mit sich und allerlei Guter zu Damaskus, vierzig Rameele Laft. Und da er kam, trat er vor ihn und sprach: Dein Sohn Ben Sabad, ber König zu Sprien, hat mich zu dir gesandt und läßt dir sagen: Kann ich auch von dieser Krank-

10 heit genefen? *Elifa fprach zu ihm: Behe bin und fage ihm: Du wirft genefen; aber ber Berr hat mir gezeiget, bag er bes Tobes

11 fterben wirb. Und ber Mann Gottes fahe ernft und ftellete fich ungeberdig, und weinete.

Da fprach Safael: Warum weinet mein Herr? Er fprach: Ich weiß, was Uebels bu ben Kindern Ifrael thun wirst: bu wirst ihre festen Städte mit Feuer verbrennen, und ihre junge Mannschaft mit dem Schwert erwürgen, und ihre jungen Kinder töbten, und ihre schwangeren Weiber zerhauen.

13 * Safael fprach: Was ift bein Anecht, ber Sund, bag er folch großes Ding thun follte? Elifa fprach: Der herr hat mir gezeiget,

14 bağ bu Ronig zu Sprien fein wirft. *Und er ging weg von Elifa und fam zu feinem herrn, ber fprach zu ihm: Bas fagt bir

> 6. U.L: fint ber Beit. 9. U.L: Rameelen. A.A: Rameelen:Laft.

geficht (fleif) ftaruauf ihn. B: b. er fich fcamte. vE: verlegen warb. dW: lange.

12. Beil ich w. ... &. gerfcmettern. dW.vE.A:

suscitavit Eliseus. Et interrogavit 6
rex mulierem, quae narravit ei. Dedit126.22,9 que ei rex eunuchum unum, dicens:
Restltue ei omnia quae sua sunt, et
universos reditus agrorum, a die qua
reliquit terram usque ad praesens.

19,6. Venit quoque Eliseus Damascum; 7
6,24. et Benadad rex Syriae aegrotabat,
nunciaveruntque ei, dicentes: Venit
vir Dei huc. Et ait rex ad Hazael: 8

^{1Rg.14,2.}Tolle tecum munera et vade in occursum viri Dei, et consule Dominum

1,2. per eum, dicens: Si evadere potero de infirmitate mea hac? Ivit igitur 9 Hazael in occursum éjus, habens secum munera et omnia bona Damasci, onera quadraginta camelorum. Cum4,21. que stetisset coram eo, ait: Filius

te, dicens: Si sanari potero de infirmitate mea hac? *Dixitque ei Eli-10 seus: Vade, dic ei: Sanaberis! porro

morietur. *Stetitque cum eo, et 11

(2,17. conturbatus est usque ad suffusionem

[2,18,40]; vultus; flevitque vir Dei.
3-0.11,85.

Cui Hazael ait: Quare dominus 12
meus fiet? At ille dixit: Quia scio
10,32, quae facturus sis filiis Israel mala:
18,7. civitates eorum munitas igne succendes, et juvenes eorum interficies

Pr.137,9 gladio, et parvulos eorum elides,
Am.1,1a et praegnantes divides. Dixitque 13

Hazzel: Quid enim sum servus tuus 15m. canis, ut faciam rem istam magnam 7 1mg. Et ait Eliseus: Ostendit mihi Domi-

recessisset ab Eliseo, venit ad dominum suum. Qui ait ei: Quid dixit

^{6. (}Bie 1 Ron. 22, 9.) B: Einfanfte. dW.vE: Ertrag. dW.vB.A: von b. Tage an.
7. dW.A: Ge ift ein M. ...?

^{7.} dW.A: Es in ein DR. ... ?

8. B.vE: ein Gefc, in beine Sand. B: von ihm.

9. Gutes. dW.vE: eine L. für 40 R. A: anf. B.

^{9.} Gutes. dW.vE: eine E. für 40 R. A: anf. dW.vE.A: Werbe ich v. b. Rr. gen. (fonnen)?

^{10. (}B: tonnteft gar mohl g. ?)
11. er f. ftarr auf ihn, bis baft er betreten warb, u. b. DR. G. w. B.dW.vE: b. DR. G. richtete f. Au-

^{12.} Beil ich w. ... R. zerschmettern. dW. vE.A: Boses. B: bas Uebel, bas ... B.dW. vE: Feftungen in Brand fteden. dW: auserlesene M. vE.A: Jüngs linge ... (Sänglinge). dW. vE.A: ihre Schw. aufsschneiben.

^{13.} B.dW.vE: mir bich gez. (als R.).

Έλισαιέ; Καὶ εἶπεν Εἶπέ μοι Ζωῆ ζήση.

15 Καὶ ἐγένετο τῆ ἐπαύριον, καὶ ἔλαβε τὸ
στρῶμα καὶ ἔβαψεν αὐτὸ ὕδατι καὶ ἐπέβαλεν
ἐπὶ τὸ πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε καὶ
ἐβασιλευσεν ᾿Αζαὴλ ἀντ' αὐτοῦ.

16 Εν έτει πέμπτω τοῦ Ἰωραμ νίοῦ ᾿Αγαὰβ βασιλέως Ίσραηλ έβασίλευσεν Ίωραμ νίος Ίωσαφατ βασιλεύς Ἰούδα. 17 Υίος τριάκοντα καλ δύο έτων ήν 'Ιωραμ' έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ όκτω έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμ. 18 Καὶ έπορεύθη εν όδφ βασιλέων Ίσραήλ, καθώς έποίησεν οίκος 'Αχαάβ, ότι θυγάτηρ 'Αχαάβ ήν αύτφ είς γυναϊκα· καὶ έποίησε τὸ πονηρὸν ένώπιον χυρίου. 19 Καλ ούκ ήθέλησε χύριος διαφθείραι τὸν Ἰούδαν, διὰ Δανίδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καθὰ εἶπεν αὐτῷ δοῦναι λύγνον καὶ τοὶς υίοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. 20 Εν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἡθέτησεν Ἐδώμ ὑποκάτωθεν χειρός Ἰούδα καὶ εβασίλευσεν εφ' εαυτόν βασιλέα. 21 Καὶ ἀνέβη Ἰωράμ εἰς Σιώρ, καὶ πάντα τὰ ἄρματα τὰ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέστη νυκτός, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδώμ κυκλούντα ἐπ' αὐτόν, καὶ τούς άρχοντας των άρμάτων, καλ έφυγεν ὁ λαὸς είς τα σκηνώματα αύτου. 22 Καὶ ήθέτησεν Βδώμ ύποκάτωθεν της γειρός Ιούδα έως της ήμέρας ταύτης. Τότε ήθέτησε Λεβνά έν τῷ καιρῷ 23 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωρὰμ dxelro. καὶ πάντα όσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγρασται έπλ βιβλίφ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 24 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωραμ μετά τών πατέρων αύτου, και έτάφη μετά τών πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ έβασίλευσεν 'Οχοζίας υίὸς αύτοῦ άντ' αύτοῦ.

25 'Εν έτει δωδεκάτφ τοῦ 'Ιωρὰμ νίοῦ 'Αχαὰβ βασιλέως 'Ισραὴλ έβασίλευσεν 'Οχοζίας νίὸς 'Ιωρὰμ βασιλέως 'Ιούδα. 26 Τίὸς εῖκοσι καὶ δύο έτῶν 'Οχοζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἐνιαυτὸν

חזיניאל שׁטַפֿיני פי דֹיִנָי, מִפֶּטְרָשׁ בֹּלְ-פָּנֵינ דִּיִּמְת דִּיִּמְלְּדְּ אָלִישָׁע דַּיִּפְּלָת בַּלִּ-פָּנֵינ דִיּמְלָּה אָלִישָׁע דַּיִּאמֶר אָמַר לִּי חָיָה תְּחִיֵה:

ליוֹרֱם וּבְשָׁנַת חֲמָשׁ בַלַה ישראל ייהושפט בלה יהריה ברשלשים ושתים שנה מלב רשמנה יָשָׂרָאֶל כַּאָשֶׁר עַשֹּׁוֹ בֵּית אַחָאָב כֵּי בַּת־אַחָאַב הַיְתַה־כּוֹ לאשה ויעש 19 הַרֶע בַּעִינֵי וְהוֹה: וַלְאֹ־אַבָה וְהוֹה לַהַשִּׁחִית אָת־יִהוּדָה לַמֵּעֵן דַּוָד עַבְהוּ פַאַשָּר אַמַר־כוֹ לָתַּת לוֹ נֵיר לִבְנֵיוּ כ כל־הימים: בימיו פשע אַדוֹם מתחת 21 וַיַּצַבָּר יוֹרֶם צֵּלִירָה וְכָל־הַרֶּבֶב עָמָוֹי יַלָה וַיַּכָּה אָת־אֵלוֹם ויהי-הוא כם כ הַפַּביב אַלִיוֹ וְאַתֹּ שַׂרֵי הַרַבב וַיּנס 22 הַעָם לְאָהָלֵיוֹ: וַיִּפְשַׁע אַדוֹם מַתּחת יַדיִהדָה עַד הַיִּוֹם הַוֶּה אָז תִּפְשַׁע 23 לבנה בעת ההיא: עשה פתובים על-ספר הברי הימים למלכי יורם ויישכב וַיִּקבֵר עִם־אָבֹתֵיו בִּעֵיר דָּוָד וַיִּמִלְהְ אַתַזָּיהוּ בְנַוֹּ תַּחָתִּיוּ:

בּשִׁשִּׁים שָׁלִּהְ אֲׁחַוֹּזְיֵהַנְּ בְּמִלְּכִוּ וְשִׁנְּהִ פּלְבּאַהָּמָּ מֵלֶלְ יְתִּנְּהִי בְּלְבְּעָׁ אֲׁחַזִּיִהִּ בּּלְבּאַהָּלָ מְלֵּבְ אֲׁחַזִּיִהִּנּ בּּלְבּאָּתִים בּּלְבּאָּתִיִּים בּּלְבּאָּתִ מְּלֵבְ אֲׁחַזִּיִהִּנּ בּּלְבּאָּתִים בּּלְבּאָּתִים בּּלְבּאָּתִים בּּלְבּאָּתִים בּּלְבּאָּתִים בּּלְבּאָּתִים בּּלְבּאָ וְשִׁנְּהִים בּּלְבּאָתִים בּאָשִׁבִּת בְּאָבּאָתִים בּאָשִׁבִּת בְּאָבּאָתִים בּאָשִׁבִּת בְּאָבּאָתִים בּאָשִׁבִּת בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָל בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָל בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָּים בּאָבּאָּאַנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָּים בּאָבּאָּאַם בּאָבּאָנִים בּאָבּאָּאָם בּאָבּאָּים בּאָבּאָנִים בּאָבּאָבּאָם בּאָבּאָּאָם בּאָבּאָבּאָם בּאָבאָּאָם בּאָבּאָבּאָם בּאָבּאָבּאָם בּאָבּאָם בּאָבּאָבּאָם בּאָבאָם בּאָבּאָבּאָם בּאָבּאָּאָם בּאָבּאָּאָם בּאָבּאָבאָם בּאָבּאָּאָם בּאָבּאָּאָם בּאָבּאָּים בּאָבּאָּאָם בּאָבּאָּים בּאָבּאָים בּאָבּאָּאִם בּאָבּאָּים בּאָבּאָּאָם בּאָּאָם בּאָּאָבּאָּאָם בּאָבּאָּים בּאָּבּאָּים בּאָּאָם בּאָבּאָּים בּאָבּאָּים בּאָבּאָם בּאָּאָם בּאָּבּאָּאִים בּאָבּאָבּאָּאִים בּאָבּאָּים בּאָבּאָּים בּאָּבּאָּים בּאָבּאָּאִים בּאָבּאָּים בּאָבּאָּים בּאָבּאָּים בּאָבּאָּים בּאָבּאָבּאָב בּאָבּאָּים בּאָּבּאָּים בּאָבּאָּים בּאָבּאָּים בּאָבּאָּים בּאָבּאָבּאָבּים בּאָבּאָבּאָב בּייבּאָבּאָב בּאָבּאָבּאָב בּאָבּאָב בּאָבּאָב בּאָבּיבּאָבּאָב בּייבּאָב בּאָבּיבּאָב בּייבּאָב בּאָבּיבּא בּייבּא בּאָבּיבּא בּייבּא בּאָבּיבּא בּייבּא בּיבּא בּייבּיבּא בּייבּא בּייבּא בּייבּא בּאָבּיבּא בּייבּא בּיבּיב בּאָבּיבּא בּייבּא בּיבּא בּייבּא בּייב בּיבּא בּיבּא בּיבּא בּיבּיבּא בּיבּא בּיבּא בּיבּא בּיבי

^{15.} A*B: μαχβὰρ (στρ. FX). AB * αὐτὸ († FX). A*B † (α. το.) ἐν τῶ (* FX). AB * αὐτὸ († FX). AB * βαθιὰν (c. FX). 16. B: τῶ Ἰωρ. νἱῷ Ϡ. βασιὰν Ἰσρ. καὶ Ἰωσαφὰν βασιὰν Ἰσὸα (c. [A] ΕΓΧ). 17. AB * Ἰωρ. († FX). 19. AB: καθώς (-ὰ FX). B: δῷν. αὐτῷ (αὐτῷ δῷν. αὐτῷ ΑΓΧ). 20. B: ἐβασίλευσαν (-εν ΑΕΓΧ). 21. AB: ἐγ. αὐτῷ ἀναστάντος (c. FX). B * νυπτος († AFX). AB: τὸν κυκλώσσαντα ... σκ. αὐτῷν (c. FX). 22. B: ὑποκάτω (c. AΕΓΧ, sed iid. * sq. τῆς). A*B: Λοβνὰ. 23. AB: τοῖς βασιλεῦνεν (τῶν β. FX). 24. AB † (p. Δ.) τῷ πατρὸς αὐτῷ (* FX). 25. AB: τῷ Ἰ. νἰῷ Λ. βασιλεῖ (c. FX). B*β. Ἰὐδα († AFX).

ענ"א יורם .16. שטים כ' .17. י

Elifa? Er sprach: Er saget mir: Du wirft 15 genesen. *Des andern Tags aber nahm er den Kolter und tunkete ihn in Wasser, und breitete ihn über sich her; da ftarb er. Und Hasael ward König an seine Statt.

3m funften Jahr Jorams, bes Cohns Ababs, bes Königs Ifraels, warb Joram, ber Cohn Josaphate, Konig in Juba. 17 * 3mei und breißig Jahre alt war er, ba er Ronig marb, nnb regierte acht Jahre 18 gu Berufalem, * und manbelte auf bem Wege ber Ronige Ifraels, wie bas Saus Abab that; benn Ababs Tochter war fein Beib, und er that, bas bem Berrn übel 19 geffel. *Aber ber Berr wollte Juba nicht perberben um feines Anechts Davids wil-Ien, wie er ihm gerebet hatte, ihm ju geben eine Leuchte unter feinen Rinbern immer-20 bar. Bu feiner Beit fielen bie Ebomiter ab von Juba und machten einen Ronig 21 über fic. * Doun Joram war burch Bair

21 über fic. Donn Joram war durch Bair gezogen, und alle Wagen mit ihm, und hatte fich bes Nachts aufgemacht und die Edomiter geschlagen, die um ihn her waren, dazu die Oberften über die Wagen, daß 22 das Bolf flohe in seine hütten. Darum

fielen die Edomiter ab von Juda bis auf biefen Aag. Auch fiel zur selben Zeit ab 23 Libna. Bas aber mehr von Joram zu fagen ift und alles mas er gethon hat

au fagen ift, und alles, was er gethan hat, flehe, bas ift geschrieben in ber Chronica 24 ber Könige Juba. Und Joram entschlief mit seinen Bätern, und ward begraben mit feinen Bätern in ber Stadt Davids, und

feinen Wätern in ber Stadt Davids, und Ahasja, fein Sohn, ward König an seine Statt.

25 Im zwölften Jahr Jorams, bes Sohns Ahabs, bes Königs Ifraels, ward Ahasja, 26 ber Sohn Jorams, König in Juba. "Zwei und zwanzig Jahre alt war Ahasja, ba er König ward, und regierte ein Jahr zu

19. U.L: ein Licht.

adde (eine T. A.) 3nm B. 19. Bgl. 1 Kön. 11, 36. 15, 4. tibi Eliseus? At ille respondit: Dixit mihi: Recipies sanitatem. ** Camque 15 venisset dies altera, tulit stragulum et infudit aquam et expandit super faciem ejus; quo mortuo regnavit Hazael pro eo.

Anno quinto Joram filii Achab 16 regis Israel et Josaphat regis Juda regnavit Joram filius Josaphat rex 2Ch. Juda. * Triginta duorum annorum 17 erat, cum regnare coepisset, et octo 2Ch.21,6.annis regnavit in Jerusalem. *Am- 18 bulavitque in viis regum Israel, sicut 18. ambulaverat domus Achab; filia enim Achab erat uxer ejus, et fecit quod malum est in conspectu Domini. 2Ch. 21,7. Noluit autem Dominus disperdere 19 Judam, propter David servum suum, 18g. sicut promiserat ei, ut daret illi lu-7,18.16; In diebus ejus recessit Edom, ne 20 3,9. esset sub Juda, et constituit sibi reomnes curras cum eo, et surrexit nocte percussitque Idamaeos, qui eum circumdederant, et principes curruum; populus autem fugit in ta-2Ch. bernacula sua. Recessit ergo Edom, 22 ne esset sub Juda, usque ad diem hanc. Tunc recessit et Lobna in tempore illo. * Reliqua autem 23 sermonum Joram et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Juda? * Et 24 2Ch. 21,18es. dormivit Joram cum patribus suis, sepultusque est cum eis in civitate David, et regnavit Ochozias filius ejus 22,1ss. pro eo.

Anno duodecimo Joram filii Achab 25 regis Israel regnavit Ochozias filius 2Ch.22,2. Joram regis Judae. *Viginti duorum 26 annorum erat Ochozias, cum regnare coepisset, et uno anno regnavit in

25. Al.: Achazias (eti. sqq.).

20. B.vB: in f. Tagen. vB: v. b. herricaft 3. A: baß f. nicht unter 3. waren. B: n. mehr u. b. Gewalt 3. waren. dW.vE.A: festen.

21. Da jog 3. gen 8. ... u. machte f. auf ... folng ... aber bas B. dW.vK.A: bie ihn umringt hatten, B: fich zu ihm gewendet

B: fich zu ihm gewendet. 22. Doch. B.A: Alfo. dW: Unb fo.

^{14.} fugre wie. (B: tonnieft gar wohl g.)
15. die Decte ... über fein Gestcht. dW: nahm [Bafael]. dW.vE: bas Fliegennes. A: ein Bettinch. B.dW.vE: baß er ftarb. (A: u. ba er gest. war.)
18. dW: in bem B. A: ben Begen, B.dW.vE: er

ένα έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμ καὶ δνομα τής μητρός αὐτοῦ Γοθολία θυγάτης Άμβρὶ βασιλέως Ἰσραήλ. 27 Καὶ ἐπορεύθη ἐν όδῷ οίκου Άγαάβ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρον ενώπιον κυρίου καθώς ο οίκος Αγαάβ. οτι γαμβρός οίκου 'Αγαάβ έστίν. 28 Καλ έπορεύθη ''Οχοζίας' μετά Ίωράμ υίοῦ 'Αχαάβ είς πόλεμον μετά 'Αζαήλ βασιλέως Συρίας είς 'Ραμώθ Γαλαάδ, καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ἰωράμ. 29 Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰωράμ τοῦ ἐατρευθήναι ἐν Ἰεζραὴλ ἀπὸ τῶν πληγών ών επάταξαν αύτον εν Ραμώθ, εν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ 'Αζαήλ βασιλέως Συρίας καὶ 'Ογοζίας υίὸς 'Ιωράμ βασιλεύς Ιούδα κατέβη τοῦ ίδεῖν τὸν Ίωρὰμ υίὸν 'Αχαάβ ἐν 'Ιεζραήλ, ὅτι ἡρὸώστει αὐτός.

ΕΧ. Καὶ Βλισαιε ὁ προφήτης εκάλεσεν ένα των νίων των προφητών και είπεν αὐτῷ. Ζώσαι την όσφύν σου και λάβε τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου τούτου ἐν τῆ γειρί σου, καὶ πορεύθητι είς 'Ραμώθ Γαλαάδ. 2 Καλ είζελεύση έκεζ και όψει έκει Ίηου υίον Ίωσαφαν υίου Ναμεσσί, καὶ είζελεύση καὶ άναστήσεις αὐτὸν ειεξάξεις του κάθελφων αὐτοῦ, καὶ εἰςάξεις αύτὸν εἰς τὸ ταμιεῖον ἐκ ταμιείου, 8 καὶ λήψη τὸν φακὸν τοῦ έλαίου καὶ ἐπιγεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλήν αύτου, και έρεις Τάδε λέγει κύριος Κέγρικά σε βασιλέα έπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀνοίξεις την θύραν και φεύξη, και ούχ ύπομενείς. 4 Καλ έπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης είς Ραμώθ Γαλαάδ, 5 και είςηλθε, και ίδου οί άρχοντες της δυνάμεως έκάθηντο, καὶ εἶπε · Αόγος μοι πρός σε, ὁ άρχων. Καὶ είπεν Ίηού · Πρός τίνα έχ πάντων ήμων; Καὶ είπε· Πρὸς σέ, ὁ ἄρχων. 6 Καὶ ἀνέστη καὶ εἰςηλθεν είς τὸν οίχον, καὶ ἐπέχεε τὸ έλαιον હેલો જોય મકφαλήν αύτοῦ καો શીલદય αύτῷ. Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ · Κέγρικά σε είς βασιλέα έπὶ λαὸν χυρίου έπὶ τὸν Ίσοαήλ· 7 καλ έξολοθρεύσεις τὸν οἶχον 27. Β * δτι - ἐστίν († ΑΕΓΧ; ΑΕΧ: γαμ. γὰο).
28. ΑΒ * Όχ. ... (pro Συο.) ἀλλοφόλων (c. FX). Β (σι. infra) 'Ρεμμώθ (c. ΑΧ).
29. Β * βασ. 'Ι. († ΑΕΓΧ).
1. ΑΒ: δεῦφο (ποο. ΓΧ).
2. Β (στί. infra): 'Ιὰ (c. ΑΕΧ).
ΑΒ: ταμεῖον ἐν (τῶ) ταμείω (c. ΓΧ).
3. ΑΒ: εἰπόν (ἐρ. ΓΧ).
ΑΒ: δμενεῖς. פֿיـִדִּלְפִּ צַּיִּאֵי לְלִאָּוִע אָתִּ-וִנְּלֵם פַּלְבּאַׁנְאָב בִּיֹזְנַבּאַלְ לַלְאָוַע אָתִּ-וִנְּלֵם פַּלְצִּ יִשִּיּנְיִּ יִדְּבַּ פַּנִיפְּנִם, אָתּ-וֹזִישִּילְ מַלְּצָר יִשִּיּנִים בְּלֵבְ מִלְבַּפַּנִם אַמָּר יַפְּשִי אַבּמִּים פָּלָבְ מּלְבַּפַּנִם יִּאָפָר יַבְּפִי אַבּמִּים אָתִּ-וִנְּלֵם מִּלְבָּת יִּנְים בַּפָּלָב לְיִשִּׁרָבּמִּ בִּיֹזְנְמֵּאַלְ בַּלְבָּת יִּנְלְב בְּנְצָב וַנִּפִּנִּ אָבַמָּם אָתַבּוּנְבׁם בּּלֵב בַּבֹּת בּיִבּלוּשׁ בִּנִי אַטְאָב כַּי וַיִּבְּם בּּלֵב בַּבְּתַבְּי יִבְּנָּה בָּלָבְע בַּינִי אַטְאָב כַּי וַיִּבְּם בּּלֵב בַּבְּרַבְּי יִבְּנָה בָּבָּרָב בַּינִי אַטְאָב כַּי וַשְּׁלֵב מִּבְּנְלְיִב בַּלָּבָב בַּנִבּי אַטְאָב בַּינּי בַּיּנְבַּי מַבְּער בַּבָּלָב בַּרָב בָּנִבְּע בַּינִר אַטְאָב וַיִּבָּם יִּמְּב בְּנָבְר בָּבָּרָב בַּיר אַטְאָב וְיִמָּם אָפֵּרְ אַבַּער בָּלֵבְר בְּבָּלָב בִּירִנּים בְּיִבְּים וְמָּבְּים וְמֵּבּם אַבּיבּיל יִשְּׁלֵּל בּיּבְּרָב בָּרָב בָּרְבָּבְיל בִּיבְּבְּיב וְּשִּלֵם וְמָּבְּים וְמֵּבּם אַבִּיבּי בִּיבּר בִּירִר בָּבְּר בִּירִבּים וְמַבּים וְמַבּים אַבִּיבּי בְּיבִּר בִּירִר בְּבִּרְנִי בְּיִבְּיב בְּעַבְּילִי בְּבִּיבְייִים בְּבִּיבְּיי בִּיבְּבְּיב בְּבָּרָב בְּיבִּיבְיי בִּבְּיבְּיי בִּבְּבָּיב וְּבִּבְּיבִּי בְּבִּיבְּיי בִּיבְּיבְּיב בְּעַבְּיבְי בִּבְּיבְּיב בְּעִבְּיבְי בִּבְּבְּבִּי בְּבִּיבְּיִי בְּבִּבְּרִי בְּבִּבְיבִּי בְּבִּיבְּיִי בְּבִּיבְּיִי בְּבִּבְיבִּי בְּיִבְּבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיִי בְּבִּבְיבִּי בְּבִּבְיבִּי בְּבִּבְיבִּי בְּבִּבְיבִּי בְּבִּבְּיבְיבְּיבְיבִיי בְּבִּיבְּיבְ בִּבְּרָבְיבִּי בְּבִּבְיבִּי בְּבִּבְיבִּי בְּבִּיבְיבְיבִּיבְיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּבְּבְיבִּיבְייִים בְּבִּבּיבְיבְיבְּיבְיבְּיבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְיבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְיבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְיבְּבְיבְיבְיבְיבְּבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְיבְּבְיבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְיבְיבְּיבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְּיבְיבְּבְיבְּבְּבְּבְיבְּיבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְיבְבְּבְיבְּבְיבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְּבְּיבְיבְּבְבְּבְבְּבָּבְי

ג ישוֹנִי אֶלְבֹימִּלְאֵלְ: וֹנְפִּהִּנְיִׁשׁ אַּעַבְּבֹּיִּעַ
יִמְּלָאָמֶר מְמַּטִּימִּרְ וֹנְפִּהִּנְיִּשׁ אַעַבַּבֹּיּעַ
זֹמִּלְאָמֶר מִהְּשֹׁמֵר וֹנִיצִּלְ נַמֵּלְנַ אֵלְבֹּיַּעַ
סֵפֹּבְּּנִנּ וֹנִּאָמֶר אַלִּנְעַ נַּמְּמֶל אַלִּבְּיִּעָ אַלְבַּנִּיּ אַבְּיִּעִי יִנִּיְצָּעַ נַמְּלְנַ אַמְרַ וְנִיצָּעַ נַּמְּעָר וֹנִיצִּעַ נַּמְּמָר וֹנִיצָּעַ נַמְּעָר וֹנִיצָּעַ נַּמְּעַנִּי וֹנִיצִּעַ וֹנִיצִּעַ נַּמְּעַר וֹנִיצִּעַ שִּׁמֵר וַנִּצְּעַר: וֹנִיבָּעַ נַּמְּעַר וַנִּצְּעַר וֹנִיצְּעַ נַבְּעַבְּי וֹנִיצִּעַ שִּׁכֵּר נַפְּעַר נַנִּפְּבְי וֹנְיִשְׁעַ נַּבְּנִיעַ נְּעָבְּי וֹנִיבְּעַע וֹנְסִּעְּי וְעַבְּעַר: וֹנִיבְּעַ עַּבְּיִבְּי וְנִיבְּעַב וֹנִינְּעַ וְנִבְּעַבוּ וְלָּבְּי וְנִבְּעַבְּי וְלָּאַב וְנִיבְּעַע וְנִסְּעַבְ וְנִיבְּעָב וְנִינְעַ וְנִבְּעַבוּ וְלָבְּעַ וִּנְנִישְׁעַ בַּנְּבְיוֹנִי וְנִבְּעַבוּ וְלָבְּי וְעַבְּעַ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְלָבְעַ וִּבְּעַבוּ וְלָבְעַ וְעַבְּי וְנִבְּעַבוּ וְלָבְּי וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעַבוּ וְנִבְּעְבוּ וְנִבְּעִים וְנִבְּעִבְּי וְנִבְּעִים וְנִּבְּעִי וְנִבְּעְבוּ וְנִבְּעִי וְנִבְּעִבְּיוֹ עַבְּבִּיוֹ שְׁעְבִּי וְנִבְּיוֹ עַבְּבוּ וְנִבְּעִי וְנִבְּעִבוּ וְנִבְּעִי וְנִבְּעִים וְיִּשְּעִבוּ וְנִבְּעִים וְנִישְׁעָּבוּ וְנִבְּעִי וְנְבְּעִים וְיִּשְּעִם וְּנִבְּיוֹ עִבְּבִּיוֹ עִבְּנִייִי וְנְבְּעִים וְיִּשְּעָבוּ וְנְבְּבִּי עִּשְׁעָבוּ וְבִּבְּיִי עִבְּיוֹ עְבְּבִּיוּ עַבְּבִיוּ עִבְּיוֹ וְבְּבִּיוּ עַבְּיוּ וְבְּבִּיוּ עִבְּיוּ בְּבִּיוּ וְבִּבְּיוֹי וְבִּיְבִּיוּ עִּבְּיוּ בְּבְּיוּ בְּעִים וְיִּשְׁבִּיוּ וְנִבְּעִים וְיִבְּעִים וְיִּשְׁעִּים וְנִישְׁיִּבְּיוּ בְּבִּיים וְיִּבְּעִים וְנִישְׁיִי וְבִּבּעוּיוּ עִבְּבְּיוּ בְּבְּיוּ בְּבִּיי בְּיִבְּייִי וְיִבְּבְיוּ עְבְּיוּי וְבְּבְּיי וְיִבְּבְיוּ וְבְּבְּיוּ בְּיוֹבְייוֹ בְּבְּיוּבְיוּ וְבְּבְּיוּ וְבְּבְּיוֹי וְבְּבְּיוּ בְּבְּיוּ בְּבְּבְיוּ בְּבְּיִיבְּיִי וְבְּבְּבְיוּבְיוּבְיוּ בְּבְּיבְיוּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיוּבְּיִייְיְיּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּיוּ וְבְּבְּבְיוּ בְּבְּבְיוּ בְּבְ

^{27.} B: ein Schw. bes G. vK: ber Lochtermann. dW.A: verfchmagert mit bem G.

^{28.} dW.A: u.b. S. verwundeten. 29. dW.vE: v. d. Bunden (womit ihn b. S. verwonndet). B.dW.vE.A: zu befuchen ... war tr.

Bernfalem. Seine Mutter bieg Athalia, eine Tochter Amri, ber Ronigs Ifraels. 27 * Und manbelte auf bem Bege bes Baufes Ababs, und that, bas bem Berrn übel gefiel, wie bas Saus Ahab, benn er war 28 Schwager im Saufe Ahab. "Und er gog mit Joram, bem Sohn Ababs, in Streit wiber Bafael, ben Ronig ju Sprien, gen Ramoth in Gileab; aber bie Sprer folu-29 gen Joram. * Da febrete Joram, ber Ronig, um, bag er fich beilen liege ju Jefreel von ben Schlägen, bie ibm bie Sprer gefcblagen hatten ju Rama, ba er mit Bafael, bem Ronige ju Sprien, ftritt. Unb Abasja, ber Cobn Jorams, ber Ronig Juda, fam binab zu befeben Joram, ben Sohn Ababs, ju Jefreel; benn er lag frant.

IX. Glifa aber, ber Brobbet, rief ber Bropheten Rinber eins und fprach ju ibm: Burte beine Lenben und nimm biefen Del= frug mit bir, und gebe bin gen Ramoth 2 in Gileab. "Und wenn bu babin fommft, wirft bu bafelbft feben Jehu, ben Sohn Josaphats, bes Cobnes Rimff. Und gebe binein und beiße ibn auffteben unter feinen Brubern, und fubre ihn in bie innerfte 3 Rammer, "und nimm ben Delfrug, und foutte es auf fein Baupt und fprich: Go fagt ber Berr: 3ch habe bich jum Ronige über Ifrael gefalbet. Und follft die Thur aufthun und flieben, und nicht verzieben. 4 "Und ber Jungling bes Propheten, ber Rnabe, ging bin gen Ramoth in Bileab. 5 " Und ba er hinein fam, flebe, ba fagen bie Bauptleute bes Beers. Und er fprach: 3d habe bir, Sauptmann, mas zu fagen. Jehu fprach: Welchem unter uns allen? 6 Er fprach: Dir, Sauptmann. * Da ftanb er auf und ging binein. Er aber ichuttete bas Del auf fein Saupt und fprach gu ibm: So fagt ber Berr, ber Bott Ifraels: 36 habe bich jum Ronige gefalbet über 7 bes Berrn Bolf Ifrael. "Und bu follft

1. U.L. Rinber einem. 5. A.A. etwas ju fagen.

v.15.11.1 Jerusalem; nomen matris ejus Athalia 18. filia Amri regis Israel. *Et ambu-27 .v.18. lavit in viis domus Achab, et fecit quod malum est coram Domino, sicut domus Achab; gener enim domus ram filio Achab ad praeliandum con-18,15.8; tra Hazael regem Syriae in Ramoth Galaad, et vulneraverunt Syri Joram. 2Ch.22,6.# Qui reversus est, ut curaretur in 29 186.21.1. Jezrael, quia vulneraverant eum Syri in Ramoth praeliantem contra Hazael regem Syriae. Porro Ochozias filius Joram rex Juda descendit invisere Joram filium Achab in Jearael, quia aegrotabat ibi.

Eliseus autem Prophetes voca- IX. vit unum de filiis Prophetarum et ait illi: Accinge lumbos tuos et tolle lenticulam olei hanc in manu tua, et vade in Ramoth Galaad. * Cumque 2 veneris illuc, videbis Jehu filium Josaphat filii Namsi; et ingressus suscitabis eum de medio fratrum suorum et introduces in interius cubiculum. tenensque lenticulam olei fundes 3 super caput ejus, et dices: Haec dicit 1Rg. super caput ejus, et dices: Haec dicit 19,16., Dominus: Unxi te regem super Israel. Aperiesque ostium et fugies, et non ibi subsistes. * Abiit ergo adolescens 4 puer Prophetae in Ramoth Galaad, et ingressus est illuc. Ecce autem 5 principes exercitus sedebant, et ait: Verbum mihi ad te, o princeps! Dixitque Jehu: Ad quem ex omnibus nobis? At ille dixit: Ad te, o princeps! *Et surrexit et ingressus est cubiculum; at ille fudit oleum super caput ejus et ait: Haec dicit Dominus Deus Israel: Unxi te regem super populum 2Ch.22.7. Domini Israel. * Et percuties domum 7

^{1.} biefe Delflafche. A: Delflafchlein.

^{2.} B.dW.vE: fiebe (bid um) ba(felbft) nach 3. ... laß ihn aufft. (aus ber Mitte f. Br.). dW: von R.

^{3.} dW.vE: giefe fie ... 36 falbe bich. B: nicht ware

^{29.} Al.: Rama.

ten. dW: barre n. vE: verweile.

^{4. 3}fingl., ber Prophetentnabe. dW: Proph.s Knappe. vE.A: Knecht (Diener) bes Pr.

^{5.} B.dW.A: ein Wort an bic.

^{6.} Bolt, fber 3.

'Αγαὰβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προςώπου μου, καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἴματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν καὶ τὰ αἴματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ χειρὸς 'Ἰεζάβελ ⁸ καὶ ἐκ χειρὸς οἴου τοῦ ἀκου 'Αγαάβ, καὶ ἐξολοθρεύσεις τῷ 'Αγαὰβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν 'Ἰσραήλ. ⁹ Καὶ ἀώσω τὸν οἶκον 'Αγαὰβ ὡς τὸν οἶκον 'Ἰεροβοὰμ υἰοῦ Ναβὰτ καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασὰ υἰοῦ 'Αχιά · ¹⁰ καὶ τὴν 'Ἰεζάβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν μερίδι τοῦ ἀγροῦ Ἰεζραήλ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων. Κωὶ ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἄψυγεν.

11 Καὶ Ἰηοὸ έξηλθε πρὸς τοὺς παίδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ είπον αὐτοῦ Εἰρήνη; τί ότι εἰςῆλθεν ὁ ἐπίληπτος οδτος πρός σε; Καὶ είπε πρὸς αὐτούς 'Τμεῖς οίδατε τὸν ανδρα και την άδολεσγίαν αύτου. 12 Καί είπον ' Αδικον : ἀπάγγειλον δή ήμα. Καὶ είπεν ''Ιηού πρός αὐτούς' · Ούτω καὶ ούτω έλάλησε πρός με λέγων καὶ εἶπε· Τάδε λέγει κύριος · Κέχρικά σε είς βασιλέα έπὶ Ίσραήλ. 13 Καὶ 'ἀκούσαντες' έσπευσαν καὶ έλαβεν έκαστος τὸ ίμάτιον αὐτοῦ, καὶ έθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γαρὲμ τῶν ἀναβάθμων, καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνη καὶ είσαν Βεβασίλευκεν Ἰηού. 14 Καὶ συνεστράφη Ἰηοὺ νίὸς 'Ιωσαφατ νίου Ναμεσεί έπι Ίροαμ· και Ιωράμ ἐφύλασσεν ἐν Ῥαμὸθ Γαλαὰδ αὐτὸς καὶ πᾶς Ἰσραηλ ἀπὸ προςώπου Αζαηλ βασιléms Suglas, 15 nal enécrosuer lopau o βασιλεύς ἰατρευθήναι έν Ἰεζραήλ ἀπὸ τῶν πληγών ων επάταξαν αὐτὸν οι Σύροι έν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ Άζαὴλ βασιλέως Συρίας. Καὶ είπεν Ἰηού · Εἰ έχετε ύμεῖς την ψυχην ύμων μετ' έμου, μη έξερχέσθω διασωζόμενος έκ της πόλεως του πορευθήναι καὶ ἀπαγγεϊλαι έν Ἰεζοαήλ. 16 Καλ κατέβη Ἰηου καλ έπορεύθη είς Ίεζραήλ, διότι Ἰωράμ έθεραπεύετο

וֹיִפִּשׁׁם בַּשִּׁלֶּת וֹיִנְס: הַבְּלְבָּים בַּחַלֶּל יִזְרְבֶּאַל וְאָין לְבֵּר בְּבִּית יִרְבֹּאֵם בּּרַבְּית אַיִּלְכֹּל יִאָּכְלְּי בּבִּית יִרְבֹּאֵם בּּרַבְּית אַת-בּּית בּּגֹּשֵׁא בּבִית יִרְבֹּאֵם בּּרַבְּית אַת-בּית אַחָּאָר בּבִית יִרְבַּאַם בּּלְבַּית אַחָּאָר וְנִצְּבָּית וֹאָוֹנְּב אַחְאָר וְּאָבָר בְּלִבּית אַחְאָר וְנִבְּרַכִּּי אַחְאָר וְּנִבְּרַבִּי וְנִפְּלִבּית אַחְאָר וְהַבָּרַנּי אַחְאָר וְנִבְּרָבּ וְנִפְּלִבּיִי וְנִבְּרַבָּי

בנ"א רוצ' בסגול .10. v. 15. 'p

σαν ... Εἰ ἔστι ψυχὴ ὑμ. ... μὴ ἐξελθένω διαπεφευγώς (c. FX). Β: ἐκ τῆς πολ. διαπ. (c. AFX). 16. AB: Κ. ἔππευσε (s. ἔσπευσε) κ. ἐποφεύθη Τό, καὶ κατέβη εἰς Ἰ. ὅτι Ἰ. βασιλεὺς Ἰσφαὴλ (c. FX).

^{8.} B + (p. τῶ) οἴνω (*FX; AEX: τἔ οἴνδ). 9. A + (a. ἀχ. et Ἱεο.) τδ. 10. AB + (p. ἐν) τῷ ... * τδ ἀγοῷ... ἀν ἔστιν (c. FX). 11. B: εἶνων (-ον AFX). AB: αὐτοῖς (πο. αὐτός FX). 12. AEFX * π. εἶνπε. 13. AFX: ἔἰαβον. AEX: ἐκὶ γὰφ ἔνα τῶν ἀναβ. ἐκάθη(ν)το. AB: Ἐβωσίλενσεν (c. FX). 14. ABτ πρὸς (ἐπὶ FX). Α²Β + (a. ἐφ.) αὐτὸς (*FX). B*(sq.) αὐτὸς († AEFX).

bas Baus Abab, beines Berrn, fclagen, baß ich bas Blut ber Propheten, meiner Rnechte, und bas Blut aller Anechte bes 8 herru rache von ber hand Ifebels, "bag bas gange haus Ahab umfomme. Und ich will von Abab ausrotten ben, ber an bie Wand piffet, und ben Berichloffenen 9 und Berlaffenen in Ifrael. *Und will bas Baus Abab machen wie bas Baus Berobeams, bes Sohns Rebats, und wie bas 10 Baus Baefa, bes Cobns Abia. *Und Die Bunde follen Ifebel freffen auf bem Ader zu Jefreel, und foll fie niemand begraben. Und er that die Thur auf und flob. Und ba Jehu beraus ging zu ben Knechten feines Berrn, fprach man ju ihm: Stehets mobl? Warum ift biefer Rafenbe ju bir getommen? Er fprach ju ihnen: 36r fennet boch ben Mann wohl und was 12 er faget. * Sie fprachen: Das ift nicht mabr; fage es une aber an. Er fprach: So und fo hat er mit mir gerebet und gefagt: Go fpricht ber Berr: 3ch habe bich 13 jum Ronige über Ifrael gefalbet. * Da eileten fie, und nahm ein jeglicher fein Rleib und legte es unter ihn auf die boben Stufen, und bliefen mit ber Bofaune und 14 fprachen: Jehu ift Konig geworben! * Also machte Jehu, ber Sohn Josaphats, bes Sohnes Rimft, einen Bund wiber Joram. Joram aber lag vor Ramoth in Gileab mit bem gangen Ifrael wiber Bafael, ben Ro-15 nig ju Sprien. * Joram aber, ber Ronig, war wieber getommen, bag er fich beilen ließe zu Jefreel von ben Schlägen, die ibm bie Sprer geschlagen hatten, ba er ftritte mit Safael, bem Ronige zu Sprien. Unb Jehu fprach: Ifte euer Bemuth, fo foll niemand entrinnen aus ber Stadt, bag er 16 hingehe und anfage zu Jefreel. * Und er ließ fich führen und jog gen Jefreel, benn Joram lag bafelbft; fo mar Ahasja, ber

omnem domum Achab, et interficiam 1Ra.21,21 de Achab mingentem ad parietem et 14.26. clausum et novissimum in Israel. 1Rg: * Et dabo domum Achab, sicut do-18g.16.8.mum Jeroboam filii Nabat et sicut domum Baasa filii Ahia; * Jezabel 10 v.37. quoque comedent canes in agro Jez-21,23. rael, nec erit qui sepeliat eam. Aperuitque ostium et fugit. Jehu autem egressus est ad servos 11 s.e. domini sui; qui dixerunt ei: Rectene Jer. 29, 36 sunt omnia? quid venit insanus iste ad te? Qui ait eis: Nostis hominem et quid locutus sit. At illi respon- 12 (15m. derunt: Falsum est, sed magis narra nobis. Qui ait eis: Haec et haec locutus est mihi et ait: Haec dicit Dominus: Unxi te regem super Israel. * Festinaverunt itaque et unusquis-13 Mt.21,74 que tollens palhum suum posuerunt sub pedibus ejus in similitudinem tribunalis, et cecinerunt tuba atque dixerunt: Regnavit Jehu. ' Conjuravit 14 ergo Jehu filius Josaphat filii Namsi contra Joram. Porro Joram obsederat 8,28, Ramoth Galaad ipse et omnis Israel contra Hazael regem Syriae, et re- 15 versus fuerat, ut curaretur in Jezrael propter vulnera, quia percusserant eum Syri praeliantem contra Hazael regem Syriae. Dixitque Jehu: Si placet vobis, nemo egrediatur profugus de civitate, ne vadat et nuntiet in Jezrael. * Et ascendit et profectus 16 est in Jezrael; Joram enim aegrotabat

18g. Achab domini tui, ut ulciscar sangui-

Dt.:32,48 et sanguinem omnium servorum Do-

mini de manu Jezabel. *Perdamque 8

7. m. Ru. b. Pr. vE: benn ich will rachen. A: fo w. ich. (dW. fchl. n. ... rachen?)

8. B.dW.vE: Unb ... foll (untergehen). Bgl. 1 Ron. 14, 10. — 10. A: es f. R. fein ber f. begrabe.

11. dW: Ift es heil? vE: Bar es etwas Gutes? A: Ift Alles richtig? B: Unfinnige. A: Bahnwigige. R.dW.vE: f. (ja) b. M. n. f. Rebe. A: w. er gessprochen.

12. uns au. B: falfc. A: bu vielmehr f. es uus. 13. bie St. (dW: blogen St.) vE: Mantel ... oben

auf. B: höchte Stufe. dW.vE: fliegen in bie (Erom=

mete) ... ift König!
14. B.dW: Unb. B: eine Jusammenschwörung.
dW.vE.A: verschwor sich. B: hatte R. in G. bewahret ... vor S. vE: belagerte in R. ... S.

15. Er war aber juructgegangen (8, 29). B: Wenn bas ener Sinn ift. dW.vE.A: es ener Wille. B: fo laft ... gehen ber ba entrinne.

16. Und Jehn fat auf n. jog. B: Da feste fich 3. auf. vE: feste f. ju Bagen.

έν Ἰεζοαήλ· καὶ Ὀχοζίας βασιλεύς Ἰούδα κατέβη ἰδεῖν τὸν Ἰωράμ.

17 Και δ σποπός είστήκει έπι πύργου εν Ίεζραήλ καὶ εἶδε τὸν κονιορτὸν Ἰηοὺ ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτόν, καὶ εἶπεν "Όχλον ἐγὰ ὁρῶ. Καὶ είπεν Ίωράμ. Λάβετε έπιβάτην εππου καὶ ἀποστείλατε είς απάντησιν αύτων, και είπατω · Εί ελοήνη; 18 Καλ επορεύθη επιβάτης τοῦ εππου είς ἀπάντησιν αὐτοῦ καὶ εἶπε· Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς · Εί είρηνη; Καί είπεν Ίηού · Τί σοι καί είρήση; επίστρεφε είς τὰ όπίσω μου. Καὶ απήγγειλεν ο σκοπός, λέγων ΤΗλθεν ο άγγελος έως αὐτών καὶ οὐκ ἀνέστρεψε. 19 Καὶ απέστειλεν ἐπιβάτην ἴππου δεύτερον, καὶ ήλθεν έως αὐτών καὶ είπεν. Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς · Εί εξρήνη; Καὶ είπεν Ἰηού · Τί σοι καί είρήνη; επιστρέφου είς τὰ οπίσω μου. 20 Και απήγγειλεν ο σκοπός, λέγων Ηλθε και ούτος έως αύτων και ούκ ανέστρεψε και ή άγωγη ώς άγωγη Ίηου νίου Ναμεσσί, διότι έν παραλλαγή ήγεν.

21 Καὶ είπεν Ἰωράμ. Ζεύξατε άρματα, καὶ έζευξαν. Καὶ έξηλθεν Ίωραμ βασιλεύς Ίσραηλ καὶ 'Οχοζίας βασιλεύς Ιούδα άνηρ έν τῷ ἄρματι αύτου, και έξηλθον είς απάντησιν Ιηού, και εύρον αὐτὸν έν τη μερίδι Ναβούθ τοῦ 'Ιεζραηλίτου. 22 Καὶ έγένετο ώς είδεν 'Ιωράμ τὸν Ἰηού, καὶ είπεν Εἰ εἰρήνη, Ἰηού; Καὶ είπεν Τηού • Τί σοι και είρηνη; αι πορνείαι 'Ιεζάβελ τῆς μητρός σου καὶ τὰ φάρμακα αυτής τὰ πολλά. 28 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωράμ τας χείφας αύτου του φυγείν, και είπε πρός 'Οχοζίαν · Δόλος, 'Οχοζία. 24 Καὶ Ίηου ἐπλήρωσε τας γείρας αύτου εν τῷ τόξω, καὶ επάταξε τὸν Ἰωρὰμ ἀνὰ μέσον τῶν βραχιόνων αύτοῦ, καὶ ἔξηλθε τὸ βέλος διὰ της καρδίας αύτου, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. 25 Καί είπεν 'Ιηού' πρός Βαδεκάρ τον τριστά-την αυτού · Αρον και όλφον αυτόν έν τῆ

16. Β: ἐν τῷ Ἰ. ΑΒΕΧ † (p. Ἰεξ.) ἀπὸ τῶν τοξευμάτων ὧν κατετόξευσαν αὐτὸν οἱ Ἰραμὶν ἐν τῷ Γαμμάθ ἐν τῷ πολέμω μετὰ Ἰζαὴλ βασιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴς δυνάμεως (ἐκοιμήθη ἐκεῖ) (*F). 17. ΑΒ: ἀνέβη ἐκὶ τὸν πύργον ... Κονιοςτὸν ἐγὼ βλέπω ... Δάβε ... * ἔππε ... ἀπόστειλον ἔμποροσθεν αὐτῶν ... (ειὶ. infra) Ἡ εἰρ. 18. ΑΒ *τῦ. Β: ἀπαντὴν (ειὶ. 20) αὐτῶν. 19. Α²Β: πρὸς αὐτὸν (ἔως αὐτ. FX). 20. ΑΒ* κ. ἀτος ... κ. ὁ ἄγων ἡγεν τον Ἰ. νίὸν Ν. ὅτι ἐν π. ἐγἐνετο (c. FX). 21. ΑΒ: Ζεῦξον, καὶ ἔξευξεν (ε. -αν) ἄρμα. ΑΒ: Να-βυθαλ. 22. ΑΒ: Τ΄ εἰρήνη; ἔτι αί π. 23. ΑΒ: καὶ ἔφυγεν (τῷ φ. ΕΓΧ). 24. ΑΒ: ἔπλησεν Ἰ. τὴν χεῖρα ... βέλ. αὐτῦ. 25, ΑΒ* Ἰηὰ et Ἰρ. καὶ († ΕΓΧ).

וְאֲחַזְיָהֹ מֵלֶךְ יְהוּיְדְה יָרֵד לְרְאִוֹת אתריורם:

בּוּבַּאָלִיהָם וְלָאִ-שָׁכ וְתַּמִּנְתָּג פְּמִנְתַּג בּ סְׁכ אֶלִ-אִּחָבִי זִיִּפַּג וְתַּמִּנְתָּג פְּמִנְתַּג נִיבָּא אַמַרָּם וַיְּאָמֶר בְּיִבּאָנִ רְּהָּלָּה בְּבַּאוֹ וַיִּאָמֶר נִיבָּא אַלֵּהֶם וַיְּאָמֶר בְּיִבְּעָר יְהִוּלָם מִּנְ זְּיִבָּא אַלֵּהֶם וַיְּאָמֶר בְּאַתָּם וְיִאַמֵּר הְּשָׁלְוּם כִּי נִיבָּא אַלֵּהם וַיְּאָמֶר בְּאַתָּם וְיִאַמֵּר הְשָׁלְוּם כִּ בְּבָּב וּשְׁלַח לִּלְרָאתָם וְיִאַמֶר הְשִׁלְוּם יָנִי בְּבָּב וּשְׁלַח לִלְרָאתָם וְיִאַמֶר הְשִׁלְוּם יַנִיּאָמֶר הַבְּּמִּלְ בְּבָּב וּשְׁלַח לִלְּרָאתָם וְיִאמֶר הְשִׁלְּוּם יַנִיּאָמֶר הַבְּּעִּלְים: בְּבָּב וּשְׁלַח לִלְרָאתָם וְיִאמֶר הְשִּלְּוּם יִנִיּאָמֶר הַבְּּעָּלְים: בְּבָּב וּשְׁלַח לִלְרָאתָם וְיִאְמֶר הָבּיּמְלִּים וְיִיּאָמֶר הָבְּעָּלִים בְּיִּבְּעָּה בִּי בְּבָּב וּשְׁלַח לִלְּרָאתָם וְיִאָּמֶר בְּיִבְּיִּבְיּים לְּחִיּי

בּגַלּלָרָ שָׁלְּשָׁנֵץ מָשׁׁאַ בִּשְּׁלְכֵּנִנְּ בּּנֹלְלֵּלֵּעַ שִׁמִּלְבֵּוֹ הַוֹּלֵרֹת בּנִלְבּנִוּ הַיִּאָמֵר שִׁלְבַּ אַע־יִּבִּוֹלָם בֹּוֹ זְרְבָּוֹ הַיִּאָמֵר הַבָּ אַע־יִבּוּלִם בֹּוֹ זְרְבָּוּ הַבּּ אַע־יִבּנִּא הַבְּנִם בֹּוֹ זְרְבָּוּ הַבְּּ אַע־יִבְּנִּא הַבְּיִם: וַהְּצָׁשׁׁ בִּנְבַּ אַע־יִבְּנִּא הַבְּיִם: וַהְּצָּא הִוֹּרָם אַפְּנַ הַבּּ אַע־יִבְּנִּא הַבְּיִם הַבּיּוֹנִיּ אִיזְבֹּלְ אִפְּנֵּ אַע־יִבְּנִּא הַבְּיִבּם: וַהְּבָּאְיִנּ בּּנִהְּאָרָ הִנְּאָמָר אַעַרַיִּנְישׁלָּיִ הַבְּיִבְּים בִּיבִּאְיִנּ בּּנִבְּעָּנָ אַעַרַינִּשְׁלָּיִ הַנִּיְבָּע אַהָּבְּ הַלְּלֵבְעוּ הַנִּיְלָּשׁׁ אַהְּרָ וַבְּעָּעִרְ הַלְּבָּע יִּנִּיְלָם מֵלֶנְבּיִהְיִּהְיִבְּעְּ מַלְבָּיִי יִנִּינָם מֵלֶנְבּיִשְׁבָּעוֹ וַנְּבָּעוּ מַלְבָּיִי יִּנִּיְלָם מַלֶּבְּייִשְׁבָּעוֹ וַנְּבָּעִּיּ

עלשו כ׳ 25. ים

^{16.} B.dW.vE.A: befuchen.

^{17.} bat er fpreche. dW: frage, ob es Geil ift. vE: Boltsmenge ... u. er foll fagen: 3ft es etwas Gutes? A: Rimm einen Bagen ... alles recht?

^{18.} B.vE: haft bu mit ... ju fchaffen. dW: 28. g. es bich an. (A: zieh vorüber u. folge mir.)

Ronig Juda, binab gezogen, Joram zu befeben.

17 Der Bachter aber, ber auf bem Thurm ju Befreel ftand, fabe ben Baufen Bebu fommen und forach: 3ch febe einen Saufen. Da fprach Joram: Rimm einen Reuter und fenbe ihnen entgegen und fprich: 3fte

18 Friede? * Und ber Reuter ritt bin ibm entgegen und iprach: Go fagt ber Ronig: 3fte Friebe? Jehu fprach: Bas gehet bich ber Friede an? Wende bich binter mich. Der Bachter verfunbigte und fprach: Der Bote ift zu ihnen gekommen und kommt

19 nicht wieber. *Da fanbte er einen anbern Reuter. Da ber ju ihm tam, fprach er: So fpricht ber Ronig: Ifte Friede? Jehu fprach: Bas gehet bich ber Friebe an?

20 Benbe bich binter mich. *Das verfun= bigte ber Bachter und fprach: Er ift gu ihnen gekommen und tommt nicht wieber; und es ift ein Treiben, wie bas Treiben Behu, bes Sohnes Mimfi, benn er treibt, wie er unfinnig mare.

Da sprach Joram: Spannet an! Und man fpannete feinen Bagen an; und fie gogen aus, Joram, ber Konig Ifraels, und Ababia, ber Ronig Juba, ein jeglicher auf feinem Bagen, bag fie Jehu entgegen tamen, und fle trafen ihn an auf bem Ader

22 Raboths, bes Befreeliten. * Und ba Boram Jehu fahe, fprach er: Jehu, ifts Friede? Er aber fprach: Was Friede? Deiner Mutter Ifebels Burerei und Bauberei wird

23 immer größer. *Da wandte Joram feine Sand und flob, und fprach zu Abasja:

24 Es ift Berratherei, Ahasja. * Aber Jebu faffete ben Bogen und ichof Joram amifchen bie Arme, bag ber Bfeil burch fein Berg ausfuhr, und fiel in feinen Bagen.

25 " Und er fprach jum Ritter Bibefar: Nimm und wirf ibn aufs Stud Ader Naboths,

17. U.L: Thurn, 20. A.A: wie wenn er.

19. ju ibuen. 20. dW: bae gabren ift. A: ber 3ng? dW: fabret wie unf. vB: tr. rafenb. A: giehet rafc einber!

21. dW.vE.A: Spann' an (ben 28.) 22. B: Bas foll ber Fr. fo lang als bie Surereien . fo groß find? dW: fo l. b. vielen ... banern. vE: Bie ... bei ben o. ... u. ihren vielen 3. A: Roch mabren ...

ibi. et Ochozias rex Juda descenderat 8,29. ad visitandum Joram.

Igitur speculator, qui stabat super 17 turrim Jezrael, vidit globum Jehu venientis, et ait: Video ego globum. Dixitque Joram: Tolle currum et mitte in occursum eorum, et dicat vadens:

v.18.. Rectene sunt omnia? Abiit ergo, 18 qui ascenderat currum, in occursum

15m.16,4 ejus, et ait: Haec dicit rex: Pacatane sunt omnia? Dixitque Jehu: Quid tibi et paci? transi et seguere me! Nuntiavit quoque speculator, dicens: Venit nuntius ad eos et non revertitur. *Misit etiam currum equorum secun- 19 dum; venitque ad eos, et ait: Haec dicit rex: Numquid pax est? Et ait Jehu: Quid tibi et paci? transi et sequere me! * Nuntiavit autem specu- 20 lator, dicens: Venit usque ad eos et non revertitur; est autem incessus quasi incessus Jehu filii Namsi, praeceps enim graditur.

Et ait Joram: Junge currum! Jun-21 xeruntque currum ejus, et egressus est Joram rex Israel et Ochozias rex Juda singuli in curribus suis, egressique sunt in occursum Jehu, et in-18g.21,1. venerunt eum in agro Naboth Jezraelitae. Cumque vidisset Joram Jehu, 22 dixit: Pax est, Jehu? At ille respon-

Nah. 3,4. dit: Quae pax? adhuc fornicationes Ap. 2,20. Jezabel matris tuae et veneficia ejus multa vigent! * Convertit autem Jo- 23 ram manum suam, et fugiens ait ad Ochoziam: Insidiae, Ochozia! *Porro 24 Jehu tetendit arcum manu et percussit Joram inter scapulas, et egressa est sagitta per cor ejus, statimque corruit in curro suo. Dixitque Jehu 25 ad Badacer ducem: Tolle, projice

21. Al.: Junxitoue.

23. A: Canb herum. B.vE: (fehrte) 3. f. Ganbe (um). dW: lenfte 3. um. B: Betrug ?

24. u. er fant. vE: B. in bie Sanb. B: nahm b. B. gur G. (A: fpannete mit b. G.) B. aus f. Bergen. dW.vE.A: jum. B.dW.vE.A: heransging. dW: umfant. vE: nieberf. A: alebalb hinf. B: frammete fid. B.dW.vE.A: in (auf) feinem B.

25. feinem Ritter.

μερίδι άγρου Ναβούθ του Ίεξραηλίτου, διότι μέμνημαι, έγω καὶ σὰ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγους όπίσω 'Αχαάβ τοῦ κατρός αὐτοῦ, καὶ κύριος ελάλησεν έπ΄ αύτὸν τὸ λημμα τοῦτο, λέγων ²⁶ Εἰ μὸν τὰ αἵματα Ναβοὺθ καὶ τὰ αἵματα τών είων αύτου είδον έχθές, φησί κύριος, καί άνταποδώσω σοι έν τή μερίδι ταύτη, φησί κύριος. και επε άρατε και βίψατε αὐτος έν τῆ μερίδι κατά τὸ όημα κυρίου. 27 Καὶ Όχοζίας βασιλεύς Ἰούδα είδε καὶ έφυγεν όδὸν Βαιθγάν και εδίωξεν όπισω κύτοῦ Ἰηού και είπε. Καίγε αὐτόν, πατάξατε αὐτόν. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἄρματι ὅντα ἐν τῷ ἀναβάσει Γούρ, η έστιν Ίεβλαάμ καὶ έφυγεν είς Μαγεδδώ, καὶ ἀπέθανω ἐκεῖ. 28 Καὶ ἀνήνεγκαν αύτὸν οἱ παίδες αὐτοῦ 'ἐπὶ τὸ ἄρμα, καὶ ἥγαγον αὐτὸν' εἰς Ίερουσαλήμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφφ αὐτοῦ μετά τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δανίδ. 29 Καὶ έν έτει ένδεκάτω Ἰωράμ βασιλέως Ίσραηλ εβασίλευσεν Όχοζίας έπὶ Ἰούδαν.

30 Καὶ ήλθεν Ίηοὺ ἐπὶ Ἰεζραήλ, καὶ Ἰεζάβελ ηπουσε και έστιμμίσατο τους όφθαλμούς αύτης, και έκόσμησε την κεφαλήν αύτης καὶ διέκυψε διὰ τῆς θυρίδος. 31 Καὶ Ἰηοὺ είζεπορεύετο έν τη πόλει, και αυτή είπεν · Εί εἰρήνη Ζαμβρὶ ὁ φονεὺς τοῦ πυρίου αὐτοῦ; 82 Καλ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα, 'καὶ είδεν αὐτήν' καὶ είπε ' Τίς εί σύ; 'κατάβηθι πρός με'. Καὶ έξέκυψαν πρὸς αὐτὸν δύο εὐνοῦχοι αὐτῆς, 38 καὶ εἶπε. Κατασπάσατε αὐτήν. Καὶ ἔφοιψαν αὐτήν, καὶ ἐρραντίσθη τοῦ αίματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοίχον και πρός τους ιππους, και συνεπάτησαν αὐτήν. 34 Καὶ εἰςῆλθεν 'Ίηοὺ' καὶ ἔφαγε nal faie, nal elaer 'Enignéhagde d' The 25. AB: ὅτι μνημονεύω ... ἐπὶ ζεύγη (o. FX) ... ἔλαβεν (ἐλάλ. ΕΧ)... * λέγων († ΕFX). 26. AB: Εἰ μὴ ... ἀντ. αὐτῷ ... ἀρας δὴ δίψον (c. FX). 27. AB *πατάξ. αὐτόν († F). Β: πρὸς (ἐπὶ FX; ΑΕΧ: ἐν). ABΕΧ * ὄντα († FX). AB: ἐν (s. πρὸς) τῷ ἀναβαίνειν Γαὶ (c. FX). 28. AB: ἐπ-(s. ἐν-)εβίβασαν (ἀνήν. FX). AFX * ἐπὶ- ἡγ, αὐτὸν. Β* μ. τῶν πατ. αὐτὸ († AFX). 30. ABΕΧ (cti. alias): Ἰεξράεὶ (c. FX). AB: ἡνάθυνε (ἐπόσμ. ΕFΧ). 31. AB * αὐτὴ ... Ἡ εἰρ.... φονευτὴς (o. FX). 32. AB: ἐπ. τὸ πρόςωνον ... πατέπνημαν ... * αὐτῆς (o. FX). 33. AB: Κυλίσατε (c. FX). Α¹Β: ἐπύλισαν (ἔδὸ. FX). 34. AB * Ἰπὰ († ΕFΧ). (\$66. FX). 34. AB * In& († EFX).

דֿיּאָכֹל דֹיּאָשׁ זֹיּאָמׁר פּלֹבוּבּלָא אָער הַשְּׁמֹלִינ וְאָלְבִיפִּיפִׁים זַיִּילִמְׁפִּי זַיִּיְאָמָר הַשְׁמַלִּינו הְּצִּינִם הְּלְּהָּים זַיִּילִמְים זֹּיִלִּמְרִם זְּיִּאָמָר צַּאַלְיוּ הְּצִינִם הְּלְהָּים מַבִּילִם זְּיִּ תִּבְּמָּה אָלִי צּיּ זִּלְיוּ הְצִּינִם הְּלְהָּה זַּיִּ אָשִׁר דַּיִּאָמָר דְיִּהְּמָלִם אַעבראָהָי זְּיִּהְאָלֵם בּפּּוּר בִּינִי, זֹּיִהְאָלִר דְיִּהְלְּוּוּ הָבְּלִיא זַפְּיִל וְנִיּאָטֵר בְּיִּבְּאַלֵי וְנִּיְּאָלִר הָבְּלִיא זַפְּיִּלְ וְנִיּאָטֵר בְּיִּבְּאַלְ בִּינִיים בְּּבְּיוּ הָבְּלִיא זַפְּיִּלְ וִיִּיְבָּאַלְ בִּינִיים בְּבָּיוּ בִּינִיים בְּבִּיוּ בִּינִיים בְּבָּיוּ בְּיִבְּיִים בְּבִּיוּ בִּינִיים בְּבִּיוּ בִּינִיים בְּבָּיוּ בְּיִבְּיִּלְיה וְבִּיִּים בְּבִּיוּ בִּיִּבְּיִים בְּבִּיוּ בִּינִיים בְּבְּיוּ בְּבִּיים בְּבִּיּים בְּבִּיוּ בְּבִּייִים בְּבִּיים בְּבִּיוּ בִּיִּבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבְּיוּ בְּיִבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבְּיוּ בְּבִּייִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִּבְּיִים בְּבִּייִים בְּבִּייִים בְּבִּייִים בְּבִּייִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּיים בְּיִיים בְּבִּיים בְּבִּייִים בְּיִייִּים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּייִים בְּבִּייִים בְּבִּייִים בְּיִייִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִייִּים בְּבִּיים בְּבִּייִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִּבְּייִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִיים בְּיִייִּים בְּבִּיים בְּיִּיִּים בְּיִיים בְּיִייִּים בְּיִייִּים בְּיִיים בְּיִיבְּיים בְּיִייִּים בְּיִייִּים בְּיִייִּים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִייִּים בְּיִייִּייִים בְּיִים בְּיִייִים בְּיִיים בְּיִּיִּיים בְּיִייִים בְּיִיים בְּיִייִּים בְּיִייִּיים בְּיייִים בְּיייִּיים בּייִיים בּייִייים בּיייִיים בּייִּייִים בּייִּייִּיים בּייייים בּיייים בּייייים בּייייים בּייייים בְּייִיים בּיייים בּייִּיים בּיייים בּיייים בּיייִים בּיייים בְּייבְּיבְיים בּּבְּיים בּייִיים בְּייִים בְּייים בּיִּיבְיים בְּיִיים בְּיִיים בְּייִים בְייִים בְּייִים בְּיבְייִים בּייִיים בּייִיים בּייִיבְיים בּייִּיים בּייִּיים בּייִּי

ע. 28. 'ה v. 33. 'p שמשרת ק

^{25.} Denn ged. ... auf ihn legte (wie 7, 2). B.dW: ich u. bu neben einander (paarweise) ritten hinter ... (her). vE: zusammen. dW.vE: diesen Ausspruch that. 26. B: 3ch habe gewist. das Bl. ... angesehen, u. ich will dies. dW.vE.A. Babel. ich ... ges.

^{27.} auf der Anhöhe S. dW.vE: nach b. G.s.G. gu. B.dW.vE.A: Anch (biefen) ihn schlaget. dW:[Und man schlug ihn] auf d. W. B: da man gen G. hinaufgehet. 28. B.dW.vE: führeten. A: legten ihn auf f. Bas

^{28.} B.dW.vE: führeten. A: legten ihn auf f. Begen? dW.vE: Begrabnis.

^{29.} ward Ronig. B: war R. geworben.

bes Jefreeliten. Denn ich gebenfe, bag bu mit mir auf einem Wagen feinem Bater Ahab nachfuhreft, bag ber Berr folche Laft 26 über ibn bob. * Bas gilte, fprach ber Berr, ich will bir bas Blut Rabothe und feiner Rinber, bas ich geftern fabe, vergelten auf biefem Ader. Go nimm nun und wirf ihn auf ben Uder nach bem 27 Wort bes Berrn. * Da bas Abasja, ber Ronig Juba, fabe, flob er bes Weges gum Saufe bes Gartens. Bebu aber jagte ibm nach, und bieß ibn auch folagen auf bem Bagen gen Gur binan, die bei Jeblaam liegt. Und er floh gen Degibbo und ftarb 28 bafelbft. * Und feine Rnechte ließen ihn führen gen Berusalem, und begruben ibn in feinem Grabe mit feinen Batern in ber 29 Stadt Davide. * Abasja aber regierte über Juba im eilften Jahr Jorams, bes Sobnes Ababs.

30 Und da Jehu gen Jefreel kam und Jebel das erfuhr, schminkte sie ihr Angesicht und schmudte ihr Saupt, und kudte zum Fenster aus. *Und da Jehu unter das Ahor kam, sprach sie: Ists Simri wohl gegans 32 gen, der seinen Herrn erwürgete? *Und er hob sein Angesicht auf zum Fenster und sprach: Wer ist bei mir hier? Da wandten sich zween oder drei Kämmerer zu ihm. 33 *Er sprach: Stürzet sie herab! Und sie stürzten sie herab, daß die Wand und die Rosse mit ihrem Blute besprenget wurden, 34 und sie ward zertreten. *Und da er hinein kam und gegessen und getrunken hatte, sprach er: Besehet doch die Versluchte und

eum in agro Naboth Jezraelitae; memini enim, quando ego et tu sedentes 28,35,38 in curru sequebamur Achab patrem 18g. hujus, quod Dominus onus hoc le-21,19. 26,18,1 vaverit super eum, dicens: *Si non 26 pro sanguine Naboth et pro sanguine (14,6. filiorum ejus, quem vidi heri, ait Dominus, reddam tibi in agro isto, dicit Dominus. Nunc ergo tolle et projice eum in agrum juxta verbum Domini. Ochozias autem rex Ju-27 ^{2Ch.22,9}·da videns hoc fugit per viam do-18g.21,2 mus horti, persecutasque est eum Jehu et ait: Etiam hunc percutite in curru suo! Et percusserunt eum in ascensu Gaver, qui est juxta Jeblaam: 23,29. qui fugit in Mageddo, et mortuus est ibi. Et imposuerunt eum servi 28 14,20. ejus super currum suum et tulerunt 23,30. in Tamana in Jerusalem, sepelieruntque eum in sepulchro cum patribus suis in civitate David. * Anno undecimo Joram 29 filii Achab regnavit Ochozias super

Venitque Jehu in Jezrael. Porro 30 Jezabel, introitu ejus audito, de-Jar. 4.20 pinxit oculos suos stibio et ornavit caput suum, et respexit per senestram *ingredientem Jehu per portam, et 31 ait: Numquid pax potest esse Zambri, ing. 211: Mumquia per personal and the 32 vavitque Jehu faciem suam ad fenestram et ait: Quae est ista! Et inclinaverunt se ad eum duo vel tres eunuchi. * At ille dixit eis: Prae-33 cipitate eam deorsum. Et praecipitaverunt eam, aspersusque est sanguine paries, et equorum ungulae conculcaverunt eam. Cumque in-34 trogressus esset, ut comederet biberetque, ait: Ite et videte male-

34. Orbet b. nach ber 18.

Judam.

^{30.} A.A. gudte ... heraus.

^{30.} B.dW.vE.A: horte. dW.vE: that f. Schmiufe an ibre Angen. A: bestrich i. A. mit Schm. dW.vE: fcauete (burch b. g.). A: fabe 3. F. heraus auf.

^{31.} dW: 3ft es heil, bu [zweiter] S., Moeber feis nes h. vE: Birb Friebe haben S. ber M. A: Runn es S. wohl ergehen ... getobtet hat?

^{26.} S: Naboth, quem vidi heri, ait Dominus, sangainem filiorum ejus reddam. 27. Al. * Et percuss eum. S: Gaber. 29. Al.: Achab regis Israel. 32. Al. † (in f.) et dixerunt: Haec est illa Jezabel.

^{32.} haits mit m. h. Da fchaneten ... heraus B.dW.vE: mir, wer (ifte)? Bgl. 1 Ron. 22, 9.
33. dW.vE: Berfet ... u. ihr Bl. fpriste an ... B baß von ihrem Bl. ... fpr., n. er ließ f. zertreten. vE gerbrat. dW: tr. f. mit Faßen.

κεκατηραμένην ταύτην, και θάψατε αὐτήν: δτι θυγάτηρ βασιλέως έστι. 35 Καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτήν, καὶ οὐχ εύρον ἐν αὐτῆ άλλ' ή τὸ κρανίον καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰ ίγνη των γειρών. ³⁶ Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ανήγγειλαν αὐτῷ, καὶ εἶπεν Γιηού '. Λόγος πυρίου ον ελάλησεν εν χειρί του δούλου αὐτοῦ Ήλίου τοῦ Θεσβίτου, λέγου Εν τη μερίδι 'Ιεζραήλ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας 'Ιεζάβελ, ³⁷ καλ έσται τὸ ~~Ον~~ησιμαῖον 'Ιεζάβελ ώς κοπρία έπὶ προςώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῆ μερίδι Ίεζραήλ, ώςτε μή είπεν αύτούς Ίεζάβελ.

X. Καὶ τῷ 'Αγαὰβ έβδομήχοντα νίοὶ ἐν Σαμαρεία. Καὶ έγραψεν Ίηοὺ βιβλίον, καὶ απέστειλεν έν Σαμαρεία πρός τους αρχοντας της πόλεως καλ πρός τους πρεσβυτέρους καλ πρός τους τιθηνούς τών υίων Αχαάβ, λέγων 2...Καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθη τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ύμᾶς, καὶ μεθ' ύμῶν οἱ υίοὶ 'τοῦ βασιλέως' τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ μεθ' ὑμῶν τὰ ἄρματα και οι ίπποι και πόλεις όγυραι και όπλα. 8 મતો ઉપાયતિક રહેર તેમુલિએ મતી રહેર કહેરીએન કેર τοῖς υίοῖς τοῦ χυρίου ὑμῶν, καὶ καταστήσατε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πολεμετε ύπερ του οίκου του κυρίου ύμον. ♣ Καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα καὶ εἰπον 'Ιδοὺ οί δύο βασιλείς ούκ έστησαν κατά πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ πῶς ἡμεῖς στησόμεθα; 5 Καὶ άπέστειλαν οἱ ἀπὸ τοῦ οίκου καὶ οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως και οι πρεσβύτεροι και οι τιθηνοί προς Ίηού, λέγοντες 'Ημείς δούλοί σου, καλ πάντα όσα αν είπης πρός ήμας, ποιήσομεν: ού βασιλεύσομεν ούδένα, τὸ ἀγαθὸν ἐν οφθαλμοίς σου ποιήσομεν.

6 Καλ έγραψε πρός αύτους 'Ιηου' βιβλίου δεύτερον, λέγων Εί έμοι έστε ύμεζς και της φωνής μου ύμεῖς ἀκούετε, λάβετε κεφαλάς ανδρών των υίων του κυρίου ύμων και ενέγκατε πρός με ώς ή ώρα αθριον έν Ιεζραήλ.

תאַרוּרָה תַּזּאוֹת וִקבְרוּהַ כֵּי בַתּ־מֵלֵהְ לח הַיא: וַיַּלְכִוּ לֻקבְרָה וַלְאֹ־מֵצְאוּ בָה אָם־דַּיּנְלְנְּלֵת ייהוה הוא אשר דבר ביו לאמר בְּחֵלֶק יזרעאל יאמרו זאת איזבל

וּלְאַחָאָב שִׁבְעֵים בַּנֵים בִּשְׁמַרוֹן 🛣. וַיָּכְהֹבֹ יָהֹוּא סְפֵּרִים וַיִּשָׁלֵח שְׁמִרוֹן אל-שרי יזרעאל הזקנים ואל-האמנים 2 אחאב לאמר: ועמה כָּבֹא הַפַּפַר הַזָּהֹ אַלֵיכֶּם וָאָתָּכֵם בָּנֵי אַלְנֵיכֵם וָאָתָּכֵם הַרַכב וָהַפּוּסִים וְעֵיר מִבְצֵר וְהַנְּשֵׁק: 3 וראיתם השוב והישל מבני אדניכם ַןשַׂמָתָם עַל־פָּפָא אָבַיו וְהַלֵּחֲמָוּ עַל־ וַיָּרַאוֹּ מאד מאד ריאמרר הנה שני המלכים לא עמדו רהזקנים נהאמנים אַל־יַהוּא י לאמר עבדיה אַנַׁחָנוּ וִכְל אַשָּׁר־תּאֹמֵר אֱלֵינוּ נעשה לא־נַמְלֶהְ אִּישׁ הַשִּוֹב בְּעֵינֵיהְ צמה:

ויכתב אליהם ספר : שַׁנִּית לאמר אם־לי אתם וּלְקֹלי אַתַּם שִׁמְעַים פָּצֵת מְחֶר יִזְרָצָאלָה וּבִנַּי

v. 37. 'ם הדיתו

^{34.} AB: πατηραμ. (c. FX). 35. AB: α̃λλο τι η ... οἱ πόδες (c. FX). 36. AB*Ἰηκ ει τε δέλε αὐτε († FX).— 1. AB: Σαμαρείας (τῆς πόλ. FX)... * τ. υἰῶν († EFX). 2. AB*τε β.... το αρμα... τὰ ὅπλα (c. FX). 3. A²B: εὐθη ... καταστήσετε. 4. AB: στης ἡμ. 5. A²B (bis): ἐπὶ (ἀπὸ Α¹Χ). AB: Παξ-δές σε ἡμ. (αὐτοί)... *πάντα ... ἐὰν ... βασ. ἀνδοα. β. AB*ἐστε εἰςσκήσετε καναπαλὰπο ... βασ. ἀνδοα. β. AB*ἐστε εἰςσκήσετε καναπαλὰπο ... βασ. ἀνσοα. β. AB*ἐστε εἰςσκήσετε καναπαλὰπο ... βασ. ἀνσοα. β. AB*ἐστε εἰςσκήσετε καναπαλὰπο ... βασ. ἀνσοα. β. AB*ἐστε εἰςσκήσετε καναπαλὰπο ... ἐστε καναπαλαπο ... ἐστε καναπο ... ἐστε κανα δρα. 6. AB* έστε ... είςακύστε ... την κοφαλήν. Bonne. dW.vE: ber Leichnam 3. foll.

^{35.} B: Sirufcale n. b. beiben &. n. b. f. G. A: blogen. dW.vE: bie G.

^{36.} B: burch b. Dienft feines Rn. 37. und bas M. 3. muffe wie Mift ... liegen ...

begrabet sie; benn sie ist eines Königs
35 Tochter. *Da sie aber hingingen, sie zu begraben, sanben sie nichts von ihr benn den Schäbel und die Füße und ihre flachen
36 Hände, *und kamen wieder und sagten es ihm an. Er aber sprach: Es ists, bas der herr gerebet hat durch seinen Knecht Elia, den Thisbiten, und gesagt: Auf dem Acer Zesreels sollen die Hunde der Zesebel
37 Fleisch fressen. *Also ward das Aas Isebel wie Koth auf dem Felbe im Acer Zesreels, daß man nicht sagen konnte: Das ift Isebel.

X. Ahab aber hatte flebenzig Sohne zu Samaria. Und Jehu ichrieb Briefe und fandte fie gen Samaria zu ben Oberften ber Stadt Jefreel, zu ben Aelteften und Bor-2 munbern Ababs, die lauteten alfo: * Benn biefer Brief zu euch fommt, bei benen eures Berrn Sobne find, Bagen, Roffe, fefte 3 Stabte und Ruftung, * fo febet, welcher ber befte und geschicktefte fei unter ben Gob= nen eures Berrn, und fest ihn auf feines Baters Stuhl, und ftreitet für eures Berrn 4 Baus. * Gie aber fürchteten fich faft fehr und fprachen: Siehe, zween Ronige find nicht geftanben vor ibm, wie wollen wir 5 benn fteben? * Und bie über bas Saus und über bie Stabt waren, und bie Aelteften und Bormunber fanbten bin ju Jehu unb liegen ihm fagen: Wir find beine Rnechte, wir wollen alles thun, was bu uns fageft, wir wollen niemand jum Ronige machen; thue, was bir gefällt.

6 Da fchrieb er ben andern Brief zu ihnen, ber lautete also: So ihr mein seib und meiner Stimme gehorchet, so nehmet die Haupter von ben Mannern, eures herrn Sohnen, und bringet fle zu mir morgen um diese Zeit gen Jesteel. Der Sohne

36. A.A: Das ift es.
ben u.: Bormunbe.
4. A.A: gar fehr.

3. dW.vE: suchet ben besten u. (rechtschaffensten) Bolyglotten-Bibel. A. E. 2. Bbs 1. Abts. dictam illam et sepelite eam, quia

1846. filia regis est. Cumque issent, ut 35
sepelirent eam, non invenerunt nisi
calvariam et pedes et summas manus, reversique nuntiaverunt ei. 36
Et ait Jehu: Sermo Domini est quem
v.10.1846. locutus est per servum suum Eliam
Thesbiten, dicens: In agro Jezrael
comedent canes carnes Jezabel, et 37
Jer. 8,2. erunt carnes Jezabel sicut stercus
super faciem terrae in agro Jezrael,
ita ut praetereuntes dicant: Haeccine
est illa Jezabel?

(Jud.5.20 Erant autem Achab septuaginta filii X. in Samaria; scripsit ergo Jehu litteras et misit in Samariam ad optimates civitatis et ad majores natu et v.s. ad nutritios Achab, dicens: * Statim 2 5,6. ut acceperitis litteras has, qui habetis filios domini vestri et currus et equos et civitates firmas et arma. * eligite meliorem et eum qui vobis 3 placuerit de filiis domini vestri, et eum ponite super solium patris sui, et pugnate pro domo domini vestri. * Timuerunt illi vehementer et dixe- 4 9,27.24. runt: Ecce, duo reges non patuerunt stare coram eo, et quo modo nos valebimus resistere? * Miserunt ergo 5 praepositi domus et praefecti civita-

tis et majores natu et nutritii ad Jos. 9,85. Jehu, dicentes: Servi tui sumus, quaecumque jusseris faciemus, nec constituemus nobis regem; quaecumque tibi placent, fac!

Rescripsit autem eis litteras se-

Rescripsit autem eis litteras secundo, dicens: Si mei estis et obeditis mihi, tollite capita filiorum domini vestri et venite ad me hac eadem hora cras in Jezrael. Porro

ans. A: wählet ... ber euch gefällt?

4. B: beft. vE. A: fonnten n. (be)fteben, dW: ihm n. wiberft.

5. B.dW: ber ... war. vE: welcher ... u. bie welche ... gefeht w.

6. dW.A: einen zweiten Br. vE: zum zw. mal eisnen. dW: far mich feib. vE: zu mir halten ... wollt, B.dW.vE.A: u. fommet. dW: [bamit].

^{1.} D. von S., ben Melt., n. an b. B. dW: an bie Rinbermarter. vE: Grzieher ber Rinber. A: Biehs vater! B: u. ließ fagen. vE: fagte. A: fprach.

^{2.} B: Sobalb als. vE: Sogleich wenn. A: Alsebalb. dW: Und nun. B: ba ... bei euch find. vE.A: bie ihr ... habet. dW: u. ihr h, ja. B.dW.vE: u. eine f. Stadt u. (bie) Baffen.

Καὶ οἱ νίοὶ τοῦ βασιλέτος ήσαν έβδομήχοντα ανδρες ούτοι άδροι της πόλεως εξέτρεφον αύτούς ται εγένετο, ώς ηλθε το βιβλίον πρός αύτούς, και έλαβον τούς υίούς τοῦ βασελέως καὶ Εσφαίραν αθτούς, έβδομήκοντα ανδρας, και έθηκαν τὰς κεφαιλές αὐτών είς καρτάλλους, και άπέστειλαν αὐτὰς πρὸς αὐτὸν είς Ίεζραήλ. 8 Καὶ ήλθεν άγγελος καὶ ἀπήγγειλεν αύτο, λέγων "Ηνεγμαν τὰς κεφαλάς τῶν υίων τοῦ βασιλέως. Καλ είσεν 'Ιπού' · Θέτε αὐτὰς δύο βουνούς παρά την θύραν της πύλης είς nowi. 9 Kai trirero nowl, nal iffilde nal έστη και είπε πρός πάντα εόν λαόν. Δίκαιοι ύμες ιδού έγω είμι συνεστράφην έπί τον έμαυτου κύριον και απέκτεινα αυτόν καί τίς ἐπάταξε πάντας τούτους; 10 1dere ἀφφώ, ότι οὐ πεσείται ἀπὸ τῶν λόγων κυρίου ἐπὶ τὰν τῆν ών ελάλησε χύριος ἐπὶ τὸν οἶκον 'Αχαάβ, και κύριος ἐποίησεν δσα ἐλάλησεν ἐν γειρί τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἡλίου.

11 Καὶ ἐπάταξεν Ἰηοὺ πάντας τοὺς καταληφθέντας έν τφ οίκφ 'Αγαάβ έν 'Ιεζραήλ, καὶ πάντας τοὺς άδροὺς αύτοῦ καὶ τοὺς γνωστούς αύτοῦ καὶ τούς ἱερείς αύτοῦ, ἔως του μή καταλιπείν αύτου κατάλευμα. 12 Καλ ανέστη μαλ ήλθε μαλ έπορεύθη είς Σαμάρειαν και αύτος ήν έν Βαιθακάδ των ποιμένου ἐν τῆ ὁδφ. 18 Καὶ Ἰηοῦ εύρε τοὺς άδελφούς 'Οχοζίον βασιλέως 'Ιούδα και είπε. Tires vuets; Kal elnor · Ol àdel.gol 'Oyollov ήμεις παι κατέβημεν είς είρήνην των υίων του βασιλίως και τών υίων της δυναστευούσης. 14 Καὶ είπεν 'Ιηού'. Συλλάβετε αὐτούς ζῶντας. Καὶ συνέλαβον αύτοθς ζώντας καὶ έσφαξαν αύτους είς Βαιθακάδ, τεσσαράκοντα καὶ δύο ανδρας· ού κατέλιπεν ανδρα έξ αύτων. 15 Καί έπορεύθη έκειθεν 'Ιηού' και εύρε τον Ιωναδάβ υίον Ρηχάβ 'ἐν τῆ ὁδῷ' εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ίηού · Ελ ἔστιν καρδία σου μετά καρδίας μου εύθεῖα, καθώς έστιν ή έμη καρδία μετά

חַמַּלה שבעים איש את־גַּדלי חעיר רישתטו שבעים איש 8 יוַרעאלתו ויבא המלאה ריאמר שימו אֹתַּם שָׁנֵי צָבְּרֵים פַּתַח וַיָתֵי בַבֹּקֵר וַיצא 9 המשער עדייהבּקר: ריאמר אלדפלי רַאָּחַרְגַּתוּ וּמֵי תַכַּה אַת־כַּל־אַלה: דער אפוא כי לא יפל מַדְבֵר יְהוְה אשרי אַחָאַב וַיהוָה עַשָּׁה אַת אַשר

וַיַּדְ יַתֹּוּא אַת כַּל־הַנַּשְׁאַרֵים לַבִּית־ אתאב ביזרעאל וכל־גדליו ופיחעיו וַלָהַנֵיו צַדּבּלְתֵּי הַשָּׁאִיר בו וַיַּכָּם וַיַבֹּא וַיַּכָה שִׁמְרוֹן הַוּא בֵּית־ אַחוֹיַחוּ מֵלֶהְ־יִהוּוַה וַיִּאמֵר מֵי וַיָּאמָררּ אֲחֵי אַחַזְיַהוּ אַנַחַנוּ תפשום ויאמר וַיִּתְבָּשִׂוּם תַיַּים וַיִּשְׁתַטֹּוּם אל־בּוֹר בַּיתּ־עַקַד אַרְבָּעִים וּשִׁנֹים אִישׁ ולאַ־ אים

^{17.} AB: ἐν παρτάλλοις (εἰς καρτ. FX). 8. AB: ὁ ἄγγ..., * αὐτᾶ ἐτ Ἰηδ... βονὰς δύο (c. FX). 9. AB: πύο. με (ἐμ. κύο, FX). 10. AB: τδ δήματος... εἰς (τῶν λ... ἐπὶ ϜΧ). Α²Β: ἐ (ἀν FX). AB*τδ († FX).

11. AB: ὡςτε (ἔφς τδ ϜΧ). 12. B*π. ηλθε († ΑΧ). AB*τβ († FX).

12. B*π. ηλθε († ΑΧ). αἰτι κ'ὰι Τιπὰ κ'ὰι Τιπὰ († FX). Β΄ κ. αὐτι ξ. († [Α Γ] Χ). 15. AB * Ἰηδ († FX). Β* Κ. σ. αὐτι ξ. († [Α Γ] Χ). 15. AB * (pr.) Ἰηὸ († FX) eι ἐν τ. ὁδ. († ΕϜΧ). Β: ἀπαντήν (c. AΕΓΧ). AB: παθὰς ἡ παρδ. με (c. FX).

בנ"א חוד בסגול . ٧. ٥

^{6.} Großen b. Gt. vE: Bornehmften, dW.vE: bate

aber bes Ronigs maren febengig Maun, und bie Großeften ber Stabt gogen fie auf. 7 * Da nun ber Brief gu ihnen tam, nahmen fie bes Ronigs Gobne upd fchlachteten flebenzig Dann, und legten ibre Gaupter in Rorde, und fchichten fle zu ihm gen Jefreel. 8 * Und ba ber Bote fam und fagte es ibm an und fprach: Gie haben bie Baupter bes Ronigs Rinber gebracht; fprach er: Legt fie auf zween Saufen vor ber Thur am Thor 9 bis morgen. * Und bes Morgens, ba er ausging, trat er bahin und sprach zu allem Bolk: Ibr wollt ja Recht baben! Siebe, habe id wider meinen herrn einen Bund gemacht und ihn ermurget: wer hat benn 10 biefe alle gefchlagen? * So ertennet ibr ja, daß tein Wort bes Beren ift auf die Grbe gefallen, bas ber herr gerebet hat miber bas Saus Ahab, und ber Berr hat gethan, wie er gerebet bat burd feinen Rnecht هنتی

Alfo folug Jehn alle übrigen bom Baufe Ahab zu Jefreel, alle feine Großen, feine Bermanbten und feine Priefter, bis baß 12 ibm nicht einer überblieb. * Und machte fich auf, jog bin und tam gen Samaria. 13 Unterweges aber war ein hirtenhaus. *Da traf Jehu an bie Bruber Abasja, bes Ronige Juba, und fprach: Wer feid ihr? Sie fprachen: Wir find Braber Abasia und gieben bingh ju grugen bes Ronigs Rin-14 ber und ber Königin Rinber. * Er aber fprach: Greifet fie lebenbig! Und fie griffen fie lebendig und ichlachteten fie bei bem Brunnen am Birtenhaufe, zwei und vierzig Mann; und ließ nicht einen bon ihnen 15 übrig. * Und ba er von bannen jog, fand er Jonabab, ben Sohn Rechabs, ber ibm begegnete, und grugete ihn und fprach ju ibm: Ift bein Berg richtig, wie mein Berg

"A filii regis septuaginta viri apud optimates civitatis nutriebantur. * Cum- T que venissent litterae ad eos, tule-7.14. runt filios regis, et occiderunt septuahad sinta viros, et posuerunt capita eorum in cophinis, et miserunt ad cum in Jezrael. Venit autem nun- 8 tius et indicavit ei, dicens: Attulesunt capita filiorum regis. respondit: Ponite ea ad duos acervos juxta introitum portae usque mane. * Cumque diluxisset, egres- 9 sus est et stans dixit ad omnem populum: Justi estis! Si ego conjuravi contra dominum meum et interfeci eum: quis percussit omnes hos? 185.856. Videte ergo nunc quoniam non ce-10 ram, quos locutus est Dominus super domum Achab, et Dominus fecit

Vis. quod locutus est in manu servi sui 21,85. Eliae.

Percussit igitur Jehn omnes qui 11 reliqui erant de domo Achab in Jezrael, et universos optimates ejus 28m.15, et notos et sacerdotes, donec non remanerent ex eo reliquiae. * Et 12 surrexit et venit in Samariam; cumque venisset ad cameram pastorum m via, Pinvenit fratres Ochoziae re-13 gis Juda dixitque ad eos: Oumam estis vos? Qui respenderunt: Fratres Ochoziae sumus et descendimus ad salutandos filios regis et filios reginae. Qui ait: Comprehendite cos 14 vivos. Quos cum comprehendissent Jac. 41,7 vivos, jugulaverunt eos in cisterna juxta cameram, quadraginta duos

viros, et non reliquit ex eis quemquam. *Cumque abiisset inde, invenit 15 10.25.4 Jonadab filium Rechab in occursum sibi, et benedixit ei et ait ad eum:

Numquid est cor tuum rectum sicut

^{12.} U.L: Unterwegen.

^{8.} vor ben Gingang bes Th, bis an ben MR. B: in

^{9.} ging er b., tr. b. ... 3hr feib gerecht. G. ich habe. dW.vE: foulblos. B: Geib ihr bie Berechten? 10. B.vE: Erfennet fest (uun). dW: Erf. benu. A: benn nun. vE: gur G. fallt.

^{11.} f. Wreunde. B.dW.vB.A: Befannten.

^{12.} Und ale er unt. bei b. D. war. B: b. Bane ba

^{15.} Al. † (p. rectum) cum corde meo.

bie hirten b. Schaffdur haben auf b. Bege. vR: bei Beth : Cfeb : Daroim. dW: Er m. eben beim Binbe Baufe ber D.

^{13.} dW.A: find berabgefommen. dW: [au feben] nach b. Befinden ber Cohne. vE: Berricherin.

^{14.} B: Baufe ber Schaffdur. dW.vE.A: bei ber Grube. dW: am Binb. 6.

^{15.} B.A: aufrichtig. dW.vE: reblid.

X.

τῆς καρδίας σου; Καὶ εἰπεν Ἰωναδάβ· "Εστι. 'Καὶ εἰπεν Ἰηού' · Καὶ εἰ ἔστι, δὸς τὴν γεῖρά σου · καὶ ἐπέδωκε τὴν γεῖρα αὐτοῦ. Καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα, ¹ὁ καὶ εἰπε πρὸς αὐτόν · Δεῦρο μετ ἐμοῦ καὶ ίδε ἐν τῷ ζηλῶσαὶ με τῷ κυρίφ. Καὶ ἐπεκάθισεν αὐτὸν ἐν τῷ ἄρματι αὐτοῦ, ¹γ καὶ εἰςῆλθεν εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς ὑπολελειμμένους τοῦ ᾿Αχαὰβ ἐν Σαμαρεία ἔως τοῦ ἀφανίσαι αὐτόν, κατὰ τὸ ρῆμα κυρίου ὁ ἐλάλησε πρὸς Ἡλίαν.

18 Καὶ συνήθροισεν Ίηου πάντα τον λαον καὶ είπε πρὸς αὐτούς 'Αγαὰβ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ όλίγα, Ίηου δουλεύσει αὐτῷ πολλά. 19 Καλ νῦν πάντας τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ καὶ τοὺς Ιερεῖς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς δούλους αύτοῦ καλέσατε πρός με άνηρ μη άπολειφθήτω έξ αὐτών, ότι θυσία μεγάλη με τώ Βάαλ· πᾶς ος ᾶν ἀπολειφθη, οὐ ζήσεται. Καὶ Ἰηοὺ ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ, ἴνα ἀπολέση 'πάντας' τοὺς δούλους τοῦ Βάαλ. 20 Καὶ είπεν Ιηού · Αγιάσατε θεραπείαν του Βάαλ. καὶ ἐκήρυξαν. 21 Καὶ ἀπέστειλεν Ίηου ἐν παντί Ισραήλ, και ήλθον πάντες οι δούλοι του Βάαλ καὶ πάντες οι ίερεις αὐτου καὶ πάντες οι προφήται αύτου ου κατελείφθη ανήρ ος ού παρεγένετο. Καλ είς ηλθον είς τον οίκον τοῦ Βάαλ, καὶ ἐπλήσθη ὁ οίκος τοῦ Βάαλ στόμα ἐπὶ στόμα. 22 Καὶ εἶπε τῷ ἐπὶ του οίκου 'Εξένεγκε ένδύματα πασι τοις δούλοις του Βάαλ καὶ έξήνεγκεν αύτοις ό στολιστής. 28 Καλ είςηλθεν Ίηου καλ Ίωναδάβ υίὸς Ρηγάβ είς τὸν οίκον τοῦ Βάαλ, και είπε τοις δούλοις του Βάαλ 'Ερευνήσατε καὶ ίδετε, εί έστι μεθ' ύμῶν τῶν δούλων κυρίου, ότι άλλ' ή οι δούλοι τού Βάαλ μονώτατοι.

24 Καὶ εἰςῆλθον τοῦ ποιῆσαι τὰς θυσίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ Ἰηοὺ ἔταξεν ἐαυτῷ ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας καὶ εἶπεν ·

15. AB: ἐδωπε (c. FX). 16. B³: ἀπεπάθ. 17. AB: παταλειφθέντας (ὑπ. FX) ... (eti. alias) Ἡλιδ (c. F). 19. AB: πάντες οἱ προφήται...* (εq.) καὶ ... δύλες ... ἐερεῖς ... ἐπισπεπήτω*ἐξ αὐτῶν (c. FX). Β: ἐὰν (ἄν ΑFX). AB: ἐπισπεπῆ (ἀπολ. FX). Β: ἔν' (ἔνα AFX). AB*πάντ. (†FX). 20. AB: ἐερείαν τῷ Β. (c. FX). 21. B† (p. Ἰσρ.) λέγων Χαὶ νῦν πάντες οἱ δῦλοι καὶ πάντες οἱ δῦλοι καὶ πάντες οἱ

יִׁנִּנְשׁ אָּשָׁׁר נִבּר אָלַ־אַלְנִּננּ: לְאַּנְוֹאָׁר בְּשָׁׁמְרִוּן בֹּרַ־שִּׁמְׁצִּיִּן כִּּנְבֹּר מִּמְׁלְנִוֹ וַנִּנְּ אָתְּעִר בְּנִבְּנִי: נִיּבְאָ 10 נִיָּאמָר לְכֵּנִי אִשִּׁי וּלְאָׁנִ בּּׁלְנְאָנִי 12 נִיּאמָר לְכֵנִי אִשִּׁי וּלְאָנִי בְּּלְנְאָנִי 13 נִיּאמֶר לְכֵנִי אִשִּׁי

וַיָּקבַּץ וַהוּא אָת־כַּל־הָלָם וַיִּאמֵר אלהם אחאב עבד את-הבעל יעבהפר הרבה: הַבַּעַל פַל־לָבְדֵיוּ אלי איש אַל־יִפּּלָד לבעל פל קדשר עצרה לבעל ויקראר: 21 וישלח יהוא בכל־ישראל ריבאוּ 22 וַיִּמְלַא בִית־הַבַּעַל פַה לַפַה: וַיֹּאמֵר לברש המלתחה הוצא 23 הַפַּלַבְּוּשׁ: וַיָּבָאׁ וֵהַוּא וִיהְוֹנָדֶב בֶּןי רכב בַּית תַבַּעַל וַיֹּאמר לְעַבְדֵי תַבַּעַל חפשו וראו פורשיפה עמכם מעבדי יָהוֹה כֵּי אָס־עַבְדִי הַבּעל לְבַהָּם:

וְיַבְּאֵר מָשֶׁם־לָּוֹ בַחוּץ שְׁמַנֵים אִישׁ וְיַהוּא מֶשִׁם־לָּוֹ בַחוּץ שְׁמַנֵים אִישׁ וְיַהוּא מֶשִׁם־לָּוֹ בַחוּץ שְׁמַנִים אִישׁ

προφήται αὐτἔ, μηθεὶς ἀπολιπέσθω, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ΄ δς ἀν ἀπολειφθή, ΄ ΄ς ζήσεται (*AFX; iid. *π.πάντ. πρ. αὐτ.). AB: εἰς (ἐπὶ FX). 22. AE(F)X: εἶπ. Ἰηἀ τοῖς ἐπὶ. Α * οἴπε, AB † μ ε(s.ι)σθάαλ(*FX): Ἐξαγάγ(ετ)ε ἔνθυμα (c.FX). 23. AB*τὸν(†FX). Α¹X † (p. ἔστιν) ώδε. 24. AB: εἰςῆλθε (-ον F). Βι τὰ θύματα (τὰς θυσ. F; AKX: τὰ θυμιάματα).

mit beinem Bergen? Jonabab fprach: Ja. 3fts alfo, fo gib mir beine Banb. Und er gab ihm feine Banb. Und er ließ ibn 16 gu ibm auf ben Bagen figen, *und fprach: Romm mit mir und fiebe meinen Gifer um ben Berrn. Und fie führten ibn mit ibm 17 auf feinem Bagen. * Und ba er gen Samaria tam, folug er alles, was übrig mar von Ahab ju Samaria, bis bag er ihn vertilgete, nach bem Bort bes herrn, bas er zu Elia gerebet batte.

Und Jehu versammlete alles Bolt und ließ zu ihnen fagen: Abab bat Baal wenig gebienet, Jebu will ibm beffer bienen. 19 So laft nun rufen alle Bropbeten Baals. alle feine Rnechte und alle feine Briefter gu mir, bag man niemand vermiffe; benn ich babe ein großes Opfer bem Baal zu thun. Ben man vermiffen wirb, ber foll nicht leben. Aber Jehu that folches, zu unter-

20 * Und Jehu fprach: Beiliget bem Baal bas 21 Feft und lagt es ausrufen. * Auch fandte Bebu in gang Ifrael und ließ alle Diener Baals tommen, bag niemand übrig mar, ber nicht tame. Und fie tamen in bas Baus Baals, daß das Haus Baals voll warb

treten, bag er bie Diener Baals umbrachte.

22 an allen Enben. * Da fprach er gu benen, bie über bas Rleiberhaus maren: Bringet allen Dienern Baals Rleiber heraus. Und

- 23 ffe brachten die Rleiber beraus. * Und Bebu ging in bie Rirche Baals mit Jonabab, bem Sohn Rechabs, und fprach zu ben Dienern Baals: Forschet und sebet au, bag nicht bier unter euch fei bes Berrn Diener jemand, fonbern Baale Diener allein.
- Und ba fie hinein tamen, Opfer und Branbopfer ju thun, bestellete ihm Jehu außen achtzig Dann und fprach: Wenn

cor meum cum corde tuo? Et ait Gal.2,9. Jonadab: Est. Si est, inquit, da manum tuam; qui dedit ei manum suam. At ille levavit eum ad se in currum. *dixitque ad eum: Veni me- 16 cum et vide zelum meum pro Domino. Et impositum in curru suo duxit 17 in Samariam, et percussit omnes qui reliqui fuerant de Achab in Samaria usque ad unum, juxta verbum 1186. Domini quod locutus est per Eliam.

Congregavit ergo Jehu omnem 18 ing. populum et dixit ad eos: Achab eoluit Baal parum, ego autem colam eum amplius; * nunc igitur omnes 19 Prophetas Baal et universos servos ejus et cunctos sacerdotes ipsius vocate ad me: nullus sit qui non veniat, sacrificium enim grande est mihi Baal; quicumque defuerit, non vivet. Porro Jehu faciebat hoc insidiose, ut disperderet cultores Baal, * et dixit: Sanctificate diem solemnem 20 Baal. Vocavitque et misit in uni-21 versos terminos Israel, et venerunt cuncti servi Baal; non fuit residuus ne unus quidem, qui non veniret. Et ingressi sunt templum Baal, et repleta

est domus Baal a summo usque ad summum. *Dixitque his qui erant 22 super vestes: Proferte vestimenta universis servis Baal. Et protulerunt eis vestes. Ingressusque Jehu 23 v.15. et Jonadab filius Rechab templum Baal ait cultoribus Baal: Perquirite et videte, ne quis forte vobiscum sit de servis Domini, sed ut sint servi Baal soli.

> Ingressi sunt igitur, ut facerent 24 victimas et holocausta; Jehu autem praeparaverat sibi foris octoginta viros

^{15.} A.A: gu fich. 18. U.L: bağ bienen. 19. U.L: allen Broph. n. f. w. ... niemanbes verm. ... Des man. A.A: foldes, ju verbergen. 20. U.L: laft ausrufen. 23. A.A: in bas Saus B. 24. A.A: beftellete fich. U.L. hangen.

^{15.} B.dW.vB: gegen bein G. ... fteigen.

^{16.} B.dW.vE.A: fur b. S.

^{17.} dW: alles vert.

^{18.} B.dW.A: (viel) mehr. vB: viel. 19. truglich. dW.A: f. Diener. vE: bie ihm bienen. B: gebienet haben. dW: Reiner fehle. vE: foll fehlen. A: fei ber nicht tomme. B.dW.vE.A: (hanbelte) mit Binterlift.

^{20,} ein geft. Und fle riefens aus. dW.vE: eine

Feftverfammlung. B: einen Feiertag. 21. Fam. B.dW.vE.A: Da (Und es) famen ... (ges fommen mare) ... v. einem Enbe (bie) jum anbern.

^{22.} brachten ihnen. B.dW.vE: ju bem, ber ... (Bringe). B.vE: er brachte. dW: man.

^{23.} bas Baus B. B: Durchsuchet. 24. B.A: hatte (fich) beftellt. vE: hingeft.

Arno อี๊ ลิง อีเลสพาที อัน ซอ๊ง ล่งนื้ออัง ซึ่ง อังอั είς άγω είτι μοίρας ύμιών, ή ψυχή αύσδῦ άντὶ της ψυγής αύτου. 25 Και έγένετο ώς συνerélegar moingrees why blomadroous, wal elner 'Μού τοις παρατρέγουσι και τους τριστάταις. Eigeldorreg nuritzate worde, uh iteldera έξ αύτων ανήρ. Και επάταξαν αύτους έν στόματι ρομφαίας καὶ ἐρριψαν οἱ παρατρέγοντες καὶ οἱ τριστάται, καὶ ἐπορεύθησαν έως πόλεως οίκου του Βάαλ, 26 και έξηνειταν την στήλην του Βάαλ και ενέπρησαν αὐτήν, 27 καὶ κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ Βάαλ καὶ καθείλον τὸν οἰκον αὐτοῦ. καὶ 'εὸν οἰκον τοῦ Βάαλ' έθετο είς κοπρώνα έως της ημέρας ταύτης.

28 Καλ ήφανισεν Ίηου τον Βάαλ έξ Ίσραήλ. 29 Πλην από αμαρτιών Ίεροβοὰμ νίοῦ Ναβάτ, ος εξήμαρτε τον Ισραήλ, ούκ απέστη Ιηού ลัสด์ ซีสเซ~~อซา~~ สซิรต์รา 'รัสดอุรซ์ราง อีสเซ~~อรา~~' รตัว δαμάλεων 'τής άμαρτίας' των γρυσών των έν Βαιθήλ και έν Δάν. 80 Και είπε κύριος πρός Ίηού · 'Ανθ' ων ήγάθυνας του ποιήσαι τὸ εύθες δυ δφθαλμοίς μου κατά πάντα όσα έν τη καρδία μου ἐποίησας τῷ οἴκφ Άγαάβ, υίοὶ τάταρτοι καθήσονταί σοι έπὶ θρόνου 'Ισραήλ. 1 Καὶ Ἰηυὺ οὐκ ἐφύλαξε πορεύεσθαι εν νόμφ χυρίου θεού Ισραύλ εν όλη καρδία anton . Our anteard emparamen amarian Isboβούμ ος δέγμαρτε τον Ισραήλ.

³² Εν ταίς ήμεραις έκείναις ηρξατο κύριος συγκόπτει έν τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτους Άζαηλ έν παντι όριω Ισραήλ, 33 από τοῦ Ἰορδάνου κατὰ άνατολὰς ήλίου πᾶσαν την γην Γαλαάδ και του Γάδ και του 'Povβήν καὶ του Μανασσή, ἀπὸ Αροήρ ή έστιν έπὶ τοῦ χείλους χειμάρδου Αρνών, καὶ τὴν Γαλαάδ και την Βασάν.

אשר-ימלם מביא על"יד האנשים אשר אני תחת נששו: לעשות העלה ויאמר יהוא ולשלשים באי הכוש איש אל אַת-מַבָּבוֹת בַּיתי רישרפות: ריתבו את מצבת וישימהה כמחראות עד-היום:

יַסְמַנֵד יַהָּוּא אַתיּהַבְּעַל מישראל: החשיא את-ישראל לאיסר מַאַחַרֵיתֵם עָגָלַי הַזּהָב אִשׁר בּית־אל אשר-הטיבת כעשות הישר בְּצֵינִי כְּכֹל אֲשֵׁר בְּלְבַבִי עַשֵּׁיתַ לְבֵית רבעים נשבי לה על רידורא לא כר מעל חשאות ירבעם אשר ההשיא איז

מזרח השמש את

למוצאות ק' . 27. ע

^{24.} B: ἐἀν (ἀν ΑΕΧ). AB: ἀπὸ ... ἀνάγω (ἐν ... εἰςἀγω ΕΧ). B: χεἰρα (c. ΑΕΧ), 25. AB: συνετέ-λεφ ποιῶν (c. ΕΧ). B: ἐξελθάτω (-ἐτω ΑΕΕΧ). 27. Β*κ.καθ.-αὐτὖ († ΑΕΧ). AB: καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς λυτρῶνα(ς) c. ΕΧ. 29. AB * ἀπὸ († ΕΧ; ΑΕΥ ... ΔΕΥ ... ΑΕΧ + τῶν) ... αί δαμάλεις αί χουσαί (αί) (ἐπος.) - τουσῶν τῶν FX). 30. AB † (p.ων) ὅσα ... *τε (c. FX). 33. AB: κατ ἀν. ... *(pr.) καὶ (c. FX). Β: . Γαδδί (Γὰδ FX).

^{24.} A: enren &. übergebe. B.dW.vE: in eure &. B: gebracht habe. B.A: f. S. fur beff. S. dW.vE: euer Leben für f. &. baften.

^{25.} fcblagt fie; I. n. heraus !... bes Baufes B. dW. vE: ju ben Laufern. dW.vE.A: warten f. bin(ans). dW: in bas Stabttheil.

ber Manner jemand entrinnet, die ich unter eure hande gebe, so soll für seine Seele 25 beffelben Seele sein. *Da er nun die Brandopfer vollendet hatte, sprach Jehu zu den Arabanten und Rittern: Gehet hinein und schlagt jedermann, last niemand heraus gehen! Und sie schlugen sie mit der Schärfe des Schwerts. Und die Arabanten und Ritter warfen sie weg, und ginzegen zur Stadt der Kirche Baals, *und brachten heraus die Säulen in der Kirche Paals, und verbrannten sie, *und zerbrachen die Säule Baals sammt der Kirche Baals, und machten ein heimliches Gemach daraus bis auf diesen Aag.

Alfo vertilgete Jehu ben Baal aus If-29 rael. * Aber von ben Gunben Berobeams. bes Sohnes Rebate, ber Ifrael funbigen machte, ließ Jehu nicht, von ben golbenen 30 Ralbern gu Beth El und ju Dan. * Und ber Berr fprach ju Jehu: Darum, bag bu willig gewefen bift zu thun, was mir gefallen bat, und baft am Baufe Abab gethan alles, mas in meinem Bergen war, follen bir auf beinem Stuhl Ifraels figen 31 beine Rinber ins vierte Blieb. "Aber bod bielt Jehu nicht, bağ er im Befet bes Berrn, bes Gottes Ifraels, manbelte von gangem Gergen; benn er ließ nicht von ben Sanben Berobeame, ber Ifrael hatte funbigen gemacht.

32 Bur selbigen Beit fing ber herr an, überbruffig zu werben über Ifrael; benn hasael schlug sie in allen Grenzen Ifraels, 33 *vom Jordan gegen ber Sonne Aufgang, und bas ganze Land Gilead ber Gabiter, Rubeniter und Manasster, von Aroer an, bie am Bach bei Arnon liegt, und Gilead und Basan.

25.26.27. A.A: bes Banfes, bem Baufe B.

26. Bilbfaulen bes S. vE: thaten ... heraus. dW: nahmen b. S. aus ... heraus.

30. dem Grubt. dW: wohlgethan u. gethan. B.

et dizerat eis: Quicumque fugerit de hominibus his, quos ego adduxero in manus vestras, anima 20.39, ejus erit pro anima illius. * Factum 25 est autem, cum completum esset holocaustum, praecepit Jehu militibus 11.18. et ducibus suis: Ingredimini et percutite eos, nullus evadat! Percusseruntque eos in ore gladii et projecerunt milites et duces, et ierunt in civitatem templi Baal, *et protule-26 runt statuam de fano Baal, et combusserunt et comminuerunt eam; 27 v.21. destruxerunt quoque aedem Baal et fecerunt pro ea latrinas usque in diem hanc.

Delevit itaque Jehu Baal de Is-28 s.s., rael. *Verumtamen a peccatis Je-29 roboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel, non recessit, nec derelimit vitulos aureos qui erant in Bethel et in Dan. * Dixit autem Dominus ad 80 Jehu: Quia studiose egisti quod rectum erat et placebat in oculis meis, et omnia, quae erant in corde meo. 15,12, fecisti contra domum Achab: filii tui usque ad quartam generationem sedebunt super thronum Israel. * Por- 31 Jac.46,10 ro Jehu non custodivit, ut ambularet in lege Domini Dei Israel in toto v.29.. corde suo; non enim recessit a peccatis Jeroboam, qui peccare fecerat Israel.

In diebus illis coepit Dominus S2
taedere super Israel, percussitque
5,12.6. eos Hazael in universis finibus Israel,
*a Jordane contra orientalem pla-33
gam, omnem terram Galaad et Gad
D1.8,12. et Ruben et Manasse, ab Aroer quae
est super torrentem Arnon, et Galaad et Basan.

vE: wohl ausgerichtet. A: emfig geih. B: Gergen ift. dW.vE: gang wie es (mir im) S. war.

31. B: einhergegangen mare. dW.vE: achtete n. barauf ju manbeln. A: mar n. auf f. Gut.

32. abzuhanen an 3. dW: abzuschneiben von. B: Abbruch zu thun in. vE: 3. zu vermindern.

33. Gil., bie G. ... B. Arn. dW.vE: bis nach G. u. Bafan.

^{27.} Bilbfanle B. u. gerbr. das D. B. u. m. heims liche Semacher. dW: riffen ... nieber. vE: gerftorten. A: Gemacher b. Unrathe. vE: einen Rothplat?

^{29.} B: Allein was anlangt ... B.dW.vE: wich 3. n. B: ihnen nachzufolgen.

84 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰηοὺ καὶ πάντα α εποίησε καὶ πάσα ή δυναστεία αύτοῦ, 'καὶ τὰς συνάψεις ας συνήψεν', οὐκ ίδου ταύτα γέγραπται έπι βιβλίου λόγων τών ήμερών των βασιλέων Ισραήλ; 35 Καὶ έχοιμήθη Ίηου μετά τών πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται έν Σαμαρεία, και εβασίλευσεν Ἰωάχαζ υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 36 Καὶ αί ήμέραι ας έβασίλευσεν Ίηου έπι Ίσραήλ είκοσι καὶ όκτο έτη εν Σαμαρεία.

XI. Καὶ Γοθολία ή μήτης 'Ογοζίου είδες ότι απέθανεν ό υίὸς αὐτῆς, καὶ ανέστη καὶ απώλεσε παν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας. 2 Καλ έλαβεν Ίωσαβεὶ ή θυγάτης τοῦ βασιλέως Ίωραμ άδελφή Όχοζίου τον Ἰωας υίον ⁶Οχυζίου τοῦ άδελφοῦ αὐτῆς, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν έκ μέσου των υίων του βασιλέως των θανατουμένων, αὐτὸν καὶ τὴν τροφὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ταμιείφ τών κλινών, και έκρυψεν αὐτὸν έκ προςώπου Γοθολίας, καλ ούκ έθανατώθη. 8 Καὶ ην μετ' αὐτης κεκρυμμένος έν οίκο κυρίου έξ έτη καὶ Γοθολία βασιλεύουσα έπὶ ชที่ร ชที่ร.

4 Καὶ εν τῷ ετει τῷ εβδόμο ἀπεστειλεν Ιωιαδε και έλαβε τους έκατοντάργους τών Χοζόι και των Ρασίμ, και είς ήγαγεν αυτούς πρός έαυτόν είς οίχον χυρίου, και διέθετο αύτοις διαθήκην, και ώρκισεν αύτους ένώπιον κυρίου, καὶ έδειξεν αὐτοῖς τὸν υίὸν τοῦ βασιλέως. 5 καὶ ένετείλατο αὐτοῖς, λέγων · Τοῦτο τὸ ὸῆμα ο ποιήσετε. Τὸ τρίτον έξ ύμῶν οἱ εἰςπορευόμενοι το σάββατον, και φυλασσέτωσαν την φυλακήν οίκου τοῦ βασιλέως, 6 καὶ τὸ τρίτον έν τη πύλη των όδων, και τὸ τρίτον έν τη πύλη οπίσω των παρατρεγόντων, καὶ φυλάξετε την φυλακήν του οίκου. 7 Καὶ δύο γείρες ἐν ὑμίν, πας ο έκπορευόμενος το σάββατον, φυλάξουσι την φυλακήν οίκου κυρίου έπλ τον βασιλέα. 8 Καὶ κυκλώσατε περί τον βασιλέα κύκλφ, άνηρ και τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῆ γειρὶ αὐτοῦ,

34. AB: οσα (ἃ EX). B: έχὶ τ. (ἐκ ἰδὲ τ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: γεγοαμμένα ... τοῖς βασιλεύσιν (c. FX). 35. ΑΒ: ἔθαψαν αὐτὸν (θάπτ. FX). 36. ΑΒ*(alt.) καὶ.

1. ΑΒ*άν. κ. 2. ΑΒ*ή. Β*(alt.) Όχ. ΑΒ*(sq.) τδ
... τροφὸν. Β: ταμείω. ΑΒ: ἀπὸ (ἐκ FX). 3. ΑΒ: κονβόμενος. 4.B (eti. infra): Ιωδαέ (c. F). AB: ἀπήγαγεν (είς ήν. FX). Β: πρ. αὐτὸν. AB+ (p. διαθ.)
κυρίε. Β: ὁρικσε ... αὐτ. ἐνόπ. κυρ. AB+ (p. αὐταῖς) Ἰωδαὲ (*FX). 5. AB: Οὐτος ὁ λόγος ὃν ...
(pro of εἰςπ.) εἰςελθέτω ... φυλάξατε (*τὴν) φ....+
(in f.) ἐν τῷ πυλῶνι (c, FX). 6. AB: τρ. τῆς πύλης
καὶ ... πρὸς τὸν β. 8. AB: ἐπὶ (περὶ ΕΓΧ) ... *τῷ.

ונתר דבתי נהוא וכל-אשר עשה יגָבָוּרֶתְוֹ הָלוֹא־הם כְּתוּבִים על־-דָּבְרֵי הַיָּמֵים לְמַלְכֵי יִשִּׂרָאֵלֹ: לח וישַׁכַּב יתוּא עַם־אָבֹתִיו וַיְּקַבְרָוּ אֹתְוֹ בָּשְׁמָרָוֹן וַיִּמָלֶךְ יִהָוֹאַחָז בְּנִוֹ תַּחַתֵּיו: 36 וְהַיָּמִים אֲשֵׁר מַלַך יָהוּא עַל־יִשֹּׁרָאֵל עשרים-ושמנה שנה בשמרון:

וַצַתַלְיָה אָם אַחַזְיָהוּ וֹרַאַתָה כֵּי 🗷. מת בנה והַקם וַהָּאבֹר אָת כַּל־זַרַע יהושבע וַתַּקַח הַמַּלֶה־יוֹרָם אָחוֹת אַחַזְיַהוּ אַת־יוֹאשׁ בַּן־אַחַזַיַּה וַתְּנָיִב אֹתוֹ מַתִּוֹד בִּנִי־ ואת־מנקתו הממותים אתו בַּתַדֵר הַפִּשָּות וַיַּסְתֵרוּ אֹתִוֹ מִפָּנֵי 3 צַתַלְיָהוּ וָלָא הוּמָת: וַיָּהֵי אִתַּהֹ בֵּית יהוֹה מַתַּחַבֵּא שַׁשׁ שָׁנִים וַצַּתַלְיָה

וּבַשָּׁבָה הַשָּׁבִיעִית שַׁלַח יְהוֹיַלע המאיות וַיִּפֶּת י אַתרשַׂרֵי וַלַרַצִּים וַיַּבֵא אֹתַם אַלֵיו בֵּית יִהוָה וַיִּכְרֹתֹ לַהֵּם בְּּרִית וַיַּשָׁבַּע אֹתַם בְּבֵית יַרָּא אֹתַם אַת־בּוֹ־הַמַּלֵהְ: ח וַיַּצַרָּם לַאמר זה הדבר אַמר תּעמרן הַשָּׁלְשַׁית מִכָּם בָּאֵי הַשַּׁבַּת וְשִׁמְרֵי הַמַּכֶּה: 6 משמרת בית פשער סור והשלשית פשער אחר הרצים ושמרתם את-משמרת הבית הידות בכם כל יצאי

Ahasja's Mutter. Jojaba's Berfcwbrung.

34 Was aber mehr von Jehu zu sagen ift, und alles, was er gethan hat, und alle seine Macht, siehe, das ist geschrieben in 35 der Chronica der Könige Jsraels. ** Und Jehu entschlief mit seinen Wätern, und sie begruben ihn zu Samaria, und Joahas, sein Sohn, ward König an seine Statt.

36 * Die Zeit aber, die Jehu über Israel regiert hat zu Samaria, sind acht und zwanzig Jahre.

AL. Athalja aber, Ahasja Mutter, ba fie sahe, baß ihr Sohn tobt war, machte sie sich auf, und brachte um allen königlichen Samen. * Aber Joseba, die Tochter des Königs Joram, Ahasja Schwester, nahm Joas, den Sohn Ahasja, und stahl ihn aus des Königs Kindern, die getöbtet wurden, mit seiner Amme in der Schlaffammer; und sie verbargen ihn vor Athalja, Idas er nicht getöbtet ward. * Und er war mit ihr verstedt im Hause des Herrn sechs Jahre; Athalja aber war Königin im Lande.

3m flebenten Jahr aber fandte bin 30= jaba, und nahm bie Oberften über hunbert mit ben Sauptleuten, und die Trabanten, und ließ fie zu fich ins Baus bes Berrn fommen, und machte einen Bund mit ihnen, und nahm einen Gib von ihnen im Saufe bes Berrn, und zeigete ihnen bes 5 Ronigs Sohn, * und gebot ihnen und fprach: Das ifte, bas ihr thun follt: Guer ein britter Theil, bie ihr bes Sabbaths angebet, follen ber But warten im Baufe bes 6 Ronigs, * und ein britter Theil foll fein am Thor Sur, und ein britter Theil am Thor, bas hinter ben Trabanten ift, und follt ber but warten am Baufe Daffa. 7 * Aber zwei Theile euer aller, bie ihr bes Sabbaths abgehet, follen ber But marten 8 im Saufe bes Berrn um ben Ronig; *und follet rings um ben Ronig euch machen, und ein jeglicher mit feiner Wehr in ber Banb,

Reliqua autem verborum Jehu, et 34
universa quae fecit, et fortitudo
ejus, nonne haec scripta sunt in
(2Ch.22,5]libro verborum dierum regum Israel? *Et dormivit Jehu cum pa-35
tribus suis, sepelieruntque cum in
12,1. Samaria, et regnavit Joachaz filius
ejus pro eo. *Dies autem, quos 36
regnavit Jehu super Israel, viginti et
octo anni sunt in Samaria.

Athalia vero mater Ochoziae, XI. 3R.9,27. videns mortuum filium suum, surrexit et interfecit omne semen re-2Ch. gium. *Tollens autem Josaba, filia 2 8,19. regis Joram soror Ochoziae, Joas Jud. 9,8. filium Ochoziae, furata est eum de medio filiorum regis, qui interficiebantur, et nutricem eius de triclinio. et abscondit eum a facie Athaliae, ut 2Ch. non interficeretur. * Eratque cum 3 ea sex annis clam in domo Domini; porro Athalia regnavit super ter-2Ch.23,1. Anno autem septimo misit Jojada. 4 et assumens centuriones et milites introduxit ad se in templum Domini, ^{2Ch.28,8}.pepigitque cum eis foedus, et adjurans eos in domo Domini ostendit eis filium regis, et praecepit illis, 5 ach 23.44 dicens: Iste est sermo quem facere debetis: Tertia pars vestrum intro-1Ch. eat sabbato et observet excubias do-

mus regis, *tertia autem pars sit ad portam Sur, et tertia pars sit ad portam Sur, et tertia pars sit ad portam quae est post habitaculum scutariorum, et custodietis excubias domus Messa. *Duae vero partes e 7 v.s. vobis, omnes egredientes sabbato, custodiant excubias domus Domini sch.23,7.circa regem. *Et vallabitis eum, 8 habentes arma in manibus vestris;

1. A: ermorbete.
2. B: mitten aus. dW.vE.A: (weg) aus b. Mitte. vE: ihn n. f. Amme, in eine Schl.

Bacht am H. dW: e. Drittheil v. ench treten an am Ruhetage u. halten b. Bache. vE: ziehe auf am S. u. halte. A: trete ein ... h. Hut.

6. follt alfo. B: an d. H. bag ihr abwehret. vE: mit Abwehr. dW: u. fo bewachet bas H. u. haltet ab.

^{3.} Al. † (in f.) septem annis. 6. S: Seir.

^{3.} B.dW: regierte über bas &. vE.A: herrichte. 4. fammt Leibwachtern u. Er. dW: über hunb.

^{4.} fammt Leibwächtern u. Er. dW: über hund. ber gaufer u. Scharfrichter. vE: ber Rari u. b. L. B.dW: ließ fie fchworen. A: befchwor f.

^{5.} brittes. B: hineingehet, bie famahrnehmen bie

^{7.} von euch, alle bie bes &. abgeben. dW: abtreten. A: austr. vE: abziehen. B: bei bem R. 8. ben R. umgeben. B: Gewehr. dW.vE.A: Baffen.

και ο είςτργόμενος είς τα σαδηρώθ αποθανείrai · nal ylveode perà ron baoilienc de ro inπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι αὐτόν.

⁹Καὶ ἐποίησαν οἱ ἐκατόνταρχοι κατὰ πάντα όσα αύτοῖς ένετείλατο Ίωιαδε ὁ ίερεύς, καὶ έλαβεν άνης τους άνδρας αύτου τους είςπορευσμένους τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐχπορευομένων το σάββατον, και είςηλθον πρός Iwiade rov iepea. 10 Kal Edwaer o lepeuc τοῖς έκατοντάρχοις τὰς φαρέτρας καὶ τὰ δόρατα Δαυίδ του βασιλέως α ήν έν οίκφ κυρίου. 11 Καὶ ἀνέστησαν οἱ παρατρέχοντες, ανήρ και τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῆ χειρι αὐτοῦ, άπὸ τῆς ωμίας τοῦ οίκου τῆς δεξιᾶς έως τῆς ώμίας τοῦ οίκου τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου και τοῦ οίκου περί τὸν βασιλέα κύκλω. 12 Καὶ έξήγαγε τὸν υίὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ ἀγίασμα καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν καὶ έχρισεν αὐτόν. Καὶ ἐκρότησαν ταῖς γερσίν αὐτών και είπαν. Ζήσω ὁ βασιλεύς.

13 Καλ ηκουσε Γοθολία την φωνήν τών **κ**αρατρεγόντων καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ εἰςῆλθε πρός τον λαόν είς είκον κυρίου, 14 καὶ είδε, καὶ ίδοὺ ὁ βωσιλεὺς είστήκει ἐπὶ τοῦ στήλου κατά τὸ κρίρω, καὶ οἱ φιθοί καὶ αι σάλπιγγες περί τὸν βασιλέα, και πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς ralpor no valulor er valuifi. Kai diegόηξε τον ίματισμον αθτης Γοθολία, καλ έβόησε · Σύνδεσμος, σύνδεσμος. 15 Καὶ ένετείλατο Ιωιαδέ ὁ ίερεὺς τοῖς έκατοντάρχοις τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως καὶ είπε πρὸς αύτούς ' Έξαγάγετε αύτην έξωθεν των σαδηρώθ, και δ είςπορενόμενος όπίσω αὐτῆς ἀποθανείται φομφαία. Ότι είπεν ὁ ίερεύς Μή αποθάνη εν οίπφ κυρίου. 16 Καὶ επέβαλον αύτῆ γεϊρας, καὶ εἰςήγαγον αὐτὴν όδὸν εἰςόδου τῶν ἴππων οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ εθανάτωσαν αυτήν έχεῖ.

8. ΑΒ: εἰςπορενόμ. (c. FX). Α¹Β: τὰς (τὰ Α²FX). Β: ἔσονται (γίν. FX). 9. ΑΒ* κατὰ ... Ἰ. ὁ συνετός ... † (p. αὐτὸ) καὶ (c. FX). 10. ΑΒ: ἔκ. τὰς σειφομάστας καὶ τὰς τρισσὰς τῷ β. Δ. τὰς ἐν οἴκφ (c. FX). 11. A²B: ἔστησαν (c. A¹). AB: τὸ σκεῦος ... της ενωνύμε ... έπι τον β. (c. FX). 12. AB: έξα-πέστειλε (έξηγ. FX). A²B: νέζες (τὸ ᾶγ. FX). AB: τῆ χειρι * αὐτ. (c. FX). 13. AB: τρεχόντων (* παι) τ. λ. 14. AB: στύλυ ... πρὸς τὸν β....διέδδ. Γοθ. τὰ ἰμάτια ἐαυτῆς. 15. AB: ἔσωθεν (ἔξ. F). Β* (sq.) παl († AFX). AB: (θανάτω) θαναταθήσεναι. A²B † (a. δ.) έν et (a. μη) Καl. 16. AB: ἐπέθημαν ... εἰςῆλθον (u. -αν) οδὸν ... ἀπέθανεν ἐπεῖ. והבא אַל־הַשָּׁדֵרוֹת יוּמָת וַהָּיִוּ אַת־ הַפַּלָהְ בָצֵאתוֹ וּבְבֹאוֹ:

ריעשור שרי חמאיות פכל אשר-צוה יהוידע הפהן ויקחו איש אתר אַנַשַּׂיר בַּאֵי הַשַּׁבַּת עַם וְצָאֵי הַשָּׁבָּת י נַיָבְאַר אַל־יִהְוֹיַדֵע הַפֹּהַן: וַיְּהַוֹ הַפֹּהַוֹ לשבי הַפָּאיות אַת־הַחֲנִיתֹ הַשָּׁלַשִּׁים אֲשָׁר לַמֵּלֶה דְּרֶד אֲשֶׁר בְּבֵית וו יהוה: וַיִּעַמִדוּ הַרַצִּים אֵישׁ וּ וְכֵלֵיוּ בַּיַדוֹ מְבַּתֵּף הַבַּיִת הַוְמַנִית עַד־בַּתָּף הבית השפאלית לפובח ולביח על-12 הַפַּלָךְ סְבִיבוּ וַיּוֹצֵא אַת־בַּךְ עַלֵיוֹ אַת־הַנֹּזֵרׁ רַיַּמָלְכוּ אתוֹ וימשחהר ויאמרו יחי המכה:

רַתִּשִׁבַע צַתַּלְיָה אֶת־קוֹל הַרָבֵין הַעַם וַתַּבָּא אָל־הַעַם בֵּית יָהוַה: 14 וַהַרָא וְהָפָּה הַפָּלֵה עֹבֵּיד עַל־הַעַפֿוּד כַּמַשְׁפָּט וְהַשְּׁרֵים וְהַחָצְּצְרוֹת אָל־ הַפָּלֶךְ וְכָל־עַם־הָאָרֵץ שַׁמַחַ וְתֹקעַ בתַבַּבְרוֹת וַתְּקָרֵע עַתַלְיַהֹ אָת־בְּגַּדִיהַ סו וַהִּלְרָא מֵשׁר שַשׁר: וַיִּצַּוֹ הַבּבֹוֹן אָת־שָּׂרֵי הַפֵּאִיוֹת י פִּקַדֵי הַחִּיל ַרַיָּאמֶר אָלֵיהֶם הוֹצַיאוּ אֹתַתֹּ אָל־ מַבַּית לַשִּׁדֵּרֹת וִהַבָּא אַחֲרֵיהָ בַּחַרֶב כַּי אַמַר תַּפֹּהַן אַל־תּוּמֵת בֵּית 16 יהוַה: וַיִּשָּׁמוּ לַהֹּ יָדַיִם וַהָּבָוֹא דֵּרָדְּ־ מבוא הפוסים בית המלה ותומת

> דומאות ק' .10. v. יוסאות קמץ בז"ק v. 12. p v. 15. 'p אות

^{8.} jm. bie Reihen ... u. follt alfo ... fein. dW.vE. A: (wenn einer) einbringt. A: in b. Schranfen bes Tempele? B: b. Orbnungen.
9. ein Beber feine D. dW.vE.A: Lente.

^{10.} Oberften. B.dW.vE.A: bie Gp.

und wer herein zwifchen die Wand tommt, ber fterbe, bag ihr bei bem Ronig feid, wenn er aus = und eingehet.

D Und die Obersten über hundert thaten alles, wie ihnen Jojada, der Priester, gesoten hatte, und nahmen zu sich ihre Manner, die des Sabbaths angingen, mit benen, die des Sabbaths abgingen, und kamen zu bem Rriester Jojada. ** Und bee Rriester

10 bem Briefter Jojaba. "Und ber Briefter gab ben Samptienten Spieße und Schilbe, bie bes Königs David gewesen waren und

11 in bem Saufe bes herrn waren. Und bie Trabanton ftanben um ben König her, ein jeglicher mit feiner Wehr in ber hand, von bem Binfel bes haufes zur Rechten bis gum Binfel zur Kinken, zum Altar zu

12 und jum Saufe. * Und er ließ bes Ronigs Sohn hervor tommen, und feste ihm eine Krone auf, und gab ihm das Zeugnig, und machten ihn jum König, und waren froh- lich und schlugen die Gande zusammen und sprachen: Glud zu bem Könige!

13 Und ba Athalja hörete das Geschrei des Bolks, das zulief, kam sie zum Bolk in

14 bas haus bes herrn, "und fahe, fiehe, ba ftand ber König an ber Saule, wie es Gewohnheit war, und bie Sanger und Krompeter bei bem Könige, und alles Bolk bes Landes war fröhlich, und bliefen mit Krompeten. Athalja aber zerrig ihre Klei-

15 ber und fprach: Aufruhr, Aufruhr! *Aber ber Priefter Jojaba gebot ben Oberften über hundert, die über das Geer gesett waren, und sprach zu ihnen: Führet sie zum Sause hinaus in den Hof, und wer ihr folget, der sterbe des Schwerts! Denn der Priester hatte gesagt, sie follte nicht im

16 Saufe bes Geren fterben. * Und fie legten bie Sanbe an fie, und fie ging hinein bes Weges, ba bie Roffe zum Saufe bes Ronigs gehen, und warb bafelbst getöbtet. si quis autem ingressus fuerit septum templi, interficiatur; eritisque cum rege introcunte et egrediente.

omnia quae praeceperat eis Jojada sacerdos, et assumentes singuli viros suos, qui ingrediebantur sabbatum, cum his qui egrediebantur sabbato, venerunt ad Jojadam sacerdotem.

^{2Ch.22,9;*} Qui dedit eis hastas et arma regis 10 David, quae erant in domo Domini.

^{2Ch}. *Et steterunt singuli habentes arma 11 in manu sua a parte templi dextera usque ad partem sinistram altaris et

v.14; aedis circum regem. *Produxitque 12 28,11. filium regis et posuit super eum dia-

De.17,18. dema et testimonium, feceruntque E.85,12. eum regem et unxerunt, et plaudentes manu dixerunt: Vivat rex!

Audivit autem Athalia vocem po-13 puli currentis, et ingressa ad turbas sch. in templum Domini vidit regem 14

23,3. stantem super tribunal juxta morem, et cantores et tubas prope eum, omnemque populum terrae laetantem 5,7. et canentem tubis; et scidit vesti-

menta sua, clamavitque: Conjuratio,

2ch. conjuratio! * Praecepit autem Jojada 15

23,14 centurionibus, qui erant super exercitum, et ait eis: Educite eam extra

septa templi, et quicumque eam secutus fuerit, feriatur gladio. Dixerat enim sacerdos: Non occidatur in templo Domini. *Imposueruntque 16 3,15. ei manus, et impegerunt eam per

viam introitus equorum juxta palatium, et interfecta est ibi.

^{14.} U.L: Drommeter ... Drommeten.

^{11.} B.dW.vE.A: von ber rechten Seite bes (Tempele). B: nach b. A. ... ju. dW: am A. vE: langft bem.

^{12.} u. falbeten ibn ... Es lebe ber R. B.dW.vE. A: bie Rr. dW: bas Gefet, vE: bie Berordnung!! dW.vE: flatichten in bie S. A: mit ben S.

dW.vE: flatichten in bie S. A: mit ben S.
13. B: berer bie herguliefen wom B. dW.vE: ber Läufer u. bes B.

^{14.} n. b. Burften ... forie: Berreit! dW: auf bem Stanbe. vE: feiner Statte. A: auf b. Throne?

^{9.} S: sabbato (bis). 14. Al.: turbas.
15. Al.: Jojada sacerdos. 16. Al.: pal. regis.

B: wie bas ein Recht war. dW.vE.A: nach b. Gebrauche. dW: bie Oberfien. dW.vE.A: rief: Berichworung!

^{15.} zwifchen ben Reihen hinans, u. wer... fprach, f. folle. B: bis außer ben Orbnnugen. vE: außerhalb ber R. dW: hinans zw. bie R. hinein? (A. wie B. 8.)

^{16.} R. eingeben. dW.vE: f. hanb. B: machten fir Blat? dW: burd b. Eingang ber R.

17 Καὶ διέθετο Ίωιαδὶ 'ὁ ἱερεὺς' διαθήχην άνα μέσον κυρίου και άνα μέσον του βασιλέως και άτα μέσον του λαού, του είναι είς λαόν τῶ χυρίω, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ανα μέσον τοῦ λαοῦ. 18 Καὶ εἰςῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς τῆς εἰς τὸν οίκον τοῦ Βάαλ, καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν άγαθώς, καὶ τὸν Μαθάν τὸν ἰερέα τοῦ Βάαλ απέκτειναν κατά πρόςωπον των θυσιαστηρίων. Καλ κατέστησεν ὁ ίερεὺς ἐπισκόπους ἐν οἵκφ πυοίου. 19 Καὶ ἔλαβε τοὺς έκατοντάρχους καὶ τον Χοβδί και τον Ρασίμ και πάντα τον λαόν τῆς γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα έξ οἶκου κυρίου, καὶ εἰςῆλθον όδὸν τῆς πύλης τῶν παρατρεγόντων οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ἐπὶ θρόνου τῶν βασιλέων. 20 Kal έγάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύγασε · καὶ τὴν Γοθολίαν ἐθανάσωσαν ἐν δομ-**ΧΙΙΙ.***) φαία έν οίκφ τοῦ βασιλέως. ¹ Tiòς έπτα ετών Ιωάς εν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. 2 έν έτει έβδόμφ τῷ Ἰηοὺ ἐβασίλευσεν Ἰωάς, καὶ τεσσαράκοντα έτη έβασίλευσεν εν Ίερουσαλήμ, καὶ όνομα της μητρός αὐτοῦ Σαβιά έκ της Βηυσαβεέ. 3 Καλ εποίησεν Ιωάς το εὐθες ενώπιον χυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ας ἐφώτιζεν αὐτὸν Ἰωιαδε ὁ ἱερεύς. 4 Πλην των ὑψηλων ούκ απέστησε, και έτι ο λαός εθυσίαζον και έθυμίων έν τοῖς μετεώροις.

6 Καὶ εἰπεν Ἰωὰς τοῖς ἱερεῦσι · Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἀγίων τὸ εἰςοδιαζόμενον ἐν οἴκφ κυρίου, ἀργύριον συντιμήσεως ἀνδρός, ἀργύριον συντιμήσεως ἀνδρός, ἀργύριον συντιμήσεως ψυχῶν, πᾶν ἀργύριον ὁ ἐὰν ἀναβῆ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ εἰςενεγκεῖν εἰς οἰκον κυρίου, 6 λαβέτωσαν ἐαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ κραταιώσουσι τὸ βέδεκ τοῦ οῖκου εἰς πάντα

יַנִיּכָרֹת יָהוֹיַלֵע אָת־הַבְּּרִית בֵּין • יהוה ובין הַפַּלָה ובין הַעָּם לַהְיוֹת ליהוָה וּבִין הַמֶּלֶהְ וּבֵין הָצָם: כַל־עם הארע וָאָת־בָּכְמַיוּ וַיָּתְצַתוּ את־מזבחתוֹ היטב ואת מַתּוֹ פֿהַוּ הַבַּעַל לפני המובחות נישם הכהו כ פסא המלכים: וישמח כל-עם בתרב אוו. בית 2 שנים יהואש במלכו: בשנת-שבע לַנָהוּאֹ מַלַךְ יָהוֹאָשׁ וָאַרְבַּעִים שָׁנַה רשם אמר ויעש יהואש הישר ימיר אשר יהוה ככ יהוידע הפהו: רק הבמות לא עוד העם מזכחים ומקטרים בכמות: ויאמר יהואם אל־הפהנים פל פַסַף הַפַּדָשִׁים אַשָּׁר יוּבָא בַית־יָהוָה עובר איש פסת יהוה: בית יַחַזִּקוּ אָת־בַּדֶק

> הפטרת שקלים .17 v. 18. 'p מזבחורויו ק' .18 r המלך ק' .20 v. 20

18. bas Daus B. n. riffens ein u. gerbr. f. M. n. f. B. wohl. dW.vE.A: Bilber. dW.vE: ganglich. vE: fellte Bachen auf. dW.A: feste (fiellte) 28. in bas S.

XI.

17 Da machte Jojaba einen Bund gwifden bem herrn und bem Ronige und bem Bolt, baf fie bes Berrn Bolf fein follten; alfo auch zwischen bem Ronige und bem Bolf. 18 * Da ging alles Bolt bes Lanbes in bie Rirche Baals und brachen feine Altare ab, und gerbrachen feine Bilbniffe recht mobl. und Matthan, ben Briefter Baals, ermurgeten fie bor ben Altaren. Der Briefter aber bestelltete bie Memter im Saufe 19 bes Berrn, "und nahm bie Dberften über bunbert und bie Bauptleute und bie Trabanten und alles Bolf bes Lanbes, und führeten ben Ronig binab vom Saufe bes herrn, und tamen auf bem Wege von bem Thor ber Trabanten jum Ronige-Saufe, und er fette fich auf bee Ronige 20 Stubl. * Und alles Bolf im Lande war fröhlich, und bie Stabt warb ftille; Athalia aber tobteten fie mit bem Schwert in bes MII.+) Königs Saufe. * Und Jeas war fieben Jahre alt, ba er Ronig marb. 2 * 3m flebenten Jahr Jehu marb Joas Ronig, und regierte vierzig Jahre gu Berufalem; feine Mutter bieg Bibea von "Und Joas that, was recht war und bem herrn wohlgefiel, fo lange 4 ihn ber Priefter Jojaba lehrete, *ohne bag fie bie Boben nicht abthaten, benn bas Bolt opferte und raucherte noch auf ben Und Joas fprach ju ben Brieftern: Alles Belb, bas geheiliget wirb, bag es in bas Baus bes Berrn gebracht werbe, bas gange und gebe ift, bas Belb, fo jebermann gibt in ber Schätung feiner Seele, und alles Belb, bas jebermann von freiem Bergen opfert, bag es in bes herrn haus gebracht 6 werbe, " bas lagt bie Briefter gu fich neh-

18. A.A: bas Sans. U.L: fein Bilbuiß.

men, einen jeglichen von feinem Befannten. Davon follen fie beffern, was baufällig ift

2Ch. 23,16. Pepigit ergo Jojada foedus inter 17 23.3. Dominum et inter regem et inter po-De. 4, 20. pulum, ut esset populus Domini, et inter regem et populum. *Ingres-18 susque est omnis populus terrae 10,27. templum Baal et destruxerunt aras ejus, et imagines contriverunt valide; Mathan quoque sacerdotem Baal occi-1Ch.25. derunt coram altari. Et posuit sa-22,19:20, cerdos custodias in domo Domini, *.4. * tulitque centuriones et Cerethi et 19 Phelethi, legiones et omnem populum terrae, deduxeruntque regem de domo Domini: et venerunt per viam portae scutariorum in palatium, et 2Ch. sedit super thronum regum. *Laeta-20 tusque est omnis populus terrae, et civitas conquievit; Athalia autem occisa est gladio in domo regis, sch. * septemque annorum erat XIII.*) 24,1 ... Joas. cum regnare coepisset. Anno 2Ch.24,1, septimo Jehu regnavit Joas, et quadraginta annis regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Sebia de Bersabee. 2Ch. * Fecitque Joas rectum coram Domino cunctis diebus quibus docuit eum Jojada sacerdos; * verumtamen 4 1Rg.3.2 excelsa non abstulit: adhuc enim populus immolabat et adolebat in excelsis incensum. (22,4ss. Dixitque

ceisis incensum.

(28,400. Dixitque Joas ad sacerdotes: 5.
24,400. Dixitque Joas ad sacerdotes: 5.
24,400. Dixitque Joas ad sacerdotes: 5.
24,400. Dixitque pecuniam sanctorum, quae
Latita. Ex.30,122 illata fuerit in templum Domini a
Latita. Ex.30,122 illata fuerit in templum pretio animae, et quam sponte et arbitrio cordis sui inferunt in templum Domini, accipiant illam sacerdotes 6

(SCA. juxta ordinem suum et instaurent
24,72 sartatecta domus, si quid necessa-

17. 8: inter Dominum et populum.

*) 12,1-22. vulgo: 11, 21. 12, 1-21.

eingebr. w. ... gangbares G. (vE.A: von Borübergehenben, B: bessen ber übergehet.) B: eines Segl.
G. für bie S. nach s. Sch. dW.vE: bas G. einer jegl.
S. (ber Seelen) n. ihrer Sch. B: bas einem J. ins
S. (ber Seelen) n. ihrer Sch. B: bas einem J. ins
Sinn

6. B.vE: ausbeffern. vB: bie Riffe.

^{19.} Leibwächter u. Er. ... bes Thord. (BieB.4.) dW: burch bas gaufer:Th. A: Schilbträger:Th. 20. B.dW.vE: war ruhig ... hatten f. getobtet. B:

beim &. 3. th. was bem D. B.dW.vE: unterwies.

^{4.} Bie 1 Ron. 15, 14.

^{5.} Schanung. B: von ben geheiligten Dingen, bas ... wirb. vE: für geweihete D. dW.A: geheil. G. bas

οῦ ἐἀ» εὐρεθῆ ἐκεῖ βέθεκ. ⁷ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῷ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωὰς οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἰερεῖς τὸ βέθεκ τοῦ οἵκου, ⁸ καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωὰς Ἰωασὰ τὸν ἱερέα καλ τρὰς ἱερεῖς καὶ εἰπε πρὰς αὐτούς · Τί ὅτε οὐ πραταιεῦτε τὸ βέθεκ τοῦ οἵκου; καὶ νῦν μὴ λάβητε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ βέθεκ τοῦ οἵκου δώσετε αὐτό. ⁹ Καὶ συνεφώνησαν οἱ ἰερεῖς τοῦ μὰ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ λαοῦ, καὶ τοῦ μὴ ἐκρογῦσαι τὸ βέθεκ τοῦ οἵκου.

10 Kal Daßer Imadà o legenc xiboròr plar nai enolyaen & adoğ enter plar, nai έθηκεν αὐτήν παρά το θυσιαστήριον εν δεξιά είς σορευομέτων ἀνδρών είς οἰκον κυρίου καὶ έδίδουν έχει οι ίερεις οι φυλάσσοντες τὰ πρόθυρα παν τὸ άργύριον τὸ είςφερόμενον είς τον οίκον κυρίου. 11 Και έγένετο, ώς είδον ότι πολύ τὸ άργύριον τὸ ἐν τῷ κιβωτῷ, καὶ ανέβη ὁ γραμματεύς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἱερούς ό μέγας, καὶ έσφιγζαν καὶ ήρίθμησαν τὸ άργύριον τὸ εύρεθεν εν οίκφ κυρίου. 12 Καὶ έδωκαν τὸ άργύριον τὸ έτοιμασθέν έπὶ γείρας τών ποιούντων τὰ έργα τών ἐπισκόριων οίκου κυρίου, καλ έξωδίασαν τοις τέκτοσι τών ξύλων παί τοις οἰποδόμοις τοις ποιούσιν ἔργον ἐν οἴκω nuglou, 18 nal roig reigiorais nal rois olnodóμοις τῶν λίθων, τοῦ κτήσασθαι λίθους λατομητους και ξύλα, του κραταιώσαι το βέδεκ του οίπου πυρίου, εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶπου του πραταιώσαι αὐτόν. 14 Πλην οὐ ποιηθήσονται οίκω κυρίου θύραι άργυραϊ, ήλοι, φιάλαι, σάλπιγγες, παν σκεύος χουσούν και σκεύος άργυροῦν ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰςενεχθέντος

זְּבֵּב וּכֹלְּיַבִּכֹּסׁׁׁ מֹּוֹבַּפֹּסׁׁׁ עַּמִּבֹּא מַזֹמֹּנְוִע מֹזֹלְלּוָע װַבְּצִּבְּוָע פֹּלְבּכֹּלִּ מַזֹמּנְוִע מֹזֹלְלּוָע װַבְּצִּבְוָע פֹּלְבּכָּלִ קּאִ יֹבֹּשָׁׁׁ בַּּגִע וֹשְׁבָּי לְטִוֹלְּטֵּי: אַלְּ נְאַ הַשָּׁבּׁ בַּבְּלְּנִע מֹצִּיסִ וֹאַבְּנִּ מַטְּבָּ נְשְׁבָּבוּ וֹלְלְנִע מֹצִּיסִ וֹאַבְּנֹּ מַטְּבַּ נְשְׁבָּבוּ וֹלְלְנִע מֹצִּיסִ וֹאַבְּנֹּ מַטְּבַּ גַּלְבִּיָּ מַשְׁרִבּׁ בַּפָּׁלִּי וֹנִפְּנִים בּּעָרִי בַּנְּפָׁלִּע בַּבּּפָּטׁע בַּנִּמְלָּ גַּלְבִּי בַּבְּעָבָּע בַּבְּפָּטָע בַּפָּטָע בַּנִּמָּטּע בַּנִּמָּלּ גַּלְבִּי בַּבְּעִי בְּבָּבְּע בַּבְּבָּטָע בַּבְּבָּטָע בַּנִּמְלָ גַּלְּבָּי בַּבְּעִי בַּבְּעָּלֵע בַּבְּעָלִי בַּבְּעָּלָע בַּנִּבְּעָּ גַּלְבִי בַּבְּעִי בַּפָּטָע בַּנִּמְלְּבָּ בָּעְּבַּעִּלְּעַ בַּבְּעָּע בַּבְּעָּלִי בַּבְּעָּעָע בַּנִּעָּלִ גַּלְבִי בַּבְּעִבְּע בַּבְּעָבְּע בָּבְּעָבְּע בַּבְּעַלִּע בַּבְּעַלִּע בַּבְּעַלָּע בַּבְּעָלִי בַּבְּעָּע בַּבְּעָּלָּע בַּעַבְּע בַּעָּבְּע בַּעָּעָבְּע בַּבְּעַבְּע בַּעָּבְּעוּ בַּבְּעִיבְּע בַּעָּבְּע בַּבְּעַבְּע בַּעְּבָּע בַּעְּבָּע בַּעְּעִבְּע בַּבְּעוּלְיוּ בּבְּעִיבְּע בַּעְּבִי בַּבְּעוּ בִּבְּעִיבְּע בַּעְּבִּע בַּעְּע בַּבְּעוּשְׁ בַּבְּעִיבְּע בַּבְּעִיבְּע בַּבְּעִיבְּע בַּבְּער בַּבְּעִיבְּע בַּבְּעוּ בִּבְּעִיבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעִיבְּע בַּבְּעִבְּע בַּבְּעִיבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּערוּבְּע בַּבְּערוּוּבְּע בַּעְּבִּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעִבְּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּערִין בַּבּבְּעוּבְּע בַּבְּער בְּבִּעְבָּע בַּבְּעוּבְּע בַּבְּעבּע בַּבְּערוּבְּעוּבְּעוּבְּעוּבְּעוּבְּעוּבְּע בַּבְּעוּבְּעוּבְּעוּבְּעוּבְּע בַּבְּערוּבְּבּעוּבְעוּבְּעוּבְּעבְּעוּבְּבְּעוּבְּעבְּעוּבְּעבּע בַּבְּעבּעוּבְּעבְּעבּיבְּבּעוּבְּעבּעוּבְּעבּערוּבְּעבּיבְּעבּיבְיבּעוּבְּעבּיבּע בְּבְּבּיבּעוּבְּעבּיבּערוּבְּיבּעבּיע בּבּבּעוּבְּיבּיבּע בַּעבּיבּעבּיבּעבּיים בּיבּעבּיבּעבּיים בּעבּיבּעבּיע בּבּבּיים בּיבּעבּיי בּבּבּיים בּיבּעבּיע בּבּבּיעבּעבּיים בּבּעבּיבּעבּיע בּבּיבּעבּעבּיים בּבּעבּיבּעבּיים בּיבּבּיים בּעבּיים בּיבּעבּיים בּבּבּעבּי

ידי ק' ובנ"א דב' רפה v. 10. מימין ק' ובנ"א ובנ"א r. 12. 'p ידי ק'

^{7.} AB: ἐγενήθη ... τῶ βασιλεὶ Ἰ. (c.FX). 8. B. Ἰωὰς ὁ β. (ὁ β. Ἰ. AFX). AB: ἐπ ἐπραταιῦνε ... * (alt.) τὸ (c.FX). 10. AB: ἔνεησε τρώγλην ἐπὶ τῆς σανέδος αὐτῆς π. ἔδωπεν αὐτὴν παρὰ ἀμμαζειβὶ ἔν τῷ σἴκῷ ἀνδρὸς οἶκῦ κυρέβ ».. ἔδωπαν * ἑπεῖ... τὸν σταθμὸν ... τὸ εὐρηθὲν ἐν οῖκῷ (c.FX). 11. AB * (alt.) τὸ (†FX). 12. B* (pr.) τῶν († AFX). AB: ἐξέδοσαν ... * ἔργον (c.FX). 13. AB: λατόμοις τ. λ. τῷ πτ. ξύλα π. 1έδ. λατ. τῷ κατασζεῖν ... * (sq.) τῷ et αὐτὸν (c.FX). 14. AB † (a. σάλπ.) καὶ (*FX).

^{6.} vE: bes Sanfes überall wo fich ein Rif findet.
7. B: Es geschah aber im ... als bie Pr. n. ausgeb. hatten. vE: bis jum ... baß... ausbesserten. dW: Umb cs gesch. im ... hatten ... geb.

^{8.} G. v. euren 3. B: baß ihr es ... dahingebet. dW.vR: benn far bas B. am h. folltet ihr es (ber)s geben.

am hause (bes herrn), wo sie finden, bas 7 baufällig ist. *Da aber bie Priefter bis ins drei und zwanzigste Jahr des Königs Joas nicht besserten, was baufällig war 8 am hause, *rief der König Joas den Priefter Jojada sammt den Prieftern, und sprach zu ihnen: Warum bessert ihr nicht, was baufällig ist am hause? So sollt ihr nun nicht zu euch nehmen das Geld, ein jeglicher von seinem Bekannten, sondern sollts geben zu dem, das baufällig ist am 9 hause. *Und die Priester bewilligten, vom Bolt nicht Geld zu nehmen, und das Baufällige am hause zu bessern.

10 Da nahm ber Priefter Jojaba eine Labe und bohrte oben ein Loch brein, und feste fie zur rechten Gand neben ben Altar, ba man in das Saus bes herrn gehet, und bie Priefter, die an der Schwelle hateten, thaten brein alles Geld, das zu bes herrn 11 haufe gebracht ward. "Wenn fie dann

faben, baß viel Gelb in ber Labe war, fo tam bes Ronigs Schreiber herauf mit bem Sobenpriefter, und banben bas Gelb gufammen und gableten es, was fur bes

12 Gerrn Saus gefunden marb. "Und man gab bas Gelb baar über benen, bie ba arbeiteten und bestellet waren zu bem Sause bes heraus ben Bimmerleuten, bie ba baueten und arbeite-

13 ten am Saufe bes Gerrn, andmlich ben Maurern und Steinmeten, und bie ba Holz und gehauene Steine kauften, bag bas Baufällige am Saufe bes herrn gebeffert murbe, und alles, was fie fanden

14 am Saufe zu beffern noth fein. Doch Ues man nicht machen filberne Schalen, Pfalter, Beden, Arompeten, noch irgend ein golbenes ober filhernes Gerathe im Saufe bes herrn, von foldem Gelbe, bas

rium viderint instauratione. *Igitur 7
usque ad vigesimum tertium annum
regis Joas non instauraverunt sacerdotes sartatecta templi. *Vocavitque rex Joas Jojadam pontificem et
que rex Joas Jojadam pontificem et
tecta non instauratis templi? nolite
ergo amplius accipere pecuniam juxta
ordinem vestrum, sed ad instaurationem templi reddite eam. *Prohibitique sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo et instaurare sartatecta domus.

ach.24,8. Et tulit Jojada pontifex gazophy-10
L.21,1. lacium unum, aperuitque foramen
desuper, et posuit illud juxta altare
ad dexteram ingredientium domum
Domini, mittebantque in eo sacerdo22,4. tes, qui custodiebant ostia, omnem
pecuniam quae deferebatur ad temach. plum Domini. *Cumque viderent 11
24,11. nimiam pecuniam esse in gazophyla-

cio, ascendebat scriba regis et pon-

ex. mum. *Verumtamen non fiebant 14
24,141 ex eadem pecunia hydriae templi Domini et fuscinulae et thuribula et
tubae et omne vas aureum et argenteum, de pecunia quae inferebatur

^{8.} U.L.: bem Br. 3. 12. A.A.: übergab bas G. hear benen. 13, A.A.: f. bag ... noth fei. 14. U.L.: Drommeten.

^{9.} moch bas Bauf,

^{10.} ein 2. in ben Dedel. dW: in ihre Thure! dW. vE.A: bie Thure huteten.

^{11.} in bes p. p. B: ale f. f. vE: So oft f. nun. A: zu viel? B: banbens zuf. ba f. es gezählet hatten, bas G. (A: fcuttetens aus?)

^{12.} übergab b. G. gewogen in b. Banbe beren, bie bas Bert betrieben ... 3. u. Banleuten, bie ba

^{9.} Al.: templi.

arb. dW: bas B. fcafften. B: am B. arb. vE: ben Arbeitern, bie für ... verordnet w.

^{13.} und ben M. u. Gt., u. Pols... zu taufen, bag... u. zu allen Ansgaben für b. Befferung bes D. B. dW. vE: Steinhauern (n. zum Anfauf). B: für alles w. man für bas h. ausgab es auszub. dW.vE: zu allem w. ausgeg. wurde zur (Aus.) Beff.

^{14.} machen für b. D. bes D. f. Cd., Meffer. B: Sprengbeden. dW.vB: filb. B., Meffer, Sch., Er.

είς οίκον κυρίου · 15 ὅτι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα ἔδωκαν αὐτό, καὶ ἐκραταίωσαν ἐν αὐτῷ τὸν οίκον κυρίου. 16 Καὶ οὐκ ἔξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας οἰς ἐδίδοτο τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσι τὸ ἔργον, ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν ἐποίουν. 17 Αργύριον δὲ περὶ ἀμαρτίας καὶ ἀργύριον περὶ πλημμελείας οὐκ εἰςηνέχθη εἰς τὸν οίκον κυρίου · τοῖς ἰερεῦσιν ἔγένετο.

18 Τότε ἀνέβη 'Αζαὴλ βασιλεὺς Συρίας καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γέθ, καὶ προκατελάβετο αὐτήν καὶ ἱταξεν 'Αζαὴλ τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ 'Ιερουσαλήμ. 19 Καὶ ἐλαβεν 'Ιωὰς βασιλεὺς 'Ιούδα πάντα τὰ ἄγια ἃ ἡγίασεν 'Ιωσαφὰτ καὶ 'Ιωρὰμ καὶ 'Ογοζίας οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς 'Ιούδα, καὶ τὰ ἄγια αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ εὐρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἶκου κυρίου καὶ ἐν τῷ οἴκφ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ 'Αζαὴλ βασιλεῖ τῆς Συρίας, καὶ ἀνέβη ἀπὸ 'Ιερουσαλήμ.

20 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 21 Καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν σύνδεσμον, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκφ Μαλλὰ τῷ ἐν Σελά. 22 Καὶ Ἰωζαγὰς νίὸς Σεμαὰθ καὶ Ἰωζαβὰδ νίὸς Σωμὴς οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰμασίας νίὸς αὐτοῦ ἀντ΄ αὐτοῦ.

ΧΙΙΙ. Έν έτει εἰκοστῷ καὶ τρίτφ τοῦ Ἰωὰς νἱοῦ Ὀγοζίον βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ νίὸς Ἰηοὺ ἐν Σαμαρεία ἐπτὰ καὶ δέκα ἔτη. ² Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ἀμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἰοῦ Ναβὰτ δς ἔξήμαρτε τὸν

14. AB: ἐν οἴκφ (c. FX). 15. AB: δώσυσιν (ἔδ. FX). 16. AB: ἐδίδυν ... τὰ ἔργα, ὅτι ... ποιὕσιν. 17. AB*δὲ ... πλ. ὅτι (ἐκ) εἰςην. ἐν οἰκφ (c. FX). 19. AB: ἄγ. ὅσα ... καὶ οἴκυ τὲ β. ... * τῆς (c. FX). 20. AB: γεγραμμένα. Β: βιβλίω (-υ AFX). AB: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX). 21. AB: ἔδησαν πάντα σύνδ. (c. FX). 22. B: Ἰεζιργὰρ (c. AFX). AB: Ἰεμθὰθ π. Ἰεξεβὰθ (c. F). Β † ὁ (* AFX). AB: νἰὸς αντᾶ (c. FX) ... Ἰμεσ(σ)ίας (c. EFX). ... 1. AB: θὸς αντᾶ (c. FX) ... ¼μεσ(σ)ίας (c. EFX). ... 1. AB: (c. AEFX). AB: ἀνὶς (c. AEFX). ΔΕΤΧ). Β: τῷ Ἰ. νἱῷ "Ο. βασιλεῖς. ΑΕΕΤΧ, ΑΕΧ * τῷ). 2. AB: ἐνόφθαλμοῖς (ἐνώπ. FΧ).

יִהְנָת לְּהָהַנִּים יִהִיְּיּ: אָשָׁם וְכֵסָף חַשָּׁאִית לְא יִּהְבָּא בִּיה אָת־הַבָּּסֶף עַל־יְיְם לְתֵת לְעשֵׁי אַת־הַבָּּסֶף עַל־יְיְם לְתֵת לְעשֵׁי אָת־הַבָּּסֶף עַל־יְיְם לְתֵת לְעשֵׁי אָת־הַבָּּסֶף עַל־יִיְהְם לְתֵת לְא יִחַשְּׁכָּוּ אַת־הַבָּּסֶף עַל־יִיְהְ אָשָׁם וְכַּסֶף עַל־יִיְהְ אָשָׁם וְכַּסֶף עַלּייִיּ אָשָׁם וְכַּסֶף עַלּייִנְיּ אָשָׁם וְכַּסֶף בִּיּלְעשֵׁי הַפְּלָאכֶה פי בִיתּ־יִהוְהוֹה:

מקב אָרָם וֹּהַלְ מִבּלְ וֹנִיּשִׁלָם יִּנִינָּנִי יַּבֹּיִע נַמַּלְצֵׁ וַיִּשָּׁלָם לְחַוֹּאֵלָ פּֿלְ-נַיּנִּנְיִע כַּלְכַּ יִנִּנְּמָצֵׁא פּאָצְּרְוִע פּֿיער אַּקְנִיוּ מַלְכֹּ יִנִינְטְ וֹאָשׁם וֹאָבְּנָם וֹאָבוּוֹיְנִינִּ פּלְבִּיִּת מַלְכֹּ יִנִיּשְׁשָׁם וֹיִנְיִם וֹאָבּוֹיְם אַּמָּר פּלְבְּיִר בַּלְיִנִי בַּלְ-וֹיְנִיּשְׁלֵם: וַיִּמָּם וֹוֹאָבְ פּלְיִוּ פּרְבִּע וַיִּלְפַּנִיי וֹיְמָשׁם וֹוֹאָבְ פּלְיִוּ בּלְבִּע וֹיִלְבָּעָה וַוֹּזְּאֵלָ מֵלְנְׁ אֲּנְים וַיִּנְּלְּטִם וֹיִּלְנִם וּ

לכם אָשָּׁר-בּינוֹמֹה אָע-יִשִּׁלִּק לאָ-יִּשְּׁנָּע וַנִּילָּצָׁ אַנֵּע תַשְּׁאַע יִיְּבְּבֵּמ פּּוֹ-יִּשְּׁנָע כָּּנְבִּינִי שָׁנָּה : זַּיִּבָּש הָרָע בְּמִינִי הְשִׁלְע פָּּנְבִּע שָׁנָּה : זַיִּבָּש הָרָע בְּמִינִי הַשְּׁבַע בְּשִּׁבְּה שְׁנָה : זַיִּבָּש הָרָע בְּמִינִי הַבְּעוֹנִי בְּשְׁכַּע בְּשִׁרִים יְיְשְׁלִשׁ שְׁלָה שְׁלִּה

ער כאן .17. ער

^{15.} das ф. bes ф. b. B: b. bie am Bert arbeiteten. dW: bas D. fchafften.

^{16.} au Banben th. B: Sie hielten aber feine Reche

15 ju bes herrn Saufe gebracht marb, "fonbern man gabs ben Arbeitern, bag fie bamit bas Baufallige am Baufe bes Berrn 16 befferten. * Auch burften bie Danner nicht berechnen, benen man bas Gelb that, baf fie es ben Arbeitern gaben, fonbern fie 17 handelten auf Blauben. * Aber bas Belb von Schulbopfern und Gunbopfern marb nicht zum Saufe bes Gerrn gebracht; benn es mar ber Briefter.

Bu ber Beit gog Safael, ber Ronig gu Sprien, berauf, und ftritt wider Gath und gewann fie. Und ba Safael fein Angeficht ftellete gu Berufalem binauf gu gieben, 19 nahm Joas, ber Ronig Juba, alle bas Gebeiligte, bas feine Bater Josaphat, 30ram und Ahasja, bie Ronige Juba, gebeiliget hatten, und mas er geheiliget hatte, bazu alles Golb, bas man fanb im Schat in bes Gerrn Saufe und in bes Ronias Saufe, und ichidte es Safael, bem Ronige zu Sprien; ba zog er ab von Jerusalem.

20 Bas aber mehr von Joas zu fagen ift, und alles, mas er gethan bat, bas ift gefcrieben in ber Chronica ber Ronige Juba.

21 " Und feine Rnechte emporeten fich und machten einen Bund, und ichlugen ihn im Saufe Millo, ba man binab gebet zu Silla.

22 * Denn Josabar, ber Sohn Simeathe, unb Bofabab, ber Sohn Somers, feine Rnechte, folugen ibn tobt. Und man begrub ibn mit feinen Batern in ber Stadt Davids. und Amagia, fein Sohn, warb Ronig an feine Statt.

XIII. Im brei und zwanzigften Jahr Joas, bes Sohns Ahasja, bes Konigs Juba, ward Joahas, ber Sohn Jehu, König über 2 Ifrael zu Samaria fiebenzehn Jahre, *und that, bas bem Gerrn übel gefiel, und manbelte ben Gunben nach Jerobeams, bes Sohns Nebats, ber Ifrael funbigen machte,

16. A.A: Gelb gab.

nung mit ben DR. dW.vE: Unb man rechnete nicht ... (ab). A: nahm f. R. von. B.dW.vE: benn. dW.A: auf Tren u. Gl.

18. miber Jer. dW.A: nahm es ein, vE: eroberte.

dW.vE.A: richtete.

19. B.dW.vE.A: in ben Schaten. Boltglotten . Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

in templum Domini; "iis enim, qui 15 faciebant opus, dabatur, ut instaura-22.7. retur templum Domini. * Et non 16 fiebat ratio iis hominibus, qui accipiebant pecuniam, ut distribuerent eam artificibus, sed in fide tractabant Lv.5,15e.eam. *Pecuniam vero pro delicto 17 et pecuniam pro peccatis non inferebant in templum Domini, quia sacer-

dotum erat.

Tunc ascendit Hazael rex Syriae 18 8,18... Tunc ascendit Hazael rex Syriae
10,28,282a et pugnabat contra Geth, cepitque
11,8...
12,8...
12,8...
13,8...
13,8...
13,8...
14,8...
15,8...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18...
16,18.. 19,58. deret in Jerusalem. * Quam ob rem 19 88,80,8. tulit Joas rex Juda omnia sanctificata quae consecraverant Josaphat et Joram et Ochozias patres ejus, reges Juda, et quae ipse obtulerat, et 16,8.1 Re-universum argentum quod inveniri potuit in thesauris templi Domini et in palatio regis, misitque Hazaeli regi Syriae; et recessit ab Jerusalem.

Religua autem sermonum Joas et 20 universa quae fecit; nonne haec scripta sunt in libro verborum die-14,5.2Ch rum regum Juda? *Surrexerunt 21 24,25s. autem servi ejus et conjurave-(14,19. runt inter se, percusseruntque Joas ^{28m.5,9.}in domo Mello in descensu Sella. Josachar namque filius Semaath et 22 Jozabad filius Somer servi eius percusserunt eum, et mortuus est, et sca. sepelierunt eum cum patribus suis 24,25; in civitate David, regnavitque Ama-14,1.. sias filius ejus pro eo.

Anno vigesimo tertio Joas XIII. 10.35, filii Ochoziae regis Juda regnavit Joachaz filius Jehu super Israel in Samaria decem et septem annis. *Et fecit malum coram Domino, se- 2 3.3.18g.cutusque est peccata Jeroboam fi-19,990s. lii Nabat, qui peccare fecit Israel,

^{15.} Al.: instaur. ex ea.

^{19.} Al.: aurum.

^{21.} ba es binab g. gen G. B: ftanben auf. dW: machten fich auf. vE: erhoben f. A: lehnten f. auf. dW.vE: (flifteten) eine Berfcmornng. B. in ber Beftung brinnen. dW: bas nach S. h. lieget. A: beim Abbanae S.

^{22.} B.dW.vE: fcl. ihn bag er ftarb.

Ίσραήλ, οψα άπεστη απ' αυτών. 3 Καὶ έθυμώθη όργη κύριος ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ έδωκεν avroug is yeigh Alangh Baseding Toplas ual έν γειοί νίου Αθεο κίου Αζαήλ πάσας τας ήμέρας. 4 Καὶ ἐδεήθη Ἰωάγαζ τοῦ προςώπου πυρέου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι είδε την θλάφιν του Ισραήλ, ότι έθλιψεν αφτούς βασιλεύς Συρίας. 5 Καὶ έδωκε κύριος σωτηρίαν το Ίσραήλ καὶ έξήγαγεν αὐτοὺς ὑποκάτωθεν των γειρών Συρίας, και εκάθισαν σί νίοι Ίσραηλ έν τους σκηνώμασιν αὐτών καθώς έγθες και τρέτης. 6 Πλήν ούκ απέστησαν από τῶν άμαρτιῶν οἴκου Ἱεροβοὰμ ος εξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν· καίγε τὸ άλσος ἐστάθη ἐν Σαμαρείς. 7 Έως ότου ούν ύπελείωθη τῷ Ἰωάγαζ λαὸς άλλ' η πεντήκοντα ίππεῖς καὶ δέκα ἄρματα και δέκα χιλιάδες πεζών, ότι απώλεσεν αύτους βασιλεύς Συρίας, και έθετο αύτούς ώς γουν શંદ મળાવાવાં જાળા. 8 Kai tà loizà tor λόγων Ἰωάγαζ καὶ πάντα όσα ἐποίησε καὶ αί θυναστείωι αύτου, ούκ ίδου ταυτα γέγραπται έπλ βιβλίω λόγων των ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ; 9 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτού, καὶ έθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρεία, καὶ έβασίλευσεν Ίωας νίὸς αὐτοῦ ἀντ αύτοῦ.

10'Β, έτει τριακροτή και έβθόμο έτει τοῦ Ιωάς βασιλέως Ιούδα έβασίλευσεν Ίωάς υίος 'Ιωάγαζ έπὶ 'Ισραήλ έν Σαμαρεία έξ καὶ δέκα Ετη. 11 Καὶ ἐποίησεν "Ιωὰς' τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου · οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν 'Ιεροβοὰμ υίοῦ Ναβὰτ ος ἐξήμαρτε τὸν Ίσραήλ, έν αὐταξς ἐπορεύθη. 17 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ αί δυναστεῖαι αύτοῦ ᾶς ἐποίησε μετά Αμασίου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίω λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 13 Καὶ έκοιμήθη Ίωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ 2. Β: αὐτῆς (-ῶν ΑΕΓΧ). 3. AB: ωργίσθη θυμῶ (c. FX). 4. AB*(ult.) τἔ († FX). 5. AB: ἔξῆλΘεν s. -ον ὑπ. χειρὸς (c. FX). 6. Β* τῶν († F)... ἐν
αὐτῆ ἐπορεύθη (c. AEFX). 7. AB: Ὅτι ... ἔθεντο
(Œως ὅτυ... ἔθετο FX). 8. Β: ἀχὶ (ἀκ ἰδὰ ΑΓΧ). AB: γεγοαμμένα ... τοις βασιλευσιν (c. FX). 10. A'FX *(alt.) έτει. AB: τῷ Ι. βασιλει ... έκκαίδεκα (c. FX). 11. ΑΒ * Ιωάς ... ἀπὸ πάσης Ίες. υδδ Ν. άμαςτίας (c. FX). Β: αὐτῆ (-αἰς ΑΕΓΧ). 12. ΑΒ: τοὶς βα-σιλεῦσιν (τῶν β. FX).

נו יֹשְׂנִאַלִי וֹיִּשְׁפֹּר יִנִאָּשִׁ מִם־אַּדְעַיִּנִי לַמִּלְכֹּי לַמִּלְכֹּי לַמִּלְכֹּי לַמִּלְכֹּי לַמֹּלְכֹּי לַמִּלְכֹּי לַמֹּלְכֹּי לַמֹּלְכֹּי לַמֹּלְכֹּי לַמֹּלְכֹּי לַמַּלְכֹּי לַמִּלְבִּי לֵמֹלְכִּי לֵמֹלְכִּי לֵמֹלְכִּי לִמְּשִׁ וּלְּבֹּיִלְיוּ אַמְּשׁׁר נִלְּעַוְם אַמְּבְּי נִישְׁעֵּ נִלְּצִילְם לַכֹּב אַמְּבַי הְנִאָּשׁ לַבְּיִלְי וִיִּשְׁעַ וְרָבְעֹם בַּּוֹב לְּשִׁלְּעַר בְּעֹכֹּי נִישְׁעַ לְבִּי לִנְי לְמִּלְבִּי לִנִּעְּעַ בְּעִבְּי וְנִיעְּעַ בְּעַבְּי וְנִיעְּעַ בְּעִבְּי וְנִיעְּעַ בְּעִבְּי וְנִיעְּעָ בְּעִבְּי וְנִינְי וְשִׁישַ בּּוֹבְי וְיִשְׁלָּע בְּעִבְּי וְעִנְּעֵם בָּוֹב לְּעִבְּי וְיִשְׁלָשׁים בְּעִבְּיוּ וְיִשְׁיִם בְּעַבְּיוֹ וְיִשְׁיִם בְּעַבְּיוֹ וְשִּׁיִם בְּעַבְּיוֹ וְיִשְּׁיִם בְּעַבְּיוֹ וְיִשְׁיִם בְּעַבְּיוֹ וְיִשְׁיִם בְּעַבְּיוֹ לִינִישְׁלִבְּי בְּעִבְּיִוֹ וְיִשְׁיִם וְשִׁכְּעִ שְׁנִים לְשִׁים לְשִׁים לְשִׁכִּי שְׁנְעִים לְּעָבִים לְּעִבְּי שְׁנִים לְעִבְּים בְּעִבְּיוֹ וְיִשְׁיִם בְּעַבְּי שְׁנִבְיוֹ לְיִבְּיִבְּי בְּעִבְּיוֹ וְיִשְּׁיִם בְּעַבְּיוֹ לְיִבְּעָּים בְּעַבְּיוֹ לִינְּעָבְיִי בְּעָּעִבּים לְשָׁיִם וְשָׁבְּעִי שְׁלִבְּיִי לְיִּבְּעִים בְּעַבְּיִים וְשָׁבְּבִי וְיִשְּיִם בְּעַבְּיִי וְיִבּיְעִים בְּעַבְּיִים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּיִי וְיִבּיּעְבִיי בְּעִּבְּיִי וְשִּבְּעִים בְּעַבְּיִי וְיִבּעְּיִם בְּעַבְּיִי בְּעִּבְּיִי בְּעִבְּיִים בְּעַבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעַבְּיבְּיוֹ בְּעִבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִבְּים בְּוֹבְיים בְּעִבְּיבְייִים בְּעִבְּיבְיִים בְּעִבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִבְּיבְייִים בְּעִבְּיִיבְייִי בְּיִבְּעִים בְּעִבְיבְייִים בְּעִבְּיִים בְּיִבְיבְּים בְּעִבְּיבְיבְייִים בְּעִבְּים בְּעִבְּיבְייִים בְּעִבְּיבְּיבְייִים בְּעִבְּיבְייִים בְּבְּיבְּיבְייִים בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְיבְייִים בְּיבְּבְּייִים בְּיבְּבְייִים בְּיִיבְייִים בְּבְּיבְייִים בְּיִים בְּיבְּייִים בְּיבְּייִים בְּיבְּיבְייִים בְּייִים בְּיִיבְיים בְּעִיבְּיים בְּבְּיים בְּעִיבְּיים בְּעִיבְּיים בְּיבְּיים בְּעִיבְּיים בְּיבְּבְּים בְּיבְּיים בְּיבְּבְּים בְּבְּבְּיים בְּבְּבְּים בְּבְּיים בְּבְּיבְּיים בְּיבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּ

י. €, 'ס אחומרא

^{3.} B.dW.vE: entbrannte. B.dW.vE.A: in bie &. B.vE: alle (bie) Tage. dW: bie gange Beit. A: ims merbar.

3 und ließ nicht bavon. "Und bes Serru Born ergrimmete aber Ifrael, unb gab fie unter bie Band Bafaels, bes Ronigs gu Sprien, und Ben Hababs, bes Sohns 4 Safaels, ihr Lebenlang. "Aber Joahas bat bes Berrn Angeficht, und ber Berr erborete ibn; benn er fabe ben Jammer Ifraels an, wie fie ber Ronig ju Sprien 5 brangete. "Und ber Berr gab Ifrael einen Belland, ber fie aus ber Bewalt ber Sprer führete, bag bie Rinber Ifrael in ihren 6 Butten wohneten, wie vorbin. *Doch liegen fle nicht von ber Ganbe bes Baufes Berobenme, ber Mrael fündigen machte, fonbern wandelten barinnen. Auch blieb fteben 7 ber Bain ju Samarin; *benn es war bes Bolte Joahas nicht mehr übergeblieben, benn funfzig Reuter, gebn Bagen und gebn taufend Rugvolfs. Denn ber Ronia qu Sprien hatte fie umgebracht, und hatte fle 8 gemacht wie Drefcherftaub. *Bas aber mehr von Joahas zu fagen ift, und alles, mas er gethan bat, und feine Dacht, fiebe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Rö= 9 nige Ifraels. "Und Joahas entfolief mit feinen Bätern, und man begrub ihn zu Samaria, und sein Sohn Joak warb Ronia an seine Statt. 🖊 3m fleben und breißigften Jahr 3vas;

bes Königs Juba, warb Joas, ber Sohn Joahas, König über Ifrael zu Samaria 11 fechgehn Sabte; " und that, bas bem Geren übel geftel, und ließ nicht von allen Gunben Jerobeams, bes Sohns Nebats, der Ifrael funbigen machte, fonbern manbelte 12 Marinueri. " . " Was aber mehr von Joas gu fagen ift, und mas er gethan bat, und feine Macht, wie er mit Amagia, bem Ronige Juba, geftritten bat, fiebe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Kontge Mfaels: 13 " Und Joas entschlief mit feinen Batern, 1344.2.14et non declinavit ab eis. * fratusque 8 est furor Domini contra Israet, et 12,18, tradidit eos in manu Hazael regis 8,12. Syriae et in manu Benadad filii Ha-182.13.6, zael sunctis diebus. "Deprecatus est autem (Joachaz faciem Domini, et Band, audivit eum Dominus; vidit enim angustiam Israel, quia attriverat eos rex Syriae. Et dedit Dominus v.sm. salvatorem Israeli, et liberatus est de manu regis Syriae, habitaveruntque filii Israel in tabernaculis suis sicut heri et nudfustertius. • Verumtamen non recesserunt a peccatis domus Jerobpam, qui peccare fecit Israel, sed in ipsis ambulaverunt, siquidem et lucus permansit in Sama-. ria. * Et non sunt derelicti Joachae 7 de populo nisi quinquaginta equites et decem currus et decem millia peditum; interfecerat enim eos rex Sv-Pp. 18,48 riae et redegerat quasi pulverem in 20,10 tritura areae. Reliqua autem sermonum Joachaz et universa quae fecit, et fortitude eius, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel 1 "Dormivitque Josephaz cum patribus suis, et sepelierunt eum in Samaria, regnavitque Joas filius ejus pro eo. Anno trigesimo septimo Joas regis 10 Juda regnavit Joas filius Joachaz

super Israel in Samaria sedecim annis. et fecit quod malum est in 11 conspectu Domini; non declinavit ab emnibus peccatis Jerobeam filit Nabat, qui peccare fecit Israel, sed in ipsis ambulavit. * Reliqua autem 12 sermonum Joas et universa quae fecit, et fortitudo ejus, quomodo pugnaverit contra Amasiam regem Juda, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? * Et 13 16,16. dormivit Joas cum patribus suis,

^{5.} Al. * regis.

unter ber Gew. b. G. hervorfamen. dW.A: wie ges ftern u. chegeft.

^{6.} dW: bie Aftarte.

^{7.} dW: 3. hattevom B. n. m. übr. behalten. B: er h. v. 3. n. m. Bolfe überbl. laffen. vE: ju Grunbe ges

^{4.} dW.vEr flebete gu Beh. As vor bem Angef. B: bie Unterbrudung 3: an, bag ... unterbrudte. dW. vE: Drud. A: Stangfal: vB: benn ... brudte fie. A: weil.

^{5.} dWivB.A: Retter. A: bag ee errettet warb aus b. Sanb. dW.vE: fie lostamen von (ane) b. G. B. richtet. B.dW.vE: (ben) St. beim (im) Drefden.

Elisae mers et in merini sepulcro miraculum.

Ίεροβοὰμ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη Ἰωὰς' ἐν Σαμαρείς μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ.

14 Καὶ Ελισαιε ήδρωστησε την άρρωστίαν αύτου, δί ην απέθανε. Καλ κατέβη προς αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ ἔκλαυσεν έπὶ πρόςωπον αύτοῦ καὶ είπε · Πάτερ, πάτερ, άρμα Ισραήλ και Ιππεύς αὐτοῦ. 15 Καί είπεν αὐτῷ Ελισαιέ. Λάβε τόξον καὶ βολίδας καὶ έλαβε πρὸς αὐτὸν τόξον καὶ βέλη. 16 Καὶ είπε τῷ βασιλεὶ Ἰσραήλ . Ἐπιβίβασον την γετρά σου έπι το τόξον και επεβίβασεν "Ιωάς' την γειρα αὐτοῦ. Καὶ ἐπέθηκεν Ελισαιδ τας γείρας αύτοῦ έπὶ τας γείρας τοῦ βασιλέως 17 καλ είπεν Ανοιξον την θυρίδα κατά άνατολάς και ήνοιξε. Και είπεν Ελισαιέ Τόξευσον και ετόξευσε. Και είπε Βέλος σωτηρίας τώ κυρίω και βέλος σωτηρίας έν Συρία, και πατάξεις την Συρίαν εν Αφέκ έως συντελείας. 18 Καὶ είπεν αὐτῷ · Λάβε βέλη · καὶ ελαβε. Καὶ είπε τῷ βασιλεί Ίσραήλ. Πάταξον είς την γην· καὶ ἐπάταξε τρὶς καὶ ἔστη. 19 Καὶ έλυπήθη ἐπὰ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ είπεν Εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ έξάκις, τότε αν επάταξας την Συρίαν έως συντελείας. καλ νύν τρίς πατάξεις την Συρίαν. 20 Καί άπέθανεν Έλισαιε καὶ έθαψαν αὐτόν καὶ μονόζωνοι Μωὰβ ήλθον έν τῆ γῆ έλθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ. 21 Καὶ ἐγένετο αὐτών θαπτόντων ανθρωπον ένα, και ίδου είδον τον μονόζωνον καὶ ἔρριψαν τον ἄνδρα ἐν τῷ τάφφ Έλισαιέ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἥψατο τῶν όστων Ελισαιέ, καὶ έξησε καὶ έστη ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

22 Καὶ 'Αζαήλ βασιλεὺς Συρίας εξέθλιης τὸν Ίσραήλ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ. 23 Καὶ ἡλέησε κύριος αὐτοὺς καὶ ἀκτείρησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ 'Αβραὰμ καὶ Ίσαὰκ καὶ Ίακώβ, καὶ οὐκ ἡθέλησε κύριος διαφθεῖραι

ונַרָבְעָם נַשָּׁב עַלִּבְּסָאָוֹ וַיַּפְּבַר יוֹאָשׁׁ בּשׁמְרֹוֹן עֵם מֵלְכֵי יִשְׁרָאֵל ּוּ ואלישל חלה רוֹרֶד אכיר יִשֹרָאֵל וַיַבָּהָ עַל־פַּנִיוֹ וַיּאֹמֵר אַבי י סואבי רכב ישראל ופרשיו: ויאמר לוֹ אַלִישִׁע קַח קשׁת וְחָבִּים וַיְּקַח 16 אַלַיר קשׁת וְחָבָּים: וַיָּאמֶר וּ לְמֵלַהְ יִשְׂרָאֵל הַרָבֶב יַדְהֹ עַל־הַלֶּשֶׁת וַיַּרְכֵּב ידו וישם אַלישׁע יַדִיו עַל־יִדֵי הַמַּלַהְּי 17 ניאמר פתח החלון מדמה ניפתח אַלישע יְרה ויור באַרַם וַהַכִּית אַת־אַרַם בַּאַפֵּק עַד־ רַיּאמֵר לִמְלָה יִשִּׁרָאֵל הַהְ אַּרְצָה וַיַּרְ 19 שַׁלְשׁ־פִּעַמֵים וַיַּצַמְד: וַיִּקצֹף עַלְיוּ איש תאלהים ניאמר להכות חמש אורשש פעמים אַז הפית את־אַרַם עד־כַּלה וְעַתַּה שַׁלִשׁ פַעמים תכה כ את־ארם: וַיִּמַת אֵלִישַׁע וַיִּקבְּרָהוּ וּבְרוּדֵי מוֹאָב יָבָאוּ בַאָרֶץ בַּא שַׁנַה: 21 וַיָּהָי הֵם י מֶבְרֵים אִׁישׁ וְהִנֵּהֹ רָאַר אַת־הַגּּלוּד וַיַּשָׁלַיכוּ אַת־הַאֵישׁ בְּקַבֵּר אַלִישַׁע וַוּּלָה וַיִּגַּע הַאִּישׁ בְּעַבָּמוֹת אָלִישָׁע וַיִּתֶי וַיַּקָם עַל־רַגְלַיו:

אָרִיהָּלָב וְלָאׁ אָבִה בּיִּרְחָמֵם וַיִּפּׁן אֲלִיהָם לְמַעֵּן יְהֹּוָה אָתֵם בּצָל יְמֵי יְהְוּאָחֵז: וַיְּחָן יִהּוָּה אָתֵם בּצֹל יְמֵי יְהְוּאָחֵז: וַיְּחָן יִהּוָּה אָתֵם בּצֹל יְמֵי יְהְוּאָחֵז: וַיְּחָן אֶהּ־יִשְּׂרָאֵל

^{14.} lag an feiner Rrantheit, baran er ft. B: war fcwach. dW.vE: fiel in feine (eine) Rr. A: litt an einer. B: baß er auch b. geftorben (916) 2.12.)

einer. B: bag er auch b. geftorben. (Bgl. 2,12.)
16. feine Sanbe... Sanbe. B.dW.vR.A: Legebeine S. an ben B. ... an (baran).

^{17.} dW: Sieges! vE: aufgerieben haft. B.dW: bis jum Aufreiben.

und Jerobeam faß auf feinem Stuhl; Joas aber warb begraben zu Samaria bei bie Ronige Ifraels.

14 Elifa aber ward frank, baran er auch ftarb. Und Joas, ber König Ifraels, kam zu ihm hinab und weinete vor ihm und sprach: Wein Bater, mein Bater, Wagen

15 Ifraels und feine Reuter! * Elifa aber fprach zu ihm: Nimm ben Bogen und Bfelle. Und ba er ben Bogen und bie

16 Pfeile nahm, * fprach er zum Könige Ifraels: Spanne mit beiner hand ben Bogen; und er spannete mit seiner Sand. Und Elisa legte seine Hand auf bes Königs

17 Hand, *und sprach: Thue bas Fenster auf gegen Morgen; und er thats auf. *Und Elisa sprach: Schieße; und er schoß. Er aber sprach: Ein Pfeil bes Heils vom Herrn, ein Pfeil bes Heils wider bie Sprer! und bu wirst bie Sprer schlagen zu Aphet,

18 bis fie aufgerieben find. * Und er fprach: Rimm bie Pfeile. Und ba er fie nahm, fprach er zum Könige Ifraels: Schlage bie Erbe; und er schlug breimal, und ftanb

19 ftille. *Da warb ber Mann Gottes zornig auf ihn und fprach: Hatteft bu funf ober sechsmal geschlagen, so wurdest bu bie Sprer geschlagen haben, bis fie aufgerieben waren; nun aber wirst bu fie breimal

20 fclagen. Da aber Elifa gestorben war und man ihn begraben hatte, fielen bie Rriegeleute ber Moabiter ins Land beffel-

21 ben Jahrs. * Und es begab fich, daß fie einen Mann begruben; da fie aber die Kriegsleute fahen, warfen fie den Mann in Elifa Grab. Und da er hinab kam und die Gebeine Elifa anrührete, ward er lesbendig und trat auf feine Füße.

22 Alfo zwang nun Hafael, ber König zu Sprien, Ifrael, so lange Joahas lebte.
23 "Aber ber Herr that ihnen Gnabe und ersbarmete fich ihrer, und wandte fich zu ihnen, um seines Bundes willen mit Abraham, Ifaak und Jakob, und wollte fie nicht vers

(186. Jeroboam autem sedit super solium 1,13. ejus; porro Joas sepultus est in Samaria cum regibus Israel.

Eliseus autem aegrotabat infirmi-14
tate qua et mortuus est, descenditque ad eum Joas rex Israel, et flebat
coram eo dicebatque: Pater mi,
pater mi, currus Israel et auriga
ejus! *Et ait illi Eliseus: Affer ar-15
cum et sagittas. Cumque attulisset
ad eum arcum et sagittas, *dixit ad 16
regem Israel: Pone manum tuam
super arcum. Et cum posuisset ille
manum suam, superposuit Eliseus
manus suas manibus regis *et ait: 17

aperuisset, dixit Eliseus: Jace sagittam; et jecit. Et ait Eliseus: Sagitta salutis Domini et sagitta salutis contra Syriam! percutiesque Syriam in Aphec, donec consumas eam. *Et 18 ait: Tolle sagittas. Qui cum tulisset, rursum dixit ei: Percute jaculo terram. Et cum persussisset tribus vicibus et stetisset, *iratus est vir 19

stetit super pedes suos.

Igitur Hazael rex Syriae afflixit 22
Israel cunctis diebus Joachaz, et 23

v.44. misertus est Dominus eorum, et re
Bx.2,21. versus est ad eos propter pactum

Lv.26,142 suum quod habebat cum Abraham et

Isaac et Jacob, et noluit disperdere

^{13.} A.A: bei ben Ronigen. 21. A.A: hinein fam. U.L: hin fam.

^{18.} an b. C. dW.vE.A: auf. B: gegen. dW.vE: und hielt inne.

^{19.} B: Du hatteft ... fol. follen, alebann ... 20. Relen Beerhaufen. dW.vE: (Streif:)Scha

^{20.} felen Deerhaufen. dW.vE: (Streif:)Schaarren. A: Rauber. B: ju Gingang bes 3. dW.vE:

Anfang.

^{21.} ben Beerh. B: fo ruhrte ber DR. ... an. vE. ftellte fich. B: richtete. A: ftanb anf feinen F.

^{22.} B.dW.vE.A: (unter)brudte.

^{23.} dW.vE: begnabigte fie.

αὐτοψε, καὶ οὐκ ἀπείριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ ἔως κῦν. ²⁴ Καὶ ἀπεθανεν ᾿Αζαἡλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἰὸς "Αδερ νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ²⁵ Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωὰς υἰὸς Ἰωάχαζ καὶ ἔλαβε τὰς πόλεις ἐκ γειρὸς ὑιοῦ "Αδερ υἰοῦ 'Αζαήλ, ᾶς ἔλαβεν ἐκ χειρὸς Ἰωάχαζ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμφ τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς καὶ ἐπέστρεψε τὰς πόλεις Ἰσραήλ.

XIV. Er trei deurtom rou 'Imag vioù 'Ιωάγαζ βασιλέως 'Ισραήλ έβασίλευσεν 'Αμασίας viòς Ίωας βασιλεύς Ἰούδα. 2 Tiòς ων είκοσι και πέντε έτων έν τω βασιλεύειν αυτόν, καὶ είκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ίερουσαλήμ και δνομα της μητρός αὐτοῦ Ιωαδείν έξ Ίερουσαλήμ. 3 Και εποίησε τὸ εύθες ενώπιον κυρίου πλήν ούχ ώς Δαυίδ ό πατήρ αὐτοῦ · κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωὰς ό πατήρ κύτου εποίησε. 4 Πλήν κα ύψηλα ούκ εξήρεν έτι ο λαός έθμαίαζε καί εθυμίων 82, voic bunkois. 5. Kal erevevo 600 enparació en ή βασιλεία έν τη γειρό αύτου, και έπαταξε τούς παίδας αύτου τούς πατάξαντας τόν βασιλέα τὸν πατέρα αὐτοῦ · 6 καὶ τοὺς υἰοὺς τών παταξάντων ούκ έθανάτωσε, καθώς γέγραπται έπι βιβλίου νόμου Μωϋση, ώς ένετείλατο κύριος, λέγων Ούκ άποθανοῦνται πατέρες ύπερ τέμνων ούδε υίοι αποθανούνται ύπερ πατέρων, άλλ' η έκαστος εν τη άμαρτία αύτοῦ ἀποθανείται. 7 Αύτος 'Αμασίας' έπαταξε τον Έδωμ έν Γεμελά δέκα χιλιάδας, καὶ συνέλαβε την πέτραν έν τῷ πολέμφ, καὶ έκάλεσε το ονομα αυτής Ιεκθοήλ έως της ημέρας ταύτης.

8 Τότε απέστειλεν Αμασίας άγγελους προς Ἰωὰς υίον Ἰωάχαζ υίου Ἰηου βασιλέως Ἰσραήλ, λέγων Αευρο όφθωμεν ἐν προςώποις. 9 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεύς Ἰσραήλ προς Άμασίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων

23. AB+ (p. ἀπὸ) τθ (* EFX) ... * ἔως νὖν (+ F). —
1. AB: τῷ Ἰωὰς νἱῷ Ἰ. βασιλεῖ Ἰσο. καὶ ἔβασ. (c. FX). B: Ἰμεσσίας (c. AX). 2. AB * ῷν ... † (p. ἐτ.) ἡν (c. FX). B: Ἰωαδὶμ. 3. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς (ἐνώπ. FX). 5. AB: ὄνε κατίσχυσεν ... * τῷ ... δάλθς. B* τὸν ἡμσ. δ. Β: ἔν βιβλίω (ἐπὶ β. ΓΧ). Α²Β: νόμων. AB: νἱῶν , καὶ νἱοὶ ὁκι ἀκ. ... † (a. ἀλὶ) ὅτι ... ἐν ταῖς ἀμαστίαις (c. FX). 7. AB * Ἰμ. Β: τὴν Ἑδ, ἐν Γεμελὲδ ... Ἰεθαὴλ. 8. AB * ἔν († FX).

ישָּרִאֵּל: שַּׁמָנִים שִׁכּּׁשִּׁ יִנְּאָשׁ זַבּּמָּב אָּעִּבּבּׁוּר שַׁנְיַּגַ יְּנִיִּּאָּטֵׁו אָבָּיִ פַּמּלְטִׁמָּׁט שָׁנְּעָ יְבִּיְאָשׁ פּּוֹבְיִנְיִּאָטִוּ זִּיּפְׁט אָת-בְּנְּלְּט שִּיִּיִ פּּוּבְּיַבְּנִי פַּוּבְּיִנִּאָטִ זִּיּפְׁט אָת-בְּנְלְּט שִּיִּיִלְלָּהְ פּּוֹבְּיַבְּנִאָּטִוּ זַיִּפְּט שִׁנְּכִּט בָּנִּלְ-שַׁנֵּיִוּ בּיִּמְלַבְּ בָּוֹבְיִנְיִּהְ בִּיִּנְיִי בְּיִּטְּי בְּיִּבְּיִרְ בּיִּשְׁנִילִם בְּלְאִ-יִּשְׁבִּיֹלֵם בַּנְּלִבְּיבְּבָּיִ

בשנת שַהַּים לַיוֹאָשׁ בּן־יִוֹאָחַז XIV. בַלַר יִשְׂרָאַל בַלַר אַבַּדְיָהוּ בָרְיוֹאָשׁ 2 מֵכֶך יְהרָדָהוּ פֵּוְ־עֵשִׁיִים וְחַמֵּשׁ שַׁנָהׁ ועשרים וַתשׁע שׁנַה מַלָה בִּירִוּשָׁלָם וְשָׁם אִמֹּוֹ יִהוֹעַהַיּוֹ . ב מודירושלם: ריעם יַהוֹיה הַסְ כֹא פּדוּד אביו כָּכֹל אָשֵׁר עשה יואָשׁ אָבֵיוֹ עַשַּה: רֵק הַבָּמוֹת סָרוּ עוֹד הָעַם מְזַבְּחֵים וּמְקַשְּׁרֵים ת בַּבָּמְוֹת: וַיִּהִי בַּאֲשֵׁר חַזָּקַה הַמַּמְלַכַה אָת־עָבַדִּיוֹ הַמַּכֵּים אָת־ הַפַּלֵה אַבִיו: ואַת־בָּנִי הַפַּפִים לֹא בספר תורת־משה ש: בֿפֿטנכ אַשר־בָּוָה יְהוֹה לאמר לא־יוּמתוּי אָבָוֹת עַל־בַּנִים וּבנים לא־יוּמּתוּ על־ אַבות בי אם־אים ותפש את-הפלע אַכְּפִים בַּפִּלְחָמָה וַיִּלְרֵא אֵת־שִׁטָה צַר הַיִּוֹם הזָה :

אָז שָׁלָּהְיִהּוּנְה לֵּעָלְּהִייִּהּוּנְה לֵאמֵר הַחִוּחַ יִשְּׂרָאֵל לֵאמֶר לְכָה נִתְּרָאָה מָלְּהִ יִשְּׂרָאֵל לֵאמֶר לְכָה נִתְּרָאָה מָלְה יִשְּׁרָאֵל לֵאמֶר לְכָה נִתְּרָאָה מָלֶה אַז שָׁלָח אָמַבְּיָה מַלְאָבִים אָל־ אַז שָׁלָח אָמַבְּיָה מַלְאָבִים אָל־ אַז שָׁלָח אָמַבְּיָה מַלְאָבים אָל־

מלח לי. 7. יוצת לי . 7. יחדר ד' . 7. ים

berben, verwarf fie auch nicht von seinem 24 Angesicht bis auf biese Stunde. *Und Hasael, ber König zu Sprien, starb, und sein Sohn Ben Hadab ward König an 25 seine Statt. *Joas aber kehrete um und nahm die Städte aus der Hand Ben Habebs, bes Sohnes Hasaels, die er aus der Hand seines Baters Joahas genommen hatte mit Streit; dreimal schlug ihn Joas und brachte die Städte Ifraels wieder.

XIV. Im andern Jahr Joas, bes Sohns Joahas, bes Ronigs Ifraels, marb Amagia Ronia, ber Sobn Joas, bes Königs Juba. 2 Wanf und zwanzig Jahre alt war er, ba er Ronig warb, und regierte neun unb zwanzig Jahre zu Jerufalem; feine Mutter 3 bieg Ivaban von Berufalem. "Und er that, mas bem Beren moblaefiel, boch nicht wie fein Bater Davib, fonbern wie fein 4 Bater Joas that er auch. "Denn bie Sillen murben nicht abgetban, fonbern bas Bolf opferte und raucherte noch auf ben 5 Soben. *Da er nun bes Ronigreiche machtig warb, foling er feine Rnechte, bie feinen 6 Bater, ben König, gefchlagen hatten. # Aber bie Rinber ber Tobtichlager tobtete er nicht; wie es benn gefdrieben ftebet im Befegbuch Mofe, ba ber Berr geboten bat und gefagt: Die Bater follen nicht um ber Rinber willen fterben, fonbern ein jeglicher foll um feiner 7 Sunbe willen fterben. * Er fcflug auch ber Ebomiter' im Galithal gobn taufenb, und gewann bie Stadt Sela mit Streit, und hieß fie Jattheel bis auf biefen Tag.

8 Da sandte Amazia Boten zu Joas, dem Sohn Joahas, des Sohns Jehu, dem Könige Arnels, und ließ ihm sagen: Komm 9 her, laß und mit einander besehen. "Aber Joas, der König Jiraels, sandte zu Amazia, dem Könige Juda, und ließ ihm sagen:

23. B.vE: warf fie (auch) nicht (weg). B.dW.vE: bie jest.

25. 3. aber, ber Cobn Joahas, nahm wieberum. dW.vE: im Str. B: Rriege. A: fraft bes Str. B: wieber herbei. vE: w. an fich. dW: jurud. (A: u. er gab ... jurud.)

3. B.dW.vE: (nach allem) gang (fo) wie ... gethau (hatte, fo) that er.

eos neque projecte penitus usque in praesens tempus. Mortuna est 24 autem Hazael rex Syriae, et regnavit Benadad filius ejus pro eo. Porro Joas filius Joachaz tulit ur-25 bes de manu Benadad filii Hazael, quas tulerat de manu Joachaz patris v.19. sui jure praelii; tribus vicibus percussit eum Joas et reddidit civitates Israel.

In anno secundo Joas filii XIV. Joachaz regis Israel regnavit Amasias 34,27; filius Joas regis Juda. * Viginti quinque annorum erat, cum regnare coepisset, viginti autem et nevem annis regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Joadan de Jerusalem. 2Ch.25,2.# Et fecit rectum coram Domino, ve- 3 16.2.18.3 rumtamen non ut David pater ejus; juxta omnia quae fecit Joas pater suus fecit. *Nisi hoc tantum quod 4 15,4.18,4 excelsa non abstulit; adhuc enim populus immolabat et adolebat incen-2Ch.25.3 sum in excelsis. * Cumque obtinuis-12,20, set regnum, percussit servos suos, qui 2Ch.25,4 interfeoerant regem patrem suum; " fi-9,26, lios autem corum, qui ecciderant, non occidit, juxta quod scriptum est in libro legis Moysi, sicut praecepit Da. 24,16. Dominus, dicens: Non morientur pa-Joi 7, 141. tres pro filis neque fili morientur 31,30. Ba. 19,19apro patribus, sed unusquisque in 2Ch. peccato suo morietur. * Ipse per- 7 25,11,146; cussit Edom in valle Salinarum, de-(Be.16.1. cem millia, et apprehendit petram in praelio vocavitque nomen ejus Jectehel usque in praesentem diem.

Joas filium Joachas filii Jehu regis

Joas filium Joachas filii Jehu regis

v.11s. lsræel, dicens: Veni et videamus nos!

23,29; *Remisitue Joas rex Israel ad Ama25,10; siam regem Juda, dicens: Carduus

2. Al.: nomen autem.

6. dW.vE.A: Sohne. A: Buche bes Bef. M. B. dW.vE.A: getobtet merben.

7. B. vE.A: nahm (ein). dW: eroberte. B: in bem Rrieg.

^{5.} B.dW.vE: bas Ronige. (Ronigihum) in feiner Sand befestigt mar.

^{8.} B.dW: Damals. vE: Alsbann? A: Bu ber Beit. B.dW.vE: E. uns einander (wir wollen uns) von Angesicht feben.

΄Ο ακχάχ ὁ ἐν τῷ Διβάνφ ἀπέστειλε πρὸς την κέδρον την έν τῷ Διβάνφ, λέγων Δὸς την θυγατέρα σου τῷ υίῷ μου είς γυναϊκα: καὶ διηλθε τὰ θηρία τοῦ άγροῦ τὰ ἐν τῷ Αιβάνφ καὶ συνεπάτησαν την ἀκγάγ. 10 Πατάξας ἐπάταξας την Ιδουμαίαν, καὶ ἐπῆρέ σε ή καρδία σου ενδοξάσθητι καθήμενος έν τῷ οίκφ σου, και ίνατι έρίζεις έν κακία, και πεση σύ καὶ Ἰούδας μετά σοῦ;

11 Καὶ οὐκ ηκουσεν Άμασίας. Καὶ ἀνέβη 'Ιωὰς βασιλεύς 'Ισραήλ, καλ ώφθησαν έν προςώποις αὐτὸς καὶ Αμασίας βασιλεύς Ιούδα εν Βαιθσάμις τῆ τοῦ Ἰούδα, 12 καὶ έπταισεν Ιούδας από προςώπου Ισραήλ, καλ έφυγον ανήρ είς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. 18 Καὶ τὸν 'Αμασίαν βασιλέα 'Ιούδα νίὸν 'Ιωὰς νίοῦ 'Ογοζίου συνέλαβεν 'Ιωάς βασιλεύς 'Ισραήλ έν Βαιθσάμις, καὶ ήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ καθείλε τούς τείχους Γερουσαλήμ άπὸ της πύλης Έφραζα έως της πύλης της γωνίας, τετρακοσίους πήγεις, 14 καὶ έλαβε πᾶν τὸ γρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εύρεθέντα έν οίκφ κυρίου καὶ έν θησαυροίς οίκου του βασιλέως, και τους υιους τῶν συμμίζεων, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Σαμάpeiar.

15 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς ὅσα έποίησεν έν δυναστεία αύτοῦ, α ἐπολέμησε μετά 'Αμασίου βασιλέως 'Ιούδα, ούχὶ ταῦτα γεγραμμένα έπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν των βασιλέων Ἰσραήλ; 16 Καλ έκοιμήθη Ἰωάς μετά τών πατέρων αύτου, και έτάφη έν Σαμαρεία μετά των βασιλέων Ισραήλ, και έβασίλευσεν Ίεροβοάμ υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

17 Καὶ έζησεν 'Αμασίας νίὸς 'Ιωὰς βασιλεύς Ιούδα μετά τὸ ἀποθανεῖν τὸν Ίωὰς νίὸν 'Ιωάγαζ βασιλέα Ίσραὴλ πέντε καὶ δέκα έτη. 18 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αμασίου καὶ πάντα οσα έπολησεν, ούχλ ταῦτα γέγραπται ἐπλ βιβλίου λόγων των ήμερων των βασιλέων Ιούδα;

אָשר בּלבנון שׁלח אל־הארז אָשֶׁר בלבנון לאמר תנה את־בָּתְּדָּ ותרמס את-החוח: יאַדוֹם וּנִשַּׂאַךָּ לָבֶּךְ הִפְּבֵּדֹ תה ולמה תתגרה ברעה וָנַפַּלְתַּה אַתַּה וַיהוּדה עַפַּה:

אמציהו ויעל יהואש שמע. ריתראו רינסו איש ייהולה כּוֹר אחזיהו תפש יהואש מכ בבית שמש ויבאו ירושלם ויפרע בחומת ירושלם בשער אפרים עד 14 וַלַקַח אָת־כָּל־הַזַּהַב ובאוצרות בית הַפַּלַה התערבות וישב שמרונה:

יהואש אשר עשה נְלְחַם עֵם אִמְציהוּ וּגַבוּרתוֹ ואָשֵר מַלֶּךְ־יִהוּדֵה הַלֹּאֹ־הַם פּתוּבֹים על־ 16 וישפב יהואש עם־אבתיו בּשׁמִרוֹן עֵם מַלְכֵי יִשִּׂרָאֵל וַיִּמְלָּךְ יָרֶכְעָם בְּגִוֹ תַּחַתַּיו:

בו־יואַשׁ יָהוּלָה אָחֲרֵי מוֹת יָהוֹאֲשׁ כֶּן־

^{9.} AB: ἄκαν (ἀκχάχ F). B: διήλθον (-s AFX). A*B: ἄκανα (c. FX). 10. AB: Τύπτων (Πατάξ. FX). B*ή († AEFX). AB†(p. κακ.) σε (* FX). 11. AB * (pr.) έν († FX)... (cti. infra) Βηθ- s. Βαιθσαίνς (c. EF). 12. AB: εφογεν (-ον FX). 13. Β* βασ. Ίνο. AB: ηλθεν είς Ίεο. κ. καθ. (s.διέκοψε) έν τῷ τεί-

Der Dornstrauch, ber im Libanon ift, sanbte zur Ceber im Libanon und ließ ihr fagen: Gib beine Tochter meinem Sohn zum Weibe; aber bas Wild auf dem Felbe im Libanon lief über ben Dornstrauch und zertrat ihn. 10 *Du haft die Edomiter geschlagen, deß überhebt sich bein Herz; habe den Ruhm und bleibe daheim, warum ringest du nach Unglud, daß du fallest und Juda mit dir?

11 Aber Amazia gehorchete nicht. Da zog Joas, ber König Ifraels, herauf, und fie besahen sich mit einander, er und Amazia, ber König Juba, zu Beth Semes, die in 12 Juba liegt. *Aber Juba warb geschlagen

vor Ifrael, bag ein jeglicher flohe in seine 13 Gutte. * Und Joas, der König Ifraels, griff Amagia, ben König Juda, ben Sohn

Boas, bes Sohns Ahasja, zu Beth Semes, und kam gen Jerusalem, und zerriß die Mauern Jerusalems von dem Thor Ephraim an bis an das Echhor, vier

14 hundert Ellen lang, "und nahm alles Golb und Silber und Gerathe, das gefunden ward im Saufe bes Herrn und im Schatz bes Königs Saufes, bazu bie Kinder zu Pfande, und zog wieder gen Samaria.

15 Was aber mehr von Joas zu sagen ift, bas er gethan hat, und seine Macht, und wie er mit Amazia, bem Könige Juba, gestritten hat, fiehe, bas ift geschrieben in

16 ber Chronica ber Könige Ifraels. *Und Joas entschlief mit seinen Batern, und warb begraben zu Samaria unter ben Königen Ifraels, und sein Sohn Jerobeam ward König an feine Statt.

17 Amazia aber, ber Sohn Joas, bes Königs Juba, lebte nach bem Tobe Joas, bes Sohns Joahas, bes Königs Jfraels, 18 funfzehn Jahre. *Was aber mehr

von Amazia zu sagen ift, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Konige Juba. Libani misit ad cedrum, quae est in Libano, dicens: Da filiam tuam filio meo uxorem; transieruntque bestiae saltus, quae sunt in Libano, et con
2Ch. culcaverunt carduum. *Percutiens 10

25,19. invaluisti super Edom, et sublevavit te cor tuum; contentus esto gloria

2-.11,27. et sede in domo tua: quare pro
3-2-1,12. vocas malum, ut cadas tu et Juda tecum?

25.20. Et non acquievit Amasias; ascen-11
(v.s.. ditque Joas rex Israel, et viderunt
se ipse et Amasias rex Juda in Beth21,16; sames oppido Judae, *percussus-12
25.22. que est Juda coram Israel, et fu11,17. gerunt unusquisque in tabernacula
25.23. filium Joas filii Ochoziae cepit Joas
rex Israel in Bethsames, et adduxit
eum in Jerusalem, et interrupit muNah.5,16 rum Jerusalem a porta Ephraim usque
Jer.31,38 ad portam anguli, quadringentis cu2Ch. bitis, *tulitque omne aurum et ar-14
25,24. gentum et universa vasa, quae in-

2ch. bitis, * tulitque omne aurum et ar-14
25,24. gentum et universa vasa, quae in14,25. venta sunt in domo Domini et in
thesauris regis, et obsides, et reversus est in Samariam,

Reliqua autem verborum Joas quae 15 fecit, et fortitudo ejus, qua pugnavit contra Amasiam regem Juda, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? *Dormivitque 16 Joas cum patribus suis, et sepultus est in Samaria cum regibus Israel, et regnavit Jeroboam filius ejus pro eo.

2Ch. 25,25. Vixit autem Amasias filius Joas 17 rex Juda, postquam mortuus est Joas filius Joachaz regis Israel, quindecim 2Ch. annis. *Reliqua autem sermonum 18 25,26.1ss Amasiae, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Juda?

^{9.} jum Geber ... ibm. vE: ein Thier bes Fels

bes?
10. erhebe. B.vE: erh. bich. dW: genieße bes Ruhmes. vE: rühme bich beffen. (A: lag bir genügen bie Ehre.) dW: willft bu bich einlaffen mit bem Ungl.

^{17.} S: viginti quinque.

vE: friegen wiber bas U. B: bich jum U. in Streit begehen

^{13.} dW.vE.A: fing ... rif b. Mauer nieber. 14. baju auch Geifeln. B.dW.vE.A: in ben Schaben.

XIV.

Jerobeam rex Israelle.

19 Καὶ συνεστράφη σύστρεμμα επὶ 'Αμασίαν ἐν 'Ευρωσαλήμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Ασχίς. Καὶ ἀπέστειλαν οπίσω αὐτοῦ εἰς Ασχίς; καὶ ἐθακάτωσων αὐτοῦ ἐκεὶ. 20 Καὶ ἡραν αὐτοῦ ἐκεὶ τῶν ἔκπων, καὶ ἐτάφη ἐν 'Ιερουσαλήμ μετὰ τῶν πατερων αὐτοῦ ἐν πόλει Λαυίδ. 21 Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς 'Ιούδα τὸν 'Αζαρίαν (καὶ αὐτὸς υἰὸς εξ καὶ δέκα ἐτῶν), καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 'Αμασίου. 22 Αὐτὸς ἀκοδόμησε τὴν Αἰλώθ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτην τῷ 'Ιούδα μετὰ τὸ κοιμηθήναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

23 Έν έτει πέντε και δεκάτω του 'Αμασίου υίοῦ Ἰωὰς βασιλέως Ἰούδα έβασίλευσεν Ίεροβοάμ υίδς Ίωὰς ἐπὶ Ἰσραήλ ἐν Σαμαρεία τεσσαράκοντα καὶ ἐν ἔτος, έποίησε τὸ πονηρόν ένώπιον κυρίου ούκ απέστη από πασών των άμαρτιών Ίεροβοάμ υίοῦ Ναβὰτ δς εξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 25 Αὐτος απεκατέστησε το δριον Ισραήλ από είςύδου Αίμαθ έως της θαλάσσης της πρός έσπέραν, κατά τὸ όημα κυρίου θεοῦ Ισραήλ ο ελάλησεν έν γειρε δούλου αύτου Ίωνα υίου 'Αμαθί του προφήτου του έκ Γεθγόφερ. 26 Ότι είδε κύριος την ταπείνωσιν Ίσραηλ πικράν σφόδρα, καὶ όλιγοστούς καὶ συνεχομένους καὶ έγκαταλελειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθών τῷ Ἰσραήλ. 27 Καὶ οὐκ ελάλησε κύριος διαφθείραι τὸ όνομα Ισραήλ ύποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὸς διὰ γειρος Ίεροβοὰμ υίοῦ Ἰωάς.

28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἱεροβοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, καὶ οἰς ἐπέστρεψε τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αἰμὰθ τῷ Ἰούδα ἐν Ἰσραήλ, οὐχὶ ταῦτα γερραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 29 Καὶ ἐκοιμήθη Ἱεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ, καὶ ἐβασίλευσε Ζαγαρίας υἰὸς αὐτοῦ ἀντ αὐτοῦ.

בּ שַּׁנְּאַ בָּנָּנִה אָתראַיִּלֵּנִת וַיִּשָׁבֵּנִּה לִיהוּזֵה וַיִּמְלֶּכִנּ אָתוּ שִׁחַת אָבְיוּ אַמַבְּוּה פַּלְ בּ בִּיִּמְרָּנִי דְּיִּבְּיִה בְּלִרְיִּה אָבְוּר אַמִּבְּ בּ בִיִּמִשְׁהוּ שָׁחַנּ וַיִּשְׁלְחַוּ שִּׁלְם עִם־אַבְּעָיוּ בּ בִיִּמִשְׁהוּ שָׁחַנּ וַיִּשְׁלְחַוּ אַבְּרִינִ לְכִּישִׁה בּ בִיִּמִשְׁהוּ שָׁלָיוּ בִּירְנִּשְׁלָחַ עִּשְׁבָּר בִּירְנִּשְׁאַנּ בּ בִיִּמְשְׁהוּ עָלָיוּ בָּעְשׁׁרּוּ שִּׁלְחַרּ בִּירְנִּשְׁאַנִּ

יוּאָמֵּי יִּיִּשָׁמִּים וֹיִוּשִׁימִּם בְּיֹר הִיִּבְצֵּם בַּּוֹ יִּשְׁמִים וֹיִוּשִׁימִּם בְּיֹר הִיִּבְצֵּם בַּּוֹ עֵּ מִּיִּיב לְאִין מִיֹר לְיִשִּׁיִאֵל וֹנְאַבּ עֵּ מִּיִּשְׁי מִּבִּי מִאַּר וְאַפֶּס הְצוּי וְלָאִיבְבֵּר עֵּ מִיּנִים לְאִין הְיִנְי מִּיִּי וְשִׁיִּשְׁי וְאַפֶּס הְצוּי וְלָאִיבְּנִי עַּ מִּאַר בַּעִּי וְשִׁי מִעְּר בְּיִבְיִ הַּנְּיִ הְּעִּבְּי וְלָאִיבְנֵּי מִּלְּבִּי וְנִינִי מִּבְּיִ וְשִׁי מִּבְּי וְנְבְּי בְּבִּי וְשִׁרְשֵׁי בַּבְּי וְנְבְּי בְּבִּי וְשִׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּלְּי וְשִּׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּעְּי בְּבִּי וְשִׁרְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּלְי וְשִׁי מִּלְּי וְשִׁי מִּעְּי וְשִׁי מִּעְּי וְשִּי מִּעְּי וְשִׁי מִּעְּי וְשִּׁי מִּעְּי וְשִׁי מִּעְּי וְשִּׁי וְשִׁי מִּעְּי וְשִּׁי מִּשְׁי מִּעְּי וְשִּבְּעִי וְשִּבְּעִי וְשִּׁי מִּעְּי וְשִּׁי מִּעְּי וְשִּבְּעִי וְשִּבְּעִי וְשִּבְּעִי וְשִּי מִּשְׁי מִּעְי וְשִּׁי מִּשְׁי מִּעְּי וְשִּׁי מִּעְּי וְשִּבְּעִי וְשִּבְּעִי וְּשִּי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּבְּי מִּבְּיִי מְּשִׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִּשְׁי מִי מְּבְּיי מִּבְּיִי מְּיִּי מְּשִּׁי מִּי מְּבִּי בְּיִּבְּיִי מְּי מִּבְּיִי מְּיִּי מְּיִּי מְּשִּׁי מִּי מְּבִּי בְּיִי מִּבְּי מְּשְׁי מִי מְּיִי מְּשְׁי מִּי מְּבְּיִי מְּיִּבְּי מְשִּי מְם וְשִּבְּי מְשִׁי מְּשִׁי מְיִּי מְיִּי מְּיִבְּי מְּבְּי מְּבְּי מְּיִי מְּיִי מְיִי מְיִּי מְּיִי מְיִּי מְיִּי מְּיִי מְיִּי מְּי מְיִּי מְּיִי מְּיִי מְּי מְּיִּי מְיִּי מְישְׁי מְיִּי וְּבְּיי מְּשְׁיִי מְיִי מְּיִּי מְיִּי מְיִי מְיִּי מְיִּי מְיִּי מְיִּי מְּיִּי מְּיִּי מְיִי מְיִּי מְּיִי מְיִּי מְיִּי מְיִּי מְּיִי מְיִּי מְיִּי מְּיִי מְּיִּי מְיִּי מְּיִי מְּיִי מְיִּי מְיִי מְיִּי מְשְׁיִי מְיִּי מְיִי מְשְׁיִּי מְיִי מְיִי מְיְיְי מְּיִּיי מְּיִייְי מְיּיְיי מְּיִי מְיִּיי מְיִּי מְיִי מְיִּי מ

לִיִּמִלֵּצִׁ זִכּרִנִּי בֹּנִי שַּׁטִשִּׁיִנִּי זֹּרִבְּבָׁתְ הִם-אַבְּנִיוּן אַם מִּלְכֵּי וִשִּׁרָאֵלְ זִּרְבַּבְּׁתְ בַּבְּלִין לְּמֵלְכֵּי וִשְּׁבִּׁאֵלְ בּוֹשְּׁבָּאֵלְ נִיבְאִ-נִים פֹּאוּכִּים הַּלְכֵּים בּוֹשְּׁבִּאֵלְ נִיבְאִ-נִים פֹּאוּכִים הַּלְּבַּטִּ בְּשִׁבְּיִבְ אַּעִּבַּמְּׁלְ וֹאָתִ-נַוֹּמָּׁ לְיִינִּנְנָּים בּּשִׁבְּיִ אַתְּבַּנְּמָשׁׁלְ וֹאָתַ-נַּלְּמָשׁׁ וְאָמָּר בּשִּׁבְּיִ וֹנְבְּלְנִם וְלְכָּלְבָּאִׁשֶּׁר

4. 28. P"12 PPP

^{19.} ΑΒ: συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὺν σύστρ. (υ. FX).
20. ΑΒ: ἐφ' ἔππων (c. FX). 21. Β: ἐπκαίδεκα (c. ΑΕΧ).
23. Β: 'Δμ. υἱῷ Ἰωὰς βασιλεὶ (c. ΑΕΚΧ).
Α: Ί. βασιλέως Ἰσο. ἐπὶ Ἰσο. 24. ΑΒ* κῶν († FX).
25. ΑΒ: ἀπέστησε... ϑαλ. τῆς Ἰραβα (c. FX). 26. ΑΒ΄ (alt.) καὶ († FX)... † (p. συνεχ.) καὶ ἐσπατισμένυς (* X). 27. ΑΒ: ἐξαλεϊψαι τὸ σπέρμα (δ. τὸ ὄν: FX).
28. ΑΒ* (a. δσα) καὶ († FX) ... ὄσα (ἐκὰ Χ)... βιβλίω ... τοἰς βασιλεῦσιν (c. FX).
29. ΑΒ * (alt.) τῶν.

Berufalem, er aber flobe gen Lachis. Und fle fandten bin ibm nach gen Lachis, und 20 tooteten ihn bafelbit. * Und fie brachten ibn auf Roffen, und er ward begraben gu Berufalem bet feine Bater in ber Stabt 21 Davids. *Und bas gange Bolf Juba nahm Afarja in feinem fechzehnten Sabr und machten ihn jum Ronige anftatt fei-22 nes Baters Amagin. * Er bauete Glath und brachte fie wieber zu Juba, nachbem ber Ronig mit feinen Batern entschlafen mar. 3m funfgehnten Jahr Amagia, bes 23 Cobne Joas, bes Ronigs Juba, marb Berobeam, ber Gohn Joas, Ronig über Israel zu Samaria ein und vierzig Jahre, 24 "und that, bas bem Berru übel gefiel, bund fieft nicht ab von allen Gunden Berobeams, bes Cohns Nebats, ber Ifrael 25 fundigen machte. * Er aber brachte wieber bergu bie Grenze Ifrael, von: Gemath an bis ans Meer, bas im blachen Gelbe liegt, nach bem Bort bes Berrn, bes Gottes Ifraels; bas er gerebet hatte burd feis nen Rnecht Jona, ben Gobn Amithai, ben Bropheten, ber von Gath Bepber mar. 26 Denn ber Berr fache an ben elenden Jammer Ifraele, bag auch bie Berfchloffenen und Berlaffenen babin waren, und 27 fein Belfer war in Ifrael. "Und ber Berr hatte nicht gerebet, bag er wollte ben Mamen Ifrael austilgen unter bem himmel, und baff ihnen burch Berobeam, ben Sobn Bas aber mehr von Jerobeam zu fagen ift, und alles, was er gethan bat, und

19 "Und fie machten einen Bund wiber ibn gu

28 Bas aber mehr von Jerobeam zu sagen ist, und alles, was er gethan hat, und seine Macht, wie er gestieten hat, und wie er Damastus und Hemath wiedergesbracht au Juda und Ifrael, stehe, das ist geschrieben in der Chronica der Könige Is29 raels. * Und Jerobeam entschlief mit seinen Wätern mit wen Königen Ifraels, und sein Sohn Sacharja ward König an seine Staft.

20. A.A: bei feinen Batern,

19. Bgli, 12, 20. 1 Ron. 15, 27.
22. dW: jurud. vE: wie feine B. dW.A: (fich ges legt) ju f. B.
25. M. im bl. 8. dW.vE.A: fiellete ... wieder her. dW.vE: M. ber Chene. A: Bufte.

20. *Factaque est contra eum conjura-19
12,20. tio in Jerusalem; at ille fugit in Lachis.
15,10. Miseruntque post eum in Lachis, et
9,22. interfecerunt eum ibi, *et asporta-20
25,30. verunt in equis, sepultusque est in
25,22. Jerusalem cum patribus suis in civi10. tate David. *Tulit autem universus 21
15,144. populus Judae Azarlam annos natum sedecim, et constituerunt eum
10.16,25,2 regem pro patre ejus Amasia. *Ipse 22
16,6. aedificavit Aelath et restituit eam
185,5,36. Judae, postquam dormivit rex cum
patribus suis.

Anno quintodecimo Amasiae filii 23 Hoan, I Joan regis Juda regnavit Jeroboam quadraginta et uno anno, " et fecit 24 quod malum est coram Domino; non 13,41.2. recessit ab omnibus peccatis Jero-186. boam filii Nabat, qui peccare fecit Israel. * Ipse restituit terminos Is-25 1Rg.8,655;rael ab introitu Emath usque ad mare ^{4,49.} solitudinis, juxta sermonem Domini Dei Israel, quem locutus est per Jon. 1, 1. servum suum Jonam filium Amathi Prophetam, qui erat de Geth, quae 13.4. est in Opher. * Vidit enim Dominus 26 afflictionem Israel amaram nimis, et quod consumti essent usque ad D4.32,36. clausos carcere et extremos, et non esset qui auxiliaretur Israeli. * Nec 27 locutus est Dominus, ut deleret nomen Israel de sub coelo, sed sal-12,5. vavit eos in manu Jeroboam filii

Reliqua autem sermonum Jeroboam 28
et universa quae fecit, et fortitudo
ejus qua praeliatus est, et quomodo
ing restituit Damascum et Emath Judae
sch. 9,5; in Israel; nonne haec scripta sunt in
tibro sermonum dierum regum Israel? Dormivitque Jeroboam cum 29
patribus suis regibus Israel, et regna15,8. vit Zacharias filius ejus pro eo.

22: S: Ailam. 25. Al.: Prophetae.

27. vE: nicht ausgesprochen. dW: beschloffen.

^{26.} febr bittern. B: bas Elenb 3. baf es f. b. mar. dW.vE: (febr) b. Gl. A: überbittere (1 Ron. 14,10). dW.vE: für 3fr.

43 Kai Salloun vioc labele ibaollevoer. έν ένει τριακοστώ και έννάτω του Αζαρίου βασιλέως Ιούδα έβασίλευσε Σελλούμ μηνα ημερών έν Σαμαρεία. 14 Και ανέβη Μαναημ νίος Γαδί έκ Θερσά και είςηλθεν είς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε τὸν Σελλούμ νίὸν Ἰαβείς έν Σαμαρεία, καὶ έθανάτωσεν αὐτὸν καὶ έβασίλευσεν લેખરે લહેરοῦ. 15 Καὶ τὰ λοιπὰ τών λόγων Σελλούμ και ή συστροφή αύτοῦ ην συνήψεν, ίδου ταύτα γέγραπται έπι βιβλίου λόγων ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ. 16 Τότε έπάταξε Μαναήμ και την Θεφσά και πάντα τὰ ἐν αὐτῆ, καὶ τὰ δρια αὐτῆς ἀπὸ Θερσά, ότι ούκ ήνοιξεν αύτω, καὶ επάταξεν αύτην καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐγούσας διέρρηζεν.

17 Έν έτω τριακοστφ και έννάτφ τοῦ 'Αζαρίου βασιλέως 'Ιούδα έβασίλευσε Μαναήμ νίος Γαδί έπι Ίσραήλ έν Σαμαρεία δέκα έτη, 18 καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὁφθαλμοῖς κυρίου · ούκ ἀπέστη ἀπὸ άμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υίου Ναβατ ος εξήμαρτε τον Ισραήλ. 19 "Εν ταῖς ἡμέραις τοῦ Μαναἡμ' ἀνέβη Φοὺλ βασιλεύς Ασσυρίων έπὶ τὴν γῆν, καὶ Μαναἡμ έδωκε τῷ Φοὺλ γίλια τάλαντα ἀργυρίου, τοῦ είναι την γείρα αύτου μετ' αύτου και κραταιώσαι την βασιλείαν αὐτοῦ ἐν γειρὶ αὐτοῦ. 20 Καὶ έξήνεγκε Μαναήμ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ έπλ πάντα δυνατόν ίσχύι, δούναι τῷ βασιλεί των 'Ασσυρίων, πεντήκοντα σίκλους τῷ ἀνδρί τω ένι καὶ απέστρεψεν ὁ βασιλεύς Ασσυρίων, 21 Kal 7à મલો οὐમ દૈવાન દેમકો દેષ τῆ γῆ. λοιπά τῶν λόγων Μαναήμ καὶ πάντα ὅσα έποίησες, ούκ ίδου σαυτα γέγραπται έπί βιβλίου λόγων των ήμερων των βασιλέων Ισραήλ; 22 Καὶ ἐκοιμήθη Μαναήμ μετά τῶν πατέρων αύτου, και έβασίλευσε Φακείας νίος αύτοῦ ἀστ' αύτοῦ.

28 Εν έτει πεντηχοστώ του Αζαρίου βασι-

שַׁלַּוּם בַּוְ־יַבָשׁ מַלַהְ בַשׁנֹת שׁלשׁים

m) w יהודה עש הרע לא־פַר מַעַּל חַמּאות יַרְבָעַם בּן פובא פול מלה־אמור מנחם לפול אַלֶּת פְבֵּי יַדיוֹ אַתּוֹ לַהַחַזִיק הַפַּמִלְכָה בְּ כ ריצא מנחם אתיהפסת עליישראל

דנ"א בפרוח .16. v.

^{13.} B + (a. pr. έν) καὶ ... τῷ Αζαρία βασιλεί. 14. B: Γαδδί έκ(eti, infra) Θαρσιλά. ΑΒ: ήλθεν. Β*κ. έβ. αντ' αντθ. 15. Α*Β: ή συνεστράφη (ήν σ. FX). ΑΒ: ίδό είσι γεγραμμένα. Β: βιβλίφ. ΑΒ: τῶν ήμ. τοῖς βασιλεύσιν. 16. Β: Θεοσά. ΑΒ: ήνοιξαν ... ανέφρασίλεθουν. 17. Β. το Αξαρία βασιλεί. 18. ΑΒ † (a. άμ.)
πασών. 19. ΑΒ: αυτό (εδ Μ. FX). Α΄Β (ει. infra):
Β: βιβλίω (-ε ΑFX). ΑΒ: τος βασιλεύς (τών β. Φεά. ΑΒ* τδ. Β* π. πρατ. - fin. 20. ΑΒ: πάν δυν. FX). 22. Β (eti. infra): Φαπεσίας (c. ΑΕΧ).

Sallum aber, ber Sohn Jabes, warb Ronig im neun und breißigften Jahr Ufarja, bes Ronigs Juba, und regierte einen 14 Ponat zu Samaria. * Denn Menabem. ber Sohn Gabi, gog herauf von Thirza, und tam gen Samaria, und ichlug Sallum, ben Sohn Jabes, ju Samaria, und tobtete ibn, und marb Ronig an feine * Bas aber mehr von Sallum 15 Statt. ju fagen ift, und feinem Bunb, ben er anrichtete, flebe, bas tft gefchrieben in ber 16 Chronica ber Ronige Ifraels. " Dagumal folug Menahem Tiphfah und alle, Die barinnen waren, und ihre Grenze von Thirza, barum, bağ fie ihn nicht wollten einlaffen, und ichlug alle ihre Schwangeren und gerriß fie. Im nenn und breifigften Jahr Afarja, bes Königs Juba, warb Ronig Menahem, ber Sobn Gabi, über Ifrael gebn Jahre gu 18 Samaria, "und that, bas bem Gerrn übel geftel. Er ließ fein Lebentang nicht von ben Gunben Jerobeams, bes Cobns 19 Mebate, ber Ifrael funbigen machte. "Und es tam Phul, ber Ronig von Affprien, ins Land, und Monahem gab bem Phul taufend Centner Silber, bag era mit ibm bielte und befraftigte ibm bas Ronigreich. 20 * Und Menabem feste ein Gelb in Ifrael

auf die Reichsten, funfzig Sefel Silbers auf einen jeglichen Mann, das er dem Könige von Affprien gäbe. Also zog der König von Affprien wieder heim, und 21 blieb nicht im Lande. "Was aber mehr von Wenahem zu sagen ist, und alles, was er gethan hat, siehe, das ist gesschrieben in der Chronica der Könige If22 raels. "Und Menahem entschlief mit seinen Bätern, und Bekahjah, sein Sohn, ward König an seine Statt.

23 Im funfzigsten Jahr Afarja, bes Ronigs

13. U.L. Monben.

Sellum filius Jabes regnavit trige- 18 simo nono anno Azariae regis Juda; regnavit autem uno mense in Samaria. * Et ascendit Manahem filius 14 ^{1R}f; Gadi de Thersa venitque in Samariam, et percussit Sellum filium Jabes in Samaria, et interfecit eum * Reliqua 15 regnavitque pro eo. autem verborum Sellum et coniura-**-,10.** tio ejus, per quam tetendit insidlas, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? *Tunc percussit Manahem Thapsan 16 et omnes, qui erant in ea, et terminos ejus de Thersa (noluerant enim aperire ei), et interfecit omnes 8,12. praegnantes ejus et scidit eas.

Anno trigesimo nono Azariae regis 17
Juda regnavit Manahem filius Gadi
super Israel decem annis in Samaria,
*fecitque quod erat malum coram 18
14,28. Domino; non recessit a peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit
Israel, cunctis diebus ejus. *Venie-19
1Ch. 5,26 bat Phul rex Assyriorum in terram,
et dabat Manahem Phul mille talenta

16.75. argenti, ut esset ei in auxilium et

firmaret regnum ejus. Indixitque 20
22,25. Manahem argentum super Israel cunctis potentibus et divitibus, ut daret regi Assyriorum, quinquaginta siclos argenti per singulos; reversusque est rex Assyriorum, et non est moratus in terra. Reliqua autem 21 sermonum Manahem et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? Et dormivit Manahem cum 22 patribus suis, regnavitque Phaceja filius ejus pro eo.

Anno quinquagesimo Azariae regis 23

ihm fei u. ... befestige.

^{16.} u. fch. fie, n. lief a. ihre Schw. gerhauen (8, 12). B: bieweil man ihm n. hatte aufgemacht. vE: w. fie ihm n. aufmachte. dW: man ihm n. aufsthat. A: benn es wollte ihm n. aufthun.

^{19.} u. ihm betr. B: baß feine Banbe mit ihm mas ren, b. R. in feiner Sanb zu befestigen. vE: f. Sanb m.

¹⁸s. Al.: Cunctis d. e. veniebat. S: in Thersam. 20. S: in Thersa.

^{20.} legte bas G. auf Ifr., auf alle bie Reichen ... einen Mann, baft ers ... B: brachte bas G. heraus von ... Wohlvernögendften dW.vE: legte (b.) G. ... vernöglichen (reichen) Lente. A: Mächtigen u. R. B.dW.vE: bl. n. bafelbft im L.

XV.

λέως Ἰούδα έβασιλευσε Φακείας υίὸς Μαναὴμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρεία δύο ἔτη, 24 καὶ ἐποίησε τὸ ποτηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἀμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἰοῦ Ναβὰτ δς ἔξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 25 Καὶ συνεστράφη ἐπὰ αὐτὸν Φακεὲ υἰὸς 'Ρομελίου ὁ τριστάτης αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρεία ἐν οἴκφ τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ 'Αργὸβ καὶ μετὰ τοῦ Καὶ τὰνοῦ πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν νιῶν τῶν Γαλααδίτων, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντὰ αὐτοῦ. 26 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακείου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ.

27 Έν έτει πεντηχοστῷ καὶ δευτέρφ τοῦ Αζαρίου βασιλέως Ιούδα έβασίλευσε Φακελ υίος 'Ρομελίου έπι Ισραήλ έν Σαμαρεία είκοσιν έτη, 28 καλ έποίησε το πονηρον ένώπιον ×υρίου· ούκ ἀπέστη ἀπὸ άμαρτιών Ίεροβοὰμ υίοῦ Ναβὰτ ος έξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 29 Εν ταις ημέραις του Φακεε βασιλέως Ισραήλ άνέβη Θεγλαθφαλασάρ βασιλεύς 'Ασσυρίων καὶ έλαβε την Αίαν καὶ την 'Αβέλ Βαιθμααγά και την Ίανωγά και την Κέδες καὶ τὴν ᾿Ασῶρ καὶ τὴν Γαλαὰδ καὶ τὴν Γαλιλαίαν, πάσαν γην Νεφθαλεί, και απώκισεν αὐτούς είς 'Ασσυρίους. 30 Καὶ συνέστρεψε σύστρεμμα Άση νίος Ήλα έπι Φακεε νίον Ρομελίου, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αύτόν, καὶ εβασίλευσεν άντ' αύτοῦ ἐν ἔτει είκοστῷ Ἰωάθαμ νίοῦ ἸΛζαρίον. 31 Kai τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεὲ καὶ πάντα ὅσα έποίησεν, ίδου ταυτα γέγραπται έπι βιβλίου λόγων των ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ.

32'Εν έτει δευτέρφ τοῦ Φακεδ υίοῦ 'Ρομελίου βασιλέως 'Ισραήλ εβασίλευσεν 'Ιωάθαμ υίὸς 'Αζαρίου βασιλέως 'Ιούδα. 33 Τίὸς είκοσι καὶ πέντε έτῶν ήν εν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἔξ καὶ δέκα έτη εβασίλευσεν εν 'Ιερουσαיִּמִּרִאָּלִ: נִּמִּרִאָּלִ: נִּלְבֹיִם בַּלְבַּסֵׁפָּׁר נִּלְּכִי נִּיְּמָים לְמַלְכֵּי נִּלְכִי פַּלְהַיָּה וְלִלְבְּ שִּׁחְשֵּׁיוּ: נְיִּמְנִי וְנִיּמָלְבְּ שִּׁתִבְּיִנְּכִ וְאָתִּבּנִי וְלְצְּבִׁים בּית-זָּפָּלְבְ שָׁתּבּיִּוְכִּ וְאָתִּבְּנִי וְלְצְרֵים מִי וֹיִּלְמִּי וַנִּפְּׁנִי כָּאָ מָׁר מְחַפּאִיִע 'וֹרְבֹּעִם בּוֹבְנְבָּם אֲמָּבְוּ בְשִׁמְבִוּוּ בּאִיכִּיוּ בּוֹבְנְבָם אֲמָבְר בְּחָמִבְּיִנִּ בּבּרַנְבְּם אֲמָבְר בְּחָמָבּוּ בּבְּרַנְיִּ וְיִבְּעָם בְּלְּבִּי מְּלָּבְי בְּּלְבִּיִם בּבְּרַנְיִּ וְיִבְּנְבִּם אֲמָבְר בְּחָבְּיִּלִּ בְּבְּרַבְּיִם אֵּבְּיִּ בְּבְּלְנִים בְּלִּבְיּ בְּבִּינִי וְיִבְּנָב בְּעָּבְיוֹ מָּבְּלִי בּבְּרַנְיִי וְהַנְּנִי לְּצְּבְּיִם בְּלְיִּבְּיִּ

בשנת חמשים מַלֶּה יָהוֹדָה מַלַּהְ פַּקַח בַּוּ רְמַלְיָהוּ עַלִּיִשִּׁרָאֵל בְּשִׁמְרוּו עַשִּׁרִים 🏞 שָׁנֶהוּ וַיַּעַשׁ הַרֶע בְּעֵינֵי יִהוַה לֹא סַׁר וֹנַבְעַם בַּוּי את־ישראל: מַלַה־יִשִּׁרָאָל בָּאֹ תִּנְלַת פִּלְאָסֵר מֵלַה אַשׁוּרֹ וַיָּקַת אָת־עִיוֹן וָאָת־אַבֻל בַּית־ מעכה ואת־ינוח ואת־קדש ואת-חַבַּוֹר וָאַת־הַגּּלְעַדֹ וָאַת־הַגּּוֹ ל ארץ נפתלי ויגלם אשורה: ויקשר הושע בוראלה על־פוח בו בשנת עשלים ליותם בן וֹנָיטָר וּלְבֵי פָּצַח וֹכָל־אֲשֵׁר עשה הנם פתרבים על־ספר הימים למלכי ישראל:

בּנֵר בִמְלְבִוּ וְשֵׁשׁ בָשְׁרֵה שָׁנְה מְלָךְ בּמֵלֶךְ יִהִּדְה: בָּן-בְּשְׁלִים וְתְבַשׁ שְׁנָה מַלֶּה יִשְּׁרָאֵל מָלֵךְ יוֹתֵם בּּן-בִּוּיָהוּ מַלֶּה יִשְּׁרָאֵל מָלֵךְ יוֹתֵם בּּן-בְּוּיָהוּ

^{23.} B (cti. 27, 32): βασιλεῖ (-έως AEFX). 24. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς κυρ. *καλ. 25. AB: ἐναντίον οἴκα... τετρακοσίων (ἐν οἴκφ... νίῶν τ. Γ. FX). 26. AB: ἐδά εἰσι γεγραμμένα. B (cti. 31): βιβλίφ. AB: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX). 28. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς κυρ... ἀπὸ πασῶν ἀμ. 29. AB * τἔ. Α³Β: ἤλθε (cti. infi*) Θαλγαθφελλασὰρ. AB: 'λῖν. Β: καὶ τῆν Θαμααγὰ (Βαιθμ. Α³Χ)... Ανιῶχ... Κενὶξ ... Γαλαὰν... Νεφθαλί. 30. B* (alt.) αὐτὸν († ΑΕΓΧ). 31. AB: γεγραμμένα (c. FX). 32. AB* τἔ († FX).

דמלך ק' .25.

Thialath Bileffer von Affurien.

Juba, warb Ronig Befahjah, ber Sohn über Ifrael zu Samaria Menabems. 24 gwei Jahre, * und that, bas bem Berrn übel gefiel; benn er ließ nicht von ber Sunbe Berobeams, bes Sohns Rebats, 25 ber Ifrael funbigen machte. * Und es machte Befah, ber Cobn Remalja, feines Ritters, einen Bund wider ibn, und ichlug' ibn au Samaria im Ballaft bes Ronigs Baufes, mit Argob und Arie, und funfgig Dann mit ibm von ben Rinbern Bileab, und tobtete ibn, und warb Ronig 26 an feine Statt. * Bas aber mebr von Bekahjah zu fagen ift, und alles, was er gethan hat, flebe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Roniae Ifraels.

3m zwei und funfzigften Jahr Afarja, bes Ronigs Juda, marb Ronig Befah, ber Sobn Remalia, über Ifrael zu Samaria 28 zwanzig Sahr, "und that, bas bem Berrn übel geftel; benn er ließ nicht von ber Sunbe Berobeams, bes Sohns Rebats, 29 ber Ifrael funbigen machte. * Bu ben Beiten Betab, bes Ronigs Ifraels, tam Thiglath Bileffer, ber Ronig ju Affprien, und nahm Sion, Abel, Beth Daecha, Janoha, Rebes, Sagor, Gileab, Galilaa und bas gange Land Naphthali, und füb-30 rete fie weg in Affprien. * Und Bofea, ber Sohn Ela, machte einen Bund wiber Betab, ben Sobn Remalja, und ichlug ibn tobt, und warb Ronig an feine Statt im zwanzigften Jahr Jothams, bes Sohns "Bas aber mehr von Befah zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, fiebe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Ronige Ifraele.

Im anbern Jahr Petah, bes Sohns Remalja, bes Ronigs Ifraels, warb Ronig Jotham, ber Sohn Uffa, bes 33 Königs Juba, * und war funf unb zwanzig Sabre alt, ba er Ronig warb, und regierte fechzehn Jahre zu Berufa-

25. fein Mitter (7, 2). dW: in ber Burg. A: im Thurme.

Juda regnavit Phaceja filius Manahem super Israel in Samaria biennio. et fecit quod erat malum coram 24 v.18.9. Domino; non recessit a peccatis Je-18g. roboam filii Nabat, qui peccare fecit v.15.10. Israel. * Conjuravit autem adver-25 sus eum Phacee filius Romeljae, dux ejus, et percussit eum in Samaria in turre domus regiae juxta Argob et juxta Arie, et cum eo quinquaginta viros de filiis Galaaditarum, et interfecit eum regnavitque pro eo. liqua autem sermonum Phaceia et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel?

Anno quinquagesimo secundo Aza- 27 riae regis Juda regnavit Phacee filius Romeliae super Israel in Samaria viginti annis, * et fecit quod erat 28 malum coram Domino; non recessit a peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel. * In diebus 29 16,7.1Ch. Phacee regis Israel venit Theglathpha-15,20.5; lasar, rex Assur, et cepit Ajon et 25,20.4.16,4.Abel domum Maacha et Janoe et Cedes et Asor et Galaad et Galilaeam et universam terram Nephthali, et transtulit eos in Assyrios. *Conju-30 ravit autem et tetendit insidias Osee filius Ela contra Phacee filium Romeljae, et percussit eum et interfe-17.1. cit, regnavitque pro eo vigesimo anno Joatham filii Oziae. *Reliqua au-31 tem sermonum Phacee et universa ^{2Ch.26,6}·quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel?

Anno secundo Phacee filii Ro- 32 aca. meljae regis Israel regnavit Joatham 1.5. filius Oziae regis Juda. *Viginti 33 (16,2. quinque annorum erat, cum regnare coepisset, et sedecim annis regnavit

29. vE: f. fie gefangen.

λήμ καὶ δνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἱερουσὰ θυγάτης Σαδώκ. 84 Καλ έποίησε τὸ εὐθές έν όφθαλμοϊς κυρίου κατά πάντα δσα εποίησεν 'Οζίας ὁ πατήρ αὐτοῦ. 85 πλήν τὰ ὑφηλὰ ούκ έξηρεν, έτι ο λαός έθυσίαζε και έθυμία έν τοῖς ὑψηλοῖς. Αὐτὸς ἀκοδόμησε τὴν πύλην 36 Kal 7à οίκου κυρίου την ύψηλήν. λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάθαμ καὶ πάντα ὅσα έποίησεν, ούκ ίδού ταυτα γέγραπται έπί βιβλίου λόγων τών ήμερών τών βασιλέων 'Ιούδα; ³⁷'Ε» ταϊς ήμέραις έκείναις ήρξατο κύριος αποστέλλου έν Ιούδα τον Ρασών βαoilia Duolac nai tor Panel vior Pouellov. 88 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ τοῦ πατρός αὐτοῦ, καὶ Buolkevoer Ayal vide advot art adrov.

ΧVI. 'Εν έτει ἐπτὰ καὶ δεκάτφ Φακεὲ νίοῦ 'Ρομελίου ἐβασίλευσεν 'Αχαζ νίὸς 'Ιωάθαμ βασιλέως' Ιούδα. 2 Τίὸς είκοσι ἐτῶν ἢν 'Αχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ εξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν 'Ιερουσαλήμ' καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, καθώς Δαυὶδ ὁ πακὴρ αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὀδῷ βασιλέων 'Ισραήλ' καίγε τὸν νίὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἔξῆρε κύριος ἀπὸ προςώπου τῶν νίῶν 'Ισραήλ, 4 καὶ ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῦς ὑψηλοῦς καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους.

5 Τότε ἀνέβη 'Ρασών βασιλεύς Συρίας καὶ Φακεε νίὸς 'Ρομελίου βασιλεύς 'Ισραήλ εἰς 'Ιερουσαλήμ εἰς πόλεμον καὶ ἐπολιόρκουν τὰν "Αχαζ, καὶ οὐκ ἡδύναντο πολεμεῖν. 6' Εν τῷ καιρῷ ἐκείνφ ἀπίστρεψε 'Ρασών βασιλεύς Συρίας τὴν Αἰλὰθ τῆ Συρία καὶ ἔξέβαλε τοὺς 'Ιουδαίους ἐξ Αἰλάθ, καὶ ἤλθον οἱ 'Ιδουμαῖοι εἰς Αἰλὰθ καὶ κατώκησαν ἐκεῖ ἔως τῆς ἡμίρας ταύτης.

ירושא בתד בירושלם ושם אמו אַבְּוֹק: וַיַּצָשׁ הַיָּשֵׁר בְּצֵינֵי יְהוַיָה בְּכַל יעַשַּׁה עָזְיַהוּ אָבֵיו עָשַהוּ רֵק חבמות לא סרו עוד חעם מזבחים וּמָקַמָּרֵים בַּבַּמִוֹת הֿוּא בָּנַה אָת־שַׁעַר 36 ביתריהות העליוו: עשה הלוא-הם וַכַל־אִשֵׁר ספר הברי היַמֵים לַמלְכי בַּיִמִים הָהָם הָחַל לַהַשָּׁלִיהַ בִּיהוּדָה רַצֵּין מֵלֵךְ 38 וַאַת פַּלַת בַּן־רָעַלְיַהוּ: וַיִּשְׁבַּב יוֹתָםׁ יאַבֹתַיו וַיִּפְבֵר עִם־אָבֹתִיו בְּעֵיר זַרָד אָבֵיר וַיִּכִלֶּך אַתַז בִּנִּוֹ תַּחַתִּיר: בשנת שבע־עשרה שנה לפקח XVI. בּוּ־רַעַלְיָהוּ עַלֶה אָחֵז בּוּ־יוֹחַם עַלֶה ג יַתוּדַתוּ בּוֹ־עָשְׁרִים שַׁנָּהֹ אַחֲוֹ בַּמַּלְכֹוֹי ושש-עשרה שנת מלה בירושלם עשה הישר בעיני יהוה אלהיו וגם את־בנו פתעבות תגוים אשר הוריש יהוה וַיַּקַשֵּר בַּבַּמות ועל־הַנְּכְעוֹת

אֹיכָּע נִיֹּשָׁבוּ אָם הֹּג צֿינִם נַצַּּצִּי אָעַ-נִינִם מֹאִילִוּע נֹאֹרְוּמִים פֿאּנּ מֹלְצִּיבׁם אָעַבאָּרְעָ לִאְׂרָם נֹיֹנִשֵּׂלְ • לְנִילְּנֹם: פַּמֹּע נִינִּיא צִּיִּהְּתֵּ נִלְא יֹּכְלְּנּ לְּפִּלְנִוֹם: פַּמֹּע נִיּבְּוּ מִּלְ-אִּנְוּ וֹלְא יִבְלְּנִ פּּנְּ-נַּמּלְנִינִיּ מֵלְצִּי-נִיּשִׁרָּשֵּׁלְ יִנְנִּשְּׁכָּם פּּנִּ-נַמּלְנִינִי נַבְּוֹ מֹלְצִּי-נִשְּׁנָמׁ מִיּיִלְנִינִי נַבְּוֹ מֹלְצִּי-נִשְּׁלָם נּפָּכֹּטּת

^{34.} AB: 'Aξαφάας('Oζ. FX). 35. AB: ἐπάνω (ὑψηλήν FX). 36. AB: ἀχὶ τ. γεγφαμμένα (c. FX). B: βιβλίω (-8 AFX). AB: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX). 37. AB: ἐξαποστέλλειν (c. FX) ... (eti. infra) 'Pαασσῶν (c. X). 38. A²B + (p. πατέφ. αὐτὸ) καὶ ἐτάφη

יארוטים ק'. 6.

μετά τῶν πατέρων αὐτễ (* A * X). — 2. AB: ἐππαίσεια (c. EX)... Φ. αὐτὰ πιστῶς ὡς Δ. (c. FX). 5. AB: ἐπὶ * Az. (τὸν * Az. FX). 6. B: ἐπέστο. (ἀπ. AFX). AB: π. Ἰδ. ηλθον (c. FX).

lem; feine Mutter bieg Jerufa, eine Toch-34 ter Babote. "Und that, bas bem Gerrn wohl gefiel, aller Dinge, wie fein Bater Uffa ge-35 than hatte, *ohne bag fie bie Boben nicht abthaten; benn bas Bolf opferte und rauderte noch auf ben Goben. Er bauete bas 36 bobe Thor am Baufe bes Berrn. aber mehr von Jotham gu fagen ift, und alles, mas er gethan bat, flebe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Ronige 37 Juba. Bu ber Beit bob ber Berr an gu fenben in Juba Regin, ben Ronig ju Ghrien, und Betah, ben Sohn Remalja. 38 "Und Jotham entschlief mit feinen Batern, und warb begraben bei feine Bater in ber Stadt Davibe, feines Baters, unb Abas, fein Sohn, warb Konig an feine

XVI. 3m flebengebnten Jahr Befab, bes Sohns Remalja, warb König Ahas, ber Sohn Jothams, bes Königs Juba. 2 Bwangig Jahr war Ahas alt, ba er Ronig warb, und regierete fechzehn Jahr ju Jerufalem; und that nicht, was bem herrn, feinem Gott, wohl gefiel, wie fein 3 Bater Davib. "Denn er warbelte auf bem Wege ber Ronige Ifraels; bagu ließ er feinen Sohn burchs Feuer geben, nach ben Graueln ber Beiben, bie ber Gerr vor ben Rinbern Ifrael vertrieben 4 batte, + und that Opfer und raucherte auf ben Boben und auf allen bugeln und unter allen grunen Baumen.

5 Dazumal zog Rezin, ber König zu Sprien, und Bekah, der Sohn Remalja, König in Ifrael, hinauf gen Jerufalem zu ftreiten, und belagerten Ahas, aber fie 6 konnten fie nicht gewinnen. Bur felbigen Zeit brachte Rezin, König zu Sprien, Elath wieder an Sprien, und fließ die Juden aus Elath, aber die Sprer kamen und wohneten barinnen bis auf diesen Tag.

34. Die D. 3. 38. Die D. 7.

in Jerusalem; nomen matris ejus Je-2Ch.27,2 rusa filia Sadoc. Fecitque quod 34 erat placitum coram Domino; juxta 14,2. omnia, quae fecerat Ozias pater suus, operatus est, • verumtamen 85 excelsa non abstulit; adhuc populus immolabat et adolebat incensum in 2Ch.27,3. excelsis. Ipse aedificavit portam domus Domini sublimissimam. ach.27,7. liqua autem sermonum Joatham et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum diev.27. rum regum Juda? *In diebus illis 37 coepit Dominus mittere in Judam Rasin regem Syriae et Phacee filium SCh. 27,9. Romeljae. *Et dormivit Jeatham 38 cum patribus suis sepultusque est cum eis in civitate David patris sui, et regnavit Achaz filius ejus pro eo. · Anno decimo septimo Phacee

Anno decimo septimo Phacee XVI.
filii Romeljae regnavit Achaz filius

2Ch. Joatham regis Juda. Viginti an285,126. norum erat Achaz, cum regnare
coepisset, et sedecim annis regnavit

1Rg.14,a in Jerusalem. Non fecit quod erat
placitum in conspectu Domini Dei
2Ch.26,2 sui, sicut David pater ejus, sed 3
ambulavit in via regum Israel; insu-

17,17.31. per et filium suum consecravit, 6.35.2. 23,3. transferens per ignem secundum Do. 18,10. idola gentium, quae dissipavit Do17,8. minus coram filiis Israel. *Immo- 4
25.23,4 labat quoque victimas et adolebat
18,2. incensum in excelsis et in collibus

17,10. et sub omni ligno frondoso.

16,27. Tunc ascendit Rasin rex Syriae et 5
Phacee filius Romeljae rex Israel in
Jerusalem ad praeliandum, cumque
obsiderent Achaz, non valuerunt superare eum. In tempore illo retituit Rasin per Syriae Allem Syr

14,22. stituit Rasin rex Syriae Ailam Syriae, et ejecit Judaeos de Aila, et Idumaei venerunt in Ailam et habitaverunt ibi usque in diem hanc.

^{35.} dW.vB: obere Th. A: höchfte Pforte. 37. dW.vE.A: begann wider 3. ju f. 3. dW: weihete f. S. burchs F.

^{4,} auf ben Bugeln. B.dW.vE: opferte n.r.

^{6.} Al.: Idum. et Syri.

^{5.} B: fonuten ihm nichts anhaben im Streiten. vE: ihn aber nicht überwältigen. A: überwinden. dW: vermochten u. ju fireiten.

^{6.} aber bie Chomiter. dW: perftief. vE.A: pertrieb.

7 Καὶ ἀπέστειλεν "Αχαζ ἀγγέλους πρὸς Θεγλαθφαλασὰρ βασιλέα 'Ασσυρίων, λέγων 'Αοῦλός σου καὶ υἰός σου ἐγώ ' ἀνάβηθε καὶ σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Το ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὐρεθὲν ἐν οἴκφ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ ὅῶρα. ⁹ Καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς 'Ασσυρίων καὶ ἀνέβη ἐπὶ Δαμασκόν, καὶ συνέλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπόκισε τὴν πόλιν, καὶ τὸν 'Ρασών ἐθανάτωσε.

10 Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Άγαζ εἰς συνάντησιν Θεγλαθφαλασάς βασιλεί 'Ασσυρίων είς Δαμασκόν, και είδε το θυσιαστήριον το έν Δαμασκώ, και απέστειλεν ο βασιλεύς "Αχαζ πρός Ουρίαν τον Ιερέα την ομοίωσιν του θυσιαστηρίου καὶ τὸν ψυθμὸν αὐτοῦ κατὰ πάσαν ποίησιν αὐτοῦ. 11 Καὶ ἀκοδόμησεν Ούρίας ὁ Ιερεύς τὸ θυσιαστήριον κατά πάντα όσα απέστειλεν 'αὐτῷ' ὁ βασιλεὺς "Αγαζ έχ Δαμασκού ούτως έποίησεν Ούρίας ὁ Ιερευς έως του έλθευ τον βασιλέα έκ Δαμασκού. 12 Kal ηλθεν ὁ βασιλεύς έκ Δαμασκοῦ, καὶ είδεν ὁ βασιλεύς τὸ θυσιαστήριον, καὶ προςήλθε πρός το θυσιαστήριον ο βασιλεύς καί ανέβη ἐπὶ αὐτό, 18 και ανήνεγκε την όλοκαύτωσιν και την θυσίαν αύτου, και την σπονδήν αυτού έσπεισεν αυτφ, και προςέχει ἐπὶ αυτφ τὸ αίμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 14 Το δε γαλκούν θυσιαστήριον ο ήν έναντίον κυρίου, προςήγαγεν αὐτὸ άπο προςώπου του οίκου έκ μέσου του θυσιαστηρίου και έκ μέσου του οίκου κυρίου, καὶ έδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν τοῦ θυσιαστηρίου κατά βορόαν. 15 Και ένετείλατο ὁ βασιλεύς "Αχαζ τῷ Οὐρία τῷ ἰερεῖ, λέγων 'Επὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόςφερε την όλοκαύτω-वान रहेन सरकारहेन प्रवा रहेन रेपडीवन रहेन हैवसहरγην και τας όλοκαντώσεις του βασιλέως

לּהַרָּנִי נְאָּעַ-נִצָּהָ נִינִיפִּמָּלָ נִיּתִּפְּמָּיִי נִדִּּנְכָּנִי אַפְּּוּרַ אָלְ-נַפָּמָּלָ נִיּתִפְּמָּיִי נִדְּנְכָּנִי נִפְּמָלָב נִיּשְׁלָח לְמֶלֶבְּאַנִּיִ נִדְּצְּבְוִע פֹּרִּ נִפְּמָלָב נִיּשְׁלָח לְמֶלֶבְּאַבְּיִם נִּצְּבְּיוּת פַּרִּ נִפְּפָׁב אָלָב נִשְּׁנִי לִשְּׁנִי מִפַּׁשׁ מֵלֶבְּ-אַּיָׁם נִפְּפַׁב מֵלֶב נְשִׁנִי לִשְּׁנִי מִפַּשׁ מֵלֶב-זְּאָרָם נִיּשְׁכָּט אָלִי וְהִּוּשִׁבְּיִי מִפַּשׁ מֵלֶב-זְּאָרָם פְּלֵכֶר נְהִנְּהָּ מֵּלֶב יִשְּׁנִי מִפַּשׁ מֵלֶב-זְּאָרָם פָּלֶכָר מֵלֶב וְהִוּשְׁבַּיִי מִפַּשׁ מֵלֶבּי־אָרָם בּיִּשְׁכֵּח אָחָז מֵלְאָבִים אָל-נִּינְרָּנְּרַ

ויַלַה הַפַּלה אַתֿז לַקראת תּנַלת ה־אַשור דרפישק וירא אַשר בּדַמַשִּׁק רַיִּשְׁלַחֹ הַפַּלֶּךְ אַלָּז אֵל־אִוּרָיַה הַכֹּהֵן אֵת־ ית הַפָּזְבֵּה וָאֵת־תַּבְנִיתְוֹ 11 מַצְמַּחוּ: וַיַּבֶן אִוּרִיַּה הַפַּהוּ אֵת־ הַפַּּוָבֵּחַ כִּכָל אֲשֶׁר־שָׁלַח הַפַּּלֵךְ אַחְז מַדַּמַּמָּק כַּן עַשָּה אִירִיַה הַכּהון עַד־ -אחז מדמשק: הַבַּּעַלֵּהְ שָׁדַבַּעַשָּׁק וַיַּיָרָא הַנָּעַלֶּהְ אָת־ המלה על-המובח הפוזבת ויקרב 13 וַיַּעַל עָלַיוּ: וַיַּקשר אַת־עָלַתוּ וָאָת־ בִנְתָתוֹ וַיַּפֶּה אֶת־נִסְכִּוֹ וַיִּיוָרָק אֵת־ זם-השַׁלַמים אָשַׁר־לוֹ עַל־הַמַּוָבּחַ: אַן וַאַּת הַפְּּוֹבָּח הַנְּחַשֶּׁת אָשֶׁר 14 יָהוָה וַיַּקרָב מָאֵת פּנֵי הַבַּיִת מִבֵּיוֹ הַמָּובֶת וּמָבֵין בֵּית יְהוָת וַיָּתֵן אֹתוֹ מו בלבורה המופח בפונה: הַמָּזְבֵּחַ הַנָּלוֹל הַקְטֵר אַת־לַלַת־ הַבַּקר וְאָת־מִנְחַת הָעֶרֶב וְאָת־עֹכֵת

י. 10. דיבודו פ אחריו די בשורים ודגש אחריו

κυς. Καὶ προςήγ, τὸ πρόςωπον τῷ οἴκυ κυρίυ ἀπὸ τῷ ἀνὰ μέσον τῷ છે. καὶ ἀπὸ τῷ ἀνὰ μέσον τῷ οἴκ. κυς. κ. ἔδειξεν. 15. ΑΒ: τὴν ὁλοκαύτωσιν τῷ βασ.

^{7.} B*(pen.) καὶ († AEFX). AB: τῶν ἐπανισταμένων ἐπ΄ ἐμέ (ὅτι κτλ. FX). 8, B*(pr. et alt.) τὰ (†
AEFX). AB: ἐνὸ. ἐν δησανροῖς οἴκε κνρ. κ. οἴκε
(c.?). AFX † (p. τῶ β.) Ἰσσνοίων. 9. Α²Β† (p. ἀν.)
βασιλεὺς Ἰσσνοίων. AB: εἰς Δ. ... ἀπώπ. αὐτὴν.
Β† (p. 'P.) βασιλέα. 10. AB* δ. B† (p. pr. ¼χ.) εἰς
Δαμασκόν ... ἀπαντὴν (συν. FX)... *(alt.) τδ. AB:
τὸ ὁμοίωμα. Α¹Β: καὶ π. (κατὰπ. FX). 11. AB* αὐτῷ. B*ἔτως - Δαμ. 12. B* ἡλθε-καὶ εἰπ. κροςῆλθε
- βασ. 13. AB: κ. ἐθνμίωσε τὴν ὁλ. αὐτἔ. B*ἔσκ.
αὐτῷ. AB* ἐκ΄ αὐτῷ. 14. AB: τὸ χαλκ. τὸ ἀπέναντι

XVI

7 - Aber Abas fanbte Boten ju Thiglath Bileffer, bem Ronige ju Affprien, und ließ ihm fagen: 3ch bin bein Anecht und bein Sobn; tomm berauf und bilf mir aus ber Band bes Ronigs ju Gyrien und bes Ronigs Ifraels, bie fich 8 wiber mich haben aufgemacht. Ahas nahm bas Gilber und Gold, bas in bem Baufe bes Berrn und in ben Schaten bes Ronigs Saufes gefunden marb, und fanbte bem Ronige ju Affprien Gefchente. 9 " Und ber Ronig ju Affprien geborchte ihm und jog berauf gen Damaftus, und gewann fie und führete fie weg gen Rir, und tobtete Regin. Und ber Ronig Abas jog entgegen Thiglath Bileffer, bem Ronige gu Uffprien, gen Damaftus. Und ba er einen Altar fabe, ber ju Damaftus mar, fanbte ber Ronig Abas beffelben Altars Chenbilb und Gleichniß jum Briefter Uria, wie ber-11 felbe gemacht mar. * Und Uria, ber Briefter, bauete einen Altar, und machte ibn, wie ber Ronig Ahas zu ihm gefanbt hatte von Damaftus, bis ber Ronig Ahas von 12 Damaftus tam. "Und ba ber Ronig von Damaftus fam und ben Altar fabe, 13 opferte er barauf, und gunbete barauf an fein Brandopfer und Speisopfer, und gog barauf feine Trantopfer, und ließ bas Blut ber Dankopfer, bie er opferte, auf 14 ben Mitar ibrengen. "Aber ben ebernen

26,16. *Misit autem Achaz nuntios ad Theg15,89. lathphalasar regem Assyriorum, di15,89. cens: Servus tuus et filius tuus ego
25,15. cens: Servus tuus et filius tuus ego
25,15. sum; ascende et salvum me fac de
manu regis Syriae et de manu regis
Israel, qui consurrexerunt adversum
me. *Et cum collegisset argentum et
18,15. aurum, quod inveniri potuit in domo
18,18. Domini et in thesauris regis, misit
18,4,21; regi Assyriorum munera. *Qui et
18,20. acquievit voluntati ejus; ascendit
enim rex Assyriorum in Damascum
et vastavit eam, et transtulit habita4. 5,7. tores ejus Cyrenen, Rasin autem interfecit.

Perrexitque rex Achaz in occursum 10 Theglathphalasar regi Assyriorum in Damascum; cumque vidisset altare Be.8,2. Damasci, misit rex Achaz ad Uriam sacerdotem exemplar ejus et similitudinem juxta omne opus ejus. *Exstruxitque Urias sacerdos altare; 11 juxta omnia quae praeceperat rex Achaz de Damasco, ita fecit sacerdos Urias, donec veniret rex Achaz de Damasco. * Cumque venisset rex 12 de Damasco, vidit altare et veneratus est illud, ascenditque "et immo- 13 lavit holocausta et sacrificium suum, et libavit libamina, et fudit sanguinem pacificorum quae obtulerat su-2Ch.4.1.per altare. *Porro altare aereum, 14 quod erat coram Domino, transtulit de facie templi et de loco altaris et de loco templi Domini, posuitque illud ex latere altaris ad aquilonem. * Praecepit quoque rex Achaz Uriae 15 sacerdoti, dicens: Super altare majus Ex.29,35. offer holocaustum matutinnm et sacrificium vespertinum et holocaustum

Altar, ber vor bem herrn ftanb, that er

neg, bag er nicht ftanbe zwischen bem Al-

tar und bem Saufe bes Berrn, fonbern

feste ibn an bie Ede bes Altars gegen

bot Uria, bem Priefter, und fprach: Auf

bem großen Altar follft bu anzunden bie

Brandopfer bes Morgens, und bie Speis-

opfer bes Abende, und bie Brandopfer

15 Mitternacht. * Und ber Ronig Ahas ge-

^{8.} Al.: colleg. Achaz. 12. 8* de Dam.

^{7.} B.vE: aufgeftanben find. dW.A: fich erhoben.

^{8.} vE: es ... jum Gefch.

^{9.} dW: f. [bie Ginwohner] weg. vE: b. G. gefans gen.

^{10.} ben Mitar ... gang wie. B: u. beffen Rufter. dW.vE: (b. Gleichnif) ... Borbild. A: Abrif u. Gl.

bavon nach all feinem Bau. vE: nach f. gangen Berfe. dW: all f. Bauart, B: Arbeit.

^{11.} gang wie.

^{12.} trat er bingu u. opf.

^{14.} rüctte er w. von b. Angeficht bes Daufes ... auf b. Geite bes M. B: ließ er ... beifeit thun. dW. vE: weg [von f. Stelle] vor bem &.

મનો રહેદ ઉપરાંવદ લાંગરા મનો જોન ઇતેરલર્જ્યના παντός τοῦ λαοῦ καὶ τὰς θυσίας αὐτῶν καὶ τὰς σπονδάς αὐτῶν, καὶ πᾶν αίμα όλοκαυτώσεως καὶ κᾶν αἶμα θυσίας ἐπὶ αὐτῷ προςγεεῖς: καί το θυσιαστήριον το γαλκούν έσται μοι είς τὸ πρωί. 16 Καὶ ἐποίησεν Ούρίας ὁ ἱερεὺς κατά πάντα όσα ένετειλατο αυτώ ο βασιλεύς "Αγαζ. 17 Και συνέκοψεν ο βασιλεύς "Αγαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνώθ, καὶ μετῆρεν άπ' αύτῶν τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν θάλασσαν κατεβίβασεν από των μόσχων των χαλκών των ύποκάτω αὐτῆς, καὶ έθηκεν αὐτῆν ἐπὶ βάσω λιθίσην. 18 Καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας τών σαββάτων φαοδόμησεν έν οίκο κυρίου, και την είζοδον τοῦ βασιλέως την έξωτέραν έπέστρεψεν έν οίκφ κυρίου από προςώπου τοῦ βασιλέως 'Ασσυρίων.

19 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων "Αχαζ ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ιδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Τούδα; 20 Καὶ ἐκοιμήθη "Αχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δανίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

XVII. Έν έτει δωδεκάτφ τῷ 'Αγαζ βασιλέως Ἰούδα εβασίλευσεν 'Ωσης νίος "Ηλά er Σαμαφεία έπι Ισφαήλ έννεα έτη, 2 καὶ έποιησε το ποσηφον έν όφθαλμοῖς κυφίου πλην ούχ ώς οι βασιλείς Ισραήλ οι ήσαν έμπροσθω αύτοῦ. 3 Επ' αύτον ανέβη Σαλαμανασάο βασιλεύς Ασσυρίων, και έγένετο αὐτῷ Κοηλ δούλος, καὶ ἔφερεν αὐτῷ δῶρα. 4 Καὶ εὐρεν ὁ βασιλεὺς Ασσυρίων ἐν τῷ Զσηὲ έπιβουλήτ, διότι απέστειλει αγγέλους πρός Σουὰ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ήνεγκεν δώρα τῷ βασιλεί Ασσυρίων ένιαυτὸν κατ ένιαυτόν και έπολιόρκησεν αὐτόν ὁ βασιλεύς Ασσυρών, και έδησει αυτόν εν οίκφ φυλακής. 5 Καλ ανέβη ὁ βασιλευς 'Ασσυρίων έπλ πάσαν την γην, καλ άνέβη είς Σαμάγειαν και επολιόρκησεν αύτην τρία έτη.

15. AB: (bis) την θυσίαν ... (την) σπονδην (c, FX). A+ (p. λαδ) της γης. B: ἐνχεεζς (c, AFX). 17. AB: καθείλεν ἀπό τ. βοῶν ... κ. ἔδωκεν (c, FX). 18. AB *τ. σαββ, ... την ἔξωζς. FX). B*τδ(+AFX). 19. AB: έχι τ. γεγφαμμένα ἐπι βιβλίω ... τοῖς βασιλεῦσιν (c, FX). 20. B* (alt.) μ.τ. πατ. αὐτῶν (+ AFX). 1. AX: βασιλεί. 3. AB: ἐγενηθη ... κ. ἐκέστρεψεν αὐτῶ μαναά (c. FX). 4. AB* ὁ (+ ÆFX)... ἀδιπίαν, δτι (c. FX). B: Σηγώρ (Σθὰ F). AB: ἐν τῷ ἐνιαντῷ ἐκείνω (ἐν. κατ ἐν. F). 5. AB: ἐν πάση τῆ γῷ (c. FX).

זִימִלָּהְ חִזִּלְהַרּוּ בִּנִּי מַּחְמֵּירִ: אֲבֹּלְּהִי זִיּפְּבֵר עִם־אֲבֹנָיוּ בְּעִיר הְּוֹד כְּלְמַלְבֵּר יְהִּהְדָה: זִיִּשְׁכֵּב אָחָז עִם־ נְס בְּעַלְכֵּר יְהִּדְה: זִיִּשְׁכֵּב אָחָז עִּמָּר בְּעִים נְס בְּעַרָּיִם עַל־כַּפָּר דִּבְרֵי הַיְּעִים נְס בְּעָרָר דִּבְרֵי אָחֶז אֲשֶׁר עָשָׂה דְּעֹּים

שִּׁמִּרְוּן וֹהַצֵּר מֹלְינִי שִׁלָּשׁ שִׁנִּים: מַלְּנָׁ אַשִּׁיִּר בַּבֹּלְ בִּיִּמְפָּׁ שִׁנִּים: מַלְּנָּר אַשִּׁיִּר בַּבָּלְ תִּנְעָׁה לַנְּאָ: וַיִּמַּלְ אַשִּׁיִּר הַשְּׁלֵּה בַּשְׁנֵּה נִיֹּמֶבׁ לִּיִּ מִנְּעָה אַשִּׁיִּר הָשָׁלֵּה בַּשְׁנֵים אָלִבְּנָה נְּלָּאָ בְּמָבְרִוּ מָלָּה שִׁלְּאָכִים אָלִבְּנָה נְּעָבָּר נִיֹּאָב לִּי מִנְּעָה בְּמָבְרִוּ מָלָּה שִׁלְּאַכִּים אָלִבְּטָּוּ מַלֶּנְה אַשִּׁיִּר בְּמָבְּרִוּ מָּלָּה שִׁלְּאַכִּים אָלִבְּטָּוּ מַלְּאָּ בְּמָבְּרִוּ מָּלָּה שִׁלְּאַכִּים אָּלִבְּנְיוּ הָּנְּיָּה נְּמָבְּר בְּעִּבְּיוּ נִישְׁבָּע מַלֶּנְיוּ בְּמָלְנִי נִשְּׁרָשִׁלְ אָבְּינִי יִשְּׁנְאַלֵּ מַנְּעָּה בְּנְּנִי יִשְּׁרָשֵׁל לָּאָּר בְּמָלְנְיוֹ מָּלָּה וְשִׁלְּשָׁ בְּנִבְי יִשְּׁרָשֵׁל מְּלָּה נִיּנְיוּנוּ בְּמָלְנְי וִשְּׁלְבְּעִּ בְּעֵּבְיוּ הִּיְּשָׁר שָּׁלְנִים אָּעָּים אָּבְים בְּלְּעִּים בְּעָּבְּי וְשִּׁבְּע הָּבְּיוּנוּ בְּלְּיִים בְּעְבִּיוּ בְּעָּבְיוּ וְבְּלָּבְּי וְשִּׁבְּעְ בְּבְּעִבְּיוּ בְּלְּבְּי וְשִּׁבְּע הָּבְּיוּנוּ בְּלְבְּי וְשְׁבְּעִּים בְּעְבִּיוּ בְּלְּבְּי וְשִּבְּעוּ בְּבְּעִבְּיוּ בְּלְּבְּי וְשִּׁבְּע בְּעְבִּים בְּיִבְּעִּים בְּיִבְּיִים בְּבְּעִבְּיוּ בְּלְבִּי וְשִּׁבְּע בְּעִבְּיוּ בְּלָבְיוּ בְּבְּעִים וְּעִּבְּי וְשִּׁבְּע בְּעִבְּיוּ בְּלְבִּי וְשִׁבְּעוּ בְּבְּעִבְּיוּ בְּלְבִּי וְשְׁבְּעִים בְּעִבְּיוּ בְּלְבִּי וְשִּבְּעוּ בְּבְּעִים בְּבְּעִבְּים בְּבְּעִבְּיוּ בְּבְּעִים בְּבְּעִים בְּבְּיבּים בְּבִּיבְיים בְּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּיוּ בְּבְּיוּבְיוּ בְּבְּעִים בְּבְּעִבְּיוּ בְּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּיוּים בְּבְּבְּיוּבְיוּ בְּבְּבְּיוּים בְּבְּעִים בְּבִּים בְּבְּבְּבִים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּיבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּיבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּיבְּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְבְּיוּבְּיבְּים בְּבִּיבְּיוּבְיוּיבְּיבְים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְיבְּים בְּבְּבְּיבְיבְים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְיבְים בּבְּבְיים בְּבְּבְיבְיבְּיבְּים בְּבְּבְיבְיבְּיבְיבְּבְּיבְּיבְּבְּיִיבְּיבְיבְּיבּיבּיבְיים בּבְּבְיבְיבְּבְיבְּבְיבְיבְּבּבְיבְיבְּבּבּים בְּבְּבְּבְיוּבְבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבִּבְיבְיבְּב

> צנ"א הוריד .ib את ק' v. 17. 'p מנסך ק' ib. מלטיל .ib מנסך ק' v. 18. 'p מנסך מ' v. 18. '

bes Ronigs und fein Speisopfer, und bie Brandopfer alles Bolts im Lanbe fammt ibrem Speisopfer und Tranfopfer, und alles Blut ber Branbopfer, und das Blut aller anbern Opfer follft bu barauf fprengen; aber mit bem ehernen Altar will ich 16 benfen, was ich mache. * Uria, ber Briefter, that alles, was ibm ber Ronig Abas 17 bieg. * Und ber Ronig Abas brach ab bie Seiten an ben Geftühlen, und that bie Reffel oben bavon, und bas Meer that er von ben ehernen Ochfen, die barunter maren, und feste es auf bas fteinerne Bfla-18 fter. * Dazu bie Dede bes Sabbathe, bie fle am Baufe gebauer hatten, und ben Bang bes Ronigs außen wendete er gum Baufe bes Berrn, bem Ronige ju Affprien gu Dienft.

19 Bas aber mehr von Ahas zu sagen ift, bas er gethan hat, siehe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Könige Juda.
20 Und Ahas entschlief mit seinen Batern, und warb begraben bei seine Bater in ber Stadt Davids, und Histia, sein Sohn, ward König an seine Statt.

XVII. Im zwölften Jahr Ahas, bes Ronigs Juba, marb Ronig über Ifrael gu Samaria hofea, ber Sohn Gla, neun 2 Jahre, "und that, bas bem Berrn übel geffel, boch nicht wie bie Ronige Ifraels, 3 bie wor ihm maren. *Biber benfelben gog herauf Salmanaffer, ber Ronig gu Affprien, und Bofea ward ihm unterthan, daß er 4 ihm Befchente gab. "Da aber ber Ronig gu Affprien inne warb, bag Bofea einen Bund anrichtete, und Boten hatte ju Go, bem Ronige in Egypten, gefandt, und nicht barreichte Geschenfe bem Ronige zu Affyrien alle Jahre, belagerte er ihn und legte 5 ibn ins Befangnig. Und ber Ronig gu Affprien gog auf bas gange Land und gen Samaria, und belagerte fie brei Jahre.

regis et sacrificium eius et holocaustum universi populi terrae et sacrificia eorum et libamina eorum, et omnem sanguinem holocausti et universum sanguinem victimae super illud effundes; altare vero aereum erit paratum ad voluntatem meam. * Fe- 16 cit igitur Urias sacerdos juxta omnia quae praeceperat rex Achaz. * Tulit 17 18g.7,38 autem rex Achaz caelatas bases et 37.25.58 luterem, qui erat desuper, et mare deposuit de bobus aereis, qui sustentabant illud, et posuit super pavimentum stratum lapide. * Musach quo- 18 que sabbati, quod aedificaverat in 186.10.5. templo, et ingressum regis exterius convertit in templum Domini propter regem Assyriorum.

Reliqua autem verborum Achaz 19
ache.
quae fecit, nonne haec scripta sunt
in libro sermonum dierum regum
Juda? * Dormivitque Achaz cum 20
patribus suis, et sepultus est cum
18,1... eis in civitate David, et regnavit Ezechias filius ejus pro eo.

Anno duodecimo Achaz re-XVII. 18.80. gis Juda regnavit Osee filius Ela in Samaria super Israel novem annis. * fecitque malum coram Domino, 2 16,8. sed non sicut reges Israel qui ante eum fuerant. * Contra hunc ascen- 3 18,8. dit Salmanasar rex Assyriorum, et factus est ei Osee servus reddebat-14,8. que illi tributa. * Cumque deprehen-(Res. 18 disset rex Assyriorum Osee, quod re-Hes. 7,11, bellare nitens mississet nuntios ad Sua regem Aegypti, ne praestaret tributa regi Assyriorum, sicut singulis annis solitus erat: obsedit eum et vinctum misit in carcerem, "pervagatus- 5 que est omnem terram, et ascendens Samariam obsedit eam tribus annis.

19. Al.: et omnia quae.

^{18.} A.A: von außen. U.L: haußen.

^{20.} A.A. bei feinen Batern.

^{15.} dW.vE: wegen bes e. A. will ich mich (noch) bestenten. A: ber ... foll bereit fein nach meinem Billen? 17. bie Bertafelungen ... ein ft. Pfl. dW.vE:

auf das Steinpstafter?

18. äußern Eingang ... wegen des A. zu A. dW: Den bedeckten Sabbathsgang. vE: die Sabbathsshalle. B.dW: that (nahm) er weg vom Hause? vE.A: verlegte er in (den Tempel).

^{2.} B.vE: gemefen (maren).

^{3.} B: fein Anecht. dW:u, ginfete ihm . vE: entsrichtete. A: gab ihm Eribnt.

^{4.} diemeil er Boten hatte ... verhaftete er. B: ließ ihn einschließen u. ihn binden im Gefangenhaufe. dW.vE.A: legte ihn gebunden ins Gef.

^{5.} B: 3. herauf burch b. g. E. dW: 3. über b. g. vE: überzog b. g.

6'Er de so errara era 'Aone ovrehabe baoiλεύς 'Ασσυρίων την Σαμάρειαν, και άπφκισε τὸν Ἰσραήλ εἰς ᾿Ασσυρίους καὶ κατφκησεν αὐτοὺς ἐν Άλαὲ καὶ ἐν Άβῶρ ποταμοῖς Γωζάν καὶ ἐν ὁρίοις Μήδων. 7 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ημαρτον οι νίοι Ίσραηλ το χυρίο το θεφ αὐτῶν τῶ ἀγαγόντι αὐτοὺς ἐκ τῆς Αἰγύπτου ύποκάτωθεν γειρός Φαραώ βασιλέως Alγύπτου, και εφοβήθησαν θεούς έπέρους 8 και έπορεύθησαν τοῖς δικαιώμασι τῶν ἐθνῶν ὧν έξηρε χύριος ἀπὸ προςώπου τῶν υίῶν Ἰσραήλ, και οι βασιλείς Ισραήλ όσοι εποίησαν, 9 καλ ήμφιέσαντο οι νίοι Ίσραήλ λόγους άδιχους χατά χυρίου θεοῦ αὐτῶν, χαὶ φχοδόμησαν έαυτοῖς ύψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἔως πόλεως όγυρας · 10 καὶ ἐστήλωσαν ἐαυτοῖς 'οἱ υἱοὶ 'Ισραήλ' στήλας καὶ άλση ἐν παντὶ βουνῷ ύψηλῶ καὶ ύποκάτω παντὸς ξύλου άλσώδους, 11 και δθυμίων έκει έν πασι τοις ύψηλοις, καθώς τὰ Ιθνη α ἀπφκισε κύριος έκ προςώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν κοινωνούς καὶ έγάραξαν τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον, 12 καὶ έλατρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπε κύριος αὐτοις· Ού ποιήσετε τὸ ὑῆμα τοῦτο. 13 Καὶ διεμαρτύρατο τῷ Ἰσραήλ καὶ τῷ Ἰούδα ὁ κύριος εν γερσί πάντων των προφητών αὐτου, παντός όρωντος, λέγων Αποστράφητε από τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὸν νόμον μου ον ένετειλάμην τοῦς πατράσιν ύμων, όσα ἀπέστειλα αὐτοῖς ἐν γειρὶ τῶν δούλων μου των προφητών. 14 Καὶ οὐκ ήκουσαν, και έσκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νώτον των πατέρων αὐτων οι οὐκ ἐπίστευσαν κυρίφ τῷ θεῷ αὐτῶν. 15 Καὶ ἀπώσαντο τὴν διαθήκην αύτου, καὶ τὰ δικαιώματα ἃ διέθετο τοῖς πατράσεν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ

6. AB: Έν έτει ένν. (ο. FX). Β* τὸν († AFX). AB: δρη (ἐν ὸρ. FX). 7. Β: ὅτι (ὅτε ΑFX). AB * (alt.) 13. AB: (*δ) πύριος έν τῷ Ίσο. κ. ἐν (τῷ) Ἰ. καὶ ἐν χειοὶ ... * (pen.) με (c. FX). 14s. Β*οῖ - πατο. αὐτ.

• בִּשָׁנַת הַתְּשִׁילִית לָהוֹשִׂעַ לַכד מלה־ אַשׁוּר אַת־שָּׁמִרון וַיִּגַל אַת־יִשִּׁראַל אַשׁוּרָה וַיּשָׁב אוֹתִם בַּחֲלֵח וּכִחָכִוֹר ישראכ המעלה אתם מארע מצר הצוים אשר הוריש יהוה מפני בני מצבות ואשרים על כל רעכן: -במות כגוים אשו מפניהם ויעשו דברים רעים להכעים אָפֶר יָהוֹה לָהֶם לִא תַעֲשִׁוּ אָת־הַדְּבֵר 13 הזה: ויעד יחות בישראל וביהודה כל-נביאו כל-חוזה לאמר שבר הרעים כַּכֹל־התּוֹרה וַיַּקשָׁוּ אֵת־עָרָפָּסֹ כִּלְרֵף אַבוֹתַׂם אַשֵׁׁר יו וַיָּמָאָסָר אַת־חָפֶּיוֹ וָאָת־בַּרִיתוֹ' פרת את-אבותם ואת עדותיו אשר

> עבראר ק' .18. ע וb. ב' טעמים במילח א'

^{6.} am Baber, bem Flug G. B: lief fie wohnen. dW.vE:gab ihnen Bohnung. 7. B.dW.vE: Und bas gefcah, (bie) weil. A: Denn

es gefch. daß ... gef. hatten.

6 " Und im neunten Jahr Bofea gewann ber König zu Affprien Samaria, und fubrete Ifrael weg in Affprien, und feste fie ju Salah und ju Dabor am Baffer Bofan, und in ben Stabten ber Deber. 7* Denn ba bie Rinber Ifrael wiber ben Berrn, ibren Bott, funbigten (ber fie aus Egyptenland geführet hatte, aus ber Banb Bharao, bes Ronigs in Egypten), unb 8 andere Gotter fürchteten, * und wandelten nach ber Beiben Beife, Die ber Berr vor ben Rinbern Ifrael vertrieben batte, unb 9 wie die Könige Ifraels thaten. *Und bie Rinber Ifrael ichmudten ihre Sachen wiber ben Berrn, ihren Gott, bie boch nicht aut maren, nemlich bag fie ihnen Soben baueten in allen Stabten, beibes in Schlof-10 fern und feften Stabten, *und richteten Saulen auf und Baine auf allen boben Bugeln und unter allen grunen Baumen, 11 und raucherten bafelbft auf allen Boben, wie die Beiben, die ber Berr vor ihnen weggetrieben batte, und trieben bofe Stude, 12 bamit fie ben Gerrn ergurneten, * und bieneten ben Goben, bavon ber Berr ju ibnen gefugt hatte: 3hr follt folches nicht thun. 13 "Und wenn ber Berr bezeugete in Ifrael und Juba burch alle Bropheten und Schauer, und ließ ihnen fagen : Rebret um von euren bofen Wegen und haltet meine Bebote und Rechte nach allem Gefet, bas ich euren Batern geboten habe, und bas ich zu euch gefandt habe burch meine 14 Rnechte, bie Bropheten: *fo gehorchten fie nicht, fonbern barteten ihren Raden, wie ber Naden ihrer Bater, bie nicht glaubten 15 an ben Berrn, ibren Gott. *Dazu verachteten fie feine Bebote, und feinen Bunb, ben er mit ihren Batern gemacht hatte, und feine Beugniffe, die er unter ihnen

9. A.A: fich Goben.

8. u. ber Ronige 3., bie fie machten. B.dW.vE: in (nach) ben Satungen. A: bem Gebrauch.

jebem h. Bugel ... (laubigen) Baume.

*Anno autem nono Osee cepit rex 6 15.59. Assyriorum Samariam, et transtulit Jer.39,10 Israel in Assyrios posuitque eos in Hala et in Habor juxta fluvium Gozan Tob.1,16 in civitatibus Medorum. * Factum 7 est enim, cum peccassent filii Israel Domino Deo suo, qui eduxerat eos de terra Aegypti de manu Pharaonis regis Aegypti: coluerunt deos aliev.11. nos, et ambulaverunt juxta ritum 8 16,8.21,8 gentium, quas consumpserat Dominus in conspectu filiorum Israel et regum Israel, quia similiter fecerant. Et offenderunt filii Israel verbis non rectis Dominum Deum suum, et aedificaverunt sibi excelsa in cunctis 18,8, urbibus suis a turre custodum usque ad civitatem munitam. *Fecerunt-10 que sibi statuas et lucos in omni 16,4. colle sublimi et subter omne lignum nemorosum, et adolebant ibi incen- 11 v.s. sum super aras in morem gentium, quas transtulerat Dominus a facie eorum, feceruntque verba pessima irritantes Dominum, et coluerunt 12 Ex.20,2s.immunditias, de quibus praecepit eis ^{2,12.} Dominus ne facerent **verbu**m hoc. *Et testificatus est Dominus in Israel 13 et in Juda per manum omnium Pro-18m.9,9. phetarum et Videntium, dicens: Re-Jer. 25, 5. vertimini a viis vestris pessimis et custodite praecepta mea et ceremonias, juxta omnem legem quam praecepi patribus vestris, et sicut misi ad vos in manu servorum meorum ach.33,10Prophetarum. *Qui non audierunt, 14 36,16; sed induraverunt cervicem suam juxta Ex. 35,6; cervicem patrum suorum, qui noluerunt obedire Domino Deo suo. Et abjecerunt legitima ejus, et 15 pactum quod pepigit cum patribus

11. B.dW.vE.A: thaten (uber)bofe Dinge.

12. B: Dredgogen. A: bem Unflath.

eorum, et testificationes quibus con-

^{9.} erfannen Dinge, die nicht recht waren ... ihren St., vom Bachtihurm an bis auf die f. St. B: bes fconten die D. ...? vE: trieben heimlich D. ...? 10. vE.A: Bilbfaulen. dW: u. Aftarten. vE.A:

^{9.} Al.: operuerunt s. irritaverunt.

^{13.} B: Und b. G. ließ bezeugen. vE: betheuerte. dW: warnte. A: bezeugte fich?

^{14.} dW: waren halostarrig gleich ihren B.
15. und veracht. B.vE.A: verwarfen. dW: versichmabeten ... u. f. Barnungen. vE: Betheuerungen.

όσα διεμαρτύρατο αύτοζς, καλ έπορεύθησαν οπίσω των ματαίων, και έματαιώθησαν καί όπίσω των έθνων των περικύκλο αὐτών ών έγετείλατο κύριος αὐτοῖς τοῦ μὴ ποιῆσαι κατά ταύτα, 16 και έγκατέλιπον πάσας τὰς έγτολας **κυρίου θεού αύτων, καὶ ἐποίησαν ἐαυτοῖ**ς γωνευτά δύο δαμάλεις, καλ έποίησαν άλσος, καί προςεχύτησαν πάση τη στρατιά του ουραθού. καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βάαλ ¹⁷ καὶ διήγαγον τούς υίούς αὐτών καὶ τὰς θυγατέρας αὐτών έν πυρί, και έμαντεύοντο μαντείας και odoviζοντο, και ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν έν όφθαλμοῖς χυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν. 18 Καλ εθυμώθη κύριος σφόδρα ές εφ 'Ισραήλ, καλ απέστησεν αύτους από προςώπου αύτου, καὶ ούγ ὑπελείφθη πλήν φυλή Ἰούδα μονωτάτη. 19 Καίγε Ιούδας ουκ έφυλαξε τάς έντολάς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτών, καὶ έποοεύθησαν έν τοις δικαιώμασιν Ίποαλλ οίς έποίησαν. 20 Καὶ ἀπώσατο κύριος ἄπαν τὸ σπέρμα Ισραήλ, 'καὶ έθυμώθη κύριος ἐκὶ αύτοῖς', καὶ ἐσάλενσεν αύτοὺς καὶ ἔδωκεν αύτους ό κύριος εν γειρί διαρπαζόντων αύτούς, έως ού ἀπέδριψεν αύτους ἀπό προςώπου αὐτοῦ. 21 Πλὴν ὅτι ἐψράγη ὁ Ἰσραήλ άπὸ τού οίκου Δαυίδ, καὶ έβασίλευσαν τὸν Ἱεροβοὰμ ~~υἰὸν~~ Ναβάτ, καὶ ἀπώσατο Ἱεροβοάμ τὸν Ἰσραήλ ἀπὸ ὁπισθεν τοῦ χυρίου. καὶ εξήμαρτεν αύτους άμαρτίαν μεγάλην. 22 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ ἐν πάσαις άμαρτίαις Ίεροβοάμ αίς έποίησες, ούκ άπέστησαν απ' αυτών 23 έως ου μετέστησε κύριος τον Ίσραήλ από προςώπου αὐτοῦ, καθώς ελάλησε έν γειρί πάντων των δούλων αύτον των προφητών. Και άπομισθη Ισραήλ άπο της γης αύτου είς Ασσυρίους έως της ήμέρας ταύτης.

24 Καὶ ήγαγε βασιλεύς 'Ασσυρίων έκ Βαβυλώνος καὶ έκ Χουθά καὶ ἀπὸ 'Αουά καὶ חַצִיד בָּם וַיַּלְכֹּוּ אֲחַרֵי הַהָּבֶל וַיָּהְבְּּלוּ רָאָחָרֵי תָּגוֹיִם אֲשֵׁר סְבַיבֹתָם אֲשֵׁר צוה יהוה אתם לבלתי עשות בהם: 16 וַיַּעַזָבוּ אָת־כַּל־מִצוֹת יְהוֹה אָלְהֵיהִם שנים עגלים רַיַּצְשָּׂוֹר אָשִׁירָה רַיִּשְׁתַּחֵוּוֹ לְכַל־צַבָּא זו השמים ויעבדו את־הפכל: ויעבירו ראת וַיָּקַסְמָרּ קּסָמֵים וַיִּנְחֲשׁרּ לַצָּשָּׁוֹת חָרֵע בָּצִינֵי יְחוֹה לְחַכִּעִיסִוֹ וּ 18 ויתאלת יהוה מאד בישראל ויסרם מַשַל פָּנֵיו לָא נִשְׁאַר רֵק שָׁבָט יְהוּדָה 19 לַכַּדְּוֹ: גַּפִּייַתוּדֹה לֹא שׁמֹר את־מצוֹת יָהוָה אֶלְהֵיהֵם וַיַּלְכֹוּ בְּחַפּוֹת יִשִּׂרָאַל ב אַשָּר עַשִּוּ: וַיִּטְאַס יִהוָה בְּכָל ישראל ויענם ויתנם ביד שסים עד מפניו: השליכם יִשֹׁרַאָּל מַעַל בַּית דָּוֹד וַיַּמְלֵיכוּ אָת־ גי הַשָּאַת בּדוֹלַת: וַיַּלְכוּ בָּנֵי יִשִּׂראֹל דושאות ירבעם אשר עשה לא־ עד אַשֶּׁר־הַסִּיר יְהוֹה אַדְמתוֹ

ז וֹבָא מַלָּךְ־אַשׁוּר מִבְּבֶּל וֹיִמְפּוּתְהּ

סמק בז"ק. 15. עם פני שני ק'. 16. ייודת ייודת ק'. 21. י

^{15.} AB+ (p. αὐτοῖς) ἀκ ἐφύλαξαν (* FX). B* τἔ († AEFX). 16. AB*καὶ († FX) et πάσ. († X)... χάνευμα. A*B: ἄλση (-ος FX). AB: ἄννάμει (στρ. FX). 17. AB: διῆγον...* (ult.) τἔ. 18. AB+ (a. πρ.) τἔ. 20. AB: ἀπεώσαντο τὸν πύριον (καὶ ἐδυμώθη πύριος) παντὶ οπέρματι Ἰ., καὶ ἐσ. ΑΒ* ὁ πύρ. 21. AB: Οτι πλην Ἰ. ἐπάνωθεν οἴκυ... καὶ ἐξέωσεν Ἰ.... ἐξόπισθε* τἔ. 22. AB: πάση ἀμαρτία Ἰ. ἡς... αὐτῆς. 23. AB+ (p. ἐλ.) κύριος (* X)... ἐπάνωθεν (ἀπὸ FX). 24. AB: τὸν (καὶ FX). B* (sq.) καὶ, AB: Δτὰ (c.?).

^{15.} und wand. der C ... und ben D. n. dW: ben eiteln Gogen nach, u. handelten eitel. vE: ber Richt tigfeit n. u. wurden felbft nichtig. A: wand. Richtigs feiten n.

^{16.} alles Deer. B.dW.vE: geg. Bilber, (nehml.) awei R.

that, fonbern manbelten ihrer Gitelfeit nad, und wurben eitel ben Beiben nad. bie um fie ber wohneten, von welchen ibnen ber Berr geboten hatte, fie follten nicht 16 wie fie thun. * Aber fie verließen alle Bebote bes Berrn, ibres Bottes, und machten ihnen zwei gegoffene Ralber und Baine, und beteten an alle Grere bes Simmels. 17 und bieneten Baal, *und ließen ibre Gobne und Tochter burche Beuer geben, und gingen mit Beisfagern und Bauberern um, und übergaben fich ju thun, bas bem Berrn übel gefiel, ihn zu erzurnen. 18 * Da warb ber herr febr gornig über 3frael, und that fie von feinem Angeficht, bağ nichts überblieb benn ber Stamm *Dazu bielt auch Juba 19 Juba allein. nicht die Bebote bes Berrn, ibres Bottes, und manbelten nach ben Sitten Ifraels, 20 bie fie getban batten. *Darum verwarf ber Berr allen Samen Ifraels, und brangete fie und gab fie in die Sande ber Rauber, bis bag er fle marf von feinem 21 Angeficht. * Denn Ifrael warb geriffen bom Saufe Davibs, und fie machten gum Ronige Jerobeam, ben Sobn Rebats; berfelbe manbte Ifrael binten ab vom Berrn, und machte, baf fie ichwerlich fun-22 bigten. * Alfo manbelten bie Rinber 3frael in allen Gunben Berobeams, bie er angerichtet batte, und liegen nicht bavon, 23 *bis ber Berr Ifrael von feinem Angeficht that, wie er gerebet batte burch alle feine Rnechte, Die Propheten. Alfo ward Ifrael aus feinem ganbe weggeführt in Affyrien bis auf biefen Lag.

24 Der König aber zu Affprien ließ tommen von Babel, von Cutha, von Ava,

Jan. 2.5. testatus est eos, secutique sunt va-B.1.21 nitates et vane egerunt, et secuti sunt gentes quae erant per circuitum Lv.18,24.eorum, super quibus praeceperat De. Dominus eis, ut non facerent sicut et illae faciebant. * Et dereliguerunt 16 omnia praecepta Domini Dei sui, fe-18.5. ceruntque sibi conflatiles duos vi-18,33. tulos et lucos, et adoraverunt uni-DL4,19. versam militiam coeli servieruntque v.21.16.3. Baal, • et consecraverunt filios suos 17 Pa 106,37, et filias suas per ignem, et divina-21,6.Dt. tionibus inserviebant et auguriis, et ing. tradiderunt se ut facerent malum coram Domino, ut irritaret eum. "Ira-18 tusque est Dominus vehementer Issa.sr. raeli, et abstulit eos a conspectu suo, et non remansit nisi tribus Juda Hos. 6,18, tantummodo. * Sed nec ipse Juda 19
Ra. 16,66. custodivit mandata Domini Dei sui, verum ambulavit in erroribus Israel 30.7,15, quos operatus fuerat. *Projecitque 20 Dominus omne semen Israel, et af-Jud.2,14-flixit eos et tradidit eos in manu dinia. ripientium, donec projiceret eos a 18,23. facie sua. Ex eo jam tempore, 21 1Rg: quo scissus est Israel a domo David, et constituerunt sibi regem Jeroboam filium Nabat; separavit enim Jero-18, Illum Napat, sepatition of peccare eos fecit peccatum magnum. * Et 22 ambulaverunt filii Israel in universis peccatis Jeroboam quae fecerat, et non recesserunt ab eis * usque quo 23 v.20.18. Dominus auferret Israel a facie sua, 185.14,15 sicut locutus fuerat in manu omni-Hat. 1.6. Sicut rocutas auctum Prophetarum. Translatusque est Israel de terra sua

Real, in Assyrios usque in diem hanc.

Real Adduxit autem rex Assyriorum de 24

Adduxit autem rex Assyriorum de 24
Babylone et de Cutha et de Avah et

^{15.} A.A: und wanbelten.

^{16.} A.A: machten fich. U.L: alle heer.

^{17.} mit Bahrfagen u. Baubern (16, 3). dW.A: (trieben) Bahrfagerei u. Beichenbeuterei. vE: Bahrfagereien u. Jauberei. dW.A: gaben fich (gang) bin. B.vE: verfauften fich (felbft).

^{19.} B: bewahrete. B.dW.vE: Sagungen 3fr. bie f. (fich) gemacht (hatten). A: 3rrthumern?

^{20.} wegwarf. dW.vE : bemuthigte ... Plans berer.

^{19.} Al.: verumtamen. 22. Al. * et.

^{24.} Al.: viros de B.

^{21.} tried 3fr. B: Denn er hatte ... abger. dW.vE: Rehml. 3. hatte fich loeger. ... führte 3fr. von Behova ab. dW: hatte 3fr. ... abwendig gemacht u. f. verleistet zu großer Sunde. vE: u. ließ f. gr. S. begehen. A: machte f. fundigen burch eine gr. S.

^{22.} B: begangen. dW.vE.A: gethan.

^{23.} B: mußte ... bavon gicben. 24. dW: ließ [Bolf] f. vE: führte Leute.

XVII.

Hosea rea Israelis.

από Αμάθ και Σεπφαρουαίμ, και κατώκισεν αύτους έν ταίς πόλεσι Σαμαρείας άντι των υίου Ισραήλ, και έκληρονόμησαν την Σαμάρειαν και κατφκησαν έν ταις πόλεσιν αὐτῆς. 25 Και έγένετο, έν ἀρχῆ τῆς καθέδρας αὐτῶν ούκ έφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ἀπέστειλε κύριος έν αυτοίς τους λέοντας, και έθανάτουν έν αύτοις. ²⁶ Καὶ είπον τῷ βασιλεί Ασσυρίων, λέγοντες Τὰ έθνη, α ἀπφαισας καὶ κατώκισας έν ταϊς πόλεσι Σαμαρείας, ούκ έγγωσαν τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς, καὶ άπέστειλεν είς αὐτούς τούς λέοντας, καὶ ίδού είσι θανατούντες αὐτούς, καθότι οὐκ οίδασι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς τῆς. 27 Καὶ ἐνετείλατο βασιλεύς 'Ασσυρίων, λέγων ' Απαγάγετε έχειθεν ένα των ίερέων ων απώχισα 'έχ Σαμαρείας', και πορευθήτω και κατοικήτω έκει, καί φωτιεί αὐτοίς τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. 28 Καὶ ήγαγον ένα τῶν ἰερέων ὧν ἀπφκισαν από Σαμαφείας, και εκάθισεν εν Βαιθήλ, καὶ ἦν ὁ ἱερεὸς φωτίζων αὐτοῖς πῶς φοβηθώσι τον κύριον. 29 Καλ ήσαν ποιούντες έθνος έθνος θεούς αὐτών, καὶ έθηκαν αὐτούς έν οίκοις εων ύψηλων ων έποίησαν οι Σαμα-ફરાજિયા, કેઈજી રેઈજિંદ કે જ્યાદ માં દેવામાં મહેરા માં જે છે. αίς κατώκουν. 30 Καὶ οι άνδρες Βαβυλώνος έποίησαν την Σωκχώθ Βανώθ, καὶ οἱ άνδρες Χούθ εποίησαν την Νεργελ, καὶ οἱ ανδρες Αμάθ εποίησαν την Ασιμάθ, 31 καὶ οἰ Ευαίοι εποίησαν την Νιβχάζ και την Θαρθάκ, καὶ οἱ Σεπφαρουαίμ κατέκαιον τους νίους αυτών έν πυρί τῷ Αδραμέλες και Ανημέλες θεοίς Σεπφαρουαίμ. 32 Καὶ ήσαν φοβούμενοι τὸν χύριον, χαὶ κατφκισαν τὰ βδελύγματα αύτων έν τοις οίκοις των ύψηλων α έποίησαν έν Σαμαρεία, έθνος έθνος έν πόλει έν ή 'κατφκουν έν αὐτῆ', καὶ ἐποίησαν ἐαυτοῖς ἰερεῖς ર્જીમ જંપુમાર્તેજમ, મલો કેંગ્રુગીયુલમ કેલ્સ્ટર્ગેડ કેમ રાગેડ્ οίκοις των ύψηλων. 38 Τον κύριον έφοβούντο, καὶ τοῦς θεοῖς αὐτῶν ελάτρευον κατὰ τὸ κρίμα रका हेर्रेभका विरोध वेत्रक्राह्म वर्षेत्रका वर्षेत्रका हेरहाँरेहन.

וּמענא ומחמה ופפרונים נישב בערי שְּׁמְרוֹון הַתַת בְּנֵי יִשִּׂרָאֵל רַיַּיִרִשׁרּ אֵת־ ם שַּׁמָרוֹן רַיַשָּׁבִרּ בִּעָרֵיהָ: וַיִּהִי בִּתְחַלֵּתֹ שָׁבְתָּם שָׁם לָא יֵרְאָר אָת־יִהוָה וַיְשַׁצֹּח יָהוָה בָּהָם אַת־הַאַרֵיוֹת וַיָּהִיוּ הֹרָבִים *בָּהַם: וַיִּאֹמָרוּ לְמֵלֶךְ אַשׁוּרֹ לֵאמֹר הַבּוֹיָם אֲשֶׁר הָגָלַיתַ וַמּוֹשׁבֹ בַּערי שִׁמְרוֹון לָא יָדְעוֹר אָתרִמִשְׁפַּט אֶלְהַי הָאָרֶץ וַיְשַׁלַּח־בָּם אַת־הַאַרָיוֹת וְהַנָּם מָמִיתַים אוֹלִּוֹם פַּאֲשֶׁרֹ אִינֵם וִּדְלִּים 27 אַת־מִשָּׁפֵּט אֵלהֵי הָאַרֵץ: וַיְצַׁוּ מֶלֶהְ־ אשור לאמר הליכו שַּׁמָה אַתְד מַהַבְּהַנִים אָשֵׁר הָגְלִיתֵם מִשָּׁם וְיֵלְכִוּ רָוַשָּׁבוּ שֵׁם וְיֹרֶם אָת־מַשָּׁפּט אֵלֹהֵי 28 הָאֶרֶץ: וַיָּבֹא אֶחֵד מֲהַלְּהַנִּים אֲשֶׁר הָּגַלוֹּ מִשָּׁמִרוֹון וַיֵּשָׁב בְּבֵיתראַל וַיִּהִּיּ בוֹרַה אֹתָם אֵיךְ יְרָאָרּ אָת־יְהֹוָהּוּ 29 וַפַּהַיר עשׁים בּוֹי בּוֹי אַלְהַיו וַיַּכּיחף ו בַבַית הַבַּמוֹת אַשֵּׁר עַשוּוֹ הַשִּּׁמִרנִים בּוֹי בּוֹי בְּעַרִיהֵם אֲשֵׁר הֵם יִשְׁבֵּים ל שַׁם: וָאַנְשֵׁי בָבֵל עַשׂוּ אָת־סְכִּוֹת בְּנוֹת רָאַנְשֵׁי־כֹוּת עַשִּׁוּ אָת־נֵרְגַּל וְאַנְשֵׁי אַת־אָשִׁימַא : ונבחן ואת-תוקק והספרוים שָּׂרְפַּים אֶת־בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ לְאַדְרַפֵּלֶךְ ירַאִים אַלהַ סְפַרְיָם: וַיְּהָיִרּ יִרֵאֵים 32 וַעַנַמֵּלֶךְ אֵלהַ סְפַרְיָם: אָת־יִהוָה וַיַּצֵשׁוּ לָהֶם מִקְצוֹתִם פָּהַנֵי בָמֹוֹת וַיָּהִיָּוּ עשׁים לָהֵם בְּבֵּית את־יהוה ואת־אַלהיהם היו עבדים כּמִשְׁפַּט אַשָּׁר הַנְּלְרּ אֹתָם

^{24.} AB: (eti. 30) Alμάθ (c.?). A(pr. 1.)B: (bis) κατωπίσθησαν (c. FX) ... *(eti. 26) ταξς († EFX) 25. AB: ήσαν άποπτέννοντες (έθαν. FX). 26. B: εἰπαν (-ον AFX). A²B: ἀντεπαθισας (κατώπ. FX). 27. AB† (α. βασ.) $\dot{o}$ (*F) ... *Ενα - Σαμ. ... πορενέσθωσαν καὶ κατοικήτωσαν ... φωτιθσιν (eti. 28) αὐτὸς (c. FX). 28. ABFX * $\dot{o}$ ἱερ. († EX). AEX: ὅπως. 29. AB: (bis) ἔθνη ἔθνη ... (*αὐτὸς) ἐν οἴκω (c. FX). 30. B: Βενίθ (c. F) ... Έργελ (c. A*X). 31. B: Εβὶαξὲρ (Νιβχάζ F). Α³BΕΧ: $\dot{o}$ Σ. (οἱ Σ. FX), AB† ήνίκα. 32. AB† (p. ἐν αὐτῆ) καὶ ήσαν φοβόμενοι τὸν κύριον ... ἐν οἴκφ. 33. AB† (in.) Καὶ.

ומספרוים ק' .ib. למצ' ומצוח .v. 24. דנ"א בפחח .v. 30. ד אלוד ק' .ib. זין רבחי .st. עפרוים ספרוים ק' .ib. י

von hemath und Sepharvaim, und besette bie Stabte in Samaria anftatt ber Rinber Berael, und fie nahmen Samaria ein und wohneten in berfelben Stabten. 25 "Da fie aber anboben bafelbft zu wohnen und ben Berrn nicht fürchteten, fanbte ber Berr Lowen unter fie, Die erwürgeten fie. 26 "Und fie ließen bem Ronige gu Affprien fagen: Die Beiben, Die bu haft hergebracht und die Stabte Samaria bamit befest, wiffen nichts von ber Beife bes Gottes im Lanbe; barum hat er Lowen unter fle gefandt, und fiebe, biefelben tobten fie, weil fle nicht wiffen um bie Beife bes Gottes 27 im Lande. *Der Ronig gu Affprien gebot und fprach: Bringet babin ber Briefter einen, bie von bannen find meggeführt, und ziehet bin und wohnet bafelbft, und er lehre fie bie Beife bes Gottes im Lanbe. 28 * Da tam ber Priefter einer, bie von Samaria weggeführet maren, und feste fich gu Beth El, und lehrete fle, wie fie ben 29 Berrn furchten follten. # Aber ein jegliches Bolt machte feinen Gott, und thaten fie in bie Baufer auf ben Boben, bie bie Samariter machten, ein jegliches Bolf in ihren Stabten, barinnen fie mobneten. 30 " Die von Babel machten Suchoth Benoth. bie von Cuth machten Rergel, bie von 31 Bemath machten Affma, "bie von Ava machten Nibehas und Tharthat, bie von Sepharvaim verbrannten ihre Sohne bem Abramelech und Anamelech, ben Göttern 32 berer von Sepharvaim. * Und weil fie ben Berrn auch fürchteten, machten fie ihnen Briefter auf ben Boben aus ben Unterften unter ihnen, und thaten fie in bie 33 Baufer auf ben Boben. * Alfo furchteten fle ben Berrn, und bieneten auch ben Göttern, nach eines jeglichen Bolts Beife, von bannen fle hergebracht maren.

32. Bie 23. 16.

48,44,432, de Emath et de Sepharvaim, et col19,13.
E-27,18 locavit eos in civitatibus Samariae
pro filiis Israel; qui possederunt Samariam et habitaverunt in urbibus
ejus. *Cumque ibi habitare coepissent, non timebant Dominum; et im-

2.54.
Ba.14,15. misit in eos Dominus leones, qui interficiebant eos. *Nuntiatumque est 26
regi Assyriorum et dictum: Gentes,
quas transtulisti et habitare fecisti in
civitatibus Samariae, ignorant legiti-

na Dei terrae, et immisit in eos Doinc.
minus leones, et ecce interficiunt
eos, eo quod ignorent ritum Dei terrae. *Praecepit autem rex Assyrio-27
rum, dicens: Ducite illuc unum de
sacerdotibus, quos inde captivos adduxistis, et vadat et habitet cum eis,
et doceat eos legitima Dei terrae.

1B₅. *Igitur cum venisset unus de sacer-28
12,41. dotibus his, qui captivi ducti fuerant
Bes.10,6.de Samaria, habitavit in Bethel et

docebat eos, quomodo colerent Do
(Jon.1,5: minum. Et unaquaeque gens fa. 29

bricata est deum suum, posueruntque eos in fanis excelsis quae fecerant Samaritae, gens et gens in urbibus suis in quibus habitabat.

v.34... * Viri enim Babylonii fecerunt So- 30 chothbenoth, viri autem Cuthaei fecerunt Nergel, et viri de Emath fecerunt Asima; * porro Hevaei fece- 31 runt Nebahaz et Tharthac, hi autem

Anamelech dis Sepharvaim, comburenihilominus colebant Dominum; fecetransport de la constant de novissimis sacertransport de la constant de novissimis sacertransport de la constant de novissimis sacertransport de la constant de la consta

18,5.1. dotes excelsorum, et ponebant eos in fanis sublimibus. Et cum Dominum 33 colerent, diis quoque suis serviebant juxta consuetudinem gentium, de quibus translati fuerant Samariam.

28. dW.vE.A: wohnete.

29. gemacht hatten. dW.vE: Unb (Aber) fie m. fic [babei]. B.vE: feine Götter. B.dW.vE.A: ftellesten. dW: Soben-Saufer.

30. dW: Tochter-Butten!

32, Dr. ber D. ... bie far fie opferten in ben Dau, fern. B: Auch f. fie ... Geringften. dW.vE: aus bem fammtlichen (gangen) Bolfe ?

33. ihren G. B.dW.vE: n. ber B. (ben Gebraus den) ber Bolfer. A. Gewolnheit.

^{24.} B: ließ fie wohnen in ben St. vE.dW: u. feste fie (e6). B: uahmen &. erblich ein. vB: in Befig. dW.A: Bef. von S.

^{25.} B: Und es geschah im Ansang, ale f. bas. woh: neten. dW: zu A. ihrer Rieberlaffung. vR: am A. ihres Aufenthaltes. dW.vE: wurg. unter ihnen. B: bie unter ihnen erw. mußten.

^{26.} fagten ... hinweggebr. B: w. nicht bas Recht. vB: nichts v. ben Gebrauchen. dW.A: fennen n. bie G. 27. bie ihr v. b. habt wegg., daß fie hinziehen.

34 Εως της ήμέρας ταύτης αὐτοὶ ἐποίουν κατά τὸ κρίμα αὐτῶν τὸ ἀπ' ἀρχῆς οὐκ ήσαν φοβούμενοι τον κύριον, καὶ οὐκ ἐποίησαν κατά τὰ δικαιώματα αὐτῶν καὶ κατά τὰ κρίματα αύτων και κατά τον νόμον και κατά જોરાં જીવર ટ્રાવેલ વર્જાનીકરકર્યક વર્ષ વર્ષિ પ્રાપ્ત વર્ષ Ίακώβ, 🤞 ἐπέθηκε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Ἰσραήλ. 35 Καλ διέθετο κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην, καλ ένετείλατο αὐτοῖς, λέγων · Οὐ φοβηθήσεσθε θεούς έτερους καὶ οὐ προςκυνήσετε αὐτοῖς και ού λατρεύσετε αύτοις και ού θύσετε αύτοις, 86 δτι άλλ' η τφ πυρίφ τφ άγαγόντι ύμας έκ της Αίγύπτου έν ίσχύι μεγάλη καί έν βραγίονι ύψηλος αυτόν φοβηθήσεσθε καί αὐτῷ προςκυνήσετε, αὐτῷ θύσετε 37 τὰ δικαιώματα 'αὐτοῦ' καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον και τας έντολας, ας έγραψεν ύμιν, συλάξεσθε ποιείν πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεούς ετέρους. 88 και την δια-อีกุ่มกุข กุ๊ง ซื้อเรอ และ บุ๋นตัว อบุ๋ม สกเมิกุ่ธเธยล, καὶ ού φοβηθήσεσθε θεούς έτέρσυς, 39 ότι άλλ' η κύριον θεον ύμων, αύτον φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτὸς έξελείται ύμᾶς έκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. 40 Kal οὐκ ἥκουσαν, ἀλλ' ἢ ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῶν τοίς πρώτοις αυτοί έποθουν. 41 Καὶ ήσαν τὰ έθνη ταύτα φοβούμενοι τὸν χύριον, καὶ τοῖς ylumrois auran edoulevon nalys of viol nal υίοι τῷν υίῷν αὐτῷν, καθῷς ἐποίησαν οί πατέρες αύτῶν, αὐτοὶ ποιοῦσικ έως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΧνΙΙΙ. Καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτφ τοῦ 'ἐδοηὲ νίοῦ 'Ηλὰ βασιλέως Ίσραὴλ ἐβασίλευσεν 'Κζεκίας νίὸς 'Αγαζ βασιλέως Ίσραὴλ ἐβασίλευσεν 'Κζεκίας νίὸς 'Αγαζ βασιλέως 'Ισόδα. 2 Τιὸς είκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ είκοσι καὶ ἐννέκ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν 'Ιερουσαλήμ ' καὶ ὅνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ 'Αβι θυγάτηρ Ζαγαρίου. 8 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὁφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δανὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 4 Αὐτὸς ἔξῆρε τὰ ὑψηλὰ καὶ συνέτριψε τὰς στήλας 34. ΑΒ: αὐτῶν 'αὐτοὶ φοβἔνται, καὶ αὐτοὶ ποιδει (αὐτῶν τὸ - ἐποίησαν ΚΧ). ... τὴν κρίσιν (τὰ κρίμ. FX) ... δ ἔθηκε (ῷ ἐπ. FX). 35. Β: θυσιάσετε (ο. FX). 36. ΑΒ: δς ἀνήγαγεν (τῷ ἀγ. FX). Β: ἡμᾶς (ὑμ. ΑFX). 37. ΑΒ * αὐτδ. (Α)Β. ποιεῖν ψυλάσσεσθε. 38. ΑΒ: διέθετο (c. F). 39. Β * ὅτι. ΑΒ † (α. κύρ.) τὸν ... * αὐτοὶν τὶ χειρὸς. (Α) ΑΒ: Κ. κὰ ἀκιστεσθε ἐπὶ τὸ κρίματι αὐτῶν δ αὐτοὶ ποιδει (c. FX). 41. ΑΒ: ἡσαν δυλεύοντες ... καθὰ ἐπ. ... * αὐτοὶ

א עד היום הזה הם עשום כמשפטים הראשנים אינם יראים פחקתם וכמשפטם ראינם עשים וכתורה וכַפַּצוֹה אַשָּׁר צָּוָה יהוֹת אתדבני יעטב אשר-שם שמו ישדאל: יַתוֹבה אָתַם בְּרִית וַיִצַּוָם לא תיראו אלהים ולא־תשתחור לָהַם וְלָא הַנַעַבּוֹים 36 וְלָא תַזָבְּתָוּ לַהֵם: כִּי ו אָם־אַת־יָהוְהַׁה הַנֵלָה אַתְּכָם מַאַר בְּכִׁחַ בָּדִוֹל וּבָזְרָוֹעַ נְטוּיֵה אֹתְוֹ תִירֵאוּ : រកខ្មុក្ תשתחור וכו רָאָת־הַמְשְׁפִּטֹים והמצוה אשר פתב ככם תשמרון לַעשות פּל־הַיַּמִים וְלָא תֵירָאוּ אֵלְהֵים 38 אַתַרִים: וְהַבְּרֵית אֵשׁר 29 אַתַרִים: כַּי אָם־אַת־יִהוַה אֵלְהֵיכֵם תיראו והוא יַבול אָתַכַּם מִיֵּד כָּל 14 הראשון הם עשים: וַיַּהְיוּ י הַגּוֹיִם יהם היף לכדים גם־בּנַיהם: וּבְנֵי בְנֵיהֶם כָּאֲשֶׁר עָשָׁוּ אֲבֹתִם הַם עשים ער היום מזה:

2. B* ην († AEFX). AB: τῆ μητοί αὐτδ Αβο (c. F).

34 " Und bis auf biefen Tag thun fie nach ber alten Beife, bag fie meber ben Gerrn fürchten, noch ihre Sitten und Rechte thun nach bem Gefet und Gebot, bas ber Berr geboten bat ben Rinbern Jatob, welchem 35 er ben Ramen Sfrael gab; "und machte einen Bund mit ihnen, und gebot ihnen und ibrach: Fürchtet feine anberen Botter. und betet fie nicht an, und bienet ibnen 36 nicht, und opfert ihnen nicht; "fonbern ben herrn, ber euch aus Eguptenland geführet bat mit großer Rraft und ausgerectem Arm, ben fürchtet, ben betet an, 37 und bem opfert; * und bie Sitten, Rechte, Befete und Bebote, Die er euch bat beforeiben laffen, Die Baltet, bag ibr barnach thut allemege, und nicht andere Got-38 ter fürchtet; *und bes Bunbes, ben er mit euch gemacht bat, vergeffet nicht, bag ibr 39 nicht anbere Gotter fürchtet, * fonbern fürchtet ben herrn, euren Bott, ber wirb euch erretten von allen euren Reinben. 40 "Aber biefe gehorchten nicht, fonbern tha-41 ten nach ihrer vorigen Beife. * Alfo fürchteten biefe Belben ben Deren, und bieneten auch ihren Giben; alfd thaten auch ihre Rinber und Rinbestinber, wie ihre Bater gethan baben, bis auf biefen Tag.

XVIII. Im britten Jahr Bojea, bes Sohns Cla, bes Königs Ifraels, warb Ronig Sistia, ber Sohn Ahas, bes Ro-2 nigs Juba, * und war fünf und zwanzig Jahre alt, ba er Ronig warb, und regierete neun und zwanzig Jahre zu Jerufa-Iem; feine Mutter bieg Abi, eine Toch-3 ter Sacharja. * Und that, mas bem Berrn 4 mohl gefiel, wie fein Bater David. * Er that ab bie Boben, und gerbrach bie

34. noch nach ihren G. ... noch nach ben G. B: n. ben vorigen Beifen. dW.vB.A: (ihren) alten Gebr. 37. B.dW.vB: Sanngen ... bas Gef. u. b. Gebot ... (vor)gefdrieben.

 Usque in praesentem diem morem 34 sequuntur antiquum; non timent Dominum neque custodiunt ceremonias ejus, judicia et legem et mandatum quod praeceperat Dominus 1Rg18,31; filiis Jacob, quem cognominavit Israel, * et percusserat cum eis pa-35 Rec. 22, 24. ctum, et mandaverat eis, dicens:
Jud. 6, B. Nolite timere deos alienos, et non Sac. Nonce time to account adoretis eos, et non immoletis eis: * sed Dominum 36 v.r. Deum vestrum, qui eduxit vos de terra Aegypti in fortitudine magna et in brachio extento, ipsum timete, et illum adorate, et ipsi immolate; *ce- \$7 remonias quoque et judicia et legem et mandatum, quod scripsit vobis, custodite ut faciatis cunctis diebus. et non timeatis deos alienos; et 38 pactum, quod percussit vobiscum, vas... nolite oblivisci, nec colatis deos alienos, sed Dominum Deum vestrum 39 18.24. timete, et ipse eruet vos de manu Pr. ³⁶, 160</sup> omnium inimicorum vestrorum. Filli **40** vero non audierunt, sed juxta consuetudinem suam pristinam perpe-* Fuerent igitur gentes 41 trabant. v.32m. istae timentes quidém Dominum, sed nihilominus et idolis suis servientes; nam et filii eorum et nepotes, sicut fecerunt patres sui, ita faciunt usque in praesentem diem.

Anno tertio Osee filii XVIII. 16,20. Ela regis Israel regnavit Ezechias 20. filius Achaz regis Juda. quinque annorum erat, cum regnare coepisset, et viginti novem annis regnavit in Jerusalem; nomen matris aca. 20,2. ejus Abi filia Zachariae. * Fecitque 3 Ba. 88,3. quod erat bonum coram Domino, juxta 22,2. omnia quae fecerat David pater ejus. 17.94. * Ipse dissipavit excelsa et contrivit 4

^{38,} ich m. ench gem. habe.

^{41.} B: gefchuipten Bilbern.

^{3.} gang wie. 4. dW.vE.A: gertrammerte.

XVIII.

Hiskia rex Judae.

καὶ τὰ άλση ἐξέκοψε καὶ συνέκοψεν Εζεκίας τὸν όφιν τὸν χαλκοῦν ὃν ἐποίησε Μωϋσῆς, ότι έως των ήμερων έκείνων ήσαν οι υίολ Ίσραήλ θυμιώντες αὐτῷ, καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν Νεεσθάν. δ'Εν χυρίφ θεφ Ίσραηλ ήλπισε, καὶ οὐκ ἐγένετο μετ' αὐτὸν ὅμοιος αὐτῷ ἐν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς γενομένοις έμπροσθεν αὐτοῦ. 6 Καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίφο ούκ απέστη από δηισθεν αύτου και έφύλαξε τας έγτολας αύτοῦ όσας έγετείλατο τῷ Μωῦσῦ. 7 Καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν πᾶσιν οἰς έποίει συνήκε· καὶ ήθέτησεν έν τῷ βασιλεῖ Ασσυρίων, και οὐκ έδούλευσεν αὐτῷ. 8 Αὐτὸς έπάταξε τοὺς άλλοφύλους έως Γάζης καὶ έως όρίου αὐτῆς, ἀπὸ πύργου φυλασσόντων καὶ έως πόλεως όγυρας.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ έτει τῷ τετάρτφ βασιλεύοντος Έζεκιου (αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔβδομος τῶ Άση νίφ Ήλα βασιλεί Ίσραήλ) ανέβη Σαλαμανασσάρ βασιλεύς Ασσυρίων έπὶ Σαμάρειαν, και ἐπολιόρκει αὐτήν, 10 και κατελάβετο αὐτήν eig tellog toien etwo. en etel ento ton 'Eleκίου (αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔννατος τῷ Κοηλ βασιλει Ίσραήλ) συνελήφθη Σαμάρεια. 11 Καλ απώρισεν βασιλεύς Αστυρίων την Σαμάρειαν ele 'Acouplous, nat lonner autoùs er 'Alae nat έν Αβώς ποταμφ Γωζάν καὶ έν όροις Μήδων. 12 Ότι οθα ήκουσαν τής φωνής αυρίου τοῦ θεού αύτων, και παρέβησαν την διαθήκην αύτου πάντα όσα ένετείλατο Μωυσής ὁ δουλος κυρίου, καὶ οὐκ ἥκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν.

18 Καὶ ἐν τῷ τεσσαρεςκαιδεκάτφ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἐξεκίου ἀνέβη Σενναγηρὶβ βασιλεὺς ᾿Ασσυρίων ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα τὰς ὀγυρὰς καὶ συνέλαβεν αὐτάς. 14 Καὶ ἀπεστειλεν Ἐξεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα τῶν ᾿Ασσυρίων εἰς Λαχίς, λέγων Ἡμάρτηκα ἀποστράφηθι ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ ὅσα ἄν ἐπιθῆς ἐπ᾽ ἐμέ, βαστάσω. Καὶ 4. ΑΒ: κ. ἐξωλό(ἐ)θρευσε τὰ ἄλση...*σ. Ἐξ.... ἐκά-λεσεν. 5. ΑΒ: μετὰ αὐτὸν ἐπ ἐγενήθη. Β*(pr.) τοῖς. 6. ΑΒ' ἀπὸ et τῷ. 9. ΑΒ: βασιλεῖ Εξεκίς. Α¹Β+ (α. ξβδ.) ὁ. ΑΒ+ (p. ἐπολ.) ἐκ᾽. 10. ΑΒ: ἀπὸ τέλες... τῷ

קַּפַּצַבֿת וָכָרֵת אַת־הַאֲשָׁרֵה וְכַחַתֹּ נחש הנחשת אשר-עשה משה פי עַר־הַּיָּעִים הַהַּשָּׁה הַיַּוּ בְנֵי־יִשְּׂרָאֵל ij ת ביהוה אלהי־ישראל לאדהיה כמהו בכל אַשָּׁוּר וָלָא עַבַּדְוֹ : הָוּא הכַה אַת־פָּלִשׁתַּים עַד אַלַה מֵלֶה יִשֹׁרָאַל עַלֹה עַלֵיהָּוּ וַיִּלְפְּרְהָ מִקְצֵּה שָׁלְשׁ שׁנִים בִּשָׁנַת־שָׁשׁ כִּחָזְקַיָה הָיא שְׁנַת־ להושל בלה ישראל נלפדה וו שׁמִרוו: ריגל מַלַה־אַשׁוּר אַת־יִשֹּׁרָאֵל אַשִּׁוּרָה רַיַּנְחֵם כַּחַלַח וּבְחַבוּר נהַר 21 בוזן וערי מדי: על יאשר לא־שמער בקול יהוה אלהיהם ויעברו את בַּרִיתוֹ אָת כַּלֹ-אָשֵׁר צוָה משה עבד יָהוָה וְלָא שׁמַער ולא עשר: תוקיהו עלה סותריב מלה־אַשׁוּרׁ עַל -עַרֵי יִתוּדַה הַבָּצִרוֹת 14 רישכח תוקיה מכה אשור ולכישה ולאמר ו המאתי שוב

'Εζ....+ (a.συν.) καὶ. 11. ΑΒ: ὅςη (ἐνῶς. ϜΧ). 12. Β + (a. ὅτι) ἀνθ' ἀν. ΑΒ*τῦ. 13. ΑΒ* ἐν ει πάσ. Β: Σενναχηρὶμ. 14. ΑΒ*τὸν ει τῶν... (* καὶ) ὁ ἐὰν ἐκ

בַעַלֵי אַת אָשֶׁר־תְּתַּן עַלֵי אָשָּׂא וַיִּשָׂם

Die eherne Schlange. Sieg über die Philifter. Sanbenib.

XVIII.

Saulen und rottete bie Baine aus, unb gerftieg bie eberne Schlange, bie Dofe gemacht hatte; benn bis zu ber Beit hatten ihr die Kinder Ifrael geräuchert, und man 5 hieß fie Rebuftban. * Er vertrauete bem Berrn, bem Gott Ifraels, bag nach ibm feines Gleichen nicht war unter allen Ro-6 nigen Juba, noch vor ihm gewefen. "Er bing bem Beren an und wich nicht binten von ihm ab, und hielt feine Gebote, bie 7 ber Berr Dofe geboten hatte. * Und ber Herr war mit ihm; und wo er auszog, handelte er kluglich. Dazu marb er abtrunnig vom Konige zu Affprien, und 8 mar ihm nicht unterthan. *Er schlug auch die Philifter bis gen Bafa und ihre Grenze, von ben Schlöffern an bis an bie feften Stäbte.

9 Im vierten Jahr Sistia, bes Königs Juba (bas war bas fiebente Jahr Hofea, bes Sohns Ela, bes Königs Ifraels), ba zog Salmanaffer, ber König zu Affprien, herauf wider Samaria, und belagerte fie, 10 und gewann fie nach breien Jahren, im sechsten Jahr Histia (bas ift im neunten

Jahr Hosea, bes Königs Jfraels, ba warb 11 Samaria gewonnen). "Und ber König zu Affyrien führete Jfrael weg gen Affyrien, und setzte fie zu Halah und Habor am Waffer Gosan, und in die Stäbte ber

12 Meber. *Darum, baß fie nicht gehorcht hatten ber Stimme bes herrn, ihres Gottes, und übergangen hatten seinen Bund, und alles, was Mose, ber Knecht bes herrn, geboten hatte; berer hatten fie keinem geborchet noch gethan.

13 3m vierzehnten Jahr aber bes Königs Histia zog herauf Sanherib, ber König zu Afforien, wiber alle feste Städte Juda, und

Appren, wider aus feste Stade Juda, und 14 nahm fie ein. *Da fandte Histia, der König Juda, zum Könige von Affyrien gen Lachis, und ließ ihm fagen: Ich habe mich verfündiget; kehre um von mir, was du mir auflegest, will ich tragen. Da

12.U.L:ber ... feines gehorchet.A.A:noch es geth.

7. dW: war er gludlich. vE: in Mlem, wogn er foritt, hatte er Glud. vE.A: bienete ihm nicht. 8. Bie R. 17, 9.

10. B: Und fie gewannen. dW.vE.A: nahm ce (cin).

Bolyglotten-Bibel. M. E. 2. Bbs 1. Abth.

statuas et succidit lucos, con-Na.21,5 fregitque serpentem aeneum quem 16.8.16.6 fecerat Moyses, siquidem usque ad illud tempus filii Israel adolebant ei incensum, vocavitque nomen ejus 19,15. Nohestan. In Domino Deo Israel 5 2Ch. 22,8. speravit; itaque post eum non fuit 23,251 similis ei de cunctis regibus Juda, sed neque in his qui ante eum fuerunt. *Et adhaesit Domino, et 6 ^{15m1a,30}non recessit a vestigiis ejus, fecitque ^{26.103.} mandata ejus quae praeceperat Dominus Moysi. Unde et erat Do- 7 11,21. minus cum eo, et in cunctis, ad quae 18,5.14. procedebat, sapienter se agebat; rebellavit quoque contra regem Assyriorum, et non servivit ei. *Inse 8 26-14,29 percussit Philisthaeos usque ad Gazam, et omnes terminos corum a turre custodum usque ad civitatem munitam.

Anno quarto regis Ezechiae, qui 9 erat annus septimus Osee filii Ela 17,2. regis Israel, ascendit Salmanasar rex Teb-1,2. Assyriorum in Samariam, et oppugnavit eam 4 et cepit; nam post an-10

nos tres, anno sexto Ezechiae id est nono anno Osee regis Israel, capta

17,6. est Samaria. Et transtulit rex As-11 syriorum Israel in Assyrios, collocavitque eos in Hala et in Habor fluviis Gozan in civitatibus Medorum.

17,7ss. * Quia non audierunt vocem Domini 12 Dei sui, sed praetergressi sunt pactum ejus; omnia quae praeceperat Moyses, servus Domini, non audierunt neque fecerunt.

^{4.} Al.: Nehustan.

^{11.} Bie R. 17, 6.

^{12.} bem hatten f. nicht geb. noch es geth. dW. vE.A: übertreten.

^{14.} dW: mich vergangen.

έπέβαλεν ὁ βασιλεύς 'Ασσυρίων έπὶ 'Εζεκίαν βασιλέα Ιούδα τριακόσια τάλαντα άργυρίου και τριάκοντα τάλαντα γρυσίου, 35 και έδωχεν Έζεχίας παν τὸ ἀργύριον τὸ εύρεθέν દેક ગાંદ્રભૂ ત્રમભૂતિમ સ્વારે દેક ઉત્તરવાદભૂદ ભાગના ૧૦૫ βασιλέως. 16 Έν τῷ καιρῷ ἐκείκο κατέκοψεν Έζεκίας τὰς θύρας ναού κυρίου καὶ τὰ ἐστηριγμένα α έγρύσωσεν Έζεκίας βασιλεύς Ιούδα, καλ έδωκεν αύτα τῷ βασιλεί Ασσυρίων. 17 Καλ απέστειλε βασιλεύς Ασσυρίων τον Θαρθάν και τον Ραψαρίς και τον Ραψάκην έκ Λαγίς πρός τον βασιλέα Εζεκίαν έν δυνάμει βαρεία είς Ιερουσαλήμ. Καλ ανέβησαν καλ ηλθον είς Ιερουσαλήμ, καί έστησαν έν τώ ύδραγωγώ τῆς κολυμβήθρας τῆς άνω, ἢ ἐστω έν τη άδφ του άγρου του γναφέως, ¹⁸ καὶ έβόησαν πρός Έξευίαν. Καὶ έξηλθε πρός αὐτὸν Ελιακίμ υίὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σωβτάς ὁ γραμματεύς, καὶ Ἰωὰς ὁ νίὸς ᾿Ασὰφ ό ἀναμιμνήσκων.

19 Καὶ είπε πρὸς αὐτοὺς Ραψάκης · Είπατε δή πρός Έζεκίαν Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς ὁ μέγας, βασιλεύς Ασσυρίων · Τίς ή πεποίθησις αύτη ψη πέποιθας: 30 Εζαιας. Πλήν λόγοις γειλέων καλ βουλή παράσαξις γίνεται είς πόλεμον καλ ουν έπλ είνι πέποιθας ότι ήθέτηous in inol; 21'1800 ninostus oranzo ini την δάβδον την καλαμίνην την τεθλασμένην ταύτην, επ Αίγυπτον; δς εαν επιστηριχθή άνηρ έπ' αύτην, και είχελεύσεται είς την γείρα αύτοῦ καὶ τρήσει αὐτήν ουτως έστὶ Φαραώ βασιλεύς Αίγύπτου πασι τοῖς πεποιθόσω ἐπ΄ αὐτῷ. 22 Καὶ ἐὰν είπης πρός με 'Επὶ κύριον τον θεον ήμων πεποίθαμεν ούχι αὐτος ούτος ου απέστησεν Έζεκιας τὰ ύψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αύτοῦ καὶ elne τῷ Ἰούδα Το Τρ Ἰερουσαλήμ. Ένωπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προςκυνήσατε εν Ιερουσαλήμ;

^{14.} AB: ἐπέθηπεν (ἐπέβ. FX). 16. AB: συνίς ποψεν. Β'*πυρίς... ο β. Ί. AB τῷ. 17. Β: Ῥαφὶς. AB: ἐπὶ (εἰς ΕϜΧ). 18. AB: ἡλθον. Β: Σωμνάς... Σαφὰτ. 19. Β: Τί. 20. AB: λόγοι χειλέων, βιλὴ παὶ δύναμις εἰς π. Β: τῦν ἔν (π. ἔν ΑϜΧ). AB * ἐπὶ ... πεποιθώς ἡθ. 21. AB: Νυν ἰδὰ π. σαυτῷ... ος ἀν στης... * ἐστὶ ... ἐπ' αὐτόν. 22. AB: οτι εἰπας ... * τον εἰ ἡμῶν. Β * ἔ. Α*Β: πορςπυγήσετε.

^{14.} B.dW.vE: Siefia bem R. J. auf. 16. u. die Pfoften. B: beschnitt. dW: verschn. vE: nahm [bas Golb] ab von ben Th.

legte ber Ronig von Affprien auf Sistia, ben Ronig Juba, brei bunbert Centner 15 Silber und breißig Centner Golb. *Alfo gab Bistia alle bas Silber, bas im Baufe bes herrn und in ben Schaten bes Ro-16 nige Saufes gefunden warb. Bur felbigen Beit zerbrach Sistia, ber König Juda, bie Thuren am Tempel bes Berrn, und bie Bleche, die er felbft übergieben batte laffen, und gab fie bem Ronige von Affprien. 17 *Und der König von Affprien fandte Tharthan und ben Ergfammerer und ben Rabfote von Lachis zum Ronige Sistia mit großer Dacht gen Jerufalem. Und fie zogen herauf, und ba fie tamen, hielten fie an ber Baffergrube bei bem obern Teich, ber ba liegt an ber Strafe auf bem Ader bes 18 Balfmullers, "und rief ben Ronig. Da tam beraus zu ihnen Eliafim, ber Sohn Bilfia, ber Bofmeifter, und Gebena, ber Schreiber, und Joah, ber Sohn Affaphs, ber Rangler. Und ber Erzichente iprach zu ihnen: Lieber, fagt bem Ronige Gistia: So fpricht ber große König, ber König von Affprien: Bas ift bas für ein Trop, barauf bu bich 20 verläffeft? "Meineft bu, es fei noch Rath und Dacht ju ftreiten? Borauf verläffeft bu benn nun bich, bag bu abtrunnig von 21 mir bift geworben? "Giebe, verlaffeft bu bith auf biefen gerftogenen Robrftab, auf Egypten? welcher, fo fich jemanb barauf lebnet, wirb er ihm in die Band geben und fie durchbobren. Alfo ift Bharao, ber Ronig in Egypten, allen, bie fich auf ihn 22 verlaffen. Db ihr aber wolltet gu mir

fagen: Bir verlaffen uns auf ben Berrn,

unfern Gott: ifts benn nicht ber, beg Soben

und Altare Bistia hat abgethan und gefagt

gu Juba und gu Jerufalem: Bor biefem Altar, ber zu Jerusalem ift, follt ihr anbeten?

8. rieffen. B.A: ber über bas haus war. dW: [fonigl.] D. gefest w. vE: Schlofhauptmann.

que rex Assyriorum Ezechiae regi Judae trecenta talenta argenti et triginta talenta auri, * deditque Eze- 15 12,18. chias omne argentum quod repertum fuerat in domo Domini et in thesauris regis. In tempore illo 16 confregit Ezechias valvas templi Do-2Ch.29,3. mini et laminas auri, quas ipse af-32.35. fixerat, et dedit eas regi Assyriorum. Rese, 2. Misit autem rex Assyriorum Thar- 17 za. 20, t. tan et Rabsaris et Rabsacen de Lachis ad regem Ezechiam cum manu valida Jerusalem; qui cum ascendissent, venerunt Jerusalem et steterunt 90,90. juxta aquaeductum piscinae superioris, quae est in via agri fullonis, E4.36.8 * vocaveruntque regem. Egressus 18 20.22.20.est autem ad eos Eliacim filius Helciae praepositus domus, et Sobna 28m. scriba, et Joahe filius Asaph a commentariis.

Dixitque ad eos Rabsaces: Loqui-19

²Chap, ¹⁰5 mini Exechiae: Haee dicit rex ma-Ra. 26,7. Ra. 26,7. gnus rex Assyriorum: Quae est ista Basas fiducia qua niteris? * Forsitan inisti 20 consilium, ut praepares te ad praelium; in quo confidis ut audeas re-Ec. 36,61 bellare? An speras in baculo arun-21 Es.20,6 dineo atque confracto Aegypto? super quem si incubuerit homo, comminutus ingredietur manum ejus et perforabit eam. Sic est Pharao rex Aegypti omnibus qui confidunt in se. Be.36,7. Quod si dixeritis mihi: In Domino 22 2Ch. 28,11. Deo nostro habemus fiduciam: nonne

sch. iste est cujus abstulit Ezechias v.4. 11 g.d.e., excelsa et altaria, et praecepit pr. 10 g.d.e. Judae et Jerusalem: Ante altare hoc adorabitis in Jerusalem ?

19. dW: Bertrauen, bas bu hegeft. vE: Rühnheit, bie bu haft. A: Juperficht, worauf bu bich lehneft.

20. Du fpricht nur gang vergeblich, es fei. B: Spr. bu, ba es bod nur ein Bort ber Lippen ift ...? dW: Du fpr. (bod es ift e. feeres B.): Es ift. vE: fagft (boch wur l. Borte fint es!) ... bich gegen mich auflebueft.

21. vE: ftuseft bid. dW: gerbrochenen. vE: gers fnitte Robr. dW. vE: gehet (bringt) n. f. burchfticht.

^{14.} U.L: Silbers ... Golbes, 18. U.L: bem Ronige. A.A: unb (fie) riefen.

^{17.} n. ben Grifdenten, son 2. ... bem Baffer. graben bes ob. Z. ... Gtr. bes Bafcherfelbes. B.dW. vB.A: Rabfaris u. Rabfate? B: gr. Deeresmacht. dW.A: einem gr. (ftarten) Deere. B: blieben fteben. A: ftellten fich. vE: lagerten fich. B: bei ben Baffers robren ... Ad. bes Ballous. dW. R.A: Bafferleis tung. var an ber Laubftr. am Bleicherfelbe.

28 Καλ τύτ μέγθητι τῷ κυρίφ μου τῷ βασιλεί 'Ασσυρίων, και δώσω σοι διεχιλίους ίππους, εί δυνήση δούναι σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπὰ αὐτούς. 24 Καὶ πῶς ἀποστρέφεις τὸ πρόςωπον τοπάργου ένὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν έλαγίστων; καὶ ήλπισας σεαυτῷ ἐπ' Αίγυπτον έπι ἄρματα και ίππεῖς; 25 Και νῦν μη ἄνευ τοῦ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθείραι αὐτόν; χύριος είπε πρός με. Ανάβηθι έπλ την γην ταύτην και διάφθειρον αὐτήν.

26 Kal elner 'Blianiu viòs Xelniov nal Σωβνάς καὶ Ἰωάς πρὸς Ῥαψάκην Λάλησον δή πρός τους παιδάς σου Συριστί, ακούομεν γαρ ήμεῖς, καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς 'Ιουδαΐστί, καὶ ivat laleig er toig dol tou laou tou enl τοῦ τείγους; 27 Καὶ είπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης. Μη πρός τὸν κύριόν σου η πρός σε άπέσταλκέ με ὁ κύριός μου λαλήσαι τοὺς λόγους τούτους; ούχὶ πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους έπὶ τοῦ τείγους, ίνα φάγωσι τὴν κόπροτ αθτώτ και πίωσι τὸτ οθροτ αθτών μεθ' ύμῶν ἄμα;

²⁸ Καλ έστη 'Ραψάκης καλ έβόησε φωνή μεγάλη Ιουδαϊστί, καὶ ἐλάλησε καὶ είπεν Ακούσατε τούς λόγους του βασιλέως του μεγάλου, βασιλέως 'Ασσυρίων. 29 Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς. Μή ύμας ἐπαιρέτω Εζεκίας, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς έξελέσθαι έκ χειρός μου. 30 Καὶ μὴ ἐπελπιζέτω ύμᾶς Έζεκίας ἐπὶ κύριον, λέγων Εξαιρούμενος έξελεῖται ύμᾶς χύριος χαί οὐ μὴ παραδοθῆ η πόλις αύτη είς χείρας βασιλέως 'Ασσυρίων. 31 Μή ακούετε Έζεκίου, ότι τάδε λέγει ὁ βασιλεύς 'Ασσυρίων' Ποιήσατε μετ' έμου εύλογίαν και έξελθετε πρός με, και φάγεται έκαστος την αμπελον αύτου και έκαστος την συκήν αύτου, και πίεται έκαστος τὸ υδωρ του λάκκου

23. AB: μίχθητε δή (c. FX). B*(ult.) τῷ († AEFX). AB: ἀποστρέψεις ... σαυτῷ ... εἰς ἄρμ. (c. FX).
 AB* τἔ († FX).
 AB: ὅτι ἀκόομεν ἡμ. κ. ἐ 25. AΒ* τδ († FX). 26. AΒ: δτι άκθομεν ήμ. κ. δ λαλήσεις (c. FX). Β: μεθ' ήμῶν (πρ. ήμ. ΑΕΓΧ). 27. Β: ἐπλ τὸν (πρ. τ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: καὶ πρ. σε ἀπέστειλέ... βτ λείν (πρ. τ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: καὶ πρ. σε ἀπέστειλέ... βτ λείν (πρ. τ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: καὶ τὸ τὸ ἀρ. (c. FX). 28. Β* τὸ β. († ΑΓΧ). 29. ΑΒ: ἐπαιρ. ὑμᾶς (c. FX). Β+ (p. Ές.) λόγοις ... χ. αὐτδ (c. ΑΕΓΧ). 30. ΑΒ: πρὸς (ἐπλ ΕΓΧ). Β* ὑμᾶς († ΕΓΧ). ΑΒ* καὶ ... ἐν χειρί (c. FX). Β* ὑμᾶς († ΕΓΧ). ΑΒ* καὶ ... ἐν χειρί (c. FX). 31. ΑΒ: ἐξέλθατε ... κ. πέσται ἀνήρ τ. αια θετε είπ. Β: οἱ ὑι νετικαβε δεὶ διτ Κ. αμπ. α. καὶ ἀνήρ τ. σ. α. φάγεται ... *ἔκ. τὸ (c. FX). νΕ: [ο ὑἰεί Κ. δαμι ftellen f.]

23 ועַתַּה הָתְעָרֶכ לָא אָת־אַדֹנֵי אָת־מֵלֶךְ וָאָתַנַה לָהָּ אַלְפַּיִם סוּסים אַם־תּוּבַל לַתָּת לָהָ רְכְבֵים עַלֵיהַם: 14 רַאֵּידְ הַשָּׁיב אָת פָּנִי פַחת אחד עבדי הַקּשַנִים וַתִּבְשַח לָהֹ עַל-מצַרים וּלַפרשׁים: עמַה המבּלעדי על-הַמַּקוֹם הזיה לַהַשְּׁחָתָוֹ יָהוָהֹ אָמֵר אָלֵי עַלַה עַל־ : הַאָרֵץ הַוּאַת וְהַשְּׁחִיתַהּ

ויאמר אַלִיִקים בּוְ־חַלְקַיָּהוּ וְשָׁבְנָּת דבר־נא אל־רבשלה יה ארמית כי שמעים אנחנו רַאַל־תַּדַבֶּר עַבַּנוֹ יְהוּיִית בְּאַזְנֵי הַעָּם על-החמה: ויאמר אליהם רַבְשַׁלַת הַעָּל אַלנִיד וְאָלֵיהֹ שְׁלַחַנִי אַלנִי לַדַבֶּר אַת־הַדָּכָרִים הַאֵּלֵה הַלָא על-האנשים הַיִּשָׁבִים עַל-הַחֹמָת אַת־תֹרֶיהָם וַלְשָׁתִּוֹת את־ שַׁרַנַיַהַם עמַכם:

ַרַיַבָשׁל רַבְשָׁלָה רַיִּקרָא בְקוֹל־בָּדִוֹל יָהוּדָית וַיִּדְבָּר וַיֹּאמֵר שָׁמִעוּ דְּבר־ יי הַפַּרָוֹל מֵלֶהְ אַשִּׁיר בּיּבָּרָוֹל מֵלֶהְ אַשִּׁיר בּיּבְּרָוֹל הַפָּלֶרָה אַל־יַשָּׁיא לָכֵם הַוּקַיָּהוּ פִּי־לָא ל יוּכַל לַהַּצֵּיל אַתְכֵם מַיַּדְוֹ: וַאַל־יַבַטַּת אַתְכָם חָזָקיָהוּ אֵל־יִהוָה לַאמר הצל יַבָּילֵנוּ יָהוָה וְלָא תִנְּתוֹ אֶת־הָעֵיר 13 הואת בנד מלה אשור: אל-תשמעו אַל־חָזָקיָהוּ כִּיּ כֹה אַמַר מַלֶּהְ אַשׁוּר עלוו אַתִּי בַרְכַהֹּ וּצָאוּ אַלֵּי רָאַכְלוּ אַישׁ־גַּפָנוֹ וָאֵישׁ תַּאַנַתוֹ וּשְׁמַּוּ אישׁ

23 *Run gelobe meinem Herrn, bem Könige von Affyrien; ich will bir zwei tausenb Roffe geben, baß bu mögest Reuter bazu 24 geben. *Bie willft bu benn bleiben vor bem geringsten Herrn, einem meines Herrn Unterthanen? Und verlässest bich auf Egypten um ber Bagen und Reuter 25 willen? *Meinest bu aber, ich sei ohne ben Herrn herauf gezogen, baß ich biese Stätte verberbete? Der Herr hat mirs geheißen: Ziehe hinauf in dieß Land und verberbe es.

26 Da sprach Eliakim, ber Sohn hilkia, und Sebena und Joah zum Erzichenken: Rebe mit beinen Anechten auf Sprisch, benn wir verstehens, und rebe nicht mit uns auf Jüdisch vor ben Ohren bes Bolks, 27 bas auf ber Mauer ift. *Aber ber Erzsichenke sprach zu ihnen: hat mich benn mein herr zu beinem herrn ober zu bir gefandt, daß ich solche Worte rebe? Ja zu ben Männern, die auf der Mauer sigen, daß sie mit euch ihren eigenen Mist fressen und ihren harn saufen!

Alfo stand ber Erzschenke und rief mit lauter Stimme auf Jubifch, und rebete und fprach: Boret bas Bort bes großen 29 Ronigs, bes Ronigs von Affprien! *So fpricht ber König: Laßt euch Sistia nicht auffeben, benn er vermag euch nicht gu er-30 retten von meiner Sanb. "Und lagt euch Sistia nicht vertroften auf ben Berrn, bag er faget: Der Berr wirb uns erretten, und biefe Stadt wird nicht in bie Banbe bes Ronigs von Affprien gegeben werben. 31 * Behorchet Siefia nicht. Denn fo foricht ber König von Affprien: Dehmet an meine Gnabe und tommet gu mir heraus, fo foll jebermann feines Beinftod's unb feines Feigenbaums effen, und feines Brunnens

25. U.L: miche geheißen. 29. A.A: auffegen [hintergeben]. U.L: nicht erretten.

26. vB: gramaifd ... Mauer fist.

2.36,8. Nunc igitur transite ad dominum 23
meum regem Assyriorum, et dabo vobis
duo millia equorum, et videte an habere
Es.86,9. valeatis ascensores eorum. Et quo 24
modo potestis resistere ante unum
satrapam de servis domini mei miniv.21... mis? An fiduciam habes in Aegypto
Es.31,3. propter currus et equites? Num-25
Es.36,10. quid sine Domini voluntate ascendi
Gs.19,13;ad locum istum, ut demolirer eum?
10,10. Dominus dixit mihi: Ascende ad terram hanc et demolire eam.

Es. 36,11. Dixerunt autem Rliacim filius Hel-26
ciae et Sobna et Joahe Rabsaci:
Precamur, ut loquaris nobis servis
Esc. 4,7, tuis Syriace, siquidem intelligimus
hanc linguam, et non loquaris no(20,8, 22,18, 22,

vit voce magna Judaice, et ait; Auvit voce seducat Ezechias; non enim poterit magna, et eruere vos de manu mea. Neque 30 fiduciam vobis tribuat super Dominum, dicens: Eruens liberabit nos Dominus et non tradetur civitas haec manu regis, Assyriorum. Nolite 31 audire Ezechiam. Haec enim dicit rex Assyriorum: Facite mecum quod vobis est utile, et egredimini ad me, 186.4,25 et comedet unusquisque de vinea Prais, sua et de ficu sua, et bibetis aquas

27. Rein, ju b. 102.

Es.36,13.

28. B.dW: Da trat Rabfate auf (hin). vE.A: Sos fort (Alfo) ftellte fich R. hin.

29. betrügen. dW.vE: taufden. A: verführen. 30. vE: bereben ench auf Gott gu verlaffen. dW. vE: inbem (wenn) er fpricht.

31. B: Sanbelt mit mir burd ein Gefchent? dW. vE: Machet m. m. Frieben. A: Thuet mit m. wie ce euch nuge ift?

^{24.} wiberfteben einem einzigen Sauptmann von D. geringften m. D. Anechten. B: bas Angeficht eines Fürften ... gurudweifen. dW: wiberft. e. e. Befehle: haber, einem ber ger. vE: wollteft bu auch nur Einen ber ger. Deerfuhrer m. h. gurudfclagen tonnen.

^{25.} B: Bin ich benn nun ... dW: Run bin ... vE: Aber ... wiber Beh. Billen gegen biefen Ort heranges radt, um ihn ju vermuften. dW.A: verheeren.

XVIII

Elekia rex Judae.

αὐτοῦ, 32 ἔως ἄν ὅλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ώς γῆ ὑμῶν, γῆ σίνου καὶ οἔνου καὶ άρτου καὶ ἀμπελώνων, γῆ σίνου καὶ οἔνου καὶ άρτου καὶ ζήσεσθε καὶ οὐ μὴ ἀποθανεῖσθε. Καὶ μὴ ἀκού ετε Ἐξεκίου, ὅτι ἀπατῷ ὑμᾶς, λέγων · Κύριος ἔξελεῖται ὑμᾶς. ³3 Μὴ ἐνόμενοι ἐψόσεντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἔκαστος τὴν γῆν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ασουρίων; ³4 Ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ ᾿Αμὰθ καὶ ᾿Αρφάδ; ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ Σεπφαρουαίμ, ᾿Ανὰ καὶ ᾿Αουά, ὅτι ἔξελευτο Σαμάρειων ἐκ χειρὸς μου; ³5 Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν, ὅς ἔξελετο τὰς γᾶς κὐτῶν ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ἔξελεῖται κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς μου;

36 Καὶ ἐσιώσησαν καὶ οὐκ ἀπειρίθησαν αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολή τοῦ βασιλέως αὐτη, λέγοντος Οὐκ ἀποκριθήσεοθε αὐτῷ. ³⁷ Καὶ εἰςῆλθεν Ἑλιακὶμ νίὸς Χελκίον ὁ οἰκονόμος καὶ Σωβνάς ὁ γραμματεύς καὶ Ἰωὰς νίὸς ᾿Ασὰφ ὁ ἀναμμυνήσιων πρὸς Ἐξεκίαν, διερξήγότες τὰ ἰμάτια, καὶ ἀνήγγειλων αὐτῷ τοὺς λύγους Ῥαψάκου.

ΧΙΧ. Καὶ έγένετο ώς ηκουσεν ὁ βασιλεύς Εζεκίας, διέρρηξε τὰ ιμάτια αὐτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶκον xuglou, 2 και απέστειλε τον Ελιακίμ τον οίκονόμον καὶ Σωβνάν τον γραμματέα καὶ τους πρεσβυτέρους των ίερέων, περιβεβλημένους σάκκους, πρός Ησαίαν υίον Αμώς τον προσή-την. Καὶ είπον πρός αυτόν Τάδε λέγει Έζεκίας 'Ημέρα θλίψεως και έλεγμου καί παροργισμού ή ήμέρα αύτη, ότι ήλθον νίολ έως ώδίνων, και ούκ έστιν ίσχύς τῆ τικτούση. Είπως είςακούσεται κύριος ὁ θεός σου πάντας τους λόγους Ραψάκου, ον απέστειλεν αθτόν βασιλεύς Ασσυρίων, ο χύριος αύτοῦ, ὀνειδίζειν Θεὸν ζώντα καὶ ελέγγειν έν λόγοις ους ηκουσε κύριος ὁ θεός σου, 32. AB* av ... ζήσετε ... ἀποθάνητε ... δύσεται τω. (c. FX). 33. AB: την δαυτέ χώραν (c. FX). 34. AB: (bis) ἐστὶν ὁ Φεὸς. Β (ct. 19, 13): Αβά (c. F; AΕΧ: Αὸά). 35. AB: οῖ ἐξείλαντο. 36. AB: ἐπώφενσαν... τἔ β. λέγων. 37. B: Σαφὰν (Λσ. ΑΓΧ). — 1. AB + (a. δ.) παὶ... * τὸν. 2. AB rell. * (pr.) τὸν († Χ) ... τὸν προφ. νί. Λ. 3. AB: ἰσχ. ἐκ ἔστι. 4. AB: βλασφημεῖν (ἐλ. FX). Α²Β: οἰς (ἔς FX).

מארה: מינגר פֿי-גֿפֿיק יִשְּנָשׁ אָעּ-יִונוּאָכֿם מִּצֹֹר פֿי-גַפֿיק יִשְּנָשׁ אָעּ-יִונוּאַכֿם מִאַרבּוּע אַמָּר-שִׁצִּיקוּ אָער-שִּׂבְּקוּ אָקשֹׁר טִפּֿרנִים עוֹבֹּת וֹמֹי פֿכֹּק-אַקנּי אַקשֹׁר טִפֿרנִים עוֹבַת וֹמֹי פֿי-שִׁצִּיקוּ מּיִּישִׁנְּי שִׁמָּרְ שִׁלְּעַנִּי וַעַמָּר מִיּבְּקוּ מִּיְשִׁנְים אַּרְשׁׁ אָער-אַרְצִוּ מִיֹּג מֹנְ מִּיִר שִׁמְּרֵל מִּעָם נְעֹיוּ וְלָא מִעְנִינוּ וֹאַלּכֹם כָּאְמָר מִּלְלוֹם וּכֹרְמִים אַנֹּרְ וֹמִלְּעוֹנוּ וִבְּעִּעׁר אַרְלוֹ כַּעָם וּכֹרְמִים אַנּרְע זַּעְרְ וֹנִירְוִשּׁׁ מִּרֶל כַּעָם וּכֹרְמִים אַנְרְע זַּעְרָע וֹבְּעִינוּ מַרָּל בַּעוֹם וּכֹרְמִים אַנּרְע זִּיע וֹבְּעוֹרְ מַּבְרוּ בִּעִּיר בְּעִׁרְ וֹנְיִירְוּשִׁ

לְּיִנְיִהָ בַּוֹּבִירִים אֹמֹר שִׁמֹת יִבּינִי אַמָּיִר י אַׁבִּיִּרִ כְשׁׁמָּר יִשְׁלְנִינִ שְׁלְנִינִ שְׁלְנִי שְׁלְנִי שְׁלְנִי מִלְּבִּים בַּיִּי יִּבְּרֵי יִשְׁמָּר יִשְׁלָּנִי שְׁלְנִינִּ אֵלְנִינִּ אֵלְנִינִּ אֵלְנִינִּ אֵלְנִינִּ אֵלְנִינִּ אַלְנִינִּ אַלְנִינִּ אַלְנִינִּ אַלְנִינִּ אַלְנִינִּ אַלְנִינִּ אַמְּבַי וֹלְּצִׁי שִׁלְּנִי וְשִׁלְּבֵּי גְּבָּיִּ יִשִׁמְּבֵּי וְשִׁבְּנִּע שִׁלְנִינִּ שְׁלְנִינִּ שְׁלְנִינִּ שְּׁלְנִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּנִע שִׁנְּבְּעְ וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁבְּעִּי וְנִיּשְׁלְּנִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּבִּע וְשִׁבְּעִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּיִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּנִי וְשִׁלְּעִי וְשִׁבְּעִּי וְשִׁבְּעִּי וְשִׁבְּעִּי וְשִׁבְּעִי וְשִׁבְּעִי וְשִׁבְּעִי וְשִׁבְּעִי וְשִׁבְּעִי וְנִייִּי בְּשְׁלְּעוֹ וְעִילְישְׁי בְּעִּבְּעְּי בְּעִּבְּעִּי וְּשִּבְּעִי וְּשִּבְּעִי וְּשְׁבְּעִי וְּשְׁבְּעִי וְּשִּבְּעִי וְנִייְיִי בְּשְׁבְּעִי וְּשִּבְּעִי וְנִישְׁתְּעִי וְּשְׁבְּעִיי וְּשְׁבְּבְּעִי בְּבִּייִי וְשִׁבְּעִי וְשְׁבְּעִי וְשְׁבְּעִי וְשְׁבְּעִי וְּשְׁבְּעִיי בְּבְּיִי שְׁבְּבְּיִי שְׁבְּבְּיוּ שְׁבְּעִי וְשְׁבְּעִי בְּבְּיִי שְׁבְּבְּיִי שְׁבְּבְּיִי שְּבְּבְּיִי שְׁבְּבִּיי עְּבְּבְּיִי שְׁבְּבִּיי עְּבְּבְּיִי שְׁבְּבְּיי עִּבְּבְּיי שְׁבְּבִיי עְּבְּבְּיִי שְׁבְּבִּיי עִּבְּבְּיי שְׁבְּבִּיי עְּבְּבְּיי שְׁבְּבִּיי עְבְּבִּיי עְבְּבִּיי עִּיי בְּבְּיי שְׁבְּבִּיי בְּבְּיי שְׁבְּבִיי עְּבְּייִי בְּבְּיי שְׁבְּבִיי עִּבְּיי שְׁבְּבְּיי שְׁבְּבְּיי שְׁבְּבְּיי שְׁבְּבְּיי שְׁבְּבְּיי שְׁבְּבְּיי שְׁבְּבְיי בְּבְּייִי בְּבְּייִי בְּבְּיי שְׁבְּבְּיי שְׁבְּבְּיי בְּבְּיי בְּעִיי בְּבְּייִי בְּבְּייִי בְּבְּייִי בְּיְיִי בְּעִיי בְּבְּיים בְּבְּבְּיים בְּבְּבְּיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְּיים בְּבְּבְי

^{32.} R. und M., Br. u. B., Oelb. u. D. 33. dW: [aubern] Boller. vE: frember B.

XVIII.

32 trinfen, "bis ich fomme und hole euch in ein Land, bas eurem Lande gleich ift, ba Rorn, Moft, Brot, Weinberge, Delbaume, Del und Sonig innen ift; fo werbet ihr leben bleiben und nicht fterben. Beborchet Sistia nicht; benn er verführet euch, bag er fpricht: Der herr wird uns erretten. 33 " Saben auch bie Botter ber Beiben ein jeglicher fein Land errettet von ber Sanb 34 bes Ronigs von Affprien? * Bo find bie Gotter zu Bemath und Arphab? Bo find bie Bötter zu Sepharvaim, Bena und Ima? Saben fie auch Samaria errettet von mei-35 ner Sanb? *Bo ift ein Gott unter aller Lanbe Göttern, bie ihr Land haben von meiner Sand errettet, baf ber Berr follte Berufalem von meiner Band erretten?

Das Bolf aber fdwieg fille und antwortete ibm nichts, benn ber Ronig batte geboten und gefagt: Antwortet ihm nichts. 37 *Da fam Gliafim, ber Cohn Gilfia, ber Bofmeifter, und Gebena, ber Schreiber, und Joah, ber Gohn Affaphe, ber Rangler, gu Siefia mit gerriffenen Rleibern, und fagten ihm an bie Worte bes Ergichenten.

XIX. Da ber Ronia Sistia bas borete, gerriß er feine Rleiber und legte einen Gad an, und ging in bas band bes Berrn, 2 "und fandte Eliafim, ben Gofmeifter, und Sebena, ben Schreiber, fammt ben alteften Brieftern, mit Gaden angethan, ju bem Propheten Jefaja, bem Cohn Amog. 3 "Und fie fprachen zu ihm: Go fagt hiefia: Das ift ein Tag ber Roth und Scheltens und Lafterns; bie Rinder find gefommen an bie Beburt, und ift feine Rraft ba gu 4 gebaren. "Db vielleicht ber Berr, bein Bott, boren wollte alle Worte bes Ergichenken, ben fein Berr, ber Ronig von Affprien, gefandt hat Sohn gu fprechen bem lebenbigen Gott, und zu fchelten mit Borten, Die ber Berr, bein Bott, gehoret bat.

32, A.A: barinnen ... ift.

panis et vinearum, terram olivarum et olei ac mellis; et vivetis et non R. 24.18 moriemini. Nolite audire Ezechiam,

qui vos decipit, dicens: Dominus li-2Ch. berabit nos. * Numquid liberaverunt 33

17,24. dii gentium terram suam de manu Ba.10,100 regis Assyriorum? Ubi est deus 34

17,24. Emath et Arphad? ubi est deus Se-10,9. pharvaim, Ana et Ava? Numquid li-

beraverunt Samariam de manu mea? B. 36,30. 4 Quinam illi sunt in universis diis 35 ^{32,14.17.} terrarum, qui eruerunt regionem suam

Es. 10, 10s de manu mea, ut possit eruere Dominus Jerusalem de manu mea?

Es.36,21. Tacuit itaque populus et non re-36 spondit ei quidquam, siquidem praeceptum regis acceperant, ut non re-

7.18, sponderent ei. * Venitque Eliacim 37 Sobna scriba, et Joahe filius Asaph a commentariis, ad Ezechiam scissis vestibus, et nuntiaverunt ei verba Rabsacis.

Es.37,144 Quae cum audisset Ezechias XIX. rex, scidit vestimenta sua et opertus est sacco, ingressusque est domum

18,37,8 Domini, et misit Eliacim praepositum domus et Sobnam scribam et senes de sacerdotibus, opertos Es.1,1. saccis, ad Isaiam Prophetam filium

Ra. 87.3. Amos. "Qui dixerunt: Haec dicit 3 Be. 13,6. Ezechias: Dies tribulationis et incre-26,18. 26,48,20.pationis et blasphemiae dies iste; ve-

nerunt filii usque ad partum, et vires Ba. 87,4. non habet parturiens. * Si forte 4 audiat Dominus Deus tuus universa verba Rabsacis, quem misit rex Assyriorum, dominus suus, ut expro-, to braret Deum viventem, et argueret

118, verbis quae audivit Dominus Deus

^{34.} B.dW: baß fie ... err. hatten.

^{35.} Ber find fie, unter ... B.dW: Bet ift. vE.A: Belde ... find es.

^{36.} B.dW: benn bas (es) war bas Gebut bes R. vE: bes R. Befehl mar.

^{1.} partete fich in e. G. B: bebedte fich mit. dW:

^{2. 26.17.} de cisternis vestris, * donec veniam 32 et transferam vos in terram, quae similis est terrae vestrae, in terram De.8,8. fructiferam et fertilem vini, terram

^{3.} Al.: dix. ei.

in Sadind. vE.A: jog (that) ein Tranergewand an. 2. dW.vE.A: Aelteften ber Br. B: von ben Br.

^{3.} B.vE: Mugft. dW: Bebrangnif. A: Erfbfal. dW.A: u. b. Judtigung u. b. Somach (Lafterung). vE: ber Strafe u. b. 2. dW: bis gum Diuttermunb. vE: fteben in b. Geb.

καὶ λήψη προςευχὴν ὑπὲρ τοῦ λεἰμματος τοῦ εὐρισκομένου.
5 Καὶ ἦλθον οἱ παϊδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαῖαν, 6 καὶ εἶπεν αὐτοῦς Ἡσαῖας. Οὐτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν. Τάδε λέγει κύριος Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν εἰς ἐμὲ τὰ παιδάρια τοῦ βασιλέως ᾿Ασουρίων.
7 Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ ἀκούσεται ἀγγελίαν, καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν ηῆν αὐτοῦ, καὶ καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ξομφαία ἐν τῆ γῆ αὐτοῦ.

8 Καλ απέστρεψε 'Ραψάκης καλ εύρε τὸν βασιλέα 'Ασσυρίων πολεμούντα έπλ Λοβνά, ότι ήκουσεν ότι απήρεν από Λαχίς. ⁹ Καί ηκουσεν 'ό βασιλεύς των Ασσυρίων περί Θαρακα βασιλέως Αλθιόπων , λεγόντ**ω**ν · Ιδου έξελήλυθε πολεμήσαί σε. Καὶ απέστρεψε καί απέστειλεν αγγέλους πρός Έζεκίαν, λέγων 10 Τάδε έρειτε πρὸς Έζεκιαν βασιλέα τῆς Ιουδαίας. Μή επαιρέτω σε ὁ θεός σου ἐφ' φ σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ, λέγων. Οὐ μὴ παραδοθῆ Ίερονσαλημ είς χείρας βασιλέως Άσσυρίων. 11 Ιδού σύ ήκουσας πάντα όσα εποίησαν βασιλείς Ασσυρίων πάσαις ταίς γαίαις, ώς έξωλόθρευσαν αὐτάς, καὶ σὰ ψυσθήση; 12 Μὴ έξείλοντο αύτους οί θεοί των έθνων ους διέφθειραν οί πατέρες μου, τήν τε Γωζάν καὶ την Χαρράν και την 'Ρασέφ και υίους 'Εδέν τους έν Θαλασσάρ; 13 Ποῦ ἔστιν ὁ βασιλεὺς Αμὰθ καὶ ὁ βασιλεύς Αρφάδ; καὶ ποῦ ἔστιν ὁ βασιλεύς της πόλεως Σεπφαρουαίμ, Ανά καί 'Αουά;

14 Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὸ βιβλίον ἐκ γειρὸς τῶν ἀγγελων καὶ ἀνέγνω αὐτό, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὸ Ἐζεκίας ἐνώπιον κυρίου, 15 καὶ προςηύξατο ὁ Ἐζεκίας πρὸς κύριον, λέγων Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραηλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, σὰ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὰ ἐποίησας τὸν οὐρακὸν καὶ τὴν γῆν. 16 Κλῖνον,

וְהָפַּלָּמֵיוֹ בַּחַרֵב בְּאַרְצִּוֹ: רְנְּחַ וְשָׁמֵע שְׁמִּינֶה וְשָׁב לְאַרְצִּוֹ הַּנְּטְצְּאָה: וַיִּיאׁמֶר לְּהַבּ הַּנְּטְצָּאָה: הַלְּיִה אַלִּרְיִּוֹ אָלִרְאָנְר לְהָפֹּ הַּהְּיִּרִים אָשֶׁר שִׁמִינְהְּ אָלַר־אִּצְוֹנִיכֶּם בְּה יִשְּׁעְיְהוּ בָּה תְאִמְרָוּן אָלִר־אִדְנִיכֶּם הַּהְּבְּרִים אָשֶׁר יְהּוְּה אַלִּר־הִיְּנָאְמֶר לְהָפֹּ הַּבְּנִי לְתָּוֹ בַּוֹּ הַבְּנִי לְתָּוֹ בַּוֹּ הַבְּבָי הַמְּבָּי לְתִּיבּ הַבְּבָּי לְאַרְצִּוֹ:

נו אָשָׁר פִּעּלָאשָׁר: אַיִּן מֵלֶּלְּ לְּהֵּר סְפִּרְנִים נו אָשָׁר פִּעּלָאשָׁר: אַיִּן מֵלֶּלְּ רְּהַר סְפִּרְנִים גו אָשָׁר פִּעּלָאשָׁר: אַיִּן וֹלִבֶּצּׁ וּבְנִיבּגָּנוּ אָעָם אָלְבּי הַצִּיִּים אַשָּׁר אָשָׁר שְׁחַעַּנִּ אַבּרְי גו לְבְּחַׁוֹרִימֵּם וֹאִשָּׁר אַשָּׁר אַבְּי הָאִבְּיִנוּ אָלָר גו אָשָׁר לָא תִנְּמֵן יְרִנְּשָׁלֵם כָּיִד מֵלְּאַרְי הַשְּׁאַב אַלְבִּי אַשָּׁר אַבְּי הַאָּבְיִנוּ אַלָּר הַשְּׁאַב אַלְבִי הַּנִּיה אַשָּׁר אַבְּי הָאִבְּינוּ אָלָר הַשְּׁאַב הַלְּבִי הַּנִּיה הָּבְּיה לְאַלִּר אַלִּר הַלְּבְּיה הַבְּּי הַבְּיִים אָלר הַלְּשָׁר לָאִ תִנְּמֵן יְרִנְּשְׁלַח כִּלְּאָלִים אָלר הַלְּאָב הַלְּבִי הַּנְּהָּ הְּשָׁבְּ הִיבְּנְה אַבְּר הַאָּבְיוּנוּ אָלָר הַלְּאָב הַלְּבְישׁ לַאְבִּי הִנּיְּהְ הַּבְּיּה הָבְּיִּה הָבְּיִלְּה הָבְּיִּבְיּה הָּבְּיִּה הָּבְּיִר הַבְּיִּבְיּה הָבְּיִבְּיִּה הָבְּיִבְּיִּה הָבְּיִבְּיִם אָלר בְּלְּשְׁבְּ הַלְּבְּישׁ: וַיִּשְׁבַּׁר הַבְּיְבְּיִּה הָּבְּיִבְיי הְבִּיְבְּיִּה הָבְיּיִבְּי הָבְּיִבְּיִם אָלר בְּלְּשְׁב וֹבְיִבְּבְישׁ בַּלִּיִים הַלִּירְהְּשְׁבְּי הַבְּיִבְּיִים אָלר בְּיִבְּיְבְּיִּי הָּבִּייִים הָּלְר בְּבְּיִבְיים אָלר בְּלְּשְׁב וְבִּיבְּים בְּלִייִם הְּבִּי הִישְׁבָּע הָאִבְּנִים אָלִר בְּיִבְּיִבְּיִי הַיִּבְּיִים הָּבִיים הָּבִיים הָּבִי בּיִבְּיִבְּיִי הְיִבְּיִבּיּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים בְּיִבְיים הְבִּים בְּיִים בְּיִבּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים בְּיִים בְּבִּים הְבִּים בְּבִים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים בְּיִבּים הְּבִּים בְּיִים בְּבִּים הְבִּים בְּיִבְים הְבִּים בְּבִים בְּיִבּים הְבִּים בְּבִּים הְבִּים הְבִּים בְּבִּים הְּבִּים בְּבִּים הְּבִּים בְּבִּים בְּבִים הְבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים הְבִּיבְים הְּבְּבִּים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִּים הְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִּבְּיִים בְּבִּים בְּבְּיבְיים בְּבִּים בְּבְּים בְּבְּיבְיבְּיִיבְּיִים בְּבְּבְי

זַיִּפְׂח חָזְקִיְהוּ אֶת־הַסְּפְרֵים מִיִּד הַפְּפְרֵים מִיִּד הַפְּלָאָכִים וַיִּפְלְאָכִים וַיַּצְל בֵּית יְהוְהּ וַיִּפְרְשִׁהוּ לִפְנִי יְהוְהֹה וַיִּפְרְשִׁהוּ לִפְנִי יְהוְהֹה יִהוְהֹה יִהוְהֹה אָלֹהִי יְשִׂרְאֵל יְשֵׁב הַכְּרְבִים אַיְּהִיְה אָלֹהִי יְשִׂרְאֵל יְשֵׁב הַכְּרְבִים אַתְּה אָלֹהִי לְכִל יִשְׁרָאֵל יְשֵׁב הַכְּרְבִים אַתְּה אָלֹהִי הְשָׁרָ הִישְׁ אָלְהִי הְאָלֵה יִשְׂרָאֵל יִשְׁב הַכְּּרְבִים בִּיְּרְבִים בִיּבְּים בִּעְּלְהִים לְּבִּיְה בְּעִּלְּרָוֹת הָאָרֶץ אֵתְה עְשִׂיתְ אֶתֹּה בְּשִׂיתְ אֶתֹּה וֹבְּאָב וֹה יִבּוֹבְה וֹבְּיִבְּים בְּעִּבְּרִץ הַשְּׁתְּים בְּשִּׁה יִהוֹבְה וֹבְּיִבְּים בְּעִּבְּרִים בְּיִבְּים בִּיִּבְּים בִּיְּבְּים בִּיְבִּים בִּיְבִּים בִּיְבְּים בִּיְבִּים בְּעִּבְּרִים בְּעִבְּים בִּיְבְּים בִּיְבְּים בִּיְבִּים בִּיְבְּים בִּיְבִּים בִּבְּיִבְּים בִּיְבְּים בִּבְּים בִּיְבְּים בִּיִּבְּים בִּיְּבְּים בִּיְבְּיִבְים בִּיְבְּיִבְּים בִּיְבְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּבִּים בִּבְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּבִּים בְּבִּיְבְיִים בְּבִּיְרִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִם בְּבִּיְבְּים בְּבִּיְרִים בְּיִבְּיִּים בְּבִּיְּיִים בְּיִבְּיִּם בְּבִּיְבְּיִים בְּבִּים בְּבִיּבְּים בְּיִבְּיִם בְּבִּיְבְּים בְּיִבְּים בְּבִּיִּם בְּבִּיִים בְּבִּיִּים בְּבִיּבְּים בְּבִּיִּים בְּיִבְּיִים בְּבִּיִים בְּיִבְיִים בְּבִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּבִייִּיְיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיִּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְיבְים בְּיבְּיבְיבְּים בְּיבִים בְּיבְיים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְּים בּיבְּיבְיים בְּיבְּיבְיוּים בְּיבְּיִים בְּיבְייִים בְּיבְיים בְּיבְייִים בְּיִיבְיבְיי

^{4.} AB: περὶ (ὑπλο FX). 6. AB: Τάδε ἐρ....*εἰς ἐμὲ ει τῷ (c. FX). 8. B: ἐπέστο. (c. AΕFX). BΕΧ ε ἐκ (ἀπὸ AFX). 9. AB*ὁ βασ. τ. Δοσ... λέγων (c. FX). AB: ἐπέστο. (c. AFX). 10. B* Τάδε - Ἰεδαίας (c. FX). B: ἐπέστο. (c. AFX). 10. B* Τάδε - Ἰεδαίας († FX; sim. AΕΧ)... ἐν (ἐπ' ΑΕΓΧ). 11. AB: τδ ἀναθεματίσαι (ὡς ἐξ. FX). 12. B†(p. Μὴ) ἐξαιφύμενοι. AB: ἐξείλαντο. B: Ψαφις... Ἐδὲμ... Θαεσθέν. 14. AB: τὰ βιβλία... (bis) αὐτὰ... ἐναντίον. 15. B* καὶ πρ... τὸ κας... ἐν κας

So bebe bein Bebet auf fur bie Uebrigen, 5 bie noch vorhanden find. "Unb ba bie Rnechte bes Ronias Sistia ju Befaja 6 tamen, *fprach Jesaja zu ihnen: So sagt eurem herrn: Go fpricht ber herr: Furchte bich nicht vor ben Worten, bie bu geboret baft, bamit mich bie Rnaben bes Ronias 7 von Affprien geläftert baben. * Siebe, ich will ihm einen Geift geben, bag er ein Berucht boren wird und wieber in fein Land gieben, und will ibn burche Schwert fallen in feinem ganbe.

Und ba ber Erzichente wiebertam, fanb er ben Ronig von Affprien ftreiten wiber Libna; benn er hatte gehoret, bag er von 9 Lachis gezogen war. "Und ba er borete von Thirhata, bem Ronige ber Mohren: Siebe, er ift ausgezogen mit bir zu ftreiten; wenbete er um und fanbte Boten gu 10 histia und ließ ihm fagen: * So faget Bistia, bem Ronige Juba: Lag bich beinen Bott nicht auffegen, auf ben bu bich verläffeft und fprichft: Berufalem wird nicht in bie Band bes Ronigs von Affprien ge-

11 geben werben. * Siebe, bu haft geboret, was bie Ronige von Affprien gethan baben allen ganben, und fie verbannet, und bu 12 follteft errettet werben? "Gaben ber Beiben

Botter auch fie errettet, welche meine Bater haben verberbet: Bofan, Baran, Regeph, und bie Rinber Eben, bie zu Thelaffar

13 maren? * Bo ift ber Ronig ju Bemath, ber Ronig zu Arphab, und ber Ronig ber Stabt Sepharvaim, Hena und Iwa?

Und ba Sistla die Briefe von ben Boten empfangen und gelefen hatte, ging er binauf zum Baufe bes Gerrn und breitete fie 15 aus vor bem Berrn, "und betete vor bem Berrn und fprach: Berr, Bott Ifraels, ber bu über Cherubim figeft, bu bift allein Gott unter allen Ronigreichen auf Erben,

Ec. 37,5. quae repertae sunt. • Venerunt 5 ergo servi regis Ezechiae ad Isaiam. Ba.87,6. # dixitque eis Isaias: Haec dicetis do-

tuus; et fac orationem pro reliquiis

mino vestro: Haec dicit Dominus: Noli timere a facie sermonum quos 18.17. audisti, quibus blasphemaverunt pueri

Re. 37, 7, regis Assyriorum me. * Ecce, ego 7 v.35co; immittam ei spiritum, et audiet nuntium, et revertetur in terram suam,

et dejiciam eum gladio in terra sua. Es.37.8. Reversus est ergo Rabsaces et in- 8 venit regem Assyriorum expugnantem

w, ez. Lobnam; audierat enim quod reces-18,14; sisset de Lachis. Cumque audisset 9 de Tharaca rege Aethiopiae, dicentes: Ecce egressus est ut pugnet adver-

Ec. 27, 10, sum te, et iret contra eum, misit nuntios ad Ezechiam, dicens: "Haec 10 dicite Ezechiae regi Juda: Non te

seducat Deus tuus in quo habes fiduciam, neque dicas: Non tradetur Jerusalem in manus regis Assyriorum.

Bo.37,11. Tu enim ipse audisti, quae fecerunt 11 reges Assyriorum universis terris. quo modo vastaverunt eas; num

19,33... ergo solus poteris liberari? Num-12 los quos vastaverunt patres mei. Go-

Ea.27,22 zan videlicet et Haran et Reseph et filios Eden qui erant in Thelasar?

18,34... Ubi est rex Emath et rex Arphad et 13 rex civitatis Sepharvaim, Ana et Ava?

Ec. 37,14. Itaque cum accepisset Exechias 14 32.17. litteras de manu nuntiorum et legisset eas, ascendit in domum Domini et expandit eas coram Domino. * et 15

9Ch.22, oravit in conspectu ejus dicens: 37,15,16;Domine Deus Israel, qui sedes super 18.2. Dominie Deus Israel, qui seues super 18.2.4.4. Cherubim, tu es Deus solus regum 18.2.4.5. omnium terrae, tu fecisti coelum et 18.2.4.9. terram! *Inclina aurem tuam et 16

16 be baft Simmel und Erbe gemacht! "Gerr,

i. erhebe b. Geb.f. B: fo bu ein G. wirft aufheben. dV: So bete benn. vE: lege beine Furbitte ein. dW. vE fur ben (Uebers) Reft [bes Bolfes] ber noch ba ift. L. dW: Rnechte. vE.A: Diener.

^{7.} u. er w. e. G. h., daß er ... B: Beift in ihn ges bent dW: ihm ein Schreden eingeben. A: Beift gu: fenten?

^{9.} fandte er wiederum ... u. fprach. B.dW: Auch (Dahörete er. vE: Und er hatte Rachricht erhalten ...

^{11.} Al.: tu (pro num).

ber Aethiopier. dW.A: von Aethiopien.

^{10.} betrugen. (Bie 18,29.) 11. vE: vertilget. A: verheeret.

^{12. (}Bie 18,33.) vE: Borfahren. dW: jn Grunde gerichtet!

^{14.} B: Da nahm S. bie Br. v. ber Sand ber B. u.

las fie, n. ging. dW: Unb S. n. 15. in allen R. B.dW.vE.A: über ben Cher. B: wohneft. dW.vE: throneft.

κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον, ἄνοιξον, κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ίδε, καὶ ἄκουσον τῶν λόγων Σενναχηρὶβ οὖς ἀπέστειλεν ὁνειδίζειν θεὸν ζῶντα. 17 Επ ἀληθεία γάρ, κύριε, ἡρήμωσαν βασιλεῖς Ασσυρίων τὰ ἔθυνα καὶ 'πᾶσων' τὴν γῆν αὐτῶν, 18 καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς κὐτῶν εἰς τὸ. κῦρ · οὐ γὰρ ἦσαν θεοί, ἀλλ ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώκων, ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς. 19 Καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ἡῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώτωσαν πᾶσαι αὶ βασιλεῖαι τῆς γῆς ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος.

20 Καὶ ἀπέστειλεν Ἡσαΐας νέὸς ᾿Αμεὸς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγουν Τάδε λέγει κύριος ό θεὸς Ἰσραήλ. Ήκουσα & προςηύζω πρός με περί Σενναγηρίβ βασιλέως Ασσυρίων. 21 Ούτος ὁ λόγος δη ελάλησε πύριος πρὸς 'Εφαύλισέ σε καλ έμυκτήρισε σε παρθένος θυγάτης Σιών, έπὶ σὲ κεφαλήν αὐτῆς διάτησε θυγάτης Ίερουσαλήμ. 22 Tiva ώνείδισας καὶ έβλασφήμησας; καὶ έπὶ τίνα ύψωσας την φωνήν σου και ήρας είς ύψος τούς όφθαλμούς σου; Είς τὸν άγιον τοῦ Ἰσραήλ. 23 Έν γειρί άγγελων σου ώνείδισας κύριον καί είπας. Έν τῷ πλήθει τῶν άρμώτων μου έγω ανέβην είς τψος όρέων μέρους τοῦ Αιβάνου, καὶ έκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέθρου αὐτοῦ, έκλεκτά κυπαρίσσων αύτοῦ, καὶ ηλθον εἰς μόσος δρυμού του Καρμήλου. 24 Έγω έωύλαξα καὶ έπιον ύθατα άλλότρια, καὶ έξήρανα αὐτὰ τῷ ἔχτι τῶν ποδῶν μου, πάντας ποταμούς συνοχής. 25 Oux ηχουσας ότι μακρόθεν έγω εποίησα αυτήν; Έξ ήμερών άρχης Επλασα αὐτὴν καὶ νῦν ηγαγον αὐτήν: και εγένετο είς επάρσεις αποικεσιών μαχίμων πόλεις όγυρας. 26 Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες

אַפֿע גִּעָּנִי פֿלַבַמַּמַלְכָּוָע טִּאָּרָא פּֿ נּגֹּעָנִ וֹדֹּגַת פֿלַבַמַמַלְכָּוָע טִּאָּרָא פֿר מַמַּמַלָּע יִּגַי-אָנֵם מֵא וֹאָכָּוֹ וַיִּאָפּוּר נּצֹּאָש פֹּנִ לָּאָ אַלְטָּיִם דִּפָּע פּֿנִ אָם־ נּצָאַש פֹּנָ לָאָ אַלְטָּיִם דִּפָּע פּֿנִ אָם־ נּצָאָש פֹּנָ לָאָ אַלְטָּיִם דִּפְּער אָּע־אָלְנִיינֵם נּבָּאָש פֹּנָ לָאָ אַלְטָּיִם דִּיּמָּרַ אָּמְרַבּּיּ בּּאָש פֹּנָ לָאָ אַלְטָּיִם דִּיּנִי אָע־בּּצְּלְדִיינֵם בּבְּאָש בַּנִּ לָאַ אַלְטָּיִם דִּיּנִי אָע־בּּצְּלְדִיינֵם בּבְּאָש בִּנִּ אַלְנִים דְּנִינִי אָנִים יִיבּינִים בּבְּאַבּר אָּמִינִים בְּבְּבָּר אָנִינִים יִיבּינִים בּבְּאַבְרָּי וְשִּׁמְלֵּע פִּפְּלֵם יִיבּוֹנְה בְּיִבְּיִּה בְּּנִינִים בְּיִבּינִים בְּיִבּנִים יִבּינִים בּבְּאָב וְּנִבְנָּי וְשִּׁלְנִים בְּבְּבָּיִים בְּנִינִים בְּיִבְּיִים בְּנִבְּיִּים בְּיִבְּיִּבְּיִּים בְּיִבְּנִיִּים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּעָּבִיים בְּיִבְּיִּים בְּבְּבָּיִים בְּנִבְּיִים בְּנִבְּיִים בְּנִינִים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִּים בְּנִבְּיִם בְּנִבְּיִים בְּנִבְּיִם בְּנִבְּיִם בְּעָבִיים בְּעָּבִיים בְּעִּבְיּבְיִּיְיִים בְּעָּבִיים בְּנִבְּיִּים בְּיִבְּיִים בְּבְּנִייִים בְּעִּבְיּבְיִּיְיִּיִּעִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבְּבִייִם בְּבְּבִּים בְּיִבְּעָּיִים בְּבְּבִּיִּים בְּעִּיִּבְיּבְיִּיִי בְּיִּבְּעִיִּים בְּבְּיִים בְּבָּבִייִם בְּבְּבִייִּים בְּבְּיִבְּיִּיִים בְּיִבְיִּבְיִים בְּבְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּבְּיִים בְּבְּבִייִּים בְּבְּיִים בְּיִבְיִים בְּבְּבִייִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבְּיִבְיִּיִים בְּיִבְיִּים בְּבְּבִּיּים בְּיִבְּיִים בְּבְּבִּים בְּיִיבְּיִים בְּבְּבִּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּבְּים בְּיִים בּיּבְּיים בּּבְּיִים בּיּיִים בְּיִים בּיּיבְּיִים בּּיִים בּיּבְּיִים בּייִים בְּיִבּים בּיּבּיים בּייִים בּיּבְּים בּיּבְּיִים בּיִים בְּיִּבְּיִים בּּיִּבְּיִים בּיּבְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִּבְּיִים בְּבְּיִּים בְּיִבְּיבְּיִים בְּיִי

3 נֹצִּים הֹנִים בֹצִּרְוּנוּ וֹוְשִׁכִּינִי לִצִּים הִנִּים בֹצִּרְוּנוּ וֹוְשִׁכִּינִי לִצִּים הַצִּרִּנוּ וֹנִשְׁנִי כַבִּשְׁנִינִ פַּלִּים הַצִּרִּנִי וֹנִשְׁנִי כַבִּשְׁנִינִ פַּלִּים הַצִּרִּנִי לְמִימִי מֹנִם וֹיִצֵּינִשִּׁי לִמֹנִינִוּ פַּלִּיוּ שִּׁמִּינִי לַבִּשְׁנִינִ פַּלִּיוּ שִׁנִּיִם שִׁנִּצְּיִנִי בְּנִשְׁנִי תַּלְּוִוּ מִבִּיִּ וֹ וֹאֹבִיִּשִׁ מִבְּנִי וֹשְׁמִינִי מִנִּיוֹ לְצִינִ בִּרִּשִׁי מִנְּיִוֹ לְצִינִ בִּרִּשִׁי מִנְּיוֹ לְצִינִ בִּרִּשִׁי מִנְּיוֹ לְצִינִ בִּרִּשִׁי מִנְּיוֹ לְצִינִ בַּרִּשִׁי וְשִׁלְּנִי מִנִּיוֹ לְצִינִ בִּרִּשִׁי וֹעְּבְּעִי מִנִּיוֹ לְצִינִ בַּרִּשִׁי וְשִׁלִּי שִׁנִי וֹ שִׁלְּיִי מִּנִי וֹ מִּלְּיִ שִּׁנִי בִּעִּבְּיוֹ וְשִׁלְּנִי שִּׁנִי וֹ שִּׁלְּיִי שִּׁלִּי שִּׁנִי וֹ שִּׁלְּיִי שִּׁנִי וֹ שִּׁלְּיִי שִּׁלִי וֹ שִּׁלְּיִי שִּׁנִי וֹ שִּׁלְּיִי שִּׁלִּי שִּׁנִי וֹ שִּׁלְּיִי שִּׁלִּי שִּׁלִי שִּׁי שִּׁלִּי שִּׁלִּי שִּׁלִּי שִּׁלִי שִּׁבִּי שִּׁלִּי שִּׁי שִּׁי שִּׁי שִּׁבִּי שִּׁי שִּׁי שִּׁבִּי שִּׁי שִּׁבְּי שִּׁבְּי שִּׁבְּי שִּׁבְּי שִּׁבְּי שִּׁבְּי שִּׁבְּי שִּׁי שִּבְּי שִּׁ שִּׁבְּי שִּׁבְּי שִּׁ שִּׁי שִּׁי שִּׁבּי שִּׁ שִּבּיי שִּׁ שִּבּי שִּׁ שִּׁי שִּׁ שִּׁשִּּי שִּׁ שִּבְּי שִּבְּי שִּׁ שִּבּי שִּׁ שִּבְּי שִּבְּי שִּׁבְּי שִּבּּי שִּׁ שְּׁישִּׁ שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּיוֹ שִּבְּישִּׁ שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבּיי שְּׁי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּי שִּבְּיי שִּבּיי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבְּישִּישְׁ שְּבְּישִּי שְּבְּישִּי שְּבּיי שְּבּישִּישִּי שְּבְּישִּישְּבּי שִּבּיי שְּבְּישִּישְּבּי שִּבְּישִּישִּישְּישִּבּיי שִּבּיים בּּבְּשִּישִּישִּישִּישְּישִּי שְּבְּשִּישִּישִּישְּישְּבּישִּישְּבּישִּישִּישְּישִּישְּשְּבּישִּישְּבּי

בנ"א על .20. v. ממץ בז"ק .16. v. 20. כנ"א על .20. v. 23. קצו ק' .6 ברב ק .25. v. 25.

^{16.} AB: (bis) ἄπεσον ... τèς λόγες (c. FX). 17. AB: Ότι ἀληθεία, πύο. (c. FX). Β* καὶ - αὐτῶν († ΑΓΧ, Α*πᾶσ.) 18. AB: ὅτι ἐ θεοί εἰσιν ... λίθος (c. FX). 19. AB: οᾶσον ἡμ. ... γνώσονται (c. FX). Β* εἰ. 20. ABΕΧ † (p. θεὸς) τῶν δυνάμεων θεὸς (* F). 21. Β: ἐπ' (πρὸς ΑΓΧ). ΑΒ: Ἐξεθένωσέ (Εφ. FX). Β: ἐπὶ σοὶ. 22. Β† (p. pr. καὶ) τίνα. ΑΒ* τὴν εἰσι. 23. Β: ἀναβήσομαι. Α*Β: μηρὸς. ΑΒ† (α. ἐκλ.) τὰ. ΑΕΓΧ* (sq.) τἔ († ΓΧ; Β: καὶ). 24. Α*Β: ἐψυξα (ἐφ. ΑΙΕΓΧ). ΑΒ: ἐξεφήμωσα*αὐτὰ ... τὰ ποδὸς ... περιοχής. 25. Β* Οὐκ - αρχής εἰ κ. νῦν: συνήγαγον. ΑΒ: ἐγενήθη.

^{16.} dein Ohr.

^{17.} gefchlagen. B.dW: Fürmahr! A: Bahrlid! vE: Allerbings. B.dW.A: vermuftet. vE: verheent.

^{18.} Stein. dW: fie flub. 21. B.dW: hinter bir ber. (vE: uber bich!) A: hinter beinem Ruden.

neige beine Obren und bore, thue beine Augen auf und fiebe, und bore bie Borte Sanberibs, ber bergefanbt bat Bobn zu fprechen 17 bem lebenbigen Gott. * Es ift mahr, Berr, bie Ronige von Affprien baben bie Beiben mit bem Schwert umgebracht und ihr Land, 18 "und haben ihre Gotter ins Feuer geworfen. Denn es waren nicht Gotter, fonbern Denfcen-Banbe-Bert, Golg und Steine, barum 19 haben fle fle umgebracht. "Run aber, Berr, unfer Bott, hilf uns aus feiner Sand, auf bag alle Ronigreiche auf Erben ertonnou, bag bu, Gerr, allein Gott bift. Da fandte Jesaja, ber Sohn Amog, zu Siefte und lief ihm fagen : Go fpricht ber Berr, ber Gett Sfraels: Bas bu ju mir gebetet haft um Sanberib, ben Ronig von Affprien, bas habe ich gehöret. 21 * Das ifts, bas ber herr wiber ibn gerebet bat: Die Jungfrau, Die Tochter Bion, verachtet bich und fvottet bein; bie Tochter Jerusalems fcuttelt ihr Saupt bir 22 nach. "Ben haft bu gehöhnet und gelaftert? Ueber wen haft bu beine Stimme erboben? Du baft beine Augen erboben 23 wiber ben Beiligen in Ifrael. *Du baft ben herrn burch beine Boten gehöhnet unb gefagt: 3ch bin burch bie Menge meiner Bagen auf bie Boben ber Berge geftiegen, auf ben Seiten bes Libanons, ich habe feine hoben Cebern und auserlefenen Sannen abgehauen, und bin gefommen an bie außerfte 24 Berberge bes Balbes feines Carmels. *3ch habe gegraben und ausgetrunten bie fremben Baffer, und habe vertrodnet mit meinen 25 Fußsohlen bie Geen. "Baft bu aber nicht geboret, bag ich folches lange juvor gethan habe, und von Anfang habe ichs bereitet? Run ist aber habe ichs fommen laffen, baß fefte Stabte wurben fallen in 26 einen maften Steinhaufen, " und bie

18. A.A: (ber) Menschenhanbe Bert.

22. B.dW.vE: Und gegen (wiber) wen ... dW: u, beinen ftolgen Blid gerichtet? Gegen ...! vE: Biber wen erh. bu beiner Angen ft. B.

23. Bobe ... an dem himterften 2. dW: Mit meisnen B. über B.... erftiegen, ben außerften 2. vE: Mit meiner B. R. erfteige ich b. hochften B., b. Seiten 2. dW: Cypreffen, bag ich fame an f. anf. G., an f. Garstenwald. vE: erflimme f. hochfte G., f. Balbes Bracht. 24. alle Flufe Spyptens. dW.A: (trodne) m. b. Tritte meiner Füße. vE: Fußtritt. A: verschloffenen

audi, aperi, Domine, oculos tuos et vide; audi omnia verba Senacherib,

v.4... qui misit ut exprobraret nobis Deum

E. 87,18. viventem. Vere, Domine, dissipa- 17

verunt reges Assyriorum gentes et

E. 87,19. terras omnium, et miserunt deos 18

eorum in ignem; non enim erant dii,

P. 115,4 sed opera manuum hominum ex ligno

E. 87,20. et lapide, et perdiderunt eos. Nunc 19

igitur, Domine Deus noster, salvos

Jon. 4,24. nos fac de manu ejus, ut sciant omnia

184,54. regna terrae quia tu es Dominus

Deus solus.

Deus solus. Misit autem Isaias filius Amos ad 20 Ezechiam, dicens: Haec dicit Domi-20,5. nus Deus Israel: Quae deprecatus es me super Senacherib rege Assy-Be.37.32 riorum, andivi. * Iste est sermo 21 quem locutus est Dominus de Sprevit te et subsannavit te e0: Ba. 37,38. exprobrasti et quem blasphemasti? contra quem exaltasti vocem tuam et elevasti in excelsum oculos tuos? Es.5,24. Contra Sanctum Israel. *Per ma-23 18,17. 20,57,04. num servorum tuorum exprobrasti Domino et dixisti: In multitudine curruum meorum ascendi excelsa montium in summitate Libani, suc-Es.14.8. cidi sublimes cedros ejus et electas abietes illius, et ingressus sum usque ad terminos ejus, et saltum Carmeli 24.37.23. ejus ego succidi; et bibi aquas alie-24 nas, et aiccavi vestigiis pedum meorum Ra. 37,26. omnes aquas clausas. Numquid 25 non audisti quid ab initio fecerim? Ex diebus antiquis plasmavi illud, et nunc Bs. 25.2 adduxi, eruntque in ruinam collium pugnantium civitates munitae. * Et 26

16. Al. * nobis. 17. Al. * omnium. 23. Al. * (ult.) et. 25. S: compugnantium.

Maffer? B: Strome ber belagerten Derter? vE: bet Beftung Maffergraben? dW: Strome Egyptens.

25. zerfallen in wafte St. B: von ferne her geh. baß ich s. geth. dW: v. f. her bies veranstaltet. vE: v. lange h. b. vorbereitet. A: was ich v. Anbeginu geth.? Seit d. alten Tagen h. ich es vorber. B: v. d. vorigen T. her ... beschieffen. dW: vor langer Zeit es ber. vE: von langster 3. her es veranst. B.dW: baß bu (ble) f. St. zerfdrieß (follteft zerf.). vE: besestigte St. in Schutth, verwandelt werden.

έν αὐταῖς ήσθένησαν τῆ χειρί, ἔπτηξαν καὶ κατησγύνθησαν έγένοντο ώς γόρτος άγροῦ ή γλωρά βοτάτη, ώς χλόη δωμάτων και πάτημα ²⁷ Καὶ τὴν καθέδραν άπέναντι έστημότος. σου καὶ τὴν έξοδόν σου καὶ τὴν εἴςοδόν σου έγνων, καὶ τὸν θυμόν σου τὸν ἐπὶ ἐμέ. ²⁸ Διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμέ, καὶ τὸ στρῆνός σου ανέβη εν τοῖς ώσι μου καὶ ἐμβαλοῦ τὸ άγκιστρόν μου εἰς τοὺς μυκτῆράς σου καὶ χαλινόν εν τοῖς χείλεσί σου, καὶ ἀποστρέψω σε εν τη όδφ ή ήλθες εν αυτη. 29 Και τουτό σοι τὸ σημείον. Φάγη τούτον τὸν ἐνιαυτὸν τὰ συνηγμένα και έν τῷ ἔτει τῷ δευτέρφ τὰ ἀνατελλοντα, και τῷ ἔτει τῷ τρίτφ σπαρεῖτε και άμήσετε καὶ φυτεύσετε άμπελώνας καὶ φάγεσθε τον καρπόν αὐτών. ³⁰ Καὶ προςθήσει τὸ διασεσωσμένον οίκου Ιούδα το υπολειφθέν έξαν κάτω καὶ ποιήσει καρπόν άνω. 31 Ότι εξ Ίερουσαλημ εξελεύσεται κατάλειμμα, καὶ άνασωζόμενος έξ όρους Σιών ο ζηλος πυρίου 32 Διὰ τοῦτο τών δυνάμεων ποιήσει ταύτα. τάδε λέγει κύριος πρός βασιλέα 'Ασσυρίων. Ούκ είζελεύσεται είς την πόλιν ταύτην, 'φησί χύριος', καὶ οὐ τοξεύσει έκετ βέλος, καὶ οὐ προφθάσει επ' αὐτὴν θυρεφ, καὶ οὐ μὴ προςχέη ἐπ' αὐτὴν πρόςχωμα. 83 καὶ τῆ ὁδῷ ἡ ηλθεν εν αυτή αποστραφήσεται, και είς την πόλιν ταύτην ούκ είζελεύσεται, φησί κύριος. 34 Καὶ ὑπερασπιοῦ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δί έμε και διά Δαυίδ τον δουλόν μου.

35 Καὶ ἐγένετο τυκτὸς καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου, καὶ ἐπάταξεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν ᾿Ασσυρίων ἐκατὸν ὀγθοήκοντα πέντε
γιλιάδας καὶ ἄρθρισαν τὸ πρωί, καὶ ἰδοὰ
πάντες σώματα νεκρά. ³⁶ Καὶ ἀπῆρε καὶ

26. AB* (bis) ώς († FX). 27. B*π.τ. εἴςοδ.σε († AFX). B* (ult.) τὸν († FX). 28. AB: δήσω τὰ ἄγκιστρά με ἐν τοῖς μυπτῆρσί (c. FX). 29. A²B: Φάγε (c. A¹EFX). AB: αὐτόματα (τὰ σ. FX)... * ἐν († FX). B: παὶ ἔτει τρ. (c. AEFX). AB: σπορὰ παὶ ἀμητὸς καὶ σντεἰα ἀμπεἰώνων (c. FX). 30. B: τὸν δ. (τὸ δ. AEFX). 31. AB: τἔτο (c. FX). 32. AB: Οὐτ δτως; (Δ.τ. F)... * φησ.πύρ... δυρεός (c. X)... ἐκχ.πρὸς. 33. AB* (pr.) παὶ ... ἰέγει πύρ. 34. B† (p. ταύτ.) τἔ σῶσαι αὐτήν. 35. AB: ἐν τῆ παρεμβ.

26. wie Den ... und wie das verbrannte Getreide, ebe es jum Palm ichieft. B: Darum find ihre Einswohner so ohnmächtig gewesen, sie find erschrocken u. zu Schanden worden, s. find worden wie die Kranter des F. u. d. gr. Gras ... Brandforn, ehe es in die Höhe kommt. dW: Und ihre E., ohnmächtig, verzagten... Gr. auf b. D. ... aufgeschoffen. vE: werden kraftlos und besben, u. mit Schaam erfüllt ... Kornbrand, ehe es aufsschieft.

יד חתר ויבשר היר עשב שבה ויבק לשא חציר גּצּוֹת וּשָׁדפה לַפְנֵי קַמַה: 21 נְשִׁבְתָּוֹךְ וְצֵאֹתְוּךָ וּלְאֵבָן יָנָעְתִּי וָאֵת תַבוּ הִתְּבַנּוּוּ בלש באוני ושמיתי חחי בּשַׁכַּעִּיב נַעַשְׁיבֹתִיף הַ אַשָּׁר־בָּאתַ בַּה: וַזֵה־לַּהַ הַאֹּוֹת אכול השנה ספית ובשנה השנית סתיש ובשנה השלישית זרעו וקצרו ל וְנַטְעַה כָרַמֵּים וְאַכְלָה פִרְיַם: וְיָסְפָּה יטַת בַּית־יִהוּדַה הַנְּשָׁאַרַה שֹׁרֵשׁ שארית לַכַן פָּה־אָמֵר יִהֹוַה אָל־ מכה אשור כא יבוא אל־העיר הואת ייבא בה ישוב ואכי 34 לָא יַבָא נָאָם־יַהוַה: וְנַנּוֹתֵי אֵל־הַעֵּיר הַוּאַת לָהוּשִׁיצָה לְמַצֵנִי וּלְמַצַן דְּוָד צַבְדֵיי :

פּ בַבְּלֵב וֹשִׁנִּים כַלֵּם פֹּלִנִים מִעַּים: וֹיִפַּׁת הְּתְוֹנִים וֹלְחַׁמִּשִּׁם אֵבְּשׁ וֹהַשְׁבּימוּ יִבּנְיִּם וֹהַבְּ בַּמְּחֲנִּם אַשְּׁנִּר מֵאֵׁנ רְח וַנְּיִּהְ בַּלְּיִלְהִּ נִינִּאְ וֹתְּלְאַהְּ

> בנ"א הנ' בפתח .28. צבאות סרי ולא כתיב .31.

27. B: bein Bleiben ... bein Toben. dW: Siben ... Ausgang und Eingang fenn' ich u. b. Uebetmuth. vE: Ausgehen ... Einherkommen ... Jorn. A: ... habe ich vorhergewußt.

28. meinen R. ... mein G. B: Stolz. dW: Um beines Uebern. willen ... Soben in m. D. gebrungen. vE: W. nun b. Jorn gegen mich gerichtet ift n. b. Frechheit bis hinanf zu m. D. fteigt. B.dW.A: in (au) ben Lipben.

brinnen wohnen, matt werben, und fich furchten und icamen mußten, und werben wie bas Gras auf bem Felbe, und wie bas grune Rraut zum Beu auf ben Dachern, bas verborret, ehe benn es reif wirb. 27 *36 weiß bein Wohnen, bein Aus- und Einziehen, und bag bu tobeft wiber mich. 28 "Weil bu benn wiber mich tobest und bein Uebermuth vor meine Ohren berauf getommen ift, so will ich bir einen Ring an beine Rafe legen, und ein Gebig in bein Maul, und will bich ben Weg wieber um-29 führen, ba bu bergetommen bift. * Unb fei bir ein Beichen: In biefem Jahr if, was gertreten ift, im anbern Jahr, mas felber machft, im britten Jahr faet unb erntet und pflanget Beinberge, und effet 30 ihre Fruchte. * Und bie Tochter Juba, bie errettet und übergeblieben ift, wirb forber unter fich wurzeln und über fich Frucht 31 tragen. *Denn von Jerufalem werben ausgeben, die übergeblieben find, und die Erretteten vom Berge Bion; ber Gifer bes Gerrn 32 Bebaoth wird foldes thun. * Darum fpricht ber Berr vom Ronige zu Affprien also: Er foll nicht in biese Stabt fommen. und teinen Pfeil barein ichiegen, und fein Schild bavor tommen, und foll feinen 33 Ball barum fcutten, *fonbern er foll ben Beg wieder umziehen, ben er gekommen ift, und foll in biefe Stadt nicht tommen, 34 ber Berr fagt es. "Und ich will biefe Stadt beschirmen, bag ich ihr belfe um meinetwillen, und um Davibs, meines Rnechts, willen. Und in berfelben Racht fuhr aus ber Engel bes Berrn und ichlug im Lager von Affprien hundert und funf und achtzig tausend Mann; und ba fie fich bes Mor-

gens fruhe aufmachten, fiebe, ba lag es 36 alles eitel tobte Leichname. * Alfo brach

E..37,27. qui sedent in eis, humiles manu, contremuerunt et confusi sunt, facti sunt velut foenum agri et virens Ps. 139,6. herba tectorum, quae arefacta est antequam veniret ad maturitatem. 86.37,88. • Habitaculum tuum et egressum 27 tuum et introitum tuum et viam tuam ego praescivi, et furorem tuum con-Ba. 87,890 tra me. *Insanisti in me et super- 28 bia tua ascendit in aures meas; ponam itaque circulum in naribus tuis Ps.32,9. et camum in labiis tuis, et reducam Re. 37, 20, te in viam per quam venisti. Tibi 29 autem, Ezechia, hoc erit signum: Comede hoc anno quae repereris, in secundo autem anno quae sponte nascuntur; porro in tertio anno seminate et metite, plantate vineas Be.37,31. et comedite fructum earum. guodcumque religuum fuerit de domo Juda, mittet radicem deorsum EL. 37.22 et faciet fructum sursum. * De 31 Jerusalem quippe egredientur reliquiae, et quod salvetur de monte Ba. 9.7. Sion; zelus Domini exercituum fa-Bs. 27, 32 ciet hoc. Quam ob rem haec 32 dicit Dominus de rege Assyriorum: Non ingredietur urbem hanc, nec mittet in eam sagittam, nec occupabit Jer. 6.6. eam clypeus, nec circumdabit eam Es. 37.34. munitio; * per viam qua venit re- 83 vertetur, et civitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus. Protegamque 34 20,6. dietur, more pomining. Be. 27,85. urbem hanc, et salvabo eam propter me et propter David servum meum. Es. 37, 36.

**Ch. 34, 21

Factum est igitur, in nocte illa 85

**Tob. 1,21, venit Angelus Domini et percussit

**Mo. 2,19, in castris Assyriorum centum octo
**Tob. 1,21,9, in castris Assyriorum centum octo-Es. 37, 87, corpora mortuorum. Et recedens 36

^{29.} A.A: Unb es fei.

^{30.} U.L. fürber. A.A. forthin.

^{35.} A.A: alles woll tobte &.

^{29.} Died fet ... w. v. felber w. ... abermal wilb aufgebet. B.dW: bas 3. vE: jur Berficherung. B: bavon wieber hervorsproffet. dW: ein 3. afet ihr, w. vom Ausgefallenen wuchs ... wieber v. Ansg. w.

^{30.} was entronnen u. Aberg. ift vom haufe 3. B: bie Entr. v. S. 3. bie ub. f. dW: Erretteten bes S. vE: ber Ueberreft ... ber noch gerettet ift. dW: B. fclagen unten u. oben Fruchte tr. vE von u. wieber B. fcl.

^{29.} Al.: fructus.

^{31.} B: Entronnenen. vE: bie Giferliebe!

^{32.} teinen Sch. b. bringen. B: mit f. Sch, bavor t. dW: bagegen richten ... bag. aufwerfen.

^{33.} wiederum gieben.

^{34.} B: beichuben ... fie erlofe. dW: beichube ... rette. vE: fouben will ... retten.

^{35.} alles voll tobter &. dW: ging ... ans. B.dW: waren es (fie) alle t. (Leichen). vE: fab man &. überall?

ἐπορεύθη καὶ ἀπέστρεψε Σενναγηρὶβ βασιλεὺς ᾿Ασουρίων, καὶ κατφκησεν ἐν Νιτευἢ. ³⁷ Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προςκυνοῦντος ἐν οἴκφ Νεσρὰχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ᾿Αδραμέλες καὶ Σαρασὰρ οἱ υἰοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτον ἐν μαχαίρα. Καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν εἰς γῆν ᾿Αραφάθ, καὶ ἐβασίλευσεν ᾿Ασοβράθὰν ὁ υἰὸς αὐτοῦ ἀντὰ αὐτοῦ.

ΧΧ. Βν ταις ημέραις έκειναις ηδρώστησεν 'Εζεκίας έως θανάτου. Καὶ εἰςῆλθε πρὸς αύτον Ήσαΐας νίος Αμώς ο προφήτης καί είπε πρός αὐτόν. Τάδε λέγει κύριος. Έντειλαι το οίκο σου, ότι άποθνήσκεις σύ καὶ οὐ ζήση. 3 Καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόςωπον αύτοῦ πρός τόν τοίγον, καλ προςηύξατο πρός κύριον, λέγων· 3 % δή, κύριε, μνήσθητι δή ώς περιεπάτησα ενώπιόν σου εν άληθεία καὶ έν καρδία τελεία, καὶ τὸ άγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου έποθησα. Καὶ έκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμώ μεγάλφ. 4 Καὶ ἦν Ἡσαίας ἐν τῆ αὐλῆ τῆ μέση, καλ όημα κυρίου έγένετο πρός αὐτόν, λέγων . 5'Επίσερεψον και έρεις πρός 'Εζεκίαν τον ήγούμενον του λαού μου. Τάδε λέγει χύριος ὁ θεὸς Δαυίδ τοῦ πατρός σου· "Ηκουσα της προςευχής σου καὶ είδον τὰ δάκρυά σου: ίδου εγεο ιάσομαί σε, τη ήμερα τη τρίτη άναβήση είς οίκον πυρίου. 6 Καλ προςθήσω έπλ τὰς ήμέρας σου δεκαπέντε έτη, καὶ ἐκ γειρὸς βασιλέως Ασσυρίων φύσομαί σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιος ὑπέρ τῆς πόλεως ταύτης δι έμε και διά Δαυίδ τον δουλόν μου. 7 Καὶ είπεν Ἡσαΐας. Δαβέτωσαν παλάθην σύχων και έπιθέτωσαν έπι το έλκος, και **ઇ**ગાલે**હકા**. 8 Kai siner Elexias noòs Ήσαίαν· Τι το σημείον ότι ιάσεται με κύριος καὶ ἀναβήσομαι εἰς οίκον κυρίου τῆ ἡμέρα τῆ τρίτη; 9 Καὶ είπεν Ήσαΐας. Τοῦτό σοι τὸ σημείον παρά κυρίου, ότι ποιήσει κύριος τόν

בּנִי שַׁטִּטִּיִי: נִמְלְטִׁי אָּהֵׁלְ אַרָנֵים וַיִּמְלְּבְ אַסִּרִּ-חַנִּוּ נְמִּרְאָבֶּר יְּ שִׁלְּנִיוּ וַאַּדְרַפָּלָּ בּיִת י נִסְרְבָּ אָלְנִיוּ וֹאַדְרַפָּלָּר זּנִימָׁב בְּנִּינְוֹבִּי וֹלִיִּי הָנִּאְ מִּשְׁמְּוֹרָנִ נִיּלֶבְר וֹיָּאָב סִנְּחֵרִיב מֵלֶבְּיאַמִּיּר

בינים ההם חלה חוקיהו למות. וַיָּבָא אַלְיו יָשַׁעָיָהוּ בֶּן־אָמוֹץ הַנְּבִיא יתות צו כת-אמר אַתַּה וָלָא תַּתְיַה: דיהות כאמר: אַנַּה יָהנַה זְכֵּו את אשר התחלכתי וכלבב שלם והשוב בעיניה עשיתי 4 וַיָּבְדֶּי תִזְקַפֶּתוּ בָּבֵי בָּדְוֹלֹ : וַיִבִּי יִשַׁשְּׁיַחוּ לא יצא העיר הַתִּיכֹנה וּדַבר ח הָיָה אֱלֵיו לַאִּמְר: שְׁוּב וְאַמַּרָתּ אֱל־-עמי פה-אמר יהוה אַל הי דוד אַביף שמעתי אַת־תַּפּלְתֹה רַאַיתִי אַת־דָּטְצְתַדְּ הַנְנִי ביום השכישי תעלה בית 6 והספתי על־יַמִיה חַמִּשׁ עַשְׁרָה שׁנָה וּמִכֵּף מַלֶּךְ־אַשׁוּרֹ אַבִּילִוֹּ וְאֵת הַעַיר הזאת וגנותי על־חשיר הזאת למעני ויאמר חזקיהו יה שורון וייתוי ז ישעיהו מה אות כי־ יַהוָיה פַּי יַצַשָּׁה יָהוָיה אָת־הַדָּבֶר אֲשֶׁר

^{36.} AB: φ̄κησες (κατώκ. FX). 37. B: Μεσεφὰχ (c, F). AB: Δοοοδὰς (c, X). — 1. AB: εἰς Φάνατος (ε̄ως Φ. FX). Β*ὅτι († ΑΕΓΧ). 2. AB † (p. ἀπ.) βξεκιας (* X) * τὸ πρ. αὐτῦ († ΕΓΧ)... ηνῦς (c, FX). 3. Β * ¾ Φὴ († ΑΓΧ). AB: ὅσα (ὡς FΧ). Β* (alt.) ἐν († ΑΓΧ). AB: πἰηρει (τελεία ΓΧ). 5. AB* (alt.) και († ΕΓΧ), 6. AB: πέντε καὶ δέκα... σώσω σε (c, FX). 7. Β*Ήσ. († ΑΕΓΧ). 9. ΑΒ*σοι († FX).

יוצר ס' . א. בנין סרי ולא כחיב . 7. 4.

^{1.} B: In benfelben Tagen. vE: tabtlich fr. A: fr. bis jum Tobe. B.dW: jum Sterben. dW.vB: Besftelle. A: Gebiete über. B: Befehle beinem G. dW:

XIX.

Sanberib, ber Ronig von Affprien, auf und jog weg, und fehrete um und blieb 37 gu Minive. "Und ba er anbetete im Baufe Risrochs, feines Gottes, fclugen ihn mit bem Schwert Abra Melech und Sar Eger, feine Gobne. Und fie entrannen ins Land Ararat, und sein Sobn Affar Sabbon warb Ronig an feine Statt.

XX. Bu ber Beit warb Biefia tobtfrant.

Und ber Brophet Jefaja, ber Cobn Amoz, tam zu ihm und sprach zu ihm: So spricht ber Berr: Befchide bein Saus, benn bu wirft fterben und nicht leben bleiben.

2 " Er aber manbte fein Antlit gur Wand, 3 und betete jum Geren und fprach: "Ach. Berr, gebente boch, bag ich vor bir treulich gewandelt habe und mit rechtschaffenem

Bergen, und habe gethan, bas bir mobl-4 gefällt. Und Sistia weinete febr. *Da aber Jesaja noch nicht zur Stabt halb

binaus gegangen mar, fam bes herrn 5 Bert ju ihm und fprach: * Rebre um und fage Bistia, bem Furften meines Bolts: So fpricht ber Berr, ber Gott beines Batere David: 3ch babe bein Bebet geboret

und beine Thranen gefeben; flebe, ich will bich gefund machen, am britten Tage wirft bu hinauf in bas Saus bes Berrn 6 geben. * Und will funfgehn Jahre gu bei-

nem Leben thun, und bich und biefe Stadt erretten von bem Abnig gu Affprien, und biefe Stadt beschirmen um meinetwillen und um meines Rnechts Davibs willen.

7 * Und Befaja fprach: Bringet ber ein Stud Feige. Und ba fie bie brachten, legten fle fle auf bie Drufe, und er warb ge-

" Sistia aber fprach ju Jefaja: Welches ift bas Beichen, bag mich ber Berr wird gefund machen, und ich in bes Berrn Baus hinauf geben merbe am britten

9 Tage? * Jefaja fprach : Das Beiden wirft bu haben vom Berrn, bag ber Berr thun

abiit et reversus est Senacherib rex As-Jon.1,9. syriorum, et mansit in Ninive. * Cum- 37 Es. 37, 38. que adoraret in templo Nesroch deum ^{32,21.} suum, Adramelech et Sarasar filii ejus Tob. 1,24: percusserunt eum gladio. Fugeruntque Jec. 51,24: per cusserunt eum gladio. Fugeruntque Jec. 51,24: per cusserunt eum gladio. Fugeruntque Ber.4,2. Asarhaddon filius ejus pro eo.

Es.38,1ss 2Ch. In diebus illis aegrotavit Ezechias usque ad mortem. Et venit ad eum Isaias fikus Amos Propheta, dixitque ei: Haec dicit Dominus Deus: Praecipe domui tuae, morieris enim Ba. BB., tu et non vives. * Qui convertit fasch. ciem suam ad parietem, et oravit Do-20,24; minum, dicens: * Obsecto, Domine, 18.3. memento quaeso, quo modo ambula-18g.0,4. verim coram te in veritate et in corde perfecto, et quod placitum est coram te fecerim. Flevit itaque Ezechias fletu magno. *Et antequam egrederetur Isaias mediam partem Re.88,4 atrii, factus est sermo Domini ad Re. 38.5 eum, dicens: Revertere et dic Eze-28-7.8 chiae duci populi mei: Haec dicit tre 8,25 Dominus Deus David patris tui: Au-19.20. divi orationem tuam et vidi lacrymas tuas, et ecce sanavi te, die tertio ascendes templum Domini. * Et ad- 6 dam diebus tuis quindecim annos; Es. 28,6, sed et de manu regis Assyriorum liberabo te et civitatem hanc, et pro-19,34. tegam urbem istam propter me et propter David servum meum. Di-E. 38,21. xitque Isaias: Afferte massam fico-

(2,30). rum. Quam cum attulissent et po2,41. rum. Quam cum attulissent et po18m. suissent super ulcus ejus, curatus 25,18; est. * Dixerat autem Ezechias ad 8 Jud. 6,17. Isaiam: Quod erit signum quia Dominus me sanabit et quia ascensurus sum die tertia templum Domini?

Es. 88,7, *Cui ait Isaias: Hoc erit signum a 9 Domino, quod facturus sit Dominus

^{37.} S: Armenorum.

^{1.} Al. * Deus. S: Dispone. 5. Al. * (ult.) et. beilet.

^{6.} B.A: ju beinen Tagen.

^{7.} eine Maffe Beigen. B : Klumpen. dW.vE : Feigentuchen. vB : Beule, B.dW.A : Geschwär dW.vE: genae.

^{8.} beilen. B: hatte gefagt. VE: fragte 3.: Das wird mir für ein 3.

genefen. vE: wieber auffommen.

^{3.} B.A: wie id. vE: reblid. dW: mit Erene. B.A: in (ber) Bahrheit ... vollfommenem f. dW.vE: (gang) ergebenem.

^{4.} B.dW: jum mittleren Borhof (heraus). vE: mittl. hofe. A: über b. Mitte bes Borh.

^{5.} B: angefeben. dW.vE: beilen. A: habe bich ge=

λόγον δν ελάλησε. Πορεύσεται ή σκιὰ δέκα ἀναβαθμούς, έὰν ἐπιστρέψη δέκα ἀναβαθμούς. 10 Καὶ εἶπεν Ἐξεκίας · Κοῦφον τὴν σκιὰν κλῖναι δέκα ἀναβαθμούς · οὐχ οῦντως, ἀλλ' ἀποστραφήτω ή σκιὰ δέκα ἀναβαθμούς εἰς τὰ ὀπίσω. 11 Καὶ ἐβόησεν Ἡσαίας ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν ή σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς ᾿Αχάζ, οἶς κατέβη τοὺς δέκα ἀναβαθμούς, εἰς τὰ ὀπίσω δέκα ἀναβαθμούς.

12 Έν τῷ καιρῷ ἐκείνο ἀπέστειλε Βαρωδάγ Βαλαδάν νίὸς Βαλαδάν βασιλεύς Βαβυλώνος έπιστολάς και δώρα πρός Έζεκίαν, δει ήκουσεν ότι ηδρώστησεν Έζεκλας. 13 Καὶ εγάρη επ αύτοῖς Ἐζεκίας, καὶ έδειξεν αύτοῖς πάντα τὸν οίκον τοῦ νεγωθά, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ γρυσίον, καὶ τὰ ἀρώματα καὶ τὸ Ελαιον τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν οἶκον τῶν σκευῶν, καὶ πάντα δσα ηθρέθη έν τοῖς θησαυροῖς καὶ où napskeiner oùder o oùx soeiger auroig 'Εζεκίας ἐν τῷ οἶκφ αὐτοῦ καὶ ἐν παντὶ θησαυρώ αὐτοῦ. 14 Καὶ εἰςῆλθεν Ἡσαίας ό προφήτης πρός Έζεκίαν τον βασιλέα καλ είπεν αὐτῷ. Τί ἐλάλησαν οι ἄνδρες οὖτοι, καὶ πόθεν ήκον πρός σέ: Καὶ είπεν Έζεκίας 'Εκ τῆς πόρρωθεν ήκασι πρός με, ἐκ Βαβυλώvoc. 15 Kal elner "Hoafac". Ti eldor er va olum oon; Kal elner Elexias. Harra oga er τῷ οἴκφ μου είδον, οὐκ ἢν ἐν τῷ οἴκφ μου ο ούχ έδειξα αύτοις, και τὰ ἐν τοις θησαυροις 16 Kai elner 'Hoatas noòs 'Esexlar. "Ακουσον τον λόγον κυρίου. 17' Ιδού ήμέραι έρχονται, 'φησὶ κύριος', καὶ ληφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἶκφ σου, καὶ ὄσα ἐθησαύρισαν οἰ πατέρες σου έως της ημέρας ταύτης, είς Βαβυλώνα, καὶ οὐχ ὑπολειφθήσεται ὑῆμα, εἶπε χύριος. 18 Καὶ ἀπὸ τῶν υίῶν σου τῶν εξεληλυθότων έχ σού ών έγέννησας λήψεται,

9. B (eti. infra): βαθμός. 10. AB: βχί, άλι ἐπιστο. B † (p.σκ.) ἐντοῖς ἀναβαθμοῖς. 11. AB * Άχ. Β * οἶς κ. τὸς δ. ἀν. 12. Β: Μαρ. ΑΒ: βιβλία κ. μαναα (ἐπ. κ. δ. FX). 13. AB: διον τὸν ...* (sq.) καὶ. Β * (a. τὰ) καὶ. AB *πάντα ... † (p.δ.) αὐτδ: (*καὶ) ἐπ ἡν λόγος (s. τόπος) δν ... κ. ἐν πάση τῆ ἐξεσία. 14. AB: προς τ. β. Ἑξ. κ. εἶπε πρὸς αὐτόν ... ἡπασι. 15. AB * Ἡσ. Β * Ἐξ. ΑΒ † (a. καὶ) ἀλὶὰ. 16. Β*τὸν. 17. ΑΒ*φ. κύρ. ... † (p. δ.) δ. 18. AB: οἷ νἷοὶ σε οδ ἐξελεύσονται ... ἔς χεννήσεις.

דַבַּר הָלַהְ הַצַּלֹ עַשֵּׂר מעלות אם־ יַשָּוּב עַמַר מעלות: וַיּאמר בָי יָשָׁוּב הַצֵּל אַתְרַנִּית עַשֵּׁר מַעַלְוֹת: וישב את־הַבָּל בַּמעלות אַשָּׁר יַרְלָה בעת ההיא שַׁלַח בִּראַדְהְ בַּ שמע כי חלה חזקיהו: חווקיהו פי 13 וישמע עליהם חזקיהו ויַרָאָם אָת־ בַּל־בַּית נַכֹתה אָת־הַכְּסָף וָאָת־הַזְּהָב וְאָת־הַבְּשָּׁמִים וְאֵת ּ שֵׁמֵן הַשּׁוֹב וְאתֹ בַביתוּ -14 מַמְשַׁלְחִּוֹ זְיַבֹּא יִשְׁעִיהוּ הַנּבֹיא אל־ אמרו האנשים האלה ומאין ריאמר חזקיהו את כל ויאמר ישעיהו אשר בבי מַמַּהָ אַשָּׁר מּוֹכֵיד יָפַּחָ

> יסחו ק' .18. v. יסחו ק' יסחו ס' .18. v.

11. er lieft ben ... geben. dW.vB: Sounenzeiger

^{9.} pormarts. B.dW: Grabe! (A: Linien ... Gras

^{10.} B: bem Sch. ein Leichtes ... fich gu neigen. dW: ein 2., bag ber Sch. finte. vE: bem Sch. leicht ... fortauruden.

wird, was er gerebet hat: Soll ber Schatten zehn Stufen förber gehen, ober zehn Stus10 fen zurud gehen? * Höldfia sprach: Es ift leicht, daß der Schatten zehn Stufen niederwärts gehe; das will ich nicht, sondern daß er zehn Stufen hinter sich zurud gehe.

1.*Da rief der Brophet Jesaja den herrn an, und der Schatten ging hinter sich zurud zehn Stufen am Zeiger Ahas, die er war niederwärts gegangen.

Bu ber Beit sandte Brobach, ber Sohn Balebans, bes Cohns Balebans, Ronigs ju Babel, Briefe und Gefchente zu Bistia; benn er hatte gehoret, bag Bistia frant 13 mar gewesen. * Distia aber mar froblich mit ihnen, und zeigete ihnen bas gange Schabhaus, Gilber, Golb, Specerei und bas befte Del, und bie Barnifchtammer, und alles, mas in feinen Schapen vorhanben war; es war nichts in feinem Baufe und in feiner gangen Berrichaft, bas 14 ihnen Siefia nicht zeigete. "Da tam Jefaja, ber Prophet, jum Ronige Bisfia, und ibrach ju ibm: Bas baben biefe Leute gefagt, und woher find fle ju bir getommen? Sistia fprach: Sie find aus fernen Lanben zu mir gefommen, von Babel. 15 * Er fprach: Bas haben fie gefehen in beinem Baufe? Bistia fprach: Sie haben alles gesehen, mas in meinem Sause ift, und ift nichts in meinen Schägen, bas ich nicht ihnen * Da fprach Jesaja zu 16 gezeiget batte. 17 Distia: Bore bes Berrn Wort: "Siehe, es tommt bie Beit, bag alles wird gen Babel weggeführt werben aus beinem Saufe, und mas beine Bater gesammlet haben bis auf biefen Tag, und wird nichts übergelaffen 18 werben, fpricht ber Berr. "Dagu bie Rinber, die von dir kommen, die du zeugen wirft, werben genommen werben,

sermonem quem locutus est: Vis ut ascendat umbra decem lineis, an ut revertatur totidem gradibus? *Et ait 10 Ezechias: Facile est umbram crescere decem lineis, nec hoc volo ut fiat, sed ut revertatur retrorsum decem sca. gradibus. *Invocavit itaque Isaias 11 *Ba. 26.0.* Propheta Dominum, et reduxit um*Bir. 48,28.5 bram per lineas, quibus jam descenderat in horologio Achaz, retrorsum decem gradibus.

E...39,21:se In tempore illo misit Berodach 12
ach.
32,31: Baladan filius Baladan, rex Babyloniorum, litteras et munera ad Ezechiam; audierat enim quod aegrotasEa.39,e. set Ezechias. Laetatus est autem 13
in adventu eorum Ezechias, et ostendit eis domum aromatum et aurum
et argentum et pigmenta varia, unguenta quoque et domum vasorum
suorum, et omnia quae habere po-

sua et in omni potestate sua. *Ve-14
E--39,3. nit autem Isaias Propheta ad regem
Ezechiam dixitque ei: Quid dixerunt
viri isti, aut unde venerunt ad te?
Cui ait Ezechias: De terra longinqua

terat in thesauris suis; non fuit quod

non monstraret eis Ezechias in domo

venerunt ad me, de Babylone. *At 15
E-.39,4. ille respondit: Quid viderunt in domo
tua? Ait Ezechias: Omnia quaecumque sunt in domo mea, viderunt, nihil est quod non monstraverim eis
E-.39,5. in thesauris meis. Dixit itaque 16

2Ch. Isaias Ezechiae: Audi sermonem Do32,31,23; mini: * Ecce, dies venient, et aufe- 17
24,126. rentur omnia quae sunt in domo
tua, et quae condiderunt patres tui
usque in diem hanc, in Babylonem;
non remanebit quidquam, ait Domi-

Es.39,7. nus. *Sed et de filiis tuis qui egre- 18' dientur ex te, quos generabis, tollentur,

^{9.} A.A: fürber. A.A: vorwarts.

^{12.} A.A: Berobach Balaban, ber S. B.

^{18.} U.L. ber Rinber.

A: führte b. Sch. burch bie Linien ... an ber Sonnens uhr ...

^{12.} Berobach-Balaban, ber Cohn B., Abnig.
13. fein ganges. B: Und als h. fie angehört hatte.
dW: hörete f. an. vE. hierüber freuete fich h. A: fr.
fich ihrer Ankunft. vE: Schahkammer. A: haus ber Gemurze. dW.vE: föftliche (Salben). B: gute Salbsol. B.dW.vE: Zeughans. A: haus feiner Gefäße?

Bolyglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abih.

^{13.} Al. † (p. fuit) verbum. 14. Al. * ad me. 18. Al.: tollent.

vE: ganzen Gewalt. A: g. Bermögen? 14. dW.vE.A: Manner. vE: hatten bie M. für Auftrage.

^{16.} vE: Bernimm ben Ausspruch.

^{17.} mas in b. D. ift. vE: man' ... Balaft ... megs fcbleppen mirb.

^{18.} aus beinen R. dW. vE. A. Sohnen. dW. A: bervorgeben (werben) aus bir. vE: v. bir abstammen.

καὶ ἔσονται εθνούγοι έν τῷ οἶκφ τοῦ βασιλέως 19 Καὶ είπεν Ἐζεκίας πρὸς 'Ησαΐαν· 'Αγαθός ὁ λόγος κυρίου ον ελάλησεν· έστω είρήτη και δικαιοσύτη έτ ταϊς ήμέραις μου.

20 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου καὶ όσα έποίησε καὶ πάσα ή δυναστεία αθτού, καὶ την κρήνην και τὸν ύδραγωγὸν α έποίησε καὶ εἰζήνεγκε τὸ υδωρ εἰς τὴν πόλιν, οὐχὶ ταύτα γέγραπται έπλ βιβλίο λόγου των ήμερών τών βασιλέων Ιούδα; 21 Καλ έκοιμήθη Έζεκίας μετά των πατέρων αύτου, και έβασίλευσε Μανασσής νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

XXI. Yiòc dodena êron Managone en so βασιλεύειν αὐτόν, και πεντήκοντα και πέντε έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμο καὶ ὅνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἐψιβά. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ πογηρόν ένώπιον κυρίου κατά τα βδελύγματα των έθνων ών έξηρε κύριος από προςώπου των νίων Ίσραήλ, 3 καὶ ἐπέστρεψε Μανασσῆς' καὶ φκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ α κατέσκαψεν Έζεκίας ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέστησε θυσιαστήριον τῷ Βάαλ, καὶ ἐποίησεν άλση καθώς εποίησεν Άχαὰβ βασιλεύς Ίσραήλ, καὶ προςεκύνησε πάση τη σερατιά του ουρανού καλ έδούλευσεν αὐτοῖς, 4 καὶ ῷκοδόμησε θυσιαστήριον εν οίκφ κυρίου εν φ είπεν Έν Ίερουσαλημ θήσω τὸ ὅνομά μου. 5 Καὶ ωκοδόμησε θυσιαστήρια πάση τη στρατιά του ούρανου έν rais dudlu aulais oinou nuglou, baal dinys τὰ τέχρα αὐτοῦ ἐν πυρί, καὶ ἐκληδονίζετο καὶ ολωνίζετο, καὶ έποίησεν έγγαστριμύθους καὶ γνώστας επλήθυνε του ποιήσαι το πονηρόν έν όφθαλμοῖς κυρίου, τοῦ παροργίσαι αὐτόν. 7 Και έθηκε το γλυπτον του άλσους εν τφ σέκφ έν φ είπε κύριος πρός Δαυίδ και πρός Σαλομώντα τὸν υίὸν αὐτοῦ. Ἐν τῷ οἶκω τούτω

וְהַיוּ סריסים בּהיכל מלה 19 רַיּאמר יַהוַה אַשֶּׁר דָבַּרָתַ וַיּאמֵר הַכְּוֹא אם שכום ואמת יהיה בימי:

וַאַשַׁר עַשָּׁה אָת־הַבְּרֵכָה וָאָת־הַתְּעַכָּה פָתוּבִּים עַל־סַפָּר דָּבָרֵי הַיַּמֵים לְמַלְכי וגיהודה: זַיִּשְׁכַב הַוֹקיַהוּ עִם־אַבֹתִיוּ ניָּעלָה מִנַשֵּׁה כִנִּוֹ תַּחָתַיוּ:

השום בשלה בשלה שנה מנשה בישוח בישה בִּמַלְכֹוֹ וַחֲמָשַׁים וַחֲמֵשׁ שָׁנָה מַלֶּה 2 בַּירָוּשָׁלָם וְשָׁם אָמִוֹ חָפָבִי־בָה: וַיַּעֲשׁ יהוה בתועבת הגוים אַשָּׁר הוֹדָרישׁ יִהֹוָת מִפְּנֵי בְּנֵי יִשִּׂרַאֵל: 3 וַיַּשָׁב וַיָּבֶן אַת־הַבְּמוֹת אָשָׁר אָבּר חוקיהו אביו ויפט מובחות לבעל רַיַעַם אַשַּׁרָתֹּ כַּאֲשָׁר עַפָּה אַחָאַב מֵלֶהְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּוֹחוּ לְכַל־בָּבָא הַשְּׁבַיִים וַיַּעבָר אֹתַם: וּכַנֵה מִזְבַּחָת בְּבֵית אַמר יָהוָה בּירוּשׁלם ח אָשַׁים אָת־שָׁמִי: וַיִּבֵן מִזְבַּחִוֹת לְכַל־ השמים בשמי הצרות בית-וָהָעֶבֶיר אָת־בָּנוֹ בָּאֵשׁ וְעוֹנֵן ועשת אוב לאמות תרע בעיני יהוה להכעים: ז וַיַּשֹּׁם אָתֹדַפַּטֶּל תַאָשׁרָה אָשׁר עַשַּה ז בּבֹּית אַשֵּׁר אַבֵּר יִהוַה אֵל־דָּוְדֹ וְאֶל־ שלמה בנו בבית הזה ובירושבם

V. 19. FINNS FIND

18. vE : Sofbebienten. dW : Samilinge! 19. Das Bort bes D. ift g. b. bu gre. buft ... Go wird ... Seiten? dW: Gatig ift ... vE: Gnabig. B: 3ft ihm nicht fo? Sintemal ... fein w. in m. Lagen. dW: Bohlan! moge nur Glad u. Beftanb f. fo lange

^{19.} AB*π. διπ. († FX), 20. AB pon. π. δσα ἐπ. p. δυν. αὐτὰ ... *(quart.) παὶ et ὰ ἐπ. (c. FX). B: εἰς ἡγαγε (εἰς ἡν. AFX). AB: γεγοαμμένα ... τοῖς βασιλευσιν (c. FX). - 1. AB: τὴ μητοὶ (c. FX). B: Αψ. (Έψ. FX). 2. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς (ἐνόπ. FX). 3. AB*Μαν. († FX). B: πατέσπασεν Έζ. ... τἡ Β. (c. FX). B† (a. ἄλση) τὰ (*AFX). AB(eti. 4): δυνάμει (στρατ. FX). 4. AB: ὡς (ἐν ὡ FX). 5. AB: δυσισσεν σεν (ΕΧ). β. AB: ἀν ερίνς (ἐγὰ π. FX). σιαστήριον (-ια FX). 6. AB: τὸς νίὰς (τὰ τ. FX). Sk ibm nicht fo? Sintemal ... fein w. in m. Lagen. B: τεμένη (ἐγγαστρ. FX; AEX: Θελητήν). AB: dW: Bohlan! möge nur Gind n. Beftand f. fo lange ποιείν ... * (eq.) τδ (c. FX). 7. AB * (alt.) ἐν († FX). ich lebe! vE: Sk es n. fo, wenn Fr. n. Sicherheit

Sistia's End. Manaffe's Uebelthaten.

bag fie Rammerer feien im Balaft bes Ro-19 nige ju Babel. * Siefia aber fprach ju 3efaja: Das ift gut, bas ber Berr gerebet bat. Und fprach weiter: Es wird boch Friede und Treue fein ju meinen Beiten!

20 Bas mehr von histia gu fagen ift, und alle feine Dacht, und mas er gethan bat, und ber Teich und bie Bafferrobren, bamit er Waffer in bie Stadt geleitet bat, flebe, bas ift gefdrieben in ber 21 Chronica ber Ronige Juba. " Und Sistia

entichlief mit feinen Batern, und Danaffe, fein Cobn, warb Ronig an feine Statt.

Manaffe war zwölf Jahre alt, ba er Ronig warb, und regierete funf unb funfzig Jahre zu Berufalem. Seine Dut-2 tet bieg Bephziba. Und er that, bas bem Geren übel gefiel, nach ben Graueln ber Beiben, bie ber Berr vor ben Rinbern 3 3frad vertrieben batte, "und vertebrete fich, und bauete die Boben, die fein Bater Siefia hatte abgebracht, und richtete Baal Altare auf, und machte Saine, wie Abab, ber Ronig Ifraels, gethan batte, und betete an allerlei Beer am Simmel und bienete 4 ihnen, "und bauete Altare im Baufe bes Berrn, bavon ber Berr gefagt hatte: 3ch will meinen Namen ju Berufalem fegen. 5 "Und er bauete allen Beeren am Simmel Altare, in beiben Gofen am Saufe bes 6 Berrn, *und ließ feinen Sohn burchs Weuer geben, und achtete auf Bogelgeschrei und Beichen, und hielt Bahrfager und Beichenbeuter, und that beg viel, bas bem Berrn übel gefiel, bamit er ihn erzurnete. 7 * Er fette auch einen Baingogen, ben er gemacht hatte, in bas Baus, von welchem ber herr zu Davib und zu Salomo, feinem Sohn, gesagt hatte: In biefem hause und

3. A.A: allerlei Beere.

ift ... ? A: moge Fr. n. Bahrheit bauern in m. Tagen! 20. B: n. mas er hat machen laffen, ben ... ba er bas 2B. ... bineingebracht hat. dW.vE.A: wie er ben T. u. b. Bafferleitung gemacht u. (bas) B. geführet (gel.).

3. Des Dimmels. B.dW.vE: bauete wieber (auf) bie S. B.dW: vertilget. A: vermuftet. vE: gerftort. 4. dW.vB: Rach 3. will ... legen.

5. allem Deer bes D. B.dW.vE.A: bem gangen ...

Dan. 1,3. et erunt eunuchi in palatio regis Ba. 30,8. Babylonis. *Dixit Excellias ad Isaiam: 19

Reliqua autem sermonum Ezechiae 20 et omnis fortitudo ejus, et quo modo 518,18,18 fecerit piscinam et aquaeductum et ach, introduxerit aquas in civitatem, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Juda? * Dormivitque 21 32,33. Ezechias cum patribus suis, et re-

gnavit Manasses filius eius pro eo.

Duodecim annorum erat Manasses, cum regnare coepisset, et quinquaginta quinque annis regnavit in Jerusalem; nomen matris eius 2Ch.33.2 Haphsiba. * Fecitque malum in con- 2 18g. spectu Domini, juxta idola gentium 14,24. quas delevit Dominus a facie filiorum 2Ch.23,3.Israel, *conversusque est et aedi-18.52. ficavit excelsa, quae dissipaverat Eze-18.4. chias pater ejus, et erexit aras Baal et fecit lucos, sicut fecerat Achab ing. et letat moos, santanier et adoravit omnem mili-17,16, tiam coeli et coluit eam, " exstruxit- 4 22.12 que aras in domo Domini, de qua v.z.. dixit Dominus: In Jerusalem ponam 2Ch. 23,5. nomen meum. Et exstruxit altaria v.s. 23, universae militiae coefi in duobus 12,202. Atriis templi Domini, et traduxit 16,5,58,6, atriis templi Domini, et traduxit 16,8, filium suum per ignem, et ariolatus 17,17,31, est et observavit auguria, et fecit 9,88. pythones et aruspices multiplicavit, ut faceret malum coram Domino et 2Ch.35.7. irritaret eum. Posuit quoque ido- 7 18,4. lum luci, quem fecerat, in templo 18, 2, 3 Domini, super quod loculus est Do-5, 25, 16 minus ad David et ad Salomonem filium ejus: la templo hoc et in

19. Al.: Dixitque et: sit tantum p.

(Borhofen) bes D. (Tempels).

7. B: bas gehanene Bilb bes Gogenwalbes. dW:

Bilb ber Aftarte.

^{6.} tried Sanberei u. Bahrfagerei ... Befdmbret u. S. B: war ein Tagewähler u. ging mit 2B. um. dW: trieb 3. u. Beidenbenterei. vE: B. u. Saub. A: gab fic aufe Babrfagen u. merfte auf Beiden. B: hielt Banberer n. Beid. dW.vE: beftellte Tobtens befdmorer n. fluge Manner (weife Leute).

καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἡ ἔξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἱσραήλ, καὶ θήσω τὸ ὅνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα, ⁸ καὶ οὐ προςθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραήλ ἀπὸ τῆς ῆς ῆς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἄ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πάντα τὸν νόμον δν ἐνετειλάμην αὐτοῖς ὁ παῖς μου Μωϋσῆς. ⁹ Καὶ οὐκ ῆκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη ἃ ἔξῆρε κύριος ἀπὸ προςώπου νίῶν Ἰσραήλ.

10 Καλ έλάλησε χύριος έν γειρί των δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, λέγων 11'Ανθ' ὧν όσα έποίησε Μανασσής βασιλεύς Ιούδα τὰ βδελύγματα ταύτα τὰ πονηρὰ κατὰ πάντα όσα έποίησεν ὁ 'Αμοβραΐος ὁ έμπροσθεν, καίγε καὶ τὸν Ἰούδαν ἔξήμαρτεν ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν 12 τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 'Ιδού έγω ἐπάγω κακὰ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπὶ Ιούδαν, ωςτε παντός ακούοντος αὐτα ήγησαι αμφότερα τὰ ώτα αὐτοῦ, 13 καὶ ἐκτενῶ ἐκὶ Ίερουσαλήμ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ τὸν σταθμόν οίκου 'Αγαάβ, και ἀπαλείψω την 'Ιερουσαλήμ καθώς έξαλείφεται ὁ ἀλάβαστρος καὶ καταστρέφεται έπὶ πρόςωπον αὐτοῦ. 14 Καὶ ἀπαλείψω τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς είς γεῖρας ક્રેમ ઉત્લોગ લાંપ્રલાં, ત્રલો કૈવલગાલા શહે હૈાલલમાં માત્રો είς προνομήν πασι τοις έγθροις αύτων, 15 ανθ' ων όσα έποίησαν τὸ πονηρὸν έν όφθαλμοῖς μου, καλ ήσαν παροργίζοντές με από της ήμέρας ής έξήγαγον τούς πατέρας αὐτῶν έξ Αἰγύπτου 16 Καίγε αξμα και έως της ημέρας ταύτης. άθωσον έξέχεε Μανασσής πολύ σφόδρα, έως ού έπλησε την Ιερουσαλημ στόμα έπι στόμα, πλην των άμαρτιών αὐτοῦ ών Εξήμαρτε τὸν Ἰούδαν του ποιήσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς χυρίου.

יִהוֹה מִפְּנִי יִשְׂרִאָּל: אָמִים אָת־שָׁמִי לְעוֹלְם: וְלָאׁ אֹמִים לְנַשְׁהִי לְנַשְׁהִוֹ הַלְּצִבּוֹתְם בְנִי אַשֶׁר בִּוִּיתִם וּלְכָּלִּלּ הַבְּנִיהֹ בְּנִיהֹ בְנָשְׁהִ בְּנִיהִ בְּנִיהֹ בְּנִיהִ בְּנִיהִ בְּנִיהִ בְּנִיהִ בְּנִיהִ בְּנִיהִ בְּנִיהִ בְּנִיהִ בְּנִיתִם בְּלְבִיי מִשְׁהּ: לְנַשְׁהִי בְּנִיתִם בְלִּבְיִּה אָשֶׁר בְּנִיתִּם וּלְכָּלִּלְ בְּנִיתִּם בְלִּבְיִתִם בְלְבִיי אִם־יִשְׁמְרְּנִּ בְּנִיתִם וּלְכָּלִּלְ בְּנִיתִּם בְלְבִיי אִשְׁרִבּי בִּשְׁהִי בְּנִיתִם בְלְבִיי אִשְׁרִבּי בִּעְּשִׁר בְּנִיתְּהִי בְּבְּיִי מִשְׁהִי בְּבְּיִי מִשְׁרִנְּ בִּנִיי יִשְּׂרְאַל מִּרְבִי יִשְׂרְאַל: מִפְּנִי יִשְּׂרְאַל מִּבְיי יִשְּׂרְאַל: בְּבְּיִי בִּשְּׁבְיי בִּשְּׁבְיי בִּשְּׁבְּיי בִּשְׁבִיי בִּשְּׁבְיי בִּשְּׁבְּיי בִּשְּׁבִיי בִּשְּׁבְיי בִּישְׁרָאַל בְּבְּיוֹי בְּשְּׁרְאָל מִּבְּיוֹים אָבְּבִיי יִשְּׂרְאָל בְּבְּיוֹים בְּבְּיי יִשְּׁרְאָל בִּבְּיוֹים בְּבִּיי יִשְּׁרְאָּלִים בּּבְּיי יִשְּׂרְאָל בִּיי בִּשְּׁרִים בְּבִּיי יִשְּׂרְאָל בִּיוֹ בְּבְּבְּיוֹים בְּבְּבִּיי יִשְּׁרְאָל בִּיוֹ בְּבְּבְּיוֹים בְּבְּבִיי יִשְּׁרְאָל בִּשְׁרִים בְּבְּבִיי יִשְּׁרְאָל בְּבְּבְּיוֹים בְּבְּבִיי יִשְּׁרְאָל בִּבְּיוֹיוֹ בְּבְּבְּבִיי יִשְּׁבְּבְּבְּיוֹי יִשְּׁבְּבְּבְּיוֹי בְּבְּבְּבִיי יִשְּׁרְבָּבְּיי בִּישְׁרִי בִּבְּבְּבִּיי בִּישְׁבִּיי בִּבְּבְּבִיי בִּשְׁבִּיי בִּבְּבְּיי בִּישְׁבִּיי בִּישְׁבִּיי בִּבְּבְּבְּבִיי בִּישְׁבִּיי בִּישְׁבִּיי בִּישְׁבִּיי בִּישְׁבִּיי בִּישְׁבִּיי בִּיּבְּבְּיוֹיוֹי בְּבְּבְּבִייִייִי בְּבְּבְּבִייוֹי בְּבְּבְּבְּייִים בְּבְּבְּייִים בְּבְּבְּייִים בְּבְּבְּיִייִים בְּבְּייִים בְּבִּייִים בְּבְּבִּייִים בְּיִבְּיים בְּבְּבְבִּייִים בְּבְּייִים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבּיוֹיִילִיים בְּבְּבְּבְּבְייוּ בְּבְּבְּבְּבְּבּייוֹ בְּבְּבְּבְּבְבְּבְּבְּבְּייִים בְּבְּבְבְּבְייוּ בְּבְבְּבִייי בִּבְּבְּבּבְּבִייוּ בְּבְּבְבְּייוּ בְּבְבּבּבְּייוּ בְּבְּבְבְּבְייוּ בְּבְּבְּבְּייוּבְבְּבְּבְבְּבְּבְּבְבְּבּבּבְּייוּ בְּבְבְּבְּבְבְבְּבְבְּבּבּבְּבְּיוּבְבּבְבְּבְבּבְבְבּבְבְּבּבּבְבּבּבְבְּבּבּבְבְּבְבּבְבּבּבּבּבְבְבּבּבְבּבּבּבְיים בּבְּבּבּבְבּבּבְבּבּבְבּבּבְבּבּבְבּבּבּבּבּבּבּבְּבּבּבּ

יָהוְהַ כְּיַד־עֲבָדֵיוּ הַנְּבִיאֵים וו לַאִּמְר: יַעַן אֲשֵׁר עַשָּׁה מִנַשַּׁה מַלֵּה־ יַחוּדָה הַפְּעַבוֹת הָאֵבֶה הַרָע מִכְּל יצַמָּוֹר הַאָּמֹרֶר אַשֵּׁר לַפַניו ויחטא יושכם ויהודה אשר 13 שמעיר תצלנה שתי אזניו: ונטיתי XL בית אתאב באשר 14 מַחָה וָהַפּה עַל־פַּנֵיהָ: וַנַטַשְׁתִּי ת נחלתי ונתתים ביד איביהם וַכְמִשׁפַה מַכְעָסֵים אֹתי מוּ 16 הַזָּה: וגם דם נקי שפה מנשה אשר־ אָת־יָהוּיַרָה

 $[\]overline{8}$, AB $\dagger$ (a. σ.) τδ. B: οδτινες φυλάξυσι πάντα όσα ένετειλάμη» κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἢν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δὅλός μυ Μ. (πλὴν κτλ. F). 9. AB: ἐκ ὁφθαλμοῖς κυρ. ... ἄ ἡφάνισε κ. ἐκ πρ. 10. AB*(pr.) τῶν. 11. AB $\dagger$ (p. M.) ὁ ... πον. ἀπὸ πάντων ῶν ἐπ. A²B: καὶ ἐξ. καίγε τὸν ἴ. 12. AB $\dagger$ (in.) Οὐχὅτως (*?) ... φέρω κ. B * (ait.) ἐπλ. AB: (*αὐν) ἡχήσει. 13. A²B: τὸ στάθμιον, AB: ἀπαλ. ὁ ἀλ. ἀπαλειφόμενος κ. κ. 14. AB: ἀπεώσομαι τὸ. 16. AB: εἰς στ. πλὴν ἀπὸ.

ע. 9. המץ בז'ק פמע שמעה ק' 12.

XXI.

gu Berufalem, bie ich erwählet habe aus allen Stammen Ifraels, will ich meinen 8 Ramen fegen ewiglich, *und will ben Suß Ifraels nicht mehr bewegen laffen vom ganbe, bas ich ihren Batern gegeben babe, fo boch, fo fle halten und thun nach allem, bas ich geboten habe, und nach allem Befege, bas mein Rnecht Mofes 9 ihnen geboten bat. # Aber fie geborchten nicht, fonbern Manaffe verführete fie, baß fie arger thaten benn bie Beiben, bie ber Berr vor ben Rinbern Ifrael vertilget hatte. Da rebete ber Berr burch feine Rnechte, 11 bie Bropheten, und fprach: * Darum, bag Manaffe, ber Ronig Juba, hat biefe Grauel gethan, bie arger find benn alle Brauel, fo bie Amoriter gethan haben, die vor ihm gewesen find, und hat auch Juba fündigen 12 gemacht mit feinen Gogen: "barum fpricht ber Berr, ber Bott Ifraele, alfo: Siebe, ich will Unglud über Berufalem und Juba bringen, bag, wer es boren wirb, bem follen feine beiben Ohren gellen, 13 * und will über Berufalem bie Defichnur Samaria gieben, und bas Gewicht bes Saufes Ahabe, und will Jerufalem ausfoutten, wie man Souffeln ausschüttet, 14 und will fie umfturgen. * Und ich will etliche meines Erbtheils überbleiben laffen und fie geben in bie Banbe ihrer Feinbe, baß fie ein Raub und Reigen werben aller 15 ihrer Beinbe, * barum, bag fie gethan haben, bas mir übel gefällt, und haben mich ergurnet von bem Tage an, ba ihre Bater aus Egppten gezogen find, bis auf * Auch vergoß Manaffe 16 biefen Tag. febr viel unichulbiges Blut, bis bag Jerusalem bie und ba voll ward, ohne bie Sunbe, bamit er Juba funbigen machte, baß fie thaten, bas bem Berrn übel geftel.

Jerusalem, quam elegi de cunctis tribubus Israel, ponam nomen meum achana in sempiternum, et ultra non fa-25m.7,10 ciam commoveri pedem Israel de 186 terra, quam dedi patribus eorum; si 1Rg.8,28. tamen custodierint opere omnia quae praecepi eis, et universam legem quam mandavit eis servus meus Moyses. * Illi vero non audierunt, 9 ^{2Ch.83},^{9.}sed seducti sunt a Manasse, ut facerent malum super gentes, quas contrivit Dominus a facie filiorum Israel. Locutusque est Dominus in manu 10 servorum suorum Prophetarum, di-23,26. cens: *Quia fecit Manasses rex Juda 11
Jer. 15,4. abominationes istas pessimas, super omnia quae fecerunt Amorrhaei ante 17,19. eum, et peccare fecit etiam Judam 186: in immunditiis suis: *propterea haec 12 dicit Dominus Deus Israel: Ecce, ego inducam mala super Jerusalem et 18m.3,11 Judam, ut quicumque audierit, tin-Jer.19,3 niant ambae aures ejus, * et exten-18 Bast, 11. dam super Jerusalem funiculum Sa-9.7. mariae et pondus domus Achab. et delebo Jerusalem, sicut deleri solent tabulae, et delens vertam et ducam crebrius stylum super faciem eius. *Dimittam vero reliquias haereditatis 14 meae et tradam eas in manus inimicorum ejus, eruntque in vastitatem et in rapinam cunctis adversariis suis, eo quod fecerint malum co- 15 ram me, et perseveraverint irritantes me, ex die qua egressi sunt patres eorum ex Aegypto usque ad hanc 24,4. diem. *Insuper et sanguinem 16 innoxium fudit Manasses multum ni-

8. dW.vE: wanbern I. B.dW.vE.A: ane b. 2.
11. und es ärger gemacht benn MUes bas. dW.
vE: gur Sanbe verleitet. B: Dredgogen. A: Uns flathereien.

13. andwischen ... andw. n. f. umftürzet. dW.vE: Seufblei ... (fpanuen). B: bie Bleiwage ... n. bas Oberfte bavon umfehret. vE: abwischen ... abw.; man w. f. ab u. ft. f. um. dW: ... aus u. wendet f. um.

14. verlaffen die Uebrigen m. C. B: fahren laffen ... bahingeben. dW: Ueberbleibsel m. Eigenthums, vE: ben Reft m. Erbes. B.dW: jum R. n. jur Blunsbernng. vE: u. 3. Beute.

lum coram Domino.

mis, donec impleret Jerusalem usque

ad os, absque peccatis suis quibus

v.11... peccare fecit Judam, ut faceret ma-

16. bef 3. an allen Enden. B.dW: er 3. (bamit erfüllete) anfall, v. einem E. zum anb. vE: fo baß er 3. fallete.

17 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ αἰ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ὰχ ῆμαρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβίφ λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 18 Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν κήπφ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν κήπφ ᾿Οζά, καὶ ἐβασίλευσεν ᾿Αμὰν υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

19 Τίος είκοσι και δύο έτων Αμών έν τφ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δύο έτη εβασίλευσεν έν Ιερουσαλήμα και όνομα τη μητρί αυτού Μεσολλάμ θυγάτης Αρούς εξ Ιτέβα. 20 Καὶ έποίησε τὸ πονηρὸν έν ὀφθαλμοῖς χυρίου καθώς εποίησε Μανασσής ὁ πατήρ αὐτοῦ, ²¹ καὶ ἐπορεύθη ἐν πάση ὁδῷ ἡ ἐπορε~~ύ~~θη ὁ πατήρ αύτου, και έδούλευσε τοις είδώλοις οίς έδούλευσεν ό πατήρ αύτοῦ, καὶ προςεκύνησεν αύτοϊς 22 καὶ έγκατέλιπε κύριον θεόν τών πατέρων αύτοῦ, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου. 23 Καὶ συνεστράφησαν οἱ παίδες Αμών έπ' αὐτόν, καὶ έθανάτωσαν τὸν βασιλέα έν τω οίκω αὐτοῦ. 24 Καὶ ἀπέκτειναν ὁ λαὸς της γης τούς συστραφέντας έπλ τον βασιλέα Αμών, καὶ έβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς τῆς τὸν Ιωσίαν υίὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

25 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Άμων ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίφ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 26 Καὶ ἔθαιμαν τὸν Άμων ἐν τῷ τάφφ αὐτοῦ ἐν τῷ κἡπῷ Ὁζά, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσίως υἰὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΧΧΙΙ. Υίὸς ὀκτὰ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτότ, καὶ τριάκοντα καὶ ἔν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὅνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεδδίδα θυγάτης Ἐδεῖὰ ἐκ Βασκάθ. ² Καὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῦς κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάση ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ · οἐκ ἀπέστη δεξιὰ ἢ ἀριστερά.

3 Καὶ εγένετο έν τῷ ὀκτωκαιδεκάτφ έτει Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόφ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σαφὰν νίὸν Ἐσσελίου νίοῦ Μεσολλὰμ τὸν γραμματέα οίκου κυρίου, λέγων ' ἀνάβηθι πρὸς Χελκίαν τὸν ἰερέα

17. AB: ἡ ἀμαρτία α, ἡν...τῶν ἡμ. (eti. 25) τοῖς βασιλεῦσιν (c.FX). 18. B † (p. pr. ἐν) τῷ (* AFX)... (eti. infra) ἀμὸς (c. FX). 19. A²B: Ἰετέβα (c. FX). 21. AB (bis): ἐλάτρενσε [ἐδ.FX). 22. AB † (p. ἐγκ.) τὸν (* FX). 23. AB: πρὸς (ἐπ' FX). 24. AB: ἐπάταξεν (ἀπέπτ. FX; AEX † πᾶς)... † (a. τὸς) πάντας (* EFX). 25. A²B: ἐκ (ἀχὶ X). 26. AB: αὐτὸν (τὸν

פּֿלַבּלּבּׁתָּלָּנִ בְּּלַבְּאָא זַיִּמְלָּנֵּ אָמְוֹן בְּנִוּ בּלַבּפָּלּ מְנַשָּׁהָ עִם־אֲבֹּלְנִי יִהִּקְּבֵּי צַלְבַּפָּבּר מְנַשָּׁהָ עִם-אֲבַּלְּנִי יִהוּלֵּה: צַלְבַפָּבּר הִבְּרֵי הַנָּאָים לְתַלְּכֵּי יִהוּלֵה: נְדַשָּׁאָרִוּ אֲמָשׁׁר חָמֶא הְּלְוּאִהָּם בְּתוּבִּים נְדַבָּית הָבָּרִי מְנַשָּׁהָּ וְכָלִרְאָשֶׁר צְּשָּׁה

אָשּרִיִּאִשִּׁבִּיּ ִכִּנִּ שִׁטִּתִּנִּ הַפֹּלֶבָּ אָעָנִוּ וַהַּמְלִּכִנְ הַפּרַבּּשָּׁאָרָׁת הַפּרַבּּאָרָת הַלְּבַבּ אַעִּבּפּּפֶּלָב בְּבִּיעִּיִּ : וַהַּלְּ אַלְבִּי וֹּלְּאָרָנ בְּבִּיעִי : וַהִּלְּאָרָנ בְּבִיעִי : וַהַּלְּ אַלְבִי וֹּלְּאָרָנ בְּפָּבּיעִי וֹלְּאָרָנ בְּבִיעִי : וַבִּּלָּר אַמְרַבְּיִּלְבָּו אָלְבִי וֹּהִּאְכָּנו בְּבִיעִי וֹלְאַ בִּלֵּלְ אַמְּבִי אָלְבִי וֹלְּאַבִּי וְנִיּאֲבָּי אָתַבּּנּנְייִ וּלְאָ בְּלֵּלֵּנ אַמָּבר אָבִּי וַלְּצְּבִּי וְּאָבִּי וְנִיּאֲבָּי אַנִּיי וְלָּאִ בְּלֵּלֵנ אַמָּר בְּבָּלְבִּי אָבְּיוֹ וַיִּאְבָּי בְּבְּינִי וְנִילְּבָּי בְּּבְּלִי וֹשְׁבַּי אִפְּנִי וּשְׁנַּיִם וּשְׁנַּים מִלְּבְ בְּכָּלְבַּיּבְּינְיִ בְּלֵּלְכָּו וּשְׁנַּים וּשְׁנַּים מִלְּב בְּבְּרָנִי וּשְׁנַּים מִלְּב בְּבְּלֵנִי אָבְּוֹן בְּבְּלְכָּנִי וּשְׁנַּיִם וּשְׁנַים מְלָבְ בִּבְּינִי וּשְׁנִּים מְלָּבְ בִּבְּינִין מִּוּבְּיבּים בְּבְּלֵב בְּבְּרָבִי אָמָּוֹן

לאלבו הלבה ללליבו הפנון בפנון בפנו

'A. FX).— 1. B. 'Ieδία (Ieδδ, F). AB: Βασυρώδ (cF). 2. AB* 'Ιωσ. († FX). B: καὶ (ἢ AFX). 3. AB ἐγενήδη ... τῷ βασιλεῖ 'Ιωσία (c. FX). B: (eti. infra) Σαπφὰν (c. FX) ... Έξελ. (Εσσ. AFX).

9Ch. 33.21as.

Bas aber mehr von Manaffe zu fagen 17 ift, und alles, mas er gethan hat, und feine Sunde, Die er that, fiebe, bas ift gefchrieben in ber Chronica ber Ronige 18 Juba. * Und Manaffe entschlief mit feinen Batern, und marb begraben im Garten an feinem Saufe, nämlich im Barten Ufa, und fein Sohn Amon ward Ronig an

feine Statt. Zwei und zwanzig Jahre alt war Amon, ba er Ronig warb, und regierete

amel Sahre ju Bernfalem. Seine Mutter

bieg Mefulemeth, eine Tochter Barus, von 20 Sathba. Bund that, bas bem Berrn übel gefiel, wie fein Bater Manaffe gethau

21 hatte, "und wanbelte in allem Bege, ben fein Bater gewandelt hatte, und bienete ben Gben, welchen fein Bater gebienet

22 batte, und betete fie an, * und verließ ben Beren, feiner Bater Bott, und manbelte

23 nicht im Bege bes Beren. * Und feine Rnechte machten einen Bund wiber Amon, und tobteten ben Bonig in feinem Saufe.

24 * Aber bas Boll im Lande foflug alle, bie ben Bund gemacht hatten wiber ben Ronig Amon. Und bas Bolt im Lanbe machte Joffa, feinen Sohn, jum Ronige an feine Statt.

Bas aber Amon mehr gethan bat, fiebe, bas ift gefchrieben in ber Chronica ber 26 Ronige Juba. * Und man begrub ihn in feinem Grabe im Garten Ufa, und fein Sobn Joffa warb Ronig an feine Statt.

XXII. Joffa war acht Jahre alt, ba er Ronig warb, und regierete ein und breißig Jahre ju Berufalem. Geine Mutter bieß Jebiba, eine Tochter Abaja, von Bagfath. 2ª Und that, bas bem herrn wohl gefiel,

und manbelte in allem Wege feines Baters Davib, und wich nicht weber gur Rechten

noch gur Linken.

8 Und im achtzehnten Jahr bes Königs Joffa fanbte ber Ronig bin Saphan, ben Sohn Malia, bes Sohns Mefulams, ben Schreiber, in bas Baus bes Berrn, und fprach: 4 * Bebe binauf ju bem Sobenpriefter Bilfia,

Reliqua autem sermonum Manasse 17 pta sunt in libro sermonum dierum regum Juda? Dormivitque Manasses 18 cum patribus suis, et sepultus est in horto domus suae in horto Oza, et regnavit Amon filius ejus pro eo.

Viginti duorum annorum erat 19

Amor, cum regnare coepisset: duo-

bus quoque annis regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Messalemeth filia Harus de Jeteba. * Fecit- 20 que malum in conspectu Domini, sicut fecerat Manasses pater ejus, *et 21 ambulavit in omni via per quam ambulaverat pater ejus, servivitque immunditiis quibus servierat pater ejus, et adoravit eas, * et dereliquit 22 33,23. Dominum Deum patrum suorum, et ach. non ambulavit in via Domini. *Te-23
as,24. tenderuntque ei insidias servi sui, et (12,200 interfecerunt regem in domo sua. 33.25. *Percussit autem populus terrae 24 omnes qui conjuraverant contra re-

Reliqua autem sermonum Amon 25 quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Juda? * Sepelieruntque eum in se-26 v.18. pulchro suo in horto Oza, et regna-1Ch.3,14.vit Josias filius ejus pro 80.

gem Amon, et constituerunt sibi re-

gem Josiam filium eius pro eo.

2Ch.34,1s Octo annorum erat Josias, **XXII**. cum regnare coepisset, triginta et uno anno regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Idida filia Hadaia de

203.34,2 Besecath. * Fecitque quod placitum 2 erat coram Domino, et ambulavit per 18,3. omnes vias David patris sui; non de-Jos. 23,6. clinavit ad dexterant sive ad sinistram.

Anno autem ostavo decimo re- S gis Josiae migit rex Saphan fi-25m. 5.17. lium Aslia filii Messulam, scribam templi Domini, dicens ei: * Vade 4 1Ch.6,13 ad Helciam sacerdotem magnum,

^{3.} S: Assia.

^{- 3.} A: Sor. hes Tempels.

^{24.} BW.vE.A: bes Lanbes. A: erfcfl. dW: tobtete alle bie Berfdworenen.

τὸν μέγαν, καὶ γωνεύσατε τὸ άργύριον τὸ είςενεγθέν έν οίκω κυρίου, ο συνήγαγον οί φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ, 5καὶ δοθήτω αὐτὸ ἐπὶ γεῖρα τῶν ποιούντων τὰ ἔργα τών καθεσταμένων έν οίκω κυρίου. Καὶ έδωκεν αὐτὸ 'κατὰ τὸ όημα τοῦ βασιλέως' τοις ποιούσι τὰ έργα ἐν οἶκφ κυρίου, τοῦ κατισχῦσαι τὸ βέδεκ τοῦ οίκου, 6 τοῖς τέκτοσι καὶ τοις οίκοδόμοις καλ τοις τειχισταίς, του κτήσασθαι ξύλα και λίθους λατομητούς, τοῦ κραταιώσαι τὸ βέδεκ τοῦ οξκου· ⁷ πλήν οὐκ εξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αύτοῖς, ότι έν πίστει αύτοι έποίουν. 8 Και είπε Χελκίας ὁ ίερεὺς ὁ μέγας πρὸς Σαφάν τον γραμματέα. Βιβλίον του νόμου εύρον έν οίκφ κυρίου. Καὶ έδωκε Χελκίας τὸ βιβλίον πρός Σαφάν, καὶ ἀνέγνω αὐτό. 9 Καὶ εἰςήνεγκε Σαφάν τῷ βασιλεῖ Ἰωσία καὶ ἀπέστρεψεν αὐτῷ όῆμα, καὶ είπεν Ἐχώνευσαν οί δούλοί σου το άργύριον το εύρεθεν έν οίκο κυρίου, καὶ έδωκαν αὐτὸ ἐπὶ γείρας ποιούντων τὰ έργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἶκφ κυρίου. 10 Καὶ ἀπήγγειλε Σαφαν ὁ γραμματεύς τῷ βασιλεῖ Ἰωσία, λέγων Βιβλίον ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ίερεύς. Καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφάν ένώπιον τοῦ βασιλέως.

11 Καὶ ἐγένετο ὡς ἥκουσεν ὁ βασιλεὺς τῶν λόγων βιβλίου τοῦ νόμου, διέξιρηξε τὰ ἰμάτια ἑαυτοῦ. 12 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκία τῷ ἐρεῖ καὶ τῷ ᾿Αχικὰμ υἰῷ Σαφὰν καὶ τῷ ᾿Αχοβὼς υἰῷ Μεχαίου καὶ τῷ Σαφὰν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ ᾿Ασαῖα τῷ δούλφ τοῦ βασιλέως, λέγων · 18 Δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ περὶ παντὸς Ἰούδα ὑπὲς τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ εὐρεθέντος, ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου ἡ ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῶν, διότι οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου, τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ' ἡμῶν.

הַבּּלוֹל וְיַתֵּם אֶת־הַבָּּסֶף הַמּוּבֵא בֵּית יָהוֹה אַשׁר אַסְפוּ שׁמַרי הַפּף מאת עשי המלאלה אשר וְלַבּנֵים וְלַבְּדִרִים וְלָקנוֹת עַבִּים וְאַבְנֵי לְחַוַּלְ אֶת־הַבַּיִת: יַרָשָׁב אָתָּם הַפֶּסֶף הַנִּתַּן עַל־יַדֵם כֵּי 8 בַאָמוּנָה הָם עשׁים: וַיּאֹמֵר חָלְקּיָּהוּ הפהו הבדול על-שפו הפפר כבית מצאתי חלקיה את-הספר אל-שפו ויקראהו: 9 וַיָּבֹא שָׁפֵן הַפּפֵר אַל־הַפַּלה וישב אָת־הַּמֶּלֶהְ דָּבֶר וַיֹּאמֶר הִתַּיכוּ צַבְּלֵיהׁ הכסת הנמצא עַל־יַדֹ עשָׁי הַמְּלָאכָה הַמִּפְקָדֵים בֵּית יהוה: ויבו שפו הפפר לפלה לאמר ספר נתו לי חלקיה הכהו ויקראהו שַׁפַּוּ לָפָנֵי הַמֵּלֵה:

ייחנהו ק' . ib. בית ק' . v. 5.

FX). 13. AB: τδ Ἰόδ. (c. FX), B + καὶ (* AEFX), AB: περὶ (ὑπὲρ FX). B*(alt.) η († AFX). AB: ὑπὲρ δ (διότι FX).

^{4.} AB: σφράγισον (χων. FX). AEX: εἰς οἰπον. 5. AB: δότωσαν...* (εq.) τῶν et πατὰ τ. φ. τ. β. (c. FX). A²B † (a. ἐν) τοῖς (* Α¹ΕFX). δ. AB † (a. pr. τἔ) καὶ (*FX). 7. AB: ποιδσι (ἐπ. FX). 9. AB: εἰς ηλθεν ἐν οἰπω (s. εἰς οἰπ.) πνοιέ πρὸς τὸν βασιλέα (c. FX). B: ἀπέστρ. (ἐπ. AΕFX). AB: τῷ βασιλεί (αντῷ FX). ... χεῖρα (c. FX). B*τῶν († ΑΕFX). 10. AB: εἰπε Σ... πρὸς τὸν βασιλέα * Ἰωσ. (c. FX). 11. AB: τὸς λότυς... † (a. διέξξ.) καὶ (c. FX), 12. AB* (ult.) τῷ (†

XXII.

gum Baufe bes herrn gebracht ift, bas bie Buter an ber Schwelle gefammlet haben 5 vom Bolf, "bag fle es geben ben Arbeitern, bie beftellet find im Saufe bes Berrn, und geben es ben Arbeitern am Saufe bes Berrn, bag fie beffern mas baufallig ift 6 am Baufe: * namlich ben Bimmerleuten und Bauleuten und Maurern, und bie ba Bolg und gehauene Steine faufen follen, 7 bas Baus ju beffern; "boch, bag man feine Rechnung von ihnen nehme vom Belbe, bas unter ihre Sand gethan wirb, fondern baß fle es auf Glauben handeln. 8 " Und ber Cobepriefter Gilfia fbrach gu bem Schreiber Saphan: 3ch habe bas Befesbuch gefunden im Saufe bes Berrn. Und Hiltia gab bas Buch Saphan, bağ 9 ere lafe. * Und Sabban, ber Schreiber, brachte es bem Ronige und fagte es ibm wieber und fprach: Deine Rnechte haben bas Gelb jusammen geftoppelt, bas im Baufe gefunden ift, und haben es ben Arbeitern gegeben, die bestellet find am Baufe 10 bes Berrn. * Much fagte Saphan, ber Schreiber, bem Könige und sprach: Hilfia, ber Briefter, gab mir ein Buch. Und Saphan las es vor bem Ronige. Da aber ber Ronig borete bie Borte im 12 Gefetbuch, gerriß er feine Rleiber. * Und ber Ronig gebot Billia, bem Priefter, und Ahikam, bem Sohn Saphans, und Achbor, bem Sohn Michaja, und Saphan, bem Schreiber, und Afaja, bem Rnecht bes 13 Rönigs, und fprach: * Gehet bin unb fraget ben herrn für mich, für bas Bolt und für gang Juba, um bie Borte biefes Buche, bas gefunden ift; benn es ift ein

bag man ihnen gebe bas Belb, bas

7. A.A: fie auf Glauben (hanbelten).

großer Grimm bes Berrn, ber über uns

entbrannt ift, barum, bag unfere Bater

nicht gehorchet haben ben Worten biefes

Buche, baß fie thaten alles, mas barinnen

ut confletur pecunia quae illata est in 12,9. templum Domini, quam collegerunt ja-12,25. nitores templi a populo, *deturque fa-12,11s. bris per praepositos domus Domini, 34,10s. qui et distribuant eam his qui operantur in templo Domini ad instauranda sartatecta templi, *tignariis videlicet 6 et caementariis et iis qui interrupta componunt, et ut emantur ligna et lapides de lapicidinis ad instaurandum templum Domini: *verumta- 7 12,15. men non supputetur eis argentum, quod accipiunt, sed in potestate ha-2Ch. beant et in fide. *Dixit autem Hel- 8 cias pontifex ad Saphan scribam: pesi, 26, Librum legis reperi in domo Domini. 17,18s. Deditque Helcias volumen Saphan, qui et legit illud. Venit quoque Saphan scriba ad regem et renuntiavit ei, quod praeceperat, et ait: Con-2Ch. flaverunt servi tui pecuniam, quae reperta est in domo Domini, et dederunt ut distribueretur fabris a praefectis operum templi Domini. *Narravit quoque Saphan scriba regi, 10 dicens: Librum dedit mihi Helcias sacerdos.

^{4.} bağ er abtrage. B: jufammenmache. vE: juf. nehme. A: bağ m. juf. richte. dW.vE.A: Thurhuter. 5. Werkmeiftern ... am p. ... biefe geben (wie-12, 5. 11). vE: auf bie hand ber Berlleute, welche b.

Aufficht haben über das G.
6. A. u. Steinmegen u. benen bie bas Ludenhafte

ansfüllen. dW: jum Antauf von S.

^{7.} B: wurbe mit ihnen n. gerechnet wegen bes G.

^{5.} Al.: praep. in domo. Al. † (in f.) Domini. 9. Al.: ac praef. 12. Al.: Michaea.

dW: Aber man rechne ... über. '(Bgl. 12, 15.)

^{8.} u. er las barin. 9. fam zum R. u. brachte ihm Antwort ... aus-

^{9.} fam jum R. u. brachte ihm Antwort ... ausgefchuttet ... Bertmeistern. B: zusammengebracht. 11. B.dW.vE.A: bes Gef.

^{13.} biefes gefundenen B., benn groß ift ... wider uns ... fiber uns gefchr. B.dW.vE.A: une vorgefchr.

XXIL

Josia rex Judas.

14 Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας ὁ ἰερεὺς καὶ Αχικάμ καὶ Αχοβώς καὶ Σαφὰν καὶ Ασαίας πρὸς Ολόαν τὴν προφήτιν γυναϊκα Σελλοὺμ υἰοῦ Θεκουὸ νἰοῦ Αρὰς τοῦ ἰματιοφύλακος καὶ κὖτη κατφίκει ἐν Ἱερουσαλημ ἐν τῷ Μασενῆ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν.

15 Καὶ είπεν πρός αὐτούς. Τάθε λέγει κύοιος ό θεός Ισοαήλ· Είπατε τῷ ἀνδοὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρός με· 16 Τάδε λίγει πύριος 'Ιδου έγω κακά έπάγω έπὶ τὸν τόπον τούτον καὶ έπὶ τοὺς κατοικούντας αὐτόν, πάντας τους λόγους του βιβλίου ους ανέγνω ό βασιλεύς Ἰούδα, 17 ανθ' ών έγκατέλιπόν με καὶ έθυμίασαν Φεοίς έτέροις, ίνα παροργίσωσί με εν τοίς έργοις τών γειρών αὐτών, καὶ έχχαυθήσεται δ θυμός μου έν τῷ τόπφ τούτφ παὶ οὐ σβεσθήσεται. ધ Πρός δὲ τὸν βασιλέα Ιούδα τόν αποστείλαντα ύμας του εκζητήσαι τον κύριον, ούτως έρεθτε πρός αὐτόν Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Οἱ λόγοι ους ηκουσας — 19 άνθ' ών ότι ήπαλύνθη ή καρδία σου, καὶ ἐνετράπης ἀπὸ προςώπου κυρίου, ὡς ήχουσας δσα έλάλησα έπὶ τὸν τόπον τοῦτον ત્રભી હેત્રો ૧૦૫૬ દેમનાત્રન્મિલ્લ દેમ લાપેર્જી, ૧૦૫ પૃશ્મન્દ σθαι είς άφανισμόν και είς κατάραν, και διέρφηξας τα ίματια σου και εκλαυσας ενώπιόν μου, καίγε έγω ήκουσα, φησί κύριος. 20 Διά τούτο ίδου έγω προςτίθημί σε πρός τους πατέρας σου καὶ συναχθήση εἰς τὸν τάφον σου έν είρηνη, και ούκ δψονται οι όφθαλμοί σου πάντα τὰ κακὰ α έγω επάγω έπὶ τὸν τόπον τούτον. Καὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ ἡῆμα.

ΧΧΙΙΙ. Καὶ ἀπέστειλεν "Ιωσίας' ὁ βασιλεύς καὶ συνήγαγε πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους 'Ιούδα καὶ 'Ιερουσαλήμ. ² Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἰκον κυρίου, καὶ πᾶς ἀνήρ 'Ιούδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες 'Ιερουσαλήμ μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἰερεῖς καὶ οἱ προφήται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἔως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν τοῖς ἀπὸ αὐτῶν πάντας ΤΑ Ευρωίος (καὶ Δ΄). Θε

14 מַנְר הַלְּמָיְהוּ הַפֹּחֵן וְאֲחִילְּשׁ וְעַבְּבּׁוּר אַשָּׁתוּ וּ שַׁלְּם בָּן־פִּחְן וְאֲחִילְשׁ וְעַבְּבִּיאָה שַׁמַר הַבְּבָּוִים וְהָיא ישֶׁבֶת בִּירִוּשְׁלֵם שׁמַר הַבְּבָּוִים וְהָיא ישֶׁבֶת בִּירְוּשְׁלֵם בּמשׁנה וּידברוּ אלית:

אַלִיהַם כֿה־אַמַר יָהוַה 16 שלת אתכם אלי: בַל T.K 17 אַשֶּׁר פָרָא מֵלֶהְ יִהּידָה: מַּחַתּ אַשִּׁר ַעַזַבֿוּנִי וַיִּקַשָּרוּ לֵאלְהֵים אֲחֵרִים לְמַׁעַוֹ חַכִּעִמֵּוֹנִי בָּכָל פַּנְעַמִּח יְדֵיתֶם וְנִאָּחְה 18 חֲמָתַּי בַּמָּקוֹם הַזָּה וְלָאׁ תִּכְבֵּה: וָאֶל־ מַלַךְ יָהּוּיַת הַשׁלַת אַתַּכָּם לִּדְרָשׁ אַת־יָהוָה כָּה תְּאִמְרָוּ אֵלֵיוּ כָּה־אָמֵר יָהוֹהֹ אֶלְהֵי יִשֹּׁרָאֵל הַדְּבַרֵים אַשֵּׁר יוּ שָׁמָצִתָּה: יַצַן בַהְ־לְבָבִה וַתִּבָּנַע ּ מִפּנֵי とほえ בשמעה לשפה ולקללה והקרע את בנדיה וַתְּבְפֵּה לִבְנֵי וָנֵם אַנֹבֵי שָׁמֵעִתִּי נִאָם־ לכן תְנְנִי אָסְמְּוֹ עַל־אַבֹרניה וָנַאֶּסַמָּתַ אֵל־קַבַּרֹתֵיךֹ בְּשַׁלוֹם וַלָּאֹ־ תראינת עינית ככל הרלת אשר מֶבֵיא עַל־הַּמָּקוֹם הַזָּה וַיַּשְׁבוּ אָת־ בופולה נברי

גַּדְוֹל וַיִּשְׁלֶח הַמֶּלֶהְ וַיִּאַסְפִּרּ אֵלְירּ בְּיִשְׁלֵח הַמֶּלֶהְ וַיִּאַסְפִּרּ אֵלְירּ בְּיִבְעִי הַמֵּלֶהְ בִּיתִיְיהוֹה וְכְלֹ־אִישׁ יְהִּרְּהָּ הַמֵּלֶהְ בִּיתִיְיהוֹה וְכְלֹ־אִישׁ יְהִּרְּהָּ הַמֵּלֶהְ בִּיתִיְיהוֹה וְכְלֹ־אִישׁ יְהִּרְּהָּ הַמְּלֶהְ בִּיתִיְיהוֹה וְכְלֹ־הָעֵם אָתֹּוֹ וְהַבְּבְּהְיִנִים הַנְּלְבִיאִים וְכָלִ־הָעֶם אָתֹּוֹ וְהַפְּהְוֹנִים בְּלֹילְ וַיִּקְּרֵא בְאָזְנֵיהָּם אָתֹּרְ וַהְּצְּסְפִּרּ אֵלְיוֹ

אפשרת יום שני של פסת .1.

^{14.} Β: μητέρα (γυν, ΑΕΓΧ) Σελλην (-ἐμ Α) ... Θεπεὰν (-ἐ ΕΓΧ). 15. Β: αὐτοῖς (πρ. αὐτός ΑΓΧ).
16. ΑΒ: ἐπάγω κακὰ ... τὰς ἐνοικ ... *ὁ (c. ΓΧ).
17. ΑΒ: ἐθυμίων θ. ἔτ. ὅπως. Β * ὁ. 18. ΑΒ: Καὶ
πρὸς βασ. Ί. ... (*τδ) ἐπίζητῆσαι τ. κ., τάδε ἐρ.
19. Β* κυρ. ΑΒ: ἐνοικ αὐτόν τὰ εἰναι ... λέγει κύρ.
20. ΑΒ: Οὖζ ἔτως (Δ. τ. Χ.?). Β* ἐγω ΑΒ: ἀφθησεται
ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σε ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οῖς ...
† (p. ἐγὰ) εἰμι ... τὸ β. — 1. ΑΒ* Ἰωσ. ... πρ. ἑαυτὸν
(c. ΓΧ). 2. ΑΒ: ἐν Ἰερ. Α²Β: καὶ ἔως. Β* τοῖς.

14 gefchrieben ift. Da ging hin hillia, ber Priefter, Ahikam, Achbor, Saphan und Afaja zu ber Prophetin Hulba, bem Weibe Sallums, bes Sohns Thikma, bes Sohns Harhams, bes Hüters ber Kleiber, und sie wohnete zu Jerusalem im andern Theil, und sie rebeten mit ihr.

15 Sie aber fprach zu ihnen: So fpricht ber herr, ber Bott Ifraels: Saget bem

16 Mann, ber ench zu mir gefandt hat: "So fpricht ber herr: Siehe, ich will Unglud über biefe Stätte und ihre Einwohner bringen, alle Worte bes Gefeses, die ber König

17 Juda hat laffen lefen, * barum, baß fie mich verlaffen und andern Göttern gerauchert haben, daß fie mich erzürneten mit allen Werken ihrer Sande: barum wird mein Grimm fich wider biefe Stätte anzänden und nicht ausgelöschet werden.

18 "Aber bem Ronige Juba, ber euch gefanbt hat, ben Gerrn gu fragen, follt ihr fo fagen: So ipricht ber herr, ber Gott 3f-

19 raels: *Darum, bag bein Gerz erweicht ift über ben Worten, bie bu gehoret haft, und haft bich gebemuthiget vor bem Gerrn, ba bu horeteft, was ich gerebet habe wiber biefe Stätte und ihre Einwohner, bag fie follen eine Berwüftung und Fluch fein, und haft beine Kleiber zerriffen und haft geweinet vor mir, so habe iche auch erhöret, spricht

20 ber Gert. * Darum will ich bich zu beinen Batern fammlen, bag bu mit Frieden in bein Grab versammlet werbeft, und beine Augen nicht feben alle bas Unglud, bas ich über biefe Statte bringen will. Und fie fagten es bem Könige wieber.

es versammleten sich zu ihm alle Aeltesten Zin Juda und Jerusalem. Und ber König ging hinauf ins haus bes herrn, und alle Männer von Juda und alle Einwohner zu Jerusalem mit ihm, Briefter und Propheten, und alles Bolt beibe klein und groß; und man las vor ihren Ohren alle

2. U.L: und alle Mann.

Ahicam et Achobor et Saphan et

Jud.4,4. Asaja ad Holdam prophetidem uxorem

Sellum filii Thecuae filii Araas custodis vestium, quae habitabat in Jeru
Meh.11,9 salem in secunda, locutique sunt ad
eam.

Et illa respondit eis: Haec dicit 15
Dominus Deus Israel: Dicite viro qui
misit vos ad me: * Haec dicit Domi-16
nus: Ecce, ego adducam mala super
locum istum et super habitatores ejus,
omnia verba legis quae legit rex Juda,

2Ch. quia dereliquerunt me et sacrifica- 17 Jec.24, verunt diis alienis, irritantes me in cunctis operibus manuum suarum,

Jos. 7, 20. et succendetur indignatio mea in ach. loco hoc et non extinguetur. Regi 18 24,35. autem Juda, qui misit vos ut consuleretis Dominum, sic dicetis: Haec dicit Dominus Deus Israel: Pro eo

ach. quod audisti verba voluminis, et 19
24,37. perterritum est cor tuum, et humiliatus es coram Domino, auditis sermonibus contra locum istum et habitatores ejus, quod videlicet flerent in stuporem et in maledictum, et scidisti vestimenta tua, et flevisti coram me: et ego audivi, ait Dominus.

PCh. *Idcirco colligam te ad patres tuos 20
Jud. 3, 19: et colligeris ad sepulchrum tuum in
Jud. 5, 19: et colligeris ad sepulchrum tuum in
mala quae inducturus sum super locum istum.

*Qui misit, et congregati *XXIII.

*Qui misit, et congregati *XXIII.

sunt ad eum omnes senes Juda et

*Ascenditque rex templum Domini, et omnes viri Juda
universique qui habitabant in Jerusalem cum eo, sacerdotes et Prophetae, et omnis populus a parvo usque
ad magnum; legitque cunctis audien-

^{14.} vE: ameiten Stabttheil.

^{16.} bes Buchs. dW.vE.A: gelefen (hat).

^{17.} A: auslofchen. B.dW: (v)erl.

^{19.} dW.vE: erw. worden (ift). B: ift weich gew. A: erichroden. B.dW.vE: jur B. n. gnm fl. (wers

^{20. 8:} introducturus.

ben). dW.vE: [bid] auch geh.

^{20.} gefammelt.

^{1.} B: baß fie gu ihm verfammelten, dW: u. ver- fammelte ju fic.

τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὐρεθέντος ἐν οἵκφ κυρίου. ⁸ Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στῦλον καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον κυρίου, τοῦ πορευθῆναι ὁπίσω κυρίου καὶ τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ προςτάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλη τῆ καρδία καὶ ἐν ὅλη τῆ ψυχῦ, τοῦ ποιῆσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταὐτης, τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίφ τούτφ. Καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῷ διαθήκη.

4 Καλ ένετείλατο ὁ βασιλεύς τῷ Χελκία τῷ ίερει τῷ μεγάλφ καὶ τοῖς ίερεῦσι τοῖς δευτερεύουσι καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὸν σταθμόν, του έξαγαγείν έχ του ναού χυρίου πάντα τά σκεύη α έποίησαν τω Βάαλ και τω άλσει και πάση τη στρατιά του ούρανου και κατέκανσεν αύτα έξω Γερουσαλήμ έν τῷ έμπυρισμῷ Κέδρων, και έβαλε τον γουν αύτων είς Βαιθήλ. 5 Καὶ κατέκαυσε τους ίερεῖς ους κατέστησαν οι βασιλείς Ιούδα, τοῦ θυμιᾶν ἐν τοῖς ύψηλοζ καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ κυκλόθεν Ίερουσαλήμ, καὶ τοῦ θυμιᾶν τῷ Βάαλ καὶ τῷ ἡλίφ καὶ τῆ σελήνη καὶ τοῖς πλανηταῖς καλ πάση τη στρατιά του ούρανου. 6 Καλ έξήνεγκε τὸ άλσος έξ οίκου κυρίου έξω τῆς 'Ιερουσαλήμ είς τὸν γειμάρδουν Κέδρουν, καὶ κατέκαυσεν αὐτὸ ἐν τῷ χειμάροω Κέδρων, και ελέπτυσεν είς γούν, και έφφιψε σόν γούν αὐτοῦ εἰς τοὺς τάφους τῶν νίῶν τοῦ λαοῦ. 7 Καλ καθείλε τὸν οίκον τῶν Καδησίμ τῶν έν τῷ οἴκφ κυρίου, ἐν ῷ αί γυναῖκες υσαινον έκει Χεττιβι τῷ άλσει. 8 Καὶ ἐξήγαγε πάντας τούς ίερεις έκ πόλεων Ιούδα, καὶ ἐμίανε τὰ ύψηλὰ οὖ έθυμίων έκεῖ οἱ ἱερεῖς, ἀπὸ Γαβαά καὶ έως Βηρσαβεί, καὶ καθείλε τὸν οίκον των ύψηλων τὸν παρά τῆ θύρα τῆς πύλης Ιησού ἄργοντος της πόλεως, των έξ άριστερών άνδρὸς είςπορευομένου την πύλην της πόλεως.

 $\overline{3}$, AB: πρὸς τ, στ.... πορεύεσθαι. B* (8q.) καὶ, AB: δικαιώματα αὐτδ ἐν πάση κ. κ. ἐν πάση ψ. τδ ἀναστῆσαι ... ἐκὶ τὸ βιβλίον τὅτο. 4. AB: τὴς δεντερώσεως ... τὰ πεποιημένα τῶ B.... (eti. 5) δυνάμει τῶ δρ.... ἐν σαδημὸθ Κέδ. δ. Β: Χωμαρὶμ (ἐρο. FX). Α¹Β: ἔδωκαν (κατ. FX). AB * οἰ... καὶ ἐθυμίων ἐν τ. ὑψ.... καὶ (ἐν) τοῖς περικύκλω Ἱερ. κ. τὸς θυμιῶντας ... μαζυρώθ (πλ. Χ?). 6. AB: ἔξωθεν Ἱερ. Α²Β: αὐτὸν (-τὸ X). AB: τὸν τάφον. 7. AB: ἄ (ἐν ῷ FX). 8. AB: ἀνήγαγεν. ABEX: ἐθυμίωσαν. Β: Γαιβάλ. AB: πυλῶν (ὑψ. FX)... τὴν θύραν... (*εἰςπ.) ἐν τῆπύλη.

הַמֵּם בַּבָּרִת: הַפְּּתִבִּם אַת-הַפַּפָּר הַאָּה וַיִּצְּמִד פָּלִ-לְהָלִּים אָת-הַבְּרֵי הַבְּבְּרִת הַּאָּת יְהִּוָה וְלִשְׁמִר בִּבְּילִיו וְאָת־בְּוֹיְתִּיו הַבְּרֵית י לִפְנִי יְהֹנְיה לְלֶכֶת אַחַר זְהִנְה וְלִשְׁמִר בִּבְּילִיו וְאָת־בְּוֹיְתִיו הַבְּרֵית י לִפְנֵי יְהֹנְיה לְבֵּיל אַתַר בַּבָּרִית י לִפְנֵי יְהֹנְיה לָבֵּית יְהֹנְהי בַּבָּרִית יִהְנְהֹי בַּנִּמְבָּא בְּבֵית יְהֹנְהי בַּפָּרִית יִהְנְּהִי בַּנִּמְבָּא בְּבֵית יְהֹנְהיּ

הַפַּלַרָּ אָת־חַלְקַיַּחוּ הַכּּחֹוּ בַּנָּלוֹל וָאֶת־כְּּהַנֵּי הַפִּשְׁנֵה וָאֵת־שְׁמְרֵי הַפַּתְּ לחוֹציא מהיכל יהוֹה את כל-לבעל העשרים וּלְכֹל צַבַא הַשָּׁמֵיִם וַיִּשִּׁרְפֵּם מַחַוּץ צפרם בית־אל: נתנו הַכְּמַרִים אָשׁר ווַקשר בַּבַּמוֹתֹ בִּעָרֵי וְהוּלָה וּמְסִבֵּי יַרְרִשָּׁלֵם רָאָת הַנְקַפְּרֵים לַבַּעַל לַשָּׁמֵשׁ וַלַיָרֶתַ וַלַמַּוָלות וּלְכָל צָבֵא הַשְּׁמֵים: 6 וַיֹּצֵא אָת־הַאַשֶׁרָהֹ מָבֵּית יָהוָה מחוץ לירושלם אל-נחל אַתַה בִּנַחַל קּדְרָוֹן וַיָּדֶק לְעָפָּר וַיַּטִּלֵהְ ז אַת־עַפַּרָה עַל־קַבֶּר בְּנֵי הָעַם: וַיִּתֹּלְ אַת־בָּתֵּי הַקּדָשִׁים אַשֵּׁר בְּבֵית יְהוָה ארגות יהודה ויטמא את-הבמות יששה הפהלים מגבע עדי שבע ונתץ את־במות השערים ישָׂמָאול אַישׁ בִּשָׁעַר הַעַיר:

^{2.} B. des Bundes.
3. ftand an der G. (vgl. 11, 14). A: auf b. Stufe.
B: baß f. bestätigten. dW.vE: zu erfallen. A: willigte in b. B. vE: tr. bem B. bei.

Entfernung ber abgottifden Dienfte.

Borte bes Buchs vom Bunbe, das im 3 hause bes herrn gefunden war. *Und ber König trat an eine Säule und machte einen Bund vor dem herrn, daß sie sollten wandeln dem herrn nach, und halten seine Gebote, Zeugnisse und Rechte, von ganzem herzen und von ganzer Seele, daß sie aufrichteten die Worte dieses Bundes, die geschrieben standen in diesem Buch. Und alles Bolk trat in den Bund.

4 Und ber Ronig gebot bem Sobenpriefter Bilfig und ben Brieftern ber anbern Orbnung und ben Gutern an ber Schwelle, baf fie follten aus bem Tempel bes Berrn thun alles Beug, bas bem Baal und bem Saine und allem Beer bes himmels gemacht mar; und verbrannten fle außen por Berufalem im Thal Ribron, und ihr 5 Staub warb getragen gen Bethel. * Unb er that ab bie Camarim, welche bie Ronige Juba hatten geftiftet, ju rauchern auf ben Boben in ben Stabten Juba und um Berufalem her, auch die Raucherer bes Baal und ber Sonne und bes Monbes und ber Blaneten und alles Deers am 6 Simmel. * Und ließ ben Sain aus bem Saufe bes Berrn führen hinaus vor Berufalem in ben Bad Ribron, und verbrannte ihn im Bach Ribron, und machte ihn gu Staub, und warf ben Staub auf bie Bra-7 ber ber gemeinen Leute. * Und er brach ab bie Baufer ber Burer, bie an bem Baufe bes Berrn waren, barinnen bie Beiber 8 wirfeten Saufer jum Sain. "Und er ließ fommen alle Briefter aus ben Stabten Juda, und verunreinigte bie Goben, ba bie Brieftet raucherten, von Beba an bis gen Ber Seba, und brach ab die Soben in ben Thoren, die in ber Thur bes Thors waren Jofua, bes Stabtvogte, welches war gur Linfen, wenn man jum Thor ber Stadt gehet. 22,8.. tibus omnia verba libri foederis, qui Sir. 24,25; inventus est in domo Domini. Ste-24,25; inventus est in domo Domini. Ste-23,33.1. titque rex super gradum et foedus 11,14.17. percussit coram Domino, ut ambula-15,12. percussit coram Domino, ut ambula-15,12. percussit coram Dominum, et custodirent v.24. praecepta ejus et testimonia et ceremonias in omni corde et in tota anima, et suscitarent verba foederis hujus quae scripta erant in libro illo. 3Ch. Acquievitque populus pacto.

Et praecepit rex Helciae pontifici 4 ^{25,16.} et sacerdotibus secundi ordinis et ianitoribus, ut projicerent de templo 34,33. Domini omnia vasa quae facta fuerant 21,7.5. Baal et in luco et universae militiae in coeli; et combussit ea foris Jerusav.c. lem in convalle Cedron, et tulit pulverem eorum in Bethel. * Et dele-Mos. 10,5. vit aruspices, quos posuerant reges Juda ad sacrificandum in excelsis per civitates Juda et in circuitu Jerusalem. et eos qui adolebant incensum Baal et soli et lunae et duodecim signis et omni militiae coeli. *Et efferri 6 fecit lucum de domo Domini foras v.4.25m. 15,22. Jerusalem in convalle Cedron, et Jo-18,1; Br.52,20. Combussit eum ibi, et redegit in pulach.34,6. verem, et projecit super sepulchra vulgi. * Destruxit quoque aediculas 7 185: effeminatorum, quae erant in domo Domini, pro quibus mulieres texebant quasi domunculas luci. Congregavitque omnes sacerdotes de civitatibus v.14.16. Juda, et contaminavit excelsa ubi sa-10,27. crificabant sacerdotes, de Gabaa usque Bersabee, et destruxit aras portarum in introitu ostii Josue principis civitatis, quod erat ad sinistram portae civitatis.

6. has Thal R. ... jermalmte ... ber Kinder bes

Bolto. dW: Lente vom B. A: bes gem. B.
7. für ben D. (wie 1 Ron. 14, 24). dW.A: riß nieber. vE: zerftorte. dW.vE.A: im Saufe. dW.vE: Belte webten. A: Sain-3.

8. am Gingange ber Pforte 3. dW: bie &. vor ben Th. vE: &. ber Thore, B: Stabts Dberften. dW.vE.A: Ob. ber St.

^{4.} U.L : Bezeug. A.A : Gerath.

U.L : hangen vor Ber.

^{5.} U.L. bes Monben.

^{4.} dW: Unterpriestern. dW.vE.A: Thurhutern. dW: Gerath. vE: alle Gerathe. A: Gefage. B: a. bie Gerathichaft ... auf b. Aedern am R. dW.vE: in (auf) b. Felbern R. B: er ließ ben St. bavon g. B. tragen. dW.vE.A: brachte.

^{5.} B.dW.vE: fcaffte b. Gogen-Pfaffen (-Priefter) ab. B: eingefest. dW.vE: beftellt. dW: u. bem Thiers treife? A: ben awolf Beiden? vE: Beftirnen.

^{4.} Al. * (pr.) in.

9 Πλήν ούκ ανέβησαν οι lepsic των ύψηλων πρός το θυσιαστήριον χυρίου εν Ίερουσαλήμ, εί μή έφαγον άζυμα έν μέσφ σών άδελφών αὐτών. 10 Καὶ έμίατε Τόφεθ τὸ ἐν φάραγγι νίοῦ 'Εννόμ, του μη διάγειν ανδρα τον υίον α~~ύτου~~ και την θυγατέρα αύτοῦ τῷ Μολόγ ἐν πυρί. 11 Καλ κατέκαυσε τους ιππους ους έδωκαν βασιλείς Ιούδα τῷ ἡλίφ ἐν τῆ εἰςόδφ οίκου χυρίου πρός το γαζοφυλάκιου Νάθαν εύνούχου του βασιλέως του έν Φαρουρίμ και το άρμα τοῦ ήλίου κατέκαυσε πυρί. 12 Καλ τὰ θυσιαστήρια α ήν έπλ του δώματος του ύπερφου 'Αγαζ, α ἐποίησαν βασιλεῖς Ιούδα, καὶ τὰ θυσιαστήρια ἃ ἐποίησε Μανασσῆς ἐν ταῖς δυσίν αύλαῖς οίκου πυρίου, κατέσπασεν αὐτὰ ὁ βασιλεύς καὶ καθείλεν αύτὰ έκείθεν, καὶ συνέτριψε τὸν γοῦν αὐτῶν εἰς τὸν γειμάρρουν Κέδρων. 18 Καὶ τὸν οίκον τὸν ἐπὶ προςώπου 'Ιερουσαλήμ τον έκ δεξιών του δρους του Μοσχίθ, ον φαοδόμησε Σαλομών βασιλεύς Ισραήλ τη Αστάρτη βδελύγματι Σιδωνίων καὶ τῷ Χαμώς προςοχθίσματι Μωάβ καὶ τῷ Μολὸχ βδελύγματι υίῶν Άμμών, ἐμίανεν ό βασιλεύς, 14 καὶ συνέτριψε τὰς στήλας καὶ ἔξέκοψε τὰ ἄλση καὶ ἔπλησε τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων. 15 Καίγε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθήλ τὸ ὑψηλὸν ὁ ἐποίησεν Ίεροβοὰμ υίὸς Ναβάτ, ος έξήμαρτε τὸν 'Ισραήλ, καίγε έκεῖνο τὸ θυσιαστήριον τὸ ύψηλον καθείλε, καὶ συνέτριψε τους λίθους αύτου καὶ ελέπτυνεν ώς γουν, καὶ κατέκαυσε 16 Kal Eférenser Toolag nal τὸ ἄλσος. είδε τους τάφους τους έκει έν τῷ ὄρει, καί άπέστειλε καὶ ελαβε τὰ όστᾶ ἐκ τῶν τάφων, καὶ κατέκα~~υσεν~~ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ έμίατε τὸ θυσιαστήριον, κατὰ τὸ όῆμα κυρίου ο έλαλησεν ό ανθρωπος τοῦ θεοῦ 'ἐν τῷ έσταναι Ίεροβοάμ έν τῆ έρρτῆ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐπιστρέψας ήρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αύτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον άνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς λόγους τούτους, 17 καὶ είπε· 9. AB+(a. εί) οτι. 10. AB+(a. T.) τον (*X). Β: Ταφλθ. AB*μή. Β: διαγαγείν. AB+ (p. και) ανδοα. 11. AB: είς τὸ γ. Ν. βασιλέως το ευνέχο. Β* (sq.) τῦ. 12, ΑΒ: θυσ. τὰ ἐπὶ... καθείλεο ὁ β. κ. κατέσκασεν ἐκ. κ. ἔφοιφεν. 13. ΑΒ: ἐπὶ πρόςωπον. Α^{*}Β: Μοσθάθ. ΑΒ: (bis) προςοχθίσματι... βδελύγματι. 14, ΑΒ: ἐξαλόθρουσε (ἔξέκ. ϜΧ). 15, ΑΒ: τὸ δυσ. ἐκ. τὸ ὑψ. κατέσπασε... εἰς χἔν. 16. AB: τῆ πόλει (τῷὄῦ. FX) ... ἐμίανεν αὐτὸ κατὰ ... τάφ. τἔ ά.

• אַר לָא יַצַלוּ פְּהַנֵי הַבַּמוֹות אַל־מִזְבַּח יְהוָה בִּירְוּשָׁלֵם כַּי אִם־אַכְלוּ מַצִּוֹת י בַּתִּוֹךְ אֲחֵיהַם: וְסְמֵּא אַת־הַמִּפת אַשֶּׁר בָּגֵּי בַנִּי־הָנָּם לְבַלְמִּי לְהַעַבְּיר אָרשׁ אָת־בָּנִוֹ וְאֵת־בִּתְּוֹ בָּאֵשׁ לַמְּלֵה: וו וַיַּשָׁבֵּת אָת־הַפּוּסִים אַשֵּׁר נַתְנוּ מַלְבִׁי יהדדה לשמש מבא בית־יהוה אל־ הַפַּרִים בַּפָּרוַרָים וָאָת־מֵרְכִּבְוֹת תַשָּׁמֵשׁ שַּׁרֵף 12 בָּאֲשׁ: וָאֶת־הַמָּזְבְּחֹוֹת אֲשֵׁר עַל־הַנַּגֹּ עלות אַהָוֹ אָשֶׁר־עַשִּׁר וּ מַלְכֵי יְהוּדָה ואַת־הַמָּוָבְחוֹת אַשֶּׁר בְּשָׁתַּי תַּבְּרָוֹת בֵּית-יְהוָה נִתַץ הַמֵּלֵה וַיַּרָץ בִשָּׁם וְהִשְׁלֵיה אָת־צַפָּרֵם אֵל־ קַדְרָוֹן: וָאָת־תַבְּמוֹת אֲשֵׁר י עַל־פָּנֵי יַרְוּשָׁכַם אַשֶּׁרֹ מִימֵין לְהַר־ הַפְשָּׁתִית אַשֶּׁר בַּנָה שָׁלֹמֹה מֵלֶהְ־ לַצַשָׁתָּרֵת י שָׁפֶּץ וָלָכִמוּשׁ שָׁפֶּץ מוּאָב וּלִמְלָפִם חְוֹצַבַת או בַּנַי־עַמִּוֹן טִמֵּא הַמֵּלֶה: וְשִׁבַּרֹ אֶת־ תַּמַבַּבוֹת וַיִּכְרָת אֶת־הֲאַשֵׁרַים וַיִּמַלֵּא סואַת־מְקוֹמָם עַבָּמִוֹת אַדֶם: וְגַֹם אַת־ הַמַּוְפַׁתְ אַשֵּׁר בָּבַית־אֵל הַבַּמָה אַשֹּׁר עַשָּׁה יַרַכְעָם בַּוּ־וָבָט אַשֵׁר הַחַטִיא אַת־יִשְׂרַאֵּל בַּם אַת־הַבְּנִיאָהַ הָהָוּא וָאַת־הַבַּמָה נָתָץ וַיִּשְׂלָף אָת־הַבָּמָה וַיָּפֶּוֹ 16 הַדַק לִנָפֵר וִשְּׁרָף אֲשׁרָה: יאשנהו נירא את־הקברים אשר שם בַּהַר וַיִּשְׁלַח וַיִּפַּח אַת־הַעַבַּמוֹת עַל־הַמָּזָבֶּחַ אַשֶּׁר 17 הַדְּבָרִים הָאָלֶה: וַיֹּאֹמֵר מַה הַצִּיִּוּן

Entfernung der abgbetifden Dienfte. Die Graber.

XXIII.

9 *Doch hatten bie Briefter ber 40ben nie aeopfert auf bem Altar bes Berrn gu Berufalem, fonbern agen bes ungefauerten Brote unter 10 ibren Brubern. * Er verunmeintate auch bas Thophet im Thal ber Rinber Sinnom. baf niemand feinen Sohn ober feine Tochter 11 bem Doled burchs Feuer liege geben. *Und that ab die Roffe, welche die Ronige Juba batten ber Sonne gefest im Eingang bes herrn Banfes, an ber Rammer Rethan Meleche, bes Rammerers, ber gu Barmarim mar; und bie Bagen ber Sonne ver-12 braunte er mit Fener. * Und bie Aftare auf bem Dache im Saal Ahas, Die bie Ronige Juba gemacht hatten, und bie Altare, Die Manaffe gemacht batte in ben ameen Bofen bes herrn Baufes, brach ber Ronig ab, und lief von bannen und marf 18 ihren Staub in ben Bach Ribron. * Auch Die Boben, bie bor Jerufalem maren, gur Rechten am Berge Dashith, Die Salomo, ber Ronig Ifraels, gebauet batte Afthoreth, bem Grauel von Bibon, und Chamos, bem Grauel von Moab, und Miltom, bem Grauel ber Rinber Ammon, verunreinigte 14 ber Ronig, *und gerbrach bie Gaulen, und rottete aus bie Baine, und fullete ibre 15 Statte mit Menfchenknochen. * Auch ben Altar ju Beth El, Die Bobe, Die Jerobeam gemacht hatte, ber Sohn Rebats, ber Ifrael funbigen machte, benfelben Altar brach er ab und bie Gobe, und verbrannte bie Bobe und machte fie ju Staub, und 16 verbrannte ben Sain. * Und Joffa manbte fich und fabe bie Graber, bie ba waren auf bem Berge, und fanbte bin unb lief bie Knochen aus ben Grabern holen, und verbrannte fie auf bem Altar und verunreinigte ihn, nach bem Bort bes Gerrn, bas ber Mann Bottes ausgerufen 17 hatte, ber foldes ausrief. "Und er fprach:

* Verumtamen non ascendebant sa-Es. cerdotes excelsorum ad altare Domini in Jerusalem, sed tantum comedebant azyma in medio fratrum E. SO, 24. Suorum. Contaminavit quoque To-10
Jer. 7, 31; phet, quod est in convalle filii En-16.3., nom, ut nemo consecraret filium suum aut filiam per ignem Moloch. Abstulit quoque equos, quos dede- 11 rant reges Juda soli, in introitu templi Domini juxta exedram Nathanmelech eunuchi, qui erat in Pharu-26,18. rim; currus autem solis combuseit Jones, signi. * Altaria quoque, quae erant 12 16,4.10 super tecta coenaculi Achaz, quae fecerant reges Juda, et altaria quae 21,5. fecerat Manasses in duobus atriis templi Domini, destruxit rex, et cucurrit inde et dispersit cinerem eorum in torrentem Cedron. *Excelsa quo- 13 que quae erant in Jerusalem ad dexteram partem montis offensionis, quae 11.5.7., aedificaverat Salomon rex Israel Astaroth idolo Sidoniorum et Chamos Lv. 20,2 offensioni Moab et Melchom abominationi filiorum Ammon, polluit rex, *et contrivit statuas, et succidit lu-14 cos replevitque loca eorum ossibus 18. mortuorum. •Insuper et altare quod 15 erat in Bethel, et excelsum quod fecerat Jeroboam filius Nabat, qui peccare fecit Israel, et altare illud et excelsum destruxit atque combussit, et comminuit in pulverem succendit-* Et conversus 16 que etiam lucum. Josias vidit ibi sepulchra, quae erant in monte, misitque et tulit ossa de sepulchris, et combussit ea super altme.13,2.tare et polluit illud, juxta verbum Domini quod locutus est vir Dei, qui praedizerat verba haec. * Et ait: 17

11. S: Nathamelech. 15. Al. * (alt.) et.

^{9.} Mber ... opferten nicht. dW.vE: Ungefanertes.
11. A. im p. B.dW.vE: schaffte ab ... (aufgeftellt).
A: nahm weg ... geweiht. dW.vE: (bei) ber Belle.
dW: ber in b. Borftabt wohnete?

^{12.} am Gaal ... rift fie v. bannen. B: D. bes Obersfaals. dW.vE: Obergemaches. A: Obergimmers. dW: gebanet. B.dW.A: Borhofen. dW: brach f. ab v. ba. vE: schaffte f. weg. B: germalmte. dW.A: (ftrente) ihre Afche.

^{13.} Schenfal b. Rinber Ammon. dW.yE : fablich (rechts) von bem. B.dW: B. bes Berberbens. vE: verberbl. B. A: B. bes Mergerniffes.

^{14.} dW.vB: DR. Bebeinen.

^{16.} dW: blidte um fic. vE: ale 3. um f. blidte. B.dW.vE.A: Gebeine. dW: verfanbigte, welcher biefe Dinge verf. vE: gerufen hatte, ba er ... A: gefprocen u. b. D. vorhergefagt hatte.

XXIII.

Josia rea Judae.

Τίς ὁ σκόπελος έκεινος ὅν έγοὸ ὁροῦ; Καὶ είπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλοως. Οὖτος ό τάφος τοῦ άνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ έληλυθότος έκ τοῦ Ἰούδα καὶ λελαληκότος πάντας τους λόγους τούτους ους έποίησας τυν έπί τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθήλ. 18 Καὶ είπεν "Ιωσίας". Έάσατε αὐτόν, μηδεὶς κινησάτω τὰ όστα αὐτοῦ. Καὶ εύρέθησαν τὰ όστα αὐτοῦ μετά των όστων του προφήτου του ήκοντος 19 Καίγε πάντας τούς έχ Σαμαρείας. οίκους των ύψηλων τούς έν ταίς πόλεσι Σαμαρείας, ους εποίησαν βασιλείς Ισραήλ τού παροργίσαι τον κύριον, καθείλεν Ίωσίας, καί έποίησεν έν αὐτοῖς κατὰ πάντα τὰ έργα ἃ εποίησεν εν Βαιθήλ. 20 Καὶ εθυσε πάντας τους ίερεις των υψηλών τους όντας έκει έπί τών θυσιαστηρίων, καὶ κατέκαυσεν ὀστά τών ανθρώπων επ' αθτά, και απέστρεψεν είς Isρουσαλήμ.

21 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ, λέγων · Ποιήσατε τὸ πάσχα κυρίφ τῷ Φεῷ ἡμῶν καθῶς γέγραπται ἐν τῷ βιβλίφ τῆς διαθήκης ταὐτης. 22 Ότι οὐκ ἐγένετο τὸ πάσχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν, οὶ ἔκρινον τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐν πάσαις ταὶς ἡμέραις βασιλέων Ἰσραήλ καὶ βασιλέων Ἰσύδα · 28 ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτφ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωσίου ἐγένετο τὸ πάσχα τῷ κυρίφ ἐν Ἱερουσαλήμ.

24 Καίγε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ Θεραφὶν καὶ τὰ εἰδωλα καὶ πάντα τὰ προςοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν τῷ γῷ Ἰούδα καὶ ἐν τῷ Ἰερουσαλὴμ ἔξῆρεν Ἰωσίας, ἔνα στήση τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οἱ εἰρε Χελκίας ὁ ἰερεὺς ἐν οἴκφ κυρίου. 25 Ομοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεύς, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ὅλη καρδία αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλη ψυχῆ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλη τῷ ἰσχύι αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωῦσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη δμοιος αὐτοῦ. 26 Πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος

אָבֶם הֹלְּהַנִּם וֹהְּשָׁכִם: שָׁבָּם הֹלְּהַנִּם וֹהְשָׁכִם יִרְנִּשָׁכִם: הַנְּצָׁם הַלְּבַּנִּם וֹהְשָׁכִם יִרְנִּשְׁכִּם בּבְּעִיִּם אַמִּבְּלְבַּנִּי הַפְּעִּיִּם הַשְּׁבִּינִּת אַמָּר לְּבַּלְּכְבּּשִּׁבְּתִּם שַּׁסִיר וְאִשִּׁינֵּינִ הַבְּעִּיִּם אַכְּבְּרִבּ הָשָׁלְּבָּוֹ אַמָּה בֹּשִׁ הִשְּׁבְּוֹין הַבְּבַּתִּיוּ אַמָּבְרִּוּן: בֹּבְּעִיִּנִם אַמָּבְרִּוּן: בֹּבְּעִיּנִם אַמָּבְרִּוּן: בֹּבְּעִיּנִם אַמָּבְרִוּן: בֹּבְּעִיּנִם אַמָּבְרִוּן: בֹּבְּעִיּנִם הַבְּעִינִם אַמְּבְּנִין!: בֹּבְּעִינִם הַבְּעִּבְּיִּשְׁ אַמָּבְרִּוּן: בֹּבְּעִינִם הַבְּעִּבְּיִם הַּבְּעִינִם הַבְּעִּבְּעִינִי אַמְרַ בּּנִּבְּעִינִי אַמָּר בַּנְּעִּי הַבְּעִּבְּעִינִי אַמָּר בַּאִּמִּירוּן: בַּבְּעִרִּם בַּאַבְּעִינִוּ הַאָּמָּר בְּשִׁבְּעִינִי בְּעָבְעִינִּי אַמָּער בַּעְּבִּעִּי הַבְּעִּבְּעִים בְּעִּבְּעִינִי בְּעָבְעִינִי אַמְּעִרְנִי בְּבְּעִינִים בְּעַבְּעִינִי בְּבְּעִינִים בְּעַבְּעִיבְּעִינִי בְּעָבְעִינִי בְּעָבְעִינִי בְּעָבְּעִינִי בְּעָבְּעִיבְּיִבְּעִּבְּעִי בְּעִּבְּעִי בְּעִּבְּעִי בְּעִּבְּעִי בְּעִּבְּעִי בְּעִבְּעִייִּי בְּעָּבְעִייִּי בְּעָּבְּעִייִּי בְּעִּבְּעִייִּי בְּבְּעִינִי בְּבְּעִינִים בְּעִבְּעִיי בְּבְּעִּבְּיתוּ בְּעִבְּעִיי בְּבִּעְיתִּי בְּבְּעִּבְּעִי בְּעִבְּעִיי בְּעִּבְּעִיי בְּבְּעִבְּעִי בְּעִבְּעִיי בְּעִּבְּעִיי בְּעִבְּעִי בְּעִבְּעִי בְּעִבְּעִיי בְּעִבְּעִיי בְּבָּעְייִבּעְּבְּעִיי בְּבָּעִיי בְּבְּעִייִים בְּעִּבְּעִיי בְּעִבְּעִייִבְּעִי בְּעִּבְּעִיי בְּבְּעִּבְּעִיי בְּיִבְּעִבְּעִיי בְּיִבְּעִּבְּעִי בְּיִבְּעִבְּיים בְּבְּעִייִי בְּבְּעִייִּבְּעִיי בְּיִבְּעִבְּיים בְּעִּבְּעִיבְיים בְּעִּבְּעִּבְּיים בְּעִּבְּעִיבְּים בְּעִבְּיבְּעִייִּים בְּעִּבְּעִייִּבְּעִּיבְּעִיי בְּבְּעִּיים בְּבְּעִּבְּיים בְּבְּעִיים בּּבְּעִיבְּייִים בְּבְּעִיים בְּבְּעִייִּבְּבְּעִיים בְּבְּעִייים בְּעִיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּבְּעִייים בּּבְּעִייִים בְּבְּעִיים בּבְּעִיים בְּבְּעִייִים בְּבְּעִייִים בְּבְּעִיים בְּבְּעִיים בְּעִּבְּיבְּיים בְּבְּעִייִים בְּבְּעוּבְּעּבְּבְּיבְּבְּעִּבְּיבְּבְּיבְּבְּעִיים בְּבְּבְּעִיים בְּבְּבְּעִיים בּבְּעִיים בְּבְּבְּיבְּיבְּבְּבְּעוּיים בְּבְּבְּעִּ

בּשְׁכֵח הַזָּה לִיהֹיָה בִּירִישָׁלֵם: בּשְׂכֵח הַזָּה לִיהֹיָה אָלְהִיכֶם כַּשְּׂהִּ בַּשְּׂכִח הַזָּה מִימֵי הַשְּׁפְּטִים אֲשִׁר בּשְּׂכִח הַזָּה מִימֵי הַשְּׁפְּטִים אֲשִׁר בּשְׂכִח הַזָּה מִימֵי הַשְּׁפְּטִים אֲשִׁר בּשְׁכִח הַזָּה מִימֵי הַשְּׁפְטִים אֲשִׁר בּשְׁכִח הַזָּה מִימֵי הַשְּׁפְּטִים אֲשָׁר בּשְׁכִח הַזָּה לִיהוֹה בִּירִישְׁלַם:

^{17.} AB: Τί τὸ σκόπελον ἐπεῖνο δ... Ὁ ἄνθοωπος τῷ θεῷ (ἐστιν) ὁ ἐξεληλυθῶς ἐξ Ἰάδα καὶ ἐπικιδεσάμενος τὸς λ. τ. ἐς ἐπεκαλέσατο ἔπὶ... *τὸ ἐν(c. ϜΧ). 18. AB: (*Ἰωσ.) Δφετε αὐτ., ἀνὴο μὴ κιν. (c. ϜΧ). Β: κινησάτωσαν (c. ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐφὐσοθησαν (εὐφ. Α¹ΕΧ). 19. AB: (*τῷ) παφοφγίζειν (*τὸν) κύφ. ἀπέστησεν (c. ϜΧ)... *πατὰ († Χ?). 20. AB: ἐθυσίασε... † (a. ὁστ.) κὰ... ἐπεστφάφη (c. ϜΧ). 21. AB: (*τὸ) π. τῷ κυφ. Φ. (c. ϜΧ). Β: ἐπὶ βιβὶξ(ἐν τῷ β. ϜΧ; Α: ἐπὶ βιβὶξω). 22. AB: (αὶτ. 23) ἔγενήθη (ἐγέν. ϜΧ). ΑΧ: ἔκοιναν. Β. πάσας

Das Grab des Mannes Gottes. Jofia's Paffab.

XXIII

Bas ift bas fur ein Grabmal, bas ich febe? Und bie Leute in ber Stadt fprachen gu ibm: Es ift bas Grab bes Dannes Bottes, ber von Juba fam und rief foldes aus, bas bu gethan haft wiber ben Altar 18 gu Beth El. * Und er fprach: Laft ibn liegen, niemand bewege feine Bebeine. Alfo murben feine Gebeine errettet mit ben Gebeinen bes Bropbeten, ber von Samaria "Er that auch weg 19 gefommen mar. alle Baufer ber Boben in ben Stabten Samarias, welche bie Ronige Ifraels gemacht batten zu erzurnen, und that mit ihnen allerbinge, wie er zu Beth El gethan 20 batte. * Und er opferte alle Briefter ber Boben, bie bafelbft maren, auf ben Altaren, und verbrannte alfo Menfchenbeine barauf, und tam wieber gen Jerusalem. Und ber König gebot bem Bolf und fprach: Saltet bem Berrn, eurem Gott, Paffah, wie es geschrieben ftehet im Buch 22 biefes Bunbes. * Denn es war fein Paffah fo gehalten als biefes, von ber Richter Beit an, Die Ifrael gerichtet haben, und in allen Beiten ber Ronige Ifraels 23 und ber Ronige Juba, * fonbern im achtgebnten Jahr bes Ronigs Joffa marb bieß Baffab gehalten bem Berrn zu Berufalem. 24 Auch fegte Joffa aus alle Wahrsager, Beichenbeuter, Bilber und Gogen, unb alle Grauel, bie im Lanbe Juba und zu Jerufalem erfeben wurben, auf bag er aufrichtete bie Worte bes Befeges, bie geschrieben ftanben im Buch, bas Gilfia, ber Briefter, fanb im Baufe bes Berrn. 25 * Seines Gleichen war vor ihm fein Ronig gewefen, ber fo von gangem Bergen, von ganger Seele, von allen Rraften fich gum herrn betehrete nach allem Befet Mofe, und nach ihm fam feines Gleichen nicht 26 auf. *Doch tehrete fich ber Gerr nicht

er Herr nicht tamen non est aversus Dominus

25. U.L. Seinesgleichen ... feingleichen.

19. U.L: aller Dinge.

Quis est titulus ille quem video? Responderuntque ei cives urbis illius: 18.30.1. Sepulchrum est hominis Dei, qui vev.16. nit de Juda et praedixit verba haec. quae fecisti super altare Bethel. *Et 18 ait: Dimittite eum, nemo commoveat ossa eius. Et intacta manserunt ossa illius cum ossibus Prophetae, qui venerat de Samaria. *Insuper et 19 18g. omnia fana excelsorum, quae erant in civitatibus Samariae, quae fecerant reges Israel ad irritandum Dominum, abstulit Josias, et fecit eis secundum v.15. omnia opera quae fecerat in Bethel. *Et occidit universos sacerdotes ex-20 celsorum, qui erant ibi super altaria. ^{1Rg.13,2}·et combussit ossa humana super ea, reversusque est Jerusalem. Et praecepit omni populo, dicens: 21 Facite Phase Domino Deo vestro sev.2..Ex. cundum quod scriptum est in libro Ly.23.5ss foederis hujus. * Nec enim factum 22 2Ch. est Phase tale a diebus judicum, qui 30,24.17. judicaverunt Israel, et omnium dierum regum Israel et regum Juda, *sicut in 23 2Ch. as.19. octavo decimo anno regis Josiae factum est Phase istud Domino in Jerusalem. Sed et pythones et ariolos et 24 figuras idolorum et immunditias et abominationes, quae fuerant in terra Juda et Jerusalem, abstulit v.s. Josias, ut statueret verba legis quae scripta sunt in libro, quem invenit Helcias sacerdos in templo Domini. 18,51 *Similis illi non fuit ante eum rex, 25 qui reverteretur ad Dominum in omni corde suo et in tota anima

sua et in universa virtute sua juxta

omnem legem Moysi, neque post

* Verum- 26

eum surrexit similis illi.

^{17.} dW: Maal. B: vollbracht haft.

^{18.} dW.vE: bennruhige.

^{20.} B: folachtete. A: tobtete.

^{21.} dW.vE: biefem B. bes B. Bolyglotten-Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{22.} foldes W. geb. von ...

^{24.} f. and bie Golfterbanner, Beidenb. (vgl. 21,6.

u. 23, 3). 26. dW.vE: ließ n. ab. A: wandte fic n. ab. 54

Joahas rew Judae.

XXIII.

ἀπὸ ὀρτῆς θυμοῦ κὐτοῦ τοῦ μετάλου οὐ εθυμώθη ὀργῆ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰούθα ἐπὶ πάντας τοὺς παράργισεν αὐτὸν Μανασσῆς. ²⁷ Καὶ εἶπε κύριος · Καίγε καὶ τὸν Ἰούθα ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προςώπου μου, καθὸς ἀπίστησα τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀπώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ῆν εξελεξάμην, τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν οἶκον ὅν εἶπον 'Βσται τὸ ὅνομά μου ἐκεῖ.

28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶτ λόγων Ἰωσίου καὶ πάττα δσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίω λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα;

29 Έν ταϊς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραὰ Νεχαὰ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα τῶν 'Ασσυρίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη 'Ιωσίας ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτευσεν αὐτὸν Φαραὰ ἐν Μαγεδδῷ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν αὐτόν. ³⁰ Καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παϊδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ Μαγεδδώ, καὶ ἥγαγον αὐτὸν εἰς 'Ιερουσαλήμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ. Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν 'Ιωάχαζ υἰον 'Ιωσίου, καὶ ἔγρισαν αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

31 Υίὸς είκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ἰοκάχαζ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τρίμηνον ἐβασίγεροελ ελ [Ιεδορασγήπ. και ολοίτα εξ πιλεδί αὐτοῦ Αμιταλ θυγάτης Ίερεμίου ἐκ Λεβνά. 32 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατά πάντα όσα εποίησαν οι πατέρες αύτοῦ. 83 Καὶ μετέστησεν αυτόν Φαραώ Νεχαώ έν 'Ρεβλαά εν γη Αμάθ, του μη βασιλεύειν εν 'Ιερουσαλήμ, καὶ ἐπέβαλε φόρον ἐπὶ τὴν γῆν έκατὸν τάλαντα άργυρίου καὶ δέκα τάλαντα χουσίου. 34 Καὶ εβασίλευσε Φαραώ Νεγαώ έπ' αύτους τὸν Ἐλιακὶμ υίὸν Ἰωσίου βασιλέως 'Ιούδα άντι 'Ιωσίου τοῦ πατρός αὐτοῦ, και ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ· καὶ τὸν 'Ιωάγαζ έλαβε καὶ ἀπήνεγκεν εἰς Αίγυπτον, 35 Καὶ τὸ ἀργύριον મલો લેજક્રિયાર દેમરાં.

יִנְיִנִי שָׁמָּי שָׁם؛ יִנְיִנִי שָׁמָּי שָׁם؛ יִנְיִנִי שִׂאָש שִׁשָּׁר-פְּזַּוְנִשִּׁ שָׁמָּר יְנְיִשְׁלֵם וְשָׁאַש שִׁשָּׁר-פְּזַוְרָשִּׁי שָׁתַּר שָּׁתּ-יִחִּנִּתְ שִׁסִירְ תַּעַּלְ נְּמָאַסְעִּי שָׁתַּר אַתּ-יִחנּתוּ שִׁסִירְ תַּלְשְׁר וְנִאָמָר יְהִנְּיָה פַּׁאַשֵּׁר בִּיבּנִיסִוּ מִנִּשֵּׁתוּ וֹ וֹנִּאַמָר יְהַנָּה פַּּאַשֵּׁר מַנְחַלוּוֹ אַפּוֹ תַּבְּנְוֹל אֲשָׁר-חָלֵנוּ אַפּּוֹ מְנְחַלוּוֹ אַפּוֹ תַּבְּנְוֹל אֲשָׁר-חָלְרֵת אַפּּוֹ

נְיָתֶר דִּבְרֵי יְאִשׁיֶהוּ וְכְּל־אֲשֵׁר עָשֶׂה הֻלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־מַפֶּר דִּבְרֵי מַנָּמִים לַמָּלְכֵי יָהוּדָה:

אָפָּיוּ: נִיּמִשְׁתָּוּ אִנְּוּ וַיַּמְלִיכוּ אִתְּוּ מִּנְתִּ יְנִיּשְׁלֵּם וַיִּפְבְּרָהוּ בִּקְּבְרָתוּ יְנִיּשְׁלֵם וַיִּפְבְּרָהוּ בִּקְבְרָתוּ יְנִיּשְׁלֵם וַיִּפְבְּרָהוּ בִּקְבְרָתוּ יְנִיּשְׁלֵם וַיִּפְבְּרָהוּ בִּקְבְרָתוּ יְנִיּשְׁלֵם וַיִּפְבְּרָהוּ בִּקְבְרָתוּ בּיְתְּיוֹ בִּלְהָ בַּמְּבְרָהוּ בִּיְתְּהוּ וֹנְיְבִיאְהוּ יְנִישְׁלֵם וַיִּפְבְּרָהוּ בִּקְבָּרִ בְּבְרָתוּ וַנְּלָה הַפְּּרָהוּ בִּיבְיוֹי אָתְוּ וַיִּמְלִים מִּלְּהָ בְּיִבְּיוֹי אָלְהוֹ בַּיְבְּיוֹי בִּים בִּילִים בְּיִבְּיוֹ בּיִבְּיוֹי אָלָהוֹ בַּיְבְּבִּיוֹנִי אַתְּוּ וַנְּמְלִיכוּ אִתְּוֹ וַנְּמְלִיכוּ אַתְּוֹ בְּנְתְּהִיּים בְּיִבְּיִּהוּ

לחנילא מצלים וֹיֹלָת שֵׁם: וְהַבֶּפֹלּת שֵׁם: וְהַבֵּפֹלּת שֵׁם: וְהַבַּפֹלּת שֵׁם: וְהַבַּפֹלּת שִׁם: וְהַבַּפֹלּת שִׁם: וְהַבְּפֹלִת שִׁה הִיֹּהְיּאַתוּ לְלַח בִּירִיּשְׁיִה הַּבְּלִת בַּירִיּשְׁיִה הַּלְּבִת בַּירִיּשְׁיִה הַּלְּבִת בַּירִיּשְׁיִה הַּלְּבִת בַּירִיּשְׁיִה בִּירִיּשְׁיִה בִּירִיּשְׁיִה בְּבִל בַּתְר בִּירִיּשְׁיִה בִּירִיּשְׁיִּה בְּבִלְה בְּצִירִוּ בַּעְרִי בַּירִיּשְׁיִה בְּבִיר בְּעִיה בְּבִיר בְּעִיה בְּבִיר בְּעִיר בְּעִיה בְּבִיר בְּעָר בְּירִיּשְׁיִּה בְּבִיר בְּעָר בְירִיּשְׁיִּה בְּבִיר בְּעָר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיה בְּעָר בְּעִיר בְּעִיה בְּבִיר בְּעָר בְּעִיר בְּעִיי בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בּיי בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיר בְּעִיי בְּיי בְּיי בְּעִיי בְּיי בְּעִיי בְיי בְּעִיי בְּעִיי בְּיי בְּיִיבְיי בְּיי בְּיִיבְיי בְּייי בְּיִיבְיי בְּיִיבְיי בְּייִיי בְּיִייִי בְּיִיבְיי בְּיִיבְיים וְיִשְׁבְּיים בְּיִיבְיי בְּייִיבְיי בְּייִיי בְּיִייְיבְּיי בְּיִיי בְּיִיבְיי בְּייי בְּיִיבְיי בְיייי בְּיִיבְיי בְּייי בְּיִיבְיי בְּיייי בְּייי בְּיִיבְיי בְּיייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּיייי בְּיייי בְּייי בְּיייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּיייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּיייי בְּיייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְּייי בְייי בְּייי בְייִייי בְּייי בְּייי בְיייי בְּייי בְּייי בְייי בְייי בְייי בְּייי בְי

ν. 33. ′p γλαα : 'Paβlada ...'Rad**a**. Al

μοις (ἐνώπ. FX). 33, Β: Ῥαβιαὰμ ... ἘβκὰΦ. ΑΒ: ἔδωκεν ζημίαν ... ἐκατὸν (ἐπέβ. φόρ. ... ἔδια FX).

^{26.} AB: ἀπὸ θυμβ τῆς ὀργῆς αὐτβ τῆς μεγάλης ... *πάντ. 27. AB: Καίγε τὸν († καὶ FX). Β: ἀπεώσ. AB: β (ον ΕΧ). 28. AB: γεγραμμένα ... τοῖς βασιλεῦσιν. 29. AB † (ρ. *Εν) σθ. .. * τὰν αι τῶν αι τὸν αι ό, Β: ἀπαντὴν ... Νεγαώ (Φ. FX, ΑΧ*). AB * (ult.) αὐτόν. 31. AB: Λοβ(ε) νά. 82. AB: ἐνδφθαλ-

von bem Grimm feines großen Borns, bamit er über Juba ergurnet war, um aller ber Reizungen willen, bamit ihn Manaffe 27 gereiget hatte. * Und ber Berr fprach: 3d will Juba auch von meinem Angeficht thun, wie ich Ifrael weggethan babe, und will biefe Stabt verwerfen, bie ich ermah= let hatte, nämlich Jerufalem, und bas Saus, bavon ich gefagt habe: Mein Name foll baselbst sein.

Bas aber mehr von Joffa ju fagen ift, und alles, was er gethan hat, fiebe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Ronige Ruba.

29 Bu feiner Beit jog Pharao Necho, ber Ronig in Cappten, berauf wider ben Ronig von Affprien an bas Baffer Phrath. Aber ber Ronig Joffa gog ihm entgegen, und farb zu Degibbo ba er ihn gefeben

30 batte. * Und feine Rnechte führeten ihn tobt von Megibbo, und brachten ihn gen Bernfalem, und begruben ihn in feinem Grabe. Und bas Bolt im Lande nahm Joahas, ben Sohn Joffa, und falbeten ihn, und machten ihn jum Ronige an feines Baters Statt.

Drei und zwanzig Jahre war Ivahas alt, ba er Ronig warb, und regierte brei Monate zu Berufalem. Seine Mutter bieß hamutal, eine Tochter Jeremia von Libna. 32 " Und that, bas bem Berrn übel gefiel, 33 wie feine Bater gethan hatten. * Aber Pharao Recho fing ibn gu Riblath im Lande Bemath, daß er nicht regieren follte ju Jerufalem, und legte eine Schatung aufs Land, hunbert Centner Gilber und 34 einen Centner Gold. "Und Pharao Necho nachte zum Konige Eljakim, ben Sohn Joffa, anftatt feines Baters Joffa, und wandte feinen Namen Jojafim; aber Joahas nahm er und brachte ibn in 35 Cappten, dafelbft farb er. * Und Joig-

ab ira furoris sui magni, quo iratus est furor ejus contra Judam, propter 24,82. irritationes quibus provocaverat eum Manasses. * Dixit itaque Dominus: 27 17,18. Etiam Judam auferam a facie mea. sicut abstuli Israel, et projiciam civitatem hanc quam elegi, Jerusalem et 21,7... domum, de qua dixi: Erit nomen meum ibi.

Reliqua autem sermonum Josiae 28 et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Juda?

2Ch. 35,20es In diebus ejus ascendit Pharao 29 Nechao rex Aegypti contra regem Assyriorum ad flumen Euphraten, et abiit Josias rex in occursum ejus; 14,8... et occisus est in Mageddo, cum vi-35,22, disset eum. *Et portaverunt eum 30 servi sui mortuum de Mageddo, et pertulerunt in Jerusalem, et sepeliesch, runt eum in sepulchro suo. Tulitaue 36, 1ss. Jac. 22, 11 populus terrae Joachaz filium Josiae, 1Ch. 3, 15 et unxerunt eum, et constituerunt eum regem pro patre suo.

Viginti trium annorum erat Joa-31 chaz, cum regnare coepisset, et tribus mensibus regnavit in Jerusalem; 24,18. nomen matris ejus Amital filia Jeremiae de Lobna. * Et fecit malum 32 24,9.19. coram Domino, juxta omnia quae fecerant patres ejus. Vinxitque eum 33 25.21. Pharao Nechao in Rebla, quae est in 2Ch.36,3.terra Emath, ne regnaret in Jerusalem: et imposuit mulctam terrae centum talentis argenti et talento auri. Re- 34 sca.84,4 gemque constituit Pharao Nechao Eljacim filium Josiae pro Josia patre 24,17. ejus, vertitque nomen ejus Joakim; Ba.1.7; porro Joachaz tulit et duxit in Aegy-Jer.22, 110 ptum, et mortuus est ibi. * Argentum 35

ibn in Reffeln. dW: n. mehr regierte. vE: n. berrichen fonnte. dW.A: Bufe. B.vE: (Gelbe)Strafe.

^{26.} U.L: erreiget.

^{31.} U.L: Monben.

^{33.} U.L. Silbers ... Golbes.

^{29.} ward getöbtet. B: Rlug. dW.vE.A: Strom Euphrat. B.dW.vE: er (jener) tobtete ihn. vE: fobalb er ihn fah? dW: im Ereffen?

^{30.} dW: ju Bagen v. M. weg.

^{29.} Al.: Necho (eti. sqq.)

^{33.} S: Reblath (Al.: Reblatha).

^{34. 8*} et mort. est ibi.

^{34.} in Joj. dW.A: wanbelte. vE: veranberte. B.dW.,vE: nahm er mit (fich). dW: in Eg. vE: u. 33. Gelbbufe. B.dW.A: ließ ihn binben. vE: legte berfelbe fam nach G. B: u. ale er in E. fam.

καὶ τὸ γρυσίον ἔδωκεν Ἰωακὶμ τῷ Φαραῷ. πλην έφορολόγησε την γην τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος Φαραώ· άνήρ κατά τήν συντίμησιν αὐτοῦ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον μετά τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοῦ δοῦναι τῷ Φαραῷ Neyao.

36 Τίδς είκοσι και πέντε έτων ην Ιωακίμ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ένδεκα έτη έβασίγεραεν εν Ιερουσαλήμ. και ονομα εξ; μητρός αύτοῦ Ζαβουδά θυγάτηρ Φαδαΐα έκ Ρουμά. 87 Και εποίησε το πονηρον ενώπιον χυρίου κατά πάντα όσα εποίησαν οι πατέρες αὐ-1 Έν ταζ ἡμέραις αὐτοῦ XXIV. 700. ανέβη Ναβουχοδονόσος ὁ βασιλεὺς Βαβυλώνος, και έγένετο αὐτῷ Ἰωακίμ δοῦλος τρία έτη καί έπέστρεψε καὶ ήθέτησεν ἐν αὐτῷ. 2 Καὶ ἀπέστειλε χύριος αὐτῷ μονοζώνους τῶν Χαλδαίων καὶ μονοζώνους Συρίας καὶ μονοζώνους Μωαβίτων και μονοζώνους υίων 'Αμμών, και έξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸν Ἰούδαν τοῦ ἀπολύειν αὐτόν, κατὰ τὸ δημα κυρίου ὃ ἐλάλησεν έν χειρί δούλων αύτου των προφητών. 🥻 Πλην θυμός χυρίου ήν έπὶ τὸν Ἰούδαν, τοῦ ἀποστῆναι αθτόν από προςώπου αθτοῦ, δια πάσας τὰς ἁμαοτίας Μανασσῆ κατὰ πάντα όσα έποίησε, 4 καὶ έν τῷ αἵματι τῷ ἀθώφ ῷ έξέχεε, καὶ ένέπλησε την Γερουσαλήμ αϊματος άθώου καλ ούκ ήθέλησε κύριος τοῦ Ιλασθή-5 Καλ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ίωακὶμ καὶ πάντα όσα εποίησεν, οὐκ ίδοὺ ταῦτα γέγραπται επί βιβλίου λόγων των ήμερων των βασιλέων Ἰούδα; 6 Καὶ έκοιμήθη μετά τών πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωαχίμ νίὸς αύτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 7 Καὶ οὐ προςέθετο έτι βασιλεύς Αίγύπτου τοῦ έξελθεῖν ἐκ τῆς τῆς αύτου, διότι έλαβε βασιλεύς Βαβυλώνος, από γειμάρδου Αίγύπτου έως ποταμού Εύφράτου, πάντα όσα ην βασιλέως Αίγύπτου.

35. A²B: ἐτιμογράφησε (ἐφορ. FX). 36. AB* ην... τῆ μητρὶ (c. FX). A²B: Ἰελδὰφ ϑ. Φαθαὶλ (c. [E]FX). 37. B: ἐνόφθαλμοῖς (ἐνώπ. A). — 1. AB* ὁ ... ἐγενήθη (c. FX). 2. AB (quater) † (a. μον.) τὸς ... Μαὰβ ... ἐν (τῆ) γῆ Ἰέδα τὸ κατισχύσαι κατὰ τὸν λόγον κυρ. ἀν... † (a. δέλ.) τῶν. 3. AB: Πλ. ἐπὶ τὸν θυμόν κυρ. ἦν ἐν τῶ Ι.* τὸ (c. FX). A²B: ἀκοστῆσαι. B † (a. πρ.) τὸ. AB: ἐν ὰμαρτία. 4. AB: Καίγε (τὸ) αἰμα ἀθῶρον ... ἔκλησε * τῶ. 5. AB: νενορον... (τό) αίμα άθωον ... ἔπλησε... *τδ. 5. AB: γεγοαμ-μένα ἐπὶ βιβίζο ... τοῖς βασιλεὖσιν. 6. AB † (p. ἐκ.) Ιωακίμ. 7. AB *τδ ... ὅτι ἔλ. ... † (a. χ. et ποτ. et β.) τδ. (nm) bas Geld zu geben (zahlen). A: um es zusam

נתן יהויקים לפרעה אה הַבֶּרִיהְ אָת־הַאַרֵץ כַתַת אַת־הַכַּסִף עַל־פּי פַּרָעה אַישׁ כָּערָכּוֹ נַגַּשׁ אָת־ הַבְּטֵּף וְאַת־הַזּהֹבֹ את־עם הארץ

בּוַ־עַשָּׁרִים וְחַמֵשׁ שַׁנַהֹ יְהוֹיקים בַּמַלְכוֹ וָאָחֵת עַשְּׁרֵה שַׁנָּה מַלַהְ בִּירִוּשָׁלֵם וְשָׁם אָפוֹי זָביֹנְה בַת־פָּדְיַה 37 מַררוּמָה: וַיַּעַם הַרע בַּעינֵי יָהוָה כָּכִל אַשָׁר־עַשָּׁרּ אָבֹתַיר: 🗶 🛣 🖽 . שלש שנים וישב 2 וַיִּמֶרְדַבּוֹ: וַיָּשׁלְח יָהוֹה וּבּוֹ אתר בָּדַרָּדָי כַשָּׂדִים (את־בָּדַרְּדִי אַרֹם וָאָת י בדרדי מואב יהוה להסיר מעל פניו בחשאת מנשה ככל 4 אַשַׁר עַשַּׁה: רָגַם דַּם־הַנַּקיֹ אַשָּׁר שַׁפַּׂרָ ראשר עשה הכא-הם יהויקים עם־אבתיו יף עוד מַלֶּך מִצְּרַיִם לַצֵּאת מֵאַרִצִּוֹ

> יתר' ברגש .ib זבודה כ' .v. 36. סמץ בו"ס. ז. ז.

Rebucad Rezar.

fim gab bas Silber und Golb Pharao, boch ichate er bas Lanb, bag er folches Silber gabe nach Befehl Pharao; einen jeglichen nach feinem Bermögen ichate er am Silber und Golb unter bem Bolt im Lanbe, bag er bem Pharao Necho gabe.

Fünf und zwanzig Jahre alt war 30jafim, ba er Ronia marb, und regierte eilf Jahre zu Berufalem. Seine Mutter bieg Sebuba, eine Tochter Bebaja von Ruma. 37 * Und that, bas bem Berrn übel gefiel, wie XXIV. feine Bater gethan batten. *Bu feiner Beit jog berauf Rebucab Regar ber Ronig ju Babel, und Jojatim warb ihm untertbanig brei Jahre, und er wandte fich 2 und warb abtrunnig von ihm. "Und ber Berr ließ auf ibn Rriegefnechte tommen aus Chalbaa, aus Sprien, aus Moab unb aus ben Rinbern Ammon, und lieg fie in Juda tommen, bag fie ihn umbrachten, nach bem Wort bes Berrn, bas er gerebet batte burch feine Rnechte, bie Propheten. 3 - Es gefchah aber Juba also nach bem Wort bes Berrn, bag er fle von feinem Angeficht thate, um ber Gunbe willen Manaffe, bie 4 er gethan hatte; " auch um bes uniculbigen Bluts willen, bas er vergoß und machte Berufalem voll mit uniculbigem Blut, wollte ber Berr nicht ver-*Bas mehr zu fagen ift von 5 geben. Jojafim, und alles, mas er gethan hat, ftebe, bas ift geschrieben in ber Chronica 6 ber Ronige Juba. * Und Jojatim entfolief mit feinen Batern, und fein Sohn Jojachin ward Rönig an feine Statt. 7 "Und ber Ronig in Egypten jog nicht mehr aus feinem Lanbe; benn ber Ronig gu Babel batte ibm genommen alles, mas bes Ronigs in Egypten war, vom Bach Egyptens an bis an bas Waffer Phrath. autem et aurum dedit Joakim Pha15,20. raoni, cum indixisset terrae per
singulos, ut conferretur juxta praeceptum Pharaonis; et unumquemque
juxta vires suas exegit, tam argentum
quam aurum, de populo terrae, ut
daret Pharaoni Nechao.

kim, cum regnare coepisset, et undecim annis regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Zebida filia Pha-2Ch.34,8 daja de Ruma. * Et fecit malum 37

v.32... coram Domino juxta omnia quae fecerant patres ejus. In XXIV.

2Ch... diebus ejus ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis, et factus est ei Joakim servus tribus annis; et rursum rebellavit contra eum. Immisitque 2 ei Dominus latrunculos Chaldaeorum et latrunculos Syriae et latrunculos Moab et latrunculos filiorum Ammon, et immisit eos in Judam, ut diszi, 1042. perderent eum, juxta verbum Domini

Prophetas. Factum est autem hoc S

22,14. per verbum Domini contra Judam,
21,10ec. ut auferret eum coram se, propter
peccata Manasse universa quae fecit,

21,16. et propter sanguinem innoxium 4
Pari 16,18 quem essudit, et implevit Jerusalem
cruore innocentium; et ob hanc rem
noluit Dominus propitiari. Re- 5

2Ch.36,8 liqua autem sermonum Joakim et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Juda? Et dormivit Joakim cum patribus suis, * et resch.36,8 gnavit Joachin filius eius pro eo

Sch. 34,8: gnavit Joachin filius ejus pro eo.

36,30: 25,15: Et ultra non addidit rex Aegypti,

35,5: Et ultra non addidit rex Aegypti,

45,2: ut egrederetur de terra sua; tulerat

23,29: enim rex Babylonis, a rivo Aegypti

Ga. 15,10: usque ad fluvium Euphraten, omnia

quae fuerant regis Aegypti.

36. Al.: Zebuda.

menzubringen. B: Rach eines 3. Schahung trieb er das ... herans von b. B. des 2. dW.vE: von e. 3. nach f. Schäh. tr. er ... ein. A: forberte er n. f. Berm.

1. B.vE.A: In feinen (besselben) Tagen. B: w.

1. B.vE.A: In feinen (beffelben) Sagen. B: w. fein Rnecht. dW.vE: w. wieder abtr. A: lehnte fich wiederum auf gegen ihn.

2. Rriegehaufen ... verberbeten. B: fcidte wiber

thn. dW.vE.A: fanbte. B: bie Kriegstruppen. dW. vE: (bie) Schaaren. A: Rauber. B.dW.vE.A: in (nach, wiber) Juba, (um) es zu verberben (zu Grunde zu richten).

3. B: gewißlich n. b. Befehl. dW.vE: Ja n. b. Billen (Bcf.).

4. (Bgl. 21, 16.) A : fich n. verfohnen laffen.

XXIV.

8 Τίος δέκα καὶ όκτω έτων ήν Ιωαγίμ έν τῷ βασιλεύειν αψεόν, καὶ τρίμηνον έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμα και δνομα της μητρός αὐτοῦ Νεεσθά θυγάτης 'Ελνασθάν έξ 'Ιερουσαλήμ. 9 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυοίου κατά πάντα α εποίησεν ο πατήρ αυ-10 Έν τῷ καιρῷ ἐκείνω ἀνέβη Ναβου-ZOÑ. γοδογόσορ βασιλεύς Βαβυλώνος είς Ιερουσαλήμ, καὶ ήλθεν ή πόλις έν περιογή. 11 Καὶ εἰςήλθεν Ναβουγοδονόσορ βασιλεύς Βαβυλώνος είς την πόλιν, και οἱ παϊδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν αὐτήν. 13 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωαγίμ βασιλεὺς Ἰούδα έπλ βασιλέα Βαβυλώνος, αὐτὸς καλ ή μήτης αύτοῦ καὶ οἱ παῖδες αύτοῦ καὶ οἱ ἄργοντες αύτοῦ καὶ οἱ εὐνοῦγοι αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν βασιλεύς Βαβυλώνος ἐν τῷ ὀγδόφ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 13 Καὶ έξήνεγκεν έκετθεν πάντας τούς θησαυρούς τούς έν οίκφ κυρίου καί τούς θησαυρούς οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ συνέχοψε πάντα τὰ σχεύη τὰ γρυσᾶ ἃ ἐποίησε Σαλομών ὁ βασιλεύς Ισραήλ έν τῷ ναῷ κυρίου κατά τὸ ὑῆμα κυρίου, 14 καὶ ἀποίκισε την Ίερουσαλημ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τούς δυνατούς Ισχύι αίχμαλωσίας, δέκα χιλιάδας, και παν τέκτονα και τὸν συγκλείοντα, και ούχ ὑπελείφθησαν πλήν τῶν πενομένων τοῦ λαού της γης. 45 Καὶ ἀπφκισε τὸν Ἰωαχὶμ είς Βαβυλώνα, καὶ την μητέρα τοῦ βασιλέως και τας γυναϊκας του βασιλέως και τους ευνούγους αύτοῦ, καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς απήγαγεν είς αποικεσίαν έξ Γερουσαλήμ είς Βαβυλώνα, 16 καὶ πάντας άνδρας δυνατούς, έπτὰ γιλιάδας, καὶ τὸν τέκτονα καὶ τὸν συγxheloria, yilloug. nárteg duratoi noiourteg πόλεμον, και απήγαγεν αύτους βασιλεύς Βαβυλώνος μετοικεσίαν είς Βαβυλώνα. 17 Καλ έβασίλευσε βασιλεύς Βαβυλώνος τὸν Ματθαγίαν άδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ ὄνομα Σεδεκίαν.

 $\overline{8. {\rm AB}}$: όπτωπαίδενα ... * ήν ... τῆ μητοὶ. Β: Νέσθα $\mathfrak{D}$. Ελλανασθάμ. 9. ΑΒ: ὅσα ($\tilde{\alpha}$ Χ). 11. Β* τὴν ΑΒ† (p. έπ.) ἐπ'. 12. ΑΒ: οἱ παίδες ... ἡ μῆτ. 13. ΑΒ: θησ. οἶκβ. 14. ΑἰΒ† (p. χιλ.) αἰχμαλωτίσας. ΑΒ: ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ * τῷ ἰαῷ. 16. ΑΒ: π. τὸς ἄ. τῆς δυνάμεως ἐπτακιςχιλίας ... ἡγαγεν. 17. Β: Βατθ. ΑΒ: νἱὸν (ἀδ. τῷ π. ϜΧ)... τὸ ὄν. αὐτῦ. Β: Σεδεκία.

בוישמנה עשרה שנה בַּירוּשָׁלֵם וְשֵׁם אָמּוֹ נָקשָׁתַא בַת־ נתו מירושלם: ויצש הרע בעיני וה ככל אשר־עשה אַבִּיו: וַתַּבָּא הַעִיר בַּמַצור: 11 וַיַּבָא נבכדנאצר מלה־בבל על בַּשְׁנֵת שָׁמֹנֵה ־אַוֹצרוֹת בית יהות ואוצרות בית המכך בהיככ 14 דבר יהוה: והגלה את־כל־ירושלם אלפים גולה גבורים עשי דרו תחתיו וַיַּפַב אַת־שִׁמִוֹ צַדְּקיַהוּ:

13. B: gericonitt (fonft wie 18, 16).

אילי ק' .15. 'עשרת ק' .14. עלו ק' .15.

^{10.} u. bie Et. Famin Belagerung. B.dW.vE:wurbe belagert. A: ringeum bel.

^{11.} ale f. Rn. f. belagerten. B: And fam ... wiber b. St., ba ...

^{12.} ging 3. ... nahm thn, im ... B: n. ihn mit. dW.vE: gefangen.

Achtrebn Sabre alt war Bojachin, ba er Ronig marb, und regierte brei Monate ju Berufalem. Seine Mutter bieg Rebuftba, eine Tochter Einathans, von Jerufalem. 9# Und that, bas bem Berrn übel gefiel, 10 wie fein Bater gethan batte. * Bu ber Beit zogen berauf bie Rnechte Rebucab Megare, bes Ronige gu Babel, gen Berufelem, und famen an bie Stadt mit Boll-11 merf. "Und ba Nebucad Negar gur Stabt fam, und feine Rnechte, belagerte er fie. 12 Mber Jojadin, ber Ronig Juba, ging beraus jum Ronige von Babel mit feiner Mutter, mit feinen Rnechten, mit feinen Oberften und Rammerern, und ber Ronig von Babel nabm ibn auf im achten Jahr feines Ronigreichs. 12 " Und nahm von bannen beraus alle Schate im Saufe bes Berrn und im Saufe bes Ronige, und gerichlug alle golbenen Befane, bie Salomo, ber Ronig Ifruels, gemacht hatte im Tempel bes herrn, wie 14 benn ber Berr gerebet hatte, "und führete meg bas gange Berufalem, alle Dberften, alle Bemaltige, gebn taufenb Befangene, und alle Bimmerleute, und alle Schmiebe, und lief nichts übrig benn geringes 15 Boff bes Lanbes. "Und führete weg Jojacin gen Babel, bie Mutter bes Ronige, bie Beiber bes Ronige und feine Rammerer; bagu bie Dachtigen im Lanbe führete er auch gefangen von Berufalem 16 gen Babel, "und mas ber beften Leute waren, fleben taufend, und bie Bimmerleute und Schmiebe, taufenb, alle ftarte Rriegemanner, und ber Ronig von Babel 17 brachte fie gen Babel. "Und ber Ronig von Babel machte Mathanja, feinen Better, gum Ronig an feine Statt, und wanbelte feinen Ramen Bibefia.

8. U.L: Monben.

2Ch.36,9. Decem et octo annorum arat Joa- 8 chin, cum regnare coepieset, et tribus mensibus regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Nohesta filia ach.ac. Elnathan de Jerusalem. * Et fecit 9 22,27,20 malum coram Domino juxta omnia quae fecerat pater ejus. *In tem- 10 ach, pore illo ascenderunt servi Nabucho-26,10. donosor regis Babylonis in Jerusalem, et circumdata est urbs munitionibus, *venitque Nabuchodonosor 11 rex Babylonis ad civitatem cum servis suis, ut oppugnarent eam, 18,31. Egressusque est Joachin rex Juda 12 ad regem Babylonis, ipse et mav.s.16. ter ejus et servi ejus et principes ejus ct eunuchi ejus, et suscepit eum rex *Et protulit inde omnes thesauros 18 domus Domini et thesauros domus 2Ch.36, regiae, et concidit universa vasa 10.18g. aurea quae fecerat Salomon rex Isv.s. rael in templo Domini juxta verbum ^{20,17}, Domini, *et transtulit omnem Je-14 rusalem et universos principes et omnes fortes exercitus, decem millia, in captivitatem, et omnem artifi-Jar.24,1. cem et clusorem, nihilque relictum 25,12. est exceptis pauperibus populi terv.12..5. rae. * Transtulit quoque Joachin in 15 Jer. 22, 26 Babylonem, et matrem regis et uxores 17,12. regis et eunuchos ejus, et judices terrae duxit in captivitatem de Jerusalem in Babylonem, *et omnes 16 Es.1,1s. viros robustos, septem millia, et artifices et clusores, mille, omnes viros fortes et bellatores, duxitque eos rex Babylonis captivos in Babylonem. Jec. 37, 1. # Et constituit Mathanjam patruum 17 22,84. ejus pro eo, imposuitque nomen ei Sedeciam.

8. Al.: Nehusta. 11. Al.: cum servi sui oppugnarent. 14. S: inclusorem. 16. S: inclusores. 17. S: Sedechiam (eti. sqq.).

Rriegel. A: ftarte Manner. B: Alle biefe waren helsben, fo im Rrieg geubt w. dW: alle Streitbaren, bie zum R. taugl. vB: ftarten, ftreitb. M. A: tapf. M. u. Rriegel.

17. in Beb. vE: peranberte. dW: Dheim. vE.A:

^{14.} B.vE: Fürften ... (tapfere helben). dW.vE: Rriegeleute. A: F. ... Lapfere. dW.vE: Schm, n. Schloffer. A: Berfleute n. Schl. ... arme B. vE: bie Armen bes B.

^{15.} dW.vE: Bornehmen. (A: Richter.)
16. Dr. fie gefangen. B: vermögenbften E. dW.vE: Batere Bruber.

XXIV.

18 Υίος είκοσι και ένος ένιαυτών ήν Σεδεκίας દેν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ένδεκα έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμι καὶ ὅνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ 'Αμιτάλ θυγάτηρ 'Ιερεμίου έx Δεβνά. 19 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον χυρίου κατά πάντα όσα εποίησεν Ίωακίμ. 20 Οτι έπι τὸν θυμὸν χυρίου ην έν Ίερουσαλήμ καλ ἐν τῷ Ἰούδα, ἔως ἀπέζζιψεν αὐτοὺς άπὸ προςώπου αύτοῦ. καὶ ηθέτησε Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεὶ Βαβυλώνος.

XXV. Kal šyáreto šv to švráto štel tág βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτφ ἐν δεκάτη τοῦ μηνός, ήλθε Ναβουγοδονόσορ βασιλεύς Βαβυλώνος αύτος και πάσα ή δύναμις αύτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ αύτην και περιφκοδόμησεν έπ αύτην τείχος κύκλο. ² Καὶ ηλθεν ή πόλις είς περιοχήν έως του ένδεκάτου έτους Σεδεκίου του βασιλέως. δ έννάτη του μηνός ένίσχυσεν ό λιμός έν τῆ πόλει, καὶ οὐκ ἦν ἄρτος τῷ λαῷ τῆς γῆς. 4 Καὶ ἐρβάγη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οί πολεμισταλ έξηλθον νυκτός όδον πύλης της ล่งล แล้งงา รณีง ระเงตั้ง, ที่ อังระ รถบั หทุ้สอง รถขึ βασιλέως. Και οι Χαλδαΐοι ἐκύκλουν την πόλιν, καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν ἐπὶ δυσμάς, 5 και κατεδίωξεν δύναμις των Χαλδαίων οπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον αὐτὸν κατά δυσμάς Ίεριχώ, και πάσα η δύναμις αυτοῦ διεσπάρησαν ἐπάνωθεν αὐτοῦ. 6 Καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς βασιλέα Βαβυλώνος είς 'Ρεβλαά, καὶ ελάλησε μετ αὐτοῦ κρίσιν. 7 Καλ ἔσφαξε τοὺς υίοὺς αύτου ενώπιον αύτου, και τούς όφθαλμούς Σεδεκίου έξετύφλωσε, καὶ έδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλώνα.

8 Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτο ἐβδόμη τοῦ 18. AB* ην. B* έκ Δ. 20. AB: ἐπὶ (ἐν FX).—1. B: έγενήθη. AB: έν τῷ ἔτει τῷ ἐνν. B* έν δεκ. τῷ μ . ... ὁ βασ. AB* αὐτὸς (1)... ι ὑ ανοδόμησεν ... περίτει-...ό βασ. ΑΒ΄ αυτος $(\uparrow \tau)$ ...φιοοομησεν...περιτει-χος. 2.Β: ἐν περιοχῆ. ΑΒ: τἔ βασ. Σεδ. 3. ΑΒ $\dagger$ (a. ἐνίσχ.) καὶ $(*^2)$ ... $\dagger$ σαν ἄρτοι (c. FX). 4. ΑΒ: τἔ πολέμε $(ol \pi. FX)$. Β: αὖτη $(\bar{\eta} FX)$. ΑΒ: , *.ol X. ἔτὶ τὸν πόλιν κύπλω. K. ἐποφεύθη ὁδ. τὴν "Αραβα. 5. ΑΒ: ἐδίωξεν. Α²ΒΧ: ἐν Δραβωθ Ἰερ. (πατα δ · I. ΕΥ) Β. ΑΒ: ΑΒ. Μαναμος (c. FX) Β. FX). AB: διεσπάρη. 6. AB: ήγαγον (c. FX). B: 'Peβlaθά (c.?). 7. AB: τὸς τἰὰς Σεδεκίν ἔσφ. κατ' ὀφθαλμὰς αὐτ.... ήγαγον (* αὐτ.) εἰς (c. FX).

בּרעשַׂרִים וְאַחת שַׁנָהּ צַדְּקיָהוּ וַאַתַת עַשָּׁרֵה שָׁנָה מַלַּהְ חמיטל בת-וַשָּׁם אָמֹי ויעם הרע בעיני אשר־עשה ביי על־אַף יהוָה הֵיתָה בִירוּשָׁלֵם וּבֵיהוּלָה עַד־הַשָּׁלְכִוֹ אֹתֵם מֵעַל פָּנֵיו וַיִּמְרָד בַּדְקיַהוּ בָּמֵלֶהְ בַּבַלְ:

ויָהוֹ בּשׁנֹת התַשִּׁיעִית למלכוֹ 🗚🖤. בַּחָרָשׁ הַצִּשִּירִיּ בַּעַשִּוֹר לַחֹדַשׁ בֿא בבל הוא וכל-חיכו 2 דַּיַק סָבָיב: וַתְּבָא הַעֵיר בַּמַּצור עַד עַשָּׁתַּי עַשִּׁרָה שָׁנָה לַמֵּלֶךְ בִּדְקַיָּהוּ: בְּתִשְׁעָה לַחֹדֵשׁ וַיַּחֲזֵק הַרָעַב בָּעִיר וָלָא־הַנָה לַחֶם לָעֵם הַאַרֵץ: וַהִּבְּקַע הָעָּיר וְכָל־אַנְשֵׁי הַפִּלְחֲעַה וּ הַלֵּילַה דֶּרֶךְ שַׁעַר וּ בַּין הַּחְטֹתַיִם אֲשׁׁר עַל־בַּו הַנָּלֵבְ וְכַשְׁדֵּים עַל־הָעֵיר סָבֵיב וַיֵּלֵךְ הַעַרָבַה: וַיִּרְהַפַּוּ חֵיל־כּשִׁהִים אַחַר הַפָּלֶהְ וַיָּשָּׂנוּ אֹתָוֹ בְּעַרְבוֹת יַרְחוֹ מעליו: ויתפשו 6 וכל־תילו נפצו את-הפלך ויעלו אתו אל-מלך בבל תַה וַיִדַבְּרָוּ אָתִּוֹ מִשָּׁפַט: וָאַת־ בָּדְקַיָּהוּ שַׁחֲטִוּ לְעֵינֵיו וְאֵת־עֵינֵי וַיַּאַסְרָהוֹ בַּנִחְשָׁתִּיִם

ובחדש החלישי בשבעה לחדש

דומוטל ס' .18. יי

^{20.} B: wegen bes 3. dW: um ... willen erging es [alfo]. vE: Durch ben ... über ... gefch. es, bag ... verftieß. A: fiel ab.

^{1.} u. lagerte. A: Reiches. B.dW.vE: Regierung. B: Geeresmacht. vE.A: Seer. B.A: Bollmerte (wiber biefelbe) ringenmher. dW.vE: einen Ball.
3. dW.vE.A: nahm (bie Sungerenoth) überhanb.

B.A: fein Brot b. dW.vE: u. es war f. B. ba far.

XXIV.

18 Ein und zwanzig Sahre alt war Bibefia, ba er König ward, und regierte eilf
Jahre zu Jerusalem. Seine Mutter hieß
Hamital, eine Tochter Jeremia von Libna.
19 "Und er that, bas bem herrn übel gestel,
20 wie Jojakim gethan hatte. "Denn es
geschah also mit Jerusalem und Juba aus
bem Jorn bes herrn, bis daß er sie von
seinem Angesicht würse; und Zibekia ward
abtrünnig vom Könige zu Babel.

XXV. Und es begab fich im neunten Jahr feines Ronigreichs, am gebnten Tage bes gehnten Monats, fam Mebucab Negar, ber Ronig zu Babel, mit aller feiner Dacht wiber Berufalem, und fie lagerten fich wiber fie und baueten einen Schutt um 2 fie ber. * Alfo marb bie Stabt belagert bis ins eilfte Jahr bes Konigs Bibetia; 3 aber im neunten (bes) Monats warb ber Sunger ftart in ber Stabt, bag bas Bolf 4 bes Lanbes nichts zu effen hatte. *Da brach man in bie Stabt, und alle Rriegemanner floben bei ber Racht bes Beas von bem Thor zwischen ben zwo Mauern, ber ju bes Ronige Garten gehet; aber bie Chalbaer lagen um bie Stabt. Und er flobe bes Weges jum blachen Felbe; 5 aber bie Dacht ber Chalbaer jagten bem Ronige nach und ergriffen ibn im blachen Felbe gu Bericho, und alle Rriegsleute, bie bei ihm maren, murben von ihm gerftreuet. 6 Sie aber griffen ben Ronig und führeten ibn binauf zum Ronige von Babel gen Riblath, und fie fprachen ein Urtheil aber *Und fie schlachteten bie Rinber Bibefia vor feinen Augen, und blenbeten Bibetia feine Augen, und banben ihn mit Retten, und führeten ihn gen Babel.

8 Am fiebenten Tage bes fünften Monats

2Ch.36,18

2ch.36,11

2ch.36,11

2ch.36,100

aetatis habebat Sedecias, cum regnare coepisset, et undecim annis regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus erat Amital filia Jeremiae de 2Ch.34,18 Lobna. Et fecit malum coram Do-19

v.9. mino juxta omnia quae fecerat Joa-2ch.36,18 kim. Irascebatur enim Dominus 20

2ch.36,18 contra Jerusalem et contra Judam, 22,97. donec projiceret eos a facie sua;

v.1. recessitque Sedecias a rege Baby-2ch.36,18 lonis.

2Ch. 24,17ee. Factum est autem anno 30-7-52,4ee nono regni ejus, mense decimo de-Factum est autem anno XXV. cima die mensis, venit Nabuchodonosor rex Babylonis ipse et omnis exercitus ejus in Jerusalem, et circum-Es.4.2 dederunt eam et exstruxerunt in cir-Jer 52,5. cuitu ejus munitiones. *Et clausa 2 est civitas atque vallata usque ad undecimum annum regis Sedeciae, Jor. 52,6. mona die mensis, praevaluitque 3 fames in civitate, nec erat panis po-Jor. 52,7, pulo terrae. * Et interrupta est civi- 4 tas, et omnes viri bellatores nocte Jor. 39,4. fugerunt per viam portae, quae est inter duplicem murum ad hortum regis. Porro Chaldaei obsidebant in circuitu civitatem; fugit itaque Se-25m. decias per viam quae ducit ad cam-Jer. 52,8. pestria solitudinis, * et persecutus 5 est exercitus Chaldaeorum regem. Jos. 4,13. comprehenditque eum in planitie Jericho; et omnes bellatores, qui erant cum eo, dispersi sunt et re-

Jor. 52,0. liquerunt eum. Apprehensum ergo 6

29,5. regem duxerunt ad regem Babylonis

v.21.
22,33. in Reblatha; qui locutus est cum eo

Jor. judicium. Filios autem Sedeciae 7

82,102. occidit coram eo, et oculos ejus ef
Jud. 16,21 fodit, vinxitque eum catenis et adduxit in Babylonem.

Jer.52,12 Mense quinto septima die mensis 8

19. S: Joakin.

^{3.} U.L: am nennten. A.A: [vierten] Monats. 4. 5. U.L: Blachenfelbe.

^{4.} burche Ih. ... Und b. Ch. ... Aber er ... B: wurbe ... eingebrochen. dW: bie St. w. burchbr. vE. A: erbr. B: begaben fich. dW.vE: M. am Garten. B: bas bei ... ift? B.dW: u. man zog. vE: fie wendeten fich. dW.vE: nach b. Ebene zu (hin). A: Cb. ber Bufte.

^{5.} a. feine Rr. B.dW.vE: erreichten ... u. f. (gans geb) Geer gerftrenete fich.

^{6.} vE: das Strafurth. dW: fpr. Gericht. 7. B.dW.vE.A: Sobne. A: ftach ihm b. A. ans. B.vE: zwei (ehernen) R.

μηρός (ούτος ένιαυτός έγγεακαιδέκατος τώ Ναβουγοδονόσορ βασιλεί Βαβυλώνος) ήλθε Ναβουζαρδάν ὁ άρχιμάγειρος ὁ έστηκὸς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Βαβυλώνος είς Ίερουσαλήμ, θκαί ένέπρησε τὸν οίκον κυρίου και τὸν οίκον τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς οίκους Ιερουσαλήμ, και πάντα οίκον μέγαν ενέπρησεν έν πυρί. 60 Καὶ τὸ τεῖγος Ίερουσαλημ καθείλεν ή δύναμις των Χαλδαίων κυκλόθεν. οί σύν ἀργιμαγείρω. 11 Καὶ τὸ καταλεισθέν τοῦ Δαρό ἐν εῆ πόλει καὶ τοὺς προκεγωρηκότας το βασιλεί Βαβυλώνος και τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοδ μετφαισεν Ναβουζαρδαν ὁ άρχιμάγειρος. 12 Και τών πενήτων του λαού της γης υπελείπετο ο άρχιμάγειρος είς άμπελουργούς καλ είς γεωργούς. 18 Καλ τούς στύλους τούς χαλκούς τούς ἐν οίμφ κυρίου καὶ τας βάσεις και την θάλασσαν την γαλκήν την έν οίκφ κυρίου συνέτριψαν σί Χαλδαίοι, καὶ έλαβον τὸν γαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα. 14 Καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰ ἰαμίν καὶ τὰς Φιάλας καὶ τὰς θυίσκας καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ γαλκά, ἐν οίς ἐλειτούργουν ἐν αὐτοῖς, ἔλαβον. 15 Καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὰς φιάλας τὰς χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ελαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος. 16 Στύλους δύο και την θάλασσαν μίαν και τας βάσεις ας εποίησε Σαλομών εν οίκφ κυρίου -ούκ ήν σταθμός του γαλκού πάντων των σκευών. 17 Όπτω και δέκα πήγεων τὸ ύψος τοῦ στύλου τοῦ ένός, καὶ τὰ ἐπιθέματα γαλκᾶ τών στύλων, τριών πήγεων τὸ ύψος του έπιθέματος τοῦ ενός, καὶ δίκτυον καὶ φοαὶ αί επὶ τὰ ἐπιθέματα κύκλφ πάντα χαλκᾶ· καὶ κατὰ ταύτα το στύλο το δευτέρο έπὶ του δικτύου.

9. AB: αὐτὰς ἐν.... ἀρχ. ἐστὰς... * τῷ (o. FX). 9. B:
πῶν (πάντα ΑΕΓΧ). AB* μέγ. († ΕΓΧ). B: ὁ ἀρχιμάγειρος [ἐν πυρί ΑΓΧ). 10. AB pon. κυπλ. (A:
κύπλω) p. Ἱερ. (p. X. FX). B: κατέσπασεν (καθ. FX).
... * οἱ σὰν ἀρχ. († Χ?). 11. AB: τὸ περισσὸν τἔ
λαδ τὸ καταλειφθὲν ... ἐμπεπτωκότας οὶ ἐνέπεσον (s. -αν) πρὸς τὸν βασιλέα Βαβ. π. τὸ λοιπὸν τἔς
στηρίγματος μετῆρε Ν. (c. FX). 12. AB: ἀπὸ τῶν
πτωχών (* τἔ λ.) ... ὑπέλ(ε)ιπεν (c. FX). B: γαβίν
(γεωργ. FX). 13. AB: (eti. infra) μεχωνώθ... ἤραν
(ράσεις... ἔλαβ. FX). 14. AB: λειταργᾶσιν... ἔλαβε
(c. FX). 15s. AB: τὰς ἀργ. (c. FX)... ἀρχιμ., στύλες
δ.... κυρίν ὅπῆν. 16. AB: τῷ (ἐν FX). 17. AB* (pr.)

σ σαβαχά (c. FX).

חיא שנת חשע בשורה שנה לפלה נבכדנאצר מַלְהַ־בַּבֵל בַּא נִבִּוּזַרָאַדֵּן י כל-בית גדול שרת באש: ואת-חומת ירושלם סביב נתצו כל רב־מבחים: ה נַבְוּזַרָאֲדֵן רַב־טַבַּתִים: 13 ככרמים וכגבים: ואת־עמודי הנחשת ים הנחשת אשו ואת־הכפות ואת ככ ש נאתרהמחתות ואת-המורקות אשר זַחַב זַחָב ואָשֶׁר־כַּסָף כַּסַף לַקַח רַב־ 16 טַבַּחַים: העמודים: שׁנִים היַם הַאחַדֹּ והפכנות אשר-עשה שלמה לבית יהוה לא-היה משקל לנחשת כל-צַל־הַשִּבָבָה:

יליוגבים ק' . 12. v. 17. אמות ק'

 $\dot{ro}$ ... nal $\dot{ro}$ ywdào $\dot{\epsilon}n'$ aves $\dot{ro}$ yalns», nal $\dot{ro}$ vợcς $\dot{ro}$ yadao tolŵn nýzem» sabaya nal $\dot{\epsilon}$ oal $\dot{\epsilon}n$ l $\dot{ro}$ ywdào nýnhọ rà nápra yalnā ... (iu f.) $\dot{\epsilon}$ nl $\dot{ro}$ sabaya (c. FX).

KXV.

(bas ift bas neunzebnte Jabr Rebucab Regars, bes Ronigs ju Babel) fam Nebufar Aban, ber hofmeifter, bes Ronias zu Babel 9 Rnecht, gen Berufalem, * und verbrannte bas Saus bes Geren und bas Saus bes Ronigs und alle Baufer ju Berufalem, und alle große Baufer verbrannte er mit 10 Feuer. * Und bie gange Dacht ber Chalbaer, die mit bem Sofmeifter war, gerbrach 11 bie Mauern um Jerufalem ber. "Das andere Bolf aber, bas übrig mar in ber Stabt, und bie zum Ronige von Babel fielen, und ben andern Bobel führete Rebufgr 12 Aban, ber hofmeifter, weg. . Und von ben Beringften im Lanbe lief ber Bofmei-13 fter Beingartner und Aderleute. * Aber bie ehernen Gaulen am Baufe bes Berrn, und bie Beftable, und bas eherne Deer, bas am Baufe bes Berrn war, gerbrachen bie Chalbaer und führeten bas Erg gen 14 Babel. * Und bie Topfe, Schaufeln, Meffer, Löffel, und alle ebernen Gefage, bamit 15 man bienete, nahmen fle weg. *Dagu nahm ber Sofmeifter bie Bfannen und Beden, und mas golben und filbern mar, 16 * 3mo Saulen, ein Meer und bie Beftuble, bie Salomo gemacht hatte gum Baufe bes herrn; es war nicht zu magen bas Erz 17 aller biefer Befäße. * Achtgebn Ellen boch war eine Saule, und ihr Anauf barauf war auch ebern und brei Ellen boch, und bie Reife und Granatapfel an bem Rnauf umber mar alles ebern; auf bie Beife war auch bie anbere Saule mit ben Reifen.

14. U.L: Topfen.

(ipse est annus nonus decimns regis Babylonis) venit Nabusardan princeps exercitus, servus regis Babylonis, in Jos. 53,13 Jerusalem, et succendit domum 9 well. Domini et domum regis et domos Je-36,19. Pa-74,7. Fusalem, omnemque domum com-Jer. 98, 14 bussit igni. * Et muros Jerusalem 10 36,1a. in circuitu destruxit omnis exercitus Neb.1,8. Chaldaeorum, qui erat cum principe 36,14 militum. Reliquam autem populi 11 Jer. 52,15 partem, quae remanserat in civitate, 20,10 et perfugas qui transfugerant ad regem Babylonis, et religuum vulgus transtulit Nabuzardan princeps mi-Bejis. litiae. *Et de pauperibus terrae 12 Jac 52,16 19,10 reliquit vinitores et agricolas. * Co-18 82,17, 826,26, lumnas autem aereas, quae erant 20.36, tumnas equin conces, que con 18.18g. in templo Domini, et bases et mare 270e.23ee. 11 temp. 270e.27,19 aereum, quod erat in domo Domini, confregerunt Chaldaei et transtulerunt Jer. 52, 18 aes omne in Babylonem. * Ollas 14 7,40,50, quoque aereas et trullas et tridentes et scyphos et mortariola et omnia vasa aerea, in quibus ministrabant, tulerunt. "Nec non et thuribula et 15 Jer.52.19 phialas, quae aurea aurea, et quae argentea argentea, tulit princeps mi-Jer.52, 20 litiae; did est columnas duas, mare 16 ing. unum et bases, quas fecerat Salo-7,15.25; mon in templo Domini. pondus aeris omnium vasorum. Jerus, Decem et octo cubitos altitudinis 17
ilg., 1184. habebat columna una, et capitellum 3,150s. aereum super se altitudinis trium cubitorum, et retiaculum et malogranata super capitellum columnae, omnia aerea; similem et columna secunda habebat ornatum.

^{8.} Trabantenhauptmann. B: Oberfte ber Trab. dW: Scharfrichter. vE: Leibwache. A: bes heeres.

^{9.} vE: ja jebes gr. Saus. 10. (Bie B. 1.) dW.vE.A: rif ... nieber.

^{11.} übrige B. aber, bas fiberblieben ... bie fibr. menge. dW.vE: ben Reft bes B. A: fibr. Theil. B.dW.vE: bie Ueberlaufer, bie ... (gefallen) überges gangen waren. A: Flüchtlinge, bie übergeffüchtet. dW.vE: (u.) ben Reft ber Bolfemenge.

^{12.} I. er ju B. dW.vE.A: (bie)Bingeru.A. gurud.

Al. † omnes (a. domos) et maguam (a. combussit).

^{13.} bas im . B.dW.vE.A: (guß:) Geftelle.

^{14.} B: ... n. d. Schalen. dW: Becher. vE: Ranchs pfannen. A: Dienft that. dW: ber Dienft verrichtet worben. (vE: beren fie fich beim Gottesb. bebienten.)

^{15.} B: Sprengbeden, dW.vB: Rohlpf, ... Schalen. A: Rauchfaffer.

^{17.} Pechten u. Gr. B: ber Kranz barauf. vE: ein Saulenhaupt. B: bas Ret. A: Reglein, dW: ein Gitter. vE: Flechtwert,

18 Καλ έλαβεν ο άρχιμάγειρος τον Σαραίαν τόν Ιερία τον πρώτον και τον Σοφονίαν τον ίερέα τὸν δεύτερον καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμόν· 19 καὶ ἐκ τῆς πόλεως έλαβεν εύνουχον ένα, τὸν καθεστάμενον ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ πέντε ἄνδρας εών όρώντων τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως, τούς εύρεθέντας έν τη πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τον λαον της γης, και έξηκοντα ανδρας άπο του λαού της γης, τούς εύρεθέντας έν τη πόλει. 20 Καὶ έλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν ὁ άργιμάγειρος καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλώνος εἰς 'Ρεβλαά, 21 καὶ έπάταξεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Βαβυλώνος καὶ έθανάτωσεν αύτους έν 'Ρεβλαά έν γη 'Αμάθ. Καλ απφκίσθη Ἰούδας από της γης αὐτοῦ.

22 Kal eal tor lade tor naraluguerra er γη Ἰούδα, δη κατέλειπε Ναβουγοδονόσορ βασιλεύς Βαβυλώνος, κατέστησεν έπ' αὐτών τὸν Γοδολίαν νίον Αχικάμ νίον Σαφάν. 28 Καί ηκουσαν πάντες οί αρχοντες της δυνάμεως, αύτοι και οι ανδρες αύτων, δτι κατέστησε βασιλεύς Βαβυλώνος τὸν Γοδολίαν, καὶ ήλθον πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφά, καὶ Ἰσμαήλ νίος Ναθανίου και Ιωνά νίος Καριέ και Σαραίας νίος Θανεμμάθ ο Νετωφαθίτης καί 'Ιεζονίας υίὸς τοῦ Μαγαθί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄτδρες αὐτῶν. 24 Καὶ ώμοσε Γοδολίας αὐτοῖς καί τοῖς ἀνδράσω αὐτοῦν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς: Μή φοβείσθε από των Χαλδαίων καθήσατε έν τη γη και δουλεύσατε τῷ βασιλεί Βαβυ-λώνος, και καλώς έσται ύμιν. 25 Και έγένετο, έν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμφ ἦλθεν Ίσμαὴλ νίὸς Ναθανίου νίοῦ Ἐλισαμά, ἐκ τοῦ σπέρματος της βασιλείας, και δέκα ανδρες μετ' αύτου, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολίαν καὶ ἐθανάτωσαν αύτον καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Χαλδαίους τους όντας μετ' αυτού εν Μασσηφά. 28 Καλ άνέστη πᾶς ὁ λαός, ἀπὸ μικροῦ ἔως μεγάλου,

וֹנְיֹלֵלְ יִשִּׁרָבִּ מֵבּלְ אַנִּמִעִּן:
בַּבֵּלְ וַוֹּמִיַתֵּם בַּנִבְלָהַ בַּאָרֵל וֹמָתֵּ בַּבֵלְ וַוִּמִיתֵּם בַּנִבְלָה בַּאָרֵל וְשִׁמֵּ בַּבֵלְ וַוֹּמִיתֵּם בַּנִבְלָה בַּאָרֵל וְשִׁמִּם מִלֶּל בְּצִּלְלְ בַּבַּבְּלְ נִבְּלָּתִי: וַנְּבְ אִתֹּם מַלֶּל בִּצְּלְלְ בַּנִּנְבְּאִים בַּמִּיר: וַנְּפָׁם אִנִם בַּלְּר בִּצְּלִא בַּפִּתְ הַּבְּבָּאִים בַּמִּיר: וַנִּפַּם אִנְם בַּלְּר בַּלְבַּאָנִ בַּבְּעִי בַּפְּרֵנ וְשִׁבְּיִ בִּבְּעִי בַּבְּעִּים בַּלְבַּאָנִ בְּבִּיר בַּפָּלְ אֲשָׁרַבִי בַּפְּעָר בַּלְבַעְ פָּנִים אָתְּר בְּפִּנְים אָתּב-בִּנִּאְי בְּבְּיִר בַּבְּעִּ בַּלְבַעְ פָּנִים אָתְּר בְּפִּנְים בְּבִּעְר בִּבְּיִר בַּבְּעִּים בְּבִּיר בִּבְּעִּים בְּבִּיר בִּבְּעִּים בְּבִּיר בִּבְּעִּים בְּבִּיר בִּבְּעִּים בְּבִּיר בִּבְּעִּים בְּבְּעִים אָתַר-בָּבִּבְּעִּים בְּבִּיר בִּבְּעִּים בְּבִּיר בִּבְּעִיר בִּבְּבְּעִים אָּתִּבְים אָּבִּיר בִּבְּבְּעִיר בִּבְּבְּעִיים בְּבִּיר בִּבְּעִּיִים בְּבִּיבְּעִיר בִּבְּבְּעִיר בִּבְּבְּעִיר בִּבְּבְּעִיר בִּבְּבְּעִיר בִּבְּבְּעִבְּעִיר בִּבְּבְּעִיר בְּבִּבְּעִיר בִּבְּבְּעִיר בְּבִּבְּעִיר בִּבְּבְּעִיר בִּבְּבְּעִיים בְּבִּבְּעִיים בּבְּיר בִּבְּבְּעִיר בִּבְּבְּעִיר בִּבְּבְייִים בְּבִּיבְייִבְּעִים בְּבִּבְּיִים בְּבִּבְּבְייִבְּבְּבְּעִבְּיִים בְּבִּבְּיִים בְּבִּבְּיִים בְּבִּבְּעִיים בְּבִּבְייִים בְּבִּבְּבְּעִיים בְּבִּבְּעִיים בְּבִּבְּבְיִיבְיוֹ בִּבְּבְּבְיוֹ בִּבְּבְּבְיוֹ בִּבְּבְּבְיוֹבְייִבְּבְיִּבְייִּבְיוּ בְּבִּבְיבְייִים בְּבִּבְּבְיִיים בְּבִּבְּבְיִים בְּבִּבְּבְּבְיִבְיבְיבְּבְּבְּבְּבְיבִּיבְּבְיבְּבְיבְיבְיבְיבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְיבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְיבְיבְבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְּבְיבְיבְיבְבְּבְבְּבְיבְיבְיבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְיבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְבְיבְבְבְּבְּבְיבְיבְּבְיבְיבְיבְּבְּבְּבְיבְיבְּבְיבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְּבְּבְיבְיבְיבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְיבְיבְיבְיבְבְּבְייבְבְּבְבְּבְיים בְּבְּבְייר בִּבְּבְייִיים בְּבְּבְייבְיבְּבְיבְּבְייבְבּבּבּייר בּבְּבְייבְיבְבְיבְבְּבְּבְיבְיבְיבְּבְבְּבְבְּבְיבְּבְיבְיבְּבְבְּבְבְּבְיבְבְּבְבְּבְבְּבְיבְבְּבְּבְיבְּבְבְּבְיבְיבְבְּבְבְּבְבְּבְּבְבְבְּבְיר בּבְּבְבּב

בּבְּלִינָה בְּבָלְיה בְּבֶלְירִה בָּן־אָרָץ יְהּוּלָה אֲשֵׁר הִשְׁאִר בִּאָרֶץ יִהּוּלָה אֲשֵׁר בִּעָּכֵר לְכָם בִּינִישָּׁאָר בְּאָרֶץ יִהּוּלָה אֲשֵׁר בַּלְּהָר בָּן־אַחִיקִם בָּן־בַּלְיהּ בָּן־אַחִיקִם בָּן־בַּלְיהּ בָּן־אַחִיקִם בָּן־בַּלְיהּ בָּרְבִּינִיה אָמִר בְּיִבְּינִיה בְּּרִבְיִיה אָמִר בְּיִבְּיִה בְּבְּלִיה בְּבְּלִיה בְּבְלִיה בְּבְּבְלִיה בְּבְלִיה בְבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְּלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְּלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְּבְלִיה בְּבְּלִיה בְּבְּלִיה בְּבְלִיה בְּבְלִיה בְּבְּלִיה בְּבְּלִיה בְּבִיים בְּבּבְל בִייִם בְּבּיל בִיים בְּבּיל בִייִּבְּיה בְּבִיים בְּבִיים בְּבִּיל בְּבִיבְייִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּבִיים בְּיבּיל בִיים בְּבִילְיה בְּבְּילִיה בְּיִיה בְּיבְילְיה בְּיבְילְיה בְּיִיה בְּיבְילִיה בְּיבְילִיה בְּיבְילִיה בְּיבְיל בְּיבְּיבְייה בְּיבּיל בְיבְּיבְייה בְּיבְיל בִיים בְּבּילְיה בְּיבְיל בְיבְּיבְיב בְּבְיבְילִיה בְּיבְייה בְּיבּיל בִיים בְּבּילְיה בְּבִיים בְּבִיים בְּבִיל בְיבִיל בְּיבְּיבְיה בְּבִיים בְּבִיים בְּבִילְיה בּבּיל בִיים בְּבּיבְיבְיה בְּיבּים בְּיבְיבְיה בּייל בִיים בְּבּיב בְּבְיבְיה בְּיבְייה בְּיבְייה בְּיבְייה בְּיבְייה בְּיבְיבְיה

^{18.} AB*(alt.) τὸν ... Σ.νίον τῆς δευτερώσεως (c. FX). 19. Β: ἔλαβον (-εν ΑΓΧ). ABEX: ος ἡν ἐπιστάτης (ἐπλ) τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν (c. FX) ... τὄ ἄρχοντος (c. X) ... *ἀπὸ († FX). 20. Β: ἤγαγεν (ἀπ. ΑΓΧ) ... (eti. infra) 'Ρεβλαθὰ (c.?). 21. AB: ἔπαισεν (ἐπάτ. FX). Β: εἰς (ἐν ΑΓΧ). ΑΒ: ἔπαίνω-δεν (ἀπὸ ΓΧ). Α¹Β: ἐλμάθ (c.?). 22. AB: ὁ λαὸς ὁ καταληφθείς (ἐπὶ τ. λ. τ. κατ. FX). Β † (p. ἐν)

18 Und ber hofmeifter nahm ben Briefter Geraja ber erften Ordnung, und ben Briefter Rephanja ber anbern Orbnung, 19 und brei Thurbuter, * und einen Rammerer aus ber Stadt, ber gefetet mar über bie Rriegemanner, und funf Danner, bie ftets vor bem Ronige waren, bie in ber Stabt gefunden murben, und Sopher, ben Felbhauptmann, ber bas Bolf im Lanbe triegen lehrete, und fechzig Mann bom Bolt auf bem Lanbe, bie in ber 20 Stabt gefunden wurben. * Diefe nahm Rebufar Aban, ber Bofmeifter, und brachte fie jum Ronige von Babel gen Riblath, 21 und ber Ronig von Babel ichlug fie tobt zu Riblath im Lande Bemath. Alfo ward Juba weggeführet aus feinem Lanbe. Aber über bas übrige Bolf im Lande Inda, bas Nebucab Nezar, ber König von Babel, überließ, feste er Bebalja, ben Sohn Abitams, bes Cohnes Caphans. 23 Da nun alle bas Rriegsvolf, Sauptleute und die Manner, boreten, bag ber Ronig von Babel Gebalja gefest batte, famen fle zu Gebalja gen Migpa, nämlich Ismael, ber Sohn Nethanja, und Johanan, ber Sohn Rareah, und Seraja, ber Sohn Thanhumethe, ber Metophatiter, und Jaefanja, ber Cobn Maechati, fammt ihren 24 Mannern. * Und Gebalfa ichwur ihnen und ihren Mannern, und fprach zu ihnen: Fürchtet euch nicht unterthan gu fein ben Chalbaern; bleibt im Lande und feib unterthania bem Ronige von Babel, fo wird 25 es euch wohl geben. * Aber im fiebenten Monat tam Ifmael, ber Cohn Rethanja, bes Cohnes Elifama, vom foniglichen Jer.52,24 Tulit quoque princeps militiae 18 1Ch.6,14. Sarajam sacerdotem primum et So-23.4. phoniam sacerdotem secundum et Jer.52,25tres janitores; # et de civitate eu-19 nuchum unum, qui erat praesectus super bellatores viros, et quinque viros de his qui steterant coram rege, quos reperit in civitate, et (2Ch. Sopher principem exercitus, qui probabat tirones de populo terrae, et sexaginta viros e vulgo qui in-Jer.52,26 venti fuerant in civitate. * Quos 20 tollens Nabuzardan princeps militum v.21..6. duxit ad regem Babylonis in Reblatha. Jes. 52, 237 ** percussitque eos in Reblatha in terra 21 18,11. Emath. Et translatus est Juda de terra sua.

Populo autem qui relictus erat 22

in terra Juda, quem dimiserat Nabuchodonosor rex Babylonis, prae-Jer. 40,5. fecit Godoljam filium Ahicam filii Jor. 60,7. Saphan. Ouod cum audissent 23 omnes duces militum, ipsi et viri qui erant cum eis, videlicet quod constituisset rex Babylonis Godoljam, Jer. 40,8; venerunt ad Godoljam in Maspha, Ismael filius Nathaniae et Johanan filius Caree et Saraja filius Thanehumeth Netophathites et Jezonias filius Maachati, ipsi et socii eorum. Jura-24 Jeq.40,9. vitque Godoljas ipsis et sociis eorum, dicens: Nolite timere servire Chaldaeis; manete in terra et servite regi Babylonis, et bene erit vobis. Jor.41,10.4 Factum est autem, in mense septimo 25 venit Ismael filius Nathaniae filii Elisama, de semine regio, et decem

viri cum eo, percusseruntque Godol-Jer. jam, qui et mortuus est, sed et Ju-^{61,8,7} daeos et Chaldaeos, qui erant cum eo in Maspha. **Consurgensque omnis 26 populus, a parvo usque ad magnum,

Gefchlechte, und gebn Manner mit ibm.

und folugen Gebalja tobt, bagu bie

Juben und Chalbaer, Die bei ihm 26 waren ju Migpa. *Da machten fich

auf alles Bolt, beide klein und groß,

^{25.} U.L: Monben.

^{18.} oberften Dr. B: 3. ben anb. Pr. vE: zweiten. A: erften ... zw. dW.vE: Oberpr. ... (Unterpr.).

^{19.} von benen b. ftets ... n. ben Schreiber ... jum Arlegsbienst aushob ... B. bes L. B: bes R. Augeficht faben. vE: Antlie ... gef. hatten? dW.A: vor bem K. (ge)fianben ... ben heer-Oberften. vE: heerfürften. A: F. bes h. dW: z. heere ansh. vE: z. Rriege aussziehen ließ. B: auffchrieb.

^{21.} B.dW.A: fol. f. n. tobtete f. vE: ließ fie folas

^{19.8:} sex (pro sexaginta). 23.8: Metophathites.

gen u. t. B: mußte ... bavonziehen. vB: in b. Ges fangenschaft gef. — 22. vB: jum Auffeber. 23. alle D. bes Rr. u. ihre M. B: a. Oberften ber

^{23.} alle D. bes Rr. u. ihre M. B: a. Oberften ber Beere, fie nebft ben M. dW: f. u. bie M. vE: u. bie Manufchaft.

^{24.} A: ju bienen. B: ber Ch. Rnechte gu fein. B. vE.A: u, bienet bem R.

^{25.} B.dW.A: fonigl. Samen. B.dW.vE.A: fol. G. bag er ftarb.

XXV.

Bedekia rea Judae.

παὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως, καὶ εἰςῆλθον εἰς Αίγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προςώπου τῶν Χαλδαίων.

27 Καλ εγένετο εν τῷ τριακοστῷ καλ εβδόμο έτει της αποικεσίας του Ιωαγίμ βασιλέως 'Ιούδα, ἐν τῷ δωδεκάτφ μηνὶ ἑβδόμη καὶ εἰκάδι του μηνός, υψωσεν Ευιαλμαρωδάν βασιλεύς Βαβυλώνος, έν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αύτου, την πεφαλήν Ίωαγίμ βασιλέως Ἰούδα, καὶ έξήγαγεν αὐτὸν έξ οίκου φυλακής, 28 καὶ έλάλησε μετ' αὐτοῦ ἀγαθά, καὶ Εθηκε τὸς θρότον αύτοῦ ἐπάνω τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τών μετ' αθτού έν Βαβυλώνι, 29 καλ ήλλαξε τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ήσθιεν άρτον δια παντός ένωπιον αύτοῦ πάσας τας ήμερας της ζωης αυτου, 30 και ή έστιατορία αύτου έστιατορία διά παντός έδόθη αὐτῷ έξ οίκου τοῦ βασιλέως, λόγον ἡμέρας ἐν τῆ ἡμέρα αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αύτοῦ.

24. AB: πάροδον (ἀπό FX) ... καθίσατε (c, F). 25. AB: ἐγενήθη ἐν τῷ ἐβδ. μηνὶ ... σπερμ. τῷν βασιλέων (c, FX). Β: ἐπάταξε (-αν ΑFX). AB: ἀπέθανε (ἐθανάτωσαν s.-εν FX)... οὶ ἡσαν (τὰς δντ. FX). 26. Α*Β: τῷν δυνάμεων (τῆς δ. Α*ΕΤΧ). 27. AB: ἐγενήθη (c. FX). Β: ἀποικίας (-εσίας ΕΓΧ; Α: μετικοίας) ... Εὐαλμαρωθὲκ (c. ΕΧ; al. al.) ... † (p. sq. Ἰωχ.) τῷ (*AΕΓΧ). AB † (in f.) αὐτῷ (*FX). 28. AB: ἔδωνε ... ἐπάνωθεν (c. [Ε]FX). 29. AB: ἡλλοίωσε s. -αν (ἦλλ. FX).

ְנְשָׂרֵי הַחְיָלִים וַיְּכָאוּ מִצְרֵיִם כִּי יְרָאוּ מִפְּנֵי כִשְׁדִּים:

וֹמָּג שַּנְּגֵּנְ וְבַּרִבְּנִים בַּּנִּנְעֵּי בִּפָּלְנֵּ וְבַרַבְּנִים בַּנִּנְעֵי בִּפָּלְנֵּ וְבַרַבְּנִים בַּנִּנְעֵי בִּפָּלְנֵּ וְבַרַבְּנִים בַּנִּנְעֵי בִּפָּלְנִי וְבַּרַבְּנִים בַּנִּנְעִי בִּנְּנִיבּלְּנִּ לְמָבִּרִ בִּנְּמָּבִּע בִּנְבֹּנִי בַּלְּצִי וֹאַבָּע בֹּבְּרַבְּינִם אַמָּר בּנְבֹּרִ כִּלְאַי וֹאָבָּעְ בֹּפֹּא צִינִּבְּלְכִים אַמָּר אִשְׁנִ בִּבְּעִ בִּנִּעֵּ בַּלְּאָי וֹגַבַּע אַשִּׁנִ מִכְּנִים אַמָּבְּע בּנִּעָּב בּבָּע בּמָּע בּנִּעָּע בּנִּעָּע בּנִּעָּע בּנִּעָּע בּנִּעָּע בּנִּעִּע בִּנִּעָּע בִּנְעִּע בִּנִּעְ בִּנְּעָ בִּנִּע בִּנְעַע בִּנִּעְ בִּנְּעַ בִּעָּע בּנִּעִּע בִּעִּע בִּעִּע בּנִּעְ בִּעָּע בּנִּע בּנִּע בּנִע בּנִע בּנִע בּנִע בּנִע בּער בִּעְּעַים וְשָׁבְּע בִּעְּעִים בְּשִּׁבְּע בִּעְּעִים בּמָּע בִּע בִּעִּע בִּעְּעִים בּעִּעִּים בְּשִּׁבִּע בִּשְּׁנִים בְּשִּׁבָּע בִּעִּיִים בְּשִּׁבָּע בִּעִּבְּע בִּעִּבְּע בִּעִּבְּע בִּעִּיִּם בּעִּבְּע בִּעְּעִים בּעָּבִּע בִּעְּבִּע בְּעִּבְּיִם בּעָּבְּע בִּעִּיִּים בּעִּבְּע בִּעְּבִּע בִּעְּבִּים בּעִּבְּע בִּעְּבִּינִם בּעִּבְּע בִּעִּיִּים בּעְּשִּׁבִּע בְּעִּבְּע בִּעְּבִּים בּעִּבְּינִם בּעְּבִּיּיִּים בּע בִּעִּיִּים בּע בִּעִּיִּים בּעִּבְּעִיּים בּּעִּבְּע בִּעִּבְּים בּּעִּבְּיוּם בּעִּבְּיִּים בּּעִּבִּים בּּבְּעִּבְּיוּם בּּעִּבִּים בּּעִּבְּיוּם בּעִּבְּע בְּעִּבְּיוּם בּעִּבְּע בְּבִּיּיִּבִּים בּעִּבְּיִּים בּּעִּבְּיוּת בְּעִּבְּיוּת בְּעִּבְּע בִּיּבְּעִּבְּע בְּעִּבְּיוּת בְּעִּבְּיוּת בּּבְּעִּבְּיוּת בְּעִבְּיוּת בּיִּבְּעִיּיוּת בְּעִּבְּיוּת בְּעִּבְּעוּבִּע בְּעִּבְּעוּת בְּבִּעִּיּיוּת בְּעִּבְּעוּיבּע בִּעִּיּיוּבּיוּבּע בְּעִּבְּיוּבּע בְּעִּיּבּיוּבּע בּעּבְּיוּיוּת בּּיבִּעוּת בּּבּּעּיּיוּבּע בּעּבּּעוּבְּיוּת בּּבּּעִיבּיוּת בּּיבּיוּבּע בּּעִּיבְּיוּבּיוּבּע בּּיבּיבּעוּבְּיוּבּים בּּעִּיבּיוּבּיוּבּיוּ בּּבּיעִיים בּּעִּבְּיוּבּיוּבְּיוּבּיוּבְּעִיים בּּבּעּבּעוּבְּיוּבְיוּבְּיוּבְּיבּיוּבְּיבּע בּיבּיבּבּיבּיוּבְּע בּבּיבּעּבּיוּבּיוּבְיבּיבּים בּּבּעּבּיבּיוּבְיבִּיבּים בּּבְּיבּיבּים בּיבּיבּעוּבְּיבּים בּבּיבּעּבּיבּבּּבּיוּבְּיבּיבּיבּיבּים בּבּיבּיבּיבּיבּיבּים בּבּבּּבּיבּים בּבּבּיבּבּ

26. ber Rriegsleute.
27. B.dW.A: 3. (nach) ber Begführung. vE: ber Gefangenschaft. dW.vE: feiner Regierung. B: in bem 3. ba er Rönig murbe. A: ju regieren begann.

und bie Dberften bes Rriegs, und tamen in Egypten; benn fie fürchteten fich vor ben Chalbaern.

Aber im fleben und breißigften Jahr, nachbem Jojachin, ber Ronig von Juba, weggeführet mar, am fieben und zwanzigften Tage bes zwölften Monats, hob Evil Merodach, ber Ronig zu Babel, im erften Jahr feines Ronigreichs, bas Baupt Jojadins, bes Ronigs Juba, aus bem Rerfer 28 bervor, * und rebete freundlich mit ihm, und feste feinen Stuhl über bie Stuhle ber 29 Ronige, bie bei ihm waren gu Babel, *und manbelte bie Aleiver feines Befangniffes; und er ag allewege vor ihm fein Leben= 30 lang, * und beftimmte ibnt fein Theil, bas man ihm allewege gab vom Ronige, auf einen jeglichen Tag fein ganges Lebenlang.

27. U.L: Monben.

dW: erhob ... ben Rönig v. J. aus b. Gefängniß. vE: [u. entließ ihn] aus b. G. B: Gefangenhaufe. 28. dW: gutig ... über ben Sinhl (A: Thron!). 29. bas Brot vor ihm. B.A: veranberte. vE: wechfelte. dW: ließ ihn ansziehen. Jor. 61, 17 et principes militum, venerunt in 43,66. Aegyptum timentes Chaldaeos.

Factum est vero in anno trigesimo 27 septimo transmigrationis Joachin regis Juda, mense duodecimo vigesima Gn.40,13. septima die mensis, sublevavit Evilmerodach rex Babylonis, anno quo regnare coeperat, caput Joachin re-Jer.52,32 gis Juda de carcere, * et locutus 28 Beth.3.1. est ei benigne, et posuit thronum ejus super thronum regum, qui erant Jer.52.83 cum eo in Babylone, # et mutavit 29 vestes ejus, quas habuerat in car-25m.9,7 cere, et comedebat panem semper in conspectu ejus cunctis diebus vitae Jer.52,34 suae; annonam quoque constituit 30 ei sine intermissione, quae et dabatur ei a rege per singulos dies omnibus diebus vitae suae.

98. a. bekam f. beftimmtes Th. B: was f. Untershalt betrifft, so ward ihm ein fteter U. v. R. gegeben, was a. j. T. beschieben war, alle die Tage f. Lebens. dW: es w. ihm U. geg. allezeit, das Tägliche für f. Tag. vE: fein U. w. ihm beständig ... T. für T.

APPENDICES.

T.

EPICRISES MASORETHARUM

SINGULIS LIBRIS SUBJECTAE.

סכום הפסוקים של ספר

יחושע

Summa versuum libri

Jesuac

השָׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה.

וֹנַערן לְמִּוּן אִפְּם סִימְן:

יּסְדָרָיו אַרְכַּעָה עַשַּׁר: הַיְתָה עָלֵי וַך יי׳ סִימָן:

sexcenti et quinquaginta et sex:

Et sonabit lingua muti [Jes. 35,6] est symbolum 1).

בּוֹלְעָד רְעַת הַּמְבְּפֶה: Et medium ejus est: Et ab Hesbone ad Ramam Mizpae [Jos. 13,26].

Et ordines ejus 2) quatuordecim:

Fuit super me manus [=10+4] Domini [Ezech. 37,1] est symbolum.

סכרם פסוקים של ספר שופמים

Summa versuum libri

sexcenti et octodecim:

Judicum

Timete Dominum, sancti ejus [Ps. 34,10]

שַׁשׁ מַאוֹת וּשְׁמֹנָה עֲשַׂר י

יָראוּ אֶת־יי׳ קדשָיו סִימְן:

est symbolum.

רל ולד Et ordines ejus sunt quatuordecim:

:דְּבֶבְ שִׁפְתֵּי יְשֵׁנִים סִימֵן Irrepens labia dormientium [Cant. 7,10] est symbolum.

> Et medium ejus: Et concusserunt et contuderunt filios Israelis [Jud. 10,8].

יָהֶבְיוֹ וַיִּרְעַצוּ וַיִּרֹצְצוּ אֶת־בְּנֵי יִשִּׂרָאֵלּ:

Solent Masorethae in numeris literis exprimendis effata Scripturae sacrae eligere, quorum una pluribusve vocibus literae in hunc usum necessariae continerentur. Ita h. l. Jes. 35,6. ubi התרך -6 + 400 + 200 + 50 = 656. Alibi placuit voces fingere, quibus numeri sisterentur (v. c. versuum Geneseos: אך לד 1000 + 500 + 30 + 4 - 1534).

²⁾ Sunt sectiones s. capita, in quorum locum serius successerunt מרקים, quae in Pentateuche praeter מדרים numerata habentur.

סְבוּם הַפְּסוּקִים שָׁל זֶה הַפֵּפֶּר [......]

[שמואל]

וֹחָבִּיוֹ וִלָּאִשָּׁה בֵּצֶל מֵרְבֵּק: יִסִימְנוּ אַיְּאֵרוּ חָמוּץ: יִסִימְנוּ אַיְּאֵרוּ חָמוּץ: אָלֶפ וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת וְשִׁשָּׁה.

> סָרָני בְּסִיקי דְּסָפֶר דָוַזַק רְנִיְאָדָוַזַקּ

מלכים

וֹלָבְיאִם: יְּלֶבְיּיִּה וַיִּיּפְּבֵּץ מָלֶבְּ יִשְּׂרָאֵל אָתר יְּסִיּלְנוּ אָּלְבִרִּנִ אֶהְיָה-לְּה נְאָם ה חִוֹמַת יְּסִילְנוּ אָלְאַרֵּי הָּלְּלְבִוּ אָשְׁלְשִׁים: יְסִילְנוּ אָלְאַרֵי הַנְּוֹי אֲשֶׁר ה אֵלְהִיוּ: אָלֶפְ וְּחָמִשׁ מֵאוּת שְׁלְשִׁים וְאַרְבָּעָה: אֶלֶפְ וְּחָמֵשׁ מֵאוּת שְׁלְשִׁים וְאַרְבָּעָה:

בריך הַנּוֹתֵן לַיָּצֵף כֹּחַ יּלְאֵין אוֹנִים עצמה ירבה: Summa versuum hujus libri

[Samuelis]

mille et quingenti et sex:

Et symbolum ejus: **Rectum facite** corruptum [Jes. 1,17].

Et ordines ejus triginta quatuor:

Et symbolum ejus: Aperiens manum tuam [Ps. 145,16].

Et medium ejus: Et mulieri erat vitulus saginatus [1.Sam. 28,24].

Fortis esto et fortes nos geramus! 1) Summa versuum libri

Regum

mille et quingenti et triginta et quatuor.

Et symbolum ejus: Beata gens cujus Jekova Deus [Ps. 33,12].

A ordines ejus quinque et triginta.

Et symbolum ejus est: Et ego ero e1, dictum Jehovae, murus ignis circumeirca, et in gloriam ero in medio ejus [Zach. 2,9].

Et medium ejus: Et congragent ren Isruedie prophetas [1 Reg. 22,6].

Benedictus sit, qui dat fesso vires et destituto viribus robur auget! 2)

¹⁾ Excitatio lectoris ex 2 Sam. 10,12. sumta, item apposita ad Jes. Jer. et Chron.

²⁾ Doxelogia desumta ex Jes. 40,29.

CONSPECTUS

NOTARUM MASORETHICARUM.

'א לון litera אָלֶהְ בְּטְנוֹל: אָלֶהְ Aleph cum Segel 1 Reg. 16,24; 2) numerus: unus vel primus: 'א בְּטְנִים בְּנִלְהּ א' ב' מְעָנִים בְּנַלְהּ א' duo eccentus in voce una 2 Reg. 17,13.

うれ; う状 ド"J (cf. ド"Jコ) alia exemplaria う状 (pro うす) 1 Sam. 21,11.12.22,9.18. 1 Reg. 21,7. Cf. うり・

'그 1) litera 취고; 2) numerus (v. sub 'k); 3) praepositio: in, cum, v. c. 기호구 '과정 Betk cum Tsore 1 Sam. 22,20.

p"12 — j'up apia cum Sakepk pareo. Cf. 7'up.

אַרַרִינְן הוּאָרָסְיּוֹאָ הּוּאָרָסְיּוֹאָ in alitis exemplaribus (a רושׁוְ transtulit, transscripsit), v. c. 2 Reg. 14,13: רצשׁיִע אַר בנ"א מְשַׁיַער (pro עשׁבָּי); item

בס"א בּסְקּרִים אֲחֵרִים בּס"א בּסְקּרִים בַּס"ף בּס"ף בּס"ף בּס"ף ווו fine versus. Cf.

פתח מו בפתח.

'의 1) litera km, v. c. 되는 차 기대로 차려고 cum

He loco Aleph 1 Reg. 10, 19; 2) numerus:

2 Reg. 9,28 (기 i. e. quinquies occurrit);

8) praefixus articulus, v. c. 기급 s. 기대로

Jud. 16,5. 1 Sam. 17,35; 기대로 사용하다 기대로 He sine Mappik 2 Reg. 8,6.

אַרְטָּאָדְ dimissio. Sunt sectiones ex Prophetis (בָּבִיאִים רָאַשׁוֹנִים וְאָדְוַרוֹנִים) selectae, quae partim Legis sectionibus s. divisionibus (תְּבֶּילְשִׁילות, הַבֶּילִשָּׁיה), quibus ea universa per anni spatium in conventibus sacris praelegendo absolveretur, addendae, partim festis diebus praelegendae, dietae sunt dimissiones, quia earum publica praelectione absoluta populus dimissus fuerit (a 700, unde lector Haphtarae dicatur רבים dimittens). Huc spectant Jos. 2,1: קלעורת שכח לה Hapktara respondens Paraschae Num. 13,2. quae vocabulis 🎞 🞾 つう incipit; Jud. 4,4: ログログ アフロウラ אַנִישׁ מַתְּחִילֵין וַהַשְׁר דְּבוֹרֵא H. respondens Paraschae Ex. 13,17. a' secunda voce ಗ್ರಾಹ್ನವಿ appellatae et sunt qui incipient (non a 4,4. sed a verbis 5,1:) Et cecinit Debora; 2 Sam. 22.1: אַזיר חאַזיר חשפה רוֹם מָבִיעִי שָׁל פַּכְּח H. Paraschae Deut. 32,1. et diei septimi Paschatis; 1 Reg. 7,40: הַּפִּטָרַת רַיַּקהֵל כִּטְנַהַג אַשְׁבְּנַזִים וְאִיא בּפְּטָרָת פָּפְרּדֵי כְפִי אַסְפַּרָדִים H. Paraschae Ex. 35,1. secundum morem Germanorum eademque H. Paraschae Ex. 38,21. secundum morem Hispanorum (coll. 1 Reg. 7,13.51); Jos.1,1 : אַלְטָבָרת שִׁנְדָת חוֹבָים ##. diei lastitlae Legis i. e. ultimi diei festi Tahernaculorum, quo lectio Parascharum absolvitur; 2 Reg. 11,17: מְבְּיִבְיִים שׁלְּיִים בּיּבּוֹים מִיבּים בּיּבּים בּיּבּים בּיּבּים בּיבּים בּיבים בּיבּים בּיבים בּיבּים בּיבים בּיבּים בּיבים ביבים בּיבים בּיבי

"ו 1) litera אָן, v. c. 2 Sam. 1,10: אַן אָרּאָרָן אַן Vau cum Patach; 2) praesixa copula.

לון (1) litera אַרָן, v. c. 2 Reg. 17,31: אַרָּרָ דְּבָּרְקִי פריך Sain magnums. majusculum (cf. אַרִּרָּרָ et איף); 2) numerus: septem vel septimus, ut 2 Sam. 22,1.

דערר ' זעיר' ' Resch parvum, minusculum, 2 Sam.21,19; contrarium est ' קיד' magnum (foem. a בון cum Jod paragogico) Jos. 14,11. 2 Reg. 17,31. De causa modo majuscule modo minuscule scribendi v. sub

마이 rapions i. e. Schva quippe raptim pronunciandum: 2 Reg. 3,7: '여러 보기고 되었다. in aliis exemplaribus Mem cum Schva; de 가야 되었다.

Pָּיִידֶּלְ 2 Sem. 1,10: אָנוּיְרֶקּלְיּ Vun cum Chirek (pro Kametx-Chatuph, יְּנְיְּלֶלּי יְנְיִּלְלָּין).

'이미 et 기이디 deficiens, deficit: 'N 기인디 deficit Aloph Jud. 4,19. 1 Sam. 25,8. 2 Sam. 19,14; '기 기인디 Jos. 5,15. 2 Sam. 11,11. Contraria sunt 기대가 et N〉고, quae v.

TOOM III medium libri Jos. 13,26. (reliquorum librorum medii versus sunt Jud. 10,8. 1 Sam. 28,24. 1 Reg. 22,6).

. קמץ בח מוף קמץ = ח"ק.

DYD accentus (q. d. sapores et sensus cum

pronunciationis tum sententiae): 1 Reg. 11,22: מַּבְיר ְרְנָּבׁי ְרִ בְּעָבוּ בּנִיבְּי ְרָ בְּעָבוּ בּנִיבְּי בּנִיבְּי בּנִיבְּי בּנִיבְּי בּנִיבְיים בְּנִיבְים בְּנִיבְיּ בּנִיבְיִים בְּנִיבְיִם בְּנִיבְיִּה בִּנִיבְּי בּי בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בַּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בְּנִיבְיִּה בְּנִיבְיִּה בְּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בְּנִיבְיִּה בְּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בִּנִיבְיִּה בְּנִיבְיִּה בְּנִיבְיִּה בְּנִיבְיּה בִּנִיבְּיה בּנִיבְייִם בְּנִיבְיִּה בְּנִיבְיִים בְּנִיבְיִים בְּנִיבְיִּה בְּנִיבְייִם בְּנִיבְיִּה בְּנִיבְייִם בּנִיבְּייִּם בְּנִיבְיים בּנִיבְּיִּה בּינִיבְיים בּנִיבְּייִם בּנִיבְּייִם בּנִיבְּיִים בּנִיבְּיִים בּנִיבְּיִּם בּנִיבְּיִּים בּנִיבְיּיִם בּנִיבְּיִּם בְּנִיבְּיִּים בּנִיבְּיִּים בּנִיבְּיִּים בּנִיבְּיִּים בּנִיבְּיִּים בּנִיבְּיִים בּנִיבְּיִּים בּנִיבְּיִּים בּיִּיבְיּיִּים בּנִיבְּיִּים בּנִיבְּיִים בּנִיבְּיִים בּנִיבְּיִים בּיבְּיבְּייִּים בּינִיבְּיִים בּיּיבְּיִים בּיּיבְייִים בּיּיבְּיבְּייִּים בּיּיבְּיבְּייִּים בּיּיבְּיבְּיים בּיּיבְּיבְּייִּים בּייבְּייִּים בּיּיבְּייִּים בּיּיבְּיבְּייִּים בּיּיבְּייִּים בּייבְּייִּים בּיּיבְּייִּים בּיּיבְּייִּיּים בּיּיבְּייִּים בּיּיבְּייִּים בּיּיבְייים בּיּיבְייִים בּיּיבְייִים בּיּיבְייִים בּיבְּייִים בּיּיבְייִים בּיּיבְייִּים בּיּיבְייִים בּיּיבְייִים בּייבְייִים בּיּיבְייִים בּייבּיים בּיּיבּייִים בּיּיבְייִים בּיּיבְייִים בּיּיבְייִים בּיּיבְייִים בּיּיבּיים בּייבּיים בּייים בּיבְּייים בּייים בּייבּיים בּייבּיים בּייבּייים בּייים בּייבּיים בּייבּיים בּיייים בּיייים בּייִיים בּיייים בּיייים בּיייים בּייייים בּיייים בּייים בּיייים בּייים בּיייים בּיייייים בּיייים בּיייים בּייייים בּיייים בּיייים בּיי

#፲፲፬ accentus (qui etiam #፲፱፬ appellatur):
Jud. 17,1. 1 Reg. 5,31: #፲፲፲፰ ፲፱፮

Ramets cum Tarcha.

'1) litera Ti¹; 2) numerus: decem vel decimus.

שׁבֵּי est, sunt: Jud. 4,4: שׁבֵּי et sunt (reliqua v. sub v. אוֹבָי בּי פּינים אוֹבָי פּינים אוֹניים אוֹניים

למיר abundans: 'א רקירן superfluum est Aloph Jud. 13,18. 1 Sam. 10,17. 11,1.24.12,1.4; '\ Jos. 9,7.15,63.24,19. Jud. 4,19. 7,20. 8,1. 1 Sam. 22,15. 1 Reg. 6,16. 14,6. 15,3; '\ Jos. 10,8. Jud. 13,17. 1 Sam. 10,7. 24,5. 26,8. 28,8. 2 Sam. 1,16. 21,9. 23,37. 1 Reg. 2,24. 18,36. 22,34. 2 Reg. 14,2. Cf. ₩ ⊃ □ et ¬□□.

1) litera קֹשַ Jos. 14,11; 2) numerus:
 viginti vel vigesimus; 3) praefixum Caph
 similitudinis: secundum (cf. המשבר);
 4) = בירף (de quo v. sub בירף).

קמץ מו כרלו

בריה לקיוה sic oportet esse i. e. de industria, non temere scriptum est, Jos. 7,7. 1 Sam. 10,11. 2 Sam. 14,19.

למחל Cr. מסחל Cr.

ל' 1) litera דֶּטֶׁך, v. c. 1 Sam. 16,7; 2) numerus: triginta vel trigesimus;

3) praefixum, v. c.

למדי (מְזְרָה בְּהָנְהָא) לְמֵדִּנְחָאִי בּ מְזְרָה Oriens) secundum orientales Judaeos (2 Reg. 17,4: 'ף סוֹא כ' סוֹא מַם מְעַד ' סִיּא כ' סוֹא מַם מְשַׁם מְשׁבּי Orientales Si Cthib So Rri).

(מעל כי למעי (בְּקַרֶב) Occidens) secundum occidentales Judaeos (2 Reg. 17, 24: מע'וּמַעְרָה, cum He loco Aleph).

1) litera מֹם, v. c. Jes. 1,6; 2) numerus: quadraginta vel quadragesimus;

3) praesizum (🏳 ex.

אָבֶאָ Jud. 2,7: אֹבְאָ מְ plenum Vau i. פּ 55 *

praeter morem non defective ( ) sed plene (29017) scriptum. (1. 1971 et חסר.

supra i. e. in penultima accentum praeter morem habens, 2 Sam. 17,12. 2 Reg. 16,18.

ורע infra i. e. in ultima tonum habens, Jud. 4,18. 5,12. 1 Reg. 19,18.

מנהג ductus i. e. usus, mos, v. c. 1 Reg. 7,40: הַפְּטַרֵת וַיַּקהַל בְּנִנְהַג הַאַשִּׁכְּנָזִים וָהִיא הַפְּשֶׁרֵת פְּקוּדֵי כִפִּי הַפְּפַרָדִים Hapkters respondens Paraschae vocabulo ברל incipienti (Ex. 85,1) more Germanorum atque eadem H. respondet Paraschae ab initio suo TPP dictae (Ex. 38,21) secundum Hispanos. Cf. המסטרה

מסורת .s. מסורה = מסור' .s מס' Masora i. e. traditio, singulatim priscorum doctorum dootrina eritica circa teatum sacrum (quae tanquam קיַג לְתוֹרֶה sepes Legis laudata ex antiquissima traditione derivaretur): Jos. 21,36. 37: 'DDD יו הפסוקים האקה in Meeera non adsunt hi versus (quippe ex 1Chron.6,63.64. s. 7,78.79. interpolati). Everardus van der Hooght, qui versus omisit, adscripsit ad v.35: בַּקצַת סְפַרִים יַשׁ כַּאן ב', פְּסוּקִים וּסְמַשֶׁה רָאוּבֶן וְגוֹמֵר יִטְעוּת חוּא וְאֵינֶם רְאוּיָם לְהָּיוֹת וְעַיֵּן בְּפֵּירוּשׁ למצא בד, הרד"ק וּבְמָסוֹרָה ובּוּ ספרים ישנים מדויקים פתיבת יד in parte librorum sunt hi duo vorsus: Et a tribu Ruben etc.; sed hoc vitium est, neque convenit illes adesse: vide etiam Commentarium Rabbi Davidis Kimchi et Masoram. Atque ita repertum est in tribus libris antiquis correctis manuscriptis (quae Kimchii verba allegata haec sunt: ולא ראיתי שני פסוקים אלו בשום ספר ישן מדריים .. וראיתי כי נשאכ neque vidi רביער האיי ז"ל את השאלה duos versus illos in ullo antique libro אום מצרה duos versus illos in ullo antique libro וום

porresso . . et vidi kolerrogutum esse Rabbi nostrum Haji beatas memorias de hac quaestione).

PPD qued faciat estre (pronunciatione). 1 Reg. 8,6: ביבור ביבור או 1 Reg. 8,6: ביבור ביבור

sum Jud. 18,80; 2) numerus: quinqueginia vel quinquagesimue.

ב"א זכ"א.

กกุ quicevens, กกุ M Aleph quiescit 1 Reg. 11,89. (pro לא קרי); = אין); R non pronunciatur Aleph Jos. 12,20. (cf. プラ); contrarium est アカ moveri.

קרד punctatio (a ארן unde etiam פורד בו 2Sam. 19,20: אַבֶּל יָבֶל punctatio

לם בַּוְעַפָּ קַבָּרץ v. c. טְמֵרְ 🗗 🎝 🍎 🤠 Samech cum Chateph-Kamez 1Reg. 13,7. 2 Reg. 2,1; 2) numerus: sexeginta vel sexagesimus.

K"O CI. K"DI.

카그한 putatum s. conjectaneum (a 기교수 putavit, conjecit), 1 Sam. 2,16.12,5. (legendum videri altero loco 🖒 pro 5, aitero ባግኒኒቨካቪ pro ግርነናነት).

לוֹלס s. לוֹלס: 1 Reg. 16,24: אָלָּלֹל s אַלּוֹלַ Aleph cum Segol scriptum (abi secundum analogiam Tzere scribendum fuisset); 2 Reg. 9,10. 10,9.

71310 tabernacula 1. e. festum Tabernaculoram, 1 Rek. 8,2: יום שלי היום ביום אל אל אול ביות Haphtaru diei secundi festi Tabernaculorum.

岁 1) litera 1叉, v. c. 2Reg. 9,10; 2) numerus: septuaginta vel septuagesimus.

lectio s. sectio legenda, qua netatione significatur finis Haphtararum.

על ועל (cl. א"כ) alia exemplaria בַל (pro) 28am. 13,38. 1 Reg. 16,12. 19,3. 2Reg. 19,20. Cf. 58.

D 1) litera RD, v. c. 1 Reg. 18,21; 2) numerus: octoginto vel octogenimus.

(quem hiatum Rabbinis etiam אַרְיּבְּיבָּי et אַרִיבְּיִי p dictum recentiores non lacunae indicium esse sed ad interpunetionis discrimina pertinere existimant) Jos. 4, 1. 8, 24. Jud. 2,1. 1 Sam. 10,22. 14,19.36. 16,2.12. 17,37.21,10.23,2.11. 2 Sam. 5,2.19.6,20. 7,4. 12,13. 16,13. 17,14. 18,2. 21,1. 6. 24,10.11.23. 1 Reg. 13,20.

ทภอ : กฎอุว (2Sam. 1,10: กฎากอุ) cum Patach: X 2 Sam. 1,26; 1 Sam. 17,12. 21,10. 1Reg. 19,15; 7 tSam. 1,10; 3 1Sam. 16.7; 2 Jos. 4.6; 2 Sam. 12,15; 5 1 Reg. 20.43. 21,4; '7 Jos. 14,2; '2 Jud. 5,7; '7 Jud. 16,5; ጠያውු እ"] alia exempleris cum Patack 1 Sam. 22,18. 1 Reg. 11,37. 2 Reg. 17,30. 19,28. - Notatur, ubi ob accentum Patack in Kamets producendum fuisset: ការក្រុង្គ ការាគ្ន Patach cum Athnack Jud. 1,10.28. 1Sam.10,2.27,4.30,22. 2 Sam. 2,27. 6,7. 20,24. 2 Reg. 20,10; PIOD DIOP Patach in fine versus Jud. 1,30.38.35.6,19.36.37. 1 Sam. 15,15.20. 17,45.18,28.27,2. 2 Sam.7,25. 1 Reg.4,6. 21,27; TOP APIA TIME Patach cum accentu Sakeph parvo 1 Reg. 7,38. 19,5.

'\$ 1) litera '7\$; 2) numerus: nonaginta vel nonagesimus.

ברי s. ביי 보는 פֿבּרי (בְּבֵרי בּבַרי aum Tzere praeter morem scriptum esse notatur 'בּרַ 1 Sam. 22,20. 2 Sam. 9,12; 'בּרַ 1 Reg. 5,20; 'בּרַ 1 Jud. 3,16; 'בּרַ 1 Jos. 7,9; 'בּרַ 1 Jos. 2,18.

p 1) litera קוֹף, v. c. 1 Reg. 18,27; 2) numerus: centum vel centesimus; 3) — קרי quod vide.

(in aliis libris adscriptum est 为 立 quod v.) pro usitata notatione, literam aliquam アプラ scriptam esse (ク 2 Sam. 1,1; グ Jud. 19,5; つ Jos. 11,4. Jud. 4,11; ② Jud.

6,17; 가입한국 복 1 1 Sam. 21,11.12. 2 Sam. 3,34); Pឃុំក្កុ ក្សាក្នុភ្ន cum Chateph-Rametz : D 1 Reg. 13,7. 2 Reg. 2,1., D 1 Reg. 19,20. (cf. קמץ (חסף totum illud cum Ramets Jos. 10, 13. 1 Sam. 7,17. -פמץ בּוַקַף קטון Rametz cum accentu Sakeph parvo Jos. 5,14.8,1.17,14.19,50. Jud.1,15.5,27.7,5.8,26. 1Sam.17,9.21,10. 2 Sam. 12, 3. 8. 14, 7. 17, 22. 23, 1. 1 Reg. 3,7.25. 6,4. 9,17. 11,13. 13,5. 17,20.21. 18,12. 21,27. 22,22. 2 Reg. 10,12. 14,28. 17,15. 19,16. 21,9. 24,4; メロフロコ アンア Kametz cum accentu Tarcha (etiam 워크 dicto) Jud. 17,1.1 Reg. 5,31; 가요? בַּרִבִּיעַ Ramets cum Rbhia 1 Reg. 7,18. קרי = פריא | lectum s. legendum, 1) notat literam esse pronunciandam s. movendam, Jos.12,20: אל קרי א non movetur Aleph (= התן אה 1 Reg. 11,39; cf. התו); 2) apponitur decem vocibus obscoenis ad commonesaciendos lectores, non eas quas textus habet, sed alias in margine scriptas, quae magis honestae viderentur, esse pronunciandas, ut 1 Sam. 5, 6.9.12.6, 4.5. 2 Reg. 6, 25. 18, 27. (quae v. in Append. III. suis ll.); — 3) plerumque sistit lectionis emendationem, quam quominus in ipsum textum reciperent Masorethae, prohibuit religio ejus quod acceperant scriptum (2772), quod simul cum קרי exhibet Append. III). Ad hoc criticum genus pertinent a) 572 ubi voces non scriptes esee legendas significatur vocalibus in textu positis quarum consonantes in margine exhibentur (፲፫፰ Jud.20,13; ፫፫፰ 2 Sam.8,3; אַישׁ 16,23; בון 18,20; אִישׁ 2 Reg. 19,31; רָלֹא קָרָי (19,37); – b) בָּתַיב רָלֹא ubi voces in textu scriptae eo tanquam non legendae proscribuntur, quod nullae additae sunt vocales (DN 2Sam. 13,33. 15,21; אל 2Reg. 5,18); — c) קרי quod sistitur vocalibus quae, quamquam consonantibus in textu *scriptis* appositae, *le*-

gendae tamen sunt cum consonantibus in margine positis, ita quidem, ut lectoris judicio relinquatur, quibus vocalibus consonantes textûs (こうう) pronunciandae sint (v. c. Jos. 24,3.8. ubi 372) sistit formam apocopatam באור pro qua plenam ክጔገዚያ legi volunt Masorethae, contra לאכיאה formam paragogicam לאכיאה cui Masorethae simplex אָרָאָרָי praeserunt). Praeter (quindecim) voces, quae aut separandae aut conjungendae viderentur (v. c. 1 Sam. 9,1), et ea exempla, ubi alia vocabulorum discriminatio commendaretur (v. c. 2Sam. 5,2. 21,9. 12), ad hoc TP etiam pertinent (sexaginta duae) voces, in quibus (non tam de industria s. errore, quam formis quippe rarioribus) literae transpositae sunt. Quae eidem critico consilio inservire nonnullis visae sunt literae ductu situque insolito pictae (majusculae, minusculae, suspensae, inversae, incisae), inserviunt potius judaicae cuidem religioni aut theologiae. Cf. חלויה, זעירא, רבתי, הלויה, Ceterum ne toties eadem repetere cogerentur, Kri diserte notare plane omiserunt Masorethae in vocabulis quae vel semper vel saepissime sic occurrerent (v.c. ברושב ברושב בירויים ביי secundum vocales יְרוּשֶׁלֵים, secundum consonantes יָשִׁשׁכָר; יִרוּשָׁלֵם secundum vocales コンザー, secundum consonantes cet. ubi vocales לַיהוֹרָה, וְהוֹחַה; sunt nominis אַרֹנֶר quemadmodum in בְּדֹנְרָה,

in promtu sunt vocales nominis אל היל היים item quae plerumque non notantur אל היל (מולארל בינים), אול בינים cet.).

ר' 1) litera בי'ן, v. c. Jud. 4,11; 2) numerus: ducenti vel ducentesimus.

רביע כו. קמץ.

ר"ח שׁלָּה mensis, novilunium (quo conveniunt in synagogis, unde Jes. 66,1: רְבְּיִבְרָת שַׁבְּת וְבְּתְּם Haphtara sabbati et initii mensis);

ק אַר , בּי liters lenis i. e. sine Dagesck s. Mappik: ב' 2 Règ. 12, 10; ב' Jud. 16, 16; ב' 1 Reg. 18, 27; ב' Jud. 16, 28.

שלן s. שׁ לפגרישה et שלין s. שׁ לפגרישה et sinistrum, 1 Reg. 3,25: יְמְנִית שׁבּי בּשׁרְ שׁבּי בּשׁרְ שׁבּי בְּמִנִית sin aliis exemplaribus cum Schin dextro loco Schin sinistri (שִּמְלֵית s. בּשִּׁמְאָלִית) i. e. Sin; 2) numerus: trecenti vel trecentesimus; 3) שׁ seq. Dagesch f. —

う数 s. つびき, nota *Genitivi* (a relative profecta).

רו 1) litera זף, v. c. Jos.2,18; 2) numerus: quadringenti vel quadringentesimus. און (denom. a און (initium) singulatim און וויין incepit, v. c. Jud. 4,4.

תחת כו. ה.

כויה cr. ל. דגש cr. דגש.

III.

CONSPECTUS

LECTIONUM MASORETHICARUM KARJAN ET KETHIBAN D.

Cthib.	Josua.	Kri.	Cthib. Kri.
אַדווֹתַי .13 🙎		אַחְיֹתֵי	19,22. הְשִׁיְצִיתְשִּׂיְ הְשִׁיִצִּתְשָּׂיִן
چېرت . 16.		מָאָדָם	29. ייְקיף יַּקָּדָן
4, 18. אַנְלוֹת בּיַבְל		בַּעַלות	י בּוֹלֶן בְּלוֹן \$0.8 (י בּוֹלֶן
5, ז. אָבְרֵנּף	• • •	(יֹ עָבְרָם	21, ווּ. רְאִישׁוֹנְה הְאָישׁוֹנְה יֹּ.)
פֿישָׁמְדֶנֶכֶם 6,5.		ל מַ עַ עַנָּכָם	22,7. מֵעֶבֶר מַעֶבֶר יֹי
ז. יאָגרף		אָמֶר ³)	24,3. בְּיָאֶרֶב הַשֶּׁרְבּי
פּוּקער .9		הֹקְעֵי	ַרָאָבִיאָה נְאָבִיאָה . אַ
דיולה 13.		י הָלוּדְ י	מַעֶבֶר בְּעֵבֶר
יָאֶרְאֶה 21. אָרְאֶרָ		ָרָאֵרֶא.	Judicum.
8, ו2. לְעִיר		(۶ څِرو	1, 27. בּשָׁרָי יבְשָּׂרִי
בְיָדֶיף .8 ,10		בְּרֶדָּה • • •	4, 11. בְּצַעֲנָיִם בְּצַעֲנַיִם
יָהָיָה 15,4.	• • •	וְדָהִירּ יִּ	6,5. יָבאָר יָבאָר
47. הַּבְּברל .		רַבָּּדוֹל	7, 13. איל ביל איל ב
יְרָנִים 53.		וְיָנרם	בַּנְבַרְסךּ בַּנְיָכִרְסךּ . בֹּי
63. יוּכְלָף		יַכְלוּ	9, 8. 12. מְלְיכָה מְלְיכָה
18 9, 19. אוֹרְתָּיר אוֹרָ	· Riţ	תוֹבְאוֹת .	11, 37. יְרְעִיּיֹרָי יּרְעִיּיֹרָי
קעמוני 24.	• • •	הְעַמּוֹנְה	12.3. יָאָשִימָה יָאִישְׁימָה (יוּ יָאָשִּׁימָה יִנָה יוּ

Cthib.	Kri.	Cthib. K	ri.
אָבֶרֶיהָ 18, וּזָ. קבָרָיהָ	י הָבֶרָה	18, ז. בְיָאָאָדְבוֹ הַבְּאָדְבוֹ 18, וֹיִ	ראה
וּ בְּלָאִי 18.	ָּפֶּלָר [֖]		לְאָניוּ
16, ו8. אל	، بُ	יי. א ערון s. יון s. יון s. יון s. יון s. יון	עויון
21. 25. הָאָסִירִים.	הָאֲסוּרִים	יות בְּנְנִית 19, 18.	(זַ בְּנָי
25. פי טוֹב	בְּטוֹב	20, 2. ກ່ຽວກຳ ກ່ຽວກ	לא־י
יָהֵימִשֵׁנִי 26 רָהֵימִשָּׁנִי	ַרָּהַמִּשָׁנִי	24. אַב	پېز
17, 2. יי וְאַמִּיִרי (4 וְאַמִּיִרי)	אָת	י מַתְצִי 38. בֿתַתָּ	تننخ
. לַהָשִׁיבוֹ 19.3.	ַלְהַשִּׁיבָה	22, אַן כוֹי	אַזְכִּר
21. אוֹבְיָיָן	לַקְיֶּירָ	וא לְדוֹיֵג 18. 22	לדוא
21, 20. יַרְצַר		24, 5. אָיָבֶיף	איבן
22. בירוב 22.	בֹרִיב	יּלְרָה מִן־הַּמְּעָרָה	
		. T - i	וָאַתָּיוּ
I. Sam	uelis.		בְלָבַי
4, וז. קי א. (ב"ן א. (ב"ן א. 4. אינידן (ב"ן א. אינידן (ב"ן א. אינידן (ב"ן א.	·		ر _ه ټېċ
. בַּצָּבָּלִים 5.6.	(* בַּמְדוֹרִים	ib. היות יעַמוֹרת	•
ייבלה זיי רַיִּצְלָה זיי.	ַרַיּ,עַלָּהוּ	• • •	آثات
מִבֶּן־יָמִין 9,1.	מָבָּנְיָמִין	26 ייס, 22. הַחֲנִית וְהַבְּיִרת	וָתָנִיח
24. 357	הַבָּנָה	27,4. אינים איני	iōb.
. רְלַבֹּאֶינָה זֹ 10,	תַבֹּאנָה		וָתַּגִּיְר
. בָּחֹם 9,(114	פַרום	י	#SP
ו ַרִּיּאָמֶר 12, וּס. בְּיִּאָמֶר	י ביאבור יי ביאבור יי יי	ד הוּרְד 80,24.	הַיוֹרֵ
ַרַיְיַתֵלְ . זְיִיַתֵּלְ . 18,8.	ַריוּ הָל	II. Samuelis.	
19. אַמַר	אַנְרוּ אַנְרוּ	1,8. רַיִּאָמֵר דְיֵּאָמֵר	רָאַכֵּיו
וּפָּ, אַרָה אַנְאָרָה .	ַ הַאִּרְנָה	16. דָּמֶיק	ַרָּרָדָּרָדָּרָ
נייעם אין	ריעם	\$. 2. דְיְלְקְׁדִר	<u>רַיִּבְּ</u> לָּי
שְׁלֶל	(• װַשָּׁלָל · · •	יַבִינֵיל לַאֲבִינְל .³	(יי לַּאָּ
יַנְיוֹץ זּ,זּ וְנָיֵוֹץ . זּ,זּכּ	الخلا	15. ლეე	לֵיִשׁ
יַ מִּמְצְרוֹת יּצִיּ מִמְּצְרוֹת	. בְּנַעַרְכוּת	יַנְהָ	מוֹכָאָ
34. 詞	הַשָּׁי	5, 2. הָיִיתָה מוֹצִיא . הָיִיתָה מוֹצִיא	ביניק

¹⁾ forms plenior, etiam in affine 2. pere. foom. singulatim ap. Jer. et Ez. (v. o. 16,13. אַרַלְיאָרָאָ) comparens, nec non in sufficie 2. pere. foom. (י) et יין pro יין et יין v. c. 2 Reg. 4,2. 3. 7; in participiis, ut v. 23: יולְלֵרֵן pro יְוֹלֶרֵן pro יְוֹלֶרֵן pro יְוֹלֶרֵן pro יְוֹלֶרֵן pro יְוֹלֶרֵן. est potius Jod paragog. quod etiam in masonihiis comparet). 2) v. 25: cf. Jos. 4,18. 3) item v. 9. 12. 6,4. 5; cf. Deut. 28,27. 4) v. 6: cf. Jos. 6,5. 5) cf. Jos. 6,7. 0) 15,16: cf. Jos. 6,7. 7) item v. 19. 22. 23. 20,1. 8) cf. 2 Sam. 3,3. 9) cf. 2 Reg. 28,4. 10) v. 8: cf. 24,5. 11) cf. 1 Sam. 25,18.

Cthib. Kri.	Othib. Kri.
ני מְּיֹרָאֵי מְיֹרָאוּ s. מְיֹרָאוּ מְיֹרָאוּ	
מָלֶד יֶלֶד 6,23.	אָרָעָיִי אַרָעָיִי אַ אַרָּ
פָּנְתַר־פְּנֶת בְּנָתָר־פְּנֶת	לָנוּ לִי 21,4
יִשְׂרָאֵל בְיִשְׂרָאֵל 10,4	יַפַּון יַּנְּמָדְן .
יְתְנֵּכָנִי יְתְנֵּכָנִי יְתָנֵּכָנִי	1
וַהִּקְרָא בּיִּי	
בַּמַלְבֵּן · · · · בַּמַלְבָּן יוּצּ	• '
יוֹמַלְשָׁ וְמֵּלְשָׁבּ וְמֵּלְשָׁבּ	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
משויבה	
עַפִירוּד עַפִירוּד 34.	יַנְשָׁבָּר יִשְׁבּרְיּיִנְים יִנְשְׁבָּרְיּ
מים	מָדוֹן בַּיִדִּין '20.
•	
זו. הַבְּרָבִית הַבְּרְבִּית בּוּ בּעִּית עשׂיתי בּעּיתי	* * *
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• •	
גיתיקיקים	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• •	
ל אַניעַד אַניעַד אַניעַד פֿיני	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
בְּעַרְבוֹת בְּעַרְרוֹת אָּ	
וַהַלֶּחָם וּלְהַלֶּחָם 16,2.	
י פֿר	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
פֿר	תַּבְּוֹרִים בְּבַּרִים ib.
בְּעֵינְי בְּאָנִי 12.	
פֿלָלָתוּ פֿלְלָתוּ	
י בְאַחַת 17.12 בְאַחַת 17.12.	
לַנְזִיר לַנְזִיר 18,3	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
נפונדת נְּבְּצוֹת פּ	Ψ =.
ואַ אַקֹּרְיַ	-:•
רָנַקּשָׁי בְּנַקּשׁׁי 13. זְבָנִ	. 37. · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
1\$ •), אַנְרָבֵן s. בַּיַּרְבֵן פּיַרְבֵן פּיַרְבֵן פּיַרָּבָן פּיַרָּבָן פּיַרָּבָן	ָרָאָרַוְנָה הָאוֹרְנָה 24, 16.
אָנֶבִירף וַיְצַבִירף	
עָיִים s. בְיְיַבּת s. בְיְיַבּת פּ. בּיִים בּיים בּיים בּיים	
וַיִּמֶּלָהוּ וַיִּמֶּלְהוּ 14.	ַ 1,27. אַבְדָּרָ עַבְדָירָ
•	

¹⁾ v. 24: cf. Jos. 6,5. 2) v. 21: cf. 13,83. 3) v. 16: cf. 15,28. 4) v. 7: cf. 18,12. 5) cf. Ps. 18,51. 6) v. 33: cf. 18am. 20,24.

Cthib. Kri.	Cthib. Kri.
1, 37. יוְדָּוֹי	
אַל קיים אַל קיים אַל	נִשְׁבְּרוּ נִשְׁבְּרָה שׁ אֶכ
2, 24. יַבְיבָי יַבִּינְי יִבְיבָי	il. Regum.
4,7. אָרָד אָרָד	אָּבְּאָיוֹת הַבְּיאוֹת 16. אָּבְ
ָלְלֵי בְּנְלֵיך 5,17.	
6, 5. 6. 10. ביע ביע	' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' ' '
יַרְכְּתֵי בְיַרְכּוֹתֵי 16.	פּ שְׁבַנְיִךְ שְׁבַבְּיְכִי נּיִי
י בְּרַהִּיקוֹת בְּרַהִּיקוֹת	
7.20. הַבְּבָה הַבְּבָּה	כש הולֶכָת הוֹלַכְתִּי 23. הַנּ
	אַבְנָה אַבְנָה 5,12 וְקְ
אָל מִסְבָּי וְעָלרּ s. וְעָלרּ מִסְבָּי מִסְבָּי יִבְּלר	
ਅਤੰਜ ਜੰਸ਼ਸ਼ਵ	ַ זְּבְיוֹנִים חֲבֵי יוֹנִים 6,25 בְּּוֹ
(א 8 אָן, 48. דְּבָּרָיקָי בְּבָּירָקּי	בַּשָּׂנָה בְהַשְּׂנָה 7,12 בָּוֹ
פּיפּי אַרוּטְאַיִין יי יי אַמְאַרוּ 9.90 .	
ָרַמֹר הְּמָטְרּ 18.	خَلَافِتُم خَلَافِتُمْ اللهِ الله
12, 3. 21. רַיְּבֹאָף אַב	שָׁנִים שְׁנָהַ 17. אָנָהַ פּ נַיָּיּ
זָרָדָעַר זְרָדַעַר יּי	•
ָאַבּר	שָׁמְכוּרָה שִׁמְכוּרּהף 33 מִמְ
14°), 25. pថ្មាថ pថ្មា	
ן אָדְשָׁר . ז בּן אָדְשָׁר 15, וֹבְיּ	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
ַ אָלֶהְ בַּעֶּלֶהְ בַּעֶּלֶהְ	ַבְּאָרָה · · · · הַאָּרְדְיִי · · · · הַאָּרְדְי יִּבְּיִרְ
ין 16, 26. בְּקַמַמּאָנְיוֹי וֹבְתַמּאָנְיוֹי וֹבְתַמּאָנְיוֹי .	הַפּוּמָתִים הַמְּמְחֹיִתִים 2 וּכְ
שָּׁנִיב וּבְשָּׁנִיב 34.	בָּמֵאָיוֹת הַמְּאָיוֹת 15. וּגָּ 4.9. 10. בּמָאָיוֹת
17, 14. ក្រូក្ ។)	ַהַּפֶּלֶהְ בַּלֶּהְ בַּלֶּהְ
ארַרָהָא הוּארּיְרָהָיא 15.	בּיָבִין בְּיָבִין 18, 10. הָּי
מַתַּבְּהַמָה מִן בְּהַמָה	יְדֵי יַד 12. נין
	הַּבְּקְּקְנִים · · · · נַּקּקְנִים · ம் אָנְ
צַלֵּר מַשַּל 20,41.	•
זָרִים דָּסְּמָרִים \$1.8	• •
\$2°), 84. דְיָדֶי · · · · דִי	(מַלָּח הַּמָּלַח . י הַּמָּלַח יי דְּיָּ

¹⁾ v. 26: cf. Jud. 13,17. 2) cf. Gen. 27,29. 3) v. 2: cf. Jud. 17,2. 4) cf. 1 Reg. 6,19. 5) v. 36: cf. Jud. 13,17. 6) v. 13: cf. Jud. 13,17. 7) ut 1 Reg. 12,12. 8) item v. 7. bis; cf. Jud. 17,2. 9) v. 16. 23: cf. Jud. 17,2. 10) cf. Jud. 17,2. 11) v. 1: cf. Jud. 17,2. 12) cf. Jer. 89,7. 13) cf. Lev. 25,21. 14) 14,13: cf. 1 Reg. 12,3; 15,25: cf. 11,20.

Chib.				Kri.	Chib.					Kri.
וָאָרוֹמִים 16,6.	•		•	וַאֲדוֹמִים	20,4. הָּצִיר .	•	•	•	•	ָּ אָצֵר
15. 기꺼기보기	•		•	יַנִיבַנָּה.	וא יקדו . 18.	•	•	•	•	יקדור
17. אָרָן	•		•	. אַת	21, ו2. אָרְעָיר	•	•	•	•	بهرطشه
. מֵיסַה 18.	•		•	מוּסָה.	וְיִהְנָהָ, 5. בּצָּ	•	•	•	•	וְיִהְנְבָּהוּ
נְבִיאָר 17, 13.	•		•	ּנְבִיאֵי	יי בְבֵית או	•	•	•	•	בית
16. מַנֵים .			•	שָׁנֵּר	. בְבֵי 10. 28	•	•		•	اع
21. בידא	• 1		•	וַיַּנְהַווּ •	. בְּמָלְהְ 33.	•	•	•	•	ממלה
24. פּרָבֵיִם				וּמִסְּבֵרְוַיִם	זַבְידָה .36	•	•	•	•	זְברּדָדה
31. אַלק			•	אַלהי	עלה 10. 24, 24, 10.	•	•	•		פלר
י ספורם יוף.			•	ָסְפַּרְנֵים ·	יַבְשָּׁרָה 14.	•	•			ב שלית בי
18, 27. בתריהם			•		15. ארלי (1 ארלי) .	•	•	•	•	אַילי
ib. מיניהם				מימי רגליו	. הַמִּישֵל 18.			•		המושל
19, 23. בֿרֵבֶב		. •	•		25, 12. ביב אל	•	•		•	יָּלְיוֹגְבִבִים וּלְיוֹגְבִבִים
25. צַלְהְשׁוֹת 8.′ג	לָהָּשׁ	8. ' T	לָהָּוֹ		• • •	•	•	•	•	אַמוֹת

¹⁾ cf. Ps. 73,4.

IV.

CONSPECTUS

HAPHTARARUM ET RESPONDENTIUM PARASCHARUM').

רָיְהִי אָדְרֵי מִוֹת Jos. 1, 1—18 הוֹרָה אָדְרֵי מִוֹת שִׂמְבָר מִוֹת שִׁמְבַי מִוֹת	تۈۋر
שָׁלֵח לְדָּ יִ הּוֹשְׁעַכִּח יָהוֹשְׁעַ ,, 2, 1—24. י יָהוֹשְׁעַ	" Num. 13,2.
יוֹם א' שֶׁל פָּסַח הַּגָעת הַהִּיא אָמַר , יוֹם א' שֶׁל פָּסַח	,,
בְּשַׁלֵּח(?) Jad. 4, 4—5, 31 بخبته	" Ez. 13,17.
רָקּלָר אֵשָׁת בּּלְעָד " 11.2—33	" Num. 19,1.
רְיָהִי אִישׁ אֶקְד וּיְהִי אִישׁ אֶקְד אָנֹשׁ	, Nam. 4,21.
ר"ה א'שׁל ר"ה	"
לַרַח	" Num. 16,1.
זָבור	" Deut. 24,9.
פְשָׁחֶל ר״ח בְּיוֹם א׳ 20.18 וַיּאֹמֶר לוֹ יְהּוֹנְתְּןְ	"
עוד דְּוָה 28am.6,1—29	" Lev. 9,1.
הַאָּזִינהּ (פֿ) בְיִדַבֶּר דְּוָד לֵיהוָֹה הַאָּזִינהּ (פֿיהוָֹה	" Deut. 32,1.
תַיֵּי שָּׂרָה	" Gen. 23,1.
וַיְּקְרְבֹּרּ יְּמֵי דְּוָד " 2,1–12 בּיְרְדִר יְבֵּי דְוָד	" Gen. 47,28.
מִקּקץ3,15-28. "וַיִּפֶּץ שְׁלֹמה	" Gen. 41,1.
הַרּוּמָה	" E1. 25,1.
	**
רַיּּמְהֶלֶח הַמֶּלֶךְ (*) אָרְיִים בּיים	" Ex. 35,1.

⁽¹⁾ De *Hapktaris* ipsis et quae praeteres in hoc Conspectu explicatione egeant, vid. Append. II. sub v. המשרה.

⁽²⁾ פולין וַהְשֵׁר דְּבוֹרָה et sunt qui incipiant a verbis: Et cecinit Debora (Jud. 5,1).

⁽³⁾ בְּמִנְתֵּי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִּיעִי שְׁבִּיעִי שְׁבִּיעִי שְׁבֹּי secundum morem Hispanorum, et etiam diei septimi Paschatis.

⁽⁴⁾ בְּמְנְהַג הַפְּפָּרָדִים secundum morem Hispanorum.

⁽⁵⁾ בְּמִנְהַג הַפְּפָרֵים פְּקוּהֵי בְמִנְהַג הַאָּשְׁבְּנָוִים וְהִיא הַפְּטָרֵת פְּקוּהֵי בְמִנְהַג הַפְּפָּרָים פּמּנוּת morum, et etiam Haphtara Paraschae פְּקוּהֵי (Ex. 38,21) secundum Hispanos.

CONSPECTUS HAPHTARARUM ET RESPONDENTIUM PARASCHARUM. 877

רַשִּׁמְלֵם פָּל	1 Reg	.7,51sqq				. (1)	פָּקוּדֵי	הַפְּטָרַת	Ex. 38,21.
רַיִּקְהַלוּ אֶל־תַּמֶּלֶה								"	
וַיְהָי כְכֵּלּוֹת								"	
וַיְהָי יָמִים רַבִּים(²) וַיִּשָׁלַת אֵחְאָב (³)	>> .	18,1—39.		••		. *	בּי תַּשָׁ	"	Ex. 30,11.
								••	
הָיָד יְהֹיָה הָיָה		18,46—19,21.						"	Num.25,10.
וְאִשָּׁה אַתַת	2 Reg	. 4, 1—23.	•	•			רַיִּרָא	"	Gen. 18,1.
וְאִישׁ בָּא מִבַּעֵל		4, 42-5, 19.					- • • -	"	Lev. 12,1.
וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים								"	Lev. 14,1.
ַנִיּכְרוָֹת יְהּוֹיְנֶדֶע						_		"	
וֹגִּשְׁלָח ניפּגלני	,,	23, 1—27.	•	•	μōڠ	بڤر	יום ב'	"	

⁽¹⁾ בְּמִנְהַג הָאַשְׁבְּנָוִים secundum morem Germanorum.

⁽²⁾ בְּמִנְחֵנ הָאַשְׁכְּנְוִים secundum morem Germanorum.

⁽³⁾ בְּמִנְהַג הַפְּסָרָדִים secundum morem Hispanorum.

Drud von Belhagen & Rlafing in Bielefelb.

7-6254

